ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΡΑΚΤΙΒΑΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ Δ΄ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

ΤΟΜΟΣ Δ΄.

Συνεδρ. ΡΑΒ΄ τῆς 21 Ἰανουαρίου—Συνεδρ. ΡΟΗ΄ τῆς 11 Ἀπριλίου 1925.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
1925

ΤΟΜΟΣ Δ'.

002
Γ86
Δ - Συνεδρίαση
1923-1925
Τ. 4

105

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΑΒ'

τῆς 21ης Ἰανουαρίου 1924.

Ὥρᾳ 5 μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας λέγει: —Προφανῶς δὲν εἴμεθα ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐπομένως ματαιοῦται ἡ συνεδρίασις, θὰ καλέσω δὲ τοὺς κ.κ. πληρεξουσίους ἅμα πληροφορηθῶ ὅτι ὑπάρχει ἐπαρκὴς ἀριθμὸς πληρεξουσίων.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα.

Πρόεδρος. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὁρισθῇ δι' ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως, μὴ ὑπαρχούσης ἀπαρτίας. Θέλετε νὰ ὁρίσωμεν τὸ Σάββατον;

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Τὴν Δευτέραν, κ. Πρόεδρε.

Πρόεδρος. Ἡ ἐπιθυμία τῶν παρόντων εἶνε νὰ κληθῶσιν εἰς συνεδρίασιν τὴν Δευτέραν. Αὐτὸ θὰ θεωρηθῇ ὡς πρᾶξις ἰδική μου.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΑΒ'

τῆς 26ῆς Ἰανουαρίου 1925.

Ὥρᾳ 5 40' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινοῦ μετὰ τοῦτο τὸ ἑξῆς ἔγγραφον τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου:

«***Κύριε Πρόεδρε***·

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀνακοινώσω δι' ὑμῶν τῇ Συνελεύσει ὅτι γενομένης δεκτῆς τῆς παραιτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Γ. Ρούσσου, πληρεξουσίου Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ἀνετέθησαν ἐμοὶ προσωρινῶς τὰ καθήκοντα τούτου διὰ Διατάγματος τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος»

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀναγγέλλων εἶτα τὸν θάνατον τοῦ πληρεξουσίου Τρικκάλων Χρ. Εὐθ. Χατζηπέτρου λέγει τὰ ἑξῆς:

«Κατὰ τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως εἴχομεν τὸ ἀτύχημα νὰ ἀπολέσωμεν καὶ ἕτερον συνάδελφον, τὸν πληρεξούσιον Τρικκάλων Χρ. Εὐθ. Χατζηπέτρον ἀποθανόντα τῇ 30 Δεκεμβρίου π. ἔ. Ὁ μεταστὰς συνάδελφος, ὅτε ἐθεώ-

ρησε λῆξαν τὸ στρατιωτικὸν αὐτοῦ στάδιον, ἐπεδόθη μετὰ πολλοῦ ἀληθῶς ζήλου εἰς τὴν πολιτικήν, ἀποσταλεὶς δὲ ἀντιπρόσωπος τοῦ Λαοῦ εἰς τὴν Συνέλευσιν ταύτην, χωρὶς νὰ ἀποβλέψῃ εἰς οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ μόνον εἰς τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδος, ἐτάχθη εἰς τὴν δημοκρατικὴν παράταξιν. Διὰ τῆς σώφρονος δὲ καὶ κατὰ πάντα μεμετρημένης στάσεως αὐτοῦ ἐπέσυρε δικαίως τὴν ἐκτίμησιν τῶν συναδέλφων του καὶ τῶν ἐκτὸς τῆς Συνελεύσεως.

Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Νομίζω ὅτι εἶνε ὁμόφωνος ἡ γνώμη τῆς Συνελεύσεως νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια αὐτῆς πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος συναδέλφου.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Πρόεδρος. Ἡ οἰκογένεια τοῦ μεταστάντος ἀπηύθυνεν εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν πρὸς τὸ Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως, τὸ ὁποῖον, ὡς εἶχε καθῆκον, ἀντεπροσώπευσε τὴν Συνέλευσιν κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ θανόντος (ἀναγινώσκεται ἡ ἐπιστολή).

Ἐπίσης εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν ἀπηύθυνε καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ ἑτέρου μεταστάντος συναδέλφου Ι. Καρμανίδου ἐπὶ τῇ συμμετοχῇ τῆς Συνελεύσεως εἰς τὸ πένθος αὐτῆς (ἀναγινώσκεται ἐπίσης ἡ ἐπιστολή).

Ἀνακοινοῦνται μετὰ τοῦτο τὰ ἑξῆς:

Οἱ ἀπόστρατοι ἀρχιτεχνῖται ζητοῦσι τὸν κανονισμὸν τῆς συντάξεώς των.

Ὁ Κτηνοτροφικὸς Σύνδεσμος Σαρακατσανέων Μακεδονίας ζητεῖ ὅπως τῷ παραχωρηθῶσι γαῖαι.

Ὁ Ἀγροτικὸς Πολιτικὸς Σύλλογος Ψωφαρῶν παρακαλεῖ ὅπως ἐφαρμοσθῇ ἐκεῖ ὁ νόμος περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ Ὅμιλος Φίλων Ἀθηνῶν ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ βελτιώσεως τῆς καταστάσεως τῆς πόλεως Ἀθηνῶν.

Οἱ κάτοικοι Δεσκάτης παρακαλοῦσιν ὅπως ἀκυρωθῶσιν αἱ μέχρι σήμερον αὐθαίρετοι ἀποφάσεις τῶν οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν Ἐλασσόνος.

Οἱ κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν παθόντες κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπιταχυνθῇ ἡ πληρωμὴ τῶν ἀπαιτήσεών των.

Ἡ Ἕνωσις δημοσίων ὑπαλλήλων Μαγνησίας διαμαρτυρομένη κατὰ τοῦ ψηφίσματος περὶ κρατήσεως 10 ο/ο ὑπὲρ τῶν συνταξιούχων ὑποδεικνύει διάφορα μέτρα ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῶν συντάξεων ἄνευ κρατήσεων.

Ἐπιτροπὴ τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ παρεπιδημούντων κατοίκων Μονεμβασίας καὶ Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ ἀνεγέρσεως φυλακῶν ἐν Μονεμβασίᾳ.

Ἡ Κοινὴ τῶν Ἀλυτρώτων Ἐπιτροπεία ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ βελτιώσεως τῆς θέσεως τῶν προσφύγων.

Οἱ κάτοικοι Ρεθύμνης διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ μελετωμένου ὑποδιασμοῦ τῆς ἐκεῖ Νομαρχίας.

Ὁ Σύνδεσμος κτηνοτρόφων περιφερείας Ἐπανωμῆς παρακαλεῖ ὅπως μὴ ἀρθῇ τὸ ἐνοικιοστάσιον τῶν βοσκῶν.

Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Πάχτωρίου παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ νόμος περὶ ἐξυψώσεως τοῦ ἐνοριακοῦ Κλήρου.

Οἱ στρατιωτικοὶ συνταξιοῦχοι Καλαμῶν αἰτοῦνται τὴν ψήφισιν τοῦ κατατεθέντος ψηφίσματος περὶ αὐξήσεως τῆς συντάξεώς των.

Αἱ θυγατέρες τοῦ ἀγωνιστοῦ Ἀναστασίου Σκέντου ζητοῦσιν ὅπως ταῖς ἀπονεμηθῇ μηνιαία σύνταξις.

Ἡ Ἕνωσις τῶν κατωτέρων Δικαστικῶν Μυτιλήνης αἰτεῖται τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ κατατεθέντος ψηφίσματος περὶ αὐξήσεως τῶν συντάξεων.

Ὁ Ἀγροτικὸς Πολιτικὸς Σύνδεσμος Καστελλάνων ὑποβάλλει ψήφισμα «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀγροφυλακῆς ἐν Κερκύρᾳ.

Ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Τριπόλεως παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ἡ συνέχισις τῶν ἐργασιῶν πρὸς περάτωσιν τοῦ ἀρξαμένου πρὸ δεκαπενταετίας δικαστικοῦ μεγάρου Τριπόλεως.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Καμινίων, Ποταμιᾶς καὶ Ξηροκαμπίου ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα διὰ τὴν ἐκποίησιν τῆς ἱερᾶς Μονῆς Ζερμπίτσης.

Ὁ Βορειοθρᾳκικὸς Σύλλογος διαμαρτύρεται διὰ τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης καὶ ζητεῖ τὴν ἀπόρριψιν τούτου.

Οἱ ἐνοικιασταὶ Τρικκάλων αἰτοῦνται τὴν παράτασιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Οἱ ἀνταλλάξιμοι πρόσφυγες λαχανοκηπουροί, γεωργοὶ καὶ κτηνοτρόφοι περιχώρων Κων)πόλεως αἰτοῦνται ὅπως ἐγκατασταθῶσιν ἐν Μπεκλερὲρ τῆς ἐπαρχίας Φαρσάλων.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς κ. ***Π. Τσιτσεκλῆς*** ὑποβάλλει αἰτήσεις τοῦ Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν Ἀθηνῶν περὶ χορηγίας ἀδείας διώξεως τῶν πληρεξουσίων ***Σ. Κρεμεζῆ*** καὶ ***Δ. Θεολογίτη***, Λαρίσης περὶ διώξεως τοῦ πληρεξουσίου ***Β. Ἰακωβάκη***, Ναυπλίου περὶ διώξεως τοῦ πληρεξουσίου ***Ὀθ. Πέτροβα*** καὶ Λιγαίου περὶ διώξεως τοῦ πληρεξουσίου ***Ἰω. Μαλαχία.***

Ἅπασαι αἱ αἰτήσεις αὗται παραπέμπονται εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν.

Ὁ Σύλλογος τῶν Ὀρθοδόξων ὑποβάλλει διαμαρτυρίαν κατὰ τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν ζητοῦντος νὰ ἐπιδάλῃ ἐν τῷ κύκλῳ τῆς Ὀρθοδοξίας τὸ νέον ἡμερολόγιον.

Ὁ πληρεξούσιος Κοζάνης κ. **Ι. Κοντοδίνας** αἰτεῖται παράτασιν τῆς πρὸς ἀποδημίαν ἀδείας του, ληγούσης εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου π. ἔ., διότι ἀδυνατεῖ νὰ ἐπανέλθῃ πρὸ τῆς παρελεύσεως τριμήνου.

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως παρατείνεται ἐπὶ τρίμηνον ἡ ἐν λόγῳ ἄδεια ἀπουσίας.

Ὁ πληρεξούσιος Θεσσαλονίκης κ. **Π. Καλλιδόπουλος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3101 ἐ. ἔ. καὶ 2769 καὶ τοῦ ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου 1922 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2769 περὶ τῶν στρατιωτικῶν συντάξεων».

Οἱ κ. κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Γ. Ροῦσσος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑπέβαλον εἰς τὸ Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως ἀπὸ τῆς 29 Δεκεμβρίου 1924 σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς περὶ ἁπλοποιήσεως τῶν τελωνειακῶν διατυπώσεων συμβάσεως ὑπογραφείσης ἐν Γενεύῃ ὡς καὶ τοῦ σχετικοῦ ταύτῃ Πρωτοκόλλου ἀπὸ 3 Νοεμβρίου 1923».

Ὁ κ. **Α. Ὀρφανίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας, Ὑγιεινῆς καὶ Δ. Ἀντιλήψεως) ὑπέβαλεν ἀπὸ 9 Ἰανουαρίου σχέδιον νόμου «περὶ προσθήκης ἐδαφίων εἰς τὸ ἄρθρον 61 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Χατζηκυριακείου Ὀρφανοτροφείου».

Οἱ κ. **Γ. Ροῦσσος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) καὶ **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑπέβαλον ἀπὸ 11 Ἰανουαρίου σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Ἰουλίου 1924 νόμου 3138 περὶ ἁρμοδίας ὑπηρεσίας πρὸς ἐπίλυσιν ζητημάτων ἀμφισβητουμένης ξένης ὑθαγενείας».

Ὁ πληρεξούσιος Καλαμῶν κ. **Ν. Δαγρὲς** αἰτεῖται μηνιαίαν ἄδειαν ἀπουσίας διὰ λόγους ὑγείας.

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως χορηγεῖται ἡ αἰτουμένη ἄδεια.

Ὁ πληρεξούσιος Κοζάνης κ. **Π. Καλαντζόπουλος** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ ἐδαφ. 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀπὸ 2 Μαΐου 1924 Ν. Δ. περὶ συστάσεως Γενικῆς Διευθύνσεως ἀνταλλαγῆς πληθυσμῶν».

Οἱ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) καὶ **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑπέβαλον εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Συνελεύσεως ἀπὸ 24 τρέχοντος σχέδιον νόμου «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὸν στρατωνισμὸν τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ».

Οἱ κ. κ **Ὑπουργοὶ τῆς Δικαιοσύνης, Οἰκονομικῶν** καὶ **Γεωργίας** ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ κτιρίου Γ' Διευθύνσεως μηχανικοῦ εἰς δικαστικὸν μέγαρον».

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ. κ.:

Α. Ἀναγνωστόπουλος (Δωρίδος) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων» καὶ

Μ. Τσαρλαμπᾶς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1074 τοῦ ἔτους 1917 νόμου περὶ ὁδοποιίας».

Ἡ ἐπὶ τῆς τοπικῆς ἀσφαλείας καὶ διοικήσεως Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου ψηφίσματος «περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων».

Ὁ κ. **Ἀθ. Μιαούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος «περὶ συστάσεως συμβουλίου πρὸς ἐπαναφορὰν ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ ἀξιωματικῶν καὶ ἀρχικελευστῶν, ἀπομακρυνθέντων ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1920».

Οἱ Ὑπουργοὶ **Ἀθ. Μιαούλης** (ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν) καὶ **Κ. Γκότσης** (ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ διαθέσεως τοῦ ἀντιτίμου ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν Κρατικῶν πλοίων ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ νέου Ναυστάθμου».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** παρακαλεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν ἔπρεπε νὰ διεξαχθῇ Κοινοβουλευτικὸς Ἔλεγχος, ματαιωθείσης τῆς τελευταίας συνεδριάσεως Κοινοβουλευτικοῦ Ἐλέγχου. Ἐν τούτοις ἡ Ἀντιπολίτευσις δέχεται τὴν διεξαγωγὴν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ θεωρηθῇ τοῦτο ὡς προηγούμενον.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν Κοινοβουλευτικοῦ Ἐλέγχου ἡ Κυβέρνησις κρίνει ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ διεξαχθῇ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐκκρεμούσης ἐπερωτήσεως περὶ τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄλλην σχετικὴν ἐπερώτησιν διὰ τὴν μὴ κατάθεσιν τῶν σχετικῶν ἐγγράφων.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι εἰδικῶς διὰ τὴν δευ-

τέραν ἐπερώτησιν θὰ διεξαχθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρνήσεως πρὸς κατάθεσιν τῶν ἐγγράφων τούτων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ διεξαχθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ψηφίσματος τῶν δοσιλόγων.

Ὁ κ. **Α. Παπανδρέου** ἐρωτᾷ πότε θὰ γίνῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ συντάγματος.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) ἀπαντᾷ ὅτι αὕτη θὰ διεξαχθῇ τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Οἱ κ. κ. **Γ. Σεχιώτης, Γ. Βλάχος** καὶ **Γ. Μπούμπουλης** ζητοῦσι τὴν πρότα̈ξιν τοῦ ψηφίσματος ἐπὶ τῶν συντάξεων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) παρακαλεῖ ὅπως ἡ συζήτησις προχωρήσῃ κατὰ σειρὰν τῶν καθωρισμένων ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** νομίζει ὅτι προεξέχει πάσης συζητήσεως τὸ νὰ διαμαρτυρηθῶμεν διὰ τὰ γενόμενα κατὰ τὰς διακοπάς, καθ' ἃς αἱ διώξεις κατὰ τῶν ἀγροτικῶν μαζῶν ἔφθασαν εἰς τὸ ἀπροχώρητον δημιουργήσασαι τρομερὰν δυσφορίαν, ἥτις πολὺ γρήγορα θὰ ἐκσπάσῃ κατὰ τῶν ὑπαιτίων. Ἐπίσης διαμαρτύρεται διότι κρατοῦνται εἰς τὰς φυλακὰς παραπηγμάτων ὅλως παρανόμως ἀθῶοι ἀγρόται, ἐργάται καὶ παλαιοὶ πολεμισταί, ἐν οἷς καὶ εἷς πρόεδρος Γεωργικῆς Ἑνώσεως.

Πρόεδρος. Συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου ψηφίσματος «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν ἐν ἰσχύϊ Κανονισμὸν τῆς Συνελεύσεως».

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 λέγει ὅτι ὡς ἔχουν ἤδη κανονισθῇ τὰ τῶν Ἐπιτροπῶν δυσχεραίνεται πολὺ ἡ ἐργασία. Ἡ τροποποίησις ὡς γίνεται φρονεῖ ὅτι εἶνε ἀνεπαρκὴς καὶ προτείνει ριζικωτέραν τοιαύτην, δεχόμενος συνάμα πάντας τοὺς προτεινομένους περιορισμούς. Ἐπίσης φρονεῖ ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ περιορισθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων εἰς δύο ἀναγνώσεις, μίαν κατ' ἀρχὴν καὶ μίαν κατ' ἄρθρον. Ὡς πρὸς τὴν ἀντικατάστασιν τῶν μελῶν τῶν Ἐπιτροπῶν προτείνει ὅπως αὕτη γίνηται ἢ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου παραιτουμένου μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κόμματος εἰς ὃ ἀνήκει.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρακαλεῖ κατόπιν τούτου ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 μέχρι τῆς αὔριον, ἵνα διατυπωθῇ ἡ τροποποίησις ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** λέγει ὅτι ἡ διατύπωσις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 εἶνε πράγματι περιωρισμένη καὶ θὰ ἠδύνατο ἀναντιρρήτως νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ προταθεῖσα τροποποίησις.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** συμφωνεῖ ὅπως τὰ νομοσχέδια συζητῶνται δίς, ἅπαξ κατ' ἀρχὴν καὶ ἅπαξ κατ' ἄρθρον. Ὡς πρὸς τὴν ἀντικατάστασιν τῶν μελῶν τῶν Ἐπιτροπῶν, φρονεῖ ὅτι καὶ αὕτη δέον νὰ γίνηται καθ' ὑπόδειξιν τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων. Ὡς πρὸς τὴν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων φρονεῖ ὅτι οἱ εἰσηγηταὶ τῶν Ἐπιτροπῶν πρέπει κατὰ τὴν συζήτησιν νὰ παρακάθηνται εἰς τὰ ἑδώλια τῶν Ὑπουργῶν καὶ νὰ λαμβάνωσιν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰς συζητήσεις παρέχοντες τὰς ἀναγκαιούσας διασαφήσεις.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πάντες οἱ πληρεξούσιοι πρέπει νὰ δηλώσωσιν εἰς τίνα πολιτικὴν μερίδα ἀνήκουσιν.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** λέγει ὅτι θὰ εἶνε ἀνάγκη προκειμένου νὰ περιορισθῶσιν αἱ συζητήσεις τῶν νομοσχεδίων εἰς δύο νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ τοῦ χρόνου τῆς ὑποβολῆς τῶν Ἐκθέσεων, ὥστε νὰ μὴ ὑποβάλλωνται αὗται κατὰ τὴν ἐσχάτην στιγμήν. Εἶνε λίαν ἐπικίνδυνον, λέγει, τὸ νὰ γίνωνται δεκταὶ αἱ τροπολογίαι ἀσυζητητί. Ἐπὶ τῶν τροπολογιῶν πρέπει νὰ ἀποφαίνηται καὶ ἡ Ἐπιτροπή· ἑπομένως αὗται δέον νὰ ὑποβάλλωνται κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν. Σχετικῶς λέγει ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπὴ ἔχει διατυπώσει τὸ ἄρθρον 57 τοῦ συντάγματος, τοῦ ὁποίου θὰ ἔπρεπεν ἡ Συνέλευσις νὰ λάβῃ γνῶσιν πρὸν ἀποφασίσῃ.

Οἱ κ. κ. **Ι. Τσιριμῶκος** καὶ **Γ. Παπανδρέου** συνιστῶσιν ὡσαύτως ὅπως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ γενομένη σχετικῶς ἐργασία ὑπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι τῆς ἐργασίας ταύτης θὰ ἠδύνατο νὰ λάβῃ γνῶσιν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** ἀναγινώσκει τὸ ἄρθρον 57 ὡς τοῦτο διετυπώθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἀναβάλλεται εἶτα ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 συζήτησις.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 γίνεται δεκτὴ τροπολογία τοῦ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** ὅπως αἱ ἀγορεύσεις περιορίζωνται μετὰ τετράωρον συζήτησιν.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** προτείνει ὅπως καθορισθῇ ἐν τῷ τελευταίῳ ἐδαφίῳ σαφέστερον ὁ τρόπος καθ' ὃν θὰ γίνωνται ἢ ὄχι δεκταὶ αἱ προτάσεις.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 2.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** φρονεῖ ὅτι εἶνε λίαν βαρεῖα ἡ καθοριζομένη ποινὴ κατὰ τῶν μελῶν τῆς Συνελεύσεως τὰ ὁποῖα ἀορίστως ἤθελον ἀπειλήσει μερίδα πολιτικὴν ἢ τὴν Κυβέρνησιν ἢ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας. Ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ βιαιοπραγίας, θὰ ἐδέχετο τοῦτο· ἀλλὰ προκει-

μένου περὶ ἀορίστου ἀπειλῆς, θεωρεῖ τοῦτο βαρύ, ἄνευ μάλιστα προηγουμένης ἀνακλήσεως εἰς τὴν τάξιν.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** λέγει ὅτι πρὸς εὐτακτοτέραν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος ἡ Ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰ εἰς ἄλλα Κράτη γινόμενα. Ἐὰν ἡ Συνέλευσις ἐλάμβανε γνῶσιν τῆς ἐξουσίας ἡ ὁποία ἀλλαχοῦ παρέχεται εἰς τὸν Πρόεδρον, θὰ ἔμενε κατάπληκτος. Προτείνει τὴν διαγραφὴν τῆς λέξεως «ἀπειλῶν».

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** συμφωνεῖ ὅτι ἡ λέξις «ἀπειλὴ» πρέπει νὰ ἀπαλειφθῇ.

Γίνεται δεκτὴ ἡ πρότασις αὕτη.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** λέγει ὅτι πρέπει νὰ ἀπαλειφθῇ ὡς ἀναξιοπρεπὴς διὰ τὸν πληρεξούσιον ἡ ποινὴ τῆς στερήσεως τῆς ἀποζημιώσεως.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** φρονεῖ ὅτι αἱ ἄλλαι ποιναὶ εἶνε ἀρκεταὶ ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ λόγος ἀναγραφῆς καὶ τῆς ποινῆς ταύτης.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** προτείνει νὰ δοθῇ ἡ ἑρμηνεία ὅτι ἡ διάταξις δὲν ἀφορᾷ μόνον τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ πάντα τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπίσης προτείνει νὰ ἀναγραφῇ ὅτι αἱ αὐταὶ ποιναὶ ἐπιβάλλονται καὶ εἰς τοὺς ἀπειλοῦντας Ὑπουργούς, ἵνα ἀποκατασταθῇ ἡ ἰσότης.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Κύριοι συνάδελφοι, διὰ τῶν τροποποιήσεων τοῦ Κανονισμοῦ ἐπέρχεται ποιά τις βελτίωσις εἰς τὸν τρόπον τῆς συζητήσεως ἡμῶν. Λέγω ποιά τις βελτίωσις, διότι οἱ Κανονισμοὶ τῶν ξένων Κοινοβουλίωνἐχουναὐστηροτέρας διατάξεις. Ἀλλὰ θὰ παρεκάλουν καὶ ἐγὼ νὰ μὴ θελήσωμεν νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς προόδου,ἵνα μὴ τὸ ἄλμα ᾖ πολὺ μεγάλον καὶ δὲν δυνηθῶμεν νὰ ὑπερπηδήσωμεν αὐτό. Εἰς τὸ ἐδάφιον δ΄ τοῦ ἄρθρου 3 «ἐὰν καὶ μετὰ ταῦτα ὁ πληρεξούσιος προκαλῇ ἀταξίαν ἢ ἐξακολουθῇ θορυβῶν» ἐκεῖ πρέπει νὰ γίνῃ «ἢ ἐξακολουθῇ θορυβῶν, ὁ Πρόεδρος δύναται νὰ ἀπευθύνῃ ἐπίπληξιν κλπ.». Δυοῖν θάτερον θὰ συμβῇ, ἐὰν μετέρχηταί τις ἀπειλὰς ἢ ὑβρείας ὕβρεις, ἢ δὲν θὰ προκαλέσῃ διόλου ἀταξίαν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ καὶ τότε ἡ σιγὴ εἶνε ἡ καλυτέρα καταδίκη κατὰ τοῦ μετερχομένου ἀπειλὰς ἢ ὕβρεις, ἢ θὰ προκαλέσῃ ἀταξίαν. Ἐὰν θὰ προκαλέσῃ ἀταξίαν, εἶνε ἐπαρκὲς τὸ ἐδάφιον 2.

Ι. Κούνδουρος. Ἀταξίαν ἐννοεῖ παράβασιν τοῦ Κανονισμοῦ. Διαφορετικὰ δὲν ἐννοεῖται· τὸ ἔλασσον περιέχεται εἰς τὸ μεῖζον. Ἀταξίαν λέγοντες ἐννοοῦμεν παράβασιν τοῦ Κανονισμοῦ.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δύναται νὰ τροποποιηθῇ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ ἀποκλείηται ἡ ἔννοια αὕτη. «Ἐὰν προκαλῇ θόρυβον ἢ ἀταξίαν». Τότε νομίζω ὅτι θὰ ἦτο περιττὸν τὸ ἐδάφιον 5.

Γ. Σεχιώτης. Τίνος εἴδους ἀταξίαν;

Α. Μιχαλακόπουλος. Προκαλεῖ ἀταξίαν καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ὑβρίζει. Δὲν ἐννοεῖ αὐτὴν τὴν ἀταξίαν. Ἐννοεῖ καὶ θόρυβον.

Γ. Σεχιώτης. Καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀπευθύνει βαρείας ὕβρεις δὲν προκαλεῖ ἀταξίαν;

Α. Μιχαλακόπουλος. Σεῖς δηλαδὴ πηγαίνετε παρακάτω.

Γ. Καφαντάρης. Ὥστε ἐννοεῖται ὅτι ἄνευ προηγουμένης ἀνακλήσεως εἰς τὴν τάξιν.

Πρόεδρος. Αὐτὸ εἶνε τὸ ζήτημα. Ὑπάρχουν τοιαῦται περιπτώσεις.

Γ. Καφαντάρης. Νομίζω ὅτι μία προειδοποίησις θὰ ἦτο ἀναγκαία.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θὰ ἐφθάνομεν εἰς τὸ ἄτοπον, αἱ ὕβρεις νὰ εἶνε τοιαύτης φύσεως ὥστε ἡ ἀνάκλησις εἰς τὴν τάξιν καὶ ἡ κύρωσις τῆς ἀνακλήσεως νὰ εἶνε εἰς πλήρη δυσαναλογίαν; Ἡ παρεκτροπὴ δύναται νὰ εἶνε ἀπολύτως βαρεῖα.

Πρόεδρος. Ἡ διάταξις τοῦ ἐδαφίου αὐτοῦ εἶνε χρήσιμος διὰ τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀνάκλησις εἰς τὴν τάξιν θὰ ἀπετέλει ἁπλῆν εἰρωνείαν. Καὶ διὰ τοῦτο λέγομεν ὅτι καὶ ἄνευ ἀνακλήσεως εἰς τὴν τάξιν θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως. Νομίζω ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ ἀνάκλησις εἰς τὴν τάξιν περιττεύει, ὅταν πρόκειται περὶ ὑβρίων πράξεων ἢ περὶ βαρυτάτων ὕβρεων.

Γ. Σεχιώτης. Πῶς ἐτροποποιήθη, κ. Πρόεδρε;

Πρόεδρος. Λέγω ὅτι κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου ἡ παράγραφος αὐτὴ δὲν παρέλκει, διότι, ἐπαναλαμβάνω, ἐφαρμόζεται εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ προσβολὴ εἶνε τοιαύτη, ὥστε ἡ ἀνάκλησις εἰς τὴν τάξιν θὰ ἦτο πολὺ ἐλαφρά, σχεδὸν εἰρωνεία.

Ι. Κούνδουρος. Δίδεται ὅμως ἡ ἑρμηνεία ὅτι ἀφορᾷ καὶ τὴν Κυβέρνησιν καὶ ὄχι μεμονωμένως τὸν Πρόεδρον.

Α. Μιχαλακόπουλος. Κύριε συνάδελφε, ἀλλάξετε ἓν «κατά» «κατὰ τῆς Κυβερνήσεως».

Ι. Κούνδουρος. Μάλιστα· νὰ γίνῃ ἡ διασάφησις αὐτὴ καὶ ἡ ἄλλη, περὶ τοῦ ὅτι δὲν ἀπολαύει προνομίου νὰ ἐξαιρῆται τῆς διατάξεως ὁ Ὑπουργός.

Α. Μιχαλακόπουλος. Βεβαιότατα.

Ι. Κούνδουρος. Ὡς ἑρμηνεία δηλαδή. Νὰ εἴμεθα ἐξηγημένοι.

Ὁ κ. ***Ι.Τσιριμῶκος*** φρονεῖ ὅτι πρέπει ν'ἀπαλειφθοῦν τὰ περὶ ἀπειλῶν, τὰ περὶ Κυβερνήσεως κλπ., τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε κἂν ἐφαρμόσιμα. Ἐὰν πρόκειται περὶ παρεκτροπῆς σοβαρωτέρας, περὶ ταύτης θὰ κρίνῃ ἡ Συνέλευσις. Ἐπίσης φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἀπαλειφθῇ ἡ τελευταία παράγραφος.

Ὁ κ. ***Π. Πετρίδης*** λέγει ὅτι οἱ κ. κ. συνάδελφοι δὲν πρέπει νὰ φοβῶνται, διότι πρὸ πάσης ποινῆς ὁ παρεκτραπεὶς θὰ δίδῃ ἐξηγήσεις, θὰ ἐπακολουθῇ δὲ ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** φρονεῖ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐκτυπωθοῦν αἱ ἀναπτυχθεῖσαι τροπολογίαι, ὥστε νὰ συζητηθῇ αὔριον τὸ σχέδιον.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον νὰ ἐκθέσῃ ποίας τροπολογίας θεωρεῖ ὡς δυναμένας νὰ γίνουν ἀποδεκταί.

Πρόεδρος. Προκειμένου περὶ Κανονισμοῦ ἔχω τὸ δικαίωμα καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης νὰ ὁμιλήσω.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Μάλιστα.

Πρόεδρος. Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου αἱ ἀντιρρήσεις αἱ ὁποῖαι ὑπεβλήθησαν εἶνε δύο. Ἡ πρώτη ἀποβλέπει τὰς ἀπειλάς, αἱ ὁποῖαι καὶ διεγράφησαν, καὶ τὰς βαρείας ὕβρεις κατὰ τῆς Συνελεύσεως. Ἡ δευτέρα ἀφορᾷ τὸ γραμματικὸν μέρος. Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον οὐδεμίαν ἔχω ἀντίρρησιν νὰ συναινέσω εἰς τὴν διαγραφήν. Διὰ τὸ πρῶτον θὰ ἔρθανον εἰς τὸ συμπέρασμα νὰ ἠρκούμην εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς διατάξεως, τὸ ὁποῖον λέγει: «Πῶς ἄνω ἐκ τῶν συνεδριάσεων ἀποβολὴ ἐπιβάλλεται καὶ ἄνευ προηγουμένης ἀνακλήσεως εἰς τὴν τάξιν ἐπὶ βαρυτέρων παρεκτροπῶν διαταραττουσῶν σοβαρώτερον τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως», καὶ νὰ σταθῶμεν ἐκεῖ.

Ι. Κούνδουρος. Εἶμαι τῆς γνώμης μετ' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα λέγετε νὰ ἀπαλείψωμεν ἀπὸ πλέον φιλελεύθερον πνεῦμα τὴν λέξιν «ἀπειλή» τότε ὅμως προστίθενται καὶ αἱ ἀπειλαὶ καὶ αἱ χειρονομίαι καὶ ὁτιδήποτε ἄλλο. Ὑποθέτω ὅτι πρέπει νὰ παραμείνῃ ἡ λέξις «διὰ βαρείας ὕβρεις», προστιθεμένης τῆς λέξεως «προσωπικῶς».

Πρόεδρος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ βάλωμεν «ἐπὶ βαρειῶν προσωπικῶν ὕβρεων». Εἴμεθα σύμφωνοι.

Ἀλ. Παπαναστασίου. Ἐπὶ βιαιοπραγιῶν καὶ βαρυτάτων προσωπικῶν ὕβρεων.

Πρόεδρος. Μὲ τὰς δύο αὐτὰς τροποποιήσεις, ἐὰν ἡ Συνέλευσις εἶνε σύμφωνος, θὰ ἀνατυπώσω τὸ σχέδιον καὶ θὰ τὸ εἰσαγάγω αὔριον, ἀλλὰ θὰ θεωρῆται ὡς ψηφισθὲν ἀπὸ σήμερον.

Α. Δενδρινός. Θὰ ἔχωμεν δικαίωμα συζητήσεως;

Πρόεδρος. Ὄχι συζητήσεως. Ἐπιθυμῶ νὰ λήξῃ ἡ συζήτησις καὶ νὰ γίνωσι μόνον παρατηρήσεις, ἐὰν ἀπεδόθησαν ὀρθῶς ἢ ὄχι αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως.

Π. Καρασεβδᾶς. Δὲν εἶδον ποτὲ νὰ γίνηται λόγος ὅτι ὁ θορυβῶν ἢ ὑβρίζων ἢ παραβιάζων τὸν Κανονισμὸν δίδει ἐξηγήσεις. Εἶνε ἐνδεχόμενον ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θεωρεῖται παραβιάζων τὸν Κανονισμὸν νὰ ὑβρίζηται ὑπὸ ἄλλου γείτονός του.

Πρόεδρος. Κύριε πληρεξούσιε, τὸ πρῶτον ἐδάφιον λέγει «μετ' ἀκρόασιν τῶν τυχὸν ἐξηγήσεων ἡ τοιαύτη πρότασις τίθεται εἰς ψηφοφορίαν». Τὸ γ' ἐδάφιον λέγει (ἀναγινώσκει): «Ἡ ὡς ἄνω ἐκ τῶν συνεδριάσεων ἀποβολὴ ἐπιβάλλεται καὶ ἄνευ προηγουμένης ἀνακλήσεως εἰς τὴν τάξιν ἐπὶ βαρυτέρων παρεκτροπῶν κλπ.».

Ἑπομένως καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ αἱ ἐξηγήσεις ὄχι μόνον δὲν ἀποκλείονται, ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλονται.

Γ. Σολδάτος. Ἡ τελευταία παράγραφος διεγράφη.

Ἄρθρον 4 (ἀναγινώσκεται).

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν καὶ τὸ ἄρθρον 4.

Γίνεται ἀκολούθως δι' ἀναστάσεως δεκτὴ ἡ ἀπὸ τῆς 27 Νοεμβρίου πρότασις ψηφίσματος τῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπῆς περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Εἰδικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Συνελεύσεως, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ Ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Εἰδικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Συνελεύσεως τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ προηγουμένου ἄρθρου εἰσάγονται καὶ ψηφίζονται καὶ αἱ συντακτικοῦ περιεχομένου ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως, μετὰ τὴν ἐπ'αὐτῶν γνώμην τῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν παραπέμπονται.

Τὰ ψηφίσματα ἰσχύουν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, ἐφόσον δὲν ὁρίζεται ἄλλως.

Ἄρθρον 2.

Τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα ψηφίσματα τῆς Συνελεύσεως μετὰ μὴ συντακτικοῦ περιεχομένου ἔχουσιν ἰσχὺν νόμου, δυνάμενα νὰ τροποποιηθῶσι διὰ τῆς τακτικῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ.

Γίνεται εἶτα δι'ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου, τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου 3221 περὶ κτηματικῶν Τραπεζῶν».

Τάσσεται τριήμερος προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεώς της εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἱδρύ-

σεως Διοικητικοῦ Δικαστηρίου πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ Θρᾴκῃ γεννηθεισῶν ἐκ τοῦ Δημοσίου ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων».

Πρόεδρος. Συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου ψηφίσματος «περὶ συστάσεως Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἔρευναν τῆς εὐθύνης τῶν διοικητῶν στρατιωτικῶν μονάδων κατὰ τὴν ὑποχώρησιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας».

Ὁ κ. ***Ι. Καλογερᾶς*** τονίζει κατ' ἀρχὰς τὴν σπουδαιότητα σημασίαν τοῦ συζητουμένου μέτρου καὶ διὰ τὴν ἑνότητα καὶ πειθαρχίαν τοῦ Στρατοῦ ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν δικαίαν ἀξίωσιν τοῦ Λαοῦ πρὸς ἐπίχυσιν φωτὸς ἐπὶ τῆς εὐθύνης ἑνὸς ἑκάστου. Ἐκ τῆς συζητήσεως θὰ προκύψουν διδάγματα καὶ διὰ τοὺς στρατιωτικοὺς καὶ διὰ τοὺς πολιτικοὺς καὶ τέλος θὰ ἐπιχυθῇ πλήρες φῶς ἐπὶ τῶν ὑπευθύνων τῆς καταστροφῆς μετὰ τὴν τελευταίαν μάλιστα ἀνίερον προσπάθειαν ὅτι ὁ δημιουργὸς τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος καὶ οἱ φιλελεύθεροι ἀξιωματικοὶ εἶνε οἱ κύριοι ὑπαίτιοι τῆς καταστροφῆς. Θὰ ἔλεγέ τις μάλιστα ὅτι λίαν ἀργὰ ἔρχεται ἡ συζήτησις τοῦ ὑπὸ κρίσιν μέτρου, ὅπερ ἦτο ἐκ τῶν πρωτίστων. Εἰσερχόμενος εἶτα εἰς τὰ καθέκαστα τῆς συζητήσεως ἀναφέρει δηλώσεις τοῦ Γούναρη περὶ τῆς ἐντολῆς τῶν Συμμάχων πρὸς τὸν Βενιζέλον διὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἐντολὴν ἣν θὰ ἐδέχετο καὶ αὐτὸς προκειμένου περὶ ἀπελευθερώσεως ἐθνικῶν ἐδαφῶν.

Συνεχίζων κακίζει τὴν μετὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 1ης Νοεμβρίου ἐφαρμοσθεῖσαν «πολιτικὴν τῆς αὐτοτελείας», ἥτις, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων, ὑπῆρξεν ὀλεθρία διὰ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, καὶ δηλοῖ ὅτι ὤφειλον οἱ τότε Κυβερνῆται τῆς Ἑλλάδος νὰ προσδοῦν εἰς ἀποστράτευσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ εὐθὺς ὡς κατενόησαν ὅτι δὲν ἠδύνατο πλέον ἡ Ἑλλὰς νὰ ἐπιβάλῃ διὰ τῶν ἰδίων της δυνάμεων τὰς θελήσεις της. Ἐξετάζων κατόπιν τὴν δρᾶσιν τοῦ διοικητοῦ τοῦ Νοτίου συγκροτήματος εὑρίσκει ὅτι ὄντως οὗτος συνεκέντρωνε πατριωτισμόν, γενναιότητα καὶ μόρφωσιν καὶ ἦτο ὁ ἐνδεδειγμένος διὰ τὸν σοβαρώτατον ἐκεῖνον τομέα.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** διακόπτων συνιστᾷ νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἡ Συνέλευσις συζητεῖ περὶ τοῦ τρόπου πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν δοσιλόγων καὶ ὄχι περὶ τοῦ ποῖοι εἶνε δοσίλογοι καὶ κατὰ ποῖον καὶ πόσον βαθμόν.

Ὁ κ. ***Ι. Καλογερᾶς*** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι ὁ στρατηγὸς ἐκεῖνος ἐγνώριζε τὸ ἠθικὸν τοῦ Στρατεύματος, ὅπερ βεβαίως δὲν ἐπέτρεπε τὴν λῆψιν σοβαρᾶς ἐπιχειρήσεως. Ἐπίσης δὲν τὸν διέφευγεν ἡ διάταξις τῆς παρατάξεως, ἐνεχούσης ἐν ἑαυτῇ τὸ σπέρμα τῆς ἥττης. Ἀλλ' ἐξεταζομένων τῶν γεγο-

νότων, ἀφ' ἧς ἐξεδηλώθη ἐχθρικὴ ἐπίθεσις, μία λύσις ὑπελείπετο, ἡ ἐσπευσμένη ὑποχώρησις πρὸς Τουλοῦ - Μπουνὰρ καὶ ὄχι ἡ ἐνεργητικὴ ἄμυνα εἰς Ἀφιὸν-Καρὰ-Ἰσάρ. Ἡ κίνησις αὕτη ἐπεβάλλετο καὶ θὰ ἐμετρίαζε τὴν καταστροφήν· ἐν τούτοις ὁ ἡγήτωρ ἐκεῖνος εὑρίσκετο ἐν τάξει, διότι ἐξετέλει ῥητὴν διαταγὴν τοῦ Στρατηγείου. Βεβαίως ἐκτελῶν τὰ ἀντίθετα τῶν διατασσομένων θὰ ἔδιδε μὲν λόγον, ἀλλὰ θὰ ἐξυψοῦτο εἰς τὴν κρισιμότητα τῶν περιστάσεων.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** διακόπτων συνιστᾷ καὶ πάλιν νὰ ἀποφύγωμεν τὰς κρίσεις περὶ προσωπικῆς δράσεως ἑκάστου δοσιλόγου, διότι μὲ τοῦτο θὰ προκαταλάβωμεν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἁρμοδίους εἰς οὓς θὰ ἀναθέσωμεν τὴν ἔρευναν.

Ὁ κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** λέγει ὅτι δὲν συζητοῦμεν τὰς εὐθύνας τῆς καταστροφῆς ἀλλὰ τὰ περὶ τοῦ τρόπου δοσιλογίας στενοῦ στρατιωτικοῦ κύκλου ὑπευθύνων καὶ συνιστᾷ ὅπως ὁ ῥήτωρ μὴ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ἣν ἔδωκεν εἰς τὴν ἀγόρευσίν του, ἥτις θὰ ἐπηρεάσῃ καὶ τὴν κατεύθυνσιν ὅλης τῆς συζητήσεως.

Ὁ κ. ***Ι. Καλογερᾶς*** πραγματευόμενος εἶτα τὴν δρᾶσιν τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Β' Σώματος Στρατοῦ τονίζει ὅτι καὶ οὗτος εἶνε χρηστὸς καὶ πατριωτικὸς ἀνὴρ μὴ δυνάμενος νὰ κολασθῇ διὰ παράλειψιν καθήκοντος. Ἐν τούτοις δὲν ἀνευρίσκομεν τὰς ἰδιότητας ἐκείνας αἵτινες χρειάζονται εἰς τὰς κρισιμωτάτας στρατιωτικὰς περιστάσεις, οἵαι εἶνε ἐκεῖναι ὑφ' ἃς διετέλεσεν. Ἡ δρᾶσις ἐπίσης ἄλλου διοικητοῦ Μεραρχίας εἶνε ἐρευνητέα.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) συνιστᾷ νὰ περιορισθῇ ἡ συζήτησις περὶ τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου τῆς συνθέσεως τοῦ Ἀνακριτικοῦ Συμβουλίου. Ἄλλως θὰ ἐπεκταθῇ ἡ συζήτησις ἄνευ λόγου.

Ὁ κ. ***Ι. Καλογερᾶς*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἔχει ἐκπεφρασμένην γνώμην κατὰ τῆς ἀμέσου παραπομπῆς εἰς δίκην τῶν δοσιλόγων, διότι ἄνευ λόγου θὰ θέσωμεν εἰς σάλον ὁλόκληρον τὸ Στράτευμα.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) ἀναπτύσσει τὰς διατάξεις τοῦ συζητουμένου σχεδίου καθ' ἃς θὰ συλλεχθοῦν στοιχεῖα πρὸς παραπομπὴν εἰς τὸ Στρατοδικεῖον ἢ παραπομπὴν εἰς τὸ πειθαρχικὸν Συμβούλιον, ἐφόσον συντρέχει περίπτωσις εὐθύνης. Ἐν σχέσει πρὸς τὸ σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς οὐδεμίαν ἔχει δυσκολίαν νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐρευνητέων καὶ ὅσα ἄλλα πρόσωπα ὑποδεικνύει αὕτη. Ἐπίσης φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ τὸ δικαίωμα τῆς συλλογῆς καὶ παντὸς νέου στοιχείου, χρησίμου διὰ τὸ ἔργον της.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** ἀναπτύσσει τὰς διαφόρους τροποποιήσεις τοῦ σχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοὺς λόγους δι' οὓς ἐδέχθη αὐτη ὅπως μὴ ἐπιτρέπηται ἡ ὑποβολὴ νέων μηνύσεων. Ἀναφέρει εἶτα πλεῖστα σημεῖα στρατιωτικῆς δράσεως τῶν ἡγητόρων τῶν μονάδων τοῦ μετώπου, τὰ ὁποῖα χρῆζουν ἐρεύνης ὥστε νὰ ἐπιχυθῇ ἄπλετον φῶς. Ἐξετάζει κατόπιν τὰς διατάξεις τοῦ ψηφίσματος καὶ τὰς τροποποιήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἀναπτύσσει τοὺς λόγους τοὺς ἐπιβάλλοντας τὰς τροποποιήσεις καὶ οἵτινες συνίσταντο εἰς τὴν παροχὴν ἐγγυήσεως περὶ μὴ καλύψεως τῶν γεγονότων. Ὑστέθη ὡς ὅριον ὑποβολῆς ἐξεταστέων στοιχείων ἡ ἡμέρα τῆς καταρτίσεως τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ νὰ ἀποφύγωμεν νέον σάλον ἐν τῷ Στρατῷ διὰ τῆς χορηγήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεριορίστου ὑποβολῆς στοιχείων.

Ἀντικρούει εἶτα τὴν γνώμην τοῦ κ. Παγκάλου περὶ ἐρεύνης μόνον τῆς διαγωγῆς τῶν ὑπηρετούντων ἀξιωματικῶν.

Ὡς πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς φρονεῖ ὅτι ἡ Συνέλευσις πρέπει νὰ ἐκλέξῃ μίαν Ἐπιτροπὴν ἥτις θὰ καταρτίσῃ πίνακα ἐξ οὗ θὰ καταρτίσῃ τὴν Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργός. Τὸ Συμβούλιον τὸ μέλλον νὰ κρίνῃ πρέπει νὰ εἶνε Συμβούλιον κύρους, διὰ νὰ μὴ ἀποδοθοῦν κατηγορίαι κομματικῆς ἐκμεταλλεύσεως. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ θὰ εἶνε καὶ διδάγματα διὰ τὴν ἀναγκαίαν στρατιωτικὴν πολιτικὴν τῆς Χώρας. Διότι μὲ ὅσα καὶ ἂν λέγουν ἔχομεν εἰς στελέχη ὑλικὸν διὰ τὴν κατάρτισιν Στρατοῦ ἐπαρκοῦς καὶ ἀξίου τῆς ἀποστολῆς του καὶ τῶν ἐθνικῶν ἀξιώσεων. Τὸ σημερινὸν Στράτευμα μόνον μίαν φορὰν θὰ κινηθῇ. Ὅταν τεθῶσιν ἐν κινδύνῳ τὰ συμφέροντα τῆς Χώρας.

Ὁ κ. **Α. Ἀκρίδας** λέγει ὅτι, ὅτε τὸ πρῶτον ἐγένετο λόγος περὶ τῶν ὑπευθύνων τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς, ἡ Κυβέρνησις διέκοψε τὴν συζήτησιν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι θὰ ἔβλαπτεν ἡ συζήτησις ἐν τῇ Συνελεύσει. Ἀκριβῶς διὰ τοῦτο τότε περιωρίσθημεν, λέγει, εἰς τὴν κατάθεσιν τοῦ ψηφίσματος τὸ ὁποῖον παρεπέμφθη εἰς Ἐπιτροπήν, ἧς μέλος ἀπετέλουν καὶ ἐγώ. Φρονῶ ὅτι δὲν δύναται ἡ Συνέλευσις νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν συζήτησιν περὶ ἀναζητήσεως ὑπευθύνων καθ' ἣν στιγμὴν ὑπάρχουν αἰχμάλωτοι, εἶνε δὲ γενικῶς παραδεδεγμένον νὰ θεωρῆται ἡ αἰχμαλωσία ὡς ἀτιμία. Λυπεῖται ὅτι οὔτε εἷς δὲν εὑρέθη ὁ ὁποῖος νὰ προτιμήσῃ νὰ ἀποθάνῃ παρὰ νὰ παραδοθῇ ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα οὐδεὶς ἐκ τῶν αἰχμαλωτισθέντων ἀποκατεστάθη, ἀπεναντίας πολλοὶ ἐξ αὐτῶν προήχθησαν.

Δὲν εἶνε, λέγει, δυνατὸν μὲ τοιούτους ἀρχηγοὺς νὰ πολεμήσῃ εἰς τὸ μέλλον ὁ Ἑλληνικὸς Λαός· διὰ τοῦτο πρέπει πάντες οἱ Διοικηταὶ Μονάδων οἱ συλληφθέντες αἰχμάλωτοι νὰ δώσουν λόγον. Ἀναφέρει μετὰ τοῦτο πῶς μετὰ τοῦ κ. Λεονάρδου διεφώνησαν πρὸς τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία καὶ κατέληξεν εἰς τὴν ὑποβολὴν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ψηφίσματος. Πρὶν ἡ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ ψηφίσματος προτείνει τὴν σύστασιν πενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἐκ στρατιωτικῶν ἡ ὁποία νὰ κρίνῃ τοὺς ἐν λόγῳ ἀξιωματικούς, ἀκυρουμένων τῶν ἐν τῷ μεταξὺ γενομένων προαγωγῶν.

Ὁ κ. **Β. Λυβέλος** φρονεῖ ὅτι δύνανται νὰ κριθοῦν οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι καὶ χωρὶς νὰ χάσουν ἓκ τῶν προτέρων τοὺς ἀθμούς των, συνιστᾷ δὲ ὅπως εἴμεθα προσεκτικοὶ προκειμένου νὰ ἀποδώσωμεν εὐθύνας.

Ὁ κ. **Α. Ἀκρίδας** λέγει ὅτι οὐδεὶς στρατιωτικὸς ἐκλήθη ἀπὸ τοῦ 1912 ἵνα δώσῃ λόγον τῶν πράξεών του· δὲν συμβαίνουν δὲ σφάλματα μόνον κατὰ τὰς ἥττας, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ἐν περιπτώσει νίκης. Συνεχίζων φρονεῖ ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ περιορίσωμεν τὴν Ἐπιτροπὴν εἰς τὸ νὰ ἀναζητήσῃ τοὺς ὑπέχοντας εὐθύνην μόνον διὰ τὸν ἀπὸ τῆς 14 Αὐγούστου καὶ ἐντεῦθεν χρόνον.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν ταύτην τὸ ἄρθρον 1 καὶ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἀνατρέξῃ καὶ εἰς τὸν Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον. Τὰς εὐθύνας ἑπομένως δύναται νὰ ἐξετάσῃ, ἐφόσον συσχετίζονται πρὸς τὴν ὑποχώρησιν, καὶ πρὸ τοῦ Αὐγούστου.

Ὁ κ. **Α. Ἀκρίδας** ζητεῖ ὅπως ἀναγραφῇ τοῦτο εἰς τὰ πρακτικὰ ὡς ἑρμηνεία.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) δηλοῖ ὅτι τοῦτο λέγει ὡς ἐπίσημον ἑρμηνείαν δηλαδὴ τὸ ὅτι δύνανται νὰ ἐξετασθοῦν γεγονότα, οὐχὶ ὅμως πταίσματα προσώπων, διὰ τὸν πρὸ τῆς 14 Αὐγούστου χρόνον.

Ὁ κ. **Α. Ἀκρίδας** συνεχίζων συμφωνεῖ πρὸς τὴν διατύπωσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον 1 μὲ μόνην ἐπιφύλαξιν ὡς πρὸς τὸν περιορισμὸν τῶν μηνύσεων, διότι εἶνε πιθανὸν νὰ ὑπάρχουν ὑπεύθυνοι οἱ ὁποῖοι δὲν ἐμηνύθησαν μέχρι τοῦδε. Εἰς τὸ ἄρθρον 3 φρονεῖ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ καθορισθῇ ὅπως ὁρίσῃ τὰ πρόσωπα τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ Συνέλευσις. Ἐπαραίνων δὲν εὑρίσκει δικαιολογημένην τὴν ἀναγραφὴν τοῦ ἄρθρου 8 καὶ κηρύσσεται ὑπὲρ τροπολογίας τοῦ κ. Γονατᾶ μέ τινας ἐπιφυλάξεις.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις καὶ λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 καὶ 15′ διὰ τὴν 5 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΛΓ′

τῆς 27ης Ἰανουαρίου 1925.

Ὥρᾳ 5 καὶ 25′ μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. ***Α. Δενδρινοῦ***.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς :

Ὁ κ. Μακ. Ἄρθουρ, ὡς πρόεδρος τῆς ἐν Ἀμερικῇ ἑδρευούσης ἑταιρείας American Hellenic Developement Co, ὑποβάλλει ὑπὸ μορφὴν σχεδίου συμβάσεως προτάσεις διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν Ἀθηνῶν.

Τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον Πειραιῶς παρακαλεῖ ὅπως ἀναβληθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου δασμολογίου.

Οἱ ἀπόφοιτοι τῆς δασονομικῆς σχολῆς Βυτίνης παρακαλοῦσιν ὅπως διορισθῶσιν.

Ὁ Ἐμπορικὸς κόσμος Σελινίτσης ζητεῖ τὴν ἄρσιν τῆς καταβολῆς φόρου ἐλαίου ἀναδρομικῶς ὑπὲρ τοῦ ταμείου τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας τῆς ἐλαίας.

Ὁ Γ. Μηλέας δημοδιδάσκαλος, πατὴρ δέκα τέκνων, παρακαλεῖ ὅπως τῷ χορηγηθῇ ἐπίδομα.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Ἀρεσπόλεως διαμαρτύρεται διὰ τὸν ὑποδιδασμὸν τοῦ ἐκεῖ ταχ. καὶ τηλ. γραφείου.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Σουφλίου παραπονεῖται ἐναντίον τοῦ ἐκεῖ Εἰρηνοδίκου.

Ὁ Δημοδιδασκαλικὸς Σύλλογος Μεσογείων παρακαλεῖ ὅπως μὴ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ μονιμοποιήσεως τῶν προσωρινῶν Ἐπιτροπῶν.

Τὸ ἐν Καβάλλᾳ Ἐργατικὸν Κέντρον ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ τροποποιήσεως τοῦ φορολογικοῦ συστήματος καὶ μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ δασμολογίου.

Τὰ Σωματεῖα Σιδηροκάστρου διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ

Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης καὶ παρακαλοῦσιν ὅπως ἀκυρωθῇ.

Οἱ γ′ τάξεως δημοδιδάσκαλοι παρακαλοῦσιν ὅπως διαβαθμισθῶσιν εἰς γραμματεῖς Β′ τάξεως.

Ἡ Προοδευτικὴ Ἕνωσις ἐφέδρων πολεμιστῶν παρακαλεῖ ὅπως ἐπισκευασθῇ ἡ ὁδὸς Πολιτικῶν—Βρυσακίου—Ψαχνῆς.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Πλατιτάνης παρακαλεῖ ὅπως ἀνασταλῇ τὸ Διάταγμα περὶ ὑπαγωγῆς των εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Κρεσταίνης.

Οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας Μονοφατσίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν δημοσιευθεῖσαν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν περὶ καταργήσεως τοῦ ταχ. γραφείου Πυργίου.

Οἱ κάτοικοι Ἐρεσσοῦ διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην κατάργησιν τοῦ γραφείου Τ.Τ.Τ. Ἐρεσσοῦ.

Αἱ ἐπαγγελματικαὶ καὶ προσφυγικαὶ Ὀργανώσεις Θεσσαλονίκης διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου περὶ καθιερώσεως καθολικῆς κυριακῆς ἀναπαύσεως ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Διάφορα Σωματεῖα Σουφλίου ἀναφέρουσι τὰ ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Προοδευτικοῦ Συλλόγου διατρέξαντα καὶ παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν τὰ προγενέστερα τηλεγραφήματα τῶν ταραξιῶν.

Ὁ Διδασκαλικὸς Σύλλογος Γενιτσῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην κράτησιν τοῦ μισθοῦ τῶν ὑπαλλήλων ὑπὲρ τῶν συνταξιούχων.

— Οἱ κάτοικοι Συγρίου παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ πραγματοποιηθῇ ἡ ἀπόφασις περὶ ὑποβιβασμοῦ τοῦ γραφείου Τ. Τ. Τ. Συγρίου.

— Ἡ Πανιώνιος Ὀργάνωσις προσφύγων τῆς νέας Ἰωνίας παρακαλεῖ ὅπως μὴ ἐπιτραπῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως προσφύγων νὰ εἰσπράξῃ ἐνοίκια ἀπὸ τοὺς ἀπόρους πρόσφυγας τοῦ ἄνω συνοικισμοῦ.

— Ὁ Θρακικὸς Σύλλογος προσφύγων περιφερείας Κομοτηνῆς ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ τῆς προσφυγικῆς ἀγροτικῆς ἐγκαταστάσεως.

— Ὁ Ἰωάννης Σφακιανάκης Δήμαρχος Μοιρῶν παρακαλεῖ ὅπως μὴ πραγματοποιηθῇ ἡ ἀπόφασις περὶ ὑποβιβασμοῦ τοῦ ταχ. καὶ τηλεγρ. γραφείου Μοιρῶν.

— Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Ἐπανομῆς ἀξιοῖ τὴν ἄμεσον ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἀκύρωσιν τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης.

— Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Κεραμιδίου αἰτεῖται ὅπως ἡ κωμόπολις Κεραμιδίου ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Βόλου.

— Τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον Σπανοχωρίου Λευκάδος αἰτεῖται τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ οἴνου Λευκάδος.

— Οἱ καπνοπαραγωγοὶ Θάσου διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου Θάσου ζητοῦντος φόρον καπνῶν κατὰ παλαιὸν δασμολόγιον.

— Καπνεργάται καὶ ὑποδηματοεργάται Καβάλλας διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

— Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Κοντοδαζάινης διαμαρτύρεται διὰ τὴν διχοτόμησιν τοῦ δήμου Ἐλευσῖνος.

— Ἡ Λέσχη τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων Κυκλάδων διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην περικοπὴν τῶν μισθοδοσιῶν των.

— Ὁ διδασκαλικὸς Σύλλογος Σερρῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην περικοπὴν τῶν ἀποδοχῶν των.

— Ὁ Γεωργικὸς Κοινοτικὸς Συνεταιρισμὸς Νεοχωρίου ζητεῖ τὴν ἐλευθέραν ἐξαγωγὴν ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

— Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης διαβιβάζει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν Πειραιῶς περὶ χορηγήσεως ἀδείας πρὸς δίωξιν τοῦ πληρεξουσίου κ. **Ν. Ἀβραάμ.**

Παραπέμπεται εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τρόπου συμπληρώσεως τῶν εἰς κτήνη ἐτησίων ἐλλείψεων τοῦ Στρατεύματος».

Ἐπίσης ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀνακλήσεως τῆς γενομένης δημοσιεύσεως ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 168 τῆς 23 Ἰουλίου 1924 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως διʼ ἧς νόμου ὑπ' ἀριθ. 3109 κλπ.» ὁ πληρεξούσιος κ. **Νεόκοσμος Γρηγοριάδης.**

Προκειμένου μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος,** ὅστις διαμαρτύρεται διὰ τὴν ὑβριστικὴν τακτικὴν τῆς Συνελεύσεως παρὰ μιᾶς ἐφημερίδος, ἥτις πρόσκειται εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀναγινώσκει δὲ περικοπὰς τῆς ἐφημερίδος «Ἑστίας». Νομίζει ὅτι τὸ Προεδρεῖον ἢ ἡ Συνέλευσις ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ παραπέμψῃ τοὺς συστηματικοὺς αὐτοὺς ὑβριστὰς εἰς τὴν Εἰσαγγελίαν, ὅπερ παρελείφθη μέχρι τοῦδε ὑπὸ τοῦ Προεδρείου.

Πρόεδρος. Ἐπειδὴ ἐξεφράσθη μομφὴ κατὰ τοῦ Προέδρου, παρακαλῶ νὰ καταλάβῃ τὴν ἕδραν εἷς τῶν κ. Ἀντιπροέδρων.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** δηλοῖ ὅτι οὐδὲ πόρρωθεν ἐσκόπει νὰ ἐκφράσῃ μομφὴν κατὰ τοῦ κ. Προέδρου καὶ ὅτι παρεξηγήθη. Ἐξακολουθῶν δὲ ἐκφράζει τὴν ἀπεριόριστον ἐκτίμησιν αὐτοῦ πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως, ὅστις παρεξήγησε προφανῶς τὰς ἀνωτέρω συστάσεις του. Ἐπικρίνων κατόπιν τὴν ἐν γένει δημοσιογραφικὴν τακτικὴν κατὰ τῆς Συνελεύσεως, ἐκ μέρους τοῦ τύπου, ὅστις, ὅπως χειρίζεται τὰ ζητήματα, ἐξασκεῖ ἐπάγγελμα ἀμφιβόλου τιμιότητος, φρονεῖ ὅτι δὲν ἠμπορεῖ ἡ Συνέλευσις νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐργασίας της διατελοῦσα ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἐκδιάσεως ὡρισμένων ἐφημερίδων. Σχετικῶς ὑπεβλήθη καὶ ἐπερώτησις περὶ χορηγήσεως πληροφοριῶν διὰ τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ἀφῃμάχθησαν κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον ἐκ τοῦ δημοσίου Ταμείου ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων. Νομίζει ἐν τέλει ὅτι γεννᾶται ὑποχρέωσις τοῦ Προεδρείου νὰ παρακολουθῇ τὰ δημοσιεύματα καὶ ἐν περιπτώσει συκοφαντιῶν νὰ λάβῃ τὰ μέτρα τὰ προσήκοντα κατὰ τῶν ἀναισχύντων συκοφαντῶν.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** διακόπτων λέγει ὅτι ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ὁ κόσμος ὅτι οἱ ἐκδίδοντες τὴν «Ἑστίαν» εἶνε λιποτάκται, προστατευθέντες ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου ἀναξίως.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραάμ** διαμαρτύρεται, λέγων ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ ἀνακρίβειαν. Θεώρει δʼ ὅτι οἱ ἐκδίδται τῆς «Ἑστίας» στρατολογικῶς εἶνε ἐν τάξει.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι δὲν τὸν ἐνδιαφέρουν τὰ πρόσωπα· εἶνε ὅμως ἀνάγκη μεταρρυθμίσεως τῆς νομοθεσίας ὅπως τεθῇ φραγμὸς εἰς τὰς εὐκόλους συκοφαντήσεις τοῦ τύπου, ὅστις δύναται νὰ ἐλέγχῃ ἐλευθέρως ἐπὶ τῇ βάσει συγκεκριμένων γεγονότων.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. Προέδρου δηλοῖ ὅτι εἰς τὰς ἐπικρίσεις του δὲν συμπεριλαμβάνονται οἱ ἐπαγγελματίαι συντάκται. Αἱ ἐπικρίσεις του ἀφορῶσι τοὺς δημοσιογράφους ἐκείνους οἵτινες καρποῦνται τὰ προϊόντα τῶν δημοσιογραφικῶν των ἀγώνων.

Τελευτῶν συνιστᾷ ὅπως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως παρακολουθῇ τὰ δημοσιεύματα, ἡ δὲ Κυβέρνησις θελήσῃ νὰ λάβῃ ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν τὰ λεχθέντα.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) δηλοῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν φέρει καμμίαν εὐθύνην διὰ τὰ γραφόμενα ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων, διότι δὲν ἐκπροσωποῦνται αὗται τὰς γνώμας τῆς Κυβερνήσεως.

Διαψεύδει κατόπιν τὰ περὶ ἀπειλῶν κατʼ εἰσήγησιν τῆς Κυβερνήσεως ἐναντίον τῆς Συνελεύσεως. Καὶ ὁ ἴδιος, λέγει, παρεπονέθη διὰ τὰς ἀδίκους τοῦ τύπου μομφὰς κατὰ τῆς Συνελεύσεως, ἀλλʼ ἡ ἐλευθεροτυπία εἶνε θεμελιώδης ἀρχὴ παντὸς Κράτους.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** διακόπτων λέγει ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων, οἵτινες ἔχουν ὄργανα

ώρισμένας ἐφημερίδας, νὰ δημοσιεύουν αὗται καὶ λιβελλογραφήματα.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν βλέπει τίνα μέτρα δύνανται νὰ ληφθῶσι κατὰ τοῦ τύπου, ὅστις ἐν πολιτικῷ ἀνταγωνισμῷ ἐκτροχιάζεται.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἀπορεῖ διατί παραπονεῖται ὁ ῥήτωρ κατὰ τῆς «Ἑστίας» διὰ δημοσίευμα τὸ ὁποῖον δὲν δικαιολογεῖ καθόλου τὴν ἐξέγερσιν τὴν ὁποίαν θέλει νὰ παραγάγῃ ὁ κ. πληρεξούσιος καὶ διατί δὲν ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐξεγερθῶσι κατὰ δημοσιευμάτων ἄλλων ἐφημερίδων αἵτινες πραγματικῶς ὑβρίζουν καὶ χλευάζουν τὴν Συνέλευσιν.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** διακόπτων λέγει ὅτι ἡ κατηγορία εἶνε σαφὴς καὶ συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἀνέφερεν ἡ ἐφημερὶς αὐτὴ ὡρισμένας ἀναριθείας, τουτέστιν ὅτι ἀραιοὶ προσῆλθον οἱ πληρεξούσιοι εἰς τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι ἀμφότεραι αἱ ἐφημερίδες, καὶ ἡ «Δημοκρατία» καὶ ὁ «Ἐλεύθερος Λόγος», ὑπῆρξεν ἐποχὴ ποὺ ἐπετέθησαν κατὰ τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** διαφεύδει τοῦτο, ὅσον ἀφορᾷ τὸν «Ἐλεύθερον Λόγον».

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** συνεχίζων διαμαρτύρεται ἐν τέλει διὰ τὰ λεχθέντα κατὰ τοῦ τύπου, ὅστις ἁπλῶς χωρίζεται εἰς εὐσυνείδητον καὶ ἀσυνείδητον, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ κατηγορῶμεν συλλήβδην ὅλον τὸν τύπον, διότι ὑπῆρξαν καὶ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἐπλήρωσαν μὲ τὸ αἷμά των τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων, καὶ νομίζει ὅτι ὁ κ. Κούνδουρος θὰ ἐπανορθώσῃ τὰς ἀδίκους καθ' ὅλου τοῦ τύπου αἰτιάσεις του.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λυπεῖται, λέγει, διότι παρεξηγήθησαν τελείως οἱ λόγοι του. Ἡ ἐπίκρισίς του ἀνέφερεν ὡρισμένον ὄργανον τὸ ὁποῖον μᾶς ἐρωτᾷ ποῖον ἄλλο ἐπάγγελμα εἶνε τόσον προσοδοφόρον ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πληρεξουσίου. Καὶ ἀπήντησα, ἐκθέτων τὰ ἔκτροπα τοῦ τύπου, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ αἱ ἀραιμάξεις διὰ τὴν διαφήμισιν τοῦ ἱεροῦ προσφυγικοῦ δανείου. Τὸ ζήτημα δὲν ἐνέχει περισσοτέραν σημασίαν. Πρόκειται περὶ ἐφημερίδος προσκειμένης εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς δὲν δύναται νὰ ἐξασκηθῇ δημόσιον λειτούργημα ἐν Ἑλλάδι. Κακιζόμεθα, λέγει, ὄχι διότι δὲν κάμνομεν τὸ καθῆκόν μας, ἀλλὰ διότι παίρνομεν πολλά.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** λέγει ὅτι δικαίωμα τοῦ τύπου εἶνε ὁ ἔλεγχος τῆς Συνελεύσεως, ἐὰν δὲ ἀναγράφωνται ἀνακρίβειαι, ἡ διάψευσις τῶν τοιούτων δημοσιευμάτων εἶνε ἔργον τοῦ κ. Προέδρου τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λέγει ὅτι ὑβριζόμεθα συστηματικῶς καὶ ἀπὸ κακῆς πίστεως συζητητὰς καὶ φρονεῖ ὅτι τὰς διαμαρτυρίας συμμερίζεται ὁλόκληρος ἡ Συνέλευσις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἠρωϊ.) Κύριοι συνάδελφοι, εἶπον καὶ πρὶν ὅτι δὲν ἤμην παρὼν καὶ θὰ ὁμιλήσω ἐπὶ τῇ βάσει ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἔμαθα. Ἡ ἐντύπωσίς μου εἶνε ὅτι σχεδὸν ἐγένετο ἐπερώτησις, εἴτε καθ' ὡρισμένου ἄρθρου ἢ καθ' ὡρισμένης ἐφημερίδος, ἂν θέλητε, ἢ κατὰ τοῦ τύπου ἐν γένει. Δὲν γνωρίζω ποία ἐξ ὅλων τούτων τῶν ἀποχρώσεων εἶνε ἡ ἀνταποκρινομένη εἰς τὴν ἀλήθειαν.

Ι. Κούνδουρος. Ἂν θέλητε τὴν ἑρμηνείαν τὴν ἰδικήν μου, σᾶς τὴν ἔδωκα· ἦτο μεμονωμένη σκέψις ἰδική μου. ἀφορῶσα στενῶς τὸ δημοσίευμα.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἀλλά, κύριοι δὲν εἴχον ἀναγνώσει κἂν τὸ δημοσίευμα. Εἶνε ζήτημα μείζονος ἢ ἐλάσσονος εὐαισθησίας, ἂν ἐρεθίζεται κανεὶς ἀπὸ τὰ δημοσιεύματα τοῦ τύπου. Καθ' ἡμέραν ἀναγινώσκομεν εἰς τὰς ἐφημερίδας ἐπιθέσεις κατὰ τῆς Συνελεύσεως, καὶ δὴ εἰς ἐφημερίδας αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τὴν κοινὴν γενικῶς ἰδεολογίαν, ἀναγινώσκομεν ἀγρίας ἐπιθέσεις, ἀδικαστικὰς ἐπιθέσεις, μὴ ῥειδομένας μηδ' αὐτῆς τῆς ἀτομικῆς ὑπολήψεως τῶν ἐχόντων τὴν τιμὴν νὰ προΐστανται τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν. Εἰς τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας καὶ τὰ πολιτικὰ φρονήματα ἀνήκει νὰ εἶνε ὡπλισμένοι μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ψυχραιμίαν, νὰ δεικνύουν δὲ διὰ τῆς στάσεως καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν διὰ τῆς εὐθείας διαχειρίσεως τῶν ἐμπεπιστευμένων εἰς αὐτοὺς καθηκόντων ὅτι τὰ δημοσιεύματα δὲν δύνανται νὰ τοὺς θίξωσιν.

Γ. Παπανδρέου. Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ὅταν συμβαίνῃ αὐταὶ αἱ ἐφημερίδες νὰ εἶνε ἐπίσημα ὄργανα κομμάτων, τότε αἱ συκοφαντίαι καὶ ὕβρεις δὲν ἀντανακλοῦν εἰς τὸ πρόσωπον τῶν ἀρχηγῶν ἀκέραιαι;

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐὰν ὁμιλῆτε, κύριε συνάδελφε, διὰ τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν καὶ διὰ τὸ κόμμα τὸ ὀλιγάριθμον τοῦ ὁποίου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διευθύνω τὰς ἐργασίας, ἡ ἐρώτησίς σας δὲν ἔχει τόπον, διότι τὸ κόμμα τοῦτο καὶ ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἔχει τὴν δυστυχίαν ἢ τὴν εὐτυχίαν νὰ μὴ ἔχῃ κανὲν ὄργανον, κανὲν ὄργανον οὔτε ἐπίσημον οὔτε μὴ ἐπίσημον.

Γ. Παπανδρέου. Ὁμιλῶ συγκεκριμένως διὰ τὴν «Δημοκρατίαν», ἡ ὁποία εἶνε ἐπίσημον ὄργανον τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως», καὶ διὰ τὴν «Ἐθνικὴν Φωνήν», ἥτις εἶνε ὄργανον τοῦ Ἐθνικοῦ Δημοκρατικοῦ κόμματος.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἀλλὰ κύριε συνάδελφε, ἴσως εἶσθε ἐντριβέστερος ἀπὸ ἐμὲ εἰς τὴν δημοσιογραφίαν. Καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ συμφωνῆτε μὲ τὴν ἐμὴν ἀντίληψιν, τὴν ὁποίαν ἀπὸ τὴν ὀλίγην ἐπαφὴν ὡς ἔκτακτος συνεργάτης κατ' ἐποχὰς δυσκόλους εἶχον μετὰ τοῦ τύπου. Ἡ ἐμὴ ἐντύπωσις εἶνε ὅτι δὲν ὑπάρχει, δύναταί τις νὰ εἴπῃ, κανεὶς ὀργανισμὸς δημοσιογραφικὸς ὁ ὁποῖος πραγματικῶς ἀπὸ τοῦ πρώτου ἄρθρου μέχρι τοῦ τελευταίου νὰ δύναται νὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὴν πνοὴν καὶ τὴν ψυχὴν ἑνὸς κόμματος.

Εἶνε ἀναμφισβήτητον, κύριοι, ὅτι, ἐὰν τὸ προκείμενον ἀρθρίδιον ἤθελε νὰ περιορισθῇ εἰς δύο μόνον γεγονότα χωρὶς νὰ τὸ ἐνδύσῃ μὲ τόνον κάπως ὀξύτερον, εἰδικώτερον μάλιστα διὰ τὴν ἐφημερίδα ταύτην διακρινομένην διὰ τὸ μεμετρημένον ὕφος της, δὲν θὰ ἠρέθιζε κανένα, ἂν ἤθελέ τις ψυχραίμως νὰ κρίνῃ τὸ περιεχόμενον. Μάλιστα εἶνε γνωστὸν ὅτι δὲν συντάσσεται ὁλόκληρος ἡ ἐφημερὶς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἀπὸ ἓν καὶ μόνον πρόσωπον, καὶ εἶνε περισσότερον γνωστὸν ὅτι δὲν ὑπάρχει συνήθως ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ὑπεύθυνον πρόσωπον τὸ ὁποῖον νὰ δύναται ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους νὰ ἐποπτεύῃ ἐπὶ ὅλων τῶν δημοσιευμάτων τοῦ φύλλου.

Ι. Κούνδουρος. Ἡ σύνταξις διαφέρει.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ἐνθυμοῦμαι, κύριοι, μίαν ἐκστρατείαν δριμεῖαν τὴν ὁποίαν ὅλαι αἱ ἐφημερίδες ἐν Γαλλίᾳ, καὶ αἱ φιλίως διακείμεναι ἀκόμη πρὸς τὴν τότε Κυβέρνησιν, πρὸ τοῦ πολέμου, ἔκαμναν συνεχῶς, διότι οἱ βουλευταὶ εἶχον ἀναβιβάσει τὴν ἀποζημίωσιν—τότε μάλιστα δὲν συνέτρεχεν ὁ δίκαιος λόγος ὁ ὁποῖος συντρέχει σήμερον τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματος — τὴν ἀποζημίωσιν τῶν βουλευτῶν εἰς 15.000. Κύρια ἄρθρα ἐγράφοντο μυκτηρίζοντα τοὺς βουλευτὰς ἐπονομαζομένους κένζ μίλ. Δὲν ἐγένετο οὐδεμία ἐπερώτησις εἰς τὴν Βουλήν. Μὲ ὕφος ἥρεμον καὶ μὲ μειδίαμα ἔβλεπον τὰς ἐπιθέσεις οἱ ἐν τῇ Βουλῇ, χωρὶς νὰ νομίσουν ὅτι θίγονται ἀπὸ τὰς ἐπικρίσεις ἐκείνας. Ποσάκις ἡμεῖς οἱ ἴδιοι, κύριοι, δὲν ἐκατηγορήσαμεν ἡ μία μερὶς τὴν ἄλλην ὅτι ἀραιοὶ προσερχόμεθα εἰς τὰς συνεδριάσεις; Ἀλλ' εἶνε ἀληθὲς ὅτι μόνον ἐν τῷ κόμματι ἀπὸ τῆς ρίζης τοῦ ὁποίου ὅλαι αἱ μερίδες αἱ ἐν τῇ Συνελεύσει τάύτῃ εὑρισκόμεναι πηγάζουν καθιερώθη ἡ θεωρία ὅτι μόνον ὁ αὐτοέλεγχος εἶνε ἐπιτετραμμένος, δὲν εἶνε ὅμως δεκτὸς ὁ

ἔξωθεν ἔλεγχος. Εἶνε μία θεωρία περίεργος, κατ' ἐμέ, ἐπιτρέπουσα νὰ ἀπευθύνωνται ἐπιθέσεις, καταρρίπτουσαι τὴν ἀγνὴν ὑπόστασιν τοῦ Σώματος καὶ κλονίζουσαι αὐτὸ εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν. Αὐτὸ ἐγίνετο ἤδη ἀπὸ τὸ 1917 καὶ ἐντεῦθεν, ἀλλ' ἐδείχθη γενικῶς ὑπέρμετρος εὐαισθησία διὰ τὰς ἔξωθεν προερχομένας ἐπικρίσεις. Θὰ ἐπεθύμουν, ἐγὼ τοὐλάχιστον ἀτομικῶς, νὰ ἐπεκράτει τὸ ἀντίθετον, νὰ εἶνέ τις ἀπαθὴς δίκαιος ἐκτιμητὴς καὶ κατὰ τῶν ἔξωθεν γινομένων ἐπιθέσεων, αἱ ὁποῖαι, ὡς ἡ πεῖρα ἔχει διδάξει, μακρὰν τοῦ νὰ καταρρίπτουν τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας καὶ τοὺς πολιτικοὺς ὀργανισμούς, συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀνύψωσιν καὶ τὴν ἀναβίβασιν αὐτῶν, ἐὰν εἶνε ἄξιοι νὰ ἀνέλθωσι, νὰ εἶνε δὲ εὐαίσθητοι εἰς τὰς ἐκ τῶν οἰκείων προερχομένας ἐπιθέσεις.

Ἰδιαίτατα μάλιστα θὰ ἐπεθύμουν νὰ μὴ εὑρισκόμεθα εἰς μίαν στιγμὴν παροδικῆς δυσφορίας, διότι πέρα δυσφορίας τινὸς δεδικαιολογημένης ἀπὸ ἓν κάπως ἀτέχνως διατυπωθὲν δημοσίευμα, πέρα τῆς στιγμιαίας δυσφορίας, θὰ ἐπεθύμουν νὰ μὴ γίνῃ ἄλλη συζήτησις, καὶ ἰδίᾳ νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι τὸ κόμμα ἀπὸ τῆς ρίζης τοῦ ὁποίου πάντες παρήχθημεν ἔδειξε πάντοτε ἰδιαιτέραν, ἴσως, ἂν θέλητε, ὑπερβάλλουσαν εὐλάβειαν, δύναμαι νὰ εἴπω, καὶ σπουδαιότητα πρὸς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ τύπου. Ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν καθιερώθη ἡ ἐλευθεροτυπία ὁ τύπος ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἡ τετάρτη ἐξουσία ἐν λαϊκῷ πολιτεύματι. Ὅλοι ἐπίσης γνωρίζομεν ὅτι διὰ τὴν Ἑλλάδα ἔχουσαν παλαιὸν θεσμοθέτημα περὶ τοῦ τύπου, ληφθὲν πρὸ τῆς ἐλευθεροτυπίας καὶ τεθὲν εἰς πλήρη ἀχρηστίαν μετὰ τὴν ἐλευθεροτυπίαν τὴν παρασχεθεῖσαν ἀπὸ τὸ σύνταγμα τοῦ 1864, ὑπῆρξεν ἓν ἀτύχημα ὅτι δὲν ἐψηφίσθη ἔκτοτε νόμος νέος κανονίζων τὰ τοῦ τύπου καὶ τὰ τῶν εὐθυνῶν αὐτοῦ. Εἰς Κράτη φιλελεύθερα, ἐξ ἴσου τοὐλάχιστον μὲ ἡμᾶς ἢ καὶ πλειότερον ἡμῶν, ὑπάρχουν νόμοι, οὐχὶ παλαιοί, οἱ ὁποῖοι ρυθμίζουν τὰ τοῦ θέματος φιλελευθέρως, ἀλλ' οἱ ὁποῖοι ἐπιτρέπουν ἵνα διὰ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, ἐκπροσωπουμένης συνήθως ὑπὸ τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου, κολάζωνται αἱ παρεκτροπαὶ τοῦ τύπου, ὅταν αὐταὶ στρέφωνται ἰδίᾳ κατὰ τῶν ἰδιωτικῶν προσβολῶν ἢ κατὰ τῆς ὑπολήψεως τῶν δημοσίων λειτουργῶν. Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι ἔγιναν τοιαῦται παρεκτροπαί, καὶ θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον νὰ ψηφισθῇ ποτε εἰδικὸς νόμος περὶ τοῦ τύπου. Ἀλλὰ πόσοι δὲν ἐνθυμοῦνται ἁρά γε τὰς βιαιοτάτας ἐπιθέσεις ἑνὸς ἀπὸ τὰ πλέον συντηρητικὰ φύλλα τοῦ παγκοσμίου τύπου τῶν Λονδινίων Τάϊμς ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ συνασπισμοῦ ὁλοκλήρου ὅστις ὑπεστήριζε τὴν

Κυβέρνησιν τὴν διοικήσασαν τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τὸν πόλεμον καὶ δώσασαν εἰς αὐτὴν τὴν περιφανῆ νίκην; Δὲν εἶδον κανένα νὰ ἐρεθισθῇ διὰ βιαίας ἐπιθέσεις γενομένας κατὰ τοῦ Προέδρου τῆς τότε Κυβερνήσεως. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἡ μόνη ἀπάντησις ἡ ὁποία ἐδόθη ἦτο ἁπλούστατα ἡ ἑξῆς: «Δὲν μὲ μέλει διὰ τὰς ἐπιθέσεις αἱ ὁποῖαι γίνονται κατὰ τοῦ συνασπισμοῦ ὅστις μὲ ὑποστηρίζει οὐδὲ κατὰ τοῦ προσώπου μου. Μὲ μέλει μόνον, εἶπεν ὁ τότε Πρωθυπουργός, διότι ὑπάρχει μία παράδοσις εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὅτι τὸ φύλλον τοῦτο ἀντιπροσωπεύει τὰς γνώμας τὰς ἐπισήμους τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, καὶ ὁ κόσμος δὲν ἔμαθεν ἀκόμη ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε ἀκριβὲς καὶ δύναται τοῦτο νὰ φέρῃ βλάβην, ἐνῷ ὁ κόσμος, προσέθετε, θὰ ἠδύνατο νὰ μάθῃ ὅτι ἔκτοτε ἔγινε βιομηχανικὴ ἐπιχείρησις ἡ ἐφημερὶς αὐτὴ καὶ ὅτι εἶνε ἁπλούστατα μία τριῶν πεννῶν ἔκδοσις τοῦ «Ντέλυ Μέϊλ».

Διατί ἀρά γε ἡμεῖς δὲν θὰ εἴχομεν τὴν ἰδίαν ψυχραιμίαν; Καὶ διατί ἐπιτιθέμεθα ἀδίκως κατὰ τοῦ τύπου ἡμεῖς οἵτινες κατερύγομεν εἰς αὐτὸν ἵνα ὑπερασπίσωμεν τὴν ἐθνικὴν πολιτικὴν ἣν ἀκολουθοῦμεν; Ἐὰν ὑπῆρχε μία γωνία εἰς τὴν ὁποίαν κατὰ τὰ ἔτη ἀκόμη 1920—1922 ἠδύναντο νὰ καταφύγουν οἱ καταδιωκόμενοι καὶ νὰ εὕρουν ἀνακούφισιν, ἂν ὄχι ὑπεράσπισιν, αὐτὴ ἦτο ὁ τύπος καὶ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἡ ἐφημερὶς αὐτή.

Δὲν ἤμην, κύριοι, ἐπαναλαμβάνω, παρών, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἡ κοινὴ ἐντύπωσις τῆς Συνελεύσεως, μετὰ τοὺς λόγους μάλιστα τοὺς ὁποίους τελευταίως εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Λασιθίου πληρεξούσιος, εἶνε ὅτι δὲν ἤθελε ποσῶς νὰ θίξῃ ὁλόκληρον τὴν λειτουργίαν τοῦ τύπου.

Ι. Κούνδουρος. Θὰ ἦτο πολὺ ἀνόητον καὶ πολὺ ἀντιποιλιτικὸν τοῦτο· ἐὰν δὲν ἐφοβούμην ἐγὼ ὅτι θὰ ἐνόμιζον ὅτι θέλω νὰ τοὺς κολακεύσω, θὰ ἠδυνάμην διαφορετικώτερα νὰ ἐκφρασθῶ καὶ νὰ εἴπω ὅτι κρίνω τὸ δημοσίευμα αὐτὸ συγκεκριμένως. Ἀπήντησα δὲ συγκεκριμένως εἰς τὴν μορφὴν ὅτι δὲν ὑπάρχει πλουσιώτερον ἐπάγγελμα ἀπὸ τὸ τοῦ δημοσιογράφου, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει καὶ ἔντιμον πολλάκις τὴν προέλευσιν καὶ ἀμείβεται πολὺ περισσότερον.

Πρόεδρος. Γενικῶς, κύριε πληρεξούσιε;

Ι. Κούνδουρος. Ὄχι ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν προσώπων. Θὰ μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ εἴπω γενικῶς, διότι δὲν ἠξεύρω ἂν ἀπεποιήθη καμμία ἐφημερὶς τὸ ποσὸν τῶν διακοσίων χιλιάδων δραχμῶν διὰ νὰ διαφημίσῃ τὸ προσφυγικὸν δάνειον. Οἱ συντάκται τῶν ἐφημερίδων εἶνε ἐργάται, ἔντιμοι διοπαλαισταὶ τελείως διάφοροι ἀπὸ τοὺς χρηματιζομένους διὰ τῆς ἐπιχειρίσεως. Διεμαρτυρήθην εἰδικώτερον διὰ τὸ δημοσίευμα ἐκεῖνο, διὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ δημοσιεύματος, διότι οὐδεὶς πληρεξούσιος εὑρισκόμενος ἐν Ἀθήναις ἀπουσίασεν ἀπὸ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν, καὶ κατὰ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον ἐγένετο τὸ δημοσίευμα καὶ κατὰ τῆς μορφῆς ἡ ὁποία μᾶς ἀπεδόθη ὅτι ἔχομεν τὸ πλέον προσοδοφόρον ἐπάγγελμα. Ἡμεῖς ἐπὶ τέλους ἀπορρέομεν ἀπὸ μίαν ἐκλογήν, ἀπὸ μίαν δυκιμασίαν. Καὶ μολαταῦτα δὲν ἀμειβόμεθα ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλα ἐπαγγέλματα πολλάκις ὑπόπτου προελεύσεως, τὰ ὁποῖα ἀμείβονται περισσότερον. Ἐὰν δέ, ἐπαναλαμβάνω, δὲν ἐφοβούμην τὴν ἰδέαν ὅτι θέλω νὰ τοὺς κολακεύσω, θὰ ἐπανελάμβανον αὐτὸ ζωηρότερον.

Ἐγὼ συγχαίρω τὸν κύριον Πρωθυπουργόν, διότι τεχνηέντως εἶπεν ὅτι καὶ ὁ τύπος εἶνε ἐπιχείρησις.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὁ τύπος, κ. συνάδελφε, κατὰ τὴν νεωτέραν του ἐξέλιξιν εἶνε ***καὶ*** ἐπιχείρησις. Δὲν εἶνε ***μόνον*** ἐπιχείρησις.

Β. Ἀλεβιζάτος. Μόνον ἐπιχείρησις.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἔχομεν παραδείγματα, καὶ ἐν Ἑλλάδι ἀκόμη, ἐφημερίδων αἱ ὁποῖαι, ἂν ἐσκέπτοντο μόνον μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιχειρήσεως, θὰ ἠδύναντο νὰ κερδίσουν πολλά. Καὶ ὅμως ἠθέλησαν νὰ προασπίσουν ἐθνικὰ συμφέροντα περιῤῥονοῦσαι μεγάλα ὑλικὰ κέρδη.

Ι. Κούνδουρος. Εἶνε ἀξιέπαινοι αἱ ἐφημερίδες αὐταί.

Α. Μιχαλακόπουλος. Μεταξὺ τῶν ἐφημερίδων αὐτῶν ἦτο καὶ ἡ ἐφημερὶς τὴν ὁποίαν κατηγορήσατε. Τὸ λέγω ἐλευθέρως, διότι ἡ ἐφημερὶς αὕτη καὶ τὴν Κυβέρνησιν ἐπέκρινε πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν, ἂν ἐνθυμῆσθε, δι' ἐπανειλημμένων ἄρθρων της διὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ψωμιοῦ καὶ διὰ τὸ συνάλλαγμα. Δὲν δύναμαι παρὰ νὰ εἴπω τὴν ἀλήθειαν. Καὶ αὐτὴ καὶ ἄλλαι ἐφημερίδες τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ἐδειναπάθησαν καὶ κατεδιώχθησαν διότι δὲν ἠθέλησαν νὰ κάμουν χρηματικὴν ἐπιχείρησιν. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν λοιπὸν τὰ καλὰ καὶ νὰ λέγωμεν, ὁσάκις ἔχομεν ἐν ὁρισμένον παράπονον, ὅτι ὁλόκληρος ὁ ὀργανισμὸς ὁ δημοσιογραφικὸς εἶνε χρηματιστικός. Δὲν γνωρίζω τί ἐγένετο διὰ τὴν διαφήμισιν τοῦ προσφυγικοῦ δανείου.

Ι. Κούνδουρος. Παρακαλῶ, κ. Πρόεδρε, νὰ δώσω μίαν πληροφορίαν διὰ νὰ μὴ νομισθῶ ὡς συκοφάντης. Ἀνέγνωσα ἓν δημοσίευμα τῆς ἐφημερίδος «Βροντή», ἡ ὁποία ἀνέφερεν ὅτι εἰς τὰς δεῦνα καὶ δεῦνα ἐφημερίδας ἐπληρώθησαν διακόσιαι χιλιάδες δραχμῶν. Ἡ ἐφημερὶς αὕτη ἐκυκλοφόρησε καὶ μᾶς τὴν διένειμαν ἐδῶ.

Α. Μιχαλακόπουλος. Τῆς ἐφημερίδος «Βροντή» εἴπετε; Πολὺ καλά. Ἐγὼ δὲν ἐδιάβασα τὸ δημοσίευμα τῆς ἐφημερίδος «Βροντή», ἀλλὰ γνωρίζω καὶ δι' αὐτὴν τὴν ἐφημερίδα, τὴν «Ἑστίαν» καὶ δι' ἄλλας τινὰς ἐφημερίδας ὅτι εἰς πολλὰς περιστάσεις ταῖς προσεφέρθησαν χρήματα, ὅπως προσεφέρθησαν χρήματα καὶ εἰς ὅλον τὸν τύπον, πρὸς ὑπεράσπισιν ὡρισμένης ὑποθέσεως, δικαίας ἀναμφισβητήτως, χρήματα τὰ ὁποῖα δὲν ἀντεπροσώπευον τίποτε ἄλλο, ἂν θέλητε, ἐπὶ τέλους, εἰμὴ τὰς στήλας καὶ τὸ μελάνι, τὸ ὁποῖον καταναλίσκετο, καὶ ὅμως ἔκαμαν τὸ καθῆκόν των ἀπορρίψασαι τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν εἰς αὐτάς.

Τοῦτο τὸ γνωρίζω αὐθεντικῶς, δὲν τὸ γνωρίζω ὅμως ἀπὸ τὴν «Βροντήν».

Ι. Κούνδουρος. Ἡμεῖς ἠξεύρομεν ὅτι μόνον μία ἐφημερὶς δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ τὰς διακοσίας χιλιάδας δραχμάς, τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα», διὰ τὰς ἄλλας ἠξεύρω ὅτι ἐπληρώθησαν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν ἔχω, κύριοι, νὰ προσθέσω τίποτε. Νομίζω ὅτι —καὶ θὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ κ. Προέδρου εἰς τοῦτο— δὲν δυνάμεθα τὴν σημερινὴν ἡμέραν, τὴν ὁποίαν ἔχομεν προσδιορίσει δι' ἐργασίαν νομοθετικὴν καὶ συντακτικήν, νὰ τὴν καταναλώσωμεν διότι ἡ γραφὶς ἑνός, οὐδὲ οὐδὲ τίνος, συντάκτου συνέπεσε νὰ ἐκφρασθῇ κατὰ τρόπον ὀξύτερον τοῦ ἀρέσκοντος ἡμῖν.

Γ. Βραχνός. Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ καταναλώσωμεν ὁλόκληρον τὴν συνεδρίασιν, ὅτε ἐναντίον τοῦ τύπου ῥίπτονται τοιαῦται ὕβρεις.

Α. Μιχαλακόπουλος. Μετὰ τὰς ἐξηγήσεις αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν ἐκ μέρους αὐτοῦ τούτου τοῦ ἀξιοτίμου ἐκ Λασιθίου πληρεξουσίου, τὸ ζήτημα εἶνε, νομίζω, ἐξηντλημένον.

Ὑποθέτω ὅτι καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ τύπου τὸ ἐθεώρησαν ἐξηντλημένον, καὶ θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὴ εἶσθε περισσότερον εὐθικτος ἀφ' ὅτι εἶνε καὶ αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἐν ἐνεργείᾳ σήμερον ἀντιπρόσωποι τοῦ τύπου.

Γ. Βραχνός. Εἶμαι ὑποχρεωμένος, διότι προέρχομαι ἐκ τῆς δημοσιογραφικῆς οἰκογενείας καὶ δὲν εἶμαι οὐδὲ ἀμφιβόλου προελεύσεως οὐδὲ ἀμφιβόλου ἐπαγγέλματος ὅπως δὲν εἶνε κανεὶς δημοσιογράφος.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἔχω μόνον, κύριοι, νὰ προσθέσω ὅτι δὲν εἶνε ἀκριβὲς ὅτι αἱ ἐφημερίδες δὲν εἶνε προϊὸν τῆς λαϊκῆς θελήσεως. Ἔχουσι καὶ αὐταὶ ἕνα κυρίαρχον καὶ κυρίαρχός των εἶνε ὁ κυρίαρχος πάντων ἡμῶν, εἶνε ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, εἶνε ὁ ἀναγνώστης.

Ι. Κούνδουρος. Τῶν Ἀθηνῶν. Ἀλλ' ἡμᾶς δὲν ἐνδιαφέρουν τὰ τῶν Ἀθηνῶν· ὑπάρχουν καὶ ἐπαρχίαι.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἶνε δὲ παρατηρημένον, κύριοι, ὅτι ἐκεῖναι αἱ ἐφημερίδες κατώρθωσαν νὰ ἐπιζήσωσιν ἐν μέσῳ κλυδωνισμῶν καὶ σάλων πολιτικῶν ἢ καὶ πολιτειακῶν ἀκόμη, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρξαν κόσμιαι εἰς τὰς ἐκφράσεις αὐτῶν. Τοὐναντίον δὲ ὅσαι ἠκολούθησαν τὴν ὁδὸν τῶν βιαίων ἐπιθέσεων δὲν ἠδυνήθησαν ἐπὶ πολὺ νὰ συγκρατήσωσι τὴν προσοχὴν καὶ τὴν εὐμένειαν τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ.

Ἔχουν λοιπὸν καὶ αὐταὶ κυρίαρχον καὶ δεσπότην τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν. Καὶ λέγοντες τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ἐννοοῦμεν αὐτὸν ἐν τῷ συνόλῳ καὶ οὐχὶ εἰς ἐπαρχίας τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου ἐξ ἡμῶν. Ἐπίσης ἔχω νὰ ἀναφέρω, διὰ νὰ τελειώσωμεν καὶ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ τακτικὸν ἔργον ἡμῶν, κάτι τὸ ὁποῖον μοὶ ὑπενθύμισεν ὁ κ. ἐκ Λασηθίου συνάδελφος, ὅτε ὡμίλησε περὶ προσόντων τῶν δημοσιογράφων. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν μία ἀγγλικὴ ἐφημερὶς εἶχε λάβει συνέντευξιν ἀπὸ τὸν πανίσχυρον τότε Κάϊζερ. Αὐτὴν τὴν συνέντευξιν τὴν ἐδημοσίευσε καὶ ἐγένετο πάταγος μέγας εἰς τὰς διεθνεῖς σχέσεις. Ὁ Κάϊζερ διέψευσε, τῇ εἰσηγήσει τοῦ ἀρχιεπαγγελλαρίου του, τὴν ἀκρίβειαν τῆς συνεντεύξεως, εἰπὼν εἰς ἕνα ἄλλον δημοσιογράφον· «τί νὰ σᾶς κάμω, ἀφοῦ οἱ Λαοὶ δὲ ὅλα τὰ ἀξιώματα, καὶ διὰ νὰ εἶνε κανεὶς ἁπλοῦς τις δικαστὴς ἢ γραμματεύς, ζητοῦν προσόντα καὶ μόνον διὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δημοσιογράφου δὲν ζητοῦν προσόντα οἱ Λαοὶ καὶ αἱ Κυβερνήσεις». Καὶ ὁ δημοσιογράφος ἀπήντησεν εἰς τὸν μονάρχην ὅτι ἐλησμόνει ὅτι καὶ διὰ τοὺς αὐτοκράτορας δὲν ἀπαιτοῦνται προσόντα. Τὸ ἴδιον δύναται νὰ λεχθῇ καὶ διὰ τοὺς βουλευτὰς ὅπως καὶ διὰ τοὺς δημοσιογράφους. Μίαν ὡρισμένην ἡλικίαν ἀπαιτεῖ ὁ Λαὸς καὶ οὐχὶ προσόντα. Καὶ ἐξακολουθῶν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς λέγει ὅτι τὰ προσόντα δὲν εἶνε ἀπαραίτητα διὰ τὸν καλὸν δημοσιογράφον, καὶ ἀκριβῶς ἀνεδείχθησαν δημοσιογράφοι εἰς τὴν παγκόσμιον κονίστραν, οἱ ὁποῖοι ἔπαιξαν μέγαν ρόλον εἰς τὴν διεθνῆ σκηνήν, ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἦσαν αὐτοδίδακτοι. Καθ' ὃν τρόπον εἶνε δυνατὸν νὰ ἔχῃ σπουδάσει τις εἰς ὅλας τὰς πολιτικὰς Ἀκαδημίας τοῦ κόσμου καὶ νὰ μὴ εἶνε δεξιὸς κυβερνήτης, ἀπαράλλακτα εἰς δημοσιογράφος ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ σπουδάσει, νὰ ἔχῃ προσόντα καὶ νὰ μὴ ἀποδεικνύηται καλὸς δημοσιογράφος. Καὶ τοὐναντίον δύναταί τις νὰ εἶνε καλὸς κυβερνήτης χωρὶς νὰ ἔχῃ δαψιλῆ τὴν μόρφωσιν. Καὶ διὰ τὸν δημοσιογράφον καὶ διὰ τὸν πολιτικὸν καὶ διὰ τὸν καλλιτέ-

χνην καὶ διὰ τὸν πουητὴν δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι γεννᾶται, ἀλλὰ δὲν γίνεται (χειροκροτήματα).

Α. Παπαναστασίου. Λυποῦμαι, κ. συνάδελφοι, διότι ἕνεκα τυχαίου κωλύματος δὲν παρευρισκόμην εἰς τὴν αἴθουσαν ὅτε ἔγινεν ἡ συζήτησις ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἀρθριδίου τῆς ἑσπερινῆς ἐφημερίδος. Ἀλλ' ἀπὸ τὰς ἐξηγήσεις τὰς ὁποίας ἔλαβον, ἀνόμη καὶ χωρὶς τὰς ἐξηγήσεις, γνωρίζων τοὺς ὁμιλήσαντας καὶ τὰς ἰδέας των, δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι ἀπὸ ὅλους τοὺς παρακαθημένους εἰς τὴν πτέρυγα ἐκείνην δὲν ὑπῆρχεν οὐδεμία πρόθεσις ὑποβιάσεως τῆς σημασίας τοῦ τύπου. Ἡμεῖς θεωροῦμεν τὸν τύπον, τὸ βῆμα τὸ δημοσιογραφικόν, ἐπίσης ἱερόν, ὅπως καὶ τὸ βῆμα τῆς Συνελεύσεως καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἀγῶνάς μας ἐκάμαμεν καὶ κάμνομεν χρῆσιν ὄχι ὀλιγωτέραν τοῦ δημοσιογραφικοῦ βήματος ἀφ' ὅτι κάμνομεν τοῦ βουλευτικοῦ βήματος, καὶ δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι οἱ τίμιοι ἀγῶνές μας, οἱ δημοσιογραφικοί, ἔφεραν ἐν σχέσει μὲ τὴν ἰδεολογίαν μας ἀρθονωτέρους καρπούς. Εἶνε ἐκτὸς ἀμφισβητήσεως ὅτι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ δημόσιος βίος χωρὶς ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τοῦ τύπου. Ὅσον καὶ ἂν ἀναγνωρίζω ὅτι πολλάκις γίνεται κατάχρησις τοῦ δημοσιογραφικοῦ βήματος ἐπὶ βλάβῃ γενικωτέρων συμφερόντων, ὄχι μόνον ἀτομικῶν, ἐν τούτοις εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ἀναφορικῶς εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν δημοσίων ἀνδρῶν, τῶν πολιτικῶν ἀνθρώπων, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μεγαλυτέρα δυνατὴ ἐλευθερία καὶ μὲ τὴν μεγαλυτέραν ἐπιείκειαν νὰ κρίνωνται τὰ σχετικὰ δημοσιεύματα τοῦ τύπου, διότι εἶνε συμφέρον γενικὸν ὅτι ὑπάρχει εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν τῶν πολιτῶν περὶ τῆς πολιτείας τῶν δημοσίων ἀνθρώπων νὰ ἔρχηται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ νὰ παρέχηται ἐλευθερία ἀμύνης, παραστάσεως τῆς πραγματικότητος, καὶ τοιουτοτρόπως διαφωτίζονται οἱ τυχὸν πλανώμενοι ἐκ κακοβούλων διαδόσεων ἢ δημοσιευμάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἔχουν οἱ δημόσιοι ἄνδρες διαρκῶς ὑπ' ὄψει ὅτι εἶνε ὑπὸ τὰ ὄμματα καὶ τὸν ἔλεγχον ὅλων τῶν πολιτῶν τῆς κοινωνίας καὶ νὰ εἶνε προσεκτικώτεροι, ἐπιμελέστεροι εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν δημοσίων συμφερόντων. Δι' αὐτό, ὅσον καὶ ἂν συμφωνῶ μὲ τὸν ἀξιότιμον Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅτι πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ συντάξωμεν ἕνα νεωτεριστικὸν νόμον περὶ τύπου, θὰ ἤμην τῆς ἰδέας, ἀναφορικῶς μὲ τὰ ζητήματα τοῦ τύπου, νὰ εἴμεθα ὅσον τὸ δυνατὸν ἐλευθεριώτεροι.

Α. Μιχαλακόπουλος. Μήπως ἐγὼ εἶπον τοὐναντίον;

Α. Παπαναστασίου. Εἴπετε νεωτεριστικὸν νόμον.

Α. Μιχαλακόπουλος. Νεωτεριστικοὶ εἶνε οἱ φιλελεύθεροι.

Α. Παπαναστασίου. Ὄχι ἀπολύτως.

Α. Μιχαλακόπουλος. Οἱ νεώτεροι νόμοι εἶνε μᾶλλον φιλελεύθεροι.

Α. Παπαναστασ'ου. Ἐπιβάλλουν αὐστηροτέρας ποινάς.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἀπολύτως φιλελεύθεροι, διότι ἐπιτρέπουν καὶ τὰ ἀδικήματα κατὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν νὰ δικάζουν τὰ ὁρκωτὰ δικαστήρια· ἐν μόνον δὲν ἐπιτρέπουν, δὲν ἐπιτρέπουν τὴν συκοφαντίαν.

Α. Παπαναστασίου. Εἰς αὐτὸ εἶμαι ἀπολύτως σύμφωνος.

Α. Μιχαλακόπουλος. Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἶνε δυνατὸν νὰ καθορισθῇ ὁ καλὸς τύπος ἀπὸ τὸν κακόν, νὰ μὴ ἐπιτρέπηται ἡ συκοφαντία, ὡς δύναταί τις νὰ ἴδῃ εἰς πολλὰ παραδείγματα πρόσφατα.

Α. Παπαναστασίου. Νὰ τὰ ἀναφέρητε.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν ἔχω ἀνάγκην. Γνωρίζετε ὅτι ἔχω συνήθειαν νὰ περιφρονῶ τὰς ἀδίκους ἐπιθέσεις τοῦ τύπου, διότι ἡ κοινωνία καὶ ἡ Βουλὴ γνωρίζουν ἂν εἶνέ τις εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ ἕκαστον.

Α. Παπαναστασίου. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν συγκινοῦν τὴν Συνέλευσιν αἱ ὕβρεις καὶ αἱ συκοφαντίαι αἱ ἐξενεχθεῖσαι κατὰ τοῦ Σώματος, καὶ δὲν εὑρίσκω νὰ συγκινῆσθε ἐκ τῶν συκοφαντιῶν τοῦ Σώματος, αἱ ὁποῖαι συνεχῶς ἐκτοξεύονται ἐξ ἐφημερίδων φιλικῶν πρὸς ὑμᾶς.

Α. Μιχαλακόπουλος. Σεῖς ὑποτιμᾶτε τὴν Συνέλευσιν, θέλοντες νὰ τὴν παρουσιάσητε ὡς ὑβριζομένην καὶ ἔχουσαν ἀνάγκην κηδεμονείας. Δὲν ἔχει ἀνάγκην οὔτε ἀπὸ ἐμὲ οὔτε ἀπὸ σᾶς διὰ νὰ τὴν προστατεύσῃ.

Ι. Κούνδουρος. Ἡμεῖς θὰ τὴν διαλύσωμεν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Πολὺ ὀλίγην ὑπόληψιν δεικνύετε διὰ τὴν νοημοσύνην τῆς Συνελεύσεως, μὲ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον τὴν ὑπερασπίζετε.

Π. Καραπάνος. Δὲν ἔχετε τόσον τὸ ἀνάστημα διὰ νὰ ὁμιλῆτε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πρὸς τὴν Συνέλευσιν, διότι, ἂν δὲν ἤμεθα ἡμεῖς, δὲν θὰ εὑρίσκεσθε σεῖς ἐδῶ. (Θόρυβος ἐκ μέρους τῶν πληρεξουσίων τῆς ἀριστερᾶς).

Θ. Χαβίνης. Εἶνε καιρός, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, νὰ ἀνατάμωμεν ἡμᾶς αὐτούς. (Θόρυβος ἐκ μέρους τῶν πληρεξουσίων τῆς δεξιᾶς).

Α. Παπαναστασίου. Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον, ἂν τὴν ἀγανάκτησιν αὐτήν, εἴτε τὴν αὐθόρμητον εἴτε τὴν προβεβουλευμένην, ἐχρησιμοποιεῖτε, ἐπαναλαμβάνω, κατόπιν προσθάλλεται ὁλόκληρον τὸ Σῶμα.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛ

Α. Μιχαλακόπουλος. Τὸ Σῶμα εἶνε ἱκανὸν μόνον του νὰ ἀμυνθῇ. Δὲν ἔχει ἀνάγκην οὔτε ἀπὸ ἐμὲ οὔτε ἀπὸ σᾶς νὰ τὸ πατρωνεύσωμεν.

Α. Παπαναστασίου. Εἴμεθα μέλη τοῦ Σώματος, σεῖς δὲ ἡγεῖσθε τῆς πλειοψηφίας τῆς Συνελεύσεως.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἀλλὰ δὲν εἶμαι κηδεμὼν αὐτῆς.

Α. Παπαναστασίου. Τότε νὰ παύσητε νὰ μᾶς διακόπτητε, διότι οὐδέποτε σᾶς διέκοψα.

Α. Μιχαλακόπουλος. Μὲ ἔχετε διακόψει τόσας φορὰς καὶ σεῖς καὶ οἱ ἀκόλουθοί σας.

Α. Παπαναστασίου. Σεῖς μᾶς ἐδώσατε τὸ παράδειγμα.

Α. Μιχαλακόπουλος. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐβάλετε καὶ φίλους σας νὰ μὲ διακόπτουν συνεχῶς.

Α. Παπαναστασίου. Εἶνε συκοφαντία αὐτὸ τὸ ὁποῖον λέγετε. (Θόρυβος ἐκ μέρους ὅλων τῶν πληρεξουσίων τῆς ἀριστερᾶς).

Π. Γεωργίτσης. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διαμαρτυρηθῶ κατὰ τοῦ ὑπαινιγμοῦ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔρριψε βαρυτάτους ὑπαινιγμοὺς κατὰ τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος. Εἶπεν ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» μᾶς βάζει νὰ διακόπτωμεν τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως.

(Οἱ κ. πληρεξούσιοι τῆς ἀριστερᾶς διαμαρτύρονται).

Πρόεδρος. Λόγῳ τοῦ θορύβου διακόπτεται ἡ συνεδρίασις διὰ 5′ λεπτά.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** λέγει: Ἐξωδίκως ἔμαθα κατὰ τὴν διακοπὴν ὅτι τινὲς τῶν ἀξιοτίμων συναδέλφων παρεξήγησαν τὴν λέξιν τὴν ὁποίαν εἶπον «ἀκόλουθοι ἑνὸς κόμματος». Ὑπῆρξε μακρὰν ἀπὸ τῆς διανοίας μου, ὡς εἶνε αὐτονόητον, νὰ μεταχειρισθῶ τὴν λέξιν ὑπὸ ἔννοιαν μὴ ἀγαθήν. Ἡ λέξις ἀκόλουθος δὲν εἶνε λέξις ἔχουσα ἔννοιαν κακήν, ὅπως παρεξήγησάν τινες.

Π. Καραπάνος. Δὲν ἔχει ἀκολούθους ὁ κ. Παπαναστασίου. Εἴμεθα ὅλοι ἴσοι.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἶνε λέξις τὴν ὁποίαν μεταχειριζόμεθα καὶ εἰς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας, χωρὶς νὰ θεωρῆται μειούμενος ποσῶς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος κατέχει θέσιν «ἀκολούθου». Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει δηλῶ ὅτι τὴν εἶπον ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως ὀπαδὸς καὶ ἂν ἠνωχλήθη οἱοσδήποτε τῶν συναδέλφων παρακαλῶ νὰ τὴν θεωρήσῃ ὡς μὴ λεχθεῖσαν.

Α. Παπαναστασίου. Παρ' ὅλας τὰς ἐξηγήσεις τὰς ὁποίας ἔδωκεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ ἐκφράσω τὴν λύπην μου διὰ τὸν τόνον τὸν ὁποῖον ἠθέ-

λησε νὰ δώσῃ εἰς τὴν συζήτησιν, τόνον ἥκιστα ἀνταποκρινόμενον εἰς τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Σώματος. Ἡ προσβολή, ἐὰν ὑπάρχῃ προσβολή, δὲν ἔγκειται εἰς τὴν χρῆσιν τῆς λέξεως «ἀκόλουθος», τῆς ὁποίας πρώτην φορὰν ἔγινεν ἐδῶ χρῆσις προκειμένου περὶ ἀντιπροσώπων τοῦ Ἔθνους, ἀλλ' εἰς τὴν κατηγορίαν ὅτι παρ' ἐμοῦ ὑποκινοῦνται οἱ συναγωνισταὶ καὶ φίλοι μου, ὅπως διακόπτουν τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως νομίζω ὅτι ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ, ὅτι εἰς τὰς τάξεις τοῦ κόμματος ἡμῶν δὲν ὑπάρχει θέσις ἀκολούθων· ὑπάρχουν θέσεις συναγωνιστῶν, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἔχει ἰδίαν εὐθύνην τῶν πράξεων αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τῶν ὁποίων ἠγωνίσθη εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν κατὰ τὴν τελευταίαν πολιτικὴν περίοδον καὶ δι' αὐτὸ ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ ὁμιλοῦν περὶ αὐτοῦ οἱ συνάδελφοί του μὲ εὐλάβειαν. Ἔλεγον λοιπόν, ὅτι, μολονότι εἶμαι σύμφωνος νὰ συντάξωμεν νεωτεριστικώτερον νόμον περὶ τύπου, καὶ χαρακτηριστικώτερον τῶν νεωτεριστικῶν νόμων εἶνε ὅτι ἐπιβάλλουν βαρείας ποινὰς καὶ χρηματικὰς εἰς τὰς ἐξυβρίσεις καὶ τὰ ἀδικήματα τῆς τιμῆς, θὰ ἤθελον προκειμένου περὶ τοῦ ἐλέγχου δημοσίων ἀνδρῶν ὁ νόμος νὰ εἶνε ὅσον τὸ δυνατὸν ἐλευθεριώτερος. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι αἱ ἐφημερίδες σήμερον λόγῳ τῶν τεχνικῶν μέσων ἔγιναν καὶ αὗται ἐπιχειρήσεις. ἀλλά, ὡς ὀρθῶς παρετήρησεν ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, δὲν εἶνε **μόνον** ἐπιχειρήσεις, ἀλλὰ εἶνε **καὶ** ἐπιχειρήσεις, διότι ὑπηρετοῦν τὴν δημοσίαν γνώμην καὶ δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον ν' ἀναγνωρισθῇ ὡς θεμιτὸν νὰ ὑπόκεινται αἱ ἐφημερίδες εἰς τοὺς κανόνας οἱ ὁποῖοι διέπουν τὰς οἰκονομικὰς ἐπιχειρήσεις. Δι' αὐτό, ἐὰν συνετάσσετο νέος νόμος περὶ τύπου, θὰ ἤθελα νὰ προστατευθοῦν καὶ αἱ ἐφημερίδες κατὰ τῶν τάσεων μονοπωλήσεως τοῦ τύπου, κατὰ τῶν προσπαθειῶν κατακτήσεως τῶν ἐφημερίδων ἀπὸ κεφαλαιοκράτας, ἀπὸ οἰκονομικοὺς παράγοντας· θὰ ἤθελον δηλ. νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γίνωνται ὑποχείριοι αἱ ἐφημερίδες τῶν πλεισοδοτούντων καὶ ἐξαγοραζόντων τὰς μετοχάς των, διότι αἱ ἐφημερίδες εἶνε δημιουργήματα καὶ τῶν προσπαθειῶν, τῶν μέσων καὶ τῶν ἀγώνων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται εἰς αὐτὰς καὶ κατορθώνουν νὰ τὰς ἐπιβάλλουν εἰς τὸ κοινόν. Συμφώνως πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τὰς ὁποίας ἔχω περὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν δημοσίων ἀνδρῶν, νομίζω ὅτι δὲν θὰ

ἔπρεπεν ἡ Συνέλευσις ν' ἀπασχολῆται περὶ τῆς κριτικῆς ἡ ὁποία διεξάγεται ἐναντίον αὐτῆς ἀπὸ οἱανδήποτε ἐφημερίδα. Δὲν νομίζω ἀκόμη ὅτι οἱ προϊστάμενοι τῶν κομμάτων ἠμποροῦν νὰ εἶνε ὑπεύθυνοι δι' οἱονδήποτε δημοσίευμα, ὄχι ἁπλῶς φιλικῶν πρὸς αὐτοὺς ἐφημερίδων, ἀλλὰ καὶ κομματικῶν ἀκόμη, διότι εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἐπιβλέπουν τὰ γραφόμενα εἰς τὴν ἐφημερίδα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τὸ τέλος.

Γ. Παπανδρέου.. Ἔχουν ὅμως τὴν εὐκαιρίαν τῶν ἀποκρίξεων.

Α. Παπαναστασίου. Περιμείνατε καὶ θ' ἀκούσητε. Ἡ εὐθύνη φυσικὰ ἀρχίζει, ὅταν συστηματικῶς γίνηται μία πολεμική, μία ὡρισμένη ἀρθρογραφία, τείνουσα πρὸς ὡρισμένον σκοπόν. Ἀπὸ τότε ἄρχεται ἡ εὐθύνη ἐκείνων οἱ ὁποῖοι συνδέονται μὲ τὴν ἐφημερίδα. Προκειμένου ὅμως περὶ ἑνὸς τυχαίου δημοσιεύματος κανεὶς δὲν δικαιοῦται νὰ ἐλέγξῃ τοὺς φιλίως διακειμένους πρὸς τὴν ἐφημερίδα οὔτε ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους ἐκ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐφημερίδος ἀνήκει ἀμεσώτερον ἡ ἐφημερίς. Ἂν ὅμως παρήχθη ἐρεθισμὸς ἐκ τοῦ δημοσιεύματος τῆς ἀπογευματινῆς ἐφημερίδος, ὁ ἐρεθισμὸς προῆλθεν ἐκ δύο γεγονότων, τὰ ὁποῖα δικαιολογοῦν τὴν συζήτησιν ἡ ὁποία ἔγινε. Πρῶτον ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐφημερίδα διαρκῶς διεξάγεται ὑπὸ διαφόρους τύπους μία ἀρθρογραφία κατὰ τῆς Συνελεύσεως καὶ τοῦ ἔργου αὐτῆς, καὶ δεύτερον ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἀπατηθεὶς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔσπευσε νὰ διαφεύσῃ τὸ ὅτι ἡ ἐφημερὶς αὕτη διάκειται φιλικῶς πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ὑπετέθη τοῦτο, διότι αἱ ἀπειλαὶ αἱ ἐξενεχθεῖσαι ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐφημερίδος περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς διαλύσεως τῆς Συνελεύσεως εἶνε ἀπειλαὶ τὰς ὁποίας ἐχρησιμοποίησε καὶ αὐτὸς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ διότι, ἐν σχέσει μὲ τὴν πορείαν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως, ὑπάρχει συνταύτισις τῶν γνωμῶν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν δημοσιευμάτων τῆς ἐν λόγῳ ἐφημερίδος. Αὐτοὶ εἶνε οἱ λόγοι οἱ ὁποῖοι προυκάλεσαν τὸν ἐρεθισμὸν τῶν ἀξιοτίμων συναδέλφων καὶ ἐγέννησαν τὸ ζήτημα. Ἂν, κύριοι συνάδελφοι, δὲν γνωρίζω τί δημιουργοῦμεν ἐδῶ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι, ἂν ναυαγήσῃ τὸ ἔργον τῆς Συνελεύσεως, μεγάλαι πολιτικαὶ ἀνωμαλίαι ἀναμένουν τὸν Τόπον καὶ κίνδυνοι θὰ περιστοιχίσουν τὸ πολίτευμα. Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους εἶνε ὁμολογουμένως ἀνεξήγητος ἡ συμπεριφορὰ τῆς ἐσπερινῆς ἐφημερίδος μὴ συμβιβαζομένη πρὸς τὴν παλαιὰν αὐτῆς πολιτικήν. Καὶ δι' αὐτὸ ἀνέμενε τὸ Σῶμα ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐκφράσῃ ὅλην τὴν ἀγανάκτησιν αὐτοῦ κατὰ τῶν ἐναντίον αὐτοῦ κατηγοριῶν καὶ ἀπειλῶν. Ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν τὸ ἔκαμε, καὶ δὲν τὸ ἔκαμε, διότι ἀναγνωρίζει, εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἔχει μίαν εὐθύνην δι' ὅσα γράφονται. Καὶ ἔχει τὴν εὐθύνην αὐτὴν διότι ἐπανειλημμένως εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην ἐνώπιον πολλῶν πληρεξουσίων ἠπείλησε τὴν Συνέλευσιν ὅτι θὰ προβῇ εἰς τὴν διάλυσιν αὐτῆς, ἐὰν δὲν ἀνταπεκρίνετο ἡ Συνέλευσις εἰς τὰς ἰδικάς του ἀξιώσεις. Ἐὰν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως νομίζῃ ὅτι εἶνε συμφέρον γενικώτερον νὰ προχωρήσωμεν εἰς ἐκλογὰς ἀμέσως καὶ νομίζῃ ὅτι ἔχει τὴν δύναμιν νὰ διαλύσῃ ἐν συντακτικὸν Σῶμα, ἂς τολμήσῃ νὰ τὸ κάμῃ. Ἕκαστος εἶνε ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τῆς Κυβερνήσεως οὐδὲ συμβάλλει εἰς τὸ ἔργον τῆς Συνελεύσεως ἡ συνέχισις τῶν ἀστείων αὐτῶν ἀπειλῶν ἐκ μέρους τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἢ ἐκ μέρους τῶν φιλικῶς πρὸς αὐτὸν διακειμένων ἐφημερίδων. Διότι ἐπὶ τέλους πρέπει νὰ ἐννοήσῃ καθεὶς ὅτι ἓν συντακτικὸν Σῶμα, ἀπαρτιζόμενον ἀπὸ ἄνδρας πολιτικοὺς οἱ ὁποῖοι καθιέρωσαν ἐν λαϊκὸν πολίτευμα, δὲν θὰ πτοηθῇ ποτὲ ἀπὸ ἀπειλὰς οἱασδήποτε προερχομένας εἴτε ἀπὸ μίαν ἐφημερίδα εἴτε ἀπὸ οἱονδήποτε ἄλλον (Χειροκροτήματα).

Γ. Καφαντάρης. Ἀδυνατῶ νὰ ἐξηγήσω διατί ἀρθρίδιον δημοσιευθὲν εἰς φύλλον ἡμερήσιον ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν μακρὰν καὶ ὄξειαν συζήτησιν τὴν ὁποίαν ἠνοίξαμεν. Θὰ ἠννόουν τῇ ἀληθείᾳ μίαν παρεμπίπτουσαν συζήτησιν σφοδρὰν ἢ ἡπίαν. Ἀλλ' ἀδυνατῶ νὰ ἐννοήσω ὅτι δύνανται ν' ἀποτελέσουν ἀντικείμενον εἰδικῆς συζητήσεως παρατηρήσεις γραφεῖσαι καθ' οἱονδήποτε τρόπον εἰς οἱανδήποτε ἐφημερίδα, οἱαδήποτε φρονήματα ἐκπροσωποῦσαν. Διατελοῦμεν, κύριοι, εὐτυχῶς ὑπὸ τὸ σύστημα τῆς ἐλευθεροτυπίας καὶ οὐδεμίαν διαβλέπομεν πρόθεσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅπως τροποποιήσῃ τὸ σύστημα τοῦτο, περιορίζουσα τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου. Ὑπόκεινται ἑπομένως εἰς ἔλεγχον ὅλοι οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ πολιτικοὶ ὀργανισμοί, ἑπομένως καὶ ἡ Συνέλευσις. Καὶ ὁ ἔλεγχος αὐτὸς δὲν ἠσκήθη ἤδη τὸ πρῶτον· ἠσκήθη πολλάκις καὶ διὰ φράσεων δριμυτέρων. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἄλλοτε ἀπεκλήθη αὐτὴ αὕτη ἡ Συνέλευσις «πτῶμα ἐδωδὸς» καὶ οὐδεὶς τότε ἐσκέφθη νὰ διαμαρτυρηθῇ καὶ πολὺ ὀλιγώτερον νὰ ἐκσφενδονήσῃ μύδρους κατὰ τῆς φράσεως ταύτης, διότι πάντες ἀντελαμβανόμεθα ὅτι δὲν ἦτο

δυνατὸν νὰ καταπέσῃ τὸ κῦρος τῆς Συνελεύσεως ἐξ οἱωνδήποτε ἐκφράσεων προερχομένων ἐκ διαφορᾶς ἀντιλήψεων πολιτικῶν ἢ ἐμπνευσμένων ἐκ τῆς προθέσεως τῆς εὐοδώσεως τῶν κοινῶν πραγμάτων, τὴν ὁποίαν οἱ γράφοντες ἐθεώρουν δυνατὴν μόνον διὰ μεταβολῆς ριζικῆς τῆς πολιτικῆς τῆς Συνελεύσεως. Ἐπεκρίθη καὶ σήμερον ἡ Συνέλευσις καὶ ἐπεκρίθη κατὰ τὴν γνώμην μου ἀδίκως. Διότι εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι τοὐλάχιστον εἰδικοὺς κόπους κατέβαλε μέχρι τοῦδε ὄχι ὀλίγους, ὅτι προθυμίαν πρὸς ἐργασίαν ἐπέδειξε. Προσετέθη ἀκόμη ὅτι, ἐν ᾗ περιπτώσει ἤθελεν ἐξακολουθήσει τοιαύτη ἐργασία ἄγονος, θὰ ἦτο ἀνάγκη ἡ Συνέλευσις νὰ διαλυθῇ. Καὶ ἡ διάλυσις ἀποτελεῖ πολιτικὴν ἀντίληψιν μὴ ἀπαγορευομένην, ἐσφαλμένην ἴσως, ἀλλ' ὄχι καὶ ἀξιοκατάκριτον. Ἐγὼ δὲν θὰ ὑπεστήριζον τὴν ἀνάγκην ἢ τὸ δυνατὸν τῆς διαλύσεως πρὸ τῆς περατώσεως τοῦ συντακτικοῦ ἔργου αὐτῆς, διότι θὰ ἦτο περίεργον νὰ ἐμφανισθῶμεν καὶ πάλιν ἐνώπιον τοῦ Λαοῦ χωρὶς νὰ δυνάμεθα νὰ τοῖς δείξωμεν τοὐλάχιστον ὡς ἔργον ἡμῶν τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς συντόξεως τοῦ δημοκρατικοῦ χάρτου. Πῶς θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ζητήσωμεν ἀνανέωσιν τῆς ἐκλογῆς ὅπως συντάξωμεν τὸν καταστατικὸν χάρτην τὸν ὁποῖον ἀπεδείχθημεν ἀνίκανοι νὰ καταρτίσωμεν ἔχοντες πλειονοψηφίαν ἐντὸς τῆς Συνελεύσεως; Δὲν θὰ ἦτο λοιπὸν δυνατὴ ἡ ὑποστήριξις τοιαύτης πολιτικῆς. Ἀλλ' ἂν ἀποτελεῖ πολιτικὴν ἐσφαλμένην ἡ ἄμεσος διάλυσις, οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ ἀποκλείσῃ τὴν ὑποστήριξίν της εἴτε διὰ τοῦ τύπου εἴτε καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου. Ὑπάρχουν μάλιστα οἱ φρονοῦντες ὅτι ἐπικρίνοντες δριμύτερον ἴσως τοῦ δέοντος τὴν ἀδράνειαν τῆς Συνελεύσεως δὲν ὑποτιμοῦν οὔτε τὸ ἔργον ἢ τὸ κῦρος αὐτῆς, ἀλλ' ἁπλῶς κεντρίζουν τὸν ζῆλον τῶν πληρεξουσίων εἰς ἀπόδοσιν ἔργου γονιμωτέρου τοῦ μέχρι τοῦδε.

Εὐτυχῶς εἶνε δύσκολον, ἂν μὴ καὶ ἀδύνατον, νὰ καθορισθοῦν σαφῶς καὶ ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὅρια μεταξὺ τοῦ ἐλέγχου καὶ τῆς ἀπειλῆς ἢ ἀκόμη καὶ τῆς ὕβρεως καὶ συκοφαντίας. Δημοσιεύονται περὶ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν καθὼς καὶ περὶ τῶν πολιτικῶν ὀργανισμῶν ὄχι ἅπαξ ὑπερβολαὶ καὶ προπηλακισμοὶ καὶ συκοφαντίαι. Ἡ ἀπάντησις ἐκ μέρους αὐτῶν εἶνε μία, νὰ ἐδραιώσουν διὰ τῶν ἔργων καὶ τῆς σταθερᾶς πολιτείας των τὴν ἠθικήν των ὑπεροχήν, ὥστε νὰ μὴ κλονίζωνται ἐκ τῶν τοιούτων κακοβούλων δημοσιευμάτων. Αὐτὸς εἶνε ὁ κλῆρος ἐκείνων οἱ ὁποῖοι φιλοδοξοῦν νὰ ἀφιερώσουν τὸν βίον των οὐχὶ εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν ἰδίων ὑποθέσεων ἀλλ' εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν τιμαλφεστέρων συμφερόντων τοῦ Λαοῦ.

Θὰ ἔλθῃ ἡ στιγμὴ νὰ συζητήσωμεν ἴσως καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο. Καὶ δι' αὐτὸ ἀκόμη ἠπόρησα πῶς τόσον προωσμένως τίθεται ἐπὶ τάπητος ζήτημα τὸ ὁποῖον μετ' ὀλίγον θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐξετάσωμεν, κατὰ τὴν πρόοδον τῶν συντακτικῶν ἐργασιῶν. Ὅπως ἐπίσης ἠπόρησα πῶς παρὰ τὸν Κανονισμὸν τῆς Συνελεύσεως ἠγέρθη συζήτησις. Ἂν θέλωμεν καθορίσει τοιαύτην τακτικήν, νὰ ἀπασχολώμεθα εἰς ὕβρεις δι' ὅσα γράφονται κατὰ τὴν γνώμην μας ἐπιλήψιμα εἰς τὰς ἐφημερίδας, φρονοῦμαι ὅτι προϊόντος τοῦ χρόνου δὲν εἶνε δυνατὸν ἢ νὰ καταστήσωμεν πιστευτὸν ὅτι ὄντως ἀσχολούμεθα περὶ τὰ ἐπουσιώδη καὶ παραμελοῦμεν τὰ οὐσιώδη. Ἔχομεν πρὸ παντὸς τὸ καθῆκον, καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ λησμονῶμεν, νὰ περατώσωμεν τὸ κύριον ἔργον ἡμῶν, ἂν μὴ δι' ἄλλο, ἀλλὰ διὰ τὸν λόγον ὅπως μὴ πυριέλθωμεν εἰς ἀδυναμίαν εἰς στιγμὴν δεδομένην, στιγμὴν ἴσως ὑπερτάτης ἀνάγκης, νὰ ἐπιζητήσωμεν, διὰ νέας προσφυγῆς εἰς τὸν Λαόν, τὴν ἀνανέωσιν ἡμῶν εἰς τὸ βάπτισμα τοῦ λαϊκοῦ κριτηρίου. Καὶ μόνον αὐτὸς ὁ λόγος θὰ ἤρκει ὅπως φέρωμεν εἰς πέρας τὸ ταχύτερον τὸ συντακτικὸν ἔργον, διότι εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ λογοδοτήσωμεν ἐνώπιον τοῦ Λαοῦ διὰ τὰ πεπραγμένα παρ' ἡμῶν. Καὶ ἂν ὁ Λαὸς εὕρῃ ὅτι ἐπράξαμεν τὸ καθῆκον ἡμῶν πρὸς τὴν Πατρίδα, τότε οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει νὰ θηγῶμεν ἐξ οἱωνδήποτε δημοσιευμάτων προερχομένων εἴτε ἐκ κακῆς πίστεως εἴτε ἐκ κακοβούλων καὶ συκοφαντικῶν προθέσεων. (Χειροκροτήματα).

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου.

«*Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ νόμου 3221 «περὶ Κτηματικῶν Τραπεζῶν»*

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν), ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3221 «περὶ Κτηματικῶν Τραπεζῶν» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς· «Διὰ τὴν ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν τῶν Τραπεζῶν τούτων ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν καὶ ἐφόσον αὗται δὲν ἀντιτίθενται πρὸς τὰς εἰδικὰς διατάξεις περὶ Κτη-

ματικῶν Τραπεζῶν. Ἐπιπροσθέτως διὰ τὴν ἵδρυσιν αὐτῶν ἀπαιτεῖται καὶ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου».

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ αὐτοῦ νόμου προστίθεται δευτέρα παράγραφος ὡς ἑξῆς: «Κατ' ἐξαίρεσιν ἐντὸς τῶν πρώτων πέντε ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ἐπιτρέπεται εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 34 τοῦ νόμου τούτου ἱδρυθησομένην ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰδικὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν καὶ μὴ συντρέχοντος τοῦ ἐν ἄρθροις 1 καὶ 12 τοῦ νόμου τούτου ὅρου ἔκδοσις κτηματικῶν ὁμολογιῶν πρὸς τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τῆς διαθέσεως τοῦ προϊόντος αὐτῶν εἰς δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ ἢ εἰς δάνεια πρὸς τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 § 1 ἐδαφ. γ' τοῦ αὐτοῦ νόμου πρόσωπα.

Μέχρι τῆς τοιαύτης διαθέσεως ἡ Κτηματικὴ αὕτη Τράπεζα ὀφείλει τὸ ἐκ τῶν ὁμολογιῶν τούτων περιελθὸν αὐτῇ ποσὸν νὰ τηρῇ κατατεθειμένον παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ, ἢ νὰ ἐνδύῃ εἰς ἔντοκα γραμμάτια τοῦ Κράτους. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν τούτων πᾶσαι αἱ διατάξεις τοῦ αὐτοῦ νόμου.

Ἄρθρον 3.

Εἰς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ αὐτοῦ νόμου προστίθεται δευτέρα παράγραφος ὡς ἑξῆς:

«Αἱ ὁμολογίαι ἀμφοτέρων τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ κατηγοριῶν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι α') πρὸς τοποθέτησιν χρημάτων ἀνηλίκων καὶ παντὸς ἄλλου ὑπὸ ἐπιμέλειαν διατελοῦντος προσώπου, μὴ ἀπαιτουμένης πρὸς τοῦτο ἀδείας τοῦ Δικαστηρίου ἢ ἄλλης διατυπώσεως, καὶ β') διὰ πᾶσαν ἐγγύησιν ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τῆς Πολιτ. Δικονομίας ἢ τοῦ Ἐμπορικοῦ νόμου ἢ τοῦ νόμου 1023 «περὶ ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως ἀσφαλίσεως» ἢ παντὸς ἄλλου νόμου, εἰς τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἀξίαν».

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἄρθρον 25 τοῦ αὐτοῦ νόμου 3221 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς: «Τὸ ἐπιτόκιον τῶν χορηγουμένων ὑπὸ τῶν Κτηματικῶν Τραπεζῶν δανείων καὶ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τούτων ἢ τῶν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 10 § 2 ἐκδιδομένων ὁμολογιῶν ὁρίζεται ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῶν.

Τὸ ἐπιτόκιον τῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ ἢ πρὸς νομικὰ πρόσωπα δανείων δὲν δύναται νὰ εἶνε ἀνώτερον τῶν δύο τοῖς ἑκατὸν τοῦ μέσου ὅρου τοῦ ἐπιτοκίου τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ ὁμολογιῶν.

Αἱ διατάξεις τῆς προηγουμένης παραγράφου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ δανείων ἐπὶ ὑποθήκῃ χορηγουμένων ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐφόσον αὕτη ἀσκεῖ καὶ τὴν Κτηματικὴν Πίστιν, τροποποιουμένης κατὰ τοῦτο τῆς ἀπὸ 6 Δεκεμβρίου 1914 Συμβάσεως κυρωθείσης διὰ τοῦ νόμου 656 ἄρθρ. 2 § 2».

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 36 προστίθεται ἡ ἑξῆς παράγραφος:

«Ὡς μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Κτηματικῆς ταύτης Τραπέζης δύνανται νὰ ἐκλεγῶσι καὶ τὰ ἄλλα μέλη τῆς Διοικήσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ ψηφίσματος *«Περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν ἐν ἰσχύϊ Κανονισμόν»* (Ὡς ἐτροποποιήθη), ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Εἰς τὸν ἐν ἰσχύϊ Κανονισμὸν προστίθενται διὰ τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως μεταξὺ τῆς δευτέρας καὶ τρίτης παραγράφου τοῦ ἄρθρ. 26 τὰ ἑξῆς:

«Ἐπὶ νομοθετικῆς μόνον ἐργασίας τοῦ Σώματος, προτάσει 20 πληρεξουσίων καὶ ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως, μετὰ τετράωρον ἐν ὅλῳ συζήτησιν, δύναται ὁ Πρόεδρος νὰ περιορίσῃ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς συζητήσεως ὀέτων χρονικὸν ὅριον 1)4 ὥρας διὰ τὰς ἐφεξῆς ἀγορεύσεις ἑκάστου τῶν ἐγγεγραμμένων νὰ ἀγορεύσωσι πληρεξουσίων. Ἐν περιπτώσει ἀντιρρήσεως, δίδεται ὁ λόγος εἰς ἕνα τῶν ἀντιλεγόντων καὶ ἕνα τῶν ὑποβαλόντων τὴν πρότασιν, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἀγορεύσωσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου πλέον τῶν 10 λεπτῶν ἑκατέρωθεν, μεθ' ὃ ἀποφαίνεται ἡ Συνέλευσις ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω προτάσεως.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὸ ἄρθρ. 32 τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ διαγράφεται ἡ τρίτη παράγραφος καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τῶν ἑξῆς διατάξεων, ἰσχυουσῶν διὰ τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως.

Ἂν καὶ μετὰ ταῦτα ὁ πληρεξούσιος προκαλῇ ἀταξίαν καὶ ἐξακολουθῇ θορυβῶν, ὁ Πρόεδρος δύναται νὰ ἀπαγγείλῃ ἐπίπληξιν, προτείνων ἐνταυτῷ τὴν δι' ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως ἄμεσον ἐκ τῆς αἰθούσης ἀπομάκρυνσιν τοῦ παρεκτραπέντος πληρεξουσίου διὰ τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τῆς συνεδριάσεως, εἰς βαρυτέρας δὲ περιπτώσεις καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ μέχρις ὀκτὼ συνεδριάσεων. Μετ' ἀκρόασιν δὲ τῶν τυχὸν ἐξηγήσεων τοῦ πληρεξουσίου ἡ τοιαύτη πρόταση τίθεται ἄνευ συζητήσεως ἢ τροποποιήσεως εἰς ψηφοφορίαν δι' ἀναστάσεως ἢ διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας.

Ἡ ἐπίπληξις μετὰ προσωρινῆς ἀποπομπῆς συνεπάγεται τὸν ἀποκλεισμὸν τοῦ τιμωρηθέντος ἐκ τοῦ Βουλευτηρίου μέχρι πέρατος τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς.

Ἐν περιπτώσει ἀνυπακοῆς τοῦ τιμωρηθέντος ὅπως ἐξέλθῃ τῆς αἰθούσης, ἡ συνεδρίασις διακόπτεται ἢ λύεται.

Ἡ ὡς ἄνω ἐκ τῶν συνεδριάσεων ἀποβολὴ ἐπιβάλλεται καὶ ἄνευ προηγουμένης ἀνακλήσεως εἰς τὴν τάξιν ἐπὶ βαρυτέρων παρεκτροπῶν, διαταραττουσῶν σοβαρώτερον τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως, ἰδίως προκειμένου περὶ βαρειῶν προσωπικῶν ὕβρεων κατὰ τῆς Συνελεύσεως ἢ μέλους αὐτῆς, κατὰ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, πολιτικῆς μερίδος ἢ μέλους αὐτῶν ἢ ἐπὶ βιαίων ἐν γένει πράξεων.

Αἱ αὐταὶ πειθαρχικαὶ ποιναὶ δύνανται νὰ ἐπιβληθῶσι καὶ ἐπὶ ὁμοίων παρεκτροπῶν λαμβανουσῶν χώραν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ καὶ ἐκτὸς τῆς αἰθούσης τῶν συνεδριάσεων ἢ τῷ περιβόλῳ αὐτοῦ, κατὰ πρότασιν δέκα πληρεξουσίων, ζητουμένου τοῦ παρεκτραπέντος νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις πρὸς τὴν Συνέλευσιν, ἥτις ἀποφασίζει.

Ἐν περιπτώσει ἀπειθείας τοῦ παρεκτραπέντος πληρεξουσίου ὅπως συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως ἢ παραβιάσεως αὐτῶν πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρισθέντος χρόνου, ὡς ἐπίσης καὶ κατὰ τὴν περίπτωσιν ὑποτροπῆς κατὰ τὴν αὐτὴν σύνοδον, ἡ διάρκεια τῆς ἀποβολῆς δύναται κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον νὰ ὁρισθῇ μέχρις ἑνὸς μηνός.

Ἄρθρον 3.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς, συναμένης καὶ νὰ μεταρρυθμίσῃ ταύτας διὰ τοῦ Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ψηφίσματος ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐπιψηφίσεως αὐτοῦ.

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου ψηφίσματος «περὶ συστάσεως Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἔρευναν τῆς εὐθύνης τῶν διοικητῶν στρατιωτικῶν μονάδων κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας» ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** λέγει ὅτι ὁ σκοπὸς δι' ὃν ὑπέβαλε τὸ ὑπὸ συζήτησιν ψήφισμα ἦτο νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Στρατεύματος, ἥτις τὸν ἀνησύχει. Ἡ ἀνησυχία του αὕτη ἐπετείνετο ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ἐπανειλημμένως γενομένης ὁμαδικῆς ἀπομακρύνσεως ἀξιωματικῶν, ἀπομακρύνσεως γενομένης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κομματικῶν ἀντιλήψεων ἑκάστης περιόδου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ παραμείνωσιν εἰς τὸ Στράτευμα ἀξιωματικοὶ στερούμενοι καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ἀπαραιτήτων ἀπαιτουμένων προσόντων, ἐνῷ ἐπίσης παρέμειναν εἰς τὸ Στράτευμα ἀξιωματικοὶ οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν ἐκστρατείαν ἐπέδειξαν ἀνικανότητα, καὶ ἄλλοι πάλιν στερούμενοι τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν κατωτέρων των. Ἦτο λοιπὸν ἀνάγκη ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ ὡρισμένας ἀποφάσεις, προκειμένου νὰ φθάσῃ μετ' ὀλίγον καὶ ἡ Γαλλικὴ Ἀποστολὴ πρὸς ὀργάνωσιν τοῦ Στρατοῦ, οὕτωσι συγκεκροτημένου.

Διακόπτεται εἶτα ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8 μ. μ. διὰ τὴν 10 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 10.30' μ.μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** καλούμενος ἵνα συνεχίσῃ τὴν ἀγόρευσίν του παρακαλεῖ ὅπως προχωρήσῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀντικειμένων τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, μέχρις ὅτου συγκεντρωθοῦν καὶ πάντες οἱ μήπω προσελθόντες πληρεξούσιοι.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται τὴν πρότασιν ταύτην.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου α') «περὶ ἀνακλήσεως τῆς γενομένης δημοσιεύσεως ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 168 τῆς 23 Ἰουλίου 1924 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δι' ὃν νόμου ὑπ' ἀριθ. 3109 ὑπὸ τὸν τίτλον «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Ν. Δ. τῆς 23 Ἀπριλίου 1924 περὶ ἀμνηστίας, ἀναστολῆς ποινῶν, παραγραφῆς ἀδικημάτων κλπ.» καὶ β') «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ὡς ἄνω Ν. Διατάγματος τῆς 23 Ἀπριλίου 1924» ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης) δηλοῖ ὅτι δέχεται τὴν τροπολογίαν τῶν κ. Μ. Βολουδάκη καὶ Ν. Μπακοπούλου· ἐπίσης ἀνακοινοῖ ὅτι, ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν καταδίκων Κρήτης ἐδραπέτευσαν, εἰσάγει τροπολογίαν ὅπως, ἐὰν οἱ τοιοῦτοι προσέλθουν ἐντὸς διμήνου, ἀπολαύσωσι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ νόμου.

Ὁ κ. **Σ. Ξύδης** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του.

Ὁ κ. **Γραμματεὺς** ἀναγινώσκει μετὰ τοῦτο τὰς ὑποβεβλημένας τροπολογίας τῶν κ. κ. Σ. Ξύδη, Ν. Μπακοπούλου καὶ Μ. Βολουδάκη.

Ὁ κ. **Ν. Ξηρός,** προκειμένου περὶ τῶν εἰς Ἀμερικὴν καταφυγόντων ἐγκληματιῶν, προτείνει ὅπως, ἐφόσον δὲν ἔχει ἐκδοθῇ ἀπόφασις μετὰ παρέλευσιν δεκαετίας, ἀναστέλληται ἡ ποινή των.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** λέγει ὅτι, ἐὰν ὀρθῶς ἐκρίθη νὰ ἀκυρωθῇ ὁ νόμος οὗτος, τότε οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος νὰ περιλάβωμεν ἐν τῷ νέῳ νόμῳ τὰς ἐν τῷ παλαιῷ ὑπαρχούσας διατάξεις.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) παρέχει ἐξηγήσεις ὡς πρὸς τοὺς λόγους οἵτινες ἔπεισαν τὴν ὑπηρεσίαν καὶ αὐτὸν νὰ ὑποδείξουν εἰς τὴν Συνέλευσιν τὴν παράδοχὴν τῶν ἐν λόγῳ τροπολογιῶν, ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῶν περιστάσεων.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** συνεχίζων λέγει ὅτι ὅλαι αἱ τροπολογίαι ὑπὸ τῶν περιστάσεων ἐπιβάλλονται, ἐπικαλεῖται δὲ τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Ν. Μπακοπούλου καὶ ἐκφράζει τὸν φόβον μήπως ἐν αὐτῇ περιλαμβάνεται καὶ ἡ ὑπόθεσις Σολάρη.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) δηλοῖ ὅτι, ἐὰν ἡ τροπολογία αὕτη ἀφορᾷ τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον ὑπαινίσσεται ὁ κ. συνάδελφος, θὰ ἔπρεπε ν' ἀπορριφθῇ ἀσυζητητί.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** συνεχίζων λέγει ὅτι ἀκριβῶς ἐπὶ τούτου ἤθελε νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ ὑποβαλόντος τὴν τροπολογίαν, διότι ὑπάρχει ἡ σχετικὴ πολιτικὴ ὑπόθεσις ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἐκκρεμοῦσα.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ἐξιστορεῖ τὰ τῆς ὑποθέσεως Σολάρη, τὸν ὁποῖον, λέγει, οὐδαμῶς θίγει ἡ ὑπὸ συζήτησιν τροπολογία, ἥτις ἀφορᾷ τοὺς πράκτορας.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** ἐξηγεῖ διὰ μακρῶν τὰς σκέψεις ὑφ' ὧν ὡρμήθη πρὸς ὑποβολὴν τῆς τροπολογίας του, ἣν ὑποστηρίζει.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραὰμ** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του ὅπως παρασχεθῇ τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀναστολῆς διώξεως καὶ διὰ τοὺς ὑποδίκους ἐνώπιον τῶν Στρατοδικείων διὰ κοινὰ ἀδικήματα.

Ὁ κ. **Κ. Πετρίδης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶνε σοβαρώτατον καὶ πρέπει ἐπὶ τούτου νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν της ἡ Συνέλευσις, διότι διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου κατὰ τὸν μᾶλλον πρωτότυπον τρόπον διερρυθμίσθησαν ζητήματα διακρίσεως ἐξουσιῶν. Ἀφοῦ ὁ νόμος ἐψηφίσθη, δὲν ἐδύνατο οὐδὲ ἐδικαιοῦτο ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης νὰ ἐκδώσῃ διαταγὰς πρὸς τοὺς Εἰσαγγελεῖς τῶν Ἐφετῶν, ἵνα μὴ ἐκτελέσουν τὸν νόμον. Εἰδικῶς προκειμένου περὶ μικρῶν ἀδικημάτων, συνεπαγομένων ποινὴν ὄχι μείζονα τοῦ ἔτους, φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἀμνηστεύωνται μέχρι τῆς 25 Μαΐου 1924, ἤτοι μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Δημοκρατίας.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ὤφειλε νὰ δεχθῇ, ὅταν βλέπῃ πόσον ἀθρόαι ὑποβάλλονται αἱ τροπολογίαι, ὅπως ἀναβληθῇ ἡ τελικὴ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις διὰ δύο ἡμέρας, ἵνα ἐν τῷ μεταξὺ μελετηθῶσι πᾶσαι αἱ τροπολογίαι, ὥστε νὰ μὴ εὑρισκώμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ λέγωμεν ὅτι ὅσας τροπολογίας ἐδέχθημεν ἐδέχθημεν, ἀλλὰ δὲν δεχόμεθα πλέον ἄλλας.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι πᾶσαι αἱ τροπολογίαι συζητοῦνται, οὐδεμία δὲ ἀπορρίπτεται ἀσυζητητί.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** συνεχίζων λέγει ὅτι, προκειμένου περὶ τῶν τροπολογιῶν, δὲν πρέπει νὰ ἐπιδρῶσιν ὡρισμένα μόνον πρόσωπα· εἰδικῶς δὲ ὅσον ἀφορᾷ τὴν τροπολογίαν τὴν ἀφορῶσαν τοὺς Μουσουλμάνους λέγει ὅτι πολλὰ λέγονται καὶ θρυλοῦνται περὶ αὐτῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὅτι κατέβαλον πολλὰ ἵνα ἐπιτύχουν μίαν ἐπιεικεστέραν κρίσιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπιτυγχάνεται σήμερον διὰ τῆς τροπολογίας. Χωρὶς νὰ θέλω παντάπασι διὰ τούτων νὰ εἴπω ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔθιξε τὰ βαλάντια τῶν Μουσουλμάνων, προκειμένου περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν πρέπει νὰ διαρρυθμισθῇ ἡ ἐν Κρήτῃ δημιουργηθεῖσα κατάστασις, φρονῶ ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς πρέπει νὰ ἀναμείνῃ ἵνα μελετήσῃ εὐρύτερον τὰ πράγματα.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργ. τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν Κρήτης συνέστησε τὴν ἐπιείκειαν τὴν ὁποίαν εἰσηγάγομεν διὰ τῆς πρὸ ὀλίγου ὑποβληθείσης τροπολογίας.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** συνεχίζων λέγει ὅτι, ἂν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπιμείνῃ εἰς τὸ νὰ μὴ δεχθῇ τὴν αἰτηθεῖσαν μικρὰν ἀναβολήν, θὰ εἶνε ἠναγκασμένος νὰ ζητήσῃ ὅπως ἡ πρότασίς του τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ὁ κ. **Ν. Ξηρὸς** ὑποστηρίζει καὶ πάλιν τὴν τροπολογίαν του περὶ τῶν εἰς Ἀμερικὴν καταφυγόντων ἐγκληματιῶν.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** προτείνει τροπολογίαν ὅπως τὸ ἄρθρον 23 τροποποιηθῇ οὕτως ὥστε τὰ πρόσκαιρα δεσμὰ 15 ἐτῶν νὰ μεταβληθοῦν ἁπλῶς εἰς πρόσκαιρα δεσμά.

Ὁ κ. **Π. Γεωργίτσης** ἀναπτύσσει τροπολογίαν του, μεθ' ὃ ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη ἔνστασις περὶ μὴ ἀπαρτίας ἐκ μέρους τῶν κ. κ. Ι. Κουνδούρου, Δ. Λεονάρδου, Γ. Μπούμπουλη, Α. Δενδρινοῦ καὶ Κ. Βουδούρη, συνεπείᾳ δὲ τούτου ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ὥρᾳ 12.15' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΠΛΔ'

της 28 Ἰανουαρίου 1925.

Ὥρᾳ 5.45' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς·

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ Μακεδονίας καὶ Θράκης ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Οἱ ἀπόστρατοι ἀνθυπολοχαγοὶ Πατρῶν αἰτοῦνται ὅπως λάβωσι μέρισμα ἐκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου.

Ὁ Ζῆκος Μπρόδης μισθωτὴς ἀγροκτήματος ζητεῖ τὴν παράτασιν τῆς μισθώσεως.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν προσφύγων Καμάρας αἰτεῖται τὴν παροχὴν νέων δανείων εἰς τοὺς ἐπαγγελματίας.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Θηβῶν διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ ἐμπειρογνώμονος Καζάνη καὶ ζητεῖ τὴν ἀπομάκρυνσίν του.

Τὰ Σωματεῖα τῆς πόλεως Βερροίας παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπισκευασθῇ ἡ δημοσία ὁδὸς Βερροίας — Κοζάνης.

Ὁ Ἐλευθέριος Σταυρίδης πολιτικὸς ἐξόριστος διαμαρτύρεται ἐναντίον τοῦ ἐν Κυθήροις Ἀνθυπάρχου ζητοῦντος ὅπως τὸν ἐκδιώξῃ εἰς ἀπομεμακρυσμένον χωρίον.

Ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** ὁμιλῶν διαμαρτύρεται διότι ὑπάρχουν πολιτικοὶ ἐξόριστοι ἔστω καὶ Κομμουνισταί.

Ὁ Περικλῆς Καλογερόπουλος συνταξιοῦχος ἐπιλοχίας παραπονεῖται διὰ τὴν μὴ ἀπονομὴν τῆς κανονικῆς του συντάξεως.

Ὁ Σύλλογος τῶν φοιτητῶν τῆς Ἰατρικῆς ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ ἐπαναφορᾶς τοῦ πολιτικοῦ Νοσοκομείου εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Διατάγματος ὁριζόμενα.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Καλαμῶν αἰτεῖται τὴν ἀμείλικτον τιμωρίαν τῶν ὑποκινητῶν τῶν σκηνῶν Λεβαδείας καὶ Μακεδονίας.

Ὁ Ἰσαὰκ Καλαϊτσίδης πρόσφυξ, πατὴρ πολυμελοῦς οἰκογενείας, αἰτεῖται ὅπως τῷ χορηγηθῇ βοήθημα.

Ὁ Δήμαρχος Ἰωαννίνων διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου Ἰωαννίνων εἰς περιουσίαν τοῦ Δήμου.

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Σουφλίου παρακαλεῖ ὅπως καταργηθῇ ὁ φόρος δεκάτης ἐπὶ τῶν γεωργικῶν προϊόντων.

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ Δράμας αἰτοῦνται τὴν ἄρσιν τῆς ἰσχύος τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Οἱ κάτοικοι τοῦ συνοικισμοῦ Νέας Ἀρτάκης Χαλκίδος παρακαλοῦσιν ὅπως ἀνατεθῇ ἡ ἀνέγερσις εἰς ἐντοπίους κτίστας.

Οἱ γονεῖς καὶ κηδεμόνες τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου Λεβαδείας παρακαλοῦσιν ὅπως κενωθῇ τὸ Γυμνάσιον ἐκ τῶν πρόσφύγων.

Οἱ ἀγροτικοὶ Συνεταιρισμοὶ Διδυμοτείχου διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν περὶ καταργήσεως τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐποπτῶν Συνεταιρισμῶν.

Οἱ ἱερεῖς Σπερχειάδος αἰτοῦνται τὴν οἰκονομικὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

Ὁ πρόεδρος τῶν Συνεταιρισμῶν τῆς Ἐπαρχίας Βόλου Φαρσάλων αἰτεῖται τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν.

Αἱ Ἐπαγγελματικαὶ Ὀργανώσεις Τ. Τ. Τ. Θεσ/νίκης διαμαρτύρονται κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν.

Οἱ ἀκτήμονες καλλιεργηταὶ Τυρνάβου παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπαναδικασθῇ τὸ ἀπαλλοτριωθὲν ἀγρόκτημα Καμπήλαγα.

Τὸ Σωματεῖον τῶν ἐκ Ρωσίας Ἑλλήνων ἐκφράζον τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὴν Δ' Συντακτικὴν Συνέλευσιν παρακαλεῖ, ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἀφομοίωσιν τῶν ἐκ Ρωσίας προσφύγων.

Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Μακρινίτσης παραπονοῦνται διὰ τὸ κλείσιμον τῆς ἐκκλησίας των.

Λαὸς Βασιλικῆς παρακαλεῖ ὅπως ἐφαρμοσθῇ καὶ παρ' αὐτῷ ὁ νόμος περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Ρεθύμνης ὑποβάλλει ψήφισμα διαμαρτυρίας διὰ τὸν ὑποδιασμὸν τῆς Νομαρχίας Ρεθύμνης.

Ἔφεδροι ὁπλῖται ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα ζητοῦντες τὴν αὔξησιν τῆς συντάξεως καὶ τὴν διανομὴν τῶν ἐθνικῶν γαιῶν εἰς τοὺς ἀκτήμονας γεωργούς.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων κοινότητος Καλίμπρου παρακαλεῖ ὅπως μὴ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ καταναγκαστικῆς φορολογίας τῆς Κοινότητος Καλίμπρου διὰ τὸν ἐξωραϊσμὸν τῆς πόλεως Κατερίνης.

Οἱ ἐνοικιασταὶ δεκάτης ἁπάσης τῆς Θράκης παρακαλοῦσιν ὅπως ψηφισθῇ ἐπειγόντως τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐλαττώσεως τοῦ ποσοστοῦ.

Ὁ Γεώργιος Δεδούσης κάτοικος Ἀμφίσσης παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ διὰ τροποποιήσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου ἡ ἰδιοκατοίκησις εἰς τοὺς ἔχοντας μίαν καὶ μόνην οἰκίαν.

Ἡ Ἀδριανὴ Μεταξᾶ πρόσφυξ, τελειόφοιτος τοῦ ἐν Σμύρνῃ Γυμνασίου, ζητεῖ ὅπως διορισθῇ διδασκάλισσα εἰς τὸν συνοικισμὸν Κοκκινιᾶς.

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Κατερίνης παρακαλεῖ ὅπως βελτιωθῇ ἡ θέσις τῶν δημοδιδασκάλων.

Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι Μεγαρίδος καὶ ἄλλων μερῶν τοῦ Κράτους διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην κράτησιν τοῦ μισθοῦ των ὑπὲρ τῶν συνταξιούχων.

Οἱ κολλῆγοι τοῦ ἀγροκτήματος Βαρβάρας παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ πωληθῇ τὸ ὁμώνυμον κτῆμα εἰς τοὺς πλουσίους.

Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ρίγανης παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ ἐξαγωγὴ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ Σύνδεσμος Ἑλληνίδων ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς διαμαρτύρεται κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν σχετικῶς μὲ τὴν ἀπόλυσιν ἐκ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν τοῦ γυναικείου φύλου.

Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων Μετόχι, Μοῖρες κλπ. παρακαλοῦσιν ὅπως κατασκευασθῇ ἡ ὁδὸς Γαλατᾶ—Κισάμου.

Ὁ Γεώργιος Παπᾶς, κάτοικος Δουνίτσης παρακαλεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις μεριμνήσῃ διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδῶν ἐν Βάλτῳ.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων τῶν συνοικισμῶν Σεμελὲ καὶ Τυμπάνου παρακαλεῖ ὅπως δοθῇ τὸ ποσὸν τῶν 10.000 δραχ. δι' ἑκάστην ἀνεγερθησομένην οἰκίαν.

Οἱ πληρεξούσιοι κ.κ. ***Δ. Ἀνδρεάδης, Σ. Θεολογίδης*** καὶ ***Κ. Ταλιαδοῦρος*** διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 3166.

Οἱ ἀκτήμονες ἔφεδροι τοῦ χωρίου Βαντσικανοῦ παραπονοῦνται ἐναντίον τοῦ ἐκεῖ δασοφύλακος.

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Κοζάνης παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσι σύντονα μέτρα διὰ τὴν διαρρύθμισιν τῆς δημοσίας ὁδοῦ Κοζάνης - Βερροίας.

Οἱ κάτοικοι Δήμου Κλειτορίας διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν περὶ ὑποβιβασμοῦ τοῦ γραφείου Τ.Τ.Τ. Μαζείκων.

Οἱ δασολόγοι δημόσιοι ὑπάλληλοι ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα περὶ ἀναγνωρίσεώς των ὡς τεχνικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ κ. Κ. Λαμπρόπουλος ἔφεδρος ὑπόδικος ἐν ταῖς φυλακαῖς Παλ. Στρατῶνος ὑποβάλλει ὑπόμνημα σχετικῶς μὲ τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικάσαντος αὐτὸν δικαστηρίου.

Ἡ Ὁμοσπονδία τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἠθικοθρησκευτικῶν Σωματείων καταθέτει ψήφισμα δι' οὗ καλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν σχολείων καὶ τὴν λῆψιν μέτρων ἐπὶ τῶν ἀσέμνων δημοσιευμάτων.

Ὁ πληρεξούσιος κ. ***Σπ. Θεοδωρόπουλος*** ὑποβάλλει πρόσθήκην εἰς τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ συστάσεως ὑπηρεσίας Κρατικῶν προμηθειῶν».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν Ἐπερωτήσεων

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι συμφώνως πρὸς εἰλημμένην ἀπόφασιν προτάσσεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τὴν μὴ κατάθεσιν ζητηθέντων ἐγγράφων σχετικῶς πρὸς τὰ ἀφορῶντα τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ μειονοτήτων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπ.). Κύριοι συνάδελφοι, ἡ Κυβέρνησις, πρὸ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως ἕνεκα τῶν ἑορτῶν, εἶχε δηλώσει ὅτι ἠδύνατο ἡ Συνέλευσις, καθ' ὃ μέρος τοὐλάχιστον ἐφαίνετο ἀνήσυχος, νὰ εἶνε βεβαία ὅτι τὸ λεγόμενον Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης, ὡς δὲν εἶχεν ἐφαρμοσθῇ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης, δὲν θὰ ἐφηρμόζετο πρὶν ἢ ἡ Συνέλευσις ἐλάμβανε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀποφανθῇ περὶ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἀξιότιμός τις συνάδελφος μὲ διέκοψε καὶ εἶπεν ὅτι μένει ἥσυχος μετὰ τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην, ὅτι τὸ Πρωτόκολλον δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἂν πρότερον δὲν ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, ἀπήντησα: ἂν πρότερον ἡ Συνέλευσις δὲν ἀποφανθῇ περὶ αὐτοῦ. Ἐδήλωσα συγχρόνως ὅτι ἡ Κυβέρνησις προέβαινεν, εἶχεν ἤδη προβῇ καὶ ἐξηκολούθει εἰς ἐνεργείας διπλωματικάς, αἱ ὁποῖαι θὰ κατέληγον εἰς συμπέρασμα ἐπιτρέπον εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐνεφέρῃ ἀδιαβῶς γνώμην, τὴν ὁποίαν σήμερον θὰ ἀναπτύξῃ ἐνώπιον ὑμῶν, αἱ ὁποῖαι συγχρόνως θὰ ἀπεδείκνυον ὅτι ἡ Ἑλλὰς οὐχὶ ἐκ κακῆς πίστεως, οὐχὶ ἐκ κακῆς προθέσεως, ἀλλὰ πάντοτε μὲ τὴν θέλησιν τὴν σταθερὰν νὰ σεβασθῇ τὰς ἤδη ἐν ἰσχύϊ ὑπαρχούσας συνθήκας περὶ τῶν μειονοτήτων, θὰ εὑρίσκετο ἴσως ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ ἐπικυρώσῃ τὸ Πρωτόκολλον τὸ ὑπογραφὲν κατὰ τὸ τέλος τοῦ Σεπτεμβρίου 1924 ἐν Γενεύῃ.

Εἶνε ἀνάγκη, κύριοι, νὰ γίνῃ ἐν βραχεῖ ἱστορικόν: Εἶνε γνωστὴ εἰς πάντας ἡμᾶς ἡ περίοδος ἡ πρὸ τοῦ 1912 τῆς ζωῆς τῆς Μακεδονίας, τῆς Τουρκικῆς τότε Μακεδονίας. Οἱ σπαραγμοί, αἱ δηώσεις, αἱ λῃστεύσεις, αἱ καταδιώξεις, οἱ φόνοι, φυλετικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἔριδες εἶχον ἀφαιρέσει πᾶσαν ἡσυχίαν καὶ πᾶσαν ἔννομον τάξιν ἀπὸ τὴν ὄντως πολυπαθῆ ἐκείνην Χώραν.

Εἰς τὴν κατάστασιν ἐκείνην τῆς ἀναρχίας, κατάστασιν δημιουργήσασαν τὴν δυστυχίαν εἰς τοὺς γηγενεῖς πληθυσμούς, ἀλλὰ καὶ παρέχουσαν διηνεκῶς ἔδαφος κινδύνων διὰ τὰς διεθνεῖς σχέσεις, ὑπῆρχεν ἡ ἐλπὶς ὅτι θὰ ἔθετε τέρμα ὁ πόλεμος τοῦ 1912 καὶ ὁ πόλεμος τοῦ 1913. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι κατὰ τὸν μεγάλον πόλεμον διαπρεπής τις πολιτικὸς μοὶ ἔλεγεν ὅτι ἡ Βουλγαρία μόνη ἔμεινε δυσηρεστημένη μετὰ τὴν συνθήκην τοῦ Βουκουρεστίου, ἀλλ' ἐν τούτοις ὑπῆρχον ἄνδρες τινὲς ἐν αὐτῇ οἵτινες ἐθεώρουν ὅτι εἰς τὸ κατ' αὐτοὺς δυστύχημα τοῦ πολέμου προσετίθετο τοῦτο μόνον τὸ καλόν· ὅτι μετὰ τὴν χάραξιν τῶν συνόρων διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βουκουρεστίου μέρος τῶν πληθυσμῶν τῶν μὴ δυναμένων νὰ ζήσωσιν ἐν ἑκατέρᾳ τῶν Χωρῶν λόγῳ ἀλλογενείας θὰ μετενάστευε, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τὸ ἠρεμώτερον θὰ ἀφωμοιοῦτο πρὸς τὴν Χώραν καὶ τοιουτοτρόπως θὰ προέκυπτε τὸ γενικώτερον ἀγαθὸν τῆς ἐλλείψεως προστριβῶν καὶ διενέξεων διὰ τῶν πληθυσμῶν διὰ τὸ μέλλον.

Ἐπηκολούθησεν ὁ μέγας πόλεμος καὶ μετὰ τοῦτον, ὡς γνωρίζετε, ὑπεγράφη τὸ πρῶτον κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1919 ἡ συνθήκη τοῦ Νεϊγῦ, δυνάμει τῆς ὁποίας ἡ Δυτικὴ Θρᾴκη ἀπεσπάσθη ἀπὸ τῆς Βουλγαρίας καὶ περιήρχετο εἰς χεῖρας τῶν Συμμάχων· κατὰ δὲ τὸν Αὔγουστον τοῦ 1920 ὑπεγράφετο ἡ συνθήκη τῶν Σεβρῶν καὶ συνεπείᾳ αὐτῆς παρεχωρεῖτο ὑπὸ τῶν Συμμάχων εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ Δυτικὴ Θρᾴκη.

Τὴν ἰδίαν ὅμως ἡμέραν καὶ παράρτημα, ὡς annexe τῆς συνθήκης, ὑπεγράφετο καὶ ἡ σύμβασις ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα «σύμβασις τῶν μειονοτήτων». Ἡ σύμβασις αὕτη ὑπογραφεῖσα ὡς παράρτημα τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν ἤργησε· δὲν ἐφηρμόσθη ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, διότι δὲν ἐκυρώθη, οὐδὲ ἡ συνθήκη τῶν Σεβρῶν, ὑπὸ τῶν τριῶν τοὐλάχιστον Μεγάλων Δυνάμεων, καθ' ἃ ἀπῃτεῖτο, ἵνα τεθῇ αὕτη ἐν ἐφαρμογῇ, ἐν ἰσχύϊ.

Ὅταν ὅμως, μετὰ τὴν συμφορὰν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὑπεγράφη ἡ συνθήκη τῆς Λωζάννης ὡς ρυθμίζουσα τὰς ἐκ τοῦ μεγάλου πολέμου καὶ μετὰ τὸν πόλεμον τοῦτον σχέσεις ἡμῶν πρὸς τὰ ὅμορα Κράτη, ἰδικίτατα δὲ πρὸς τὴν Τουρκίαν, ἡ συνθήκη τῶν μειονοτήτων προσετέθη ὡς παράρτημα τῆς τῆς Λωζάννης. Ἀφοῦ ἐπέπρωτο ἡ συνθήκη τῆς Λωζάννης νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν συνθήκην τῶν Σεβρῶν, τὰ ἄρθρα ἔμειναν περίπου τὰ αὐτὰ πλὴν ἐλαχίστων ἀφορώντων καὶ τὴν Ἀδριανούπολιν, αἱ λέξεις αἱ αὐταὶ ἀλλὰ καὶ ἡ ἀρίθμησις τῶν ἄρθρων τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης, ἥτις, ὡς εἶνε γνωστόν,

ἴσχυσεν ἀπὸ τῆς 6 Αὐγούστου 1924 μετὰ τὴν κύρωσιν αὐτῆς ὑπὸ τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων.

Ἔκτοτε λοιπὸν ἴσχυσε καὶ ἡ συνθήκη τῶν μειονοτήτων ὡς διεθνὴς συνθήκη. Ἔχω τὸ καθῆκον, κύριοι, νὰ θέσω ὑπ' ὄψιν ὑμῶν τὰ ἄρθρα τῆς συνθήκης ταύτης τῶν μειονοτήτων: Τὸ ἄρθρον 26 κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Ἑλλὰς συνομολογεῖ ὅτι αἱ διατάξεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων, αἵτινες ἀναφέρονται εἰς πρόσωπα ἀνήκοντα εἰς μειονότητας φυλῆς, θρησκείας ἢ γλώσσης, ἀποτελοῦσιν ὑποχρεώσεις διεθνοῦς συμφέροντος (obligations d' Intérêt international) καὶ θὰ τεθῶσιν (seront placées) ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, δὲν δύνανται δὲ νὰ τροποποιηθῶσιν ἄνευ τῆς συγκατανεύσεως τῆς πλειονοψηφίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Ἔχω τὸ κείμενον τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν ὑπ' ὄψει μου, ὅπου ἀναφέρεται καὶ ἡ Ἀμερική. «Ἡ Μεγάλη Βρεττανία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἰαπωνία ὑποχρεοῦνται νὰ μὴ ἀρνηθῶσι τὴν συγκατάθεσιν αὐτῶν εἰς πᾶσαν τροποποίησιν τῶν εἰρημένων ἄρθρων ἥτις ἤθελε κυρωθῇ καὶ ἐγκριθῇ κατὰ τὴν πρέπουσαν διαδικασίαν, ἀπὸ τὴν πλειονοψηφίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Ἡ Ἑλλὰς παραδέχεται ὅτι πᾶν μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ σημειώσῃ πᾶσαν παράβασιν καὶ τὸ Συμβούλιον θὰ δώσῃ τὰς ὁδηγίας αἱ ὁποῖαι θὰ φανῶσι κατάλληλοι καὶ ἀποτελεσματικαὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ». Ἀκολουθεῖ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον ἐν περιπτώσει διαφορᾶς γνώμης. Τὸ δὲ ἄρθρον 4 ἔχει ὡς ἑξῆς: «Ἡ Ἑλλὰς ἀναγνωρίζει αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς διατυπώσεως τὰ πρόσωπα τὰ Βουλγαρικῆς ἢ Τουρκικῆς ἐθνικότητος τὰ γεννηθέντα εἰς τὰ ἐδάφη περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 3 ἀπὸ γονεῖς κατοικοῦντας εἰς αὐτὰ καὶ ἂν ἀκόμη κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης συμβάσεως δὲν κατοικῶσιν αὐτὰ ταῦτα ἐντὸς τῶν εἰρημένων ἐδαφῶν».

Αὐτὴ λοιπόν, κύριοι, ἡ σύμβασις τῶν μειονοτήτων ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1924. Συγχρόνως ὅμως μὲ τὴν σύμβασιν τοῦ Νεϊγῦ ὑπεγράφη καὶ μία σύμβασις ἡ ὁποία ἴσχυσεν ἔκτοτε, ἀλλ' εἴπομεν ὅτι ἐβράδυνε νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογήν, ἡ σύμβασις μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας «περὶ ἀμοιβαίας καὶ ἐθελουσίας μεταναστεύσεως τῶν φυλετικῶν μειονοτήτων», ἥτις ὑπεγράφη ἐν Νεϊγῦ ἀπὸ τῆς 14)27 Νοεμβρίου 1919 καὶ διὰ τῆς ὁποίας συμβάσεως τὰ μέρη ἀναγνωρίζουσιν ἕκαστον εἰς τοὺς ἀνήκοντας φυλετικῶς, θρησκευτικῶς καὶ γλωσσικῶς εἰς μειονότητας ὑπηκόους των τὸ δικαίωμα

τῆς ἐλευθέρας μεταναστεύσεως καὶ ἀναλαμβάνουν νὰ διευκολύνουν τὴν ἐνάσκησιν τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ διὰ μιᾶς μικτῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία Ἐπιτροπὴ σύγκειται ἀπὸ 2 μέλη τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἀπὸ ἓν μέλος διὰ τὴν Βουλγαρίαν, ἀπὸ ἓν μέλος διὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἡ ὁποία θὰ κανονίζῃ τὰ τῆς μεταναστεύσεως ταύτης.

Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἔργου της θὰ συνίστατο εἰς τὴν ἀποδοχὴν δηλώσεων περὶ μεταναστεύσεως. Τὸ δεύτερον τμῆμα τοῦ ἔργου της θὰ συνίστατο εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν περιουσιῶν.

Ἡ Ἐπιτροπή, κύριοι, αὕτη ἀπετελέσθη ἀπὸ τοὺς κυρίους Κὸρρ καὶ Ρόμπερ ὡς ἀντιπροσώπους τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, τὸν κ. Τσαμπατζῆν, ὡς ἀντιπρόσωπον τῆς Ἑλλάδος, κατόπιν δὲ τὸν κ. Μεταξᾶν, τὸν κ. Ρόμπερ ὡς ἀντιπρόσωπον τῆς Βουλγαρίας. Ἡ ἐναρξις τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς μόλις ἐγένετο ὑπερμεσοῦντος τοῦ 1922 ἔτους. Διότι ἡ Ἐπιτροπή, καίπερ συσταθεῖσα ταχέως μετὰ τὸ 1911, ἤργησε νὰ καθορίσῃ τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ εἰργάζετο, δὲν κατωρθώθη δὲ παρὰ τῇ 2 Ἰουνίου τοῦ 1922 νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογήν, διὰ τὸ ἐσωτερικὸν ἡμῶν δίκαιον, ἡ σύμβασις αὕτη διὰ τοῦ νόμου 2780 τῆς 2 Ἰουνίου τοῦ 1922 περὶ ἐκτελέσεως τῆς Ἑλληνοβουλγαρικῆς συμβάσεως περὶ μεταναστεύσεως ἀπὸ 14/27 Νοεμβρίου 1919. Παρῆλθε, βλέπετε, χρόνος ἀρκετὸς μέχρις ὅτου κανονισθῇ τὸ σύστημα κατὰ τὸ ὁποῖον θὰ εἰργάζετο, τὰ θέματα τὰ ὁποῖα θὰ ἐξήταζον καὶ μέχρις ὅτου ψηφισθῇ εἰς νόμος ἐσωτερικός, ὁ ὁποῖος νὰ θέτῃ ἐν Ἑλλάδι εἰς ἐφαρμογὴν τὴν σύμβασιν, ἥτις διεθνῶς ἴσχυε. Καὶ τοῦ λόγου γενομένου περὶ θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν καὶ περὶ ἰσχύος διεθνοῦς συμβάσεως δὲν θὰ ἦτο ἴσως ἄκαιρον νὰ εἴπω ὀλίγα περὶ τοῦ σημείου τούτου, διότι παρετήρησα ὅτι ἐξένισεν ἡ ἰδέα, ἐξένισεν ἡ διάστιξις, ἣν ἄλλοτε ἔκαμα περὶ ἰσχύος μιᾶς διεθνοῦς πράξεως καὶ περὶ θέσεως αὐτῆς εἰς ἐφαρμογήν.

Κύριοι, δὲν ὑπάρχει δυστυχῶς διεθνὴς κῶδιξ διέπων τὰ τοῦ δικαίου τῶν Κρατῶν καὶ ὁρίζων ἀπὸ πότε ἄρχονται ἰσχύουσαι καὶ ἐφαρμοζόμεναι αἱ διεθνεῖς πράξεις ἢ διεθνεῖς συμβάσεις. Ὁμιλῶ περὶ πράξεων, διότι εἶνε δυνατὸν καὶ πράξεις νὰ γεννῶσιν ὑποχρεώσεις ὡρισμένας, εἰ καὶ διπλωματικῶς θὰ ἠδύνατο ν' ἀμφισβητηθῇ ἂν αὗται ἀποτελοῦσι συμβάσεις. Ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει διεθνὴς τοιοῦτος κῶδιξ, εἶνε φυσικὸν ὅτι ἡ ἔναρξις τῆς ἰσχύος, ἀπὸ διεθνοῦς ἀπόψεως, μιᾶς συμβάσεως ἢ μιᾶς πράξεως δὲν δύναται νὰ κατανοηθῇ ἄλλως παρὰ διὰ τῆς θελήσεως τῶν συμβαλλομένων μερῶν. Καὶ

διὰ τοῦτο βλέπετε εἰς τὴν συνθήκην τῶν Βερσαλλιῶν ἢ καὶ εἰς ἄλλας συνθήκας ὅτι ἡ ἰσχὺς αὐτῶν, ἀπὸ διεθνοῦς, ἐννοεῖται, ἀπόψεως, ἄρχεται ἀφ' ἧς τρεῖς Μεγάλαι Δυνάμεις ἐγκρίνουσιν αὐτάς. Ἀλλ' ἐὰν ὑπάρξῃ μία διεθνὴς ὑποχρέωσις, ἂς λάβωμεν τὴν συνθήκην τῶν Βερσαλλιῶν, διὰ νὰ ἔχῃ ἐν τούτοις ἐφαρμογὴν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μιᾶς Χώρας, ἀπαιτεῖται μία πρᾶξις ἐσωτερικοῦ δικαίου, ἡ ὁποία νὰ προσαρμόζῃ τὸ ἐσωτερικὸν δίκαιον, νὰ διαθέτῃ τὰς ἐξουσίας τοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου κατὰ τρόπον σύμφωνον πρὸς τὰς διεθνεῖς ὑποχρεώσεις. Ὁποία τις πρέπει νὰ εἶνε ἡ πρᾶξις αὐτή; Ἡ Γερμανία εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μεταρρυθμίσῃ καὶ αὐτὸ τὸ σύνταγμα αὐτῆς, ἵνα προσαρμόσῃ τὸ ἐσωτερικόν της δίκαιον πρὸς τὰς διεθνεῖς ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας εἶχεν ἀναλάβει. Εἰς ἄλλας περιστάσεις εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ χρειάζηται μεταρρύθμισις συνταγματική, ἀλλὰ νὰ χρειάζηται μεταρρύθμισις μόνον νομοθετική. Καὶ τοῦτο ἀκριβῶς συνέβη εἰς τὴν σύμβασιν τῶν μειονοτήτων, ὁπότε ἔπρεπε νὰ γίνῃ ὁ νόμος τὸν ὁποῖον σᾶς ἐμνημόνευσα, ἵνα θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν σύμβασιν ἤδη ἐν διεθνεῖ ἰσχύϊ τελοῦσαν. Ἀλλὰ καὶ ὁπωσδήποτε, κύριοι, δὲν χρειάζεται νόμος, εἶνε λίαν πιθανὸν ὅτι χρειάζεται ἓν Διάταγμα ἐκτελεστικόν, ἐὰν λ. χ. νόμος ἤδη ἐκύρωσε μίαν σύμβασιν. Καὶ τέλος ὅσοι ἔζησαν καὶ ὅσοι ἐδιάβασαν ἱστορίας διπλωματικὰς τῶν τελευταίων δεκάδων ἐτῶν θὰ εἶδον ὅτι πολλάκις, προκειμένου περὶ διεθνοῦς ὑποχρεώσεως καὶ θέσεως αὐτῆς εἰς ἐφαρμογὴν ὑπό τινος Χώρας, ἐγίνοντο παραστάσεις διπλωματικαί, οὐκ ὀλίγαι δὲ εἶχον γίνει ἄλλοτε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἐν Ἑλλάδι, ζητοῦσαι τὴν ἔκδοσιν ἐγκυκλίων ἵνα αἱ Ἀρχαὶ προβῶσιν εἰς ἐφαρμογὴν διεθνοῦς τινος ὑποχρεώσεως, ἥτις διεθνῶς εἶχεν ἀρχίσει ἰσχύουσα. Αὐτὴ ἡ διάκρισις, κύριοι, ἡ τόσον ἄλλως τε λογικὴ καὶ ἁπλῆ, εἶνε ἀπαραιτήτως ἀναγκαία διὰ νὰ ἐννοήσωμεν σημεῖά τινα τῆς ὅλης ὑποθέσεως, περὶ τῆς ὁποίας θὰ κληθῆτε σήμερον νὰ ἀποφασίσητε, σημεῖά τινα τὰ ὁποῖα εἶχον παραμείνει ἴσως σκοτεινά.

Οὕτως εἶχον, κύριοι, τὰ πράγματα, τὸ δὲ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς μεταναστεύσεως — τὸ ὁποῖον ἤρξατο, ὅπως σᾶς εἶπον, μόνον ἀφ' ἧς ὁ νόμος τῆς 2 Ἰουνίου 1922 ἐπέτρεψεν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν δίκαιον νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὴν σύμβασιν ταύτην — τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς μεταναστεύσεως παρετάθη ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξουσίαν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἀποδοχὴν τῶν δηλώσεων τῶν θελόντων νὰ μεταναστεύσωσι μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1924, μετὰ τοῦτο δὲ θὰ ἤρχιζε τὸ δεύτερον στάδιον, τὸ στάδιον τῆς ἐκτιμήσεως τῶν περιουσιῶν.

Εἶπον, κύριοι, ὅτι ἡ συνθήκη τῶν μειονοτήτων ἐτέθη ἐν

ἰσχύῃ, τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἐν ἰσχύϊ διεθνεῖ ἀπὸ τῆς 6 Αὐγούστου 1921, ὁπότε ἐκυρώθη ἀπὸ τρεῖς Μεγάλας Δυνάμεις. Ἦρχε ἤ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ ἡ συνθήκη τῶν μειονοτήτων, καθ' ἣν ἐποχὴν δηλαδὴ ἐφαρμόζετο ἡ συνθήκη τῆς ἐκουσίας μεταναστεύσεως, κατ' Αὔγουστον τοῦ 1923, ὑπεδείχθη εἰς τὸν τότε Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν ὅτι καλὸν θὰ ἦτο ἡ Ἑλλὰς νὰ ἐχρησιμοποίει τὴν μικτὴν Ἐπιτροπὴν καὶ διὰ τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα τὰς μειονότητας. Τοῦτο ὑπεδείχθη κατ' Αὔγουστον τοῦ 1923.

Γ. Σεχιώτης. Ὑπὸ τίνος ὑπεδείχθη;

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν εἶνε εὔκολον νὰ σᾶς εἴπω. Ἀναμφισβητήτως ὁ ὑποδείξας τοῦτο ἐνήργει καλῇ τῇ πίστει. Δὲν δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι δὲν ἦτο Ἕλλην.

Ὅπως σᾶς εἶπον πρὸ ὀλίγου, τὸ ἄρθρον 16 τῆς συνθήκης τῶν μειονοτήτων ἐπιτρέπει εἰς πᾶν μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἂς μετεῖχεν ἤδη καὶ ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ Ἀλβανία, γενομένη δεκτὴ ἤδη ἀπὸ τοῦ 1921, ἐπέτρεπεν εἰς κάθε μέλος τοῦ Συμβ. τῆς Κοιν. τῶν Ἐθνῶν νὰ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ Συμβουλίου περὶ πάσης παραβάσεως ou danger d' infraction à une quelconque de ses obligations. Ἂν δηλαδή, κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, Νόρα τις δὲν ἤθελε σεβασθῇ τὰ δίκαια τῶν μειονοτήτων, τὰ γλωσσικά, τὰ θρησκευτικά, ἐν γένει τὰ ἀναγεγραμμένα εἰς τὰς σχετικὰς συμβάσεις περὶ μειονοτήτων, θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα κάθε μέλος τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ὁποιονδήποτε λαμβάνον γνῶσιν νὰ σημειώσῃ, νὰ ὑποδείξῃ, νὰ καταγγείλῃ, ἂν θέλητε, εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν κάθε παράβασιν ἢ κάθε κίνδυνον παραβάσεως καὶ τὸ Συμβούλιον, ὅπως προηγουμένως σᾶς ἀνέγνωσα, θὰ δύναται νὰ πρυβῇ, procéder de telle façon et ordonner telles instructions qui paraîtront appropriées κλπ.

Ὅπως ὁλέπετε, τὸ ἄρθρον συνετάχθη κατὰ τρόπον γενικὸν ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ του ὅμως καὶ τῇ ἐφαρμογῇ του ἐξειλίχθη εἰς τοῦτο, ὅτι καὶ ἀναφορὰς ἐπὶ τόπου εἶνε ἀκόμη δυνατὸν τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν νὰ διεξάγῃ.

Γ. Σεχιώτης. Ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς καταφαίνεται αὐτό;

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.) Ναί, ἐνήργησεν ἐπανειλημμένως τοιαύτας ἀναφορὰς καὶ παρ' ἡμῖν μετὰ τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Τέρλιτζ. Σᾶς σημειώνω, κύριοι, τοῦτο, μὴ σᾶς φαίνεται παράδοξον, διότι καμμία τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, τῶν μετασχουσῶν τοῦ πολέμου ἐνεργῶς, τῶν πέντε δηλ., δὲν ἐδεσμεύθη διὰ συνθήκης μειονοτήτων. Ὑποτίθεται ὅτι αἱ Μ. Δυνάμεις δὲν θὰ ἀδικήσουν ποτὲ τὰς μειονότητας.

Αἱ δεσμεύσεις λοιπὸν εἶνε τῶν Πολιτειῶν Τσεχοσλοβακίας, Ἑλλάδος, Σερβίας, Βουλγαρίας, Τουρκίας κλπ. Κατὰ συνέπειαν τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας δύναται νὰ προΐῃ κατὰ τὸν α ἢ ὁ τρόπον, τὸν κατὰ τὴν κρίσιν του ἀποτελεσματικόν.

Εἶπον λοιπὸν δὲν κανονίζετε ἐκ τῶν προτέρων τὸν τρόπον αὐτὸν μὲ τὴν μικτὴν Ἐπιτροπήν, τὴν ὁποίαν ἔχετε καὶ ἡ ὁποία οὕτως ἢ ἄλλως καταγίνεται μὲ τὰ ζητήματα τῶν μειονοτήτων, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ. Αὐτὴν τὴν Ἐπιτροπὴν δύνασθε κάλλιστα νὰ τὴν χρησιμοποιήσητε διὰ νὰ μὴ ἀλλάσσῃ ἑκάστοτε ὁ τρόπος de procéder κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ ἐνεργῇ ἡ Κοινωνία, διά τινα τοὐλάχιστον ἔτη. Ἐγένετο δεκτόν, κύριοι, τὸ πρᾶγμα κατ' Αὔγουστον 1923 ὑπὸ δύο περιορισμούς.

Ὁ περιορισμὸς ὁ πρῶτος ἦτο ὅτι ἡ περίοδος τῆς νέας ταύτης λειτουργίας τῆς μικτῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὰ δίκαια τῶν μειονοτήτων θὰ ἐξετείνετο μὲν μέχρι τῆς περατώσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκείνης, τότε δὲ τὰ ἔργα τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπρόκειτο νὰ τελειώσουν, ἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, κατὰ Μάϊον 1924, κατόπιν παρετάθη μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου, ἂς εἴπωμεν ὅτι θὰ ἐτελείωνον κατόπιν τῶν ἐπανειλημμένων παρατάσεων μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου 1924.

Δεύτερος περιορισμὸς ἦτο ὅτι τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἦτο συμβουλευτικὸν ἁπλῶς πρὸς τὰς Κυβερνήσεις. Ἡ Ἐπιτροπή, δηλ. ὁλέπουσα τυχὸν ὅτι ὑπῆρχε παράβασις διὰ τὸ δίκαια μιᾶς μειονότητος θὰ εἶχεν ὡς ἔργον νὰ συμβουλευθῇ τὰς σχετικὰς Κυβερνήσεις, διὰ νὰ προβοῦν εἰς τὴν λῆψιν προσήκοντος μέτρου ἢ νὰ προβοῦν εἰς παράλειψιν μέτρων δυναμένων νὰ διακινδυνεύσουν τὰ δίκαια τῶν μειονοτήτων.

Κύριοι, ὅτε συνεζητεῖτο ἐν Παρισίοις τὸ σχέδιον τῶν ὑψιπετῶν ἰδεῶν τοῦ Μεγάλου Προέδρου τῆς Ἀμερικανικῆς Δημοκρατίας, προόρων ἴσως ἀκόμη διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἡ Société des Nations καὶ τὰ παρακολουθήματα αὐτῆς, δύο σχολαὶ ἐνεφανίσθησαν. Ἡ μία σχολὴ τῶν πραγματιστῶν, τῶν δυσπίστων, τῶν φρονούντων ὅτι ὁ πόλεμος εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐκλείψῃ ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα. Τὰ πάντα μάχονται ἐν τῇ φύσει ἀπὸ τοῦ τελευταίου μικροβίου μέχρι τοῦ μεγαλυτέρου θηρίου, ἔλεγόν τινες. Εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἐλπίσωμέν τι ἀπὸ τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν. Ἡ σχολὴ αὕτη ἔσχε μικρὰν ἀπήχησιν. Ἡ μεγάλη μᾶζα τῶν Λαῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, κεκμηκυῖα ἀπὸ ἕνα αἱματηρὸν πόλεμον, ὁ ὁποῖος ἀφῄρεσεν ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα ὅτι πολυτιμότερον εἶχεν εἰς νεότητα, εἰς πνεῦμα, εἰς τέχνην, εἰς πλοῦτον, ἐδίψησε δὲ τὸ ἰδεῶδες τῆς εἰρήνης, ἐτάχθη ὑπὲρ

τῆς συγκροτήσεως τῆς εἰρηνικῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ δύο σχολαὶ ἀνεφάνησαν· ἡ μία σχολὴ ἦτο ἡ σχολὴ τῶν νομικῶν, ἂς εἴπωμεν οὕτω, καὶ ἡ ἄλλη σχολὴ ἡ τῶν πολιτικῶν. Ὁ ἀξιότιμος, ὁ καὶ ἐπερωτήσας καὶ πλειότερον τῶν ἄλλων ἀνησυχήσας, ἐκ Κορινθίας συνάδελφος ἦτο τότε ἀπὸ τὰ μέλη τὰ βοηθοῦντα τὸν τότε Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Πολίτην καὶ τὸν τότε Πρωθυπουργὸν κ. Βενιζέλον καὶ θὰ ἐνθυμᾶται ἴσως τὰς συζητήσεις αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο περὶ τὰ ζητήματα ταῦτα. Ἡ σχολὴ τῶν νομικῶν, κύριοι, ἐπεθύμει ἐκ τῶν προτέρων εἰς κάθε ἄρθρον τοῦ κειμένου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, εἰς κάθε ἄρθρον τῶν σχετικῶν συμβάσεων, νὰ ρυθμίσῃ ἐκ τῶν προτέρων καὶ τὰς περιπτώσεις καὶ τὰς παραβάσεις καὶ τὰ μέσα τῆς προλήψεως. Ἔρθανον δὲ μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀναδιδάσουν τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν εἰς Κράτος ἐκ Κρατῶν, εἰς Πολιτείαν ἐκ Πολιτειῶν, νὰ τὴν ὁπλίσουν καὶ διὰ Στρατοῦ καὶ διὰ Στόλου, ὥστε αὐτὴ νὰ παίξῃ τὸν ρόλον τὸν ὁποῖον παίζει ἡ Πολιτεία ἀπέναντι τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας. Ἡ σχολὴ τῶν πολιτικῶν, ἡ ὁποία καὶ ἐπεκράτησεν, εἰς τὴν ὁποίαν πρὸ πάντων διεκρίνοντο οἱ Ἀγγλοσάξωνες, ἠθέλησε νὰ ἀφήσῃ μίαν ἀοριστίαν εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν κειμένων, μίαν ἐλαστικότητα ἐπιτρέπουσαν τὴν προσαρμογὴν ἑκάστοτε εἰς τὰς κειμένας περιπτώσεις καὶ τὴν ἀποφυγὴν προστριβῶν. Ἐάν, ἔλεγον, διὰ τῆς ἀκαμψίας τῆς νομικῆς αἱ παραβάσεις θὰ καθίσταντο καταφανεῖς, ἴσως θὰ εὑρεθῶμεν ἢ πρὸ πολέμου ἢ πρὸ διαλύσεως τοῦ κατασκευάσματος τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι οἱ πολιτικοὶ εἶχον περισσότερον δίκαιον καὶ ὅτι εἰς τοῦτο ὀφείλεται ἡ ἐλαστικότης ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς ὅλα τὰ ἄρθρα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Καὶ ἐδῶ βλέπετε (ἀναγινώσκει)..... «Τὸ Συμβούλιον δὲν δύναται νὰ προβῇ κατὰ τοιοῦτον τρόπον καὶ νὰ δώσῃ τοιαύτας ὁδηγίας αἱ ὁποῖαι θὰ ρανοῦν κατάλληλοι καὶ ἀποτελεσματικαὶ διὰ τὴν περίπτωσιν.....». Βεβαίως ὑπάρχουν πολὺ μεμψίμοιροι ἢ πολὺ ἰδεολόγοι οἱ ὁποῖοι θὰ ἀνέμενον μεγαλύτερα πράγματα ἀπὸ τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν. Ἀλλ' ἐὰν ἤθελέ τις παρακολουθήσει τὰ πεπραγμένα αὐτῆς, δὲν θὰ εἶνε δυσηρεστημένος, διότι ἔγιναν βήματα σοβαρὰ πρὸς τὴν ἀλληλεγγύην μεταξὺ τῶν Λαῶν, πρὸς φιλικὴν ἐπίλυσιν διαφορῶν τινων καί, ἂν ὄχι τίποτε ἄλλο, πρὸς παραχώρησιν ἑκάστοτε ὡρισμένου τινὸς χρονικοῦ διαστήματος μεταξὺ φιλονικούντων Λαῶν, μετὰ τὸ ὁποῖον καὶ τὰ διεθνῆ πνεύματα κατευνάζονται καὶ καθησυχάζουν ὅπως τὰ πνεύματα τῶν ἀτόμων.

Ἡ κυριωτέρα ὁάσις τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καὶ ὅλων

τῶν θεσμῶν αὐτῶν ὑπῆρξεν ἡ παγκόσμιος δημοσία γνώμη. Καὶ εἶνε βέβαιον ὅτι ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἐπροσπάθησε διὰ τῆς δημοσίας γνώμης νὰ στενοχωρήσῃ τὸν ἀδικοῦντα καὶ νὰ τὸν φέρῃ ἀντιμέτωπον τῆς κοινῆς συνειδήσεως τῶν ὑπολοίπων Λαῶν. Διὰ τοὺς πιστεύοντας ὅτι οἱ ἠθικοὶ παράγοντες δὲν ἐξέλιπον εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἔχει τοῦτο μεγάλην σημασίαν. Δύναται νὰ προσαχθῇ πρόσφατος ἀπόδειξις ἡ ἀπομόνωσις τὴν ὁποίαν ἔπαθεν ἡ Γερμανία κατὰ τὸ διάστημα τῶν μεγάλων πολέμων, πόσον τῆς ἐκόστισε, πόσον συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ παρασύρῃ 24 περίπου Ἔθνη, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου, εἰς κήρυξιν πολέμου κατὰ τῆς Γερμανίας. Ὑποστηρίχθη λοιπὸν ἐπὶ τῆς δημοσίας γνώμης τὸ σύστημα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καὶ τῆς λειτουργίας αὐτῆς κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ 1923.

Τινὲς πληρεξούσιοι. Τοῦ 1924.

Α. Μιχαλακόπουλος. Τοῦ 1923. Θὰ ἦτο προτιμότερον, κύριοι, νὰ μὴ εἶχε γίνει ἡ δήλωσις, ἡ ὁποία ἔγινε τότε. Δὲν θέλω νὰ ἀδικήσω ἐκείνους οἱ ὁποῖοι προέβησαν τότε εἰς τὴν δήλωσιν αὐτήν. Εἶπον καὶ ἄλλοτε ὅτι εἶνε πολὺ εὔκολον κατόπιν ἑορτῆς νὰ μεμφώμεθα. Ἀλλὰ κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ 1923 ἡ Ἑλλὰς ἀπομεμονωμένη διπλωματικῶς μὲ ἐχθρότητα περισσὴν οὐκ ὀλίγων Κρατῶν, μὲ ἀνάγκας διὰ τὰς ὁποίας ἐξέλιπάρει τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν, εὑρέθη μετ' ὀλίγον ἔχουσα ἀνάγκην τῶν ἰσχυρῶν διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰς συνεπείας τῶν ὀλιγαρῶν ἐπεισοδίων τῆς Κερκύρας.

Ψυχολογῶν τις ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς τότε νομίζω ὅτι δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ μὴ ἀνεύρῃ καὶ σημεῖά τινα δικαιολογητικὰ τῆς στάσεως ἐκείνης τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι λοιπὸν ἡ Ἑλλὰς θὰ ἐδέχετο, ὅπως καὶ ἡ Βουλγαρία ἐδέχετο, νὰ θέσῃ ὑπὸ ἐξέτασιν τὴν συμπεριφοράν της ἀπέναντι φυλετικῶν μειονοτήτων. Ὅτι ἄκουσα ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη προέβαινεν εἰς τὴν δήλωσιν εἰς τὴν ὁποίαν προέβη, ἵνα μὴ ἐγείρῃ ἀντιπάθειαν, προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι ἐπροσπάθησεν, ἐντονώτερον δὲ ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς κ. Γονατᾶς, ν' ἀποφύγῃ ὅπως εἰς τὴν δήλωσιν ἐκείνην δοθῇ ἐφαρμογὴ δυναμένη ὁπωσδήποτε νὰ παραβλάψῃ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. Βλέπει τις τὴν τάσιν ἵνα ἡ μὲν Ἑλλὰς μὴ παρασταθῇ ὡς Κράτος ἀποφεῦγον τὰς διεθνεῖς ὑποχρεώσεις της, μὴ θέλον νὰ ματαιώσῃ ἔλεγχόν τινα ἐπ' αὐτῆς, ἐξ ἑτέρου δὲ ἡ γενομένη δήλωσις μὴ ἔχῃ ἀποτελέσματα δυνάμενα νὰ παραβλάψωσι τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. Ἡ δήλωσις ἐκείνη, κύριοι συνάδελφοι, ἔμεινεν ἄνευ ἀποτελέσματος, δὲν ἐφηρμόσθη, ἠτόνησεν ἀληθῶς. Εἶδον εἰς τινας ἐφημερίδας συζητή-

σεις, ὅσας ἐφημερίδας τοὐλάχιστον δύναμαι ἐνίοτε νὰ ἀναγνώσω, συζητήσεις περὶ τοῦ ἂν ἔγινεν ἢ ὄχι ἡ δήλωσις αὕτη. Ἡ δήλωσις ἐγένετο, κύριοι, ἀπὸ τοῦ 1923.

Τινὲς πληρεξούσιοι. Ποία δήλωσις ἐγένετο;

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.) Νὰ τὴν ἐπαναλάβω ἔγινε δήλωσις προφορικὴ ἐκρατήθη σημείωσις περὶ τῆς γενομένης δηλώσεως.

Εἷς πληρεξούσιος. Διατί δὲν ἐγένετο γραπτή;

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Δὲν ὑπάρχει ἐξ ὅσων γνωρίζω εἰς τὸν διεθνῆ κώδικα διάταξις ἀπαιτοῦσα πάντοτε γραπτὰς δηλώσεις, ὅπως δὲ ἀντικείμενα ἄνω τῶν 50 δραχμῶν ἀπαιτεῖται, κατὰ τὴν Δικονομίαν, ἔγγραφον.

Α. Παπαναστασίου. Τότε διατί δὲν ἐτιμωρήθη ὁ ὑπάλληλος ὁ ὁποῖος δὲν τὴν ἔκαμε γραπτήν;

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Αὐτὸ δὲν ἀφορᾷ ἐμέ, ὁ ὁποῖος δὲν ἤμην Ὑπουργός. Ἄλλως τε καὶ ἡ ἐπιβολὴ ἑνὸς προστίμου δὲν θὰ μετέβαλλε τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος.

Σ. Πεζᾶς (Ὁμιλεῖ μὴ ἀκουόμενος) . . . .

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.) Σᾶς βεβαιῶ ὅτι προσπαθῶ νὰ εἶμαι ὅσον δύναμαι σαφέστερος, διότι εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ μὴ παρηκολούθησέ τις ἐκτοτε τὰ ζητήματα.

Ποία δήλωσις ἐγένετο; Θὰ τὴν ἐπαναλάβω. Κατόπιν ὑποδείξεως, ἐδηλώθη τοῦτο κατ' Ὀκτώβριον 1923, ὅτι ἡ Ἑλλὰς παραδέχεται, ὅπως τότον ἐν Βουλγαρίᾳ ὅσον καὶ ἐν Ἑλλάδι ἡ Ἐπιτροπή, ἡ μικτή, εἴτε τὰ μέλη της, δύο ξένοι, ὁ εἷς Ἄγγλος, ὁ ἕτερος Βέλγος, εἰς Ἕλλην καὶ εἷς Βούλγαρος, ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ ἡ τετραμελής, ἡ ὁποία κύριον αὐτῆς ἔργον εἶχε νὰ παρακολουθῇ τὰ τῆς μεταναστεύσεως, ποῦ θέλει νὰ φύγῃ, πόση ἦτο ἡ περιουσία του κλπ., ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ ἀπασχολεῖται καὶ μὲ τὰ ζητήματα τῶν μειονοτήτων τόσον ἐν Ἑλλάδι ὅσον καὶ ἐν Βουλγαρίᾳ, ἀλλ' ὑπὸ δύο περιορισμούς· τὸν πρῶτον ὅτι τὸ ἔργον της αὐτὸ θὰ ἔλεγε συγχρόνως μὲ τὸ ἔργον τὸ κύριον τῆς Ἐπιτροπῆς, τὸ τῆς μεταναστεύσεως, τὸν δεύτερον ὅτι θὰ ἦτο μόνον συμβουλευτική. Δὲν θὰ ἠδύνατο αὐτὴ νὰ λάβῃ μέτρα ἴδια, θὰ συνεβούλευε τὴν Ἑλλάδα ἢ τὴν Βουλγαρίαν τί πρέπει νὰ κάμῃ, ὥστε νὰ προστατεύωνται αἱ μειονότητες. Ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω ὅτι καὶ ὑπ' αὐτοὺς τοὺς δύο περιορισμοὺς δὲν ἐλειτούργησεν ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτή, δὲν ἀπησχολήθη μὲ τὰς μειονότητας· ἀπησχολήθη μόνον μὲ τὴν μετανάστευσιν. Μέχρις ὅτου μεταναστεύσουν αἱ μειονότητες μένουν εἰς τὸν Τόπον ὅπου εὑρίσκονται καὶ ἠμποροῦν νὰ ζητήσουν προστασίαν. Ἄλλως τε ἡ μετανάστευσις ἦτο ἑκουσία καὶ ἑπομένως θὰ ἔμενεν εἰς ἀριθμὸς ἄξιος προστασίας διὰ τὸ μέλλον. Ὅταν δὲ παρετάθη ἡ προθεσμία διὰ τὸ κύριον ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς—ἴσον ἀποδοχὴ τῶν δηλώσεων τῶν θελόντων νὰ μεταναστεύσωσιν—ἐγένετο ἐρώτησις πρὸς τὸν ἡμέτερον ἀντιπρόσωπον ἐν Ἑλβετίᾳ ἂν ἡ παράτασις αὐτὴ τῶν ἔργων τῶν κυρίων τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ σημαίνῃ καὶ παράτασιν καὶ τῶν ἔργων τῆς ἐποπτείας τῶν μειονοτήτων. Δὲν ἠξεύρω ἂν ἐξηγοῦμαι σαφῶς.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Α. Μιχαλακόπουλος. Παρακαλῶ νὰ κρατήσητε καλῶς αὐτὸ εἰς τὴν μνήμην σας, ἀπηντήθη τότε ναί.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, κύριοι, ὁπότε τῇ 26 ἢ 28 Ἰουλίου 1924 ἐγένετο τὸ ἀτυχὲς ἐπεισόδιον τοῦ Τέρλιτζ. Ἐπέδραμον κομιτατζῆδες καί, κατὰ τὰς ἀνακρίσεις τὰς ὁποίας διεξήγαγον αἱ ἑλληνικαὶ Ἀρχαί, ἡ ἐπιδρομὴ αὕτη ἐπηκολούθησε καὶ τὴν δευτέραν ἡμέραν, ὁπότε ὁ ἐπὶ κεφαλῆς ἀποσπάσματός τινος, εἴτε ἀμυνόμενος εἴτε ὄχι,—τὸ δικαστήριον τὸν κατεδίκασεν ἤδη· προέβη εἰς ἐκτέλεσιν σλαυοφώνων τινῶν ἐν Μακεδονίᾳ. Τὸ ἐπεισόδιον ἐκεῖνο ἐθορυβοποίησε. Ἡ Ἑλλὰς κατ' Αὔγουστον τοῦ 1924 πάλιν εἶχε προσδράμει εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ δανείου τοῦ προσφυγικοῦ ἀπὸ 6 ἑκατομμυρίων λιρῶν εἰς 10 ἑκατομμύρια λιρῶν. Κατηγορεῖτο ὅτι ἐκρεούργει τάχα τὰς μειονότητας, χωρὶς νὰ καταδιώκῃ τοὺς ὑπαιτίους. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ὁ ἐκεῖ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος ἐτηλεγράφησεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, τὴν τότε, ζητῶν νὰ ὑπογραφῇ πρᾶξις ἐπιτρέπουσα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς μεταναστεύσεως νὰ ἐπιλαμβάνηται τῆς ἐποπτείας τῶν μειονοτήτων. Ἐγένοντο πολλαὶ συζητήσεις ἑκατέρωθεν, αἱ ὁποῖαι κατέληξαν εἰς τὸ Πρωτόκολλον τὸ ἐνώπιον ἡμῶν σήμερον ὑπὸ κρίσιν εὑρισκόμενον. Ποῖα ἦτο ἡ σημασία τοῦ Πρωτοκόλλου τούτου, κύριοι;

Κατὰ τὸ Πρωτόκολλον, οὐχὶ πλέον ἡ μικτὴ Ἐπιτροπή, ἀλλὰ τὰ δύο μέλη αὐτῆς, τὰ οὐδέτερα, θὰ ἠδύναντο νὰ ἀναλάβωσι τὴν ἐποπτείαν τῶν μειονοτήτων, κατὰ συνέπειαν δέ, ἐν σχέσει πρὸς τὴν προηγουμένην δήλωσιν τοῦ 1923, ἀποκλείεται περίπτωσις καθ' ἣν καὶ βουλγαρικὸν μέλος θὰ ἠδύνατο νὰ λαμβάνῃ μέρος ἐν Ἑλλάδι εἰς τὴν ἐποπτείαν. Ἀλλὰ πρέπει νὰ εἴπω ὅτι ἀπέναντι τούτου παρουσιάζονται ἄλλα μειονεκτήματα σοβαρά. Διεξέφυγε πλέον ἀπὸ τὴν ἐλαστικότητα τοῦ κατὰ τὰς περιστάσεις ρυθμίζειν τὰ πράγματα, τὴν ἐλαστικότητα τὴν ὑπάρχουσαν εἰς τὰς ἰσχυούσας συμβάσεις τὰς διεθνεῖς. Ἀρέθη κατὰ μέρος ἡ γενικὴ διαδικασία, ἡ ὑπὸ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν διὰ

πάσας τὰς μειονότητας παραδεδεγμένη. Εἰδικῶς ὁμιλεῖ τὸ Πρωτόκολλον περὶ τῶν κυρίων Κὸρρ καὶ Δὲ Ρόδερ ὡς συμβουλευτικῶν ὀργάνων δυναμένων νὰ παρέχωσι πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν γνώμας ἐπὶ τῆς τελείας ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῆς σχετικῆς πρὸς τὴν προστασίαν τῶν μειονοτήτων συνθήκης. Τὰ ἄρθρα 2, 3, 4 τοῦ Πρωτοκόλλου καθιδρύουν οἱονεὶ μίαν ἀνάκρισιν, ἡ ὁποία ἠδύνατο καὶ νὰ εἶνε συνεχής, καὶ θὰ ἠδύνατό τις νὰ παρουσιασθῇ πρὸ τοῦ θεάματος μεμονωμένων ἀτόμων προσερχομένων εἰς τοὺς δύο ξένους καὶ παραπονουμένων. Θὰ ἠδύνατό τις νὰ παρουσιασθῇ πρὸ πληθώρας ἀξιώσεων διασειουσῶν τὸ κῦρος τοῦ Κράτους, πρὸ καταστάσεως πᾶν ἄλλο ἢ συμφώνου πρὸς τοὺς κανόνας τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καὶ πρὸς τοὺς ὅρους τοὺς κανονίζοντας γενικῶς τὰ τῆς προστασίας τῶν μειονοτήτων.

Δὲν θέλω νὰ ἐξετάσω τὴν σημασίαν τοῦ Πρωτοκόλλου ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως, διότι εἰς τὰ διπλωματικὰ ζητήματα αἱ νομικαὶ ἀπόψεις δὲν παίζουν πολὺν ρόλον. Θέλετε νὰ τὸ ὀνομάσητε Πρωτόκολλον, θέλετε νὰ τὸ ὀνομάσητε δήλωσιν ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν, ἐκ παραλλήλου πρὸς δήλωσιν ὁμοίαν ἐκ μέρους τῆς Βουλγαρίας μὲ τὸ αὐτὸ περιεχόμενον, εἶνε ἀδιάφορον. Δημιουργεῖ εἰδικὰς ὑποχρεώσεις, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἀπεκάλεστε δύο μονολόγους τὰς déclarations αὐτάς, ἀλλὰ σύμβασις μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας ἀσφαλῶς δὲν ἐγένετο. Τοὐναντίον βλέπει κανεὶς σταθερὰν τὴν διάθεσιν καὶ πᾶσαν προφύλαξιν τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς τότε Κυβερνήσεως, ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ Βουλγαρία μὴ δύναται δι' ἀντιπροσώπου της νὰ μετάσχῃ τῆς ἐρεύνης τῶν ἐσωτερικῶν πραγμάτων τῆς Ἑλλάδος, διότι ἀποκλείονται τὰ μέλη τὰ μὴ οὐδέτερα, ἀντιθέτως πρὸς τὴν δήλωσιν τοῦ 1923, καθ' ἣν εἰς ὁλόκληρον τὴν μικτὴν Ἐπιτροπὴν θὰ ἀνετίθετο τὸ ἔργον τῆς ἐποπτείας· ἀφ' ἑτέρου ὅμως μὴ γίνῃ σύμβασις μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας, ὅπως παραμείνῃ πάντοτε τὸ ζήτημα, ζήτημα ἐσωτερικοῦ δικαίου, ἀλλὰ «συμφέροντος διεθνοῦς», ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Ἐλέχθη ὅτι εἶνε μία σύμβασις μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Προτιμῶ, κύριοι, νὰ ἀποφύγω τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος, διότι θὰ ἐξητάζετο μοιραίως, ἂν ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν δύναται νὰ κάμνῃ συμβάσεις. Ἀρκεῖ ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη, τὸ Πρωτόκολλον τοῦτο, ἀναμφισβητήτως τίθεται ὑπὸ χρεώσεις τῆς Ἑλλάδος μὴ ὑπαρξάσας μέχρι τότε. . . . .

Δ. Καλκανδῆς. Εἶνε πρότασις, δὲν εἶνε ἀποδοχή, διὰ νὰ εἶνε σύμβασις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Κύριοι, ὅτε συνεζητεῖτο ἡ συνθήκη τῶν Βερσαλλιῶν εἰς τὴν Γαλλικὴν Βουλήν, παρ' ὅλους τοὺς ἐνθουσιασμοὺς διὰ τὴν ἥτταν τῆς Γερμανίας, ἥτις καὶ ἀπεδέχετο τότε νὰ πληρώσῃ ἐν ποσόν, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐφαίνετο μέγα, δὲν ἔλειψαν δριμεῖς οἱ ἐπικριταὶ τῆς συνθήκης. Ὁ δὲ γηραιὸς Κλεμανσὸ τοῖς ἀπήντησεν ὅτι ἡ συνθήκη αὐτὴ εἶνε ἓν ὄργανον διπλωματικόν. Θὰ ἀξίζῃ ὅτι θὰ κάμητε ἀπὸ αὐτό, ὅπως θὰ τὸ μεταχειρισθοῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι. Τὸ ἴδιον θὰ ἠδύνατό τις, κύριοι, νὰ εἴπῃ καὶ περὶ τοῦ Πρωτοκόλλου τούτου. Ἂν ἀπὸ ἀγαθῆς προθέσεως ἐπρόκειτο νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ σύνταξις τοῦ Πρωτοκόλλου τούτου, ἐὰν ἡ ἀγαθὴ πρόθεσις ἐφαστίλευεν εἰς ὅλους τοὺς ἐνδιαφερομένους δι' αὐτό —ὅταν δὲ λέγω τοὺς ἐνδιαφερομένους, τὸ τονίζω καλῶς, δὲν ἐννοῶ μόνον τὰς Κυβερνήσεις ἐνδιαφέρονται οἱ Λαοὶ συνήθως ὁλόκληροι διὰ τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν ἐπίδρασιν τοιούτων πράξεων—, δὲν θὰ ἠγείροντο κατ' αὐτοῦ παρ' ὅλας τὰς νέας ῥήτρας τόσαι κατακραυγαὶ ὅσαι ἠκούσθησαν. Ἀλλὰ ποίας ἀποδοχῆς ἔτυχε τὸ Πρωτόκολλον εὐθὺς ὡς ἐγένετο; Ἀνέλαβον τὴν Κυβέρνησιν ὀλίγας ἡμέρας μετὰ ταῦτα καὶ ὀφείλω νὰ ἐξομολογηθῶ ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀσθενείας μου δὲν ἠδυνήθην νὰ μάθω τὰ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν, ἥτις τότε δὲν εἶχεν ἐγείρει τὴν προσοχήν τινος.

Ἀλλ' εὐθὺς κατὰ τὸν Ὀκτώβριον ἔβλεπέ τις ὅτι ὁ τύπος τῆς ὁμόρου Χώρας τῆς Βουλγαρίας, μετὰ τῆς ὁποίας, ὑποθέτω, πᾶς τις θὰ ἐπιθυμῇ νὰ εὑρίσκηται εἰς σχέσεις ὁμαλῆς γειτονίας, μὴ ἀποκρούων, ἵνα, ἐὰν τὸ παρελθὸν λησμονηθῇ καὶ ἐὰν τὸ παρὸν γίνῃ σεβαστόν, αἱ σχέσεις αὗται ἐξελιχθῶσι καὶ εἰς σχέσεις καλῆς φιλίας καὶ εἰς σχέσεις καλῆς ἐμπορικῆς ἐπικοινωνίας, — ὁ τύπος ἠλάλαζε. Θὰ μοὶ εἴπητε: ὁ τύπος; Ναί, διότι εἶπον ὅτι δὲν εἶνε μόνον αἱ Κυβερνήσεις, ἀλλ' εἶνε καὶ ἡ κοινὴ γνώμη, ἡ ὁποία ἐνδιαφέρεται διὰ τοιαῦτα ζητήματα. Ὁ τύπος ἐθεώρησεν αὐτὸ ὡς μεγαλούργημα, ὡς ἐθνικὴν ἐπιτυχίαν. Διατί ἡ Ἑλλὰς θέλουσα νὰ δείξῃ τὴν καλὴν αὐτῆς διάθεσιν, θέλουσα νὰ δείξῃ ὅτι πράγματι σέβεται τὰς συνθήκας περὶ μειονοτήτων, διατί ἡ Ἑλλὰς τοὺς νέους περιορισμούς, κοινοὺς διὰ τὴν Βουλγαρίαν καὶ δι' ἡμᾶς, δὲν τοὺς ἐθεώρησεν ἐξ ἴσου ὡς ἐπιτυχίαν διὰ τὰς ἐν Βουλγαρίᾳ μειονότητας; Καὶ ἔβλεπε κανεὶς φύλλα ἐπίσημα κομμάτων, συνεχῶς, εἰς διάστημα πολλῶν ἡμερῶν, καὶ φύλλα ἡμιεπίσημα, οὐχὶ ἅπαξ, διότι καὶ τὰ ἡμιεπίσημα φύλλα καὶ ἅπαξ καὶ δὶς καὶ τρὶς εἶνε δυνατὸν νὰ λανθα-

τιθῶσιν, ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἐπὶ συνεχεῖς ἡμέρας τονίζοντα κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὴν σημασίαν τῶν δηλώσεων ἐκείνων τῶν μονομερῶν, ὥστε μονονουχὶ ἐθεωρεῖτο αὕτη ὡς ἀποτελοῦσα βάσιν μελλουσῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων, ἀνατροπὴν δηλαδὴ ἐδαφικοῦ καθεστῶτος, τὸ ὁποῖον αἱματηραὶ καὶ πολύτιμοι νίκαι ἔδωκαν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ ὄχι μόνον αἱ ἐγχώριοι ἐφημερίδες ἐδημιούργουν τοιαύτην δημοσίαν γνώμην, ἀλλὰ καὶ διεθνῶς τὸ αὐτὸ ἐγίνετο. Ἔχω κρατήσει ἐξεπίτηδες ἀπὸ τότε εἰς τὸ ἰδιαίτερόν μου ἀρχεῖον φύλλον τοῦ «Χρόνου» τῶν Παρισίων τῆς 13 Νοεμβρίου τοῦ 1924, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ἐπιστολὴν ἐκ Σόφιας προερχομένην, σταλεῖσαν φυσικὰ πολὺ πρίν, ἀφοῦ δὲν πρόκειται περὶ τηλεγραφήματος. Καὶ εἰς τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν φέρεται, οὔτε πολὺ οὔτε ὀλίγον, χαρακτηρίζεται τὸ γενόμενον ὡς σύμβασις καὶ ὄχι ἀπὸ ἀρχηγοὺς κομμάτων, ὡς δέσμευσις διεθνής, τὸ ἀντίθετον δηλαδὴ ἀκριβῶς ἀπὸ ὅτι προετίθετο ἡ Κυβέρνησις ἡ Ἑλληνική (ἀναγινώσκει σχετικὰ μέρη ἐκ τοῦ «Χρόνου»).

Κ. Τσιμινάκης. Ναί, κύριε Πρόεδρε, ἀλλ' αὐτὰ εἶνε καταπότια, τὰ ὁποῖα δὲν καταπίνουν ὅλοι οἱ λαοί. Αὐτὰ εἶνε πολὺ φυσικὰ διὰ τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον τὰ ἔγραφον διὰ τοὺς Βουλγάρους, ἀλλὰ δὲν ἠξεύρω ἂν εἶνε καὶ ἀληθῆ.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὑποθέτω ὅτι δὲν διϊστασθε μὲ ὅσα εἶπον, διότι τοῦτο εἶπον ἀκριβῶς ὅτι, ἐὰν αἱ προθέσεις ἦσαν ἀγαθαί—δὲν λέγω τῶν κυβερνώντων, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὰ ζητήματα ταῦτα λύονται ἀπὸ γενικωτέρας ἀντιλήψεως, διότι αἱ Κυβερνήσεις εἶνε ἐφήμεροι· ἐὰν αἱ προθέσεις ἦσαν ἀγαθαί, δὲν θὰ ἐπαρουσιάζετο ὡς σύμβασις ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιμελῶς ἀπερρύθη νὰ γίνῃ ὡς σύμβασις, καὶ ὀφείλω νὰ τὸ τονίσω, κύριοι, κατόπιν συζητήσεως εἰδικῆς, ἀπερρίφθη τοιαύτη ἰδέα συμβάσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας. Κύριοι, ἡ νῦν Κυβέρνησις δὲν ἐφήμισε ποσῶς τὴν δήλωσιν ἐκείνην τῆς Γενεύης. Διὰ δηλώσεων δὲ εἰς τὰς ὁποίας προέβη πρὸ πολλοῦ χρόνου καὶ εἰς ξένας ἐφημερίδας καὶ εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς κυρίους Δὲ Ρόοδερ καὶ Α. Βόρρ, ὅτε ἦλθον ἐδῶ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Βουλγαρίας, εἰς τὸν ὁποῖον ἐτόνισα ὅτι, προκειμένου περὶ ἐσωτερικοῦ ζητήματος, δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς λόγος ἀναμίξεως οἱασδήποτε οὔτε κἂν δηλώσεώς των οἱασδήποτε, ἀλλ' ἔσπευσα νὰ εἴπω ὅτι μοὶ ἔκαμε κατάπληξιν ὁ τόνος ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν εἰς τὸν τύπον τὸν ἐπίσημον καὶ μὴ ἐπίσημον, ἔδωκα σαφῶς νὰ ἐννοηθῇ ὅτι τὸ Πρωτόκολλον δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ, ἀφοῦ ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ὁμόρου Λαοῦ δὲν ὑπάρχει πόθος πρὸς γαλήνην, πρὸς ἡσυχον γειτονίαν καὶ πρὸς τὸ ἀ-

διατάρακτον τῶν σχέσεων τῶν προκυψασῶν ἐκ τοῦ ἐδαφικοῦ καθεστῶτος. (Χειροκροτήματα). Διατί, κύριοι, δὲν τὰ εἴπον τότε καὶ δημοσίᾳ; Διότι ἔχω τὸ δυστύχημα νὰ πιστεύω ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γίνωνται, εἰμὴ μετὰ πάροδον χρόνου τινὸς ἴσως, ἀντικείμενον δημοσίων συζητήσεων καὶ δηλώσεων ὅσα λέγονται ἀπὸ ἀντιπρόσωπον Κράτους εἰς διεθνεῖς συνομιλίας. Θὰ ἠδυνάμην ἁπλούστατα νὰ ἀναφέρω ὅτι παρῆλθεν ἑνδεκαετία ἢ δωδεκαετία ἀπὸ τὸν πόλεμον τοῦ 1912 καὶ 1913 καὶ ἐξέδοκεν ἡ Γαλλία, μετὰ τὸ πέρας τοῦ μεγάλου πολέμου, Κυανᾶν Βίβλον περιέχουσαν ἔγγραφά τινα μόνον ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς διπλωματικὰς αὐτῆς ἐνεργείας τῶν ἐτῶν 1912 καὶ 1913, ἐνεργείας ἀναφερομένας εἰς τοὺς πολέμους τοὺς Βαλκανικούς. Προκληθεὶς ὅμως εἰς τὴν Συνέλευσιν νὰ ὁμιλήσω πρὸ τῶν ἐορτῶν ἐδήλωσα σαφῶς ὅτι τὸ Πρωτόκολλον δὲν θὰ ἐφαρμοσθῇ, ἐὰν προηγουμένως δὲν ἀποφανθῇ περὶ τούτου ἡ Συνέλευσις ἡ μόνη κυρίαρχος νὰ κρίνῃ περὶ τῆς τύχης αὐτοῦ, ἀφοῦ μάλιστα, ἀνεξαρτήτως τῆς νομικῆς ἀναγκαιότητος, ὑπάρχει καὶ τὸ προηγούμενον ὅτι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ὁμόρῳ Χώρᾳ συνῳδάνθησαν τὴν ἀνάγκην ὅπως ὑποβληθῇ ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος ἡ γενομένη διὰ τοῦ Πρωτοκόλλου δήλωσις. Προσέθεσα δέ, κύριοι, εἰς τὰς διεθνεῖς μου συνομιλίας ὅτι δὲν θὰ κρύψω ὀπίσθεν τῆς ψήφου τῆς Συνελεύσεως τὴν γνώμην της τῶν Κυβερνήσεως, ὅτι δὲν δύναμαι νὰ ἀρνηθῶ εἰς ἐμαυτὸν τὸ καθῆκόν μου, ὅπως ἐν καιρῷ εἶπω τὴν γνώμην μου δημοσίᾳ ἐπὶ τοῦ Πρωτοκόλλου.

Καὶ ἐδήλωσα ὅτι δὲν σκέπτομαι νὰ συστήσω εἰς τὴν Συνέλευσιν τὴν ἔγκρισιν τοῦ Πρωτοκόλλου τούτου (χειροκροτήματα). Εἶπον ὅτι δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ μετέλθω ἄλλην ὁδὸν καὶ νὰ νίψω τὰς χεῖράς μου, ὡς ὁ Πιλάτος, λέγων ὅτι θέλει ἃς κάμῃ ἡ Συνέλευσις. Εἶπον εὐθέως τὴν γνώμην μου.

Εἶπον ὅτι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐσημειούργει ἐλάττακτους ὑποχρεώσεις, καὶ τὰ μετὰ τοῦτο προκύψαντα γεγονότα θὰ ἐδικαιολόγουν κατὰ πάντα τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν στάσιν αὐτῆς ἐναντι τοῦ Πρωτοκόλλου.

Οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ παρίδῃ τὸν ἐρεθισμὸν τὸν δίκαιον ὁ ὁποῖος προέκυψε παρὰ τὴ κοινὴ γνώμη ἐκ τῆς συμπαραόλίγας δύο γεγονότων. Τὸ ἓν γεγονὸς εἶνε ὅτι εὐθὺς μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Πρωτοκόλλου τούτου σειρὰ ἀδικημάτων καὶ βιαιοπραγιῶν ἐπακολούθησαν ἐναντίον Ἑλλήνων ζώντων ἐν Βουλγαρίᾳ. Οὔτε ἕν, οὔτε δύο, οὔτε τρία, οὔτε τέσσαρα, δώδεκα, δεκατρία, δεκατέσσαρα, δεκαπέντε, τὰ ὁποῖα ὀχι καίρως κατηγγείλαμεν καὶ διὰ τὰ ὁποῖα διεμαρτυρήθημεν.

Δὲν θέλω νὰ ἀποδώσω πρόθεσιν, κύριοι, εἰς τοὺς κυβερνῶν-

τας τὴν Βουλγαρίαν, μετὰ τῶν ὁποίων αἱ σχέσεις ἡμῶν εἶνε εἰσέτι ὁμαλαί. ἀλλὰ κατηγγείλαμεν ἐγκαίρως τὰ γεγονότα ταῦτα καὶ δὲν κατωρθώθη οὐδεὶς ἔνοχος νὰ συλληφθῇ, οὐδεὶς ἔνοχος νὰ ἀνακαλυφθῇ, οὐδεὶς ἔνοχος νὰ τιμωρηθῇ.

Συγκρίνατε πρὸς ταῦτα τὸ ἕτερον γεγονός, ὅτι ἡ Ἑλλὰς κατεδίκασε διὰ τοῦ Στρατοδικείου Θεσσαλονίκης εἰς δεκαεξαετῆ πρόσκαιρα δεσμά, αὐστηρότατα, τὸν ἔνοχον τοῦ ἀδικήματος διὰ τὸ ὁποῖον ἦτο δυνατὸν καὶ νὰ εὑρεθῇ δικαιολογία, καὶ θὰ ἴδητε τίς προστατεύει τὰς μειονότητας. Αὐτὴ εἶνε, κύριοι, ἡ στάσις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀπέναντι τῶν διεθνῶν κύκλων. Ἐπρόσθεσα, νομίζω δὲ ὅτι ἑρμηνεύω ἐν τούτῳ τὴν γνώμην πάντων ὑμῶν, ἀνεξαρτήτως πολιτικῆς μερίδος καὶ ἀποχρώσεως, ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶνε στενῶς ἀποφασισμένη νὰ σεβασθῇ τὰς γενικὰς διατάξεις τῆς συνθήκης περὶ μειονοτήτων καὶ ἔχει καὶ ἀποδείξεις καὶ ἐκ τοῦ παρελθόντος περὶ τῆς πολιτικῆς αὐτῆς. Πόσοι δὲν ζῶσι, μὲ ἄλλο θρήσκευμα, ἐλεύθεροι εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ μακρῶν ἐτῶν; Δὲν ὑπάρχουσιν Ἰσραηλιτικαὶ κοινότητες ἀπολαύουσαι πλήρους ἰσοπολιτείας; Δὲν ὑπάρχουσι καθολικοὶ ἀπολαύοντες ἀπὸ ἐτῶν μακρῶν πλήρους ἐλευθερίας; Δὲν ἔζων οἱ Τουρκοκρῆτες ἐν Κρήτῃ ἀπολαύοντες πλήρους ἐλευθερίας; Δὲν εἴχομεν βουλευτὰς Μουσουλμάνους, ἀπολαυόντων τῶν πληθυσμῶν αὐτῶν ὅλων τῶν ἐλευθεριῶν ὧν καὶ οἱ Ἕλληνες; Δὲν ἐδώκαμεν ἡμεῖς, μετὰ τὸ 1913, εὐθὺς τὴν καθολικὴν ψηφοφορίαν εἰς πάντας τοὺς ἀλλογενεῖς, ἡ ὁποία μᾶς ἐκόστισε τόσον ἀκριβά; Δὲν χορηγοῦμεν σήμερον ἐπιδόματα εἰς τὰς Μουσουλμανικὰς κοινότητας, διὰ νὰ δύνανται νὰ ἀναπτυχθῶσι τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς σχολὰς ἰδικάς των; Δὲν ἀφήνομεν ἐλευθέρους πάντας νὰ ἐκτελῶσι τὰ τῆς λατρείας των ὅπως θέλουσιν;

Ἡ ἀνεξικακία καὶ ἡ ἀνεξθρησκία ὑπῆρξαν τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ Ἕλληνος. Καὶ ἐρχόμεθα νὰ ἀποδείξωμεν διὰ τῆς τελευταίας διαγωγῆς ἡμῶν ὅτι, ἂν ὑπῆρξε παρεκτροπή τις, τὴν παρεκτροπὴν αὐτὴν γνωρίζομεν νὰ τιμωρῶμεν αὐστηρῶς. Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ στάσις τῆς Κυβερνήσεως. Εἴσθε κυρίαρχοι νὰ κρίνητε ἐπὶ τῇ τύχῃ τοῦ Πρωτοκόλλου. Ἐγὼ θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ ἀπορασίσητε περὶ αὐτοῦ ὡσανεὶ δὲν εἶχον εἴπει γνώμην. Ὤφειλα νὰ εἴπω τὴν γνώμην μου, ἀλλὰ μὴ συντελέσας εἰς τὸ Πρωτόκολλον τοῦτο δὲν εἶμαι δεσμευμένος πρόσωπον οὔτε νὰ τὸ ὑποστηρίζω, οὔτε θέλω νὰ θέσω ζήτημα ἐμπιστοσύνης διὰ τὴν ἀπόρριψίν του. Σᾶς παρακαλῶ νὰ κρίνητε ὡσεὶ ἐγὼ δὲν εἶχον ὁμιλήσει· εἶμαι βέβαιος ὅτι πάντες θὰ κρίνητε ὑπ' αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν.

μοὶ ἐπιτρέψετε νὰ ζητήσω μόνον ἀπὸ ὑμᾶς, ἐὰν νομίζητε ὅτι ἔσφαλεν ἡ Κυβέρνησις ἐν τῇ διαχειρίσει τοῦ ζητήματος τούτου, νὰ συζητήσωμεν ἐπὶ τῶν εὐθυνῶν αὐτῆς ἢ καὶ τῆς προκατόχου, ἂν θέλητε, ἀφοῦ ἀποφασίσωμεν πρότερον περὶ τῆς τύχης τοῦ Πρωτοκόλλου καὶ ἀφοῦ δειχθῇ ὁποία τις εἶνε ἡ θέλησις ἡμῶν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** λέγει ὅτι παρ' ὅλην τὴν ἱκανοποίησιν ἣν αἰσθανόμεθα διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐγκατάλειψιν τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποδεχθῶμεν τὸ δικαιολογητικὸν αὐτῆς. Ἐὰν ἐπὶ τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ μόνον ἐστηρίζετο ἡ Συνέλευσις ἵνα ἀπορρίψῃ τὸ Πρωτόκολλον, φοβεῖται μὴ θὰ ἐγεννῶντο περιπλοκαί. Τὸ ζήτημα τῶν μειονοτήτων δὲν ἐμφανίζεται διὰ πρώτην φορὰν σήμερον, ἀλλ' ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐποχῆς τοῦ μέσου αἰῶνος, ὁπότε ἐγένοντο τοιαῦται συνθῆκαι. Ἔκτοτε δὲ εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς συνθήκας ἐν Εὐρώπῃ ἐμφανίζονται ὁμοιομόρφως αἱ διατάξεις αἱ προνοοῦσαι περὶ τῆς προστασίας τῶν μειονοτήτων. Διὰ τῶν συνθηκῶν τούτων ἐδίδετο τὸ δικαίωμα τῆς ἐπεμβάσεως Κράτους εἰς Κράτος, δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἐμφανίζεται ἀκόμη εὐκρινέστερον ἐν Τουρκίᾳ.

Εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην ἔθηκαν τέρμα αἱ νεώτεραι ἀντιλήψεις, καθ' ἃς τὰ δικαιώματα τῶν μειονοτήτων περιορίζονται μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἐν τῷ Κράτει τούτῳ ὑφισταμένων μειονοτήτων· ἀποκλείεται συνεπῶς, συμφώνως πρὸς ταῦτα, ἡ ἐπέμβασις ξένου Κράτους πρὸς προστασίαν τῶν μειονοτήτων. Φρονῶ ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν ἐτόνισεν ἐπαρκῶς τὸν ῥόλον τὸν ὁποῖον παίζει εἰς τὸν διακανονισμὸν τῶν ζητημάτων τούτων τὸ διεθνὲς Δικαστήριον τῆς Χάγης, σημειοῦ δὲ ὡρισμένα ἄρθρα τῆς περὶ μειονοτήτων συμβάσεως, ἐξ ὧν τεκμαίρεται ἡ ἀπόφασις τῆς Ἑλλάδος ὅπως ἐφαρμόσῃ τὴν πλέον φιλελευθέραν πολιτικὴν ἀπέναντι τῶν μειονοτήτων, ταύτην δὲ τὴν κατεύθυνσιν ὀφείλομεν περὶ πασῶν τῶν μειονοτήτων νὰ ἀκολουθήσωμεν. Ἐὰν ὅμως θὰ ἔπρεπε νὰ μεριμνήσωμεν ἰδιαιτέρως περὶ τινων μειονοτήτων, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὴν Ἰσραηλιτικὴν κατὰ πρῶτον λόγον καὶ τὴν Τουρκικὴν κατὰ δεύτερον λόγον. Τὸ ἐν Γενεύῃ ὑπογραφὲν Πρωτόκολλον εἶνε ἀντικρυς ἀντίθετον πρὸς τὸ καθεστὸς τῶν μειονοτήτων, διότι ἔχομεν ἀπορράσεις τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καθ' ἃς αὐτὴ ἐπιτρέπει ἐδήλωσεν ὅτι δὲν σκοπεῖ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς μειονότητας ἐναντίον τῶν Κρατῶν ἐντὸς τῶν ὁποίων περιέχονται αὗται καὶ ἀναφέρει τοὺς ὅρους καὶ τοὺς περιορισμοὺς ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἀποδέχεται ἡ Κοινωνία καὶ ἐξετάζει πᾶσαν αἴτησιν μειονό-

τητος. Ἐὰν δέ, λέγει, προκύψῃ διαφωνία τις, ταύτην ἐπιλύει τὸ διαρκὲς διεθνὲς Δικαστήριον. Τὴν διαδικασίαν ταύτην ἄρδην ἀνατρέπει τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης, ὅπερ ἀντίκειται ἀπολύτως πρὸς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. Τὸ Πρωτόκολλον τοῦτο ἀποτελεῖ σφάλμα, ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου ἐπὶ μακρὰ ἔτη θὰ ἀγωνίζηται ἡ Ἑλλὰς νὰ καταρρίψῃ τὰ ἐπιχειρήματα τῶν Βουλγάρων διπλωματῶν. Καὶ διὰ τὸ τοιοῦτο Πρωτόκολλον δὲν ὑπῆρξε τοὐλάχιστον οὔτε ἡ ἐπιφύλαξις τῆς ἐπικυρώσεως ἐκ μέρους τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιπροσωπείας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργήσῃ δυσχέρειας καὶ προστριβὰς μὲ τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν, τοῦτο δὲ ἐνῷ τὸ σχέδιον τοῦ Πρωτοκόλλου εἶχε συνταχθῇ ὡς referendum, τὸ ὁποῖον ἀπήλειψαν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑλλάδος.

Συνεχίζων, ἀναφέρει πῶς κατὰ τὸ 1919, ὅτε οἱ ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλληνικοὶ πληθυσμοὶ ἐζήτησαν νὰ ἐξασφαλισθῶσι διὰ τῆς συνθήκης ἀπὸ νέων τυχὸν διωγμῶν, ὁ κ. Βενιζέλος ἐδήλωσεν εἰς αὐτοὺς ὅτι, οἱοιδήποτε ὅροι καὶ ἂν τεθῶσιν ἐν τῇ συνθήκῃ, οὐδεὶς κυβερνήτης θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξασφαλίσῃ τοὺς πληθυσμοὺς ἐκείνους κατὰ διωγμῶν οὓς τυχὸν ἤθελε θέσει εἰς ἐφαρμογὴν ἐναντίον των ἡ Κυβέρνησις.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ συζήτησις, ἵνα συνεχισθῇ κύριον τῇ 4ῃ μ. μ., λύεται δὲ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8.30' μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΛΕ'

Τῆς 29 Ἰανουαρίου 1925.

Ὥρᾳ 5.15' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀναγνωσθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Οἱ γεωργοκτηματίαι Νιαούστης παρακαλοῦσιν ὅπως διαταχθῇ ἡ ἀναστολὴ τῆς καταβολῆς φόρων πρὸς ἀγροτικὴν βελτίωσίν των.

Ὁ Σύνδεσμος ἰδιοκτητῶν Ἀμαλιάδος ζητεῖ τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Σωματεῖα Καλαμῶν παρακαλοῦσι τὴν ταχίστην διευθέτησιν τοῦ ποταμοῦ Νέδοντος.

Οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ διαφόρων ἐπαρχιῶν παρακαλοῦσιν ὅπως ἀγορασθῇ ἀνάλογος ἀριθμὸς δελτίων παρακρατήματος.

Ἡ Ὁμοσπονδία ἐπαγγελματιῶν Μαγνησίας ὑποβάλλει ἀνακοίνωσιν τοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος δι' ἧς τοῦτο ζητεῖ τὴν αὐτονόμησιν τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Οἱ ἰδιοκτῆται Σπάρτης αἰτοῦνται τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Τὸ Σωματεῖον ἐνοικιαστῶν Πειραιῶς ὑποβάλλει τὰς γνώμας του ἐπὶ τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ Σύλλογος ἰδιοκτητῶν Πύργου καὶ Καλαμπάκας διαμαρτύρεται διὰ μελετωμένην νέαν παράτασιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Διάφοροι προσφυγικαὶ Ὀργανώσεις παρακαλοῦσιν ὅπως γίνωσι δεκταὶ αἱ ἀποφάσεις τοῦ Παμπροσφυγικοῦ Συνεδρίου.

Οἱ κτηνοτρόφοι Ἰωαννίνων αἰτοῦνται τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου τῶν ὁστικῶν.

Ὁ Σύλλογος καλλιεργητῶν Τυρνάβου παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ἡ ζητηθεῖσα διὰ ψηφίσματος ἐπανεκδίκασις τῶν ἀπαλλοτριωθέντων ἀγροκτημάτων.

Διάφοροι ἔμποροι καὶ βιομήχανοι Θεσσαλονίκης ζητοῦσιν ὅπως ἀρθῇ ἡ διαταγὴ τῆς ἐξώσεώς των.

Διάφοροι Σύλλογοι διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην κατάργησιν τοῦ ταχ. καὶ τηλ. γραφείου Ἐπισκοπῆς Πεδιάδος Κρήτης.

Οἱ ἐργοστασιάρχαι σαπωνοποιίας Ζακύνθου παρακαλοῦσιν ὅπως δοθῇ ἡ δέουσα ἑρμηνεία εἰς τὸν νόμον 2116.

Οἱ κάτοικοι Παλαιᾶς Σκοποδόλης παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ ἐκτελεσθῇ τὸ ὑπὸ ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας συνταχθὲν σχέδιον τῆς πόλεως πρὸς ἀνέγερσιν Διοικητικοῦ Κέντρου εἰς τὴν συνοικίαν των.

Ὁ Χρυσόστομος Τσιούτσος κάτοικος Καρδίτσης αἰτεῖται τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ Νικόλαος Ζαχαριάδης κάτοικος Ἀσουὰν Αἰγύπτου παρακαλεῖ ὅπως συσταθῇ εἰς τὰς ἐκεῖ Προξενικὰς Ἀρχὰς ἡ ἐπίβλεψις τῆς περιουσίας τῆς Κοινότητος Ἀσουάν.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Καλνδροῦ διαμαρτύρεται διὰ τὴν ὑποβολὴν καταναγκαστικῆς φορολογίας εἰς τὴν Κοινότητα ἐπὶ τῶν ἐτησίων ἐσόδων ἐκ δασικῶν προϊόντων.

Ἡ Φωτεινὴ Μπρέλλη κάτοικος Ἰωαννίνων αἰτεῖται τὴν παροχὴν ἐπιδόματος.

Ὁ Σύνδεσμος πρόσφύγων Ἡρακλείου παρακαλεῖ ὅπως ἀνασταλῇ ἡ εἴσπραξις φόρου καθαρᾶς προστόδου παρὰ προσφύγων.

Ὁ Δημήτριος Δημητρίου τέως ὑπάλληλος βασιλικῶν στάβλων παρακαλεῖ ὅπως τῷ δοθῇ ἀνάλογον ἐπίδομα.

Ἡ Ἕνωσις πολεμιστῶν Τρικκάλων διαμαρτύρεται διὰ τὴν σύλληψιν τοῦ Γραμματέως πολεμιστῶν Καρδούνη.

Ἡ Λέσχη τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων Κοζάνης διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἄδικον φυλάκισιν τοῦ προέδρου αὐτῆς.

Ὁ Σύλλογος τῶν δημοδιδασκάλων Καρδίτσης αἰτεῖται τὴν ἀφομοίωσίν των πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

Οἱ πολιτικοὶ συνταξιοῦχοι Θεσσαλονίκης ζητοῦσι τὴν αὔξησιν τῆς συντάξεώς των.

Ὁ Συνεταιρισμὸς Νέας Φιλιππουπόλεως αἰτεῖται τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν εἰς τὰ ἀγροκτήματα Κιόσκι, Χασάν, Τατάρ, Παράσχου καὶ Μεργιὰν δήμου Λαρίσης.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Νεῦμελῆ αἰτεῖται τὴν ἐπισκευὴν τῆς δημοσίας ὁδοῦ Κοζάνης-Βερροίας.

Ὁ Σύλλογος τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων Γυθείου διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην περικοπὴν τοῦ μισθοῦ τῶν ὑπαλλήλων ὑπὲρ τῶν συνταξιούχων.

Ὁ Μικρασιατικὸς Θρακικὸς Σύλλογος ἀναφέρει τὰ αἴτια τῶν γεγονότων Καζακλάρ.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Ραργαλιάνων παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον τῆς ἀγορᾶς παρὰ τοῦ Κράτους 15.000.000 δελτίων παρακρατήματος σταφίδος.

Ὁ Διδασκαλικὸς Σύνδεσμος Ρεθύμνης ἐξαιτεῖται τὴν πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἀφομοίωσίν των.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Κοινότητος Βεργοβίτσης παραπονεῖται διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ σχολείου των.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἁγ. Νικολάου Πολυγύρου παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ Τουρκικοῦ κτηματολογίου εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον Χαλκιδικῆς.

Οἱ Π. Κύρτσης, Λ. Τέκας κλπ. κάτοικοι Θεσσαλονίκης οἵτινες ἔλαβον μέρος εἰς τὸν πλειστηριασμὸν οἰκοπέδων τοῦ τρίτου τομέως ζητοῦσιν ὅπως κηρυχθῶσιν ἔκπτωτοι οἱ πλειοδοτήσαντες ὡς μὴ συμμορφωθέντες πρὸς τοὺς ὅρους τῆς δημοπρασίας.

Διάφοροι Ὀργανώσεις ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου ζητοῦσιν αὔξησιν τῆς χορηγουμένης συντάξεως.

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἱδρύσεως Διοικητικῶν

Δικαστηρίων πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐν Μ. Ἀσίᾳ καὶ Θρᾴκῃ γεννηθεισῶν ἀπαιτήσεων».

Οἱ κ. κ. **Θ. Παπαϊωάννου** καὶ **Ν. Ξηρὸς** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων».

Οἱ κ. κ. **Κ. Πετρίδης** καὶ **Χ. Δάναινας** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων 3101 καὶ 467».

Οἱ κ. κ. **Ὑπουργοὶ τῆς Προνοίας** καὶ **τῶν Οἰκονομικῶν** ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἀποστολῆς ὑποτρόφων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν πρὸς σπουδὴν τῆς ἐκπαιδεύσεως κωφαλάλων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου περὶ ἐγκαταστάσεως καὶ κινήσεως ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι».

Συνεχίζεται εἶτα ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** συνεχίζων τὴν διακοπεῖσαν χθὲς ἀγόρευσίν του λέγει ὅτι τὰ παραγωγικὰ αἴτια τοῦ πρωτοκόλλου δὲν εἶνε παρὰ μία ἔμμεσος πρωτοβουλία τῆς Βουλγαρίας ὑπὲρ αὐτοῦ. Σχετικῶς πρὸς τὴν δήλωσιν τὴν γενομένην τὸν Αὔγουστον τοῦ 1923 λέγει ὅτι αὕτη καὶ τότε ὑπεδείχθη ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας καὶ ἐγένετο δεκτὴ καλῇ τῇ πίστει. Ἀναφέρει διὰ μακρῶν τοὺς σκοποὺς εἰς τοὺς ὁποίους ἀπέβλεπεν ἡ Βουλγαρία ὀχυρουμένη ὄπισθεν τοῦ προσχήματος τῆς προστασίας τῶν μειονοτήτων, διὰ τὰς ὁποίας μετεχειρίσθη τὸν κ. Μπόρεϊ, οἱ σκοποὶ δὲ οὗτοι δὲν εἶνε ἄλλοι παρὰ ἡ ἡγεμονία ἐν τοῖς Βαλκανίοις, ἣν ἐπεδίωξε πάντοτε ἡ Βουλγαρία. Ἀναγινώσκει εἶτα ἀποσπάσματα τῶν πρακτικῶν τοῦ Συμβουλίου καθ' ἃ ἀπεφασίσθη ἡ ὑπογραφὴ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης, ἀναφέρει δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Βουλγάρου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν λεχθέντα σχετικῶς ἐν τῇ Βουλῇ, ἐξ οὗ καταφαίνεται ὅτι εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῆς Βουλγαρίας ὀφείλεται ἡ ὑπογραφὴ τοῦ πρωτοκόλλου.

Τὸ πρωτόκολλον, λέγει, τοῦτο μὴ ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δὲν δύναται ν' ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον κομματικῆς διαπάλης.

Δὲν γνωρίζω ἂν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως θὰ διαβιβάσῃ τὴν ἀντίληψιν τοῦ Σώματος ὅπου δεῖ.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.) Ἐπιτρέπετε; Εἶπον καὶ χθὲς ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἠδύνατο νὰ εἰσαγάγῃ τὸ πρωτόκολλον καὶ νὰ μὴ ἐκφέρῃ γνώμην ἐπ' αὐτοῦ. Ἐθεώρησεν ὅτι τοῦτο

δὲν ἦτο ἐπιτετραμμένον εἰς αὐτὴν ὡς Κυβέρνησιν, οὔτε ἀπέναντι τῆς Συνελεύσεως οὔτε ἀπέναντι τῆς Κοινῆς Γνώμης ἀλλ' οὐδὲ καὶ ἀπέναντι ἀκόμη τῶν διεθνῶν κύκλων, νὰ κρύπτηται δηλαδὴ ὄπισθεν τῆς Συνελεύσεως.

Λοιπὸν ἐθεώρησα καθῆκόν μου τὴν ἀντίληψιν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία θὰ ἐξετίθετο ὡς ἀτομικὴ γνώμη της, μὴ συνδεομένη μετὰ κομματικῆς τινος χροιᾶς, νὰ τὴν καταστήσω ἐκ τῶν προτέρων γνωστήν.

Ἐνόμισα ὅτι τοῦτο εἶνε εὐθύτερον καὶ ἀξιοπρεπέστερον διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἀπέναντι τῶν διεθνῶν κύκλων. Μετὰ τοῦτο οἱαδήποτε ἀπόφασις ἤθελε λάβει ἡ Συνέλευσις, ἀλλ' ἴσως καὶ αὐτὰ ταῦτα τὰ πρακτικὰ τῆς Συνελεύσεως, θὰ διαβιβασθοῦν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἀπόφασις τοῦ κυριάρχου Σώματος εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν.

Κ. Ρέντης. (-)Ὰ ἀναλάβωμεν ἡμεῖς νὰ φέρωμεν τὴν εὐθύνην τῆς ἀκυρώσεως;

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἀπορῶ πῶς ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἔκαμεν ἐπὶ τόσα ἔτη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν εἶνε δυνατὸν νὰ λησμονῇ ὡρισμένας ἀρχάς. Ὑπάρχει, ὅπως γνωρίζετε,—σεῖς χθὲς ἐμνημονεύσατε τὸν Calvo, θὰ ἤθελα νάμην νὰ σᾶς ἀναφέρω καὶ ἄλλους συγγραφεῖς, ὡς τὸν Bontils—,ὑπάρχει διεθνὴς ἀρχὴ ὅτι, ὅταν μία Κυβέρνησις ἔχῃ ὑπογράψει μίαν διπλωματικὴν πρᾶξιν, ἡ Κυβέρνησις ἡ ὁποία διαδέχεται αὐτὴν ἢ καὶ ἐνίοτε αὐτὴ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ δηλώσῃ ὅτι ἡ σύμβασις αὐτὴ δὲν ἐκυρώθη ἀπὸ τὸ κυρίαρχον Σῶμα καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ δεσμεύσῃ τὴν Χώραν. Δὲν ἐζήτησα νὰ ἀναλάβητε σεῖς τὴν εὐθύνην τοὐναντίον ἐκ τῶν προτέρων ἐδήλωσα τὴν γνώμην μου εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν διὰ νὰ ἀναλάβω καὶ ἐγὼ τὴν εὐθύνην.

Κ. Ρέντης. Ἡ γνώμη τὴν ὁποίαν ἐγνωστοποιήσατε πρὸς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν εἶνε ἄκρως ἀντίθετος πρὸς τὸ δημόσιον αἴσθημα τῆς Ἑλλάδος.

Α. Μιχαλακόπουλος. Τὴν ἐγνωστοποίησα ὡς γνώμην ἰδικήν μου δὲν τὴν ἐγνωστοποίησα ὡς γνώμην τοῦ κυριάρχου Σώματος, ὅπερ ἀντιπροσωπεύει τὸν Λαὸν καὶ τὴν δημοσίαν γνώμην. Ὤφειλα νὰ εἴπω μόνον τὴν ἰδικήν μου γνώμην. Ἐν σεβασμοῦ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὤφειλα νὰ μὴ προεξοφλήσω τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ μεγάλη διαφορά μας μὲ τὴν Κυβέρνησιν εἶνε ὅτι ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ ἰσχυρὰν αὐτὴν τὴν συμφωνίαν τοῦ πρωτοκόλλου, ἐνῷ ἡμεῖς δὲν τὴν θεωροῦμεν ἰσχυράν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ποῖος σᾶς τὰ εἶπεν αὐτά;

Α. Παπαναστασίου. Σεῖς χθὲς ἀγορεύων.

Α. Μιχαλακόπουλος. Λέγω ἐγὼ ὅτι εἶνε ἰσχυρὰ ἐν Ἑλλάδι; Καταπλήσσομαι.

Α. Παπαναστασίου. Νὰ λάβητε τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ τῆς ἀγορεύσεώς σας, νὰ τὰ ἀναγνώσητε καὶ θὰ τὸ ἴδητε.

Α. Μιχαλακόπουλος. (-)Ὰ πρέπῃ νὰ ἐπαναλάβω τὰ περὶ ἰσχύος.

Α. Παπαναστασίου. Ἐτονίσατε τοῦτο, ὅτι κάμνετε διάκρισιν μεταξὺ ἐφαρμογῆς καὶ ἰσχύος μιᾶς συνθήκης.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἶπον κύριοι, ὅτι ἀπὸ διεθνοῦς ἀπόψεως ἔχει τὸ δικαίωμα, ὅταν ἔχῃ ὑπογραφῇ μία σύμβασις, ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων νὰ ἀξιώσῃ τὴν ἐφαρμογήν, μέχρις ὅτου τὸ κυρίαρχον πολιτικὸν Σῶμα ἔλθῃ καὶ εἴπῃ ὅτι δὲν τὴν ἐφαρμόζει.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν εἴπετε αὐτό, κ. Πρόεδρε.

Α. Μιχαλακόπουλος. Κύριε συνάδελφε, πρέπει ἴσως νὰ φέρω καὶ ἄλλο παράδειγμα, διὰ νὰ γίνω ἀντιληπτός. (-)Ὰ ἐνθυμᾶσθε, πρὸ δύο ἴσως ἐτῶν, ὅτι ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις εἶχε συνάψει σύμβασιν μετὰ τῆς Ἑλβετικῆς Κυβερνήσεως, διακανονίζουσαν τὰ τῶν ζωνῶν τῆς Γενεύης. Λοιπὸν ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἠξίωσε τὴν ἐπικύρωσιν τῆς συμβάσεως ταύτης, ἂν δὲν ἀπατῶμαι μάλιστα τὸ Κοινοβούλιον τὴν ἐψήφισεν. Ἀλλ' ἐζητήθη κατόπιν δημοψήφισμα καὶ ἀκύρωσε τὴν σύμβασιν, τὴν κατέψήφισε. Αὐτὸ δεικνύει τὴν διαφορὰν διεθνοῦς ἰσχύος, διεθνοῦς ἀξιώσεως πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ μὴ ἐφαρμογῆς ἐσωτερικῶς.

Κ. Ρέντης. Δὲν ὑπάρχει κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα ἐκεῖ.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν ἤξευρα ὅτι δὲν ὑπάρχει κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα.

Κ. Ρέντης. Τίς θὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Συνέλευσιν τὰς ἀποφάσεις τὰς ὁποίας θὰ λάβῃ, ἐφόσον ἡ Κυβέρνησις ἔχει διατυπώσει ὡρισμένας γνώμας πρὸς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν; Ἐπὶ τίνος θὰ στηριχθῇ ἡ Συνέλευσις; Ἐπὶ τῶν γνωμῶν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία λέγει ὅτι «εἶνε προσωπική μου ἀντίληψις», ἢ θὰ στηριχθῇ εἰς τὰς εἰσηγήσεις τῆς Ἀντιπολιτεύσεως καὶ αὐτὰς νὰ φέρῃ εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν ἀντικρουομένας ἀπολύτως πρὸς τὰς προσωπικὰς ἀντιλήψεις τῆς Κυβερνήσεως; Τί θὰ εἴπῃ ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν, ὅταν ἡμεῖς ἀπορρίψωμεν τὴν σύμβασιν δι' ἄλλους

λόγους παρὰ δι' ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐπεκαλέσθη αὐτή αὕτη ἡ Κυβέρνησις; Καὶ ποῖος θὰ δώσῃ τὴν τόνον εἰς τὴν Συνέλευσιν; Τίς θὰ διατυπώσῃ τὴν πρότασιν; Θὰ περάσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀπὸ τῆς δεξιᾶς εἰς τὴν ἀριστεράν;

Α. Μιχαλακόπουλος. Μὴ φοβεῖσθε, κ. συνάδελφε.

Εἷς πληρεξούσιος. Ἡ δημοσία γνώμη, κ. συνάδελφε.

Κ. Ρέντης. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις εἰσηγηθῇ ὅτι ἡμεῖς ὑποστηρίζομεν, τότε θὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν μὲ δύο γνώμας· μίαν ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἐξέφρασε διὰ τῆς Διακοινώσεως τῆς ὁποίας δὲν ἐλάβομεν ἀκόμη γνῶσιν, καὶ μίαν ἐκείνην τὴν ὁποίαν εἰσηγήθη εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ ἡ ὁποία ἀπεκρυσταλλώθη εἰς ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως. Ἐὰν δὲν εἰσηγηθῇ ἡ Κυβέρνησις καὶ εἰσηγηθῇ ἡ Ἀντιπολίτευσις, θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἀμφισβήτησις μεταξὺ τῶν δύο γνωμῶν νὰ μετατεθῇ εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν καὶ θὰ πρέπῃ νὰ ἀποστείλωσιν οἱ ἀντιπροσωπεύοντες τὰς δύο γνώμας μέλη αὐτῶν εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν, ὅπως ὑποστηρίξῃ ἕκαστος τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἄποψιν. Ἀλλὰ φρονῶ ὅτι ἡ συζήτησις περικλείεται εἰς τὴν ἑρμηνείαν ἡ ὁποία κατεβλήθη προσπάθεια νὰ δοθῇ καὶ καθ' ἣν νομικῶς ὑπάρχει διαχωρισμὸς μεταξὺ ἐνάρξεως ἰσχύος καὶ ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς μιᾶς συνθήκης. Ἐὰν ὑπάρχῃ διαφορά, αὕτη συνίσταται εἰς τοῦτο ὅτι τὸ πρῶτον εἶνε νομικὸν γεγονός, τὸ ἄλλο εἶνε πραγματικόν. Τὸ νομικὸν γεγονὸς μιᾶς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος μιᾶς συνθήκης γεννᾷ ὑποχρεώσεις πρὸς ὡρισμένας ἐνεργείας ἢ παραλείψεις. Ἡ μὴ συμμόρφωσις πρὸς τὰ διατυπούμενα ὑπὸ τῆς συνθήκης δὲν ἀποτελεῖ κεχωρισμένον στάδιον νομικόν, ἀποτελεῖ παράλειψιν ἀνειλημμένων ὑποχρεώσεων. Ἰδοὺ τὸ πρωτόκολλον ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὡς διατυποῦται καὶ τότε ἡ διακοπὴ τῆς ἐφαρμογῆς ἡ γενομένη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀποτελεῖ παράλειψιν ὑποχρεώσεων ἀνειλημμένων ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος, ἢ δὲν ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ καὶ ἀναμένομεν νὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ δι' ἄλλης τινὸς πράξεως. Ἡμεῖς εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπεμείναμεν ἐξ ἀρχῆς ὅτι εἶνε ἄκρως ἐπικίνδυνον νὰ περιπλακῇ ἡ Χώρα εἰς διαπραγματεύσεις πρὸς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν ἢ πρὸς ἄλλο Κράτος περὶ τοῦ ἂν πρέπει νὰ ἐπικυρωθῇ ἢ ἀκυρωθῇ δι' ἄλλους λόγους παρὰ δι' ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐνέχει τὸ Πρωτόκολλον. Καὶ ἐπιμένομεν ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτοῦ ἀπόψεως ὅτι μία πρᾶξις ὡς αὕτη δὲν πρέπει νὰ περιέχῃ διάταξιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀμέσως, ὅτι, ἀπὸ ἐσωτερικῆς ἀπόψεως, ἐπῆλθε μία ἰδιοποίησις ξένου δικαιώματος ἐκ μέρους ὀργάνων τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, καὶ ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη ὑπογραφεῖσα

ἔχει τοῦτο τὸ ἐλάττωμα: Εἶνε ἄκυρος μέχρι σήμερον, ἐφόσον δὲν ἐπῆλθεν ἄλλο τι γεγονὸς νὰ τῆς δώσῃ τὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν δὲν εἶνε ἱκανὴ μόνον ἡ ὑπογραφή της ἵνα τῆς προσδώσῃ. Ἡ Κυβέρνησις ἐζήτησε προθεσμίαν καὶ ἔλαβε τὴν ἄδειαν παρὰ τῆς Συνελεύσεως νὰ χειρισθῇ διπλωματικῶς τὸ ζήτημα, νὰ προπαρασκευάσῃ τὸ ἔδαφος διὰ τὴν περαιτέρω ἐνέργειαν. Καὶ ἔκτοτε περιεπλάκη εἰς διπλωματικὰς διαπραγματεύσεις ζητήσασα—δὲν κατετέθησαν τὰ ἔγγραφα, διὰ νὰ τὰ ἔχῃ τις ὑπ' ὄψει, ἀλλ' ὡς ἔμαθον μετεῖχον καὶ ἄλλα πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἤλθον ἐνταῦθα τελευταίως—. ζητήσασα διαφόρους τροποποιήσεις παρὰ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.) Δὲν εἶνε τοῦτο ἀκριβές.

Α. Παπαναστασίου. Ἔπρεπε νὰ καταθέσητε τὰ ἔγγραφα, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως.

Α. Μιχαλακόπουλος. Μόνον σεῖς δύνασθε νὰ λέγητε ὅτι πρέπει νὰ κατατεθοῦν διπλωματικὰ ἔγγραφα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Α. Παπαναστασίου. Ὄχι ἐγώ, κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως (Θόρυβος).

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐγνώριζον, κύριοι συνάδελφοι, ὅτι εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ρωσίαν ἐπηγγέλθησαν μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν τὰ ὁποῖα θὰ ἔδιδον εἰς τοὺς πλουσμοὺς καὶ εἰς τοὺς λαοὺς καὶ τὴν φανεράν, τὴν ἀνοικτὴν Διπλωματίαν, ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖ κατώρθωσαν νὰ τὴν ἐφαρμόσουν. Διαφωνῶ τελείως μὲ τὴν ἀντίληψιν— δὲν γνωρίζω ἂν ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος ὁ ἐπὶ μακρὰ ἔτη διπλωματήσας δύναται νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ—, διαφωνῶ τελείως μὲ τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἐνέργειαι διπλωματικαί, αἱ ὁποῖαι δεικνύονται ἐξ ἐγγράφων ἀποτελούντων ἕνα σχετικὸν φάκελον, εἶνε δυνατὸν νὰ καθίστανται φανεραί, πρὸ τῆς παρόδου τοὐλάχιστον χρόνου ἐπαρκοῦς. Διότι τί θὰ δεικνύουν αἱ τοιαῦται ἐνέργειαι;

Γ. Μπούμπουλης. Θὰ ἀνακοινωθοῦν, ὅταν ἐπέλθῃ ἡ καταστροφή;

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὅταν φοβῆταί τις τὴν καταστροφήν, ἁπλούστατα ἀνατρέπει τὴν Κυβέρνησιν καὶ φέρει ἄλλην σώζουσαν ἀπὸ τῆς καταστροφῆς. Δὲν εἶνε δυνατὸν ἐγὼ νὰ παραβῶ ἔθιμα παλαιὰ καὶ νὰ παρουσιάσω φακέλους διπλωματικούς, οἱ ὁποῖοι θὰ δεικνύωσιν ἂν ἡ δεῖνα Χώρα εἶνε εὐμενῶς διατεθειμένη πρὸς τὴν Ἑλλάδα. ἂν ἡ ἄλλη εἶνε δυσμενῶς διατεθειμένη καὶ ποῖαι ἐνέργειαι γίνονται ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν. Δὲν εἶνε δυνατόν, διότι, ἁπλούστατα, ἐν τοιαύτῃ περι-

πτώσει δὲν θὰ μᾶς ἐνεπιστεύετο πλέον κανεὶς διεθνῶς, ἐὰν ἔδλεπεν ἀποκαλυπτομένας τὰς σκέψεις του δημοσίᾳ.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, νομίζω, ὅτι μὲ τὰς ἀστειότητας δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἡ διαχείρισις ἑνὸς μεγάλου ζητήματος. Δὲν γίνονται γνωστὰ ὅλα τὰ ἔγγραφα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀλλ' αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἀπολύτως κανὲν ἔγγραφον καὶ καμμία ἐνέργεια, προκειμένου περὶ τοιαύτης ὑποθέσεως τόσον μεγάλης, δὲν ἀνακοινοῦται τοὐλάχιστον εἰς μίαν Ἐπιτροπήν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἔχω νὰ εἰπω, κύριοι, καὶ τὰ ἑξῆς. Συνεζητήθη πολλάκις εἰς ξένα Κοινοβούλια καὶ εἰς τὸ ἰδικόν μας τὸ ζήτημα ἂν μέρος τι τῶν διπλωματικῶν ἐγγράφων δύναται νὰ κατατεθῇ καὶ ἐλύθη ἀρνητικῶς.

Α. Παπαναστασίου. Πῶς ἐλύθη ἀρνητικῶς, ἀφοῦ διαρκῶς ἀνακοινοῦνται ἔγγραφα ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν;

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἰς τὰ Κοινοβούλια, δὲν ὑπάρχει περίπτωσις νὰ ἀνακοινωθῇ μέρος μόνον τῶν ἐγγράφων. Ὁ λόγος εἶνε ἁπλούστατος. Θὰ εἶνε φυσικὸν τότε ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐκλέγῃ μόνον τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα τὴν συμφέρουν καὶ νὰ παρουσιάζῃ μόνον αὐτά, χωρὶς νὰ δίδῃ μίαν εἰκόνα σαφῆ τῆς καταστάσεως. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἐγένετο δεκτὸν ὅτι εἶνε περιττὸν νὰ κατατίθεται μέρος τῶν ἐγγράφων. Ὁ κ. συνάδελφος ἐκ Μαντινείας ὡμίλησε περὶ Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων. Μάλιστα, κύριοι. Εἰς τὴν Γαλλίαν λειτουργεῖ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν Γαλλίαν. Διατί λειτουργεῖ ἐκεῖ; Διότι, ὡς ἠξεύρετε, ἐκεῖ συνήθως γίνονται Κυβερνήσεις συνασπισμοῦ, ἀπὸ ὅλα δὲ σχεδὸν τὰ κόμματα ὑπάρχουν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ πρώην Πρωθυπουργοὶ καὶ Ὑπουργοὶ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Καὶ ἐκεῖ ὅμως, ἐὰν παρατηρήσητε λεπτομερῶς τὰ πρακτικὰ τῶν τοιούτων Ἐπιτροπῶν, θὰ ἴδητε ὅτι δὲν ἀνακοινοῦνται ὅλα τὰ ἔγγραφα. Εἰς μὲν τὸ Κοινοβούλιον δὲν ἀνακοινοῦνται ποτὲ τὰ ἔγγραφα, εἰς δὲ τὰς Ἐπιτροπὰς ἐκεῖνα μόνον τὰ ὁποῖα ὁ ὑπεύθυνος Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἢ ὁ Πρωθυπουργὸς ἤθελε νομίσει ὅτι δύνανται νὰ ἀνακοινωθῶσι. Πολλάκις δὲ ἠρνήθησαν καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τὴν κατάθεσιν ἐγγράφων. Ἀπεπειράθην, κύριοι, καὶ ἐγὼ νὰ κάμω καὶ ἐδῶ δοκιμὴν μιᾶς μικρᾶς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων ἀπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων, ὅταν συνέβη κάποιο γεγονὸς σπουδαῖον ἐξωτερικόν, καὶ ἀνεκοίνωσα εἰς αὐτοὺς γεγονότα καὶ σκέψεις μου. Δυστυχῶς παρετήρησα τὴν ἑπομένην ἡμέραν δημοσιευμένα τὰ σπουδαῖα γεγονότα εἰς τὰς ἐφημερίδας ἐξ ἀνακοινώσεως γενομένης ὑπὸ τοῦ κυρίου πληρεξουσίου ἐκ Μαντινείας εἰς ἄλλα πρόσωπα.

Α. *Παπαναστασίου.* Δὲν εἶνε ἀκριβές αὐτό.

Α. *Μιχαλακόπουλος.* Εἶνε ἀκριβέστατον καὶ σεῖς ὁ ἴδιος μοὶ εἴπετε ὅτι τὰ ἀνεκοινώσατε εἰς τὸν κ. Ρέντην.

Α. *Παπαναστασίου.* Σᾶς εἶπον ὅτι τὰ ἀνεκοίνωσα εἰς τὸν πρώην Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν, ὁ ὁποῖος ἐνεδεικνύετο νὰ μετάσχῃ εἰς μίαν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν.

Α. *Μιχαλακόπουλος.* Θὰ εἶπω δὲ μίαν ἡμέραν, ἂν ἡ ἀκαιρος ἐκείνη ἀνακοίνωσις εἰς τὸν τύπον ἐπέφερε καιρίαν ζημίαν εἰς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. (Φωναὶ ἐκ τῆς ἀριστερᾶς ***ἄ ! ἄ!***)

Κ. *Ρέντης.* Ἡ διαφωνία ἡμῶν ἀναμφισβητήτως ἔγκειται εἰς τοῦτο· ἡ μὲν Κυβέρνησις θεωρεῖ ἰσχυρὸν τὸ πρωτόκολλον καὶ ζητεῖ μίαν ἀκύρωσιν ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως διὰ λόγους τοὺς ὁποίους ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν καὶ τοὺς ὁποίους ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν, ἡμεῖς δὲ θεωροῦμεν ἀνίσχυρον τὸ πρωτόκολλον καὶ ζητοῦμεν ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως ταύτην καὶ μόνην τὴν πιστοποίησιν, ὅτι τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἰσχυρὸν οὐδ' ἱκανὸν νὰ παραγάγῃ ὑποχρεώσεις ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος.

Α. *Μιχαλακόπουλος* Θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς παρατηρήσω μόνον μίαν ἀντίφασιν ὑμῶν. Τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγίνετο ἡ συζήτησις, πρὸ μηνὸς καὶ πλέον, μοὶ εἴπετε: «πῶς ὁμιλεῖτε περὶ τοῦ πρωτοκόλλου τούτου, ὅτι δὲν θὰ τὸ θέσητε εἰς ἐφαρμογήν, ἀφοῦ ἐν αὐτῷ γράφεται ὅτι τίθεται ἐν ἰσχύϊ;». Καὶ σᾶς ἀπήντησα ὅτι αὐτὴ εἶνε ἰσχὺς τοῦ διεθνοῦς δικαίου, καθὼς εἴπετε καὶ σεῖς προηγουμένως, ἡ ἀξίωσις τοῦ ἑνὸς Κράτους ἀπέναντι τοῦ ἑτέρου, ἵνα συμμορφωθῇ τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ δίκαιον πρὸς τὸ διεθνές, ἵνα τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Χώρας τὸ διεθνῶς συμφωνηθέν. Ἂν δὲ ἀρνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ, ἠξεύρετε τί γίνεται; Ἢ θὰ εἶνε ἰσχυρὸν τὸ ἕτερον Κράτος, καὶ τότε θὰ μεταχειρισθῇ τὰ συνήθη διπλωματικὰ μέσα ἐξαναγκασμοῦ, ῥῆξιν σχέσεων, μέχρι τῆς κηρύξεως πολέμου, ἢ τὸ ἄλλο Κράτος θὰ ἀντιτάξῃ ἄρνησιν, ὑπότε μὴ ἐφαρμοζομένη ἡ διεθνὴς πρᾶξις ἐσωτερικῶς ἀτονεῖ. Συνέβη παρόμοιόν τι μὲ τὴν Ἀμερικήν, ἀρνηθεῖσαν νὰ προκαλέσῃ ἐσωτερικὴν πρᾶξιν, συμμορφοῦσαν τὸ δίκαιον αὐτῆς πρὸς σύμβασιν διεθνῆ, ἣν εἶχεν ἡ Κυβέρνησίς της ὑπογράψει διὰ τὸ Δικαστήριον τῶν λαῶν. Σεῖς ἔπρεπε νὰ τὰ γνωρίζητε καλύτερον ἀπὸ ἐμέ.

Κ. *Ρέντης.* Δὲν διαφωνοῦμεν, κ. Πρόεδρε, ἐπ' αὐτοῦ διαφωνοῦμεν ἐπὶ ἄλλου, ὅτι ἡ διάταξις περὶ ἰσχύος ἀπὸ τῆς ἡμέ-

ρας τῆς ὑπογραφῆς εἶνε ἄκυρος καὶ ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν τοῦ Πρωτοκόλλου.

Α. Μιχαλακόπουλος. Γνωρίζετε ὅτι ἡ ἐπικρατοῦσα γνώμη εἶνε ὅτι δὲν δικαιοῦται Κράτος τι, ὅταν συμβάλληται μὲ ἀντιπρόσωπον ἄλλου Κράτους, νὰ ἐρωτᾷ ποῖον εἶνε τὸ ἐσωτερικὸν δίκαιον τοῦ ἄλλου Κράτους. Ὑποτίθεται ὅτι ἔδωκεν ἐντολὴν εἰς πληρεξούσιόν του συμφώνως μέ τινας ὅρους οὓς ἀπαιτεῖ τὸ ἐσωτερικὸν δίκαιον.

Εἷς πληρεξούσιος. Τότε ἰσχύει τὸ Πρωτόκολλον.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἀλλὰ δὲν ἠμφεσβητήθη ποτὲ ἡ ἐξουσία τοῦ κυριάρχου Σώματος ἑκάστου Κράτους ὅπως ἀρνούμενον τὴν ἐσωτερικὴν ἐφαρμογήν, ἄνευ τῆς ὁποίας πᾶν ἔγγραφον μένει ἁπλοῦν χαρτί, ἀρνούμενον, λέγω, τὴν ἐσωτερικὴν ἐφαρμογὴν μιᾶς διεθνοῦς συμβάσεως καταστήσῃ αὐτὴν ἄτονον. Τί χρησιμεύει πλέον ἡ ἰσχὺς ἀπὸ ἀπόψεως διεθνῶν σχέσεων, ὅταν γίνηται πρᾶξίς τις ἄτονος; Ἐπειδὴ δὲν τυγχάνει ἐφαρμογῆς, μένει τότε ἄνευ πραγματικῆς ἰσχύος. Διότι βλέπετε εἰς τὰς διεθνεῖς σχέσεις δὲν ὑπάρχει Δικαστήριον, ὥστε τὸ ἓν Κράτος νὰ ἐναγάγῃ τὸ ἄλλο ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ πρὸ παντὸς δὲν ὑπάρχει Δικαστήριον τὸ ὁποῖον νὰ ἀπαγγέλλῃ τελεσιδίκους ἀποφάσεις, οὐδὲ μέσα νόμιμα ἐκτελέσεως ὑπὸ διεθνοῦς ὀργανισμοῦ ὑπάρχουν. Ἡ ἰσχὺς λοιπὸν ἐκείνη, ἰσχὺς θεωρητικὴ ἀπὸ ἀπόψεως διεθνοῦς δικαίου, ἀτονεῖ μετὰ τὴν ἀπόρριψιν ὑπὸ τοῦ κυριάρχου Σώματος.

Κ. Ρέντης. Δὲν ὑπάρχει εἰδικὴ νομοθεσία ἐν Ἑλλάδι προβλέπουσα τοῦτο. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὑποστηρίζομεν ἰσχύει εἰς ὅλα τὰ Κράτη. Οὐδείς ποτε ἀντιπροσωπεύει διπλωματικῶς τὰ Κράτη, λαμβάνων τὴν ἐντολὴν ἄνευ τῆς ἐπιφυλάξεως τῆς μεταγενεστέρας ἀκυρώσεως τῆς συνθήκης νὰ ὑπογράψῃ συνθήκην. Ἀνέφερα καὶ χθὲς ὅτι αὐτὸς ὁ κ. Βενιζέλος, ὅταν ὑπέγραψε τὰς συνθήκας διὰ τῶν ὁποίων παρεχωροῦντο ἡ Σμύρνη καὶ ἡ Θράκη εἰς τὴν Ἑλλάδα, δὲν ἐδέχθη νὰ ἰσχύσουν ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς, ἀλλ' ἐπεφυλάχθη τὸ δικαίωμα τῆς ἐγκρίσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἂν ἐρωτᾶτε ἐμέ, αὐτὸ ἔπρεπε νὰ ἀναγραφῇ εἰς τὸ Πρωτόκολλον αὐτό. Ἀλλ' ἐγὼ οὕτως εὑρῆκα τὸ Πρωτόκολλον.

Θ. Πάγκαλος. Θέλομεν νὰ ἐννοήσωμεν, κύριε Πρόεδρε, θέλομεν νὰ μάθωμεν ἂν ἐγένοντο ὑφ' ὑμῶν διαπραγματεύσεις ἐπὶ τοῦ πρωτοκόλλου τούτου μετὰ τὴν ὑπογραφήν του, ὅπως μᾶς εἴχετε εἴπει, ὅτε τὸ πρῶτον ὡμιλήσατε ἐπ' αὐτοῦ.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὅτε ὡμίλησα ἐπὶ τοῦ πρωτοκόλλου τούτου, εἶπον κύριοι, δὲν ἐπιτρέπεται αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ γίνῃ συζήτησις ἐπ' αὐτοῦ, διότι εὑρίσκω ὅτι θὰ ὑπάρξῃ ἴσως κίνδυνος διὰ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. Σᾶς ὑπεσχέθην μόνον ὅτι δὲν θὰ γίνῃ ἐφαρμογὴ τοῦ πρωτοκόλλου πρὶν γίνῃ συζήτησις ἐπ' αὐτοῦ ἐν τῇ Συνελεύσει.

Θ. Πάγκαλος. Ἔγιναν διαπραγματεύσεις πρὸς τροποποίησιν τοῦ πρωτοκόλλου;

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὄχι πρὸς τροποποίησιν τοῦ πρωτοκόλλου.

Ὁ κ. ***Κ. Ρέντης*** συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν ὑποστηρίζει ὅτι ὑπαίτιος τῆς ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τεθείσης διατάξεως εἶνε ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Ὑποστηρίζει μόνον τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπάρχει ἡ διάταξις αὕτη, ἥτις καθιστᾷ τὸ πρωτόκολλον ἄκυρον· ἀντὶ δὲ νὰ δεχθῇ τοῦτο ἐξ ἀρχῆς ἡ Κυβέρνησις παρεσύρθη εἰς ὀλισθηρὰς διαπραγματεύσεις, αἵτινες τὴν κατέστησαν κατ' ὀλίγον ὑπεύθυνον διὰ πρᾶξιν τῆς ὁποίας δὲν ἔχει πράγματι τὴν εὐθύνην καὶ τῆς ὁποίας συνεπείᾳ τούτου δὲν δύναται πλέον νὰ ὑποστηρίζῃ τὴν ἀκυρότητα. Ὑπῆρξε δέ, λέγει, ἡ Κυβέρνησις ἡ κυρίως ὑπαίτιος, διότι διὰ τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ πρωτοκόλλου ἐπροκάλεσε τὴν ῥῆξιν τῆς συμμαχίας μετὰ τῆς Σερβίας.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** λέγει ὅτι θὰ ἀνέμενεν ὅπως ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐκφράσῃ τὴν ἔκπληξίν του πρὶν ἢ ἡ Κοινὴ Γνώμη ἐξέφραζε τὴν δυσαρέσκειάν της καὶ ἐζητγείρετο κατὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ εἶνε ἔργον παρὰ ἀνθρώπου ἢ τελείως ἀγνοοῦντος τὰ πράγματα τῆς Μακεδονίας ἢ παντελῶς ἀδιαφοροῦντος διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους, ὅπερ ἀντεπροσώπευεν. Εἶνε γνωστὸς ὁ ἐν Μακεδονίᾳ διαξαγόμενος ἀπὸ μακροῦ φυλετικὸς ἀγών, ὥστε νὰ μὴ ἐπιμείνω ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Ἡ Τουρκία αὐτὴ οὐδέποτε ἀνεγνώρισε ξένην ἐθνότητα, ἀνεγνώρισε μόνον ξένους ὑπηκόους ἡμεῖς μόνον, λέγει, ἤλθομεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν βουλγαρικὴν ἐθνότητα. Ἡ βουλγαρικὴ προπαγάνδα κατώρθωσε νὰ ἐκμεταλλευθῇ ὡρισμένους σλαυοφώνους κατοίκους τῆς Μακεδονίας, ὥστε νὰ προκαλέσῃ ὑπὲρ αὐτῆς θόρυβον ἐν Εὐρώπῃ, ἐὰν δὲ δὲν ἐμεσολάβει ἡ Ἐπανάστασις τοῦ 1909, ἡ ὁποία ἔστρεψε τὴν προσοχὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ πρὸς τὴν Μακεδονίαν, αὕτη θὰ εἶχεν ἤδη ἀπολεσθῇ. Ἱστορεῖ μετὰ τοῦτο πῶς κατὰ τοὺς πολέμους τοῦ 1912 καὶ 1913 [illegible]ριζθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μέρος τῆς Μακεδονίας καὶ πῶς [illegible]ὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν πόλεμον κατὰ τὴν συνθήκην τοῦ Νεϊγύ ὑπεγράφη ἡ πρώτη συνθήκη περὶ μειονοτήτων, καθ' ἣν ἡ Κοινωνία δὲν ἤσκει παρὰ ψιλήν τινα ἐποπτείαν, φθάνουσαν μόνον μέχρι συμβουλῶν πρὸς τὸ

Κράτος ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἐτήρει τυχὸν τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις του.

Συνεχίζων ἐξετάζει τὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν πρωτοκόλλου καὶ τονίζει πῶς ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος διέγραψε τὴν ἐπιφύλαξιν ἡ ὁποία περιείχετο εἰς τὸ ἀρχικὸν σχέδιον καὶ καθ' ἣν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις. Ὁ ἀντιπρόσωπος οὗτος ἀσχολούμενος ὡς κοσμοπολίτης εἰς τὸν διακανονισμὸν τῶν διεθνῶν διαφορῶν δὲν ἔδωκε τὴν προσήκουσαν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἀφεώρα αὐτὰ ταῦτα τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀνάμιξις τῆς Κοινωνίας εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἑλλάδος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὐδέποτε δι' οὐδὲν Κράτος ἐγένετο. Ἐνῷ δὲ διὰ τῆς συμβάσεως περὶ μειονοτήτων δὲν δημιουργεῖται δικαίωμα παρὰ μεταξὺ τοῦ Κράτους εἰς ὃ εὑρίσκονται αἱ μειονότητες καὶ τῆς Κοινωνίας, διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης δημιουργεῖται δικαίωμα μεταξὺ τῆς Κοινωνίας καὶ τῶν μειονοτήτων ἀπ' εὐθείας. Πρὸς ἀνεύρεσιν, λέγει, τῶν ὑπευθύνων τοῦ τερατουργήματος τούτου θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ κατατεθῶσι τὰ σχετικὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἠρνήθη νὰ καταθέσῃ. Διότι θὰ ἔπρεπε νὰ γνωρίζωμεν ἂν ὁ κ. Πολίτης εἶχεν ἐντολὴν τῆς Κυβερνήσεως νὰ ὑπογράψῃ τὸ τοιοῦτο πρωτόκολλον. Διότι μέλη τῆς τότε Κυβερνήσεως ἰσχυρίζονται ὅτι οὐδεμίαν γνῶσιν εἶχον τοῦ ἐγγράφου τούτου.

Ὁ κ. **Θ. Βελλιανίτης** δηλοῖ ὅτι εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δὲν ἦλθεν ἡ ὑπόθεσις αὕτη, λυπεῖται δὲ διότι ἀπουσιάζει καὶ ὁ κ. Σοφούλης, ὁ ὁποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ δώσῃ μείζονας πληροφορίας.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** συνεχίζων ἐρωτᾷ ποῦ νὰ ἀπευθυνθῇ πλέον κανεὶς καὶ ποῦ νὰ ἀναζητήσῃ τοὺς ὑπευθύνους. Κατὰ τὴν γνώμην του πάντες εἶνε ὑπεύθυνοι, καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος ὡς ἐνεργήσας ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας καὶ ἡ Κυβέρνησις ἡ τότε, ἡ ὁποία ἔδωκε τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ἀντιπρόσωπόν της νὰ συζητῇ οἰκείᾳ βουλήσει περὶ τοιούτων ζητημάτων· ἀλλ' εἶνε ὑπεύθυνος καὶ ἡ μετὰ ταῦτα Κυβέρνησις, ἥτις δὲν ἔσπευσε νὰ ἀπολύσῃ τὸν ἀντιπρόσωπον ἐκεῖνον ἀφ' ἑνὸς καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ ὑπευθύνου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἀφ' ἑτέρου, τὸν ὁποῖον ἐξηκολούθει καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ἔχῃ συμπαραστάτην.

Ὁ κ. **Γ. Μόδης** λέγει ὅτι τὸ πρωτόκολλον τοῦτο κατεδικάσθη ὑπὸ ὁλοκλήρου τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας, ἀλλὰ πρέπει ὅλοι νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι μὲ τὰ οἱαδήποτε πρωτόκολλα δὲν χάνονται τὰ Ἔθνη. Ἡ Μακεδονία δὲν ἠμπορεῖ νὰ

χαθῇ, ὅπως ἐλέχθη, ἐφόσον ὑπάρχουν μερικὰ ἑκατομμύρια Ἑλλήνων οἱ ὁποῖοι θὰ θέσουν ἀντιμέτωπον παντὸς κινδύνου αὐτὴν τὴν ζωήν των. Οὔτε εἶνε ἀληθὴς ἡ κατηγορία ἡ Βουλγαρικὴ ὅτι ἀρνούμεθα τὸ πρωτόκολλον διότι ὑπάρχουν εἰς τὴν Χώραν μας μειονότητες, τὰς ὁποίας θέλομεν δῆθεν διὰ τῆς βίας νὰ καταστήσωμεν Ἑλληνικάς. Ἀποδεικνύεται τοῦτο ἐκ τῆς ἐλευθέρας διακρίσεως τόσων ἄλλων μειονοτήτων, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τὴν Χώραν μας. Αἱ νῆσοι τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὑπῆρξαν πάντοτε πνευματικαί. Μεθ' ὅλας τὰς ἐνεργείας τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας ἡ Ἑλληνικὴ συνείδησις ὑπῆρξε τόσον βαθέως ἐρριζωμένη εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ὥστε αὐτοὶ οἱ Βουλγαρόφωνοι χωρικοὶ νὰ ἀπαντοῦν καὶ πιεζόμενοι ἀκόμη εἰς τὴν βουλγαρικὴν γλῶσσαν ὅτι εἶνε Ἕλληνες. Ἂν ἀπεκρούσαμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸ πρωτόκολλον τοῦτο, τοῦτο ἐπράξαμεν διότι δι' αὐτοῦ εἰσήγοντο διατάξεις αἵτινες διέσειον τὴν κυριαρχίαν μας εἰς τὴν Μακεδονίαν. Οἱ δύο ἀντιπρόσωποι τῆς Κοινωνίας εἶνε ἀναμφισβητήτως πρόσωπα ἄξια πάσης τιμῆς καὶ πάσης ὑπολήψεως, δὲν δύνανται ὅμως νὰ μὴ ἀναγνωρίσουν ὅτι αὐτὴ αὕτη ἡ παρουσία των ὡς ξένων θίγει τὴν ἐθνικήν μας ἀξιοπρέπειαν.

Ἡμεῖς οἱ διαφερόμενοι διὰ τὴν οὐσίαν, διὰ τὴν ἀκύρωσιν δηλονότι τοῦ πρωτοκόλλου, δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ θεωρήσωμεν ἱκανοποιητικὰς τὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ζητήσωμεν καὶ εὐθύνας. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπέδωκε τὴν αἰτίαν εἰς τὰ γεγονότα τοῦ Τέρλιτζ. Δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ στάσις τῆς τότε Κυβερνήσεως κατὰ τὰ γεγονότα ἐκεῖνα ὑπῆρξεν ἀξιοθρήνητος.

Ὁ κ. **Εὐθ. Βελλιανίτης** παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἀπέδωκε τὴν αἰτίαν τοῦ πρωτοκόλλου εἰς τὰ γεγονότα ταῦτα.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) δηλοῖ ὅτι εἶπεν ἁπλῶς ὅτι τὰ γεγονότα ἐκεῖνα ἐδημιούργησαν ἀτμόσφαιραν ἡ ὁποία συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ληφθῇ ἡ ἀπόφασις περὶ συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου.

Ὁ κ. **Δ. Μπότσαρης** δὲν φρονεῖ ὅτι τὰ γεγονότα ἐκεῖνα θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπιδράσουν τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοκόλλου, δηλοῖ ὅμως ὅτι οὐδεμίαν καὶ εἶτα εἶχε γνῶσιν ὡς Ὑπουργὸς τοῦ τοιούτου πρωτοκόλλου.

Ὁ κ. **Γ. Μόδης** συνεχίζων ἀπορεῖ διὰ τὴν σπουδὴν μεθ' ἧς ὑπεγράφη τὸ πρωτόκολλον καὶ ἀποκαλεῖ τερατώδη τὴν πρᾶξιν τῆς διαγραφῆς ἀπὸ τοῦ σχεδίου τοῦ πρωτοκόλλου τῆς φράσεως «ad referendum». Ὀφείλομεν, λέγει, νὰ φανῶμεν

αὐστηροὶ πρὸς ἐκείνους οἵτινες εἴτε ἐξ ἰδίας ὑπαιτιότητος εἴτε ἐξ ἐλαφρότητος συνετέλεσαν εἰς τὴν ὑπογραφὴν τοῦ τοιούτου πρωτοκόλλου.

Ὁ κ. **Κ. Κωνσταντινίδης** (Δράμας) λέγει ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐπιθυμῶν νὰ καλύψῃ τοὺς ὑπαιτίους δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν λαϊκὴν ἀγανάκτησιν καὶ ἐπιθυμεῖ ὅπως διὰ τοῦ χρόνου ἀτονήσῃ τὸ πρωτόκολλον. Ἀλλὰ τὴν σύμβασιν ταύτην ὁ Μακεδονικὸς Λαὸς δὲν δέχεται οὔτε κἂν νὰ ἀκούσῃ. Ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τοῦ πρωτοκόλλου τούτου πάντες ὅσοι εἶχον δηλώσει ὅτι θὰ μεταναστεύσουν ἀνεκάλεσαν τὰς δηλώσεις των ταύτας, τοῦτο δὲ καταδεικνύει ἀκριβῶς πόσον ὠφέλιμον ἦτο τὸ πρωτόκολλον διὰ τὰς Βουλγαρικὰς μειονότητας. Ὁ Μακεδονικὸς Λαός, ἀνεξαρτήτως κομματικῆς ἀποχρώσεως, ἀξιοῖ τὴν πανηγυρικὴν ἀκύρωσιν τοῦ ἐγκληματικοῦ πρωτοκόλλου, ἐπαφιέμενος εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἵνα παρασημορήσῃ ἄλλην μίαν φορὰν ἀκόμη τὸν δημιουργόν του.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἐκφράζει τὴν λύπην του διότι τὸ πρωτόκολλον δημιουργεῖ Βουλγαρικὰς μειονότητας. ἐφόσον εἶνε γνωστὸν ὅτι Βούλγαροι δὲν ὑπῆρχον ἐν Μακεδονίᾳ παρὰ οἱ δημιουργηθέντες Ἑλληνόφωνοι ὑπὸ τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας, περὶ τῶν ὁποίων πάντοτε ὑπῆρχεν ἡ ἐλπὶς ὅτι κατὰ μικρὸν θὰ ἐπανήρχοντο εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος, ἀφ' ἧς ἀπεσπάσθησαν. Παρ' ὅλην τὴν ὑπόληψιν τὴν ὁποίαν τρέφομεν πρὸς τὸν ἐν Παρισίοις ἀντιπρόσωπον τῆς Ἑλλάδος δὲν δυνάμεθα, λέγει, παρὰ νὰ τονίσωμεν ὅτι οὗτος καταχρώμενος τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Κράτους ὑπέγραψε τὴν πρᾶξιν ταύτην ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Κυβερνήσεως. Εὑρίσκει ὅτι ἡ εὐθύνη τῆς νῦν Κυβερνήσεως εἶνε μεγάλη διὰ τὸν λόγον ὅτι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς δὲν καθώρισε τὴν στάσιν της, ἀφῆκε δὲ τὰ πράγματα τόσον ἀκαθόριστα, ὥστε ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Βουλγαρίας, ὑποβάλλων τὸ πρωτόκολλον τοῦτο πρό τινων ἡμερῶν εἰς τὴν Σοβράνιε, ἔκαμε τοιαύτην εἰσήγησιν, ὥστε νὰ φανῇ σχεδὸν ὅτι πανηγυρίζει δι' αὐτό. Φρονεῖ διὰ τοῦτο ὅτι, ἂν σήμερον ἀκυροῦται τὸ πρωτόκολλον, τοῦτο βεβαίως δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ κ. **Α. Δοξιάδης** ἐκφράζων τὸν πόνον τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ ὁμογενῶν, ἐξ ὧν προέρχεται, καὶ οἱ ὁποῖοι λῃστεύονται καὶ διώκονται, εὔχεται ὅπως ἐπέλθῃ ἐπὶ τέλους μία ριζικὴ μεταβολὴ εἰς τὴν ἐν τοῖς Βαλκανίοις κατάστασιν πρὸς τελικὴν εἰρήνευσιν καὶ εὐημερίαν τῶν ἐν αὐτοῖς διαβιούντων Λαῶν. Ἐξετάζει μετὰ τοῦτο διὰ μακρῶν τὴν διαγωγὴν τὴν ὁποίαν ἀείποτε ἐπέδειξαν οἱ Βούλγαροι πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς, ἡ ὁποία

ἦτο διαγωγὴ σφαγῶν, φυλακίσεων καὶ διωγμῶν, καὶ τονίζει πόσον ἄντικρυς ἀντίθετος ὑπῆρξεν αὕτη πρὸς τὴν ἀνεκτικότητα καὶ τὴν εὐγένειαν τὴν ὁποίαν πάντοτε ἐπέδειξεν ἡ Ἑλλὰς ἀπέναντι τῶν ἐν αὐτῇ διαβιούντων ξένων στοιχείων.

Ἐκθέτει κατόπιν τὰ τῆς συνομιλίας του μὲ τὸν κ. Δὲ Ρόμπερ, εἰς ὃν περιέγραψε τὰ μαρτύρια ἅτινα ὑπέστησαν οἱ ἑλληνικοὶ πληθυσμοὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας παρὰ τῶν Βουλγάρων, ὅταν ἐξετοπίσθησαν. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ θνησιμότης των ἔφθασε τὰ 82 %, ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου ἀπὸ τοὺς ἐν Ἑλλάδι Βουλγαροφώνους οὐδεὶς ἐξετοπίσθη, ἀλλὰ μόνον οἱ συμπράττοντες μετὰ τῶν κομιτατζήδων. Περιγράφει εἶτα τὴν κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον τρομοκρατίαν τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλλήνων, ὁμολογηθεῖσαν ἐνώπιον τῆς διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς, καὶ πρῶτος ἐσφαγιάσθη ὁ Δήμαρχος Στενημάχου, διότι κατέθεσεν ἐπιβαρυντικὰ κατὰ τῆς Βουλγαρικῆς διοικήσεως. Δύο δὲ ἄλλοι πρόκριτοι ἐσφάγησαν ἐντὸς καφενείου μάλις ὡμολόγησαν καὶ οὗτοι τὰς Βουλγαρικὰς ὠμότητας. Ἐξ ἀντιθέτου οἱ ἐν Ἑλλάδι Βούλγαροι ἀπολαύουν πλήρους ἰσοπολιτείας. Βεβαιοῖ ἐπίσης ὁ ῥήτωρ ὅτι πλήρης σχεδὸν ἐκβιασμὸς ἐξησκήθη παρὰ τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως ὅπως οἱ ἐν Ἑλλάδι Βουλγαρόφωνοι παραμείνουν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ ὑπάρχῃ στάδιον διεκδικήσεως καὶ προπαγανδῶν. Κακίζει κατόπιν τὴν ἔλλειψίν μας ὑπὸ ἔποψιν διαφωτίσεως καὶ προπαγάνδας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐκ μέρους μας, καὶ διὰ τοῦτο, ἐνῷ τὰ γεγονότα τοῦ Τέρλιτζ διετυμπανίσθησαν, αἱ σφαγαὶ τῆς Στενημάχου δὲν ἠξιώθησαν εἰμὴ ὀλίγων γραμμῶν.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** διακόπτων βεβαιοῖ ὅτι, ἐνῷ ἐν Τέρλιτζ ἐπεσκέφθη πᾶσαν οἰκίαν, ὁ Ἕλλην ἀντιπρόσωπος ἐν Στενημάχῳ οὔτε κἂν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ κατάλυμά του.

Ὁ κ. **Α. Δοξιάδης** συνεχίζων λέγει ὅτι τοῦτο προέρχεται διότι ἡ Ἑλλὰς κατὰ σύστημα πλέον χρησιμοποιεῖ εἰς ἀποστολὰς καὶ ἀντιπροσωπείας σχεδὸν μόνον τοὺς χρεοκόπους τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ δημοσίου των βίου. (Χειροκροτήματα). Εἰσερχόμενος εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ πρωτοκόλλου βεβαιοῖ ὅτι οὐδεὶς σοβαρὸς κίνδυνος ἐξ αὐτοῦ, ἐφόσον ὑπάρχουν τὰ στήθη τῶν Ἑλλήνων τῶν ἐντοπίων καὶ τὰ στήθη τῶν προσφύγων. Κίνδυνος μόνον ὑπάρχει διαταράξεως τῆς Βαλκανικῆς εἰρήνης ὡς ἐκ τῆς ἐντάσεως τῆς προπαγάνδας πρὸς αὐτονόμησιν τῆς Μακεδονίας. Διεκτραγῳδεῖ κατόπιν τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τῶν εἰς Ἑλλάδα καταφυγόντων Ἑλλήνων τῆς Βουλγαρίας, ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου εἰς Βουλγαρίαν ἐπετάχθησαν πάντα τὰ οἰκήματα ὑπὲρ τῶν ἐξ Ἑλλάδος Βουλγάρων.

Ὁ κ. **Χρ. Πίψος** διακόπτων βεβαιοῖ ὅτι, ἐὰν ὑπάρχουν ἀ-

στέγαστοι τοιοῦτοι, τοῦτο εἶνε ἐξ αἰτίας ἐλλείψεως χώρας.

Ὁ κ. **Α. Δοξιάδης** ἐξακολουθῶν βεβαιοῦ ὅτι κατὰ τὰς πληροφορίας του πλεῖσται οἰκογένειαι ἐν Βοδενοῖς τῆς Βουλγαρίας μένουν ἄστεγοι, ἐνῶ τοὐναντίον ἐν Γουμενίτσῃ 150 οἰκίαι σλαυοφώνων μένουν ἄνευ ἐπιτάξεως.

Καταλήγων τονίζει ὡς ἀνάγκην γενικὴν καὶ ἀνάγκην τῆς εἰρήνης τὴν ἀπόρριψιν τοῦ πρωτοκόλλου.

Στυλ. Γονατᾶς. Τὸ πρωτόκολλον περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Βουλγαρικῶν μειονοτήτων, τὸ ὑπογραφὲν ἐν Γενεύῃ τῇ 29 Σεπτεμβρίου π. ἔ. μεταξὺ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Κ. τῶν Ἐ., παρουσιάζεται, ὡς ἀπορρέον ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν, τὴν ὁποίαν καὶ ἡ Ἑλλὰς ἔχει ὑπογράψει τῇ 10 Αὐγούστου 1920 καὶ τῆς ὁποίας τὸ περὶ προστασίας τῶν μειονοτήτων ἐν Ἑλλάδι κεφάλαιον, συμφώνως πρὸς τὸ XVI πρωτόκολλον τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης θὰ ἐτίθετο εἰς ἐφαρμογὴν συγχρόνως μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συνθήκης ταύτης, ἥτις ἤρξατο ἰσχύουσα ἀπὸ 6 Αὐγούστου 1924.

Αἱ περὶ προστασίας τῶν μειονοτήτων διατάξεις ἐτέθησαν σχεδὸν ὁμοιομόρφως εἰς ὅλας τὰς συνθήκας εἰρήνης τῶν μικρῶν κρατῶν τὰς ὑπογραφείσας μετὰ τὸν μεγάλον πόλεμον, τῇ μεσολαβήσει τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν (Ἀγγ. Γερμανοῦ, Τριανόν, Νεϋγύ, Σεβρῶν καὶ Λωζάννης).

Ἐκ τῶν διεξαχθεισῶν δὲ ἑκάστοτε συζητήσεων ἐν τῇ Κ. τῶν Ἐθνῶν διεπιστώθη ὅτι ἡ Κ. Τ. Ε. ἑρμηνεύει ὅτι αἱ περὶ μειονοτήτων συμβάσεις συνωμολογήθησαν οὐχὶ ὅπως ἐνθαρρύνωσι τὰς μειονότητας εἰς ἐθνικὰς ἐνεργείας στρεφομένας κατὰ τῆς κυριαρχίας τοῦ Κράτους, ἐν τῷ ὁποίῳ διαβιοῦσιν, ἀλλ' ὅλως ἀντιθέτως ὅπως θὰ τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν δικαιωμάτων τῶν μειονοτήτων εἰς τὰ ζητήματα τῆς γλώσσης, τῆς θρησκείας κλπ. ἐκλείψῃ ἐφεξῆς πᾶσα ἀφορμὴ δυσαρεσκείας κατὰ τῶν κατὰ τοῦ Κράτους ἐντὸς τοῦ ὁποίου ζῶσιν, ἐπ' ἀγαθῷ οὐ μόνον τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς διεθνοῦς εἰρήνης.

Ἡρὸς δὲ ἔχει κρατήσει σαφῶς παρὰ τῇ Κ. τῶν Ἐθνῶν ἡ ἀντίληψις ὅτι τὰ περὶ μειονοτήτων ζητήματα δὲν εἶνε ζητήματα διπλωματικά, ἤτοι ζητήματα μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων Κυβερνήσεων, ἀλλὰ ζητήματα ἐσωτερικῆς φύσεως ἑκάστου Κράτους, ἤτοι ζητήματα μεταξὺ τῆς μειονότητος καὶ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Χώρας ἐν ᾗ αὕτη διαβιοῖ, ἀποκλειομένης ἀπολύτως τῆς ἐπεμβάσεως τῆς μιᾶς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῆς ἐν τῷ ἑτέρᾳ χώρᾳ τῆς ἑτέρας χώρας ὁμοεθνοῦς αὐτῇ μειονότητος. Τὸ

πολὺ δύναται νὰ προκληθῇ ἡ προσοχὴ τοῦ Συμβουλίου τῆς Κ. Τ. Ἑ. παρ' οἱουδήποτε μέλους αὐτῆς ἐπὶ πάσης παραβάσεως ἢ κινδύνου παραβάσεως, ὁπότε τὸ Συμβούλιον τῆς Κ. Τ. Ε. δύναται νὰ ἐνεργήσῃ καθ' οἱονδήποτε τρόπον, καθόσον τὰ δικαιώματα τῶν μειονοτήτων ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν αὐτῆς, νὰ δίδῃ ὁδηγίας, αἵτινες θὰ ἐφαίνοντο προσήκουσαι καὶ ἀποτελεσματικαὶ διὰ τὴν περίστασιν καὶ ἐν ἐκχωρήσει ἐπὶ νομικῶν ἢ πραγματικῶν ζητημάτων, ἡ διαφορὰ αὕτη θὰ παρεπέμπετο ἐνώπιον τοῦ Διαρκοῦς Δικαστηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης, ἐὰν τὸ ἕτερον μέρος ἤθελε ζητήσει τοῦτο, ἡ δὲ ἀπόφασις αὐτοῦ εἶνε ἀνέκκλητος.

Μέχρις ὥρας οὐδὲν τῶν ἄλλων Κρατῶν τὰ ὁποῖα ἀφορῶσιν αἱ περὶ μειονοτήτων συμβάσεις —ὡς ἡ Πολωνία, Τσεχοσλοβακία, Οὐγγαρία, Τουρκία, Ρουμανία καὶ Γιουγκοσλαυΐα— προέβη εἰς τὸν διακανονισμὸν ἄλλου τινὸς τρόπου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ ὧν πρόκειται συμβάσεων, καὶ ἔργονται πρῶται ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Βουλγαρία, αἱ ὁποῖαι, οἰκειοθελῶς, ὡς ἀναφέρει τὸ πρωτόκολλον, ἐζήτησαν ἀπὸ τὴν Κ. Τ. Ε. νὰ ἐξασκήσῃ αὕτη ἔλεγχον δι' ἀντιπροσώπων αὐτῆς περὶ τῆς πιστῆς ἐφαρμογῆς τῆς περὶ μειονοτήτων συμβάσεως, ἡ δὲ Κ. Τ. Ε. παρουσιάζεται, φυσικά, ἀποδεχομένη τὴν τοιαύτην πρόταση.

Ἐν τῇ διατυπώσει τοῦ πρωτοκόλλου ἐλήφθη πᾶσα μέριμνα ὅπως μὴ γεννηθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι πρόκειται περὶ ἀναμίξεως τῆς Κ. Τ. Ε. εἰς τὰ ἐσωτερικὰ ἡμῶν ὡς καὶ τῆς Βουλγαρίας. Ἀλλ' ὅταν οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῆς θὰ διακριθῶσι νὰ λαμβάνωσιν ἀπ' εὐθείας ἀναφορὰς παραπόνων ἀτομικὰς ἢ ὁμαδικάς, ὅταν θὰ διακριθῶσι νὰ διαπιστώνουν δ' ἐπιτοπίου ἐξετάσεως τὰ παράπονα ταῦτα, ὅταν θὰ ὑποβάλλουν ἐκθέσεις εἰς τὴν Κυβέρνησιν περὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα δέον νὰ ληφθῶσι τὸ ταχύτερον, ὅταν ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως θὰ ὑποχρεοῦται νὰ διευκολύνῃ τὸ ἔργον των μὲ ὅλα τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτει καὶ νὰ ἔχῃ καὶ εἰδικὴν ἐξουσιοδότησιν ὥστε νὰ ἐπιλύῃ τοπικῶς ζητήματα, συμφώνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις αὐτῶν, δὲν φαντάζομαι ὅτι ἀπομένει εἰς οὐδενὸς τὴν ἐντύπωσιν ὅτι τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ πλήρη ἀνάμιξιν ξένων εἰς τὰ καθαρῶς ἐσωτερικά μας ζητήματα. Ἐπειδὴ αἱ νέαι αὗται ὑποχρεώσεις δὲν προβλέπονται ἀπὸ τὰς συνθήκας, τὰς ὁποίας μέχρι τοῦδε ὑπεγράψαμεν καὶ εἶνε τοιαῦται, ὥστε νὰ μὴ εἶνε δυνατὸν νὰ ἀναληφθῶσι παρὰ μόνης τῆς Κυβερνήσεως τῆς χώρας ἄνευ νομοθετικῆς κυρώσεως, διὰ τοῦτο εἰθεώρησα πάντοτε ἀπολύτως ἐπιβαλλομένην τὴν κύρωσιν ἢ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ πρωτοκόλλου τούτου νομοθετικῶς καὶ σχετικὴν περὶ τούτου ἐρώτησιν ἀπηύθυνα ἄλλοτε ἐν

τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὅστις ἀπέφυγε τότε νὰ ἀπαντήσῃ, μελετῶν ἴσως ἄλλην διευθέτησιν τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν χθεσινὴν ἀγόρευσίν του εἶπεν ὅτι ἡ πρώτη προφορικὴ δήλωσις πρὸς τὴν Κ. Τ. Ε., καθ' ἣν ἡ Ἑλλὰς ἀπεδέχετο τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐκτελέσεως τῆς περὶ μειονοτήτων συμβάσεως παρ' ἀντιπροσώπων τῆς Κ. Τ. Ε., ἐγένετο κατ' Αὔγουστον τοῦ 1923.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐπιχήν ἐκείνην εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀρχὴν ἡ ὑπ' ἐμὲ Κυβέρνησις, μὲ Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τὸν κ. Ἀλεξανδρῆν, ὀφείλω νὰ δηλώσω τὰ ἑξῆς :

Ὁ τότε Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ἴσως λόγῳ τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων ζητημάτων τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μᾶς ἀπησχόλουν, παρέλειψε νὰ μὲ κρατήσῃ ἐνήμερον καὶ νὰ ὑποβάλῃ τὴν γνώμην του ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, προτοῦ ἐνεργήσῃ.

Εὐτυχῶς ὑπάρχουσιν ἀκόμη ἐκ τῶν τοῦ τότε Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, ὡς ὁ κ. Δοξιάδης, ὁ κ. Μαυρομιχάλης, ὁ κ. Γόντικας, ὁ κ. Παπανδρέου, ὁ κ. Σίδερις, ὁ κ. Βούλγαρης καὶ ὁ κ. Σακελλαρόπουλος, οἵτινες θὰ δύνανται νὰ βεβαιώσωσιν ὅτι οὐδέποτε ἀνεφέρθη τὸ ζήτημα τοῦτο ἐν τῷ Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ.

Ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ σχετικοῦ φακέλλου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν πληροφοροῦμαι θετικῶς ὅτι ἐλλείπει τὸ σχετικὸν τηλεγράφημα τοῦ κ. Πολίτου, δι' οὗ οὗτος ὑπέβαλε τὴν πρότασιν ταύτην προσωπικῶς πρὸς τὸν Ὑπουργόν, ὡς καὶ τὸ σχέδιον τῆς ἐπὶ τούτου ἀπαντήσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Δὲν λέγω τοῦτο ὅπως ὑποδείξω οἱανδήποτε πρόθεσιν εἰς τὸ γεγονός, ἀφοῦ ἄλλως τε θὰ ἦτο εὔκολον νὰ ληφθῇ ἀντίγραφον τῆς ἀπαντήσεως ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς τότε παρὰ τῇ Κοινωνίᾳ τῶν Ἐθνῶν Ἑλληνικῆς γραμματείας, καὶ θὰ προῆλθε βεβαίως τὸ πρᾶγμα ἐκ τοῦ ὅτι συνωπεκόμισεν ἐκ παραδρομῆς κατὰ τὴν ἀποχώρησίν του ἐκ τοῦ Ὑπουργείου καὶ τὰ ἔγγραφα ταῦτα, μεταξὺ τῶν προσωπικῶν του τοιούτων, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι οὔτε αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔχω ὑπ' ὄψει μου τὰ ἐπίσημα κείμενα.

Ὁ κ. ὅμως Πρωθυπουργὸς καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν διευκρίνησεν ὅτι διὰ τῆς γενομένης τότε προφορικῆς δηλώσεως πρὸς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν ἐγένετο μόνον ἀποδεκτὸν ὅπως ἡ Μικτὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς ἐκουσίας μεταναστεύσεως ἔχῃ συμβουλευτικὴν γνώμην εἰς τὰ ζητήματα τῶν βουλγαρικῶν μειονοτήτων καὶ ὅτι ἡ ὑπηρεσία αὐτῆς θὰ ἦτο περιωρισμένης χρο-

νικῆς περιόδου, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως δηλαδὴ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς περὶ μειονοτήτων συμβάσεως, μέχρι τῆς λήξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Μικτῆς ἐπὶ τῆς ἐκουσίας μεταναστεύσεως Ἐπιτροπῆς.

Τὸ τοιοῦτον δὲ ἐπιβεβαιοῦται ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ κ. Τζορμπατζῆ, πρεσβευτοῦ καὶ ἀντιπροσώπου τότε τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Μικτὴν Ἐπιτροπὴν τῆς ἐκουσίας μεταναστεύσεως τῶν Ἑλληνοβουλγαρικῶν πληθυσμῶν καὶ ἀνθακουώσεως τοῦ κ. Κολοκοτρώνη, διπλωματικοῦ ὑπαλλήλου, δι' οὗ ἐγένετο ἡ περὶ ἧς πρόκειται δήλωσις πρὸς τὴν Κ. Τ. Ε., τὰς ὁποίας εἶδον δημοσιευθείσας εἰς τὴν ἐφημερίδα «Πολιτείαν» τῆς 21ης τρέχοντος μηνός. Ἐπρόκειτο δηλαδὴ ἡ Μικτὴ Ἐπιτροπὴ νὰ συμπλάβῃ τὴν ἐποπτείαν κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τῆς περὶ μειονοτήτων συμβάσεως, μὲ συμβουλευτικὸν ἁπλῶς χαρακτῆρα καὶ μὲ ἀνώτατον ὅριον διαρκείας μέχρι τῆς λήξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς.

Συνεπῶς φρονῶ ὅτι οὔτε δέσμευσιν ἐπέφερεν ἡ προφορικὴ ἐκείνη δήλωσις διὰ τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία μετὰ ἓν ἔτος ὑπέγραψε τὸ πρωτόκολλον, οὔτε περιελάμβανε τὴν ἔκτασιν τῶν ὑποχρεώσεων, οὔτε τὴν ἔκτασιν τῆς διαρκείας αὐτῶν, ἅτινα περιλαμβάνει τὸ ὑπογραφὲν πρωτόκολλον. Διὰ τοῦτο κρίνω ἀσθενῆ τὴν βιαιολογίαν, ἣν ἠθέλησε νὰ στηρίξῃ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐπὶ τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1923 γενομένης δηλώσεως, καὶ χαίρω διότι σήμερον προκληθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Ρέντη ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ὑπογραφὴ τοῦ πρωτοκόλλου εἶνε συνέπεια τῆς δηλώσεως ἐκείνης.

Ἡ Κ. Τ. Ε. ὄχι μόνον δὲν μᾶς ὑπεχρέωσε νὰ ὑπογράψωμεν τὸ ἐν λόγῳ πρωτόκολλον, ἀλλ' οὔτε φαίνεται ἐκ τῆς ἀπαντήσεως αὐτοῦ ὅτι μᾶς τὸ ἐπρότεινε, καθόσον ἐγνώριζεν ὅτι τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν ἀπορρέουσαν ἐκ τῶν συνθηκῶν. Ἠθέλομεν ὅμως προβῆ ἡμεῖς αὐτοπροαιρέτως ἐκ μέρους μας πρότασις καὶ ὑπογραφὴ τοῦ πρωτοκόλλου; Καὶ πρόκειται νὰ ἀποκρυπτώσωμεν τὰ αὐτὰ ὀφέλη ἡμεῖς καὶ οἱ Βούλγαροι οἱ ὁποῖοι ἐπίσης ἐπροθυμοποιήθησαν νὰ τὸ ὑπογράψωσι ;

Τὸ ζήτημα τὸ ἀνεκίνησεν ἐπισήμως ὁ Βούλγαρος Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν Καλφὼφ κατὰ τὴν διάσκεψιν τῆς 10ης Σεπτεμβρίου 1924 τῆς Κ. Τ. Ε.

Ἀλλὰ καὶ πρὸ τούτου ἀναντιρρήτως μᾶς ἐγένοντο ὑποδείξεις καὶ συστάσεις ἐν Γενεύῃ, κατόπιν τῶν λίαν ἐντόνως ὑποβαλλομένων ἀλλεπαλλήλων παραπόνων παρὰ τῆς Βουλγαρίας, ὅτι θὰ ἔκαμνεν ἀρίστην ἐντύπωσιν εἰς τὴν Κ.Τ.Ε. ἐὰν πρὸς ἀπόδειξιν τῆς καλῆς μας πίστεως καὶ τῆς εἰλικρινοῦς προθέσεώς μας ὅπως ἐφαρμόσωμεν ἐπακριβῶς τὴν περὶ μειονοτή-

των σύμβασιν ἀπέναντι τῶν βουλγαρικῶν μειονοτήτων, ἐὰν πρῶτοι καὶ οἰκειοθελῶς ἐπροτείνομεν ὅτι θὰ ἐδεχόμεθα τὸν ἔλεγχον τῆς Κ.Τ.Ε. διὰ τὴν πιστὴν ἐφαρμογήν της.

Ὁ ἐκεῖ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὑφιστάμενος ἀμεσώτερον τὸν ἐπηρεασμὸν τοῦ διεθνοῦς περιβάλλοντος, καὶ ἐπιθυμῶν τὴν ἐξύψωσιν τῆς ὑπολήψεως τῆς Πατρίδος του ἐν τῇ διεθνεῖ ἐκτιμήσει, ἀλλὰ καὶ μὴ ἐμβαθύνας οὔτε εἰς τὸν τυχὸν ἐπηρεασμὸν τῆς γνώμης τῶν προτεινόντων ἀπὸ αἰσθήματα φιλοβουλγαρικά, οὔτε εἰς τὰς συνεπείας τὰς ὁποίας θὰ εἶχεν ἡ ἐφαρμογὴ μιᾶς τοιαύτης προτάσεως λόγῳ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν τῆς χώρας μας, ἐγένετο ἔνθερμος ὑποστηρικτὴς τῶν ἐν λόγῳ συστάσεων παρὰ τῇ Κυβερνήσει.

Ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ἐν λόγῳ πρωτοκόλλου ὑπῆρξεν οὐ μόνον ἀπολύτως ἀτυχής, ἀλλὰ καὶ ἐξαιρετικῶς ἄκαιρος. Καὶ ὑπῆρξεν ἄκαιρος, διότι εἴχομεν ἐν ἐφαρμογῇ μίαν ἄλλην σύμβασιν, τὴν μεσολαβήσει πάλιν τῆς Κ.Τ.Ε., ἐφαρμοζομένην ὑπὸ τὸν ἔλεγχον ἀντιπροσώπων αὐτῆς, εἴχομεν ἐν ἐφαρμογῇ τὴν σύμβασιν τῆς ἑκουσίας μεταναστεύσεως τῶν Ἑλληνοβουλγάρων πληθυσμῶν, ἥτις ἔληγε τρεῖς μόλις μῆνας μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης, καὶ τὴν ὁποίαν ἐξαίρεσιν τούτης ἦλθε νὰ διαταράξῃ τοῦτο. Διότι ἡ Βουλγαρικὴ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία εἶχε πρυφανῶς μεταπεισθεῖ διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς πρώτης καὶ διὰ παντὸς μέσου ἐπεδίωκε τὴν ματαίωσιν τῆς ἐφαρμογῆς της, ἔσπευσε νὰ εἰσποιήσῃ καταλλήλως τοὺς ἐξ Ἑλλάδος ἐπιθυμοῦντας νὰ μεταναστεύσωσιν ὅπως μὴ προβῶσιν εἰς τοῦτο, διότι νέα σύμβασις τοῖς ἐξησφάλιζε νέα προνόμια, ἐὰν παρέμενον. Καὶ οὕτως ἐματαιώθη ὁ σκοπὸς τῆς πρώτης τῆς ὁποίας ὁμαλῶς περατουμένης θὰ ἦτο ἀσκοπος ἡ ὕπαρξις τῆς δευτέρας.

Ἀλλὰ καὶ ἀπολύτως εἴπομεν ὅτι ὑπῆρξεν ἀτυχὴς ἡ ὑπογραφὴ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης, καὶ τοῦτο λόγῳ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν αἱ ὁποῖαι ἀπὸ μακρῶν ἐτῶν ἔχουσι δημιουργηθῆ παρ' ἡμῖν ἀποκλειστικῶς μὲ τὰς σήμερον καλουμένας βουλγαρικὰς μειονότητας, οὕτως ὥστε, καὶ ἐὰν ὅλα τὰ ἄλλα Κράτη τὰ ὁποῖα ἀφορῶσιν αἱ περὶ μειονοτήτων συμβάσεις προέβαινον εἰς τὴν ὑπογραφὴν πρωτοκόλλων ὁμοίων πρὸς τὸ τῆς Γενεύης, ἡμεῖς θὰ ἔπρεπεν, ἀφοῦ ἐξαντλήσωμεν ὅλα τὰ δίκαια ἐπιχειρήματα ἡμῶν πρὸς τὴν Κ.Τ.Ε. περὶ τοῦ ἀσυμφόρου καὶ ἐπιβλαβοῦς διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἡμῶν καὶ διεθνῆ ἡσυχίαν, νὰ ὑπογράψωμεν τοῦτο τελευταῖοι καὶ μόνον πιεζόμενοι καὶ οὐχὶ ὡς ἐπράξαμεν πρῶτοι καὶ τῇ πρωτοβουλίᾳ ἡμῶν.

Παρ' ἡμῖν διαβιοῦσι μειονότητες ἡ Ἰσραηλιτική, ἐν μέρει ἡ Ἀλβανικὴ καὶ μέχρις ἐσχάτων ἡ Μουσουλμανικὴ καὶ οὐδέποτε ἠκούσθησαν παράπονα ὅτι ἐξησκήθη ποτὲ πίεσις, εἴτε πρὸς μεταβολὴν τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν συνειδήσεως εἴτε πρὸς παρακώλυσιν τῆς ἐνασκήσεως τῶν θρησκευτικῶν των καθηκόντων ἢ τῆς ἐκμαθήσεως τῆς ἰδίας αὐτῶν γλώσσης καὶ ταῦτα πολὺ πρὶν ἢ αἱ ὑποχρεώσεις αὗται ἀναγραφῶσιν ὡς τοιαῦται εἰς τὰς διεθνεῖς συμβάσεις, διότι ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἡ Ἑλλὰς ὑπῆρξε τὸ πλέον φιλελεύθερον Κράτος, ἐν ᾧ διεξίουν ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ αἱ πάσης φύσεως μειονότητες.

Διατί λοιπὸν περὶ τὰς καλουμένας Βουλγαρικὰς μειονότητας δημιουργεῖται τόσος θόρυβος; Διατί ἀκούονται ἐν τῷ ἐξωτερικῷ παράπονα περὶ πιέσεώς των; Διατί λαμβάνονται ἐξαιρετικὰ μέτρα πρὸς προστασίαν των; Ἁπλούστατα, διότι οἱ ὁμιλοῦντες τὸ ἰδιόρρυθμον τοῦτο γλωσσικὸν ἰδίωμα ἀπετέλεσαν ἀνέκαθεν πρόσφορον ἔδαφος πολιτικῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἡ ἔχουσα πρὸς τοῦτο συμφέρον γείτων ἡμῶν δημιουργεῖ τὸν θόρυβον.

Δὲν πρόκειται σήμερον νὰ ἀναπτύξω ὑμῖν τοὺς μακροὺς καὶ πεισματικοὺς ἀγῶνας, τοὺς διεξαχθέντας ἐν Μακεδονίᾳ ἰδίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν Θράκῃ, δι' ὧν ἐπεζητήθη νὰ ἐπιβληθῇ Βουλγαρικὴ ἐθνικὴ συνείδησις εἰς τοὺς ὁμιλοῦντας τὸ ἰδίωμα τοῦτο γλωσσικὸν ἰδίωμα κατοίκους τῶν μερῶν τούτων. Αἱ Βουλγαρικαὶ συμμορίαι ἔφθασαν εἰς τοσοῦτον ἀγριότητος, διὰ τῆς πυρπολήσεως τῶν χωρίων τῶν ἀρνουμένων νὰ προσχωρήσωσιν εἰς τὰς ἀντιλήψεις των, διὰ τῶν ὁμαδικῶν φόνων καὶ τῶν καθημερινῶν βιαιοπραγιῶν τῶν προκρίτων καὶ τῶν διδασκάλων Ἑλλήνων, ὡς καὶ τῶν ὀρθοδόξων ἱερέων, ὥστε ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ ἐκεῖ Ἑλληνικὸς πληθυσμός, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκατελέγετο καὶ ὅλον τὸ πλῆθος τῶν Μακεδόνων ὀρθοδόξων, τῶν ἐχόντων Ἑλληνικὴν τὴν συνείδησιν, νὰ ἀναγκασθῇ νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν ἔνοπλον ὁμυναν, ἀλλὰ καὶ ἡ Εὐρώπη νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὴν Πορτάν, τὴν τότε κυρίαρχον τῶν μερῶν τούτων, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἡσυχίας τῶν κατοίκων τῆς Μακεδονίας. Εἶνε τόσον σχετικῶς πρόσφατα τὰ γεγονότα ταῦτα, ὥστε οἱ μὲν ἐκ Μακεδονίας καὶ Θράκης κατοικοῦντες πληρεξούσιοι, ὡς καὶ οἱ ἀμέσως ἀσχοληθέντες εἰς τὸν Μακεδονικὸν κλῆθέντα ἀγῶνα, τὰ γνωρίζουσιν ἐκ προσωπικῆς ἀντιλήψεως, οἱ δὲ λοιποὶ ἐκ τῶν ζωντανῶν ἀφηγήσεων τῶν συμμετασχόντων εἰς αὐτόν, καὶ διὰ τοῦτο καταθέτουσι τὰ τηλεγραφήματα ἐξ ὅλων τῶν ἐκ Μακεδονίας Σωματείων πρὸς ὅλους μας, δι' ὧν μᾶς ἐξορκίζουσι νὰ μὴ κυρώσωμεν τὸ πρωτόκολλον τοῦτο.

Ἡ ἀνακίνησις λοιπὸν τοῦ ζητήματος τούτου, καθ' ὃν τρόπον προβλέπει τὸ πρωτόκολλον τῆς Γενεύης, διὰ τὸ ὁποῖον

τόσον ἐπανηγύρισεν ὁ Βουλγαρικὸς τύπος, μὴ συνηθεὶς οὔτε ἐκ σκοπιμότητος νὰ ἀποφύγῃ τὸν ἐνθουσιασμόν του, ὅτι νέον ἔνσυμα εἰς τὴν μόλις καταστεθεῖσαν πυρκαϊὰν τῆς πολυπαθοῦς Μακεδονίας, πρᾶγμα ὅλως ἀντίθετον πρὸς τὰς προθέσεις τῆς Κ. Τ. Ε. Διὰ τοῦτο εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Κ. Τ. Ε., καλῶς διαφωτιζομένη περὶ τῶν μελλόντων νὰ ἐπακολουθήσωσι τὴν τυχὸν ἐφαρμογὴν τοῦ πρωτοκόλλου, ἐνδιαφερομένη διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ εὐγενοῦς πολιτιστικοῦ προορισμοῦ της, εὐχαρίστως θὰ ἀπεδέχθη τὴν ἀκύρωσιν αὐτοῦ, ἀναγνωρίζουσα, ἄνευ οὐδεμιᾶς μειώσεως τοῦ κύρους αὐτῆς, ὅτι παρεπλανήθη ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἐνδιαφερομένου εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν καὶ δὲν ἐρωτήσθη ὑπὸ τοῦ ἑτέρου.

Αἱ Βουλγαρικαὶ Κυβερνήσεις δὲν ὑπῆρξαν πάντοτε ἀμέσως ὑπεύθυνοι οὔτε διὰ τὴν δρᾶσιν τῶν Βουλγαρικῶν συμμοριῶν ἐν Μακεδονίᾳ, οὔτε διὰ τὴν δημιουργίαν γεγονότων εἰς τας ὁμόρους χώρας, σκοπούντων νὰ παραστήσωσι τὴν ἐξέγερσιν τῶν μειονοτήτων τούτων, λέγω τῶν πιέσεων ἃς ὑφίστανται ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων τῶν Κρατῶν εἰς ἃ διαιρέθησαν, οὔτε διὰ τὴν προπαγάνδαν τὴν συστηματικὴν καὶ ἔντονον ἐνεργουμένην ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ εἰς βάρος ἡμῶν καὶ τῆς Σερβίας, καθόσον ἐν τῷ Βουλγαρικῷ Κράτει λειτουργοῦσιν ἀπὸ μακροῦ Ὀργανώσεις Μακεδονικαὶ καὶ Θρακικαί, αἵτινες ἔχουσι τοσαύτην ἀποκτήσει αὐτοτέλειαν καὶ ἰσχύν, ὥστε οὐχὶ σπανίως νὰ ἐπιβάλουν τὰς θελήσεις των εἰς τὰς Κυβερνήσεις, ἀπὸ ὅλας ἐγένοντο ἀνεκταὶ καὶ παρ' ὀλίγον πραγματικῶς κατεσπουλεμήθησαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ σημερινὴ Βουλγαρικὴ Κυβέρνησις, ὑπείκουσα εἰς τὰς ὀργανώσεις ταύτας, ἐπεζήτησεν ἐν Γενεύῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται πρωτοκόλλου νὰ ἐξύμνησε τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα θὰ προέλθωσιν ἐξ αὐτοῦ, ἐνῷ ἴσως κατὰ βάθος θὰ ηὔχετο τὴν μὴ ἀποδοχήν του, ἥτις θὰ τὴν ἀπήλλασσεν ἐν τῷ μέλλοντι δυσχερειῶν καὶ θὰ ἐπροτίμα νὰ ἐπιζητήσῃ τὴν δι' ἄλλων μέσων διευθέτησιν τῶν μεταξύ μας διαφορῶν, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ αἱ δύο χῶραι ὡς γείτονες ἔχουσι πολλὰ νὰ ὠφεληθῶσι καὶ τὴν ὁποίαν διευθέτησιν καὶ ἡμεῖς ὁλοψύχως εὐχόμεθα.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Βουλγαρίας ἀγορεύων εἰς τὴν Σοβράνιε, κατὰ τὴν συζήτησιν πρὸς ἐπικύρωσιν ὑπ' αὐτῆς τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὑπεδεικνύει ὅτι καὶ ἐκεῖ ἔφριναν ἀναγκαίαν τὴν νομοθετικὴν κύρωσιν, κατέληξε. κατὰ τὸ ἐκμυστευθὲν τηλεγράφημα τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Πρακτορείου. συστήσας εἰς τὴν Σοβράνιε νὰ ἐγκρίνῃ

ἀμερφώνως τὸ πρωτόκολλον διὰ νὰ δώσῃ οὕτω βεῖγμα ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κ. Τ. Ε.

Ἐγὼ καταλήγων θὰ σᾶς συνεβούλευα ὅπως ἀπορρίψητε ἀμερφώνως τὸ πρωτόκολλον τοῦτο, διότι οὕτω θὰ ἐξυπηρετήσητε πραγματικώτερον τὸν σκοπὸν τῆς Κ. Τ. Ε., ἐπιζητούσης τὴν ἀποφυγὴν ἀφορμῶν διενέξεων μεταξὺ τῶν Ἐθνῶν, πρὸς διατήρησιν τῆς γενικῆς εἰρήνης, τὸ δὲ συμβούλιον τῆς Κ. Τ. Ε., καταλλήλως διαφωτιζόμενον, θὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν εἰλικρίνειαν τῶν προθέσεών μας, ἣν πάντοτε ἐπεδείξαμεν διὰ τῆς πιστῆς τηρήσεως τῶν συνθηκῶν.

Ὁ κ. **Δ. Πάζης** λέγει ὅτι ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τῆς συμβάσεως ταύτης πληθυσμοὶ τελείως προσηρμοσμένοι πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν ἰδέαν ἤρχισαν νὰ στρέφωνται πρὸς ξένας Ἐπικρατείας. Ἐὰν τὸ ζήτημα τοῦτο ἐγεννᾶτο μετὰ δύο ἔτη, οὐδεὶς θὰ ὑπῆρχε κίνδυνος, διότι πραγματικῶς δὲν ὑφίστανται μειονότητες ἐν Μακεδονίᾳ. Ὁ μέγας κίνδυνος ἔγκειται εἰς τὸν τρόπον καθ' ὃν ἡ Κυβέρνησις ζητεῖ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ Πρωτοκόλλου, ὡς καὶ ὁ κ. Ρέντης προεῖπεν. Ἐπὶ τούτου ἐρωτᾷ κυρίως τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως, ὡς ἐπίσης καὶ ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι, ἐνῷ διὰ τοῦ Πρωτοκόλλου ἡ Βουλγαρία εὗρεν ἀφορμὴν ὥστε νὰ ἐκριζώσῃ παντελῶς καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ ὁμογενῶν, ἡμεῖς ἐδῶ δημιουργοῦμεν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος Βουλγαρικὰς μειονότητας.

Ὁ κ. **Δ. Μπότσαρης** ἐπιφυλασσόμενος νὰ ὁμιλήσῃ εἰς προσεχῆ συνεδρίασιν ἐξαίρει τὴν ὀξυδέρκειαν καὶ τὴν εὐστροφίαν μεθ' ἧς ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως κ. Ε. Γονατᾶς ἐχειρίσθη τὸ ζήτημα κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1923.

Ὁ κ. **Β. Κυβέλος** λέγει ὅτι διὰ τῆς ἀκυρώσεως τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης δὲν ἐπέρχεται ἀκύρωσις τοῦ λόγου τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἀκύρωσις ἁπλῶς τῶν εὐσεβῶν πόθων τοῦ Ἕλληνος ἀντιπροσώπου. Ἐπίσης διὰ τῆς ἀκυρώσεως αὐτοῦ, τῆς παμψήφου, ὑπὸ τῆς Δ' Συνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων ἐξασφαλίζεται ἡ εἰρήνη εἰς τὴν περιμάχητον Μακεδονίαν καὶ Θράκην καὶ ὑποδοθηθεῖται τὸ ἔργον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ὅπερ εἶνε ἡ ἐπιδίωξις τῆς εἰσηνικῆς διαβιώσεως τῶν Λαῶν.

Ὁ κ. **Χ. Πίψος** λέγει ὅτι ὅσοι ἐκ τοῦ πλησίον ἐγνώρισαν τοὺς Μακεδονικοὺς πληθυσμούς, ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἀγωνισθέντας ὑπὲρ τοῦ ἐθνισμοῦ των, ἀπορῶν πῶς σήμερον τίθεται ὑπὸ κρίσιν ἡ ἐθνικὴ των συνείδησις. Ἡ σύμβασις περὶ ἀνταλλαγῆς ἐνομίζομεν ὅτι θὰ ἔθετε πλέον ἓν τέρμα εἰς τὰς ξένας προσπαθείας καὶ τὰς προπαγανδιστικὰς ἐνεργείας. Ἀλλ' ἐνῷ εἶχεν ἀρχίσει νὰ ἐνεργῆται ἡ ἀνταλλαγὴ αὕτη, ἡ προπαγάνδα ἐνέτεινε τὰς προσπαθείας της καὶ ἀνέκοψε τὴν ἀνταλλαγήν

τοῦτο δὲ διότι ἐκεῖνοι ἐγνώριζον ἐκ τῶν προτέρων ὅτι θὰ ὑπεγράφετο τὸ τοιοῦτο Πρωτόκολλον. Προτείνει τελευτῶν τὴν ἀπόρριψιν τοῦ Πρωτοκόλλου.

Ὁ κ. **Σ. Πεζᾶς** λέγει ὅτι τὸ διαπραχθὲν σφάλμα ὅπως καὶ ἄλλαι τινὲς διπλωματικαὶ ἀποτυχίαι πρέπει νὰ πείσουν τοὺς πάντας ὅτι κάτι σάπιο ὑπάρχει εἰς τὴν διπλωματικὴν ὑπηρεσίαν. Τοῦτο δὲ καὶ ἡ ἀτυχὴς ἑκάστοτε ἐκλογὴ τῶν προσώπων θεωρεῖ ὅτι εἶνε ἡ ἀφορμὴ τῶν παρατηρουμένων ἀποτυχιῶν.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** φρονεῖ ὅτι ὀρθῶς ἠλέγχθη ὁ κ. Πολίτης, ἀλλ' ὅτι ὁ κατ' αὐτοῦ διεξαχθεὶς ἔλεγχος ὑπῆρξε σκληρός, ὅτι δὲ ἔπρεπεν οἱ ὁμιλήσαντες νὰ λάδουν ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπ' αὐτοῦ προσφερθείσας πρὸς τὸ Ἔθνος ὑπηρεσίας, καθὼς καὶ τὸ ὅτι οὗτος εἶνε ἀναντικατάστατος.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ συζήτησις ἵνα συνεχισθῇ κατὰ τὴν προσεχῆ συζήτησιν ἐπερωτήσεων.

Συναινέσει δὲ τῆς Συνελεύσεως λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 10 μ. μ. διὰ τὴν 4 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΛΓ'

τῆς 30 Ἰανουαρίου 1925.

Ὥρᾳ 5 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Ἡ συντεχνία ὑφασματεμπόρων καὶ ψιλικῶν Φλωρίνης παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἀπορρίψῃ τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης.

Τὸ κοινοτικὸν Συμβούλιον Λογγανίκου Λακεδαίμονος ὑποδάλλει παράκλησιν ἵνα ληφθῇ πρόνοια διὰ τοὺς δημοδιδασκάλους ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαβάθμισίν των.

Ἡ Πανελλαδικὴ Ὁμοσπονδία κατωτέρου προσωπικοῦ Τ.Τ.Τ. παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ ἰδιαιτέρα μέριμνα πρὸς οἰκονομικὴν βελτίωσιν.

Ἡ Γεωργικὴ συνεταιρικὴ Τράπεζα Διδυμοτείχου παρακαλεῖ νὰ καταργηθῇ ἡ ἐν Δυτικῇ Θράκῃ ἰσχύουσα φορολογία τῆς δεκάτης.

Οἱ ἰδιοκτῆται Χίου ζητοῦσι τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ἡ Ἕνωσις τῶν δημοκρατικῶν συλλόγων Πειραιῶς παρακαλεῖ ὅπως προτιμηθῇ ἡ Ἑταιρεία Μάκ—Ἄρθουρ διὰ τὴν ὕδρευσιν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς ὡς μᾶλλον συμφέρουσα εἰς τὸ Κράτος.

Ἡ Ἕνωσις ἰδιοκτησίας Ἰωαννίνων ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ Σύλλογος τῶν φοιτητῶν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ὑποδάλλει ὑπόμνημα περὶ ἐπαναφορᾶς τοῦ ἀπολυθέντος καθηγητοῦ κ. Πεζοπούλου.

Οἱ μικροϊδιοκτῆται Κοζάνης παρακαλοῦσι νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἐνοικιοστάσιον.

Τὸ Σωματεῖον ἀρδυλοποιῶν Ἀθηνῶν ὑποδάλλει ὑπόμνημα διαμαρτυρίας κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Κρατικῶν προμηθειῶν νὰ προμηθευθῇ ἄρδυλα ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ἔκδοσις τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου περὶ κυριακῆς ἀναπαύσεως ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς κάτω Μποτσίνων Μεσολογγίου παρακαλεῖ ὅπως τὸ ἐπιδληθὲν ποσοστὸν φόρου ἐπὶ τοῦ καπνοῦ διὰ τὸ Ταμεῖον Ἀγροφυλακῆς μειωθῇ ἀπὸ 3 ο/ο εἰς 1)2 ο/ο.

Τὸ Σωματεῖον Σιγαροποιῶν Πύργου αἰτεῖται τὴν ψήφισιν νομοσχεδίου περὶ ἀποζημιώσεώς των.

Οἱ ἰδιοκτῆται ἐλαιοτριδείων περιφερείας Οἰτύλου ζητοῦσι τὴν ἀπαλλαγήν των ἐκ τῆς φορολογίας καυσίμου ὕλης.

Οἱ κάτοικοι Γρανιτσείκων Πύργου διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐξαγορᾶς ἢ μεταγορᾶς εἰς νέαν ἐσοδείαν.

Οἱ Συνεταιρισμοὶ Ἀχλαδιᾶς τῆς Ἀραχώδης παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῶσι προστατευτικὰ ὑπὲρ τῆς σταφίδος μέτρα.

Ὁ Σύνδεσμος ἰδιοκτητῶν Καρδίτσης αἰτεῖται τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Τὸ Προσωπικὸν Τ.Τ.Τ. Πειραιῶς διαμαρτύρεται διὰ τὴν

μελετωμένην ἐλάττωσιν τοῦ μισθοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ὑπὲρ τῶν συνταξιούχων.

Οἱ κ. κ. **Α. Παπαναστασίου, Α. Ἀναγνωστόπουλος, Α. Πρέκας, Π. Μαυρομιχάλης κλπ.** ὑποδάλλουσι τροπολογίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου ψηφίσματος «περὶ παροχῆς προσωρινῶν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς συνταξιούχους».

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** λαμδάνων τὸν λόγον διαμαρτύρεται διότι, καθ' ἣν στιγμὴν παρευρίσκοντο ἐλάχιστοι ἤδη πληρεξούσιοι ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἐλήφθη ἀπόφασις ῥίπτουσα εἰς τὰς Καλένδας τὸ σοδαρώτατον ζήτημα τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης, περὶ οὗ διεξάγεται ἀπὸ διημέρου συζήτησις.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** διαμαρτύρεται ἐπίσης.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἤδη ἐλήφθη ἀπόφασις κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν, ἀναγράφεται δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** ἐρωτᾷ ἂν ἡ Κυδέρνησις ἔχει πληροφορίας περὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, περὶ τοῦ ὁποίου ἦλθον ἰδιωτικαὶ πληροφορίαι τηλεγραφικῶς ὅτι ἀπῆλάθη ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** λέγει ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυδερνήσεως καὶ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὁ ἁρμόδιος νὰ πληροφορήσῃ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, δὲν ἐπρόλαδε νὰ ἔλθῃ. Οἱ παρόντες Ὑπουργοὶ οὐδεμίαν γνῶσιν ἐπίσημον ἔχουν τοῦ εἰς τὰς ἐφημερίδας ἀναγραφομένου ὄντως σοδαρωτάτου διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν γεγονότος. Παρακαλῶ συνεπῶς ν' ἀναμένητε τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυδερνήσεως διὰ νὰ δώσῃ πληροφορίας καὶ λάδῃ ἀποφάσεις διὰ τὴν στάσιν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

Ὁ κ. **Δ. Ἰασονίδης** ἀναγινώσκει τηλεγράφημα τοῦ «Ἐλευθέρου Τύπου» δεδαιωτικὸν τῆς ἀπελάσεως τοῦ Πατριάρχου.

Οἱ κ.κ. **Γ. Κονδύλης** καὶ **Κ. Γκότσης** συνιστῶσι τὴν ἀναμονὴν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυδερνήσεως.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν χαλαζοπλήκτων κατοίκων τοῦ χωρίου Μαλάντασι τῆς Ἠλείας καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως λάδῃ ταύτην ὑπ' ὄψιν.

Ὁ κ. **Α. Θεολογίτης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ παγκαπνεργατικοῦ Συνεδρίου καὶ παρακαλεῖ ὅπως ρυθμισθῇ τὸ ζήτημα τῶν ἀνεπεξεργάστων καπνῶν, ὅπερ ἀπὸ τοσούτου χρόνου χρήζει ρυθμίσεως.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας) λέγει ὅτι ἡ μελέτη τοῦ ζητήματος εὑρίσκεται περὶ τὸ τέρμα της καὶ ἐλπίζει ὅτι λίαν προσεχῶς θὰ εἰσαγηθῇ τὰ προσήκοντα μέτρα.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ Καπνεμπορικοῦ Συλλόγου Ἀγρινίου σχετικῶς πρὸς τὸν ἐπικίνδυνον τρόπον καθ' ὃν διεξάγεται ἡ συγκοινωνία μεταξὺ Πατρῶν—Κρυονερίου, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ σοδαρὸν κίνδυνον διὰ τὴν ζωὴν τῶν ἐπιδατῶν.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἐπισπεύδει πᾶσαν ἀπαιτουμένην προπαρασκευαστικὴν ἐργασίαν, ἵνα διευθετηθῇ τὸ ζήτημα τῆς συγκοινωνίας Πατρῶν—Κρυονερίου.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** συνεχίζων ἐκθέτει τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τοῦ ἀτμοπλοίου «Καλυδών», ὅπερ ἐνεργεῖ τὴν ἀνωτέρω συγκοινωνίαν. ἔχει δέ, λέγει, τὴν πληροφορίαν ὅτι ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἑταιρείας ἀπηύθυνεν ἔγγραφον πρὸς τὴν Διεύθυντιν Πατρῶν ὅπως μὴ λαμδάνῃ ὑπ' ὄψιν τὰς διαταγὰς τῶν Ἀρχῶν. Ἐξακολουθῶν τονίζει τὸν κίνδυνον ὅστις ἐπικρέμαται καθ' ὅλων τῶν ἐπιδατῶν κατὰ τὴν ἀποδίδασίν των εἰς Κρυονέριον καὶ ὅτι ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν θὰ ἀριθμήσωμεν θύματα. Συνιστᾷ ἐν τέλει τὴν διὰ δανείου κατασκευὴν προλιμένος ἐν Μεσολογγίῳ.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ἀκρίδας.—Ἀπών.

Α. Ἰασονίδης (παρεμδαίνων). Κύριε Πρόεδρε, παρακαλοῦμεν τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυδερνήσεως νὰ μᾶς πληροφορήσῃ ἂν ἐπιδεδαιοῦται ἡ πληροφορία περὶ ἀπελάσεως τοῦ Πατριάρχου ἐκ Κωνσταντινουπόλεως νὰ προηγηθῇ παρακαλῶ τῶν ἀναφορῶν ἡ συζήτησις αὐτή, ἥτις ἐνδιαφέρει ὁλόκληρον τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Κύριοι πληρεξούσιοι, εἰς τὰς δύο καὶ ἡμίσειαν μετέδην εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἀνεῦρον ἐκεῖ δημοσιογράφους, οἵτινες μὲ ἠρώτησαν ἂν ὑπῆρχε σχετικὴ πληροφορία ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ ζητήματος, δηλαδὴ τῆς ἀπελάσεως. Τοῖς εἶπον ὅτι μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς δὲν ὑπῆρχεν οὐδεμία ἐπίσημος πληροφορία. Παρεκάλεσα δέ, ὅτε ἀνεχώρησα, ἐὰν ὑπάρξῃ καμμία εἴδησις, νὰ μοὶ τὴν ἀνακοινώσωσιν, ἀλλὰ μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν μοὶ ἀνεκοινώθη τίποτε.

Α. Παπαναστασίου. Μοὶ προκαλεῖ ἐντύπωσιν ἡ ἀγανάκτησις τὴν ὁποίαν ἐκδηλοῖ ἡ Τουρκικὴ Δημοκρατία, προβᾶσα εἰς αὐτὴν τὴν σκέψιν ἀπέναντι τῆς θέσεως τοῦ Πατριάρχου. Δὲν ἀντελήφθη ἴσως ὅτι ἐδῶ ὑπάρχει μία Συνέλευσις καὶ εἰς Λαὸς ὁ ὁποῖος ὑπερασπίζεται τῶν προνομιακῶν δικαιωμάτων τοῦ Πατριαρχείου ὡς καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἰδιαιτέρως.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία θὰ ἐπεθύμει νὰ μάθῃ, ἐφόσον εἶνε δυνατόν, ποίαν ἀκριβῆ πληροφορίαν ἔχει ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀπελάσεως τοῦ Πατριάρχου.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἡ πληροφορία εἶνε ἡ ἑξῆς: Ἡ μικτὴ Ἐπιτροπὴ εἶπεν ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ κρίνῃ αὐτὴ τὸ ζήτημα ἂν πρέπει νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Πατριάρχης ἢ ὄχι. Καὶ εἶπεν: Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄτομον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ σεβαίως ἠδυνάμην ν' ἀναμιχθῶ, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἄτομον αὐτὸ κατέχει θέσιν ἰδιάζουσαν, περὶ τῆς ὁποίας εἰδικωτέρα λαμβάνεται πρόνοια, ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ ἀναμιχθῶ. Αὐταὶ εἶνε αἱ τελευταῖαι πληροφορίαι τὰς ὁποίας ἔχομεν.

Α. Παπαναστασίου. Νομίζω ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε ἐνδεικτικὴ ὅτι ὁ Πατριάρχης, λόγῳ τοῦ ἀξιώματός του, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν γενικὴν διάταξιν τῶν ἐγκατεστημένων εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι ἡ Τουρκικὴ Δημοκρατία δὲν θὰ θελήσῃ νὰ ἔλθῃ εἰς φανερὰν πλέον σύγκρουσιν μὲ τὸν Ἑλληνισμὸν διὰ ζήτημα τὸ ὁποῖον δὲν θίγει τὴν Τουρκίαν, θίγει ὅμως καιριώτατα τὴν Ἑλλάδα.

Πρόεδρος. Νομίζω ὅτι ἔληξεν ἡ συζήτησις.

Φ. Μανουηλίδης. Θέλω νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ἐν Κωνσταντινοπόλει ἀνθελληνικῆς ἀτμοσφαίρας. Κατὰ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἔχομεν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μένωμεν ἥσυχοι, διότι πρόκειται περὶ ζητήματος σπουδαιοτάτου διὰ τὸ Ἔθνος καὶ τὸν Ἑλληνισμόν.

Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν ἐκ τοῦ πλησίον τὴν Τουρκίαν καὶ τὴν τουρκικὴν νοοτροπίαν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μένουν ἥσυχοι καὶ εἶνε ἀνάγκη, ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἀντιμετωπίσῃ συντόνως τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν, καθόσον δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ συγκρατήσωμεν τὴν ἀγωνίαν καὶ τὴν ὀλῖψιν μας καὶ ὅταν ἀκούωμεν εἰδήσεις ἔστω καὶ μὴ ἐπισεβαιουμένας.

Συνεχίζεται εἶτα ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν.

Οἱ κ. κ. **Θ. Χαβίνης, Γ. Τσακανίκας, Ν. Καλέλλης** κλπ. συνιστῶσιν ὡσαύτως τὴν ἀναφορὰν τοῦ καπνεμπορικοῦ Συλλόγου Ἀγρινίου σχετικῶς πρὸς τὰ μέσα ἀποθιβάσεως εἰς Κρυονέριον.

Ὁ κ. **Ἰωάννης Πατάλας** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν ἰδιοκτητῶν δασῶν Βυλλίων τῆς Μεγαρίδος λέγει ὅτι ὁ διορισμὸς εἰδικῶν δασοφυλάκων εἶνε ἀσύμφορος, ἡ δὲ νέα αὕτη ἐπιβάρυνσις τῶν ἰδιοκτητῶν κατὰ τὸν ἰδιόρρυθμον τοῦτον τρόπον εἶνε ἐπαχθὴς καὶ δημευτική, δὲν ἐκπληροῖ δὲ τὸν προορισμὸν τῆς φυλάξεως τῶν δασῶν, καθόσον μόνον ἡ ἐξοικονόμησις ἀριθμοῦ τινος φυγοπόνων ἐξυπηρετεῖται. Ἐκτὸς δὲ τούτου οἱ διορισθέντες οὗτοι δασοφύλακες εἶνε ἄμοιροι καὶ τῶν στοιχειωδεστέρων γνώσεων τῆς δασικῆς νομοθεσίας, ἐντελῶς δὲ ἀκατάλληλοι καὶ γίνονται καθ' ἑκάστην πρόξενοι σκανδάλων, εἶνε δὲ ἀληθὴς πληγὴ εἰς τὰς περιφερείας ἐκείνας· διὸ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Γεωργίας, ὅπως διατάξῃ τὸν Δασάρχην Μεγαρίδος νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα. Ἐπιπροσθέτως καθίσταται γνωστὸν ὅτι διὰ τῆς νέας ταύτης ἐμμέσου φορολογίας ἐπιβαρύνεται ἡ ἐργατικὴ τάξις τῶν ρητινοσυλλεκτῶν, διότι οἱ ἰδιοκτῆται κατ' ἀνάγκην πρὸς κάλυψιν τῆς νέας φορολογίας θὰ ἐπιζητήσωσι τὴν εἴσπραξιν μείζονος μισθώματος ἀπὸ τοὺς ἐργάτας, ἤτοι θὰ φορολογῆται ἀνίσως καὶ ἐπὶ πλέον τὸ προϊὸν τῆς ἐργασίας, ὅπερ ἀδικώτατον.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Μακρυνείας περὶ τοῦ ἐκεῖ ἐσκαφέως ζητῶν ὅπως ληφθῇ ἓν μέτρον ἵνα μὴ καταστρέφηται οὗτος παραμένων ἄχρηστος.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ὁ ἐσκαφεὺς οὗτος δὲν δύναται λόγῳ τοῦ ὄγκου του νὰ χρησιμοποιηθῇ ἐκεῖ, ἀλλ' ὅτι πρέπει νὰ μεταφερθῇ εἰς Μακεδονίαν.

Οἱ κ. κ. **Ο. Κυπριανὸς, Ι. Μαμάης** καὶ **Εὐθ. Βελλιανίτης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν ὑπαλλήλων Τ. Τ. Τ. Μυτιλήνης καὶ Κερκύρας.

Οἱ κ. **Ι. Πατάλας** καὶ **Θ. Παπαϊωάννου** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν δημοδιδασκάλων Μεγαρίδος περὶ διορισμοῦ τῶν ἐχόντων προσόντα εἰς τὰς θέσεις τῶν προσωρινῶν τοιούτων.

Ὁ κ. **Α. Παπαχριστόπουλος** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει πρότασιν νόμου «περὶ μεταθέσεως τῆς ἕδρας τοῦ Ἐφετείου Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν».

Παρελθούσης τῆς ὥρας αἱ λοιπαὶ ἀναφοραὶ ἀναβάλλονται.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Συνταικτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** λαμβάνων τὸν λόγον διαμαρτύρεται διὰ τὸν τρόπον καθ' ὃν

ελήφθη ἡ ἀπόφασις περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης, ζητήματος τὸ ὁποῖον κρατεῖ ἐν ἀληθεῖ ἀγωνίᾳ ὁλόκληρον τὸν Μακεδονικὸν πληθυσμόν. Πρόκειται περὶ ἐθνικοῦ κακουργήματος, ἡ ἐπὶ τοῦ ὁποίου συζήτησις δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀναβληθῇ. Ἀλλοίμονον ἂν ἐπικρατήσῃ ἡ ἰδέα ὅτι αἱ Κυβερνήσεις δύνανται νὰ ῥίπτωσιν εἰς τὸν κάλαθον τοιαῦτα ἐθνικὰ ζητήματα. Φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις πρὸς ἱκανοποίησιν καὶ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἡ ἀπόφασις περὶ ἀναβολῆς ἐλήφθη χθές, τοῦτο δ' ἐξάγεται καὶ ἐκ τῶν πρακτικῶν τὰ ὁποῖα ἐπεκυρώθησαν ἄνευ οὐδεμιᾶς διαμαρτυρίας.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρέχει ἐξηγήσεις ὡς πρὸς τὰ διαμειφθέντα χθὲς καὶ λέγει ὅτι, παρὰ τὰ συμφωνηθέντα κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμήν, ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις περὶ ἀναβολῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶνε καὶ πρωτοφανές, προκειμένου περὶ ζητήματος τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ καταλήξῃ εἰς ζήτημα ἐμπιστοσύνης.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ταῦτα ἔπρεπε νὰ λεχθῶσιν ἴσως κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν. Σήμερον ὅμως εὑρισκόμεθα πρὸ εἰλημμένης ἀποφάσεως.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Κύριοι συνάδελφοι, πρὸ ὀλίγου ἠρωτήθην ἂν εἶνε ἀκριβὴς ἡ εἴδησις ὅτι ἀπηλάθη ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. Καὶ ἀπήντησα ὅτι τοιαύτην ἐπίσημον εἴδησιν δὲν εἶχε λάβει ἡ Κυβέρνησις. Πρὸ ὀλίγων λεπτῶν ἡ εἴδησις δυστυχῶς ἐπεβεβαιώθη. Λέγω δυστυχῶς, κύριοι, διότι οὔτε ἡ Κυβέρνησις ἡ ὑπ' ἐμέ, οὔτε αἱ Κυβερνήσεις πᾶσαι αἱ πρὸ ἐμοῦ, μετὰ τὴν συνθήκην τῆς Λωζάννης, παρέλειψαν νὰ δείξουν πᾶσαν ἀγαθὴν πρόθεσιν καὶ νὰ κάμουν πᾶν ὅτι ἀπ' αὐτῶν ἐξηρτᾶτο ὅπως, ριπτομένης λήθης εἰς τὸ παρελθόν, ἀποκατασταθῶσι σχέσεις ἀγαθῆς γειτονίας, προχωρούσαι ἐν τῷ μέλλοντι μέχρι σχέσεων φιλικῆς συνεργασίας μετὰ τῆς Τουρκίας.

Τὸ βέαιον μέτρον, ληφθὲν κατόπιν τῆς γνώμης τῆς μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐνδειξάσης τὴν χωριστὴν θέσιν ἣν κατέχει τὸ πρόσωπον τοῦ Πατριάρχου καὶ ὁ θεσμὸς τῶν Πατριαρχείων, ὄχι μόνον ἀντίκειται εἰς τοὺς κανόνας τοὺς διέποντας τὰ τῆς λειτουργίας τῆς μικτῆς Ἐπιτροπῆς, ὄχι μόνον ἀντίκειται εἰς τὰ θεσπισθέντα διὰ τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἐργασιῶν τῆς ὁποίας ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία ἐπανειλημμένως καὶ ῥητῶς εἶχε δηλώσει ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν δύναται νὰ μετάσχῃ τῆς συνάψεως συνθήκης ἐν τῇ ὁποίᾳ θὰ ἐτίθετο ὑπὸ συζήτησιν ἡ παραιτέρω

παραμονὴ τοῦ Πατριάρχου ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀλλὰ συγχρόνως πλήττει βαθύτατα τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ παρεμβάλλει μεγίστας δυσχερείας εἰς τὸν πόθον τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀποκατάστασιν ὁμαλῶν σχέσεων μετὰ τῆς Τουρκίας.

Δημ. Φλωριᾶς. Πρέπει νὰ διακοπῇ ἡ συνεδρίασις εἰς ἔνδειξιν διαμαρτυρίας καὶ ἀγανακτήσεως.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, βαθύτατα συγκινεῖ τὴν Ἐθνικὴν Ἀντιπροσωπείαν ἡ εἴδησις τὴν ὁποίαν ἀνεκοίνωσεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἡ εἴδησις ἡ ὁποία θίγει εἰς τὰ καιριώτατα τὸ αἴσθημα ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ ὄχι μόνον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἀλλ' εἶμαι βέβαιος ὅτι θίγει καὶ τὸ αἴσθημα ὅλου τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, διότι μόνον εἰς ἐποχὰς κατὰ τὰς ὁποίας τὰ στοιχειώδη ἀνθρώπινα δίκαια καταπατοῦνται εἶνε δυνατὴ τοιαύτη προσβολὴ εἰς Ἀρχηγὸν Ἐκκλησίας, στηριζομένη εἰς γράμμα νόμου τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καμμίαν σχέσιν μὲ τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα τοῦ Ἀρχηγοῦ μιᾶς Ἐκκλησίας.

Δὲν εἶνε σήμερον στιγμὴ νὰ συζητήσωμεν κατὰ πόσον ἡ σημερινὴ διεθνὴς θέσις τῆς Ἑλλάδος ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Τουρκίαν τὸ πραξικόπημα κατὰ τοῦ Πατριάρχου καὶ ποῖος ὑπέχει εὐθύνην διὰ τὴν τοιαύτην διεθνῆ θέσιν τῆς Ἑλλάδος. Εἶνε στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἑνοῦνται αὐθορμήτως ὅλαι αἱ ἐθνικαὶ δυνάμεις πρὸς ἀντιμετώπισιν μιᾶς κρίσεως μεγάλης. Βεβαίως ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ μᾶς εἴπῃ εἰς ποῖα μέτρα θὰ προσῇ ὥπως προστατεύσῃ τὰ δίκαια τῶν ὀρθοδόξων, τὰ προσβληθέντα. Θὰ ἐπεθύμουν ὅμως ὅπως καὶ ἡ Ἐθνικὴ Ἀντιπροσωπεία ὡς Σῶμα χωριστὸν προσῇ εἰς σχετικὴν διαμαρτυρίαν διὰ τὴν καταπάτησιν αὐτὴν τῶν δικαίων εἰς τὰς Ἐθνικὰς Ἀντιπροσωπείας τῶν φιλικῶν Κρατῶν τῶν πεπολιτισμένων καὶ φιλελευθέρων Λαῶν. Καὶ θὰ ἐπεθύμουν ἀκόμη ὅπως δοθῇ ἀμέσως ἀπόψε εὐκαιρία εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως, ὅσον καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἐπειγόντως ἐκφράσουν τὴν ἐπιβαλλομένην διαμαρτυρίαν διὰ τὸ γενόμενον ἀδίκημα. Δι' αὐτὸ προτείνω ὅπως λυθῇ ἡ συνεδρίασις, ἀφοῦ ἄλλως δὲν ὑπάρχει διάθεσις αὐτὴν τὴν στιγμὴν πρὸς περαιτέρω ὄφελιμον ἐργασίαν.

Γ. Καφαντάρης. Μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης ἡ εἴδησις ἡ πρὸ μακροῦ ἀγγελθεῖσα ἐκ μέρους τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ἴσως τὸ πρῶτον νέφος τὸ ὁποῖον ἔρχεται νὰ ἐπισκιάσῃ τὰς ἐλπίδας τὰς γεννηθείσας ὅτι ὅροι πολιτισμοῦ καὶ σχέσεων φιλικῶν θὰ

ἐπεκράτουν τοῦ λοιποῦ ἐν τοῖς Βαλκανίοις, εἰς τὴν γωνίαν αὐτὴν τῆς γῆς τὴν περισσότερον πάσης ἄλλης δοκιμασθεῖσαν ἐκ τῶν πολέμων.

Τὸ πλῆγμα τὸ κατενεχθὲν ἐναντίον τῶν μυχιαιτέρων αἰσθημάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὑπῆρξε πλῆγμα δεινόν, ὅσον καὶ ἀπαίσιον. Εἰς μάτην θὰ ἀνεζήτει τις οἱανδήποτε ἀφορμὴν δικαιολογοῦσαν τὸ πραξικόπημα. Δυνάμεθα μάλιστα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἀπὸ μέρους ἡμῶν παρεσχέθησαν πᾶσαι αἱ δυναταὶ ἐνδείξεις ἀπέναντι τῆς Τουρκίας καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ὁμόρων Κρατῶν, ἐνδείξεις πείθουσαι ὅτι ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ Λαοῦ τούτου εἶχεν ὡριμάσει ἡ ἰδέα τῆς προσεγγίσεως καὶ τῆς ὅσον ἔνεστι στενωτέρας ἐν τῷ μέλλοντι μεταξὺ αὐτῶν συνεργασίας χάριν τῆς εἰρηνικῆς των ἀναπτύξεως. Δὲν γνωρίζομεν τίνες σκέψεις ἤγαγον ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐλαφρᾷ τῇ καρδίᾳ ἀπεφάσισαν τόσον καιρίως νὰ προσβάλωσι τὰ αἰσθήματα τοῦ Ἔθνους μας. Εἶμαι βεβαίως ὅτι ταχέως θὰ ἐπέλθῃ ἡ μεταμέλεια καὶ θέλομεν νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι καὶ κατὰ τὴν ὑστάτην στιγμὴν θέλουν σκεφθῆ ψυχραιμότερον ἐπὶ τῶν συνεπειῶν τὰς ὁποίας θὰ ἔχῃ διάδημα προωρισμένον νὰ μείνῃ ἀλησμόνητον ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Δὲν φαντάζομαι ἐν τούτοις ὅτι τὸ σκαιὸν πλῆγμα θὰ ἔχῃ ἀπήχησιν μόνον ἐντὸς τοῦ στενοῦ ἑλληνοτουρκικοῦ κύκλου, ἀλλὰ θὰ θεωρηθῇ, ὅπως καὶ πράγματι εἶνε πλῆγμα ἐναντίον ὅλης τῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος. Πῶς εἶνε δυνατὸν σήμερον εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τὰ ἀνθρώπινα ἰδεώδη καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀπολύτου ἀνεξιθρησκίας βασιλεύει ἐν τῷ κόσμῳ νὰ ἐπιτραπῇ νὰ ἴδωμεν ἀναβιούσας σκοτεινὰς προλήψεις καὶ διωγμοὺς καὶ νὰ βεθηλωθῇ ἡ θρησκευτικὴ ἕδρα ἡ προαιώνιος ἑκατομμυρίων ὁλοκλήρων ἀνθρώπων πεπολιτισμένου κόσμου, καὶ ὅτι θέλει υἱοθετήσει οὗτος ὡς ἰδίαν του ὑπόθεσιν τὸ πατριαρχικὸν ζήτημα, μὴ ἐπιτρέπων νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ βιαία πρᾶξις ἐναντίον θρησκευτικοῦ ἡγέτου εἰς τὸν ὁποῖον ἀπὸ αἰώνων ἔχουν συνηθίσει νὰ προσβλέπουν μυριάδες ἀνθρώπων ὡς εἰς τὴν ἐνσάρκωσιν τῶν θρησκευτικῶν των ἰδανικῶν διὰ πράξεως ἰταμῶς ἐμπνευσμένης ἐκ πνεύματος μεσαιωνικῆς μισαλλοδοξίας;

Δὲν ἔχομεν σήμερον ἢ νὰ διερμηνεύσωμεν τὸ ἄλγος ἡμῶν καὶ νὰ κρούσωμεν μόνον τὸν κώδωνα τῶν κινδύνων. Δὲν θὰ διαταράξωμεν ἡμεῖς βεβαίως τὴν εἰρήνην, τὴν ὁποίαν διψᾷ ἡ ἀνθρωπότης, ἀλλὰ δὲν εἴμεθα καὶ τὸ Ἔθνος τὸ ὁποῖον οὕτω πληττόμενον καὶ περιυβριζόμενον εἶνε δυνατὸν νὰ λησμονήσῃ (χειροκροτήματα). Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ διαμαρτυρία ἡ ὁποία θὰ ἀκουσθῇ ἀπὸ ὅλα τὰ πέρατα τῆς Ἑλλάδος

δὲν θὰ ἀφήσῃ ἀσυγκίνητον τὸν πεπολιτισμένον κόσμον καὶ ὅτι θέλει υἱοθετήσει οὗτος ὡς ἰδίαν του ὑπόθεσιν τὸ πατριαρχικὸν ζήτημα, μὴ ἐπιτρέπων νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ βιαία πρᾶξις ἐναντίον θρησκευτικοῦ ἡγέτου εἰς τὸν ὁποῖον ἀπὸ αἰώνων ἔχουν συνηθίσει νὰ προσβλέπουν μυριάδες ἀνθρώπων ὡς εἰς τὴν ἐνσάρκωσιν τῶν θρησκευτικῶν των ἰδανικῶν (Χειροκροτήματα).

Φ. Μανουηλίδης. Κατεχόμεθα καὶ ἡμεῖς, κ. Πρόεδρε, ὑπὸ τῆς συγκινήσεως, συμμεριζόμεθα τὸ ἄλγος καὶ τὴν θλῖψιν τῆς Συνελεύσεως διὰ τὸ θλιβερὸν ἄγγελμα τὸ ὁποῖον μᾶς ἔφερεν ἡ ἀνακοινωθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἴδησις. Δοῦλοι μέχρι τῆς χθὲς ἡμεῖς, μόλις ἀπελευθερωθέντες, δὲν εἶνε δυνατὸν ἢ νὰ αἰσθανώμεθα βαθύτερον τὸ πλῆγμα τὸ ὁποῖον ἐπέρχεται ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Πατριάρχου. Ἐγαλουχήθημεν ἡμεῖς καὶ συνεζήσαμεν μέχρι τῆς χθὲς μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ Φαναρίου καὶ πάντοτε ἡ πολιτικὴ τῶν Λωρῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπέδλεπεν εἰς τὸ κλεινὸν Φανάρι. Βεβαίως εἰδήσεις αἵτινες ἤρχοντο τελευταίως ἐκ Κωνσταντινουπόλεως περὶ ἰταμότητος καὶ βαρβαρότητος τῶν Τούρκων, ἥτις εἶχεν ἐξιχθῇ εἰς τὸ ἀκρότατον σημεῖον, μᾶς ἔκαμε νὰ διαφωνήσωμεν καὶ πρὸ ὀλίγου ἀκόμη νὰ ἐκφράσωμεν ἀμφιβολίαν, ὅτε ἠκούσαμεν ὅτι ἦτο πιθανὸν ἡ Τουρκικὴ κακοπιστία νὰ σταματήσῃ τὴν τελευταίαν στιγμήν. Μετὰ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τῶν ἀξιοτίμων κυρίων ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ συμμεριστθῶμεν τὰ συναισθήματα τὰ ὁποῖα πληροῦν ὄχι μόνον ὅλην τὴν Συνέλευσιν ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον τὸν Ἑλληνισμόν. Δὲν εἶνε βεβαίως ἡ στιγμὴ κατάλληλος πρὸς ἀναζήτησιν εὐθυνῶν. Νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ταράξωμεν τὴν ἱερότητα τῆς στιγμῆς. Τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ λυθῇ πρὸ τῆς Συνελεύσεως καὶ θὰ λεχθῇ ὅ,τι χρειάζεται. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ παραλειφθῇ εἶνε μία ἐντονωτάτη διαμαρτυρία ἐκ μέρους ὅλων ἡμῶν διὰ τὸ προσγενόμενον ἀδίκημα. Καὶ ἡ διαμαρτυρία αὕτη, ὡς ἀνέφερεν ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως», δὲν δύναται νὰ ἀργήσῃ εἶνε ἀνάγκη ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης σύσσωμος ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς διὰ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως νὰ διατυμπανίσῃ εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου ὅτι ἡ ἀπομάκρυνσις ἡ βιαία τοῦ Πατριάρχου πλήττει κατάκαρδα ὁλόκληρον τὴν Ἑλληνικὴν φυλήν.

Σ. Γονατᾶς. Ὁ ὀρθόδοξος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπηλάθη ἀπὸ τῆς ἕδρας αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Τούρκων μὲ τὴν αἰτιολογίαν ὅτι εἶνε ἀνταλλάξιμος. Τὸ πραξικόπημα εἶνε τοσοῦτον μέγα, τὸ ἀστήρικτον τῆς δικαιολογίας τόσον κατα-

φανές, ὥστε μᾶς ἀφίνει καταπλήκτους. Τὴν συγκίνησιν καὶ τὸν πόνον ἡμῶν δύναται μόνον νὰ παρηγορήσῃ ἡ ἐλπὶς ὅτι ἡ παγκόσμιος γνώμη θὰ ταχθῇ ὑπὲρ τοῦ δικαίου. Ἡ Συνέλευσις θὰ ταχθῇ παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι αὕτη θὰ διεκδικήσῃ τὰ δίκαια τὰ ἑλληνικὰ ὡς ἐμπρέπει.

Θ. Πάγκαλος. Κύριοι Πρόεδρε, τὸ πραξικόπημα τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν θὰ φανῇ παραδοξολογία, ἐὰν εἴπω ὅτι παρὰ τὴν ἀλγεινήν του ὄψιν παρουσιάζει καὶ τὸ εὐχάριστόν του μέρος. Ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ἐμεγαλούργησε πάντοτε ὑπὸ τὰ πλήγματα. Αὐτὸ ἦτο μοιραῖον. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀγορεύων προχθές, ὡς ἐνθυμεῖσθε, μᾶς ὡμίλησε περὶ τῶν δύο σχολῶν, αἱ ὁποῖαι ἐδημιουργήθησαν μετὰ τὸν πόλεμον, τῶν ἰδεολόγων εἰρηνοφίλων καὶ τῶν πραγματιστῶν. Ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν πρὸ ὀλίγου εἶπεν ὅτι μετὰ τὴν συνθήκην τῆς Λωζάννης εἶνε τὸ πρῶτον νέφος τὸ ὁποῖον ἐφάνη εἰς τὸν ὁρίζοντα. Τὸ νέφος ὅσοι δὲν ἦσαν ἰδεολόγοι εἰρηνόφιλοι τὸ ἀνέμενον· ὄχι μόνον τὸ νέφος, ἀλλ' ἀναμένουν καὶ τὸν κεραυνόν, διότι ἀπεδείχθη πολὺ συντόμως πόσον ἀσθενὴς ἦτο ἡ οὐτοπία τὴν ὁποίαν ἠκολούθησαν οἱ εἰρηνόφιλοι Οὐίλσων, Βενιζέλος καὶ Συντροφία, μεγάλη ὡς ἰδέα, ὡς ποίησις, ἀλλά, ὡς ἀπεδείχθη, οὐτοπία. Τὸ πραξικόπημα τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔχει τὴν εὐχάριστον αὐτοῦ ὄψιν κατὰ τοῦτο, ὅτι θὰ ἐξυπνίσῃ καὶ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν καὶ τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ὅτι τὸ εἰρηνόφιλον σάλπισμα, ὅτι ὁ κομμουνιστικὸς κώδων, ὅτι αἱ ἰδέαι ἐκεῖναι αἱ ἐθνοκτόνοι, αἱ ὁποῖαι τείνουν μέχρι τοῦ Στρατεύματος νὰ διαδοθοῦν, θὰ ἀποδειχθῇ πόσον εἶνε φροῦδαι καὶ μάταιαι καὶ πόσον εἶνε ἐπικίνδυνοι (ἐπιδοκιμασίαι).

Εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ εὑρεθῶμεν εἰς τὴν θέσιν νὰ εἴπωμεν, ὡς ἄλλοτε ὁ μαχιμώτερος Λαὸς τῆς Ἑλλάδος, κουρασμένος ἀπὸ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, «ἄμμες δέ γ' ἐσσόμεθα πολλῷ κάρρονες» κλπ. καὶ ὅστις ἤκουσε τὰ σαλπίσματα τῶν εἰρηνοφίλων, οἱ ὁποῖοι τῷ ἔλεγον: εἶνε καιρός, Σπαρτιατικὲ Λαέ, νὰ ἐξυπνᾷς καὶ σὺ ὑπὸ τὰς σάλπιγγας τῶν ἀλεκτρυόνων καὶ οὐχὶ ὑπὸ τὰς σάλπιγγας τὰς πολεμικάς. Γνωρίζομεν πῶς ἡ πόλις ἐκείνη, ὡς ἡ Ἑλλάς, ἐπλήρωσε λίαν συντόμως τὰ εἰρηνόφιλα ἐκεῖνα σαλπίσματα. Τὰ ἐπλήρωσε διὰ τῆς πλήρους της ὑποδουλώσεως. Ἐλπίζω λοιπὸν ὅτι τὸ πραξικόπημα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸ ὁποῖον τόσον εὐστόχως ὠνόμασε θρασὺ ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἀθηνῶν συνάδελφος, θὰ χρησιμεύσῃ ὡς σάλπισμα ἐγερτήριον οὕτως ὥστε ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, ὅπως δὲν ἐνεπόδισε τὸ σχοινὶ τοῦ Πατριάρχου

διὰ τοῦ ὁποίου ἔδωκε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν γωνίαν ταύτην, δὲν θὰ λησμονήσῃ καὶ τὸ τελευταῖον λάκτισμα κατὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Μαρσέλος.

Δ. Μαρσέλος. Τὴν συγκίνησιν καὶ τὸν πόνον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ὁ προσφυγικὸς κόσμος καὶ ἰδίᾳ ὁ Μικρασιατικὸς αἰσθάνεται ὅλως ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, καθ' ἣν βέβηλος χεὶρ ἐτόλμησε νὰ κατακερματίσῃ τὸ ἱερώτερον Μαυσωλεῖον τοῦ μεγάλου ἐκείνου νεκροταφείου τῶν ὁστῶν καὶ σκιῶν, τὸ ὁποῖον ἀφῆκε μέχρι τοῦδε ἀνέπαφον ἐκ τῆς καταστροφῆς ὁ βάρβαρος κατακτητής. Ἡ στιγμὴ αὐτὴ εἶνε διὰ τὴν Ἑλλάδα ὅλην ἡ ἱερωτέρα καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ δώσῃ ζωὴν καὶ δύναμιν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ὅπως ἑνώσῃ τὰς ψυχὰς αὐτοῦ ὡς εἰς ἓν ἄτομον, καὶ κατασιγάζουσα τὰ πάθη αὐτοῦ δώσῃ τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ὄχι μόνον εἰς τὰ πρέποντα διαβήματα διαμαρτυρίας νὰ προβῇ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐθνικὴν τιμὴν νὰ ἀποκαταστήσῃ.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Φραγκούδης.

Γ. Φραγκούδης. Κύριε Πρόεδρε, προτείνω ὅπως ἡ Συνέλευσις .....

Α. Παπαναστασίου. Ὑπάρχει πρότασις.

Φωναί. Ζήτω ὁ Στρατός!

Πρόεδρος. Ἐξ ὀνόματος τῆς Συνελεύσεως διερμηνεύων τὸ ὁμόθυμον αὐτῆς φρόνημα ἐκφράζω τὴν ὀδύνην αὐτῆς διὰ τὸ διαπραχθὲν ἀδίκημα, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ἢ ὡς ἀνοσιούργημα κατὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Ὀρθοδοξίας, ἀλλ' ἐπίσης καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ πεπολιτισμένος κόσμος δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ μονιμοποιηθῇ τοιαύτη κατάστασις, ἀλλὰ θὰ ἀξιώσῃ καὶ οὗτος τὴν ἐπανόρθωσιν τοῦ δικαίου. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην παρακαλῶ τὴν Συνέλευσιν νὰ μὲ ἐξουσιοδοτήσῃ ὅπως ἀποστείλω τηλεγράφημα διαμαρτυρίας πρὸς τὰ Κοινοβούλια τῶν φιλελευθέρων Ἐθνῶν.

Φωναί. Ζήτω τὸ Ἔθνος! Ζήτω ὁ Στρατός!

Συνανιούσης τῆς Συνελεύσεως λύεται εἶτα ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 7 καὶ 5' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Σολδάτος
Ν. Καλέλλης

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΛΖ'

τῆς 31 Ἰανουαρίου 1925

Ὥρᾳ 5.15' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας λέγει τὰ ἑξῆς:

—Ὁ ἀριθμὸς τῶν μέχρι τοῦδε προσελθόντων πληρεξουσίων δὲν εἶνε βεβαίως ἐπαρκὴς πρὸς συγκρότησιν συνεδριάσεως σήμερον.

Ἠρίν ἢ λύσω ἐν τούτοις τὴν συνεδρίασιν θεωρῶ ἐπιβαλλόμενον νὰ ἀνακοινώσω πρὸς τοὺς παρόντας ὅτι ἐκτελῶν ἐντολὴν ἡ ὁποία μοὶ ἀνετέθη ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἀπέστειλα χθὲς τὴν νύκτα τηλεγραφήματα πρὸς τὰ Κοινοβούλια τῶν δημοκρατικῶν καὶ φιλελευθέρων Ἐθνῶν, τῶν ὁποίων τὸ κείμενον ἔχει ὡς ἑξῆς (ἀναγινώσκει τὸ τηλεγράφημα ἔχον οὕτως):

«Ἡ Ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τῆς αὐθαιρέτου ἀπελάσεως τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐξωσθέντος ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ὑπὸ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Τουρκικῶν Ἀρχῶν, διαμαρτύρεται ἐντονώτατα ἐξ ὀνόματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ πρὸς πάντα τὰ πεπολιτισμένα Ἔθνη διὰ τὴν βιαίαν καὶ ἄδικον ταύτην πρᾶξιν, ἥτις πλήττει καιρίως τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα τοῦ τε Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καὶ σύμπαντος τοῦ ὀρθοδόξου κόσμου, ἐν ταὐτῷ δὲ παραβιάζει δικαιώματα ἀπ' αἰώνων δι' ἐπισήμων πράξεων καθιερωμένα ἐσαεὶ καὶ διὰ προσφάτων ἔτι διεθνῶν συνθηκῶν ἐπικυρωθέντα».

Τὸ τηλεγράφημα αὐτὸ ἀπέστειλα πρὸς τοὺς Προέδρους τῶν Βουλῶν.

Λύεται ἤδη ἡ συνεδρίασις μὴ ὑπαρχούσης ἀπαρτίας.

Τινὲς πληρεξούσιοι. Διὰ ποίαν ἡμέραν;

Πρόεδρος. Κανονικῶς ματαιωθείσης τῆς συνεδριάσεως ἐλλείψει ἀπαρτίας θὰ συνέλθωμεν τὴν Δευτέραν κατὰ τὴν τακτικὴν ὥραν, ἤτοι 4 1/2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΛΖ'

τῆς 2 Φεβρουαρίου 1925

Ὥρᾳ 5 10' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς τελευταίας συνεδριάσεως.

Ἐπὶ τῶν πρακτικῶν ὁμιλῶν ὁ κ. ***Α. Δενδρινὸς*** διαμαρτύρεται διότι προχθὲς ἡ συνεδρίασις ἐλύθη ἐλλείψει ἀπαρτίας, ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις ἦτο ἐκείνη ἡ ὁποία δὲν προσῆλθε. Παρακαλεῖ σχετικῶς ὅπως εἰς τὸ μέλλον ἀναγινώσκηται ὁ κατάλογος ἵνα ἐξακριβοῦται ἂν ὑπάρχει ἢ ὄχι ἀπαρτία, διότι δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ φαίνηται ὅτι ἡ Συνέλευσις, ἥτις τοσοῦτον κατασυκοφαντεῖται, ὀλιγώρησε νὰ ἔλθῃ εἰς συνεδρίαν ἐν τοσούτῳ κρισίμοις τοῦ Ἔθνους περιστάσεσιν.

Ἐπικυροῦνται εἶτα τὰ πρακτικά.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Τὰ προσφυγικὰ Σωματεῖα Νίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην κατάργησιν τῆς Νομαρχίας Νίου.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Προυσοῦ παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἐπιληρωθῇ τῆς ἐπιλύσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

Τὸ Συνέδριον Ποντίων Μακεδονίας καὶ Θρᾴκης ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ καταργήσεως τοῦ φόρου δεκάτης ἐπὶ τοῦ καπνοῦ καὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς καπνῶν.

Τὸ Συνέδριον Ποντίων Μακεδονίας καὶ Θρᾴκης παρακαλεῖ ὅπως ἀπαλλοτριωθῶσι τὰ τσιφλίκια διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν πρόσφύγων.

Οἱ ἐνοικιασταὶ Θεσσαλονίκης παρακαλοῦσιν ὅπως τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου παραπεμφθῇ εἰς εἰδικὴν κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν.

Αἱ ἐπαρχιακαὶ ὑπαλληλικαὶ Ὀργανώσεις παρακαλοῦσιν ὅπως καθορισθῇ τὸ αὐτὸ ποσοστὸν κρατήσεως ὑπὲρ τῶν συνταξιούχων.

Ὁ Σάββας Κοτζαγιώργου, πρόσφυξ ἀνταλλάξιμος, παρακαλεῖ νὰ τῷ χορηγηθῇ προσωρινῶς ποσόν τι ἔναντι τῆς ἐγκαταλειφθείσης περιουσίας του.

Ἐπιτροπὴ συλλαλητηρίου κατοίκων Λευκάδος διαμαρ-

τύρεται διὰ τὰς ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν Λεβαδείας προκληθείσας σκηνάς.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων κοινότητος Μαλακασίου Ἠλείας παρακαλεῖ νὰ ἐλαττωθῇ ἡ καταβολὴ τῶν φόρων ἐπὶ τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς κατὰ τὸ ἥμισυ διὰ τὸ ἔτος 1920—1924.

Ὁμοσπονδία Συνεταιρισμῶν Λαρίσης, Τυρνάβου, Ἀγυιᾶς καὶ Ἐλασσόνος διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ κτήματος Μπάκραινας.

Ἡ Πανελλήνιος Ἕνωσις καπνοϊομαχάνων παρακαλεῖ ὅπως μὴ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναθέσεως τῆς πωλήσεως τῶν καπνῶν καὶ σιγαρέττων εἰς ὡρισμένας πόλεις μονοπωλιακῶς.

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Καρδίτσης αἰτεῖται τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν.

Ὁ Νικόλ. Μέγαλος πρώην πρόεδρος τοῦ Συνεταιρισμοῦ Γενιτσαροχωρίου Φαρσάλων διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας δι' ἧς ἀπηλλοτριώθη τὸ χωρίον Γενιτσαροχῶρι ὑπὲρ μὴ δικαιωμένων καλλιεργητῶν.

Ὁ Λαὸς τῆς Ἑλλάδος διὰ συλλαλητηρίων καὶ ψηφισμάτων διαφόρων Ὀργανώσεων καὶ Συλλόγων διαμαρτύρεται ἐντόνως διὰ τὴν ἀπέλασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ ζητεῖ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος συμφώνως πρὸς τοὺς ἐθνικούς του πόθους.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Νεμέας αἰτεῖται τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου περὶ ἀπαλλοτριώσεως τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων διὰ τὴν ἵδρυσιν Ἱερατικῆς Σχολῆς.

Ἡ Πανθεσσαλικὴ ἀγροτικὴ Ἕνωσις διαμαρτύρεται διὰ τὰς αὐθρόας συλλήψεις καὶ φυλακίσεις ἀγροτῶν.

Διάφοροι κτηνοτρόφοι Λαμίας ζητοῦσιν ὅπως ἀπαλλοτριωθῇ τὸ λιβάδιον «Ἀραπομάνδρι».

Ὁ Θρακικὸς Σύλλογος Λαρίσης διαμαρτύρεται ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου Καιμένη μὴ συμμορφουμένου μὲ τὴν διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν προσφύγων.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Τυρνάβου παρακαλεῖ ὅπως ἐπανεκδικασθῶσι τὰ τσιφλίκια Λιμὰρ καὶ Καμπίλαγα ὡς βακουφικά.

Τὰ διάφορα Σωματεῖα Σερρῶν ζητοῦσιν ὅπως μὴ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος 3166.

Ὁ Γεώργιος Οἰκονομόπουλος ὀδοντίατρος, κάτοικος Λαρίσης, παρακαλεῖ ὅπως ἐνεργηθοῦν ταχέως αἱ μηνύσεις ἃς ὑπέβαλεν ἐναντίον τοῦ ἐφέτου κ. Κερασιώτη.

Οἱ Συνεταιρισμοὶ Τυρνάβου ζητοῦσιν ὅπως μὴ ἐφαρμοσθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς ἐπιτάξεως τῶν ἀγροκτημάτων Γιάννουλης, Ὀρμὰν Τσιφλίκ, Τατὰρ κλπ., ἅτινα δὲν ἐπαρκοῦν πρὸς πλήρη ἀποκατάστασιν αὐτῶν.

Διάφορα Σωματεῖα Γρεβενῶν ζητοῦσι τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν Ἐπιθεωρητῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ Δημοτικῆς.

Οἱ Θ. Οἰκονόμου, Ν. Παρλιάδης καὶ Κ. Μπέλτσος κάτοικοι Σερρῶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἄδικον σύλληψίν των.

Ἡ *ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ* καταθέτει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὑποβληθεισῶν εἰς τὴν Συνέλευσιν αἰτήσεων πρὸς δίωξιν διαφόρων πληρεξουσίων, ἀποφαινομένη ὅτι παρέχεται ἡ ἄδεια πρὸς δίωξιν τῶν πληρεξουσίων Δ. Θεολογίτη, Ἀρ. Μητσοτάκη, Κ. Παπαδογιάννη, Γ. Κουτρουμπάκη, Ι. Μαρματάκη, Στ. Γεωργιλαδάκη, Ι. Τσίρου, Σπ. Κρεμεζῆ, Β. Ἰακωβάκη, Ι. Λιμπεροπούλου καὶ Ι. Μαλαχίᾳ.

Οἱ κ. κ. ***Α. Ὀρφανίδης*** (Ὑπουργ. τῆς Προνοίας κλπ.) καὶ ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων:

1) «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης δραχμ. 185.000 διὰ τὴν κατασκευὴν δεξαμενῆς πρὸς συλλογὴν ὑμορίων ὑδάτων εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Νοσοκομεῖον λοιμωδῶν νόσων «Ἁγία Βαρβάρα» καὶ αὐξήσεως αὐτῆς εἰς δραχμὰς 200.000».

2) «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης δραχμῶν 110.000 διὰ τὴν ἵδρυσιν μονίμου μαγειρείου καὶ πλυντηρίου εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Νοσοκομεῖον λοιμωδῶν νόσων «Ἁγία Βαρβάρα» καὶ περὶ αὐξήσεως αὐτῆς εἰς δραχ. 125.000».

3) «περὶ αὐξήσεως τῆς ἐκ δραχμῶν 195.000 πιστώσεως πρὸς διαρρύθμισιν τοῦ λοιμοκαθαρτηρίου Ἁγίου Γεωργίου εἰς δραχμὰς 285.000» καὶ

4) «περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως πρὸς πληρωμὴν ὀφειλομένων ἐκ προμηθείας ὁρῶν, βιβλίων καὶ ἐντύπων κατὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1923—1924».

Ὁ κ. ***Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης*** ὑποβάλλει ἔγγραφα τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Ἀθηνῶν δι' ὧν ζητεῖται ἡ ἄδεια τῆς Συνελεύσεως πρὸς καταδίωξιν τῶν πληρεξουσίων κ. κ. Θ. Παγκάλου καὶ Ἰω. Λιμπεροπούλου.

Παραπέμπονται εἰς τὴν ***ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν.***

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργὸς καὶ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ἔχω τὴν τιμήν, κ. συνάδελφοι, νὰ καταθέσω ἐνώπιον ὑμῶν σχέδιον νόμου «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Στρατεύματος». Εἶνε γνωστὸν ὅτι τῷ 1917 εἶχε συνταχθῇ

οργανισμός τις, ὁ ὁποῖος ἦτο φυσικὸν νὰ ἦτο ἀτελής, διότι ἡ ἐξέλιξις τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων δὲν ἐπέτρεπε τότε τὸν καταρτισμὸν ὀργανισμοῦ παγίου, καὶ τὰ διδάγματα ἐκ τοῦ πολέμου δὲν εἶχον ἀκόμη ἀποκρυσταλλωθῆ.

Σᾶς εἶνε ἐπίσης γνωστὸν ὅτι ὁ στρατηγὸς Γκυγιομᾶ ἐλθὼν ἐδῶ συνεννοήθη μετὰ τοῦ ἡμετέρου Ἐπιτελείου καὶ ὑπέβαλεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἔκθεσιν περὶ τῆς ὀργανώσεως τοῦ Στρατεύματος, συμπέρασμα δὲ τῶν μελετῶν τοῦ Ἐπιτελείου ἡμῶν εἶνε ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Στρατοῦ, τὸν ὁποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ἐνώπιον ὑμῶν, παρακαλῶν ὅπως παραπεμφθῆ τὸ ταχύτερον εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν στρατιωτικῶν ὑποθέσεων. Εἰς τὸ σχέδιον τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου, τὸ ὁποῖον προβλέπει περὶ θητείας δεκαοκταμήνου, παρέπονται καὶ πίνακές τινες, ὡς δὲ ἐκ τοῦ πίνακος Ι θὰ ἴδητε, κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ὑπηρεσίας προκύπτει οἰκονομία ἀνερχομένη εἰς 117 ἑκατομμύρια δραχμῶν, χωρὶς νὰ παραβλάπτηται ποσῶς ἡ ἄμυνα τῆς Νώρας, τῆς ὁποίας πρὸ παντὸς αἱ ἀνάγκαι ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν.

Κατετέθη πρὸ ἡμερῶν νομοσχέδιον περὶ στρατολογίας, τὸ ὁποῖον, ἂν δὲν ἀπατοῦμαι, ἔχει παραπεμφθῆ εἰς τὴν κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν τῶν στρατιωτικῶν ὑποθέσεων.

Ἐπίσης κατατίθενται σήμερον νομοσχέδια περὶ ἀναδασταξώσεως καὶ σχολείου ὑπαξιωματικῶν, περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ σχολείου τῶν Εὐελπίδων, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ τριετὴς σπουδὴ γίνεται τετραετής,— αὐτὴ εἶνε ἡ κυριωτέρα βάσις, τὰ δὲ ἄλλα θὰ κανονισθοῦν διὰ Διαταγμάτων.

Ἕτερον νομοσχέδιον, περὶ σχολείου τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀξιωματικῶν Πυροβολικοῦ, θὰ κατατεθῆ μετά τινας ἡμέρας ὡς καὶ τὸ περὶ ἐκπαιδεύσεως ἀξιωματικῶν, διὰ τῆς ἱδρύσεως Σχολείου Πελέμου, Κέντρων ἐκπαιδεύσεως καὶ Σχολῶν ἐφαρμογῆς. Εἶνε δὲ ἤδη κατατεθειμένον νομοσχέδιον περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν, τὸ ὁποῖον εἶνε ἰδιαιτέρας σπουδαιότητος, διότι, ἐὰν δὲν λάβωμεν μέτρα οἷα διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐκείνου λαμβάνονται, καὶ δὴ καὶ διὰ τοῦ συντάγματος, ὅπως ἐν καιρῷ θέλω εἰσηγηθῆ, θὰ εἶνε δύσκολον νὰ ἐμπνεύσωμεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ κατάστασις τῶν ἀξιωματικῶν εἰνέ τι σταθερὸν καὶ ὅτι δὲν δύναται κανεὶς νὰ μετατεθῆ ἀπὸ τὴν κατάστασιν τοῦ ἀξιωματικοῦ εἰς τὴν ἰδιότητα τοῦ πολίτου. Ἄλλως θὰ εἶνε δύσκολον νὰ προσελκύσωμεν εἰς τὸν Στρατὸν στοιχεῖα ἀξιόλογα.

Μία ἀπὸ τὰς καινοτομίας τοῦ νομοσχεδίου τούτου, τὰς ὁποίας ἐδέχθη ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία, εἶνε ὅτι εἰς τὰ ἀνακριτικὰ συμβούλια καθιεροῦται καὶ δεύτερος βαθμός, εἰς τὸν

ὁποῖον θὰ δύναται νὰ προσφύγῃ ὁ ἀξιωματικὸς ὁ νομίζων ἑαυτὸν ἀδικούμενον, καὶ ὅτι θὰ προεδρεύῃ αὐτοῦ δικαστής. Ἐπίσης κατετέθη καὶ εὑρίσκεται εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον περὶ προϋδισμῶν. Κατατίθεται ἐπίσης νομοσχέδιον περὶ στελεχῶν τοῦ Στρατεύματος, τὸ ὁποῖον, ἐξ ὅσων γνωρίζω, νῦν τὸ πρῶτον πρόκειται νὰ θεσπισθῆ ἐν Ἑλλάδι. Δι' αὐτοῦ τίθεται φραγμὸς εἰς τὴν μέχρι τοῦδε ὑπάρχουσαν μέθοδον τῆς προαγωγῆς ἀξιωματικῶν ὡς ὑπεραρίθμων. Ὁρίζονται αἱ ἐν ἑκάστῳ βαθμῷ καὶ Ὅπλῳ ἢ Σώματι θέσεις Ἀξιωματικῶν, κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ Γαλλικοῦ Στρατοῦ. Ἐπίσης μετά τινας ἡμέρας θὰ κατατεθῆ νομοσχέδιον περὶ ἱδρύσεως Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἀμύνης, τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε ἁπλῶς τροποποίησις τοῦ νόμου τοῦ 1910 περὶ μικτοῦ ἐπιτελείου ἀξιωματικῶν τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, ἀλλὰ προνοεῖ, ὅπως ἔγινε καὶ εἰς ἄλλας Χώρας, περὶ τῆς ἐν γένει ὀργανώσεως τῶν στρατιωτικῶν ἀναγκῶν τῆς Νώρας ἐν καιρῷ εἰρήνης διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ πολέμου. Μετὰ 2 - 3 ἡμέρας ἐπίσης θέλω εἰσαγάγει νομοσχέδιον περὶ ἀνεγέρσεως στρατώνων, κατοικιῶν ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἐν γένει κτιρίων καὶ ἀποθηκῶν, διὰ τοῦ ὁποίου πρὸ παντὸς θὰ προσπαθήσωμεν νὰ λύσωμεν τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα, τὸ ὁποῖον μέχρι τοῦδε ὑπῆρξε τὸ ἐμπόδιον τῆς ἀνεγέρσεως στρατιωτικῶν κτιρίων καὶ ἀποθηκῶν. Συγχρόνως ὑποβάλλονται νομοσχέδιά τινα περὶ καταβολῆς ἀντισηκωμάτων ὑπὸ Ἰσραηλιτῶν Μακεδονίας, περὶ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, περὶ ἀτελοῦς κινήσεως τῶν ὀργάνων τῆς Χ. Α. Ν. κλπ. Ὅλα τὰ νέα νομοσχέδια παρακαλῶ νὰ σταλοῦν εἰς τὴν ἐν λόγῳ στρατιωτικὴν Ἐπιτροπήν. Ἔχω νὰ παρακαλέσω τὴν Ἐπιτροπήν, ὅπως θεωρήσῃ τὰ νομοσχέδια τοῦτα, ὡς εἶνε καὶ φυσικόν, πλὴν ἐλαχίστων, ὡς ἐν σύνολον, καὶ νὰ εὐαρεστηθῆ, ὅπον τὸ δυνατὸν ταχύτερον, νὰ ὑποβάλῃ τὰς ἐκθέσεις της πρὸς διαφώτισιν τῆς Συνελεύσεως, ἵνα ἐπιτύχωμεν τὴν ταχείαν ἐπιψήφισίν των.

Τὰ ὡς ἄνω ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν κατατεθέντα νομοσχέδια εἶνε τὰ ἑξῆς:

1) «Περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ»

2) «Περὶ τοῦ τρόπου καταβολῆς ἀντισηκωμάτων ὑπὸ Ἰσραηλιτῶν Μακεδονίας»

3) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1795 περὶ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας»

4) «Περὶ ἀτελοῦς κινήσεως εἰς τοὺς σιδηροδρόμους καὶ ἀτμοπλοΐας τῶν ὀργάνων τῆς Χ. Α. Ν.» καὶ

5) «Περὶ στελεχῶν τοῦ Στρατοῦ».

Ὁ κ. **Ἐμ. Ζυμπρακάκης** παρατηρεῖ ὅτι πλεῖστα τῶν μελῶν τῆς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπουσιάζουσι καὶ δὲν γίνεται ἀπαρτία. Συνιστᾷ ὡς ἐκ τούτου νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν Ἐπιτροπὴ προστιθεμένων καὶ ἄλλων μελῶν.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἐπερωτήσεων

Συνεχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης.

Λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης,** ὅστις λέγει ὅτι, ἂν ὑπάρχῃ Κράτος μὴ φρούμενον ἐκ τῶν συνθηκῶν περὶ μειονοτήτων, εἶνε τὸ Ἑλληνικόν, διότι ἀείποτε ἡ συμπεριφορά του ὑπῆρξεν ἀνεξίκακος καὶ φιλελευθεροτάτη ἀπέναντι τῶν ἐν αὐτῷ μειονοψηφιῶν. Τὸ Πρωτόκολλον θέλει κριθῇ ἐν συναφείᾳ πρὸς τὴν σύμβασιν περὶ ἑκουσίας μεταναστεύσεως τῶν Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων. Τὰ τρία πρῶτα ἄρθρα τῆς συμβάσεως περιέχουν ὑποχρέωσιν τῆς Βουλγαρίας νὰ διευκολύνῃ τοὺς Ἕλληνας τοὺς θέλοντας νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἀφ' ἑτέρου οὐδεμία παρεμπόδισις καὶ ἐκ τρίτου ἐλευθερία παραλαβῆς τῆς περιουσίας των καὶ ἐκτίμησις ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς μικτῆς. Εἶνε γνωστὸν κατὰ πόσον ἐτήρησε τὰς ὑποχρεώσεις της ἡ Βουλγαρία· τοῦτο μόνον σημειοῦμεν, ὅτι ἐκ τῶν 70 χιλιάδων Ἑλλήνων τῆς Βουλγαρίας αἱ 65 χιλ. ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποβάλουν αἰτήσεις μεταναστεύσεως. ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου οἱ ἀπομένοντες ζοῦν ἐν τρομοκρατίᾳ. Παρὰ ταῦτα ἔχθημεν εἰς τὸ Πρωτόκολλον. Τοῦτο δὲν εἶνε ἄλλο τι παρὰ ἀκριβῶς τὸ περιεχόμενον τῆς προτάσεως τοῦ Γκύλμπερτ. Μόνον εἶναι ὅμως ἄλλοτε ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἰδίας Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Ἀναλύων εἶτα τὰ τοῦ Πρωτοκόλλου εὑρίσκει ὅτι αἱ εἰσαγόμεναι διατάξεις ἀντίκεινται πρὸς αὐτὰς τὰς βάσεις καὶ τὴν πρόοδον τοῦ διεθνοῦς δικαίου, ἀνατρέπεται δὲ δι' αὐτοῦ ἄρδην καὶ ἡ συνθήκη περὶ μειονοτήτων καὶ ἡ σύμβασις περὶ ἀνταλλαγῆς. Οἱ λόγοι τῆς προκλήσεως τοῦ Πρωτοκόλλου τούτου συνίστανται εἰς τὴν ἔλλειψιν συνοχῆς καὶ πειθαρχίας εἰς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους. Ὡς πρὸς τὴν εὐθύνην τῆς παρούσης Κυβερνήσεως εὑρίσκει ταύτην συνισταμένην εἰς τὰς ταλαντεύσεις αἵτινες διεπιστώθησαν καὶ αἵτινες ἔλαβον χώραν ἀφ' ἧς ἐγεννήθη τὸ

Πρωτόκολλον. Ἐξ αἰτίας τοῦ Πρωτοκόλλου ὠθήθησαν οἱ ἀνταλλάξιμοι Βουλγαρόφωνοι νὰ μείνουν ἐν Ἑλλάδι καὶ νὰ ἀποτελέσουν τοὺς πυρῆνας τῆς διαρκοῦς προπαγάνδας καὶ ἀνωμαλίας εἰς τὰ βόρεια μέρη τοῦ Κράτους μας. Ἄλλη συνέπεια τῶν ταλαντεύσεων τῆς Κυβερνήσεως, σχετικῶς μὲ τὸ Πρωτόκολλον, ἦτο ἡ διάρρηξις τῆς συμμαχίας μετὰ τῆς Σερβίας. Καὶ οἱ πρόσφυγικοὶ πληθυσμοί, ἀφ' ἑτέρου, οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὰς γαίας καὶ τὰ χωρία τῶν Βουλγαροφώνων, ἔμειναν καὶ πάλιν ἀναποκατάστατοι. Ἡ δικαιολογία ἀφ' ἑτέρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀκύρωσιν τοῦ Πρωτοκόλλου δὲν εἶνε ἐπαρκής. Τὸ Πρωτόκολλον ἔδει ν' ἀκυρωθῇ, διότι ἐγένετο καθ' ὑπέρβασιν καὶ ἄνευ τῆς συναινέσεως τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιπροσωπείας, ἀφοῦ δι' αὐτοῦ τροποποιοῦνται συνθῆκαι.

Ὁ κ. **Δ. Μπότσαρης** λέγει ὅτι λαμβάνει τὸν λόγον καθὸ χρηματίσας Ὑπουργὸς τῆς Κυβερνήσεως Σοφούλη, ὅστις λόγῳ ἀσθενείας δὲν παρίσταται. Ἀναπτύσσει τοὺς λόγους δι' οὓς ἀσθενείας δὲν παρίσταται. Ἀναπτύσσει τοὺς λόγους δι' οὓς ἐλήφθησαν μέτρα διὰ τὴν προστασίαν τῶν μειονοτήτων. Ἀναφέρει εἶτα τὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Κλεμανσὼ κατὰ τὸ 1919 πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Πολωνικῆς Δημοκρατίας κ. Πεδερέφσκυ, ἐν ᾗ ἐκτίθενται οἱ λόγοι, αἱ συνθῆκαι, οἱ ὅροι καὶ ἡ ἔκτασις τῆς προστασίας τῶν μειονοτήτων. Μετὰ τὸν μέγαν πόλεμον ἐπιδιαιτητὴς διὰ τὰς διαφορὰς τὰς μεταξὺ Κράτους καὶ μειονοτήτων ὡρίσθη ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τὸ Δικαστήριον τῆς Χάγης ἀφ' ἑτέρου, τῇ ἐντολῇ της ἢ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἐπὶ τῇ βάσει τούτων ὑπεγράφη σωρεία συμβάσεων μεταξὺ πολλῶν Κρατῶν καὶ πολλὰ ζητήματα σχετικὰ μὲ τὰς μειονότητας ἰδίᾳ. Εἰσερχόμενος εἰς τὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Πρωτοκόλλου τονίζει καὶ ἐξ ὀνόματος τοῦ κ. Σοφούλη ὅτι αὕτη ἐγένετο ὑπὸ ὡρισμένας ὁδηγίας καὶ προϋποθέσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τότε πρὸς τὸν κ. Πολίτην. Ἐπαναλαμβάνει ὅτι τὸ ζήτημα δὲν εἰσήχθη εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον.

Εἰς διακοπὴν τοῦ κ. Παγκάλου ἐπαναλαμβάνει ὅτι δὲν εἶχε λάβει γνῶσιν διαταγῆς πρὸς ὑπογραφὴν τοῦ Πρωτοκόλλου. Συνεχίζων ὁ κ. Μπότσαρης λέγει ὅτι κατὰ τὴν περίοδον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ πρωτοκόλλου ὁ χειρισμὸς τῆς ὑποθέσεως περιωρίσθη μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῆς ἐν Γενεύῃ Ἀντιπροσωπείας μας. Ἐξ ὁμιλιῶν ἃς εἶχε μετὰ τοῦ κ. Σοφούλη ἔχει πεισθῇ ὅ ἡ συναίνεσις ἐδόθη παρὰ τῆς ὑπηρεσίας, ἐξυπακουομένου ἀπ λῶς ὅτι τὸ πρωτόκολλον θὰ εἶχε πεπερασμένον χρονικὸν ον καὶ τὰ ἀναπτυσσόμενα δικαιώματα θὰ ἐξεδηλώνοντο ὑπὸ συμβουλευτικῶν χαρακτῆρα καὶ μόνον. Ἐπὶ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ πρωτοκόλλο

δὲν ἔσχεν ἀποφασιστικὴν ἐπιρροὴν οὔτε τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Τέρλιτζ οὔτε ἡ ἐπακολουθήσασα τὸ ἐπεισόδιον τῆς Κερκύρας διεθνὴς ζύμωσις. Ἀφετηρία σχοῦσα ἀποφασιστικὴν ἐπίδρασιν διὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ πρωτοκόλλου ἦτο κυρίως ἡ δήλωσις τῆς Ὑπαναστατικῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸ 1923, καθ' ἧς μάλιστα οὐδέποτε ἐγένετο ἐνέργεια πρὸς ἀπόκρουσιν. Μία καὶ μόνη πραγματικὴ ἀναζητητέα εὐθύνη ὑπάρχει, ἡ πρὸς κολασμὸν τοῦ ὑπογράψαντος τὸ πρωτόκολλον ἀντιπροσώπου, ὅστις ὑπῆρξεν ἐξαιρετικὰ εὐαίσθητος καὶ ἠθέλησε διὰ τῆς σπουδῆς τῆς ὑπογραφῆς νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐκδήλωσιν ἐντονώτερον τῆς καλῆς θελήσεως τῆς Ἑλλάδος εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς κύκλους. Καὶ ἡ διάδοχος Κυβέρνησις, ἴσως ὀρθῶς, δὲν ἐθεώρησε σκόπιμον νὰ ἀποδοκιμάσῃ διὰ ραγδαίας ἐνεργείας καὶ τὸ πρωτόκολλον καὶ τὸν ὑπογράψαντα αὐτό. Ὅντως ἐπεδάλλετο νὰ διαδράμῃ χρόνος πρὸς παρασκευὴν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν λόγων δι' ὧν δὲν ἠδύνατο ἡ Ἑλλὰς νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ πρωτόκολλον. Ἐν τῇ ἐνεργείᾳ ταύτῃ δὲν εὑρίσκει οὐδὲν κενὸν εἰς τὸν χειρισμὸν τοῦ ζητήματος ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς διακοπὴν τοῦ κ. Παγκάλου περὶ τοῦ ρασοφόρου τεχνικοῦ συμβούλου ἐν τῇ ἀντιπροσωπείᾳ τῆς Γενεύης, τοῦ κ. Παπαδοπούλου, βεβαιοῖ ὁ ῥήτωρ ὅτι οὗτος εἶνε Βεελζεβοὺλ καλυπτόμενος ὑπὸ καλυμμαύχιον. Ὁ Παπαδόπουλος οὗτος, λέγει, δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸν Παπαδόπουλον τὸν νῦν ὑπηρετοῦντα ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** παρακαλεῖ νὰ δώσῃ ἡ Κυβέρνησις ὅσας πληροφορίας γνωρίζει περὶ τοῦ ἐν λόγῳ Παπαδοπούλου.

Ὁ κ. **Δ. Μπότσαρης** συνεχίζων λέγει ὅτι εὑρίσκει τὴν στάσιν τῆς Κυβερνήσεως πολὺ σαφῆ. Δὲν δύναται κανεὶς νὰ ἐννοήσῃ διατί ἐλέγχεται αὕτη σήμερον. Ἐρωτᾷ τίνα στοιχεῖα προέκυψαν πρὸς παραδοχὴν τῆς κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐπικρίσεως ὅτι αὕτη δὲν διεπραγματεύθη τροποποιήσεις τοῦ πρωτοκόλλου. Συνεχίζων λέγει ὅτι διὰ τῆς ἀποφατικῆς ψήφου τῆς Συνελεύσεως πᾶς κίνδυνος ἀποφεύγεται. Πᾶς ἄλλος θόρυβος εἶνε ἄσκοπος, οὔτε δύναται ἐξ ἄλλου νὰ ὑποστηριχθῇ σοβαρῶς ὅτι τὸ πρωτόκολλον ἦτο ἀφορμὴ τῆς καταγγελίας τῆς συνθήκης μεταξὺ τῆς Σερβίας καὶ ἡμῶν. Καταλήγων συνιστᾷ νὰ μὴ προσπαθῶμεν νὰ ἀνεύρωμεν εὐθύνας κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, διότι δὲν δύνανται νὰ εὑρεθοῦν ἐναντίον της στοιχεῖα μομφῆς.

Θ. Χαβίνης. Δὲν πρόκειται νὰ σᾶς ἀπασχολήσω

ποσῶς ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ Πρωτοκόλλου, οὔτε πρόκειται νὰ συστήσω τὴν ἀκύρωσιν τοῦ Πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον ἠκυρώθη ἤδη ὑπὸ τοῦ Λαοῦ. Ἀλλ' ἐκεῖνο ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἤθελα νὰ προκαλέσω τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως εἶνε ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐκυβερνήθη ἡ Νῶρα μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ ἐκ Μαντινείας πολιτευτοῦ. Ὑπομιμνήσκει τὰ λαδόντα χώραν κατὰ τὸ θέρος εἰς τὸ Ναυτικόν, ὁπότε ὁ Πρωθυπουργὸς τοῦ Κράτους ἔδιδεν ἐμπιστευτικὰς διαταγὰς εἰς κυρίους ἀγνώστους ἐμφανιζομένους εἰς αὐτὸν ἐν καιρῷ νυκτός. Καὶ ἔπειτα ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἀξιοθρήνητον σημεῖον νὰ ὑπογράφωνται τοιαύτης σημασίας Πρωτόκολλα ἐν παντελεῖ ἀγνοίᾳ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ καὶ ἡ μετέπειτα Κυβέρνησις, λέγει, τοῦ ἐκ Πατρῶν πολιτευτοῦ ἀνεγνώρισε τὸ Πρωτόκολλον καὶ μάλιστα ὑπεσχέθη τὴν ἐπέκτασιν αὐτοῦ καὶ εἰς ἄλλας μειονότητας. Τοῦτο ὀφείλομεν νὰ δεχθῶμεν ὡς ἀληθὲς ἐφόσον δὲν διεψεύσθη.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Δὲν δύναμαι νὰ παρακολουθῶ τὰς ἐφημερίδας.

Ὁ **Α. Θεολογίτης** λέγει ὅτι ὁ ἐν Βελιγραδίῳ πρεσβευτὴς κ. Τσαμαδὸς ἐδήλωσεν ὅτι, ἐὰν τὸ Πρωτόκολλον ἦτο ἡ αἰτία τῆς καταγγελίας τῆς συνθήκης, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἐδίσταζε νὰ παράσχῃ τὰ αὐτὰ ὠφελήματα καὶ ὑπὲρ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ Σέρβων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.) Θὰ ἐξετάσω ἂν πράγματι ἐγένετο τοιαύτη δήλωσις τοῦ Ἕλληνος Πρεσβευτοῦ.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** συνεχίζων ἐκφράζει τὴν ἔκπληξίν του διότι δὲν παρίσταται κατὰ τὰς συνεδρίας ὁ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Πρωτοκόλλου Πρωθυπουργός, ἐπικαλεῖται δὲ τὴν προσοχὴν τῶν κ. κ. πληρεξουσίων ὅπως μὴ διὰ τῆς ψήφου των καταφέρουν πλῆγμα κατ' αὐτῆς ταύτης τῆς ἐθνικῆς ὑποστάσεως.

Ὁ κ. **Δ. Φλωριᾶς** λέγει ὅτι ὁ ἔλεγχος ὀφείλει νὰ διεξάγηται κατὰ τῶν Κυβερνήσεων καὶ ἐκ μέρους τῆς Ἀντιπολιτεύσεως καὶ ἐκ μέρους τῶν φίλων αὐτῶν, ἀλλ' ὁ ἔλεγχος οὗτος ὀφείλει νὰ περιορίζηται ἐντὸς τῶν προσηκόντων ὁρίων. Παρατηρεῖ ὅτι τὸ Πρωτόκολλον ὑπεγράφη καλῇ τῇ πίστει καὶ τονίζει ὅτι αἱ λεπτομέρειαι αὐτοῦ γνωσθεῖσαι προεκάλεσαν γενικὴν ἐξέγερσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου, ἰδίως δὲ τοῦ Μακεδονικοῦ Λαοῦ. Ἐξετάζων εἶτα ποῖον θὰ ἦτο προτιμότερον, ἡ ἀπόρριψις ἢ ἡ ἀκύρωσις, συνιστᾷ τὴν ἀπόρριψιν τοῦ πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον ἤθελεν

ἐπιφέρει σύγχυσιν καὶ ἀληθῆ ἀναστάτωσιν εἰς τὴν Μακεδονίαν.

Α. Παπαναστασίου. Ἐνῶ, κ. συνάδελφοι, μετὰ τὴν καθιέρωσιν τὴν λαϊκὴν τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος τὴν ὁποίαν μὲ εἰλικρινῆ χαρὰν ἐχαιρέτισεν ὅλος ὁ πεπολιτισμένος κόσμος, ἐκαλυτέρευσε σημαντικῶς ἡ διεθνὴς θέσις τῆς Ἑλλάδος καὶ παλαιαὶ φιλίαι καὶ συμπάθειαι ἀνεζωογονήθησαν, βλέπομεν ἐσχάτως νὰ θολώνηται ἀπειλητικὰ ὁ ὁρίζων, αἱ ἐξωτερικαί μας σχέσεις νὰ τρέπωνται ἐπὶ τὰ χείρω καὶ νὰ δυσχεραίνηται ἡ θέσις τοῦ Κράτους κατὰ τὴν διαχείρισιν μεγίστης ζωτικότητος ζητημάτων. Ἔχομεν λοιπὸν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξετάσωμεν ἂν ἡ τροπὴ αὕτη εἶνε ἐντελῶς ἀνεξάρτητος σφαλμάτων ἰδικῶν μας ἢ ὑπέχομεν καὶ ἡμεῖς εὐθύνας ἢ διεπράξαμεν καὶ ἡμεῖς σφάλματα ὅπως ἐροντίσωμεν νὰ ἀρωμεν τὸ ταχύτερον τὰς αἰτίας τῶν σφαλμάτων αὐτῶν, νὰ τακτοποιήσωμεν τὴν θέσιν τῆς Ἑλλάδος διὰ νὰ δυνηθῇ ν' ἀντιμετωπίσῃ κάθε κρίσιν ἡ ὁποία ἐμφανίζεται ἰσχυροτέρα ἔχουσα μεγαλυτέρας συμπαθείας καὶ φιλίας ἰσχυρὰς καὶ γενικωτέραν ἀναγνώρισιν. Εἰς τὴν ἐξέτασιν δὲ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ θὰ ἤμεθα ἐντελῶς κατώτεροι τῶν περιστάσεων, ἐὰν ἠθέλομεν προχωρήσει εἰς τὴν ἔρευναν αὐτοῦ ἐπηρεαζόμενοι ἀπὸ ἐλατήρια, κομματικῆς ἀντιθέσεως. Τὰ ζητήματα αὐτὰ τὰ ἐξωτερικὰ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ μᾶς διαιροῦν, διότι πρόκειται περὶ τῆς ὑποστάσεως τῆς Πατρίδος μας. Εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικήν, κ. συνάδελφοι, δὲν ἐπιτρέπονται ταλαντεύσεις, διότι σήμερον ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ συνίσταται κυρίως εἰς τὴν συνεργασίαν καὶ εἰς τὴν σύμπραξιν μετ' ἄλλων Κρατῶν, ἡ ταλάντευσις δὲ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικήν, ἂν δὲν ἀποκλείῃ, δυσχεραίνει τὰς συμπράξεις αὐτὰς καὶ συνεργασίας. Οὔτε εἰς τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν ἐπιτρέπονται ταλαντεύσεις, ἀλλὰ μία ἐσφαλμένη τροπὴ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν ἠμπορεῖ μὲν νὰ ἔχῃ ἐπιζήμια ἀποτελέσματα, ἀλλὰ τὰ ἐπιζήμια αὐτὰ ἀποτελέσματα εἶνε εὐκολώτερον νὰ διορθωθοῦν παρ' ὅσον εἶνε δυνατὸν νὰ διορθωθοῦν ἐπιζήμια ἀποτελέσματα ἀπότοκα μιᾶς κακῆς τροπῆς ταλαντεύσεων εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικήν. Ἐκτὸς τούτου κάθε Κράτος ἔχει ὑπερτάτην ὑποχρέωσιν νὰ ἐμπεδώνῃ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὴν πίστιν εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ, τὴν πίστιν εἰς τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ. Εἶνε δὲ τοῦτο συμφέρον εἰς ὅλα τὰ Κράτη, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον εἰς τὰ μικρὰ Κράτη καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ ὁποία λόγῳ τῆς εἰς μίαν ὡρισμένην περίοδον μὴ τηρήσεως τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῆς—ἀπὸ

τὸ ἐπίσημον Κράτος, ἀντιθέτως πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ Λαοῦ—εἶδε μειουμένην τὴν πίστιν αὐτῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ καταστρεφόμενα μέγιστα ἐθνικὰ συμφέροντα. Λέγω ταῦτα, ἂν καὶ εἶνε κοινοῦ τύπου, διότι, κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου, κατὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ μεγάλου ζητήματος τοῦ πρωτοκόλλου αἱ ἀρχαὶ αὐταὶ ποὺ πρέπει νὰ διέπουν τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν κάθε Κράτους δὲν ἐλήφθησαν ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους ἐπαρκῶς ὑπ' ὄψιν. Τὸ ζήτημα τοῦ πρωτοκόλλου ἔχει τρεῖς ἀπόψεις, ἔχει τὴν νομικήν, τὴν οὐσιαστικὴν καὶ τὴν τελευταίαν τῆς διαχειρίσεως τοῦ ὅλου ζητήματος, ἡ ὁποία συνέχεται μὲ τὴν εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως. Ποία εἶνε ἡ νομικὴ ὄψις τοῦ ζητήματος; Εἶνε αὐτή· ἂν ἡ Συνέλευσις εἶνε ἐν τάξει μὴ κυρώσα τὸ πρωτόκολλον τῆς Γενεύης.

Τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἔπρεπε κἂν νὰ γεννηθῇ, καὶ τοῦτο, διότι ἐξαιρέσει τῶν μετὰ ξένων Κρατῶν συνθηκῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἀναλαμβάνονται ὑποχρεώσεις διὰ περιπτώσεις πολέμου, αἱ ὁποῖαι συνθῆκαι δὲν δημοσιεύονται, ἐφόσον εἶνε δυνατὸν ἡ δημοσίευσις νὰ ὀλάψῃ τὰ συμφέροντα τοῦ σχετικοῦ Κράτους, ὅλαι αἱ ἄλλαι συνθῆκαι, εἴτε περιλαμβάνουν παραχώρησιν ἐδάφους ἐθνικοῦ, διὰ τὴν ὁποίαν ὑπάρχει καὶ εἰδικὴ διάταξις εἰς τὸ ἰδικόν μας Σύνταγμα ἐν ἄρθρ. 33, εἴτε ὑποβάλλουν τὸ Κράτος εἰς οἰκονομικὰς ὑποχρεώσεις, εἴτε ρυθμίζονται δι' αὐτῶν συμφέροντα πολιτῶν καὶ κατοίκων τοῦ σχετικοῦ Κράτους, ὅλαι αἱ τοιαῦται συνθῆκαι, διὰ νὰ ἔχουν κῦρος, πρέπει νὰ περιβάλλωνται μὲ τὴν ἔγκρισιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας. Κατὰ συνέπειαν τὸ πρωτόκολλον τῆς Γενεύης, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τροποποίησιν τῆς περὶ μειονοτήτων συνθήκης τῶν Σεβρῶν, ἔπρεπεν ἀπ' ἀρχῆς νὰ δηλωθῇ ὅτι θὰ κυρωθῇ μόνον ὅταν τύχῃ τῆς ἐγκρίσεως τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας. Καὶ ἀποτελεῖ, ὅπως ἤδη ἐπαρκῶς ἀνεπτύχθη, τροποποίησιν τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν περὶ μειονοτήτων, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀνάμιξις τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν εἶνε ἐξωτερική, εἶνε μόνον μεσολάβησις πρὸς διευθέτησιν μιᾶς διαφορᾶς μεταξὺ ἑνὸς Κράτους καὶ τυχὸν μιᾶς ἐντὸς αὐτοῦ ὑπαρχούσης μειονότητος ὄχι ἐθνικιστικῆς, διότι διὰ τῆς συνθήκης ἐκείνης δὲν ἀπέβλεψαν τὰ ὑπογράψαντα Κράτη νὰ καταστήσουν τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν ὑποστηρικτὴν τάσεων ἐθνικιστικῶν οἱασδήποτε μειονότητος. Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν εἶνε θεσμὸς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς εἰρήνης, συμφώνως πρὸς τὰς ὑπαρχούσας συνθήκας. Κατὰ συνέπειαν δὲν ἦτο δυνατὸν καὶ δὲν ἠθέλησε κανεὶς ποτὲ ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν νὰ ὑποκαύσῃ ἐθνικιστικὰς τάσεις μειονοτήτων. Ὅτι ἐπεδιώχθη εἶνε μόνον

ἡ ἐξασφάλισις θρησκευτικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν δικαιωμάτων. Ὁ σκοπὸς λοιπὸν τῆς συνθήκης ἐκείνης εἶνε διὰ μεσολαβήσεως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν κατόπιν σχετικῆς μακρᾶς καὶ ψυχραίμου ἐξετάσεως νὰ διευθετῆται εἰρηνικῶς μία διαφορὰ μεταξὺ μιᾶς μειονότητος καὶ τοῦ σχετικοῦ Κράτους, ἡ ὁποία διαφορά, ἐὰν προκαλέσῃ διαφωνίαν μεταξὺ τῶν διαφερομένων Κρατῶν καὶ ἑνὸς ἄλλου Κράτους, μέλους τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, νὰ καταγγέλληται καὶ νὰ φέρηται εἰς δίκην ἐνώπιον τοῦ διαρκοῦς Δικαστηρίου τῆς Χάγης. Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς διατάξεις αὐτὰς τὸ πρωτόκολλον τῆς Γενεύης περιλαμβάνει διατάξεις κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἀνάμιξις τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν μεταβάλλεται εἰς ἐπέμβασιν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τοῦ ἐνδιαφερομένου Κράτους, διότι ἀντιπρόσωποι τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ περιέρχωνται τὸ Κράτος καὶ ἐνεργοῦν ἀνακρίσεις καὶ νὰ κάμνουν ὑποδείξεις. Κατ' ἀκολουθίαν τοιούτου εἴδους διατάξεις, αἱ ὁποῖαι ἄλλως τε, ὅπως ἐπίσης ἐτονίσθη, ἀποτελοῦν καὶ παρέκβασιν ἀπὸ τὴν γενικῶς ἀνεγνωρισμένην ἀπὸ τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν διαδικασίαν τὴν ἀκολουθουμένην εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ζητημάτων τῶν ἀναφυομένων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συνθηκῶν περὶ προστασίας τῶν μειονοτήτων, κατ' ἀκολουθίαν λοιπόν, λέγω, τοιούτου εἴδους διατάξεις ἦτο ἐπιδεδλημένον ἀπ' ἀρχῆς νὰ δηλωθῇ ὅτι θὰ ὑποδληθοῦν πρὸς κύρωσιν εἰς τὸ νομοθετικὸν Σῶμα.

Ἀλλ' ὄχι μόνον τοῦτο δὲν ἐδηλώθη, ἀλλ' ὑπάρχει παραδόξως διάταξις εἰς τὸ πρωτόκολλον, ὅτι ἰσχύει ἡ Συνθήκη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, διότι δυστυχῶς καὶ ὁ τότε Πρόεδρος τῆς Κυδερνήσεως καὶ ἡ σημερινὴ Κυδέρνησις δὲν ἐδήλωσαν ἐγκαίρως καὶ κατηγορηματικῶς ὅτι πάντως θέλει ὑποδληθῇ ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς Συνελεύσεως τὸ πρωτόκολλον τῆς Γενεύης. Ἡ μακρὰ σιωπὴ τῆς Κυδερνήσεως κατ' ἀρχὰς καὶ ἔπειτα αἱ ἄλλοτε ἀντιφατικαὶ καὶ ἄλλοτε ἀσαφεῖς δηλώσεις της, ἡ διάκρισις μεταξὺ ἰσχύος καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ πρωτοκόλλου, συνετέλεσαν νὰ γεννηθῇ τὸ ζήτημα τὸ νομικὸν περὶ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης. Ἡ Κυδέρνησις, μὴ σπεύσασα ἀμέσως νὰ ἀποκρούσῃ τὸ πρωτόκολλον καὶ ἀκολουθήσασα ἄλλον δρόμον, εὑρέθη δεσμευμένη μὲ τὸ πρωτόκολλον καὶ δι' αὐτὸ καὶ ἡ σιωπή της κατ' ἀρχὰς καὶ ὅλαι αἱ ἀσαφεῖς καὶ ἀντιφατικαὶ δηλώσεις της κατόπιν, περὶ τῶν ὁποίων θὰ ὁμιλήσω ἀμέσως μετ' ὀλίγον. Ἀλλ' ἡ Ἐθνικὴ Ἀντιπροσωπεία δὲν ἠμπορεῖ νὰ δεσμευθῇ ἀπὸ καμμίαν δήλωσιν, δὲν ἠμπορεῖ νὰ δεχθῇ καμμίαν μείωσιν τῶν κυριαρχικῶν δικαιωμάτων τοῦ Κράτους καὶ δι' αὐτὸ εἶνε

σχεδὸν σύμφωνοι ὅλοι ὅτι τὸ πρωτόκολλον αὐτὸ δὲν ἰσχύει. δὲν εἶνε δυνατὸν ποτὲ νὰ ἰσχύσῃ πρὸ τῆς κυρώσεως ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν. Ὅπως λέγουν οἱ ξένοι συγγραφεῖς, ὅπως λέγουν ὅλοι οἱ συνταγματολόγοι, αἱ τοιαῦται συνθῆκαι δὲν εἶνε πλήρεις πρὸ τῆς κυρώσεως ἀπὸ τὴν Νομοθετικὴν Ἐξουσίαν. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ γεννηθῇ κατὰ συνέπειαν ζήτημα ἰσχύος καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ πρωτοκόλλου. Εἶνε ὅμως δίκαιον, προκειμένου νὰ λάδῃ ἡ Συνέλευσις ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ πρωτοκόλλου νὰ μὴ στηριχθῇ, καὶ δὲν στηρίζεται πράγματι, μόνον εἰς τυπικοὺς λόγους. Δὲν ἀποκρούομεν τὸ πρωτόκολλον μόνον διότι ἔχομεν τὸ δικαίωμα πρὸς τοῦτο. Ἡ Ἑλλὰς τρέφει ἀθυτάτην ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν θεσμὸν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Δὲν ἦτο τυχαῖον τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ τότε Πρωθυπουργὸς ὑπῆρξεν ὁ εἰσηγητὴς τῆς προτάσεως τοῦ σχεδίου περὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Καὶ παλαιαὶ παραδόσεις καὶ ἀνθρωπιστικὰ αἰσθήματα καὶ συμφέροντα μεγάλα διέθεσαν καὶ διαθέτουν τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν εὐνοϊκῶς ὑπὲρ τοῦ θεσμοῦ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, καθιστοῦν τὴν Ἑλλάδα, τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ἕνα θερμὸν θιασώτην τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος πρόκειται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν εἰρήνην εἰς τὸν κόσμον. Ἐπίσης καὶ διὰ τὴν συνθήκην καὶ διὰ τὴν ἀρχὴν τῆς προστασίας τῶν μειονοτήτων ἡ Ἑλλὰς ὄχι μόνον δὲν εἶχε ποτὲ ἀντίρρησιν, ἀλλὰ καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἦτο ἐξ ἐκείνων τῶν Κρατῶν τὰ ὁποῖα ὑπεστήριζον ἐνθουσιωδῶς τὴν καθιέρωσιν διὰ τὴν προστασίαν τῶν μειονοτήτων γενικωτέρων ἀρχῶν, διεπουσῶν ὅλα τὰ Κράτη, τὰ μικρότερα φυσικά, διότι τὰ μεγάλα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποχρεωθοῦν. Καὶ τοῦτο, διότι, ἐκτὸς τῶν ἀνθρωπιστικῶν αἰσθημάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἐνῷ ἀπὸ τὸ ἓν μέρος εἴχομεν περισσοτέρας καὶ ἔχομεν ἀκόμη μεγάλας μειονότητας καὶ κατὰ συνέπειαν συμφέρον ἐκ τῆς προστασίας τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν των δικαιωμάτων, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος δὲν ἔχομεν κανένα λόγον νὰ φοδώμεθα ἀπὸ τὴν προστασίαν τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων τῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους μας μειονοτήτων, διότι αἱ μειονότητες αὐταὶ δὲν ἦσαν ποτὲ τοιαῦται, ὥστε νὰ ἀπειλήσουν τὴν ἀκεραιότητα τοῦ Κράτους. Καὶ ἐκτὸς τούτου ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς συνετέλεσε πάντοτε ὥστε οἱαιδήποτε φυλαὶ καὶ ἂν εἰσῆλθον εἰς τὴν περιοχὴν τὴν ἑλληνικὴν μὲ τὸν καιρόν, κατ' ὀλίγον, ἀφωμοιώθησαν, ἀπεδέχθησαν τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμόν, ἀπέκτησαν ἑλληνικὰ αἰσθήματα καὶ θέλησιν. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου περὶ ποίας μειονότητος ἐπρόκειτο; Εἶνε γνωστόν, διότι εἶνε νωπὴ ἡ ἱστορία πῶς ἐδημιουργήθησαν αἱ ἐχθρικαὶ ἀντιθέσεις εἰς τὴν Μακεδονίαν. Ἂν καὶ οἱ σλαυό-

φωνοι πληθυσμοὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν τὴν ἑλληνικὴν ἐγκατεστάθησαν αἰῶνας πρὶν νὰ ἐμφανισθοῦν οἱ Λαοὶ τῶν ὁμόρων Κρατῶν, ὁ βουλγαρικὸς καὶ ὁ σερβικός, καὶ ἀποδεχθέντες τὴν αὐτὴν θρησκείαν καὶ τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν συνεχωνεύθησαν μὲ τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν καὶ συνεταύτισαν μεταξύ του τὰς τύχας των, τόσον ἐν εἰρήνῃ ὅσον καὶ ἐν τοῖς πολέμοις, ὅταν ἤρχισε μία προπαγάνδα, ἡ ὁποία συνετέλεσεν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν νὰ διεξάγηται εἰς ἀπαίσιος ἐμφύλιος πόλεμος εἰς τὴν Μακεδονίαν, διεξαγόμενος μὲ τὰ πλέον βάρβαρα μέσα, ὅταν, λέγω, ἔγινε μία τοιαύτη προπαγάνδα, ὅταν τοιαῦτα μέσα ἐχρησιμοποιήθησαν, κατωρθώθη νὰ ἀποσπασθῇ ἓν μέρος τοῦ σλαυοφώνου πληθυσμοῦ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας καὶ νὰ ἐμπνευσθοῦν εἰς αὐτὸ αἰσθήματα βουλγαρικά. Ἐξ ἄλλου ὅμως ἓν μέγα μέρος τοῦ σλαυοφώνου πληθυσμοῦ διετήρησε τὴν συνείδησιν καὶ τὴν θέλησιν τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν ἀφοσίωσίν του εἰς τὸ Πατριαρχεῖον. Γνωρίζετε δέ, κ. συνάδελφοι, ὅτι σήμερον τὸ γνώρισμα μιᾶς ἐθνότητος δὲν εἶνε οὔτε τὰ ἀνθρωπολογικὰ στοιχεῖα, οὔτε ἡ θρησκεία, οὔτε ἡ γλῶσσα, ἀλλ' εἶνε ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἡ συνείδησις ἡ ἐθνική, εἶνε ἡ θέλησις ἡ ὁποία πηγάζει ἐκ τῆς συμφιλιώσεως, ἐκ τῶν κοινῶν τυχῶν, τῶν κοινῶν σκοπῶν καὶ συμφερόντων, ἐκ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ αὐτοῦ πολιτισμοῦ. Ἐν τούτοις ἡ ὕπαρξις μιᾶς μὲ βουλγαρικὰ αἰσθήματα μειονότητος ἐδημιούργει μίαν ἀνωμαλίαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν λόγῳ τῶν προπαγανδιστικῶν ξένων Ὀργανώσεων καὶ τῶν χρησιμοποιουμένων παρ' αὐτῶν μέσων. Ἀλλ' ἦλθεν ὁ δεύτερος Βαλκανικὸς πόλεμος καὶ περιώρισε μοιραίως τὴν βουλγαρικὴν μειονότητα, διότι αὐθορμήτως οἱ ἀντιταχθέντες ἐναντίον μας ἢ ἓν μέρος ἐξ αὐτῶν ἀκουσίως ἀπεχώρησαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Κατόπιν, μετὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον, ὅτε καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ Βούλγαροι ἀντελήφθημεν ὅτι διὰ νὰ ὑπάρξῃ παγίωσις τῆς εἰρήνης μεταξύ μας ἔπρεπε νὰ γίνῃ μία ἐκκαθάρισις πληθυσμῶν, συνήφθη ἡ συνθήκη περὶ ἀνταλλαγῆς πληθυσμῶν, ἡ ὁποία μᾶς διηυκόλυνεν. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τυχὸν κατὰ τοὺς ἀγῶνας τοὺς Μακεδονικοὺς θέλουσιν ἀναστραφῇ ἐναντίον μας ἀπέκτησαν τὸ δικαίωμα νὰ μεταναστεύσουν ἀζημίως εἰς τὴν Βουλγαρίαν καὶ ἀντιστρόφως, οἱ ἑλληνικοὶ πληθυσμοί, οἱ ὁποῖοι γνωρίζετε πόσας πιέσεις καὶ μαρτύρια ὑπέστησαν εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ἀπέκτησαν τὸ δικαίωμα νὰ μεταναστεύσουν ὁμοίως εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τοιουτοτρόπως συνετελεῖτο μία ἐκκαθάρισις πληθυσμῶν, διὰ νὰ μὴ ὑπάρχουν πλέον διενέξεις, διὰ νὰ μὴ ὑπάρχουν ἀφορμαὶ πολέμου μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας. Καὶ ἡ συνθήκη

αὕτη πραγματικῶς ἐφηρμόσθη καὶ ἐξακολουθεῖ ἐφαρμοζομένη· ἡ ἐκκαθάρισις συντελεῖται καὶ οἱ σλαυόφωνοι πληθυσμοὶ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας, οἱ ὁποῖοι ἐπροτίμησαν τὴν ἑλληνικὴν Πατρίδα, τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμόν, οἱ πληθυσμοὶ εἰς τοὺς ὁποίους ἐπεκράτησεν ἡ ἑλληνικὴ συνείδησις καὶ θέλησις παρέμειναν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἄλλοι εἰς τοὺς ὁποίους ἐπεκράτησεν ἡ βουλγαρικὴ θέλησις ἀνεχώρησαν ἢ εὑρίσκονται ὑπὸ ἀναχώρησιν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπῆλθεν ἓν ἄλλο γεγονός, ἡ ἐγκατάστασις εἰς τὴν Μακεδονίαν τῶν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας, Θράκης καὶ Πόντου Ἑλλήνων προσφύγων. Ἡ ἐγκατάστασις αὕτη τῶν προσφύγων μοιραίως ἐπροκάλεσε στενοχωρίας εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πολλαὶ ἀπὸ τὰς ἐκτάσεις ἐκείνας, εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῶν ὁποίων ἀπέβλεπον οἱ ἰθαγενεῖς πληθυσμοί, παρεδόθησαν κατ' ἀνάγκην ἀνυπέρβλητον εἰς τοὺς πρόσφυγας. Μοιραῖον ἦτο νὰ ἐπέλθῃ μία ἀντίθεσις εἰς πολλὰ μέρη μεταξὺ προσφύγων καὶ γηγενῶν, μοιραῖον, λέγω, ἦτο οἱ γηγενεῖς νὰ μὴ εἶνε εὐδιάθετοι εἰς τοῦτο, καὶ νὰ ζητήσουν δι' οἱωνδήποτε μέσων, ὅπως ἐμποδίσουν τὴν στενοχωρίαν αὐτήν, ὅπως ἐμποδίσουν ἀπὸ τοῦ νὰ περιέλθωσιν αἱ γαῖαι, εἰς τὰς ὁποίας αὐτοὶ ἀπέβλεπον, εἰς τοὺς πρόσφυγας. Κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν τὴν κρίσιμον ἦλθεν ἡ σύναψις τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης. Ἡ προπαγάνδα ἤρχισεν ἐκ νέου καὶ δὲν ἠρκέσθη μόνον εἰς τὰ παλαιὰ μέσα, εἰς τὴν βίαν καὶ εἰς τὰς διαφόρους παλαιὰς ὑποσχέσεις, ἀλλ' ἐτέθησαν εἰς χρῆσιν καὶ ὑποσχέσεις περὶ ἱκανοποιήσεως αὐτῶν τῶν ἀξιώσεων ἀπέναντι τῆς προσφυγικῆς ἐπεκτάσεως. Ἀντιλαμβάνεσθε ὅλοι πόσον εὐχερῶς εἶνε δυνατὸν νὰ συγκινηθοῦν οἱ πληθυσμοί, ποίους κινδύνους διατρέχει ἡ εἰρήνη τῆς Χώρας, ἐὰν ἤθελε παρασχεθῇ ἡ ἐντύπωσις, ὅπως καὶ ἔγινε δυστυχῶς, ὅτι ἐκ τῆς δυνάμει τοῦ πρωτοκόλλου ἐπεμβάσεως αὐτῆς ἀντιπροσώπων τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἢ καὶ ἐκ τῆς ἐπεμβάσεως ἀντιπροσώπων ξένων Κρατῶν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθοῦν αἱ ἀξιώσεις ποὺ ἀνέφερα τοῦ ἰθαγενοῦς πληθυσμοῦ. Ἀλλὰ καὶ χωρὶς αὐτά, γνωρίζομεν, ἐπαναλαμβάνω, καλῶς τὴν ἱστορίαν τῶν Βουλγαρικῶν προπαγανδιστικῶν Ὀργανώσεων εἰς τὴν Μακεδονίαν, γνωρίζομεν ὅτι αὗται ἀποβλέπουν εἰς τὴν δημιουργίαν ρήξεως ἐξωτερικῆς, εἰς τὴν κατ' ἐπάγγελμα ἐκμετάλλευσιν ἀδυναμιῶν καὶ σωβινιστικῶν διαθέσεων εἰς τὴν ὅμορον Ἐπικράτειαν. Καὶ ὅσον καὶ ἂν εἶνε βέβαιον ὅτι δὲν κινδυνεύει ἡ Μακεδονία ὁσοιδήποτε καὶ ἂν τυχὸν ἤθελον παρασυρθῇ ἀπὸ τὰς προπαγανδιστικὰς ὀργαγώσεις—καὶ δὲν κινδυνεύει ἡ Μακεδονία καὶ διότι ἀποκρούει τὸν κίνδυνον μετὰ τὴν προσέλευσιν τῶν προσφύγων πληθυσμῶν της, ἀλλὰ καὶ διότι ἀνεξαρτήτως πρὸς τοὺς

πρόσφυγας, τὰ δίκαια τὰ ἑλληνικὰ καὶ διὰ λόγους ἐθνογραφικοὺς καὶ διὰ λόγους ἱστορικοὺς καὶ γεωγραφικοὺς εἶνε τοιαῦτα ὥστε δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀμφισβητηθοῦν ἀπὸκανένα—, ἂν, λέγω, δὲν κινδυνεύει ἡ Μακεδονία, ἐν τούτοις διεταράχθη ἡ ἡσυχία καὶ ἡ γαλήνη τοῦ Τόπου. Ἐὰν ἐτύγχανε

γνώσητε τὴν τελευταίαν ἀναφορὰν τοῦ ἐν Σόφιᾳ Συνδέ
πρὸς προστασίαν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου εἰς
ἐν Παρισίοις κεντρικὸν ἀνάλογον Σύνδεσμον,θὰ ἐβλέπετε ὅτι
ζητεῖται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ πρωτοκόλλου ὄχι μόνον διὰ τοὺς
σλαυοφώνους τοὺς ἔχοντας βουλγαρικὰ αἰσθήματα, οἱ ὁποῖοι
τυχὸν ἀπέμειναν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι
ἤδη μετενάστευσαν εἰς Βουλγαρίαν. Ὑπάρχει ἓν πρόγραμμα
τῶν Μακεδονικῶν Ὀργανώσεων, δηλ. ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐμμόνως ἐργάζονται καὶ ἀγωνίζονται ὅπως διὰ ταραχῶν, δι' οἱωνδήποτε μέσων ἀθεμίτων δημιουργήσωσι ζήτημα Μακεδονικὸν καὶ ἐπιτύχωσι τὴν ἀπόσπασιν ἑνὸς τμήματος ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν, ἢ καὶ τὴν αὐτονόμησιν τῆς Μακεδονίας, ὑπάρχει, λέγω. Ἓν μεθοδικὸν πρόγραμμα τῶν Ὀργανώσεων αὐτῶν καὶ τοῦ προγράμματος αὐτοῦ ἓν τμῆμα εἶνε τὸ πρωτόκολλον. Δὲν λέγω ὅτι οἱ συντάξαντες αὐτὸ ἔλαβον ἐντολὰς ἀπὸ τὰς Μακεδονικὰς Ὀργανώσεις, ἀλλ' ἔπεσαν καὶ αὐτοὶ θύματα τῶν ἐπιτηδείων ἐνεργειῶν τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν τῶν Ὀργανώσεων. Εἶνε λοιπὸν προφανὲς ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ πρωτοκόλλου καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχῆς τῶν μειονοτήτων ἀντίκειται καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν σκοπὸν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἡ ὁποία, ἐπαναλαμβάνω, εἶνε ἐξ θεσμὸς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς εἰρήνης καὶ ὄχι πρὸς δημιουργίαν ἐρίδων καὶ πρόκλησιν πολέμων. Δι' αὐτὸ εἴμεθα ἐν ἀπολύτῳ τάξει μὴ συγκατατιθέμενοι νὰ ἐπικυρώσωμεν, νὰ περιβάλωμεν διὰ τῆς ἐγκρίσεως ἡμῶν τὸ πρωτόκολλον τοῦτο. Ἀλλ' ἐρωτᾶται τὸ Κράτος διὰ μόνης τῆς μὴ κυρώσεως τοῦ πρωτοκόλλου εἶνε ἐν ἀπολύτῳ τάξει; Δὲν γνωρίζω ἂν ἀληθεύει αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐλέχθη, ὅτι «ἐὰν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ὑπογράφουν τοιαύτας συνθήκας, τότε μὲ ποίαν ἐμπιστοσύνην τὰ ξένα Κράτη θὰ προέρχωνται εἰς συνεννοήσεις καὶ σύναψιν συνθηκῶν μὲ ἡμᾶς;». Πάντοτε,ἐπαναλαμβάνω,προκειμένου περὶ τοιούτων συνθηκῶν, ἡ ὑπογραφὴ γίνεται ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τῆς ἐγκρίσεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος. Ἀλλὰ καθεὶς ὑπογράφων μίαν τοιαύτην συνθήκην γνωρίζει, πιστεύει ὅτι τὸ πρόσωπον τὸ μετ' αὐτοῦ συμβαλλόμενον θὰ ἔχῃ τὴν ἐξουσιοδότησιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, καὶ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία, δηλ. ἡ Κυβέρνησις, θὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἐπικύρωσιν

τῆς συναφθείσης συμφωνίας, ὑποχρεουμένη χάριν καὶ τῆς ἰδίας τιμῆς ἀλλὰ καὶ χάριν τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Κράτους νὰ ἀποχωρήσῃ τῆς Ἀρχῆς, ἐάν, ἐννοεῖται, δὲν ἤθελεν ἐπιτύχει τὴν ἐπικύρωσιν μιᾶς συναφθείσης συμφωνίας ἀπὸ τὴν Νομοθετικὴν Ἐξουσίαν. Ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν αὐτὴν εἶνε δυναταὶ αἱ διεθνεῖς συνεννοήσεις καὶ συμφωνίαι. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι δὲν συνήφθη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως τὸ πρωτόκολλον, ἀλλὰ τὸ ἀτύχημα εἶνε ὅτι καὶ ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις ἐδεσμεύθη μὲ τὸ πρωτόκολλον, εἴτε ἐξ ἀπροσεξίας εἴτε δὲν γνωρίζω ἐκ ποίων λόγων. Καὶ πρώτη ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις κατηρτίσθη κατὰ τρόπον ὥστε καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως, τῆς κυρίως ὑπευθύνου διὰ τὸ πρωτόκολλον τῆς Γενεύης, παρέμεινεν εἰς τὴν θέσιν του, ἐπὶ ἐξωτερικῶν δὲ ζητημάτων προκειμένου περὶ μιᾶς τόσον σοβαρᾶς πράξεως δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ὅτι δὲν ὑπάρχουν στοιχεῖα εὐθύνης, ὅταν ὁ αὐτὸς Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν παραμένῃ εἰς τὴν θέσιν του. Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον ἡ παραμονὴ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ποὺ ἐδέσμευσε τὴν Κυβέρνησιν. Παρῆλθεν ἀρκετὸς καιρὸς ἀπὸ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πρωτοκόλλου καὶ τὴν συγκρότησιν τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως καὶ διαμαρτυρίαι ἠγέρθησαν καὶ εἰς τὸν τύπον καὶ ἀπὸ τὸν Λαόν· ἐν τούτοις ἡ Κυβέρνησις ἐτήρει συνεχῶς σιωπὴν περὶ τῆς τύχης τοῦ πρωτοκόλλου, ἐνῷ ὤφειλεν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς νὰ δηλώσῃ ὅτι τὸ πρωτόκολλον εἶνε συνθήκη ἡ ὁποία δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ κῦρος παρὰ ἐὰν καὶ ἀφοῦ τύχῃ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος. Ἐὰν αὐτὸ ἐλέγετο ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς, δὲν θὰ ὑπῆρχε καμμία ἔκθεσις τῆς Κυβερνήσεως καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ τοῦ Κράτους. Δυστυχῶς ἡ Κυβέρνησις δὲν τὸ εἶπε. Μόνον μετὰ πάροδον ἑνὸς καὶ ἡμίσεος μηνός, ὅτε ἐστενοχωρήθη ἀπὸ ἡμᾶς καὶ ἀφοῦ ἔγινε μεγάλος θόρυβος, ἠξιώθη νὰ δηλώσῃ ὅτι πάντως πρὶν ἢ ἐφαρμοσθῇ τὸ πρωτόκολλον θὰ λάβῃ καιρὸν ἡ Συνέλευσις ν' ἀποφανθῇ. Δὲν ἐδήλωσε κἂν ὅτι θὰ ὑποβληθῇ πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι εἶνε ἀναγκαία ἡ ἔγκρισις τῆς Συνελεύσεως ὅπως ἀποκτήσῃ κῦρος τὸ πρωτόκολλον, ἀλλὰ περιωρίσθη νὰ εἴπῃ ὅτι πρὶν ἢ ἐφαρμοσθῇ τὸ πρωτόκολλον θὰ λάβῃ καιρὸν ἡ Συνέλευσις ν' ἀποφανθῇ. Καὶ θ' ἀποφανθῇ ἐπὶ ποίου ζητήματος; Ἐὰν ἀναγνωσθοῦν αἱ δηλώσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ἐντύπωσις εἶνε ὅτι θ' ἀποφανθῇ ἂν ἔχει ἢ ὄχι ἐμπιστοσύνην γενικὴν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, διότι λέγει ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 11ης Νοεμβρίου κατόπιν ἐπιμονῆς ἰδικῆς μου τὰ ἑξῆς (ἀναγινώσκει): «Εἶνε ζήτημα

γενικῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ δύναται ἡ Συνέλευσις ν' ἀνατρέψῃ τὴν Κυβέρνησιν, ἐὰν νομίζῃ ὅτι δὲν χειρίζεται καλῶς τὰ διπλωματικὰ ζητήματα. Ἡ Κυβέρνησις δὲν θέλει νὰ ἔλθῃ πρὸς συζήτησιν τὸ θέμα τοῦτο, διότι φρονεῖ ὅτι μᾶλλον βλάπτει ἡ συζήτησις παρὰ ὠφελεῖ. Ἂς ἔχωσιν ὀλίγην ὑπομονὴν οἱ κ. κ. συνάδελφοι καὶ ἂς εἶνε βέβαιοι ὅτι, προτοῦ ἐφαρμοσθῇ τὸ πρωτόκολλον, θὰ ἔχῃ καιρὸν νὰ ἐκφέρῃ τὴν τοιαύτην της γνώμην ἡ Συνέλευσις». Αὐτὰ εἶπε τότε ὁ κ. Πρωθυπουργός, ὅπως βλέπετε, ἥκιστα ἱκανοποιητικά, ἐνῷ εἶνε νομομαθὴς καὶ γνωρίζει ὅτι ἦτο ἐπιτρεπτὸν ἡ ἁπλουστάτη καὶ ἐκ τῶν προτέρων σαφὴς δήλωσις ὅτι τὸ πρωτόκολλον δὲν δύναται νὰ ἔχῃ κῦρος, ἐὰν δὲν ἐγκριθῇ ἀπὸ τὴν Συνέλευσιν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Φαίνεται ὅτι ἔχω τὸ ἀτύχημα νὰ εἶμαι ὀλιγώτερον σαφὴς ἀπὸ ὅ,τι εἶνε ἄλλοι.

Α. Παπαναστασίου. Ὄχι, κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ ἀτύχημα εἶνε ὅτι ἐδεσμεύθητε μὲ τὸ πρωτόκολλον.

Α. Μιχαλακόπουλος. Αὐτὸ εἶνε ἡ ἰδέα σας.

Α. Παπαναστασίου. Βεβαιότατα. Ἂν δὲν ἦτο ἰδέα μου, δὲν θὰ τὸ ἔλεγον. Καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι καὶ αὐτὴν τὴν δήλωσιν τὴν περιωρισμένην ἔκαμεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κατόπιν στενοχωρίας ἰδικῆς μου, ἐνῷ ὁ τύπος ἐμαίνετο ἀκόμη διὰ τὸ πρωτόκολλον.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἔχω ἀκόμη τὸ ἀτύχημα νὰ μὴ συγκινοῦμαι μὲ τὴν κατακραυγὴν τοῦ τύπου.

Α. Παπαναστασίου. Ἐπὶ μεγάλων ζητημάτων, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, τὰ ὁποῖα θίγουν τὸ Κράτος, ἔχετε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κάμνητε σαφεῖς δηλώσεις αἱ ὁποῖαι ἀπαλλάσσουν τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν κατηγορίαν ὅτι δὲν τηρεῖ τὰς ὑποσχέσεις της (χειροκροτήματα). Ὡμίλησεν ὅμως καὶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἠθέλησε νὰ σαφηνίσῃ τὴν διάκρισιν ποὺ ἔκαμε μεταξὺ ἰσχύος καὶ ἐφαρμογῆς μιᾶς συνθήκης. Καὶ εἶπεν ὅτι μεταξὺ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συνθήκης καὶ τῆς ἐφαρμογῆς της ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη διαφόρων μέτρων, εἴτε νομοθετικῶν εἴτε καὶ μή, ἀναγκαίων ὅπως προσαρμοσθῇ ἡ κατάστασις ἑνὸς Κράτους πρὸς τὸ ἐσωτερικόν του δίκαιον εἰς τὴν συνθήκην. Καὶ ἀνέφερε διαφόρους περιπτώσεις, ἀνέφερε τὴν περίπτωσιν τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν, ἡ ὁποία ἔχει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπικυρώσεως τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων διὰ νὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ. Ἀνέφερε μίαν ἄλλην περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Γερμανία, προκειμένου νὰ ἐκχωρήσῃ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ σιδηροδρόμου της, εἶχεν ἀνάγκην ἀλλαγῆς τοῦ συντάγματος.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν πιστεύω τὰ πρακτικὰ νὰ ἀναφέρουν περὶ τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Γερμανίας, διότι οὐδέποτε εἶπον τοιοῦτον πρᾶγμα.

Αλ. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, μὴ ἐξάπτεσθε. Θὰ σᾶς ἐξηγήσω τὸ πρᾶγμα.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν εἶπον περὶ τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Γερμανίας. Θὰ σᾶς εἴπω τί εἶπον. Σεῖς ἑρμηνεύετε οὕτω τὰ πράγματα.

Α. Παπαναστασίου. Εἴπετε ἀορίστως ὅτι ἡ Γερμανία ἠναγκάσθη νὰ μεταρρυθμίσῃ τὸ σύνταγμά της καὶ γνωρίζετε ὅτι προκειμένου περὶ τῶν σιδηροδρόμων της ἠναγκάσθη νὰ μεταρρυθμίσῃ τὸ σύνταγμά της.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν τὸ εἶπον δι' αὐτὸ τὸ εἶπον διὰ τὴν συνθήκην τῶν Βερσαλλιῶν.

Δὲν τὸ εἶπον ἐγώ' τὸ εἴπετε σεῖς.

Α. Παπαναστασίου. Ὑπέθεσα ὅτι εἴχετε ὑπ' ὄψει σας τὴν περίπτωσιν τῶν σιδηροδρόμων, ἡ ὁποία εἶνε καὶ νεωτέρα. Ἀλλ' ἡ περίπτωσις δὲν ἔχει σημασίαν.

Α. Μιχαλακόπουλος Τὸ ἠξεύρω ὅτι δὲν ἔχει σημασίαν.

Α. Παπαναστασίου. Οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει ἡ περίπτωσις. Καὶ ἐξηκολούθησεν ὡς ἑξῆς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήτσως (ἀναγινώσκει): «Καὶ τοῦτο ἀκριβῶς συνέβη εἰς τὴν σύμβασιν τῶν μειονοτήτων, ὁπότε ἔπρεπε νὰ γίνῃ ὁ νόμος τῶν ὁποίων σᾶς ἐμνημόνευσα ἵνα θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν σύμβασιν, ἤδη ἐν διεθνεῖ ἰσχύϊ τελοῦσαν», δηλαδὴ ὁμιλεῖ περὶ ἑνὸς νόμου ὁ ὁποῖος θὰ καθώριζεν ἐσωτερικῶς τὴν διαδικασίαν τῆς προστασίας τῶν μειονοτήτων, νόμου ὅμως ὁ ὁποῖος ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ καὶ χωρὶς Πρωτόκολλον. (Ἐξακολουθεῖ ἀναγινώσκων). «Ἀλλὰ καὶ ὁσάκις δὲν χρειάζεται νόμος, εἶνε λίαν πιθανὸν ὅτι χρειάζεται ἓν Διάταγμα ἐκτελεστικόν, ἐὰν λ. χ. νόμος ἐκύρωσε μίαν σύμβασιν. Καὶ τέλος ὅσοι ἔζησαν καὶ ὅσοι ἐδιάσασαν ἱστορίας διπλωματικὰς τῶν τελευταίων δεκάδων ἐτῶν θὰ εἶδον ὅτι πολλάκις, προκειμένου περὶ διεθνοῦς ὑποχρεώσεως καὶ θέσεως αὐτῆς εἰς ἐφαρμογὴν ὑπό τινος Χώρας, ἐγίνοντο παραστάσεις διπλωματικαὶ κλπ.». Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ κολοσσιαία σύγχυσις καὶ ἡ διαφορά μας μὲ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς μὴ ἐφαρμογῆς μιᾶς συνθήκης ἐκ τῆς ὁποίας προκαλοῦνται παραστάσεις. Τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως πρὸς κύρωσιν ἢ μὴ κύρωσιν θέτει εἰς τὴν αὐτὴν μοῖραν μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Πρωτοκόλλου. Ἀλλ' ὑπάρχει μέγιστον συμφέρον νὰ μὴ παρασταθῇ τὸ Κράτος ἡμῶν ὅτι ἀθετεῖ τὰς ὑποχρεώσεις του, ὅτι δὲν τηρεῖ τὴν ὑπογραφήν του καὶ δι' αὐτὸ ἐπιμένομεν λέγοντες ὅτι τὰ δύο αὐτὰ δὲν ἔχουν σχέσιν. Ὅ,τι ἀφορᾷ

τὴν ἐφαρμογὴν μιᾶς συνθήκης εἶνε ὅλως διάφορον ἀπὸ τὴν νόμιμον κύρωσιν αὐτῆς,ἄνευ τῆς ὁποίαςδὲν δύναται νὰ ἔχῃ αὐτη ἰσχύν. Ἐπιμένομεν ὅτι διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος αὐτὸ τὸ Πρωτόκολλον, διὰ νὰ εἶνε δηλαδὴ πλῆρες, ἔχει ἀνάγκην τῆς ὑπογραφῆς τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως. Καὶ ἐφόσον δὲν ὑπάρχει ἡ ὑπογραφὴ αὐτῆς δὲν γεννᾶται ζήτημα ἐφαρμογῆς, ἀλλ' εἶνε ζήτημα ἰσχύος, εἶνε ζήτημα κύρους τῆς σχετικῆς συμβάσεως. Ἐνῶ λοιπὸν τὸ συμφέρον τῆς Ἑλλάδος ἀπῄτει προκειμένου περὶ μιᾶς συμβάσεως τὴν ὁποίαν ὅλοι πανηγυρικῶς ἀνεγνώρισαν ὀλεθρίαν διὰ τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις συνωμολόγησε τοῦτο, ἀντί, λέγω, προκειμένου περὶ μιᾶς τοιαύτης συμβάσεως ἡ Κυβέρνησις, ἡ προκάτοχος νὰ ἀποκηρύξῃ ἢ τὸν ὑπογράψαντα ἢ τὸν δώσαντα τὴν ἐντολὴν τῆς ὑπογραφῆς, ἀντὶ ἡ δευτέρα Κυβέρνησις ἡ ὁποία ἦλθε, νὰ σπεύσῃ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀποκρουστικήν της γνώμην διὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Πρωτοκόλλου, διὰ νὰμὴ δεσμευθῇ, διὰ νὰ μὴ περιπλεχθῇ ἡ Ἑλλάς, καὶ ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις καὶ ἡ σημερινὴ ἀμέσως ἀναγνωρίζουν τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ καὶ τὸ ἔγκυρον. Δι' αὐτὸ ὁ κ. Πρόεδρος τῆςΚυβερνήσεως ἠναγκάσθη νὰ κάμῃ τὴν ἀκροάσιαν αὐτὴν περὶ ἰσχύος καὶ ἐφαρμογῆς, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο ἡμεῖς νὰ ἀποφασίσωμεν περὶ τῆς ἐφαρμογῆς ἐνῶ ἡμεῖς ἀρνούμεθα σήμερον τὴν ἰσχύν, τὸ κῦρος τοῦ Πρωτοκόλλου (χειροκροτήματα). Ἡ Ἑλλάς, κ. συνάδελφοι, ἔχει μέγιστον συμφέρον νὰ μὴ τολμήσῃ ποτὲ κανεὶς νὰ ἴδῃ ὅτι εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἠθέτησε τὴν ὑπογραφήν της καὶ αὐτὸ δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ εἰς ὃ σημεῖον περιῆλθον τὰ πράγματα παρὰ κατὰ ἕνα τρόπον· ἐὰν ἡ Συνέλευσις δὲν ἐπιδοκιμάσῃ τὴν διαχείρισιν τοῦ ζητήματος ἀπὸ τὴν σημερινὴν Κυβέρνησιν. Ἡ πρώτη Κυβέρνησις ὤφειλε ν' ἀποδοκιμάσῃ τὸν ὑπογράψαντα τὸ Πρωτόκολλον,ἡ δευτέρα, ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις, ὤφειλεν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς νὰ δηλώσῃ ὅτι τὸ Πρωτόκολλον δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν θέλησιν αὐτῆς καὶ ὅτι ἐπ' αὐτοῦ θ' ἀποφασίσῃ ἡ Συνέλευσις. Δυστυχῶς δὲν τὸ ἔπραξεν, ἀλλ' ἐσιώπησεν ἐπὶ μακρὸν καί,ὅταν ὡμίλησεν ὡμίλησε περὶ ἐφαρμογῆς. Δὲν μένει πλέον παρὰ ἡ τελευταία βαθμίς. Ἡ Συνέλευσις, διὰ νὰ μὴ ἐκθέσῃ τὴν Ἑλλάδα, ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ἐπιδοκιμάσῃ τὴν διαχείρισιν τοῦ ζητήματος ἀπὸ τὴν σημερινὴν Κυβέρνησιν. Ἡ εὐθύνη τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ἀκόμη μεγαλυτέρα, ὄχι μόνον διότι, ὡς κατήγγειλεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Κορινθίας συνάδελφος, ὡμίλησε καὶ περὶ δυνατότητος ἐκχωρήσεως ὁμοίων δικαιωμάτων καὶ εἰς ἄλλας ἐθνικότητας,ὄχι μόνον διότι διεξήγαγε διαπραγματεύσεις περὶ ἀτονίας τοῦ Πρωτοκόλλου, ἀλλὰ διότι ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ ὅτι

τὸ Πρωτόκολλον ἀνέτρεπε τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος, ὅπως διεγράφη τὴν τελευταίαν δεκαετίαν. Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδος, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Βαλκανικήν, γνωρίζετε ὅτι στηρίζεται εἰς τὴν μετὰ τῆς Σερβίας συμμαχίαν. Εἷς ἀπὸ τοὺς ὅρους ὄχι τοὺς γραπτοὺς ἀλλὰ τοὺς σιωπηροὺς τῆς συνθήκης ἡμῶν μετὰ τῆς Σερβίας ἦτο καὶ εἶνε, σύμφωνως ἄλλως τε καὶ πρὸς τὴν πραγματικότητα, ὅτι ἐντεῦθεν τῶν ἑλληνικῶν συνόρων δὲν ὑπάρχουσι ξενικαὶ μειονότητες ἀλλὰ καὶ οἱ σλαυόφωνοι καὶ οἱ Μακεδόνες εἶνε Ἕλληνες καὶ ἀντιστρόφως καὶ πρὸς βορρᾶν τῶν ἑλληνικῶν συνόρων, δηλ. εἰς τὴν Σερβίαν, δὲν ὑπάρχουν ἄλλαι μειονότητες παρὰ ὅλοι οἱ σλαυόφωνοι πληθυσμοὶ εἶνε Σέρβοι. Οἱ ἑλληνόφωνοι, ὅπως γνωρίζετε, ἀπεχώρησαν κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὴν Σερβίαν, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἔμειναν δὲν διετήρησαν οὔτε ἐκκλησίαν οὔτε σχολεῖα. Ἦτο μία μνεία ποὺ ἐκάμαμεν χάριν τῶν συμμαχικῶν μας δεσμῶν μὲ τὴν Σερβίαν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Μοὶ ἐπιτρέπετε, κ. συνάδελφε; Θέλετε νὰ εἴπητε τὴν συνθήκην μετὰ τῆς Σερβίας μετὰ τὴν συμμαχίαν;

Α. Παπαναστασίου. Λέγω ὅτι ἡ συνεννόησίς μας, ἡ συμφωνία μας, ἐστηρίζετο καὶ εἰς αὐτό, εἰς συμφωνίαν σιωπηρὰν βέβαια.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἰς τὸ ὅτι δηλ. οὐδεὶς σλαυόφωνος ὑπάρχει ἐν Ἑλλάδι.

Α. Παπαναστασίου. Ὄχι Βουλγαρικὴ μειονότης.

Α. Μιχαλακόπουλος. Τότε πῶς ἐξηγεῖτε τὴν σύμβασιν τὴν ὁποίαν ὑπέγραψεν ὁ κ. Βενιζέλος, ὅπου ὡμίλει περὶ μειονοτήτων;

Α. Παπαναστασίου. Εἶνε γενικὴ ἡ σύμβασις περὶ μειονοτήτων, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐὰν ὑπάρχῃ τοιαύτη συμφωνία τότε ὁ κ. Βενιζέλος δὲν ἤξευρε τί ἔκαμνε.

Π. Ἀραβαντινός. Σεῖς δὲν γνωρίζετε τί ἔκαμνεν.

Α. Παπαναστασίου. Τώρα θὰ σᾶς εἴπω, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, διότι φοβοῦμαι ὅτι πολὺ σπεύδετε. Ὠφείλετε νὰ γνωρίζητε ὅτι τὸ Πρωτόκολλον αὐτὸ ἀνοίγει διάπλατα τὰς θύρας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους εἰς τὰς ξενικὰς προπαγάνδας, ἀποσκοποῦσας εἰς δημιουργίαν ταραχῆς καὶ ἐχθρότητος καὶ ῥήξεως ἐμπολέμου,ἀλλὰ συγχρόνως δίδει ἀφορμὴν πρὸς ὁμοίαν ἐνέργειαν εἰς τὸ ὅμορον Κράτος. Καὶ ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐγνώριζε καὶ δὲν ἐφρόντισεν ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου νὰ τὸν διαφωτίσῃ, ὤφειλε νὰ προσέξῃ ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ ὑπευθύνως ἐκ μέρους τῆς Σερβίας ἐδηλώθη εἰς τὴν Ἑλ-

λάδα ὅτι τὸ Πρωτόκολλον ἀνέτρεπε τὴν βάσιν τῆς συμμαχίας μας, καί, ὅτι ἐὰν δὲν ἠθέλομεν βοηθήσει ἀντιστρόφως τὴν Σερβίαν εἰς τὴν ἀπαρασάλευτον ἰσχὺν τῆς ἀντιλήψεως τῆς παλαιᾶς ὀρθῆς, τότε θὰ ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ στραφῇ καὶ νὰ συνεννοηθῇ μετ' ἄλλων Κρατῶν ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἑλληνικῶν συμφερόντων.

Ι. Λιμπερόπουλος. Ἀπὸ ποῖον διεμηνύθη;

Α. Παπαναστασίου. Εἶπον ὑπὸ ὑπευθύνου μέρους τοῦ ὁμόρου Κράτους.

Τινὲς πληρεξούσιοι. Πότε;

Α. Παπαναστασίου. 15 ἡμέρας πρὸ τῆς καταγγελίας τῆς μετὰ τῆς Σερβίας συμμαχίας.

Π. Ἀραβαντινός. Τὸ ἀρνεῖται αὐτὸ ἡ Κυβέρνησις.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ τὸ ἀρνηθῇ. Ἔχω ἀντίγραφον σχετικοῦ ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον ὑπῆρχεν εἰς τὸν φάκελον τὸν κατατεθέντα πρὸ καιροῦ. Ἀντὶ λοιπὸν μὲ τὴν σοβαρωτάτην αὐτὴν εἰδοποίησιν νὰ σπεύσῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ κάμῃ ὅτι κάμνει σήμερον, νὰ ἀποκρούσῃ δηλ. τὸ πρωτόκολλον καὶ δηλώσῃ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπικυρώσῃ τοῦτο, ἂν δὲν τύχῃ τῆς ἐγκρίσεως τῆς Συνελεύσεως, προέβη εἰς ἐντελῶς ἀστύχους καὶ ἀνεπαρκεῖς δηλώσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἦσαν ἱκαναὶ νὰ ἀποσοβήσουν ὅτι κατόπιν ἔγινε, τὴν καταγγελίαν δηλαδὴ τῆς συνθήκης μετὰ τῆς Σερβίας. Αὐτὴ ἦτο ἡ πρώτη συνέπεια τῆς ἀστόχου, τῆς ἀστοχωτάτης διαχειρίσεως τοῦ ζητήματος ἀπὸ τὴν σημερινὴν Κυβέρνησιν. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, ἂν δὲν ἐπροκάλεπε τὸ πατριαρχικὸν ζήτημα, ἀσφαλῶς ὅμως ἐνεθάρρυνεν ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀπετόλμησαν τὴν δεινοτάτην ὕβριν κατὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ κατὰ τῆς Ἑλλάδος. (Χειροκροτήματα). Δὲν ἤλθεν ἡ στιγμὴ νὰ συζητήσωμεν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς καὶ δὲν εἴχομεν καμμίαν ἐπιθυμίαν νὰ φέρωμεν σήμερον ζήτημα πολιτικόν, ἂν δὲν ἐφοβούμεθα ὅτι αἱ μέχρι τοῦδε ἄστοχοι ἐνέργειαι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συνεχισθοῦν καὶ στοιχίσουν πολὺ ἀκριβότερα εἰς τὸ Κράτος παρ' ὅτι ἐστοίχισαν ἕως τώρα.

Σ. Πεζᾶς. Δὲν εἶνε πλέον ὁ ἴδιος Ὑπουργὸς τώρα.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ὠφελεῖ τίποτε ἡ Ἑλλάς, κ. πληρεξούσιοι, ἐκ σφαλμάτων μελῶν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νὰ ἐκτίθηται καὶ κατηγορῆται ὅτι δὲν τηρεῖ τὴν ὑπογραφήν της· δὲν ὀφείλει τίποτε ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἐκ σφαλμάτων μελῶν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νὰ βλέπῃ διαρρηγνυομένας τὰς συμμαχίας του, νὰ βλέπῃ ταπεινουμένην τὴν Ἐκκλησίαν καὶ προσβαλλόμενον τὸ ἐθνικόν του γόητρον. Δι' αὐτὸ ἀπ' ἀρχῆς ἐπεκρίναμεν τὸν χειρισμὸν τῶν ζητημάτων. Εἶνε

βεβαίως ὁμόθυμος ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν ἀπόρριψιν τοῦ Πρωτοκόλλου, ἀλλὰ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ εἶνε ὁμόθυμος καὶ εἰς τὴν μὴ ἔγκρισιν τῆς διαχειρίσεως τοῦ ζητήματος, ἡ ὁποία σώζει τὴν τιμὴν τῆς Ἑλλάδος (εὖγε, εὖγε, καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Δι' αὐτὸ λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ὑπὸ τὴν κρίσιν ὑμῶν τὴν ἑξῆς πρότασιν (ἀναγινώσκει)... Φυσικὰ ἡ Συνέλευσις θὰ ἀποφασίσῃ κεχωρισμένως ἐπὶ τῶν δύο ζητημάτων· θὰ ἀποφασίσῃ πρῶτον ἐπὶ τῆς μὴ ἀκυρώσεως τοῦ Πρωτοκόλλου καὶ δεύτερον ἐπὶ τῆς ἐγκρίσεως ἢ μὴ ἐγκρίσεως τῆς μέχρι τοῦδε διαχειρίσεως τοῦ ζητήματος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ὅπως ἐν ἀρχῇ εἶπον, τὰ ζητήματα αὐτά, ζητήματα τόσον μεγάλα, ἐκθέτοντα ζωτικὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ τὴν πίστιν τοῦ Κράτους, δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐπηρεάζωνται κατὰ τὴν ἔρευναν αὐτῶν τῶν ἐλατηρίων ἀπὸ βλέψεις κομματικάς. Ἔχομεν ὅλοι ὑπ' ὄψει τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους καὶ διὰ τῆς ἀποφάσεως ἡμῶν ἑνὸς ἑκάστου, κατὰ τὴν συνείδησιν αὐτοῦ θὰ φροντίσωμεν νὰ σώζωμεν καὶ τὰ συμφέροντα καὶ τὴν τιμὴν τῆς Ἑλλάδος. (Χειροκροτήματα).

Κατερχόμενος τοῦ βήματος κατατίθει τὴν κατωθι πρότασιν:

Ἡ Δ' ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὴ Συνέλευσις:

α'. Ἔχουσα ὑπ' ὄψει 1) τὴν ἐν Σέβραις τὴν 10 Αὐγούστου 1920 ὑπογραφεῖσαν συνθήκην περὶ προστασίας μειονοτήτων· 2') τὰς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, δι' ὧν κανονίζεται γενικῶς δι' ὅλα τὰ ἐνδιαφερόμενα Κράτη ὁ τρόπος τῆς ὑπὸ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἀκολουθουμένης διαδικασίας εἰς τὰ ζητήματα τῆς προστασίας τῶν μειονοτήτων καὶ ἐνδιαφερομένη διὰ τὴν παγίωσιν τῆς εἰρήνης καὶ ἀγαθῶν σχέσεων μετὰ τῶν γειτονικῶν Κρατῶν, δὲν συγκατατίθεται εἰς τὴν κύρωσιν τοῦ καθ' ὑπέρβασιν δικαιοδοσίας ἐν Γενεύῃ τὴν 29 Σεπτεμβρίου 1924 ὑπογραφέντος ὑπὸ τοῦ παρὰ τῇ Κοινωνίᾳ τῶν Ἐθνῶν ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλλάδος Πρωτοκόλλου πρὸς προστασίαν τῶν Βουλγαρικῶν μειονοτήτων ἐν Ἑλλάδι.

β') Δὲν ἐγκρίνει τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διαχείρισιν τοῦ ζητήματος τοῦ ἀνωτέρω Πρωτοκόλλου.

Ὁ κ. ***Γ. Χατζόπουλος*** ἀναγινώσκει διαφόρους στατιστικὰς καθ' ἃς ἐπὶ Χιλιὰ Πασᾶ κατὰ Τουρκικὴν στατιστικὴν ὑπῆρχον τῷ 1908 Ἕλληνες Ὀρθόδοξοι 425 χιλιάδες, Βούλγαροι σχισματικοὶ 125 χιλιάδες—ὑπεροχὴ κατὰ 500 χιλιάδας. Κατὰ τοὺς πολέμους τοῦ 1912-1913 ἀνεχώρησαν περὶ τὰς 60 χιλιάδας Βούλγαροι καὶ κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1920 ὑπῆρχον Ἑλληνόφωνοι 430 χιλιάδες, Ἕλληνες Σλαυόφωνοι

130 χιλιάδες, κυμαινόμενοι Σλαυόφωνοι 74 χιλιάδες, ἐξ ὧν ἀνεχώρησαν περὶ τὰς 30 χιλιάδας, λόγῳ τῆς περὶ ἐκουσίας ἀνταλλαγῆς συνθήκης. Σήμερον μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων ὁ πληθυσμὸς ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἑλληνόφωνοι 300 χιλιάδες
Ἕλληνες Σλαυόφωνοι 130 χιλιάδες
Σλαυόφωνοι ἀμφίσβολοι 40 χιλιάδες
Ἑβραῖοι καὶ ξένοι 110 χιλιάδες
Πρόσφυγες γεωργοὶ 450 χιλιάδες
» ἀστοὶ 250 χιλιάδες

Ἐν ὅλῳ 1.300.000, ἤτοι ἡ κυμαινομένη μειονοψηφία εἶνε κάτω τῶν 3 %. Νομίζει ἐν τέλει ὅτι ὑπὲρ τὸ δέον κατεκρίθη ὁ κ. Πολίτης διὰ τὴν πρᾶξιν τοῦ Πρωτοκόλλου. Πιθανὸν νὰ ἐπλανήθη, πιθανὸν νὰ περιεπλάκη, ὅπως ἐπλανήθησαν ἄλλοτε καὶ ὁ Τρικούπης καὶ ὁ Βενιζέλος. Τὸ Πρωτόκολλον ὀφείλει νὰ ἀπορριφθῇ ἐπὶ δικαιολογίᾳ ὅτι μετ' αὐτὸ ἀπεκαλύφθη ἡ Βουλγαρικὴ ὑπουλότης. Καταθέτει συναφῶς πρότασιν ὑπογραφεῖσαν καὶ ὑπὸ 15 ἄλλων Μακεδόνων πληρεξουσίων, δι' ἧς προτείνεται ἡ ἀπόρριψις τοῦ Πρωτοκόλλου.

Ὁ κ. ***Β. Χατζηλίας*** λέγει ὅτι οἱ Ἕλληνες τῆς Μακεδονίας νε σήμερον 90 %, εἰς δὲ τὴν Θράκην ὑπῆρχον 20 χιλιάδες Βούλγαροι, ἐξ ὧν οὐδεὶς θὰ ἀπομείνῃ.

Ἀναφέρει τὰ τοῦ καταρτισμοῦ τῆς μικτῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἑκουσίας ἀνταλλαγῆς, μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τῆς ὁποίας ὁ Βούλγαρος ἀντιπρόσωπος περιήρχετο τὴν Δ. Θράκην συνιστῶν εἰς τοὺς Βουλγάρους νὰ μὴ μεταναστεύσουν, ἀλλὰ νὰ παραμείνουν. Παρὰ ταῦτα ὅμως πάντες οἱ Βούλγαροι ἐδήλωσαν ὅτι θὰ μεταναστεύσουν, διότι χιλιάδες ἐξ αὐτῶν δὲν ἦσαν ἐν τάξει στρατολογικῶς. Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Πρωτοκόλλου μία καὶ μόνον δήλωσις ἀνακλήσεως ἐγένετο ἐκ μέρους ἑνὸς ὁ ὁποῖος βραδύτερον τὴν ἀνεκάλεσε καὶ αὐτός, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ παραμείνῃ ἐφόσον ὁλόκληρον τὸ χωρίον μετενάστευσεν. Εἰς τὴν Μακεδονίαν ἔγιναν 47 ἀνακλήσεις, αἵτινες θὰ ἐξετασθοῦν ὑπὸ τῆς μικτῆς Ἐπιτροπῆς. Μετὰ τὰ γεγονότα τοῦ Τέρλιτζ ἡ μικτὴ Ἐπιτροπὴ διέταξε τὰς ὑποεπιτροπὰς νὰ παύσουν ἀφ' ἑνὸς νὰ δέχωνται δηλώσεις καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐκδίδουν ἀδείας μεταναστεύσεως εἰς ὅσους εἶχον ὑποβάλει σχετικὰς δηλώσεις. Τελευτῶν λέγει ὅτι ἡ Συνέλευσις ὀφείλει τὸ μὲν Πρωτόκολλον ν' ἀπορρίψῃ, εἰς δὲ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην της ὡς χειρισθεῖσαν ἐπιτυχῶς τὸ ζήτημα, οὕτως ὥστε νὰ δεχθοῦν τὰ μέλη τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν τὴν ἄποψίν της περὶ μὴ ισχύος τοῦ Πρωτοκόλλου.

Ὥρα 9 διακόπτεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 10 1)2 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρα 11 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Α. Δενδρινὸς*** ἐκφράζων τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ Πρωτόκολλον θὰ ἀπορριφθῇ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἀποκαλεῖ ἀτόλμους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐπέρριψαν τὴν εὐθύνην τῆς ὑπογραφῆς εἰς ἕνα ὑπάλληλον, ἔστω καὶ ἀνώτατον, ὑπάλληλον ὁ ὁποῖος ἔχει τόσην δρᾶσιν κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ ὁ ὁποῖος μετὰ τοῦ κ. Βενιζέλου συνέγραψε τὸν χάρτην τῆς Μ. Ἑλλάδος. Τοῦτο ἐθεώρησεν ὑποχρέωσίν του νὰ τονίσῃ, διὰ νὰ μὴ φανῇ ὅτι ὅλοι λησμονοῦν τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσφέρουν εἰς τὴν Πατρίδα οἱ ἐξέχοντες ἄνδρες. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Μακεδονίαν, οὐδαμῶς συμμερίζεται τὰ λεχθέντα περὶ κινδύνων κλπ. Ἡ Μακεδονία δὲν κινδυνεύει παρὰ ἀπὸ τοὺς ἐγκαθέτους τῶν κακῶς διαχειρισθέντων τὴν ὑπόθεσιν καὶ τῶν ἐπιδιωκόντων νὰ ἐκμεταλλεύονται τὴν Βαλκανικὴν κεφαλαιοκρατῶν, πρὸς οὓς συμφέρουσιν αἱ ἐν αὐτῇ συρράξεις καὶ οἱ πόλεμοι, τοὺς ὁποίους ὅμως πολέμους ἀπολύτως ἀποκρούουσιν οἱ Λαοί.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ὑπάρχει, κύριοι, ἀρχὴ ὀρθοτέρα καὶ ἐθνικωτέρα τῆς τεθείσης παρὰ τοῦ ἀξιοτίμου πληρεξουσίου ἐκ Μαντινείας, ὅτι τὰ σημερινὰ ζητήματα ὀφείλουν νὰ συζητῶνται ἐν μέσῳ ἠρέμου ἀτμοσφαίρας, ὑπεράνω τοῦ ἐπιπέδου τῶν κομματικῶν ἀγώνων. Ἡ συζήτησις ἐφάνη κατ' ἀρχὰς λαμβάνουσα τὴν κατεύθυνσιν ταύτην· δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ ἀποκρύψωμεν ὅτι ἀτυχῶς ἐν τέλει παρεξέκλινε. Διατελεῖ σήμερον ὁ Ἑλληνισμὸς ὑπὸ τὸ κράτος δικαίας καὶ βαθείας συγκινήσεως ἕνεκα τῆς προσβολῆς τῆς γενομένης ἐναντίον τῶν προαιωνίων παραδόσεων καὶ τοῦ ἱερωτέρου του αἰσθήματος. Ἀκριβῶς διὰ τοῦτο θὰ ἦτο δύσκολον νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ἐπίκλησις πραξικοπήματος, τὸ ὁποῖον ἀπετόλμησαν εἰς τὴν γείτονα Ἐπικράτειαν ἐπωφελούμενοι τῆς εἰρηνικῆς διαθέσεως τῶν Λαῶν, παρασταθῇ δὲ ὅτι ἡ διεθνὴς θέσις τῆς Ἑλλάδος ἐπεδεινώθη ἀπ' ὀλίγων μηνῶν καὶ καταπίπτει ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ. Ἔχω ἀντιθέτως τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ θέσις ἡμῶν ἐμπεδοῦται καὶ ἀνυψοῦται, ἐφόσον παρέρχεται ὁ χρόνος, διὰ τῆς ἐκτιμήσεως ἣν ἐνέπνευσε διὰ τὴν γόνιμον αὐτῆς ἐργασίαν, διὰ τὴν ἀνάκτησιν πάλιν τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν παλαιῶν αὐτῆς φίλων καὶ συμμάχων, καὶ ἐξαίρεται αὕτη καὶ πάλιν εἰς ἕνα ἐκ τῶν ἰσχυροτέρων καὶ σπουδαιοτέρων παραγόντων τῆς νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης. Καὶ αὐτὴ ἡ καταγγελία τῆς συμμαχίας μετὰ τῆς Σερβίας οὐδόλως συνέβαλεν ὅπως μειώσῃ τὴν ὑφισταμένην ἐγκαρδιότητα τῶν σχέσεών μας καὶ

διὰ τῆς ἐνάρξεως τῶν διαπραγματεύσεων μετ' ὀλίγον θὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία ὅπως ἡ συμμαχία ἀνανεωθῇ ἐπὶ νέων καὶ ἐδραιοτέρων βάσεων προσφυεστέρων πρὸς τὰς παρούσας ἀνάγκας.

Ἀλλ' ὑπῆρξε τὸ Πρωτόκολλον, καὶ τὸ Πρωτόκολλον ὑπῆρξε λάθος, λάθος ὅμως εὐτυχῶς ὄχι ἀνεπανόρθωτον. Δὲν γνωρίζω ποῖοι λόγοι ἀκριβῶς τὸ ὑπηγόρευσαν, ἀλλ' ὑπῆρξεν ἔμπνευσις καλῆς πίστεως, ἔμπνευσις ὅμως πάντως ἀτυχής. Ἔγραψα κατ' ἐπανάληψιν ὅτι, παρευρισκόμενος καὶ ἐγὼ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ π. ἔτους εἰς τὴν Γενεύην, συνετέλεσα καίπερ στερούμενος ἐπισήμου ἰδιότητος διὰ τῶν ὁδηγιῶν μου εἰς τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Πρωτοκόλλου. Δὲν διέψευστα τὴν εἰδησιν ταύτην, διότι ἔχω πρὸ πολλοῦ πεισθῇ ὅτι αἱ διαψεύσεις εἰς οὐδὲν ὠφελοῦν, ὅταν πρόκειται μάλιστα περὶ πληροφοριῶν ἀβασίμων. Εἶνε ὅμως γεγονὸς ὅτι οὔτε εἰς τὴν Γενεύην εὑρισκόμην τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον, οὐδὲ μακρόθεν ἀνεμίχθην εἰς τὸ ἔργον τῆς ἑλληνικῆς ἀποστολῆς, οὔτε ἰδέαν τινὰ τοῦ Πρωτοκόλλου εἶχον καὶ γνώσιν αὐτοῦ ἔλαβον ὅμοῦ μετὰ τοῦ ἄλλου κόσμου διὰ τῶν ἐφημερίδων ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, τῆς καταγγελίας τῆς συμμαχίας ἢ ὀλίγον ἴσως πρὸ αὐτῆς. Καὶ ἀφ' ἧς ἔλαβον γνῶσιν τοῦ Πρωτοκόλλου ἐτύγχανα περὶ αὐτοῦ τὴν γνώμην τὴν ὁποίαν ἔκτοτε δὲν μετέβαλον, διότι ἀδύνατον θὰ ἦτο νὰ ἀνεύρω καὶ ἐγὼ οἱανδήποτε αὐτοῦ δικαιολογίαν. Κρατεῖ εἰς τὴν Χώραν ταύτην ἓν πραγματικὸν καθεστὼς παρέχον πᾶσαν ἀσφάλειαν διὰ τὸν σεβασμὸν τῶν δικαιωμάτων τῶν μειονοτήτων. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Βουλγαρίας ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ πρωτοκόλλου ἀνέφερε δύο περιπτώσεις αἱ ὁποῖαι καταδεικνύουν τὸ πνεῦμα τῆς ἀπολύτου ἰσότητος καὶ ἀνεξικακίας τὸ διέπον τὴν Χώραν ταύτην. Ἀνέφερε τὴν περίπτωσιν τῶν γνωστῶν ἐκείνων χωρικῶν τῆς Δ. Θράκης, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν ἰδίαν του ὁμολογίαν εἶχον διοργανώσει ἐπίθεσιν ἐναντίον τῶν νώτων τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1923 εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἕβρου καὶ εἶχον ἐκτοπισθῇ ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν Ἀρχῶν ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου. Καὶ ὅμως τοὺς οὕτως ἐπιβουλευθέντας τὴν ὑπόστασιν τοῦ Κράτους ἐσπεύσαμεν νὰ περιθάλψωμεν καλύτερον καὶ τῶν ὁμογενῶν ἡμῶν πρόσφυγων καὶ νὰ ἀποκαταστήσωμεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἑστίας των, παρελθόντος τοῦ κινδύνου, καὶ νὰ παράσχωμεν εἰς αὐτοὺς πᾶσαν ἀνόρθωσιν τῶν ζημιῶν τὰς ὁποίας ὑπέστησαν διὰ τῆς μεταναστεύσεως. Ἡ ἑτέρα περίπτωσις συνδέεται πρὸς τὸ ὀλέθριον ἐπεισόδιον τοῦ Τέρλιτς. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ Ἑλλὰς δὲν ἐσκέφθη νὰ ἀποκρύψῃ τὸ ἔγκλημα ἢ νὰ μειώσῃ τὴν σημασίαν του· οὐδὲν ἐσκέφθη κἂν νὰ ἀμυνθῇ ἐναντίον τῶν προσπαθειῶν τῶν Βουλγάρων πρακτόρων ἵνα ἐξογκώσουν τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐπεισοδίου, ἀλλ' ἔσπευσεν ἀ-

νεπιφυλάκτως νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἐνοχὴν τῶν ἰδίων της ὀργάνων, ὅταν ἡ ἐνοχὴ ἀπεδείχθη, καὶ νὰ καταδιώξῃ τοὺς ἐνόχους καὶ νὰ ἐπιζητήσῃ καὶ ἐπιτύχῃ τὴν ἐπιβολὴν εἰς αὐτοὺς παραδειγματικῆς καὶ ἀμειλίκτου τιμωρίας. Ὑπὸ τοιοῦτον πραγματικὸν καθεστὼς διέβιουν ἐν Ἑλλάδι αἱ μειονότητες.

Ἀλλ' ὑπῆρχεν ἐπίσης καὶ ἓν ὁλόκληρον σύστημα νομικὸν καθιερούμενον ὄχι μόνον διὰ τῶν γενικῶν περὶ εἰρήνης συνθηκῶν, ἀλλὰ καὶ δι' εἰδικῆς συμβάσεως ἀναγραφούσης ἐν λεπτομερείᾳ τὴν διαδικασίαν καὶ τὰς κυρώσεις διὰ τὴν προστασίαν τῶν μειονοτήτων, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Κατόπιν ὅλων αὐτῶν γεννᾶται ἡ ἀπορία· ποῖος λόγος συνέτρεξε διὰ νὰ ζητηθῇ παρὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐξαιρετικῶς παρ' αὐτῆς καὶ μόνης ἡ παροχὴ νέων προσθέτων ἐγγυήσεων, αἱ ὁποῖαι θίγουν καιρίως τὴν ἐθνικὴν κυριαρχίαν; Διότι εἶνε ἀναμφισβήτητος ἡμῶν ὡς Ἔθνους ἐλευθέρου καὶ ἀνεξαρτήτου, διὰ τῆς ἀναμίξεως ὑπαλλήλων ξένων εἰς ὑποθέσεις ἀναγομένας καθαρῶς εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου, διὰ τῆς ἱδρύσεως πρὸ παντὸς ἑνὸς μονίμου ἐκτελεστικοῦ ὀργάνου, διεθνοῦς χαρακτῆρος, τὸ ὁποῖον, ἐὰν ἤθελε λειτουργήσει, ἤθελεν ὑποβάλει ὑπὸ τὸν ἄμεσον αὐτοῦ ἔλεγχον ὅλην τὴν ἐσωτερικὴν ἡμῶν διοίκησιν εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Θράκην. Ἀντεστρατεύετο ἀκόμη τὸ Πρωτόκολλον πρὸς τὴν πολιτικὴν τῆς Βαλκανικῆς εἰρηνεύσεως, τὴν χαραχθεῖσαν παρὰ τῶν συμμάχων εὐθὺς μετὰ τὸν πόλεμον. Ἐκφανσις τῆς πολιτικῆς ταύτης ὑπῆρξεν ἡ σύμβασις περὶ ἀμοιβαίας ἑλληνοβουλγαρικῆς μεταναστεύσεως τῆς ὁποίας τοσάκις ἐγένετο μνεία κατὰ τὴν συζήτησιν. Εἶνε ἀδιάφορον τῇ εἰσηγήσει τίνος ὑπεγράφη ἡ σύμβασις αὕτη. Εἶνε γεγονὸς ὅτι δὲν προῆλθεν ἐκ τῆς θελήσεως τῶν κληθέντων ἀλλ' ὅτι ἐπεβλήθη εἰς αὐτοὺς ὡς ἀνάγκη ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῆς διαγραφείσης πολιτικῆς. Εἶχε κατανοηθῇ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὅτι, διὰ νὰ λείψουν αἱ προστριβαὶ καὶ αἱ συγχρούσεις μεταξὺ τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν καὶ ἰδιαιτέρως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας, δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο τελεσφορώτερον μέτρον πλὴν ἑνός, τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ἐθνολογικῆς ὁμοιογενείας τῶν δύο τούτων Χωρῶν διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως ὅλων ἐκείνων τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα ἐχρησίμευσαν κατὰ τὸ παρελθὸν ὡςἐ στία ταραχῶν καὶ συρράξεων. Καὶ δὲν ἐξώθησταν τὴν πολιτικὴν ταύτην αἱ Δυνάμεις μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ ἐπιβάλουν τὴν ὑποχρεωτικὴν τῶν πληθυσμῶν ἀνταλλαγήν, ἀλλ' ἔλαβον πᾶσαν μέριμναν ὅπως διευκολύνουν τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν ἀθρωοτέραν ἔξοδον τῶν ἑτερογενῶν στοιχείων ἐκ τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Βουλγαρίαν καὶ τἀνάπαλιν. Παρὰ τὸν συμβουλευτικὸν τύπον

τὸν ὁποῖον κατ' ἐπίφασιν ἡ σύμπραξις τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν διὰ τοῦ Πρωτοκόλλου φέρει, ἡ ἑλληνικὴ κυριαρχία κατελύετο ἀπέναντι μιᾶς καὶ μόνης μειονότητος, τῆς Σλαυϊκῆς.

Ἅμεσον ἐκ τούτου ἀποτέλεσμα ἤθελεν ἐπέλθει, αἱ Βουλγαρικαὶ Ὀργανώσεις νὰ καταβάλουν πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς διατήρησιν τῶν φυλετικῶν πυρήνων, τῶν ὑφισταμένων ἤδη εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ πολλαπλασιασμόν, εἰ δυνατόν, αὐτῶν διὰ τῆς παλιννοστήσεως ὅλων ἐκείνων τῶν Βουλγαροφώνων οἱ ὁποῖοι ἀπεδήμησαν ἐκεῖθεν τὴν τελευταίαν 25)ετίαν, ἀπὸ τοῦ 1900 καὶ ἐντεῦθεν.

Δηότι καὶ περὶ αὐτοῦ, ὡς γνωρίζετε, ὑπάρχει πρὸ πολλοῦ ἀξίωσις τῆς Βουλγαρίας, τῆς ὁποίας δὲν ἀπέστη αὐτὴ μέχρι σήμερον. Εἶνε περιττὸν νὰ λεχθῇ ποῦ ἤθελε μᾶς ὁδηγήσει εὐθέως κατάστασις ὑπὸ τοιούτους ἐξελισσομένη ὅρους. Θὰ παρέμενον ἐπί τινα χρόνον ἐν ἀναβρασμῷ τὰ πνεύματα καὶ ἐν ἐπιφυλακῇ αἱ δυνάμεις ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν, δὲν θὰ παρῆρχετο ὅμως πολὺς χρόνος καὶ τὸν πόλεμον τὸν ἀκήρυκτον ἤθελεν ἐπακολουθήσει ὁ πόλεμος ὁ ἀπροκάλυπτος μεταξὺ τῶν δύο Χωρῶν. Τὸ Πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ἀπέρρευσε—δὲν ἀμφιβάλλομεν περὶ τούτου—ἐκ τῆς ἀγαθῆς προθέσεως πρὸς πρόληψιν τῶν πολέμων, θὰ ἀπέβαινε πρᾶξις μοιραία διὰ τὴν εἰρήνην. Διὰ τοῦτο καὶ ἐξεδηλώθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐμφύτως τὸ αἴσθημα τοῦ Ἔθνους ἐν τῇ κρίσει τοῦ περὶ τοῦ Πρωτοκόλλου, διὰ τοῦτο δὲ δύναμαι νὰ εἰπω ὅτι καὶ ἑνότης διεπιστώθη ἀπόψεων μεταξὺ ὅλων τῶν πολιτικῶν παραγόντων τῆς Χώρας, ἑνότης ἀπόψεων κατὰ βάσιν τοὐλάχιστον, δηότι διαφοραὶ ἄλλαι προέκυψαν καὶ ἀπόδειξις ἡ σημερινὴ συζήτησις. Αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων εἶνε ὑπόχρεως νὰ ἐξωτερικεύσῃ μετὰ πάσης ἐπιφυλάξεως τὰς ἀπόψεις της καὶ νὰ προχωρῇ μετὰ πάσης περισκέψεως εἰς τὰς ἐνεργείας της, αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐδίστασε νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν περὶ τοῦ Πρωτοκόλλου γνώμην της. Θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ μὴ παρακολουθήσω ὅλας ἐκείνας τὰς λεπτολογίας τὰς ἐκτεθείσας πρὸ ὀλίγου περὶ τῆς ἐννοίας τῶν κυβερνητικῶν δηλώσεων. Τὰ πολιτικὰ ζητήματα δὲν λύονται ἐπὶ τῇ βάσει ἐξεζητημένων ὀνυχίσεων. Αἱ δηλώ ἐς τῆς Κυβερνήσεως μίαν εἶχον σαφῆ ἀπολύτως ἔννοιαν: ὅτι τὸ Πρωτόκολλον τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ τύχῃ κυρώσεως καὶ ἐπομένως ἐφαρμογῆς. Ἦσαν πασίγνωστα τὰ αἰσθήματα τῆς Συνελεύσεως ἀπέναντι τοῦ Πρωτοκόλλου καὶ ἐμφανεῖς αἱ διαθέσεις αὐτῆς, ὥστε ὅτε ἔλεγεν ἡ Κυβέρνησις ὅτι τὸ Πρωτόκολλον δὲν θὰ ἐφημόζετο πρὶν ἢ εἰσαχθῇ ἐνώπιον ἡμῶν καὶ πρὶν ἢ ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτοῦ ἡ Συνέλευσις νὰ γνωρίζῃ καὶ τὴν ἀσφαλῆ

αὐτοῦ καταδίκην. Παρηκολούθησα ἐπισταμένως τὰς συζητήσεις καὶ λόγῳ τῆς σπουδαιότητος τοῦ θέματος καὶ λόγῳ τῆς εἰδικότητος πολλῶν ἐκ τῶν κ. κ. συναδέλφων, οἱ ὁποῖοι ὡμίλησαν ἐπ' αὐτοῦ. Τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐτέθη ὑπ' ὄψιν ἡμῶν εἶνε ζήτημα διφυές, εἶνε ζήτημα ἐθνικὸν ἅμα καὶ πολιτικόν. Ἡ τύχη τοῦ Πρωτοκόλλου ἀφ' ἑνός, ἡ τύχη τῆς Κυβερνήσεως ἀφ' ἑτέρου. Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ἀπερίφραστος ὅτι μετ' εὐφραδείας καὶ ἐγκρηματολογίας ἄδρας, ἀξίας πάσης ἐξάρσεως, κατηνέχθησαν ὑπὸ τῶν συναδέλφων τὰ τελευταῖα πλήγματα ἐναντίον τοῦ Πρωτοκόλλου. Ἀλλ' ὀφείλω νὰ προσθέσω ὅτι τὸ Πρωτόκολλον εἶχεν ἤδη καταπέσει νεκρὸν ἀφ' ἧς ἐγνώσθη τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν ἀκάθεκτον ὁρμὴν τῆς ἐθνικῆς πνοῆς. Ἡ ἀνάλυσις ἣν ὑπεβλήθη ἔγινεν εἰς οὐδὲν ἄλλο ἐχρησίμευσεν εἰμὴ εἰς τὸ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν ἀκρίβειαν τῆς λαϊκῆς διαισθήσεως.

Ἀλλὰ ποῖαι ὑπῆρξαν αἱ βάσεις τοῦ ἐλέγχου τοῦ ἀσκηθέντος ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως; Ποῖαι ὑπῆρξαν αἱ πράξεις καὶ ποῖαι αἱ παραλείψεις αἱ ὁποῖαι ἀπεδόθησαν εἰς αὐτήν, πράξεις καὶ παραλείψεις δυνάμεναι νὰ ἐπισύρουν τὴν καταδίκην της παρὰ τῆς Συνελεύσεως, παρὰ τὴν συνδρομὴν δύο γεγονότων, ἀναμφισβητήτων, τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις δὲν ὑπέγραψε τὸ Πρωτόκολλον, καὶ τοῦ ἄλλου ὅτι δὲν συνέστησε τὴν κύρωσιν καὶ αὐτοῦ; Τὰ κεφάλαια τῆς κατηγορίας ὑπῆρξαν δύο. Παρατηρήσεις διετυπώθησαν πλείσται ὅσαι, ἀλλὰ θὰ ἦτο περιττὸν νὰ ἀσχοληθῶ ἐπ' αὐτῶν. Τὸ πρῶτον κεφάλαιον εἶνε ὅτι ἡ Κυβέρνησις παρέλειψε νὰ συστήσῃ τὴν ἄμεσον τοῦ Πρωτοκόλλου καταψήφισιν, καὶ τὸ δεύτερον ὅτι ὑπέβαλεν ἐνώπιον ἡμῶν ἐσφαλμένην βάσιν ἀποκηρύξεως.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν συνέστησε τὴν ἄμεσον τοῦ Πρωτοκόλλου ἀποκήρυξιν. Καὶ κατακρίνεται διὰ τοῦτο ὡς προκαλέσασα τὴν χαλάρωσιν τῆς μεταναστευτικῆς κινήσεως πρὸς τὴν Βουλγαρίαν. Δὲν ἔχω ὑπ' ὄψει μου ἐπίσημα δεδομένα ἵνα πιστοποιήσω ἢ ἀνασκευάσω τὴν ἀκρίβειαν τῆς πληροφορίας. Ἐνθυμοῦμαι ὅμως ἕτερον γεγονός, τὸ ὁποῖον θεωρῶ χαρακτηριστικὸν ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνεκηρύχθη τὸ ζήτημα τοῦ πρωτοκόλλου πρὸ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν, εἶχον παρασχεθῇ μετ' αὐθεντικότητος μὴ ἐπιδεχομένης ἀντιρρήσεις ἡ πληροφορία ἐκ μέρους τῆς πτέρυγος ἐκείνης ὅτι εἰς τὸ Σιδηρόκαστρον μόνον τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας εἶχον ὑποβληθῇ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας πλέον τῶν 300 ἀνακλήσεις δηλώσεων μεταναστεύσεως. Καὶ ἤκουσα πρὸ ὀλίγου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπισήμων δεδομένων ὅτι ὄχι μόνον εἰς τὸ Σιδηρόκαστρον ἀλλ' εἰς ὁλόκληρον τὴν

Ηράκην ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναλήψεων καθ' ὅλον τὸ διαρρεῦσαν διάστημα μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1924 – ὁπότε ἔληγεν ἡ τεταγμένη προθεσμία ὑποβολῆς τῶν δηλώσεων—ὑπῆρξεν ἐλάχιστον, οὐχὶ ἀνώτερον τῶν 50.

Α. Μιχαλακόπουλος 49 διὰ τὴν ἀκρίβειαν.

Γ. Καφαντάρης. Ἀνέφερα τὸ γεγονὸς τοῦτο, ἵνα καταδείξω μετὰ πόσης δυσπιστίας πρέπει νὰ τείνωμεν οὖς καὶ εὐήκοον εἰς πληροφορίας ἀνευθύνους ὅσον καὶ ἂν εἶνε ἀνύποπτος ἡ ἀξιοπιστία ἐκείνων οἱ ὁποῖοι μεταδίδουν ταύτας. Πληροφορίαι ἀνεύθυνοι παρεσχέθησαν καὶ κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην, πληροφορίαι αἱ ὁποῖαι συνεζητήθησαν θορυβωδέστερον. Ἐλέχθη ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἀγνοῶ διὰ ποίας ἐνεργείας, προέβη εἰς ἔγγραφον τοῦ Πρωτοκόλλου ἀναγνώρισιν. Ἡ Συνέλευσις ἔχει ὑπ' ὄψει της ἐπισήμους δηλώσεις ἐνδεικνυούσας ἀντιθέτους προθέσεις καὶ πιστοποιούσας ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδέποτε ἐσκέφθη νὰ ἀμφισβητήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς Συνελεύσεως πρὸς κύρωσιν ἢ ἀποκήρυξιν τοῦ Πρωτοκόλλου, καὶ ὑπέδειξε σαφῶς ὅτι καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν της γνώμην ἡ σύμβασις τῆς Γενεύης δὲν ἠδύνατο νὰ τύχῃ κυρώσεως. Οἱ προτείναντες ὅμως τὴν ἀναβολὴν δὲν ἀπέκλειον προδήλως καὶ τὴν πιθανότητα μιᾶς τινος ἐλαττώσεως τῶν δηλώσεων τῆς μεταναστεύσεως. Γενικώτεραι ἀπόψεις ἐπεκράτησαν παρ' αὐτοῖς, ῥιζικώτερον ἐξυπηρετοῦσαι τὸ κοινὸν συμφέρον.

Ἀντελαμβάνοντο ὅτι διὰ μιᾶς ἀποτόμου ἀποφάσεως ἠθέλομεν διατρέξει τὸν κίνδυνον νὰ ἰδωμεν διαμορφουμένην εἰς βάρος ἡμῶν ἀτμόσφαιραν βαρείαν, νὰ ἰδωμεν σχηματιζομένην τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἀποστερεῖ τῆς ὀφειλομένης προστασίας τὰς μειοψηφίας, μὲ τὸν τελικὸν ἴσως σκοπὸν τῆς ῥιζικῆς αὐτῶν ἀποβολῆς ἔξω τῶν ὁρίων της. Δημιουργουμένης τῆς προκαταλήψεως ταύτης δὲν ἠξεύρω ἂν ἠθέλομεν δυνηθῆ νὰ τὴν ἀνατρέψωμεν ἐκ τῶν ὑστέρων ὁσασδήποτε καὶ ἂν ἠθέλομεν καταβάλει ἀπεγνωσμένας προσπαθείας. Ἀντιστέτως διὰ μιᾶς ἐγκαίρου καὶ καταλλήλου διαφωτίσεως καὶ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καὶ τῶν Κυβερνήσεων καὶ τῆς δημοσίας τοῦ ἐξωτερικοῦ γνώμης οὐδεμία θὰ ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι πάντες θὰ ἐπείθοντο ἐπὶ τῆς βασιμότητος τῶν λόγων οἱ ὁποῖοι περιήγαγον τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀκυρώσῃ, ἐν τῷ δικαιώματι τὸ ὁποῖον εἶχε, πρᾶξιν ἡ ὁποία ἔθιγε τὰ ἴδια συμφέροντα καὶ ἦτο ἐπικίνδυνος διὰ τὴν εἰρήνην. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ τηρηθεῖσα πολιτικὴ δὲν ἀπέβη ἄκαρπος. Οἱ διεθνεῖς παράγοντες διατελοῦν σήμερον ἐν γνώσει τοῦ ζητήματος καὶ θὰ ἦτο ἀσυγχώρητος ἡ Κυβέρνησις, ἂν, ῥυμουλκουμένη ὑπὸ τῆς δημοσίας γνώμης, ἤθελε παραλείψει νὰ λάβῃ ὅλας τὰς ἀναγ-

καίας προφυλάξεις αἱ ὁποῖαι θὰ μᾶς ἐξησφάλιζον ἐξ ἐνδεχομένων δυσαρέστων ἐκπλήξεων. Τὸ δεύτερον κεφάλαιον τῆς κατηγορίας ἀνάγεται εἰς τὴν βάσιν ἐφ' ἧς ἡ Κυβέρνησις ἠθέλησε νὰ στηρίξῃ τὴν ἀποκήρυξιν τοῦ Πρωτοκόλλου. Καὶ ὑπῆρξεν ἁπλῆ ἡ βάσις αὕτη, ὅτι ἡ Ἑλλὰς θεωρεῖ τὸ Πρωτόκολλον ὡς σταθμὸν ἐπικίνδυνον διὰ τὴν ἐσωτερικὴν τῆς Χώρας γαλήνην καὶ διὰ τὴν εἰρήνην γενικῶς. Τὴν ἄποψιν ταύτην ἐνίσχυσεν ἡ παρερμηνεία τοῦ Πρωτοκόλλου ἐκ μέρους τῆς ὁμόρου Ἐπικρατείας, τείνουσα εἰς τὴν δημιουργίαν βάσεως πρὸς ἐπεμβάσεις εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ δημιουργίαν ὀνηνεκῶν ἐν αὐτῇ σάλων. Ἀπέναντι τῆς ἁπλῆς ταύτης βάσεως περιεχούσης οὐσιαστικὰς ἀληθείας καὶ διαπιστούσης τὴν εἰλικρίνειαν ἡμῶν καὶ τὴν ὑστεροβουλίαν τῶν ἄλλων ποία ἑτέρα ἀντετάχθη ἐκ μέρους τῶν συναδέλφων οἱ ὁποῖοι ὡμίλησαν; Ἀλλ' ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος ἐκ Κορινθίας ὑπεστήριξεν ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐγκλεισθῶμεν ἐντὸς τῶν ἀσφυκτικῶν τοπικῶν ὁρίων καὶ νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ Πρωτόκολλον τοῦτο ἦτο ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρον λόγῳ τῆς περιληφθείσης ῥήτρας περὶ ἀμέσου αὐτοῦ ἰσχύος καὶ ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ ῥήτρα αὕτη ἄκυρος καθ' ἑαυτὴν καθιστᾷ καὶ ὅλον τὸ Πρωτόκολλον ἄκυρον. Ἂν τοιαύτη θεωρία ἤθελεν ὑποστηριχθῆ, κύριοι, πρακειμένου περὶ ὑποθέσεων ἀναγομένων εἰς τὰ στενὰ ὅρια τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, θὰ ἔλεγον καὶ πάλιν ὅτι ἡ νομικὴ ἀρχὴ ἡ ὑποστηριζομένη δὲν εἶνε ἀκριβής, διότι καὶ ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ ὅρος τις ἀνίσχυρος ἢ ἄκυρος δὲν καθιστᾷ καὶ ὁλόκληρον τὴν πρᾶξιν ἄκυρον. Ἀλλ' ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ ὑποστηριχθῇ προκειμένου περὶ πράξεων ἀτομικῶν, θὰ ἦτο ἀληθῶς ἀκατανόητον προκειμένου περὶ συνθηκῶν καὶ διεθνῶν ἐν γένει συμφωνιῶν. Τίς θὰ ἠδύνατο νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι συμφωνία ἐκ τῶν ὁποίων κρίνεται ἡ τύχη τῶν Λαῶν καὶ τῶν ὁποίων ἡ ὑπογραφὴ ἐμπνέεται ἐκ τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῆς ἀνθρωπότητος δύναται νὰ καταπέσωσιν ἐκ βάθρων μόνον καὶ μόνον διότι συνέπεσε νὰ παρεισφρήσῃ ἐν αὐταῖς μία ῥήτρα ἄκυρος;

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ὑπεστήριξε κανεὶς τέτοια πράγματα.

Γ. Καφαντάρης. Τὸ ὑπεστήριξεν ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος Κορινθίας, ἀλλ' εἶνε προφανῶς σαθρὰ ἡ βάσις ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστηρίχθη καὶ δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς ἀπασχολήσω. Ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος ἐκ Μαντινείας ἔθεσεν ἐπὶ ἄλλου ἐδάφους τὸν ἰσχυρισμόν. Εἶπε δηλαδὴ ὅτι θὰ ἔπρεπεν ἡ Συνέλευσις νὰ θεωρήσῃ ἄκυρον τὴν πρᾶξιν, διότι διατηρεῖ πρὸ τὴν ῥήτραν τῆς ἀμέσου ἐφαρμογῆς ἀκέραιον τὸ δικαίωμα τῆς ἀποχωρήσεως.

Α. Παπαναστασίου. Οὔτε αὐτὸ εἶπον.

Γ. Καφαντάρης. Λύτὸ εἶπετε· διατηρεῖ ἀκέραιον τὸ δικαίωμα τῆς ἀπορρίψεως καὶ ἐπομένως ἡ πρᾶξις εἶνε ἄκυρος.

Α. Παπαναστασίου. Θέλετε νὰ σᾶς εἴπω τί εἶπα; Ὅτι τὸ Πρωτόκολλον, ἡ σύμβασις αὕτη, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἰσχὺν καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ κῦρος, ἂν δὲν τύχῃ τῆς κυρώσεως τῆς Συνελεύσεως. Ἡ μία ὄψις. Εἶπον ὅμως καὶ τὴν οὐσιαστικήν ὄψιν.

Γ. Καφαντάρης. Ἂς ἀφήσωμεν τὴν οὐσιαστικήν.

Α. Παπαναστασίου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τυπικὴν εἶτον αὐτό.

Γ. Καφαντάρης. Λύτὸ ἀνέφερα καὶ ἐγὼ ὡς λεχθέν, ὅτι τὸ Πρωτόκολλον εἶνε ἄκυρον, διότι ἔχει ἡ Συνέλευσις τὸ δικαίωμα τῆς ἀπορρίψεως.

Α. Παπαναστασίου. Εἶπον ὅτι ἡ σχετικὴ σύμβασις δὲν εἶνε πλήρης, ὅπως λέγουν οἱ νομικοί, ἐφόσον δὲν ἔχει τὴν κύρωσιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας.

Γ. Καφαντάρης. Ἄλλο πλήρης καὶ ἄλλο ἄκυρος.

Α. Παπαναστασίου. Εἶπα ὅτι δὲν εἶνε πλήρης καὶ ἔψεξα τὴν Κυβέρνησιν, διότι ἔδωκεν ἄλλον δρόμον εἰς τὸ ζήτημα καὶ περιέπλεξε τὰ ζητήματα.

Γ. Καφαντάρης. Ἔχει καλῶς. Ἐὰν ἡ ἔκφρασις ὑπῆρξε πλημμελής, ἡ ἔννοια ὑπῆρξεν ἀκριβής. Εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι οὐδεμία ῥήτρα εἶνε ἱκανὴ νὰ περιγράψῃ τὰ δικαιώματα τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας.

Α. Παπαναστασίου. Θέλετε νὰ μὲ παραστήσητε ὅτι ἐγὼ ἐπέμεινα νὰ κηρύξωμεν τὸ Πρωτόκολλον ἄκυρον. Ἐγὼ εἶπα νὰ μὴ τὸ κυρώσωμεν. Ὑπάρχει κολοσσιαία διαφορά.

Γ. Καφαντάρης. Σᾶς εἶπον ὅτι ὑπεστηρίχθη παρ' ὑμῶν ἡ βάσις ἀκυρότητος τοῦ Πρωτοκόλλου διὰ νὰ μὴ περιέλθῃ εἰς ἀντίθεσιν ἡ Συνέλευσις μετὰ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καὶ οἱ λόγοι τῆς ἀκυρότητος ἐξετέθησαν ἐκ μέρους τοῦ πληρεξουσίου ἐκ Κορινθίας καὶ ἐκ μέρους ὑμῶν. Σήμερον περιωρίσθητε ἰσχυρισθέντες ὅτι ἡ Συνέλευσις ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς μὴ κυρώσεως, τῆς ἀπορρίψεως καὶ εἴμεθα ἐπὶ τούτου σύμφωνοι. Τὸ δικαίωμα τῆς Συνελεύσεως παραμένει ἀπαραμείωτον, διότι οἱαδήποτε ῥήτρα τεθεῖσα ἐν τῷ Πρωτοκόλλῳ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ περιγράψῃ δικαιώματα συμφώνως πρὸς τὴν βάσιν τοῦ πολιτεύματος ἡμῶν.

Α. Παπαναστασίου. Λύτὸ τὸ ἀνεγνωρίσατε, ἀλλὰ κατόπιν ἀγώνων ὑμῶν. Εἶνε ἀληθές, κύριοι πληρεξούσιοι, ὅτι κατὰ τὴν

μεταπολεμικὴν περίοδον εἰς ὅλας τὰς γενομένας συμφωνίας καὶ συνθήκας προσετέθη ὁ ὅρος τῆς κυρώσεως τῶν συμφωνιῶν τούτων παρὰ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας. Ἀλλ' εἶνε ἐπίσης βέβαιον ὅτι κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους ὑπῆρχον διεθνεῖς πράξεις αἱ ὁποῖαι οὐδεμίαν ἐπροσδύοντο μνείαν τοῦ ὅρου τῆς κυρώσεως καὶ ἄλλαι αἱ ὁποῖαι περιεῖχον ῥήτραν ἀνάλογον πρὸς ἐκείνην τὴν ὁποίαν περιέχει καὶ τὸ συζητούμενον Πρωτόκολλον. Καὶ ἐφ' ὅλων τῶν περιπτώσεων τούτων ὁμοφώνως καὶ ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ ἐν τῇ πράξει εἶχεν ἐπικρατήσει ἡ ἀρχὴ ὅτι ἐξυπακούεται ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ ὅρος τῆς κυρώσεως καὶ ὅτι ἄνευ αὐτῆς οὐδεμία τοιαύτη πρᾶξις δύναται νὰ θεωρηθῇ πλήρης. Δὲν εἶνε ἀπόρροια τῶν ἀγώνων τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου ἡ ἀναγνώρισις τῆς θεωρίας ταύτης καὶ ἡ ἐφαρμογή της παρ' ὅλων τῶν Κρατῶν.

Α. Παπαναστασίου. Διατί ἡ Κυβέρνησις δὲν τὸ ἐθήλου ἀμέσως;

Γ. Καφαντάρης. Θὰ σᾶς εἴπω καὶ διὰ τὸ ἀμέσως. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ προχωρήσω. Ὑπάρχει περὶ αὐτοῦ παγία κοινὴ ἀντίληψις καὶ ὅπου ὑπάρχει τοιαύτη αἱ δηλώσεις περιττεύουν καὶ οὐδὲν προσθέτουν. Τίς ἠμφεσβήτησε τὴν ἀρχὴν τῆς κυρώσεως, ἀφοῦ ἀνεγνωρίσθη αὕτη καὶ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀκόμη, ἡ ὁποία πάν συμφέρον θὰ εἶχε νὰ διαφισβητήσῃ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς; Θὰ εἶνε περιεργος ἡ δήλωσις περὶ πραγμάτων ἐφ' ὧν πάντες συμφωνοῦν, περιλαμβανομένων εἰς οἱανδήποτε ἐγχειρίδιον διεθνοῦς δικαίου.

Ἂν δὲν ἔσπευσεν ἡ Κυβέρνησις νὰ διακηρύξῃ πασιγνώστους ἐπιστημονικὰς κοινοσοπίας, γνωστὰς βεβαίως εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν καὶ τὰς Κυβερνήσεις, κατέστη διὰ τοῦτο ἔνοχος ἐγκλήματος μὴ ἐπιτρέποντος εἰς αὐτὴν τὴν περιττέρω τοῦ ζητήματος διαχείρισιν; Ἀλλὰ ἐλέχθη· δὲν ὑπῆρξε μόνον ἡ Κυβέρνησις ἔνοχος ὅτι δὲν ἐτήρησε τὰς ἀντιρρητικὰς προθεσμίας τὰς ὁποίας τότε ἐπέστησε πρὸς διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων τῆς Συνελεύσεως, ὑπῆρξεν ἀκόμη ἔνοχος διότι ἔσπευδε νὰ περιληφθῇ εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς ἐπὶ τινα χρόνον ὡς Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν πολιτευτὴς ὑπεύθυνος διὰ τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ. Εἰς τὰς διεθνεῖς πράξεις εἰς τὰς ὁποίας περιλαμβάνεται ἡ ῥήτρα ἀμέσου ἰσχύος, μίαν καὶ μόνη ὑπάρχει ὑποχρέωσις, ἡ ὑποχρέωσις τῶν Κυβερνήσεων ὅπως εἰσάγουσι τὰς πράξεις ταύτας συνθέσουν μετ' αὐτῶν τὴν τύχην των. Ἀλλὰ αὐτὸ βαρύνει τὰς Κυβερνήσεις ἐκείνας καὶ μόνον αἱ ὁποῖαι ὑπέγραψαν πρᾶξιν καὶ δὲν ἐπεκτείνεται ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ εἰς διαδόχους διατηρούσας ἀκέραια τὰ δικαιώματα νὰ συστήσωσι τὴν ἐπικύρωσιν ἢ ἀκύρωσιν τῶν πράξεων καὶ ἂν ἤθελεν

ὑποτεθῇ ὅτι προέβη εἰς ἐνεργείας σχετιζομένας μὲ τὴν πρᾶξιν, ἐφόσον καὶ τὰ δικαιώματα τῆς Συνελεύσεως διατηροῦνται ἀκέραια.

Δικαιοῦται πᾶσα Κυβέρνησις μὴ εὐθυνομένη διὰ τὴν ὑπογραφὴν νὰ ἐκθέσῃ εἰλικρινῶς καὶ ἀπερισκέπτως τὴν ἰδίαν της γνώμην. Ἐὰν Ὑπουργός τις ἠδύνατο νὰ μεταδώσῃ εἰς ὅλην τὴν Κυβέρνησιν δίκην πολιτικῆς νόσου τὰς εὐθύνας του τὰς προγενεστέρας, ὅλα τὰ Κράτη σχεδὸν τὰ σύγχρονα καὶ κυρίως ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα ἡ κατάτμησις τῶν κομματικῶν δυνάμεων καὶ τὸ σύστημα τῆς ἀναλογικῆς ἐκλογῆς κατέστησαν τὴν διοίκησιν τὴν διὰ Κυβερνήσεων συνασπισμοῦ ἀπαραίτητον, πάντα τὰ Κράτη ταῦτα ἤθελον καταδικασθῇ εἰς ἀποτελεσματωσιν καὶ ἤθελον στερηθῇ πάσης ἐλαστικότητος, δεδομένου ὅτι κατὰ κανόνα δὲν ἐλλείπουν Ὑπουργοὶ κοινοὶ τῶν ἀλληλοδιαδόχων Κυβερνήσεων.

Ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον πενταετίαν κυβερνᾶται τὸ Τσεχοσλοβακικὸν Κράτος διὰ Κυβερνήσεως συνασπισμοῦ ἀπορρεούσης ἐκ τῆς παμψηφίας τῆς Βουλῆς, ἐξαιρέσει δὲ μόνον κομμάτων τινῶν, τοῦ κόμματος τοῦ Γερμανικοῦ καὶ τοῦ Κομμουνιστικοῦ αἱ Κυβερνήσεις διαδέχονται ἀλλήλας. Ἀλλ' οὐδεὶς ἐσκέφθη νὰ ἐπιρρίψῃ τὰς εὐθύνας τῆς μιᾶς ἐπὶ τῆς ἑτέρας.

Α. Παπαναστασίου. Ὑπάρχει πλήρης συνοχὴ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς ἐκεῖ.

Γ. Καφαντάρης. Αὐτὰ εἶνε τὰ τρωτὰ τοῦ Πρωτοκόλλου καὶ αἱ κατηγορίαι τῆς Κυβερνήσεως. Ἄνευ ὑπεκφυγῶν ἀνεξίων τῆς Χώρας ταύτης δυνάμεθα νὰ διακηρύξωμεν τοὺς λόγους δι' οὓς ἀποκηρύσσομεν τὸ Πρωτόκολλον, διότι ἀποκηρύσσοντες αὐτὸ προασπίζομεν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν εἰρήνην, διότι ἔχομεν τὴν συναίσθησιν ὅτι δυνάμεθα νὰ καταγάγωμεν καὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς εἰρηνικῆς ἀναπτύξεως νίκας μᾶλλον περιλάμπρους ἐκείνων τὰς ὁποίας κατηγάγομεν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν. Ἡ Ἑλλὰς ἔχει μεταβληθῇ εἰς κυψέλην ἐργασίας καὶ ἐπουλώνει τὰς πληγὰς καὶ ἀνορθώνει τὰς ζημίας καὶ ῥίπτει ῥίζας βαθείας τῆς μελλούσης εὐημερίας. Ὀρθῶς ἐλέχθη ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἔχει παρ' ἡμῖν ῥίζας βαθυτέρας ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην Χώραν, ὄχι μόνον διὰ τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας ἤδη μᾶς προσέφερεν, ἀλλὰ καὶ διότι γνωρίζομεν ὅτι, ἐξασφαλιζομένης τῆς διεθνοῦς δικαιοσύνης καὶ ἀποσοβουμένων τῶν αὐφνιδιασμῶν τῆς κτηνώδους βίας, ἡ Ἑλλὰς ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν γειτόνων της, ἂν καὶ αὐτοὶ ἐπιθυμοῦν τὴν συνεργασίαν, ἢ ἐν ἁμίλλῃ καὶ ἀνταγωνισμῷ μετ'

αὐτῶν θὰ ἔχῃ ἐδραιώσει μετ' οὐ πολὺ εἰς τὴν γωνίαν αὐτὴν ἑστίαν εἰρηνικοῦ πολιτισμοῦ οὐχὶ κατωτέρου παντὸς ἄλλου (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Γ. Κατσιμπίρης** λέγει ὅτι εἰς τὸ βῆμα ἀνῆλθεν ἵνα εἴπῃ τι τὸ πραγματικώτερον περὶ τῶν συναιτίων τῶν ὑπογραψάντων τὸ Πρωτόκολλον. Εἶνε πρωτοφανὲς εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ χρονικὰ ὁ Πρωθυπουργὸς καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Κυβερνήσεως, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς ὁποίας ὑπεγράφη τὸ Πρωτόκολλον, νὰ φυγομαχῶσι καὶ νὰ μὴ παρευρίσκωνται ἐνταῦθα. Διὰ τὴν Κυβέρνησιν δὲ ἐκείνην, ἡ ὁποία μόνον ὁμοίωμα Κυβερνήσεως ἀπετέλει, ὡς καὶ διὰ τὰς πράξεις αὐτῆς, φέρουν τὴν εὐθύνην οἱ ἡγέται τῆς δεξιᾶς, οἱ ὁποῖοι τὴν ὑπέδειξαν, οὐδεμίαν δὲ εὐθύνην φέρει ἡ ἀριστερά.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** λέγει ὅτι, ἐὰν ἐζητεῖτο ψῆφος ἐμπιστοσύνης διὰ τὴν προκάτοχον Κυβέρνησιν, βεβαίως δὲν θὰ ἐδίδεν· ἐφόσον ὅμως ἡ ψῆφος ἐμπιστοσύνης ζητεῖται παρὰ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, θὰ δώσῃ ψῆφον ὑπὲρ αὐτῆς, ἡ ὁποία φρονεῖ ὅτι διεχειρίσθη καλῶς τὸ ζήτημα. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔδλαψε τὸ ζήτημα, ἀλλ' ὠφέλησεν· ἐκεῖνο ποὺ βλάπτει εἶνε ἡ ἐπιχειρηματολογία τὴν ὁποίαν διεξάγομεν μεταξύ μας, καὶ ἡ ὁποία δίδει ἐπιχειρήματα καὶ εἰς τοὺς ξένους ἐναντίον μας.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** θεωρεῖ περιττὸν νὰ ἐξετάσῃ τὸ περίφημον σκάνδαλον κατόπιν τῶν μύδρων τοὺς ὁποίους ἐξετόξευσεν ἐναντίον του ὁ ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτής. Καίτοι εἶνε ἀντιπρόσωπος τοῦ Μακεδονικοῦ Λαοῦ καὶ ἐλαμβάνε καθ' ἑκάστην ἐκ Μακεδονίας πλῆθυν τηλεγραφημάτων, ἐν τούτοις δὲν ἐφρόνει ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ψηφίσῃ παρὰ τὴν τυνεἰδησίν του «παρὰ μόνον ἀφοῦ πρῶτον ἐσχημάτιζε πεποίθησιν. Παρ' ὅλας τὰς ἀκουσθείσας ἀγορεύσεις δὲν κατωρθώθη νὰ ἀνευρεθῇ τίς ὁ ὑπεύθυνος τοῦ ἐγκληματικοῦ τούτου Πρωτοκόλλου. Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας καθ' ἃς ἠγέρθη τὸ ζήτημα δὲν ἠδύνατό τις νὰ ἀποδώσῃ εὐθύνας εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς ὁποίας ὁ Πρόεδρος ἐδήλωσεν ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει ὅτι εὑρίσκεται εἰς διπλωματικὰς διαπραγματεύσεις. Ὑπὸ τὴν ἐπίρρειαν δὲ τῶν δηλώσεων ἐκείνων ἐψήφισα ὑπὲρ αὐτῆς. Ἀλλὰ κατόπιν ὑπέθεσα ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ οὐδενὸς ἄλλου παρὰ περὶ τοῦ πῶς νὰ παραμείνῃ ἐπί τινα ἀκόμη χρόνον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὁ κ. Ῥοῦσσος, ὁ καὶ πραγματικῶς ὑπεύθυνος. Ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὰς διατάξεις τοῦ Πρωτοκόλλου τούτου προέτεινεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἰσχύσωσι καὶ διὰ τὴν Σερβίαν, μετὰ τὴν καταγγελίαν τῆς Ἑλληνοσερβικῆς συμμαχίας, συνάγει ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις ὑπέχει εὐθύνην, διότι ἐθεώρει τὸ

Πρωτόκολλον ὡς ἰσχύον. Δὲν εἶνε λέγει τυχαῖον τὸ γεγονὸς ὅτι παρὰ τὴν ῥητῶς γενομένην ὑπόδειξιν ὅπως τεθῇ τὸ «ad referendum» ἡ φράσις αὕτη διεγράφη ὅμως. Ὡς τὸ μεγαλύτερον ἔγκλημα θεωρεῖ τὴν διάρρηξιν τῆς μετὰ τῆς Σερβίας συμμαχίας, καὶ ἀναμιμνήσκεται ὅτι ὁλόκληρον τὸ σκεπτικὸν τῆς ἀποφάσεως δι' ἧς κατεδικάσθησαν οἱ πέντε πολιτικοὶ εἰς τοῦτο ἐστηρίζετο, ὅτι συνετέλεσαν διὰ τῶν ἐνεργειῶν των εἰς τὴν διάρρηξιν τῶν συμμαχιῶν.—Κατηγορεῖ τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν ὡς ὑπαίτιον τῆς διαρρήξεως τῆς μετὰ τῆς Σερβίας συμμαχίας καὶ φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἀποσυρθῇ αὕτη ἵνα δώσῃ τὴν θέσιν της εἰς ἄλλην Κυβέρνησιν ἡ ὁποία θὰ δυνηθῇ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν συμμαχίαν. Οἱ μικροὶ δὲν δύνανται νὰ ζήσωσι παρὰ μὲ τὴν τιμήν των. Πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι διερχόμεθα περιπέτειες κρισιμωτάτας καὶ ὅτι ἡ προσοχὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ τὴν στιγμὴν ταύτην εἶνε ἐστραμμένη πρὸς τὴν αἴθουσαν αὐτήν, ἀνάλογοι δὲ νὰ εἶνε καὶ αἱ ἀποφάσεις ἡμῶν. Πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ὅτι εἷς καὶ μόνος τρόπος ὑπάρχει νὰ ἀποκτήσωμεν τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, νὰ λέγωμεν πρὸς αὐτὸν ὡμὴν τὴν ἀλήθειαν. Δὲν εἶνε δυνατὸν ὁ Λαὸς νὰ ἱκανοποιηθῇ μόνον μὲ μίαν ψηφοφορίαν. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει καθῆκον νὰ μᾶς ὀνομάσῃ τοὺς ὑπευθύνους τοῦ Πρωτοκόλλου.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** παρατηρεῖ ὅτι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Πρωτοκόλλου εἶνε ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** συνεχίζων λέγει ὅτι οἱ Ὑπουργοὶ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως ἐδήλωσαν ὅτι ἠγνόουν τὴν ὑπογραφὴν τοιούτου Πρωτοκόλλου. Ὁπωσδήποτε ὅμως ἡ κατηγορία διὰ τὴν ὁποίαν θεωρεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὑπόλογον εἶνε ὅτι συνετέλεσεν εἰς τὴν διάρρηξιν τῆς συμμαχίας πρὸς τὴν Σερβίαν καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ καταψηφισθῇ ἀπὸ τὴν Συνέλευσιν.

Ὁ κ. **Π. Ἀραβαντινὸς** λέγει ὅτι συζητοῦμεν περὶ σπουδαιοτάτου ἀντικειμένου, οὕτινος τὴν σπουδαιότητα καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις ἀνεγνώρισε. Τὸ Πρωτόκολλον κατὰ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἐδημιούργησεν ἓν ἐξαιρετικὸν δίκαιον εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος, προκειμένου περὶ μιᾶς μειονότητος. Ὁ κ. Ρέντης ἐξ ἄλλου εἰς τοὺς λόγους τούτους προσέθηκεν ὅτι τὸ Πρωτόκολλον διατείνει τὰ βάθρα τῆς Βαλκανικῆς εἰρήνης καὶ ἀντιτίθεται εἰς τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ἑλλ. Κράτους καὶ ὅτι ἀποτελεῖ σφάλμα διὰ τὸ ὁποῖον ἐπὶ ἔτη πολλὰ θὰ ἀγωνίζωνται οἱ διπλωμάται μας νὰ καταρρίψουν τὰ ἐξ αὐτοῦ ἐπιχειρήματα. Κατὰ τὸν Ἀρχηγὸν ἐξ ἄλλου τῆς Ἀντιπολιτεύσεως τὸ Πρωτόκολλον ὑπῆρξεν ἡ κυριωτέρα ἀφορμὴ

τῆς διαρρήξεως τῆς συμμαχίας μετὰ τῆς Σερβίας, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἐνεθαρρύνθη ἑτέρα ὅμορος Ἐπικράτεια νὰ καταφέρῃ βαρύτατον πλῆγμα κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Καίτοι τοιαῦτα μειονεκτήματα παρουσιάζει τὸ Πρωτόκολλον, εἴδομεν πῶς ἐμφανίζει τὸ ζήτημα ἡ Κυβέρνησις ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως. Ἐν τέλει εἶπε νὰ λησμονήσωμεν τίνας γνώμας ἐξέφερε καὶ νὰ ἀποφανθῶμεν ἐπὶ τοῦ Πρωτοκόλλου. Ἀναλύων εἶτα τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ κατὰ τὴν εἰσήγησιν καὶ κατὰ τὴν ἐπομένην συζήτησιν εὑρίσκει ταύτας τελούσας ἐν συγχύσει καὶ ἀσυμφωνίᾳ. Ἀντικρούει εἶτα τὴν θεωρίαν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ περὶ τῆς ἰσχύος ἀπὸ διεθνοῦς ἀπόψεως τοῦ Πρωτοκόλλου ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀπὸ ἐσωτερικοῦ δικαίου ὑποχρέωσιν προσαρμογῆς αὐτοῦ. Οὔτε ἐν τῇ ἐπιστήμῃ οὔτε ἐν τῇ πολιτικῇ ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ ἰσχὺς μιᾶς συμβάσεως συμπίπτει ἀπὸ τῆς conclusion αὐτῆς. Ἄλλως τε ἡ αὐτὴ πρόσκλησις τῆς Συνελεύσεως πρὸς ἀπόφασιν ἀποδεικνύει ὅτι τὸ Πρωτόκολλον πρὸ αὐτῆς δὲν ἔχει διεθνῆ ἰσχύν. Ἡ σύγχυσις ἐκ τῆς δηλώσεως τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐνεπλάκη εἰς εὐθύνας καὶ προτιμᾷ νὰ λάβῃ ἓν συγχωροχάρτιον παρὰ νὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὸ Σῶμα τὴν ἁρμόζουσαν διὰ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα λύσιν. Ὅπως θέτει τὸ ζήτημα ἡ Κυβέρνησις, ἐρχόμεθα εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐν περιπτώσει ἀπορρίψεως τοῦ Πρωτοκόλλου δυνάμεθα νὰ ὑποβληθῶμεν εἰς καταναγκασμόν, εἰς ῥῆξιν σχετικὴν καὶ μέχρι πολέμου ἀκόμη. Ἐρωτᾷ κατόπιν πῶς ἐλαμβάνει ἡ Κυβέρνησις τὴν ἀπόφασιν ἣν ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς.

Δὲν ἀρκεῖ, ὅπως εἶπεν ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἡ δήλωσις τῶν συμβαλλομένων περὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος μιᾶς συμβάσεως ἀλλ' ἡ θέλησις ἡ ἐγκύρως ἐκδηλουμένη καὶ ἐκ συμφώνου πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ πολιτεύματος ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου τῆς συμβαλλομένης Χώρας. Ὅλαι δὲ αἱ Πολιτεῖαι ἔχουν ἐπιφυλάξει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικυρώσεως τῶν πράξεων τῶν ἀντιπροσώπων των. Ἐξετάζων ἀκολούθως τὰ ἰσχύοντα ἀνὰ τὰ διάφορα Κράτη ὡς πρὸς τὴν ἐξουσίαν εἰς ἣν ἀνήκει ἡ ἐπικύρωσις τῶν τοιούτων πράξεων λέγει ὅτι εἰς Κράτη οἷον τὸ ἡμέτερον, προκειμένου περὶ τοιούτων συνθηκῶν, ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία τελεῖ ὑπὸ τῶν περιορισμῶν τῆς ἐγκρίσεως τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας». Ἄλλο εἶνε τοῦτο καὶ ἄλλο τὸ ὅτι προκειμένου νὰ ἐκτελεσθῇ, νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ συνθήκη, θὰ ἔπρεπεν ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία νὰ συνδυάσῃ τοὺς νόμους αὐτῆς πρὸς αὐτήν. Δὲν πρόκειται ἤδη περὶ τούτου. Ἡ ἀπόφασις ἣν ζητεῖ ἡ Κυβέρνη-

σις παρ' ἡμῶν δὲν εἶνε ἀπόφασις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀλλὰ διὰ τὴν συντέλεσιν τοῦ Πρωτοκόλλου. Αὕτη δὲ εἶνε ἡ διαφορὰ γνώμης ἡμῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Τὴν γνώμην ταύτην οὐδεὶς ποτε ἐν Ἑλλάδι ἠμφεσβήτησε. Καὶ ὁ Σαρίπολος πατὴρ τοῦτο λέγει, ὅτι ἐν Ἑλλάδι δὲν ὑπάρχει δεσμὸς διεθνὴς πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς λαϊκῆς ἀντιπροσωπείας. Τοῦτο δὲ ὑπεστήριξαν πάντες, καὶ ὁ Κοντόσταυλος καὶ ὁ Κουμουνδοῦρος καὶ ὁ Φιλάρετος. Ἐπρόκειτο δὲ τότε περὶ προσαρτήσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα, οὐχὶ δὲ περὶ ἀπομυζήσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ Κράτους, ὡς νῦν. Ἡ τακτικὴ αὕτη τηρεῖται ἀκόμη μέχρι σήμερον αἱ ἐπικεφαλίδες τῶν νομοσχεδίων δι' ὧν ὑποβάλλονται αἱ διάφοροι συμβάσεις ἀναφέρουσι ρητῶς «περὶ κυρώσεως τῆς συμβάσεως κλπ.». Τοῦτο εἶνε τὸ ἰσχῦον ἐσωτερικὸν δίκαιον. Ἀφοῦ δὲ προκειμένου περὶ ἐμπορικῆς συμβάσεως περιωρισμένης ἰσχύος ἡ Κυβέρνησις ζητεῖ τὴν ἄδειαν τῆς Συνελεύσεως, εἶνε αὐτὴ ἡ ὁποία θὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι διὰ ἀπεμπόλησιν τῆς Μακεδονίας ἤρκεσε μόνον ἡ ὑπογραφὴ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας; Ἂν εὑρέθημεν παρακολουθοῦντες τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὸν ὀλισθηρὸν αὐτὸν δρόμον, τί θὰ ἀπομένῃ; Θὰ μοὶ εἴπητε ὅτι θὰ ἀπέλθῃ ἡ Συνέλευσις· θὰ ἀπέλθῃ ἡ Συνέλευσις, ἀλλὰ τότε θὰ ἔχῃ καταρρακωθῇ ἡ τιμὴ τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ κ. ***Κ. Ρέντης*** ἐξετάζων τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐγένετο ἡ σχετικὴ δήλωσις πρὸς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν λέγει ὅτι αὕτη οὐδαμῶς ἐδέσμευε τὴν Ἑλλάδα. Ὁ τότε ἐπιτετραμμένος τῆς Ἑλλάδος ἐν Βέρνῃ εἶχεν ἀναπτύξει καὶ προφορικῶς τόσον πειστικῶς τὰ ἐπιχειρήματά του ὥστε εἶχεν ὁ ἁρμόδιος τμηματάρχης ἐπὶ τῶν μειονοτήτων παρὰ τῇ Κοινωνίᾳ πεισθῇ ὥστε ἐν Μακεδονίᾳ νὰ μὴ διδάσκηται οὔτε ἡ Σερβικὴ οὔτε ἡ Βουλγαρικὴ γλῶσσα, ἀλλὰ μόνον τὸ ὁμιλούμενον ἰδιόρρυθμον σλαυϊκὸν ἰδίωμα. Ἡ ἐν Γενεύῃ ὑπογραφεῖσα πρᾶξις θὰ ἀφήσῃ ἀποτελέσματα· μεθ' ὅλην τὴν τυμηγορίαν τῆς Συνελεύσεως. Ἐπὶ μακρὰ ἔτη οἱ Βούλγαροι διπλωμάται θὰ ἀνατρέχωσι μὲ τὴν πρᾶξιν αὐτὴν ἀνὰ χεῖρας.

Ὁ κ. ***Ρ. Λιβαθηνόπουλος*** ἐρωτᾷ ἂν ὁ ἀγορεύων εἶνε ἐν γνώσει ἐνεργειῶν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς μεταβολὴν τῶν ὅρων τοῦ Πρωτοκόλλου κατὰ τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπιψήφισις ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. ***Κ. Ρέντης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ὑπάρχουσι πλεῖστα παραδείγματα καθ' ἃ, ἀποκηρυχθέντος τοῦ πληρεξουσίου τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἔπεσε καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ Σύμβασις, χωρὶς νὰ χρειασθῇ ἄλλη τις πρᾶξις. Τὸ γόητρον τῆς Ἑλλάδος ἐκτίθεται καθ' ὃν τρόπον διεξήχθη ἡ ὑπόθεσις· διότι ἠρχόμεθα νὰ ὑποστηρίζωμεν τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀποκηρύξῃ ἔγκυρον πρᾶξιν. Ὅταν ἀναλαμβάνωνται ὑποχρεώσεις, ὀφείλουν αἱ Κυβερνήσεις νὰ πίπτουν μὲ αὐτάς· διότι τότε μόνον δύνανται νὰ ἔχουν αἱ Κυβερνήσεις τὸ προσῆκον κῦρος ὅπως διαπραγματευθοῦν μετὰ τῶν ξένων Κρατῶν. Μία Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ δύο ἀπόψεις ἀντιθέτους ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔχει τὸν λόγον.

Α. *Μιχαλακόπουλος* (Πρωθυπουργός). Θὰ προσπαθήσω ὀλίγα μόνον νὰ σᾶς εἴπω, κ. συνάδελφοι, διότι ἡ συζήτησις μετετράπη ἔν τισιν, ὄχι ἁπλῶς εἰς ἀκαδημαϊκήν, ἀλλὰ ὀλίγον τι εἰς βυζαντινήν. Περὶ μὲν τῆς ἐξουσίας τῆς Συνελεύσεως τοῦ νὰ ἀκυρώσῃ τὸ Πρωτόκολλον οὐδεὶς ἔχει ἀντίθετον γνώμην. Νομίζω ὅτι εἰς τὰ διπλωματικὰ ἔγγραφα δὲν γίνεται ἡ ἐξονύχισις τῆς ἐννοίας μιᾶς λέξεως καθὼς γίνεται εἰς τὰ ἐγχειρίδια τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου. Ἡ ἐξουσία τῆς Συνελεύσεως τοῦ νὰ ἐγκρίνῃ, ν' ἀπορρίψῃ, νὰ κυρώσῃ, νὰ ἀκυρώσῃ, ὅπως θέλετε, εἶνε ἀπαραμείωτος. Ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶπον ὅτι θὰ τεθῇ πρὸ τῆς Συνελεύσεως τὸ πρωτόκολλον διὰ νὰ ἀποφανθῇ περὶ αὐτοῦ. Διατί δὲν εἶπον νὰ κυρωθῇ, ἀλλ' εἶπον νὰ ἀποφανθῇ; Διότι νομίζω ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ προεξοφλῇ τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως, ἔστω καὶ ἂν αἰσθάνηται ὁποῖόν τι εἶνε τὸ πνεῦμα αὐτῆς. Ἀλλὰ πέρα τούτου ἐλέχθησαν πολλὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα εἶμαι ὑποχρεωμένος κατὰ σειρὰν τινα ν' ἀνασκευάσω. Ἔγινε λόγος περὶ τοῦ ἂν τὸ Πρωτόκολλον αὐτὸ εἶνε σύμβασις ἢ ἀποτελεῖ συνθήκην ἢ ἀποτελεῖ δήλωσιν. Ἐγὼ δὲν ἠθέλησα νὰ χαρακτηρίσω τὸ πρᾶγμα, διότι δὲν συγγράφω ἐγχειρίδιον διεθνοῦς δικαίου, διὰ νὰ χαρακτηρίσω εἰς ποίαν κατηγορίαν ὑπάγεται τὸ Πρωτόκολλον. Εἶνε δύσκολον εἰς τοὺς νομικοὺς νὰ ἀπομάθουν τὰ νομικά, ὅταν εἰσέρχωνται εἰς τὴν διαχείρισιν διπλωματικῶν ὑποθέσεων. Ἐὰν ἀναγνώσητε διπλωματικὰς συμβάσεις, οἱασδήποτε, θὰ ἴδητε ὅτι δὲν μεταχειρίζονται τοὺς ὅρους μὲ τὴν ἔννοιαν τὴν νομικήν, τὴν ὁποίαν εἶνε συνηθισμένοι οἱ νομικοὶ νὰ ἀποδίδουν εἰς αὐτούς.

Ὁ κ. ἐκ Κορίνθου πληρεξούσιος κατεπλάγη πρὸ καιροῦ, ὅτε εἶδεν εἰς τὴν «Ἐθνικὴν Φωνήν», ὅτι ὁ κ. Ντὲ Ρόοβερ ἐχαρακτήρισε τὴν συμφωνίαν καὶ τὸ Πρωτόκολλον ὡς «πολιτικὴν συμφωνίαν», μάλιστα μᾶς εἶπεν ὅτι τὸ πρᾶγμα τὸν συνεκίνησε καὶ ὅτι ἔγραψεν ἄρθρον καὶ προεκάλεσε διάψευσιν, ἀλλ' ἡ διάψευσις δὲν ἐπῆλθεν. Ἡ διάψευσις

ἐπῆλθε, κύριοι, εἰς τὴν ἐφημερίδα ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν συνήθως ὁμιλοῦν οἱ ξένοι, εἰς τὸ «Messager d' Athènes», τῆς 3 Νοεμβρίου ἐν σελίδι 3 (ἀναγινώσκει): «Un démenti du colonel de Roover ....» Δηλοῖ ὁ Ρόοδερ ὅτι οὐδέποτε ἐπρόφερε τὴν φράσιν ἣν ἡ «Ἐθνικὴ Φωνὴ» τῷ ἀπέδωκεν, ἤτοι ὅτι «τὸ Πρωτόκολλον τὸ ὑπογραφὲν ἐν Γενεύῃ διὰ τὴν προστασίαν τῶν μειονοτήτων ἀποτελεῖ συμφωνίαν πολιτικὴν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας».

Ἀλλὰ δὲν ἔχει σημασίαν καὶ ἐὰν δὲν ἐπήρχετο ἡ διάψευσις, διότι ἡ σιωπὴ εἰς πολλὰς περιστάσεις, κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον, δυνατὸν ν' ἀποτελῇ συγκατάθεσιν. Ἀλλὰ καὶ ἡ σιωπὴ ἀκόμη τοῦ κ. Ντὲ Ρόοδερ εἰς μίαν συνέντευξιν, ἡ ὁποία τῷ ἀπεδόθη, δὲν θὰ ἀπετέλει καμμίαν ὑποχρεωτικὴν ἑρμηνείαν διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν. Ἴσως ἐγνώριζεν ὅτι αἱ ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες πολλάκις περιπίπτουν εἰς ἐσφαλμένην ἀπόδοσιν τῶν λόγων, πολλάκις μάλιστα συμπίπτει, ἐν παρόδῳ εἰρήσθω, νὰ δημιουργῶνται καὶ ὁλόκληροι δηλώσεις χωρὶς οὐδέποτε αὐταὶ νὰ γίνωνται. Μοὶ στέλλεται τακτικῶς μία ἐπαρχιακὴ ἐφημερίς, ἡ ὁποία καθ' ἡμέραν ἔχει δηλώσεις μου, ἀγνοῶ δὲ παντελῶς καὶ τὸν ἀνταποκριτήν της.

Τὰ ζητήματα, κύριοι, εἶνε ἁπλᾶ. Ὑπάρχει πολιτικὴ εὐθύνη διὰ τὴν ἀπελθοῦσαν Κυβέρνησιν, ὑπάρχει πολιτικὴ εὐθύνη τῆς παρούσης Κυβερνήσεως; Δὲν ὁμιλῶ περὶ τῆς πρωτάσεως ἀπορρίψεως τοῦ Πρωτοκόλλου· κατ' ἐμὲ ἡ ἔκφρασις τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται οἱ Μακεδόνες πληρεξούσιοι εἶνε ἡ καλυτέρα, ἐνῷ ἐξασφαλίζει τὸ ἀποτέλεσμα, διότι ὁμιλεῖ περὶ ἀπορρίψεως τοῦ Πρωτοκόλλου, εἶνε καὶ ἡ πλέον συνηθισμένη εἰς τὰς διπλωματικὰς σχέσεις λέξις.

Πρωτοῦ ὁμιλήσω περὶ εὐθύνης τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, θὰ ὁμιλήσω περὶ εὐθύνης τῆς ἀπελθούσης Κυβερνήσεως. Αἱ εὐθῦναι συνήθως δίδονται, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἄλλη ζημία, ἂν ἡ Βουλὴ δὲν ἔχῃ διάθεσιν νὰ κατηγορήσῃ τὴν Κυβέρνησιν, διὰ τῆς ἀποχωρήσεως τῆς Κυβερνήσεως ἐκ τῆς Ἀρχῆς. Καὶ τοῦτο ἐγένετο. Ὁ κ. τέως ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς ἀπέδειξεν ἀποχωρήσας ὅτι δὲν ἀποδίδει ὑπαιτιότητά τινα εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Ἑλλάδος ἐν Γενεύῃ. Τοῦτο σημαίνει πολιτικῶς ἡ παραίτησις ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ὑπουργήματος, τὸ ὁποῖον τῷ εἶχεν ἀνατεθῇ. Ὡμίλησαν οἱ ἀξιότιμοι συνάδελφοι καὶ περὶ τῶν εὐθυνῶν τῶν ἄλλων μελῶν τῆς τότε Κυβερνήσεως. Κύριοι, παρεγνωρίσθη, ὅτι τὰς διπλωματικὰς σχέσεις κατὰ κανόνα σχεδὸν πάντων χειρίζεται συνήθως ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν μετὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, διατελούντων ἐν ἀγνοίᾳ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆ

Κυβερνήσεως. Αὐτὸ εἶνε τὸ συνήθως γινόμενον, ἔχω δὲ ν' ἀναφέρω παραδείγματα ὅσα θέλετε. Εἶνε γνωστὸν ὅτι τὴν συμμαχίαν μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ρωσίας ὑπέγραψεν ὁ Ριμπὸ καὶ ὁ Φραισινέ, ἀγνοούντων τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως. Εἶνε γνωστὸν ὅτι τὴν συνθήκην Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας ὑπέγραψεν ὁ Γρέκωφ, ὁ ὁποῖος καὶ μόνος ἔγραψε τὸ ἀντίγραφον, ἵνα μὴ λάβῃ κανεὶς γνῶσιν. Ὁ λόγος εἶνε ἁπλοῦς, διότι τὰ μὲν διπλωματικὰ μυστικὰ εἶνε τοιαῦτα, ὥστε πρέπει νὰ περιῤῥουρῶνται ἐπιμελῶς, ἡ δὲ ἀνθρωπίνη φύσις δὲν παρέχει πάντοτε τὰ ἐχέγγυα τῆς τηρήσεως μυστικῶν. Δὲν μὲ ἐξέπληξε λοιπὸν ποσῶς τὸ ὅτι τὰ ὑπόλοιπα μέλη τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἔτυχε νὰ λάβωσι γνῶσιν. Ἠθανόν ἄλλοι νὰ νομίζωσιν ὅτι αἱ διπλωματικαὶ σχέσεις πρέπει νὰ συζητῶνται πᾶσαι ἐν Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ περιπτώσεις ἄλλαι, κατὰ τὰς ὁποίας εὑρέθησαν Πρωθυπουργοὶ διεξάγοντες μόνοι των τὴν Διπλωματίαν, ἐν ἀγνοίᾳ μάλιστα τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν. Καὶ τοιαύτην περίπτωσιν ἐμάθομεν παρ' ἡμῖν πρόσφατος.

Τίς ἤδη ἡ εὐθύνη τῆς παρούσης Κυβερνήσεως; Ἡ Κυβέρνησις κατηγορήθη ὅτι εὑρῆκε τὰς σχέσεις τῆς Ἑλλάδος εἰς ἀνθηροτάτην κατάστασιν καὶ τὰς κατέρριψε. Συνήθεις ἐκδηλώσεις καλῶν διεθνῶν σχέσεων εἶνε ὄχι ἁπλῶς συμπαθεῖς λόγοι, ἀλλὰ συμπαθῆ ἔργα. Ἡ παροχὴ ἑνὸς μεγάλου δανείου, καθ' ἣν ὥραν δὲν παρείχοντο δάνεια εἰς ἄλλα Κράτη καὶ καθ' ἣν ὥραν ἀντὶ πέντε ἑκατομμυρίων στρεμμάτων εἴχομεν δώσει μόνον 350000 στρεμμάτων, δὲν νομίζω ὅτι εἶνε δεῖγμα δυσμενείας μιᾶς κραταιᾶς Δυνάμεως πρὸς τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν. Δὲν τὸ ἀνέφερα ποτέ, ἀλλὰ προκαλούμενος τὸ ἀναφέρω. Δὲν νομίζω ὅτι δεῖγμα ἐχθρότητος εἶνε τὸ ὅτι αἱ δύο φίλαι Δυνάμεις αἱ δυτικαὶ δέχονται ν' ἀποστείλωσιν ἀποστολὰς στρατιωτικὰς καὶ ναυτικὰς ἐν Ἑλλάδι, διότι, καθ' ὅσον γνωρίζω, αἱ τοιαῦται ἀποστολαὶ στέλλονται μόνον εἰς φιλικὰ Κράτη. Μᾶς κατηγόρησαν ὅτι διερρήχθη ἡ συμμαχία μετὰ τῆς Σερβίας ἕνεκα ὑπαιτιότητος τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, καὶ ἔλεγον τοῦτο καθ' ἣν ὥραν ἐπισημώτατα δηλώσεις, ὄχι μόνον ἐν Βελιγραδίῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν Παρισίοις καὶ ἀλλαχοῦ, ἐγένοντο ὅτι ἡ συμμαχία ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη καὶ ὅτι ἡ συμμαχία θ' ἀνανεωθῇ ἐπὶ νέων βάσεων, ἀνταποκρινομένων πρὸς τὴν νέαν ἐδαφικὴν κατάστασιν. Πρέπει ν' ἀποδώσῃ τις ἀλλοίαν σκέψιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ διανοηθῶ, εἰς τοὺς λέγοντας τὰ τοιαῦτα, ἢ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἐκφράζουν οἱ λόγοι των, διὰ νὰ ἐκδηλώσῃ ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ ἂν πράκειται ν' ἀνανεωθῇ ἡ συμμαχία. Ἂν

ὑπῆρξαν λόγοι δυσαρεσκείας, μὴ ἐξαφανισθέντες διὰ τὴν σύμμαχον Νώραν, αὐτὸ θὰ συζητηθῇ κατὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς συμμαχίας καὶ τότε, ἂν εἶνε ἀνάγκη, θὰ καταλογισθῶσιν εἰς ἕκαστον αἱ εὐθῦναι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν. Ἐγὼ ὡμίλησα ἀρχόμενος τῆς μεθ' ὑμῶν συνεργασίας, ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὡμίλησα περὶ συσφίγξεως τῶν δεσμῶν μετὰ τῆς συμμάχου Σερβίας, διότι γνωρίζω ὅτι, ἀπὸ τοῦ 1916, εἴχομεν ἀνάγκην πράγματι νὰ συσφίξωμεν τὰς σχέσεις ἡμῶν. Αἱ δηλώσεις αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο, αὐθόρμητοι καὶ εἰλικρινεῖς, ἐκ μέρους τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς συμμάχου Νώρας ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἐκ τῆς πλευρᾶς ταύτης πρέπει νὰ εἴμεθα ἥσυχοι, διότι, ἀντιθέτως πρὸς ἄλλους, ὁ Σερβικὸς Λαὸς ὑπῆρξε πάντοτε καὶ εὐθὺς καὶ γενναῖος, αἱ δὲ πονηρίαι εἶνε ξέναι πρὸς αὐτόν.

Ὡμίλησαν δὲ εὐθέως οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες ὅτι ἡ συμμαχία θὰ ἀνανεωθῇ, δηλώσαντες συγχρόνως ὅτι καὶ τὸ παρελθὸν τῶν δύο Λαῶν καὶ τὸ μέλλον καθιστῶσι τὴν συμμαχίαν ταύτην ἀναγκαίαν διὰ τὴν εἰρήνην εἰς τὰ Βαλκάνια, τὴν δὲ εἰρήνην ποθεῖ ἡ ὅμορος Νώρα, ὅπως καὶ ἡμεῖς ποθοῦμεν ταύτην. Δὲν βλέπω λοιπὸν δηλώσεις ἢ ἀνησυχίας τοιαύτας, ὥστε νὰ παραδάλῃ τις μὲ ἄλλας Κυβερνήσεις τὴν παροῦσαν καὶ νὰ ἐπισείῃ καθ' ἡμῶν καὶ τὸ φάσγανον τῶν στρατιωτικῶν διαῶν.

Δὲν ἐνθυμοῦμαι τότε ἔξωθεν δηλώσεις περὶ διατηρήσεως τῆς συμμαχίας ἢ ἀνανεώσεως αὐτῆς. Ὁποσδήποτε ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου καὶ οἱ ἀξιότιμοι προλαλήσαντες δὲν ἐφάνησαν, νομίζω, ἀσχοληθέντες, ἢ φοβούμενοι ὅτι ἡ συμμαχία δὲν θ' ἀνανεωθῇ, ἢ μὴ εὐπιστήσαντες πρὸς τὰς διαθεβαιώσεις τῆς γείτονος Νώρας. Ὑπῆρξεν ὅμως ἄλλο τι σημεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατέκριναν τὴν Κυβέρνησιν. Ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε, λέγουν, ταχύτατα νὰ δηλώσῃ ὅτι τὸ Πρωτόκολλον εἶνε ἄκυρον. Ὁ ἀξιότιμος ἐκ Βάλτου πολιτευτὴς κ. Καρασεδδᾶς εἶπεν: Ὑπάρχει προθεσμία τις πρὸς τοῦτο;

Κύριοι, δύο μέθοδοι ὑπάρχουν εἰς τὴν Διπλωματίαν: Ἡ μία μέθοδος εἶνε ἡ ἀπότομος, νὰ κάμνῃ κανεὶς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐσωτερικῶς τὸν συμφέρει, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐσωτερικῶς κρίνει σκόπιμον, σπεύδων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεώς του, ἀλλὰ μὴ φροντίζων προηγουμένως οὐδὲ νὰ ὁλιδοσκοπήσῃ τοὺς διεθνεῖς κύκλους οὐδὲ νὰ παρασκευάσῃ τὴν ψυχολογίαν αὐτῶν. Εἴχομεν παραδείγματα ἐφαρμογῆς μιᾶς τοιαύτης πολιτικῆς. Ἀλλ' ἡ σχολὴ εἰς τὴν ὁποίαν ἐμαθήτευσα δὲν ὑπῆρξε τοιαύτη. Ἐγνώριζε νὰ μὴ κάμνῃ οὐδὲν ὄθμα, ἐὰν προηγουμένως δὲν εἶχεν ἀποκαθάρει διπλωματικῶς τὸ ἔδαφος. Πολὺ

εὔκολον ἦτο τὸ ἁπλούστερον τῶν πραγμάτων, οὐδὲ γενναιότης οὐδὲ θάρρος ἀπῃτεῖτο τὴν ἐπομένην ἡμέραν δι' ἑνὸς τηλεγραφήματος νὰ εἴπω «ἀκυρῶ τὸ Πρωτόκολλον». Φαντάζεσθε τίνα θαυμασίαν ἐντύπωσιν θὰ ἔκαμνε τὸ πρᾶγμα τοῦτο εἰς τοὺς κύκλους τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν! Οὐδὲ ἐπιχειρήματα οὐδὲ προσπάθεια πρὸς ἀπόδειξιν τῆς καλῆς πίστεως τῆς Ἑλλάδος. Ἀκυρῶ τὸ Πρωτόκολλον, διότι τὸ Πρωτόκολλον δὲν ἔχει τὴν ἔγκρισιν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Κύριοι, ἐπαναλαμβάνω ὅτι εἰς τὰς διπλωματικὰς σχέσεις τὰ νομικὰ δὲν παίζουν ρόλον. Ἡ Ἑλλὰς καταγγέλλει, ἡ Ἑλλὰς ἐπικυροῖ καὶ ἡ Ἑλλὰς ἀκυροῖ. Τὰ πρόσωπα εἶνε μηδέν. Τὸ τακτ τῶν προσώπων εἶνε μόνον ἀπέναντι ὑμῶν. Δὲν ἐπροτίμησα τὴν ὁδὸν ἣν ἐβάδισα ἐκτιθέμενος εἰς τὰς ἐπιθέσεις τοῦ τύπου, τόσον τῆς ἐντὸς τῆς Βουλῆς Ἀντιπολιτεύσεως ὅσον καὶ τῆς ἐκτὸς τῆς Βουλῆς, ἐκ παραλλήλου ἐκπεμπουσῶν ἀμφοτέρων τὰ δέλη αὐτῶν. Ἔχω ἄλλως τε καὶ τὸ ἐλάττωμα, ὅπερ ὡς ἐλάττωμα μοῦ κατέγνωσεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πολιτευτής, νὰ μὴ χάνω τὴν ψυχραιμίαν, ὅταν μαίνηται, ὅπως εἶπεν, ὁ τύπος. Ἀλλοίμονον ἀπὸ ἐκεῖνον εἰς τὸν ὁποῖον πίπτουν αἱ εὐθῦναι τόσον μεγάλαι ὅσον εἶνε αἱ τῆς Κυβερνήσεως ἑνὸς Κράτους, ἐὰν συγχαίνῃται εὐκόλως καὶ παρασύρηται, εἰς τὰς διεθνεῖς τοῦ Κράτους σχέσεις, ἀπὸ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς κοινῆς γνώμης!

Εἶνε ἡ θεωρία τῆς ρυμουλκήσεως εἰς τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις τοῦ Κράτους, θεωρία τὴν ὁποίαν δὲν ἐσυνήθισα νὰ θεωρῶ ὡς σωστικήν. Ἐφρόντισα ἀντὶ τούτου νὰ ἀποδείξω δι' ἐπιχειρημάτων ὄχι μόνον λόγοις ἀλλὰ καὶ ἔργοις, ὡς ὑπῆρξεν ἡ ἀρόφασις τοῦ Στρατοδικείου Θεσσαλονίκης, τοῦ καταδικάσαντος τὸν ἔνοχον τοῦ Τέρλιτζ, ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἐννοεῖ νὰ ἀσετήσῃ πρὸς τὰς κοινῶς παραδεδεγμένας ἀρχὰς περὶ μειονοτήβων, ἀλλ' ἐμπράκτως δεικνύει ὅτι πατάσσει τοὺς λησμονοῦντας αὐτάς, ἀλλ' ὅτι, ἂν δὲν θέλει νὰ δώσῃ κῦρος ἐσωτερικὸν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Πρωτοκόλλου, τὸ πράττει ἁπλούστατα, διότι γίνεται μία διαστροφὴ τῆς ἐννοίας αὐτοῦ, διότι ἔχει διατάξεις αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ἐκμετάλλευσιν πολιτικήν, πρὸς ἀναμοχλευσιν παθῶν, πρὸς ἀναγέννησιν ἐρίδων καὶ σπαραγμῶν, πρὸς διασπορὰν τῆς θυέλλης τοῦ μίσους καὶ τῆς ἐχθρότητος ἐκεῖ ὅπου ἤλπιζεν ὅτι θὰ ἐβασίλευσῃ ἡ γαλήνη καὶ ἡ ἡσυχία.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πολιτικῆς αὐτῆς δὲν θὰ δυνηθῆτε νὰ κρίνητε σήμερον· θὰ ἦτο ὀρθότερον νὰ τὸ κρίνητε μετὰ τὴν σύγκλησιν τοῦ συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Δὲν δύναμαι ἐγὼ νὰ προεξοφλήσω τὴν γνώμην τοῦ κατὰ τὸν προσεχῆ Μάρτιον συνερχομένου συμβουλίου τῆς Κοινωνίας

τῶν Ἐθνῶν, εἶδον ὅμως εἷς τινας ἐφημερίδας Εὐρωπαϊκὰς ὅτι ὅτε ἔγινε διαμαρτυρία ἐκ μέρους τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Βουλγαρίας πρὸς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν, ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἀπήντησεν ὅτι τὸ κῦρος ἢ ἡ ἀκύρωσις τοῦ Πρωτοκόλλου εἶνε ὑπόθεσις μεταξὺ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Αὐτὴν τὴν ὁδόν, κύριοι, ἠκολούθησα. Ἡ ἄλλη ἦτο ἡ εὐκολωτέρα. Θὰ παρουσιαζόμην ἐνώπιον ὑμῶν ὡς ἄνθρωπος λαμβάνων τάχιστα τὰς ἀποφάσεις, ὡς ἄνθρωπος μὴ δειλιῶν νὰ σχίσῃ ἓν Πρωτόκολλον τὸ ὁποῖον ὑπέγραψεν ἡ Ἑλλάς. Ἀλλὰ καὶ μεγάλα ἀκόμη Κράτη, κύριοι, ὁσάκις εὑρέθησαν ἐν τῇ διπλωματικῇ αὐτῶν ἱστορίᾳ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μὴ κυρώσωσι, νὰ μὴ ἐγκρίνωσιν ἐσωτερικῶς μίαν πρᾶξιν, διὰ τὰς ὁποίας ἀνελάμβανον ὡρισμένας ὑποχρεώσεις, ἐτήρησαν πάντοτε τὰ πρέποντα, πάντοτε ἐφρόντισαν νὰ δικαιολογήσωσι τὴν στάσιν αὐτῶν διότι, ἐπαναλαμβάνω, εἰς τὸν διεθνῆ κόσμον συμβάλλονται τὰ Κράτη καὶ δὲν συμβάλλονται τὰ ἄτομα. Ἐλέχθη ὅτι ἤθελεν ἐμπεδωθῇ ἡ πίστις τῆς ὑπογραφῆς τῆς Ἑλλάδος διὰ ταχίστης ἀπαντήσεως, στηριζομένης ἐπὶ τοῦ νομικοῦ τύπου, ὅτι δὲν ὑπάρχει τὸ κῦρος τῆς Συνελεύσεως. Νομίζω, κύριοι, τὸ ἐναντίον, ὅτι ἡ καλὴ πίστις τῆς Ἑλλάδος ὄχι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀλλὰ κατ' ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ἐδήλωσεν, εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ κλονισθῇ. Δὲν θέλω νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ περὶ διεθνοῦς ἰσχύος καὶ τὸ περὶ ἐσωτερικῆς ἰσχύος πρὸς ἐφαρμογήν, διότι καὶ ταῦτα δὲν ἔχουν ἰδιαιτέραν σημασίαν. Ἄλλως τε δὲν ὑπάρχει καὶ ἐλπὶς ὅτι τὸ ζήτημα, καὶ ἂν ἐπανηρχόμην, θὰ ἐξηντλεῖτο. Ἀναφέρομαι εἰς ὅσα εἶπον καὶ ἄλλοτε. Ἂν ἐπεκαλέσθην τὸν Bonfils, τὸ ἔπραξα διὰ νὰ εἴπω ὅτι καὶ οὗτος ὁμιλεῖ περὶ δικαιώματος κυρώσεως ἀπὸ τὰ κυρίαρχα Σώματα ὅπως εἶπον καὶ ἐγώ.

Ἀλλά, κύριοι, κατηγορήθην καὶ διότι δὲν ἔσπευσα νὰ κάμω δήλωσιν κατηγορηματικὴν πρὸς τὴν Συνέλευσιν. Εἶπον ὅτι ἡ Συνέλευσις «θὰ ἀποφανθῇ» προτοῦ ἐφαρμοσθῇ τὸ πρωτόκολλον, ἐνῷ ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ καιροῦ νὰ εἴπω ὅτι θὰ τὸ ἀκυρώσω! Καὶ ἐξηναγκάσθην, λέγουν, νὰ δηλώσω, τὴν προτεραίαν τῶν διακοπῶν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως. Μόνον καὶ μόνον διότι μὲ ἐστενοχώρησεν ἡ Ἀντιπολίτευσις. Ἔ, κύριοι, εἶνε ὀρθὸν τὰ λεγόμενα ἐν οἴκῳ νὰ μὴ φέρωνται ἐν Δήμῳ, ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας καὶ ὁ κανὼν ὑφίσταται ἐξαιρέσεις. Τὴν πολιτικήν μου ἐπὶ τοῦ Πρωτοκόλλου δὲν ἐκράτησα μυστικὴν οὔτε ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν

τῆς Ἀντιπολιτεύσεως οὔτε ἀπὸ τοὺς συναδέλφους. Ὁ κ. Μανουηλίδης θὰ εἶνε ἐδῶ. Ἠδυνήθην νὰ εἴπω εἰς αὐτὸν τὴν πολιτικήν μου. Τὴν εἶπα καὶ εἰς πρόσωπα διεθνοῦς χαρακτῆρος καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πρέσβυν τῆς Βουλγαρίας καὶ εἰς τινας ἄλλους συναδέλφους. Δὲν πιστεύω καὶ διὰ τοῦτο νὰ κατηγορηθῶ, ἀφοῦ μόλις προχθὲς κατηγορήθην διότι δὲν συνιστῶ μίαν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων, εἰς ἣν νὰ ἀνακοινῶ μυστικά. Ὅταν ἡ πολιτική μου ἐγένετο γνωστή, ἐγεννήθη ἡ ἁπλουστάτη σκέψις: Αὐτὸς θὰ ἀκυρώσῃ ποῦ θ' ἀκυρώσῃ τὸ πρωτόκολλον, ἂς τοῦ ἐπιτεθῶμεν μὲ τὰς ἐφημερίδας, διὰ νὰ φανῇ ὅτι ἡμεῖς τὸν ὠθήσαμεν!

Α. Παπαναστασίου. Τὸν λόγον, κ. Πρόεδρε.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἀλλὰ δὲν ἤρκει αὐτὴ ἡ κατηγορία, κύριοι. Ἐξεπέμφθη καὶ ἄλλη κατ' ἐκμετάλλευσιν μιᾶς δικαίας ἀγανακτήσεως, προελθούσης ἐκ προσβολῆς ἱεροῦ αἰσθήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Εἰς παλαιὰς ἐποχάς, ὅταν ἐγένοντο σφαγαὶ εἰς τὴν Κρήτην, οἱ ἀκολουθοῦντες τὴν πολιτικὴν τῆς ρυμουλκήσεως κατηγόρουν τοὺς ἀνθισταμένους κατὰ τῆς πολιτικῆς ταύτης, διότι ἠδιαφόρουν διὰ τὸ αἷμα τὸ ὁποῖον ἐχύνετο εἰς τὴν μεγαλόνησον. Σήμερον μονονουχὶ κατηγοροῦμαι καὶ ἐγώ, διότι ἐγενόμην αἴτιος διὰ τῆς ἐξασθενήσεως τῆς συμμαχίας νὰ γίνῃ τὸ πραξικόπημα τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐξασθενήσεως ἡ ὁποία εἶχε τὴν ἐκδήλωσιν αὐτῆς εἰς ἐπανειλημμένας ἐκδηλώσεις τῶν ἐπισήμων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς γειτόνος καὶ συμμάχου Χώρας, ὅτι καὶ ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη ἡ συμμαχία, καὶ ὅ' ἀνανεωθῇ ἐπὶ νέων βάσεων, ἐξασθενήσεως ἡ ὁποία ἐξεδηλώθη καὶ ὑπὸ ἡμιεπισήμου ὀργάνου ἀκόμη τῆς Κυβερνήσεως τῆς συμμάχου Χώρας, ὅπου ἐγράφη, ὡς ἐνθυμεῖσθε, πρὸ καιροῦ, ὅτι θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον νὰ μεταδῶ μέχρι Βελιγραδίου, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐλύοντο πολλὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα εὐκολώτερον λύονται διὰ μιᾶς συναντήσεως καὶ ὁμιλίας παρὰ δι' ἀλλαγῆς σημειώσεων ἢ ἀνακοινώσεων. Θὰ ἔλθῃ, κύριοι, ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ δυνηθῶμεν ἴσως νὰ συζητήσωμεν καὶ περὶ τοῦ χθεσινοῦ ἀτυχήματος καὶ θὰ ἰδωμεν ἂν αἱ κατηγορίαι αἱ ὁποῖαι διαστρουθοῦνται ἐν τῷ τύπῳ ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως εἶνε βάσιμοι ἢ ὄχι. Κατηγορίαι ἐκπεμπόμεναι πάλιν κατὰ τὸν ἴδιον παράλληλον τρόπον ἐκ μέρους τοῦ τύπου τῆς Ἀντιπολιτεύσεως τῆς ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης καὶ ἐκ μέρους τοῦ τύπου τῆς Ἀντιπολιτεύσεως τῆς ἐκτὸς τῆς αἰθούσης ταύτης, παραλλήλων μὲν τρόπον, ἀλλὰ βασιζόμενον ἐπὶ δύο ἀντιθέτων βάσεων. Οἱ μὲν λέγουν «εἶπες τοῦτο εἰς τοὺς ἐκλέκτορας καὶ ἔσφαλες», οἱ δὲ «δὲν ἐφρόντισες νὰ εἴπῃς τοῦτο ἐγκαίρως καὶ ἔσφαλες». Ἔ, κύριοι,

οὔτε τοῦτο οὔτε ἐκεῖνο ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δικαιοῦται ποτὲ νὰ εἴπῃ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον. Εἶνε πρᾶγμα γνωστὸν ἐπὶ δεκάδας ὁλοκλήρων ἐτῶν, οὐδεμία Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δύναται νὰ ἔχῃ σχέσιν πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον. Μία μόνη ὑπάρχει, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία εἶνε ἀναποσπάστως συνδεδεμένη δογματικῶς μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας Ἄρχων ἐν Κωνσταντινουπόλει εἶνε ὁ Πατριάρχης. Ἂν διὰ τοῦτο κατηγορήθην, θὰ δύναμαι μίαν ἡμέραν ν' ἀπολογηθῶ. Ἐν τῷ μεταξύ, προκειμένου περὶ ζητήματος τόσον μεγάλης σπουδαιότητος,δὲν μοὶ εἶνε ὀσάκις δυνατὸν νὰ θέσω τὰς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως, ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν ὑπὸ δημοσίαν συζήτησιν. Εἰς τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα, τοῦτο τὸ δυσάρεστον εἶνε διὰ τὰς Κυβερνήσεις. Δύναταί τις νὰ ψέγῃ μεμονωμένως τὴν ἐνέργειαν, χωρὶς νὰ δύναται ὁ κατηγορούμενος νὰ ἀναιρέσῃ τὰς κατηγορίας, ἐκθέτων τὰς ἐνεργείας του ἐν τῷ συνόλῳ των. Ἀλλὰ μὴ πλανώμεθα, κύριοι. Ὑπάρχει μία διαίσθησις πολύτιμος τῶν Σωμάτων τῶν ὁπλευτικῶν καὶ τῆς κοινῆς γνώμης, μία διαίσθησις, ἡ ὁποία ὑπαγορεύει εἰς αὐτὰ τὸ ἀστάθμητον ἀγαθὸν διὰ τὰς Κυβερνήσεις, τὴν ἐμπιστοσύνην. Ἐάν, κύριοι, ἐκ τῆς ὅλης αὐτῆς συζητήσεως ἡ Συνέλευσις συναισθανθῇ ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἔσφαλε περὶ τὴν διαχείρισιν τοῦ πρωτοκόλλου, ὅτι ἔπρεπεν ἀμέσως νὰ δηλώσῃ τὴν ἀκύρωσιν αὐτοῦ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις διέθεσε τυχὸν δυσμενῶς τοὺς διεθνεῖς κύκλους τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, μὲ τὴν ὁποίαν εὑρισκόμεθα εἰς τόσην στενὴν συνάφειαν, μὴ διστάσητε ποσῶς νὰ μὲ παραπέμψητε εἰς τὸν οἶκόν μου. (Χειροκροτήματα).

Α.Παπανασταίου. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐχρησιμοποίησε τὴν μειονεκτικὴν θέσιν τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, δυναμένης νὰ λέγῃ περισσότερα ἀπέναντι τῆς Κυβερνήσεως ὑποχρεουμένης νὰ σιωπᾷ. Ὁ κ. Καφαντάρης ἐξ ἄλλου ἐξαίρει τὴν ἐργατικότητα καὶ τὰς ἀρετὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ἀλλ' ἀκριβῶς αἱ ἀρεταὶ αὗται μᾶς ἐπιβάλλουν μεγαλυτέρας ὑποχρεώσεις.

Ἂν ψέγομεν τὴν Κυβέρνησιν, τὴν ψέγομεν διότι πολὺ ἀργὰ ἀντελήφθη τοὺς ἐκ τοῦ πρωτοκόλλου κινδύνους καὶ ἠναγκάσθη,ἀντιθέτως πρὸς ὅσα λέγει, νὰ ρυμουλκηθῇ ἀπὸ τὰς φωνὰς τῆς Ἀντιπολιτεύσεως καὶ ἀπὸ τὴν Κοινὴν Γνώμην.

Δὲν εἴχομεν τὴν ἀξίωσιν ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ ἀποράσεις· πρέπει νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι πλέον τοῦ μηνὸς παρῆλθεν ἀφ' ὅτου ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι ἀπ' ἀρχῆς λόγοι οὐσιαστικοὶ ἐδικαιολόγουν τὴν Ἑλλάδα νὰ μὴ κυρώσῃ τὸ πρωτόκολλον. Συνεχίζων ἀντικρούει τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως λεχθέντα καὶ ὡς πρὸς τὸ

πατριαρχικὸν ζήτημα καὶ τονίζει ὅτι ἡ ἐντὸς τῆς Συνελεύσεως Ἀντιπολίτευσις δὲν συνεργάζεται μὲ τὴν ἔξω τῆς Συνελεύσεως Ἀντιπολίτευσιν, ἀλλ' οὔτε καὶ μὲ ἄλλο τι κόμμα. Ἐάν, λέγει συνεχίζων, αἱ ἐνέργειαι τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἀποδοκιμασθοῦν ἀπὸ τὴν Συνέλευσιν, ἡ πίστις ἡμῶν θὰ ὑποστῇ μείωσιν. Εὐχόμεθα τὰ πράγματα νὰ εἶνε τόσον εὐοίωνα ὅπως τὰ βλέπει ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἀλλ' ἡ συνθήκη μετὰ τῆς Σερβίας ἔχει καταγγελθῇ, αἱ δὲ μετὰ τῆς Βουλγαρίας σχέσεις λόγῳ τοῦ πρωτοκόλλου ἔχουσιν ἐνταθῇ. Ἐὰν ἡ πλειονοψηφία τῆς Συνελεύσεως φρονῇ ὅτι ὅλα ὅσα ἔγιναν εἶνε λεπτομέρειαι, ὅτι δὲ ἡ οὐσία εἶνε μὲ τὸ μέρος τῆς Κυβερνήσεως, εἶνε ἐλευθέρα νὰ παράσχῃ ψῆφον ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** ἀπορεῖ διότι πολλοὶ τῶν πληρεξουσίων ἀπέβλεψαν εἰς τὴν ἀκύρωσιν τοῦ Πρωτοκόλλου χωρὶς νὰ δώσουν σημασίαν εἰς τὴν κυβερνητικὴν ἐνέργειαν. Εὐχαρίστως ἀπεδέχθησαν ὅτι οὐδεὶς ὑπῆρξεν ὑπεύθυνος. Ὑποστηρίζει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐρρυμουλκήθη ὑπὸ τῆς Δημοσίας Γνώμης καὶ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἂν ἡ Κυβέρνησις δὲν διατελεῖ μὲ μειωμένον τὸ κῦρος ὥστε νὰ διαπραγματευθῇ εἰς τὸ μέλλον μετὰ τῶν ξένων Κρατῶν.

Ὁ κ. ***Θ. Πάγκαλος*** δευτερολογῶν διαμαρτύρεται διότι πολλοὶ πληρεξούσιοι θορυβοῦσιν ἀναχωροῦντες καὶ δεσμεύουσι τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου. Ἐπεξηγῶν ὅσα προηγουμένως εἶπε σχετικῶς πρὸς τὰς εὐθύνας τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰ ὁποῖα ὑπηνίχθη ὁ κ. Πρωθυπουργὸς λέγει ὅτι ἡ Ἐπανάστασις 1922 ὑπῆρξε μία Ἐπανάστασις ἰδεολόγων ἡ ὁποία κατέληξεν εἰς τὴν σκληρὰν ἀπόφασιν τῆς θανατικῆς καταδίκης ἵνα χρησιμεύσῃ τὸ αἷμα ἐκεῖνο πρὸς νέαν ἀναδημιουργίαν. Ἐξ ὅσων ὅμως ἐλέχθησαν, διαφαίνεται ὅτι τὸ αἷμα ἐκεῖνο ἔρρευσεν ἐπὶ ματαίῳ. Ἡμεῖς δὲ οἱ ἴδιοι, λέγει, δὲν θὰ διστάσωμεν νὰ δημιουργήσωμεν νέον Δικαστήριον πρὸς τιμωρίαν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι τυχὸν ἤθελον γίνει ὑπαίτιοι νέων καταστροφῶν.

Ὁ κ. ***Ν. Γρηγοριάδης*** ζητεῖ τὸν λόγον.

Πρόεδρος. Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρόεδρος Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι τὸ θέμα εἶνε λίαν σοβαρὸν καὶ θὰ ἐπεθύμει ὅπως ἡ συζήτησις παραμείνῃ εἰς τὸ ἐπίπεδον εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο πρὸ ὀλίγου. Λαμβάνει, λέγει, ἐκ δευτέρου τὸν λόγον διότι εἶχε κάμει μίαν παράλειψιν τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ συμπληρώσῃ, ἀναφέρει δέ τινα σχετικῶς πρὸς τὰς γενομένας ἀνακλήσεις δηλώσεων.

Ὁ κ. ***Αν. Κωνσταντινίδης*** (Ἔβρου) παρέχει τὴν ἐξήγησιν ὅτι εἰς τὴν Θράκην δὲν ἐσημειώθησαν ὄντως ἀνακλήσεις δηλώσεων μεταναστεύσεως, συνέβη ὅμως τοῦτο τὸ γε-

γονὸς τὸ χαρακτηριστικόν, ὅτι, ἐνῷ μέχρι τέλους Νοεμβρίου ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν μόλις περὶ τὰς 4 χιλιάδες δηλώσεις, ἀπὸ τῆς 1ης Δεκεμβρίου, ἤτοι ἀφ' ἧς ἀνεκινήθη τὸ ζήτημα τοῦ πρωτοκόλλου ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει καὶ τῷ Τύπῳ καὶ κατέστη ἔκδηλον ὅτι θὰ ἀπορριφθῇ τοῦτο παγγυρικῶς, μέχρι τῆς 31ης ἰδίου μηνὸς ὑπεβλήθησαν δισχίλιαι εἰσέτι δηλώσεις. Τουτέστι τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν ὑποβληθεισῶν εἰς διάστημα ἑνὸς ἔτους ὑπεβλήθη εἰς διάστημα ἑνὸς καὶ μόνου τοῦ τελευταίου μηνός.

Μετά τινας παρατηρήσεις τοῦ κ. **Α. Μπακάλμπαση** ἡ συζήτησις κηρύσσεται περατωμένη.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἡ πρότασις τοῦ κ. Παπαναστασίου ἀποτελεῖται ἐκ δύο μερῶν, τὰ ὁποῖα θὰ τεθοῦν κεχωρισμένως εἰς ψηφοφορίαν. Τὸ πρῶτον μέρος αὐτῆς περιέχεται εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ὑποβληθεῖσαν πρότασιν, τὴν ὁποίαν θεωρεῖ καὶ ἀπωτέραν. Ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης παρακαλεῖ ὅπως ἡ Συνέλευσις ἀποφανθῇ δι' ἀναστάσεως.

Ἡ **Συνέλευσις** δέχεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως τὴν πρότασιν ταύτην ἔχουσαν οὕτως:

ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Ἡ Δ' τῶν Ἑλλήνων Ἐθνικὴ Συνέλευσις, μετὰ τὰς γενομένας συζητήσεις ἐπὶ τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ ὑπογραφέντος ἐν Γενεύῃ τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1924, θεωροῦσα, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι τὸ πρωτόκολλον τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὰς γενικὰς διατάξεις τῶν ἐν ἰσχύϊ συνθηκῶν περὶ μειονοτήτων, αἵτινες εἶνε ἐπαρκεῖς πρὸς προστασίαν αὐτῶν καὶ ἃς ἡ Ἑλλὰς εἶνε σταθερῶς ἀποφασισμένη νὰ σεβασθῇ δι' ὅλας ἀνεξαιρέτους τὰς φυλετικάς, γλωσσικὰς καὶ θρησκευτικὰς μειονότητας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι οἱ ὅροι τοῦ πρωτοκόλλου τούτου δημιουργοῦσι διαδικασίαν μὴ συμβιβαζομένην πρὸς τὴν πάντοτε ἀναγνωρισθεῖσαν ἀρχήν, ὅτι αἱ περὶ μειονοτήτων διατάξεις δὲν ἐπιτρέπουσιν ἐπέμβασιν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τοῦ Κράτους, καὶ τέλος ὅτι τὸ εἰρημένον πρωτόκολλον, ἀντὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ περίοδος εἰρήνης, θέλει γεννήσει ἀφορμὰς συνεχῶν ἐρίδων καὶ προστριβῶν

Ἀπορρίπτει

τὸ ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου 1924 πρωτόκολλον τὸ ἐν Γενεύῃ ὑπογραφέν.

Οἱ προτείνοντες πληρεξούσιοι

Γ. Μόδης, Γ. Τζώρτζης, Η. Ζωγράφος, Δ. Φλωριᾶς, Γ. Πέτσος, Δ. Μέλφος, Θ. Κωτούλας, Κ. Ἀγγελάκης, Δ. Χατζόπουλος, Ι. Παπαδάκης, Ι. Σαπουντζῆς κλπ.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ εἶτα ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὑπεβλήθη

ἡ ἑξῆς γενικωτέρα πρότασις ἐκ μέρους τοῦ κ. **Γ. Σολδάτου:**

«Ἡ Κυβέρνησις μετὰ τὰ λεχθέντα ἐκφράζουσα τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν προβαίνει εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν».

Ἡ πρότασις δὲ αὕτη θέλει τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Α. Ἀκρίδας** καὶ **Γ. Μπούμπουλης,** ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ψηφοφορία, τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτως:

Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν λέγουσι «Ναί», οἱ δὲ μὴ παραδεχόμενοι λέγουσιν «Ὄχι»

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα:

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ	242
Εἶπον Ναί	155
Εἶπον Ὄχι	77
Ἠρνήθησαν ψῆφον	10
Ἐν ὅλῳ	242

Κατὰ τὸ παρατιθέμενον ὧδε πρωτόκολλον:

Δημ. Ἡρακλειδης	Ο	Α. Χατζηκυριάκος	Ο
Κωνστ. Ρακτιβάν	Ν	Στυλ. Γονατᾶς	Ν
Σ. Παπαγρηγοριάδης	Ν	Σπ. Θεοδωρόπουλος	Ο
Γεώργ. Ροῦσσος		Ἀλέξ. Μυλωνᾶς	Ν
Ἀπ. Δοξιάδης		Ἀρτ. Δεναξᾶς	Ν
Ἰωάν. Καλογερᾶς	Ν	Α. Σακελλαρόπουλος	Ν
Γεώργ. Πολίτης	Ν	Ἰωάν. Σολιώτης	Ν
Ἀπόστ. Ὀρφανίδης	ἀρν. ψ.	Γεώργ. Κατσιμπίρης	Ο
Ἐμμ. Ζυμπρακάκης	Ν	Δημ. Πετσίτης	
Περ. Καραπάνος	Ο	Ἰωάν. Τρίος	Ο
Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης	Ν	Ἀπ. Παπαικονόμου	Ν
Γεώργ. Φραγκούδης		Δ. Καμπάνης	
Β. Ἀρτεμιάδης	Ν	Ἰωάννης Μαμάης	
Σκεῦος Ζερβὸς	Ν	Α. Κολιαλέξης	
Δημ. Θεολογίτης	Ν	Πέτρος Καλαμοῦχος	Ν
Δημ. Μαρσέλος	Ν	Ἀθαν. Τζώνης	
Γεώργ. Μαυρολέων		Νικ. Καλέλλης	
Δημ. Πολυκράτης		Ἀντ. Γαρουφαλιᾶς	
Θαλῆς Θεοδωρίδης		Δημ. Μαγγέτης	
Ἐλευθ. Παυλίδης	Ο	Πέτρος Παναγιώτου	
Π. Παναγιωτόπουλος	Ο	Δημήτρ. Βαρελᾶς	
Α. Κωνσταντιλιέρης		Βασ. Καραπάνος	
Γεώργ. Ἡσαΐας	Ο	Χρ. Σαμαρᾶς	
Ἀναστ. Πρωτοπαπᾶς	Ν	Ι. Στάϊκος ἢ Παπαδάκης ἠρν. ψ.	
Γεώργ. Βραχνὸς		Θωμᾶς Μάγγος	

Ἀβρ. Γρηγοριάδης	
Γ. Παπαγεωργίου	
Κ. Σπυρίδης	ἠρν. ψ.
Ἀδαμ. Ἐρραιμίδης	Ν
Φίλ. Γιαννακόπουλος	
Δημ. Σαράτσης	
Δημ. Ψάρης	Ο
Ἀλέξ. Γρίβας	Ν
Παντ. Καρασεβδᾶς	Ν
Φίλ. Στασινόπουλος	Ο
Α. Παπαχριστόπουλος	Ν
Ἠλίας Ἀποσκίτης	Ν
Τ. Δημητρακόπουλος	Ο
Πέτρος Ζωγράφος	Ν
Νικ. Ζαμκίνος	Ο
Δημ. Χατζόπουλος	Ν
Κων. Ταλιαδοῦρος	
Π. Πετροπουλάκης	Ν
Εὐστ. Μαλαμίδας	Ν
Γεώργ. Βυραζάνης	Ο
Λάμ. Λαμπριανίδης	
Δημ. Ἀνδρεάδης	
Δημ. Βάντσης	Ν
Α. Βεζυρζόγλου	
Κ. Κωνσταντινίδης	Ο
Θεμ. Παπαϊωάννου	Ν
Α. Ἀναγνωστόπουλος	Ν
Κων. Κουρτίδης	
Ἀνδρ. Κωνσταντινίδης	
Χριστόφ. Πανταζίδης	
Φίλ. Μανουηλίδης	Ν
Περ. Κουρτίδης	
Γεώργ. Μπρίκας	Ν
Ἀλέξ. Παπαθανάσης	
Βασ. Χατζηλίας	Ν
Ἐμὲν Μπέη Ζαδὲ	
Γρηγ. Τηλικίδης	Ο
Νεόκ. Γρηγοριάδης	Ν
Νικ. Κοντολέων	Ο
Μιχ. Δῶδος	
Γεώργ. Πέτσος	Ν
Ἰωάν. Γιαμούζης	
Ἀνδρ. Κόρακας	Ο
Κυρ. Βαρδουλάκης	
Δ. Καλκανδῆς	Ν
Γεώργ. Καφαντάρης	Ν
Ἰωάν. Τσιγκόλης	Ν
Ἰωάν. Χριστοδουλιᾶς	Ν
Ἀναστ. Ταβουλάρης	Ο
Θεόδ. Γοῦσκος	Ν
Καΐσαρ Ζέζας	
Κωνστ. Γόντικας	Ν
Νικ. Συριόπουλος	Ν
Βασ. Δαλιάνης	Ν
Τάσης Ἀναστασίου	Ν
Χαράλ. Λυκοτόμαρος	Ν
Νεοκ. Παπαγιαννόπουλος	Ν
Νικόλ. Καλλιοντζῆς	Ν
Γεώργ. Κατεχάκης	
Τίτ. Γεωργιάδης	
Γεώργ. Μαρῆς	ἠρν. ψ.
Στυλ. Γρηγορίου	Ν
Νικ. Ζουδιανὸς	Ν
Ἰωάν. Ἠρδικογιάννης	
Γεώργ. Δουκουμετζίδης	
Στεμ. Κιουζὲς Πεζᾶς	
Γεώργ. Χατζηκυριακοῦ	
Θεόδ. Ἀνδρεάδης	
Θεόδ. Πάγκαλος	Ο
Κωνστ. Ἀγγελάκης	Ν
Ἀνδρ. Μπιράκης	Ο
Ἰωάν. Βαρβαγιάννης	Ν
Κωνστ. Φίλανδρος	Ν
Σερ. Τσακμάνης	
Μιχ. Κύρκος	
Ἰωάν. Πετσάλης	Ο
Λεων. Ἰασονίδης	Ν
Δημ. Εὐθυμιάδης	Ο
Στέφ. Βαρδάκος	
Παντ. Γεωργιάδης	
Ξενοφῶν Ἀναστασιάδης	Ν
Δημ. Δημάδης	
Νικόλ. Τερζόγλου	Ο
Γεώργ. Κοσμίδης	
Χρ. Πίψος	Ο
Ἰωάν. Πλατσούκας	Ν

Περ. Καλλιδόπουλος	
Γεώργ. Κωνσταντινίδης	Ν
Γεώργ. Ἀλεκτορίδης	
Ἱερόθ. Ἀναπιάδης	Ν
Ἰ. Πασαλίδης	
Μιχ. Σαμαρᾶς	Ν
Εὐστρ. Γονατᾶς	Ν
Κωνστ. Βαγιανὸς	
Η. Διαμαντόπουλος	
Ἰσαὰκ Ἀλχανάτης	
Ἰάκ. Λευΐ	
Ἰωσὴφ Ἠλία Σαΐας	
Ἰησοῦς Σαμουηλίδης	
Νικόλ. Σπηλιώτης	Ν
Παν. Στενὸς	
Δημ. Κατσίνας	
Ἀντ. Πρέκας	Ν
Ἀντ. Δαργέντας	Ο
Γεώργ. Δρακούλης	
Δημ. Μπότσαρης	Ν
Γεώργ. Καλούδης	Ν
Μιχ. Μίσιος	
Γεώργιος Κιαγιᾶς	Ο
Σπυρ. Σῖμος	
Παν. Γιωτόπουλος	
Πέτρος Μπέμπης	
Ἀθαν. Τραχήλης	Ν
Περ. Γεωργίτσης	Ο
Γεώργ. Γκάλκος	Ν
Ἀχ. Παπαδ τος	Ν
Αὔγουστος Θεολογίτης	Ο
Ἀναστ. Μισιρλόγλου	Ν
Μιλτ. Σταμούλης	Ν
Παρ. Γκελγκενδζόγλου	Ν
Ἀλκ. Κωνσταντινίδης	
Σωκρ. Ζερβουδάκης	Ν
Στέφ. Παπαναστασίου	Ο
Κωνστ. Νταῆς	
Γεώργ. Θούας	Ν
Ἠλίας Μεϊτάνης	Ο
Ἀνδρ. Ζαΐμης	Ο
Σωτ. Γιαννούσης	Ν
Χρ. Σακελλαρίδης	Ο
Ἰωάν. Κουρτάκης	
Παν. Φλέσας	Ν
Νικ. Δαγρὲς	
Γώργ. Σίδερ ς	
Χρ. Ἀλαμανῆς	Ν
Κωνσταν. Σταμούλης	
Ἀμπρ. Κατσάρος	Ν
Περ. Ἀλεξανδρῆς	
Λάμπρ. Καταφυγιώτης	
Εὐστ. Γουλιανὸς	Ο
Ἰωάν. Παπαθεοδώρου	Ο
Παν. Κόλιας	
Νικ. Σταματιάδης	Ο
Ζαφείριος Ἀδὰμ	
Ἰων. Βαλαλᾶς	ἠρν. ψ.
Ἀλέξ. Ὡρολογόπουλος	
Ἰωάν. Ζάχος	Ν
Δημ. Κύρου	
Περ. Μαζαράκης	Ν
Ἐων. Ζαβιτσάνος	
Ἀνδρ. Δενδρινὸς	Ο
Εὐθ. Βελλιανίτης	
Κωνστ. Βούλγαρης	Ν
Δημ. Σπίγγος	Ν
Σπυρ. Ζερβὸς	Ν
Θεόδ. Κωτούλας	Ν
Κωνστ. Τσιμινάκης	
Ἰωάν. Κοντοδίνας	
Παν. Καλαντζόπουλος	Ν
Λάζ. Ἀνδρεάδης	Ν
Στυλ. Θεολογίδης	
Γεώργ. Κακουλίδης	
Παναγ. Ἀραβαντινὸς	Ο
Ἀνασ. Ἀναγνωστόπουλος	
Νικόλ. Φραντζῆς	Ο
Παναγ. Πετρίδης	Ν
Σπυρ. Ἠλιόπουλος	
Κωνστ. Ρέντης	Ο
Λουκᾶς Νιφοράτος	Ο
Ριχ. Λιβαθηνόπουλος	Ο
Παν. Καπάτος	Ο
Παναγ. Τσιτσίλιας	
Θεόδ. Γρηγορίου	

Νικ. Καραμάνος ..... Ο
Ἰωάν. Λιμπερόπουλος .... Ο
Θαλῆς Κουτούπης ....
Γεώργ. Φικιώρης ..... Ν
Σπυρ. Ξύδης ..... Ν
Ἀχ. Πρωτοσύγκελλος.... Ν
Στέρ. Ἀναστασιάδης.... Ν
Ἰωάν. Ἰσχόμαχος ..... Ο
Γεώργ. Βλάχος ..... Ν
Ἰωσ. Κούνδουρος ....Ο
Μιχ. Κοθρῆς ....
Παν. Σφακιανάκης ..... Ν
Μιχ. Καταπότης..... ..
Λουκᾶς Κουτσοπέταλος .. Ν
Νικόλ. Ἀνδρεαδάκης .... Ν
Β. Καραπαναγιώτης ..... Ο
Γεώργ .Παπανδρέου..... Ν
Στυλ. Κρητικᾶς ..... Ο
Ἐμμ. Μάρκογλου ....
Ἰωάν. Λαδᾶς ..... Ο
Δημ. Σάλτας ..... Ο
Ἰωάν. Σιφναῖος .....
Ὀρέστ. Κυπριανὸς ἠρν. ψ.
Δημ. Γεωργαλᾶς .....Ν
Γεώργ Καλδῆς .....
Μ. Λαίλιος ....
Δημ. Ἀκάκιος ..... Ν
Χαρ. Γρηγορίου..... Ο
Ἀντ. Παπαγεωργίου ....
Δημ. Σάββας ....
Μᾶρκ. Τσαρλαμπᾶς ..... Ο
Γεράσ. Σολδάτος ..... Ν
Νικόλ.Ἀβραὰμ ....Ν
Ἰωάν. Παπαλουκας ..... Ν
Πέτρος Λυτατσάνης..... ..
Ἀλέξ Παπαναστασίου ....Ο
Γεώργ. Σεχιώτης .....Ο
Νικόλ. Μπακόπουλος .... Ο
Ἰωάν. Μανέττας ..... Ν
Χριστ. Κατριβάνος ..... Ο
Δημ. Φλέσσας ..... Ν
Πλο τ. Χαλόφτης ..... .Ν
Χρ. Ζουμῆς ....

Ἰωάν. Πατάλας ..... Ο
Νικόλ. Χρυσόγελος..... Ν
Διον. Λεονάρδος ..... Ο
Παν. Μερλόπουλος .....Ν
Ἰωάν. Φωτόπουλος ....
Ὄθων Πέτροβας ..... Ν
Γεώργ. Πρεζάνης ..... Ν
Δημ. Προμπονᾶς .....Ν
Ἀντ. Πραντούνας ..... Ν
Γεώργ. Βενιέρης ....
Ἰωάν. Κανναβὸς .....
Κωνστ. Πετρίδης .....
Χρῖστος Δάναινας..... ...
Κωνστ. Βλαχοθανάσης....Ν
Π. Π. Μαυρομιχάλης ... Ν
Βασ.Κυβέλος ....
Κωνστ. Βουδούρης ..... Ο
Π. Κανελλόπουλος ..... Ο
Ἰωάν. Σεφερλῆς ....
Γερ. Τυπ. Ἰακωβάτος .. ..
Βασ. Ἀλ βιζάτος ..... Ο
Θεόδ. Βελλιανίτης .....Ν
Σπυρ. Κρεμεζῆς ..... Ν
Κωνσταν. Σταματόπουλος Ν
Νικόλ. Γουργουρῆς .....
Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος ἠρ. ψ.
Κωνστ. Δρούλλιας ..... Ν
Κωνστ. Γκότσης ...ἠν. ψ.
Γεώργ. Ἀργυρόπουλος .. Ν
Ἀνδρ. Μάρκου .....Ν
Χρ στος Φακῆς ..... Ν
Θεόδ. Χαβίνης ..... Ν
Ἀνδρ. Σκέφερης ..... Ν
Δημ. Δαγκλῆς ..... Ν
Γεώργ. Γερογιάννης ..... Ν
Παν Κοκκινάτος ..... Ν
Μιχ. Βυζᾶς ..... Ν
Ἰω. Ταρσούλης .. ..
Δημ. Τσαπόγας ..... Ν
Νικ. Ἀσκούτσης ..... Ν
Γεώργ. Τσαγρῆς .....
Ἐμμ. Τσουδερὸς .....
Μαν. Βολουδάκης .....

Ἰωάν. Γοβατζιδάκης.....
Γεώργ. Κονδύλης .. ἠρν. ψ.
Ἀναστ. Μπακάλμπασης ..Ο
Γεώργ. Λαλαζήσης .....
Δημοσθ. Ἐλευθεριάδης ....
Σπυρ. Ἀντωνιάδης .....Ο
Ἰωάν. Κεραμεὺς .....
Κωνστ. Καλούδης .....
Λεων. Θεοχάρης .....
Ζήσης Μπογιώτας .....
Χασὰν ὀγλοῦ Μουσταφᾶ ....
Χατζῆ Ἀχμετογλ.Μεστὰν...
Ἀλέξ. Γιαννουλάτος .....
Μιλτ. Καβαλιεράτος .....
Θεμ. Σοφούλης .....
Κωνστ. Παπαϊωάννου .....
Ἐμμ. Σοφούλης .....Ν
Ἀλ. Κεντούρης .....Ν
Ἰωάν. Μαλαχίας .....
Δημ. Πάζης .....Ο
Δημοσθ. Φλωριᾶς..... Ν
Ἰωάν. Σχοινᾶς .....
Δημοσθ. Μέλφος .....Ν
Ὀρέστ. Ζαφειρίου .... Ν
Νικ. Μανούσης..... Ν
Νικ. Κωνσταντόπουλος ..Ν
Ἀναστ. Λαζαρίδης .....
Βασ. Ἐμμανουηλίδης .....
Ἰάκ. Τριανταφύλλου .....
Σταμ. Βακράτσας .....
Γεώργ. Μπούμπουλης ....Ο
Δημ. Δασκαλάκης .. ..Ν
Ἰωάν. Μαραγκὸς .. ..
Ἰωάν. Βενιέρης .....Ο
Ἀλέξ. Παπαδάμ.....Ο
Κωνστ. Καλομενόπουλος.. Ν
Κωνστ. Ἀλαβάνος .....
Ἐρ. Βαλαρῆς .....Ν
ωτ. Χατζηγάκης .....
ναγ. Καραλῆς.....Ν
Βασίλ. Ἰακωβάκης .....Ν
Ἀνδρ. Κοκκέβης.....
Νικ. Μανωλόπουλος .....

Γεώργ. Λουπινᾶς .....Ο
Ἀναστ. Ἀκρίδας .....Ν
Βασ. Βλαχόπουλος .....
Γεώργ. Τσακανίκας .....Ν
Γεώργ. Δουζίνας ..... Ο
Λάμπρος Λάμπρου.....Ν
Γεώργ. Ροδόπουλος..ἠν. ψ.
Θεόδ. Κριεζῆς..... Ν
Ἀθ. Μιαούλης..... ἠρν. ψ.
Ἀντών. Δαμιανὸς .....Ν
Μιλτ. Δεληγιάννης .....Ν
Ἰωάν. Τσιριμῶκος .....
Νικόλ. Ξηρὸς .....
Σπυρ. Τράκας .....Ν
Ἀναστ. Κούτρας .....Ν
Γεώργ. Μόδης.....Ν
Ἰωάν. Σαπουντζῆς.....Ν
Γεώργ. Τζώρτζης .....Ν
Μιχαὴλ Χατζητάσης .. ..Ν
Ρητορίδης Χατζόπουλος ..Ν
Ἄγγ. Ἀγαπητὸς.....
Ἰωάν. Μαρουδῆς .....Ο
Κωνστ. Ματσιώρης .....
Νικ. Παπαγεωργίου .....
Δημ. Χατζῆς .....
Κωνστ. Καρανάστάσης ....
Βασίλ. Μάλλιος .....Ο
Γεώργ. Κουτρουμπάκης ..Ν
Στρατῆς Γεωργιλαδάκης..Ο
Κωνστ. Παπαδογιάννης ....
Πολ. Πολυχρονίδης .....
Ἀριστομ. Μητσοτάκης.....
Γρηγ. Μάρακας .....
Ἰωάν. Μαρματάκης .....
Ὄμ. Πανταζίδης.....Ν
Χριστ. Ροδοκανάκης .....Ο
Βίκ. Κουκουρίδης .....
Γεώργ. Φ.Ἀνδρεάδης.... Ν
Ἠλ. Ἀσπιώτης .. ..Ν
Μάριος Βολίκας .....
Ἀλέξ. Κανάρης .....Ν
Νικ. Μαμούνης.....Ν

Επομένως ή πρότασις έγένετο άποδεκτή.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται ή συνεδρίασις ὥρᾳ 5 πρωϊνῇ διὰ τὴν 5 μ. μ. τῆς σήμερον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΛΗ'

τῆς 3 Φεβρουαρίου 1925

Ὥρᾳ 5. 10' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθών ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. ***Ν. Γρηγοριάδης*** διαμαρτύρεται διὰ τὰ γραφέντα εἰς τὸν τύπον, ὅτι ἐξεστόμησε χθὲς φράσεις κατὰ τοῦ κ. Παγκάλου καὶ δὴ κατὰ τοῦ στρατιωτικοῦ αὐτοῦ βίου.

Οὐδείς, λέγει, εἶνε ἐνθουσιωδέστερος θαυμαστὴς τοῦ ἔργου τοῦ ἀρχιστρατήγου κ. Παγκάλου, ἀδιάφορον ἂν ἔχει ὅλως ἀντίθετον γνώμην διὰ τὰς πολιτικάς του γνώμας.

Ὁ κ. ***Ἰωσ. Κούνδουρος*** διαμαρτύρεται διὰ τὰς διαστρεβλώσεις τὰς γενομένας εἰς τὰς ἐφημερίδας, ἐν σχέσει μὲ τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. Παγκάλου ὡς πρὸς τοὺς τυφεκισμοὺς τῶν πολιτικῶν ὑπευθύνων. Φέρεται ὁ κ. Πάγκαλος ἀποδοκιμάζων τὴν ἀπόφασιν ἐκείνην, ἐνῷ ὅλως τὸ ἀντίθετον εἶπεν.

Ὁ κ. ***Α. Ἀκρίδας*** παρακαλεῖ νὰ ἀναγνωσθοῦν τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ διὰ νὰ ἐξακριβωθῇ ἂν ὄντως καὶ τίνα ἐλέχθησαν παρὰ τοῦ κ. Παγκάλου, καθόσον, ἂν πραγματικῶς ἐλέχθησαν τὰ εἰς τὰς ἐφημερίδας ἀναγραφέντα καὶ ὁμολογῇ οὗτος ὅτι πρέπει νὰ κληθῶσι καὶ δώσωσι λόγον οἱ ἀδίκως τυφεκίσαντες τοὺς ἓξ πολιτικούς, νομίζει ὅτι πρῶτος πρέπει νὰ δώσῃ λόγον ὁ κ. Πάγκαλος, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ πρωτουργός.

Ὁ κ. ***Δ. Καλκανδῆς*** ἐπιφέρει ἐπίσης παρατηρήσεις τινάς.

Τὰ πρακτικὰ ἐπικυροῦνται.

Οἱ πρόσφυγες περιφερείας Γουμενίτσης παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῇ μέριμνα διὰ τὴν ἄμεσον ἐγκατάστασίν των.

Ὁ Ἀλέξανδρος Καρκάκης ἀνάπηρος πολέμου παρακαλεῖ ὅπως συμπεριληφθῇ εἰς τὸ πρῶτον Ν. Δ. περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τραυματίας.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Καλαμπάκας παρακαλεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἐξαναγκάσῃ τὴν Ἑταιρείαν τῶν Θεσσαλικῶν Σιδηροδρόμων, ἵνα μειώσῃ τὸ μίσθωμα τοῦ φόρου τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ Καλαμπάκας εἰς μίαν δραχμήν.

Ἡ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως, ἐὰν οἱ ὅροι τῆς Ἑλληνοαμερικανικῆς Ἑταιρείας πρὸς ὕδρευσιν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς ἐξυπηρετῶσι τὰ συμφέροντα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, προτιμηθῇ πάσης ἄλλης Ἑταιρείας.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων σχεδιαστῶν παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἄρῃ τὸ προσγενόμενον αὐτοῖς ἀδίκημα διὰ τὴν μὴ παροχὴν δυνάμει τοῦ ἀπὸ 25 Σεπτεμβρίου 1924 Ν. Δ. προσθέτου ἐπιδόματος 15 ο/ο εἰς τοὺς τεχνικοὺς ὑπαλλήλους.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Πλατάνου Μεσογείων παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Ἁγίου Γεωργίου-Πλατάνου καὶ ἐκεῖθεν εἰς Σφηνάρι.

Διάφοροι Ὀργανώσεις ἐκ διαφόρων μερῶν τοῦ Κράτους διαμαρτύρονται διὰ τὴν βάρβαρον ἐκδίωξιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ ἀξιοῦσι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος συμφώνως πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς πόθους.

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Βερροίας παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσι τὰ δέοντα μέτρα περὶ ἀμέσου διαρρυθμίσεως καὶ ἐπισκευῆς τῆς δημοσίας ὁδοῦ Κοζάνης—Βερροίας.

Οἱ κ. κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) καὶ ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος περὶ αὐξήσεως τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Δημοσίου χορηγουμένων γεωργικῶν δανείων πρὸς πρόσφυγας ἀπὸ δραχ. 100 ἑκατ. εἰς δραχ. 150 ἑκατ.».

Ὁ κ. ***Α. Μιαούλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων:

1) «Περὶ παρατάσεως προθεσμίας προσελεύσεως λιποτακτῶν καὶ ἀνυποτάκτων Π. Ναυτικοῦ»

2) «Περὶ τῶν εἰς τοὺς ἀνυποτάκτους τοῦ Π. Ναυ. τοῦ ἐπιβαλλομένων ποινῶν» καὶ

3) «Περὶ συστάσεως κλάδου πηδαλιουχίας ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ».

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «Περὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας τῆς ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Γ. Δουζίνας, Γ. Κιαγιᾶς, Ἐλ. Παυλίδης** καὶ **Δ. Μαργέτης** ὑποβάλλουσι πρότασιν ψηφίσματος «Περὶ μονιμοποιήσεως τῶν ἐκτάκτων ἀγροτικῶν διανομέων».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν.

Ὁ κ. **Δ. Βαρελᾶς** καταθέτει καὶ ἀναγινώσκει τηλεγραφικὴν ἀναφορὰν τῆς συμπηχθείσης «Πανθεσσαλικῆς Ἑνώσεως Συνεταιρισμῶν».

Ὁ κ. **Σ. Κρεμεζῆς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ κοινοτικοῦ Συμβουλίου Ἀραχώβης περὶ ἀποσπάσεώς του εἰς Παρνασσίδα.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** ὑποβάλλει καὶ ἀναπτύσσει πρότασιν νόμου «περὶ ἀρμοσιώσεως τῶν μισθῶν τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων» κατὰ τρόπον ὥστε ἐπιτυγχανομένης οἰκονομίας τινὸς νὰ αὐξηθῶσιν αἱ συντάξεις τῶν συνταξιούχων. Παρακαλεῖ ὅπως συζητηθῇ αὕτη ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ὑπ' ὄψει τῆς Συνελεύσεως σχετικὸν ψήφισμα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, παραπεμπόμενον ἐν ἀνάγκῃ εἰς Ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. **Α. Ἀναγνωστόπουλος** λέγει ὅτι δὲν πρέπει κατ' οὐδένα λόγον νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ ψηφίσματος.

Οἱ κ. κ. **Π. Μαζαράκης** καὶ **Γ. Μόδης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν διπλωματούχων χημικῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Οἱ κ. κ. **Β. Ἰακωβάκης** καὶ **Α. Ἀκρίδας** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῆς Γεωργικῆς Ἑνώσεως Ἐλασσόνος.

Ὁ κ. **Σπ. Κρεμεζῆς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἐμπόρων Ἰτέας πρὸς βελτίωσιν τῆς λειτουργίας τοῦ ἐκεῖ τηλεγραφείου.

Ὁ κ. **Α. Ἀκρίδας** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῆς Ἑνώσεως ὑπαλλήλων καφενείων καὶ ζαχαροπλαστείων τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ ἐκ Καλαμῶν φαρμακοποιοῦ Κουτραφούρη, παραπονουμένου ὅτι ἐπὶ μακρὸν δὲν ἠδύνατο νὰ παραλάβῃ δύο δέματα μορφίνης.

Ἐπίσης συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ ἐν Κοπανακίῳ Συλλόγου «Ἀλληλοβοήθεια», πρὸς προαγωγὴν τοῦ ἐκεῖ Ταχυδρομείου.

Ὁ κ. **Ο. Κυπριανὸς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ἐρεσσοῦ Λέσβου, παραπονουμένων διὰ τὸν ὑποβιβασμὸν τοῦ ἐκεῖ ταχυδρομείου.

Ὁ κ. **Α. Κωνσταντινίδης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἐκτάκτων ταχυδρομικῶν ὑπαλλήλων Ἀλεξανδρουπόλεως περὶ ἀπονομῆς εἰς αὐτοὺς ἐκτάκτου ἐπιδόματος.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἰατρῶν Γ. Λαδᾶ καὶ Γ. Μιχαλοπούλου ἰατρῶν κατὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Πολ. Νοσοκομείου.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** συνιστᾷ τὴν ἀναφορὰν ὡσαύτως, ἀλλὰ παρατηρεῖ ὅτι αἱ ἀναφοραὶ ὡς ὑποβάλλονται καὶ συζητοῦνται εἶνε περιτταί, ἐφόσον ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν δὲν ἐργάζεται.

Ὁ κ. **Α. Θεολογίτης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν καπνεμπόρων Καβάλλας συνιστᾷ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅπως λυθῇ τὸ ζήτημα τῶν ἀνεπεξεργάστων καπνῶν, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότερον ζήτημα ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται ὁ Κομμουνισμός, ἵνα ἑκάστοτε προκαλῇ ταραχάς.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν ἐν Ἀθήναις Συλλόγων διαμαρτυρομένων διὰ τὴν πλημμελῆ πληρωμὴν τῶν φόρων ἐκ μέρους τῶν πλουσίων.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** ἐρωτᾷ τί ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐσκέφθη περὶ τῆς ἀκριβοῦς βεβαιώσεως τῆς καθαρᾶς προσόδου ἀφ' ὅτου τὸ πρῶτον ἐγένετο λόγος ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἡ κατάστασις βεβαίως ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς βεβαιώσεως τῶν φόρων εἶνε οἰκτρά, ἐφόσον σήμερον βεβαιοῦνται φόροι τοῦ 1919, τοῦ 1920 κλπ. Βεβαιοῖ ὅτι διεξάγεται σήμερον σχετικὴ ἐργασία καὶ ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν ὅτι οὐδεὶς θὰ διαφύγῃ.

Ὁ κ. **Σκ. Ζερβὸς** ὁμιλῶν ὡσαύτως περὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς ἀναπτύσσει τὰ τοῦ ψηφίσματος τῶν Σωματείων καὶ συνιστᾷ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ μὴ δεικνύῃ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ οὐδενός, ἀλλὰ μόνον ὑπὲρ τῆς Πατρίδος.

Ὁ κ. **Σπ. Θεοδωρόπουλος** συνιστᾷ ὡσαύτως τὴν ἀναφορὰν παρακαλῶν ὅπως τοὺς φόρους μὴ πληρώνωσι μόνον οἱ πτωχοὶ ἀλλὰ καὶ οἱ πλούσιοι.

Παρελθούσης τῆς ὥρας αἱ λοιπαὶ ἀναφοραὶ ἀναβάλλονται.

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας ὁ κ. **Π. Καραπάνος** λαμβάνων τὸν λόγον ζητεῖ πληροφορίας περὶ τῶν δημιουργηθεισῶν ἐν Τρικκάλοις σκηνῶν ὑπὸ τῶν Κομμουνιστῶν.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) ἀνακοινοῖ τὰ σχετικὰ τηλεγραφήματα τοῦ Νομάρχου Τρικκάλων. Ἐπίσης ἀνακοινοῖ τὰ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ληφθέντα μέτρα.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** λαμβάνων εἶτα τὸν λόγον ἐπὶ προσωπικοῦ ζητήματος λέγει, σχετικῶς μὲ τὰ δημοσιευθέντα ὡς παρ' αὐτοῦ λεχθέντα χθές, ὅτι εἶπε τὰ ἑξῆς: «Οἱ πέντε πολιτικοὶ ἐτιμωρήθησαν αὐστηρῶς, διότι, ἵνα στηρίζωσιν ἕνα θρόνον καὶ χάριν ἰδιοτελῶν κομματικῶν βλέψεων, ἐγένοντο πρόξενοι τῆς διαρρήξεως τῶν συμμαχιῶν καὶ τῶν συμφορῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Ἐπανάστασις ἀπέδλεπε διὰ τῆς χειρονομίας της αὐτῆς εἰς τὸν παραδειγματισμὸν τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Χώρας. Διὰ αὐτὸ φρονῶ ὅτι εἰς μάτην ἐχύθη αἷμα, ἐφόσον ἐκ τῆς σημερινῆς συζητήσεως ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ σήμερον κυβερνῶντες ὑπέπεσαν εἰς τὰς αὐτὰς παραβάσεις. Ἐάν, ὅπερ ἀπεύχομαι ὁλοψύχως, ἐκ τῆς τοιαύτης πολιτικῆς των ἐπακολουθήσωσι καὶ ἄλλα ἐθνικὰ ἀτυχήματα, θὰ εἶνε ἔργον δικαιοσύνης νὰ κριθῶσιν ἐπίσης αὐστηρῶς καὶ οἱ σημερινοὶ κυβερνῆται».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Λαμβάνει τὸν λόγον (ὥρᾳ 6 50' μ. μ.) ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** (γενικὸς εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπῆς), ὅστις πραγματευόμενος τὸ περὶ νομοθετικῆς ἐξουσίας κεφάλαιον λέγει ὅτι μέχρι τοῦδε ἠσκεῖτο αὕτη μόνον ὑπὸ τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βουλῆς. Ὁ ὁρισμὸς ὡς παράγοντος νομοθετικοῦ τοῦ Βασιλέως ὀφείλετο εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς κατὰ τὴν ὁποίαν συνετάχθη τὸ σύνταγμα. Ἀναπτύσσει εἶτα τὰ κατὰ τὸ σύνταγμα ἀπονεμόμενα δικαιώματα εἰς τὸν Βασιλέα. Σήμερον ἀντὶ τοῦ παράγοντος τοῦ βασιλικοῦ ἀναγράφεται ὅτι ἕτερος παράγων εἶνε ἡ Γερουσία. Κατ' ἀνάγκην νῦν θὰ ἐξετάσωμεν ποία εἶνε ἡ συγκρότησις καὶ ἡ λειτουργία τῆς Βουλῆς καὶ Γερουσίας καὶ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ συνεργάζωνται.

Ἐκθέτει εἶτα τὰς διατηρηθείσας περὶ Βουλῆς διατάξεις ὡς εὐδοκίμους, οἷαι αἱ περὶ ἐκλογῆς δι' ἀμέσου καθολικῆς καὶ μυστικῆς ψηφοφορίας, ἡ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἀντιπροσωπεύσεως τοῦ βουλευτοῦ καὶ ἡ τῆς διαρκείας τῆς θητείας αὐτοῦ. Ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ζήτημα ἂν πρέπει νὰ ἀναγραφῇ εἰς τὸ σύνταγμα τὸ ἐκλογικὸν σύστημα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐκλέγονται οἱ βουλευταί. Ὑπῆρξε πρότασις περὶ καθορισμοῦ συστήματος ἀναλογικῶν ἐκλογῶν διὰ

συντακτικῆς διατάξεως. Τὸ ζήτημα ἔχει διττὴν ὄψιν. Εἶνε ἐνδεδειγμένον διὰ συντακτικὰς διατάξεις νὰ ὁρίζηται τὸ ἐκλογικὸν σύστημα; Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ποῖον πρέπει νὰ εἶνε; Ἡ Ἐπιτροπὴ κατέληξεν ὁμοφώνως εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν πρέπει νὰ καταγραφῇ εἰς τὸ σύνταγμα ὡρισμένος τρόπος ἐκλογικοῦ συστήματος, ἁπλούστατα διότι ὅλα τὰ ἐκλογικὰ συστήματα ἔχουσιν ἀτελείας καὶ ἐλαττώματα. Ἔχουσι δηλαδὴ ταῦτα ἀξίαν ἀναλόγως τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου κατὰ τὸν ὁποῖον ἐφαρμόζονται.

Προσωπικῶς πιστεύει ὅτι νῦν, ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας, ἡ ἀναλογικὴ ἐκλογὴ ἀποτελεῖ τὸ ἐκλογικὸν σύστημα τὸ ἁρμόζον διὰ τὴν Χώραν. Ἐκτὸς τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ δημοκρατικοῦ καθεστῶτος, ἐξασφαλίζει τὸ σύστημα τοῦτο καὶ τὴν πολιτικὴν γαλήνην καὶ τὴν πολιτικὴν ὁμαλότητα. Ἤντως καὶ παρὰ ταῦτα καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται διὰ τοῦ συντάγματος νὰ ὁρισθῇ τὸ σύστημα τὸ ἐκλογικόν, τὸ ἀναλογικόν, τὸ ὁποῖον ὑπὸ ἄλλας συνθήκας θὰ ἀντενεδεικνύετο. Ἐξακολουθῶν ὁ κ. Παπανδρέου ἐπὶ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος λέγει ὅτι ὁμόφωνος εἶνε ἡ γνώμη σήμερον καὶ εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ εἰς τὸν τύπον καὶ εἰς τὸν πολιτικὸν κόσμον ὅτι, καίτοι ἡ ἀναλογικὴ ἐξυπηρετεῖ τὴν ἐκλογικὴν μειονοψηφίαν, ἐν τούτοις ἀναμφισβητήτως καθιστᾷ ἀδύνατον τὸν σχηματισμὸν ἰσχυρῶν Κυβερνήσεων. Ἀναπτύσσει κατόπιν τὰς γενομένας τροποποιήσεις εἰς τὸ ἄρθρον 17 περὶ ἰδίων ἐκλογικῶν συλλόγων τῶν ἐν τῷ Κράτει μειονοψηφιῶν, αἵτινες ἐστηρίχθησαν εἰς ἀπόψεις ἐσωτερικοῦ ἐκλογικοῦ δικαίου. Ἡ ἐκλογὴ ἰδίων ἀντιπροσώπων προυκρίθη ὡς ἐξυπηρετοῦσα καλύτερον τὰ συμφέροντα τῶν πληθυσμῶν αὐτῶν. Ἡ ἄποψις ἄλλως τε αὕτη ἐνδεικνύει ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἄγεται ἀπὸ στενὰς ἐθνικιστικὰς βλέψεις, ἀλλὰ βασίζεται εἰς τὸν νεώτερον πολιτισμόν. Ἀναπτύσσει εἶτα τοὺς λόγους τοὺς ἐπιβάλλοντας τὰς διατάξεις περὶ ἐκλογῆς καὶ ἀποδοχῶν Προέδρου τῆς Βουλῆς διὰ νὰ καθιερωθῇ τὸ ἠθικὸν κῦρος τοῦ ἀξιώματος τοῦ Προέδρου.

Δικαιολογεῖ κατόπιν τὰς διατάξεις περὶ βουλευτικῆς ἀποζημιώσεως, ἧς τὸ ποσὸν ἐπαφέθη εἰς τὴν Νομοθετικὴν Ἐξουσίαν νὰ ὁρίζῃ ἀναλόγως τοῦ νομίσματος καὶ τῶν συνθηκῶν τοῦ βίου. Ἀναλύων εἶτα τὰς εἰσηγουμένας διατάξεις περὶ τοῦ τρόπου τῆς ψηφίσεως τῶν νομοσχεδίων ἐξαίρει τὴν διάταξιν περὶ τροπολογιῶν αἵτινες θὰ ὑποβάλλωνται τοῦ λοιποῦ εἰς ὡρισμένον χρόνον, ἐπίσης καὶ τὴν πρόνοιαν περὶ μὴ παρεμβολῆς διατάξεων ἀσχέτων τοῖς νόμοις.

Πραγματευόμενος κατόπιν τὰ τοῦ τρόπου τῆς συγκροτή-

σεως τῆς Γερουσίας καὶ τῆς συνεργασίας Βουλῆς καὶ Γερουσίας ἀναφέρει τοὺς ποικίλους τρόπους, καθ' οὓς συγκροτεῖται αὕτη ἀλλαχοῦ. Συνεζητήθη ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἂν θὰ συγκροτηθῇ ἡ Γερουσία δι' ἀμέσου ἐκλογῆς, ὡς ἡ Βουλή, ἢ δι' ἐμμέσου, ὑπὸ τοπικῶν συμβουλίων ἢ ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων ἢ διὰ τῆς Βουλῆς. Ἡ πρότασις, λέγει, περὶ συγκροτήσεως τῆς Γερουσίας δι' ἀμέσου καθολικῆς ἐκλογῆς ἀπερρίφθη. Ἡ Ἐπιτροπὴ κατέληξεν εἰς τὴν συγκρότησιν δι' ἐμμέσου ἐκλογῆς τῆς Γερουσίας διὰ τῶν τοπικῶν, κοινοτικῶν, δημοτικῶν, ἐπαρχιακῶν συμβουλίων. Ἀντικρούων τὰς κατὰ τοῦ τρόπου τούτου τῆς συγκροτήσεως ἀντιρρήσεις, καθ' ἃς διὰ τούτου εἰσάγεται ὁ κομματισμὸς καὶ εἰς τὰ τοπικὰ συμβούλια, τονίζει ὅτι καὶ ἤδη ταῦτα δὲν εἶνε ἄμοιρα κομματισμοῦ, γενικὴ δὲ ἀπροθυμία παρατηρεῖται σήμερον διὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς αὐτά, διότι ἔχουν τὴν πεποίθησιν ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἀποδῶσι χρήσιμα ὄργανα διὰ τὸν Τόπον. Ἀποτελεῖ ἑπομένως συμφέρον κοινὸν ἡ τόνωσις τῶν τοπικῶν συμβουλίων καὶ τονοῦνται ταῦτα ἐφόσον τοῖς ἐμπιστευθῶμεν τὴν ἐκλογὴν τῶν γερουσιαστῶν. Ἄλλως τε, ἐφόσον τὰ συμβούλια ταῦτα ἐκλέγονται δι' ἀμέσου ἐκλογῆς, δὲν ἀπομακρυνόμεθα ἀπὸ τὰς δημοκρατικὰς βάσεις τοῦ πολιτεύματος. Θέμα ἄλλο σοβαρώτατον εἶνε ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπροσώπησις ἐν τῇ Γερουσίᾳ. Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἀναπτύσσει διὰ μακρῶν τὸ σύστημα τὸ πολιτικὸν ἀντιπροσωπευτικὸν καθιερωθὲν ὑπὸ τοῦ φιλελευθερισμοῦ καὶ τὸ οἰκονομικὸν καθιερωθὲν ὑπὸ τοῦ μπολσεβικισμοῦ. Τὸ ἓν ἔχει ὡς μονάδα τὸν πολίτην, τὸ δὲ ἄλλο τὸν παραγωγὸν καὶ ἡ βάσις πλέον εἶνε ἡ οἰκονομική. Ἀναλύων εἶτα τὰ ὑπὲρ καὶ κατὰ ἐπιχειρήματα τῆς ἐπαγγελματικῆς ἢ μὴ ἐκπροσωπήσεως, λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα νὰ δεχθῇ μίαν ἁπλῆν πρὸς δοκιμὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπροσώπησιν, δοθέντος ὡς ἀξιώματος ὅτι ὁ σύγχρονος βίος δὲν εἶνε μόνον πολιτικὸς ἀλλὰ καὶ οἰκονομικός. Πραγματεύεται εἶτα τὰ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἁρμοδιότητος τῆς Γερουσίας, ἡ ὁποία δὲν καθίσταται ἰσοδύναμος πρὸς τὴν Βουλήν. Ἐὰν ἡ Γερουσία ἀπορρίψῃ νομοσχέδιον ψηφισθὲν ἀπὸ τὴν Βουλήν, δὲν δύναται νὰ ἐπανέλθῃ τοῦτο εἰς τὴν Βουλὴν πρὸ 4 μηνῶν καὶ καθίσταται νόμος μόνον, ἐὰν ψηφισθῇ ἀπὸ τὰ 11)20 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. Ἐξηγεῖ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἐκρίθη σκόπιμον τὸ νομοθετικὸν δημοψήφισμα πρὸς ἄρσιν τῆς διαφωνίας τῶν δύο Σωμάτων, ὡς καὶ ἡ κοινὴ συνέλευσις αὐτῶν. Καὶ καταλήγει, τονίζων ὅτι αἱ διατάξεις αὐταὶ ἐγκρινόμεναι ἀπὸ τὴν Συνέλευσιν, θὰ συμβάλουν σοβαρῶς πρὸς

βελτίωσιν τῆς νομοθετικῆς λειτουργίας τοῦ μέλλοντος. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** προτείνει μετὰ τοῦτο ὅπως γίνῃ πρῶτον γενικώτερον συζήτησις περὶ τοῦ εἰσαγομένου θεσμοῦ τῆς Γερουσίας, περὶ τῆς συγκροτήσεως ὅπως καὶ περὶ τῆς δικαιοδοσίας αὐτῆς καὶ τελευταίου περὶ τῆς Βουλῆς, ὥστε ἐπὶ τῇ ὁάσει τῶν γνωμῶν αἵτινες θέλουσιν ἀκουσθῇ νὰ καθορισθῶσιν αἱ διατάξεις τῶν σχετικῶν ἄρθρων. Συνδέονται ἄλλως τε, προσθέτει, στενῶς τὰ θέματα ταῦτα καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν συζήτησις θέλει διευκολύνει τὸ ἔργον τῆς Συνελεύσεως καὶ θέλει χρησιμεύσει ὅπως περατωθῇ τοῦτο τὸ ταχύτερον.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** παρατηρεῖ ὅτι τὸ σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἐχει καταρτισθῇ οὕτως ὥστε καθ' εἱρμὸν καὶ αὐθορμήτως θέλουσι γίνει αἱ σχετικαὶ περὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς Γερουσίας συζητήσεις.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι ἡ συζήτησις θέλει γίνει κατὰ τὴν σειρὰν τῶν ἄρθρων τοῦ σχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς, συμφώνως ἄλλως τε πρὸς τὸν ψηφισθέντα Κανονισμόν.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι δέον νὰ γίνῃ κατ' ἀρχὴν συζήτησις ἐπὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς Γερουσίας, ἀφοῦ πρῶτον εἰσάγεται οὗτος. Συμφωνεῖ ἐν τέλει μὲ τὴν γνώμην τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν γενομένην εἰσήγησιν τοῦ σχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς συζήτησις περὶ τῆς Γερουσίας, ὥστε νὰ λάβωσι τὸν καιρὸν οἱ κ. πληρεξούσιοι νὰ μελετήσωσι τὰς εἰσηγηθείσας γνώμας τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Ι. Τσιριμῶκος** ἀποκρούει τοῦτο, λέγων ὅτι ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ἀναπτυχθεῖσα νῦν ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ, ἔχει διανεμηθῇ πρὸ πολλοῦ. Δὲν ὀλέπει λοιπὸν τὸν λόγον τῆς ἀναβολῆς.

Λαμβάνει μετὰ τοῦτο τὸν λόγον ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** (8.10'), ὅστις φρονεῖ ὅτι ἡ συζήτησις πρέπει νὰ διεξαχθῇ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Γερουσίας, ἐφ' ᾧ θὰ ἀποφανθῇ ἡ Συνέλευσις.

Ὁ κ. **Σ. Γρηγορίου** λέγει ὅτι δὲν γεννᾶται τοιοῦτον ζήτημα, διότι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Γερουσίας ἀπεφάνθη ἡ Συνέλευσις κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ συντάγματος.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ Γερουσία παρίσταται ὡς μία πανάκεια, ἀλλὰ φρονεῖ ὅτι καὶ τῆς Γερουσίας ψηφιζομένης κατ' οὐδὲν θὰ μεταβληθῇ ἡ κατάστασίς μας. Καὶ ὅταν πρόκειται νὰ ἱδρυθῇ Σύλλογός τις

συνέρχονται ὅλοι καὶ συζητοῦν πῶς θὰ κάμουν τὸ ἀρτιώτερον καταστατικόν. Καὶ ὅμως ὁ Σύλλογος οὗτος δὲν ὑπάρχει τὴν ἐπομένην. Τοῦτο μοὶ ὑπενθυμίζουν, λέγει, οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες οἱ ὁποῖοι ἔρχονται καὶ μᾶς ἀναπτύσσουν νέους θεσμούς. Δὲν ἤκουσα μέχρι τοῦδε τὸν λόγον δι' ὃν εἶνε ἐπιδεδλημένη ἡ Γερουσία. Προφανῶς πρόκειται δι' αὐτῆς νὰ θέσωμεν ἕνα φραγμὸν εἰς τὴν παρ' ἡμῖν νομοδιάρροιαν. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο, κύριοι, πρέπει νὰ συστήσωμεν τὴν Γερουσίαν; Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ θέσωμεν πρὸς τοῦτο περιορισμοὺς εἰς τὸ σύνταγμα ἢ νὰ ἱδρύσωμεν τὸ Συμδούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Ἐὰν πάλιν πρόκειται διὰ τοῦ νέου Σώματος νὰ ἀποκτήσωμεν νέας γνώσεις, θὰ μᾶς ἦτο περιττόν, διότι οὐδεὶς ἄλλος ἔχει τὰς γνώσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυδερνήσεως καὶ ἄλλων συναδέλφων. Ἐγὼ νομίζω ὅτι ἡ Γερουσία θὰ μεταδληθῇ εἰς καφενεῖον, ἐν τῷ ὁποίῳ θὰ ἀλληλοσυγκρούωνται τὰ μικροσυμφέροντα. Αἱ Γερουσίαι εἶνε λείψανα τῆς μεσαιωνικῆς ἐποχῆς, ὅπου καὶ ἂν ὑπάρχουν, παντοῦ δὲ ἔχουν ἐκπέσει εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν. Τὸ συμπέρασμά μου, λέγει, εἶνε ὅτι ὅλα ναυαγοῦν, ὅλαι μας αἱ προσπάθειαι ματαιοῦνται πρὸ τῆς ἀνικανότητός μας ὅπως δημιουργήσωμεν νέαν κατάστασιν. Ἡ ἐξέλιξις τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων δὲν μοὶ φαίνεται παρὰ ὅτι καθημερινῶς μᾶς φέρει εἰς τὸν ὄλεθρον. Μόνον μεγάλους λόγους ἀκούομεν, χωρὶς νὰ ἐφαρμόζηται τίποτε. Τότε μόνον θὰ δυνηθῶμεν νὰ σωθῶμεν, ὅταν τὰ κόμματα τῆς Χώρας ἀνεγείρουν τὴν σημαίαν τῆς ἀρετῆς, τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς αὐστηρᾶς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων. Εἰς οὐδεμίαν Δημοκρατίαν εἶδα νὰ καθορίζωνται ἀθμοὶ καὶ νὰ τίθενται ἰδιαίτερα Σώματα ὑπεράνω τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας.

Ὁ κ. **Ι. Τσιριμῶκος** παρατηρεῖ ὅτι εἰς ὅλα τὰ δημοκρατικὰ πολιτεύματα ὑπάρχει ἡ Γερουσία.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι τοῦτο δὲν ἁρμόζει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Πολιτείαν.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** λέγει ὅτι ταῦτα εἶνε ὀρθὰ μόνον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς τῆς Γερουσίας.

Γ. Φραγκούδης. Ἐγὼ βεβαίως δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ σᾶς πείσω νὰ μὴ κάμητε τὴν Γερουσίαν· θέλω ὅμως νὰ ἀκουσθῇ μία φωνή, ὅτι μὲ τὴν ἵδρυσιν τῆς Γερουσίας δὲν βελτιώνομεν τὰ πράγματα, ἀλλ' ἁπλῶς «ἀλλάζει ὁ Μανωλιός».

Π. Καρασεβδᾶς. Εἰς προηγουμένην συνεδρίασιν ἔγινε λόγος περὶ τῆς Γερουσίας καὶ μεμονωμένη μόνον φωνή, ἡ ἰδία ἡ σημερινή, ἠκούσθη ἐναντίον αὐτῆς. Ὅλα τὰ δημοκρατικὰ πολιτεύματα, καὶ τὰ παλαιότερα καὶ τὰ νεώτερα, ἔχουν

ὡς βάσιν τὴν Γερουσίαν. Φρονεῖ ὅτι ὁ προλαλήσας θὰ ἤθελε δι' ὅσων εἶπε περὶ γνώσεων καὶ θεσμῶν νὰ εἴπῃ ὅτι χρειάζονται μὲν καὶ ταῦτα ἀλλὰ, πλὴν αὐτῶν χρειάζεται καὶ ὁ χαρακτὴρ καὶ τὰ ἤθη κλπ.. διότι καὶ οἱ θεσμοὶ καὶ αἱ γνώσεις εἶνε ἀναγκαῖαι, ἐφόσον αὐτὰ συντελοῦν εἰς τὴν δημιουργίαν καλῶν καὶ ἐκλεκτῶν χαρακτήρων.

Προκειμένου νὰ ὁμιλήσῃ ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** ὅπως ὑποστηρίξῃ τροπολογίαν του, ἀποφασίζεται ὅπως ἡ σχετικὴ συζήτησις διεξαχθῇ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** παρακαλεῖ ὅπως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 6 γίνῃ ἑρμηνευτικὴ δήλωσις ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου εἶνε ὅτι ἡ Κυδέρνησις δύναται νὰ ὑποδάλλῃ τὰς προτάσεις νόμων εἴτε εἰς τὴν Βουλὴν εἴτε εἰς τὴν Γερουσίαν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος Κυδερνήσεως) λέγει ὅτι τοῦτο εἶνε ὀρθότατον.

Γίνεται κατόπιν τούτου δεκτὴ δι' ἀναστάσεως ἡ κάτωθι ἑρμηνευτικὴ δήλωσις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 6:

«Ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 6 εἶνε ὅτι ὁσάκις ἡ Κυδέρνησις ὑποδάλλει προτάσεις νόμων δύναται νὰ ὑποδάλλῃ ταύτας εἴτε εἰς τὴν Βουλὴν εἴτε εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοὺς κειμένους ἐν τοῖς λοιποῖς ἄρθροις τοῦ συντάγματος ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 13 τοῦ σχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς».

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 6 ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 6.

«Τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως τῶν νόμων ἀνήκει εἰς τὴν Κυδέρνησιν, τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν».

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7 ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** προτείνει νὰ τεθῇ ἀντὶ τῆς λέξεως «ἐκθέσεως» ἡ λέξις «προτάσεως», διότι ἄλλως, ἂν μείνῃ ἡ διατύπωσις ὅπως ἔχει, δὲν θὰ ἔχῃ οὐδεμίαν σημασίαν.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 7, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 7.

«Οὐδεμία πρότασις ἀφορῶσα αὔξησιν τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ μισθοδοσίαν ἢ σύνταξιν ἢ ἐν γένει πρὸς ὄφελος προσώπου προέρχεται ἐκ τῆς Βουλῆς ἢ τῆς Γερουσίας.

Πᾶσα πρότασις νόμου συνεπαγομένου δαπάνην ἢ μείωσιν ἐσόδων δέον νὰ συνοδεύηται ὑπὸ ἐκθέσεως περὶ τοῦ τρόπου τῆς καλύψεως αὐτῆς.

Γίνονται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

«Περὶ συστάσεως Γενικῆς Διευθύνσεως ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Στρατιωτικῶν» κατ' ἀρχήν.

«Περὶ παρακρατήσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ποσοῦ τῶν δικαιούχων ἐκ ναυτικῶν ἐπιτάξεων καὶ κανονισμοῦ ἀποζημιώσεως τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου τῶν ναυτικῶν ἐπιτάξεων» κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τελωνειακῶν νόμων καὶ περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεων ἀφορωσῶν τὰς τελωνειακὰς Ἀρχὰς» κατ' ἀρχήν.

«Περὶ ἀφομοιώσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἀνταλλαγῆς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν μονίμων ὑπαλλήλων» κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀφορώσης τὰ Ταμεῖα Ἀμύνης Οἰνοπαραγωγῆς νομοθεσίας» κατ' ἀρχήν, παραπεμπόμενον εἰς Ἐπιτροπὴν καταρτισθησομένην ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, καὶ

«Περὶ τηλεφωνικῆς συγκοινωνίας τῶν Κοινοτήτων» εἰς α' συζήτησιν.

Παραπέμπεται εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν ἡ πρότασις νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου τοῦ κυρώσαντος τὸ ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1924 Ν. Δ. περὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς σταφίδος».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

«Περὶ ἱδρύσεως Διοικητικῶν Δικαστηρίων πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐν Μικρασίᾳ καὶ Ἀνατολικῇ Θράκῃ γεννηθεισῶν κατὰ τοῦ Δημοσίου ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων», ἔχον οὕτως:

Σύνθεσις καὶ ἁρμοδιότης.

Ἄρθρον 1.

1. Ἱδρύονται δύο Διοικητικὰ Δικαστήρια τῶν ἐν Μικρασίᾳ καὶ Ἀνατολικῇ Θράκῃ γεννηθεισῶν κατὰ τοῦ Δημοσίου ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων, ἓν πρώτου βαθμοῦ καὶ ἕτερον δευτέρου βαθμοῦ, ἐδρεύοντα ἐν Ἀθήναις καὶ συνεδριάζοντα ἐν ᾧ τόπῳ ἤθελεν ὁρισθῆ διὰ Διατάγματος.

2. Τὸ πρωτοβάθμιον Δικαστήριον ἀπαρτίζεται ἐκ πέντε μελῶν, λαμβανομένων τριῶν μὲν ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, ὧν ὁ ἀρχαιότερος διορίζεται Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου, καὶ δύο ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς.

3. Τὸ δευτεροβάθμιον Δικαστήριον ἀπαρτίζεται ἐκ πέντε μελῶν λαμβανομένων δύο μὲν ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ δικαστῶν, ὧν ὁ ἀρχαιότερος διορίζεται πρόεδρος, ἑνὸς ἐκ τῶν τακτικῶν καθηγητῶν τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου, ἑνὸς ἐκ τῶν ἰσοβίων μελῶν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ ἑνὸς ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς.

4. Τὰ μέλη ἀμφοτέρων τῶν Δικαστηρίων διορίζονται διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργῶν. Διὰ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος διορίζονται ἀναπληρωταὶ τῶν μελῶν τῶν Δικαστηρίων ὁμοιόβαθμοι τούτοις καὶ ἀνήκοντες εἰς τὰς αὐτὰς δημοσίας λειτουργίας.

5. Καθήκοντα Ἐπιτρόπου τῆς Ἐπικρατείας παρ' ἀμφοτέροις τοῖς Διοικητικοῖς Δικαστηρίοις ἐκτελεῖ ὁ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν Νομικὸς Σύμβουλος, Ἀντεπιτρόπων δὲ, ἀναπληρούντων τὸν Ἐπίτροπον κωλυόμενον, δύο ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς ὁριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

6. Χρέη Γραμματέως ἀμφοτέρων τῶν Διοικητικῶν Δικαστηρίων ἐκτελεῖ κατώτερος ἀξιωματικὸς τῆς διαχειρίσεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ὅστις διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεώς του ὁρίζει καὶ ἕτερον τοιοῦτον ὡς ἀναπληρωτὴν τοῦ Γραμματέως.

7. Αἱ περὶ διορισμοῦ Ἀντεπιτρόπων καὶ γραμματέων ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν δημοσιεύονται ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

8. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν διαθέτει δι' ἀποσπάσεως τὸ ἀναγκαῖον, τῷ γραμματεῖ βοηθητικὸν προσωπικὸν ἐκ τῶν κατωτέρων ἀξιωματικῶν τῆς διαχειρίσεως ἢ τῶν ὁπλιτῶν τοῦ Στρατεύματος.

Ἄρθρον 2.

Τὰ ἄρθρα 36—48 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ «περὶ ἐξαιρέσεως Δικαστῶν» νόμου τῆς 8 Ἰουλίου 1838 ἐφαρμόζονται ἀντιστοίχως καὶ ἐπὶ τῶν Δικαστηρίων τούτων.

Ἄρθρον 3.

Τὸ πρωτοβάθμιον Διοικητικὸν Δικαστήριον, συνερχόμενον ἑκάστοτε κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, συνεδριάζει ἐν ὁλομελείᾳ καὶ ἀποφασίζει δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως ἐκ τῶν ἐν τῷ ἑπομένῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένων αἰτιῶν.

1. Εἰς πρόσφυγας χριστιανούς, προσφυγόντας ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας, Κωνσταντινουπόλεως ἢ Ἀνατολικῆς Θράκης εἰς τὴν Ἑλλάδα ἢ ἄλλην Χώραν λόγῳ τῆς ἐκεῖθεν ἀποχωρήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

2. Εἰς πρόσφυγας Μουσουλμάνους, Κιρκασίους ἢ Ἰσραηλίτας προσφυγόντας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῶν αὐτῶν μερῶν καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου καὶ ἐγκατασταθέντας ἐν αὐτῇ μεχρὶ τῆς 30 Νοεμβρίου 1922.

3. Εἰς ἰδιώτας διαμείναντας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἢ Κωνσταντινουπόλει ἢ Ἀνατολικῇ Θράκῃ κατὰ τὸ διάστημα τῆς αὐτόθι Ἑλληνικῆς κατοχῆς.

4. Εἰς στρατιωτικοὺς ὑπηρετήσαντας ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Στρατιᾶς Μικρᾶς Ἀσίας.

5. Εἰς τοὺς πλησιονόμους, ἀνιόντας ἢ κατιόντας τῶν εἰς τινα τῶν ἐν ταῖς ἀνωτέρω κατηγορίαις ἀναφερομένων προσώπων ἐφόσον οὗτοι προσάγουσι τὰ διὰ τοῦ παρόντος νόμου ὁριζόμενα δικαιολογητικὰ καὶ συγχρόνως παρέχουσιν ἀξιόχρεον ἐγγύησιν πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν συμφερόντων τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν τυχὸν ἐν τῷ μέλλοντι ἐγερθησομένην παρὰ τοῦ νομίμου δικαιούχου ἀπαίτησιν.

Πάντα τὰ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ἀναφερόμενα πρόσωπα, ὅπως προσφύγωσιν ἐνώπιον τοῦ Διοικητικοῦ Δικαστηρίου, δέον νὰ ἔχωσιν ὑποβάλει μέχρι τῆς 15 Ἰουνίου 1924 αἴτησιν περὶ ἀποζημιώσεως ἐνώπιον τῆς διαλυθείσης Ἐπιτροπῆς διακανονισμοῦ ἀπαιτήσεων Μικρᾶς Ἀσίας.

Ἄρθρον 4.

Ὅπως ἡ ἁρμόδιον τὸ πρωτοβάθμιον Διοικητικὸν Δικαστήριον, δέον αἱ αἰτούμεναι ἀποζημιώσεις νὰ προέρχωνται ἐκ τῶν ἑξῆς αἰτιῶν·

1. Εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἐδαφίων 1, 2, 3 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου·

α') Ἐκ τῆς προμηθείας, χορηγίας ἢ ἐπιτάξεως παντὸς εἴδους διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

β') Ἐκ παροχῆς πάσης φύσεως ὑπηρεσίας ἢ ἐργασίας εἰς τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας.

γ') Ἐκ μισθώσεως ἢ χρήσεως κινητῶν ἢ ἀκινήτων εἰς στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας.

δ') Ἐκ καταθέσεων λόγῳ ἐγγυοδοσίας ἢ ἐκ διπλοτύπων ἀποδείξεων ἐκδοθεισῶν ἀντὶ χρημάτων.

ε') Ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας.

Ἄρθρον 5.

Οἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 δικαιοῦχοι δέον νὰ προσαγάγωσι τὰ ἑπόμενα δικαιολογητικὰ τῆς ἀπαιτήσεως αὐτῶν.

1. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 4 ἐδ. α' προκειμένου μὲν περὶ προμηθείας ἢ χορηγίας πρωτοκόλλου παραδόσεως καὶ παραλαβῆς ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῆς παραλαβούσης Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς καὶ τοῦ παραδόντος δικαιούχου, ἐλλείψει δὲ τοιούτου, ἐπίσημον ἀπόδειξιν καὶ βεβαίωσιν τῆς παραλαβούσης Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς, ὅτι εἰσηχθη τὸ παραδοθὲν ὑλικὸν καὶ ἐχρεώθη ἡ σχετικὴ διαχείρισις ὡς καὶ ὅτι δὲν ἐπληρώθη ὁ δικαιοῦχος. Προκειμένου δὲ περὶ ἀπαιτήσεως ἐξ ἐπιτάξεως παντὸς εἴδους, διπλότυπον ἀπόδειξιν παραλαβῆς ἢ διπλότυπον ἀτομικοῦ δελτίου παραλαβῆς κτηνῶν κλπ. τῆς ἐπιταξάσης τὸ εἶδος Ἀρχῆς ἢ Ἐπιτροπῆς, ἢ ἐπίσημον ἄλλην ἀπόδειξιν ἢ βεβαίωσιν ἐξ ὧν νὰ προκύπτῃ πλήρωσις ἢ ἐπίταξις καὶ παραλαβὴ τοῦ εἴδους ὡς καὶ βεβαίωσιν, ὅτι δὲν κατεβλήθη ἡ ἀξία του.

2. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 4 ἐδαφ. β' ὀνομαστικὴν κατάστασιν ἢ βεβαίωσιν τῆς ἁρμοδίας Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς, ἐν ᾗ νὰ ἐμφαίνηται ἡ παρασκευεῖσα ὑπηρεσία, ἐὰν πρόκηται περὶ προσωπικῆς ταυτότης, ἐὰν δὲ πρόκηται περὶ ἐργασίας μεταφορᾶς, μεταποιήσεως ὑλικῶν ἐγκαταστάσεως καὶ λοιπῶν, πρωτόκολλον Ἐπιτροπῆς ἢ ἁρμοδίας Ἀρχῆς, ἐν ᾧ ν' ἀναγράφηται ἡ ἐκτελεσθεῖσα ἐργασία, ἢ ἄλλο ἔγγραφον ἐπίσημον, ἐξ οὗ νὰ προκύπτῃ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐργασίας καὶ ἡ μὴ πληρωμὴ τοῦ δικαιούχου.

3. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 4 ἐδαφ. γ' ἐπίσημον ἀντίγραφον τοῦ σχετικοῦ συμφωνητικοῦ, ἐπίσημον βεβαίωσιν τῆς ἁρμοδίας Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς περὶ χρησιμοποιήσεως τοῦ μεμισθωμένου κινητοῦ ἢ ἀκινήτου, προκειμένου δὲ περὶ ἐνοικίων ὀφειλομένων δι' ἐνοίκησιν ἀξιωματικῶν ἔνορκον βεβαίωσιν τοῦ δικαιούχου καὶ ἑτέραν τοιαύτην τοῦ ἐνοικήσαντος ἀξιωματικοῦ, ἔτι δὲ καὶ βεβαίωσιν τοῦ ἁρμοδίου Ἐλέγχου, ἐξ ἧς νὰ προκύπτῃ, ὅτι δὲν ἐπληρώθη τὸ αἰτούμενον ἐνοίκιον.

4. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 4 ἐδ. δ' διπλότυπον ἀπόδειξιν τῆς διαχειρίσεως τῆς Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς ἢ διπλότυπον τοιαύτην τοῦ Στρατιωτικοῦ Ταμείου εἰς ὃ ἐγένετο

ή κατάθεσις καὶ βεβαίωσιν τῆς ταμείου τὰ ἐπίσημα βιβλία τοῦ Ταμείου ἢ διαχειρίσεως Ἀρχῆς, ἐν ᾗ νὰ ἐμφαίνηται, ὅτι κατετέθη τὸ αἰτούμενον χρηματικὸν ποσὸν καὶ δικαιοῦται νὰ λάβῃ τοῦτο ὁ αἰτῶν. Προκειμένου δὲ περὶ ἐπιστροφῆς ἐγγυοδοσίας ἀπαιτεῖται ἐπὶ πλέον καὶ βεβαίωσις τῆς ἁρμοδίας Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς περὶ τοῦ ὅτι ὁ αἰτῶν ἐξεπλήρωσε τὰς ὑποχρεώσεις, δι' ἃς εἶχε κατατεθῇ ἡ ἐγγύησις.

5. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 4 ἐδ. ε' πᾶν σχετικὸν καὶ πρόσφορον διὰ τὴν ἐπιδίωξιν τῆς ἀπαιτήσεως δικαιολογητικόν.

6. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 3 ἐδ. β' πᾶσα ἀπαίτησις ἐκ καθυστερήσεως μισθῶν, ἐπιμισθίων, ἐπιδομάτων, ὁδοιπορικῶν ἐξόδων καὶ παντὸς εἴδους ἀποδοχῶν πάντων τῶν στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς καὶ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, ἐκκαθαρίζεται, ἀναγνωρίζεται καὶ πληρώνεται προσαγομένης ἐνόρκου δηλώσεως τοῦ δικαιούχου ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἐφόσον ἐξ ἐλλείψεως ἢ ἀπωλείας δικαιολογητικῶν ἢ ἄλλων νομίμων κωλυμάτων δὲν εἶνε δυνατὴ ἡ ἐκκαθάρισις, ἀναγνώρισις καὶ πληρωμὴ αὐτῆς κατὰ τὰς κειμένας ἤδη διατάξεις.

Ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ συγκέντρωσις τῶν ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ὁριζομένων δικαιολογητικῶν καθίσταται ἀδύνατος, εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου ἀπόκειται ἵνα διατάξῃ τὴν ἐνέργειαν ἐνόρκου ἐξετάσεως, κατόπιν τῆς ὁποίας, ἐφόσον ἠθέλεν ἀποδειχθῇ ἡ ὀφειλὴ τοῦ Δημοσίου, δύναται νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς τὸν αἰτοῦντα τὸ ὡς ὀφειλόμενον ἀποδειχθὲν χρηματικὸν ποσόν.

Διαδικασία.

Ἄρθρον 6.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν προδικασίαν, συζήτησιν καὶ ἔκδοσιν ἀποφάσεων, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως τὰ ἄρθρα 3-11 συμπεριλαβανομένου τοῦ νόμου ΔΡΟΒ' τοῦ 1913 «περὶ ἱδρύσεως Διοικητικῶν Δικαστηρίων τῶν ναυτικῶν ἐπ τάξεων μὲ τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις:

1. Εἰς τὸ ἄρθρον 10 παρ. 2. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν δύναται νὰ ὁρίσῃ ἀξιωματικὸν τοῦ Στρατοῦ τῆς ξηρᾶς ὡς δεύτερον πληρεξούσιον, ὅπως ἐκπροσωπήσῃ αὐτὸν καὶ παρασταθῇ βοηθὸν τὸν Ἐπίτροπον τῆς Ἐπικρατείας.

2. Ἡ τελευταία περίοδος τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 11 δὲν ἔχει ἐνταῦθα ἐφαρμογήν.

3. Ἐπὶ πλειόνων ἀπαιτήσεων τοῦ αὐτοῦ προσώπου ὑπαγομένων ἁπασῶν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ κατὰ τὸν παρόντα νόμον Δικαστηρίου δύναται νὰ ἐκδοθῇ κοινὴ ἀπόφασις.

4. Ἡ τὸ Δημόσιον εἰς πληρωμὴν ὑποχρεοῦσα ἀπόφασις διαβιβάζεται ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ εἰς τὸ Εἰδικὸν Λογιστήριον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, ὅπερ ἐκδίδει τὸ σχετικὸν ἔνταλμα πληρωμῆς. Διὰ τὰς πληρωμὰς ταύτας ἀναγράφεται πίστωσις εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ὑπὸ ζῆτον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον.

Ἄρθρον 7.

Τὰ τῆς διαδικασίας ἐνώπιον τοῦ δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου ρυθμίζονται κατὰ τὰ ἄρθρα 12-13 τοῦ νόμου ΔΡΟΒ', ἡ δὲ ἀπόφασις αὐτοῦ εἰς οὐδὲν ὑπόκειται ἔνδικον μέσον.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 8.

Ἅπασα ἡ κατὰ τὸν παρόντα νόμον διαδικασία διεξάγεται ἀτελῶς.

Ἄρθρον 9.

Τὸ ἀπὸ 9 Δεκεμβρίου 1922 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ ἐξοφλήσεως εἰς δραχμὰς τῶν εἰς τουρκικὸν νόμισμα ὡρισταμένων ὑποχρεώσεων τοῦ Δημοσίου κλπ.» ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν εἰς λίρας Τουρκίας ἀπαιτήσεων, διὰ τὸν διακανονισμὸν τῆς πληρωμῆς τούτων.

Μεταβατικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 10.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου οὐδεμία προσφυγὴ εἰς τὰ τακτικὰ Δικαστήρια εἶνε δεκτὴ διὰ τὰς ἀπαιτήσεις τὰς κατὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τὰς ὑπαγομένας εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν Διοικητικῶν Δικαστηρίων.

Ἄρθρον 11.

Ἀκυροῦνται πᾶσαι αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Διακανονισμοῦ Ἀπαιτήσεων Μ. Ἀσίας ὡς καὶ αἱ ἐν δευτέρῳ βαθμῷ ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Διακανονισμοῦ Ἀπαιτήσεων Τρίτων, αἱ μήπω ἐκτελεσθεῖσαι.

Αἱ ὑπὲρ ὧν ἔχουσιν ἐκδοθῇ αἱ ἐν λόγῳ ἀποφάσεις δικαιοῦνται ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας νὰ εἰσαγάγωσιν ἐκ νέου τὰς ὑποθέσεις αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος νόμου πρωτοβαθμίου Διοικητικοῦ Δικαστηρίου.

Ὑποθέσεις ἐκκρεμεῖς ἐν δευτέρῳ βαθμῷ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Διακανονισμοῦ Ἀπαιτήσεων Τρίτων δύνανται ὡσαύτως ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας νὰ εἰσαχθῶσιν ἐνώπιον τοῦ πρωτοβαθμίου Διοικητικοῦ Δικαστηρίου τοῦ ἄρθρου 1, ὄντος τοῦ λοιποῦ μόνου ἁρμοδίου καὶ δι' αὐτάς.

Ἄρθρον 12.

Προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν αἰτήσεων ὁρίζεται δίμηνος ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ψήφισμα

Περὶ καθορισμοῦ τῆς πληρωτέας εἰς τοὺς Πληρεξουσίους τῆς Α' ἐν Ἀθήναις Συντακτικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως ἀποζημιώσεως. ἔχον οὕτως

Ἡ Α' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ψηφίζει:

Ἡ ἀποζημίωσις τῶν πληρεξουσίων τῆς παρούσης Συνελεύσεως ὁρίζεται ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1923 εἰς δραχμὰς πέντε χιλιάδας (5.000) κατὰ μῆνα, καταβάλλεται δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου μηνὸς ἐπὶ τῇ βάσει καταστάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως, κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου χορηγηθεῖσα εἰς ἕκαστον τῶν μελῶν τῶν εἰδικῶν, κατὰ τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως, κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν πρόσθετος ἀποζημίωσις ἐκ δραχμῶν ἑπτὰ χιλιάδων πεντακοσίων (7.500).

Καταργεῖται 1) τὸ ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1924 ψήφισμα «περὶ καθορισμοῦ τῆς πληρωτέας εἰς τοὺς κ. κ. πληρεξουσίους τῆς Δ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως ἀποζημιώσεως» καὶ 2) τὸ ἀπὸ 3 Ἰουνίου 1924 ψήφισμα «περὶ χορηγίας πρόσθετου ἐτησίας ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς πληρεξουσίους κλπ.».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ἀκολούθως ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιτροπὴ ἐνισχύεται διὰ τῶν κ. κ. Ὑπ. Ζυμπρακάκη, Π. Μαυρομιχάλη, Ἀριστ. Ἀναγνωστοπούλου, Δημ. Πετρίτση, Περ. Καλλιδοπούλου, Ἰω. Ἰσχυράκου καὶ Π. Χαλόφτη.

Ζητεῖ κατόπιν τὴν ἄδειαν τῆς Συνελεύσεως, ὅπως τάξῃ τριήμερον προθεσμίαν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς πρὸς ὑποβολὴν τῶν ἐκθέσεών των ἐπὶ τῶν παρ' αὐταῖς ἐκκρεμῶν νομοσχεδίων. Συναινούσης τῆς Συνελεύσεως τάσσει τὴν ἀνωτέρω προθεσμίαν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς τῶν νομοσχεδίων «περὶ ἀναγραφῆς πιστώσεων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὴν ἐκτύπωσιν μελέτης περὶ ἀναλογικῆς ἐκλογῆς» καὶ «περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2806 περὶ ὑδραγωγείου Κερκύρας».

Ὁ κ. ***Α. Δενδρινὸς*** ζητεῖ μετὰ τοῦτο ὅπως κατὰ τὴν αὐριανὴν νομοθετικὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν προταχθοῦν τὰ ἀγροτικὰ νομοσχέδια, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θέλει προκληθῇ δικαία ἐξέγερσις τῶν χωρικῶν.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 μ. μ. διὰ τὴν 4 1)2 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΛΘ'

τῆς 4ης Φεβρουαρίου 1925.

Ὥρᾳ 5.25' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Μ. Τσαρλαμπᾶς. Κατὰ τὴν χθεσινὴν συζήτησιν, κ. Πρόεδρε, συζητουμένης τῆς ἀρχῆς «περὶ ταμείου ἀμύνης οἰνοπαραγωγῆς» ἐλήφθη ἀπόφασις ὅπως καταρτισθῇ μία κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν οἰνοπαραγωγῶν μερῶν εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ὑποβληθῇ τὸ ζήτημα, ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ γενικῶς. Ἀλλ' ἡ ἀπόφασις δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰ πρακτικά.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Πρωθ.). Δὲν ἐτέθη οὕτω τὸ ζήτημα· ἀκριβῶς εἶπον ὅτι θὰ παραπεμφθῇ εἰς Ἐπιτροπὴν τὸ νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων τῶν ἰσχυόντων περὶ ταμείων ἀμύνης. Εἶπον τοῦτο, διότι ἡ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἐκφέρῃ καὶ γενικωτέρας σκέψεις, ὄχι ὅτι τοῖς δίδομεν ἡμεῖς τοιοῦτον δικαίωμα. Ἐπίσης εἶπον ὅτι ἡ πρότασις περὶ δελτίων παρακρατήσεως παραπέμπεται εἰς Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία, θὰ καταρτισθῇ τῇ ὑποδείξει τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων καὶ εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἀντιπροσωπεύωνται βεβαίως κατὰ μεῖ-

ζον μέρος οἱ βουλευταὶ τῶν σταφιδοφόρων μερῶν, ἀλλὰ θὰ περιλαμβάνῃ καὶ βουλευτὰς μὴ σταφιδοφόρων μερῶν. Νὰ καταρτισθοῦν δύο Ἐπιτροπαί.

Πρόεδρος. Εἰς τὰ πρακτικὰ εὑρίσκω τὰ ἑξῆς, ὅτι παραπέμπεται εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν ἡ πρότασις περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου τοῦ κυρώσαντος τὸ ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1924 Ν. Δ. «περὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς σταφίδος».

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Ὄχι. Εἰς Ἐπιτροπὴν καταρτισθησομένην ἐκ βουλευτῶν τόσον σταφιδοφόρων ὅσον καὶ μὴ σταφιδοφόρων μερῶν, καταρτισθησομένην ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τῶν πολιτικῶν μερίδων, ὅσον καὶ τὸ περὶ ταμείων ἀμύνης οἰνοπαραγωγῆς εἰς Ἐπιτροπὴν καταρτισθησομένην ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, ἡ ὁποία δύναται νὰ ἐκφέρῃ καὶ γενικωτέρας γνώμας.

Πρόεδρος. Νὰ διορθωθοῦν οὕτω τὰ πρακτικά.

Μ. Τσαρλαμπᾶς. Εἴπετε καὶ εἰδικῶν μὴ πληρεξουσίων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Μοὶ ἀποδίδετε ὅτι εἶπον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἂν ἔλεγον ἔπρεπε νὰ ἐξαναστῇ ὅλη ἡ Συνέλευσις. Εἶπον ὅτι, ἐὰν ἡ Ἐπιτροπὴ νομίζῃ ὅτι πρέπει νὰ ὑποβάλῃ καὶ κρίσεις γενικωτέρας, οὐδεὶς δύναται νὰ τὴν ἐμποδίσῃ.

Γ. Δουζίνας. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ καταρτισθῇ ἐκ πληρεξουσίων σταφιδοφόρων καὶ μὴ ἐπαρχιῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Μάλιστα, παρεκάλεσα δὲ καὶ νὰ προσκομίσῃ αὕτη ἐντὸς 8 ἡμερῶν τὴν ἔκθεσίν της.

Πρόεδρος. Κύριε Πρόεδρε, νὰ γίνῃ ἡ αὐτὴ Ἐπιτροπὴ καὶ διὰ τὰ δύο νομοσχέδια;

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὄχι. Θὰ γίνῃ ἰδία Ἐπιτροπὴ δι' ἕκαστον.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἑξῆς:

Διάφορα Σωματεῖα ἐκ διαφόρων μερῶν τοῦ Κράτους διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀπέλασιν τοῦ Πατριάρχου καὶ ἀξιοῦσι τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐθνικῆς τιμῆς.

Ἡ Γενικὴ Ὁμοσπονδία τῶν λεμβούχων τῆς Ἑλλάδος ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ τοῦ ἀδίκου καὶ σκληροῦ μέτρου τοῦ πλευρίσματος τῶν ἀτμοπλοίων.

Τὸ Καπνεργατικὸν Κέντρον Βόλου διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἄδικον δολοφονίαν τῶν συντρόφων καὶ ζητεῖ τὴν αὐστηρὰν τιμωρίαν τοῦ διοικητοῦ τοῦ Πεζικοῦ συντάγματος Τρικκάλων Καβράκου.

Ἡ Τζένια χήρα Γεωργίου Φωτοπούλου, ταγματάρχου φονευθέντος ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, αἰτεῖται τὴν αὔξησιν τῆς συντάξεώς της.

Οἱ κ. κ. ***Ν. Ζουδιανὸς*** καὶ ***Στ. Γρηγορίου*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 3119, 2764 καὶ τοῦ ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου 1922 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2789 κλπ».

Ὁ κ. ***Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης*** διαβιβάζει εἰς τὴν Συνέλευσιν ἔγγραφα τῶν Εἰσαγγελέων Πλημμελειοδικῶν Πολυγύρου καὶ Πειραιῶς δι' ὧν ζητεῖται ἡ ἄδεια τοῦ Σώματος πρὸς καταδίωξιν τῶν πληρεξουσίων κ. κ. ***Κ. Ματσιώρη*** καὶ ***Ν. Ἀβραάμ.***

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 1 τοῦ ἀπὸ 19 Ἀπριλίου 1924 Ν. Δ. περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῶν».

Ὁ κ. ***Δ. Δαγκλῆς*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 4 Δεκεμβρίου 1923 Δ. Δ. περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 358 τοῦ 1914».

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) καταθέτει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων:

1) «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 4 Ἰουνίου 1923 Ν. Δ. περὶ διοικήσεως τῶν σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους»·

2) «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὴν διευθέτησιν τοῦ παρὰ τὰς ἀρχαιότητας Ὀλυμπίας τμήματος τοῦ χειμάρρου Κλαδέου»·

3) «περὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως δραχ. 500.000 διὰ τὴν ἀνέγερσιν τετάρτου ὀρόφου ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ὁδὸν Αἰόλου πλευρᾶς τοῦ ταχ. μεγάρου Ἀθηνῶν καὶ δευτέρου ὀρόφου ἐπὶ τοῦ τηλεφ. Κέντρου Θεσσαλονίκης»·

4) «περὶ ἐγκρίσεως ἀναγραφῆς πιστώσεως δραχ. 500.000 εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένων ἰδιοκτήτων οἰκημάτων» καὶ

5) «περὶ τακτοποιήσεως γενομένων δαπανῶν πρὸς ἐγκατάστασιν ἀπολυμαντηρίου εἰς Μακρόνησον».

Ἡ ἐπὶ τῆς ***Γεωργίας κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** τῆς Συνελεύσεως ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐξομοιώσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἀνταλλαγῆς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν μονίμων ὑπαλλήλων».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἐπερωτήσεων

Κ. Σπυρίδης (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Παρ' ὅλα τὰ διαβήματα πλησίον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τὴν κατάθεσιν τῶν αἰτηθέντων ἀντιγράφων εὑρέθην πρὸ συστηματικῆς ἀρνήσεως τῆς Μητροπόλεως, βασιζομένης, ὡς διατείνεται, εἰς μακραίωνα παράδοσιν καὶ σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱεραρχίας. Κατόπιν τούτου παρέπεμψα τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης συνάδελφόν μου διὰ τὰ περαιτέρω.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** λέγει ὅτι τὸν ἐξέπληξαν αἱ δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ ἔχει τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ παραπέμψῃ τὸν ἀρνούμενον τὴν κατάθεσιν τῶν ἐγγράφων καὶ Πρακτικῶν σεβασμιώτατον Μητροπολίτην εἰς τὴν Ποινικὴν Δικαιοσύνην ἐπὶ ἀρνήσει ὑπηρεσίας καὶ ἀνυπακοῆς εἰς διαταγὰς τοῦ Κράτους.

Ὁ κ. ***Γ. Δουζίνας*** ἐπερωτῶν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας σχετικῶς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τῶν «Πλαταιῶν» λέγει ὅτι δὲν θὰ ἀπησχόλει ἐπὶ τούτου καὶ πάλιν τὴν Συνέλευσιν, ἂν δὲν συνεσκοτίζοντο τὰ πράγματα εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἔχῃ ἀκόμη ἡ Συνέλευσις σχηματίσει σαφῆ γνώμην. Συνεχίζων ἀναφέρει πῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δὲν κατέθηκε καίπερ ζητηθὲν τὸ πρῶτον ναυλοσυμφωνητικὸν μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἑταιρείας Ἀνατολικῆς, τὸ ὁποῖον εἶνε τὸ σπουδαιότερον, διότι τὸ ἀτύχημα τοῦ πλοίου ἐπῆλθε καθ' ὃν χρόνον ἴσχυεν ἀκόμη τὸ πρῶτον ναυλοσυμφωνητικόν. Δὲν νομίζει ὅτι εἶνε ἐποικοδομητικὸν διὰ τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας ὅταν κατηγορῶνται νὰ μὴ προστάγωσι κἂν τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ζητοῦνται καὶ ἐξ ὧν θέλει ἀποδειχθῇ ἡ ἐνοχὴ ἢ ἡ ἀθῳότης των. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐκλέξας, λέγει, νὰ λύσῃ ἐξ ὅλων τῶν ἐκκρεμῶν μετὰ τοῦ Δημοσίου διαφορῶν μόνον ταύτην κατέστη ἔνοχος, ἂν ὄχι δόλου, ἀλλὰ τοὐλάχιστον ἀδιαφορίας. Ὑπομιμνήσκει εἶτα τὸ μεταξὺ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου ἐπεισόδιον καὶ λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς παραμένει ὑπὸ κατηγορίαν, ἐφόσον σιωπᾷ καὶ δὲν καταθέτει ἀφ' ἑτέρου καὶ τὰ ζητηθέντα ἔγγραφα.

Ὁ κ. ***Κ. Σπυρίδης*** (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας) λέγει ὅτι θὰ ἀπαντήσῃ μόνον ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐπερωτήσεως τῆς μὴ καταθέσεως τῶν ἐγγράφων. Ὅτε ὁ κ. συνάδελφος, παρ' ὅλην τὴν κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ τοῦ ζητήματος διεξαχθεῖσαν συζήτησιν, ἥτις ἐδημιούργει τέλειον δεδικασμένον, ἐζήτησε τὴν κατάθεσιν τῶν ἐγγράφων, ἔσπευσα νὰ καταθέσω ὅ,τι σχετικόν, δυνάμενον νὰ ὑποβοηθήσῃ τὸ ἔργον τοῦ ἐλέγχου του, δηλ. τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα ἅτινα ἀπετέλουν τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ Κράτους πρὸς ἀποδοχὴν τοῦ διαιτητικοῦ δικαστηρίου, τουτέστι τὸ ναυλοσύμφωνον, τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου περὶ τοῦ ἐγκύρου τοῦ ὅρου τῆς διαιτησίας καί τινα ἄλλα σχετιζόμενα μὲ τὸ ναυάγιον.

Ὁ κ. συνάδελφος ἐζήτησε συμπερασματικῶς ἓν παλαιὸν ναυλοσύμφωνον, ἄσχετον μὲ τὴν ἐν λόγῳ ὑπόθεσιν καὶ τὸ ὁποῖον κατορθώσας νὰ ἀνεύρω κατέθεσα σήμερον εἰς τὴν Συνέλευσιν. Διὰ τὸν λοιπὸν φάκελον, οὗτος διεδιάσθη εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ δικαστικοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἥτις διώρισε δύο νομικοὺς συμβούλους, μέλλοντας νὰ ἐκπροσωπήσουν τὸ Κράτος πρὸ τοῦ διαιτητικοῦ δικαστηρίου. Εἶνε ἀρχὴ δικαία ὅτι προκειμένου περὶ ἐκκρεμούσης δίκης κατάθεσις ἐγγράφων δυναμένη νὰ παραβλάψῃ ἐνδεχομένως τὰ συμφέροντα τῶν διαδίκων παρακωλύεται. Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ προσθέσω οὐδὲν οὔτε νὰ ἀπαντήσω εἰς τοὺς ὑπαινιγμοὺς τοῦ κ. συναδέλφου, οἵτινες ὡρισμένως δὲν εἶνε ἱκανοὶ νὰ μὲ θίξουν.

Ὁ κ. ***Γ. Δουζίνας*** λέγει ὅτι ἀγνοεῖ ποῖον εἶνε τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐλπίζει ὅτι θὰ ἀποκατασταθῇ ἡ κλονισθεῖσα ὑπόληψις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Τονίζει ὅμως ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ καταθέσῃ ὁλόκληρον τὸν φάκελον.

Ὁ κ. ***Γ. Μπούμπουλης*** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας διατί δὲν κατέθηκε τὰ ἔγγραφα τὰ ἀφορῶντα τὸ Ναυτικὸν Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον.

Ὁ κ. ***Κ. Σπυρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) δηλοῖ ὅτι τὰ ἔγγραφα ταῦτα κατετέθησαν ἤδη.

Προτάσσει εἶτα 20 πληρεξουσίων προτάσσεται ἡ ἐπερώτησις τοῦ κ. ***Σκεύου Ζερβοῦ*** σχετικῶς πρὸς τὰ κληροδοτήματα.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** προτείνει ὅπως συμπτυχθῇ μὲ τὴν ἐπερώτησιν ταύτην καὶ ἡ ἐπερώτησις περὶ τῶν κληροδοτημάτων ἅτινα διαχειρίζεται ἡ πρώην Βασίλισσα Ὄλγα.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται καὶ λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Σκεῦος Ζερβός,*** ὅστις ἐκθέτει κατὰ πρῶτον τὸν τρόπον καθ' ὃν προετίμησε νὰ ἐξακριβώσῃ τὰ κληροδοτήματα καὶ λέγει ὅτι ὡς στοιχεῖα χρήσιμα πρὸς τοῦτο ἐλήφθησαν τὰ Ἀρχεῖα τῶν διαφόρων Ὑπουργείων καὶ διάφοροι ἐκθέσεις εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν ὡς καὶ μία ἔκθεσις τοῦ κ. Πρέκα. Ἀναγινώσκει περικοπὰς αὐτῶν, αἵτινες πᾶσαι καταλήγουσιν εἰς τὴν πρότασιν περὶ ἀνάγκης ὑποβολῆς τακτικῶν ὑπολογισμῶν τῆς

διαχειρίσεως τῶν κληροδοτημάτων ὑπὸ τῶν διαχειριζομένων αὐτά. Τῷ 1913 ὁ κ. Παπαχριστόπουλος ἐδημοσίευσενεἰς τεῦχος πεντήκοντα διαθήκας. Εἰς τὸ τεῦχος τοῦτο ἐν προλόγῳ συνιστᾷ τὴν λῆψιν δραστικῶνμέτρων διὰ νὰ σωθοῦν τὰ κληροδοτήματα καὶ αἱ σχολάζουσαι κληρονομίαι, διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν ὁποίων καταγγέλλει πλείστας πλημμελείας. Ἀλλὰ καὶ αἱ συστάσεις αὗται ἔμειναν ἀνεφάρμοστοι. Τῷ 1919 ἐθεσπίσθη εἰδικὸς νόμος, ὁ 1613, συστήσας εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς περισυλλογὴν τῶν κληροδοτημάτων. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη συνεκέντρωσε καὶ κατέγραψε τὰ κληροδοτήματα εἰς ἓν βιβλίον μέγα τηρούμενον ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Γεωργίας.

Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶνε ὄντως πολύτιμον, διότι ἄνευ τοῦ βιβλίου τούτου δὲν θὰ ἐγνώριζε σχεδὸν τίποτε τὸ Δημόσιον περὶ τῶν κληροδοτημάτων του καὶ τῶν δωρεῶν αὐτοῦ.

Ἀναφέρει κατόπιν τὰς ἐνεργείας τὰς ἰδικάς του, δι' ὧν περισυνελέγησαν ὑπὲρ τὰς τέσσαρας χιλιάδας κληροδοτήματα. Ἀλλὰ πολλὰ ἀκόμη, λέγει, μένουν ἀσφαλῶς ἀνεξακρίβωτα. Τὰ κληροδοτήματα εἶνε πολλῶν κατηγοριῶν. Εἶνε κληροδοτήματα ἀγνοούμενα εἰς τὸ Κέντρον. Τοιαῦτα εἶνε τὸ τοῦ Χρ. Κωνσταντινίδου ἐκ Κωνσταντινουπόλεως κληροδοτήσαντος δέκα τρεῖς χιλιάδας λίρας Τουρκικὰς χρυσᾶς διὰ τὴν κατασκευὴν πολεμικοῦ πλοίου ἐπ' ὀνόματί του. Ἀλλ' αἱ δέκα τρεῖς χιλιάδες αὐταὶ λίραι ἔκαμαν πτερά, καίτοι κατετέθησαν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Προξενεῖον Κωνσταντινουπόλεως, λόγῳ τῆς ἐπελθούσης πολεμικῆς καταστάσεως. Πιθανὸν ὅμως νὰ ἀνευρεθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο, διότι αἱ ἔρευναι ἐξακολουθοῦν. Ἕτερα κληροδοτήματα, λέγει, εὑρέθησαν ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ὄντα πρὸς πολλὰ ἑκατομμύρια, ἐν οἷς τὸ δι' ἀνέγερσιν ἀνδριάντος Γρηγορίου τοῦ Ε' ἀπὸ τοῦ 1906, οὗτινος οἱ τόκοι παραμένουσιν ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ἔκτοτε ἀζήτητοι. Τὸ κληροδότημα τοῦτο ἔμεινε καὶ μένει τελείως ἄγνωστον, διότι ἡ Ἐπιτροπὴ ἡ καταθέσασα τοῦτο οὐδέποτε ἐζήτησε τοῦτο ἢ τοὺς τόκους αὐτοῦ καὶ οὐδέποτε τὸ μετεχειρίσθη.

Ἕτερον κληροδότημα ἐξ ἑνὸς ἑκατομ. γρὰγ.γαλλικῶν τῆς Ἑλένης Ζαρίφη μένει ἐπίσης ἄγνωστον. Ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης ταύτης ἦτο ὁ Λέων Ζαρίφης. Τὰ χρήματα προωρισμένα δι' ἐκπαιδευτικὸν καὶ φιλανθρωπικὸν σκοπὸν παραμένουσιν ἀκόμη ἐν Νικαίᾳ, ὅπου ἀπέθανε καὶ κατέλιπε τὸ κληροδότημα ἡ ἀοίδιμος Ἑλένη Ζαρίφη, ἀζήτητα καὶ ἀχρησιμοποίητα.

Ἀναφέρει μετὰ τοῦτο τὰς εἰς τὸ Νοσοκομεῖον «Ὁ Εὐαγγελισμὸς» δωρεάς, διὰ τὰς ὁποίας ἠρνήθησαν οἱ ἰθύνοντες νὰ δώσωσι πληροφορίας, χαρακτηρίσαντες ὡς ἰδιωτικὸν τὸ ζῆδρυμα. Λέγει ὅτι καὶ αἱ δωρεαὶ αὗται ἀνέρχονται εἰς πολ-

λὰ ἑκατομμύρια δραχμῶν, ὡς ἐκ τῶν εἰς χεῖράς μου συγκεντρωθέντων ἐπισήμων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐγγράφων ἐξάγεται, καὶ διαχειρίζονται ταῦτα οὐχὶ δι' οὓς σκοποὺς προορίζονται ὑπὸ τῶν ἀειμνήστων εὐεργετῶν των.

Ὁ κ. **Δ. Μαρσέλος** παρατηρεῖ ὅτι μετ' οὐ πολὺ τὸ ζήτημα τῶν κληροδοτημάτων τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ» θὰ συζητηθῇ ἐν τῇ Βουλῇ συνεπείᾳ τῆς διαχειρίσεως τοῦ θεραπευτηρίου Φούγκ, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει πλεῖστα ὅσα σκοτεινὰ σημεῖα.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** συνεχίζων λέγει ὅτι ἔχει τὰ ἐπίσημα ταῦτα ἔγγραφα εἰς χεῖράς του καὶ ἀναφέρει ἕτερον κληροδότημα, τὸ τοῦ Κίμωνος Πανταζοπούλου, ἀνερχόμενον εἰς πολλὰ ἑκατομμύρια, τὸ ὁποῖον εἶνε κατατεθειμένον εἰς διαφόρους Τραπέζας τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ. Φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ καταρτισθῇ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομολογικὴ μὲ τὴν εἰδικὴν ἐντολὴν ἥτις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰς Τραπέζας καὶ νὰ καταγράψῃ ὅλα τὰ ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας κλπ. κληροδοτήματα οὕτως ὥστε, ἂν ὑπάρχωσιν ἀζήτητα, νὰ ἀνευρεθοῦν.

Ἀναφέρει εἶτα ἕτερα κληροδοτήματα γνωστὰ μὲν ἀλλὰ παραμένοντα ἀζήτητα ἐν ταῖς Τραπέζαις, ὡς τὸ τοῦ Ι. Κοντούλη, προωρισμένον δι' ἐκπαιδευτικοὺς σκοποὺς διὰ τὸν Νομὸν Φλωρίνης, τὸ τοῦ Μοδέστου Μοναστηρίου καὶ ἄλλα τοῦ Μοναστηρίου ἐπίσης ἀνερχόμενα εἰς πολλὰς χιλιάδας λιρῶν, τὸ τοῦ Ράλλη Πλιούφα καὶ τοῦ Ἀντωνίου Παγκάλου, τὰ ὁποῖα ἐπίσης μένουσιν ἀχρησιμοποίητα.

Ἑτέραν τάξιν κληροδοτημάτων ἀναφέρει κατόπιν ἐκείνην καθ' ἣν τὰ κληροδοτήματα εἶνε μὲν γνωστὰ ὡς ὄνομα, ἀλλ' εἶνε ἄγνωστα τὰ κατατεθέντα αὐτῶν ποσά. Καὶ ἀναφέρει μεταξὺ τούτων τὸ τοῦ Σπυρίδωνος Σιδερίδη, οὗτινος τὸ ποσὸν ἀνέρχεται εἰς 235 χιλιάδων λιρῶν. Τὸ κληροδότημα τοῦτο, λέγει, ἐκινδύνευσε νὰ ἀπολεσθῇ καὶ μόλις ἐσώθη κατόπιν τῆς ἐνεργοῦ δράσεώς μου, διότι ἐπρόκειτο νὰ σταλῶσι καὶ ἐστάλησαν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐξ αὐτοῦ δύο ἑκατομμύρια εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Γενεύης εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ διαθέτου, ἀλλ' ἐπεμβὰς ἀνεκάλεσα τὴν ἀποστολὴν καὶ ἐσώθη τὸ κληροδότημα.

Ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος** λέγει ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀπολεσθῶσι, διότι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα θὰ ἦτο ὑπεύθυνος.

Ὁ κ. **Ἀλ. Κανάρης** παρατηρεῖ ὅτι, καίτοι ἡ γνώμη τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ἦτο ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ σταλῶσι τὰ χρήματα εἰς Γενεύην λόγῳ ἀμφισβητήσεως, ἐν τούτοις τὰ χρήματα ταῦτα ἐστάλησαν καὶ μόνον μετὰ 36 ὥρας ἀνεκλήθη ἡ δοθεῖσα διαταγὴ

πρὸς πληρωμὴν δύο ἑκατομμυρίων εἰς τὸν ἀνεψιὸν τοῦ διαθέτου.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** συνεχίζων ἀναφέρει ἕτερον κληροδότημα ἐκ τῶν ἀγνώστων ποσοτικῶς, ὡς εἶνε τὸ τοῦ Αν. Τσούφλη, θανόντος ἐν Ρωσίᾳ ἀπὸ τοῦ 1870, δι' ὑποτροφίας τῆς Ζωσιμαίας Σχολῆς. Καὶ τοῦτο ἔμενεν ἐπίσης, λέγει, ἄγνωστον, κατόπιν δὲ ἐρευνῶν μου καὶ πληροφοριῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν προέκυψεν ὅτι τοῦτο ἀνέρχεται εἰς 5 ἑκατομμύρια, ἐνῷ ἐπιμελέστεραι ἔρευναί μου ἀπεκάλυψαν ὅτι κατὰ τὰς πληροφορίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀνέρχεται εἰς 12 ἑκατομμύρια καὶ πλέον ὡς ἐκ τῶν εἰς χεῖράς μου ἐπισήμων τῆς Τραπέζης ἐγγράφων ἐξάγεται. Ἀναφέρων μετὰ τοῦτο τὰ τῶν ἐράνων τῶν γενομένων πρὸ δεκαετίας διὰ τὴν κατασκευὴν ναυαρχίδος, ἀνερχομένων εἰς ἑκατομμύρια, λέγει ὅτι καὶ ταῦτα ἦσαν καὶ εἶνε τελείως ἄγνωστα ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν καὶ οὕτως ἄριστα δύναταί τις να κρίνῃ καὶ νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν κατάστασιν ταύτην. Οὐδεμίαν δυσπιστίαν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἀλλὰ πρέπει εἰδικῶς καὶ ἐπιμόνως νὰ παρακολουθήσωμεν τὰς διδομένας ἡμῖν παρ' αὐτῆς πληροφορίας, διότι οὐ εἶνε ἀκριβεῖς πάντοτε αἱ πρῶται διδόμεναι πληροφορίαι καὶ ὑπάρχει ἀνάγκη καὶ ἄλλων καὶ ἄλλων καὶ πάντοτε συμπληρωματικῶν. Πρὸς ἀπόδειξιν ἀναφέρει τὴν δωρεὰν τοῦ Ὀθωνος Σταθάτου, διὰ τὴν ὁποίαν ἠναγκάσθη ἐπανειλημμένως νὰ ἐρωτήσῃ διὰ νὰ μάθῃ ὁριστικῶς ταύτην. Καὶ τὰς πολλὰς ἑκατοντάδας χιλιάδων φράγκων, εἰς ἃς αὐτὴ δῆθεν ἀνήρχετο, ἀντικατέστησαν ἑκατομμύρια μεταγενεστέρως.

Ἐνταῦθα γίνεται διακοπὴ 10' λεπτῶν.

Ἐπαναλαμβανομένης τῆς συνεδριάσεως, ὁ κ. **Γ. Ροδόπουλος** δίδει τὰς ἐξῆς πληροφορίας ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἀναφερθὲν κληροδότημα Σπυρ. Σιδερίδη: Ὅτι αἱ ὁμολογίαι αὐτοῦ εἶνε κατατεθειμέναι ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης καὶ ὄχι ὡς κληροδότημα ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ ἀναπαλλοτριώτου κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1903 ἑπομένως ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα γνωρίζει τοὺς Ἐκτελεστὰς καὶ νομίμως ἀγνοεῖ τὴν διαθήκην. Ἐν προκειμένῳ οἱ Ἐκτελεσταὶ ἔδωκαν ἐντολὴν εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ μετατρέψῃ ἓν ποσὸν εἰς ὁμολογίας ἐπ' ὀνόματι ἑνὸς κληρονόμου καὶ ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ τὸ κάμῃ καὶ εἶνε ἐν τάξει. Ἡ Κυβέρνησις ἀπέναντι τῶν Ἐκτελεστῶν δέον νὰ ἐξασφαλισθῇ.

Ὁ κ. **Σκ. Ζερβὸς** συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν ἔχει δίκαιον ὁ προλαλήσας καὶ ἡ διαθήκη τὴν ὁποίαν ἔχει ἀνὰ χεῖρας εἶνε σαφὴς καὶ συνεχίζων ὁμιλεῖ περὶ Κοργιαλενείων κληροδοτημάτων, περὶ ὧν λέγει ὅτι ἐζήτησε πληροφορίας ἀπὸ τὴν

ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν. Ἡ Ἐπιτροπὴ τῷ παρέδωκεν ἔκθεσιν, ἐξ ἧς δὲν ἐξάγεται ἡ παροῦσα κατάστασις τῶν κληροδοτημάτων ἀλλ' ἡ τῆς 21ης Δεκεμβρίου τοῦ 1921. Ἀναγινώσκει τὴν ἀπάντησιν ἐξ ἧς προκύπτει ὅτι ἐκληροδοτήθησαν ὑπὲρ τῶν Ἐκτελεστῶν ἀνὰ πεντακόσιαι λῖραι στερλῖναι καὶ δίδει σχετικὰς πληροφορίας. Ἓν κληροδότημα ἐξ 80 χιλιάδων λιρῶν ἀφορῶν τὴν ἀνέγερσιν Νοσοκομείου μετετράπη μέρος εἰς δραχμὰς καὶ μέρος εἰς ὁμολογίας. Ἐννοεῖται ὅτι μεταξὺ τῶν λογαριασμῶν Τραπέζης καὶ Ἐκτελεστῶν δὲν ὑπάρχει τελεία ἀκρίβεια καὶ ἁρμονία. Ἡ πρώτη μετατροπὴ τῶν Ἀγγλικῶν λιρῶν ἔγινε μὲ 25 δραχμὰς καὶ 10 λεπτά, ἡ δὲ τελευταία τροπὴ εἰς λίρας ἔγινε τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1921 μὲ δραχμὰς 54 τὴν λίραν. Ἐκφράζει κατόπιν τὴν ἀπορίαν του διατί δὲν μετετράπησαν τὰ χρήματα ταῦτα εἰς Νοσοκομεῖα, εἰς Φυλακάς, εἰς Στρατῶνας, εἰς Σχολὰς καὶ ἄλλα ἱδρύματα συμφώνως πρὸς τὴν διαθήκην. Ἐπίσης γεννᾶται ἡ περιέργεια διὰ τὴν τροπὴν τῶν Ἀγγλικῶν λιρῶν κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμέραν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς κληροδοτημάτων ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν Ἐφορειῶν καὶ τῶν διοικητικῶν συμβουλίων τοῦ Ὠδείου καὶ τῆς Πινακοθήκης. Ἐπίσης περίεργος εἶνε ἡ διαφορὰ ἡ παρουσιαζομένη μεταξὺ τῶν λογαριασμῶν Τραπέζης καὶ τῶν βιβλίων τῆς Ἐπιτροπῆς. Τοῦτο βεβαίως εἶνε ἄξιον ἐξετάσεως καὶ πιθανὸν νὰ προέρχηται ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς περιόδου τῶν δύο λογαριασμῶν. Καὶ εἶνε θλιβερὸν ὅτι κληροδοτήματα, λέγει, ἐπροστατεύθησαν καὶ ἐποπτεύθησαν ἀπὸ τοιούτους προσωπικότητας δὲν ἐξετελέσθησαν. Καὶ δύναται κανεὶς ἐκ τούτου νὰ φαντασθῇ τί ἔγινε καὶ γίνεται καὶ μὲ ἄλλας τῶν κληροδοτημάτων Ἐπιτροπάς. Πραγματευόμενος εἶτα τὰ τῶν Ζαππείων κληροδοτημάτων δηλοῖ ὅτι καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη δὲν ἐκπληροῖ δεόντως τὰ σχετικὰς διαθήκας καὶ ἀναγινώσκει περὶ τούτου ἀπάντησιν τῆς ἰδίας Ἐπιτροπῆς. Ὡς πρὸς τὸ κληροδότημα τοῦ Ἀριστοτ. Διπλάρη βεβαιοῖ ὅτι τοῦτο μένει ἐκκρεμὲς ἀπὸ εἰκοσαετίας.

Ἐπίσης καὶ τὸ κληροδότημα τοῦ Δημητρίου Η. Ζούλια διὰ τὸ σχολεῖον Πορταριᾶς, ἐπίσης τὰ εἰς μετρητὰ κληροδοτήματα Μαριγῶς Μηλάκη, Ἀναστασίου Λιθιεράτου καὶ Θεοδ. Τριάντη μένουν ἀχρησιμοποίητα εἰς τὰς Τραπέζας. Τοιαῦτα ἀχρησιμοποίητα κληροδοτήματα εἶνε πολλά. Ἓν σχέσει μὲ τὰ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κληροδοτήματα μνημονεύει τὸ κληροδότημα Ζαννῆ Συνοδινοῦ, ἀνερχόμενον εἰς πολλὰ ἑκατομμύρια εἰς καταθέσεις καὶ εἰς κτήματα ἐν Ρωσίᾳ καὶ Ρουμανίᾳ, δι' ἃ χρειάζεται ἐνέργεια πρὸς ἀπόδοσιν.

Ὁ κ. **Ε. Παυλίδης** δηλοῖ ὅτι, ὡς γνωρίζει, οἱ Ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης Συνοδινοῦ δὲν εἶνε καθόλου ἐν τάξει.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** συνεχίζων πληροφορεῖ ὅτι γνωρίζει ἄριστα τὰς λεπτομερείας ὅλας, ὅτι ἔχει ἀνὰ χεῖρας τὴν διαθήκην, ὅτι ἔχει ἀκριβεῖς ἐκθέσεις ἀπὸ τὴν Βεσσαραβίαν καὶ προχωρῶν λέγει ὅτι καὶ εἰς Οὐγγαρίαν καὶ Αὐστρίαν ὑπάρχουν κληροδοτήματα ἑλληνικά. Σχετικῶς μὲ τὸ κληροδότημα τοῦ Η. Χαρίση ὑπὲρ τῆς πόλεως Κοζάνης λέγει ὅτι ἐξ ἀδελτερίας δὲν ἀπεδόθη τοῦτο. Ἐπίσης τὸ κληροδότημα Πρωτοψάλτη ἐξ 139 χιλιάδων δολλαρίων ὑπὲρ τῆς Βερροίας δὲν παρελήφθη ἀκόμη, ἔχει δὲ καὶ μεταλλεῖα ἀξίας πολλῶν χιλιάδων δολλαρίων. Εἰς τὴν Αἴγυπτον ὑπάρχει σωρεία κληροδοτημάτων μὴ παραληφθέντων ἀκόμη. Τοιαῦτα εἶνε τοῦ Α. Βατικιώτη, τοῦ Σιδιτανίδη, τοῦ Μιχ. Χαριτωνος καὶ τοῦ Γεωργ. Μανιάκη. Ἐπίσης τὸ κληροδότημα τοῦ Γεωργ. Γ. Γαρουφάλου καὶ τοῦ Κίλδανη. Ἀναφέρει εἶτα τὰ εἰς ἀκίνητα κληροδοτήματα ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων, καταλήγων δὲ καταθέτει σχέδιον ψηφίσματος περὶ ἐξασφαλίσεως τοῦ ἐθνικοῦ θησαυροῦ τῶν κληροδοτημάτων διὰ σχηματισμοῦ ἐνιαίας ὀργανώσεως πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ παραλαβὴν κληροδοτημάτων καὶ ἐκτέλεσιν τῶν διαθηκῶν τῶν ἀειμνήστων διαθετῶν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι σπανίως ἐπεδείχθη τόσος ζῆλος ὅσος ἀπὸ τὸν προλαλήσαντα συνάδελφον διὰ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον τῷ ἐνεπιστεύθημεν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐκφράζει αὐτῷ τὰ συγχαρητήριά του καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην του. Προτείνει εἶτα τὴν ἐκτύπωσιν τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Σκεύου Ζερβοῦ καὶ τῶν στοιχείων ἅτινα συνεκέντρωσεν. Ἐπίσης προτείνει ὅπως ἡ ὑπάρχουσα Ἐπιτροπὴ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον της, ἔχουσα δικαίωμα νὰ ἐνεργῇ καθήκοντα ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς, κατὰ τὸ ἄρθρον 68 τοῦ συντάγματος. Ἐκφράζει καὶ πάλιν τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Συνελεύσεως πρὸς τὸν κ. Σκεῦον Ζερβόν, καταθέτει δὲ ἴδιον σχέδιον ψηφίσματος. (Ἐπευφημίαι καὶ χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Π. Ἀραβαντινὸς** παρακαλεῖ ὅπως μὴ διακοπῇ ἡ συνεδρίασις ἐφόσον δὲν ἐξελεγχθοῦν αἱ ἐπερωτήσεις καὶ διαγραφοῦν αἱ μὴ ἔχουσαι σοβαρὸν χαρακτῆρα.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** διαμαρτύρεται ἐπίσης διότι ἐχρόνισεν ἡ συζήτησις τόσων ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Πρόεδρος,** συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, λύει εἶτα τὴν συνεδρίασιν ὥρᾳ 9 μ. μ. διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ αὔτη αὔριον ὥρᾳ 4 καὶ 1/2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΜ'

Τῆς 2 Φεβρουαρίου 1925.

Ὥρᾳ 5.20' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Ἐπιτροπὴ κτηματιῶν Ἀμαλιάδος ἀναμένει ἀγωνιωδῶς τὴν ἐξαγορὰν 25 ἑκατομμυρίων Δελτίων παρακρατήματος σταφίδος παρὰ τοῦ Κράτους.

Οἱ στρατεύσιμοι ὑπερτελειόφοιτοι τῆς Νομικῆς Σχολῆς αἰτοῦνται ὅπως ψηφισθῇ εὐεργετικὸς νόμος διὰ τὰς ἐπὶ διπλώματι ἐξετάσεις των.

Διάφορα Σωματεῖα διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος διαμαρτύρονται διὰ τὸ βάναυσον καὶ αὐθαίρετον πραξικόπημα τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως κατὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἐνεργήσῃ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ὁ Λάζαρος Γουμπέρης ἐνοικιαστὴς τοῦ ἐν τῷ χωρίῳ Ζαγραδέτι ἀγροκτήματος τοῦ ἰδιοκτήτου Σαλῆ Σλαχὶν Μπέη αἰτεῖται ὅπως ἐγκριθῇ ἡ πληρωμὴ ἀποζημιώσεώς του ἐκ δραχμῶν 22.400.

Ἡ Σοφία χήρα Σωκράτους Παπαδοπούλου τέως τηλεγραφητοῦ αἰτεῖται τὴν ἀπονομὴν συντάξεως.

Ὁ Κτηματικὸς Σύλλογος Καβάλλας παρακαλεῖ ὅπως προκληθῇ νομοθετικὸν μέτρον περὶ τῶν εἰς χρυσὸν ὑποχρεώσεων ὑπὲρ ἐλαχίστης κατηγορίας δανειστῶν, δανεισάντων ἐνυπόθηκα δάνεια δι' Ὀθωμανικῶν χρυσῶν λιρῶν εἰς Ὀθωμανοὺς ἀνταλλαγέντας.

Οἱ παθόντες κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον ζητοῦσι τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 3125 κλπ.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Κυθήρων παρακαλεῖ ὅπως ἐπαναληφθῇ ἡ συγκοινωνία των.

Ὁ κ. **Α. Μιαούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ καταργήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ΧΝ(Θ)' νόμου περὶ ναυτικῆς ποινικῆς νομοθεσίας».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ν. Ἀσκούτσης, Γ. Τσαγρῆς, Ι. Γοβατζιδάκης** καὶ **Μ. Βολουδάκης** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2125 ὑποβληθέντος τῷ Δήμῳ Ρεθύμνης φόρου».

Οἱ κ. κ. **Α. Μπακάλμπασης, Β. Χατζηλίας, Φ. Μα-**

νουηλίδης, Γ. Μπρίκας, Χρ. Πανταζίδης, Ἀλ. Παπαθανάσης, Σπ. Ἀντωνιάδης, Ε. Γονατᾶς, Γ. Λαλαζήσης καὶ διάφοροι ἄλλοι πληρεξούσιοι ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἀπαλλαγῆς ἐνοικιαστῶν δεκάτης Δ. Θράκης, λόγῳ θεομηνίας κλπ.».

Ὁ κ. **Ὀρέστης Κυπριανὸς** πληρεξούσιος Λέσβου ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ τοῦ τρόπου καλλιεργείας τοῦ καπνοῦ ἐν τῷ νομῷ Λέσβου».

Οἱ κ. κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) καὶ **Α. Μιαούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐθνικῆς Ἀμύνης», ὅπερ παραπέμπεται εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν, εἰς ἣν τάσσεται προθεσμία 10ήμερος πρὸς ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεώς της.

Οἱ κ. κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Α. Ὀρφανίδης** (Ὑπουργὸς Ὑγιεινῆς κλπ.) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ μονοπωλίου τῶν ναρκωτικῶν φαρμάκων».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Οἱ κ. κ. **Γ. Σεχιώτης** καὶ **Ε. Ζυμπρακάκης** προτείνουσιν ὅπως προταχθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συντάξεων».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι δὲν δύνανται νὰ μεταβληθῇ ἡ σειρὰ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως. Προηγεῖται ἡ συντακτικὴ ἐργασία.

Συνεχίζεται εἶτα ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ «περὶ νομοθετικῆς ἐξουσίας» Κεφαλαίου τοῦ συντάγματος.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8 ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** (ὥρα 5 30′ μ. μ.) ὑποστηρίζει γνώμην ὅπως νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐκτίθηται εἰς δημοψήφισμα, ἐὰν ζητηθῇ ἐντὸς μηνὸς ὑπὸ τοῦ 1/3 τῶν βουλευτῶν ἢ τοῦ 1/3 τῶν γερουσιαστῶν. Τὸ δημοψήφισμα, λέγει, ἐφηρμόσθη ἐσχάτως προκειμένου περὶ τῆς λύσεως γενικωτέρων ζητημάτων, παρ' ἡμῖν ὅμως ἐφηρμόσθη μόνον εἰς πολιτικὰ ζητήματα. Φρονεῖ ὅτι ὁ Λαὸς οὐδέποτε ἀπατᾶται καὶ ὅτι εἶνε μία πλάνη ἡ εἰς τὸν Λαὸν ἀποδιδομένη ἀφέλεια, διότι ὁ Λαὸς καθοδηγεῖται ὑπὸ τῆς ἰδιαιτέρας ἐκείνης διαισθήσεως ἡ ὁποία εἶνε ἀνωτέρα πάσης μαθήσεως καὶ πάσης ὡριμότητος. Ὁ Λαὸς ὑπῆρξε πάντοτε σοφώτερος καὶ ριζοσπαστικώτερος, ἀκόμη δὲ προκειμένου περὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ δημοσίου χρήματος φειδωλότερος. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ δεχθῶμεν ὅτι μεταξὺ τόσων λαϊκῶν ὁμάδων δὲν ὑπάρχουν οἱ πεπροικισμένοι τοὐλάχιστον μὲ τὰ ἴσα πλεο-

νεκτήματα τὰ ὁποῖα κέκτηνται οἱ πολιτευόμενοι. Ἐάν, λέγει, νόμος τις ἐκτεθῇ εἰς τὴν ψῆφον τοῦ Λαοῦ, ἡ τοιαύτη ἢ τοιαύτη ἀπόφασις θὰ ρυθμίσῃ καὶ τὸν βίον τῆς λαϊκῆς ἀντιπροσωπείας, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ὑπομνήσῃ ὅτι εἶνε καιρὸς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ βουλευτικὰ ἑδώλια. Τοῦτο εἶνε μέγα προτέρημα. Ἐπίσης διὰ τοῦ τρόπου τούτου παρέχεται στάδιον ἐπικοινωνίας μετὰ τοῦ Λαοῦ καὶ διαπαιδαγωγήσεως αὐτοῦ ὡς ἐπίσης καὶ συγμομετρήσεως τῶν κομματικῶν δυνάμεων. Πάντα ταῦτα θὰ συντελέσουν εἰς τὴν κατάπαυσιν τῆς κομματικῆς συναλλαγῆς, ἀντὶ τῆς ὁποίας θὰ πρυτανεύσῃ ἡ ἐπικράτησις τῶν μεγάλων ἰδεῶν καὶ τῶν προγραμμάτων, ὡς ἐπίσης θὰ συντελέσουν καὶ εἰς τὴν κατάπαυσιν τῆς πιέσεως ἡ ὁποία ἑκάστοτε ἀσκεῖται ἐκ μέρους τῶν πλειονοψηφιῶν κατὰ τῶν μειονοψηφιῶν. Ἀναπτύσσει τοὺς λόγους δι' οὓς δὲν κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς ἀμέσου καὶ γενικῆς συμμετοχῆς τοῦ Λαοῦ εἰς τὸ νομοθετεῖν ad referendum καὶ ἀναφέρει τὰ ζητήματα ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἀποκλείηται τὸ δημοψήφισμα, οἷα εἶνε τὰ ζητήματα τῆς ἀμύνης τῆς Χώρας καὶ τῆς ἐπιβολῆς φορολογίας. Ἐπὶ πάντων τῶν λοιπῶν ζητημάτων ὡς καὶ ἐπὶ διαφωνιῶν μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων Βουλῆς καὶ Γερουσίας θὰ ἀποφαίνηται ὁ Λαὸς διὰ δημοψηφίσματος. Ὑπὸ τὰς τελευταίας ταύτης περιπτώσεως—καὶ ἐὰν ἐπὶ τῶν λοιπῶν ζητημάτων δὲν θὰ ἤθελε γίνει δεκτὸν—φρονεῖ ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ καθορισθῇ τὸ δημοψήφισμα.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** παρατηρεῖ ὅτι, ὅτε ἐγένετο λόγος εἰς Ἀγγλίαν περὶ καθιερώσεως τοῦ νομοθετικοῦ δημοψηφίσματος, ἀπεκρούσθη τοῦτο, τονισθέντος μετ' εἰλικρινείας ὅτι ὁ Ἀγγλικὸς Λαὸς δὲν ἦτο εἰς θέσιν, δὲν ἦτο ὥριμος νὰ νομοθετῇ.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** συνεχίζων ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἡ ὡριμότης τῶν Λαῶν εἶνε ἐφεύρεσις τῶν πολιτικῶν.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** ἐρωτᾷ: Ἐφόσον ἐξαιροῦνται τοῦ δημοψηφίσματος ἡ κήρυξις πολέμου, ἡ στρατολογία, ἡ φορολογία κτλ., τί ἀπομένει τότε;

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** ἀπαντᾷ ὅτι ἀπομένουν ὅλα τὰ ἄλλα ζητήματα, αἱ κοινωνικαὶ διαφοραί, ὁ ἀγροτικὸς νόμος, τὸ σταφιδικὸν κτλ.

Δὲν ὑπεύθυνα, λέγει, τὴν πρότασιν ταύτην ἵνα ἐπιδείξω γνώσεις ἢ δι' ἄλλον τινὰ λόγον. Μὲ ἐνέπνευσεν ἡ θέσις τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, ὑφισταμένου ἀπό τινος κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, ὑφισταμένου ἀπό τινος φθοράν, τὴν ὁποίαν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ σταματήσωμεν. Πρέπει νὰ φροντίσωμεν διὰ τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ τούτου, τοιοῦτον δὲ θεραπευτικὸν μέσον εἶνε ἡ εἰσαγωγὴ τῆς μικρᾶς καὶ βαθμιαίας ἀμέσου ἀντιπροσωπείας τοῦ Λαοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** (ὥρᾳ 6.25') δὲν εὑρίσκει ὅτι διὰ τοῦ δημοψηφίσματος διαπαιδαγωγεῖται ὁ Λαός. Μόνον διὰ τῶν πολιτικῶν Συλλόγων εἶνε δυνατὸν νὰ διαπαιδαγωγηθῇ ὁ Λαός, ὥστε νὰ φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον νὰ συμμετέχῃ ἀμέσως καὶ τοῦ νομοθετεῖν. Ἀπὸ ἀπόψεως θεωρητικῆς δυνατὸν νὰ εἶνε ἀληθεῖς αἱ θεωρίαι τοῦ προλαλήσαντος, πρακτικῶς ὅμως εἶνε ἀνεφάρμοστοι ἐφόσον δὲν δύναται Λαός τις νὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ συμμετέχῃ ἀμέσως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἐφόσον ὡμολογήθη τοῦτο ἐκ μέρους αὐτοῦ τοῦ Ἀγγλικοῦ Λαοῦ, βιώσαντος ἐν ἐλευθερίᾳ ἐπὶ 1000 ἤδη ἔτη. Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς οὐδέποτε ἔσχε διαπαιδαγώγησιν πολιτικήν, ἀτυχῶς δὲ παρ' ἡμῖν τοὐναντίον ἐπεζητήθη πάντοτε, περιώρισαν δὲ τὸν Λαὸν ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων τῆς μικροπολιτικῆς σκέψεως. Εἶνε τοιαῦται αἱ συνθῆκαι παρ' ἡμῖν, ὥστε καθίσταται ἀπαραίτητον νὰ ἀπορεύγωμεν πάντοτε τὰς πολιτικὰς διαμάχας αἵτινες ἀναφύονται ἀκόμη, ὅταν πρόκειται περὶ ἐκλογῆς ἐφημερίων. Οὐδὲν μᾶς πείθει ὅτι προκειμένου καὶ περὶ νόμων δὲν ἤθελον ἐξάπτεσθαι τὰ πάθη.

Συνεχίζων φρονεῖ ὅτι τὸ καθοριζόμενον διάστημα τοῦ τετραμήνου ὅπως ἐκ νέου ἐπιληφθῇ ἡ Βουλὴ τῆς συζητήσεως προτάσεως ἀπορριφθείσης ὑπὸ τῆς Γερουσίας εἶνε μακρὸν καὶ φρονεῖ ὅτι τοῦτο πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς δίμηνον.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** ἐξηγεῖ ὅτι πρόκειται περὶ τῆς περιπτώσεως τῆς τροποποιήσεως καὶ οὐχὶ τῆς ἀπορρίψεως, ἥτις ἀποκλείεται.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι τὸ λάθος τῆς διατυπώσεως εἶνε ὅτι εἶνε ὑποχρεωτικὴ ἡ διέλευσις τοῦ τετραμήνου, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς τῶν τροποποιήσεων. Τοῦτο πρέπει νὰ διορθωθῇ.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** συμφωνῶν λέγει ὅτι ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τῆς συμπτώσεως τῶν γνωμῶν Βουλῆς καὶ Γερουσίας δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη διαρρεύσεως τοῦ τετραμήνου.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** (6.55') κηρύσσεται κατὰ τοῦ δημοψηφίσματος ἀπολύτως, διότι φρονεῖ ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ ἀναίρεσιν τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ συστήματος, ὅπερ ἐπὶ αἰῶνας ἤδη διέπει τὰ Κράτη. Οὔτε εἶνε δυνατὸν — ἐὰν ἐφθάρη τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα — νὰ ἀνυψωθῇ τοῦτο διὰ τοῦ ὑποδεικνυομένου συστήματος, τὸ ὁποῖον τοὐναντίον θέλει ἐπιφέρει ἔτι μᾶλλον τὴν κατάρρευσιν αὐτοῦ. Ἐξετάζων εἶτα κατὰ πόσον ἐπέτυχεν ὁ περὶ δημοψηφίσματος θεσμὸς εἰς ὅσα μέρη ἴσχυσεν εὑρίσκει ὅτι καὶ ἐν Ἑλβετίᾳ καὶ ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἀλλαχοῦ ἀπέτυχε καὶ οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἀπέδωκε, διότι πλὴν ἄλλων ὁ Λαὸς ἀπησχολημένος ἐκ τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν καὶ συνθηκῶν δὲν δύναται νὰ ἔχῃ τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἀπαιτουμένης ὡριμότητος. Παντοῦ δὲ ἤδη τροποποιεῖται ἢ γίνεται σκέψις πρὸς τροποποίησιν τοῦ θεσμοῦ τούτου. Θεωρητικῶς, λέγει τελευτῶν, καὶ ἐγὼ εἶμαι ὑπὲρ τοῦ δημοψηφίσματος, διὰ τὴν περίπτωσιν ὅμως καθ' ἣν οἱ Λαοὶ θὰ ἔχουν περισσότερον χρόνον νὰ διαθέσουν ὥστε νὰ εἶνε ἐπὶ πάντων τῶν ζητημάτων ὥριμοι.

Α. Παπαναστασίου. (7.10' μ. μ.). Ἡ κατεύθυνσις, λέγει, πρὸς ἣν ἐξελίσσονται οἱ φιλελεύθεροι Λαοὶ εἶνε κατεύθυνσις περιορισμοῦ τῆς σημασίας τῆς δευτέρας Βουλῆς καὶ οὐσιαστικῆς μεταδιδάσεως περισσοτέρων δικαιωμάτων εἰς τὴν λαϊκὴν Βουλήν. Ἡ ἐξέλιξις αὕτη εἶνε καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος μετεδιδάσθη ἐσχάτως πλέον εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων. Ἡ κατ' οὐσίαν ὑπεροχὴ τῆς Βουλῆς παρατηρεῖται εἰς ὅλα τὰ Κράτη. Ἡ κατεύθυνσις αὕτη ἐκδηλοῦται ἀκόμη καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς συστάσεως καὶ τῆς δευτέρας Βουλῆς ἀπὸ λαϊκοὺς ἀντιπροσώπους. Αἱ ἰδιαίτεραι συνθῆκαι ποὺ πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶνε ὅτι ἐπὶ 70 ἤδη ἔτη ἐζήσαμεν μὲ μίαν Βουλήν· ἐπίσης πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ μεγάλη ὀξύτης σχέσεων ἡ ὑφισταμένη μεταξὺ τῶν δύο πολιτικῶν παρατάξεων. Ἂν ἡμεῖς ἐζητήσαμεν τὴν ἵδρυσιν τοῦ δευτέρου νομοθετικοῦ Σώματος, δὲν ἐκάμαμεν τοῦτο ἵνα περιορίσωμεν τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τοῦ Λαοῦ, ἀλλ' ἀκριβῶς ἵνα παρέχηται εὐκαιρία εἰς τὸν Λαὸν νὰ διαφωτίζηται, ἵνα παρέχηται ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκδηλοῦται ἡ Κοινὴ Γνώμη, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ νὰ ὑρίστανται οἱ νόμοι μίαν ὥρισμένην μεγαλυτέραν, ἵνα οἱ νόμοι γίνωνται μετὰ μίαν πεφωτισμένην συζήτησιν. Συμφώνως λοιπὸν πρὸς ὅλα αὐτὰ νομίζει ὅτι ἡ Γερουσία πρέπει νὰ συνταχθῇ κατὰ τρόπον ὥστε νὰ διατηρῆται ἡ ὑπεροχὴ τοῦ πρώτου ἀντιπροσωπευτικοῦ Σώματος· θὰ ἔχωμεν οὕτω μίαν Βουλὴν ἐκπροσωποῦσαν τὴν λαϊκὴν θέλησιν, προερχομένην ἀπὸ ἄμεσον ἐκλογήν, τῆς ὁποίας ἡ γνώμη θὰ ὑπερισχύῃ. Φρονεῖ ὅμως ὅτι ἡ διατύπωσις τῶν ἄρθρων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ἐκτεθείσας ἀρχάς, διότι εἰς ἄλλας μὲν περιπτώσεις καθιεροῦται ὑπεροχὴ τῆς Βουλῆς, εἰς ἄλλας δὲ τῆς Γερουσίας.

Ἐκφράζει τὴν ὀφειλομένην ὅτι ἐκ λάθους ἢ ἀβλεψίας διετυπώθη οὕτω τὸ ἄρθρον. Προκειμένου περὶ τῆς ἀναγραφομένης πλειονοψηφίας τῶν 11)20 ἐπιθυμεῖ ὅπως ἡ πλειονοψηφία εἶνε τοιαύτη, ὥστε ἡ Γερουσία νὰ μὴ ἔχῃ τὸ ἀπόλυτον veto ἐπὶ τῆς Βουλῆς· προτιμᾷ ὅθεν τὸν καθορισμὸν σχετικῆς πλειονοψηφίας. Ἡ διατήρησις τοῦ περὶ πλειονοψηφίας ἐδαφίου φρονεῖ ὅτι θὰ δημιουργήσῃ συγκρούσεις μετὰ τῆς Γερουσίας, αἵτινες φοβεῖται μὴ καταλήξουν εἰς ἀνατροπὴν τοῦ δη-

μιουργουμένου θεσμοῦ. Ἀλλ' ἀφοῦ καθίσταται ἀδύνατος ὁ καθορισμὸς τῆς σχετικῆς πλειονοψηφίας, συνιστᾷ τὴν παραδοχὴν ἀπολύτου τοὐλάχιστον πλειονοψηφίας.

Ἐγείρεται εἶτα διαλογικὴ συζήτησις ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου μεταξὺ τῶν κ. κ. Ι. Τσιριμώκου, Γ. Παπανδρέου, Γ. Σεχιώτου καὶ τοῦ ἀγορεύοντος, μεθ' ὃ συνεχίζων ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὰ ὑποστηριχθέντα σχετικῶς πρὸς τὸ δημοψήφισμα, φρονεῖ δὲ ὅτι πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ ὁ χρόνος τῆς βουλευτικῆς περιόδου, ἵνα μὴ δημιουργῆται χάσμα μεταξὺ Λαοῦ καὶ πλειονοψηφίας, λόγῳ τῆς μακρᾶς διαρκείας τῆς βουλευτικῆς περιόδου. Τὸ δημοψήφισμα θὰ ἠδύνατο νὰ περιορισθῇ μόνον προκειμένου περὶ τῶν κανονικῶς γινομένων συνταγματικῶν μεταρρυθμίσεων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συνένωσιν τῶν δύο Βουλῶν πρὸς ἐπίλυσιν τυχὸν ὑπαρχούσης διαφωνίας μεταξὺ Βουλῆς καὶ Γερουσίας ἀποκρούει ταύτην διὰ τὸν λόγον ὅτι οἱ γερουσιασταὶ δὲν θὰ ἔχουν τὴν προέλευσιν ὁμοιογενῆ πρὸς τοὺς βουλευτάς, ἀποκρούει δὲ τὴν ἀπόλυτον ἰσοτιμίαν μεταξὺ βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν. Ἄλλως τε διὰ τῆς συνενώσεως ταύτης ἡ Γερουσία ἤθελε μεταβληθῇ εἰς Σῶμα πολιτικόν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπιθυμεῖ νὰ ἀποφύγωμεν. Ἡ μέριμνα ἡμῶν, λέγει, πρέπει νὰ στραφῇ εἰς τὸ νὰ περιορίσωμεν τὰ ἐλαττώματα τὰ ὁποῖα παρουσιάζει τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** φρονεῖ ὅτι ὀρθῶς θεσπίζεται ἡ ὑπεροχὴ τῆς Λαϊκῆς Βουλῆς ἀπέναντι τῆς Γερουσίας, διότι ἡ παράλληλος δρᾶσις τῶν δύο Σωμάτων καὶ ἡ ἀπόλυτος αὐτῶν ἰσοτιμία ἤθελεν ὁδηγήσει εἰς ῥήξεις. Τοῦτο γίνεται καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ὅπου ὑπάρχει ἰσοτιμία τῶν δύο Σωμάτων. Προκειμένου περὶ τῆς ἐξομαλύνσεως τῶν μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων διαφορῶν λέγει ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶνε δύσκολον. Προτείνει ὅπως κατανεμηθῇ ἡ νομοθετικὴ ὕλη εἰς δύο τάξεις· τὴν ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος καὶ τὴν συνήθη τοιαύτην. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συνήθη νομοθετικὴν ἐργασίαν θὰ ἠδύναντο νὰ γίνουν δεκταὶ αἱ δύο παραπομπαί, περιοριζομένης καὶ τῆς χρονικῆς προθεσμίας ἀπὸ τετραμήνου εἰς δίμηνον.

Προκειμένου περὶ νομοσχεδίων ἐξαιρετικῆς σημασίας, προτείνει ὅπως συνέρχωνται Βουλὴ καὶ Γερουσία ἀπὸ κοινοῦ ἐν τῇ Βουλῇ εἰς κοινὴν Συνέλευσιν, τῆς ὁποίας θέλει προεδρεύει ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς. Προκειμένου νὰ καθιερωθῇ εἰς τρόπος ἀπροσκόπτου λειτουργίας τοῦ πολιτεύματος, δὲν θὰ εἶχον μεγάλην σημασίαν τοιαῦται συγκαταβάσεις, οἷαι εἶνε τὸ νὰ συμπαρεδρεύουν γερουσιασταὶ καὶ βουλευταὶ τὴν

ὁποίαν δὲν δέχεται ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας συνάδελφος. Διὰ τῶν κοινῶν Συνελεύσεων διατηρεῖται καὶ ἡ ὑπεροχὴ τῆς Κάτω Βουλῆς, ἐφόσον θὰ ὑπάρχῃ ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ἀριθμοῦ. Διότι ἐπὶ τέλους, ἐὰν ἡ Γερουσία περιορισθῇ εἰς τὸ νὰ εἶνε ἁπλῶς Σῶμα συμβουλευτικόν, ἐὰν περιορίσωμεν τὸ ἔργον αὐτῆς εἰς ἔργον ἀρνητικόν, θὰ εἶνε ἀδύνατον νὰ προσελκύσωμεν εἰς τὴν Γερουσίαν στοιχεῖα χρήσιμα καὶ μαχητικὰ τὰ ὁποῖα νὰ δύνανται νὰ ἀγωνισθῶσιν ὑπὲρ τῆς ἰδέας αὐτῶν εἰς τὰς κοινὰς Συνελεύσεις. Τοιουτοτρόπως φρονεῖ ὅτι χωρὶς νὰ μειοῦται τὸ κῦρος τῆς Βουλῆς ἐξυψοῦται τὸ κῦρος τῆς Γερουσίας, καὶ θὰ δοθῇ ταχεῖα διέξοδος ἐπὶ ζητημάτων λιχνιζόντων ταχείας μερίμνης.

Ὁ κ. ***Π. Μερλόπουλος*** (8.35') λέγει ὅτι τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἀξιοτίμου Ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων ὑποστηριχθεῖσαν ἄποψιν ὑπεστήριξε καὶ οὗτος ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ συντάγματος. Ὁ τρόπος οὗτος τῆς συνεννοήσεως τῶν δύο Σωμάτων μακρὰν τοῦ νὰ μειώσῃ αὐτὰ τοὐναντίον τὰ ἐξυψοῖ. Δὲν εἶνε τὸ δεύτερον νομοθετικὸν Σῶμα ἐστερημένον τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ κύρους τοῦ πολιτικοῦ, διότι θὰ προέλθῃ ἐξ ἐμμέσου ἐκλογῆς. Δύναται κατ' ἀκολουθίαν νὰ συνεργασθῇ μετὰ τῆς Βουλῆς, χωρὶς ἡ Βουλὴ νὰ ὑποστῇ ἐν τῷ νομοθετικῷ της ἔργῳ μείωσίν τινα. Διὰ τοῦτο ὑπεστήριζε καὶ ὑποστηρίζει ὅτι ἡ συνεργασία τῶν δύο Σωμάτων θὰ ἔχῃ καλύτερα ἀποτελέσματα, καθότι οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῶν Σωμάτων, ἀλλ' ἐκ τῆς ὀρθῆς κρίσεως καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ αὐτῶν θὰ προκύπτῃ πᾶσα ἐθνωφελὴς ἐν παντὶ ζητήματι κρίσις. Ἐπὶ τῆς συνειδητῆς ταύτης συνεργασίας θὰ στηριχθῇ καὶ τὸ νέον δημοκρατικὸν καθεστώς. Δὲν θὰ εἶνε δυλιστήριον νομοθετικὸν ἡ Γερουσία ἀλλὰ συνεργάτης εὐσυνείδητος.

Ἐξετάζων μετὰ ταῦτα τὸ ζήτημα τῆς ἀπορρίψεως τῶν νομοσχεδίων τῆς Βουλῆς ὑπὸ τῆς Γερουσίας ὑποστηρίζει ὅτι καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἡ συνεργασία τῶν δύο Σωμάτων, ἡ συνένωσις αὐτῶν, θὰ ἀφῄρει πᾶσαν διαφωνίαν καὶ θὰ εἴχομεν διὰ τοῦ τρόπου τούτου μίαν ἀληθῆ Ἐθνικὴν Συνέλευσιν.

Ὥρᾳ 9 μ.μ. διακόπτεται ἡ συζήτησις, ἵνα συνεχισθῇ αὔριον.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι κατηρτίσθησαν αἱ κάτωθι Ἐπιτροπαί:

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀφορώσης τὰ Ταμεῖα Ἀρώνης Οἰνοπαραγωγῆς νομοθεσίας»:

Οἱ κ. κ. 1) Μ. Τσαρλαμπᾶς, 2) Γ. Σολδάτος, 3) Α. Πρέκας, 4) Α. Δαργέντας, 5) Η. Μαζαράκης, 6) Κ. Γόντικας, 7) Ν. Φακῆς, 8) Α. Δενδρινὸς καὶ 9) Π. Παναγιώτου.

Ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου τοῦ κυρώσαντος τὸ ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1924 Ν.Δ. περὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς σταφίδος» :

Οἱ κ.κ. 1) Π. Μερλόπουλος, 2) Π. Πετρίδης, 3) Α. Ἀναγνωστόπουλος, 4) Κ. Γόντικας, 5) Α. Μάρκου, 6) Μ. Βυζᾶς, 7) Α. Μυλωνᾶς, 8) Γ. Τσακανίκας, 9) Ν. Ἀλαμανῆς, 10) Ν. Φακῆς, 11) Γ. Ἀργυρόπουλος, 12) Κ. Δρούλιας, 13) Ι. Ταρσούλης, 14) Π. Πετροπουλάκης, 15) Ι. Σολιώτης, 16) Π. Καλαντζόπουλος, 17) Ν. Καλλιοντζῆς, 18) Τ. Ἀναστασίου, 19) Θ. Γούσκος, 20) Γ. Λουπινᾶς, 21) Κ. Βουδούρης, 22) Β. Ἀλεδιζάτος, 23) Η. Μεϊντάνης, 24) Η. Ἀραβαντινός, 25) Α. Νιφοράτος, 26) Α. Ταβουλάρης, 27) Σ. Ἠλιόπουλος, 28) Μ. Τσαρλαμπᾶς, 29) Σ. Γεωργιλαδάκης, 30) Γ. Ροδόπουλος, καὶ 31) Δημ. Μαργέτης

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «Περὶ συστάσεως Γενικῆς Διευθύνσεως ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν» μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. ***Θ. Χαβίνη***.

Ἐπὶ τοῦ εἰς δ' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου περὶ Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ μερικῆς ἐπεκτάσεως τοῦ θεσμοῦ ἐν Ἀθήναις» ὁ κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** λέγει ὅτι τὸ Σῶμα τῆς Ἀστυνομίας τῶν Πόλεων εἶνε ἀναμφισβητήτως καλόν, ἐπικαλεῖται ὅμως τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας.

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι δὲν εἶνε ἀληθὲς τὸ πιστευθὲν ὅτι δὲν θὰ ὑπάρχῃ δύναμις Δημοσίας Ἀσφαλείας. Τὸ νομοσχέδιον δὲν προνοεῖ παρὰ περὶ λεπτομερειῶν τινων, διὸ καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἐπιψηφισθῇ τοῦτο.

Ὁ κ. ***Κ. Σταμούλης*** παρατηρεῖ ὅτι ἔνιοι ἀξιωματικοὶ τῆς χωροφυλακῆς ὑπέβαλον αἰτήσεις ὅπως καταταχθοῦν εἰς τὴν Ἀστυνομίαν τῶν Πόλεων, αἵτινες δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν.

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι θὰ ὑποβάλῃ προσεχῶς διάφορα σχετικὰ νομοσχέδια, τότε δὲ θὰ ληφθῇ καὶ περὶ αὐτοῦ πᾶν σχετικὸν μέτρον.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

Περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ μερικῆς ἐπεκτάσεως τοῦ θεσμοῦ ἐν Ἀθήναις.

(Ὡς ἐτροπολογήθη) ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται ἵνα δι' ἀποφάσεων ἐκδιδομένων παρὰ τοῦ ἐπὶ

τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ καὶ δημοσιευομένων ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως ἐπεκτείνηται ἑκάστοτε τὸ σύστημα τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ἐν Ἀθήναις.

Διὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ὁρίζονται τὰ ἀστυνομικὰ τμήματα καὶ ἡ περιφέρεια τῆς δικαιοδοσίας αὐτῶν.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν δύναται δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ νὰ ἀναθέσῃ τὴν διεξαγωγὴν μιᾶς ἢ πλειόνων ἐκ τῶν εἰδικῶν ἀστυνομικῶν ὑπηρεσιῶν, καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, ἀποκλειστικῶς εἰς ὄργανα τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων.

Ἄρθρον 2.

Ὁ τομεὺς τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἐν ᾧ ἐφαρμοσθήσεται ὁ θεσμὸς τῆς Ἀστυνομίας τῶν Πόλεων ὡς καὶ πᾶσαι αἱ ἐν Ἀθήναις εἰδικαὶ ἀστυνομικαὶ ὑπηρεσίαι αἱ ὑπὸ ὀργάνων τοῦ Σώματος τούτου διεξαγόμεναι ὑπάγονται ὑπὸ τὴν ἄμεσον διοίκησιν ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου φέροντος βαθμὸν Διευθυντοῦ α' ἢ β' τάξεως, διοριζομένου κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος, προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ.

Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου δύναται νὰ ἀποσπασθῇ εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ Ἀθηνῶν ἀνώτερος διοικητικὸς ὑπάλληλος φέρων βαθμὸν τοὐλάχιστον ταμιατάρχου α' τάξεως ἢ διοικητικὸς φέρων βαθμὸν τοὐλάχιστον ἐφέτου διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν μετὰ προηγουμένην πρότασιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Βρεττανικῆς Ἀποστολῆς.

Αἱ διὰ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν Ἀστυνομικαὶ διατάξεις θὰ προτείνωνται ὑπὸ ἀμφοτέρων τῶν Ἀστυνομικῶν Διευθυντῶν, τοῦ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ τοῦ τῆς Χωροφυλακῆς, ἢ ὑπὸ ἑκατέρου τούτων καὶ ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, μόνον μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Βρεττανικῆς Ἀποστολῆς.

Ἄρθρον 3.

Ἑκάτερος τῶν Ἀστυνομικῶν Διευθυντῶν Ἀθηνῶν εἶνε ἀμέσως ὑπεύθυνος διὰ τὴν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν ἐντὸς τῆς περιφερείας τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ, ὡς καὶ τὴν κανονικὴν διεξαγωγὴν τῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ εἰδικῶν ἀστυνομικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς πόλεως Ἀθηνῶν.

Ἄρθρον 4.

Τὰ ὄργανα τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων δικαιοῦνται νὰ ἀπευθύνωνται εἴτε προφορικῶς εἴτε ἐγγράφως πρὸς τὰ ὄργανα τῆς ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν ὑπηρετούσης δυνάμεως τῆς χωροφυ-

λακῆς ἐπὶ παντὸς θέματος σχετιζομένου πρὸς τὴν ἄσκησιν τῆς ἁρμοδιότητος αὐτῶν, τα δὲ ὄργανα τῆς χωροφυλακῆς ὀφείλουσι νὰ παράσχωσι τὴν αἰτηθεῖσαν ὑπηρεσιακὴν συνδρομὴν καὶ ἐν γένει νὰ ἐνεργήσωσι καθ' ὃν τρόπον ἐνεργοῦσι καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ὑπηρεσίαν, παρέχωσι δὲ καὶ ἔγγραφον ἀπάντησιν μετὰ τῶν συνταττομένων τυχὸν ἐκθέσεων.

Ὡσαύτως καὶ τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς δικαιοῦνται καθ' ὅμοιον τρόπον νὰ αἰτῶσιν ὑπηρεσιακὴν συνδρομὴν παρὰ τῶν ὀργάνων τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, ὑποχρεουμένων καὶ τούτων ἀμελλητὶ νὰ παρέχωσι ταύτην.

Ἑκάτερος τῶν ἀστυνομικῶν Διευθυντῶν Ἀθηνῶν δικαιοῦται νὰ αἰτήσηται παρὰ τοῦ ἑτέρου, ὁσάκις κρίνει σκόπιμον, ὄργανα αὐτοῦ πρὸς σύμπραξιν ἐπὶ ἀντικειμένων τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἁρμοδιότητος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ οἰκεῖοι προϊστάμενοι παρέχουσιν ἐκ τῶν προτέρων τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας περὶ τοῦ τρόπου καὶ τοῦ εἴδους τῆς συνεργασίας τῶν ὀργάνων τῶν δύο Ὑπηρεσιῶν.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 44 τοῦ νόμου 2815 περὶ γενικωτέρας συνεργασίας μεταξὺ τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ Χωροφυλακῆς ἐξακολουθοῦσι παραμένουσαι ἐν ἰσχύϊ.

Ἄρθρον 5.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν δύναται νὰ συσταθῇ παρὰ τῷ Τμήματι τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Βρεττανικῆς Ἀποστολῆς, τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Συμβουλίου Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου τούτου, τοῦ προϊσταμένου τῆς παρὰ τῷ ἰδίῳ Ὑπουργείῳ ὑπηρεσίας τῆς Ἀστυνομίας τῶν Πόλεων, τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων καὶ ἓξ ἕως δέκα ἀντιπροσώπων διαφόρων ἐπαγγελματικῶν τάξεων, ὅπερ συνερχόμενον ἅπαξ τοὐλάχιστον τοῦ μηνὸς προτείνει τὴν λῆψιν παντὸς μέτρου ἀφορῶντος τὴν εὐπρόσωπον παράστασιν τῆς πόλεως.

Ἄρθρον 6.

Ἡ ὑπὸ τῶν νόμων 2609 καὶ 2932 ὡς καὶ τῶν συμπληρωσάντων αὐτοὺς μεταγενεστέρων ὁριζομένη ὀργανικὴ δύναμις τῶν διοικητικῶν καὶ οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας Πόλεων Ἀθηνῶν δύναται νὰ συμπληρωθῇ καὶ πρὸ τῆς πλήρους ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ ἐν Ἀθήναις, ταύτης δὲ συντελουμένης τὸ προσωπικὸν τοῦτο ἐπιτρέπεται νὰ αὐξηθῇ κατὰ τὸ τρίτον αὐτοῦ διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Εἰς τὰς θέσεις τοῦ κατωτέρου διοικητικοῦ προσωπικοῦ τῆς

τε Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Ἀθηνῶν καὶ τῶν λοιπῶν Διευθύνσεων διορίζονται κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου οἱ κεκτημένοι τὰ ὑπὸ τῶν κειμένων νόμων περὶ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῶν Νομαρχιῶν ὁριζόμενα προσόντα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, δημοσιευομένης ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ παρὰ τῷ Τμήματι Ἀστυνομίας Πόλεων λογιστικὸν γραφεῖον καθίσταται Τμῆμα Λογιστικόν.

Εἰς Τμηματάρχην τοῦ Τμήματος τούτου προάγεται, κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Συμβουλίου Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν λογιστὴς ὑπάλληλος κεκτημένος πτυχίον Νομικῆς καὶ ἔχων ὑπερπενταετῆ ὑπηρεσίαν λογιστοῦ α' τάξεως καὶ εἰσηγητοῦ.

Ἄρθρον 7.

Εἰς τὸ ἄρθρον 15 τοῦ νόμου 2815 προστίθεται τὸ κάτωθι ἐδάφιον·

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων δύναται νὰ μεταθέτῃ καὶ ὑπαστυνόμους α' ἢ β' τάξεως ἀπὸ μιᾶς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως εἰς ἑτέραν, μόνον ἐν ἐξαιρετικαῖς περιπτώσεσι καὶ ἐφόσον σοβαροὶ ὑπηρεσιακοὶ ἢ πειθαρχικοὶ λόγοι ὑπαγορεύουσι τὴν ἐνέργειαν ταύτην.

Ἡ τελευταία διάταξις τῆς VI παραγράφου τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ νόμου 2815 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

Τὴν ποινὴν τοῦ προστίμου μέχρι δραχμῶν ἑκατὸν ἐπιβάλλει ὁ ἀστυνομικὸς διευθυντὴς εἰς πάντας τοὺς ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑπαστυνόμου α' τάξ. συμπεριλαμβανομένου καὶ κάτω.

Ἡ παράγραφος VII τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

Τὴν ποινὴν τοῦ περιορισμοῦ μέχρι 5 ἡμερῶν μετὰ ἢ ἄνευ προσθέτων ἀσκήσεων ἢ ὑπηρεσίας ἐπιβάλλει ὁ οἰκεῖος ἀστυνομικὸς διευθυντὴς, οἱ δὲ ἄμεσοι προϊστάμενοι ἀστυνόμοι α' ἢ β' τάξεως μέχρι 3 ἡμερῶν μόνον εἰς τοὺς ἀρχιφύλακας καὶ ἀστυφύλακας.

Ἄρθρον 8.

Πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 237 τῆς 13 Μαρτίου 1914 περὶ ἐκδικάσεως τῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ πταισμάτων καὶ τῶν δι' ἐκθέσεως δημοσίας Ἀρχῆς βεβαιουμένων ἐντὸς τοῦ τωμέως τῆς ἁρμοδιότητος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ἢ τῶν ἀναφερομένων εἰς παραβάσεις σχετικὰς πρὸς εἰδικὰς ἀστυνομικὰς ὑπηρεσίας ἀνατεθειμένας εἰς τὸ Σῶμα τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων δι' ἄπασαν τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν συγιστῶνται ἀπὸ τῆς πρώτης

τμηματικῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ἐν Ἀθήναις δύο τοὐλάχιστον εἰδικὰ Πταισματοδικεῖα κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 237, ὧν τὸ ἓν συνεδριάζει κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας, τὸ δ' ἕτερον κατὰ τὰς τῆς νυκτός, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὁρισθησόμενα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Εἰς ἃ οὕτω συνιστώμενα Πταισματοδικεῖα προτίθεται προσωπικὸν ἐκ τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος, χρέη δὲ δημοσίου κατηγόρου ἐκτελοῦσιν ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2815.

Ἄρθρον 9.

Ι. Πλὴν τῶν καὶ ἀπὸ τὰς κειμένας διατάξεις ἐπιθεωρήσεων τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀστυνομίας τῶν Πόλεων θὰ ἐνεργῶνται καὶ τοιαῦται τῶν εἰδικῶν ἐπιθεωρητῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

ΙΙ. Τὰ μέλη τῆς Βρεττανικῆς Ἀστυνομικῆς Ἀποστολῆς δύνανται νὰ διορισθῶσιν Ἐπιθεωρηταὶ τοῦ Σώματος διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος ὁρίζοντος τὴν ἀκαροδοσίαν αὐτῶν.

Ἄρθρον 10.

Ι. Κατὰ μῆνα Ἰανουάριον καὶ Ἰούλιον ἑκάστου ἔτους οἱ καθ' ἱεραρχίαν προϊστάμενοι τῶν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ ὑπαστυνόμου β' καὶ ἄνω ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων συντάσσουσι λεπτομερεῖς καὶ ἠτιολογημένας ἐκθέσεις περὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς ἱκανότητος ἑκάστου αὐτῶν, αἵτινες ὑποβάλλονται τῷ Ἀρχηγῷ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων. Ὑποκειμένου περὶ τῶν προϊσταμένων τῶν Ἀστυνομικῶν Διευθύνσεων καὶ ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ Ἀρχηγοῦ διατελούντων αἱ ἐκθέσεις συντάσσονται παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου.

Ἀποσπάσματα τῶν ἐκθέσεων τούτων δέον νὰ κοινοποιῶνται εἰς τοὺς περὶ ὧν αὗται ὑπαλλήλους εἴκοσιν ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ κατὰ τὸ κατωτέρω ἄρθρον ἐκτάκτου Συμβουλίου.

ΙΙ. Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας ἐντὸς τοῦ δευτέρου δεκαημέρου τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ἑκάστου ἔτους διαβιβάζει τὰς περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος ἐκθέσεις μετὰ καταστάσεως τῶν ἀπονεμηθεισῶν ἀμοιβῶν ἢ ἐπιβληθεισῶν ποινῶν ἑκάστων καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γνώμην πρὸς τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ παρόντος νόμου ἔκτακτον συμβούλιον.

ΙΙΙ. Κατ' Ὀκτώβριον ἑκάστου ἔτους ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν συγκροτεῖ δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ, δημοσιευομένης ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, ἔκτακτον Συμβούλιον ἀπαρτιζόμενον ἐκ τῶν μελῶν τοῦ ἀστυνομικοῦ Συμβουλίου καὶ δύο τῆς Βρεττανικῆς Ἀποστολῆς, ὅπερ ἐντὸς τεσσαρακονταπενθημέρου

ἀπὸ τῆς συστάσεώς του ὑποβάλλει ἔκθεσιν περὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς ἱκανότητος ἁπάντων τῶν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑπαστυνόμου β' καὶ ἄνω ὑπαλλήλων τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, καθ' ὧν προκύπτουσι στοιχεῖα ἐπαγγελματικῆς ἀνεπαρκείας, ἀποφαινόμενον κατ' ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν πάντων τῶν μελῶν αὐτοῦ περὶ τῆς στασιμότητος τῶν ἀνικάνων, ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ.

Οἱ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκθέσεως τοῦ Συμβουλίου κριθέντες στάσιμοι δὲν δύνανται περαιτέρω νὰ προαχθῶσιν, ἂν μὴ τὸ Συμβούλιον τοῦ ἐπιόντος ἢ μεταγενεστέρου ἔτους κρίνῃ αὐτοὺς προακτέους.

Προκυπτούσης περιπτώσεως ἀπολύσεως ἡ ὑπόθεσις παραπέμπεται εἰς τὸ τακτικὸν Ἀστυνομικὸν Συμβούλιον, ἐφαρμοζομένων τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 3095.

Τὸ Συμβούλιον ὑποχρεοῦται νὰ καλέσῃ οἱονδήποτε οὕτω κριθέντα ὑπάλληλον, ἵνα ἐγγράφως καὶ προφορικῶς ἐκθέσῃ ἢ παράσχῃ ἐξηγήσεις περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῆς ἐν γένει δράσεως αὐτοῦ ὡς ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου.

Μέλη τοῦ Συμβουλίου, διοριζόμενοι Εἰσηγηταὶ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν συνεδριάσεων αὐτοῦ, δύνανται νὰ προέλθωσιν εἰς εἰδικὴν ἐπιθεώρησιν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων πρὸς μόρφωσιν ἀμέσου γνώμης περὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς ἱκανότητος ἑκάστου ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου.

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 2815 προστίθεται ἡ ἑξῆς παράγραφος :

Εἰς ἃς περιπτώσεις κατὰ τὰς κειμένας περὶ Ἀστυνομίας Πόλεων διατάξεις αἱ προαγωγαὶ ἐνεργοῦνται κατόπιν ἐξετάσεων, ἢ ἕνεκα πειθαρχικῶν παραβάσεων ἐν γένει διαγραφὴ ἐκ τῶν οἰκείων πινάκων τινὸς τῶν κριθέντων ἱκανῶν διὰ συμμετοχὴν εἰς τοιαύτας, ἢ τινὸς τῶν ἐπιτυχόντων, ἐνεργεῖται κατόπιν ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας.

Ἄρθρον 11.

Οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ νόμου 3095 εἰς τὴν γ' θέσιν ἰδιωτικῶν κλινικῶν ἢ κρατικῶν θεραπευτηρίων νοσηλευόμενοι ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι δύνανται νὰ εἰσάγωνται καὶ εἰς β' θέσιν ἐφόσον αὕτη εἶνε ἡ κατωτέρα θέσις τῶν καταστημάτων τούτων.

Ἐξακολουθεῖ ἡ δωρεὰν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου παροχὴ εἰδῶν ὑποδήσεως εἰς τοὺς ἀρχιφύλακας καὶ ἀστυφύλακας. Αὕτη κα-

ὁρίζεται εἰς δύο ζεύγη ὑποδημάτων ἐτησίως καὶ εἰς ἓν ζεῦγος θερματίνων περικνημίδων ἀνὰ πᾶσαν τριετίαν. Τὰ ἔξοδα ἐπισκευῆς τούτων βαρύνουσι τοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους.

Τὸ ποσὸν τῆς παγίας προκαταβολῆς τῆς Κεντρικῆς Ἀστυνομικῆς Σχολῆς Κερκύρας ὡς καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτῆς, καθορίζεται συμφώνως τῷ νόμῳ 2814 «περὶ παγίας προκαταβολῆς τῶν Ἀστυνομικῶν Διευθύνσεων», τροποποιουμένῳ.

Ἐπιτρέπεται ὅπως εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου ἐνεργῶνται αἱ ἀπαραίτητοι ἐπισκευαὶ ἐπὶ ἀστυνομικῶν καταστημάτων, δι' ἃ τοῦτο καταβάλλει μίσθωμα συμφώνως τοῖς Διατάγμασι περὶ ἐνοικιοστασίου. Ἡ δαπάνη αὕτη, μὴ ὑπερβαίνουσα τὰς πεντήκοντα χιλιάδας δραχμῶν δι' ἕκαστον ἀστυνομικὸν κατάστημα ἐτησίως, καταλογίζεται εἰς βάρος τῆς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἀναγραφομένης πιστώσεως δι' ἐπισκευὴν δημοσίων κτιρίων.

Ἄρθρον 12.

Κατόπιν γνωματεύσεως τοῦ Ἀστυνομικοῦ Συμβουλίου ἐπιτρέπεται ἡ ἔξοδος ἰδίου ἀστυνομικοῦ Σώματος γυναικῶν περιλαμβάνοντος ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ ἀριθμὸν οὐχὶ μείζονα τῶν πεντήκοντα, εἰς ἃ ἀνατεθήσονται ὁρισμέναι ὑπηρεσίαι κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν καθοριστησόμενα. Τὰ προσόντα καὶ ἡ ἐκπαίδευσις τῶν ἀστυνομικῶν γυναικῶν θέλουσιν ὁρισθῇ διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος.

Γυναῖκες ἀστυνομικοὶ προάγονται μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑπαστυνόμου α' τάξεως.

Προτάσει τῶν κ.κ. ***Γ. Σεχιώτου*** καὶ ***Ἐμ. Ζυμπρακάκη*** προτάσσεται εἶτα ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου ψηφίσματος «περὶ παροχῆς προσωρινοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς συνταξιούχους».

Ὁ κ. ***Ε. Ζυμπρακάκης*** παραπονούμενος διὰ τὴν κατ' ἐπανάληψιν ἀναβολὴν τῆς ψηφίσεως τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου περὶ συντάξεων λέγει ὅτι κατ' ἀνάγκην ὑποκύπτει εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ ψηφίσματος. Παρακαλεῖ δὲ νὰ ψηφισθῇ τοῦτο ἵνα δυνηθῶσι νὰ ἀνακουρισθῶσιν οἱ δυστυχοῦντες συνταξιοῦχοι.

Ὁ κ. ***Α. Δαργέντας*** λέγει ὅτι ἐκτελῶν ἐντολὴν διαφόρων Ὀργανώσεων συνταξιούχων δηλοῖ ὅτι, ἂν τὸ ψήφισμα πρόκειται νὰ ψηφισθῇ ὡς ἔχει, εἶνε περιττὸν νὰ ψηφισθῇ, διότι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ θὰ ἀποθάνουν τῆς πείνης.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) δηλοῖ ὅτι ἐντὸς μηνὸς θὰ κανονισθῇ ὁριστικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἤδη πρόκειται περὶ προσωρινοῦ ἐπιδόματος.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Μοὶ ἐπιτρέπετε: Πρέπει νὰ γνωρίζητε σαφῶς ὅτι δὲν ἐννοῶ νὰ γίνῃ καμμία ἐπιβάρυνσις τοῦ Προϋπολογισμοῦ χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν συγχρόνως ὅτι θὰ ὑπάρχῃ καὶ ἀνάλογον ἀντίκρυσμα, διότι ἡ ἀντίθετος πολιτικὴ μᾶς ἤγαγε σήμερον εἰς ἓν ἔλλειμμα μέγιστον καὶ ἐκλόνισε σοβαρώτατα τὴν πίστιν τοῦ Κράτους. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀκολουθήσωμεν ἄλλην πολιτικὴν ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦμεν. Θὰ γίνῃ Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ κυρωθῇ διὰ Διατάγματος.

Τὸ μέτρον εἶνε προσωρινόν, μόνον δι' ἕνα μῆνα. Ἐρχόμεθα καὶ δίδομεν μίαν προσωρινὴν ἀνακούφισιν εἰς τοὺς συνταξιούχους. Τὸ λέγει τὸ νομοσχέδιον προσωρινὸν ἐπίδομα. Ἐματαιώσατε τὴν ψήφισιν κατὰ τὸν Δεκέμβριον. Τότε εἶχον παρακαλέσει νὰ ψηφισθῇ, διότι ἦσαν πολὺ καλύτερα τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους, καὶ ἴσως ἡ ἀναβολὴ ἦτο καλυτέρα διὰ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐὰν θέλητε καὶ σήμερον νὰ μὴ ψηφισθῇ, τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶνε ὅτι δὲν θὰ δώσωμεν μίαν ἀνακούφισιν εἰς τοὺς συνταξιούχους, πράγματι ὑποφέροντας οἰκονομικῶς.

Ὁ κ. ***Α. Δενδρινὸς*** συνιστᾷ νὰ διορισθῇ Ἐπιτροπὴ ἥτις νὰ μελετήσῃ τὸ μισθολόγιον ὅλων τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ὑπουργείων καὶ τῶν λοιπῶν κλάδων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μισθῶν τοῦ 1914 νὰ ὁρισθῇ εἰς μισθὸς πάγιος δι' ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους, καθὼς καὶ παγία παροχὴ διὰ τοὺς συνταξιούχους.

Ὁ κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** δηλοῖ ὅτι παραιτεῖται παντὸς οἱουδήποτε δικαιώματος ὅπερ ἤθελεν ἀπορρέει ὑπὲρ αὐτοῦ ἐξ οἱουδήποτε τυχὸν ψηφιζομένου ἢ ψηφισθησομένου νόμου περὶ συντάξεων.

Ὁ κ. ***Γ. Μπούμπουλης*** λέγει ὅτι διὰ τῆς μεθόδου τῆς παροχῆς ἐπιδόματος εἰς τοὺς συνταξιούχους ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὑπέδαλε ταχυδακτυλουργικὸν νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου ἐπιβάλλει φορολογίαν εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς 20 τοῖς ἑκατόν. Ἐκ τῆς φορολογίας ταύτης θέλουσιν εἰσπραχθῇ 90 ἐν ὅλῳ ἑκατομμύρια, ἐξ ὧν μόνον τὰ 45 ἑκατομμύρια δίδονται εἰς τοὺς συνταξιούχους.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** συνηγορεῖ ὑπὲρ τῶν συνταξιούχων, παραιτεῖται δὲ τῆς περαιτέρω ὁμιλίας του, ἔχων ὑπ' ὄψει τὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως, καθ' ἃς θέλει αὕτη ῥυθμίσει τὸ ζήτημα τῶν συντάξεων ὁριστικῶς καὶ μονίμως.

Ο κ. **Δ. Λεονάρδος** λέγει ότι διὰ τῆς νέας περικοπῆς τῶν μισθῶν τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν προσφύμων οἱ μισθοὶ ἐπανέρχονται εἰς τὸ παλαιὸν καθεστώς.

Ο κ. **Κ. Βουδούρης** ἐπιφέρει παρατηρήσεις τινὰς γενομένας δεκτάς.

Ἐπίσης τῇ αἰτήσει τοῦ ἰδίου ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δηλοῖ ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἐδάφιον 11 Ἐπιτροπὴ θέλει καταρτισθῇ ἀπὸ τῆς αὔριον.

Αἰτήσει τοῦ κ. **Δ. Πετρίτη** δηλοῦται ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἐδ. 5 οὐδαμῶς ἀφορᾷ τοὺς ἀνωτάτους στρατιωτικοὺς τοὺς ἔχοντας τέκνα θανόντα ἐν πολέμῳ.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ψήφισμα

«Περὶ παροχῆς προσωρινοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς συνταξιούχους».

(Ὡς ἐτροποποιήθη), ἔχον οὕτως :

Ἡ Δ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις:

Ἀναγνωρίζουσα ἐπείγουσαν τὴν ἀνάγκην τῆς αὐξήσεως τῶν συντάξεων·

Ψ Η Φ Ι Ζ Ε Ι :

1) Εἰς τὰς κατὰ τοὺς κειμένους νόμους συντάξεις; προστίθεται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1925 προσωρινὸν ἐπίδομα, οὗ τὸ ποσὸν ὁρίζεται·

Α') Διὰ τὰς στρατιωτικὰς ἐν γένει συντάξεις ἴσον πρὸς τὴν σύνταξιν.

Β') Διὰ τὰς πολιτικὰς ἐν γένει·

α') Μέχρι δραχ. 1000 ἴσον πρὸς τὴν σύνταξιν.

β') Ἀπὸ δραχ. 1001—2000 ἴσον πρὸς τὰ ἑβδομήκοντα πέντε τοῖς ἑκατὸν τῆς συντάξεως.

γ') Ἀπὸ δραχ. 2001 καὶ ἄνω ἴσον πρὸς τὸ ἥμισυ τῆς συντάξεως.

Γ') Διὰ τὰς συντάξεις ὁπλιτῶν παθόντων ἐν πολέμοις καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν, τῶν διεπομένων ὑπὸ τοῦ νόμου 3122 καὶ 2769 καὶ λοιπῶν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων, ἴσον πρὸς τὴν σύνταξιν.

Ἐφόσον πολιτικὴ ἐν γένει σύνταξις, σὺν τῷ παρεχομένῳ ὡς ἄνω προσωρινῷ ἐπιδόματι, ὑπερβαίνει τὸ κατώτερον ὅριον τῆς συντάξεως καὶ ἐπιδόματος τῆς ἀμέσως ἑπομένης κατηγορίας, ἡ σύνταξις αὕτη σὺν τῷ ἐπιδόματι περιορίζεται εἰς τὸ κατώτατον τοῦτο ὅριον.

2) Εἰς τὰς μήπω ἀφομοιωθείσας συντάξεις τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα ὑπολογίζεται προσωρινῶς καὶ μέχρι τῆς ἀφομοιώσεως ἐπὶ τῆς καταβαλλομένης συντάξεως, ἐπιφυλασσομένης τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπὶ πλέον ὀφειλομένου ἐπιδόματος μετὰ τὴν ἀφομοίωσιν.

3) Εἰς πάσας τὰς δυναμένας εἰδικῶν νόμων ἀπονεμηθείσας προσωπικὰς συντάξεις παρέχεται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1925 προσωρινὸν ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὸ τετραπλάσιον τῆς ἀρχικῆς συντάξεως. Κατ' οὐδεμίαν ὅμως περίπτωσιν αἱ συντάξεις αὗται μετὰ τοῦ ἀνωτέρω ἐπιδόματος δύνανται νὰ εἶνε κατώτεραι τῶν δραχμῶν 500

4) Τὰ βοηθήματα περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ἀπὸ 27 Μαρτίου 1923 Ν. Δ. «περὶ παροχῆς προσωρινοῦ ἐπιδόματος κλπ.», ὡς ηὐξήθησαν δι' αὐτοῦ, τριπλασιάζονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1925, ἐὰν δύνανται δὲ σὺν τῇ ἀνωτέρω αὐξήσει νὰ εἶνε κατώτερα τῶν δραχ. 50 κατὰ μῆνα.

5) Οὐδεμία πολιτικὴ ἢ στρατιωτικὴ σύνταξις συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν συναφῶν ἐπιδομάτων δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 3,500, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ συντάξεως χορηγηθείσης ἤδη δι' ἀνώτερον ποσὸν δι' εἰδικοῦ νόμου, ὅτε περιορίζεται αὕτη εἰς τὸ χορηγηθὲν ποσὸν ἄνευ οὐδεμιᾶς περαιτέρω αὐξήσεως.

6) Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ὑπάγονται καὶ οἱ λαβόντες σύνταξιν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. Δ. τῆς 5 Δεκεμβρίου 1922 «περὶ τροποποιήσεως νόμων περὶ ἀπονομῆς στρατιωτικῶν συντάξεων». Ἐξαιροῦνται δέ· 1) οἱ λαμβάνοντες σύνταξιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. τῆς 10 Ἰουλίου 1923 «περὶ ἀξιωματικῶν πασχόντων ὑπὸ φυματιώσεως ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ» καὶ 2) οἱ λαμβάνοντες ὡς σύνταξιν τὰς ἐκάστοτε ἀποδοχὰς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν.

7) Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 3139 ὑπάγονται καὶ οἱ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Ἀπριλίου 1923 «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἕνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας» γενόμενοι συνταξιοῦχοι, ὡς καὶ οἱ ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 3139 ἀπομαχρυνθησόμενοι τῆς ὑπηρεσίας.

8) Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1925, ἀφ' ἧς ἄρχεται ἡ καταβολὴ τοῦ διὰ τοῦ παρόντος κανονιζομένου προσωρινοῦ ἐπιδόματος, καταργεῖται τὸ διὰ τοῦ Ν. Δ. τῆς 27 Μαρτίου 1923 «περὶ παροχῆς προσωρινοῦ ἐπιδόματος κλπ.» ὁριζόμενον ἐπίδομα, ὡς καὶ τὸ διὰ τοῦ ἀπὸ 29 Δεκεμβρίου 1923 Ν. Διατάγματος περὶ ὑποχρεωτικῆς παρατάσεως τῶν μισθώσεων παρεχόμενον ἐπίδομα λόγῳ ἐνοικίου.

9) Αἱ κατὰ τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 25ης Σεπτεμβρίου 1924 Ν. Δ. «περὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων κλπ.» προστεθέμεναι μονάδες μειοῦνται ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1925 κατὰ μίαν μονάδα.

10) Αἱ κατὰ τὸν νόμον 3102 τοῦ 1913 ἀποδοχαὶ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν πάσης κατηγορίας ὑπαλλήλων τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας μειοῦνται ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1925 κατὰ ὀκτὼ τοῖς ἑκατόν. Αἱ ὑπὲρ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου του κατὰ γῆν Στρατοῦ καὶ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ Π. Ναυτικοῦ, ὡς καὶ ὑπὲρ τῆς στρατιωτικῆς Λέσχης κρατήσεις βαρύνουσιν ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1925 τοὺς ἀξιωματικούς, ἀποδίδονται δὲ εἰς τὰ δικαιοῦχα νομικὰ πρόσωπα καθ' ἃ Διάταγμα θέλει ὁρίσει.

11) Ἐπιτροπὴ ἐκ πληρεξουσίων, ὡς καὶ ἀνωτέρων πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων, καταρτιζομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν αὐτοῦ θέλει μελετήσει τὸ ζήτημα τῶν ἀποδοχῶν τῶν τε πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων, τῶν συντάξεων αὐτῶν, ὡς καὶ τῶν μέχρι τοῦδε ἀπονεμηθεισῶν, καὶ ἐντὸς ἑνὸς ἀνυπερθέτως μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ὑποβάλει εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ πόρισμα αὐτῆς.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πορίσματος τούτου καὶ ἐντὸς πάντοτε τῶν ὑπ' αὐτοῦ τιθεμένων ὁρίων, ἡ Κυβέρνησις θὰ προκαλέσῃ ἐφάπαξ τὴν ἔκδοσιν Διατάγματος δι' οὗ θὰ καθορισθῶσιν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων ὡς καὶ αἱ συντάξεις αὐτῶν, καθὼς καὶ αἱ μέχρι τοῦδε ἀπονεμηθεῖσαι.

12) Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν ὑποβληθῇ ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ Κυβέρνησις ἐξουσιοδοτεῖται νὰ κανονίσῃ τὰς ἀποδοχὰς καὶ τὰς συντάξεις τῶν τε πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς καὶ τὰς μέχρι τοῦδε ἀπονεμηθείσας συντάξεις ἐν γένει διὰ Διατάγματος, ἐφάπαξ ἐκδιδομένου.

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια·

«Περὶ διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν Τοπογραφικὴν Ὑπηρεσίαν».

(Ὡς ἐτροποποιήθη), ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Τοπογραφικὴν Ὑπηρεσίαν Υ. Γ. ὅπως προβαίνῃ εἰς τὸν καταρτισμὸν μέχρι τριῶν ἐκπαιδευτικῶν Συν-

εργείων ἐκ τοῦ ὑπάρχοντος προσωπικοῦ, ἐπὶ σκοπῷ εὐρυτέρας ἐκπαιδεύσεως τοῦ κατωτέρου τεχνικοῦ προσωπικοῦ.

Τὸ προσωπικὸν τῶν ὡς ἄνω Συνεργείων τὸ ἀσχολούμενον εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ταύτην ἀντὶ στρεμματικῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκπαιδεύσεως δικαιοῦται εἰς ἀπόληψιν τοῦ 1)4 τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὸν βαθμόν του μισθοῦ.

Τὸ ὑπὸ ἐκπαίδευσιν προσωπικὸν δικαιοῦται κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ὁδοιπορικῶν ἐξόδων καὶ τοῦ ἡμίσεος τῆς ἀναλογούσης ἡμερησίας ἀποζημιώσεως.

Αἱ δαπάναι διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν Συνεργείων τούτων βαρύνουσι τὸ αὐτὸ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ ὡς καὶ διὰ τὰ λοιπὰ Συνεργεῖα.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ν. Δ. τῆς 3 Ἰανουαρίου 1923 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

«Ἀντίγραφα τῶν τοπογραφικῶν σχεδίων τοῦ Ἀρχείου τῆς Τοπογραφικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας χορηγοῦνται εἰς πάντα ἐνδιαφερόμενον κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως, ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ γραμματίου καταθέσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου δραχμῶν εἴκοσι πέντε (25) ἀνὰ τετραγωνικὴν παλάμην σχεδιαγράμματος καὶ τοῦ ἀναγκαίου χάρτου».

Ἄρθρον 3.

Κωλυομένου ἢ ἀπόντος τινὸς τῶν μελῶν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 3 Ἰανουαρίου 1923 Ν. Δ. ὁριζομένης Ἐπιτροπῆς ὁρίζεται ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ὁ ἀρχαιότερος τῶν ἐν Ἀθήναις ἐλεγκτῶν.

Ἄρθρον 4.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 1317 προστίθενται Ε' καὶ Ϛ' παράγραφοι ἔχουσαι ὡς ἑξῆς :

«Ε'. Εἰς θέσεις γεωμετρῶν β' τάξεως οἱ ἔχοντες δίπλωμα τῶν προσηρτημένων σχολείων τῶν ἐργοδηγῶν γεωμετρῶν τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου, καὶ

»Ϛ') Εἰς θέσεις δοκίμων σχεδιαστῶν οἱ ἔχοντες δίπλωμα σχεδιαστοῦ τῶν προσηρτημένων σχολείων τοῦ Ε.Μ.Π.».

Ἄρθρον 5.

Εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Τοπογραφικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας προστίθενται μία θέσις γραφέως β' τάξεως καὶ μία θέσις κλητῆρος.

Ἄρθρον 6.

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 1842 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς : «Τὸ χορηγούμενον ποσὸν Ε. Α. Α. εἰς τὸν Ἐπιθεωρητήν, ἕκαστον τῶν ἐλεγκτῶν συγκροτημάτων συνεργείων καὶ τῶν προϊσταμένων συνεργείων ἢ Ε. Χ. τοιούτων ὁρίζεται μέχρι τοῦ ποσοῦ εἴκοσι χιλ., ἡ δὲ προθεσμία ἀποδόσεως λογαριασμοῦ ὁρίζεται ἑξάμηνος.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἔκδοσις χρηματικῶν ἐνταλμάτων συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους τοὺς ἐπέποντας τὴν Τοπογραφικὴν Ὑπηρεσίαν Υ. Γ. μέχρι δραχ. 50,000 ἑκάστου καὶ μὲ προθεσμίαν ἀποδόσεως λογαριασμοῦ ἑξάμηνον ἐπ' ὀνόματι τοῦ προϊσταμένου τοῦ λογιστηρίου τῆς Τοπογραφικῆς Ὑπηρεσίας, ἐπὶ σκοπῷ ἐφοδιασμοῦ διὰ χρηματικῶν ποσῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τοπογραφικῆς Ὑπηρεσίας πρὸς ἐκτέλεσιν τοπογραφικῶν ἐργασιῶν.

Ἄρθρον 7.

Οἱ συνάμει τοῦ ἄρθρου 1 ἐδαφ. 3 τοῦ νόμου 3072 προσληφθέντες ἢ προσληφθησόμενοι ἐπὶ ἀποδοχαῖς δοκίμου μηχανικοῦ ὑπάλληλοι εἰς τὴν Τ. Υ. Υ. Γ. διατελοῦσιν ἐπὶ ἓν ἔτος ὑπὸ δοκιμασίαν, καλούμενοι μαθητευόμενοι, λαμβάνουσι δὲ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τὸν συνάμει τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 1 τοῦ Ν. Δ. τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1924 «περὶ ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων» ηὐξημένον μισθόν, τεχνικὸν ἐπίδομα καὶ στρεμματικὴν ἀποζημίωσιν, μεθ' ὃ κατατάσσονται εἰς βαθμὸν ἀπὸ γραμματέως Α' μέχρις εἰσηγητοῦ, κατόπιν γνωμοδοτήσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 3 Ἰανουαρίου 1923 Ν. Δ. ἐπιτροπῆς, μονιμοποιούμενοι ἢ ἀπολύονται διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου, μετὰ πρότασιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 3 Ἰανουαρίου 1923 Ν. Δ. Ἐπιτροπῆς.

Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι μετὰ τὴν μονιμοποίησίν των προάγονται συμφώνως τοῖς κειμένοις νόμοις, οἵτινες διέπουσι τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν τῆς Τ. Υ. Υ. Γ. μέχρι καὶ τμηματάρχου Α' τάξεως.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν συμφώνως τῷ ἐδαφ. 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3072 συναμένων νὰ προσληφθῶσιν ὑπαλλήλων διπλασιάζεται.

Ἄρθρον 8.

Τὸ διὰ τῆς παραγρ. 3 ἐδαφ. 9 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ. «περὶ ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων» καθορισθὲν ὅριον ὁρίζεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς ἄνω Ν. Δ. ἴσον πρὸς ἕνα ἐτήσιον μισθὸν διὰ τὸ προσωπικὸν τῆς Τ. Υ. Υ. Γ., αἱ δὲ ἰσχύουσαι συμαὶ μονάδος στρεμματικῆς ἀποζημιώσεως αὐξάνον-

ται κατὰ 35 ο/ο, ὅταν τὸ ποσὸν τῆς στρεμματικῆς ἀποζημιώσεως τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὴν παραχθεῖσαν ἐργασίαν ὑπερβῇ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐτησίου μισθοῦ δι' ἕκαστον ὑπάλληλον.

Ἄρθρον 9.

Αἱ εἰς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 1843 ἀναφερόμεναι τοπογρ. ἐργασίαι ἀφορῶσι μόνον τὰς τοπογρ. ἐργασίας αἰγιαλῶν.

Ἄρθρον 10.

Οἱ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. «περὶ ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων» δικαιούμενοι στρεμματικῆς ἀποζημιώσεως καὶ τεχνικοῦ ἐπιδόματος ὑπάλληλοι τῆς Τ. Υ. Υ. Γ. ἐξακολουθοῦσι καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ὡς ἄνω Ν. Δ. νὰ λαμβάνωσι τὰς ἑκάστοτε σχετικὰς ὡς ἄνω ἀποζημιώσεις. Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι θεωροῦνται τεχνικοὶ πλὴν τῶν βοηθῶν.

Ἄρθρον 11.

Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 3212 «περὶ συστάσεως ὑπηρεσίας κρατικῶν προμηθειῶν» δὲν ἰσχύουσι διὰ τὰ εἴδη τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἀπὸ 12 Δεκεμβρίου 1920 Β. Δ. ἄρθρον 1 παρ. ς', ζ' καὶ η', τῶν ὁποίων ἡ προμήθεια ἐπιτρέπεται ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς Ε. Κ. Π. καὶ ἄνευ μειοδοτικοῦ διαγωνισμοῦ, ἀλλὰ ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν προϊσταμένων Συνεργείων ἢ τῶν τῶν Ε. Χ. τοιούτων.

Ἄρθρον 12.

Εἰς προϊστάμενον σχεδιαστηρίου τῆς Τοπογραφικῆς Ὑπηρεσίας Ὑπουργείου Γεωργίας προάγεται εἷς τῶν ἐπὶ βαθμῷ εἰσηγητοῦ σχεδιαστῶν ἔχων τοὐλάχιστον ἐνιαύσιον ὑπηρεσίαν ἐν τῷ βαθμῷ τούτῳ, κατόπιν γνωμοδοτήσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 3 Ἰανουαρίου 1923 Ν. Δ. Ἐπιτροπῆς.

Ὁ προϊστάμενος σχεδιαστηρίου ἐξομοιοῦται κατὰ βαθμὸν καὶ μισθὸν πρὸς τὸν τοῦ τμηματάρχου β' τάξεως.

Ἄρθρον 13.

Τὸ προσωπικὸν τῆς Τοπογραφικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας τὸ ἀσχολούμενον εἰς ἐργασίας οὐχὶ τοπογραφικῆς φύσεως ἀλλ' εἰς μελέτας, ἐπιβλέψεις ἢ ἐκτελέσεις ὑδραυλικῶν ἢ ἄλλων ἔργων λαμβάνει κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν ὡς ἄνω ἐργασιῶν ὡς ἀποζημίωσιν ἀντὶ τῆς στρεμματικῆς ἣν λαμβάνουσιν οἱ εἰς τοπογραφικὰς ἐργασίας ἀσχολούμενοι τὸ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἀναλογοῦν μέρος τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος ὁριζομένης στρεμματικῆς ἀποζημιώσεως.

«Περὶ ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καθηγητῶν τοῦ Πολυτεχνείου», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον μόνον.

1. Καθηγηταὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, δικαιούμενοι νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν συνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1922 Ν. διατάγματος «περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ βιαιανονισμοῦ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Νοεμβρίου 1922 ἑτέρου ὁμοίου, εἰς οὓς περιλαμβάνονται καὶ οἱ παραιτηθέντες μὲν κατὰ τὸ ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1920 μέχρι 14 Σεπτεμβρίου 1922 χρονικὸν διάστημα, ἀλλ' ὧν ἡ ἀποδοχὴ τῆς παραιτήσεως ἐγένετο ἢ ἐδημοσιεύθη μετὰ τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1922, μὴ δηλώσαντες δ' ἐμπροθέσμως, δι' οἱονδήποτε λόγον, ἀποδοχὴν τῆς εἰς ἣν ἐπανήρχοντο θέσεως, δικαιοῦνται νὰ δηλώσωσι ταύτην ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, τοῦ ἀπὸ τῆς παραιτήσεως αὐτῶν μέχρι τῆς κατὰ τἀνωτέρω δηλώσεως χρονικοῦ διαστήματος θεωρουμένου ὡς χρόνου ὑπηρεσίας καὶ συντάξεως, ἄνευ ὅμως ἀποδοχῶν.

2. Οἱ οὕτως ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καθηγηταὶ τίθενται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ σύνταξιν ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς κατὰ τἀνωτέρω δηλώσεως των, τῆς συντάξεως αὐτῶν κανονιζομένης ἐπὶ τοῦ συνάμει τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Διατάγματος τῆς ὑπὸ σύνταξιν θέσεως κειμένων διατάξεων προσηυξημένου ὀργανικοῦ μισθοῦ τῶν τακτικῶν καθηγητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Μ. Πολυτεχνείου, ἐφαρμοζομένων κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου δεκάτου τετάρτου τοῦ νόμου 2157.

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 14 Δεκεμβρίου 1923 Ν. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2916 περὶ λειτουργίας τυχηρῶν καὶ μὴ παιγνίων καὶ φορολογίας αὐτῶν κλπ.».

(Ὡς ἐτροποποιήθη) ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Εἰς τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 14 Δεκεμβρίου 1923 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2916 περὶ λειτουργίας τυχηρῶν καὶ μὴ παιγνίων» προστίθενται αἱ λέξεις «ὅπερ ἐκδικάζει ταύτην συμφώνως πρὸς τὰς περὶ προσφυγῆς εἰς τὸ Δικαστήριον τοῦτο κειμένας διατάξεις», ἐκ δὲ τῆς παραγράφου 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου διαγράφεται ὁλόκληρον τὸ δεύτερον ἐδάφιον.

Ἄρθρον 2.

Ὡς εἰσηγητὴς ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον Διοικητικοῦ Δικαστηρίου διὰ τὰς προσφυγὰς τὰς ἐπιβοθείσας μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ὁρίζεται εἷς τῶν εἰσηγητῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν δι' ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου.

«Περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τοῦ ἑδαφ. 4 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 26 Ὀκτωβρίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ λογιστικῆς διευθετήσεως Γενικῆς Διοικήσεως Θράκης».

(Ὡς ἐτροποποιήθη), ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Αἱ διὰ τοῦ ἐδαφίου 4 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 26 Ὀκτωβρίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ λογιστικῆς διευθετήσεως Γενικῆς Διοικήσεως Θράκης» ὁριζόμεναι προθεσμίαι παρατείνονται μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1925.

Ἄρθρον 2.

Κυροῦται ἡ κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1920 γενομένη ἐκλογὴ διὰ τῶν πανηγυρισμῶν τῆς κατὰ τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1920 τελεσθείσης ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Σταδίῳ ἑορτῆς ἐκ δρ. 100.000, καὶ ἐγκρίνεται ἡ ἀναγραφὴ ἀναλόγου πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν πρὸς ἔκδοσιν τοῦ οἰκείου χρηματικοῦ ἐντάλματος προπληρωμῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ τότε Διευθυντοῦ τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου Ἀριστ. Κυριακίζη, ὅπως θέλει κατὰ τὰ κεκανονισμένα ἀποδώσει λόγον ἐπὶ τῆς περ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου γενομένης διαχειρίσεως.

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια :

«Περὶ συστάσεως ἐπαγγελματικῶν καὶ τεχνικῶν ἐπιμελητηρίων», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ μονιμοποιήσεως τῶν προσωρινῶν ἐπιθεωρητῶν Θράκης», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ μεταθέσεως καὶ προσθέτου ἀμοιβῆς τῶν ἐν Θράκῃ δικαστικῶν ὑπαλλήλων», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ διατηρήσεως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν

μέχρις ἓξ γραφέων δ' τάξεως ὡς μονίμων προσειλημμένων ὑπὸ τοῦ καταργηθέντος Ὑπουργείου Ἐννόμου Τάξεως», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ ἀφομοιώσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἀνταλλαγῆς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν μονίμων ὑπαλλήλων», εἰς α' συζήτησιν, καὶ

«Περὶ μὴ διορισμοῦ τῶν ἀποχωρούντων δικαστικῶν ὡς δικηγόρων παρ' οἷς δικαστηρίοις ὑπηρέτησαν οὗτοι ὡς δικασταί», εἰς α' συζήτησιν.

Συνακόλουθον τῆς Συνελεύσεως λύεται εἶτα ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 καὶ 15' μ.μ. διὰ τὴν 1.30' μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΜΑ'

τῆς 6 Φεβρουαρίου 1925.

Ὥρᾳ 5 30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ πληρεξούσιος κ. ***Ἀθ. Παπαχριστόπουλος*** παρατηρεῖ ὅτι προέτεινεν ὅπως σὺν τῷ ἐκτυπώσει τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Ζερβοῦ περὶ κληροδοτημάτων τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ εἰς τοὺς κ. πληρεξουσίους καὶ ἡ ἔκθεσις «περὶ διοικήσεως κληρονομιῶν, κληροδοτημάτων καὶ δωρεῶν ὑπὲρ ἐθνικῶν καὶ εὐαγῶν σκοπῶν» ἡ προτασσομένη τοῦ Α' τεύχους τῆς μελέτης περὶ κληροδοτημάτων τοῦ κ. Ἀθαν. Παπαχριστοπούλου τοῦ δημοσιευθέντος κατὰ τὸ ἔτος 1911 καὶ εὑρισκομένου ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς. καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀναγραφῇ τοῦτο ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

Ἐπικυροῦνται εἶτα τὰ πρακτικά.

Οἱ προσωρινοὶ ὑποδιδάσκαλοι ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Κρήτης ζητοῦσι τὴν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν των.

Διάφοροι Σύλλογοι διαμαρτύρονται διὰ τὸ βδελυρὸν ἀνοσιούργημα τῆς Τουρκίας. ἐκδιωξάσης τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην.

Ὁ Σύνδεσμος προσφύγων Καμάρας αἰτεῖται τὴν παράτασιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 3166.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον Σωματείου παντοπωλῶν Χαυπλίου ἀποδοκιμάζει μετ' ἀγανακτήσεως τὴν ἀνθεθνικὴν στάσιν ἐνίων κομμουνιστῶν καὶ ζητεῖ ὅπως τιμωρηθῶσι παραδειγματικῶς.

Διάφοροι γεωργοὶ Κακουρίου αἰτοῦνται τὴν σύστασιν Ἐπιτροπῆς πρὸς ἐκδίκασιν τῶν γαιῶν ἑνὸς ἑκάστου.

Οἱ κηδεμόνες τῶν μαθητῶν τῆς ε' τάξεως τῆς Ριζαρείου Σχολῆς ζητοῦσι τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. καὶ εἰς τοὺς ἔχοντας πτυχίον τῆς σχολῆς ταύτης.

Οἱ ἔγγαμοι ὑπάλληλοι Ἀρκαδίας ζητοῦσιν ὅπως ἀπαλλαγῶσι πάσης κρατήσεως.

Οἱ τριτοβάθμιοι δημοδιδάσκαλοι Δερβιζάνων ζητοῦσι τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

Διάφοροι Συνεταιρισμοὶ Ζακύνθου ζητοῦσι τὴν ψήφισιν τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ καθορισμοῦ τοῦ τρόπου εἰσπράξεως καὶ διαχειρίσεως τῶν ὑπεγγύων καὶ τοῦ προσφυγικοῦ δανείου προσόδων».

Ὁ κ. ***Π. Τσιτσεκλῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου 1138 περὶ εἰδικῆς ἐπισημάνσεως ὡρισμένης κατηγορίας συμβολαιογραφικῶν πράξεων ἐν Θεσσαλονίκῃ».

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3116 περὶ συνοπτικῶν μέτρων στεγάσεως καὶ ἐλέγχου ἀστικῶν κτημάτων ἀνταλλαξίμων Μουσουλμάνων πόλεως Θεσσαλονίκης καὶ παρατάσεως προθεσμιῶν αὐτοῦ».

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ ***Κ. Σπυρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἱδρύσεως Ἀστικοῦ Ταμείου πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων κοινῆς ὠφελείας εἰς Τρίπολιν τῆς Ἀρκαδίας».

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ συντάγματος.

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, χορηγεῖται τρίμηνος ἄδεια ἀπουσίας διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν εἰς τὸν πληρεξούσιον κ. Λ. Χατζηκυριάκον.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἀμέσων καὶ Ἐμμέσων φόρων κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ἀπαλλαγῆς ἐνοικιαστῶν δεκάτης Δ. Θράκης λόγῳ θεομηνίας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας τοπικῆς καὶ κεντρικῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὴν ἐκτύπωσιν μελέτης περὶ ἀναλογικῆς ἐκλογῆς».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν.

Ὁ κ. **Κ. Κωνσταντινίδης** παραπονεῖται ὅτι, καίτοι ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ὑπέβαλε δύο ἐρωτήσεις, εἰς ταύτας δὲν ἀπήντησαν τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ποιεῖται τὴν σύστασιν καὶ παρακαλεῖ τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς ὅπως συστήσουν εἰς τὰς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας ἵνα ἀπαντῶσι ταχέως εἰς τὰς ἐκ μέρους τῶν κ. κ. πληρεξουσίων ἀπευθυνομένας ἐρωτήσεις.

Ὁ κ. **Α. Κωνσταντινίδης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν ὑπαλλήλων Τ.Τ.Τ. Ἔβρου δηλοῖ ὅτι κατόπιν τῆς βεβαιώσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας ὅτι θέλει λάβει σχετικὸν μέτρον παραιτεῖται τοῦ λόγου.

Ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ὑποδιδασκάλων Ἄρτης πρὸς ἐπαύξησιν τῆς μισθοδοσίας των.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Μελιγαλᾶ σχετικῶς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ σάπωνος καὶ τοῦ πυρηνελαίου.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι παρόμοιόν τι συμβαίνει καὶ ἐν Πρεβέζῃ.

Ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Λευκάδος περὶ φορολογικῆς ἀνακουφίσεως τῶν οἰνοπαραγωγῶν.

Ὁ κ. **Α. Παπαοικονόμου** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Γεωργικοῦ Πιστωτικοῦ Συνεταιρισμοῦ Ἁλμυροῦ.

Ὁ κ. **Κ. Κωνσταντινίδης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Καπνεργατικῆς Ἑνώσεως Καβάλλας πρὸς ἀποφυλάκισιν τῶν συλληφθέντων καπνεργατῶν.

Ὁ κ. **Αὐγ. Θεολογίτης** λέγει ὅτι ἐκ τῆς διεξαχθείσης μετὰ τόσης αὐστηρότητος δίκης διὰ τὰς σκηνὰς Καβάλλας ἀπεδείχθη ἡ ἀλήθεια ὅσων κατὰ τὴν σχετικὴν συζήτησιν εἶχεν ὑποστηρίξει. Συγχωρεῖ ὅθεν ὑπὲρ τῆς ἀναφορᾶς.

Ὁ κ. **Δ. Ἡρακλείδης** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Κεραμιδίου πρὸς ὑπαγωγὴν διοικητικῶς τῆς Κοινότητός των εἰς τὸν Βόλον.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Μαλῶν Ἱεραπέτρας πρὸς ἀνασύστασιν τοῦ ταχυδρομείου καὶ τηλεγραφείου του, διότι ἡ κατάργησις τοῦ ἐν λόγῳ γραφείου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν δὲν σημαίνει ἄλλο παρὰ κίνδυνον τῆς ἐκεῖ δημοσίας ἀσφαλείας καὶ στέρησιν τοῦ μόνου μέσου συγκοινωνίας τῶν μερῶν ἐκείνων.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑπόσχεται ὅτι θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ἄνδρου παραπονουμένων κατὰ τῶν πιέσεων ἃς ὑφίστανται ἐκ μέρους τῶν δασικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν σιγαροποιῶν Μεσολογγίου ζητούντων ὅπως ληφθῶσι προστατευτικὰ ὑπὲρ αὐτῶν μέτρα, ὑπομιμνήσκει δὲ σχετικὸν νομοσχέδιον ὑποβληθὲν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Παπαναστασίου.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργ. Ἐθν. Οἰκονομίας) λέγει ὅτι ἐδαπανήθησαν ἤδη πρὸς ἀποζημίωσιν ἀρκετὰ ποσά, ὑπάρχουν ὅμως περιπτώσεις καὶ κατηγορίαι καπνεργατῶν ὑπὲρ ὧν εἶνε δίκαιον νὰ ληφθῇ μέριμνα.

Ἐπίσης ὁ κ. **Λεονάρδος** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ Λ. Σαρλῆ κατὰ τοῦ ταγματάρχου τοῦ πεζικοῦ Ἀνδρέου Παντοπούλου.

Ὁ κ. **Χ. Σακελλαρίδης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Γεωργικοῦ Συλλόγου Καρδίτσης καὶ Ποδολοδίτσης.

Τὴν ἰδίαν ἀναφορὰν συνιστᾷ καὶ ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος.**

Ὁ κ. **Χ. Ἀλαμανῆς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν καπνοπαραγωγῶν Σοφάδων.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** συνιστᾷ ἐπίσης ὅπως ληφθῇ μέριμνα πρὸς ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τῶν ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας) λέγει ὅτι ἑτοιμάζεται νομοσχέδιον διακανονίζον τὰ τῶν ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ κ. **Γ. Χατζηκυριακοῦ** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ ἀποστράτου ὑποστρατήγου Ν. Δουμακάτου.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν καπνοπαραγωγῶν Ἀγγελοκάστρου καὶ Ματαράγκας.

Ὁ κ. **Α. Ἀκρίδας** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Νεοχωρίου.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** συνιστᾷ ὅπως μελετηθῇ τὸ ζήτημα τῆς ἀγροφυλακῆς Μακρυνείας.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι θὰ σχηματίσῃ Ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. **Γ. Χατζηκυριακοῦ** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον παθόντων, διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς ἀνεπαρκείας τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Αὐγ. Θεολογίτης** συνιστᾷ ὡσαύτως τὴν ἀναφοράν.

Ὁ κ. **Δ. Φλέσσας** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Σαμαρᾶ.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Αἰγιαλείας, διὰ τὴν τιμὴν τοῦ ἄρτου.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν στρατιωτικῶν συνταξιούχων Καλαμῶν καὶ ἑτέραν τῶν ἀπογόνων τοῦ ἀγωνιστοῦ Α. Σκέντου.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Ὁμίλου Ἀθηνῶν συνιστᾷ ὅπως ἐφαρμοσθῇ εἰς τὰς Ἀθήνας τὸ σχέδιον Καλλιγᾶ· ἐπίσης συνιστᾷ ὅπως σταματήσῃ ἡ βέβηλος λατόμησις τῶν ὡραίων καὶ ἱστορικῶν λόφων τῶν Ἀθηνῶν, οἷοι εἶνε ὁ λόφος τῆς Πυκνὸς κλπ.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

Τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει εἶνε ἀναγεγραμμένα πρῶτον μὲν τὸ σύνταγμα, εἶτα δὲ αἱ ψηφοφορίαι πρὸς παροχὴν ἀδείας διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν ἐναντίον διαφόρων συναδέλφων. Προτείνει ὅπως προταγθῶσιν αἱ ψηφοφορίαι, ἐπακολουθήσῃ δὲ ἡ ἐπὶ τοῦ συντάγματος συζήτησις.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** σχετικῶς μὲ τὴν ἄδειαν διώξεως τῶν πληρεξουσίων Κρήτης, κατηγορουμένων διὰ προτροπὰς περὶ μὴ πληρωμῆς παρανόμου φόρου τῶν ἀμβύκων, νομίζει ὅτι ἐφόσον ἡ Συνέλευσις ἄλλοτε ἐνέκρινε τὴν ἐνέργειαν τῶν πληρεξουσίων, καταργήσασα τὸν περὶ οὗ πρόκειται φόρον, δὲν συντρέχει περίπτωσις χορηγήσεως ἀδείας δι' ἀνύπαρκτον πρᾶξιν καὶ κακῶς ἡ Ἐπιτροπὴ ἔδωσε τὴν ἄδειαν.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι οἱ κατηγορούμενοι διὰ τὴν παράβασιν τοῦ νόμου περὶ φορολογίας τοῦ οἰνοπνεύματος ἀπηλλάγησαν πάσης ποινῆς διὰ τοῦ ψηφισθέντος νόμου.

Ὁ κ. **Σ. Κρεμεζῆς** παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν νὰ παράσχῃ τὴν ἄδειαν διώξεώς του ἐπὶ ἐξυβρίσει καὶ συκοφαντίᾳ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐνταῦθα χημικοῦ ἐργαστηρίου, εἰς οὓς ἀπέδωκεν ὅτι αἱ ἐκθέσεις των δὲν εἶνε ἀκριβεῖς. Διότι οὕτω θὰ δυνηθῇ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν ὅσων περὶ αὐτῶν εἶπε καὶ διότι δὲν ἀνέχεται νὰ τελῇ ὑπὸ τὸ βάρος μιᾶς κατηγορίας τοὐναντίον ἐκδικαζομένης τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας θὰ δύναται νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ μηνυτοῦ.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** προτείνει ὅπως τροποποιηθῇ ὁ Κανονισμός, ὅσον ἀφορᾷ τὴν παροχὴν ἀδείας διώξεως πληρεξουσίων.

Ὁ κ. **Δ. Προμπονᾶς** σχετικῶς μὲ τὴν ἐναντίον του κατηγορίαν δι' ἧς ζητεῖται ἡ ἄδεια διώξεως λέγει ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ ἐναερίου σιδηροδρόμου Νάξου, ἀφορῶντος σύμβασιν πέντε ἑκατομμυρίων, δι' ἣν ἀπὸ ἔτους ἔχει ἐγγράψει ἐπερώτησιν μὴ κατορθωθεῖσαν νὰ συζητηθῇ, καὶ νομίζει ὅτι πρέπει ἡ Συνέλευσις νὰ ἀναμείνῃ τὸν διαφωτισμὸν ἐκ τῆς συζητήσεως τῆς ἐπερωτήσεώς του καὶ κατόπιν νὰ ἀποφασίσῃ.

Ὁ κ. **Σ. Γρηγορίου** ζητεῖ ὅπως παραπεμφθῇ νὰ δικασθῇ διὰ τὴν κατηγορίαν ἣν τῷ ἀπέδωκαν, ὅτι ὡς Νομάρχης Φλωρίνης ἐξέδωκεν ἀντικανονικῶς διαβατήριον τέσσαρας ἡμέρας μετὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1920. Παρακαλεῖ καὶ ἐπαναλαμβάνει μίαν ὥραν ἐνωρίτερον νὰ δοθῇ ἡ ἄδεια τῆς διώξεώς του.

Ὁ κ. **Ι. Λιμπερόπουλος** παρακαλεῖ θερμῶς νὰ δοθῇ ἡ πρὸς καταδίωξίν του ἄδεια διὰ τὸ ζήτημα τῆς συκοφαντίας κατὰ τῶν καταχραστῶν τοῦ ραδίου, διότι ἀποδειχθέντες πλέον οἱ ἐκμεταλλευταὶ τοῦ ραδίου τολμοῦν ἐν τούτοις ἀκόμη νὰ θορυβοῦν.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** ἐπικρίνει τὰς ἐν ἰσχύϊ διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ περὶ ἀδείας διώξεως ἄνευ σοβαροῦ λόγου.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** ἀναπτύσσει τοὺς λόγους δι' οὓς ἐθεσπίσθη ἡ ἀσυλία τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἔθνους καὶ δηλοῖ ὅτι θὰ δώσῃ ἀρνητικὴν ψῆφον διὰ τὰς αἰτουμένας ἀδείας.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** νομίζει ὅτι πρέπει νὰ ἀκουσθῶσι τίνες κατηγορίαι βαρύνουν ἕκαστον πληρεξούσιον.

Ὁ κ. **Π. Μαρλόπουλος** διαφωνῶν πρὸς τοὺς κ. κ. Φραγκούδην καὶ Μπακόπουλον λέγει ὅτι ἡ βουλευτικὴ ἀσυλία ἔχει καθιερωθῇ χάριν ἐξυπηρετήσεως ὑψίστων δημοσίων συμφερόντων, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει νομοθετηθῇ διὰ συνταγματικῆς διατάξεως, ἥτις, μακρὰν τοῦ νὰ καθιερώνῃ προνομίαν τινὰ προσωπικὴν ὑπὲρ τῶν ἀτόμων τῶν περιβεβλημένων τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ἔθνους, σκοπὸν ἔχει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ νομο-

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

θετικοῦ Σώματος. Οὕτως ἔχοντος τοῦ πράγματος, δὲν ἐγκρίνει τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ κ. Φραγκούδη, ζητοῦντος νὰ γνωσθῇ τὸ περιεχόμενον τῆς κατηγορίας καὶ τὸ κατ' οὐσίαν σπουδαῖον καὶ τὸ ὄασιμον αὐτῆς, καθὼς καὶ τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ κ. Μπακοπούλου, ἀφοῦ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως, διὰ νὰ προτείνῃ τὴν χορήγησιν τῆς ἀδείας διώξεως, ἐξηκριβώσε καὶ ἐπιστοποίησε διὰ τῆς ἐκθέσεώς της τὸ μόνον γεγονὸς ὅπερ ὤφειλε νὰ ἐξακριβώσῃ, ὅτι τουτέστιν ἡ ἄδεια διώξεως δὲν ζητεῖται παρὰ τῆς καταδιωκτικῆς τῶν ἀδικημάτων Ἀρχῆς ἕνεκα λόγων πολιτικῶν. Ἐπαναλαμβάνω δέ, προσθέτει, ὅτι ἡ δουλευτικὴ ἀσυλία δὲν ἔχει, καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ, ἄλλην ἔννοιαν καὶ ἄλλον οἱονδήποτε σκοπὸν εἰμὴ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς ψήφου τῶν δουλευτῶν τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος, τὴν περιφρούρησιν τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν ἀπὸ παντὸς ἐπηρεασμοῦ ἔξωθεν ἐπαγομένου, οἷος θὰ ἠδύνατο νὰ προκύψῃ ἐξ ἀπειλῶν ποινικῆς διώξεως, τιθεμένου εἰς ἐνέργειαν ἐπὶ τούτῳ ἀκριβῶς τῷ σκοπῷ καὶ ὄχι ἐπὶ σκοπῷ ἐξυπηρετήσεως τῆς Δικαιοσύνης. Ἔξω τῆς περιπτώσεως ταύτης ἡ ἀσυλία παύει νὰ ἔχῃ σκοπιμότητά τινα, καὶ τότε οἱ νόμοι, καὶ μάλιστα οἱ ποινικοί, ἀνακτῶσιν ὅλην τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν, καὶ κατ' αὐτῶν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἔθνους, καὶ τότε τὸ Σῶμα καὶ δικαιοῦται καὶ ὀφείλει νὰ χορηγήσῃ τὴν αἰτουμένην ἄδειαν. Τοῦτο εἶνε σύμφωνον καὶ πρὸς τοὺς συνταγματικοὺς θεσμούς, τοῦτο ἐξυπηρετεῖ καὶ ἐξυψώνει καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ Σώματος ὁλοκλήρου. Διὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ χωρὶς ν' ἀποβλέπῃ εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν κατηγοριῶν ὑποστηρίζει τὴν χορήγησιν τῶν αἰτουμένων ἀδειῶν διώξεως ποινικῆς, δὲν ἀμφιάλλει δὲ ὅτι καὶ ἡ Συνέλευσις ἐκ τῶν ἀρχῶν τούτων ἐμπνεομένη καὶ ἔχουσα ἐμπιστοσύνην εἰς τὰ δικαστήρια διὰ τὴν ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν κατηγοριῶν θὰ χορηγήσῃ τὰς αἰτουμένας ἀδείας.

Ὁ κ. ***Ν. Κωνσταντόπουλος*** φρονεῖ ὅτι αἱ κατ' ἐπανάληψιν γενόμεναι καταγγελίαι κατὰ διαφόρων πληρεξουσίων καὶ ἡ προθυμία τῆς Συνελεύσεως πρὸς παροχὴν ἀδειῶν καταδιώξεως ἔχει ἀλλαχοῦ τὰ ἐλατήριά της καὶ ἐριστᾷ ἐπὶ τούτου τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι ὁ πληρεξούσιος κ. Προμπονᾶς ὑπέβαλε πρότασιν δι' ἧς ζητεῖ ἵνα μείνῃ ἐκκρεμὴς ἀκόμη πρὸ τῆς Συνελεύσεως ἡ ἀφορῶσα αὐτὸν αἴτησις.

Πλεῖστοι πληρεξούσιοι. Ὄχι, ὄχι.

Ὁ κ. ***Α. Παπανασιασίου*** παρατηρεῖ ὅτι ἐφόσον πρόκειται περὶ σοβαρᾶς κατηγορίας νὰ δοθῶσιν αἱ ἄδειαι διώξεως δι' ὅλους τοὺς πληρεξουσίους· ἄλλως νὰ μὴ δοθῇ ἡ ἄδεια δι' οὐδένα.

Ὁ κ. ***Κ. Καλομενόπουλος*** παρατηρεῖ ὅτι τὸ ἀδίκημα δι' ὃ κατηγοροῦνται ἔνιοι τῶν πληρεξουσίων ἔπαυσε νὰ ὑφίσταται καὶ προτείνει νὰ ἀρθοῦν αἱ κάλπαι.

Ὁ κ. ***Γ. Ροδόπουλος*** δηλοῖ ὅτι δὲν θέλει ψηφίσει, φρονῶν ὅτι κατὰ μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως δὲν δύνανται νὰ ζητηθῇ καταδίωξις ὑπὸ τῆς Δικαστικῆς Ἀρχῆς, διότι οὕτω τίθεται ὑπὸ μείωσιν ἡ κυριαρχικὴ ἐξουσία τῆς Συνταχτικῆς Συνελεύσεως καὶ κακῶς τίθεται ζήτημα ψηφοφορίας. Μόνον ἐκ τῆς ἰδίας Ἐθνοσυνελεύσεως θὰ ἠδύνατο νὰ ἀπορρεύσῃ τοιαύτη πρότασις καὶ ψήφισμα μετὰ συζήτησιν.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις περατωμένη.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Α. Ἀκρίδας*** καὶ ***Δ. Λεονάρδος***, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ μυστικὴ διὰ σφαιριδίων ψηφοφορία, προσαχθεισῶν καὶ τῶν ἐπὶ τούτῳ καλπῶν, τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτως:

Οἱ παραδεχόμενοι τὴν παραπομπὴν ψηφίζουσιν εἰς τὸ «Ναί», οἱ δὲ μὴ παραδεχόμενοι αὐτὴν ψηφίζουσιν εἰς τὸ «Ὄχι».

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα:

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 184.

Ἔλαβον δὲ ψήφους:

1) Δ. Προμπονᾶς	εἰς τὸ «Ὄχι»	88	εἰς τὸ «Ναί»	96
2) Σ. Γρηγορίου	»	113	»	71
3) Σ. Κρεμεζῆς	»	102	»	82
4) Κ. Ζέζας	»	111	»	73
5) Ι. Μαλαχίας	»	116	»	68
6) Δ. Θεολογίτης	»	101	»	83
7) Α. Μητσοτάκης	»	105	»	79
8) Κ. Παπαδογιάννης	»	111	»	73
9) Ι. Μαρματάκης	»	119	»	65
10) Σ. Γεωργιλαδάκης	»	118	»	66
11) Ι. Τσίρος	»	103	»	81
12) Σ. Κρεμεζῆς	»	108	»	76
13) Β. Ἰακωβάκης	»	123	»	61
14) Ι. Λιμπερόπουλος	»	113	»	71
15) Ι. Μαλαχίας	»	102	»	82

Ἑπομένως μὴ συγκεντρωθέντος τοῦ κατὰ τὸ σύνταγμα

ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ ψήφων, ἀπορρίπτονται πᾶσαι αἱ αἰτούμεναι ἄδειαι πρὸς δίωξιν τῶν ὡς ἄνω πληρεξουσίων.

Ὁ κ. **Δ. Δεονάρδος** διαμαρτύρεται μετὰ τοῦτο διὰ τὸν τρόπον καθ' ὃν συντάσσεται ἡ Ἡμερησία Διάταξις τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας, ἡ ὁποία δὲν ἐπιτρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἀναδιοργάνωσις τοῦ Στρατεύματος. Τὰ Στρατεύματα δὲν διοργανοῦνται μὲ τὰ δευτερευούσης σημασίας νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα κατέθηκεν ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἐφόσον καθ' ἑκάστην ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ Στρατεύματος.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὴ κατ' ἀρχὴν κηρυχθεῖσα **κατεπείγουσα** ἡ πρότασις νόμου «περὶ ἀπαλλαγῆς ἐνοικιαστῶν δεκάτης Δυτικῆς Θρᾴκης λόγῳ θεομηνίας κλπ.».

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου ψηφίσματος «περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων» ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** προτείνει ὅπως μετατραπῇ τοῦτο εἰς νομοσχέδιον, ἵνα ὑπάρχῃ ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος πρὸς ὑποβολὴν καὶ μελέτην τῶν τροπολογιῶν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συμφωνεῖ μὲ τὴν πρότασιν ταύτην καὶ προτείνει ὡσαύτως τὴν μετατροπὴν τοῦ ψηφίσματος εἰς νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι δέχεται τὴν μετατροπὴν τοῦ ψηφίσματος εἰς νομοσχέδιον.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ὁ κ. **Θ. Σοφούλης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους δὲν δεικνύει παρὰ μίαν ἀκατάληκτον προσπάθειαν, ὅπως καταστῇ δυσχερεστέρα ἡ ἄσκησις τῶν ἐκλογικῶν ἑκάστου δικαιωμάτων. Ἐπιβάλλονται ὑποχρεώσεις αἵτινες, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπαιθρον χώραν, θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε εὐχερέστεραι, ἀλλ' αἵτινες θὰ καταστῇ ἀδύνατον νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τὰς μεγάλας περιφερείας ὅπου ἰσχύει ὁ θεσμὸς τῶν βιβλιαρίων. Διὰ νὰ ἀνασυνταχθῶσιν οἱ ἐκλογικοὶ κατάλογοι Ἀθηνῶν-Πειραιῶς συμφώνως πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου καθοριζόμενα, θὰ ἀπαιτηθῶσι 14 μῆνες τοὐλάχιστον. Καὶ προβλέπει μὲν τὸ νομοσχέδιον περὶ παρατάσεων, ὁσαιδήποτε ὅμως παρατάσεις καὶ ἂν δοθῶσι τὸ νομοσχέδιον θὰ μείνῃ ἀνεφάρμοστον, διότι εἶνε γνωστὴ ἡ ψυχοσύνθεσις τοῦ Ἕλληνος πολίτου, ἀποφεύγοντος ἐξ ἰδιοσυγκρασίας πᾶσαν παρουσιαζομένην δυσχέρειαν. Δὲν ὑπάρχει διὰ τοῦτο πιθανότης καὶ ἐλπὶς ὅτι ὁ κόσμος ὁ πολὺς θὰ θελήσῃ νὰ θυσιάσῃ πολλὰς ἡμέρας, αἵτινες μὲ τὰς καθοριζομένας διατυπώσεις θὰ ἀπαιτηθῶσιν ἵνα παραπέμπηται ἀπὸ τοῦ Ἄννα εἰς τὸν Καϊάφαν, διὰ νὰ φθάσῃ τέλος μέχρι τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν. Ἀλλὰ καὶ ὁ προσφυγικὸς κόσμος δὲν θὰ κατορθώσῃ λόγῳ καὶ τῆς ἀπειρίας του νὰ ἀποκτήσῃ τὸ ἐκλογικόν του δικαίωμα. Ἡ ἀντίληψις ἐφ' ἧς στηρίζεται τὸ ψήφισμα εἶνε βασικῶς ἐσφαλμένη, διότι δὲν δυνάμεθα νὰ καταργήσωμεν τὴν ἀξίαν τοῦ νομίσματος πρὸς ἐξασφάλισιν ἀπὸ τῶν τυχὸν ὑπαρχόντων κιβδήλων τοιούτων. Ὑποδεικνύει τὸν δι' ἀπογραφῆς ἔλεγχον καὶ ἐπικύρωσιν τῶν βιβλιαρίων τῶν ἐκλογέων καὶ φρονεῖ ὅτι κατ' οὐδένα τρόπον ἡ Ἐθνοσυνέλευσις πρέπει νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ἀνασύνταξιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀποστερήσῃ τοὺς ἐκλογεῖς τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου, τοὺς μὲν πρόσφυγας παντελῶς, τοὺς δὲ ἐντοπίους ἐν μεγίστῃ κλίμακι.

Δὲν δυνάμεθα, λέγει, νὰ θέσωμεν ἐν κινδύνῳ αὐτὰ τὰ θεμέλια τοῦ πολιτεύματος διότι ἔχομεν μίαν ἀξίωσιν παρ' ἀνευθύνων ρυθμιστῶν τῆς καταστάσεως. Ἡ ἀνασύνταξις τῶν καταλόγων κατ' ἀνάγκην ματαιώνει καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματος τῆς αὐτοδιοικήσεως, ὅπερ ἀξιοῖ σύμπασα ἡ Χώρα καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀναβολὴ εἶνε σφάλμα τῆς Συνελεύσεως. Ἐκτὸς τούτου θεσπίζοντες μέτρα ἀνεφάρμοστα καὶ παρατείνοντες κατ' ἀνάγκην τὴν κατάστασιν θὰ δώσωμεν ἀφορμὴν εἰς τὴν κακοβουλίαν τῶν ἀντιπάλων νὰ μᾶς ἀποδώσουν εἰς τοῦτο ὑστεροβολίαν. Ἡ Συνέλευσις θὰ ζήσῃ ὅσον ἀπαιτεῖ ἡ θέλησις τοῦ Λαοῦ. Ἡμεῖς μόνον μίαν προσπάθειαν ὀφείλομεν νὰ καταβάλωμεν, νὰ ἐξασφαλίσωμεν δηλ. τὴν εὐθανασίαν τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἀναφέρεται εἰς τὴν ὑποστηριχθεῖσαν γνώμην του ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ περὶ ἐξυγιάσεως τῶν καταλόγων δι' ἀπογραφῆς.

Ὁ κ. **Α. Πρωτοπαπᾶς** λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ τοῦ θορύβου τῆς Ἀντιπολιτεύσεως διὰ τοὺς καταλόγους, διότι οὐδέποτε παρετέθησαν συγκεκριμένα γεγονότα παρ' αὐτῆς. Ἀσχέτως πρὸς τὰς ἀφορμὰς τῆς ἀναθεωρήσεως καὶ τὰς προθέσεις τῶν ὑποκινησάντων αὐτὴν ἐπικροτεῖ τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως περὶ ἐκκαθαρίσεως τῶν καταλόγων, ἵνα ἀποπλισθῇ τελείως ἡ Ἀντιπολίτευσις. Βεβαίως ἡ ἀναβολὴ τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν ἦτο ζημία καὶ κρατικὴ καὶ δημοτικὴ καὶ κοινοτική, δύναται ὅμως τὸ ζήτημα τοῦτο νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τῆς ἀνασυντάξεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν. Εἰς τὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς δυνάμεθα νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν γνησιότητα διὰ προχείρων μέτρων, οἷος ὁ προταθεὶς ἐμβαπτισμὸς τοῦ δακτύλου εἰς χρωστικὸν ὑγρόν. Ἐξετάζων γενικῶς τὰ τῆς ἀνασυντάξεως φρονεῖ ὅτι οὔτε διὰ τοῦ μέτρου τούτου δύνανται νὰ ἀποκλεισθοῦν αἱ νοθεῖαι. Εἶνε ἀνάγκη νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἐκλογικὸν σύστημα καὶ ἡ κατάρτισις τῶν Ἐφορ. Ἐπιτροπῶν,

διότι ἐνθυμοῦνται πάντες πόσαι νοθεῖαι ἐγένοντο εἰς παλαιοτέρας ἐποχάς. Ἐξετάζων εἶτα τὸ σύστημα τῆς ἐκλογῆς διὰ ψηφοδελτίων ἀναπτύσσει καὶ τὰς παρατηρηθείσας κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ἀτελείας. Διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνει ὅτι πλὴν τῆς ἀνασυντάξεως τῆς ἐκκαθαρίσεως ὀφείλουν ἐκ παραλλήλου νὰ μελετηθοῦν καὶ τὸ ἐκλογικὸν σύστημα καὶ πάντα τὰ συναφῆ ζητήματα.

Μεθὸ ὥρᾳ 9 μ. μ. λύεται ἡ συνεδρίασις συναινέσει τῆς Συνελεύσεως δι' αὔριον 4 1)2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΜΒ'.

τῆς 7 Φεβρουαρίου 1925.

Ὥρᾳ 5.30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Διάφοροι κτηματίαι Ἀμαλιάδος διαμαρτύρονται διὰ τὴν ὑποβολὴν νομοσχεδίου ἐξαγορᾶς 15.000.000 δελτίων παρακρατήματος σταφίδος.

Διάφοροι Σύλλογοι ἐκφράζουσι τὴν ἀγανάκτησίν των διὰ τὴν ἀπέλασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Ἡ Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Τρικκάλων διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀντεβραϊκὴν ἀρθρογραφίαν τοῦ πληρεξουσίου Τρικκάλων κ. Π. Καραλῆ.

Ἡ Ἀστικὴ Ἕνωσις Βόλου παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως λάβῃ ἔντονα καὶ ἀποτελεσματικὰ μέτρα ἐξοντώσεως τῶν πρωταιτίων τῶν γεγονότων ἐν Τρικκάλοις.

Οἱ μαθηταὶ τῆς Γ' καὶ Δ' τάξεως τῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς Τριπόλεως παραπονοῦνται ἐναντίον τοῦ Διευθυντοῦ των κ. Βλαντούση.

Ὁ Γεωργικὸς Σύλλογος Γκιουμουλτζίνης παρακαλεῖ ὅπως ματαιωθῇ ἡ ἀπαλλοτρίωσις τῶν ἀμπέλων καὶ φυτειῶν τῆς Μονῆς Ἁγίου Γεωργίου.

Ὁ Σύλλογος ἰδιοκτητῶν Ληξουρίου ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ἡ Ἕνωσις παλαιῶν πολεμιστῶν Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὰς συλλήψεις καὶ φυλακίσεις τῶν ἡγετῶν τοῦ ἐργαζομένου Λαοῦ διὰ τὰ γεγονότα Τρικκάλων.

Οἱ κ.κ. ***Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου*** καὶ ***Ὑπουργοὶ τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας*** καὶ τῆς ***Γεωργίας*** ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως συμφωνίας μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς αὐτονόμου ὑπηρεσίας τῆς ἀποκαταστάσεως προσφύγων».

Ὁ κ. ***Α. Ὀρφανίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας) ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος «περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ ἐν τῇ περιφερείᾳ Κατερίνης ἀκινήτου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πέτρας πρὸς ἵδρυσιν Νοσοκομείου Φυματιώντων».

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ.κ.

—***Σωτ. Γιαννούσης*** καὶ ***Σ. Χατζηγάκης*** ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀνασυντάξεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων» καὶ

—***Θ. Γοῦσκος, Α. Ἀναστασίου*** καὶ ***Εὐθ. Βελλιανίτης*** ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀνασυντάξεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων».

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων:

1) «Περὶ Στρατιωτικοῦ σχολείου Εὐελπίδων»

2) «Περὶ ἱδρύσεως σχολείου τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀξιωματικῶν Πυροβολικοῦ» καὶ

3) «Περὶ κατατάξεως, ἀνακατατάξεως, προαγωγῆς ὑπαξιωματικῶν καὶ συστάσεως σχολείου ὑπαξιωματικῶν».

Ἡ ἐπὶ τῶν Δημοσίων Ἔργων κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ὑδραγωγείου Κερκύρας».

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) καὶ ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τῶν προαστείων αὐτῶν καὶ ἔκδοσιν Ἑλληνικοῦ δανείου δι' ὁμολογιῶν πρὸς πληρωμὴν τῶν ἔργων».

Εἰσηγούμενος τὴν σύμβασιν ταύτην εἰς τὴν Συνέλευσιν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** λέγει ὅτι ἡ σύμβασις εἶνε διμερής, ἀφορῶσα τὸ μὲν δάνειον, τὸ δὲ ἀνάληψιν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων. Μεταξὺ τῶν ὅρων ὑπάρχει καὶ τοιοῦτος καθ' ὃν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων θὰ καταρτισθῇ Ἑλληνικὴ Ἑταιρεία ἐκμεταλλεύσεως.

Ἐξιστορῶν εἶτα τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς ὑδρεύσεως δι' ἐπεμβάσεως τῆς Πολιτείας, σημειωθείσης ἀπὸ τοῦ 1894, μὴ καταληξάσης ὅμως εἰς ἀποτέλεσμα, λέγει ὅτι τῷ 1919 ἐψηφίσθη ὁ νόμος περὶ μεταφορᾶς τῶν ὑδάτων τῆς Στυμφαλίας, ἀλλ' ἐματαιώθη ἐλλείψει κεφαλαίων καὶ ἕνεκα τῶν μετέπειτα γεγονότων. Τὸ ζήτημα τῆς ὑδρεύσεως, προσθέτει, εὑρίσκεται νῦν εἴπερ ποτὲ εἰς κρίσιμον σημεῖον καὶ διότι ὅλοι οἱ γνωστοὶ πόροι ὕδατος ἐξηντλήθησαν καὶ διότι αἱ Ἀθῆναι ἐπολλαπλασιάσθησαν ὑπὸ ἔποψιν πληθυσμοῦ. Τὸ Κράτος ἀναγκάζεται ἕνεκα τούτου νὰ θεωρήσῃ τὸ ἔργον κρατικόν, διότι ἀφορᾷ τὸ 1/6 τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Χώρας, ἀλλὰ καὶ διότι καταντᾷ καὶ ζήτημα δημοσίας τάξεως. Εἶνε ἐξ ἄλλου ζήτημα οἰκονομίας καὶ ζήτημα παραγωγικόν, ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν πόσα δαπανᾷ ὁ πληθυσμὸς εἰς ὕδωρ καὶ πόσον πάσχει ἐκ λειψυδρίας, ἐξ ἧς τίθεται ἐν κινδύνῳ καὶ αὐτὴ ἡ ὑγεία τῆς πόλεως.

Μετὰ τὰ ἔργα ποὺ πρόκειται νὰ ἐκτελεσθῶσιν ὁ πληθυσμὸς δὲν θὰ ἐπιβαρυνθῇ περισσότερον τῶν 8 ἑκατομμυρίων μεταλλικῶν δραχμῶν, ἐνῷ πρότερον πληθυσμὸς πολὺ ἐλάσσων ἐπλήρωνε δέκα ἕως δώδεκα ἑκατομμύρια. Μικροτέραν συνεπῶς ἀφ' ἑνὸς οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν, ἀφθονίαν δὲ ὕδατος ἀφ' ἑτέρου παρουσιάζει τὸ ἔργον, περὶ οὗ ἡ ὑποβαλλομένη σύμβασις. Δέον ἐπίσης νὰ τονισθῇ ἡ ἔμμεσος ὠφέλεια ἐκ τῆς τελειοτάτης ἐμφανίσεως τῆς πόλεως καὶ τῆς κατ' ἀνάγκην προσελκύσεως πολλῶν ξένων. Τὸ ἔργον τῆς ὑδρεύσεως θὰ ἀκολουθήσῃ κατ' ἀνάγκην ἡ κατασκευὴ ὑπονόμων μὲ τὸ νέον σχέδιον. Ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο καλὴ θέλησις νὰ ὑπάρχῃ καὶ νὰ μὴ διαφεύγωνται αἱ εὐκαιρίαι. Ἔχομεν πάντοτε τὴν ἀξίωσιν τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος, ἤτις ἄλλως τε θὰ συζητηθῇ εὐρέως ἐν τῇ Συνελεύσει ἐν σχέσει μὲ τὰς διὰ τῆς συμβάσεως συμφωνίας. Τονίζει ἐπίσης ὅτι προετιμήθησαν τὰ τεχνικὰ ἔργα Μαραθῶνος, διότι πᾶσα ἄλλη ἀπόπειρα ἐμπλουτισμοῦ δι' ὑδάτων ἐκ μακροτέρας ἀποστάσεως, ὡς εἶνε ἡ Στυμφαλία, εἶνε καὶ ἀπείρως δαπανηροτέρα καὶ συγχρόνως θὰ πλήξῃ τοὺς περιοίκους γεωργικοὺς πληθυσμούς, οἵτινες ἔχουν ἀνάγκην τῶν ὑδάτων τούτων. Τὰ ἔργα τοῦ Μαραθῶνος κατ' ἀκριβεῖς μελέτας θὰ μᾶς ἀποδώσουν 1.250 λίτρας ὕδατος κατὰ δευτερόλεπτον, ποσὸν ἐπαρκὲς διὰ πληθυσμὸν οἷος τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. **Ἐμ. Ζυμπρακάκης** λέγει ὅτι διαδίδεται ἐπιμόνως ὅτι ὁ μελετήσας τὴν σύστασιν τοῦ ἐδάφους γεωλόγος ἐδήλωσεν ὅτι ὁ πυθμὴν τῆς λίμνης εἶνε στεγανός, ἀλλὰ πρὸς τὸ μέρος ὅπου θὰ γίνῃ τὸ φράγμα ἐκεῖ τὸ ἔδαφος εἶνε πορῶδες καὶ τὸ ὕδωρ

λόγῳ τοῦ μὴ στεγανοῦ τοῦ ἐδάφους, θὰ διαρρέῃ. Εἰς τὴν σύμβασιν δὲ ἡ Ἑταιρεία ἡ συμβληθεῖσα δὲν ἀναλαμβάνει εὐθύνην ἂν τὸ ὕδωρ διαρρέει. Αὐτὸ ἐπεθύμουν νὰ μάθω ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν ἂν ἀληθεύει.

Ι. Βαλαλᾶς. Δὲν νομίζω ὅτι τοῦτο εἶνε ἀληθές, διότι— καὶ ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν τὴν Συνελεύσεως ἐπὶ τούτου—, ἂν ἀξιώσῃ αὕτη νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν τεχνικῶν ζητημάτων, θὰ ματαιωθῇ τὸ ἔργον. Ὄντως ὁ κ. Κτενᾶς εἶπεν ὅτι εἴς τινας πλευρὰς ὑπάρχουν διαρροαὶ καὶ ρωγμαί, ἀλλὰ τὸ ζήτημα ἐμελετήθη καὶ ἐδεδαιώθη ὅτι τὸ ἐλάττωμα τοῦτο εἶνε θεραπεύσιμον.

Οἱ κ. κ. ***Θ. Πάγκαλος*** καὶ ***Κ. Βουδούρης*** διακόπτοντες παραπονοῦνται διότι διὰ τῆς μακρᾶς εἰσηγήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ματαιοῦται ὁ Κοινοβουλευτικὸς Ἔλεγχος.

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) συνεχίζων ἐκθέτει τὰ τῆς μελέτης τοῦ κ. Γενηδουνιᾶ καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ ἐνεργηθείσης δημοπρασίας. Ἅπασαι αἱ προτάσεις ἀπερρίφθησαν, διότι ἦσαν προτάσεις μόνον διὰ τὸ τεχνικὸν μέρος καὶ ὄχι διὰ τὸ οἰκονομικόν, δὲν κατετίθετο δὲ καὶ ἐγγύησις. Ἐδημοσιεύθη ὅτι ἡ Ἑταιρεία Μὰκ-Ἄρθουρ κατέθεσεν ἐγγύησιν, ἀλλ' ὡς ἀποδεικνύεται ἐξ ἐπιστολῶν, ἐγγράφων καὶ τηλεγραφημάτων μέχρι σήμερον οὐδὲν κατέθεσε δι' ἐγγύησιν ἡ Ἑταιρεία αὕτη παρ' ὅλας τὰς περὶ τοῦ ἐναντίου διαφημίσεις της. Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ ὡς ἄνω διαγωνισμοῦ ἐδηλώθη εἰς τοὺς διαγωνιζομένους ὅτι μηδενὸς συμμορφωθέντος πρὸς τὴν προκήρυξιν τὸ Κράτος ἀνακτᾷ τὴν ἐλευθερίαν του καὶ δύναται νὰ ἀκολουθήσῃ οἱανδήποτε ἄλλην ὁδόν.

Προεκρίναμεν τὴν ὁδὸν τῆς συζητήσεως ἐν τῇ Συνελεύσει, διὰ νὰ πεισθῇ ἡ Κοινὴ Γνώμη ὅτι ἐξηντλήσαμεν πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο. Οἱ κληθέντες πρὸς διαγωνισμὸν ἀπεχώρησαν ἐφόσον ἀνεγνώρισαν ὅτι δὲν ἦσαν οἰκονομικῶς παρεσκευασμένοι διὰ τὸ ἔργον. Ἐναπέμειναν ἡ Ἑταιρεία Οὔλεν καὶ ἡ Μὰκ-Ἄρθουρ. Ἡ δευτέρα εἰς τὴν ἐπανειλημμένην πρόσκλησιν ἡμῶν οὔτε ἀντιπρόσωπον ἀνεγνωρισμένον ἔστειλεν οὔτε τοὺς ἄλλους οἰκονομικοὺς ὅρους ὑπέδειξεν οὓς δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ, ἔχει δὲ σχηματισθῇ, ὡς ἐξωδίκως ἐπληροφορήθην, τὸν Ἰανουάριον ἐ. ἔ. Κατ' ἀνάγκην λοιπὸν ἔπρεπε νὰ ἔλθωμεν εἰς διαπραγματεύσεις μὲ τὴν Ἑταιρείαν Οὔλεν, ἥτις ἔχει καὶ μακρὰν παρελθὸν καὶ σπουδαῖα ἔργα ἐκτελέσει καὶ μεγάλα κεφάλαια, καὶ ὀφείλομεν νὰ μὴ χάσωμεν καὶ τὴν Ἑταιρείαν ταύτην. Ἀναλύων εἶτα τὸ οἰκονομικὸν μέρος τῆς συμβάσεως καὶ δὴ τὸ τοῦ δανείου, εἰς ὃ μετέχει κατὰ 1/2 τὸ ἑλ-

ληνικὸν κεφάλαιον διὰ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, λέγει ὅτι ἐπεμείναμεν νὰ συναφθῇ εἰς χρυσὸν τοῦτο καὶ συνεπῶς ἔχει μίαν βάσιν στερεάν, θὰ ἐκδοθῇ δὲ εἰς τὰ 85 καὶ μὲ τόκον 8 %ο καὶ χρεολύσιον 2 %ο καὶ θὰ καταβληθῇ εἰς τέσσαρας δόσεις, ἀπαλλασσομένων κατὰ ταῦτα τῶν διαφόρων ἐνδιαμέσων. Ἐπίσης σπουδαιότατος ὅρος εἶνε καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ Κράτους ὅπως μετὰ πενταετίαν ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐργολαπτικὸν μέρος τῆς συμβάσεως τονίζει τὸ φαινομενικὸν μέγεθος τοῦ ποσοστοῦ τῶν 16 %ο διὰ γενικὰ ἔξοδα τοῦ ἐργολάβου, διότι οὗτος ἐδήλωσεν ὅτι οὐδέποτε θὰ ὑπερβοῦν τὰ 12 %ο, εἰς ὃ ποσοστὸν δυνάμεθα νὰ βασισθῶμεν. Ἀναφέρει εἶτα διάφορα ἔργα τῆς αὐτῆς Ἑταιρείας ἀναληφθέντα ὑπ' αὐτῆς μὲ ἐπαχθεστέρους ὅρους, ἐνῷ ἐδῶ συμβαίνει τὸ ἐναντίον.

Ἐπετύχομεν ἐπίσης ὅπως ἀγοράζωμεν τὰ ὑλικὰ ὅπου εἶνε εὐθηνότερα καὶ ὅλον τὸ προσωπικόν, πλὴν τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων, νὰ εἶνε ἑλληνικόν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου, θὰ ἀρχίσῃ τοῦτο ἐντὸς μηνὸς μετὰ τὴν ἰσχὺν τῆς συμβάσεως καὶ ἐλπίζομεν νὰ τελειώσῃ πολὺ πρὸ τοῦ χρόνου ὅστις ἐτέθη ὡς ἀνώτατον ὅριον ἐκτελέσεως. Ἀναπτύσσει εἶτα καὶ τὰ μέτρα διὰ τὰ προσωρινὰ ἔργα τῆς ὑδρεύσεως, ὡς ἀναφέρονται ταῦτα ἐν τῷ κυρωτικῷ νομοσχεδίῳ. Κατὰ λήγων λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει πεποίθησιν ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκόν της διὰ τὰς δύο πόλεις.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργός) προτείνει μετὰ ταῦτα ὅπως ἡ σύμβασις ἀποσταλῇ εἰς Ἐπιτροπήν, ἥτις νὰ περιλαμβάνῃ κατὰ τὸ πλεῖστον πληρεξουσίους Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, καθὼς καὶ ἄλλους εἰδικούς, καὶ νὰ παρακληθῇ αὕτη νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν της ἐντὸς 15 ἡμερῶν.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι δὲν ἔχει ἀντίρρησιν νὰ καταστῇ ἡ Ἐπιτροπὴ πολυμελής, ἀλλὰ φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ καταρτισθῇ αὕτη κατ' ἀναλογίαν ἐξ ὅλων τῶν κομμάτων καὶ συνιστᾷ ὅπως οἱ διάφοροι ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων δώσωσι τὰς σχετικὰς σημειώσεις τῶν ὀνομάτων.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** φρονεῖ, ἀπαντῶν εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργόν, ὅτι, ἀφοῦ χθὲς ἀκόμη διὰ τὸ σταφιδικὸν ὑπεστηρίχθη ἡ γνώμη ὅτι δύνανται νὰ λάβωσι μέρος καὶ πληρεξούσιοι μὴ ἐκ σταφιδοφόρων ἐπαρχιῶν, τὸ ἴδιον δύνανται νὰ συμβῇ καὶ τώρα.

Ὁ κ. **Θαλῆς Κουτούπης** φρονεῖ ὅτι ἡ τασσομένη προθεσμία εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν εἶνε πολὺ ὀλιγοχρόνιος, διότι ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν θὰ ἐξετάσῃ μόνον τὰ τῆς ὑδρεύσεως, ἀλλὰ μὴ καὶ ἄλλαι Ἑταιρεῖαι θέλουσι νὰ λάβωσι μέρος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) φρονεῖ ὅτι ὅλα τὰ θέματα ἔχουσι συζητηθῇ καὶ ἐξονυχισθῇ καὶ συνεπῶς ἡ τασσομένη προθεσμία εἶνε ἐπαρκεστάτη.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** συνιστᾷ ὅπως τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς μὴ εἶνε ἐξ ἐκείνων ἄτινα ἀναμιγνύονται εἰς ἐπιχειρήσεις.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** φρονεῖ ὅτι ὑπάρχει ἐπείγουσα ἀνάγκη νὰ μελετηθῇ τὸ ἔργον, διότι οἱαδήποτε Ἑταιρεία ἂν ἀναλάβῃ τοῦτο θὰ ἀναλάβῃ καὶ τὴν λῆψιν τῶν προσωρινῶν μέτρων διὰ τὴν ὕδρευσιν τῆς πόλεως, διότι τὸ θέρος δὲν θὰ ὑπάρχῃ ὕδωρ ἐν Ἀθήναις.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως εἶνε ἵνα ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεσθῇ ἐκ διαφόρων πληρεξουσίων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς καὶ ἐξ ὅσων ἄλλων ἤθελον ὑποδείξει οἱ ἀρχηγοὶ τῶν διαφόρων κομμάτων, τάσσεται δὲ προθεσμία 15ήμερος ἵνα ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν της.

Ἀλ. Παπαναστασίου. Δὲν θὰ ἐπεθύμουν, κύριοι, νὰ διακόψω τὴν συνέχειαν τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, διότι καὶ ἡμῶν ἐπιθυμία εἶνε νὰ ἐξαντληθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον ἡ Ἡμερησία Διάταξις τῶν Ἐπερωτήσεων. Ἤθελον ὅμως νὰ παρακαλέσω τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν ἂν ἔχει τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς ἀνακοινώσῃ τὴν τελευταίαν Διακοίνωσιν τῆς Τουρκίας, δεδομένου ὅτι δὲν πρόκειται περὶ μυστικοῦ ἐγγράφου, εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι σήμερον ἢ αὔριον θὰ δημοσιευθῇ αὕτη εἰς τὰ φύλλα τοῦ ἐξωτερικοῦ. Νομίζω ὅτι ἔχει ἡ Συνέλευσις πᾶν δικαίωμα νὰ λάβῃ σύγχρονον γνῶσιν διὰ νὰ κανονίσῃ τὴν ταχθεῖσαν πορείαν της.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Δὲν γνωρίζω, κύριε Πρόεδρε, ἂν πρόκειται νὰ ἀνακοινωθῇ τι εἰς τὰ φύλλα τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὅπως εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πολιτευτής. Ὁπωσδήποτε δὲν εἶνε εἰθισμένον, μέχρι τοῦδε τοὐλάχιστον, νὰ ἀνακοινῶνται διπλωματικαὶ ἀνακοινώσεις εἰς τὰς ἐφημερίδας. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ κυρίου θέματος, πάντοτε ἐσκεπτόμην ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως, ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶνε κατάλληλος ἡ ὥρα. Πάντως θὰ παρουσιασθῇ τὸ ζήτημα λίαν προσεχῶς, ἐμφανίζον συγχρόνως καὶ τὰς τελικὰς ἐνεργείας, εἰς τὰς ὁποίας θὰ καταλήξῃ ἡ Κυβέρνησις, ὥστε ἡ Συνέλευσις ἢ νὰ ἐγκρίνῃ τὰς ἐνεργείας ταύτας ἢ νὰ τὰς ἀποδοκιμάσῃ.

Α. Παπαναστασίου. Τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα θὰ συζητήσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο κατόπιν ἐπερωτήσεως. Δὲν θὰ ἐπιμείνω ὅπως δημοσιευθῇ σήμερον, ἔχω ὅμως νὰ παρατηρήσω

ὅτι τοιούτου εἴδους ἀνακοινώσεις, κατὰ κανόνα τοὐλάχιστον καθ' ὅσον γνωρίζω, πάντοτε δημοσιεύονται.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ἡ Τουρκία δὲν ἐδημοσίευσε τὸ κείμενον τῆς ἰδικῆς της νότας διὰ τοῦ τύπου.

Α. Παπανάστασίου. Ἔγινε γνωστὴ ὅμως αὕτη κατὰ τὸ πλεῖστον, ἂν ὄχι ἐν ταῖς λεπτομερείαις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ἐπαναλαμβάνω ὅτι δὲν εἶνε σύνηθες εἰς τὰ διπλωματικὰ ἔθιμα τὸ δημοσιεύειν τὰς ἀνακοινώσεις ἀμέσως.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, διατί δὲν κατέθηκε τὰ ἔγγραφα, σχετικῶς πρὸς τὴν διάθεσιν φαρμάκων καὶ χρωμάτων ἐκ Γερμανίας, καίτοι ταῦτα ἔχουσι ζητηθῇ ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου π. ἔ.

Ἀναπτύσσων τὴν ἐπερώτησίν του λέγει ὅτι, καίτοι πρὸ πολλοῦ ἐζήτησε νὰ κατατεθῇ ὁλόκληρος ὁ φάκελος τῶν σχετικῶν ἐγγράφων, ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, μόλις σήμερον ὁ κ. Ὑπουργὸς κατέθεσε τὰ ἔγγραφα, ἐδήλωσε δὲ δι' ἐπιστολῆς του πρὸς αὐτὸν ὅτι ἡ βραδύτης προῆλθε διότι βραδέως ἔμαθεν ὅτι εἶχε κατατεθῇ τοιαύτη ἐπερώτησις.

Κακίζει τὸν κ. Ὑπουργὸν διὰ τὴν δικαιολογίαν ταύτην, ψέγει δὲ τὴν συμπεριφορὰν ἀπέναντί του τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας καὶ δὴ τοῦ τμηματάρχου κ. Μαθᾶ, ὁ ὁποῖος τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι εἶχε δώσει εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τὰ ζητούμενα ἔγγραφα ἵνα τὰ καταθέσῃ πρὸ πολλοῦ. Ζητεῖ δὲ τὴν τιμωρίαν τοῦ ὑπαλλου τούτου.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ παρατηρεῖ ὅτι ἐκ τούτων προκύπτει ὅτι κακῶς πρό τινος ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐξέφρασε τὴν ἀπογοήτευσίν του, διότι εἶχε λάβει τὸν λόγον καὶ εἶχε καταδείξει τίνας ζημίας ὑφίσταται τὸ Δημόσιον ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν φαρμάκων τούτων καὶ φρονεῖ ὅτι ἀντὶ τούτου ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ τὰ τῆς ὑποθέσεως.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουρ. Ἐθν. Οἰκονομίας). ἀπαντᾷ ὅτι δὲν ἔλαβε γνῶσιν τῆς αἰτήσεως πρὸς κατάθεσιν ἐγγράφων παρὰ μόνον χθές, κατόπιν τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ κ. συναδέλφου.

Εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου θὰ ἐπῆλθε ποιά τις σύγχυσις, καθόσον μοὶ παρέδωκε, λέγει, πρὸ καιροῦ ἤδη οὐχὶ

τὰ αἰτηθέντα ἀντίγραφα ἕτοιμα πρὸς κατάθεσιν, ἀλλὰ τὰ στοιχεῖα ἅτινα εἶχον ζητήσει διὰ τὴν ἀρχικὴν ἐπερώτησιν τοῦ κ. συναδέλφου.

Πρόκειται ἁπλούστατα περὶ μιᾶς ἀπροσεξίας ἢ παραλείψεως, δι' ἣν ἴσως οἱ αὐστηροὶ λόγοι τοῦ προλαλήσαντος νὰ ὑπῆρξαν ὑπερβολικοί.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** τονίζει ὅτι πρέπει νὰ ζητηθοῦν εὐθῦναι ἀπὸ τὸν ἔνοχον τῆς βραδύτητος ὑπάλληλον.

Ἐπὶ ἐπερωτήσεως τῶν κ. κ. **Θ. Παγκάλου** καὶ **Ι. Μαυρουδῆ** διατί δὲν κατετέθησαν οἱ ζητηθέντες πίνακες τῶν γενομένων στρατιωτικῶν μεταβολῶν ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργ. τῶν Στρατιωτικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι, ἵνα καταρτισθῶσιν οἱ ζητηθέντες πίνακες, ἀπαιτεῖται προεργασία, ἥτις δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀμέσως. Θὰ προσκομίσῃ μετά τινας ἡμέρας τοὺς ζητουμένους πίνακας.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** λέγει ὅτι μεθ' ὅλα ταῦτα οὗτος κατώρθωσε νὰ λάβῃ τοὺς πίνακας τούτους ἐντὸς 1|4 τῆς ὥρας.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Ζήτησα τοὺς ὀνομαστικοὺς καὶ οὐχὶ ἀριθμητικοὺς τοιούτους.

Θ. Πάγκαλος. Τὸ ἴδιον εἶνε. Ἀναφερῶν δὲ τὰ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν παρατηρεῖ ὅτι ἔκαμε τὴν ἐπερώτησιν ἵνα προλάβῃ τὴν ἐκτέλεσιν μιᾶς πράξεως ἥτις πραγματοποιουμένη θὰ ἐπέφερεν ἄνευ τινὸς σκοποῦ μεγάλας δαπάνας εἰς τὸ Κράτος. Ἀναπτύσσων διὰ μακρῶν τὰ τῆς ἐπερωτήσεως καὶ ἀναφέρων πόσοι ἀξιωματικοὶ μετετέθησαν ἐκ τοῦ Ἀνωτ. Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου λέγει ὅτι ὄχι μόνον ἄσκοπος σπατάλη θέλει ἐπέλθει ἐκ τῆς μετακινήσεως ταύτης εἰς τὸ Δημόσιον ἀλλὰ καὶ ζημίαι ἀδικαιολόγητοι εἰς αὐτοὺς τούτους τοὺς ἀξιωματικούς.

Ὁ κ. **Ε. Ζυμπρακάκης** λέγει ὅτι δὲν εὐθύνεται διὰ ταῦτα ὁ Ὑπουργὸς ἀλλὰ τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον καὶ κακῶς ἐλέγχεται ὁ Ὑπουργός.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι ὁ κ. πληρεξούσιος εἶνε ὁ καταρτίσας, ὅτε ἦτο Ὑπουργός, τὸν θεσμὸν τοῦ Συμβουλίου καὶ κατέστησεν ὑποχρεωτικὰς τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ διὰ τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἀπορεῖ πῶς ἐλέγχει οὗτος τὰ γενόμενα.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** λέγει ὅτι οὗτος εἶνε ὁ εἰσηγητὴς τοῦ θεσμοῦ, ἀλλὰ τὸ Συμβούλιον ἐνήργησε τὰς μεταθέσεις τῶν διαφόρων ἀξιωματικῶν οὐχὶ ἐν δικαιοσύνῃ, ἀλλ' ἐν μεγάλῳ βαθμῷ ἀδικίας.

Γ. Σεχιώτης. Φρονεῖτε ὅτι αἱ μεταθέσεις ἐγένοντο τῇ ὑποδείξει τῆς Κυβερνήσεως;

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπ. Στρατιωτικῶν). Ἀκριβῶς ἐπ' αὐτοῦ παρακαλῶ τὸν κ. πληρεξούσιον νὰ ἀπαντήσῃ εὐρύτερον καὶ σαφῶς ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, καὶ νὰ δηλώσῃ ἂν ποτε, καὶ ἄλλοτε ὑπουργεύσας, ἐζήτησα νὰ ἐπηρεάσω τὰς πράξεις τῆς στρατιωτικῆς Διοικήσεως

Ὁ κ. ***Ἰωσὴφ Κούνδουρος*** λέγει ὅτι, ἐπειδὴ πρόκειται περὶ στρατιωτικῶν πραγμάτων καὶ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γνωρίζῃ τὰ κατ' αὐτὰ ἡ Συνέλευσις, παρακαλεῖ νὰ δηλωθῇ διατί ἐγένοντο αἱ ἀθρόαι αὗται μετακινήσεις.

Θ. Πάγκαλος. Δὲν γνωρίζω τὸν λόγον. Φρονεῖ ὅμως, λέγει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἠδύνατο κατόπιν τῆς ἐπεμβάσεώς του νὰ προλάβῃ πράξεις ἀνοήτους καὶ οὐχὶ ὠφελίμους διὰ τὸ Στράτευμα, διότι τὸ Συμβούλιον δὲν εἶνε κυρίαρχον ὥστε νὰ μὴ εἶνε δυνατὸν νὰ ἀκυρωθῶσι καὶ νὰ ἀναθεωρηθῶσιν αἱ πράξεις αὐτοῦ. Καὶ ἡ Συνέλευσις, προσθέτει, εἶνε κυρίαρχος, ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἤθελε ψηφισθῇ νόμος τις ἐπιβλαβὴς καὶ ἐπιζήμιος δύναται οὗτος νὰ ἀκυρωθῇ καὶ νὰ μὴ ἐφαρμοσθῇ.

Ὁ κ. ***Δ. Καλκανδῆς*** παρατηρεῖ ὅτι ἐπόμενον ἦτο νὰ συμβαίνουν πάντα ταῦτα ἀφ' ὅτου διάφοροι πολιτευταὶ ἀνέμιξαν τὸν Στρατὸν εἰς τὴν πολιτικήν.

Γ. Σεχιώτης. Ὑπάρχει καὶ τρόπος ἀναθεωρήσεως τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου.

Θ. Πάγκαλος. Πάντοτε εἰς τοὺς διαφόρους νόμους ἔχουν τηρηθῇ καὶ ἐπιφυλάξεις τινές, δι' ὧν νὰ δύνανται νὰ προλαμβάνωνται ἀσύμφοροι πράξεις. Ἀλλ' ἐγώ, προσθέτει ἐλέγχω τὴν Κυβέρνησιν διότι, καίπερ προειδοποιηθεῖσα περὶ τοῦ ἀσκόπου τῶν μεταθέσεων, δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν σύστασίν μου, ἀλλ' οὔτε προστοχὴν κἂν ἔδωκεν, ἐνῷ εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην χάριν αὐτοῦ τοῦ συμφέροντος τοῦ Στρατεύματος. Διότι ἕνεκα τῆς καταστάσεως ταύτης τῆς μετακινήσεως τοῦ Στρατεύματος οὐ μόνον πλεῖστοι ἀξιωματικοὶ εὑρίσκονται ἐν ἀναστατώσει καθὸ ἀδικηθέντες, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ἀμειφθῶσι, καὶ ἀντιθέτως ἄλλοι ἠμείφθησαν τοποθετηθέντες εἰς τὰς καλυτέρας θέσεις, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῶσι διὰ τὴν διαγωγὴν ἣν ἐπέδειξαν καὶ ἀλλαχοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ Κωνσταντινικοῦ καθεστῶτος, ἀλλὰ καὶ διότι φόβος ὑπάρχει μὴ καὶ αὐτὸ τὸ Στράτευμα δὲν δυνηθῇ νὰ διοικηθῇ ἐν καιρῷ καταλλήλως. Ἀναφέρων μετὰ τοῦτο ὅτι ἀπενεμήθησαν 57 χιλ. παράσημα Κωνσταντινικὰ ἀνδρείας, καὶ ὅτι τοῦτο ὑπεδείχθη ὑπὸ τῶν εὐνοηθέντων κατὰ τὰς γενομένας μεταθέσεις χαρακτηρισάντων ὡς παλιροτενεκέδες τὰ δοθέντα παράσημα ἀνδρείας ἐπὶ Βενιζέλου, λέγει ὅτι καὶ ὅμως οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι ἠμείφθησαν ἀντὶ νὰ τιμωρηθῶσιν. Ἐπαναλαμβάνει ὅτι δὲν ἐλέγχει τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, τὸν θεωρεῖ ὅμως ἀτυχῆ ὡς περιστοιχισθέντα ἀπὸ μὴ καλοὺς συμβούλους, ὧν ἕνεκα καὶ εὑρίσκεται ἐπὶ ἕνα καὶ ἥμισυν ἤδη μῆνα ὁ Στρατὸς ἐν ἀναστατώσει.

Ὁ κ. ***Ν. Ζουδιανὸς*** παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ λέγωνται παρόμοια πράγματα ἐν τῇ Συνελεύσει.

Θ. Πάγκαλος. Λέγονται ὅσα πρέπει νὰ λεχθῶσιν. Ἐξακολουθῶν δὲ τονίζει ὅτι, ἀφοῦ προειδοποίησε πρὸ πολλοῦ τὸν κ. Πρωθυπουργόν, ὤφειλεν οὗτος νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα καὶ νὰ μὴ παρέλθῃ ἀδιαφόρως τοῦτο. Διὰ τοῦτο καὶ μόνον θεωρεῖ τοῦτον ὑπεύθυνον. Φρονεῖ οὐχ ἧττον ὅτι μετὰ τὰ λεχθέντα θὰ συγκινηθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ θὰ ἐξεύρῃ τὸν κατάλληλον τρόπον, ἵνα τερματισθῇ ἡ κατάστασις αὕτη, ἐπανορθωθῶσι δὲ τὰ γενόμενα ἀδικήματα.

Πρόεδρος. Ὑποβληθείσης προτάσεως ὑπογεγραμμένης ὑπὸ δέκα κ. πληρεξουσίων, γενικεύεται ἡ συζήτησις.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς καὶ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν)λαμβάνων τὸν λόγον λέγει τὰ ἑξῆς: Κύριοι συνάδελφοι,ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος(Θεσσαλονίκης)ἐζήτησε νὰ μὴ ἐφαρμόσω τοὺς ὑπάρχοντας νόμους καὶ κανονισμούς, τοὺς ὁποίους εἰσηγήθη τὸ πρῶτον ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς καὶ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς ἀποτελεσθείσης ἀπὸ τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα καὶ τοὺς ὁποίους υἱοθέτησε κατόπιν αὐτὸς οὗτος ὁ ἀξιότιμος ἐκ Θεσσαλονίκης συνάδελφος. Μόνον ὁ Κρόνος γνωρίζω ὅτι ἔτρωγε τὰ τέκνα του. Συμπίπτει μάλιστα, ἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, καὶ τὰ πρόσωπα τὰ ἀποτελοῦντα τὸ Ἀνώτατον Στρατ. Συμβούλιον νὰ προήχθησαν οὐχὶ ἐπὶ τῆς ἰδικῆς μου ὑπουργίας. Ἐγώ, κύριοι, ὁμολογῶ ὅτι εἶμαι ἀνίκανος νὰ ἀναστείλω τὴν ἐφαρμογὴν νόμων καὶ κανονισμῶν, ὁσάκις μάλιστα τοὺς νόμους τούτους καὶ τοὺς κανονισμοὺς τοὺς στρατιωτικοὺς ἐπεζήτησεν ὁλόκληρος ἡ γνώμη ὅλων τῶν μερίδων τῆς Συνελεύσεως, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τοῦ Λαοῦ, ἐξεδηλώθη δὲ συμπαγὴς ἡ ἀντίληψις ὅτι θὰ ἔπρεπεν ὁ Στρατὸς νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὰς πολιτικὰς ἐπιρροάς. Ἐχαρακτηρίσθη ὀρθότατα τὸ νομοσχέδιον περὶ Ἀνωτάτου Στρατ. Συμβουλίου, τὸ ὑποβληθὲν τότε ἀπὸ τὸν νῦν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργόν, ὡς ἀποτελοῦν «τὰ συρματοπλέγματα» διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἀπεσπᾶτο ὁ Στρατὸς ἀπὸ τὰς πολιτικὰς ἐπιρροὰς καὶ θὰ ἀπεδίδετο εἰς ἑαυτόν.

Χωρὶς νὰ εἶμαι στρατιωτικός, εἶχον πάντοτε τὴν ἀντίληψιν ὅτι θὰ ἔπρεπε καὶ ἡμεῖς μίαν ἡμέραν νὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ σύστημα τῆς διοικήσεως τοῦ Στρατοῦ οἷον καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἰσχύει καὶ ἐν Ἰταλίᾳ. Διὰ τοῦτο ἐπεκρότησα, καίπερ μὴ ἀνήκων εἰς τὴν πτέρυγα ἐκ τῆς ὁποίας ὑπεβάλλετο τὸ νομοσχέδιον ἐκεῖνο, ἐπεκρότησα ἐκθύμως τὴν ὑποβολὴν αὐτοῦ. Εἰσήχθη δι' αὐτοῦ ἡ ἀποκέντρωσις ἐν τῷ Στρατῷ. Ἔφυγεν ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν τὸ δικαίωμα τοῦ προάγειν, ἀποστρατεύειν, κηρύσσειν στασίμους, τοποθετεῖν τοὺς ἀξιωματικούς, ἔφυγε κατὰ συνέπειαν καὶ ὁ πειρασμὸς τῶν πολιτικῶν ἐπιρροῶν καὶ ἐνεπιστεύθη τὸ Στράτευμα εἰς τοὺς φυσικούς του ἀρχηγούς. Προέβησαν εἰς τὰς τοποθετήσεις, αἱ ὁποῖαι, κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ νόμου, εἶνε ὑποχρεωτικαὶ καὶ διὰ τὸν Ὑπουργόν. Δὲν νομίζω ὅτι ἀγνοεῖ τις τὸν νόμον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐγώ, ἐπειδὴ μοῦ ἐζητεῖτο νὰ ἐνεργήσω μεταβολάς, εἶχον ἄλλοτε εἰς τὸ θυλάκιόν μου τὸ κείμενον τοῦ νόμου, διὰ νὰ ὑποδεικνύω ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ νόμου αἱ μεταθέσεις ἦσαν ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν Ὑπουργόν.

Γ. Σεχιώτης. Αἱ προτάσεις...

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Αἱ ἀποφάσεις αὐταὶ τοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου εἶνε λοιπὸν ὑποχρεωτικαὶ καὶ διὰ τὸν Ὑπουργόν. Δὲν ὁμιλεῖ ὁ νόμος περὶ προτάσεων, διότι ἡ λέξις πρότασις, ὅπως γνωρίζετε, κύριε συνάδελφε, ἀφοῦ εἶσθε νομικὸς ἐν ἐνεργείᾳ, θὰ ἐσήμαινεν ἴσως ὅτι ἔχει ἀρνήσεως δικαίωμα ὁ Ὑπουργός. Ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος εἶπεν ὅτι δὲν ἐπερωτᾷ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰς μεταθέσεις αἱ ὁποῖαι ἔγιναν, διότι εἶνε βέβαιος ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀνεμίχθη εἰς τὰς μεταθέσεις ταύτας. Προεκλήθη μάλιστα ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος νὰ δηλώσῃ ἂν νομίζει ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἠθέλησε ποσῶς νὰ ἐπηρεάσῃ τὸ Συμβούλιον, καὶ ἐγὼ ἔθεσα γενικώτερον τὸ ζήτημα. Ἐπειδὴ ὑπῆρξα καὶ ἄλλοτε Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἦτο προσωπάρχης τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τότε ὁ ἀξιότιμος ἐκ Θεσσαλονίκης συνάδελφος, τὸν προεκάλεσα ζωηρότερον νὰ δηλώσῃ ἂν καὶ τότε, ὁπότε αἱ χεῖρες τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἦσαν ἐλεύθεραι, ἂν καὶ τότε μὲ εἶδε θέλοντα νὰ ἐπηρεάσω τὴν ὑπηρεσίαν εἰς οἱονδήποτε ζήτημα καὶ τὸν προκαλῶ καὶ σήμερον νὰ δηλώσῃ ἂν ἔχει παραδείγματα ὅτι ἐπροσπάθησα ποτὲ νὰ διοικήσω τὸν Στρατὸν ἄλλως ἢ καθ' ὃν τρόπον αἱ ὑπηρεσιακαί του ἀνάγκαι ἐνεδείκνυον.

Θ. Πάγκαλος. Νομίζω ὅτι ἤδη ἀνέπτυξα, κύριε Πρόεδρε, ὅτι σᾶς ἐξήρεσα ἀπὸ πάσης προθέσεως νὰ δημιουργήσητε ἐκεῖνο ποὺ λέγετε ὡς ἄτομον, ἀλλὰ σᾶς ἔλεγξα διότι ὀχυ-

ροῦσθε ὄπισθεν τῶν τύπων καὶ κανονισμῶν—δὲν ἐνδιαφέρουν ἐμὲ οἱ τύποι καὶ οἱ κανονισμοί. Σᾶς προειδοποίησα πρὸ δύο μηνῶν δι' ἓν πραξικόπημα τὸ ὁποῖον ἐγίνετο, διὰ μίαν ἀναστάτωσιν, διὰ μίαν δαπάνην τοῦ Στρατεύματος, δι' ἓν ξεχαρβάλωμα τοῦ Στρατοῦ καὶ σεῖς ἁρπάζετε ὡς ἐπιχείρημα τὸν κανονισμόν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Ἐντεῦθεν ἡ ἐπερώτησις ἡ στρεφομένη κατὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν συνίσταται ὄχι εἰς τὸ ὅτι παρέβη τὸν νόμον, ἀλλ' εἰς τὸ ὅτι ἐφήρμοσε πιστῶς τὸν νόμον. Ὁ ἀξιότιμος ἐκ Θεσσαλονίκης συνάδελφος ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα ἐχολώθη διότι ἐγὼ εἶπον ὅτι δὲν ἀνῆλθε νὰ ὁμιλήσῃ συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμόν. Ἔχω περισσότερον δέος πρὸς τὸν Κανονισμὸν ἀφ' ὅτι ἔχει ὁ ἴδιος, συνιστῶν νὰ μὴ ἐφαρμόζω τὰς ἀποφάσεις. Μοὶ ἔκαμε δὲ καὶ ἰδιαιτέρας συστάσεις πρὸς τοῦτο. Ἐζήτησα νὰ κάμω καὶ μίαν σύγκρισιν μεταξὺ τῶν μεταθέσεων καὶ τῶν μετακινήσεων αἱ ὁποῖαι εἶχον γίνει κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ τῶν μεταθέσεων αἱ ὁποῖαι ἔγιναν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἀπὸ τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον τῶν Ἀντιστρατήγων. Εὗρα δέ...

Θ. Πάγκαλος. 1180.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ). Δὲν ἔχετε λάβει ὑπ' ὄψιν τὰς ἐντὸς τῶν Σωμάτων μετακινήσεις.... Εὗρα ὅτι εἶνε περισσότεραι αἱ περυσιναί. Ἀλλά, κύριοι, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι δὲν εἶνε περισσότεραι αἱ περυσιναί, αὐτὸ δὲν θὰ ἦτο λόγος νὰ γίνουν ἐφέτος ἴσαι. Τὸ Συμβούλιον τῶν Ἀντιστρατήγων, τῶν φυσικῶν διοικητῶν τοῦ Στρατεύματος, τῶν γνωριζόντων καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, τὸ πρῶτον ἐπιλαμβανόμενον τοῦ ζητήματος τῆς τοποθετήσεως τῶν ἀξιωματικῶν, ἐπόμενον ἦτο νὰ κάμῃ πλείονας τοιαύτας ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ Στρατεύματος, πρὸς διόρθωσιν τῶν πραγμάτων καθ' ἣν ἐποχὴν δὲν αὐτοδιφακεῖτο τὸ Στράτευμα ἀπὸ αὐτούς.

Μοὶ ἐξηγήθη ἐπίσης ὅτι αἱ τοποθετήσεις ἔγιναν, λαμβανούσης ὑπ' ὄψιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ μετώπου, ἀλλ' οὐχὶ κατ' ἀπαράγραπτον δίκαιον, διότι ὑπάρχουν ἀνάγκαι στρατιωτικαὶ αἱ ὁποῖαι ὑποχρεοῦν τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ τοποθετήσῃ πρόσωπά τινα εἰς ὡρισμένην ἕδραν ὅπου θὰ ἦσαν χρησιμώτερα καὶ ὅπου αἱ ἀνάγκαι τοῦ Στρατεύματος τὸ καλοῦν, ἰδιαίτατα δὲ περὶ ἀξιωματικῶν ἐπιτελῶν. Ἐάν, κύριοι, ἐπεχείρει νὰ ἐξελέγξῃ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν τὴν οὐσίαν καὶ τὸ δεδικαιολογημένον ἑκάστης μεταθέσεως, τότε ἀναμφισβητήτως θὰ κατερράκωνε τὸν νόμον τῆς αὐτοδιοικήσεως τοῦ Στρατεύματος, τὸν ὁποῖον ἡμεῖς οἱ

ἴδιοι καθιερώσαμεν, καὶ θὰ ἠδύνασθε σήμερον νὰ τὸν κατηγορήσητε ὅτι θέλει νὰ εἰσαγάγῃ ἐκ νέου τὴν πολιτικὴν ἐπιρροὴν εἰς τὸν Στρατόν. Διατί δὲν γίνονται ἐπερωτήσεις διὰ μεταθέσεις ἄλλων ὑπαλλήλων, διὰ τὰς ὁποίας ἐπίσης ἔχομεν καθιερώσει ἓν Ἀνώτατον Συμβούλιον; Ἐν τούτοις ἠθέλησα ἐκ περιεργείας νὰ ἐξακριβώσω παράπονά τινα. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι μίαν ἡμέραν ἦλθον διαμαρτυρίαι ἐκ διαφόρων μερῶν διὰ τὴν τοποθέτησιν ἑνὸς ὡρισμένου ἀξιωματικοῦ.

Μοὶ ἔκαμε, λέγει, πολὺν ἐντύπωσιν τὸ πρᾶγμα. Μοὶ ἔλεγον ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς ἐζήτησε νὰ μὴ μετατεθῇ ἀπὸ τὰ σύνορα καὶ ὅμως μετετέθη εἰς Ἰωάννινα. Καὶ ἠρώτησα· μήπως αὐτὸς ἦτο ἀνίκανος διὰ τὰ σύνορα; Μοὶ εἶπον ὄχι. Ἀνεζητήθησαν αἱ δηλώσεις τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ ἡ δήλωσίς του ἀπεδείκνυεν ὅτι ὁ ἴδιος εἶχε ζητήσει νὰ τοποθετηθῇ εἰς τὰ Ἰωάννινα. Τί συνέβη; Κατόπιν μετενόησε καὶ ἤρχοντο πανταχόθεν παραστάσεις διατί δὲν ἔμεινεν εἰς τὰ σύνορα. Ἀφοῦ ἐξήτασα καὶ ἄλλας δύο ἢ τρεῖς περιπτώσεις, ἀφοῦ ἐζήτησα ἐξηγήσεις, ἐπείσθην ὅτι ἐν τῷ συνόλῳ, καὶ ἐφόσον ἀνθρωπίνως ἦτο δυνατόν, προκειμένου περὶ τοποθετήσεως ἀριθμοῦ πεντακισχιλίων περίπου ἴσως καὶ περισσοτέρων προσώπων, τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον ἔκαμε καλὰ τὸ ἔργον του. Καὶ τὰ παράπονα ὑπῆρξαν ἐλάχιστα. Δὲν εἶνε ἀλήθὲς ὅτι ὁ Στρατὸς διατελεῖ ἐν ἀναστατώσει. Ὁ Στρατὸς εἶνε ἀφωσιωμένος εἰς τὸ ἔργον του, ὁ Στρατὸς ἐκπαιδεύεται συντόνως, ὁ Στρατὸς ἐργάζεται σήμερον, ὁ Στρατὸς δὲν πολιτεύεται.

Θ. Πάγκαλος. Μὴ λέγετε πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν εἶπον. Εἶπον ἐν ἀναστατώσει κινήσεως, δὲν εἶπον ἐν ἐξεγέρσει.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ηρωϊ.). Μὲ συγχωρεῖτε· τὸ παρεξήγησα ἴσως. Εἴπετε ὅτι διατελεῖ ἐν ἀναστατώσει.

Θ. Πάγκαλος. Ναί, διότι μετατίθεται εἰς ἀξιωματικὸς ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ηρωϊ.). Μὲ συγχωρεῖτε. Δὲν ἔχω δὲ νὰ ὁμιλήσω περὶ τῆς δαπάνης ἡ ὁποία ἔγινεν, ἐὰν ὑπάρχῃ ἀνάγκη ὑπηρεσιακή, κύριοι, ὥστε νὰ μὴ μείνωσιν αἱ Ἀθῆναι προνόμιον κατοικίας διαρκοῦς τῶν ὀλίγων, νὰ μὴ ὑπάρχουν ἀξιωματικοὶ προνομιοῦχοι, οἱ ὁποῖοι νὰ μένουν πάντοτε εἰς τὴν φρουρὰν τῶν κέντρων.

Δ. Λεονάρδος. Ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, γνωρίζετε ἀξιωματικοὺς οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦν διαρκῶς ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ηρωϊ.). Γνωρίζω ὅτι εἶχον τὸ δικαίωμα ὡς Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν νὰ προσδιορίσω ἐγὼ ποίους ἀξιωματικοὺς πρέπει νὰ ἔχω εἰς τὸ κέντρον. Τοῦ δικαιώματος τούτου παρητήθην, καὶ ἐζήτησα ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς διοικητὰς τοῦ Στρατεύματος αὐτοὶ νὰ μοὶ εἴπουν ποῖοι θὰ εἶνε οἱ καλύτεροι, ἵνα ὑπηρετήσουν εἰς τὸ κέντρον. Ἐὰν ζητήσητε πληροφορίας, θὰ μάθητε ὅτι δὲν ἐκάμφθην πρὸ οὐδεμιᾶς εἰσηγήσεως, πρὸ οὐδεμιᾶς παρακλήσεως· ἐφάνην δυσάρεστος πολλάκις διὰ νὰ τηρήσω τὸν νόμον.

Μοὶ ὑπεβλήθη τοιαύτη σύστασις, νὰ καλέσω ἐκ νέου τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον ἵνα ἀναθεωρήσῃ τὰς μεταθέσεις τὰς γενομένας. Ὁμολογῶ ὅτι δυσκόλως θὰ ἠδυνάμην νὰ συζητήσω τοιαύτην τινὰ σύστασιν, ὄχι μόνον διότι θὰ ἦτο λίαν ἀμφισβητήσιμον ἂν ἐκ τοῦ νόμου θὰ εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσω νὰ καταστρέψω τὰς πρώτας ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου, ἀλλὰ διότι ἐνόμιζον ὅτι θὰ συνέβαλλον εἰς τὸν κλονισμὸν τοῦ κύρους τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου, ἂν εὐθὺς ἅμα τῇ λήψει τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ ἐζήτουν τὴν ἀναθεώρησίν των. Ἐν τούτοις συνέστησα νὰ ὑποβληθῶσι διὰ τῆς ἱεραρχικῆς ὁδοῦ τὰ τυχὸν ὑπάρχοντα δεδικαιολογημένα παράπονα. Ὑπάρχει ἡ ἄλλη διάταξις, τὴν ὁποίαν ἐθέσπισαν ἐπίσης οἱ πρὸ ἐμοῦ κατέχοντες τὴν διοίκησιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ἀξιότιμοι συνάδελφοι, οἱ στρατιωτικοί, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν δὲν δύναται νὰ ἀποσπᾷ ἐξ οἰκείας βουλήσεως ἀξιωματικοὺς παρὰ μόνον ἐὰν ὑπάρχῃ δεδικαιολογημένη αἴτησις Ἀνωτάτης τυχὸν Ἀρχῆς.

Ἂν λοιπὸν Διοικηταὶ Σωμάτων, Διοικηταὶ Μεραρχιῶν εὕρισκον ὅτι εἰς τὰς μεταθέσεις ἦτο δυνατὸν νὰ παρεισφρήσωσι καὶ λάθη τινά, ὑπάρχει ἡ ὁδὸς ἡ νόμιμος ὅπως ὑποβάλωσι δεδικαιολογημένην ἀναφορὰν οἱ διοικηταὶ μονάδων, ἵνα νὰ ἐξετάσῃ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν. Ὑπεβλήθησαν τότε αἰτήσεις, κατὰ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἔχω, σχεδὸν 100.

Αὐτὴ λοιπὸν εἶνε ὁλόκληρος ἡ ἀναστάτωσις τοῦ Στρατεύματος.

Θὰ παρακαλέσω τοὺς κ. συναδέλφους, ἐκείνους τοὐλάχιστον ὅσοι δὲν εἶνε κατὰ τοῦ θεσμοῦ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου, νὰ μὴ ἐπιμείνωσιν εἰς τὴν γενίκευσιν τῆς συζητήσεως.

Δικαίωμά των εἶνε, οὔτε δύναμαι νὰ τὸ ἀπαιτήσω. Νομίζω ὅμως ὅτι καλὸν εἶνε διὰ συνήθη στρατιωτικὰ ζητήματα καὶ μάλιστα καθαρῶς προσωπικὰ νὰ μὴ ἀπασχολῶμεν τὴν Συνέλευσιν.

Γ. Μπούμπουλης. Μεταξὺ τῶν 5 ἀντιστρατήγων ὑπάρχουν καὶ δοσίλογοι.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.) Δὲν εἶνε δοσίλογοι.

Θὰ παρακαλέσω λοιπὸν νὰ μὴ φέρωμεν συχνὰ τὰ τοῦ Στρατοῦ εἰς τὰς συζητήσεις ἡμῶν. Δὲν νομίζω ὅτι συντελοῦμεν διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ πόθου ὁ ὁποῖος ἀναμφισβητήτως δὲν ἀπολείπει ἀπὸ τὴν ψυχὴν ὅλων ἡμῶν, τοῦ πόθου νὰ ἔχωμεν ἕνα Στρατὸν ἐθνικὸν ἀντάξιον τοῦ προορισμοῦ διὰ τὸν ὁποῖον ἔταξεν αὐτὸν ὁ Ἑλληνικὸς Λαός.

Θὰ ἤμην, κύριοι, εὐτυχής, ἂν γίνῃ δεκτὴ ἡ παράκλησίς μου αὕτη.

Πρόεδρος. Ἐπιμένουν οἱ ζητήσαντες τὴν γενίκευσιν;

Δ. Λεονάρδος. Μάλιστα.

Γενικευθείσης τῆς συζητήσεως, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Π. Ἀραβαντινός,** ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι τὸ ζήτημα ἀφορᾷ τὴν ὅλην πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπιφυλάσσεται νὰ λάβῃ τὸν λόγον εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, καθ' ἣν θέλει κριθῇ ἡ ὅλη πολιτικὴ αὐτῆς.

Ὁ κ. ***Θ. Πάγκαλος*** παρατηρεῖ ὅτι ἐξ ὅσων εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν προκύπτει ὅτι ἦτο ἐν γνώσει τῶν γενομένων μεταθέσεων, ἀφοῦ πλεῖσται ἀναφοραὶ ἀξιωματικῶν σταλεῖσαι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἐπεστράφησαν καὶ δὲν ἐγένοντο δεκταί.

Ὁ κ. ***Δ. Λεονάρδος*** λέγει ὅτι τοὺς συνταχθέντας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου πίνακας δὲν ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἐκτελέσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, συμφώνως τῷ νόμῳ 3112.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Ὁ νόμος αὐτὸς ἀφορᾷ τὸ Ἀνώτατον Στρατιωτικὸν Συμβούλιον καὶ οὐχὶ τὸν Ὑπουργόν.

Ὁ κ. ***Δ. Λεονάρδος*** ἐμμένων εἰς τὴν γνώμην του φρονεῖ ὅτι καὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι, ὅτε κατετέθη ἡ ἐπερώτησις, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν εἶχεν ὑποβάλει νομοσχέδιον περὶ ἐκκαθαρίσεως τοῦ Στρατεύματος, εἶνε οὗτος ὑπεύθυνος. Ἐν τούτοις, πρὶν ἢ γίνῃ τοῦτο, διὰ τοῦ Ἀν. Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου ἐνηργήθησαν αἱ γενόμεναι ἤδη μετακινήσεις, δι' ὧν πλεῖστοι ἀξιωματικοὶ ἠδικήθησαν. Παρόμοια σφάλματα καὶ παρομοίας ἀδικίας εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν καὶ ἠδύνατο ἡ Κυβέρνησις νὰ προλάβῃ δυνάμει τοῦ νόμου ὃν προανέφερεν. Ἐὰν αἱ ἀποφάσεις τοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου δὲν δύνανται νὰ εἶνε ἀνεξέλεγκτοι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν δὲν δύναται νὰ εἶνε προϊστάμενος τοῦ Στρατεύματος, ἐκτὸς ἐὰν θέλῃ τοῦτο διὰ νὰ ἔχῃ τὸν τίτλον καὶ νὰ ὑπογράφῃ διαφόρους πιστώσεις.

Π. Μαζαράκης. Τίς προήγαγε τοὺς δοσιλόγους στρατηγούς;

Δ. Λεονάρδος. Ἐγὼ ἀσφαλῶς δὲν τοὺς προήγαγον. Ὅτε δὲ ἐγένοντο οἱ προδιαβασμοὶ ἐκεῖνοι ἐγὼ διεμαρτυρήθην καὶ συνεπῶς ἔχω ἀπόλυτον τὸ δικαίωμα νὰ ἐλέγξω τὸν κ. Ὑπουργόν, διότι, ἐνῷ ἠδύνατο, ὅμως δὲν προέλαβε τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ κ. ***Ἐμ. Ζυμπρακάκης*** λέγει ὅτι διὰ τὰς γενομένας μεταθέσεις ὑπεύθυνον εἶνε τὸ Ἀνωτ. Στρατ. Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον πιθανὸν νὰ ὑπέπεσεν εἰς τινας πλάνας, καὶ ὄντως ὑπέπεσε, καὶ οὐχὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ὅστις ἦτο ὑπόχρεος νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς γενομένας δηλώσεις τῶν ἀξιωματικῶν, δικαιοῦνται οὗτοι νὰ ὑποβάλωσιν ἐκ νέου ταύτας εἰς τὸ κατὰ Μάϊον συνερχόμενον Συμβούλιον καὶ νὰ ἐπανορθωθῶσιν ὅσα ἐγένοντο σφάλματα. Φρονεῖ ὅμως ὅτι κατόπιν ἑνὸς μακροῦ πολέμου καλῶς ἐγένοντο αἱ διάφοροι μετακινήσεις καὶ ὅτι πολὺ καλὰ ἔπραξεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν νὰ μὴ ἀναμιχθῇ εἰς αὐτάς, μὴ ἔχων ἄλλως τοιοῦτον δικαίωμα.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** ἀφηγούμενος κατὰ τίνα τρόπον ἐγένοντο αἱ αἰτήσεις τῶν διαφόρων ἀξιωματικῶν καὶ πῶς κατόπιν τούτων κατηρτίσθησαν οἱ πίνακες μεταβολῶν, εὑρίσκει καὶ οὗτος ὅτι ἐγένοντο πολλὰ σφάλματα καὶ ἀδικίαι, ὅσον ἀφορᾷ ἰδίᾳ τὰς τοποθετήσεις τῶν ἐν Ἀθήναις ἀξιωματικῶν. Ἐπόμενον ὅμως ἦτο, λέγει, νὰ γίνωσι παρόμοια σφάλματα κατόπιν τοῦ μακροχρονίου πολέμου. Οὐχ ἧττον φρονεῖ ὅτι πάντα τὰ σφάλματα δύνανται νὰ θεραπευθῶσιν ὑπὸ τοῦ κατὰ Μάϊον συνερχομένου Ἀνωτ. Στρατ. Συμβουλίου, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως—καὶ συνιστᾷ τοῦτο ἰδιαιτέρως—νὰ μετατεθῇ ἀντιστρόφως ὁ χρόνος τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνερχομένου Συμβουλίου, ὥστε αἱ μεταθέσεις νὰ ἐνεργῶνται κατὰ Μάϊον καὶ οὐχὶ κατὰ Νοέμβριον, διότι τοῦτο εἶνε τελείως ἀσύμφορον καὶ ἐπιζήμιον εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς ἐγκατεστημένους ἤδη μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτῶν.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ἀποδεχόμενος τὰς συστάσεις ταύτας τοῦ κ. Ναθίνη λέγει ὅτι ἀκριβῶς διὰ τοῦτο εἰσηγούμενος πρό τινος τὰ στρατιωτικὰ νομοσχέδια ὑπέδειξεν ὅτι θὰ ἀπαιτηθῇ ἵνα καταρτισθῇ καὶ δευτεροβάθμιον Συμβούλιον εἰς ὃ νὰ προσφεύγωσιν οἱ ἀδικούμενοι ἀξιωματικοὶ καὶ εὑρίσκωσι τὸ δίκαιόν των.

Ὁ κ. ***Γ. Φραγκούδης*** παρατηρεῖ ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν εὑρισκόμεθα εἰς κρίσιμον ἐθνικὴν περίστασιν παρόμοιαι μεταθέσεις θέτουσαι εἰς κίνησιν ὅλον τὸν Στρατὸν εἶνε τελείως

ἀσύμφοροι ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπεμβῇ καὶ νὰ ματαιώσῃ τὰς μετακινήσεις ταύτας. Ἐπίσης φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ λείψωσιν αἱ κατ' ἔτος γενόμεναι ἀθρόαι μεταθέσεις τῶν ἀξιωματικῶν, αἵτινες τόσας δαπάνας στοιχίζουσιν ἀσκόπως εἰς τὸ Δημόσιον.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι οὐδέποτε θὰ παρενέβαινεν ἵνα κάμῃ μίαν παρανομίαν, οὐδὲ θὰ προήρχετο ποτὲ εἰς οἱανδήποτε συνεννόησιν μετὰ τοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου περὶ οἱασδήποτε μεταθέσεως ἀξιωματικῶν.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Ὑπουργός, ἂν δὲν ἠδύνατο νὰ παρεμβῇ καὶ νὰ ματαιώσῃ τὰς γενομένας μεταθέσεις, ἠδύνατο ὅμως τρηματικῶς νὰ ἐνεργήσῃ αὐτὰς καὶ οὐχὶ ἀθρόως.

Ὁ κ. ***Π. Πετροπουλάκης*** φρονεῖ ὅτι ὁ θεσμὸς τοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου ἀπέδωκε τοὺς καρπούς του ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ Στρατεύματος καὶ εὑρίσκει ὅτι διὰ προσωπικοὺς λόγους δὲν πρέπει νὰ γίνωνται ἐνταῦθα συζητήσεις. Ἂν ἐγένοντο σφάλματα, ταῦτα δύνανται νὰ διορθωθῶσιν εἰς τὴν πρώτην δοθησομένην εὐκαιρίαν, καὶ νομίζει καὶ οὗτος ὅτι εἶνε ἀπαραίτητος διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὁ θεσμὸς τοῦ δευτεροβαθμίου δικαστηρίου, τὸν ὁποῖον ὑπέδειξεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** λέγει ὅτι, μὴ ὑπάρχοντος λόγου πραγματικοῦ πρὸς ἔλεγχον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, εὑρίσκει ὅτι μάτην κατηναλώθη τόσος χρόνος, ἐκτὸς ἐὰν ἔπρεπε νὰ ἐλεγχθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν διότι ἐφήρμοσε τὸν νόμον.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** λέγει ὅτι ὑπάρχει κυβερνητικὴ εὐθύνη ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου.

Κηρύσσεται εἶτα περατωμένη ἡ συζήτησις.

Ἐπὶ τῆς συστάσεως διαφόρων πληρεξουσίων περὶ μονιμοποιήσεως ἐφέδρων προσφύγων ἀξιωματικῶν ὁ κ. ***Ἐλευθ. Παυλίδης*** λέγει ὅτι δύο ἑλληνικοὶ κόσμοι ἠγωνίσθησαν διὰ τοὺς πόθους τῆς Φυλῆς, καὶ οἱ ἀγῶνες οὗτοι κρατοῦν τοὺς δύο κόσμους ἀρρήκτως συνδεδεμένους. Οἱ ἀλύτρωτοι Ἕλληνες καὶ εἰς τὸν Στρατὸν κατετάχθησαν καὶ πᾶσαν θυσίαν ὑπέστησαν. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1916 οἱ Ἕλληνες οὗτοι τῶν ἀλυτρώτων μερῶν συνεχῶς ὑπηρέτησαν καὶ ὡς στρατιῶται καὶ ὡς ἀξιωματικοί. Ἀλλὰ μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν ἐσφαλμένως καὶ ἀδίκως οἱ πρόσφυγες ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ ἀπελύθησαν δι' οἰκονομικοὺς λόγους. Φρονεῖ ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ θεραπευθῇ τὸ ἀδίκημα τοῦτο καὶ νὰ μονιμοποιηθοῦν οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι, καὶ νομίζει ὅτι ἡ Συνέλευσις πρέπει δι' εἰδικῆς πράξεώς της νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ ἀδίκημα χάριν αὐτοῦ τοῦ μεγαλείου τῆς Πατρίδος.

Ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ κ. Θ. Ναοῦμη διὰ τὴν γενομένην μεταστάθμευσιν μονάδων στρατοῦ εἰς τὰς νήσους Κρήτην καὶ Μυτιλήνην ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** συνιστᾷ νὰ ληφθῶσι μέτρα πρὸς διόρθωσιν τῶν ἀστόχων τούτων μεταστάθμεύσεων.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ καταβολὴν εἰσέτι τῶν ὀφειλομένων εἰς διαφόρους ἰδιώτας ἀπὸ τοῦ 1915 ἐκ διαφόρων ἐπιτάξεων καὶ συνιστᾷ νὰ σπεύσῃ τὸ Δημόσιον νὰ πληρώσῃ τὰ ὀφειλόμενα.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** ἀπαντᾷ ὅτι μεριμνᾷ νὰ πληρωθῶσιν οἱ δικαιοῦχοι οὗτοι.

Ὁ κ. ***Α. Δενδρινὸς*** καλίζει τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐφαρμόσθη ὁ νόμος περὶ ἀγροφυλακῆς ἐν Κερκύρᾳ, καίτοι εἶχον ἀναπτυχθῇ εὐρύτατα οἱ λόγοι δι' οὓς δὲν ἐπεβάλλετο ἡ ἄμεσος ἐφαρμογὴ τούτου, ἀλλ' ἐφόσον θὰ ἐζητεῖτο τοῦτο ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους πληθυσμούς. Ἰδίᾳ διαμαρτύρεται διὰ τὴν βαρυτάτην φορολογίαν, ἥτις ἐπεβλήθη καὶ τὴν ὁποίαν ἀνέχθησαν οἱ πληρεξούσιοι Κερκύρας, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἐντολὴν νὰ ἐλαττώσουν τοὺς φόρους καὶ οὐχὶ νὰ βάλουν νέους τοιούτους. Τονίζει ἐν τέλει ὅτι πρέπει νὰ ἐξετασθῇ σοβαρῶς τὸ ζήτημα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἂν ὑπάρχουν διατάξεις δυνητικαὶ νὰ ἀναστληθῇ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος φορολογία καὶ ἂν θὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος νὰ ἐφαρμοσθῇ μόνον καὶ ἐφόσον ἤθελεν ἐγκρίνει τὸ φορολογικὸν ποσοστὸν ὁ ἐνδιαφερόμενος ἀγροτικὸς πληθυσμός.

Ὁ κ. ***Γ. Λουπινᾶς*** ἐπὶ ἐπερωτήσεώς του διὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἐνοικιασμένα ἐν ταῖς ἐπαρχίαις οἰκήματα ἐκθέτει τὴν ἀδικίαν ἡ ὁποία προσγίνεται εἰς τοὺς ἰδιώτας οἱ ὁποῖοι ἔχουν οἰκήματα ἐνοικιασμένα εἰς τὸ Δημόσιον μὲ προπολεμικὰ ἐνοίκια. Οἱ περισσότεροι, λέγει, εἶνε πτωχοὶ οἰκογενειάρχαι καὶ δὲν ἔπρεπε τόσον ἀδίκως νὰ δημευθῇ ἀπὸ τὸ Δημόσιον τὸ μόνον των ἔσοδον καὶ ὅτι πρέπει τὸ Δημόσιον πρῶτον νὰ δώσῃ τὸ παράδειγμα ἐπανορθοῦν τὴν γενομένην ἀδικίαν.

Ὁ κ. ***Δ. Λεονάρδος*** συνιστᾷ ὅπως ἐκπληρωθοῦν αἱ ὑποχρεώσεις τῆς δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως περὶ μετατροπῆς τῶν ἐν Μεσολογγίῳ στρατιωτικῶν κτιρίων εἰς κεντρικὰς ἀγροτικὰς φυλακάς.

Ὁ κ. ***Δ. Σπίγγος*** ζητεῖ πληροφορίας ἐπὶ τῶν κατὰ τοῦ

τέως Προξένου Βρινδησίου κ. Παλατιανοῦ ἐκκρεμῶν κατηγοριῶν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** δηλοῖ ὅτι θὰ ἐξετάσῃ τὸ πρᾶγμα.

Ὁ κ. **Π. Καλλιδόπουλος** ἐπὶ ἐπερωτήσεώς του περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ παθόντων συνιστᾷ τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν παθόντων ὑπὸ τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων ἀπὸ τοῦ 1915 μέχρι τοῦ 1917.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν** βεβαιοῖ ὅτι ἔκαμε διαβήματα νὰ σταλοῦν ἀντιπρόσωποι τῶν συμμάχων.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἐπερωτᾷ διατί ἐσταμάτησεν ἡ ἔξοδος τῶν Ἀρμενίων, ἡ ὁποία ἦτο ἐπιθυμητή, ἀφοῦ ἔχομεν μέγαν ἀριθμὸν Ἑλλήνων προσφύγων ἀναποκαταστάτων.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν** λέγει ὅτι μετὰ τὴν φιλοξενίαν τῶν Ἀρμενίων, δι' ἣν μᾶς ηὐχαρίστησαν καὶ εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν, ἐθεωρήθη ἐκ λόγων ἀνάγκης ἐπιθυμητὴ ἡ διευκόλυνσις τῆς ἐξόδου των. Οὕτως κατ' ὀλίγον ἀναχωροῦν διὰ τὴν Γεωργίαν καὶ διενεργεῖται ἡ ἔξοδός των κατὰ τρόπον ὥστε νὰ μὴ σοβεσθοῦν αἱ ἀγαθαὶ ἐντυπώσεις ἐκ τῆς φιλοξενίας μας. Τὸ συσταθὲν μάλιστα γραφεῖον λειτουργεῖ κανονικώτατα.

Εἰς ἐπερώτησιν τοῦ κ. **Γ. Φραγκούδη** περὶ καταχρήσεων τοῦ προξένου Ζενευράκη κατὰ τῶν σπογγαλιέων Σφάξ ὁ κ. **Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν** λέγει ὅτι θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο ὡς καὶ τὸ τῶν σκαφάνδρων.

Εἰς ἐπερώτησιν τοῦ αὐτοῦ πληρεξουσίου περὶ καταστροφῆς τοῦ δάσους Ποδονίφτη ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας δηλοῖ ὅτι ἐγένετο ἀστικὸς συνοικισμὸς διὰ πρόσφυγας καὶ παρέστη ἀνάγκη πρὸς σωτηρίαν μικροϊδιοκτητῶν ἐκεῖ ἐκ Μενιδίου νὰ δοθοῦν ὀλίγα στρέμματα ἐκ τῆς δασωμένης ἐκτάσεως καὶ νὰ σωθοῦν αἱ ἄμπελοι.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἐπερωτᾷ ἐπίσης διὰ τὴν λατόμησιν τῶν ἱστορικῶν λόφων τῶν Ἀθηνῶν, οἵτινες λατομοῦνται παρὰ οἰκοπεδοφάγων.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας** δηλοῖ ὅτι ἐκηρύχθησαν οὗτοι ἀναδασωτέοι καὶ κακῶς λατομοῦνται.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας** λέγει ὅτι ἡ λατόμησις ἔχει ἀπαγορευθῇ, οὐχ ἧττον θὰ ἐξετάσῃ καὶ θὰ μεριμνήσῃ περὶ ἀναστολῆς τοῦ κακοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Ροδόπουλος** παρακαλεῖ νὰ δοθοῦν πληροφορίαι περὶ τῶν σιδηροδρομικῶν κομίστρων.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπ. Συγ.) λέγει ὅτι ἐξ αἰτίας τῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν σιδηροδρομικῶν ἤχθημεν εἰς ἀνάλογον αὔξησιν τῶν κομίστρων.

Ὁ κ. **Γ. Ροδόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι ἡ αὔξησις τῶν ναυλολογίων ἔδει νὰ μὴ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰ εἴδη τῆς πρώτης ἀνάγκης, ἰδίως εἰς τρόφιμα, κρέατα, λαχανικά, καύσιμον ὕλην, δι' ἃ πρέπει νὰ καθορισθῶσιν εἰδικὰ τιμολόγια διὰ νὰ ἀντεπεξέλθωμεν κατὰ τῆς ὑσημέραι ἐπιτεινομένης ἀκριβίας τοῦ βίου. Αἱ λαϊκαὶ ἀνάγκαι, ὡς ἐξειλίχθη ἤδη ὁ κοινωνικὸς βίος, δικαιοῦνται ἐξαιρετικῆς προσοχῆς καὶ ἱκανοποιήσεως, ἀλλ' ἡμεῖς εἰς ὅλα βαίνομεν ἀμεθόδως καὶ σπασμωδικῶς· αὐξάνουν οἱ μισθοὶ τοῦ προσωπικοῦ, αὐξάνουν καὶ τὰ κόμιστρα. Ἐν συνόλῳ ἔχομεν σιδηροδρομικὴν πολιτικήν; Ὄχι. Τὰ χάλια τῆς σιδηροδρομικῆς συγκοινωνίας εἶνε ἀπερίγραπτα. Ἐν Θεσσαλονίκῃ, λέγει, εἰς τὸ Συνέδριον, ποὺ παρέστην κἀγώ, καὶ συνεζητήθη τὸ ζήτημα τῆς ἀποκεντρώσεως, ἐξετέθη λεπτομερῶς ἡ κατάστασις τῶν Σιδηροδρόμων καὶ κατεδείχθη ἡ ἀνάγκη νέας ριζικῆς ὀργανώσεως τῆς διοικήσεως αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νέων ἰδεῶν περὶ αὐτονόμων ὀργανισμῶν τῇ συμμετοχῇ τοῦ Κράτους, τῶν καταναλωτῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ. Ἀλλ' ἡμεῖς ἐδῶ καταναλίσκομεν πολύτιμον χρόνον εἰς πολιτικολογίας ἀκάρπους καὶ ἀδιαφοροῦμεν διὰ ζητήματα τόσῳ οὐσιώδη, ὡς ἡ σιδηροδρομικὴ συγκοινωνία, αἱ λαϊκαὶ εὐθηναὶ κατοικίαι, οἱ συνεργατικοὶ Συνεταιρισμοὶ καὶ ἄλλα μέτρα κοινωνικῆς δικαιοσύνης, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἀντεπεξέλθωμεν κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ. Δι' αὐτὸ ἡ Κοινὴ Γνώμη ἐπιζητεῖ νὰ διαλυθῶμεν, διότι τίποτε οὐσιῶδες καὶ ἀποτελεσματικὸν δὲν πράττομεν.

Εἰσέρχεται μετὰ ταῦτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ εἰς α' συζήτησιν ἡ πρότασις νόμου «περὶ ἀπαλλαγῆς ἐνοικιαστῶν δεκάτης Δυτικῆς Θρᾴκης λόγῳ θεομηνίας κλπ.».

Παραπέμπεται εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἐπιτροπὴν ἡ πρότασις νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ βιαίας διακοπῆς καὶ ἐπαναλήψεως τῆς δίκης σχετικῶν διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ κατ' ἀρχὴν ἡ πρότασις νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας τοῦ ἀπὸ 9 Μαρτίου 1923 Ν. Δ. περὶ ἐγγραφῆς φοιτητριῶν εἰς τὸ Ὀδοντιατ-

τρικῶν Σχολείων, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων Ν. Δ. καὶ διὰ τὸ πανεπιστημιακὸν ἔτος 1924».

Ὡσαύτως γίνονται δεκτὰ κατ' ἀρχήν:

1) Τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἐγγραφῆς πιστώσεως εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς χρήσεως 1924—25 δραχ. 940,000 πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἐν Καϊλαρίοις ἡμιτελοῦς Διοικητηρίου»·

2) Τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὴν διαρρύθμισιν τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ κτιρίου Γ' Διευθύνσεως μηχανικοῦ εἰς δικαστικὸν μέγαρον»·

3) Τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τῶν ἰσχυόντων περὶ τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου νόμων» καὶ

4) Τὸ σχέδιον νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1923 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 617 κλπ. τασσομένης προθεσμίας καὶ περὶ ἱδρύσεως δύο φαρμακείων, ἑνὸς ἐν Ἀθήναις καὶ ἑτέρου ἐν Πειραιεῖ, διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Σιδηροδρόμων Πειραιῶς—Πελοποννήσου».

Παραπέμπονται εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν τὰ σχέδια νόμων:

α') «Περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τῆς Ἑταιρείας Anonima Aeroèspresso Italiana ὑπογραφείσης συμβάσεως ἀεροπλοΐας» καὶ

β') «Περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τῆς Ἑταιρείας Μεσσαζερὶ Transaeriennes ὑπογραφείσης συμβάσεως ἐναερίου συγκοινωνίας».

Γίνεται δεκτὸν δι' ἀναστάσεως εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὴν ἐκτύπωσιν μελέτης περὶ ἀναλογικῆς ἐκλογῆς».

Μετὰ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 10 καὶ 5' διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥραν 4 καὶ 1)2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΜΓ'

τῆς 9 Φεβρουαρίου 1925

Ὥρᾳ 5.25' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Ἡ Ὁμοσπονδία Ἐπαγγελματιῶν Κερκύρας αἰτεῖται τὴν ταχεῖαν ἀνακαίνισιν τοῦ ὑδραγωγείου Κερκύρας.

Οἱ κάτοικοι Τριπόλεως ὑποβάλλουσι ψήφισμα περὶ μεταφορᾶς εἰς Τρίπολιν τοῦ Ἐφετείου Ναυπλίου.

Ἡ Ἕνωσις Π. Πολεμιστῶν Νιαούσης διαμαρτύρεται διὰ τὰς συλλήψεις τῶν ἡγετῶν τοῦ ἐργαζομένου Λαοῦ.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Βόλου ἐκφράζει τὸν ἀποτροπιασμόν του διὰ τὰ αἱματηρὰ γεγονότα τῶν Τρικκάλων καὶ ἐπιδοκιμάζει τὴν στάσιν τῶν Ἀρχῶν.

Ἡ Ὁμοσπονδία Παλαιῶν Πολεμιστῶν αἰτεῖται τὴν αὔξησιν τῶν συντάξεων θυμάτων πολέμου.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Πύργου, τέως Δήμου Ἀκραίας, παρακαλεῖ ὅπως ἀκυρωθῇ τὸ δημοσιευθὲν Διάταγμα «περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ὕδατος ἀνήκοντος εἰς τὴν Κοινότητα Πύργου».

Αἱ φιλελεύθεροι Δημοκρατικαὶ Ὀργανώσεις Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ὑποβάλλουσιν εὐχὴν ὅπως τὸ ζήτημα τῆς ὑδρεύσεως παραπεμφθῇ εἰς κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν.

Τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον τῶν Ἑλληνίδων ὑποβάλλει ὑπόμνημα δι' οὗ παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἐπισπεύσῃ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς ὁριστικῆς ὑδρεύσεως τῆς Πρωτευούσης καὶ τοῦ Πειραιῶς.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως δραχμ. 39500 εἰς στρατολογηθέντας κατὰ τὸ ἀντεπαναστατικὸν κίνημα ἐν τῷ Νομῷ Ἡρακλείου».

Ὁ κ. ***Α. Μιαούλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κανονισμοῦ τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐθελοντῶν ναυτῶν καὶ τῶν μαθητευομένων τεχνιτῶν τοῦ συνεργείου τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

Ὁ κ. ***Λ. Κουτσοπέταλος*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3119, 2759 καὶ τοῦ ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου 1922 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2709 περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Συνεχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ «περὶ νομοθετικῆς ἐξουσίας» Κεφαλαίου

Ι. Τσιριμῶκος (ὥρᾳ 5 25' μ. μ.). Εἶνε, λέγει, ὁμόφωνος

ἡ ἐπιδοκιμασία τῆς Βουλῆς ὑπὲρ τοῦ θεσμοῦ τῆς Γερουσίας, ἑπομένως περιττεύει ἡ συζήτησις ἂν εἶνε ἢ ὄχι χρήσιμος ἡ Γερουσία, ἡ ὁποία ἄλλως τε εἶνε ἤδη δεκτή. Ἐκεῖνο ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ διεξαχθῇ ἡ συζήτησις εἶνε τίς θὰ εἶνε ἡ δικαιοδοσία, ποία ἡ δύναμις τῆς Γερουσίας καὶ πῶς ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Βουλῆς θὰ λύηται ἡ διαφωνία αὕτη.

Φρονεῖ ὅτι πάντως πρέπει τὴν τελευταίαν λέξιν ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ἀναφυομένων ζητημάτων νὰ ἔχῃ ἡ λαϊκὴ ἀντιπροσωπεία, καὶ εἰσερχόμενος εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ τρόπου καθ' ὃν θὰ ἐκλέγωνται οἱ γερουσιασταὶ λέγει ὅτι ἐπεκράτησεν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ συντάγματος ἡ γνώμη ὅπως οὗτοι ἐκλέγωνται ὁμοφώνως,ὑπεστηρίχθη δὲ σοβαρῶς καὶ ἡ γνώμη ὅπως οὗτοι ἐκλέγωνται δι' ἀμέσου μὲν οὐχὶ δὲ καὶ καθολικῆς ψηφοφορίας. Ἐν τούτοις οἱονδήποτε τῶν συστημάτων γίνῃ ἀποδεκτὸν ἡ κρατοῦσα ὁριστικῶς γνώμη περὶ ἑκάστου νομοθετήματος ἀνήκει εἰς τὴν Βουλήν. Ὡς πρὸς τὰς τυχὸν διαφωνίας μεταξὺ Βουλῆς καὶ Γερουσίας ἐκθέτει τὰς ἀπόψεις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ συντάγματος καὶ δικαιολογεῖ αὐτάς. Ἡ δύναμις, λέγει, τῆς Γερουσίας ὅπως ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν Βουλὴν νόμον ψηφισθέντα ὑπὸ ταύτης χωρὶς ἡ Βουλὴ νὰ δύναται νὰ ἐπιληφθῇ καὶ πάλιν τῆς συζητήσεως παρὰ μετὰ παρέλευσιν τετραμήνου, εἶνε δύναμις ὑψίστη,δύτι τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα θέλει συντελέσει εἰς τὸ νὰ ὡριμάσῃ πλέον τὸ ζήτημα καὶ παρὰ τῇ κοινῇ γνώμῃ καὶ παρὰ τοῖς ἀντιπροσώποις τοῦ Ἔθνους. Ἐὰν δὲ καὶ μετὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν γνώμην της, θὰ εἶνε ἀναγκαία ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τοιαύτη πλειονοψηφία ἡ ὁποία θὰ ἐμπνέῃ πλέον τὴν πεποίθησιν ὅτι τοιαύτη ἔπρεπε νὰ εἶνε ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις. Ὡς πρὸς τὸ ὑποδειχθὲν σύστημα τῆς κοινῆς Συνελεύσεως φρονεῖ ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ μείωσιν οὐ μόνον τῆς Γερουσίας ἀλλὰ καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς Συνελεύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἐναπόκειται νὰ ἀποφασίζῃ μόνον περὶ τῶν ὑψίστων τοῦ Ἔθνους ζητημάτων καὶ οὐχὶ περὶ ἐλαχίστων καὶ μικρῶν μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων διαφωνιῶν.

Ἐάν, λέγει, ἤθελε γίνει δεκτὴ ὄχι ἡ τοιαύτη πρότασις ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ πρότασις τοῦ κ. Καφαντάρη, ἡ περιορίζουσα κάπως τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς θὰ ἐπιδιώκηται ἡ σύγκλησις τῶν κοινῶν Συνελεύσεων, προκειμένου μόνον περὶ τῶν οὐσιωδῶν νομοθετημάτων, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἐπιτυγχάνεται ὁ ἀρτιώτερος καὶ σοφώτερος καταρτισμὸς τοῦ νομοθετήματος, ἐφόσον ἐκλείπει τὸ χρονικὸν διάστημα ἐντὸς τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο ὁ πλανηθεὶς

λαὸς νὰ φωτισθῇ καὶ νὰ μεταβάλῃ γνώμην περὶ τοῦ νομοθετήματος τὸ ὁποῖον ἐζήτησε νὰ ἐγκριθῇ. Τότε πλέον δὲν θὰ κρίνῃ παρὰ ὁ ἀριθμός. Τὰ δύο Σώματα πρέπει νὰ δρῶσιν ἰδιαιτέρως· τὸ ἓν νὰ ἐμποδίζῃ ἢ νὰ συμπληρώνῃ τὸ ἕτερον. Ἐὰν ἠθέλομεν ἀποδεχθῇ τὴν πρότασιν ταύτην, θὰ μετεβάλλομεν τὴν κοινὴν Συνέλευσιν εἰς κανόνα. Δὲν ἔχω, λέγει, τὴν δύναμιν νὰ ἀνατρέχω εἰς ξένα συγγράμματα καὶ συγγραφεῖς ὁμιλῶν ἀπὸ τοῦ βήματος, ὄχι διὰ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ νὰ ἀνευρίσκω τὰς ξένας γνώμας εἰς τὰ διάφορα ἐγχειρίδια, ἀλλὰ διότι ἐσυνήθισα πάντοτε νὰ ἐναρμονίζω τὰς σκέψεις καὶ ἀποφάσεις μου πρὸς τὰ ἑλληνικὰ πράγματα.

Εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν διατάξεων τούτων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος, ἰδίᾳ δὲ τοῦ ἄρθρου 9, ὑπῆρξεν ἡ Ἐπιτροπὴ ἀτυχής. Ἡ τελευταία διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου δύναται νὰ παραλειφθῇ. Ὡς πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Παπαναστασίου, λέγει ὅτι θὰ ἠδυνάμεθα νὰ μείνωμεν εἰς τὰς δύο ἀναγνώσεις χωρὶς νὰ μεταβάλληται ὁ παραδεδεγμένος ἤδη τρόπος τῆς ἐπιψηφίσεως τῶν νομοσχεδίων. Προκειμένου περὶ τροποποιήσεων, φρονεῖ ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅπως ἡ Βουλὴ συνέρχηται ἀμέσως καὶ κάμνῃ αὐτὰς δεκτάς, ἄλλως νὰ παρέρχηται τὸ τετράμηνον διάστημα ὅπως ἡ Βουλὴ ἐπιληφθῇ ἐκ νέου τῆς συζητήσεως.

Φρονεῖ ὅτι μὲ τὰς τροποποιήσεις ταύτας δύναται ἡ Συνέλευσις νὰ ἀποδεχθῇ τὰς περὶ Γερουσίας διατάξεις ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι θὰ διατηρήσωμεν τὸ κῦρος τῆς Γερουσίας καὶ δὲν θὰ μετανοήσωμεν διὰ τὴν καθίδρυσιν αὐτῆς.

Τελευτῶν καταθέτει τὰς κάτωθι τροποποιήσεις:

Ἄρθρον 8ον

Πρότασις νόμου ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ψηφισθεῖσα παραπέμπεται εἰς τὴν Γερουσίαν, ἥτις δικαιοῦται ὅπως ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς λήψεως ἀποφασίσῃ ἐπ' αὐτῆς.

Ἐὰν ἐντὸς δύο μηνῶν ἡ Γερουσία δὲν λάβῃ ἀπόφασιν, τεκμαίρεται συμφωνία αὐτῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἐὰν ἡ Γερουσία, εἴτε σιωπηρῶς εἴτε μετὰ συζήτησιν, συμφωνήσῃ μὲ τὴν Βουλήν, ἡ πρότασις καθίσταται νόμος.

Ἐὰν ἡ Γερουσία ἀπορρίψῃ τὴν πρότασιν, δὲν δύναται ἡ Βουλὴ νὰ ἐπιληφθῇ ἐκ νέου τῆς συζητήσεως πρὸ τῆς παρελεύσεως τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς Γερουσίας, μετὰ δὲ τὴν πάροδον τῶν τεσσάρων μηνῶν ἡ πρότασις, ἐπαναφερομένη εἰς τὴν Βουλήν, καθίσταται νόμος, ἐὰν συγκεντρώσῃ πλειονοψηφίαν τοὐλάχιστον τῶν 11|20 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν.

Ἐὰν ἡ Γερουσία τροποποιήσῃ τὴν πρότασιν, ἐπαναφέρεται αὕτη εἰς τὴν Βουλήν, ἥτις ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐκ νέου συζητήσεως αὐτῆς.

Ἐὰν ἡ Βουλὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν προηγουμένην αὐτῆς ἀπόφασιν, ἡ ψήφισις ἀναβάλλεται ἐπὶ τρίμηνον, ὁπότε μετὰ μίαν ἀνάγνωσιν καθίσταται νόμος, ἐὰν συγκεντρώσῃ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω πλειονοψηφίαν.

Ἄρθρον 9.

Πρότασις νόμου ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ψηφισθεῖσα παραπέμπεται εἰς τὴν Βουλήν, ἥτις δικαιοῦται ὅπως ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς λήψεως ἀποφασίσῃ ἐπ' αὐτῆς.

Ἐὰν ἐντὸς δύο μηνῶν ἡ Βουλὴ δὲν λάβῃ ἀπόφασιν, τεκμαίρεται συμφωνία αὐτῆς πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἐὰν ἡ Βουλή, εἴτε σιωπηρῶς εἴτε μετὰ συζήτησιν, συμφωνήσῃ μὲ τὴν Γερουσίαν, ἡ πρότασις καθίσταται νόμος. Ἐὰν ἡ Βουλὴ τροποποιήσῃ ἢ ἀπορρίψῃ τὴν πρότασιν, αὕτη ἐπιστρέφεται εἰς τὴν Γερουσίαν. Καί, ἂν μὲν ἡ Γερουσία συμφωνήσῃ πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, ἡ πρότασις ἢ καθίσταται νόμος ἢ θεωρεῖται ὁριστικῶς ἀπορριφθεῖσα. Ἐὰν ἡ Γερουσία ἐμμείνῃ εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς, δικαιοῦται νὰ ἐπαναπέμψῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν πρότασιν, ἥτις ὅμως εἰσάγεται πλέον πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν ἐπομένην βουλευτικὴν σύνοδον, ὁπότε ἡ Βουλὴ ἀποφασίζει ὁριστικῶς ἐπ' αὐτῆς.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) (6.5' μ. μ.) λέγει ὅτι ὡς μέλος τῆς Συνελεύσεως θὰ εἴπῃ ὀλίγα τινὰ ἐπὶ τοῦ συζητουμένου θέματος.

Ἐλέχθη ὅτι ἡ τάσις τῶν νεωτέρων πολιτευμάτων εἶνε νὰ μεταθέτουν τὴν νομοθετικὴν καὶ πολιτικὴν δύναμιν εἰς τὴν Κάτω Βουλὴν καὶ ἄχθησαν ὡς παραδείγματα ἡ Ἀγγλία, ἡ Τσεχοσλοβακία καὶ ἡ Πολωνία. Ἀφῃρέθησαν ὄντως προνόμια ἐκ τῆς Βουλῆς τῶν Λόρδων, ἀλλ' ἐκεῖ πρόκειται περὶ Βουλῆς μὴ προερχομένης ἐκ τῆς λαϊκῆς θελήσεως. Ὑπάρχουν καὶ μεταπολεμικῶς ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ καὶ Πολωνίᾳ παραδείγματα, ὅπου, καίτοι ἡ Ἄνω Βουλὴ προέρχεται ἐκ λαϊκῆς καταγωγῆς, ἐν τούτοις ἐπικρατεῖ ἡ Κάτω Βουλή. Ἐν Γαλλίᾳ ἀφ' ἑτέρου, ὅπου ἀπὸ πεντηκονταετίας τὸ πολίτευμα λόγῳ ἐλαστικότητος λειτουργεῖ ἄνευ ὀξειῶν συγκρούσεων, παρετηρήθη ἐξέλιξις ἐξ ἐθίμων, καθ' ἣν ἡ Γερουσία ἀσκεῖ καὶ πολιτικὴν ἐξουσίαν καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἀνάγκην τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτῆς.

Ἡ ἐξήγησις ἐξ ἄλλου τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ συντάγματος τῆς Τσεχοσλοβακίας καὶ τῆς Πολωνίας ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι οἱ Λαοὶ αὐτοὶ ἔζησαν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ὑπὸ ἀφόρητον δεσποτισμόν. Εἶχον εἴδός τι συνταγματικοῦ πολιτεύματος, πάντως ὅμως δὲν εἶχον κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα. Μονάρχης καὶ Ἄνω Βουλὴ—ἐξ εὐγενῶν καὶ χωροδεσποτῶν—διηύθυνον τὰς τύχας τῆς Χώρας. Ἡ ἀνάμνησις τῆς Βουλῆς ἐκείνης ἦτο λίαν δυσμενὴς καὶ ὑπῆρχε φόβος ἀνάλογος πρὸς ἐκεῖνον ὅστις ἐνεφανίσθη καὶ παρ' ἡμῖν, ὅτε ἀπὸ τοῦ 1862 μέχρι τοῦ 1911 ἀπερρίπτετο ὁ θεσμὸς τῆς Γερουσίας. Ὑπὸ τοῦ φόβου τούτου ἀφ' ἑνὸς καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἀνάγκης ἑνὸς δευτέρου νομοθετικοῦ Σώματος καθιέρωσαν τὴν δι' ἀμέσου ἐκλογῆς συγκρότησιν τῆς Γερουσίας, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὴν ἐν περιπτώσει διαφωνιῶν ὑπεροχὴν τῆς Κάτω Βουλῆς. Ἀλλὰ κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἐκεῖ αἱ Γερουσίαι κατεδικάσθησαν εἰς ἀδράνειαν, ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου γνωρίζομεν κατὰ τίνα τρόπον δρᾷ ἡ Γερουσία ἐν Γαλλίᾳ, προσενεγκοῦσα ὑψίστας ὑπηρεσίας. Εἰσῆλθον ἐν αὐτῇ ἄνδρες τιμῶντες τὸν πολιτικὸν κόσμον τῆς Γαλλίας καὶ εὗρον ἐκεῖ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὑπηρετήσουν τὴν Πατρίδα των. Παράδειγμα ὁ Κλεμανσώ, ὁ Πουανκαρὲ καὶ ἄλλοι, οἵτινες διὰ τῶν συζητήσεων πρὸ πάντων τῆς Γερουσίας ἐπεβλήθησαν εἰς τὴν Γαλλικὴν κοινὴν γνώμην ἀλλὰ καὶ ἔξω τῶν ὁρίων τῆς Γαλλίας. Ἐκδηλοῦ κατόπιν δισταγμοὺς ὅσον ἀφορᾷ τὴν γνώμην περὶ ὑπεροχῆς τῆς Βουλῆς, καθόσον αὕτη προέρχεται ἐκ καθολικῆς λαϊκῆς ἐκλογῆς. Ἡ ἀντίστασις κατὰ τῶν λαϊκῶν ὁρμῶν καὶ παροξυσμῶν μᾶς ἐπιβάλλει τὴν ἵδρυσιν τῆς Γερουσίας καὶ δὲν τὴν ἱδρύομεν ἀπὸ τὴν ἀπ' εὐθείας λαϊκὴν ἐκδήλωσιν, ἀκριβῶς διὰ νὰ μὴ εἶνε ἀπαύγασμα λαϊκῶν στιγμιαίων πεισμάτων καὶ ὁρμῶν. Τὴν ἐκλέγομεν διὰ τῶν ἐκλεκτόρων ψυχραιμότερον.

Διὰ τοῦτον τὸν λόγον, προκειμένου μάλιστα περὶ Λαοῦ μὴ ψυχραίμου, κατεφύγομεν εἰς τὴν ἔμμεσον ἐκλογὴν τῆς Γερουσίας. Ἀλλ' ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἐκλογῆς δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται λόγος μειώσεως τῆς Γερουσίας.

Ἐλέχθη ὅτι ἡ Γερουσία θὰ συζητήσῃ καὶ θὰ διαφωτίσῃ καὶ θὰ ὑπάρξῃ καιρὸς μεσολαβῶν πρὸς ἐπηρεασμὸν τῆς κοινῆς γνώμης, τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Βουλῆς. Ἐκ τῆς κοινοβουλευτικῆς ἡμῶν ἱστορίας δὲν ἔχομεν παραδείγματα ὅτι ἡ διαφώτισις τῆς κοινῆς γνώμης μετέβαλε τὰς ἀποφάσεις τῶν Κυβερνήσεων καὶ τῶν Βουλῶν. Ἐγὼ ἀμφιβάλλω καὶ τώρα περὶ τούτου, διότι ἡ συνήθης μικρὰ πλειονοψηφία τῆς Γερουσίας δὲν θὰ εἶνε ἱκανὴ νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν κοινὴν γνώ-

μην καὶ τὴν Κάτω Βουλήν. Μεταβάλλομεν οὕτω τοὺς γερουσιαστὰς εἰς προφορικοὺς δημοσιογράφους. Θὰ ἀγωνίζωνται εἰς μάτην καὶ θὰ γνωρίζουν ὅτι ὅτι καὶ ἂν εἴπουν θὰ κύψουν ὑπὸ τὴν γνώμην τῆς Κάτω Βουλῆς.

Ἐν Γαλλίᾳ ἐπέτυχεν ἡ ἀπόδοσις πλήρους πολιτικῆς δυνάμεως εἰς τὴν Γερουσίαν. Δὲν εὑρίσκω ὅτι δύναται νὰ ἔχῃ σοβαρὰν σημασίαν ἡ τετράμηνος προθεσμία, ἥτις μόνον πρὸς ὑπόκαυσιν τῆς ὀξύτητος τῶν διισταμένων γνωμῶν θὰ χρησιμοποιῆται. Ἐν τῷ Λαῷ θὰ σχηματισθῇ ἀσφαλῶς ἡ γνώμη ὅτι ἡ Γερουσία δὲν εἶνέ τι ἄλλο εἰμὴ ἓν ἀκαδημαϊκὸν βῆμα γερόντων μελλόντων νὰ ὑποκύπτουν πάντοτε εἰς τὴν Κάτω Βουλήν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάρκειαν τῆς βουλευτικῆς περιόδου καὶ τῆς τῶν γερουσιαστῶν, εἶχε καὶ ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τὴν γνώμην ὅτι ἡ μὲν τοῦ βουλευτοῦ ἔδει νὰ μειωθῇ εἰς τὴν τριετίαν, τῶν γερουσιαστῶν εἰς τὴν ἑξαετίαν, μετ' ἀνανεώσεως ἀνὰ διετίαν, ἡ δὲ θητεία τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας εἰς πενταετῆ. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι, προκειμένου περὶ Λαοῦ μὴ μετριοπαθοῦς καὶ ἀψικόρου, ἐπιθάλλεται ἡ πυκνοτέρα πρὸς αὐτὸν προσφυγή, δεδομένου ὅτι ὁ ἴδιος ὁ ἐκλέγων ἀρχίζει ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς ἐκλογῆς νὰ σκέπτηται περὶ ταχυτέρας ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ προσφατώτατα ἐκλεκτοῦ του. Ἔχομεν καὶ ἄλλως τε ὅλην τὴν ἱστορίαν τὴν πολιτικήν τὴν ἰδικήν μας, καθ' ἣν, ἐξαιρουμένων μιᾶς ἢ δύο περιόδων, οὐδέποτε συνεπλήρωσαν αἱ Βουλαὶ τὴν ἐκ τοῦ συντάγματος ζωήν των.

Ὡς πρὸς τὴν μὴ συνεργασίαν τῶν δύο Σωμάτων ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ Γερουσία δὲν πρέπει νὰ καθορισθῇ ὡς πολιτικὸν Σῶμα διαφωνεῖ, διότι ἡ Γερουσία πρέπει νὰ ἔχῃ πολιτικὴν δύναμιν.

Ἐξετάζων εἶτα καὶ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι θὰ μειοῦται τὸ κῦρος τῆς Γερουσίας ἡττωμένης ἐν κοινῇ Συνελεύσει φρονεῖ ὅτι θὰ εἶνε προτιμότερον ἐν κοινῇ Συνελεύσει νὰ ἡττηθῇ ἡ Γερουσία παρὰ νὰ εἶνε ἐκ τῶν προτέρων καταδεδικασμένη ἡ γνώμη της.

Εἶνε, λέγει, κατ' ἀρχὴν ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τῆς ἀπὸ κοινοῦ Συνελεύσεως τῶν δύο Σωμάτων, χωρὶς νὰ γίνηται διάκρισις σοβαρῶν καὶ μὴ σοβαρῶν νομοθετημάτων. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἄλλως τε ἐμελετήθη ἐπὶ πολὺ καὶ ἀλλαχοῦ. Ἐν Ἰταλίᾳ μετὰ μακρὰν μελέτην κατέληξαν τῷ 1920 εἰς ἓν σχέδιον περὶ Γερουσίας καθ' ὃ παραδέχονται τὸ σύστημα τῆς διὰ κοινῆς Συνελεύσεως τῶν δύο Σωμάτων ἐπιλύσεως τῶν διαφωνιῶν.

Ἡ κῦρις τῆς ἀπὸ κοινοῦ Συνελεύσεως τῶν δύο Σωμάτων μειοῦται ἴσως ἐφόσον δὲν θὰ περιορίζηται ὡς νῦν ἐν Γαλλίᾳ νὰ λύουν μόνον δύο ἐκ τῶν σοβαρωτάτων ζητημάτων, τὸ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τὸ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ συντάγματος. Καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα, προκειμένου περὶ συντάγματος, νὰ γίνωνται δύο συζητήσεις ἐν τῇ Βουλῇ, μία κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον, ἔπειτα μία κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον ἐν τῇ Γερουσίᾳ. Ἐν περιπτώσει ἀπορρίψεως καὶ διαφωνίας θὰ γίνηται ὅτι καὶ ἐν Γαλλίᾳ, μεσολαβούσης πρότερον κοινῆς Συνελεύσεως τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπειῶν Βουλῆς καὶ Γερουσίας, ὧν τὸ πόρισμα θὰ ὑποβάλληται εἰς τὴν Βουλὴν τὸ πρῶτον, γενομένης ἅπαξ συζητήσεως κατ' ἄρθρον καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ κατ' ἀνάγκην ἡ Κυβέρνησις οὕτω ἐν γνώσει τῶν ἀντιλήψεων καὶ τῶν δύο Σωμάτων θὰ καταλήξῃ εἰς διατύπωσιν τοῦ νομοθετήματος, δι' ἣν ὁ Λαὸς θὰ ἐπείθετο ὅτι εἶνε προϊὸν διεξονυχίσεως καὶ βασάνου λεπτομεροῦς. Χρόνος δὲ πάντως ἐλάχιστος θὰ ἀπαιτῆται, ὡς δεικνύει ἡ ἐν Γαλλίᾳ πεῖρα. Τέλος διὰ τὰς ἐλαχίστας περιπτώσεις καθ' ἃς θὰ ἔμενε μέχρι τέλους ἡ διαφωνία, θὰ ἐγίνετο κοινὴ Συνέλευσις. Φρονεῖ ὅτι, ἐὰν ἀκολουθήσωμεν τὸ σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς, θὰ σχηματισθῇ ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ Γερουσία εἶνε Σῶμα πολιτικῶς ἀνίσχυρον καὶ συνεπῶς καταδεδικασμένον ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ εἰς θάνατον ἢ ἀχρηστίαν.

(Ὥρᾳ 6.55' μ. μ. διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 10').

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως τῇ 6.15' μ. μ. ὁ κ. **Στ. Γρηγορίου** λέγει ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον ἔφερεν ἐπὶ τάπητος τὸ ζήτημα τῆς ἁρμοδιότητος τῆς Γερουσίας. Τὸ δεύτερον νομοθετικὸν Σῶμα οὐδένα προορισμὸν θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἄνευ κύρους. Διαφωνεῖ πρὸς τὸ λεχθὲν ὅτι ἡ Γερουσία ἐν Γαλλίᾳ ἔχει πολιτικὴν ἐπιρροήν, ὑποστηρίζων ὅτι δὲν ἀσκεῖ ἄμεσον τοιαύτην, ἐνῷ ἀσκεῖ μεγάλην νομοθετικὴν ἐπιρροὴν καὶ μόνον ἔμμεσον πολιτικήν. Κηρύσσεται κατὰ τῆς ἰδέας τοῦ νὰ δοθῇ πολιτικὴ ἐπιρροὴ εἰς τὴν Γερουσίαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ συνέβαλλεν εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἀνωτέραν τῆς Βουλῆς. Ὡς πρὸς τὴν νομοθετικὴν ἁρμοδιότητα φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν τοιαύτη ἰσοδύναμος σχεδὸν πρὸς τὴν τῆς Βουλῆς. Δὲν εἶνε δὲ ἀληθὲς ὅτι ἐκ τῆς τοιαύτης ἰσοδυναμίας τῆς Γερουσίας πρὸς τὴν Βουλὴν θὰ ὑπάρξῃ κίνδυνος νὰ σταματήσῃ ἡ κρατικὴ μηχανή, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι θὰ παύσουν πλέον νὰ ψηφίζωνται νόμοι. Τοιοῦτος φόβος δὲν ὑφίσταται, ὅπως δὲν ἔγινε τοῦτο καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου μάλιστα δυστυχῶς δὲν ἐσταμάτησε καὶ ἡ πολυνομία. Διαφωνεῖ εἶτα πρὸς τὴν ὑποστηριχθεῖσαν γνώμην

τῶν κοινῶν Συνελεύσεων. αἵτινες δὲν θὰ ἔχουν ἄλλο ἀποτέλεσμα παρὰ τὴν οὐσιαστικὴν κατάργησιν τῆς Γερουσίας, διότι ἑκάστη ὁμὰς ἔχει ἰδίαν ψυχολογίαν, δρᾷ δὲ καὶ ἐνεργεῖ συμφώνως πρὸς ταύτην. Διὰ τῆς συνενώσεως τῶν δύο ὁμάδων, τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, δὲν συντελεῖται παρὰ μία νέα ὁμάς, καὶ συνεπῶς μία τρίτη ψυχολογία. Ἄλλως τε διὰ τῶν κοινῶν Συνελεύσεων δίδεται ἄμεσος πολιτικὴ δύναμις εἰς τοὺς γερουσιαστάς, οἱ ὁποῖοι θὰ δύνανται συνεννοούμενοι μὲ τὴν μειονοψηφίαν τῆς Βουλῆς νὰ ἀνατρέπουν μίαν Κυβέρνησιν. Θὰ καταστᾷ δὲ ἀσταθέστερος ὁ κοινοβουλευτικὸς ἡμῶν βίος. Ὡς πρὸς τὴν γνώμην του περὶ τοῦ δημοψηφίσματος λέγει ὅτι εἶνε πλέον γενικῶς παραδεδεγμένον ὅτι τοῦτο εἶνε ἐντελῶς πρόσφορον δι' ἡμᾶς, θὰ ἠδύνατο μόνον νὰ περιορισθῇ τὸ δημοψήφισμα εἰς τὴν ἐνδεχομένην περίπτωσιν συρράξεως μεταξὺ Βουλῆς καὶ Γερουσίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ζητηθῇ παρὰ τῆς Βουλῆς ἡ κατάργησις τῆς Γερουσίας. Συμπεραίνων λέγει ὅτι ἡ Γερουσία ὀφείλει νὰ ἔχῃ κῦρος ὡς νομοθετικὸν Σῶμα, νὰ εἶνε δὲ ἐστερημένη παντελῶς πολιτικῆς ἐπιρροῆς. Ἐμμένει ὅθεν εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως τὸ τετράμηνον μεταβληθῇ εἰς ἑξάμηνον καὶ τὰ 11120 τῆς πλειονοψηφίας μεταβληθοῦν εἰς τὰ 315.

Ὁ κ. ***Α. Δενδρινὸς*** (ὥρᾳ 7. 50' μ. μ.) λέγει ὅτι τὰ ἀπὸ τοῦ ὄγματος λεχθέντα ἀποδεικνύουν ὅτι εἶχον δίκαιον οἱ ὑποστηρίξαντες ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς Γερουσίας περιττεύει καὶ ἀπὸ ἀπόψεως σκοπιμότητος δὲ δὲν εὑρίσκει ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς Γερουσίας θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν κοινὴν ἐπιθυμίαν πρὸς κατασίγασιν τῶν παθῶν, ἐφόσον διαρκεῖς θὰ εἶνε αἱ ῥήξεις καὶ αἱ διαφωνίαι τῆς Γερουσίας πρὸς τὴν Βουλήν. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς προόδου ἡ Γερουσία θὰ ἵσταται διαρκὲς κώλυμα πάσης προοδευτικῆς ἰδεολογίας καὶ φραγμὸς εἰς πᾶσαν λαϊκὴν ῥοπήν. Ἡ ἵδρυσις τῆς Γερουσίας θέλει ἀποδείξει ὅτι ἡμεῖς δὲν δουλεύομεθα ὡς Σῶμα ἐκλεγὲν καὶ ἀποσταλὲν ἐνταῦθα μετὰ μίαν Ἐπανάστασιν πρὸς ἑδραίωσιν τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας. Ἐπιθυμεῖ δὲ νὰ ἀκούσῃ πῶς καὶ ὁ ἡγέτης τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» θὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἵδρυσιν τῆς Γερουσίας, ἐκτὸς ἂν οὗτος ὑποστηρίξῃ τὴν ἐπαγγελματικὴν τοιαύτην. Διότι σήμερον ἡ ἵδρυσις τῆς Γερουσίας δὲν ἔχει τὴν δικαιολογίαν τὴν ὁποίαν εἶχεν ὅτε ὑπεβλήθη ἐν ἀρχῇ τὸ ψήφισμα περὶ ἱδρύσεως τῆς Γερουσίας, ἡ ὁποία τότε σκοπὸν εἶχε τὴν ὑποστήριξιν τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος.

Σήμερον πρέπει νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὴν ἵδρυσιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀρκετὸν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπιμέλειαν ἐπιμεμελημένων νόμων. Ἀλλ'

ἐν πάσῃ περιπτώσει προκυπτούσης διαφωνίας μεταξὺ Γερουσίας καὶ Βουλῆς φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἀποφαίνηται ὁ Λαὸς διὰ δημοψηφίσματος.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** (ὥρᾳ 8. 15' μ. μ.) λέγει ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔθεσεν ὡς ἀφετηρίαν τῆς σκέψεώς του ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ἐθέσαμεν ὡς πόρισμα. Προχωρῶν εἰς τὰ τῆς ἀρμοδιότητος τῆς Γερουσίας λέγει ὅτι ἀναλόγως τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἱδρύομεν τὴν Γερουσίαν θὰ κάμωμεν καὶ τὴν σύνθεσίν της. Ἔχοντες πρόθεσιν νὰ μὴ δώσωμεν οὔτε πολιτικὴν οὔτε νομοθετικὴν ἰσοδυναμίαν εἰς τὴν Γερουσίαν ἀπεκρούσαμεν τὴν διὰ καθολικῆς ἐκλογῆς συγκρότησιν αὐτῆς. Ἀναπτύσσει εἶτα τοὺς λόγους δι' οὓς δὲν ἐπετρέπετο ἡ χορήγησις οὔτε πολιτικῆς οὔτε νομοθετικῆς ἰσοδυναμίας εἰς τὴν Γερουσίαν, διὸ ἐπομένως ἐπεδάλλετο καὶ ἡ δι' ἐμμέσου ἐκλογῆς συγκρότησις τῆς Γερουσίας. Ὡς πρὸς τὰ λεχθέντα διὰ τὴν ἀφάνειαν αὐτῆς διὰ τῆς μειωμένης νομοθετικῆς της δυνάμεως μὴ λησμονῶμεν, λέγει, ὅτι ἡ Γερουσία ἀποκαθίσταται ὁ ἀνώτατος κριτὴς τοῦ βίου τῆς Βουλῆς καὶ ὁ ἀνώτατος δικαστὴς τῶν πολιτικῶν ἀτασθαλιῶν. Ἡ Γερουσία ἀπαρτιζομένη ἐκ προσώπων μὲ ἐκλογικὴν περιφέρειαν εὐρυτάτην θὰ δύναται νὰ συμπεριλαμβάνῃ πρόσωπα ἱκανὰ καὶ ἐξυπηρετοῦντα τὸν Τόπον. Μὲ τοιαύτην σύνθεσιν καὶ μὲ τοιαύτην ἀρμοδιότητα ἡ Γερουσία δὲν κινδυνεύει νὰ καταδικασθῇ εἰς ἀφάνειαν. Ἀντικρούει εἶτα τὴν πρότασιν περὶ κοινῆς Συνελεύσεως ἐν περιπτώσει διαφωνιῶν, ὡς μὴ ἐχούσης πρακτικὴν σημασίαν.

Ὁ κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** (ὥρᾳ 8 40' μ. μ.) ἀναφέρων πῶς ἐν ὁμαλαῖς περιστάσεσιν ἐγκαθεστάθη ὁ θεσμὸς τῆς Γερουσίας εἰς τὰ σύγχρονα Κράτη καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ δίδωνται εἰς τοὺς νεωστὶ ἱδρυομένους θεσμοὺς εὐθὺς ἅμα τῇ συστάσει των πλήρη τὰ προνόμια τὰ ὁποῖα δέον νὰ ἔχωσιν οὗτοι, ἀλλὰ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον, λέγει ὅτι τὸ ἴδιον πρέπει νὰ συμβῇ καὶ νῦν παρ' ἡμῖν κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς Γερουσίας. Ἡ ἰσοτιμία τῆς Γερουσίας πρὸς τὴν Βουλὴν δὲν δύναται νὰ καθιερωθῇ ἀπὸ τοὐδε. Τοῦτο ἄλλως τε ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων διὰ νὰ γίνῃ καὶ δέον νὰ ἐξευρεθῇ ὁ καταλληλος τρόπος τῆς ἐκλογῆς τῶν γερουσιαστῶν, οἵτινες σὺν τῷ χρόνῳ θὰ ἀποκτήσωσι πᾶν δικαίωμα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ τοῖς δοθῇ. Εἰς τὸν τρόπον λοιπὸν τῆς ἐκλογῆς πρέπει νὰ προσέξωμεν καὶ οὐχὶ εἰς τὰ δικαιώματα τῶν γερουσιαστῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαδικασίαν τῶν νομοσχεδίων, προτείνει νὰ γίνηται κοινὴ Συνέλευσις βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν,

ὁπότε πᾶσα διαφωνία μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων δύναται κατόπιν τῆς γενησομένης συζητήσεως νὰ αἴρηται. Νὰ γίνηται δὲ ὅμως κοινὴ Συνέλευσις, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κοινὴ ψηφοφορία.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους διάφοροι συγγραφεῖς ὑπεστήριξαν ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνωνται κοιναὶ συζητήσεις μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων, διότι ἡ Γερουσία δύναται ἐν κεχωρισμένῃ συζητήσει νὰ ἐπιληφθῇ καὶ ἄλλων θεμάτων.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** συνεχίζων δὲν δέχεται τὴν γνώμην ταύτην φρονῶν ὅτι, ὅταν γίνηται κοινὴ συζήτησις καὶ κεχωρισμένη ψηφοφορία, θὰ τίθενται τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των, χωρὶς οὐδέτερον τῶν Σωμάτων νὰ στερῆται τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (ὥρᾳ 8 5΄ μ.μ.) λέγει ὅτι σκοπὸς τῆς ἀνόδου του εἰς τὸ βῆμα δὲν εἶνε ἄλλος παρὰ νὰ διατυπώσῃ μίαν γνώμην καὶ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ψῆφον του. Συμφωνῶν πρὸς τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. Μπακοπούλου λέγει ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξε θιασώτης τοῦ θεσμοῦ τῆς Γερουσίας, διὰ τὴν χρησιμότητα τοῦ ὁποίου δὲν ἐπείσθη ἀκόμη. Ἐθεώρει ἀκόμη ὅτι ἡ Γερουσία δὲν εἶχεν ἄλλον σκοπὸν εἰμὴ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ψηφίσεως τῶν νόμων, ἐνῷ αὕτη δὲν δίδει παρὰ σημασίαν μᾶλλον προληπτικήν.

Δικαιολογεῖ ἀκολούθως τὴν μεταστροφὴν τῆς γνώμης του καὶ ἀναφέρει τὰ ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν ἀναγνωριζόμενα δικαιώματα, οἷα εἶνε τὸ τῆς ἀνάγκης τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς καὶ τὸ τῆς ἐπιμελεστέρας παρασκευῆς τῶν νόμων.

Ὡς πρὸς τὴν ἰσοτιμίαν τῶν δύο Σωμάτων λέγει ὅτι ἡ Γερουσία θὰ ἦτο ἰσότιμος πρὸς τὴν Βουλὴν ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως φρονεῖ ὅτι ὅπως καὶ ἡ Βουλὴ ἔχει δύναμιν πολιτικήν, χωρὶς τοῦτο ν' ἀναγράφηται πουθενά, οὕτω δύναται νὰ ἀποκτήσῃ τοιαύτην δύναμιν καὶ ἡ Γερουσία. Μόνον ὅταν ἱδρυθῇ, ἀναλόγως τῆς ἐργασίας της θὰ ἀποκτήσῃ καὶ κῦρος καὶ πολιτικὴν δύναμιν.

Δὲν εἶνε ἐπομένως ἀνάγκη νὰ δοθῇ γραπτῶς δι' ὡρισμένων διατάξεων εἰς τὴν Γερουσίαν δύναμις, τὴν ὁποίαν αὕτη θ' ἀποκτήσῃ, ἂν εἶνε ἀξία αὐτῆς.

Ὡς πρὸς τὴν περίπτωσιν τῆς διαφωνίας τῶν δύο Σωμάτων λέγει ὅτι, ἐὰν πρόκειται ἡ διαφωνία αὕτη νὰ λύηται διὰ τῆς συνεργασίας τῶν δύο Σωμάτων ἀπολύτως, ψηφίζει τότε ἐναντίον τῆς ἱδρύσεως τῆς Γερουσίας. Διότι φαντάζεται τὰ δύο Σώματα σκεπτόμενα κατὰ διάφορον ἐντελῶς τρόπον. Δὲν μειοῦται δὲ καθόλου τὸ κῦρος τῆς Γερουσίας, ἐὰν μετὰ πάροδον ἑνὸς οἱουδήποτε χρονικοῦ διαστήματος ἐπανέλθῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἰδίου θέματος. Ἡ συνεργασία τῶν

δύο Σωμάτων πρέπει νὰ εἶνε σπανιωτάτη καὶ παντηγυρικὴ προκειμένου μόνον περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος ἢ περὶ ἀναθεωρήσεως τοῦ συντάγματος. Τελευτῶν κηρύσσεται κατὰ παντὸς δημοψηφίσματος.

Ὥρᾳ 9 35΄ μ.μ. διακόπτεται ἡ ἐπὶ τοῦ συντάγματος συζήτησις, ἵνα συνεχισθῇ κῦριον.

Ἐπὶ τῆς εἰς ὅ΄ συζήτησιν προτάσεως νόμου «περὶ ἀπαλλαγῆς ἐνοικιαστῶν δεκάτης Δ. Θράκης λόγῳ θεομηνίας κλπ.» ὁ κ. **Σ. Γονατᾶς** παρατηρεῖ ὅτι, ἐνῷ κατὰ τὴν κατ' ἀρχὴν καὶ τὴν α΄ κατ' ἄρθρον συζήτησιν ἐψηφίσθη αὕτη ὡς ὑπεβλήθη, ἀφεώρα δὲ μόνον τὰς θεομηνίας, ἤδη κατὰ τὴν τελευταίαν συζήτησιν προσετέθησαν διατάξεις ἐντελῶς νέαι καὶ ἄσχετοι πρὸς τὸ θέμα τοῦ νομοσχεδίου, αἵτινες ἀπαιτεῖται συμφώνως πρὸς τὸ σύνταγμα νὰ ψηφισθῶσι τρίς.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** διαμαρτύρεται ὡσαύτως διὰ τὴν προσθήκην ταύτην.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι, ἂν πρόκειται περὶ νέων διατάξεων, αὗται βεβαίως θὰ διαγραφῶσιν.

Ἀναβάλλεται ὡς ἐκ τούτου ἡ συζήτησις τῆς προτάσεως, μεθ' ὃ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9.45΄ μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Σολδάτος
Ν. Καλέλλης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΜΔ΄

τῆς 10 Φεβρουαρίου 1925.

Ὥρᾳ 5 30΄ μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Οἱ ἰδιοκτῆται Παλαιοῦ Φαλήρου ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα περὶ μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ ἀπὸ 25 Ὀκτωβρίου 1924 Ν. Διατάγματος περὶ ἀπαλλοτριώσεως 700.000 τ. μ. δι' ἵδρυσιν Ναυτικοῦ Ἀεροδρομίου.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Κονιστρῶν ὑποβάλλει ψήφισμα διαμαρτυρίας διὰ τὴν ἐκδίωξιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Οἱ γραφεῖς ἑρμηνέων τοῦ μεταφραστικοῦ Γραφείου Θεσσαλονίκης ζητοῦσι τὴν οἰκονομικήν των βελτίωσιν.

Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Μεθώνης—Κατερίνης ζητεῖ ὅπως τὸ ἐδάφιον γ' τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου κοινωφελοῦς διὰ τὸν ἐξωραϊσμὸν τῆς πόλεως Κατερίνης» μὴ ἐφαρμοσθῇ διὰ τὴν Κοινότητά του.

Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Σούρπης παρακαλεῖ ὅπως ἡ ἐκδίκασις τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ ἀγροκτήματος Νέμεσα ἀνατεθῇ εἰς μόνιμον Ἐπιτροπήν.

Ὁ Βασίλειος Παπαδόπουλος ἰατρὸς προσφύγων αἰτεῖται τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ του.

Οἱ ἔκτακτοι ὑπάλληλοι Τ.Τ.Τ. Πατρῶν ζητοῦσιν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν των.

Ἡ Κοινότης Καλυδίων παραπονεῖται διὰ τὴν μὴ παραχώρησιν μέρους τῶν κτημάτων τῆς Μονῆς Φενεοῦ «Ἅγιος Γεώργιος» πρὸς ἀπαλλοτρίωσιν.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Βουτιάνων Λακεδαίμονος ζητοῦσιν ὅπως οἱ ἀγροφύλακες πληρώνωνται ἐκ τοῦ ἀγροτικοῦ ταμείου.

Οἱ Συνεταιρισμοὶ Ἄρτης πληροφορηθέντες ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας προδιατίθεται νὰ ἀναστείλῃ τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ ἀποκρυσταλλωθῇ εἰς ἀπόφασιν ἡ σκέψις.

Ἡ Ἀμερικανικὴ Ἑταιρεία Ἑλληνικῆς ἀναπτύξεως ὑποβάλλει ἐπιστολὴν τοῦ Ἕλληνος Γενικοῦ Προξένου κ. Μαμωνᾶ.

Ὁ Φὸν Ἕλμ ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑταιρείας τοῦ Συνδικάτου Ἀμερικῆς ἀναφέρει ὅτι εἰς χεῖρας τῆς Ἑταιρείας εὑρίσκεται πιστοποιητικὸν τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ὅτι κατεδλήθη τὸ ποσὸν τῶν 100.000 δολλαρίων πρὸς παράδοσιν τούτων εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἐν ᾗ περιπτώσει ἤθελεν ἀναλάβει ἡ Ἑταιρεία αὐτὴ τὴν ἐκτέλεσιν ὑδραυλικῶν ἔργων ἐν Ἑλλάδι.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ προσαυξήσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαίων φόρου».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν.

Ὁ κ. **Σκ. Ζερβὸς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Κοινῆς τῶν Ἀλητρώτων Ἐπιτροπείας περὶ ἱδρύσεως προσφυγικῆς Τραπέζης

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἐν Ἀθήναις παρεπιδημούντωνΜονεμβασιωτῶν περὶ ἐπισκευῆς τῶν ἐν Μονεμβασίᾳ μεσαιωνικῶν φυλακῶν. Διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐπισκευῆς ταύτης, λέγει, καὶ τῆς ἐκτελέσεως καὶ ἄλλων τινῶν ἔργων καὶ διὰ τῆς κατασκευῆς ὁδοῦ κεντρικῆς μέχρι τοῦ κέντρου τῆς πόλεως θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ περιληφθῶσιν ἐν ταῖς φυλακαῖς ἐκεῖ ὅλοι οἱ κατάδικοι Παλαιᾶς καὶ Νέας Ἑλλάδος.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Τριπόλεως διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ δικαστικοῦ μεγάρου Τριπόλεως.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ρεθύμνης καὶ παρακαλεῖ ὅπως μὴ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατάργησιν τῶν θέσεων τῶν Νομαρχῶν Ρεθύμνης καὶ Λασηθίου.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἐξ Λιγίου κατασκηνωτῶν σταφιδοκαθοτῶν παραπονουμένων κατὰ τοῦ νέου δασμολογίου, ἐπικαλεῖται δὲ περὶ τούτου τὴν μέριμναν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ κ. **Β. Κυβέλος** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου Σελινίτσης καὶ διαμαρτύρεται ὅτι τὸ Κράτος ζητεῖ νὰ φορολογήσῃ ἐκ τῶν ὑστέρων πρώτων τὸ ὁποῖον ἐξήχθη ἤδη.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ διδασκάλου Γ. Μπλέτσου, ἀποκτήσαντος 12 τέκνα, καὶ συνιστᾷ συνεπείᾳ τούτου τὴν αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας του.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** συνιστᾷ ὡσαύτως τὴν ἀναφορὰν καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἐγκριθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ ἰδιαίτερον ἐπιμίσθιον.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων Μεσολογγίου διὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἐν σχέσει μὲ τὸν δικαστικὸν Ναμάρτον, ὁ ὁποῖος, μολονότι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ὑπεσχέθη ὅτι θὰ λάβῃ ἐναντίον του μέτρα, ἐξακολουθεῖ ἀκόμη νὰ παραμένῃ εἰς Μεσολόγγιον.

Ὁ κ. **Β. Κυβέλος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ κοινοτικοῦ Συμβουλίου Ἀρεοπόλεως καὶ παρακαλεῖ ὅπως μὴ ἐφαρμοσθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν περὶ ὑποδιαιρέσεως τοῦ Ταχυδρομείου.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν δημοδιδασκάλων τῆς περιφερείας Λίμυρου καὶ ἐπικαλεῖται τὴν προστιμὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ἐπὶ ταύτης ἀπορρίψεως τοὺς διδασκάλους ὁλοκλήρου τῆς Λακωνίας.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ προσφυγικῶν Ὀργανώσεων Θεσσαλονίκης, ἐν σχέ-

σει πρὸς τὸ ζήτημα τῆς κυριακῆς ἀναπαύσεως, καὶ παρακαλεῖ ὅπως δοθῇ ἓν τέρμα εἰς τὸ πολυθρύλητον τοῦτο ζήτημα.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ κοινοτικοῦ Συμβουλίου Ἐπανωχωρίου Λευκάδος πρὸς σύναψιν συμβάσεως μετὰ τῆς Τσεχοσλοβακίας διὰ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐκεῖ ἑλληνικῶν οἴνων.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης**, ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἠθικοθρησκευτικῶν Σωματείων συνιστᾷ καὶ πάλιν ἐκείνωσιν τῶν σχολείων ἀπὸ τοὺς πρόσφυγας καὶ τὴν λῆψιν μέτρων διὰ τοὺς κινηματογράφους προστατευτικῶν διὰ τὰ παιδία.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** συμφωνεῖ μετὰ τοῦ προλαλήσαντος καὶ συνιστᾷ τὴν σύστασιν Ἐπιτροπῆς ἥτις νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ὑποθέσεως, διότι μὲ τοὺς λόγους οὐδὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ.

Ὁ κ. **Ἀϋγ. Θεολογίτης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν καπνοπαραγωγῶν Μακεδονίας λέγει ὅτι, καίτοι ἐπανειλημμένως ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ ζητήματος τῶν ἀνεπεξεργάστων καπνῶν, καίτοι τὸ αἷμα ἔρρευσεν ἐν Μακεδονίᾳ, δὲν κατώρθωσεν ἀκόμη τὸ περίφημον αὐτὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας νὰ ἑτοιμάσῃ τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπεσχέθη ὅτι θὰ φέρῃ. Ἐφιστᾷ ἐπὶ τούτου τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Συνελεύσεως, αἱ ὁποῖαι θὰ εὑρεθοῦν εἰς τὴν θέσιν μίαν ἡμέραν ν' ἀντιμετωπίσουν τὴν ἐξέργεσιν σύμπαντος τοῦ Μακεδονικοῦ Λαοῦ λόγῳ τῆς ἀναλγησίας των.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** συνιστᾷ ὡσαύτως τὴν ἀναφορὰν καὶ παρατηρεῖ ὅτι ἡ κυβερνητικὴ ἀναλγησία ὑποβάλλει τὴν ἐργατικὴν ἐξέγερσιν καὶ συνεπῶς τὴν ἀναρχίαν.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ ἐξωρίστου Ἐλευθ. Σταυρίδη καὶ συνιστᾷ τὴν ἐπαναφορὰν του.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Συνεταιρισμοῦ Διδυμοτείχου.

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Μαζεϊκων ὅπως μὴ ἐκτελεσθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς ὑποβιβάσεως τοῦ ἐκεῖ γραφείου τῶν Τ.Τ.Τ.

Ὁ κ. **Θ. Κωτούλας** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Κοζάνης σχετικὴν πρὸς τὴν συγκοινωνίαν μεταξὺ Βερροίας - Κοζάνης.

Ὁ κ. **Β. Χατζηλίας** συνιστᾷ τὴν κατάργησιν τοῦ φόρου τῆς δεκάτης, ὁ ὁποῖος ὑπενθυμίζει τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας.

Φ. Μανουηλίδης. Ἡ δεκάτη, κύριε Πρόεδρε, ἔχει καταργηθῇ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, μόνον δὲ εἰς τὴν Θρᾴκην ὑφίσταται ἀκόμη. Διὰ τὴν ἀνισότητα αὐτὴν διαμαρτυρόμεθα καὶ παρακαλοῦμεν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προσθῇ εἰς πᾶν μέτρον τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται διὰ νὰ καταργηθῇ ἡ δεκάτη καὶ ἐν Θρᾴκῃ.

Κ. Γκότσης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Πρὶν ἢ διαμαρτυρηθῆτε, ἑτοίμασα ἤδη νομοσχέδιον, δι' οὗ καταργεῖται ὁ φόρος τῆς δεκάτης ἐν Θρᾴκῃ καὶ ἁρμονιοῦται φορολογικῶς πρὸς τὸ λοιπὸν Κράτος. Τὸ νομοσχέδιον θὰ κατατεθῇ αὔριον.

Ὁ κ. **Ἐλ. Παυλίδης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἐκ Ρωσίας Ἑλλήνων περὶ ἁρμοιώσεώς των πρὸς τοὺς ἐκ Τουρκίας πρόσφυγας ὡς πρὸς τὰ κρατικὰ εὐεργετήματα.

Ὁ κ. **Β. Κυβέλος** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα εἶνε γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, συνιστᾷ δὲ τὴν ἀναφοράν.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** συνιστᾷ ὡσαύτως τὴν ἀναφοράν.

Παρελθούσης τῆς ὥρας αἱ λοιπαὶ ἀναφοραὶ ἀναβάλλονται, εἰσέρχεται δὲ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ἐπὶ τῆς κατ' ἀρχὴν συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων» ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἶνε προϊὸν μιᾶς παρανόμου συζυγίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης πρὸς ξένην ἁρμοδιότητα καὶ ἔχει πολλὰς ἀτελείας, ὀφειλομένας εἰς πολλὴν ἔλλειψιν πρακτικῶν γνώσεων παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ μεγάλην γνῶσιν θεωριῶν. Βεβαίως πρέπει ν' ἀνασυνταχθοῦν ριζικῶς οἱ ἐκλογικοὶ κατάλογοι, ὅπως, ἐὰν καὶ ὅταν ἀποπισθώμεν εἰς τὴν λαϊκὴν κολυμβήθραν, εὕρωμεν τὰ ὕδατα αὐτῆς καθαρά, διαυγῆ καὶ ἐπανασυναντηθῶμεν ἐνταῦθα χωρὶς νὰ μᾶς συνοδεύῃ ἡ μομφὴ ὅτι ἐξ ἁμαρτωλῶν καταλόγων προήλθομεν. Ἡμεῖς δὲν ὁμολογοῦμεν νοθείας εἰς ὄφελος τῆς προηγθούσης ἀντιθέτου παρατάξεως· δεχόμεθα νοθείας εἰς ὄφελος τῆς ἰδικῆς μας παρατάξεως. Συμφωνοῦμεν ἄρα μὲ τοὺς ἀξιοῦντας τὴν ἀνασύνταξιν, ἀδιάφορον ἂν οἱ λόγοι οἵτινες μᾶς ὠθοῦν εἰς τὴν γνώμην αὐτὴν εἶνε διάφοροι. Πρέπει νὰ ἀνασυνταχθῶσι ριζικῶς οἱ κατάλογοι καὶ τότε νὰ ψηφισθῇ παρ' ἡμῶν τὸ σχέδιον νόμου, διότι ὡς ἔχουσι νῦν αἱ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου μόλις τὸ ἓν δέκατον τῶν ἐκλογέων εἶνε δυνατὸν νὰ ἐγγραφῇ ἐν τοῖς καταλόγοις. Ἐπιβάλλεται ὁ ἐπὶ τὸ ἁπλούστερον καταρτισμὸς τοῦ νόμου, ὥστε νὰ δυνηθῶσι νὰ ἐγγραφῶσιν ὅλοι οἱ πραγματικοὶ ἐκλογεῖς. Φέρει ὡς παράδειγμα τὸ ἄρθρον 18 τοῦ νομοσχεδίου, διὰ οὗ ἀπαγορεύεται ἡ παρουσία τῶν στρατιωτικῶν εἰς τὰ ἐκλογικὰ καταστήματα, καὶ παρατηρεῖ ὅτι οὐδὲ τῶν

δημοσίων λειτουργῶν τὰ δικαιώματα καθορίζονται ἐν τῷ παρόντι νόμῳ, ὥσανεὶ οὗτοι νὰ ἦσαν ἱκανοὶ νὰ ἀλλοιώσουσι τὸ πρόσωπα τῶν ἐκλογέων.

Ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους πᾶν ἄλλο ἢ ἀμερόληπτον τυγχάνει, λεγει, τὸ νομοσχέδιον. Ἐνέχει κάποιαν πολιτικὴν πονηρότητα.

Ἀναφέρει διαφόρους διατάξεις διαφόρων ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου πρὸς πίστωσιν τῶν λεγομένων του, καὶ ἐπαναλαμβάνει ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἀνασύνταξις ῥιζικὴ τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων ἐπὶ τῇ βάσει μιᾶς ἀπογραφῆς τοῦ πληθυσμοῦ, ἥτις δύναται ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ ἡμέρᾳ νὰ γίνῃ. Τὰ ἀναγραφόμενα διάφορα προσόντα τῶν ἐκλογέων εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐξελεγχθῶσιν ὡς καταγράφονται ἐν ταῖς διατάξεσι τῶν διαφόρων ἄρθρων. Φρονεῖ ὅτι, ἐὰν εἰς τὰς ὑπαρχούσας Ἐπιτροπὰς διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν καταλόγων δοθῇ καὶ εὐρυτέρα διαιοδοσία πρὸς πλήρη ἀνασύνταξιν τῶν καταλόγων, θὰ εἶνε δυνατὸν τότε νὰ καταρτισθῶσιν ἄρτιοι καὶ γνήσιοι κατάλογοι. Διὰ τὴν ὕπαιθρον χώραν καὶ τὰς ἐπαρχίας ἰδίᾳ ὁ ὑπὸ συζήτησιν νόμος εἶνε, λέγει, ἀτελέσφορος, λόγῳ τοῦ πολυπλόκου αὐτοῦ, καὶ δέον νὰ καταστῇ ἁπλούστερος. Τελευτῶν λέγει ὅτι, ἐὰν διὰ τῶν καταλόγων τούτων κατέλθωμεν εἰς τὰς ἐκλογάς, δικαίως οἱ ἀντίπαλοι δύνανται νὰ μᾶς ἀποδώσωσι πᾶσαν μομφήν, καὶ διὰ τοῦτο καθήκων τιμῆς καὶ ὑπερηφανείας μᾶς ἐπιβάλλει νὰ προσέλθωμεν εἰς τὴν γενικὴν ἀνασύνταξιν τῶν καταλόγων, ὥστε νὰ ἔρθωμεν πᾶν ὅπλον ἐκ μέρους τῶν ἀντιπάλων, τότε δὲ θέλομεν πραγματικῶς εἰσέλθει καὶ εἰς τὴν ὑπὸ πάντων ποθουμένην πολιτικὴν ὁμαλότητα καὶ γαλήνην.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** λέγει ὅτι ἐφόσον ἠμφεσβητήθη ἡ γνησιότης τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων ὑπὸ τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν δὲν ἐπετρέπετο νομὴ δοθῇ πρόσοχὴ εἰς τοῦτο καὶ νὰ μὴ ἀναθεωρηθοῦν οἱ κατάλογοι. Οἱ ἀρχηγοὶ λοιπὸν τῶν κομμάτων ὀρθῶς ἔπραξαν ἀποδεχθέντες τὴν ἀνασύνταξιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, διότι ἐὰν οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ ἀπεῖχον τῶν ἐκλογῶν καὶ πάλιν ἡ ἀνώμαλος κατάστασις θὰ παρετείνετο.

Οἱ κ. κ. ***Π. Πετρίδης*** καὶ ***Χ. Κατριβάνος*** παρατηροῦσιν ὅτι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων δυνατὸν νὰ ἐδέχθησαν τὴν ἀνασύνταξιν τῶν καταλόγων, οὐδέποτε ὅμως εἶπον ὅτι οἱ ἐκλογικοὶ κατάλογοι εἶνε νόθοι.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** λέγει ὅτι δὲν ὑπεστήριξε ποτὲ αὐτὸς τοιοῦτόν τι, ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον ὑποστηρίζει εἶνε ὅτι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ὀφείλουν νὰ γίνουν ὑποχωρήσεις πρὸς ταχεῖαν ἐπάνοδον εἰς ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον. Ἀντικρούων τοὺς ἀντιταχθέντας κατὰ τῆς ἀνασυντάξεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, ὡς καὶ τοὺς ἰσχυρισμοὺς αὐτῶν, καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἐκ Σάμου πολιτευτοῦ κ. Σοφούλη, λέγει ὅτι οὐδεμίαν ψυχολογικὴν πίεσιν θὰ ὑφίσταται ὁ ἐκλογεύς, ὥστε νὰ μὴ μεταθῇ ἕνα λάθῃ τὸ διδιλάριόν του. Ἐπίσης εὑρίσκει ὅτι εἶνε πολὺ φυσικὸν νὰ ἐμποδίζονται διὰ τοῦ νομοσχεδίου αἱ πρὸ τῶν ἐκλογικῶν τμημάτων ὁμαδικαὶ συγκεντρώσεις τῶν στρατιωτικῶν.

Ἀναφέρει εἶτα τὸ ἱστορικὸν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ἡ γνησιότης τῶν ὁποίων μέχρι τοῦ 1917 οὐδέποτε εἶχε προσβληθῇ, καὶ ἐκθέτει τὰ τῶν γενομένων μετὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐπανειλημμένων ἀναθεωρήσεων αὐτῶν, προτείνων ὅπως ἤδη ἡ ἀναθεώρησις γίνῃ ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ ἐντεῦθεν, ἵνα παύσουν αἱ ἑκατέρωθεν παρεξηγήσεις, ἐπανέλθῃ δὲ διὰ τῶν ἐκλογῶν ἡ ποθουμένη ὁμαλότης πολιτικοῦ βίου, τῆς ὁποίας νῦν στερούμεθα.

Ἀναγινώσκει μετὰ ταῦτα τροπολογίας του, καθ' ἃς οἱ κατάλογοι τῶν κληρωσίμων διὰ τὰς ἐφορευτικὰς Ἐπιτροπὰς δέον νὰ συντάσσωνται ὑπὸ τῶν ἐνοριακῶν Ἐπιτροπῶν καὶ οἱ μετοικοῦντες ἀπὸ ἐνορίας εἰς ἐνορίαν ἐκλογεῖς νὰ μεταφέρων εἰς τὴν τελευταίαν πάντοτε ἐνορίαν τὰ ἐκλογικά των δικαιώματα.

Ὁ κ. ***Π. Μαζαράκης*** ἐκθέτει πῶς ὡς μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς μελέτην τοῦ τρόπου τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων συναντηθεὶς μετὰ τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν ἐξηκρίβωσε τὴν ἀντίληψιν αὐτῶν, φρονούντων ὅτι ἡ ἀνασύνταξις τῶν καταλόγων δὲν θὰ ἀπῄτει χρόνον πλείονα τοῦ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος μηνός, συμπεριλαμβανομένου εἰς τοῦτον καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐκτυπώσεως. Ἐκθέτει πῶς, ἀφοῦ ἐπείσθησαν πάντες ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν ἐν τόσῳ βραχεῖ χρονικῷ διαστήματι νὰ γίνῃ ἡ γενικὴ ἀνασύνταξις τῶν καταλόγων, ἐδέχθησαν τὴν μερικὴν ἀναθεώρησιν αὐτῶν. Συνεχίζων ἀναφέρει ὅτι διὰ μὲν τὴν ἀναθεώρησιν τῶν καταλόγων τῶν μικρῶν περιφερειῶν θὰ ἐπήρκει καὶ 15 ἡμερῶν χρόνος, διὰ τὴν ἀναθεώρησιν ὅμως τῶν μεγαλυτέρων δήμων τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο πολὺ δυσκολώτερον.

Ὁ κ. ***Γ. Παπανδρέου*** ἐρωτᾷ ἂν εἶνε δυνατὸν νὰ εὐδοκιμήσῃ τοιοῦτο σύστημα, στηριζόμενον ἐπὶ τῆς αὐτοπροαιρέτου ἐγγραφῆς.

Ὁ κ. ***Π. Μαζαράκης*** λέγει ὅτι καὶ εἰς αὐτὰς τὰς κάλπας μεγάλη μερὶς τῶν ἐκλογέων δὲν προσέρχεται. Συνεχίζων ἀπορεῖ μὴ γνωρίζων τί ἀκριβῶς ζητεῖ ἡ ἐξωκοινοβουλευτικὴ παράταξις, ἐπιθυμοῦσα ἀφ' ἑνὸς μὲν ταχύτητα διε-

νεργείας ἐκλογῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν γενικὴν ἀναστύνταξιν τῶν καταλόγων. Φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ καταλήξωμεν εἰς τὴν ταχεῖαν διενέργειαν τῶν ἐκλογῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ νομοσχεδίου μέ τινας μόνον τροπολογίας.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** λέγει ὅτι ἐπικρατεῖ πλήρης σύγχυσις μεταξὺ τῆς ἀναστυντάξεως καὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων. Ἐξηγεῖ τί εἶνε ἡ ἀνασύνταξις καὶ τί ἡ ἀναθεώρησις τῶν καταλόγων καὶ ὑποστηρίζει ὅτι δὲν ζητοῦμεν πάντες παρὰ τὴν διόρθωσιν καὶ οὐχὶ τὴν κατάργησιν τῶν καταλόγων, διὰ τὴν διόρθωσιν δὲ ταύτην προνοοῦσι κάλλιστα καὶ πληρέστατα οἱ κείμενοι νόμοι. Φρονεῖ ὅτι ὁ ἐξωκοινοβουλευτικὸς κόσμος δὲν προέβαλε τὴν ἀξίωσιν τῆς ἀναστυντάξεως τῶν καταλόγων διότι πράγματι εἶχε πεποίθησιν ὅτι οἱ κατάλογοι εἶνε λελανθασμένοι. Ὅτι δὲ οἱ κατάλογοι ἔχουσι καλῶς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τῇ 1 Νοεμβρίου ἔλαβον τὴν πλειονοψηφίαν των, χωρὶς νὰ παίσουν οἱ κατάλογοι ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι ὅλος ὁ Λαός, παρὰ τὴν ἀποχήν του, μετέβη καὶ ἐψήφισε, καὶ ὅτι ἡ παμψηφία τὴν ὁποίαν ἐψήφισε τὴν Δημοκρατίαν, ὅτε εἶδον τὰ πράγματα αὐτὰ τὰ ἀναμφισβήτητα, ἐσκέφθησαν νὰ θέσουν εἰς κυκλοφορίαν διάφορα μέσα πρὸς κατασυκοφάντησιν τοῦ ἐπελθόντος ἀποτελέσματος, ἵνα ἐπιδιώξωσι τοὺς περαιτέρω σκοπούς των. Ἓν δὲ ἐκ τῶν μέσων τούτων εἶνε καὶ ἡ καθολικὴ ἀνασύνταξις τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, ἡ ὁποία εἶνε ἀδύνατος. Καὶ τὸ πρᾶγμα τοῦτο γνωρίζουσιν, ἀλλὰ τὸ θέλουν, διότι ἠξεύρουν πολὺ καλὰ ὅτι μὲ τὴν ἀνασύνταξιν τῶν καταλόγων θὰ προσέλθουν ὀλιγώτεροι ἐκλογεῖς νὰ ἐγγραφῶσιν, οὕτω δὲ θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα αὐτοὶ νὰ προσάλλωσιν ὡς μὴ γνήσιον τὸ ἀποτέλεσμα. Τελευτῶν προτείνει τὴν ἀναθεώρησιν τῶν καταλόγων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰσχυόντων νόμων.

Ὁ κ. **Κ. Καλομενόπουλος** δὲν βλέπει, λέγει, ποία πολιτικὴ ἀνάγκη ὑπαγορεύει νὰ κηρυχθῶσιν ἄκυροι ὅλοι οἱ ὑπάρχοντες ἐκλογικοὶ κατάλογοι καὶ νὰ κληθῶσιν ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἵνα ἐκ νέου ἐγγραφῶσιν, ἐνῷ οὐδὲν ἠκούσθη παράπονον κατὰ τῶν καταλόγων ἐκ μέρους οὐδενός. Φρονεῖ ὅτι τὰ τυχὸν ὑπάρχοντα σφάλματα ἢ παράπονα δύνανται νὰ διορθωθῶσι διὰ τῶν κρατούντων νόμων.

Ἀναβάλλεται εἶτα δι' ἀὔριον ἡ περαιτέρω ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις.

Γίνεται ἀκολούθως δι' ἀναστάσεως δεκτὴ εἰς ὁ' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν ἡ πρότασις νόμου

«*Περὶ ἀπαλλαγῆς ἐνοικιαστῶν δεκάτης Α. Θράκης λόγῳ θεομηνίας κλπ*», ἔχουσα οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Οἱ ἐνοικιασταὶ τοῦ φόρου δεκάτης τοῦ ἔτους 1923 τῆς Δ. Θράκης ἀπαλλάσσονται ἀναλόγου ἐνοικίου τοῦ φόρου τούτου, ἐφόσον ἤθελον ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐνασκήσωσιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὰ δικαιώματά των, ὑποστάντες θετικὴν ζημίαν λόγῳ τῆς ἐν ἔτει 1923 διαρρυθμίσεως τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς Θράκης, τῆς μετακινήσεως τῶν στρατευμάτων, ἐγκαταλείψεως τῶν χωρίων ἢ ἐκτάσεων ὑπὸ τῶν κατοίκων, εἴτε καὶ ἐκ τοῦ γενομένου ἐκτοπισμοῦ τῶν φορολογουμένων.

Ἀπαλλάσσονται ὡσαύτως οἱ ἐνοικιασταὶ τοῦ φόρου δεκάτης 1924 τῆς Δυτικῆς Θράκης καὶ ἀναλόγου ἐνοικίου, ἐφόσον ἤθελε βεβαιωθῇ ὅτι ὑπέστησαν θετικὴν ζημίαν ἐκ χαλάζης, συνεχοῦς ξηρασίας, λιβός, μελούνας (ἢ βαλσαρᾶ) ἢ ἐκ θεομηνίας ἐν γένει, καθ' ὑστέρησιν χόρτου κατὰ τὸ στάδιον τῶν δημοπρασιῶν ἢ καὶ κατὰ τὸν μετὰ τὴν κανονοποίησιν τῆς ἐγκρίσεως τῆς δημοπρασίας χρόνον.

Περὶ τῶν ἀπαλλαγῶν τούτων ἀποφαίνονται αἱ κατὰ νόμους 842, 1236, 2116 καὶ τὰ ἐκτελεστικὰ αὐτῶν Διατάγματα Ἐπιτροπαὶ κατὰ τὴν ἐν ταῖς διατάξεσιν αὐτῶν καθοριζομένην διαδικασίαν ἐπὶ αἰτήσεων ὑποβαλλομένων ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων εἰς τὸν Οἰκονομικὸν Ἔφορον ἢ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐντὸς προθεσμίας ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου. Ἀπαλλάσσονται τῶν προσθέτων τελῶν καὶ τόκων τοῦ ὑπολοίπου μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν ἐνοικίου οἱ τυχόντες ἀναστολῆς πληρωμῆς ὡς ἄνω ἐνοικιασταί.

Αἱ μέχρι τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ παρόντος νόμου ὑποβληθεῖσαι αἰτήσεις θεωροῦνται πᾶσαι ὡς ἐμπροθέσμως ἐπιδοθεῖσαι.

Ἄρθρον 2.

Ἐξαιρετικῶς διὰ τὸ ἔτος 1924 ἐπιτρέπεται ἀναθεώρησις τῶν κατὰ τὴν παράγραφον 61 τῆς ὑπ' ἀριθ. 45282 τοῦ 1912 ἀποφάσεως τῆς Πολιτικῆς Διοικήσεως Θράκης πρωτοκόλλων διατιμήσεως τῶν προϊόντων, ὧν ἡ δεκάτη ἀποδίδεται εἰς χρῆμα, ὅσον ἀφορᾷ μόνον τοὺς λαχανοκήπους τῆς περιφερείας Ἀλεξανδρουπόλεως.

Τὴν ἀναθεώρησιν ἐνεργεῖ ἡ κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν παράγραφον Ἐπιτροπή, ἡ ἐνεργήσασα καὶ τὴν ἀρχικὴν διατίμησιν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἀποφαίνεται διὰ πρωτοκόλλου καὶ περὶ τοῦ ἐκπεστέου ἐνοικίου τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς τὴν δεκάτην τῶν λαχανοκήπων, ἃς ἤθελον τυχὸν στερηθῇ οἱ ἐνοικιασταί. Ἐπὶ

τοῦ πρωτοκόλλου τούτου ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπικαλούμενος νὰ ἐγκρίνῃ ἢ ἀκυρῇ ἢ μεταρρυθμίζῃ ταῦτα.

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' καὶ ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

«*Περὶ ἀναγωγῆς πιστώσεως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὴν ἐκτύπωσιν μελέτης περὶ ἀναλογικῆς ἐκλογῆς*», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον

Ἕνεκεν ἀνεπαρκείας τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου καὶ λόγῳ τοῦ ἐπείγοντος, ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅπως ἀναθέσῃ τὴν ἐκτύπωσιν μελέτης περὶ ἀναλογικῆς ἐκλογῆς εἰς ἰδιωτικὸν τυπογραφεῖον ἄνευ δημοπρασίας.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐγγράφεται ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς χρήσεως 1924-25 πίστωσις δραχμῶν 25.000.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ εἶτα ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς ὑδρεύσεως Ἐπιτροπὴ ἀπετελέσθη ἐκ τῶν 30 πληρεξουσίων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ τῶν πληρεξουσίων κ. κ. Π. Ἀραβαντινοῦ, Ν. Μπακοπούλου, Ι. Βενιέρη, Β. Καραπαναγιώτη, Δ. Πρακλείδη, Δ. Μπότσαρη, Ν. Σπηλιώτη, Α. Κουτσοπετάλου, Θ. Κουτούπη, Α. Κανάρη, Β. Χατζηλία, Δ. Καλλανδῆ, Ἀχ. Παπαδάτου, Ι. Πατάλα καὶ Θ. Βελλιανίτη.

Ἐπίσης ἀνακοινοῦται ὅτι ἐν τῇ σταφιδικῇ Ἐπιτροπῇ ἀντικαθίσταται ὁ κ. Εὐστρ. Γεωργιλαδάκης, μὴ ἀποδεχθείς, διὰ τοῦ κ. Γ. Κατσιμπίρη.

Συνανέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται εἶτα ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9.30' μ. μ. διὰ τὴν 4.30' τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΜΕ'

τῆς 11 Φεβρουαρίου 1925

Ὥρᾳ 5.30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** λέγει ὅτι κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν, ἀφορμὴν λαβὼν ἐκ τῆς ἀναφορᾶς Ρεθυμνίων, παραπονουμένων διὰ τὴν κατάργησιν τῆς θέσεως τοῦ Νομάρχου, εἶπεν ὅτι αὐτὸ συνέβη καὶ διὰ τὸν Νομὸν Λασηθίου, ἐνῷ ἡ κατάργησις αὕτη οὐδεμίαν φέρει οἰκονομίαν, διότι δημιουργεῖ ἰσομίσθους θέσεις Διευθυντοῦ Νομαρχίας. Ἤδη ἐγένετο ἑρμηνεία ὅτι δὲν εἶνε ὑποχρεωτικαὶ αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν καὶ συνεπῶς ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἐξαρτᾶται ἡ μὴ ἐκτέλεσις μιᾶς ἀστόχου ἀποφάσεως θιγούσης κεκτημένα δικαιώματα χωρὶς οὐδεμίαν νὰ ἐπιφέρῃ οἰκονομίαν. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ μὴ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπόφασιν αὐτήν, νὰ μὴ καταργήσῃ τὴν θέσιν τοῦ Νομάρχου Λασηθίου, καὶ ἂν ἀκόμη πρόκειται νὰ κατέχῃ αὐτὴν ἐπὶ μακρὸν τὸ πρόσωπον ὅπερ τὴν κατέχει, διὰ τὸ ὁποῖον λυπεῖται μὴ δυνάμενος νὰ συγχαρῇ τὴν Κυβέρνησιν.

Ἐπικυροῦνται εἶτα τὰ πρακτικά.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Ἐπιτροπὴ κατοίκων τῆς πόλεως Ἀγρινίου παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν χορήγησιν μηνιαίας συντάξεως εἰς τὴν μόνην ἀπόγονον τῆς οἰκογενείας Βελῆ Κορνηλίαν.

Οἱ κάτοικοι Μπαϊρακτὰρ παρακαλοῦσιν ὅπως τοῖς παραχωρηθῶσι γαῖαι.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑποβάλλει ὑπόμνημα δι' οὗ ζητεῖ τὴν ἀπάλειψιν τῆς ε' παραγράφου τοῦ 2ου ἄρθρου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3222 ψηφισθέντος νόμου.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Σπερχειάδος παραπονεῖται ἐναντίον τοῦ ἐφοριακοῦ ὑπαλλήλου διὰ τὴν μὴ δικαίαν καὶ ἀκριβῆ ἐγγραφὴν των εἰς τοὺς φορολογικοὺς καταλόγους καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἀποσταλῇ ἐνήμερος οἰκονομικὸς ὑπάλληλος.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν κτηματιῶν Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν βραδύτητα τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Τὸ Σωματεῖον Ἀλληλεγγύης ἐνοικιαστῶν παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἄρῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ ἐκ 1800 στρεμμάτων γηπέδου παρὰ τὴν θέσιν «Ἀνάλατος» πρὸς ἀνέγερσιν συνοικισμοῦ τῶν μελῶν τοῦ Σωματείου των.

Ἡ Ὁμοσπονδία τῶν ἐπαγγελματιῶν Κομοτηνῆς παρακαλεῖ ὅπως ἐπέλθῃ φορολογικὴ ἀφομοίωσις τῆς Δ. Θράκης πρὸς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, συνάμα δὲ ὅπως χορηγηθῇ τὸ δι-

καίωμα τῆς τμηματικῆς καταβολῆς τῶν ὀφειλομένων παλαιῶν φόρων.

Ἡ Ἕνωσις τοῦ Ἀγροτικοῦ Συνεταιρισμοῦ Κερκύρας διαμαρτύρεται διὰ τὴν κατάργησιν τῶν σχολείων Καρουσάδων, Ἀργυράδων καὶ Βασιλίτικων.

Ὁ Σύλλογος τῶν φοιτητῶν τῆς Φαρμακευτικῆς Σχολῆς ζητεῖ ὅπως ἀνακληθῶσιν αἱ χορηγηθεῖσαι ἄδειαι ἱδρύσεως φαρμακείων εἰς ἐκείνους οἵτινες δὲν ἤθελον προσαγάγει τεκμήρια ὅτι εἶνε ἐπιστήμονες φαρμακοποιοί.

Οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. **Κ. Γκότσης** (τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Ι. Βαλαλᾶς** (τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ συστάσεως εἰδικῶν Ταμείων κοινωφελῶν ἔργων Κολινδροῦ καὶ Λιτοχωρίου.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου Τελωνειακῶν ἐγκαταστάσεων».

Ἡ **ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας κεντρικῆς καὶ τοπικῆς Διοικήσεως κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐγγραφῆς πιστώσεως εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς χρήσεως 1924—25 δραχμῶν 940,000 πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἐν Καλλιρόῃ ἡμιτελοῦς Διοικητηρίου»

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἐπερωτήσεων.

Οἱ κ. κ. **Ο. Κυπριανός, Γ. Μπούμπουλης, Α. Παπαοικονόμου** καὶ **Β. Καραπαναγιώτης** παραπονοῦνται διότι διεγράφησαν αἱ ἐπερωτήσεις των.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἐπερωτᾷ διατί δὲν ὑποβλήθη ἀκόμη ἡ ἔκθεσις διὰ τὸ δυστύχημα τοῦ ναυαγήσαντος πλοίου «Ἀλέξανδρος Ζ» καὶ τί ἔπραξε τὸ Ὑπουργεῖον πρὸς τιμωρίαν τῶν ὑπευθύνων, κακίζει δὲ τὸ Ὑπουργεῖον διὰ τὴν μέχρι ὥρας ἐπιδειχθεῖσαν ἀδιαφορίαν του ἐν τῇ ἀναζητήσει εὐθυνῶν διὰ τὸ δυστύχημα τοῦτο. Τονίζει ἐπίσης ὅτι τὰ θύματα δὲν λαμβάνουν τὰς ἀποζημιώσεις των.

Ὁ κ. **Ἀθ. Μιαούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) λέγει ὅτι οἱ καθ' ὧν ὡς ὑπαίτιοι παρεπέμφθησαν εἰς ἀνακριτικὸν Συμβούλιον, ὅπερ τοὺς ἀπήλλαξεν. Αἱ ἀποζημιώσεις ὅμως τῶν θυμάτων πληρώνονται τακτικά.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** ἀναπτύσσων τὴν ἐπερώτησίν του περὶ τῆς μὴ ἀναχωρήσεως εἰσέτι τῶν ὑπὸ ἀνταλλαγὴν Τσάμηδων

τῆς Ἠπείρου τονίζει ὅτι 95 τοῖς ο/ο ἐδήλωσαν ὅτι θέλουν νὰ φύγουν, ἐν τούτοις ἔμειναν, διότι ὁ ἐν Γενεύῃ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος ἐδέχθη τὴν πρότασιν τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἀλβανίας περὶ προσωρινῆς παραμονῆς των. Κατὰ τὰς πληροφορίας του, λέγει, καὶ πάλιν 75 ἕως 80 τοῖς ο/ο ἐδήλωσαν ὅτι ἐπιμένουν εἰς τὴν ἀνταλλαγήν. Συνιστᾷ ἐν τέλει νὰ λάβῃ πρόνοιαν ἡ Κυβέρνησις ἵνα φύγουν οἱ πληθυσμοὶ οὗτοι, ἀφοῦ ἐπιθυμοῦν τοῦτο, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ χωνία ἐκείνη πρέπει νὰ ἑλληνοποιηθῇ, πρὸς δὲ καὶ νὰ δοθῇ διὰ τῆς ἀναχωρήσεως στάδιον ἐγκαταστάσεως ὁμογενῶν πρόσφύγων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ηρωϊ.). Ὁ φάκελος εἶνε ἀληθῶς ὀγκώδης. Σήμερον ἐπελήφθην τῆς μελέτης τοῦ ζητήματος, διότι εἶχον μελετήσει αὐτὸν πρό τινων ἡμερῶν, ἀλλὰ σήμερον ἐμπεριστατωμένος. Εἰς τὴν Λωζάνναν, ὅτε ἐγίνετο ἡ συνθήκη, ἐζητήθη νὰ μὴ περιληφθοῦν εἰς τοὺς ἀνταλλαξίμους Μουσουλμάνους οἱ Ἀλβανοί. Ἐλέχθη τότε καὶ ἐδηλώθη ὅτι ἡμεῖς δὲν ἐσκοποῦμεν ποσῶς νὰ ἐκδιώξωμεν εἰς τὴν Τουρκίαν τοὺς Ἀλβανοὺς ὡς ἀνταλλαξίμους. Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1923 ἡ Ἀλβανία κατέφυγεν εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν, ἰσχυρισθεῖσα ὅτι αἱ σχέσεις τῆς Ἀλβανίας μετὰ τῆς Ἑλλάδος διατρέχουν κίνδυνον νὰ διαταραχθοῦν, διότι τάχα ἡ Ἑλλὰς τοὺς Ἀλβανοὺς τὴν συνείδησιν μετατρέπει εἰς Τούρκους καὶ ἐκδιώκει ἀπὸ τὴν Ἤπειρον.

Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἐπελήφθη τότε, τὸν Δεκέμβριον 1923, τοῦ ζητήματος. Ἡ Ἀλβανία ἐζήτει τότε νὰ θεωρηθῇ ὡς κριτήριον, ἂν εἶνέ τις Ἀλβανὸς ἢ ὄχι, ἡ γλῶσσα. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία ἀπέκρουσε τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον τῆς Ἀλβανίας. Δὲν δύναται τῷ ὄντι ἡ γλῶσσα νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπόδειξις τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως. Ἡ ἐθνικὴ συνείδησις εἶνε ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὴν γλῶσσαν καὶ εἶνε περιττὸν νὰ φέρῃ τις παραδείγματα, ἅτινα μετεχειρίσθημεν πολλάκις κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας. Εἰς τὴν Ἑλβετίαν ὑπάρχουσιν Ἑλβετοὶ ὁμιλοῦντες θαυμάσια τὴν Γαλλικὴν ἢ τὴν Γερμανικὴν γλῶσσαν καὶ δὲν εἶνε Γάλλοι ἢ Γερμανοί, εἶνε Ἑλβετοί. Οἱ Βέλγοι εἶνε Βέλγοι, καὶ ἂν ὁμιλοῦν Γαλλικά. Δὲν ἐγένετο λοιπὸν δεκτὸν τὸ κριτήριον τῆς γλώσσης. Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ὑπάρχουσα μικτὴ Ἐπιτροπή, ἡ ἑδρεύουσα ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀποτελουμένη ἀπὸ τρία οὐδέτερα μέλη καὶ τέσσαρας Ἕλληνας καὶ Τούρκους, ἡ ἐντεταλμένη νὰ ἀνεύρῃ τοὺς Ἕλληνας ἀνταλλαξίμους ἐν Τουρκίᾳ ἵνα τοὺς ἀνταλλάξῃ μὲ Τούρκους τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἰδία Ἐπιτροπὴ θὰ ὤφειλε νὰ ἀπασχοληθῇ καὶ μὲ τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς

Τουρκικῆς ἰδιότητος ἐκείνων ὧν τυχὸν θὰ ἠμφεσβήτειτο ἡ ἐθνικὴ συνείδησις.

Ἀπορριφθείσης, ὡς εἶπον, τῆς Ἀλβανικῆς προτάσεως καθ' ἣν ἡ γλῶσσα θὰ ἔπρεπε νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κριτήριον, ἐπελήφθη ἡ μικτὴ Ἐπιτροπή, ἡ γενικῶς ἐπιτετραμμένη τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν Τούρκων καὶ Ἑλλήνων. Αὐτὴ ἡ Ἐπιτροπὴ συνέστησε μίαν ὑποεπιτροπήν, ἀποτελουμένην ἀπὸ τὸν κ. Ἐξτραντ, τὸν κ. Μεταξᾶν καὶ ἕνα Τοῦρκον καὶ κατὰ τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1924 μεταβάντες ἐπὶ τόπου συνέταξαν ἔκθεσιν δι' ἧς ἐβεβαίωσαν ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν Ἀλβανῶν ὅτι ἡ Ἑλλὰς προσπαθεῖ νὰ μετατρέψῃ διὰ πιέσεων τοὺς Ἀλβανοὺς εἰς Μουσουλμάνους δὲν ἐφαίνετο ποσῶς ἀποδεδειγμένος.

Κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1924 διωρίσθη εἰδικὴ ὑποεπιτροπή, ἀπὸ τὸν κ. Μπράϊλ, ἕνα Ἕλληνα, τὸν κ. Γκιόσκαν, καὶ ἕνα Τοῦρκον, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀνταλλαγὴν Ἠπείρου, εἶχε δὲ γίνει δεκτὸν πρότερον ὅτι ἡ καταγωγὴ ἢ ἡ προέλευσις θὰ ἦτο κριτήριον πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ ἂν πρόκειται περὶ Μουσουλμάνων ἢ Ἀλβανῶν, δηλαδὴ θὰ ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν ἡ ἐθνικὴ συνείδησις, ἡ ἐθνικὴ βούλησις, ἀλλά, ἐν ἀμφιβολίᾳ, καὶ ἡ προέλευσις, δηλαδὴ ἂν ὁ κριτέος ἢ ὁ πατὴρ αὐτοῦ κατάγεται ἐξ Ἀλβανίας.

Ἀλλὰ κατὰ τὸ θέρος ἐγένοντο νέα παράπονα, ὅτι ἡ Ἑλλὰς πιέζει τοὺς κατοίκους ἵνα δηλώσωσι τουρκικὴν συνείδησιν καὶ ἐπελήφθη ἐκ νέου ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1924, ἀλλὰ δὲν ἔλαβε τότε καμμίαν ἀπόφασιν. Εἶπεν ὅτι τὸ ζήτημα πρέπει νὰ μείνῃ ἐκκρεμὲς μέχρι τῆς προσεχοῦς συνόδου, ἥτις θὰ συνέπιπτε κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1924 καὶ ἐζήτησε νὰ μὴ προβῇ ἐν τῷ μεταξὺ οὐδέτερον τῶν μερῶν εἰς ἐνέργειαν. Κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1924 ἐγένετο μία ἔκτακτος σύνοδος εἰς τὰς Βρυξέλλας, ἡ ὁποία ἠσχολήθη κυρίως μὲ τὸ ζήτημα τῆς Μουσούλης μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ἀγγλίας. Τότε ἡ Ἑλλὰς παρουσιασθεῖσα εἶπεν ὅτι ναὶ μὲν προηγουμένως ἐζητήθη καὶ ἀπὸ αὐτὴν νὰ μὴ προβῇ εἰς καμμίαν πρᾶξιν ἡ ὁποία νὰ παρουσιάζῃ ἓν fait acompli δυσχεραῖνον τὴν κρίσιν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἡ ὁποία θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξαχθῇ βραδύτερον, ἀλλ' ἐν τούτοις ἐζήτησεν, ἵνα οἱ 1500 περίπου κάτοικοι, οἱ ὁποῖοι εἶχον κριθῇ ἀνταλλάξιμοι, ἀναχωρήσουν. Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἐδέχθη ὅτι αὐτοὶ πρέπει νὰ φύγουν καὶ ἀνέθηκε τὸ πρᾶγμα εἰς τὰ τρία οὐδέτερα μέλη τῆς μικτῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἔκτοτε ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἐκδώσῃ τὰ διαβατήρια αὐτῶν, διότι

ὅπως γνωρίζετε, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τοὺς διώξωμεν, ἐκτὸς ἂν θέλῃ τις νὰ κάμῃ αὐθαιρεσίαν, ἄνευ διαβατηρίων τῆς Ἐπιτροπῆς, διότι αὐτὸ θὰ ἀντέκειτο καὶ εἰς τὰ κεκανονισμένα. Θὰ ἔπρεπε νὰ τοὺς παραλάβῃ ἡ μικτὴ Ἐπιτροπὴ καὶ νὰ τοὺς ἀποστείλῃ εἰς Τουρκίαν. Ἐγένετο λοιπὸν παραίσησις, ἀλλὰ συνέβη, ἕνεκα ἄλλων ζητημάτων παρεμπεσόντων, οἷον τὸ ζήτημα τῶν «Établis», νὰ ταξιδεύσουν πολλὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ νὰ μεταβοῦν εἰς Ρώμην.

Οὕτω τὸ πρᾶγμα δὲν ἐξετελέσθη μέχρι τοῦδε ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε χρονολογεῖται ἡ τελευταία ἀπόφασις τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Ὅτε ἀνέλαβον τὸ Ὑπουργεῖον, ἐζήτησα νὰ μάθω τὴν σημερινὴν κατάστασιν, καὶ ἔδωκα ἀμέσως ὁδηγίας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν νὰ τηλεγραφῇ ἀνὰ πᾶσαν ἑβδομάδα εἰς τὴν μικτὴν Ἐπιτροπήν, ἵνα ζητῇ ἀπὸ αὐτὴν νὰ μεταφέρῃ μὲν τοὺς 1500 ἀνθρώπους συμφώνως μὲ ὅσα ἀπεφάσισεν ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν καὶ ἐὰν δὶς, τρὶς, πολλάκις ζητήσωμεν καὶ κοφεύσῃ, θὰ ἀποταθῶμεν εἰς τὴν Κοινωνίαν ἵνα μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ λάβωμεν ἄλλα μέτρα. Ὡς πρὸς δὲ τοὺς ὑπολοίπους θὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον τῆς ἀνταλλαγῆς διενεργούμενον ἀπὸ τὰ τρία οὐδέτερα μέλη, κατὰ τὴν ἀπόφασιν ἣν ἔλαβε τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1924, καὶ θὰ γίνῃ πᾶσα μέριμνα, ἵνα τὸ ἔργον συντελεσθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** λέγει ὅτι ἀπεστάλησαν ἐκεῖ πρόσφυγες οἵτινες ἔφυγον ἐλλείψει χώρου καὶ μετέβησαν εἰς τὴν Μακεδονίαν.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῶν εὑρεθέντων 1500 ἀνταλλαξίμων εἶνε ζήτημα ταξιδεύσεως. Θὰ ἀπασχολήσωμεν, λέγει, ἐπανειλημμένως τὴν μικτὴν Ἐπιτροπὴν καὶ κατόπιν θὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Γερογιάννης*** ζητεῖ νὰ μάθῃ περὶ τοῦ συμπαγοῦς πληθυσμοῦ τῶν 6 χιλ. οἰκογενειῶν τί θὰ γίνῃ.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** λέγει ὅτι θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ διαδικασία τῆς ἐξακριβώσεως ὑπὸ τῆς μικτῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἀναλόγως θὰ κανονισθοῦν τὰ περαιτέρω ἐν τῇ δυνατῇ ταχύτητι.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** ἐπαναλαμβάνει ὅτι ὅλοι οἱ Μουσουλμάνοι τῆς περιφερείας ἐκείνης ἐδήλωσαν ἐπανειλημμένως τὴν ἐπιθυμίαν των περὶ ἀναχωρήσεως.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** λέγει ὅτι κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1924 ἐζήτησεν ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν νὰ μὴ προβῶμεν εἰς τετελεσμένα γεγονότα πρὶν αὐτὴ ἀποφασίσῃ.

Ὁ κ. **Γ. Γεροκιάννης** λέγει ὅτι μέρος τῶν 1500 ἔχει φύγει.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** ἐκθέτει τὰ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐν Ἑλλάδι Μουσουλμάνων καὶ τῆς μικτῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις θὰ ἔκρινε περὶ αὐτῶν, εἰς οὓς συμπεριελαμβάνοντο καὶ οἱ Μουσουλμάνοι τῆς Ἠπείρου. Μετέβη ἐκεῖ ὑποεπιτροπὴ ὑπὸ τὸν κ. Extrant, ἥτις ἐξήτασεν ἐπιτοπίως τὸ ζήτημα καὶ ἔλαβεν ἀποράσεις ὅτι δὲν πρέπει νὰ στηριχθῶμεν εἰς τὸν γνώμονα τῆς καταγωγῆς καὶ τῆς γλώσσης. Συνέστησε νὰ λαμβάνῃ ὡς γνώμη ἡ συνείδησις καὶ ἡ θέλησις τῶν κατοίκων. Οἱ περισσότεροι Μουσουλμάνοι τῆς Ἠπείρου ἐδήλωσαν ὅτι θέλουν νὰ ἀνταλλαγοῦν καὶ ἐκεῖ ἠδύνατο νὰ τερματισθῇ τὸ ζήτημα. Παρενέβη ὅμως ἡ Ἀλβανία καὶ ἐζήτησε τὴν παρέμβασιν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Ἰσχυρισθεῖσα ὅτι τὸ ζήτημα δίδει ἀφορμὴν εἰς διενέξεις.

Ἡ βάσις αὕτη τῆς αἰτήσεως τῆς Ἀλβανίας ἦτο ἀσθενεστάτη. Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν εἶπεν ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ στηριχθῇ ἡ Ἀλβανία εἰς τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Ἡ συζήτησις ἐπανελήφθη καὶ βλέπει ἐκεῖ τις μεταξὺ μὲν καὶ ἐκδηλώσεις φιλίας καὶ ἀγάπης μεταξὺ Ἀλβάνων καὶ Ἑλλήνων, ὅτε ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἀποφαίνεται ὅτι πρόκειται περὶ μειονότητος Ἀλβανικῆς, ἡς τὴν προστασίαν ἀναλαμβάνει ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν. Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε σφαλερόν, διότι μειονότητα θὰ ἀπῆρτιζον οἱ πληθυσμοὶ ἐκεῖνοι μόνον μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν καὶ ἐφόσον ἤθελον ἀπομείνει τοιοῦτοι. Πρόκειται συνεπῶς περὶ διπλωματικῆς νίκης τῆς Ἀλβανίας, ἐξ ἧς ἐνισχύονται οἱ πληθυσμοὶ ἐκεῖνοι. Δὲν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ὑποχωρητικότητά μας εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, ὀφειλομένην ἴσως εἰς τὴν ἐπιδιωκομένην προσέγγισιν μετὰ τῆς Ἀλβανίας. Ἀλλ' οἱ Ἀλβανοὶ οὐδέποτε κατὰ τὴν γνώμην του δύνανται νὰ γίνουν φίλοι τῶν Ἑλλήνων. Δὲν ἀποτελοῦν ἄλλως τε οἱ Ἀλβανοὶ Κράτος συγκεκροτημένον, τοῦ ὁποίου ἡ φιλία νὰ λαμβάνηται ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν καὶ νὰ ἐπιζητῆται ἡ συμμαχία του.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) διακόπτων λέγει ὅτι δὲν ἔχουν γίνει, ἐξ ὅσων γνωρίζει, ποτὲ προσπάθειαι περὶ συμμαχίας. Μόνον γενικὴ ἐπιθυμία ὑπάρξεως φιλικῶν

σχέσεων μετὰ τῶν ὁμόρων Κρατῶν ἔχει πάντοτε ἐκδηλωθῇ καὶ σήμερον ἐκδηλοῦται.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** ἐξακολουθῶν ἀναγινώσκει δηλώσεις τοῦ Μουφὴτ-μπέη ἐνδεικτικὰς διὰ τὴν σύσφιγξιν τῶν σχέσεων Ἀλβανίας καὶ Ἑλλάδος. Ἐκ τῶν πρακτικῶν, λέγει, τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἐξάγεται ὅτι ἡμεῖς ἐδείχθημεν ἄγαν ὑποχωρητικοί. Θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ ἐσώζομεν τὰ συμφέροντα τὰ Ἑλληνικὰ καὶ ἂς ἐχάνομεν τὴν φιλίαν τῆς Ἀλβανίας, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε θὰ εἴχομεν.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** τονίζει ὅτι τὸ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν Μουσουλμάνων τῆς Ἠπείρου ζήτημα ἀπὸ ζήτημα ἀνταλλαγῆς ἐξειλίχθη εἰς ζήτημα μειονοτήτων εἰς βάρος τῶν ἐν Ἠπείρῳ ἐγκατασταθέντων προσφύγων.

Ἐκθέτει κατόπιν τὰ τῶν Τσάμηδων τῆς Ἠπείρου καὶ λέγει ὅτι ὁ φιλαλβανὸς Ἀδδοὺλ Χαμὴτ μόνον Τσάμηδες δὲν προσελάμβανεν ὡς ὑπουργούς του, διότι ἐγνώριζε τὴν τουρκικὴν των συνείδησιν. Ἀναφέρει κατόπιν τὴν ἀποστολὴν τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ντερβὶς Νίμα ἐν Τσαμουριᾷ περὶ Ἀλβανικῶν σχολείων. Οἱ Τσάμηδες συνεπῶς ἦσαν καὶ εἶνε καθαρὰς τουρκικῆς συνειδήσεως. Ἐκθέτει κατόπιν τὰ τῆς συνθήκης τῆς ἀνταλλαγῆς καὶ τὰ τῆς δηλώσεως τοῦ κ. Καλαμάνου περὶ μὴ ἀνταλλαγῆς τῶν Ἀλβανικῆς καταγωγῆς Μουσουλμάνων καὶ τὰς ἐπὶ τῇ βάσει τούτων ἐνεργείας καὶ ἀποράσεις τῶν σχηματισθεισῶν Ἐπιτροπῶν μὲ κριτήριον τὴν Ἑλληνικὴν ὑπηκοότητα, τὸ Μουσουλμανικὸν θρήσκευμα καὶ τὴν Ἀλβανικὴν καταγωγήν. Προτοῦ ἡ Ἐπιτροπὴ συντάξῃ τοὺς καταλόγους τῶν ἀνταλλαξίμων ἤρχισε θόρυβον ἡ Ἀλβανία καὶ ἐπελήφθη ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν τῇ 29ῃ καὶ 30ῇ Σεπτεμβρίου 1924. Ὁ κ. Πολίτης ἐδήλωσε τότε ὅτι τὸ ζήτημα τῆς Τσαμουριᾶς εἶνε ζήτημα μειονότητος, λησμονήσας ὅτι τοῦτο ἀνῆκεν εἰς τὴν μικτὴν Ἐπιτροπήν. Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἐδέχθη καὶ τὴν ἄποψιν τῆς μειονότητος καὶ συνεπῶς Ἐπιτροπὴ ἐξ οὐδετέρων μελῶν καὶ Ἑλλήνων ἀλβανικῆς καταγωγῆς θὰ κρίνουν τὸ ἀνταλλάξιμον καὶ ἑπομένως τὸ ζήτημα τῆς Τσαμουριᾶς πρέπει νὰ τὸ θεωρῶμεν ἀπωλεσμένον.

Ὁ κ. **Π. Γεωργίτσης** ἐκφράζει τὴν λύπην του διὰ τὴν ἀστοχίαν μεθ' ἧς οἱ διπλωμάται τῆς Ἑλλάδος χειρίζονται ὕψιστα ἐθνικὰ ζητήματα.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραὰμ** ἐπερωτᾷ διατί δὲν λαμβάνονται μέτρα προστατευτικὰ τῶν ἐπὶ τῆς Πειραϊκῆς Χερσονήσου κτημάτων τοῦ Δημοσίου. Ἀναπτύσσων ἐκτενῶς τὴν ἐπερώτησίν του λέγει ὅτι τὸ ζήτημα, καίτοι παλαιόν, ὅμως παρήγγετο ἐγ-

κλιματικῶς ἀδιαφόρως ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας, καὶ οὕτω διεξάγονται συνεχῶς διάφοροι δίκαι οἰκοπεδοφάγων εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου. Γίνεται ἀσύστολος διαπραγὴ τῶν κτημάτων κατὰ τρόπον αἰσχυντηλόν, διότι ἐμφανίζονται τίτλοι οἵτινες εἶνε ὅλοι πλαστοί, καὶ ὅμως οἱ κατέχοντες αὐτοὺς ἐξέρχονται ἐν τέλει νικηταί. Καταφέρεται κατὰ διαφόρων ὑπαλλήλων, οἵτινες καὶ ὡς μάρτυρες παρέστησαν εἰς δίκας μεταξὺ ἰδιωτῶν οἰκοπεδοφάγων ὑπὲρ τῶν τελευταίων. Ἐπίσης λατομεῖα τοῦ Δημοσίου μετεβλήθησαν εἰς οἰκόπεδα καὶ ἁρπάζονται τῇ ἀνοχῇ καὶ συνεργασίᾳ δημοσίων ὑπαλλήλων, καὶ φρονεῖ ὅτι πρέπει οἱ ἁρμόδιοι Ὑπουργοὶ νὰ λάβωσι μέτρα, διότι τὸ ζήτημα εἶνε σκανδαλῶδες. Ἀναφέρει ὅτι μέρος δοθὲν πρὸς ἵδρυσιν ἐργοστασίου ταπητουργίας ἀνηρπάγη, καθὼς καὶ ὅτι δι' ἕτερον μέρος ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου, ὁ κ. Κατοπόδης, ἐξέδωκεν ἀπόφασιν πρὶν ἢ ἀκούσῃ καὶ τὰς γνώμας των ἀντιρρησιούντων. Εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἔλαβε, λέγει, μέρος καὶ εἷς πρώην Εἰσαγγελεὺς καὶ εἷς Εἰρηνοδίκης, ὁ ὁποῖος καταγγελθεὶς παρ' αὐτοῦ ἀπελύθη. Ἔγει δρμέως διότι ὑπάλληλοί τινες τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας καθὼς καί τινες τῆς Ὑγρείας ἔχουν λάβει μέρος ὡς συνεργοὶ εἰς τὴν ἁρπαγὴν τοῦ δημοσίου τούτου πλούτου, καὶ ἀπορεῖ πῶς ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου οὐδὲν μέτρον λαμβάνει. Εἶς πρώην, λέγει, λεμβοῦχος φέρεται κατέχων ὅλην τὴν Πειραϊκὴν Λερσόνησον καὶ διανέμων αὐτὴν εἰς διαφόρους πρώην ἀνωτέρους ὑπαλλήλους καὶ δὴ καὶ Ὑπουργούς ἀκόμη. Ἐπὶ τῆς ὑπουργίας τοῦ κ. Σίδερι εἶχε ληφθῇ μέτρον τι, ἀλλὰ τοῦτο ἔμεινεν ἀτελές.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερις** διακόπτων ἀναφέρει πῶς ἀνέκαθεν ἐδασίλευσεν ἀνωμαλία προκειμένου περὶ τῶν δημοσίων κτημάτων καὶ πῶς ὅτε ἀνέλαδε τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοσίων κτημάτων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Γεωργίας εὑρέθη πρὸ πολλῶν καταπατησάντων διάφορα γήπεδα τοῦ Δημοσίου, καθ' ὧν οὐδὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ, διότι εἶχον ἤδη παρέλθει 30 καὶ 40 ἔτη καὶ εἶχον ἐπομένως παραγραφῇ πᾶσαι αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Δημοσίου.

Διὰ τοῦτο βραδύτερον, οὐδενὸς ἄλλου δυνατοῦ μέσου ὑπάρχοντος, εἰσήγαγεν ἐπὶ τῆς ἐπαναστατικῆς περιόδου Νομ. Διάταγμα δι' οὗ ἀπηγορεύθησαν ἐπὶ δικῶν περὶ διακατοχῆς τὰ προσωρινὰ μέτρα κατὰ τοῦ Δημοσίου. Ἡ παροῦσα Συνέλευσις κατήργησε τὸ νομοθέτημα τοῦτο, καὶ οὕτω μένουν καὶ πάλιν ἐκτεθειμένα τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραὰμ** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐκ τῆς πείρας τοῦ παρελθόντος ἐξάγεται ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν καὶ τόσην ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν εἰρηνοδικειακὴν Δικαιοσύνην, ἥτις συνήθως ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν τοιούτων ζητημάτων. Ἀτυχῶς καὶ ἡ ὀργάνωσις τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας δὲν εἶνε οἵα ἔπρεπεν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) λέγει ὅτι αἱ καταστάσεις αὗται εἶνε πολὺ παλαιαί, διὰ τὰς νέας δὲ καταστάσεις οὐδεὶς κίνδυνος ὑπάρχει.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραὰμ** συνεχίζων λέγει ὅτι ἀκριδῶς ἐπιζητεῖ διὰ τῆς ἐπερωτήσεώς του νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ πρὸς προστασίαν τῶν δημοσίων συμφερόντων. Ἀναφέρει ὅτι δὲν ἔλαδε γνῶσιν τῆς διατάξεως δι' ἧς κατηργήθη ἡ παλαιὰ τοιαύτη περὶ ἀπαγορεύσεως τῶν προσωρινῶν μέτρων κατὰ τοῦ Δημοσίου καὶ ἐκφράζει τελευτῶν τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ προΐῃ ἀμέσως εἰς τὴν λῆψιν πάντων τῶν ἐνδεικνυομένων μέτρων.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** λέγει ὅτι πρὸ ὀκτὼ μηνῶν εἶχεν ὑποδάλει τὰς ἀπαιτουμένας αἰτήσεις πρὸς ἵδρυσιν προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ εἰς τὴν Πειραϊκὴν Λερσόνησον, ἔσχε δὲ παντοχόθεν ἐξηκριδωμένας πληροφορίας ὅτι αὕτη ἀνήκει εἰς τὸ Δημόσιον. Ὅταν ὅμως οἱ ἁρμόδιοι ὑπάλληλοι μετέδησαν πρὸς ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ἐγκριθέντος σχεδίου, εὑρέθησαν ἀντιμέτωποι τρίτων προσώπων, τὰ ὁποῖα παρουσίασαν πλαστοὺς τίτλους. Μεταξὺ τῶν προσώπων τούτων ἦτο καὶ ὁ πρόεδρος τῶν λεμδούχων Μαντούδαλος. Ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν τελευτῶν ὅτι μετὰ τὰ λεχθέντα θὰ ληφθῶσι πάντα τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν των συμφερόντων τοῦ Δημοσίου.

Ὁ κ. **Ἀπ. Ὀρφανίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Κ. Προνοίας κλπ.) λέγει ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἤδη παρεπέμφθη εἰς τὸ Νομ. Συμδούλιον, τοῦ ὁποίου ἡ γνώμη, ἐκδοθησομένη κατ' αὐτάς, εἶνε ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου.

Ὁ κ. **Δ. Μαρσέλος** λέγει ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε ἀποτυχία τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ εἰς τὴν Πειραϊκὴν Λερσόνησον ὀφείλεται εἰς τὴν βραδύτητα τῆς ἐγκρίσεως τοῦ σχεδίου ἐκ μέρους τῆς ὑπηρεσίας, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας εὗρον ἐν τῷ μεταξὺ εὐκαιρίαν νὰ παρουσιασθῶσιν ὅλοι οἱ τιτλοῦχοι οἱ διεκδικοῦντες τὸ γήπεδον.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ἡ κατάστασις τῶν δημοσίων κτημάτων εἶνε πράγματι οἰκτρά, διότι ἀπὸ μακροῦ χρόνου διενεργεῖται ἀσύστολος καταπάτησις τῶν δημοσίων κτημάτων, τὴν ὁποίαν κατὰ παράδο-

ξον τρόπον ἀνείχοντο αἱ διάφοροι Κυβερνήσεις. Ὑπῆρχον δὲ διάφοροι τρόποι καταπατήσεως. Ἀναφέρει διάφορα παραδείγματα τῶν καταπατήσεων τούτων καὶ τὰς νῦν ἐνεργείας τῆς ὑπηρεσίας πρὸς ἐξασφάλισιν καὶ διάσωσιν τῶν ὑπολειπομένων κτημάτων ὡς καὶ τὰ τῆς ἐνεργουμένης διώξεως κατὰ τῶν ἐνεργησάντων τὰς καταπατήσεις ταύτας.

Ὡς πρὸς τὴν Πειραϊκὴν Λερσόνησον λέγει ὅτι διετάχθη νὰ γίνῃ καταμέτρησις εἰς τρόπον ὥστε νὰ ὑποχρεωθοῦν πάντες οἱ κατέχοντες τίτλους νὰ τοὺς προσαγάγουν. Μεταξὺ τῶν ἀγοραστῶν ἀπεδείχθη ὅτι ὑπῆρχον πολλοί, ἴσως ἀκόμη καὶ ὑπάλληλοι, οἱ ὁποῖοι καλῇ τῇ πίστει προέβησαν εἰς ἀγοράς. Ἤδη ἐκκαθαρίζεται ἡ ὑπόθεσις, ἡ ὁποία βεβαιοῖ ὅτι θέλει ἀποδῇ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι ἡ Πειραϊκὴ Λερσόνησος ἔχει χαρακτηρισθῇ λόγῳ τῶν «μακρῶν τειχῶν» ὡς ἀρχαιολογικὸς χῶρος, παρ' ὅλας δὲ τὰς διαμαρτυρίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἐξακολουθοῦν νὰ γίνωνται περὶ τὴν ἔκτασιν ἐκείνην ὅσα πρὸ ὀλίγου κατηγγέλθησαν. Ὑπομιμνήσκει τοῦτο εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι δὲν ἀποκλείεται νὰ γίνῃ καὶ τοῦτο, νὰ κηρυχθῶσι δηλαδὴ ὡς ἀρχαιολογικοὶ οἱ χῶροι ἐκεῖνοι.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερις** λέγει ὅτι μόνη σωτηρία θὰ εἶνε ἂν γίνουν ἀθρόαι ἐκποιήσεις τῶν δημοσίων κτημάτων.

Ὑποβληθείσης εἶτα προτάσεως 10 πληρεξουσίων, προτάσσεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 11 ἐπερώτησις τοῦ κ. Μπακοπούλου περὶ τοῦ ματαιωθέντος διαγωνισμοῦ τοῦ λιμένος Καβάλλας.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** λέγει ὅτι ἐμφανίζει διττὴν ἄποψιν ἡ ὑπόθεσις περὶ ἧς ἡ ἐπερώτησις. Ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως ἔχομεν τὸ Ν. Δ. τοῦ 1923 κανονίζον τὰ τῶν λιμένων καὶ τῆς διοικήσεως αὐτῶν. Προκειμένου δὲ περὶ κατασκευῆς ἔργων θὰ τηρηθοῦν αἱ διατάξεις περὶ δημοσίων ἔργων. Δίδουσιν αὗται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τὸ δικαίωμα τῆς ἐγκρίσεως ἢ μὴ ἔργων, οὐδέποτε δὲ τὸ τῆς ματαιώσεως ἔργων. Ἐν προκειμένῳ μετ' ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ προεκηρύχθη διεθνὴς δημοπρασία διὰ τὴν 1 Δεκεμβρίου 1921, ἐδημοσιεύθησαν δὲ εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ παρεδόθησαν καὶ εἰς τὰς Πρεσβείας αἱ σχετικαὶ προκηρύξεις. Ἀφνιδίως ὅμως τῇ 19 Ὀκτωβρίου 1924 διατάγῃ τοῦ Ὑπουργοῦ διετάχθη ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἀναβάλῃ τὴν δημοπρασίαν μὲ τὴν δικαιολογίαν τὸ μὲν ὅπως λάβουν γνῶσιν καὶ ἄλλοι Οἶκοι, τὸ δὲ ὅπως αὐξηθῇ ἡ δαπάνη τῶν ἔργων. Ἀλλ' ἀμφότεροι οἱ λόγοι οὗτοι δὲν ἦσαν βάσιμοι καὶ δι' αὐτὸ ἀπερρίφθησαν καὶ παρὰ τῆς Λιμεν. Ἐπιτροπῆς.

Τῇ 12 Νοεμβρίου 1924 ὑπεβλήθησαν αἰτήσεις εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἐκ μέρους τοῦ κ. Ἀργυροπούλου καὶ Μποδοσάκη καὶ ἄλλων ζητούντων ἀναβολὴν τῆς δημοπρασίας. Τὸ Ὑπουργεῖον ἀπέρριψε τὰς αἰτήσεις ταύτας, βραδύτερον δὲ διέταξε τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ δεχθῇ ὡς ἐγγύησιν τῶν ἔργων τραπεζιτικὰς ἐπιστολάς. Παραδόξως ὅμως τὴν νύκτα τῆς 30 Νοεμβρίου πρὸς τὴν 1 Δεκεμβρίου 1924 ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας μεταβὰς εἰς τὸ τηλεγραφεῖον ἐκάλεσε τὸν Νομάρχην καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς, οὗτος ὅμως δὲν ἦλθεν. Ὁ Ὑπουργὸς διεβίβασε τότε διαταγὴν εἰς τὸν Νομάρχην νὰ ἐντείλῃ τὴν Ἐπιτροπὴν ὅπως ματαιώσῃ τὴν δημοπρασίαν. Ὁ Νομάρχης ἀπαντᾷ τηλεγραφικῶς ὅτι ἐπέτυχε τὴν ἀναβολήν, δι' ἄλλου δὲ τηλεγραφήματος λέγει ὅτι αἰτήσει τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκοινοποιήθη αὐτῇ ἡ διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου. Ὁ διαγωνισμὸς συνεπῶς ἐματαιώθη, καίτοι παρουσιάσθησαν τρεῖς συμμέτοχοι εἰς τὴν δημοπρασίαν.

Εἰς ἐρωτήσεις, λέγει, πληρεξουσίων ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι εὑρέθη πρὸ διπλωματικῆς πιέσεως.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ἐπειδὴ εἴπετε περὶ διπλωματικῆς πιέσεως, σᾶς λέγω ὅτι δὲν πρόκειται περὶ διπλωματικῆς πιέσεως. Τὴν παραμονὴν τῆς δημοπρασίας μοὶ ὑπεμνήσθη ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶχε μίαν ὑποχρέωσιν πρὸς Μεγάλην Δύναμιν, ὑποχρέωσιν περιληφθεῖσαν καὶ εἰς διεθνῆ σύμβασιν, ἥτις καὶ δι' ἐπιστολῆς ἀνενεώθη ἐπὶ τῆς ὑπουργίας τοῦ κ. Παπαναστασίου, περὶ ἧς θὰ ὁμιλήσῃ ὁ κ. Ὑπουργός. Τὴν ὑπόμνησιν ταύτην ἐν παρομοίᾳ περιπτώσει καὶ ἡ Ἑλλὰς ἠδύνατο νὰ κάμῃ. Πρὸ τῆς συστάσεως ταύτης εὑρεθεὶς καὶ ἐγὼ παρεκάλεσα νὰ ἀναβληθῇ ἡ δημοπρασία, ἵνα ἐξετάσωμεν τὴν ὑπόθεσιν καὶ μὴ φανῶμεν περιρρονοῦντες τὴν σύστασιν. Ἔργον συνέσεως ἐπέβαλλε νὰ ἀναβληθῇ ἡ δημοπρασία καὶ ἀνεβλήθη.

Ὁ κ. **Α. Θεολογίτης** λέγει ὅτι ἑβδομάδα ὁλόκληρον πρὸ τῆς δημοπρασίας Ἰσραηλίτης ἔμπορος μεταβὰς εἰς Καβάλλαν προανήγγειλε τὴν ματαίωσιν τῆς δημοπρασίας.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** ἐξακολουθῶν ἐκθέτει τὰς ἐπὶ Τουρκοκρατίας διαπραγματεύσεις πρὸς κατασκευὴν τοῦ λιμένος Καβάλλας μετὰ τοῦ Οἴκου Κουρέ. Συνήφθη καὶ σύμβασις, ἀλλὰ δὲν ἐκυρώθη δι' ἰραδὲ καὶ ἐπομένως ὁ Κουρὲ δὲν ἐγένετο ἀνάδοχος. Τῷ 1911 ὁ Κουρὲ ἐζήτησε παρὰ τοῦ κ. Βενιζέλου τὴν συνέχειαν τῶν διαπραγματεύσεων, ἃς ἐδέχθη ὁ κ. Βενιζέλος, θέσας ὅμως ὡρισμένον ὅρον. Τοῦτο ἐπιστοποιεῖ ὅτι οὐδέποτε ὁ κ. Βενιζέλος ἀνεγνώρισεν ὑποχρέωσίν τινα πρὸς τὸν Κουρέ. Τῷ 1919 ἐγένοντο διαπραγματεύσεις

μεταξὺ Βενιζέλου καὶ Κουδρὲ ἐν Παρισίοις ὑπὸ τύπον συνεχίσεως τῶν διαπραγματεύσεων. Τῷ 1921 ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας κ. Τσαλδάρης ἀνέθεσεν εἰς τὸν Ἰταλὸν Ἀνδρεοττσι τὴν κατάρτισιν μελέτης ἀντὶ 40 χιλιάδων δραχμῶν.

Τῷ 1923 ἡ Ἐπαναστατικὴ Κυβέρνησις ἦλθεν εἰς ἄλλας διαπραγματεύσεις μετ' ἄλλων ὑπισχνουμένων νὰ ἀναλάβωσι τὸ ἔργον τοῦ λιμένος Καβάλλας. Ὁ Κουδρὲ υἱὸς τῷ 1924 διὰ τοῦ κ. Μπονιὲ ἐζήτησε δι' ἐπιστολῆς πρὸς τὸν κ. Ἡσαΐαν νὰ συνεχισθοῦν αἱ διαπραγματεύσεις, προσθέτων ὅτι θὰ ἦτο διατεθειμένος νὰ ἀναλάβῃ τὴν κατασκευὴν τοῦ σιδηροδρόμου Δράμας - Καβάλλας.

Ὁ κ. Ἡσαΐας ἀπήντησε τῇ 5 Μαΐου 1924 ὅτι προτίθεται νὰ συνεχίσῃ τὰς διαπραγματεύσεις. Τῇ 22 Μαΐου 1924 ἐγένετο ἡ προκήρυξις τῆς δημοπρασίας διὰ τὸν λιμένα Καβάλλας. Ὁ Μπονιὲ τότε διεμαρτυρήθη δι' ἐπιστολῆς του ζητῶν ἀναβολὴν τῆς δημοπρασίας. Ὁ κ. Ἡσαΐας δὲν ἀπήντησε καὶ τὰ πράγματα ἐβάδιζον πρὸς τὴν δημοπρασίαν. Ὁ Οἶκος Κουδρὲ τότε ὑπέβαλεν ὑπόμνημα πρὸς τὸν κ. Πολίτην ἐν Παρισίοις ἰσχυριζόμενος ὅτι εἶχε κεκτημένα δικαιώματα περὶ τοῦ ἔργου καὶ ἐκ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ὁ κ. Πολίτης ἀπέστειλε τὸ ὑπόμνημα μετὰ συστάσεως νὰ ἐξετασθῇ τοῦτο εὐμενῶς.

Ἀναφέρει εἶτα διάφορα ὑπομνήματα τοῦ κ. Κουδρὲ ὁμολογοῦντα ὅτι δὲν εἶχε ποτὲ κεκτημένα δικαιώματα παρὰ τῆς Τουρκίας, ἀλλ' εὑρίσκετο πάντοτε εἰς τὸ στάδιον τῶν διαπραγματεύσεων. Ἀναφέρει εἶτα τὴν δοθεῖσαν τῷ 1914 νότα τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἀναφέρουσαν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δεσμεύεται ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Ἡσαΐα, πρὸς συνέχισιν ὅμως τῶν διαπραγματεύσεων.

Ἀναλύων εἶτα τὰς διατάξεις τῶν συνθηκῶν περὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν Κρατῶν ἅτινα ἐξεχώρουν ἐδάφη, λέγει ὅτι αὗται περιλαμβάνουν μόνον παραχωρήσεις συντετελεσμένας καὶ νομίμως ἀνεγνωρισμένας. Τοιαύτη βεβαίως δὲν ἦτο ποτὲ ἡ ὑπόθεσις Κουδρὲ καὶ περὶ τούτου ἐπανειλημμένως ἔχει ἐκφρασθῇ ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας. Ἐκτὸς τούτου, ἐνῷ ἡ δαπάνη προϋπελογίζετο εἰς 75 ἑκατομμύρια καὶ εἰς ἣν προσεφέρθησαν τρεῖς ἐργολάβοι, ὁ οἶκος Κουδρὲ ἐζήτει 242 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Ἐκτὸς τούτου ἐζήτει ὁ Οἶκος Κουδρὲ καὶ ὅλα τὰ παραλιακὰ οἰκόπεδα ἀξίας 120 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Ἂν ὑπῆρχε, λέγει, ἐν ἰσχύϊ τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας, θὰ ἠδύνατο πᾶς τις νὰ

ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῶν παρανόμων πράξεων τῶν Ὑπουργῶν. Πρέπει ἐπὶ τέλους, λέγει, νὰ τονισθῇ καὶ νὰ μάθουν πάντες ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶνε οἰκονομικὸν τιμάριον κανενός.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ἐκφράζει κατ' ἀρχὰς τὴν ἀπορίαν του, διότι ὁ προλαλήσας ἀνέφερεν ἄνευ λόγου πρόσωπα ὡς ἀναμιχθέντα εἰς τὴν ὑπόθεσιν, τὰ ὁποῖα συνήθως ὑπάρχει ροπὴ νὰ συκοφαντῶνται.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** λέγει ὅτι εὑρίσκεται εἰς ἀντίθεσιν ὁ κ. Ὑπουργὸς μὲ τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις ἐσχάτως μὲ τὰς διακυμάνσεις τοῦ συναλλάγματος διέταξεν ἀνακρίσεις καθ' ὡρισμένων προσώπων, τὰ ὁποῖα ὅμως ὁ κ. Ὑπουργὸς κηρύσσει ἀπόψε συκοφαντούμενα.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι, ἐνῶ ἦτο ἀποφασισμένη ἡ δημοπρασία, παρουσιάσθη ὁ Οἶκος Κουδρέ, ὅστις παρεπονέθη ὅτι οὔτε τὴν τελευταίαν ἐπιστολὴν τοῦ προκατόχου μου Ὑπουργοῦ δὲν ἐσεβόμεθα δῆθεν διὰ τῆς σπουδῆς πρὸς τὴν δημοπρασίαν. Ὁ κ. Μπονιὲ διεμαρτυρήθη ἐπίσης ὅτι παραβαίνομεν τὴν ὑπόσχεσίν μας μὴ συνεχίζοντες τὰς διαπραγματεύσεις. Τῷ εἶπον ὅτι, ἂν εἶχε δικαιώματί τι βάσιμον, ἠδύνατο νὰ τὸ ἐνασκήσῃ καὶ νὰ ἀποζημιωθῇ. Ἐκ τούτου ἐγεννήθη, λέγει, ἡ ἐντύπωσις μήπως ἐπεβάλλετο νὰ μὴ ἀφήσωμεν τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἀναλάβῃ ἔργον ἐξ οὗ ἴσως θὰ περιεπλέκετο τὸ Δημόσιον καὶ ὁ Λιμὴν εἰς δίκας. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ εὑρεθῶ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μὴ ἐγκρίνω τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δημοπρασίας, προέκρινα νὰ συστήσω τὴν ἀναβολὴν διὰ νὰ πληροφορήσω τὴν Ἐπιτροπὴν περὶ ὅλης τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως, ἐφόσον μάλιστα καὶ αἱ ἀξιώσεις τοῦ Κουδρὲ ἦσαν ἐπιμονώτατα. Κατὰ τὴν κρίσιν μου δὲν ἐμφανίζεται ἡ ἀξίωσις τοῦ Οἴκου Κουδρὲ ὑπὸ τοιοῦτον τύπον ὥστε νὰ τὴν περιφρονήσῃ κανεὶς ἄνευ ἐξετάσεως καὶ διεξοδικῆς.

Συνεχίζων ἐκθέτει τὸ ἱστορικὸν τῶν διαπραγματεύσεων Οἴκου Κουδρὲ καὶ Τουρκικῆς Κυβερνήσεως καθὼς καὶ τῆς διαδεχθείσης τὰ ἐδάφη τῆς Καβάλλας Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τῷ 1914 καὶ τῷ 1919.

Ἡ σκέψις του, λέγει, ἦτο νὰ φέρῃ εἰς ἐπαφὴν τὴν Λιμενικὴν Ἐπιτροπὴν μετὰ τοῦ Οἴκου Κουδρὲ ἵνα συζητήσουν, δεδομένου ὅτι ὁ Οἶκος οὗτος ἀπὸ τοῦ 1911 δαπραγματεύεται, συντάσσει μελέτας καὶ καταβάλλει δαπάνας.

Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι λόγοι, οἷον τὸ ἀσύμφορον τῶν τιμῶν αἵτινες ἐπέβαλλον τὴν ἀναβολήν, ἀφοῦ ἀσφαλῶς προβλέπετο ὅτι εἰς καὶ μόνος θὰ ἐλάμβανε μέρος εἰς τὴν δημοπρσίαν. Συνέστησε δέ, λέγει, τὴν ἀναβολὴν εἰς τὴν

Ἐπιτροπὴν καὶ ὅταν μάλιστα μετέβη εἰς Καβάλλαν τῆς προέτεινε καὶ τὴν πρότασιν τῆς Ἑταιρείας Κουδρὲ-Μπονιὲ δηλώσας ὅτι δὲν εἶνε ἔργον του νὰ ἀναμιχθῇ ἀπ' εὐθείας, τεθόμενος τὰς ἀποκεντρωτικὰς ἀρχὰς τὰς ὁποίας πρεσβεύει. Μετὰ τὴν ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἀναβολὴν πάντες ἔμειναν, λέγει, εὐχαριστημένοι πλὴν τοῦ κ. Μπακοπούλου.

Ὁ κ. **Κ. Νταῆς** λέγει ὅτι οὐδεὶς εἶνε εὐχαριστημένος.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ματαιωθῇ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων. Ἐνόμισε, λέγει, ὑποχρέωσίν του ὅτι ἐρώτον προεβάλλετο μία ἀξίωσις μακροχρονίου ποσοπαθείας νὰ μὴ ὀκνήσωμεν νὰ συστήσωμεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ δώσῃ λύσιν μετὰ ἐξονύχισιν καὶ μελέτην εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δοθῇ ἀφορμὴ νὰ μᾶς ἐπιρρίπτωσι τὴν μομφὴν ὅτι εὐκόλως παραγνωρίζομεν δημιουργημένας καταστάσεις.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι συνεπείᾳ αἰτήσεως δέκα πληρεξουσίων ἡ σ' ζήτησις γενικεύεται.

Ὁ κ. **Αὔγ. Θεολογίτης** λέγει ὅτι ὡς ἔχει ἤδη τὸ ζήτημα δὲν πρόκειται πλέον παρὰ περὶ συζητήσεων χωρὶς κανὲν ἀποτέλεσμα διὰ μίαν πόλιν ἡ ὁποία προσφέρει οὐκ ὀλίγα εἰς τὸν Προϋπολογισμόν. Φρονεῖ ὅτι ἡ γενομένη ἀναβολὴ θὰ εἶνε ὑπὲρ τοῦ λιμένος Καβάλλας, διότι θὰ ἦτο ἀδύνατον μὲ τὸ μόνον ἑκατομμύρια νὰ γίνῃ ὁ λιμήν. Ἂν, λέγει, ἀνῆλθον εἰς τὸ ὕψος, ἀνῆλθον ἵνα κακίσω τὸν τρόπον τῆς ἀναβολῆς τῆς δημοπρασίας καὶ οὐχὶ τὴν ἀναβολήν.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι δὲν διεβίβασε διαταγὴν πρὸς ἀναβολὴν τῆς δημοπρασίας, ἀλλὰ πρὸς τὸν κ. Νομάρχην διεβίβασεν ἁπλῶς τοὺς λόγους δι' οὓς θὰ ἔπρεπε νὰ πείσῃ τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἀναβάλῃ τὴν δημοπρασίαν. Συνίστα μάλιστα ὅπως ἡ δημοπρασία ἀναβληθῇ μόνον δι' ἕνα μῆνα.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἀκολουθηθεῖσα ὁδὸς δὲν ἦτο ἡ εὐθεῖα, διότι θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἡ δημοπρασία καὶ νὰ τὴν ἀκυρώσῃ μετὰ ταῦτα ὁ κ. Ὑπουργός.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** λέγει ὅτι νομικῶς ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα νὰ μὴ κυρώσῃ τὴν δημοπρασίαν εἶχε καὶ τὸ δικαίωμα νὰ τὴν ἀναβάλῃ. Εἰς τὸ μεῖζον περιλαμβάνεται καὶ τὸ ἔλασσον. Εἶχον ἄλλως τε δοθῇ ὡρισμέναι ὑποσχέσεις ἐκ μέρους τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως, τὰς ὁποίας ἤθελε νὰ ἀποδείξῃ ὅτι δὲν παρορᾷ καὶ ἡ νέα Κυβέρνησις, κατόπιν μάλιστα γενομένων συστάσεων ἐκ μέρους τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι τὸ γεγονὸς τῆς γενομένης συστάσεως ἐκ μέρους τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως δὲν δημιουργεῖ ὑποχρέωσιν διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν. καὶ ἡ ἐπιστολὴ δὲ τοῦ κ. Ἡσαΐα οὐδὲν δικαίωμα παρεῖχε. Φρονεῖ ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ κ. Ὑπουργοῦ δὲν ὑπῆρξε νόμιμος, τοιαύτην δὲ ἀντίληψιν φαίνεται ἐκ τῆς διαμειφθείσης μετὰ τοῦ κ. Νομάρχου ἀλληλογραφίας ἔχων καὶ αὐτὸς ὁ κ. Ὑπουργός.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι κακῶς ἡρμηνεύθησαν οἱ λόγοι του. Οὐδεμίαν ποτὲ ἀμφιβολίαν εἶχεν ὅτι ἐδικαιοῦτο νὰ ἀναβάλῃ τὴν δημοπρασίαν καὶ ὅτι ἀναβάλλων αὐτὴν ἐπεχείρει παράνομον πρᾶξιν.

Ὁ κ. **Αὔγ. Θεολογίτης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ ἀναβολὴ τῆς δημοπρασίας κατέπληξε τὸν κόσμον, διότι μίαν ἑβδομάδα πρὸ τῆς ἀναβολῆς εἶχε μεταβῇ ἐκεῖ εἰς Καβάλλαν εἷς Ἑβραῖος καπνέμπορος, ὁ ὁποῖος ἐβεβαίου ὅτι ἡ δημοπρασία θὰ ἀναβληθῇ. Ἐν τοῖς πράγμασιν ἡ ἀναβολὴ αὕτη φρονεῖ ὅτι θὰ εἶνε ὑπὲρ τοῦ λιμένος Καβάλλας.

Ὁ κ. **Γ. Ἡσαΐας** λέγει ὅτι ἐκ τῆς διεξαχθείσης συζητήσεως ἀπεδείχθη ὅτι οὐδαμῶς εἶχε δεσμευθῇ ὁπωσδήποτε τὸ Κράτος. Ὡς Ὑπουργός, λέγει, εἶχον τὸ πρόγραμμα νὰ ἐκτελέσω πάντα τὰ παραγωγικὰ ἔργα, εὑρεθεὶς δὲ πρὸ πείρας ἀποτυχιῶν τῶν δημοπρασιῶν ἐνόμισα ὅτι θὰ ἠδυνάμην νὰ ἔλθω εἰς ἰδιαιτέρας συμφωνίας πρὸς πραγματοποίησιν τῶν ἔργων τούτων. Οὗτος εἶνε ὁ λόγος δι' ὃν ἔδωκα τὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν κ. Μπονιέ, ἐξ ἧς ὅμως οὐδεμία δέσμευσις διὰ τὸ Κράτος ἐπέρχεται.

Ὁ κ. **Κ. Νταῆς** λέγει ὅτι οὐδαμῶς ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην Ἑταιρείαν, ἐνδιαφέρεται μόνον διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος Καβάλλας. Ἀναφέρει ὅτι, ὅτε τὸ πρῶτον ἐπεσκέφθη τὸν κ. Ὑπουργόν, οὗτος τῷ εἶπεν ὅτι ἡ δημοπρασία δὲν θὰ γίνῃ, λόγῳ διπλωματικῆς ἐπεμβάσεως ἡ ὁποία ἐγένετο. Ὕστερα ὅμως εἰς δευτέραν ἐπίσκεψιν τῷ εἶπεν ὅτι ἡ δημοπρασία ἀνεβλήθη, διότι αἱ τιμαὶ δὲν ἦσαν αἱ συμφέρουσαι. Τελευτῶν δηλοῖ ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιθυμεῖ εἶνε νὰ γίνῃ τὸ ταχύτερον ὁ λιμὴν τῆς Καβάλλας.

Κηρύσσεται εἶτα ἡ συζήτησις περατωμένη.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** ἐρωτᾷ ἂν τὸ προσεχὲς Σάββατον θὰ εἶνε ὥριμον νὰ συζητηθῇ τὸ πατριαρχικὸν ζήτημα.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι, ἂν τὸ Σάββατον εἶνε ὥριμον τὸ ζήτημα, ἡ Κυβέρ-

νησις δὲν θὰ εἶχε καμμίαν ἀντίρρησιν νὰ δεχθῇ τὴν συζήτησιν.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ ἐπὶ τῶν ἐπερωτήσεων συζήτησις.

Εἰσέρχεται δὲ εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτόν, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου, τὸ νομοσχέδιον «περὶ συστάσεως Γενικῆς Διευθύνσεως ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν», μεθὸ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 30′ μ. μ. διὰ τὴν αὔριον, ὥραν 4 καὶ 30′ μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΜΓ′

Τῆς 12 Φεβρουαρίου 1925.

Ὥρᾳ 5 30′ μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Ἡ Ἕνωσις τῶν Ποντίων Θεσσαλονίκης ἐκφράζει τὴν ἀγανάκτησιν καὶ τὸν ἀποτροπιασμόν της κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Δερβενίου παρακαλεῖ ὅπως ἀνακληθῶσι τὰ Διατάγματα τῆς μετακινήσεως τῆς ἕδρας τοῦ Εἰρηνοδικείου Δερβενίου.

Ὁ Δημοκρατικὸς Σύλλογος Καβάλλας ὑποβάλλει ψήφισμα καθιερώσεως ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπείας.

Οἱ ἔκτακτοι ὑπάλληλοι τῶν Τ.Τ.Τ. Πύργου ζητοῦσι τὴν μονιμοποίησίν των.

Ἐπιτροπὴ κτηματιῶν Κομοτηνῆς παρακαλεῖ ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ τροποποίησις τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ἡ Ἕνωσις παλαιῶν πολεμιστῶν Ροδολείβης ζητεῖ τὴν κατάργησιν τοῦ φόρου οἰκοδομῶν.

Ἡ Ἀλληλοβοηθητικὴ Ἕνωσις παλαιῶν πολεμιστῶν Ἐπανομῆς διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς διαταγῆς τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν κτημάτων Μετοχίου—Κριτσιανὰ ὑπὲρ τῶν μελῶν της.

Ὁ Νικόλαος Ἀθανασιάδης δημοδιδάσκαλος αἰτεῖται ὅπως τῷ ἀποδοθῇ ἡ οἰκία του.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Ποντίων Καβάλλας παρακαλεῖ ὅπως ἀφεθῶσιν οἱ κρατούμενοι εἰς τὰς φυλακὰς Λίγίνης Σεραφεὶμ Σαγκόγλου καὶ Κωνστ. Μελισσόπουλος.

Ἡ Ἕνωσις τῶν Συνεταιρισμῶν Δράμας παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπὸ τοῦ Α' Καπνοπαραγωγικοῦ Συνεδρίου ὑποβληθὲν ὑπόμνημα.

Ἐπιτροπὴ παραγωγῶν Πάρνης παραπονεῖται διὰ τὴν ὑπέρμετρον δήλωσιν παραγωγῆς προϊόντων ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου τῆς Ἐφορίας.

Οἱ κληρωτοὶ μαθηταὶ Γ' γυμνασιακῆς τάξεως Δαδίου ζητοῦσιν ὅπως τοῖς δοθῇ ἀναστολὴ μέχρι λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους.

Οἱ ἀποστρατευθέντες ὑπαξιωματικοὶ ζητοῦσι τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὸν νόμον περὶ ἀφομοιώσεως συντάξεων καὶ τῶν ἀποστρατευθέντων μὲ σύνταξιν ἀνθυπολοχαγοῦ ὑπαξιωματικῶν.

Τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Πειραιῶς παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἐπιληφθῇ τοῦ ἐκκρεμοῦντος ζητήματος, τῶν ἐργατῶν τοῦ Τελωνείου Πειραιῶς διὰ τὴν ἐπαναφορὰν τούτων εἰς τὰς ἐργασίας των.

Ὁ Σύνδεσμος ἐργατῶν Τελωνείου Πειραιῶς ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ ἐπαναφορᾶς εἰς τὸ Τελωνεῖον τῶν παυθέντων ἐργατῶν.

Ἡ Ἕνωσις παλαιῶν πολεμιστῶν Μυτιλήνης διαμαρτύρεται διὰ τὰς συλλήψεις τῶν ἡγετῶν τοῦ ἐργαζομένου Λαοῦ.

Οἱ κάτοικοι τῶν κοινοτήτων Ἀμπλιανης, Ἁγίου Σώστη, Μπέρεκλου κλπ. ὑποβάλλουσι ψήφισμα διαμαρτυρίας διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἀγροφυλάκων.

Ἡ Μάρθα χήρα Λαμπροπούλου κάτοικος Γαργαλιάνων παρακαλεῖ ὅπως τῇ χορηγηθῇ σύνταξις.

Πρόσφυγες ἐξ Ὀρτάκιοϊ τῆς Βουλγαρίας παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῇ μέριμνα ὑπὲρ τῆς ἀγροτικῆς ἐγκαταστάσεώς των.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος «περὶ παρατάσεως ἐπὶ δίμηνον τοῦ παλαιοῦ δασμολογίου καὶ τοῦ σήμερον ἐν ἰσχύϊ συμβατικοῦ καθεστῶτος».

Ὁ κ. **Ι. Στάϊκος Παπαδάκης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τηλεφωνικῆς συγκοινωνίας τῶν Κοινοτήτων».

Οἱ κ. κ. **Κ. Γόντικας, Α. Μάρκου, Β. Δαλιάνης, Η. Ἀποσκίτης** καὶ **Β. Βλαχόπουλος** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ὑπολογισμοῦ δικηγορικῆς ὑπηρεσίας ὡς συνταξίμου κλπ.».

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως Ν. Διαταγμάτων α') τῆς 19 Αὐγούστου 1924 περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ νόμου ΤΟΔ' τοῦ 1871 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου ΥΠΕ' τοῦ 1871 περὶ καταδιώξεως τῆς λῃστείας, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8 Μαρτίου 1923 Ν. Δ. ὁ') τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1924 περὶ προσθήκης εἰς τὸ προρρηθὲν Ν. Δ. τῆς 19 Αὐγούστου 1924».

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως φορολογικῶν νόμων».

Ἡ **ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ Διοικήσεως Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ διατηρήσεως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν γραφέων Β' τάξεως».

Ἡ **ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως Ἐπαγγελματικοῦ καὶ Βιοτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου».

Ἡ **ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὴν ῥύθμισιν τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ κτιρίου Γεν. Διευθύνσεως Μηχανικοῦ καὶ δικαστικοῦ μεγάρου».

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Συνέλευσιν ἂν ἔχει καὶ ὁποίας πληροφορίας περὶ γεωλογικοῦ τινος ἀτυχήματος συμβάντος ἐν Βιάνῳ τῆς Κρήτης. Κατ' ἰδιωτικὰς λέγει, πληροφορίας ἀναγραφείσας εἰς τὴν «Νέαν Ἐφημερίδα» τοῦ Ἡρακλείου καὶ εἰς ἄλλην Ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα χθές, ἐν Βιάνῳ ἤρχισε νὰ καθιζάνῃ τὸ ἔδαφος εἰς πολὺ βάθος.

Γ. Κονδύλης. Οὐδεμίαν εἴδησιν ἔχομεν.

Ι. Κούνδουρος. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τοῦ πράγματος, ἂν δὲ συνέβη πράγματι τοιοῦτό τι, νὰ στείλῃ ἐγκαίρως τὸν κατάλληλον γεωλόγον

πρὸς ἐξέτασιν. Εἶμαι πολὺ λυπημένος ὑποχρεούμενος νὰ τῷ συστήσω συγχρόνως νὰ μὴ ζητήσῃ τὰς πληροφορίας του ἀπὸ τὸν κ. ἐκεῖ Νομάρχην, διότι ὑπάρχει φόβος μὴ βυθισθῇ ὁλόκληρος ὁ Νομὸς καὶ αὐτὸ νὰ μὴ τὸ ἀντιληφθῇ κἂν, ἀλλὰ ν' ἀποταθῇ εἰς ἄλλας Ἀρχάς.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως Γεν. Διευθύνσεως ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν» ὁ κ. **Ν. Σταματόπουλος** ἐρωτᾷ ἂν πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος οὗτος, ὁ ὁποῖος δημιουργεῖ ἕνα δικτάτωρα πραγματικὸν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, εἰς τὸν ὁποῖον παρέχεται τὸ δικαίωμα νὰ λύῃ ἀκόμη διάφορα ζητήματα διὰ Διαταγμάτων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι καὶ ἀλλαχοῦ ὁπόθεν διῆλθε παρετήρησεν ὅτι δὲν γίνεται ὅ,τι συμβαίνει ἐδῶ, νὰ ἀπασχολῆται ὁ Ὑπουργὸς μὲ τὴν ὑπογραφὴν ἐγγράφων, τῶν ὁποίων τὰ πλεῖστα εἶνε ἐντελῶς ἀσήμαντα καὶ τῆς τρεχούσης ὑπηρεσίας. Οὗτος εἶνε ὁ λόγος τῆς δημιουργίας τοῦ θεσμοῦ τούτου.

Ὁ κ. **Δ. Πετρίτης** παρακαλεῖ νὰ δηλωθῇ ἂν ὁ τίτλος τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ θὰ παράσχῃ ἀφορμὴν πρὸς μισθολογικὴν σύγκρισιν μὲ τοὺς ἄλλους Γενικοὺς Διευθυντὰς τῶν ἄλλων Ὑπουργείων. Ὑποθέτει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀφομοιώσεως πρὸς αὐτούς.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) δηλοῖ ὅτι ὁ τίτλος δὲν δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν πρὸς σύγκρισιν μισθολογικήν.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου, ὡς ἐτροποποιήθη, ἔχον οὕτως:

«Περὶ συστάσεως Γενικῆς Διευθύνσεως ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν».

Ἄρθρον 1.

Ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν ἱδρύεται Γενικὴ Διεύθυνσις, ἧς προΐσταται Ἀνώτατος ἀξιωματικός. Οὗτος ἐξομοιοῦται πρὸς Διοικητὴν Σώματος, ἐὰν εἶνε ἀντιστράτηγος, ἢ πρὸς Διοικητὴν Μεραρχίας, ἐὰν εἶνε ὑποστράτηγος.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς ἔχει ποινικὴν δικαιοδοσίαν ἀνάλογον πρὸς ἐκείνην Διοικητοῦ Σώματος ἢ Μεραρχίας ἐπὶ ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ὑπηρετοῦντας ἀξιωματικούς, πλὴν τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Στρατοῦ καὶ ἐκείνων οἵτινες ἔχουσι τὸν αὐτὸν βαθμὸν πρὸς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν καὶ ἐφ' ὧν ἀσκεῖ ἔλεγχον ὁ Ὑπουργός.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς ἐναρμονίζει τὰς ἐνεργείας τῶν Διευθύνσεων καὶ Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου καὶ συνεργάζεται μετὰ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Στρατοῦ, ἵνα αἱ διαταγαὶ τοῦ Κέντρου ἐκδίδωνται ὑπὸ ἑνιαίου πνεύματος.

Ἄρθρον 2.

Οἱ Διευθυνταὶ τῶν Διευθύνσεων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν πλὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Στρατοῦ, τελοῦσιν ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, πρὸς ὃν εἰσηγοῦνται τὰς διαφόρους ὑποθέσεις τῆς ἁρμοδιότητός των καὶ προκαλοῦσι τὰς διαταγὰς αὐτοῦ ἢ τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 3.

Διὰ Διαταγμάτων, προκαλουμένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, καθορίζονται αἱ ὑποθέσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔχει ἀποκλειστικὴν ἁρμοδιότητα ὁ Γενικὸς Διευθυντής. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν δύναται ἐν τούτοις διὰ διαταγῆς του νὰ καθορίζῃ τίνα ἔγγραφα ἐκ τῶν ὑποκειμένων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ θέλει ὑπογράφει αὐτὸς οὗτος ὁ Ὑπουργός. Διὰ Διαταγμάτων ἐπίσης δύνανται δικαιώματα ἀνήκοντα εἰς τὸν Ὑπουργὸν νὰ μεταβιβάζωνται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ, ἐφόσον τοῦτο δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ σύνταγμα.

Ἄρθρον 4.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς μονογραφεῖ πάντα τὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὸν Ὑπουργόν.

Ἄρθρον 5.

Διὰ Διαταγμάτων δύνανται ἐπίσης ν' ἀνατίθενται δικαιώματα ἀνήκοντα εἰς τὸν Ὑπουργὸν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν λοιπῶν Διευθυντῶν τοῦ Ὑπουργείου, ἐφαρμοζομένου καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοῦ ἄρθρου 3 ἐν τέλει.

Ἄρθρον 6.

Τὸν Γενικὸν Διευθυντήν, ἀπόντα ἢ κωλυόμενον, ἀναπληροῖ εἷς ἐκ τῶν Διευθυντῶν τοῦ Ὑπουργείου, ὁριζόμενος διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 7.

Εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ἀποσπᾶται λοχαγὸς ὑπασπιστής, οὗ τὰ καθήκοντα ὁρίζονται διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 8.

Ἡ Διεύθυνσις Προσωπικοῦ μετονομάζεται εἰς Διεύθυνσιν Διοικητικοῦ.

Ἄρθρον 9.

Διὰ Διαταγμάτων ὁρίζονται ἑκάστοτε τὰ λοιπὰ καθήκοντα τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου, ἐπίσης δὲ καὶ τίνα Τμήματα καὶ Γραφεῖα ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς ἄλλας διευθύνσεις θέλουσιν ὑπαχθῆ εἰς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ἢ θέλουσι καταργηθῆ.

Ἄρθρον 10.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Συνεχίζεται εἶτα ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ «περὶ Νομοθετικῆς Ἐξουσίας» Κεφαλαίου τοῦ συντάγματος.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** (ὥρᾳ 5.45' μ. μ.) ἀναφερόμενος εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ λεχθέντα παρατηρεῖ ὅτι ἡ Βουλὴ τῶν Λόρδων δὲν προέρχεται ἀπὸ λαϊκὴν ἐκλογὴν καὶ ἐν τούτοις ἐχρειάσθη ἀγὼν μακρὸς ἵνα περιορισθῶσι τὰ δικαιώματά της. Ἐν Γαλλίᾳ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐξέλιξις τοῦ θεσμοῦ δὲν κατέληξεν εἰς τὸ νὰ δοθῇ πολιτικὴ δύναμις εἰς τὴν Γερουσίαν. Δὲν ἐπέρασεν ἀπὸ κανενὸς Γάλλου τὸν νοῦν ὅτι Κυβέρνησις πλειονοψηφοῦσα ἐν τῇ Βουλῇ θὰ ἔχῃ ἀνάγκην καὶ τῆς πλειονοψηφίας τῆς Γερουσίας. Καὶ διὰ τὴν περιωρισμένην δύναμιν τῆς Γερουσίας ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχουν ἀκόμη ἀμφισβητήσεις. Γενικῶς εἰς ὅλα τὰ Κράτη ἡ Βουλὴ ἔχει ὑπεροχὴν ἀπέναντι τῆς Γερουσίας. Αἱ ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατοῦσαι συνθῆκαι δὲν ἐπιτρέπουν νὰ δώσωμεν ἴσα δικαιώματα καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ ἔχῃ ἐνταῦθα ἡ Γερουσία τὴν αὐτὴν ἐξέλιξιν, ἣν εἶχε καὶ ἡ Βουλή. Χορήγησις ἴσων δικαιωμάτων θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν ἀνωμαλιῶν καὶ βραδύτερον τὴν κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι ἡ πρότασίς του ἦτο ὅπως ἐν περιπτώσει διαφωνιῶν συνεδριάζουν ἀπὸ κοινοῦ αἱ κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἀμφοτέρων τῶν Σωμάτων, τὸ δὲ πόρισμα αὐτῶν νὰ ὑποβάλληται κεχωρισμένως εἰς ἕκαστον τῶν δύο Σωμάτων ἄνευ διακρίσεως ἐπειγόντων ἢ μὴ ζητημάτων.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** ἐπεξηγεῖ τὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ὑποβεβλημένην πρότασίν του.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ τετράμηνον χρονικὸν διάστημα παρέχει μεγάλην δύναμιν εἰς τὴν Γερουσίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὡς ἐκ τούτου θὰ συγκεντρωθοῦν πρόσωπα σοβαρά. Δὲν πρόκειται δὲ ὅπως παρεμποδισθῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ ἀποκτήσῃ ἡ Γερουσία καὶ πολιτικὸν κῦρος. Ὁ δρόμος διὰ μίαν τοιαύτην ἐξέλιξιν εἶνε ἐλεύθερος. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν θέλομεν εἶνε τὸ νὰ μὴ ἀποκτήσῃ τὴν ἰσοδυναμίαν ταύτην ἡ Γερουσία ἀπ' ἀρχῆς. Ὡς πρὸς τὴν ἔμμεσον ἐκλογὴν φρονεῖ ὅτι αὕτη συντελεῖ πολλάκις εἰς τὸ νὰ ἀναμιγνύωνται εἰς τὴν πολιτικὴν πρόσωπα περιωπῆς, τὰ ὁποῖα ἄλλως δὲν θὰ συμμετεῖχον, δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἀπομακρυνώμεθα τῆς ἀληθοῦς βάσεως ἡ ὁποία εἶνε ἡ ἄμεσος ἐκλογή, δι' ἧς ἐκδηλοῦται ἡ λαϊκὴ θέλησις. Ὡς πρὸς τὴν ἀνανέωσιν τῶν Σωμάτων λέγει ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Γερουσίαν, ἐκλεγομένην διὰ μίαν ἐννεαετίαν, εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ πλήρης διάστασις γνωμῶν μεταξὺ τῶν μελῶν της καὶ τῶν ἐκλογέων, ἐνῷ τοῦτο δὲν συμβαίνει διὰ τὴν Βουλήν, ἥτις ἀνανεοῦται τώρα μὲν ἀνὰ τετραετίαν, ὡς δὲ ἡμεῖς προτείνομεν ἀνὰ διετίαν. Ἐξετάζει εἶτα τοὺς λόγους δι' οὓς ἀντενδείκνυται ἡ παραδοχὴ τοῦ Γαλλικοῦ συστήματος, τῆς ἰσοδυναμίας δηλαδὴ Βουλῆς καὶ Γερουσίας. Λόγῳ τῶν παρ' ἡμῖν συνθηκῶν θὰ ἦτο, λέγει, δυνατὸν νὰ δημιουργηθοῦν σφοδραὶ ἀντιθέσεις. Εἷς ἐκ τῶν λόγων οἵτινες συνετέλεσαν νὰ καταπέσῃ τὸ κοινοβουλευτικὸν σύστημα εἶνε αἱ κομματικαὶ ἀντιθέσεις, αἱ ὁποῖαι δίδουν τὸν τόνον εἰς τὰς συζητήσεις, καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰς συζητήσεις καὶ τὰς ἀποφάσεις κανονίζουν οὐχὶ αἱ Βουλαὶ ἀλλ' αἱ Κυβερνήσεις. Τοῦτο τὸ ἄτοπον πρέπει νὰ διορθώσωμεν πρὸς περιορισμὸν καὶ τῶν ἐλαττωμάτων τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ. Ταῦτα δὲ περιορίζονται, ὅταν παρὰ τῇ Βουλῇ δημιουργηθῇ ἓν Σῶμα τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸ ὁποῖον θὰ χρησιμεύσῃ ὡς πραγματικὸν διυλιστήριον εἰλικρινοῦς καὶ λεπτομεροῦς ἐξετάσεως. Εἶμαι, λέγει, καὶ ἐγὼ ἐκ τῶν ὀπαδῶν τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ, διότι δὲν δύνανται κατ' ἄλλον τρόπον νὰ κυβερνηθοῦν οἱ Λαοί. Ἀλλ' εἶμαι ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀποδέχονται τὴν γνώμην ὅτι ὁ κοινοβουλευτισμὸς διατρέχει σήμερον κρίσιν, πρὸς περιορισμὸν τῆς ὁποίας εἶμαι πρόθυμος νὰ δεχθῶ πᾶσαν μεταρρύθμισιν τείνουσαν πρὸς τοῦτο. Διὰ τῆς παροχῆς πολλῶν δικαιωμάτων εἰς τὴν Γερουσίαν θέλουσι δημιουργηθῇ πολλοὶ κίνδυνοι, μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ ὁ κίνδυνος τῆς καταστροφαντήσεως τοῦ ἔργου ἡμῶν διότι θὰ μᾶς

εἴπουν ὅτι παρελάβομεν ἓν λαϊκὸν πολίτευμα καὶ τὸ ἐνοθεύσαμεν διὰ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ τῆς ἐμμέσου ἐκλογῆς, διὰ τῆς παροχῆς δηλαδὴ ἴσων δικαιωμάτων πρὸς τὰς λαϊκὰς ἀντιπροσωπείας ἀφ' ἑνός, καὶ πρὸς τὰς δι' ἐμμέσου ἐκλογῆς ἐκλεγομένας ἀφ' ἑτέρου. Τοιοῦτο, λέγει, φαντάζεται τὸ δεύτερον νομοθετικὸν Σῶμα, τὸ ὁποῖον ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἀμφιβάλλει ἂν πρέπει νὰ ἱδρυθῇ.

Γ. Παπανδρέου (ὥρᾳ 6 30' μ. μ.). Τὸ ζήτημα, λέγει, ἐπὶ τοῦ ὁποίου πρόκειται νὰ ἀποφανθῇ ἡ Σύνέλευσις εἶνε ἡ ἔκτασις τῆς ἁρμοδιότητος τῆς Γερουσίας. Ὑπῆρξεν ἴσως ὁμοφωνία ὡς πρὸς τὴν ἀνάγκην τῆς ἱδρύσεως τῆς Γερουσίας, ὑπῆρξεν ὅμως διχογνωμία ὡς πρὸς τοὺς λόγους καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ. Ἐὰν ἐπρόκειτο ἡ Γερουσία νὰ λάβῃ χαρακτῆρα ἀντιδραστικὸν καὶ ἀντιλαϊκόν, ἡ ἵδρυσις αὐτῆς θὰ ἦτο δι' ἡμᾶς ἀνεπιθύμητος. Ἂν θέλομεν τὴν ἵδρυσιν αὐτῆς, τοῦτο θέλομεν διὰ τὴν ὁμαλωτέραν λειτουργίαν τοῦ πολιτεύματος καὶ ὡς προμαχῶνα τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῆς λαϊκῆς βουλήσεως. Ἡ γνώμη ἡμῶν εἶνε ὅτι ἡ ὕπαρξις ἑνὸς μόνου νομοθετικοῦ Σώματος εἶνε ἡμιτελής. Ἡ μονοκρατορία, εἴτε ἑνὸς ἀτόμου εἴτε ἑνὸς Σώματος, εἶνε ἐπικίνδυνος. Διὰ τοῦτο εἶνε ἀνάγκη ἀντιρρόπων δυνάμεων, καὶ διὰ τοῦτο ὅλα τὰ σύγχρονα πολιτεύματα κατέληξαν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπάρξεως δευτέρου νομοθετικοῦ Σώματος πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ πρώτου τοιούτου. Τίς πρέπει νὰ εἶνε ἡ ἁρμοδιότης τῆς Γερουσίας; Ἡ ἁρμοδιότης αὕτη καθ' ἡμᾶς εἶνε τετραπλῆ.

Εἶνε πρῶτον ἡ συντακτική. Μετὰ τῆς Βουλῆς συνερχομένη ἡ Γερουσία προβαίνει εἰς συνταγματικὰς μεταρρυθμίσεις καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Προέδρου.

Εἶνε ἡ δικαστική, διότι ἡ Βουλὴ κατηγορεῖ ὡς ἀνώτατον Δικαστήριον, ἡ δὲ Γερουσία δικάζει.

Εἶνε ἡ πολιτική, διότι ἡ Γερουσία ἀσκεῖ τὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον μὲ τὸ δικαίωμα ὅπως εἰσηγῆται εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας τὴν ἀνάγκην τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς.

Τελευταία δὲ εἶνε ἡ νομοθετικὴ ἁρμοδιότης τῆς Γερουσίας. Ὡς πρὸς ταύτην δὲν φρονῶ ὅτι ἐπὶ ὅλων τῶν νόμων εἶνε ἀνάγκη νὰ τηρηθῇ ὁ αὐτὸς κανών. Γίνεται διάκρισις π. χ. τοῦ Προϋπολογισμοῦ, διότι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐκφράζεται κυρίως εἰς τὸν Προϋπολογισμόν· διὰ τοῦτο δὲ ἐνομίσαμεν ὅτι, ὡς πρὸς τοῦτο, τὸ δικαίωμα τῆς Γερουσίας ἔπρεπε νὰ εἶνε περιωρισμένον (ἄρθρον 13). Ἐπίσης πρὸς ἄρσιν τῶν τυχὸν διαφωνιῶν ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ συντάγματος ἐπρονόησε νὰ συνέρχωνται μικταὶ κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί (ἄρθρον 12). Ἡ Ἐπιτροπὴ κατέληξεν ὅτι ἐπὶ τῆς νομοθε-

τικῆς ἁρμοδιότητος δὲν ἐπιτρέπεται πλήρης ἰσοδυναμία, διότι καὶ ἐπὶ νομοθετημάτων θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τίθενται κυβερνητικὰ ζητήματα, τὸ ὁποῖον θὰ ἐδημιούργει πολιτικὴν ἀστάθειαν. Ἐξ ἄλλου ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται καὶ πλήρης ἐκμηδένισις τῆς Γερουσίας. Ἔπρεπεν ἑπομένως νὰ εὑρεθῇ μία μέση ὁδὸς καὶ διὰ τοῦτο κατέληξεν ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὰ ὑπ' ὄψει τῆς Συνελεύσεως συμπεράσματα.

Ἀναφερόμενος εἶτα εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως λεχθέντα ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν καὶ τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Γερουσίας διαφωνεῖ πρὸς αὐτά, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Γαλλίαν, διότι ἐκεῖ ἐν τῷ γράμματι μὲν τὰ δύο Σώματα εἶνε ἰσοδύναμα, ἐν τοῖς πράγμασιν ὅμως οὐδέποτε συνέβη τοῦτο, διότι πάντοτε ἐπικρατεῖ ἡ θέλησις τῆς Βουλῆς. Ἀλλὰ καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν Τσεχοσλοβακίαν καὶ Πολωνίαν, διαφωνεῖ πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργόν, διότι, ἐφόσον ἡ Γερουσία ἐκλέγεται δι' ἀμέσου ἐκλογῆς, δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη νὰ ἀναδράμωμεν εἰς λόγους ἱστορικούς, ἀφοῦ οἱ λόγοι τῆς περιωρισμένης αὐτῆς ἁρμοδιότητος εἶνε ἡ πολιτικὴ σκοπιμότης.

Προκειμένου περὶ τῆς προτάσεως τῶν ἀπὸ κοινοῦ Συνελεύσεων τῶν δύο Σωμάτων, ἀναπτύσσει τὰ μειονεκτήματα αὐτῶν καὶ ἀποκρούει αὐτήν.

Ὡς πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ δημοψηφίσματος ἀποκρούει τοῦτο, εἴτε ὑπὸ τύπον Referendum, εἴτε ὑπὸ τύπον λαϊκῆς πρωτοβουλίας, εἴτε ὑπὸ τύπον ἄρσεως διαφωνίας μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων.

Ἴσως τὸ δημοψήφισμα νὰ ἀποτελῇ ἀνειροπόλησιν διὰ τὸ μέλλον, ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅμως ἀποτελεῖ αὐτὴ εὐτυχίαν ἀπροσπέλαστον δι' ἡμᾶς.

Πρόεδρος. Ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις (ὥρα 7.35' μ. μ.). Ὁ κ. Κακουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. Κακουλίδης. Ἡ Γερουσία ὡς φάρμακον! Ἄρα ὑπάρχει νόσος, διότι μόνον ὅταν ὑπάρχῃ νόσος προτείνεται φάρμακον. Ἵνα καθορίσω σαφῶς ἐν τῇ ἐμῇ συνειδήσει τὴν ψῆφόν μου διὰ τὴν Γερουσίαν προσεπάθησα νὰ καθορίσω σαφῶς, μὲ μαθηματικήν, εἰ δυνατόν, ἀκρίβειαν, ποία εἶνε ἡ νόσος ἡ πολιτειακὴ ἡμῶν. Τὸ φαινόμενον τῆς νόσου τὸ λεγόμενον «χρεοκοπία κοινοβουλευτισμοῦ» δὲν παρουσιάζεται μόνον ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ παρουσιάζεται εἰς ἁπαξάπαντα σχεδὸν τὰ Κράτη τοῦ κόσμου καὶ τελευταίως μάλιστα ἡ χρεοκοπία αὐτὴ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ ἀνέδειξεν ἐνιαχοῦ δικτάτωρας καὶ δυστυχῶς ἡ νόσος τῆς δικτατωρίας αὐτὴ ἦλθεν ὀλίγον καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ μὲ τὸ ἄκρον τῶν πτερύγων της μᾶς ἔθιξεν. Ἡ

δικτατωρία εἶνε ἀληθὲς ὅτι θεραπεύει προσωρινῶς τὰ κακὰ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ, διότι εἰς μόνον δικτάτωρ πολὺ ταχύτερον ἑνὸς Κοινοβουλίου βαίνει πρὸς τὰ ἐμπρός. Ἀλλὰ τὸ τέλος τῶν δικτατωριῶν εἶνε παντοῦ καὶ πάντοτε, ὡς ἀπέδειξιν ἡ Ἱστορία, ὀλέθριον διὰ τὰ Κράτη. Διὰ τοῦτο τὰ συντάγματα εἶνε ἡ ἀσφαλιστικὴ δικλεὶς κατὰ τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ τῶν Κρατῶν καὶ ἰδίως κατὰ τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ἑπομένως ἀλλαχοῦ ἐζητήσαμεν τὸ φάρμακον τῆς νόσου, εἰς τὴν Γερουσίαν. Ἐπιτρέψατέ μοι, κύριοι, μολονότι γνωρίζω ὅτι αἱ στιγμαὶ τῆς Συνελεύσεως εἶνε πολύτιμοι καὶ μολονότι ἔχω τὸ γνῶθι σαυτόν, ὅτι δὲν κατέγινα εἰς πολιτειακὰ ζητήματα, ἐν τούτοις σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ θεωρήσητε ὡς ἕνα ἁπλοῦν ψηφοφόρον Ἕλληνα, ὡς τυχαῖον διαβάτην τῆς ὁδοῦ Σταδίου, ὁ ὁποῖος προσβλέπει τὸ κτίριον τοῦ Κοινοβουλίου, καὶ τὸν ὁποῖον πρὸς στιγμὴν σταματᾶτε καὶ τῷ λέγετε: «εἰπέ μου τὴν γνώμην σου περὶ τοῦ κτιρίου αὐτοῦ (τοῦ Κοινοβουλίου). Ἴσως τὸ πρᾶγμα σᾶς κινήσῃ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔποψιν τὴν περιέργειαν. Ἄλλως τε ἡ πεῖρα μοὶ ἔδειξεν ὅτι οἱ ἐξελθόντες πρῶτοι ἐκ τῶν Στρατιωτικῶν Σχολῶν δὲν ἦσαν οἱ καλύτεροι στρατηγοί, καὶ οἱ ἐξελθόντες πρῶτοι ἐκ τῶν Ναυτικῶν Σχολῶν δὲν ἦσαν οἱ καλύτεροι Ναύαρχοι, οὔτε οἱ Συνταγματολόγοι οἱ καλύτεροι πολιτευταί. Καὶ ἔρχομαι εἰς τὴν διάγνωσιν τῆς νόσου λίαν συντόμως, σεβόμενος τὰς πολυτίμους στιγμὰς τῆς Συνελεύσεως.

Κύριοι, τὰ Κοινοβούλια σχεδὸν παντοῦ, ἀλλὰ περισσότερον ἐν Ἑλλάδι, δὲν προέρχονται ἀπὸ τὴν κοινὴν γνώμην τοῦ Λαοῦ, προέρχονται ἀπὸ ὁμάδας κομματικάς, συμφεροντολογικῶς ὠργανωμένας, τὸ δὲ συμφέρον ὀργανώνει πάντοτε πολὺ καλύτερον ἀπὸ τὴν ἰδεολογίαν, καὶ αἱ ὁμάδες αὐταί, αἱ ὠργανωμέναι ἄριστα, αἱ ἔχουσαι ἐπὶ κεφαλῆς ἐμπείρους ἐπαγγελματίας πολιτικοὺς κομματάρχας, συμβάλλουν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐκλογὴν ἀντιπροσώπων. Ἰδοὺ ἓν στοιχεῖον τῆς νόσου τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ. Ἕτερον στοιχεῖον τῆς νόσου εἶνε ὅτι ἡ ὑποψηφιότης τῶν βουλευτῶν προέρχεται ἄνωθεν καὶ οὐχὶ κάτωθεν, καὶ πλειστάκις προέρχεται ἐκ παρασκηνίων πολιτικῶν, προέρχεται ἐκ τῶν παρασκηνίων τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων, τὰ ὁποῖα συχνὰ εἶνε ἀσφυξιογόνα. Τρίτον ὅτι Ὑπουργοὶ δὲν γίνονται παντοῦ εἰδικοί, ὅτι εἶνε σπάνια τὰ Κοινοβούλια εἰς τὰ ὁποῖα οἱ Ὑπουργοὶ ἐκλέγονται ἐξ ἐκείνων τῶν βουλευτῶν οἱ ὁποῖοι διεκρίθησαν εἰς τὰ δωμάτια τῶν Ἐπιτροπῶν τῆς Βουλῆς, διὰ τῶν εἰσηγητικῶν αὐτῶν ἐκθέσεων καὶ διὰ τῶν μελετῶν τὰς ὁποίας ὑποβάλ-

λουν ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Κοινοβουλίου. Τέταρτον ὅτι ἕκαστος Ὑπουργὸς εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ δέχηται καθ' ἑκάστην περὶ τὰ 100 ἄτομα — ἴσως ὑπάρχουν Ὑπουργοὶ οἱ ὁποῖοι δέχονται περισσότερα — καὶ ὅτι ἀπὸ τὰ ἑκατὸν ἄτομα ἀφοῦ ἀκούσωσι τὰ προσωπικὰ αὐτῶν ζητήματα καὶ ἀφοῦ ἀναγνώσουν καὶ ἑκατὸν ἐπιστολὰς τὰς ὁποίας λαμβάνουσι παρὰ πολιτῶν, διὰ προσωπικὰ ἐπίσης ζητήματα, δὲν τοῖς μένει δυστυχῶς καιρὸς διὰ νὰ μελετήσωσι τὰ γενικὰ ἐθνικὰ ζητήματα, καὶ περὶ ὥραν 8 τῆς ἑσπέρας, πίπτουν μὲ πονοκέφαλον ἡμιθανεῖς εἰς τὴν κλίνην καὶ κατάκοποι. Καὶ διὰ τοῦτο θεωρῶ ὡς ἐθνομάρτυρας τοὺς Ἕλληνας Ὑπουργούς, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι, ἐὰν ἤρχετο ἐνταῦθα ὁ διασημότερος πολιτικὸς τῆς Εὐρώπης, ὁ Λόϋδ Τζώρτζ ἐπὶ παραδείγματι, διὰ νὰ κυβερνήσῃ τὴν Ἑλλάδα, πολὺ ταχέως δὲν θὰ ἀντεῖχον τὰ νεῦρά του εἰς τὴν διακυβέρνησιν αὐτῆς. Πέμπτον ὅτι ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία ἔχει μεταβληθῇ εἰς Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, καὶ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία εἰς Νομοθετικήν. Δὲν θέλω ἐπὶ τοῦ ζητήματος νὰ ἐκταθῶ περισσότερον, διότι καὶ ἐγὼ ἁμαρτωλὸς εἶμαι, ἀλλ' ὁ ἀναμάρτητος τὸν λίθον βαλέτω. Ἕκτον ὅτι αἱ ἐπερωτήσεις ἐπὶ τοπικῶν καθαρῶς ζητημάτων καταναλίσκουσι τὸν χρόνον μιᾶς συνεδριάσεως ποὺ παρίστανται ἑκατοντάδες βουλευτῶν, ἀκουόντων πολλάκις τοπικὰ ζητήματα, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσι καὶ τὸ καθῆκον κἂν νὰ ἐπιδείξωσιν ἐνδιαφέρον, καὶ ἐπομένως ἡ πολυλογία φέρει κάματον, κόπωσιν καὶ παρεμπόδισιν τῆς ἀσχολίας τῆς Βουλῆς εἰς τὰ καθαρῶς ἐθνικὰ ἔργα. Ὅτι ἡ πολιτικὴ διαπάλη εἶνε τοιαύτη ὥστε πολλὰ ἄτομα τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύναντο νὰ τιμήσωσι τὸ Κοινοβούλιον ἀποφεύγουν διὰ τοὺς γνωστοὺς λόγους νὰ κατέλθωσιν εἰς τὴν πολιτικὴν διαπάλην. Ἀλλ' ὑπάρχει, κύριοι, καὶ κάτι ἄλλο νοσηρόν. Ὁ Μοντεσκιὲ λέγει: «Ὅταν πηγαίνω εἰς ἕνα Τόπον, δὲν ἐρωτῶ ἂν ἔχει καλοὺς νόμους, ἀλλ' ἂν ἔχει καλοὺς πολίτας οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐφαρμόζουν.

Καὶ ἐρωτῶ: Νομίζετε ὅτι πάσχομεν διότι ψηφίζομεν ἐδῶ κακοὺς νόμους; Ἢ μήπως πάσχομεν διότι ἔστω καὶ αὐτοὺς τοὺς κακοὺς νόμους δὲν τοὺς ἐφαρμόζομεν; Καὶ εἰς ὄντινα κύριον θὰ θελήσῃ νὰ μὲ πείσῃ ὅτι πάσχομεν πρωτίστως ἀπὸ κακοὺς νόμους καὶ ὄχι ἀπὸ κακὴν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων θὰ παρακαλέσω τὸν σεβαστὸν Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως νὰ ἐπιδείξῃ τὸν κατάλογον τῶν ἐπερωτήσεων καὶ τῶν αἰτημάτων τῶν κ. κ. πληρεξουσίων. Ἡ πλημμυρα τῶν ἐπερωτήσεων καὶ αἱ παραβάσεις τῆς διοικήσεως, αἱ ὁποῖαι πολλάκις ἐξεγείρουν τὴν συνείδησιν τῆς Συνελεύσεως, εἶνε τὸ καλύτερον γνώρισμα, εἶνε τὸ καλύτερον ἐπιχείρημα ὑπὲρ

τῆς γνώμης μου, ὅτι δὲν πάσχομεν ἀπὸ κακῶς μελετημένους νόμους ἀλλ' ἀπὸ κακὴν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων. Καὶ ἐρωτῶ τὴν ἐμὴν συνείδησιν — καὶ συγχωρήσατε διὰ τὸ θάρρος, ὅτε ἔρχομαι νὰ ἀπασχολήσω καὶ ὑμᾶς μὲ τὴν ἰδικήν μου μελέτην τῆς ὑμῆς πολιτικῆς συνειδήσεως — ἐρωτῶ ἐμαυτόν: καὶ διατί νὰ ψηφίσω τὴν Γερουσίαν; Διὰ νὰ γίνωνται καλύτεροι νόμοι; Μήπως πρέπει νὰ ψηφίσω κάτι τι ἄλλο, ὄχι διὰ νὰ ψηφίζωνται, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐκτελῶνται καλύτερον οἱ νόμοι; Καὶ ἀμέσως ἀπὸ αὐτὸ ἄγομαι εἰς ἄλλην σειρὰν σκέψεων καὶ λέγω: Ναί, χρειάζεται Γερουσία, ἀλλ' ἡ Γερουσία αὕτη δὲν ἔχει κανένα λόγον νὰ νομοθετῇ. Καὶ ἐκεῖ ἀκούω τοὺς ἀξιοτίμους πληρεξουσίους, οἱ ὁποῖοι ἐξήνεγκον γνώμας ἐνταῦθα, ὅτι πολὺ ταχέως μὲ τὰ πολιτικά μας ἤθη ἡ Γερουσία αὐτὴ θὰ ἔλθῃ ἀντιμέτωπος τοῦ Κοινοβουλίου καὶ θὰ ἴδωμεν· πολὺ ταχέως ἢ τὴν Γερουσίαν αὐτὴν θέλουσαν νὰ κυριαρχήσῃ πολιτικῶς καὶ τότε θὰ ἔχωμεν πολιτικὸν ἐμφύλιον σπαραγμόν, ἢ θὰ ἴδωμεν τὴν Γερουσίαν αὐτὴν τηροῦσαν παθητικὴν στάσιν ἀπέναντι τῆς Βουλῆς καὶ τότε δι' ἐμὲ δὲν θὰ διαφέρῃ ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν ἐκείνην Γερουσίαν ἡ ὁποία συνήθως συνεδριάζει παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος! Τίνος εἴδους Γερουσίαν λοιπὸν νὰ κάμωμεν; Ναί, κύριοι. Πρέπει νὰ κάμωμεν Γερουσίαν. Τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀφῃρέσαμεν ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, Λαὸν Ἀνατολικόν, τὸ γόητρον μιᾶς βασιλικῆς τηθέννου, πρέπει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Λαοῦ νὰ ἀντικαταστήσωμεν αὐτὴν τὴν βασιλικὴν τήθεννον. Καὶ πρέπει νὰ τὴν ἀντικαταστήσωμεν, διότι ἀλλοίμονον ἐὰν ἐδῶ ἐν Ἀθήναις κατῴκει ὁ Λαὸς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπὶ Καλλιγούλα ἐστεφάνωνε τὸν ἵππον τοῦ Αὐτοκράτορα! Πρέπει δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἡμεῖς, ἡ ἰθύνουσα καὶ ἀνεπτυγμένη τάξις, νὰ τῷ δώσωμεν νὰ ἐννοήσῃ ὅτι δὲν εἶνε οἱ βασιλεῖς ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι προάγουσι τοὺς Λαούς, ἀλλ' εἶνε ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τῶν κατωτάτων στρωμάτων διὰ τῆς ἱκανότητός των, ἀποτελοῦντες τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ πνεύματος, ἀνέρχονται εἰς τὰ ὑψηλότερα ἀξιώματα. Ἰδοὺ ἡ ἀληθὴς Δημοκρατία. Αὐτὴν τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ πνεύματος καὶ αὐτὴν τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ ἤθους πρέπει νὰ θέσωμεν μέσα εἰς τὴν Γερουσίαν. Ἰδοὺ τὸ πρόβλημα. Ἀλλὰ κατὰ ποῖον τρόπον; Κύριοι, ἡ Γερουσία αὐτή, ὡς ἐγὼ τὴν φαντάζομαι, πρέπει νὰ εἶνε ὁ Ἐλεγκτὴς ὁ συνταγματικὸς τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τῆς Κυβερνήσεως, τῆς Βουλῆς, καὶ προσέτι πρέπει νὰ εἶνε ὁ διοικητικὸς Δικαστὴς τῶν Ὑπουργῶν καὶ τῶν Ὑπαλλήλων.

Α. Παπαναστασίου. Εἶνε τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

Γ. Κακουλίδης. Πρέπει νὰ εἶνε ὁ Τιμητὴς καὶ ὁ Ἐλεγκτής, μὲ δικαστικὴν ἐξουσίαν—διότι ἄλλως θὰ εἶνε ἀερολογία—, μὲ δικαστικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν Ὑπουργῶν καὶ τῶν Ὑπαλλήλων. Δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ καμμίαν πολιτικὴν σημασίαν ἡ ψῆφος τῆς Γερουσίας καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ κανὲν πολιτικὸν δικαίωμα.

Α. Παπαναστασίου. Ἀφοῦ θὰ ἔχῃ δικαστικὴν ἐξουσίαν.

Γ. Κακουλίδης. Διότι σᾶς ἐρωτῶ, κύριε πληρεξούσιε ἐκ Μαντινείας, καὶ ἐπρόσεξα ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἀγόρευσίν σας, ὅτε εἴπετε ὅτι πρέπει νὰ νομοθετῇ ἡ Γερουσία, σᾶς ἐρωτῶ: Ἐὰν ἐδῶ ψηφίσωμεν νομοσχέδιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔθεσε ζήτημα ἐμπιστοσύνης ἡ Κυβέρνησις καὶ ἐὰν τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ἀπορριφθῇ ὑπὸ τῆς Γερουσίας, τί θὰ γίνῃ;

Α. Παπαναστασίου. Θὰ σᾶς ἀπαντήσω. Ἐὰν ἡ Γερουσία ἔχῃ ὑπερβολικὸν κῦρος εἰς τὸν Τόπον, θὰ πέσῃ ἡ Κυβέρνησις· ἐὰν ἡ Γερουσία δὲν ἔχῃ ὑπερβολικὸν κῦρος, θὰ ἐπιμείνῃ ἡ Κυβέρνησις, καὶ μετὰ χρονικὸν διάστημα θὰ τὸ ψηφίσῃ.

Γ. Κακουλίδης. Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς λέγω, ὅτι θὰ φέρῃ τὸν ἐμφύλιον σπαραγμὸν μεταξὺ τῶν δύο Νομοθετικῶν Σωμάτων. Ἑπομένως νομίζω ὅτι πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τῆς Νομοθετικῆς ταύτης αἰθούσης τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπερωτᾶν καὶ νὰ μεταφυτευθῇ ἐντελῶς μέσα εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Γερουσίας. Οἱ δουλευταὶ οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὸ καθῆκον καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἐπερωτῶσι διὰ παραβάσεις τῆς διοικήσεως, ἐξ ἧς πάσχομεν, κ. κ. συνάδελφοι—διότι ἀπὸ τὴν διοίκησιν καὶ μόνον καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν νομοθεσίαν πάσχομεν—, ὅταν, λέγω, διὰ τοῦ νέου συντάγματος θὰ ἔχωμεν τὸ δικαίωμα νὰ μεταβαίνωμεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Γερουσίας καὶ νὰ ἐπερωτῶμεν Ὑπουργοὺς διὰ παραβάσεις τῆς διοικήσεως, τοῦτο ἀφ' ἑνὸς θὰ ἔχῃ τὸ καλὸν ὅτι θ' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὴν αἴθουσαν ταύτην, καθαρῶς νομοθετικὴν αἴθουσαν, ἡ πολυλογία τῶν ἐπερωτήσεων καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ μεταφυτευθῇ εἰς αἴθουσαν ἔχουσαν ἐλεγκτικὴν ἐξουσίαν ἀλλὰ ἔχουσαν καὶ δικαστικὴν ἐξουσίαν, ἐνῷ ἐδῶ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία εἶνε ἐντελῶς κεφαλαιώδης καὶ αἱ ἐπερωτήσεις πάντοτε καταλήγουσι—μὲ συγχωρεῖτε διὰ τὴν φράσιν—εἰς ἓν «πούρ». Ἐνῷ ἐκεῖ ἡ Γερουσία θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ καλέσῃ τὸν Ὑπουργὸν ἢ τὸν Ὑπάλληλον καὶ νὰ τοὺς καθίσῃ εἰς τὸ σκαμνί. Τότε, κύριοι, θὰ ἔχωμεν διοίκησιν, ὅταν δώσωμεν εἰς τὴν Γερουσίαν αὐτὸ τὸ δικαίωμα· ἐὰν δὲν τὸ δώσωμεν, ἡ ἱστορία τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἡμῶν πολιτεύματος θὰ ἐπαναλαμβάνηται ἡ αὐτὴ ἀπὸ τοῦ 1844 καὶ πέραν. Μὴ περιμένετε ποτὲ καλὴν διοίκησιν ἐν Ἑλλάδι, διότι ὀφείλομεν πάντες νὰ ὁμολογήσωμεν, καὶ ἐγὼ πρῶτος, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς εἶνε ἐκ τῶν Λαῶν ἐκείνων ὁ ὁποῖος ἔχει ἀδύνατον τὸ συναίσθημα τῆς ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντος. Θὰ τὸ διδάξῃ ἡ Γερουσία, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τοὺς κορυφαίους, ἀπὸ τοὺς Ὑπουργούς.

Π. Καρασεβδᾶς. Αὐτὸ τὸ ὁποῖον λέγετε, ν' ἀνατεθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν ἡ ἐκτέλεσις τῶν νόμων.....

Ι. Κακουλίδης Ὄχι ἡ ἐκτέλεσις τῶν νόμων, ὁ ἔλεγχος τῆς ἐκτελέσεως τῶν νόμων.

Π. Καρασεβδᾶς. Ὁ ἔλεγχος τῆς ἐκτελέσεως τῶν νόμων περίπου ὄχι εἰς τοιαύτην εὐρύτητα ἔχει ἀνατεθῇ εἰς τὸ ἀνώτατον δικαστικὸν συμβούλιον εἰς τὴν Ἀμερικήν, ἀλλ' αὐτὸ δὲν λέγεται Γερουσία. Ἡ Γερουσία κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου καὶ σήμερον εἶνε Σῶμα βουλευόμενον. Ἐὰν σκεπτώμεθα νὰ ἱδρύσωμεν κανὲν Σῶμα τὸ ὁποῖον νὰ ἔχῃ τὸν ἔλεγχον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων, δύνασθε νὰ προτείνητε κάτι τι ἀνάλογον, διότι εἶνε θεσπισμένον ἐν Ἀμερικῇ, νὰ δίδωσιν εἰς ἓν ἄλλο Σῶμα δικαιώματα περισσότερα. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ζήτημα δὲν εἶνε σχετικὸν μὲ τὴν Γερουσίαν ἀλλ' εἶνε σχετικὸν μὲ τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, διότι εἴτε ἐφαρμόζει νόμον εἴτε ἐλέγχει εἶνε καθαρῶς δικαστικὸν ζήτημα. Εἰς τὴν Ἀμερικὴν παρέσχε τὸ Σῶμα αὐτὸ τὸ ἀνώτατον ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσίας καὶ εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι εἶνε εἷς τῶν σπουδαιοτέρων θεσμῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Γ. Κακουλίδης. Καὶ διὰ νὰ μὴ κάμω κατάχρησιν τῆς καλωσύνης σας, κύριοι συνάδελφοι, καὶ κλείω πλέον τὸν λόγον περὶ Γερουσίας ἐπιτρέψατέ μοι ἐπὶ 10 λεπτὰ τῆς ὥρας νὰ ὁμιλήσω ἐπὶ τῶν ἐπιλοίπων σκέψεών μου. Ἡ Γερουσία διὰ νὰ ἔχῃ δικαίωμα νὰ κρίνῃ ὡς δικαστὴς ἐπὶ διοικητικῶν ζητημάτων, οὐδέποτε δὲ ἐπὶ πολιτικῶν, πρέπει νὰ συντεθῇ ἀπὸ ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι νὰ εἶνε εἰς κατάστασιν νὰ κρίνωσι καὶ πρωτίστως πρέπει νὰ συντεθῇ ἀπὸ 3 τοὐλάχιστον συνταξιούχους ὑπαλλήλους ἐξ ἑκάστου Ὑπουργείου, τοὺς ὁποίους νὰ ἐκλέγῃ ἡ Βουλή, καὶ νὰ συντεθῇ ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἀντιπροσώπους τῶν ἐπαγγελματικῶν τάξεων, ὅπως μετ' εὐχαριστήσεως εἶδον ὅτι ἤρχισε νὰ ἐπικρατῇ τοιοῦτον πνεῦμα ἀντιπροσωπευτικῶν τῶν ἐπαγγελματικῶν τάξεων. Κατὰ ποῖον τρόπον; Αἱ λεπτομέρειαι δὲν εἶνε τοῦ παρόντος, εἶνε ζήτημα τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ δὲν θὰ πολυλογήσω τώρα διὰ νὰ ὑποδεικνύω μέτρα καὶ λεπτομερείας τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀντιπροσώπων. Καὶ ἀφοῦ ἔδωκα γενικωτάτας γραμμὰς τῶν σκέψεών μου περὶ Γερουσίας, ἀποκρούω ἐντελῶς Νομοθετικὴν Γερουσίαν καὶ

γυρεύω Γερουσίαν μὲ δικαστικὴν διοικητικὴν ἐξουσίαν. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι δὲν εἶνε μόνον αὐτὸ τὸ φάρμακον, ἀλλ' εἶνε καὶ δεύτερον φάρμακον, τὸ ὁποῖον δὲν χρειάζεται ν' ἀναγραφῇ εἰς τὸ σύνταγμα. Τὸ δεύτερον φάρμακον ἀπορρέει ἀπὸ τῆς πολιτικῆς συνειδήσεως πρωτίστως τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων. Εἶνε ἡ προεκλογὴ τῶν ὑποψηφίων βουλευτῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀποτελέσωσι τοὺς συνδυασμοὺς ἑκάστου κόμματος καὶ ἡ προεκλογὴ αὕτη, τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι σημαιοφόρος, ἐφηρμόσθη ἤδη ἐν τῷ Νομῷ Κοζάνης καὶ ἐφηρμόσθη, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, καὶ ἐν τῷ Νομῷ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Σᾶς παρακαλῶ, κ. Ὑπουργέ, νὰ μοὶ ἀπαντήσητε : Τὸν συνδυασμὸν τῆς ἐκλογικῆς σας περιφερείας τὸν κατηρτίσατε σεῖς ἢ τὸν κατήρτισεν ὁ Λαός ;

Κ. Σπυρίδης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ Λαός.

Γ. Κακουλίδης. Σᾶς συγχαίρω δι' αὐτό. Εἶνε δημοκρατικόν. Ἡ Δημοκρατία δὲν εἶνε ἡ ἀντικατάστασις τῶν βασιλικῶν παρασκηνίων διὰ τῶν παρασκηνίων τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων. Αὐτὸ λέγεται δικτατορία βουλευτική, καὶ ἑπομένως, ἐὰν θέλωμεν νὰ εἴμεθα ἀληθεῖς δημοκράται, δηλ. νὰ κρατῇ ὁ δῆμος, ὁ λαός, δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν παρασκήνια, ἀλλὰ πρέπει νὰ κατερχώμεθα ἀπ' εὐθείας κάτωθεν καὶ νὰ ἀπευθυνώμεθα πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν διὰ τοὺς ὑποψηφίους. Νομίζει τις ὅτι εἶνε ἱκανὸς διὰ νὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τὸν Λαόν : Ἂς εἴπῃ : «ἐλθέ, Λαέ, νὰ μὲ προτείνῃς ἂν εἶμαι ἄξιος». Δὲν χρειάζεται νὰ ἀναγραφῇ αὐτὸ εἰς τὸ σύνταγμα. Εἶνε τὸ οἰκογενειακὸν σύνταγμα ἑκάστου ἀρχηγοῦ κόμματος.

Π. Καρασεβδᾶς. Τὸ σύστημα τῆς προεκλογικῆς ἐφαρμόζεται εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀπὸ μακροῦ χρόνου.

Γ. Κακουλίδης. Ἐὰν σᾶς ἀπαντήσω, θὰ εἴπῃ ἡ Συνέλευσις ὅτι ἐγὼ πολυλογῶ καὶ θὰ εἶμαι ἀνακόλουθος. Προεῖπον λοιπόν, κύριοι, ὅτι πρῶτον, πρὸς Θεοῦ, ὄχι νομοθετικὴ Γερουσία, ἀλλὰ ἐλεγκτικὴ μὲ δικαστικὸν δικαίωμα. Δεύτερον προεκλογὴ τῶν ὑπὸ τὰς συνταγματικὰς διατάξεις ἀρχηγῶν ἑκάστου κόμματος, καὶ λέγοντος εἰς τὸ κόμμα του ὅτι ἐγὼ δὲν θὰ καταρτίσω τοὺς συνδυασμούς, ἀλλ' ὁ Λαός, οἱ ὀπαδοὶ τοῦ κόμματος, διὰ προεκλογῆς, μὲ στενωτάτην περιφέρειαν ἐκλέγουσαν ἕνα μόνον ὑποψήφιον (ἕνατον τῆς ψήφου), ἀλλὰ μὲ εὐρυτάτην περιφέρειαν διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ὅλου συνδυασμοῦ. Ἤτοι : διὰ μὲν τὴν ἐκλογὴν τῶν Προσώπων στενωτάτη περιφέρεια, ἐκλέγουσα ἕνα μόνον ὑποψήφιον (ἕνατον ψήφου), διὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Συνδυασμοῦ — δηλαδὴ τὴν ψῆφισιν

πολιτικῶν ἀρχῶν τοῦ κόμματος—εὐρυτάτη περιφέρεια. Ἑπομένως θὰ συνδυασθοῦν ὅλα τὰ καλὰ τῆς στενῆς περιφερείας μὲ ὅλα τὰ καλὰ τῆς εὐρυτάτης περιφερείας, ἐὰν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων οἰκειοποιηθοῦν οἰκειοθελῶς διὰ τὸν ἐσωτερικὸν ὀργανισμὸν τοῦ κόμματός των τὰς ἀγράφους αὐτὰς διατάξεις. Καὶ αἱ ἄγραφοι διατάξεις, ὅπως ἀπέδειξε τὸ Ἀγγλικὸν σύνταγμα, εἶνε αἱ καλύτεραι ἀπὸ ὅλας τὰς γραπτάς. Ἐὰν εἰς τὰς μελλούσας ἐκλογὰς οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων εἴπουν : Ἔλθετε, κύριοι ὀπαδοὶ τοῦ κόμματος, κατὰ στενὴν περιφέρειαν νὰ ἐκλέξητε ὑποψηφίους βουλευτάς, σεῖς ὁ Λαὸς καὶ ὄχι τὰ παρασκήνια ἐμοῦ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κόμματος», θὰ λείψουν τότε οἱ κομματάρχαι, θὰ ἠθικοποιηθοῦν οἱ βουλευταὶ καὶ δὲν θὰ ἀναγκασθῇ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος εἶνε Πρωθυπουργὸς νὰ ἔχῃ ἀνάγκην ἀπὸ τοὺς κομματάρχας καὶ τὰς πιέσεις των. Ἀλλὰ θὰ προτείνω, κύριοι, καὶ τρίτον φάρμακον διὰ τὴν πολιτικήν μας ὀργάνωσιν. Παντοῦ βλέπετε τὰ ἀφῃρημένα ὀνόματα τῶν κομμάτων νὰ τὰ διαδέχωνται πλέον συγκεκριμέναι ὀνομασίαι κάπως συμφεροντολογικώτεραι. Οἱ βιζοσπάσται, οἱ συντηρητικοὶ κλπ., καὶ ὅλαι αὐταὶ αἱ ἔννοιαι ἤρχισαν νὰ ὑποχωροῦν πρὸ τῶν λεγομένων ἐπαγγελματικῶν ὀνομασιῶν. Ἤρχισαν νὰ φαίνωνται τὰ ἀγροτικὰ κόμματα, ἔπειτα ἤρχισαν τὰ ἐργατικά. Ἐδῶ δὲ παρ' ὀλίγον νὰ ἴδωμεν καὶ κόμμα «ἰδιοκτητῶν οἰκιῶν». Τὰ ἐπαγγελματικὰ αὐτὰ κόμματα ἐγὼ τὰ καλῶ ἐγωϊστικὰ καὶ ἐθνοκτόνα κόμματα. Διότι τὴν στιγμὴν καθ' ἣν παρουσιάζεται μία καὶ μόνον ἐπαγγελματικὴ τάξις καὶ λέγει ὡς ὁ Λουδοβίκος 11ος : «L'Etat c'est moi» αὐτὴ ἡ ἐπαγγελματικὴ τάξις εἶνε τάξις συμφεροντολογική, εἶνε τάξις ἀδιαφορούσα διὰ τὰς λοιπὰς ἐπαγγελματικὰς τάξεις, ἄρα διὰ τὸν ὅλον Λαόν, τὴν ὅλην Φυλήν, τὸ ὅλον Ἔθνος, τὴν ὅλην καὶ κοινὴν Πατρίδα. Τὸ ἄτομον δὲν στεγάζεται παρὰ ἀπὸ κάτω ἀπὸ μίαν καὶ μόνον Στέγην, ἡ ὁποία καλεῖται Κράτος, Φυλή, Ἔθνος, Πατρίς. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον νομίζω ὅτι εἶνε ὀρθὸν καὶ εἰς τὸ ὁποῖον νομίζω ὅτι ἀσφαλῶς θὰ τείνῃ ἡ ἐξέλιξις τῶν κοινοβουλευτικῶν πολιτευμάτων εἶνε ἡ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν γενικῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους, τῆς Φυλῆς, τοῦ Ἔθνους ἐναρμόνισις πάντων τῶν ἀλληλοσυγκρουομένων συμφερόντων τῶν ἐπαγγελματικῶν τάξεων πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον τῆς κοινῆς Πατρίδος. Καὶ ἐκεῖνο τὸ κόμμα θὰ εἶνε ὑγιέστερον καὶ ἠθικώτερον ἐν Ἑλλάδι τὸ ὁποῖον θὰ περιλάβῃ εἰς τοὺς κόλπους του ἀντιπροσώπους πασῶν ἀνεξαιρέτως τῶν ἐπαγγελματικῶν τάξεων, ἐκεῖνο τὸ κόμμα τὸ ὁποῖον θὰ περιλάβῃ εἰς τοὺς

κόλπους του ὄχι μόνον ἀγρότας, ὄχι μόνον ἐργάτας, ὄχι μόνον ἰδιοκτήτας οἰκιῶν, ἀλλ' ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας μὲ ἀπαξάπαντα τὰ ἐπαγγέλματα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ συνταθῇ ἐξ ἀντιπροσώπων ἀπαξαπασῶν τῶν ἐπαγγελματικῶν τάξεων. Καὶ αὐτὸ εἶνε τὸ στέλεχος τῶν ἰδεῶν. Τὸ ζήτημα ἐφάνη — ὅταν κατὰ πρῶτον μερικοὶ φιλελεύθεροι ὑψώσαμεν μίαν τοιαύτην σημαίαν, κατὰ τὴν περίοδον τῆς Ἐπαναστάσεως ἐφάνη —, ὀλίγον παράξενον, ἀλλὰ θὰ μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ ἀποδείξω διὰ τίνα λόγον μοιραίως ἐκεῖ τείνουν τὰ κοινοβουλευτικὰ πράγματα καὶ δεύτερον ἂν εἶνε δύσκολος ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ τοῦ συστήματος τῆς συνθέσεως τῶν κομμάτων καὶ τῶν Κοινοβουλίων ἀπὸ ἀντιπροσώπους ἀπαξαπασῶν τῶν ἐπαγγελματικῶν τάξεων. Πρῶτον λοιπὸν ἂς ἐξηγήσωμεν διατί ἐξελίσσονται ἐκεῖ πράγματι τὰ κοινοβουλευτικὰ πολιτεύματα. Κύριοι, ὁ καθεὶς ἐξ ὑμῶν ὅταν ἐξέρχηται τῆς οἰκίας του κάθε πρωΐ, καὶ ἐκεῖνος ἀκόμη ποῦ ἔχει 100 ἑκατομμ. περιουσίαν, διὰ τίνα ἄλλον λόγον ἐξέρχεται παρὰ μόνον διὰ τὴν βιοπάλην καὶ τὴν φροντίδα τῶν συμφερόντων του; Καὶ τί ἄλλο εἶνε αὐτὴ ἡ βιοπάλη ἀπὸ τῆς πρωΐας μέχρι τῆς ἑσπέρας παρὰ πάλη ἀτόμου ἀνήκοντος εἰς μίαν ἐπαγγελματικὴν τάξιν πρὸς ἕτερα ἄτομα ἀνήκοντα εἰς ἑτέραν ἐπαγγελματικὴν τάξιν καὶ πρὸς τὸ Κράτος, πρὸς τὸ ὁποῖον ὅλοι μοιραίως συνδέονται αἱ ἐπαγγελματικαὶ τάξεις, διότι τὰς φορολογεῖ. Τί ἄλλο διεξάγει οἱοσδήποτε ἐξ ἡμῶν παρὰ μίαν πάλην, λεγομένην «Πάλην τῶν τάξεων»; Ἀλλά, ὅπως ἡ λέξις «κόμμα» κατέπεσεν εἰς κακὴν σημασίαν, ἐνῷ ἔχει ἔννοιαν ἠθικωτάτην καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξουν κοινοβουλευτικὰ πολιτεύματα χωρὶς κόμματα, οὕτω κατέπεσεν εἰς κακὴν σημασίαν καὶ ἡ λέξις «συμφέρον». Ἀλλὰ δὲν πιστεύω, κύριοι, νὰ ὑπάρχουν μόνον κακὰ συμφέροντα, ὑπάρχουν καὶ καλὰ συμφέροντα καὶ δὲν πιστεύω ν' ἀγνοῇ κανεὶς ὅτι ἡ Ἀγγλία, τὴν ὁποίαν θεωροῦμεν ὡς τὸ ἠθικώτερον Κράτος, δὲν ἐκυβερνήθη μὲ ἄλλην σειρὰν ἰδεῶν παρὰ μόνον καὶ καθαρῶς μὲ τὰ χρηματικὰ της συμφέροντα. Ἑπομένως πᾶν ἄλλο εἶνε ἠθικὸν νὰ ὁμιλῶμεν περὶ συμφερόντων, ἀρκεῖ νὰ μὴ ὁμιλῶμεν περὶ ἀνηθίκων συμφερόντων. Θὰ φέρω ὡς παράδειγμα ὅ,τι γίνεται μὲ τὸ ἐνοικιοστάσιον καὶ ἐμποδίζει ὁ ἐνοικιαστὴς τὸν ἰδιοκτήτην νὰ εἶνε κύριος καὶ ὁ ἰδιοκτήτης ἀντιδρᾷ. Τοῦτο τί ἄλλο εἶνε παρὰ συμφέροντα; Ἐπειδὴ δὲ ἀρχίζει νὰ γίνηται ὀξυτέρα ἡ «Πάλη τῶν τάξεων», ἰδίως μετὰ τὸν πόλεμον, ἐσκέφθην: δὲν εἶνε ἀρά γε καλύτερον ἡ πάλη αὐτὴ τῶν τάξεων νὰ διεξαχθῇ ἐντὸς Κοινοβουλίου ὑπὸ τὸν κώδωνα ἑνὸς

Προέδρου καὶ μὲ ἕνα Κανονισμὸν Βουλῆς παρὰ νὰ διεξάγηται αὐτὴ ἡ πάλη τῶν τάξεων ἐκτὸς τοῦ Κοινοβουλίου;

Ἀλλὰ διὰ νὰ διεξαχθῇ αὐτὴ ἡ πάλη τῶν τάξεων ἐντὸς τοῦ Κοινοβουλίου θὰ πρέπῃ νὰ ὑπάρχουν ἀντιπρόσωποι τῶν τάξεων τούτων ἐντὸς τοῦ Κοινοβουλίου. Ἑπομένως μοιραίως ἡ πάλη τῶν τάξεων θ' ἀναγκάσῃ τοὺς ἐκλογεῖς νὰ συνθέσουν τὸ Κοινοβούλιον ἐξ ἀντιπροσώπων ἁπαξαπασῶν τῶν ἐπαγγελματικῶν τάξεων.

Γ. Δουζίνας. Ἡ ἀναλογικὴ ἀντιπροσωπεία.

Γ. Κακουλίδης. Ἡ ἀναλογικὴ ἀντιπροσωπεία εἰς οὐδὲν ὠφελεῖ διὰ τὰς ἐπαγγελματικὰς τάξεις. Εἶνε ὅμως, κύριοι συνάδελφοι, δύσκολος ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ: Ἑκάστου κόμματος οἱ ὀπαδοὶ διαιροῦνται εἰς ἐπαγγελματικὰς τάξεις. Πόσαι εἶνε αὐταὶ αἱ ἐπαγγελματικαὶ τάξεις; Εἶνε ἁπλούστατα 9. Ἡ ἐπιστήμη τὰς διαιρεῖ εἰς περισσοτέρας, ἀλλ' ἐδῶ ἐφαρμοζόμεναι εἶνε 9. Εἶνε 1) οἱ μεγαλοβιομήχανοι, 2) οἱ μικροβιομήχανοι, 3) οἱ μεγαλέμποροι, 4) οἱ μικρέμποροι, 5) οἱ μεγαλοκτηματίαι ἀγρόται, 6) οἱ μικροκτηματίαι ἀγρόται, 7) οἱ ἐλεύθεροι ἐπαγγελματίαι 8) οἱ ὑπάλληλοι, 9) οἱ ἐργάται, ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι δὲν ἀνήκουν πουθενά, εἶνε οἱ ἄεργοι καὶ ὁ κλῆρος, ὁ ὁποῖος δὲν πρέπει νὰ ἀνήκῃ πουθενά. Ἑπομένως ἕκαστον κόμμα εἶνε δυνατὸν νὰ διαιρῇ τοὺς ὀπαδούς ἐκλογεῖς του εἰς τόσας ἐπαγγελματικὰς τάξεις καὶ νὰ λέγῃ: Λύριον καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν θὰ ἐνεργηθῇ προεκλογὴ ὑποψηφίου τῆς δεῖνα ἐπαγγελματικῆς τάξεως διὰ τὸν συνδυασμὸν τοῦ κόμματος εἰς τὸ δεῖνα μέρος. Προσέλθετε οἱ ὀπαδοὶ τοῦ κόμματος τῆς δεῖνα ἐπαγγελματικῆς τάξεως νὰ προεκλέξητε ὑποψήφιον τῆς τάξεώς σας. Γραμματεὺς θὰ καταγράφῃ τοὺς προσερχομένους νὰ ψηφίσουν. Ὁ λαβὼν τὰς πλειοτέρας ψήφους θὰ εἶνε ὑποψήφιος τοῦ κόμματος.

Κύριοι, θὰ εἶμαι εὐτυχής, ἐὰν ἡ Συνέλευσις δὲν εἴπῃ μόλις κατέλθω τοῦ βήματος ὅτι, ἀνακόλουθος ὢν πρὸς ἐμαυτόν, ἐγὼ πρῶτος ἐφήρμοσα τὸ σύστημα τῆς πολυλογίας εἰς τὴν Συνέλευσιν. (Χειροκροτήματα).

Πρόεδρος. Ὁ κ. Μερλόπουλος.

Ὁ κ. ***Π. Μερλόπουλος*** (ὥρᾳ 8.10' μ. μ.) λέγει ὅτι ἐπίμαχον ζήτημα, μὲ τὰς γενομένας συζητήσεις, ἀπέμεινεν ὁ τρόπος τῆς ἄρσεως τῆς μεταξὺ Γερουσίας καὶ Βουλῆς διαφωνίας ἐπὶ θεμάτων νομοθετικῶν.

Ἐξετάζων τὰς ὑποδειχθείσας πρὸς τοῦτο δύο λύσεις ἐξιστορεῖ τὴν κρίσιν ἣν διέρχεται ὁ κοινοβουλευτισμὸς καὶ λέγει ὅτι αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῶν ὅρων τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, εἰς τὴν σύγχυσιν τουτέστι τῆς Νομοθετικῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἀφ' ἑτέρου. Δὲν ἔχομεν οὕτω κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα. Ἐρωτᾶται ἕνεκα τούτου: Ἡ Γερουσία θὰ δυνηθῇ νὰ συμβάλῃ, ὥστε νὰ ἐκλίπωσιν αἱ δυσάρεστοι συνέπειαι αἱ προερχόμεναι ἐκ τῆς ἀνατροπῆς τῶν ὅρων τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος; Καθιερούντες νομοθετικὸν Σῶμα συμφωνοῦμεν ἀρά γε εἰς τὴν καθιέρωσιν πραγματικοῦ τοιούτου; Ἵνα συμβῇ τοῦτο, πρέπει νὰ ἱδρύσωμεν αὐτοτελὲς νομοθετικὸν Σῶμα χωρὶς οὐδαμῶς νὰ περιορίσωμεν τὴν γνώμην αὐτοῦ ἐπὶ νομοθετικῶν ζητημάτων. Ἡμεῖς ὅμως δὲν πράττομεν τοῦτο, ἀλλὰ τίθεμεν φραγμόν, δηλοῦντες ὅτι ἐν διαφωνίᾳ ἔχει τὴν κυρίαρχον γνώμην ἡ Βουλή. Πῶς θὰ ἀρθῇ ἡ διαφωνία αὐτή; Διὰ τῆς ἀπὸ κοινοῦ Συνελεύσεως καὶ συνεργασίας ἢ κεχωρισμένως; Ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τοῦ κ. Παπαναστασίου ὅτι ἐν κοινῇ συνεργασίᾳ ἡ Γερουσία ἀποκτᾷ δικαίωμα καὶ δύναμιν πολιτικήν, ἣν δὲν εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ τῇ χορηγήσωμεν. Ἀλλὰ μὴ δὲν θὰ ἔχῃ καὶ κατ' ἰδίαν συνερχομένη ἡ Γερουσία πολιτικὴν δύναμιν; Φρονῶ ναί, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι ἡ δύναμις αὐτῆς δὲν θ' ἀφορᾷ ἀμέσως εἰς ἔκφρασιν δυσμενείας κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ θ' ἀποβλέπῃ εἰς τὴν διαφώτισιν τοῦ Λαοῦ καὶ ἐμμέσως θὰ ἐπιδρᾷ εἰς τὴν τύχην τῆς Κυβερνήσεως. Ἀναπτύσσων διάφορα ἐπιχειρήματα πρὸς κύρωσιν τῆς γνώμης του νομίζει ὅτι πρέπει ἀμφότερα τὰ Σώματα νὰ συνέρχωνται εἰς κοινὴν σύσκεψιν, ἀδιαφόρως πρὸς τὴν προέλευσιν ἐξ ἧς προέρχονται, διότι ἡ διάφορος προέλευσις, ἤτις ἐχαρακτηρίσθη ὡς μειονέκτημα, θὰ εἶνε πλεονέκτημα, καθότι θὰ ἀποτελέσῃ τοῦτο τὸν συγκερασμὸν τῶν ὁρμῶν καὶ τῶν ἀνακαινιστικῶν τάσεων τὰς ὁποίας θὰ ἔχῃ ἡ Βουλὴ πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς παραδόσεως καὶ τῆς συντηρήσεως ἀπὸ τὰ ὁποῖα θὰ ἐμφορῆται ἡ Γερουσία. Ἐκ τῆς συνεργασίας ταύτης δὲν θέλει ἐξέλθει μεμειωμένη ἡ Γερουσία ἠθικῶς, ὥστε σὺν τῷ χρόνῳ νὰ περιέλθῃ εἰς ἀφάνειαν, διότι τὰ ζητήματα δὲν θέλουσι λυθῇ διὰ τοῦ παράγοντος τοῦ ἀριθμοῦ μόνον, ἀλλὰ κυρίως διὰ τοῦ παράγοντος τῆς ὀρθῆς σκέψεως καὶ τῆς πείρας, ἥτις θέλει ἐπικρατήσει κατὰ τὰς συζητήσεις. Ἴσως λόγῳ τῶν συχνῶν διαφωνιῶν καὶ τῶν συχνῶν κοινῶν Συνελεύσεων ἤθελεν ὑπάρξει κίνδυνος νὰ ἀπαμβλυνθῇ ἡ ἐντύπωσις, τὸ μεγαλεῖον τοῦτο τῶν κοινῶν Συνελεύσεων τῶν

δύο Σωμάτων παρὰ τῷ Λαῷ. Ἀλλὰ τοιοῦτος κίνδυνος δὲν θὰ παρουσιασθῇ, γενομένης δεκτῆς τῆς προτάσεως τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, καθ' ἣν τὰς ἑκάστοτε διαφωνίας θὰ λύωσι μικταὶ Ἐπιτροπαὶ συγκείμεναι ἐκ γερουσιαστῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ ἐκ βουλευτῶν ἐξ ἄλλου καὶ θὰ καθορίζωσι κοινὰ συμπεράσματα καὶ κοιναὶ ἀποφάσεις, διότι τὸ ἔργον τῶν μικτῶν Ἐπιτροπῶν δὲν θὰ εἶνε κοινόν τι καὶ τυχαῖον ἀλλὰ σπουδαιότατον καὶ σοβαρώτατον, ὡς συμβαίνει καὶ ἀλλαχοῦ καὶ δὴ ἐν Γαλλίᾳ. Καὶ ἀναφέρει ὡς παράδειγμα ἐκεῖ τὸ ζήτημα τῆς στρατιωτικῆς θητείας, τὸ ὁποῖον ἐλύθη ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ μιᾶς μεγάλης μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ γερουσιαστῶν καὶ βουλευτῶν, καίτοι ὑπῆρχε ῥιζικὴ διαφωνία μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων, ἥτις καθιέρωσε τὴν τριετῆ θητείαν. Οὕτω θέλει συμβῇ καὶ ἐνταῦθα.

Ἀλλά, καὶ κατ' ἰδίαν ἐὰν ἐργασθῇ ἡ Γερουσία καὶ ἡττηθῇ ἐν διαφωνίᾳ δημιουργουμένῃ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Βουλῆς, δὲν εὑρίσκει ὅτι θέλει ἐξέλθει μεμειωμένη ἡ Γερουσία, ὡς δὲν ἐξέρχεται μεμειωμένη ἐν ταῖς Βουλαῖς ἡ Ἀντιπολίτευσις ἡττωμένη. Ἀλλ' οὔτε σύγχυσις εὐθυνῶν θέλει ἐπέλθει μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων, διότι ἑκάτερον τῶν Σωμάτων θὰ φέρῃ τὰς εὐθύνας τῶν ἰδίων πράξεων. Περατῶν τὸν λόγον του φρονεῖ ὅτι τὸ ἄριστον σύστημα εἶνε τὸ σύστημα τῶν μικτῶν Ἐπιτροπῶν ἐν περιπτώσει διαφωνιῶν καὶ τῆς ἑνώσεως τῶν Σωμάτων, ὁπότε ὄντως ἡ Γερουσία θέλει ἀποδῇ παράγων εὐσυνειδήτου νομοθετικῆς ἐργασίας καὶ συντελεστὴς πρὸς ἀποκατάστασιν γνησίου κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος.

Μετὰ ταῦτα ὑποβληθείσης ἐνστάσεως περὶ μὴ ἀπαρτίας ἐκ μέρους τῶν κ. κ. Ι. Κουνδούρου, Ἐλ. Παυλίδου, Γ. Κιαγιᾶ, Γ. Δουζίνα, Η. Καραπάνου καὶ Γ. Βραχνηοῦ λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 μ. μ., ἵνα ἐπαναληφθῇ αὔριον ὥρᾳ 4. 1)2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΜΖ'

Τῆς 13 Φεβρουαρίου 1925

Ὥρᾳ 5 30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Οἱ διευθυνταὶ καὶ ἐκμεταλλευταὶ Κινηματογράφων ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα σχετικὸν πρὸς τὸ κατατεθὲν νομοσχέδιον.

Ὁ Προοδευτικὸς Σύλλογος Δερβενίου «Ἡ Ἀναγέννησις» διαμαρτύρεται διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ Εἰρηνοδικείου Ζαχόλης εἰς Πιτσᾶ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπιμελητηρίου Βόλου παρακαλεῖ ὅπως ἀναστα λῶσιν αἱ ἐξώσεις μέχρι ψηφίσεως τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου.

Ὁ Σύλλογος παλαιῶν πολεμιστῶν Καβάλλας διαμαρτύρεται διὰ τὰ τρομακτικὰ μέτρα ἐναντίον τῶν ἡγετῶν τοῦ ἐργαζομένου Λαοῦ.

Ὁ Δήμαρχος Καρδίτσης παρακαλεῖ ὅπως ἀρθῇ ἡ διαταγὴ τῆς ὑπερτιμήσεως τοῦ ῥεύματος.

Ὁ Τρύφων Νῖκος καθηγητὴς τυφλῶν ὑποβάλλει αἴτησιν περὶ ἱδρύσεως δημοσίας σχολῆς ὑπὲρ τῶν 9.000 τυφλῶν Ἑλλήνων.

Ὁ Κτηματικὸς Σύνδεσμος Κατερίνης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ εἰσέτι τροποποίησιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ἡ Ἕνωσις θυμάτων πολέμου Καρπενησίου ζητεῖ ὅπως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπόμνημα τῆς Ὁμοσπονδίας των.

Ἡ Ἕνωσις σταφιδικῶν Συνεταιρισμῶν Αἰγιαλείας παρακαλεῖ ὅπως μὴ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ἐνέργειαι τῶν ἐμπόρων διὰ τὴν ἀγορὰν δελτίων παρακρατήσεως σταφίδος.

Οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν κ. ***Κ. Γκότσης*** καὶ τῆς Συγκοινωνίας κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1923 Ν. Δ. περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου κατασκευῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ Αἰγίου—Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου (Ἑρινεῶν) ἐδρεύοντος ἐν Αἰγίῳ».

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νομ. Διατάγματος περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου κατασκευῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ ἀπὸ Αἰγίου εἰς Φτέρην».

Ὁ κ. ***Κ. Σπυρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως κωδικοποιηθέντος ὑπ' ἀριθ. 1242 νόμου».

Ἡ ***ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** τῆς Συνελεύσεως ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων

1) «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2349 περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ ἐν Παρισίοις Πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑνὸς ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ κ. Γρηγ. Μάνου συναφθείσης συμβάσεως περὶ δωρεᾶς ὑπὸ τοῦ τελευταίου πρὸς τὸ Κράτος συλλογῆς ἀντικειμένων Σινικῆς καὶ Ἰαπωνικῆς τέχνης»·

2) «περὶ ἐγκρίσεως δωρεὰν παραχωρήσεως εἰς τὸ Ἀθήνησι Πανεπιστήμιον διαφόρων ἐπιστημονικῶν ὀργάνων χορηγηθέντων παρὰ τῆς Γερμανίας».

3) «περὶ ἐπαναφορᾶς εἰς ἰσχὺν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 9 Ὀκτωβρίου 1923 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ τοῦ πολιτικοῦ Νοσοκομείου κειμένων διατάξεων»·

4) «περὶ αὐξήσεως τῆς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου χορηγουμένης συνδρομῆς εἰς τὴν Φιλεκπαιδευτικὴν Ἑταιρείαν Ἀθηνῶν» καὶ

5) ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας τοῦ ἀπὸ 9 Μαρτίου 1923 Ν. Δ. περὶ ἐγγραφῆς φοιτητριῶν εἰς τὸ Ὀδοντιατρικὸν Σχολεῖον καὶ διὰ τὸ πανεπιστημιακὸν ἔτος 1924.

Ἡ ***ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως*** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἑξῆς νομοσχεδίων:

1) «περὶ παρακρατήσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ποσοῦ τῶν δικαιούχων ναυτικῶν ἐπιτάξεων καὶ κανονισμοῦ ἀποζημιώσεως τῶν μελῶν τοῦ δικαστηρίου τῶν ναυτικῶν ἐπιτάξεων»·

2) «περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως δρχ. 500 χιλιάδων διὰ τὴν κατασκευὴν νέου κτιρίου φάρου τοῦ ἀκρωτηρίου Μαλέα»·

3) «περὶ αὐξήσεως τῆς παγίας προκαταβολῆς τοῦ Ναυτικοῦ»·

4) περὶ ἐγγραφῆς πιστώσεως δρχ. 241649 ἐν τῷ εἰδικῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν τῆς χρήσεως 1924—1925» καὶ

5) «περὶ κανονισμοῦ τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐθελοντῶν ναυτῶν καὶ τῶν μισθοδοτουμένων τεχνιτῶν τοῦ Συνεργείου Π. Ναυτικοῦ».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν Ἀναφορῶν

Ὁ κ. ***Στ. Γονατᾶς*** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν διαφόρων προσφυγικῶν ὀργανώσεων περὶ τῶν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἀπομεινάντων ὁμογενῶν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι αὕτη θέλει διαβιβασθῆ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ὁ κ. **Α. Παπαοικονόμου** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** συνιστᾷ ἀναφορὰν Ὀργανώσεων ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου. Ἡ Κυβέρνησις, λέγει, ἐπέβαλε μίαν φορολογίαν ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, διὰ τὴν ὁποίαν οὗτοι οὐδεμίαν εἶχον ἀντίρρησιν, ἐφόσον πρόκειται διὰ τῶν χρημάτων αὐτῶν νὰ ἐνισχυθοῦν οἱ συνταξιοῦχοι καὶ θύματα πολέμου. Ἡ φορολογία αὕτη ἀνέρχεται εἰς 124 ἑκατομμύρια.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** παρατηρεῖ ὅτι βεβαίως οἱ ὑπάλληλοι ἐπιθυμοῦν τὴν ἐνίσχυσιν τῶν συνταξιούχων καὶ θυμάτων πολέμου, φρονοῦν ὅμως ὅτι δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ καταβάλουν αὐτοὶ τὸν φόρον τῆς πασχούσης τάξεως.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι ἐκ τῶν 124 ἑκατομμυρίων τὰ 40 διατίθενται πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν θυμάτων πολέμου. Νομίζει ὅτι τὸ ποσὸν δὲν εἶνε ἐπαρκὲς ὅπως διορθωθῇ ἡ κατάστασις των καὶ διὰ τοῦτο συνιστᾷ τὴν ἀποδοχὴν τῶν αἰτημάτων τῶν θυμάτων πολέμου, ὧν τὰ κυριώτερα εἶνε ἡ μονοπώλησις τῶν καπνῶν καὶ ἡ ἵδρυσις εἰδικοῦ Ταμείου. Ἐπίσης συνιστᾷ τὴν ἀποδοχὴν καὶ ἄλλων αἰτημάτων, τὴν δωρεὰν νοσηλείαν εἰς τὰ στρατιωτικὰ νοσοκομεῖα, τὴν ἐφάπαξ τοῦ ἔτους ἄδειαν ἵνα ταξιδεύουν δωρεὰν κλπ. Εἶνε ἐπιβεβλημένη ἀνάγκη, λέγει, νὰ περιθάλψωμεν τὰ θύματα αὐτὰ ὄχι μόνον ἐξ ἐπιβεβλημένου καθήκοντος ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀποφυγὴν κοινωνικοῦ ἐν τῷ μέλλοντι ζητήματος.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι ἡ μέριμνα ὑπὲρ τῶν θυμάτων τοῦ πολέμου εἶνε ὑποχρέωσις ὄχι μόνον τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ καὶ τῆς Συνελεύσεως ἵνα ἐπιβάλῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ὑπὲρ αὐτῶν μέριμναν. Ὅλα τὰ αἰτήματα, λέγει, εἶνε λογικώτατα, ἰδίως δὲ τὸ νὰ ὑποχρεωθοῦν αἱ Ἑταιρεῖαι νὰ δέχωνται τὰ θύματα πολέμου ἵνα ταξιδεύουν δωρεάν· διότι αὐταὶ ἐπλούτησαν καθ' ἣν ἐποχὴν τὰ θύματα πολέμου ἔσπευσαν νὰ θυσιασθοῦν ὑπὲρ Πατρίδος καὶ ὑπὲρ ἀπελευθερώσεως δούλων ἀδελφῶν καὶ καταρρίψεως τῶν μεσαιωνικῶν πολιτευμάτων.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** παρακαλεῖ ὅπως ἡ ἀναφορὰ αὕτη παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν τῆς Συνελεύσεως, ἵνα ληφθῇ παρ' αὐτῆς ὑπ' ὄψιν.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Συνδέσμου Ἑλληνίδων ἐπικρίνει ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν

«περὶ τῆς κατὰ προτίμησιν ἀπολύσεως ὅλων τῶν θηλέων ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους. Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἀνικάνων ὑπαλλήλων ἀνεξαρτήτως φύλου.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** συνιστᾷ ὡσαύτως τὴν ἀναφοράν, τονίζων ὅτι ὑπάρχουσι πλεῖσται ὑπάλληλοι κατὰ πολὺ ἀνώτεραι ἀρρένων συναδέλφων των. Ἐπὶ τούτου δὲ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι ἡ δικαία ἄποψις θὰ ἦτο νὰ ἐξετασθῇ τίνες δὲν εἶνε αἱ καλοὶ ὑπάλληλοι ἵνα ἀπολυθῶσιν. Ἐκείνας αἱ ὁποῖαι εἶνε καλαὶ ὀφείλομεν νὰ τὰς ὑποστηρίζωμεν, ἀπολύοντες μόνον τὰς ἀνικάνους.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λέγει ὅτι εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» ὑπάρχει καὶ ἡ ἰσοπολιτεία, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δὲ ταύτην ἀντιτιθέμεθα κατὰ τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν, ἡ ὁποία καθιερώνει μίαν διάκρισιν μεταξὺ τῶν δύο φύλων. Συνιστᾷ ἰδίως ὅπως μὴ ἀπολυθοῦν αἱ ἀδελφαὶ θυμάτων πολέμου.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** συνιστᾷ ὡσαύτως τὴν ἀναφοράν.

Ὁ κ. **Σπ. Θεοδωρόπουλος** συνιστᾷ ὡσαύτως τὴν ἀναφορὰν λέγων ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν εἶνε ἀναχρονιστική.

Ὁ κ. **Σκ. Ζερβὸς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Σωματείου ἐνοικιαστῶν Πειραιῶς.

Ὁ κ. **Β. Κυβέλος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Σωματείου Καλαμῶν σχετικῶς πρὸς τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον διατρέχει ἡ πόλις ἐκ τοῦ ποταμοῦ Νέδοντος. Ἡ πόλις αὕτη εἰσφέρουσα κατ' ἔτος ποσὸν ἄνω τῶν 100 ἑκατομμυρίων ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ μείζονα προσοχὴν ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων, ποιεῖται δὲ ἔκκλησιν πρὸς τὰ αἰσθήματα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Π. Φλέσσας** λέγει ὅτι μεθ' ὅλας τὰς συστάσεις τὰς ὁποίας κατ' ἐπανάληψιν ἔκαμε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὸ ζήτημα τῶν Καλαμῶν οὐδεμία ἐλήφθη παρ' αὐτῆς μέριμνα. Ψέγει δριμύτατα τὰς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας καὶ παρατηρεῖ ὅτι τοιαύτη κατάστασις δὲν δύναται παρὰ νὰ ἔχῃ δυσαρέστους συνεπείας. Παρακαλεῖ καὶ πάλιν τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτῆς τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ἐπὶ ἀναφορᾶς κτηνοτρόφων Ἰωαννίνων οἱ κ.κ. **Θ. Χαβίνης, Α. Δενδρινὸς** καὶ **Ν. Καλέλλης** συνιστῶσιν ἐνθύμως τὴν ἀναφορὰν καὶ ὑποστηρίζουσι τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν ὡς παραβλάπτοντος, πλὴν ἄλλων, τὰ συμφέροντα καὶ αὐτῶν τῶν μικρῶν κτηνοτρόφων. Ὁ κ. Καλέλλης ἐπὶ πλέον παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας

δὲν θὰ θελήσῃ νὰ ἐπαναπαύῃ μὲ ὑποσχέσεις τοὺς κ. κ. πληρεξουσίους. Ἀναφέρων δὲ τὰς ἐκδοθείσας ἀποφάσεις τριάκοντα καὶ πλέον λιβαδίων ὑπὲρ τῶν κτηνοτρόφων λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς διὰ νομοσχεδίου ἐζήτησε νὰ ἀνατρέψῃ τὰς ἀποφάσεις ταύτας.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι τοῦτο ἐγένετο φυσικώτατα διὰ τὸ μέλλον, χωρὶς νὰ ἀποτελῇ ἀντίφασιν πρὸς τὰς προηγουμένας αὐτοῦ ἀποφάσεις, διότι ἡ τροπολογία του, ἐὰν γίνῃ δεκτή, δὲν θὰ θίξῃ δημιουργηθείσας καταστάσεις, αἵτινες εἶνε νομικῶς ἰσχυραί.

Ἐπὶ ἀναφορᾶς Δ. Δημητρίου, ζητοῦντος οἰκονομικὴν ἐπικουρίαν λόγῳ τῶν πολλῶν τέκνων τὰ ὁποῖα ἔχει ὁ κ. **Σκ. Ζερβὸς** συνιστᾷ θερμῶς τὴν ἀναφοράν, περὶ ἧς λέγει, καὶ ἄλλοτε ἐγένετο εὐρύτατος λόγος ἐν τῇ Συνελεύσει.

Ὁ κ. **Δ. Καταφυγιώτης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ὑποδιδασκάλων Καρδίτσης, ζητούντων αὔξησιν μισθοῦ καὶ διαβάθμισιν, καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν.

Ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Δημάρχου Ἰωαννίνων, σχετικῶς πρὸς ἐνέργειαν τοῦ ἐκεῖ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου κατ' ἐργατῶν τοῦ δήμου Ἰωαννίνων, παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ Οἰκον. Ἐφόρου εἶνε ἀδικωτάτη καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ λάβῃ τὰ προσήκοντα μέτρα.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) δηλοῖ ὅτι θέλει λάβει ὑπ' ὄψιν του τὴν ἀναφορὰν καὶ θέλει διατάξει τὰ δέοντα.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης,** πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνων τὸν λόγον, ζητεῖ ὅπως δοθῶσι σχετικαὶ ἐξηγήσεις ὡς πρὸς τὸν καταρτισμὸν τοῦ ἐνοικιοστασίου, οὗτινος ἡ δημοσίευσις ἀνεστάτωσε τὸν κόσμον.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρατηρεῖ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἀποτελεῖ θέμα ἐπερωτήσεως καὶ δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ νῦν κατὰ τὸν Κανονισμόν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** δέχεται τὴν γνώμην τοῦ κ. Προέδρου, παρακαλεῖ ὅμως ὅπως αὔριον ὁρισθῇ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἐνοικιοστασίου, διότι τὸ ζήτημα δὲν δέχεται ἀναβολήν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι ἡ ἰσχὺς τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου ἄρχεται ἀπὸ 1 Μαρτίου καὶ συνεπῶς ὑπάρχει καιρὸς ὅπως διεξαχθῇ ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις καὶ μεθαύριον, ἐὰν δὲν ὑπάρξῃ καιρὸς νὰ γίνῃ τοῦτο αὔριον.

Εἰσέρχεται κατόπιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Συνεχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ «περὶ Νομοθετικῆς Ἐξουσίας» Κεφαλαίου τοῦ συντάγματος.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** ἐξετάζων τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ γενικοῦ Εἰσηγητοῦ τῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπῆς μέχρι τοῦδε ἐργασίαν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ θεσμοῦ τῆς Δημοκρατίας λέγει ὅτι διὰ τῆς τακτικῆς ἣν ἠκολούθησε καὶ ἀκολουθεῖ οὗτος καὶ εἰς ἄλλα σχετικὰ ζητήματα, καὶ δὴ εἰς τὸν καταρτισμὸν τῆς Γερουσίας, πᾶν ἄλλο ἢ ὠφελειάν τινα προσέφερεν εἰς τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα. Ἰδικῶς δὲ ἐξετάζων τὰ παρ' αὐτοῦ προβληθέντα ἐπιχειρήματα κατὰ τῆς προτάσεως ἣν οὗτος προέτεινε περὶ τῆς καθιερώσεως τοῦ δημοψηφίσματος ἀποκρούει τὰς γνώμας τοῦ κ. Γ. Παπανδρέου καὶ ἀναλύει πῶς ἐννοεῖ τὴν καθιέρωσιν τοῦ δημοψηφίσματος τοῦ νομοθετικοῦ καὶ λέγει ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς πᾶν ἄλλο ἢ ἀδιάφορος τυγχάνει εἰς τὰ πολιτειακά του ζητήματα. Ἂν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ δὲν ὑπάρχει τὸ δημοψήφισμα, τοῦτο, λέγει, συμβαίνει, διότι ἄλλαι ἐκεῖ ἐπεκράτησαν ἢ ἐπικρατοῦν πολιτικαὶ συνθῆκαι. Ζητοῦμεν, προσθέτει, τὸ νομοθετικὸν προαιρετικὸν δημοψήφισμα, ὡς καὶ προχθὲς ἀνέπτυξα, ὅταν ζητήσῃ τοῦτο τὸ 1/3 τῆς Βουλῆς, καὶ διὰ τὴν ἄρσιν πάσης τυχὸν διαφωνίας μεταξὺ Γερουσίας καὶ Βουλῆς. Διότι μόνον διὰ τούτου δύναται νὰ λυθῇ πᾶσα διαφωνία μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων καὶ οὐχὶ διὰ τῆς κοινῆς Συνελεύσεως τῶν δύο Σωμάτων ἢ δι' ἄλλων συστημάτων τὰ ὁποῖα ἀνεπτύχθησαν καὶ ὑπεστηρίχθησαν. Φρονεῖ ὅτι ἡ ἀνάγκη τῶν πραγμάτων ἐκεῖ θέλει ὁδηγήσει εὐθὺς ὡς ἀρχίσῃ ἡ λειτουργία τῶν δύο Σωμάτων, εἴτε, λέγει, θέλομεν εἴτε δὲν θέλομεν, διότι εἶνε φυσικώτατον νὰ ἀναπτυχθῶσι καὶ θὰ ἀναπτυχθῶσι τοιαῦται διαφωνίαι μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων, τὰς ὁποίας κατ' ἀνάγκην θὰ κληθῇ νὰ λύσῃ ὁ Λαός. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πολιτικῆς διαπαιδαγωγήσεως τοῦ Λαοῦ φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ θεσπισθῇ τὸ δημοψήφισμα, ἐφόσον θέλομεν πραγματικῶς νὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὸν Λαὸν καὶ νὰ ἐδραιώσωμεν τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα. Διὰ τῆς φορολογικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἰσότητος ἣν κατὰ πλάσμα νομικὸν γράφομεν εἰς τὰ ἄρθρα τοῦ συντάγματος δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἡ Δημοκρατία. Τὸ δημοψήφισμα θέλει ἀποτελέσει τὸ βαρόμετρον τῆς λαϊκῆς θελήσεως καὶ χάριν

αὐτοῦ καὶ μόνον πρέπει νὰ θεσπισθῇ τοῦτο. Διότι δὲν εἶνε δυνατὸν εἰς τὸ ἑξῆς νὰ λύωμεν μόνοι ἡμεῖς τὰ διάφορα οἰκονομικὰ καὶ πολιτικὰ ζητήματα ἄνευ τῆς γνώμης τοῦ Λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει καταδείξει ἤδη κατ' ἐπανάληψιν ὅτι οὔτε ἀδιαφορεῖ διὰ τὰ ἀφορῶντα αὐτὸν ζητήματα οὔτε πλανᾶται. Τὸ ζήτημα τῆς ὡριμότητος τοῦ Λαοῦ πρὸς χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων του εἶνε πεπαλαιωμένον δόγμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει σήμερον ἀξίαν. Πιθανὸν νὰ παραπλανηθῇ ὁ Λαὸς εἰς πολιτικὰ ζητήματα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εἰς ζητήματα οἰκονομικὰ ἢ ἄλλα νομοθετικά, διότι ἔχει πάντοτε ἐν τοῖς ζητήμασι τούτοις ἰδίαν διαίσθησιν. Οὔτε εἶνε δυνατὸν ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ Λαὸς ἀποφανθῇ κατὰ τῆς γνώμης τῆς Βουλῆς ἐπὶ νομοθετικοῦ τινος ζητήματος νὰ προκαλέσῃ τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς. Συνεχίζων θεωρεῖ ἀπαραίτητον τὴν καθιέρωσιν τοῦ νομοθετικοῦ δημοψηφίσματος, τὸ ὁποῖον θεωρεῖ ὡς κυρίαν βάσιν τῆς ψυχολογικῆς μεταβολῆς τοῦ Λαοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ διὰ τοῦ ὁποίου θέλομεν νὰ στηρίζωμεν τὸ δημοκρατικὸν ἡμῶν καθεστώς.

Διακοπείσης ὥρᾳ 7.10' τῆς συνεδριάσεως καὶ ἐπαναληφθείσης ὥρᾳ 7.20' μ.μ., λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Δ. Βαρελᾶς**, ὁ ὁποῖος ἐξετάζων ἐν ἐκτάσει τὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς Γερουσίας κηρύσσεται ἀπολύτως κατ' αὐτοῦ. Ἰδού, προσθέτει, ἡ Γερουσία ἀποκτήσῃ ἰσχυρὰν πολιτικὴν δύναμιν, θὰ ἔλθῃ αὕτη εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὴν Βουλὴν ἀφεύκτως καὶ θὰ ἔχωμεν διάλυσιν καὶ ἐκλογικὴν ἀναστάτωσιν ἀένναον. Ἐὰν τὸ ἐναντίον, τότε ἡ Γερουσία δὲν θὰ ἔχῃ οὐδεμίαν ἀξίαν. Ἐν Ἑλλάδι καὶ κατὰ τὸ 1844 ὑπῆρχε Γερουσία, ἀλλ' αὕτη διελύθη ὡς ἐπιβλαβής, καὶ εὔχεται ἐν ᾗ περιπτώσει ἱδρυθῇ ὁ θεσμὸς οὗτος νὰ μὴ ἀποθῇ ἐπιζήμιος ὡς ἀπέβη ἡ Γερουσία τοῦ 1844.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (ὥρᾳ 7.35') θεωρεῖ ἀτελὲς τὸ σύστημα τὸ προτεινόμενον ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων. Τὸ σύστημα τοῦτο ἐλήφθη ἀπὸ τὰ πολιτεύματα τῆς Τσεχοσλοβακίας καὶ Πολωνίας καὶ ἠδοκίμησεν εἰς τὰς Δημοκρατίας ταύτας, ὑπὸ ὅρους ὅμως ἀπολύτως διαφόρους. Ἡ Γερουσία ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ ὑπόκειται εἰς διάλυσιν, τὰ δύο Σώματα ἐκλέγονται κατὰ κανόνα ταυτοχρόνως καὶ δι' ἀμέσου ἀμφοτέρα καθολικῆς ψηφοφορίας. Αἱ κομματικαὶ ὀργανώσεις ἀκόμη εἶνε πανίσχυροι καὶ ὑπὸ τοιούτους ὅρους διαφωνίαι δὲν δύνανται νὰ γεννηθοῦν μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων καὶ πᾶν σύστημα θὰ ἦτο ἐπαρκές. Ὑπάρχουν ἐπίσης ἄλλαι ἐγγυήσεις κατὰ τῆς βουλευτικῆς παντοδυναμίας, ἐγγυήσεις τὰς ὁποίας δὲν πρόκειται ἡμεῖς νὰ δεχθῶμεν. Τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως εἶνε ἐκεῖ ἀπεριόριστον,

ἀλλὰ παρ' ἡμῖν θὰ ἀποθῇ γράμμα νεκρόν. Ὑπάρχει ἡ ἀρνησικυρία, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς κατηργήσαμεν, τὸ δημοψήφισμα τὸ νομοθετικόν, τὸ δικαστήριον τὸ συνταγματικόν. Ἐὰν ὑπὸ τοιούτους ὅρους ἐπρόκειτο νὰ λειτουργήσῃ καὶ τὸ πολίτευμα ἡμῶν, οὐδεμία θὰ ἐγεννᾶτο ἀνησυχία, ὑπὸ τοὺς ὅρους ὅμως τοὺς κρατοῦντας παρ' ἡμῖν πρέπει νὰ ἐνισχύσωμεν τὸ ἠθικὸν κῦρος τῆς Γερουσίας, τὸ μόνον ὑπολειπόμενον ἀντίρροπον κατὰ τῶν καταχρήσεων τῆς λαϊκῆς Βουλῆς, αἱ ὁποῖαι δὲν βαρύνουν τὸν Λαόν. Ἐξετάζει ἀκολούθως τὰς ἀντιρρήσεις, ὅτι αἱ κοιναὶ συσκέψεις θὰ εἶνε ὑπὲρ τὸ δέον συχναὶ καὶ θὰ ἀμαυρώσουν τὴν αἴγλην τῶν κοινῶν Συνελεύσεων, ὅταν θὰ παρίσταται ἀνάγκη αὐτῶν διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Προέδρου ἢ διὰ τὴν συνταγματικὴν ἀναθεώρησιν. Αἱ Συνελεύσεις ὅμως θὰ εἶνε σπάνιαι, διότι ἐν τῇ προτάσει ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ ἀποφασισθῇ κοινὴ σύσκεψις τὰ 3/5 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τοῦ ἑτέρου τῶν Σωμάτων καὶ ὁ περιορισμὸς οὗτος εἶνε ἱκανὸς κατὰ πάσης ὑπερβολῆς. Οὔτε θὰ δημιουργηθῇ, ὡς ἐλέχθη, σύγχυσις εὐθυνῶν διὰ νὰ μὴ δύναται νὰ κρίνῃ ποῖος ὁ πταίων, ἡ Βουλὴ ἢ ἡ Γερουσία. Δὲν λογοδοτοῦν ὅμως ἐνώπιον τοῦ Λαοῦ τὰ Σώματα ἢ οἱ θεσμοί, ἀλλὰ τὰ κόμματα καὶ οἱ ἀποτελοῦντες αὐτά, εἴτε τὰ κόμματα δρῶσιν ἐν τῇ Βουλῇ εἴτε ἐν τῇ Γερουσίᾳ εἴτε εἰς κοινὰς συσκέψεις. Δὲν θὰ ἀλλοιωθῇ ἐπίσης ὁ ἰδιαίτερος χαρακτὴρ ἑνὸς ἑκάστου τῶν Σωμάτων, ἀλλὰ διὰ τῆς προσεγγίσεως θὰ αἰρωνται αἱ παρεξηγήσεις, καὶ θὰ δημιουργῆται ὁ συγκερασμὸς ἐκεῖνος τῶν ἀντιλήψεων, ὁ ἀπαραίτητος εἰς τὸν σύγχρονον δημόσιον βίον. Τελευταίαν ἀντίρρησιν ὑπῆρξεν ὅτι θὰ παρασυρθῇ καὶ ἡ Γερουσία εἰς τοὺς κομματικοὺς ἀγῶνας. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀπορύγωμεν τὴν ἀνάμιξιν τῆς Γερουσίας, ἀφοῦ καὶ αὐτὴ θὰ ἀσχολῆται εἰς τὸ νομοθετικὸν ἔργον, αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὁποίου διεξάγεται ἡ πάλη τῶν πολιτικῶν συστημάτων καὶ πραγματοῦται ἡ πολιτικὴ τῶν Κυβερνήσεων. Δὲν πρέπει ἡ Βουλὴ νὰ ἐκφέρῃ ψῆφον δυσπιστίας καὶ νὰ κανονίζῃ αὐτὴ τὴν τύχην τῶν Κυβερνήσεων, θὰ δικαιοῦνται ὅμως αἱ Κυβερνήσεις, ὅπως καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν, νὰ θέτουν ζητήματα ἐμπιστοσύνης διὰ τὴν μὴ ματαίωσιν διὰ τῆς παρελκύσεως μέτρων ἀρρήκτως συνδεδεμένων πρὸς τὸ πρόγραμμά των.

Ἔνε ἀναμφισβήτητον καὶ ὡμολογήθη ὅτι ἡ παρέλκυσις εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις θὰ ἰσοφαρίζῃ πρὸς ματαίωσιν τῶν νομοθετημάτων. Ἀλλ' ἀκριβῶς αὐτὸ δὲν θέλομεν, καὶ ναυαγεῖ διὰ τῆς παρεμβολῆς μηχανικῶν κωλυμάτων νομοθετικὴ πρόνοια ὑπαγορευομένη ὑπὸ τῆς κοινῆς θελήσεως καὶ

τῶν γενικῶν συμφερόντων. Διὰ τῶν κοινῶν συσκέψεων ἐνισχύομεν τὴν λαϊκὴν Βουλὴν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἀφαιροῦμεν ὅμως καὶ ἐκ τῆς Γερουσίας τὴν ἀπόλυτον παθητικότητα, ἡ ὁποία δὲν συντελεῖ εἰς τὴν προσέλκυσιν ἱκανῶν πολιτικῶν στοιχείων εἰς τοὺς κόλπους της. Ἂν ἐπιτρέψωμεν τὰς κοινὰς συσκέψεις, ἀνοίγομεν εἰς ἄνδρας θερμουργοὺς στάδιον θετικῆς δράσεως καὶ διὰ τῆς συμμετοχῆς των εἰς τὴν Γερουσίαν θὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἠθική της ἐπιβολὴ πρὸς ἐξασφάλισιν ἑδραίας πολιτικῆς ἰσορροπίας διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον τοῦ πολιτεύματος λειτουργίαν. (Χειροκροτήματα).

Πρόεδρος. Παρελθόντος τοῦ δεκαώρου κατὰ τὸν Κανονισμόν, ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις ἂν θέλει νὰ ὁμιλήσωσι καὶ οἱ ἕτεροι ἐγγεγραμμένοι, ἢ θεωρεῖ ἐπαρκῆ τὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. ***Ἀλ. Παπαναστασίου*** παρακαλεῖ νὰ μὴ γίνῃ, ἐφ' ὅσον τόσον ὀλίγοι ὑπολείπονται νὰ ὁμιλήσωσι, χρῆσις τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ Κανονισμοῦ, προτείνει δὲ ὅπως οἱ μέλλοντες νὰ ὁμιλήσωσι περιορισθῶσιν εἰς πέντε μόνον λεπτά.

Ἡ πρότασις γίνεται δεκτὴ καὶ λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Ι. Μαμάης,*** ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι οὐδεμία ὠφέλεια θέλει προκύψει ἐκ τῆς ἱδρύσεως διαφόρων θεσμῶν. Φρονεῖ ὅτι διὰ νὰ μεταβληθῇ ἡ κατάστασις δέον νὰ μεταβάλωμεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι γνώμας καὶ σκέψεις περὶ τῆς πολιτικῆς μας, ὁπότε ὅλα θέλουσι βελτιωθῇ.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ηρωδ.). (ὥρα 8.10'). Τὸ θέμα εἶνε ἐξηντλημένον, κύριοι συνάδελφοι. Ἀλλ' ἐκ τῶν ἀγορεύσεων τινῶν τῶν ἀξιοτίμων συναδέλφων αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην ν' ἀναφέρω εἰς ὑμᾶς σκέψεις τινάς, αἱ ὁποῖαι δὲν θὰ εἶνε ἴσως ἄχρηστοι διὰ τὸν σχηματισμὸν ὀρθῆς γνώμης ἐπὶ τοῦ ἐπιμάχου ζητήματος, ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἐξαρτηθῇ ὁ βίος τοῦ μέλλοντος νὰ ἱδρυθῇ Β' Σώματος. Ἐλέχθη ὅτι τὴν Γερουσίαν ὑπέλαβόν ἐγὼ ὡς Σῶμα ἀντιδρῶν κατὰ τῆς λαϊκῆς θελήσεως, ὑποδεικνύων ὅτι μία τῶν ἀρετῶν τὰς ὁποίας ἀποδίδουν εἰς τὴν Γερουσίαν οἱ ὑπέρμαχοι αὐτῆς καὶ οἱ Λαοὶ οἱ ἀποδεχθέντες αὐτήν, σχεδὸν ὅλοι σήμερον, μία τῶν ἀρετῶν εἶνε νὰ χρησιμεύῃ ὡς ἀντίρροπον κατὰ τῶν τάσεων τῆς Κάτω Βουλῆς. Ἀλλὰ θὰ ἐνθυμῆσθε ὅτι, ὅτε τὸ πρῶτον ὡμίλησα περὶ Γερουσίας ἐνώπιον ὑμῶν, ἀνέφερα τοὺς λόγους τοῦ Πλουτάρχου, τοὺς ὁποίους εὑρίσκω θαυμασίως παριστῶντας ἐν συντομίᾳ τἀγαθὰ τῆς Γερουσίας, καὶ ἔλεγον ὅτι δὲν χρησιμεύει ἡ Γερουσία ὡς προμαχὼν κατὰ τῶν λαϊκῶν ὁρμῶν, ἀλλὰ χρησιμεύει ἐνίοτε καὶ ὡς Σῶμα προσδευτικώτερον, ἐὰν συμπέσῃ ν' ἄγηται ἀπὸ ἰδέας ὑπερμέτρως συντηρητικὰς ἡ Κάτω Βουλή.

Καὶ παρετηρήθη πράγματι κατὰ τὰς τελευταίας περιόδους

ἐν Γαλλίᾳ ὅτι ἡ Κάτω Βουλὴ ἔδειξε πολλάκις ἰδέας προοδευτικωτέρας, ριζοσπαστικωτέρας τῶν ἰδεῶν αἵτινες εἶχον ἐπικρατήσει ἐν τῇ Κάτω Βουλῇ. Εἰς τοῦτο συνίσταται τὸ ἀντίρροπον. Τὸ δὲ ἀντίρροπον τοῦτο ἡ ἱστορία τῶν πολιτευμάτων καὶ ἡ ἐξέλιξις τῶν λαϊκῶν θεσμῶν, εἰς ἄλλους λαοὺς ἐξίσου κοινοβουλευτικοὺς ἢ περισσότερον κοινοβουλευτικοὺς ἀπὸ ἡμᾶς ἐν τῇ οὐσίᾳ, δὲν δεικνύει ὅτι ἐπηρεάζεται ἐκ τῆς ἀποδόσεως ἰσοτιμίας πολιτικῆς εἰς τὴν Γερουσίαν ἢ μᾶλλον νομοθετικῆς εἰς τὴν Γερουσίαν.

Εἶπον ἰσοτιμίας, διότι ἀκριβεστέρα εἶνε ἡ λέξις ἰσοτιμία παρὰ ἡ λέξις ἰσοδυναμία, ἀφοῦ εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ δεχθῶμεν τὴν Γερουσίαν ἔχουσαν περίπου τὸ ἥμισυ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. Κατὰ τὸ σχέδιον τὸ ὁποῖον παρουσιάζεται ἐνώπιον ἡμῶν καὶ τὸ ὁποῖον ἔχει ἀναμφισβητήτως ἐμπνευσθῇ κατὰ πάντα ἀπὸ τὸ Τσεχοσλοβακικὸν καὶ τὸ Πολωνικὸν Σύνταγμα ἡ Γερουσία δύναται ἁπλῶς νὰ ἐκφέρῃ γνώμην ὅτι ἐν νομοσχέδιον ψηφισθὲν ἀπὸ τὴν Βουλὴν δὲν εἶνε ἀρεστὸν εἰς αὐτὴν καὶ νὰ ἀναπέμψῃ, οὕτως εἰπεῖν, τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλήν, κυριάρχον ὁριστικῶς ν' ἀποφασίσῃ.

Τοιαύτη, κύριοι, Γερουσία ὑπῆρξεν ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ναπολέοντος τοῦ Γ'.

Ναπολέων ὁ Γ', ὅπως εἶνε γνωστόν, διὰ πραξικοπήματος ἁρπάσας τὴν ἐξουσίαν τῷ 1852 καθίδρυσε καὶ μίαν Γερουσίαν. Ἡ Γερουσία ἐκείνη εἶχε τὸ πρῶτον ἐξουσίαν δικαστικὴν καὶ συντακτικήν. Μετὰ πάροδον ἐτῶν τινων ἐθεωρήθη ἀπαραίτητον ἡ Αὐτοκρατορία νὰ λάβῃ μορφήν τινα φιλελευθέραν ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς κοινῆς γνώμης, καί, ὡς γνωστόν, πράγματι ἐξελίσσετο κατ' ὀλίγον ἐπὶ τὸ φιλελεύθερον ἡ Αὐτοκρατορία τοῦ Ναπολέοντος τοῦ Γ', ὀλίγους δὲ μῆνας πρὸ τῆς καταστροφῆς τὴν ὁποίαν ὑπέστη ἡ Γαλλία κατὰ τὸν Γαλλοπρωσσικὸν πόλεμον εἶχε θίξει πράγματι τὰ ὅρια τοῦ φιλελευθέρου πολιτεύματος. Τῷ 1867 τὸ πρῶτον ἐδόθη εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ δικαίωμα νὰ κάμνῃ ἐπερωτήσεις, ἀλλ' ἐπερωτήσεις ὄχι διὰ νὰ ἀνατρέπῃ τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἡ Κάτω Βουλή, ἀλλ' ἁπλῶς διὰ νὰ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ κρισίμων ζητημάτων· κατὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ τοῦ σχεδίου Γερουσία δὲν θὰ ἀπέχῃ τῆς Γερουσίας τῆς ἐπὶ Ναπολέοντος τῷ 1867 καταστατθείσης. Κατὰ τὸ ἔτος δὲ 1867 ἡ Γερουσία ἀπένειμεν εἰς πάντας νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ἀλλὰ συνισταμένην εἰς τὴν ἐκ νέου παραπομπὴν τοῦ νομοθετήματος εἰς τὴν Βουλήν, μέχρις ὅτου κατὰ Μάϊον τοῦ 1870 διὰ δημοψηφίσματος ἀπέκτησεν ἰσοτιμίαν νομοθετικὴν καὶ ἡ Γερουσία.

Βλέπετε λοιπὸν ὅτι δὲν εἶνε δικαία ἡ ἀντίληψις κατὰ τῆς

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ἰδικῆς μας ἀπόψεως, ἡ συνισταμένη εἰς τὸ ὅτι ἡ Γερουσία θὰ εἶνε τάχα ἀντιδραστική. Τοὐναντίον ἡ ἐξέλιξις τοῦ θεσμοῦ τῆς Γερουσίας ἐν Γαλλίᾳ ἀπέδειξεν ὅτι, ὅσον περισσότερα νομοθετικὰ δικαιώματα δίδει τις εἰς τὴν Γερουσίαν, τόσον θεωρεῖται τὸ πρᾶγμα ὡς ἁρμόζον εἰς φιλελεύθερον πολίτευμα. Ἂν τοῦτο εἶνε ἀκριβὲς διὰ Γερουσίαν ὀνομαστήν, εἶνε ἀναμφισβήτητον διὰ Γερουσίαν προερχομένην ἐκ τῆς λαϊκῆς βουλήσεως ἔστω καὶ ἐμμέσως, διότι εἶνε καὶ αὐτὴ ἀντιπροσωπεία τῆς λαϊκῆς βουλήσεως ἀδιαφιλονίκητος.

Κύριοι, ὁ ἀξιότιμος ἐξ Εὐρυτανίας συνάδελφος εἶπεν ὀρθῶς ὅτι ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ παρὰ τὸ σύστημα τοῦτο ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι διατάξεις, τὰς ὁποίας ἡμεῖς βεβαίως δὲν εἴμεθα διατεθειμένοι τοὐλάχιστον μέχρι σήμερον νὰ παραδεχθῶμεν. Ἂν ἠθέλομεν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸ σύστημα ἐκεῖνο, θὰ ἀπεσπῶμεν ἓν μέρος μόνον καὶ θὰ ἀφήνομεν ἄλλας διατάξεις χρησίμους διὰ τὸ μέρος τὸ ὁποῖον παρεδέχθημεν. Ὡς θὰ ἴδητε εἰς τὸ ἔντυπον τὸ κυκλοφορῆσαν καὶ περιέχον τὰς μεταφράσεις ξένων τινῶν συνταγμάτων, ἰδίᾳ μεταγενεστέρων, ἔχει τὸ Τσεχοσλοβακικὸν σύνταγμα τὴν παράγραφον 16, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ προκαλέσῃ δημοψήφισμα, ἐὰν νομοσχέδιόν τι ἀπορριφθῇ, καὶ τὴν παράγραφον 47, καθ' ἣν ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιστρέψῃ ψηφισθέντα νόμον καὶ νὰ προκαλέσῃ νέαν συζήτησιν. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι εἶνε διάφορον ἐκεῖ τὸ σύστημα ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐκεῖ ἐθέσπισαν τὴν παντοκρατορίαν τῆς Κάτω Βουλῆς.

Ι. Τσιριμῶκος. Ἡ διάταξις αὐτὴ εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ γίνῃ δεκτὴ ὑπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπῆς, νὰ παραπέμπωνται νόμοι μετὰ παρατηρήσεων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας εἰς τὰς Βουλάς.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν λέγω ὄχι.

Ι. Τσιριμῶκος. Δὲν ἠμπορεῖτε συνεπῶς νὰ στηρίζητε συμπεράσματα ἐπὶ τῆς ἐλλείψεως τοιαύτης διατάξεως εἰς τὸ ἡμέτερον σύνταγμα.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἠμπορῶ νὰ στηρίζω συμπεράσματα ἐπὶ τῶν ἰδικῶν μου ἀντιλήψεων, ὀφείλω δὲ νὰ σᾶς εἴπω ὅτι δὲν θὰ ἦτο εὔκολον νὰ ἀκουσθῶ πρόκειται περὶ συνταγματικῶν διατάξεων αἱ ὁποῖαι δὲν ἀποδίδουν εἰμὴ μόνην τὴν προσωπικὴν γνώμην τοῦ λαλοῦντος. Ἀλλὰ θὰ συζητήσωμεν ἐπ' αὐτῶν, ἂν τὴν δεχθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπή.

Ἐλέχθη, κύριοι, ἐπίσης ὅτι ἐν Γαλλίᾳ ἡ Γερουσία δὲν ἔχει δικαιώματα ἀνατροπῆς τῶν Κυβερνήσεων. Καὶ κατὰ τὸ προσχέδιόν, τὸ ὁποῖον ἔλαβον τὴν τιμὴν μετὰ τριῶν ἐπὶ τοῦ συντάγματος ἄλλων συναδέλφων τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ παρασκευάσω,

εἴχομεν δεχθῇ, καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ συντάγματος δέχεται ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Ἄνω Βουλῆς. Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν δὲν δύναται ἡ Ἄνω Βουλὴ νὰ ἀνατρέψῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ γίνῃ αὐτὴ τὸ κριτήριον περὶ τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις μέλλει νὰ προΐσταται τῶν τυχῶν τῆς Νώρας. Ἄλλως οὐδείς ποτε ἰσχυρίσθη ὅτι ἐν Γαλλίᾳ ἐλειτούργησε τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνατρέπειν τὰς Κυβερνήσεις ἐν τῇ Γερουσίᾳ. Ἀλλ' εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι εὑρέθησαν πολλάκις ἐν Γαλλίᾳ ἠναγκασμέναι αἱ Κυβερνήσεις νὰ θέσουν ζητήματα ἐμπιστοσύνης ἐνώπιον τῆς Ἄνω Βουλῆς, ὅπως εἶνε ἐπίσης ἀναμφισβήτητον ὅτι κατὰ μὲν τὴν πρώτην εἰκοσιπενταετίαν ἀπὸ τῆς λειτουργίας τοῦ γαλλικοῦ συντάγματος τοιαῦται περιστάσεις θέσεως ἐμπιστοσύνης ἐπὶ νομοθετήματος ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶχον ἐμφανισθῇ, ἀλλ, ἡ νεωτέρα ἐξέλιξις ἀπὸ τοῦ 1897 παρουσίασε πλείονας τῆς μιᾶς. Θὰ ἠδυνάμην προχείρως νὰ σημειώσω 6—7 περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας αἱ Κυβερνήσεις ἔθεσαν ζήτημα ἐμπιστοσύνης ἐνώπιον τῆς Γερουσίας, καὶ ἄλλοτε μὲν ἡ Γερουσία ἀπεδοκίμασε τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως, ἐπιψηφίσασα τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον, ἄλλοτε δέ, δίς, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἠρνήθη τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου καὶ ἐπέφερε συνεπῶς τὴν ἀνατροπὴν τῆς Κυβερνήσεως. Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ἀπέκτησεν ἀναμφισβητήτως σὺν τῇ νομοθετικῇ ἐξουσίᾳ καὶ τὴν μοιραίαν—ἀφοῦ τὸ νομοθετεῖν εἶνε ἔργον πολιτικῶν Σωμάτων—καὶ τὴν μοιραίαν πολιτικὴν δύναμιν ἡ Γερουσία. Ἔχω τὴν ἀντίληψιν, κύριοι, ὅτι τὸ τετράμηνον ἢ τὸ τρίμηνον χρονικὸν διάστημα, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς συζητήσεως ἥτις θὰ ἐπακολουθῇ ἐν τῇ Βουλῇ θὰ παρατείνηται ἀναμφισβητήτως εἰς πεντάμηνον ἢ ἑξάμηνον, δὲν θὰ εἶνε διάστημα χρησιμεῦον οὔτε εἰς διαφώτισιν τῆς κοινῆς γνώμης οὔτε εἰς μετατροπὴν τῶν ἀποφάσεων τῶν εἰλημμένων. Τὰ ζητήματα ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ διαφωνῶσιν αἱ δύο Βουλαὶ δὲν θὰ εἶνε βεβαίως ζητήματα μικρά, θὰ εἶνε ζητήματα σπουδαιότητός τινος· θὰ ἀρχίσῃ ἑκατέρωθεν ὁ ἀγὼν διὰ τοῦ τύπου, ὁ ἀγὼν θὰ γίνηται ὀξύτερος ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ, ἡ διάστασις μεταξὺ τῶν δύο μερίδων, ἀντὶ νὰ σμικρύνηται διὰ τῆς κοινῆς ἐπαφῆς, τοὐναντίον θὰ ἐπαυξηθῇ. Τὸ πεῖσμα θὰ καταλαμβάνῃ τὰ μέλη ἑκατέρας τῶν μερίδων καὶ εἰς τὸ τέλος ἡ Βουλὴ διὰ τῆς ψήφου αὐτῆς θὰ δίδῃ τὴν ἐπικράτησιν εἰς τὴν γνώμην αὐτῆς, ἀλλά, ἀναμφισβητήτως, καὶ ἕνα κόλαφον κατὰ τῆς δυνάμεως τῆς Γερουσίας. Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἀναμνήσω πρόσφατα περιστατικὰ διὰ νὰ εἴπω ὅτι δὲν εἶδον μετατρεπομένην ἀπὸ τὰς συζητήσεις τὴν κοινὴν γνώμην, ἀλλὰ τοὐναντίον ὀξυνο-

μένην τὴν διάστασιν καὶ τὰ πάθη περισσότερον ἐξαπτόμενα ἐκ τῆς προσπαθείας διὰ δημοσιογραφικῶν ἀγώνων πρὸς διαφώτισιν τῆς κοινῆς γνώμης. Ἕκαστος νομίζει ἑαυτὸν μὴ πλανώμενον καὶ ἕκαστος νομίζει τὸν ἄλλον πλανώμενον. Ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἐπιχειρημάτων ἑκατέρου συναντᾷ τὰ ὀρθὰ ἢ μὴ ὀρθὰ ἐπιχειρήματα τοῦ ἑτέρου, αἱ δύο μερίδες χωρίζονται βαθύτερον καὶ ἡ συνεννόησις καθίσταται ἀπολύτως ἀδύνατος.

Γ. Παπανδρέου. Ἐὰν εἶνε ἀληθὲς ὅτι αἱ γνῶμαι ἑκατέρωθεν θὰ ἔχουν ἀποκρυσταλλωθῇ καὶ διὰ τῆς συζητήσεως θὰ ὀξύνωνται αἱ ἀντιθέσεις, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ κοινὴ σύσκεψις ποίαν πρακτικὴν χρησιμότητα θὰ ἔχῃ;

Α. *Μιχαλακόπουλος* (Πρωθ.). Θὰ εἴπω. Θὰ ἠνειχόμην περισσότερον—ἐπειδὴ πράγματι πρέπει νὰ προσαρμόζωνται ὅλα ὅσα λαμβάνομεν ἀπὸ ξένους θεσμοὺς εἰς τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα, εἰς τὰς συνθήκας τὰς ἰδικάς μας, τοῦτο δὲ εἶνε ἀκριθὲς ὄχι μόνον διὰ τὰ ἐκ γαλλικῶν διδαγμάτων ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ ἐκ Τσεχοσλοβακικῶν διδαγμάτων προερχόμενα, ἴσως μᾶλλον ἀναπόφευκτον διὰ τὰ δεύτερα καὶ ὀλιγώτερον διὰ τὰ πρῶτα, διότι περισσότεραι εἶνε αἱ ὁμοιότητες πρὸς τὴν γαλλικὴν κοινοβουλευτικὴν ἱστορίαν, πρὸς τὰς ἕξεις καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ Γαλλικοῦ Λαοῦ, θὰ ἠνειχόμην, ἐὰν ἠθέλομεν νὰ δώσωμεν αὐτὴν τὴν πολιτικὴν ἀδυναμίαν, τὴν νομοθετικὴν ἀδυναμίαν εἰς τὴν Γερουσίαν, νὰ ἐπηκολούθει ἡ συζήτησις ἐν τῇ Βουλῇ ἀμέσως. Διότι νομίζω ὅτι διὰ Λαὸν οἷος ὁ ἡμέτερος αἱ πρῶται ἐντυπώσεις μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἐπιχειρημάτων σοβαρῶν εἶνε δυνατὸν νὰ κλονίσωσι πρὸς στιγμὴν τὴν γνώμην τινῶν, τοὐναντίον δὲ ὅσον παρατείνεται ἡ συζήτησις καὶ ὅσον ἀκούονται ἐπιχειρήματα ἑκατέρωθεν, τόσον—ἴσως πλανῶμαι περὶ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἰδίου ἡμῶν χαρακτῆρος—τόσον τὰ στρατόπεδα περιχαρακοῦνται ἐντὸς τῶν ἰδίων των γνωμῶν καὶ σχεδὸν καταντῶσι νὰ μὴ θέλωσι νὰ ἀκούσωσι τὰς ἀντιθέτους γνώμας. Ἐξάπτεται δὲ τὸ πάθος τῆς συζητήσεως ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ καὶ τὸ χάσμα ἀποβαίνει εὐρύτερον. Μὲ τρομάζει περισσότερον τὸ διάστημα τὸ χρονικὸν καὶ διὰ τοῦτο θὰ ἐπεθύμουν τὴν συζήτησιν ταχέως ἐπερχομένην προτοῦ τὸ σπουδαῖον ζήτημα—ὑποτίθεται δὲ ἐπὶ σπουδαίων ζητημάτων ὅτι θὰ διαρκέσουν αἱ συζητήσεις,—προτοῦ τὸ σπουδαῖον ζήτημα γίνῃ ἀφορμὴ μιᾶς διχοστασίας ἐξαιρετικῶς ὀξείας προσλαμβανούσης χαρακτῆρα ζωηρότερον τοῦ δέοντος καὶ ἕκαστος ἀρνεῖται νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς ἐπάλξεις ἐπὶ τῶν ὁποίων μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐμάχετο.

Τί θὰ γίνῃ διὰ τῆς κοινῆς συσκέψεως; Ὑποβάλλω εἰς τὴν Συνέλευσιν τὴν πρότασιν τὴν ὁποίαν διετύπωσα. Θὰ

τυπωθῇ καὶ θὰ διανεμηθῇ καὶ θὰ σᾶς παρακαλέσω ἡ θέσις τῶν προτάσεων, οἵαι θὰ διατυπωθῶσι, διότι καὶ ὁ κ. ἐκ Μαντινείας πολιτικὸς ἐπρότεινεν ὅπως τροποποιήσῃ μέρος τι ἑνὸς ἄρθρου, θὰ σᾶς παρακαλέσω ἡ θέσις τῶν προτάσεων καὶ ἡ ψηφοφορία νὰ γίνῃ τὴν προσεχῆ Δευτέραν, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ καιρὸς νὰ μελετήσωμεν τὸ πράγματι σπουδαῖον τοῦτο θέμα.

Α. Παπαναστασίου. Νὰ μὴ γίνῃ ψηφοφορία ἐπὶ τῶν προτάσεων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀρχῶν.

Α. *Μιχαλακόπουλος.* Οὕτω θὰ γίνῃ. Ἐὰν γίνῃ δεκτὸν τὸ σύστημα τῆς Ἐπιτροπῆς, οἷον θὰ τὸ τροποποιήσητε ἐλαφρῶς, τότε αἱ ἄλλαι δὲν θὰ τεθῶσιν ὑπὸ ψηφοφορίαν. Ἐὰν δὲν γίνῃ δεκτὸν αὐτό, τότε θὰ ψηφίσωμεν ἐπὶ τῶν ἄλλων. Εἶνε δὲ δυνατὸν νὰ καταλήξωμεν καὶ εἰς κάποιαν συναρμολόγησιν τῶν δύο προτάσεων, αἱ ὁποῖαι δὲν διαφέρουσιν οὐσιωδῶς τῆς τοῦ ἀξιοτίμου ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτοῦ καὶ τῆς ἐμῆς, διότι ἡ βάσις ἀμφοτέρων τούτων εἶνε ἡ κοινὴ σύσκεψις. Ἐγὼ ἐπρότεινα ἵνα πρὸ τῆς κοινῆς συσκέψεως ὁρίζηται Ἐπιτροπὴ τῶν δύο Σωμάτων.

Ἐπερχομένης διαφωνίας μεταξὺ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, θὰ ὥριζεν ἡ Γερουσία ἕνα ἀριθμὸν βουλευτῶν—καὶ θὰ ὁρίσῃ βεβαίως τοὺς καταλληλοτέρους—διὰ τὸν συμβιβασμὸν τῶν δύο ἀντιτιθεμένων ἀπόψεων. Θὰ ὥριζε καὶ ἡ Βουλὴ ἀριθμὸν ἀνάλογον πρὸς τὸν ὅλον ἀριθμὸν τῶν μελῶν αὐτῆς καὶ αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ θὰ συνήρχοντο ἀπὸ κοινοῦ. Εἶνε πρόδηλον ὅτι λόγῳ τοῦ κύρους αὐτῶν καὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν θὰ εὕρωσι μίαν λύσιν ὄχι μόνον συμβιβαστικὴν τῶν δύο ἀπόψεων ἀλλὰ καὶ περισσότερον ἐξυπηρετητικὴν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, διότι ὁ πόθος τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ δημοσίου συμφέροντος ἀναμφισβητήτως θὰ διέπῃ καὶ τὰ δύο Σώματα. Αὐτὸ τὸ κοινὸν σχέδιον ἅπαξ θὰ ἀναγινώσκηται εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν καὶ ἅπαξ θὰ συζητῆται.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὸ σχέδιον καταρτιζόμενον κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἀπὸ ἄνδρας τοιούτους δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νὰ τύχῃ τῆς ἐπιδοκιμασίας τοῦ Κάτω Σώματος καὶ τοῦ Ἄνω Σώματος, καὶ ὅτι σπάνιαι θὰ εἶνε αἱ περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας θὰ εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἡ κοινὴ Συνέλευσις.

Ἀλλ' εἰς τὴν πρότασιν τὴν ὁποίαν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διατυπώσω ἐνώπιον ὑμῶν, ἀκριβῶς διὰ νὰ μὴ γίνηται συζήτησις περὶ ἀντιθέσεως τῶν δύο Σωμάτων ἢ περὶ μνησικακίας τοῦ ἑνὸς κατὰ τοῦ ἄλλου, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ προτείνω ὅπως ἡ ψηφοφορία τῆς κοινῆς Συνελεύσεως, ἀκριβῶς, ἐπαναλαμβάνω, διὰ νὰ ἀποφεύγωνται τὰ πεί-

σματα, γίνηται μυστική. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οὔτε τὸ ἓν Σῶμα οὔτε τὸ ἄλλο ἡττᾶται. Δὲν θὰ εἶνε ἄλλως τε μεταξὺ Σωμάτων, ἀλλὰ μεταξὺ ἰδεῶν ἢ κομμάτων.

Ἐλέχθη ὅμως, κύριοι, ὅτι εἶνε πιθανὸν τὸ σύστημα τοῦτο νὰ ἀγάγῃ καὶ εἰς κακόν τι ἐνδεχόμενον. Εἶνε ἐνδεχόμενον, ἐλέχθη, ἡ μὲν πλειονοψηφία ἐν τῇ Βουλῇ νὰ εἶνε μικρά, 1-2-3 ψήφων, ἡ δὲ πλειονοψηφία ἐν τῇ Γερουσίᾳ νὰ εἶνε μεγαλυτέρα, νὰ εἶνε 10 ψήφων, ὑποτεθείσθω. Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶνε ὅτι ἐν τῇ κοινῇ Συνελεύσει θὰ κατισχύσῃ ἡ γνώμη τῆς Γερουσίας. Ἀλλά, κύριοι, θὰ εὕρισκα ὀρθὸν νὰ κατισχύσῃ τότε ἡ γνώμη τῆς Γερουσίας, διότι Βουλαὶ αἱ ὁποῖαι παρουσιάζουν πλειονοψηφίαν 1-2-3-5 ψήφων δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Λαοῦ.

Περιέργως ὅμως, κύριοι, ἐλέχθη μεταξὺ τῶν πολλῶν ἐπιχειρημάτων: Ἀρνούμεθα μὲν νὰ δώσωμεν τὴν νομοθετικὴν ταύτην ἐξουσίαν εἰς τὴν Γερουσίαν, οὐχ ἧττον ὅμως δίδομεν εἰς αὐτὴν μίαν πολιτικὴν ἐξουσίαν μεγάλην, δίδομεν εἰς αὐτὴν τὴν ἐξουσίαν νὰ γνωματεύσῃ περὶ τῆς διαλύσεως τῆς Κάτω Βουλῆς.

Θὰ ἔλθῃ ὥρα, κύριοι, νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἀλλ' ἐν ὀλίγοις ἂς εἴπω ὅτι τὴν εἰς τὸ δεύτερον Σῶμα ἀπονομὴν δικαιώματος γνωμοδοτήσεως ἐπὶ τῆς διαλύσεως τῆς Κάτω Βουλῆς ἐθεώρησα πάντοτε ἀναγκαιοτάτην, ὅταν μονάρχης εἶνε ὁ ἀνώτατος παράγων, καὶ ὀλιγώτερον ἀναγκαίαν, ὅταν εἶνε αἱρετὸς ὁ ἀνώτατος ἄρχων. Ἀλλ' ἀφοῦ ὁπωστδήποτε δίδομεν τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς εἰς τὴν Γερουσίαν, δὲν ὑπάρχει ἀρά γε ὁ φόβος ὁ μέγας, μὴ Γερουσία ἡ ὁποία θὰ βλέπῃ ἑαυτὴν ἐκμηδενιζομένην διὰ τῶν συνεχῶν ἀποφάσεων τῆς Κάτω Βουλῆς, περιφρονούσης διὰ τῆς ψήφου αὐτῆς τὴν πεῖραν, τὴν γνώμην τῶν γερουσιαστῶν, δὲν ὑπάρχει, λέγω, ὁ φόβος μὴ Γερουσία τοιαύτη συλλαμβάνῃ τὴν ἰδέαν ὅτι ἀπὸ αὐτὴν ἐξαρτᾶται ἡ διάλυσις;

Α. Παπαναστασίου. Ὄχι μόνον ἀπὸ αὐτήν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Παρακαλῶ, μὴ βιάζεσθε—καὶ νὰ σκέπτηται ὅτι ὁ ἀνώτατος αἱρετὸς ἄρχων εἶνε εὔκολον νὰ πεισθῇ ὅτι θὰ ἔχῃ τὴν γνωμοδότησιν τῆς Γερουσίας σύμφωνον πρὸς διάλυσιν; Δὲν θὰ εἶνε εὔκολον ἀρά γε νὰ παραπείθῃ τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα ὅτι δὲν ἀκούονται αἱ γνῶμαι τοῦ Β' Σώματος ποσῶς, ὅτι περιφρονεῖται ἡ ἀντίληψις αὐτοῦ καὶ ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνῃ ταχέως ἔκκλησις πρὸς τὸν Λαόν;

Ἐὰν δέ, κύριοι, ἅπαξ μόνον, διὰ νὰ μὴ εἴπω δίς, γίνῃ μία τοιαύτη συνεννόησις ἀνωτάτου ἄρχοντος καὶ Γερουσίας πρὸς

διάλυσιν τῆς Κάτω Βουλῆς, τότε δὲν θὰ παρέλθῃ πολὺς χρόνος καὶ θὰ σαρωθῇ ὁλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα τῆς Ἄνω Βουλῆς.

Ἰδοὺ διατί δὲν θέλω τοιαύτην νομοθετικὴν ἀδυναμίαν τῆς Ἄνω Βουλῆς, διότι φοβοῦμαι μή, περιβεβλημένη ἀκριβῶς μὲ τὸ δικαίωμα τὸ πολιτικὸν τοῦ γνωμοδοτεῖν περὶ διαλύσεως, εὑρισκομένη ὅμως ἐν νομοθετικῇ ἀδυναμίᾳ καὶ βλέπουσα ὅτι περιφρονοῦνται αἱ ἀπόψεις αὐτῆς, ἡ Γερουσία θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ σκέπτηται συχνότερον τοῦ δέοντος νὰ κάμνῃ χρῆσιν τοῦ ἄλλου δικαιώματος τοῦ πολιτικοῦ τὸ ὁποῖον θὰ ἀνήκῃ εἰς αὐτήν, καὶ θὰ περιάγῃ μὲν τὴν Χώραν εἰς περιπλοκὰς καὶ ἴσως ταραχὰς ἐθνικάς, θὰ κατέργάζηται δὲ κατὰ τοιοῦτον τρόπον καὶ τὸν ἴδιον αὐτῆς θάνατον, ἀμφότερα πράγματα τὰ ὁποῖα θεωρῶ ὅτι θὰ εἶνε ἥκιστα ὠφέλιμα διὰ τὴν Χώραν.

Ἐλέχθη ὅτι τὴν Γερουσίαν θὰ ἔχωμεν καὶ ὡς πρόχωμα, ἵνα μὴ δύνηται ἡ Κάτω Βουλὴ νὰ ἀνατρέψῃ τὸ πολίτευμα. Καὶ ἐρωτῶ· ποίαν Γερουσίαν καλύτερον θὰ χρησιμοποιήσωμεν ὡς πρόχωμα, τὴν Γερουσίαν ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ νομοθετικὴν ἰσοτιμίαν πρὸς τὴν Κάτω Βουλήν, ἢ τὴν Γερουσίαν τὴν ὁποίαν θὰ ἔχωμεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι περιορίσει κατὰ τὰ δικαιώματα;

Δὲν δύναμαι νὰ συμφωνήσω μὲ τὴν ἀντίληψιν ὅτι τὸ γόητρον τῆς Γερουσίας διὰ τοῦ συστήματος τῆς Ἐπιτροπῆς, συστήματος κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Γερουσία δὲν ἔχει καμμίαν ψῆφον καὶ περιμένει μόνον ἀπὸ τὴν κοινὴν γνώμην καὶ τὴν διαφώτισιν τὴν ὁποίαν θὰ κάμῃ διὰ τοῦ τύπου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δύναταί τις νὰ τὸ κάμῃ καὶ ὅταν δὲν εἶνε γερουσιαστής, ἵνα ἡ γνώμη αὐτῆς ἀποκτήσῃ κῦρος, δὲν μειοῦται τόσον ὅσον θὰ μειωθῇ ἐκ τῶν κοινῶν Συνελεύσεων, ἂν ἡ Γερουσία ἐξέλθῃ ἡττημένη ἔκ τινος ψηφοφορίας. Μειοῦται ἀρα τὸ γόητρον τῶν Ἀντιπολιτεύσεων, ὅταν ἐν ἀγῶνι πρὸς τὴν Συμπολίτευσιν ἡ ψηφοφορία δίδῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς πλειονοψηφίας εἰς τὴν Συμπολίτευσιν; Δὲν νομίζω ὅτι ἐκ τῆς κοινῆς Συνελεύσεως τῶν δύο Σωμάτων καὶ ἂν δὲν ἐπικρατήσῃ ἡ ἀντίληψις τῆς Γερουσίας θὰ ἐξέλθῃ ἡ Γερουσία μειωμένη περισσότερον ἀπὸ ὅτι θὰ ἐξέρχηται ὁσάκις εἶνε βεβαία ὅτι, οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ γνώμη αὐτῆς, εἴτε πρὸς ἀπόρριψιν ἑνὸς νομοσχεδίου τείνουσα εἴτε πρὸς τροποποίησιν τοῦ νομοσχεδίου τείνουσα, ἡ Κάτω Βουλὴ θὰ εἶνε ἡ κυρίαρχος νὰ δώσῃ τὴν τελειωτικὴν αὐτῆς γνώμην.

Π. Καρασεβδᾶς. Ἐπιτρέπετε;

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὁρίστε.

Π. Καρασεβδᾶς. Εἴπετε διὰ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ Γερουσία θὰ εἶνε μία ἄμυνα ὑπὲρ τοῦ πολιτεύματος, τὰ

ὁποῖον ἐγὼ ὑπεστήριξα. Ἐγὼ εἶπον ὅτι τὴν ἄμυναν ὑπὲρ τοῦ πολιτεύματος ὄχι μόνον ἡ Γερουσία, ὄχι μόνον ἡ Βουλὴ ἀλλὰ πᾶς πολίτης ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἴμεθα σύμφωνοι.

Π. Καρασεβδᾶς. Εἶπον ὅτι ἠθικῶς ἡ Γερουσία θὰ ἐξασκῇ μίαν ἐπιρροὴν ὑπὲρ τοῦ πολιτεύματος, ὅταν μία Βουλὴ ἠθικῶς δὲν θέλῃ νὰ ἐξασκήσῃ ἐπιρροήν, διότι νομικῶς δὲν θὰ δύναται. Συνεπῶς εἴτε πολλὰ εἴτε ὀλίγα δικαιώματα δώσωμεν εἰς τὴν Γερουσίαν, ἂν ἡ Γερουσία ἀποτελῆται ἀπὸ ἐκλεκτὰ πρόσωπα, θὰ ἀσκῇ μίαν ἠθικὴν ἐπιρροὴν πρὸς ἄμυναν τοῦ πολιτεύματος. Αὐτὸ εἶπον ἐγὼ τότε καὶ ὑποθέτω ὅτι δὲν καταπίπτει τὸ ἐπιχείρημά μου μὲ τὰ λεχθέντα παρ' ὑμῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Διὰ τῆς μειώσεως δέ, κύριοι, τὴν ὁποίαν πάντες οἱ Λαοὶ ἔχουν δεχθῇ, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γερουσιαστῶν ἀπέναντι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν, εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ ἰσοδυναμία εἶνε μόνον ἰδανική. Ἀλλ' ἂς μὴ στερήσωμεν τοὐλάχιστον τῆς νομοθετικῆς ἰσοδυναμίας τὴν Γερουσίαν.

Βλέπετε ὅτι ἐγὼ δὲν ἀσπάζομαι τελείως τὸ Γαλλικὸν σύστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον, ὡς εἶνε γνωστόν, δύνανται νὰ ἐξακολουθοῦν θεωρητικῶς ἐπ' ἄπειρον αἱ διαφωνίαι μέχρι ματαιώσεως τοῦ νομοσχεδίου. Ἀλλ' ἡ πεῖρα ἀπέδειξε τὸν φόβον μάταιον, διότι καὶ ἐκεῖ διὰ συνεννοήσεως τῶν κομμάτων — κόμματα θὰ εἶνε καὶ εἰς τὴν Ἄνω Βουλήν, ὅπως κόμματα εἶνε εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὅπου εἶνε καὶ Κάτω Βουλή, καὶ κόμματα θὰ εἶνε καὶ ἐδῶ — καὶ πρόκειται νὰ εὑρεθῇ μέσον τι σχέδιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου νὰ συμπέσουν αἱ γνῶμαι τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας. Τὴν ἐξεύρεσιν ἑνὸς μέσου σχεδίου συμβιβαστικοῦ καὶ συγχρόνως ἐξυπηρετοῦντος τὰ συμφέροντα τῆς Χώρας, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην, δύνανται νὰ διευκολύνουν Ἐπιτροπαὶ ἐπὶ τούτῳ διοριζόμεναι ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας διὰ τὰς περιπτώσεις αὐτὰς τῶν συγκρούσεων. Ἔχω δὲ τὴν ἀντίληψιν ὅτι, ἂν διορισθῇ Ἐπιτροπὴ μετὰ τὴν πρώτην διαφωνίαν, εὐκολώτατα θὰ καταρτισθῇ ἓν σχέδιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἐπέλθῃ κοινὴ συμφωνία καὶ σπάνιαι θὰ εἶνε αἱ κοιναὶ Συνελεύσεις.

Ι. Τσιριμῶκος. Δηλαδὴ τὰς Ἐπιτροπὰς τὰς θέλετε ὑποχρεωτικάς;

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Θὰ ἴδητε πῶς διατυπώνω τὸ πρᾶγμα (ἀναγινώσκει).....

Κύριοι, τὸ θέμα, ὅπως πλειστάκις ἐλέχθη, εἶνε πράγματι σπουδαῖον. Ἔχομεν ἐνώπιον ἡμῶν δύο πρότυπα καὶ βαδίζομεν πλησίον τῶν προτύπων τούτων, ἵνα μὴ εἴπω ἐπὶ τῶν προτύπων τούτων, τὸ πρότυπον τὸ Γαλλικόν, μὴ φθάνον εἰς κοινὴν Συνέλευσιν, ἀλλὰ δίδον νομοθετικὴν ἐξουσίαν μεγαλυτέραν ἀπὸ ὅσην δίδει τὸ σχέδιον τῆς διὰ κοινῶν Συνελεύσεων ἐπιλύσεως τῶν διαφορῶν, τὸ λειτουργῆσαν ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἐν Γαλλίᾳ, καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ ἀνομολογοῦσιν ὅλοι ὅτι τὸ σύστημα ἀπέφερε καρποὺς ἀγλαούς. Ἡ κοινοβουλευτικὴ ἱστορία, τὰ κοινοβουλευτικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τοῦ Τόπου ἐκείνου, ὁ χαρακτὴρ ἀκόμη τοῦ Λαοῦ ὁμοιάζει κατὰ πολὺ πρὸς τὸν ἡμέτερον. Ἔχομεν ἐξ ἄλλου ἓν σύστημα τὸ ὁποῖον δὲν ἔζησεν ἐπὶ μακρὰ ἔτη, ὥστε νὰ γνωρίζωμεν τὴν πεῖραν αὐτοῦ, συγχρόνως δὲ προελθὸν ἀπὸ Λαοὺς τῶν ὁποίων οὔτε ἡ κοινοβουλευτικὴ ἱστορία, οὔτε ἡ πολιτικὴ ἱστορία, οὔτε τὰ ἤθη, οὔτε τὰ ἔθιμα, οὐδὲ ὁ χαρακτὴρ προσομοιάζει πρὸς τὸν ἰδικόν μας. Ἰδοὺ οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ἐγὼ διστάζω νὰ δεχθῶ τὸ σύστημα τὸ προτεινόμενον ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς. Βλέπω δὲ βαθύτερον μίαν ψυχολογίαν, ἡ ὁποία εἶνε ὑπόλειμμα τῆς ψυχολογίας τοῦ 1911. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας συνάδελφος καὶ ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἠλείας συνάδελφος ἦσαν ἐναντίον τῆς Γερουσίας· ἐγὼ ἤμην ἔκτοτε ὑπὲρ τῆς Γερουσίας, ζητῶν καὶ τὸ δικαίωμα νὰ γνωμοδοτῇ ἡ Γερουσία ὑπὲρ τῆς διαλύσεως. Ἔχασα τὴν μάχην μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ μὴ γίνῃ οὔτε συζήτησις κἂν. Παρῆλθον ἔτη καὶ εὐτυχῶς ἤδη πρὸς τὴν ἐμὴν γνώμην συντάσσονται ἀμφότεροι οἱ ἀξιότιμοι συνάδελφοι. Ἀλλὰ δεχθέντες ἅπαξ τὴν Γερουσίαν δὲν τὴν θέλουν ἰσότιμον πρὸς τὴν Κάτω Βουλήν. Εἶνε φυσικὸν ὅτι δὲν θελήσῃ τις ἐξ ἀρχῆς, ἐὰν κατόπιν τὸ ἀποδεχθῇ, νὰ προσπαθῇ νὰ τὸ ἔχῃ ὅσον ἔνεστιν ἠλαττωμένον. Ἡ μόνη εὐχή, τὴν ὁποίαν ἔχω, εἶνε μετὰ πάροδον δεκαετίας νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ἐγὼ εὑρισκόμην ἐν ἀδίκῳ.

Περατῶν τὸν λόγον ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καταθέτει τὴν κάτωθι πρότασιν, ἥτις παρακαλεῖ νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ καὶ ἰδιαιτέρως:

Πρότασις νόμου ψηφισθεῖσα ὑπὸ τῆς μιᾶς Βουλῆς καὶ ἀποῤῥιφθεῖσα ἢ τροποποιηθεῖσα ὑπὸ τῆς ἑτέρας παραπέμπεται εἰς κοινὴν Ἐπιτροπὴν βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν, ἐπὶ τούτῳ ὁριζομένων ὑφ' ἑκάστου Σώματος, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν του, ἥτις ἐπεξεργάζεται τὴν πρότασιν, συντάσσουσα ἴδιον σχέδιον μετ' ἐκθέσεως αἰτιολογικῆς.

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου τούτου διεξάγεται νέα συζήτησις εἰς μίαν μόνην ἀνάγνωσιν ἐν ἑκατέρᾳ τῶν Βουλῶν, ἐὰν δὲ δὲν ἐπιτευ-

χθῇ συμφωνία συγκαλεῖται κοινὴ Συνέλευσις ἀμφοτέρων τῶν Σωμάτων καὶ γίνεται μετὰ μίαν ἀνάγνωσιν μυστικὴ ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ σχεδίου.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** (ὥρᾳ 8.45') λέγει ὅτι παρ' ὅλα τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Καφαντάρη δὲν ἐπείσθη ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ἰσοτιμία μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων, καθὼς ὑποστηρίζει τὸ σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς. Φρονεῖ ὅτι, ἂν ἡ Γερουσία κατορθώσῃ νὰ ἐργασθῇ καλῶς, θὰ ἀποκτήσῃ δύναμιν καὶ θὰ ἐπηρεάζῃ τὴν γνώμην καὶ τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Λαοῦ, ἡ ὑποστηριχθεῖσα δὲ γνώμη ὅτι πᾶσα δυσμενὴς γνώμη τῆς Γερουσίας κατὰ τῆς Βουλῆς θὰ ἀποτελῇ κόλαφον κατὰ τῆς Βουλῆς δὲν εἶνε ὀρθή. Ἀποκρούει ἐπίσης τὰς κατὰ τῆς προτάσεώς του ἀντιρρήσεις ὅτι τὸ τετράμηνον διάστημα τὸ ὁποῖον θὰ μεσολαβήσῃ πρὸς ἀνασυζήτησιν νομοσχεδίου τινὸς θὰ χαλαρώσῃ πᾶσαν νομοθετικὴν ἐργασίαν.

Ἐξετάζων μετὰ ταῦτα τὴν πρότασιν περὶ κοινῶν συσκέψεων Γερουσίας καὶ Βουλῆς δὲν ἀποκρούει ἀπολύτως ταύτην, ἀλλὰ φρονεῖ ὅτι ὑπάρχει πάντοτε ὁ κίνδυνος τῆς προσκτήσεως πολιτικῆς δυνάμεως ὑπὸ τῆς Γερουσίας, ὅτε αὕτη δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐκτελέσῃ τὸν ἐλεγκτικὸν σκοπὸν δι' ὃν εἶνε προωρισμένη. Ἀναφέρεται μετὰ ταῦτα εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὑποστηριχθέντα τόσον ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν δύναμιν ἑκατέρου τῶν Σωμάτων ὅσον καὶ ὡς πρὸς ἄλλα δικαιώματα δυνάμενα νὰ κτηθῶσιν ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐπὶ μειώσει τῆς Κάτω Βουλῆς, καὶ ἀποκρούει ταῦτα, ὑποστηρίζων ὅτι καὶ ἡ Γερουσία θὰ ἀποκτήσῃ πολιτικὴν δύναμιν, ἀλλὰ θὰ ἀποκτήσῃ ταύτην σὺν τῷ χρόνῳ κατόπιν τῆς ἐργασίας ἣν θέλει ἐπιτελέσει, ἀλλὰ καὶ τότε ἡ δύναμις αὕτη δὲν θέλει ἐκτραπῆ εἰς ὑπερβασίαν. Ἡ Ἐπιτροπή—ὑποστηρίζει ἐν τέλει—δὲν παρεσύρθη ὑπὸ τοῦ ἐπικρατοῦντος θεσμοῦ τῆς Γερουσίας ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ, ἵνα καταρτίσῃ τὸ σχέδιόν της, ὡς ὑπεστηρίχθη, ἀλλ' ἐσκέφθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κρατουσῶν πολιτικῶν συνθηκῶν ἐν Ἑλλάδι, καὶ διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι δέον νὰ γίνωσι δεκταὶ αἱ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθεῖσαι καὶ πρότερον καὶ νῦν ἀπόψεις, ἵνα οὕτως ὁ καταρτισθησόμενος θεσμὸς τῆς Γερουσίας ἀποβῇ οὐ μόνον τὸ ἀσφαλὲς ἔρεισμα τῆς Δημοκρατίας, ἀλλὰ καὶ ὁ πραγματικὸς συντελεστὴς εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ὅλης παρ' ἡμῖν πολιτειακῆς καταστάσεως.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** (ὥρᾳ 9 καὶ 5') ἐπαναλαμβάνων ὅσα εἰς τὰς εἰσηγήσεις αὐτοῦ ὑπεστήριξε μέχρι τοῦδε παρατηρεῖ ὅτι ἐξένισαν αὐτὸν τὰ λεχθέντα παρὰ τῶν διαφόρων ῥη-

τόρων, ὅτι κινδυνεύει νὰ πιστευθῇ ὅτι ὑπάρχει ῥιζικὴ διαφορὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐνῷ περὶ τούτου δὲν πρόκειται. Ὅλοι δέχονται ὅτι ἡ Γερουσία δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ πολιτικὴν δύναμιν, ὅτι δύναται μόνον ν' ἀσκῇ κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον, ὁ ὁποῖος δὲν ἀποκλείεται ἐμμέσως νὰ ἔχῃ καὶ πολιτικὰς συνεπείας. Ὅλοι δέχονται ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πλήρης νομοθετικὴ ἰσοδυναμία, ἀκόμη οὔτε καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Ὅλοι ἐδέχθησαν τὴν τελικὴν ἐπικράτησιν τῆς Βουλῆς. Ποῦ ὑπάρχει ἡ διαφωνία; Μόνον ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς λύσεως τῆς διαφωνίας τῶν δύο Σωμάτων. Ἡμεῖς προτείνομεν τὴν χρονικὴν ἐπιβράδυνσιν καὶ τὴν ηὐξημένην πλειονοψηφίαν, ἐνῷ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁ κ. Καφαντάρης προτείνουν τὴν κοινὴν Συνέλευσιν τῶν δύο Σωμάτων καὶ τὴν τελικὴν ἐπικράτησιν τῆς σχετικῆς πλειονοψηφίας τῆς κοινῆς Συνελεύσεως.

Διατί ὑποστηρίζουν τὴν κοινὴν Συνέλευσιν; Διὰ νὰ τονωθῇ, λέγουν, τὸ κῦρος τῆς Γερουσίας. Ἀλλὰ δὲν εἶνε ἐπαρκὴς τόνωσις τοῦ κύρους της τὸ γεγονὸς ὅτι μόνον ἡ ἀπόλυτος πλειονοψηφία τῆς Βουλῆς θὰ ἔχῃ τὴν τελικὴν ἐπικράτησιν; Καὶ δὲν εἶνε βέβαιον ὅτι πάντοτε ἀσφαλῶς, ὅταν ὑπάρχῃ ἡ ἀπόλυτος πλειονοψηφία τῆς Βουλῆς, κατὰ τὰς κοινὰς Συνελεύσεις ἡ γνώμη αὐτῆς θὰ ἐπικρατῇ, δεδομένου τοῦ διπλασίου ἀριθμοῦ τῆς Βουλῆς;

Ἔχει δὲ ἡ κοινὴ Συνέλευσις σειρὰν μειονεκτημάτων, τὰ ὁποῖα χθὲς ἀνεπτύξαμεν καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ἐλησμονίσθησαν σήμερον: Ἡ σύγχυσις τῶν εὐθυνῶν τῶν δύο Σωμάτων, ἡ σύγχυσις τῆς διαφόρου αὐτῶν ἀτμοσφαίρας, ἡ ἔξαψις τῆς ἀντιθέσεως εἰς τὴν κοινὴν Συνέλευσιν καὶ πρὸ παντὸς ἡ μείωσις τῆς αἰγλης τῶν Ἐθνικῶν Συνελεύσεων διὰ τῆς συχνῆς αὐτῶν ἐπαναλήψεως ἐπὶ δευτερευόντων θεμάτων. Καὶ τοῦτο εἶνε αὐτονόητον, κύριοι συνάδελφοι· αὐτόματος ἰσχύει τὸ σύστημα τῶν κοινῶν Συνελεύσεων. Ἂς ἀποφύγωμεν τὴν ἐπαίνδυνον πρωτοτυπίαν καὶ ἂς ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον ὅλων τῶν νέων Δημοκρατιῶν, διὰ νὰ εἰμεθα βέβαιοι διὰ τὴν ὁμαλότητα τοῦ νομοθετικοῦ καὶ πολιτικοῦ βίου τοῦ μέλλοντος (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Γ. Ροδόπουλος** λέγει ὅτι ἡ ψυχολογία καὶ ὁ χαρακτὴρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ εἶνε διάφορος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ, οὗ τὰ συντάγματα ἐπικαλούμεθα. Μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς Βασιλείας, ἡ ὁποία ἦτο ἰσχυρὰ ἀντίρροπος δυνάμει τῆς κοινοβουλευτικῆς δυνάμεως, ἡ Γερουσία θὰ ἀποτελέσῃ τὴν νέαν ἀντίρροπον δύναμιν, ἥτις θὰ συγκρατήσῃ τὸ πολίτευμα. Ἐὰν δέ, ὡς προτείνεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος,

συνεπείᾳ διαφωνίας ἐπὶ οὐσιωδῶν νομοθετημάτων γεννηθῇ ὀξύτης ἀντιθέσεως μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων, ἑκατέρου μένοντος εἰς τοὺς προμαχῶνάς του, θὰ καταλήξωμεν εἰς τὴν κατάργησιν τῆς Γερουσίας, ἥτις θὰ φέρῃ εἰς ἀκυβερνησίαν, ἐὰν λειτουργῇ ἐν ἀπολύτῳ παντοδυναμίᾳ μία Βουλὴ νέων καὶ ζωηρῶν πολιτευτῶν, ἄνευ ἑτέρου ἀντιρρόπου πολιτειακοῦ παράγοντος, ἐνῷ ἡ ἐν κοινῷ σύμπραξις Βουλῆς καὶ Γερουσίας ἐν περιπτώσει διαφωνίας, χωρὶς νὰ μειώνῃ τὸ παράπαν τὸ κῦρος τῆς Γερουσίας, θὰ ἐπιφέρῃ τὴν μᾶλλον ὁμαλὴν λύσιν διὰ τῆς ἐν κοινῷ συσκέψεως τῶν δύο Σωμάτων, ἐν ᾗ ἡ ψυχρὰ καὶ ἀντικειμενικὴ πεῖρα τῶν γερόντων θὰ συγκερνᾷ τὴν ὁρμὴν καὶ τὸ μένος τῶν νέων. Δι' ὃ κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς ἀπὸ κοινοῦ συμπράξεως Βουλῆς καὶ Γερουσίας.

Ὑποβληθείσης ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἐνστάσεως περὶ μὴ ἀπαρτίας ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων κ.κ. Π. Ἀραβαντινοῦ, Ι. Παπαθεοδώρου, Ν. Κοντολέοντος, Θ. Θεοδωρίδη, Δ. Ἡρακλείδη καὶ Ν. Ζαμπίνου, λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 καὶ 40', διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ αὔριον ὥρᾳ 4 καὶ 1/2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΜΗ'

τῆς 14 Φεβρουαρίου 1925

Ὥρᾳ 5.30' ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Οἱ ἀκτήμονες κάτοικοι Δερελῆ ζητοῦσι τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν γαιῶν ἀδελφῶν Ράπτη.

Αἱ Ἐπαγγελματικαὶ Ὀργανώσεις Θεσσαλονίκης ἐκφράζουν τὸν ἀποτροπιασμόν των διὰ τὰς ἀνισχύντους προκηρύξεις καὶ πρωτοφανεῖς ἐνεργείας διαφόρων κομμουνιστικῶν ὀργάνων.

Ὁ Ἰωάννης Περδίκης, τραυματίας πολέμου, αἰτεῖται τὴν πληρωμὴν συντάξεως.

Οἱ κάτοικοι Καστελλίου Κισάμου ὑποβάλλουσι ψήφισμα περὶ κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ Καστελλίου—Γαλατᾶ—Λουσακιᾶς—Συρικαρίου.

Ὁ Δημοκρατικὸς Σύλλογος Ναυπάκτου ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ χρηστῆς διοικήσεως.

Οἱ ἀμπελοκτήμονες Πεταδίου ἐπαρχίας Ἐλασσόνος παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ ἐγκριθῇ ἡ παραχώρησις τῶν κτημάτων των εἰς ξένους.

Διάφοροι Συνεταιριτμοὶ Καλαμῶν παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ἐνέργειαι τῶν σταφιδεμπόρων διὰ τὴν ἀγορὰν δελτίων παρακρατήματος σταφίδος.

Οἱ δικαιοῦχοι καταθέσεων εἰς χρυσὸν ζητοῦσιν ὅπως τοῖς ἀποδοθῇ τὸ πραγματικὸν νόμισμα.

Οἱ ἔκτακτοι ὑπάλληλοι Τ. Τ. Τ. Ἡρακλείου ζητοῦσι τὴν ἄμεσον μονιμοποίησίν των.

Οἱ κτηματίαι Θεσσαλονίκης ζητοῦσι τὴν ἀφομοίωσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου μετὰ τοῦ τῶν Ἀθηνῶν.

Οἱ κηπουροὶ Κατερίνης ζητοῦσιν ὅπως τοῖς παραχωρηθῶσι γαῖαι πρὸς καλλιέργειαν.

Ἐπιτροπὴ γεωργοκτηματιῶν Νικούσης παρακαλεῖ ὅπως ἀναστολῇ ἡ πληρωμὴ προσθέτου φόρου διὰ τὴν ἀγροτικὴν ἀσφάλειαν.

Οἱ ἐνοικιασταὶ Βόλου ζητοῦσιν ὅπως τὸ Διάταγμα τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου παραπεμφθῇ εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Ἡ Ἀγροτικὴ Ἕνωσις Τρικκάλων διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἄδικον σύλληψιν τοῦ προέδρου αὐτῆς.

Ὁ Σύλλογος τῶν φοιτητῶν τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν ζητεῖ ὅπως μὴ ἐπιτραπῇ εἰς τοὺς χημικοὺς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα.

Οἱ ἀπορριφθέντες φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι ζητοῦσιν ὅπως τοῖς ἐπιτραπῇ ἡ ἐπανεξέτασίς των.

Ὁ κ. ***Α. Ὀρφανίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ Δημοσίου Ἀπολυμαντηρίου Ἑρμουπόλεως».

Ἡ ***ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μεταθέσεως καὶ προσθέτου ἀμοιβῆς τῶν ἐν Θράκῃ δικαστικῶν ὑπαλλήλων».

Ἡ ***εἰδικὴ κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀφορώσης τὸ Γαμετὸν Ἀμύνης οἰνοπαραγωγῆς νομοθεσίας ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἐπερωτήσεων

Ὁ κ. **Π. Πετροπουλάκης** λέγει ὅτι σήμερον τὴν πρωΐαν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ Τελωνείου Πειραιῶς ἐγένοντο αἱματηραὶ σκηναί, τῶν ὁποίων τὴν εὐθύνην φέρει ἡ πολιτεία τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι παλαιοὶ ἐργάται ἐκ τῶν ἀπεργῶν μετέβησαν εἰς τὸ Τελωνεῖον ἵνα ἀναλάβουν ἐργασίαν καὶ ἠμποδίσθησαν ἀπὸ τοὺς ἐν τῷ Τελωνείῳ εὑρισκομένους. Εἷς μάλιστα ξένος πρὸς τοὺς ἐργάτας, Δεκανεύς, ἐπυροβόλησε κατὰ τῶν ἐργατῶν καὶ ἐπλήγωσεν ἕνα, ὁ ὁποῖος πνέει τὰ λοίσθια. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ σπεύσῃ νὰ λύσῃ ὁριστικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο, ὅπερ ἐγκυμονεῖ σοβαροὺς κινδύνους.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ γνωρίσῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν τὰς σχετικὰς πρὸς τὰς σκηνὰς πληροφορίας, τὸν δὲ κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως ἀναπτύξῃ τί σκέπτεται νὰ πράξῃ ἐπὶ τοῦ σοβαρωτάτου τούτου ζητήματος.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι κατ' Αὔγουστον 1923 ἐγένετο ἀπεργία τῶν ἐργατῶν τοῦ Τελωνείου Πειραιῶς, ὁπότε ἀντικατεστάθησαν πολλοὶ ἀπεργοὶ διὰ πρόσφύγων καὶ ἄλλων ἐργατῶν. Ἔκτοτε οἱ ἀντικατασταθέντες μένουν ἄνευ ἐργασίας, πλὴν ὀλίγων προσληφθέντων βαθμηδόν. Οἱ ἐκτὸς τῆς ἐργασίας διαρκῶς διεμαρτύροντο καὶ πολλάκις ἐπεχείρουν νὰ ἀναλάβουν ἐργασίαν. Τελευταίως, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ τεθοῦν ἐν λειτουργίᾳ νέαι ἀποθῆκαι, αἱ ἀξιώσεις ἐνετάθησαν. Ἦλθε τὸ ζήτημα εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ ἐπεκράτησε νὰ μὴ προσληφθοῦν ἄλλοι ἄνευ ἀνάγκης. Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ Ἐπιμελητήριον καὶ ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος συνέστησαν νὰ προσληφθοῦν. Προσεκομίσθη πρὸς τοῦτο κατάλογος ἐξ 100, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ τελώνης μόνον 60 προέτεινε νὰ προσληφθῶσιν. Ἐκτὸς τούτων ἄλλοι διεξεδίκουν νὰ προσληφθῶσιν, ἐνῷ ἔχουν περιουσίαν. Κατόπιν τούτου ἔθεσα ὡς ὅρον προσλήψεως ὑπηρεσίαν μετόπου καὶ καθαρῶς ἐργατικὴν ἰδιότητα. Ἐν τῷ σταδίῳ τούτῳ τῆς μετ' ἐξέτασιν προσλήψεως εὑρέθημεν πρὸ ἀδιεξόδου, διότι καὶ ἄλλοι ἐζήτουν νὰ προσληφθοῦν μέχρις ὅτου σήμερον μετέβησαν καὶ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς λειτουργίας τῶν νέων ἀποθηκῶν ἐπεχείρησαν ν' ἀναλάβουν ἐργασίαν καὶ προεκλήθησαν αἱ σκηναί.

Ὁ κ. **Π. Μαυρομιχάλης** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔδωκεν ὡρισμένας ὑποσχέσεις, τὰς ὁποίας δὲν ἐξετέλεσεν. Οἱ ἀπομείναντες ἑκατὸν ἐργάται θὰ ἠδύναντο νὰ τοποθετηθῶσιν εἰς τὸ Τελωνεῖον, δὲν κατωρθώθη ὅμως τοῦτο λόγῳ τῆς ἀβουλίας, ἣν ἐπέδειξεν ὁ κ. Ὑπουργός.

Ἐγείρεται μετὰ τοῦτο διαλογικὴ συζήτησις μεταξὺ τῶν κ. κ. Β. Κυβέλου, Δ. Καλκανδῆ, Π. Πετροπουλάκη καὶ Π. Μαυρομιχάλη ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ κ. Δ. Μαρσέλου ἀφ' ἑτέρου, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ὁ κ. **Πρόεδρος** διακόπτει τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ 5' λεπτά.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναπτύσσει ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις ὑπὸ 10 πληρεζουσίων ὅπως προταχθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47 ἐπερωτήσεως τοῦ κ. Κ. Βουδούρη περὶ τοῦ τρόπου τῆς διαθέσεως τῶν χρωμάτων ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) παρακαλεῖ ὡσαύτως ὅπως προταχθῇ ἡ ἐπερώτησις.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. **Προέδρου** δέχεται δι' ἀναστάσεως τὴν πρότασιν.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** λέγει ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ σκανδάλου τῶν «Πλαταιῶν» εἶπεν ὅτι ὁ κ. Σπυρίδης ἐγένετο ἥρως καὶ νέου σκανδάλου εἰς ὄφος τῶν συμφερόντων τῆς Χώρας. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μοὶ εἶπε τότε ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου πυκνώνεται ἡ ἀτμόσφαιρα τῶν ἀορίστων πληροφοριῶν· τοῦτο δὲν ἦτο ὀρθόν, διότι δὲν ἐπρόκειτο ἁπλῶς περὶ ἀορίστων πληροφοριῶν, ἀφοῦ ἐκτοτε εἶχον ὑποβάλει τὴν ἐπερώτησιν ἥτις συζητεῖται σήμερον.

Εἰσερχόμενος εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ἐπερωτήσεώς του λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις καθ' ὑπόδειξιν τῶν βιομηχάνων ἐζήτησεν ἐκ τῆς Γερμανίας τὴν ἀποστολὴν φαρμάκων καὶ χρωμάτων ἀπέναντι τῶν ἀποζημιώσεων. Τὴν διάθεσιν ταύτην ἐκανόνισεν ὁ νόμος 1689. Μέχρι τοῦ 1923 χρώματα δὲν ἐδόθησαν· μόνον φάρμακα διετέθησαν εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ εἰς ἄλλα φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα. Προκειμένου περὶ διαθέσεως εἰς ἰδιώτας φαρμάκων ἐγένετο δημοπρασία. Τῇ 2α Ἰουνίου 1924 ὅμως κατόπιν Διατάγματος καθωρίσθη τιμολόγιον τῶν φαρμάκων, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἠδύνατο ὁ Ὑπουργὸς νὰ διαθέτῃ τὰ φάρμακα. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ 606 ἐτιμολογήθησαν πρὸς δραχ. 23, 26, 28, ἐνῷ ἄνευ φόρων τιμὴ ἀνήρχετο τότε εἰς δρχ. 70 ἐν Πειραιεῖ. Ἐπωλοῦντο, λέγει, τὰ φάρμακα ταῦτα εἰς μὴ φαρμακοποιοὺς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δραχ. 23, 26, 28 καὶ μετεπωλοῦντο ἀμέσως ἀντὶ 50 δραχ. εἰς τοὺς φαρμακεμπόρους, πολλάκις δὲ καὶ εἰς τριπλασίαν τιμήν. Οἱ ἀγοράσ-

σαντες ἐκ τοῦ Ὑπουργείου ἦσαν οἱ ἑξῆς· Κληθαριώτης, Μαθαράς, Ἀλευρᾶς, Περράκης καὶ Ροῦσος ἐφοπλιστής. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἠγόρασε 36,000 σειρὰς ἀντὶ 23 δραχ. καὶ τὰς μετεπώλησεν αὐθωρὶ μὲ διπλασίαν τιμήν. Ἅπαντα διετέθησαν ἐπὶ κ. Μητσοτάκη Ὑπουργοῦ. Ἐπὶ κ. Δουζίνα ἐνηργήθη δημοπρασία, ἥτις ἀπέδωκεν ὅσα οὐδεμία ἄλλη πώλησις. Ἔτι δὲ ἐπὶ κ. Μαρῆ δὲν διετέθη ποσότης φαρμάκων. Ὁ διαδεχθεὶς τὸν κ. Μαρῆν κ. Σπυρίδης ἰσχυρίζεται ὅτι διέθεσεν ὑπόλοιπά τινα φαρμάκων. Ἐκ τοῦ καταλόγου τὸν ὁποῖον ἔχω διετέθησαν ἐπὶ Σπυρίδη φάρμακα 544,000, ἄλλη δὲ ποσότης ἴσης ἀξίας διετέθη διὰ δημοπρασίας προκληθείσης ἐκ τῆς ἐπὶ 9 ἡμέρας πρὸ αὐτῆς ἐγγραφῆς τῆς ἐπερωτήσεώς μου. Ὁ τρόπος τῆς διαθέσεως τῶν φαρμάκων παρέμεινε μυστήριον. Ἡ ὑπηρεσία δὲν παρέδωκε καμμίαν διαφωτιστικὴν πληροφορίαν. Ὑπῆρχον καὶ αἰτήσεις προσφύγων φαρμακοποιῶν, ἀλλ' εἰς οὐδένα ἐδόθη, διὸ καὶ διεμαρτυρήθη ὁ πλημμελούσιος κ. Φίλανδρος.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** διακόπτων βεβαιοῖ ὅτι μετέδωκε παράπονα προσφύγων καὶ ὅτι ὁ ἀρμόδιος τμηματάρχης Μαθᾶς ἔχει ἀναμιχθῆ σκανδαλωδῶς εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** συνεχίζων λέγει ὅτι ὑπῆρξεν ἀδέξιος ὁ χειρισμὸς τῶν ἑκάστοτε Ὑπουργῶν χορηγούντων τὰ φάρμακα εἰς τὸ τρίτον τῆς τιμῆς εἰς ἣν διετίμησεν αὐτὰ τὸ Κράτος εἰς τὴν λιανικὴν πώλησιν. Τὸ ἴδιον Κράτος ἀφ' ἑτέρου ἠγόρασε σειρὰς φαρμάκων πρὸς δρχ. 75. Ἀναφέρει κατόπιν ὅτι οἱ Κυριαζῆς καὶ Σαρρῆς κατέθεσαν τὰ χρήματα διὰ ν' ἀγοράσῃ κάποιος Σαββόπουλος φάρμακα. Οἱ κύριοι οὗτοι, λέγει, ἦσαν συγγενεῖς τοῦ κ. Σπυρίδη.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** διακόπτων βεβαιοῖ ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἶνε συγγενής του.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** συνεχίζων λέγει ὅτι οἱ ἀνωτέρω ἀγοράσαντες αὐθημερὸν μετεπώλησαν εἰς τὸ διπλάσιον τὸ ἀγορασθὲν ἐμπόρευμα. Ἕτερον φάρμακον, λέγει, ἦτο ἡ κοκαΐνη, ἥτις διετιμήθη εἰς 2.000 δρχ. τὸ γραμμάριον καὶ στοιχίζει 13.000, εἶνε δὲ καὶ ἀπηγορευμένη διεθνῶς ἡ ἐμπορία της. Ἡ κοκαΐνη ὄχι μόνον διετέθη εἰς τὸ 1/17 τῆς ἀξίας της, ἀλλὰ παρεδόθη καὶ εἰς χεῖρας λαθρεμπόρων.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** λέγει ὅτι δὲν διέθεσε ποτὲ κοκαΐνην.

Ὁ κ. **Α. Δοξιάδης** διακόπτων λέγει ὅτι κατὰ τὸ 1923 συνεπείᾳ καταγγελιῶν ἐνηργήθησαν μετὰ τοῦ κ. Χρηστομάνου ἀνακρίσεις, ἐγένοντο δὲ καὶ ἐπιθεωρήσεις εἰς τὰ Φαρμακεῖα καὶ ἡ εὑρεθεῖσα κοκαΐνη κατεσχέθη. Ἐκ πληροφοριῶν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἔμαθεν

ὅτι, ἐνῶ ἐπωλεῖτο πρὸς 12.000 δραχ. τὸ κιλόν, διετίθετο πρὸς 2.000 δραχ. ἐκ τοῦ Ὑπουργείου. Ὁ σχηματισθεὶς φάκελος, λέγει, ὑπεβλήθη εἰς τὸν Εἰσαγγελέα πρὸς καταδίωξιν καὶ τῶν διαθεσάντων κακῶς καὶ λαθρεμπορικῶς καὶ ἐπὶ ὀλάτῃ τοῦ Κράτους τὴν κοκαΐνην. Ἐκθέτει εἶτα τὰς διατυπώσεις αἵτινες χρειάζονται διὰ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ διάθεσιν τῆς κοκαΐνης.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** ἐρωτᾷ τί ἀπέγινεν ἡ καταγγελία ἣν ἔκαμε τότε ὁ κ. Δοξιάδης.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** λέγει ὅτι δὲν κατελόγισεν εὐθύνας εἰς τὸν κ. Σπυρίδην. Ὅταν οὗτος καταθέσῃ κατάλογον τῶν διατεθέντων φαρμάκων, τότε θὰ ἴδωμεν ἂν ὑπάρχει εὐθύνη ἢ ὄχι. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ χρώματα μέχρι τοῦ 1924 δὲν εἶχε διατεθῆ οὐδὲ ἓν δράμιον χρωμάτων. Ἐπὶ κ. Δουζίνα προεκηρύχθη ἡ πρώτη δημοπρασία.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** δίδει πληροφορίας ὅτι κατόπιν διετάχθη ἡ ἐπανάληψις τῆς δημοπρασίας.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι εἶνε ἄπορον διατί ἡ ὑπηρεσία δὲν κατέθεσεν οὔτε ἐγκαίρως οὔτε πλήρη τὰ ἔγγραφα. Ἡ πρώτη δημοπρασία τῶν χρωμάτων ἔγινε τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1924 καὶ προσέφεραν οἱ Δεπάστας δραχμὰς 3,235,000, Σαββάκης 2,600,000, Παπαστράτος 2,800,000, Πετρόπουλος 3,250,000. Τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1924 ὁ ἴδιος Πετρόπουλος προσέφερε δραχμὰς 3,405,000. Ὁ αὐτὸς βραδύτερον προσέφερε 3,515,000. Τῇ 13 Δεκεμβρίου 1924 ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης ἔγινε νέα δημοπρασία μὲ τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα: Γεωργιάδης δραχ. 3,900,000, Δεπάστας δραχ. 4,625,000, Πετρόπουλος δραχ. 4,950,000, δηλαδὴ μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ Πετροπούλου ὑπῆρχε διαφορὰ 700,000 δραχ. Συνετάχθη τὸ σχετικὸν πρακτικόν, ἐβεβαιώθη δι' ὑπογραφῆς τὸ πρακτικὸν τῆς δημοπρασίας, ἐπεστράφησαν δὲ καὶ αἱ ἐγγυήσεις τῶν μὴ μειοδοτῶν. Ὁ πλημμελούσιος τοῦ κ. Πετροπούλου κ. Σάββας δικηγόρος τῇ 16 Δεκεμβρίου ἐζήτησε δι' αἰτήσεώς του ἐγγράφως ἀπάντησιν ἐπὶ τῆς προσφορᾶς του δηλώσας συγχρόνως ὅτι ἀποκλείεται πᾶς ἄλλος τρόπος ἐκποιήσεως, ἐφόσον ἔχομεν δημοπρασίαν μετ' ἀποτελέσματος. Οἱ φόβοι τοῦ Πετροπούλου ἐπηληθεύσαν, διότι ὁ Ὑπουργὸς τῇ 4 Δεκεμβρίου 1924, προυκάλεσε τὸ Διάταγμα χορηγοῦν αὐτῷ τὸ δικαίωμα νὰ διαθέτῃ τὰ φάρμακα ἄνευ δημοπρασίας. Συγχρόνως ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς δημοπρασίας δι' ἐκθέσεώς της τῇ 17 Δεκεμβρίου ἐβεβαίου τὸ συμφέρον τῆς τιμῆς τῶν δραχ. 4,650,000 καὶ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ ἀνωτέραν τὸ Δημόσιον. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅμως ἠρνεῖτο νὰ δώσῃ τὴν

ἔγκρισιν. Τὴν μεσημβρίαν τῆς 19 Δεκεμβρίου ἡμέραν Παρασκευὴν παρουσιάσθη εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ὑπουργοῦ ὁ κ. Γεωργιάδης καὶ ἐδήλωσεν ὅτι προσφέρει 25,000 δραχ. ὑπὲρ τὴν προσφορὰν Πετροπούλου. Ἐκλήθη ἡ Ἐπιτροπὴ ἀμέσως, ἥτις ὅμως ἐδήλωσεν ὅτι τὰ χρώματα δὲν δύνανται νὰ δοθῶσιν ἄνευ δημοπρασίας καὶ ἔπρεπε νὰ εἰδοποιηθοῦν καὶ οἱ ἄλλοι, οἵτινες ἔχουν προσφέρει κατὰ τὴν δημοπρασίαν 700,000 δραχμῶν ὑπὲρ τὸν Γεωργιάδη. Ὁ Γεωργιάδης δηλοῖ ὅτι αὐξάνει εἰς 100,000 δραχμὰς ὑπὲρ τὸν Πετρόπουλον καὶ ὅτι ἡ προσφορά του ἰσχύει μόνον δι' ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Διεμαρτυρήθη καὶ πάλιν ἡ Ἐπιτροπή, ἀλλ' ὁ κ. Ὑπουργὸς σπεύσας ἐνέκρινε τὴν προσφορὰν τοῦ Γεωργιάδη, ἐνῷ ὁ Πετρόπουλος εὑρίσκετο εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ κ. Μαθᾶ καὶ ἀνέμενε τὴν ἔγκρισιν. Ἀπῆλθε δὲ χωρὶς νὰ τῷ δηλωθῇ ὅτι ἐνεκρίθη ἄλλη προσφορά, παρ' ἄλλων δὲ ἐπληροφορήθη τὰ τῆς ἐγκρίσεως ὑπὲρ τοῦ Γεωργιάδη. Ὁ Πετρόπουλος σπεύδει τότε καὶ δι' ἀναφορᾶς του, ἐχούσης μάλιστα προγενέστερον ἀριθμὸν εἰς τὸ πρωτόκολλον, προσφέρει ἐπὶ πλέον 150,000 δραχμὰς ἀπὸ τὸν Γεωργιάδην παρακαλῶν νὰ εἰδοποιηθῇ ἂν ἄλλος τις προσέφερε περισσότερα. Ἔστειλεν αὐθημερὸν καὶ ἐπιστολὴν εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν, ὅστις ὅμως ἐδήλωσεν ὅτι ἡ ἔγκρισις ἐγένετο καὶ εἶνε ἀργά.

Ἐκλήθη εἶτα αὐθημερὸν εἰς τὴν Βουλὴν ὁ Μαθᾶς καὶ διετάχθη νὰ κοινοποιήσῃ τὴν ἔγκρισιν εἰς τὸν Γεωργιάδην, ἥτις καὶ ἐκοινοποιήθη τῇ 20ῇ Δεκεμβρίου, δηλ. 24 ὥρας μετὰ τὴν λῆψιν τῆς μείζονος προσφορᾶς Πετροπούλου. Οὕτως εἶχεν ἡ ὑπόθεσις αὕτη, ὁπότε τῇ 3ῃ Ἰανουαρίου 1925, παραιτηθέντος τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Νικολοπούλου, σπεύδει ὁ Ὑπουργὸς καὶ καλεῖ τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν καὶ προκηρύσσει δημοπρασίαν διὰ τὰ αὐτὰ φάρμακα. Εἶνε ἄξιον ἀπορίας πῶς, ἐνῷ εἶχε κοινοποιηθῇ ἡ ἔγκρισις εἰς τὸν Γεωργιάδην, προεκηρύσσετο νέα δημοπρασία.

Ὁ κ. ***Κ. Σπυρίδης*** ἀπαντᾷ ὅτι τοῦτο ἐγένετο ἁπλούστατα διότι δὲν εἶχε κοινοποιηθῇ ἡ ἔγκρισις.

Ὁ κ. ***Κ. Βουδούρης*** λέγει ὅτι ὁ Γεωργιάδης προσκείμενος εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν καὶ φοβούμενος τὸν θόρυβον ὡς ἐκ τῆς παραιτήσεως τοῦ Γεν. Γραμματέως ἔσπευσε νὰ δεχθῇ μὴ ὑπάρχουσαν κοινοποίησιν, τεθέντος ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ὅτι ἀνεστάλη ἡ κοινοποίησις. Κατὰ τὴν γνώμην μου, λέγει, ὁ Γεωργιάδης δὲν ἐκάμφθη εἰς τὰς ἱκεσίας τοῦ Ὑπουργοῦ, ἀλλ' ἐκάμφθη ὅτε ἐξησφαλίσθη καὶ τὸ ἀναλογοῦν μερίδιον. Ἡ δημοπρασία ἐγένετο τῇ 12 Ἰανουαρίου καὶ προσῆλθε μόνον ὁ Πετρόπουλος

ἐξαναγκασθεὶς νὰ δώσῃ 3 %ο εἰς τὸν Γεωργιάδην. Οὕτως ἐπληρώθη ἡ φιλία του πρὸς τὸν Ὑπουργόν. Ὁ παραιτηθεὶς Γεν. Γραμματεὺς ἐδημοσίευσε τοὺς λόγους τῆς παραιτήσεώς του καὶ ἀνέφερε τὰς πράξεις αἵτινες τὸν ἐξηνάγκασαν, καὶ ἐνῷ προυκάλει μήνυσιν ἐπὶ συκοφαντίᾳ, ὁ Ὑπουργὸς ἀντεπῆλθε διὰ λιβέλλου μὴ ἀνατρέποντος τὰς κατηγορίας, ἀλλ' ἐν τῷ ὁποίῳ αὐτεθαυμάζετο ὅτι ἀνεβίβασε τὰ φάρμακα ὑπὲρ τὸ 1 1|2 ἑκατομμύριον. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο πλάνη, διότι μὲ τὰς τροποποιήσεις τοῦ δασμολογίου ὁ πρῶτος φόρος θὰ ὑπεβιβάζετο εἰς τὸ 1|2, ὅπως καὶ ὑπεβιβάσθη· ἐπομένως θὰ ἀφαιρεθοῦν ἀπὸ τὴν τελευταίαν προσφορὰν δραχ. 1.200.000. Ἐπικρίνει εἶτα τὴν δημοσίαν ἀπάντησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὁμιλοῦντος περὶ τῆς θέσεως τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως καὶ τῆς προσλήψεώς του ἐξομοιώνων αὐτὴν πρὸς θέσιν θαλαμηπόλου, καίτοι ἐπρόκειτο περὶ ὑπαλλήλου ὅστις διαδοχικῶς ἐπὶ πενταετίαν κατέλαβεν ἀνωτάτας θέσεις. Καταλήγων φρονεῖ ὅτι τὸ ζήτημα τὸ συζητούμενον δὲν θίγει ἓν πρόσωπον ἀλλ' ὁλόκληρον τὸν πολιτικὸν κόσμον, ὅστις διασύρεται διαρκῶς κατηγορούμενος μὲ σκάνδαλα καὶ καταχρήσεις καὶ ὑπερβασίας. Αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι, λέγει, εὑρίσκονται εἰς ἀποσύνθεσιν, διότι οἱ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν εἶνε ἀνίκανοι καὶ ἀναίσθητοι. Χρειάζονται ἠρωϊκὰ μέτρα καὶ τὰ μέτρα ἔγκεινται εἰς τὴν τιμωρίαν τῶν ὑπευθύνων. Εἶνε καιρὸς νὰ μάθουν ἐκεῖνοι εἰς τοὺς ὁποίους ἀνέθεσεν ἡ μοῖρα τὴν διακυβέρνησιν τῆς Χώρας καθὼς καὶ οἱ προαλειφόμενοι δι' αὐτὴν ὅτι τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα δὲν εἶνε ἀμοιβὴ δουλικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ κομματικῶν ὑπολογισμῶν. Κατηγορήθημεν ἡμεῖς, λέγει, παρὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὅτι πυκνώνομεν τὴν ἀτμόσφαιραν τῶν συκοφαντιῶν. Τὴν ἀπάντησιν θὰ τὴν δώσῃ ἡ Συνέλευσις καὶ ἐὰν τὴν δώσῃ καταφατικὴν δὲν ἔχομεν ἡμεῖς θέσιν ἐνταῦθα. Ἡ κρίσις σας θὰ διασαφήσῃ τὴν ἠθικὴν ἀποσύνθεσιν εἰς ἣν φέρεται ἡ Κοινωνία.

Κ. Σπυρίδης. (Υπ. Εθν. Οἰκονομίας). Σπεύδετε, κύριοι, εἶμαι βέβαιος, νὰ ἴδητε καὶ ἐμὲ ἀνερχόμενον ἐπὶ τὸ βῆμα, ὄχι διὰ νὰ σχηματίσητε τὴν σήμερον νέαν γνώμην ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἀλλὰ διότι πρὸ καιροῦ ἤρχισε νὰ εἰσέρχηται εἰς τὴν συνείδησιν ὅλων σας ἓν αἴσθημα εὐγενοῦς ψυχικῆς ἀντιδράσεως.

Ἀπὸ ἓξ καὶ πλέον ἑβδομάδων τῷ ὄντι διαρκεῖ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Τὸ τί ἐξεστομήθη κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο κατ' ἐμοῦ εἶνε πράγματι ἀνεκδιήγητον. Δὲν ὑπῆρξεν ὕβρις, δὲν ὑπῆρξε λοιδορία, δὲν ὑπῆρξε κακοήθης ὑπαινιγμὸς ὅστις νὰ μὴ ἐξεσφενδονίσθη ἐναντίον μου.

Τὰ ἱερώτερα ἐν τῇ κοινωνίᾳ τοῦ ἀνθρώπου δικαιώματα κατεπατήθησαν, οἱ λεπτότεροι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων δεσμοὶ κατεξεστίσθησαν, τὸ δ' ἐπίσημον ὄργανον τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως», τὸ κέντρον καὶ ἡ ἑστία τῆς ἀγρίας κατ' ἐμοῦ ἐπιθέσεως, ἐζήτησε μίαν πρωΐαν, οὔτε ὀλίγον οὔτε πολύ, ν' ἀνοιχθῇ ἡ θύρα τῶν φυλακῶν διὰ νὰ εἰσέλθῃ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Μὲ μίαν λέξιν, κύριοι, ἠθέλησαν νὰ δημιουργήσουν ἐκ τοῦ μηδενὸς ἕνα τοιοῦτον χειμαρρον συκοφαντίας, προπηλακισμοῦ καὶ βορβόρου, ὥστε ὁ ἔχων τὴν τιμὴν νὰ ὁμιλῇ πρὸς ὑμᾶς τὴν στιγμὴν ταύτην δικαιοῦται νὰ ἐρωτήσῃ ἂν θὰ ἔχῃ ἀνοικτὴν ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του ἐπιβολὴν ἵν' ἀποτινάξῃ, ἅπαντων, τὸ βαρὺ αἴσθημα τῆς ἀποστροφῆς ἥτις τὸν καταλύζει.

Σήμερον ὁ κ. Βουδούρης ἠθέλησε διὰ τῆς σθεναρᾶς του φωνῆς νὰ θέσῃ καὶ τὸ ἰδικόν του σῆμα εἰς ὅλα ὅσα ἄχρι τοῦδε ἐγράφησαν καὶ ἐλέχθησαν.

Βεβαίως ἡ πάλη, ἐφόσον εἶνε ἀναγκαία νὰ ὑπάρξῃ, μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ πληρεξουσίου Ὀλυμπίας εἶνε ἄνισος.

Δὲν ἔχω ἐγώ, τῷ ὄντι, οὔτε τὸ φωνητικὸν ὄργανον τοῦ τρομεροῦ συναδέλφου, οὔτε τὸ κεραυνοβόλον βλέμμα του, οὔτε, ἂν θέλητε, τὴν ἐσωτερικὴν ἐκείνην κάμινον ἐξ ἧς πυρακτοῦται καὶ διακαίεται ὁσάκις λογομαχεῖ ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν, ὑπὲρ δικαίων καὶ τιμίων.

Ὁ κ. Βουδούρης δὲν ἀποτελεῖ βεβαίως ἐν τῇ Συνελεύσει μίαν συνήθη φυσιογνωμίαν.

Θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποκληθῇ ὁ κοινοβουλευτικὸς Εἰσαγγελεύς, ὁ μέγας κατήγορος τῆς Δημοκρατίας, ὁ φρουρὸς τῆς πολιτικῆς ἠθικῆς, ἕτοιμος νὰ καταφέρῃ ἢ ἠμάστιγα ἢ καὶ τὸν πέλεκυν ἐναντίον παντὸς ἐξερχομένου, ἔστω καὶ κατὰ ὑφεκατόμμετρον, ἐκ τῆς μεγάλης τῆς ἀρετῆς λεωφόρου.

Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἦλθεν εἰς τὴν ζωὴν ἡ φύσις ἐπραγματοποίησε μίαν ἀριστοτεχνικὴν ἀνθρωπίνην σύνθεσιν συνενώσασα ἐν τῷ αὐτῷ τὴν κροτίδα τῆς ἐξεγέρσεως, τὸ ὄργανον τῆς φωνῆς καὶ τὴν ἀναγκαίαν τοῦ ἱεροδικαστοῦ ἀδιαφορίαν.

Καὶ ὅταν εἷς τοιοῦτος τρομερὸς κατήγορος ἐξαποστέλλει ἀπὸ τοῦ βήματος τὴν βροντὴν καὶ τοὺς κεραυνούς, εἰς ἡμᾶς τοὺς κοινοὺς θνητοὺς τί ἄλλο μένει παρὰ ἡ ἔντρομος σιωπὴ ἢ τὸ μειδίαμα τῆς λύπης;

Διὰ τοῦτο δὲν θ' ἀπαντήσω εἰς τὸν κ. Βουδούρην. Θὰ διηγηθῶ μόνον εἰς ὑμᾶς, κύριοι, συνάδελφοι, τὴν ἱστορίαν ἥτις συνέβη εἰς ἕνα Ὑπουργὸν θελήσαντα νὰ ἐπιδείξῃ ζῆλον πλειότερον τοῦ συνήθους καθιερωμένου.

Ἵνα ἐννοήσητε, κύριοι, μερικὰς γωνίας τῆς ὑποθέσεως ταύτης, πρέπει, μὲ δύο λέξεις, νὰ σᾶς εἰσαγάγω εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν εἰς ἣν εὑρέθην ὅτε, ὀλίγας ἑβδομάδας μετὰ τὴν ἐκ νέου ἀνάληψιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἠθέλησα νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὴν ἐκποίησιν τῶν χρωμάτων τῶν γερμανικῶν ἐπανορθώσεων.

Πανταχόθεν ἐλάμβανον συστάσεις, συμβουλάς, ἵνα μὴ εἰπω πιέσεις, ὅπως ἐγκρίνω τὴν κατὰ τὸν Σεπτέμβριον 1924 γενομένην δημοπρασίαν καταλήξασαν, μετά τινας συμπληρωματικὰς προσφοράς, εἰς τὸ ποσὸν τῶν 3.515.000 δραχμῶν.

Ἡ ἐπιμονὴ μερικῶν κύκλων οἵτινες, καλῇ ἴσως τῇ πίστει, μοὶ εἰσηγοῦντο τὴν ταχείαν ἔγκρισιν, πολλὰ ἄλλα περιστατικὰ ὀλιγώτερον ἐποικοδομητικὰ δι' ἐνίους μεσολαβοῦντας, μ' ἔπεισαν ὅτι ἐχρειάζετο ἡ ἰδιαιτέρα ἀτομική μου προσοχὴ καὶ μέριμνα μέχρι τοῦ πέρατος τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

Διό, ἀφοῦ ἀπέσπασα ἔγγραφον ὑπόσχεσιν ἀπὸ τὸν τελευταῖον πλειοδότην ὅτι ἐν περιπτώσει νέας δημοπρασίας ἡ τελευταία του προσφορὰ ἐκ 3.515.000 δραχμῶν θὰ διετηρεῖτο ἰσχύουσα πάντως καὶ κατὰ τὴν νέαν δημοπρασίαν, ὑπόσχεσιν ἣν ἐπέτυχον μόνον διὰ τῆς ψευδοῦς ἀπειλῆς ὅτι θὰ προέβαινον εἰς ἐλευθέραν ἐκποίησιν, ὡς εἶχον τὸ δικαίωμα ἐκ τοῦ νόμου, προεκήρυξα νέαν δημοπρασίαν δι' ἀνοικτῶν προσφορῶν ἀποδώσασαν ἐπὶ παρουσίᾳ μου τὸ ποσὸν τῶν δρ. 4.600.000.

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἦτο βεβαίως σοβαρὸν καὶ ἐνδομύχως εἶχον σχεδὸν ἀποφασίσει νὰ τὸ ἐγκρίνω.

Διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον ἄφησα νὰ παρέλθουν ὀλίγαι ἡμέραι, ὁπότε μίαν πρωΐαν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας λαμβάνω τὴν ἐπίσκεψιν ἑνὸς κ. Γεωργάδη προσφέροντός μοι δι' ἀναφορᾶς του 25.000 δραχμὰς ἐπὶ πλέον.

Μολονότι πᾶσα νέα προσφορὰ μ' ἐβέσμευεν οὐσιαστικῶς ὡς πρὸς τὴν ἔγκρισιν τῆς δημοπρασίας, τῷ ἀπήντησα ὅτι τὸ προσφερόμενον ποσὸν ἦτο ἐλάχιστον καὶ ὅτι ἔδει ν' αὐξηθῇ σημαντικῶς ἵνα ἔχῃ ἐλπίδας νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν. Μοὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἔκαμνεν ἐκ νέου τοὺς ὑπολογισμούς του καὶ ἀνεχώρησεν.

Ἐν τῷ μεταξύ, ἵνα ἔχω ἀπέναντι τοῦ τελευταίου πλειοδότου ἓν νέον ὅπλον ἀνὰ χεῖρας, κατήρτισα τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένην Ἐπιτροπὴν ὅπως μοὶ καθορίσῃ ἐκ νέου τὸ ποσὸν εἰς ὃ θὰ ἠδυνάμην νὰ ἐκποιήσω τὰ χρώματα ἄνευ δημοπρασίας. Καὶ ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης κατέληγεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ διὰ τῆς τελευταίας δημοπρασίας ἐπιτευχθὲν ποσὸν ἦτο τὸ ἀνώτατον.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα ὅτε ὁ αὐτὸς Γεωργιάδης ἐπανέρχεται μίαν μεσημβρίαν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας κομίζων προσφορὰν οὐχὶ πλέον ἐκ 25000 δρ. ἀλλ' ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων ἐπὶ πλέον, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ ἐνεκρίνετο ἡ δημοπρασία ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας.

Ἐν τῷ μεταξὺ πρὸ δύο ἡμερῶν εἶχε καταφθάσει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον διαμαρτυρία τοῦ τελευταίου πλειοδότου καλοῦντός με νὰ ἐγκρίνω τὴν δημοπρασίαν μὲ τὴν ῥητὴν δήλωσιν ὅτι, ἂν δὲν ἔπραττον τοῦτο ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας, ἤτις ἔληγε, δὲν θὰ ἐθεώρει ἑαυτὸν ἐπὶ πλέον δεσμευμένον.

Ἐν ἄλλοις λόγοις ἔπρεπε τὴν ἡμέραν ἐκείνην νὰ λάβω μίαν ὁριστικὴν ἀπόφασιν, διότι τὴν ἐπαύριον ἐκινδύνευον νὰ ἴδω ἀφ' ἑνὸς τὸν τελευταῖον ἐν τῇ δημοπρασίᾳ πλειοδότην ἀνακαλοῦντα τὴν προσφορὰν του, τὸν δὲ ἕτερον κ. Γεωργιάδην τὸν προσενεγκόντα 100.000 δρ. ἐπὶ πλέον, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ γίνωσιν αὗται δεκταὶ ἐντὸς τῆς ἡμέρας, ἀποσυρόμενον ὡσαύτως.

Καὶ εἶνε περιττὸν νὰ προσθέσω, διότι ταῦτα εἶνε συχνότατα ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ὅτι ἡ ἐνδεχομένη ἀποχώρησις τῶν δύο ἠδύνατο νὰ εἶνε ἀποτέλεσμα οὐχὶ ἀπίθανον συνεννοήσεως μεταξύ των.

Οὕτως ἡ ἀπόφασίς μου εἶχε ληφθῇ.

Ἐὰν ὁ τελευταῖος πλειοδότης κ. Πετρόπουλος, καταλλήλως εἰδοποιούμενος, δὲν προσέφερε τι διαρκούσης τῆς ἡμέρας ἐπὶ πλέον, ἡ ἔγκρισις τῆς προσφορᾶς τοῦ κ. Γεωργιάδη ὤφειλε νὰ τῷ κοινοποιηθῇ τὴν ἰδίαν ἑσπέραν ἐντὸς τῆς ὑπ' αὐτοῦ ταχθείσης προθεσμίας.

Εἶχον καλῶς ὑπολογίσει, διότι τῇ 5 μ. μ. ἐν τῇ Βουλῇ ὁ κ. Πετρόπουλος εἰδοποιηθεὶς ἐν τῷ μεταξὺ μοὶ ἐκόμισεν ἐπιστολὴν δ' ἧς μοὶ ἀνήγγειλεν ὅτι προσφέρει ἑτέρας 50,000 δραχ. ἐπὶ πλέον.

Ἀμέσως ἐτηλεφώνησα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον νὰ ἀναστακῇ πᾶσα κοινοποίησις, διὰ πλειοτέραν δὲ βεβαιότητα νὰ μοὶ κομίσουν εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἔγγραφον τῆς κοινοποιήσεως, τὸ ὁποῖον θὰ εἶχε τυχὸν καὶ διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον ἑτοιμασθῇ πρὶν ἢ ἀπέλθῃ ἡ ὑπηρεσία ἐκ τοῦ Ὑπουργείου.

Ἰδοὺ λοιπόν, κύριοι, τὸ μέγα σκάνδαλον, τὸ ἔγκλημα τῆς καταχωρίσεως εἰς τὸ πρωτόκολλον τῶν ἐξερχομένων μιᾶς ἐγκρίσεως, ἥτις ἑτοιμαζομένη, ἐπαναλαμβάνω, διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον ἀνέμενε νέαν τυχὸν προσφορὰν ἵνα σταματήσῃ, ὡς καὶ ἔγινεν.

Δὲν εἶνε οὔτε ἡ πρώτη οὔτε ἡ μυριοστὴ φορὰ καθ' ἣν καὶ τηλεγραφικῶς ἀνακαλοῦνται κοινοποιήσεις ἀποστελλόμεναι εἰς τὰ διάφορα κέντρα διὰ τὴν ἐπίδοσιν. Ἔχω νὰ ἐπιδείξω ὑμῖν

ὁλόκληρον δεσμίδα τοιούτων ἐγγράφων ἑτοιμαζομένων καί, κατόπιν νέας προσφορᾶς, ἀκυρουμένων.

Ἡ ἐπακολουθήσασα ἄλλως τε μετ' ὀλίγας ἡμέρας νέα δημοπρασία ἔδει ν' ἀποστομώσῃ τοὺς πάντας, τοὺς ἐρχομένους διὰ τῶν φωνῶν των νὰ ταράξωσι τὴν εὐσυνείδητον ἐργασίαν μας.

Οὕτως ὁλόκληρον τὸ ἱκρίωμα τῆς ἀνηκούστου συκοφαντίας ἀνηγέρθη οὐχὶ ἐπὶ μιᾶς ὡρισμένης πράξεως, ἐπὶ ἑνὸς θετικοῦ ἀποτελέσματος ἐπιζημίου ἴσως ἢ μὴ εἰς τὸ Δημόσιον.

Εἰσερχόμενοι εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ Γραφείου μου καταγινώσκουν κατὰ τὴν δεῖνα στιγμὴν τὴν δεῖνα δῆθεν σκέψιν.

Σταματοῦν ἵνα μὲ ὑβρίσουν, εἰς τὴν πρόοδον μιᾶς ἀποφάσεως, εἰς τὴν ἐνδόμυχον κίνησιν πρὸς ἕνα σκοπόν, οὗτινος ἀντικείμενον ἦτο ἡ καλυτέρα ἐκποίησις τῶν χρωμάτων.

Λησμονοῦν ὅτι, ἐνῷ εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ τὰ δώσω κατόπιν δύο δημοπρασιῶν ἀντὶ 3.515.000 δρ., τὰ ἀνεβίβασα δεξιῶς εἰς τὸ ποσὸν τῶν 4.850.000.

Διὰ τὸ ζήτημα τῶν φαρμάκων ὀλίγαι λέξεις θ' ἀρκέσουν. Ἐπρόκειτο περὶ ποσότητός τινος ὅρου χρησιμοποιουμένου διαδοχικῶς εἰς 6 διαφόρους δόσεις ἀποτελούσας οὕτω μίαν σειρὰν ἓξ φυσιγγων.

Αἱ ὑπολειπόμεναι πρὸς ἐκποίησιν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ σειραὶ ἦσαν ἀτελεῖς καὶ ἐπομένως ἡ ἀξία των μικροτέρα τῆς ἀρτίας. Προκειμένου νὰ ἐκποιήσω διὰ δημοπρασίας, ὡς ἔπραξα, ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν λοιπῶν φαρμάκων ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία μοὶ ὑπέδειξεν ὅτι τὰ λείψανα ταῦτα τῶν ἀτελῶν σειρῶν εὐκολώτερον θὰ ἐξεποιοῦντο δι' ἐλευθέρας πωλήσεως συμφώνως τῷ νόμῳ ἐπὶ τῇ βάσει τιμῆς ἣν θὰ ὥριζεν ἐπὶ τούτῳ εἰδικὴ Ἐπιτροπή.

Ἐζήτησα τὴν ἐκτίμησιν τῆς Ἐπιτροπῆς βασιζομένην εἰς ἐπίσημα τιμολόγια καὶ ἐγγράφους προσφορὰς πωλήσεως διὰ σειρὰς πλήρεις. Καὶ μὲ τὴν τιμὴν τῶν πλήρων σειρῶν ἐνέκρινα τὴν ἐκποίησιν τῶν ἀτελῶν τοιούτων μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι καλῶς πράττω.

Μ' ἐπερωτοῦν καὶ δι' αὐτὸ καθ' ἣν στιγμὴν ἡμεῖς ὡς Ἀντιπολίτευσις οὐδέποτε διενοήθημεν νὰ ἐλέγξωμεν τὴν Κυβέρνησιν Παπαναστασίου ἐκποιήσασαν μὲ μικροτέρας τιμὰς μέχρι τοῦ ποσὰ ἄνευ δημοπρασίας, διότι ἐπρόκειτο ἀκριβῶς περὶ πράξεως προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ νόμου.

Ἐάν, κύριοι, ὁσάκις ὁ Ὑπουργὸς ἐφαρμόζει τὸν νόμον, δὲν ἔχῃ τὴν ψυχικὴν ἠρεμίαν ὅτι ἡ ἀπόφασις ἣν λαμβάνει δὲν θὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸ ἑδώλιον τῆς Ἐπερωτήσεως, τὸ ἔργον του, πιστεύσατε, καθίσταται μαρτυρικόν, ἡ χεὶρ του γίνεται

ἀσταθής, ἡ ἐλευθέρα του σκέψις καθίσταται ἀδύνατος!

Ἰδού, κύριοι, ἀντὶ τοῦ συκοφαντικοῦ μυθεύματος ἡ ἁπλῆ καὶ πραγματικὴ ἱστορία.

Θὰ ἐψευδόμην ἂν ἔλεγον ὅτι καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα τῆς ἀγρίας, τῆς κανιβαλικῆς ἐναντίον μου ἐπιθέσεως δὲν ἐθλίβην. Ἐθλίβην, ναί, ὄχι διότι εἰς ἀτυχήσας ὑπάλληλος ἐκόμισε μίαν πρωΐαν εἰς τὸν Τύπον τὴν ἰδίαν του καταδίκην. Ἐθλίβην διότι τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» ἐνεστερνίσθη καὶ υἱοθέτησε τὴν θλιβερῶς κωμικὴν αὐτὴν ἐκστρατείαν ἐξακοντίσας ἐναντίον μου ἐπὶ ἑβδομάδας βέλη ἀπάνθρωπα, ἄτινα, ἂν μὲ ἄφησαν πρὸ τοῦ κοινοῦ ἄτρωτον, δὲν ὑπῆρξαν ἐν τούτοις λόγῳ τῆς προελεύσεώς των, οὔτε ὀλιγώτερον ὀδυνηρὰ οὔτε ὀλιγώτερον ψυχοφθόρα.

Καὶ διηρωτώμην κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας εἰς ποῖον σημεῖον δύναται νὰ μᾶς ἀποτυφλώσῃ ἡ κομματικὴ φρενῖτις ὥστε μεταξὺ συστρατιωτῶν τῆς αὐτῆς σημαίας, κοινῶν ἀγώνων, κοινῶν τοῦ παρελθόντος κινδύνων, κοινῶν ἀναμνήσεων, ἡτο δυνατὸν νὰ μὴ ἐπιζητῶνται οἱ εὐγενεῖς καὶ ἀναγκαῖοι ἐκεῖνοι πολιτικοὶ διαξιφισμοὶ ἀλλ' ἡ διὰ τῆς συκοφαντίας βεβουλευμένη ἐξόντωσις τοῦ πλησίον.

Κύριοι, γνωρίζω, γνωρίζομεν πάντες ὅτι ἡ πολιτικὴ οὐδὲν ἄλλο μᾶς τείνει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἢ τὸ κύπελλον πεπληρωμένον πικρῶν, τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν ἑκάστην πρωΐαν νὰ κενώνωμεν μέχρι πυθμένος. Ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι νὰ εἴπω ὅτι, οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ καρτερικότης μας, ὁ σπασμὸς τῶν χειλέων εἶνε ὀδυνηρὸς ὁσάκις τὸ κύπελλον τοῦτο πληροῦται ὑγιεινῶς ἀπὸ ουχὶ ἐχθρικὰς χεῖρας! (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος).

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** δευτερολογῶν λέγει ὅτι δὲν ὠνειρεύθη ποτὲ νὰ κάμῃ τὸν κοινοβουλευτικὸν Εἰσαγγελέα, ὡς εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργός, ὅστις ἐξεφώνησε καὶ ἔγραψε δημοσίᾳ κατὰ τῆς Συνελεύσεως καὶ τῆς πρώτης δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως, ἧς τὴν πλειονοψηφίαν ἐκάλεσε κονιορτόν (ἀναγινώσκει ἔγγραφον τοῦ κ. Σπυρίδη). Ἀντικρούει εἶτα τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, τονίζων ὅτι οὔτε προθεσμία ἐτάχθη εἰς τὸν Γεωργιάδην, ὅτε ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ Γεωργιάδης εἶνε ἄγνωστος εἰς τὸν Ὑπουργόν. Ἐπαναλαμβάνει καὶ πάλιν ὅτι ἡ ἔγκρισις ἐκοινοποιήθη τοὐλάχιστον αὐτὸ ἀποδεικνύει τὸ εἰς χεῖράς του ἔγγραφον.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Υπ.) διακόπτων ἐπιδεικνύει τὸ εἰς χεῖράς του πρωτότυπον, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται, λέγει, ὅτι οὐδέποτε ἐκοινοποιήθη.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι ἀνακριβῶς ἐλέχθη ὅτι εἰδοποιήθη ὁ Πετρόπουλος περὶ τῆς προσφορᾶς τοῦ Γεωργιάδη οὔτε ἄλλος τις εἶπεν εἰς τὸν Ὑπουργὸν

περὶ τούτου. Εἶπεν ἐπίσης ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι τὰ φάρμακα διατίθενται παρὰ τῆς ὑπηρεσίας.

Κ. Σπυρίδης (Υπουργός), Δύνασθε νὰ μᾶς εἴπητε εἰς ποίαν τιμὴν θὰ ἐπωλοῦντο τὰ φάρμακα αὐτά;

Κ. Βουδούρης. Οὐδ' αὐτοὶ ποὺ τὰ ἠγόραζον δὲν ἐγνώριζον εἰς ποίαν τιμὴν θὰ ἐπωλοῦντο, διότι οἱ περισσότεροι καὶ σοβαρώτεροι ἀγορασταὶ οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουν μὲ τὸ φαρμακευτικὸν ἐπάγγελμα. Ἀποβλέπουν μόνον εἰς τὸ κέρδος. Αἱ τιμαὶ πάντως ἦταν μεγάλαι, αἱ τιμαὶ δ' ἀφ' ἑτέρου τῶν σειρῶν ἦταν 23 δραχ. καθ' ἣν ἐποχὴν ἐκόστιζε λιανικῶς εἰς τὸν Πειραιᾶ δραχ. 70 ἡ σειρά. Ποσότης λουβρεμπορικὴ ἐκ Βελγίου πωληθεῖσα ἐνταῦθα εὐθηνὴ συνετέλεσε νὰ διατιμηθοῦν τόσον εὐθηνὰ τὰ φάρμακα τοῦ Ὑπουργείου.

Καταλήγων λέγει ὅτι, ἂν ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας δὲν ἔφευεν εἰς τὰ δικαστήρια τὸν Γενικὸν Γραμματέα, δὲν τὸ ἔκαμε διότι θὰ ἀπεκαλύπτοντο τὰ πάντα. Προτείνει ἐν τέλει τὸν σχηματισμὸν ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Θ. Βελλιανίτης** λέγει ὅτι δὲν τῷ ἐδόθησαν ἄλλοτε αἱ αἰτηθεῖσαι πληροφορίαι περὶ τῆς διατεθείσης κινίνης.

Ὁ κ. ***Γ. Φραγκούδης*** λέγει ὅτι ἀκούσας τοὺς προλαλήσαντας δὲν ἐπείσθη ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐνήργησε κακῶς ἐν τῷ προκειμένῳ ζητήματι. Φρονεῖ ὅμως ὅτι πρέπει νὰ καταρτισθῇ Ἐπιτροπὴ ἐξεταστικὴ τῶν πραγμάτων, ἵνα ἐξετασθῶσιν ὅσα λέγονται διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καθ' ἣν δὲν ἐπείσθη περὶ τῆς κακῆς διαχειρίσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. ***Γ. Τζώρτζης*** λέγει ὅτι κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον ἔμαθε παρ' ἀξιοπίστου προσώπου ὅτι τὰ εἴδη τὰ δοθέντα διὰ τὰς ἐπανορθώσεις δὲν διαχειρίζονται καλῶς, διατιθέμενα κατὰ βούλησιν καὶ κατὰ προτίμησιν ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν εἰς εὐνοουμένους. Ἠναγκάσθη, λέγει, νὰ ὑποβάλῃ ἐρώτησιν ζητήσας νὰ κατατεθῇ ὁ σχετικὸς φάκελος, ἀλλ' οὔτε ἀπάντησις ἦλθεν οὔτε ὁ φάκελος κατετέθη. Νομίζει ὅτι δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ ἐξετάσωμεν σήμερον καὶ νὰ εὕρωμεν εὐθύνας αἵ ὁποῖαι ὑπάρχουν. Διὰ ταῦτα εἶνε πρᾶξις φρονήσεως ἵνα μὴ λύσῃ τὴν συνεδρίασιν ἡ Συνέλευσις, ἐὰν δὲν λάβῃ ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως. Τὰ κομισθέντα δὲ στοιχεῖα παρέχουν ὑπονοίας καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῇ ἡ ὑπόθεσις.

Ὁ κ. ***Π. Ἀραβαντινός*** τονίζει ὅτι ὄντως εἶνε ἀνάγκη νὰ σχηματισθῇ ἐξεταστικὴ τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπή, ἥτις ἐξ

ἀρχῆς νὰ ἐξετάσῃ τὴν διαχείρισιν τῶν δοθέντων εἰς τὴν Ἑλλάδα γερμανικῶν εἰδῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Κύριοι συνάδελφοι, δὲν πρόκειται νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀπήγγειλε τὴν κατηγορίαν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ὀλυμπίας πολιτευτὴς παρακολουθῶν τὴν ἀγόρευσίν του, ἀγόρευσιν εἰς τὴν ὁποίαν τὴν ἀσθένειαν τῶν ἐπιχειρημάτων προσεπάθει νὰ ἀναπληρώσῃ ἡ δύναμις τῆς φωνῆς καὶ τῆς προσποιημένης ἀγανακτήσεως, ἐσχημάτισα τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ κατηγορίας, τελείως ἀνυποστάτου, κατηγορίας ἡ ὁποία δὲν ἄξιζε τὸν κόπον νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ ἐπὶ τόσας ὥρας. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Καὶ δὲν μετενόησα διότι κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου ἐκείνην εἶπον εἰς τὸν κ. συνάδελφον, ὅταν, ὁμιλῶν ἐπὶ ἄλλου ζητήματος, ἠθέλησε νὰ βίψῃ Πάρθιον βέλος κατὰ τῆς ὑπολήψεως ἑνὸς Ὑπουργοῦ, ἑνὸς μέλους τῆς Συνελεύσεως, τὸ ὁποῖον ἔτυχε δι' ὀλίγον καιρόν, ὅπως ὅλοι ἐρχόμεθα καὶ παρερχόμεθα, νὰ καταλάβῃ τὰ ὑπουργικὰ ἑδώλια, νὰ βίψῃ Πάρθιον βέλος καθ' ἣν στιγμὴν δὲν ἦτο ἐκκρεμὴς ἡ συζήτησις τῆς παρούσης ὑποθέσεως, ἵνα ἀφεθῇ ἐκκρεμὴς μία ἀόριστος κατηγορία, ἡ ὁποία σήμερον ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν εἶνε ἁπλῆ κατηγορία, εἶνε συκοφαντία. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Θ. Χαβίνης. Δὲν σᾶς ἐπιτρέπεται νὰ ὑβρίζητε. (Θόρυβος).

Κ. Βουδούρης. Νὰ ἀνακαλέσητε.

Πρόεδρος (κρούων τοὺς κώδωνας). Καθίσατε, κύριοι. Ἡσυχία.

Α. Παπαναστασίου. Ἦτο ὕβρις βαρεῖα. (Θόρυβος καὶ κωδωνοκρουσίαι συνεχεῖς ἐμποδίζουν νὰ ἀκουσθῶσι τὰ διαμειβόμενα).

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἡσυχάσατε καὶ θὰ ἀπαντήσω.

Θ. Χαβίνης. Νὰ ἀνακαλέσητε.

Α. Μιχαλακόπουλος. Διακόψατε, κ. Πρόεδρε, τὴν συνεδρίασιν, παρακαλῶ. (Ὁ Θόρυβος καὶ αἱ κωδωνοκρουσίαι ἐξακολουθοῦν).

Πρόεδρος. Διακόπτομεν ἐπὶ 5 λεπτά.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως, ***πολλοὶ πληρεξούσιοι*** (ἐκ τῆς ἀριστερᾶς) φωνάζουν: Νὰ ἀνακαλέσῃ, νὰ ἀνακαλέσῃ (Θόρυβος).

Α. Μιχαλακόπουλος. Καθίσατε νὰ ὁμιλήσω, παρακαλῶ.

Θ. Χαβίνης. Κύριε Πρόεδρε, νὰ ἀνακαλέσῃ. Συκοφάνται δὲν εἴμεθα ἡμεῖς (Θόρυβος).

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἀφήσατέ με νὰ ὁμιλήσω.

Τὴν κατηγορίαν κατὰ τοῦ ἀξιοτίμου Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας γνωρίζομεν ὅτι δὲν εὗρεν ὁ κ. Βουδούρης.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν εἶνε δικαιολογία αὐτή. Θὰ ἀνακαλέσητε τὴν ὕβριν (Θόρυβος καὶ κωδωνοκρουσίαι).

Π. Φλέσσας. Δὲν ἀνακαλεῖ τίποτε.

(Φωναὶ καὶ ἀντεγκλήσεις).

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐννοῶ, κύριοι, νὰ ὁμιλήσω.

Ι. Κούνδουρος. Ἂν δὲν ἀνακληθῇ ἡ φράσις, κύριε Πρόεδρε, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ ὁ ἔλεγχος.

Π. Καρασεβδᾶς. Πρὶν ἀνακληθῇ ἡ φράσις, πρέπει νὰ ἀνακληθῇ ἡ παλαιομάρα, τὴν ὁποίαν ἐξ ἐπαγγέλματος θέλει νὰ ἔχῃ καθεὶς ἐδῶ μέσα.

Α. Μιχαλακόπουλος. Κύριοι συνάδελφοι . . .

Θ. Χαβίνης. Νὰ ἀνακαλέσητε.

Α. Μιχαλακόπουλος. Θὰ δώσω ἐξηγήσεις, ἐὰν ἔχητε ὑπομονήν.

Θ. Χαβίνης. Ὀλίγον συντόμους, διότι μεγάλας φράσεις δὲν καταλαμβάνομεν.

Κ. Βουδούρης. Κύριε Πρόεδρε τῆς Συνελεύσεως, ἔχετε ὑποχρέωσιν νὰ ἀνακοινώσητε τὴν παραίτησίν μου. Δὲν ἠμπορῶ νὰ ἀποτελῶ μέλος Συνελεύσεως εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως συκοφαντεῖ. Τὸ θεωρῶ αἶσχος. (Θόρυβος καὶ ἀντεγκλήσεις).

Πρόεδρος. Νὰ μεταχειρίζησθε καλυτέρας φράσεις.

Α. Μιχαλακόπουλος. Κύριοι συνάδελφοι, ἔχω 15 ἔτη κατὰ τὰ ὁποῖα εὑρίσκομαι ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ (ὁ πληρεξούσιος κ. Κ. Βουδούρης ἐγείρεται ἵνα ἐξέλθῃ τῆς αἰθούσης). Παρακαλῶ τὸν κ. Βουδούρην νὰ μείνῃ ὀλίγα λεπτὰ νὰ μὲ ἀκούσῃ.

Κ. Βουδούρης. Ἀπαξιῶ νὰ μείνω (Θόρυβος).

Α. Μιχαλακόπουλος Ἔχω 15 ἔτη . . .

Θ. Χαβίνης. Θὰ σᾶς εἴπω ἐγὼ ποῖος εἶσθε (Θόρυβος).

Α. Μιχαλακόπουλος . . . Ἔχω 15 ἔτη κατὰ τὰ ὁποῖα ὑπάρχω εἰς τὸν πολιτικὸν βίον. Ὑπέστην πολλάκις ἐπιθέσεις, εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι οὐδέποτε ἐξέφυγεν ἀπὸ τὴν γλῶσσάν μου λέξις ἡ ὁποία νὰ δύναται νὰ θίξῃ προσωπικῶς συνάδελφον ἢ ξένον. Δὲν εἶπον ὅτι ὁ κ. Βουδούρης εἶνε συκοφάντης (Θόρυβος).

Ἡσυχάσατε ἵνα ἀκούσητε ἐξηγήσεις. Δὲν εἶπον ἐγὼ τοιοῦτον πρᾶγμα. (Θόρυβος ἐκ τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος καὶ διαμαρτυρίαι).

Τινὲς πληρεξούσιοι (ἐκ τῆς δεξιᾶς). Καθίσατε νὰ ἀκούσητε.

Θ. Χαβίνης. Καθίσατε κάτω. Νὰ παύσητε σεῖς.

Γ. Καφαντάρης. Τί ἐγίνατε σεῖς ἐδῶ πέρα; Τί «παῦσε σὺ» καὶ «κάτσε σύ;» (Θόρυβος καὶ συνεχεῖς κωδωνοκρουσίαι).

Θὰ παρακαλέσω νὰ πιστεύσουν οἱ κ. συνάδελφοι ὅτι κανεὶς δὲν πτοεῖται εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν καὶ νὰ παύσουν αἱ ἀπειλαί. Ὀφείλομεν νὰ συναισθανώμεθα πάντες ὅτι ἕκαστος ἔχει ἐλευθερίαν γνώμης καὶ ὅτι τὴν ἐλευθερίαν τῆς γνώμης δὲν δύναται νὰ τὴν ἀποβάλῃ ἐξ οἱασδήποτε ἀπειλῆς.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν πρόκειται περὶ ἀπειλῶν, πρόκειται περὶ ἀνακλήσεως τῆς ὕβρεως τὴν ὁποίαν ἐξέφερεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ὁμιλῶ περὶ τοῦ ἐπεισοδίου. Ὁμιλῶ περὶ τοῦ συμβαίνοντος. Ὅταν ἐγερθῇ τις ἐκ τῆς πτέρυγος ταύτης, ἀμέσως ἐκεῖθεν φωνάζουν «πάψε», «κάτσε κάτω». Δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνηται αὐτό.

Π. Μαζαράκης. Δύο ἢ τρεῖς εἶνε αὐτοί.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ γαλήνη. Ἀντελήφθητε πολὺ ὀρθῶς ὅτι ἦτο δικαιολογημένη ἡ ἐξέγερσις τῆς πτέρυγος αὐτῆς, διότι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, βεβαίως δὲν εἶπε ῥητῶς ὅτι ὁ κ. Βουδούρης εἶνε συκοφάντης, ὡμίλησεν ὅμως μετ' ἐμφάσεως ὅτι ἡ ἐπερώτησις ἦτο συκοφαντία.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὄχι ἡ ἐπερώτησις.

Α. Παπαναστασίου. Θὰ ἦτο δὲ δικαιολογημένος—διότι τὰ ζητήματα αὐτὰ εἶνε ζητήματα συνειδήσεως—νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ κατηγορία αὐτὴ ἦτο ἀβάσιμος κατὰ τὴν ἰδικήν του ἀντίληψιν, ἀλλὰ προκειμένου περὶ μιᾶς τοιαύτης ἐπερωτήσεως, ἡ ὁποία τόσον ὀρθῶς ἀνεπτύχθη, ἀλλὰ καὶ πάσης ἐπερωτήσεως, δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ κατηγορία ἦτο συκοφαντία, διότι αὐτὸ σημαίνει δολίαν προαίρεσιν, παράστασιν ψευδῶν πραγμάτων πρὸς κατηγορίαν ἑνὸς προσώπου. Αὐτὴν τὴν φράσιν νομίζω ὅτι ὀφείλει ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως νὰ τὴν ἀνακαλέσῃ, διότι, ἐὰν δὲν τὴν ἀνακαλέσῃ, δὲν ἠμπορεῖ ἡ συνεδρίασις νὰ ἐξακολουθήσῃ.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ ὑπόθεσις βεβαίως δὲν ἔχει πολιτικὴν χροιάν. Κυρίως τείνει εἰς τὸ νὰ θίξῃ τὴν ὑπόληψιν ἑνὸς τῶν συναδέλφων. Δὲν πιστεύω νὰ ὑποθέτῃ κανεὶς ὅτι ἡ ἔννοια ἦτο ὅτι ἐκ προθέσεως ἐδημιουργήθη ἡ ψευδὴς κατηγορία. Ἀλλὰ εἰς τὴν πολιτικὴν εἶνε συχνοτάτη ἡ φράσις, ὅταν θέλωμεν νὰ δώσωμεν ἕνα τόνον ἰσχυρότατον περὶ τοῦ ἀβασίμου τῆς κατηγορίας, νὰ μεταχειριζώμεθα τὴν φράσιν «συκοφαντία». Δὲν τὴν μετεχειρίσθη δὲ πρῶτος ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Ὅταν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πολιτευτὴς προήδρευε τῆς Κυβερνήσεως, ἀπειράκις εἰς τὸν γενόμενον ἔλεγχον ἀπήντησεν ὅτι εἶνε «συκοφαντία».

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Νιλιάκις.

Γ. Καφαντάρης. Οὐδεὶς ἐσκέφθη τότε νὰ παρεξηγήσῃ τὴν φράσιν αὐτήν, διότι γνωρίζομεν ὅτι αἱ ὑπερβολαὶ αὗται εἰς πολιτικοὺς ἀγῶνας δὲν ἀποδίδουν τὴν πραγματικὴν ἔννοιαν.

Γ. Μαρῆς (πρὸς τὸν κ. Παπαναστασίου). Ἂν ἐπιτρέπητε νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω ὅτι πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἡμερῶν, ὅτε ἠρωτήθητε ἐπὶ ἀνακοινώσεως—δὲν γνωρίζω ἂν ἦτο ἀκριβὴς ἢ ὄχι—τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἀναφερομένης εἰς ἀνακοίνωσιν γνωστοποιηθέντων ἐγγράφων, εἴπατε ὅτι, ἂν τοιαύτη ἀνακοίνωσις ἐγένετο, εἶνε συκοφαντική.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Νὰ ὁμιλήσω καὶ ἐγὼ τέλος πάντων. Δηλώνω λοιπὸν ὅτι ἐγώ, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τόσα ἔτη ὑπέστην χιλίας κατηγορίας, ὑπέστην ἀπείρους δολίας μορφάς, ὑπέστην ἐκ τοῦ πλαγίου κατηγορίας καὶ συκοφαντίας πολλάκις, ὅλαι ὅμως μ' εὗρον πάντοτε ἀπαθῆ, διότι γνωρίζω ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη θὰ εἶνε ὁ τελικὸς κριτής, οὐδέποτε κατηγόρησα συνάδελφον, δὲν ἀπεκάλεσα δὲ τὸν κ. Βουδούρην, τοῦ ὁποίου ἄλλως τε αἱ σχέσεις αἱ προσωπικαὶ μετ' ἐμοῦ εἶνε ἀγαθώταται, συκοφάντην. Μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ ἡ ἰδέα ἐπιῤῥίψεως τοιαύτης μορφῆς. Καὶ ἐὰν ὁ κ. ἐκ Μαντινείας συνάδελφος ἐνόμισεν ὅτι ἤθελον νὰ δώσω τὴν νομικὴν ἔννοιαν εἰς τὴν λέξιν, παρακαλῶ ν' ἀποδάλῃ τὴν ἀντίληψιν ταύτην, τόσον μᾶλλον ὅσον διότι δύο γεγονότα πείθουν ὅτι δὲν εἶχον τὴν ἀντίληψιν αὐτήν. Τὸ πρῶτον γεγονὸς εἶνε, ὅτι ἡ κατηγορία δὲν ἐξετοξεύθη ἀπὸ τὸν κ. Βουδούρην, ἀλλά, ὡς εἶνε γνωστόν, ἐξετοξεύθη ἀπὸ ἐφημερίδας ἐναντίον τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ διεσαλπίσθη ἐν τῷ τύπῳ ὅθεν κατάχρησις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Καὶ τὸ δεύτερον γεγονὸς εἶνε τοῦτο, ὅτι ὁ κ. Βουδούρης καταλήγων ἐζήτησεν ἐξαταστικὴν τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπὴν καὶ δὲν ἐζήτησε νὰ τεθῇ ζήτημα ἐμπιστοσύνης, συνεπῶς κατηγορίας ἐναντίον τοῦ Ὑπουργοῦ.

Εἶνε λοιπὸν μακρὰν ἐμοῦ ἡ ἰδέα ν' ἀποκαλέσω ἕνα συνάδελφον, κατὰ τὰ ἄλλα συμπαθῆ εἰς ἐμέ, ὡς συκοφάντην.

Ἀλλὰ ὑπάρχουν, κύριοι, κατηγορίαι αἱ ὁποῖαι εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε ἐπιπόλαιοι καὶ ἀβάσιμοι, ὑπάρχουν καὶ κατηγορίαι τόσον ἀβάσιμοι, ὥστε ἄνευ πολιτικῆς ἀκριβολογίας καλοῦνται συκοφαντίαι. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι παρεσύρθη καὶ ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ὀλυμπίας συνάδελφος, παρεσύρθη ἀπὸ ἰδιαιτέρας παραστάσεις,

αἱ ὁποῖαι ἔγιναν εἰς αὐτὸν καὶ ἐπίστευσεν ὅτι διέπραξε κάτι τι ἐναντίον τοῦ δημοσίου συμφέροντος, βλάβην τοῦ δημοσίου θησαυροῦ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἐνῷ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας του ὑπῆρξε νὰ κερδίσῃ τὸ Δημόσιον περὶ τὰς 250 χιλιάδας, μετὰ τὴν τελευταίαν προσφοράν.

Ἠρώτησα ἐξεπίτηδες, κύριοι, τὸν κ. Βουδούρην, πόση ἦτο ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς προσφορᾶς τοῦ Πετροπούλου καὶ τῆς τοῦ Δεπάστα καὶ ἔλαβον τὴν ἀπάντησιν ὅτι ἦτο 25 χιλιάδων. Εἴδετε ὅτι ὑπῆρχεν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴ ἀπὸ ἀνωτέρους ὑπαλλήλους. Τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἐπεκαλέσθη καὶ ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ὀλυμπίας συνάδελφος, λέγων ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἔκρινεν ὅτι ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἐπιτευχθῇ ἀνωτέρα τιμὴ τῆς τοῦ Πετροπούλου. Ἐν τούτοις ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἠθέλησε νὰ ἐπιτύχῃ ἀνωτέραν τιμήν, ἐπιτυχὼν δὲ μόνον 25 χιλιάδων δραχμῶν ἀνωτέραν προσφορὰν ἐκ μέρους τοῦ κ. Γεωργιάδη δὲν ἔκρινεν αὐτὴν ἐπαρκῆ, ἐνῷ ἠδύνατο νὰ ἀρκεσθῇ εἰς αὐτήν, ἀφοῦ τόση ἦτο ἡ ἀπόστασις μεταξὺ προσφορᾶς Γεωργιάδη καὶ Δεπάστα, ἀλλ' ἐζήτησεν 100 χιλιάδας δραχμῶν ἐπὶ πλέον καὶ τὰς ἐπέτυχε.

Πῶς εἶνε δυνατόν, κύριοι, ἐπὶ τῇ βάσει ἀνακριβῶν πληροφοριῶν, αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν εἰς τὸν ἀξιότιμον ἐξ Ὀλυμπίας συνάδελφον, ὅτι τὸ ἔγγραφον τάχα εἶχε κοινοποιηθῇ, εἶχε δηλ. φθάσει εἰς χεῖρας τοῦ Γεωργιάδη, καὶ ὅτι ἀνεκλήθη κατόπιν, διότι τάχα ἐξελιπάρησε τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἐγγράφου ἀπὸ τὸν Γεωργιάδην, ὁ ὁποῖος ἐγράφετο ψευδῶς ἐν τῷ τύπῳ ὅτι ἦτο συγγενὴς τοῦ ἀξιοτίμου Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπίστευσεν ὅτι πράγματι συνέσησαν τοιαῦτα τερατουργήματα, οἷα ἠθέλησε νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, δι' ἐμὲ εἶνε ἀκατανόητον. Καὶ εἶνε δυνατὸν νὰ ἀγνοῇ τις ἐξ ὑμῶν ὅτι, προκειμένου νὰ κοινοποιηθῇ ἓν ἔγγραφον, πρῶτον συντάσσεται τὸ σχέδιον, ἔπειτα τὸ ἀντίγραφον, ἔπειτα πηγαίνει εἰς τὴν διεκπεραίωσιν καὶ ἔπειτα κοινοποιεῖται εἰς χεῖρας τοῦ ἐνδιαφερομένου καὶ ὅτι ἀπὸ τότε μόνον εἶνε δυνατὸν νὰ λέγωμεν ὅτι ἡ κοινοποίησις ἔλαβε χώραν καὶ δεσμεύει τὸν Ὑπουργόν; Ἐρωτῶ δέ, ἂν εἶνε τόσον τετραπέρατος αὐτὸς ὁ Γεωργιάδης, φαντάζεσθε ὅτι, ἂν εἶχεν ἐνθυλακώσει τὸ ἔγγραφον τῆς κοινοποιήσεως, θὰ τὸ ἐπέστρεφεν εἰς τὸν Ὑπουργόν, ἵνα στερηθῇ αὐτὸς τὸ κέρδος καὶ ἴδῃ τὸν Πετρόπουλον ἐπεμβαίνοντα εἰς τὴν πλειοδοσίαν;

Κύριοι, δὲν ὥρισα ἐγὼ τὸν ἀξιότιμον πληρεξούσιον Ὀλυμπίας. Ὡμίλησα περὶ τῆς κατηγορίας, οἵα ἐνεφανίσθη, καὶ

ἣν δὲν ὑπεστήριξεν ὁ κ. πληρεξούσιος, μὴ καταλήξας κἂν εἰς ζήτημα ἐμπιστοσύνης. Τοὐναντίον μετὰ πολλῆς ἀπαθείας, μετὰ στωϊκότητος ἤκουσα τοῦ ἀξιοτίμου πληρεξουσίου Ὀλυμπίας, ἀλλὰ καὶ μετὰ βαθείας λύπης ἤκουσα αὐτοῦ ἀποκαλοῦντος τυχαρπάστους τοὺς Ὑπουργούς, λέγοντος ὅτι, ἐὰν δὲν τὸν δικαιώσῃ ἡ Συνέλευσις, θὰ σημαίνῃ τοῦτο ὅτι ἀπωλέσθη ἀπὸ αὐτὴν τὸ ἐρύθημα τῆς αἰδοῦς μαζὶ μὲ τὰ χρώματα. Καὶ δὲν διεμαρτυρήθην ποσῶς διὰ τὰς λέξεις αὐτάς. Ἤκουσα ταύτας τὰς ὑπερβολὰς τῆς ἐκφράσεως, χωρὶς ποσῶς νὰ παρασυρθῶ. Ἐπικαλοῦμαι, κύριοι, τὴν μαρτυρίαν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι μὲ γνωρίζουν εἰς τοὺς πολιτικοὺς ἀγῶνας ἀπὸ τόσων ἐτῶν, ἂν καὶ ἐν τῷ τύπῳ καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ὑριστάμενος ἐπιθέσεις δὲν ὑπῆρξα πάντοτε μετριοπής. Καὶ ὅταν ἔχω ἐν τοιούτοις προηγουμένον δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπιμένητε εἰς τὴν παρανόησιν, τὴν ὁποίαν ἐκάματε, τῆς φράσεώς μου, ἥτις ἐνδείκνυε τὸ τελείως ἀδύσιμον μιᾶς κατηγορίας, τὴν ὁποίαν, ἐπαναλαμβάνω, δὲν ἐφεύρεν ὁ κ. συνάδελφος ἐξ Ὀλυμπίας, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἡ πεποίθησίς μου εἶνε ὅτι παρεσύρθη. Δὲν ἔσφαλεν ὁ Ὑπουργός, ὁ ὁποῖος κατώρθωσε νὰ ἐξασφαλίσῃ 200.000 δρ. περισσοτέρας, ἐνῷ κάλλιστα θὰ ἠδύνατο, κοιμώμενος ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, λεγούσης ὅτι εἶνε συμφέρουσα ἡ τιμὴ ἣν προσέφερεν ὁ Πετρόπουλος καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπιτευχθῇ μείζων, νὰ δεχθῇ τὴν τελευταίαν προσφορὰν τοῦ Πετροπούλου καὶ νὰ μὴ ἔχῃ τὰς ἐνοχλήσεις, τὰς ὁποίας εἶχε κατόπιν ἐπιδιώκων τὴν μείζονα ἱκανοποίησιν τοῦ συμφέροντος τοῦ Δημοσίου.

Ὑπεβλήθη, κύριοι, πρότασις περὶ ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς. Δὲν μοὶ ἀρέσκουν αἱ συγχύσεις εἰς τὰ πολιτικὰ ζητήματα. Τὰ ζητήματα εἶνε καθαρῶς τεθειμένα. Τὸ πολιτικὸν ζήτημα προέχει, τὸ ζήτημα τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸν Ὑπουργόν, τὸ ζήτημα ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία ἐξέφερε τὴν γνώμην αὐτῆς, ὅτι ἡ κατηγορία κατὰ τοῦ Ὑπουργοῦ εἶνε ἀδύσιμος.

Μόνον κατόπιν τῆς λύσεως τοῦ πολιτικοῦ ζητήματος εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξετασθῇ ἡ πρότασις περὶ συστάσεως ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, διότι προηγεῖται βεβαίως τὸ πολιτικὸν ζήτημα, ἄνευ τῆς λύσεως τοῦ ὁποίου εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ μείνῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν θέσιν της. Οὕτω τὰ πράγματα τίθενται, ὁσάκις πρόκειται περὶ Κοινοβουλίων. Δὲν εἴμεθα δικαστήριον ἢ δικαστικὸν συμβούλιον νὰ διατάξωμεν κρείσσονας ἀποδείξεις, ἀφίνοντες ἐν τῷ μεταξὺ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὑπὸ τὸ βάρος μιᾶς βαρείας κατηγορίας.

Π. Ἀραβαντινός. Λησμονεῖτε, κ. Πρόεδρε, τὸ προηγού-

μενον, τὸ ὁποῖον ἡ πτέρυξ εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκομεν ὅλοι. Ὅταν ἀνερύῃ ζήτημα διαχειρίσεως ἄνευ θέσεως πολιτικοῦ ζητήματος ἐπέτυχε τὴν σύστασιν ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς. Τὴν ἐζήτησεν ὁ ἴδιος ὁ Ὑπουργός.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ποῖος ἦτο ὁ Ὑπουργός;

Π. Ἀραβαντινός. Ὁ Στράτος.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἶχεν ἀποχωρήσει ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τῷ 1913· δὲν ἦτο Ὑπουργός, δὲν ὑπῆρχε πολιτικὸν ζήτημα. Ἀναμφισόητος θὰ γνωρίζητε ὅτι προηγεῖται πάντοτε παντὸς ἄλλου τὸ πολιτικὸν ζήτημα. Ἐὰν δὲν θέλητε σεῖς νὰ θέσητε τὸ πολιτικὸν ζήτημα, νομίζετε ὅτι εἶνε δυνατὸν ἡ Κυβέρνησις, ἀφοῦ ὑποβάλλετε τὴν πρότασιν περὶ ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ δι' αὐτῆς τῆς ὑποβολῆς τῆς προτάσεως διαμφισόητεῖτε τὸ εὐθὺ τῆς διαχειρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, εἶνε δυνατὸν ἡ Κυβέρνησις, ἐφόσον θέλεται ἑαυτήν, νὰ μείνῃ ἀπαθὴς τῶν μορφῶν τῆς Ἀντιπολιτεύσεως καὶ νὰ μὴ ζητήσῃ ψῆφον ἐμπιστοσύνης; Οὕτω σαρῶς τίθενται τὰ ζητήματα. Πρῶτον θὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ κατόπιν θὰ λυθῇ τὸ ζήτημα ἂν πρέπει νὰ γίνῃ ἡ πρότασις εὐρυτέρας ἐξετάσεως, καὶ τότε θὰ συζητήσωμεν ἐπ' αὐτῆς, εἶνε δὲ πιθανὸν νὰ μὴ μᾶς εὕρητε ἀντιθέτους.

Ὀφείλω, κύριοι, ὁπωσδήποτε μετὰ τὰς ἐξηγήσεις ταύτας νὰ προσθέσω ὅτι, ἐὰν παραμένῃ εἰς κανένα ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ πρόθεσίς μου ἦτο νὰ θίξω τὸν κ. πληρεξούσιον, παρακαλῶ νὰ ἀποσυρθῇ πᾶσα τοιαύτη ἔννοια.

Α. Παπαναστασίου. Μετὰ τὰς ἐξηγήσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ θεωρῶ τὸ ζήτημα τὸ προσωπικὸν λελυμένον. Ἐκφράζω ὅμως τὴν λύπην μου ὅτι ἡ λέξις «συκοφαντία» ἐξέφυγεν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὄχι συχνότερον ἀπὸ τὸ ἰδικόν σας.

Α. Παπαναστασίου. Σᾶς εἶπα, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι προκειμένου περὶ κατηγοριῶν λεχθεισῶν ἐκτὸς τῆς Συνελεύσεως ἔτυχε νὰ τὸ εἴπω, καὶ ἐν δικαίῳ. Προκειμένου ὅμως περὶ κατηγοριῶν ὑποστηριχθεισῶν ἐντὸς τῆς Συνελεύσεως, οὐδέποτε τὸ εἶπον.

Α. Μιχαλακόπουλος. Θὰ εὕρω τὰ πρακτικὰ καὶ θὰ σᾶς τὰ δείξω.

Α. Παπαναστασίου. Ἂν τὸ εἶπον, τότε τὸ ἀνακαλῶ.

Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἂν αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἡ φρασεολογία ἀπεφεύγετο. Εἶνε αὐτὸ ἓν εὔκολον φρασεολογικὸν κτυπητὸν ἐπιχείρημα κατὰ Ὑπουργοῦ ἐλεγχομένου.

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐθεώρησεν ὡς τελείως ἀδάσμον τὸν ἔλεγχον τοῦ ἀξιοτίμου ἐξ Ὀλυμπίας συναδέλφου. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως, διότι νομίζω ὅτι ἀρκετὰ ἀνεπτύχθη καὶ ἀπὸ τὸ ἓν καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸ ζήτημα. Ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνώμη καταλήγει εἰς ζήτημα συνειδήσεως. Ἡ περαιτέρω συζήτησις δὲν ἔχει νὰ διαλευκάνῃ τίποτε. Ἓν πρᾶγμα μόνον ἐπιθυμῶ νὰ προσθέσω, ὅτι, ἂν δὲν ἐπείσθησαν οἱ πληρεξούσιοι ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας περὶ τοῦ ἀδασμου τῶν κατηγοριῶν, δεδικαίως δὲν ἐπείσθησαν καὶ ἀπὸ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Πολὺ ὀρθῶς ὁ ἐξ Ὀλυμπίας κ. συνάδελφος, παρ' ὅλην τὴν πεποίθησιν τὴν ὁποίαν ἔχει ἐπὶ τὸ ἀδασμον τῶν ἰσχυρισμῶν του, δὲν ἠθέλησε νὰ φέρῃ τὴν Συνέλευσιν εἰς τὴν δύσκολον θέσιν νὰ ἀποφασίσῃ ἐπειγόντως ἐν μιᾷ ἑσπέρᾳ ἐπὶ τοιαύτης ὑποθέσεως, ἐχούσης καὶ ζητήματα ἀμφισόητούμενα, μὴ δυνάμενα δὲ ἀμέσως νὰ ἐξακριβωθοῦν.

Πολὺ ὀρθῶς λοιπὸν κατέληξεν εἰς τὴν πρότασιν τῆς συστάσεως ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ μεταξὺ ἄλλων κ. συναδέλφων ὑπέγραψα, καὶ νομίζω ὅτι ἡ ἀποδοχή της εἶνε ἡ πλέον ἱκανοποιητικὴ λύσις τοῦ ζητήματος. Εἶνε λίαν ἱκανοποιητικὴ διὰ τὸν κατηγορήσαντα πληρεξούσιον, διότι θὰ τῷ δοθῇ εὐκαιρία νὰ προσκομίσῃ ἂν ἔχῃ καὶ ἄλλας ἀποδείξεις εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν πιστοποιούσας τὰς κατηγορίας του, ἱκανοποιητικὴ δὲ διὰ τόνα Ὑπουργόν, διότι δὲν θὰ καλυφθῇ ὄπισθεν μιᾶς ψήφου ἐμπιστοσύνης, προερχομένης ἀπὸ τὴν πλειονοψηφίαν ἡ ὁποία παρακολουθεῖ τὴν Συνέλευσιν....

Ν. Ξηρός. Εἶνε ὀλίγον αὐτό·

Α. Παπαναστασίου. .... Τέλος ἡ προτεινομένη λύσις εἶνε ἐπίσης ἱκανοποιητικὴ διὰ τὴν Συνέλευσιν, διότι ὕστερον ἀπὸ τὰς κατηγορίας αἱ ὁποῖαι ἀνεπτύχθησαν συντελεῖ ὥστε νὰ διαλευκανθῇ ἡ ὑπόθεσις.

Δὲν ἦτο δυνατὸν ἡ Κυβέρνησις νὰ μὴ ἀποδώσῃ σημασίαν εἰς τὴν πρότασιν περὶ συστάσεως ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς.

Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι, καὶ ἐγὼ ἂν ἤμην εἰς τὴν θέσιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπίστευον εἰς τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, θὰ ἔθετον ζήτημα ἐμπιστοσύνης.

Κ. Γόντικας. Θὰ ἐδέχεσθε ἕνα Ὑπουργὸν σας ὑπὸ ἀνάκρισιν ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν;

Α. Παπαναστασίου. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὅμως χωρὶς νὰ θελήσῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος, ἂν δηλ. εἶνε ἢ ὄχι συμφέρουσα ἡ σύστασις τῆς

ἐξεταστικῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς, νομίζει ὅτι πρέπει προηγουμένως νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην της εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ Συνέλευσις καὶ κατόπιν νὰ σκεφθῇ ἂν πρέπει νὰ συστήσῃ ἐξεταστικὴν Ἐπιτροπήν. Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡ διαδικασία αὐτὴ εἶνε ἀδικαιολόγητος. Ἡ ψῆφος τῆς ἐμπιστοσύνης θὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν πλειονοψηφίαν ἡ ὁποία ἀκολουθεῖ τὴν Κυβέρνησιν. Ἐξ αὐτοῦ ὅμως δὲν ἔπεται ὅτι εἶνε ἀδύσιμος ἡ κατηγορία. Ἄλλως τε ἡμεῖς δὲν ἠθελήσαμεν νὰ περιορισθῇ ἡ ἀνάκρισις μόνον εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, διότι ἠλέγχθη ἡ διαχείρισις καὶ ἄλλων Ὑπουργῶν.

Ἐρώσον ὅμως ἡ Κυβέρνησις ἐπιμένει νὰ θέσῃ ζήτημα ἐμπιστοσύνης, ἡμεῖς βεβαίως δὲν θὰ καταψηφίσωμεν. Θὰ ἐπιμείνωμεν δὲ κατόπιν εἰς τὴν ψήφισιν τῆς προτάσεως περὶ συστάσεως ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς, θὰ εἶνε δὲ διὰ τὸν Ὑπουργὸν ἡ παραμονή του εἰς τὴν θέσιν του ζήτημα εὐαισθησίας, ἐὰν οὕτω τιθεμένων τῶν ζητημάτων ἤθελε γίνει ἀποδεκτὴ ἡ πρότασις αὕτη.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Ἐν ἄλλοις λόγοις, ἐὰν γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις περὶ ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς, εἶνε ζήτημα εὐαισθησίας διὰ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ σκεφθῇ ἂν πρέπει νὰ παραμείνῃ ἢ ὄχι καὶ μετὰ τὴν ψῆφον ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως.

Α. Παπαναστασίου. Μάλιστα. Δι' αὐτὸ σας εἶπον ὅτι εἶνε περιττὸν νὰ θέσητε ζήτημα ἐμπιστοσύνης. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τούτου ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἐπιμένομεν εἶνε ὅτι δὲν ἠμπορεῖ ἡ Συνέλευσις νὰ τερματίσῃ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν χωρὶς νὰ συστήσῃ ἐξεταστικὴν Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία θὰ τὴν διαλευκάνῃ.

Κ. Γόντικας. Ἐρώσον τίθεται ζήτημα ἐμπιστοσύνης ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ παραμείνῃ, ἂν δὲν τύχῃ ψήφου ἐμπιστοσύνης. Ὁ κ. Παπαναστασίου ὅμως καὶ μετὰ τὴν πρότασίν του, ἂν γίνῃ αὕτη δεκτή, λέγει ὅτι καὶ τότε θὰ ὑπάρξῃ ζήτημα ἐμπιστοσύνης, περιλαμβανόμενον εἰς τὴν πρότασιν περὶ καταρτισμοῦ Ἐπιτροπῆς. Κατ' ἀνάγκην λοιπὸν πρέπει νὰ συμπτυχθοῦν αἱ δύο προτάσεις καὶ νὰ διεξαχθῇ ἡ ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀπωτέρας.

Γ. Καφαντάρης. Αἱ κατηγορίαι αἱ ὁποῖαι ἀνεπτύχθησαν κατὰ τὴν ἑσπέραν ταύτην δὲν εἶνε κατηγορίαι φύσεως καθ' αὐτὸ πολιτικῆς. Εἶνε κατηγορίαι αἱ ὁποῖαι θίγουσι κυρίως τὴν τιμήν, τὸν ἠθικὸν βίον ἑνὸς ἐκ τῶν συναδέλφων ἡμῶν. Ὁ συνάδελφος αὐτός, ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, δὲν εἰσῆλθε προσφάτως εἰς τὸν δημόσιον βίον. Ἀριθμεῖ μακρὰν ἐνάρετον καὶ λευκὴν πολιτικὴν σταδιοδρομίαν. Ὁ ἄσπιλος βίος τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν δὲν δημιουργεῖ βεβαίως προνόμιον ὑπὲρ αὐτῶν, δὲν καθιστᾷ ἀνεξελέγκτους τὰς παρούσας πράξεις των. Δημιουργεῖ ὅμως μίαν ὑποχρέωσιν, ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἐκτοξεύωνται κατ' αὐτῶν μὲ καρδίαν ἐλαφρὰν καὶ ἀβασανίστως κατηγορίαι καὶ μομφαὶ ἀτιμωτικαί. Εἶμαι εὐτυχής, διότι δύναμαι νὰ πιστοποιήσω καὶ ἐγὼ ὅτι ὅσα ἐλέχθησαν δὲν εἶνε ἱκανὰ νὰ ῥίψουν σκιάν τινα ἐπὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Διότι ἡ μὲν πρᾶξις ἡ ἐξελεγχθεῖσα ἀπέβη ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ δημοσίου συμφέροντος, αἱ δὲ κατηγορίαι ὅσαι ἐλέχθησαν, ἴσως ἐκ πλάνης, ἐπὶ οὐδεμιᾶς ἀποδείξεως ἐστηρίχθησαν. Καὶ ἤδη πρόκειται νὰ ἀποφανθῇ ἡ Συνέλευσις ἂν θέλει ν' ἀποδεχθῇ τὴν πρότασιν περὶ συστάσεως ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν ἀπεδόθη χροιὰ πολιτικὴ παρὰ τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου ἐκ Μαντινείας. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ φαντασθῶμεν, ὅτι εἰς Ὑπουργὸς θὰ δύναται νὰ παραμένῃ ἐν τῇ Ἀρχῇ μὲ τὴν ὑπόληψιν μετέωρον ἐπὶ μακρὰν χρονικὴν περίοδον, ἐφόσον ἡ ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ἠσχολεῖτο νὰ ἐξακριβώσῃ, ἂν αἱ ἀτιμωτικαὶ κατηγορίαι, αἱ ἀπευθυνθεῖσαι κατ' αὐτοῦ, στεροῦνται ἢ δὲν στεροῦνται βάσεως. Εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἀρχήν, καὶ ἡ ψῆφος τῆς Συνελεύσεως δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν ἢ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἐνέχουσα τοὐλάχιστον τὴν ἔννοιαν βαρυτάτων ὑπονοιῶν.

Λυτὰ ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τὸ σημερινόν. Εἶνε παρὰ ταῦτα ἀναμφισβήτητον ὅτι διερχόμεθα μίαν ἠθικὴν πολιτικὴν κρίσιν εἰσελθοῦσαν εἰς φάσιν ὀξυτάτην, τὴν ὁποίαν δὲν δυνάμεθα νὰ παρίδωμεν. Διερχόμεθα μίαν ἠθικὴν κρίσιν, ἡ ὁποία δημιουργεῖ σύγχυσιν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐπωφελοῦνται οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ οἱ ἔνοχοι καὶ πλήττονται οἱ ἀθῷοι. Δὲν δυνάμεθα νὰ παραμείνωμεν ἀπαθεῖς ἐπὶ πλέον. Ἀλλὰ δὲν εἶνε ἡ ἑσπέρα αὐτὴ καθ' ἣν θὰ λύσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο, διότι δὲν πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ ὅπως ἡ ἀνάγκη τῆς ἐρεύνης δώσῃ λαβὴν εἰς παρερμηνείας. Θὰ θέσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπὸ ἐξέτασιν ἀντικειμενικώτερον (Χειροκροτήματα).

Ὅτε καταγγέλλονται σκάνδαλα χρηματιστικὰ καὶ διασπείρονται φῆμαι καθαπτόμεναι τῆς διαχειρίσεως τῶν δημοσίων ἀνδρῶν καὶβίγουσι τὴν λευκότητα αὐτῶν,ὀφείλομεν νὰ μὴ ἀδιαφορήσωμεν καὶ θὰ θέσωμεν εἰς τὴν διάθεσιν καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας καὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τὸν δημόσιον ἡμῶν βίον καὶ τὸν ἰδιωτικόν, παραιτούμενοι ὅλων τῶν προνομιῶν τῆς ἀσυλίας ἡμῶν καὶ τῆς πολυπλόκου διαδικασίας τῶν εἰδικῶν δικαστηρίων. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα).

θ' ἀπαλλάξωσι τοιουτοτρόπως τῆς παρουσίας των τὸν πολιτικὸν στοῖβον οἱ ἀνάξιοι ν' ἀνήκουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Πατρίδος καὶ θὰ παραμείνωσιν εἰς αὐτὴν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θεωροῦσιν ἀληθῆ μυσταγωγίαν τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν δημοσίων συμφερόντων, τὴν ἀνάληψιν τῶν δημοσίων ἀξιωμάτων. (Ἐπιδοκιμασίαι καὶ χειροκροτήματα). Θὰ λάβω τὴν τιμὴν κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τῶν χρηματιστηριακῶν νὰ ὑποβάλω πρότασιν ὅπως ὅλοι ὅσοι διετέλεσαν Ὑπουργοί, μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν, νὰ θέσωσιν ὑπ' ὄψει τῆς Δικαιοσύνης τὰς πράξεις των καὶ τὸν βίον των τὸν ἰδιωτικὸν (χειροκροτήματα) καὶ νὰ ἀναλάβουν παραλλήλως ἐξεταστικαὶ Ἐπιτροπαὶ τῆς Συνελεύσεως ὅπως ἔχωμεν μετ' ὀλίγον πλήρη εἰκόνα καὶ νὰ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἂν ὑπῆρξαν ἔνοχοι αὐτοὶ πλέον ἐξέλιπον ἐκ τοῦ μέσου ἡμῶν, ἀλλ' ὅτι οἱ ἄλλοι θὰ δύνανται ὑπερηφάνως καὶ μὲ τὸ μέτωπον ὑψηλὰ νὰ ἐργάζωνται ὑπὲρ τῶν κοινῶν. (Ἐπευφημίαι καὶ χειροκροτήματα).

Ὅταν πρόκειται νὰ θυχθῇ ἡ ὑπόληψις ἑνὸς ἀνθρώπου, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ δημιουργήσωμεν ἔστω καὶ ἀποστάσην τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς Συνελεύσεως ὑπάρχει, ἔστω καὶ ἡ παραμικρὰ ὑπόνοια ἀνοχῆς. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ φύγῃ ἡ Συνέλευσις, ἂν δὲν ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** ἀναφέρει σχετικὸν μὲ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν ἐπεισόδιον μετά τινος προτείναντος νὰ κάμῃ ἐπερώτησιν ἀλλὰ μὴ ἀναλαμβάνοντος τὴν εὐθύνην ὅσων τοῦ κατήγγελλεν. Ἐκ τούτου ἐξάγει τὸ συμπέρασμα ὅτι ὅλα τὰ λεγόμενα δὲν εἶνε ἀληθῆ.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** ἀποκρούει τὴν ὑποβολὴν ζητήματος ἐμπιστοσύνης, μὴ συντρεχούσης ἐν προκειμένῳ, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἐνδείκνυται ἡ ἀποδοχὴ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Βουδούρη.

Ὁ κ. **Α. Μητσοτάκης** ἐκθέτει τὰς κατὰ τὴν ὑπουργίαν του διαθέσεις εἰδῶν ἐκ τῶν Γερμανικῶν ἀποζημιώσεων καθ' ἃς ἐτηρήθησαν ἐπακριβῶς αἱ διατάξεις τοῦ νόμου καὶ τὰ εἴδη διετέθησαν εἰς ὅλους τοὺς ζητήσαντας ἐπὶ τῇ βάσει τιμῶν καθορισθεισῶν ὑπὸ Ἐπιτροπῆς ἐξ εἰδικῶν καὶ ἐξ ἀνωτάτων ὑπαλλήλων. Καταλήγων τονίζει ὅτι διερχόμεθα ἠθικὴν πολιτικὴν κρίσιν καὶ ἂν δὲν κτυπηθῇ σύρριζα τὸ κακὸν θὰ κινδυνεύσῃ ὁλόκληρος ὁ πολιτικὸς κόσμος νὰ εὑρίσκηται ἐν διαρκεῖ μειώσει.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι δὲν ἐπείσθη ὅτι ἔθλαψε τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου ὁ κ. Ὑπουργὸς οὐχ ἧττον κακῶς τιθεμένου πολιτικοῦ ζητήματος θὰ καταψηφίσῃ τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ἐπιστολὴν τοῦ πληρεξουσίου κ. Κ. Βουδούρη δηλοῦντος ὅτι παραιτεῖται τοῦ ἀξιώματος τοῦ πληρεξουσίου.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) λέγει ὅτι καθῆκον ἔχομεν νὰ ἀποκρούσωμεν τὴν παραίτησιν ἣν ἐν στιγμῇ ὀξύτητος ὑπέβαλεν ὁ κ. Βουδούρης.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** ἀντιθέτως τονίζει ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ παραίτησις, διότι δὲν δύναται νὰ ἐκβιάζηται ἡ Συνέλευσις διὰ τοιούτων πράξεων.

Ἀναβαλλομένης, προτάσει τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ τῆς ἐπὶ τῆς παραιτήσεως τοῦ κ. Βουδούρη συζητήσεως, ἀνακοινοῦνται αἱ ὑποβληθεῖσαι προτάσεις ἔχουσαι ὡς ἑξῆς:

«Οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι ζητοῦμεν ὅπως συσταθῇ ἐξεταστικὴ τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐκ Γερμανίας σταλέντων φαρμάκων καὶ χρωμάτων».

Καὶ ἑτέρα πρότασις: «Ἡ Συνέλευσις μετὰ τὰς γενομένας συζητήσεις ἐκφράζει τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἀπορρίπτουσα τὴν περὶ συστάσεως ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν πραγμάτων πρότασιν μεταβαίνει εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν».

Α. Θεολογίτης. Εἶνε παράδοσις πάντες οἱ πολιτευόμενοι νὰ εἶνε λευκοὶ καὶ ἔντιμοι, δὲν εἶνε ὅθεν αὐτὸς ὁ λόγος δι' ὃν θὰ καταψηφίσω τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ἀπὸ μακροῦ ὅμως μένει ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημα τῶν ἀνεπεξεργάστων καπνῶν, τὸ ὁποῖον κινδυνεύει νὰ δημιουργήσῃ κοινωνικὸν ζήτημα ἐν Καβάλλᾳ ἐξ αἰτίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον θὰ καταψηφίσω μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μου τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** λέγει ὅτι θὰ ὑπερψηφίσῃ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, θὰ ἐπεθύμει ὅμως νὰ χωρισθῇ τὸ ζήτημα τῆς ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς, διότι μέχρι τοῦδε ἐχειρίσθησαν πολλοὶ Ὑπουργοὶ τὰ ζητήματα ταῦτα.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι δὲν ἀποκλείεται τοῦτο νὰ συζητηθῇ κατ' ἄλλην ἡμέραν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ συζήτησις πρὸς σύστασιν ἐξεταστικῆς

τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς. Διὰ τοῦτο θὰ ἐδέχετο ὅπως ἡ πρότασις αὕτη περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῆς ἀπογυμνωθῇ τελείως πολιτικῆς σημασίας.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι τοῦτο δὲν δύναται νὰ γίνῃ τώρα, ἐφόσον ὁ κ. συνάδελφος ἐκ Μαντινείας ἐδήλωσεν ὅτι καὶ μετὰ τὴν ψῆφον ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἡ πρότασις περὶ ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς θὰ ἐνεῖχε καὶ ἐκείνη πολιτικὴν ἔννοιαν, ἐφόσον, γινομένης ταύτης δεκτῆς, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παραμείνῃ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἰς τὴν θέσιν του.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ ἐκ Μαντινείας συναδέλφου. Θὰ ἦτο σύμφωνος μόνον, ἐὰν ἐδέχετο οὗτος νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν πρότασις γενικὴ περὶ ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς πρὸς ἔρευναν τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ πολιτικοῦ βίου πάντων τῶν χρηματισάντων Ὑπουργῶν.

Οἱ κ. κ. **Ι. Μαμάης** καὶ **Δ. Καλκανδῆς** δηλοῦσιν ὅτι θὰ ὑπερψηφίσουν τῆς Κυβερνήσεως.

Κηρύσσεται εἶτα ἡ συζήτησις περατωμένη.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ἀπωτέρα εἶνε ἡ πρότασις καθ' ἣν «ἡ Συνέλευσις μετὰ τὰς γενομένας συζητήσεις ἐκφράζει τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἀπορρίπτουσα τὴν περὶ συστάσεως ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς πρότασιν, μεταβαίνει εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν». Αὐτὴ δέ, λέγει, θὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Δ. Κουτσοπέταλος** καὶ **Δ. Λεονάρδος,** ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ψηφοφορία, τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτως:

Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν λέγουσι «Ναί», οἱ δὲ μὴ παραδεχόμενοι λέγουσιν «Ὄχι».

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα:

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ	138
Εἶπον Ναί	122
Εἶπον Ὄχι	5
Ἠρνήθησαν ψῆφον	11
Ἐν ὅλῳ	138

Κατὰ τὸ παρατιθέμενον ὧδε πρωτόκολλον:

Δημ. Ἡρακλείδης ..... Ο	Νικ. Καλέλλης .....
Κωνστ. Ρακτιβάν.....	Ἀντ. Γαρυφαλιᾶς .....
Σ. Παπαγρηγοριάδης .. Ν	Δημ. Μαργέτης .....
Γεώργ. Ροῦσσος..	Πέτρος Παναγιώτου .....
Ἀπ. Δοξιάδης	Δημήτρ. Βαρελᾶς ....
Ἰωάν. Καλογερᾶς ..... Ν	Βασ. Καραπάνος ..... Ν
Γεώργ. Πολίτης	Χρ. Σαμαρᾶς ....
Ἀπόστ. Ὀρφανίδης..ἠρν. ψ.	Ι.Στέφ.ος Παπαδάκης ....Ν
Ἐμμ. Ζυμπρακάκης	Θωμᾶς Μάγγος ....
Περ. Καραπάνος .....Ο	Ἀβρ. Γρηγοριάδης ....
Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης .. Ν	Γ. Παπαγεωργίου ..... Ν
Γεώργ. Φραγκούδης	Κ. Σπυρίδης .....ἠρν. ψ.
Β. Ἀρτεμιάδης	Ἀδαμ. Ἐφραιμίδης ....
Σκεῦος Ζερβὸς ..... Ν	Φίλ. Γιαννακόπουλος .....
Δημ. Θεολογίτης ..... Ν	Δημ. Σαράτσης ....
Δημ. Μαρσέλος ..... Ν	Δημ. Ψάρης ....
Γεώργ. Μαυρολέων	Ἀλέξ. Γρίβας ..... Ν
Δημ. Πολυκράτης ..... Ν	Παντ. Καρασεβδᾶς .... Ν
Θαλῆς Θεοδωρίδης	Φίλ. Στασινόπουλος ....
Ἐλευθ. Παυλίδης	Ἀ. Παπαγριστόπουλος..Ν
Π. Παναγιωτόπουλος..... ..	Ἠλίας Ἀποσκίτης .... Ν
Α. Κωνσταντιλιέρης..... ..	Τ. Δημητρακόπουλος .....
Γεώργ. Ἰσαΐας	Πέτρος Ζωγράφος ..... Ν
Ἀναστ. Πρωτοπαπᾶς .. Ν	Νικ. Ζαμπίνος ....
Γεώργ. Βραχνὸς ..... Ν	Δημ. Χατζόπουλος ....
Α. Χατζηκυριάκος	Κων. Ταλιαδοῦρος ....
Στυλ. Γονατᾶς	Π. Πετροπουλάκης ....
Σπ. Θεοδωρόπουλος .... Ο	Εὐστ. Μαλαμίδας ..... Ν
Ἀλέξ. Μυλωνᾶς	Γεώργ. Βαραζάνης ἠρν. ψ.
Ἀρτ. Δεναξᾶς ..... Ν	Λάμ. Λαμπριανίδης ....
Α. Σακελλαρόπουλος	Δημ. Ἀνδρεάδης ..... Ν
Ἰωάν. Σολιώτης	Δημ. Βάντσης ..... Ν
Γεώργ. Κατσιμπίρης..... ..	Ἀ. Βεζιρζόγλου ....
Δημ. Πετρίτης	Κ. Κωνσταντινίδης ....
Ἰωάν. Τσίρος	Θεμ. Παπαϊωάννου .... Ν
Ἀπ. Παπασικονόμου .. Ν	Ἀ. Ἀναγνωστόπουλος ....
Δ. Καμπάνης	Κων. Κουρτίδης ....
Ἰωάννης Μαμάης ..... Ν	Ἀνδρ. Κωνσταντινίδης .....
Α. Κολιαλέξης	Χριστόφ. Πανταζίδης .....
Πέτρος Καλμυζος	Φίλ. Μανουηλίδης ....
Ἀθαν. Τζώνης	Περ. Κουρτίδης ..... Ν

Γεώργ. Μπρίκας ....
'Αλέξ. Παπαθανάσης .... ..
Βασ. Χατζηλίας ..... N
'Εμ. Μπέη Ζαδὲ ....
Γρηγ. Τηλικίδης ....
Νεόκ. Γρηγοριάδης ..... N
Νικ. Κοντολέων ..... O
Μιχ. Δῶδος ..... N
Γεώργ. Πέτσος ....
'Ιωάν. Γιαμούζης ..... N
'Ανδρ. Κύρακας ....
Κυρ. Βαρδουλάκης ... .
Δ. Καλκανδῆς ..... N
Γεώργ. Καραντάρης ..... N
'Ιωάν. Τσιγκόλας ..... N
'Ιωάν. Χριστοδουλίας .... N
'Αναστ. Γαβουλάρης .... ..
Θεόδ. Γούσκος ..... N
Καίσαρ Ζέζας ..... N
Κωνστ. Γόντικας ..... N
Νικ. Συριόπουλος ..... N
Βασ. Δαλιάνης ..... N
Γάσης 'Αναστασίου ..... N
Χαράλ. Λυκοτόμαρος ... N
Νεοκ. Παπαγιαννόπουλος N
Νικόλ. Καλιοντζῆς ....
Γεώργ. Κατεχάκης .....N
Τίτ. Γεωργιάδης ....
Γεώργ. Μαρῆς... ... ἠρν. ψ.
Στυλ. Γρηγορίου ..... N
Νικ. Ζουδιανὸς ....
'Ιωάν. Ηρδικογιάννης .. ..
Γεώργ. Δουκουμετζίδης ...
Σταμ. Κιουζὲς Πεζᾶς ....
Γεώργ. Χατζηκυριακοῦ .. ..
Θεόδ. 'Ανδρεάδης ....
Θεόδ. Πάγκαλος ....
Κωνστ. 'Αγγελάκης ....
'Ανδρ. Μπιράκης ....
'Ιωάν. Βαρβαγιάννης .... N
Κωνστ. Φίλανδρος .....
Σερ. Τσακμάνης ....N
Μιχ. Κύρκος ....
'Ιωάν. Πετσάλης ....
Λεων. 'Ιασονίδης ....
Δημ. Εὐθυμιάδης ....
Στέρ. Βαρδάκος ....
Παντ. Γεωργιάδης ....
Ξενοφῶν 'Αναστασιάδης . N
Δημ. Δημάδης ....
Νικόλ. Τερζόγλου ....
Γεώργ. Κυσμίδης ....
Χρ. Πίρρος ....
'Ιωάν. Πλατσούκας..... N
Περ. Καλλιδόπουλος .... ..
Γεώργ. Κωνσταντινίδης . ..
Γεώργ. Λεκατσίδης .... ..
Γρηγ. 'Αναγιάδης..... ..
Ι. Πασαλίδης ....
Μιχ. Σαμαρᾶς ..... N
Εὐστρ. Γωνατᾶς ....
Κωνστ. Βαγιανὸς ....
Π. Διαμαντόπουλος ....
'Ισαὰκ 'Αχαναλίτης ....
'Ιάκ. Λευ. ....
'Ιωσὴφ 'Ηλία Σάλας .....
'Ησαΐας Σαμουηλίδης ...
Νικόλ. Σπαλιώτης..... ..
Παν. Στενὸς ....
Δημ. Κατσίνας ....
'Αντ. Πρέκας .....N
'Αντ. Δαργέντας ....
Γεώργ. Δρακούλης ....
Δημ. Μπότσαρης..... N
Γεώργ. Καλούδης .....N
Μιχ. Μίσιος ....
Γεώργιος Κιαγιᾶς ....
Σπυρ. Σῖμος ....
Παν. Γιωτόπουλος ....
Πέτρος Μπέμπης ....
'Αθαν. Τραχήλης .....N
Περ. Γεωργίτσης ....
Γεώργ. Γκάλκος .....N
'Αχ. Παπαδ τος ....
Αὔγουστος Θεολογίτης.....
'Αναστ. Μισιρλόγλου .....

Μιλτ. Σταμούλης ....N
Παρ. Γ ελγκενδζόγλου..... ..
'Αλκ. Κωνσταντινίδης ....
Σωκρ. Ζερβουδάκης ....
Στέρ. Παπαναστασίου ... ..
Κωνστ. Νταῆς ..... N
Γεώργ. Θούας ..... N
'Ηλίας Μεϊτάνης ....
'Ανδρ. Ζαΐμης ....
Σωτ. Γιαννούσης .....N
Χρ. Σακελλαρίδης ....
'Ιωάν. Κουρτάκης ....
Παν. Φλέ σας..... N
Νικ. Δαγρὲς ....
Γώργ. Σίδερ ς ....
Χρ. 'Αλαμανῆς ..... N
Κωνσταν. Σταμούλης .. ....
Λάμπρ. Κατσάρος ....
Περ. 'Αλεξανδρῆς ..... N
Λάμπρ. Καταφυγιώτης ... ..
Εὐστ. Γουλιανὸς ....
'Ιωάν. Παπαθεοδώρου ... ..
Παν. Κόλιας ....
Νικ. Σταματιάδης .....
Ζαφείριος 'Αδὰμ ....
'Ιων. Βαλαλᾶς.. .... ἠρν. ψ.
'Αλέξ. 'Ωρολογόπουλος .... ..
'Ιωάν. Χάχος ....
Δημ. Κύρου ..... N
Περ. Μαζαράκης ..... N
Γων. Ζαβιτσι νος ....
'Ανδρ. Δενδρινὸς ....
Εὐθ. Βελλιανίτης ....
Κωνστ. Βούλγαρης ....
Δημ. Σπίγγος ....
Σπυρ. Ζερβὸς.. ....
Θεόδ. Κωτούλας ....N
Κωνστ. Τσιμινάκης ....
'Ιωάν. Κοντοδίνας ....
Παν. Καλαντζόπουλος.... N
Λάζ. 'Ανδρεάδης ....
Στυλ. Θεολογίδης ....
Γεώργ. Κακουλίδης.. .... N
Παναγ. 'Αραβαντινὸς .... ..
'Ανασ. 'Αναγνωστόπουλος ..
Νικόλ. Φραντζῆς ....
Παναγ. Πετρίδης .. ..N
Σπυρ. 'Ηλιόπουλος .....
Κωνστ. Ρέντης .....
Λουκᾶς Νιφοράτος ....
Ριχ. Λιβαθηνόπουλος .... ..
Παν. Καπάτος ....
Παναγ. Τσιτσίλιας ....
Θεόδ. Γρηγορίου ....
Νικ. Καραμάνος ....
'Ιωάν. Λιμπερόπουλος .... ..
Θαλῆς Κουτούπης ....
Γεώργ. Φικιώρης ..... N
Σπυρ. Ξύδης ..... N
'Αχ. Πρωτοσύγκελλος.... N
Στέρ. 'Αναστασιάδης.... ..
'Ιωάν. 'Ισχόμαχος ....
Γεώργ. Βλάχος ....
'Ιωσ. Κονδουρος.... ἠρν. ψ.
Μιχ. Κοῦρῆς ....
Παν. Σ καλανάκης .....
Μιχ. Καταπάτης.....
Λουκᾶς Κωτσοπίταλος....N
Νικ. 'Ανδ εαδάκης.....
Β. Καραπαναγιώτης ....
Γεώργ .Παπανδρέου..... N
Στυλ. Κρητικᾶς ....
'Εμμ. Μάρκογλου ....
'Ιωάν. Λαδᾶς ....
Δημ. Σάλτας .....
'Ιωάν. Σιφναῖος ..... N
'Ορέστ. Κυπριανὸς .....
Δημ. Γεωργαλᾶς .....N
Γεώργ Καλδῆς .....N
Μ. Λαίλιος ....
Δημ. 'Ακάκιος ..... N
Χαρ. Γρηγορίου..... ..
'Αντ. Παπαγεωργίου .... ..
Δημ. Σάββας ....
Μᾶρκ. Τσαρλαμπᾶς ....
Γεράσ. Σολδάτος ..... N

Νικόλ.'Αβραάμ ..... N	'Ανδρ. Σκέφερης .....
'Ιωάν. Παπαλουκᾶς	Δημ. Δαγκλῆς ..... N
Πέτρος Λαπατσάνης	Γεώργ. Γερογιάννης ..... N
'Αλέξ Παπαναστασίου	Παν Κοκκινάτος ..... N
Γεώργ. Σεχιώτης	Μιχ. Βυζᾶς .....
Νικόλ. Μπακόπουλος	'Ιω. Ταρσούλης ..... N
'Ιωάν. Μανέττας ..... N	Δημ. Τσαπόγας .....
Χριστ. Κατριβάνος	Νικ. 'Ασκούτσης ..... N
Δημ. Φλέσσας	Γεώργ. Τσαγρῆς ..... N
Πλούτ. Χαλύφτης	'Εμμ. Τσουδερὸς .....
Χρ. Ζουμῆς	Μαν. Βολουδάκης .....
'Ιωάν. Πατάλας	Γωάν. Γοβατζιδάκης.....
Νικόλ. Χρυσόγελος ..... N	Γεώργ. Κονδύλης ..ἠρν. ψ.
Διον. Λεονάρδος ..... O	'Αναστ. Μπακάλμπασης ....
Παν. Μερλόπουλος ..... N	Γεώργ. Λαλαζήσης .....
'Ιωάν. Φωτόπουλος	Δημοσθ. 'Ελευθεριάδης ....
"Οθων Πέτροβας	Σπυρ. 'Αντωνιάδης .....
Γεώργ. Πρεζάνης ..... N	'Ιωάν. Κεραμεὺς .....
Δημ. Προμπονᾶς ..... N	Κωνστ. Καλούδης ..... N
'Αντ. Πραντούνας ..... N	Λεων. Θεοχάρης .....
Γεώργ. Βενιέρης	Ζήσης Μπογιώτας .....
'Ιωάν. Κανναβὸς	Χασὰν ὀγλοῦ Μουσταφᾶ ....
Κωνστ. Πετρίδης	Χατζῆ 'Αχμετογλ.Μεστὰν.N
Χρῖστος Δάναινας.....	'Αλέξ. Γιαννουλάτος .....
Κωνστ. Βλαχοθανάσης....N	Μιλτ. Καβαλιεράτος .....
Π. Π. Μαυρομιχάλης	Θεμ. Σοφούλης .....N
Βασ.Κυβέλος ..... N	Κωνστ. Παπαϊωάννου .....
Κωνστ. Βουδούρης	'Εμμ. Σοφούλης .....N
Π. Κανελλόπουλος	'Αλ. Κεντούρης .....N
'Ιωάν. Σεφερλῆς	'Ιωάν. Μαλαχίας .....
Γερ. Τυπ. 'Ιακωβάτος	Δημ. Πάζης .....
Βασ. 'Αλεβιζάτος	Δημοσθ. Φλωριᾶς..... N
Θεόδ. Βελλιανίτης .....N	'Ιωάν. Σχοινᾶς .....
Σπυρ. Κρεμεζῆς ..... N	Δημοσθ. Μέλφος .....N
Κωνσταν. Σταματόπουλος N	'Ορέστ. Ζαφειρίου ....
Νικόλ. Γουργουρῆς .....N	Νικ. Μανούσης..... N
'Ανδρ. Μιχαλακόπουλος ἠρ.ψ.	Νικ. Κωνσταντόπουλος ..N
Κωνστ. Δρούλλιας ..... N	'Αναστ. Λαζαρίδης .....
Κωνστ. Γκότσης ...ἠρν. ψ.	Βασ. 'Εμμανουηλίδης .....
Γεώργ. 'Αργυρόπουλος ..N	'Ιάκ. Τριανταφύλλου .....
'Ανδρ. Μάρκου	Σταμ. Βακράτσας .....
Χρ'στος Φακῆς ..... N	Γεώργ. Μπούμπουλης .....
Θεόδ. Χαβίνης	Δημ. Δασκαλάκης .....

'Ιωάν. Μαρογκὸς	'Ιωάν. Σαπουντζῆς.....N
'Ιωάν. Βενιέρης	Γεώργ. Τζώρτζης .....
'Αλέξ. Παπαδὰμ.....	Μιχαὴλ Χατζητάσης .....
Κωνστ. Καλομενόπουλος.. N	Ρητορίδης Χατζόπουλος ....
Κωνστ. 'Αλαβάνος ..... N	"Αγγ. 'Αγαπητὸς .....
'Ερ. Βαλαρῆς .....N	'Ιωάν. Μαυρουδῆς .....
Σωτ. Χατζηγάκης	Κωνστ. Ματσιώρης .....
Παναγ. Καραλῆς.....N	Νικ. Παπαγεωργίου .....
Βασίλ. 'Ιακωβάκης .....N	Δημ. Χατζῆς .....
'Ανδρ. Κοκκέβης.....	Κωνστ. Καραναστάσης ....
Νικ. Μανωλόπουλος	Βασίλ. Μάλλιος .....
Γεώργ. Λουπινᾶς	Γεώργ. Κουτρουμπάκης ....
'Αναστ. 'Ακρίδας .....N	Στρατῆς Γεωργιλαδάκης....
Βασ. Βλαχόπουλος	Κωνστ. Παπαδογιάννης ....
Γεώργ. Τσακανίκας .....N	Πολ. Πολυχρονίδης .....
Γεώργ. Δουζίνας	'Αριστομ.Μητσοτάκης ἠρν.ψ.
Λάμπρος Λάμπρου.....	Γρηγ. Μάρακας .....
Γεώργ. Ροδόπουλος.... ..N	'Ιωάν. Μαρματάκης .....
Θεόδ. Κριεζῆς.....	"Ομ. Πανταζίδης.....
'Αθ. Μιασούλης..... ἠρν. ψ.	Χριστ. Ροδοκανάκης .....
'Αντών. Δαμιανὸς	Βίκ. Κουκουρίδης .....
Μιλτ. Δεληγιάννης .....N	Γεώργ. Φ. 'Ανδρεάδης.... ..
'Ιωάν. Τσιριμώκος	'Πλ. 'Ασπιώτης ..... N
Νικόλ. Ξηρὸς .....N	Μάριος Βολίκας .....
Σπυρ. Τράκας	'Αλέξ. Κανάρης .....N
'Αναστ. Κούτρας .....N	Νικ. Μαμούνης.....N
Γεώργ. Μόδης.....	

Ἑπομένως ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτή. ἡ δὲ Συνέλευσις εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σχέδιον ψηφίσματος

Περὶ παρατάσεως ἐπὶ τρίμηνον τοῦ παλαιοῦ δασμολογίου καὶ τοῦ σήμερον ἐν ἰσχύϊ συμβατικοῦ καθεστῶτος

ἔχον οὕτως :

Ἡ Δ' Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ψ η φ ί ζ ε ι

"Αρθρον μόνον.

1. Ἡ ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος τῆς Συνελεύσεως τῆς 10 Δεκεμβρίου 1924 «περὶ παροχῆς ἀδείας εἰς τὴν Κυβέρνησιν

πρὸς σύναψιν ἐμπορικῶν συμφωνιῶν μετὰ ξένων Ἐπικρατειῶν» ὁριζομένη ἡμερομηνία τῆς 1 Μαρτίου 1925 ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 22 Δεκεμβρίου 1 «περὶ τελωνιακοῦ δασμολογίου εἰσαγωγῆς» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς 1 Ἰουνίου 1925, ἀναβαλλομένης ἐπὶ τρίμηνον τῆς ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται νομοθετήματος.

2. Ἐπιτρέπεται, ἵνα διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁρίζηται καὶ πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἡμέρα ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 22 Δεκεμβρίου 1923 εἴτε ἐν ὅλῳ εἴτε κατ' ἄρθρα εἴτε κατὰ παραγράφους ἢ ἐδάφια.

3. Μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ εἰρημένου Ν. Διατάγματος ὡς καὶ τοῦ παρεπομένου τούτῳ τελωνιακοῦ δασμολογίου εἰσαγωγῆς παρατείνεται ἡ ἰσχὺς τοῦ ὑφισταμένου δασμολογικοῦ καὶ συμβατικοῦ καθεστῶτος.

4. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ψηφίσματος ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ τὸν σύνολον συζήτησιν τὰ σχέδια νόμων :

«Περὶ ἐξομοιώσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἀνταλλαγῆς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν μονίμων ὑπαλλήλων», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον μόνον

1. Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς ὑπηρεσίας Ἀνταλλαγῆς ἐξομοιοῦνται πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν λοιπῶν μονίμων ὑπαλλήλων ὡς ἐκανονίσθησαν αὗται διὰ τοῦ ἀπὸ 25 Σεπτεμβρίου ε. ἔ. Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ἀποδοχῶν τῶν μονίμων ὑπαλλήλων».

2. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν διατάξεων τῆς παρ. 4 τῶν ἐδαφ. 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀπὸ 2 Μαΐου Ν.Δ. «περὶ συστάσεως Γεν. Διευθύνσεως Ἀνταλλαγῆς Πληθυσμῶν» εἶνε ὅτι οἱ μόνιμοι ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας οἱ τοποθετηθέντες εἰς ὀργανικὰς θέσεις τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ἀνταλλαγῆς ἀνωτέρας κατὰ βαθμὸν ἐκείνου ὃν ἔφερον κατὰ τὴν τοποθέτησίν των θεωροῦνται προαχθέντες εἰς τὰς θέσεις ταύτας, ἐφόσον κέκτηνται τὰ πρὸς προαγωγὴν προσόντα.

3. Κυροῦται ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς ἰσχύος της ἡ διάταξις τοῦ ἐδαφίου 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουνίου 1924 Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας ἀνταλλαγῆς πληθυσμῶν».

Τὸ παρὸν ἰσχύει ἀπὸ 1 Αὐγούστου π. ἔ., ἀφ' ἧς ἴσχυσε καὶ τὸ ὡς ἄνω Νομοθετικὸν Διάταγμα.

«Περὶ τηλεφωνικῆς συγκοινωνίας τῶν Κοινοτήτων», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Διὰ τὴν ἐγκατάστασιν, συντήρησιν, ἀνάπτυξιν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν τηλεφωνικῶν συγκοινωνιῶν τῶν κοινοτήτων Μακεδονίας, Θράκης, Ἠπείρου καὶ Κρήτης συνιστᾶται παρὰ τῇ ἕδρᾳ ἑκάστης Γεν. Διοικήσεως εἰδικὸν ταμεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον Τηλεφωνικῶν Συγκοινωνιῶν».

Ἄρθρον 2.

Τὸ Ταμεῖον τοῦτο ἀποτελεῖ ἴδιον νομικὸν πρόσωπον ἐκπροσωπούμενον ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ συμβουλίου, περὶ οὗ τὸ ἄρθρον 5, ἢ, τούτου ἐλλείποντος : ἀπόντος ἢ κωλυομένου, ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του.

Ἄρθρον 3.

Οἱ πόροι ἑκάστου τῶν ταμείων τούτων ἀποτελοῦνται :

1) Ἀπὸ ἐτησίου ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἐπιχορήγησιν, ἀναγραφομένην κατ' ἔτος εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας καὶ μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ τὰς 500000 δραχμὰς ἐτησίως.

Ἡ ἐπιχορήγησις αὕτη τίθεται εἰς τὴν διάθεσιν ἑκάστου ταμείου ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους διὰ χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐκδιδομένου ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας.

2) Ἀπὸ τὰς κατ' ἔτος εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1ῳ Γεν. Διοικήσεων δήμων καὶ κοινοτήτων ἀναγραφομένας εἰσφορὰς τούτων ὑπὲρ τοῦ ταμείου.

Τὸ ποσὸν ἑκάστης εἰσφορᾶς καθορίζεται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Γενικοῦ Διοικητοῦ ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς ἀντοχῆς ἑκάστου δήμου ἢ κοινότητος.

3) Ἀπὸ ὁλόκληρον τὸ παρὰ τῶν κοινοτικῶν τηλεφωνικῶν σταθμῶν εἰσπραττόμενον ἑκάστοτε ἐν ἰσχύϊ τέλος ἐπὶ παντὸς ἰδιωτικοῦ ἐσωτερικοῦ τηλεγραφήματος, τηλεφωνήματος ἢ τηλεφωνικῆς συνδιαλέξεως.

Τὰ ἐξωτερικὰ τέλη ἀποδίδονται εἰς τὸ Δημόσιον.

4) Ἀπὸ δωρεάς, κληροδοτήματα ἢ αὐτοπροαιρέτους εἰσφορὰς εἰς χρῆμα, ὑλικὸν ἢ εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν.

Ἐὰν οἱ πόροι οὗτοι δὲν εἶνε ἀρκετοὶ ὅπως καλύψωσι τὰς ἀναγκαιούσας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ταμείου δαπάνας καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ παρόντος προβλεπομένων δανείων, ἐπιτρέπεται ἡ δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Γεν. Διοικητοῦ μετὰ γνώμην τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ταμείου ἐπιβολὴ ἐλαφρᾶς φορολογίας, κατόπιν ἐγκρίσεως ταύτης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῶν διὰ τῶν σπουδαιοτέρων λιμένων τῆς περιφερείας ἑκάστης Γεν. Διοικήσεως ἐξαγομένων εἰδῶν, καθὼς καὶ ἡ εἴσπραξις προσθέτου τέλους μέχρις εἴκοσι λεπτῶν κατὰ τηλεγράφημα, τηλεφώνημα ἢ τηλεφ. συνδιάλεξιν, ἐξ οἱουδήποτε κοινοτικοῦ τηλεφωνικοῦ σταθμοῦ τῶν ἐν λόγῳ διοικήσεων προερχομένην. Τὸ τέλος τοῦτο ἐπιβάλλεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Γεν. Διοικητοῦ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ταμείου.

Ἅπασαι αἱ ἤδη ὑφιστάμεναι ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 Γεν. Διοικήσεων κοινοτικαὶ τηλεφωνικαὶ γραμμαὶ καὶ ἐγκαταστάσεις ἐν γένει περιέρχονται κατὰ κυριότητα εἰς τὸ οἰκεῖον ταμεῖον τηλεφ. συγκοινωνιῶν ἄνευ οὐδενὸς ἀνταλλάγματος πρὸς τὸ Δημόσιον, ἐφόσον δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσι διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπόν. Ἀντιθέτως μεταβαίνει αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Δημοσίου πᾶσα κοινοτικὴ τηλεφωνικὴ γραμμή, δι' ἧς προαχθέντος τηλεφωνικοῦ τινος γραφείου εἰς τηλεγραφεῖον πρόκειται νὰ ἐξυπηρετῆται τοῦτο τηλεγραφικῶς.

Ἄρθρον 4.

Ἅπασαι αἱ εἰσπράξεις τῶν ὡς ἄνω ταμείων κατατίθενται ὑπὸ ἴδιον ἑκάστου λογαριασμὸν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρθρον 5.

Τὸ Ταμεῖον διοικεῖται ὑπὸ Συμβουλίου ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ οἰκείου Γενικοῦ Διοικητοῦ, ὡς Προέδρου καὶ τούτου ἀπόντος ἢ κωλυομένου ἐκ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του, τοῦ παρ' Ἐφέταις Εἰσαγγελέως, τοῦ παρὰ τῇ Γενικῇ Διοικήσει Διευθυντοῦ ἢ Προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας τῶν Τ. Τ. Τ., ἐφόσον ὑπηρετεῖ τοιοῦτος παρ' αὐτῇ. τῶν παρὰ ταῖς ἕδραις τῶν Γεν. Διοικήσεων Ταχ. καὶ Τηλ. Διευθυντῶν, Τηλεγραφικῶν καὶ Τηλεφωνικῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ τριῶν μελῶν, ἐξ ὧν δύο μὲν ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων καὶ Ἐμπορικῶν Συλλόγων, τὸ δὲ τρίτον ὑπὸ τῶν Δημοτικῶν Συμβουλίων, ἅτινα ἐν ἐλλείψει ἐπιμελητηρίων ὁρίζουσι καὶ τοὺς παρὰ τούτων ἐκλεγομένους. Καθήκοντα γραμματέως ἐκτελεῖ ὁ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 λογιστὴς τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 6.

Τὰ αἱρετὰ μέλη δὲν δύνανται νὰ κατέχωσι δημοσίαν θέσιν ἢ βουλευτικὸν ἢ δημοτικὸν ἀξίωμα, θεωρούμενα δὲ ὡς δημόσιοι ὑπάλληλοι ὑπόκεινται εἰς τὰς ἐκ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου συνεπείας δι' ἄρνησιν, παράλειψιν, ὑπέρβασιν ἢ παράβασιν καθήκοντος καὶ πειθαρχικὴν δίωξιν ἐκ μέρους τοῦ ἁρμοδίου Γενικοῦ Διοικητοῦ, δικαιουμένου νὰ ἐπιβάλῃ αὐτοῖς πρόστιμον μέχρι δραχμῶν 500.

Τὰ αἱρετὰ μέλη ἐκλέγονται κατ' ἔτος.

Πλὴν τῶν τακτικῶν ἐκλέγονται καὶ ἰσάριθμα ἀναπληρωματικὰ διὰ τὴν λόγῳ ἀσθενείας ἢ ἀπομακρύνσεως ἐκ τῆς ἕδρας ἀπουσίαν τῶν τακτικῶν μελῶν. Ἡ τε ἀσθένεια καὶ ἡ ἀπουσία δέον νὰ βεβαιῶνται προσηκόντως.

Ἄρθρον 7.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συνεδριάζει ὑποχρεωτικῶς ἅπαξ τοῦ μηνὸς καὶ ἐκτάκτως, ὅταν ἡ ἀνάγκη τὸ καλέσῃ, εὑρίσκεται δὲ ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐφόσον παρίστανται τὸ ἥμισυ πλέον ἑνὸς τῶν μελῶν αὐτοῦ ἢ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν των.

Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειονοψηφίαν, ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ὑπερισχυούσης τῆς γνώμης ὑφ' ἣν ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 8.

Ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ἕκαστον τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 Ταμείων ὀφείλει νὰ συντάξῃ γενικὴν μελέτην περὶ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐκτελεστέων ἔργων. Ἡ μελέτη αὕτη ὑποβάλλεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας, τὸ ὁποῖον ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς λήψεώς της θέλει ἐγκρίνει ἢ τροποποιήσει ταύτην κατὰ τὸ τεχνικὸν αὐτῆς μέρος. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης ἡ μελέτη θεωρεῖται ὡς ἐγκριθεῖσα.

Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους τὸ Ταμεῖον ὑποβάλλει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον μελέτην τῶν κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐκτελεσθησομένων ἐργασιῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας ἐγκριθείσης γενικῆς μελέτης.

Ἡ περὶ ἐγκρίσεως, ρητῆς ἢ τεκμαρτῆς, διάταξις τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου ἰσχύει καὶ ἐπὶ τῶν τμηματικῶν τούτων μελετῶν.

Ἄρθρον 9.

Ἡ προμήθεια τοῦ ἀναγκαιοῦντος διὰ τὰς τηλεφωνικὰς ἐν γένει ἐγκαταστάσεις καὶ τὴν συντήρησιν αὐτῶν ὑλικοῦ γραμμῶν καθὼς καὶ τῶν μηχανημάτων ἐνεργεῖται μετ' ἀπόφασιν τοῦ συμβουλίου τοῦ Ταμείου διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοι-

νωνίας-Γεν. Διευθύτεως Τ. Τ. Τ.- πρὸς ἣν ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους ὑποβάλλεται λεπτομερὴς κατάστασις τῶν εἰδῶν τοῦ προμηθευτέου ὑλικοῦ, ἵνα τοῦτο συμπεριληφθῇ εἰς τὰς γενικὰς ἐτησίας προμηθείας τῶν Τ. Τ. Τ., ἀνοίγεται δ' ἐν ταὐτῷ παρὰ τοῦ Ταμείου καὶ ὑπὲρ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας πίστωσις ποσοῦ ἴσου πρὸς τὴν κατὰ προσέγγισιν καθοριζομένην παρὰ τούτου ἀξίαν τοῦ ἀγοραστέου ὑλικοῦ.

Οἱ διὰ τὴν τηλεφωνικὴν συγκοινωνίαν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 κινητῶν ὑλοτομούμενοι ἐξ οἱωνδήποτε δασῶν στῦλοι ἀπαλλάσσονται παντὸς φόρου. Ἡ ξύλευσις τῶν στύλων τούτων δύναται ν' ἀνατίθεται ἀποφάσει τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου εἰς εἰδικὰ συνεργεῖα ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τηλεγραφικῶν ἢ ἄλλων τεχνικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, εἰς οὓς δύναται τὸ Συμβούλιον νὰ ἐγκρίνῃ τὴν χορήγησιν προσθέτου ἡμερησίας ἀποζημιώσεως καταβαλλομένης ὑπὸ τοῦ Ταμείου καὶ μὴ δυναμένης νὰ ὑπερβῇ τὰ δύο τρίτα τῆς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου παρεχομένης αὐτοῖς ἀποζημιώσεως.

Ἄρθρον 10.

Προκειμένου περὶ ἐκτελέσεως τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένων ἐγκαταστάσεων, περὶ ἐπισκευῆς καὶ ἀνακαινίσεως τῶν κοινοτικῶν τηλεφ. δικτύων ἢ ἀποκαταστάσεως διακοπεισῶν συγκοινωνιῶν ἐπιτρέπεται ἡ πρόσληψις ἐκτάκτου ἡμερομισθίου ἐργατικοῦ καὶ τεχνικοῦ προσωπικοῦ, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Γεν. Διοικητοῦ, στηριζομένης εἰς ἠτιολογημένην ἔκθεσιν τοῦ οἰκείου Τηλεγρ. Ἐπιθεωρητοῦ καὶ ἀπόφασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ἐξ ὧν δέον νὰ προκύπτῃ σαφῶς ἡ ἀνεπάρκεια τοῦ ὑπάρχοντος μονίμου ἐργατικοῦ καὶ τεχνικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἔργων καὶ τὴν συντήρησιν τῶν δικτύων.

Ἡ ἔκθεσις τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἀνακοινοῦται παρ' αὐτοῦ ἐν ἀντιγράφῳ καὶ εἰς τὴν Γεν. Διεύθυνσιν τῶν ΤΤΤ.

Ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Δ. Συμβουλίου καθορίζεται ἠτιολογημένως ὁ ἀριθμὸς τῶν προσληφθησομένων ἡμερομισθίων ἐργατῶν καὶ τεχνικῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες πάντες καθ' ὅμοιον τρόπον καὶ ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας εὐθὺς ὡς ἐκλείψων οἱ λόγοι τῆς προσλήψεως των.

Ἐπίσης ἐπιτρέπεται καὶ ἡ μετὰ σύμφωνον ἀπόφασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου πρόσληψις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ταμείου ἑνὸς λογιστοῦ βεβαιωμένης ἐμπειρίας καὶ ἱκανότητος, διὰ συμβάσεως καθοριζούσης τὰς ἀποδοχὰς καὶ τὸν χρόνον τῆς θητείας του. Ὁ λογιστὴς οὗτος ὑπέχων εὐθύνας δημοσίου ὑπαλλήλου ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων του, ἐκτὸς τῆς

τηρήσεως τῶν βιβλίων τοῦ Ταμείου καὶ τῆς διεξαγωγῆς πάσης ἄλλης λογιστικῆς ὑπηρεσίας, ἐκπληροῖ καὶ χρέη γραμματέως τοῦ Ταμείου πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ἀλληλογραφίας του, παρίσταται δὲ καὶ κατὰ τὰς συνεδριάσεις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ὡς γραμματεὺς καὶ τούτου πρὸς τήρησιν τῶν πρακτικῶν συζητήσεως.

Ἄρθρον 11.

Τὰ ἔξοδα ἐν γένει τοῦ Ταμείου τηλεφωνικῶν συγκοινωνιῶν ἐκκαθαρίζονται ὑπό τινος τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὁριζομένου ἀποφάσει τούτου, μετὰ τὴν ἀναγκαιοῦσαν προπαρασκευαστικὴν ἐργασίαν τοῦ κατὰ τὸ ἀμέσως προηγούμενον ἄρθρον λογιστοῦ καὶ πληρώνονται εἰς τοὺς δικαιούχους ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν ἐνταλμάτων ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ταμείου ἐπὶ τοῦ παρὰ τῇ ἕδρᾳ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐν βάρει τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ταμείου.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐξοφλοῦσα τὰ ἐντάλματα φέρει τὰ χρηματικὰ ποσὰ τούτων εἰς χρέωσιν τοῦ οἰκείου λογαριασμοῦ τοῦ Ταμείου.

Αἱ δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου γινόμεναι πληρωμαὶ δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐν ἄρθρῳ 8 ἐδαφ. Β' τοῦ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1923 Ν.Δ. ὁριζομένην κράτησιν.

Ἄρθρον 12.

Ἐπιτρέπεται ἵνα τὰ Ταμεῖα Τηλεφωνικῶν Συγκοινωνιῶν συνάπτωσι δάνεια ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἢ τοῦ Δημοσίου Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων καὶ τῶν Ταχ. Ταμιευτηρίων πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένων ἔργων.

Διὰ τὴν συναμολόγησιν τῶν δανείων τούτων ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου καθορίζουσα καὶ τὸ ποσὸν τούτων καὶ ἔγκρισις αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν δανείων τούτων παρέχονται ὡς ἐγγύησις ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, οἱ πόροι τοῦ Ταμείου.

Οἱ πόροι οὗτοι δὲν δύνανται νὰ καταργηθῶσι μέχρι τῆς ἐξοφλήσεως τῶν δανείων ἐκτὸς ἐὰν ἤθελον ἀντικατασταθῇ δι' ἄλλων προφανῶς ἐξ ἴσου ἐπαρκῶν.

Ἄρθρον 13.

Ἕνα μῆνα πρὸ τῆς ἐνάρξεως ἑκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους τὸ Συμβούλιον τοῦ Ταμείου συντάσσει τὸν προϋπολογισμὸν ἐσόδων

καὶ ἐξόδων αὐτοῦ. Διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1924—1925 ἡ σύνταξις τοῦ προϋπολογισμοῦ δύναται νὰ γίνῃ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ.

Ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς συντάξεώς του δημοσιεύεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καθὼς καὶ ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ λήξαντος οἰκονομικοῦ ἔτους συνταχθησόμενος ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς χρήσεως, ὑποβάλλεται δὲ διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας (Γεν. Διευθύνσεως Τ.Τ.Τ.) προελέγχοντος τούτου εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν καὶ ἀποδεικτικῶν διαχειρίσεως πρὸς ἔκδοσιν τῆς κατὰ νόμον τελικῆς ἀποφάσεως του ἐπὶ ταύτης.

Ἄρθρον 14.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας διαθέτει τὸ διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐγκατάστασιν τῶν τηλεφωνικῶν συγκοινωνιῶν ἀναγκαίων ἀνώτερον καὶ κατώτερον τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν Τ. Τ. Τ., ὅπερ συντρέχεται ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ παρόντος νόμου προσλαμβανομένου προσωπικοῦ.

Ἄρθρον 15.

Ἡ διεύθυνσις τῶν κοινοτικῶν τηλεφωνικῶν σταθμῶν ἀνατίθεται, πρὸ τάσει τοῦ ἁρμοδίου τηλεγραφικοῦ ἐπιθεωρητοῦ παρὰ τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ, μετὰ σύμφωνον ἀπόφασιν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ταμείου, εἰς δημοσίους ὑπαλλήλους, εἰς καταλλήλους κατὰ τὴν κρίσιν τούτου ἐγγραμμάτους τραυματίας ἢ ἀναπήρους πολέμου ἢ εἰς εὐυπολήπτους ἰδιώτας, καθ' ὅμοιον δὲ τρόπον καὶ ἀπολύονται οὗτοι τῆς ὑπηρεσίας.

Διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεώς του τὸ διοικητικὸν συμβούλιον καθορίζει καὶ τὴν ἀντιμισθίαν αὐτῶν, ἥτις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς δραχμὰς 150 μηνιαίως καὶ καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ταμείου.

Ἐὰν παρά τινι τηλεφωνικῷ σταθμῷ λειτουργῇ ἢ συσταθῇ ταχυδρομικὸν γραφεῖον ἡ διεύθυνσις τούτου ἀνατίθεται εἰς τὸν προϊστάμενον τοῦ τηλεφωνικοῦ σταθμοῦ ἄνευ ἄλλης ἀμοιβῆς πλὴν τῆς ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας παρεχομένης διὰ γραφικὰ ἔξοδα τῶν μεμονωμένων ταχ. γραφείων.

Ἄρθρον 16.

Οἱ προϊστάμενοι τῶν τηλεφωνικῶν σταθμῶν ὑπαγόμενοι εἰς τὰς περὶ δημοσίων ὑπολόγων διατάξεις τοῦ νόμου περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ, τελοῦσιν ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγάς, ἐποπτείαν καὶ τὴν κατὰ τοὺς κειμένους νόμους πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν τῶν ταχ. καὶ τηλ. διευθυντῶν καὶ ἐπιθεωρητῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν ὁποίων ὑπηρετοῦσιν, αἱ ἀποφάσεις δὲ τουτων ὑπόκεινται εἰς ἔκκλησιν ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ, δικαιουμένου νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τοὺς ἀνωτέρω προϊσταμένους τηλεφ. σταθμῶν ποινὰς ἐπιπλήξεως, προστίμου μέχρι ποσοῦ ἴσου πρὸς τὰς κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρ. 15 μηνιαίας αὐτῶν ἀποδοχὰς καὶ προσωρινῆς ἀπολύσεως μέχρις ἑνὸς μηνός.

Ἄρθρον 17.

Οἱ μηνιαῖοι λογαριασμοὶ τῶν τηλεφωνικῶν σταθμῶν, μετὰ τῶν πρωτογράφων τῶν τηλεγραφημάτων, ἁπλοτύπων εἰσπράξεως τῶν τηλεγραφικῶν καὶ τηλεφωνικῶν τελῶν καὶ ἐν γένει τῶν κεκανονισμένων στοιχείων διαχειρίσεως ὑποβάλλονται ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ ἑπομένου μηνὸς παρ' ἑκάστου τῶν σταθμῶν τούτων διὰ τῶν πλησιεστέρων τηλεγραφικῶν γραφείων, ἐνεργούντων προέλεγχον τῆς διαχειρίσεώς των, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας (Τμῆμα Ἐλέγχου) ἢ τὴν ἐνασκοῦσαν τὸν ἔλεγχον τῆς διαχειρίσεως τῶν Τηλεγραφείων ἀρχὴν πρὸς ὁριστικὴν ἐκδίκασιν αὐτῶν.

Τὸ πόρισμα τοῦ παρὰ τῶν Τηλεγραφείων προελέγχου μετὰ τῶν ἀποδεικτικῶν καταθέσεως τῶν εἰσπραχθέντων τελῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν διὰ λογαριασμὸν τοῦ οἰκείου ταμείου τηλεφωνικῶν συγκοινωνιῶν διαβιβάζεται ἐντὸς 10 τὸ πολὺ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεώς των εἰς τὸ οἰκεῖον ταμεῖον τηλεφων. συγκοινωνιῶν διὰ τῆς προϊσταμένης τοῦ ἐνεργήσαντος τὸν προέλεγχον Τηλεγραφείου Τηλεγραφ. Διευθύνσεως, ἀνακοινοῦται δὲ ἐπίσης εἰς τὸ οἰκεῖον ταμεῖον τηλεφ. συγκοινωνιῶν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁριστικοῦ ἐλέγχου διαχειρίσεως τῶν τηλεφ. σταθμῶν.

Τὰ εἰς τὸ Δημόσιον ἀνήκοντα τέλη τῶν ἐξωτερικῶν τηλεγραφημάτων εἰσάγουσιν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον οἱ προϊστάμενοι τῶν τηλεφωνικῶν σταθμῶν, ἐφαρμοζομένων καὶ ἐπὶ τούτων τῶν διατάξεων, αἵτινες διέπουσι τοὺς ὑπολόγους διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν εἰσπράξεων τῶν Τηλεγραφείων.

Ἄρθρον 18.

Τὰ ὑπὸ τοῦ Ταμείου ἐκτελούμενα ἔργα θεωροῦνται δημοσίας ὠφελείας, αἱ δὲ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν, ἐγκατάστασιν, βελτίωσιν, ἐπέκτασιν, συντήρησιν καὶ ἐκμετάλλευσιν αὐτῶν ἀναγκαιοῦσαι ἰδιοκτησίαι καὶ δουλεῖαι διέπονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 104 τοῦ νόμου 2453 καὶ προκειμένου περὶ ἀπαλλοτριώσεως ὑπὸ τῶν παρὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως διὰ δημοσίαν ἀνάγκην ἢ ὠφέλειαν ἑκάστοτε ἐν ἰσχύϊ νόμων.

Ἄρθρον 19.

Πάντα τὰ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσαγόμενα ὑλικὰ διὰ τὴν ἐγκατάστασιν, συντήρησιν καὶ λειτουργίαν τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον τηλεφωνικῶν συγκοινωνιῶν ἀπαλλάσσονται πάσης φορολογίας καὶ παντὸς δημοσίου, δημοτικοῦ, λιμενικοῦ ἢ ἄλλου εἰδικοῦ τέλους, κατόπιν ἐγγράφου καὶ ὑπευθύνου βεβαιώσεως τοῦ προορισμοῦ των τούτου παρὰ τοῦ προέδρου τοῦ Ταμείου, ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν ἁρμόδιον τελώνην.

Ἄρθρον 20.

Εἰς πόλεις πληθυσμοῦ μὴ ὑπερβαίνοντος τὰς 50 χιλιάδας κατοίκων, εἰς ἃς δὲν ἔχουσιν ἐγκατασταθῆ τηλεφωνικὰ Κέντρα, δύνανται νὰ ἐγκαθιστῶσι φυσικὰ τὰ Ταμεῖα τηλεφωνικῶν συγκοινωνιῶν κατόπιν ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν τοπικῶν ἀναγκῶν συγκοινωνίας καθὼς καὶ τῆς τῶν κοινοτήτων. Αἱ δαπάναι ἐγκαταστάσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν Κέντρων τούτων βαρύνουσι τὰ ἀνωτέρω Ταμεῖα, εἰς ἃ ἀνήκουσι καὶ τὰ ἐκ τούτων ἔσοδα.

Τὸ προσωπικὸν τῶν αὐτῶν Κέντρων προσλαμβανόμενον δι' εἰδικῆς ἑκάστοτε συμβάσεως κατὰ τὰ κεκανονισμένα περὶ λογιστοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 10 παρογρ. τελευταίας τοῦ παρόντος νόμου διέπεται ὑπὸ τῶν περὶ πειθαρχίας καὶ λοιπῶν διατάξεων τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 16.

Εἰς περίπτωσιν παραχωρήσεως γενικοῦ προνομίου ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐν Ἑλλάδι τηλεφωνικῆς συγκοινωνίας εἰς ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν, ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς συγκοινωνίας καὶ τῶν ἀνωτέρω πόλεων περιέρχεται αὐτοδικαίως εἰς ταύτην, τῶν Ταμείων μεταβαινόντων δυναμένων νὰ ἔχωσιν ἀξίωσιν κατὰ τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν ἀναδόχων τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεως περὶ ἀποζημιώσεως ἢ ἐξαγορᾶς τῶν ἐγκαταστάσεων των παρὰ τούτων ἐφ' ὅσον ρητῶς διὰ τῆς περὶ παραχωρήσεως συμβάσεως δὲν ἠθέλησε συνομολογηθῆ τοιαύτη.

Ἄρθρον 21.

Πᾶσαι αἱ διὰ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπόμεναι ἀποζημιώσεις, ἀμοιβαὶ καὶ ἔξοδα βαρύνουσι τὴν περιουσίαν τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 22.

Διὰ κανονισμοῦ συνταχθησομένου ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου καὶ κυρουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας κανονίζονται ἅπασαι αἱ πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος λεπτομέρειαι.

Ἄρθρον 23.

Τὸ προσωπικὸν τῶν τηλεγραφοφυλάκων τῶν ἐν ταῖς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 Γεν. Διοικήσεσι κοινοτικῶν τηλεφωνικῶν γραμμῶν, ὧν ὁ βαθμὸς καὶ μισθὸς δὲν δύναται νὰ ᾖ ἀνώτερος τοῦ τῆς τρίτης τάξεως τηλεγραφοφύλακος, προσλαμβάνεται καὶ ἀπολύεται προτάσει τοῦ ἁρμοδίου τηλεγραφικοῦ ἐπιθεωρητοῦ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ μετὰ σύμφωνον ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προσόντων ἅτινα καθορίζονται ὑπὸ τῶν ἐκάστοτε ἐν ἰσχύϊ νόμων περὶ τηλεγραφοφυλακῆς, παρ' ὧν διέπεται ἡ μονιμότης καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῶν, καθὼς καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν πειθαρχικὴ δικαιοδοσία τῶν ἁρμοδίων Ἐπιθεωρητῶν καὶ Διευθυντῶν τῶν Τ.Τ.Τ. τῆς τοιαύτης τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας ἐνασκουμένης παρὰ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ.

Οἱ ἤδη ἐν ὑπηρεσίᾳ τηλεγραφοφύλακες διατηροῦνται τὴν ἐν τῷ μέλλοντι σύστασιν, κατάργησιν ἢ μετάθεσιν ἑδρῶν τηλεγραφοφυλάκων ἀποφασίζει διὰ πράξεώς του ὁ Γεν. Διοικητὴς μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, προτάσει τοῦ ἁρμοδίου τηλεγρ. Ἐπιθεωρητοῦ.

Οἱ φύλακες ἑρόσων δὲν ἐξέρχονται τῆς ἕδρας των πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν κυρίων καθηκόντων των ἐκτελοῦσι καὶ τὰ ἔργα τοῦ διανομέως τηλεγραφημάτων, τηλεφ. προσκλήσεων πρὸς συνδιάλεξιν καὶ ἐπιστολῶν.

Οἱ μισθοὶ καὶ λοιπαὶ ἀποδοχαὶ τῶν ἤδη ἐν ὑπηρεσίᾳ φυλάκων τηλεγρ. γραμμῶν συνδεουσῶν κοινοτικοὺς τηλεγρ. σταθμοὺς ἢ τμημάτων αὐτῶν, καθὼς καὶ τῶν ἐν τῷ μέλλοντι προσληφθησομένων τοιούτων καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ταμείου τηλεφωνικῶν συγκοινωνιῶν. Αἱ συντάξεις ὅμως αὐτῶν καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ δημοσίου Ταμείου.

Ἄρθρον 24.

Διὰ Διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας, Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν δύνανται νὰ συνιστῶνται κατὰ περιφερείας Γραμ. καὶ Τηλ. Διευθύνσεων ἢ καὶ νομῶν, ἑνὸς ἢ πλειόνων, τὰ κατὰ τὸν παρόντα νόμον εἰδικὰ Ταμεῖα τηλεφωνικῶν συγκοινωνιῶν, ἐπεκτεινομένης τῆς ἰσχύος τούτου καὶ ἐπ' αὐτῶν.

Ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 3 ἐπιχορήγησις τοῦ Δημοσίου δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 200 χιλιάδων κατὰ Νομόν· τὸ ποσὸν τῆς κατὰ τὸ ἐδάφ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου εἰσφορᾶς τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Γενικοῦ Διοικητοῦ καὶ ἐν

ἐλλείψει τοιούτου ὑπὸ τοῦ Νομάρχου, ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ τοῦ ὁποίου ὑπάγεται ὁ Δῆμος ἢ ἡ Κοινότης. Ἡ ἐκπροσώπησις τοῦ Ταμείου καὶ πάντα τὰ ἐκ τοῦ παρόντος νόμου καθήκοντα καὶ δικαιώματα τῶν Γεν. Διοικητῶν ἐνασκοῦνται ὑπὸ τοῦ Νομάρχου, ἡ ἕδρα τῶν ὁποίων ὡρίσθη διὰ τοῦ Διατάγματος τῆς συστάσεως τοῦ Ταμείου καὶ ἕδρα τούτου, ἀντὶ δὲ τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν καὶ Ταχ. καὶ Τηλ. Ἐπιθεωρητῶν καὶ Διευθυντῶν ἐν τῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 συνθέσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐφόσον τοιαῦται Ἀρχαὶ δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Ταμείου, μετέχουσιν ὁ παρ' αὐτῇ Εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν καὶ ἀνώτερος κατὰ βαθμὸν ὑπάλληλος τῶν Τ. Τ. Τ.

Ἄρθρον 25.

Μέχρι συστάσεως τῶν κατὰ τὸ ἀμέσως προηγούμενον ἄρθρον 22 εἰδικῶν Ταμείων τηλεφωνικῶν συγκοινωνιῶν πρὸς ἐπέκτασιν τῆς κοινοτικῆς τηλεφωνικῆς συγκοινωνίας τῶν μὴ ὑπαγομένων ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 Γεν. Διοικήσεων, Νομῶν, ἀναγράφεται κατ' ἔτος πίστωσις ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας ὑπὸ ἰδίαν κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ποσὸν ἀναλογοῦν πρὸς διακοσίας χιλιάδας δραχμῶν δι' ἕκαστον τῶν Νομῶν τούτων.

Κατὰ Δεκέμβριον ἑκάστου ἔτους Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἀπὸ τὸν οἰκεῖον Νομάρχην ὡς Πρόεδρον καὶ τὸν ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Νομοῦ Εἰσαγγελέα Πρωτοδικῶν, Διοικητὴν Χωροφυλακῆς καὶ τὸν ἁρμόδιον Τηλεγραφικὸν Ἐπιθεωρητὴν προβαίνει, μετὰ ἐπισταμένην ἐξέτασιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν διὰ τῆς τηλεφωνικῆς συγκοινωνίας ἐξυπηρετηθησομένων ἀναγκῶν ἑκάστης τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Νομοῦ κοινοτήτων καὶ συνοικισμῶν, ὡς καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, εἰς κατάρτισιν πίνακος, δι' οὗ καθορίζεται ἡ σειρὰ τῶν ἐκ τούτων κατὰ προτίμησιν συνδεθησομένων διὰ τηλεφωνικῶν γραμμῶν. Ἡ σειρὰ τοῦ πίνακος τούτου, ὑποβαλλομένου πρὸς ἐκτέλεσιν ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας. Διεύθυνσιν Τ. Τ. Τ., εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τοῦτο.

Μόνον δι' ἐπειγούσας ἀνάγκας τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, προσηκόντως βεβαιουμένας δι' ἠτιολογημένης ἐκθέσεως τοῦ ἁρμοδίου Νομάρχου, Διοικητοῦ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ Εἰσαγγελέως Πρωτοδικῶν ἢ ὅπου οἱ ἐνδιαφερόμενοι κάτοικοι κοινοτήτων καταβάλλουσι τὰ 2/3 τοὐλάχιστον τῆς δαπάνης πρὸς κατασκευὴν τῆς γραμμῆς καὶ ἐγκατάστασιν ἐν γένει τηλεφων. συγκοινωνίας, ἐπιτρέπεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου νὰ ἐγκατασταθῇ τοιαύτη καὶ εἰς κωμοπόλεις ἢ συνοικι-

σμοὺς μὴ περιλαμβανομένους ἐν τῷ ὡς ἄνω πίνακι ἢ κατὰ παραβίασιν τῆς σειρᾶς τούτου. Κατ' ἐξαίρεσιν τηλεφωνικαὶ γραμμαὶ καὶ ἐγκαταστάσεις ἐν γένει, ὧν ἔχει ἤδη γίνει ἔναρξις, θέλουσι περατωθῇ καὶ ἄνευ τῶν ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ὅρων καὶ διατυπώσεων.

Ἄρθρον 26.

Διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας, Ἐσωτερικῶν ἢ Ἐννόμου Τάξεως καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἐκδιδομένης μετὰ γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν Τ. Τ. Τ. ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους κατανέμεται κατὰ Νομὸν ἡ κατὰ τὴν πρώτην παράγρ. τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 25 πίστωσις πρὸς ἐπέκτασιν τῆς τηλεφωνικῆς συγκοινωνίας κάστου αὐτῶν, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν ἰδίᾳ τῆς πυκνότητος τῆς ἤδη παρ' ἑκάστῳ Νομῷ ἐγκατεστημένης τηλεφωνικῆς συγκοινωνίας.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια :

«Περὶ καθορισμοῦ τοῦ τρόπου εἰσπράξεως καὶ διαχειρίσεως τῶν ὑπεγγύων εἰς τὸ προσφυγικὸν δάνειον προσόδων» κατ' ἀρχήν.

«Περὶ χορηγίας δανείων εἰς Ἕλληνας ὑπηκόους μὴ ἀνταλλαξίμους» εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως ἀμέσων φόρων καθ' ὁμάδας φορολογουμένων» κατ' ἀρχήν, καὶ

«Περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2806 «περὶ ὑδραγωγείου Κερκύρας» εἰς α' συζήτησιν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ εἶτα ὅτι ὑποβληθείσης ἐνστάσεως περὶ μὴ ἀπαρτίας ἐκ μέρους τῶν κ. κ. Π. Ἀραβαντινοῦ, Γ. Δουζίνα, Σ. Ἀντωνιάδου, Δ. Λεονάρδου καὶ Γ. Ἡρακλείδη λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 12 μ. μ. διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥρᾳ 4 καὶ 1/2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΜΘ'

τῆς 16 Φεβρουαρίου 1925.

Ὥρᾳ 5.50' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται ἀκολούθως τὰ πρακτικά.

Ι. Κούνδουρος. Προχθὲς ἐκ μιᾶς φράσεως τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐδημιουργήθη παρεξήγησίς τις, ἡ ὁποία ἐξηνάγκασε τὸν καλὸν συνάδελφον κ. Βουδούρην νὰ ὑποβάλῃ ἀπὸ καθαρᾶς φιλοτιμίας τὴν παραίτησίν του. Μετὰ τὰς ἐξηγήσεις τὰς δοθείσας ἀπὸ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὁ κ. συνάδελφος ἀνεκάλεσε τὴν παραίτησίν του, ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἀναγράφεται εἰς τὰ πρακτικά.

Πρόεδρος. Ἀνάκλησις τῆς παραιτήσεως δὲν ἀναγράφεται ἐν τοῖς πρακτικοῖς, διότι τοιαύτη δὲν ἐγένετο.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ ἐντύπωσίς μου, καὶ ὑποθέτω καὶ ὅλης τῆς Συνελεύσεως, εἶνε ὅτι ἡ ὑποβληθεῖσα παραίτησις δὲν ἐγένετο δεκτή.

Πρόεδρος. Αὐτὸ ἐπρόκειτο νὰ προσθέσω. Εἰς τὰ πρακτικὰ ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς: «Ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινοῖ ἐπιστολὴν τοῦ πληρεξουσίου κ. Βουδούρη, δηλοῦντος ὅτι παραιτεῖται τοῦ ἀξιώματος τοῦ πληρεξουσίου. Ὁ κ. Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι καθῆκον ἔχομεν νὰ ἀποκρούσωμεν τὴν παραίτησιν, ἣν ἐν στιγμῇ ὀξύτητος ὑπέβαλεν ὁ κ. Βουδούρης. Ὁ κ. Π. Καρασεβδᾶς ἀντιθέτως τονίζει ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ παραίτησις, διότι δὲν δύναται νὰ ἐκβιάζηται ἡ Συνέλευσις διὰ τοιούτων πράξεων. Ἀναβαλλομένης προτάσει τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ τῆς ἐπὶ τῆς παραιτήσεως τοῦ κ. Βουδούρη συζητήσεως, ἀνακοινοῦνται αἱ ὑποβληθεῖσαι προτάσεις, ἔχουσαι ὡς ἑξῆς κλπ.».

Ἰωσ. Κούνδουρος. Ποία εἶνε ἡ ἀντίληψίς σας, κ. Πρόεδρε;

Πρόεδρος. Ὅτι ὑπεβλήθη ἡ παραίτησις, ὅτι ἀνεκοινώθη αὕτη εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι ὁ κ. Μιχαλακόπουλος συνέστησε νὰ μὴ γίνῃ αὕτη δεκτή, ὅτι ὁ κ. Καρασεβδᾶς συνέστησε νὰ γίνῃ δεκτὴ καὶ ὅτι προτάσει τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἀνεβλήθη ἡ ἐπ' αὐτῆς συζήτησις.

Ι. Κούνδουρος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπεῖγον ζήτημα παραιτήσεως τοῦ κ. Βουδούρη δὲν ὑπάρχει καὶ τοῦτο ἤθελον νὰ δηλωθῇ.

Α. Μπιράκης. Κύριοι συνάδελφοι, κατὰ τὴν προχθεσινὴν συζήτησιν ὁ κ. Βουδούρης, παρακληθεὶς ἀπὸ ἄλλους πληρεξουσίους νὰ ὀνομάσῃ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εἶχον λάβει φάρμακα, ἀνέφερε διάφορα ὀνόματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἕνα Περράκην. Παρετήρησα ὅμως ὅτι αἱ ἐφημερίδες αἱ ὁποῖαι εἶχον λάβει τὰ πρακτικὰ εἶχον ἀλλοιώσει τὸ ὄνομα καὶ ἡ μὲν «Πολιτεία» ἀνέφερε Μπιράκης, ἄλλαι δὲ Μπεράκης. Δὲν ἠξεύρω ἂν ἐσκανδαλίσθησάν τινες ἐκ τῆς ἀναγραφῆς ἠλλοιωμένου οὕτω τοῦ ὀνόματος, ἀλλ' ἐθεώρησα καθῆκόν μου νὰ μεταβῶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἵνα λάβω πληροφορίας καὶ ἐκεῖ ἔμαθον ὅτι ὁ λαβὼν τὰ φάρμακα ὀνομάζεται Περράκης, παραγγελιοδόχος ἐν Πειραιεῖ. Ἐνόμισα ὅτι ἤθελον νὰ δηλώσω ὅτι μὲ τὸ πρόσωπον αὐτὸ δὲν μὲ συνδέει οὔτε συγγένεια οὔτε ἁπλῆ γνωριμία.

Πρόεδρος. Τὰ πρακτικὰ ἔχουσι καλῶς.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἐν τοῖς πρακτικοῖς καὶ ἐν σελ. 11, ὅπου ἔχει καταχωρισθῇ τὸ ψήφισμα «περὶ παρατάσεως τοῦ παλαιοῦ δασμολογίου» κλπ., δέον τὸ «δίμηνον« νὰ μεταβληθῇ εἰς «τρίμηνον» καὶ ἡ χρονολογία «1 Μαΐου 1925» νὰ γίνῃ «1 Ἰουνίου 1925», διότι οὕτως ἐγένετο δεκτὸν τὸ ψήφισμα. Ἐπομένως κατὰ ταῦτα εἶνε διορθωτέα τὰ πρακτικά.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) παρακαλεῖ ὅπως ἐν τῷ στίχῳ 1ῳ τῆς 2ας παραγρ. τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐξομοιώσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἀνταλλαγῆς κλπ.» ἡ φράσις «τῆς παραγρ. 4 τοῦ ἐδαφ. 1» διορθωθῇ εἰς «τῆς παραγρ. 4 τῶν ἐδ. 1 καὶ 2», εἰς δὲ τὸ τέλος τῆς παραγράφου ταύτης καὶ μετὰ τὰς λέξεις «τὰς θέσεις ταύτας» δέον νὰ προστεθῇ ἡ φράσις «ἐφόσον κέκτηνται τὰ πρὸς προαγωγὴν προσόντα».

Δ. Καλκανδῆς. Δικαιολογῶν προχθὲς τὴν ψῆφόν μου εἶπον ὅτι θὰ ψηφίσω ὑπὲρ τῆς προτάσεως ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλ' ὅτι ἐπιφυλάσσομαι διὰ τὴν γνώμην μου ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἔλεγχος τῶν πραχθέντων ὑπὸ τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν. Προσέθεσα μάλιστα ὅτι συμφωνῶ μὲ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Καφαντάρη, ὅτι πρέπει νὰ ἐξελεγχθῇ καὶ ὅλη ἡ διαχείρισις τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν ἀπὸ τοῦ 1905 καὶ ἐντεῦθεν ἵνα ἐξυγιασθῇ καὶ ὁ τύπος καὶ ἡ κοινωνία.

Δ. Μαρσέλος. Τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀφομοιώσεως τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγῆς ὥριζε ρητῶς ὅτι εἶχεν ἀναδρομικὴν δύναμιν ἀπὸ 1 Αὐγούστου, ὅπως ἔγινε καὶ διὰ τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους τοῦ Κράτους. Ἐξωδίκως ὅμως μανθάνω ὅτι κατὰ τὴν ψήφισιν αὐτοῦ ἐδόθη ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου. Παρακαλῶ νὰ γίνῃ ἡ σχετικὴ διόρθωσις εἰς τὰ πρακτικά.

Πρόεδρος. Τὰ πρακτικὰ ἔχουσι καλῶς, ὅτι ἰσχύει ἡ ἀφομοίωσις ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1925.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς :

Οἱ στρατεύσιμοι μαθηταὶ τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Λαμίας παρακαλοῦσιν ὅπως δοθῇ ἀναστολὴ προσελεύσεως μέχρι πέρατος τῶν σπουδῶν των.

Οἱ ἔφεδροι Μικρᾶς Ἀσίας καὶ Θράκης τμήματος Καρτζόδης ἐκφράζουσι τὸν ἀποτροπιασμόν των δι' ἐνεργείας ἀτόμων ἐμφανιζομένων ὡς κομμουνιστῶν.

Ὁ Γεωργοκτηματικὸς Συνεταιρισμὸς διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ἀποφάσεως περὶ μὴ ἐξαγορᾶς δελτίων παρακρατήσεως σταφίδος.

Ἡ Δημοκρατικὴ Ἕνωσις Ἀρκαδίας αἰτεῖται ὅπως καθιερωθῇ ἡ ἀναλογικὴ ψηφοφορία.

Ὁ Ἐμπορικὸς καὶ Δικηγορικὸς Σύλλογος Ναυπλίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην μετάθεσιν τῆς ἕδρας τοῦ Ἐφετείου Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν.

Ἡ Ἕνωσις ἐνοικιαστῶν Καρδίτσης διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου.

Ἡ Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Ἰωαννίνων διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ πληρεξουσίου Τρικκάλων κ. Καραλῆ, προσπαθοῦντος νὰ ἀποδώσῃ τὰς εὐθύνας τῶν γεγονότων Τρικκάλων εἰς Ἰσραηλίτας.

Τὸ Ἐπαγγελματικὸν Κέντρον Κερκύρας παρακαλεῖ ὅπως ἀποτελέσῃ ἴδιον Ἐπιμελητήριον.

Οἱ καπνεργάται Ξάνθης διαμαρτύρονται διὰ τὴν προκλητικὴν στάσιν τῶν καπνεμπόρων.

Ὁ Λαὸς Μακρυνείας παρακαλεῖ ὅπως ἐλαττωθῇ ὁ φόρος τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Οἱ παραγωγοὶ γεωργικῶν προϊόντων ἐπαρχιῶν Βόλου — Ἀλμυροῦ ζητοῦσι τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ φόρου τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς διὰ τοῦ ἄλλοτε ἰσχύοντος ἐπὶ τῶν ἀροτριώντων κτηνῶν φόρου.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῶν ἐργατῶν Τελῶν. Πειραιῶς αἰτεῖται τὴν τοποθέτησιν τῶν ἐφέδρων εἰς τὸ Τελωνεῖον

Ὁ ἐμποροϋπαλληλικὸς κόσμος Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰτὴν ἀναβολὴν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς κυριακῆς ἀναπαύσεως.

Διάφοροι ἐπαγγελματικαὶ Ὀργανώσεις διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου.

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Θράκης παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως θεσπίσῃ ἴσην καὶ ὁμοίαν διάρκειαν ὑπηρεσίας δι' ὅλον τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐκεῖ Ἐφετείου.

Ὁ Ἀριστείδης Ἱεραπετριτάκης, τέως ἀντισυνταγματάρχης, αἰτεῖται τὴν ἀνάκλησιν καὶ προαγωγήν του.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Κυδωνιῶν κλπ. ἐξ ἀφορμῆς κατηγοριῶν διὰ τὴν μὴ ἐνέργειαν ὑπὲρ σωτηρίας τῶν κατακρατηθέντων ἐν Μ. Ἀσίᾳ παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως εὕρῃ τρόπον ἀποτελεσματικόν.

Ὁ Μητροπολίτης Κυδωνιῶν Εὐγένιος παρακαλεῖ ὅπως αὐξηθῇ ἡ ἐπιχορήγησις τῶν προσφύγων Μητροπολιτῶν.

Ὁ Ἀλληλοβοηθητικὸς Σύλλογος τῶν περιπτεριούχων καπνοπωλῶν ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ἡ Καπνεργατικὴ Ὁμοσπονδία τῆς Ἑλλάδος ζητεῖ τὴν κατάπαυσιν τῶν διωγμῶν τῆς ἐργατικῆς τάξεως.

Ἡ Δημοκρατικὴ Ἕνωσις Μακεδονίας ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ δημοκρατικοῦ μανιφέστου ἀξιοῖ τὴν ταχεῖαν καθιέρωσιν πλήρους καὶ πραγματικῆς ἀποκεντρώσεως καὶ αὐτοδιοικήσεως.

Ἡ *ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ* ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ Στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Θ. Πάγκαλος, Γ. Κατσιμπίρης, Χρ. Σακελλαρίδης κλπ.*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἀποζημιώσεως τῶν παθόντων καταστηματαρχῶν κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920».

Ὁ κ. **Α. Ὀρφανίδης** (Ὑπουργὸς Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων:

1)«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 17 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. Ν. Διατάγματος περὶ συστάσεως Ἰατρικῶν Συλλόγων, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 10 Δ)βρίου 1923 Ν. Δ.» καὶ

2) «Περὶ καταρτισμοῦ μητρώων τῶν καθ' ἅπαν τὸ Κράτος ἰατρῶν, ὀδοντιάτρων, κτηνιάτρων καὶ μαιῶν».

Ὁ κ. ***Α. Κωνσταντινίδης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ μονιμοποιήσεως τῶν προσωρινῶν ἐπιθεωρητῶν Θράκης».

Προτάσει τοῦ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** ἡ Συνέλευσις ἐξουσιοδοτεῖ τὸν κ. Πρόεδρον ὅπως καταρτίσῃ 30μελῆ Ἐπιτροπήν, τῆς ὁποίας νὰ συμμετέχουν καὶ οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων, πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Πρόεδρος Β' συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀνακλήσεως τῆς γενομένης δημοσιεύσεως ἐν τῷ

ὑπ' ἀριθ. 168 τῆς 23 Ἰουλίου 1924 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δῆθεν νόμου ὑπ' ἀριθ. 3105 ὑπὸ τὸν τίτλον «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 23 Ἀπριλίου 1924 «περὶ ἀμνηστίας, ἀναστολῆς ποινῶν, παραγραφῆς ἀδικημάτων κλπ.» καὶ β') «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ὡς ἄνω Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 23 Ἀπριλίου 1924».

Ι. Κούνδουρος. Κύριοι συνάδελφοι, τὸ σχέδιον νόμου ἔχει δύο βάσεις. Ἡ μία ἀφορᾷ τὴν ἀκύρωσιν νόμου τινὸς δι' ὡρισμένην ἔλλειψιν τὴν ὁποίαν παρετήρησεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, ἡ δ' ἄλλη ἀφορᾷ τροπολογίας τὰς ὁποίας εἴτε ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης εἴτε ἄλλοι συνάδελφοι ὑπέβαλον εἰς τὸν κρατοῦντα νόμον περὶ μέτρων ἐπιεικείας κατὰ τῶν καταδίκων. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὸ νομοθέτημα, δὲν θέλω νὰ γίνω δυσάρεστος εἰς τοὺς συναδέλφους οἱ ὁποῖοι ὑπέβαλον τὰς τροπολογίας, δὲν ἔχω εἰδικὰς περιπτώσεις αἱ ὁποῖαι νὰ μὲ ἐνδιαφέρουν καὶ ἐπομένως ἐπαίρομαι εἰς τὴν κρίσιν τῆς Συνελεύσεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν κύρωσιν τοῦ νόμου, εἶπον καὶ ἄλλοτε εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης ὅτι, ἐὰν καθιερώσῃ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀκυρώσεως τῶν νόμων, τοποθετεῖ δυναμῖτιδα κατὰ τοῦ κρατοῦντος κοινοβουλευτικοῦ καθεστῶτος. Ἡμεῖς ἔχομεν τὴν ἰδέαν ὅτι παρεμπίπτουσι λάθη εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν διαφόρων νομοθετημάτων, ὑπεστήριξα δὲ τὴν γνώμην αὐτὴν ἀπὸ πεποιθήσεως καὶ τὴν ἀπέδειξα διὰ μιᾶς τροπολογίας τὴν ὁποίαν ὑπέβαλον καὶ διὰ τῆς ὁποίας ἀνέφερα περιστατικὰ συμπληρώσεως νόμου τινός, ὁ ὁποῖος ἀφορᾷ τὴν διατύπωσιν τῆς προικός, οὐχὶ κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἐπικυρώσεως ἀλλὰ μετὰ τὴν γενομένην δημοσίευσιν ἐν τῷ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως. Εἶνε ἀρκετὰ ἐκτενὴς ἡ ἔκθεσις τῆς τροπολογίας, ὥστε καὶ οἱ κύριοι συνάδελφοι ἔλαβον γνῶσιν ἵνα ἐκτιμήσωσιν αὐτήν, καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης δύναται, ἐὰν ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνακλήσεως τῆς δημοσιεύσεως τῶν νόμων διὰ τοιαύτας ἀσημάντους ἀφορμάς, νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὸν νόμον περὶ ἀμνηστίας καὶ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ νόμου περὶ διατετυπωμένης προικός.

Ὁ κ. ***Ν. Ξηρὸς*** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του ὅπως δικαιῶνται ἀναστολῆς οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπὶ δεκαετίαν διαμένοντες, ἐφόσον ἤθελον προσαγάγει πιστοποιητικὰ τῶν ἁρμοδίων Ἀρχῶν περὶ τῆς καλῆς αὐτῶν διαγωγῆς.

Ὁ κ. ***Π. Τσιτσεκλῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι ἡ τροπολογία αὕτη δύναται νὰ γίνῃ ἀποδεκτή.

Ὁ κ. ***Α.Μυλωνᾶς*** ἐκθέτει τὸ ἱστορικὸν τῆς κυρώσεως τοῦ ἐν λόγῳ νόμου καὶ λέγει ὅτι ἀντὶ νὰ ὑποβληθῇ ὁλόκληρον τὸ ψηφισθὲν κείμενον εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, ὑπεβλήθη μειωμένον κατά τινα ἄρθρα καὶ ἐδημοσιεύθη πλῆρες τὸ ἀρχικὸν ἄνευ κυρώσεως. Ἠναγκάσθη τούτου ἕνεκα νὰ σταματήσῃ τὴν δημοσίευσιν καὶ διὰ νὰ προσαρμόσῃ τὸν τύπον πρὸς τὴν οὐσίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ μὴ δημιουργήσῃ διασάλευσιν τῆς τάξεως ἐν Κρήτῃ, ὡς ἐτηλεγράφουν αἱ Ἀρχαί.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** λέγει ὅτι τὰ τηλεγραφήματα ἦσαν προγενέστερα.

Ὁ κ. ***Μ. Βολουδάκης*** δηλοῖ ὅτι τὰ τηλεγραφήματα ἐστάλησαν κατόπιν κρυπτογραφικοῦ τηλεγραφήματος τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Δικαιοσύνης.

Ὁ κ. ***Α. Μυλωνᾶς*** συνεχίζων λέγει ὅτι μετὰ τοῦτο ὑπέβαλε τὸ ζήτημα εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ὅπερ ἐνέκρινε τὴν ἐνέργειάν του. Δὲν ὑπέβαλε κατόπιν ὁλόκληρον τὸ κείμενον πρὸς κύρωσιν, διότι ἐφρόνει ὅτι ἔπρεπε νὰ λάβῃ γνῶσιν ἡ Συνέλευσις τῆς νέας καταστάσεως καὶ νὰ ἀποφασίσῃ.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι εἶνε δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως νὰ μὴ προκαλέσῃ τὴν κύρωσιν νόμου πρὸς ὃν τυχὸν διαφωνεῖ.

Ὁ κ. ***Α. Μυλωνᾶς*** λέγει ὅτι σπουδαῖος παράγων πρὸς κύρωσιν ἢ ὄχι τοῦ νόμου αὐτοῦ ἦτο ἡ νέα κατάστασις, ἧς ὤφειλε νὰ λάβῃ γνῶσιν ἡ Συνέλευσις. Εὐτυχῶς καὶ ἡ νέα Κυβέρνησις ἔφερε τὸ ζήτημα εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ συζητεῖται ἤδη.

Εἰς διακοπὴν τοῦ κ. ***Κουνδούρου*** ὁ κ. ***Τσιτσεκλῆς*** (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης) βεβαιοῖ ὅτι δὲν πρόκειται οὔτε περὶ προθέσεως οὔτε περὶ καλπονοθεύσεως, ἀλλὰ περὶ ἐκ παραδρομῆς δημοσιεύσεως.

Ὁ κ. ***Γ. Καλδῆς*** τονίζει ὅτι δύο κατηγορίαι ἀδικημάτων εἶα τὰ κατ' ἀνταλλαξίμων Τούρκων καὶ τὰ κατὰ συμμαχικοῦ ὑλικοῦ πρέπει νὰ περιληφθοῦν εἰς τὸ παρὸν νομοσχέδιον.

Ὁ κ. ***Ι. Τσιριμῶκος*** λέγει ὅτι ὑπέβαλεν ἐγγράφους τροπολογίας, τὰς ὁποίας παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ δηλώσῃ ἂν ἀποδέχεται, ἄλλως θὰ ζητήσῃ τὴν ἄδειαν ν' ἀναπτύξῃ αὐτάς.

Π. Τσιτσεκλῆς. Μάλιστα. Γίνονται δεκταί.

Ὁ ***Σ. Κρεμεζῆς*** ὑποστηρίζει ὅτι ὁ περὶ οὗ πρόκειται νόμος ἐψηφίσθη, χωρὶς νὰ τηρηθοῦν αἱ διατάξεις οὔτε τοῦ συντάγματος οὔτε τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τοῦ τρόπου τῆς νο-

μοθετικῆς ἐργασίας. Ἀναφέρει ῥητὰς οὐσιώδεις μεταβολὰς τοῦ νόμου, γενομένας μετὰ τὴν ψήφισιν αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Β. Ἰακωβάκης** λέγει ὅτι διὰ τὰς ὑπὸ κρίσιν τροπολογίας ἐπιδιώκεται νὰ διαφύγουν οἱ συνεργοὶ τῆς καταχρήσεως Σολλάρι, ἀφοῦ ἤδη διεξέφυγεν ὁ κυρίως αὐτουργός. Ἐκφράζει τὴν ἀπορίαν του πῶς, ἐνῷ ἀπερρίφθη αὐτὴ ἡ τροπολογία, εἰσάγεται καὶ πάλιν πρὸς συζήτησιν διὰ νὰ διαφύγουν οἱ συνεργοὶ πράκτορες κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Σολλάρι ἐξαγωγὴν συναλλάγματος. Παρακαλεῖ θερμῶς χάριν τοῦ ἠθικοῦ γοήτρου τῆς Συνελεύσεως νὰ μὴ ψηφισθῇ ἡ τροπολογία αὕτη.

Ὁ κ. **Σ. Ἠλιόπουλος** λέγει ὅτι ὤφειλεν ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ ὑποβάλῃ ὅλοτὸν ψηφισθέντα νόμον πρὸς κύρωσιν καὶ ὄχι τεμαχισμένον. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἐξασθένησιν τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος, τιθεμένης ὑπὲρ αὐτὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** διαφωνεῖ πρὸς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Μυλωνᾶ καὶ νομίζει ἢ ὅτι ἔπρεπε νὰ παρουσιάσῃ ὁ Ὑπουργὸς ὁλόκληρον τὸ σταλὲν ὡς ψηφισθὲν κείμενον ἢ νὰ μὴ δημοσιεύσῃ καθ' ὁλοκληρίαν τὸν νόμον, ἐφόσον ἡ Κυβέρνησις διαφωνεῖ πρὸς αὐτόν.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** διακόπτων ἐπεξηγεῖ τὰς παρατηρήσεις του εἰς τὰ σημεῖα τῆς διαφωνίας του μετὰ τοῦ κ. Μαρῆ.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** ἐπαναλαμβάνει ὅτι, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐνόμιζεν ὅτι ὁ νόμος δὲν θὰ ἦτο ὀρθός, δὲν θὰ ἐδημοσίευε τοῦτον.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** συνεχίζων θεωρεῖ πρωτοτύπους τὰς θεωρίας καθ' ἃς ἡ Κυβέρνησις, ἅμα ἡ Βουλὴ ψηφίσῃ νόμον τινά, δύναται νὰ μὴ τὸν δημοσιεύσῃ κατόπιν, δὲν θὰ ἤθελε κρίνει τοῦτον ὀρθόν. Καὶ φέρει ὡς παράδειγμα τὸν τελευταίως μὴ δημοσιευθέντα ὁλοκληρωτικῶς νόμον περὶ ἀμνηστίας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης. Τοῦτο, λέγει, δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἀνευλάβειαν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας πρὸς τὴν Νομοθετικήν, ἀλλ' ἀποτελεῖ καὶ ὑπέρβασιν δικαιωμάτων τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργ. Δικαιοσύνης) χαρακτηρίζει ὡς ἀκαδημαϊκὴν τὴν συζήτησιν, ἐφόσον ὑπάρχουν αἱ σχετικαὶ διατάξεις αἱ κανονίζουσαι τὴν δημοσίευσιν τῶν νόμων.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** ἀποκρούων ἐντόνως τὴν γνώμην ταύτην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ λέγει ὅτι ἀλλοίμονον ἂν τὰ ὄργανα τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας δὲν ἤθελον δεικνύει τὴν προσήκουσαν εὐλάβειαν πρὸς τὴν Βουλήν.

Ὑποστηρίζει μετὰ τοῦτο τροπολογίαν του, καθ' ἣν ὁρίζεται εἰς ἑξάμηνον μόνον τὸ διάστημα ὡς πρὸς τὰς προφυλακίσεις τῶν ὑποδίκων.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργ. τῆς Δικαιοσύνης) παρατηρεῖ ὅτι τοῦτο εἶνε ἀντικείμενον τῆς Ποιν. Νομοθεσίας, περὶ ἧς λίαν συντόμως θέλει ὑποβάλει σχετικὸν μέτρον.

Ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης** ἐδέχθη, λέγει, ὁ κ. Ὑπουργὸς τὴν σχετικὴν τροπολογίαν του καὶ ἐκφράζει τὴν εὐχαρίστησίν του.

Ὁ κ. **Ν. Καλέλλης** ζητεῖ διασαφήσεις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 20, σχετικῶς μὲ τοὺς παραπεμφθέντας διὰ βουλεύματος καὶ μὴ προφυλακισμένους ἀλλὰ φυγοδικοῦντας.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** λέγει ὅτι ὅλα αὐτὰ ἔχουν λυθῇ οὐχ ἧττον εἶνε ὀρθὰ ὅσα λέγει ὁ κ. πληρεξούσιος καὶ θέλει ὑποβληθῇ σχετικὸν ἑρμηνευτικὸν νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι ὄντως δὲν ἐπίστευεν ὅτι διὰ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν Παπαναστασίου περὶ ἐκδόσεως Ν. Δ. διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Χώρας θὰ ἐξεδίδοντο μέτρα δι' ὧν θὰ ἠνοίγοντο αἱ φυλακαὶ εἰς τοὺς κακούργους. Τὸ Ν. Δ. τῆς 23 Ἀπριλίου εἶνε ἐναντίον καὶ τοῦ συντάγματος καὶ τῆς δοθείσης ἐξουσίας καὶ ἔπρεπεν οἱ ὑπεύθυνοι νὰ κληθοῦν νὰ δώσουν λόγον. Ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι τὴν παραμονὴν τῆς κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. διεμαρτυρήθη πρὸς τὸν Ὑπουργὸν κ. Σταμούλην, ὅστις τῷ ἐδήλωσεν ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐδημοσίευε τὸν νόμον αὐτόν. Ἐν τέλει διαμαρτύρεται διότι ἡμεῖς οἱ ἴδιοι, λέγει, ὡθοῦμεν τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸ ἔγκλημα, καὶ προτείνει νὰ μὴ γίνῃ δεκτὴ καμμία τροπολογία.

Περατωθείσης τῆς συζητήσεως, γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου, γενομένων ἐπ' αὐτῶν δεκτῶν τῶν τροπολογιῶν τῶν κ.κ. Ι. Κουνδούρου, Γ. Κουτρουμπάκη, Π. Γεωργίτση, Μ. Βολουδάκη, Ν. Ξηρού, Δ. Φλωριᾶ, Ι. Τσιριμώκου, Π. Καλαντζοπούλου, Π. Μερλοπούλου, Λ. Ἀκρίδα, Ν. Καλλέλη, Γ. Ἀργυροπούλου καὶ Β. Ἰακωβάκη, ὡς μετερρύθμισέ τινας τούτων ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, πλὴν τῆς τοῦ κ. Π. Καραπάνου, ἀπορριφθείσης δι' ἀναστάσεως ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως.

Ἡ ψήφισις τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ἀναβάλλεται.

Συνεχίζεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ περὶ Νομοθετικῆς Ἐξουσίας Κεφαλαίου τοῦ συντάγματος.

Γ. Ροδόπουλος (ὥρα 7.50' μ. μ.). Διερχόμεθα, κύριοι, μεταβατικὴν περίοδον, ἀπὸ δεκαπενταετίας καταγινόμενοι εἰς ἐπισκευὰς τοῦ συντάγματος, ὅπερ εἰς τὸ παρελθὸν δὲν ἔπταισεν, ἀλλ' ἔπταισεν ἡ κακὴ ἐφαρμογή του. Σήμερον, λόγῳ τῆς μεταβολῆς τοῦ πολιτεύματος, οὐσιώδης τροποποίησις εἶνε ἡ σύστασις Γερουσίας, ἥτις εἶνε ἀντίρροπος δύναμις τῆς Κοι-

νοβουλευτικῆς παντοδυναμίας καὶ δέον νὰ τῇ διατηρήσωμεν ἀκέραιον τὸ γόητρον, διὰ νὰ μὴ κλονισθῇ τὸ κῦρός της. Ἐὰν ἔλθῃ εἰς ὀξεῖαν ἀντίθεσιν μὲ τὴν Βουλὴν καὶ ἡ ἀντίθεσις αὕτη λάβῃ χρόνιον χαρακτῆρα, θὰ καταργηθῇ καὶ πάλιν ἡ Γερουσία καὶ θὰ περιέλθωμεν εἰς χείρονα θέσιν.

Μεταξὺ τῶν δύο συστημάτων λύσεως τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων προτιμῶ νὰ εἶνε ἡ τῆς ἐν κοινῇ συνεδριάσει ἀποφάσεως.

Πολλὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀνάγκην διακανονισμοῦ μένουν ἐκκρεμῆ καὶ κινδυνεύουν εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν. Δέον νὰ λήξῃ ἡ ἀνώμαλος κατάστασις, νὰ περατώσωμεν τὸ συνταχτικὸν ἔργον μας καὶ νὰ ἔλθῃ νέα Βουλή, ἥτις νὰ δώσῃ ἰσχυρὰν Κυβέρνησιν εἰς τὸν Τόπον, καὶ προλάβωμεν μείζονας κινδύνους, οὓς ἐγκυμονεῖ ἡ παράτασις τῆς ἐκκρεμότητος.

Διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς τροποποιήσεως, ἥτις λογικὸν εἶνε νὰ δεχθῶμεν ὅτι θὰ εἶνε καὶ ἡ συχνοτέρα, πρέπει νὰ θεσπισθῇ ἄλλη διαδικασία. Καὶ ὡς τοιαύτην προτείνω τὴν παραπομπὴν τοῦ τροποποιηθέντος νόμου εἰς μικτὴν ἐξ ἴσων μελῶν τῶν δύο Σωμάτων Ἐπιτροπήν, ἥτις ἐκ τῆς γνώσεως τῶν ἀντιλήψεων τῆς πλειονοψηφίας ἑκατέρου τῶν Σωμάτων θὰ ἀποφαίνηται ἂν πρέπει νὰ εἰσαχθῇ ἐκ νέου ἀμέσως εἰς τὸ ἀρχικὸν Σῶμα ἢ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ διαδικασία ἡ καθορισθεῖσα διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπορρίψεως. Οὕτως εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν περιπτώσεων θὰ εἶνε δυνατὴ ἡ συνεννόησις καὶ θὰ κερδίζηται ὁ κατὰ τὸ σχέδιον μεσολαβῶν χρόνος τοῦ τετραμήνου.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, καὶ ἐὰν ἤθελε γίνει ἀποδεκτὴ ἡ ἐπίλυσις τῆς διαφορᾶς διὰ κοινῆς Συνελεύσεως τῶν δύο Σωμάτων, ἀποκρούω ἀπολύτως τὴν παρὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως προταθεῖσαν τροπολογίαν, ὅπως γίνηται τοῦτο διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, καθόσον τοῦτο θὰ ἀπετέλει ἀπαράδεκτον μείωσιν τῆς ἀξιοπρεπείας τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἔθνους, παρισταμένων ὅτι στεροῦνται τοῦ θάρρους νὰ ἐκφράσωσι φανερὰ τὴν γνώμην των ἐπὶ νομοθετικῶν μέτρων, σημαντικῆς σπουδαιότητος, ἐφ' ὧν τοιαῦται θὰ ἔχουν προηγηθῇ συζητήσεις, καὶ καλυπτόντων τὴν γνώμην των ὑπὸ τὴν μυστικότητα. Τοιαύτη διάπλασις πολιτικῶν ἠθῶν διὰ τοῦ νέου ἡμῶν δημοκρατικοῦ χάρτου θὰ ἀπετέλει ἔργον οὐχὶ κολακευτικὸν διὰ τὴν Δ' τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσιν.

Σ. Γονατᾶς (ὥρᾳ ϗ μ. μ.). Ἐκ τῆς διεξαχθείσης μακρᾶς συζητήσεως ἐδραιώθη ἐν τῇ πεποιθήσει μου ὅτι ἡ συνένωσις τῶν δύο Σωμάτων, Βουλῆς καὶ Γερουσίας, δι' ἐπίλυσιν διαφορᾶς ἀντιλήψεων τῶν δύο τούτων Σωμάτων ἐπὶ νομοθετικῶν μέτρων δὲν εἶνε πολιτειακῶς συμφέρουσα.

Ἡ συνένωσις τῶν δύο τούτων Σωμάτων εἰς Συνέλευσιν πρέπει νὰ παραμείνῃ ὡς ἔχει ἐν τῷ σχεδίῳ τῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπῆς, διὰ τὰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις τῆς ἀναθεωρήσεως διατάξεων τοῦ συνταγματικοῦ χάρτου τῆς Δημοκρατίας, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις ὑφ' ἃς θὰ ἐπιτρέπηται αὕτη, καὶ διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας εἰς τὰς τακτικὰς προθεσμίας ἢ τὰς ἐκτάκτους τὰς ὑπὸ τοῦ συνταγματικοῦ χάρτου πάλιν προβλεπομένας.

Πᾶσα ἄλλη συνένωσις τῶν δύο τούτων Σωμάτων θὰ γίνῃ ἐπὶ μειώσει τῶν μεγάλων τούτων πολιτειακῶν γεγονότων, ἐπὶ μειώσει τοῦ κύρους ἑκατέρου τῶν δύο τούτων Σωμάτων καὶ περισσότερον τῆς νεοσυστάτου Γερουσίας, θὰ συγχύσῃ τὸν προοριστικὸν ἑκατέρου τούτων καὶ ἴσως θὰ παρουσιάσῃ δυσχερείας, οἷας παρουσιάζουν αἱ Συνελεύσεις, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν πάντοτε παρέκκλισιν ἐπὶ τοῦ ὁμαλοῦ πολιτειακοῦ βίου.

Ἡ δικαιολογία ὅτι διὰ τῆς συνενώσεως τῶν δύο τούτων Σωμάτων, πρὸς τελικὴν ἐπίλυσιν ἀναφυείσης μεταξὺ αὐτῶν διαφορᾶς ἐπὶ νομοθετικῶν μέτρων, ἐξασφαλίζεται ἡ ἰσοδυναμία αὐτῶν εἶνε οὐτοπία, ἐφόσον τὰ Σώματα ταῦτα δὲν εἶνε ἰσοδύναμα ἀριθμητικῶς, ἐνῷ τὸ ζήτημα τῆς ἰσοτιμίας μεταξὺ αὐτῶν δὲν θὰ κριθῇ μόνον ἐκ τῆς μὴ ἴσης νομοθετικῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ τοῦ συνόλου τῶν δικαιωμάτων ἑκατέρου τῶν Σωμάτων τούτων. Κατὰ ταῦτα δὲ ἡ Γερουσία ἀναπληροῖ τὸ μειονέκτημα τῆς νομοθετικῆς ὑστερήσεώς της δι' ἄλλων προνομίων, ὡς τὸ τῆς γνωματεύσεως αὐτῆς πρὸς διάλυσιν τῆς Βουλῆς, τὸ μὴ διαλυτὸν αὐτῆς, ἡ μακροτέρα διάρκεια τῶν μελῶν αὐτῆς κλπ., ἅτινα, ὡς φαίνεται, θὰ καθορίσωμεν ὑπὲρ τῆς Γερουσίας, καὶ οὕτω δὲν νομίζω ὅτι πολιτευόμενοι ἀξίας καὶ πείρας δὲν θὰ κρίνωσιν ἱκανοποιητικὴν δι' αὐτοὺς μίαν θέσιν ἐν τῇ Γερουσίᾳ.

Διὰ ταῦτα τάσσομαι κατὰ τῆς ἐπιλύσεως οἱασδήποτε νομοθετικῆς διαφορᾶς διὰ τῆς ἀπ' εὐθείας συνενώσεως τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας εἰς κοινὴν Συνέλευσιν.

Δὲν ἀποδέχομαι ὅμως καὶ πλήρως τὸν ὑπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπῆς καθορισθέντα τρόπον διαδικασίας.

Νομίζω ὅτι ἐπιδάλλεται μία διάκρισις τῆς διαδικασίας ταύτης μεταξὺ ἀπορρίψεως καὶ τροποποιήσεως ἑνὸς νόμου ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν Σωμάτων.

Ἐὰν μετὰ τὴν ἀπόρριψιν ἐπιδάλληται ἡ παρεμβολὴ ἑνὸς ὡρισμένου χρόνου, ἴσως κατά τι μικρότερου κατ' ἐμὲ τοῦ ὁρισθέντος ὑπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπῆς, δι' οὓς λό-

γους δεδικαιολογημένους ὑπεστήριζον οἱ διάφοροι ῥήτορες μέχρι τῆς ἀνασυζητήσεως ὑπὸ τοῦ ἀρχικοῦ Σώματος. δὲν φρονῶ ὅτι συμβαίνει τὸ αὐτὸ προκειμένου περὶ τροποποιήσεως, καὶ μάλιστα τροποποιήσεως οὐχὶ πάντοτε σοβαρᾶς. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ παρέλευσις τόσου χρόνου ἀκάρπου, ἐνῷ εἶνε πιθανὸν αἱ γενόμεναι τροποποιήσεις νὰ γίνουν ἀμέσως ἀποδεκταὶ καὶ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν Σωμάτων, εἶνε καὶ ἄσκοπος καὶ ἐπιζήμιος.

Ὁ κ. ***Ἰ. Τσιριμῶκος*** ἀντικρούων τὰ κατὰ τοῦ σχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιχειρήματα λέγει ὅτι μόνον διὰ τῆς κοινῆς Συνελεύσεως, ὅπου ἀσφαλῶς θὰ ἡττᾶται ἡ Γερουσία, θὰ μειοῦται τὸ κῦρός της. Τοῦτο διατηρεῖται ἀκέραιον μόνον ἂν τηρηθοῦν αἱ διατάξεις τοῦ σχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς. Προκειμένου περὶ ἐπείγοντος νομοσχεδίου, δύνανται τὰ 3/5 τῆς Συνελεύσεως νὰ ζητήσωσι τὴν ἄμεσον ἐπαναφορὰν του δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας.

Ὡς πρὸς τὴν προεργασίαν διὰ μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν, ἣν προτείνει ὁ κ. Γονατᾶς, φρονεῖ ὅτι τοῦτο δὲν ἀποκλείεται καὶ διὰ τῶν διατάξεων τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ πρότασις τοῦ κ.Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως περὶ μυστικῆς ψηφοφορίας ὀφείλει νὰ παραμερισθῇ, διότι ἀσφαλῶς ὑπερασπίζει τὴν κάλυψιν εὐθυνῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** λέγει ὅτι ἡ πρότασίς του ἀποτελεῖ τροπολογίαν τῆς προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς. Πρόκειται δηλαδὴ περὶ ἐξαιρετικῆς διατάξεως δι' ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις.

Ὁ κ. ***Ἀλ. Μυλωνᾶς*** λέγει ὅτι ἐκ τῆς συζητήσεως ἐπείσθη ὅτι ἡ πρότασις τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε ὀρθοτέρα καὶ ταύτην θὰ ψηφίσῃ.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ἡ πρότασις τῆς Ἐπιτροπῆς διατηρεῖ τὴν τελικὴν ὑπεροχὴν τῆς Βουλῆς.

Κηρύσσεται εἶτα ἡ συζήτησις περατωμένη.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ ἡ πρότασις τῆς Ἐπιτροπῆς κατ' ἀρχήν. Μεθ' ὃ τίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις τοῦ κ. Καφαντάρη ὡς προσθήκη ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης, ὑποβληθείσης προτάσεως ἐκ μέρους 15 πληρεξουσίων, θέλει ἐνεργηθῇ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ πληρεξούσιοι κ.κ. ***Δ.Λεονάρδος*** καὶ ***Α. Ἀκρίδας***, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ψηφοφορία, τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτως:

Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν λέγουσι «***Ναί***», οἱ δὲ μὴ παραδεχόμενοι αὐτὴν λέγουσιν «***Ὄχι***».

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα:

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 205
Εἶπον Ναὶ 110
Εἶπον Ὄχι 91
Ἠρνήθησαν ψῆφον 4

Κατὰ τὸ ὧδε παρατιθέμενον Πρωτόκολλον.

Δημ. Ἡρακλείδης.....Ο	Ἰωάν. Σολιώτης ....
Κωνστ. Ρακτιβὰν .....Ο	Γεώργ. Κατσιμπίρης ....Ο
Σ. Παπαγρηγοριάδης.....	Δημ. Πετρίτης ....
Γεώργ. Ῥοῦσσος.....	Ἰωάν. Τσίρος ..... Ο
Ἀπ. Δοξιάδης.....	Ἀπ. Παπαοικονόμου .. Ο
Ἰωάν. Καλογερᾶς.....Ν	Δ. Καμπάνης ....
Γεώργ. Πολίτης	Ἰωάννης Μαμάης ἀρν. ψ.
Ἀπόστ. Ὀρφανίδης .... Ν	Α. Κολιαλέξης ....
Ἐμμ. Ζυμπρακάκης .... Ν	Πέτρος Καλμοῦχος .... Ν
Περ. Καραπάνος..... ....Ο	Νικ. Καλέλλης ....
Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης .. Ν	Ἀντ. Γαρουφαλιᾶς .... Ν
Γεώργ. Φραγκούδης.....	Δημ. Μαργέτης ..... Ο
Β. Ἀρτεμιάδης ..... Ο	Πέτρος Παναγιώτου .... Ν
Σκεῦος Ζερβὸς..... ....Ο	Δημήτρ. Βαρελᾶς ..ἀρν. ψ.
Δημ. Θεολογίτης ..... Ν	Βασ. Καραπάνος..... ..
Δημ. Μαρσέλος ..... Ν	Χρ. Σαμαρᾶς ....
Γεώργ. Μαυρολέων	Ι. Στάϊκος ἢ Παπαδάκης Ο
Δημ. Πολυκράτης .....Ν	Θωμᾶς Μάγγος ..... Ο
Θαλῆς Θεοδωρίδης	Ἀθρ. Γρηγοριάδης .... ..
Ἐλευθ. Παυλίδης	Γ. Παπαγεωργίου ..... Ν
Π. Παναγιωτόπουλος	Κ. Σπυρίδης ....Ν
Α. Κωνσταντιλιέρης.... ..	Ἀδαμ. Εὐφραμίδης.... ..
Γεώργ. Ἠσαΐας ..... Ο	Φίλ. Γιαννακόπουλος .. ..
Ἀναστ. Πρωτοπαπᾶς .. Ν	Δημ. Σαράτσης ....
Γεώργ. Βραχνὸς ..... Ν	Δημ. Ψάρης ....
Α. Χατζηκυριάκος	Ἀλέξ. Γρίβας ..... Ν
Στυλ. Γονατᾶς ....Ο	Παντ. Καρασεβδᾶς .... Ο
Σπ. Θεοδωρόπουλος .... Ο	Φίλ. Στασινόπουλος .... ..
Ἀλέξ. Μυλωνᾶς ..... Ο	Α. Παπαχριστόπουλος.. Ν
Ἀρτ. Δεναξᾶς ..... Ο	Ἠλίας Ἀποσκίτης .... Ο
Λ. Σακελλαρόπουλος	Τ. Δημητρακόπουλος .. Ο

Πέτρος Ζωγράφος	
Νικ. Ζαμκῖνος	Ο
Δημ. Χατζόπουλος	
Κων. Ταλιαδοῦρος	
Π. Πετροπουλάκης	Ο
Εὐστ. Μαλαμίδας	Ν
Γεώργ. Βοραζάνης	Ο
Λάμ. Λαμπριανίδης	Ο
Δημ. Ἀνδρεάδης	
Δημ. Βάντσης	Ν
Ἀ. Βεζιρζόγλου	
Κ. Κωνσταντινίδης	
Θεμ. Παπαϊωάννου	Ο
Ἀ. Ἀναγνωστόπουλος	
Κων. Κουρτίδης	
Ἀντ. Κωνσταντινίδης	
Χριστόφ. Πανταζίδης	
Φίλ. Μανουηλίδης	
Περ. Κουρτίδης	Ν
Γεώργ. Μπρίκας	
Ἀλέξ. Παπαθανάσης	
Βασ. Χατζηλιας	Ο
Ἐμὶν Μπέη Ζαδὲ	
Γρηγ. Τηλικίδης	
Νεόκ. Γρηγοριάδης	Ν
Νικ. Κοντολέων	Ο
Μ.χ. Δῶδος	Ν
Γεώργ. Πέτσος	
Ἰωάν. Γιαμούζης	Ν
Ἀνδρ. Κόρακας	Ο
Κυρ. Βαρδουλάκης	
Δ. Καλκανδῆς	ἠρν. Ψ.
Γεώργ. Καραντάρης	Ν
Ἰωάν. Τσιγκόλης	Ν
Ἰωάν. Χριστοδουλιᾶς	
Ἀναστ. Ταβουλάρης	Ο
Θεόδ. Γοῦσκος	Ν
Καῖσαρ Ζέζας	Ν
Κωνστ. Γόντικας	Ο
Νικ. Συριόπουλος	Ν
Βασ. Δαλιάνης	Ο
Τάσης Ἀναστασίου	
Χαράλ. Λυκοτόμαρος	Ο
Νεοκ. Παπαγιαννόπουλος	Ν
Νικόλ. Καλλιοντζῆς	Ν
Γεώργ. Κατεχάκης	
Τίτ. Γεωργιάδης	
Γεώργ. Μαρῆς	Ν
Στυλ. Γρηγορίου	Ο
Νικ. Ζουδιανὸς	Ν
Ἰωάν. Περδικογιάννης	
Γεώργ. Δουκουμετζίδης	
Σταμ. Κιουζὲς Πεζᾶς	Ν
Γεώργ. Χατζηκυριακοῦ	Ο
Θεόδ. Ἀνδρεάδης	
Θεόδ. Πέγκαλος	Ο
Κωνστ. Ἀγγελάκης	Ν
Ἀνδρ. Μπιράκης	Ο
Ἰωάν. Βαρβαγιάννης	Ν
Κωνστ. Φίλανδρος	
Σερ. Τσακμάνης	Ο
Μ.χ. Κύρκος	
Ἰωάν. Πετσάλης	
Λεων. Ἰασονίδης	Ο
Δημ. Εὐθυμιάδης	
Στέφ. Βαρδάκας	
Παντ. Γεωργιάδης	
Ξενοφῶν Ἀναστασιάδης	
Δημ. Δημάδης	
Νικόλ. Τερζόγλου	
Γεώργ. Κοσμίδης	Ο
Χρ. Πέψος	
Ἰωάν Πλατσούκας	Ν
Περ. Καλλιδόπουλος	
Γεώργ. Κωνσταντινίδης	Ν
Γεώργ. Ἀλεκτορίδης	Ν
Ἰορδ. Ἀνανιάδης	
Ἰ. Πασαλίδης	Ν
Μιχ. Σαμαρᾶς	
Εὐστρ. Γονατᾶς	Ν
Κωνστ. Βαγιανὸς	
Π. Διαμαντόπουλος	
Ἰσαὰκ Ἀλγανάτης	
Ἰάκ. Λεβὶ	
Ἰωσὴφ Ἠλία Σάτας	
Ἰησοῦς Σαμουηλίδης	

Νικόλ. Σπηλιώτης	Ν
Παν. Στενὸς	
Δημ. Κατσίνας	
Ἀντ. Πρέκας	Ν
Ἀντ. Δαργέντας	
Γεώργ. Δρακούλης	
Δημ. Μπότσαρης	Ν
Γεώργ. Καλούδης	Ν
Μιχ. Μίσιος	
Γεώργ. Κιαγιᾶς	Ο
Σπυρ. Σῦμος	
Π. Γιωτόπουλος	
Πέτρος Μπέμπης	
Ἀθαν. Τραχήλης	Ν
Περ. Γεωργίτσης	Ο
Γεώργ. Γκάλκος	Ν
Ἀχ. Παπαδάτος	Ν
Αὐγ. Θεολογίτης	Ο
Ἀν. Μισιρλόγλου	
Μιλτ. Σταμούλης	Ν
Π. Γκελγκενδζόγλου	
Ἀ. Κωνσταντινίδης	
Σ. Ζερβουδάκης	
Στ. Παπαναστασίου	Ο
Κωνστ. Ντσῆς	Ν
Γεώργ. Θούας	
Ἠλίας Μεϊτάνης	
Ἀνδρ. Χαΐμης	
Σωτ. Γιαννούσης	Ν
Χρ. Σακελλαρίδης	Ο
Ἰωάν. Κουρτάκης	
Παν. Φλέσσας	
Νικ. Δαγρὲς	
Γεώργ. Σίδερις	
Χρ. Ἀλαμανῆς	Ν
Κωνστ. Σταμούλης	
Λάμπρ. Κατσάρος	
Περ. Ἀλεξανδρῆς	
Λ. Καταφυγιώτης	Ο
Εὐστ. Γουλιανὸς	Ο
Ἰ. Παπαθεοδώρου	Ο
Παν. Κόλιας	
Νικ. Σταματιάδης	
Ζαφείριος Ἀδὰμ	
Ἰωάν. Βαλαλᾶς	Ν
Ἀ. Ὡρολογόπουλος	
Ἰωάν. Ζάχος	Ν
Δημ. Κύρου	Ο
Περ. Μαζαράκης	Ν
Κων. Ζαβιτσιάνος	
Ἀνδρ. Δενδρινὸς	Ο
Εὐθ. Βελλιανίτης	Ν
Κωνστ. Βούλγαρης	
Δημ. Σπίγγος	
Σπυρ. Ζερβὸς	
Θεόδ. Κωτούλας	Ν
Κων. Τσιμινάκης	Ο
Ἰωάν. Κοντοδίνας	
Π. Καλαντζόπουλος	Ο
Λάζ. Ἀνδρεάδης	Ν
Στυλ. Θεολογίδης	
Γεώργ. Κακουλίδης	
Π. Ἀραβαντινὸς	Ο
Ἀ. Ἀναγνωστόπουλος	
Νικόλ. Φραντζῆς	
Παναγ. Πετρίδης	
Σπυρ. Ἠλιόπουλος	Ο
Κωνστ. Ρέντης	Ο
Λουκ. Νιφοράτος	
Ρ. Λιβαθηνόπουλος	Ο
Παν. Καπάτος	Ο
Παν. Τσιτσίλιας	
Θεόδ. Γρηγορίου	
Νικ. Καραμάνος	Ο
Ἰ. Λιμπερόπουλος	Ο
Θαλῆς Κουτούπης	
Γεώργ. Φικιώρης	Ν
Σπυρ. Ξύδης	Ν
Ἀ. Πρωτοσύγκελλος	Ν
Σ. Ἀναστασιάδης	
Ἰ. Ἰσχόμαχος	Ο
Γεώργ. Βλάχος	
Ἰωσ. Κούνδουρος	Ο
Μιχ. Κοθρῆς	
Π. Σφακιανάκης	
Μιχ. Καταπότης	

Α. Κουτσοπέταλος	
Νικόλ. Ἀνδρεαδάκης	
Β. Καραπαναγιώτης	Ο
Γεώργ. Παπανδρέου	Ο
Στυλ. Κρητικᾶς	
Ἐμμ. Μάρκογλου	
Ἰωάν. Λαδᾶς	Ν
Δημ. Σάλτας	
Ἰωάν. Σιφναῖος	Ν
Ὀρ. Κυπριανός	Ν
Δημ. Γεωργαλᾶς	Ν
Γεώργ. Καλδῆς	Ο
Μ. Λαΐλιος	Ν
Δημ. Ἀκάκιος	Ο
Χαρ. Γρηγορίου	Ν
Ἀντ. Παπαγεωργίου	
Δημ. Σάββας	Ν
Μᾶρκ. Τσαρλαμπᾶς	
Γερ. Σολδάτος	Ν
Νικόλ. Ἀβραὰμ	Ν
Ἰωάνν. Παπαλουκᾶς	
Πέτρος Λαπατσάνης	
Ἀλέξ. Παπαναστασίου	Ο
Γεώργ. Σεχιώτης	Ο
Νικόλ. Μπακόπουλος	
Ἰωάνν. Μανέττας	Ν
Χριστ. Κατριβάνος	
Δημ. Φλέσσας	
Πλούτ. Χαλόφτης	Ο
Χρ. Ζουμᾶς	Ο
Ἰωάν. Πατάλας	
Νικόλ. Χρυσόγελος	Ν
Διον. Λεονάρδος	Ο
Παν. Μερλόπουλος	Ν
Ἰωάν. Φωτόπουλος	Ν
Ὄθων Πέτροβας	
Γεώργ. Πρεζάνης	Ν
Δημ. Προμπονᾶς	Ν
Ἀντ. Πραντούνας	Ν
Γεώργ. Βενιέρης	Ο
Ἰωάνν. Κανναβός	
Κωνστ. Πετρίδης	
Χρῖστος Δάναινας	
Κωνστ. Βλαχοθανάσης	
Π. Π. Μαυρομιχάλης	Ο
Βασ. Κυβέλος	
Κωνστ. Βουδούρης	
Π. Κανελλόπουλος	Ο
Ἰωάν. Σεφερλῆς	
Γερ. Τυπ. Ἰακωβάτος	
Βασ. Ἀλεβιζάτος	
Θεόδ. Βελλιανίτης	Ν
Σπυρ. Κρεμεζῆς	Ν
Κωνστ. Σταματόπουλος	
Νικόλ. Γουργουρῆς	Ν
Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος	Ν
Κωνστ. Δρούλιας	
Κωνστ. Γκότσης	Ν
Γεώργ. Ἀργυρόπουλος	Ν
Ἀνδρ. Μάρκου	
Χρῖστος Φακῆς	Ο
Θεόδ. Χαβίνης	Ο
Ἀνδρ. Σκέφερης	
Δημ. Δαγκλῆς	Ν
Γεώργ. Γεραγιάννης	Ν
Παν. Κοκκινάτος	
Μιχ. Βυζᾶς	Ν
Ἰω. Ταρσούλης	Ν
Δημ. Τσαπόγας	
Νικ. Ἀσκούτσης	Ν
Γεώργ. Τσαγρῆς	Ν
Ἐμμ. Τσουδερὸς	
Μαν. Βολουδάκης	Ο
Ἰωάν. Γυβατζιδάκης	Ο
Γεώργ. Κονδύλης	Ο
Ἀ. Μπακάλμπασης	Ο
Γ. Λαλαζήσης	Ο
Δ. Ἐλευθεριάδης	
Σπυρ. Ἀντωνιάδης	Ο
Ἰωάν. Κεραμεὺς	
Κων. Καλούδης	Ν
Λεων. Θεοχάρης	Ο
Ζήσης Μπογιώτας	
Χ. Ὀγλοῦ Μουσταφᾶ	
Χ. Ἀχμετογ. Μεστὰν	Ν
Ἀ. Γιαννουλάτος	

Μ. Καβαλιεράτος	
Θερ. Σοφούλης	Ν
Κ. Παπαϊωάννου	
Ἐμμ. Σοφούλης	
Ἀλ. Κεντούρης	
Ἰωάν. Μαλαχίας	
Δημ. Πάζης	Ο
Δημοσθ. Φλωριᾶς	Ν
Ἰωάν. Σχοινᾶς	
Δημοσθ. Μέλφος	
Ὀρέστ. Ζαφειρίου	Ν
Νικ. Μανούσης	Ν
Ν. Κωνσταντόπουλος	Ο
Ἀν. Λαζαρίδης	
Β. Ἐμμανουηλίδης	Ν
Ἰ. Τριανταφύλλου	
Σταμ. Βακράτσας	Ν
Γ. Μπούμπουλης	Ο
Δημ. Δασκαλάκης	Ν
Ἰωάν. Μαραγκὸς	
Ἰωάν. Βενιέρης	
Ἀλέξ. Παπαδὰμ	
Κ. Καλομενόπουλος	Ν
Κωνστ. Ἀλαβάνος	Ο
Ἐρ. Βαλαρῆς	Ο
Σωτ. Χατζηγάκης	
Παναγ. Καραλῆς	
Βασίλ. Ἰακωβάκης	Ν
Ἀνδρ. Κοκκέβης	
Νικ. Μανωλόπουλος	
Γεώργ. Λουπινᾶς	Ο
Ἀναστ. Ἀκρίδας	Ν
Βασ. Βλαχόπουλος	
Γεώργ. Τσακανίκας	Ν
Γεώργ. Δουζίνας	Ο
Λάμπρος Λάμπρου	
Γεώργ. Ροδόπουλος	Ν
Θεόδ. Κριεζῆς	Ν
Ἀθ. Μιαούλης	Ν
Ἀντών. Δαμιανὸς	
Μιλτ. Δεληγιάννης	Ν
Ἰωάν. Τσιριμῶκος	Ο
Νικόλ. Ξηρὸς	Ο
Σπυρ. Τράκας	
Ἀναστ. Κούτρας	
Γεώργ. Μόδης	
Ἰωάν. Σαπουντζῆς	Ο
Γεώργ. Τζώρτζης	Ο
Μιχ. Χατζητάσης	
Ρητορ. Χατζόπουλος	
Ἄγγ. Ἀγαπητὸς	Ο
Ἰωάν. Μαρουδῆς	
Κωνστ. Ματσιώρης	
Ν. Παπαγεωργίου	
Δημ. Χατζῆς	
Κ. Καρανασάσης	
Βασίλ. Μάλλιος	
Γ. Κουτρουμπάκης	Ν
Στρ. Γεωργιλαδάκης	
Κ. Παπαδογιάννης	
Ηολ. Πολυχρονίδης	
Ἀριστ. Μητσοτάκης	
Γρηγ. Μάρακας	
Ἰωάν. Μαρματάκης	Ν
Ὀμ. Πανταζίδης	Ν
Χριστ. Ροδοκανάκης	
Βικ. Κυκουρίδης	
Γεώρ. Φ. Ἀνδρεάδης	
Ἰλ. Ἀσπιώτης	Ν
Μάριος Βολίκας	
Ἀλέξ. Κανάρης	Ν
Νικ. Μαμούνης	Ν

Ἑπομένως ἐγένετο δεκτὴ ἡ πρότασις ἔχουσα οὕτως·

Ἐὰν ἡ Γερουσία ἀπορρίψῃ κατ' ἀρχὴν τὴν πρότασιν ἢ ἐπιφέρῃ εἰς αὐτὴν οὐσιώδεις τροποποιήσεις, καὶ ἡ Βουλὴ μετὰ νέαν συζήτησιν ἐμμείνῃ εἰς τὴν ἀρχικήν της ἀπόφασιν, ὁριστικὴ ἀπόφασις λαμ-

βάνεται διὰ κοινῆς συνελεύσεως τῶν δύο Σωμάτων, ἐφόσον ἤθελεν ἀποφασίσει περὶ τούτου ἡ Βουλὴ ἢ ἡ Γερουσία, διὰ πλειονοψηφίας τῶν 3)5 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν των. Τὰ δύο Σώματα συνέρχονται τὸ ταχύτερον ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Βουλῆς, ὁ δὲ Πρόεδρος αὐτῆς προεδρεύει τῆς κοινῆς συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ μετὰ τοῦτο ὅτι ἐπὶ τῆς περὶ δημοψηφίσματος προτάσεως τοῦ κ. Γ. Δουζίνα ὑπεβλήθη πρότασις ὅπως ἡ Συνέλευσις ἀπορριφθῇ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ἀναγνωσθέντων τῶν ὀνομάτων καὶ μὴ εὑρεθέντων παρόντων τῶν ὑπογραψάντων τὴν ὡς ἄνω πρότασιν ἀπορρίπτεται δι' ἀναστάσεως ἡ πρότασις τοῦ κ. Δουζίνα.

Διακόπτεται εἶτα ἡ ἐπὶ τοῦ συντάγματος συζήτησις.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ μονιμοποιήσεως τῶν προσωρινῶν ἐπιθεωρητῶν Θρᾴκης».

Μετὰ τοῦτο ὑποβληθείσης ἐνστάσεως περὶ μὴ ἀπαρτίας ἐκ μέρους τῶν κ. κ. Κ. Ρέντη, Γ. Κιαγιᾶ, Π. Ἀραβαντινοῦ, Ἰω. Ἰσχομάχου καὶ Εὐστ. Γουλιανοῦ ὁ κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ὥρᾳ 9.30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΝ'

τῆς 17 Φεβρουαρίου 1925.

Ὥρᾳ 5 45' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς :

Οἱ κάτοικοι Δερβενίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μετακίνησιν τοῦ ἐκεῖ Εἰρηνοδικείου εἰς Ζάχλην.

Οἱ μισθωταὶ μοναστηριακῶν κτημάτων τοῦ Νομοῦ Ρεθύμνης παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἔγ-

κρισιν τῆς μισθώσεως τῶν ἐν λόγῳ κτημάτων ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προκηρυχθείσης δημοπρασίας δι' 6 ἔτη.

Τὸ Σωματεῖον οἰνοπωλῶν Ναυπλίου παρακαλεῖ ὅπως ματαιωθῇ ἡ μετάθεσις τῆς ἕδρας τοῦ ἐκεῖ Ἐφετείου εἰς Τρίπολιν.

Ὁ Δήμαρχος Καβάλλας παρακαλεῖ ὅπως ἐμποδισθῇ ἡ ἀποπεράτωσις τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ὁμονοίας οἰκίας τοῦ Ἀνδρέου Κωνσταντινίδη ἀνεγειρομένης κατὰ παράβασιν τοῦ ἐγκεκριμένου σχεδίου τῆς πόλεως.

Ὁ Μιλτιάδης Παντελιὸς τέως ἐνωμοτάρχης παθὼν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αἰτεῖται τὴν ἀπονομὴν συντάξεως ἴσης πρὸς τὸν μισθόν του.

Οἱ δημοδιδάσκαλοι Ἀλμυροῦ γ' τάξεως πρὸ ἡμῶν πτυχιοῦχοι ὑποδιδάσκαλοι αἰτοῦνται ὅπως ἁρμοιωθῶσι πρὸς γραμματεῖς β' τάξεως.

Τὸ Σωματεῖον ἐνοικιαστῶν Πατρῶν παρακαλεῖ ὅπως ἀναστολῇ ἡ ἰσχὺς τοῦ Διατάγματος τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου.

Οἱ ἔκτακτοι ὑπάλληλοι Τ.Τ.Τ. Καλαμῶν αἰτοῦνται τὴν ἄμεσον μονιμοποίησίν των.

Ἡ προσφυγικὴ Συνομοσπονδία Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ἐπεκταθῇ καὶ ἐκεῖ τὸ σύστημα τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς Δυτικῆς Θρᾴκης.

Ὁ Σύλλογος τῶν δημοδιδασκάλων Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ὑπαχθῶσιν εἰς τὸν πανυπαλληλικὸν νόμον.

Ἡ ***ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της 1) ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ διαίας διακοπῆς καὶ ἐπαναλήψεως τῆς δίκης σχετικῶν διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας» καὶ 2) ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ διαίας διακοπῆς καὶ ἐπαναλήψεως τῆς δίκης διατάξεων».

Ἡ ***ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει πρότασιν «περὶ τροποποιήσεως τῶν ἐδ. 17 καὶ 18 τοῦ ἄρθρου 97 τοῦ Κανονισμοῦ».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν.

Ὁ κ. ***Ν. Καλέλλης*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Δημάρχου Ἰωαννίνων ἐρωτᾷ ἂν εἶνε ἀληθὴς ἡ φήμη ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἤπειρος θέλει ὑπαχθῇ διοικητικῶς εἰς Μεσολόγγιον. Δὲν φαντάζεται ὅτι τοῦτο εἶνε ἀληθές.

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι ἡ φήμη δὲν εἶνε ἀληθής.

Ὁ κ. **Ν. Καλέλλης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς σχετικῆς πρὸς τὴν συγκοινωνίαν Κρυονερίου—Ἀγρινίου λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνακοινοῦ ὅτι ἠγοράσθη ἀτμάκατος ἡ ὁποία ἀπὸ τῆς αὔριον ποιεῖται ἔναρξιν τῆς συγκοινωνίας.

Ὁ κ. **Α. Ἀκρίδας** λέγει ὅτι ἡ ἀτμάκατος αὕτη οὐδαμῶς θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν ἐν λόγῳ συγκοινωνίαν.

Ὁ κ. **Ἀντ. Γαρουφαλιᾶς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν προσωρινῶν δημοδιδασκάλων Ἄρτης καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως μεριμνήσῃ περὶ τῆς ὑλικῆς αὐτῶν ἐνισχύσεως.

Ὁ κ. **Αὐγ. Θεολογίτης** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν σιγαροποιῶν Πύργου καὶ συνιστᾷ ὅπως δοθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς ἀποζημίωσις ἐφόσον ἀπώλεσαν τὴν ἐργασίαν λόγῳ τῆς στρατεύσεως. Συνιστᾷ τὴν ὑποβολὴν καὶ ἐπιψήφισιν σχετικοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** συνιστᾷ ὡσαύτως τὴν ἀναφορὰν καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἐπιψηφισθῇ τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον ὅπερ ἤδη εἶνε ἐψηφισμένον κατ' ἀρχήν.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** συνηγορεῖ.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Κυπαρισσίας περὶ μὴ καταργήσεως δικαστικῶν τινων γραφείων.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης) ἀπαντᾷ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Οἰκονομιῶν δὲν ἔθιξεν οὐδαμῶς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης.

Ὁ κ. **Θ. Γρηγορίου** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν ἐνοικιαστῶν Τρικκάλων λέγει ὅτι αὕτη εἶνε πλήρης ἀσυνειδησίας καὶ δὲν πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν.

Ὁ κ. **Β. Ἰακωβάκης** ὁμιλῶν σχετικῶς διαμαρτύρεται διὰ τὴν παράτασιν τῆς φυλακίσεως τοῦ φοιτητοῦ Τσέτα.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Γεωργ. Συνεταιρισμοῦ Κάτω Μποτίνων Μεσολογγίου σχετικῶς μὲ τὴν ἀγροφυλακὴν συνιστᾷ τὸν καταρτισμὸν Ἐπιτροπῆς πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς φορολογίας εἰς ἣν ὑποβάλλονται αἱ διάφοροι κοινότητες χάριν τῆς ἀγροφυλακῆς.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι διέταξεν ἤδη νὰ γίνῃ μία μελέτη ὑπηρεσιακῶς πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον ἑκάστη κοινότης πληρώνει, ἵνα διακανονισθῇ μετὰ ταῦτα ἀναλόγως ἡ φορολογία αὕτη.

Ὁ κ. **Κ. Σταμούλης** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς τῆς Πανθεσσαλικῆς Ἀγροτικῆς Ἑνώσεως καὶ διαμαρτύρεται ὅτι οὐδεμία ἀποκατάστασις ἐγένετο, ὅλα δὲ τὰ γενόμενα ὑπῆρξαν φενάκη. Τονίζει ὅτι καθ' ὅλην τὴν Θεσσαλίαν ἐπικρατεῖ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀναρχία, ἀπεκδύεται δὲ πάσης εὐθύνης διὰ τὰ συμβησόμενα.

Γ. Μαρῆς (Ὑπ. Γεωργ.). Καὶ ἄλλοτε μοὶ ἐδόθη ἀφορμὴ νὰ παραπονεθῶ διὰ τὴν τακτικὴν ὡρισμένων πληρεξουσίων οἱ ὁποῖοι νομίζουν ὅτι ἐν τῇ ὑποστηρίξει ἀναφορᾶς τινος δύνανται κανονικῶς νὰ ἀσκῶσιν ἔλεγχον καὶ νὰ κατακρίνωσι τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλ' ἀφοῦ πληρεξούσιος, τέως μάλιστα Ὑπουργός, ἐπανέλαβε τὴν αὐτὴν τακτικὴν εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ δηλώσω ὅτι, ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις ἡ παροῦσα ἐφήρμοσεν ἐντατικὴν ἀπαλλοτρίωσιν, ἀφοῦ ἀπεφάσισε νὰ θίξῃ καὶ θίγει καθ' ἑκάστην τὰς αὐτοκαλλιεργείας σκληρῶς, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν κ. πληρεξούσιον νὰ ὁμιλῇ περὶ ἐγκαταλείψεως τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς. Διότι ὁ κ. πληρεξούσιος, ὑπῆρξε μέλος Κυβερνήσεως παραμεινάσης εἰς τὴν Ἀρχὴν ὅσον χρόνον παραμένει καὶ ἡ παροῦσα καὶ καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα μὴ ἀπαλλοτριωσάσης οὔτε τὸ 1/10 τῶν ὑπὸ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα ἀπαλλοτριωθέντων. Δύναμαι νὰ ἀποδείξω δι' ἀριθμῶν καὶ ὀνομάτων ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἡ παροῦσα ἐπέδειξε καὶ ἐπιδεικνύει πολιτικὴν πολὺ φιλαγροτικωτέραν ἐκείνων οἵτινες περιορίζονται νὰ λέγωσι λόγους μεγάλους ὑπὲρ τῶν ἀγροτῶν. Ἐάν τις θέλῃ νὰ συζητήσωμεν ἐπὶ τούτου, δὲν ἔχει παρὰ νὰ ἐγγράψῃ ἐπερώτησιν.

Ὁ κ. **Κ. Σταμούλης** λέγει ὅτι δὲν ἤσκησεν ἔλεγχον. Ἂν ἤσκει τοιοῦτον, θὰ ἐξήγειτο ὅτι οὐδεὶς ἐξηγέρθη ἀγρότης ἐπὶ προγενεστέρων Κυβερνήσεων καὶ μόνον ἐπὶ τῆς παρούσης ἐξηγέρθησαν πολλοί.

Ὁ κ. **Χ. Σακελλαρίδης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Καλαμπάκας σχετικῶς μὲ τοὺς φόρους τῆς ξυλείας καὶ τὴν ἐναπόθεσιν αὐτῆς εἰς τὰς σιδηροδρομικὰς ἀποθήκας, δι' ἣν ζητεῖ ὑπέρογκον μίσθωμα ἡ Ἑταιρεία τῶν Σιδηροδρόμων. Παρακαλεῖ ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας μεριμνήσῃ ἵνα ἐλαττωθῇ τὸ μίσθωμα.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Συνδέσμου τῶν σχεδιαστῶν καὶ συνιστᾷ ὅπως κατ' ἀναλογίαν αὐξηθῇ καὶ τούτων τὸ ἡμερομίσθιον, ἐφόσον ηὐξήθη ὁ μισθὸς ὅλων τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, λέγει, ἀνήκουν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ δικαιοῦνται πάντες ἐξ ἴσου προστασίας ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως.

Ὁ κ. **Ι. Πατάλας** συνιστᾷ ἀναφορὰν Ἐπιτροπῆς κατοίκων Πλατάνου Μεσογείων.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Γεν. Ὁμοσπονδίας Λεμβούχων καὶ λέγει ὅτι ἐκ τοῦ πλευρίσματος τῶν

ἀτμοπλοίων πλήσσεται βαθύτατα μία μεγάλη μερὶς βιοπαλαιστῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἐπικαλεῖται τὴν μέριμναν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας) δηλοῖ ὅτι καταρτίζεται ἤδη σχετικὸν νομοσχέδιον, ὅπερ θὰ ὑποβληθῇ προσεχῶς.

Ὁ κ. **Π. Γεωργίτσης** συνιστᾷ ὡσαύτως τὴν ἀναφοράν.

Ὁ κ. **Ριχ. Λιβαθηνόπουλος** συνιστᾷ ὡσαύτως ὅπως λη-φθῇ ἐν μέτρον ἱκανοποιήσεως τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** νομίζει ὅτι πρέπει νὰ ἱδρυθῇ εἰδικὸν ταμεῖον προνοίας, ὅπως ἔγινε καὶ ἀλλαχοῦ, ἵνα μὴ ἐγκαταλειφθοῦν εἰς τὴν τύχην των ἐργάται οἵοι οἱ λεμβοῦχοι.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** συνιστᾷ ὡσαύτως τὴν ἀναφορὰν καὶ παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν.

Ὁ κ. **Γ. Τζώρτζης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Τζώννας χήρας Γ. Φωτοπούλου, ταγματάρχου, φονευθέντος ἐν Μ. Ἀσίᾳ, ἥτις αἰτήσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, παραπέμπεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

Παρελθούσης τῆς ὥρας αἱ λοιπαὶ ἀναφοραὶ ἀναβάλλονται.

εἰσέρχεται δ' ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καταθέτει νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3125 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου».

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο κηρύσσεται **κατεπείγον** καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν κατ' ἀρχήν.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου

α') *«Περὶ ἀνακλήσεως τῆς γενομένης δημοσιεύσεως ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 168 τῆς 23 Ἰουλίου 1924 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δηθεν νόμου ὑπ' ἀριθ. 3109 ὑπὸ τὸν τίτλον «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Ν. Δ. τῆς 23 Ἀπριλίου 1924 «περὶ ἀμνηστίας, ἀναστολῆς ποινῶν, παραγραφῆς ἀδικημάτων κλπ.» καὶ β') περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ὡς ἄνω Ν. Δ. τῆς 23 Ἀπριλίου 1924»*, ἐχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Ἀνακαλεῖται καὶ κηρύσσεται ἄκυρος ἔκτοτε ἡ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 168 τῆς 23 Ἰουλίου 1924 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς

Κυβερνήσεως γενομένη δημοσίευσις τοῦ φερομένου ὡς νόμου ὑπ' ἀριθ. 3109.

Ἄρθρον 2.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Ν. Δ. τῆς 23 Ἀπριλίου 1924 «περὶ ἀμνηστίας, ἀναστολῆς ποινῶν, παραγραφῆς ἀδικημάτων τινῶν κλπ.» ἀπαλείφονται αἱ λέξεις «τὸν μὴ καταβαλόντα τὰ ἐν ἄρθρῳ 14 καθοριζόμενα ἔξοδα ἐντὸς 2 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς διατάξεως ἢ τοῦ βουλεύματος περὶ ἀναστολῆς καὶ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης, καθ'ὃν τρόπον θέλει κανονισθῇ διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καθὼς καὶ»

Εἰς τὸ ἄρθρον 18 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. μετὰ τὰς ἐν ἀρχῇ λέξεις «ἂν κατὰ τὸν ὁριοθέντα χρόνον τῆς ἀναστολῆς», προστίθενται αἱ λέξεις «διώξεως ἐπὶ πλημμελήματι».

Εἰς τὸ ἄρθρον 20 ἐδάφ. 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. μετὰ τὰς λέξεις «ἐπὶ τῷ αὐτῷ, δι' ὅπερ καὶ ἡ ἀναστολὴ ἀδικήματι» προστίθενται αἱ λέξεις «εἰς βαθμὸν πλημμελήματος ἢ κακουργήματος».

Ἄρθρον 3.

Ἡ ἔννοια τῶν ἄρθρων 1—3 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. εἶναι, ὅτι τὰ ἐν αὐτοῖς ἀναφερόμενα ἀδικήματα ἀμνηστεύονται, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. ὑπελείπετό τι ἀνεκτέλεστον ἐκ τῆς ποινῆς ἢ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς ἢ ἐφ' ὅσον ἡ ποινικὴ δίωξις δὲν εἶχεν ἀρχίσει ἢ ἦτο ἐκκρεμὴς εἰσέτι.

Ἄρθρον 4.

Εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 23 Ἀπριλίου 1924 Νομοθ. Διατάγματος προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτως·

Ἀμνηστεύονται ὡσαύτως καὶ πᾶσαι αἱ ἀπόπειραι πλημμελημάτων αἱ τελεσθεῖσαι πρὸ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1921.

Ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ Ν. Δ. τῆς 23 Ἀπριλίου 1924 «περὶ ἀμνηστίας, ἀναστολῆς ποινῶν, παραγραφῆς ἀδικημάτων κλπ.» μετὰ τὰς ἐν ἀρχῇ λέξεις «οἱ παρὰ παντὸς ποινικοῦ δικαστηρίου (καὶ στρατοδικείου ἢ ναυτοδικείου) καταδικασθέντες» προστίθενται αἱ λέξεις «ἐπὶ ἀδικήματι τελεσθέντι», μετὰ δὲ τὰς λέξεις «τῆς ἤδη ἐκτιομένης» προστίθενται αἱ λέξεις «ἢ ἐπιβληθησομένης».

Τὰ ἄρθρα 8 καὶ 21 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. καταργοῦνται.

Ἡ εἰς τὸ ἄρθρον 24 τοῦ Ν. Δ. τῆς 23 Ἀπριλίου 1924 «περὶ ἀμνηστίας κλπ.» φράσις «πρὸ 15ετίας» γίνεται «πρὸ 10ετίας».

Ἄρθρον 5.

Ἀπὸ τὴν β' παράγραφον τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. τῆς 23

Ἀπριλίου 1924 «περὶ ἀμνηστίας, ἀναστολῆς ποινῶν κλπ.» ἀπαλείφεται ἡ φράσις «1) τὰ πολιτικὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς ἀσφαλείας καὶ ἀκεραιότητος τῆς χώρας τὰ τελεσθέντα εἰς Θρᾴκην καὶ Μακεδονίαν».

Ἀμνηστεύονται ὡσαύτως τὰ ἐν Μακεδονίᾳ παρ' ὁμογενῶν καὶ Ἑλλήνων τελεσθέντα ἀδικήματα πρὸ τῆς παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καταλήψεως τῆς ὡς ἄνω χώρας, διωχθέντα παρὰ τῶν δικαστικῶν Ἀρχῶν τῆς παλαιᾶς Ἐπικρατείας καὶ ἐφ' ὧν δὲν ἐξεδόθη εἰσέτι καταδικαστικὴ ἀπόφασις.

Ἀναβάλλεται αὐτοδικαίως πᾶσα δίωξις καὶ ποινὴ ἐπὶ ἀδικημάτων διαπραχθέντων κατὰ Μουσουλμάνων μέχρις 23 Ἀπριλίου 1924.

Ἄρθρον 6.

Εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Ν. Δ. τῆς 23 Ἀπριλίου 1924 «περὶ ἀμνηστίας κλπ.» προστίθεται μετὰ τὸ 2ον ἐδάφιον 3ον τοιοῦτον ἔχον οὕτω· «3) Ἅπαντα τὰ ἀδικήματα τὰ τελεσθέντα κατὰ τῆς ἐκπεσούσης Δυναστείας καὶ τῶν μελῶν αὐτῆς».

Ἀναστέλλεται αὐτοδικαίως πᾶσα δίωξις τῶν ἐξ ἀμελείας ἀδικημάτων τῶν διαπραχθέντων μέχρι τοῦ Μαΐου τοῦ 1923.

Ἄρθρον 7.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 4 Φεβρουαρίου 1923 Ν. Δ. «περὶ ἀμνηστίας τῶν ἀδικημάτων τῶν διαπραχθέντων ὑπὸ τῶν Τούρκων αἰχμαλώτων καὶ πολιτικῶν ὁμήρων», δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 46 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ 11 Φεβρουαρίου 1923 εἶνε ὅτι ἀμνηστεύονται τὰ ἀδικήματα καὶ ὡς πρὸς τοὺς μετὰ Τούρκων αἰχμαλώτων καὶ πολιτικῶν ὁμήρων συμπράξαντας Ἕλληνας πολίτας.

Εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 23 Ἀπριλίου 1924 «περὶ ἀμνηστίας κλπ.» προστίθεται παράγραφος ἔχουσα οὕτως·

Ἀδικήματα περιουσιακὰ διαπραχθέντα κατὰ τὴν κατάληψιν τῶν νέων Ἑλληνικῶν χωρῶν ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς καταλήψεως ἀμνηστεύονται, ἐφόσον παρῆλθον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς διαπράξεως τούτων δέκα ὁλόκληρα ἔτη. Ἐξαιροῦνται ὅμως τῆς ἀμνηστίας τὰ τοιοῦτου εἴδους ἀδικήματα, ἂν διεπράχθησαν ὑπὸ δημοσίων ὑπολόγων καὶ διαχειριστῶν.

Τὸ ἄρθρον 22 τοῦ ἀπὸ 23 Ἀπριλίου 1924 Ν. Δ. τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«Πᾶσα πρᾶξις εἰς βαθμὸν κακουργήματος, πλὴν τῶν τιμωρουμένων διὰ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου καὶ τῶν ἰσοβίων δεσμῶν, τελεσθεῖσα πρὸ δεκαετίας καὶ περὶ τῆς ὁποίας δὲν ἐξεδόθη καταδικαστικὴ ἀπόφασις μέχρι σήμερον, κηρύσσεται παραγεγραμμένη καὶ ἂν ἀκόμη ἐν τῷ μεταξὺ ἔλαβον χώραν πράξεις διακόπτουσαι τὴν παραγραφήν, ἐφόσον οἱ κατηγορούμενοι δὲν ἀπεδήμησαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἐπίσης κηρύσσονται παραγεγραμμέναι καὶ αἱ ἐρήμην ἀποφάσεις ἀφορῶσαι τοιαύτας πράξεις καὶ μὴ ἐκτελεσθεῖσαι μέχρι σήμερον, καθὼς καὶ πᾶσα ἐρήμην ἀπόφασις ἐκδοθεῖσα πρὸ πενταετίας, ἀφορῶσα πλημμέλημα καὶ μὴ ἐκτελεσθεῖσα μέχρι σήμερον. Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἰσχύουσι καὶ περὶ τῶν κακουργημάτων τῶν τιμωρουμένων διὰ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ἢ τῶν ἰσοβίων δεσμῶν, ἀλλὰ μόνον ἂν παρῆλθον εἴκοσιν ἔτη ἀπὸ τῆς τελέσεως τούτων. Αἱ σχετικαὶ δικογραφίαι παραπέμπονται εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου ἐπιμελείᾳ τῆς διοικούσης Ἀρχῆς.

Προκειμένου περὶ τῶν ὡς ἄνω ἐρήμην ἀποφάσεων τὰ δικαστικὰ ἔξοδα εἰσπράττονται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ταμείου ἐπὶ τῇ βάσει ἀποσπάσματος τῆς ἀποφάσεως διαβιβαζομένου αὐτῷ παρὰ τοῦ ἁρμοδίου γραμματέως.

Ἄρθρον 8.

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. Δ. τῆς 23)4)1924 «περὶ ἀμνηστίας, ἀναστολῆς ποινῶν κλπ.» καταργεῖται, τοῦ δὲ εὐεργετήματος τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος ἀπολαύουσι καὶ οἱ καταδικασθέντες ἢ καταδικασθησόμενοι ἐπί τινι τῶν εἰς τὸ καταργούμενον ἄρθρον 9 ἀναφερομένων ἀδικημάτων, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐτελέσθη μέχρι τῆς 23)4)1924 συμπεριλαμβανομένης.

Ἄρθρον 9.

Οἱ ἐν Κρήτῃ, Σάμῳ καὶ ταῖς ὑπὸ τὴν ἄμεσον Ὀθωμανικὴν ἢ Βουλγαρικὴν κυριαρχίαν διατελεσάσαις ἐπαρχίαις τῶν Νέων Χωρῶν ὑποπεσόντες εἰς οἱονδήποτε ἀδίκημα καὶ διωχθέντες ἢ καταδικασθέντες παρὰ τῶν Δικαστικῶν Ἀρχῶν τῆς προκατόχου κυριαρχίας, καταφυγόντες δὲ εἰς τὸ ἔδαφος τῶν παλαιῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας ἢ ἀλλαχοῦ, δύνανται νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν κατοικίαν αὐτῶν, μένοντες ἀκαταδίωκτοι, ἐφόσον παρέλθωσι 12 ἔτη ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ ἀδικήματος, ἐὰν πρόκειται περὶ κακουργήματος, 5 δὲ ἔτη, ἂν πρόκειται περὶ πλημμελήματος.

Οἱ νόμοι 295 τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1914, 1139 τῆς 4 Ἰανουαρίου 1918 καὶ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 23)4)1924 «περὶ ἀμνηστίας, ἀναστολῆς ποινῶν κλπ.» καταργοῦνται.

Ἄρθρον 10.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουλίου 1923 Ν. Δ. «περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῶν ποινῶν τῶν εἰς τὴν πολεμικὴν ζώνην ὑπηρετούντων στρατιωτῶν καὶ ἐθελοντῶν»,

ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1923 ὁμοίου, ἐπεκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν καταδικασθέντων μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3150 τῆς 30 Ἰουλίου 1924 εἶνε ὅτι οἱ ἁρμόδιοι Εἰσαγγελεῖς ἢ Ἐπίτροποι καὶ τὰ Συμβούλια τῶν Ἐφετῶν πρὸς ἔκδοσιν τῆς παραγγελίας περὶ ἀναστολῆς τῆς διώξεως τῶν περὶ ὧν πρόκειται προσώπων ἐρευνῶσι μόνον περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν ὅρων τῶν ἐδαφίων α΄, β΄ καὶ γ΄ τοῦ Ν. Δ. τῆς 9 Ἰουλίου 1923 «περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῶν ποινῶν τῶν εἰς τὴν πολεμικὴν ζώνην ὑπηρετούντων στρατιωτῶν καὶ ἐθελοντῶν», χωρὶς νὰ δύνανται νὰ προβαίνωσι καὶ εἰς τὴν ἐξέτασιν ἄλλων στοιχείων.

Ἡ προθεσμία τοῦ ἄρθρου 1 ἐδ. 2 τοῦ νόμου 3150 παρατείνεται τρεῖς μῆνας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Ἡ φράσις «ἀπὸ 1 Μαΐου 1923 καὶ ἐντεῦθεν» τοῦ α΄ ἐδαφ. τοῦ 1ου ἄρθρου τοῦ Ν. Δ. τῆς 9 Ἰουλίου 1923 «περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῶν ποινῶν τῶν εἰς τὴν πολεμικὴν ζώνην ὑπηρετούντων στρατιωτῶν καὶ ἐθελοντῶν» καταργεῖται, εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ὡς ἄνω ἐδαφίου προστίθεται μετὰ τὴν φράσιν «τῆς διαλύσεώς των» ἡ φράσις «εἴτε ὑπεῖχον νόμιμον στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν, εἴτε μή».

Ἡ ἔμπρακτος μετάνοια ἐπὶ παντὸς κατὰ τῆς περιουσίας ἀδικήματος τελεσθέντος μέχρι τῆς 23 Ἀπριλίου 1924, συμπεριλαμβανομένης, ἐπιτρέπεται εἰς πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης καὶ εἰς τὸ ἀκροατήριον.

Ἐπὶ δὲ ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων διὰ τὰ μέχρι τῆς 23 Ἀπριλίου 1924, συμπεριλαμβανομένης, διαπραχθέντα ἀδικήματα δύναται ὁ καταδικασθείς, προσάγων ἐπίσημον δήλωσιν περὶ ἱκανοποιήσεως τοῦ παθόντος νὰ αἰτήσηται τὴν ἐκ τῶν φυλακῶν ἀπόλυσίν του συνάμει τοῦ 811 νόμου.

Ἄρθρον 11.

Ἀναστέλλεται ἡ δίωξις ἢ ἡ ποινὴ τῶν συνεργῶν εἰς ἀδικήματα, οἱ κύριοι αὐτουργοὶ τῶν ὁποίων ἤ τις τούτων ἔτυχον ἀμνηστίας ἢ ἀναστολῆς διώξεως ἢ ἄλλως πως ἀπηλλάγησαν (πλὴν χάριτος) ἢ ἐφονεύθησαν.

Ἄρθρον 12.

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 13 τοῦ ἀπὸ 23 Ἀπριλίου 1924 Ν. Δ. προστίθενται:

«Τοῦ διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου παρεχομένου εὐεργετήματος ἀναστολῆς διώξεως ἀπολαμβάνουσι καὶ οἱ ἐνώπιον τῶν Στρατοδικείων καὶ Ναυτοδικείων ὑπόδικοι ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἀδικήμασιν.

»Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας τηρεῖται ἡ διαδικασία τῶν κατωτέρω ἄρθρων 14—20, τῶν προέδρων καὶ ἐπιτρόπων τῶν Στρατοδικείων καὶ Ναυτοδικείου ἐχόντων τὴν ἁρμοδιότητα τῶν Προέδρων καὶ Εἰσαγγελέων Πλημμελειοδικῶν τὴν διαγραφομένην εἰς τὰ ἄρθρα ταῦτα.»

Εἰς τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 23 Ἀπριλίου 1924 καὶ μετὰ τὰς λέξεις «ἡ ἐκτέλεσις πάσης ἐρήμην» προστίθενται καὶ αἱ λέξεις «ἢ καὶ κατ' ἀντιμολίαν, συνεπείᾳ ἀπαιτήσεως ἐνδίκου μέσου, μεταγενεστέρως».

Τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τροποποιεῖται οὕτως· «1) Ἐὰν τὸ ἀδίκημα ἐτελέσθη τοὐλάχιστον πρὸ δεκαετίας, ἡ δὲ καταγνωσθεῖσα ἢ καταγνωσθησομένη ποινὴ εἶνε ἡ τῶν πρόσκαίρων δεσμῶν οἱασδήποτε διαρκείας».

Ἄρθρον 13.

Εἰς τὸ ἄρθρον μόνον ἐδάφ. β΄ τοῦ ἀπὸ 19 Αὐγούστου 1924 νομοθετικοῦ διατάγματος μετὰ τὰς λέξεις «Ἀπαλλάσσεται πάσης ποινῆς ὁ ληστὴς ἢ φυγόδικος ἢ φυγόποινος» προστίθενται αἱ λέξεις «ἢ ὑπόδικος».

Ἄρθρον 14.

Τὰ δικαιώματα τῶν παθόντων ἐκ τῶν διὰ τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 23/14)19/1 «περὶ ἀμνηστίας, ἀναστολῆς ποινῶν κλπ.» ἀμνηστευομένων ἀδικημάτων, ὡς καὶ τῶν διὰ τῶν ἄρθρων 10 καὶ 22 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. κηρυσσομένων ὡς παραγεγραμμένων ἀδικημάτων, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον δὲν ἔχουσι παραγραφῆ μέχρι σήμερον, παραμένουσιν ἀκέραια.

Ἄρθρον 15.

Τῶν εὐεργετημάτων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 23 Ἀπριλίου 1924 «περὶ ἀμνηστίας, ἀναστολῆς ποινῶν κλπ.» καθὼς καὶ τῶν διὰ τοῦ παρόντος καθιερουμένων τοιούτων δὲν ἀπολαμβάνουσιν οἱ δραπέται τῶν φυλακῶν ἢ φυγόδικοι ἢ φυγόποινοι εἰμὴ ἐφόσον ἤθελον προσέλθει οἰκειοθελῶς ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων καταδιωκτικῶν Ἀρχῶν ἐντὸς 2 μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Ἡ προθεσμία αὕτη παρατείνεται εἰς 6 μῆνας, ἂν ὁ δραπέτης, φυγόδικος ἢ φυγόποινος ἔχῃ καταφύγει εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἄρθρον 16.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου ψηφίσματος «περὶ συστάσεως Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἔρευναν τῆς εὐθύνης τῶν Διοικητῶν στρατιωτικῶν μονάδων κατὰ τὴν ὑποχώρησιν τῆς Μ. Ἀσίας». ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** λέγει ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀμφισβήτησις ὅτι διὰ νὰ ἔχωμεν Πατρίδα ἐλευθέραν πρέπει νὰ ἔχωμεν Στράτευμα ἄρτιον καὶ πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ τείνουν ὅλαι μῶν αἱ προσπάθειαι. Αἱ ἀπὸ τοῦ 1917 γενόμεναι ὁμαδικαὶ ἀπομακρύνσεις ἀξιωματικῶν ἐκ τοῦ στρατεύματος ἀφορμηθεῖσαι ἐπὶ τῇ ὁάσει τῶν ἑκάστοτε κομματικῶν ἐπιρροῶν ἔσχον ὡς ἀποτέλεσμα νὰ μείνουν ἔξω τοῦ Στρατεύματος ἱκανώτατοι ἀξιωματικοί, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἔμειναν ἐντὸς τοῦ Στρατεύματος ἀξιωματικοὶ μὲ ὀλιγωτέραν ἱκανότητα καὶ εὐψυχίαν. Ἐκ τῶν ἐκθέσεων, λέγει, τῶν δημοσιευθεισῶν διὰ τὴν Μικρασιατικὴν ὑποχώρησιν ἐξάγεται ὅτι ὑπηρετοῦν ἀξιωματικοὶ μὴ ἐπιδείξαντες ἱκανότητα καὶ εὐψυχίαν, ἡ ἔλλειψις τῆς ὁποίας ἐδημιούργησε μεγαλυτέραν εἰς ἔκτασιν τὴν καταστροφήν. Ἐὰν τὸ ὑλικὸν αὐτὸ τῶν στελεχῶν παραδοθῇ ὡς εἶνε εἰς τὴν νέαν Γαλλικὴν ὀργανωτικὴν Ἀποστολήν, εἰς μάτην θὰ ἀναμείνωμεν βελτίωσιν τοῦ Στρατεύματος. Ὅταν λείπῃ ἀπὸ τὸν ἀξιωματικὸν ἡ ἀφοσία, ἡ εὐψυχία, ἡ ἑτοιμότης πνεύματος, ἡ ψυχραιμία, εἶνε περιττὴ σχεδὸν πᾶσα ἄλλη τεχνικὴ ἢ γραμματικὴ μόρφωσις. Διὰ τοῦτο ἀναμφισβητήτως αὐτοὶ οἱ λόγοι, λέγει, μὲ ἠνάγκασαν νὰ προκαλέσω τὴν συζήτησιν, ἥτις κατέληξεν εἰς τὸ συζητούμενον ψήφισμα. Δὲν θὰ διαταραχθῇ ἡ γαλήνη τοῦ Στρατεύματος, ὡς ἐφοβεῖτο ὁ κ. Πρωθυπουργός, τοῦ ὁποίου μάλιστα τὸ σχέδιον ἦτο πλατύτερον καὶ εὐρύτερον τῆς ἰδικῆς μας προτάσεως, ἣν εἶχε θεωρήσει ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὡς μέλλουσαν νὰ ταράξῃ τὸ Στράτευμα.

Ἀναλύων τὸ ὑπὸ συζήτησιν ψήφισμα εὑρίσκει ὅτι μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπιδιώκεται ὁ κολασμὸς καὶ ἰδιωτῶν, λόγῳ τοῦ ὅτι πολλοὶ τῶν ἀπομακρυνθέντων ἀξιωματικῶν εἶνε ἤδη ἰδιῶται. Ἐκτὸς τούτου ἐπιδιώκεται ἡ ἀνακάλυψις τῶν ἀχρήστων καὶ ἀνικάνων ἐν τῷ Στρατῷ στοιχείων, ἡ πραγματικὴ δηλ. ἐξυγίασις τοῦ Στρατεύματος. Τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶνε ἀπολύτως ἐπεῖγον καὶ προέχον. Τὸ ἐκ Στρατηγῶν Συμβούλιον, ὅπερ θὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐξευρέσεως τῶν ὑπαιτίων, πρέπει νὰ ἔχῃ εὐρύτητα δικαιοδοσίας καὶ δὴ τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακλήσεως ἀξιωματικῶν ἐκ τῶν μὴ ἐν ἐνεργείᾳ, δεδομένου ὅτι ἄριστοι ἀνώτατοι ἀξιωματικοί, φυσικοὶ ἀρχηγοὶ τοῦ Στρατεύματος, μένουν ἐκτὸς ὑπηρεσίας.

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τιμωρίας καὶ ἰδιωτῶν, εἶναι καὶ τοῦτο σπουδαιοτάτης σημασίας, διότι πρέπει νὰ δοθῇ παράδειγμα, μὴ λησμονουμένου ὅτι παρέστημεν εἰς τὸ θέαμα ἐξανδραποδίσεως εἰς διάστημα 15 ἡμερῶν ἑνὸς Στρατοῦ ὅστις ἀπὸ δεκαετίας ἔδρεπε δάφνας εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν καὶ ἐπλέκοντο ὑπὲρ αὐτοῦ διθύραμβοι εἰς τὰς ξένας Βουλάς. Ἔχομεν στοιχειώδη, λέγει, ὑποχρέωσιν νὰ ἀνεύρωμεν πάντα ὑπεύθυνον, διότι δὲν πρόκειται περὶ μικρᾶς καταστροφῆς. Δὲν πρέπει μάλιστα νὰ περιορισθῇ εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς ἡ δοσιλογία, ἀλλὰ νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς πάντας ὅσοι συνετέλεσαν διὰ τὴν κατάπτωσιν τοῦ ἠθικοῦ τοῦ Στρατοῦ. Δὲν εἶνε ὀλιγώτερον ἀξιοτιμώρητοι οἱ προμηθευταί, οἱ κλέπτοντες τὰ ἐφόδια τοῦ Στρατοῦ, οἱ δημοσιογράφοι οἱ δηλητηριάζοντες Λαὸν καὶ Στρατὸν καὶ οἱ στρατιωτικοὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι μένοντες ἐνταῦθα ἐξησθένιζον τὸ μέτωπον διὰ τῆς μεθόδου τῶν ἀδειῶν. Δὲν εἶνε ἀνάγκη διὰ τὸν κολασμὸν αὐτῶν νὰ χυθῇ καὶ πάλιν αἷμα. Ὑπάρχουν ἄλλαι ποιναὶ ἀφαίρεσις ὀθμῶν, ἀφαίρεσις συντάξεως, ἀφαίρεσις περιουσιῶν, ἀφαίρεσις τέλος πάντων καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος.

Ὅσον ἀφορᾷ περὶ τῶν ἐξ αἰχμαλωσίας ἐπανελθόντων λέγει ὅτι εἰς τὴν Γαλλίαν οὐδεὶς ἀξιωματικὸς ἐπανελθὼν ἐξ αἰχμαλωσίας ὑπηρετεῖ εἰς τὸν Στρατόν. Τοῦτο, λέγει, ἐπληροφορήθη καὶ ἀπὸ τοὺς ἐπανελθόντας προσφάτως ἐκ Γαλλίας Ἕλληνας ἀξιωματικούς.

Οἱ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος, Ι. Καλογερᾶς** καὶ **Σ. Γονατᾶς** διακόπτοντες λέγουν ὅτι καθ' ἃ γνωρίζουν τοιοῦτοι ἀξιωματικοὶ ὑπηρετοῦν.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** συνεχίζων λέγει ὅτι ἀσχέτως τούτου ὑπάρχει διάταξις τοῦ νόμου ΡΟΗ' τοῦ 1851 καθ' ἣν τίθενται ἐν ἀργίᾳ οἱ ἐπανερχόμενοι ἐξ αἰχμαλωσίας ἀξιωματικοί.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** λέγει ὅτι ἡ διάταξις αὕτη κατὰ ῥητὴν πάλιν διάταξιν τοῦ νόμου ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον ἐφόσον ἔχει μειωθῇ ἡ θέσις τῶν ἀξιωματικῶν αὐτῶν.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι καθ' ὅλων τῶν αἰχμαλώτων ὑπάρχει ἡ γενικὴ κατηγορία ὅτι παρέδωκαν τμήματα στρατοῦ εἰς ἀνοικτὸν πεδίον καὶ παρεδόθησαν καὶ οἱ ἴδιοι καὶ ὅμως οὗτοι ὄχι μόνον δὲν ἔδωκαν λόγον, ἀλλ' ἔμειναν εἰς τὸ Στράτευμα καὶ μάλιστα καὶ προήχθησαν. Ἐρωτᾷ ἂν τοῦτο εἶνε ἠθικόν. Ἐξακολουθῶν ζητεῖ νὰ προταχθῇ εἰς ἐφαρμογὴν τὸ μέρος τοῦ ψηφίσματος τὸ ἀφορῶν τὴν ἐξυγίασιν τοῦ Στρατεύματος, ὅπερ θεωρεῖ προέχον. Καταλήγων τονίζει τοὺς λόγους τῆς ὑψίστης ἐθνικῆς ἀνάγκης οἵτινες ἐπιδάλλουν τὴν ταχίστην συγκρότησιν Στρατεύματος ἀξιομάχου ὡς μόνου στηρίγματος τῆς Πατρίδος καὶ φύλακος τῆς νεαρᾶς Δημοκρατίας.

Σ. Γονατᾶς. (Θὰ ἐκθέσω κατὰ πρῶτον ἐνώπιον ὑμῶν, κ. πληρεξούσιοι, τὴν πολιτείαν τῆς Ἐπαναστάσεως ἀπέναντι τῶν ἐνόχων γενικῶς τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς, ὅπως πρὸ τῆς λήψεως οἱασδήποτε ἀποφάσεως διατελῆτε ἐν γνώσει καὶ τῶν γενομένων καὶ τοῦ ὅλου ζητήματος, καὶ εἶτα θὰ ἐκθέσω τὴν γνώμην μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὑποβληθέντος ψηφίσματος.

Ἡ Ἐπανάστασις ἔκρινεν ἀπολύτως ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἐπιβαλλόμενον τὸν χωρισμὸν τῶν εὐθυνῶν τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν ἀνωτάτων τοῦ Στρατοῦ ἀρχηγῶν ἀπὸ τὰς τῶν λοιπῶν στρατιωτικῶν. Καὶ τοῦτο διότι κατὰ τὴν ἀντίληψιν ἡμῶν ὑπῆρχε κολοσσιαία διαφορὰ εὐθύνης μεταξὺ τῶν μὲν καὶ τῶν δέ. Ἡ εὐθύνη τῶν πρώτων κατέστησεν ἀναπότρεπτον τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφήν, καὶ ἦτο ἁπλῶς ζήτημα χρόνου πότε θὰ ἐπήρχετο αὕτη· ἡ εὐθύνη τῶν δευτέρων ἐπηρέασεν ἁπλῶς τὰς λεπτομερείας αὐτῆς. Καὶ θὰ σᾶς καταδείξω ἀμέσως ὅτι ἡ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ ὑπῆρξεν ἄμεσος συνέπεια τῆς ἐνόχου πολιτικῆς τῶν πρώτων.

Ἀναφέρει κατόπιν ὁ ῥήτωρ τὰς κολοσσιαίας προσπαθείας τὰς καταβληθείσας παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ κατὰ τὴν πρὸς Ἄγκυραν ἐκστρατείαν, ἥτις καὶ ἄσκοπος καὶ ἐγκληματικὴ ὑπῆρξεν, ἀποσκοποῦσα κυρίως τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ βασιλικοῦ γοήτρου, καὶ κατὰ τὴν δίοδον διὰ τῆς Ἀλμυρᾶς Ἐρήμου ὡς καὶ κατὰ τὰς πέραν τοῦ Σαγγαρίου γιγαντώδεις μάχας, καθ' ἃς ἔπεσεν ὁ ἄρρὼς τῆς Ἑλληνικῆς νεότητος, καὶ λέγει ὅτι κατεβλήθη τότε παρ' ὅλων μία ὑπερτάτη προσπάθεια μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι μετὰ ταύτην θὰ ἔληγεν ἡ ἐκστρατεία καὶ οἱ ἄνδρες θὰ ἐπανήρχοντο εἰς τὰς ἑστίας των, τὰς ὁποίας ἐνοσταλγοῦν ὡς πολεμοῦντες ἀπὸ ἐτῶν.

Ἐν τούτοις ὁ ἀποδεκατισθεὶς ἐκεῖνος Στρατὸς ὑπεχρεώθη νὰ διέλθῃ τὸν χειμῶνα τοῦ 1921 εἰς τὰ παγερὰ ὑψίπεδα τῆς Μ. Ἀσίας τὰ ἀνατολικῶς τοῦ Ἐσκῆ—Σεχὴρ καὶ Ἀφιὸν—Καρὰ— Χισάρ.

Ἐκθέσεις ὑπεβλήθησαν τότε παρ' ὅλων τῶν Σωματαρχῶν περὶ τῆς μεγίστης καταπτώσεως τοῦ ἠθικοῦ τοῦ Στρατοῦ καὶ ἀναγινώσκει ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Στρατηγοῦ Τρικούπη καταλήγον ὅτι «ἡ ἀντοχὴ ἔχει ὅρια, τὰ ὁποῖα δὲν δύναταί τις νὰ ὑπερβῇ ἀτιμωρητί». Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀτυχὴς πορεία τῶν διπλωματικῶν διαπραγματεύσεων ὡς καὶ ἡ ἐνθάρρυνσις τῶν λιποτακτῶν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἀπεγοήτευσε τοὺς ταλαιπωρουμένους ἄνδρας τοῦ Μετώπου, ἐπαυξανομένης τῆς ταλαιπωρίας των καὶ τῆς ἀπογοητεύσεώς των ἐκ

τῆς κακῆς διατροφῆς των καὶ τῆς καθυστερήσεως τῶν μισθῶν των.

Αἱ ἐπίσημοι αὗται προειδοποιήσεις ἔπρεπε νὰ κάμουν τοὺς τότε κυβερνῶντας νὰ τρέμουν καὶ νὰ τοὺς ἀναγκάσουν εἰς λῆψιν ὁριστικῶν ἀποφάσεων· ἐν τούτοις ἀφῆκαν οὗτοι τὰ πάντα εἰς τὸν μοιραῖόν των δρόμον.

Ὁ χειμὼν τοῦ 1921 παρῆλθεν, ἡ κατάστασις τοῦ Στρατοῦ προδήλως ἐχειροτέρευσεν· εἶχον πλέον ὅλοι πεισθῇ ὅτι ὁ χειμὼν τοῦ 1922 ἦτο ἀδύνατον νὰ παρέλθῃ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον.

Ἐσκέφθησαν τότε οἱ κυβερνῶντες νὰ ἐκδιάσουν τὴν λύσιν διὰ πολιτικοστρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐπιχειρήσεων καταδικαζομένων στρατιωτικῶς, πρὸς ἐπιτυχίαν πολιτικῶν σκοπῶν. Ἐσκέφθησαν νὰ κάμουν μίαν μ π λ ὸ φ α ν ἀπειλοῦντες τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐνῷ ἐγνώριζον ὅτι αἱ Μ. Δυνάμεις θὰ τοῖς ἀπηγόρευον τὴν εἴσοδον.

Καὶ εὑρέθη Ἀρχιστράτηγος πρόθυμος νὰ ἀναλάβῃ τὰς τοιαύτας ἀνοήτους στρατιωτικοπολιτικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἀψηφῶν τὸν κίνδυνον τῆς καταρρεύσεως τοῦ Μικρασιατικοῦ Μετώπου νὰ μεταφέρῃ δυνάμεις ἐκ Μ. Ἀσίας εἰς Θράκην.

Ἐξ ὅσων ἐλέχθησαν προκύπτει ὅτι τὸ Μέτωπον πιθανὸν νὰ κατέρρεεν ἀφ' ἑαυτοῦ κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1922 καὶ λόγῳ τῆς ψυχικῆς κοπώσεως τῶν ἀνδρῶν καὶ λόγῳ τῆς δραστηριότητος τοῦ ἐχθροῦ εἰς συνεχεῖς παρενοχλήσεις τῶν ἡμετέρων, δι' ἐπιθέσεων κατὰ φυλακίων, σφαγῆς μεμονωμένων ἀνδρῶν, ὀλάβης τῶν σιδηροδρομικῶν μας γραμμῶν, στάσεων κατὰ μεμονωμένων τμημάτων κατοχῆς, ἅτινα διηυκολύνετο νὰ κάμνῃ λόγῳ τοῦ ἐντὸς τῆς ζώνης μας ὁμοφύλου του πληθυσμοῦ, καὶ ἅτινα διατηροῦντα τοὺς ἄνδρας ἡμῶν ἐν διαρκεῖ ἀνησυχίᾳ καὶ ὑπερδιεγέρσει ἐπηύξανον τὴν ψυχικὴν κόπωσιν αὐτῶν.

Ἐκ παραλλήλου ὅμως ὁ Κεμὰλ ἀναδιωργάνωνε συντόνως τὸν Στρατόν του. Διετελοῦμεν ἐν γνώσει, Στρατὸς καὶ Κυβέρνησις, τοῦ εἰσαγομένου ἀφθόνου πολεμικοῦ ὑλικοῦ, τὸ ὁποῖον οὔτε οἱ πάλαι ποτὲ σύμμαχοι παρημπόδιζον, οὔτε εἰς ἡμᾶς ἐπέτρεπον τοῦτο, διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν νηοψιῶν ἐπὶ τῶν πλοίων των.

Καὶ ὁ Στρατὸς τοῦ Κεμὰλ δὲν ἦσαν πλέον οἱ ἀντάρται τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς κατοχῆς, ἀλλὰ Στρατὸς μὲ ἄφθονα στελέχη καὶ ἄφθονον ὑλικὸν καὶ μὲ τὸν φανατισμόν, ὅτι ἠγωνίζετο, κατὰ τὴν ἀντίληψίν του, ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν. Πρὸς δὲ διῳκεῖτο δικτατωρικῶς ὑπὸ τοῦ Κεμάλ· καὶ ἂν

διὰ τὴν διοίκησιν τῶν Κρατῶν τὸ καλύτερον πολίτευμα εἶνε ἡ Δημοκρατία, διὰ τὴν διοίκησιν τῶν Στρατῶν ἐν πολέμῳ, ἀσφαλῶς, εἶνε ἡ δικτατορία.

Καὶ μνημονεύει ὁ ῥήτωρ καὶ πάλιν ἀποσπάσματα ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ στρατηγοῦ Τρικούπη περὶ τῆς συνθέσεως καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ καὶ λόγῳ τοῦ κύρους αὐτοῦ, ὡς λέγει, καὶ διότι δύναται νὰ τὰ ἐπιβεβαιώσῃ καὶ ὁ ἴδιος ὡς ζήσας κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐντὸς τῶν αὐτῶν πραγμάτων.

Ὅταν λοιπὸν ὁ Κεμὰλ ἀπέκτησε τὸν Στρατὸν αὐτὸν ἐκαραδόκει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐπίθεσιν καὶ θὰ ἔλαβεν ἀσφαλῶς τὴν πληροφορίαν, διότι εἶχεν ἀπειρίαν μέσων κατασκοπίας, ὅτι Ἑλληνικὸς Στρατὸς μετεφέρετο ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας εἰς Θρᾴκην, πιθανώτατα δὲ αἱ πληροφορίαι του θὰ ἦσαν ὅτι μετερέρθη πολὺ μεγαλύτερος ἀριθμὸς ἀπὸ τὸν πραγματικῶς μεταφερθέντα, καὶ ἔκρινε καὶ δικαίως τὴν εὐκαιρίαν εὔθετον ὅπως ἀναλάβῃ τὴν ἐπίθεσιν, καὶ ἡ ἐπίθεσις εὗρε τὸν Στρατὸν εἰς τὴν ψυχολογικὴν κατάστασιν ἥτις ἀνωτέρω περιεγράφη, καὶ ἡ ἐπίθεσις ἐπέφερε τὸ ῥῆγμα ἐν τῷ Μετώπῳ.

Ἐδῶ σταματοῦν αἱ εὐθῦναι τῶν πολιτικῶν καὶ μέχρι τινὸς τοῦ Ἀρχιστρατήγου, ὅστις εὐθύνεται βαρύτατα καὶ διὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν Στρατευμάτων μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐπιθέσεως, καὶ ἄρχονται αἱ εὐθῦναι τῶν στρατιωτικῶν βαθμοφόρων, αἵτινες προφανῶς ἐπέδρασαν εἰς πολὺ στενώτερον κύκλον, καθόσον τὸ ἠθικὸν τοῦ Στρατεύματος παίζει τὸν πρῶτον ῥόλον κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, διότι ὁ πόλεμος δὲν εἶνε ζατρίκιον, κατὰ τὸ ὁποῖον μόνον αἱ εὔστοχοι κινήσεις φέρουν τὴν νίκην.

Ἐχωρίσαμεν ὅθεν τὰς εὐθύνας μεταξὺ τῶν πρώτων καὶ τῶν δευτέρων. Λόγοι σκοπιμότητος ἐπέβαλλον νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ δίκη τῶν πρώτων, καθόσον τὰ στοιχεῖα δι' αὐτοὺς ἦσαν ἕτοιμα καὶ πλήρη. Ὁ πόλεμος δὲν εἶχε λήξει καὶ ἐπεβάλλετο νὰ σχηματισθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ὁ νόμος εἶνε ἀνώτερος πάντων. Μέγα μέρος στρατιωτῶν εἶχε διαπεραιωθῇ ἀκανονίστως εἰς Παλαιὰν Ἑλλάδα καὶ εἶχε διευκολυνθῇ ὑπὸ τῶν τότε κυβερνώντων νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰς ἑστίας του. Ὁ Στρατὸς τῆς Θρᾴκης παρουσίαζε λυπηρὰ σημεῖα ἀνυποταξίας, λῃστειῶν καὶ ἀθρόων λιποταξιῶν. Καὶ ὁ πόλεμος δὲν εἶχε λήξει ἡ στοιχειωδεστάτη λογικὴ ἐπέβαλλε τὴν ἄμεσον καὶ σύντονον ἀνασυγκρότησιν τοῦ Στρατοῦ.

Ἀλλὰ πῶς θὰ ἐγίνετο αὕτη;

Ἐπεβάλλετο νὰ ἀποδώσουν ἀμέσως εὐθύνας οἱ εἰς εὐρύτερον κύκλον δράσαντες. Ἀλλὰ καὶ ὁ ὄγκος τῆς συμφορᾶς, τὸ πλῆθος τῶν δυστυχῶν θυμάτων τῆς καταστροφῆς, οἱ τάφοι οἱ χάσαντες καὶ πολυπληθεῖς, μεγάλη τοῦ λαοῦ μερὶς ἐζήτουν ἐπιτακτικῶς ἱκανοποίησιν. Ἀλλὰ καὶ οἱ περισσότεροι, οἱ νεώτεροι καὶ οἱ ζωηρότεροι ἀξιωματικοὶ οἱ παρὰ τὰς τάσας θυσίας των βλέποντες σβυνόμενα τὰ ὡραῖα ὄνειρα δι' ἃ ἠγωνίσθησαν, οὐχὶ ἐξ ὑπαιτιότητός των, ἐζήτουν ἐπιμόνως τὴν τιμωρίαν τῶν ἐνόχων τῆς ἐθνικῆς καταστροφῆς.

Ἐξ ὅλων τούτων ἐσχηματίσαμεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ μὴ ἱκανοποίησις τῆς πανταχόθεν ὀγκουμένης δικαίας γενικῆς ἀξιώσεως τῆς τιμωρίας τῶν ἐνόχων θὰ ἐγίνετο πρόξενος περαιτέρω ἐθνικῶν συμφορῶν, ἀλλὰ καὶ ἀφορμὴ αὐθαιρέτων, βιαίων, πολλῶν καὶ ἀδίκων φραγῶν! Πρὸς πρόληψιν τούτων ἀπεφασίσαμεν νὰ ἀναθεωρήσωμεν τὴν ἀπόφασιν τὴν ὁποίαν εἴχομεν λάβει ὅπως οἱ πολιτικοὶ ἔνοχοι δικασθῶσι παρὰ τοῦ κανονικοῦ εἰδικοῦ δικαστηρίου, ἐφόσον ἡ συγκρότησις αὐτοῦ, ἐλλείψει Βουλῆς, θὰ ἀνεβάλλετο ἐπὶ μακρὸν ἢ ἴσως καὶ ἐπ' ἀόριστον, ἡ δὲ τοιαύτη βραδύτης δὲν ἱκανοποιεῖ τὰς ἀξιώσεις τῆς κοινῆς γνώμης καὶ τῆς πανταχόθεν ὀγκουμένης πιέσεως.

Διὰ μίαν τοιαύτην δίκην ἔπρεπε νὰ δημιουργηθῇ ἓν εἰδικὸν δικαστήριον, καθόσον οὔτε τὰ συνήθη πολιτικὰ δικαστήρια οὔτε τὰ συνήθη στρατοδικεῖα ἐθεωρήθησαν ἐπαρκῆ διὰ μίαν τοιαύτην δίκην.

Ἀπέμενεν ὅθεν ἓν εὐρὺ στρατοδικεῖον, μὲ ἕνδεκα στρατοδίκας καὶ τρία ἐπαναστατικοὺς Ἐπιτρόπους καὶ μίαν διαδικασίαν ἡ ὁποία θὰ παρεῖχεν ὅλας τὰς ἐλευθερίας τῶν μέσων τῆς ἀμύνης εἰς τοὺς κατηγορουμένους καὶ ὅλην τὴν εὐρεῖαν δημοσιότητα. Κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης ἐπετρέψαμεν νὰ ἐξαιρέσουν πέντε τῶν στρατοδικῶν, νὰ ἔχουν συνηγόρους διπλασίους τῶν κατηγόρων καὶ μάρτυρας ὑπερασπίσεως ὅσους καὶ ἡ κατηγορία, πρὸς δέ, ἐκ πνεύματος ἐπιεικείας, καθωρίσθη καὶ ἡ ποινὴ τῆς ὑπερορίας.

Οἱ δικασταὶ ἔμειναν ἀπολύτως ἀνεπηρέαστοι νὰ δικάσουν κατὰ συνείδησιν· ἄλλως τε ἡ ἐναντία ὑπόθεσις θὰ ἦτο ἡ ἐσχάτη τῶν ὕβρεων πρὸς τοὺς ἐντίμους ἐκείνους ἀξιωματικούς, τὴν ὁποίαν οὔτε ἡμεῖς ἠμεθα ἱκανοὶ νὰ τοὺς κάμωμεν οὔτε αὐτοὶ νὰ τὴν δεχθῶσιν.

Ὡς ἄνθρωποι ἠσθάνθημεν τὴν βαθυτέραν τῶν θλίψεων διὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δίκης, ἀλλ' ὡς Κυβερνῆται ἐξετελέσαμεν τὸ καθῆκόν μας.

Ἡ ψυχρὰ ἱστορία, ἀνεπηρέαστος προσωπικῶν συμπαθειῶν ἢ ἀντιπαθειῶν, θὰ κρίνῃ ὀρθότερον ἂν ἡ ἀπόφασις ἐκείνη

ὑπῆρξε δικαία ἢ ἄδικος καὶ ἂν αὐτὴ ἀπέβη ἐπ' ὠφελείᾳ ἢ ἐπὶ βλάβῃ τῆς Πατρίδος. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύναται ἀπὸ τοῦδε νὰ βεβαιωθῇ εἶνε ὅτι ὁ Στρατὸς κατέστη εὔκολον ἀπὸ τότε νὰ ἀνασυγκροτηθῇ καὶ ἐπετεύχθη ὅπως μεγαλύτεραι συμφοραὶ ἀποσοβηθῶσιν. Ἐπηκολούθησεν ἡ δίκη τοῦ βασιλόπαιδος Ἀνδρέου, καταδικασθέντος εἰς ἰσόβιον ὑπερορίαν, καὶ θὰ ἐπηκολούθουν καὶ ἄλλαι τινὲς δίκαι πολιτικῶν ὑπολόγων, ἂν δὲν ὑπεγράφετο τὸ περὶ ἀμνηστίας Πρωτόκολλον τῆς Λωζάννης τῇ 24 Ἰουλίου 1923, ὅπερ ἐκ πνεύματος ἐπιεικείας ἄνευ ἀντιρρήσεων ὑπεγράψαμεν.

Κατόπιν ὁ ῥήτωρ εἰσέρχεται εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν ὑπευθύνων στρατιωτικῶν βαθμοφόρων καὶ λέγει ὅτι ὄχι μόνον προσπάθεια δὲν ἔγινεν ὑπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως πρὸς συγκάλυψιν τῶν ἐνόχων, ἀλλὰ καὶ κατεβλήθη προσπάθεια ὅπως ἐξαιρεθῶσιν οἱ στρατιωτικοὶ τῆς ἀμνηστίας ἐκ τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Λωζάννης, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Προσέτι διαταγαὶ ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν ἐξεδόθησαν πρὸς ἅπαντα τὰ Σώματα, ὅπως ὑποβληθῶσι τὸ ταχύτερον μηνύσεις κατὰ τῶν ὑστερησάντων ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων των, καίτοι τοῦτο ἐπεδάλλετο νὰ τὸ κάμωσι καὶ ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ μὲ εὐρύτατα δικαιώματα κατηρτίσθη, εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ὁποίας ὑπήχθησαν καὶ ὅλοι οἱ αἰχμαλωτισθέντες ἀξιωματικοί. Εἰς τὴν ἰδίαν Ἐπιτροπὴν εἶχε δοθῇ ἐντολὴ νὰ ὑποβάλῃ ἀμέσως καὶ κεχωρισμένως πᾶσαν ὑπόθεσιν συνεπαγομένην ποινικὴν δίωξιν πρὸς περαιτέρω ἐνέργειαν. ὡς καὶ νὰ ἐκδίδῃ ἐντάλματα προφυλακίσεως κατὰ Στρατηγῶν καὶ Συνταγματαρχῶν.

Τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπῆρξε ὀραδύ, διότι καὶ τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα ἦσαν διεσπαρμένα, λόγῳ τῆς κατὰ τὴν ὑποχώρησιν ἀνωμαλίας, καὶ οἱ μάρτυρες ἀξιωματικοὶ εὑρίσκοντο εἰς τὸ νέον Μέτωπον τοῦ Ἔβρου, καὶ οἱ αἰχμάλωτοι ἐδράδυναν νὰ ἐπανέλθωσιν. Ὁ ἴδιος, λέγει, δὲν ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἐκθέσεως, ἐφόσον εὑρίσκετο εἰς τὴν Ἀρχήν, ἀλλὰ κατόπιν ἐκ τῶν ἐφημερίδων.

Συνεπείᾳ τῶν μέτρων τούτων ἐγένοντο δίκαι τινὲς ἀξιωματικῶν καὶ ὑπολείπονται καί τινες εἰσέτι ἐκκρεμεῖς, ὡς ἀνέφερε πρὸ ἡμερῶν ὁ κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργός.

Ἐκ τῆς ὑποβληθείσης δὲ τελικῆς ἐκθέσεως παραπέμπονται καὶ ἄλλοι τινές, εὐτυχῶς ἐλάχιστοι, οὐχὶ ὡς ἔνοχοι, ἀλλ' ὡς δοσίλογοι, κατὰ τὴν λέξιν τὴν καταστᾶσαν τῆς μόδας, μεταξὺ τῶν ὁποίων, ὅπως εἶδον εἰς τὰς ἐφημερίδας, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς καταλέγει τὸν Πλαστήραν καὶ τὸν ἀγορεύοντα. Ἀλλ' ἡμεῖς, λέγει, ἐδικάσθημεν ἤδη παρὰ τοῦ μεγάλου στρατοδικείου, τοῦ ἀπαρτισθέντος ὑφ' ὁλοκλήρου τοῦ Στρατοῦ, τὸν ὁποῖον διωκήσαμεν κατὰ τὰς δυσκόλους ἐκείνας στιγμάς, ἀμέσως μετὰ τὰ γεγονότα, ὁπότε αἱ περιστάσεις ἦσαν πρόσφατοι καὶ αἱ ἐντυπώσεις ζωηραί, καὶ ἀνεκηρύχθημεν ἀρχηγοὶ αὐτοῦ, διότι μᾶς εἶδον ἐν τῇ δράσει καὶ διότι ἐφέραμεν τὰ τμήματά μας συντεταγμένα καὶ πλήρη ἐν τῇ ἐσχάτῃ ὀπισθοφυλακῇ μεθ' ὅλων τῶν πυροβόλων των καὶ τοῦ ὑλικοῦ των. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπανεξέτασις τῆς τότε δράσεώς μας μᾶς εἶνε λίαν ἐπιθυμητή, διότι ἡ ἀλήθεια δὲν φοβεῖται τὸ φῶς.

Δὲν εἶνε τόσον πολλοὶ οἱ στρατιῶται οἱ ἔνοχοι εἰς ὅσους ἡ φαντασία καὶ ἡ ἐμπάθεια τοὺς ἀναθιάζει. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τούτων ἐλάχιστοι σήμερον ὑπηρετοῦσιν εἰς τὸν Στρατόν. Οἱ πλεῖστοι τῶν τότε διοικητῶν μονάδων εἴτε ἀπεσύρθησαν οἰκειοθελῶς εἴτε περιελήφθησαν εἰς τὰς διαφόρους ἐκκαθαρίσεις. Οἱ θορυβοῦντες εἶνε οἱ μὴ μετασχόντες τῆς Μικρασιατικῆς ἐκστρατείας καὶ μὴ ὑποβληθέντες συνεπῶς εἰς τὴν μεγάλην δοκιμασίαν. Εἰς τὰς προχωρήσεις γίνονται συχνότατα σφάλματα καὶ παραλείψεις καθήκοντος ἄτινα, λόγῳ τῆς ἐπιτυχίας, λησμονοῦνται καὶ βραβεύονται οἱ πάντες. Ἐν τῇ ἀποτυχίᾳ ἂς μὴ βλέπωμεν τοὺς πάντας ἐνόχους καὶ ἂς μὴ χαρακτηρίζωμεν ὅλους τοὺς ἡρωϊκοὺς μαχητὰς τοῦ Σαγγαρίου ὡς δειλούς. Δι' ὅσων εἶπον δὲν ζητῶ νὰ συγκαλύψω τοὺς τυχὸν ἐνόχους, ἀλλ' ἠθέλησα νὰ δώσω μίαν εἰκόνα πραγματικὴν τῆς καταστάσεως καὶ τί ἡμεῖς ἐνηργήσαμεν ὅτε διετελοῦμεν εἰς τὴν Ἀρχήν, ὅπως μὴ παρασύρησθε ἀπὸ τοὺς ἐπιδιώκοντας πολιτικὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ζητήματος τούτου.

Ὁ ῥήτωρ ἀναφέρει εἶτα πῶς διηρευνήθη τὸ ζήτημα τῆς ἥττης κατὰ τὸ 1897 καὶ ἐξακολουθῶν λέγει :

Ἤδη, κατόπιν μάλιστα τοῦ γενομένου θορύβου καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν μᾶλλον διασυρθεισῶν ὑπολήψεων, κρίνομεν ἀναγκαίαν μίαν ἐπανεξέτασιν τοῦ ὅλου ζητήματος τῶν στρατιωτικῶν ὑπευθύνων τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς, διὰ μιᾶς 12μελοῦς στρατιωτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐξ ἴσων μελῶν ἀποστράτων ἀνωτάτων ἀξιωματικῶν, ἐν ἐνεργείᾳ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν μὴ μετασχόντων τῆς τελευταίας καταστροφῆς καὶ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν μετασχόντων καὶ ἀνευθύνων αὐτῆς. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη, εἰς ἣν θὰ παρασχεθῶσιν ὅλα τὰ στοιχεῖα, θὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἀπομακρύνσεως ἐκ τοῦ Στρατεύματος τῶν κριθησομένων ὡς ἀνεπαρκῶς ἐκτελεσάντων τὸ καθῆκόν των ἀξιωματικῶν, καὶ θὰ δικάσῃ τοὺς ὑπέχοντας ποινικὴν εὐθύνην, εἰς τὴν

Ἐπιτροπὴν δ' αὐτὴν νὰ ταχθῇ ὡρισμένη προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν τοῦ πορίσματός της.

Ἡ Κυβέρνησις ἂς τροποποιήσῃ ὅθεν τὸ ὑποβληθὲν ψήφισμά της ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν καὶ ἂς τὸ ψηφίσωμεν ἵνα ἀποδώσωμεν τὴν γαλήνην εἰς τὸ Στράτευμα. Ἡ πραγματικὴ ὅμως γαλήνη εἰς τὸ Στράτευμα δὲν θὰ ἐπέλθῃ διὰ μόνης τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ ζητήματος τῶν στρατιωτικῶν ὑπευθύνων· ἀπαιτεῖται ἐπὶ πλέον ἡ δικαία διαρρύθμισις τοῦ σπουδαιοτάτου ζητήματος τῆς ἀρχαιότητος τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἡ διαλογὴ τῶν ἐπιθυμούντων νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ Στράτευμα ἀξιωματικῶν, ὡς καὶ ἡ δικαία διοίκησις τοῦ Στρατεύματος. Τὰ δύο πρῶτα προτείνει νὰ ἐπιλυθῶσι διὰ τῆς καταρτισθησομένης διὰ τοῦ ψηφίσματος Ἐπιτροπῆς καὶ τὸ τελευταῖον διὰ τῆς καταλληλοτέρας συγκροτήσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου.

Μόνον διὰ τῆς ἐπιλύσεως τῶν ἀκανθωδῶν τούτων ζητημάτων, καθ' ὃν τρόπον προτείνει ὁ ῥήτωρ, ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ ἐπέλθῃ ἡ τόσον ποθητή, λέγει, παρ' ὅλων γαλήνη εἰς τὸ Στράτευμα, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Πολιτείας, καὶ συνιστᾷ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ψηφίσματος καθ' ὃν τρόπον ἐτροποποιήθη παρ' αὐτοῦ.

Δ. Λεονάρδος. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λόγου σας εἴπατε, νομίζω, τὴν ἀκόλουθον φράσιν· «Κατεδλήθη προσπάθεια, ὅπως παρασταθῶσι πλειότεροι οἱ ἐν τῷ ἐνεργῷ στρατῷ ὑπηρετοῦντες ὑπεύθυνοι, ἐκ κακεντρεχείας». Θὰ παρεκάλουν νὰ δώσητε μίαν ἐξήγησιν.

Σ. Γονατᾶς. Ἀναγνωρίζω τὴν ἐν τῷ πολέμῳ δρᾶσίν σας καὶ τὴν εὐγενῆ προσπάθειάν σας καὶ διὰ τοῦτο σᾶς ἐξαιρῶ.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρᾳ 10.50' μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Συνεχίζεται ἡ συζήτησις τοῦ ψηφίσματος «περὶ συστάσεως ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἔρευναν τῆς εὐθύνης τῶν στρατιωτικῶν μονάδων».

Ὁ κ. ***Β. Καραπαναγιώτης*** λέγει ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως ὅπως τερματισθῇ τὸ ζήτημα τῶν δοσιλόγων διὰ νὰ μὴ συκοφαντώμεθα ὅτι ἀποπειρώμεθα νὰ συγκαλύψωμεν τοὺς ὑπαιτίους. Εὐτυχῶς τὸ ζήτημα ἦλθη ἤδη εἰς τὴν Συνέλευσιν. Ἡ ἀγόρευσις, λέγει, τοῦ κ. Γονατᾶ τὸν ἀπαλλάσσει νὰ ἐκθέσῃ τὸ ἱστορικὸν τῆς ὅλης ὑποθέσεως, δι' ἣν τὸ ὑπὸ συζήτησιν σχέδιον. Ἀνατρέχων εἰς

τὰ λεχθέντα παρὰ τῶν κ. κ. Λεονάρδου καὶ Ἀκρίδα διὰ τὴν ἀποχώρησίν των ἀπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς εὑρίσκει ὅτι ὅλως ἀδικαιολογήτως ἀπεχώρησαν οὗτοι ἐπειδὴ διεφώνουν. Διεφώνησαν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οἱ κείμενοι νόμοι ἐπιβάλλουν τὴν παραπομπὴν τῶν αἰχμαλώτων ἀξιωματικῶν εἰς τὸ Στρατοδικεῖον, τὸ δὲ ψήφισμα ἐθέσπιζεν ἄλλην διαδικασίαν.

Ὁ κ. ***Δ. Λεονάρδος*** λέγει ὅτι δὲν ἀπεχώρησαν δι' αὐτό.

Ὁ κ. ***Β. Καραπαναγιώτης*** συνεχίζων λέγει ὅτι τὰ ζητήματα τὰ ἔχοντα σχέσιν μὲ τὴν τάξιν τῶν ἀτόμων καὶ μὲ τὴν μελλοντικὴν ὑπόθεσιν αὐτῶν πρέπει νὰ κρίνωνται μὲ τὴν ψυχραιμίαν καὶ ἤρεμον σκέψιν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑφισταμένων νόμων τοῦ Κράτους. Ὑπεκράτησεν ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ αἰχμαλωσία ἀποτελεῖ ἓν ἀδίκημα, δι' ὅπερ μάλιστα παραπέμπεται ὡς αἰχμαλωτισθεὶς τις ἄνευ προκαταρκτικῆς ὑποχρεωτικῶς εἰς τὸ Στρατοδικεῖον. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ῥήτορος δὲν ὑπάρχει τοιαύτη διάταξις νόμου οὔτε ἐδῶ οὔτε ἀλλαχοῦ. Ὁ ΡΝΒ' νόμος ἀναφέρει ὅτι ἡ κατάστασις τῆς ἀργίας ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν αἰχμαλωτισθέντων ἐφόσον ἡ θέσις των ἔχει πληρωθῇ. Ὁ νόμος ΧΚΕ' λέγει ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ οἱ αἰχμάλωτοι δὲν χάνουσι τὰ πρὸς προαγωγὴν προνόμια.

Ὁ κ. ***Δ. Λεονάρδος*** ἀνταπαντῶν λέγει ὅτι ὁ νόμος λέγει καὶ τί προσκαιρεῖται διὰ νὰ προαχθῇ τις.

Ὁ κ. ***Β. Καραπαναγιώτης*** ἐξακολουθῶν τονίζει ὅτι κακῶς ἐσχηματίσθη γενικῶς ἡ ἐντύπωσις ὅτι οἱ ἐξ αἰχμαλωσίας ἀξιωματικοὶ ὑποχρεωτικῶς παραπέμπονται εἰς τὸ Στρατοδικεῖον.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** λέγει ὅτι αἴσθημα προνοίας ἐπισοβλημένης διὰ τὴν εἰρήνην τοῦ Στρατεύματος τὸν ἔκαμε νὰ ἔχῃ δισταγμοὺς διὰ τὸ νομοθέτημα.

Ὁ κ. ***Β. Καραπαναγιώτης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἄλλος νόμος (2769) λέγει ὅτι καὶ ὁ χρόνος τῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ θεωρεῖται διπλοῦς, ἐὰν ἐξεπλήρωσαν τὸ καθῆκόν των.

Ὁ κ. ***Α. Ἀκρίδας*** διακόπτων λέγει ὅτι ὁ αἰχμαλωτισθεὶς πρέπει νὰ ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἔπταισεν.

Ὁ κ. ***Β. Καραπαναγιώτης*** λέγει ὅτι ἡ γνώμη του εἶνε ὅτι ὁ αἰχμαλωτισθεὶς θὰ παραπεμφθῇ, ἐφόσον δὲν ἐξετέλεσε τὸ καθῆκόν του. Κατὰ τοῦτο διαφωνεῖ μὲ τοὺς προαγορεύσαντας, ἐφόσον δέχονται ὅτι ὁ αἰχμάλωτος πρέπει νὰ γίνῃ αἰχμάλωτος διὰ νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ Στρατοδικεῖον. Τὸ ἄρθρον 198 τῆς Στρατ. Ποιν. Νομοθεσίας ἀξιοῖ ἐνώπιον ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ παραπεμφθῇ ὁ συνθηκολογήσας μετὰ τοῦ ἐχθροῦ στρατιωτικὸς εἰς τὸ Στρατοδικεῖον. Τὸ ἄρθρον

199 ἀφ' ἑτέρου δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ μόνον διὰ τὸν στρατηγὸν Τρικούπην.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** λέγει ὅτι τὸ ἄρθρον 198 οὐδεμίαν ἔχει ἐφαρμογὴν διὰ τὰ Μικρασιατικά, ἐνῷ τὸ 199 ἔχει πολλαπλῆν.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** συνεχίζων ἀναπτύσσει τὸ ἄρθρον 199.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** διακόπτων ἑρμηνεύει τὸ ἄρθρον 199, κατὰ διάταξιν τοῦ ὁποίου ὡς μόνη ἔντιμος παράδοσις ἀναγνωρίζεται ἐκείνη καθ' ἣν ὁ παραδιδόμενος εὑρίσκετο ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ ὅπλα του.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** ἐξακολουθῶν ἐξηγεῖ τὸ συμπέρασμα ὅτι καὶ διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν προαπαιτοῦνται ἀνακρίσεις, μεθ' ἃς θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ παραπομπή. Συνεπῶς παρέλκει τὸ ψήφισμα καὶ ἠδύνατο ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νὰ διατάξῃ τὴν ἔρευναν. Τὸ ψήφισμα συνενόει τὴν ἀνάκρισιν καὶ ἀπὸ κεχωρισμένην τὴν κάμνει ἐνιαίαν.

Θεμελιώδης βάσις διὰ τὴν ἔρευναν εἶνε ὅτι ἡ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ ὑπῆρξεν ἀνεξάρτητος τῆς ἐκτάσεως τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐσυνέχισαν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον διαρκῶς ὑπενόμευσαν, αὐτοὶ ἦσαν οἱ αἴτιοι τῆς καταστροφῆς. Εὗρον ὡς ὄργανον καὶ ὕβριν τὸν Στρατὸν καὶ ἐπέρριψαν ἐπ' αὐτοῦ τὰς εὐθύνας. Τὸ περίεργον εἶνε ὅτι τὰ δημοσιογραφικὰ ὄργανα τοῦ ἀντιπάλου κόσμου κατὰ τὸν Αὔγουστον 1922 ἐξῆρον τὰ ἴδια τὰς πράξεις τοῦ Πλαστήρα καὶ λοιπῶν, κατόπιν ὅμως δὲν ὤκνησαν νὰ τοὺς ἀποκαλέσουν φυγάδας καὶ προδότας.

Εἰσερχόμενος εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν διαφόρων ὑπαιτίων εὑρίσκει ὅτι παραλείψεις καθήκοντος ἐγένοντο πολλαὶ κατὰ τὴν ὑποχώρησιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ παρὰ ἀνωτέρων καὶ παρὰ κατωτέρων, ἀλλ' αὐταὶ ὠφείλοντο ἀμέσως νὰ παταχθοῦν. Πᾶσα ταλάντευσις βλάπτει καὶ εἴδομεν τὸ θέαμα τοῦ ἀντιπάλου τύπου ἐπιχειροῦντος νὰ ἀτιμάσῃ ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐνεκωμίαζε κατὰ τὰς ὥρας τοῦ κινδύνου. Εὐτυχῶς, λέγει, ἔστω καὶ ἀργὰ θὰ παρασχεθῇ ποτὲ ἡ εὐκαιρία διὰ νὰ ἐπιχυθῇ φῶς καὶ νὰ ἀποδειχθῇ ποῖοι οἱ φυγάδες καὶ ποῖοι οἱ ἐπιτελέσαντες τὸ καθῆκόν των. Περὶ τούτου ἔχομεν πεποίθησιν εἰς τὰ θεσπιζόμενα διὰ τοῦ ψηφίσματος. Παραλλήλως πρέπει νὰ ληφθοῦν μέτρα διὰ τὰ ἐξυβριζόμενα ἄτομα, διότι τὴν Δικαιοσύνην τὴν εἴδομεν ἐσχάτως συμμαχήσασαν μετὰ τῶν ὑβριστῶν καὶ συκοφαντῶν. Ἴσως νὰ ἐπεδάλλετο ἡ ἐπαναφορὰ πάλιν τοῦ ἀναχρονιστικοῦ ἐθίμου τῆς μονομαχίας, διὰ νὰ δύναται κανεὶς νὰ τιμωρῇ τοὺς συ-

κοφάντας του. Σχετικῶς μὲ τὸ ψήφισμα, καταλήγων λέγει ὅτι εἶνε ἀπὸ ἐκείνους οἵτινες ἐζήτησαν τὸν ἔλεγχον, καθόσον ἐξ αὐτοῦ θ' ἀποδειχθῇ ὅτι εἶνε ἄξιοι τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ Ἔθνους ἐκεῖνοι εἰς οὓς ἀπενεμήθη αὕτη.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι δὲν ἔχει εὐτυχῶς ἢ δυστυχῶς ἰδίαν ἀντίληψιν τῶν γεγονότων τῆς Μ. Ἀσίας. Ὑπάρχουν παραδείγματα Στρατῶν οἱ ὁποῖοι ὑπέστησαν ἥττας, ἀλλὰ παράδειγμα τοιοῦτο πλήρους ἀποσυνθέσεως δὲν φαντάζεται ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ, παράδειγμα δηλαδὴ ἀποσυνθέσεως ἑνὸς Στρατοῦ ὁ ὁποῖος μέχρις ἐσχάτων περιῆγε νικηφόρος τὰς σημαίας του ἀπὸ πεδίου εἰς πεδίον. Τοιαῦται ἀποσυνθέσεις ἔχουν βασικὰ καὶ ψυχικὰ τὰ αἴτια· δὲν δύναταί τις τὴν αἰτίαν αὐτῶν νὰ ἀποδώσῃ εἰς τοὺς βαθμοφόρους.

Ὅστις παρηκολούθησε τὰ γεγονότα τὰ πολιτικὰ τῶν τελευταίων ἐτῶν καὶ ὅσοι παρηκολούθησαν τὴν γενομένην δίκην θὰ ἐπείσθησαν ὅτι οἱ κυβερνῶντες τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀποφασίσαντες τὴν ἐκκένωσιν τῆς Μ. Ἀσίας, ἀλλὰ μὴ τολμῶντες νὰ τὴν πραγματοποιήσουν, ἀνέμενον τὴν πρώτην εὐκαιρίαν ἡ ὁποία θὰ τοῖς ἐδίδετο ἵνα τὴν πραγματοποιήσουν.

Τὰς εὐθύνας τῶν βαθμοφόρων θὰ ἠδυνάμεθα μόνον νὰ ἀναζητήσωμεν εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ὑποχώρησις ἔγινεν ἄτακτος. Φρονεῖ ὅμως ὅτι οἱαδήποτε σχετικὴ δίκη καὶ οἱαδήποτε ἔρευνα δὲν θέλει ἀποβῇ ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ Στρατεύματος· οὔτε εὑρίσκει τὸν λόγον δι' ὃν θὰ παρεπέμποντο ἀξιωματικοὶ εἰς τὰ στρατοδικεῖα ἵνα δικασθῶσιν, ἐφόσον ὁ Σπυρόπουλος π. χ., ὁ ὁποῖος ἀποδεδειγμένως ἐγκατέλιπε τὴν θέσιν του, εὑρίσκεται ἐκτὸς τῶν φυλακῶν δυνάμει τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Λωζάννης. Ἔπειτα πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει τὸν σάλον ὁ ὁποῖος θὰ ἐπέλθῃ, διότι, ὅταν ἀνοίξῃ ἡ θύρα αὐτή, τίς μᾶς ὑπόσχεται ὅτι δὲν θὰ ὑποδληθῇ σωρεία μηνύσεων κατὰ παντὸς ἀξιωματικοῦ; Κηρύσσεται διὰ ταῦτα κατὰ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ ψηφίσματος· ἐν ᾗ περιπτώσει ὅμως ἡ Κυβέρνησις ἐπιμείνῃ, φρονεῖ ὅτι ἡ δικαιοδοσία τῆς Ὑπιτροπῆς θὰ ἔπρεπε μόνον νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ νὰ ἀνεύρῃ τίνες θὰ ἔπρεπε νὰ παραπεμφθῶσιν εἰς Συμβούλια ἵνα ἀπομακρυνθῶσι τοῦ Στρατεύματος.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** λέγει ὅτι, ὅτε ὑπεδλήθη τὸ ψήφισμα, ἦτο ἐναντίον αὐτοῦ, συμφωνῶν πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ φανταζόμενος ὅτι ἀποτέλεσμα αὐτοῦ δὲν θὰ ἦτο παρὰ νὰ δημιουργηθῇ εἰς σάλος εἰς βάρος τοῦ Στρατεύματος ἄνευ οὐδενὸς πρακτικοῦ ἀποτελέσματος. Τοιαῦτα ἄλλως τε εἶνε τὰ ἀποτελέσματα πάντοτε τῶν παρομοίας φύ-

σεως μέτρων. Μετὰ δύο ἔτη μετὰ μίαν καταστροφὴν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εὑρεθῶσιν οἱ ὑπεύθυνοι. Ἀναγνωρίζει ὅμως ἤδη τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιψηφίτεως τοῦ ψηφίσματος, ἵνα ἐλαττωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν καθησομένων. Ἐπομένως φρονεῖ ὅτι τὸ ψήφισμα πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἄρθρον 109 τῆς στρατ. ποινικῆς Νομοθεσίας, κατὰ τὸ ὁποῖον τιμωρεῖται ὁ παραδιδόμενος ἐν ἀνοικτῷ πεδίῳ.

Ὡς πρὸς τὸν ἀριθμόν, φρονεῖ ὅτι οὗτος πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς τοὺς νῦν ἡγήτορας. Δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸν κ. Γονατᾶν, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑπ' αὐτοῦ ὑποβληθείσας τροπολογίας, καὶ φρονεῖ ὅτι τὸ ψήφισμα πρέπει νὰ παραμείνῃ ὡς ἔχει. Ὡς πρὸς τὴν γενομένην δίκην τῶν ἐξ συμφωνεῖ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Γονατᾶ λεχθέντα, ὅτι οὐδεμία ἐγένετο ἐπέμβασις εἰς τὸ Στρατοδικεῖον, τὸ ὁποῖον ἀμεροληπτως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς πιέσεως ἐξετέλεσε τὸ καθῆκόν του. Ἂν, λέγει, ἐγὼ ὡς Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐπενέβην, ἐπενέβην μόνον ὑπὲρ τοῦ πρίγκιπος Ἀνδρέου, τὸν ὁποῖον προσεπάθησα νὰ σώσω, καίτοι ἦτο κλασσικῶς παραβάτης τῆς στρατιωτικῆς ποινικῆς Νομοθεσίας, μὴ ἐκτελέσας ρητὴν διαταγὴν τοῦ Ἀρχιστρατήγου. Ἐπίσης διαφωνεῖ πρὸς τὸν κ. Γονατᾶν ὡς πρὸς τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντα, ὅτι τὸ Βενιζελικὸν καθεστὼς εἶχε διαχωρίσει εἰς δύο μερίδας τοὺς ἀξιωματικούς, ἀξιωματικοὺς Ἀμύνης καὶ ἀξιωματικοὺς Βασιλικούς. Τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές, ἀπόδειξις δὲ εἶνε ὁ ἴδιος κ. Γονατᾶς, ὁ ὁποῖος, καίπερ Βασιλικός τότε εἶχεν ἐν τούτοις τὴν διοίκησιν Μεραρχίας. Τελευτῶν παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ συντομεύσῃ τὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. **Δ. Μπότσαρης** λέγει ὅτι θὰ ἦτο ἐπιθυμητὸν ν' ἀποφεύγηται ἡ μνεία ὀνομάτων εἰς τοιαύτας συζητήσεις πρὸς ἀποφυγὴν δημιουργίας προκαταλήψεων.

Σχετικῶς μὲ τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. Παγκάλου διὰ τὸν κ. Πανουτσόπουλον λέγει ὅτι ὁ κ. Πανουτσόπουλος ἦλθεν εἰς Πάνορμον καὶ συνεγεμάτισε μετὰ τοῦ κ. Παγκάλου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ περὶ τοῦ πρίγκιπος Ἀνδρέου λέγει ὅτι ἡ μάχη τοῦ Σαγγαρίου δὲν ἀπωλέσθη ἐξ αἰτίας τῆς ἀνυπακοῆς τοῦ πρίγκιπος. Ὅτε παρέλιπε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν ὁ πρίγκιψ, ἡ μάχη εἶχε χαθῇ.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** διακόπτων λέγει ὅτι ὁ πρίγκιψ Ἀνδρέας ἦτο ἠλίθιος, ἀμαθὴς καὶ ἀνάξιος, ἰδίως ἀνίκανος νὰ εἶνε στρατηγός.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** διακόπτων λέγει ὅτι ἐξ ὅλης τῆς δικογραφίας ἐξάγεται ὅτι ὑπαίτιος τῆς ὑποχωρήσεως τοῦ Σαγγαρίου ἦτο ὁ πρίγκιψ Ἀνδρέας.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** λέγει ὅτι ἴσως νὰ ἐκερδίζετο ἡ μάχη τοῦ Σαγγαρίου, ἂν ἐξετελεῖτο ἡ διαταγὴ ὑπὸ τοῦ πρίγκιπος Ἀνδρέου.

Ὁ κ. **Δ. Μπότσαρης** συνεχίζων λέγει ὅτι 24 ὥρας βραδύτερον τῆς ὑποχωρήσεως τοῦ Σαγγαρίου διετάχθη ἡ κίνησις ἐκείνη.

Πραγματευόμενος εἶτα τὰ τοῦ ψηφίσματος καὶ τὰ τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Γονατᾶ εὑρίσκει ὅτι ἡ τελευταία αὕτη δύναται καλύτερον νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν σκοπὸν ὃν ἐπιδιώκομεν. Ἐπίσης νομίζει ὅτι εἰς τὸ Συμβούλιον δὲν πρέπει νὰ συμμετάσχωσι Στρατιωτικοὶ λαβόντες μέρος εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις. Ἀποκρούει κατόπιν τὸ μέρος τῆς προτάσεως τὸ ἐπιτρέπον τὴν συμμετοχὴν νέων καὶ μὲ κατωτέρους βαθμοὺς ἀξιωματικῶν. Θὰ συμμετάσχωσι, μόνον ἀνώτατοι ἀξιωματικοὶ ἐκ τῶν μακρὰν τοῦ Στρατεύματος, τῶν μὴ μετασχόντων τῶν ἐπιχειρήσεων, καὶ πολιτικῶν μέλος καὶ θὰ ἀναλάβουν νὰ φέρουν εἰς πέρας τὸ βαρὺ τοῦτο ἔργον. Ὡσαύτως ἡ ἐξέτασις τῶν γεγονότων πρέπει νὰ εἶνε πλατεῖα, ἀλλ' αἱ καταγινωσκόμεναι ἀποφάσεις νὰ περιορισθῶσιν εἰς τὰ ὅρια τῶν ἀνακριτικῶν Συμβουλίων. Τὸ φῶς νὰ εἶνε πλῆρες, ἀλλ' ἡ ἔκτασις τοῦ κολασμοῦ περιωρισμένη. Διότι οὗτω, λέγει, φρονοῦμεν, ὅτι ἱκανοποιεῖται ἡ κοινὴ γνώμη καὶ θὰ ἀποκομισθῇ καὶ πρακτικόν τι ὄφελος.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραὰμ** λέγει ὅτι εἶνε κατὰ τοῦ ψηφίσματος, ὡς μέτρου καὶ ἀντιστρατιωτικοῦ καὶ ἀντιπολιτικοῦ. Θὰ διέπραττε, λέγει, ἀσυνέπειαν ἡ Συνέλευσις, ἂν ἔρριπτεν ἔλαιον εἰς τὴν πυρὰν καὶ ἔφερεν εἰς τὰ Δικαστήρια ὑποθέσεις αἱ περὶ ὧν ἀποφάσεις δὲν θὰ ἐθεωροῦντο ἀπαύγασμα δικαιοσύνης ὡς ἐκ τῆς συγχύσεως ἥτις ἐπικρατεῖ εἰς τὰ λαβόντα χώραν στρατιωτικὰ γεγονότα. Φέρει ὡς παράδειγμα τὰς δίκας Τρικκαλιώτη καὶ Λούρα, καθ' ἃς ὁ πρῶτος ὁτὲ μὲν ἐνεφανίζετο ὡς ἥρως, ὁτὲ δὲ ὡς φυγάς. Καταλήγων φρονεῖ ὅτι ἡ ἀνάγκη τῆς γαλήνης τοῦ Στρατεύματος εἶνε ἀνωτέρα πάσης ἄλλης ἀξιώσεως. Δὲν ὑπάρχει ἄλλως τε ἀνάγκη κανενὸς ψηφίσματος, ἂν δὲ ὑπάρξῃ περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου τοῦ σχετικοῦ τῆς Στρατ. Νομοθεσίας, δύναται νὰ τὴν ἐφαρμόσῃ ἡ Κυβέρνησις, εἰς ἣν ὅμως πρέπει νὰ κάμωμεν ἐκκλησιν νὰ ἀποσύρῃ τὸ ψήφισμα.

Ὁ κ. **Πλούτ. Χαλόφτης** λέγει ὅτι ἡ γνώμη του εἶνε ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ πρέπει νὰ ἀποτελεσθῇ καὶ ἀπὸ ἀξιωματικοὺς οἱ ὁποῖοι ἔλαβον μέρος εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ περὶ ὧν ὡμολογήθη ὅτι ἐξετέλεσαν τὸ καθῆκόν των.

Οἱ μὴ λαβόντες μέρος εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις οὔτε τὸ ἠθι-

κὸν τοῦ Στρατοῦ ἐγνώρισαν οὔτε τὰς τοποθεσίας εἰς ἃς ἐλαθον χώραν αἱ ἐπιχειρήσεις. Συμφωνεῖ ἐπίσης ὅπως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μέχρι τοῦδε στοιχείων προβαίνῃ ἡ Ἐπιτροπή. Εὑρίσκει ἐπίσης σκόπιμον τὴν πρότασιν τοῦ κ. Γονατᾶ ὅπως ἡ ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπιτελέσῃ καὶ ἔργα Στρατοδικείου. Καταλήγων τονίζει ὅτι δὲν εἶνε ὑπεύθυνος τῆς καταρεύσεως τοῦ μετώπου ὁ Στρατὸς ἀλλ' ἡ Κωνσταντινικὴ πολιτική.

Ὁ κ. **Ἐμ. Ζυμπρακάκης** νομίζει ὅτι θὰ εἶνε προτιμότερον ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Μαζαράκη καὶ μόνον καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς νὰ κρίνῃ. Κάθε ἄλλος τρόπος θὰ καταλήξῃ εἰς ἀδιέξοδον.

Ὁ κ. **Α. Πραντούνας** φρονεῖ ὅτι ἡ διοίκησις καὶ ἡ πειθαρχία τοῦ Στρατεύματος δὲν ἐξυπηρετοῦνται ἐφ' ὅσον ἐκφεύγει ἡ ὑπόθεσις τῶν δοσιλόγων, τοσοῦτο μᾶλλον καθ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀξιωματικῶν οἱ ὁποῖοι πρόκειται μίαν ἡμέραν νὰ ὑποστηρίξουν τὴν Πατρίδα.

Προσκεμένου περὶ αἰχμαλώτων λέγει ὅτι δεδικαιολογημένος αἰχμάλωτος εἶνε μόνον ὁ κατ' ἀνάγκην λόγῳ τραύματος παραδιδόμενος· τοιοῦτοι αἰχμάλωτοι ἐν Μ. Ἀσίᾳ δὲν ὑπῆρξαν καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ πάντων τούτων πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ Ποινικὸς Νόμος. Ὡς πρὸς τὸ ψήφισμα, λέγει ὅτι καλῶς εἰσήχθη κατόπιν τοῦ δημιουργηθέντος ὑρύβου, πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς γαλήνης καὶ τῆς πειθαρχίας ἐν τῷ Στρατεύματι, συγχαίρει δὲ τὸν κ. Γονατᾶν διὰ τὴν πρότασιν περὶ ἐπαναφορᾶς καλῶν ἀξιωματικῶν εὑρισκομένων τυχὸν ἐκτὸς τοῦ στρατεύματος, ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ θέλει συντελέσει εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς γαλήνης. Διαφωνεῖ πρὸς τὸ λεχθὲν ὅτι εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν πρέπει νὰ συμμετάσχουν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικοί, φρονῶν ὅτι μὲ λῆ αὐτὴ πρέπει νὰ ἀποτελέσουν ἀξιωματικοὶ ἐν ἀποστρατείᾳ ἤδη ἐνὸς ἔτους παρελθόντος καὶ οὐδέποτε εἰς τὴν πολιτικὴν ἀναμιχθέντες. Κηρύσσεται ὑπὲρ τῶν τροπολογιῶν τοῦ κ. Γονατᾶ.

Ὁ κ. **Ι. Καλεγερᾶς** φρονεῖ ὅτι ἐφ' ὅσα συμφορὰ ἐν Μ. Ἀσίᾳ ἠδύνατο νὰ προληφθῇ, ἠδύνατο δηλονότι ἡ πανωλεθρία νὰ μεταβληθῇ εἰς ἥτταν ἔντιμον· συνεπῶς ὑπάρχουν οἱ στρατιωτικοὶ ὑπαίτιοι τῆς συμφορᾶς καὶ τούτων τὴν ἀνεύρεσιν ἔχει ὡς σκοπὸν τὸ ψήφισμα.

Διαφωνεῖ πρὸς τὸν ἐκ Λακρίδος πληρεξούσιον κ. Ἀβραάμ φρονῶν ὅτι τοὐναντίον μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐνεργηθησομένην ἀνάκρισιν θέλει ἀποκατασταθῇ τὸ κῦρος τῶν ἀξιωματικῶν οἵτινες θὰ παραμείνουν. Ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα δικαιολογεῖ τὴν πρότασιν τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς

τῆς ὁποίας σκοπὸς ἦτο νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς ἐκλογὴν πρόσωπα ἀναμφισβητήτου κύρους καὶ ἀνεξαρτησίας, ἐμπνέοντα πεποίθησιν περὶ τῆς ἀμερολήπτου κρίσεως. Ὁ σκοπός, λέγει, ἡμῶν εἶνε νὰ ἀποκαλυφθῇ πλήρως ἡ ἀλήθεια. Ὡς πρὸς τὰ λεχθέντα περὶ Πλαστήρα λέγει ὅτι ὁ Πλαστήρας ὄχι μόνον οὐ ἐν στρατιωτικὸν σφάλμα διέπραξεν, ἀλλ' οὗτος εἶνε καὶ ὁ μόνος ὁ ὁποῖος, ὡς ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος Θεσσαλονίκης κ. Πάγκαλος εἶπε, συνέλαβε τὴν φωτεινὴν ἰδέαν νὰ ἐπέλθῃ κατὰ τῶν ἀριστερῶν τοῦ ἐχθροῦ, ὁπότε, ἐὰν τοῦτο ἐλάμβανε χώραν, δὲν θὰ ἠχμαλωτίζετο καὶ ὁ στρατηγὸς Τρικούπης.

Ὁ κ. **Α. Ἀκρίδας** διαφαρτύρεται ὅτι ἐνώπιον 50 πληρεξουσίων συζητεῖται εἰς τοιαύτην ὥραν σοβαρώτατον θέμα. Δι' αὐτὸ καὶ δὲν ὁμιλεῖ καὶ κατέρχεται τοῦ βήματος.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** λέγει ὅτι τὰ ἐλατήρια τῶν πρωτοστατησάντων εἰς τὴν συζήτησιν ἦταν εὐγενῆ. Τοῦτο ὀφείλει νὰ τονισθῇ, ἀσχέτως ἂν ἠκούσθησαν διάφοροι γνῶμαι κατὰ τὴν συζήτησιν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ὅταν ἀνεφύη τὸ ζήτημα, εἶπον ὅτι δὲν ἐπεθύμουν νὰ γίνῃ κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην συζήτησις, δι' οὓς λόγους ἐξέθηκα. Ὑπεστηρίχθη ὅτι καὶ κατόπιν τοῦ πορίσματος τῆς παλαιᾶς Ἐπιτροπῆς θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ μία νέα ἐνδοτέρα ἐξέτασις. Πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης εἰσήχθη τὸ παρὸν ψήφισμα, τὸ ὁποῖον παρεπέμφθη εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία πράγματι καὶ ὑπέδειξεν ὡρισμένας τινὰς διατάξεις, δι' ὧν ἐξυπηρετεῖται κάλλιον ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπός. Συμφωνεῖ μὲ τὴν Ἐπιτροπὴν ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα ἅτινα θὰ ἀποτελέσουν τὰ Συμβούλια, ὡς ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῆς προτάσεως ὅπως ἡ κρίσις γίνῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπαρχόντων στοιχείων. Ἐπὶ τῶν ἄρθρων δέχεται τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Γονατᾶ περὶ προσθήκης τῆς φράσεως «μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου». Ἀναφέρει ὡσαύτως καὶ τὰς ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἄρθρων γενομένας ὑπ' αὐτὸ δεκτὰς τροπολογίας.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** ἐρωτᾷ ἂν αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἐπέχωσι θέσιν βουλευμάτων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) ἀπαντᾷ ὅτι αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐν μέρει θὰ εἶνε ἀποφάσεις ἀνακριτικῶν Συμβουλίων καὶ ἐν μέρει θὰ εἶνε βουλεύματα παραπέμποντα εἰς τὸ Στρατοδικεῖον.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** φρονεῖ ὅτι τὸ Στρατοδικεῖον εἶνε περιττόν, διότι καθ' ἣν στιγμὴν ὑπάρχουσιν ἀξιωματικοὶ ἐλεύ-

θεροι, καταδικασθέντες ὑπὸ Στρατοδικείου, πῶς εἶνε δυνατὸν μετὰ 5 ἔτη νὰ δικασθοῦν ἀπὸ τακτικὰ Στρατοδικεῖα;

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις περατωμένη, γίνεται δὲ διὰ ἀναστάσεως δεκτὸν ὡς ἐτροποποιήθη, τὸ ψήφισμα

«Περὶ συστάσεως Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἔρευναν τῆς εὐθύνης τῶν Διοικητῶν Στρατιωτικῶν Μοιρῶν κατὰ τὴν ἐποχώρησιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας», ἔχον οὕτως:

Π Δ΄ ἐν Ἀθήναις Συνταχτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ψηφίζει

Ἄρθρον 1.

Συνίσταται ἐπταμελὴς Ἐπιτροπὴ ἐκ πέντε ἀντιστρατήγων ἢ ὑποστρατήγων ἐκ τῶν μὴ διατελούντων ἐν ἐνεργῷ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Στρατεύματος καὶ ἐκ δύο Ἀρεοπαγιτῶν ἢ Πρόεδρων Ἐφετῶν, πάντων μὴ μετασχόντων τῆς Μικρασιατικῆς ἐκστρατείας, ἵνα ἀρχομένης ἐκ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἤδη ἀξιωματικῶν ἐξετάσῃ τὴν πολεμικὴν δρᾶσιν τῶν Διοικητῶν Σωμάτων Στρατοῦ, Μεραρχιῶν, ἀποσπασμάτων ἀνωτέρων Συντάγματος, Διοικητῶν Συνταγμάτων καὶ Μοιρῶν Πυροβολικοῦ, ὡς καὶ ἀρχηγῶν Μεραρχιακοῦ Πεζικοῦ καὶ Πυροβολικοῦ καὶ Ἐπιτελαρχῶν Στρατιᾶς, Σωμάτων Στρατοῦ καὶ Μεραρχιῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπαρχουσῶν ἐνθέσεων καὶ τῶν μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος κατατεθειμένων στοιχείων, ὡς καὶ τῶν τυχὸν δυνάμει τῶν αὐτῶν στοιχείων κρινομένων ὡς ἐλεγκτέων ἀξιωματικῶν, ἐν οἱᾳδήποτε ἰδιότητι καὶ ἀποφανθῇ ἀμετακλήτως περὶ τῆς παραπομπῆς τῶν κριθησομένων ὑπευθύνων εἰς Στρατοδικεῖα ἢ τῆς θέσεως αὐτῶν εἰς ἀπόταξιν ἢ ἀποστρατείαν.

Ἄρθρον 2.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δικαιοῦται νὰ κλητεύῃ καὶ ἐξετάζῃ μάρτυρας διά τινος τῶν μελῶν της κατὰ τὰ ἄρθρα 85, 86 καὶ 87 τῆς Στρατιωτικῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας καὶ νὰ ἀπαιτῇ τὴν παράδοσιν οἱωνδήποτε ἐγγράφων κατεχομένων ἀπὸ τὰς δημοσίας Ἀρχάς.

Τὰ μέλη αὐτῆς δύνανται, κατόπιν ἀποφάσεώς της, νὰ μεταβαίνωσιν εἰς μέρη ἐκτὸς τῆς ἕδρας κείμενα πρὸς διεξαγωγὴν ἀνακρίσεων. Δύναται ἐπίσης ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐντέλληται στρατιωτικὰς ἢ δικαστικὰς Ἀρχὰς πρὸς ἐξέτασιν μαρτύρων.

Ἄρθρον 3.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διορίζει τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ δύο στρατιωτικὰ καὶ ἕν πολιτικὸν ὡς ἀναπληρωματικά,

ἐκλέγων ταῦτα ἐκ καταλόγου περιλαμβάνοντος ἐννέα στρατιωτικὰ μέλη καὶ τέσσαρα πολιτικά, καταρτιζομένου ὀνομαστικῶς ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐντὸς τριημέρου ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ παρόντος.

Τὰ ἀναπληρωματικὰ μέλη παρακολουθοῦσιν ἐξ ἀρχῆς τὰς ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς, ψηφοφοροῦσι δὲ ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ κωλύματος τῶν τακτικῶν μελῶν, ὡς καὶ ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 6 ἐν τέλει.

Τῆς Ἐπιτροπῆς προεδρεύει ὁ ἀρχαιότερος ἐκ τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν στρατιωτικῶν. Χρέη γραμματέως ἐκπληροῦσιν εἷς ἢ δύο ἀνώτεροι ἀξιωματικοί, οἵτινες ἀποσπῶνται διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, τῇ προτάσει τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου, ὡς καὶ τὸ ἀναγκαιοῦν κατώτερον προσωπικόν.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν καθηκόντων τῶν διὰ τοῦ παρόντος ψηφίσματος ἐπιβαλλομένων εἰς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε ὑποχρεωτικὴ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 207 τῆς Στρατιωτικῆς Ποιν. Νομοθεσίας, δὲν δύνανται δὲ νὰ ἀπαλλαγῶσιν αὐτῶν εἰμὴ διὰ νόσον μὴ ἐπιτρέπουσαν τὴν προσωπικὴν αὐτῶν ἀπασχόλησιν. Περὶ τῶν λόγων ἐξαιρέσεως κρίνει τὸ Β΄ Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπ' ἀναφορᾷ τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἀπαλλαγὴν ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει. Ἡ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου διαδικασία εἰς οὐδὲν ὑπόκειται τέλος. Ἡ συγγένεια εἶνε λόγος ἐξαιρέσεως μέχρι τετάρτου βαθμοῦ, συμπεριλαμβανομένου, μόνον ὅταν πρόκειται νὰ ἐξετασθῇ μονομερῶς ὑπόθεσις τοῦ συγγενοῦς.

Ἄρθρον 5.

Ἀπαγορεύεται ἡ οἱκοθεν ἀνάμιξις οἱουδήποτε τρίτου εἰς τὰ ἔργα τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 6.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ περατώσῃ τὸ ἔργον αὐτῆς ἐντὸς 4 μηνῶν ἀπὸ τῆς συγκροτήσεώς της. Ἡ προθεσμία αὕτη δύναται νὰ παραταθῇ οὐχὶ πέραν τοῦ διμήνου κατ' ἀνώτατον ὅριον διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, κατόπιν ἠτιολογημένης αἰτήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ διορισμὸς τῶν μελῶν, ὁ τόπος τῶν συνεδριάσεων, ὡς καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁρίζονται ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ψηφίσματος, ἀρχομένης ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν της ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλ-

«Περὶ συστάσεως Συμβουλίου πρὸς ἐπαναφορὰν ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ ἀξιωματικῶν καὶ ἀρχικελευστῶν ἀπομακρυνθέντων ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1920», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ διαθέσεως τοῦ ἀντιτίμου ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν Κρατικῶν πλοίων ὑπὲρ ἀνεγέρσεως νέου Ναυστάθμου», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 535 περὶ Ναυτικῆς Στρατολογίας», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ βαθμολογίας, καταστάζεως, ἐκπαιδεύσεως καὶ προσόντων προαγωγῆς τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν μηχανικοῦ τοῦ Π. Ναυτικοῦ», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τρόπου καταβολῆς ἀντισηκωμάτων τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ», κατ' ἀρχήν, κηρυχθὲν **κατεπείγον**.

«Περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὴν διαρρύθμισιν τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ κτιρίου Γ' Διευθύνσεως μηχανικοῦ εἰς δικαστικὸν μέγαρον», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ κυρώσεως συμβάσεως παροχῆς δανείου πρὸς τὴν νέαν Ἑταιρείαν τῆς διώρυγος Κορίνθου πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀναγκαίων ἔργων ἐπισκευῆς», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὸν στρατωνισμὸν τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2125 ἐπιβληθέντος τῷ δήμῳ Ρεθύμνης φόρου», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ παρακρατήσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ποσοῦ τῶν δικαιούχων ἐκ ναυτικῶν ἐπιτάξεων καὶ κανονισμοῦ ἀποζημιώσεων τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου τῶν ναυτικῶν ἐπιτάξεων», εἰς α' συζήτησιν· καὶ

«Περὶ συστάσεως Πανελληνίου Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου», κατ' ἀρχήν.

Τάσσεται μετὰ ταῦτα εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ἐπιτροπὴν πενθήμερος προθεσμία ὅπως ὑποβάλῃ τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὑποβεβλημένων εἰς αὐτὴν νομοσχεδίων, μεθ' ὃ συνανέσει τῆς Συνελεύσεως, λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 2 π. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΝΑ'

τῆς 18 Φεβρουαρίου 1925.

Ὥρᾳ 5 καὶ 30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** παρατηρεῖ ὅτι ἐπὶ τοῦ δημοσιευομένου συνόλου τοῦ νόμου «περὶ ἀνακλήσεως τῆς γενομένης δημοσιεύσεως ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 168 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως κλπ.» ἔχει γίνει παράλειψις τις κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν καὶ δέον νὰ διορθωθῇ ὁ νόμος ὡς ἑξῆς:

Εἰς τὸ 2ον ἄρθρον τῆς § 1 τὰ εἰσαγωγικὰ δέον νὰ περιλαμβάνουν καὶ τὰς λέξεις «καθὼς καὶ». Εἰς τὴν 2 § τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀντὶ τοῦ ἀριθ. 12 νὰ τεθῇ ὁ ἀριθ. 18.

Ἐπικυροῦνται μετὰ ταῦτα τὰ πρακτικά.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Οἱ ἐνοικιασταὶ διαφόρων κοινωφελῶν ἱδρυμάτων ζητοῦσι τὴν ἀπάλειψιν τοῦ 35 ἄρθρου τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου.

Ὁ Π. Βαγιανάκος ἀντισυνταγματάρχης τοῦ Μεταγωγικοῦ παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν, ὅπως διὰ νομοθετήματος ἐπανορθωθῇ τὸ εἰς αὐτὸν προσγενόμενον ἀδίκημα.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος συνοικιῶν Ἀθηνῶν ὑποβάλλει τροποποίησιν ἐπὶ τοῦ φορολογικοῦ συστήματος.

Ἡ ἀδελφότης τῶν Καταστηματαρχῶν Κουρέων Ἀθηνῶν αἰτεῖται τὴν ἐξαίρεσίν της ἐκ τῆς ἐν τῷ νέῳ ἐνοικιοστασίῳ αὐξήσεως.

Διάφοροι Σύλλογοι ζητοῦσι τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀποφάσεως τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν μεταφορὰν 15 ἑκατομμυρίων δελτίων.

Τὸ Σωματεῖον Ναντοπόλων Ναυπλίου ἐπὶ τῇ μελετωμένῃ μεταφορᾷ τῆς ἕδρας τοῦ ἐκεῖ Ἐφετείου εἰς Τρίπολιν παρακαλεῖ ὅπως ματαιωθῇ ἡ τοιαύτη ἀπόφασις.

Ἡ Ἕνωσις θυμάτων Στρατοῦ Πειραιῶς ὑποβάλλει ὑπόμνημα ζητοῦσα τὴν αὔξησιν τῆς συντάξεώς των.

Ὁ Νομάρχης Ἀττικοβοιωτίας ὑποβάλλει γνώμας του πρὸς ἐνδεχομένην τροποποίησιν τοῦ δημοσιευθέντος ἐνοικιοστασίου.

(Τὸ ὑπόμνημα παραπέμπεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης).

Διάφοροι Σύλλογοι διαμαρτύρονται διὰ τὸ νέον ἐνοικιοστάσιον.

Ἡ Συνομοσπονδία τῶν ἐπαγγελματιῶν τῆς Ἑλλάδος ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ τροποποιήσεως τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου.

Ἐπίσης ὁ Ι. Λιάρης αἰτεῖται τὴν ἀπάλειψιν τῶν παραγρ. 2, 3, 4 καὶ 5 τοῦ 70 ἄρθρου τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ἡ Ἕνωσις τῶν ἐφέδρων Χανίων παρακαλεῖ ὅπως συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸ ἐνοικιοστάσιον μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ δημοσίων ὑπαλλήλων.

Οἱ προσωρινοὶ ὑποδιδάσκαλοι Ε' ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας αἰτοῦνται τὴν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν των.

Οἱ κτηνοτρόφοι τῶν Κοινοτήτων Βαλκάνου, Κουρτεσίου, Κωθωνίου, Δέσης, Δραγοβιτσίου, Βυτσίστης ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα περὶ διανομῆς τῶν ἐναπομεινάντων λιβαδίων εἰς τὴν ὑπάρχουσαν κτηνοτροφίαν, καὶ παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπιληφθῇ τοῦ ἔργου Ἐπιτροπὴ ἐξ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων καὶ εἰδικῶν κτηνοτρόφων.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ι. Κούνδουρος, Π. Καλαντζόπουλος** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2905 καὶ τοῦ ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ μεταρρυθμίσεως τῆς ἰσχυούσης πανεπιστημιακῆς νομοθεσίας».

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων:

1) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ τηλεγραφικῆς καὶ τηλεφωνικῆς ἀνταποκρίσεως νόμων».

2) «Περὶ συμπληρώσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Τ.Τ.Τ.» καὶ

3) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων ΓΥΜΣ' καὶ 2954 περὶ Ταχ. Ταμιευτηρίων».

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) καὶ **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου καὶ περὶ προσθέτων τελῶν ἐπὶ ἀλλοδαπῶν ἐγγράφων».

Οἱ κ. κ. **Α. Πραντούνας, Π. Πλέσσας, Α. Θεολογίτης** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἱδρύσεως ὀργανισμοῦ ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι μουσουλμανικῶν περιουσιῶν τῶν ἀνταλλακτέων Τούρκων».

Οἱ κ. κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) καὶ **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου κατασκευῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Σελινιτίκων-Ἀραγωζαίνης» καὶ

2) «Περὶ σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Δράμας-Καβάλλας».

Ὁ κ. **Γ. Ροδόπουλος** πληρεξούσιος Τυρνάβου ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ προσθέτου προστασίας τῆς σταφίδος».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Προκειμένου νὰ μὴ συζητηθῶσιν, ἀλλὰ δέον νὰ ἀναβληθῶσιν ἐπερωτήσεις τινές, λόγῳ τῆς ἀπουσίας τῶν ἐπερωτώντων, ὁ κ. **Ὀρ. Κυπριανὸς** παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ ἀναβάλλωνται ἑκάστοτε αἱ ἐπερωτήσεις, ἀλλὰ νὰ συζητῶνται κατὰ σειράν, διότι σπουδαῖα ἐπαρχιακὰ συμφέροντα μένουσιν ἐν ἐκκρεμότητι ἀναμένοντα τὴν σχετικὴν συζήτησιν.

Ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν συνταξιούχων ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ καὶ διὰ τοὺς συνταξιούχους τὰ ἀνάλογα μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβε καὶ διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, αὐξήσασα τοὺς μισθοὺς αὐτῶν. Γονίζει τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου τούτου ἐκ λόγων στοιχειώδους δικαιοσύνης.

Ὁ κ. **Στ. Κιουζὲς Πεζᾶς** ἐπερωτᾷ τὴν Κυβέρνησιν διατί δὲν ἔλαβεν ἀκόμη τὰ κατάλληλα μέτρα ὥστε νὰ ἐγκατασταθῶσιν οἱ ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης πρόσφυγες εἰς τὰ οἰκήματα τὰ μουσουλμανικά, τὰ ὁποῖα κατέχουσιν οἱ ἐγχώριοι, διότι δὲν συνέρχεται ἡ διωρισμένη αὐτόθι Ἐπιτροπὴ δυνάμει τοῦ νόμου 3166, καίτοι κατ' ἐπανάληψιν ἔχει κληθῇ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν κλπ.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) ἐκθέτων τὰς δυσχερείας κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου λέγει ὅτι θέλει ὑποβάλει λίαν προσεχῶς σχετικὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 3166 πρὸς ὁριστικὸν διακανονισμὸν τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Αὐγ. Θεολογίτης** λέγει ὅτι διαφωνεῖ πρὸς πᾶσαν παράτασιν τοῦ νόμου 3166.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** καὶ ἕτεροι πληρεξούσιοι συνιστῶσιν ὅπως μέχρι τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ὑποβληθησομένου νομοσχεδίου ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐκδώσῃ ἐγκύκλιον, ἵνα ἐφαρμοσθῇ ὁ κείμενος νόμος αὐστηρῶς καὶ πιστῶς, διότι καὶ εἰς τὰς μέχρι τοῦδε ἐκδοθείσας ἀποφάσεις ἐπεκράτησε πνεῦμα μεροληπτικώτατον εἰς βάρος τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. **Δ. Μέλφος** συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως ἡ ὑποβληθησομένη τροποποίησις ὑποβληθῇ τὸ ταχύτερον ἵνα διεξαχθῇ ἐπ' αὐτῆς συζήτησις, καθόσον ἐντὸς ὀλίγου λήγει ἡ προθεσμία τῶν ἐκδοθεισῶν ἀδίκων ἀποφάσεων.

Ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ κ. **Α. Παπαοικονόμου** περὶ παρανόμου προδιάσμοῦ μοιράρχου τινος ὃν ἔκαμεν ὁ κ. Πάγκαλος, λέγει ὅτι τοῦτο καὶ παράνομον εἶνε καὶ τὴν πειθαρχίαν ἐν τῷ Σώματι τῆς Χωροφυλακῆς διαταράσσει, οὐδὲ συνέτρεχε δὲ λόγος νὰ γίνῃ.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι αἱ συνθῆκαι ὑφ' ἃς ἐγένετο ὁ προδιάσμὸς ἐδικαιολόγουν τοῦτο. Ὁ ἐν λόγῳ μοίραρχος συνετέλεσε τότε εἰς τὴν ἐξόντωσιν τῆς λῃστείας ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χώρᾳ καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἀσφαλείας. Ὁ προδιάσμὸς ἄλλως τε ἐγένετο καὶ δυνάμει τοῦ σχετικοῦ νόμου καὶ κατόπιν γενομένων ἀνακρίσεων περὶ τῆς δράσεως τοῦ ἐν λόγῳ μοιράρχου.

Ὁ κ. **Α. Παπαοικονόμου** δευτερολογῶν ἀντικρούει τοὺς λόγους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἀφηγεῖται δὲ τὰ τῆς δράσεως τοῦ ἐν λόγῳ μοιράρχου, καθὼς καὶ κατὰ τίνα τρόπον παράνομον ἐγένετο ὁ ἐν λόγῳ προδιάσμός. Τοῦτο, λέγει, κυρίως θίγει τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, διότι καὶ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ εἰργάσθησαν διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς ἀσφαλείας ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χώρᾳ, καὶ ὅμως δὲν ἔτυχον τῆς δεούσης ἠθικῆς ἱκανοποιήσεως. Φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ὑποδιασθῇ ὁ ἐν λόγῳ μοίραρχος.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) λαμβάνων τὸν λόγον καὶ ὑπομιμνήσκων τὰ τῆς γενομένης ἐπερωτήσεως πρό τινος ἐν τῇ Συνελεύσει περὶ τῆς κακῆς διαχειρίσεως τοῦ ραδίου, ὅπερ ἐδώρησεν ὁ ὁμογενὴς Ζαχάρωφ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, λέγει ὅτι ἡ γενομένη διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο δικαστικὴ ἀνάκρισις ἐπερατώθη καὶ ὑπεβλήθη τὸ πόρισμα αὐτῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης. Ἐκθέτων δὲ παριστικῶς τὸ πόρισμα τοῦτο εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ προκύπτοντα στοιχεῖα τῆς κακῆς διαχειρίσεως τοῦ ζητήματος ὑπὸ τῶν ἀναλαβόντων αὐτὸ λέγει ὅτι κατόπιν τούτου ἡ Κυβέρνησις διέταξε νὰ κατασχεθῇ καὶ τὸ ράδιον καὶ τὰ μηχανήματα, ἀπεφάσισε δὲ νὰ διαλύσῃ τὸ Ζαχαρώφειον Ἱνστιτοῦτον καὶ νὰ ἱδρύσῃ ἕτερον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιθυμίας τοῦ δωρητοῦ, ἀναθέσασα τὴν φύλαξιν τῶν κατασχεθέντων εἰς τὸν πρύτανιν κ. Ζέγγελην, τῇ προτάσει τοῦ κ. Χρηστομάνου. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς κακῶς διαχειρισθέντας τὸ ζήτημα τοῦτο, ἡ ὑπόθεσις παρεπέμφθη εἰς τὸν Εἰσαγγελέα τῶν Ἐφετῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ὁ κ. **Β. Ἀλεβιζάτος** προτείνει ὅπως τὸ πόρισμα τῆς ἀνακρίσεως τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Γενομένης δεκτῆς τῆς προτάσεως ταύτης ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, ἀποφασίζεται ἡ ἐκτύπωσις καὶ ἡ δωρεὰν διανομὴ τοῦ ὡς ἄνω ἀνακριτικοῦ πορίσματος.

Ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ φόρου τοῦ ὑπερτιμήματος ἐπὶ τῆς ἀξίας κτήματός τινος ἐν ταῖς Νέαις Λώραις ὁ κ. **Γ. Καλδῆς** λέγει ὅτι ὡς βασικὴ ἀξία τοῦ κτήματος λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ εἰς τοὺς ἐπισήμους τουρκικοὺς τίτλους ἀναγεγραμμένη. Συνάμα δὲ ὑπολογίζεται αὕτη εἰς δραχμὰς μὲ τιμὴν τουρκικῆς λίρας πρὸς δραχμὰς 29.90. Ἀλλ' εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ εἰς τοὺς τουρκικοὺς τίτλους ἀναγεγραμμένη ἀξία τῶν κτημάτων ἀντιπροσωπεύει μόλις τὸ δέκατον τῆς πραγματικῆς. Ἐγίνετο δὲ τοῦτο πρὸς ἀποφυγὴν τῆς πληρωμῆς μεγάλων φόρων. Εὑρίσκει ἄδικον τὸ πρᾶγμα ὡς οὕτως ἔχει κανονισθῇ καὶ τώρα, καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του καὶ νὰ διορθώσῃ τὸ ἄδικον τοῦτο.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ἀπαντῶν λέγει ὅτι παρόμοιόν τι συμβαίνει καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Ἑλλάδι, μὲ τὰς γενομένας ἀγορὰς καὶ πωλήσεις πρὸ τοῦ 1918. Ζητεῖται καὶ ἐκεῖ νὰ τεθῇ ὡς βασικὴ ἀξία τοῦ κτήματος ἡ τότε ἀγορὰ καὶ οὐχὶ ἡ νῦν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ, χωρὶς νὰ ὑποστῇ τὸ Δημόσιον σπουδαίας ζημίας.

Ὁ κ. **Ἰ. Σαμουηλίδης** λέγει ὅτι παρόμοιόν τι συμβαίνει καὶ μὲ τὰ ταπιὰ Θεσσαλονίκης, ἐν οἷς ἀναγράφονται δύο τιμαί. Πρέπει καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου νὰ δοθῇ ἡ δέουσα προσοχὴ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν** ἀπαντῶν ἐκ δευτέρου λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ λάβῃ οὐδὲν διάφορον τοῦ ὑπάρχοντος μέτρου, καὶ δὴ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συστάσεων τῶν κ. πληρεξουσίων, διότι τοῦτο θὰ ἐπέφερε μεγίστας ζημίας εἰς τὸ Δημόσιον.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις ὑπογεγραμμένη ὑπὸ εἴκοσι πληρεξουσίων ὅπως προταχθῇ ἡ ὑπ' ἀριθ. 39 ἐπερώτησις, ἡ ἀφορῶσα διάφορα προσφυγικὰ ζητήματα.

Οἱ κ. κ. **Κ. Φίλανδρος, Λ. Ἰασονίδης** καὶ **Θ. Πάγκαλος**, ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης περὶ τοῦ ραδίου, ψέγουσι τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας, διότι οὐδὲν ἔλαβε μέτρον κατὰ τοῦ διαχειρισθέντος τὴν δωρεὰν τοῦ κ. Ζαχάρωφ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Σακορράφου κατόπιν τόσων ἀποκαλύψεων.

Κ. Σπυρίδης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἐφόσον ἡ Δικαιοσύνη ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως, τὸ Ὑπουργεῖον δὲν θὰ προβῇ εἰς οἱονδήποτε πρὶν ἢ ἀπορρανθῇ τὸ Δικαστήριον.

Γενομένης μετὰ τοῦτο δεκτῆς τῆς προτάσεως «περὶ προτάξεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 39 ἐπερωτήσεως» ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, τῆς ἀφορώσης διάφορα προσφυγικὰ ζητήματα σχετιζόμενα πρὸς μειοδοτικὸν διαγωνισμὸν διὰ προμήθειαν σίτου, διὰ τὴν μὴ λειτουργίαν τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ Ἀποκαταστάσεως κλπ., λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** ὁ ὁποῖος ἐρωτᾷ πρῶτον τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ τὸν πληροφορήσῃ τίνας πληροφορίας ἔχει περὶ τῆς μέχρι τοῦδε δράσεως τῆς πρό τινος ἐκλεγείσης ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὰ διάφορα ἐν Μακεδονίᾳ προσφυγικὰ ζητήματα.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι μὴ ἔχων ὑπ' ὄψει αὐτοῦ ὅτι θὰ ἐγίνετο σήμερον συζήτησις ἐπὶ τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων δὲν συνέλεξε τὰ ὑπάρχοντα σχετικὰ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ περὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς στοιχεῖα, ἐπιφυλάσσεται δὲ νὰ προσκομίσῃ ταῦτα.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** συνεχίζων μετὰ τοῦτο λέγει ὅτι οἱ λόγοι οἱ ὠθήσαντες τοῦτον καθὼς καὶ τοὺς ἄλλους μετ' αὐτοῦ πληρεξουσίους νὰ ζητήσωσι τὴν πρότάξιν τῆς ἐπερωτήσεως ἦσαν πρῶτον διότι ἡ ἐκλεγεῖσα ἐνταῦθα κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπέτυχεν εἰς τὸν σκοπὸν αὐτῆς μετατραπεῖσα εἰς μίαν κοινὴν καὶ συνήθη Ἐπιτροπὴν χωρὶς οὐδὲν μέχρι τοῦδε νὰ ἔχῃ νὰ ἐπιδείξῃ ἐπιτελεσθὲν παρ' αὐτῆς ἔργον εἰς τοὺς πρόσφυγας. Τοῦτο δὲ διότι ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν ἔδειξεν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτήν, ἀλλ' οὐδὲ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπέδειξεν εἰς αὐτήν. Ἔχασε συνεπείᾳ τούτου τὴν ἀποστολήν της, ἡ δὲ Κυβέρνησις ἀφ' ἑτέρου ἔπαυσε τὴν ἐπαφήν της μὲ τὸν κυριώτερον ῥυθμιστὴν ὅστις εἶνε ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων. Ἡ πραγματοποίησις ἀφ' ἑτέρου τοῦ δανείου νομίζει ὅτι παρέχει εὐκαιρίαν ἀναθεωρήσεως ὁλοκλήρου τοῦ ἐποικιστικοῦ προγράμματος. Οἱ λόγοι οὗτοι καθὼς καὶ ἡ ἐγκατάλειψις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τῆς προσφυγικῆς πολιτικῆς ὡς πρὸς τὴν ἀγροτικὴν ἐγκατάστασιν τὸν ἠνάγκασαν νὰ φέρῃ τὸ ζήτημα ὑπὸ συζήτησιν. Ἐξακολουθῶν ἐκθέτει τὸ ἱστορικὸν τῆς συστάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων ἀπὸ τοῦ συστατικοῦ της συμφώνου μέχρι τοῦ τελευταίου τοιούτου μετὰ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως. Ἀναλύων εἶτα τὰς ἐκθέσεις τῆς Ἐπιτροπῆς λέγει ὅτι εὑρίσκει ὅτι αὗται περιέχουν μόνον ἀριθμοὺς ἀτάκτως ἐρριμμένους κλπ., ἀναγινώσκει δὲ διαφόρους περικοπὰς τῶν ἐκθέσεων ἡ τούτων.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** λέγει ὅτι πλὴν τῶν ἐκθέσεων ἡ Ἐπιτροπὴ ὤφειλε νὰ ὑποβάλῃ καὶ ἐξηλεγμένον ὑπολογισμὸν καὶ

τὰ πάντα νὰ τεθοῦν ὑπὸ τὴν κρίσιν κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ τοιοῦτόν τι δὲν ἔπραξεν.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** συνεχίζων λέγει ὅτι κατὰ τὸ Ν.Δ. τοῦ 1923 λαμβάνεται πρόνοια περὶ ἑνὸς Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ εἰς ὃ ἔχουν τὴν πλειοψηφίαν οἱ κρατικοὶ ὑπάλληλοι. Δυστυχῶς τὸ Συμβούλιον αὐτὸ πρὸ 6 μηνῶν ἔχει ἀτονήσει ἀσχολούμενον μόνον μὲ προσωπικὰ ζητήματα, ἐνῷ εἶχεν ἐκ τοῦ νόμου τὸ δικαίωμα νὰ ἀσχολῆται καὶ μὲ τὰ γενικὰ ζητήματα τοῦ ἐποικισμοῦ. Ἐπίσης κατηργήθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἡ διεύθυνσις τῆς ἀγροτικῆς ἐγκαταστάσεως. Ἀπὸ ἑξαμήνου οὐδεὶς παρέχει γραμμὴν γενικὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Ἐπίσης κατηργήθη καὶ τὸ τμῆμα τοῦ ἐποικισμοῦ. Συνέπεια ὅλων τούτων ὑπῆρξεν ἡ ἀνεξαρτησία τοῦ Τμήματος τῶν Προμηθειῶν, τῆς Στατιστικῆς καὶ τοῦ Τεχνικοῦ. Οὐδεὶς ὑπῆρχε πλέον ὁ ἁρμόδιος. Προκειμένου περὶ διοικητικῶν ζητημάτων ἐλύοντο ταῦτα παρὰ τοῦ Γεν. Γραμματέως, τὰ δὲ οἰκονομικὰ παρὰ τοῦ Ταμίου. Πραγματευόμενος εἶτα τὰ τῶν προμηθειῶν ἐκθέτει τὰ τῆς διενεργείας αὐτῶν διὰ τῶν ἐπαρχιακῶν τεχνικῶν ὀργάνων κατ' ἀρχὰς καὶ ἔπειτα διὰ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Τμήματος Προμηθειῶν ἐν τῷ Κέντρῳ. Ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Γραφείου τούτου ἔχει τὰ ἐξῆς ἐλαττώματα· δὲν ἔχει ἐσωτερικὸν ὀργανισμόν, προδαίνει εἰς προμηθείας τοῦ ἀγροτικοῦ ἐποικισμοῦ, διότι τὰ τῆς ἀστικῆς ἀποκαταστάσεως διευθύνει Γραφεῖον ἐντὸς τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὸ Γενικὸν Γραφεῖον. Διὰ ταῦτα πάντα ἔχομεν παραδείγματα κατὰ τὰ ὁποῖα εἴδη ἀπορριφθέντα ἀπὸ τὸ ἓν Γραφεῖον ἐγένοντο δεκτὰ ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ἀπὸ τοῦ Μαΐου μέχρι τοῦ Αὐγούστου π. ἔ. ἀνετέθη εἰς τὸν κ. Μαλοῦχον τὸ Γραφεῖον τοῦτο καὶ ἐλειτούργησεν ἀρκετὰ καλῶς. Ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου καὶ ἐντεῦθεν διωρίσθη Διευθυντὴς κάποιος Συμεωνίδης, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἄλλο αὐτοτελὲς Γραφεῖον προμηθειῶν ἐλειτούργει ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** διακόπτων ἀναγινώσκει τηλεγράφημα τοῦ κ. Εὐστρ. Γονατᾶ ἐκ Θεσσαλονίκης καταγγέλλοντος σκανδαλώδη προμήθειαν ἐκεῖσε.

Ὁ κ. **Δ. Ἰασονίδης** ἀναφέρει ὡσαύτως ὅτι ὑπάρχει Συνεταιρισμὸς ἐκ μεγάλων παραγόντων ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἤτοι τοῦ Ναριλάου, Ζάννου, Μποδοσάκη Ἀθανασιάδου, ἑνὸς Γερμανοῦ καὶ ἑνὸς Αὐστριακοῦ, ὅστις ἔχει ἀναμιχθῇ εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς συμβάσεις.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** συνεχίζων καλίζει τὴν ὕπαρξιν παρὰ τῇ Ἐπ. Ἀπ. τῶν ἀνεξαρτήτων αὐτῶν Γραφείων προμηθειῶν καὶ τονίζει τὰς μεταξύ των ἀνακολουθίας, προκειμέ-

νου περὶ προμηθειῶν. Τοῦτο ἠνάγκασε καὶ σοδαροὺς Οἴκους νὰ ἐγκαταλείψουσι τὸ πεδίον τοῦ διαγωνισμοῦ καὶ νὰ τὸ ἀφήσωσιν ἐλεύθερον εἰς τοὺς κακοπίστους καὶ ἐν συμπαιγνίᾳ μειοδοτοῦντας.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** ζητεῖ ἐξηγήσεις πῶς συνιστῶνται αἱ συμβάσεις διὰ μειοδοσίας ἀνοικτῆς ἢ δι' ἰδιαιτέρων συμφωνιῶν.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** ἀπαντῶν ἐκθέτει πῶς ἐκτελοῦνται αἱ δημοπρασίαι, αἵτινες διὰ τῆς συνεχοῦς παρελκύσεώς των ἠνάγκασαν πάντα σοδαρὸν προσφερτὴν ν' ἀπέχῃ. Ἀναγινώσκει πρὸς τοῦτο περικοπὰς ἐκθέσεις ἰδικάς του μετὰ παραδειγμάτων προμηθειῶν ξυλείας, καυσίμων, κριθῆς, αἵτινες προεκηρύσσοντο ἀκριδῶς τὴν παραμονὴν τῆς πήξεως τοῦ Δουνάβεως καὶ ἐγνωστοποιοῦντο πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνεργείας τῶν δημοπρασιῶν. Ἀναφέρει ἐπίσης τὰς τῆς (-)εσσαλονίκης γενομένας δι' ἐνσυναγίστων προσφορῶν, ἐνῷ ἐδῶ γίνονται δι' ἀνοικτῆς μειοδοσίας.

Ὁ κ. **Π. Κοντολέων** ἀσκιοῖ διαφόρους καταστρατηγήσεις κατὰ τῶν ἐνεργειῶν τῶν δημοπρασιῶν.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** ὑπομιμνήσκει τὸ σκάνδαλον τοῦ δεδιλαμμένου σίτου ὅπερ ἐπρομηθεύθη ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ οὗτινος δεῖγμα ἐστάλη ἐκ (-)ράκης εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργόν, ὅστις προσεπάθησε νὰ ἀποσοδήσῃ τὴν ζημίαν ἐκ τοῦ σίτου τούτου. Διετάχθησαν μάλιστα καὶ ἀνακρίσεις, ἀλλὰ δυστυχῶς οἱ ὑπαίτιοι δὲν ἐτιμωρήθησαν.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** δικκόπτων ἀσκιοῖ ὅτι καὶ ὁ ἴδιος ἐπέδωκε καταγγελίαν ἐν (-)ράκῃ κατὰ τῶν ὑπαιτίων τῆς διανομῆς καὶ χορηγίας σίτου δεδιλαμμένου. Ὁ δράστης ὑπάλληλος ἔμαθεν ὅτι ἐδραπέτευσεν.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως ἀνεγνώρισεν ὡς καταχραστὴν τὸν ὑπάλληλον αὐτόν.

Ὁ κ. **Α. Δοξιάδης** ἀναφέρει τὸ παράδειγμα προμηθείας ξυλείας κριθείσης ἀκαταλλήλου καὶ ὅμως παραληφθείσης κατόπιν διαταγῆς τοῦ Κέντρου.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** συνεχίζων ἀναγινώσκει ἔκθεσιν ὑπαλλήλου μεταδάντος ἐφέτος εἰς Ρωμουνίαν πρὸς παραλαδὴν ξυλείας, ἐν ᾗ βεδαιοῦνται πλεῖστα ἄτοπα συμφωνηθέντα εἰς βάρος τοῦ Κράτους καὶ ἐπὶ ζημίᾳ αὐτοῦ εἰς γενομένας φορτώσεις ξυλείας. Ἡ δεδαιοῦσα ταῦτα Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους Ρούβαν καὶ Γρίβαν καὶ φέρει ἡμερομηνίαν 21 Σεπτεμβρίου 1921. Ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι οὐδέποτε ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τῶν συμδάσεων περὶ προθεσμιῶν ἐκτελέσεως. Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου ἐ.ἔ., λέγει, κατόπιν τοῦ δορύδου τῶν ἐφημερίδων ἤρχισαν δημοσιευόμεναι αἱ προκηρύξεις τῶν δημοπρασιῶν, αἵτινες ἀπὸ ἑξαμήνου δὲν ἐδημοσιεύοντο. Τονίζει ἐπίσης ὅτι μόνον ὡρισμένα πρόσωπα λαμδάνουσι προμηθείας παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐπ' ὀνόματος εἶπεν ἑνὸς Βέντουδα ὑπάρχει σειρὰ συμδάσεων.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** ἀναφέρει προμήθειαν ἐν Κρήτῃ κριθῆς καὶ σπόρου ἧς περὶ ἧς προσφορὰ δὲν ἐνεκρίθη, διότι ἐδῶ εἶχε μὲ 50 λεπτὰ περισσότερον.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** συνεχίζων ἀναφέρει προμήθειαν ἐν (-)ράκῃ ὑαλοπινάκων καταχρυσωθείσαν ὑπὲρ τοῦ Βέντουδα εἰς ἀνωτέραν τιμήν, ἐνῷ ἄλλος μειοδότης προσέφερε 50 δραχ. ὀλιγώτερον κατὰ κιδώτιον. Τῇ 11 Σεπτεμβρίου 1921 διενεργήθη μειοδοτικὸς διαγωνισμὸς πρὸς προμήθειαν 1500 τόννων σίτου ἐν (-)εσσαλονίκῃ, ἀναδειχθέντων μειοδοτῶν τῶν ἀδελφῶν Κουμαντάρου μὲ συμφέρουσαν τιμήν. Ἀλλ' ἡ ἐγκρισις ἀνεδάλλετο ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ μεθ' ὅλας τὰς παραστάσεις τῶν μειοδοτῶν καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι δὲν ἐκυρώθη αὐτή, ἐνῷ ἡ τιμὴ τοῦ σίτου ἐν τῷ μεταξὺ ἀνῆλθεν, ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως ἐδήλωσεν ἐν τέλει ὅτι δὲν θὰ ἀγοράσῃ σίτον, ἐνῷ ἐξ ἄλλου κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἡ Ἐπιτροπὴ ἠγόρασεν ἀπὸ τὸν κ. Ἀθανασιάδην εἰς τιμὴν πολὺ ἀνωτέραν. Ἐθεωρήθη δὲ ἐν τέλει ὅτι ὁ κ. Ἀθανασιάδης προσέφερε καὶ δωρεὰν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν μὲ τὴν τιμὴν ἣν προσφέρει λόγῳ τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) ἀναγινώσκει ἔγγραφον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως περὶ τῶν ἐνεργηθεισῶν προμηθειῶν σίτου περιέχον τὰς ἐξηγήσεις τῆς Ε. Α. Η. διὰ τὴν μὴ ἐπικύρωσιν τῆς κατὰ Σεπτέμβριον 1921 δημοπρασίας σίτου εἰς χαμηλὰς τιμάς.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** λέγει ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε ἀστεῖαι.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερις** λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ κρατήσῃ τὸν τελευταῖον μειοδότην.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** ἐκθέτει καὶ πάλιν τὸ ἱστορικὸν τῆς δημοπρασίας καὶ τονίζει τὴν παρέλκυσιν ἥτις ἔλαδε χώραν καὶ ἐξ ἧς ἐπῆλθεν ἡ ὕψωσις τοῦ σίτου καὶ ἡ ζημία εἰς βάρος τῶν πρόσφύγων.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** ἀντικρούων τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῆς Ἐπιτροπῆς κακίζει ταύτην, διότι ἐξαπέστειλε διαταγὴν νὰ διακοπῶσιν ὅλαι αἱ προμήθειαι καὶ πᾶσαι αἱ ἐργασίαι ἀποκαταστάσεως καὶ μάλιστα ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Κυδερνήσεως.

Καὶ ἄλλοτε, λέγει, εὑρέθη ἡ Ἐπιτροπὴ μὴ γνωρίζουσα τί

κάμνει, ἀφοῦ εἶχεν ὑποδάλει ἰσολογισμοὺς μὴ ἀποδεικνύοντας τὴν ἀκριδῆ οἰκονομικὴν της κίνησιν.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** συνεχίζων ἀναλύει ὅλην τὴν πλημμελῆ ἐνέργειαν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν προμήθειαν ταύτην τοῦ σίτου, ἀσχέτως τοῦ ἂν αὐτὴ κατέληξε νὰ ἀπευθυνθῇ δωρεὰν σχεδὸν τοῦ προμηθευτοῦ πρὸς αὐτήν, λαμδανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς μεσολαδούσης ὑφέσεως τῶν τιμῶν.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** λέγει ὅτι ἐπιστρέφων ἐκ Θράκης εἰς Θεσσαλονίκην εἶχε μάθει ὅτι τὸ φορτίον τοῦ σίτου ἦτο ἀναμενόμενον.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει διαθέτους λίρας 5.100.000, ἐπιδαρυμένας ὅμως δι' ὑποχρεώσεων.

Ἐξετάζει κατόπιν πῶς θὰ ὀργανωθῇ ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς διὰ νὰ ἐξυπηρετηθῇ τελειότερον ὁ σκοπός του καὶ ὑποδεικνύει τὸ κατὰ τὴν γνώμην του καταλληλότερον σύστημα.

Διακόπτεται ἐνταῦθα ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8 καὶ 30' μ. μ. ἵνα ἐπαναληφθῇ τῇ 10 καὶ 1/2 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρᾳ 10 1/2 μ. μ. ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. **Μπακάλμπασης** συνεχίζει τὴν ἀγόρευσίν του καὶ λέγει ὅτι τρίτον ζήτημα δεόμενον ἐξετάσεως εἶνε ἡ ἔλλειψις ἐποικιστικοῦ προγράμματος ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, τὸ ὁποῖον εἶνε οὐ μόνον σπουδαῖον ἀλλὰ καὶ τὸ κύριον πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ ἔργου της. Ἡ Κυδέρνησις εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποδείξῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τὰς γενικὰς γραμμὰς παρομοίου προγράμματος, τὸ ὁποῖον εὐχαρίστως θὰ ἀπεδέχετο αὕτη, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔπραξε, διότι ἔπαυσε πᾶσα μετ' αὐτῆς ἐπαφή. Καὶ ἀναφέρει ὁ ῥήτωρ ὁποῖον σύστημα ἠκολούθησεν ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως εἰς τὴν ἀγροτικὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων ἀπὸ μακροῦ χρόνου, καὶ ὁποῖον ἔδει νὰ ἀκολουθηθῇ, ἐὰν παρεχωροῦντο εἰς αὐτὴν ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας τὰ στιφλίκια καὶ αἱ αὐτοκαλλιέργειαι, ὡς προτείνει ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** λέγει ὅτι τοιαύτη δήλωσις δὲν ἐγένετο ποτὲ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀποκαταστάσεως, γενομένη δὲ διεψεύσθη παρ' αὐτῆς. Ἀλλ' οὐδ' ὑπῆρξε τοῦτο τὸ αἴτιον τῆς μὴ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀγροτῶν καὶ ἂν ἦτο ἀληθὴς ὁ διαχωρισμὸς τῆς Ἐπιτροπῆς. Σᾶς λέγω ὅμως ὅτι ἄλλοι εἶνε οἱ κάμνοντες τὰς δηλώσεις ταύτας ὡς δήθεν δηλώσεις τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** λέγει ὅτι ἐκφράζει ἀτομικὴν του γνώμην καὶ φρονεῖ ὅτι ἡ ἔλλειψις τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀγροτῶν ὀφείλεται εἰς τὴν μὴ παραχώρησιν τῶν ἀνωγαίων, τὰς ὁποίας ἀνέφερεν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Διατί δὲν κατελάδετε εἴτε δι' ἐπιτάξεως εἴτε δι' ἄλλου τρόπου τὰς γαίας ταύτας ἐπὶ τῆς ὑπουργίας σας σεῖς, ἵνα διευκολύνητε τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως;

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** ἀναφέρει πῶς ἐπολιτεύθη ἐπὶ τῆς ὑπουργίας του, φρονεῖ ὅμως ὅτι δὲν ἐλέγχεται σήμερον ἡ ἰδική του πολιτική.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Κατὰ τίνα τρόπον ἐπολιτεύθη καὶ πολιτεύεται ἡ παροῦσα Κυδέρνησις, τὴν ὁποίαν ἐλέγχετε ἤδη, δηλοῖ ἡ Ἐφημερὶς τῆς Κυδερνήσεως καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων, φρονῶ δὲ ὅτι δὲν ἔχει δίκαιον ὁ ῥήτωρ, δηλώσας ἄπαξ ὅτι δὲν θὰ διεξαγάγῃ κομματικὴν συζήτησιν, νὰ ἐλέγχῃ τὴν ἀγροτικὴν πολιτικὴν τῆς Κυδερνήσεως.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν πρόκειται νὰ διεξαγάγῃ λυρικὴν συζήτησιν, οὐδ' ἀποδλέπει εἰς ἔλεγχον τῆς Κυδερνήσεως. Ὁμιλεῖ περὶ τοῦ ἐφαρμοσθέντος ἀγροτικοῦ ἐποικιστικοῦ συστήματος κατόπιν τῶν πιστώσεων τὰς ὁποίας ἤνοιξεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς ἀπέτυχε. Τονίζει τὴν σπουδαιότητα τῆς ὁμαδικῆς ἐγκαταστάσεως τῶν ἀγροτῶν καὶ παρατηρεῖ ὅτι ἡ Κυδέρνησις ὀφείλει νὰ ἐντείνῃ τὴν προσοχήν αὐτῆς εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν Συνεταιρισμῶν. Ὁμιλῶν ἐκτενέστερον ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου λέγει συμπερασματικῶς ὅτι τρία εἶνε τὰ κύρια σημεῖα τὰ ὁποῖα παρεκώλυσαν τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀγροτῶν: 1) ἡ ἔλλειψις ὀργανισμοῦ πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν ἀγροτῶν, 2) ἡ κακὴ διενέργεια τῶν προμηθειῶν καὶ 3) ἡ ἔλλειψις οἰκοδομικοῦ προγράμματος ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς. Αἱ προμήθειαι γίνονται ὅλαι ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τὰ στοιχειώδη, τὰ δυνάμενα νὰ προμηθευθῶσιν ἐνταῦθα, προμηθεύονται ἔξωθεν ἐπὶ διπλῇ ζημίᾳ, καὶ τῶν προσφύγων καὶ τοῦ Κράτους.

Εὑρίσκει ἐπίσης ἔλλειψιν οἰκοδομικοῦ προγράμματος ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου ἐγένοντο παραγγελίαι οἰκημάτων, δι' ἃ ἐδαπανήθη ἀσκόπως μέγα ποσόν.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** λέγει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ξυλίνων οἰκημάτων, ἀλλὰ περὶ σκελετῶν σπιτιῶν, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν πρώτην πνοὴν τοῦ ἀνέμου διεσκορπίσθησαν.

Ὁ κ. **Μπακάλμπασης** συνεχίζων καὶ ἐπικρίνων τὸ σύστημα τοῦτο τῶν οἰκοδομῶν ἀναφέρει τὴν γενομένην μετὰ τινος Γερμανικῆς Ἑταιρείας σύμβασιν πρὸς προμήθειαν 8 χιλ. σπιτιῶν, ἐξ ὧν ἐλάχιστα ἐτοποθετήθησαν. Ἀλλὰ πλὴν ἄλλων τὸ σύστημα τῶν σπιτιῶν τούτων μειονεκτεῖ, διότι ὅλα τὰ σπίτια παρουσιάζουσι τὸν ἴδιον τύπον δι' ὅλα τὰ μέρη διὰ τὰ ὁποῖα προορίζονται, πρᾶγμα ἀσύμφορον, διότι διάφοροι εἶνε αἱ τοπικαὶ συνθῆκαι καθ' ἃς ἔπρεπε καὶ διάφορος νὰ εἶνε καὶ ὁ τύπος τῶν οἰκιῶν διὰ λόγους ὑγιεινούς. Ὡς νὰ μὴ ἤρκεσαν δὲ ταῦτα ὑπάρχει ἡ πληροφορία, λέγει, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει παραγγείλει καὶ ἑτέρας 10 χιλ. τοιούτων ξυλίνων σπιτιῶν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** ἐρωτᾷ ἂν εἶνε ἀληθὴς ἡ πληροφορία αὕτη.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** οὐ μόνον βεβαιοῖ τοῦτο, ἀλλὰ λέγει ὅτι ὁ ἐκεῖ ὑπεύθυνος Διευθυντὴς τοῦ Ἐποικισμοῦ, ἀντικρούσας τὴν παραγγελίαν ταύτην, εὑρίσκεται ἐν Ἀθήναις ἵνα δυνηθῇ νὰ τὴν ἀποτρέψῃ.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** διακόπτων λέγει ὅτι ὅλα ταῦτα εἶνε συμπεράσματα ἄγνωστον πόθεν ἐξαχθέντα, ἀφοῦ ὁ κ. Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ἐποικισμοῦ εὑρίσκεται ἐνταῦθα πρὸς διαχάραξιν προγράμματος γενικοῦ διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐκτὸς καὶ ἂν πρόκειται περὶ ἄλλων ξυλίνων σπιτιῶν, ἐκείνων ἅτινα ἦσαν διὰ τὴν Θράκην.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** συνεχίζων λέγει ὅτι εἶχε καθῆκον νὰ κάμῃ τὰς ἀνακοινώσεις ταύτας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ εὔχεται νὰ μὴ εἶνε ἀληθεῖς. Ἔχει ὅμως καθῆκον νὰ συστήσῃ ὅπως λάβῃ τὰ μέτρα αὐτῆς ἡ Κυβέρνησις πρὸς πρόληψιν τῶν συνεπειῶν αἵτινες θέλουσι προκύψει.

Ὁμιλεῖ κατόπιν περὶ τῆς προσπαθείας πρὸς ὁλικὴν ὑποδούλωσιν τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων ἐκ μέρους τῶν ξένων Ἑταιρειῶν καὶ ἀναφέρει ὡς παράδειγμα τὸν ὑπάλληλον Σπυρίδωνος, Διευθυντὴν Ἐφοδιασμοῦ, δι' ὃν ἀναγινώσκει καὶ σχετικὸν τηλεγράφημα σταλὲν πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας «Λαρρία».

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπ. Γεωργίας) ἐξιστορῶν πῶς ἀκριβῶς ἔχουσι τὰ πράγματα ἐν σχέσει πρὸς τὸ τηλεγράφημα τοῦτο ἐξ ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως λέγει ὅτι, ὡς φαίνεται ἐκ πάντων τούτων, ὁ Σπυρίδωνος διεξήγε διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἑταιρείας κ. Χαριλάου ὅπως προσληφθῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐν λόγῳ Ἑταιρείας. Κατόπιν τούτων καὶ τῶν γεννηθεισῶν ὑπονοιῶν κατὰ τοῦ Σπυρίδωνος ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς Ἐποικισμοῦ καλέσας ὅλους τοὺς δημοσιογράφους ἠρεύνησε πάντας τοὺς φακέλους προμηθειῶν, ἀλλ' οὐδεμία κατάχρησις εὑρέθη. Ἐξ ἄλλου ὁ Σπυρίδωνος ἐζήτησε νὰ ἐγερθῶσι μηνύσεις κατ' αὐτοῦ παρὰ παντὸς ὅστις εἶχε νὰ καταγγείλῃ τι τὸ ἐπιλήψιμον κατ' αὐτοῦ. Οὕτως, λέγει, ἔχουσι τὰ πράγματα.

Ὁ κ. **Σκ. Ζερβὸς** διακόπτων λέγει ὅτι ὁ Σπυρίδωνος εἶνε ἄριστος ἀξιωματικὸς καὶ τύπος καὶ ὑπογραμμὸς πολίτου.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** λέγει ὅτι δὲν κατηγορεῖ τὸν κ. Σπυρίδωνος, ἀλλ' ὁμιλεῖ ἐπὶ μιᾶς πράξεως αὐτοῦ ὑπαρχούσης, ἥτις δὲν ἐπετρέπετο νὰ γίνῃ παρ' αὐτοῦ, κατέχοντος θέσιν Γενικοῦ προμηθευτοῦ προσφυγικῶν εἰδῶν, διὰ τὰ ὁποῖα οὗτος ὁ ἀπεφαίνετο.

Ὁ κ. **Ἐλευθ. Παυλίδης** λέγει ὅτι πλὴν τοῦ Σπυρίδωνος καὶ ἕτερος ὑπάλληλος, ὁ Καπάτος, μετῆλθεν ἰδίαν πολιτικὴν σκοπῶν νὰ λάβῃ μέρος εἰς ἄλλην Ἑταιρείαν. Ὥστε πιθανὸν νὰ μὴ πρόκειται περὶ τῆς βαρείας μορφῆς ἣν παρουσιάζουσι τὰ καταγγελλόμενα περὶ καταχρήσεων, ἀλλὰ δι' ἄλλου τρόπου τὸ πρᾶγμα ἐμμέσως ἐκεῖ καταλήγει.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** θεωρεῖ ἀναγκαῖον τὸ ἀναγνωσθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἔγγραφον καὶ ἐξιστορεῖ πῶς καὶ πόθεν γνωρίζει ὅτι τὰ πράγματα εἶνε διάφορα τῶν ἐν τῷ ἐγγράφῳ ἀναφερομένων. Δὲν δυνάμεθα συνεπῶς, λέγει, νὰ δώσωμεν οὐδεμίαν πίστιν εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦτο τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως.

Ὁ κ. **Δ. Ἀνδρεάδης**, μέλος, λέγει, τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, συναντηθεὶς μετὰ τοῦ κ. Σπυρίδωνος ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ συζητήσας μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, γνωρίζει ὅτι ἡ συνεννόησίς του μετὰ τοῦ κ. Χαριλάου δὲν ἀφεώρα ἐπιχείρησιν σχετικὴν πρὸς τὸν ἐποικισμόν, ἀλλ' ἰδιωτικὴν ἐργασίαν καὶ συνεπῶς γρονεῖ ὅτι ὁ κ. Σπυρίδωνος δὲν ἐνέχεται εἴς τι.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** συνεχίζων λέγει ὅτι, ἂν ἐπέμενεν εἰς τὸ γεγονὸς τοῦτο, ἔπραξε τοῦτο ἐκ γενικωτέρων λόγων, καθότι δὲν γρονεῖ ὅτι εἶνε δυνατὸν οἱ ὑπάλληλοι νὰ ἔρχωνται εἰς διαπραγματεύσεις μὲ διαφόρους ἐπιχειρηματίας. Παρατηρεῖ δ' ἐκ τούτου ὅτι δύο στοιχεῖα ἐπικρατοῦσιν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ Ἀποκαταστάσεως, διότι, ἐνῷ ὁ Σπυρίδωνος δὲν ἀπελύθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, μεθ' ὅλα τὰ γενόμενα, ἐνταῦθα ἀπελύθη ἕτερος ὑπάλληλος ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἔδωκε πληροφορίας εἰς πολιτευόμενον πρόσωπον.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** λέγει ὅτι ἐδῶ ὁ ὑπάλληλος ἀπελύθη, διότι ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ προϊσταμένου του καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς ἔδωκε μίαν σύμβασιν εἰς πολιτευόμενον πρόσωπον.

Ἐλ. Παυλίδης. Αὐτὸ εἶνε ἀνακριβέστατον καὶ τὸ δηλῶ ὑπευθύνως.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** καταλήγων παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, κατόπιν τῆς γνωσθείσης ταύτης καταστάσεως, νὰ τὸν διαρωτίσῃ τίνας ἔδωκεν ὁδηγίας εἰς τὰ Ἑλληνικὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως πρὸς διευθέτησιν τῆς καταστάσεως ταύτης.

Ὁ κ. **Ἀναστασιάδης** παρακαλεῖ νὰ γίνῃ μία διαστολὴ προκειμένου περὶ τοῦ κ. Εὐσταθοπούλου, ὁ ὁποῖος τελευταίως εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** προτείνει νὰ συνεχισθῇ ἡ παροῦσα συζήτησις τὴν Παρασκευήν, ἀφοῦ πρόκειται νὰ ἐκθέσῃ τὰς ἐντυπώσεις της ἐκ τοῦ ἀνὰ τὴν Μακεδονίαν ταξιδίου της ἡ μεταῤῥύθμισα ἐκεῖ κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή.

Ἐπίσης ὀφείλομεν, λέγει, νὰ μὴ λησμονήσωμεν ὅτι δὲν δύναται νὰ διακόψῃ ἡ Συνέλευσις τὰς ἐργασίας της, χωρὶς νὰ συζητηθῶσι τὸ πατριαρχικὸν ζήτημα καὶ τὸ ἐνοικιοστάσιον.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) λέγει ὅτι αὔριον, παρισταμένου καὶ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, θὰ κανονισθῇ ἡ περαιτέρω σειρὰ τῆς συζητήσεως.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις τῆς ἐπερωτήσεως, εἰσέρχεται δὲ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ εἰς α' συζήτησιν ἡ πρότασις «περὶ τροποποιήσεως τῶν ἐδαφ. 17 καὶ 18 τοῦ ἄρθρου 97 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Γίνεται ἐπίσης δι' ἀναστάσεως δεκτὴ κατ' ἀρχὴν ἡ πρότασις νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ βιαίας διακοπῆς καὶ ἐπαναλήψεως τῆς δίκης σχετικῶν διατάξεων τῆς Πολιτ. Δικονομίας».

Μεθὸ λύεται ἡ συνεδρίασις, συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, ὥρᾳ 12 καὶ 35' τοῦ μεσονυκτίου, ἵνα ἐπαναληφθῇ αὔριον Πέμπτην ὥρᾳ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΝΒ'

Τῆς 19 Φεβρουαρίου 1925.

Ὥρᾳ 5. 10' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικά.

Μ. Τσαρλαμπᾶς. Κατὰ τὴν προχθεσινὴν συνεδρίασιν εἶχεν ἀποφασισθῇ σχεδὸν νὰ προταχθῇ προχθὲς ἡ ἐπερώτησις διὰ τὸ προσφυγικὸν σχέδιον.

Πρόεδρος. Δὲν εἶχε ληφθῇ ἀπόφασις.

Μ. Τσαρλαμπᾶς. Ἐπομένως μὲ τὴν ἐντύπωσιν αὐτὴν ἤρχησα. Ἡ γνώμη μου εἶνε νὰ προτιμηθῇ τὸ προσφυγικὸν καὶ νὰ ἀναγραφῶσιν αἱ διαγραφεῖσαι ἐπερωτήσεις.

Β. Καραπαναγιώτης. Ὅταν ὁρίζεται ἡ 5η ὥρα διὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως, εἶνε προτιμότερον νὰ ἀρχίσωμεν εἰς τὰς 5 μ. μ. καὶ ὄχι εἰς τὰς 6 παρὰ τέταρτον.

Πρόεδρος. Συμφωνῶ. Διαιωνίζω τὴν γνώμην σας καὶ εἰς τοὺς συναδέλφους σας.

Τὰ πρακτικὰ ἐπικυροῦνται.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς :

Διάφοροι Σύλλογοι ὑποβάλλουσι τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων Ναγκαδᾶ διαμαρτύρεται ἐναντίον τοῦ ἐκεῖ Ἐπιθεωρητοῦ καὶ ζητεῖ τὴν αὐστηρὰν τιμωρίαν του.

Τὸ Σωματεῖον ἁμαξηλατῶν Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἐξεύρῃ τρόπον συμβιβασμοῦ μὲ τὰς Ἑταιρείας τῶν ταξιμέτρων, ἐκ τῶν ὁποίων θέλει ἐπέλθει ἡ τελεία των καταστροφή.

Ὁ Γεώργιος Τριανταφύλλου ἰδιοκτήτης οἰκοπέδου ἐν Πειραιεῖ αἰτεῖται τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐνοικιοστασίου διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀνοικοδομήσεως.

Ὁ Ἀλληλοβοηθητικὸς Σύλλογος «Ἡ Ἀλληλεγγύη τῶν περιπτεριούχων καπνοπωλῶν» αἰτεῖται ὅπως ἐπανέλθῃ ἐν ἰσχύϊ ὁ νόμος 2912.

Ὁ 1980ς Οἰκοδομικὸς Συνεταιρισμὸς δημοσίων ὑπαλλήλων Λαρίσης παρακαλεῖ ὅπως τῷ παραχωρηθῇ δημόσιον γήπεδον κείμενον ἐν τῇ πόλει Λαρίσης.

Ὁ Φιλοπροοδευτικὸς Σύλλογος Δημητσάνης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ λειτουργίαν τοῦ ἐκεῖ διταξίου δημοτικοῦ σχολείου θηλέων.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Θεσσαλονίκης αἰτεῖται τὴν καθιέρωσιν τῆς ὁλοκληρωτικῆς κυριακῆς ἀναπαύσεως.

Τὸ Σωματεῖον ἀλληλεγγύης ἐνοικιαστῶν ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ ἀκυρώσεως παρὰ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως τοῦ δημοσιευθέντος νέου ἐνοικιοστασίου.

Ὁ μόνιμος ἀνθυπολοχαγὸς τῆς Στρατ. Δικαιοσύνης Λαχαλάμπης Νεωνάκης παραπονεῖται διὰ τὴν μὴ προαγωγήν του.

Ὁ Δημοκρατικὸς Σύλλογος Κερκύρας ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ καθιερώσεως τῆς ἀναλογικῆς ψηφοφορίας καὶ ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀποκεντρώσεως καὶ αὐτοδιοικήσεως.

Οἱ ἐνοικιασταὶ καταστημάτων Ἁγίου Δημητρίου Ἄρτης αἰτοῦνται τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν καπνοπωλῶν Πειραιῶς παρακαλεῖ ὅπως ἐξαιρεθῇ τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου.

Τὸ Κοινοτικὸν συμβούλιον Πιτσᾶ Κορινθίας ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἔκδοσιν Διατάγματος ὅπως τὸ Εἰρηνοδικεῖον Δερβενίου προσέρχηται ἐν Πιτσᾷ ἅπαξ τοῦ μηνός.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Μήνας ἐπαρχίας Οἰτύλου παρακαλοῦσιν ὅπως τοῖς χορηγηθῶσι τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς καταπολέμησιν τοῦ ἐμφανισθέντος δάκου.

Ἡ Δέσποινα Εὐγενοπούλου ζητεῖ ὅπως τῇ δοθῇ τὸ δικαίωμα ἵνα κατοικήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν της.

Ὁ Σύνδεσμος ἀναπήρων Καρδίτσης παρακαλεῖ ὅπως προτιμηθῇ πρὸ παντὸς ἄλλου ἡ ἰδιοκατοίκησις οἰκιῶν καὶ καταστημάτων εἰς αὐτούς.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων Μελενικίων διαμαρτύρεται ἐναντίον τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ ἀρνουμένου νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 39246 διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν.

Ὁ Βασίλειος Κούσης καὶ Πέτρος Ἐμμανουηλίδης κάτοικοι Barfrouche τῆς Περσίας παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως λάβῃ πρόνοιαν διὰ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους Ἕλληνας ἐμπόρους.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐπιτρεπτοῦ τῆς διαιτησίας ἐπὶ διαφορῶν τοῦ Δημοσίου».

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 390 τοῦ 1914, συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3252 τοῦ 1924 καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἐδαφίου 2ου τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 15 Δεκεμβρίου/1 Μαρτίου 1923 περὶ ἐλευθέρας ζώνης Θεσσαλονίκης».

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο κηρυχθὲν **κατεπείγον** γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν κατ' ἀρχήν.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 785 καὶ 1244 περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐκ διαθηκῶν καὶ χαριστικῶν πράξεων περιουσίας τῆς ἀνηκούσης εἰς τὸ νομικὸν πρόσωπον τῆς ἐπαρχίας Σφακίων».

Οἱ κ. κ. **Δ. Μέλφος, Β. Χατζηλίας** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3125 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου ζημιωθέντων».

Ὁ κ. **Ι. Μανέττας** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἱδρύσεως εἰδικοῦ Ταμείου πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων κοινῆς ὠφελείας εἰς Τρίπολιν τῆς Ἀρκαδίας».

Ὁ κ. **Θ. Γοῦσκος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ προσαυξήσεως τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαιῶν».

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ καταργήσεως τοῦ ἀρχειοφυλακείου Ναξῶν».

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῶν νόμων περὶ ὑπηρεσίας Τ.Τ.Τ.».

Ἡ **εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως** ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου τοῦ κυρώσαντος τὸ ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1924 Ν. Δ. περὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου σταφίδος» ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ἀγορᾶς εἰς τὸ τέλος τοῦ σταφιδικοῦ ἔτους 1924-1925 ὑπὸ τοῦ Κράτους παντὸς ποσοῦ σταφίδος τῆς παραγωγῆς ταύτης προσφερθησομένου εἰς πώλησιν».

Ὁ κ. **Α. Ὀρφανίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ προσθήκης ἐδαφίων εἰς τὰ ἄρθρα 64 καὶ 67 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ναταζηκυριακείου Ὀρφανοτροφείου Πειραιῶς».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

Τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Α. Παπαναστασίου. Διὰ νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνηται εἰς τὸ τέλος ἑκάστης συνεδριάσεως τὸ θέαμα τὸ ὁποῖον παρουσιάζεται μὲ τὰ ψηφισθέντα νομοσχέδια, θὰ παρακαλέσω νὰ διατεθῇ ἐλαχίστη ὥρα διὰ νὰ ψηφισθῶσι τὰ μὴ προκαλοῦντα συζήτησιν νομοσχέδια.

Γ. Χατζηκυριακοῦ. Κατὰ τὴν τελευταίαν ἑβδομάδα ὑπέβαλον πρότασιν ὑπογεγραμμένην ὑπὸ δέκα πληρεξουσίων ὅπως προταχθῇ τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἱδρύσεως Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης».

Πρόεδρος. Αὐτὸ πρέπει νὰ κανονισθῇ κατὰ τὸν κανονισμὸν τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

Α. Μάρκου. Σχετικῶς μὲ τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν ἤθελον σᾶς παρακαλέσει, ἐπειδὴ ἡ κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ συσταθεῖσα διὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ σταφιδικοῦ ἐπεράτωσε τὸ ἔργον της, νὰ ἀναγραφῇ ἡ πρότασις αὐτὴ νόμου μετὰ τῆς συνταχθείσης ἐκθέσεως εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς αὔριον, διότι πρόκειται περὶ μέτρου τὸ ὁποῖον πρέπει οὕτως ἢ ἄλλως νὰ λυθῇ ἐπειγόντως διὰ νὰ προληφθῶσι σοβαραὶ καταστροφαί.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι θὰ ἠδύναντο νὰ συζητηθῶσιν ἐπὶ μίαν ὥραν τὰ νομοσχέδια, μετὰ τοῦτο δὲ ἡ Συνέλευσις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ συντάγματος.

Ὁ κ. ***Στ. Γονατᾶς*** ἐπανερχόμενος ἐπὶ τῆς προχθεσινῆς ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως, ἐν σχέσει πρὸς τὴν λύσιν τῶν διαφωνιῶν μεταξὺ Γερουσίας καὶ Βουλῆς λέγει ὅτι τὰ ζητήματα ἐτέθησαν κακῶς καὶ λόγῳ τούτου ἐγένοντο δεκταὶ δύο ἀποφάσεις ἀλληλοσυγκρουόμεναι, διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι ἡ Συνέλευσις θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Ὁ κ. ***Α. Μυλωνᾶς*** λέγει ὅτι ἐκ τοῦ μακροτάτου πίνακος τῶν νομοσχεδίων λαμβάνονται καθ' ἑκάστην νομοσχέδια καὶ ἀναγράφονται εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν ἅτινα διανέμονται κατὰ τὴν 2 μ. μ., εἰς τρόπον ὥστε οἱ κ. κ. πληρεξούσιοι δὲν εὑρίσκουσι τὸν ἀπαιτούμενον πρὸς μελέτην τῶν νομοσχεδίων χρόνον. Προτείνει ὅπως ἡ Ἡμερησία Διάταξις διανέμηται τὴν προτεραίαν, ἵνα οἱ κ. κ. πληρεξούσιοι ὦσιν ἕτοιμοι διὰ τὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ἀντὶ τούτου θὰ ἠδύναντο νὰ ἀναγράφωνται ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν καὶ ἄλλα εἴκοσι νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα θὰ ἀπετέλουν ἀντικείμενον συζητήσεως κατὰ τὴν ἑπομένην.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** προτείνει νὰ διανέμηται ἡ Ἡμερησία Νομοθετικὴ Διάταξις τὴν πρωΐαν, χωριζομένη ἀπὸ τὴν διανομὴν τῶν ἄλλων ἐντύπων.

Ὁ κ. ***Φ. Μανουηλίδης*** διαμαρτύρεται διὰ τὸν πλημμελῆ τρόπον καθ' ὃν γίνεται ἡ Νομοθετικὴ Ἐργασία. Προτείνει δὲ νὰ προηγῆται ἡ Νομοθετικὴ Ἐργασία καὶ αὐτῶν τῶν Ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ γίνηται ἐνωρίτερον ἡ διανομὴ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅπως οἱ κ. κ. πληρεξούσιοι ἀποδεχθῶσιν ἵνα ἡ διανομὴ τῶν λοιπῶν ἐντύπων γίνηται μετὰ τῶν πρακτικῶν.

Ὁ κ. ***Ν. Ξηρὸς*** προτείνει διπλᾶς Ἡμερησίας Διατάξεις, ἀφορώσας τὰ θέματα δύο ἡμερῶν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** συνιστᾷ νὰ συζητήσωμεν τὰ μὴ προκαλοῦντα συζήτησιν νομοσχέδια, μεθ' ὃ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ σύνταγμα καὶ μετὰ τοῦτο εἰς τὰ σοβαρώτερα τῶν νομοσχεδίων.

Ὁ κ. ***Π. Μερλόπουλος*** σχετικῶς μὲ τὸ σταφιδικὸν καὶ ὡς πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς δηλοῖ ὅτι ἐτερμάτισεν αὕτη τὴν ἐργασίαν της καὶ μετ' ὀλίγον θὰ καταθέσῃ τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν, ἥτις νὰ τυπωθῇ ἀμέσως, καὶ συγχρόνως νὰ στέρξῃ ἡ Συνέλευσις ὅπως αὔριον συζητηθῇ τὸ ζήτημα πρὸ παντὸς ἄλλου.

Ὁ κ. ***Γ. Δουζίνας*** παρακαλεῖ νὰ γνωστοποιηθῇ, εἰ δυνατόν, ἀμέσως τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. ***Γ. Δουπινᾶς*** συνιστᾷ νὰ ἀναγραφῇ τὸ σταφιδικὸν αὔριον εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ψήφισμα

«Περὶ δικαιωμάτων καὶ ἐξουσιῶν τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἔρευναν τῶν κληροδοτημάτων κλπ.», ἔχον οὕτως :

Ἡ Ἐθνικὴ Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ψηφίζει

Καθιστᾷ τὴν ὑφισταμένην κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπὴν πρὸς ἔρευναν τῶν κληροδοτημάτων τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Ἑλλάδος εἰς ἐξεταστικὴν ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐπιτροπήν, κατὰ τὸ ἄρθρον 58 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸν νόμον 3778 τῆς 14 Μαΐου 1911, χορηγοῦσα εἰς αὐτὴν τὰ κατὰ τὸν ῥηθέντα νόμον δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων πασῶν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐξουσιῶν.

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια :

«Περὶ ἱδρύσεως εἰδικοῦ ταμείου πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων κοινῆς ὠφελείας εἰς Τρίπολιν τῆς Ἀρκαδίας», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τρόπου καταβολῆς ἀντισηκωμάτων τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὸν στρατωνισμὸν τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ καὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1924

Ν. Δ. περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὸν στρατωνισμὸν τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ ἐν ταῖς Νέαις Χώραις», εἰς α΄ συζήτησιν.

«Περὶ προσαυξήσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαιῶν φόρου», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀφορώσης τὰ Ταμεῖα Ἀμύνης Οἰνοπαραγωγῆς νομοθεσίας», εἰς α΄ συζήτησιν, κηρυχθὲν ***κατεπείγον.***

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1924 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2026 περὶ ὀργανώσεως τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας ἐποικισμοῦ κλπ.», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως φορολογικῶν νόμων», κατ' ἀρχήν, παραπεμπόμενον, αἰτήσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπήν, καταρτισθησομένην ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου.

«Περὶ προαγωγῆς ἐφάπαξ διὰ διακεκριμένας πράξεις μοιράρχων τῆς Χωροφυλακῆς εἰς ταγματάρχας», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3125 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου», εἰς α΄ συζήτησιν.

Συνεχίζεται εἶτα ἡ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου περὶ Νομοθετικῆς Ἐξουσίας τοῦ συντάγματος συζήτησις.

Ὁ κ. ***Γ. Δουζίνας*** παρατηρεῖ ὅτι τὰ πρακτικὰ τῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπῆς δὲν διανέμονται τακτικῶς, ἡ δὲ Συνέλευσις δὲν διατελεῖ ἐν γνώσει τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. ***Ι. Τσιριμῶκος*** (ὥρᾳ 6.35΄ μ. μ.) λέγει ὅτι μετὰ τὰς μακρὰς ἐν τῇ Συνελεύσει συζητήσεις κατέληξεν αὕτη εἰς τὸ νὰ ἀποδεχθῇ διὰ παμψηφίας σχεδὸν τὴν ἀρχικὴν πρότασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τροποποιημένην συμφώνως πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Καφαντάρη, ἥτις ἐγένετο ἀποδεκτὴ ἤδη ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως. Σχετικῶς διετυπώσαμεν, λέγει, ἤδη τὸ διανεμηθὲν σχέδιον ἐν ᾧ ὁποίῳ περιελήφθησαν αἱ διάφοροι γνῶμαι αἱ ἀναπτυχθεῖσαι ἐν τῇ Συνελεύσει καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου θέλει ἤδη διεξαχθῇ ἡ συζήτησις.

Ἀναγινώσκεται τὸ ἄρθρον 8 ὡς μετερρυθμίσθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, γίνεται δὲ δι' ἀναστάσεως δεκτὸν ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 8.

Πρότασις νόμου ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ψηφισθεῖσα παραπέμπεται εἰς τὴν Γερουσίαν, ἥτις ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς λήψεως ἀποφασίζει ἐπ' αὐτῆς.

Ἐὰν ἐντὸς δύο μηνῶν ἡ Γερουσία δὲν λάβῃ ἀπόφασιν, τεκμαίρεται συμφωνία αὐτῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἐὰν ἡ Γερουσία, εἴτε σιωπηρῶς εἴτε μετὰ συζήτησιν, συμφωνήσῃ μὲ τὴν Βουλήν, ἡ πρότασις καθίσταται νόμος.

Ἐὰν ἡ Γερουσία ἀπορρίψῃ ἢ τροποποιήσῃ τὴν πρότασιν, ἐπαναφέρεται αὕτη εἰς τὴν Βουλήν. Ἐὰν ἡ Βουλὴ ἐμμείνῃ εἰς τὴν προηγουμένην αὐτῆς ἀπόφασιν, ἡ ἐπιψήφισις ἀναβάλλεται ἐπὶ τρίμηνον, ὁπότε ἡ πρότασις καθίσταται νόμος, ἂν συγκεντρώσῃ τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. Δύναται ὅμως καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ τριμήνου νὰ ληφθῇ ὁριστικὴ ἀπόφασις ἐν κοινῇ Συνελεύσει τῶν δύο Σωμάτων, ἐφόσον ἤθελε προκαλέσει ταύτην ἡ Βουλὴ ἢ ἡ Γερουσία δι' ἀποφάσεως λαμβανομένης διὰ πλειονοψηφίας τῶν 3/5 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς.

Τὰ δύο Σώματα συνέρχονται τὸ ταχύτερον ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Βουλῆς, ὁ δὲ Πρόεδρος αὐτῆς προεδρεύει τῆς κοινῆς Συνελεύσεως».

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 9 (ὡς ἐτροποποιήθη) λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Α. *Παπαναστασίου*** (ὥρᾳ 6.45΄ μ.μ.), ὅστις λέγει ὅτι τὸ ἄρθρον 9 δημιουργεῖ μίαν διαδικασίαν, ἡ ὁποία θὰ φέρῃ πολλὰς δυσκολίας. Φρονεῖ ὅτι εἰς τὴν Βουλὴν δὲν πρέπει νὰ τεθῇ οὐδεὶς περιορισμὸς συζητήσεων, οὔτε προθεσμία χρονική, ἀναπτύσσει δὲ σχετικὴν τροπολογίαν, ἔχουσαν οὕτως:

«Πρότασις νόμου ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ψηφισθεῖσα παραπέμπεται εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἂν αὕτη μετὰ συζήτησιν συμφωνήσῃ μὲ τὴν Γερουσίαν καθίσταται ἡ πρότασις νόμος τοῦ Κράτους, ἐὰν δὲ τὴν τροποποιήσῃ, τὴν παραπέμπει εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ἐπαναλαμβάνεται ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 8 ὡς ἐὰν ἡ πρότασις εἶχεν ἀρχικῶς εἰσαχθῇ εἰς τὴν Βουλήν. Ἐὰν τέλος τὴν ἀπορρίψῃ, δὲν δύναται πλέον αὕτη νὰ εἰσαχθῇ ἐκ νέου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς αὐτῆς Συνόδου».

Ὁ κ. ***Γ. Παπανδρέου*** (ὥρᾳ 7 μ.μ.) λέγει ὅτι, ἂν γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία τοῦ κ. Α. Παπαναστασίου, ἐκμηδενίζεται

ἡ νομοθετικὴ πρωτοβουλία τῆς Γερουσίας εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶνε ἐντελῶς περιττὸν τὸ ἄρθρον 9.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ὁμολογῶ ὅτι θὰ ἐπεθύμουν τὴν Γερουσίαν κάπως ἔχουσαν εὐρυτέραν δικαιοδοσίαν. Ἀλλ' ἐφόσον ὁπωσδήποτε ἐγένετο δεκτὸν ὅτι ἡ Βουλὴ κατ' οὐσίαν θὰ ἔχῃ τὴν δύναμιν τὴν νομοθετικήν, νομίζω ὅτι εἶνε ἄστοχον νὰ δεχθῶμεν τὸ ἄρθρον 9 τοῦ σχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς. Κατὰ τὸ ἄρθρον 9, ὡς διετυπώθη ὑπὸ τοῦ κ. Παπαναστασίου, ἡ πρότασις ὑποβάλλεται εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ τροποποιηθεῖσα παραπέμπεται εἰς τὴν Βουλήν, ἥτις κρίνει ἄνευ περιορισμοῦ διορίας. Κατὰ τὸ σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ Βουλὴ πρέπει ἐντὸς διμήνου νὰ λάβῃ μίαν ἀπόφασιν. Καὶ ἐὰν ἡ Βουλὴ ἀναβάλῃ τὴν ἀπόφασίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, νομίζω ὅτι δὲν ἤθελε θεωρηθῇ ὡς ἀπορρίπτουσα αὐτό.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ Βουλὴ δὲν εἶνε δυνατὸν ἐντὸς τῆς διορίας νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα, ἴσως θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ προβῇ εἰς συζήτησιν μετὰ ἓξ μῆνας ἢ μετὰ ἑνέα μῆνας. Νομίζω λοιπὸν ὅτι εἶνε προτιμότερον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ ἀξιοτίμου ἐκ Μαντινείας πολιτευτοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** λέγει ὅτι αἱ προτάσεις νόμων πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** λέγει ὅτι τὸ γενικὸν πνεῦμα τοῦ ὅλου πολιτεύματος εἶνε ὅτι τὸ κύριον Σῶμα εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται καὶ τὰ νομοσχέδια εἶνε ἡ Βουλή. Ἡ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑποβολὴ νόμων θὰ εἶνε ἐξαίρεσις, διὰ τὴν ἐξαίρεσιν δὲ ταύτην δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ στερηθῇ ἡ Βουλὴ τοῦ δικαιώματος νὰ ἀπορρίψῃ τὴν πρότασιν. Κηρύσσεται διὰ τοῦτο ὑπὲρ τῆς προτάσεως ὡς εἶχε διατυπωθῇ ἀρχικῶς.

Ὁ κ. **Στ. Γρηγορίου** φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ προθεσμία καὶ εἰς τὴν Βουλὴν διὰ τὰ τὸ πρῶτον εἰς τὴν Γερουσίαν ὑποβαλλόμενα νομοσχέδια, ἐντὸς τῆς ὁποίας νὰ εἶνε καὶ αὐτὴ ὑποχρεωμένη νὰ ἀποφασίσῃ.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἡ γνώμη ἡ ἰδική μου ἦτο ὅτι ἡ Γερουσία ἔπρεπε νὰ εἶνε νομοθετικῶς ἰσότιμος. Ἀλλ' ἡ Συνέλευσις ἔκρινεν ἄλλως. Καὶ ἤδη πρέπει ἕκαστος νὰ μορφώσῃ τὴν γνώμην του ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος συμφώνως πρὸς τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν.

Διὰ τοῦτο δέχομαι τὴν πρότασιν τοῦ ἀξιοτίμου ἐκ Μαντινείας πολιτευτοῦ. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ παρακαλέσω ὅμως ὅπως τὸ τέλος τῆς προτάσεως τοῦ ἄρθρου 9 διατυπωθῇ οὕτως: Ἀντὶ τῶν λέξεων «δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς αὐτῆς συνόδου» νὰ τεθῇ «ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11».

Κηρύσσεται εἶτα ἡ συζήτησις περατωμένη, τίθεται δὲ εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις τοῦ κ. **Α. Παπαναστασίου**, ὡς μετερρυθμίσθη ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτή.

Γίνεται ἑπομένως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 9, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 9.

Πρότασις νόμου ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ψηφισθεῖσα παραπέμπεται εἰς τὴν Βουλὴν καί, ἂν αὕτη μετὰ συζήτησιν συμφωνήσῃ μὲ τὴν Γερουσίαν, καθίσταται ἡ πρότασις νόμος τοῦ Κράτους, ἐὰν δὲ τὴν τροποποιήσῃ, τὴν παραπέμπει εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ἐπαναλαμβάνεται ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 8 ὡς ἐὰν ἡ πρότασις εἶχεν εἰσαχθῇ ἀρχικῶς εἰς τὴν Βουλήν. Ἐὰν τέλος τὴν ἀπορρίψῃ, ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 10 ἀναπτύσσει πρότασίν του καθ' ἣν «Ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἀναστέλλονται αἱ προθεσμίαι τοῦ ἄρθρου 8. Ἐν περιπτώσει ἀνανεώσεως τῆς Βουλῆς ἡ ὑπὸ τῆς διαλυθείσης Βουλῆς ψήφισις μιᾶς προτάσεως θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη, ἐφόσον πρὸ τῆς διαλύσεως δὲν ἐψηφίσθη καὶ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ὁριστικῶς».

Ὁ κ. **Στ. Γρηγορίου** ἀντικρούει τὴν πρότασιν ταύτην λέγων ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν καὶ ἐν Γαλλίᾳ δὲν ὑπάρχει παράδειγμα νόμου ἀτονήσαντος λόγῳ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** φρονεῖ ὅτι ἡ ἀπόφασις ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Παπαναστασίου πρέπει νὰ ἀναβληθῇ μέχρι τῆς ἐπιψηφίσεως τῶν ἄρθρων περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ἵνα ἐκεῖθεν ἐξαρτηθῇ ἡ ἀποδοχὴ ἢ μὴ αὐτῆς. Τοῦτο δὲ διότι δὲν δύναταί τις νὰ εἶνε ἕτοιμος ὅπως ἀποφανθῇ ἀμέσως ἐπὶ τοσούτου σοβαρῶν τροπολογιῶν, ἐφόσον μάλιστα αὗται δὲν ἔχουσιν ὑποβληθῇ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπὴν ὡς ἔπρεπεν.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 10 συζήτησις περατωμένη, ἀναβάλλεται δ' ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀπόφασις μέχρις ἐκ-

τυπώσεως καὶ διανομῆς τῆς προτάσεως τοῦ κ. Α. Παπαναστασίου.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 11 ζητεῖ διασαφήσεις, τὰς ὁποίας τῷ παρέχει ὁ Γενικὸς Εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπῆς κ. Γ. Παπανδρέου.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 11, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 11

Προτάσεις νόμων, γενόμεναι ἀποδεκταὶ ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, τελικῶς ὅμως ἀπορριφθεῖσαι, δύνανται νὰ ὑποβληθοῦν καὶ πάλιν ὡς νέαι προτάσεις μόνον εἰς τὴν ἑπομένην τακτικὴν Σύνοδον.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 12 ἐγείρεται συζήτησις μεταξὺ τῶν κ. κ. **Γ. Παπανδρίου** καὶ **Α. Παπαναστασίου** σχετικῶς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν μικτῶν Ἐπιτροπῶν.

Γίνονται μετὰ ταῦτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 12 καὶ 13, ἔχοντα οὕτως:

Ἄρθρον 12.

Πρὸς εὐχερεστέραν συνεννόησιν μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων ἐπὶ νομοθετικῶν ζητημάτων συγκροτοῦνται μικταὶ Ἐπιτροπαὶ ἐξ ἴσου ἀριθμοῦ βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν, ἐπὶ προτάσει τοῦ ἑτέρου τῶν Σωμάτων.

Ἄρθρον 13.

Ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους ὑποβάλλεται πρῶτον εἰς τὴν Βουλήν.

Μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ παραπέμπεται εἰς τὴν Γερουσίαν, ἥτις ὀφείλει ν' ἀποφανθῇ ἐντὸς μηνός. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ μηνὸς ὁ Προϋπολογισμὸς ἐπαναφέρεται εἰς τὴν Βουλήν, ἥτις ἀποφασίζει ὁριστικῶς διὰ τῆς συνήθους πλειονοψηφίας.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει προκειμένου καὶ περὶ τῶν νομοσχεδίων τῶν ἀφορώντων χορηγίαν κρατικῶν πιστώσεων καὶ σύναψιν δημοσίων δανείων».

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 14 ὁ κ. **Στ. Γρηγορίου** ὑποστηρίζει ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἔχει θέσιν εἰς τὸ Κεφάλαιον περὶ Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Ἐν ᾗ ὅμως περιπτώσει παραμείνῃ ἐνταῦθα πρέπει νὰ γίνῃ μνεία ὑπὸ τίνος δημοσιεύονται οἱ νόμοι. Διότι ἡ δημοσίευσις τῶν νόμων εἶνε ἐντολὴ πρὸς ἐκτέλεσιν, τὸ ὁποῖον εἶνε μία πρᾶξις ἀφορῶσα τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Ὁ κ. **Ι. Τσιριμῶκος** λέγει ὅτι, ἀφοῦ καθορίζεται ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ὅτι δημοσιεύονται οἱ νόμοι ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ψηφίσεώς των, κατωτέρω δὲ ἀναφέρεται ποῖος εἶνε ὁ δημοσιεύων, τίποτε τὸ ἀνώμαλον δὲν ὑπάρχει.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** λέγει ὅτι εἰς οἱονδήποτε ἐκ τῶν δύο Κεφαλαίων εἴτε τῆς Νομοθετικῆς εἴτε τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας δύναται νὰ ἔχῃ θέσιν ἡ προκειμένη διάταξις. Ἂν ὑπάρχῃ ἔλλειψις εἰς τὸ ἄρθρον 14, εἶνε ποῖος ἐκ τῶν δύο, ἡ Κυβέρνησις ἢ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, δημοσιεύει τοὺς νόμους. Ἡ παράλειψις ὅμως αὕτη ἐγένετο σκοπίμως, ὅταν ἐγένετο ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου 14. Μετὰ τὸν καθορισμὸν ὅμως τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας διετυπώθη ἐν τῷ ἄρθρῳ 19 ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς δημοσιεύσεως τῶν νόμων ἀνήκει εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας. Ἐπίσης τὸ ἄρθρον 14 θὰ ἠδύνατο νὰ διαγραφῇ.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι τὸ ἄρθρον 14 ἠδύνατο πράγματι νὰ διαγραφῇ, κατόπιν τῶν δηλώσεων τοῦ Γεν. Εἰσηγητοῦ τῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπῆς.

Διαγράφεται εἶτα τὸ ἄρθρον 14.

Προκειμένου μετὰ ταῦτα νὰ εἰσέλθῃ ἡ Συνέλευσις εἰς τὸ περὶ Βουλῆς Κεφάλαιον ἀναβάλλεται ἡ περαιτέρω ἐπὶ τοῦ συντάγματος συζήτησις, ἐπανέρχεται δ' ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν Νομοθετικὴν Ἐργασίαν.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀρ. 3101 ἐ. ἔ. καὶ 467 τοῦ 1914 νόμων περὶ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν» ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἐπιθυμοῦντες ὅπως ἀποκτήσωμεν τὴν εὐχέρειαν τῆς ἐκτελέσεως ἔργων ὁδοποιίας ὑπεβάλομεν τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον. Ὅπως γνωρίζετε—λέγει—διὰ τοῦ Διατάγματος τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως ἐχορηγήθησαν αἱ πιστώσεις αἱ ὁποῖαι εἶνε ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ὑπὸ πνεῦμα ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης ἐκτέλεσιν ἔργων εἰς ὅλους τοὺς νομούς. Τὸ Κράτος ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως κατασκευάζῃ καὶ συντηρῇ μόνον τὰς δημοσίας ὁδούς. Καὶ τὸν καθορισμὸν αὐτῶν ἐπεδιώξαμεν διὰ τοῦ νομοσχεδίου. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ νομαρχιακαὶ ἐκλογαὶ ἔχουσιν ἀναβληθῇ, κρίνομεν ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰς Νέας Χώρας δίκαιον εἶνε νὰ καθορισθῶσιν αἱ ἐθνικαὶ ὁδοί. Τοῦτο θὰ ἐπιτρέψῃ

καὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ὁδοποιίας διὰ συμβάσεων, πρᾶγμα εἰς τὸ ὁποῖον δὲν δυνάμεθα νὰ καταφύγωμεν σήμερον. Μένουσιν ὡς ἔχουσιν αἱ ἐθνικαὶ ὁδοί, ἀπλουστεύονται δὲ αἱ δυσχέρειαι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν μερικῶν ἐπαρχιακῶν μικρῶν ὁδῶν, αἵτινες εἶνε ἐπείγουσαι. Ἐπίσης δὲν ἀπαγορεύεται ἡ κατασκευὴ μικρῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν εἰς διαφόρους ἀποκέντρους περιφερείας, ὅτε διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ἐξυπηρετῶνται καὶ αἱ μακρὰν τῶν κεντρικῶν συγκοινωνιῶν εὑρισκόμεναι περιφέρειαι. Ἠπορίθην ὅτι ἡ Συνέλευσις θέλει ψηφίσει τὸ νομοσχέδιον δίδουσα τὰ μέσα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐκτελέσῃ πλεῖστα ἔργα συγκοινωνιακά.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** παρατηρεῖ ὅτι αἱ διὰ τοῦ νομοσχεδίου καθοριζόμεναι πιστώσεις διανέμονται ἀνίσως, ἐνῷ δι' αὐτῶν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκκαθαρῇ ὁλόκληρος ἡ Ἑλλάς. Φρονεῖ ὅτι, ἐὰν δι' ἕκαστον νομὸν καθιερωθῇ ἓν ἑκατομ. κατ' ἔτος διὰ κατασκευὴν ὁδῶν, θὰ κατεσκευάζοντο ὁδοὶ εἰς ὅλους τοὺς νομούς.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἀκριβῶς τοῦτο πράττει.

Ὁ κ. **Ἀνδρ. Σκέφερης** παρατηρεῖ ὅτι δι' ὅλην τὴν Ἤπειρον δὲν ἐδαπανήθη τίποτε σχεδὸν ἀπὸ μακροῦ χρόνου, ἓν δὲ γεφύριον ἀξίας 30 χιλ. δραχμῶν δὲν κατωρθώθη ἀκόμη νὰ γίνῃ εἰς τὴν Πρέβεζαν.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** συνεχίζων ἐπιμένει εἰς τὴν πρότασίν του, φρονῶν ὅτι διὰ τοῦ ὑποδεικνυομένου τούτου τρόπου θὰ ἐξυπηρετηθῶσιν ὅλοι οἱ νομοὶ τοῦ Κράτους, τὰ δὲ διατιθέμενα δι' αὐτοὺς ποσὰ ἐφόσον δὲν θὰ ἐξαντλῶνται, θὰ παραμένουν πάντοτε εἰς πίστωσιν τῶν νομῶν δι' οὓς διατίθενται καὶ θὰ χρησιμοποιηθῶσι μίαν ἡμέραν πάλιν δι' αὐτούς.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπ. Συγκ.) λέγει ὅτι ὑπέβαλε παρόμοιον νομοσχέδιον καὶ ἠναγκάσθη νὰ τὸ ἀποσύρῃ. Δι' αὐτὸ κατέφυγεν εἰς γενικὰς γραμμάς.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** δὲν γνωρίζω, λέγει, τί ἐκάματε. Ἐν Πρεβέζῃ δὲν ὑπάρχει καμμία ὁδὸς καὶ φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ παύσῃ ἡ ἀνισότης μεταξὺ τῶν διαφόρων περιφερειῶν, νὰ παύσωσι δὲ οἱ διάφοροι Ὑπουργοὶ νὰ χρησιμοποιῶσι τὰς πιστώσεις διὰ τοὺς νομούς των. Προτείνω διὰ τοῦτο τὴν ἀναβολὴν τοῦ νομοσχεδίου, ἐφόσον δὲν τροποποιεῖται, ἵνα προσκομισθῇ τοῦτο πληρέστερον καὶ τροποποιημένον.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** λέγει ὅτι, ἐὰν δὲν ψηφισθῇ τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον, θὰ ἀναγκασθῇ νὰ καταφύγῃ εἰς δημοπρασίας, δι' ὧν δὲν θὰ γίνῃ ποτὲ οὐδεὶς δρόμος. Διὰ τοῦ τρόπου δὲ ὃν ὑποδεικνύετε δὲν θὰ κατορθωθῇ ποτὲ οὐδεμία

συνεννόησις μεταξὺ τῶν κ. κ. πληρεξουσίων. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἔπραξα τοῦτο δι' ἀρτηριακάς τινας ὁδοὺς καὶ δὲν κατωρθώθη νὰ γίνῃ τίποτε. Μόνον διὰ συμβάσεων μεθ' Ἑταιρειῶν, τονίζει ὁ κ. Ὑπουργός, εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ θετικὸν ἀποτέλεσμα, ἀλλὰ καὶ ἰσότης δι' ὅλας τὰς περιφερείας, ἣν ζητεῖ ὁ κ. Χαβίνης. Ἐπαναλαμβάνων δὲ ὅσα καὶ προηγουμένως εἶπεν εἰσηγούμενος τὸ νομοσχέδιον συνιστᾷ εἰς τὴν Συνέλευσιν νὰ ψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον, διότι διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν μεγάλων ἐθνικῶν ὁδῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὰς μεγάλας ἀρτηριακὰς συγκοινωνίας, θὰ ἐξυπηρετηθῇ ἡ συγκοινωνία ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος. Ἀρκεῖ, προσθέτει, νὰ γίνῃ ἡ ἀρχή. Ἅμα τοῦτο γίνῃ, ὅλοι οἱ νομοὶ καὶ ὅλαι αἱ περιφέρειαι θὰ ἐξυπηρετηθῶσιν.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερις** λέγει ὅτι πρώτη διάταξις ἥτις δέον νὰ τεθῇ εἶνε νὰ ὁρισθῇ ποῖαι εἶνε αἱ ὁδοὶ αἱ ἐθνικαὶ ἐν ταῖς Ν. Νόμαις αἵτινες πρέπει νὰ κατασκευασθῶσιν. Ἔπειτα δὲ νὰ ἐξευρεθῇ ὁ μέσος ὅρος τῶν ἀναγκῶν συγκοινωνίας καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τούτου νὰ γίνῃ σκέψις ὥστε καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ ἐν ταῖς Νέαις Νόμαις νὰ κατασκευασθῶσιν αἱ ἀναλογοῦσαι ὁδοί. Θὰ κατορθωθῇ οὕτως ὥστε ἐν τῇ Παλαιᾷ νὰ κατασκευασθῶσιν ὁδοὶ εἰς ὅλους τοὺς Νομούς.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** καταλήγων φρονεῖ ὅτι, ἐὰν τὸ νομοσχέδιον δὲν τροποποιηθῇ ὥστε νὰ περιληφθῶσιν ἐν αὐτῷ καὶ νομοὶ οἵτινες στεροῦνται πάσης συγκοινωνίας, ὡς εἶνε ὁ τῆς Πρεβέζης, τῶν Ἰωαννίνων καὶ ἄλλοι, δὲν θέλουσιν ἐξυπηρετηθῇ αἱ ἀνάγκαι τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει προτιμότερον θὰ ἦτο νὰ μὴ ψηφισθῇ.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι δὲν εὑρίσκει δεδικαιολογημένον τὸν γενόμενον θόρυβον ὑπὸ διαφόρων πληρεξουσίων κατόπιν τῶν γενομένων δηλώσεων ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Οὐχ ἧττον φρονεῖ ὅτι εἶνε δεδικαιολογημένον ἀπολύτως νὰ προτιμηθῇ, καὶ μὲ κάποιαν θυσίαν τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος ἔστω, ἡ κατασκευὴ τῶν ἐν ταῖς Ν. Νόμαις ὁδῶν διὰ πλείστους σοβαρωτάτους λόγους. Στρέφων εἶτα τὸν λόγον εἰς τὰς κατὰ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ἐκφωνηθείσας συκοφαντίας ὅτι παραμπόδισε τοῦτο τὴν κατασκευὴν διαφόρων ὁδῶν παρατηρεῖ ὅτι τοῦτο ἔπραξεν ὁ ἀντιδενιζελικὸς πολιτικὸς κόσμος, ὁ ὁποῖος κατήργησε τὸ Ταμεῖον ὁδοποιίας, καὶ δὲν ἔγινεν ἔκτοτε οὐδὲν σημαντικὸν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ἔργον. Φρονεῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον δέον νὰ γίνῃ δεκτὸν κατ' ἀρχήν, νὰ τροποποιηθῇ ὅμως οὕτως, ὥστε δυνάμει τῶν κειμένων νόμων νὰ ἐνεργῇ ἡ Κυβέρνησις πᾶν ἔργον ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐθνικὰς ὁδούς.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λέγει ὅτι ὁ νομὸς Λασηθίου δὲν ἔχει οὔτε τὸ ἓν δέκατον τῶν ὁδῶν τῶν ἄλλων νομῶν, ἀδικηθεὶς οὕτω σκληρότατα κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ νομίζει ὅτι ἡ ἀδικία αὐτὴ πρέπει νὰ ἀρθῇ. Ἐξετάζων μετὰ τοῦτο εὐρύτερον τὸ νομοσχέδιον λέγει ὅτι δι' αὐτοῦ παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν νὰ προβαίνῃ εἰς πράξεις καὶ ἀποφάσεις ἀντικειμένας εἰς αὐτὸ τὸ σύνταγμα, νὰ κατονομάζῃ ἐθνικὰς ὁδοὺς αὐθαιρέτως, νὰ καταρτίζῃ συμβάσεις διὰ σιδηροδρομικὰς γραμμὰς καὶ ἄλλα, οὐδεμίαν δὲ λαμβάνει πρόνοιαν διὰ νομοὺς καὶ περιφερείας αἵτινες ἔχουσι μεγίστην ἀνάγκην συγκοινωνίας καὶ ἄλλων δημοσίων ἔργων, ὡς εἶνε ἡ νῆσος Κρήτη, ἥτις στερεῖται διὰ τοῦ νομοσχεδίου καὶ τοῦ κεκτημένου δικαιώματος τῆς συντηρήσεως τῶν ἐκεῖ ὑπαρχουσῶν ἐθνικῶν ὁδῶν. Ἀναφέρει εἰδικῶς τὴν συγκοινωνιακὴν κατάστασιν τῆς ἐπαρχίας Σητείας, Βιάνου κλπ., καὶ φρονεῖ ὅτι ὡς ἔχει τὸ νομοσχέδιον δὲν δύναται νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς οὐσιαστικὰς ἀνάγκας τῆς συγκοινωνίας. Προτείνει σχετικὰς τροπολογίας καὶ δὴ τὴν ἀφαίρεσιν καὶ τοῦ 1ου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ 1ου ὡς συναφοῦς πρὸς αὐτό, καὶ συνιστᾷ νὰ ἀναβληθῇ ἡ ψήφισις αὐτοῦ, ἀφοῦ τροποποιηθῇ τοῦτο κατὰ τὰς ὑποδείξεις του.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἀναλύων τὴν μέθοδον ἣν ἀκολουθεῖ τὸ νομοσχέδιον δὲν εὑρίσκει ταύτην προσήκουσαν. Ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν ἐκ τοῦ συνδέσμου των μὲ τὸ Κέντρον εἶνε παλαιός. Δὲν ἱκανοποιεῖ πολλαχοῦ σημαντικὰς τοπικὰς ἀνάγκας καὶ διὰ τοῦτο ἀνέκαθεν ἐψηφίζοντο διάφοροι νόμοι περὶ ἄλλων ἔργων συγκοινωνίας. Ἀλλὰ διὰ ταύτης τῆς μεθόδου συνέβη νὰ ψηφίζηται ἡ κατασκευὴ δρόμων μικρῶν κέντρων. Κατὰ τὸ 1917 ἀπεφασίσθη νὰ δοθῇ τέρμα εἰς τὴν κατάστασιν αὐτήν. Συνετάξαμεν χάρτην ὁδοποιίας νέον, ἀπονέμοντα δικαιοσύνην εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους. Συνεπείᾳ τούτου ὑπεβλήθη νομοσχέδιον ἀναφέρον ῥητῶς τοὺς ἐκτελεστέους δρόμους. Ὑπέστη εἶτα συμπληρώσεις ὅσον ἀφορᾷ τὰς νέας Νόρας. Ἀναλύει εἶτα τὰ πλεονεκτήματα τοῦ νόμου αὐτοῦ, ἰδίως διότι ὑποχρεοῖ τὸ Κράτος νὰ ἀναγράψῃ ὡρισμένον ποσὸν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν ἐξ 6 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἐτησίως, ὅπερ κατανέμει κατὰ νομούς. Δυστυχῶς ὁ νόμος δὲν ἐξετελέσθη.

Κατόπιν ἦλθε τὸ Διάταγμα περὶ αὐτοδιοικήσεως, τὸ ὁποῖον ὅμως λόγῳ τῆς μὴ δικαίας συγκοινωνιακῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ Κράτους ἠδίκει πολλοὺς νομούς, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον καθόλου δρόμους. Διὰ τοῦτο οἱ ἐγκεκριμένοι ἤδη διὰ νόμων δρόμοι ὅπως βαρύνουν τὸ Δημόσιον ἐξακολουθοῦσι νὰ

τὸ βαρύνωσιν. Ὁ ὑπὸ ψήφισιν νόμος ἐπιφέρει τὰς αὐτὰς ἀδικίας.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) διακόπτων ἀναλύει τὸ 1 ἄρθρον, δι' οὗ σκοπεῖται ὁ καθορισμὸς τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν τῶν νέων Χωρῶν. Ἐξ αἰτίας τῆς ἀναγκαιούσης κατασκευῆς τοῦ δρόμου Κοζάνης—Βερροίας ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ τὴν κατασκευήν του διὰ συμβάσεως, δι' ὃ ὅμως ἑρμηνεῦον τὸν νόμον τὸ Νομ. Συμβούλιον διεφώνησεν ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** διακόπτων λέγει ὅτι ἡ ἀδικία ἣν ἀνέφερεν εἰς τὴν ἀρχὴν ἐξακολουθεῖ καὶ μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν σχέδιον. Διὰ τοῦτο παρίσταται ἀνάγκη διὰ τροπολογίας νὰ μείνῃ ὁ νόμος 1074 ἄθικτος ἀλλὰ συγχρόνως νὰ ἐξαπλασιασθῶσιν αἱ πιστώσεις τοὐλάχιστον. Αἱ προκληθεῖσαι διαμαρτυρίαι παρὰ πληρεξουσίων εἶνε ὅτι παρήχθη ἡ ἐντύπωσις ὅτι πρόκειται νὰ κατασκευασθῶσιν αἱ ἐθνικοὶ ὁδοὶ μόνον. Ὁ νόμος 1074 κανονίζει τὰς πρὸς τοῦτο πιστώσεις μὲ μέτρον δίκαιον. Ὁ ἐξαπλασιασμὸς τῶν πιστώσεων εἶνε ἀρκετός, συγχρόνως δὲ νὰ γίνῃ γενικὸς χαρακτηρισμὸς τῶν ὁδῶν, εἰς τρόπον ὥστε οὐδὲν παράπονον νὰ ὑπάρχῃ.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** παρακαλεῖ νὰ προστεθῇ ἄρθρον καθ' ὃ οἱ δρόμοι οἱ ἀνεγνωρισμένοι εἰς τὸν νόμον 1074 συμπεριλαμβάνονται εἰς τὰς ἐθνικὰς ὁδούς.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀνατραπῇ ἡ βάσις τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερις** προτείνει νὰ γίνῃ διάταξις καθ' ἣν διὰ Διατάγματος νὰ δύνανται νὰ ὁρίζωνται ὑπὸ ὡρισμένους περιορισμοὺς οἱ κατασκευαστέοι δρόμοι οἱ συνδέοντες κέντρα νομῶν πρὸς ἄλληλα, κέντρα Ἐπαρχιῶν πρὸς Ἐπαρχίας ἢ νομῶν καὶ κέντρα Ἐπαρχιῶν πρὸς ἐπίνεια.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συνεχίζων λέγει ὅτι πρέπει νὰ λάβωμεν πρόνοιαν δι' ὅλους τοὺς δρόμους.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι δέχεται διὰ Διατάγματος νὰ κανονισθῇ ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν ὁδῶν ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ συμπεριλαμβάνωνται μόνον δρόμοι πρωτευουσῶν Νομῶν πρὸς πρωτευούσας Νομῶν, πρωτευουσῶν Ἐπαρχιῶν πρὸς πρωτευούσας Ἐπαρχιῶν καὶ πρωτευουσῶν Ἐπαρχιῶν πρὸς ἐπίνεια.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις, συνακινέσει δὲ τῆς Συνελεύσεως λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 10.15' μ. μ. δι' αὔριον ὥρᾳ 4 1)2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΝΓ'

τῆς 20 Φεβρουαρίου 1925

Ὥρᾳ 5 47' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς :

Ὁ Σύλλογος τῶν ἐργατῶν Θαλάσσης Πατρῶν παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσι προστατευτικὰ μέτρα διὰ τὴν σταφίδα, ἐκ τῆς μὴ ἐξαγωγῆς τῆς ὁποίας ἐνεκρώθη ἡ κίνησις τοῦ λιμένος Πατρῶν.

Ἡ Ὀργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ Θεσσαλονίκης ὑποβάλλει ψήφισμα ἀποδοκιμάζουσα τὰς πράξεις τῶν κομμουνιστῶν.

Ὁ Κ. Οἰκονόμου κλπ. παρακαλοῦσιν ὅπως ἀπαλλοτριωθῶσι τὰ ὑπ' αὐτῶν μεμισθωμένα ἀστικὰ κτήματα.

Ὁ Σύλλογος τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων Πατρῶν αἰτεῖται τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἀποφάσεως τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὸ ζήτημα τῆς σταφίδος.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Π. Πετρίδης, Ν. Ξηρός, Ὀρ. Κυπριανός, Στ. Γρηγορίου** κλπ. προτείνουσιν ὅπως χορηγηθῇ εἰς τὴν χήραν τοῦ ἐθνικοῦ εὐεργέτου Γρ. Μαρασλῆ Μαρίαν μηνιαίαν σύνταξιν.

Ὁ Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος Ἀδριανουπόλεως παρακαλεῖ ὅπως ἐνισχυθῇ ὁ ἀστικὸς προσφυγικὸς κόσμος Θεσσαλονίκης.

Ἐπιτροπὴ ἐνοικιαστῶν Γ' τομέως Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως διὰ Ν. Διατάγματος ἀκυρωθῶσιν αἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθεῖσαι ἐξώσεις.

Οἱ κ. κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) καὶ **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ γεωργικῆς ἀποκαταστάσεως καὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐφέδρων πολεμιστῶν ἐν Κρήτῃ».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** τονίζει τὰς ἐκ τῆς παύσεως τῆς συγκοινωνίας Κυθήρων ζημίας τῶν κατοίκων ὡς ἐκ τῆς παύσεως τοῦ κρατικοῦ ἐπιδόματος πρὸς τὰς ἀκτοπλοΐας. Πάσχει, λέγει, ὁλόκληρος Ἐπαρχία, πρωταγωνιστήσασα εἰς τὴν ἐθνικὴν πολιτικήν.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** τονίζει τὴν ἀνάγκην ὅπως ληφθῇ πρόνοια διὰ τὴν συγκοινωνίαν τῶν Κυθήρων, καταδικασθείσης ὁλοκλήρου Ἐπαρχίας εἰς στέρησιν ζωτικωτάτων της ἀναγκῶν.

Ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν προσωρινῶν ὑποδιδασκάλων Κρήτης ὁμιλεῖ ὁ κ. **Α. Μπιράκης** καὶ τονίζει ἓν ἄδικημα τὸ ὁποῖον τοῖς προσγίνεται ἐφόσον μισθοδοτοῦνται μὲ 9 μόνον δραχμὰς ἡμερησίως. Παρακαλεῖ νὰ ληφθοῦν τὰ κατάλληλα μέτρα.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** συνιστᾷ τὴν διόρθωσιν τῆς εἰς τοὺς προσωρινοὺς τούτους δημοδιδασκάλους γενομένης ἀδικίας.

Τὴν ἀναφορὰν τῶν προσωρινῶν ὑποδιδασκάλων συνιστῶσι καὶ οἱ κ. κ. **Ι. Μαμάης** καὶ **Τ. Ἀναστασίου** καὶ παρακαλοῦσι νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ Δημητρίου Σοφοῦ κλπ. παραπονουμένων διὰ τὴν βραδύτητα καὶ τὰς ἀτελείας τῆς σιδηροδρομικῆς συγκοινωνίας Κυπαρισσίας—Ζευγαλατιοῦ. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ διορθωθῇ τὸ δρομολόγιον.

Τὴν αὐτὴν ἀναφορὰν συνιστᾷ καὶ ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος.**

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν Κερκύρας.

Ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος** ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Καπνεργατικοῦ Κέντρου Βόλου ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ Προεδρείου ὅπως μὴ ἀνακοινῶνται ἀναφοραὶ μὲ ἀνευλαβέστατον περιεχόμενον, ὅπως καὶ ἡ περὶ ἧς πρόκειται.

Ὁ κ. **Α. Παπαχριστόπουλος** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Τριπόλεως διὰ τὴν μετάθεσιν τοῦ Ἐφετείου Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν καὶ παρακαλεῖ νὰ τιθεσθῇ ἡ περὶ τούτου σχετικὴ πρότασις.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** ποιεῖται τὴν αὐτὴν σύστασιν.

Ὁ κ. **Τ. Δημητρακόπουλος** τονίζει ὅτι τὰ συμφέροντα τῆς Ἀρκαδίας, τῆς Μεσσηνίας καὶ τῆς Λακωνίας ἐπιβάλλουσι τὴν μετάθεσιν τῆς ἕδρας τοῦ Ἐφετείου εἰς Τρίπολιν.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην μεταφορὰν τοῦ Ἐφετείου Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν. Ἰσχυρίζεται ὅτι εἰς ὅλα τὰ Εὐρωπαϊκὰ Κράτη διατηροῦνται δικαστήρια εἰς πόλεις καὶ μόνον δι' ἱστορικοὺς λόγους. Τὸ Ναύπλιον δικαιοῦται καὶ ἕνεκα ἱστορικῶν λόγων καὶ λόγῳ τῆς θαλασσίας συγκοινωνίας νὰ διατηρήσῃ τὸ Ἐφετεῖον. Ἐλπίζει ὅτι τοιοῦτον ἔγκλημα οὐδεμία Κυβέρνησις θὰ κάμῃ.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς Σωματείου ἀλληλεγγύης ἐνοικιαστῶν λέγει ὅτι 8.000 ἄστεγοι ἔκαμαν Συνεταιρισμὸν διὰ τὸ περὶ τὸν Ἀνάλατον γήπεδον καὶ ἐζήτησαν

τὴν ἀπαλλοτρίωσίν του, δηλώσαντες ὅτι δίδουσι τὴν κατὰ τὸ 1921 τιμήν του εἰς χρυσόν. Ἡ Κυβέρνησις θεωρήσασα τὸν σκοπὸν ἐξυπηρετικὸν τῆς στέγης ἐξέδωκε τὸ Διάταγμα πρὸς ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ γηπέδου. Ἐγένετο καὶ σύμβασις μετὰ Γερμανικῆς Ἑταιρείας πρὸς οἰκοδόμησιν 2.500 οἰκιῶν. Ἀντὶ ὅμως ἐνισχύσεως τῆς προσπαθείας ταύτης ἡ Κυβέρνησις ἀνεκάλεσε τὸ Διάταγμα. Ἐὰν θάλπηται, λέγει, κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἡ ἀπληστία, διὰ τίνος τρόπου θὰ κατορθώσωμεν νὰ ἄρωμεν τὴν ὀξύτητα μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ ἰδιοκτητῶν; Παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ἐν τέλει νὰ μελετήσῃ τὴν ἀναφορὰν ταύτην, ἧς τὸ αἴτημα εἶνε ἡ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη στεγάσεως χιλιάδων ἀνθρώπων.

Ὁ κ. **Γ. Ροδόπουλος** ὁμιλεῖ ἐν ἐκτάσει ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Σωματείου ἀλληλεγγύης ἐνοικιαστῶν, οἱ ὁποῖοι ἐζήτησαν τὴν ἀπαλλοτρίωσιν εὐτελῶν ἀγρῶν, οὓς προσεφέρθησαν νὰ πληρώσουν εἰς τὴν πραγματικὴν σημερινὴν ἀξίαν των, καὶ νὰ λάβῃ καὶ ἕκαστος ἰδιοκτήτης τὸ 1/10 τοῦ ἀγροῦ του εἰς οἰκόπεδον καὶ νὰ κερδήσῃ ἐκ τῆς ὑπερτιμήσεως τοῦ Συνεταιρισμοῦ. Θὰ ἔκτιζον 2.500 οἰκίας μὲ 650 λίρας Ἀγγλίας ἑκάστην, διώροφον καὶ μὲ 6 δωμάτια καὶ θὰ ἐλύετο κατὰ μέγα μέρος τὸ ζήτημα τῆς στέγης ἐν Ἀθήναις, καὶ θὰ ἐλυτρούμεθα καὶ ἀπὸ τοὺς λαβυρίνθους τοῦ ἐνοικιοστασίου. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει καθῆκον νὰ ἐνισχύσῃ τὴν τοιαύτην προσπάθειαν πρὸς ἀπόκτησιν στέγης 2.500 οἰκογενειῶν μέσης ἀστικῆς τάξεως βιοπαλαιστῶν.

Ὁ κ. **Γ. Γερογιάννης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Φιλιππιάδος ζητούντων νὰ ἀγοράσωσι κτήματα καλλιεργούμενα παρ' αὐτῶν πρὸ τεσσαρακονταετίας καὶ ἀνήκοντα εἰς Τούρκους ἰδιοκτήτας. Ἡ Φιλιππιάς, λέγει, ἐκτίσθη μετὰ τὴν συνθήκην τοῦ Βερολίνου διὰ νὰ ἐγκατασταθῶσιν οἱ Τοῦρκοι τῆς Ἄρτης. Ἐχορηγήθησαν εἰς αὐτοὺς ἀστικὰ καὶ ἀγροτικὰ κτήματα καὶ κατωχυρώθησαν τὰ δικαιώματά των δι' εἰδικοῦ φιρμανίου. Τὰ περισσότερα ὅμως ἀστικὰ κτήματα ἔχουσι κτισθῆ παρὰ Χριστιανῶν, ἀλλ' ἡ μεταβίβασις τῆς κυριότητός των εἰς αὐτοὺς ἠμποδίζετο ὑπὸ τοῦ φιρμανίου.

Τὰ κτήματα ταῦτα ἀνήκουσιν ἤδη εἰς τὴν ἀνταλλαγήν, εἰς ἣν μᾶς δὲν ἠμποροῦν νὰ περιέλθωσι, διότι κατέχονται ἀπὸ 40ετίας ἀπὸ ἐντοπίους Ἕλληνας. Οὗτοι ζητοῦσι νὰ θεσπισθῇ νόμος εἰδικὸς ἐπιτρέπων τὴν ἐξαγορὰν των ἀντὶ λογικοῦ τιμήματος. Παρακαλεῖ νὰ γίνῃ δεκτὸν τὸ αἴτημα τοῦ ἑλληνισμοῦ τούτου, ὅστις εἶνε στοιχεῖον προόδου καὶ προαγωγῆς ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** τονίζει τὴν ἐξαιρετικὴν κατάστασιν εἰς

ἣν διατελοῦσιν οἱ κάτοικοι Φιλιππιάδος, ὧν αἱ κατοικίαι ἀνήκουσιν εἰς Μουσουλμάνους ἀνταλλαξίμους. Ἡ διὰ δημοπρασίας ἐκποίησις θὰ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον ἀποξενώσεως τοὺς ἐντοπίους τούτους ἀπὸ τὰς οἰκίας των. Πρέπει, λέγει, νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀγορὰ τῶν οἰκιῶν τούτων ὑπὸ ὡρισμένους ὅρους.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Ν. Καλέλλης**.

Ὁ κ. **Ν. Κοτέλλης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Ἄρτης, παραπονουμένων διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας παρανόμως ἦρε τὴν ἀπαγόρευσιν τιμήματός τινος ἀγροκτήματος, ἐνῷ δὲν εἶχε δικαίωμα, ἀλλ' ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως. Λέγεται ὅτι ἡ ἄρσις αὕτη ὀφείλεται εἰς ἐνεργείας τοῦ Βέλγου ἰδιοκτήτου τοῦ κτήματος. Κακῶς, λέγει, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἡ γνωμοδότησις τοῦ Γραφείου Ἐποικισμοῦ Ἄρτης.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ὡς πρὸς τὸ παράνομον τῶν Συνεταιρισμῶν περὶ ἄρσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν ἀπὸ λιβάδιά τινα δὲν εἶνε ἀληθές, διότι θ' ἀρθῇ μόνον ἐφόσον συντρέξουν αἱ νόμιμοι περιστάσεις. Διὰ τὴν ἄδειαν πωλήσεως 150 στρεμμάτων εἰς τὸν Βέλγον ἰδιοκτήτην λέγει ὅτι ὑπάρχει βεβαίωσις τοῦ Ἐποικισμοῦ ὅτι δὲν χρειάζονται ταῦτα εἰς τοὺς κολλήγους. Ἄλλως τε ταῦτα ἐπρόκειτο νὰ πωληθοῦν εἰς τοὺς κληροκτηνοτρόφους.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐρωτηθῇ ὁ Συνεταιρισμὸς ἂν τῷ χρειάζονται αἱ γαῖαι αὗται. Ἄλλως τε κατὰ τὸν νόμον περὶ ἐξαγορᾶς κτημάτων ἀνηκόντων εἰς ἀλλοδαποὺς τὰ κτήματα ταῦτα θὰ ἀγοράσῃ τὸ Δημόσιον, δὲν ὤφειλε δὲ ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν πώλησιν τοῦ κτηνοτροφείου τοῦ Σωφρονίου.

Ὁ κ. **Β. Καραπάνος** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ συνταγματάρχου Η. Γραδάνη αἰτοῦντος τὴν ἐπανόρθωσιν γενομένου αὐτῷ ἀδικήματος. Ἐκθέτει τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ καὶ ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὸ 1916, λόγῳ τοῦ ὅτι ἐγκατέλιπε τὰς τάξεις αὐτοῦ, ὧν διοικητὴς ἑνὸς συντάγματος προκαλύψεως ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ μετέβη εἰς τὸν Γαλλικὸν Στρατόν, ἐν ᾧ ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν καὶ ὑπηρέτησεν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ὄχι μόνον τὸν διέγραψεν ἐκ τῶν στελεχῶν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν, ἀλλὰ καὶ διέταξε τὴν ποινικήν του δίωξιν ἐπὶ ἐγκαταλείψει θέσεως καὶ λιποταξίᾳ. Ἔκτοτε δὲ μέχρι τοῦ 1921, ὅτε εἰσήχθη εἰς δίκην καὶ ἠθωώθη, τὸ Ὑπουργεῖον ἠρνήθη νὰ καταβάλῃ τοὺς μισθούς του διὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα. Ἡ Ἐπανάστασις βραδύτερον εἰσήγαγε καὶ τοῦτον εἰς τὸν Ἐκκαθαριστικὸν Συμβούλιον, ὅπερ ἄνευ οὐδεμιᾶς δικαιολογίας ἔκρινεν αὐτὸν ἐκκαθα-

ριστέον· καὶ οὕτως ὁ φιλότιμος καὶ γενναῖος αὐτὸς ἀξιωματικὸς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ῥέρῃ τὴν στρατιωτικήν του στολήν, τὴν ὁποίαν καθ' ὅλον του τὸν βίον καὶ εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις ἐτίμησεν ὅσον ὀλίγοι συνάδελφοί του. Ἐλπίζει ὅτι ἡ Συνέλευσις θὰ θελήσῃ νὰ ἀποδώσῃ τὸ δίκαιον εἰς τὸν τόσον σκληρῶς ἀδικηθέντα ἀξιωματικὸν τοῦτον.

Οἱ κ. κ. **Π. Μερλόπουλος, Θ. Χαβίνης, Γ. Μπούμπουλης, Ι. Γιαμούζης** καὶ πλεῖστοι ἄλλοι πληρεξούσιοι ἐπιδοκιμάζουσι τὰ λεχθέντα.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι πρώτην φορὰν λαμβάνει γνῶσιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης καὶ δηλοῖ ὅτι θὰ ἐξετάσῃ ἂν ἐκ τῶν κειμένων νόμων δύναται νὰ ἐπανορθώσῃ τὰ ἀδίκημα, ἄλλως θὰ λάβῃ νομοθετικὴν πρόνοιαν.

Προκειμένου νὰ εἰσέλθῃ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης**, ὅστις λέγει ὅτι ὑπάρχει σωρεία τηλεγραφικῶν διαμαρτυριῶν ἐκ μέρους ὅλων τῶν Σωματείων τοῦ Λαοῦ Θεσσαλονίκης περὶ καθιερώσεως τῆς κυριακῆς ἀναπαύσεως. Ψέγει τὴν παλινῳδίαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, βεβαιοῦντος ὅτι καταρτίζεται Διάταγμα καὶ διαφεύδοντος τοῦτο. Εἶνε ἀνάγκη, λέγει, νὰ δηλώσῃ ἡ Κυβέρνησις τί θὰ γίνῃ μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ὁ κ. **Λ. Ἰασονίδης** διαμαρτύρεται διότι ἀπέσυρεν ἐπερώτησίν του σχετικὴν κατόπιν τῆς ὑποσχέσεως του κ. Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) διαμαρτύρεται διὰ τὴν παραβίασιν τοῦ Κανονισμοῦ.

Ὁ κ. **Α. Μπιράκης** λέγει ὅτι καὶ τὸ ζήτημα τοῦ Γ' Τομέως τῆς Θεσσαλονίκης εἶνε ἐπειγούσης φύσεως, διότι ἐδημιούργησε κρίσιν ἐμπορικήν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) συνιστᾷ νὰ μὴ ἐκτροχιάζηται κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἡ συζήτησις.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

Τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Πρόεδρος. Β' κατ' ἄρθρον συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου "περὶ παρακρατήσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ποσοῦ τῶν δικαιούχων ἐκ ναυτικῶν ἐπιτάξεων καὶ κανονισμοῦ ἀποζημιώσεως τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου τῶν Ναυτικῶν Ἐπιτάξεων".

Ἀναγινώσκονται καὶ γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 ὁ κ. **Α. Κούτρας** λέγει ὅτι ἡ εἰς ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα ὀφειλομένη ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἀποζημίωσις ἐξ ἐπιτάξεων κατὰ τὰ δόγματα τῆς Ἐπιστήμης καὶ τὴν Νομολογίαν τῶν Δικαστηρίων ἐπληρώνετο πάντοτε εἰς τὴν εἰς δραχμὰς ἀξίαν του κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου πληρωμῆς. Ἐπὶ τούτου ὅμως, παρὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ σύμφωνον πρὸς τὰ ἐκτεθέντα γνώμην καὶ τῆς ὁλομελείας τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ἄλλοτε, δὲν συμφωνοῦσιν ἤδη πᾶσαι αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι, καὶ ὑπό τινων αὐτῶν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀξία τοῦ συναλλάγματος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιτάξεως, παρ' ἄλλων δ' οὐχί. Προτείνω ὅθεν ὅπως ἑρμηνευτικῶς δοθῇ ἡ ἀνωτέρω ἔνστασις εἰς τοὺς περὶ ἐπιτάξεως νόμους, συμφώνως καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Συντάγματος, διότι ἄλλως δὲν θὰ πληρώνηται πλήρως ἡ ὀφειλομένη ἀποζημίωσις, ὅταν τὸ συνάλλαγμα κατὰ τὸν χρόνον τῆς πληρωμῆς εἶνε ὑψωμένον. Ἀντιθέτως δὲ θὰ πληρώνηται ἐπὶ πλέον αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ὅταν τὸ συνάλλαγμα εἶνε ἐν πτώσει.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως:

"Περὶ παρακρατήσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ποσοῦ τῶν δικαιούχων ἐκ ναυτικῶν ἐπιτάξεων καὶ κανονισμοῦ ἀποζημιώσεως τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου τῶν Ναυτικῶν Ἐπιτάξεων".

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἀποζημίωσις τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου τῶν Ναυτικῶν Ἐπιτάξεων, τακτικῶν ἢ ἀναπληρωματικῶν, τοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἐπικρατείας, τοῦ Γραμματέως καὶ τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ ἢ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν των, ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ νόμου 2307 ὁριζομένη, αὐξάνεται εἰς δραχμὰς 400, διανεμημένη μεταξὺ τῶν μελῶν κατὰ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ὁριζομένας ἀναλογίας.

Ἄρθρον 2.

Διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης τὸ Δημόσιον ἀφαιρεῖ κατὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν ἐναλμάτων τῶν δικαιούχων ποσὸν δραχ. 400 δι' ἑκάστην ἐκδοθεῖσαν ὁριστικὴν ἀπόφασιν τῶν Δικαστηρίων τῶν Ναυτικῶν Ἐπιτάξεων, ἐφόσον τὸ ἐπιδικαζόμενον ποσὸν δι' ἑκάστην τῶν ἀποφάσεων τούτων ὑπερβαίνει τὰς δραχ. 6.000.

Ἄρθρον 3.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ

τὴν 25 Σεπτεμβρίου 1924 ἐκδοθείσας ἀποφάσεις τῶν Δικαστηρίων τῶν Ναυτικῶν Ἐπιτάξεων.

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια :

«*Περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας τοῦ ἀπὸ 9 Μαρτίου 1923 Ν. Δ. περὶ ἐγγραφῆς φοιτητριῶν εἰς τὸ Ὀδοντιατρικὸν Σχολεῖον, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων Ν. Δ. καὶ διὰ τὸ Πανεπιστημιακὸν ἔτος 1924-1925*», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον μόνον.

1) Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ μόνῳ τοῦ ἀπὸ 9 Μαρτίου 1923 Ν. Δ. «περὶ ἐγγραφῆς φοιτητριῶν εἰς τὴν Ὀδοντιατρικὴν Σχολὴν» τασσομένη προθεσμία πρὸς ἐγγραφὴν τῶν δικαιουμένων, παρατείνεται μέχρι τέλους τοῦ πανεπιστημιακοῦ ἔτους 1924—1925.

Αἱ κατὰ τὸ ὡς ἄνω Ν. Δ. δικαιούμεναι νὰ ἐγγραφῶσιν ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλωσι τὰς σχετικὰς αἰτήσεις των μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1924.

2) Ὁ χρόνος τῶν τμηματικῶν ἐξετάσεων τῶν συμφώνως πρὸς τὴν προηγουμένην παράγραφον ἐγγραφησομένων φοιτητριῶν ὁρισθήσεται ὑπὸ τοῦ συλλόγου τῶν καθηγητῶν τῆς Ὀδοντιατρικῆς Σχολῆς.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

«*Περὶ ἐγγραφῆς πιστώσεως εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς χρήσεως 1924—25 δραχμῶν ἐννεακοσίων τεσσαράκοντα χιλιάδων*», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον μόνον.

Ἐγκρίνεται ἡ ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ἐγγραφὴ πιστώσεως εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, τῆς χρήσεως 1924—25, ἐκ δραχμῶν ἐννεακοσίων τεσσαράκοντα χιλιάδων (940.000), πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἐν Καλλαρίοις ἡμιτελοῦς κτιρίου, προωρισμένου πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν δημοσίων Ὑπηρεσιῶν.

«*Περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ κτιρίου Γ' Διευθύνσεως Μηχανικοῦ εἰς δικαστικὸν μέγαρον*», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον μόνον.

Ἐγκρίνεται ὁ προϋπολογισμὸς δαπάνης δραχμῶν τετρακισχιλίων ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδων διὰ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ κτιρίου τῆς Γ' Διευθύνσεως Μηχανικοῦ εἰς δικαστικὸν μέγαρον Θεσσαλονίκης.

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια :

«Περὶ χορηγίας δανείων εἰς Ἕλληνας ὑπηκόους μὴ ἀνταλλαξίμους», εἰς ὃ συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ δικαίας διακοπῆς καὶ ἐπαναλήψεως τῆς δίκης σχετικῶν διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας», εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου 3183 περὶ σχεδίου πόλεως Θεσσαλονίκης» κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 390 τοῦ 1914, συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3252 τοῦ 1924 καὶ τροποποιήσεως τοῦ 2 ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Ν. Δ. τῆς 15 Φεβρουαρίου 1 Μαρτίου 1923 περὶ ἐλευθέρας ζώνης Θεσσαλονίκης» εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ κυρώσεως τοῦ Πρωτοκόλλου τοῦ ἀφορῶντος τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 193 τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τῶν πρὸς αὐτὸ ἀντιστοίχων ἄρθρων τῶν λοιπῶν περὶ εἰρήνης συνθηκῶν» κατ' ἀρχήν, καὶ

«Περὶ συστάσεως ἐπαγγελματικῶν καὶ τεχνικῶν ἐπιμελητηρίων», εἰς α' συζήτησιν.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ συντάγματος συζήτησιν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι προηγεῖται ἡ ἀναβληθεῖσα συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 10, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. **Α. Παπαναστασίου**.

Ἀναγινώσκεται τὸ ἄρθρον 10 ὡς ἐτροποποιήθη, καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 10.

Ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἀναστέλλονται αἱ προθεσμίαι τοῦ ἄρθρου 8.

Ἐν περιπτώσει ἀνανεώσεως τῆς Βουλῆς ἡ ὑπὸ τῆς διαλυθείσης Βουλῆς ψήφισις προτάσεώς τινος θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη, ἐφόσον πρὸ τῆς διαλύσεως δὲν ἐψηφίσθη καὶ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ὁριστικῶς.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** (ὥρα 7.15' μ. μ.) λέγει ὅτι ἐζήτησε τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 15 ἵνα ὑποβάλῃ πρότασιν περὶ ἀναλογικῆς ψηφοφορίας. Προκειμένου περὶ τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος λέγει ὅτι δὲν δύνανται νὰ ὑπάρξωσι διαιρέσεις. Ἔχει ἐν τούτοις ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία δικαιοδοσίαν εὑρεῖαν καὶ δύναται νὰ δικαιολογήσῃ οὐ μόνον τὰς λεπτομερείας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα ἀκόμη καὶ εἰς τὰς γυναῖκας. Φρονεῖ ὅτι δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ στερῶνται αἱ γυναῖκες τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου, ἐφόσον καὶ αὐταὶ προσφέρουσιν ἐπὶ ἄλλου πεδίου μεγάλας ὑπηρεσίας. Εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲ λόγοι ἰδιαίτεροι ἐπιβάλλουσι νὰ ἐξετασθῇ σοβαρώτερον τὸ ζήτημα τοῦτο, οἱ δὲ ἰδιαίτεροι οὗτοι λόγοι εἶνε ἡ Μετανάστευσις καὶ ἡ Μικρασιατικὴ καταστροφή, γεγονότα τὰ ὁποῖα συντελοῦσιν ὥστε χιλιάδες οἰκογενειῶν νὰ μὴ δύνανται νὰ ὑποστηρίξωσι τὰ συμφέροντά των, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εὑρίσκωνται αὗται εἰς ἴσσονα μοῖραν τῶν ἄλλων οἰκογενειῶν. Ἐπειδὴ ὅμως διὰ τὴν παροχὴν τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας ἀπαιτεῖται πολιτικὴ ὡρίμασις, δὲν προτείνει τὴν παροχὴν τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας νῦν, ἀλλὰ προτείνει ὅπως εἰς τοῦτο ἀφεθῇ ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία ἐλευθέρα, ἵνα κανονίσῃ ἐνδεχομένως ἐν τῷ μέλλοντι τὸ ζήτημα τοῦτο.

Συνεχίζων λέγει ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κυρίως πρέπει νὰ ἐφελκύσῃ τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως εἶνε ἡ καθιέρωσις τοῦ ἀναλογικοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου φρονεῖ ἤδη ὅτι εἶνε δεδηλωμένη ἡ γνώμη τῆς Συνελεύσεως. Ἀντικείμενον μόνον συζητήσεως δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἂν τὸ σύστημα τοῦτο θὰ ἐπιβληθῇ διὰ τοῦ συντάγματος ἢ θὰ διακανονισθῇ βραδύτερον ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας. Καρυσσόμενος προκαταρκτικῶς ὑπὲρ τῆς διὰ τοῦ συντάγματος λέγει ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει πρέπει νὰ ἀφεθῇ διὰ τοῦ συντάγματος ἐλευθέρα ἡ ὁδὸς πρὸς καθιέρωσιν ἐν τῷ μέλλοντι τοῦ τοιούτου συστήματος. Τὸ ἐκλογικὸν σύστημα, λέγει, πρέπει νὰ ἀνταποκρίνηται πρὸς τὰς βάσεις τοῦ πολιτεύματος, τοῦ ἰδικοῦ μας δὲ πολιτεύματος αἱ βάσεις εἶνε ὅτι ἡ πλειονοψηφία κανονίζει πάντοτε τὰ διάφορα ζητήματα ἀφ' ἑνὸς καὶ ὅτι πάντες οἱ πολῖται εἶνε ἴσοι ἀφ' ἑτέρου.

Τὰς βάσεις ταύτας φρονοῦσί τινες ὅτι διασαλεύει τὸ ἀναλογικὸν σύστημα. Τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές, διότι τοὐναντίον τὸ ἤδη ἰσχῦον σύστημα καὶ ἄλλαχοῦ ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἰδικήν μας Βουλὴν συνετέλεσεν ὥστε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἡ μειονοψηφία καὶ νὰ καταστρέψῃ τὴν Ἑλλάδα. Εἰς ὅλα τὰ δημοκρατικὰ Κράτη διὰ τοῦτο ἐφαρμόσθη τὸ ἀναλο-

γικὸν σύστημα, πλὴν τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας. Ἀντιτάσσεται ὅτι, ὅπως ἡ πλειονοψηφία ἡ λαϊκὴ δικαιοῦται νὰ ἀναλαμβάνῃ ἀποφάσεις, οὕτω καὶ ἡ πλειονοψηφία τῶν βουλευτῶν ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ ἀποφάσεις. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶνε ὀρθόν, διότι ἡ βουλευτικὴ πλειονοψηφία δὲν ἀντιπροσωπεύει πάντοτε τὴν λαϊκὴν πλειονοψηφίαν. Τὴν διὰ τοῦ συντάγματος καθιέρωσιν τῆς ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπείας ἐπιθυμοῦμεν, λέγει, καὶ διὰ λόγους πρακτικούς, ἀφορῶντας εἰδικῶς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ εἷς ἐκ τῶν λόγων εἶνε ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς μίαν ἐξέλιξιν πολιτικήν, εἰς μίαν περίοδον μεταβάσεως ἀπὸ τῶν προσωπικῶν κομμάτων εἰς κόμματα ἀρχῶν. Ὁ σπουδαιότερος ὅμως λόγος εἶνε ὅτι ἡ ἀναλογικὴ ἀντιπροσωπεία θὰ συντελέσῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐξομάλυνσιν τῶν πολιτικῶν παθῶν. Ἀκόμη ἐξακολουθοῦσιν ὑφιστάμεναι αἱ δύο παρατάξεις αἱ ὁποῖαι διῄρεσαν τὴν Ἑλλάδα καὶ εἶνε ζήτημα ὑπάρξεως διὰ τὴν Ἑλλάδα νὰ θρυμματισθῶσιν αἱ δύο αὗται παρατάξεις· τοῦτο δὲ διευκολύνει ἡ καθιέρωσις τῆς ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπείας. Προκειμένου δὲ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸν σκοπὸν τοῦτον πρέπει νὰ λάβωμεν τὰ μέτρα μας καὶ νὰ ὁμιλήσωμεν μὲ εἰλικρίνειαν πρὸς τὸν Λαόν. Ἐὰν ἀφήσωμεν νὰ καθιερωθῇ τὸ σύστημα τοῦτο διὰ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ συντάγματος, θὰ ἠδύνατο οἱοσδήποτε νὰ φαντασθῇ ὅτι τοῦτο πράττομεν ἐκ κομματικοῦ ὑπολογισμοῦ. Τὸ σύστημα τῆς ἀναλογικῆς δὲν προσάλλεται τώρα τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Λαοῦ. Καὶ κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1920 τὰ παλαιὰ κόμματα ὑπεσχέθησαν εἰς τὸν Λαὸν τὴν ἀναλογικήν. Ὅτε ὅμως ἐλάβομεν τὴν πλειονοψηφίαν, δὲν ἔπραξαν τοῦτο, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐσκέφθησαν νὰ περιορίσωσι τὴν ἐκλογικὴν περιφέρειαν καὶ νὰ ἐπιβάλωσι συστήματα ἐκλογικὰ τὰ ὁποῖα θὰ ὑπέθαλπον τὸν μικροκομματισμὸν καὶ τὸν ἐκφαυλισμόν.

Εἶνε κοινὸν ἐλάττωμα τῶν κομμάτων, προερχόμενον ἀπὸ ἀδυναμίαν ἀνθρωπίνην, νὰ τείνωσιν εἰς τὸ νὰ καθιερώσωσιν ἐκλογικὰ συστήματα δι' ὧν φαντάζονται ὅτι θὰ διευκολυνθῇ ἡ εἰς τὴν ἐξουσίαν ἄνοδός των. Συνεχίζων λέγει ὅτι, ἂν τὸ σύστημα τῆς ἀναλογικῆς ἐγίνετο δεκτόν, δὲν θὰ ἀπεῖχε καὶ ὁ ἐξωκοινοβουλευτικὸς κόσμος, διότι γεγονὸς εἶνε ὅτι ὁ πολιτικὸς ἐκεῖνος κόσμος ἀπέσχε διότι ἐπτοήθη, καὶ ἐγνώριζεν ὅτι θὰ ἠττᾶτο κατὰ τὰς ἐκλογάς, ἐνῷ διὰ τῆς ἀναλογικῆς θὰ ἐξησφάλιζεν ἀριθμόν τινα ἑδρῶν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι αἱ συζητήσεις περὶ καθιερώσεως τῆς ἀναλογικῆς ἐγένοντο πρὸ τοῦ ἀντεπαναστατικοῦ κινήματος. Μετὰ τὴν καταστολὴν τοῦ κινήματος ἡ κατάστασις μετεβλήθη ἄρδην, ὁ δὲ ἐξωκοινοβουλευτικὸς κόσμος

ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀπόσχῃ τῶν ἐκλογῶν, συνεπείᾳ τῆς ἀποτυχίας τοῦ ἀντεπαναστατικοῦ κινήματος.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** λέγει ὅτι ὁ ἐξωκοινοβουλευτικὸς κόσμος ἀπέσχεν, ἀφ' ἑνὸς διότι δὲν ἠθέλησε διὰ τῆς συμμετοχῆς του νὰ ἀναγνωρίσῃ ὡς νόμιμον καθεστὼς τὴν Ἐπανάστασιν καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι προϋπελόγιζε βεβαίαν τὴν ἀποτυχίαν του ὡς παρατάξεως λόγῳ τῶν νοθειῶν αἵτινες θὰ ἐλάμβανον χώραν κατὰ τὰς ἐκλογάς, αἵτινες θὰ διενηργοῦντο διὰ νόθων καταλόγων, ἐγγεγραμμένων πολλῶν προσφύγων. Ἐγὼ ὅμως, λέγει, καὶ παρὰ ταῦτα ἐφρόνουν ὅτι εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν δικαιοῦται εἰς ὁλόκληρος πολιτικὸς κόσμος νὰ φυγομαχήσῃ, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς δυσχερεῖς περιστάσεις, κατερχόμενος εἰς τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα, ἀδιαφόρως τοῦ ἀποτελέσματος.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** λέγει ὅτι ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ κ. Σεχιώτη ἀποδεικνύεται ὅτι, ὅπου τυχὸν ὁ ἐξωκοινοβουλευτικὸς κόσμος εἶχε πλειονοψηφίαν, θὰ ἐπετύγχανεν.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** λέγει ὅτι ἡ Ἐπανάστασις ἐγκλημάτησε μὴ ἐφαρμόσασα τὸ ἀναλογικὸν σύστημα.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** λέγει ὅτι εἰς τὴν περιφέρειάν του ἀπεχώρησαν τὴν τελευταίαν στιγμὴν οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοί, διότι εἶδον ὅτι δὲν θὰ ἐπετύγχανον.

Ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** ἐξακολουθεῖ φρονῶν ὅτι ἡ Ἐπανάστασις ὀρθότατα ἔπραξε χαράξασα τὴν ὁδὸν ἣν ἠκολούθησεν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἐπιμένει εἰς τὸ ὅτι ἡ Ἐπανάστασις ἔσφαλε μὴ καθιερώσασα τὴν ἀναλογικήν.

Πρὸ 14 ἐτῶν, λέγει συνεχίζων, κατὰ τὸ 1911, καὶ πάλιν ὑπεστήριξε τὴν καθιέρωσιν τῆς ἀναλογιαῆς. Ὁ κ. Βενιζέλος δὲ ὑπεσχέθη τότε ὅτι βραδύτερον θὰ καθίστατο δυνατὸν νὰ καθιερωθῇ τὸ σύστημα τοῦτο. Δυστυχῶς δὲν καθιερώθη, ἡ ὑπόσχεσις αὕτη τοῦ κ. Βενιζέλου δὲν ἐξεπληρώθη, καὶ ἀποτέλεσμα τούτου ὑπῆρξεν ὅτι τὰ πολιτικὰ πάθη ὠξύνθησαν εἰς τὸ σημεῖον ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ν' ἀποτύχῃ. Ταῦτα, λέγει, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει καὶ νὰ φροντίζωμεν ὅπως τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ λάβωμεν ἐξασφαλίζωσι τὴν ἰσοπολιτείαν εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** (ὥρᾳ 8 10' μ. μ.) νομίζει ὅτι ἐφόσον δὲν ἐξομαλύνεται ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων τὸ ἐκλογικὸν σύστημα δέον νὰ εἶνε ὁ σκοπὸς τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς Δημοκρατίας. Εἰς ἀνωμάλους περιστάσεις ἐπομένως δύναται τοῦτο νὰ καθορίζηται διὰ τρόπου ῥιζικοῦ καὶ παγίου. Ἂν ἠδυνήθη ὁ Μουσολίνι νὰ σώσῃ τὴν Ἰταλίαν, τοῦτο εἶνε διότι ἠδυνήθη νὰ ἐπι-

βληθῇ διὰ τοῦ κρατοῦντος ἐκεῖ ἐκλογικοῦ συστήματος.

Ἐπομένως δὲν δυνάμεθα νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ καθιερώσεως τῆς ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπείας διὰ συνταγματικῆς ῥήτρας. Βεβαίως ἡ ἀναλογικὴ ἀντιπροσωπεία εἶνε τὸ σύστημα τοῦ μέλλοντος· τοῦτο ὅμως δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐξωθῇ εἰς τὸ νὰ σπεύδωμεν. Ἡ Ἑλλὰς διῆλθε μίαν δημιουργικὴν ἐποχὴν μόνον ὅταν ὁ Τρικούπης καὶ ὁ Βενιζέλος ἠδυνήθησαν νὰ συγκεντρώσωσι περὶ ἑαυτοὺς μεγάλα κόμματα.

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ψῆφον τῶν γυναικῶν, κηρύσσεται ἐναντίον αὐτῆς. Ὡς πρὸς δὲ τοὺς ἀγραμμάτους προτείνει νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ ψῆφος μετὰ μίαν δεκαετίαν, ἐφόσον δὲν ἔχουσιν ἀπολυτήριον Δημοτικοῦ Σχολείου· δηλαδὴ προτείνει ὅπως μετὰ μίαν δεκαετίαν μὴ ἐπιτρέπηται ἡ ἐγγραφὴ τῶν ἀγραμμάτων εἰς τοὺς καταλόγους καὶ ὑποβάλλει περὶ τούτου σχετικὴν τροπολογίαν.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** διακόπτων λέγει ὅτι ἡ τροπολογία δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν, διότι θὰ ἔχανε πολὺς κόσμος τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι εἶνε οἰκτρὸν τὸ θέαμα ἀγραμμάτων μεταβαινόντων νὰ ψηφίσουν καὶ μὴ γνωριζόντων κἂν τί ψηφίζουν. Καταλήγων λέγει ὅτι κατὰ τὰ λοιπὰ εἶνε σύμφωνος μὲ τὸ σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Β. Κυβέλος** (ὥρᾳ 8 25' μ.μ.) λέγει ὅτι πολλὰ τὰ βλαβερὰ ἔχουν ἐπιδράσει ἐπὶ τῆς τύχης τῆς Χώρας ὡς ἐκ τοῦ κρατοῦντος ἐκλογικοῦ συστήματος. Τοῦτο ἔδωκε στάδιον εἰς ἀνάπτυξιν ὀξυτήτων, ὄχι πρὸς προαγωγὴν τοῦ Ἔθνους ἀλλὰ πρὸς ἀπόκτησιν καμματικῶν κερδῶν.

Ἡ ἀναλογικὴ ψηφοφορία θὰ εἶνε ὁ ἄσπονδος ἐχθρὸς ἐκείνων τῶν κομμάτων τὰ ὁποῖα ὀλιγώτερον ἀσχολοῦνται μὲ τὰ συμφέροντα τὰ γενικά. Διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἀναλογικῆς ψηφοφορίας αἱ διάφοροι κοινωνικαὶ τάξεις θὰ ἀντιπροσωπευθῶσι καὶ θὰ παύσωσι τὰ ὑπάρχοντα μεγάλα πολιτικὰ κόμματα νὰ ἀκολουθῶσι τὴν γνωστὴν πολιτικὴν τακτικήν, ἥτις ἐνίοτε δὲν εἶνε ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει τὸ καλῶς ἐννοούμενον καθῆκον πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν κοινῶν.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** (ὥρᾳ 8,35') λέγει ὅτι ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ψήφου τῶν γυναικῶν πρέπει ἡ συνταγματικὴ διάταξις νὰ εἶνε τοιαύτη, ὥστε οὔτε νὰ ἐπιβάλῃ ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ ἀποκλείῃ τὴν παροχὴν τοῦ δικαιώματος τούτου. Φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ δοθῇ ἀπεριόριστος εἰς τὰς γυναῖκας ψῆφος, ὄχι μόνον διὰ τὴν φυσιολογικὴν μειονεκτικότητα τοῦ φύλου τούτου, ἀλλὰ καὶ διότι στερεῖται τῆς ἐκπαιδευτικῆς μορφώσεως καὶ κυριώτερον διότι τὸ φῦλον αὐτὸ δὲν ἐξασκεῖ ἀκόμη

ἐπάγγελμα ἐν Ἑλλάδι. Τὸ μειονέκτημα τοῦτο τὰς καθιστᾷ ἰδίως ἀνικάνους νὰ ἔχωσι τὴν ἱκανότητα νὰ ἐξασκήσωσιν ἐκλογικὰ δικαιώματα. Ὅσαι ἐξασκοῦσιν ἐπάγγελμα καθίστανται ἱκαναὶ πρὸς ἐξάσκησιν ἐκλογικοῦ δικαιώματος, δύτι καὶ πεῖραν ἔχουσι καὶ σωφροσύνην. Δὲν ἠμποροῦμεν λοιπὸν νὰ ἀποκλείσωμεν διὰ τοῦ συντάγματος πᾶσαν εἰς τὸ μέλλον σκέψιν περὶ χορηγήσεως δικαιώματος ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) προτείνει νὰ διακόψωμεν διὰ τὴν 10,15' μ. μ., ὁπότε θὰ συνεχισθῇ ἡ ἐπὶ νομοσχεδίων ἐργασία.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** προτείνει ὅτι καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἐργασθῶμεν ἀκόμη ἐπὶ μίαν ὥραν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρατηρεῖ ὅτι κύριον θὰ συζητηθῇ τὸ ἐλαιοκομικόν, μεθ' ὃ τὸ προσφυγικὸν καὶ τὸ πατριαρχικόν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) λέγει ὅτι τὸ πατριαρχικὸν εἶνε ἀδύνατον νὰ συζητηθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο συνεπείᾳ τῆς Συνελεύσεως ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8,50' διὰ τὴν 10,15'

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 10,40' μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Συνεχίζεται ἡ β' συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν».

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον διαπνέεται ἀπὸ ἰδιαιτέρων ἐνδιαφερόντων διὰ τὴν Μακεδονίαν. Δὲν φρονεῖ ὅμως ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ ὃν ἐπιδιώκει. Ἀντικρούει τὴν αἰτουμένην χορήγησιν δικαιώματος εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως μετὰ τοῦ Συμβουλίου ἀποφασίσωσι καὶ χαρακτηρίσωσι τὰς ὁδοὺς καὶ τὴν χάραξίν των. Αἱ χαραχθησόμεναι ὁδοὶ πρέπει νὰ συμφέρουν ὄχι μόνον εἰς τὴν Μακεδονίαν ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὑποστηρίζει τροπολογίαν καθ' ἣν αἱ κηρυχθεῖσαι ἐθνικαὶ ὁδοὶ πρέπει νὰ μείνωσι τοιαῦται, νὰ μὴ κηρυχθῶσιν ὅμως ἄλλαι δι' ἀποφάσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ἔργων.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) δηλοῖ ὅτι δὲν θὰ θιχθῇ τὸ ὁδικὸν καθεστὼς τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος. Τοὐναντίον, λέγει, λαμβάνομεν πρόνοιαν νὰ ἐφαρμόσωμεν τοιοῦτον καὶ εἰς τὴν νέαν Ἑλλάδα. Ἀναγινώσκει σχετικὴν τροπολογίαν του περὶ τούτου, καθ' ἣν περὶ τῶν ὁδῶν τῶν ἐχουσῶν στρατιωτικὸν χαρακτῆρα, γνωμοδοτοῦσι καὶ τὰ Στρατιωτικὰ Ἐπιτελεῖα. Ἑπομένως, λέγει, οὐδεμία ἀδικία γίνεται. Ἐπέρχεται ταξινόμησις ὅλης τῆς ὑπαρχούσης ὑπηρεσίας.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** συνεχίζων λέγει ὅτι πᾶσα ὁδὸς κατασκευαζομένη ἐν Μακεδονίᾳ δέον νὰ γίνηται ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου, διότι ἡ Μακεδονία εἶνε ὁ τόπος στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι καὶ προτοῦ θεσμοθετηθῇ τοῦτο, αὐτὴν τὴν τακτικὴν ἐφήρμοσεν.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** ἐρωτᾷ κατόπιν ποῖα εἶνε τὰ κατεπείγοντα ὀνομαζόμενα ἔργα, δι' ἃ θέλει νὰ λάβῃ δικαίωμα ἐνεργείας ὁ κ. Ὑπουργός, χωρὶς νὰ ἐρωτᾷ τὸ Συμβούλιον Δημ. Ἔργων.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) ἀπαντᾷ ὅτι σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης εἶνε νὰ ἐκτελῶνται ἀμέσως, ἄνευ τῶν ἐμποδίων τῆς γραφειοκρατικῆς ὑπηρεσίας, ἀπολύτως ἐπείγοντα μικρὰ δημόσια ἔργα καὶ ἀπολύτου ἀνάγκης, μὴ ἐπιδεχόμενα ἀναβολῆς.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** λέγει ὅτι τὰ ἔργα ταῦτα δὲν ἐκτελοῦνται διὰ τὸ ἀκατάρτιστον τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας. Ὑπ' οὐδενὶ λόγῳ, λέγει, δύναται νὰ δοθῇ ἡ ἐλευθερία εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ διαθέτῃ πιστώσεις ἄνευ γνωμοδοτήσεως τῶν ἁρμοδίων καὶ μετὰ βασάνου.

Ὁ κ. **Α. Μητσοτάκης** λέγει ὅτι τὸ σύστημα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἶνε ἁπλοῦν καὶ ἔπρεπε νὰ υἱοθετηθῇ παρὰ πάντων.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** ἐπαναλαμβάνει ὅτι δὲν εἶνε λογικὸν νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα ὁ Ὑπουργὸς νὰ ἐγκρίνῃ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων πιστώσεις.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) ἀναλύει καὶ πάλιν τὴν διάταξιν τὴν ἀρθρωθεῖσαν καὶ περιοριζομένην εἰς ὡρισμένα ἔργα καὶ ἐπειγούσας ἐπισκευὰς αὐτῶν, συγκοινωνιακῆς δὲ ἀνάγκης.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** λέγει ὅτι εἶνε ἐπικίνδυνος πολὺ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ὑπουργοῦ μία τοιαύτη διάταξις τροποποιοῦσα τὸν νόμον 167.

Ὁ κ. **Π. Πολυχρονίδης** λέγει ὅτι δύναται νὰ τεθῇ ἓν ὅριον διαθετικῶν ἑκάστοτε παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ πιστώσεων.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** καταλήγων λέγει ὅτι βεβαίως ἡ Μακεδονία πρέπει νὰ τύχῃ τῆς ἐξαιρετικῆς μερίμνης τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ὄχι μὲ ἀσυδοσίαν τοιαύτην τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. **Π. Πετροπουλάκης** παρακαλεῖ ὅπως, αἱ δυνάμει τοῦ νόμου 3045 κριθεῖσαι ἀναγκαῖαι ὁδοὶ μελετηθῶσιν.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ὅλων τούτων αἱ μελέται θὰ δοθῶσι διὰ συμβάσεως.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι ἡ προσπάθειά μας πρέπει νὰ τείνῃ εἰς κατασκευὴν νέων δρόμων καὶ συντήρησιν τῶν ὑπαρχόντων. Τονίζει κατόπιν ὅτι οἱ δρόμοι οἱ κατασκευασθέντες ὑπὸ τῶν συμμάχων ἐν Μακεδονίᾳ ἀφέθησαν ἀσυντήρητοι καὶ κατεστράφησαν. Διὰ τοῦτο λέγει ὅτι, πρὶν ἢ κάμωμεν νέα ἔργα, ἀνάγκη νὰ θέσωμεν στερεὰς βάσεις πρὸς συντήρησιν τῶν ὑπαρχόντων.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργ. Συγκοιν.) λέγει ὅτι καταρτίζει νομοσχέδιον περὶ Σχολῆς Ἐργοδηγῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ προσπαθήσῃ διὰ συμβάσεων μὲ ἰδιώτας νὰ ἀναληφθῇ ἡ ἐργασία τῆς συντηρήσεως τῶν ὁδῶν, εὐκολυνομένης συγχρόνως καὶ τῆς πληρωμῆς τῶν ἐργολάβων.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** συνεχίζων λέγει ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια ὅπως οἱ δρόμοι οἱ διερχόμενοι τῶν μεγάλων πόλεων χαρακτηρίζωνται ὡς δημοτικοί.

Ὁ κ. **Π. Γεωργίτσης** λέγει ὅτι ὡς ἐκ τῆς ἀβελτερίας τῆς ὑπηρεσίας καὶ αὐταὶ αἱ γλισχρόταται πιστώσεις διὰ τὰς ὁδοὺς τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων ἔμειναν ἀχρησιμοποίητοι. Τὸ προσωπικὸν ἐκεῖ τὸ συγκοινωνιακὸν καταγίνεται μὲ ἰδιωτικὰς ἐργασίας. Φέρει ὡς παράδειγμα τὰς ὁδοὺς Γουμενίτσης, Κομοτηνῆς, Καλαμπάκας καὶ Ζαγορίου, αἵτινες οὐδέποτε θὰ περατωθῶσιν.

Ὁ κ. **Κ. Νταῆς** λέγει ὅτι ὁ Νομὸς Καβάλλας στερεῖται παντελῶς ὁδῶν, ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως μάλιστα οὐδὲν ἐγένετο. Συνιστᾷ νὰ δεχθῶμεν τὸ νομοσχέδιον, διότι δι' αὐτοῦ αἴρονται ὅλα τὰ ὑφιστάμενα γραφειοκρατικὰ ἐμπόδια καὶ θὰ δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ ἴδωμεν κατασκευαζομένους δρόμους.

Ὁ κ. **Α. Κόρακας** ἐπιφέρει παρατηρήσεις τινὰς περὶ τῆς προτιμήσεως τῶν ἡμιτελῶν δρόμων.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) δηλοῖ ὅτι ἐπρόσθεσε διάταξιν καθ' ἣν οἱ ὑφιστάμενοι εἰδικοὶ νόμοι μένουσιν ἐν ἰσχύϊ.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λέγει ὅτι ἡ τροπολογία τοῦ Ὑπουργοῦ εἰς τὸ ἄρθρον 1 δὲν καλύπτει τὰ κενὰ ἐφόσον δὲν προστεθῇ μετὰ τὴν λέξιν «Ὑποδιοικήσεων» ἡ φράσις «ἢ Ἐπαρχιῶν». Ὑπέρ της νομίζει ὅτι πρέπει νὰ εἶνε γενικώτεραι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 καὶ πρὸς τοῦτο ὑποβάλλει σχετικὴν τροπολογίαν.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπ. τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι, ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐξαιρετικοὶ λόγοι νὰ ἐξέλθωμεν τῶν γενικῶν κανόνων, θὰ λάβωμεν εἰδικὴν νομοθετικὴν πρόνοιαν.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** ἀπαντᾷ ὅτι διὰ γενικοὺς λόγους

πρέπει νὰ μὴ ἀφίνωμεν τὴν ἐντύπωσιν καὶ τὴν δικαιολογίαν νὰ λέγηται ὅτι ἡ κειμένη νομοθεσία δὲν ἐπιτρέπει τὴν κατασκευὴν δρόμων ἀπολύτου κοινωνικῆς ἀνάγκης.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** τονίζει ὅτι οἱ δρόμοι θὰ καταστραφῶσιν ἐξ ἐλλείψεως συντηρήσεως. Ἐπικαλεῖται κατόπιν τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, ὅπου δρόμος 17 χιλιομέτρων δύναται νὰ μεταφέρῃ ἐκεῖ τὸν πολιτισμόν. Συνιστᾷ νὰ δοθῇ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τὸ δικαίωμα νὰ διαθέτῃ μέχρις 60 χιλιάδων δραχμῶν δαπάνας δι' ἔργα ὁδοποιίας.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** λέγει ὅτι εἰς τὰς Νέας Νώρας διατελοῦμεν ὑπὸ πρωτόγονον συγκοινωνίαν. Ὅτι ὑπῆρχε καταστράφη καὶ αὐτὸ ἀπὸ ἀσυντηρησίαν. Νομίζει ἐπάναγκες ὅπως τὸ νομοσχέδιον καθορίσῃ γενικὴν διάταξιν ἄνευ διατυπώσεων ἀποφάσεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Διατάγματος. Ἐπίσης καὶ τὸ ποσὸν τῶν δαπανῶν τοῦ νόμου 1074 νομίζει ὅτι πρέπει νὰ πολλαπλασιασθῇ, ὁριζομένου τοῦ ποσοστοῦ ἐν τῷ νόμῳ.

Ὁ κ. **Γ. Σολδάτος** ἐρωτᾷ ἂν αἱ ἡμιτελεῖς ἢ μὴ ὁδοὶ αἱ συνδέουσαι τοὺς μεσογειακοὺς τοιούτους πρὸς τὰ ἐπίνεια δίγονται διὰ τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς** ἀπαντᾷ ὅτι οὐδαμῶς δίγονται αἱ ὁδοὶ αὐταί.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** ἐπιφέρει ὡσαύτως παρατηρήσεις τινάς.

Ὁ κ. **Α. Δεναξᾶς** λέγει ὅτι ἡ ἔλλειψις συγκοινωνίας εἶνε ἐκείνη ἡ ὁποία μέχρι τοῦδε παρεκώλυσε τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας τῶν ξένων. Ἀναφέρει σχετικῶς στατιστικάς τινας πληροφορίας καὶ παρατηρήσεις.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι, μολονότι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι τὸ ἄρθρον 4 ἀπαλείφεται, σήμερον τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐπαναφέρεται ὑπὸ ἄλλην μορφήν. Τοῦτο, λέγει, δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν, διότι θὰ καταστραφῶσι τελείως αἱ ἡμιτελεῖς ὁδοὶ ἐφόσον δὲν λαμβάνεται πρόνοια περὶ αὐτῶν, οὔτε κἂν περὶ τῆς συντηρήσεως αὐτῶν.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς** ἀπαντᾷ ὅτι ἐγένετο δεκτὴ τροπολογία ὅπως προτιμῶνται κατὰ τὸ δυνατὸν αἱ ἡμιτελεῖς ὁδοί.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἐπιφέρει παρατηρήσεις γενομένας δεκτὰς ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς συγκοινωνίας εἶνε ζήτημα χρημάτων, ὅλα δὲ τὰ ἄλλα εἶνε περιττά.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐκ νέου ἀναγραφὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4, καθιστᾷ δὲ ὑπευθύνους

τοὺς πληρεξουσίους Κερκύρας, οἱ ὁποῖοι δίδουσι τὴν ψῆφόν των ὅπως ψηφίζωνται τοιαῦται διατάξεις.

Κηρύσσεται εἶτα ἡ συζήτησις περατωμένη.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ ὡς ἐτροποποιήθησαν τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6 καὶ 7.

Ὁ κ. **Α. Μητσοτάκης** παρατηρεῖ ὅτι αἱ πιστώσεις τοῦ νόμου 1074 αἱ ὁποῖαι ἔχουν διατεθῇ δι' ὡρισμένας ὁδοὺς δὲν δύνανται νὰ διατίθενται δι' ἄλλας ὁδοὺς παρὰ δι' ἃς εἶνε προωρισμέναι.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἀναγινώσκει σχετικὴν τροπολογίαν.

Αἰτήσει τοῦ κ. **Π. Πετρίδη** ὁ κ. Ὑπουργὸς ποιεῖται τὴν δήλωσιν ὅτι αἱ ὑπὸ κατασκευὴν ἐθνικαὶ ὁδοὶ θὰ συνεχισθῶσι συμφώνως πρὸς τοὺς ἰσχύοντας νόμους.

Ἡ ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου ἀναβάλλεται.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 1 τοῦ μεσονυκτίου διὰ τὴν 1 1/2 μ. μ. τῆς αὔριον

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΝΔ'

τῆς 21 Φεβρουαρίου 1925

Ὥρᾳ 5.30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Ὁ Κωνσταντῖνος Ζωαθούλας καταδίκος φυλακῶν Τρικάλων παρακαλεῖ ὅπως χορηγηθῇ αὐτῷ χάρις.

Αἱ τηλεφωνήτριαι τῶν τηλεφωνικῶν κέντρων Ἀθηνῶν — Πειραιῶς ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα περὶ βελτιώσεως τῆς θέσεώς των.

Οἱ ἐπαγγελματίαι Πατρῶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν παρὰ τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τροποποίησιν τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως Ἐπαγγελματικῶν Ἐπιμελητηρίων».

Ὁ Βορειοηπειρωτικὸς Σύλλογος Φλωρίνης παρακαλεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἀποφασίσῃ τὴν πολιτογράφησίν των.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Φιλιππιάδος μισθωτῶν ἀστικῶν κτημάτων ἀνηκόντων εἰς ἀνταλλασσομένους Μουσουλμάνους αἰτεῖται τὴν ἀποκατάστασίν των.

Οἱ μισθωταὶ ἀστικῶν κτημάτων ἀνταλλαξίμων Μουσουλμάνων Ἐλασσόνος αἰτοῦνται τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 3161.

Οἱ ὑπάλληλοι τῆς παραμεθορίου παρακαλοῦσιν ὅπως τακτοποιηθῇ τὸ ζήτημα τῆς χορηγήσεως τοῦ ἐπιδόματος 10 %.

Τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Πατρῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀπόρριψιν παρὰ τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δελτίων ἐξαγορᾶς σταφίδος.

Ὁ Συνεταιρισμὸς ἀρδυλοποιῶν Πατρῶν διαμαρτύρεται κατὰ τῆς Ἐπιτροπῆς κρατικῶν προμηθειῶν μελετώσης τὴν ἀγορὰν ἀρδυλῶν παρὰ ξένων ἐργοστασίων.

Τὸ Συνδικᾶτον σιγαροποιῶν Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ συστάσεως ταμείου προνοίας ὑπὲρ ἐργατῶν.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Ἐπιμελητηρίου Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ἡ κατεδάφισις τοῦ Γ' τομέως γίνῃ ταχύτατα.

Οἱ ἐν Λονδίνῳ εἰσαγωγεῖς σταφίδος παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ μισθῶν καθηγητῶν Στρατιωτικῶν Σχολείων».

Ὁ **αὐτὸς** κ. **Ὑπουργὸς** ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ὑποδοχῆς δηλώσεως ὑπὸ δημοσίων, δημοτικῶν καὶ ἄλλων τοιούτων ὑπαλλήλων, ἐμφαινούσης τὴν στρατολογικὴν κατάστασιν αὐτῶν».

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο τῇ προτάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ παραπέμπεται εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, εἰς ἣν τάσσεται δεκαπενθήμερος προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεώς της.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ βελτιώσεως θέσεως ἀναπήρων καὶ ἀνικάνων ὑπαξιωματικῶν Χωροφυλακῆς καταστάντων τοιούτων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν διατεταγμένης ὑπηρεσίας ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ ἐν πολέμῳ».

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καταθέτει τεύχος μεταβολῶν τοῦ ὑπὸ ψήφισιν τελοῦντος Προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως τοῦ 1924 — 1925.

Διὰ τῶν μεταβολῶν τούτων αὐξάνονται τὰ ἔσοδα κατὰ δραχ. 955.485.350, τὰ δὲ ἔξοδα κατὰ δραχ. 881.899.891. Οὕτως ἐπέρχεται συνολικὴ βελτίωσις τοῦ ἐλλείμματος κατὰ

δραχ. 70.585.456 καὶ συνεπῶς τὸ προβλεπόμενον μέχρι τοῦδε ἔλλειμμα τῆς χρήσεως ταύτης ἐκ δραχ. 990.590.608 περιορίζεται εἰς δραχ. 920.005.152.

(Θὰ ἐκτυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ).

Ὁ κ. **Α. Ὀρφανίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2992 ἐπὶ τῶν ἱδρυομένων Θεραπευτηρίων, Σανατορίων κλπ.».

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τοῦ νόμου 2853 περὶ ὑδραυλικῶν ταμείων».

Ἡ **ἐπὶ τῆς Παιδείας κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2905 καὶ τοῦ ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1923 Ν. Διατάγματος περὶ μεταρρυθμίσεως τῆς ἰσχυούσης πανεπιστημιακῆς νομοθεσίας».

Ἐπίσης ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τῶν ἰσχυόντων περὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου νόμων».

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος δανείων πρὸς ἀτομικὰς ὁμάδας Σερρῶν».

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καρυχθὲν **κατεπεῖγον** γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν κατ' ἀρχήν.

Ὁ κ. **Α. Ὀρφανίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐθν. Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος συναφθείσης τῇ 19 Φεβρουαρίου 1925 συμβάσεως ἀφορώσης τὴν παροχὴν οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς ὁμάδας ὁμογενῶν πρόσφύγων ἐπαγγελματιῶν παντὸς εἴδους καὶ εἰς ἀστικοὺς συνεταιρισμούς».

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργὸς καὶ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν). Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ὑπὸ τὴν ψῆφον τῆς Συνελεύσεως, μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως παραπεμφθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, σχέδιον νόμου, κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Κράτους, τῶν δήμων, τῶν τραπεζικῶν ἑταιρειῶν καὶ ἄλλων ἀνωνύμων ἑταιρειῶν, ἐχουσῶν ὡρισμένων κεφάλαιον, εἶνε ὑποχρεωμένοι ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου νὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν δήλωσιν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἀναγράψηται ἡ στρατολογικὴ αὐτῶν κατάστασις, ἂν ἐξεπλήρωσαν τὰς στρατιωτικὰς αὐτῶν ὑποχρεώσεις πρὸς τὸ Κράτος, ἂν τυχὸν ἐγένοντο ἀνυπότακτοι ἢ

μὴ καὶ διὰ τίνα λόγον ἀπηλλάγησαν πάσης ποινῆς. Οἱ μὴ συμμορφωθησόμενοι πρὸς τὸν νόμον τοῦτον θὰ θεωρῶνται ἀπολυόμενοι ἐκ τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὴν ὁποίαν διατελοῦσι πλὴν ἄλλων ποινῶν. Ὁ λόγος τοῦ σχεδίου νόμου εἶνε καταφανής. Δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι μίαν ἡμέραν, ἐὰν τὸ Κράτος εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀπόθητον περίστασιν τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, ἀλλὰ δύναται νὰ λάβῃ περαιτέρω καὶ ἄλλα σκοπιμώτερα μέτρα. Παρακαλῶ νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιτροπήν.

Θ. Χαβίνης. Τῇ 1ῃ Μαρτίου, κ. Πρόεδρε, προσκαλοῦνται οἱ κληρωτοὶ καὶ ὁ νόμος ὁ στρατολογικὸς δὲν ἐνεκρίθη καὶ δὲν ἔχετε δικαίωμα. Χάριν τοῦ τύπου σᾶς τὸ ὑπενθυμίζω.

Α. Μιχαλακόπουλος. Τὸ γνωρίζω, ἀλλ' ἡ Συνέλευσις ἠμπορεῖ καὶ ἀπόψε νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀπαραιτήτων διοικητικῶν μέτρων διὰ τὴν στρατολογίαν.

Θ. Χαβίνης. Πάντως κάτι πρέπει νὰ γίνῃ.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι ἡ Συνέλευσις δίδει τὴν συγκατάθεσίν της ἐκ τῶν προτέρων, τότε δύναμαι νὰ προβῶ εἰς τὰς διοικητικὰς πράξεις καὶ κατόπιν νὰ περιληφθῇ κύρωσις εἰς τὸν νόμον. Ὑποθέτω ὅτι ἡ Συνέλευσις θὰ εἶνε σύμφωνος εἰς τοῦτο.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι (ἔκ τε τῆς δεξιᾶς καὶ ἀριστερᾶς). Μάλιστα, μάλιστα.

Α. Μιχαλακόπουλος. Παρακαλῶ νὰ ἀναγραφῇ ἡ ἀπόφασις εἰς τὰ πρακτικά.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἐπερωτήσεων.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἔχει τὸν λόγον.

Ὁ κ. ***Π. Τσιτσεκλῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι δυνάμει τοῦ νόμου 3088 ἐξουσιοδοτεῖτο ἡ Κυβέρνησις νὰ ρυθμίσῃ τὰ τοῦ ἐνοικιοστασίου τροποποιοῦσα καὶ αὐτὸν τὸν νόμον. Ἐκθέτει κατόπιν τὴν συνεπείᾳ τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ κ. Γρηγορίου ἐν τῇ Συνελεύσει κατὰ τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον συζήτησιν περὶ τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου, ἥτις εἶχεν ὡς κατακλεῖδα τὴν ὑπόσχεσιν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως μελετήσῃ τὸ ζήτημα καὶ ρυθμίσῃ τὰ κατ' αὐτό. Εἶπον καὶ τότε, λέγει, εἰς γενομένην σύστασιν, ὅτι προκειμένου νὰ ρυθμίσωμεν τὰ πράγματα κατὰ τὸ δίκαιον, παντελῶς δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ μᾶς ὑπενθυμισθῇ ὅτι δὲν ἔδει νὰ πτοη-

θῶμεν, διότι αἱ Κυβερνήσεις δὲν πρέπει νὰ πτοῶνται ἄλλως τε. (Χειροκροτήματα ἐκ τῶν θεωρείων).

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, λέγει, ὅτι ἡ ἀρχὴ ἡ ὁποία διδάσκεται ἀπὸ ὅλους τοὺς πολιτειολόγους εἶνε ὅτι αἱ Κυβερνήσεις ὀφείλουσι νὰ βαδίζωσι βεβαίως μετὰ τοῦ Κοινοβουλίου μίαν γραμμὴν τείνουσαν πρὸς τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς Πολιτείας, ὁ ὁποῖος εἶνε ἡ ρύθμισις τῶν κοινῶν σχέσεων διὰ τῆς κρατικῆς ἐξουσίας. Εἷς ἐκ τῶν τότε ἀγορευσάντων, ὁ κ. Φραγκούδης, μᾶς εἶπεν ὅτι δὲν φρονεῖ ὅτι εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ σηκώσωμεν τὸ βάρος τοῦ ἐνοικιοστασίου, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει νὰ μὴ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἐὰν δὲν προσκομίσωμεν ἓν ἐνοικιοστάσιον. Τὸ Ὑπουργεῖον ἐπελήφθη τοῦ ἐνοικιοστασίου καὶ ἐταλαιπωρήθη ἐπὶ τρίμηνον δεχόμενον σωρείαν ὑπομνημάτων, ἀναφορῶν καὶ ἐπιστολῶν καὶ ἀπειλητικῶν ἀκόμη. Ἅπαντα τὰ ὑποβληθέντα ἐξετιμήθησαν ἐφ' ὅσον ἠδύναντο νὰ ἀποτελέσωσι γενικὰς κατηγορίας. Ἄλλοι ἐζήτουν τὴν ἐντελῆ ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου, ἄλλοι τὴν διατήρησιν, ἄλλοι τὴν ἐπέκτασιν, καὶ εἰς ἄλλας πόλεις ἄλλοι ἐζήτουν νὰ ἀρθῇ, ὅταν ἐπρόκειτο περὶ ἰδιοκτητῶν ἀπόρων χηρῶν καὶ ὀρφανῶν, τέλος ἄλλοι ἐζήτουν νὰ ἀρθῇ ἀκόμη καὶ ὡς πρὸς τὰ νεόδμητα. Ὡς πρὸς τὸ ἀκανθῶδες ζήτημα τῶν αὐξήσεων ἐγίνετο καὶ γίνεται ὁ ἐξῆς ἀγών. Διὰ νὰ ἐκτιμήσητε ἀμφοτέρας τὰς ἀπόψεις, σᾶς λέγω ὅτι ἐζητεῖτο παρ' ἄλλων μὲν τὸ ἑξαπλάσιον τοῦ ἤδη πληρωνομένου, παρ' ἄλλων τὸ δεκαπλάσιον τοῦ προπολεμικοῦ, παρ' ἄλλων ὁ τιμαρίθμος τῆς ζωῆς ἢ τοῦ χρυσοῦ καὶ παρ' ἄλλων 12 % ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ κτήματος. Ὡς πρὸς τὴν ἰδιοκατοίκησιν ὁ θεσμὸς αὐτὸς ἦτο περικεχαρακωμένος μὲ πολλὰς δυσκολίας, ὥστε νὰ παρέρχηται ἔτος ὁλόκληρον καὶ κατόπιν νὰ ἔρχηται ἄλλο ἐνοικιοστάσιον καὶ νὰ ἀναβάλλῃ. Ἡ μεγαλυτέρα δυσκολία ἦτο εἰς τὴν διάταξιν καθ' ἣν ὁ ἰδιοκτήτης ἔπρεπε νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν μισθωτήν του ἀνάλογον κατοικίαν καὶ μὲ μίσθωμα ὄχι ἀνώτερον τοῦ διπλασίου. Ἐζητήθη τώρα νὰ δοθῇ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τὸ δικαίωμα ἐφ' ὅσον τῷ περισσεύει χῶρος νὰ συγκατοικήσῃ. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐρρυθμίσθη καὶ ἀλλαχοῦ καὶ παρ' ἡμῖν μάλιστα ἐφημρμόσθη κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν καὶ δὲν παρουσιάζεται πρωτοτύπως. Ὡς πρὸς τὰ καταστήματα ποικίλα προεβλήθησαν αἰτήματα. Ἐζητήθη ἡ γενικὴ ἄρσις, ἐπίσης ἐζητήθη μερικὴ ἄρσις ἐφ' ὅσον οἱ μισθωταὶ εἶνε μεγάλοι οἰκονομικοὶ ὀργανισμοί. Ὡσαύτως ἐζητήθη ἄρσις ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς ἰδιοχρήσεως. Ἡ τελευταία αὕτη περίπτωσις εἶνε σοβαρά, διότι κατὰ τὸν

πόλεμον πολλοὶ στρατευθέντες ἠναγκάσθησαν νὰ ἐνοικιάσωσι τὰ καταστήματά των, καὶ ἐπανελθόντες εὑρίσκονται ἄνευ ἐργασίας. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπησχόλησεν ἰδιαιτέρως τὴν Κυβέρνησιν· ἐπίσης σοβαρώτατα μᾶς ἀπησχόλησε τὸ ζήτημα τῆς ἀνοικοδομήσεως. Ἡ ἰδιοκατοίκησις καὶ ἀνοικοδόμησις εἶνε δύο μεγάλα ζητήματα ἐνδιαφέροντα κοινωνικῶς τοὺς πάντας. Παρετηρήθη ὅτι ἐγένοντο εἰς ταῦτα καταχρήσεις, διότι ἐξώσαντες τοὺς ἐνοικιαστὰς διὰ νὰ ἰδιοκατοικήσωσι δὲν ἰδιοκατῴκησαν. Καίτοι ὑπάρχουσι ποιναὶ διὰ τὰς παραβάσεις ταύτας, αἱ ὁποῖαι ὅμως δὲν ἐφηρμόσθησαν, διότι δὲν ἔχει ἀκόμη ριζωθῇ εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν ὅτι αἱ παραλείψεις αὗται εἶνε ἀδικήματα, καὶ εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν ἐγένοντο καταπιέσεις.

Ἀλλ' ὅσον εἶνε ἀναγκαῖον νὰ ὑποστηρίζωμεν τὴν ἀνοικοδόμησιν τόσον ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ λάβωμεν πρόνοιαν διὰ τοὺς μισθωτὰς οἱ ὁποῖοι θὰ χάσωσι τὴν ἐργασίαν των. Τὸ ὑπάρχον ἐνοικιοστάσιον δὲν μεριμνᾷ περὶ τῆς ἐπανεγκαταστάσεως τῶν μισθωτῶν, ἀρκούμενον εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ τοιπλασίου τοῦ ἐτησίου μισθώματος. Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰ παράπονα ταῦτα ἠσχολήθημεν εἰς τὸ νέον ἐνοικιοστάσιον διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἐπρυτάνευσεν ἐν ἡμῖν ἡ ρύθμισις τῶν γενικῶν συμφερόντων καὶ παρεμερίσθησαν τὰ ἀτομικὰ αἰτήματα. Ἐκ μελέτης περὶ τῆς ρυθμίσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου εἰς ἄλλα Κράτη καὶ ἰδίως τῶν ἐνοικιοστασίων τῆς Γαλλίας, Ἰταλίας, Ρουμανίας, Γερμανίας, Βουλγαρίας καὶ ἄλλων Κρατῶν δυνάμεθα νὰ πορισθῶμεν διδάγματα καὶ νὰ ἐπωφεληθῶμεν ἐξ αὐτῶν ἐφ' ὅσον εἶνε προσαρμόσιμα εἰς τὴν ἰδικήν μας κατάστασιν. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τοῦ πολέμου καὶ μέχρι τοῦ 1918 ἐξεδόθη πλῆθος Διαταγμάτων, καθ' ἃ εἶχεν ἀναστολὴν τελείως ἡ πληρωμὴ ἐνοικίων διὰ τοὺς στρατευθέντας καὶ ἀπόρους, ἔχοντος τὸ δικαίωμα τοῦ ἰδιοκτήτου νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ἀπορίαν. Τὰ συσσωρευθέντα ἐνοίκια τεσσάρων ἐτῶν τὰ ὀφειλόμενα εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας ἀνέλαβε τὸ Κράτος νὰ τὰ πληρώσῃ ἐφ' ὅσον δὲν ἐπρόκειτο περὶ εὐπόρων ἰδιοκτητῶν, τῶν μὲν εὐπόρων ἀπολεσάντων τὰ ἐνοικιά των, τῶν δὲ ἀπόρων ἰδιοκτητῶν πληρωθέντων μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ. Ὡς πρὸς τοὺς εὐπόρους μισθωτὰς δὲν εἶχεν ἰσχύσει ἐνοικιοστάσιον. Ἀπὸ τοῦ 1918 ἤρχισε καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἡ κρίσις τῆς στέγης καὶ τῶν ἐνοικίων. Ὁ νόμος τοῦ 1918 συνέστησε μίαν Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἕνα δικαστὴν καὶ τέσσαρας πολίτας, καὶ ἐδόθη διετὴς μὲν ὑποχρεωτικὴ παράτασις διὰ τὰς κατοικίας, διὰ δὲ τὰ καταστήματα ἐφ' ὅσον διήρκει ὁ πόλεμος. Τελευταῖος νόμος περὶ

ἐνοικιοστασίου ἐν Γαλλίᾳ εἶνε ὁ νόμος τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1923, καθ' ὃν εἰσήχθη τὸ ζήτημα τῆς γενικῆς παρατάσεως, ἀποβλεπούσης τὴν βαθμιαίαν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου. Αἱ ψυχιδία τοιαύτη βεβαίως ἄρσις θὰ φέρῃ τιναγμόν. Ταύτην τὴν παρασκευάζουν δι' ἠπίων μέσων καὶ συνηθίζουν τοὺς πολίτας εἰς αὐτήν. Ἡ διαιτητικὴ παράτασις ἐκεῖ καθωρίσθη κατὰ τριμηνιαῖα διαστήματα, ὅπερ εἶνε καταθλιπτικὸν δι' ἐνοικιαστὰς καὶ ἰδιοκτήτας. Ἐπηκολούθησεν ὁ νόμος τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1923, ὁ ὁποῖος ἐκανόνισε μίαν ὡρισμένην τιμὴν ἐνοικίων διὰ τοὺς Παρισίους, ἐνῷ διὰ τὰς ἐπαρχίας ἀνετέθη ὁ κανονισμὸς τῆς τιμῆς εἰς τὰς διαιτητικὰς Ἐπιτροπάς. Διὰ τοὺς Παρισίους ἐδόθη αὔξησις 75 0/0 καθ' ἣν στιγμὴν ἡ λίρα εἶχεν ἐν Γαλλίᾳ 90 φράγκα, συνεπῶς, ἐπρόκειτο περὶ αὐξήσεως σημαντικῆς. Ἡ δυνητικὴ παράτασις θὰ ἐξακολουθήσῃ μέχρι τοῦ 1926. Ἐλήφθη ἐπίσης μέριμνα καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ καὶ ἐθεσπίσθησαν ποιναὶ ἐναντίον τῶν μετατρεπόντων τὰς οἰκίας δι' ἄλλην χρῆσιν καὶ τοῦτο ἦτο πολὺ φρόνιμον, διότι διὰ τῆς μετατροπῆς ἐπῄρχετο σπάνις στέγης καὶ αἰσχροκέρδεια τῶν τιμῶν τῶν ἐνοικίων. Ἀξιοσημείωτον εἶνε τοῦτο, ὅτι εἰς τὰς Γαλλικὰς ἐπαρχίας αἱ δοθεῖσαι διὰ τοῦ ἐνοικιοστασίου αὐξήσεις ἀνῆλθον μέχρις 165 0/0, μὲ λίραν 90. Εἰς τὴν Γερμανίαν διαρκοῦντος τοῦ πολέμου συνεστάθη μία συμβουλαστικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ τῆς Συνελεύσεως, ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως τῆς ὁποίας δὲν ἐπετρέπετο οὔτε ἔξωσις νὰ γίνῃ οὔτε τὸ ἐνοίκιον νὰ αὐξηθῇ.

Ἡ καταστραφεῖσα Γερμανία εἶπε νὰ πληρώνωνται τὰ προπολεμικὰ ἐνοίκια μὲ τὸν σημερινὸν τιμάριθμον τῆς ζωῆς (Χειροκροτήματα). Ἐδόθη μὲν ὁ τιμάριθμος, ἀλλ' ὄχι εὐθὺς ἀμέσως, ἀλλ' ἀπὸ μηνὸς εἰς μῆνα, ὥστε ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1924 μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου 1924 νὰ ἔχῃ δοθῇ ὁλόκληρος ὁ τιμάριθμος. Καθ' ἃς ἔχομεν πληροφορίας μέχρι σήμερον ἐφηρμόσθη μέχρι τῶν 3/4 τοῦ τιμαρίθμου. Κατόπιν ὡρίσθη ἓν λεγόμενον νόμιμον μίσθωμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχω πρόχειρον νὰ σᾶς εἴπω. Ἐν Γερμανίᾳ ἐπίσης καὶ εἰς ἄλλα μέρη ἀπηγορεύθη ἡ μετατροπὴ τῶν κατοικιῶν καὶ ἐθεσπίσθη ἡ ὑποχρεωτικὴ μίσθωσις τῶν κενῶν. Τὸν θεσμὸν τοῦτον παρελάβομεν καὶ ἡμεῖς ὡς σκόπιμον καὶ εὐεργετικόν. Ἀλλὰ καὶ ἐν Γερμανίᾳ ναὶ μὲν τὰ ἐνοίκια πληρώνονται μὲ τὸν τιμάριθμον, δὲν τὰ λαμβάνουν ὅμως οἱ ἰδιοκτῆται. Τὸ ἥμισυ τῶν αὐξήσεων αὐτῶν λαμβάνει ὁ ἰδιοκτήτης καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ τὸ λαμβάνει τὸ Κράτος καὶ τὸ διαθέτει εἰς ἀπόρους καὶ διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν. Εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐξηκολούθησε τὸ ἐνοικιοστάσιον ὑποχρεωτικὸν κατὰ τὸ σύστημα τῆς ὑποχρεωτικῆς

παρατάσεως καὶ τοῦκανονισμοῦ τῶν ἐνοικίων. Ἐκ τοῦ συστήματος τούτου μέρος ἔχει ἀναγραφῇ καὶ εἰς τὸ νέον ἰδικόν μας ἐνοικιοστάσιον. Ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1923 τείνουσα καὶ ἡ Ἰταλία νὰ προειδοποιήσῃ τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τὰς ἐλευθερίας εἰς τὰς συναλλαγὰς ἐδημοσίευσεν ἄλλο ἐνοικιοστάσιον ἓξ μῆνας πρὶν λήξῃ τὸ προηγούμενον. Εἰς τὸ ἰδικόν μας ἐνοικιοστάσιον ἀφέθησαν ὄχι ἓξ μῆνες ἀλλ' ἓν καὶ ἥμισυ ἔτος ὑποχρεωτικὴ δέσμευσις καὶ ἔπειτα εἰσάγεται ἡ τριετὴς δυνητικὴ παράτασις. Κατὰ τὸ σύστημα τὸ Ἰταλικὸν (7 Ἰανουαρίου 1923) ὁ ἰδιοκτήτης εἰδοποιεῖ τὸν μισθωτὴν ὅτι λήγει ἡ μίσθωσις καὶ ἂν εἶνε διατεθειμένος νὰ παρατείνῃ τὴν μίσθωσιν καὶ τί μίσθωμα ἀξιοῖ. Ἐὰν δὲν συμφωνήσουν, Ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὸν Εἰρηνοδίκην, ἕνα μισθωτὴν καὶ ἕνα ἰδιοκτήτην κανονίζουν τὸ μίσθωμα. Τὸ Ἰταλικὸν σύστημα ἐπέτυχε, διότι ὠθεῖ τοὺς πολίτας εἰς συνεννόησιν καὶ ἐκφυλίζει τὸ ἐνοικιοστάσιον. Ἐνισχύθη ἐπίσης ἡ ἀνοικοδόμησις δι' ὑποσχέσεων. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ νεόδμητα παρετηρήθη ἐν Ἰταλίᾳ καὶ εἰς ἄλλα μέρη καὶ ἐν Ἑλλάδι ὅτι οἱ κύριοι τῶν νεοδμήτων ἐννοοῦσι νὰ γίνουν τύραννοι τῶν ἐνοικαστῶν. Διὰ τοῦτο μεριμνῶμεν διὰ τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου διὰ τὴν περίπτωσιν αὐτήν, διότι, ὅπως καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, ἡ ὑπόσχεσις ἐδόθη δι' ἠθικοὺς σκοποὺς καὶ ἐφόσον ζητοῦν ὑπέρογκα μισθώματα ὁρίζεται προθεσμία ἐνοικιάσεως τοῦ κενοῦ διὰ συνεννοήσεως, ἧς μὴ κατορθουμένης ἐπεμβαίνει ἐν Ἰταλίᾳ μὲν ὁ Νομάρχης, παρ' ἡμῖν δὲ ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν καὶ συντελεῖται εἴτε διὰ συμβιβασμοῦ εἴτε ἀναγκαστικῶς ἡ μίσθωσις. Τὸ σύστημα τοῦτο εἶνε καὶ ἐν Αὐστρίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ ἐν ἰσχύϊ. Καὶ ὅμως τὸ σύστημα τοῦτο ἔδωκε στάδιον εἰς τὸ νὰ προκαλῶνται οἱ ἰδιοκτῆται νὰ ἐξεγερθῶσι κατ' αὐτοῦ. Εἰς τὴν Ρουμανίαν τῷ 1920 ἐθεσπίσθη ἡ ἐτησία παράτασις τοῦ ἐνοικιοστατίου καὶ ἀνεβιβάσθησαν καὶ τὰ ἐνοίκια εἰς ἀρκετὰ μεγάλον σημεῖον. Τουτέστιν ἐπὶ μὲν τῶν οἰκιῶν εἰς τὸ διπλάσιον τοῦ γεροῦ ἐνοικίου τοῦ 1916, ἐπὶ δὲ τῶν καταστημάτων εἰς τὸ πενταπλάσιον. Κατόπιν παρετάθησαν αἱ μισθώσεις ἐπὶ δύο ἔτη, ἀλλ' ἤρθη τὸ ἐνοικιοστάσιον ἀπὸ τὰς ἀνωνύμους Ἑταιρείας, ἀπὸ τὸ Δημόσιον καὶ ἀπὸ ἄλλους ἔχοντας οἰκονομικὴν ἀντοχήν, δοθείσης τῆς ἐξαμήνου προθεσμίας. Τέλος ἡ Ρουμανία τελευταίως ἀπεμιμήθη τὴν Ἰταλίαν καὶ εἰσήγαγε δυνητικὴν παράτασιν μὲ διαιτητικὴν Ἐπιτροπὴν ἐξ ἑνὸς δικαστοῦ καὶ τεσσάρων πολιτῶν. Ἐκεῖ οἱ εὔποροι ἐνοικιασταὶ πληρώνουν ἐνοίκια μεταξὺ τοῦ ὀκταπλασίου καὶ τοῦ εἰκοσαπλασίου κανονιζόμενα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὴν Βουλγαρίαν δὲν ἰσχύει ἐνοικιοστάσιον διὰ τοὺς πλουσίους,

Τραπέζας, μεγαλεμπόρους, μεγαλοβιομηχάνους κλπ. Ὑπάρχει ὅμως καὶ κατηγορία εὐπόρων οἵτινες θεωροῦνται ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ διαθέσουν τὸ 1/4 τοῦ εἰσοδήματός των δι' ἐνοίκιον. Ὅριον ἀπορίας ὁ Βουλγαρικὸς νόμος ἀναβιβάζει διὰ μὲν τοὺς ἐνήλικας 50 λέβια ἡμερησίως, διὰ δὲ τοὺς ἀνηλίκους 30 λέβια, δηλ. 15 δραχ. ἰδικάς μας. Εἰς τὴν Ἑλβετίαν ἐπετράπη ἡ ἀνοικοδόμησις, ἀλλ' ὡρίσθη ὅτι δὲν δύναται ὁ ἀνοικοδομῶν νὰ λαμβάνῃ ἐνοίκιον πλέον τοῦ 1)6 ἢ 1/7 τοῦ δαπανηθέντος κεφαλαίου, πρᾶγμα ὅπερ δὲν συμβαίνει παρ' ἡμῖν. Εἰς τὴν Αὐστρίαν εἶνε δύο νόμοι ἐκδοθέντες τῷ 1922, οἵτινες ῥυθμίζουν τὸ ζήτημα κατὰ τὸ Γερμανικὸν ὑπόδειγμα, δηλ. συμβιβαστικὴ Ἐπιτροπή, νόμιμον μίσθωμα ὄχι μεγαλύτερον τοῦ πραγματικοῦ προπολεμικοῦ καὶ ὑποχρεωτικὴ μίσθωσις παντὸς κενοῦ χώρου. Παρ' ἡμῖν τῷ 1916 ἐξεδόθη τὸ πρῶτον Διάταγμα σκοπὸν ἔχον νὰ προστατεύσῃ τὰς μικρὰς μισθώσεις. Ἐπηκολούθησαν κατόπιν τὰ Διατάγματα τοῦ 1917, 1918, 1919 καὶ τοῦ 1920 δίδοντα αὐξήσεις μεγαλυτέρας μὲν ὅταν ἡ μίσθωσις εἶχε γίνει εἰς ἀπώτερον χρόνον, πρὸ τοῦ 1915, μικροτέρας δὲ διὰ τὰς ἐφεξῆς μισθώσεις. Αἱ μισθώσεις αἱ ὁποῖαι γίνονται εἰς ἐγγύτερον χρόνον παρηκολούθουν βεβαίως τὴν ἀγοραίαν ἀξίαν τοῦ ἐνοικίου καὶ φυσικὰ ἠυνοοῦντο περισσότερον ἐκεῖναι αἱ μισθώσεις αἵτινες εἶχον συναφθῇ εἰς ἀπώτερον χρόνον. Ἅπαντα ταῦτα ὅμως ἐγένοντο χωρὶς σύστημα, περιεῖχον δὲ καὶ διατάξεις αἱ ὁποῖαι ἠδίκουν πολλούς. Τελευταίως τὸ ἐνοικιοστάσιον ἀπετέλεσε πληγὴν ἡ ὁποία ἔλαβε μεγάλην ὀξύτητα καὶ ἀποτελεῖ κοινωνικὸν ζήτημα τὸ ὁποῖον πάντες πρέπει νὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἄρωμεν. Δὲν εἶνε καθόλου εὐχάριστον δύο μέγιστα μερίδες τῆς κοινωνίας νὰ καταντοῦν νὰ ἔχουν μεταξύ των προσωπικὰ πάθη. Τὸ τοιοῦτον κατὰ τὴν γνώμην μου προῆλθε διότι κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου δὲν ἐδίδοντο αἱ προσήκουσαι αὐξήσεις. Μέχρι τῆς Ἐπαναστάσεως, δηλ. κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1923, αἱ αὐξήσεις διὰ τὰς κατοικίας ἀνῆλθον εἰς ἓν καὶ ἥμισυ τοῦ προπολεμικοῦ. Ἔχω ἐνταῦθα πίνακας εἰς τοὺς ὁποίους φαίνονται ὡς ἐν κατόπτρῳ αἱ δοθεῖσαι αὐξήσεις. Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1923 ἡ Ἐπανάστασις ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ μίαν μεγάλην χειρονομίαν καὶ ἔδωκεν ἐπὶ κατοικιῶν αἱ ὁποῖαι συνήρθησαν πρὸ τοῦ 1916 ἓν 50 %. Διὰ τὰ καταστήματα ὥρισε κλιμακηδὸν ἀπὸ τοῦ 1915 καὶ ἐφεξῆς 80 %, 70 %, 60 % κλπ. Ἐπηκολούθησεν ἄλλο Διάταγμα τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1923 μὲ νέας αὐξήσεις καὶ δὴ διὰ τὰ καταστήματα 150 %, ἤτοι προστιθεμένων καὶ τῶν 80 % τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1923 ἔδωκεν ἐν συνόλῳ αὔξησιν εἰς τὰ καταστήματα 230 %. Ἀλλὰ μὲ τὰς αὐξήσεις ταύτας τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1923 ἠγέρθη ὁ συνήθης θόρυβος καὶ παραδόξως μετὰ 2 ἡμέρας δημοσιεύεται ἓν Διάταγμα κατὰ τὸ ὁποῖον ἀνεστέλλοντο πᾶσαι αἱ αὐξήσεις.

Γ. Δουζίνας. Ὅπως θὰ γίνῃ καὶ τώρα.

Π. Τσιτσεκλῆς. Μὴ νομίζετε ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἰδιοκτήτης. Εὑρίσκεσθε πρὸ ἑνὸς κοινωνικοῦ ζητήματος τὸ ὁποῖον ἔχετε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀντιμετωπίσητε. Οὔτε ἰδιοκτήτης εἶμαι οὔτε πολιτεύομαι. Ὡς συμπέρασμα τῶν πινάκων ποὺ σᾶς ἀνεκοίνωσα εἶν. ὅτι αἱ οἰκίαι ἔχουν λάβει ὡς αὐξήσεις περὶ τὰς 2 1/2 φορὰς τοῦ προπολεμικοῦ. Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ Διάταγμα εἰς πολλὰ μέρη ἠκολούθησε τὸ παλαιόν. Ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν οἰκείων λέγει ὅτι εἰς τὸ παλαιὸν ἐνοικιοστάσιον δὲν ἠδύνατο κανεὶς νὰ ξενίσῃ συγγενεῖς του, ἂν δὲν συνῴκει μετ' αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς μισθώσεως. Καὶ ἀναφέρει παράδειγμα καθ' ὃ ἐγένετο ἔξωσις ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ἐνοικιαστὴς συγκατῴκησε μετὰ τῆς συζύγου του μεθ' ἧς πρό τινος εἶχε νυμφευθῇ. Διὰ τοῦτο ἐγὼ ἔλαβον ὅλα τὰ μέτρα διὰ νὰ μὴ γίνωνται τοιαῦτα ἄτοπα. Ἐπίσης ἐπροστατεύθησαν οἱ ἐκμισθωταὶ οἵτινες εἶνε πρόσωπα στρατιωτικὰ καὶ εἶχον ἐνοικιάσει κατὰ τὴν στράτευσίν των.

Πολλάκις ὑπεστηρίχθη ὅτι πρέπει νὰ ἐξαιρεθῶν τοῦ ἐνοικιοστασίου τὰ οἰκήματα, διὰ τὰ ὁποῖα εἶνε μισθωταὶ τὸ Δημόσιον, οἱ Δῆμοι καὶ ἄλλα νομικὰ πρόσωπα. Διὰ τοῦτο ἐθεώρησα καλὸν ὅτι ἐπεδίαλλετο ἡ ἐξαίρεσις ἐκ τοῦ ἐνοικιοστασίου τῶν τοιούτων ἐνοικιαστῶν, καθόσον τὸ Δημόσιον θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξεύρῃ διὰ τὰς ἀνάγκας του οἰκήματα.

Ἡ παράτασις τοῦ ἐνοικιοστασίου εἶνε δι' ἓν διάστημα ὑποχρεωτική. Μέχρι σήμερον τὰ Διατάγματα ἠκολούθησαν διὰ τὰς αὐξήσεις τὴν γραμμὴν τῆς χρονολογίας τοῦ καταρτισμοῦ τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως. Δὲν ἐθεωρήσαμεν ὅμως τοῦτο καλόν. Καὶ δὲν θὰ ἦτο ὑπὲρ τῶν ἐνοικιαστῶν ἂν καθωρίζομεν τὰς αὐξήσεις ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προπολεμικοῦ ἐνοικίου. Πρὸς τοῦτο ὡρίσθη ἡ αὔξησις διὰ τοῦ πενταπλασιασμοῦ τοῦ τετάρτου τοῦ σημερινοῦ ἐνοικίου. Ἐνεφανίσθη ὅμως τὸ ζήτημα τῶν ἀπόρων, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ πληρώσουν αὐξήσεις. Καὶ δι' αὐτὸ ἐθεσπίσαμεν ὅπως τὰς αὐξήσεις τῶν ἀπόρων πληρώνῃ τὸ Κράτος, ἐξ εἰσπράξεων ποσοστῶν ἐκ τῶν γενομένων αὐξήσεων τῶν εὐπόρων ἐνοικιαστῶν. Ἀναγινώσκει κατόπιν τὰς κατηγορίας τῶν ἐνοικιαστῶν οἱ ὁποῖοι θεωροῦνται ὡς ἄποροι. Εἶνε ἀληθές, λέγει, ὅτι μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Διατάγματος διετυπώθησαν παράπονα ἐπὶ τοῦ σημείου τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀπόρων καὶ εἰδικῶς διὰ τὸ ἀνώτα-

τον ὅριον τοῦ εἰσοδήματος. Οὕτω βλέπετε ὅτι οἱ ἄποροι καὶ αἱ λαϊκαὶ τάξεις οὐδόλως θίγονται, δὲν δύναμαι δὲ νὰ κατανοήσω διατί γίνεται τοσοῦτος θόρυβος.

Τονίζει κατόπιν ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι ἔπρεπε νὰ καθορισθῇ ὅπως ὁ κατὰ τεκμήριον πλούσιος πληρώνῃ ἐνοίκιον ἀνάλογον πρὸς τὴν περιουσίαν του. Δι' αὐτὸ καθώρισεν ὅπως οὗτοι πληρώνωσιν ἐνοίκιον ἀπὸ τοῦ ἑπταπλασίου μέχρι τοῦ δεκαπλασίου. Ἀναφερόμενος κατόπιν εἰς τὸ ζήτημα τῆς πληρωμῆς τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐνοικίου τῶν ἀπόρων ὑπὸ τοῦ Κράτους, λέγει ὅτι ἐσκέφθη ὅπως καθορισθῇ ἡ αὔξησις εἰς τὸ ἥμισυ καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴ γίνουν καταστρατηγήσεις. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑπομισθώσεις τῶν οἰκιῶν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ἡ ὑπομίσθωσις ἦτο συνήθης, διότι δὲν εἶχε κανένα συμφέρον ν' ἀπαγορεύσῃ τοῦτο ὁ ἰδιοκτήτης. Ἡ ὑπομίσθωσις πρέπει νὰ εὐνοηθῇ διότι διευκολύνει τὸ ζήτημα τῆς στέγης. Πολὺ δικαίως ἐνδιαφέρθημεν καὶ διὰ τὸ ζήτημα τῆς ὑπομισθώσεως τῶν οἰκιῶν μετ' ἐπίπλων καὶ τονίζει ὅτι δὲν θὰ ἔπρεπε βεβαίως ν' ἀδικηθῇ ὁ ὑπομισθώνων μισθωτής.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὥρᾳ 8.15' διακόπτεται ἡ συνεδρίασις διὰ νὰ συνεχισθῇ τὴν 10.30'.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρᾳ 11 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι συμφώνως πρὸς τὴν δοθεῖσαν πρὸς αὐτὸν ἐντολὴν κατήρτισε τὴν ἐπὶ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κ. κ. 1) Α. Μιχαλακοπούλου, 2) Α. Παπαναστασίου, 3) Γ. Καφαντάρη, 4) Γ. Κονδύλη, 5) Θ. Σοφούλη, 6) Σ. Γονατᾶ, 7) Θ. Παγκάλου, 8) Φ. Μανουηλίδη, 9) Ι. Βαλαλᾶ, 10) Κ. Ἀλαβάνου, 11) Η. Ἀραβαντινοῦ, 12) Η. Ἀσκούτση, 13) Α. Ἐρρικίδη, 14) Δ. Θεολογίτη, 15) Σ. Θεοδωροπούλου, 16) Η. Καλαντζοπούλου, 17) Β. Καραπαναγιώτη, 18) Η. Καραπάνου, 19) Σ. Κρεμεζῆ, 20) Α. Μπακάλμπασι, 21) Δ. Μπότσαρη, 22) Ἀλ. Μυλωνᾶ, 23) Δ. Πάζη, 24) Γ. Παπανδρέου, 25) Κ. Ρέντη, 26) Μ. Σαμαρᾶ, 27) Ι. Ταρσούλη, 28) Ι. Τσιριμώκου, 29) Χ. Φακῆ καὶ 30) Θ. Ναβίνη.

Ἐπίσης τὴν ἐπὶ τῶν φορολογικῶν νόμων Ἐπιτροπὴν ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι κατήρτισεν ἐκ τῶν κ. κ. Στερ. Ἀναστασιάδη, Δ. Γερογιάννη, Ἀρ. Δεναξᾶ, Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδη, Δ. Ἡρακλείδη, Ν. Καραμάνου, Χ. Κατριβάνου, Ἀλ. Κεντούρη, Α. Κόρακα, Φ. Μανουηλίδη, Λ. Μάρκου, Π. Μερλοπούλου, Η. Παναγιώτου, Α. Πρέκα καὶ Ι. Σταΐκου ἢ Παπαδάκη.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** ὑποβάλλει πρότασιν ψηφίσματος «περὶ εὐθύνης τῶν μετὰ τὴν 16 Δεκεμβρίου 1923 διατελεσάντων Ὑπουργῶν».

Εἶνε γνωσταί, λέγει ὁ κ. Καφαντάρης, αἱ βάσεις, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ πρότασίς μου, ἐκ τῶν ἐξηγήσεων τὰς ὁποίας ἔδωκα κατὰ τὴν προχθεσινὴν συζήτησιν καὶ συνεπῶς κρίνω περιττὸν νὰ ἀναλύσω αὐτὴν εὐρύτερον καὶ πάλιν. Παρακαλῶ δὲ ἵνα ἡ Συνέλευσις καταρτίσῃ μίαν Ἐπιτροπήν, εἰς ἣν νὰ παραπέμψῃ τὴν πρότασίν μου, ἵνα μελετηθῇ κατὰ τὸ διάστημα τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως, ὥστε, ὅταν ἐπαναληφθῶσιν αἱ ἐργασίαι τοῦ Σώματος, νὰ συζητηθῇ καὶ ψηφισθῇ ἡ πρότασίς μου αὕτη.

Οἱ κ. κ. **Στ. Γονατᾶς, Γ. Σίδερις** καὶ **Γ. Παπανδρέου** ζητοῦσιν ὅπως τὸ ψήφισμα ἐπεκταθῇ ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς Ἐπαναστάσεως, ὥστε νὰ παρασχεθῶσι τὰ μέσα πρὸς ἔλεγχον πάντων τῶν κατὰ τὴν ἐπαναστατικὴν περίοδον διατελεσάντων Ὑπουργῶν.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερις** ζητεῖ ἐπιπροσθέτως ὅπως τὸ μέτρον ἐπεκταθῇ καὶ δι' ἁπάσας τὰς Κυβερνήσεις τὰς ἀπὸ τοῦ 1915 καὶ ἐντεῦθεν.

Γ. Καφαντάρης. Οὐδεμίαν ἔχω ἀντίρρησιν πρὸς τοῦτο.

Ἀποφασίζεται μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὅπως ὁ κ. **Πρόεδρος** καταρτίσῃ τὴν ὡς ἄνω Ἐπιτροπήν, ἥτις νὰ παρακληθῇ νὰ ὑποβάλῃ ἐγκαίρως τὴν ἔκθεσίν της.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) συνεχίζων μετὰ ταῦτα τὴν ἐπὶ τοῦ ἐνοικιοστασίου ἀγόρευσίν του λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰς μισθώσεις καταστημάτων παρατείνονται καὶ αὗται, τὰ δὲ μισθώματα αὐτῶν ηὐξήθησαν ἐν σχέσει πρὸς τὸ προπολεμικὸν κατὰ 7 1/2 τοῖς ἑκατόν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς μισθώσεις τῶν καταστημάτων τὰς γενομένας κατὰ τὸ 1915 — 1917 εἴδομεν ὅτι ὁ ὑπολογισμός μας ἔπιπτεν ἔξω καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὰς τοιαύτας μισθώσεις προεκρίναμεν νὰ ἀφήσωμεν ὅπως οἱ ἐνοικιασταὶ πληρώνουν τὸ προπολεμικὸν ἐνοίκιον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τῆς λίρας. Ὡς πρὸς τὰς ὑπομισθώσεις ἰσχύουσι τὰ αὐτά, ἐδώσαμεν δὲ μόνον τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς καταστηματάρχας νὰ προσλαμβάνουν συνεταῖρον. Ὡς πρὸς τὰ φιλανθρωπικὰ καὶ κοινωφελῆ ἱδρύματα λέγει ὅτι εὑρεθεῖς πρὸ ἀξιώσεως αὐτῶν ὅπως δύνανται νὰ ἐξώνωσι τοὺς μισθωτὰς ἀπεφάσισε τὸν διπλασιασμὸν τῶν μισθωμάτων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐκ τῶν ὑστέρων ἀναγνωρίζει ὡς ἄδικον, διότι δὲν ἐγνώριζε τὰ μισθώματα τὰ

ὁποῖα ἐπλήρωνον οὗτοι. Τώρα θὰ ἦτο διατεθειμένος νὰ ἀνορθώσῃ τὸ ἀδίκημα τοῦτο. Ὡς πρὸς τὰς ἄνω ληξάσας προπολεμικὰς πολυετεῖς καὶ μεγάλας συμβάσεις αὗται μετὰ τὸν πόλεμον, ὁπότε ἤλλαξαν καὶ αἱ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι, προεκάλεσαν τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων εἰς ὅλα τὰ Κράτη, ὅπου καὶ ἐδημιουργήθη ἐξ αὐτῶν ἡ λεγομένη θεωρία τοῦ ἀπροσδοκήτου. Ἐτέθη δὲ ἡ βάσις ὅπως αἱ συμβάσεις αὗται ἀναθεωρηθοῦν. Ὡς πρὸς τὰς αὐξήσεις τῶν ἀπόρων ἐξηγεῖ πῶς αὗται θὰ καταβάλλωνται ὑπὸ τοῦ Κράτους, κρατούμεναι ἐκ τῶν ὑπὸ τῶν εὐπόρων καταβαλλομένων ἐνοικίων.

Ὡς πρὸς τὰς συμβάσεις αἵτινες εἶχον συνομολογηθῇ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν χωρὶς νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐξ αἰτίας τοῦ ἐπελθόντος ἐνοικιοστασίου λέγει ὅτι διὰ τὰς τοιαύτας περιπτώσεις δὲν ἐπρονόησαν τὰ προηγούμενα ἐνοικιοστάσια. Διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο, ὁδηγούμενοι ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, ἐλάβομεν τὸ μέτρον ὅπως ὁ χρόνος οὗτος θεωρῆται διαρρεύσας διὰ τὴν μίσθωσιν, ἐὰν δὲ ὑπολείπηται ἀκόμη χρόνος, θὰ ἐκτελεσθῇ ἡ σύμβασις κατὰ τὸν ὑπολειπόμενον χρόνον, αὐξανομένου ὅμως τοῦ συμφωνημένου μισθώματος ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὴν τιμὴν τῆς λίρας. Ἀναφέρει μετὰ ταῦτα τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι τὸν ἔπεισαν εἰς τὴν ἀναγραφὴν διατάξεως ὅπως προκειμένου περὶ πωλήσεως ὁ ἰδιοκτήτης ὑποχρεοῦται νὰ προτιμᾷ τὸν μισθωτὴν ἐπὶ ἴσοις ὅροις. Ἐπίσης ἀναφέρει πῶς διηυκολύνθη ὁ ἰδιοκτήτης, ὁ ὁποῖος εἰλικρινῶς ποθεῖ τὴν ἰδιοκατοίκησιν, νὰ κατοικήσῃ πράγματι εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ πῶς ἐφάνη ἐλευθεριώτερος εἰς τὴν μερικὴν ἰδιοκατοίκησιν. Ὡς πρὸς τὴν ἀνοικοδόμησιν ἠξίωσε, λέγει, ὅπως προσάγηται τὸ σχέδιον τῆς ἀνοικοδομήσεως καὶ ἀποδείξεις ὅτι ὑπάρχουν καὶ τὰ μέσα τῆς ἀνοικοδομήσεως. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει παρέχεται ἡ ἄδεια τῆς ἀνοικοδομήσεως, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ ἢ τοὐλάχιστον τῆς ἀναλόγου αὐτοῦ ἀποζημιώσεως. Ἐπίσης ἀναφέρει πῶς διὰ τοῦ ἐνοικιοστασίου τίθενται ὑπὸ ἀναθεώρησιν ὅλα τὰ πληρωνόμενα ὑπερβολικὰ μισθώματα καὶ πῶς κατεβλήθη προσπάθεια πρὸς περιορισμὸν τῆς γενομένης ἐκμεταλλεύσεως διὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ λεγομένου «ἀέρος» εἰς τοὺς ἀποχωροῦντας ἀπὸ ἓν κατάστημα καὶ ἐπιτρέποντας τὴν εἴσοδον ἄλλου εἰς αὐτό. Περαίνων βεβαιοῖ ὅτι εἰργάσθη ὅσον ἦτο δυνατὸν ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ δικαίου, τὸ ὁποῖον δὲν εὑρίσκεται ἀπολύτως πρὸς τὸ μέρος οὐδενός. Διότι οὔτε οἱ ἐνοικιασταὶ ἔχουσι δίκαιον φωνασκοῦντες καὶ ἐκστρατεύοντες ἵνα ματαιώσουν ἓν νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον εἶνε καλῆς πίστεως. Ὅτι ἐζήτησαν μέχρι τοῦδε οἱ ἐνοικιασταὶ τὸ ἔλαβον.

Ὅτε δὲ ἡ Πολιτεία ἐπιδεικνύει τοιαύτην στοργὴν πρὸς ἀμφότερα τὰ μέρη καὶ ἐπιδεικνύεται ἴση πρὸς πάντας, διατί δημιουργεῖται ἐκ μέρους τῶν ἐνοικιαστῶν τοιοῦτος θόρυβος, χωρὶς νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ὅτι δύναται καὶ ἐξ ἀντιθέτου νὰ προκληθῇ παρομοία ἐξέργεσις;

Τονίζων ἀκολούθως τὰ ἀγαθὰ τῆς τελευταίας δυνητικῆς διατάξεως, δι' ἧς θὰ ἐπιτρέπηται ἡ παράτασις τοῦ ἐνοικιοστασίου, λέγει ὅτι αὕτη θὰ ἀποτελέσῃ τὴν βάσιν τοῦ κατευνασμοῦ τῆς ὀξυτάτης διαιρέσεως τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ τῶν δύο τάξεων, ἐνοικιαστῶν καὶ ἰδιοκτητῶν. Εὐχαριστῶν δὲ τοὺς κ. κ. πληρεξουσίους διὰ τὴν εὐμενῆ αὐτῶν ἀκρόασιν παρακαλεῖ ὅπως, ἀφοῦ μελετήσωσιν ἐπισταμένως πάσας τὰς διατάξεις τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου, συντελέσωσιν ὥστε νὰ τεθῇ τοῦτο εἰς ἐφαρμογήν. Τελευτῶν ἀναφέρει τὰ σημεῖα κατὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύνατο νὰ μεταβληθῇ τὸ ἐνοικιοστάσιον, δηλοῖ δὲ ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν ἔχει ἀντίρρησιν ὅπως συσταθῇ κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, εἰς ἣν νὰ παραπεμφθῇ τὸ Διάταγμα, ἀφοῦ ὅμως πλήρως ἐφαρμοσθῇ ἀπὸ 1 Μαρτίου. Θὰ ἠδύνατο ἀκόμη νὰ κάμῃ τὴν ὑποχώρησιν ὅπως οὐδεμία ἔξωσις χωρήσῃ ἐφόσον τὸ Διάταγμα θὰ μελετᾶται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἔπραξα, λέγει, τελευτῶν, τὸ καθῆκόν μου ἐπιθυμῶν νὰ φανῶ χρήσιμος εἰς τὴν Πατρίδα μου· ἐὰν δὲν ἐπέτυχον εἰς τοῦτο, φρονῶ ὅμως ὅτι ἐτέθη μία ἐπιστημονικὴ βάσις πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ οὐσιωδεστάτου τούτου ζητήματος.

Ὁ κ. **Π. Ἀραβαντινὸς** τονίζει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου εἶνε μία μεγάλη μορφὴ τοῦ μεγάλου κοινωνικοῦ προβλήματος τὸ ὁποῖον ἐκληροδότησεν ὁ πόλεμος εἰς ὅλα τὰ Κράτη. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ δὲν δύναται ἢ νὰ ὁμολογηθῇ ἡ νομιμοφάνεια, ἡ καλὴ πίστις καὶ αἱ ἀγαθαί του προθέσεις. Ἀλλ' οἱ συλλογισμοί του δὲν ὑπῆρξαν ἱκανοὶ ὥστε νὰ θεωρηθῇ τὸ Διάταγμα τοῦτο ἄτρωτον μέχρι τοῦ σημείου εἰς ὃ διεκήρυττε τοῦτο ὁ Ὑπουργὸς εἰς δημοσίας ἀνακοινώσεις.

Εἶνε εὐτύχημα ὅτι ἡ γενομένη συζήτησις καὶ ἡ ἐπερώτησις ἐπέφεραν τροποποιήσεις εἰς τὰς σκέψεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὥστε οὗτος νὰ θέτῃ τοῦτο ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Συνελεύσεως.

Τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου εἶνε ζήτημα αὐτοσυντηρήσεως τοῦ Λαοῦ καὶ τῆς ἐξοικονομήσεως τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ, ἔχει δὲ καὶ τὸ ἕτερον πρόβλημα συνάμα, τὸ τῆς ἀκριβείας τῆς ζωῆς, ἀφορῶν κυρίως ὅλας τὰς μικροαστικὰς τάξεις, τοὺς μικροεισοδηματίας.

Τὸ πρόβλημα τῆς στέγης καὶ τοῦ συναλλάγματος δὲν δύ-

νται νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἀπὸ μονομεροῦς ἀπόψεως, διότι τότε θὰ παύσωμεν νὰ εἴμεθα πολιτικοὶ ἄνδρες. Ἐφόσον τὸ πρόβλημα τοῦτο εἶνε πρόβλημα γενικωτέρας αἰτίας γενικωτέρου ὀφείλομεν νὰ ἐξετάσωμεν αὐτὸ ἀνευρίσκοντες τὰς γενικὰς αἰτίας καὶ προσπαθοῦντες νὰ ἐπιφέρωμεν λύσεις καθολικάς.

Ἐπικρίνει κατόπιν τὸν κ. Ὑπουργὸν διότι ἀπησχολήθη μὲ συγκριτικὰς μελέτας, ἐνῷ ἡ οὐσία τοῦ προβλήματος εἶνε ἡ κοινωνικὴ αὐτοῦ ἐξέτασις καὶ ἄποψις. Τὰ παρελθόντα Διατάγματα ἐξήτασαν καλύτερον τὴν ἄποψιν ταύτην, διότι ἀπέβλεπον νὰ μὴ ῥιφθῇ εἰς ἀλληλοσπαραγμὸν ἡ κοινωνία, εἰς ὃν ὠθεῖται ἀσφαλῶς διὰ τοῦ νέου Διατάγματος. Ἐξετάζει κατόπιν τοὺς λόγους τῆς ἀκριβείας τῆς ζωῆς καὶ τονίζει ὅτι αὕτη ἔχει ἀφετηρίαν τὸν μέγαν πόλεμον, ὅστις ἀπείρους παραγωγικὰς χεῖρας ἐχρησιμοποίησεν εἰς πολεμικὰ ἔργα. Ἐπῆλθε συνεπῶς ἀνισορροπία παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως, εἰς ἣν προστετέθη καὶ ἡ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ τῶν Κυβερνήσεων τῶν Κρατῶν τῶν μετασχόντων τοῦ πολέμου, ἀναγκασθέντων νὰ κυκλοφοροῦν ἀκάλυπτον χαρτονόμισμα, συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου τὸ ἐγχώριον νόμισμα ἐξέπιπτε καὶ διεκυμαίνετο ἐξ αἰτίας τῆς κερδοσκοπίας. Ἡ ἀκριβεία τοῦ βίου ὠθεῖτο ἐπὶ πλέον ἐκ τῆς πληθώρας τῶν ὑποτιμωμένων νομισμάτων. Ἡ κρίσις τῆς στέγης ἐνετάθη μὲ τὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ μὲ τὴν ἀποφυγὴν τῶν κερδοσκόπων νὰ ἐναποθέτουν τὰ χρήματά των εἰς τὴν ἀκίνητον γῆν. Ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς συστωρεύσας χρήματα ἤρχετο εἰς τὰς πόλεις καὶ ἐγκαθίστατο. Ἠκολούθησε καὶ ἡ πλήμμυρα τῶν ἀδελφῶν πρόσφυγων καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν στένωσιν τῆς στέγης. Ἀπὸ τοῦ 1921 τὸ πρόβλημα τοῦτο ὠρθώθη δεινὸν καὶ ἐπετάθη ἡ δεινότης του ἀπὸ τοῦ 1922.

Ἐννοεῖται, κατὰ ταῦτα, ὅτι ὅλως διάφοροι συνθῆκαι ἐπικολούθησαν ἐν Ἑλλάδι, τὰς ὁποίας δὲν ἀνεγνώρισε δυστυχῶς ὁ κ. Ὑπουργός.

Αἱ διάφοροι προταθεῖσαι ἐν Ἑλλάδι λύσεις δὲν λύουν τὸ πρόβλημα τῆς στέγης, οὐδ' ἡ πραγμάτωσις αὐτῆς τῆς κομμουνιστικῆς ἰδεολογίας, ἐφόσον ὅλως δυσαναλόγως ηὐξήθη ὁ πληθυσμὸς ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς κατοικίας.

Ἐνῷ λοιπὸν ὅλως διάφοροι εἶνε αἱ Ἑλληνικαὶ συνθῆκαι πῶς δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν μετὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐλπίζοντες ὅτι διὰ τῆς ἐφαρμογῆς μέτρων ἐφαρμοσθέντων ἀλλαχοῦ θὰ λυθῇ τὸ ἐνοικιοστάσιον μετὰ 1 1/2 ἔτη; Τὰ ἴδια προεβλέποντο καὶ τῷ 1922 καὶ σήμερον συζητοῦμεν πάλιν ἐν τῇ ἰδίᾳ καταστάσει.

Λέγει κατόπιν ὅτι οὐδεὶς εὐχαριστήθη ἐκ τοῦ ἐνοικιοστασίου, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ πλήθους τῶν διαμαρτυριῶν ἀμφοτέρων τῶν τάξεων. Ὁ κ. Ὑπουργὸς μελετήσας τὸ ζήτημα ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ του δὲν προεξέτεινε τὰς σκέψεις του εἰς τοὺς βαθυτέρους κοινωνικοὺς ἀντικτύπους τοὺς ὁποίους θὰ εἶχεν ἡ νέα μεταρρύθμισις. Ἐπεδάλλετο, λέγει, προηγουμένως χάραξις οἰκοδομικῆς πολιτικῆς τοὐλάχιστον. Δὲν καταδαμάζεται διὰ Διαταγμάτων πρόβλημα ὅπερ μόνον χεῖρες ἀρχιτεκτόνων δύνανται νὰ καταδαμάσωσιν. Ἠδύνατο ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ βελτιωθῇ ὁ βίος διὰ τῆς ἰσοσκελίσεως τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου καὶ ὄχι νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τῆς στέγης εἰς βάρος τῶν ἐνοικιαστῶν ἢ καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν· ἀλλ' οὔτε ὁ κ. Ὑπουργὸς πιστεύει ὅτι θὰ λυθῇ μετὰ 1 1/2 ἔτη, δι' αὐτὸ καὶ ὑποχρεώνει τὸν ἰδιοκτήτην, τὸν θέλοντα νὰ κτίσῃ, νὰ δώσῃ 8 ἐτήσια μισθώματα. Ὁ κ. Ὑπουργὸς πιστεύει μᾶλλον εἰς τὴν πτῶσιν τῆς δραχμῆς, ἡ ὁποία δὲν θὰ ἐπέλθῃ ἐφόσον τὸ ἐνοικιοστάσιον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἀναβιώζει τὸν τιμάριθμον τῆς ζωῆς.

Ἐλπίζει, λέγει, μετὰ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ νὰ τεθῇ τὸ ἐνοικιοστάσιον, πρωτοῦ ἐφαρμοσθῇ, ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτης ἐπιφυλάσσεται νὰ εἴπῃ πᾶσαν παρατήρησίν του ἐπὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ μέρους τοῦ ἐνοικιοστασίου καὶ ἐπὶ τοῦ νομοτεχνικοῦ, καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου τοῦ νὰ παραπέμπωνται ὅλα τὰ ζητήματα εἰς τὰ δικαστήρια, τὰ ὁποῖα καὶ ταῦτα ἀποτελούμενα ἀπὸ ἀνθρώπους ἀκολουθοῦντας ἰδεολογίαν ἐν τῷ κοινωνικῷ τούτῳ ζητήματι θὰ ἐπηρεάζωνται παρ' αὐτῆς.

Καταλήγων τονίζει ὅτι ἐλέχθη ὅτι τὸ νέον ἐνοικιοστάσιον ἔχει πρόγραμμα. Ἓν πρόγραμμα ἔχει ἡ νέα μεταρρύθμισις, πρόγραμμα κοινωνικῆς Ὑπαναστάσεως. Δι' αὐτὸ προτείνει ὅπως τὸ Διάταγμα θεωρηθῇ ὡς σχέδιον νόμου καὶ μὴ ἐφαρμοσθῇ, πρὶν ἢ διαμορφωθῇ εἰς νόμον παρὰ τοῦ κυριάρχου Σώματος.

Ὁ κ. **Ἰ. Κούνδουρος** κακίζει τὴν διάταξιν τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου περὶ συμπτύξεως ὡς ἀντικειμένην εἰς τὴν ἐνοικιοστασίου περὶ συμπτύξεως ὡς ἀντικειμένην εἰς τὴν ἐλληνικὴν φιλοτιμίαν καὶ τὰ ἑλληνικὰ ἤθιμα. Ὑπερίφανον γενικῶς τὸ τοῦ νέου μέτρου λέγει ὅτι ἀπὸ καιροῦ ἐπαύσαμεν νὰ πολιτευώμεθα, ἀλλὰ φιλοσοφοῦμεν καὶ ἐγενόμεθα μεταπράται τῶν ξένων νομοθεσιῶν. Ἀναλύων εἶτα τὰς περὶ ὑπερημισθώσεως διατάξεις τονίζει τὰς ἀτελείας αὐτῶν καὶ ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς σπουδαστάς, τάξιν ἀξίαν πάσης προστασίας. Ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι τὸ ἐνοικιοστάσιον δὲν εἶνε ἄλλο τι εἰμὴ διατίμησις τῆς στέγης καὶ ὅμως ἔχει διακρίσεις ἐν πολ-

λοῖς τελείως ἀψυχολογήτους. Δημιουργεῖ ἐξ ἄλλου τὸ νέον μέτρον οἰκονομικὸν ἀδιέξοδον, καὶ διὰ τὸ Δημόσιον καὶ διὰ τὰς βαρυνομένας τάξεις. Ἐκφράζει κατόπιν τὴν ἀπόλυτον βεβαιότητα ὅτι αἱ προθέσεις καὶ αἱ ἐλπίδες τοῦ κ. Ὑπουργοῦ σχετικῶς μὲ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ νέου μέτρου θὰ εἶνε πολὺ διάφοροι. Διαβλέπει, λέγει, εἰς τὸ νομοθέτημα τὰς πλουτολογικὰς ροπὰς αἵτινες ἐμφαίνονται καὶ εἰς ἄλλας πράξεις τῆς Κυβερνήσεως. Βλέπομεν αὐξήσεις ἀπὸ 37 1)2 τοῖς 0)0 ἀνερχομένας εἰς 275 0)0, ἐνῶ οἱ ἰδιοκτῆται πρό τινος ἠρκοῦντο εἰς αὐξήσεις 30 τοῖς 0)0. Καὶ ἄλλοτε, λέγει, κατηγγείλαμεν καὶ ἀπεδείξαμεν τὴν συμπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν κεφαλαιοκρατίαν. Καλίζει εἶτα γενικῶς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς κυβερνητικῆς ἐνεργείας πρὸς καταδυνάστευσιν τῶν παραπονουμένων ἢ ζητούντων βελτίωσιν τῆς τύχης των ἐργατικῶν, ἀγροτικῶν καὶ λαϊκῶν μαζῶν. Ἡ νέα πρᾶξις τῆς Κυβερνήσεως εἶνε καθαρῶς πλουτοκρατική καὶ μᾶς ὑποχρεώνει, λέγει, νὰ εἴπωμεν ὅτι δύναται νὰ πραξικοπήματῃ ὅπου θέλει πλὴν τοῦ σημείου ἐκείνου εἰς ὃ ἔρχονται ἀντιμέτωπα τὰ συμφέροντα τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω. Τὸ σημεῖον τοῦτο, τονίζομεν, εἶνε πλῆρες ἐκρηκτικῶν ὕλῶν καὶ πρέπει νὰ μὴ θέσῃ ἔνυσμα εἰς αὐτὸ ἡ Κυβέρνησις. Εἰς δὲ τοὺς χειροκροτοῦντας τὴν Κυβέρνησιν λέγομεν νὰ μὴ λησμονοῦν τὴν Κομμουνιστικὴν Ρωσίαν, τὴν ὁποίαν ἐγέννησεν ὁ ἀναιδὴς πλοῦτος. Τὸ νέον ἐνοικιοστάσιον, ἐπιλέγει, εἶνε ἔκθετον τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὴν βρεφοδόχον τῆς Συνελεύσεως καὶ ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι εἶνε τέρας νὰ τὸ στραγγαλίσωμεν. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Ἀντ. Πραντούνας** λέγει ὅτι τὸ Κράτος ἦτο ὑποχρεωμένον νὰ ἐκδώσῃ τὸ νέον ἐνοικιοστάσιον περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου, ἀλλὰ διὰ τῶν πολλῶν παρατάσεων ἐφθάσαμεν εἰς τὸν Φεβρουάριον καὶ μόλις τώρα ἐξεδόθη τοῦτο. Ὁμιλῶν ἐπ' αὐτοῦ, ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν ἰδιοκτητῶν, λέγει ὅτι ἐργάτης καὶ κεφάλαιον δὲν ὑπάρχει, ὑπάρχουν μόνον συνεργάται, οὓς διαιρεῖ εἰς δύο κατηγορίας, εἰς τοὺς τιμίους τοὺς τείνοντας εἰς τὴν ἀπόκτησιν περιουσίας τινὸς καὶ εἰς τοὺς ὀκνηροὺς τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἐργασίας.

Ὡς πρὸς τὰς ἐπιτάξεις τῶν οἰκιῶν λέγει ὅτι πρέπει νὰ συνεισφέρωσιν ὅλαι αἱ τάξεις καὶ ὄχι μόνον ἡ τῶν ἰδιοκτητῶν.

Τὸ ἐνοικιοστάσιον, λέγει, ἐφηρμόσθη ἐνταῦθα τῷ 1916 χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ μεγάλη ἀνάγκη καὶ πρὸς τοῦτο. Αἱ μετέπειτα Κυβερνήσεις ἔθετον διαρκεῖς διατάξεις κολακευτικὰς διὰ τοὺς ἐνοικιαστὰς καὶ σκληροτάτας διὰ τοὺς ἰδιοκτήτας. Ἡ πάντοτε προβαλλομένη δικαιολογία τοῦ ἐνοικιοστασίου

ἦσαν οἱ πτωχοὶ ἔφεδροι, ἐνῶ δὲν ἦσαν πραγματικῶς τοιοῦτοι. Ἐκεῖθεν ἔγιναν σύλλογοι ἐνοικιαστῶν.

Ὡς πρὸς τοὺς πρόσφυγας ἐνοικιαστὰς ἀναγνωρίζει ὅτι πρέπει νὰ ὑποστηριχθῶσιν οὗτοι, λέγει ὅμως ὅτι καὶ ἡ κατηγορία τῶν πλουσίων προσφύγων ἔτι ὑποστηρίχθη.

Ὡς πρὸς τὰς κατεδαφίσεις τῶν οἰκιῶν φρονεῖ ὅτι αὗται πρέπει νὰ ἐπιτραπῶσιν ἄνευ τῶν ἐν τῷ ἐνοικιοστασίῳ ἀναγραφομένων περιορισμῶν.

Λέγει ὅτι ὁ ἀγὼν τοῦ ἐνοικιοστασίου τώρα ἐντοπίζεται μεταξὺ τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ τῶν ἐμπορευομένων, οἵτινες εἶνε οἱ μεγαλέμποροι, τραπεζῖται καὶ λοιποί, καὶ οἱ ἐπαγγελματίαι ἔμποροι. Δι' ὅλους αὐτοὺς προτείνει ὅπως ἀρθῇ τὸ ἐνοικιοστάσιον διὰ τὰ καταστήματά των, διότι δι' αὐτῶν προσπορίζονται μέγιστα κέρδη, ἐνῶ συγχρόνως εἶνε ἰδιοκτῆται μεγάρων.

Ὡς πρὸς τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου νομίζει ὅτι αὕτη θὰ ἐπιφέρῃ ραγδαίαν πτῶσιν τῶν ἐνοικίων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἐνοικιοστασίου περὶ ἀναγκαστικῆς ἐνοικιάσεως τῶν νεοκτιζομένων οἰκιῶν, καθότι, λέγει, πλέον τῶν 2500 οἰκίαι μένουν κεναὶ λόγῳ τῶν ὑπερόγκων ἐνοικίων ἅτινα ζητοῦσιν οἱ ἰδιοκτῆται.

Καταλήγων ἐπαινεῖ τὸ ἐνοικιοστάσιον, ἀλλὰ νομίζει ὅτι ὑπάρχουν καὶ μερικαὶ παραλείψεις, ἅστινας ὀφείλει νὰ διορθώσῃ ὁ κ. Ὑπουργός.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἐκεῖνο ποὺ συζητεῖται εἶνε ἡ ὑπαγωγὴ τοῦ Διατάγματος εἰς Ἐπιτροπὴν χωρὶς ἀναστολὴν καὶ ἡ βάσανός του ὡς νόμου. Παρακαλεῖ συνεπῶς νὰ συντομευθοῦν αἱ ἀγορεύσεις.

Ὁ κ. **Σκ. Ζερβὸς** λέγει ὅτι ἀπέτυχεν ὁ κ. Ὑπουργὸς εἰς τὰς ἐλπίδας τὰς ὁποίας ἐστηρίξαμεν ὅλοι ἐπ' αὐτοῦ διὰ τὴν διαρρύθμισιν τοῦ ἐνοικιοστασίου. Ἀπέτυχε, διότι δὲν τὸ ἐμελέτησεν ὑπὸ κοινωνικὴν ἄποψιν. Τὸ ἐνοικιοστάσιον ἤρχισεν ἐν Ἑλλάδι πραγματικῶς ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ τῷ 1916 ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον Διάταγμα καὶ ἐδόθη καὶ ἡ πρώτη αὔξησις καὶ ἡ τελευταία τὸν Ἀπρίλιον 1923. Τὸ ζήτημα προεκλήθη ἐκ τῶν πολέμων καὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς δυσαναλογωτάτης. Ἐπὶ 750 χιλιάδων κατοίκων, λέγει, ὑπάρχουν μόνον 37 χιλιάδες οἰκίαι. Συνεπῶς πρέπει νὰ βοηθηθοῦν αἱ μεσαῖαι ἀστικαὶ τάξεις διὰ τὴν ἀπόκτησιν στέγης, καθ' ἣν στιγμὴν ἑκατοντάδες οἰκοπέδων εὑρηνται ἀκόμη ἀχρηστευόμενα ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως. Πρέπει συνεπῶς νὰ διευκολύνωμεν ὅλας αὐτὰς τὰς τάξεις ἵνα ἀποκτήσωσι στέγην.

Ὁ κ. **Π. Καλμοῦχος** παραιτεῖται τοῦ λόγου κατόπιν τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** δηλοῖ ὅτι παραιτεῖται ἐφόσον θὰ παραιτηθοῦν καὶ οἱ ἄλλοι.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** ἐξιστορεῖ τὰ κατὰ τὸ ἐνοικιοστάσιον ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς ἐπιβολῆς του μέχρι τῶν αὐξήσεων τῆς Ἐπαναστάσεως. Ἀναλύων τὰ τῶν αὐξήσεων τοῦ ἐνοικιοστασίου εὑρίσκει ὅτι ἡ ὁμοιομορφία τῶν αὐξήσεων ἀσχέτως χρόνου συνάψεως τῆς μισθώσεως πλήττει τὴν μικροϊδιοκτησίαν καὶ δὲν εἶνε καθόλου δίκαιον. Διὰ τοῦτο τὸ νέον ἐνοικιοστάσιον πρέπει νὰ βελτιωθῇ καὶ συντόμως.

Ὁ κ. **Β. Ἀρτεμιάδης** τονίζει ὅτι τὸ νέον μέτρον πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἀπὸ προαγωγικῆς ἀπόψεως, ἀναστελλομένης τῆς ἐφαρμογῆς του.

Ὁ κ. **Ν. Καλέλλης** ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἐνοικιοστασίου, δι' οὗ θεσπίζεται σχεδὸν ἡ ἄρσις τοῦ ἐνοικιοστασίου, ἐφόσον ὁ μισθωτὴς εἶχε παραιτηθῇ τοῦ ἐνοικιοστασίου καὶ εἶχεν ὑποσχεθῇ νὰ ἀποδώσῃ τὸ μίσθιον.

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** λέγει ὅτι ἡ περίπτωσις αὕτη ἐννοεῖ καὶ ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον τὴν περίπτωσιν τῆς ἰδιοκατοικήσεως ἢ ἰδιοχρήσεως, ὅτι δὲ ἡ δήλωσίς του αὕτη ἐπέχει θέσιν ἑρμηνείας.

Ὁ κ. **Ν. Καλέλλης** ἐξακολουθῶν ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως καὶ ἐπὶ τῆς διατάξεως τῆς συμπτύξεως.

Ὁ κ. **Α. Μπιράκης** λέγει ὅτι τὸ Διάταγμα εὐνοεῖ μίαν τάξιν πλουτοκρατῶν εἰς βάρος καὶ τῶν μικροϊδιοκτητῶν καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ ἐρωτᾷ κατὰ ποίαν λογικὴν παρέχονται αἱ αὐταὶ αὐξήσεις εἰς τοὺς ἐνοικιάσαντας τὴν οἰκίαν των κατὰ τὸ 1922, ὁπότε τὸ νόμισμα ἦτο ἐξευτελισμένον, πρὸς τοὺς ἐνοικιάσαντας αὐτὴν κατὰ τὸ 1914, ὁπότε τὸ νόμισμα εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀκμήν του. Ἀναφέρων καὶ ἄλλα τρωτὰ τοῦ Διατάγματος ἐλέγχει τὴν Κυβέρνησιν ὅτι οὐδὲν δικαίωμα ἔχει νὰ διανείμῃ τὸν δημόσιον θησαυρόν, διότι διὰ τοῦ Διατάγματος ὁ Προϋπολογισμὸς θέλει ἐπιβαρυνθῇ μὲ 800 ἑκατομμύρια. Τί θὰ γίνῃ δὲ κατόπιν; Θὰ ψηφίσωμεν νέους φόρους; Διατί λοιπὸν αὐτὴ ἡ ἀφειδὴς χορήγησις εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας, ἀφοῦ τὸ βάρος τῆς φορολογίας θὰ πέσῃ καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν ἀπορωτέρων; Τὸ ἐνοικιοστάσιον τοῦτο δὲν εἶνε Συνελεύσεως, ἐφόσον αὕτη ὑπεσχέθη ἰσότητα.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** λέγει ὅτι δὲν θὰ ἀπησχόλει τὴν Συνέλευσιν, ἂν ἐκ τῶν κυβερνητικῶν δηλώσεων δὲν ἐξήγετο ὅτι τὸ Διάταγμα τοῦτο ἐξεταζόμενον μόνον ὑπὸ κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν πρόκειται νὰ ἀπασχολήσῃ ἐκ νέου τὴν Συνέλευσιν.

Ἐξετάζει ἐν λεπτομερείᾳ τὰς διατάξεις τοῦ Διατάγματος καὶ λέγει ὅτι τοῦτο περιπλέκει ἀντὶ νὰ εὐχεραίνῃ τὰς ἐκμισθωτικὰς σχέσεις. Ἐξ ἄλλου αἱ παρεχόμεναι αὐξήσεις εἶνε ἐντελῶς ἄδικοι, ὡς μὴ ἐξασφαλίζουσαι τὴν ἰσότητα μεταξὺ πάντων τῶν ἐκμισθωτῶν, ἐνῷ πάλιν εἶνε ὑπερόλικαί, διότι ἀνέρχονται εἰς 800 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν. Δὲν εἶμαι, λέγει, ἐναντίον τοῦ Κεφαλαίου, δὲν πρέπει ὅμως νὰ εὐνοῆται τὸ Κεφάλαιον ἐπὶ καταδυναστεύσει τοῦ Λαοῦ. Φρονεῖ ὅτι τὸ Διάταγμα πρέπει νὰ ἐπεξεργασθῇ εἰδικὴ Ἐπιτροπή, μετὰ τοῦτο δὲ τὸ νομοθέτημα νὰ τεθῇ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Συνελεύσεως. Οἱαδήποτε ἐσπευσμένη ἐνέργεια ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου θέλει προκαλέσει ζητήματα τῶν ὁποίων τὴν εὐθύνην θὰ ὑπέχῃ ἡ Κυβέρνησις.

Ὁ κ. **Περ. Καραπάνος** φρονεῖ ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀντελήφθη ὅτι ζήτημα τοσοῦτο σοβαρὸν δὲν δύναται νὰ λυθῇ δι' ἑνὸς Διατάγματος· διὰ τοῦτο προτείνει ὅπως ἀναστα λῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Διατάγματος, παραπεμπομένου πρὸς ἐπεξεργασίαν εἰς Ἐπιτροπήν.

Γ. Καφαντάρης. Θὰ ἦτο, λέγει, ματαία προσπάθεια νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν συνδιαλλαγὴν τῶν διαμαχομένων συμφερόντων ἰδιοκτητῶν καὶ ἐνοικιαστῶν. Ἐνώπιον τῶν ἀλληλοσυγκρουομένων συμφερόντων θὰ ἦτο μάταιον νὰ ἀναμείνωμεν ἵνα ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ τῆς πειθοῦς. Ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸ ἔργον περὶ τοῦ ὁποίου συζητοῦμεν εἶνε ἔργον ἐπιστημονικόν, ἔργον τοῦ διαπρεποῦς ἐπιστήμονος, ὁ ὁποῖος τιμᾷ ἀναμφισβητήτως τὸ ὑπουργικὸν ἀξίωμα.

Διὰ τοῦ Διατάγματος τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν σήμερον ἀναζητεῖται βαθύτερον καὶ ἐπιστημονικώτερον ἡ ἀλήθεια. Ἐὰν ὑπάρχωσι μισθωταὶ ἄξιοι προστασίας, οἱ τοιοῦτοι προστατεύονται, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ μισθωταὶ θησαυρίζοντες εἰς βάρος τῶν ἰδιοκτητῶν· εἰς τούτους οὐδεὶς συντρέχει λόγος τῆς προστασίας τῆς Πολιτείας. Τούτους λοιπὸν πρέπει νὰ ἀνεύρωμεν. Τὸ νομοθέτημα τοῦτο ἀποτελεῖ ἀληθῆ σταθμὸν εἰς τὴν ἡμετέραν περὶ ἐνοικιοστασίου νομοθεσίαν, ἀποτελεῖ μίαν ἀφετηρίαν λύσεων ριζικωτέρων. Προκειμένου λοιπὸν περὶ τοιούτου νομοθετήματος ριζικωτάτου θὰ ἦτο ἀνάγκη στενωτέρας ἐπαφῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ Συνελεύσεως· πρὸς ἀποφυγὴν ὅμως παραλύσεως τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν, αἵτινες ἤθελον ἐπέλθει ἀσφαλῶς ἐκ τῆς ἐν τῇ Συνελεύσει συζητήσεως τοῦ τοιούτου νομοθετήματος, θὰ ἠδύνατο νὰ συσταθῇ εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ πρὸς ἐπεξεργασίαν. Τὴν παραπομπὴν

ΒΟΥΛΗ ΤΗΣ ΒΟ

ταύτην εἰς Ἐπιτροπὴν ἀπεδέχθη καὶ ὁ κ. Ὑπουργός, ὁ ὁποῖος θὰ ἠδύνατο μάλιστα νὰ προεδρεύσῃ τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς παραπομπῆς δὲ ταύτης ἄμεσον ἐπακολούθημα θὰ εἶνε ἡ ἀναστολὴ τῶν ἐξώσεων ἀφ' ἑνός, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπέλθωσι τροποποιήσεις αἵτινες ἐκ τῶν ὑστέρων θὰ μετερρυθμίζοντο διὰ τοῦτο θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναστληῇ ἐπί τινα χρόνον ἡ ἐκτέλεσις τοῦ Διατάγματος τούτου, μέχρις ὅτου ἐκ τῆς συνεργασίας ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ κατορθωθῇ νὰ φθάσωμεν εἰς ἓν ἀποτέλεσμα ἐξασφαλίζον τὴν κοινωνικὴν γαλήνην.

Ὁ κ. ***Π. Τσιτσεκλῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) δηλοῖ ὅτι ἀποδέχεται τὴν πρότασιν τοῦ ἀξιοτίμου πολιτευτοῦ Εὐρυτανίας, ἐφόσον ὅμως θὰ ἐτίθετο μία βραχεῖα προθεσμία εἰς τὴν ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὴν πρὸς ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεώς της.

Ὁ κ. ***Α. Παπανασταστίου*** λέγει ὅτι ἡ μακρὰ συζήτησις δὲν ἀπέβη ἄγονος· τὸ θέμα εἶνε ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων. δὲν φαντάζεται δὲ ὅτι ἐπέρασεν ἀπὸ τὸν νοῦν κανενὸς ὅτι ἡ Συνέλευσις ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ τούτους ἢ ἐκείνους. Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ εἶνε, λέγει, ἄξιοι συμπαθείας. Τὸ ἐνοικιοστάσιον εἶνε ἓν μέτρον βαρὺ διὰ τοὺς ἰδιοκτήτας, ἀλλ' εἶνε καὶ προϊὸν ἀνάγκης κοινωνικῆς. Δὲν ἀποβλέπει τὸ ἐνοικιοστάσιον νὰ θανατώσῃ τὴν ἰδιοκτησίαν, ἀνάγκαι ὅμως γενικώτεραι ἐπιβάλλουσι τὴν περιορισμὸν αὐτῆς ἐπί τινα χρόνον. Δὲν εἶνε δυστυχῶς δυνατὸν νὰ γίνῃ ἄλλως· δὲν εἶνε μόνον οἱ ἰδιοκτῆται ἀλλὰ καὶ πολλαὶ ἄλλαι τάξεις αἱ ὁποῖαι ἐθίχθησαν εἰς τὰ καίρια ἐκ τῶν οἰκονομικῶν ἀνωμαλιῶν αἵτινες ἐπῆλθον λόγῳ τοῦ μεγάλου πολέμου. Παρ' ὅλων, λέγει, ἐπηνέθη ὁ ζῆλος τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ἀλλ' αἱ δοθεῖσαι λύσεις δὲν εἶνε ἱκανοποιητικαί, ἐφόσον δὲν συντελοῦσιν εἰς τὴν αὔξησιν τῶν οἰκοδομῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ ἐφόσον ἀφ' ἑτέρου ἐπιβαρύνονται δυσαναλόγως ὡρισμέναι κατηγορίαι μισθωτῶν. Ἐξ ἄλλου ἰδιοκτῆται πτωχοὶ δὲν δύνανται νὰ λάβωσι τὴν αὔξησιν τὴν ὁποίαν θὰ ἔπρεπε νὰ λάβωσι καὶ ἀναφέρει καὶ ἄλλα παραδείγματα.

Ἡ ἀπότομος αὔξησις κατὰ 300 καὶ 500 τοῖς ἑκατὸν τοῦ προπολεμικοῦ ἐνοικίου δὲν δύναται παρὰ νὰ ἐπιφέρῃ κλονισμὸν εἰς πλείστας οἰκογενείας. Αἱ αὐξήσεις αὗται θὰ ἔπρεπε νὰ γίνωσιν οὐχὶ ἀμέσως ἀλλὰ βαθμηδὸν καὶ εἰς μακρότερα χρονικὰ διαστήματα, ὥστε νὰ ἔχωσι ταύτας ὑπ' ὄψει οἱ ἐνοικιασταί. Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἔκαμε μερικὰ λάθη ἀποδεικνύει ὅτι δὲν πρέπει νὰ σπεύσωμεν, ἀλλ' ὅτι τὸ ἐνοικιοστάσιον ὀφείλει νὰ ὑποστῇ τὴν βάσανον καὶ τῆς Συνελεύσεως καὶ τῆς σημοσίας γνώμης. Ἀντικρούει τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἐν τῇ Συνελεύσει συζήτησις θὰ παρέλυε τὰς ἐργασίας αὐτῆς. Ἡμεῖς ὅμως, λέγει, ἐπιθυμοῦντες ἵνα ἀρθῶσι τὸ ταχύτερον αἱ ἀντιθέσεις μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ ἰδιοκτητῶν δεχόμεθα τὸν κατεπείγοντα χαρακτῆρα τῆς Ἐπιτροπῆς. Θεωροῦμεν δὲ ἱκανοποιημένους ἡμᾶς αὐτοὺς διότι ἡ Κυβέρνησις ἀνομολογεῖ ὅτι ἔσπευσεν εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Διατάγματος. Ἐκφράζει ἐν τέλει τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ θέλει ἐργασθῇ ἐν πνεύματι δικαιοσύνης καὶ ἰσότητος.

Ὁ ***Στ. Γονατᾶς*** λέγει ὅτι χαίρει διότι συνέπεσαν αἱ γνῶμαι τῶν διαφόρων πολιτικῶν μερίδων εἰς τρόπον ὥστε τὸ ἐνοικιοστάσιον νὰ παραπεμφθῇ εἰς μίαν Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία ἐργαζομένη ὑπὸ τύπον συμβουλευτικῶν παρὰ τὴν Κυβέρνησιν θὰ προτοποθετήσῃ τὸ Διάταγμα, τὸ ὁποῖον πάλιν ἡ φέρουσα τὴν εὐθύνην Κυβέρνησις θὰ παρουσιάσῃ πρὸ ἡμῶν.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ἠρωθ.) λέγει ὅτι τώρα δὲν πρόκειται νὰ κάμῃ τὸν ἔπαινον τοῦ κ. Τσιτσεκλῆ. Ὑπάρχουσι συνήθως δύο μέθοδοι ἐργασίας: Ἡ ἐμπειρικὴ ἢ Προκρουστικὴ καὶ ἡ ἐπιστημονική. Εὐτυχῶς οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἡ προπαίδεια τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὑπῆρξε προπαίδεια πρὸς προστασίαν τῶν ἐχόντων ἀνάγκην τοιαύτης κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ μέχρι τοῦδε, καθ' ἃ αὕτη ἀπενέμετο πρὸς πτωχοὺς καὶ πλουσίους. Ἀνεγνώρισεν ἀφ' ἑτέρου ὁ ἴδιος ὅτι ἡ νέα μεταρρύθμισις χρήζει τροποποιήσεως καὶ ἐζήτησε τὴν συνεργασίαν μιᾶς Ἐπιτροπῆς διὰ νὰ δοθῇ εἰς τὸ νομοθέτημα μεῖζον κῦρος.

Προκειμένου περὶ μεταρρυθμίσεων τοιαῦτα ἔργα δὲν πρέπει νὰ νοῶνται ὡς ἔργα πολιτικά. Τοῦτο ἄλλως τε συμβαίνει καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπου διὰ Διαταγμάτων ἐδόθη τὸ δικαίωμα, ὅπως καὶ παρ' ἡμῖν διὰ τὸ ἐνοικιοστάσιον, νὰ ῥυθμίζωνται ζητήματα κοινωνικά, οἷον ἡ σύγκρουσις κεφαλαίου καὶ ἐργασίας. Ἀναλύων τὰ τοῦ νέου Διατάγματος δὲν εὑρίσκει τὸν τρόπον περὶ ἐμπλοκῆς τῶν ἐνδιαφερομένων εἰς δίκας βάσιμον. Τὸ σύστημα ἄλλως τε τοῦτο ἐφημόσθη καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐπέτυχε, διότι κατὰ 80 °/₀ οἱ διάδικοι κατέληγον εἰς συμβιβασμόν. Νομίζει περιττὸν νὰ ἀπασχολήσῃ περισσότερον τὴν Συνέλευσιν. Ὡς πρὸς τὴν προταθεῖσαν παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐπιτροπὴν νομίζει ὅτι δὲν πρέπει αὕτη νὰ εἶνε πολυμελής, διὰ Διατάγματος δὲ θὰ ληφθῇ πρόνοια νὰ μὴ γίνῃ οὐσιαστικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου. Ἡ Συνέλευσις, ἐὰν δὲν εἶνε εὐχαριστημένη ἐκ τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς, θὰ δύναται νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ ζήτημα. Ἡ προθεσμία ἀφ' ἑτέρου ἡ ταχθησομένη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν πρέπει νὰ εἶνε σύντομος, οὐχὶ μεγαλυτέρα τῶν δεκαπέντε ἡμερῶν.

Όσον άφορᾷ τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως λέγει ὅτι ἡ ἐπιθυμία τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἦτο νὰ ἐργασθῶμεν μέχρι τῆς Τρίτης καὶ τῆς Τετάρτης, ἀλλὰ πρὸ τῆς ἐπιθυμίας τῶν πληρεξουσίων ἠναγκάσθη νὰ συναινέσῃ.

Παρακαλεῖ κατόπιν νὰ λυθῇ ἡ συνεδρίασις καὶ νὰ γίνῃ μετὰ τοῦτο νέα τοιαύτη, ὅπως καταστῇ δυνατὸν νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐλευθέρας ζώνης Θεσσαλονίκης καὶ νὰ δοθῇ ἐξουσιοδότησις νὰ ἐκδοθῇ Ν. Δ. περὶ τῆς στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα κατόπιν τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου δέχεται ὅπως τὸ περὶ ἐνοικιοστασίου Διάταγμα παραπεμφθῇ εἰς εἰκοσαμελῆ κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία καταρτιζομένη ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου θέλει ἐπεξεργασθῇ ἐν συνεργασίᾳ καὶ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης τὸ Διάταγμα ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συγκροτήσεώς της.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ψήφισμα

«Περὶ ἀδείας ἐκδόσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων περὶ τῆς στρατολογίας τῆς Χώρας καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ στρατωνισμοῦ», ἔχον οὕτως :

Ἡ Α΄ ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ψηφίζει

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως δὰ Διαταγμάτων λάβῃ πᾶσαν πρόνοιαν ἀναγομένην εἰς τὴν Στρατολογίαν τῆς Χώρας καὶ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ Στρατωνισμοῦ μετὰ σύμφωνον ἔκθεσιν τῆς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὰ Διατάγματα ταῦτα ἰσχύοντα ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των θέλουσιν ὑποβληθῇ ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς Συνελεύσεως ἅμα συνερχομένης.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β΄ συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου

«Περὶ χορηγίας δανείων εἰς Ἕλληνας ὑπηκόους μὴ ἀνταλλαξίμους».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β΄ συζήτησιν), ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἵνα συνάψῃ σύμβασιν μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος μέχρι ποσοῦ 50,000,000

δραχμῶν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους χορηγηθῶσιν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δάνεια εἰς Ἕλληνας ὑπηκόους ἐγκαταλείψαντας ἀκίνητον περιουσίαν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ Θράκῃ καὶ διαμένοντας ἐν Ἑλλάδι.

Οἱ ὅροι τῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, καθὼς καὶ οἱ ὅροι, ὑφ' οὓς ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα θέλει χορηγεῖ τὰ τοιαῦτα δάνεια, μὴ δυνάμενα νὰ ὑπερβῶσι δι' ἕκαστον ὀφειλέτην τὰς 50 χιλιάδας δραχμάς, θέλουσι καθορισθῇ διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀνακουφίσεως.

Ἄρθρον 2.

Οἱ λαμβάνοντες τὰ ἐν ἄρθρῳ 1 δάνεια, δυνάμενοι δὲ νὰ ἀποδώσωσιν αὐτὰ καὶ ἐκ προθέσεως μὴ ἀποδίδοντες, τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 402α τοῦ Ποινικοῦ Νόμου μὲ φυλάκισιν τοὐλάχιστον ἑνὸς ἔτους καὶ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι τοῦ ποσοῦ τοῦ χορηγηθέντος δανείου.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως Διατάγματος, θέτοντος αὐτὸν εἰς ἰσχύν, αἱ δὲ λεπτομέρειαι κανονίζονται διὰ Διαταγμάτων.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ εἰς β΄ κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν ἡ πρότασις

«Περὶ τροποποιήσεως τῶν ἐδαφ. 17 καὶ 18 τοῦ ἄρθρου 97 τοῦ Κανονισμοῦ», ἔχουσα οὕτως :

«Αἱ διατάξεις τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἐδαφίου 17 τοῦ ἄρθρου 97 τοῦ Κανονισμοῦ καθ' ἃς «Οἱ συμπληρώσαντες τὸ ἑξηκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας», καὶ τοῦ ἐδαφίου 18, καθ' ὃ «οἱ οὕτως ἀπολυόμενοι, ἐὰν ἔχωσι συμπληρώσει 35ετῆ ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίαν, λαμβάνουσιν ἰσοβίως πρὸς σύνταξιν τὰ 3/4 τοῦ μισθοῦ, ὃν ἀπελάμβανον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς των, ἀφαιρουμένων τῶν κρατήσεων», καταργοῦνται.»

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β΄ κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ σχέδια νόμων

«Περὶ τρόπου καταβολῆς ἀντισηκωμάτων κλπ.», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 3108 ὁριζόμενον ἀντισήκωμα ἐκ δραχμῶν 5000 καταβάλλεται ὑπὸ τῶν πρὸς τοῦτο ὑποχρέων εἰς τρεῖς ἴσας ἐτησίας δόσεις, τῆς μὲν πρώτης ἐντὸς μηνὸς

ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, τῆς δευτέρας ἐντὸς τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ ἐπομένου ἔτους καὶ τῆς τρίτης ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἔτους.

Ἡ μετὰ τὴν καταβολὴν τῆς πρώτης δόσεως καθυστέρησίς οἱασδήποτε τῶν ἐπιμένων ὑποχρεοῖ τούτους εἰς ἄμεσον κατάταξιν πρὸς διάνυσιν διετοῦς ἐν τῷ Στρατῷ ὑπηρεσίας, ἀπολυομένους καὶ πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῆς καθυστερουμένης δόσεως. Ἐκ τοῦ ἀντισηκώματος τούτου ἐκπίπτεται πᾶν ποσὸν καταβληθὲν ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω Ἰσραηλιτῶν δυνάμει τοῦ νόμου 2728.

Ἄρθρον 2.

Τὰ Διαρκῆ Στρατολογικὰ Συμβούλια δύνανται νὰ ἐκδώσωσι τὰς περὶ ἀπαλλαγῆς ἀποφάσεις καὶ ἄνευ τῆς ἐπικολλήσεως τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1923 Ν. Δ. ὁριζομένου προσθέτου τέλους τῶν δρχ. 20 ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν Σωμάτων ἀποστελλέντων αὐτοῖς σχετικῶν δι' ἀπαλλαγὴν τῶν εἰς τὸ ἀπὸ 25 Αὐγούστου 1923 Ν. Δ. ὑπαγομένων.

Ἄρθρον 3.

Οἱ ἀνυπότακτοι θητείας ἢ ἐκγυμνάσεως ἢ λιποτάκται κοπ' ὃν χρόνον ὑπηρέτουν ταύτην, οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰς πρὸ τοῦ ἔτους 1922, συμπεριλαμβανομένου, κλάσεις, οἱ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου προσερχόμενοι ἢ προσαγόμενοι, ἀπαλλάσσονται πασῶν τῶν συνεπειῶν τῆς ἀνυποταξίας καὶ πάσης ποινικῆς διώξεως, μετὰ τὴν διάνυσιν διετοῦς ἐν τῷ Στρατεύματι ὑπηρεσίας.

Οἱ ἐκ τούτων ἀνήκοντες εἰς τὰς πρὸ τοῦ 1913α' κλάσεις ἀπαλλάσσονται τῆς ἄνω ὑπηρεσίας, ἐὰν καταβάλωσιν ἑφάπαξ ἀντισήκωμα ἐκ δρχ. 3000.

Οἱ δὲ ἀνήκοντες εἰς τὰς κλάσεις 1913α' (γεννηθέντες τῷ 1893) καὶ ἑπομένας μέχρι τῆς κλάσεως 1922 (γεννηθέντες τῷ 1902) ἀπολύονται μετὰ ἑξάμηνον ἐν τῷ Στρατῷ ὑπηρεσίαν, ἐὰν καταβάλωσι καὶ οὗτοι ἑφάπαξ ἀντισήκωμα ἐκ δρχ. 3000.

Διὰ τοὺς ἐν Ἀμερικῇ διαμένοντας πρὸ τοῦ ἔτους 1923 ἢ ἐπανελθόντας ἔκτοτε ἐκεῖθεν ἢ ἐπανερχομένους, εἰς τὸ μέλλον τὸ ἀντισήκωμα ὁρίζεται γενικῶς εἰς δολλάρια 100.

Οἱ ἐκ τῶν ἄνω κλάσεων φερόμενοι ὡς ἀνυπότακτοι ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ ὀφειλῆς ὑπ' αὐτῶν ἀντισηκώματος ἢ καθυστερήσεως δόσεων ὀφειλομένων ὑπ' αὐτῶν δυνάμει τοῦ περὶ Στρατολογίας ἢ ἄλλου εἰδικοῦ νόμου ἀπαλλάσσοντα τῆς ἀνυποταξίας καὶ πάσης ποινικῆς διώξεως, καταβάλλοντες τὸ καθυ-

στερούμενον ἀντισήκωμα ἢ τὰς καθυστερουμένας δόσεις, συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ 29 Δεκεμβρίου 1922 Ν. Δ., ἤτοι εἰς διπλοῦν.

Ἄρθρον 4.

Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου περιλαμβάνονται καὶ οἱ ἀδήλωτοι (μὴ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὰ μητρῷα ἀρρένων) οἱ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου προσελευσόμενοι ἢ προσαχθησόμενοι, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας αὐτῶν, καθορισθησομένης ὑπὸ τῶν Εἰδικῶν Στρατολογικῶν Συμβουλίων, ἤθελον κριθῇ ὡς ἀνήκοντες εἰς τὰς πρὸ τοῦ ἔτους 1922 συμπεριλαμβανομένου κλάσεις.

Ἄρθρον 5.

Ἐκ τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου ὁριζομένων ἀντισηκωμάτων τὸ 1/10 περιέρχεται εἰς τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ.

Ἄρθρον 6.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3108 ταχθεῖσα προθεσμία παρατείνεται ἀπὸ τῆς λήξεως αὐτῆς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 7.

Καταργεῖται πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον, οὗ ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

«Περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὸν στρατωνισμὸν τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ καὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1924 Ν. Δ. περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὸν στρατωνισμὸν τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ ἐν ταῖς Νέαις Χώραις», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1924 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὸν στρατωνισμὸν τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ ἐν ταῖς Νέαις Χώραις», ἔχον οὕτω:

«Περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὸν στρατωνισμὸν τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ ἐν ταῖς Νέαις Χώραις».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 31 Ἰουλίου 1924 ψήφισμα τῆς Δ' Συνταικτικῆς Συνελεύσεως, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν

Ἄρθρον 1.

1. Πρὸς θεραπείαν τῶν ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν διὰ τὸν στρατωνισμὸν τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ ἐν ταῖς Νέαις Χώραις ἐγκρίνεται ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου δαπάνη μέχρι δραχμῶν ἑξήκοντα πέντε ἑκατομμυρίων, χορηγουμένης πρὸς τοῦτο ὑπὸ τὸ ἄρθρον μὲν 2 τοῦ κεφαλ. 23 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως 1924—25 πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 64.600.000 μὲ τὴν αἰτιολογίαν «Κατασκευή, συμπλήρωσις καὶ ἀνακαίνισις στρατιωτικῶν κτιρίων ἐν ταῖς Νέαις Χώραις», ὑπὸ τὸ ἄρθρον δὲ 3 τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 400.000 μὲ τὴν αἰτιολογίαν «Ἀποζημίωσις ἐκτάκτου προσωπικοῦ προσληφθησομένου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων πρὸς στρατωνισμὸν τοῦ ἐν ταῖς Νέαις Χώραις Στρατοῦ».

2. Αἱ ὡς ἄνω πιστώσεις δεκτικαὶ μεταβιβάσεως εἰς τοὺς δευτερεύοντας διατάκτας καὶ ἐκδόσεως ἐνταλμάτων προπληρωμῆς τίθενται ὁλόκληροι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἄρθρον 2.

Τὰ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτελέσεως, ὡς καὶ τῆς δικαιολογίας τῶν περὶ ὧν προβλέπει τὸ παρὸν ἔργων καθορίζονται καὶ κατὰ παρέκκλισιν ἔτι τῶν κειμένων σχετικῶν διατάξεων, διὰ Διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 3.

Ἐν περιπτώσει ἀνεπαρκείας τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ ὧν προβλέπει τὸ παρὸν ἔργων, ἐπιτρέπεται ἡ πρόσληψις ἐκτάκτων πολιτικῶν μηχανικῶν μέχρι πέντε κατ' ἀνώτατον ὅριον, ὡς καὶ ἐπιστατῶν καὶ γραφέων μέχρις εἴκοσι κατ' ἀνώτατον ὅριον.

Ἡ πρόσληψις τῶν ἀνωτέρω γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, τῇ προτάσει τῆς οἰκείας Διευθύνσεως Μηχανικοῦ, ὑποβαλλομένῃ διὰ τῆς Ἐπιθεωρήσεως Μηχανικοῦ.

Διὰ τῆς ἀποφάσεως ὁρίζεται καὶ ἡ μηνιαία ἀποζημίωσις τῶν προσλαμβανομένων, ἥτις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς δραχμὰς 4.000 διὰ τοὺς πολιτικοὺς μηχανικούς, τὰς δραχμὰς 1500 διὰ τοὺς ἐπιστάτας καὶ τὰς δραχμὰς 800 διὰ τοὺς γραφεῖς.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος, οὗτινος ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις ἀνατίθεται εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν

Ὑπουργόν, ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Αὐγούστου 1924.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Θ. Σοφούλης

Τὰ Μέλη

Γ. Ροῦσος, Κ. Γκόντσης, Γ. Μαυρομιχάλης, Θ. Βελλιανίτης, Ε. Τσουδερὸς, Α. Μυλωνᾶς, Δ. Ν. Μπότσαρης, Γ. Μαρῆς, Α. Ὀρφανίδης, Α. Πρωτοσύγκελλος, Γ. Κατεχάκης.

Ἄρθρον 2.

Πρὸς θεραπείαν τῶν ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν διὰ τὸν στρατωνισμὸν ἐν γένει τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ καὶ τὴν κατασκευὴν ὑποθηκῶν καὶ στρατιωτικῶν συγκοινωνιῶν ἐγκρίνεται ἐκ τοῦ δημοσίου Ταμείου δαπάνη μέχρι δραχμῶν διακοσίων πεντήκοντα ἑκατομμυρίων (250.000.000). Πρὸς τοῦτο ἀναγράφεται εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τοῦ οἰκείου οἰκονομικοῦ ἔτους πίστωσις ὑπὸ ἴδιον ἄρθρον μὲ τὴν αἰτιολογίαν «Κατασκευή, Συμπλήρωσις καὶ Ἀνακαίνισις Στρατ. Κτιρίων καὶ Στρατ. Συγκοινωνιῶν» δεκτικὴ μεταβιβάσεως εἰς δευτερεύοντας διατάκτας καὶ ἐκδόσεως ἐνταλμάτων προπληρωμῆς.

Ἄρθρον 3.

Τὰ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτελέσεως, ὡς καὶ τῆς δικαιολογήσεως τῶν περὶ ὧν προβλέπει τὸ παρὸν ἔργον καθορίζονται καὶ κατὰ παρέκκλισιν τῶν κειμένων σχετικῶν διατάξεων, διὰ Διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν.

Ἄρθρον 4.

Ἐν περιπτώσει ἀνεπαρκείας τοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ ὧν προβλέπει τὸ παρὸν ἔργον ἐπιτρέπεται ἡ πρόσληψις ἐκτάκτων πολιτικῶν μηχανικῶν μέχρι δέκα κατ' ἀνώτατον ὅριον καὶ ἐπιστατῶν μέχρι τεσσαράκοντα.

Ἡ πρόσληψις τῶν ἀνωτέρω γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ τῇ προτάσει τῆς οἰκείας Διευθύνσεως Μηχανικοῦ ὑποβαλλομένῃ διὰ τῆς Ἐπιθεωρήσεως Μηχανικοῦ.

Δι' αὐτὰ τῆς ἀποφάσεως ὁρίζεται καὶ ἡ μηνιαία ἀποζημίωσις τῶν προσλαμβανομένων, ἥτις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς τέσσαρας χιλιάδας (4.000) δραχμὰς διὰ τοὺς πολιτικοὺς μηχανικοὺς καὶ τὰς δύο χιλιάδας (2.000) διὰ τοὺς ἐπιστάτας.

Πρὸς πληρωμὴν τῆς ὡς ἄνω ὁριζομένης ἀποζημιώσεως τοῦ προσωπικοῦ ἐγγράφεται ἡ ἀπαιτουμένη πίστωσις ὑπὸ ἴδιον ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν μὲ τὴν αἰτιολογίαν "Ἀποζημίωσις ἐκτάκτων πολιτικῶν μηχανικῶν καὶ ἐπιστατῶν προσλαμβανομένων διὰ τὴν κατασκευὴν κτλ. στρατ. κτιρίων καὶ στρατ. συγκοινωνιῶν".

Ἄρθρον 5.

Καταργεῖται τὸ ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1924 Ν. Δ. περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὸν στρατωνισμὸν τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ ἐν ταῖς Νέαις Χώραις» ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Πρ. Προέδρου δέχεται ὅπως ἡ προσεχὴς συνεδρίασις ἄρξηται τῇ 6 π. μ. μεθ' ὃ, συναιγέσει αὐτῆς, λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 5.30' τῆς πρωΐας.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΝΕ'

τῆς 22 Φεβρουαρίου 1926

Ὥρᾳ 6 π. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀναγνωσθῇ τὸ θεωρεῖον.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως τῆς 21ης Φεβρουαρίου, μεθ' ὃ ἡ Συνέλευσις εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 390 τοῦ 1914, συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3252 τοῦ 1924 καὶ τροποποιήσεως τοῦ 2 ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Ν. Δ. τῆς 15 Φεβρουαρίου/1 Μαρτίου 1923 περὶ Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον μόνον.

Τὸ ποσὸν τῆς ἐτησίας ἀποζημιώσεως διὰ τὴν μερικὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἀκινήτων, γηπέδων, ἐγκαταστάσεων κλπ. κειμένων ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἐλευθέρας Ἑλληνικῆς Ζώνης ἐν Θεσσαλονίκῃ καθορίζεται ἴσον πρὸς τὸν μέσον ὅρον τοῦ μισθώματος, ὅπερ ἀπελάμβανεν ὁ ἰδιοκτήτης κατὰ τὴν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1921 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1923 τριετίαν ἐφ' ὅσον ἡ μίσθωσις κατηρτίσθη μετὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1921.

Προκειμένου περὶ μισθώσεων καταρτισθεισῶν πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1921, τὸ ποσὸν τῆς ἐτησίας ἀποζημιώσεως καθορίζεται ἀνάλογον πρὸς τὸν κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον μέσον ὅρον διὰ μίσθωσιν ἀναλόγου χώρου καὶ οἰκοδομῆς.

Τὸ αὐτὸ κατ' ἀναλογίαν ποσὸν ἀποζημιώσεως καθορίζεται καὶ διὰ τὰς οἰκοδομὰς ὧν οἱ ἰδιοκτῆται ἐποιοῦντο ἰδίαν χρῆσιν.

Διὰ γήπεδα μὴ χρησιμοποιούμενα παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν τὸ ποσὸν ἐτησίας ἀποζημιώσεως ὁρίζεται κατὰ τετραγωνικὸν μέτρον.

Ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο καταργεῖται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 390 τοῦ 1914, ὡς καὶ ἡ μεταρρυθμίσασα ταύτην διάταξις τοῦ ἄρθρου 15 παραγρ. 1 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 15 Φεβρουαρίου 1923 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 390 κλπ.»

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3252 προστίθενται τὰ ἑξῆς:

Ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ νομέα ἐπιδόσεως τῆς προσκλήσεως αἱ τυχὸν ὑφιστάμεναι ἐπὶ τῶν ὁλικῶς ἢ μερικῶς ἀπαλλοτριουμένων ἀκινήτων μισθώσεις θεωροῦνται λελυμέναι. Οἱ μισθωταί, μὴ προστατευόμενοι ὑπὸ τοῦ ἐνοικιοστασίου, ὡς καὶ οἱ παντὸς εἴδους νομεῖς ἢ κάτοχοι, ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκκενώσωσι τὸ ἀκίνητον ἄνευ ἀξιώσεως τινος τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπείας ἐπιδόσεως εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ νομέα ἀντιγράφου τῆς καθοριζούσης τὸ ποσὸν ἀποζημιώσεως ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν.

Ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν ἀποφαίνεται ἐπὶ τῇ βάσει

τῆς ὑποβληθησομένης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Γραμματέως τοῦ Πρωτοδικείου ἐκθέσεως τῶν μηχανικῶν—διαιτητῶν ἢ παρὰ μόνου τοῦ μηχανικοῦ τῆς Ἐπιτροπείας κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 4 τοῦ νόμου 3252 διατεταγμένα.

Ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν ἰδιοκτητῶν, νομέων ἢ κατόχων ἀπὸ ἀπαλλοτριουμένων ἀκινήτων δύναται νὰ γίνῃ διὰ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ἀποστελλομένου αὐτῇ ἐγγράφου παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπείας.

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Ν. Δ. τῆς 15 Φεβρουαρίου (1 Μαρτίου (1924) προστίθεγται τὰ ἑξῆς:

Ἡ Ἐπιτροπεία δικαιοῦται νὰ ἀναθέσῃ τὴν διεξαγωγὴν πάσης ὑποθέσεως ὡς καὶ τὴν ἐπὶ δικαστηρίου ἐκπροσώπησίν της εἰς δικηγόρους. Ἡ πληρεξουσιότης παρέχεται δι' ἐγγράφου ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπείας. Ἡ Ἐπιτροπεία ἀπολαύει τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 15 παραγρ. 2 τοῦ νόμου 551 τῆς 31 Δεκεμβρίου 1914 ἀτελείας.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Δ' ἐν Ἀθήναις Συνταικτικῆς Συνελεύσεως καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἡ ***Συνέλευσις*** ἐρωτηθεῖσα μετὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ἀποφασίζει ὅπως διακόψῃ τὰς ἐργασίας αὐτῆς ἐπὶ δεκαπενθήμερον.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως, μεθ' ὃ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως ὁ κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ὥρᾳ 6 15' πρωϊνῇ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβὰν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλλέλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΝΣ'

τῆς 9ης Μαρτίου 1925.

Ὥρᾳ 5. 15' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας λέγει ὅτι κατὰ τὴν ἀντίληψίν του δὲν ὑπάρχει ἐπαρκὴς ἀριθμὸς πρὸς ἐπανάληψιν τῶν συνεδριάσεων σήμερον, ἐπειδὴ δέ, λόγῳ τῆς ἀπεργίας τῶν σιδηροδρόμων, δὲν ἠδυνήθησαν πολλοὶ πληρεξούσιοι νὰ ἀφιχθῶσιν ἐγκαίρως εἰς Ἀθήνας παρακαλεῖ ἵνα ἐξουσιοδοτηθῇ ὅπως καλέσῃ εἰς συνεδρίασιν τὴν Συνέλευσιν ὅταν ἤθελε πεισθῇ ὅτι ὑπάρχει ἀρκετὸς ἀριθμὸς πληρεξουσίων ἐν Ἀθήναις.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** παρατηρεῖ ὅτι ὑπάρχει ἀπαρτία.

Ὁ κ. ***Α. Δενδρινὸς*** προτείνει ὅπως ἀναγνωσθῇ ὁ κατάλογος.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀπαρτίας πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ ὁ κατάλογος.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρόεδρος Κυβερνήσεως) ὑπομιμνήσκει ὅτι μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ καταλόγου, ἂν ἡ συνεδρίασις ἐλύετο ἐλλείψει ἀπαρτίας, θὰ ἔπρεπεν ἡ Συνέλευσις νὰ συνέλθῃ καὶ πάλιν τὴν ἀμέσως ἑπομένην ἡμέραν, ἤτοι αὔριον, προτιμότερον δὲ θὰ ἦτο νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸν Πρόεδρον νὰ καλέσῃ εἰς συνεδρίασιν ὅταν ἤθελε πεισθῇ ὅτι ὑπάρχει ἐπαρκὴς ἀριθμὸς πληρεξουσίων.

Ὁ κ. ***Ἀλ. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ἡ Ἀντιπολίτευσις οὐδεμίαν ἔχει ἀντίρρησιν εἰς ταῦτα ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ὁ κ. Πρόεδρος καλέσῃ τὴν Συνέλευσιν εἰς συνεδρίασιν πάντως ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος.

Ἡ ***Συνέλευσις*** ἐρωτηθεῖσα μετὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου δέχεται ὅπως ἡ προσεχὴς συνεδρίασις διεξαχθῇ τῇ 5ῃ μ. μ. τῆς προσεχοῦς Πέμπτης, μεθ' ὃ ὁ κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ὥρᾳ 5.20' μ. μ. διὰ τὴν 5 μ. μ. τῆς προσεχοῦς Πέμπτης.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΝΖ'

Τῆς 12 Μαρτίου 1925

Ὥρᾳ 5. 30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ὁ κ. **Α. *Μιχαλακόπουλος*** (Πρόεδρος Κυβερνήσεως) λαμβάνων ἀκολούθως τὸν λόγον προτείνει ὅπως, ἐπειδὴ λόγῳ τῆς παρατεινομένης ἀπεργίας πολλοὶ πληρεξούσιοι δὲν κατώρθωσαν νὰ ἔλθουν ἀκόμη εἰς Ἀθήνας, ἀναβληθῶσιν αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως μέχρι τῆς προσεχοῦς Τετάρτης.

Ὁ κ. ***Ἀ. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ἐφόσον τοῦτο ζη-

τεῖ ἡ Κυβέρνησις ἡ Ἀντιπολίτευσις οὐδεμίαν φέρει ἀντίρρησιν.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα μετὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ κ. ***Προέδρου*** δέχεται ὅπως ἡ προσεχὴς συνεδρίασις διεξαχθῇ τῇ 5 μ. μ. τῆς προσεχοῦς Τετάρτης, μεθ' ὃ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 5. 40' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΝΗ'
Τῆς 18 Μαρτίου 1925.

Ὥρᾳ 5.25' ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀναβὰς ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῶν προηγουμένων συνεδριάσεων, τῆς 9ης καὶ 12 Μαρτίου.

Ἀνακοινοῖ κατόπιν ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ὅτι:

Ὁ κ. ***Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου*** ἀνακοινοῖ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διὰ Διατάγματος ὑπὸ χρονολογίαν 9 Μαρτίου ἐ. ἔ. εὑρεστήθη νὰ δεχθῇ τὴν ὑποβληθεῖσαν παραίτησιν τοῦ ἐπὶ τῆς Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως Ὑπουργοῦ κ. ***Α. Ὀρφανίδου***, δι' ἑτέρου δὲ Διατάγματος τῆς αὐτῆς χρονολογίας νὰ διορίσῃ Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τὸν κ. ***Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλον***, Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν τὸν κ. ***Κ. Γόντικαν***, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τὸν κ. ***Ι. Μανέτταν***, καὶ τῆς Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως τὸν κ. ***Α. Μισιρλόγλου***.

Ἀνακοινοῖ εἶτα ὁ κ. Πρόεδρος τὰ ἑξῆς:

Ὁ σύλλογος Συρρακιωτῶν παρακαλεῖ ὅπως τοῖς χορηγηθῶσι τὰ ἐθνικὰ λιβάδια τῆς πεδιάδος τῶν Ἰωαννίνων.

Ἡ Ὁμοσπονδία πέντε προσφυγικῶν Σωματείων Ἐδέσσης παρακαλεῖ ὅπως τροποποιηθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ προσφυγικῶν περιουσιῶν.

Ἡ Ὁμοσπονδία τοῦ Γεωργικοῦ συνεταιρισμοῦ Μακεδονίας παρακαλεῖ ὅπως οἱ δημοδιδάσκαλοι ὑπαχθῶσιν εἰς τὸν πανυπαλληλικὸν νόμον.

Οἱ κάτοικοι Γρεβενῶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἐγκατάλειψίν των ἀπὸ πάσης συγκοινωνιακῆς μερίμνης ἐκ μέρους τοῦ Κράτους.

Ὁ Δημοκρατικὸς Σύλλογος Χανίων ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναλογικῆς ἐκλογῆς.

Ὁ Βορειοηπειρωτικὸς Σύλλογος Φλωρίνης παρακαλεῖ ὅπως καταδληθῇ ἐνέργεια παρὰ τῇ Ἀλβανικῇ Κυβερνήσει καὶ ἐπιτραπῇ ἡ χρῆσις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Βορείου Ἠπείρου, καθὼς καὶ τὸ ἄνοιγμα τῶν ἐκεῖ Ἑλληνικῶν σχολείων.

Ἡ κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ προσφύγων Ρυσίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς κατασκευῆς προσφυγικῶν οἰκιῶν ἐκ μέρους τῆς Γερμανικῆς Ἑταιρείας Τεχαντεγκέ.

Ὁ Ἀγχάριος Πανθεσσαλικὸς Σύνδεσμος «Ρήγας Φεραῖος» ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ φόρου γεωργικῆς παραγωγῆς.

Οἱ κάτοικοι Νιαούστης, κατόπιν τοῦ ρόνου τοῦ συμπολίτου των Γ. Τσίτση, καταλαδόντες τὸ κτῆμα Σέλι, παρακαλοῦσιν ὅπως διὰ ψηφίσματος τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως ἀναγνωρισθῇ ἡ κατάληψις αὐτῆ ὡς νόμιμος.

Ἡ Γενικὴ Διοίκησις Κρήτης ὑποβάλλει ὑπόμνημα τοῦ ἐφεδρικοῦ Συλλόγου Σούδας περὶ διανομῆς τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων Ἁγίας Φωτεινῆς εἰς τὰ μέλη αὐτοῦ.

Ὁ Γεώργιος Μασουρίδης ἔμπορος καὶ κάτοικος Καλαμῶν παρακαλεῖ ὅπως ἀπαλειφθῇ τὸ ἄρθρον 32 τοῦ νόμου 3194.

Τὸ Ἡμιπροσφυγικὸν Συνέδριον τῶν διαιωύγων ἀνταλλαξίμων αἰτεῖται τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἱδρύσεως αὐτοτελοῦς ὀργανισμοῦ ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι μουσουλμανικῶν περιουσιῶν τῶν ἀνταλλαξίμων Τούρκων.

Ὁ Σύνδεσμος ἀρδυλοποιῶν Πειραιῶς αἰτεῖται ὅπως τὰ κατασκευασθησόμενα ἄρδυλα δοθῶσιν εἰς ἑλληνικὰς ἐργατικὰς χεῖρας.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Βάλλιας ὑποδάλλει ψήφισμα περὶ μεταθέσεως τοῦ Ὑφετείου Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν.

Ὁ Μικρασιατικὸς Σύλλογος Κυκλάδων διαμαρτύρεται διὰ τὴν ὑπὸ τῆς κοινοδουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπελθοῦσαν τροποποίησιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ παροχῆς προκαταδολῆς εἰς ἐγκαταλείψαντας περιουσίας πρόσφυγας.

Οἱ στρατεύσιμοι φοιτηταὶ ζητοῦσι τὴν ἐπέκτασιν τοῦ μέτρου τῶν ἀναστολῶν ἐφ' ὅλων ἐν γένει τῶν φοιτητῶν.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου τῶν Καυκασίων παρακαλεῖ ὅπως ἀνακληθῇ ἡ μετάθεσις τοῦ Νομάρχου Σερρῶν κ. Μαρκέλλου.

Ὁ Πανθεσσαλικὸς Σύλλογος «Ρήγας Φεραῖος» ἀποστέλ-

λει ἀναφορὰν τῶν ἐν Καρδίτσῃ προσφύγων ζητούντων τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς των.

Οἱ Δήμαρχοι τῶν δήμων Ἀρκουδαίνης, Κούτρας, Καρωτῆς καὶ Ἐπισκοπῆς ἀναφέρουσιν ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν ὡς ἄνω δήμων ἀποκρούουσι τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας νόμου, ὡς ἐπιβάλλοντος ὑπερβολικὴν φορολογίαν.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Κοῦτσι-Τσιρεγούνης ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν εἰς Πιτσᾶ ἐγκατάστασιν τοῦ Εἰρηνοδικείου Ζαγόρης.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων Γουμενίτσης ἐγκατασταθέντων πρὸ δεκαμήνου ζητεῖ ὅπως παύσῃ ἡ περαιτέρω ἐγκατάστασις νέων προσφύγων ἐν Γουμενίτσῃ.

Ὁ Αὐγερινὸς Κοτσιμπούμπας, ἔκτακτος τηλεγρ. ὑπάλληλος, αἰτεῖται τὴν μονιμοποίησίν του.

Οἱ γεωργοὶ καὶ παραγωγεῖς τῆς περιφερείας Σερβίων ζητοῦσι τὸν περιορισμὸν τοῦ ποσοστοῦ τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς εἰς τὸ ἐλάχιστον ὅριον ὑπὲρ τοῦ Ταμείου ἀγροφυλακῆς.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Λαγκαδᾶ αἰτεῖται τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ Ἀθανασίου Μπρούστα.

Οἱ βοηθοὶ ἑρμηνεῖς τοῦ Μεταφραστικοῦ Γραφείου Θεσσαλονίκης παρακαλοῦσιν ὅπως καθορισθῇ ὁ μισθός των ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου 198.

Ὁ Σύλλογος προσφύγων Κιλικίας αἰτεῖται τὴν ἐπέκτασιν τῶν εὐεργετημάτων τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου καὶ εἰς τοὺς πρόσφυγας Κιλικίας.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Ναυπλίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην μετάθεσιν τοῦ Ἐφετείου Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν.

Οἱ ἔκτακτοι τηλεγραφικοὶ ὑπάλληλοι Πειραιῶς παρακαλοῦσιν ὅπως ψηφισθῇ τὸ κατατεθὲν νομοσχέδιον περὶ μονιμοποιήσεώς των.

Οἱ πρόεδροι τῶν Κοινοτήτων Τρανσβάλτου, Μόκρου, Λαζαράδων κλπ. αἰτοῦνται τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἐν τῇ Μονῇ «Ζιδάνιον» ἐγκατασταθέντος ἱερέως.

Τὸ Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Ἡρακλείου αἰτεῖται τὴν ἀνέγερσιν τῆς καταστραφείσης ἀποθήκης τοῦ ἐκεῖ Τελωνείου.

Ὁ Γεωργικὸς κόσμος τῆς ἐπαρχίας Καρδίτσης αἰτεῖται τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν ἐκ τῶν ἀπαλλοτριωθέντων εἰς τσιφλίκια ἐκτάσεων.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον τῆς Κοινότητος Καράτουλα ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ μεταθέσεως τῆς ἕδρας τοῦ Ἐφετείου Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν.

Ὁ Μικρασιατικὸς Σύλλογος Φλωρίνης αἰτεῖται τὴν ἀγροτικὴν ἐγκατάστασιν τῶν προσφύγων.

Ἡ Προσφυγικὴ Ἕνωσις Ἀγρινίου αἰτεῖται τὴν τροποποίησιν τοῦ ψηφίσματος περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀνταλλαξίμων.

Διάφοροι Διδασκαλικοὶ Σύλλογοι αἰτοῦνται τὴν διαθάθμισίν των πρὸς τοὺς λοιποὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

Ὁ Ἱερατικὸς Σύνδεσμος Νίου αἰτεῖται τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου.

Ὁ Λαὸς Ξάνθης διαμαρτύρεται κατὰ τῶν ἐνεργειῶν τῶν κομμουνιστικῶν ὀργανώσεων.

Οἱ κάτοικοι Θεσσαλονίκης διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ ἐφαρμογὴν τῆς κυριακῆς ἀναπαύσεως.

Ἡ Δημοκρατικὴ Ἕνωσις Σπαλάθρων παρακαλεῖ ὅπως καθιερωθῇ ἡ ἀναλογικὴ ψηφοφορία.

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Ἀρταίων ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. Δ. περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Ναυπλίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην μετάθεσιν τοῦ Ἐφετείου Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν.

Αἱ ἀδελφαὶ τοῦ ἀποβιώσαντος Δημητρίου Σ. Ροΐλοῦ ὑπαλλήλου Ἀρείου Πάγου αἰτοῦνται τὴν ἀπονομὴν συντάξεως.

Ὁ Σύλλογος τῶν δικαστικῶν κλητήρων τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν — Πειραιῶς αἰτεῖται τὸν διακανονισμὸν τῆς θέσεώς των.

Ἡ Ἕνωσις Παλαιῶν Πολεμιστῶν Τσαριτσαίνης αἰτεῖται τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Λαρίσης.

Ὁ ἐν ἀποστρατείᾳ ταγματάρχης Κ. Δαράβαλης διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Γραφείου Ἐκτιμήσεως τῶν ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου ζημιῶν.

Οἱ πρόσφυγες Γουμενίτσης διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ ἐκεῖ εἰρηνοδικείου.

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Κηφισιᾶς παρακαλεῖ ὅπως παραχωρηθῶσιν εἰς τὰ μέλη αὐτοῦ τὰ παρὰ τὴν Κηφισιὰν ἀγροκτήματα.

Ὁ Σταμάτιος Ὑδραῖος ὑποβάλλει ὑπόμνημα διαμαρτυρίας διὰ τὴν ἄδικον ἐκποίησιν τῆς κτηματικῆς του περιουσίας ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ Γορτζογλίου διαμαρτύρονται διὰ τὰς ἐνεργείας τῶν ἐμπόρων περὶ ἀγορᾶς 15 ἑκατομμυρίων λιτρῶν σταφίδος εἰς δελτία.

Ὁ Θρᾳκικὸς Σύλλογος Δράμας παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ὁ Νομάρχης καὶ προβῇ εἰς τὴν διανομὴν τῶν οἰκοπέδων τῆς πόλεως Δοξάτου συμφώνως πρὸς τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τῆς κοινοτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ Ἕνωσις Παλαιῶν Πολεμιστῶν Βόλου αἰτεῖται τὴν ἀποφυλάκισιν τῶν κρατουμένων συναδέλφων των.

Οἱ ἐν Μακεδονίᾳ οἰκοῦντες Ἀλβανοὶ διαμαρτύρονται κατὰ τῶν ὑπαλλήλων Ἀνταλλαγῆς.

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Σερρῶν καὶ διάφορα Σωματεῖα παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἀνακληθῇ ἡ μετάθεσις τοῦ Νομάρχου Σερρῶν Α. Μαρκέλλου.

Ὁ Θρᾳκικὸς Σύλλογος Ξάνθης παρακαλεῖ ὅπως ἀποζημιωθῶσιν οἱ πρόσφυγες ἔναντι τῶν ἐγκαταλειφθεισῶν περιουσιῶν των.

Τὸ Συνέδριον τῶν Καυκασίων Μακεδονίας—Θρᾴκης αἰτεῖται τὴν βελτίωσιν τοῦ σχολείου των.

Οἱ ἀμπελοκτήμονες Βρουλιᾶς παρακαλοῦσιν ὅπως ἡ χαρασσομένη ὁδὸς Βασσαρᾶ διέλθῃ διὰ τῶν ἀγρῶν Καλογριτσίου.

Ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ τὰ Δικαστήρια τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν καὶ Πρωτοδικῶν ὑποβάλλουσιν ἐν ὁλομελείᾳ ὑπόμνημα δι' οὗ ἐκφράζουσι τὴν γνώμην ὅτι ἡ μελετωμένη διαθάθμισις τῶν δικαστικῶν λειτουργῶν πρὸς τοὺς λοιποὺς ὑπαλλήλους τῆς Διοικήσεως θέλει φέρει ζημίαν εἰς τὴν Δικαιοσύνην καὶ προτείνουσιν εὐλαβῶς νὰ μὴ γίνῃ αὕτη.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου ἀποστέλλει τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως: «Ἐθνικὸν Συμβούλιον Κύπρου ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν του τῆς Β' περιόδου ἀπευθύνει ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, εὐχόμενον ταχεῖαν πλήρωσιν τοῦ πανελληνίου πόθου».

Ἀνακοινοῖ ἐπίσης ὁ κ. **Πρόεδρος** τῆς Συνελεύσεως ὅτι ὁ πληρεξούσιος Ἠλείας κ. **Κ. Βουδούρης** δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ ὑπὸ χρονολογίαν 8 Μαρτίου ἐ. ἔ. δηλοῖ ὅτι ἀποσύρει τὴν πρό τινος χρόνου ὑποβληθεῖσαν παρ' αὐτοῦ παραίτησιν ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τοῦ πληρεξουσίου μετὰ τὰ λεχθέντα σχετικῶς πρὸς τὴν παραίτησιν ταύτην ἐν τῇ Συνελεύσει ὡς καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων κ. Γ. Καφαντάρη ὑποβληθεῖσαν πρότασιν ψηφίσματος περὶ συστάσεως ἐξεταστικῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἀνακοινοῖ ὡσαύτως ὁ κ. **Πρόεδρος** ἔγγραφον δήλωσιν τοῦ πληρεξουσίου Ὀλυμπίας κ. **Ι. Σεφερλῆ,** δι' ἧς οὗτος, θεωρῶν ὡς περατωθὲν τὸ ἔργον τῆς παρούσης Συνελεύσεως καὶ

ἀδικαιολόγητον τὴν ἐπ' ἀόριστον παράτασιν τοῦ βίου αὐτῆς ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς ψηφίσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ὑποβάλλει τὴν ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τοῦ πληρεξουσίου παραίτησίν του.

Ὁ κ. **Π. Κανελλόπουλος** λέγει ὅτι ὁ κ. Σεφερλῆς δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ ἀπευθυνομένης πρὸς αὐτὸν γράφει ὅτι ἀποστείλας ἐν στιγμῇ ἐξάψεως τὴν παραίτησίν του πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως δὲν ἐμμένει εἰς αὐτήν.

Παρακαλεῖ ὅθεν ὅπως μὴ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀνακοινωθεῖσα παραίτησις τοῦ κ. πληρεξουσίου.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ἔπειτα ὅτι

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑπέβαλλεν ἀπὸ τῆς 2 Μαρτίου ἐ. ἔτους σχέδιον νόμου «περὶ χορηγήσεων εἰς πρόσφυγας, ἀναπήρους ἐξ αἰχμαλωσίας, φιλανθρωπικὰς καὶ προσκοπικὰς Ὀργανώσεις εἰδῶν ὑλικοῦ Στρατοῦ».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Δ. Κατσίνας, Ν. Ἀνδρεαδάκης κλπ.** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἑρμηνείας τοῦ νόμου 3086 τῆς 5 Ἰουλίου 1924 « περὶ μὴ χρησιμοποιήσεως τῶν ὡς Ξενοδοχείων χρησιμοποιουμένων οἰκοδομῶν δι' ἄλλον τινὰ σκοπόν.

Ὁ κ. Α. **Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑπέβαλεν ἀπὸ τῆς 4 τρέχοντος εἰς τὸ Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων:

1) «Περὶ ἀναγραφῆς ἐφάπαξ πιστώσεως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν διὰ δαπάνην πρὸς ψυχαγωγίαν τῶν στρατιωτῶν» καὶ

2) «Περὶ ἐνιαίας ὀργανώσεως τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως καθ' ἅπαν τὸ Κράτος».

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑπέβαλεν ἀπὸ τῆς 6 τρέχοντος εἰς τὸ Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 15 Αὐγούστου 1923 περὶ τοῦ ἱματισμοῦ τῶν ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς»

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑπέβαλεν ἀπὸ τῆς 8ης Μαρτίου ἐ. ἔ. εἰς τὸ Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως σχέδιον νόμου «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐκπαιδευομένων ἀξιωματικῶν».

Ἐπίσης ὑπέβαλεν ἀπὸ τῆς 2ας τρέχοντος εἰς τὸ Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως σχέδιον νόμου «περὶ ἀνεγέρσεως κτιρίων πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν στρατιωτικῶν τοῦ Κράτους

Σωμάτων, Καταστημάτων Υπηρεσιών. στρατ. Αποθηκών εν γένει, αξιωματικών και αναγκαίων τούτων».

Οι κ. **Π. Τσιτσεκλής** (Υπουργός της Δικαιοσύνης), **Γ. Κονδύλης** (Υπουργός των Εσωτερικών) και **Ιω. Βαλαλάς** (Υπουργός της Συγκοινωνίας) υποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περί απαγορεύσεως δημοσιεύσεως εντύπων εχόντων περιεχόμενον πράξεις και κατορθώματα ληστών».

Οι πληρεξούσιοι κ. κ. **Σ. Κρεμεζής, Ν. Γουργουρής** κλπ. υποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περί συστάσεως ειδικού Ταμείου κατασκευής άμαξιτής οδού Γαλαξειδίου — Πέντε Ορίων—Αναθέματος— Λοιδωρικίου κλπ. και συντηρήσεως αυτής».

Ο κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Υπουργός των Εξωτερικών) και **Κ. Γκότσης** (Υπουργός των Οικονομικών) υποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περί εγκρίσεως πιστώσεως 2.324.000 λιρετών δι' αποζημίωσιν των επί Ιταλικών πλοίων κατασχεθέντων εμπορευμάτων υπό του Ελληνικού Στόλου κατά το 1922».

Ο κ. **Α. Μισιρλόγλου** (Υπουργός της Υγιεινής Προνοίας και Αντιλήψεως) υποβάλλει τα εξής σχέδια νόμων:

1) «Περί παρατάσεως της εν άρθρω 7 του νόμου 1222 του 1918 προθεσμίας προς απόκτησιν αδείας εξασκήσεως των ιατρικών επαγγελμάτων εν ταις Νέαις Χώραις» και

2) «Περί συστάσεως Οδοντιατρικών Συλλόγων».

Η επί της συμβάσεως της υδρεύσεως της πόλεως Αθηνών και Πειραιώς **ειδική Επιτροπή της Συνελεύσεως** υποβάλλει την έκθεσιν αυτής.

Ο κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος του Υπουργικού Συμβουλίου) παρακαλεί όπως ή ως άνω σύμβασις αναγραφή προς συζήτησιν εις την Ημερησίαν Διάταξιν της αύριον.

Υποβάλλουσι τας εκθέσεις αυτών:

Η επί των Στρατιωτικών κοινοβουλευτική Επιτροπή επί του σχεδίου νόμου «περί προσδιασμού οπλιτών και αξιωματικών»·

Η επί της Συγκοινωνίας κοινοβουλευτική Επιτροπή επί του νομοσχεδίου «περί κυρώσεως των συμβάσεων αεροπορικής και ταχυδρομικής συγκοινωνίας μετά των Εταιρειών Messageries Transaériennes και Aeroma Aeroespresso Italiano»·

Η επί του Προσφυγικού ειδική Επιτροπή της Συνελεύσεως επί της προτάσεως ψηφίσματος «περί ιδρύσεως διοικητικών Επιτροπών προς έλεγχον των δηλώσεων εγκαταλειφθεισών περιουσιών υπό ανταλλαξίμων ομογενών και καταθλιβής ποσοστού».

Η επί της Παιδείας κοινοβουλευτική Επιτροπή επί του σχεδίου νόμου «περί τροποποιήσεως άρθρων τινών των ισχυόντων περί του Αθήνησι Πανεπιστημίου νόμων».

Ο κ. **Ι. Μανέττας** (Υπουργός της Παιδείας) υποβάλλει σχέδιον νόμου «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως εκπαιδευτικών τινων νόμων».

Ο κ. **Κ. Σπυρίδης** (Υπουργός της Εθνικής Οικονομίας) υποβάλλει τα εξής σχέδια νόμων:

1) «Περί ορισμού της ετησίας συνδρομής του Κράτους προς την Ελληνικήν Ποντικήν Ένωσιν»

2) «Περί καθορισμού πόρων και μετοχών του Ταμείου Συντάξεων ηθοποιών, μουσικών και τεχνιτών θεάτρου».

3) «Περί λεμβούχων».

Ο κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Υπουργός των Εξωτερικών) υποβάλλει σχέδιον νόμου «περί καταργήσεως του από 13 Αυγούστου 1923 Ν.Δ. περί απονομής επί τιμή τίτλου του Αμίσθου Γενικού Προξένου ή Προξένων εις πρόσωπα ξένης υπηκοότητος».

Υποβάλλουσι τροπολογίας οι πληρεξούσιοι κ. κ.:

— **Σκεύος Ζερβός** επί του σχεδίου νόμου «περί κυρώσεως του από 25 Σεπτεμβρίου 1924 Ν.Δ. περί αποδοχών των δημοσίων πολιτικών υπαλλήλων, υπηρετών και εργατών κλπ.» και

— **Μάρκος Τσαρλαμπάς** επί του σχεδίου νόμου «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της αφορώσης το Ταμείον Αμύνης Οινοπαραγωγής νομοθετίας».

Ο κ. **Πρόεδρος** ανακοινοί τηλεγράφημα του Γενικού Διοικητού Θράκης κ. Κουρτίδου παρακαλούντος όπως ληφθώσιν έκτακτα μέτρα όπως καταστή δυνατή ή κάθοδος των πληρεξουσίων Θράκης και Ανατολικής Μακεδονίας εις Αθήνας, αδυνατούντων να παραστώσιν εις τας συνεδριάσεις της Συνελεύσεως λόγω της σιδηροδρομικής απεργίας.

Ο κ. **Κ. Γκότσης** (Υπουργός των Οικονομικών) κατατίθετι τας κάτωθι μεταβολάς εις τον υπό ψήφισιν τελούντα Προϋπολογισμόν της χρήσεως 1924—25:

Υπουργείον Εσωτερικών

Κεφ. 10 δις άρθρον 3 Μισθοί χωροφυλάκων.	18.200.000

Υπουργείον Εκκλησιαστικών

Κεφ. 4 άρθρ. 1 Μισθός κλπ. προσωπικού επιθεωρήσεως Δημοτικής Εκπαιδεύσεως.	600.000

Κεφ. 5 ἄρθρ. 1	Μισθοὶ καὶ ἐπιδόματα προσωπικοῦ διδασκαλείων Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως.	3.500.000
Κεφ. 8 ἄρθρ. 1	Μισθοὶ κλπ. διδασκάλων πρακτικῶν Σχολῶν.	60.000

Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν

Κεφ. 1. ἄρθρ. 9	Ἔξοδα Τραπέζης καὶ ἀντίτιμον τροφοδοτικῆς μερίδος .	1.500.000

Διὰ τῶν μεταβολῶν τούτων αὐξάνεται τὸ προϋπολεπόμενον ἐκ τῆς χρήσεως 1924—25 ἔλλειμμα εἰς δραχ. 913.865.152.

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνει τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸς κ. ***Ι. Βαλαλᾶς***, ὅστις ἐκθέτων τὰ τῆς ἀπεργίας τῶν σιδηροδρομικῶν λέγει ὅτι, ὅτε ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον, εὗρε μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὸ ζήτημα τῆς αὐξήσεως τῶν κομίστρων κατὰ 25 ο/ο. Ἡ δυσχέρεια, λέγει, ἦτο προφανής, διότι θὰ ἠναγκαζόμεθα νὰ αὐξήσωμεν τὰ κόμιστρα, τὰ ὁποῖα εἶνε τόσον ἐξογκωμένα εἰς βάρος τοῦ τιμαρίθμου τῆς ζωῆς, ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου ὑπῆρχεν ἀξίωσις ἐλαττώσεως τῶν κομίστρων, ἰδίως τῶν Μακεδονικῶν σιδηροδρόμων ἐκ μέρους τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου Μακεδονίας. Ἀπεφασίσαμεν συνεπῶς νὰ μὴ αὐξήσωμεν τὰ κόμιστρα τῶν σιδηροδρόμων καὶ διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους καὶ διότι εἴχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι διὰ σώφρονος διοικήσεως τῶν σιδηροδρόμων θὰ κατωρθοῦτο καὶ τὸ κοινὸν νὰ ἐξυπηρετῆται καὶ οἱ σιδηροδρομικοὶ ὑπάλληλοι νὰ μὴ παραπονῶνται. Μετὰ τὰς αὐξήσεις αἵτινες ἐδόθησαν τὸν Αὔγουστον αἱ ἐγερθεῖσαι ἀξιώσεις ἀπηρτίζοντο ἀπὸ τὰ ἑξῆς αἰτήματα:

Α') 11 ἑκατομμύρια ἀπὸ διπλοῦς μισθούς, διότι ζητοῦσι δύο μισθοὺς ὅλοι γενικῶς ἀφ' ὅτου προσελήφθησαν, ἀσχέτως χρόνου ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ·

Β') 15 ἑκατομμύρια αὔξησις τῶν δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν·

Γ') 45 ἑκατομμύρια ἐπὶ πλέον δαπάναι ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὀκταώρου.

Δ') 1 ἑκατομμύριον ἀπὸ τὴν ἀφομοίωσιν·

Ε') 50 ἑκατομμύρια ἀπὸ τὰς νέας αὐξήσεις·

Ϛ') 2 ἑκατομμύρια διακόσιαι πεντήκοντα χιλιάδες διὰ προικοδότησιν Ταμείου Προνοίας καὶ

Ζ') Τέλος ἀξίωσις περὶ μονιμοποιήσεως καὶ ἀφομοιώσεως ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων.

Συνολικῶς τὰ αἰτούμενα ἀνέρχονται εἰς ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ ἑκατομμύρια δραχμῶν κατ' ἔτος ἀπὸ αὐξήσεις μισθῶν,

εἰς 15 ἑκατομμύρια ἐφάπαξ διὰ συνεταιρισμὸν καταναλώσεως καὶ 2 ἑκατομμύρια ἐφάπαξ διὰ Ταμεῖον Προνοίας.

Κατ' ἀνάγκην ἡ θέσις μου ἦτο δύσκολος, προκειμένου περὶ τοιούτων νέων δαπανῶν καθ' ἣν στιγμὴν ὑπάρχει γνωμοδότησις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν περὶ περικοπῆς δαπανῶν.

Ἀναλύει κατόπιν τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν καὶ εὑρίσκει ταύτην δικαιοτάτην, ἐφόσον στηρίζεται ἐπὶ βάσεων ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη καὶ ἡ ρύθμισις τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ὁ μηχανοδηγὸς π. χ. λαμβάνει, λέγει, ἀρχικὸν μισθὸν

Δραχμὰς	855	τὸν μῆνα
Ἐπιδόματα	2.250	» »
Οἰκογενειακὰ	75	» »
Ἀναλογία 1 1)2 μισθοῦ	250	» »

Δι' ὑπερορίας διανυκτερεύσεις, καθαριότητα κλπ. μέχρις ὅτου ἀνέλθῃ τὸ ποσὸν εἰς δραχ. 6.026 μηνιαίως, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸν νέον μηνιαῖον μισθὸν τοῦ μηχανοδηγοῦ. Ἐὰν ἐφαρμοσθῇ καὶ τὸ ὀκτάωρον, θ' ἀνέρχηται εἰς δραχμὰς 6283 μηνιαίως ὁ μισθὸς οὗτος.

Οἱ σιδηροδρομικοὶ μοὶ ἐδήλωσαν ῥητῶς ὅτι ἀρνοῦνται νὰ ἀναγνωρίσωσι τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν. Ὡς πρὸς τὴν ρύθμισιν τῶν δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν ἡ Ἐπιτροπὴ τὰς ἐρρύθμισεν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συστήματος τοῦ 1914.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. ***Ι. Μαμάη*** περὶ τῶν ἀπολαυῶν τῶν μικρῶν ὑπαλλήλων ὁ κ. Ὑπουργὸς λέγει ὅτι ὁ μικρότερος μισθὸς κλητῆρος διὰ τοὺς σιδηροδρομικοὺς εἶνε δραχ. 1350 μηνιαίως, ὁ δὲ μεγαλύτερος 2.108 μηνιαίως.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐξακολουθῶν ἀναλύει καὶ τὰς ἄλλας προτάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν, ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ ὀκτάωρον λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἀναγνωρίζει τοῦτο, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ ἀφορᾷ παροχὴν πραγματικοῦ ὀκταώρου ἐργασίας. Μὴ λησμονῶμεν δὲ ὅτι τοῦτο δὲν ἐφηρμόσθη ἀκόμη οὐδὲ εἰς τὴν Ἀμερικήν, ὅπου ἐγένετο καὶ ἡ σχετικὴ σύμβασις.

Σχετικῶς μὲ τὰς δευτερευούσας ἀπολαυάς, ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι καὶ καταστρατηγήσεις ἐσημειώθησαν, βεβαιωθέντος ὅτι πολλοὶ ἠσθένουν προσχηματικῶς διὰ νὰ ἀναπληρῶνται παρ' ἄλλων πληρωνομένων διὰ δήθεν ὑπερορίας. Ἡ Ἐπιτροπὴ σχετικῶς πρὸς τοῦτο ἐγνωμοδότησεν ὅτι μόνον ἀσθένεια πέρα τῶν ὀκτὼ ἡμερῶν θὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν.

Ὁ κ. ***Βασ. Ἀλεβιζάτος*** παρακαλεῖ νὰ διασαφήσῃ ὁ κ.

Υπουργὸς τί προέτεινεν ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τὸ ζήτημα τοῦ ὀκταώρου.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Υπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ εἰς λεπτομερείας ἐζήτησεν ἐργασίαν πραγματικὴν 8 ὡρῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Οἰκονομιῶν ἐζήτησεν ἐπίσης ὅπως τακτοποιηθῇ λογιστικῶς ἡ διαχείρισις τῶν σιδηροδρόμων διὰ νὰ μὴ παρουσιάζωνται ἀνακριβῶς ὅτι ἔχουσι καὶ πλεονάσματα. Ἠξίωσεν ἡ Ἐπιτροπὴ ὅπως οἱ Κρατικοὶ σιδηρόδρομοι διοικηθῶσιν ὅπως καὶ αἱ Ἀνώνυμοι Ἑταιρεῖαι, καὶ ἡ σύστασις αὕτη οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἦτο δικαιοτάτη. Ἐπίσης λογικὴ ἦτο ἡ σύστασις τῆς Ἐπιτροπῆς περὶ ἀποκεντρώσεως τῆς διοικήσεως τῶν σιδηροδρόμων διὰ καταρτισμοῦ μικτῶν γνωμοδοτικῶν Συμβουλίων ἐν Ἀθήναις καὶ Θεσσαλονίκῃ, ἅτινα ἅπαξ τοῦ ἔτους θὰ συνέρχωνται εἰς κοινὸν συμβούλιον περὶ λήψεως γενικῶν μέτρων, κατὰ τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον ἐφαρμόσθη καὶ λειτουργεῖ ἐν Ἑλβετίᾳ. Γενικῶς αἱ συστάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν εἶνε ἀρκετὰ συντελεστικαὶ εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν σιδηροδρομικῶν πραγμάτων. Πραγματευόμενος εἶτα τὰς ὑπολοίπους ἀξιώσεις τῶν σιδηροδρομικῶν καὶ δὴ ὅσον ἀφορᾷ τὴν μονιμοποίησιν τῶν ἐκτάκτων λέγει ὅτι ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ αἰτήματος εἶνε ὅπως αὐξηθῇ τὸ προσωπικόν, διὰ νὰ δύνανται νὰ ἀπεργῇ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερος ἀριθμὸς ὑπαλλήλων-εργατῶν. Φέρει ὡς παράδειγμα τοὺς ἐργάτας τῆς γραμμῆς Μπράλου τοὺς προσλαμβανομένους ἐκτάκτως καὶ ὧν ζητεῖται ἤδη ἡ μονιμοποίησις. Ἄλλη ἀξίωσις τῶν σιδηροδρομικῶν εἶνε ὅπως προσληφθῶσιν εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον δύο ἀντιπρόσωποί των. Τὴν ἀξίωσιν ταύτην ἐδέχθη ἡ Κυβέρνησις. Δὲν ἔστειλαν ὅμως αὐτοὺς οἱ σιδηροδρομικοί, διότι προέβαλον τὴν ἀξίωσιν ἵνα οὗτοι ὦσι πάντοτε ἀνακλητοὶ παρ' αὐτῶν, ὅπερ δὲν ἐδέχθη ἡ Κυβέρνησις. Ἡ αἴτησις τοῦ κλεισίματος τῶν ἀνοικτῶν φρένων ἔγινε δεκτή, δὲν ἐφαρμόσθη ὅμως ἐλλείψει μηχανημάτων. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν συντάξεων παρεδέχθημεν κατ' ἀρχὴν τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν, παρακληθέντος τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅπως στείλῃ ἀντιπρόσωπον εἰς τὴν Θεσσαλονίκην πρὸς ῥύθμισιν, ὅστις καὶ ἐστάλη. Ὡς πρὸς τὰς ἀξιώσεις περὶ Ταμείου Προνοίας ἡμεῖς ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι ταῦτα δὲν δύνανται νὰ προκύψωσιν ἀπὸ τὸ Κράτος καὶ ἀπὸ τοὺς σιδηροδρόμους. Εἶνε ζήτημα ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας αὐτῶν τῶν σιδηροδρομικῶν, ὅπως καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς δημοσίους ὑπαλλήλους. Ἡ Κυβέρνησις μόνον ἠθικὰς

ἐνισχύσεις δύναται νὰ παράσχῃ. Ἡ ἀξίωσις περὶ παροχῆς ἑνὸς καὶ 1)2 μισθοῦ ἀντίκειται εἰς τὴν πρότασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν, ἥτις πρέπει νὰ εἶνε σεβαστή. Ἄλλη ἀξίωσις τῶν σιδηροδρομικῶν, ἀπορριφθεῖσα, ἦτο ὅπως μὴ ἀπομακρύνωνται ἐν καιρῷ ἐπιστρατεύσεως ἢ πολέμου ὡρισμένοι ὑπάλληλοι, ὧν ἡ παρουσία καὶ ἡ εἰδικότης ἤθελε κριθῇ ἀναγκαία. Ὡς πρὸς τὴν ἀξίωσίν των περὶ Συνεταιρισμοῦ καταναλώσεως εἴπομεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι θὰ τοῖς παράσχωμεν μικρὰν βοήθειαν ὑλικήν, θὰ τοὺς διευκολύνωμεν διὰ δανείου, ἀλλ' ὤφειλον νὰ στηρίζωνται καὶ εἰς ἴδια εἰδικὰ μέσα. Θὰ ἠδύναντο ἐπίσης νὰ χρησιμοποιηθῶσι καὶ τὰ κεφάλαια τοῦ Ταμείου τῶν Συντάξεων, τοῦ Σ.Η.Α.Π., ἅτινα ἀνέρχονται ἤδη εἰς 107 ἑκατομμύρια. Ἡ ἀδυναμία, λέγει, αὐξήσεως τῶν κομίστρων καὶ ἡ ἔντονος ἀξίωσις τῆς Συνελεύσεως ὅπως μείνωσι σεβασταὶ αἱ συστάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐνπολλοῖς, ὡς ἐρρήθη, ἄδικον τῶν αἰτημάτων, μᾶς ἠνάγκασαν νὰ τηρήσωμεν τὴν στάσιν τὴν ὁποίαν ἐτηρήσαμεν.

Δὲν ἐπαύσαμεν νὰ νουθετήσωμεν τοὺς πρωτοστατοῦντας εἰς τὴν σιδηροδρομικὴν κίνησιν ὅτι εἶνε ἀνάγκη καὶ αὐτοὶ νὰ συναισθανθῶσιν ὅτι ἔχει καὶ ὁ Λαὸς ἀξιώσεις ἀπὸ τὰ ὄργανα τὰ ὁποῖα πληρώνει. Τοῖς ἐδήλωσα χθὲς ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἀφήσῃ νὰ γίνῃ ἅρμαιον τῶν ἀξιώσεών των καὶ ὅτι, ἂν γίνῃ ἀπεργία, θὰ ἀντιμετωπισθῇ ἀσφαλῶς, καὶ ὅτι ὅσοι νέοι προσληφθῶσι θὰ μείνωσι πλέον ὁριστικῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. (Χειροκροτήματα). Ἐπῆλθεν ἡ ἀπεργία, τὴν ἀντεμετωπίσαμεν, καὶ εἰς μὲν τὴν Μακεδονίαν οὐδεμία ἐσημειώθη σοβαρὰ ἀνωμαλία, εἰς τὴν Πελοπόννησον μόνον τὰς δύο - τρεῖς πρώτας ἡμέρας ὑπῆρξε μικρὰ τοιαύτη. Πρῶτοι βεβαίως ἡμεῖς θλιβόμεθα καιρίως, διότι οἱ ἐργάται παρασυρθέντες κατέληξαν εἰς τὸ ἔσχατον τῶν μέτρων. Ἐκ λόγων προνοίας ἐλάβομεν τὴν ἀπόφασιν ὅπως μὴ προσλαμβάνωνται εἰς τὰς ἀπεργησάσας ὑπηρεσίας εἰμὴ μόνον τεχνικοὶ ὑπάλληλοι διὰ νὰ κατορθωθῇ μετὰ τὴν λύσιν τῆς ἀπεργίας νὰ μὴ μείνωσι πολλοὶ ἐκ τῶν πρώτων ἐκτὸς θέσεως. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀπεργίας θὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ τροποποιηθεὶς κανονισμός. Πραγματευόμενος εἶτα τὰ τῆς ἀπεργίας τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν λέγει ὅτι αἱ ἀξιώσεις αὐτῶν ἀπῄρτιζον ἐπιθάρυνσιν πρόσθετον ἐκ δραχμῶν 46 ἑκατομμυρίων εἰς βάρος τῶν καταναλωτῶν. Δὲν ἠδυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν τοιαύτην ἐπιθάρυνσιν, ἐφόσον πρῶτον δὲν ἐξηκριβώσαμεν ἂν ἠδύναντο νὰ τὴν πληρώσωσι οἱ καταναλωταὶ καὶ ἐφόσον ἡ ἀξίωσις δὲν ἦλθεν ὡς αἴτημα οὐσιαστικὸν ἀλλ' ἐξ ἀλληλεγγύης πρὸς τοὺς σιδηροδρομικούς. Καταλήγων λέγει ὅτι ἡ Συνέλευσις θὰ ἐπικροτήσῃ τὸν διαχειρισμὸν τῶν ζη-

τημάτων τούτων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ θὰ τονισθῇ ὅτι τὸ Κράτος δὲν δύναται νὰ λύῃ τὰ ζητήματα ταῦτα καθ' ὑποχώρησιν. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Α. Θεολογίτης** παρακαλεῖ νὰ δηλωθῇ ἂν εἶνε ἀληθῆ τὰ περὶ ἀποστολῆς βοηθείας εἰς τοὺς ἀπεργοὺς ἐξ Ἀμστερδαμ.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκ.) λέγει ὅτι οὐδεμίαν πληροφορίαν ἔχει ἡ Κυβέρνησις ἐκ τῆς Πρεσβείας τοῦ Ἀμστερδαμ.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι σχετικῶς μὲ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας ἔχει ὑποβληθῇ ἐπερώτησις φέρουσα τὸν ἀριθμὸν 153, προσέτι δὲ ὑπεβλήθη καὶ πρότασις περὶ γενικεύσεως τῆς συζητήσεως.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι σκοπὸς τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας εἶνε ἀκριβῶς νὰ προκληθῇ πρὸ πάσης ἄλλης ἡ συζήτησις περὶ τῆς ἀπεργίας.

Γενικευθείσης τῆς συζητήσεως, ὁ λόγος δίδεται εἰς τὸν κ. **Ι. Κούνδουρον.**

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λέγει ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν δρᾷ ἡ ἀντίδρασις καὶ ἐν' αὐτῷ τούτῳ τῷ κρατικῷ ὀργανισμῷ ἀναφαίνονται ἀνωμαλίαι, θὰ ἦτο εὐκταῖον ἂν ἀπόλυτος συμφωνία ἐκράτει τοὐλάχιστον ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Δὲν πταίει ὅμως ἡ «Δημοκρατικὴ Ἕνωσις» ἂν βαρὺ ἐπιβάλλεται εἰς αὐτὴν τὸ καθῆκον, ἵνα διεξαγάγῃ δριμὺν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον δι' ὅσα πταίσματα αὕτη διέπραξε, πταίσματα ὡς τὸ τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης, τὸ ὁποῖον ἀνετράπη, χάρις εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος εὐτυχῶς ζῇ ἀκόμη πταῖσμα οἷον τὸ τῆς μὴ τηρήσεως ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τοῦ κατοχυρωτικοῦ τοῦ πολιτεύματος νόμου, ἀφοῦ αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Πολίτης κατῆλθεν ὡς εἶδός τι ἀνταλλαγῆς ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὡρισμένα πρόσωπα ἐνταῦθα, ἀπέναντι τῶν ὁποίων ἠθέλησε νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς εὐθύνης διὰ τὴν θανατικὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπαιτίων τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς.

Ἀλλ' ἀκόμη καὶ διὰ πταίσματα οἷον ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ὑπέπεσεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς προβὰς εἰς δηλώσεις αἱ ὁποῖαι δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νὰ συντελῶσιν εἰς τὴν παράλυσιν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος καὶ τὴν δημιουργίαν ἀνησυχιῶν εἰς τὴν Κοινὴν Γνώμην, ἐφόσον δηλοῖ ὅτι ἐν περιπτώσει κυβερνητικῆς κρίσεως τὰ συμβησόμενα ἐναπόκεινται «ἐν γούνασιν ἰσχυροτέρου».

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι, ἵνα μὴ ἡ σιωπή του θεωρηθῇ ἀποδοχή, ὀφείλει νὰ δηλώσῃ ὅτι οὐδὲν τοιοῦτον εἶπεν. Εἶπε μόνον, εἰς ἐρώτησιν ἀπευθυνθεῖσαν πρὸς αὐτόν, τί θὰ συμβῇ ἐν περιπτώσει κυβερνητικῆς κρίσεως, ὅτι ἢ τὰ πράγματα θὰ διεξαχθῶσιν ὁμαλῶς καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας θὰ καλέσῃ τὸν ἐνδεδειγμένον ὅπως διαδεχθῇ τὴν παραιτηθησομένην Κυβέρνησιν, ἢ τὰ πράγματα θὰ διεξαχθῶσιν ἀνωμάλως, ὁπότε ὁ ἰσχυρότερος βεβαίως θὰ ἐπικρατήσῃ.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρατηρεῖ ὅτι αἱ δηλώσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως δὲν μεταβάλλουσι τὰ πράγματα.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** λέγει ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπὶ τῶν δηλώσεών του ὀφείλει νὰ διεξαχθῇ ἡ συζήτησις.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** συνεχίζων καὶ ἐλέγχων τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν πολιτείαν αὐτῆς ἀπέναντι καὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐλέγχει αὐτὴν καὶ διὰ τὴν πολιτείαν της ἀπέναντι τοῦ συντηρητικωτέρου Σωματείου τῶν σιδηροδρομικῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐφέρθη κατὰ τρόπον φασιστικόν.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) παρατηρεῖ ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές, διότι παρίσταντο καὶ συνάδελφοι ἐν τῷ Ὑπουργείῳ καθ' ἣν στιγμὴν ἐπὶ ὥραν πολλὴν προσεπάθει νὰ τοὺς πείσῃ ὅπως ἀπόσχωσι τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἀπεργίας.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** συνεχίζων ἐξετάζει τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας γενομένας δηλώσεις καὶ λέγει ὅτι ἡ γλῶσσα τὴν ὁποίαν ὁ κ. Ὑπουργὸς μετεχειρίσθη ἀπέναντι τῶν ἐργατῶν ὑπῆρξεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς αὐστηρά, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ προλάβῃ, ὡς ὤφειλε, τὴν ἀπεργίαν. Ἀναφερόμενος ἀκολούθως εἰς τὰς γενομένας ὑπὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ δηλώσεις, ἐπικαλεσθέντος τὰ γενόμενα ἐν Γαλλίᾳ, ἀπορεῖ πῶς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἀνέτρεξε καὶ εἰς τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ γενόμενα, ἵνα ἐκεῖθεν λάβῃ διδάγματα συντηρητικότητος καὶ διαλλακτικότητος, τὰ ὁποῖα ἄλλως τε θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντλήσῃ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ ἀπὸ τὴν πολιτείαν ἐν παρομοίοις ζητήμασι τῶν φιλελευθέρων Κυβερνήσεων κατὰ τὸ παρελθόν. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις, λέγει, φοβουμένη τὸν Μπολσεβικικὸν κίνδυνον, ἐξοργώνει καθ' ἑκάστην τὸν κίνδυνον ἵνα δικαιολογῆται λαμβάνουσα μέτρα τὰ ὁποῖα τοὐναντίον προκαλοῦσι τὸν κίνδυνον τοῦτον. Ἡ Κυβέρνησις κλείει ἐρμητικῶς ἀντὶ νὰ διανοίγῃ τὰς βαλβίδας τοῦ λέβητος. Ἀλλὰ δὲν ἔλειψεν ἡ γνῶσις τοῦ καταλλήλου φαρμάκου ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν· ἔλειψεν ἀπὸ αὐτὴν μόνον ἡ καλὴ θέλησις, διότι αὕτη ἔχει μονοπωλήσει τὰ αἰσθήματά

της ὑπὲρ ὡρισμένης τάξεως, καὶ διότι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐμπνέεται ἀπὸ τὰ δημοκρατικὰ ἰδεώδη. Τοιαύτην δὲ Κυβέρνησιν δικαίως δυνάμεθα νὰ ἀποκαλέσωμεν Κυβέρνησιν κοινωνικῆς ἐξαρθρώσεως.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι ἡ ἀγόρευσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας ἐστερεῖτο καὶ ἐπιχειρημάτων καὶ βάσεων καὶ σκοπὸν εἶχε μόνον τὸν σχηματισμὸν ἐντυπώσεων. Ὡμολόγησε, λέγει, ὅτι τὸ Κράτος ἐπεχείρησε νὰ παραβιάσῃ ἀνειλημμένας ὑποχρεώσεις πρὸς τοὺς ἀπεργήσαντας, καὶ παρέθεσε καὶ ἀνέμιξε διαφόρους ἀριθμοὺς δαπανῶν καὶ ἐξόδων ἀσχέτων πρὸς τὴν ἀπεργίαν. Ἀπέφυγεν ἐπίσης νὰ κάμῃ μνείαν τῶν δηλώσεων τοῦ Πρωθυπουργοῦ, δι' ὧν διεκηρύσσετο ὅτι ἐξωθήθησαν εἰς ἀπεργίαν οἱ ἐργάται διὰ νὰ δείξῃ τὰς ἐχθρικάς του διαθέσεις πρὸς αὐτοὺς καὶ τὴν φιλίαν πρὸς τὴν κεφαλαιοκρατίαν.

Ἐξακολουθῶν ὑπενθυμίζει τὰς παρατηρήσεις του κατὰ τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως, ἐκφράσαντος τότε τοὺς φόβους του ὅτι ἡ νοοτροπία τῆς Κυβερνήσεως θὰ ὀξύνῃ τὴν πάλην τῶν τάξεων. Τονίζει καὶ πάλιν τὸ λάθος σχηματισμοῦ Κυβερνήσεως μὴ λαϊκῆς ὅπως ἡ παροῦσα.

Ὑποστηρίζει ἐπίσης ἑτέραν ἐπερώτησίν του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, μὴ λαμβάνουσαν μέτρα συγκρατήσεως τῶν κρατικῶν ὀργάνων ἀπὸ τοῦ νὰ προκαλῶσιν ἀνωμαλίας διὰ τῆς ἀναμίξεώς των εἰς τὰ ζητήματα τὰ κοινωνικά. Αἱ διαμαρτυρίαι μου ἐκεῖναι ἐβεβαιώθησαν, καὶ ἤδη βλέπομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἡ ἰδία προκαλεῖ ζητήματα διαταράττοντα τὴν δημοσίαν τάξιν. Ἡ Κυβέρνησις κατηγορεῖ ἡμᾶς ὡς ὠθοῦντας πρὸς τὴν ἀναρχίαν, ἐνῷ δῆθεν αὐτὴ εἶνε ὁ ἀμύντωρ τῆς τάξεως. Δὲν ἀρνούμεθα ὅτι οἱ ἀπεργοὶ ὡς μᾶζα ἐργατικὴ εἶνε συμπαθὴς πρὸς ἡμᾶς καὶ μόνον εἰς τὴν συνείδησιν τῆς Κυβερνήσεως θεωροῦνται ὡς ταραξίαι καὶ ἀναρχικοί, διότι ζητοῦσι νομιμοφρόνως ἀνακούφισιν καὶ βελτίωσιν.

Ἐπικρίνει κατόπιν τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, δι' ὧν οἱ ἐργάται χαρακτηρίζονται ὡς ἄτακτα στοιχεῖα, καὶ ἐρωτᾷ ἂν κοινωνικὸν καθεστὼς τῆς τάξεως, ὑπὲρ οὗ κόπτεται ἡ Κυβέρνησις, εἶνε οἱ ἑκατομμυριοῦχοι οἱ καταγγελθέντες ὡς κλέπται τοῦ Δημοσίου καὶ ὅμως μένοντες ἀσύδοτοι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Κακίζει κατόπιν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν δι' ἔγγραφόν του ἀποσταλὲν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, δυσμενὲς κατὰ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Ἀναφέρει ἐπίσης καὶ τὴν διαγωγὴν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης πρὸς τοὺς ἐπαγγελματίας, ἀπειλήσαντος αὐτοὺς ὅτι θὰ ἀναθεωρήσῃ τὰς διατιμήσεις. (Ἀναγινώσκει ἐπιστολὴν τοῦ προέδρου Συνομοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν).

Ὅλη αὕτη, λέγει, ἡ ἀντιλαϊκὴ τακτικὴ τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ἡ ὠθοῦσα εἰς ἐξεγέρσεις καὶ προκαλοῦσα τὰς ταραχὰς καὶ ἀνωμαλίας μὲ τὰς ὁποίας ταλαιπωρεῖται ἡ κοινωνία.

Ἀλλὰ καὶ τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὅτι ἔχει ἐντολὴν τῆς Συνελεύσεως ἵνα σεβασθῇ καὶ ἐκτελέσῃ τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν, δὲν εἶνε ἀληθές, διότι ἐσεβάσθη ὁ κ. Ὑπουργὸς πάσας τὰς ἄλλας ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν, ἵνα σεβασθῇ καὶ αὐτήν; Καὶ ἐρωτῶ ποῖον εἶνε τὸ ποσὸν κατὰ τὸ ὁποῖον μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὀκταώρου θὰ ἐξαρύνοντο οἱ Κρατικοὶ σιδηρόδρομοι καὶ ποῖον ἐκεῖνο κατὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἐξαρύνοντο αἱ ἄλλαι Ἑταιρεῖαι, διὰ νὰ γνωρίζῃ ἡ Συνέλευσις τί θὰ πληρώσῃ τὸ Κράτος καὶ τί αἱ Ἑταιρεῖαι;

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας** λέγει ὅτι οἱ ἀριθμοὶ τοὺς ὁποίους ἀνέφερεν ἐφορῶν ὅλους τοὺς σιδηροδρόμους, ἐὰν δὲ ὑπῆρχε κανεὶς ὀλίγον, θὰ ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ μεταξὺ αὐτῶν τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα βαρύνουσι τοὺς Κρατικοὺς σιδηροδρόμους.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θίγει τὸ ὀκτάωρον, ἐνῷ τὸ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὀκταώρου ποσοστὸν αὐξήσεως τῶν κομίστρων εἰσπράττει πρὸ πολλοῦ καὶ τὸ πληρώνει ὁ Λαός. Ὁλόκληρος ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως, λέγει, δὲν τείνει παρὰ εἰς τὸ νὰ παρουσιάζῃ πάντας τοὺς ἄλλους ὡς ὑπομνύοντας τὴν τάξιν. Τὸ τοιοῦτον ὅμως ὑπονομεύει αὐτὸ τοῦτο τὸ καθεστὼς καὶ ὀφείλουσιν οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν Κυβέρνησιν νὰ μὴ ἀποδέχωνται τὴν τοιαύτην πολιτικήν. Καταλήγων συμβουλεύει τὴν Κυβέρνησιν νὰ παύσῃ ἀκολουθοῦσα προκλητικὴν πολιτικὴν κατὰ τῶν ἐργατικῶν καὶ ἀγροτικῶν μαζῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν δύναμιν τοῦ Κράτους.

Ὁ **κ. Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι τὸ θέμα ποὺ συζητοῦμεν εἶνε ἐξαιρετικῶς σπουδαιότατον, ὄχι μόνον διότι ἀφορᾷ μίαν μεγάλην τάξιν ἐντίμων ἐργατῶν, ἀλλὰ καὶ διότι ἐκ τῆς χώμης τὴν ὁποίαν θέλει ἐκφράσει ἡ Συνέλευσις θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ κοινωνικὴ ἐξέλιξις τῶν πραγμάτων τοῦ Τόπου, ἂν δηλαδὴ ἡ ἐξέλιξις αὕτη θὰ ἐπέλθῃ ὁμαλῶς ἢ ἂν αὕτη θὰ ἐπέλθῃ ἀνωμάλως. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ἐργατικὴν ἐπανάστασιν δὲν θεωροῦσι παρὰ ὡς ναρκωτικόν τι παροδικὸν τὰς ἐλαφρὰς πρὸς τοὺς ἐργάτας παραχωρήσεις. Ἄλλη ἀντίληψις εἶνε ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ζητοῦσι νὰ κατα-

πνίξωσι τὴν ἐργατικὴν κίνησιν διὰ τῆς βίας καὶ τρίτη ἀντίληψις εἶνε ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐν πνεύματι δικαιοσύνης κρίνοντες τὰ πράγματα παρέχουσιν ἑκάστοτε ὅτι εἶνε ὀρθὸν καὶ δίκαιον καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν πρόοδον. Ἡ τελευταία ἀντίληψις ἐπεκράτησε μέχρι τοῦ 1917, ὅτε ἡ Ρωσικὴ Ἐπανάστασις ἐπεβλήθη διὰ τῆς βίας, ἵνα καὶ πάλιν αὐτοὶ οὗτοι οἱ μορφωμένοι ἐργάται βραδύτερον ἐπιβάλωσι τὴν ἐξελικτικὴν μεταρρύθμισιν τῶν κοινωνικῶν πραγμάτων. Ἓν μέρει ἡ κρατοῦσα ἀντίληψις εἶνε ὅτι ἡ ἄμεσος καὶ βιαία ἀνατροπὴ τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος δὲν δύναται παρὰ νὰ εἶνε ἓν μέγα ἀδίκημα κατὰ τῆς κοινωνίας. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ αὐτὴ ἀντίληψις κρατεῖ.

Ὁ ἐργατικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος, καθυστερήσας εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς θέσεώς του, μόλις ἀπὸ μιᾶς εἰκοσαετίας ἤρχισεν ὀργανούμενος καὶ ἐπιζητῶν τὴν ἀναγνώρισιν τῶν δικαιωμάτων του. Ἀπὸ τοῦ 1910 ἤρχισε καὶ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἐφαρμοζομένη μία ἀληθινὴ προστασία τῶν ἐργατῶν. Εἶνε ἐκτὸς ἀμφισβητήσεως ὅτι ἡ προστατευτικὴ αὕτη πολιτικὴ εἶνε ἡ ὀρθοτέρα, ὄχι μόνον διότι ἡ ἐξύψωσις τοῦ ἐργάτου συμβάλλει εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀκμὴν τοῦ Τόπου, ἀλλὰ καὶ διότι αἱ ἐργατικαὶ τάξεις ἐν Ἑλλάδι εἶνε συντηρητικαί. Δι' αὐτὸ τὸ ἐργατικὸν τοῦτο ὑλικὸν τὸ τόσον συντηρητικὸν θὰ ἔπρεπε καὶ τὸ Κράτος καὶ οἱ ἐπιχειρηματίαι νὰ χειρισθῶσι καταλλήλως, ὥστε νὰ μὴ δυνηθῇ τοῦτο νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν πολιτικήν, ἀπὸ τῆς ὁποίας εἶνε δυνατὸν ξένα στοιχεῖα νὰ ἐπιχειρήσωσι νὰ τὸ ἐξαγάγωσι. Μετὰ τὸν πόλεμον— ὅπως ἔγινεν ἀλλαχοῦ — τὸ ἡμερομίσθιον ηὐξήθη, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προεκάλεσε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι οἱ ἐργάται ἀπολαμβάνουσι κολοσσιαῖα κέρδη.

Τοῦτο ὅμως δὲν εἶνε ἀληθές, διότι, ἂν εἰκοσαπλασιάσθη μισθός τις 90 δραχμῶν, δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι μισθὸς 90 δραχμῶν εἶνε μισθὸς πείνης.

Ἐνῷ λοιπὸν ἐν Ἑλλάδι ἐπεκράτει ἡ ἀντίληψις τῆς βαθμιαίας κοινωνικῆς ἐξελίξεως, αἰφνιδίως ἐπεκράτησε τελευταίως ἡ ἀντίληψις τῆς ἐπιβολῆς καὶ τῆς πιέσεως τῶν ἐργατῶν. Ἐὰν ἡ τοιαύτη ἀντίληψις ἤθελεν ὁριστικῶς ἐπικρατήσει, τοῦτο θὰ ἦτο ἄκρως ἐπικίνδυνον, διότι, ἐὰν οἱ ἐργάται ὠθοῦντο εἰς τὰ ἄκρα, θὰ μετεβάλλοντο εἰς στοιχεῖον ἀρνητικόν. Δυστυχῶς τὴν τοιαύτην πολιτικὴν διετράνωσεν ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς σιδηροδρομικῆς ἀπεργίας. Καὶ ἡμεῖς οὐδέποτε θὰ ὑποστηρίξωμεν ὅτι αἱ κρατικαὶ ἐπιχειρήσεις ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους, οὔτε ὅτι πρέπει νὰ ἱκανοποιῶνται πάντοτε αἱ ἐργατικαὶ ἀξιώσεις ἐξ ἄλλου

ὅμως ὑποστηρίζομεν ὅτι ἡ διαχείρισις τῶν ζητημάτων τούτων πρέπει νὰ εἶνε τοιαύτη ὥστε νὰ ἀποφεύγωνται αἱ συγκρούσεις μεταξὺ ἐργάτου καὶ ἐργοδότου, αἱ ὁποῖαι συντελοῦσιν εἰς τὸ σταμάτημα τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ζωῆς καὶ εἰς τὸ σταμάτημα τῆς προόδου. Δυστυχῶς ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ὑπῆρξε πολιτικὴ ἐξαναγκασμοῦ τῶν ἐργατῶν πρὸς ἀπεργίαν.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τοῦ ὀκταώρου δὲν μᾶς εἶπε ποία εἶνε ἡ διαφορὰ ἀντιλήψεων ὡς πρὸς τὸ ὀκτάωρον μεταξὺ Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν καὶ ἐργατῶν· παρέταξε δὲ καὶ σωρείαν ἄλλων ἐργατικῶν αἰτημάτων. Ἀλλ' ἡ παράταξις τῶν αἰτημάτων τούτων δὲν ἀποτελεῖ παρὰ μίαν βάσιν συζητήσεων πρὸς ἐπιτυχίαν συμβιβασμοῦ, τὸν ὁποῖον ὅμως ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπεζήτησεν. Ἡμεῖς, λέγει, ὡς κόμμα οὐδαμῶς ἀνεμίχθημεν εἰς τὸ ζήτημα, ἀφήσαμεν δὲ ἐντελῶς ἐλευθέραν τὴν Κυβέρνησιν νὰ χειρισθῇ αὐτό, μόνον δὲ μετὰ τὴν κήρυξιν τῆς ἀπεργίας ἠλέγξαμεν τὴν Κυβέρνησιν. Οἱ ἐργάται ἔχουσιν ὡρισμένας καὶ ῥητὰς ὑποσχέσεις ἐκ μέρους καὶ τῆς παρούσης καὶ παλαιοτέρων Κυβερνήσεων ὡς πρὸς τὸ ὀκτάωρον, ὡς πρὸς τὰς δευτερευούσας ἀπολαυὰς καὶ ὡς πρὸς τὸ Ταμεῖον συντάξεων. Ἐνῷ δὲ οἱ ἐργάται ἀνέμενον τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποσχέσεων τούτων, ἔπεσεν ὡς βόμβα ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν. Ἡ Κυβέρνησις λέγει ὅτι εἶνε σύμφωνος νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ὀκτάωρον. Ἐὰν δὲ ἐφαρμοσθῇ τὸ ὀκτάωρον, εἶνε ἀρά γε ἀναγκαία ἡ περικοπὴ τῶν 1600 θέσεων;

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ὁ ἀριθμὸς οὗτος φαίνεται μεγάλος, διότι λόγῳ ἐκτάκτων ἔργων τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦνται προσελήφθησαν ἔκτακτοι ἐργάται, περὶ τῶν τοιούτων δὲ πρόκειται.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ὑπάρχει κάποια παρεξήγησις, διότι οἱ σιδηροδρομικοὶ δὲν ζητοῦσι νὰ μεταβάλωσιν εἰς μονίμους ὑπαλλήλους τοὺς ἐκτάκτους, σκαφεῖς π. χ. Δὲν πρόκειται ἑπομένως παρὰ περὶ περικοπῆς 160 μονίμων θέσεων, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν αὕτη δὲν εἶνε ἀναγκαία, ἐφόσον ἡ Κυβέρνησις δέχεται νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ὀκτάωρον. Ἐπίσης ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν ἔδωσε καμμίαν ἀπάντησιν εἰς τοὺς ἐργάτας, προκειμένου περὶ τῶν οὐσιωδῶν ζητημάτων, ἀνέβαλλε δὲ καθ' ἑκάστην νὰ δώσῃ τὴν ἀπάντησιν ταύτην, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου προητοιμάζετο νὰ ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῆς ἀπεργίας. Εἶχε δηλαδὴ προαποφασίσει ἐνταυτῷ τὴν ἀπεργίαν καὶ ἐξώθει πρὸς αὐτὴν τοὺς ἐργάτας.

Ὥρᾳ 8.50′ μ.μ. διακόπτεται ἡ συνεδρίασις διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τῇ 10ῃ.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρᾳ 10.40′ μ.μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** συνεχίζων τὴν ἀγόρευσίν του λέγει ὅτι ἀπέδειξεν ὅτι ἡ σπουδὴ πρὸς περικοπὴν τῶν 1600 θέσεων ἦτο ἀδικαιολόγητος, διότι ἐφαρμοζομένου τοῦ ὀκταώρου θὰ παρίστατο ἀνάγκη καὶ αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἡ μελετήσασα τὸν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ὀκταώρου ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ἄμεσος ἐφαρμογὴ ἦτο ἀδύνατος ἐλλείψει προσωπικοῦ. Ἐπομένως ἡ ἀπόφασις περὶ ἐφαρμογῆς ἀποφάσεως ἀνεφαρμόστου ἦτο πρόκλησις πρὸς τοὺς ἐργάτας ὅπως ἀπεργήσωσιν.

Ἐκτὸς τούτου ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐβεβαίωσεν ὅτι μετέβαινον αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ ἐλάμβανον στερεότυπον ἀναβλητικὴν ἀπάντησιν, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἡ μὲν Κυβέρνησις ἀπεφάσιζε τὴν περικοπὴν τῶν θέσεων καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐμερίμνα περὶ ἐξευρέσεως προσωπικοῦ. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι δὲν εἶχε συνοχὴν καὶ ἀκολουθίαν ἢ μᾶλλον εἰλικρίνειαν εἰς τὰς ἐκδηλώσεις της ἡ Κυβέρνησις.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομιῶν προτείνει μίαν περικοπὴν μερικὴν τῶν διδομένων ἀπολαυῶν, ἥτις εἶνε οὐσιώδης μόνον ὅσον ἀφορᾷ τοὺς κατωτέρους ὑπαλλήλους. Διὰ τοῦτο οἱ ὑπάλληλοι ἐζήτησαν νὰ ἐξαιρεθῶσιν οἱ μικροὶ πάσης ἐλαττώσεως. Ἐφαίνετο μὲ τοῦτο ὅτι οἱ ὑπάλληλοι ἐδέχοντο κατ' ἀρχὴν συμβιβασμόν.

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργ. Συγκοιν.) λέγει ὅτι τοῦτο ἐδέχθη ἡ Κυβέρνησις, ὅταν ἀφορᾷ τὸ μικρομισθοδοτούμενον προσωπικόν.

Ὁ κ. ***Ἀλ. Παπαναστασίου*** ἐξακολουθῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ τοῦ διδομένου εἰς τοὺς σιδηροδρομικοὺς ὑπαλλήλους μισθοῦ, καὶ δὴ εἰς τοὺς μηχανοδηγούς, λέγει ὅτι οἱ μηχανοδηγοὶ οἱ ἔχοντες μακρὰν σειρὰν ἐτῶν λαμβάνουσι 4 χιλιάδας δραχμὰς μηνιαίως κατὰ μέσον ὅρον, ὅστις δὲν εἶνε ἐπαρκής. Ὀφείλει ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ ἐκθέσῃ τὴν πραγματικότητα.

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργ. Συγκοιν.) λέγει ὅτι παρέθεσε τοὺς ὀργανικοὺς μισθοὺς καὶ τὰ διδόμενα ἐπιδόματα κλπ. καὶ τίποτε ἄλλο.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** συνεχίζων λέγει ὅτι κακῶς ὑπελογίσθη ὁ 13ος μισθὸς διὰ νὰ ἐξοργωθῶσιν αἱ ἀποδοχαί. Τὸν 13ον μισθὸν αὐτὸν θέλει νὰ καταργήσῃ ὁ κ. Ὑπουργός, καίτοι ὁ ἴδιος τὸν ἐνέκρινεν ἄλλοτε, λειτουργούσης τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν, καὶ φυσικὸν ἦτο νὰ προκληθῇ ἡ ἐξέγερσις ἡ ὁποία προεκλήθη.

Διὰ τὰς ἡμέρας ἀσθενείας ἀφ' ἑτέρου νομίζει ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως ἡ βοήθεια δίδηται μόνον εἰς τοὺς βαρέως ἀσθενεῖς εἶνε ἐσφαλμένη, διότι αἱ ἐλαφραὶ ἀσθένειαι ἄγουσιν εἰς τὰς μεγάλας. Ἰσχυρίζεται ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ αἱ Ἑταιρεῖαι ὅτι τῆς εὐεργεσίας ταύτης γίνεται καταδολίευσις. ἀλλὰ διὰ καταλλήλου ἐλέγχου δύναται νὰ ἀποσοβηθῶσιν αὗται καὶ ὄχι νὰ καταργηθῇ τὸ εὐεργετικὸν μέτρον.

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ ὀκταώρου λέγει ὅτι οἱ ὑπάλληλοι δέχονται νὰ εἶνε αἱ ὧραι πραγματικαί, ὑπάρχουσιν ὅμως λεπτομερειακαὶ διαρροαί, ὅπως εἶνε ἐκείνη ἡ ἀφορῶσα π. χ. τὴν ὥραν προπαρασκευῆς τῆς μηχανῆς, ἣν ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν δέχεται ὡς ὥραν ἐργασίας, ἐνῷ προφανῶς εἶνε τοιαύτη.

Ὡς πρὸς τὴν ἀντιπροσωπείαν τῶν ἐργατῶν εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον νομίζει ὅτι δύναται νὰ δεχθῇ τὸ Ὑπουργεῖον ἵνα οἱ ἀντιπρόσωποί των ἐκλέγωνται παρὰ τῆς Συνομοσπονδίας.

Εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ περὶ τῶν ὑπερόγκων δαπανῶν ἃς θὰ ἐδημιούργει ἡ παραδοχὴ τῶν αἰτημάτων τῶν ἀπεργῶν ἐρωτᾷ ποία ἄλλη ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν ἐφηρμόσθη, ὥστε νὰ ὑπολείπηται μόνον ἡ περὶ σιδηροδρομικῶν οἰκονομιῶν, ἡ προκαλέσασα τὴν ἀπεργίαν καὶ τόσας ἀνωμαλίας καὶ οἰκονομικὰς διαταραχὰς τοῦ Τόπου;

Συνεχίζων ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν ὅτι οἱ παρατεθέντες παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἀριθμοὶ δὲν εἶνε ἀκριβεῖς ἔχουσι μόνον θεωρητικὴν ἀξίαν καὶ δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐν τῇ πραγματικότητι.

Ἠδύνατο λοιπὸν νὰ εὑρεθῇ συμβιβαστικὴ λύσις, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν ὡμίλει γλῶσσαν ἐπιβολῆς, γλῶσσαν αὐθέντου ἀπέναντι τοῦ ἐργάτου. Αἱ σχέσεις ἐργοδότου καὶ ἐργάτου εἶνε σχέσεις ἰσοτίμων· δὲν εἶνε σχέσεις ὑποτελείας τοῦ ἑνὸς ὑπὸ τὸν ἄλλον. Ὁ ἰδιώτης ἐργοδότης δύναται νὰ ἔχῃ τοιαύτας σχέσεις, ὄχι ὅμως τὸ Κράτος ἐργοδότης.

Ἡ γλῶσσα τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶνε γλῶσσα συγχρόνου Κράτους· εἶνε γλῶσσα ἐργοδότου πρὸ 50 ἐτῶν.

Ἰσχυρίσθη ἀφ' ἑτέρου τὸ Κράτος ἐλλείμματα, ἐνῷ διὰ τῆς ἄλλης χειρὸς ἔδιδεν ἑκατομμύρια εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν ἐνοικιασμένων εἰς τὸ Δημόσιον οἰκιῶν διὰ τοῦ Ἐνοικιοστασίου.

Ὁ κ. ***Π. Ἀραβαντινὸς*** διακόπτων λέγει ὅτι καὶ δι' ἄλ-

λου Διατάγματος κατηργήθησαν τὰ ὀφειλόμενα ἐξ ἐκτάκτων κερδῶν.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι καὶ προσφάτως ἐστάλη διαταγὴ νὰ μὴ εἰσπραχθῶσι τὰ ὀφειλόμενα ἐκ παρωχημένων χρήσεων.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπ. Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἡ διαταγή του διεσαφήνιζε ποῖα ἔσοδα θὰ εἰσπράξωσιν ὡρισμέναι ὑπηρεσίαι καὶ ποῖαι ἄλλαι.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐνιαία οἰκονομικὴ πολιτικὴ ἐν τῇ Κυβερνήσει. Ὑπάρχει μόνον πολιτικὴ ὑποστηρίξεως τῶν συμφερόντων ὡρισμένων τάξεων ἐπὶ καταδυναστεύσει ὅλων τῶν λαϊκῶν (Χειροκροτήματα).

Πραγματευόμενος εἶτα τὰς βεβαιώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας λέγει ὅτι αὗται εἶνε ἀνακριβεῖς ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν συγκοινωνιῶν, αἵτινες δὲν δύνανται προφανῶς νὰ ἐπαναληφθῶσι μὲ τὸ 1/10 τοῦ πρώτου προσωπικοῦ. Ἡ ἀντίθετος βεβαίωσις τοῦ Ὑπουργοῦ εἶνε ξένη σεβασμοῦ πρὸς τὸ Κράτος καὶ τὸ κοινόν. Δὲν ὁμιλῶ περὶ τῶν αἰτημάτων τῶν ἄλλων ἀπεργιῶν, διότι αὗται εἶνε ἀπεργίαι ἐκ συμπαθείας. Ἐρωτῶ, λέγει κατόπιν, ἂν θὰ εἶνε γάγγραινα ἢ ὄχι διὰ τὴν ἡσυχίαν τοῦ Τόπου ἡ κατ' ἀνάγκην παραμονὴ ἐκτὸς θέσεων καὶ ἐργασίας 1000 ἢ 2000 ἀτόμων, ἀποτέλεσμα εἰς τὸ ὁποῖον τείνουσιν αἱ ἐνέργειαι τῆς Κυβερνήσεως. Διὰ τῆς ἰδίας τακτικῆς ἐδημιουργήθη καὶ τὸ ζήτημα τοῦ Τελωνείου τοῦ Πειραιῶς. Ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ προϊδῃ τὴν ἀνωμαλίαν καὶ νὰ μὴ ὠθήσῃ ἐκεῖ ὅπου ὤθησε τὰ πράγματα. Δυστυχῶς ἡ Κυβέρνησις ἔχει πολιτικὴν ἀντεργατικὴν καὶ τὴν ἐφήρμοσε κατὰ τρόπον ἀξιοθρήνητον.

Ὑπεκρίνει κατόπιν τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καθ' ἃς ἄφινε νὰ ὑπονοηθῇ ὅτι ἠδύνατο νὰ περιέλθῃ εἰς τὰ γόνατα τοῦ ἰσχυροτέρου ἡ ἐξουσία.

Ἡ ἀδιάλλακτος στάσις τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἀφίνει, λέγει, νὰ λυθῶσι τὰ πράγματα ὁμαλῶς. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν ἰδέαν ὅτι θὰ ἀποκομίσῃ κομματικὰ ὀφέλη ἀπὸ τὰς ἀστικὰς τάξεις, ἡμεῖς δὲ φρονοῦμεν ὅτι τοὐναντίον ἡ στάσις της ἄγει εἰς τὸν Μπολσεβικισμόν. Μόνον ἡ βαθμιαία ἱκανοποίησις τῶν δικαίων ἀξιώσεων ἀποτρέπει τὰς πλάνας τῶν ἐργατικῶν μαζῶν καὶ οὐχὶ ἡ ἀδιάλλακτος ἀπέναντι τῶν ἀξιώσεων στάσις τῶν κυβερνώντων.

Προτείνει κατόπιν ὅπως εὐάριθμος ἀντιπροσωπεία τῆς Συνελεύσεως ἀναλάβῃ, συγκαταθέσει αὐτῆς, νὰ λύσῃ τὰ ἀναφυέντα ζητήματα. Ζητοῦμεν, λέγει, νὰ εὑρεθῇ τρόπος συνεννοήσεως τοῦ Κράτους καὶ τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου. Τὴν πάλην τῶν τάξεων, τὴν ὁποίαν θέλει ὁ Μπολσεβικισμός, αὐτὴν ἀκριβῶς ὑποδαυλίζει ἡ Κυβέρνησις διὰ τῆς στάσεώς της. Ἂς ἐκλεχθῇ, λέγει, πενταμελὴς Ἐπιτροπή, ἥτις νὰ διευθετήσῃ τὸ ζήτημα καὶ ἐπιφέρῃ τὴν κοινωνικὴν γαλήνην. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης** λέγει ὅτι οὔτε ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως οὔτε ἀπὸ οἰκονομικῆς τοιαύτης θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως, πῶς δηλαδὴ ἦτο δυνατὸν ὁλόκληρος ἡ κοινωνία νὰ εἶνε ἔρμαιον τῶν ὀλιγίστων αὐτῶν ἀπεργῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀποτελοῦσιν οὔτε τὰ τέσσαρα ἑκατοστὰ τῆς ὅλης κοινωνίας. Εἶνε ἡ ἀπεργία ἐν μέσον δδυνηρόν. Οὐδεὶς ποτὲ ἠρνήθη νὰ συζητήσῃ λογικῶς μὲ τοὺς ἐργάτας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δικαιολογῶνται οὗτοι δι' ὅτι ἔπραξαν. Τοὐναντίον θεωρεῖ μεμπτέαν τὴν Κυβέρνησιν διότι δὲν ἔλαβεν αὐστηρότερα μέτρα πρὸς τερματισμὸν τῆς ἀπεργίας. Φρονεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔπρεπε νὰ ὀργανώσῃ ἐν σύνταγμα σιδηροδρομικῶν, τὸ ὁποῖον θὰ παρέχῃ ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας.

Γ. Καφαντάρης. Ὁ ἔλεγχος τῆς Κυβερνήσεως ἤρχισεν ἐπὶ διττῆς βάσεως, ἐπὶ τῶν λόγων τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, οἱ ὁποῖοι ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τύπον ἀνακοινώσεων πρὸς τὸν τύπον, λόγων σχετιζομένων πρὸς τὴν πιθανὴν ἐξέλιξιν τῆς πολιτικῆς καταστάσεως, καὶ ἐπὶ τῶν ευρυνῶν τῆς Κυβερνήσεως, συνεπείᾳ τῆς τελευταίας ἀπεργιακῆς κινήσεως. Εἶχον νομίσει πρὸς στιγμήν, ὅτι ἡ διττὴ βάσις εἶχεν ἐξελιχθῇ προϊούσης τῆς συζητήσεως εἰς βάσιν ἁπλῆν κατόπιν τῶν δοθεισῶν ἐξηγήσεων, ἁπλούτως ἐπαρκῶν. Ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πολιτευτὴς ἐν τούτοις καταλήγων ἠθέλησε καὶ πάλιν νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ ζήτημα ἐπὶ τάπητος, καίτοι ἀπέδωκεν εἰς αὐτὸ σημασίαν ὅλως δευτερεύουσαν. Ἰσχυρίζομαι ὅτι εἶμαι καὶ ἐγὼ ζηλότυπος ὅσον καὶ πᾶς ἄλλος τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῆς ὁμαλότητος καὶ ἐχθρὸς οἱασδήποτε ἐκδιάσεως τῶν πολιτικῶν συνειδήσεων. Ἀνέγνωσα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὰς ἀνακοινώσεις τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω, ὅτι αἱ ἀνακοινώσεις αὗται δὲν μὲ ἐθορύβησαν, διότι ἦτο εὔκολον νὰ διδῶ εὐθὺς ἀμέσως τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν λόγων τούτων, ἔννοιαν ξένην πρὸς οἱανδήποτε ἐπιβολὴν κατὰ τῆς καθεστηκυίας τάξεως, ἔννοιαν ξένην πρὸς οἱανδήποτε ἀπόπειραν ἐκβιασμοῦ ἐπὶ τῇ ἀπειλῇ πραξικοπημάτων πρὸς κάρπωσιν τῆς ἐξουσίας. Δὲν εἶνε, ὑποθέτω, εὔκολον διὰ τῆς παρερμηνείας μιᾶς ἁπλῆς φράσεως νὰ ἀλλοιοῦται ἐν τῇ κοινῇ συνειδήσει ὁ χαρακτὴρ τῶν πολιτικῶν ἀν-

δρῶν, καὶ ἡ φυσιογνωμία τὴν ὁποίαν χαράσσει ἕκαστος ἐξ αὐτῶν διὰ μακρᾶς πολιτικῆς σταδιοδρομίας. Δὲν γνωρίζω ποῖα ἐλαττώματα, μεγάλα ἢ μικρά, δυνάμεθα νὰ καταλογίσωμεν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως. Ἔχει καὶ αὐτὸς ἐλαττώματα, ὅπως ἔχομεν πάντες. Ἀλλὰ θὰ ἦτο μάταιον νὰ περιώμεθα νὰ παραστήσωμεν αὐτὸν ὡς ἐπιχειροῦντα νὰ ἀσκήσῃ ἐφ' ἡμῶν ἐκφοβισμὸν ἢ ὡς σκευωροῦντα κατὰ τῆς κοινῆς ἡσυχίας. Διότι τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ παρελθὸν θὰ ἦτο ἱκανὸν νὰ ἀποδείξῃ εἰς πάντα εὐσυνείδητον ἀκροατὴν ὅτι αἱ πολιτικαὶ ἀντιθέσεις μᾶς παρασύρουν εἰς ὑπερβολὰς ἀσκόπους καὶ ἀδικαιολογήτους. Ὄχι δὲ ἐμὲ μόνον δὲν ἐθορύβησαν αἱ δηλώσεις ἐκεῖναι, ἀλλ' εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος ὅτι ἐπίσης δὲν ἐθορύβησαν καὶ τὴν δημοσίαν γνώμην, διὸ ὅσον εἰς αὐτὰς μετ' ἀσφαλείας τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν αὐτῶν ἀλλὰ καὶ περισπωμένην καὶ ἐπὶ γεγονότων ἀξίων τῶν ἀνησυχιῶν αὐτῆς, ἀξίων τῆς προσοχῆς καὶ τῆς ἐρεύνης ἡμῶν. Ἡ σιδηροδρομικὴ ἀπεργία, αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, ἔθεσε τὴν Χώραν εἰς μίαν δεινὴν δοκιμασίαν, ἡ δὲ ἀπειληθεῖσα πρὸς στιγμὴν ἐπέκτασις τῶν ἀπεργιῶν καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων, ἀκόμη δὲ δυστυχῶς καὶ εἰς αὐτὰς τὰς τάξεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐκινδύνευσε νὰ δημιουργήσῃ πρωτοφανῆ ἀληθῶς εἰς τὴν Χώραν ταύτην κρίσιν καὶ δοκιμασίαν. Δὲν ἔχω, κύριοι, ἀνάγκην νὰ ἐπαναλάβω ποῖα εἶνε τὰ αἰσθήματα τὰ ὁποῖα τρέφω, ποῖαι αἱ ἰδέαι τὰς ὁποίας πάντοτε ὑπεστήριξα ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μου ἀπέναντι τῶν ἐργατικῶν δικαίων. Δὲν ἔπαυσα οὔτε θὰ παύσω ποτὲ νὰ διακηρύσσω ὅτι ἀποτελοῦσιν ὑποχρέωσιν ἐπιτακτικήν, ἱεράν, δύναμαι νὰ εἰπω, τοῦ συγχρόνου Κράτους νὰ μεριμνᾷ διηνεκῶς ὑπὲρ τῶν μικρῶν καὶ ταπεινῶν οἱ ὁποῖοι χρήζουσι τῆς προστασίας του, καὶ νὰ συντελῇ διὰ τῶν μέτρων του εἰς μίαν συνεχῆ καὶ σταθερὰν ἐξύψωσιν τῶν μεγάλων κοινωνικῶν μαζῶν. Καὶ δὲν εἶνε εὐτυχῶς τὰ αἰσθήματα ταῦτα φαινόμενον σποραδικόν· εἶνε συνυφασμένα, δύναμαι νὰ εἰπω, μετὰ τῆς δημοκρατικῆς ψυχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὁ ὁποῖος τρέφει ἴσην ἀποστροφὴν πρὸς πᾶσαν ἰδέαν δημιουργίας παρ' ἡμῖν μιᾶς ἐπαχθοῦς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας, δυναμένης νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν ἐργασίαν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀποζῶσιν ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου των, καὶ ἀποστροφὴν ἐπίσης πρὸς τὸ κήρυγμα μιᾶς ἀρνητικῆς ἀνατροπῆς τῆς κρατούσης τάξεως. Φορεῖς τῶν ἰδεῶν αὐτῶν ὑπῆρξαν κατὰ κανόνα, δύναμαι νὰ εἰπω, σχεδὸν ἀπόλυτον ὅλαι αἱ Βουλαὶ καὶ Κυβερνήσεις ἀπὸ μιᾶς δεκαπενταετίας καὶ ἐντεῦθεν.

Καθ' ὅλην τὴν περίοδον ταύτην δὲν ἔπαυσε νὰ ἐκδηλοῦται ὁλονὲν ζωηρότερον τὸ πνεῦμα τῆς ἐκλαϊκεύσεως ὅλων τῶν δημοσίων λειτουργιῶν καὶ τῶν θεσμῶν καὶ νὰ ἐπέρχηται μὲ σταθερὰ μεταβολὴ τῶν βιωτικῶν ὅρων ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἐργατικῶν μαζῶν. Τίς, κύριοι, δὲν ἐνθυμεῖται μετὰ ποίας εὐκολίας δὲν εἰσήχθη παρ' ἡμῖν ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία, σημειώσασα πρόοδον, διὰ τὴν κατάκτησιν τῆς ὁποίας ἐχρειάσθησαν ἀλλαχοῦ αἱ θυσίαι μακρῶν καὶ αἱματηρῶν ἀγώνων, ἢ τις δύναται νὰ ὑποτιμήσῃ τὴν σημασίαν μιᾶς ἄλλης λαϊκῆς μεταρρυθμίσεως, ἀληθῶς κολοσσιαίας, τιμώσης τὴν Χώραν μας, μεταρρυθμίσεως, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν ὑπὸ τοὺς συμφερωτέρους τῶν ὅρων μετεβλήθησαν εἰς αὐτάρκειας ἰδιοκτήτας μυριάδες μυριάδων ἀκτημόνων ἀγροτῶν, ὅλοι σχεδὸν οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὴν ὑπαίθριον χώραν, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἕως χθὲς ἀληθεῖς εἵλωτες τῆς γῆς; Τί μαρτυροῦσι πάντα ταῦτα; Μαρτυροῦν ταῦτα ἀκηδίαν τοῦ Κράτους πρὸς τοὺς ἐργάτας, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦσι τὰς κυρίας δυνάμεις τοῦ Ἔθνους, ἢ παρέχουσι τὸ μέτρον τοὐναντίον ὄλης αὐτοῦ τῆς στοργῆς, στοργῆς πολλάκις πικρῶς παρεξηγηθείσης καὶ κατακριθείσης; Μεθ' ὅλα ταῦτα δὲν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ὅτι ἡ ἐργατικὴ τάξις ὀφείλει νὰ ἐφησυχάζῃ καὶ νὰ ἐναποθέτῃ τὰς ἐλπίδας της εἰς μόνας τὰς ἀγαθὰς προθέσεις τῶν Κυβερνήσεων. Καθῆκον εἶχε καὶ δικαίωμα ἔχει νὰ συντάσσηται καὶ ἀποκτᾷ συνείδησιν τῶν δικαιωμάτων της νὰ διεκδικῇ ταῦτα μετὰ πίστεως. Ἔχουσιν ὅμως αἱ ἐργατικαὶ ὀργανώσεις μίαν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν ἀπέναντι τῆς τηρηθείσης πολιτικῆς ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, ἔχουσι τὴν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν νὰ προχωρῶσι μετὰ πάσης ἡρεμίας καὶ νὰ μὴ ἐξολισθαίνωσιν εἰς ἐνεργείας ἐνθετούσας τὸν χειμαζόμενον αὐτὸν Τόπον εἰς βαθεῖς καὶ ὀλεθρίους, οἰκονομικοὺς καὶ κοινωνικοὺς σάλους. Καὶ ὀφείλομεν, κύριοι, νὰ ἐρωτήσωμεν ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐξώθησαν εἰς τὴν τελευταίαν ἀπεργίαν: Ἔλαβον ὑπ' ὄψιν των τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην; Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ὁμιλήσωμεν πρὸς τοὺς ἐργάτας καὶ τὰς Ὀργανώσεις αὐτῶν τὴν γλῶσσαν τὴν ἀπερίφραστον τῆς ἀληθείας, διότι θέλομεν αἱ σχέσεις ἡμῶν μετὰ τῶν ἐργατῶν νὰ μὴν ἐξέλθωσι τοῦ καθαρῶς ἠθικοῦ ἐπιπέδου. Ὀφείλομεν νὰ εἰπωμεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἔσπευσαν, ὅτι παρεσύρθησαν. Ἡ τάξις μάλιστα τῶν σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων εἶχε πάντα λόγον ὅπως τρέφῃ ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸ Κράτος, διότι εἶχε, προσφάτως ἀκόμη, τρανὰ δείγματα τῆς εὐνοίας αὐτοῦ. Ἐν διαστήματι ὀλιγίστων μηνῶν, κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, εἶχον κατορθώσει οἱ ὑπάλληλοι τῶν σιδηροδρόμων νὰ ἐπιτύχωσιν ὅλας σχεδὸν τὰς κεφαλαιώδεις διεκδικήσεις των καὶ νὰ τὰς ἐπιτύχωσι μετ' εὐκολίας ἡ ὁποία πρώτους αὐτοὺς ἐξέπληξεν. Ἐπέτυχον τὴν

ἔγκρισιν τοῦ ὀκταώρου τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως. Ἐπέτυχον ὅτι ἡ τρὶς ἀλλεπαλλήλους, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν, αὐξήσεις αἱ ὁποῖαι ἔφθασαν μέχρις ὁρίων τὰ ὁποῖα ἐδημιούργησαν προνομιοῦχον ἀνισότητα ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ προσωπικοῦ τῶν σιδηροδρόμων εἰς βάρος ὅλων τῶν ἄλλων δημοσίων λειτουργῶν.

Ἐλέχθη ὅτι τὸ σιδηροδρομικὸν προσωπικὸν διετέλει ἐν ἀδημονίᾳ πρὸ τῶν παρελκυστικῶν διαθέσεων τῆς Κυβερνήσεως, διότι δὲν ἐλάμβανεν ἐπὶ σειρὰν δὲν γνωρίζω πόσου χρόνου ἀπάντησιν ὁριστικήν, καὶ διότι ἀκόμη δὲν ἐφήρμοζε τὸ ὀκτάωρον, ἐνῷ εἶχε δώσει περὶ τούτου ὑπόσχεσιν περὶ τῆς ἐφαρμογῆς του. Ἀλλ' ἀκριβῶς τὸ γεγονὸς τοῦτο, τὸ ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶχε παράσχει ὑποσχέσεις περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ὀκταώρου, αἴρει τὴν ὑπόνοιαν τῆς κακοπιστίας καὶ τῆς ὑστεροβουλίας τῆς Κυβερνήσεως. Ἂν ἤθελε νὰ μὴ ἐφαρμόσῃ τὸ ὀκτάωρον, δὲν θὰ ἐξετίθετο εἰς ὑποσχέσεις ὅπως εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ματαιώσῃ αὐτὰς εὐθὺς μετ' ὀλίγον, ὅπως φανῇ ἀσυνεπὴς καὶ δώσῃ λαβὴν εἰς τὰς κατηγορίας τὰς ὁποίας ἠκούσαμεν σήμερον. Ἂν ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔδωκε παραχρῆμα τὰς ζητηθείσας ἀπαντήσεις, ἡ ἀναβολὴ ὠφείλετο εἰς τὸ γεγονὸς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προεκάλεσεν ἀκριβῶς καὶ τὴν ἐξέγερσιν τοῦ προσωπικοῦ, τὴν ὑποβολὴν τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν.

Εἶμαι ἀπολύτως πεπεισμένος ὅτι ἄνευ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τὰ πράγματα θὰ ἐξελίσσοντο ἐν τάξει ἀπολύτῳ.

Διὰ τῆς ἀποφάσεως ὅμως ταύτης, ἀποφάσεως ἐπ' ἐσχάτων ἐκδοθείσης καὶ ἡ ὁποία κατὰ τὰς πληροφορίας μου ἐξεδόθη τῇ εἰσηγήσει ἐπιστήμονος διαπρεποῦς, εἰς τὸν ὁποῖον πᾶν ἄλλο ἠδυνάμεθα νὰ ἀποδώσωμεν ἢ διαθέσεις ἀντεργατικάς, διὰ τῆς ἀποφάσεως, λέγω, αὐτῆς προετείνοντο ριζικαὶ οἰκονομίαι εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν σιδηροδρόμων καὶ περιορισμὸς τῶν ὑπεραρίθμων αὐτοῦ ὑπαλλήλων. Εἶχεν ἡ Κυβέρνησις καθῆκον νὰ μὴ ἀγνοήσῃ τὰς προτάσεις αὐτὰς καὶ νὰ σκεφθῇ ἐνδελεχῶς ἐπ' αὐτῶν. Κατετέθησαν, κύριοι, πρό τινων ἑβδομάδων εἰς τὴν Συνέλευσιν αἱ νέαι δηλώσεις τοῦ ἀξιοτίμου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς τρεχούσης εἰσέτι χρήσεως καὶ ἀνεβιβάσθη δι' αὐτῶν τὸ μὲν ἔλλειμμα τὸ ἐτήσιον εἰς ἓν δισεκατομμύριον δραχ. τὸ δὲ ποσὸν τοῦ κυμαινομένου χρέους ἐξ ἐντόκων γραμματίων εἰς δύο ἕτερα δισεκατομ. δραχ. Αὐτοὺς τοὺς δύο ἀριθμούς, κύριοι, ἔχομεν τὸ καθῆκον νὰ μὴ ἀπομακρύνωμεν ἐν οὐδεμιᾷ στιγμῇ ἐκ τῆς μνήμης μας καὶ ὅταν νομοθετῶμεν καὶ ἐλέγχωμεν καὶ πρὸ παντὸς ὅταν κυβερνῶμεν. Ὄχι διότι τὸ ἔλλειμμα τὸ παροδικόν, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδυνάμεθα νὰ

καλύψωμεν τάχιστα διὰ σώφρονος πολιτικῆς, εἶνε δυνατὸν νὰ μᾶς ἐμβάλῃ εἰς ἀπόγνωσιν περὶ τοῦ μέλλοντος, ἐφόσον βλέπομεν σήμερον παρά ποτε, κατόπιν τόσων συμφορῶν, ποίας ἀνεξαντλήτους πηγὰς δημιουργικῶν δυνάμεων ἐγκλείει ὁ Ἑλλ. Λαός, ἀλλὰ διότι οἱ δύο αὐτοὶ ἀριθμοὶ θὰ χρησιμεύωσιν εἰς ἡμᾶς πρὸς ὑπόμνησιν ἑνὸς κινδύνου ἐλλοχεύοντος, τοῦ κινδύνου τοῦ νὰ ἴδωμεν, ἐφόσον ἤθελε παραταθῇ ἡ παθητικὴ κατάστασις τοῦ Προϋπολογισμοῦ, καὶ ἠθέλομεν εὑρεθῇ τυχὸν ἐνώπιον ἀντιξόων περιστάσεων, νὰ ἴδωμεν παρασυρόμενον ἐντὸς τοῦ χάσματος τούτου μετὰ τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος καὶ τὴν οἰκονομίαν τῆς Χώρας. Ποῖος ἐξ ἡμῶν δὲν θὰ ἦτο πρόθυμος νὰ ὑπογράψῃ καὶ μὲ τὰς δύο του χεῖρας αὐξήσεις τῆς μισθοδοσίας τῶν ὑπαλλήλων καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ὑλικὴν ἐπάρκειαν, ἀπολύτως ἀλληλένδετον πρὸς τὴν ἠθικήν των ἀνεξαρτησίαν, ἐὰν τῇ συναισθήσει ὅτι ἡ αὔξησις τῶν ἀποδοχῶν δὲν ἀποδίδει μόνον τὴν ὀφειλομένην ἀμοιβὴν εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦν τὸ Κράτος, ἀλλ' εἶνε μέτρον τὸ ὁποῖον ὑπαγορεύει τὸ συμφέρον τῆς κοινωνίας, διότι εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῶμεν ὑπηρεσίας καλῶς λειτουργούσας ὑπὸ ὑπαλλήλων κακῶς ἀμειβομένων; Ἀλλ' ἡ ἀγαθὴ ἡμῶν διάθεσις ἔχει ἓν ὅριον ἀνυπέρβλητον, τὴν ἀντοχὴν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἡ σταθερὰ ὑπέρβασις τοῦ ὁποίου δὲν εἶνε ἄλλο τι ἢ ὁ προάγγελος κρίσεων, τὰς ὁδυνηρὰς συνεπείας τῶν ὁποίων θέλουν δοκιμάσει αὐτοὶ οὗτοι οἱ ὑπάλληλοι κατὰ πρῶτον λόγον. Ἀλλ' ὅπως προδῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἀτυχῶς δὲν ὑπάρχει εἰμὴ μία καὶ μόνη ὁδός, ἡ ὁδὸς τῶν θυσιῶν. Εἴτε διὰ τῶν οἰκονομιῶν θελήσωμεν νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν ἐξυγίασιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν εἴτε διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν φορολογικῶν βαρῶν, εἴμεθα ὑπόχρεοι νὰ θέσωμεν ἀποφασιστικῶς ἐπὶ τῆς πλάστιγγος ἀφ' ἑνὸς τὴν δημοτικότητα ἡμῶν τὴν πρόσκαιρον, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ καθῆκον ἡμῶν, τὸν πατριωτισμὸν ἡμῶν (Χειροκροτήματα παρατεταμένα ἐκ τοῦ κέντρου καὶ τῆς δεξιᾶς). Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ χωρήσῃ δισταγμὸς πρὸς ποῖον μέρος τῆς πλάστιγγος ὀφείλομεν νὰ θέσωμεν τὰς προτιμήσεις ἡμῶν. Συνεστήσαμεν πρό τινων μηνῶν κοινῇ αἰτιώσει, κοινῇ, ὡς ἐλέχθη, βουλῇ, μίαν Ἐπιτροπήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεθέσαμεν τὴν μελέτην τῶν δημοσίων κλάδων μὲ τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως προβῇ εἰς τὴν περικοπὴν ὅλων τῶν δαπανῶν αἱ ὁποῖαι δὲν θὰ ἐκρίνοντο ἀπολύτως ἀναγκαῖαι διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν δὲν ἔχουσιν ἰσχὺν ὑποχρεωτικήν.

Δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀναθεώρησιν αὐτῶν, εἰς τὴν βελτίωσιν, εἰς τὴν τροποποίησιν αὐτῶν. Ἀλλ'

ἔχει πάντοτε μίαν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ τηρήσῃ, ἐκ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ παρεκκλίνῃ, τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως μὴ ματαιώσῃ κατὰ βάσιν τὰς οἰκονομίας τὰς προτεινομένας. Κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου της ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Οἰκονομιῶν, ἐπιληφθεῖσα τῆς ἐρεύνης τῆς διαχειρίσεως τῶν σιδηροδρόμων τοῦ Κράτους, εὑρέθη ἐνώπιον δαπανῶν, αἵτινες ἐφείλκυσαν καὶ ὀρθῶς τὴν προσοχήν αὐτῆς. Προσωπικὸν ἀφ' ἑνὸς ὑπεράριθμον, δὲν γνωρίζω εἰς ποίαν κατηγορίαν ἀνῆκον, καὶ μισθολόγιον ἐξ ἄλλου ὑπέρογκον. Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν σιδηροδρομικῶν φθάνουσι μέχρι τοῦ εἰκοσαπλασίου ἢ τοῦ 24πλασίου τῶν προπολεμικῶν τοιούτων, μετὰ τῶν δευτερευουσῶν δὲ ἀπολαυῶν καὶ τῶν ἄλλων χορηγιῶν τῶν παρεχομένων εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦτο ὁ συντελεστὴς τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων τούτων ἀνέρχεται εἰς ποσαπλάσιον κατὰ πολὺ μεγαλύτερον.

Α. Παπαναστασίου. Πόσον;

Γ. Καφαντάρης. Κατὰ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Οἰκονομιῶν φθάνει μέχρι τοῦ 10πλασίου. Καὶ ἐπρότεινεν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν περικοπὴν τοῦ πλεονάζοντος προσωπικοῦ καὶ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ μισθοῦ. Τί ἠδύνατο νὰ πράξῃ ἡ Κυβέρνησις; Ἓν εἶχε καθῆκον, νὰ μελετήσῃ τὰς προτάσεις ταύτας καὶ νὰ δώσῃ ἄλλην τροπὴν εἰς τὰς διαπραγματεύσεις τὰς ἀπὸ μακροῦ διεξαγομένας μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ τῶν σιδηροδρόμων, διαπραγματεύσεις ἀφορώσας τὴν ἱκανοποίησιν αἰτημάτων, ἐπαγομένων δαπάνας μεγαλυτέρας, δαπάνας προσθέτους. Ἀλλ. εὐθὺς ὡς ἤρχισαν αἱ διαπραγματεύσεις αὗται ἐξεδηλώθη ἡ ἀδημονία τοῦ προσωπικοῦ. Εἶπον ὅτι ἡ Κυβέρνησις παρείλκυε τὰς διαπραγματεύσεις σκεπτομένη καὶ μὴ ἀποφασίζουσα, ἀλλὰ παρασκευάζουσα παραλλήλως τὰ μέσα τῆς ἀμύνης πρὸς διάσπασιν τῶν ἀπεργιῶν. Δὲν ἀμφιβάλλω ποσῶς ὅτι καὶ τὸ ἓν ἔπραξε καὶ τὸ ἄλλο. Καὶ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ πράξῃ τὸ πρῶτον καὶ τὸ καθῆκον νὰ μὴ παραλείψῃ τὸ δεύτερον. Ἐδικαιοῦτο ἡ Κυβέρνησις οὐ μόνον νὰ ἀναθεωρήσῃ τὰς συνεννοήσεις τὰς διεξαχθείσας μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ὄχι μόνον τὰς σκέψεις αὐτῆς νὰ τὰς ὑποβάλῃ εἰς ἐπανειλημμένον ἔλεγχον μέχρις ὅτου ἀποκρυσταλλωθῶσιν αὗται εἰς ὁριστικὴν ἀπόφασιν, ἀλλ' εἶχεν ἐπίσης τὸ καθῆκον, ἐρώσον διέβλεπεν ἔστω καὶ πόρρωθεν ἀπειλουμένην τὴν διακοπὴν τῶν συγκοινωνιῶν, εἶχε τὸ καθῆκον τὸ ἐπιβαλλόμενον ἐκ προνοίας στοιχειώδους νὰ πράξῃ τὸ πᾶν ὅπως ἀποσοβήσῃ ἢ μειώσῃ εἰς τὸ ἐλάχιστον τὰς ὀδυνηρὰς ἐκ τῆς ἀπεργίας συνεπείας. Ἀλλ' εἶχον ἐξ ἄλλου καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῶν σιδηροδρόμων τὸ καθῆκον, ἀναμετροῦντες τὸν

ἀντίκτυπον καὶ τὰ ἐπακόλουθα τῆς διακοπῆς τῶν συγκοινωνιῶν νὰ ἀναμείνωσιν ἠρέμως, μετὰ καρτερίας καὶ νὰ ἐξαντλήσωσι μέχρι τῆς ὑστάτης στιγμῆς καὶ τὴν ἐσχάτην σταγόνα τῆς ὑπομονῆς των, μέχρις ὅτου λάβωσιν ἀπάντησιν τελικήν. Καὶ δὲν τὸ ἔπραξαν δυστυχῶς. Παρασυρθέντες ἔσπευσαν καὶ ἐξώθησαν τὴν Χώραν εἰς ζημίας καὶ κινδύνους, εἰς κρίσιν, τῆς ὁποίας δὲν ἔπρεπε νὰ φέρωσιν οὗτοι τὴν εὐθύνην καὶ τῆς ὁποίας φέρουσιν ἀτυχῶς τὴν εὐθύνην. Ἠξίωσαν ἄμεσον ἀπάντησιν μὴ δεχόμενοι μικρὰν ἀναβολήν. Ἠπείλησαν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως τὸ φάσμα τῆς ἀπεργίας, καὶ ἐζήτησαν πλήρη ὑποταγήν. Εἶπον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν: Ὄχι μόνον τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν δὲν ἐπιτρέπομεν νὰ ἐκτελέσῃς, ἀλλ' ἀξιοῦμεν ἀποδοχὴν ἀκεραίαν καὶ τῶν λοιπῶν αἰτημάτων μας, καὶ τὴν προσθήκην νέων δαπανῶν δεκάδων ὅλων ἑκατομμυρίων. Ἢ ἀποδέχεσαι τοὺς ὅρους μας, ἢ ἐξαπολύομεν τὴν Θύελλαν. Ἢ τὸ Κράτος ὑποτάσσεται, ἢ ἡ ζωὴ ἀπονεκροῦται.

Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις, Κύριοι, τεθεῖσα πρὸ τοῦ διλήμματος τούτου, ἤθελε καὶ πρὸς στιγμὴν δειχθῇ διστακτικὴ ἢ ὑποχωρήσῃ, κατόπιν μάλιστα τῶν ἀθρόως ἀναφυομένων παντοίων ἀξιώσεων, ἂν ἤθελεν ἐκδηλώσει σημεῖον μικρὸν ἀδυναμίας, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης θὰ ὑπῆρχον εἰς τὸν Τόπον αὐτὸν ὁμάδες, ἀλλὰ δὲν θὰ ὑπῆρχε Κράτος (χειροκροτήματα), ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης θὰ ὑπῆρχον κατὰ μέρος συμφέροντα πανίσχυρα, ἀλλὰ δὲν θὰ ὑπῆρχε κοινὸν συμφέρον συνδέον τοὺς πολίτας πρὸς ἀλλήλους.

Θὰ κληθῶμεν, κύριοι πληρεξούσιοι, ν' ἀποφανθῶμεν διὰ τῆς ψήφου ἡμῶν ἐπὶ τῶν γεγονότων καὶ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ἐμπιστοσύνην ἢ τὴν δυσπιστίαν ἡμῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἡ πρότασις τὴν ὁποίαν ὑπέβαλεν ὁ κ. ἐκ Μαντινείας συνάδελφος ἄλλην δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἔννοιαν εἰμὴ αὐτήν, παρὰ τὴν προσπάθειαν τῆς συγκαλύψεως ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς συστάσεως μιᾶς νέας κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ ψῆφος ἡμῶν δὲν δύναται νὰ ἐνέχῃ ποσῶς τὴν ἔννοιαν ὅτι ἀφιστάμεθα ἔστω καὶ κατὰ κεραίαν τῶν γνωστῶν ἀπόψεων ἡμῶν ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν σχέσεων. Εἶμαι ἐπίσης βέβαιος ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐτροποποίησε τὰς ἀντιλήψεις της, τὰς ἐξαγγελθείσας διὰ τῶν προγραμματικῶν της δηλώσεων εἰς τὰ ἐργατικὰ ζητήματα.

Τὰ ἐργατικὰ ζητήματα ὀφείλουσι νὰ ἐξετασθῶσι καὶ εἰς τὴν παροῦσαν ἀκόμη περίστασιν μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς ψυχραιμίας καὶ εὐρύτητος καὶ ἐν πνεύματι φιλελευθέρῳ. Δὲν νομίζω ὅτι ἡ ἀπόστασις εἶνε τοιαύτη, ὥστε νὰ καθίστανται

ἀδύνατος ἡ λύσις διὰ τῆς καλῆς ἑκατέρωθεν θελήσεως. Δὲν θέλω νὰ πιστεύω ὅτι θὰ ὑπάρξῃ ἀνάγκη ὅπως τὸ προσωπικόν, τὸ ὁποῖον ἤθελε καταδικασθῇ ν' ἀπομείνῃ ἐκτὸς ὑπηρεσίας κατόπιν τῶν προτεινομένων περικοπῶν καὶ τῆς προσλήψεως νέων ὑπαλλήλων, θὰ εἶνε πολυάριθμον. Εὐκταῖον εἶνε νὰ περιορισθῇ εἰς ὀλίγας μονάδας καὶ νὰ μὴ παρασυρθῶσιν ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπῆρξαν ἢ θύματα ἁπλᾶ τῆς ὁμαδικῆς, τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀλληλεγγύης. Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὰ ἐργατικὰ ζητήματα θ' ἀπολήξωσιν εἰς πλήρη ἁρμονίαν σχέσεων Κράτους καὶ ἐργατῶν, κεφαλαίου καὶ ἐργασίας. Ἡ ψῆφος ἡμῶν ἔρχεται νὰ πιστοποιήσῃ τοῦτο τὸ γεγονός, τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς κοινωνίας πρὸς τὸ Κράτος, τοῦ ὁποίου θέλομεν νὰ διατηρήσωμεν ἄθικτον τὴν ἠθικὴν ἐπιούλήν. Τὴν ἐμπιστοσύνην ἡμῶν ἐπίσης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, τὴν ἐκπροσωπήσασαν ἐπιτυχῶς τὸ Κράτος εἰς περιστάσεις δυσκόλους (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** λέγει ὅτι εἶνε καὶ θὰ εἶνε πάντοτε ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν τῶν ἀπεργούντων. Πιστεύει, λέγει, ὅτι καὶ ἡ λύσις τοῦ ἐργατικοῦ θὰ γίνῃ ὅπως καὶ τοῦ ἀγροτικοῦ διὰ τῆς σὺν τῷ χρόνῳ ἀπαλλοτριώσεως καὶ τῶν ἐργοστασίων καὶ τῶν διομηχανιῶν. Ἡ Ἑλληνικὴ πραγματικότης μᾶς δεικνύει, λέγει, ὅτι οἱ πραγματικοὶ ἐργάται καὶ οἱ κεφαλαιοκράται ἀποτελοῦσι τὴν μεγίστην μειονότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἐνῷ τὴν μεγάλην πλειονότητα ἀποτελοῦσιν οἱ ἀγρόται καὶ οἱ μικροαστοί, οἱ ὁποῖοι καὶ κυρίως ὑποφέρουσιν ἀπὸ τὰς ἀπεργίας. Ὀφείλομεν οὕτω πως νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι ὑπάρχουσι λειτουργίαι κοινωνικαί, αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε νὰ εἶνε κρατικαὶ διὰ νὰ μὴ δύνανται νὰ σταθῶσιν ἐπ' αὐτῶν ἀπεργίαι.

Δὲν θέλω νὰ εἴπω ὅτι οἱ ἀπεργοὶ ἔχουσιν ἄδικον, ἀλλὰ δὲν ἔπρεπε νὰ τεθῶσιν ἀντιμέτωποι ὅλου τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου.

Ἡμεῖς, λέγει, οἱ ἀγροτικοί, καίπερ διαφωνοῦντες πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, θὰ δώσωμεν ψῆφον ἐμπιστοσύνης, ὡς ἐχούσης τὴν ἔννοιαν ἀποδοκιμασίας μὲν τοῦ κεντρικοῦ προγράμματός της, ἐγκριτικῆς ὅμως τῆς κρατικῆς πυγμῆς. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Δ. Βαρελᾶς** λέγει ὅτι οἱ σιδηροδρομικοὶ ἀποτελοῦσι προνομιοῦχον θέσιν μεταξὺ τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων. Δὲν στρατεύονται ὅπως ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ἔχουσι μεγάλους μισθούς, ἔχουσι δὲ καὶ ἄλλας ἀπολαυάς, κάθηνται εἰς μέγαρα ξένα ἀμισθί, κάμνουσι δὲ καὶ ἐμπόρια καὶ ἄλλας ἐπικερδεῖς ἐργασίας.

Οὐδέν, λέγει, συνδέει ἡμᾶς μὲ τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν. Ἡ ψῆφός μας θὰ δοθῇ ὑπὲρ αὐτῆς ὡς ἀποδοκιμαστικὴ τῆς ἀναρχίας.

Γ. Κακουλίδης. Εὑρισκόμεθα, λέγει, πρὸ φαινομένου

δυναμένου νὰ ὀνομασθῇ κοινωνικὸν ξεχαρβάλωμα. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὴν αἴθουσαν ταύτην, ἂν δὲν λύσωμεν ἅπαξ διὰ παντὸς τὸ ζήτημα τοῦ κύρους τοῦ Κράτους. Τὰ ἐργατικὰ ζητήματα δὲν θὰ λυθῶσι διὰ τῆς λήξεως τῆς ἀπεργίας· θὰ λυθῶσιν ἐν συνοχῇ καὶ συναφείᾳ μὲ τὰ μεγάλα ζητήματα, ὁποῖα εἶνε ἡ ἰσοσκέλισις τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῶν πλουτοπαραγωγικῶν δυνάμεων τοῦ Τόπου.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.) Εἶνε ἡ δευτέρα φορά, κύριοι συνάδελφοι, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Συνέλευσις ἀκούει συζήτησιν εἰδικωτέραν περὶ ἐργατικῶν καὶ κοινωνικῶν ζητημάτων ἐξ ἀφορμῆς μιᾶς ἀπεργίας. Πρὸ ὀλίγων μηνῶν διεξήχθη πάλιν ἐντεῦθεν συζήτησις εὐρυτάτη, ὅτε ὁ κ. ἐκ Μαντινείας πολιτευτὴς κατεῖχε τὴν ἕδραν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ναυτικῆς ἀπεργίας. Καὶ τότε ὑπεστήριξα ὅτι ἡ ἐξέλιξις τῶν νεωτέρων κοινωνικῶν πραγμάτων ἐπιβάλλει ὄχι μόνον τὴν ἐξύψωσιν τὴν κοινωνικὴν καὶ τὴν βελτίωσιν τοῦ ἐργάτου ἀλλὰ καὶ τὴν συμμετοχὴν αὐτοῦ εἰς τὰ κέρδη τῶν ἐπιχειρήσεων μέχρι τοῦ σημείου καθ' ὃ θὰ ἐπήρχετο ἡ βελτίωσις τῶν σχέσεων ἐργοδότου καὶ ἐργάτου. Ὑπεστήριξα ἄλλοτε, διαφωνήσας μὲ τὸν κ. Παπαναστασίου, ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑποστηριχθῶσι καὶ οἱ ἐλεύθεροι ἐργάται, ἵνα καθ' ὃν τρόπον εἶνε ἐλεύθερος ὁ ἐργάτης νὰ ἀπεργῇ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον νὰ εἶνε ἐλεύθερος καὶ ὁ ἐργοδότης εἰς τὴν συνέχισιν τῆς ἐργασίας δι' ἐλευθέρων ἐργατῶν. Δὲν μᾶς χωρίζει — λέγει — φιλεργατικὴ καὶ ἀντιφιλεργατικὴ πολιτική. Ἐγὼ οὐδέποτε ἐπηγγέλθην ὅτι ἔχω τὸ μονοπώλιον τῆς προστασίας τῶν ἐργατικῶν τάξεων. Ἀπὸ τοῦ 1911, ἐὰν παραβάλῃ τις τὰς ἀγορεύσεις μου καὶ τὰς ἐνεργείας μου, θὰ εὕρῃ ὅτι τὰ αὐτὰ ἔλεγον καὶ τὰ αὐτὰ ἔπραττον ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν καὶ ὅτε εὑρισκόμην ἐν τῇ Κυβερνήσει καὶ ὅτε εὑρισκόμην ἐν τῇ Ἀντιπολιτεύσει. Ἀπὸ τοῦ 1912 μέχρι τοῦ 1913, ὅτε διηύθυνα τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἐδέχθην τοὺς μύδρους τῶν ἐργοδοτῶν, διότι μετὰ δυσκολιῶν πολλῶν κατώρθωσα νὰ ἐπιτύχω τὴν ψήφισιν μιᾶς νομοθετικῆς ἐργασίας, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ νῦν Πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας ἐδήλωσεν ὅτι εἶνε μία ἐκ τῶν μᾶλλον προωδευμένων, καὶ ἐγὼ σήμερον ἐγκαλοῦμαι ἐπὶ ἀντεργατικῇ πολιτικῇ. Ἀναφέρει ὅτι ὑπεστήριξεν ἀπὸ τῆς ἐπoχῆς ἐκείνης ὅτι δύναται ὁ ἐργάτης νὰ ἀπεργήσῃ χωρὶς νὰ προκαλῇ τὴν διάλυσιν τοῦ Σωματείου του. Εἰσήγαγον τοὺς Συνεταιρισμοὺς καὶ γνωρίζετε ὅτι εἰσηγήθην καὶ τὴν λύσιν τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος διὰ τῶν Συνεταιρι-

σμῶν, ἐγὼ ὁ ὁποῖος κατηγοροῦμαι ὡς προστατεύων τὰς πλουτοκρατικὰς τάξεις καὶ ὡς ἀντίθετος τῶν ἐργαζομένων τάξεων. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τοῦ σημείου τοῦ νὰ δεχθῶ τὴν δυναστείαν καὶ τὴν ἀπειλὴν καὶ τὴν ἐκβίασιν ὡρισμένων τάξεων ὑπάρχει μεγάλη ἀπόστασις, τὴν ὁποίαν ἂν ἤθελον διανύσει ἐναρξῇ τῇ συνειδήσει, θὰ κατερράκωνα τὸ κῦρος τοῦ Κράτους καὶ τὴν ἰδέαν μιᾶς Κυβερνήσεως. (Εὖγε, εὖγε καὶ χειροκροτήματα). Ἤκουσα καὶ τὴν κατηγορίαν ὅτι ἠπείλησα τὴν κατακράτησιν τῆς ἐξουσίας. Ἐκφράζω τὰς θερμάς μου εὐχαριστίας πρὸς τὸν ἀξιότιμον ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτὴν διότι ἠθέλησεν ἀνατάμνων τὸ παρελθόν μου τὸ πολιτικὸν καὶ τὴν πολιτικήν μου σταδιοδρομίαν νὰ ὑπενθυμίσῃ ὅτι δὲν ἐξεπόρθησα ποτὲ τὴν ἐξουσίαν δι' ἀπειλῶν, τὴν ὁποίαν κατέχω διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως. Καὶ τὴν κατέχω ὡς βάρος οὐχὶ ἐπιδιώκων νὰ γίνω δημοτικὸς – εὔκολος εἶνε ἡ ὁδὸς τῆς δημοτικότητος δι' ἐπανειλημμένων παραχωρήσεων, τῶν ὁποίων τὰς δυσκολίας θὰ ἔχουν οἱ διάδοχοι νὰ ἐξομαλύνωσιν –, ἀλλὰ διὰ νὰ γίνω ἀντιδημοτικὸς εἰς τὰς μάζας, λέγων πάντοτε τὴν ἀλήθειαν πρὸς αὐτάς. Κατηγορήθην ὅτι μετεχειρίσθην γλῶσσαν αὐθέντου πρὸς τὰς ἐργατικὰς τάξεις. Κύριοι, ἐδέχθην δίς τοὺς σιδηροδρομικοὺς καὶ ὡμίλησα πρὸς αὐτοὺς ὡς ἀληθὴς φίλος. Ἀνέλυσα ἓν πρὸς ἕν τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους. Τοῖς ὑπενθύμισα τὴν ἱστορίαν τῶν συναδέλφων αὐτῶν ἐν Αὐστρίᾳ, ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, τοῖς ἀνέπτυξα ὅτι εἰς τὸ τέλος τὸ ἐθνικὸν νόμισμα ἐβαραθροῦτο καὶ ὅτι κατόπιν τούτου ἠναγκάσθησαν οἱ ἴδιοι νὰ ζητήσωσι τὴν ἐλάττωσιν τοῦ προσωπικοῦ. Τοῖς ἀνέφερα ὅτι ὅπου γίνεται χρῆσις καὶ κατάχρησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας, ἐνῷ τὸ Κράτος δὲν ἠττᾶται, αἱ ἐργατικαὶ τάξεις βλέπουσιν ἀντίδρασιν καταστρεπτικὴν διὰ τὴν παραγωγὴν τῶν συμφερόντων των. Ἀνέπτυξα εἰς αὐτοὺς ὅτι εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ἀπεργήσωσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ Κράτος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐργασίαν δι' ἄλλων προσώπων. Τοῖς εἶπον ὅτι δὲν θὰ τοὺς ἀπειλήσω καὶ δὲν θὰ τοὺς ἐπιστρατεύσω, ἀλλὰ δὲν θὰ τοῖς ἐπιτρέψω νὰ τσακίσουν καὶ τὸ Κράτος. Τὸ προπαρελθὸν Σάββατον ὁ συνάδελφός μου ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας εἰσήγαγεν εἰς τὸ Ὑπουργ. Συμβούλιον τὸ ζήτημα τῶν σιδηροδρομικῶν.

Ἀπεφάσισα νὰ λύσω ὁριστικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο τὴν Δευτέραν. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ σιδηροδρομικοὶ ἐκήρυξαν τὴν ἀπεργίαν. Ἀναφέρει ἀκολούθως τὸ ζήτημα τῶν τροχιοδρομικῶν. Μίαν ἡμέραν, λέγει, οἱ τροχιοδρομικοὶ μοὶ ἐπρότειναν νὰ φροντίσω περὶ τῆς ἀνεγέρσεως εὐθηνῶν οἰκιῶν

δι' αὐτούς. Μετέβην αὐτοπροσώπως καὶ μοὶ ὑπέδειξαν τὸ γήπεδον καὶ ἐν Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ ἀπεφασίσαμεν ὅπως εἰς τὰς νέας προτάσεις τοῦ φωτισμοῦ καὶ ἠλεκτροκινήσεως περιληφθῇ ὅρος διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ὑποχρεοῦται ἡ Ἑταιρεία νὰ ἀνεγείρῃ εὐθηνὰς οἰκίας ἐξοφλητέας εἰς 20 ἔτη μὲ τὸν ὅρον τῆς ἀσφαλείας τῆς ζωῆς κατὰ τὸν ὁποῖον, ἐάν τις ἐξ αὐτῶν ἀπέθνῃσκεν, ἡ οἰκία θὰ περιήρχετο ἄνευ συζητήσεως εἰς τοὺς κληρονόμους του χωρὶς τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποβληθοῦν οὗτοι εἰς τὴν καταβολὴν ἄλλης δόσεως. Ἀπὸ τοῦ 1912 ἕως τὸ 1913, ὅτε ἦμην Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ ἔγινεν ἀπεργία. Πάντοτε ἐρρόντιζα νὰ ὁμιλῶ τὴν γλῶσσαν τῆς εἰλικρινείας καὶ κατώρθωνα ὥστε οἱ ἐργάται νὰ μένωσιν εὐχαριστημένοι. Ἀπὸ τοῦ 1918 ἤρχισαν αἱ συνήθειαι τῆς ἀπεργίας. Αἱ Κυβερνήσεις πρὸ τῆς ἀπειλῆς τοῦ χάους τὸ ὁποῖον θὰ ἠνοίγετο ἠναγκάζοντο πολλάκις νὰ παραδέχωνται αἰτήματα εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ εἰς πτῶσιν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος τείνοντα. Εἰς τὴν μέθοδον αὐτῶν προσετέθησαν καὶ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι. Καὶ ἐκθέτει τὰ τῆς ἐπισκέψεως τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων πρὸς αὐτόν, οἵτινες μὲ ῥάβδους ἀνὰ χεῖρας ἐπροφασίζοντο ὅτι ἀντιπροσωπεύουσιν ἄλλοι τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἄλλοι τοὺς τῶν Σερρῶν. Τοιαύτην, λέγει, ἐξευτελιστικὴν συζήτησιν διὰ τὸ κῦρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐδέχθην.

Π. Ἀραβαντινός. Εἰς αὐτὸ καλῶς ἐπράξατε, ἀλλὰ ἐδημοσιεύθη ἀνακοινωθὲν λέγον ὅτι σεῖς τοὺς ἐκαλέσατε νὰ ὀργανωθῶσι καὶ σᾶς στείλωσιν ἀντιπροσώπους. Ἐκεῖνο εἶνε τὸ σφάλμα.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἐδημοσίευσα τοιοῦτον ἀνακοινωθέν. Δὲν ἦτο ἐπιτεταγμένον εἰς ἐμὲ νὰ ἀρχίσω αὐτὸ τὸ φιλμπὸλ μὲ τὰς ἀνακοινώσεις τῶν ὑπαλλήλων, διότι καὶ τοῦτο θὰ κατέρριπτε τὸ κῦρος τοῦ Πρωθυπουργοῦ. Ὅτε ἔμαθα ὅτι ὑπῆρχέ τις ὁ ὁποῖος ἐξετράπη διὰ λέξεων καὶ πράξεων κάθε ἄλλο ἀποδεικνυουσῶν παρὰ ὑπακοήν, τότε εἶπα εἰς τὸν συνάδελφον Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας ὅτι ὁ ὑπάλληλος αὐτὸς πρέπει ἀμέσως νὰ τιμωρηθῇ καὶ ἐτιμωρήθη διὰ τριμήνου παύσεως. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀνεχθῶμεν ὅπως τὸ Κράτος τοῦτο μετατραπῇ εἰς ὁμάδας ἐπαγγελματικάς, αἱ ὁποῖαι θὰ παίζωσι διελκυστίνδα πρὸς ἀλλήλας, διὰ νὰ δύναται ἑκάστη ἐξ αὐτῶν νὰ ἐπιτυγχάνῃ ἑκάστοτε τὰ πλέον συμφέροντα εἰς αὐτήν. Ὀφείλομεν νὰ μὴ τὸ ἀνεχθῶμεν ὄχι μόνον χάριν τοῦ Κράτους, ὄχι μόνον χάριν ἡμῶν αὐτῶν, ὄχι μόνον χάριν τοῦ συνόλου τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἀλλὰ καὶ χάριν αὐτῶν τούτων τῶν ἐργαζομένων

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥ

τάξεων καὶ ὑπαλλήλων, διότι αὐτοὶ πρῶτοι θὰ πέσωσιν οἰκτρὰ θύματα ἑνὸς τοιούτου ἀλληλοσπαραγμοῦ, ἐὰν ἐξηπλώνετο ἀνὰ τὴν Χώραν. Δὲν ἠθέλησαν οἱ σιδηροδρομικοὶ νὰ λάβωσι μικρὰν ὑπομονὴν ὀλίγων ὡρῶν διὰ νὰ ἴδωσι πάλιν νὰ συζητήσασι μετ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἔσπευσαν νὰ κηρύξωσι τὴν ἀπεργίαν.

Σχετικῶς μὲ τὴν πρότασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν παρεκάλεσα τὸν κ. Καρώνην νὰ κάμῃ καὶ νέαν ἐξέτασιν τῶν προτεινομένων. Μετὰ νέαν βάσανον ἐρθάσαμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ οἰκονομίαι αὐταί.

Γνωρίζω, Κύριοι, ὅτι δυστυχῶς ὅλοι ζητοῦμεν τὰς οἰκονομίας, ἀλλ' οἱ περισσότεροι τὰς θέλομεν εἰς βάρος τοῦ γείτονος. Κατὰ τοιοῦτον τρόπον δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῶσιν αἱ οἰκονομίαι αὗται. Τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶνε ἔργον εὐχάριστον καὶ δημοτικόν. Τὸ νὰ περικόπτῃ κανεὶς θέσεις καὶ νὰ ἀπολύῃ ὑπαλλήλους δὲν τὸν καθιστῶσι δημοτικόν, τὸν καθιστῶσι μισητόν. Ἀλλ' ἀλλοίμονον ἂν ἐπρόκειτο νὰ ἀναλάβωμεν τὴν Κυβέρνησιν μόνον καὶ μόνον ἀποβλέποντες εἰς τὴν ἔλξιν τῶν εὐαρεσκειῶν ἐκείνων τὰς ὁποίας πρέπει νὰ θέσωμεν ὑπὲρ τὰς οἰκονομίας!

Ἐφαρμόσαμεν λοιπὸν καὶ τὰς ἄλλας οἰκονομίας καὶ εἴπομεν εἰς τοὺς σιδηροδρομικούς: Θὰ ὑποστῆτε καὶ σεῖς τὴν κοινὴν τύχην. Διεμαρτυρήθησαν καὶ ἔθεσαν ὡς πρῶτον ὅρον τοῦ τηλεσυγγράφου των τὰ κάτωθι αἰτήματα (ἀναγινώσκει): «Τὴν μὴ ἐφαρμογὴν τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν. Τὰ ἄλλα αἰτήματα σᾶς τὰ εἶπεν ὁ κ. ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας συνάδελφός μου. Πρῶτον αἴτημα ἦτο τοῦτο. Λέγει ὁ ἐκ Μαντινείας πολιτευτὴς ὅτι, ἐὰν ἐφαρμόσητε τὸ ὀκτάωρον, θὰ εἶσθε ὑποχρεωμένοι νὰ προσλάβητε ἐκ νέου ὑπαλλήλους. Ἀλλ' ἡ Ἐπιτροπὴ προέβλεψε καὶ περὶ τούτου. Ὁμιλεῖ περὶ ἀπομακρύνσεως ἐντὸς ἑξαμήνου 1600 ὑπαλλήλων, ὥστε νὰ ἴδῃ ἡ Κυβέρνησις ἂν οἱ ὑπάλληλοι εἶνε ἀναγκαῖοι καὶ ἡ Κυβέρνησις εἶπεν ὅτι θὰ ἐφαρμόσῃ τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους. Ἀπέναντι τοῦ αἰτήματος ὠρθοῦντο διὰ τῆς ἀπειλῆς τῆς ἀπεργίας οἱ ὑπάλληλοι, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν. Ἀλλὰ καὶ ἄλλας κατηγορίας παρεμπιπτόντως ἀπηύθυνε καθ' ἡμῶν ὁ κ. ἐκ Μαντινείας πολιτευτής.

Ἔ! λέγει, εὑρίσκετε νὰ ἐφαρμόσητε εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀνθρώπους τὰς οἰκονομίας, καθ' ἣν ὥραν τὸ Κράτος θέλει νὰ χαρίσῃ εἰς τοὺς πλουσίους ἐνοίκια διὰ τοῦ ἐνοικιοστασίου; Εἶνε παραγνώρισις, Κύριοι, ὡρισμένων ἀρχῶν. Ἡμεῖς

δὲν ἐδηλώσαμεν ὅτι δὲν σεβόμεθα τὸ αἴσθημα τῆς ἰδιοκτησίας οὐδὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας. Δύναται ἕκαστος νὰ ἔχῃ τὰς γνώμας του περὶ αὐτοῦ. Εἴπομεν ἡμεῖς ὅτι καὶ ἡ ἰδιοκτησία θὰ ὑποστῇ τὰς θυσίας αἱ ὁποῖαι χρειάζονται. Τὸ ἐνοικιοστάσιον δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ μία θυσία ἐπιβαλλομένη εἰς τὸν ἰδιοκτήτην χάριν γενικωτέρων ἀναγκῶν. Εἰς ὅλα τὰ Κράτη τὰ ὁποῖα ἐφήρμοσαν τὸ ἐνοικιοστάσιον εἶπον ὅτι δὲν εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη ὅταν ὁ ἐνοικιαστὴς εἶνε πτωχὸς καὶ σφαγιασθῇ κατὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ ἑνός, δὲν ὑπάρχει λόγος συγχρόνως νὰ περιορισθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ ἄλλου, ὅταν δὲν συμπίπτῃ ὁ ἴδιος λόγος, ὅπου ὁ μισθωτὴς δὲν εἶνε ἐκ τῶν προσώπων τῶν μὴ δυναμένων νὰ ἐξεύρωσι τὸ χρῆμα. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον καὶ τὰς ἀνωνύμους Ἑταιρείας ἡμεῖς οἱ κεφαλαιοκράται ὑπεχρεώσαμεν ὄχι μόνον νὰ πληρώνωσι περισσότερα, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἰδιοκτήτριαι εἶνε αὗται καὶ θέλουσι νὰ χρησιμοποιήσωσι τὸ κτῆμα πρὸς ἀνοικοδόμησιν νὰ πληρώνωσι πολὺ περισσότερα εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ὁ ὁποῖος θὰ ἐξώνετο ἀπὸ ὅ,τι θὰ ἐπλήρωνε πᾶς ἄλλος πτωχὸς ἰδιοκτήτης. Δὲν ἀπεβλέψαμεν ἡμεῖς εἰς τὸ νὰ θωπεύσωμεν τὴν πλουτοκρατικὴν τάξιν, διότι δὲν ἠθελήσαμεν νὰ θωπεύσωμεν οὐδεμίαν ἀπολύτως τάξιν. Γνωρίζομεν ἄλλως, διότι ἔχομεν πεῖραν τοῦ κόσμου, καὶ ἀναγνωρίζομεν ὅτι δὲν θὰ ἦτο πολὺ εὐφυὴς ὁ πολιτικὸς ὁ ὁποῖος θὰ ἐστήριζε τὰς ἐλπίδας του ἐπὶ οἱασδήποτε τάξεως. Ἀποβλέπομεν εἰς ὅ,τι φρονοῦμεν ὅτι εἶνε δίκαιον καὶ σύμφωνον πρὸς ὡρισμένας ἀρχάς, αἱ ὁποῖαι, ἂν καταπατηθῶσιν εἰς ὡρισμένην στιγμήν, εἶνε δυνατὸν νὰ φέρωσι τὸν Τόπον εἰς ἀναρχίαν καὶ τὸν ὄλεθρον. Ἀποβλέπομεν εἰς τοῦτο τὸ δίκαιον καὶ ἀδιαφοροῦμεν ἂν τοῦτο εἶνε δυσάρεστον εἰς μίαν στιγμὴν εἰς ὡρισμένην τάξιν καὶ εἰς ἄλλην στιγμὴν εἰς ἄλλην τάξιν. Περιωρίσαμεν μάλιστα τὰς ἀστικὰς τάξεις, ὄχι μόνον διότι πολλάκις παρέβλεψαν τὸ καθῆκον πρὸς ἄλλας ἐργαζομένας τάξεις, ἀλλὰ καὶ διότι οὐδέποτε ἠθέλησαν νὰ ἀνοργανωθῶσιν εἰς ἄμυναν ἀναμένοντες τὰ πάντα ἀπὸ τὰς Κυβερνήσεις, παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν ὁποίων συνήθως τάσσονται χωρὶς νὰ θέλωσι νὰ ὀργανωθῶσι διὰ νὰ δυνηθῶσι ν' ἀντιτάξωσι τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας καὶ τὴν τάξιν κατ' ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θέλουσι νὰ ἐκμεταλλευθῶσι τὴν ἀπεργίαν, κυριώτατα μὲν ὡς μέσον ἀπειλῆς καὶ ἐκβιάσεως, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον ἐπιδιώξεως ἰδίων συμφερόντων. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι

δὲν ἔχομεν καμμίαν συμπάθειαν εἰς καμμίαν ἀπὸ τας τάξεις αὐτάς.

Ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πολιτευτής, παρακολουθῶν, ὡς εἶνε γνωστόν, τὴν ἀνὰ τὸν κόσμον ἐξέλιξιν τῶν κοινωνικῶν φαινομένων, μᾶς εἶπεν ὅτι ὑπέρμετροι καὶ ὑπερβολικαὶ ἀξιώσεις καὶ τάσεις ἐπαναστατικαὶ τῶν ἐργατικῶν τάξεων παρετηρήθησαν εἰς ὅλας τὰς Χώρας τῆς Εὐρώπης μετὰ τὸν πόλεμον. Ἔφερε δὲ ὡς παράδειγμα τὴν Γερμανίαν. Ἀλλ' ἀκριβῶς τὰ διδάγματα τὰ ἀλλαχοῦ παρατηρηθέντα πρέπει νὰ γίνωσιν εἰς ἡμᾶς μαθήματα. Ταῦτα χρησιμεύουσι διότι τὰ αὐτὰ αἴτια τὰ αὐτὰ φαινόμενα παράγουσι, χρησιμεύουσι τὰ διδάγματα ταῦτα, καὶ τὰ διδάγματα ταῦτα μᾶς λέγουσιν ὅτι ἐν Γαλλίᾳ, ἐν Αὐστρίᾳ, ἐν Ἰταλίᾳ, ὅπου λόγῳ τοῦ κρατήσαντος ἐκλογικοῦ συστήματος αἱ Κυβερνήσεις ἦσαν ἀνίσχυροι, ἐπεβάλλοντο καθημερινῶς αἱ ἀξιώσεις αἱ ἐργατικαὶ καὶ κατώρθωσαν νὰ φέρωσι τὸν Τόπον εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἀναρχίας.

Ἀλλ' ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ὅτε μία ἀπεργία μεγάλη ἐτολμήθη νὰ γίνῃ τῷ 1920, μεγίστη μένων οἱ ὑπάλληλοι δὲν ἀπήργησαν, οὐδὲ ἠπείλησαν ὅτι θὰ ἀπεργήσωσι—τὴν ἀντεμετώπισε τότε ἡ Κυβέρνησις καὶ εἰς τὴν μίαν Χώραν καὶ εἰς τὴν ἄλλην. Οἱ ἐργάται εἶδον ὅτι ἐπανελήφθη δι' ἄλλην μίαν φορὰν τὸ φαινόμενον, τὸ ὁποῖον εἶνε σύνηθες καὶ τὸ ὁποῖον δυστυχῶς οἱ ἡμέτεροι ἐργάται ἐν τῇ ἀγαθότητι αὐτῶν παρασυρόμενοι ἀπὸ τοὺς ὑποκινοῦντας αὐτούς, ἀπὸ τὰ ἀκρότατα δηλ. στοιχεῖα αὐτῶν, δὲν θέλουσι νὰ ἐνθυμηθῶσιν ἑκάστοτε, παρετηρήθη, λέγω, τὸ φαινόμενον ὅτι αἱ ἀπεργίαι ἐκεῖναι δὲν ἀπέληξαν ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν καὶ ἀπὸ τότε τὸ πείραμα τῆς ἀπεργίας δὲν ἐπανελήφθη. Ὅπου αἱ ἀπειλαὶ τῆς ἀπεργίας εὕρισκον τὰς Κυβερνήσεις ἀνισχύρους καὶ ὑποκυπτούσας, ἐπολλαπλασιάζοντο ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ αἱ ἀξιώσεις, ἐπεβάλλοντο μεγαλύτεραι πάντοτε, ἱκανοποιοῦσαι ἀξιώσεις, ηὔξανε τὸ ἔλλειμμα τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἐξηυτελίζετο τὸ ἐθνικὸν νόμισμα, ἀπελάμβανον οἱ ἐργάται δισεκατομμύρια ὡς μισθὸν διὰ νὰ μὴ τοῖς ἀρκῇ νὰ ἀγοράσωσιν οὐδὲ ἓν ζεῦγος ὑποδημάτων μέχρις ὅτου μετὰ τὰ πειράματα καὶ τὰ παθήματα δύο ἢ τριῶν ἐτῶν καὶ μετὰ καταστροφὴν τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας ὀφειλουένην—τὸ τονίζω καὶ πάλιν—εἰς τὴν ἀσθένειαν τῶν Κυβερνήσεων, εἶδον ὅτι δὲν εἶνε ἡ πολιτικὴ αὐτὴ ἢ ὀρθοτέρα, οὐδὲ διὰ τὸ σύνολον τῆς κοινωνίας, ἀλλ' οὐδὲ καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπεδέχθησαν περικοπὰς θέσεων καὶ περιεκόπησαν καὶ ἐν Ἰταλίᾳ περὶ τὰς 30.000 θέσεων καὶ ἐν Αὐστρίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ. Αὐτὰ τὰ εἶπον ἐπανειλημμένως εἰς τοὺς σιδηροδρομικούς. Τοῖς εἶπον ὅτι αἱ

ἀπεργίαι δὲν εἶνε ὠφέλιμοι οὐδὲ διὰ τὸ κοινὸν οὐδὲ διὰ τὴν ἐργάτην· τοῖς εἶπον ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπακούωσιν εἰς τὰς εἰσηγήσεις αἱ ὁποῖαι τοῖς γίνονται ὅπως μετέρχωνται συχνὰ τὴν ἀπειλὴν τῆς ἀπεργίας, διότι ὅπλον εἶνε καὶ αὐτὴ καὶ δὲν δύναται παρὰ νὰ ἀμβλυνθῇ διὰ τῆς συχνῆς χρήσεως. Τοῖς εἶπον ὅτι διὰ τὰ γενικά των ζητήματα εἶνε καλὸν νὰ παρίστανται πάντοτε αἱ Ὁμοσπονδίαι, ἀλλ' εἶνε λίαν δυσάρεστον καὶ μετέχει τῆς μορφῆς μιᾶς ἐκβιάσεως τὸ νὰ παρίστανται ὑποστηρίζοντες οἱ μὲν τοὺς δὲ δι' ἀξιώσεις ἀφορώσας ὡρισμένην κατηγορίαν ἐργατῶν. Καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠθέλησα νὰ δεχθῶ τὸν Γενικὸν Γραμματέα τῆς Ὁμοσπονδίας, ὅτε παρουσιάζετο συνοδευόμενος ἀπὸ τέσσαρας ἀξιώους καὶ καλοὺς ἐργάτας ὡς θέλων νὰ προστατεύσῃ διὰ τῆς παρουσίας αὐτοῦ, νέος Μεγιστὰν αὐτός, Κράτος ἐν Κράτει, τὰς ἀξιώσεις μιᾶς ἄλλης τάξεως, ἡ ὁποία ἠδύνατο κάλλιστα νὰ ἔλθῃ νὰ συζητήσῃ μὲ τὴν Κυβέρνησιν. Καὶ εἶνε βεβαίως καλὸν νὰ μὴ ἐπανέλθῃ καὶ δὲν θὰ ἐπανέλθῃ ποτὲ εἰς τὸν κόσμον ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἐργοδόται καὶ αἱ Κυβερνήσεις ὡμίλουν ὡς αὐθέναι πρὸς τοὺς ἐργάτας, ἀλλ' εἶνε ἐπίσης καλὸν νὰ μὴ ὑποκύψωμεν εἰς τὴν ἀντίστροφον τυραννίαν, τὴν τυραννικὴν κατάστασιν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ δύναται ὁ ἐργάτης νὰ μετέρχηται αὐτὸς τὴν γλῶσσαν τοῦ ἐκβιασμοῦ κατὰ τοῦ Κράτους, καὶ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Κράτους (χειροκροτήματα).

Ἀνέφερα εἰς τοὺς σιδηροδρομικούς, ἀλλ' ἡ γλῶσσά μου δὲν εἶχε πειθώ, ὅτι, ὅτε οἱ σιδηροδρομικοὶ ἠθέλησαν εἰς τὴν Γαλλίαν κατὰ τὸ 1920 νὰ κάμωσιν ἀπεργίαν, τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι περὶ τὰς 10 χιλιάδας σιδηροδρομικῶν ἔμειναν ἔξω τῶν θέσεων αὐτῶν, διότι θὰ ἦτο χαμένη ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη ἡ ὁποία κολοῦσα ὡρισμένους ἐργάτας διὰ νὰ τὴν βοηθήσωσιν εἰς τὰς στιγμὰς τῆς ἀπελπισίας αὐτῆς θὰ παρεβίαζε κατόπιν τὸν λόγον τὸν ὁποῖον ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς καὶ θὰ τοὺς ἀπεμάκρυνε, διὰ νὰ μὴ δύναται πλέον εἰς τὸ μέλλον νὰ εὕρῃ κανένα νὰ τὴν βοηθήσῃ καὶ νὰ ὑποκύψῃ πραγματικῶς, ἕρμαιον τῶν ἀξιώσεων αἱ ὁποῖαι μετὰ πάροδον μηνῶν θὰ προεβάλλοντο. Τοῖς ἀνέφερα ὅτι, καὶ ὅτε ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἐν Γαλλίᾳ εἶχε δώσει ὑποσχέσεις ὡρισμένας εἰς τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν ὅτι θὰ ἐπαναφέρῃ αὐτούς, καὶ μολονότι ἐψηφίσθη ἐν τῇ Βουλῇ—δὲν γνωρίζω ἂν καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν—νόμος, δὲν κατώρθωσε νὰ κάμῃ νόμον διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ. Ἐν τούτοις μετὰ πάλιν τοιαύτην ἰσχυρὰν εὕρισκε μυρίας δυσχερείας.

Τοῖς εἶπον: Μὴ πέσητε θύματα καὶ σεῖς. Ἰδοὺ τί λέγουσι τὰ παραδείγματα τῶν ἄλλων. Καὶ ὅτε οἱ ὑπάλληλοι ἢ ὅσον

καὶ μοῦ ἠξίωσαν κατόπιν ὅτι εἶχον καὶ αὐτοὶ ὡς πολῖται Ἕλληνες τὸ δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι καὶ συνεταιρίζεσθαι. τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἔχωσι Σωματεῖον καθ' ὅλας τὰς συνθήκας καὶ καθ' ὅλους τοὺς ὅρους καὶ ὑφ' ὅλα τὰ δικαιώματα τῶν ἐπαγγελματικῶν Σωματείων, καὶ μοὶ ἔφεραν ὡς παράδειγμα τί γίνεται ἀλλαχοῦ, τοῖς εἶπον ὅτι δὲν θὰ ἀνέγνωσαν ὅλας τὰς εἰδήσεις, ἠρωτηριασμένας τὰς ἔδωσαν τὰς εἰδήσεις εἰς αὐτοὺς οἱ ἐνδιαφερόμενοι, διότι πρὸ ὀλίγων μόλις μηνῶν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἐν Γαλλίᾳ, καίτοι εἶχεν ὑποσχεθῇ εἰς τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν τὴν ἀναγνώρισιν τῶν Σωματείων τῶν ὑπαλλήλων, ἐν τούτοις διότι εὑρέθη ἐνώπιον ἑνὸς ὑπαλλήλου ἀνωτάτου δὲ ὑπαλλήλου, οὐχὶ ἑνὸς κατωτέρου ὑπαλλήλου, τοῦ Τελωνείου τῆς Θεσσαλονίκης, ὅτε εὑρέθη ἐνώπιον ἑνὸς ἀνωτάτου ὑπαλλήλου, διευθυντοῦ ἀπὸ μακρᾶς σειρᾶς ἐτῶν, δεκαετηρίδων ἐτῶν, ἑνὸς ὑπαλλήλου ἐκπροσωποῦντος, ὅπως ἔλεγε, τὴν Ὁμοσπονδίαν τῶν ὑπαλλήλων καὶ συζητοῦντος εἰς τὸν προθάλαμον τοῦ Πρωθυπουργοῦ περὶ τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων, δὲν ἐδίστασε νὰ τὸν ἀπολύσῃ αὐθημερὸν διὰ παντὸς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας. Δὲν σᾶς λέγουσιν ἀκριβῶς, εἶπον, ὅσοι σᾶς εἶπον ὅτι ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχει πλήρες τὸ δικαίωμα τοῦ συγκροτεῖν Σωματεῖα κατὰ τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς συγκροτοῦνται τὰ ἐπαγγελματικὰ Σωματεῖα, ἆρα καὶ τὸ ἀπειλεῖν τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἀπειλεῖ ὁ ἁπλοῦς ἐργάτης τὸν ἁπλοῦν ἐργοδότην. Προσέθεσα καὶ ἓν ἄλλο ἀκόμη. "Ἂν στηρίζησθε εἰς τὸ ἄρθρον τοῦ συντάγματος ἐκεῖνο κατὰ τρόπον δυνάμενον νὰ ἐπιβάλῃ τὰς ἀξιώσεις σας, ἂν ἰσχυρίζησθε ὅτι τοῦτο ἐφαρμόζεται ἐφ' ὅλων ἐν γένει τῶν Ἑλλήνων, πῶς θὰ ἐφαίνετο εἰς σᾶς τοὺς ὑπαλλήλους ἡ ἀξίωσις, ἡ τυχὸν προβληθησομένη ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως, τῶν ὑπαλλήλων λ.χ. τῆς Χωροφυλακῆς, ἂν καὶ ἐκεῖνοι ἠξίουν τὸ ἴδιον δικαίωμα καὶ ἐὰν καὶ αὐτοὶ συνεπήγνυον Ὁμοσπονδίας ἄλλας ἐν Πάτραις καὶ ἄλλας ἐν Καβάλλᾳ καὶ ἄλλας ἐν Δράμᾳ καὶ ἠξίουν διὰ τῶν ὁμοσπονδιακῶν ὀργανώσεων, ὡς πολῖται "Ἕλληνες καὶ προστατευόμενοι ἀπὸ τὸ δεῖνα ἄρθρον τοῦ συντάγματος, τὴν ἐπιβολὴν τῶν ἀξιώσεών των; Θὰ ἦτο τότε Κράτος; Καὶ ἐπὶ τέλους τὸ Κράτος θὰ ἐγίνετο ῥάκος. Νομίζετε ὅτι θὰ σᾶς ὠφέλει; Τίς θὰ ὑπέκυπτεν, ἐὰν τοιοῦται ὁμαδικαὶ ὀργανώσεις, ὁμόσπονδιακαὶ Ὀργανώσεις, ἐφαίνοντο εἰς ἑκάστην γωνίαν, εἰς ἑκάστην ἐπαρχίαν;

Γ. Καφαντάρης. Ἀνεξαρτήτως τῆς ὀρθότητος τῆς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως τῶν ὑπαλλήλων, ὑποθέτω ὅτι καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένη ἡ τοιαύτη ὀργάνωσις. Ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία σήμερον διευθύνει τὰ τῆς Γαλλίας, σκοπεῖ πράγματι λίαν προσεχῶς ν' ἀναγνωρίσῃ τὸ δικαίωμα αὐτὸ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους.

Π. Καρασεβδᾶς. Εἰς τὴν Γαλλίαν δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἴμεθα ἀπολύτως σύμφωνοι περὶ αὐτοῦ. Τὸ εἶπον καὶ ἐγώ, ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἀναγνωρίσῃ τὰς σωματειακὰς ὀργανώσεις· ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ὑπάλληλοι ἔχουσι τὰς λεγομένας, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, «φιλικὰς ἑνώσεις», αἱ ὁποῖαι χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ συναντῶνται καὶ ν' ἀνταλλάσσωσι τὰς σκέψεις των τινὶ τρόπῳ εἶνε δυνατὸν νὰ βελτιώσωσιν ὄχι μόνον τὴν θέσιν των ἀλλὰ καὶ τὴν θέσιν τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουσι. Πολλάκις αἱ φιλικαὶ αὐταὶ ἑνώσεις τῶν ὑπαλλήλων ἀπέβησαν σωστικαὶ εἰς τὴν Γαλλίαν, διότι δι' αὐτῶν ἠμπορέσθησαν ἢ καὶ διορθώθησαν παραβιάσεις τινὲς ὡρισμένων ἀρχῶν περὶ τὴν προαγωγὴν τῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Αὐτή, Κύριοι, ὑπῆρξεν ἡ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως διαχείρισις τῆς ἐνσκηψάσης ἀπεργίας, διαχείρισις ἡ ὁποία καὶ μέγα μέρος τῆς ἐργατικῆς κοινῆς γνώμης εἶχεν ὑπὲρ ἑαυτῆς, διότι προσπάθειαι σύντονοι κατεβλήθησαν ἐν Μακεδονίᾳ πρὸ πάντων ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ὅπως καὶ τὰ λοιπὰ Σωματεῖα σύσσωμα, οἱ ἀρτεργάται, οἱ ὑπάλληλοι τῶν Τ.Τ,Τ., οἱ ναυτεργάται, παρακολουθήσωσι τὴν ἀπεργίαν τῶν σιδηροδρομικῶν, προσπάθειαι αἱ ὁποῖαι δὲν ἐτελεσφόρησαν. Ἀνεγράφετο εἰς τὰς ἐφημερίδας, μὲ πομπώδεις τίτλους, ἐξηγγέλλετο ὅτι ἡ Γενικὴ Ὁμοσπονδία, Κράτος ἐν Κράτει, ἤθελεν ἀνὰ δύο ἡμέρας συγκλονίζει τὴν Χώραν ἐξαπολύουσα ἀνὰ μίαν ἀπεργίαν ἀνοίγουσαν ἕνα ἀκόμη ἀσκὸν Αἰόλλης καὶ τρικυμίας εἰς τὴν Χώραν αὐτὴν ταλαιπωρουμένην, τὴν Χώραν τὴν ἔχουσαν ἀνάγκην ἡσυχίας καὶ ἀνασυγκροτήσεως. Δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠστόχησεν εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς Θυέλλης ταύτης. Δὲν ὑπέκυψεν εἰς τὰς ἀπειλάς, ἀλλὰ καὶ προσεπάθησεν ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ τὰ μὲν συντηρητικὰ στοιχεῖα τὰ ἐργατικὰ νὰ διαφωτίσῃ, ὥστε νὰ μὴ παρακολουθήσωσι τοὺς πλανωμένους, εἰς αὐτοὺς δὲ τούτους νὰ φερθῇ ὡς ἴση πρὸς ἴσους.

Εἶπον εἰς τοὺς σιδηροδρομικοὺς ὑπαλλήλους: "Ἐχω τὸ δικαίωμα νὰ σᾶς ἐπιστρατεύσω. Σᾶς δηλῶ ἐκ τῶν προτέρων ὅτι δὲν θὰ κάμω χρῆσιν τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ παρὰ μόνον ἂν μὲ ἐξαναγκάσητε εἰς τοῦτο διὰ πράξεων βιαίων. Θὰ σᾶς

ἀφήσω ἐλευθέρους νὰ μὴ ἐργασθῆτε, ἀφοῦ θέλετε, καὶ θὰ προσπαθήσω δι' ἄλλων ἐργατῶν νὰ ἀναπληρώσω τὰ κενά. Τοῖς ἐδήλωσα συγχρόνως ὅτι θὰ μετανοήσωσι διότι μοιραίως θὰ εὕρωσι μέρος τῶν θέσεων αὐτῶν κατειλημμένον. Ἀλλὰ καὶ σήμερον ἀκόμη, ὅτε ἦλθον νὰ μᾶς δηλώσωσιν ὅτι δὲν εὑρίσκονται εἰς ἐπαφὴν μὲ ἀποτάκτους οἱ ἀπεργήσαντες, ὅτι δὲν εὑρίσκονται εἰς ἐπαφὴν μὲ πολιτικὰ κόμματα, ὅτι δὲν ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν πτῶσιν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ μοῦ ἐζήτησαν νὰ ἐπαναλάβω τὰς μετ' αὐτῶν συζητήσεις συνομολογοῦντες ὅτι θὰ ἐχρειάζοντο δύο ἢ τρεῖς ἑβδομάδες μέχρις ὅτου συζητηθῶσι τὰ ζητήματα αὐτῶν, τοῖς εἶπον: Ἀναλάβετε τὰς ἐργασίας σας. Ἡ Κυβέρνησις, ἅμα ἀναλάβητε τὰς ἐργασίας σας, δὲν θὰ σᾶς θεωρήσῃ ἐχθρούς. Δὲν ἐπιθυμεῖ μάλιστα νὰ ἐξέλθητε ἠταπεινωμένοι ἐκ τοῦ τελευταίου ἐπεισοδίου τούτου. Ἀλλὰ θὰ μᾶς εὕρητε πάλιν προθύμους νὰ συζητήσωμεν καὶ δὲν θὰ θελήσωμεν νὰ ἔχωμεν εὐρὺν τὸν κύκλον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ ἀπομακρυνθῶσι. Καθὼ Κυβέρνησις ἐδώσαμεν τὸν λόγον μας ὅτι ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θὰ μᾶς βοηθήσωσι δὲν θὰ τοὺς πετάξωμεν τὴν ἐπομένην ἡμέραν. Πρέπει νὰ σᾶς εἴπω εἰλικρινῶς ὅτι θὰ σεβασθῶ τὴν ὑπόσχεσίν μου ταύτην. Ἠδυνάμην νὰ τοὺς ἀποπλανήσω μὲ δόλιους λόγους γλυκεῖς καὶ μὲ ὑποσχέσεις κενὰς διὰ νὰ τοὺς κάμω ὅπως φανῶσι πρόθυμοι νὰ ἀναλάβωσι τὰς ἐργασίας των, ἀλλ' ἠθέλησα νὰ εἶμαι σαφὴς ἐνώπιον αὐτῶν. Κατηγορήθην, κύριοι, ὅτι μεταξὺ τῶν δύο ὁδῶν τὰς ὁποίας ὑπέδειξεν ὁ ἐκ Μαντινείας ἀξιότιμος πολιτευτής, τῆς μιᾶς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς τὴν ὁμαλὴν ἐξέλιξιν καὶ προαγωγὴν τῶν ἐργατικῶν ζητημάτων καὶ τῆς ἄλλης ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς τὴν παραγωγὴν ἐκρήξεων συνεχῶν, ἐξέλεξα τὴν δευτέραν ὁδόν. Θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ τῷ παρατηρήσω ὅτι ἡ πεῖρα ἀποδεικνύει ὅτι ἡ κατηγορία αὐτὴ ὑπῆρξεν ἄδικος. Δὲν εἶνε ὁμαλὴ ἡ ἐξέλιξις κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις ὑποκύπτει συνεχῶς εἰς ἀξιώσεις, κατὰ τὴν ὁποίαν διαδοχικῶς Κυβερνήσεις ἀναγκάζονται νὰ ὑποκύψωσι καὶ παραδέχωνται αἰτήματα εἰς βάρος τῆς καθόλου κοινωνικῆς οἰκονομίας. Ἠκολουθήθη ἡ ὁδὸς αὐτὴ εἰς ἄλλας Χώρας καὶ εἴδον ὅτι αὕτη ἦτο κατ' ἐξοχὴν βλαπτική, ἡ μία ἔκρηξις ἐπέφερε τὴν ἄλλην. Ὁ Τόπος ἔζη συνεχῶς ἐν ἀπεργίαις, ἡ κοινωνικὴ οἰκονομία ἐμειώνετο, οἱ ἐργάται δὲν ἦσαν ποσῶς ἱκανοποιημένοι, δὲν εἶχον οὔτε αὐτὸ τὸ αἴσθημα τῆς ἡσυχίας, τῆς στοθερότητος καὶ τῆς ἀσφαλείας. Καὶ ἂν αὐτά, κύριοι, εἶνε ὀρθὰ εἰς Χώρας μεγάλας, ἂν αὐτὸ παρετηρήθη εἰς Χώρας μεγάλας, ὅπως εἰς

Ρωμουνίαν, Αὐστρίαν, Ἰταλίαν, Γαλλίαν, ὅτι μόνον μία σταθερὰ σώφρων μέριμνα οὐχὶ ἐκβιαστική, οὐχὶ ἀπειλητική· ἐκτὸς ἐὰν ἦτο ἀπειλὴ τὸ ὅτι θὰ ἐλαμβάνομεν ἐργάτας ἄλλοθεν-- φέρει βελτίωσιν τῆς καθόλου οἰκονομικῆς ἐξελίξεως ἀλλὰ καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς θέσεως τῶν ἐργατῶν, θὰ ἦτο ἔγκλημα αὐτόχρημα διὰ τὴν περοῦσαν Κυβέρνησιν, Κυβέρνησιν μιᾶς μικρᾶς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία τείνει νὰ ἀνασυγκροτηθῇ Κυβέρνησιν ἔχουσαν πλήρη τὴν συναίσθησιν ὅτι καὶ ἡ διεθνὴς ἀκόμη θέσις ἡμῶν ἐξαρτᾶται κατὰ πολὺ ἐκ τῆς ἀποκαταστάσεως μιᾶς τάξεως, μιᾶς ἡσυχίας καὶ τῆς ἐμπεδώσεως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἑνὸς αἰσθήματος ὅτι ἠμπεδώθη ἐδῶ ἡ ἔννοια τῆς ἀσφαλείας, ὥστε νὰ καταστοθῶμεν ἐκτιμητοὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις καὶ ἐπιζήτητοι, ἂν ὄχι ἀνεκτοί, θὰ ἦτο. λέγω, ἐγκληματικὸν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ἐὰν ὑπέκυπτεν ἐκ νέου εἰς τὸ τελεσίγραφον τὸ ὁποῖον οἱ σιδηροδρομικοὶ ἔστειλαν τὸ Σάββατον τὴν ἑσπέραν μὴ δεχόμενοι νὰ ἀναβάλωσι τὴν συζήτησιν τῶν αἰτημάτων των μέχρι τῆς Δευτέρας. Θὰ ἦτο ἔτι πρόσ: Θὰ ἦτο μία λησμοσύνη πρὸς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως. Ἐδηλώσαμεν ὅτι ἐπιθυμοῦμεν τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τοῦ ἐργάτου, ἀλλὰ γνωρίζετε ὅτι τὰ πράγματα δὲν πραγματοποιοῦνται ἐντὸς τόσον μικροῦ χρόνου, ὅτε ἡ Χώρα μαστίζεται ἀπὸ οἰκονομικὰς κρίσεις. Ἠθέλομεν ἀποβλέψει καὶ τὸν ἐργάτην νὰ καταστήσωμεν μικρὸν ἰδιοκτήτην, μακρὰν τοῦ νὰ ἐπιθυμῶμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι πάντες θὰ καταστῶσιν ἀκτήμονες, μακρὰν τοῦ νὰ νομίζωμεν ὅτι ἡ ἰσοπέδωσις πρέπει νὰ ἐπέλθῃ διὰ τῆς καταρρίψεως. Ἐπιθυμοῦμεν τοὐναντίον ν' ἀνυψώσωμεν τὸν ἐργάτην καὶ τὴν οἰκονομικὴν αὐτοῦ θέσιν. Ἀλλ' ἐπρόσθεσα τότε ὅτι, ἐνῷ αὐτὴ εἶνε σταθερῶς ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἔχουσα ὑπὲρ ἑαυτῆς καὶ τὴν ἐγγύησιν τοῦ παρελθόντος, ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἐδίσταζε νὰ ἀντιμετωπίσῃ-- εἶπον τὴν λέξιν--οἱασδήποτε ἀξιώσεις ὁμάδων αἱ ὁποῖαι θὰ ἔτεινον νὰ θέλωσι νὰ καθυποβάλωσι τὴν θέλησιν τοῦ συνόλου εἰς τὴν θέλησιν τῶν μεμονωμένων ὁμάδων. Αὐτὴν τὴν δήλωσιν ἔκαμα τότε, Κύριοι, καὶ ἡ πολιτική μας ὑπῆρξε σύμφωνος πρὸς τὴν δήλωσιν ἐκείνην.

Πράγματι ἐκ τῆς ψήφου ὑμῶν θὰ ἀπορρεύσῃ μία σημασία οὐσιώδης διὰ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν τῶν τυχῶν τῆς Χώρας ἡμῶν. Εἶχε δίκαιον ἐν τούτῳ ὁ ἀξιότιμος πληρεξ. Εὐρυτανίας καταστρέφων τὸν λόγον του καὶ τονίσας τοῦτο, ὅπερ ἐπαναλαμβάνω καὶ ἐγώ: Ἐκ τῆς ψήφου ὑμῶν θὰ ἀποδειχθῇ ἂν προώρισται ἡ Χώρα νὰ ζήσῃ ὡς Κράτος ἐπιβάλλον τὴν ἰσχύν τοῦ συνόλου, τοῦ ὁποίου εἶσθε ἀντιπρόσωποι, ἢ ἂν

πρόκειται νὰ γινώμεθα ἑκάστοτε ἔρμαια τῶν ἀξιώσεων μεμονωμένων ὁμάδων (χειρικροτήματα παρατεταμένα).

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** δευτερολογῶν λέγει ὅτι δὲν ὑπεστήριξε ποτὲ τὴν ἀποδοχὴν οἱωνδήποτε ἐργατικῶν ἀξιώσεων. Ὑπεστηρίξαμεν ὅτι ὀφείλει τὸ Κράτος εὐσυνειδήτως νὰ ἀπεργάζηται τὴν βαθμιαίαν ἀνύψωσιν τῶν ἐργατῶν ἐν τῷ μέτρῳ τῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ ὁρίων. Κατηγορήσαμεν τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ὦθησε τοὺς ἐργάτας εἰς ῥῆξιν μετὰ τοῦ Κράτους. Πρώτην φορὰν ἐδηλώθη ἀπόψε ὅτι ἔλαβε χώραν μακρὰ συνάντησις μεταξὺ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τῶν ἐργατῶν, διότι καθ' ὅλας τὰς γνωστὰς δημοσιεύσεις δὲν ἔγιναν δεκτοὶ οἱ ἐργάται ὁσάκις ἐζήτησαν ἀκρόασιν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι εἶχεν εἰπεῖ εἰς τοὺς ἐργάτας ὅτι, ἅμα ἐξαντλήσωσι τὰς συνεννοήσεις των μὲ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας, τότε νὰ καταλήξωσιν εἰς αὐτόν. Ὅταν ἐζήτησα νὰ ἀναμιχθῶ, οἱ ἐργάται ἔδωσαν τελεσίγραφον.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι εἰς τοὺς ἐργάτας εἶπεν ὅτι τὸ Σάββατον δὲν θὰ τοῖς ἔδιδεν ἀπάντησιν ἀλλὰ τὴν Δευτέραν, διὰ νὰ μεσολαβήσῃ ἡ ἀνάμιξις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι τὸ Σάββατον ἀπεφασίσθη ἡ ἐφαρμογὴ τῶν μέτρων τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν. Οἱ σιδηροδρομικοὶ συνεπῶς ἐξεθυμάσθησαν εἰς ἀπεργίαν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Οἰκονομιῶν ἐπρότεινε δοκιμαστικῶς τὰς περικοπὰς τῶν θέσεων, διότι διὰ τοῦ ὀκταώρου θὰ ἠξάνετο τὸ προσωπικόν. Δὲν ἦτο ἐπομένως σκόπιμον διὰ διάστημα 6 μηνῶν δοκιμαστικῆς ἐφαρμογῆς νὰ πεταχθῶσιν εἰς τοὺς δρόμους 1500 ὑπάλληλοι.

Ὡς πρὸς τὸ ἐπιχείρημα τῆς οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας τοῦ Κράτους, λέγει ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν δὲν ἐξετελέσθησαν πλήρως.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶπεν ὅτι δὲν ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῆς ἰδιοκτησίας. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐκηρύχθη τοὐλάχιστον ἀμέσως ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῆς ἰδιοκτησίας. Ἠξιώσαμεν εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου νὰ ἐπικρατήσῃ ἀπόλυτος δικαιοσύνη, ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει ὅταν καταργῆται ἀπὸ τὰ κτίρια τὰ ὁποῖα εἶνε μισθωμένα παρὰ τοῦ Δημοσίου. Ἡ ἐξαίρεσις αὕτη ἐπιβαρύνει μὲ πολλὰ ἑκατομμύρια τὸ Δημόσιον καὶ ἑπομένως δὲν δυνάμεθα ἄλλοῦ νὰ σπαταλῶμεν καὶ ἀλλοῦ νὰ οἰκονομῶμεν μέχρι δημιουργίας κοινωνικῶν ῥήξεων.

Προκειμένου νὰ κριθῇ ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις δὲν ἔχουσι θέσιν ὅσα ἔχει εἰς τὸ ἐνεργητικόν του ὁ κ. Πρωθυπουργὸς κατὰ τὸ παρελθόν.

Σχετικῶς μὲ τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ περὶ τῆς στάσεώς μας κατὰ τὴν ἀπεργίαν τοῦ 1910, εἶνε γνωστόν, λέγει, ὅτι δι' ἐπιδρομῆς κατεβιβάσθη ὁ ῥήτωρ ἐκ τοῦ ἐργατικοῦ βήματος. Κατὰ δὲ τὴν ἐπακολουθήσασαν ἐν τῇ Βουλῇ συζήτησιν ἐκηρύχθημεν ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν, ἐλθόντες εἰς σύγκρουσιν μὲ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων.

Ἐκεῖνο ποὺ μᾶς χωρίζει νῦν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν εἶνε ὅτι ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ προκαλῶμεν εἰς συγκρούσεις καὶ ἀπεργίας διὰ προκλητικῆς καὶ ἀδιαλλάκτου στάσεως, ἥτις ἐγέννησεν ἄλλοτε καὶ τὰ γεγονότα τῆς Καβάλλας καὶ σήμερον τὰς νέας ἀπεργίας.

Οἱ σιδηροδρομικοὶ εἶνε τὸ συντηρητικώτερον ἐργατικὸν στοιχεῖον καὶ θὰ εἶνε τὸ ἀντίρροπον κατὰ πάσης Μπολσεβικικῆς τάσεως. Χρειάζεται συμβιβαστικὴ πολιτικὴ καὶ ὄχι καλλιέργεια ἀντεργατικῶν αἰσθημάτων. Ἐλέχθη ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θηρεύει πρόσκαιρον δημοτικότητα. Δυστυχῶς τοῦτο θηρεύει ἡ Κυβέρνησις, διότι ἐλέχθη ὅτι ἡ ἐργατικὴ τάξις ἀποτελεῖ μειονότητα καὶ ἑνουμένη πᾶσα ἀντίθεσις πρὸς αὐτὴν φέρει ὅλας τὰς ἄλλας τάξεις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἡμεῖς ὑποστηρίζομεν δικαίαν καὶ ὄχι μονόπλευρον διαρρύθμισιν τῶν κοινωνικῶν ζητημάτων, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὴν ἐμπλοκὴν τοῦ Κράτους εἰς ἀνωμαλίας, τόσον πράγματι ἐπιζημίους διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐξωτερικὴν κατάστασιν.

Κηρύσσεται εἶτα ἡ συζήτησις περατωμένη.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὁ πληρεξούσιος Κοζάνης κ. **Ι. Τσιμινάκης** κατέθηκεν εἰς τὸ Προεδρεῖον τὴν κάτωθι δήλωσιν:

«Ἐγκρίνων τὴν ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὰς τελευταίας ἀπεργίας δίδω ψῆφον ἐμπιστοσύνης πρὸς αὐτὴν μὴ ἔχουσαν κομματικὴν σημασίαν. Δηλῶ δὲ ὅτι ἐπιφυλάττω εἰς ἐμαυτὸν ἀνεξάρτητον πολιτικὴν στάσιν».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ἀκολούθως ὅτι ὑπεβλήθησαν δύο προτάσεις, μία ἐκ μέρους τῶν κ. κ. Ν. Μπακοπούλου, Γ. Κατσιμπίρη, Ι. Λιμπεροπούλου, Γ. Λουπινᾶ καὶ Κ. Ρέντη ἔχουσα οὕτω:

«Προτείνομεν ὅπως ἡ Συνέλευσις ἐκλέξῃ πενταμελῆ Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος τῶν σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων καὶ λοιπῶν ἀπεργῶν καὶ λύσιν αὐτοῦ» καὶ ἑτέρα

ἐκ μέρους τῶν κ. κ. Π. Καλαντζοπούλου, Ι. Σταΐκου ἢ Παπαδάκη, Δ. Μέλφου καὶ Π. Χαλόφτη ἔχουσα οὕτως :

«Ἡ Συνέλευσις μετὰ τὰς γενομένας συζητήσεις ἐκφράζουσα τὴν ἐμπιστοσύνην της πρὸς τὴν Κυβέρνησιν μεταβαίνει εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν».

Ἐκ τούτων, λέγει, ἡ δευτέρα ὁμιλοῦσα περὶ τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν εἶνε ἡ ἀπωτέρα, αὕτη δὲ θέλει τεθῆ εἰς ψηφοφορίαν.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Δ. Λεονάρδος*** καὶ ***Δ. Κουτσοπέταλος,*** ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ψηφοφορία, τοῦ ζητήματος τεθέντος ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου οὕτως :

— Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν καὶ ἐκφράζοντες τὴν ἐμπιστοσύνην των πρὸς τὴν Κυβέρνησιν λέγουσι «***ναί***», οἱ δὲ μὴ παραδεχόμενοι αὐτὴν λέγουσιν «***ὄχι***».

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα :

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 169

Εἶπον Ναὶ	157
Εἶπον Ὄχι	3
Ἀπέχθησαν ψῆφον	9

Κατὰ τὸ ὧδε παρατιθέμενον Πρωτόκολλον:

Δημ. Ἡρακλείδης	Ἐλευθ. Παυλίδης .....
Κωνστ. Ρακτιβὰν .....Ν	Π. Παναγιωτόπουλος .. ..
Σ. Παπαγρηγοριάδης.....Ν	Α. Κωνσταντιλιέρης.... Ν
Γεώργ. Ροῦσσος.....Ν	Γεώργ. Ἡσαΐας .....
Ἀπ. Δοξιάδης.....	Ἀναστ. Πρωτοπαπᾶς .. ..
Ἰωάν. Καλογερᾶς.....Ν	Γεώργ. Βραχηνὸς ..... Ν
Γεώργ. Πολίτης	Ἀ. Χατζηκυριάκος .... ..
Ἀπόστ. Ὀρφανίδης	Στυλ. Γονατᾶς ....Ν
Ἐμμ. Ζυμπρακάκης .... Ν	Σπ. Θεοδωρόπουλος .... Ο
Περ. Καραπάνος....	Ἀλέξ. Μυλωνᾶς ..... Ν
Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης .. Ν	Ἀρτ. Δεναξᾶς ..... Ν
Γεώργ. Φραγκούδης.....	Δ. Σακελλαρόπουλος .... ..
Β. Ἀρτεμιάδης	Ἰωάν. Σολιώτης ..... Ν
Σκεῦος Ζερβὸς..... ....Ν	Γεώργ. Κατσιμπίρης .....
Δημ. Θεολογίτης ..... Ν	Δημ. Πετρίτης .....
Δημ. Μαρσέλος ..... Ν	Ἰωάν. Τσίρος .....
Γεώργ. Μαυρολέων..... Ν	Ἀπ. Παπαοικονόμου .. Ν
Δημ. Πολυκράτης.....Ν	Δ. Καμπάνης .....
Θαλῆς Θεοδωρίδης	Ἰωάννης Μαμάης.....

Α. Κολιαλέξης	Γεώργ. Μπρίκας.....
Πέτρος Καλμούχος .... Ν	Ἀλέξ. Παπαθανάσης .... ..
Νικ. Καλέλλης	Βασ. Χατζηλίας ..... Ν
Ἀντ. Γαρουφαλιᾶς	Ἐμὶν Μπέη Ζαδὲ .....
Δημ. Μαργέτης ..... Ν	Γρηγ. Τηλικίδης .....
Πέτρος Παναγιώτου .... Ν	Νεόκ. Γρηγοριάδης .... Ν
Δημήτρ. Βαρελᾶς.....Ν	Νικ. Κοντολέων .....
Βασ. Καραπάνος.....	Μιχ. Δῶδος .....
Χρ. Σαμαρᾶς	Γεώργ. Πέτσος .....
Ι. Στάϊκος ἢ Παπαδάκης Ν	Ἰωάν. Γιαμούζης .....
Θωμᾶς Μάγγος ..... Ν	Ἀνδρ. Κόρακας .....
Ἀθρ. Γρηγοριάδης	Κυρ. Βαρδουλάκης ..... Ν
Ε. Παπαγεωργίου ..... Ν	Δ. Καλκανδῆς .....Ν
Κ. Σπυρίδης .....ἠρν. ψ.	Γεώργ. Καφαντάρης.....Ν
Ἀδαμ. Εὐφραιμίδης.... Ν	Ἰωάν. Τσιγκόλης ..... Ν
Φίλ. Γιαννακόπουλος	Ἰωάν. Χριστοδουλιᾶς .... ..
Δημ. Σαράτσης	Ἀναστ. Ταβουλάρης ἠρν. ψ.
Δημ. Ψάρης	Θεόδ. Γοῦσκος ..... Ν
Ἀλέξ. Γοίβας ..... Ν	Καῖσαρ Ζέζας .....
Παντ. Καρασεβδᾶς .... Ν	Κωνστ. Γόντικας .. ἠρν. ψ.
Φίλ. Στασινόπουλος	Νικ. Συριόπουλος ..... Ν
Α. Παπαχριστόπουλος.. Ν	Βασ. Δαλιάνης ..... Ν
Ἠλίας Ἀποσκίτης .... Ν	Τάσης Ἀναστασίου ..... Ν
Τ. Δημητρακόπουλος	Χαράλ. Λυκοτόμαρος ... Ν
Πέτρος Ζωγράφος	Νεοκ. Παπαγιαννόπουλος Ν
Νικ. Ζαμκῖνος	Νικόλ. Καλλιοντζῆς ..... Ν
Δημ. Χατζόπουλος .....Ν	Γεώργ. Κατεχάκης .....
Κων. Ταλιαδοῦρος	Τίτ. Γεωργιάδης .....
Π. Πετροπουλάκης .... Ν	Γεώργ. Μαρῆς .. .. ἠρν. ψ.
Εὐστ. Μαλαμίδας ..... Ν	Στυλ. Γρηγορίου ..... Ν
Γεώργ. Βοραζάνης	Νικ Ζουδιανὸς .....
Λάμ. Λαμπριανίδης	Ἰωάν. Περδικογιάννης .. ..
Δημ. Ἀνδρεάδης ..... Ν	Γεώργ. Δουκουμετζίδης . Ν
Δημ. Βάντσης	Σταμ. Κιουζὲς Πεζᾶς .... Ν
Ἀ. Βεζιρζόγλου .. .... Ν	Γεώργ. Χατζηκυριακοῦ .. ..
Κ. Κωνσταντινίδης	Θεόδ. Ἀνδρεάδης .....
Θεμ. Παπαϊωάννου	Θεόδ. Πάγκαλος .....
Ἀ. Ἀναγνωστόπουλος . Ν	Κωνστ. Ἀγγελάκης .....
Κων. Κουρτίδης	Ἀνδρ. Μπιράκης ..... Ν
Ἀντ. Κωνσταντινίδης ... Ν	Ἰωάν. Βαρβαγιάννης .... ..
Χριστόφ. Πανταζίδης	Κωνστ. Φίλανδρος..... Ν
Φίλ. Μανουηλίδης	Σερ. Τσακμάνης .....
Περ. Κουρτίδης	Μιχ. Κύρκας .....

'Ιωάν. Πετσάλης ....
Λεων. 'Ιασονίδης .. ..
Δημ. Εὐθυμιάδης ....
Στέφ. Βαρδάκας ....
Παντ. Γεωργιάδης ....
Ξενοφῶν 'Αναστασιάδης . N
Δημ. Δημάδης ....
Νικόλ. Τερζόγλου ....
Γεώργ. Κοσμίδης .. ..
Χρ. Πίψος ....
'Ιωάν Πλατσούκας ....
Περ. Καλλιδόπουλος .... N
Γεώργ. Κωνσταντινίδης . ..
Γεώργ. 'Αλεκτορίδης ....
'Ιορδ. 'Ανανιάδης ....
'Ι. Πασαλίδης ....
Μιχ. Σαμαρᾶς ..... N
Εὐστρ. Γονατᾶς ....
Κωνστ. Βαγιανὸς ....
Π. Διαμαντόπουλος ..... N
'Ισαὰκ 'Αλχανάτης ....
'Ιάκ. Λευΐ ....
'Ιωσὴφ 'Ηλία Σάϊας .... N
'Ιησοῦς Σαμουηλίδης ....
Νικόλ. Σπηλιώτης ..... N
Παν. Στενὸς ....
Δημ. Κατσίνας ....
'Αντ. Πρέκας ..... N
'Αντ. Δαργέντας ....
Γεώργ. Δρακούλης ..... N
Δημ. Μπότσαρης .....N
Γεώργ. Καλούδης ..... N
Μιχ. Μίσιος .. ..
Γεώργ. Κιαγιᾶς ....
Σπυρ. Σῖμος..... N
Π. Γιωτόπουλος ....
Πέτρος Μπέμπης..... ..
'Αθαν. Τραχήλης ..... N
Περ. Γεωργίτσης ....
Γεώργ. Γκάλκος ..... N
'Αχ. Παπαδάτος ..... N
Αὔγ. Θεολογίτης ....
'Αν. Μισιρλόγλου ..ἠρν. ψ.

Μιλτ. Σταμούλης ..... N
Π.Γκελγκενδζόγλου..... N
'Α. Κωνσταντινίδης ....
Σ. Ζερβουδάκης ..... N
Στ. Παπαναστασίου .....
Κωνστ. Νταῆς..... N
Γεώργ. Θοῦας ..... .
'Ηλίας Μεϊτάνης ....
'Ανδρ. Ζαΐμης ....
Σωτ. Γιαννούσης ....
Χρ. Σακελλαρίδης ....
'Ιωάν. Κουρτάκης ....
Παν. Φλέσσας ..... N
Νικ. Δαγρὲς ....
Γεώργ. Σίδερις ....
Χρ. 'Αλαμανῆς .. .. N
Κωνστ. Σταμούλης ....
Λάμπρ. Κατσάρος ....
Περ. 'Αλεξανδρῆς ..... N
Λ. Καταφυγιώτης ....
Εὐστ. Γουλιανὸς ....
'Ι. Παπαθεοδώρου ....
Παν. Κόλιας .. ..
Νικ. Σταματιάδης ....
Ζαφείριος 'Αδὰμ ....
'Ιωάν. Βαλαλᾶς..ἠρν. ψῆφ.
'Α. 'Ωρολογόπουλος ....
'Ιωάν. Ζάχος ....
Δημ. Κύρου .... N
Περ. Μαζαράκης ..... N
Κων. Ζαβιτσιάνος ....
'Ανδρ. Δενδρινὸς ....
Εὐθ. Βελλιανίτης ....
Κωνστ. Βούλγαρης .... N
Δημ. Σπίγγος ..... N
Σπυρ. Ζερβὸς ..... N
Θεόδ. Κωτούλας .. ..
Κων. Τσιμινάκης .. .... N
'Ιωάν. Κοντοδίνας ....
Π. Καλαντζόπουλος .... N
Λάζ. 'Ανδρεάδης ....
Στυλ. Θεολογίδης ....
Γεώργ. Κακουλίδης .... N

Π. 'Αραβαντινὸς ....
'Α. 'Αναγνωστόπουλος .. N
Νικόλ. Φραντζῆς ....
Παναγ. Πετρίδης ..... N
Σπυρ. 'Ηλιόπουλος ....
Κωνστ. Ρέντης ....
Λουκ. Νιφοράτος ....
Ρ. Λιβαθηνόπουλος..... ..
Παν. Καπάτος ....
Παν. Τσιτσίλιας ..... N
Θεόδ. Γρηγορίου ....
Νικ. Καραμάνος ....
'Ι. Λιμπερόπουλος ....
Θαλῆς Κουτούπης ..... N
Γεώργ. Φικιώρης ..... N
Σπυρ. Ξύδης ..... N
'Α. Πρωτοσύγκελλος.... N
Σ. 'Αναστασιάδης ....
'Ι. 'Ισχόμαχος ....
Γεώργ. Βλάχος ..... N
'Ιωσ. Κούνδουρος ....
Μιχ. Κοθρῆς ....
Π. Σφακιανάκης ..... N
Μιχ. Καταπότης ....
Α. Κουτσοπέταλος.....N
Νικόλ. 'Ανδρεαδάκης .... N
Β. Καραπαναγιώτης ....
Γεώργ. Παπανδρέου .... N
Στυλ. Κρητικᾶς ....
'Εμμ. Μάρκογλου ....
'Ιωάν. Λαδᾶς ....
Δημ. Σάλτας ....
'Ιωάν. Σιφναῖος ..... N
'Ορ. Κυπριανὸς ....
Δημ. Γεωργαλᾶς ..... N
Γεώργ. Καλδῆς ....
Μ. Λαίλιος ....
Δημ. 'Ακάκιος ..... N
Χαρ. Γρηγορίου ....
'Αντ. Παπαγεωργίου ....
Δημ. Σάββας ....
Μᾶρκ. Τσαρλαμπᾶς ....
Γερ. Σολδάτος ..... N

Νικόλ. 'Αβραὰμ ..... N
'Ιωάνν. Παπαλουκᾶς .... N
Πέτρος Λαπατσάνης .... N
'Αλέξ. Παπαναστασίου .. O
Γεώργ. Σεχιώτης ....
Νικόλ. Μπακόπουλος .... ..
'Ιωάνν. Μανέττας ....ἠρν.ψ.
Χριστ. Κατριβάνος ....
Δημ. Φλέσσας ....
Πλούτ. Χαλόφτης ..... N
Χρ. Ζουμᾶς ..... N
'Ιωάν. Πατάλας ....
Νικόλ. Χρυσόγελος ....
Διον. Λεονάρδος ..... O
Παν. Μερλόπουλος ..... N
'Ιωάν. Φωτόπουλος ....
'Οθων Πέτροβας ....
Γεώργ. Πρεζάνης ....
Δημ. Πρωμπονᾶς .. ..N
'Αντ. Πραντούνας ..... N
Γεώργ. Βενιέρης ....
'Ιωάνν. Κανναβὸς ....
Κωνστ. Πετρίδης ....
Χρῖστος Δάνανας ....
Κωνστ. Βλαχοθανάσης .. N
Π. Π. Μαυρομιχάλης .... N
Βασ. Κυβέλος ....
Κωνστ. Βουδούρης ....
Π. Κανελλόπουλος ....
'Ιωάν. Σεφερλῆς ....
Γερ. Τυπ.'Ιακωβάτος .... N
Βασ. 'Αλεβιζάτος ....
Θεόδ. Βελλιανίτης ..... N
Σπυρ. Κρεμεζῆς ..... N
Κωνστ. Σταματόπουλος.. N
Νικόλ. Γουργουρῆς ....
Α. Μιχαλακόπουλος..ἠρν. ψ.
Κωνστ. Δρούλλιας ..... N
Κωνστ. Γκότσης .... ἠρν.ψ.
Γεώργ. 'Αργυρόπουλος .. N
'Ανδρ. Μάρκου ..... N
Χρῖστος Φακῆς ..... N
Θεόδ. Χαβίνης ....

Ἀνδρ. Σκέφερης	Ν	Ἰωάν. Μαραγκὸς	
Δημ. Δαγκλῆς	Ν	Ἰωάν. Βενιέρης	
Ρεώργ. Γεραγιάννης		Ἀλέξ. Παπαδὰμ	
Παν. Κοκκινάτος	Ν	Κ. Καλομενόπουλος	Ν
Μιχ. Βυζᾶς		Κωνστ. Ἀλαβάνος	Ν
Ἰω. Ταρούλης	Ν	Ἐρ. Βαλαρῆς	Ν
Δημ. Τσαπόγας		Σωτ. Χατζηγάκης	
Νικ. Ἀσκούτσης	Ν	Παναγ. Καραλῆς	Ν
Γεώργ. Τσαγρῆς		Βασίλ. Ἰακωβάκης	
Ἐμμ. Τσουδερὸς		Ἀνδρ. Κοκκέβης	Ν
Μαν. Βολουδάκης		Νκ. Μανωλόπουλος	
Ἰωάν. Γοβατζιδάκης		Γεώργ. Λουπινᾶς	
Γεώργ. Κονδύλης ἠρν. ψῆφ.		Ἀναστ. Ἀκρίδας	
Ἀ. Μπακάλμπασης		Βασ. Βλαχόπουλος	
Γ. Λαλαζήσης		Γεώργ. Τσακανίκας	Ν
Δ. Ἐλευθεριάδης		Γεώργ. Δουζίνας	
Σπυρ. Ἀντωνιάδης		Λάμπρος Λάμπρου	
Ἰωάν. Κεραμεὺς		Γεώργ. Ροδόπουλος	Ν
Κων. Καλούδης		Θεόδ. Κριεζῆς	Ν
Λεων. Θεοχάρης		Ἀθ. Μιασούλης	
Ζήσης Μπογιώτας		Ἀντών. Δαμιανὸς	Ν
Χ. Ὀγλοῦ Μουσταφᾶ		Μιλτ. Δεληγιάννης	Ν
Χ. Ἀχμετογλ. Μεστὰν		Ἰωάν. Τσιριμῶκος	Ν
Ἀ. Γιαννουλάτος	Ν	Νικόλ. Ξηρὸς	Ν
Μ. Καβαλιεράτος		Σπυρ. Τράκας	Ν
Θεμ. Σοφούλης	Ν	Ἀναστ. Κούτρας	Ν
Κ. Παπαϊωάννου		Γεώργ. Μόδης	Ν
Ἐμμ. Σοφούλης	Ν	Ἰωάν. Σαπουντζῆς	
Ἀλ. Κεντούρης	Ν	Γεώργ. Τζώρτζης	
Ἰωάν. Μαλαχίας		Μιχ. Χατζητάσης	
Δημ. Πάζης		Ρητορ. Χατζόπουλος	
Δημοσθ. Φλωριᾶς	Ν	Ἄγγ. Ἀγαπητὸς	
Ἰωάν. Σχοινᾶς		Ἰωάν. Μαυρουδῆς	
Δημοσθ. Μέλφος	Ν	Κωνστ. Ματσιώρης	
Ὀρέστ. Ζαφειρίου		Ν. Παπαγεωργίου	
Νικ. Μανούσης	Ν	Δημ. Χατζῆς	
Ν. Κωνσταντόπουλος	Ν	Κ. Καραναστάσης	
Ἀν. Λαζαρίδης		Βασίλ. Μάλλιος	
Β. Ἐμμανουηλίδης		Γ. Κουτρουμπάκης	Ν
Ἰ. Τριανταφύλλου		Στρ. Γεωργιλαδάκης	
Σταμ. Βακράτσας		Κ. Παπαδογιάννης	
Γ. Μπούμπουλης		Πολ. Πολυχρονίδης	Ν
Δημ. Δασκαλάκης	Ν	Ἀριστ. Μητσοτάκης	Ν

Γρηγ. Μάρακας	Ν	Γεώρ. Φ. Ἀνδρεάδης	Ν
Ἰωάν. Μαρματάκης	Ν	Ἠλ. Ἀσπιώτης	Ν
Ὀμ. Πανταζίδης	Ν	Μάριος Βολίκας	
Χριστ. Ροδοκανάκης		Ἀλέξ. Κανάρης	Ν
Βικ. Κουκουρίδης		Νικ. Μαμούνης	Ν

Ἐπομένως ἡ πρότασις ἐγένετο ἀποδεκτὴ καὶ ἡ Συνέλευσις εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτόν, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου, τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2806 περὶ ὑδραγωγείου Κερκύρας».

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ μονιμοποιήσεως ἐκτάκτων διοικητικῶν ὑπαλλήλων καὶ μετατάξεως ἀρχειοφυλάκων εἰς τὸν καθαρῶς διοικητικὸν κλάδον».

Τῇ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως ἐλύθη ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 3ῃ πρωϊνῇ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΝΘ'

τῆς 19 Μαρτίου 1925

Ὥρᾳ 5.40' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Οἱ κ. κ. **Αὐγ. Θεολογίτης** καὶ **Π. Καραπάνος** διαμαρτύρονται διότι κατὰ τὴν χθεσινὴν ψηφοφορίαν παρίστατο ὡς Γραμματεὺς τῆς Συνελεύσεως ὁ πληρεξούσιος κ. Σολδάτος, ὅστις τυγχάνει καὶ Διευθυντὴς τοῦ Πολιτ. Γραφείου, καὶ παρακαλοῦσι νὰ μὴ ἐπαναληφθῇ τὸ ἄτοπον αὐτό.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** δηλοῖ ὅτι ἐφεξῆς τὸ ὑπ' αὐτὸν κόμμα δὲν θὰ ἀνεχθῇ ὅπως παρίσταται ὡς Γραμματεὺς

κατὰ τὰς ψηφορίας ὁ Διευθυντὴς τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου κ. Σολδάτος.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι τὸ ζήτημα θὰ ἐξετασθῇ καὶ θὰ διορθωθῇ.

Ὁ κ. **Α. Πρωτοπαπᾶς** λέγει ὅτι κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν εἶχεν ἀναγραφῇ ὅπως λάβῃ τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀπεργίας τῶν σιδηροδρομικῶν. Ἕνεκα ὅμως τῆς διακοπῆς τῆς συγκοινωνίας ἠναγκάσθην, προσθέτει, νὰ παραμείνω 1 καὶ 1)2 ὥραν ἐντὸς τοῦ τραίνου μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς· τοιουτοτρόπως δὲν ἠδυνήθην νὰ παρασταθῶ εἰς τὴν ψηφοφορίαν. Ταῦτα διὰ νὰ μὴ γίνῃ παρεξήγησις ὅτι ἀπέσχον τῆς ψηφοφορίας ἐξ ἄλλου λόγου.

Ἀκολούθως ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά.

Ἀνακοινοῦνται εἶτα τὰ ἑξῆς:

Τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον Πειραιῶς, ἀποδοκιμάζον τὴν ἀπεργίαν τῶν σιδηροδρομικῶν, συγχαίρει τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἐξυπηρετικὴν αὐτῆς στάσιν τῶν συμφερόντων τοῦ κοινοῦ.

Ὁ Σύλλογος Παλαιῶν Πολεμιστῶν Καβάλλας αἰτεῖται τὴν ἀποδοχὴν τοῦ ὑποβληθέντος ὑπομνήματος ὑπὸ τῆς Ὁμοσπονδίας των.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Ἀσῆ Γωνιᾶς διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ νέου νομοσχεδίου «περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας».

Οἱ ὁπλῖται Χωροφυλακῆς αἰτοῦνται τὸν διακανονισμὸν τοῦ χρόνου τῆς συντάξεως ὑπηρεσίας των.

Οἱ Προσφυγικοὶ Σύλλογοι Πέλλης ὑποβάλλουσι ψήφισμα διαμαρτυρίας κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ὁ Ὅμιλος «Φίλος Ἀθηνῶν» παρακαλεῖ ὅπως ματαιωθῇ ἡ οἰκοδόμησις ταπητουργείου εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως.

Οἱ πρόεδροι τῶν Κοινοτήτων Βιζνίκου, Δουβίτσης, Σαρμουσακλῆ κλπ. αἰτοῦνται τὴν ἐν τῇ θέσει του παραμονὴν τοῦ νῦν οἰκονομικοῦ ἐφόρου Σερρῶν.

Οἱ κτηματίαι Ἀνδραβίδος παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῶσι μέτρα ὑπὲρ προστασίας τῆς σταφίδος.

Οἱ παθόντες ἐκ τοῦ κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου αἰτοῦνται ὅπως ἐπανορθωθῇ ἡ προσγενομένη εἰς αὐτοὺς ἀδικία διὰ τοῦ νόμου 3125.

Ὁ Π. Μονιάκος, τέως ἐργοδηγός, παρακαλεῖ ὅπως κληθῇ διὰ νὰ ἀναφέρῃ τὰ τῆς κατηχρήσεως κατὰ τὴν προμήθειαν ξυλείας ἐκ Σερβίας παρὰ τοῦ Νικολαΐδου.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Ζεργόβης παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ ἡ πρότασις νόμου περὶ μεταθέσεως τῆς ἕδρας τοῦ Ἐφετείου ἐκ Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν.

Οἱ Σύλλογοι καὶ τὰ Σωματεῖα Σερρῶν παρακαλοῦσιν ὅπως ἀναστληῇ ἡ ἀπόφασις τῆς μεταθέσεως τοῦ Νομάρχου κ. Α. Μαρκέλλου.

Ἡ συντεχνία κηπουρῶν Σερρῶν παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ὁ μηχανικὸς τοῦ ἐποικισμοῦ τμήματος Σερρῶν, ἵνα μὴ προβῇ εἰς τὴν χάραξιν οἰκοπέδων ἐντὸς τῶν κήπων των.

Ἡ Ἕνωσις Παλαιῶν Πολεμιστῶν Ἀγυιᾶς αἰτεῖται τὴν ἀποφυλάκισιν τοῦ γραμματέως τῆς Ὁμοσπονδίας των.

Ἡ Καπνεργατικὴ Ἕνωσις Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ἡ ἐπαναφορὰ τῶν ἐξορίστων εἰς τὰς ἑστίας των.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Σελίνου ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ κατασκευῆς δημοσίων ἁμαξιτῶν ὁδῶν ἀγουσῶν ἀπὸ Σελίνου εἰς Χανιά.

Ὁ ἐν Λήμνῳ Σύλλογος τῶν προσφύγων παρακαλεῖ ὅπως ἀνακληθῇ ἡ ὑπ' ἀριθ. 22415 ἐ. ἔ. διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, δι' ἧς παραχωροῦνται εἰς τοὺς μοναχοὺς πρὸς ἐκμετάλλευσιν 700 στρέμματα τοῦ κτήματος «Κουτάλα».

Ὁ προσφυγικὸς Ἱερατικὸς Σύνδεσμος Καϊλαρίων αἰτεῖται τὴν οἰκονομικὴν βελτίωσιν τῶν προσφύγων ἱερέων.

Ὁ ἐκ τοῦ Δήμου Κοτυλαίων τῆς Εὐβοίας Γεώργιος Παναγ. Μέγκουλας διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ ἐν Σαντιάγῳ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς Προξένου τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννου Σαριδάκη ὡς κατακρατοῦντος τὴν περιουσίαν τοῦ ἐκεῖ ἀποθανόντος πατρός του Παναγιώτου.

Ἡ Ἕνωσις ὑπαλλήλων Τ.Τ.Τ. Ἔβρου παρακαλεῖ, ὅπως ἀπαλειφθῇ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Τ.Τ.Τ.».

Ὁ πρόεδρος τοῦ Θρακικοῦ Συλλόγου Ξάνθης παρακαλεῖ ὅπως ἀποζημιωθῶσιν οἱ πρόσφυγες ταχέως ἔναντι τῆς ἐγκαταλειφθείσης περιουσίας των.

Οἱ δήμαρχοι τοῦ τέως δήμου Ἐλευθερακίων παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῇ μέριμνα καὶ τοῖς χορηγηθῶσι τὰ ἔξοδα γραφικῆς ὕλης κλπ. ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν καθηκόντων των.

Τὸ Α' Πανθρακικὸν Συνέδριον Κομοτηνῆς ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ καταργήσεως τοῦ φόρου δεκάτης καὶ ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ διὰ φορολογίας καθαρᾶς προσόδου.

Οἱ ἐργοστασιάρχαι καὶ περίοικοι τῶν συνοικιῶν Ἁγίου Σάββα καὶ Βοτανικοῦ διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ τοῦ φόρου αὐτοκινήτων τῶν διερχομένων δι' ὡρισμένων ὁδῶν.

Ἡ Νομαρχία Θεσσαλονίκης ὑποβάλλει ψήφισμα τοῦ Κοι-

νοτικοῦ Συμβουλίου Λιτοχώρου κατὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 3157.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Ζουνακίου ζητεῖ τὴν μετάθεσιν τοῦ Ἐφετείου Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν.

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Κισσοῦ καὶ Σερρῶν διαμαρτύρονται κατὰ τῶν μηχανικῶν τῶν χαρασσόντων τὸ σχέδιον τῆς ἀνοικοδομήσεως προσφυγικῶν οἰκιῶν.

Ὁ Σύλλογος ἰδιοκτητῶν Λαρίσης ἀποδοκιμάζει τὴν ἀπεργίαν τῶν σιδηροδρομικῶν.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Λευκάδος αἰτεῖται τὴν ἄμεσον ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ταμείου Ἀμύνης Λευκάδος.

Ἐπιτροπὴ Θρακῶν προσφύγων Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως φροντίσῃ ν' ἀναστα[λ]ῇ ἡ δίωξις τῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ὀφειλετῶν.

Οἱ ἐν τῇ πλατείᾳ Μ. Ἀλεξάνδρου Θεσσαλονίκης ἐγκατεστημένοι καταστηματάρχαι διαμαρτύρονται διὰ τὴν αἰφνιδίαν κατεδάφισιν τῶν παραπηγμάτων των.

Ὁ Γεώργιος Βροσδαλῆς, πρώην δημοδιδάσκαλος, παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν, ὅπως ἄρῃ τὸν ὅρον τῆς «προσωρινότητος».

Ὁ Σύλλογος Μικρασιατῶν Σάμου διαμαρτύρεται διὰ τὴν παραγκώνισίν των.

Ὑπαλληλικοὶ Σύλλογοι διαφόρων μερῶν τοῦ Κράτους διαμαρτύρονται διὰ τὴν παράνομον διάλυσιν τῆς συνεδριαζούσης πανυπαλληλικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὸ γόητρον τῶν ὑπαλλήλων.

Οἱ πρόσφυγες τοῦ Συνοικισμοῦ Λεωφόρου Ἀλεξάνδρας διαμαρτύρονται ἐναντίον τῆς Ἐπιτροπῆς ἀποκαταστάσεως προσφύγων, ζητούσης τὴν μεταφοράν των εἰς τοὺς Συνοικισμοὺς Κοκκινιᾶς, Συγγροῦ, Βύρωνος καὶ Νέας Ἰωνίας.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων:

1) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Ἕλλην. Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος συναφθείσης συμβάσεως περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας ἐξοφλήσεως τοῦ ἐκ φράγκων 13.710.000 τμήματος τοῦ Δανείου τῶν 40 ἑκατομμυρίων φράγκων πρὸς 6 %ο τοῦ 1921» καὶ

2) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος συναφθείσης συμβάσεως περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας λήξεως τῶν προσωρινῶν εἰς δραχμὰς χρυσᾶς Δανείων τῆς ἄνω Τραπέζης πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον α') 40.000.000 πρὸς 6 %ο τοῦ 1915, β') 50.00.000 πρὸς 6 %ο τοῦ 1917 τῶν μετατραπέντων εἰς

προσωρινὰ δάνεια καὶ τραπεζικὰ γραμμάτια ἴσου ποσοῦ πρὸς 4 %ο ἐτησίως».

Ἡ ***ἐπὶ τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2125 ἐπιβληθέντος τῷ δήμῳ Ρεθύμνης φόρου» καὶ

2) «Περὶ καθορισμοῦ τοῦ τρόπου εἰσπράξεως καὶ διαχειρίσεως τῶν ὑπεγγύων εἰς τὸ προσφυγικὸν δάνειον προσόδων».

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων ἐπειγουσῶν τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ», ὅπερ κηρυχθὲν ***κατεπείγον*** γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν κατ' ἀρχήν.

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ τακτοποιήσεως τῶν παρανόμως εἰσπραχθέντων ὡς καὶ τῶν μὴ εἰσπραχθέντων λιμενικῶν φόρων» καὶ

2) «Περὶ ἐκτελέσεως ἠλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως ἐν τῇ πόλει Κερκύρας ὑπὸ τοῦ δήμου».

Ὁ κ. ***Σ. Θεοδωρόπουλος*** ἐκθέτων τὰ τῆς παραπομπῆς τοῦ Διατάγματος τοῦ ἐνοικιοστασίου εἰς κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐξεδήλωσε τὴν γνώμην ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς εἶνε συμβουλευτικαὶ διὰ τὸν Ὑπουργόν. Ἕνεκα τούτου μέρος τῆς Ἐπιτροπῆς διεφώνησε. Ζητεῖ συνεπῶς νὰ λύσῃ ἡ Συνέλευσις τὴν διαφωνίαν ταύτην, ἀποφαινομένη ὅτι αἱ γνῶμαι τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν Ὑπουργόν.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** δηλοῖ ὅτι τὸ θιχθὲν ζήτημα δὲν εἶνε ἀντικείμενον τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

Ὁ κ. ***Ἀλ. Παπαναστασίου*** δηλοῖ ὅτι συντρέχει λόγος νὰ ἐπιληφθῇ ἡ Συνέλευσις καὶ λύσῃ τὴν ἐγερθεῖσαν διαφωνίαν.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπ. Στρατιωτικῶν) δηλοῖ ὅτι μόνον αὔριον δύναται νὰ συζητηθῇ τοιοῦτον θέμα.

Ὁ κ. ***Ἀλ. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι δέχεται τὴν ἀναβολὴν ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς μέχρι λύσεως τῆς διαφωνίας, ἐφόσον μάλιστα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπεχώρησαν διότι θεωροῦσι προσβολὴν κατὰ τῆς Συνελεύσεως τὴν στάσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, μὴ ὄντος μάλιστα οὐδὲ μέλους τῆς Συνελεύσεως. Θέλομεν, λέγει, ἡμεῖς νὰ γίνῃ σεβαστὴ ἡ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως, ἡ ὁποία ἀνέθεσεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ κάμῃ ἀποφάσεις καὶ ὄχι νὰ δώσῃ συμβουλάς.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπ. Στρατιωτικῶν) παρακαλεῖ καὶ πάλιν νὰ συναινέσωσιν οἱ διαφωνοῦντες εἰς τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως μέχρις ὅτου τοὐλάχιστον ἔλθῃ ὁ κ. Πρωθυπουργός.

Ὁ κ. **Χ. Φακῆς** λέγει ὅτι οὐδεμία διαφωνία ἐπῆλθε μεταξὺ Ἐπιτροπῆς καὶ Ὑπουργοῦ.

Ἡ **Συνέλευσις** δέχεται νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ συζήτησις ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) παρακαλεῖ ὅπως τὰ ἐν τῇ Ἡμερ. Διατάξει ἀναγεγραμμένα νομοσχέδια 1) «περὶ τροποποιήσεως τῶν τελων. νόμων», 2) «περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως ἀμέσων φόρων» καὶ 3) «περὶ προσαυξήσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαιῶν φόρου» τὰ εὑρισκόμενα ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ μελετηθῶσι καὶ ὑποβληθῇ ἡ σχετικὴ ἔκθεσις ἐντὸς πέντε ἡμερῶν.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλων σχέδιον νόμου «περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς» ἀναφέρεται εἰς τὴν μακρὰν αὐτοῦ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν. Λί σκέψεις, λέγει, ἐξ ὧν ὡδηγήθη ἡ Κυβέρνησις καὶ αἱ κύριαι γραμμαὶ ὅπως καταστα θῇ ἡ Χωροφυλακὴ ἱκανὴ νὰ ἐμπεδώσῃ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν εἶνε αἱ ἑξῆς: Ἀπὸ τῆς συστάσεώς της ἡ Χωροφύλακὴ δὲν εἶχε τὴν ἀρτιότητα ἐκείνην ἣν ἀπήτει ὁ σοβαρὸς σκοπὸς ὁ ἀνατεθειμένος εἰς τὴν Χωροφυλακήν. Εἰς τὴν ἔλλειψιν ταύτην ὀφείλεται ὅτι ἡ ληστεία δὲν κατώρθωσε νὰ παύσῃ λυμαινομένη τὸ Κράτος. Λί ἑκάστοτε προσπάθειαι τῶν Κυβερνήσεων περιωρίζοντο νὰ καταλήγωσιν εἰς τὴν καταδίωξιν τῶν λῃστῶν διὰ τοῦ Στρατοῦ, δεδομένου ὅτι δὲν ἐπήρκει ἡ Χωροφυλακή. Ἀλλὰ τοιαῦται παροδικαὶ καταδιώξεις δὲν ὠφελοῦσι, διότι μόλις παρήρχετο ὀλίγος χρόνος πάλιν διεταράσσετο ἡ ἀσφάλεια. Ἡ κατάστασις αὕτη δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἄνευ ἀντιμετωπίσεως. Συνεπῶς ἐμελετήσαμεν καὶ ἀπεφασίσαμεν τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἀποκρυστάλλωμα τῶν μελετῶν μας εἶνε τὸ νομοσχέδιον. Ὅτε ἀνελάβομεν τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἡ κατάστασις τῆς Χωροφυλακῆς δὲν ἦτο καλή. Ὑπῆρχον 10,000 ἄνδρες, ἐνῷ ὁ ὀργανισμὸς προέβλεπε 17,000 ἄνδρας. Ἀπὸ ποιοτικῆς ἀπόψεως ὡσαύτως δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι δὲν εὑρίσκετο καλῶς ὠργανωμένη ἡ Χωροφυλακή. Καίτοι ὑπάρχουσι πολλὰ καλὰ στοιχεῖα, δὲν κατεβλήθη ποτὲ προσπάθεια ὅπως πρυτανεύῃ εἰς τὴν ὁλότητα τοῦ Σώματος ἡ προσήλωσις εἰς τὸ καθῆκον. Δὲν εὐθύνονται βεβαίως διὰ τοῦτο οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἀλλ' ἡ Πολιτεία.

Ἐκτὸς τούτου ἡ ἐπιρροὴ τῆς πολιτικῆς ἐπὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἀπέβαινεν ἐμπόδιον εἰς τὰ πρόσωπα πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός των.

Ἡ κατάστασις αὕτη, τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς πολιτικῆς, ἐχειροτέρευσε μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν τῶν κληρωτῶν τοῦ 1923 καὶ ἐκείνων ὧν ἔληξαν αἱ θητεῖαι.

Ἀπέναντι 17.000 ἀνδρῶν προβλεπομένης δυνάμεως κατῆλθεν αὕτη ἐπ' ἐσχάτων εἰς 8 χιλιάδας ἄνδρας. Λί δυνάμεις ἐξ ἄλλου αἱ στρατιωτικαὶ ἠλαττώθησαν διὰ τῆς δεκαοκταμήνου θητείας καὶ δὲν δυνάμεθα πλέον ἐκ τοῦ Στρατοῦ νὰ ἀντλῶμεν ἐνισχύσεις. Διὰ τοῦτο ἐκ τῶν πρώτων μελημάτων μας ἦτο ἡ διοργάνωσις τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐστηρίξαμεν ταύτην ἐπὶ τῆς ἑξῆς βάσεως :

α') Ἐνίσχυσις ἀριθμητικὴ τῆς Χωροφυλακῆς, ἰδίως διὰ τῆς ὀργανώσεως ταχυκινήτου χωροφυλακῆς ἐφίππου καὶ ποδηλατικῆς.

β') Εἰς τὴν καταλληλοτέραν χωρογραφικὴν κατανομὴν αὐτῆς, ἵνα καθίσταται δυνατὴ ἡ παρουσία δημοσίας δυνάμεως εἰς τὰς περιφερείας ἐν αἷς διασαλεύεται περισσότερον ἡ τάξις.

γ') Εἰς τὴν ποιοτικὴν ἐξύψωσιν τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τῆς καταλλήλου ἐκγυμνάσεως τῶν ὀργάνων τῆς χωροφυλακῆς, καὶ ἰδίως τῶν ὁπλιτῶν. Ἀναφέρει περὶ τούτου τὸ σχετικὸν ἐπεισόδιον τοῦ φόνου τοῦ ἀξιωματικοῦ Ἀποστόλου εἰς Τσαπουρνιὰν παρὰ τοῦ Γιαγκούλα, ὅστις θὰ συνελαμβάνετο, ἂν καὶ ἡ ἐλαχίστη ἔρευνα ἐγίνετο εἰς τὸ χωρίον εἰς ὃ ἐκρύπτετο.

Οἱ ἀξιωματικοὶ οἱ ἐπὶ κεφαλῆς προεφυλακίσθησαν.

Ὁ κ. **Α. Παπαοικονόμου** λέγει ὅτι πλεῖστοι ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς εἶνε ὅμοιοι πρὸς τοὺς ἀνωτέρω.

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ἐπιδιώκομεν, λέγει, νὰ φρονηματίσωμεν τὸ Σῶμα αὐτὸ νὰ κάμῃ χρῆσιν τοὐλάχιστον τῶν ὅπλων του καὶ νὰ ἐκπληροῖ τὸ καθῆκόν του. Ἐπιβάλλεται ἐπίσης ἡ ἠθικὴ ἐξύψωσις τῶν χωροφυλάκων διὰ μιᾶς ὁμαλῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ Σώματος τῶν ἀξιωματικῶν ὅσον τὸ δυνατὸν δικαίας. Αὐταὶ εἶνε αἱ κύριαι βάσεις τοῦ ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν στρατολόγησιν τοῦ Σώματος ἐπροτιμήσαμεν σύστημα ἐφαρμοσθὲν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐπιτυχόν, διότι καθιστᾷ οἰκονομικῶς αὐτάρκη τὸν χωροφύλακα καὶ κατὰ τὴν θητείαν του καὶ μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς, ὁπότε θὰ ἐξέρχηται μὲ μίαν μικρὰν περιουσίαν. Διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν τῆς Χωροφυλακῆς χρειάζεται τοὐλάχιστον τριετὴς ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ. Ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν προσέλθῃ ἀριθμὸς ἐθελοντῶν θὰ προσφύγωμεν καὶ πάλιν εἰς τὸν Στρατόν, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι οἱ μέλλοντες νὰ καταταγῶσιν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν πρέπει νὰ ἔχωσιν ἐξάμηνον

πραγματικὴν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ Στρατῷ καὶ πλήρη ἐκπαίδευσιν καὶ γύμνασιν. Τὸ νομοσχέδιον ἔλαθεν ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπαρχούσας συνθήκας καὶ ἀπεκδεχόμεθα πᾶσαν βελτίωσίν του ἐκ τῆς συζητήσεως ἐν τῇ Συνελεύσει.

Τελευτῶν λέγει ὅτι ἡ κατάστασις τῆς δημοσίας ἀσφαλείας εἶνε σχεδὸν ἀπελπιστικὴ καὶ διὰ τοῦτο ἀναγκαζόμεθα νὰ ὑποβάλωμεν καὶ ἕτερον νομοσχέδιον συγκροτήσεως καταδιωκτικοῦ Σώματος εἰδικῶς διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν κακοποιῶν στοιχείων. Μὲ τὸ Σῶμα τοῦτο θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἐμπέδωσις τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ παρακαλεῖ νὰ κηρυχθῇ τὸ τελευταῖον τοῦτο νομοσχέδιον κατεπείγον.

Ὁ κ. **Α. Παπαοικονόμου** διακόπτων τονίζει ὅτι διὰ τοῦ Σώματος τούτου θὰ δημιουργηθῶσι μόνον νέαι λῃστρικαὶ συμμορίαι καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ σκεφθῇ ὡριμώτερον περὶ τούτου ὁ κ. Ὑπουργός.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπ. Ἐσωτ.) συνεχίζων τονίζει τὴν κακὴν κατάστασιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ λέγει ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην ἐπείγουσαν τοῦ νέου αὐτοῦ Σώματος.

Ὁ κ. **Σπυρ. Κρεμεζῆς** διαφωνεῖ εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ νομοσχεδίου τούτου ὡς ἐπείγοντος. Ἀρκεῖ, λέγει, νὰ δοθῇ μία μικρὰ προθεσμία εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία νὰ τὸ ἐπεξεργασθῇ.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς** δέχεται τὴν παραπομπὴν τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ εἰς Ἐπιτροπὴν ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ταχθῇ μικρὰ προθεσμία.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως παραπέμπεται τὸ νομοσχέδιον εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπήν, καταρτισθησομένην παρὰ τοῦ κ. Προέδρου.

Τὰ ὑπὸ τοῦ κ. **Γ. Κονδύλη** (Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν) ὑποβληθέντα νομοσχέδια εἶνε τὰ ἑξῆς :

1) «Περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς».

2) «Περὶ συστάσεως Συντάγματος κυνηγῶν»

3) «Περὶ ἀπολύσεως τῶν ἐκ ξένων Στρατῶν προερχομένων Ἀξιωματικῶν καὶ καταταγέντων ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Στρατῷ καὶ ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἀπονομῆς εἰς αὐτοὺς συντάξεων» καὶ

4) «Περὶ ἀργίας ὑποδικίας ὑποδίκων ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς».

Ὁ κ. **Στ.Κ. Πεζᾶς** παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Συνέλευσιν τίνα μέτρα ἔλαβε κατὰ τῶν διαπραξάντων τὸν φόνον τοῦ Ἀμερικανοῦ ἀρχαιολόγου, προτείνει δὲ ὅπως ἡ Συνέλευσις ἐκφράσῃ τὴν λύπην αὐτῆς διὰ τὸν ἄδικον θάνατον τοῦ εὐγενοῦς νέου, ὅστις ἦλθε νὰ σπουδάσῃ

τὸν ἀρχαῖον ἑλληνικὸν κόσμον καὶ ὡς ἀμοιβὴν εὗρεν οἰκτρὸν θάνατον. Τοῦτο δὲ ἔτι πλέον διότι οὗτος ἀνήκει εἰς Χώραν ἡ ὁποία ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐπέδειξε συμπάθειαν καὶ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῶν δυστυχούντων μετὰ τὰς ἐθνικὰς καταστροφὰς Ἑλλήνων.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι εἶνε ζήτημα τιμῆς διὰ τὸν Τόπον ἡ ἐξάλειψις τῆς λῃστείας καὶ συμφωνεῖ ὅπως ἐκφρασθῇ διὰ τοῦ Προεδρείου ἡ βαθεῖα λύπη τοῦ Σώματος διὰ τὸν θάνατον τοῦ φιλέλληνος Ἀμερικανοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) δηλοῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν παρέλιπε νὰ ἐκφράσῃ ὅπου ἔδει τὴν λύπην της, διατάξασα τὴν μεταφορὰν τοῦ νεκροῦ ἐνταῦθα. Αἰσθανόμεθα, λέγει, ὀδύνην διὰ τὸ πάθημα ὑπηκόων φίλου καὶ εὐγενοῦς Ἔθνους. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ κατὰ τῆς λῃστείας μέτρα λέγει ὅτι εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἀναγνωρίζει ὅτι ἡ ἐξόντωσις τῆς λῃστείας εἶνε ζήτημα τιμῆς διὰ τὴν Κυβέρνησιν καὶ πρὸ ὀλίγου ἐξέθεσε τὰς περὶ τούτου προσπαθείας της.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι τὸ Προεδρεῖον συμμεριζόμενον τὰ αἰσθήματα τῆς Συνελεύσεως θὰ συλλυπηθῇ τὴν οἰκογένειαν τοῦ νεκροῦ καὶ θὰ ἐκφράσῃ τὴν βαθεῖαν ὀδύνην τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ Σώματος πρὸς τὸν ἐνταῦθα Πρεσβευτὴν τοῦ φίλου Ἀμερικανικοῦ Ἔθνους.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνων τὸν λόγον ὁ κ. **Γ. Ροδόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει δὲν ἀναγράφεται ἡ ἐπὶ τοῦ συντάγματος συζήτησις.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀπαντᾷ ὅτι τὴν παράλειψιν ταύτην παρετήρησε καὶ ὁ ἴδιος, ἔκαμε δὲ τὰς δεούσας συστάσεις πρὸς τὸ Γραφεῖον τὸ ὁποῖον παρέλιπε τὴν ἀναγραφήν. Ἐν τούτοις ἡ Συνέλευσις δύναται, ἂν θέλῃ, νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ συντάγματος, τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον ἡ σχετικὴ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 15 κλ. ἔχει ὑποβληθῇ.

Ὁ κ. **Γ. Ροδόπουλος** συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ μομφῆς κατὰ τοῦ Προεδρείου, ἀλλ' ἐπιθυμεῖ γενικώτερον νὰ τονίσῃ ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ οἱ κ. κ. Πληρεξούσιοι προτιμῶσι νὰ ἀσκῶσιν ἔργον Βουλῆς καὶ οὐχὶ ἔργον Συνελεύσεως, παρὰ τὴν ἀπαίτησιν τῆς κοινῆς γνώμης, ἡ ὁποία ἐπιτακτικῶς ἀπαιτεῖ ἵνα ὡς τάχιστα περατώσωμεν κυρίως τὸ συντακτικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον θὰ εἶνε ἀδύνατον νὰ περατωθῇ

ἐφόσον ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει ἀναγράφονται νομοσχέδια, οἷον τὸ περὶ ὑδρεύσεως, τὸ περὶ σταφίδος καὶ τώρα τὸ περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐὰν πρόκειται νὰ ψηφισθῶσι τὰ νομοσχέδια ταῦτα, οὐδέποτε θὰ ψηφισθῇ τὸ σύνταγμα. Ὑπὸ τοιούτους ὅρους δὲν δύναται παρὰ νὰ ἀπογοητευθῇ κανείς. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκομεν εἶνε νὰ ψηφισθῇ τὸ σύνταγμα, μεθὸ νὰ διαλυθῇ ἡ Συνέλευσις αὕτη, ἵνα γίνωσιν ἐκλογαὶ πρὸς ἐκλογὴν νέας Βουλῆς, ἵνα μὴ θεωρηθῇ ὅτι καὶ ἡμεῖς φοβούμεθα νὰ δεχθῶμεν τὴν διάλυσιν διὰ νὰ μὴ ἀντικρύσωμεν ἐκ νέου τοὺς ἐκλογεῖς μας.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν ἀπεφασίσθη νὰ συζητηθῇ σήμερον ἡ σύμβασις τῆς ὑδρεύσεως δικαιολογεῖ πλήρως τὴν μὴ ἀναγραφὴν ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει τοῦ συντάγματος.

Ὁ κ. **Γ. Ροδόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη δὲν πρέπει νὰ ψηφισθῇ.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι, ἐφόσον κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν ἀπεφασίσθη νὰ συζητηθῇ σήμερον ἡ σύμβασις τῆς ὑδρεύσεως, δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ προσέλθωμεν εἰς τὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. **Π. Ζωγράφος** λέγει ὅτι θὰ ἠδύνατο τοιαύτης σπουδαιότητος νομοσχέδιον νὰ συζητηθῇ τοιαύτην παρουσίᾳ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἡ Συνέλευσις θὰ ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν κατ' ἀρχὴν συζήτησιν τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** λέγει ὅτι ἀπὸ μακρῶν δεκαετηρίδων τὸ ζήτημα τῆς ὑδρεύσεως τῶν Ἀθηνῶν ἀπασχολεῖ τὰς Κυβερνήσεις. Τὸ ζήτημα τοῦτο εἶνε σοβαρώτατον, διὰ τοῦτο δὲ εὐθὺς μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1922 ἡ προσοχὴ τοῦ ἀναλαβόντος τὴν Κυβέρνησιν κ. Βενιζέλου ἐστράφη πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἀντιπρόσωποι τῆς ἑταιρείας Ὄλλεν ἐλθόντες τότε ἐμελέτησαν τὸ ἔργον τῆς τεχνητῆς λίμνης τοῦ Μαραθῶνος, βραδύτερον δέ, ἐπὶ Κυβερνήσεως Καφαντάρη, ὑπέβαλον ὡρισμένας προτάσεις. Ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ηὐτύχησεν ἑπομένως νὰ εὕρῃ ἑτοίμην τὴν ἐργασίαν. Ταῦτα λέγει, ἵνα τονισθῇ ὅτι ἡ σύμβασις δὲν εἶνε μόνον τῆς παρούσης Κυβερνήσεως ἔργον, ἀλλὰ πασῶν τῶν μεσολαβησασῶν Κυβερνήσεων. Συνεχίζων ἀναφέρει πῶς ῥητὸν ἄρθρον τῆς συμβάσεως ἀναφέρει ὅτι ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας πρέπει νὰ ψηφισθῇ ἡ σύμβασις, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὐδαμῶς προεκάλεσε τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἀφῆκε ματαίως νὰ

παρέλθωσι 45 ἡμέραι. Ἀναφέρει ἀκολούθως πῶς ἐν τῷ μεταξὺ ὑπεβλήθησαν ἄλλαι προτάσεις ὑπὸ τοῦ Οἴκου Μὰκ Ἄρθουρ, ἐν σχέσει πρὸς τὰς ὁποίας ἀναφέρει ὅτι οὗτος ἰσχυρίζεται ὅτι δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπ. τῆς Συγκοινωνίας) πληροφορεῖ ὅτι ὑπ' ὄψει τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας ὑπάρχουσι τὰ τυλεγραφήματα τὰ ὁποῖα ὑπηνίσσετο ὁ Μὰκ Ἄρθουρ, δὲν ἦσαν ὅμως ταῦτα οἷα οὗτος ἠθέλησε νὰ τὰ παραστήσῃ. Οὔτε δὲ ἦτο δυνατὸν νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἰτήσεις ὑποβαλλόμεναι ἐξ Ἀμερικῆς καὶ μάλιστα χωρὶς ἡ Κυβέρνησις νὰ γνωρίζῃ ἂν οἰκονομικῶς θὰ ἦτο ἐπαρκὴς ὁ Μὰκ Ἄρθουρ ἵνα ἀναλάβῃ τὸ ἔργον.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** λέγει ὅτι ἐκ τῶν λεχθέντων παρέχεται ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ Κυβέρνησις παρέλιπε τὸ καθῆκόν της, μὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν προτάσεις, ὑποβληθείσας ἐκ μέρους ἄλλου Οἴκου καὶ αἱ ὁποῖαι θὰ ἦσαν τυχὸν εὐθηνότεραι.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** λέγει, ὅτι ἡ ἀντίληψις αὕτη πράγματι παρήχθη εἰς πάντα τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, διὰ τοῦτο δέ, ὅτε ὁ κ. Φραγκούδης διεβίβασε λόγους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, καθ' οὓς ἡ Ἑταιρεία Ὄλλεν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ δεχθῇ οὐδεμίαν σύγκρισιν οὐδὲ διαγωνισμὸν πρὸς τὴν Ἑταιρείαν Μὰκ Ἄρθουρ, πάντες ἐξεπλάγησαν καὶ ἐδέχθησαν ὅτι προτιμότερον θὰ ἦτο νὰ ἀπόσχῃ ἡ Ἑταιρεία Ὄλλεν παρὰ νὰ δεχθῇ τοιαύτην μονομερῆ ἐξέτασιν τῶν προτάσεών της. Εὐτυχῶς ἐξηκριβώθη βραδύτερον ὅτι τοιοῦτό τι δὲν ἐλέχθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὠφείλετο δὲ μόνον εἰς παρανόησιν τῶν λεχθέντων. Συνεχίζων ἐκφράζει τὴν λύπην του, διότι εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν δὲν παρεσχέθησαν ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τὰ μέσα οὐδὲ πάντα τὰ ἀπαιτούμενα ἔγγραφα, ἵνα μελετήσῃ τὸ ζήτημα καὶ προχωρήσῃ πρὸς τὸ ἔργον της.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπ. Συγκοινωνίας) διαμαρτυρόμενος δηλοῖ ὅτι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐτέθησαν ὑπ' ὄψει τῆς Ἐπιτροπῆς πάντα τὰ ζητηθέντα ἔγγραφα.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι πράγματι ἐξ ἀρχῆς δὲν εἶχον κατατεθῇ τὰ ἔγγραφα, ἐζήτησε δὲ τὴν κατάθεσιν ταύτην δι' ἐγγράφου ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας, ὁ ὁποῖος καὶ τὰ κατέθηκε. Μεταξὺ ὅμως τῶν ἐγγράφων τούτων δὲν ὑπῆρχον ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐζήτει ὁ κ. Μπακόπουλος.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουρ. Συγκοινωνίας) παρέχει πληροφορίας ὡς πρὸς τὴν κατάθεσιν τῶν ἐγγράφων τὰ ὁποῖα εἶχον παραδοθῇ εἰς τὸν κ. Κουτούπην, ὅστις τὰ κατέθεσεν εἰς τὴν

Συνέλευσιν. Βραδύτερον ἀντελήφθη ὅτι ἔλειπον δύο ἢ τρία ἔγγραφα, ἔσπευσε δὲ νὰ καταθέσῃ καὶ αὐτά.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** λέγει ὅτι, προκειμένου περὶ τοιούτου ζητήματος, ἀφέθη ἡ Ἐπιτροπὴ ἐστερημένη παντελῶς τῶν ἐγγράφων τὰ ὁποῖα εἶχεν ὑπ' ὄψει ἡ Κυβέρνησις καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων αὕτη κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα νὰ ὑπογράψῃ τὴν σύμβασιν.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** ὑπομιμνήσκει ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἔθεσεν ὑπ' ὄψει τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς πάντα τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις εἶχεν ὑπ' ὄψει.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπ.). Ἐπειδὴ ὁπωσδήποτε ἐγένετο χρῆσις καὶ τοῦ ὀνόματός μου, ἔχω νὰ δώσω εἰς τὴν Συνέλευσιν τὴν πληροφορίαν, ὅτι προσκληθεὶς νὰ προσέλθω εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν προσῆλθον μὲ ὅλον τὸν σχετικὸν φάκελον. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πίστιν τῆς Ἑταιρείας Οὗλεν προσεκόμισα ἔγγραφον τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἀμερικῆς.

Θ. Κουτούπης. Τὸ ὁποῖον δὲν ὑπῆρχε μέχρι τότε.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπ.). Ἡ πρώτη μου συνάντησις μὲ τὰ ἀξιότιμα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἦτο, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, πρὸ τεσσάρων περίπου ἑβδομάδων, ἴσως καὶ περισσότερον....

Ν. Μπακόπουλος. Πρὸ 15 ἡμερῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος.... Ἴσως καὶ ὀλιγώτερον. Ἔστω. Ἐξέθηκα τὰ κατὰ τὴν ἱστορίαν τῆς συμβάσεως. Παρεκλήθην δὲ μετὰ ταῦτα ἀπὸ τὸν κύριον Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως καὶ Πρόεδρον τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ δώσω συμπληρωματικάς τινας πληροφορίας, τὰς ὁποίας ὁ ἴδιος ἔκρινε χρησίμους εἰς τὴν Ἐπιτροπήν. Κατὰ τὰς δύο αὐτὰς συνεδριάσεις, εἰς τὰς ὁποίας παρέστην, ἀνέπτυξα πῶς ἐπείσθη ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἡ Ἑταιρεία Οὗλεν εἶνε σοβαρά. Ἐπαρουσίασα ἔγγραφον τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἀμερικῆς, ἐνεργοῦντος κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ λέγοντος ὅτι ἡ Ἑταιρεία Οὗλεν ἔχει αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν 50 ἑκατομμύρια δολλάρια κεφάλαιον καὶ συνεργάζεται μετ' ἄλλων μεγάλων Ἑταιρειῶν, αἱ ὁποῖαι διαθέτουσιν ἐπίσης κεφάλαια 20 περίπου ἑκατομ. δολλαρίων, ὅτι ἀπολαύει ὑψίστης πίστεως ἐν Ἀμερικῇ, ὅτι ἡ Ἀμερικανικὴ Κυβέρνησις ἀναθέτει εἰς αὐτὴν μεγάλα ἔργα μετὰ πάσης πίστεως, ὅτι εἰς ὅλον τὸν κόσμον ἔχει κάμει ἔργα μεγάλα καὶ ὅτι ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶδον συμβάσεις διὰ τῶν ὁποίων ἔχει ἀναλάβει τὴν ἐκτέλεσιν μεγάλων ἔργων. Προσέθεσα ὅτι ἔχω εἰς τὸ οἰκόν μου περιοδικά, τὰ ὁποῖα ἐκδίδει ἡ Ἑταιρεία αὐτὴ χάριν τῶν ἰδίων κύτῆς μηχανικῶν, τοὺς ὁποίους ἀπασχολεῖ.

Εἶνε ὁλόκληροι τόμοι, καὶ θὰ ἠδύνατο ὅστις ἤθελε νὰ ἔλθῃ νὰ τοὺς ἴδῃ. Ἐξ ἑτέρου εἶπον ὅτι ἀπηύθυνα ἔγγραφον πρὸς τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ἀμερικῆς, ἐρωτῶν ἂν θὰ ἠδύνατο νὰ μοὶ συστήσῃ καὶ ἄλλην Ἑταιρείαν, ἡ ὁποία νὰ εἶνε περίπου ὁμοία, διὰ νὰ διαγωνισθῇ. Ἐννοεῖτε ποίαν Ἑταιρείαν ὑπενόουν. Ἡ Πρεσβεία μοὶ ἀπήντησεν ὅτι δὲν δύναται νὰ συστήσῃ οὐδεμίαν ἄλλην Ἑταιρείαν. Καὶ ἀνέφερα τοῦτο εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ἔδειξα μάλιστα καὶ τὸ ἔγγραφον.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Μάλιστα.

Α. Μιχαλακόπουλος Εἶπον καὶ κάτι τι ἄλλο: Ὅτι δὲν ἔμειναν εὐχαριστημένοι ποσῶς εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ τὴν δρᾶσιν τοῦ κ. Μὰκ Ἄρθουρ. Καὶ κάτι, ὅπερ δὲν ἤθελον νὰ γίνῃ γνωστὸν χάριν τοῦ ἰδίου κ. Μὰκ Ἄρθουρ: Ὁ ἐμπορικὸς ἀκόλουθος τῆς Ἀμερικῆς ἐβεβαίωσεν ὅτι ὁ Μὰκ Ἄρθουρ περιῆλθεν εἰς οἰκονομικὰς στενοχωρίας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν «Ἀμέρικαν Γκρέσιαν Ντιβελόπμεντ» προσεκόμισα εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἔκαμε καμμίαν παρατήρησιν, φωτογραφικὸν ἀντίτυπον τοῦ καταστατικοῦ της ἐν Ἀμερικῇ δεικνύον ὅτι ἡ Ἑταιρεία αὕτη συνεστάθη εἰς τὰς 9 Ἰανουαρίου, ἐνῷ ἤδη ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου παρεστάθη εἰς ἡμᾶς ὡς συσταθεῖσα ἡ Ἑταιρεία. Γνωρίζετε νομικῶς τί σημαίνει τοῦτο. Συνεστάθη δὲ μὲ χιλίας μετοχὰς «ἄνευ τινὸς ὀνομαστικῆς ἢ ἄλλης ἰσοδυνάμου ἀξίας».

Εἷς πληρεξούσιος. Τί ὀνόματα εἶνε;

Α. Μιχαλακόπουλος. Τρία ὀνόματα, ἄγνωστα εἰς ἐμὲ βεβαίως. Ἔδειξα τὸ ἀντίτυπον. Καὶ εἶπον ὅτι ἀπὸ τὸ ἓν μέρος ἔχομεν μίαν Ἑταιρείαν τὴν ὁποίαν συνιστῶσιν ὅτι ἔχει ἐκτελέσει εἰς ὅλον τὸν κόσμον μεγάλα ἔργα, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος μίαν Ἑταιρείαν ἥτις δὲν ἔχει κεφάλαια. Τί ἠθέλετε νὰ κάμωμεν; Ἐξ ὅσων ἀνεκοίνωσα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἐχρειάζετο περισσοτέρα ἀπόδειξις διὰ τὴν πίστιν τῆς Ἑταιρείας Οὗλεν. Μετὰ τὴν ὁμιλίαν μου ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὁ κύριος Κουτούπης δὲν ἠθέλησε νὰ ἀμφισβητήσῃ πλέον τὴν πίστιν τῆς Ἑταιρείας Οὗλεν, ἀλλ' ἠρώτησε μόνον ἂν ὄπισθεν τῆς Ἑταιρείας «Ἀμέρικαν Γκρέσιαν Ντιβελόπμεντ» ἵστανται ἄλλα ἐξ ἴσου ἀξιόπιστα πρόσωπα.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** ὑπομιμνήσκει ὅτι εἰς τὰς δηλώσεις ἐκείνας ἀπήντησε διὰ μακρῶν, τονίζει δὲ ὅτι μὲ ὅσα ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶπεν ἐπιστοποιήθη ὅτι εἰς τὸν φάκελον δὲν ὑπῆρχον τὰ ἔγγραφα.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ εἰσήγησις ἐστηρίχθη μόνον εἰς τὰ κείμενα τῶν δύο προτάσεων καὶ εἰς

τὰς προφορικὰς ἀνακοινώσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν τεχνικῶν συμβούλων τῶν δύο Ἑταιρειῶν. Ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχεν ὑπ' ὄψει ὅτι οἱ ἀνάδοχοι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀνελάμβανον ἔν ἔργον καὶ ἀφ' ἑτέρου παρεῖχον ἓν δάνειον πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἔργου τούτου.

Ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως εἴχομεν ἀφ' ἑνὸς ὡς ἐργολάβον τὸν Οἶκον Ὄλεν, δι' ὃν οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπῆρχεν ὅτι εἶχε πάντα τὰ μέσα πρὸς συντέλεσιν τοῦ ἔργου ὅπερ ἀνέλαβεν, ἀφ' ἑτέρου ὅμως εἴχομεν καὶ τὸν Μὰκ Ἄρθουρ, δι' ὃν εἴχομεν τὴν πληροφορίαν ὅτι οὗτος εἶχε περιπέσει εἰς οἰκονομικὴν στενοχωρίαν ἐν Ἀμερικῇ, ἀλλ' ὅτι αἱ Τράπεζαι δὲν τὸν ἐστενοχώρουν. Ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως ὁ Μὰκ Ἄρθουρ παρεῖχε πᾶσαν ἐμπιστοσύνην. Ἔμενε μόνον ἡ ἐξέτασις τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος. Τὰ χρήματα δι' ὧν θὰ συντελεσθῇ τὸ ἔργον εἶνε χρήματα Ἑλληνικά, ἐφ' ὅσον θὰ πληρωθῶσι δι' εἰδικοῦ φόρου ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν δύο ἐνδιαφερομένων πόλεων. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διατεθῶσιν ἀμέσως θὰ ἔπρεπε νὰ συνομολογηθῇ δάνειον. Τὸ δάνειον τοῦτο θὰ εἶνε δάνειον ἐσωτερικόν, ἐφ' ὅσον τὸ ἥμισυ τῶν ἐκδοθησομένων ὁμολογιῶν θὰ ἀγοράσῃ ἡ Τράπεζα τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐξετάζει εἶτα δι' ἀμακρῶν τοὺς οἰκονομικοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως καὶ ἀναφέρει πῶς κατ' ἀρχὴν ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς συνάψεως τοῦ δανείου τούτου. Ἀκολούθως ἀναφέρει τὴν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς γενομένην ἐξέτασιν ὡς πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν δύο ἐνδιαφερομένων παρεχομένας ἐγγυήσεις, καὶ λέγει ὅτι ἡ Τράπεζα τῶν Ἀθηνῶν δὲν θὰ εἶχε τὰ μέσα ἵνα ἐξαγοράσῃ τὸ ἥμισυ τῶν ὁμολογιῶν, τῶν ὁποίων τὸ ποσὸν ἀνέρχεται εἰς 5 ἑκατομμύρια δολλαρίων. Ἀφ' ἑτέρου ἡ Ἑταιρεία Ὄλεν διαθέτει κεφάλαια 380 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, τὰ ὁποῖα ὅμως εἶνε ὑπέγγυα δι' ὅλα τὰ ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας ταύτης κατασκευαζόμενα ἔργα. Παρ' ὅλα ταῦτα ἡ Ἐπιτροπὴ ἔκρινεν ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ βασισθῇ εἰς τὴν πίστιν καὶ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἑταιρείας Ὄλεν.

Ἀφ' ἑτέρου ὁ Μὰκ Ἄρθουρ ἐβεβαίωσε τὴν Ἐπιτροπὴν μὲ τὸν κατηγορηματικώτερον τρόπον ὅτι ὄπισθεν αὐτοῦ ἔχει τὸν γνωστὸν τραπεζικὸν Οἶκον Σπάγερ καὶ Σιας, κατεῖχε δὲ εἰς χεῖράς του καὶ ἐπιστολὴν τοῦ ἐνταῦθα πρέσβεως τῆς Ἀμερικῆς βεβαιοῦντος ὅτι οὐδέποτε προέβη εἰς οὐδεμίαν σύστασιν ὑπὲρ οἱουδήποτε Ἀμερικανοῦ ἐπὶ βλάβῃ τῶν συμφερόντων ἄλλου Ἀμερικανοῦ. Ἀναφέρει εἶτα πῶς ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπετάθη πρὸς τὸν Οἶκον Σπάγερ διὰ τηλεγραφήματος, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Οἶκος οὗτος ἀπήντησεν ὅτι ὁ Μὰκ Ἄρθουρ δὲν ἀνέφερε τὴν ἀλήθειαν πρὸς τὴν Ἐπιτροπήν, ἀπέναντι τῆς ὁποίας διελευκάνθη

πλήρως ἡ κατάστασις. Οὕτως ἠδυνήθη ἡ Ἐπιτροπὴ ἄνευ οὐδενὸς δισταγμοῦ νὰ ἀπορρίψῃ τὰς προτάσεις τοῦ Μὰκ Ἄρθουρ, νὰ χωρήσῃ δὲ μόνη εἰς τὴν μελέτην τῆς συμβάσεως Ὄλεν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ προτείνῃ ὡρισμένας τροποποιήσεις. Καὶ πρῶτον ἀναφέρει πῶς ἡ Ἐπιτροπὴ κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ ποσὸν τῶν 10 ἑκατομ. δολλαρίων εἶνε ἀνεπαρκὲς διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου, ὥστε νὰ προτείνῃ ὅπως ἡ Ἑταιρεία ἀναλάβῃ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ ἐκδώσῃ τὸ ἀπαιτηθησόμενον συμπληρωματικὸν δάνειον ὑπὸ ὅρους τοὺλάχιστον ἴσους πρὸς τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς ἐκδίδεται τὸ πρῶτον τοιοῦτον. Δευτέραν τροπολογίαν ἡ Ἐπιτροπὴ ἔθεσε τὸν περιορισμὸν τῶν γενικῶν ἐξόδων, ἐφ' ὅσον αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ὄλεν κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ἀνέφεραν ὅτι ὁ ἀναβιβασμὸς τῶν γενικῶν ἐξόδων πέρα τῶν 12 τοῖς ἑκατὸν ἀποτελεῖ καθαρὰν λῃστείαν. Ἐπίσης προτείνει ἡ Ἐπιτροπὴ τροπολογίαν ὅπως ἡ Ἑταιρεία παράσχῃ δάνειον μέχρι δύο ἑκατομμυρίων δολλαρίων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀναγκαιούντων ἔργων προσωρινῆς ὑδρεύσεως. Ὡς πρὸς τὰς τροπολογίας ταύτας δὲν φαντάζεται ὅτι εἶνε δυνατὸν ἡ Ἑταιρεία νὰ ἀντιτάξῃ ἀντιρρήσεις. Ἐπίσης κατὰ τὴν ὁμόφωνον γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς ἀντίκειται ἡ παρεμβολὴ τοῦ Διεθνοῦς Οἰκονομικοῦ Ἐλέγχου πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς Ἑταιρείας ἐφ' ὅσον εἰς τὴν ἀνάδοχον παρέχονται ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀρκεταὶ ἐγγυήσεις καὶ προτείνει τὴν διαγραφὴν τῆς συναφοῦς διατάξεως.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** ἐρωτᾷ ἂν θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ διακοπεῖσα συζήτησις περὶ τοῦ ὑποχρεωτικοῦ τῆς γνώμης τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) δηλοῖ ὅτι ἐκ τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως οὐδαμοῦ τεχμαίρεται τὸ ὑποχρεωτικὸν τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐκδοθῇ Διάταγμα ἐναντίον τῶν γνωμῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι, ἂν τυχὸν ἡ Συνέλευσις διαφωνῇ πρὸς τὸ ἐκδοθησόμενον Διάταγμα, δύναται νὰ ἐπαναφέρῃ τοῦτο πρὸς συζήτησιν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι βεβαίως ἡ Συνέλευσις δὲν ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκδώσῃ τὸ Διάταγμα ἐκ συμφώνου μὲ τὴν Ἐπιτροπήν, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ ζήτημα εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.) Ὄχι.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ἰδίως τὸ ζήτημα τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν χρησιμοποιουμένων κτιρίων παρὰ τοῦ Δη-

μοσίου ἐκ τοῦ ἐνοικιοστασίου ἐπιβάλλει τὴν συζήτησιν τοῦ μέτρου παρὰ τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** ἐπαναδηλοῖ ὅτι καὶ τότε εἶχε δηλώσει ὅτι τὸ Διάταγμα τοῦ ἐνοικιοστασίου δὲν θέλει ἐφαρμοσθῇ πρὶν ἢ ἐπανελαμβάνετο ἡ συνεδρίασις τῆς Συνελεύσεως, ἡ ὁποία δύναται, ὁπόταν θέλῃ, νὰ τὸ συζητήσῃ. Ἑπομένως παρούσης ἤδη τῆς Συνελεύσεως εἶνε δικαίωμά της νὰ συζητήσῃ ἐπ' αὐτοῦ, ὅταν ἐκδοθῇ.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἡ γνώμη καὶ ἡ ἀντίληψις τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ἀντίθετος πρὸς τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** δηλοῖ ὅτι ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἠναγκάσθη ἡ «Δημ. Ἕνωσις» νὰ ἀποχωρήσῃ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραάμ** ἐκθέτει τὸ ἱστορικὸν τῶν λόγων τῆς ἀποχωρήσεως τῶν μελῶν τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» ἐκ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λέγει ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐδήλωσεν ὅτι ἐπρότεινε τὴν ἀπόρριψιν τοῦ ἐνοικιοστασίου Τσιτσεκλῆ διὰ λόγους σκοπιμότητος, προσεδήλωσε δὲ ὅτι θὰ ἀπεχώρει, ἂν ἐλαμβάνετο ἀντίθετος ἀπόφασις. Ἠγέρθη κατόπιν τὸ ζήτημα τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ εἶπε καὶ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ μὴ ἀποφασίσωμεν τίποτε ἐπὶ τῶν διατάξεων περὶ αὐξήσεων καθ' ἣν στιγμὴν εὑρισκόμεθα πρὸ ἀπεργικῶν κινημάτων καὶ διὰ τῆς ἐμμονῆς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ θὰ προεκαλοῦντο καὶ ἄλλαι διαταραχαί. Ταῦτα ἦσαν ὅσα ἔλαβον χώραν καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ τὸν διαψεύσῃ ἢ ὄχι.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ηρωδ.) παρακαλεῖ ὅπως ἡ συνέχεια τοῦ προσωπικοῦ ζητήματος ἀναβληθῇ διὰ τὸ Σάββατον.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ **εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ** ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «**περὶ συστάσεως συντάγματος κυνηγῶν**» κατηρτίσθη ἐκ τῶν κ. κ. Α. Παπαοικονόμου, Γ. Ἰακωβάτου, Β. Καραπαναγιώτη, Ἐμ. Ἐμμανουηλίδη, Ν. Γρηγοριάδη, Ἀδ. Εὐφραιμίδη, Θ. Παγκάλου, Ι. Κρουσδούρου, Θ. Χαΐνη, Ι. Τριανταφύλλου, Δ. Ψάρη, Ν. Ἀβραάμ, Κ. Ντάϊ, Δ. Φλωριᾶ καὶ Ι. Καλογερᾶ, μεθ' ὃ συνανέσει τῆς Συνελεύσεως ἐλύθη ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 μ. μ. διὰ τὴν 5 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Γ. Σολδάτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΞ'

τῆς 20 Μαρτίου 1925.

Ὥρᾳ 5.40' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικά.

Ὁ κ. **Γ. Σταματόπουλος** παραπονεῖται διότι ἐψηφίσθη κατ' ἀρχὴν χθὲς ἄνευ ἀντιρρήσεως τὸ περὶ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ Στρατοῦ νομοσχέδιον καὶ παρακαλεῖ νὰ γίνῃ Ἐπιτροπὴ ἐκ συνταξιούχων, εἰς ἣν νὰ παραπεμφθῇ.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐψηφίσθη κατ' ἀρχὴν καὶ ἂν ἐκ τῆς μελέτης τῶν κ. κ. πληρεξουσίων προκύψῃ ἀνάγκη ἐπεξεργασίας παρὰ Ἐπιτροπῆς δὲν θὰ ἔχῃ δυσκολίαν νὰ δεχθῇ τὴν παραπομπήν του.

Ὁ κ. **Γερ. Σολδάτος** σχετικῶς μετὰ τὰ χθὲς λεχθέντα περὶ τῆς προχθεσινῆς ψηφοφορίας λέγει ὅτι παρίστατο καὶ ἀντιπρόσωπος τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως», ὅστις ἐπώπτευε τὴν ψηφοφορίαν, τονίζει δ' ὅτι ἐξελέγη πληρεξούσιος ἄνευ προστασίας τινός, μὴ στεγασθεὶς οὐδὲ ὑπὸ τὴν «ἄγκυραν» οὐδὲ ὑπὸ οἱονδήποτε ἄλλο ἐκλογικὸν σύμβολον καὶ ἔχει ἅπαντα τὰ δικαιώματα τοῦ πληρεξουσίου, ὅτι δὲ θὰ ἐπανεκλεγῇ, οἱονδήποτε ἐκλογικὸν σύστημα καὶ ἂν ἐφαρμοσθῇ.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ τονίσῃ εἶνε ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ψηφίσματος δι' οὗ ἐπετρέπετο τὸ συμβιβαστὸν τῆς ἰδιότητος πληρεξουσίου καὶ δημοσίου ὑπαλλήλου περιελάμβανε μόνον τὰς θέσεις Πρεσβευτοῦ καὶ Γεν. Διοικητοῦ. Πάντως δὲν δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ ὅτι ἡ θέσις Διευθυντοῦ τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου καὶ Γραμματέως τοῦ Προεδρείου εἶνε ἀσυμβίβαστος.

Ὁ κ. **Γ. Σολδάτος** λέγει ὅτι οὐδέποτε, μετὰ τὴν ἀνάθεσιν αὐτῷ τῆς νέας ἰδιότητος, ἐπεζήτησε νὰ ἐκτελῇ καθήκοντα Γραμματέως τοῦ Προεδρείου. Ἁπλούστατα καλεῖται παρὰ τοῦ Προέδρου καὶ ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντα ταῦτα.

Ὁ κ. **Κ. Ρακτιβάν** (Πρόεδρος) λέγει ὅτι βεβαίως δὲν δύναται νὰ διαμφισβητηθῇ ἡ καλὴ πίστις τῶν μελῶν τοῦ Προεδρίου εἰς τὴν περίστασιν ταύτην. Τὸ ζήτημα τοῦ συμβιβαστοῦ ἢ μὴ τῆς ἰδιότητος Πληρεξουσίου καὶ Διευθυντοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου εἶνε ζήτημα ἑρμηνείας τοῦ Κανονισμοῦ ἢ ἰδίας διατάξεως διὰ ψηφίσματος καὶ θὰ λυθῇ διὰ τῆς κανονικῆς ὁδοῦ.

Κατὰ τὸν Κανονισμὸν προβλέπεται μόνον ὅτι αἱ θέσεις τῶν Ὑπουργῶν εἶνε ἀσυμβίβαστοι μὲ τὸ Προεδρεῖον καὶ διὰ τοῦτο

θὰ ὁρισθῇ ἡμέρα ἐκλογῆς ἑνὸς Ἀντιπροέδρου εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ κ. Μανέττα, καὶ Κοσμήτορος ἀντὶ τοῦ κ. Ἡσαΐα παραιτηθέντος διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὅτε ἐγένετο Ὑπουργός.

Ὁ κ. ***Π. Καραπάνος*** λέγει ὅτι οὐδεὶς ἠμφεσβήτησε τὴν καλὴν πίστιν τοῦ κ. Σολδάτου, ἀλλ' ὤφειλεν οὗτος ἀποτελῶν μέλος τοῦ κυβερνητικοῦ συγκροτήματος νὰ ἀποφύγῃ πᾶσαν ἀνάμιξίν του εἰς τὰ ἔργα τοῦ Προεδρείου.

Ὁ κ. ***Ν. Καλέλλης*** λέγει ὅτι εἰς τὰ Πρακτικὰ ἀναφέρεται ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐν σχέσει πρὸς τὸ τρομερὸν ἐν Βάλτῳ ἔγκλημα οὐτινος ὑπῆρξε θῦμα ὁ εὐγενὴς Ἀμερικανὸς ἀρχαιολόγος Λόγκαν, ὁ αὔριον κηδευόμενος ἐνταῦθα, ἐδήλωσεν ὅτι τοῦτο ὀφείλεται εἰς λῃστάς. Δὲν γνωρίζει ἂν ἡ γνώμη αὕτη στηρίζεται εἰς πληροφορίας τῶν ἐν Ἄρτῃ Ἀρχῶν. Τὰ στοιχεῖα ἅτινα συνεκέντρωσαν αἱ ἐκεῖ Ἀρχαὶ δὲν πείθουσι περὶ τούτου. Ἀπὸ διημέρου τοὐλάχιστον ἐνήδρευον οἱ κακοποιοί, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς καταστάσεως εἰς ἣν εὑρέθησαν αἱ λόχμαι, ἀπὸ τῶν ὁποίων μὲ ὅπλα τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ἐκ τῶν ὄπισθεν ἔπληξαν τοὺς παθόντας οἱ ἀπαίσιοι κακοῦργοι χωρὶς οὐδὲ κἂν νὰ ἀποπειραθῶσι νὰ τοὺς προσεγγίσωσι, καίτοι οὐδεμία ὑπῆρχε πρὸς τοῦτο ἀντίστασις. Καὶ δέσμη ἀνθέων εὑρέθη εἰς τὸ κρησφύγετον τῶν δραστῶν. Καὶ ἄλλοι διαβάται, εὔποροι μάλιστα, διῆλθον ἐκεῖθεν πρὸ τῶν εὐγενῶν ξένων καὶ οὐδεὶς τοὺς ἔθιξε. Τίς δύναται εὐχερῶς νὰ πιστεύσῃ ὅτι λῃσταὶ θὰ ἐφόνευον τὰ θύματά των πρὶν ἢ τοὺς προσεγγίσωσι; Μήπως ὑπῆρξεν ἄλλως τε καὶ ἡ ἐλαχίστη ἀπόπειρα πρὸς τοῦτο; Καὶ ἡ ἐλαχίστη ἀντίστασις τῶν παθόντων νεαρῶν σπουδαστῶν καὶ σπουδαστριῶν; Δὲν ἀμύνομαι βεβαίως τῆς ὑπολήψεως τῶν ἀτιμαζόντων ἀτυχῶς τὴν Ἑλλάδα λῃστῶν. Ἔχω ὅμως καθῆκον νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως λάβῃ καταλληλότερα μέτρα πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ τιμωρίαν ἐκείνων οἵτινες ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὸν ξένον τύπον νὰ γράψῃ ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος καὶ πάλιν ἄρθρα μεστὰ ὕβρεων.

Μόνον ἡ ἀνακάλυψις καὶ τιμώρησις τῶν ἀληθῶς δραστῶν θὰ μαλάξῃ τὸ παράπονον τῶν ὁμοεθνῶν τῶν παθόντων, οἵτινες εὗρον ἀτυχῶς τοιαύτην ὑποδοχὴν εἰς τὴν γῆν εἰς τὴν ὁποίαν ἦλθον ν' ἀναπτύξωσι τὰ φῶτά των, καὶ θὰ ἀνακουφίσῃ τὴν ἐξεγηγερμένην κοινὴν γνώμην ὅλης τῆς Ἠπείρου, ἀλλὰ καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Κύριοι συνάδελφοι, τὸ νὰ πέσῃ θῦμα κακοποιῶν εἰς ὑπήκοος ξένου Κράτους εἰς ξένην Χώραν εὑρισκόμενος δὲν εἶνε πρᾶγμα ἀσύνηθες. Ἀλλ'

ἰδιαιτέρως δι' ἡμᾶς εἶνε κατ' ἐξοχὴν λυπηρόν, ὄχι μόνον διότι ὁ ἐκλιπὼν ἦτο τέκνον τῆς Μεγάλης Δημοκρατίας, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε ἀπέλιπον αἰσθήματα ἄκρως φιλελληνικά, ἀλλὰ καὶ διότι ἦλθεν ἐνταῦθα ἵνα μαθητεύσῃ ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Σχολῇ, ἵνα διδαχθῇ δηλαδὴ ἐκ τῶν λειψάνων τοῦ πολιτισμοῦ τῶν προγόνων ἡμῶν τὸ καλὸν καὶ τὸ ὡραῖον, καὶ ἐπέπρωτο τοιοῦτον νὰ εὕρῃ τραγικὸν θάνατον. Ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἔσπευσε νὰ ἐκφράσῃ τὴν θλῖψιν αὐτῆς, νὰ λάβῃ ὅλα τὰ μέτρα διευκολύνσεως ὅπως ἀποσταλῶσιν ὅσα πρόσωπα ἐπεθύμουν νὰ μεταβῶσι παρὰ τῷ ἀσθενεῖ, ἔλαβε δὲ ἐπὶ τούτῳ ἐκφράσεις συμπαθείας ἀπὸ τὸν ἀντιπρόσωπον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Διστάζω καὶ ἐγὼ νὰ παραδεχθῶ ὅτι εἶνε ἀπολύτως ἐξηκριβωμένη ἡ πρώτη πληροφορία τὴν ὁποίαν αἱ Ἀρχαὶ συνήθως δίδουσιν. Ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἔσπευσε νὰ μεταδώσῃ, ὡς εἴθισται, τὰς πρώτας πληροφορίας τὰς ὁποίας ἔλαβεν. Ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ κρύπτωμαι ὄπισθεν τοῦ δακτύλου μου, οὐδὲ νὰ ἰσχυρισθῶ ὅτι δυστυχῶς ἐν τῇ ἀνωμαλίᾳ ἢ μᾶλλον ἐν ταῖς ἀνωμαλίαις τὰς ὁποίας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη διῆλθεν ἡ Χώρα ἡμῶν δὲν εἶνε πολὺ σπάνια παρόμοια ἐγκληματικὰ κρούσματα. Ὁπωσδήποτε τὸ πρᾶγμα ἀπομένει ἄκρως ὀδυνηρόν, εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι, μολονότι δὲν κατεῖχεν ἐπίσημόν τινα θέσιν ὁ ἐκλιπών, ἐν τούτοις ἐκφράζω τὰ αἰσθήματα ὅλων Ὑμῶν, λέγων ὅτι βαθυτάτη ὑπῆρξεν ἡ ὀδύνη διὰ τὴν σκληρὰν αὐτοῦ ἀπώλειαν.

Ἀλ. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, καὶ χθὲς ἔλαβον τὴν ἀφορμὴν νὰ ἐκφράσω καὶ τὴν ἰδικήν μας γενικωτέραν θλῖψιν διὰ τὸ ἀτύχημα τοῦ Ἀμερικανοῦ Ἀρχαιολόγου, ἡ ὁποία καθίσταται ἀκόμη μεγαλυτέρα, λόγῳ τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν αἱ ὁποῖαι συνδέουσι τὸ πρόσωπον καὶ τὸ ἀτύχημα τοῦ Ἀμερικανοῦ Ἀρχαιολόγου. Δὲν ἔχω νὰ προσθέσω τίποτε περισσότερον, παρακαλῶ μόνον τὴν Συνέλευσιν νὰ ἐκφράσῃ τὰ συλλυπητήρια αὐτῆς εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Πρεσβείαν. Θὰ παρεκάλουν δὲ καὶ τὸν κ. Πρόεδρον νὰ μὴ σπεύσῃ αὔριον νὰ ἀρχίσῃ τὴν συνεδρίασιν τῆς Συνελεύσεως, διὰ νὰ ἔχωσι καιρὸν οἱ βουλόμενοι νὰ παρακολουθήσωσι τὴν κηδείαν τοῦ ἀποθανόντος.

Ι. Μανέττας (Ὑπουργ. Παιδείας) Κύριε Πρόεδρε, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰ λεχθέντα, ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας συνελθὸν ἐκτάκτως ὑπὸ τὴν προεδρίαν μου ἀπεφάσισε νὰ ἀποστείλῃ συλλυπητήρια γράμματα πρὸς τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ μεταστάντος, καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Ἀρχαιο-

λογικὴν Σχολήν. Ἐγὼ δὲ αὔριον ὡς Ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβορνήσεως θὰ παραστῶ εἰς τὴν κηδείαν τοῦ ἀποθανόντος.

Γ. Σεχιώτης. Ὁ κ. Καλέλλης, ὁ ὁποῖος προεκάλεσε τὴν συζήτησιν, δὲν ἀπεσκόπει νὰ προκαλέσῃ τὴν ἔκφρασιν λύπης καὶ συμπαθειῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Ἀρχηγῶν τῶν Κομμάτων πρὸς τὴν μεγάλην Δημοκρατίαν. Τοῦτο ἐγένετο ἤδη κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν. Ὁ κ. Καλέλλης ἤθελε νὰ ψέξῃ τὴν Κυβέρνησιν, διότι δὲν ἔλαβεν εἰσέτι τὰ κατάλληλα μέτρα, διὰ νὰ ἐξεύρῃ τοὺς ἐγκληματίας.

Πρόεδρος. Αὐτὸ ἐκφεύγει ἀπὸ τὸ ζήτημα τῆς ἐπικυρώσεως τῶν πρακτικῶν.

Γ. Σεχιώτης. Θὰ ἦτο ἱκανοποιητικὸν ἂν ἡ Κυβέρνησις μετὰ παρέλευσιν τόσων ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ τελεσθέντος μεγάλου κακουργήματος μᾶς ἔλεγε σήμερον ὅτι εὑρίσκεται ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν δολοφόνων. Οὕτω μόνον θὰ ἱκανοποίει καὶ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἂν διεδέχοντο ὅτι ἀνεκαλύφθησαν οὗτοι.

Πρόεδρος. Αὐτὸ εἶνε ἀντικείμενον ἐπερωτήσεως.

Γ. Σεχιώτης. Καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει σχηματίσει ἀκόμη γνώμην ποῖοι ἐτέλεσαν τὸ ἔγκλημα. Δὲν νομίζω λοιπὸν ἱκανοποιητικὴν τὴν ἔκφρασιν λύπης ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Ἀρχηγῶν τῶν Κομμάτων οὔτε διὰ τὴν Συνέλευσιν οὔτε διὰ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν.

Πρόεδρος. Μετὰ τὰ λεχθέντα τὰ πρακτικὰ ἐπικυροῦνται.

Ἀνακοινοῦνται εἶτα τὰ ἑξῆς :

Οἱ Δικαστικοὶ Σύλλογοι Δράμας καὶ Λαμίας παρακαλοῦσιν ὅπως αἱ ἀποδοχαὶ τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων καθορισθῶσιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μισθοῦ ὃν ἐλάμβανον τῷ 1914.

Οἱ ὑποδηματεργάται Βόλου διαμαρτύρονται διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς ἐργατικῆς ἐφημερίδος «Ριζοσπάστης».

Οἱ καπνεργάται Καβάλλας αἰτοῦνται τὴν ἀποδοχὴν τῶν αἰτημάτων τῶν σιδηροδρομικῶν.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Κολιγοῦ ὑποδάλλει ψήφισμα περὶ μεταφορᾶς τοῦ Ἐφετείου Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν.

Οἱ πρόσφυγες Συνοικισμοῦ παραμεθορίων Ζυρνόβου, Βουλκόβου, Μπεδονίτσης κ.λπ. διαμαρτύρονται διὰ τὴν μετάθεσιν τοῦ προϊσταμένου ἐποικισμοῦ Δράμας κ. Σπυροπούλου.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Πύργου ἀποδοκιμάζων τὴν ἀπεργίαν παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσιν ἀποφάσεις ἱκαναὶ ἵνα ἐξουδετερώσωσι τὰς ἐνεργείας τῶν ἐχθρῶν τῆς κοινωνικῆς τάξεως.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Βεργοβίτσης παρακαλεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις προβῇ εἰς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος τοῦ ἀφορῶντος τὴν μεταφορὰν τοῦ σχολείου Βεργοβίτσης.

Οἱ ἐν Μπονίλᾳ πρόσφυγες παρακαλοῦσιν ὅπως τοῖς χορηγηθῶσιν αἱ ἀναγκαιοῦσαι πρὸς συντήρησίν των γαῖαι.

Οἱ κάτοικοι Ἡρακλείου διαμαρτύρονται κατὰ τῆς ἄρσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου ἐπὶ τῶν μουσουλμανικῶν ἀστικῶν κτημάτων στεγαζόντων 20.000 Ἡρακλειώτας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ συνοικισμοῦ Κουρτάλας παρακαλεῖ ὅπως ματαιωθῇ ἡ μετάθεσις τοῦ προϊσταμένου Γραφείου Ἐποικισμοῦ Δράμας κ. Σπυροπούλου.

Ἐπιτροπὴ δικαστικῶν ὑπαλλήλων Καρπενησίου αἰτεῖται τὸν καθορισμὸν τῆς μισθοδοσίας των, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ μισθοῦ τοῦ 1914.

Τὸ Σωματεῖον «Ἀδελφότης» Πύργου συνεπείᾳ τῶν ἀπεργιῶν ἐπικροτεῖ τὴν στάσιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ζητεῖ ὅπως ἐφαρμόσῃ αὐτὴ ἀμειλίκτως ἐπὶ τῶν ἀπεργούντων τὸ κράτος τοῦ Νόμου.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων Προσοτσάνης αἰτεῖται τὴν ἐπέκτασιν τοῦ νόμου 3166 καὶ εἰς τὴν κωμόπολίν των.

Ἡ Κοινότης Καβαλίων διαμαρτύρεται διὰ τὴν κατάργησιν τῆς Ὑποδιοικήσεως Καβαλίων.

Οἱ ἐν κάτω Λιοσίοις πρόσφυγες παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπαναδιορισθῇ ὁ ἰατρός των χάριν τῆς νοσηλείας τῶν οἰκογενειῶν των.

Ὁ Σύλλογος Φαρμακοϋπαλλήλων Πειραιῶς παρακαλεῖ ὅπως τηρηθῶσιν αὐστηρῶς οἱ διέποντες τὴν φαρμακευτικὴν καὶ φαρμακεμπορικὴν κίνησιν νόμοι.

Οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ Κορώνης ἐκφράζουσιν εὐχὴν ὅπως τὸ Κράτος προβῇ εἰς ἀγορὰν σταφιδοκάρπου.

Ὁ Προσφυγικὸς Συνοικισμὸς Δράμας παρακαλεῖ ὅπως ματαιωθῇ ἡ μελετωμένη μετάθεσις τοῦ προϊσταμένου τοῦ Γραφείου Ἐποικισμοῦ κ. Σπυροπούλου.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Κοσμᾶ Κυνουρίας παρακαλεῖ ὅπως ἐπιψηφισθῇ ἡ πρότασις τοῦ πληρεξουσίου κ. Παπαχριστοπούλου περὶ μεταφορᾶς τοῦ Ἐφετείου Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Στρίγγου, Βερζόβης καὶ Λεονταρίου παρακαλοῦσιν ὅπως ψηφισθῇ ἡ πρότασις νόμου τοῦ κ. Παπαχριστοπούλου περὶ μεταθέσεως τοῦ Ἐφετείου ἐκ Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν.

Οἱ Συνεταιρισμοὶ Οἰχαλίας διαμαρτύρονται κατὰ τῆς προτάσεως τῶν Πατρινῶν ἐμπόρων περὶ ἀγορᾶς δελτίων σταφίδος.

Οἱ ἐκ Πατρῶν Γαβριηλίδης, Τσαούσης κλπ. διαμαρτύρονται κατὰ τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως περὶ ἀγορᾶς 15.000.000 δελτίων σταφίδος.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν Κομιστῶν Τελωνείου Πειραιῶς παρακα-

λεῖ ὅπως ἅπαντα τὰ ἐμπορεύματα περιορίζωνται εἰς τὰς τε' λωνειακὰς ἀποθήκας.

Οἱ μαθηταὶ τῆς ἐν Μεσολογγίῳ Ἱερατικῆς Σχολῆς παρακαλοῦσιν ὅπως τύχωσιν ἀναστολῆς προσελεύσεως μέχρι πέρατος τῶν σπουδῶν των.

Οἱ καπνεργάται Βόλου παρακαλοῦσιν ὅπως γίνῃ ὁλοκληρωτικῶς ἀποδεκτὸν τὸ ὑπόμνημά των περὶ βελτιώσεως τῆς θέσεώς των.

Ἡ Ἕνωσις Ποτοποιῶν Ἰωαννίνων παρακαλεῖ ὅπως λη-φθῶσι προστατευτικὰ ὑπὲρ αὐτῆς μέτρα.

Οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Ἀρχιγενείου Διδασκαλείου διαμαρτύρονται κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας δι' ἧς ὑποδιάζονται.

Οἱ τριτοβάθμιοι δημοδιδάσκαλοι Λακεδαίμονος αἰτοῦνται τὴν διαιώρησιν πάντων τῶν δημοδιδασκάλων εἰς τὸ πανυπαλληλικὸν μὲ τὸν βαθμὸν γραμματέως β' τάξεως.

Οἱ προσφυγικοὶ Σύλλογοι Καβάλλας διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀπόδολὴν τοῦ πρόσφυγος Κ. Παπαντίδου, παρέδρου τοῦ Συνοικισμοῦ Κάτω Κισελέρ.

Ἐπιτροπαὶ καπνεργοστασίων Θεσσαλονίκης ζητοῦσι τὴν ἀποδοχὴν τῶν αἰτημάτων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Καπνεργατικῆς Ὁμοσπονδίας.

Διάφορα ἐργατικὰ Σωματεῖα Λαρίσης, ταασόμενα παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν ἀπεργῶν, διαμαρτύρονται διὰ τὴν στάσιν τοῦ Κράτους.

Ὁ Σύλλογος Βυρσοδεψῶν Χανίων παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μὴ προμηθευθῇ ἄρδυλα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Μικρασιατικοῦ Συλλόγου Ἀλεξανδρείας παρακαλεῖ ὅπως ἐξ ἴσου ἀποζημιωθῶσιν οἱ πρόσφυγες.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Κερασίτσας ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ μεταθέσεως τοῦ Ἐφετείου Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν.

Αἱ Προσφυγικαὶ Ὀργανώσεις Δράμας παρακαλοῦσιν ὅπως διαταχθῇ ἡ ἀνέγερσις τοῦ Συνοικισμοῦ Νέας Ἥφρας.

Ὁ πληρεξούσιος κ. **Χρῖστος Σαμαρᾶς** παρακαλεῖ ὅπως τὸ ταχύτερον υἱοθετηθῇ ἡ πρότασις τοῦ κ. Κανναδοῦ περὶ ἀπαλλοτριώσεως τμήματος ἀνήκοντος εἰς τὴν πόλιν Νιαούσης τοῦ κτήματος Σέλι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ψηφίσματος τῆς 25ης Μαρτίου 1924.

Οἱ κ. κ. ***Λ. Ἰασονίδης, Δ. Ἀνδρεάδης, Π. Μπέμπης, Ν. Ἀβραὰμ*** καὶ ἄλλοι πληρεξούσιοι ὑποβάλλουσι πρότασιν περὶ προτάξεως μερικῶν νομοσχεδίων.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει

τχέδιον ψηφίσματος «περὶ ἀπαλλοτριώσεως τοῦ κτήματος Σέλι τῆς περιφερείας Βερροίας».

Ὁ κ. ***Κ. Σπυρίδης*** (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ ἐπιθεωρήσεως τῶν ἐμπορικῶν πλοίων» καὶ

2) «Περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΑΥΠΕ' 3315 περὶ καταμετρήσεως τῆς χωρητικότητος τῶν ἐμπορικῶν πλοίων».

Ἡ ***ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν».

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ προσωπικοῦ ζητήματος καὶ ἀναφερόμενος εἰς τὰ λεχθέντα χθὲς ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου Λοκρίδος κ. Ἀβραὰμ λέγει ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ λεχθῇ ἐναντίον του ὁτιδήποτε περὶ τῆς δράσεώς του ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ ἐνοικιοστασίου ἐκτὸς μόνον τῆς κατηγορίας ἐπὶ ἀνακολουθίᾳ. Ἐφρόνει πάντοτε ὅτι τὸ ἐνοικιοστάσιον τοῦ κ. Τσιτσεκλῆ δὲν ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ, ἀλλ' ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῶσι τὰ παλαιὰ ἐνοικιοστάσια, μεταρρυθμιζόμενα ἀναλόγως. Ταύτην, λέγει, τὴν γνώμην διετύπωσα, ἐντελῶς ἀνεξαρτήτως τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως», χωρὶς καθόλου νὰ ἐπιμένω οὐδὲ νὰ εἰσέλθω εἰς λεπτομερείας. Ὅταν δὲ ἡ γνώμη αὕτη δὲν ἐγένετο ἀποδεκτή, μόνον ἵνα μὴ διασπάσω τὴν ψυχικὴν ἑνότητα τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξηκολούθουν νὰ μεταβαίνω εἰς αὐτήν. Ἡ «Δημοκρατικὴ Ἕνωσις», ἐν ἀντιθέσει πρὸς αὐτά, ἐχάραξε πολιτικὴν διάφορον εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου, ταύτην δὲ τὴν πολιτικὴν προσεπάθησαν νὰ ἐπιβάλωσιν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῆς. Προκειμένου ἀκόμη καὶ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἁρμοδιότητος τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν μετέσχον καὶ δὲν ὡμίλησα, μόνον δὲ ὅτε ἤκουσα τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ λέγῃ ὅτι πρὸς τὰ ἐπαγγελματικὰ Σωματεῖα, ἀπειλήσαντα κλείσιμον τῶν Καταστημάτων, ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ἀντικρύσῃ καὶ αὐτὰ ἡ Κυβέρνησις ὅσον ἀντικρύζει καὶ τὴν ἀπεργίαν, μόνον τότε προεκάλεσα ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ ζητήματος καὶ συνέστησα ὅπως τοὐλάχιστον τὸ ζήτημα τοῦτο ἀναβληθῇ δι' εὐθετώτερον χρόνον. Συνεχίζων ἀναφέρει τὰ ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ διαμειφθέντα καὶ ὑποστηρίζει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς παρεξήγησε τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντα.

Ὁ κ. ***Ν. Ἀβραὰμ*** λέγει ὅτι, ἐὰν ὁ κ. πληρεξούσιος ἔκαμε δηλώσεις ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ χωρὶς αὐταὶ

νὰ ἐκπροσωπῶσι τὰς γνώμας τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως». τότε δὲν ὑπάρχει ζήτημα προσωπικόν.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** συνεχίζων ἐπιμένει ὅτι εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἁρμοδιότητος τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἀνεμίχθη παρὰ παρεμπιπτόντως, ἐπικαλεῖται δὲ σχετικῶς καὶ τὴν γνώμην τοῦ κ. Καλμούχου.

Ὁ κ. **Π. Καλμοῦχος** δηλοῖ ὅτι ὁ κ. πληρεξούσιος κατόπιν τῶν σημερινῶν του δηλώσεων, ὅτι δὲν ἐξεπροσώπουν αἱ γνῶμαί του τὴν γνώμην τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως», εὑρίσκεται ἐν τάξει.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** συνεχίζων ἀναφέρει τὰ κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν σχετικῶς γενόμενα, ὁπότε ἐδήλωσεν ὅτι ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς δηλώσεως εἰς ἣν προέβη ὁ ἀρχηγὸς τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως», ὅτι τὰ μέλη αὐτῆς θέλουσιν ἀπόσχει τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐφόσον αἱ γνῶμαι αὐτῆς ἤθελον θεωρηθῆ ἁπλῶς συμβουλευτικαὶ καὶ οὐχὶ ὑποχρεωτικαί, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὐδαμῶς τὸν καθιστᾷ ἀνακόλουθον συμφώνως πρὸς ὅσα ἀνεκοίνωσεν.

Ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τῶν ἀναφορῶν ἵνα εἰσέλθωμεν εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν καὶ συγκεκριμένως εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ Ταμείου Οἰκοπαραγωγῆς». Διαμαρτύρεται διότι ἡ σειρὰ τούτου μετετέθη κατὰ τρόπον ἀναθλητικόν.

Μεθ' ὅ, παρελθούσης τῆς ὥρας, ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν συζήτησις ἀναβάλλεται καὶ εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Συνεχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ὑδρεύσεως Ἀθηνῶν, Πειραιῶς κλπ.».

Ὁ κ. **Δ. Μπότσαρης** ὡς εἰσηγητὴς τοῦ τεχνικοῦ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς συμβάσεως διὰ τὴν ὕδρευσιν Ἀθηνῶν κλπ. ἐξετάζει κατὰ πρῶτον τὰς ὑποδεικνυομένας ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως τροποποιήσεις τῆς συμβάσεως.

Ὁ τεθείς, λέγει, περιορισμὸς πρὸς ἐπαύξησιν τῶν κεφαλαίων ἐνδιαφέρει πρωτίστως τὴν τεχνικὴν ἄποψιν. Ἔδει ἔπρεπε βεβαίως πρὸς ταχεῖαν παράτασιν νὰ ἀρθῇ πάσης οἰκονομικῆς φύσεως κώλυμα, ἵνα μὴ εὑρεθῶμεν πρὸ ἀποτόμου χαλαρώσεως τῶν ἔργων. Ἕτερον ζήτημα ἄξιον προσοχῆς εἶνε τὸ ζήτημα τῶν ἐγγυήσεων.

Τὴν αὔξησιν τῶν ἐγγυήσεων καὶ τὸ τεχνικὸν τμῆμα τῆς Ἐπιτροπῆς συνεισηγήθη ὡς ἀπαραίτητον. Ὡς πρὸς τὰς

ἐγγυήσεις καὶ ἄλλου Οἴκου τεχνικῶς δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι δὲν παρέχονται τοιαῦται πρακτικῆς σημασίας. Τεχνικῶς ἔργα δυσχερῆ καὶ λεπτὰ ἐπιστημονικῶς δὲν δύνανται νὰ τύχωσι τελικῆς κρίσεως πρὶν διανύσωσιν ἔτη τινὰ ζωῆς. Εἰς τὰ παρόμοια ἔργα κατασκευῶν ὁ χρόνος ἀποτελεῖ τὸ πραγματικὸν κριτήριον. Ἐπιστημονικῶς θὰ ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ λεκάνη, ὁ συντελεστὴς τῆς διηθήσεως, ἡ ἐκτίμησις τῶν πηγαίων ὑδάτων καὶ ὁ παράγων τῆς ἐξατμίσεως. Ἐπίσης μέγα σημεῖον ἐνδιαφέρον εἶνε τὸ ποσὸν τοῦ συγκεντρωθησομένου ἐκεῖ ὕδατος. Ἕτερον τοιοῦτον εἶνε ὅπως ληφθῇ πρόνοια νὰ εἶνε τὰ ἔργα αὐτάρκη ἅμα ἐκτελεσθῶσι τὰ ἐξ αὐτῶν κυριώτερα. Ἔδει ἔπρεπε συνεπῶς νὰ δικαιοῦται τὸ Δημόσιον νὰ ῥυθμίζῃ αὐτὸ τὴν σειρὰν τῶν ἔργων, ὥστε νὰ ἔχωμεν ταῦτα ἀμέσως ἐκμεταλλεύσιμα. Ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τῶν γενικῶν ἐξόδων ἡ τεχνικὴ Ἐπιτροπὴ συνεφώνησε μετὰ τῆς οἰκονομικῆς ὅτι εἶνε ἀπαράδεκτος ὁ ὅρος τῶν 17 τοῖς ο/ο, ὅπως ὑπερβολικὸν εἶνε καὶ τὸ ποσοστὸν τῶν 14 ο/ο, ὅπερ ἐζήτησεν ὁ ἄλλος Οἶκος.

Ἀποτελεῖ βεβαίως τοῦτο παραχώρησιν πρὸς τὴν ἀνάδοχον, διότι ἐπαρκὲς ποσοστὸν θὰ ἦτο τὸ 12 ο/ο. Ἀλλὰ διὰ τούτου θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ προτίμησις Ἑλλήνων μηχανικῶν καὶ θὰ ἀποτελέσωσι τὰ ἔργα μίαν πρακτικὴν Σχολὴν τῶν Ἑλλήνων ἐπιστημόνων. Ἄλλο σημεῖον ἦτο νὰ εἶνε δυνητικὸν διὰ τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα τῆς διαθέσεως τῶν περισσευμάτων τοῦ δανείου δι' ὑπονόμους κλπ.

Ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ὁ ῥήτωρ δηλοῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ εἰσηγηθῇ οὔτε τὸ σύστημα ὅπερ προέτεινεν ὁ εἷς Οἶκος οὔτε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προέτεινεν ὁ ἄλλος. Τὸ σύστημα τὸ ἀσφαλίζον τὸν ἐργοδότην εἶνε τὸ τῶν ὑπεργολάβων, ἀπὸ 20000 δολλάρια τοὐλάχιστον καὶ ἄνω, καὶ ὄχι ἀπὸ 5000 δολλάρια, ὡς ἐδέχθη ἡ σύμβασις. Εὐκταῖον ἐπίσης θὰ ἦτο νὰ διατυπωθῇ ἐν τῇ συμβάσει ὅτι προκειμένου περὶ προμηθειῶν θὰ ἐδικαιοῦτο ἡ Κυβέρνησις νὰ ἔχῃ γνώμην. Ἐπίσης τὸ 47ον ἄρθρον ἀνάγκη νὰ τροποποιηθῇ, ἐπιδαλλομένων τῶν ὑπεργολαβιῶν καὶ διὰ τὰ συμπληρωματικὰ ἔργα.

Ὡς πρὸς τὰ προσωρινὰ ἔργα ἀφ' ἑτέρου πρέπει τὸ Δημόσιον νὰ διατηρήσῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἀναθέτῃ εἰς ἄλλον ἀνάδοχον ἢ νὰ τὰ κάμνῃ ἀπ' εὐθείας, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων δὲν ἔχομεν καὶ ὁριστικὰς μελέτας περὶ τούτων.

Τὸ σημεῖον τῆς συντηρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἔργων ἔχει βαθὺ μειονέκτημα ὅπως διατυποῦται διὰ τῆς συμβάσεως. Δὲν ἀσφαλίζονται ὅλοι οἱ οἰκονομικοὶ ὅροι τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ ὀφείλει νὰ τεθῇ κλοιὸς εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῆς

ἀναδόχου Ἑταιρείας. Πρέπει νὰ ἐξευρεθῇ συνδυασμός τις κοινὸς ἀσφαλίζων τὸ συμφέρον τῆς Ἑταιρείας καὶ τοῦ Κράτους. Κατὰ τὴν γνώμην του ὀφείλει ἡ Ἑταιρεία νὰ ὑποβάλλῃ ἐτησίως προϋπολογισμόν, ὅστις θὰ ἀναλίσκηται ὑπὸ τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τοῦ Κράτους.

Ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τῶν ποινικῶν βητρῶν νομίζει ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὴν σύμβασιν καὶ ὅρος διὰ τὰς παραλείψεις τῆς Ἑταιρείας.

Εἰσερχόμενος δὲ εἰς τὸ ἱστορικὸν τῆς συμβάσεως λέγει ὅτι, ὅτε ἦτο Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας, οὐδέποτε ἤλθεν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ οἱασδήποτε Ἑταιρείας, δηλώσας ὅτι θὰ ἀνέμενε τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐνεργουμένου διαγωνισμοῦ. Εἰς τὸν κ. Κέϊζ εἴπομεν ὅτι δύναται νὰ ἀναπτύξῃ τοὺς ὅρους αὐτοῦ, ἀλλ' ὅτι αἱ συνεννοήσεις αὐτοῦ ἔχουσι καθαρῶς προσωπικὸν χαρακτῆρα, καὶ ὅτι δὲν δεσμεύουσι τὸ Δημόσιον.

Εἰς τὸν κ. Γενηδουνιᾶν, ἀντιπρόσωπον τεχνικῶν τοῦ Μὰκ Ἄρθουρ, ἐδηλώθη ὅτι ὅλαι αἱ προτάσεις θὰ ὑποβάλλοντο εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν.

Τὸ Ὑπουργεῖον ἔδωκε πᾶσαν εὐκολίαν εἰς τὴν Ἑταιρείαν αὐτήν, διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν οἰκονομικήν της ἀρτιότητα. Ἐδέχθημεν δὲ τότε καὶ παράτασιν τῆς προθεσμίας τοῦ διαγωνισμοῦ. Ἀλλ' ὅλαι αἱ ἐλπίδες ἡμῶν διεψεύσθησαν, μαδεμιᾶς ἐγγυήσεως κατατεθείσης.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** λέγει ὅτι καὶ εἰς τὸν διαγωνισμὸν ὁ οἶκος Ὄλλεν εὑρέθη ἐν περισσοτέρᾳ τάξει ἀπὸ τὸν οἶκον Μὰκ Ἄρθουρ καὶ ἀναπτύσσει τὰς κατ' αὐτὸν προτάσεις του.

Ὁ κ. ***Δ. Μπότσαρης*** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι τὸ τηλεγράφημα τοῦ Μὰκ Ἄρθουρ εἶνε σαφές, ἀπεδείχθησαν ὅμως ἀνακριβεῖς αἱ βεβαιώσεις του.

Πραγματευόμενος τὰ τῆς τεχνικῆς ἀξίας τοῦ συνόλου τῶν ἔργων ἐκθέτει τὸ ἱστορικὸν ὅλων τῶν γενομένων ἀπὸ ἐτῶν προτάσεων καὶ συμβάσεων, μὴ τηρηθεισῶν, καὶ τὰς βάσεις ἐφ' ὧν ἐστηρίχθησαν αὗται καὶ τὰς προβλέψεις των ὅσον ἀφορᾷ τὸν πληθυσμὸν τῶν πόλεων καὶ τοῦ ἀναγκαίου ὕδατος.

Ἤδη λαμβάνεται πρόνοια δι' ἓν ἑκατομμύριον κατοίκων καὶ διὰ 8,000 κυβικὰ μέτρα, δηλαδὴ ἀνὰ 100 λίτρας κατ' ἄτομον. Τὸ ποσὸν αὐτὸ εὑρέθη βεβαίως ἀνεπαρκές, θὰ ἀποτελῇ ὅμως σοβαρὰν ἀνακούφισιν τῶν κατοίκων.

Ἀναπτύσσων κατόπιν ὅλας τὰς λύσεις αἵτινες ἐπροτάθησαν πρὸς ὕδρευσιν, δηλαδὴ τὸν Μέλανα ποταμόν, τὸν Κηφισόν, τὴν Στυμφαλίαν καὶ τὰς ὑδρομαστεύσεις τῆς Ἀττικῆς, ὑπὸ ἔποψιν ἀποστάσεων, ἐδάφους, ποιότητος καὶ ποσότητος ὕδατος καὶ τῶν ἀπαιτουμένων ἐν γένει δαπανῶν, εὑρίσκει ὅτι ἡ Στυμφαλία καὶ ὁ Μέλας ποταμὸς ἀντενδείκνυνται διὰ λόγους δαπάνης ὑπερόγκου ἐν σχέσει πρὸς τὸν πληθυσμὸν τῶν Ἀθηνῶν.

Ὡς πρὸς τὴν ὕδρευσιν διὰ τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισοῦ, τονίζει τὰ προτερήματα καὶ τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ, τῆς μεταφορᾶς τῶν ὑδάτων αὐτοῦ μελετηθείσης ὑπὸ διακεκριμένου Ἀμερικανοῦ ὑδραυλικοῦ. Θὰ ἦτο, λέγει, τὸ ἔργον τοῦτο ἀνώτερων τῶν ἄλλων, ἀλλ' αἱ δαπάναι τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου θὰ χρειασθῶσι μεγάλα ποσὰ δι' ἀποζημιώσεις.

Τὰ ἔργα ταῦτα προώρισται νὰ ἐκτελεσθῶσιν εἰς βραδύτερον μέλλον, ὅταν ὑπερεξογκωθῇ ὁ πληθυσμὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ ὅταν θὰ ἔχωμεν ἀνάγκην ὑπερόγκων ποσοτήτων ὕδατος.

Ἀναπτύσσων μετὰ ταῦτα τὸ σύστημα τῶν ὑδρομαστεύσεων λέγει ὅτι τὸ Ἀττικὸν ἔδαφος δὲν παρέχει τὰς δεούσας ἐγγυήσεις διὰ τὴν προτίμησιν τοῦ συστήματος τούτου, διότι καὶ παρατηρήσεις στατιστικαὶ ἐλλείπουσι καὶ τὸ ἔδαφος ἐξ ὧν ἀπορρέει τὸ ὕδωρ ἀποζηραίνει καὶ ἐπιφέρει μεγάλας καταστροφάς. Ὡς πρὸς τὸν Ὑμηττὸν λέγει ὅτι οὗτος δὲν ἔχει πολλὰ ὕδατα καὶ δέον μετὰ περισκέψεως νὰ προβῶμεν εἰς οἱανδήποτε ἀπόφασιν, προκειμένου νὰ ἀναλάβωμεν τὴν ἐκτέλεσιν οἱουδήποτε τοιούτου ἔργου.

Ὁ κ. ***Ι. Καλογερᾶς*** φρονεῖ ὅτι προκειμένου νὰ ἀποφανθῶμεν περὶ τῆς ἀποδοχῆς ἢ μὴ τῆς συμβάσεως, ὅτι καταναλίσκεται μάτην ὁ χρόνος διὰ τῶν τοιούτων ἀναπτύξεων.

Ὁ κ. ***Δ. Μπότσαρης*** συνεχίζων τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ περὶ τῆς ὑδρομαστεύσεως τοῦ Ὑμηττοῦ εὑρίσκει ὅτι αὕτη θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ, ἐὰν ἠθέλομεν εὕρει εὐώνων ἡλεκτρικὴν δύναμιν. Καθόλου ὅμως ἀποκρούει αὐτὴν λόγῳ τῆς καταστροφῆς ἥτις θέλει ἐπέλθει εἰς τὸ ὑπέδαφος τῆς Ἀττικῆς. Εὑρίσκει ὅμως δυνατὴν ταύτην μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸ Θριάσιον πεδίον, εἰς τὰ ἔγκατα τοῦ ὁποίου, κατόπιν τῶν γενομένων μελετῶν, ὑπάρχει ἄφθονον ὕδωρ. Φρονεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει νὰ παρίδῃ τὴν ὑδρομάστευσιν διὰ τοῦ Θριασίου πεδίου.

Εἰσέρχεται κατόπιν ὁ κ. Μπότσαρης εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ συστήματος τῶν ὑδατοφραγμάτων καὶ ἀναφέρει τὰς μέχρι τοῦδε γενομένας μελέτας καὶ τὰς ἐξενεχθείσας γνώμας ὑπὸ διαφόρων εἰδικῶν ὑδραυλικῶν τόσον δι' αὐτά, ὅσον καὶ διὰ τὰς τεχνητὰς λίμνας, καθὼς καὶ τὰς γενομένας βροχομετρικὰς παρατηρήσεις, λέγει δὲ ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐπιστήμονες πρόκριναν τὴν λύσιν τῆς ὑδρεύσεως τῶν Ἀθηνῶν διὰ τοῦ συ-

στήματος τούτου καὶ ἐφιστᾷ ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως ἐπ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον θέλομεν νὰ αὐξήσωμεν καὶ κατὰ τὸ παρὸν τὸ ὕδωρ τῶν Ἀθηνῶν. Διὰ τοῦ συστήματος τούτου, λέγει, θέλει συγκεντρωθῇ ποσότης ὕδατος κατὰ μὲν τοὺς ἀπαισιοδόξους 20 ἑκατομμύρια κυβ. μέτρων, κατὰ δὲ τοὺς μᾶλλον αἰσιοδόξους περὶ τὰ 30 ἑκατ. κυβ. μέτρων. Εἰδικῶς δὲ ἐξετάζων τὴν μέλλουσαν νὰ κατασκευασθῇ λίμνην Μαραθῶνος καθὼς καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ περὶ αὐτὴν τεχνητὰ ἔργα, καὶ ὑποδεικνύων τὰ ἀπαιτούμενα νὰ γίνωσι πρὸς τελειοποίησιν τοῦ ἔργου, λέγει συμπερασματικῶς ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ συνιστᾷ ἐκθύμως τὴν ψήφισιν τῆς συμβάσεως τό γε νῦν ἔχον. Φρονεῖ οὐχ ἧττον ὅτι καὶ μετὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου τούτου καὶ ὅσων ἄλλων συμπληρωμάτων ληφθῇ ἀνάγκη δὲν πρέπει νὰ παύσωμεν μεριμνῶντες καὶ μελετῶντες καὶ ἄλλους τρόπους ὑδρεύσεως τῶν Ἀθηνῶν ἐν τῷ μέλλοντι, διότι δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ παραστῇ ἀνάγκη καὶ νέας αὐξήσεως τῶν ὑδάτων τῶν Ἀθηνῶν. Νομίζει μόνον ὅτι ἡ Κυβέρνησις δέον νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ ἔργου ἵνα μὴ παραστῶμεν μάρτυρες θλιβερῶν θεαμάτων οἷα συνέβησαν ἀλλαχοῦ διὰ τῆς ῥήξεως τῶν φραγμάτων καὶ τοῦ πνιγμοῦ ἀρκετῶν ἀτόμων. Ἡ Ἐπιτροπὴ συνιστᾷ ἰδιαιτέρως τοῦτο εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Καταλήγων λέγει ὅτι ἐφ' ὅσον ἔχομεν 62 φράγματα μέχρι τοῦδε λειτουργοῦντα, δέον νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι τὸ μέλλον νὰ γίνῃ φράγμα θὰ φέρῃ τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα καὶ ἡ ὑδρευσις τῶν δύο πόλεων διὰ τοῦ συστήματος τούτου θὰ ἐπιτύχῃ, διότι παρέχει τοῦτο ὅλα τὰ δεδομένα τὰ ὁποῖα θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εὐχηθῶμεν. Λόγοι προόδου ἐπιλέγει, καὶ λόγοι πολιτισμοῦ ἐπιδάλλουσιν εἰς ἡμᾶς νὰ ἐπιληρθῶμεν τῆς εὐκαιρίας καὶ νὰ ψηφίσωμεν τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὑποβαλλομένην σύμβασιν.

Ὥρᾳ 9 μ. μ. διακόπτεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 10 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 11 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Συνεχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὑδρεύσεως. Παρατεθέντων πάντων τῶν ἐγγεγραμμένων ἐπὶ τῆς κατ' ἀρχὴν συζητήσεως ἵνα ὁμιλήσωσιν εἰς τὴν α' κατ' ἄρθρον ταύτην ὁ λόγος δίδεται εἰς τὸν κ. **Ι. Μαμάην**, ὅστις λέγει ὅτι ἄλλος εἶνε ὁ σκοπὸς τῆς κατ' ἀρχὴν συζητήσεως τῶν νομοσχεδίων καὶ ἄλλος ὁ τῆς κατ' ἄρθρον· διὰ τοῦτο δὲν παραιτεῖται τῆς κατ' ἀρχὴν ὁμιλίας. Ἐξ ὅσων, λέγει, ἐλέχθησαν ἐνταῦθα ἐσχηματίσθη ἡ ἐντύπωσις ὅτι ὑπῆρξεν Ἑταιρεία ἡ ὁποία ἀνελάμβανε τὸ ἔργον τῆς ὑδρεύσεως κατὰ 300 ἑκατομμύρια ὀλιγώτερον τῆς ἀναδόχου Ἑταιρείας. Διὰ τοῦτο εἶνε ἀνάγκη νὰ πείσωμεν τὸν Λαὸν ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ κατ' ἄλλον τρόπον παρὰ ὅπως ἐγένετο. Διὰ τῆς συμβάσεως ἡ ἀνάδοχος Ἑταιρεία ἀναλαμβάνει νὰ δαπανήσῃ 10 ἑκατομ. δολλάρια. Εἶνε ὅμως πιθανὸν νὰ ἀπαιτηθῇ δαπάνη μεγαλυτέρα, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἑταιρεία ἀναλαμβάνει νὰ χορηγήσῃ τὸ ἀπαιτηθησόμενον δάνειον. Δὲν καθορίζεται ὅμως ἐν τῇ συμβάσει ἐπακριβῶς τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἀπαιτηθῇ καὶ τοῦτο διότι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ καθορισθῇ τοῦτο ἐκ τῶν προτέρων.

Ἐπίσης δὲ ἀπὸ τῆς συμβάσεως δὲν λαμβάνεται ἐπαρκὴς πρόνοια διὰ τὴν προκαταρκτικὴν ὑδρευσιν ὡς καὶ διὰ τὴν χρησιμοποίησιν εἰς τὰ ἔργα ταῦτα τῶν Ἑλλήνων ἐργατῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐργοληπτῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶνε κατώτεροι τῶν ξένων τοιούτων. Διὰ τοῦτο ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα κυρίως καὶ πρωτίστως πρέπει νὰ στραφῇ ἡ προσοχή μας εἶνε ἡ προκαταρκτικὴ ὑδρευσις ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀνέγερσις τοῦ τοίχου (Barrage), ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ἀνεγερθῇ μὲ ὅρια εὐσταθείας ἡ ὁποία θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν μονιμότητα τοῦ ἔργου.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον κατ' ἀρχήν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2806 περὶ ὑδραγωγείου Κερκύρας» ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι ῥητὴ ἀξίωσις ἐκ Κερκύρας εἶνε ὅτι ἡ αὔξησις τῆς τιμῆς τοῦ ὕδατος θὰ ἐφαρμοσθῇ ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἐνάρξεως τῶν ἔργων. Ἐπίσης ὡς πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν παρατηρεῖ ὅτι αὕτη δὲν ἔχει καταρτισθῇ ὀρθῶς, διότι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θὰ πληρώσωσι δικαιοῦνται νὰ ἔχωσιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἀντιπροσώπους μὲ δικαίωμα ψήφου. Αἱ τροποποιήσεις αὗται, λέγει, εἶχον γίνει δεκταί, ἐν τούτοις ὅμως δὲν περιέχονται ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ νόμου· ζητεῖ διὰ τοῦτο ὅπως αἱ τροπολογίαι αὗται αἱ παραλειφθεῖσαι ἐκ λάθους περιληφθῶσι.

Προτάσει τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ συνόλου τούτου δι' αὔριον.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ καθορισμοῦ τοῦ τρόπου εἰσπράξεως καὶ διαχειρίσεως τῶν ὑπεγγύων εἰς τὸ προσφυγικὸν δάνειον προσόδων».

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀφορώσης τὰ Ταμεῖα Ἀρωγῆς Οἰνοπαραγωγῆς νομοθεσίας» ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** παρακαλεῖ ὅπως αὐξηθῇ τὸ παρεχόμενον ὑπὲρ τοῦ ταμείου τούτου βοή-

θημα, ἀναγνωριζομένης τῆς νομισματικῆς διαφορᾶς. Ἐπίσης παρακαλεῖ ὅπως καταργηθῇ ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ ἐντοπίως καταναλισκομένου οἴνου. Ἐπίσης προτείνει τροπολογίαν ὅπως διὰ Διατάγματος καθορισθῇ ὁ τρόπος τῆς καταπολεμήσεως τῆς νοθείας τοῦ οἴνου. Ἐπίσης προτείνει ὅπως ἀποκλεισθῶσι τοῦ δικαιώματος νὰ μετέχωσι τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ταμείου τὰ πρόσωπα τῶν ὁποίων τὸ συμφέρον εἶνε ἄντικρυς ἀντίθετον πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Ταμείου.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** κηρύσσεται ὑπὲρ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Τσαρλαμπᾶ ὑποστηριχθεισῶν τροπολογιῶν. Ζητεῖ δὲ ὅπως καθ' ὃν τρόπον ἐπέδειξεν ἡ Κυβέρνησις ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς σταφίδος οὕτως ἐνδιαφερθῇ καὶ διὰ τὴν οἰνοπαραγωγήν, ἡ ὁποία διέρχεται περίοδον κρίσεως.

Ὁ κ. **Γ Σολδάτος** λέγει ὅτι ἐπὶ μακρὸν ἤδη ἀσχολεῖται εἰς τὸ νὰ πείσῃ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ χαρίσῃ τὸν φόρον. Ἀναπτύσσει ὡσαύτως καὶ τὰ τῶν λοιπῶν τροπολογιῶν, μεθ' ὃ ἀναβάλλεται ἡ περαιτέρω ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου, τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως συμβάσεως παροχῆς δανείου πρὸς τὴν νέαν Ἑταιρείαν τῆς διώρυγος Κορίνθου πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀναγκαίων ἔργων ἐπισκευῆς», μετὰ παρατηρήσεις τῶν κ. **Σ. Κρεμεζῆ** καὶ **Β. Χατζηλία.**

Ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου περὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς σταφίδος» ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν ὅπως αὕριον ἐγγραφῇ πρώτη εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3366 περὶ προσωρινῶν μέτρων στεγάσεως καὶ ἐλέγχου ἀστικῶν κτημάτων ἀνταλλαξίμων Μουσουλμάνων πόλεως Θεσσαλονίκης καὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν» μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Ν. Κοντολέοντος.**

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὴ κατ' ἀρχὴν ἡ πρότασις νόμου «περὶ ὑπαγωγῆς τῶν κοινοτήτων Βιστανίου, Μπέλεσι, Νεοχωρίου κλπ. εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἠλείας» ὡς καὶ τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1924 Ν. Δ. περὶ ἐκτάκτων ὑλοτομιῶν ὑπὸ τῶν προσφύγων εἰς τὰ παραμεθόρια δάση» εἰς α' συζήτησιν.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

«*Περὶ μονιμοποιήσεως ἐκτάκτων διοικητικῶν ὑπαλλήλων καὶ μετατάξεως ἀρχειοφυλάκων εἰς τὸν καθαρῶς διοικητικὸν κλάδον κλπ.*».

(Ὡς ἐτροποποιήθη μετὰ τὴν α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν). ἔχον οὕτως

Ἄρθρον 1.

Ἔκτακτοι προσωρινοὶ ὑπάλληλοι, διωρισμένοι εἰς νενομοθετημένας θέσεις ἐν ὑπηρεσίαις ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἄρθρων 8 καὶ 10 τοῦ νόμου 1149 «περὶ Γενικῶν Διοικήσεων ἐν ταῖς Νέαις Χώραις», ἢ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 1281 «περὶ προσλήψεως ἐκτάκτου προσωπικοῦ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ταῖς Νομαρχίαις ἐν καιρῷ ἐπιστρατεύσεως», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 12 § β' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1765 ἀπὸ 30 Μαρτίου 1919 Νομοθ. Διατάγματος, κυρωθέντος διὰ τοῦ νόμου 1834, ἢ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καὶ 6 τοῦ νόμου ΔΡΛΔ' τοῦ 1913, δύνανται, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσαν διετῆ διοικητικὴν ὑπηρεσίαν, μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς διοικητικῆς ὑπηρεσίας, νὰ μονιμοποιηθῶσιν ἐν τῷ διοικητικῷ κλάδῳ, εἰς ὃν βαθμὸν ἤθελον κριθῇ ἄξιοι.

Ὁμοίως οἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων ἀπολυθέντες τῆς ὑπηρεσίας, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν, δύνανται, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω ὅρους, νὰ διορισθῶσιν εἰς θέσεις τοῦ διοικητικοῦ κλάδου, καθιστάμενοι μόνιμοι ἀπὸ τοῦ τοιούτου διορισμοῦ αὐτῶν.

Ἄρθρον 2.

Οἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον μονιμοποιούμενοι ὑπάλληλοι δύνανται ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς μονιμοποιήσεως αὐτῶν νὰ ζητήσωσι τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἐκτάκτου διοικητικῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν ὡς συνταξίμου, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1923 Νομοθ. Διατάγματος «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἕνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας», ἐχούσας πλήρη ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τούτων.

Ὁ χρόνος τῆς ἐκτάκτου ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων τούτων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν περαιτέρω προαγωγήν.

Ἄρθρον 3.

Ἐπιτρέπεται, μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς διοικητικῆς ὑπηρεσίας, ἡ μετάταξις ἀρχειοφυλάκων ἐκ τῶν τὸ πρῶτον, δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1765 τῆς 30 Μαρτίου 1919 Νομοθ. Διατάγματος, κυρωθέντος διὰ τοῦ νόμου 1834, εἰς τὴν τάξιν ταύτην καταταχθέντων ὑπαλλήλων τοῦ διοικη-

τικοῦ κλάδου, τῶν ἐχόντων ἀπολυτήριον Γυμνασίου, καὶ τῶν ὑποδεδειγμένως ἀσχολουμένων καὶ εὐδοκιμούντων περὶ τὴν ἐκτέλεσιν καθαρῶς διοικητικῆς ὑπηρεσίας, εἰς τὸν καθαρῶς διοικητικὸν κλάδον, μὲ τὸν ἀντίστοιχον ὀργανικὸν βαθμόν.

"Αρθρον 4.

Ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας ἐν τῇ τάξει τῶν ἀρχειοφυλάκων τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον μεταταχθησμένων ὑπαλλήλων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν περαιτέρω προαγωγήν.

"Αρθρον 5.

Δύνανται νὰ διορισθῶσιν ἄνευ διαγωνισμοῦ, μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας, εἰς θέσιν ἰσόβαθμον ἢ κατωτέραν ἐκείνης ἣν κατεῖχον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς των, οἱ διατελέσαντες ἀρχειοφύλακες, ἀκόλουθοι, γραφεῖς καὶ δακτυλογράφοι, ἐὰν ἡ ἀπόλυσις αὐτῶν δὲν ἐπῆλθε δυνάμει τῶν ὑπὸ στοιχεῖα α', γ', δ' καὶ ς' ἐδαφίων τοῦ ἄρθρου 6 καὶ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου ΓΨΒ' τοῦ 1910.

"Αρθρον 6.

Οἱ κατὰ τὸν νόμον 378 τοῦ 1914, τὰ ἄρθρα 3, 5, 7 § α', 19 ἐδάφ. β', καὶ 12 τοῦ ἀπὸ 30 Μαρτίου 1919 ὑπ' ἀριθ. 1765 Ν. Διατάγματος, τοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ νόμου 1834, καὶ τὸ Ν. Διάταγμα τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1922 «περὶ πληρώσεως κενῶν θέσεων τοῦ Τμήματος τῆς Ἀστυνομίας πόλεων κλπ.» διορισθέντες ἢ μονιμοποιηθέντες ὑπάλληλοι δύνανται, ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου νὰ ζητήσωσι τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἐκτάκτου διοικητικῆς αὐτῶν ὑπηρεσίας ὡς συνταξίμου, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1923 Ν. διατάγματος «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἕνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας».

Ἡ ὑπηρεσία αὕτη τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν περαιτέρω προαγωγήν.

"Αρθρον 7.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 23 § 2 τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Ἀπριλίου 1923 «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἕνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας» προθεσμία παρατείνεται, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.

"Αρθρον 8.

Τίθεται ἐν ἰσχύϊ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ἀπὸ 30 Μαρτίου 1919 ὑπ' ἀριθ. 1765 Ν. διατάγματος, τοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ νόμου 1834, ἐπὶ πέντε ἔτη.

"Αρθρον 9.

Οἱ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις διοριζόμενοι μόνιμοι ἢ μονιμοποιούμενοι ἑκάστοτε ὑπάλληλοι δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀναγνώρισιν τῆς τυχὸν ἐκτάκτου διοικητικῆς αὐτῶν ὑπηρεσίας ὡς συνταξίμου ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ ἢ τῆς μονιμοποιήσεως αὐτῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1923 Ν. Διατάγματος «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἕνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας».

Ἡ ἐν λόγῳ ἔκτακτος ὑπηρεσία λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν περαιτέρω προαγωγήν.

"Αρθρον 10.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 4 ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1916 Διάταγμα τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως Θεσσαλονίκης «περὶ ἀναστολῆς τῆς ἰσχύος τοῦ περὶ ἐντοπίων ὑπαλλήλων ΦΜ' νόμου τοῦ 1875», καταργεῖται ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπαγομένων ὑπηρεσιῶν.

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ νομοσχέδια : «Περὶ ἀνακλήσεως εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν ἀποτάκτων ἀξιωματικῶν καὶ μεταφορᾶς των εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν» κατ' ἀρχήν· «Περὶ συστάσεως ἐπαγγελματικῶν καὶ τεχνικῶν ἐπιμελητηρίων» εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη, μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Α. Δενδρινοῦ**, ὅπως περιληφθῇ καὶ ἡ Κέρκυρα, καὶ ἀναβλήθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Συνανέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 1 μ. μ. ὁπὸ τὴν 6 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΞΕ'

τῆς 21 Μαΐου 1925.

Ὥρᾳ 6 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀναγνωσθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικά.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** παραπονεῖται ὅτι δὲν ἐσημειώθησαν ἐν αὐτοῖς τὰ παρ' αὐτοῦ λεχθέντα περὶ μὴ ὑπάρξεως ἀπαρτίας κακὰ τὴν νυκτερινὴν συνεδρίασιν. Ἐπίσης κακῶς δηλοῦται ἐν τοῖς πρακτικοῖς ὅτι παρητήθη τοῦ λόγου, ἐνῷ πράγματι δὲν παρητήθη, ἀλλ' ἐδήλωσεν ὅτι δὲν δύναται νὰ ὁμιλήσῃ πρὸ κενῶν ἑδωλίων.

Ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης** λέγει ὅτι κακῶς ἀπουσιάζουσιν οἱ πληρεξούσιοι ἀπὸ τὰς συνεδριάσεις, ἀλλὰ καὶ ὁ κ. Κουτσούπης ἀπουσίασεν ἐπὶ τρίμηνον.

Ὁ κ. **Κ. Ρακτιβὰν** (Πρόεδρος) δηλοῖ ὅτι, ἂν ἐγένετο λάθος τι κατὰ τὴν καταχώρισιν τῶν πρακτικῶν, θὰ διορθωθῇ.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** τονίζει ὅτι τὰ λεγόμενα καταρρίπτουσι τὸ γόητρον τῆς Συνελεύσεως καὶ ὄχι ἡ τακτικὴ τοῦ Προεδρείου καὶ τῶν πληρεξουσίων, ἡ ὁποία δὲν παρέχει στάδιον μομφῆς.

Ὁ κ. **Κ. Ρακτιβὰν** (Πρόεδρος) ἐπαναλαμβάνει ὅτι, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἀπαρτία καθ' ἣν ὥραν διεμαρτυρήθη ὁ κ. Κουτσούπης, ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἔνστασις. Ἡ ἀντίληψις τοῦ Προεδρείου ἦτο ὅτι ὑπῆρχεν ἀπαρτία.

Ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** παραπονεῖται ὅτι δὲν ἐσημειώθη εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι ἐγένοντο δεκαὶ τροπολογίαι του κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ Ταμείου Οἰνοπαραγωγῆς».

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) παρατηρεῖ ὅτι τοὐναντίον, κατὰ τὴν ἀντίληψίν του, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀντετάχθη ἐρρωμένως εἰς τὰς τροπολογίας τοῦ κ. Τσαρλαμπᾶ.

Ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ ἀναγραφὴν τῆς ἀποδοχῆς τῶν τροπολογιῶν του.

Τὰ πρακτικὰ μετὰ τοῦτο ἐπικυροῦνται.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς :

Τὰ Σωματεῖα καπνεργατῶν Δράμας παρακαλοῦσιν ὅπως γίνωσιν ἀποδεκτὰ τὰ αἰτήματά των.

Ὁ Θρακικὸς Σύλλογος Ξάνθης παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ συστάσεως διοικητικοῦ δικαστηρίου πρὸς ἐξακρίβωσιν ἐπιτάξεων Θρᾴκης.

Τὰ Σωματεῖα καπνεργατῶν Δράμας διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀνάμιξιν τῆς ἀστυνομίας ὡς καὶ τὰς ἐνεργείας της καὶ τὴν φυλάκισιν πολλῶν μελῶν των.

Οἱ καπνεργάται Κομοτηνῆς παρακαλοῦσιν ὅπως γίνωσιν ἀποδεκτὰ τὰ αἰτήματα τῶν ἀπεργησασῶν Ὁμοσπονδιῶν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ καπνεργοστασίων Σερρῶν διαμαρτύρονται διὰ ζωηρὰς συλλήψεις καὶ ἐξορίας τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἐργατικῆς τάξεως.

Ὁ πρόεδρος τῶν ὁμήρων Σερρῶν παρακαλεῖ ὅπως αἱ ἀποζημιώσεις τῶν ἐκ τοῦ πολέμου παθόντων πληρωθῶσιν εἰς χρυσόν.

Ἡ Παμβιομηχανικὴ καὶ Πανεφοπλιστικὴ Ὁμοσπονδία τῆς Ἑλλάδος ὑποβάλλει ὑπόμνημα ἐπὶ τῶν πορισμάτων τοῦ Α΄ Πανελληνίου Συνεδρίου τῆς Βιομηχανίας καὶ Ναυτιλίας.

Ὁ ἐν ἀποστρατείᾳ συνταγματάρχης Α. Φραντζῆς αἰτεῖται τὴν ἐπανόρθωσιν προσγενομένου αὐτῷ ἀδικήματος.

Οἱ καπνεργάται Καβάλλας διαμαρτύρονται κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου σχετικῶς μὲ τὰ ἀνεπεξέργαστα καπνά.

Ἐπιτροπὴ ἀπεργῶν παραπονεῖται διὰ τὴν στάσιν τῆς Κυβερνήσεως τὴν ὁποίαν αὕτη τηρεῖ ἀπέναντι τῶν Ὀργανώσεών των.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν Ἡρακλείου διαμαρτύρεται διὰ τὴν ζητουμένην προστασίαν τῶν πλουσίων ἐνοικιαστῶν τῶν μουσουλμανικῶν ἀστικῶν κτημάτων.

Οἱ ἰδιοκτῆται τοῦ ἀγροκτήματος Πραιτῶρι ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα ζητοῦντες τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπαλλοτριώσεως Λαρίσης δι' ἧς ἐκηρύχθη ἀπαλλοτριωτέον τὸ ἄνω ἀγρόκτημα.

Τὸ Καπνεργατικὸν Σωματεῖον Καρδίτσης αἰτεῖται τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑποβληθέντων αἰτημάτων τῆς Καπνεργατικῆς Ὁμοσπονδίας.

Οἱ ἰδιοκτῆται βοσκοτόπων αἰτοῦνται τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου τῶν βοσκῶν.

Οἱ ἀρθυλοτεχνῖται Ἀθηνῶν παραπονοῦνται διὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Κρατικῶν προμηθειῶν ὅπως προμηθευθῇ τὸ Κράτος ἀρθύλας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ὁ Κανέλλος Κανελλόπουλος πατὴρ ἐννέα τέκνων παρακαλεῖ ὅπως τὸ Κράτος ἔλθῃ ἀρωγὸς διὰ τὴν συντήρησιν τῆς πολυμελοῦς του οἰκογενείας.

Οἱ ἐκ Καρυᾶς τῆς Βουλγαρίας πρόσφυγες παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῶσι μέτρα ἀσφαλείας τῆς τιμῆς καὶ ζωῆς τῶν ἐν Καρυᾷ Βουλγαρίας ὁμογενῶν.

Ὁ Διοικητικὸς Σύλλογος Λαμίας παρακαλεῖ ὅπως τροποποιηθῇ τὸ Διάταγμα περὶ μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ὅσον ἀφορᾷ καὶ τοὺς δικαστικούς.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν ἐφέδρων ὁπλιτῶν Ἡρακλείου διαψεύδει τὸ τηλεγράφημα τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν Ἡρακλείου ἐν σχέσει μὲ τὰ μουσουλμανικὰ ἀστικὰ κτήματα.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν ἀποστράτων ἀξιωματικῶν Λαμίας παρακαλεῖ ὅπως ματαιωθῇ ἡ μελετωμένη κατάθεσις τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου.

Οἱ ἐνορῖται τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου (Ἄρεως) διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἁρπαγὴν τοῦ ἐκκλησιδίου Ἁγίου Στυλιανοῦ μετὰ τοῦ οἰκοπέδου του ἐκ 1742 πήχεων.

Ὁ Παμπροσφυγικὸς Σύλλογος Γενιτσῶν παρακαλεῖ τὴν

Κυβέρνησιν ὅπως λάβῃ κατάλληλα μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς τιμῆς καὶ περιουσίας τῶν ἐναπομεινάντων Ἑλλήνων Βουλγαρίας.

Ὁ Γεώργιος Ναλακατεδάκης τέως ἔφεδρος ἐνωμοτάρχης παρακαλεῖ ὅπως καθορισθῇ ἡ θέσις του πρὸς δίωξιν τῆς λιποστρατείας.

Ὁ Γεώργιος Παλαιτσάκης τέως ὑπενωμοτάρχης αἰτεῖται τὴν ἐπαναφοράν του εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τὴν προαγωγήν του εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ.

Ὁ Μικρασιατικὸς Σύνδεσμος Ἀλεξανδρείας διαμαρτύρεται διὰ τὸν ἀποκλεισμόν του ἐκ τοῦ δανείου τοῦ νόμου 3292.

Σταφιδοπαραγωγοὶ Πύργου διαμαρτύρονται κατὰ τῆς μεταφορᾶς τῶν δεσμίδων σταφίδος εἰς τὴν ἐπιοῦσαν χρῆσιν.

Οἱ ἐν Λαρίσῃ Σύλλογοι Μικρᾶς Ἀσίας καὶ Θρᾴκης παρακαλοῦσιν ὅπως εἰς τὴν χηρεύουσαν θέσιν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐκεῖ Γραφείου Ἀνταλλαγῆς διορισθῇ ὁ Εὐάγγελος Νατζιώννου.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου« περὶ ὁρίου ἡλικίας ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς».

Οἱ κ.κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Υπ. Συγκοινωνίας) καὶ **Κ. Γκότσης** (Υπ. Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι νομοσχέδιον «περὶ ἀναγραφῆς δαπάνης δρ. 30.870.73 ὀφειλομένων εἰς τὴν Ἑταιρείαν ΣΠΑΠ».

Ὁ κ. **Ι. Μανέττας** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2118 περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἐθν. Ἀστεροσκοπείου καὶ τῶν σταθμῶν αὐτοῦ».

Οἱ κ.κ. **Ὑπουργοὶ τῆς Ὑγιεινῆς** καὶ **τῶν Οἰκονομικῶν** ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης δρχ. 125.000 διὰ τὴν ἀνέγερσιν Ἀπολυμαντηρίου ἐν Ἀλεξανδρουπόλει».

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τῶν Ἐπερωτήσεων ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** παραπονεῖται διότι δὲν ὑπεβλήθη εἰσέτι τὸ νομοσχέδιον τῶν ἀνεπεξεργάστων καπνῶν, καίτοι πρὸ πολλοῦ ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ ἐπεράτωσε τὴν σχετικὴν ἐργασίαν. Τονίζει τὸ ἐπεῖγον τῆς λήψεως τοῦ μέτρου τούτου, ἡ ἐκκρεμότης τοῦ ὁποίου πλήττει καὶ καπνοπαραγωγοὺς καὶ καπνεμπόρους καὶ καπνεργάτας.

Αἰτήσει τοῦ κ. **Γ. Φραγκούδη** δέχεται ἡ Συνέλευσις ὅπως τὸ προσεχὲς Σάββατον συζητηθῇ τὸ ζήτημα τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποστολῆς τοῦ κ. Τσουδεροῦ σχετικῶς μὲ τὰς ἀναληφθείσας ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ὑποχρεώσεις διὰ πολεμικὰ πρὸς τοὺς Συμμάχους χρέη.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** παραπονεῖται ὅτι ἐπερώτησις ὑπο-

βληθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπιτραπεῖσαν αὔξησιν εἰς τὰ ἐνοίκια τῶν δωματίων τῶν ξενοδοχείων δὲν ἀνεγράφη εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν. Ἡ τοιαύτη ἐπερώτησις, λέγει, εἶνε λίαν ἐπείγουσα, καθόσον δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπιτραπῇ οἱαδήποτε αὔξησις ἐνοικίων πρὶν ἢ ἀπορριφθῇ ἡ ἁρμοδία ἐπὶ τοῦ ἐνοικιοστασίου Ἐπιτροπή, τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον ἡ ἀπόφασις περὶ αὐξήσεων ἐλήφθη, μολονότι ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης εἶχεν ἀποσταλῇ ἔγγραφον περὶ τοῦ ἀντιθέτου.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) παρέχει ἐξηγήσεις σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπιτραπεῖσαν αὔξησιν, ἡ ὁποία ἐγένετο οὐχὶ μετὰ τὸ ἀποσταλὲν ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, ὡς ἰσχυρίσθη ὁ κ. συνάδελφος, ἀλλὰ πρὸ αὐτοῦ. Ἐν τούτοις, λέγει, καὶ μετὰ τὴν ἐπιτραπεῖσαν αὔξησιν ἐλήφθησαν τὰ μέτρα ὅπως αὕτη μὴ ἐπεκταθῇ εἰς ὁλόκληρον ἐκείνην τὴν τάξιν διὰ τὴν ὁποίαν πᾶσα αὔξησις θὰ καθίστατο ὀδυνηρά, ἤτοι διὰ τοὺς πρόσφυγας, ὑπαλλήλους, φοιτητὰς κλπ.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** παρατηρεῖ ὅτι σήμερον ὁρίσθη ἡμέρα συζητήσεως διὰ τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐνοικιοστασίου.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Πρωθυπουργός). Εἴπομεν ὅτι τὸ ζήτημα δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ παρὰ μόνον κανονικῶς, δι' ἐπερωτήσεως, ἀλλὰ προέκυψεν ἓν προσωπικὸν ζήτημα καὶ συνεζητήθη τὸ ὅλον ζήτημα. Σᾶς σημειώνω δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης πυρέσσει. Ἂν νομίζητε ὅτι τὸ ζήτημα δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὴν παρουσίαν του καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ τὸ συζητήσῃ, ἂς τὸ συζητήσωμεν.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ ζήτημα εἶνε τοῦτο· σεῖς ἐπιμένετε ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχῃ συμβουλευτικὴν γνώμην, ἀλλ' ἡμεῖς δηλοῦμεν ὅτι κατὰ τὴν ἀντίληψίν μας ὁ σκοπὸς τῆς συστάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἦτο αὐτός.

Α. Μιχαλακόπουλος. Πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ μεταδιάσωμεν τὰ δικαιώματα τῆς Συνελεύσεως εἰς μίαν κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν μόνον;

Α. Παπαναστασίου. Παρακαλῶ.....

Α. Μιχαλακόπουλος. Θέλετε νὰ τὸ συζητήσωμεν ἀπόψε;

Α. Παπαναστασίου. Θέλομεν νὰ ὑπάρξῃ ἀπόφασις.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὑπάρχει ἀπόφασις.

Α. Παπαναστασίου. Μία ἑρμηνευτικὴ ἀπόφασις.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὑποβάλετε τότε μίαν πρότασιν, διὰ νὰ ἴδωμεν τί ἐννοεῖτε.

Α. Παπαναστασίου. Νομίζω ὅτι, ὅτε συμφωνεῖ ἡ Κυβέρνησις μὲ τὴν Ἀντιπολίτευσιν, τοῦτο εἶνε ἀρκετόν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν συνεφωνήσαμεν.

Α. Παπαναστασίου. Εἴπομεν τὸ Σάββατον.

Α. Μιχαλακόπουλος. Κατόπιν ὅμως συνεζητήθη τὸ ζήτημα καὶ ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ χθὲς καὶ ἐδώσαμεν ἐξηγήσεις ὅλοι.

Μολονότι ἐγὼ εἶπον ὅτι δὲν ἔρχεται ἡ συζήτησις κανονικῶς, ἐν τούτοις ἐπεμείναμεν, ὅπως συνήθως γίνεται, καὶ ἐξέθηκε καὶ ὁ κ. ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτὴς τὴν γνώμην του.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ μὲν Κυβέρνησις ἐπέμεινε νὰ μὴ γίνῃ συζήτησις παρεμπίπτουσα κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην καὶ νὰ συζητηθῇ τὸ ζήτημα εἰς τὴν πρώτην ἡμέραν τῶν συνεδριάσεων, διὰ τὰς ἐπερωτήσεις, ἀλλὰ τὸ ζήτημα προέκυψε καὶ συνεζητήθη διὰ μακρῶν, ἐδόθησαν δὲ ἐξηγήσεις καὶ περὶ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἔλαθον χώραν καὶ περὶ τῆς ἐννοίας τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ ἐντολὴ ἡ δοθεῖσα.

Α. Μάρκου. Ὑπενθυμίζω μάλιστα ὅτι ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» ἐν συμπεράσματι μετὰ τὴν συζήτησιν εἶπεν ὅτι, ἀφοῦ ἡ γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε συμβουλευτική, ἡ «Δημοκρατικὴ Ἕνωσις» δὲν δύναται διὰ τῶν μελῶν της νὰ ἀντιπροσωπευθῇ.

Α. Παπαναστασίου. Ἐρώτησον οἱ ἀρχηγοὶ τῆς δεξιᾶς ἐμμένουσιν εἰς τὴν ἀντίληψιν αὐτὴν καὶ ἐφ' ὅσον φαίνεται ὅτι ἡ δεξιὰ εἶνε σύμφωνος δὲν θὰ καταναλώσωμεν τὴν συνεδρίασιν διὰ πράγματα τὰ ὁποῖα εἶνε ἀπορρασισμένα. Ἔχω ὅμως νὰ παρατηρήσω τὸ ἑξῆς ὅτι, καθὼς γνωρίζω, ἡ ἐπιμονὴ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης νὰ ἐκδώσῃ Διάταγμα, ἔστω καὶ ἐναντίον τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς, προέρχεται ἐκ τῆς ἐπιθυμίας καὶ τῆς γνώμης τὴν ὁποίαν ἔχει ὅπως ἀπαλλάξῃ τοὺς ἐνοικιοστασίου τὰ οἰκήματα τὰ ὁποῖα ἔχουσιν ἐκμισθωθῇ εἰς τὸ Δημόσιον, νομίζομεν δὲ ὅτι αὐτὸ θὰ ἦτο πραξικόπημα διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου. Δὲν ἔχω νὰ προσθέσω τίποτε ἄλλο.

Σ. Γονατᾶς. Κύριε Πρόεδρε.....

Πρόεδρος. Νομίζω ὅτι δὲν ἔχομεν στάδιον συζητήσεως, μετὰ τὴν δήλωσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως».

Σ. Γονατᾶς. Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ἐπειδὴ ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μὲ ἐκλέξῃ πρόεδρον, παρέχω τὴν πληροφορίαν ὅτι κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν τῆς ἐπὶ τοῦ ἐνοικιοστασίου Ἐπιτροπῆς ἀνεθεωρήθησαν πολλαὶ τῶν προηγουμένως ληφθεισῶν ἀποφάσεων, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνεται καὶ αὐτὴ περὶ τῆς ὁποίας

ὡμίλησεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς μείζονος Ἀντιπολιτεύσεως, καὶ καθωρίσθη ὅτι τὸ Δημόσιον δὲν ἐξαιρεῖται τοῦ ἐνοικιοστασίου ἀπολύτως, οὕτως ὥστε νὰ δύναται νὰ ὑποστῇ ἔξωσιν, ἀλλὰ τὸ ἐνοίκιον τὸ καταβλητέον ὑπὸ τοῦ Δημοσίου θὰ καθορίζηται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν χωρὶς νὰ δύναται νὰ ὑπερῇ τὸ θεμιτὸν μίσθωμα τὸ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν ἐνοικιοστασίων αὐξήσεων καὶ προσθήκῃ ἑνὸς ποσοστοῦ τὸ ὁποῖον ὁρίσθη εἰς 5 ο/ο, νομίζω. Ὑπομένως διὰ τῆς ἐπενεχθείσης τροποποιήσεως τὸ Δημόσιον πλήρως προστατεύεται.

Ρ. Λιβαθηνόπουλος. Πιστεύω ὅτι πρέπει νὰ ἀκουσθῶμεν καὶ ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι ἐψύχομεν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπήν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἡμεῖς μεμφόμεθα ἄλλους διότι ἀπέσχον· διατί νὰ κάμωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιον;

Α. Παπαναστασίου. Δὲν πρόκειται περὶ ἀποχῆς ἀπὸ ἐκλογῶν ἀλλ' ἀπὸ ἐργασίας μὴ σοβαρᾶς.

Ὁ κ. ***Ριχ. Λιβαθηνόπουλος*** λέγει ὅτι εἶχε τὴν γνώμην ὅτι τὸ ἐνοικιοστάσιον θὰ ἐδημοσιεύετο ὅπως θὰ ἐπεξειργάζετο παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἂν εἶχεν ἄλλην ἀντίληψιν ἡ Κυβέρνησις, ἔπρεπε νὰ τὴν δηλώσῃ ἐγκαίρως.

Ὁ κ. ***Ν. Ἀβραὰμ*** παρατηρεῖ ὅτι κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπῆλθε πλήρης σύμπτωσις γνωμῶν μεταξὺ πλειοψηφίας Ἐπιτροπῆς καὶ Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι θὰ ἦτο ἥκιστα ἐποικοδομητικὸν διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν ἂν εἰς τόσον σοβαρὸν ζήτημα δὲν ἀνεφύοντο διαφωνίαι.

Ὁ κ. ***Ριχ. Λιβαθηνόπουλος*** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ τακτικὴ ἐργασία εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κ. Ὑπουργὸς κάθε ὥραν ἔλεγεν ὅτι εἶνε ζήτημα κυβερνητικὸν ἡ ἀποδοχὴ τῶν ἀντιλήψεων ἢ μὴ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. ***Π. Καραπάνος*** ἐξιστορῶν τὰ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ἐργασιῶν της λέγει ὅτι πάντες εἶχον τὴν πεποίθησιν ὅτι μετέβησαν ἐκεῖ ὡς ἐντολοδόχοι τῆς Συνελεύσεως. Τὴν παραμονὴν τῆς συγκλήσεως τῆς Συνελεύσεως ἦλθε τὸ ζήτημα τῆς ἁρμοδιότητος καὶ ἀπέσχομεν, διότι εἴχομεν τὴν ἀντίληψιν ὅτι εἴμεθα ὑπεύθυνοι ἀπέναντι τῆς Συνελεύσεως καὶ διὰ τοῦτο φέρομεν τὸ ζήτημα εἰς αὐτήν. Παραπονεῖται εἶτα κατὰ τοῦ κ. Ἀβραάμ, οὐχὶ ἀκριβῶς δηλώσαντος ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς «Δημ. Ἑνώσεως» ἐδέχθη τὰς αὐξήσεις. Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν μελῶν τῆς «Δημ. Ἑνώσεως» ἐδέχθη, ὅσον ἀφορᾷ τὰς αὐξήσεις, τὸν χωρισμὸν τῶν ἐμπόρων καὶ καταστηματαρχῶν εἰς εὐπόρους καὶ ἀπόρους.

Ἤδη, δεδομένου ὅτι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων τῆς δεξιᾶς ἐδήλωσαν ὅτι συμβουλευτικὴ ἦτο ἡ γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς, δὲν ἔχομεν εἰμὴ νὰ ὑποταχθῶμεν εἰς τὴν ἀντίληψιν ταύτην.

Ὁ κ. **Π. Καλμοῦχος** εὑρίσκει ἐντελῶς ἀδικαιολόγητον τὴν ἀποχώρησιν τῶν μελῶν τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως», πλὴν τοῦ κ. Κουνδούρου καὶ ἐν μέρει τοῦ κ. Γεωργίτσης, διότι εἰς τὴν ἐπιμονὴν τῶν ὀλίγων, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγεται, διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῶν αὐξήσεων εὗρισκεν ἀντιδρῶντα μεταξὺ τῆς πλειοψηφίας πάντα σχεδὸν τὰ μέλη τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως». Ἐρώσον, λέγει, ἔχομεν ἀφ' ἑνὸς αὐτὸ ὡς δεδομένον, ἀφ' ἑτέρου τὴν δήλωσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὅτι ἡ Κυβέρνησις συμφωνεῖ πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, τί ἐνδιαφέρει τὰ μέλη τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» ἂν ἡ ἁρμοδιότης τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε συμβουλευτικὴ;

Ἡ δήλωσις ἄλλως τε τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι ἐπιφυλάσσεται εἰς τὸ ζήτημα τοῦ Δημοσίου ὡς ἐνοικιαστοῦ καθιστᾷ φανερὰν τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῆς Ἐπιτροπῆς, ἤτις ἂν ἦτο διάφορος, ἐγὼ ὡς διαφωνήσας ἐπὶ τῶν οὐσιωδεστέρων ζητημάτων ἴσως ἀπεχώρουν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ἀκριβῶς διὰ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν μελῶν της ἡ «Δημοκρατικὴ Ἕνωσις» ἐδήλωσε σαφῶς ὅτι δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὰ ἀποφασιζόμενα παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς εἴτε ἐκ συμφώνου μὲ τὸν Ὑπουργὸν εἴτε μή.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι ἡ συζήτησις λαμβάνει ἔκτασιν ἄνευ λόγου. Νοῆς νὰ ἔχῃ ἀντίρρησιν ἐπὶ τῆς συνεχείας τῆς συζητήσεως, φρονεῖ ὅμως ὅτι αὕτη εἶνε ἄσκοπος.

Ὁ κ. **Π. Γεωργίτσης** λέγει ὅτι ἡ ἀποχώρησις τῶν μελῶν τῆς «Δημ. Ἑνώσεως» ἐγένετο ὄχι διὰ διαφωνίας ἐπὶ τῆς οὐσίας ἀλλὰ διαφωνίας σχετικὰς μὲ τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Χ. Φακῆς** παρατηρεῖ ὅτι οὐδεμία διαφωνία ὑπάρχει μεταξὺ πλειοψηφίας τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. **Π. Γεωργίτσης** λέγει ὅτι ὑπῆρχον τοιαῦται σπουδαῖαι διαφωνίαι πρὶν ἀποχωρήσωσι τὰ μέλη τῆς «Δημ. Ἑνώσεως». Νομίζει ἐν τέλει ὅτι περιττεύει πᾶσα συζήτησις εὐθὺς ὡς δηλώσῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι θὰ φέρῃ τὸ ζήτημα εἰς τὴν Συνέλευσιν. Πάντως οὐδέποτε τὰ μέλη τῆς «Δημ. Ἑνώσεως» ἠθέλησαν νὰ κάμωσι πολιτικὴν εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** παρατηρεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ συζητῶμεν περὶ αἰτίων ἀλλὰ περὶ τῆς οὐσίας, διότι πρόκειται περὶ τῆς στέγης τοῦ πτωχοῦ Λαοῦ, τὴν ὁποίαν θὰ χάσῃ μὲ τὸ ἐνοικιοστάσιον καὶ θὰ καταλήξωμεν εἰς διατάραξιν τῆς δημοσίας τάξεως.

Ζητούντων πολλῶν πληρεξουσίων τὸν λόγον ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι ἐδόθη ὁ λόγος μόνον εἰς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τὰ ἀποχωρήσαντα καὶ διὰ νὰ δικαιολογήσωσι τὴν ἀποχώρησίν των.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος θέλει ἐξετάσει καὶ θέλει ἀνεύρει τὸν ὑπάλληλον ὅστις ὑπῆρξεν ὑπαίτιος τῆς μὴ ἀναγραφῆς τῆς ἐπερωτήσεώς του εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, ὅτι δὲ θέλει τιμωρήσει αὐτὸν παραδειγματικῶς, διότι εἶνε ὀλιβερὸν τὸ θέαμα νὰ ὑποβάλλωσιν οἱ πληρεξούσιοι ἐπερωτήσεις καὶ νὰ μὴ ἀναγράφωνται αὗται.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι βεβαίως θὰ πράξῃ τοῦτο, διότι τοῦτο εἶνε τὸ καθῆκόν του.

Ὁ κ. **Σπυρ. Κρεμεζῆς** (Πληρεξούσιος Ἁρναυτίδος), ὡς μέλος τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ εἰσηγητὴς ἐπὶ τῶν τριῶν πρώτων τίτλων τοῦ Διατάγματος, τῶν ἀφορώντων τὰς αὐξήσεις, ἀνακοινοῖ εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπεχώρησαν οἱ πληρεξούσιοι τῆς «Δημ. Ἑνώσεως» ἐκ τῆς Ἐπιτροπῆς οὐδεμία μεταξὺ Ἐπιτροπῆς καὶ Ὑπουργοῦ ἐσημειώθη διαφωνία. Συνεζητεῖτο τὸ περὶ ἰδιοκατοικήσεως κεφάλαιον, καὶ αἱ περὶ αὐξήσεων διατάξεις εἶχον ψηφισθῆ, ψηφισάντων ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τῶν περισσοτέρων τῶν εἰς τὴν «Δημ. Ἕνωσιν» ἀνηκόντων μελῶν. Μέχρι δὲ τότε δύο εἶχον σημειωθῆ διαφωνίαι· α') ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἄρσεως τῆς προστασίας τοῦ ἐνοικιοστασίου ἀπὸ τοῦ Δημοσίου ὡς μισθωτοῦ καὶ β') τῆς προτιμήσεως ἐν περιπτώσει πωλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἀγοραστοῦ. Ἐπὶ τούτων δὲ ὁ Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι ἐπιφυλάσσεται. Ὡς δὲ ἐκ τῶν ὑστέρων ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἐπὶ τῶν σημείων τούτων ἡ Κυβέρνησις ἐτροποποίησε τὰς ἀπόψεις καὶ ἀνεκοίνωσε τὴν διατύπωσιν τῶν σχετικῶν ἄρθρων ἐφ' ὧν ἔμεινε τελείως σύμφωνος ἡ Ἐπιτροπή. Ὥστε σήμερον οὐδεμία διαφωνία μεταξὺ Ὑπουργοῦ καὶ Ἐπιτροπῆς ὑφίσταται.

Διὰ νὰ μὴ ἐπιτραπῇ δὲ οὐδεμία ἐκμετάλλευσις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν αὐξήσεων, δύναμαι ν' ἀνακοινώσω ὅτι σήμερον κατόπιν τῆς ἀποχωρήσεως τῶν μελῶν τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» ἐκ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐξ ἧς ἀποχωρήσεως ἠλλοιώθη πλέον ἡ πλειοψηφία τῆς Ἐπιτροπῆς, αὕτη ἐπανασυζητήσασα τὸ ζήτημα ἐμείωσε τὰς αὐξήσεις.

Κατόπιν τούτων καὶ τῆς ὁμοφωνίας καὶ Ἐπιτροπῆς καὶ

Ὑπουργοῦ φρονεῖ ὅτι πᾶσα συζήτησις περὶ τοῦ ὑποχρεωτικοῦ ἢ μὴ τῆς γνώμης τῆς Ἐπιτροπῆς περιττεύει, ἂν καὶ οὐδεμία δύναται νὰ ὑπάρξῃ σοβαρὰ ἀντίρρησις ὅτι ἡ γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε συμβουλευτική. Κύρωσις δὲ τῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ παραβάσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς γνώμης τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε ἄλλη πλὴν τῆς πολιτικῆς ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως εὐθύνης τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** λέγει ὅτι ἡ γνώμη τῆς Συνελεύσεως κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς παραπομπῆς ἦτο ὅτι, ἐπειδὴ ἡ Συνέλευσις δὲν ἐδέχθη εὐμενῶς τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἀπερασίσθη ἡ παραπομπὴ τοῦ ἐνοικιοστασίου εἰς Ἐπιτροπήν. Ὁ κ. Γονατᾶς εἶπε τότε ὅτι ἡ γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ εἶνε συμβουλευτική, οὗτος ὅμως εἶπεν οὐχί, ἡ γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν θὰ εἶνε συμβουλευτική. Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ εἶνε μία μικρὰ Βουλή, καὶ αἱ γνῶμαί της θὰ εἶνε δεσμευτικαὶ διὰ τὴν Κυβέρνησιν. Ἡ ἰδική του γνώμη, λέγει, εἶνε ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἦτο δεσμευτικὴ διὰ τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** λαμβάνων ἀκολούθως τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λέγει ὅτι ὁμὰς πολιτῶν εὐσυνειδήτων κατὰ πάντα τρόπον ἐπέδειξεν ἀναφορὰν δι' ἧς ἐζήτει τὴν ἄδειαν νὰ συνέλθῃ ἵνα λάβῃ ἀποφάσεις καὶ συντάξῃ ψήφισμα, τοῦτο ὅμως ἀπηγόρευσε τὸ Ε' Σῶμα Στρατοῦ. Ἐρωτᾷ ἂν ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ τὸ σύνταγμα καὶ ἂν κατηργήθη τὸ δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι. Τοιαύτη δικαιοδοσία εἶνε ἄξιον ἀπορίας πῶς ἐδόθη εἰς ἕνα ἀξιωματικόν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι ὁ κ. συνάδελφος δύναται νὰ ἐγγράψῃ ἐπερώτησιν, ὁπότε θὰ ἐκτεθῇ τὸ ἱστορικόν.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** λέγει ὅτι πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ἂν εὑρισκόμεθα ὑπὸ δικτατορίαν. Τοῦτο εἶνε ζήτημα δημοσίας τάξεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως** λέγει ὅτι ἀκριβῶς τοῦτο ἀφορᾷ τὴν εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως. Ἐὰν ἔχῃ τοιαύτην ἀντίληψιν ὁ κ. συνάδελφος, ὀφείλει συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμὸν νὰ προκαλέσῃ τὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** παρατηρεῖ ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν καταργεῖται τὸ σύνταγμα δὲν δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπικαλῆται τὸν Κανονισμόν.

(Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, ἐγερθέντος θορύβου, ὁ κ. Πρόεδρος διέκοψε τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ ὅ' λεπτά.)

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. **Θεόδωρος Πάγκαλος** παρέχει ἐξηγήσεις σχετικῶς πρὸς τὰς προγενομένας δηλώσεις του, μεθ' ὃ ὁ κ. **Κ. Ρακτιβὰν** (Πρόεδρος) δηλοῖ ὅτι ἐφ' ᾧτῆς θὰ τηρηθῇ μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας ἡ ἔννοια καὶ τὸ γράμμα τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 56 ἐδ. γ' τοῦ Κανονισμοῦ, ἥτις ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ὁσάκις ἡ Κυβέρνησις ἤθελε νομίσει ὅτι ἐρώτησίς τις χει κατεπείγοντα χαρακτῆρα, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν κατὰ προτίμησιν παντὸς ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει θέματος ἀνακοίνωσιν αὐτῆς διὰ ν' ἀπαντήσῃ ἀμέσως». Ἐπομένως πᾶς θέλων νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἐπὶ τοιαύτης τινὸς ἐρωτήσεως πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως θὰ ἀνακοινοῦ τοῦτο ἐκ τῶν προτέρων εἰς τὸν Πρόεδρον καὶ ἂν συναινῇ ἡ Κυβέρνησις θὰ δίδεται ὁ λόγος, ἄλλως τε θὰ γίνηται ἡ συζήτησις κανονικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ.

Ὁ κ. **Α. Πανανάστασίου** ὑπομιμνήσκει ὅτι κατ' ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως δέον νὰ προταχθῇ πασῶν τῶν ἐπερωτήσεων ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς μεταβάσης εἰς Μακεδονίαν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἡ σχετικὴ Ἐπιτροπὴ θέλει ὑποβάλει τὸ πόρισμά της κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν Κοινοβουλευτικοῦ Ἐλέγχου.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** ἀναπτύσσει ἐπερώτησίν του περὶ ἀκριβείας τῆς ζωῆς. Ἀνταχοῦ, λέγει, αἱ Κυβερνήσεις κατέφυγαν εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῶν μέτρων διὰ νὰ κατασταλῇ ἡ ακολουθης ἕξις ὅπως ὡρισμένα ἄτομα αἰτιοκερδῶσιν εἰς βάρος τῶν καταναλωτῶν. Ἠμᾶς ἀντεστράφησαν τὰ πράγματα. Ὁ τιμάριθμος τῆς ζωῆς τοῦ 1924 ἐν Ἑλλάδι παρουσιάζει τὴν ἑξῆς εἰκόνα, δεδομένου ὅτι κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἔχομεν τὴν αὐτὴν φορολόγησιν καὶ τὴν αὐτὴν συναλλαγματικὴν κατάστασιν.

Ἀναγινώσκει τὸν τιμάριθμον τῆς ζωῆς καθ' ἕκαστον μῆνα τοῦ ἔτους 1924 πλήρη αὐξομειώσεων.

Ἀναζητῶν τὰ αἴτια τῶν σημαντικῶν αὐτῶν αὐξομειώσεων λέγει ὅτι μεταξὺ τῶν περιόδων ἡ περίοδος Ἀπριλίου—Ἰουλίου δίδει διαφορὰν ἐπὶ ἔλαττον 150 μονάδων, δηλαδὴ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν αὐξομείωσιν τιμαρίθμου τῶν ἄλλων περιόδων ἔχομεν διαφορὰν εἰς βάρος ἑκάστης ἑλληνικῆς οἰκογενείας 7 1)2 δραχμὰς ἡμερησίως, τουτέστιν ἐτησίως 2 1)2 δισεκατομμύρια ἐπὶ πλέον δαπάνης εἰς βάρος τοῦ Λαοῦ.

Ὅλα ταῦτα περιέρχονται εἰς τοὺς Νιαγάρας τῆς κεφαλαιοκρατίας' ἂν δὲν ἀπασχοληθῶμεν, λέγει, μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο,

δὲν βλέπω τίνα λόγον ἔχομεν. Ἐξηγήσιμον εἶνε ὅτι ἐν τῶν αἰτίων τῆς μεταβολῆς τῆς καταστάσεως κατὰ περιόδους εἶνε ὁ τρόπος καθ' ὃν κυβερνᾶται ἡ Χώρα εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίοδον. Ἄνευ αἰτίας εἴδομεν νὰ χαλαρωθῇ ἡ καταδίωξις τῆς αἰσχροκερδείας καὶ εὐχερῶς ἐξ ἄλλου δίδομεν αὐξήσεις εἰς τὰ ξενοδοχεῖα. Ὅλαι αἱ πολιτικαὶ μεταβολαὶ συμπίπτουσι μὲ ὡρισμένας πολιτικὰς μεταβολὰς καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει τὴν ἐντύπωσιν ἣν προξενοῦσιν αὗται εἰς τὴν κοινωνίαν.

Πρέπει λέγειἂν εἴμεθα ἀληθεῖς ἀντιπρόσωποι τοῦ Λαοῦ, νὰ παρακολουθῶμεν μετὰ πόνου τὰ μεγάλα λαϊκὰ ζητήματα· ἄλλως θὰ εὑρισκώμεθα πρὸ δυσαρμονίας μὲ τὴν λαϊκὴν γνώμην.

Συνιστᾷ ἐν τέλει εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ καταβάλῃ πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς βελτίωσιν τῶν ὅρων τῆς ζωῆς, μὴ λησμονοῦσα ὅτι ὅλαι αἱ παρουσιαζόμεναι διαταραχαὶ εἰς τοῦτο ὀφείλονται. Νὰ μειωθῇ ἰδίως σημαντικῶς ἡ τιμὴ τοῦ ἄρτου ἐφ' ὅσον ἔχομεν εἰδήσεις πτώσεως τῆς τιμῆς τοῦ σίτου εἰς τὰς πηγάς. Πᾶσα ἐπὶ πλέον παράτασις εἶνε ἀνοχὴ τῆς λῃστεύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Γενικευθείσης τῆς συζητήσεως, ὁ λόγος δίδεται εἰς τὸν κ. ***Θ. Χαβίνην***, ὁ ὁποῖος τονίζει ὅτι, ἐνῷ ἄλλοτε ἠδύνατό τις νὰ χάσῃ εἰς ἓν ἑστιατόριον μὲ 20 δραχμάς, σήμερον δὲν ἀρκοῦσιν οὔτε 40 δραχμαί. Διὰ τοῦτο οἱ διευθυνταὶ τῶν ἑστιατορίων δικαιολογοῦνται ὅτι ηὐξήθη ἡ τιμὴ τῶν εἰδῶν τῆς πρώτης ἀνάγκης.

Εἶνε ὅμως, λέγει, ἀκατανόητον πῶς κατορθώνουσιν οἱ διευθυνταὶ τῶν ἑστιατορίων ἐὰν δὲν ἐπραγματοποίουν ὑπερβολικὰ κέρδη — νὰ σχηματίζωσι περιουσίας δύο καὶ τριῶν ἑκατομμυρίων, ἀπέναντι κεφαλαίου 200 χιλιάδων δραχμῶν, τὸ ὁποῖον ἀρχικῶς διέθεσαν. Τούτων πάντων τὴν εὐθύνην ὑπέχει ἀκεραίαν ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία οὐδεμίαν μέχρι τοῦδε φροντίδα κατέβαλεν οὐδὲ μέτρα ἔλαβε πρὸς ἐλάττωσιν τῆς τιμῆς τῶν εἰδῶν τῆς πρώτης ἀνάγκης. Τονίζει ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν μέτρον ἔλαβε πρὸς ἐλάττωσιν τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου, ἵνα μὴ χάσῃ 180 ἑκατομμύρια ἐκ τῆς ἐλαττώσεως ταύτης, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἄφηνε τοὺς πλουσίους νὰ δαπανῶσιν ἀσκόπως εἰς εἴδη πολυτελείας. Οὔτε διὰ τὴν τιμὴν τοῦ κρέατος ἐμερίμνησεν ἡ Κυβέρνησις, χάρις εἰς τὴν μοιρολατρείαν της. Φρονεῖ ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἡ ἀκριβεία τοῦ βίου δὲν εἶνε τίποτε τὸ σπουδαῖον καὶ ἀφῆκε νὰ διαφύγωσι τὰ πάντα ἐκ τῶν χειρῶν της, νὰ διαφύγῃ ἀκόμη ἀπὸ αὐτὴν καὶ τὸ συνάλλαγμα, τὸ ὁποῖον

περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν ἐκμεταλλευτῶν. Ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον κυρίως ἔπρεπε νὰ στραφῇ ἡ προσοχὴ τοῦ Κράτους εἶνε νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν ἐκμεταλλευτῶν, ἤτοι τῶν μεσαζόντων προσώπων, εἰς τὰ ὁποῖα ὀφείλεται ἡ αὔξησις τῆς τιμῆς τῶν διαφόρων εἰδῶν. Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει ῥητῶς νὰ δηλώσῃ τί σκέπτεται νὰ πράξῃ, διότι ἡ κατάστασις αὕτη δὲν δύναται πλέον νὰ ἐξακολουθήσῃ. Φαίνεται ὅμως ὅτι ὅλα τὰ διακανονίζει συμφώνως πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τῆς στιγμῆς· ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶνε ἡ ἐνέργεια τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἰς τὸ ζήτημα τῆς αὐξήσεως τῶν ἐνοικίων τῶν δωματίων τῶν ξενοδοχείων, τὰ ὁποῖα διὰ μιᾶς ἀποφάσεώς του ηὐξήθησαν κατὰ 80 τοῖς ἑκατόν. Εἶνε, λέγει, τὸ ζήτημα σοβαρώτατον καὶ ὀφείλει νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως, διότι, ἂν αὐτὴ ἀνέχεται τὴν κατάστασιν ταύτην, βεβαίως δὲν δύνανται νὰ τὴν ἀνεχθῇ ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, ὁ ὁποῖος δὲν δύναται νὰ εἶνε εὐχαριστημένος ἀπὸ αὐτήν.

Ὁ κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς*** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τὸ θιχθὲν ἀπόψε ἔχει πρωτίστην ἀφορμὴν τὴν ὑποτίμησιν τοῦ νομίσματός μας. Ἡ Κυβέρνησις ὅσον ἀφορᾷ τὸν σῖτον καὶ τὰ ἄλευρα δύναται νὰ ἀνακουφίσῃ τὸν Λαὸν διὰ τῆς μειώσεως τῶν ἐπ' αὐτῶν φόρων. Ἡ δυσφορία τοῦ Λαοῦ εἶνε μεγάλη καὶ ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰς διαμαρτυρίας αὐτοῦ. Εἰς πολλὰς μάλιστα περιφερείας ὑπάρχει μεγαλυτέρα κρίσις λόγῳ ὑποτιμήσεως τῶν προϊόντων καὶ δι' ἃς πρέπει νὰ ληφθῶσιν ἐξαιρετικώτερα μέτρα. Πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ προστατευθῶσι τὰ προϊόντα τῶν περιφερειῶν τούτων. Ἑκατὸν θὰ ἦτο, λέγει, ἂν κοινὴ Ἐπιτροπὴ ἐξ ὅλων τῶν κομμάτων ἐμελέτα τὸ ζήτημα καὶ ὑπεδείκνυε τὰ ληπτέα μέτρα.

Ὁ κ. ***Ι. Μαμάης*** λέγει ὅτι ἔπρεπε πρωτοῦ γίνωσιν αἱ αὐξήσεις τῶν μισθῶν νὰ ειχε βελτιωθῇ ὁ βίος. Ἀπὸ τὴν ἀκριβίαν τοῦ βίου προέρχονται ὅλαι αἱ κοινωνικαὶ ἀνωμαλίαι. Ὅλα τὰ ληφθέντα κατὰ τῆς αἰσχροκερδείας μέτρα δὲν ἀπέδωκαν σοβαρὰ ἀποτελέσματα. Πταίομεν, λέγει, ὅλοι μας, ἀφοῦ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ ζητῶμεν νὰ δώσωμεν ψῆφον καὶ εἰς τὰς γυναῖκας. Καθιερώθη νέον Εὐαγγέλιον, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ μὲν ἀνὴρ ἀντὶ νὰ ἀγαπᾷ τὴν γυναῖκά του δύναται νὰ ἔχῃ ναρσονιέραν, ἡ δὲ γυνὴ νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ δέρῃ τὸν ἄνδρα.

Προτείνει κατόπιν τὴν λῆψιν διαφόρων μέτρων καὶ ἰδίως νὰ συντονισθῶσιν αἱ ἐνέργειαί μας ὅπως ἐνταθῇ ἡ ἐργασία καὶ αὐξηθῇ ἡ παραγωγή. Νὰ γίνῃ ἐπίσης πᾶσα προσπάθεια ὅπως τὰ εἴδη τῆς πρώτης ἀνάγκης τιμῶνται εὐθηνότερα, διότι ἡ ἀκριβία αὐτῶν διαταράττει ἰδίως τὴν ζωὴν τοῦ ἐργάτου,

ὅστις δὲν σώζεται μὲ αὐξήσεις ἡμερομισθίων. ἀλλὰ θὰ σωθῇ μόνον μὲ τὴν θεμελίωσιν τάξεως ἐν τῇ ζωῇ του καὶ ἐντατικῆς ἐργασίας ὅλων. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ παράδειγμα θὰ τὸ δώσωσι πρῶται αἱ διανοούμεναι τάξεις.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι στερούμενος ἐπὶ τοῦ παρόντος τῶν ἀναγκαίων ἐφοδίων καὶ σημειωμάτων διὰ τὴν συζήτησιν ὡς ἐκ τοῦ ὅτι τοῦτο προῆλθεν ἐξ ἐπερωτήσεως διαγραφείσης δὲν δύναται νὰ ἀπαντήσῃ ἐμπεριστατωμένως. Ἕκαστον τὸ ὁποῖον δύναται νὰ βεβαιώσῃ εἶνε τοῦτο, ὅτι πᾶσα προσπάθεια καταβάλλεται ἵνα ἐλαφρυνθῶσιν οἱ ὅροι τοῦ βίου. Δὲν θὰ εἶχε, λέγει, ἀντίρρησιν ὅπως ὁρισθῇ ἄλλη ἡμέρα συζητήσεως ἢ γίνῃ ἐν ἀνάγκῃ δεκτὴ καὶ ἡ πρότασις τοῦ κ. Ὑσπλαμπᾶ.

Σχετικῶς μὲ τὰ εἴδη τῆς πρώτης ἀνάγκης λέγει ὅτι ὅλων ἐποπτεύεται ἀγρύπνως ἡ πώλησις. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἄρτον, συνεδάθισεν ἡ αὔξησις του μὲ τὴν αὔξησιν τῆς τιμῆς τοῦ σίτου εἰς τὰς πηγάς, μάλιστα ἐπεδιώχθη νὰ μὴ συμβαδίσῃ πλήρως, ἠρνήθημεν δὲ καὶ αὔξησιν τῶν ἀρτοποιητικῶν. Νῦν μὲ τὴν ὑποτίμησιν τοῦ σίτου θὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Δευτέρας νὰ προσθῶμεν εἰς τὴν ὑποτίμησιν τοῦ ἄρτου. Τὰς σκέψεις μας ἐπίσης ἀπησχόλησε καὶ ἡ ἀνάμιξις πάλιν τοῦ Κράτους εἰς τὸν ἐπισιτισμὸν τοῦ Κράτους, καὶ ἡ ἐλάττωσις τῶν δαπανῶν τοῦ ἀγεύρου. Ἐλάττωσις τοῦ δασμοῦ τοῦ σίτου ἀπεκρούσθη, διότι θὰ διετάρασσε τελείως τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ κρέας ὀφείλομεν νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι μᾶς ἐκλείσθη ἡ ἀγορὰ τῆς Σερβίας μετὰ τὴν ἀνατίμησιν τοῦ δηναρίου, ἡ δὲ ἐκ Βουλγαρίας εἰσαγωγὴ ἐκωλύθη καὶ ἐκεῖ λόγῳ ἐπιδόσεως νέου ἐξαγωγικοῦ φόρου. Καὶ εἰς τὴν Κύπρον ἐγένετο ἀνύψωσις τῶν τιμῶν καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα ἡ τιμὴ τοῦ κρέατος ἐνταῦθα δὲν διεταράχθη.

Ὡς πρὸς τὸν τυρὸν ἀρθείσης τῆς διατιμήσεως κατωρθώθη ὁ ἐφοδιασμὸς τοῦ Τόπου καὶ ἡ ὑποτίμησίς του, διὰ δὲ τὴν προσεχῆ ἐσοδείαν λαμβάνομεν ἀπὸ τώρα μέτρα διὰ τὴν διατίμησιν τοῦ γάλακτος καὶ τοῦ νέου τυροῦ.

Διὰ τὰ ἄλλα ἐμπορεύματα ἡ ἀγορανομία καὶ τὸ αἰσχροδικεῖον ἐνεργοῦσι δραστηρίως, προσπαθοῦμεν δὲ νὰ καταστῇ τὸ αἰσχροδικεῖον διαρκές.

Ὁ κ. **Δ. Καταφυγιώτης** λέγει ὅτι εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ἐσημειώθη χαλάρωσις τῆς καταδιώξεως τῶν αἰσχροκερδῶν.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Υπ. Ἐσωτερικῶν) ἐξακολουθῶν τονίζει ὅτι οὐδὲν μέτρον θὰ παραλειφθῇ ἐκ τῶν συντελεστικῶν διὰ τὴν εὐθηνίαν τοῦ βίου.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** παρακαλεῖ νὰ ληφθῶσι μέτρα συντελεστικὰ τῆς ἐνισχύσεως τῆς κτηνοτροφίας.

Ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα εἶνε σοβαρώτατον· ἀπὸ τοῦ παγκοσμίου πολέμου παρατηρεῖται τὸ φαινόμενον τοῦ νὰ θέλῃ κανεὶς νὰ κερδίζῃ διπλάσια τοῦ κόστους. Ἐνῷ τὸ συνάλλαγμα κατέρχεται, ἡ τιμὴ τῶν διαφόρων εἰδῶν ἀνέρχεται. Καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ εἴδη ποὺ παράγονται εἰς τὸν Τόπον μας παρέχονται εἰς τιμὰς ἀπροσίτους. Δὲν εἶνε δὲ μόνον τὸ ζήτημα τῶν τροφίμων τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπένδυσις καὶ ἡ ὑπόδησις. Συνιστᾷ διὰ ταῦτα ὅπως ληφθῶσιν ἐξαιρετικὰ μέτρα κατὰ τῆς αἰσχροκερδείας. Ἐὰν παταχθῇ ἡ αἰσχροκέρδεια, καὶ ὁ Λαὸς θὰ ἰκανοποιηθῇ καὶ ὁ Κομμουνισμὸς θὰ παταχθῇ.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι, ἐπειδὴ τὸ θέμα εἶνε λίαν σοβαρόν, εἶνε δὲ πολλοὶ ἐγγεγραμμένοι νὰ ὁμιλήσωσι, θὰ ἐπρότεινεν εἰς τὴν Συνέλευσιν νὰ λυθῇ ἡ συνεδρίασις ἵνα συνεχισθῇ αὕτη εἰς προσεχῆ συνεδρίασιν Κοινοβουλευτικοῦ Ἐλέγχου.

Ἡ **Συνέλευσις** δέχεται τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ κ. Προέδρου, μεθ' ὃ ἡ συνεδρίασις λύεται ὥρᾳ 9 μ. μ. διὰ τὴν ὴν μ. μ. τῆς προσεχοῦς Δευτέρας.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΞΒ'

τῆς 23 Μαρτίου 1925.

Ὥρᾳ 5.45' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. Γ. Λουπινᾶ.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς :

Οἱ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι αἰτοῦνται τὴν ψήφισιν νομοσχεδίου περὶ ἀσφαλείας καὶ συντάξεως αὐτῶν.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων ἐπαρχίας Ἁλλῆς παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως τὸ Κράτος προσφέρῃ εἰς τὴν ἀγορὰν 20 ἑκατομμύρια σταφιδοκάρπου.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Φενεοῦ παρακαλεῖ ὅπως ἀκυρωθῶσιν αἱ κατ' Αὔγουστον 1924 ἐκδοθεῖσαι ἐρήμην ἀποφάσεις τοῦ Πταισματοδικείου Φενεοῦ ἐπὶ δασικῶν ἀνομημάτων.

Ἀστοὶ πρόσφυγες Μικρᾶς Ἀσίας ζητοῦσι βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Βάμου Ρεθύμνης παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπιδιορθωθῇ ἡ βλάβη τοῦ ὑδραγωγείου των δημοσίᾳ δαπάνῃ.

Οἱ πρόσφυγες περιφερείας Προσωτσάνης παρακαλοῦσιν ὅπως ματαιωθῇ ἡ μελετωμένη μετάθεσις τοῦ προϊσταμένου Ἐποικισμοῦ Δράμας κ. Σπυροπούλου.

Διάφορα Σωματεῖα Θεσσαλονίκης αἰτοῦνται τὴν καθιέρωσιν τῆς κυριακῆς ἀναπαύσεως.

Ἐπιτροπὴ καπνεργοστασίου Ξάνθης αἰτεῖται τὴν παροχὴν ἀμνηστίας εἰς τοὺς καταδικασθέντας ἐργάτας.

Ἡ Παμπροσφυγικὴ Ἕνωσις Σερρῶν αἰτεῖται τὴν προστασίαν τῶν γεωργῶν προσφύγων.

Ὁ κ. ***Α. Μιαούλης*** (Ὑπουργ. τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ καθορισμοῦ ἀξιωματικῶν μονίμων θέσεων ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ».

Ὁ πληρεξούσιος κ. ***Ν. Συριόπουλος*** ὑποβάλλει πρότασιν ψηφίσματος «περὶ ἀναστολῆς πάσης κατασχέσεως καὶ ἀναγκαστικῆς ἐκποιήσεως πρὸς πληρωμὴν τῶν μέχρι τέλους τοῦ 1912 δανείων καὶ πάσης ἐπὶ τούτων ἀποφάσεως «περὶ κανονισμοῦ πληρωμῆς αὐτῶν».

Ὁ κ. ***Ν. Κωνσταντόπουλος*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ προαγωγῆς κατωτέρων λειτουργῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως εἰς δευτεροβαθμίους καθηγητάς».

Ὁ κ. ***Α. Μάρκου*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ προϋπάρξαντος ὁπλιτῶν καὶ ἀξιωματικῶν».

Ὁ κ. ***Κ. Σπυρίδης*** (Ὑπουργ. Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλων νομοσχέδιον «περὶ ἐπεξεργασίας τοῦ καπνοῦ καὶ ἀσφαλίσεως τῶν καπνεργατῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν λόγῳ γήρατος ἢ νόσου σωματικῆς ἢ πνευματικῆς» λέγει:

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, παρ' ὅλην τὴν ἁπλότητα τῶν εὐαρίθμων του διατάξεων, δὲν εἶνε ποσῶς, ὡς δύναται νὰ συμβῇ ἐνίοτε, ἔργον νομοθετικῆς προχειρολογίας. Καὶ ἂν κομίζεται πρὸ ὑμῶν σήμερον μὲ σχετικὴν τινα καθυστέρησιν τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἠθελήσαμεν ὅπως,

ἐν ἐπιγνώσει τῶν μεγάλων συμφερόντων ἅτινα καλεῖται νὰ θεραπεύσῃ, παρουσιασθῇ ἑδραιωμένον ἐπὶ ὡς οἷόν τε ὑγιῶν βάσεων.

Διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τούτων ἐχρειάσθη ἐπιτόπιος εἰς τὰ μέρη τῆς παραγωγῆς ἔρευνα καὶ μακραὶ ἐνταῦθα συζητήσεις, εἰς ἃς ἐπίλεκτα μέλη τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως προσέφεραν τὴν πολύτιμον αὐτῶν συμβολήν.

Εἶνε, λέγει, ἐντελῶς περιττὸν νὰ ἐπιμείνω ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς σπουδαιότητος τοῦ ἑλληνικοῦ αὐτοῦ προϊόντος. Ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρω ὅτι ἡ παραγωγὴ τοῦ 1924 ἀνῆλθεν εἰς τὰ 12 περίπου ἑκατομμύρια κιλά, ἀξίας ὑπερβαινούσης τὸ 11)2 δισεκατομμύριον δραχμῶν.

Δυστυχῶς τὸ προϊὸν τοῦτο δὲν εἶνε τροφὴ μὲ κάπως σταθερὰν καὶ παραμένουσαν ὁάσιν καταναλώσεως. Εἶνε ἁπλούστατα δηλητήριον καὶ οὐχὶ μονοπωλιακόν, ἐκτεθειμένον ἐν ταῖς ξέναις ἀγοραῖς εἰς μυρία ἀπρόοπτα τῆς παγκοσμίου του βιομηχανοποιήσεως.

Ὁ παντοχόθεν περισφίγγων ἡμᾶς ξένος ἀνταγωνισμὸς ἤρχισε πρὸ καιροῦ νὰ καθίσταται ὁλονὲν αἰσθητότερος.

Ἐὰν νικοτίνη οὐχὶ ἑλληνικῆς προελεύσεως, ἔστω καὶ χειρίστης ποιότητος, κατορθώσῃ πρὸς στιγμὴν νὰ ἐκτοπίσῃ εἴς τινα ἀγορὰν τὰ ἑλληνικὰ καπνά μας, τὸ γεγονὸς δὲν εἶνε ἄμοιρον κινδύνου, διότι ἡ συνήθεια τοῦ καταναλωτοῦ, προκειμένου, ὡς εἶπον, περὶ δηλητηρίου καὶ οὐχὶ τροφῆς, κτᾶται εὐχερέστερον.

Ἦλθεν ἑπομένως ἡ στιγμὴ νὰ σκεφθῶμεν σοβαρῶς ἐπὶ τῆς μελλούσης τύχης τοῦ ἑλληνικοῦ αὐτοῦ προϊόντος, μία δὲ πλευρά, οὐχὶ βεβαίως ἡ μόνη τοῦ ὅλου ζητήματος, εἶνε ἐκείνη περὶ ἧς προνοεῖ κυρίως τὸ ἐν λόγῳ νομοσχέδιον, ἡ πρώτη δηλονότι ἐπεξεργασία τοῦ καπνοῦ πρὶν ἢ οὗτος εἰσέλθῃ εἰς τὸ στάδιον τῆς βιομηχανοποιήσεως.

Καὶ ἐν τῇ μελέτῃ ταύτῃ ἔρχεται μοιραίως νὰ προστεθῇ ἡ ἐργατικὴ ἄποψις, τὸ ἐνδεχομένως προκύπτον τῆς ἀνεργίας πρόβλημα, ἡ σύγκρουσις μεταξὺ ἐλευθερίας ἐμπορίου καὶ ἐργατικῶν διεκδικήσεων.

Μέχρι τοῦ 1917 σχεδὸν τὰ πράγματα, δύναμαι νὰ εἴπω, ἐβάδιζον ὁμαλῶς. Οἱ ἔμποροι ἦσαν ἐλεύθεροι νὰ κανονίζωσι τὰ τῆς ἐπεξεργασίας τῶν καπνῶν των ὡς αὐτοὶ ἐνόμιζον καλύτερον χωρὶς ζήτημα σοβαρὸν ἀνεργίας νὰ ἐγείρηται. Τὰ ἐκλεκτὰ καπνὰ Μακεδονίας καὶ Θράκης ἐπεβάλλοντο εἰς ἐπιμεμελημένην, ἵνα μὴ εἴπω πολυτελῆ, πρὸ τῆς ἐξαγωγῆς ἐπεξεργασίαν χάρις εἰς τὰς ὑψηλάς των τιμὰς καὶ τὴν θέσιν ἣν ἐπεφύλασσεν εἰς αὐτὰ ἡ πεφημισμένη των ποιότης.

Εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα ὁ καπνεργατικὸς πληθυσμός, περιωρισμένος ἀκόμη καὶ ἀποτελούμενος κατὰ μέγα μέρος ἐκ γυναικῶν, ἐπελαμβάνετο κατὰ τοὺς μῆνας ἰδίᾳ τῆς ἀναγκαστικῆς ἀνεργίας (Αὔγουστον, Σεπτέμβριον, Δεκέμβριον καὶ Ἰανουάριον) ἄλλου τινὸς ὁποριστικοῦ ἐπαγγέλματος, συνήθως ἀγροτικῶν ἐργασιῶν.

Κατὰ τὸ 1918 ὅμως ἡ μακρὰ τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης παραγωγὴ λόγῳ τῶν πολεμικῶν γεγονότων, ἡ ἀζήτητος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τῶν ἀριστῶν καπνῶν, ἐνισχυμένη ἐκ τῆς τότε καλῆς θέσεως τῆς ἑλληνικῆς δραχμῆς, καὶ τέλος ἡ διεξαγωγὴ μέρους τοῦ καπνεμπορίου παρὰ προσώπων ἐκ περιστάσεως τὸ πρῶτον ἐπιληφθέντων αὐτοῦ, πάντα ταῦτα ἐνεφάνισαν ἐξαγωγὴν ποσότητός τινος καλῶν καπνῶν ἀνεπεξεργάστων.

Ἄμεσον ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε συμπτωματικὴ ἀνεργία καὶ κίνησις τῶν Καπνεργατικῶν Ὀργανώσεων διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐπεξεργασίαν τῶν ἐξαγομένων καπνῶν.

Ἐνθυμοῦμαι ὅτι τότε ὡς Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἶχον καλέσει εἰς πολυήμερον σύσκεψιν μεγάλην Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐξ ἀντιπροσώπων τοῦ ἐμπορικοῦ, τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου ὡς καὶ ἐκ μελῶν τοῦ τότε Κοινοβουλίου. Τὸ πόρισμα τῶν συζητήσεων ὑπῆρξεν ὅτι παρὰ παρέμβασις τοῦ Κράτους εἰς τὴν ἐλευθέραν ἐξαγωγὴν τοῦ καπνοῦ θὰ ἠδίκει τὸ ἐμπόριον καὶ ἑπομένως καὶ τὴν παραγωγὴν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐργάτας.

Ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη πόσον ἀκριβὰ ἐπλήρωσα ἐκλογικῶς κατὰ τὴν 1ην Νοεμβρίου 1920 τὴν ἐμμονήν μου εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν καταψηφισθεὶς λυσσωδῶς μὲ τὴν ἐπωνυμίαν «ὁ ἀνεπεξέργαστος» ἀπὸ σύμπαντα τὸν καπνεργατικὸν κόσμον.

Ἐρθάσαμεν οὕτως εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 1922, ὁπότε αἱ καπνεργατικαὶ Ὀργανώσεις κατώρθωσαν διὰ τῶν ἐπαναληφθέντων των διαβημάτων τὴν σύστασιν κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὴν παρ' αὐτῆς ὅλως ἐσπευσμένην κατάθεσιν σχεδίου νόμου ἀπαγορεύοντος ἀορίστως τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ἀρωματικῶν καπνῶν, τῶν μὴ ὑποστάντων τὴν ἀνέκαθεν καθιερωμένην ἐπεξεργασίαν. Ἡ τοιαύτη πρότασις νόμου, ψηφισθεῖσα ἐπίσης ἐσπευσμένως, κατέστη ὁ γνωστὸς νόμος 2689, ὃν τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἔρχεται μεταξὺ ἄλλων διατάξεων νὰ καταργήσῃ.

Τῷ ὄντι ἡ ὑπὲρ τὴν δυστίαν ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου τούτου κατέδειξε τὰ ἐπιζήμια διὰ τὴν καθόλου οἰκονομίαν τῆς Χώρας ἀποτελέσματα.

Μὲ δύο λέξεις τὰ καπνά μας δεσμευόμενα ἐν τῇ ἐξαγωγῇ των, βαρυνόμενα ὁμοιομόρφως καὶ ἀδιακρίτως παραλλαγῆς τῶν ποιοτήτων μὲ δαπανηρὰν ἐπεξεργασίαν, ἐγκαταλειπόμενα μετὰ περιρρονήσεως παρὰ τῶν ξένων Ἑταιρειῶν κατόπιν τῶν ταραχῶν καὶ τῶν αἱματηρῶν ἐνίοτε σκηνῶν, αἵτινες ἐλάμβανον χώραν εἰς τοὺς ἐξαγωγικοὺς τοῦ καπνοῦ λιμένας, τὰ ἑλληνικά, λέγω, καπνὰ ὑποχωροῦσιν ἐπικινδύνως ἐν ταῖς ξέναις ἀγοραῖς πρὸ τῶν βουλγαρικῶν καὶ τουρκικῶν, ἵνα ἀναφέρω μόνον τοὺς πλησιεστέρους ἀνταγωνιστάς μας. Μὴ νομισθῇ ὅμως ὅτι τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον ἐρχόμενον ν' ἀποδώσῃ τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τῶν καπνῶν δὲν ἐπρονόησε διὰ δύο ἕτερα ἐπίσης σοβαρὰ συναφῆ ζητήματα.

Τὸ ἓν ἐξ αὐτῶν ἀφορᾷ τὴν ὑποχρεωτικὴν προσυσκευὴν καὶ δεματοποίησιν τοῦ προϊόντος ἐν τῷ τόπῳ τῆς παραγωγῆς, ἀποσκοποῦσαν μεταξὺ ἄλλων ὠφελειῶν τὴν διατήρησιν τῆς καλῆς ποιότητος τοῦ καπνοῦ καὶ τὴν ἀνευ βλάβης καὶ ζημίας μεταφοράν του εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἐμπόρου. Ἡ ὑποχρέωσις ἄλλως τε αὕτη τῆς συσκευῆς, μολονότι μέλλουσα νὰ ἐκτελεσθῇ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν παραγωγῶν, πάντως θὰ προσδώσῃ, ἐν ὡρισμέναις στιγμαῖς καὶ ἐργασίαν εἰς πολλὰς ἄλλας ἐργατικὰς χεῖρας.

Τὸ ἕτερον ζήτημα ἀφορᾷ τὴν σύγχρονον πρόνοιαν τοῦ Κράτους ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν διὰ τὰς περιόδους τῆς ἀνεργίας ὡς καὶ τὴν ὑποχρεωτικήν των ἀσφάλισιν κατὰ τοῦ γήρατος καὶ τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν.

Ἰδοὺ ἐν ὀλίγοις τὰ τρία σκέλη ἐφ' ὧν ἐδράζεται τὸ νομοσχέδιον:

1) Ὑποχρεωτικὴ συσκευὴ καὶ δεματοποίησις τοῦ καπνοῦ παρὰ τῶν παραγωγῶν εἰς τὰ λεγόμενα παστάλια, μποσιά, μποσὶ-μπογλὶ ἢ κεφαλοδεμένα ἐντὸς ὡρισμένης χρονικῆς περιόδου (πρὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ζυμώσεως τῶν καπνῶν).

Πέρα τούτου ἀπόλυτος ἐλευθερία ἐμπορικῆς ἐξαγωγῆς.

2) Σύστασις Ταμείου ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἐδρεύοντος, ἐν Καβάλλᾳ ἔχοντος ὡς κύριον πόρον τέλος πέντε ἑκατοστῶν τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς κατὰ κιλὸν διὰ τὰ καπνὰ Μακεδονίας καὶ Θράκης, τριῶν δὲ ἑκατοστῶν διὰ τὰ λοιπά.

3) Ἵδρυσις Ταμείου ἀσφαλίσεως καπνεργατῶν ἐδρεύοντος ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἔχοντος ὡς πόρους ὑποχρεωτικὴν κράτησιν (3 %—6 %) ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου ἀφ' ἑνός, ἀνάλογον δὲ εἰσφορὰν ἐκ μέρους τῶν καπνεμπόρων ἀφ' ἑτέρου.

Διὰ τῶν ἄνω μέτρων ἐλπίζω, Κύριοι, ὅτι εὕρομεν ἕνα

ὑγιᾶ συνδυασμὸν μεταξὺ τῶν συμφερόντων τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν ἐργατικῶν ἀξιώσεων.

Ὁ ἐμπορικὸς κόσμος ἐν τῇ ἐλπίδι ν' ἀνακτήσῃ τὴν ἐξαγωγικήν του ἐλευθερίαν ἤδη ἐξεδήλωσε τὴν ἀποδοχὴν τῶν προσθέτων βαρῶν μεθ' ὧν ἐπιφορτίζεται τὸ ἐμπόρευμα.

Εἰς τὸν ἐργατικὸν κόσμον ὑπολείπεται νὰ ἐκδηλώσῃ καὶ αὐτὸς τὴν ἱκανοποίησίν του διὰ τὴν ἵδρυσιν τῶν δύο Ταμείων Προνοίας, ἐὰν διὰ τῆς ἐπιμονῆς του καὶ τῶν ταραχῶν δὲν θέλῃ νὰ φονεύσῃ ἀνεπιστρεπτὶ τὴν ὄρνιθα τοῦ μύθου, ἥτις κάθε πρωΐαν ἔρεγεν ἕνα χρυσὸ αὐγὸ εἰς τὸν εὐτυχῆ ἀλλ' ἀχόρταγόν της κτήτορα.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς** παρακαλεῖ ἐν τέλει ὅπως τὸ νομοσχέδιον κηρυχθῇ κατεπεῖγον καὶ ψηφισθῇ κατ' ἀρχήν, μεθ' ὃ νὰ παραπεμφθῇ πρὸς ἐπεξεργασίαν εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, ἐνισχυομένην καὶ δι' ἄλλων μελῶν τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Αὐγ. Θεολογίτης** διαμαρτύρεται, διότι διὰ τῆς μεθόδου τῆς Ἐπιτροπῆς θέλει καὶ πάλιν παραγκωνισθῇ τὸ σοβαρώτατον τοῦτο ζήτημα.

Ὁ κ. **Δ. Μέλφος** λέγει ὅτι πᾶσα ἡμέρα παρερχομένη γίνεται πρόξενος ἀνυπολογίστων ζημιῶν εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦ καπνοῦ.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον κατ' ἀρχὴν κηρυχθὲν **κατεπεῖγον.**

Εἰσέρχεται δὲ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ὁ κ. **Κ. Ρέντης** λαμβάνων τὸν λόγον διαμαρτύρεται, διότι καθ' ἑκάστην ἀναβάλλεται ἡ ἐπὶ τοῦ συντάγματος συζήτησις, ἡ ὁποία κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οὐδέποτε θὰ περατωθῇ. Διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀναβολὴν ταύτην, ἡ ὁποία παρὰ τῷ Λαῷ γεννᾷ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἀπὸ σκοποῦ ἀναβάλλεται τὸ συντακτικὸν ἔργον πρὸς περάτωσιν τοῦ ἔργου τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) παρατηρεῖ ὅτι τούτου ὑπαίτιος εἶνε ἡ Ἀντιπολίτευσις, ἡ ὁποία διὰ τῶν ἐνστάσεων περὶ μὴ ἀπαρτίας παρακωλύει τὴν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** διαμαρτύρεται διὰ τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως λεχθέντα καὶ προτείνει ὅπως αἱ συνεδριάσεις ἀρχίζωσιν ἐνωρίτερον, ἀπὸ τῆς 11)2 μ.μ., ἵνα

καταστῇ δυνατὸν νὰ ψηφισθῇ καὶ τὸ σύνταγμα, μὴ παρακωλυθῇ δὲ καὶ ἡ πρόοδος τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Ἐπειδὴ εἴθισται εἰς ἡμᾶς τὸ ἀκαδημαϊκὸν τέταρτον νὰ γίνηται ἀκαδημαϊκὸν ἡμίωρον, ἤθελον νὰ προσδιορίσωμεν τὴν τετάρτην ὥραν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι τὸ πολὺ τῇ 4 1)2 θὰ ἀρχίζωμεν, καὶ ἂν εἶνε μόνον δύο πληρεξούσιοι παρόντες. Δὲν θὰ ὑποδηλωθῇ κανὲν παράπονον, ὅτι τῇ 4 1)2 ὥρᾳ, παρόντων ὀλίγων πληρεξουσίων ἐπεψηφίσθησαν νομοσχέδια.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ σύνταγμα, εἶμαι εὐγνώμων εἰς τὴν Ἀντιπολίτευσιν ὅτι δεικνύει τόσην προθυμίαν διὰ τὴν ἐπιτάχυνσιν τοῦ συντακτικοῦ ἔργου καὶ κρατῶ ὑπὸ σημείωσιν τὴν σημερινὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς, ἐλπίζων καὶ εὐχόμενος ὅτι θὰ ἀποβῇ καὶ πρᾶγμα.

Ἐπιθύμουν ὅμως νὰ εἴπω δύο ἀκόμη λέξεις. Ἂν προετάξαμεν τὸ νομοσχέδιον περὶ ὑδρεύσεως, τοῦτο ἐπράξαμεν διότι ἔχομεν τὴν ἀντίληψιν ὅτι εἶνε περισσότερον ἐπεῖγον ἀπὸ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ συντάγματος. Δυνάμεθα ἴσως νὰ ζήσωμεν καὶ 10 ἡμέρας ἄνευ συντάγματος, ἀλλὰ δέκα ἡμέρας ἄνευ ὕδατος δὲν δυνάμεθα.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἔχομεν ἀντίρρησιν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἡ ἀντίρρησις ἐπ' αὐτοῦ δὲν ὑπῆρξεν ἐκ μέρους σας, ἀλλ' ἔκ τινος μέλους τῆς πτέρυγος ἐκείνης.

Α. Παπαναστασίου. Οὔτε ὁ κ. Ρέντης εἶπέ τι διὰ τὸ νομοσχέδιον τῆς ὑδρεύσεως, ἀλλ' ὅτι τελευταίως παρατηρεῖται μία ἐπιῤῥάδυνσις τοῦ συντακτικοῦ ἔργου τῆς Συνελεύσεως.

Α. Μιχαλακόπουλος. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὁ κ. Λουπινᾶς εἶπεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ συζητηθῇ τὴν ὀγδόην ὥραν τὸ σταφιδικὸν νομοσχέδιον καὶ ὅτι εἶνε πρόθυμος νὰ ἐκφέρῃ τὰς γνώμας του, ἂν προταχθῇ εἰς α' συζήτησιν. Ἐθεώρησα ὅτι ἦτο ἐπιδεδλημένον εἰς ἐμὲ νὰ μὴ ἀρνηθῶ τοῦτο εἰς μέλος τῆς Ἀντιπολιτεύσεως. Θὰ σᾶς παρακαλέσω λοιπὸν νὰ συζητηθῇ τὸ σταφιδικὸν νομοσχέδιον, ἀλλ' ἐπὶ μίαν ὥραν, καὶ νὰ προβῶμεν κατόπιν εἰς τὸ τῆς ὑδρεύσεως.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀφήσῃ ἄνευ διαμαρτυρίας τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ λεχθέντα, ὅτι ἡ μὴ ἐπιψήφισις τοῦ συντάγματος ὀφείλεται εἰς ἐνστάσεις περὶ μὴ ἀπαρτίας ὑποβαλλομένας ὑπὸ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως. Αὐτὸς τοὐλάχιστον οὐδεμίαν ὑπέβαλεν ἔνστασιν. Τονίζει τὸ γεγονὸς τῆς κρατούσης παρὰ τῷ Λαῷ ἀντιλήψεως ὅτι ἀπὸ σκοποῦ παρελκύεται ἡ ἐπὶ τοῦ συντάγματος συζήτησις, ἕνεκα τούτου δὲ παρίσταται ἀνάγκη νὰ περατωθῇ αὕτη ὡς τάχιστα. Προτείνει διὰ τοῦτο ὅπως αἱ συνε-

δριάσεις ἀρχίζωσιν ἐνωρίτερον, ἵνα μὴ ἀναγκάζηται ἡ Συνέλευσις νὰ συνεδριάζῃ καὶ πέρα τοῦ μεσονυκτίου, ὁπότε ἀνθρωπίνως δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ παρακολουθῶσιν οἱ κ. κ. πληρεξούσιοι τὰς συνεδριάσεις.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** λέγει ὅτι ἡ βραδύτης τῆς συζητήσεως τοῦ συντάγματος ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ ὡρισμέναι ἡμέραι διὰ τὸ σύνταγμα εἶνε συγκεχυμέναι. Προτείνει συνεπῶς ὅπως δύο ἡμέραι ἀποκλειστικῶς ὁρισθῶσι διὰ τὸν ἔλεγχον, δύο διὰ νομοθετικὴν καὶ δύο διὰ συνταγματικὴν συζήτησιν, ἀπαγορευομένης τῆς συζητήσεως παντὸς ἄλλου ἀντικειμένου εἰς ἡμέρας μὴ ὡρισμένας δι' αὐτό. Βεβαίως ἡ προτεινομένη παρ' ἐνίων σπουδὴ διὰ τὸ σύνταγμα εἶνε ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν σοβαρότητα τοῦ θέματος.

Ὁ κ. **Ἀλ. Μυλωνᾶς** παρατηρεῖ ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶσι μέτρα περὶ ἐγκαιροτέρας διανομῆς τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** διαμαρτύρεται, διότι ἐκφέρονται αἰτιάσεις κατὰ τῆς Συνελεύσεως παρὰ πληρεξουσίων συνήθως ἀπουσιαζόντων.

Μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις ἐρωτωμένη παρὰ τοῦ κ. Προέδρου δέχεται ὅπως ἐφεξῆς ἑκάστην **Τρίτην** καὶ **Πέμπτην** γίνηται κατ' ἀρχὴν νομοθετικὴ ἐργασία, ἑκάστην δὲ **Δευτέραν** καὶ **Παρασκευὴν** κατ' ἀρχὴν συνταγματικὴ συζήτησις.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τῶν νόμων «περὶ ἐθνικῶν ὁδῶν» ὁ κ. **Γ. Ροδόπουλος** λέγει ὅτι τὸ ἐκτυπωθὲν σύνολον δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὁρισθὲν κατὰ τὴν β' συζήτησιν. Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου ἦτο νὰ διευκολύνῃ τὴν κατασκευὴν ἐθνικῶν ὁδῶν ἐν Μακεδονίᾳ. Ἐξ τῶν σκοπῶν τούτων οὐδεὶς εἶχε νὰ ἀντιτάξῃ τι, ἀλλὰ παρενεβλήθη εἰς τὸ 1ον ἄρθρον μία διάταξις ἡ ὁποία οὐδένα λόγον εἶχεν. Ὑπάρχει νόμος κανονίζων ποῖαι εἶνε αἱ ἐθνικαὶ ὁδοί, ἐπομένως ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἔχει λόγον ὑπάρξεως, διὸ καὶ ἐπολεμήθη ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς μειζονος Ἀντιπολιτεύσεως. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης καταδικάζονται οἱ ὁδοὶ αἱ εὑρισκόμεναι εἰς τὰ παλαιὰ σύνορα καὶ διὰ τὰς ὁποίας ἐδαπανήθησαν μέχρι σήμερον ἑκατομμύρια. Τοῦτο εἶνε τὸ ζήτημα, ἂς μὴ νομίσουν δὲ οἱ ἐν Μακεδονίας συνάδελφοι ὅτι ἐπιζητεῖται νὰ παρακολουθῇ ἡ κατασκευὴ ὁδῶν ἐν Μακεδονίᾳ. Ἐπιθυμοῦμεν ἀκριβῶς νὰ περισώσωμεν ὁδοὺς διὰ τὰς ὁποίας τὸ Κράτος ὑπέστη μέχρι τοῦδε μεγάλας δαπάνας, ἀφοῦ δὲν βλάπτει ἂν παραμείνωσι χαρακτηριζόμεναι ὡς ἐθνικαὶ αἱ ἐν λόγῳ ὁδοί. Τοῦτο

ὑπεστήριξε καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἐλπίζει ὅτι οὐδεμίαν ἀντίρρησιν ἔχει ἡ Κυβέρνησις.

Ὁ κ. **Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως** λέγει ὅτι προκειμένου περὶ ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ τροπολογία. Μόνον θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἑρμηνευτικὴ δήλωσις.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) δηλοῖ ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ νόμου περιλαμβάνεται ὅτι αἱ ὁριστάμεναι ἤδη καὶ συντηρούμεναι δυνάμει τῶν κειμένων νόμων ἐθνικαὶ ὁδοὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Ἑλλάδι ἐξακολουθοῦσι νὰ θεωρῶνται καὶ κατὰ τὸ μέλλον ὡς τοιαῦται.

Ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** ζητεῖ ἐξηγήσεις παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ διὰ τὴν διάταξιν τοῦ χαρακτηρισμοῦ μιᾶς μόνης ὁδοῦ ὡς ἐθνικῆς ὁδοῦ.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπ. Συγκ.) δηλοῖ ὅτι ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως εἶνε ὅτι αἱ νῆσοι αἱ ἀποτελοῦσαι ἐπαρχίαν δικαιοῦνται μιᾶς μόνον ἐθνικῆς ὁδοῦ, ἀσχέτως ἂν αὕτη ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 1.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι ἡ διάταξις αὕτη εἶνε κατατρεπτικὴ διὰ τὰς περιφερείας τῶν νήσων Κερκύρας καὶ Λευκάδος, ὅπου θὰ ἀναγνωρίζηται εἰς ἑκάστην μόνον μία ἐθνικὴ ὁδός. Συνεπῶς αἱ ὁδοὶ Κερκύρας—Ῥόδες, Κερκύρας—Καρουσάδων, ὡς καὶ Λευκάδος—Βασιλικῆς, θὰ ἐγκαταλειφθῶσιν εἰς τὴν τύχην των.

Παρακαλεῖ συνεπῶς νὰ τροποποιηθῇ ἡ διάταξις αὕτη καθὼς καὶ ἡ ἄλλη περὶ τῶν ὁδῶν τῶν καταλιγουσῶν εἰς ἐπίνεια. Κατόπιν τούτων ὁ Ὑπουργὸς παραδέχεται νὰ γίνῃ δήλωσις ὅτι αἱ χαρακτηρισθεῖσαι ἤδη ὡς ἐθνικαὶ ὁδοὶ θὰ ἐξακολουθήσωσι θεωρούμεναι ὡς τοιαῦται.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** παρατηρεῖ ὅτι δὲν δύνανται νὰ μεταβληθῶσιν αἱ ὁδοὶ διὰ τῶν χαρακτηρισμῶν.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπ. Συγκ.) δηλοῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶνε τὸ σύνολον τῆς συζητήσεως καὶ δὲν ἐπιδέχεται καμμίαν μεταβολήν.

Ὁ κ. **Στ. Γρηγορίου** παρατηρεῖ ὅτι ὑπάρχει διάταξις καθ' ἣν οἱ ὁριστάμενοι νόμοι διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπ. Συγκ.) ἐπαναλαμβάνει ὅτι παν ὅτι ἐψηφίσθη συμπεριλαμβάνεται εἰς τὸ διανεμηθὲν σύνολον.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** παρατηρεῖ ὅτι ἐγένετο δεκτὴ κατὰ τὴν Δ' συζήτησιν διαγραφὴ τῆς δ υ τοῦ ἄρθρ. 1, ἥτις παραδόξως συμπεριλαμβάνεται πάλιν, καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀπαλειφθῇ.

Ὁ κ. **Γ. Καλδῆς** ζητεῖ διασάφησιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1,

παρατηρουμένης ἀσαφείας μεταξὺ τοῦ α' ἐδαφίου καὶ τοῦ τελευταίου.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** ὑποστηρίζει τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Κιαγιᾶ σχετικῶς μὲ τὴν διαγραφὴν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1.

Ι. Βαλαλᾶς (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Τὴν παρατήρησιν αὐτὴν τὴν εἴχετε κάμει καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ ἠρκέσθητε εἰς τὰς δηλώσεις, τὰς ὁποίας ἔκαμα: ὅτι δὲν πρόκειται τὸ Διάταγμα νὰ κανονίζῃ τὰς ὁδούς, ἀλλὰ θὰ εἶνε αἱ διατάξεις αἱ προηγούμεναι, αἱ ὁποῖαι θὰ τὰς καθορίζωσιν. Εἶνε μία οὕτως εἰπεῖν ρύθμισις τελειοτέρα ἡ ἔκδοσις τοῦ Διατάγματος, τὸ ὁποῖον Διάταγμα ἐπὶ πλέον θὰ καθορίσῃ καὶ τὰς ἐθνικὰς ὁδούς.

Γ. Καφαντάρης. Πρόκειται νὰ ἐκδοθῇ ἓν Διάταγμα διὰ τοῦ ὁποίου θὰ καθορίζωνται αἱ ἐθνικαὶ ὁδοί. Ἐὰν μία ὁδὸς ἡ ὁποία, ἐὰν λάβωμεν τὸν γενικὸν κανόνα τὸν διατυπούμενον εἰς τὰ προηγούμενα κεφάλαια, θὰ ἐχαρακτηρίζετο ὡς ἐθνικὴ ὁδὸς δὲν ἀναφέρηται εἰς τὸ Διάταγμα, τί θὰ εἶνε ἡ ὁδὸς αὐτή;

Ι. Βαλαλᾶς (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Αἱ ὁδοὶ αἱ καθοριζόμεναι ὡς ἐθνικαὶ διὰ τῆς προηγουμένης παραγράφου εἶνε αὐτοδικαίως ἐθνικαὶ ὁδοί. Ἐὰν παραλειφθῇ, ἐὰν γίνῃ κανὲν λάθος, φυσικῷ τῷ λόγῳ θὰ συμπληρωθῇ.

Γ. Καφαντάρης. Ἐὰν δὲν συμπληρωθῇ;

Ι. Βαλαλᾶς (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Καὶ τότε, ὅταν παραλειφθῇ εἰς τὰ προηγούμενα ἐδάφια, θὰ εἶνε ἐθνικὴ ὁδός. Ἐπειδὴ μεταξὺ τῶν ὁδῶν εἶνε καὶ ὁδοὶ τὰς ὁποίας θὰ καθορίσῃ τὸ Ἐπιτελεῖον δι' ἀντιπροσώπων, καὶ ἄλλαι αἱ ὁποῖαι ἔχουσι σχέσιν μὲ ἀρχαιολογικοὺς τόπους, αὐταὶ θὰ λάβωσι τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν.

Εἰς παρατήρησιν τοῦ κ. **Π. Μαζαράκη** ὁ κ. **Ὑπουργὸς** ἀπαντᾷ ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου δὲν θίγονται αἱ ἤδη ὡρισταμέναι ἐθνικαὶ ὁδοί.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** ἐπιφέρει ἐπίσης παρατηρήσεις τινὰς εἰς τὸ 4ον ἄρθρον.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 3101 ἐ. ἔ., ΓΥΚΖ' ἔτους 1909 καὶ 467 τοῦ ἔτους 1914 νόμων καὶ κατασκευῆς ἐν γένει συγκοινωνιακῶν ἔργων».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' συζήτησιν), ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Ἐθνικαὶ ὁδοὶ νοοῦνται·

α') Αἱ συνδέουσαι τὰς πρωτευούσας δύο ἢ πλειόνων νομῶν ἢ ὑποδιοικήσεων ἢ ἐπαρχιῶν πρὸς ἀλλήλας ἢ πρὸς τὰ ἐπίνεια αὐτῶν.

β') Αἱ ἄγουσαι εἰς παραμεθορίους στρατιωτικοὺς σταθμοὺς σημαντούσης σημασίας, ἢ αἱ ἐξυπηρετοῦσαι συγκοινωνίαν πρὸς ὁμόρους Ἐπικρατείας.

γ') Αἱ ἄγουσαι πρὸς λιμένας πολεμικῆς σημασίας.

δ') Αἱ συνδέουσαι ἀρχαιολογικοὺς τόπους πρὸς ὡρισταμένας ὁδοὺς κατὰ τὴν συντομωτέραν κατεύθυνσιν, καὶ

ε') Αἱ συνδέουσαι πρωτευούσας Νομῶν καὶ ἐπαρχιῶν πρὸς Σιδηροδρομικοὺς Σταθμούς.

Αἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐθνικαὶ ὁδοί, κατεσκευασμέναι ἢ πρὸς κατασκευὴν τοιαῦται, εἴτε προβλέπονται ὑπὸ ἰσχυόντων νόμων εἴτε μή, καθορίζονται διὰ Διατάγματος, ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ἔργων.

Προκειμένου περὶ ὁδῶν τῶν παραγράφων β' καὶ γ', συμμετέχει τοῦ ἀνωτέρω Συμβουλίου, ἀντιστοίχως, ἀντιπρόσωπος τοῦ Στρατιωτικοῦ ἢ Ναυτικοῦ Ἐπιτελείου, προκειμένου δὲ περὶ ὁδῶν τῆς παραγράφου ε' ὁ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Διευθυντὴς τῆς ὑπηρεσίας Ξένων καὶ Ἐκθέσεων.

Εἰς τὰς νήσους τὰς ἀπαρτιζούσας νομὸν ἢ ἐπαρχίαν, μία μόνον ἐθνικὴ ὁδὸς δύναται νὰ ὑπάρχῃ, ἐν ᾗ νήσῳ κεῖται ἡ πρωτεύουσα.

Ἄρθρον 2.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3101 ἐ. ἔ. νόμου «περὶ ἐκτελέσεως τῆς μελέτης, κατασκευῆς ἢ συντηρήσεως τῶν δημοσίων ὁδῶν διὰ συμβάσεων» ἰσχύουσι, προκειμένου περὶ συντηρήσεως ἢ τμηματικῆς τροποποιήσεως χαράξεως, καὶ διὰ τὰς κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος ὡρισταμένας ὁδοὺς ἐν ταῖς νέαις Χώραις, αἵτινες θεωροῦνται νόμῳ κατασκευασθεῖσαι.

Ἄρθρον 3.

Προκειμένου περὶ ἐπισκευῆς καταπεσούσης ῥύσεως οἱωνδήποτε τεχνικῶν ἔργων, μεμονωμένων ἢ ἐπὶ ὑφισταμένων ὁδῶν, δὲν ἰσχύουσιν αἱ ἐν τῷ νόμῳ 167 ἀναφερόμεναι διατυπώσεις, τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας δικαιουμένου νὰ χορηγῇ, δι' ἀποφάσεώς του, τὰς ἀπαιτουμένας πιστώσεις ἐκ τῆς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἐξόδων ἐγγεγραμμένης τοιαύτης εἰς βάρος τοῦ ἀνωτέρω νόμου, πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀπαιτουμένων ἐργασιῶν εἴτε ἀπολογιστικῶς διὰ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας, εἴτε διὰ ἐργολαβίας, δι' ἀπ' εὐθείας συμφωνίας συνομολογουμένης.

Ἐὰν ἡ δαπάνη ὑπερβαίνῃ τὰς 100 χιλιάδας δραχμῶν, ἀπαιτεῖται πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 4.

Ἐκ τῶν πιστώσεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1074 νόμου, δυναμένων ν' αὐξηθῶσι μέχρι τοῦ πενταπλασίου διὰ Διατάγματος, δύνανται νὰ κατασκευάζωνται καὶ αἱ ὡς ἐθνικαὶ χαρακτηριζόμεναι ὁδοί, ὡς ὁ νόμος οὗτος ὁρίζει. Οἱ ὑφισταμένοι εἰδικοὶ νόμοι μένουσιν ἐν ἰσχύϊ, προτιμῶνται δὲ κατὰ τὸ δυνατὸν αἱ ὑπ' αὐτῶν προβλεπόμεναι ἡμιτελεῖς ὁδοί.

Ἄρθρον 5.

Εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ἀπὸ 15 Αὐγούστου 1923 Π. Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Εἰδικοῦ Ταμείου μονίμων ὁδοστρωμάτων Ἀθηνῶν κειμένων διατάξεων» προστίθεται ἡ κάτωθι παράγραφος ε'.

ε') Ἐκ τοῦ ἡμίσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1924 Ν. Διατάγματος «περὶ προσποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ προσθέτων τελῶν κλπ. νόμων» τέλους, ἐπιπλασιαζομένου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων καὶ κομίστρων τῶν αὐτοκινήτων, τῶν κυκλοφορούντων ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου, ὅπερ ἀποδίδεται αὐτῷ ἀναλόγως τῶν πραγματοποιουμένων εἰσπράξεων, καταθεμένων ἑκάστοτε τῶν σχετικῶν ποσῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος διὰ λογ)σμὸν τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου.

Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω περιοχὴ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου καθορίζεται διὰ Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας.

Ἄρθρον 6.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ νόμου ΓΥΚΖ' «περὶ ὁδοποιΐας» ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ ὁδῶν δημοτικῶν, κοινοτικῶν ἢ ἀγροτικῶν, μὴ κατασκευασθεισῶν ἢ μὴ συντηρουμένων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, τῆς σχετικῆς ἀδείας χορηγουμένης πάντοτε ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Νομομηχανικοῦ, κανονίζοντος καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ οἰκείου Δήμου ἢ Κοινότητος καταβλητέαν ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρον 7.

Ἐπιτρέπεται, ὅπως διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, μετὰ γνώμην τοῦ ἁρμοδίου τεχνικοῦ συμβουλίου καὶ ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, παραχωρῆται εἰς ἰδιώτην ἢ Ἑταιρείαν ἡ κατασκευή, συντήρησις καὶ ἐκμετάλλευσις ἀμαξιτῆς ὁδοῦ, ὡς καὶ ἡ κατασκευὴ καὶ ἐκμετάλλευσις τοπικῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ἢ καὶ μόνον ἡ ἐκμετάλλευσις ὑπαρχούσης τοιαύτης στενοῦ πλάτους (στενοδίζ), ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῆς συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ ἀναδόχου, κυρουμένης διὰ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος.

Ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ καθορίζονται αἱ ὑποχρεώσεις καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀναδόχου, εἰδικώτερον δὲ οἱ τεχνικοὶ καὶ οἰκονομικοὶ ὅροι τῆς τε χαράξεως, κατασκευῆς καὶ ἐκμεταλλεύσεως, ἡ συμμετοχὴ τοῦ Δημοσίου εἰς τὰ κέρδη, ἡ διάρκεια τοῦ ἀποκλειστικοῦ δικαιώματος (προνομίου), αἱ προθεσμίαι τῆς κατασκευῆς καὶ θέσεως εἰς ἐκμετάλλευσιν ἢ καὶ μόνης τῆς θέσεως εἰς ἐκμετάλλευσιν, τὸ σύστημα τοῦ καθορισμοῦ τῶν τιμολογίων καὶ προσθέτων τελῶν, τὸ ποσὸν τῆς καταβλητέας ἐγγυήσεως, οἱ ὅροι τῆς ἐξαγορᾶς, αἱ παρασχεθησόμεναι τῷ ἀναδόχῳ ἀτέλειαι καὶ ἀπαλλαγαὶ ἀπὸ φόρων καὶ δασμῶν ἐπὶ ὑλικὰ χρήσιμα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐκμετάλλευσιν, τὸ ποσοστὸν ἐλαττώσεως τῶν κομίστρων τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους διὰ τὰ ἀνωτέρω ὑλικά, τὰ τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως λόγῳ δημοσίας ὠφελείας ἰδιωτικῶν ἐδαφῶν ἢ καὶ δωρεὰν παραχωρήσεως ἐδαφῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ Κράτος καὶ χρησίμων ὁριστικῶς ἢ προσωρινῶς εἰς τὴν ἐπιχείρησιν καὶ πᾶν ἄλλο συναφὲς πρὸς τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρθρου θέλει παύσει δύο ἔτη μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ κατασκευῆς καὶ ἐκμεταλλεύσεως τοπικῶν σιδηροδρόμων διατάξεων τοῦ ἀπὸ 9 Μαΐου 1923 νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ διοικήσεως τῶν νομῶν», αἵτινες καὶ ὑποκαθίστανται μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας εἰς τὰ ἐκ τῶν συμβάσεων τούτων δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ Κράτους.

Καταργεῖται πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον, οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου

«Περὶ κυρώσεως συμβάσεως παροχῆς δανείου πρὸς τὴν Νέαν Ἑταιρείαν τῆς Διώρυγος Κορίνθου πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀναγκαίων ἔργων ἐπισκευῆς, συμπληρώσεως καὶ βελτιώσεως τῆς διώρυγος ταύτης».

Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν), ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον πρῶτον.

Κυροῦται καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη ἡ μεταξὺ τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Ἐμμ. Τσουδεροῦ καὶ τῆς Συγκοινωνίας κ. Ἰωάν. Κανναβοῦ, ὡς ἐκπροσωπούντων τὸ Δημόσιον, ἀφ' ἑνός, καὶ τοῦ κ. Ἀλ. Βλάγκαλη, Ἀντιπροέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Νέας Ἑταιρείας τῆς Διώρυγος Κορίνθου, ὡς ἐκπροσωποῦντος τὴν Ἑταιρείαν ταύτην, ἀφ' ἑτέρου, ὑπογραφεῖσα ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Μαρτίου 1924 σύμβασις περὶ παροχῆς δανείου πρὸς τὴν Νέαν Ἑταιρείαν τῆς Διώρυγος Κορίνθου, πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀναγκαίων ἔργων ἐπισκευῆς, συμπληρώσεως καὶ βελτιώσεως τῆς Διώρυγος ταύτης», ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

Σ Υ Μ Β Α Σ Ι Σ

Παροχῆς δανείου πρὸς τὴν Νέαν Ἑταιρείαν τῆς Διώρυγος Κορίνθου, πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀναγκαίων ἔργων ἐπισκευῆς, συμπληρώσεως καὶ βελτιώσεως τῆς Διώρυγος ταύτης.

Μεταξὺ τῶν Ὑπουργῶν, ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Ἐμ. Τσουδεροῦ καὶ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας κ. Ἰωάν. Κανναβοῦ, ὡς ἐκπροσωπούντων τὸ Δημόσιον, ἀφ' ἑνός, καὶ τοῦ κ. Ἀλεξ. Βλάγκαλη, Ἀντιπροέδρου τῆς Νέας Ἀνωνύμου Ἑταιρείας τῆς Διώρυγος τῆς Κορίνθου, ὡς ἐκπροσωποῦντος τὴν Ἑταιρείαν ταύτην ἀφ' ἑτέρου, συνωμολογήθησαν τὰ ἑξῆς·

Ἄρθρον 1.

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀναγκαίων ἐργασιῶν διὰ τὴν ἀπόφραξιν τῆς Διώρυγος Κορίνθου, διὰ ρύθμισιν καὶ ἐξυγίασιν τῶν πρανῶν καὶ ἐνίσχυσιν, βελτίωσιν καὶ ἐξασφάλισιν τῶν τεχνικῶν ἐν γένει ἔργων αὐτῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν προμήθειαν τῶν ἀναγκαιούντων μηχανημάτων καὶ ἐργαλείων, τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον παρέχει εἰς τὴν Νέαν Ἀνώνυμον Ἑταιρείαν τῆς Διώρυγος τῆς Κορίνθου δάνειον δραχμῶν δώδεκα ἑκατομμυρίων (12.000.000) ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους:

Ἄρθρον 2.

Τὸ δάνειον πραγματοποιηθήσεται τμηματικῶς εἰς τέσσαρας ἐτησίας δόσεις. Ἡ πρώτη δόσις ἐκ δραχμῶν 4.000.000 θέλει καταβληθῇ ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τῆς παρούσης, αἱ δὲ λοιπαὶ τρεῖς ἐκ δραχμῶν 2.666.666 ἑκάστη εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου ἑπομένου ἔτους διὰ χρηματικῶν ἐνταλμάτων ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, εἰς βάρος πιστώσεως ἀναγραφομένης εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τούτου τῆς χρήσεως τοῦ οἰκείου οἰκονομικοῦ ἔτους. Τὰ ποσὰ ταῦτα δύναται ν' ἀναλάβῃ ἡ Ἑταιρεία εἴτε ἐν ὅλῳ εἴτε ἐν μέρει κατὰ τὰς ἄνω προθεσμίας ἀναλόγως τῆς προόδου τῶν ἔργων.

Ἄρθρον 3.

Αἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον καταβολαὶ τῶν ἄνω ἀναφερομένων δόσεων τοῦ δανείου πρέπει νὰ στηρίζωνται εἰς ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας, δι' ἧς θὰ ὁρίζωνται τὸ ἀναληφθησόμενον ἐκ τοῦ δανείου ποσὸν καὶ αἱ ἀνάγκαι, δι' ἃς αὗται ἀπαιτοῦνται.

Ἄρθρον 4.

Διὰ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ δυνάμει τῆς παρούσης συμβάσεως χορηγουμένου δανείου ὑποχρεοῦται ἡ Ἑταιρεία, ὅπως ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1924—1925 καὶ μέχρι τῆς λήξεως τοῦ προγραμμίου αὐτῆς (ἤτοι τῇ 18 Μαΐου 1980) καταβάλλῃ εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον ἐτησίως δέκα τοῖς ἑκατὸν (10 ο)ο) ἐπὶ ὅλων τῶν ἐτησίων ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων αὐτῆς ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους, ὡς ἐλάχιστον δὲ ὅριον καταβληθησομένου ποσοῦ ἐτησίως εἰς τὸ Κράτος ἐκ τῶν ἄνω 10 ο)ο ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων ἐγγυᾶται ἡ Ἑταιρεία διακοσίας δέκα τέσσαρας χιλιάδας τριακοσίας δραχμὰς (214.300).

Ὡς ἀνώτατον ὅριον θέλει εἰσπραχθῇ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου πέντε τοῖς ἑκατὸν (5 ο)ο) τοκοχρεολύσιον ἐπὶ τοῦ καταβληθησομένου δανείου.

Αἱ ὑποχρεώσεις αὗται τῆς Ἑταιρείας, δηλαδὴ τῆς καταβολῆς τῶν 10 ο)ο ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων καὶ τοῦ ἠγγυημένου ποσοῦ τῶν 214,300 δραχ. ἐννοοῦνται διὰ τὸ ὅλον ποσὸν τοῦ δανείου τῶν δραχμῶν 12.000.000, κανονισθήσονται δὲ ἀναλόγως τοῦ ὁριστικῶς καταβληθησομένου ποσοῦ παρὰ τοῦ Δημοσίου, ἤτοι ἐν δωδέκατον ἀνὰ καταβεβλημένον ἑκατομμύριον.

Τὸ καθαρὸν μέρισμα, ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν εἶνε ἀνώτερον τῶν δραχμῶν 8 κατὰ μετοχήν, θέλει ἀνήκει καθ' ὁλοκληρίαν εἰς

τοὺς μετόχους τῆς Ἑταιρείας. Τὸ τυχὸν ἐπὶ πλέον μέρισμα καὶ μέχρι δραχμῶν 10 τοιούτου διανεμηθήσεται κατὰ τὴν ἀναλογίαν 90 ο/ο ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας καὶ 10 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Κράτους. Τὸ ἐπὶ πλέον τῶν δραχμῶν 10 μέρισμα καὶ μέχρι δραχ. 12 θὰ διανέμηται ἀντιστοίχως κατ' ἀναλογίαν 80 ο/ο καὶ 20 ο/ο. Τὸ ἐπὶ πλέον τῶν δραχ. 12 καὶ μέχρι 15 κατ' ἀναλογίαν 70 ο/ο καὶ 30 ο/ο, καὶ τέλος τὸ ἐπὶ πλέον τῶν δραχ. 15 κατ' ἀναλογίαν 50 ο/ο ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας καὶ 50 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Κράτους.

Τὸ Κράτος ἐπιφυλάσσει ἑαυτῷ τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Ἑταιρείας τὴν ἔκδοσιν διὰ λογαριασμὸν αὐτοῦ 10.000 νέων μετοχῶν εἰς τὴν τιμὴν τῆς τελευταίας ἐκδόσεως, ἤτοι δραχ. 70 ἑκάστης, κατὰ δὲ τὸ καταβληθησόμενον ἰσότιμον τῶν μετοχῶν τούτων θέλει μειωθῇ μία ἐκ τῶν δύο τελευταίων δόσεων τοῦ δανείου.

Τὸ Δημόσιον δικαιοῦται ὅπως λάβῃ ἐκ τοῦ πληρωθησομένου ποσοῦ ἐκ 5.000.000 φράγκων τῇ Ἑταιρείᾳ μετὰ τὴν ἔκπτωσιν τῆς διαρκείας τοῦ προνομίου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 11 τοῦ ΤΜΣ' νόμου τῆς 17 Νοεμβρίου 1869, καὶ μέχρις ὁλοκλήρου τούτου, πᾶν ποσὸν ὅπερ θέλει κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὀφείλεσθαι ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας ἐκ τοῦ δανείου. Τὸ τυχὸν ὑπόλοιπον ἀνήκει τῇ Ἑταιρείᾳ.

Ἄρθρον 5.

Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον καταβολὴ τῆς Ἑταιρείας πρέπει νὰ πραγματοποιῆται μέχρι τῆς 31 Μαρτίου ἑκάστου ἔτους τὸ βραδύτερον. Μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἡμέρας ταύτης ἡ Ἑταιρεία ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τόκου 6 ο/ο μέχρι τῆς πληρωμῆς τῆς ὀφειλομένης, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 4, δόσεως.

Ἄρθρον 6.

Ἅμα τῇ καταβολῇ τῆς πρώτης δόσεως τοῦ δανείου, ἡ Ἑταιρεία ὀφείλει ἀμέσως νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπόφραξιν τῆς Διώρυγος, ἐντὸς τεσσάρων δὲ μηνῶν ἀπὸ τῆς κυρώσεως τῆς παρούσης ἡ Ἑταιρεία ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ τῷ Ὑπουργείῳ Συγκοινωνίας πλήρη μελέτην τῶν ἔργων ἐξασφαλίσεως καὶ ἐξυγιάσεως τῶν πρανῶν τῆς Διώρυγος καὶ ἐπισκευῆς, βελτιώσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν τεχνικῶν αὐτῆς ἔργων.

Ἄρθρον 7.

Μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς γενικῆς ὡς ἀνωτέρω μελέτης ἡ Ἑταιρεία ὑποχρεοῦται ὅπως ἄρξηται τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων, χορηγουμένων αὐτῇ ἑκάστοτε τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 χρηματικῶν ποσῶν, βάσει κανονικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν διὰ τούτων ἐκτελεσθησομένων ἔργων.

Ἄρθρον 8.

Ἡ Ἑταιρεία ὑποχρεοῦται ὅπως διά τε τὰς ἐργασίας ἀποφράξεως ὡς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 προβλεπομένας τηρῇ ἀκριβεῖς καὶ λεπτομερεῖς καταστάσεις δαπανῶν ἢ λογαριασμοὺς ἐργολαβιῶν, διαγράμματα καὶ πάντα ἐν γένει τὰ σχετικά. Διὰ τὸν εὐχερῆ ἔλεγχον τοῦ Δημοσίου, ὅστις θ' ἀσκῆται διὰ τῆς ὑπηρεσίας τῶν Δημοσίων Ἔργων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης Συμβάσεως ἀρχεται ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς αὐτῆς, θέλει δὲ ὑποβληθῇ εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς ἀντιπροσωπείας.

Τῆς παρούσης ἐγένοντο δύο ὅμοια καὶ ἔλαβεν ἀνὰ ἓν ἕκαστος τῶν συμβαλλομένων.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν συνόλου τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων» ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας παρατηρεῖ ὅτι παρελείφθη ὁλόκληρον ἄρθρον, τὸ ὁποῖον παρακαλεῖ ὅπως προστεθῇ.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ὡς ἄνω νομοσχέδιον, γενομένων δεκτῶν καὶ τῶν παρατηρήσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἔχει οὕτως :

«*Περὶ συστάσεως ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων*».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν).

Ἄρθρον 1.

Δύνανται διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ νὰ ἱδρυθῶσιν ἐπαγγελματικὰ καὶ βιοτεχνικὰ Ἐπιμελητήρια ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ, Βόλῳ, Πάτραις, Θεσσαλονίκῃ καὶ Κερκύρᾳ.

Τὰ Ἐπιμελητήρια ταῦτα ἀποτελοῦν νομικὰ πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου καὶ σκοποῦν τὴν προστασίαν καὶ προαγωγὴν τῶν συμφερόντων τῶν ἐπαγγελματικῶν, χειροτεχνικῶν καὶ βιοτεχνικῶν τάξεων, ὡς ἐν τοῖς ἑπομένοις ἄρθροις ὁρίζεται.

Ἡ περιφέρεια ἑκάστου Ἐπιμελητηρίου ὁρίζεται διὰ τοῦ ἱδρύοντος αὐτὸ Διατάγματος, δύναται ὅμως νὰ τροποποιηθῇ διὰ μεταγενεστέρου τοιούτου.

Δύνανται διὰ Διατάγματος νὰ ἱδρυθῶσιν ἐπαγγελματικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐπιμελητήρια καὶ εἰς ἄλλας πόλεις ἀποτελούσας ἕδραν ἐμπορικοῦ καὶ βιοτεχνικοῦ ἐπιμελητηρίου, μετὰ προηγου-

μένην γνωμοδότησιν αὐτοῦ, καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Υπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 2.

Ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ Διατάγματος περὶ ἱδρύσεως Ἐπιμελητηρίου καταργεῖται τὸ δυνάμει τοῦ Νομ. Διατάγματος ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1923 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 184 «περὶ συστάσεως ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 1863 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 184 κλπ.», αὐτοτελὲς Ἐπαγγελματικὸν καὶ Βιοτεχνικὸν τμῆμα τοῦ οἰκείου Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου.

Ἄρθρον 3.

Ὄργανα τοῦ Ἐπιμελητηρίου εἶνε· α') Ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν μελῶν αὐτοῦ, β') τὸ διοικητικὸν συμβούλιον καὶ γ') ἡ διοικητικὴ ἐπιτροπή.

Ἄρθρον 4.

Τὰ μέλη τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου εἶνε αἱρετά, ὁ δὲ ἀριθμὸς αὐτῶν ὁρίζεται διὰ τοῦ ἱδρυτικοῦ Διατάγματος, μὴ δυνάμενος νὰ εἶνε κατώτερος τῶν 15 οὐδὲ μείζων τῶν 30. Διὰ μεταγενεστέρου Διατάγματος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν δύναται ἐντὸς τῶν ἀνωτέρω διαγραφομένων ὁρίων νὰ αὐξηθῇ ἢ ἐλαττωθῇ.

Πλὴν τῶν αἱρετῶν μελῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου μετέχουν αὐτοῦ ἐκ τοῦ νόμου 1) ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς ἕδρας τοῦ Ἐπιμελητηρίου, 2) ὁ πρόεδρος τῆς Ὁμοσπονδίας ἐπαγγελματιῶν τῆς ἕδρας τοῦ Ἐπιμελητηρίου, διὰ δὲ τὸ Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Συνομοσπονδίας ἐπαγγελματιῶν τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ μέλη ταῦτα δὲν ὑπολογίζονται διὰ τὴν ἀπαρτίαν οὐδὲ δύνανται νὰ μετέχουν τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀντὶ τοῦ προέδρου τῆς Ὁμοσπονδίας ἐπαγγελματιῶν εἰς ἃς πόλεις ἐδρεύει ἐπαγγελματικὸν Ἐπιμελητήριον μέλος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῶν Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 2 Νοεμβρίου 1923 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 184 κλπ.» ἀποτελεῖ ὁ πρόεδρος τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων.

Ἄρθρον 5.

Ἕκαστον Ἐπιμελητήριον διαιρεῖται κατὰ κανόνα εἰς δύο τμήματα, τὸ Ἐπαγγελματικὸν καὶ τὸ Βιοτεχνικόν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν τμημάτων δύναται νὰ αὐξηθῇ διὰ πράξεως τοῦ Υπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν ἑκάστου τμήματος ὁρίζεται ἐπίσης διὰ πράξεως τοῦ αὐτοῦ Υπουργοῦ.

Ἄρθρον 6.

Μέλη τοῦ Ἐπιμελητηρίου ἔχοντα ἅπαντα τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ συνεισφέρειν εἰς τοὺς πόρους αὐτοῦ εἶνε οἱ ἐπαγγελματίαι καὶ βιοτέχναι : Καπνοπῶλαι, μαρμαρογλύπται, σανδαλοποιοί, λαχανοπῶλαι, ὀπωροπῶλαι, πτηνοτροφοπῶλαι, ξενοδόχοι ὕπνου, φωτογράφοι, κουρεῖς, κομμωταί, ὑποδηματοποιοί, ἐμπορραπταί, ῥάπται, καφεπῶλαι, κρεοπῶλαι, οἰνομάγειροι, οἰνοπῶλαι, παντοπῶλαι, διευθυνταὶ ἑστιατορίων, πωληταὶ εἰδῶν νομῆς καὶ ἐγχωρίων προϊόντων, ἰχθυοπῶλαι, ξυλοπῶλαι, κατασκευασταὶ ποτῶν, ἀκροκαθαρισταί, ἐδωδιμοπῶλαι, χαλκουργοί, σιδηρουργοί, φανοποιοί, πωληταὶ καυσίμου ὕλης, κατασκευασταὶ εἰδῶν γυναικείας ἀμφιέσεως, ζαχαροπλάσται, ἐφαπλωματοποιοί, ξυλουργοὶ καὶ λεπτουργοί, μικτοὶ μικρέμποροι συνοικιῶν, καρροποιοί, καθεκλοποιοί, φερετροποιοί, ἀρτοποιοί, γαλακτοπῶλαι, ἀγγειοπλάσται, κασσιτερωταί, ἰδιοκτῆται καθαριστηρίων καὶ βαφείων, πεταλωταί, σαγματοποιοί, σιδηρωταί, σαρωθροποιοί, σκητορράπται, ταπητοπλέκται, σκευαστολισταὶ οἴκων, σφραγιδοχαράκται, ἐπιδιορθωταὶ ὡρολογίων καὶ κοσμημάτων, ἐπιδιορθωταὶ πίλων καὶ στιλβωταὶ καὶ ἐπιπλοποιοί ὡς καὶ πάσης φύσεως ἄλλης ἐπαγγελματίαι διατηροῦντες κατάστημα λιανικῆς πωλήσεως, ὡς καὶ χειροτέχναι ἢ βιοτέχναι ἰδιοκτῆται ἐργοστασίων ἢ ἐργαστηρίων, ὧν τὰ προϊόντα πωλοῦνται ἐπιτοπίως καὶ λιανικῶς.

Διὰ πᾶσαν ἀμφισβήτησιν ὡς πρὸς τὴν κατάταξιν ἐπαγγελματίου ἢ βιοτέχνου ἢ καὶ κατηγορίας ἐκ τῶν μὴ κατονομαζομένων ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ἀποφαίνεται ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη διὰ μὲν τὰ ἐπαγγελματικὰ Ἐπιμελητήρια Ἀθηνῶν-Πειραιῶς ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου αὐτῶν, ἐξ ἑνὸς τοιούτου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ ἑνὸς τοῦ Υπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὡς Προέδρου, διὰ δὲ τὰ λοιπὰ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Υπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὁρίζεται ὁ Οἰκον. Ἔφορος.

Διὰ τὸν μέχρι τῆς συστάσεως τῶν Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων χρόνον ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν ἐπαγγελματιῶν λαμβάνεται ἐκ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ καὶ Βιοτεχνικοῦ Τμήματος τῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων.

Εἰς τὰ Ἐπαγγελματικὰ καὶ Βιοτεχνικὰ Ἐπιμελητήρια δὲν

δύναται νὰ ὑπαχθῇ ἐπιχείρησις χονδρικοῦ ἐμπορίου ἢ ἀσκουμένη ὑπὸ τύπον Ἀνωνύμου ἑταιρείας, ὡς καὶ χειροτεχνικὴ ἢ βιοτεχνικὴ ἐπιχείρησις ἐνεργοῦσα ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον.

Ἄρθρον 7.

Ὅροι τοῦ Ἐπιμελητηρίου εἶναι·

α') Δικαίωμα ἐγγραφῆς τῆς καταχωρίσεως τῶν Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπώνυμων καθοριζόμενον διὰ Διατάγματος κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Ἐπιμελητηρίου εἰς δραχ. 25—50 δι' ἑκάστην ἐπωνυμίαν.
δραχ. 25—50 δι' ἑκάστην ἐπωνυμίαν.

β') Ἐτησία συνδρομὴ τῶν μελῶν καθοριζομένη διὰ Διατάγματος κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῇ τὰς 100 δραχμάς.

Ἐπὶ ὁμορρύθμων καὶ ἑτερορρύθμων ἑταιρειῶν εἰς τὴν καταβολὴν τῆς συνδρομῆς ὑπόκειται ἕκαστος τῶν ὁμορρύθμων συνεταίρων.

Διὰ τὴν καταβολὴν τῆς συνδρομῆς ἰσχύει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 184 κλπ.».

γ') Δικαιώματα εἰσπράξεως διὰ τὴν ἔκδοσιν πιστοποιητικῶν ἢ ἄλλων ἐγγράφων κανονιζόμενα διὰ Διατάγματος κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ οἰκείου Ἐπιμελητηρίου.

Ἄρθρον 8.

Ἡ ἐκλογὴ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐπιμελητηρίων γίνεται κατὰ κατηγορίας ἐπαγγελμάτων. Διὰ τὴν σύνταξιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ συγκρότησιν τῆς ἐκλογικῆς ἐπιτροπῆς, τὴν ὑποβολὴν καὶ ἐκδίκασιν ἐνστάσεων κατὰ τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, τὴν ἐποπτείαν τῶν ἐκλογῶν καὶ τὴν ἐπικύρωσιν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν ἐφαρμόζονται αἱ περὶ ἐκλογῶν τῶν Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων ἰσχύουσαι διατάξεις.

Εἰδικὸν διάταγμα θέλει κανονίσει τὴν ἐκλογικὴν διαδικασίαν.

Ἐκλόγιμοι εἶναι οἱ ἐκλογεῖς οἱ ἀπὸ τριετίας ἀσκοῦντες τὸ ἐπάγγελμά των ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Ἐπιμελητηρίου.

Ἄρθρον 9.

Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐπιμελητηρίου ἐκλέγονται διὰ μίαν ἐξαετίαν. Κατὰ τριετίαν ὅμως ἀνανεοῦται τὸ ἥμισυ τῶν μελῶν ἑκάστου τμήματος καθοριζομένων τῶν ἐξερχομένων κατὰ μὲν τὴν πρώτην τριετίαν διὰ κληρώσεως, ἐφεξῆς δὲ κατ' ἀρχαιότητα ἐκλογῆς.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 184 ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 1863.

Ἄρθρον 10.

Τὰ ἄρθρα 13, πλὴν τῶν δύο τελευταίων παραγράφων, 14, 15 καὶ 16 τοῦ νόμου 184 ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ νόμου 1863 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων.

Ἄρθρον 11.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ἐπιμελητηρίου κανονίζεται ὑπὸ τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγκῶν ἑκάστου. Ὁ διορισμὸς καὶ ἡ ἀπόλυσις αὐτῶν γίνεται ὁμοίως ὑπὸ τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς. Δύναται ἐπίσης δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου νὰ προσληφθῇ Νομικὸς σύμβουλος ἐπὶ τριετεῖ κατ' ἀνώτατον ὅριον θητείαν. Ὁ ἀπαξ προσληφθεὶς δύναται καθ' ὁμοιον τρόπον νὰ ἐπαναδιορισθῇ.

Δύναται νὰ προσληφθῇ καὶ διευθυντὴς Ἐπιμελητηρίου ὡς ὑπάλληλος, ὅστις δέον νὰ μὴ ἀνήκῃ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκλογέων ὡς τοιοῦτος προσλαμβάνεται ὁ ἔχων δίπλωμα Νομικῆς ἢ πολιτικῶν σπουδῶν ἡμετέρου ἢ ξένου ἰσοτίμου Πανεπιστημίου ἢ δίπλωμα Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς Σχολῆς καὶ ἀποδεδειγμένην ἐμπορικὴν καὶ οἰκονομικὴν μόρφωσιν.

Διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ θέλουσι κανονισθῇ ὁμοίως τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τῶν ὑπαλλήλων, τὰ τῆς διαβαθμίσεως, προαγωγῆς καὶ ἀντιμισθίας αὐτῶν καὶ ἡ πειθαρχικὴ εὐθύνη.

Ὡς πρὸς τὴν μονιμότητα τῶν ὑπαλλήλων καὶ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1923 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 184 κλπ.».

Ἄρθρον 12.

Τὰ ἄρθρα 18, 19, 20 τοῦ νόμου 184, ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ νόμου 1863 καὶ τοῦ ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1923 Ν.Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 184 κλπ.», ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων.

Ἄρθρον 13

Ἡ ὑπηρεσία τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶνε ἄμισθος. Ὁ πρόεδρος καὶ τὰ μέλη αὐτοῦ κατὰ τὰς ἐπισήμους ἑορτὰς καὶ τελετὰς ἔχουσι θέσιν παρὰ τὸν πρόεδρον καὶ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου.

Ἄρθρον 14.

Τὰ ἄρθρα 22, 23 καὶ 24 τοῦ νόμου 184, ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ νόμου 1863 καὶ τοῦ ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1923 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 184 κλπ.», ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων.

Ἄρθρον 15.

Τὰ Ἐπαγγελματικὰ Ἐπιμελητήρια ἔχουσι γενικῶς τὰ ὑπὸ τῶν νόμων ἢ Διαταγμάτων διαγραφόμενα δικαιώματα ἢ καθήκοντα, εἰδικώτερον δέ·

1) Μελετῶσιν εἴτε οἰκοθεν εἴτε τῇ προσκλήσει τῶν ἀρχῶν πᾶν ζήτημα συνεχόμενον μέ τὰ συμφέροντα τῶν βιοτεχνικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν τάξεων, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, συλλέγουσι πληροφορίας ἢ στατιστικὰς καὶ παρέχουσι τοιαύτας πρὸς τὰς Ἀρχάς.

2) Τηροῦσι πρωτόκολλον πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ὧν ὑπαγομένων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν των.

3) Γνωμοδοτοῦσι περὶ νομοσχεδίων καὶ Διαταγμάτων σχετιζομένων μὲ τὰ ἐπαγγελματικὰ καὶ βιοτεχνικὰ συμφέροντα ἢ συστάσεως Ἐπαγγελματικῶν Ἐπιμελητηρίων ἢ ἀποσπάσεως τμήματος ἐκ τῆς δικαιοδοσίας των.

4) Ὑποβάλλουσι κατ' ἔτος μέχρι τέλους Ἀπριλίου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἔκθεσιν περιληπτικὴν τῆς γενομένης κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπαγγελματικῆς καὶ βιοτεχνικῆς κινήσεως μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῆς παρατηρήσεων καὶ συστάσεων αὐτῶν.

5) Δύνανται, κατόπιν Διατάγματος, ν' ἀναλάβωσιν οἰκοθεν ἢ τῇ συνδρομῇ τοῦ Κράτους ἢ ἄλλων νομικῶν προσώπων, δημοσίων ἢ ἰδιωτικῶν, τὴν ἵδρυσιν ἢ διοίκησιν ἱδρυμάτων βιοτεχνικῆς ἢ ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως ἢ καὶ τὴν διοίκησιν τῶν παρὰ τοῦ Κράτους ἱδρυομένων τοιούτων, ἢ παρὰ ἰδιωτῶν διὰ κράξεως ἐν ζωῇ ἢ τῆς τελευταίας βουλήσεως, νὰ διοργανώσιν εἰδικὰ μαθήματα, νὰ ψηφίζωσιν ἐπιχορηγήσεις πρὸς εἰδικοποίησιν προϊσταμένων καὶ τεχνιτῶν διαφόρων ἐπιτηδευμάτων, νὰ τηρῶσι μεσιτικὰ γραφεῖα πρὸς προμήθειαν ἢ τοποθέτησιν τεχνιτῶν ἢ ἐργατῶν.
τῶν ἢ ἐργατῶν.

Διὰ Διατάγματος, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀνατίθεται ἡ ἵδρυσις ἢ διοίκησις τοιούτων ἱδρυμάτων εἰς τὰ Ἐπαγγελματικὰ Ἐπιμελητήρια, τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν αἱ ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς τοῦ Κράτους ἀναγραφόμεναι πιστώσεις πρὸς

ἵδρυσιν καὶ συντήρησιν αὐτῶν, τὰ δὲ οἰκεῖα ἐντάλματα ἐκδίδονται ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐπιμελητηρίου.

Ὁμοίως διὰ Δ., μετὰ γνώμην τῶν Ἐπιμελητηρίων, κανονίζονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς λειτουργίας, διοικήσεως καὶ ἐποπτείας τῶν τοιούτων ἱδρυμάτων.

6) Δύνανται ν' ἀναλάβωσι, μετ' ἄδειαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, τὴν ὀργάνωσιν τῶν κατὰ τόπους περιοδικῶν ἐμπορικῶν πανηγύρεων καὶ ἀγορῶν.

7) Δύνανται νὰ συγκαλῶσιν εἰς σύσκεψιν ὡρισμένας κατηγορίας ἢ καὶ πάντα σύλλογον, τὸν σύλλογον τῶν ἐκλογέων τῆς περιφερείας των, πρὸς ἐξέτασιν εἰδικῶν ζητημάτων ἐπαγγελματικῶν ἢ βιοτεχνικῶν.

Τὸ δικαίωμα τῆς συγκλήσεως ἀνήκει καὶ εἰς τοὺς ἐκλογεῖς, ἐφ' ὅσον τὸ ἓν εἰκοστὸν τοὐλάχιστον αὐτῶν ζητήσῃ τὴν σύγκλησιν τούτων. Τὸ ἓν εἰκοστὸν ἐπίσης τῶν ἐκλογέων ὡρισμένου τμήματος ἢ κατηγορίας δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν σύγκλησιν συσκέψεως τῶν τῆς κατηγορίας ταύτης ἐκλογέων.

8) Δύνανται νὰ ἑνῶνται μετ' ἀλλήλων εἰς συνέδρια καὶ συνελεύσεις ἢ νὰ μετέχωσι τοιούτων, νὰ συνιστῶσιν ἐπιτροπάς, ἐκθέσεις ἢ συνδέσμους διαρκεῖς πρὸς ἐξέτασιν διαφόρων ζητημάτων τῆς δικαιοδοσίας των.

Ὁ κανονισμὸς τῶν ἐργασιῶν τοιούτων συνεδρίων ἢ συνελεύσεων καὶ ὁ ὀργανισμὸς τῶν τοιούτων ἑνώσεων ἢ συνεδρίων ἐκδίδεται μετὰ γνωμοδότησιν τῶν οἰκείων Ἐπιμελητηρίων διὰ Διατάγματος.

Τὰ Ἐπαγγελματικὰ Ἐπιμελητήρια ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλωσι πᾶσαν ἐνέργειαν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν, εἴτε κατ' ἐπαγγέλματα εἴτε γενικῶς πιστωτικῶν καὶ προμηθευτικῶν συνεταιρισμῶν διὰ τὴν ἀπ' εὐθείας προμήθειαν τῶν ἀναγκαιούντων εἰς τοὺς ἐπαγγελματίας ὀργάνων, ἐργαλείων, πρώτης ὕλης καὶ λοιπῶν χρειωδῶν πρὸς ἐνάσκησιν τῆς τέχνης ἢ τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν.

Ἄρθρον 16.

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 184 ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1923 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 184 κλπ.», ἐφαρμόζεται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων.

Ἄρθρον 17.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38 καὶ 39 τοῦ νόμου 184 ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ νόμου 1863 καὶ τοῦ ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1923 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσ-

σεως τοῦ νόμου 184 κλπ.» ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων.

Ἄρθρον 18.

Ὁ ἀσκῶν ἐπάγγελμα ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰ Ἐπαγγελματικὰ καὶ Βιοτεχνικὰ Ἐπιμελητήρια ὑποχρεοῦται ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν νὰ ἀναγγείλῃ τοῦτο εἰς τὰ Ἐπιμελητήρια, ὅπου ἀσκεῖται τὸ ἐπάγγελμα ἢ ἡ βιοτεχνία. Ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ χρόνου ὑποχρεοῦται νὰ ἀναγγείλῃ πᾶσαν μεταβολήν.

Ἐπὶ τῶν Ἑταιρειῶν τὴν ὑποχρέωσιν φέρει ὁ διευθυντὴς αὐτῶν.

Ἡ ἀναγγελία ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ ἀναγγέλλοντος καὶ περιέχει τὰ ἑξῆς στοιχεῖα·

1) Τὸ ὄνομα, ἐπώνυμον καὶ κατοικίαν τοῦ ἀναγγέλλοντος ἢ τῶν μελῶν τῆς Ἑταιρείας.

2) Τὴν ἐπωνυμίαν ὑφ' ἣν διεξάγονται αἱ ἐπιχειρήσεις ὡς καὶ τὸν τυχὸν διακριτικὸν τίτλον τῆς ἐπιχειρήσεως.

3) Τὴν ἕδραν καὶ τὸ εἶδος τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγγελιῶν τούτων τὰ Ἐπιμελητήρια τηροῦσιν εἰδικὰ πρωτόκολλα τῶν μελῶν περιέχοντα τὰ ἐν ἄρθρῳ 56 τοῦ νόμου 184 στοιχεῖα.

Τὰ Ἐπιμελητήρια προβαίνουσιν ἐξ ἐπαγγέλματος εἰς τὴν ἐγγραφὴν τῶν ἐπωνυμιῶν, περὶ ὧν δὲν ἐγένετο ταχτικὴ ἀναγγελία.

Τὸ πρωτόκολλον δύναται ἄνευ πληρωμῆς τινος νὰ ἐξετάσῃ πᾶς τις, ζητῶν τοῦτο παρὰ τοῦ προέδρου τοῦ Ἐπιμελητηρίου.

Ἐν περιπτώσει ἐσφαλμένης ἐγγραφῆς ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ νόμου 184.

Ἄρθρον 19.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 59, 60, 61 τοῦ νόμου 184 ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων.

Μεταβατικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 20.

Τὸ συνάμει τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1923 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 184 κλπ.» εἰσπραχθὲν ὑπὸ τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων ποσὸν ἀποδίδεται εἰς τὰ συνάμει τοῦ παρόντος νόμου ἐν τῇ ἕδρᾳ αὐτῶν ἱδρυόμενα ἐπαγγελματικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐπιμελητήρια, ἀφοῦ ἀφαιρεθῇ ἐξ αὐτοῦ ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τὸ ὑπὲρ τῆς ἱδρύσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν τμημάτων δαπανηθὲν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἱδρύσεως αὐτῶν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἱδρύσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιμελητηρίων. Πρὸς διακανονισμὸν τοῦ ἀποδοτέου χρηματικοῦ ποσοῦ ἀποφαίνεται πενταμελὴς ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τοῦ ἐπαγγελματικοῦ καὶ βιοτεχνικοῦ τμήματος καὶ δύο τοιούτων τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ ἐπιμελητηρίου ὑπὸ τὴν προεδρίαν ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κεκτημένου λογιστικὰς γνώσεις διὰ τὰ ἐπιμελητήρια Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, διὰ δὲ τὰ λοιπὰ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ οἰκείου Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου.

Ἄρθρον 21.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος καὶ μέχρι λήξεως τῆς πρώτης τριετίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῶν Ἐπιμελητηρίων θέλουν παραμείνει τὰ μέλη τῶν ἤδη ἐκλελεγμένων Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Τμημάτων ἐνεργουμένης συμπληρωματικῆς ἐκλογῆς διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρισθησομένου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν Ἐπιμελητηρίων ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτῶν. Μετὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς συμπληρωματικῆς ἐκλογῆς θέλουν ἐνεργηθῇ ἐκλογαὶ πρὸς ἀνάδειξιν νέων Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν.

Κατὰ τὸ ἐνδιάμεσον τοῦτο διάστημα καθήκοντα ταμίου ἐκπληροῖ ὁ γραμματεὺς τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Τμημάτων.

Ἄρθρον 22.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπὶ τῆς κατ' ἀρχὴν συζητήσεως τῆς προτάσεως νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου τοῦ κυρώσαντος τὸ ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1914 Ν. Δ. περὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς σταφίδος» ὁμιλεῖ ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς**, ὅστις ἐξιστορεῖ πῶς ἀπερρίφθη διὰ μιᾶς ψήφου εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἡ πρότασις ἡ ὑποβληθεῖσα πρὸ 4 1)1 μηνῶν καὶ δι' ἧς προτείνεται ἡ ἀγορὰ ἀντὶ 2,500 δραχμῶν 15 ἑκατομμυρίων δελτίων παρακρατήσεως. Σκοπός, λέγει, γενικῶς τούτων εἶνε ἡ διατήρησις τῶν τιμῶν καὶ ἡ ἀντιμετώπισις τῶν κινδύνων τῆς ὑπερπαραγωγῆς.

Τὰ δελτία ὀπισθογραφόμενα κυκλοφοροῦσιν ἀνεμποδίστως καὶ εὑρίσκονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς χεῖρας τῶν κερδοσκόπων, οἵτινες τὰ μεταπωλοῦσι κερδοσκοπικῶς. Πολλάκις ὅμως ἡ κερδοσκοπία ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ δελτίων μὴ κυκλοφορούντων καὶ τότε μετατρέπεται εἰς κυδείαν. Ἐκ τῶν φαινομένων ὡς

κυκλοφορούντων δελτίων 6 - 8 ἑκατομμύρια ἔχουσιν ἀφανισθῇ ἀπὸ δεκάδος ἐτῶν.

Τὰ δελτία τὰ κατεχόμενα, ὡς ἐρρήθη, εἰς χεῖρας τῶν κερδοσκόπων ζητοῦσι νὰ ἀγοράσῃ τὸ Κράτος. Καὶ ἐρωτῶ φυσικά: Πῶς ἔχουσι τοιαύτην ἀξίωσιν ἀπὸ τὸ Κράτος;

Ἀναλύει κατόπιν ὅτι τὸ μέτρον αὐτὸ προτείνεται καὶ θὰ εἶνε εἰς ὄφελος τῆς σταφιδοπαραγωγῆς, καὶ τῆς τρεχούσης καὶ τῆς μελλούσης, καὶ ἀντικρούει τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ὑποστηρικτῶν τῆς ἀγορᾶς τῶν δελτίων, διότι ἀφ' ἑνὸς οἱ κάτοχοι δελτίων ἐγνώριζον ὅτι τερματίζεται ἡ παρακράτησις μὲ τὴν τερμάτισιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἑνιαίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ γενομένη παρὰ τοῦ Κράτους ἀγορὰ τῶν ἑκατομμυρίων εἶχεν ἠθικὴν ὰσιν, ἐφόσον ἀπέβλεπεν εἰς ἀγορὰν παρὰ τῶν σταφιδοπαραγωγῶν καὶ τὴν συγκράτησιν τῶν τιμῶν προϊόντος ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται ἡ εὐστάθεια τοῦ Προϋπολογισμοῦ μας. Τοιαύτην βεβαίως ἠθικὴν βάσιν δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἔχει ἡ πρότασις ἀποβλέπουσα μόνον εἰς τὴν διάσωσιν τῶν ζημιῶν τῶν κερδοσκόπων.

Ὡς πρὸς τὸ ἐπιχείρημα τῆς ἀπειλῆς τῆς ὑποτιμήσεως τῆς σταφίδος διὰ τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ δελτίου λέγει ὅτι οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτὴν εὑρίσκονται ἐν πλάνῃ, διότι ἡ ὑποτίμησις ἢ ἡ συγκράτησις τῶν τιμῶν ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως καὶ κακῶς ἀφέθη νὰ πιστευθῇ ὅτι ἡ παρατηρηθεῖσα ὑποτίμησις ὀφείλεται εἰς τὴν ἀπόρριψιν τῆς προτάσεως, ἐνῷ προφανῶς ἡ ὑποτίμησις ὀφείλεται εἰς τὴν σημειωθεῖσαν ἀζητησίαν.

Συνεχίζων λέγει ὅτι ἀφότου εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς παρακρατήσεως ἤρχισε νὰ εἰσάγηται πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ διετίθετο κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ ἡ τιμὴ τῆς σταφίδος νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν γενικὸν νόμον τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, ἀναγινώσκει δὲ τὴν πρὸς τὴν ἁρμοδίαν κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν γενομένην πρότασίν του, δι' ἧς τονίζει ὅτι ἐξασφαλίζεται πλήρως τὸ προϊὸν τῆς σταφίδος.

Ἡ πρότασίς του, λέγει, αὕτη, ἡ ὁποία ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνῃ δεκτὴ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, διότι μόνον δι' αὐτῆς θέλει ἐπέλθει ἡ ἐξασφάλισις τῶν παραγωγῶν καὶ θὰ ἀποδοθῇ ἡ γαλήνη εἰς τοὺς συνταρασσομένους σταφιδικοὺς πληθυσμούς, θὰ συντελέσῃ δὲ καὶ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς τιμῆς τῆς σταφίδος ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ.

Ἐ τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ

σταφιδικοῦ, εἰσέρχεται δ' ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ «περὶ ὑδρεύσεως Ἀθηνῶν κλπ.» νομοσχεδίου.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Β. Χατζηλίας***, ὅστις ἀναπτύσσει ἐν συντόμῳ τὸ ἱστορικὸν τῶν δύο συμβάσεων Οὒλεν καὶ Μὰκ Ἄρθουρ, ἀναφερόμενος δὲ εἰς τὰς ἐργασίας τῶν κοινοβουλευτικῶν ὑποεπιτροπῶν λέγει ὅτι, παρὰ τὴν ἐξαιρετικὴν σημασίαν ἣν εἶχεν ἡ διαφώτισις τὴν ὁποίαν παρέσχεν ἡ οἰκονομικὴ ὑποεπιτροπὴ περὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας τοῦ Μὰκ Ἄρθουρ, εἶνε ζήτημα ἂν ἔπρεπε νὰ ἀπευθυνθῇ αὕτη εἰς τὸν Οἶκον Σπάγερ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ πρὸς τοῦτο, διότι ἐνδεχόμενον ἦτο νὰ ἐκληφθῇ ὑπ' αὐτοῦ ὅτι ἡ Συνέλευσις ἀποτείνεται εἰς αὐτὸν ζητοῦσα δάνειον διὰ τὴν ὕδρευσιν τῆς πρωτευούσης. Φρονεῖ δὲ ὅτι ἔπρεπε νὰ ζητήσῃ ἡ οἰκον. ὑποεπιτροπὴ ἀπὸ τὴν Ἑταιρείαν «Ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος» (Μὰκ Ἄρθουρ) νὰ ἀποδείξῃ ἡ ἰδία τὴν οἰκονομικὴν αὐτῆς ἱκανότητα, ὡς ἔπραξε καὶ ἡ ἑτέρα Ἑταιρεία, ἡ Οὒλεν, προσαγαγοῦσα ἐπίσημα πιστοποιητικά.

Ἐξετάζει μετὰ ταῦτα τοὺς τεχνικοὺς ὅρους τῶν συμβάσεων τῶν δύο Ἑταιρειῶν, τοὺς δυναμένους νὰ ἔχωσιν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ μέρους τούτων καὶ ὑποστηρίζει τὸ ἀσύμφορον τῆς υἱοθετήσεως ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως τεχνικῶν ὅρων τοῦ τύπου τῆς συμβάσεως Μὰκ Ἄρθουρ, προτιμωμένων ὡς συμφερωτέρων τῶν ὅρων τῆς Οὒλεν, συντρεχούσης καὶ τῆς ἐγνωσμένης ἱκανότητος τῆς Ἑταιρείας ταύτης. Ὑποστηρίζει διὰ πολλῶν ἐπιχειρημάτων τὴν σύμπτωσιν καὶ τὸν συνταυτισμὸν τῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους καὶ τοῦ τύπου συμβάσεως Οὒλεν, ὡς καὶ τὴν ἀντίθεσιν συμφερόντων τοῦ Κράτους καὶ τοῦ τύπου συμβάσεως Μὰκ Ἄρθουρ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως. Τοῦτο δὲ λέγει, διότι ἡ Μὰκ Ἄρθουρ μὲ τὸν ὅρον νὰ καρποῦται τὸ ἥμισυ τῶν οἰκονομιῶν ἀποδόσεως τῶν ἔργων θὰ δύναται νὰ πραγματοποιῇ τοιαύτας πληρώνουσα διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους μεγαλύτερα ἡμερομίσθια, ἵνα ἐργάζωνται ἐντατικώτερον οἱ ἐργάται, καὶ χρησιμοποιοῦσα ἀφθονώτερα μηχανήματα καὶ μηχανικὰς εὐκολίας ἀποδιδούσας μεγαλύτερον ἔργον.

Ὁμοίως θὰ καρπωθῇ ἀδίκως ἡ Ἑταιρεία τὸ ἥμισυ τῆς οἰκονομίας ἥτις θὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων πρὸ τῶν 5 ἐτῶν.

Ὁμοίως ἡ Ἑταιρεία Μὰκ Ἄρθουρ θὰ ἐνδιαφερθῇ μᾶλλον νὰ αὐξήσῃ τὸ κόστος τῶν ἔργων διὰ τῆς κατασκευῆς περιττῶν ἐργασιῶν.

Εἰσερχόμενος μετὰ ταῦτα εἰς τοὺς μαθηματικοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν οἰκονομικῶν ὅρων ἀποδεικνύει δι' ἀριθμῶν τῶν

ιδίων φυλλαδίων τῆς Μὰκ Ἄρθουρ ὅτι ὑπῆρξαν φανταστικὰ τελείως τὰ ποσὰ τῶν ὁποίων τὴν οἰκονομίαν ἐπηγγέλλετο εἰς τοὺς λανθασμένους ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ὑπολογισμούς της, τοὺς ὁποίους ἐδημιούργησεν ἵνα γεννήσῃ καταπληκτικὰς ἐντυπώσεις καὶ τύχῃ οὕτω προσοχῆς καὶ ἡ ἰδική του πρότασις συμβάσεως, ἡ ὑποβληθεῖσα μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς συμβάσεως Οὔλεν.

Συγκεκριμένως ἀναφέρει τοὺς ἑξῆς λόγους ἀναπτύσσων ἐν ἐκτάσει ἕκαστον τούτων, δι' οὓς δέον νὰ θεωρηθῶσιν οἱ ἀριθμοὶ τῶν φυλλαδίων ἰδίως τῆς Μὰκ Ἄρθουρ ὡς ψευδεῖς:

1) Δὲν ἑρμηνεύουσι πιστῶς τὰ ἄρθρα τῆς συμβάσεως αὐτοῦ, ἀφοῦ εἰς τὸ δεύτερον φυλλάδιον ἡ ἰδία Ἑταιρεία Μὰκ Ἄρθουρ τροποποιεῖ τοὺς ἀριθμοὺς τούτους. Δὲν ὑπολογίζει δὲ τὰ ἔξοδα ἀπαλλοτριώσεως καὶ ἐλέγχου εἰς τὸ κόστος τῶν ἔργων, ἵνα μὴ φανῇ ὅτι θὰ πραγματοποιήσῃ ἐπ' αὐτῶν κέρδος 10 ο/ο ἀδικαιολόγητον, ἐνῷ ῥητῶς ἐν τῇ συμβάσει του ἀναγράφεται τοῦτο.

2) Τροποποιεῖ τοὺς ἀριθμοὺς τῆς ἀντιπάλου της Οὔλεν ἐπὶ τὸ ἔλαττον καὶ τοὺς ἰδικούς της ἐπὶ μεῖζον εἰς τὸ δεύτερον φυλλάδιόν της, ἀναγνωρίζουσα οὕτως ὅτι δὲν ἀνέγραψε τοὺς ἀληθεῖς ἐν τῷ πρώτῳ φυλλαδίῳ.

3) Ἀναγράφει ὑπὲρ ἑαυτῆς διαφορὰν 275.000 δολλαρίων τοκοχρεολυσίου, ἐνῷ πράγματι ὑπάρχει εἰς βάρος της διαφορὰ 43.832 δολλαρίων.

4) Τὸ φυλλάδιόν Οὔλεν πιστόνει τὴν ἰδικήν του μερίδα μὲ ποσὸν 100.000 δολλαρίων χωρὶς νὰ πιστώσῃ καὶ τὴν μερίδα τοῦ Μὰκ Ἄρθουρ μὲ τὰς καταθέσεις τῶν εἰσπράξεων ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ ὕδατος, διότι φρονεῖ ὅτι αἱ εἰσπράξεις αὐταὶ δὲν θὰ κατατίθενται εἰς Τράπεζάν τινα ὑπὸ τοῦ Κράτους ὅπως τοκισθῶσι διά τινας μῆνας.

5) Ἡ σύγκρισις τοῦ φυλλαδίου Οὔλεν ἐπὶ δανείου 10 ἑκ. δι' ἑαυτὴν καὶ 16 ἑκ. διὰ τὴν Μὰκ Ἄρθουρ γεννᾷ ἀνισότητα.

6) Ἡ σύγκρισις τῶν συνολικῶν ἀθροισμάτων τῶν δύο Ἑταιρειῶν δὲν ἔχουσι τὸν αὐτὸν χρόνον ἐξοφλήσεως ἀμφότεραι. ὑπολογίζει δὲ οὕτως ἡ Μὰκ Ἄρθουρ ὑπὲρ ἑαυτῆς ἐσφαλμένως διαφορὰν δύο ἐτῶν τοκοχρεολύσια.

7) Ἡ Μὰκ Ἄρθουρ κάμνουσα τὴν σύγκρισιν ἐπὶ ἐλαττωμένων ποσῶν ὑπολογίζει τῆς μὲν Οὔλεν δύο κονδύλια σταθερά, τὰ ἀντίστοιχα δὲ ἰδικά της τοιαῦτα τὰ ἐλαττώνει (κέρδος καὶ ἔξοδα Ἀμερικῆς) καταστρέφουσα οὕτω τὴν ἀναλογίαν συγκρίσεως.

8) Δὲν περιλαμβάνει εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τῶν φυλλαδίων ὅλους τοὺς οἰκονομικοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως.

9) Δὲν ἐξετάζει ὅλας τὰς περιπτώσεις ἃς ἀναγράφουσι τὰ ἄρθρα Μὰκ Ἄρθουρ, ἐξ ὧν προκύπτουσι διάφοροι συμβάσεις ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διαφόρων τούτων περιπτώσεων οὐχὶ ἰσοδύναμοι οἰκονομικῶς πρὸς ἀλλήλας.

10) Ὑπάρχουσι λάθη, ὧν τινα διορθώνει εἰς τὸ δεύτερόν του φυλλάδιον ὁ Μὰκ Ἄρθουρ, ὡς π.χ. ἀπὸ 255.000 δολλάρια τοὺς τόκους καταθέσεων τοῦ συναλλάγματος τοὺς ὑποδιπλάζει εἰς 106.250.

11) Συγκρίνει ποσὰ μὴ πληρωτέα εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ τὰ ἀναγάγῃ εἰς σημερινὴν ἀξίαν.

12) Οἱ ἀριθμοὶ τοὺς ὁποίους ἀναγράφει εἶνε μεγάλοι λόγῳ τοῦ ὅτι εἶνε ποσὰ πληρωτέα ἐντὸς 25 ἢ 27 ἐτῶν. Ἂν ἡ ἀπόσβεσις ἐγίνετο εἰς 50 ἢ 100 ἔτη, οἱ ἀριθμοὶ θὰ ἦσαν καταπληκτικῶς μεγάλοι καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἂν ἐσκεπτόμεθα οὕτω, θὰ ἐφθάνομεν εἰς τὸ πρόβλημα τῆς καταθέσεως ἑνὸς λεπτοῦ κατὰ τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ὁποίου ἤδη θὰ ἐχρειάζετο χρυσὸς πολλὰς φορὰς μεγαλύτερος τοῦ ὄγκου τῆς Γῆς.

Ἐξετάζει μετὰ ταῦτα τὰ διάφορα ἄρθρα τῆς συμβάσεως Μὰκ Ἄρθουρ ἐν συγκρίσει μετὰ τῶν ἄρθρων τῆς Οὔλεν καὶ λέγει ὅτι, ἐνῷ ἡ Οὔλεν θὰ φροντίσῃ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ ἔργα συμπτύσσων ταῦτα εἰς τὸ ἐλάχιστον ἀπαραίτητον, ἀντιθέτως ὁ Μὰκ Ἄρθουρ ἔχει κεντρικὴν πρόθεσιν νὰ κάμῃ τὰ ἔργα νὰ στοιχίσωσι τόσον πολύ, ὥστε νὰ εἶνε ἀπαραίτητον τὸ φανταστικὸν του δάνειον τῶν 16 ἑκατομ. δολλαρίων. Καὶ τονίζει ὅτι ἐδῶ ἔγκειται ὁ κυριώτερος οἰκονομικὸς ὅρος, ὃν δέον νὰ προσέξῃ ἡ Συνέλευσις. Πράττει τοῦτο ἢ ἵνα ἔχῃ ἀρκετὸν περιθώριον δι' οἰκονομίας ὧν τὸ ἥμισυ νὰ καρποῦται οὗτος ἵνα ἀναδιάσῃ τὸ κέρδος εἰς μέγα ποσόν, ἢ διὰ νὰ ἀποτελῇ σύμβασιν ἵνα δύναται ἀμέσως νὰ τὴν ἐκχωρήσῃ ἔναντι μεγάλης ἀμοιβῆς εἰς τρίτον, ὡς ἀναφέρει ἐν τῇ συμβάσει περίπτωσιν ἐκχωρήσεως τῶν δικαιωμάτων του εἰς τρίτον, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν καὶ τοῦ παρελθόντος τοῦ Μὰκ Ἄρθουρ, ὅπερ ἐνισχύει τὴν δευτέραν ὑπόθεσιν.

Ἀναφέρει διάφορα ἄρθρα τῆς συμβάσεως Μὰκ Ἄρθουρ θέτοντα εἰς δίλημμα τὸ Κράτος ἐκ τῆς προτιμήσεως τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου ὅρου αὐτῶν, ἐξ οὗ ἐπέρχονται ζημίαι εἰς τὸ Δημόσιον διαφέρουσαι κατὰ τεράστια ποσὰ ἀπ' ἀλλήλων. Π. χ., ἂν προτιμηθῇ ὁ πρῶτος τρόπος ἐκμεταλλεύσεως ἀπὸ τὸν δεύτερον, οἱ κάτοικοι Ἀθηνῶν—Πειραιῶς θέλουσι καταβάλει εἰς 40 ἔτη ἀπὸ τοῦ 20οῦ μέχρι τοῦ 60οῦ 13 ἑκατομμύρια δολλάρια περισσότερα. Ἂν δὲ πρόκειται περὶ δανείου 16 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, τότε ἡ διαφορὰ ὑπερβαίνει τὸ δισεκα-

τομμύριον δραχμῶν. Κρύπτονται δὲ τὰ τεράστια αὐτὰ ποσὰ εἰς τὴν φράσιν «τὰ τυχὸν ἐναπομένοντα περισσεύματα».

Ἀναγινώσκει τὰ ἄρθρα ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι ἡ Ἑταιρεία Μὰκ Ἄρθουρ στερεῖται τῆς οἰκονομικῆς ἱκανότητος ἐξιστορῶν ἐν συντόμῳ καὶ τὰ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἑταιρείας «Ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος» (Μὰκ Ἄρθουρ) ὡς καὶ τὴν οἰκονομικὴν καὶ τεχνικὴν ἀνεπάρκειαν αὐτῆς ἔναντι τῆς Ἑταιρείας Ὄυλεν, ἧς τὰ ἴδια κεφάλαια εἶνε 50 ἑκατομ. καὶ ἔτι περισσότερα ὅλου τοῦ οἰκονομικοῦ αὐτῆς συνδυασμοῦ καὶ τῆς ὁποίας ἡ τεχνικὴ συγκρότησις εἶνε ἀρίστη, ἐκτελούσης ἤδη ὁποίας ἡ τεχνικὴ συγκρότησις εἶνε ἀρίστη, ἐκτελούσης ἤδη ὅπου ἔργα εἰς τε τὸν νέον καὶ παλαιὸν κόσμον περὶ τὰ 90. Μόνον μὲ τὴν Ἑταιρείαν Ὄυλεν, λέγει, ἔχομεν τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ ἐκτελεσθῶσι τὰ ἔργα καὶ θὰ ἀποκτήσωμεν ὕδωρ, ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ ὁποίου αἱ Ἀθῆναι καὶ ὁ Πειραιεὺς ὑρίστανται χρηματικὰς ἀπωλείας ὑπολογιζομένας εἰς 220 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἐτησίως, εἰς ἀνθρωπίνας δὲ ὑπάρξεις ἐκ τύφου καὶ ἐντερικῶν νόσων ἐννέα φορὰς περισσοτέρας τῶν κανονικῶν, καθισταμένης γενικῶς τῆς θνησιμότητος 22 0/0 ἀνωτέρας τῆς κανονικῆς διὰ πόλιν τοῦ μεγέθους τῶν Ἀθηνῶν, παρὰ τὸ λαμπρὸν κλίμα τῆς Ἀττικῆς.

Ἐξετάζει τὰς παρεχομένας ἐγγυήσεις τοῦ Μὰκ Ἄρθουρ περὶ παροχῆς ὕδατος, αἵτινες μεταπατρέπονται εἰς ὑποχρέωσιν τοῦ Καλοῦ Θεοῦ, ὅτι θὰ βρέχῃ ἐπαρκῶς. Διότι οὔτε ὅτι θὰ διοχετευθῇ τὸ ὕδωρ εἰς Ἀθήνας ἐγγυᾶται, οὔτε ὅτι θὰ συγκρατηθῇ ἐν τῇ λίμνῃ, ἀλλ' ὅτι θὰ περισυλλέγηται ἐν αὐτῇ μετρούμενον βεβαίως κατὰ τὴν εἰσροήν του ἐν τῇ λίμνῃ. Καὶ μάλιστα ἀναφέρει καὶ τὴν φράσιν «κατὰ μέσον ὅρον», ὅστις ἵνα ἐξαχθῇ ἀπαιτοῦνται περισσότερα τοῦ ἑνὸς ἔτη, ὁπότε θὰ ἔχῃ ἤδη ἀποσύρει τὴν ἐγγύησιν. Διὰ δὲ τὰ ἔργα ὅτι θὰ τὰ ἐκτελέσῃ ἐγγυᾶται ἡ Μὰκ Ἄρθουρ διὰ τῶν κρατήσεων ἐκ τοῦ κέρδους, ὅπερ θὰ ἔχῃ, ἐὰν τὰ ἐκτελέσῃ — λογικὴ παράλογος. — Τοῦτο θὰ συμβῇ κατὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ δανείου διὰ τὸ ὅλον ποσὸν ἐφάπαξ, ὅτε ἀποσύρεται ἡ ἐκ 2.000,000 δολλαρίων ἐγγύησις. Θὰ προτιμήσῃ δὲ αὐτὴν τὴν περίπτωσιν, διότι ἔχει κολοσσιαῖον συμφέρον κέρδους 1.800,000 δολλαρίων ἐνδιαμέσων τόκων ἐπὶ πλέον ἀπὸ τὴν περίπτωσιν τῆς τμηματικῆς ἐκδόσεως, ἀφοῦ εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις τμηματικῶς θὰ καταβάλῃ τὸ προϊὸν τοῦ δανείου εἰς 1 ἔτη. Ἀπόκειται δὲ εἰς αὐτὴν ἡ προτίμησις τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἑτέρας περιπτώσεως. Τοῦτο τουλάχιστον ἐξάγεται ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν σχετικῶν ἄρθρων, ἅτινα ἴσως νὰ διετυπώθησαν οὕτως οὐχὶ ἀπὸ σκοποῦ ἀλλ' ἐκ παραδρομῆς, πρᾶγμα ἀπίθανον ὅμως, ἂν

λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς λοιπὰς παραγράφους, αἵτινες διευκρινίζουσι σαφῶς τοῦτο.

Ἀναλύων μετὰ ταῦτα λεπτομερῶς τὰ διάφορα κονδύλια προσδιορίζει τὸ κέρδος τῆς Ἑταιρείας Μὰκ Ἄρθουρ μεταξὺ δύο ὁρίων, κατωτάτου καὶ ἀνωτάτου τοιούτου, δυναμένου νὰ φθάσῃ τὸ ὅριον τῶν 2,353,068 δολλαρίων ἔναντι σταθεροῦ κέρδους τῆς Ἑταιρείας Ὄυλεν ἐξ 1.200,000 δολλαρίων. Προέρχεται δὲ τὸ κέρδος τῆς Μὰκ Ἄρθουρ ἀπὸ τὸ 10 0/0 ἐπὶ τοῦ κόστους τῶν ἔργων, ἀπὸ τὸ 50 0/0 τῶν οἰκονομιῶν ἀποδόσεως τῶν ἔργων, ἀπὸ τὸ 50 0/0 τῶν οἰκονομιῶν ἐκ τῆς ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων πρὸ τῶν 5 ἐτῶν καὶ ἥτις οἰκονομία εἶνε αὐτὴ ἡ ἀξία τοῦ ὕδατος μεῖον τῶν ἐξόδων ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἀπὸ τὴν οἰκονομίαν ἐκ τοῦ 14 0/0 τῶν γενικῶν ἐξόδων. Σημειωτέον ὅτι κερδίζει 123,378 δολλ., ὅλως παραλόγως μόνον ἀπὸ τὸ ἄρθρον 19, ὅπερ λέγει ὅτι τῇ αἰτήσει τοῦ Κράτους θὰ θεωρῶνται ὡς δαπάναι κατασκευῆς τῶν ἔργων τοιαῦται, ἐπιδαρύνουσαι μὲν τὸ Κράτος, ἔχουσαι ὅμως σχέσιν ἄμεσον μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων. Διότι θὰ λάβῃ 10 0/0 κέρδος καὶ 11 0/0 ἔξοδα ἐπὶ τῶν δαπανῶν 1) ἀπαλλοτριώσεως ἐδαφῶν, 2) ὑπηρεσίας ἐλέγχου καὶ 3) πληρωμῆς εἰς τὴν Τράπεζαν Πειραιῶς δι' ἔξοδα αὐτῶν διὰ μελέτην ὑδρεύσεως Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ κατασκευῆς ὑπονόμων, γενομένης πρό τινων ἐτῶν.

Τὸ συμφέρον τῆς Ἑταιρείας Μὰκ Ἄρθουρ εἶνε νὰ ἀναβιάσῃ τὸ κέρδος της εἰς τὸ μέγιστον δυνατὸν ὅριον· ἡ ζημία δὲ τοῦ Κράτους δὲν θὰ εἶνε μόνον ἡ διαφορὰ τῶν κερδῶν μεταξὺ τῶν δύο Ἑταιρειῶν ἀλλὰ τὸ ὑπερβολικὸν κόστος τῶν ἔργων, εἰς ὃ κόστος θὰ προσπαθήσῃ νὰ τὰ ἐξωθήσῃ ἡ Ἑταιρεία Μὰκ Ἄρθουρ ἵνα πραγματοποιήσῃ τὸ ἀνωτέρω κέρδος.

Δι' ὃ καταφαίνεται σαφῶς πλέον ἡ ἀντίθεσις συμφερόντων Κράτους καὶ τύπου συμβάσεως Μὰκ-Ἄρθουρ. Ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ Ἑταιρεία Ὄυλεν φροντίζουσα νὰ ἐπαρκέσῃ διὰ τῶν ὑπαρχόντων χρημάτων εἰς τὰ κύρια ἔργα καὶ μὴ ἔχουσα πρόσθετον κέρδος ἐκ τῆς ἐπεκτάσεως αὐτῶν θὰ προστατεύσῃ τὸ χρῆμα τοῦ Δημοσίου μὴ δεχομένη νὰ κάμῃ περιττὰ ἔργα, ὡς π. χ. νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ δίκτυον διανομῆς ὕδατος καὶ εἰς ἐξοχικὰς συνοικίας, ὧν οἱ ὀλίγοι κάτοικοι δὲν θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξυπηρετήσωσιν ἐκ τῶν συνεισφορῶν διὰ τὴν ὑδροληψίαν των οὔτε τοκοχρεολύσιον τοῦ δαπανηθησομένου ποσοῦ πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ δικτύου οὔτε τὴν ὑπηρεσίαν συντηρήσεως αὐτοῦ. Προφυλάσσει δὲ οὕτω τὸ χρῆμα τοῦ Δημοσίου ἀπὸ ἐπιζημίους ἐπιχειρήσεις μὴ ἀποδεχομένη νὰ ὑποκύψῃ εἰς διαφόρους ἐπιρροάς.

Ἰδοὺ διατί ἡ Οὔλεν προτείνει μικρὸν δάνειον καὶ διατὶ ὑπολογίζει ὅτι θὰ ἐπαρκέσῃ τοῦτο.

Ἀλλὰ δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι, ὅσον πολὺ καὶ ἂν μᾶς ὠφελῇ ἡ Οὔλεν ὡς τεχνικὴ Ἑταιρεία, δὲν ἀποκτᾷ βεβαίως τὸ δικαίωμα νὰ μᾶς προτείνῃ τυχὸν ὅρους δυσμενεστέρους ἀπὸ τοὺς ὅρους τῆς διεθνοῦς χρηματαγορᾶς ὡς προμηθευτὴς κεφαλαίων· πολὺ δὲ περισσότερον δὲν ἀποκτᾷ τοιοῦτο δικαίωμα ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν, ἥτις μετέχει εἰς τὴν προμήθειαν κεφαλαίων κατὰ τὸ ἥμισυ.

Δι' ὃ, λέγει, ἂς μᾶς ἐπιτρέψῃ ἡ Οὔλεν νὰ κάμωμεν σύγκρισιν τῶν οἰκονομικῶν ὅρων τῶν δύο συμβάσεων, μολονότι δὲν εἶνε λογικὸν νὰ συγκριθῶσιν οἱ ὅροι τῆς Οὔλεν μὲ τοὺς κακοπίστους ὅρους τῆς Μὰκ Ἄρθουρ, καὶ νὰ προτείνωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπιδιώξῃ καὶ ἐπιτύχῃ τροποποίησιν τῶν ὑποδειχθησομένων ὑφ' ἡμῶν οἰκονομικῶν ὅρων τῆς συμβάσεως αὐτῆς.

Ἀναπτύσσει μετὰ ταῦτα τὰς εἰς βάρος τῆς Οὔλεν προκυπτούσας διαφορὰς ἐκ τῶν ὅρων αὐτῆς·

1) Ἐκ τοῦ κατὰ 1)2 %ο μεγαλυτέρου ἐπιτοκίου δολλάρια σημερινῆς ἀξίας 133,525 διὰ τὴν περίοδον τῆς κατασκευῆς καὶ 251,217 διὰ τὴν περίοδον τῆς ἀποσβέσεως.

2) Ἐκ τῆς διαφορᾶς τιμῆς ἐκδόσεως τοῦ δανείου κατὰ 2 %ο δολλάρια 200,000.

3) Ἐκ τῆς διαφορᾶς τόκου καταθέσεως τοῦ συναλλάγματος ἐν Ἀμερικῇ καὶ οὐχὶ ἐν Ἑλλάδι δολλάρια 61,517.

4) Ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως πληρωμῆς τῶν τόκων καὶ χρεολυσίων πρὸ τῆς λήξεώς των 20 ἡμέρας ἐνωρίτερον ἀπὸ τὴν ἑτέραν Ἑταιρείαν Μὰκ Ἄρθουρ δολλάρια 38,830.

5) Ἐκ τῆς ἐνδεχομένης ζημίας κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐκμεταλλεύσεως λόγῳ πληρωμῆς 7 1)2 %ο κέρδους ἐπὶ τοῦ ἐπὶ πλέον τοκοχρεολυσίου τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὴν διαφορὰν τοῦ ἐπιτοκίου 1)2 %ο δολλάρια 18,843.

Ἤτοι συνολικὴ διαφορὰ εἰς βάρος Οὔλεν 706,962 δολλάρια.

Ὁμοίως ἀναπτύσσει ἐκ ἐκτάσει τὰς εἰς βάρος τῆς Μὰκ Ἄρθουρ προκυπτούσας διαφορὰς προεχομένας·

1) Ἐκ τῆς πληρωμῆς ἐνδιαμέσων τόκων 1 μηνὸς περισσότερον εἰς τὴν Μὰκ Ἄρθουρ δολλάρια 1 70,390.

2) Ἐκ τῶν ἐπὶ πλέον ἐξόδων ἐκτυπώσεως λόγῳ ἐκδόσεως 5 1)2 φορὰς μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ ὁμολογιῶν δολλάρια 40,000.

3) Ἐκ τῶν ἐξόδων διαφημίσεως, ὡς ὁ ἴδιος Μὰκ Ἄρθουρ

εἰς τὸ Α' φυλλάδιον αὐτοῦ παραδέχεται, 2 %ο δολλάρια 200,000.

4) Ἐκ τῆς διαφορᾶς λόγῳ ἐτησίας καταβολῆς τῶν τοκοχρεολυσίων ἀντὶ ἑξαμηνιαίων (ὡς λεπτομερῶς ὑπολογίζει) δολλάρια 13,832.

Ἤτοι συνολικὴ διαφορὰ εἰς βάρος Μὰκ Ἄρθουρ 154,222.

Ἄρα τελικὴ συνολικὴ διαφορὰ εἰς βάρος Οὔλεν 706,962 —454,221=252,740 δολλάρια, ἤτοι ὀλιγώτερον τοῦ 3%ο ἐπὶ τῶν 8,500,000 δολλαρίων πραγματικοῦ δανείου. Ταῦτα ἀνέρχονται εἰς 16 ἑκατομμύρια δραχμῶν καὶ ὄχι, ὡς διετυμπανίσθη, εἰς 300 ἑκατομμύρια.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

«Περὶ καθορισμοῦ τοῦ τρόπου εἰσπράξεως καὶ διαχειρίσεως τῶν ὑπεγγύων εἰς τὸ προσφυγικὸν δάνειον προσόδων»,

ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν ὑπεγγύων εἰς τὸ προσφυγικὸν δάνειον προσόδων, τῶν καθοριζομένων ἐν τῇ ἀπὸ 19 Σεπτεμβρίου 1924 προσθέτῳ τῷ ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου 1923 πρωτοκόλλῳ τῆς Γενεύης πράξει, ἐφαρμοσθήσονται κατ' ἀναλογίαν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ νόμου ΒΦΙΘ' τοῦ 1898 «περὶ Διεθνοῦς Ἐλέγχου».

Ἡ συναφθησομένη σύμβασις κυρωθήσεται διὰ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 2.

Ἐφ' ὅσον ἡ διαχείρισις τῶν ὑπεγγύων εἰς τὸ προσφυγικὸν δάνειον προσόδων ἤθελεν ἀνατεθῇ εἰς τὴν ὑφισταμένην Ἑταιρείαν Διαχειρίσεως τῶν εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου Χρέους Ὑπεγγύων Προσόδων, ἐπιτρέπεται ἡ σύναψις νέας ἐνιαίας συμβάσεως διαρκείας τριάκοντα τὸ πολὺ ἐτῶν, διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν τε παλαιῶν καὶ τῶν διὰ τὸ προσφυγικὸν δάνειον ἐκχωρηθεισῶν ὑπεγγύων προσόδων ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ προηγουμένου ἄρθρου.

Ἄρθρον 3.

Οἱ κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος ὑφιστάμενοι διαχειρισταὶ Μονοπωλίων Νέων Χωρῶν μετατίθενται εἰς διαχειριστὰς Κεντρικῶν ἀποθηκῶν πετρελαίου, ἐφ' ᾧ βαθμῷ καὶ μισθῷ κέκτηνται.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν νόμον τοῦτον καταργεῖται, ἡ δὲ ἰσχὺς αὐτοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὥρᾳ 9 μ. μ. διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἵνα ἐπαναληφθῇ τῇ 10 1)2 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 11 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ παρατηρεῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον «περὶ συστάσεως συντάγματος κυνηγῶν» παρεπέμφθη εἰς Ἐπιτροπήν, ἧς οὐδὲν τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας ἀπετέλει μέλος.

Ὁ κ. **Πρωθυπουργὸς** δηλοῖ ὅτι δύνανται νὰ συνεργασθῶσιν ἀμφότεραι αἱ Ἐπιτροπαί, ἡ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ ἡ εἰδική.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** παρατηρεῖ ἐπίσης ὅτι τὸ νομοσχέδιον τὸ ἀφορῶν τοὺς ἐμμέσους φόρους παρεπέμφθη εἰς Ἐπιτροπήν, εἰς τὴν ὁποίαν οὐδεὶς εἶνε εἰδικός. Ἐξηγεῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ Κανονισμοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὸν σχηματισμὸν τῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι κατ' ἔθος αἱ Ἐπιτροπαὶ καταρτίζονται καθ' ὑπόδειξιν τῶν Ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων. Αἱ εἰδικαὶ αὗται Ἐπιτροπαὶ ἀναλόγως τῶν θεμάτων ἐνισχύονται παρ' εἰδικῶν.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπ. Οἰκ.) λέγει ὅτι ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν νομοσχεδίων παρεκλήθη παρὰ πολλῶν πληρεξουσίων νὰ σχηματισθῇ εἰδικὴ Ἐπιτροπή. Ἐν τούτοις ὀφείλει νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι θέματα παραπεμφθέντα εἰς τὴν κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν δὲν συνεζητήθησαν, διότι ἡ Ἐπιτροπὴ οὐδέποτε σχεδὸν συνῆλθεν.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** λέγει ὅτι αἱ εἰδικαὶ Ἐπιτροπαὶ τὴν αὐτὴν ἀδράνειαν δεικνύουσιν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων των.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργ. Οἰκον.) λέγει ὅτι αἱ εἰδικαὶ Ἐπιτροπαὶ αἱ συνεργαζόμεναι μετὰ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐργάζονται μετὰ πάσης δυνατῆς δραστηριότητος.

Συνεχιζομένης εἶτα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ὑδρεύσεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν περιχώρων» ὁ κ. **Β. Χατζηλίας** συνεχίζει τὴν ἀγόρευσιν του καὶ ἀναφέρει ὅτι ἡ εἰς βάρος τοῦ Μὰκ Ἄρθουρ δυναμένη νὰ προκύψῃ διαφορὰ ἐκ τοῦ μεταβλητοῦ κέρδους αὐτῆς δύναται νὰ ἐξουδετερώσῃ τελείως τὴν ἄνω διαφορὰν τῶν 252740 δολ. καὶ νὰ τὴν ἀναστρέψῃ ἀκόμη. Ἐν τούτοις διὰ τὴν θετικὴν καὶ ἀσφαλῆ ἐξουδετέρωσιν τῆς ἀνωτέρω διαφορᾶς προτείνει μερικὰς τροποποιήσεις εἰς δευτερεύοντάς τινας οἰκονομικοὺς ὅρους, τοὺς ἑξῆς :

1) Τὰ ἐκ τοῦ δανείου προερχόμενα ποσὰ εἰς συνάλλαγμα νὰ κατατίθενται ἐν Ἑλλάδι.

2) Ἡ πληρωμὴ τοῦ τόκου καὶ χρεολυσίου νὰ γίνηται ὑπὸ τοῦ Κράτους 10 ἡμέρας μόνον πρὸ ἑκάστης λήξεως.

3) Νὰ ἀναλάβῃ ἡ Ἑταιρεία τὰ ἔξοδα ἐκδόσεως τοῦ δανείου.

Ἐκ τῶν τριῶν τούτων τροποποιήσεων ὠφελεῖται τὸ Κράτος 118347 δολλαρίων, ἤτοι 7 1)2 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Πρὸς τελείαν δὲ ἐξουδετέρωσιν καὶ τοῦ ὑπολοίπου τῆς ἀνωτέρω διαφορᾶς προτείνει τὴν ἀνάλογον ἐλάττωσιν τῶν ἐξόδων ἐν Ἀμερικῇ, ἵνα μείνωσι μόνον πλεονεκτήματα τῆς Οὐλεν ἔναντι τῶν ὅρων τῆς ἑτέρας Ἑταιρείας Μὰκ Ἄρθουρ καὶ ὠφέλῃ διὰ τὸ Κράτος.

Ὁ λόγος δίδεται μετὰ τοῦτο εἰς τὸν κ. Π. Γιωτόπουλον.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** διαμαρτύρεται διότι, ἐνῷ τὰ πρακτικὰ ἀναφέρουσιν ὅτι οἱ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἐγγεγραμμένοι νὰ ὁμιλήσωσι παρῃτήθησαν τοῦ λόγου διὰ νὰ ὁμιλήσωσιν εἰς τὴν α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ἐν τούτοις προτιμῶνται ἄλλοι ἀντ' αὐτῶν.

Ὁ κ. **Κ. Ρακτιβὰν** (Πρόεδρος) λέγει ὅτι πρὸ τοῦ κ. Κουτούπη εἶχον ἐγγραφῇ ἄλλοι πληρεξούσιοι, οἱ ὁποῖοι διὰ τοῦτο καὶ προηγοῦνται. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸ μέρος τῶν πρακτικῶν τὸ ὁποῖον ὑπαινίσσεται οὗτος ὑπομιμνήσκει ὅτι τοῦτο διωρθώθη καθ' ὑπόδειξιν τοῦ ἰδίου.

Ὁ κ. **Π. Γιωτόπουλος** εἰσερχόμενος εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς συμβάσεως λέγει ὅτι αὕτη εἶνε ἔργον ἄκρως σοβαρὸν καὶ μεγίστης σημασίας, ἐφ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὕδρευσιν τοῦ 1)6 τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς χώρας. Διὰ τοῦτο αὕτη δέον νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ περιωπῆς καὶ νὰ μὴ ἀποτελέσῃ βάσιν ἀντιπολιτεύσεως. Ὁ σπανιώτερος τρόπος, λέγει, ἀρδεύσεως εἶνε ὁ τῶν λιμνῶν.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ἐκ μέρους τῶν κ. κ. Λ. Ταβουλάρη, Γ. Δουζίνα, Κ. Φλάνδρου, Θ. Κουτούπη καὶ Ι. Πατάλα ὑπεβλήθη ἔνστασις περὶ μὴ ἀπαρτίας. Συνεπῶς, ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ Προεδρείου δὲν ὑπάρχει ἀπαρτία, λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 4 μ. μ. τῆς αὔριον, συμφώνως πρὸς τὴν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως ληφθεῖσαν ἀπόφασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΞΙ'

Τῆς 24 Μαρτίου 1925.

Ὥρᾳ 4 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Ὀρ. Κυπριανοῦ**.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Ὁ Δήμαρχος Σουρλίου παρακαλεῖ ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ καταργήσεως δεκάτης μονοπωλίου Δυτικῆς Θρᾴκης.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων Γουμενίτσης παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς αἰτήσεις των τὰς ἀφορώσας τὴν στέγασίν των.

Τὰ Δικαστήρια τῶν ἐν Λαμίᾳ καὶ Πάτραις Πρωτοδικῶν παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ δικαστικοῦ κλάδου.

Τὸ Δικαστήριον τῶν ἐν Πλείᾳ Πρωτοδικῶν παρακαλεῖ ὅπως ἡ Πολιτεία μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Δικαστικοῦ Σώματος.

Ὁ κ. Ι. Διαμαντόπουλος καὶ Γ. Παναγιωτόπουλος ἔμμισθοι κλητῆρες τοῦ ἐν Ξηροχωρίῳ Εἰρηνοδικείου παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπανέλθῃ ἡ ἰσχὺς τοῦ μέτρου τῆς χορηγήσεως τοῦ πεντηκονταλέπτου ἐπιδόματος διὰ τὴν ἐπίδοσιν τῶν ποινικῶν δικογράφων.

Ἡ **εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως** ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως συντάγματος Κυνηγῶν» ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ἰησοῦς Σαμουηλίδης** καὶ **Ἰωσὴφ Σάϊας** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ Ἀντισημιτισμάτων».

Ὁ κ. **Α. Μιαούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἀπὸ 10 Φεβρουαρίου 1923 Ν. Δ. περὶ διατάξεων ἀφορωσῶν τοὺς ἐκ τῆς Σχολῆς τῶν Ν. Δοκίμων ἐξερχομένους ὡς ἀξιωματικούς».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον παθόντων.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Βουτιανοῦ Λακεδαίμονος καὶ ἑτέραν τῶν ἰδιοκτητῶν Παλαιοῦ Φαλήρου.

Γ. Μπούμπουλης. Προκειμένου ν' ἀναπτύξω ἀναφοράν, ἥτις ἀφορᾷ τὸν ἀπόντα Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν, διαμαρτύρομαι ὅτι οὐδέποτε παρίσταται κατὰ τὰς συνεδριάσεις, ἀκόμη καὶ ὅτε ὑπάρχουσι ζητήματα ἀπαιτοῦντα τὴν παρουσίαν του. Διὰ τὸ περιεχόμενον τῆς ἀναφορᾶς ἔχω ὑποβάλει καὶ σχετικὴν ἐπερώτησιν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ συμπεριλάβω καὶ τὴν ἀναφοράν.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων τῶν Τ.Τ.Τ., ζητῶν τὴν μονιμοποίησιν αὐτῶν.

Ὁ κ. **Ν. Γουργουρῆς** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν σχετικῶς πρὸς τὴν κατάστασιν εἰς ἣν διατελεῖ ἡ οἰκογένεια τοῦ ἀειμνήστου ἱστορικοῦ Σάθα, ἡ χήρα τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται εἰς ἐσχάτην ἔνδειαν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἐλπίζει ὅτι σύμπασα ἡ Συνέλευσις συμμερίζεται τὰ αἰσθήματα τοῦ κ. πληρεξουσίου, δηλοῖ δὲ ὅτι εἶνε σύμφωνος ὅπως ὑποβληθῇ σχετικὸν νομοσχέδιον, διότι εἶνε πραγματικὸν αἴσχος νὰ εὑρίσκηται εἰς τοιαύτην ἔνδειαν ἡ οἰκογένεια τοῦ Σάθα.

Ὁ κ. **Ν. Γουργουρῆς** συνεχίζων ἐξιστορεῖ πῶς ἡ χήρα τοῦ Σάθα ἠναγκάσθη νὰ ἐνεχυριάσῃ σπουδαιότατα ἔγγραφα καὶ συνιστᾷ ὅπως ληφθῇ μέριμνα ὑπὲρ διασώσεως τῶν σπουδαιοτάτων τούτων ἐγγράφων ἀφ' ἑνὸς καὶ ὑπὲρ τῆς δεινοπαθούσης οἰκογενείας ἀφ' ἑτέρου εἰς ἔνδειξιν ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος γνωρίζει νὰ τιμᾷ τοὺς τιμήσαντας αὐτὸ ἐν τῇ ξένῃ.

Ὁ κ. **Δ. Μέλφος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Ἑνώσεως Παλαιῶν πολεμιστῶν Ροδολείβου καὶ ἐπικαλεῖται ἐπὶ ταύτης τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ κ. **Ἐλ. Παυλίδης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Συλλόγου τῶν Ἁλιέων Καβάλλας.

Ὁ κ. **Δ. Μέλφος** ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ ψηφίσματος τοῦ Α' Καπνοπαραγωγικοῦ Συνεδρίου Μακεδονίας καὶ Θρᾴκης συνελθόντος ἐν Δράμᾳ τῇ 11ῃ Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. λέγει ὅτι τὸ Συνέδριον τοῦτο ὑπῆρξε σοβαρώτατον, καθόσον ἀντεπροσωπεύθησαν ἀντιπρόσωποι ὑπερογδοήκοντα Συνεταιρισμῶν Μακεδονίας καὶ Θρᾴκης, ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ ὁ κ. ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργός. Τὸ κυριώτερον ζήτημα ὅπερ ἀπησχόλησε τὸ ἐν λόγῳ Συνέδριον ἦτο τὸ ζήτημα τοῦ καπνοῦ, διὰ τὸ ὁποῖον χθὲς τὴν ἑσπέραν κατέθεσεν εὐτυχῶς σχέδιον νόμου ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Παρακαλεῖ ὅπως τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ψηφίσῃ τάχι-

στα ἡ Συνέλευσις, καθόσον πᾶσα ἡμέρα παρερχομένη γίνεται πρόξενος μεγίστων ζημιῶν οὐχὶ μόνον εἰς τὸ καπνεμπόριον ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν καὶ εἰς τὸ πολύτιμον τοῦτο προϊόν. Συνεπείᾳ τῆς μὴ ἐπιψηφίσεως τοῦ νόμου τούτου ἡ ἀγορὰ τῶν καπνῶν Μακεδονίας καὶ Θράκης εὑρίσκεται εἰς κρίσιν, διάφοροι δὲ ἐπιχειρηματίαι αἰσχροκερδεῖς ἐκμεταλλευόμενοι τὴν οἰκονομικὴν δισπραγίαν τῶν καπνοπαραγωγῶν φροντίζουσι ν' ἀγοράζωσι τὰ καπνὰ ἀντὶ πινακίου φακῆς. Κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νόμου θὰ λάβῃ, λέγει, καὶ πάλιν τὸν λόγον ἵνα ἀναπτύξῃ τὸ ζήτημα τῆς προστασίας τοῦ καπνοῦ ἐν συνδυασμῷ τῶν δικαίων αἰτήσεων τῶν καπνεργατῶν. Συνιστᾷ ἐπίσης ὅπως ἐνισχυθῇ ἡ Γεωργικὴ Τράπεζα, ἥτις νὰ ἔρχηται ἀρωγὸς εἰς τοὺς καπνοπαραγωγούς, διότι εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα προσέφερε πολλὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸν Γεωργικὸν κόσμον, ὕψωσεν ὅμως τὸν τόκον εἰς 12 %, καὶ πλέον. Μὲ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης θὰ ἐπέλθῃ εὐγενὴς ἁμίλλα τῶν δύο Τραπεζῶν ἐπ' ἀγαθῷ τῶν γεωργῶν. Ἀναπτύσσει ἐν τέλει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνισχύσεως τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἅπαντα τὰ ἐν τῷ ψηφίσματι ἀναφερόμενα περιληφθῶσι μὲ τὸ ἔνδυμα τοῦ νόμου.

Ὁ κ. **Αὐγ. Θεολογίτης** συνιστᾷ ὡσαύτως τὴν ἀναφορὰν καὶ ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὅπως λυθῇ τέλος τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπανειλημμένως ἠσχολήθη.

Οἱ κ. **Δ. Καλκανδῆς** καὶ **Β. Κυβέλος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν ἀποστρατευθέντων ὑπαξιωματικῶν.

Ὁ κ. **Ι. Τσίρος** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς, τῆς Κοινότητος Σούρπης παραπονουμένης ὅτι κακῶς ἐφαρμόζεται ὁ ἀγροτικὸς νόμος, ἐφόσον δὲν παραχωροῦνται εἰς αὐτὴν ἐκτάσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων δικαιοῦται ἀναμφισβητήτως.

Ὁ κ. **Σκ. Ζερβὸς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Τρ. Νίνου καθηγητοῦ τῶν τυφλῶν, ἐπικαλεῖται δὲ ἐπὶ ταύτης τὴν προσοχὴν τῶν Ὑπουργῶν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Παιδείας καὶ παρακαλεῖ ὅπως συσταθῇ εἰδικὴ Ἐπιτροπή, ἥτις νὰ μελετήσῃ τὸν τρόπον τῆς λειτουργίας τῶν δύο ὑπαρχόντων οἴκων τυφλῶν καὶ νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν της εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Ὁ κ. **Κ. Σταματόπουλος** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν πολιτῶν παραπονουμένων διὰ τὴν ἐπιβολὴν φόρου ἐπὶ τῶν πετρῶν ὡς δῆθεν δασικῶν προϊόντων.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῆς Ἀγροτικῆς Ἑνώσεως Τρικκάλων λέγει ὅτι κακῶς ὁ πρόεδρος αὐτῆς ἐχαρακτηρίσθη ὡς κομμουνιστής. Ἀλλά, καὶ κομμουνιστικὰς ἀκόμη ἰδέας ἂν ἔχῃ, δὲν βλέπει τὸν λόγον δι' ὃν ἐρρίφθη εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ὑπέστη κακώσεις, παρομοίας πρὸς ἐκείνας τὰς

ὁποίας καὶ ἄλλοι ὑπέστησαν. Ἡ κατάστασις αὕτη, λέγει, πρέπει νὰ τερματισθῇ.

Ἐπίσης ὁ κ. Δενδρινὸς συνιστᾷ ἀναφορὰν γεωργοκτηματιῶν Νιαούσης διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς ἐπιβληθείσης φορολογίας χάριν τῆς δῆθεν ἀγροφυλακῆς.

Ὁ κ. **Β. Ἀλεβιζάτος** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν δικαιούχων καταθέσεων εἰς χρυσὸν συνηγορεῖ ὑπὲρ αὐτῶν καὶ ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τί σκέπτεται νὰ πράξῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ κ. Ἰωάν. Περδίκη τραυματίου πολέμου.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Μακρυνείας.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων Τ.Τ.Τ. καὶ παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ μέριμνα ὑπὲρ αὐτῶν.

Ἐπίσης συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Δερελῆ, ἥτις διαβιβάζεται πρὸς τὸ ἁρμόδιον ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργεῖον.

Ὁ κ. **Ι. Τσίρος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν παραγωγῶν Βόλου—Ἀλμυροῦ.

Ὁ κ. **Ο. Κυπριανὸς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Μητροπολίτου Κυδωνιῶν Εὐγενίου.

Ὁ κ. **Β. Καραπάνος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Μακρυνείας καὶ συνιστᾷ τὴν ζλάττωσιν τῆς φορολογίας ὑπὲρ τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ τέως ἐνωμοτάρχου Μιλτ. Παντελιοῦ περὶ παροχῆς συντάξεως ὡς παθόντος ἐν ὑπηρεσίᾳ.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν καταστηματαρχῶν κουρέων Ἀθηνῶν σχετικῶς πρὸς τὸ ἐνοικιοστάσιον. Παρελθούσης μετὰ τοῦτο τῆς ὥρας αἱ λοιπαὶ ἀναφοραὶ ἀναβάλλονται.

Εἰσέρχεται δὲ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Συνεχίζεται ἡ α' κατ' ἄρθρον συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν πόλεων Ἀθηνῶν — Πειραιῶς καὶ τῶν προαστείων αὐτῶν καὶ ἔκδοσιν Ἑλληνικοῦ δανείου δι' ὁμολογιῶν πρὸς πληρωμὴν τῶν ἔργων».

Ὁ κ. **Π. Γιωτόπουλος** συνεχίζων τὴν χθεσινὴν ἀγόρευσίν του λέγει ὅτι τὸ σπανιώτερον σύστημα ὑδρεύσεως εἶνε τὸ διὰ

τεχνητῶν λιμνῶν λόγῳ τῶν ἐλαττωμάτων ἅτινα παρουσιάζει. Ἀνὰ τὴν ὑφήλιον 62 τεχνηταὶ λίμναι ὑρίστανται, ἐξ ὧν 16 εἶνε λίμναι μικραὶ ἀρδευτικαὶ ἢ διὰ βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ δὲ λοιπαὶ ἀρδεῦσιν εἰς μερικὴν ὕδρευσιν μεγάλων πόλεων ἢ ὁλικὴν ὕδρευσιν μικρῶν πόλεων. Τεχνικῶς περισσότερα ὕδατα συγκεντρώνονται εἰς τὰς λίμνας ὅσον ὑψηλότερα εἶνε τὰ φράγματα, ἀλλὰ τότε οἱ κίνδυνοι εἶνε περισσότεροι λόγῳ τῆς πιέσεως τῶν ὑδάτων καὶ τῆς ἐνδεχομένης διαρρήξεως τοῦ φράγματος ἢ τῆς καθιζήσεως λόγῳ τυχὸν τοῦ ἐλαττωματικοῦ τοῦ ἐδάφους.

Ἀναφέρει κατόπιν τὰς γενομένας μέχρι σήμερον περιπτώσεις διαρρήξεως τῶν φραγμάτων εἰς διάφορα μέρη τοῦ κόσμου καὶ τὰς γενομένας εἰς πρόσωπα καὶ πράγματα καταστροφάς. Ἕτερος κίνδυνος εἶνε ὁ τῶν μολύνσεων, ἀναπτυσσουσῶν σῆψιν εἰς τὰ ὕδατα τῆς λίμνης, καὶ ὁ τοιοῦτος κίνδυνος ἐξεδηλώθη εἰς διαφόρους ἀπὸ τὰς γνωστὰς λίμνας. Ὅλα ταῦτα τὰ μειονεκτήματα θέλουσι σοβαρὰν μελέτην πρωτοῦ ἀποράσιτος εἰς τὴν κατασκευὴν τοιούτων ἔργων. Πρωτίστη ἀνάγκη εἶνε ἡ βροχομετρικὴ παρατήρησις νὰ ἐγίνετο τοὐλάχιστον ἐπὶ δεκαετίαν. Τὸ οὐσιωδέστατον τοῦτο δὲν ἐγένετο. Ὑπάρχουσι μόνον τοιαῦται ἐπὶ τῆς περιφερείας τῆς Δεκελείας, ἀνεπαρκεῖς καὶ αὐταί. Δεύτερον ζήτημα εἶνε τὸ τῶν ἀπωλειῶν τοῦ ὕδατος ἐν τῇ προορδοτικῇ λεκάνῃ καὶ τοιαῦται παρατηρήσεις δὲν ἐγένοντο ἐπαρκῶς. Ἀπαραίτητοι ἐπίσης εἶνε αἱ εἰδικαὶ παρατηρήσεις γεωλογικῶς ἐπί τε τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ ὑπεδάφους ἀποδλέπουσαι κυρίως εἰς τὴν στερεότητα τοῦ φράγματος.

Ἐν συμπεράσματι ἡ ἐπιτυχία τῶν τοιούτων ἔργων δύναται νὰ ἐξακριβωθῇ μόνον μετὰ πάροδον δεκαετίας καὶ δεκαπεντετίας. Ἅπασαι, λέγει, αἱ παρατηρήσεις αὗται διαγράφονται συνεπτυγμέναι, δειλῶς καὶ ἀσαφῶς καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἔκθεσιν τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

(Ἀναγινώσκει διαφόρους περικοπὰς ἐκ τῆς ἐκθέσεως Μπέχμαν).

Ἐκθέτει κατόπιν τὰς ὑπαρχούσας μεταξὺ τῶν εἰδικῶν διαφωνίας ὅσον ἀφορᾷ τὸν συντελεστὴν τῆς ἀπορροῆς καὶ ἀναγινώσκει ἀποσπάσματα ἐκθέσεων τοῦ ὑδραυλικοῦ κ. Ἀγγελοπούλου ὁρίζοντος κατὰ τὸν Ρῶσσελς τὸν συντελεστὴν ἀπορροῆς εἰς 12 τοῖς ο/ο καὶ τοῦ κ. Γενηδουνιᾶ ὁρίζοντος τὸν συντελεστὴν εἰς 13 τοῖς ο/ο, τῆς διασώσεως τοῦ ὑπολοίπου ἐξαρτωμένης ἐκ τῆς στεγανότητος τοῦ ἐδάφους.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. Λ. Δεναξᾶ ὁ κ. Γιωτόπουλος ἀπαντᾷ ὅτι προυτιμήθη ἡ τεχνικὴ λίμνη τοῦ Μαραθῶνος

διότι ὑπεστηρίχθη ὅτι εἶνε ἀδύνατον ἀλλαχόθεν νὰ ὑδρευθῶσιν αἱ Ἀθῆναι.

Ὁ κ. **Α. Δεναξᾶς** λέγει ὅτι προυτιμήθη ἡ λίμνη, διότι ὑπὸ ἐπόψιν ἐξόδων θὰ στοιχίσῃ τὸ 1/5 πάσης ἄλλης ὑδρεύσεως.

Ὁ κ. **Γιωτόπουλος** ἀμφισθητεῖ τοῦτο, συνεχίζων δὲ ἀναγινώσκει καὶ ἄλλας περικοπὰς τῆς ἐκθέσεως βεβαιούσας τοὺς κινδύνους τοῦ ἔργου.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι τὸ ἔργον προέτεινε καὶ ἡ Ἕνωσις Ἑλλήνων Μηχανικῶν ἀποτελουμένη ἐξ εἰδικῶν.

Ὁ κ. **Γιωτόπουλος** λέγει ὅτι οἱ μηχανικοὶ οὗτοι δὲν εἶνε καὶ ὑδραυλικοί.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** διαμαρτύρεται τονίζων τὴν εἰδικότητα καὶ ἀρτιότητα τῶν Ἑλλήνων μηχανικῶν εἰς τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι σπανίως ἔργον ἐμελετήθη τόσον ἐπιμελῶς ὅσον τὸ φράγμα τοῦ Μαραθῶνος. Καὶ αἱ μελέται ἐγένοντο παρ' εἰδικῶν καὶ ἀρίστων ἐπιστημόνων.

Ὁ κ. **Γιωτόπουλος** συνεχίζων ἀπορεῖ πῶς ἐκφράζεται τοιαύτη γνώμη καθ' ἣν στιγμὴν τὰντίθετα βεβαιοῖ ἡ ἔκθεσις τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ αἱ σημειοθεῖσαι μεταξὺ πραγματικῶν εἰδικῶν διαφωνίαι.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** παρατηρεῖ ὅτι καὶ μεθ' ὅλους τοὺς συντελεστὰς ἀπορροῆς τὸ ἐναπομένον ὕδωρ ἀνέρχεται εἰς 1.555 λίτρα τὸ δευτερόλεπτον.

Ὁ κ. **Γιωτόπουλος** συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ κ. Γενηδουνιᾶς λέγει ὅτι θὰ περισωθῇ ὕδωρ 13 ο/ο, ὁ δὲ κ. Ρώσσελς λέγει 12 τοῖς ο/ο, καὶ ἐὰν πλανᾶται ὁ πρῶτος, ἕπεται ὅτι τὸ ὕδωρ θὰ εἶνε εἰς τὸ 1/11 τοῦ ποσοστοῦ ὅπερ θεωροῦμεν ὅτι θὰ διασώσωμεν.

Ἀναγινώσκει εἶτα περικοπὰς τῆς ἐκθέσεως περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Θριασίου, ἐν ᾗ τονίζεται ἡ ἐπιπολαιότης μεθ' ἧς ἐγένοντο αἱ περὶ αὐτοῦ μελέται.

Ὁ κ. **Θ. Βελλιανίτης** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ πειραμάτων.

Ὁ κ. **Γιωτόπουλος** συνεχίζων ἀναγινώσκει καὶ μελέτην τοῦ μεγάλου ὑδραυλικοῦ Λέρσμπεργ περὶ ὑδροφραγμάτων, τονίζουσαν τὴν ἀνάγκην τῆς προηγουμένης βροχομετρικῆς παρατηρήσεως καὶ προαπαιτουμένων τινῶν ἔργων ἰδίως πρὸς ἀποφυγὴν μολύνσεων.

Ὁ κ. **Ἀλ. Μυλωνᾶς** ἐξηγεῖ ὅτι καὶ αἱ μολύνσεις εἶνε ἀπίθανοι λόγῳ τῆς συστάσεως τῆς περιφερειακῆς τοῦ φράγματος καὶ αἱ βροχομετρικαὶ παρατηρήσεις δὲν εἶνε ἀναγ-

καῖαι, διότι δὲν θὰ ἐξαρτηθῇ μόνον ἀπὸ τὴν πίπτουσαν ἐκεῖσε βροχὴν ἡ πλήρωσις τῆς λίμνης.

Ὁ κ. **Β. Κυβέλος** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῶν μολύνσεων δὲν θὰ τὸ ἀποφύγωμεν ἐντελῶς.

Ὁ κ. **Ἀν. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) ἀντιπαρατηρεῖ ὅτι οἱ κίνδυνοι τῆς μολύνσεως εἶνε ἀπίθανοι καὶ φέρει ὡς παράδειγμα τὴν Βουδαπέστην καὶ τὴν ὕδρευσίν της.

Ὁ κ. **Κυβέλος** ἐπαναλαμβάνει ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἀποκλεισθῶσιν ἐντελῶς οἱ κίνδυνοι τῶν μολύνσεων.

Ὁ κ. **Γιωτόπουλος** συνεχίζων τονίζει ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ὁ κίνδυνος τῶν μολύνσεων ἐκ τῶν τεχνητῶν λιμνῶν παραμένει ἀκέραιος καὶ ἀναγινώσκει περικοπὰς εἰδικῶν.

Προχωρῶν μνημονεύει μέρη τῆς ἐκθέσεως τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκφραζούσης ἀμφιβολίας διὰ τὴν εὐστάθειαν τοῦ φράγματος. Εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ἀμφιβολιῶν τούτων ἔρχεται καὶ ἡ γνώμη τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Γεωλογίας κ. Κτενᾶ ὁμολογοῦντος ῥήγματα ἐν τῷ ἐδάφει ἐπικίνδυνα διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ ἔργου, περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ὁποίου καὶ αὐτὴ ἡ κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ λέγει ὅτι ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν πάροδον τριακονταετίας καὶ πλέον. Εὑρισκόμεθα, λέγει, γενικῶς ἐπὶ λίαν ἀμφιβόλων στοιχείων καὶ ἀπορεῖ πῶς ἐπὶ τοιούτων στοιχείων θὰ στηριχθῇ ἡ ὑποθέτησις ἔργου δαπανηροτάτου.

Πραγματευόμενος τὰ τῶν οἰκονομικῶν ὅρων τῆς συστάσεως εὑρίσκει ὅτι ὁ χρόνος παραδόσεως δι' ὃν δὲν εὐθύνεται ἡ ἀνάδοχος πρέπει νὰ κυμανθῇ τοὐλάχιστον εἰς πενταετίαν. Ἐπίσης διὰ τὰς πέρα τοῦ δανείου δαπάνας ἡ Ἑταιρεία οὐδεμίαν παρέχει ἐξασφάλισιν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔργα προσωρινῆς ὑδρεύσεως, ἅτινα ἐπείγει, βεβαίως ταῦτα ὀφείλουσι νὰ γίνωσι, τὸ δὲ μεταξὺ διάστημα νὰ διατεθῇ διὰ τὰς ἀναγκαίας μελέτας, μετὰ τὸ πέρας τῶν ὁποίων νὰ συζητήσωμεν περὶ τῆς ὁριστικῆς ὑδρεύσεως. Τὰ προσωρινὰ αὐτὰ ἔργα θὰ βασίζωνται εἰς τὰς ὑδρομαστεύσεις τῆς Ἀττικῆς (Κυθαιρὼν - Πάρνης κλπ.), ἐξ ὧν ἀρκετὴ ἀνακούφισις θὰ ἐπέλθῃ. Φρονεῖ συνεπῶς ὅτι δὲν ἐνδείκνυται νὰ σπεύσωμεν εἰς τὴν ψῆφισιν τῆς συμβάσεως.

Ὁ κ. **Ν. Γουργουρῆς** σχετικῶς μὲ τὸν κίνδυνον τῆς μολύνσεως λέγει ὅτι οὗτος θὰ ἀποφευχθῇ καὶ λόγῳ τοῦ ὕψους τοῦ φράγματος καὶ διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀποστειρωτικῶν μέτρων.

Ὁ κ. **Γιωτόπουλος** λέγει ὅτι τοῦτο ὄντως θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ ἐγκλειομένου ὕδατος, ὅπερ θὰ κανονισθῇ ἀπὸ τὴν ἀνομβρίαν ἢ μὴ ἀνομβρίαν καὶ ἀπὸ τὸ ποσοστὸν τῆς διαρροῆς. Ἐὰν ἔχωμεν ἀνομβρίαν, τὸ ὕδωρ θὰ εἶνε ἐλάχιστον καὶ αἱ μολύνσεις πιθαναί. Καταλήγων λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι τρία ἀποτελέσματα θὰ ἔχῃ τὸ ἔργον καὶ κατὰ τὴν Ἑταιρείαν Οὗλεν, ἢ θὰ ἐπιτύχῃ ἐντελῶς ἢ θὰ ἐπιτύχῃ ἐν μέρει ἢ θὰ ἀποτύχῃ ὁλοκληρωτικῶς, ὅπως καὶ οἱ εἰδικοὶ εἶπον εἰς τὸν κ. Μπακόπουλον. Ἐν τῇ περιπτώσει ὁλοκληρωτικῆς ἀποτυχίας τοῦ ἔργου τὰ γενόμενα ἔργα οὐδεμίαν βοήθειαν διὰ τὴν ὕδρευσιν θὰ μᾶς παράσχωσιν, ὡς δὲν ἀποκλείει καὶ αὐτὴ ἡ Ἑταιρεία Οὗλεν. Συνεπῶς ἐνδείκνυται ἡ ἀναβολὴ τῆς ψηφίσεως τῆς συμβάσεως.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** ἀναφερόμενος εἰς τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ προλαλήσαντος ἀναπτύσσει τὸ ζήτημα τῆς λειψυδρίας τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ὁπότε καὶ οἱ σύγχρονοι τοῦ Περικλέους ἐξετέλουν ἱκεσίας καὶ παρακλήσεις πρὸς τὸν ὑέτιον Δία, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ νὰ βρέξῃ λέγοντες «Ὗσον, ὗσον, ὦ φίλε Ζεῦ, κατὰ τῆς ἀρούρης τῶν Ἀθηναίων». Ἀναφέρει ἐπίσης τὸν Παυσανίαν, ὅστις περιγράφων τὴν Ἀκρόπολιν λέγει ὅτι εἶδεν ὑπάρχον ἐκεῖ ἓν ἄγαλμα, τὸ ὁποῖον παρίστα τὴν Γῆν ἱκετεύουσαν τὸν Δία νὰ βρέξῃ εἰς τοὺς Ἀθηναίους.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Σόλων γνωρίζων τὴν λειψυδρίαν τῆς Ἀττικῆς ἐπέβαλε διὰ νόμου ὑποχρεωτικὴν τὴν παροχὴν ὕδατος, «ὁπότε ὀρύξαντες ὀργυιῶν δέκα βάθους παρ' ἑαυτοῖς μὴ εὕρωσιν ὕδωρ, τότε λαμβάνειν παρὰ τοῦ γείτονος ἑξάχουν ὑδρίαν δὶς ἑκάστης ἡμέρας».

Δι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἀδριανὸς 117—138 μ. Χ. ἐξησφάλισε τὴν κανονικὴν ὕδρευσιν τῶν Ἀθηνῶν διὰ τοῦ ὁμωνύμου ὑδραγωγείου εὐεργέτησεν οὕτω τὰς Ἀθήνας καὶ παρέσχεν ἐξαιρετικὰς εἰς τὴν πόλιν ὑπηρεσίας.

Αἱ περὶ ὑδρεύσεως τῶν Ἀθηνῶν πάμπολλαι μελέται ἤρξαντο ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀνακηρύξεως τῶν Ἀθηνῶν ὡς πρωτευούσης τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Καὶ ἐνῷ αἱ πλεῖσται τῶν πρωτευουσῶν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ σήμερον ἐκτίσθησαν ἐπὶ ποταμῶν ἢ πλησίον τοιούτων, ὅπως ἡ Βαβυλὼν ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου, ἡ Ἀλεξάνδρεια παρὰ τὸν Νεῖλον, ἡ Ρώμη ἐπὶ τοῦ Τιβέρεως, ἡ Σπάρτη παρὰ τὸν Εὐρώταν καὶ μεταγενεστέρως οἱ Παρίσιοι ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα, τὸ Λονδῖνον ἐπὶ τοῦ Ταμέσεως, ἡ Πετρούπολις ἐπὶ τοῦ Νεύα, ἡ Βιέννη παρὰ τὸν Δούναβιν, τὸ Βερολῖνον ἐπὶ τοῦ Σπρέα, αἱ Ἀθῆναι ἀνεδείχθησαν πρωτεύουσα τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἕνεκα τοῦ ἀναπτυχθέντος ἐνταῦθα ἀνυπερβλήτου πνεύματος τῶν ἀθανάτων τέκνων της καὶ τῶν ἀθανάτων μνημείων της.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Καὶ κατὰ μὲν τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐλευθερίας τοῦ Κράτους ἡ τε Κυβέρνησις ὡς καὶ οἱ Δήμαρχοι Ἀθηνῶν, ὅτε ὁ πληθυσμὸς τούτων ἦτο 14.092 τῷ 1836, ὁ δὲ Πειραιεὺς εἶχε τρία ἄθλια παραπήγματα, ἔστρεψαν τὴν προσοχήν των εἰς τὴν διάνοιξιν ἀρτεσιανῶν φρεάτων ἐνίοτε μεγίστων εἰς διάφορα μέρη τοῦ λεκανοπεδίου τῆς Ἀττικῆς, εἰς τὸν Ἐλαιῶνα καὶ εἰς τὴν Ἁρνηθα, ἄτινα ὅμως ὑπῆρξαν πάντοτε ἀρνητικά, μηδὲν ἀνευρόντα καὶ μηδὲν ἀποδώσαντα.

Τῷ 1847, ὅτε αἱ μὲν Ἀθῆναι εἶχον 26.256 κατοίκους, ὁ δὲ Πειραιεὺς 5.279, ὁ τότε Δήμαρχος Ἀθηνῶν ἀείμνηστος Σπ. Μπενιζέλος ἀπελπισθεὶς ἐκ τῶν ἀρτεσιανῶν φρεάτων ἔστρεψε τὴν προσοχήν του εἰς τὸν καθαρισμὸν τοῦ Ἁδριανείου ὑδραγωγείου καὶ τοιουτοτρόπως ἐβελτίωσεν ὁπωσδήποτε τὰς ἐπειγούσας ἀνάγκας τῆς ὑδρεύσεως τῶν Ἀθηνῶν.

Τὴν αὐτὴν τακτικὴν τῆς ἐντάσεως τῆς ὑδρεύσεως των Ἀθηνῶν ἠκολούθησε τῷ 1870 καὶ ὁ τότε Δήμαρχος Ἀναγνῆς Κυριακός, ὅτε ὁ μὲν πληθυσμὸς τῶν Ἀθηνῶν ἦτο 18.107, ὁ δὲ τοῦ Πειραιῶς 11.047.

Καὶ μόνον ὅτε ἀνεφάνη εἰς τὸν πολιτικὸν ὁρίζοντα ὁ μέγας πολιτικὸς ἀείμνηστος Χαρίλαος Τρικούπης, τότε καὶ μόνον τότε οὗτος ἐμελέτησε τὸ ζήτημα τῆς ὑδρεύσεως σοβαρῶς, ἐπισταμένως καὶ ἐπιστημονικῶς, ἀναθέσας εἰς τὸν κ. Ε. Κελλενὲκ τῷ 1890 τὴν σύνταξιν τῆς μελέτης τῆς διωρυγετεύσεως τῶν πηγαίων ὑδάτων τῆς Στυμφαλίας εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ὁ κ. Κελλενὲκ μελετήσας ἐπιμελῶς καὶ ἐπισταμένως τὸ ζήτημα ἐπὶ τόπου ὑπέβαλε τὴν ἔκθεσίν του τῇ 14 Ἀπριλίου 1890 καὶ ἔθεσε πρώτην φορὰν καὶ σαφῶς ἐνώπιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ὅλους τοὺς ὅρους καὶ πᾶσας τὰς συνθήκας τοῦ μεγάλου τῶν Ἀθηνῶν προβλήματος, σημειώσας σταθμὸν ἰδιαίτερον καὶ ἱστορικὸν ἐν τῇ ὑδρογραφίᾳ τῶν Ἀθηνῶν. Ἀλλ' ἀκριβῶς ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀπέρριψαν τότε τὴν ὑποβληθεῖσαν πρὸς μεταφορὰν τῶν ὑδάτων τῆς Στυμφαλίας σύμβασιν, ἐκεῖνοι οἱ ἴδιοι καὶ σήμερον προβάλλουσι μὲ τὰς αὐτὰς καὶ τότε ἀντιρρήσεις των, μὲ τὰς αὐτὰς τότε γνώμας καὶ τὰς ἰδίας λέξεις ἐναντίον καὶ τῆς ὑπὸ ψήφισιν συμβάσεως.

Ἠρξήθη ἔκτοτε πολλὰ ἔτη, ἐγένοντο πολλαὶ καὶ σοβαραὶ μελέται, μακραὶ καὶ σοφαὶ συζητήσεις καὶ τῇ 28ῇ Ἀπριλίου 1899 ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις προσεκάλεσε τὸν κ. Γ. Μπέχμαν διευθυντὴν τῆς ὑδραυλικῆς ὑπηρεσίας τῶν Παρισίων καὶ καθηγητὴν τῆς Σχολῆς τῶν Γεφυροποιῶν. Οὗτος μελετήσας ἐπὶ τόπου καὶ ἐπὶ μακρὸν μῆνας τὸ ζήτημα, ἀκούσας ὅλους τοὺς εἰδικούς, ἀναγνώσας ὅλας τὰς γενομένας μελέτας συνέστησε μὲν τὴν Στυμφαλίαν διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκθέσεως ἐκείνης ὁ Γεώργιος Θεοτόκης ὑπέβαλε τὴν μετὰ τῆς Βιομηχανικῆς Τραπέζης σχετικὴν σύμβασιν, ὅτε ὅμως καὶ αὕτη ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς τότε Βουλῆς, τότε συνέστησεν οὗτος τὸ Θριάσιον πεδίον, ὅπου καὶ ἐγένοντο αἱ σχετικαὶ ἐργασίαι ὑπὸ τοῦ Δημ. Σούτσου, ἀλλὰ δυστυχῶς οὐδὲν θετικὸν ἐπετεύχθη, ἕνεκα τοῦ ὑραλμύρου ὕδατος τοῦ Θριασίου.

Ἡ ἐποχὴ αὕτη εἶνε ἐνδιαφέρουσα, διότι εἰς τὸν κ. Μπέχμαν, ὅστις ἐμελέτησε τὴν Στυμφαλίαν καὶ τὸν Μέλανα ποταμόν, τὸν Κηφισὸν καὶ τὸ Θριάσιον, τὴν πεδιάδα τοῦ Φαλήρου καὶ τὸ λεκανοπέδιον τῆς Ἀττικῆς, ὑπέδειξε τὴν ὁριστικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος διὰ τεχνητῆς λίμνης ἐν Ἀττικῇ ὁ ἐν Ἀθήναις πρόξενος τότε τοῦ Βελγίου ἀείμνηστος Ρῶσσελς ὑποδαλὼν περὶ τούτου μακρότατον ὑπόμνημα εἰς τὸν διαπρεπῆ ὑδραυλικόν.

Καὶ ὁ Ρῶσσελς ὑπεστήριξε τότε ἐπὶ λέξει ὅτι «Δὲν εἶνε δυνατὴ ἄλλη οἰκονομικὴ λύσις τοῦ προβλήματος τῆς ὑδρεύσεως τῶν Ἀθηνῶν ἢ ἡ ἐγκατάστασις δεξαμενῶν εἰς τὰς φάραγγας τῶν ὀρέων, ἔνθα θὰ συνεκρατοῦντο τὰ ῥέοντα ὕδατα διὰ τῆς κατασκευῆς φραγμάτων.....».

Ἐξακολουθῶν ὁ κ. Ζερδὸς περὶ τοῦ τρόπου τῆς ὑδρεύσεως τοῦ Λαυρείου καὶ τῶν φρεάτων αὐτοῦ, ὅπως καὶ περὶ τῶν ὑδάτων τοῦ λεκανοπεδίου τῆς Ἐλευσῖνος καὶ τῶν ὑπογείων λιμνῶν, ἐπιμένει εἰς τὸ σχέδιον τοῦ κ. Μπρώτον μηχανικοῦ τῆς Κωπαΐδος, ὅστις τῷ 1899 προέτεινε τὰ φρέγματα ἐπὶ τοῦ χειμάρρου Σαραντοποτάμου καὶ Κοκκίνη τοῦ Κυθαιρῶνος καὶ τὸν σχηματισμὸν μιᾶς λίμνης τῶν Κουντούρων, μιᾶς τῶν Ἐλευθερῶν καὶ μιᾶς λίμνης τῆς Φυλῆς. Ἀλλὰ τὸ ἔργον δὲν ἐγένετο τότε, διότι ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἔργου ἦτο ἄδηλος ἕνεκα τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους συνισταμένου «ἐκ διερρωγότος τιτανολίθου».

Τὸν Αὔγουστον τοῦ 1910 ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα προσεκάλεσε τὸν διευθυντὴν τοῦ ὑδραγωγείου τῆς Βιέννης κ. Κύντερ, ὅστις ἐξεπόνησεν ἴδιον σχέδιον ὑδρεύσεως τῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, τῷ δὲ 1912 ὁ Δῆμος Ἀθηναίων προσεκάλεσε τὸν διευθυντὴν τοῦ ὑδραγωγείου τοῦ Βερολίνου πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν κ. Λέρτσμπεργ.

Τῷ 1917 οἱ Ἕλληνες ὑδραυλικοὶ προέτειναν τὸν σχηματισμὸν φράγματος τοῦ Κηφισοῦ μετὰ εἰσόδλῆς ἐν αὐτῷ τοῦ χειμάρρου Λελιδονοῦς πρὸς ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑποκειμένων ὑδροφόρων στρωμάτων καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν ὕδρευσιν τοῦ λεκανοπεδίου τῆς Ἀττικῆς.

Τῷ 1918 ἀναφαίνεται ὁ κ. Γενηδουνιᾶς ὡς μελετητὴς τοῦ ζητήματος τῆς ὑδρεύσεως τῶν Ἀθηνῶν διὰ τεχνητῶν λιμνῶν ἐν τῷ Μαραθῶνι, τῷ δὲ 1920 ἡ Τράπεζα τοῦ Πειραιῶς ἐμελέτησε τὸ ζήτημα τοῦτο διὰ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Οἴκου Φὸρτ Μπέϊκων καὶ Ντέϊβιτς, ὅστις ἀπέστειλεν ἐνταῦθα συνεργεῖον ὁλόκληρον μηχανικῶν καὶ ὑδραυλικῶν δεκαοκτὼ προσώπων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἑνὸς τῶν ἀρχιμηχανικῶν τῆς Νέας Ὑόρκης, τοῦ ταγματάρχου κ. Οὐῶλτερ Σπίαρ. Οὗτοι ἐμελέτησαν τὰς ὑψηλὰς πηγὰς τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισοῦ, τὴν Ἄνω Σουδᾶναν, τὰς Μεγάλας Βρύσες, τὸ Κεφαλόβρυσον, τὸ Μεσιακόν, τὴν Ἄδυσσον, τὴν Μυριολάταν, τὴν Ἄνω Ἀγόριανην, τὴν Κουκουβίτσαν κλπ. Τὸ σχέδιον εἶνε ἄρτιον καθ' ὅλα ἀλλὰ πολυδάπανον χρῄζον 800.000.000 φράγκων, δι' αὐτὸ δὲ καὶ ἀπεσύρθη.

Κατόπιν ὅλων τούτων τῶν μελετῶν ἐσχηματίσθη ἡ γνώμη, καὶ εἶνε ἡ ἀρίστη αὕτη, ὅτι πρέπει διὰ φραγμάτων τεχνητῶν νὰ γίνῃ ἡ ὕδρευσις τῶν Ἀθηνῶν καὶ διὰ τεχνητῆς λίμνης καὶ ὅτι πρὸς τοῦτο καλῶς καὶ καταλλήλως ἐξελέγη τὸ μέρος ὅπου πρόκειται νὰ γίνῃ τὸ φράγμα. Ἀλλ' ἀντιτάσσονται, λέγουσι, κατὰ τοῦ συστήματος τούτου τὰ ὑπάρχοντα αὐτόθι βήγματα, ἅτινα θὰ καταστήσωσι τάχα ἄχρηστον τὸ ἔργον. Ἀλλ' ὁ κ. Κτενᾶς, τὸν ὁποῖον ἐπικαλοῦνται οἱ ἐπικρίνοντες τὸ ἔργον, εἶπεν εἰς ἡμᾶς ἐπὶ λέξει ὅλως τἀναντία, ἐδήλωσεν εἰς ἡμᾶς ἐγγράφως ὅτι τὰ ὑπάρχοντα βήγματα εἶνε μικρὰ καὶ δύνανται ἄριστα νὰ ἐπενδυθῶσι, δύνανται νὰ κλεισθῶσιν ἐπιστημονικῶς καὶ στεγανῶς ἀπολύτως, χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ ὁ ἐλάχιστος φόβος ὅτι εἶνέ ποτε δυνατὸν νὰ διατρέξῃ τὸν ἐλάχιστον κίνδυνον τὸ μέγα τοῦτο ἔργον.

Ὁ κ. ***Γιωτόπουλος*** παρατηρεῖ ὅτι εὑρισκόμεθα πρὸ μιᾶς ἀντιφάσεως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τοῦ κ. Κτενᾶ, ὅστις ἄλλα λέγει ἐν εἰδικῇ μελέτῃ αὐτοῦ περὶ τούτου, καὶ ἀπορεῖ πῶς στηρίζονται οἱ κύριοι οὗτοι μηχανικοὶ θέλοντες νὰ τιτλοφορῶνται εἰδικοί.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) ἀναγινώσκων περικοπὴν μελέτης τοῦ κ. Κτενᾶ λέγει ὅτι οὗτος μεθ' ὅλας τὰς ἀντιρρήσεις του καταλήγει ἐπιδοκιμάζων τὸ μέλλον νὰ γίνῃ ἔργον ἐν τῷ Χαράδρῳ καὶ συνιστᾷ τὴν ἀποδοχὴν τῆς συμβάσεως.

Ὁ κ. ***Δ. Μαργέτης*** παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Γιωτόπουλος, ὑποστηρίζων ὅσας ὑποστηρίζει γνώμας δὲν ἀνέγνωσε μελέτην τοῦ κ. Κτενᾶ, ἀλλὰ πολεμικὴν αὐτοῦ κατὰ τοῦ κ. Ἀγγελοπούλου. Διὰ τοῦτο καὶ ἐσχημάτισεν ἐσφαλμένας γνώμας.

Ὁ κ. ***Γιωτόπουλος*** λέγει ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ εἰσηγητὴς

τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἐσχημάτισε τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Ἑταιρεία Οὐλεν θὰ περατώσῃ τὸ ἔργον, ἀνέφερε δὲ τοῦτο καὶ ἐν τῇ προχθεσινῇ του ὁμιλίᾳ.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** ἀντικρούων ταῦτα ἀναφέρει τί ἀκριβῶς εἶπε καὶ τίνας γνώμας ἐσχημάτισεν ἡ Ἐπιτροπή, ἥτις δὲν ἀπέκρουσε τὴν σύμβασιν.

Ὁ κ. ***Σκεῦος Ζερβὸς*** συνεχίζων μετὰ ταῦτα ὑποστηρίζει διὰ μακρῶν ὅτι τὰ εἰκαζόμενα τεκτονικὰ ῥήγματα δύνανται ἀσφαλῶς νὰ ἐπενδυθῶσι καὶ ἐμφραγῶσι στεγανῶς καὶ ἀπολύτως.

Εἶτα ἐξετάζει τὸ ζήτημα τῆς τεχνικῆς ἱκανότητος τῆς Ἑταιρείας καὶ ἐρωτᾷ ἂν ἡ Ἑταιρεία Οὐλεν εἶνε ἱκανὴ καὶ πεπειραμένη νὰ ἐκτελέσῃ ἓν τόσον μέγα καὶ τοσαύτης σημασίας ἔργον, διότι, λέγει, τοῦτο εἶνε τὸ σοβαρὸν καὶ σπουδαῖον πρὸς τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ προσέξῃ πολὺ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις καὶ διὰ τὸ ὁποῖον αὕτη ὑπέχει μεγάλην εὐθύνην. Ἀναπτύσσων ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου τὰς γνώμας του καὶ ἀναφερῶν καὶ ἄλλων εἰδικῶν τὰς γνώμας ἀποφαίνεται ὅτι ἡ Ἑταιρεία Οὐλεν καὶ τὴν τεχνικὴν ἱκανότητα ἔχει καὶ δεδοκιμασμένην πεῖραν ἔχει καὶ εἰδικότητα ἰδιαιτέραν παρουσιάζει καὶ ἑπομένως ἀσφαλῶς αὕτη δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον ἔχουσα καὶ τὴν δέουσαν οἰκονομικὴν ἱκανότητα καὶ ἀκμήν. Εἶνε ὅμως ἀπόλυτος ἀνάγκη ἡ Κυβέρνησις νὰ μὴ ἐμπιστευθῇ τυφλοῖς ὄμμασι τὸ ἔργον εἰς τὴν ἀνάδοχον Ἑταιρείαν, ἀλλὰ νὰ παρακολουθήσῃ ἐπιμελῶς καὶ προσεκτικῶς τὸ ἔργον δι' ἰδιαιτέρων μηχανικῶν καὶ ὑδραυλικῶν προσωπικοτήτων ἡμετέρων καὶ ξένων, μεταξὺ τῶν ὁποίων πρέπει ἀναμφισβήτητος νὰ εὑρίσκηται καὶ ὁ κ. Γενηδουνιᾶς, ἀλλὰ καὶ εὐρωπαῖοι εἰδικοὶ καὶ πεπειραμένοι ὑδραυλικοὶ ἐκτελέσαντες ὑπευθύνως φράγματα, οἵτινες δεόντως πληρωνόμενοι νὰ παρακολουθήσωσι τὸ ἔργον ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ ἐπιβλέψωσιν ἐπιμελῶς τὴν κατασκευήν του, ἵνα τοῦτο γένηται ἄρτιον καὶ τέλειον.

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι τοῦτο ἐσκέφθη ἤδη ἡ Κυβέρνησις καὶ θέλει πραγματοποιήσει αὐτό.

Ὁ κ. ***Σκεῦος Ζερβὸς*** ἐξακολουθῶν τονίζει ὅτι εἶνε ἀπαραίτητον νὰ πληρωθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ παρατηρήσεις καὶ ὑποδείξεις του, ἵνα ἀσφαλισθῇ τὸ ἔργον καὶ ἐμπεδωθῇ ἡ γνώμη ὅτι τὸ ἔργον θὰ γίνῃ τέλειον ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις. Εἶτα ἐξετάζει διὰ μακρῶν ἂν τὸ ἔδαφος εἶνε τὸ μᾶλλον κατάλληλον, ἱκανὸν νὰ συγκρατῇ τὸ ὁσονδήποτε ἐκεῖ πίπτον καὶ συλλεγόμενον ὕδωρ. Καὶ ἀφοῦ ὑπεστήριξε τοῦτο κατὰ τρό-

πον ἀναμφισβήτητον, ἐπικαλεσθεὶς τὰς γνώμας ὄχι μόνον τοῦ Ρῶσσελς καὶ Μπρῶτον καὶ ὅλων τῶν Ἑλλήνων μηχανικῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἀμερικανῶν ὑδραυλικῶν καὶ τοῦ Οὐῶλτερ Σπῖαρ, εἰσῆλθεν εἰς τὴν λεπτομερῆ ἐξέτασιν ἑτέρου ζητήματος, ἂν θὰ εἶνε ἐπαρκὲς τὸ ὕδωρ τὸ ὁποῖον θὰ συγκεντρωθῇ εἰς τὴν κατασκευασθησομένην λίμνην καὶ τὴν ὄπισθεν τοῦ φράγματος ἐπιφάνειαν, διότι καὶ περὶ τούτου ἠγέρθησαν ἀντιρρήσεις καὶ ἀμφιβολίαι. Ἀναφέρει πρὸς τοῦτο τὰς ἐπιστημονικὰς ὑδρομετρικὰς παρατηρήσεις τοῦ ἀειμνήστου Γ. Σμὶθ καὶ τοῦ κ. Δ. Λιγνίτη, ἀναφέρει τὰς ὑψομετρικὰς παρατηρήσεις βροχῆς ἐν Τατοΐῳ ἀπὸ δεκαπενταετίας περίπου καὶ τὸν ὑδρομετρικὸν συντελεστὴν αὐτῶν ὅπως καὶ τὸν ὑδρομετρικὸν συντελεστὴν τῆς Θεσσαλίας καὶ ὡς συμπέρασμα αὐτοῦ διατυποῖ τὴν πεποίθησιν ὅτι εἶνε δυνατὸν ν' ἀποδοθῇ ὕδωρ ἑπτακοσίων λίτρων τὸ ὀλιγώτερον κατὰ δευτερόλεπτον, ὅπως ὑπεστήριξεν ὁ κ. Γεννηδουνιᾶς καὶ ὅπως ἀφεύκτως θὰ ἐπιτύχῃ ἡ Ἑταιρεία Ὑδλεν.

Ἐξετάζων μετὰ ταῦτα ὁ κ. Σκεῦος Χερούβ τὰ τῆς ἀσφαλείας τοῦ μέλλοντος νὰ γίνῃ φράγματος, περὶ τοῦ ὁποίου πλεῖσται ἐξεφράσθησαν ἀμφιβολίαι, λέγει ὅτι ἡ Μηχανικὴ κατέχει ἤδη πλήρως τὸ ζήτημα τῶν φραγμάτων. ἔχει δὲ ὡς ἀξίωμα ἤδη καὶ νόμον ἀπαράβατον ὅτι ἡ συνισταμένη τοῦ βάρους τοῦ ὕδατος καὶ τῆς πιέσεως αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ φράγματος δέον νὰ πίπτῃ ἐντὸς τοῦ κεντρικοῦ τρίτου ἑκάστου ἁρμοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἀναφέρει ὅτι ἡ κατασκευασθησομένη τεχνητὴ λίμνη θὰ ἔχῃ ἐπιφάνειαν μὲν δύο καὶ ἥμισεως τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ χωρητικότητα 10.000.000 κυβ. μέτρων εὑρισκομένη εἰς τὸ ὑψόμετρον 225 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Θαλάσσης. Τὸ πάχος τοῦ φράγματος εἰς τὸ στόμιον θὰ εἶνε 250 μ., τὸ δὲ ὕψος αὐτοῦ 50—55 μέτρων. Ἡ βάσις τοῦ φράγματος εἰς τὸ θεμέλιον θὰ ἔχῃ πάχος 55 μέτρων, εἰς δὲ τὴν στεφάνην τὸ πάχος φράγματος θὰ εἶνε τεσσάρων μέτρων καὶ εἰς τὴν γέφυραν τῆς παρατηρήσεως τριῶν μέτρων.

Ὡς ἀντίρροπος λοιπὸν δύναμις τῆς πιέσεως τοῦ ὕδατος τῆς λίμνης θὰ εἶνε τὸ βάρος τοῦ φράγματος καὶ ὁ συντελεστὴς τῆς ἀσφαλείας αὐτοῦ θὰ εἶνε πέντε καὶ ἓξ καὶ δέκα φορὰς περισσότερον τοῦ ἀναγκαιοῦντος. Ὑπομένως οὐδεὶς κίνδυνος δύναται νὰ ὑπάρξῃ περὶ ῥήξεως καὶ καταποντίσεως αὐτοῦ καὶ πρέπει νὰ ἐκλείψῃ ὁ φόβητρος, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη εἰς τὴν ψυχὴν τινῶν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου.

Εἶτα ἐξετάζει ὅτι μὲ τὴν βαθμιαίαν καὶ ἐνίοτε ἁλματώδη αὔξησιν τῶν κατοίκων τῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ

περιχώρων μετά τινα ἔτη θὰ ἔχωμεν ἀνάγκην νέων ὑδάτων. ἅτινα δέον νὰ ἀναζητήσωμεν πρὸς τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν πρὸς βορρᾶν. Καὶ ἐν πρώτοις μὲν θὰ περισυλλέξωμεν προσεχῶς ἢ καὶ ἀμέσως τὰ ὕδατα τῶν χειμάρρων Βρανᾶ καὶ τοῦ Λαμάτσα, ἅτινα θὰ διοχετεύσωμεν ἐκεῖ ὅπου καὶ τὰ ὕδατα τοῦ χειμάρρου Ναράδρου, δὲν θὰ παρέλθῃ ὅμως πολὺς χρόνος καὶ θὰ ἀναζητήσωμεν τὰ ὕδατα καὶ τοῦ χειμάρρου τῆς Σταμάτας καὶ θὰ περισυλλέξωμεν καὶ τὰ τοῦ Κηρισσοῦ, ὅστις συνορεύει νοτιοδυτικῶς μὲ τὴν περιφέρειαν τοῦ Μαραθῶνος. Καὶ ἐὰν καὶ τὰ ὕδατα ταῦτα καὶ ὁπόταν καὶ ταῦτα δὲν ἐπαρκῶσιν εἰς τὸν ἀεὶ αὐξανόμενον πληθυσμὸν τῶν Ἀθηνῶν, τότε θὰ στραφῶμεν πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα μέχρι Δᾳδίου καὶ πέραν τούτου, ὅπου ὑπάρχουσι πλεῖσται καὶ σοβαραὶ πηγαὶ ὑδάτων ἀρίστων πρὸς πόσιν καὶ ἀφθόνων κατὰ ποσόν.

Ἐξετάζει κατόπιν ὁ ῥήτωρ τὸ ζήτημα τοῦ ἁμολύντου τοῦ ὕδατος καὶ τὸν τρόπον τῆς ἀπολυμάνσεως αὐτοῦ ἐν περιπτώσει τυχὸν μολύνσεως καὶ λέγει ὅτι οὐδεὶς ἀπολύτως περὶ τούτου κίνδυνος δύναται νὰ ὑπάρξῃ, οὔτε καὶ ὁ ἐλάχιστος, διότι πρῶτον τὸ ὕδωρ θὰ λαμβάνηται δεκατέσσαρα μέτρα τοὐλάχιστον ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς λίμνης, ὅπου τὸ ὕδωρ εἶνε αὐτοαποστειρωμένον καὶ ἀμόλυντον, καὶ εἶτα διότι παρὰ ταῦτα πρὶν ἢ διανεμηθῇ θὰ ἀποστειρούται δι' ὄζοντος ἐν ἰδιαιτέραις δεξαμεναῖς, αἵτινες ἐπὶ τούτῳ θὰ εὑρίσκωνται εἰς τὰ Τουρκοδούνια καὶ ὁπόθεν διερχόμενον καὶ ἀποστειρούμενον θὰ διοχετεύηται εἰς τὴν πόλιν καὶ μόνον τότε θὰ παρέχηται πρὸς χρῆσιν. Ἐπομένως τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης καὶ καλῶς θὰ συλλέγηται καὶ ἐπιστημονικῶς θὰ διατηρῆται ἐν τῇ φυσιολογικῇ αὐτοῦ καταστάσει καὶ καθαρὸν θὰ εἶνε. Πρὸς τοῦτο ἀναγινώσκει εἰδικὰς ἐκθέσεις εἰδικῶν μικροβιολόγων, αἵτινες εἰδικῶς ἐμελέτησαν τὸ ζήτημα καὶ αἵτινες βεβαίως ἀναφέρουσιν ὅτι τὰ μικρόβια τοῦ τύφου ἰδίᾳ οὐδόλως δύνανται νὰ ζήσωσι κάτω τῶν 11 μέτρων βάθους ὕδατος. Ὑπομένως τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης τοῦ Μαραθῶνος θὰ εἶνε ἀκίνδυνον καὶ δι' αὐτοῦ θὰ προληφθῶσι σπειρῶσι ἀσθενειῶν, αἵτινες λυμαίνονται σήμερον τὰς πόλεις τῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ μᾶς ἐπιφέρουσι τόσην καταστροφὴν εἰς ἀνθρώπινα θύματα.

Ἀναφερόμενος εἶτα εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ὅλου ἔργου καὶ ἀναπτύσσων τὰ περὶ τούτου μελετηθέντα καὶ σχεδιασθέντα ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν βραβευθεισῶν Ἑταιρειῶν τόσον τῆς «Aqoua Sana» ὅσον καὶ τῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «Κατ' εὐθεῖαν» συνισταμένης εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐκτελέσῃ μετὰ τῆς Ἑταιρείας Ὑδλεν σαφὲς καὶ καθωρισμένον πρόγραμμα τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου δι' ἕκαστον ἔτος, ὅπως οὕτω τὰ

μέλλοντα νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἔργα ἐκτελεσθῶσιν ἐντὸς ἑνὸς αὐστηροῦ πλαισίου προγράμματος καὶ ἐκτελεσθῶσι πλήρη καὶ μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας.

Προκειμένου δὲ περὶ τῆς ἀμέσου ἀνάγκης ὑδρεύσεως τῶν Ἀθηνῶν, ἀναφέρει τὰς μέχρι τοῦδε γενομένας ὑπὸ διαφόρων εἰδικῶν μελέτας περὶ τῶν ὑδάτων τοῦ Λαυρείου, τοῦ Θριασίου πεδίου καὶ ἄλλων τῆς Ἀττικῆς μερῶν, ἀναπτύσσει ὅμως ἰδιαιτέρως τὴν μελέτην τοῦ κ. Σαπνᾶ, ἣν συνιστᾷ ὅλως ἰδιαιτέρως εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀναπτύσσων αὐτὴν γεωλογικῶς.

Ἀλλὰ καὶ τὴν ὑποχρεωτικὴν κατασκευὴν ὑδατοδεξαμενῶν εἰς ἑκάστην νέαν οἰκοδομὴν συνιστᾷ νὰ γίνῃ διὰ νόμου, ὅπως θερμῶς συνιστᾷ καὶ τὴν ἄμεσον μεταφορὰν τοῦ θαλασσίου ὕδατος, ὅπερ σπουδαίως θὰ βοηθήσῃ τὴν ὑδρευσιν τῶν Ἀθηνῶν, θὰ καθαρίσῃ τὰς κονιορτοδριθεῖς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας της, θὰ ἐμποδίσῃ τὰς πυρκαϊὰς καὶ θὰ χρησιμεύσῃ σπουδαίως εἰς τὴν καθαριότητα τοῦ λαοῦ μας, ἐν μέρος τοῦ ὁποίου δὲν πλύνεται εἰμὴ μόνον τὸ θέρος, ὑπάρχουσι δὲ καὶ πολλοὶ οἵτινες ἐκτὸς τοῦ βαπτίσματος δὲν εἶδον ποτὲ τὸ ὕδωρ νὰ καθαρίζῃ τὸ σῶμά των.

Τελευτῶν ὁ κ. Σκεῦος Χερὸς τάσσεται ὑπὲρ τῆς ἐπιψηφίσεως τῆς συμβάσεως καὶ παρακαλεῖ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν νὰ ψηφίσῃ ταύτην, διότι ὕδατα ἄφθονα εἰς τὰς Ἀθήνας, καθαριότης καὶ πολιτισμὸς εἰς τὴν πρωτεύουσαν εἶνε γεγονότα σπουδαιότατα διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀνατολήν ὅλην. Ἐὰν αἱ Ἀθῆναι εἶχον πρὸ καιροῦ ἄφθονον ὕδωρ, ὁ χάρτης τῶν Βαλκανίων καὶ τῆς Ἀνατολῆς θὰ ἦτο διάφορος. (Χειροκροτήματα).

Διακόπτεται ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 μ. μ. ἵνα ἐπαναληφθῇ τῇ 10' καὶ 30' μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρᾳ 10.50' μ.μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Θ. Κουτούπης***, ὅστις λέγει ὅτι τὴν ἀνάγκην τῆς ὑδρεύσεως τῶν Ἀθηνῶν ἀναγνωρίζουσιν ὅλοι καὶ οὐδεὶς ὑπάρχει ὁ ἀντιλέγων. Προτοῦ ὅμως εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν κατὰ τὴν σύμβασιν ἐρωτᾷ τὴν Κυβέρνησιν ἂν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς ὑποδείξεις τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἂν σκοπεύει νὰ τὰς ἀποδεχθῇ ἢ νὰ προτείνῃ ἄλλας καὶ ποίας.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθ.) λέγει ὅτι, ἂν ἡ Συνέλευσις στέργῃ νὰ ψηφισθῇ εἰς α' συζήτησιν ἡ σύμβασις τὴν ἐσπέραν ταύτην, θὰ ἠδύνατο ἡ Κυβέρνησις νὰ δεχθῇ ὅπως ἡ τελευταία συζήτησις διεξαχθῇ τὴν προσεχῆ Δευτέραν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Κυβέρνησις εὑρίσκεται εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑταιρείας περὶ τῶν τροποποιήσεων τὰς ὁποίας θὰ ἐδέχετο αὕτη. Τοιουτοτρόπως ἡ Κυβέρνησις θὰ εὑρίσκηται εἰς θέσιν τὴν προσεχῆ Δευτέραν νὰ δηλώσῃ ποῖαι τροποποιήσεις εἶνε δεκταί.

Ὁ κ. ***Κουτούπης*** εὐχαριστῶν τὸν κ. Πρωθυπουργὸν διὰ τὴν δήλωσίν του ταύτην δηλοῖ ὅτι, ἂν δὲν ὑπῆρχον ἄλλαι προτάσεις, θὰ ἐψήφιζεν ὑπὲρ τῆς συμβάσεως, διότι εὑρίσκει συμφέρον διὰ τὸν Τόπον νὰ ἀρχίσωσι νὰ εἰσέρχωνται ὑπὲρ ἑλληνικῶν ἐπιχειρήσεων χρήματα ἀμερικανικά.

Πραγματευόμενος τὰ τῶν οἰκονομικῶν ὅρων τῶν δύο προτάσεων Οὔλεν καὶ Μὰκ Ἄρθουρ εὑρίσκει ὅτι ἡ ἐξέτασις μεταξὺ τῶν δύο πρέπει εἰς τρία στοιχεῖα νὰ περιστραφῇ: Πρῶτον εἰς τὸ τῆς τεχνικῆς ἱκανότητος, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ αἱ δύο εἶνε ἐξ ἴσου ἱκαναὶ καὶ οὐδεμία διαφορὰ μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχει. Ὑπὸ τὴν ἄποψιν δαπάνης καὶ ὠφελείας (οἰκονομικὴν ἄποψιν) ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπείσθη ὅτι οἱ ὅροι Μὰκ Ἄρθουρ εἶνε συμφερώτεροι. Τοῦτο βεβαιοῖ ἄλλως τε καὶ ἡ δήλωσις τοῦ κ. Μπότσαρη, καθ' ἣν, ἐὰν ἤρχετο τηλεγράφημα βεβαιοῦν τὴν φερεγγυότητα τῆς Μὰκ Ἄρθουρ, δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι προτιμητέα ἦτο αὕτη ὡς ἔχουσα συμφερωτέρους ὅρους. Κατὰ τὴν Κυβέρνησιν ἡ Οὔλεν παρέχει ἐγγυήσεις μεγαλυτέρας, διότι ἔχει ὄπισθέν της τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν, διότι ὁ Οὔλεν εἶνε πρόεδρος μεγάλης Ἀμερικανικῆς Ἑταιρείας, διότι αὕτη ἔχει μεγάλα κεφάλαια, διότι ταύτην συνιστᾷ ἡ Ἀμερικανικὴ Πρεσβεία καὶ διότι ὁ Οὔλεν δίδει εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαγορᾶς τῶν ἔργων μετὰ πεντακτίαν. Ἐξ ἄλλου κατὰ τῆς Μὰκ Ἄρθουρ ἀντιτάσσονται διάφορα ἐπιχειρήματα, στηριζόμενα ἰδίως εἰς πληροφορίας τοῦ ἐμπορικοῦ ἀκολούθου τῆς Ἀμερικανικῆς Πρεσβείας. Ἐννοεῖται, λέγει, ὅτι οὐδὲν ἐλατήριον ὑποπτον ἀποδίδει εἰς τὴν ἐνταῦθα Ἀμερικανικὴν Πρεσβείαν διὰ τὰς δυσμενεῖς πληροφορίας της ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἑταιρείαν Μὰκ Ἄρθουρ. Τοῦτο μόνον τονίζει, ὅτι, ἐὰν ἡ Ἑταιρεία αὕτη εἶχε καταβάλει τὴν ἐκ 25000 δολλαρίων ἐγγύησιν, θὰ ὑπεχρεοῦτο ἡ Κυβέρνησις νὰ τὴν καταστήσῃ ἀνάδοχον τοῦ ἔργου. Ἄλλως τε ὁ ἴδιος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδήλωσεν ὅτι δύναται ὁ Μὰκ Ἄρθουρ νὰ ἀναλάβῃ ἄλλα ἔργα ἐν Ἑλλάδι.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθ.) ἐπεξηγῶν τὰς δηλώσεις του λέγει ὅτι εἰς ὅσους τῷ ἐδήλουν ὅτι εἶχον κεφάλαια εἶπεν ὅτι δὲν ἀποκλείεται νὰ ὑποβάλωσι προτάσεις δι' ἄλλα ἔργα. Δυστυχῶς πρόσφατον ἔγγραφον τῆς Πρεσβείας Ρώμης βεβαιοῖ

ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ σοβαρὸς λόγος περὶ τῆς Ἑταιρείας ταύτης (ἀναγινώσκει τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἔγγραφον) καὶ βεβαιοῦνται δι' αὐτοῦ ὅλα τὰ τηλεγραφηθέντα, ἅτινα ἦσαν δυστυχῶς ἀποκάλυψις διὰ τὴν φερεγγυότητα τῆς Ἑταιρείας Μὰκ Ἄρθουρ.

Ὁ κ. **Κουτούπης** συνεχίζων ἀντιπαραθέτει δηλώσεις τοῦ Μὰκ Ἄρθουρ εἰς τὸν «Ἐλεύθερον Τύπον» διαψευδούσας τὰ περὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ἔργων τοῦ Μὰκ Ἄρθουρ διαδοθέντα. Ἐξαίρει κατόπιν τὴν σοβαρότητα τοῦ Οἴκου Μὰκ Ἄρθουρ, οὗ τὴν ἐντιμότητα ἐν ταῖς συναλλαγαῖς γνωρίζουσιν ὅλοι οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς, καὶ διὰ τοῦτο πιστεύει μᾶλλον τὰς δηλώσεις τοῦ Μὰκ Ἄρθουρ καὶ ὄχι τὰς πληροφορίας τοῦ πρεσβευτοῦ ἡμῶν ἐν Ρώμῃ.

Ἡ Ἑταιρεία Οὖλεν ἔχει μὲν οἰκονομικὴν δύναμιν, ἀλλὰ διὰ τὴν σύμβασιν ἀνύπαρκτον, διότι τὰ χρήματα θὰ τὰ δώσῃ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις καὶ θὰ τὰ πληρώσῃ ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς μὲ πλείστους ὅσους δεσμοὺς καὶ ὅρους.

Ἡ Οὖλεν μόνον 100 χιλιάδας δολλάρια διαθέτει ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ ἄλλα τόσα ὅταν θὰ ἀρχίσῃ ἐκτελουμένη ἡ σύμβασις. Ἡ περίπτωσις τῆς ἐκπτώσεως τῆς Ἑταιρείας θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα νὰ ἀπολέσῃ αὕτη τὰς 100 χιλ. δολλαρίων καὶ τίποτε ἄλλο. Τὸ μέρος τοῦ δανείου ὅπερ ἀναλαμβάνει ὁ Οἶκος Οὖλεν θὰ τὸ πληρώσῃ ὁ Ἀμερικανικὸς Λαός, διότι ἡ τοποθέτησις τοῦ δανείου εἶνε ἐπικερδής. Ὁ Οἶκος Οὖλεν μόνον τὴν τεχνικήν του ἀξίαν θὰ καταβάλῃ καὶ διὰ τοῦτο, ἐρώτων τεχνικῶς εἶνε ἰσάξιος καὶ ὁ Μὰκ Ἄρθουρ, δὲν ἔπρεπε νὰ τεθῇ εἰς ἴσσονα μοῖραν. Ἐκφράζει κατόπιν τὴν ἀπορίαν του διατί ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἐν συνόλῳ κάλυψιν τοῦ προσφυγικοῦ δανείου ὑποσχομένην ὅτι ἠδύνατο νὰ εὑρῇ χρῆμα ἐρώτων μάλιστα ἐζητεῖτο ὑπὸ ὅρους ἐπωφελεστέρους διὰ τοὺς συμμετόχους ἀπὸ τὸ προσφυγικὸν δάνειον.

Καὶ αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς μόνοι, λέγει, θὰ ἠδύναντο νὰ καλύψωσι δάνειον 16 ἑκατομμυρίων δολλαρίων. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις εἶχεν ὡς πρωτεύουσαν ἄποψιν ἐν ταῖς σκέψεσί της τὴν μηχανικὴν καὶ τεχνικὴν ἱκανότητα καὶ οὐδὲν ἄλλο, πεισθεῖσα περὶ τούτου καὶ εἰς τὰς διαδοχικὰς διαβεβαιώσεις τῆς Ἀμερικανικῆς Πρεσβείας περὶ τοῦ ὅτι οὐδεμίαν ἄλλην πλὴν τῆς Οὖλεν ἐγνώριζεν ἱκανὴν Ἑταιρείαν.

Δεδομένου, λέγει, ὅτι αἱ προτάσεις Μὰκ Ἄρθουρ γενόμεναι δεκαὶ ἑξηκοντάκις ὠφέλειαν ὑπὲρ τοῦ Λαοῦ τῶν Ἀθηνῶν 300—400 ἑκατομμυρίων, δὲν θὰ εἶχε καθῆκον ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐρωτήσῃ τοὺς μεγάλους Τραπεζιτικοὺς Οἴκους, οἱ ὁποῖοι

ὑποστηρίζουσι τὴν Ἑλλάδα, ἂν ἔδιδον ἢ ὄχι τὸ δάνειον καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους;

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι δέον νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι ὑπάρχει ὅρος εἰς τὴν σύμβασιν καθ' ὃν μετὰ πενταετίαν ἐπιτρέπεται ἡ ἐξαγορὰ τῶν ἔργων.

Ὁ κ. **Κουτούπης** σχετικῶς μὲ τὸν ὅρον τοῦτον λέγει ὅτι οὐσιαστικῶς οὗτος θὰ εἶνε ἀνεφάρμοστος λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἀσφαλῶς θὰ εὑρισκώμεθα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Πάντως θὰ παρασταθῇ ἀνάγκη δανείου μὲ πολὺ δυσμενεστέρους ὅρους.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** ἐκφράζει ἐπιφυλάξεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀξίαν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξαγορᾶς, ἐξαρτωμένης τῆς ἐξατμίσεώς του καὶ ἐξ ἄλλων ἐπεμβάσεων.

Ὁ κ. **Κουτούπης** συνεχίζων λέγει ὅτι θεωρητικῶς ὁ ὅρος τῆς ἐξαγορᾶς εἶνε εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Κυβερνήσεως. Ἀναλύων τὰ τῶν ὅρων τῆς χορηγήσεως τοῦ δανείου ὑπὸ τῆς ἀναδόχου εὑρίσκει δυσμενεῖς καὶ ἐπικινδύνους διὰ τὸν ἐργοδότην τὰς ἀναλαμβανομένας ὑποχρεώσεις, ἰδίως διὰ τὴν ποσότητα ἥτις θὰ χρειασθῇ διὰ τὰς πέρα τοῦ δανείου δαπάνας τοῦ ἔργου. Τοῦτο ἄλλως τε τονίζει καὶ ἡ Ἐπιτροπή, συνιστῶσα ὅπως ἀναληφθῇ ὑποχρέωσις ὅπως τὸ συμπληρωματικὸν δάνειον μὴ συντελεσθῇ ὑπὸ ὅρους χειροτέρους ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν δάνειον.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** ἐρωτᾷ ἂν τυχὸν τοιοῦτος περιορισμὸς περὶ τούτου θὰ ἦτο ἐπωφελὴς εἰς τὸ Κράτος. Ἡ ἀνάδοχος κατὰ τὴν γνώμην του θὰ κλείσῃ ἀπὸ τώρα ὁλόκληρον τὸ δάνειον.

Ὁ κ. **Κουτούπης** συνεχίζων λέγει ὅτι οὐδεὶς τραπεζίτης δύναται νὰ κλείσῃ ἀπὸ τώρα δάνεια διὰ τὸ ἀπώτερον μέλλον. Ὁ ὅρος τῆς συμβάσεως περὶ τούτου δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἀνάδοχον αὐτὴ νὰ κρίνῃ τὴν κατάστασιν τῆς ἀγορᾶς κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ συμπληρωματικοῦ δανείου. Διὰ τοῦτο ὁ περιορισμὸς ὃν προανέφερεν εἶνε ἀναγκαῖος πρὸς προστασίαν τῶν δημοσίων συμφερόντων.

Ὡς πρὸς τὸ ἀρχικὸν δάνειον τῶν 10 ἑκατομμυρίων τὸ 1)2 παρέχει ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν. Ἀλλὰ καὶ αὕτη οὐδὲν παρέχει οὐσιαστικῶς πλὴν τῆς δυνάμεως ἣν τῇ παρέχει τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος καὶ ἡ σύμβασις, δυνάμει τῶν ὁποίων θὰ ἀντλήσῃ τὰ κεφάλαια τοῦ δανείου ἢ παρ' ἄλλων Τραπεζῶν ἢ παρ' ἰδιωτῶν. Ἐκ τοῦ δανείου τούτου, ὅπερ θὰ ἀναλάβῃ ἡ Τράπεζα τῶν Ἀθηνῶν, τὸ 60 ο)ο θὰ ἐξαχθῇ δι' ὁλικὰ καὶ συνεπῶς θὰ ἔχωμεν διατάραξιν τοῦ συναλλάγματος.

Ὁ κ. **Ι. Σκέφερης** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι οὐδὲν θὰ ἐξαχθῇ, δεδομένου ὅτι τὸ δάνειον θὰ καλυφθῇ δι' ἀμερικανικῶν χρημάτων. Θὰ εἰσαχθῇ μόνον κατὰ μέγα μέρος νεκρὸν συνάλλαγμα.

Ὁ κ. **Κουτσύπης** συνεχίζων λέγει ὅτι μόνον ἡ δύναμις τοῦ ὄγκου τοῦ Κράτους καὶ τῆς συμβάσεως συλλέγει τὰ χρήματα τοῦ δανείου.

Ἐξετάζων μετὰ ταῦτα τὰ τῆς στάσεως τῆς Κυβερνήσεως ἀπέναντι τῶν δύο Ἑταιρειῶν ἐλέγχει τὴν Κυβέρνησιν διότι ἔσπευσε νὰ συνάψῃ σύμβασιν μετὰ τῆς ἑτέρας τῶν Ἑταιρειῶν, τῆς Ὀύλεν, πρὸς ἣν, λέγει, ἐφέρθη χαριστικῶς οὕτω πράξασα.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Γρ. Συγκ.) παρατηρεῖ ὅτι κακῶς δύναται νὰ παραπονεθῇ ἡ Ἑταιρεία Μὰκ Ἄρθουρ ὅτι δὲν τῇ παρεσχέθησαν ὅλαι αἱ εὐκολίαι καὶ ὅλα τὰ μέσα ὅπως ὑποστηρίξῃ τὰς προτάσεις της καὶ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ της. Ὄχι δὲ μόνον διὰ τὰς προτάσεις της ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐγγύησιν τῇ παρεσχέθη πᾶσα εὐκολία.

Ὁ κ. **Κουτσύπης** συνεχίζων ἐμμένει εἰς τὴν γνώμην του, φρονῶν ὅτι ἡ ὑπογραφὴ τῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Ἑταιρείας Ὀύλεν ἐπέφερε δι' αὐτὴν προνόμια δώσασα αὐτῇ τὴν εὐκαιρίαν νὰ παρουσιάσῃ ὅλα τὰ πλεονεκτήματα ἅτινα παρουσιάζει ἀπέναντι τῆς Μὰκ Ἄρθουρ.

Ἐξετάζων μετὰ ταῦτα τὰ πρότερήματα καὶ τὰ ἐλαττώματα τῶν δύο Ἑταιρειῶν λέγει ὅτι ἡ Ἑταιρεία Μὰκ Ἄρθουρ ἐπαρουσιάσθη ὡς Ἑταιρεία μὴ ἔχουσα κεφάλαια. Τοῦτο δὲν εἶνε, λέγει, ἀληθές, διότι, ἂν δὲν ἐπαρουσίασε κεφάλαια ἡ Ἑταιρεία, τοῦτο εἶνε φυσικόν, διότι οὐδεμία Ἑταιρεία δύναται νὰ παρουσιάσῃ τὰ κεφάλαιά της, ἂν δὲν ἀναλάβῃ ἔργον τι. Κακῶς συνεπῶς, λέγει, ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις νὰ σπεύσῃ νὰ κατηγορήσῃ τὴν Ἑταιρείαν αὐτήν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) ἀποκρούων τὴν μομφὴν ταύτην λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρὶν ἢ ἀποφανθῇ ἠρεύνησε τὰ τῆς καταστάσεως τῶν Ἑταιρειῶν Ὀύλεν καὶ Μὰκ Ἄρθουρ καὶ εὗρεν ὅτι ἡ μὲν Ἑταιρεία Ὀύλεν ἐνεφάνιζε καὶ τὰ κεφάλαιά της καὶ τὰς ἐγγυήσεις της, ἡ δὲ Ἑταιρεία Μὰκ Ἄρθουρ ἐζήτει νὰ λάβῃ τὴν σύμβασιν καὶ ἔπειτα νὰ ἐξεύρῃ τὰ χρήματα. Ἐπόμενον ἦτο ἡ Κυβέρνησις νὰ προτιμήσῃ τὴν πρώτην.

Ὁ κ. **Κουτσύπης** ἐμμένων εἰς τὰς γνώμας του φρονεῖ ὅτι ἡ Ἑταιρεία Μὰκ Ἄρθουρ εὑρίσκετο ἐν ἀπολύτῳ τάξει προτείνασα ὅ,τι προέτεινε, καὶ κατηγορεῖ τὴν Κυβέρνησιν διότι ἔσπευσε νὰ χαρακτηρίσῃ αὐτὴν ὡς ἀνεπαρκῆ διὰ τὸ ἔργον ἐπὶ προφανεῖ βλάβῃ αὐτῆς τῆς Ἑλλάδος. Ἀναφέρων δὲ

τὴν εὐμενῆ στάσιν τοῦ Οἴκου Σπάγερ ἀπέναντι τοῦ Οἴκου Μὰκ Ἄρθουρ, φρονεῖ ὅτι τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Οἶκος Μὰκ Ἄρθουρ δὲν εἶνε τυχαῖος, ἀναγινώσκει δὲ καὶ σχετικὸν τηλεγράφημα τραπεζιτικῶν κύκλων ἐξ Ἀμερικῆς, δι' οὗ κατηγορεῖται ἡ στάσις τῆς Κυβερνήσεως ἀπέναντι τοῦ ὡς ἄνω Οἴκου, καὶ λέγει ὅτι εἶνε ἀρκετὸν τοῦτο ἵνα κατακριθῇ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν στάσιν της.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) ἐξηγῶν ἐν ἐκτάσει ὑπὸ τίνας ὅρους εὑρέθη ἡ Κυβέρνησις ἵνα καθορίσῃ τὴν στάσιν αὐτῆς τόσον ἀπέναντι τοῦ Οἴκου Μὰκ Ἄρθουρ ὅσον καὶ τοῦ κ. Σπάγερ λέγει ὅτι ἔχει ἀντίληψιν ἀκριβῆ τῆς λεπτότητός της προκειμένου περὶ τῆς καλῆς πίστεως τῆς Ἑλλάδος, καὶ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἄρῃ ἀνεξετάστως τὸν λόγον αὐτῆς ἐπὶ δυσφημήσει τῆς Χώρας.

Ἡ Κυβέρνησις μετὰ τὰς ἐρεύνας αὐτῆς εὗρεν ὅτι ὑπῆρχε κάτι τι τὸ ἀνώμαλον ἐν τῇ Ἑταιρείᾳ Μὰκ Ἄρθουρ καὶ αὐτὸς ἦτο ὁ λόγος δι' ὃν δὲν ἐδέχθη νὰ προβῇ εἰς σύμβασιν μετὰ τοῦ Οἴκου Μὰκ Ἄρθουρ ἀλλὰ μετὰ τῆς Ἑταιρείας Ὀύλεν.

Ὁ κ. **Κουτσύπης** ἐξακολουθῶν κακίζει ἐντόνως τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἀποστολὴν τῇ συστάσει της ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς κοινοβουλευτικῆς καὶ τοῦ γνωστοῦ τηλεγραφήματος εἰς τὸν κ. Σπάγερ καὶ φρονεῖ ὅτι ἡ κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ οὕτως ἐνεργοῦσα δὲν εἶχε λόγον ὑπάρξεως.

Ὁ κ. **Α Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) λέγει ὅτι οὐδεμίαν ἐπέμβασιν ἔκαμεν ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν Ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** διευκρινίζων τὰ λαβόντα χώραν ἐπικαλεῖται πρὸς τοῦτο τὴν μαρτυρίαν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** τῆς Συνελεύσεως λέγει ὅτι τὰ πράγματα ἔχουσιν ὡς ἑξῆς: Ὁ κ. Μ. Ἄρθουρ ἐζήτησε νὰ ἀποσταλῇ τηλεγράφημα εἰς τὸν κ. Σπάγερ. Τοῦτο ἀπέκρουσεν οὗτος ὡς πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὴν ὑποεπιτροπὴν δὲ ζητήσασαν ὅπως ἀποστείλῃ ἡ ἰδία τοιοῦτο τηλεγράφημα ὑπέδειξεν ὅπως ἐν πάσῃ περιπτώσει ζητηθῶσι πληροφορίαι ἀπὸ τὸν ἐν Νέᾳ Γόρκῃ Ἕλληνα Πρόξενον καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὸν κ. Σπάγερ. Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν συνεμορφώθη εἰς τοῦτο, ἀλλ' ἐζήτησε τηλεγραφικὰς πληροφορίας ἀπ' εὐθείας παρ' ἀμφοτέρων.

Ὁ κ. **Κουτσύπης** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ προσεχὲς Σάββατον φθάνει ἐνταῦθα ὁ κ. Σπάγερ καὶ θὰ διευκρινηθῶσιν ὅλα τὰ πράγματα.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** λέγει ὅτι ἀκριβῶς διὰ τοῦτο ἐζήτησε νὰ γίνῃ ἡ β' συζήτησις τὴν προσεχῆ Δευτέραν

ὥστε νὰ ἀκουσθῇ καὶ ὁ κ. Σπάγερ, νὰ ἐξετασθῶσι δὲ καὶ αἱ προτάσεις αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Κουτσόπης** ἀναφέρει μετὰ τοῦτο τὰ τῆς συστάσεως τῆς Ἑταιρείας Μὰκ Ἄρθουρ καὶ εὑρίσκει ὅτι καλῶς ἔχει καταρτισθῇ αὕτη. Ἐπίσης εὑρίσκει ὅτι καὶ οἱ ὅροι Μὰκ Ἄρθουρ εἶνε καλύτεροι τῶν ὅρων τῆς Ἑταιρείας Οὗλεν καὶ δι' αὐτὸ κυρίως ἀμύνεται τῆς Ἑταιρείας Μὰκ Ἄρθουρ. Συμπεραίνων νομίζει ὅτι, ἐὰν τὸ ἔργον παρεχωρεῖτο εἰς τὴν Ἑταιρείαν αὐτήν, θὰ ἐξετελεῖτο ὑπὸ μείζονας ἐγγυήσεις καὶ μὲ συμφερωτέρους ὅρους καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν διακεκριμένου Ἕλληνος ὑδραυλικοῦ καὶ μὲ ἑλληνικὰ ἀκόμη κεφάλαια κατὰ τὸ πλεῖστον, τρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο ἀπὸ πάσης ἀπόψεως συμφερώτερον διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ κ. Δ. Δαργέντας διαμαρτύρεται διότι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὑποτιμᾷ τὴν ἀξίαν τῶν Ἑλλήνων μηχανικῶν, ὅπως τὴν τοῦ κ. Σαπνᾶ, εἰς τὴν γνώμην τοῦ ὁποίου ὤφειλε νὰ ἀποβλέψῃ μετὰ περισσοτέρας προσοχῆς. Ἐνέκρινεν ἄλλως τε τὴν γνώμην του καὶ ὁ κ. Κτενᾶς. Δὲν θέλει μὲ τοῦτο νὰ εἰπῇ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ψηφισθῇ ἡ σύμβασις, τὴν ὁποίαν θὰ ψηφίσῃ καὶ ὁ ἴδιος, ἀλλὰ διὰ τὰ προσωρινὰ καὶ ἐπείγοντα ἔργα ἔπρεπε νὰ ἐμψυχωθῇ ὁ ἐπιστήμων οὗτος, ὅστις ἔκαμε δι' ἰδίων του ἐξόδων ἐργασίαν καὶ παρέσχεν ἀπτὰ στοιχεῖα τῆς βασιμότητος τῆς γνώμης του. Δὲν νομίζει ὅτι περὶ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ ἐπιστήμονος αὐτοῦ παρέλκει μία σύστασις τῆς Συγκλεύσεως. Τὰ ὕδατα ἄλλως τε τὰ ὁποῖα ὑποδεικνύει οὗτος καὶ μετὰ τὰ ἔργα τῆς συμβάσεως δὲν θὰ εἶνε περιττὰ διὰ τὰς πολλαπλὰς ἀνάγκας τῶν δύο μεγαλοπόλεων.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** παρατηρεῖ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ κάμνει ἰδιαιτέραν μνείαν περὶ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Σαπνᾶ.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** παρατηρεῖ ὅτι, ἂν τὴν σπουδὴν ἣν ἔδειξεν ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ὕδρευσιν ἐδείκνυε καὶ εἰς ἄλλα φλέγοντα ἐθνικὰ ζητήματα, ἡ κατάστασις θὰ ἦτο πλέον εὐχάριστος. Ἤδη ἐπιφυλάσσεται νὰ λάβῃ τὸν λόγον μετὰ τὰς νέας διαπραγματεύσεις αἵτινες θὰ γίνωσι μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Σπάγερ.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περατωμένη ἡ συζήτησις, γίνεται δὲ δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν.

Προτάσει τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἀποφασίζεται ὅπως ἡ εἰς β' ἀνάγνωσιν συζήτησις τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου λάβῃ χώραν τὴν προσεχῆ Δευτέραν.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν **κατ' ἀρχὴν** τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ

Κράτους καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος συναφθείσης τῇ 19 Φεβρουαρίου 1925 συμβάσεως ἀφορώσης τὴν παροχὴν οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς ὁμάδας ὁμογενῶν προσφύγων ἐπαγγελματιῶν παντὸς εἴδους καὶ εἰς ἀστικοὺς συνεταιρισμούς».

Μεθ' ὅ, συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, λύεται ἡ συνεδρίασις περὶ ὥραν 1.20' τοῦ μεσονυκτίου, ἵνα ἐπαναληφθῇ τὴν Πέμπτην ὥρᾳ 4.30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΞΔ'

τῆς 26 Μαρτίου 1925.

Ὥρᾳ 5 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται εἶτα τὰ ἑξῆς:

Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Κολζούκιοϊ παρακαλεῖ ὅπως ἀνασταλῇ ἡ κατάργησις τῆς Ὑποδιοικήσεως Καϊλαρίων.

Οἱ δικαστικοὶ Καβάλλας παρακαλοῦσιν ὅπως αἱ ἀποδοχαὶ των κανονισθῶσιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μισθοῦ τοῦ 1911.

Ἡ Κοινότης Καναλίων Καρδίτσης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην φορολογίαν ἐπὶ τοῦ καπνοῦ.

Οἱ κάτοικοι Ἡρακλείου ὑποβάλλουσι ψήφισμα περὶ ἐφαρμογῆς ἐνοικιοστασίου ἐπὶ τῶν μουσουλμανικῶν ἀστικῶν κτημάτων.

Οἱ κάτοικοι Ρεντίνης καὶ περιχώρων διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν περὶ καταργήσεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Ρεντίνης.

Ἡ Κοινότης Βραχνεικων Πατρῶν παρακαλεῖ ὅπως ἀγορασθῇ τὸ πλεόνασμα σταφιδοκάρπου.

Πρόσφυγες Λαρίσης αἰτοῦνται ὅπως μὴ διατεθῇ τὸ κτῆμα Ἀβέρωφ διὰ τοὺς ἀφιχθέντας Ποντοκαππαδόκας.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συνεταιρισμοῦ ἐνοικιαστῶν μουσουλμανικῶν κτημάτων παρακαλεῖ ὅπως τὰ εὐεργετήματα τοῦ ἐνοικιοστασίου ἐπεκταθῶσι καὶ ἐπὶ τῶν μουσουλμανικῶν κτημάτων ἀνταλλαξίμων Μωαμεθανῶν.

Ἡ κοινότης Ζωριάννου τῆς Δωρίδος ζητεῖ ν' ἀπαλλαγῇ τῶν χορηγουμένων ἐπιδομάτων πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ ν' ἀναλάβῃ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον τὴν πληρωμὴν ἐκ τῶν μοναστηριακῶν πόρων, τοὐλάχιστον διὰ τὰς ἀπόρους καὶ ὀρεινὰς Κοινότητας.

Ἡ κοινωνία τῶν προσφύγων ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος περὶ ἱδρύσεως Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν πρὸς ἔλεγχον δηλώσεων ἐγκαταλειφθεισῶν ἐν Τουρκίᾳ περιουσιῶν ὑπὸ ἀνταλλαξίμων ὁμογενῶν καὶ καταβολῆς ποσοστοῦ.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν ποτοποιῶν Βόλου αἰτεῖται τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου περὶ ἀμπώκων.

Ἡ Κοινότης Καλυβίων παρακαλεῖ ὅπως ἡ ἕδρα τοῦ Ἐφετείου Ναυπλίου μετατεθῇ εἰς Τρίπολιν.

Οἱ εἰς τὸ τσιφλίκιον Γενῆ Μαχαλᾶ ἐγκατασταθέντες πρόσφυγες διαμαρτύρονται κατὰ τῆς οἰκογενείας Τικοπούλου ἐπιζητούσης ὅπως τοὺς ἐκδιώξῃ τοῦ κτήματος.

Ἡ Ἕνωσις ἐνοικιαστῶν Χανίων διαμαρτύρεται διὰ τὴν μονομερῆ ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου ἐπὶ τῶν ἀστικῶν κτημάτων ἀνταλλαγέντων Μουσουλμάνων.

Οἱ ἔκτακτοι τηλεγραφικοὶ ὑπάλληλοι τῆς Φθιωτιδοφωκίδος παρακαλοῦσιν ὅπως μονιμοποιηθῶσιν.

Ἡ ὁλομέλεια τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Δράμᾳ Πρωτοδικῶν παρακαλεῖ ὅπως αὐξηθῶσιν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν δικαστικῶν.

Οἱ κ. κ. ***Α. Δενδρινὸς*** καὶ ***Δ. Νιφοράτος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου.

Ἡ ***ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Πρωτοκόλλου τοῦ ἀφορῶντος τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 393 τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ ἀντιστοίχων ἄρθρων τῶν λοιπῶν περὶ εἰρήνης συνθηκῶν».

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς νομοσχέδια:

1) «Περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν τῶν ἐργολαβίων ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων» καὶ

2) «Περὶ ἱδρύσεως ἐν Θεσσαλονίκῃ Σχολείου Ἐργοδηγῶν».

Ὁ κ. ***Ι. Μανέττας*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ χορηγίας συνδρομῆς ἐκ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ κατασκευῆς κλπ. διδακτηρίων μέχρι 200 χιλιάδων δραχμῶν πρὸς τὸν ἐν Χανίοις Φιλ. Σύλλογον «Χρυσόστομος», διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγειρομένης ἐν τῷ Πεδίῳ Ἄρεως Χανίων Νυκτερινῆς Σχολῆς ἀπόρων παίδων».

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** λέγει ὅτι, καίτοι ἀποτελεῖ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως συντάγματος κυνηγῶν», ἡ ὁποία, ὡς μανθάνει, ἀπέρριψε τὸ νομοσχέδιον, δὲν ἐκλήθη νὰ μετάσχῃ τῆς συσκέψεως. Φρονεῖ ὅτι ἢ πρέπει νὰ καταργηθῶσιν αἱ Ἐπιτροπαὶ ἢ, ἐφόσον ὑφίστανται, νὰ καλῶνται πρὸς σύσκεψιν τοὐλάχιστον οἱ ἀπαρτίζοντες αὐτάς.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι συμφώνως πρὸς τὴν ληφθεῖσαν ἤδη ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως σήμερον θέλει διεξαχθῇ Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** λέγει ὅτι συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμὸν πρέπει νὰ διεξαχθῇ Κοινοβουλευτικὸς Ἔλεγχος.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀπαντᾷ ὅτι τοῦτο ἀναγράφεται βεβαίως εἰς τὸν Κανονισμόν, δὲν ἐπαναλαμβάνεται ὅμως εἰς τὸν εἰδικὸν Κανονισμὸν τὸν ψηφισθέντα διὰ τὰς συντακτικὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως. Συνεπῶς συμφώνως πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὴν ληφθεῖσαν τελευταίως ἀπόφασιν δυνάμεθα ἐν τάξει νὰ προβῶμεν εἰς νομοθετικὴν ἐργασίαν.

Ὁ κ. ***Β. Καραπάνος*** παραπονεῖται διότι δὲν ἐκλήθη εἰσέτι ἡ ἐπὶ τῶν Δικαστικῶν πρὸ μηνῶν συσταθεῖσα μεγάλη κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ ἐρωτᾷ νὰ μάθῃ ἂν πρόκειται νὰ κληθῇ ποτε αὕτη. Ζητεῖ δὲ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ καθορισθῇ διὰ τοῦ Σώματος ἡ δικαιοδοσία τῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις πρέπει νὰ εἶνε εὐρυτάτη.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** δηλοῖ ὅτι θὰ κληθῇ προσεχῶς καὶ ὅτι τὴν δικαιοδοσίαν της θὰ καθορίσῃ ἡ ἰδία Ἐπιτροπή.

Οἱ κ. κ. ***Δ. Καλκανδῆς*** καὶ ***Γ. Λουπινᾶς*** παραπονοῦνται διὰ τὴν ὀλιγωρίαν μεθ' ἧς ἐργάζονται αἱ κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Πρόεδρος. Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς προτάσεως νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου τοῦ κυρώσαντος τὸ ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1924 Ν. Δ. περὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς σταφίδος».

Ὁ κ. Σολιώτης ἔχει τὸν λόγον.

Ὁ κ. ***Ι. Σολιώτης*** λαμβάνων τὸν λόγον ἐκθέτει τὰς ἀπόψεις αἵτινες ἐξετέθησαν εἰς τὴν κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ λέγει ὅτι εἶνε μεταξὺ τῶν γνωμοδοτησάντων ὅτι τὰ δελτία χρήζουσιν ὑποστηρίξεως. Οἱ λόγοι οἱ ἐπιβάλλον-

τες τοῦτο εἶνε ὅτι πάντοτε παρετηρήθη ὅτι ὁσάκις τὸ δελτίον ἦτο εὐθηνὸν ἦτο ὑποτετιμημένη ἡ σταφίς. Γνώμων ἑπομένως τῶν τιμῶν τῆς σταφίδος ἦτο καὶ εἶνε τὸ δελτίον, διότι ἁπλούστατα καὶ τὸ δελτίον εἶνε σταφίς. Ἀντετάχθη ἐκ δευτέρου ὅτι, ἂν ὑψώσωμεν τὰ δελτία, θὰ ὑψωθῇ καὶ ἡ σταφίς, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ὅρων ὑφ' οὓς προαγοράζεται καὶ προπωλεῖται ἡ σταφὶς διὰ τὸ Ἐξωτερικόν. Ὄντως ὁ ἔμπορος, προκειμένου νὰ προσφέρῃ σταφίδα, θὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει του πρωτίστως τὴν τιμὴν τοῦ δελτίου. Βεβαίως ἡ οἰκονομικὴ ἐπιστήμη ἀπὸ πολλοῦ χρόνου εἰσηγεῖτο καὶ ἐπέμενεν εἰς τὸ δόγμα «ἡ σταφὶς διὰ τῆς σταφίδος», ἀλλ' ἐπεκράτησεν ἀνέκαθεν ἡ ἐμπειρικὴ λεγομένη θεραπεία, ἀφ' ἧς δὲν δυνάμεθα ἤδη νὰ ἀποκλίνωμεν, ἀλλ' εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τὴν συνεχίσωμεν, διότι ἔχει δημιουργηθῇ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης σύνολον πραγματικῆς καταστάσεως.

Ἡ πραγματικὴ αὐτὴ κατάστασις εἶνε ἤδη ἐπιβεβαρημένη μὲ πολλὰ πλεονάσματα καὶ μὲ χωρὶς ἀπόλυτον ἀνάγκην σταφίδος, ὅπως εἶνε τώρα.

Ὕψωσις ἑπομένως τῶν δελτίων ἀποτελεῖ καὶ ὕψωσιν τῶν τιμῶν τῆς σταφίδος. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι, μόλις ἠρχίσαμεν νὰ συζητῶμεν περὶ σταφίδος, ἤρχισαν αἱ τιμαὶ ἀνυψούμεναι· τόση εἶνε ἡ ψυχολογικὴ ἐπίδρασις.

Ἐξακολουθῶν ἐκθέτει πῶς γίνονται αἱ προσφοραὶ καὶ αἱ παραγγελίαι τῆς σταφίδος διὰ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τονίζει καὶ πάλιν τὴν ἐξάρτησιν καὶ συνάφειαν ἥτις παρατηρεῖται μεταξὺ σταφίδος καὶ δελτίου.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** λέγει ὅτι ἡ ἔκπτωσις τῶν τιμῶν ἦτο σκηνοθετημένη παρὰ τῶν ἐμπόρων, ἅμα τῇ ἀπορρίψει τῆς προτάσεως. Ἐξ ἄλλου ἡ ἐπαγγελία τοῦ Κράτους περὶ ἀγορᾶς παντὸς πλεονάζοντος ποσοῦ ἢ χορηγήσεως δικαιώματος ἐνεχυριάσεως αὐτοῦ θὰ ἦτο ἀρκετὴ ἐξασφάλισις ὑπὲρ τῶν παραγωγῶν.

Ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος** λέγει ὅτι ὑπόσχεσις ἐξαγορᾶς ὁλοκλήρων τῶν πλεονασμάτων θὰ εἶχε σοβαρώτατον συγκρατητικὸν ἀντίκτυπον τῶν τιμῶν. Τὰ ἀγορασθέντα κατὰ τὸν Αὔγουστον π. ἔ. 30 ἑκατομμύρια ἀποτελοῦσι τὸ 1|10ον τῆς παραγωγῆς καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι σοβαρὸν ἐνισχυτικὸν ἀντίκτυπον.

Ὁ κ. **Ι. Σολιώτης** συνεχίζων λέγει ὅτι εἰς ἐπαγγελίας ὁ παραγωγὸς δὲν πιστεύει. Θέλει ἄμεσον λύσιν, ἄλλως παρακολουθεῖ τὰς σχηματιζομένας ἐντυπώσεις. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὑποστηριχθὲν ὅτι ἡ ἐξαγορὰ τῶν δελτίων θὰ βαρύνῃ τὴν μέλλουσαν παραγωγήν, ὑποστηρίζει ὅτι τοῦτο θὰ εἶνε ἀσήμαντον

λειάζεται συνεπῶς ἡ τόνωσις τῶν δελτίων, ποσότης τῶν ὁποίων εὑρίσκεται καὶ εἰς χεῖρας παραγωγῶν. Ὡς πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς ἀγορᾶς τῆς σταφίδος εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀγορασθῇ αὐτὴ ἀπὸ σήμερον, διότι τότε μόνον δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπωφελῶς διὰ τὴν σταφιδοπαραγωγήν. Θὰ ἠδύνατο τέλος, λέγει, νὰ γίνῃ συνδυασμὸς τῶν δύο μέτρων ἐξαγορᾶς δελτίων καὶ σταφίδος, διότι θὰ κατορθωθῇ ἡ ἀνακούφισις τῶν σταφιδοπαραγωγῶν, ὧν ἡ κατάστασις κατ' αὐτὰς ὀφείλει νὰ ὁμολογηθῇ παρὰ πάντων ὅτι δὲν εἶνε καλὴ καὶ ὅτι ἄγει εἰς κρίσιν.

Ὁ κ. **Β. Ἀλεβιζάτος** λέγει ὅτι διὰ νὰ ἐννοηθῇ καλῶς τὸ ζήτημα πρέπει νὰ διασαφηνισθῇ τί εἶνε δελτίον καὶ τί ἀντιπροσωπεύει τοῦτο. Ἐξηγεῖ ὅτι δελτίον εἶνε ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀποταμιεύσεως εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς παρακρατήσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένου ποσοῦ σταφιδοκάρπου. Ὑπομένως τὸ δελτίον τοῦτο δὲν ἀντιπροσωπεύει παρὰ φόρον. Τὸ δελτίον τοῦτο ὑφίσταται αὐξομειώσεις ἀναλόγως τῶν τιμῶν τῆς σταφίδος καὶ ἄλλων περιπτώσεων εἰς τὸ ἐμπόριον. Αἱ διακυμάνσεις τοῦ δελτίου ἐξαρτῶνται καὶ ἀπὸ τὴν τιμὴν τῆς σταφίδος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν δελτίων τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς κυκλοφορίαν, διὰ τοῦτο δὲ πολλάκις τὰ δελτία ταῦτα ὑψοῦνται καὶ ὑπὲρ τὴν τιμὴν τῆς σταφίδος. Τοῦτο δὲ συμβαίνει κατὰ τὴν πρώτην περίοδον ἐξαγωγῆς σταφίδος.

Ὁ κ. **Ὀρ. Κυπριανὸς** ἐρωτᾷ εἰς τίνων ὄφελος ἀποβαίνουσιν αἱ αὐξομειώσεις.

Ὁ κ. **Β. Ἀλεβιζάτος** ἀπαντᾷ ὅτι αἱ αὐξομειώσεις αὗται ἀποβαίνουσιν εἰς ὄφελος τῶν κατόχων τῶν δελτίων. Ἐφόσον λοιπόν, λέγει συνεχίζων, τὰ δελτία δὲν ἀποτελοῦσι παρὰ φόρον, τί συμφέρει τὴν σταφιδοπαραγωγήν; Ὁ φόρος αὐτὸς νὰ ἔχῃ μικρὰν ἢ μεγάλην ἀξίαν;

Ὁ κ. **Χ. Φακῆς** λέγει ὅτι τὰ δελτία δὲν εἶνε φόρος, ἀλλὰ μία ἀλληλασφάλεια.

Ὁ κ. **Β. Ἀλεβιζάτος** λέγει ὅτι τυπικῶς δύναται νὰ ἔχῃ οὕτως, οὐσιαστικῶς ὅμως τὰ δελτία ἀποτελοῦσι φόρον. Τὸ ζήτημα εἶνε τόσον προφανές, ὥστε νὰ μὴ χρήζῃ περαιτέρω ἀναπτύξεως, ἐφόσον τὸ δελτίον εἶνε ἔξοδον ὅπερ ἐπιβαρύνει τὸ ποσὸν τῆς σταφίδος τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἐξαχθῇ. Ὡς πρὸς τὸ προτεινόμενον μέτρον τῆς ἐξαγορᾶς, φρονεῖ ὅτι μία τοιαύτη προδέσμευσις θέλει ἀποβῇ ἐπὶ ὀλάθρῳ τοῦ μέλλοντος τῆς σταφιδοπαραγωγῆς, διότι διὰ τοῦ μέτρου τούτου θὰ ὑποχρεωθῶμεν νὰ δεχθῶμεν καὶ διὰ τὸ μέλλον τὸ σύστημα τῆς παρακρατήσεως, τὸ ὁποῖον θὰ εἶνε ἄκρως ἐπικίν-

δυνον, διότι δὲν γνωρίζομεν ποία θὰ εἶνε ἡ παραγωγὴ κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς) λέγει ὅτι ἐκ μέρους τοῦ Κράτους δὲν δύναται νὰ διατεθῇ διὰ τὴν ἀγορὰν εἴτε σταφίδος εἴτε δελτίων οὔτε ἓν λεπτόν. Ἑπομένως πᾶσα σχετικὴ ἀγορὰ εἶνε ἀνάγκη νὰ διασαφηνισθῇ ὅτι γίνεται εἰς βάρος τῆς παραγωγῆς.

Ὁ κ. **Β. Ἀλεβιζάτος** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ διασάφησις αὕτη τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἦτο ἀναγκαία, διότι ὑπάρχει ἀκριβῶς ἡ παρεξήγησις ὅτι πᾶσαι αὗται αἱ ἀγοραὶ γίνονται εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους. Συνεχίζων ἀκολούθως λέγει ὅτι τὸ σύστημα τοῦ παρακρατήματος κατὰ τὴν 20ετῆ ἐφαρμογήν του παρουσίασε πολλὰ ἐλαττώματα, δι' ὃ καὶ πολλοὶ ἐσχημάτισαν τὴν ἰδέαν τῆς τροποποιήσεως αὐτοῦ. Εἷς ἐκ τούτων, λέγει, εἶνε καὶ αὐτὸς κηρυσσόμενος ὑπὲρ τῆς ἀμέσου παρακρατήσεως ἢ τῆς ἀφανοῦς τοιαύτης. Ἀλλά, καὶ ἀπὸ γενικωτέρας κρατικῆς ἀπόψεως ἐὰν ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα, φρονεῖ ὅτι δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ ἐπεμβαίνῃ τὸ Κράτος ἵνα ὑποστηρίζῃ κερδοσκοπικὰς ἐπιχειρήσεις, ἐφόσον αὗται ἀποτυγχάνουσιν. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀγορᾶς αὐτουσίου σταφιδοκάρπου, λέγει ὅτι ὁλόκληρος ὁ σταφιδικὸς κόσμος εὑρίσκεται ἐν ἀπογνώσει προοιωνιζόμενος οὐχὶ καλὸν τὸ μέλλον τῆς σταφίδος. Φρονεῖ ὅτι ἡ πρότασις τοῦ κ. Λουπινᾶ, ὅπως ἀγορασθῇ ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ περισσεύσῃ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους, λύει τὸ ζήτημα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀπαιτηθησόμενον χρηματικὸν ποσὸν λέγει ὅτι, ἐφόσον πρόκειται διὰ τῆς ἐξαγορᾶς νὰ ἐξυπηρετηθῇ ἡ σταφιδοπαραγωγή, θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιβληθῇ εἰς αὐτὴν εἰδικὴ φορολογία.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** παρατηρεῖ ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἐξακολουθήσῃ ὑφιστάμενον τὸ σύστημα τῆς παρακρατήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** λέγει ὅτι τὸ κεφάλαιον θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξευρεθῇ δι' ἐπιβολῆς φορολογίας ἐπὶ τῆς μελλούσης ἐσοδείας.

Ὁ κ. **Β. Ἀλεβιζάτος** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα εἶνε ποῖον σύστημα παρακρατήσεως θὰ ἐφαρμοσθῇ, διότι, ἐὰν ἐφαρμοσθῇ ἄλλο, διάφορον τοῦ ἤδη ἐφαρμοζομένου, νομίζει ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ προτεινόμενον μέτρον. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀγορὰν πλεονάσματος, φρονεῖ ὅτι, ἂν ἀποφασισθῇ, δὲν θὰ ἐφαρμοσθῇ, διότι δὲν θὰ ὑπάρξῃ πλεόνασμα πρὸς ἐξαγοράν. Θὰ χρησιμεύσῃ ὅμως τὸ μέτρον τοῦτο εἰς τὸ νὰ ἐνισχύσῃ ἠθικῶς τοὺς σταφιδοπαραγωγοὺς εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐγκαρτερήσωσιν ὥστε νὰ ἐπέλθῃ μία βελτίωσις τῶν τιμῶν.

Ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος** σχετικῶς μὲ τὴν προτεινομένην ἐξαγορὰν παντὸς πλεονάσματος σταφιδοκάρπου λέγει ὅτι τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς θὰ ἦσαν ὄντως τοιαῦτα, ἂν ἡ πτῶσις τῆς σταφίδος ὠφείλετο μόνον εἰς ψυχολογικοὺς λόγους. Ἂν δὲν εἶνε τοιοῦτοι, ἀλλ' ἔγκεινται ὄντως εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς καταναλώσεως, τότε ποῖος θὰ πωλήσῃ μὲ ὑποτετιμημένας τιμάς; Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ παραμένωσιν ἐν τῷ Τόπῳ καὶ θὰ περιμένωσιν ἐξαγορὰν Κρατικήν, ἥτις ἀδύνατον νὰ γίνῃ ἐλλείψει χρημάτων. Τοῦτο συνεπῶς πρέπει νὰ διαπιστωθῇ εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει της ὅτι ἡ ἐξαγωγή, μερίδος Ἰανουαρίου ἐξ 132 ἑκατομμυρίων δὲν εἶνε πραγματική, διότι δὲν κατηναλώθη ἀκόμη.

Ὁ κ. **Β. Ἀλεβιζάτος** λέγει ὅτι ὄντως ὁ ἐξαχθεὶς σταφιδόκαρπος ἀνέρχεται εἰς 135 ἑκατομμύρια καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν εἶνε ἀδιάθετα εἰς τὸ ἐξωτερικὸν 35 ἑκατομμύρια. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ἐλάττωσιν τῆς καταναλώσεως, ἀλλὰ διότι τὸ σταφιδεμπόριον διὰ προώρων καὶ ἀθρόων φορτώσεων ἐπεβάρυνε τὴν κατανάλωσιν μὲ ποσὰ μένοντα ἤδη ἀδιάθετα. Τοῦτο ἔδωκε καὶ στάδιον ἐκμεταλλεύσεως ἐκ μέρους τῶν ἐκμεταλλευτῶν πρὸς τοὺς κατόχους καὶ πωλητὰς σταφίδος. Ἡ δυσμενὴς αὕτη κατάστασις δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐμπνέῃ φόβους, ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἐφετεινὴ παραγωγὴ δὲν θὰ ὑπερβῇ τὰ 185 ἑκατομμύρια.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** διακόπτων ἀναπτύσσει τοὺς ὅρους τῆς καταναλώσεως τῆς σταφίδος ἐν Ἀγγλίᾳ, οἵτινες δὲν ἐνισχύουσι τοὺς ἐκφρασθέντας παρὰ τοῦ κ. Μερλοπούλου φόβους.

Ὁ κ. **Γ. Κατσιμπίρης** λέγει ὅτι τὰ ληφθέντα πρὸ τῆς ἐσοδείας μέτρα προσέβαλον συμφέροντα ὅλου τοῦ σταφιδεμπορίου. Δύο μόνον ἐμπορικοὶ Οἶκοι εὑρέθησαν μὲ ἀποθέματα τῆς παλαιᾶς ἐσοδείας καὶ ἔπαιζαν μὲ τὰ κάτω, ἐνῷ πάντες οἱ ἄλλοι Οἶκοι ἔπαιζαν μὲ τὰ ἄνω. Οἱ ζημιωνόμενοι ἔμποροι πωλήσαντες μὲ ἐξευτελιστικὰς τιμὰς ἔλαβον ἤδη μέτρα ἀμύνης.

Ἐκθέτων εἶτα ὅλας τὰς κρίσεις ἃς διῆλθεν ἡ σταφὶς ἀποδίδει ὅλας τὰς καταστροφὰς τῆς σταφίδος εἰς τοὺς σταφιδεμπόρους μέχρις ὅτου ὁ Λ. Πετμεζᾶς τῇ βοηθείᾳ τοῦ ἀειμνήστου Πεσμαζόγλου εἰσηγήθησαν τὸν θεσμὸν τοῦ παρακρατήματος καὶ τῆς Ἐνιαίας.

Ἀναπτύσσει εἶτα τοὺς λόγους τοὺς ὑπαγορεύοντας τὴν ψῆφισιν τοῦ εὐεργετικοῦ μέτρου τῆς ἀγορᾶς σταφιδοκάρπου

κατὰ τὸν παρελθόντα Αὔγουστον καὶ τονίζει ὅτι πάντες οἱ ἔμποροι πλὴν δύο ἀνηνέχθησαν καὶ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Πρεσβείαν κατασυκοφαντοῦντες τὸ μέτρον ὡς κηδόμενοι τῶν συμφερόντων δῆθεν τῶν Ἄγγλων καταναλωτῶν. Οἱ δύο αὐτοὶ ἔμποροι—Μεσσηνέζης καὶ Δρούλιας—ὑπῆρξαν ἔκτοτε οἱ σωτῆρες τῆς σταφίδος, καίτοι κατεσυκοφαντήθησαν.

Ὡς πρὸς τὴν προταθεῖσαν ἀγορὰν τῶν δελτίων, ἐρωτᾷ τοὺς ἀντικρούοντας αὐτὴν ἂν εἶνε ἢ ὄχι σταφὶς τὰ δελτία ταῦτα. Ἐὰν δὲν ἐκαλύπτοντο διὰ δελτίων αἱ ποσότητες αὗται τῶν 15 ἑκατομμυρίων, δὲν θὰ ἐξηγοράζοντο, λέγει, ὡς πλεόνασμα :

Ἐξαίρει κατόπιν τὴν δρᾶσιν τῆς Ἑνώσεως σταφιδοπαραγωγῶν «Βοστίτσης», Σταφιδικῆς Τραπέζης, ἥτις κατώρθωσε κατ' Ὀκτώβριον π. ἔ. νὰ ἐκτελωνίσῃ 8 ἑκατομμύρια σταφιδοκάρπου. Θέσασα ἐκποδὼν τὰ ἐμπορικὰ διάμεσα παράσιτα. Τὸ ἐμπόρευμα τῆς Τραπέζης ταύτης ἐπωλήθη πρὸς 70—75 σελλίνια ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἠδυνήθημεν οἱ μέτοχοί της συνεταῖροι σταφιδοπαραγωγοὶ νὰ λάβωμεν κατὰ μέσον ὅρον 1.700 δραχμὰς κατὰ χιλιάδα, ἐνῷ αἱ τιμαὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου τοῦ καταγγέλλοντος εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Πρεσβείαν τὰ μέτρα μας ἦσαν ὄχι περισσότερα τῶν 3.500 δραχμῶν κατὰ χιλιόλιτρον. Ὅτε ἦλθον αἱ πρῶται πωλήσεις τῆς Σταφιδικῆς Τραπέζης Αἰγίου, τότε ἐτονώθησαν καὶ αἱ τιμαὶ τοῦ πράγματος τῶν μὴ συνεταίρων ἐν Αἰγιαλείᾳ. Εἶνε βέβαιον ὅτι ἐκ τῶν δελτίων περὶ τὸ 1 καὶ 1/2 ἑκατομμύριον εἶνε εἰς χεῖρας σταφιδοπαραγωγῶν καὶ συνεταιρισμῶν. Τὸ ὑπόλοιπον αὐτῶν κατέχουσι κερδοσκόποι, οἱ ὁποῖοι ὅμως εἶνε καὶ τὰ κίνητρα τῆς σταφιδικῆς ζωῆς.

Ἄλλος λόγος συνηγορῶν ὑπὲρ τοῦ μέτρου τῆς ἐξαγορᾶς εἶνε ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ εἶνε ἐναποθηκευμένον πρᾶγμα μὲ βεβαρημένον κόστος καὶ πᾶσα ὑποτίμησις δι' ἀντιπροσφορῶν μὲ εὐθηνὰς τιμὰς καταστρέφει σωρείαν σταφιδοπαραγωγῶν καὶ κλονίζει τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν.

Τονίζει κατόπιν τὰς ζημίας ἃς ὑπέστησαν οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ ἐκ τῆς ἐπιτάξεως τοῦ συναλλάγματος ὑπὲρ τοῦ Κράτους κατὰ τὸν θεσμὸν τοῦ Κονσόρτσιουμ.

Ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι ἐκ τῶν κρατήσεων αὐτῶν ἠγοράσθησαν 22 ἑκατομμύρια ἑκατόλλιτρα πρὸς ἀνακούφισιν τῆς παραγωγῆς.

Ὁ κ. **Γ. Κατσιμπίρης** συνεχίζων ἐπικρίνει τὸν κ. Πρωθυπουργόν, διότι φοβηθεὶς ἀπὸ τὰς διασπαρείσας συκοφαντίας δὲν ἔδειξε σθένος καὶ σπουδὴν πρὸς ἔγκαιρον προστασίαν τῆς σταφίδος. Ὤφειλε, λέγει, ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀπὸ τὸν Δεκέμβριον νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ ζήτημα καὶ νὰ μὴ φοβηθῇ τὴν δυσφημίαν, ἀλλὰ νὰ συνεχίσῃ συστηματικῶς τὰ προστατευτικὰ μέτρα καὶ νὰ σώσῃ τὴν κατάστασιν.

Ὁ σταφιδικὸς κόσμος εἶνε ἤδη πληγωμένος καὶ ἀπογοητευμένος καὶ ὅταν ἴδῃ ὅτι μονοπλεύρως λύομεν τὸ ζήτημα καὶ χωρίζομεν τὴν σταφιδοπαραγωγὴν ἀπὸ τὸ σταφιδεμπόριον, θὰ ἀπελπισθῇ τελείως καὶ θὰ παύσῃ νὰ ἐλπίζῃ εἰς τὸ προϊόν του. Ἡ ἐξαγορὰ τῶν δελτίων ἔχει βάσιν ἠθικήν, ἐφόσον ταῦτα ἀντιπροσωπεύουσι σταφιδόκαρπον καὶ ἐφόσον θὰ συγκρατήσωσιν ἰδίως τὰς τιμὰς τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ σταφιδικῶν ποσοτήτων, αἵτινες ἀνήκουσι καὶ εἰς συνεταιρισμοὺς καὶ εἰς σταφιδοπαραγωγοὺς καὶ εἰς σταφιδεμπόρους.

Ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι πρὸς ἄρσιν τῶν συκοφαντιῶν ἔχει ἐντολὴν τοῦ Οἴκου Δρούλια νὰ δηλώσῃ ὅτι ζητεῖ νὰ ἐξαιρεθῇ οὗτος ῥητῶς διὰ τοῦ νόμου ἀπὸ τὴν συμμετοχήν του εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν δελτίων. Δὲν ἀγωνίζεται, λέγει, ὑπὲρ τοῦ Δρούλια, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ σταφιδικοῦ κόσμου καὶ ὑπὲρ τῆς συνεταιρικῆς ἰδέας, εἰς ἣν συμμετέσχε καὶ οὗτος διὰ τῆς Σταφιδικῆς Τραπέζης «Βοστίτσης».

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** παρατηρεῖ ὅτι ἡ Τράπεζα αὕτη διὰ τηλεγραφημάτων της ἐξεδηλώθη κατὰ τῆς ἀγορᾶς τῶν δελτίων.

Ὁ κ. **Ι. Σολιώτης** παρατηρεῖ ὅτι ὑπάρχουσι δύο Ἑνώσεις ἐν Αἰγιαλείᾳ, αἵτινες ἔκαμαν ἐσχάτως γενικὴν σύσκεψιν πρὸς συνένωσίν των καὶ διώρισαν Ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν Καταστατικοῦ. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη κατὰ παρέκκλισιν τῆς ἐντολῆς της ἔκαμε τὸ τηλεγράφημα περὶ οὗ ὡμίλησεν ὁ κ. Μαργέτης.

Ὁ κ. **Γ. Κατσιμπίρης** λέγει ὅτι δὲν ἐπιδιώκει τὴν προστασίαν τῶν τηλεγραφούντων, ὧν ἡ ἐπέμβασις εἶνε ἐπιζήμιος διὰ τὴν σταφίδα, ἀλλὰ τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων τῶν σταφιδοπαραγωγῶν. Καταλήγων παρακαλεῖ ὅπως ἀγορασθῶσι καὶ σταφὶς καὶ δελτία ἀναλογικῶς (15 ἑκατομμύρια σταφίδος καὶ 5 ἑκατομμύρια δελτίων) καὶ ἂς ἐξαιρεθῇ ὁ Οἶκος Δρούλια. Μόνον διὰ τοῦ μικτοῦ τούτου μέτρου θὰ ἀνακουφισθῇ ἡ σταφιδικὴ κατάστασις. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** λέγει ὅτι τὸ θέμα εἶνε τόσον δύσκολον καὶ τόσον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν τοῦ Τόπου, ὥστε ἔπρεπε νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως, τὴν ὁποίαν δὲν προεκάλεσεν ὡς ἔδει.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐμελέτησε τὸ ζήτημα, θὰ ἐκφέρῃ

δὲ τὴν γνώμην της, ἀφοῦ ἀκούσῃ καὶ τὴν γνώμην τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** λέγει ὅτι τὸ κύριον ζήτημα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ εἶνε ποῖον σύστημα θὰ κρατήσῃ κατὰ τὴν προσεχῆ σταφιδικὴν ἐξέλιξιν. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος δὲ τούτου οὐδεμία σκέψις ἐγένετο, μολονότι ἀπειλεῖ τὸν τόπον ἡ σταφιδικὴ κρίσις. Ὁ ἴδιος, λέγει, ὑπῆρξε πάντοτε πολέμιος τοῦ συστήματος τῆς παρακρατήσεως, οὐδὲν δὲ τὸν ἔπεισε νὰ μεταβάλῃ ἤδη γνώμας. Ἡ σταφὶς εἶνε κυρίως δύο εἰδῶν· ἡ κατωτάτη ποιότης, χρησιμεύουσα εἰς τὴν βιομηχανίαν, καὶ ἡ καλὴ ποιότης, ἡ ὁποία ἐξάγεται εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Διὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς παρακρατήσεως ἀξιοῦσιν ὅπως διὰ τῆς ἐνιαίας διαχειρίσεως αἱ δύο αὗται ποιότητες ἰσοπεδωθῶσιν.

Ὁ κ. **Β. Ἀλεβιζάτος** λέγει ὅτι τοῦτο δὲν στηρίζεται εἰς τὰ πράγματα, διότι ὑπάρχουσι δύο διάφοροι τιμαὶ διὰ τὰς ἀναφερθείσας ποιότητας.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι μὲ τὰς γενομένας ἐξαγορὰς οὐδεμία ἐπῆλθε βελτίωσις, οὐδὲ εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ τοιαύτη, ἐφόσον ὑφίσταται ἡ ῥιζικὴ νόσος τῆς ὑπερπαραγωγῆς. Δὲν πρέπει, λέγει, νὰ ἀπατώμεθα. Ἕκαστος ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ συζητουμένου ζητήματος δὲν ἐκπροσωπεῖ παρὰ τὴν γνώμην τῆς περιφερείας του καὶ περὶ τῶν συμφερόντων ταύτης μεριμνᾷ.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἀντίληψις αὕτη δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀποδεκτή. Τὸ σταφιδικὸν ζήτημα εἶνε ἐνιαῖον, δὲν εἶνε δὲ δυνατὸν νὰ καταστραφῶσιν οἱ πολλοὶ χάριν τῶν ὀλίγων.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος Ἐπιτροπὴ ἔπρεπε νὰ καταρτισθῇ πολὺ πρότερον ὅπως συζητήσῃ ἐν εὐρύτητι ἀντιλήψεων τὸ ζήτημα. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπεν ἀπὸ μηνῶν, ὅτε ἐνεφανίσθη τὸ ζήτημα, νὰ σκεφθῇ κατὰ τίνα τρόπον θὰ καθίστατο δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν σταφιδικὴν περιπέτειαν οὕτως, ὥστε νὰ μὴ ὑφίσταται σήμερον τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς Ἐθνικ. Οἰκονομίας) λέγει ὅτι τὰ μέτρα περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλεῖ ὁ κ. πληρεξούσιος ἀφορῶσι τὸ μέλλον, ἐνῷ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἡ Κυβέρνησις ἀφεώρων καὶ ἀφορῶσι τὴν θεραπείαν μιᾶς καταστάσεως ὀδυνηρᾶς.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι εἶνε βεβαίως τὸ ζήτημα δύσκολον διὰ τὸ μέλλον, ἀλλ' εἶνε ὅμως ἀνάγκη νὰ λυθῇ οὕτως ἢ ἄλλως. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ καταρτισθῇ μία

Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία ἐν εὐρύτητι νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα καὶ νὰ προτείνῃ τὴν ὁριστικὴν αὐτοῦ λύσιν καὶ διευθέτησιν.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** λέγει ὅτι ἡ πρότασις τοῦ κ. Πετρίδη, ἀφορῶσα τὴν γενικὴν λύσιν τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος, εἶνε ἄσχετος πρὸς τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα, τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει μόνον εἰς τὴν θεραπείαν τῆς σταφιδικῆς κρίσεως ἣν διατρέχομεν. Ὑπεστηρίχθη ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ὄψει τῆς Συνελεύσεως προτάσεως πρόκειται νὰ ἐξυπηρετηθῶσι τὰ συμφέροντα ὡρισμένων ἐμπόρων, οὗτος δὲ εἶνε καὶ ὁ λόγος δι' ὃν πολλοὶ διετέθησαν κακῶς κατ' αὐτῆς. Ἡ κατὰ τῆς προτάσεως ἀντίδρασις προέρχεται κυρίως ἐκ μέρους τῶν κερδοσκοπούντων ἐμπόρων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐκ τῶν κτηματιῶν. Ἀναγινώσκει δὲ πρὸς τοῦτο σχετικὰ ταλεγραφήματα Ἑνώσεων κτηματιῶν ἐπιζητουσῶν τὴν ἐπιψήφισιν τῆς προτάσεως.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** ἀναγινώσκει ἀντιθέτως τηλεγραφήματα διαφόρων Κτηματικῶν Ἑνώσεων διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἐπικειμένην ἐπιψήφισιν τῆς προτάσεως.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** συνεχίζων λέγει ὅτι, ἀνεξαρτήτως τῶν τηλεγραφημάτων τούτων, ὡς πληρεξούσιος ὀφείλει νὰ ἔχῃ σχηματίσει γνώμην ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου ζητήματος καὶ νὰ μὴ δίδῃ σημασίαν εἰς τὰς παρουσιαζομένας ἀντιδράσεις. Ἀναφερόμενος ἀκολούθως εἰς τὰ ληφθέντα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μέχρι τοῦδε μέτρα πρὸς ἀντίκρυσιν τῆς κρίσεως λέγει ὅτι ταῦτα ὑπῆρξαν ἀνεπαρκῆ ἀνεξαρτήτως ὅμως τῆς ἀνεπαρκείας τῶν μέτρων τούτων ἡ κρίσις ἐπετάθη ἔτι μᾶλλον λόγῳ τοῦ πληθωρισμοῦ τῶν δελτίων, ὁ ὁποῖος προῆλθεν ἐκ τῆς βραδύτητος τῆς Συνελεύσεως· ὅπως λάθῃ τὰ μέτρα ταῦτα. Πρὸς ἄρσιν τῆς κρίσεως ταύτης φρονεῖ ὅτι πρέπει ἀναντιῤῥήτως νὰ ἀγορασθῇ μία σημαντικὴ ποσότης αὐτουσίου σταφίδος, ἐκ παραλλήλου ὅμως νὰ ἐξαγορασθῇ καὶ τὸ ποσὸν τῶν 15 ἑκατομ. δελτίων, περὶ ὧν προνοεῖ ἡ συζητουμένη πρότασις. Διότι, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἐξαγορασθῶσι τὰ δελτία ταῦτα, εἶνε ἀναμφισοήτητον ὅτι θὰ μεταφερθῶσιν εἰς τὸ προσεχὲς ἔτος. Ἡ μόνη διαφορὰ ἥτις μᾶς χωρίζει, λέγει, μὲ τοὺς ἀντιφρονοῦντας εἶνε ἡ τιμὴ τῶν δελτίων. Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τὸ ζήτημα ἐξητάσθη ὑφ' ὅλας τὰς ἀπόψεις, ἔμειναν δὲ πάντες σύμφωνοι ὅτι ἡ παραγωγὴ οὐδαμῶς ἢ ἐλάχιστα θέλει ἐπιδαρυνθῇ διὰ τῆς ἐξαγορᾶς δελτίων. Φρονεῖ ὅτι ἡ ὑπερτίμησις τῶν δελτίων θὰ συνεπιφέρῃ καὶ τὴν ὑπερτίμησιν τῆς σταφίδος, τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον καὶ ἡ παραγωγὴ ἐφέτος δὲν φρονεῖ ὅτι θὰ εἶνε μεγάλη. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁτιδήποτε καὶ ἂν γίνῃ, ὀφείλει νὰ γίνῃ ἀμέσως καὶ ἄνευ ἀναβολῆς, διὰ νὰ ἀποσοβήσωμεν τὸν ὄλεθρον

τὸν σταριδικόν, ὁ ὁποῖος ἀπὸ μηνῶν ἤδη ἀπειλεῖται. Δὲν εἶμαι, λέγει, ἀντιπρόσωπος εἰμὴ τῶν συμπολιτῶν μου καὶ μόνον, διὰ τὸ συμφέρον τῶν ὁποίων φροντίζω. Πρέπει ταχέως νὰ ἀποφασίσωμεν, διότι οὐδεὶς δύναται νὰ ὑπολογίσῃ τί μέλλει νὰ συμβῇ, ἐὰν ἀναβάλωμεν νὰ κλείσωμεν τὴν αἱμορροοῦσαν αὐτὴν πληγήν.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ ἐπὶ τῆς προτάσεως συζήτησις, συναινέσει δὲ τῆς Συνελεύσεως λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8.55' μ.μ., ἵνα ἐπαναληφθῇ αὔριον ὥρᾳ 4 καὶ 30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΞΕ'

Τῆς 27 Μαρτίου 1925

Ὥρᾳ 5 μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Ὁ Γεωργικὸς Σύλλογος τῆς ἐπαρχίας Καρδίτσης παρακαλεῖ ὅπως ἀρθῇ πᾶσα φορολογία ἐπὶ τῆς μελετωμένης ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Οἱ ἐνοικιασταὶ Μουσουλμανικῶν καταστημάτων Ρεθύμνου παρακαλοῦσιν ὅπως συμπεριληφθῶσιν εἰς τὰς εὐεργετικὰς διατάξεις τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ πρόεδρος τῶν Ἑλλήνων κελλιωτῶν Ἁγ. Ὄρους Νικόδημος παραπονεῖται ἐναντίον τοῦ ἐκεῖ ἀστυνόμου καταπατοῦντος τὰ δικαιώματα τῆς ἰδιοκτησίας του.

Οἱ κάτοικοι Βιτάτσης διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς περὶ μεταφορᾶς τῆς Νέας Ἀπρας εἰς θέσιν Ἀῤῥι-Μπαίρη.

Οἱ ποτοποιοὶ Χίου παρακαλοῦσιν ὅπως καταργηθῇ ὁ φόρος ἐπὶ τῆς σούμας.

Ἡ Πανελλήνιος Ὁμοσπονδία τῶν Σιδηροδρομικῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν πρόσληψιν ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας τῶν ἀπεργησάντων σιδηροδρομικῶν.

Ἡ Καπνεργατικὴ Ἕνωσις Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ἀπορριφθῇ τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Οἱ καταθέται χρυσοῦ παρὰ Τραπέζαις καὶ κάτοχοι ὁμολογιῶν εἰς χρυσὸν διαφόρων Ἑταιρειῶν παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως λύσῃ τὸ ζήτημα τῶν συμφώνως πρὸς τὰς δηλώσεις αὐτῆς.

Ὁ 169ος Οἰκοδομικὸς Συνεταιρισμὸς τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως τῷ ἐπιτραπῇ ἡ ἀνέγερσις οἰκιῶν καὶ ἐκτὸς τοῦ παρ' αὐτοῦ ἀγορασθέντος οἰκοπέδου.

Ὁ Κτηματικὸς Σύλλογος Πινακάτων παρακαλεῖ ὅπως τροποποιηθῇ τὸ Διάταγμα τῆς φορολογίας τῶν ἀμύλων.

Τὸ Δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ δικαστικοῦ κλάδου.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς νομοσχέδια:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ τῶν εἰδικῶν ταμείων καὶ ὑπηρεσιῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1921—22» καὶ

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους καὶ τῶν εἰδικῶν ταμείων καὶ ὑπηρεσιῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1921—22».

Ὁ κ. ***Δ. Σαράτσης*** (πληρεξούσιος Βόλου) ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ὑπαγωγῆς τοῦ χωρίου Κεραμιδίου τῆς ἐπαρχίας Ἀγυιᾶς τοῦ νομοῦ Λαρίσης εἰς τὴν ἐπαρχίαν Βόλου τοῦ αὐτοῦ νομοῦ».

Ἡ ***ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ὑγείας κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1923 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 617 κλπ. τασσομένης προθεσμίας καὶ χορηγήσεως ἀδείας ἱδρύσεως δύο φαρμακείων, ἑνὸς ἐν Ἀθήναις καὶ ἑτέρου ἐν Πειραιεῖ, ὑπὸ τῆς ἀνωνύμου Ἑταιρείας Σιδηροδρόμων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς - Πελοποννήσου».

Κηρύσσεται ***κατεπείγον*** τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης πρὸς παροχὴν ἐνισχύσεως εἰς ὁμάδας ὁμογενῶν πρόσφύγων ἐπαγγελματιῶν κλπ.».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἀναφορῶν.

Ὁ κ. ***Ν. Γρηγοριάδης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν δημοδιδασκάλων Θεσσαλονίκης ζητούντων ὅπως ὑπαχθῶσιν εἰς τὸν πανυπαλληλικὸν νόμον.

Ὁ κ. ***Ι. Μανέττας*** (Ὑπουργὸς Παιδείας) λέγει ὅτι κατηρ-

τίσθη ἤδη σχετικὸν νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον μελετᾶται. ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει ἀντιρρήσεις τινὰς ἡ Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία.

Ὁ κ. **Ν. Γρηγοριάδης** τονίζει ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ ληφθῇ ἐν μέτρον, διότι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μὴ ἀμείβωνται οἱ ὑπάλληλοι.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν προσωρινῶν ὑποδιδασκάλων ιε' ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας, ἐφ' ἧς παρέχει πληροφορίας ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** λέγει ὅτι κατήγγειλε μετὰ τῶν ἄλλων μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς διάφορα ἔκτροπα τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Λαγκαδᾶ, ὅστις ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ προστατεύηται παρὰ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ. Τὰ καταγγελθέντα ἀφεώρων ἀνηθικότητας καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ διαταχθῇ μία ἀνάκρισις.

Ὁ κ. **Ι. Μανέττας** (Ὑπουργὸς Παιδείας) παρακαλεῖ νὰ τῷ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ αὕτη.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν διαφόρων σταφιδοπαραγωγικῶν Συλλόγων.

Οἱ κ. κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** καὶ **Ι. Καλογερᾶς** ὑποστηρίζουσιν ἀναφορὰν τῶν κατόχων περιπτέρων καπνοπωλῶν καὶ τονίζουσι τὸ δίκαιον τῶν αἰτημάτων των.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιοῦνται καὶ οἱ κ. κ. **Ν. Ξηρός, Θ. Χαβίνης, Α. Δεναξᾶς, Γ. Σεχιώτης, Π. Ἀραβαντινός, Π. Γιωτόπουλος, Α. Δενδρινός, Ν. Μπακόπουλος, Γ. Βραχηνὸς** καὶ **Β. Κυβέλος.**

Οἱ κ. κ. **Λ. Ἰασονίδης, Μ. Κύρκου** καὶ **Γ. Σεχιώτης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῆς Ἐπιτροπῆς κατοίκων Θεσσαλονίκης.

Οἱ κ. κ. **Π. Πετροπουλάκης, Β. Κυβέλος** καὶ **Δ. Καλκανδῆς** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Μέσης τῆς ἐπαρχίας Οἰτύλου.

Ὁ κ. **Δ. Μέλφος** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ προσφύγων Μελενίκου καὶ παρακαλεῖ ὅπως χορηγηθῇ εἰς αὐτοὺς πρὸς ἐγκατάστασιν τὸ ἀπὸ πολλοῦ προωρισμένον οἰκόπεδον, κατεχόμενον πρὸ καιροῦ νομίμως ὑπὸ 250 οἰκογενειῶν προσφύγων Μελενίκου. Τὴν ἐγκατάστασιν αὐτὴν ἐμποδίζει ἡ Στρατιωτικὴ Ὑπηρεσία, ἐπαναλαμβάνει δ' ὅτι τὸ οἰκόπεδον τοῖς ἔχει ἀποδοθῇ διὰ νόμου καὶ μετέπειτα δι' Ἐπαναστατικοῦ Διατάγματος.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Γ. Χατζηκυριακοῦ.**

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ Συλλόγου ἐργατῶν θαλάσσης Πατρῶν.

Οἱ κ. κ. **Α. Μάρκου** καὶ **Τ. Ἀναστασίου** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων Πατρῶν.

Ὁ κ. **Λ. Καταφυγιώτης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ 198 Οἰκοδομικοῦ Συνεταιρισμοῦ Δημοσίων Ὑπαλλήλων Λαρίσης.

Ὁ κ. **Γ. Δοιξίνας** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ναυπλίου διαμαρτυρομένου κατὰ τῆς μελετωμένης ἀποφάσεως περὶ μεταφορᾶς τοῦ Ἐφετείου Ναυπλίου. Τονίζει τὸ ἄδικον πάσης τοιαύτης ἀποφάσεως, κινούσης τὴν ἀγανάκτησιν ὁλοκλήρων περιφερειῶν, περὶ ἧς ἡ ὁλομέλεια τῶν ἐφετῶν Ναυπλίου, ἀποτελουμένη ἐκ μὴ κατοίκων Ναυπλίου, ἀπεφάνθη παμψηφεὶ ὅτι ἡ μεταφορὰ δὲν στηρίζεται εἰς καμμίαν σοβαρὰν δικαιολογίαν. Ἡ δικαιολογία τῆς ἀποστάσεως περιφερειῶν τινων ἀπὸ τοῦ Ναυπλίου θὰ εἶχε σημασίαν, ἐὰν δὲν ὑπῆρχον συγκοινωνία καὶ συγκοινωνιακὰ μέσα. Δὲν εἶνε δυνατόν, λέγει, δι' ἐκλογικὰ συμφέροντα νὰ ἀνατραπῇ καθεστὼς ὅπερ ἐγκαθιδρύθη ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Κράτους. Τοιαύτην ἀπόπειραν κατὰ τῆς Δικαιοσύνης δὲν πιστεύω ποτὲ νὰ ὑιοθετήσῃ ἡ Κυβέρνησις.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** ὑποστηρίζει ἐκθύμως τὴν μετάθεσιν τοῦ Ἐφετείου ἐκ Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν, διότι ὁ μόνος ἱστορικὸς λόγος καθορισμοῦ ἕδρας τοῦ Ἐφετείου εἰς Ναύπλιον ἦτο ὅτι τὸ Ναύπλιον ἀπετέλεσε τὴν πρώτην πρωτεύουσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ἐκλιπόντος ὅμως ἀπὸ μακροῦ τοῦ τυπικοῦ τούτου λόγου, ὅλοι οἱ οὐσιαστικοὶ λόγοι, καὶ γεωγραφικοὶ καὶ οἰκονομικοὶ καὶ συμφέροντος ταχυτέρας ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης, συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς μεταθέσεως τοῦ Ἐφετείου εἰς Τρίπολιν καὶ παρακαλεῖ νὰ ψηφισθῇ ταχέως τὸ σχετικὸν νομοθέτημα.

Ὁ κ. **Κ. Πετρίδης** εὐχαριστεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης καὶ τὸν κ. Πρωθυπουργὸν διότι ἐδήλωσαν ἤδη εἰς Ἐπιτροπὴν ὅτι δὲν δύναται νὰ εὕρῃ ἐνίσχυσιν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἡ πρότασις τοῦ κ. Παπαχριστοπούλου. Ἐκθέτει κατόπιν τοὺς λόγους δι' οὓς ἐπεδλήθη καὶ ἐπιβάλλεται ἡ παραμονὴ τῆς ἕδρας τοῦ Ἐφετείου ἐν Ναυπλίῳ, ἀποφασισθεῖσα ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς συστάσεως τοῦ Κράτους τῇ προτάσει αὐτῶν τῶν δικαστικῶν Ἀρχῶν, καὶ λόγῳ περιθάλλοντος καὶ λόγῳ κλίματος καὶ λόγῳ συγκοινωνίας. Ἐν τέλει διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ὑποβληθείσης προτάσεως ὑπὸ τοῦ κ. Παπαχριστοπούλου.

Ὁ κ. **Α. Παπαχριστόπουλος** ἀντικρούων τοὺς κατὰ τῆς μεταφορᾶς τοῦ Ἐφετείου κεκηρυγμένους ἐκθέτει τοὺς ἱστορικούς, συγκοινωνιακοὺς κλπ. λόγους οἵτινες ἐπιβάλλουσι τὴν

μεταφορὰν τοῦ Ἐφετείου εἰς Τρίπολιν, ἣν ζητοῦσιν αἱ τρεῖς μεγάλαι περιφέρειαι τῆς Ἀρκαδίας, τῆς Μεσσηνίας καὶ τῆς Λακωνίας. Ἐκφράζει κατόπιν τὴν δυσπιστίαν του διὰ τὰς λεχθείσας ὡς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἐν σχέσει μὲ τὴν πρότασιν τῆς μεταθέσεως.

Ὁ κ. **Π. Καλμοῦχος** λέγει ὅτι ἔχει ἱερὸν καθῆκον ὄχι μόνον νὰ ὑποστηρίξῃ ἀλλὰ καὶ νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ σκέψιν ὅτι δὲν ἐγεννήθη ἐπὶ 100 ἔτη εἰς τόσους ἐπιφανεῖς ἐξ Ἀρκαδίας πολιτευτάς, οἵτινες ἀνελθόντες εἰς τὰ ὑψηλότερα ἀξιώματα εἶχον καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἐπιτύχωσι τὴν μεταφορὰν τοῦ Ἐφετείου εἰς Ἀρκαδίαν.

Ἀναπτύσσει κατόπιν τοὺς λόγους τοὺς ἐπιβάλλοντας τὴν παραμονὴν τῆς ἕδρας τοῦ Ἐφετείου ἐν Ναυπλίῳ καὶ καταλήγει ἐκφράζων τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ παροῦσα Συνέλευσις δὲν θὰ διαπράξῃ τοιοῦτον ἔγκλημα. Προσθέτει ὅτι εἶνε ἀληθὲς ὅτι αἱ Ἀρχαὶ δὲν πρέπει νὰ συγκεντρῶνται εἰς τὰς πρωτευούσας ἐπ' ὠφελείᾳ μιᾶς πόλεως καὶ ἐπὶ μεγίστῃ ζημίᾳ τῶν ἄλλων πόλεων τοῦ νομοῦ, δεδομένου ὅτι αἱ Ἀρχαὶ μεγάλως συμβάλλουσιν εἰς τὴν κίνησιν καὶ τὸν πολιτισμὸν μιᾶς πόλεως, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνωτέρω λόγων συντρέχει.

Ὁ κ. **Σ. Ἠλιόπουλος** ὑποστηρίζει τὰ δίκαια τῶν Ναυπλιέων.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** συμφωνεῖ ἀπολύτως μετὰ τοῦ κ. Παπαχριστοπούλου.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν ταξινόμων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ κ. **Ἀνδρ. Κωνσταντινίδης** (Ἤδρου) ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν ὑπαλλήλων τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὴν παραμεθόριον καὶ παρακαλεῖ νὰ μὴ καθιερωθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς περικοπῆς τοῦ παρεχομένου εἰς αὐτοὺς ἐπιδόματος 10 %, καὶ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν καταβληθέντων μέχρι τοῦδε.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι διὰ τὸ δεύτερον ζήτημα διέταξε τὴν ἄρσιν.

Ὁ κ. **Αὐγ. Θεολογίτης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν σιγαροποιῶν Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ νὰ προτιμηθῇ τὸ ἐκκρεμὲς νομοσχέδιον περὶ ἀποζημιώσεως τῶν σιγαροποιῶν ἐπιστράτων καὶ τονίζει τοὺς κινδύνους οἵτινες προέρχονται ἐκ τῆς μὴ ἐπιλύσεως τῶν ζητημάτων ὅλων ἐκείνων οἵτινες ἐστρατεύθησαν καὶ κατεστράφησαν καὶ βλέπουσιν ἑαυτοὺς ἀπροστατεύτους ὑπὸ τῆς Πολιτείας.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) νομίζει ὅτι τὸ νομοσχέδιον τὸ ἐκκρεμοῦν πρέπει νὰ λάβῃ μίαν ἄλλην βάσιν, νὰ καθιερώσῃ ἓν σύστημα προνοίας. Εἶνε ζήτημα μελέτης, ἀναμφισβητήτου ὄντος ὅτι οἱ ἀπολέσαντες τὰς θέσεις των, διότι ἐπεστρατεύθησαν, δικαιοῦνται ποιᾶς τινος ὑποστηρίξεως.

Ὁ κ. **Αὐγ. Θεολογίτης** ἐξακολουθῶν παραπονεῖται διότι ἡ Πολιτεία γενικῶς ὑπεστήριξε τὰς δικαίας ἀξιώσεις, ἰδίως τῶν ἐφέδρων καὶ πολεμιστῶν, ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἄλλα Κράτη.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** (πληρεξούσιος Πρεβέζης) ὑποβάλλων ἀναφορὰν τῶν κτηματιῶν Πρεβέζης αἰτουμένων τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου περὶ χορηγήσεως ἐνυποθήκων δανείων παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τονίζει ὅτι εἰς τὴν Ἤπειρον οἱ τίτλοι ἰδιοκτησίας εἶνε ἐν πλήρει τάξει καὶ ὅτι συνεπῶς εἶνε ἐντελῶς ἀδικαιολόγητος ἡ ἀπαγόρευσις τῆς χορηγήσεως δανείων, ἥτις ἐπέφερε μεγάλην στενοχωρίαν εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) δηλοῖ ὅτι προέβη εἰς διαβήματα παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ καὶ ἀναμένει ἀπάντησιν.

Ὁ κ. **Σ. Κιουζὲς Πεζᾶς** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν κατὰ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἀπονέμεται ἡ δικαιοσύνη ἐν Βόλῳ καὶ τονίζει τὴν ἐξ αἰτίας τούτου κρατοῦσαν δυσφορίαν τῆς κοινωνίας.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ συνιστᾷ νὰ ἀρχίσῃ τὰς ἐργασίας της ἡ μεγάλη κοινοβουλευτικὴ ἐπὶ τῶν Δικαστικῶν Ἐπιτροπὴ καὶ καταθέτει σχετικὰς ἀναφορὰς παραπόνων, αἵτινες συναινέσει τῆς Συνελεύσεως θὰ διαβιβασθῶσιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην.

Ὁ κ. **Διον. Καλκανδῆς** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν στρατευομένων φοιτητῶν καὶ τονίζει τὸ δίκαιον τῆς χορηγήσεως εἰς αὐτοὺς ἀναβολῆς ἕστω καὶ ἐτησίας.

Μεθ' ὃ παρελθούσης τῆς ὥρας τῶν ἀναφορῶν ἡ Συνέλευσις εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς καὶ Συντακτικῆς Ἐργασίας.

Συνεχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ συντάγματος (ὥρα 6 μ.μ.).

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** παρατηρεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ ἄρθρου τούτου μέχρις οὗ ἀποκρυσταλλωθῶσι συμπεράσματα ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκλογικοῦ συστήματος καὶ ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπείας.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** λέγει ὅτι εἶνε ἄσχετος ἡ μορφὴ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος μὲ τὸ σύνταγμα.

Ὁ κ. **Κ. Ρακτιβὰν** (Πρόεδρος) παρατηρεῖ ὅτι δυνάμεθα

νὰ συζητήσωμεν τὸ ἄρθρον μέχρι τοῦ σημείου περὶ οὗ ἡ παρατήρησις τοῦ κ. Μυλωνᾶ.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** ἐπικρίνει τὸν τρόπον καθ' ὃν συζητεῖται τὸ σύνταγμα. Νομίζει ὅτι ὤφειλον οἱ ἀρχηγοὶ νὰ μὴ φαίνωνται διαφωνοῦντες, ὅπως μὴ κλονίζηται ἡ ἐντύπωσις τοῦ Λαοῦ ἐπὶ ψηφιζομένων συνταγματικῶν ἔργων.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** (ὥρᾳ 6 μ.μ.) λέγει ὅτι ἡ πρότασις τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» εἶνε νὰ διατυπωθῇ εἰς τὸ σύνταγμα τὸ ἀναλογικὸν ἐκλογικὸν σύστημα. Ἡ πρότασις τοῦ κ. Μυλωνᾶ εἶνε νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις μέχρις ὅτου ἀποφανθῇ ἐπὶ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος ἡ Ἐπιτροπή. Ἡ Ἐπιτροπὴ ὅμως συνεζήτησεν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου καὶ κατέληξεν ὁμοφώνως ὑπὲρ αὐτοῦ, μειονοψηφούντος μόνου τοῦ κ. Σοφούλη. Εὑρίσκων ἐπίκαιρον τὴν πρότασιν τοῦ κ. Μυλωνᾶ φρονεῖ ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀρκεσθῇ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου ὡς τοῦτο διετυπώθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅμως, ἐὰν βραδύτερον ἡ Συνέλευσις ἤθελε δεχθῇ ὅπως ἡ ἀναλογικὴ προστεθῇ καὶ ὡς συνταγματικὴ διάταξις, προστεθῇ καὶ ὁ ὅρος οὗτος.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** (ὥρᾳ 6 10' μ.μ.) λέγει ὅτι δὲν θὰ εἶχεν ἀντίρρησιν νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ ἄρθρου, ἵνα μὴ θεωρηθῇ—ἐὰν τοῦτο ἐγίνετο δεκτὸν ὡς ἔχει—ὅτι σιωπηρῶς ἀποδέχεται ἡ περὶ ἀναλογιακῆς πρότασις.

Δέχεται τὴν ἀναβολὴν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἐπιτραπῇ εἰς τὸν κ. Καραπαναγιώτην νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τῆς προτάσεως τὴν ὁποίαν θὰ ὑποβάλῃ ἡ «Δημοκρατικὴ Ἕνωσις».

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** λέγει ὅτι ὑπὸ τοιούτους ὅρους δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀναβολή, διότι θὰ προκληθῇ ἀναγκαίως συζήτησις.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (ὥρᾳ 6' 15' μ. μ.) λέγει ὅτι ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου πληρεξουσίου ἐκ Μαντινείας ὑπεβλήθησαν δύο προτάσεις, ἡ περὶ παροχῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας καὶ ἡ περὶ ἀναλογιακῆς ψηφοφορίας.

Τὸ ζήτημα τῆς γυναικείας ψήφου, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπασχολεῖ διὰ πρώτην φορὰν τὴν Ἑλληνικὴν Συνέλευσιν, ἔχει βεβαίως ἰσχυρὰν ἀντίδρασιν, ἀλλ' ἡ ἀντίδρασις αὕτη δὲν δύναται παρὰ νὰ ἐκλίπῃ σὺν τῷ χρόνῳ, ἵνα καταλήξῃ εἰς τὴν ὁλοσχερῆ ἀρμοίωσιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τῶν δύο φύλων. Εἶνε ἐμφανὴς καὶ ἀκατάσχετος πανταχοῦ ἡ κίνησις πρὸς πολιτικὴν ἀρμοίωσιν τῶν δύο φύλων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ κίνδυνος νὰ ἀποτελέσῃ μόνη ἡ Ἑλλὰς ἐξαίρεσιν εἰς τὴν κίνησιν ταύτην. Τοιοῦτος δὲ φόβος δὲν ὑφίσταται, ἐφόσον ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς εἶνε παντελῶς ἐστερημένος πάσης προκαταλήψεως, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύει ἡ ἐλευθερία μεθ' ἧς ἡ γυνὴ γίνεται δεκτὴ εἰς πᾶσαν ἐργασίαν καὶ εἰς πᾶν ἐπάγγελμα, τοῦ ὁποίου ἀναγκαία συνέπεια εἶνε ἡ πολιτικὴ ἀρμοίωσις.

Ἐὰν ὑπάρχῃ μία δυσχέρεια, ἡ δυσχέρεια αὕτη εἶνε ὅτι δὲν ἔχομεν τὴν σχετικὴν προπαρασκευὴν πρὸς τὴν ἀρμοίωσιν ταύτην. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τεχνικῆς ἀκόμη ἀπόψεως ὑπάρχει ἡ δυσχέρεια τῆς ἐλλείψεως καταλόγων οἱ ὁποῖοι θὰ ἀπητοῦντο, ἐνῷ παρίστανται ἀνάγκη τοὐναντίον νὰ ἄρωμεν πᾶσαν δυσχέρειαν πρὸς διενέργειαν τῶν ἐκλογῶν. Ἐπομένως ἡ ἄρσις παροχῆς τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος εἰς τὰς γυναῖκας δὲν θὰ ἦτο σήμερον ἐφικτή. Θὰ ἠδύνατο ὅμως νὰ ἀρθῇ πᾶν συνταγματικὸν κώλυμα πρὸς παροχὴν ἐν τῷ μέλλοντι τοῦ δικαιώματος τούτου.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** δηλοῖ ὅτι καὶ μία ἁπλῆ ἑρμηνευτικὴ δήλωσις εἶνε ἀρκετή.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** συνεχίζων λέγει ὅτι ὡς πρὸς τὸ ἀναλογικὸν σύστημα δυνάμεθα νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ σχετικοῦ νόμου καὶ νὰ μὴ θελήσωμεν νὰ περιφρουρήσωμεν συνταγματικῶς τὸ νέον σύστημα, ἐφόσον ἀναντιρρήτως τοῦτο εἰσάγεται ὑπὸ δοκιμαστικὸν χαρακτῆρα. Ἡ προταθεῖσα ἀναβολὴ συζητήσεως τοῦ ἄρθρου τούτου τοῦ συντάγματος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀπαραίτητος, ἐφόσον ἀναλόγως τῆς ψηφίσεως τοῦ μέτρου τῆς ἀναλογιακῆς δυνάμεθα δι' εἰδικοῦ ψηφίσματος νὰ ἐναρμονίσωμεν τὰς τυχὸν διαφόρους διατάξεις αὐτοῦ πρὸς τὸ ἄρθρον τοῦ συντάγματος.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρατηρεῖ ὅτι ἡ πρότασις τοῦ κ. Μυλωνᾶ συμβιβάζει τὰ διεστῶτα.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι οὐδὲν κώλυμα ὑπάρχει καὶ ἐὰν ψηφισθῇ τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει, γίνῃ δὲ ἐκ τῶν ὑστέρων δεκτὴ ἡ πρότασις τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως», νὰ προστεθῇ αὕτη βραδύτερον.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** λέγει ὅτι ἡ πρότασίς του ἐγένετο διότι εἰς τὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου ὡς ἐγένετο ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς οὐδεμία ὑπάρχει ἀντίρρησις ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἐπιμένει εἰς τὴν γνώμην του ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ ἄρθρου.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** ἐξηγεῖ ὅτι ἡ πρότασίς του δὲν ἀφορᾷ εἰς τὸ νὰ ἐπιφέρῃ οἱανδήποτε μείωσιν εἰς τὴν πρότασιν τοῦ κ. πληρεξουσίου ἐκ Μαντινείας, ἐφόσον ἡ πρότασις αὕτη θὰ συζητηθῇ ἐν καιρῷ. Ἡ πρότασις ἐγένετο μόνον χάριν τῆς ἀλληλουχίας τῶν ἄρθρων τοῦ συντάγματος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει παρακαλεῖ ὅπως ἀναβληθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς

Συνελεύσεως ἐπί τινα ὥραν μέχρις ὅτου ἔλθῃ καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα ἀκουσθῇ καὶ τούτου ἡ γνώμη.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** διαφωνεῖ βιζικῶς πρὸς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων ὅσον ἀφορᾷ τὴν γυναικείαν ψῆφον.

Ἀναβάλλεται μετὰ τοῦτο προσωρινῶς ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 15 συζήτησις.

Γίνεται δὲ ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 16 ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 16.

«Οἱ βουλευταὶ ἀντιπροσωπεύουν τὸ Ἔθνος καὶ οὐχὶ μόνον τὴν ἐκλογικὴν περιφέρειαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐκλέγονται».

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 17 ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** (ὥρᾳ 6 5' μ. μ.) ὑποστηρίζει τὴν περὶ περιορισμοῦ τῆς βουλευτικῆς περιόδου πρότασίν του. Οἱ λόγοι τῆς προτάσεώς του ταύτης, λέγει, εἶνε δύο. Ὁ εἷς λόγος εἶνε ὅτι εἰς τὸ μέλλον θὰ εἶνε δύσκολος ὁ τερματισμὸς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς διὰ τῆς διαλύσεως λόγῳ τῆς ὑπάρξεως τῆς Γερουσίας, ὁ δ' ἕτερος εἶνε ἡ ἀνώμαλος κατάστασις ἣν διατρέχομεν καὶ διότι ὑπάρχει ἀκόμη—ἕνεκα ἰδιαιτέρων συνθηκῶν—μία βεβαιότης ἀντιλήψεων πολιτικῶν.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους προτείνει τὸν περιορισμὸν τῆς βουλευτικῆς περιόδου εἰς δύο ἔτη. Ἡ ἱστορία διδάσκει ὅτι οὐδεμία Βουλὴ ἐν Ἑλλάδι διήνυσε βίον μείζονα τῶν δύο ἐτῶν, διότι μετὰ πάροδον δύο ἐτῶν τὸ πολὺ γενικὴ ἀξίωσις ἐγείρεται πρὸς τερματισμὸν τοῦ βίου τῶν Βουλῶν.

Ὁ κ. **Δ. Θεολογίτης** ἐρωτᾷ ἂν καὶ διὰ τὰς Συνταγματικὰς Συνελεύσεις δύναται νὰ καθορισθῇ ὅριον.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** φρονεῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ καθορισθῇ, ἀλλ' ὅτι δὲν δύναται καὶ μία Συνέλευσις νὰ παρατείνῃ τὸν βίον της πέρα τοῦ καθοριζομένου διὰ μίαν κανονικὴν Βουλὴν χρονικοῦ ὁρίου.

Ὁ κ. **Ι. Τσιριμῶκος** (ὥρᾳ 6.55' μ. μ.) λέγει ὅτι καὶ ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ συντάγματος ὑπεστηρίχθη ἡ γνώμη τῆς ὁραχύνσεως τῆς βουλευτικῆς περιόδου, διότι ἐπηρεάσθησαν οἱ διάφοροι συνάδελφοι ἀπὸ τὰς αὐτὰς ἰδέας αἵτινες ἐπέδρασαν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀξιοτίμου πληρεξουσίου Μαντινείας. Ὑπεστηρίχθη ἀπὸ τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῆς «Δημ. Ἑνώσεως» ὅτι ὁ μέσος ὅρος τοῦ βίου τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν παρελθοῦσαν τριακονταετίαν ἦτο δύο ἔτη· δὲν γνωρίζει ἂν ἡ διάλυσις τῆς Βουλῆς ἐν τῷ παρελθόντι ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν λαϊκὴν θέλησιν ἢ πρὸς τὴν θέλησιν μόνον τοῦ Ἀνωτάτου Ἄρχοντος. Ἀλλ' ἂν παρίχθη τι ἐν τῇ Χώρᾳ ταύτῃ, τοῦτο ἐγένετο ἀπὸ τὰς Βουλὰς αἵτινες διήρκεσαν μακρότερον χρόνου. Ὑπεστηρίχθη ἐπίσης ὅτι ὁ τερματισμὸς τῆς Βουλῆς μετὰ διετίαν θὰ εἶνε ἡ ἀσφαλιστικὴ δικλεὶς ἡ ὁποία θὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ κατὰ τῶν τυχὸν προκληθησομένων ἐξεγέρσεων. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἀντιθέτως ἀντὶ ἡσυχίας καὶ ὁμαλότητος, διὰ τῶν συνεχῶν ἐκλογῶν, τοπικῶν, βουλευτικῶν καὶ πρὸς ἐκλογὴν Γερουσιαστῶν, ἐπιτυγχάνομεν νὰ κρατῶμεν τὴν Χώραν εἰς διαρκῆ ἀνωμαλίαν. Διὰ τοῦτο συνιστᾷ ὅπως τὸ ἄρθρον ψηφισθῇ ὡς ἔχει.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** (ὥρᾳ 7 μ. μ.) λέγει ὅτι κατὰ τὴν γνώμην του τὸ τετραετὲς διάστημα εἶνε μακρόν. Διὰ τοῦ νέου συνταχθέντος πολιτεύματος ὁ Ἀνώτατος Ἄρχων δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαλύῃ τὴν Βουλήν, ὅπως εἶχε κατὰ τὸ παλαιὸν σύνταγμα ὁ Βασιλεύς. Διὰ τοῦ νέου πολιτεύματος τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως ἀνήκει εἰς τὴν Κυβέρνησιν, διότι τὸ Διάταγμα ὀφείλει νὰ προϋπογραφῇ παρ' αὐτῆς. Ὁ Ἀνώτατος Ἄρχων κατὰ τὸ νέον πολίτευμα δὲν δύναται νὰ καλέσῃ τὴν μειονοψηφίαν καὶ νὰ τῇ ἀναθέσῃ τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς. Κατὰ συνέπειαν ἡ διάλυσις τῆς Βουλῆς, ἐφόσον ἐξαρτᾶται ἐξ αὐτῆς, θὰ ἀφίεται νὰ ὁρίζηται παρ' αὐτῆς καὶ μόνης. Θὰ παριστάμεθα συνεπῶς πολλάκις πρὸ Βουλῆς μὴ ἐκπροσωπούσης πλέον τὴν κοινὴν γνώμην καὶ ὅμως παραμενούσης. Προτείνει ὡς συμβιβαστικὴν πρότασιν τὸν καθορισμὸν τῆς τριετοῦς θητείας τῶν Βουλῶν, ἥτις ἐξυπηρετεῖ καὶ ἱκανοποιεῖ ὅλας τὰς ἀπόψεις.

Ἀναλύων εἶτα τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου προτείνει νὰ τεθῇ χρονικὸν διάστημα καθ' ὃ θὰ προκηρύσσωνται αἱ ἐκλογαὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς περιόδου. Ὑπάρχει διάστημα τοιοῦτον φρονεῖ ὅτι εἶνε τὸ τῶν 60 ἡμερῶν. Ἄλλως ὅλα τὰ πολιτεύματα, λέγει, ὁρίζουσι τοιαύτην προθεσμίαν.

Εἰς ἑτέρας παρατηρήσεις του ἐπὶ τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Προσ.) δίδει ἐξηγήσεις περὶ τῶν λόγων αἵτινες προυκάλεσαν τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου ταύτης.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** ἐξακολουθῶν πραγματεύεται τὴν παράγραφον 3ην καὶ 4ην περὶ εἰδικῶν ἐκλογικῶν Συλλόγων τῶν Μουσουλμάνων καὶ Ἰσραηλιτῶν καὶ λέγει ὅτι τοῦτο θὰ ἐπεβάλλετο ἐφόσον αὐτοὶ οὗτοι ἐζήτουν τοῦτο πρὸς τυχὸν ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων των. Ἀλλ' ἀφοῦ οἱ ἐνδιαφερόμενοι

ὄχι μόνον δὲν ἐζήτησαν τοῦτο, ἀλλὰ καὶ διεμαρτυρήθησαν καὶ μάλιστα ἀπέσχον τῶν ἐκλογῶν, δὲν ὀλέπει διὰ τίνα λόγον θὰ τεθῇ ἡ διάταξις αὕτη ἡ θεωρουμένη προσδλητικὴ παρὰ συμπολιτῶν μας ὁποῖοι οἱ Ἰσραηλῖται, οἵτινες ἐξεπλήρωσαν ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες τὰς πρὸς τὴν Πατρίδα ὑποχρεώσεις. Ὁ χωρισμὸς εἰς ἐκλογικοὺς συλλόγους ἄλλως τε δὲν ἔγινεν εἰς κανὲν Κράτος τοῦ κόσμου καὶ θὰ ἀποτελέσωμεν μόνον ἡμεῖς ἐξαίρεσιν.

Ὁ κ. ***Ι. Σαμουηλίδης*** (ὥρᾳ 7.20' μ.μ.) λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῶν χωριστῶν ἐκλογικῶν συλλόγων θὰ ἐξετασθῇ μόνον ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως. Διὰ τῆς ἐξετάσεως ταύτης εὑρίσκομεν νὰ δημιουργῆται μία γεωγραφικὴ διαίρεσις καὶ θρησκευτικὴ τοιαύτη καὶ διὰ ταύτης ν' ἀνατρέπηται ἡ ἰσοπολιτεία τῶν ἄλλων ἄρθρων τοῦ συντάγματος. Ἐξεταστέον ἐπίσης εἶνε ἂν ἡ ἐξαίρεσις αὕτη εἶνε ἴδιον συνταγματικοῦ δικαίου ἢ ὄχι. Ἐὰν εἶνε, ὅπως θέλουν νὰ εἴπουν, προνομιακὴ προστασία, δὲν τὴν θέλουσιν οἱ Ἰσραηλῖται. Ἡ συνιστωμένη συνεπῶς ἐξαίρεσις εἶνε ἀντεπιστημονικὴ καὶ ἐὰν δι' οἱονδήποτε ἄλλον λόγον θεωρῆται ἀναγκαία, δύναται νὰ τεθῇ διὰ νόμου. Πάντως ὀφείλει νὰ γίνῃ μία δήλωσις καθ' ἣν δὲν ἐπέρχεται οὐδεμία μείωσις τῶν δικαιωμάτων τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἀναγινώσκει περὶ τούτου σχετικὴν πρότασιν ἔχουσαν οὕτως:

«Ἡ Δ' τῶν Ἑλλήνων Συντακτικὴ Συνέλευσις δηλοῖ ὅτι διὰ τῆς ψηφίσεως τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ συντάγματος οὐδόλως θίγεται ἡ ἐξ ἄλλων διατάξεων τοῦ συντάγματος ἀπορρέουσα ἰσότης πολιτικῶν δικαιωμάτων τῶν Ἰσραηλιτῶν πολιτῶν Ἑλλήνων τῆς Θεσσαλονίκης».

Ἂν δὲν γίνῃ δεκτὴ ἡ δήλωσις αὕτη, τότε ἡ διάταξις πρέπει νὰ ἀπαλειφθῇ.

Ὁ κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** (ὥρᾳ 7.30' μ.μ.) λέγει ὅτι ἡ μεγαλυτέρα ἔλλειψις τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ εἶνε ἡ ἔλλειψις συναισθήσεως τῶν Κυβερνήσεων κατὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς νομοθετικῆς δράσεως. Ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος ἐν Ἑλλάδι ἐξάγεται ὅτι μόνον αἱ Κυβερνήσεις αἱ μακρᾶς διαρκείας προσέφεραν ὑπηρεσίας εἰς τὸν Τόπον. Λύτη καὶ μόνον ἡ παρατήρησις δύναται νὰ μαρτυρήσῃ περὶ τῆς ὠφελιμότητος τῆς συζητουμένης διατάξεως περὶ διαρκείας τῆς Βουλῆς. Ἄλλως τε, ἐὰν ἐφαρμόσωμεν καλὴν διοίκησιν, κατ' ἀνάγκην αἱ Βουλαὶ θὰ ἔχωσι διάρκειαν καὶ θὰ ἐξυπηρετῶσιν ὠφελίμως τὸν Τόπον. Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχει ἑτέρα διάταξις κλείουσα τὸ ἄτοπον τῆς παραμονῆς Βουλῆς μὴ ἐκπροσωπούσης τὴν κοινὴν γνώμην, καὶ διὰ τοῦτο ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 17 περὶ τετραετοῦς διαρκείας πρέπει νὰ μείνῃ ὡς ἔχει.

Ὡς πρὸς τὴν διάταξιν περὶ χωριστῶν Συλλόγων τῶν Ἰσραηλιτῶν, εὑρίσκει ταύτην προστατευτικὴν ὑπὲρ τῶν Ἰσραηλιτῶν, διότι ἐξασφαλίζονται διὰ ταύτης τὰ δικαιώματα τῆς μειονοψηφίας ταύτης, ἐφόσον δὲν ἐμπνέονται οἱ ἀποστελοῦντες αὐτὴν ἀπὸ σκοποὺς ἀντεθνικούς.

Ὁ κ. ***Γ. Παπανδρέου*** (ὥρᾳ 7.40' μ.μ.) λέγει ὅτι τρία ζητήματα προεκλήθησαν ἀπὸ τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 17. Ἐπροτάθη παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» ἡ διετὴς θητεία τῶν βουλευτῶν. Ἐναντι τῆς προτάσεως ταύτης ὑπέμνησε ὅτι ἡ μὲν Πολωνία ἔχει ὁρίσει πενταετίαν, ἡ Τσεχοσλοβακία ἑξαετίαν καὶ ἡ Γερμανία τετραετίαν. Ἐπομένως καὶ ἡ πεῖρα τῶν παλαιῶν συνταγμάτων καὶ τὰ νεώτερα συντάγματα συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς τετραετίας. Ἡ δικαιολογία εἶνε προφανής. Θὰ δημιουργῆται διὰ τῶν συχνῶν ἐκλογῶν σάλος καὶ δὲν θὰ παρέχηται χρόνος πρὸς ἀπόδοσιν κυβερνητικοῦ ἔργου. Ὅταν δ' ἑτέρου ἐπέλθωσιν αἱ περιπτώσεις τοῦ συντάγματος, θὰ ἐνασκῆται ἡ περίπτωσις τῆς διαλύσεως. Ἐξεφράσθη ὅμως ἡ γνώμη ὅτι, ἐφόσον θὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς Βουλὰς ἡ διάλυσις, δυσκόλως, ἂν μὴ σπανίως, θὰ ἐφαρμόζηται τὸ δικαίωμα τοῦτο· ἀλλ' αἱ διατάξεις αὗται προφανῶς παρηρμηνεύθησαν. Ὅτι ἰσχύει ὡς κοινοβουλευτικὸν ἔθιμον διὰ τοῦ παλαιοῦ συντάγματος μεταβάλλεται νῦν εἰς διατάξεις γραπτὰς μὲ τὴν προσθήκην ὅτι ἀπαιτεῖται καὶ ἡ γνώμη τῆς Γερουσίας. Εἰς τὸ σχετικὸν ἄρθρον περὶ δικαιωμάτων τοῦ Ἀνωτάτου Ἄρχοντος θὰ διατυπωθῇ καὶ τοῦτο σαφέστερον. Ἡμεῖς θέλομεν, λέγει, νὰ ὑπάρχῃ ἡ εὐχέρεια τῆς διαλύσεως, ἡ εὐχέρεια ἡ δημοκρατικὴ καὶ νὰ μὴ καθιερωθῇ ὀλιγαρχικὴ ἐξουσία ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς διαλύσεως. Ἐμμενεύων εἶτα τὸ ἄρθρον 16 τοῦ σχεδίου συντάγματος λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ὅτι δὲν θὰ δύναται ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ἐν ἀρνήσει τῆς πλειονοψηφίας τῆς Βουλῆς, νὰ ζητῇ τὴν γνώμην καὶ τῆς Γερουσίας, νὰ ἐκλέγῃ Κυβέρνησιν τῆς ἐμπιστοσύνης του καὶ νὰ διαλύῃ τὴν Βουλὴν ἅτις ἔπαυσε νὰ ἁρμονίζηται μὲ τὴν κοινὴν γνώμην. Ἐκτὸς τούτου διὰ τῶν διαμέσων ἐκλογῶν τῆς Γερουσίας θὰ δίδηται τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφράζηται ἡ λαϊκὴ γνώμη. Δι' ὅλους τοὺς λόγους τούτους καθιερώθη ἡ τετραετία τῆς θητείας τῶν βουλευτῶν.

Ἐξακολουθῶν εἶτα δικαιολογεῖ τὰς διατάξεις περὶ τῶν προθεσμιῶν πρὸς προκήρυξιν τῶν ἐκλογῶν καὶ τελέσεως αὐτῶν καὶ συγκλήσεως τῆς νέας Βουλῆς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς διαμαρτυρίας διὰ τὰ δύο τελευταῖα ἐδάφια τοῦ ἄρθρου 17 τῶν εἰδικῶν ἐκλογικῶν συλλόγων διὰ τοὺς

Μουσουλμάνους καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας, λέγει ὅτι ἀνέπτυξεν ἄλλοτε εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοὺς λόγους τοὺς ἐπιβάλλοντας τὴν προσθήκην τῶν διατάξεων τούτων.

Ὁ κ. **Α. Παπανασταίου** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι κατὰ τὴν γνώμην του παρέλκει ἡ παράθεσις ἐν τῷ συντάγματι διατάξεως διὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας, ἐφόσον δυνάμεθα διὰ νόμου νὰ τὰς κανονίσωμεν.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι ἡ προταθεῖσα δήλωσις παρὰ τοῦ κ. Σαμουηλίδη περιττεύει (ἀναγινώσκει περὶ τούτου περικοπὰς ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς). Λόγοι καὶ μόνον, τονίζει, ἐκδηλώσεως τῆς δημοκρατικῆς δικαιοσύνης καὶ ἰσότητος ἐπέβαλον τὴν ἀναγραφὴν τῶν παραγράφων 3 καὶ 4.

Ὡς πρὸς τὴν ἐπικριθεῖσαν δήθεν ἀνακολουθίαν, λέγει ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς γεωγραφικῆς περιφερείας εἶνε παλαιά. Σήμερον σύγχρονον καὶ δημοκρατικώτερον εἶνε ἡ ἐξασφάλισις τῶν δικαιωμάτων τῶν μειονοτήτων. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης παρέχομεν εὐκαιρίαν ἰδίας ἐκπροσωπήσεως ὄχι ὡς προνομίου ἀλλ' ὡς ἐκλογικοῦ συστήματος καὶ ἀπορεῖ μὲ τὰς ἐκφρασθείσας κατὰ τῆς διατάξεως διαμαρτυρίας ἀκριβῶς παρ' ἐκείνων οἱ ὁποῖοι προστατεύονται ἰδιαζόντως διὰ τῆς διατάξεως.

Βεβαίως διὰ τῆς συνταγματικῆς ἐγκαθιδρύσεως τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος θὰ ἐπερίττευον τὰ ἐδάφια ταῦτα, ἀλλ' ἐφόσον ἡ ἀναλογικὴ δὲν θὰ ἀποτελέσῃ διάταξιν συνταγματικὴν ἡ διάταξις τῶν χωριστῶν Συλλόγων περὶ Μουσουλμάνων καὶ Ἰσραηλιτῶν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀναγραφῇ εἰς τὸ σύνταγμα.

Ὁ κ. **Σ. Γρηγορίου** (ὥρᾳ 8. 10' μ. μ.) ἀντικρούει τὴν πρότασιν περὶ ἐλαττώσεως τῆς διαρκείας τῶν βουλευτικῶν περιόδων καὶ λέγει ὅτι, ἂν κατὰ τὸ παρελθὸν ἐγίνοντο συχναὶ διαλύσεις καὶ συχναὶ ἐκλογαί, τοῦτο ὠφείλετο εἰς τὴν ἀνωμαλίαν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων. Ἀλλὰ καὶ τὸ ὑποστηριχθὲν ὅτι ἡ διάλυσις τῆς Βουλῆς εἰς τὸ μέλλον θὰ εἶνε ἀδύνατος δὲν εὑρίσκει ὀρθόν, διότι τὰ τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς οὐδαμῶς ἐθίχθησαν. Κατὰ τὸ παλαιὸν σύνταγμα ὁ Βασιλεὺς εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ διαλύῃ τὴν Βουλήν' ἤδη τὸ δικαίωμα τοῦτο παρέχεται εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας μὲ μόνην τὴν προσθήκην ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ σύμφωνον τὴν Γερουσίαν. Ἐν τούτοις τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως δὲν θὰ δύναται παρὰ σπανιώτατα νὰ χρησιμοποιήσῃ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας. Φρονεῖ ὅτι τὸ τετραετὲς διάστημα πρέπει νὰ καθορισθῇ ὡς βουλευτικὴ περίοδος, διότι μόνον οὕτω θὰ ἐξασφαλισθῇ εὐστάθειά τις πολιτική, ἡ ὁποία μόνη θέλει ἐξασφαλίσει τὴν πρόοδον

καὶ θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ γίνῃ κάποια δημιουργικὴ ἐργασία. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει εἶνε νὰ ὑπάρξῃ ἓν χρονικὸν ὅριον ἐπαρκές, ὅπως ὁ ἐκλογεὺς μορφώσῃ μίαν γνώμην περὶ τῶν ἀντιπροσώπων. Οἱ συνταγματικοὶ νόμοι εἶνε ζήτημα βραδείας ἐξελίξεως καὶ οὐχὶ καινοτομιῶν.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** (ὥρᾳ 8. 20' μ. μ.) ἀναμφισβητήτως, λέγει, οἱ Ἕλληνες εἶνε ἀφίκοροι, δι' αὐτὸν δὲ καὶ μόνον τὸν λόγον θὰ ἤρμοζε νὰ βραχύνωμεν τὴν βουλευτικὴν περίοδον. Ἐλέχθη ὅτι αἱ μακραὶ περίοδοι ἀπέδωκαν περισσότερα. Κατ' ἐμέ, λέγει, δύο Βουλαὶ θὰ ἀπέδιδον περισσότερα παρὰ ὅσα θὰ ἀπέδιδε μία Βουλὴ κατὰ τὴν αὐτὴν χρονικὴν περίοδον. Φρονεῖ ὅτι ἡ τριετία θὰ ἦτο τὸ ἀνώτατον ὅριον τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ δεκτόν. Ὡς πρὸς τὴν γενομένην συσχέτισιν τοῦ βίου τῶν Βουλῶν πρὸς τὸν βίον τῶν Συνελεύσεων, δὲν νομίζει ὅτι ἐκ τῆς ἀποφάσεως ἅτις ἤθελε ληφθῇ διὰ τὸν βίον τῶν Βουλῶν, ἤθελε δημιουργηθῇ καὶ μία προδέσμευσις διὰ τὸν βίον τῆς παρούσης Συνελεύσεως. Ὡς πρὸς τὰς διατάξεις περὶ Ἰσραηλιτῶν καὶ Μουσουλμάνων, αὐταὶ νομίζει ὅτι ὑπηγορεύθησαν ἐξ αἰσθήματος προστασίας τῶν μειονοτήτων.

Ὁ κ. **Β. Κυβέλος** (ὥρᾳ 8. 30'. μ. μ.) ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας τῶν βουλευτῶν λέγει ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ἐφαρμογαὶ τοῦ παρελθόντος. Ἐλαχίστας φορὰς κατὰ τὸ παρελθὸν συνεπληρώθη ὁλόκληρος ἡ τετραετὴς περίοδος, ἀλλὰ καὶ τότε αἱ Βουλαὶ δὲν κατωρθώθη νὰ δώσωσιν ἀποτελέσματα μεγαλύτερα τῶν ὀλιγοχρονίων Βουλῶν. Ἤδη προκειμένου δημοκρατικοῦ πολιτεύματος πρέπει νὰ περιορισθῇ ὁ βίος τῶν Βουλῶν ἐφόσον μάλιστα ἡ διάλυσις αὐτῶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ αἱρέσεις καὶ ἐφόσον δὲν θὰ εἶνε ἀντιληπτὸν σαφῶς πότε ἄρχεται διαφωνοῦσα ἡ ἀντιπροσωπεία πρὸς τὰς ἐντολεῖς αὐτῆς.

Εἶνε ἀνάγκη συνεπῶς ὅπως ὅσον τὸ δυνατὸν συχνότερον τὸ ἀντιπροσωπευτικὸν Σῶμα ἀναβαπτίζηται εἰς τὴν λαϊκὴν θέλησιν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος** παραιτεῖται τοῦ λόγου.

Ὁ κ. **Ν. Γρηγοριάδης** ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς διαρκείας τῆς βουλευτικῆς περιόδου εὑρίσκει πειστικώτατα τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ κ. Τσιριμώκου.

Συχναὶ ἐκλογαὶ θὰ καταστήσωσι μονομανῆ διὰ τὴν πολιτικὴν τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ὅστις εἶνε ἀφίκορος, καὶ συνεπῶς εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνος ὁ ὁρισμὸς βραχυτέρου ὁρίου.

Σχετικῶς μὲ τὰς διατάξεις περὶ Ἰσραηλιτῶν κλπ. εὐ-

ρίσκει περιττὰς τὰς διατάξεις ταύτας καὶ μάλιστα καὶ ἀνελευθέρους.

Προτείνει εἶτα νὰ τεθῇ ἡ ἑξῆς προσθήκη εἰς τὴν παράγραφον πρώτην τοῦ ἄρθρου 17.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς φράσεως: «ἅμα δὲ τῇ λήξει τῆς τετραετοῦς βουλευτικῆς περιόδου διατάσσεται ἡ ἐνέργεια γενικῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν» προστίθεται:

«Πλὴν τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ἤθελε συμπέσει τὸ τέλος τῆς βουλευτικῆς περιόδου μετὰ διαρκούσης γενικῆς ἐπιστρατεύσεως ἢ πολέμου, ὅτε ἡ Κυβέρνησις, συναινούσης καὶ τῆς Γερουσίας, δύναται ὑπευθύνως νὰ παρατείνῃ τὴν βουλευτικὴν περίοδον μέχρι λήξεως τῆς γενικῆς ἐπιστρατεύσεως ἢ τοῦ πολέμου».

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθ.) παρακαλεῖ ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ δασμολογίου ἐπισπεύσῃ τὴν ἔκθεσίν της, διότι γίνονται ἤδη διαπραγματεύσεις δι' ἐμπορικὰς συμβάσεις καὶ τὸ ἀποκρυσταλλωμα τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε ἐπεῖγον νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Ὁ κ. ***Α. Μάρκου*** λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει ὄγκον ἐργασίας νὰ ἐκτελέσῃ καὶ παρακαλεῖ νὰ δοθῇ προθεσμία εἰς αὐτὴν μέχρι τοῦ Πάσχα.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως χορηγεῖται εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ δασμολογίου Ἐπιτροπὴν δεκαπενθήμερος προθεσμία πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου της.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** (ὥρᾳ π.μ.) λέγει ὅτι ἐκ τῶν τριῶν προτάσεων τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς βουλευτικῆς περιόδου ἡ πρώτη, ἡ περιορίζουσα ταύτην εἰς μίαν διετίαν, φρονεῖ ὅτι εἶνε ἀπορριπτέα, διότι θὰ ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατον κατὰ τὸ βραχυχρόνιον τοῦτο διάστημα νὰ ἐκτελεσθῇ οἱαδήποτε ἐργασία. Ἡ τύχη τῆς ἄλλης προτάσεως θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὰς ἀντιλήψεις αἵτινες ἤθελον ἐπικρατήσει περὶ τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς. Ἐφόσον ἤθελε περιορισθῇ τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως εἰς τρόπον ὥστε νὰ δυσχερανθῇ αὕτη, θὰ ἦτο ἐπιθυμητὸν νὰ ἐλαττωθῇ ὁ χρόνος τῆς βουλευτικῆς περιόδου ἀπὸ τετραετίας εἰς τριετίαν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἑτέραν πρότασιν, τὴν ἀφορῶσαν τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ Μουσουλμάνους, φρονεῖ ὅτι ἐφόσον ἤθελε ψηφισθῇ τὸ ἀναλογικὸν ἐκλογικὸν σύστημα, εἶνε περιττὸν νὰ ληφθῇ οἱαδήποτε ἐν τῷ συντάγματι μέριμνα. Ἐὰν δὲν ἤθελε γίνει ἀποδεκτὸν τοῦτο θὰ ἠδύνατο τότε νὰ ληφθῇ νομοθετικὴ πρόνοια, εἰς τρόπον ὥστε νὰ περιττεύῃ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἀναγραφὴ ἐν τῷ συντάγματι τῆς σχετικῆς διατάξεως.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) ἀναφερόμενος

εἰς τὰς γνώμας του ἃς ἐξέθεσεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν λέγει ὅτι συμφωνεῖ ὡς πρὸς τὸν ὁρισμὸν τῆς τριετίας διὰ τὴν διάρκειαν τῆς βουλευτικῆς περιόδου. Ὡς πρὸς τὰς παραγράφους περὶ Μουσουλμάνων καὶ Ἰσραηλιτῶν, νομίζει ὅτι αὗται δύνανται νὰ ἀποτελέσωσιν ἀντικείμενον τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας. Ὡς πρὸς τὰς προταθείσας τροποποιήσεις τοῦ κ. Γρηγοριάδη, νομίζει ταύτας χρησίμους τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ πολυχρόνιος ἐφαρμογὴ καθιέρωσεν αὐτάς.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Καφαντάρη ὑποβληθείσης προτάσεως «περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν» κατηρτίσθη ἐκ τῶν κ.κ. Β. Λεβιζάτου, Στερ. Ἀναστασιάδη, Ἀντ. Δαργέντα, Ἐμ. Ἐμμανουηλίδη, Λ. Ἰασονίδη, Ν. Κοντολέοντος, Δ. Κούτρα, Σ. Κρεμεζῆ, Ἀνδρ. Κωνσταντινίδη, Γ. Λουπινᾶ, Ν. Μανωλοπούλου, Λ. Μάρκου, Π. Μερλοπούλου, Γ. Μόδη, Λ. Μπιράκη, Γ. Παυλίδη, Π. Πετρίδη, Ν. Πετροπουλάκη, Π. Πολυχρονίδη καὶ Ι. Σάββα.

Ὁ κ. ***Γ. Ξύδης*** διαμαρτύρεται διὰ τὸν τρόπον τῆς συγκροτήσεως τῶν κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, καθόσον δὲν λαμβάνονται ἀπὸ συστήματος ὑπ' ὄψιν αἱ ὀλιγάριθμοι ὁμάδες τῆς Συνελεύσεως, τῇ ὑποδείξει δὲ τῶν Ἀρχηγῶν τῶν μεγάλων κομμάτων καταρτίζονται ἑκάστοτε αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐξ ὡρισμένων πληρεξουσίων, κατὰ τρόπον θίγοντα τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς Συνελεύσεως.

Προτείνει ὅπως ἀφίεται ἐλευθερία εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως διὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὁ κ. ***Τ. Ἀναστασίου*** συμφωνεῖ πρὸς τὴν διαμαρτυρίαν τοῦ κ. Ξύδη.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτηθεῖσα δέχεται ὅπως ἐνισχυθῇ ἡ ἀνωτέρω Ἐπιτροπὴ δι' ἑτέρων πέντε μελῶν ὁρισθησομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** συνιστᾷ ὅπως, ἐφόσον δὲν ἐπῆλθε συμφωνία εἰς τὸ ἄρθρον 17 καὶ πρόκειται νὰ γίνωσι ψηφοφορίαι, ἀναβληθῶσιν αὗται διὰ τὴν προσεχῆ ἐπὶ τοῦ συντάγματος συζήτησιν.

Ὁ κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** παρακαλεῖ ὅπως ἡ πρότασις «περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν» συζητηθῇ πρῶτον καὶ κατόπιν παραπεμφθῇ εἰς Ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. ***Γ. Φραγκούδης*** συνεχίζων τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ συντάγματος τονίζει ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου περὶ τῶν μειονοτήτων εἶνε διατάξεις ἀμύνης τοῦ Κράτους, καθόσον ἡ διαγωγὴ αὐτῶν ἀφ' ὅτου περιῆλθον εἰς τὸ Κράτος ἦτο ἐχθρική, διότι πρόκειται περὶ ξένων στοιχείων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι μετὰ τὴν ὁμόθυμον ἀντίθετον γνώμην τῆς Συνελεύσεως ἡ γνώμη αὕτη τοῦ κ. Φραγκούδη εἶνε μοναδική.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἀντιπροσωπεύει τὴν γνώμην του καὶ τὴν γνώμην τοῦ Λαοῦ, ὅστις τὸν ἀπέστειλεν.

Οἱ Ἰσραηλῖται πλημμελοῦσιν διαμαρτύρονται.

Ὁ κ. **Γ. Μπούμπουλης** διαμαρτύρεται ἐπίσης καὶ παρακαλεῖ νὰ φρουρηθῇ ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου τοῦ ῥήτορος.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἐξακολουθῶν θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν διάταξιν ἐν τῷ συντάγματι περὶ χωριστῶν ἐκλογικῶν συλλόγων διὰ τὰ στοιχεῖα ταῦτα. Δὲν εἶμαι, λέγει ὁ ῥήτωρ, ἀντισημίτης, ἀλλὰ φανατικὸς Ῥωμηός, καὶ δὲν λησμονῶ ὅτι ἡ ἐθναϊκὴ ψυλὴ ἦτο μὲ τὸ μέρος τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ διάταξις, ἐπιλέγει, αὕτη εἶνε ἔργον καὶ δικαιοσύνης πρὸς τὰς μειονότητας καὶ ἀμύνης τοῦ Κράτους.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἡ Δημοκρατία ἀναγνωρίζει μόνον πολίτας καὶ οἱ Ἰσραηλῖται εἶνε συμπολῖταί μας καὶ ἀγαπητοὶ συμπολῖταί μας. Εἰς τὸν πνευματικὸν καὶ οἰκονομικὸν βίον τῆς Ἀθήνας οἱ Ἰσραηλῖται παρέχουσι σπουδαίαν συμβολήν. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ διαγραφῇ ἡ διάταξις περὶ Ἰσραηλιτῶν.

Ὡς πρὸς τὴν πρότασιν τῆς τριετοῦς θητείας τῶν πλημμελοδικῶν δηλοῖ ὅτι προσχωρεῖ εἰς αὐτήν, καίτοι πιστεύει ὅτι ἡ διετὶς ἦτο προτιμοτέρα.

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς περιπτώσεως τῶν διαλύσεων θὰ συζητηθῇ, λέγει, τοῦτο εἰς τὰ ἄρθρα περὶ δικαιωμάτων τοῦ Ἀνωτάτου Ἄρχοντος. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ κλονίσῃ τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα εἶνε ἀναγνώρισις τυχὸν τοῦ δικαιώματος εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας νὰ διαλύῃ τὴν Βουλήν.

Τὸ δικαίωμα τοῦτο θὰ τὸ ἔχῃ μόνον ἡ πλειοψηφοῦσα Κυβέρνησις. Ἂν δοθῇ τοιοῦτον δικαίωμα εἰς τὸν Ἀνώτατον Ἄρχοντα, θὰ ἀχθῶμεν εἰς κακὴν χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τούτου καὶ ἐντεῦθεν εἰς συγκρούσεις.

Ἐξακολουθῶν παρέχει ἐξηγήσεις ὅσον ἀφορᾷ τὰς διατάξεις περὶ προθεσμιῶν τῆς παραγράφου πρώτης τοῦ ἄρθρου 17.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** (ὥρᾳ 9.25′ μ. μ.) λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν τριετίαν τῆς περιόδου εἶνε σύμφωνος, ὡς ἐπίσης σύμφωνος εἶνε καὶ διὰ τὴν διαγραφὴν τῆς διατάξεως τῆς ἀφορώσης τοὺς Ἰσραηλίτας. Ἔχει ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, λέγει, ὑποχρέωσιν νὰ δηλώσῃ ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται τῆς Κερκύρας εἶνε ἄριστοι Ἕλληνες καὶ ἄριστοι πολῖται.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** (ὥρᾳ 9.28′ μ. μ.) κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς

ἀναγραφῆς τῆς διατάξεως ταύτης διὰ τοὺς χωριστοὺς ἐκλογικοὺς συλλόγους τῶν μειονοτήτων, αἱ δὲ ἐκλογαὶ νὰ μὴ γίνωνται κατὰ χειμερινοὺς μῆνας.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** (9.30′ μ.μ.) δευτερολογῶν λέγει ὅτι ἀκριβῶς τὸ ἀψίκορον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ μᾶς ἐπιβάλλει νὰ φροντίσωμεν διὰ μὴ συχνῶν ἐκλογῶν νὰ τὸ καταστήσωμεν ὀλιγώτερον ἐκδηλωτικόν. Συγκρίνει κατόπιν τὰς σημειωθείσας διαφωνίας μεταξὺ τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων εἰς τὸ ζήτημα τῆς χρήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς διαλύσεως τῶν Βουλῶν καὶ τῶν συνεπειῶν της καὶ ὑποστηρίζει ὅπως μείνῃ ἡ διάταξις ὅπως ἔχει.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περατωμένη ἡ συζήτησις.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 17 ὑπάρχουσι προτάσεις ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως ἀναβάλλονται αἱ ψηφοφορίαι ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 17 διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν.

Γίνεται δὲ δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 18, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 18.

Ὅπως ἐκλεγῇ τις βουλευτής, ἀπαιτεῖται νὰ εἶνε πολίτης Ἕλλην, ἔχων συμπεπληρωμένον τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ τὴν νόμιμον ἱκανότητα τοῦ ἐκλέγειν.

Βουλευτὴς στερηθεὶς τῶν προσόντων τούτων ἐκπίπτει αὐτοδικαίως τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος. Ἐγειρομένων περὶ τούτου ἀμφισβητήσεων, ἀποφασίζει ἡ Βουλή.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 19 (ὥρᾳ 9.40′ μ. μ.) ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ὑποστηρίζει ὅτι θὰ ἦτο ἄσκοπος ἡ θέσπισις ἀσυμβιβάστου διὰ τοὺς ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι ἀξιωματικούς, οἵτινες δὲν ἐκτελοῦσιν ὑπηρεσίαν καὶ εἶνε θύματα πολέμου. Ζητεῖ περὶ τούτου διασάφησιν τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) δηλοῖ ὅτι οἱ ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι ἀξιωματικοὶ εἶνε ἀξιωματικοὶ ἐν ἐνεργείᾳ, καὶ κατ' ἀνάγκην εἶνε ἀσυμβίβαστος ἡ ἰδιότης των αὕτη πρὸς τὸ ἀξίωμα τοῦ βουλευτοῦ.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὥρᾳ 9.50′ μ. μ. διακόπτεται ἡ συζήτησις, συναινέσει δὲ τῆς Συνελεύσεως λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τῇ 1.30′ μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΞΓ'

τῆς 28 Μαρτίου 1925.

Ὥρᾳ 5 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ μετὰ παρατηρήσεις τῶν κ. **Δ. Καλκανδῆ** καὶ **Β. Κυβέλου.**

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Ὁ ἀπόστρατος ὑπολοχαγὸς Κ. Ἀθανασίου αἰτεῖται τὴν ἐπαναφορὰν του εἰς τὸ στράτευμα.

Τὸ Πρωτοδικεῖον Ἡρακλείου ὑποβάλλει αἴτησιν περὶ ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς βελτιώσεως τοῦ Δικαστικοῦ Σώματος.

Ἡ Κοινότης Μπαϊρακλῆ παρακαλεῖ ὅπως ἀναστα̣λῇ ἡ ἀπόφασις τῆς καταργήσεως τῆς Ὑποδιοικήσεως Καϊλαρίων.

Οἱ οἰκογενειάρχαι δημοδιδάσκαλοι ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος.

Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἁλωναράστρου διαμαρτύρεται κατὰ τῆς μελετωμένης φορολογίας τοῦ καπνοῦ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἐργατῶν.

Ἡ ἐν Κρήτῃ Ἱεραρχία ὑποβάλλει ὑπόμνημα σχετικὸν μὲ τὸ ζήτημα τῆς περιουσίας τῶν Μοναστηρίων κλπ.

Ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Κομοτηνῆς διαμαρτύρεται κατὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν περὶ καταργήσεως τοῦ Ἐφετείου Θράκης.

Οἱ ἐν Χαλκίδι δικασταὶ παρακαλοῦσιν ὅπως αὐξηθῶσιν αἱ μηνιαῖαι αὐτῶν ἀποδοχαί.

Οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ Ἠλείας παρακαλοῦσιν ὅπως ἀγορασθῶσιν ἀμέσως τὰ πλεονάσματα τοῦ σταφιδοκάρπου.

Οἱ καπνεργάται Σιατίστης αἰτοῦνται τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν».

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς διαβιβάζει ἔγγραφον τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Πατρῶν ζητοῦντος τὴν παροχὴν ἀδείας πρὸς ποινικὴν δίωξιν τοῦ πληρεξουσίου κ. Γ. Θούα.

Ἡ ἐπὶ τῆς Κεντρικῆς καὶ Τοπικῆς Διοικήσεως κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων νομοθεσίας».

Ἡ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀναγραφῆς δαπάνης δραχ. 30.872.75 ὀφειλομένων εἰς τὴν Ἑταιρείαν ΣΠΑΠ».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀνακλήσεως εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν ἀποστράτων ἀξιωματικῶν καὶ μεταφορᾶς των εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν».

Οἱ κ. κ. **Κ. Ἀλαβάνος, Α. Δαργέντας** καὶ **Β. Καραπάνος** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 17 Δεκεμβρίου 1923 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων».

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καταθέτει τὰς κάτωθι μεταβολὰς εἰς τὸν ὑπὸ ψήφισιν τελοῦντα Προϋπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1924—1925:

ΕΣΟΔΑ

Κεφ. 27 ἄρθρ. 8.	Διάφοροι ἄλλαι ἀποδείψεις κλπ. (διότι μέχρι τέλους Ἰανουαρίου ἀπέναντι προϋπολογισθέντων 60.000.000 εἶχον εἰσπραχθῆ περὶ τὰ 85.000.000).	25.000.000
Κεφ. 28 1—12.	Ἐπιστροφαὶ χρημάτων πρὸς τακτοποίησιν χρηματικῶν ἐνταλμάτων πληρωμῆς	15.000.000
		10.000.000

ΕΞΟΔΑ

Οἰκονομικῶν

Κεφ. 11 ἄρθρ. 2.	Ποσὸν διαθέσιμον πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν πιστώσεων τῶν διαφόρων Ὑπουργείων αἵτινες ἠθέλησαν εὑρεθῆ ἐν ἀνεπαρκείᾳ κλπ.	70.000.000

Συγκοινωνίας

Κεφ. 23 ἄρθρ. 16.	Προμήθεια ὁδοστρωτήρων καὶ λοιπῶν μηχανημάτων κλπ.	9.000.000
» 22 » 17.	Κατασκευὴ γεφυρῶν ἐπὶ ποταμῶν καὶ χειμάρρων κλπ.	1.000.000
» 18.	Παραχώρησις διὰ συμβάσεως τῆς ἐκπονήσεως μελετῶν διὰ τὴν κατασκευὴν ἢ συντήρησιν δημοσίων ὁδῶν	1.500.000
» 26 » 5.	Προμήθεια αὐτοκινήτων ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας	1.000.000
		15.500.000

Ἐθνικῆς Οἰκονομίας

Κεφ. 21 ἄρθρ. 7. Ἐξόφλησις ἀπαιτήσεων ἐξαγωγέων σταφίδων κλπ. ἐκ διαφορᾶς τιμῆς συναλλάγματος συμφώνως νόμῳ 3260 (εἰς ὁμολογίας Ἀναγκαστικοῦ Δανείου) 20.000.000

Στρατιωτικῶν

Κεφ. 21 ἄρθρ. 5. Ἐξόφλησις ἀπαιτήσεων Μικρᾶς Ἀσίας καὶ Θράκης μέχρις Ὀκτωβρίου 1922 8.000.000

Κεφ. 23 ἄρθρ. 1. Προμήθεια ὑλικοῦ Στρατοῦ, ὑλικοῦ Πυροβολικοῦ, ὑλικοῦ Μηχανικοῦ κλπ. 17.000.000

Διὰ τῶν μεταβολῶν τούτων αὐξάνεται τὸ προβλεπόμενον ἐκ τῆς χρήσεως 1924—1925 ἔλλειμμα κατὰ δρχ. 9.500.000, ἤτοι ἀπὸ δρ. 943.865.152 εἰς δρχμ. 953.365.152.

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Π. Μαζαράκης,*** ὅστις καταθέτων τὴν ἔκθεσιν τῆς σταλείσης εἰς Μακεδονίαν καὶ Θράκην Ἐπιτροπῆς πρὸς ἔρευναν τῆς καταστάσεως τῶν προσφύγων τονίζει ὅτι ἐκ τῆς ἐξετάσεως ἓν εἶνε τὸ τελικὸν συμπέρασμα, ὅτι ἐκεῖσε τελεῖται ἀναδημιουργία, ἧς ὁ κυριώτερος συντελεστὴς εἶνε ὁ γενναῖος προσφυγικὸς κόσμος τῇ βοηθείᾳ τοῦ ἐντοπίου Μακεδονικοῦ καὶ Θρᾳκικοῦ λαοῦ καὶ ὅτι αἱ παρατηρηθεῖσαι συγκρούσεις δὲν ὀφείλονται εἰς ἄλλους λόγους παρὰ μόνον εἰς τὴν στενότητα τῆς γῆς καὶ τὴν ἔλλειψιν τῆς στέγης. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ Κιούπκιοϊ διετυπώθη ἡ γνώμη κατὰ πλειονοψηφίαν τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι τὸ μέρος εἰς ὃ ἐγκατεστάθη ὁ συνοικισμὸς Νέας Ἁφρας δὲν ἦτο ἐνδεδειγμένον. Ἡ ἔκθεσις δὲν ὑπεγράφη μόνον παρὰ τῶν κ. κ. Ἐμμανουηλίδη καὶ Φιλάνδρου διαφωνησάντων. Ἡ πλειονοψηφία τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ὥρμήθη ἀπὸ κανὲν αἴσθημα ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος ὑπὲρ τῶν γηγενῶν· τοὐναντίον πάντες ἐτονίσαμεν καὶ τονίζομεν καὶ νῦν τὸν πατριωτισμὸν τῶν προσφύγων καὶ ἰδιαίτατα τῶν Ποντίων καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτῶν συμπάθειάν μας, ὑπὲρ ὧν μάλιστα ἐν Δράμᾳ διετάξαμεν τὴν ἀνοικοδόμησιν καὶ ἄλλων οἰκιῶν ἐκτὸς τῶν δι' αὐτοὺς ἀρχικῶς παραχωρηθεισῶν. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐγνωμάτευσεν ὑπὲρ ἐγκαταστάσεως τοῦ συνοι-

κισμοῦ Νέας Ἁφρας εἰς τὴν θέσιν Ἰτζιρ - Τζιμέ, λίαν κατάλληλον πρὸς τοῦτο, καὶ ἐκθέτει τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς συνηγοροῦντας τοπικοὺς λόγους. Προχωρῶν ἀναπτύσσει καὶ τὰς ὑπολοίπους προτάσεις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς συνιστωμένας εἰς ἔλλειψιν τοπογραφικῶν συνεργείων καὶ τὴν ἀποξήρανσιν τῶν ἑλῶν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐπὶ τῆς μεθορίου κτηνοτροφικῶν συνοικισμῶν εἰς ζῶα, τρόφιμα κλπ. Γενικῶς τονίζει ὅτι ἀπὸ τριῶν μηνῶν καὶ εἰς τὴν στέγασιν καὶ εἰς τὴν ἀγροτικὴν ἐγκατάστασιν ἐγένετο συντονισμὸς ἐργασιῶν καὶ γενικὴ προσπάθεια πρὸς βελτίωσιν. Δυστυχῶς δυσχεραίνεται ἡ κατάστασις ἐκ τοῦ ὅτι πολλοὶ γεωργοὶ δὲν μετέβησαν εἰσέτι εἰς τὰ ἀγροτικὰ κέντρα, παραμένουσι δὲ εἰς τὰς πόλεις καὶ δυσχεραίνουσι καὶ τοὺς ὅρους τῆς ζωῆς τῶν ἀστικῶν κατοίκων. Ἡ ἀστικὴ ἐγκατάστασις ὀφείλει νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι δὲν ἐπροχώρησε καὶ δέον νὰ συντονισθῇ, ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου ἡ ἀγροτικὴ μὲ πλήρωσιν τῶν ὑποδεικνυομένων ἀτελειῶν δύναται νὰ εἴπῃ τις ὅτι θὰ καταστῇ ἱκανοποιητική. Ἐκθέτει κατόπιν τὰς ἀτελείας τὰς παρατηρηθείσας εἰς τὴν ἀστικὴν ἐγκατάστασιν ἐν Μακεδονίᾳ, ἐνῷ ἀντιθέτως ἐγένοντο αὐταὶ ἐν Θράκῃ πληρέστερον καὶ διὰ τοῦτο καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐν Μακεδονίᾳ τὸ ἐν Θράκῃ σύστημα. Ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 3166 λέγει ὅτι παρετηρήθη ὅτι πολλὰ οἰκήματα ἀνταλλάξιμα κατέχονται παρ' ἀξιωματικῶν καὶ δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ δέον νὰ ἀποδοθῶσιν εἰς τοὺς πρόσφυγας.

Εἰς τὰ καταστήματα ἐγένετο σύμπτυξις καὶ μάλιστα εἰς τὴν Καβάλλαν ἔφθασεν αὕτη εἰς τὸ ἀδιαχώρητον. Γενικῶς ἡ Ἐπιτροπὴ τονίζει ὅτι διὰ τὴν περιφέρειαν Καβάλλας δὲν θὰ ληφθῇ ἰδιαιτέρα πρόνοια, λόγῳ τῶν λαϊκῶν μαζῶν αἵτινες συνεκεντρώθησαν ἐκεῖ. Ἡ ὑγιεινὴ κατάστασις ἀφ' ἑτέρου τῶν προσφύγων δὲν εἶνε καλὴ καὶ παρίσταται ἀνάγκη κανονικοῦ ἐφοδιασμοῦ φαρμάκων (κινίνης) καὶ λοιπῶν εἰδῶν, λαμβανομένης φροντίδος νὰ μὴ στέλλωνται πολὺ μεταχειρισμένα ἐνδύματα καὶ σκεπάσματα, ἅτινα πολλάκις εἶνε κυριολεκτικῶς βάκη. Ἡ κατάστασις τῶν Ὀρφανοτροφείων εἶνε καλή, ἂν καὶ παρατηρεῖται ἔλλειψις κλινῶν, καθόσον ἰδιαίτατα εἰς Ξάνθην καὶ Σέρρας κοιμῶνται καὶ ἀνὰ δύο ἕως τρία ὀρφανὰ εἰς τὴν αὐτὴν κλίνην, ὅπερ καὶ λόγῳ ὑγιεινῆς, ἀλλὰ καὶ πρὸ πάντων ἠθικῆς, ἐπιβάλλεται νὰ διορθωθῇ ταχέως. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐποικισμοῦ λέγει ὅτι δυστυχῶς πολλοὶ καὶ ἰδίως οἱ κατώτεροι ὑπάλληλοι δὲν ἀπεδείχθησαν ἄξιοι τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς των καὶ πολλῶν ἐπροτείναμεν τὴν ἀπόλυσιν, ἄλλων δὲ τὴν παραπομπὴν εἰς τὴν Δικαιοσύ-

νην. Ὡς πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν παρετηρήσαμεν ἔλλειψιν σχολείων καὶ ἀνάγκην ἐκ παραλλήλου συστάσεως γεωργικῶν σχολείων. Ἐπίσης συνιστᾷ ἡ Ἐπιτροπή, ἐξαιρετικῶς διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης, ὅπως αὐξηθῇ ὁ μισθὸς καὶ ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας, ἵνα δυνηθῶμεν νὰ ἔχωμεν τὸ ἀρτιώτερον, εἰ δυνατόν, προσωπικὸν ὅλων τῶν κλάδων. Συνιστᾷ ἐπίσης ἀποστολὴν ἀνωτέρων γεωπόνων εἰς Μακεδονίαν καὶ Θράκην ἀντὶ νὰ παραμένωσιν οὗτοι ἐνταῦθα. Γενικῶς ἀπεκομίσθη ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ γενομένη ὑπηρεσία ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ δὲν εἶνε εὐκαταφρόνητος. Θὰ ἦτο δὲ εὐχῆς ἔργον, ἂν καὶ ἄλλαι κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ μετέβαινον κατὰ τὰς διακοπὰς τῆς Συνελεύσεως καὶ εἰς ἄλλας ἐπαρχίας τοῦ Κράτους πρὸς ἀντίληψιν τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν. (Νεοκοσμήματα).

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργός) φρονεῖ ὅτι διερμηνεύει τὴν γνώμην τῆς Συνελεύσεως, ἂν ζητήσῃ νὰ ἐκφρασθῇ ἡ εὐγνωμοσύνη αὐτῆς πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς δι' ὅσους κόπους καὶ φροντίδας κατέβαλε κατὰ τὴν ἐπιτόπιον ἐξέτασιν τῆς καταστάσεως τῶν προσφύγων. Ἐπίσης νομίζει ἀναγκαῖον νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ ἡ ἔκθεσις.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται ὁμοφώνως τὴν πρότασιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** λέγει ὅτι θὰ ἔπρεπεν ἴσως ἡ ἔκθεσις νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ, ὁρισθῇ δὲ εἰδικὴ ἡμέρα συζητήσεως τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται μετὰ ταῦτα, ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. **Προέδρου** ὅπως ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως καὶ ἐν γένει ἐπὶ τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων διεξαχθῇ τὸ προσεχὲς Σάββατον.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λέγει ὅτι ἀλλεπαλλήλως τηλεγραφήματα ἀνήγγειλαν ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως θὰ ἔκαμνε δηλώσεις περὶ τῆς τύχης τῶν Δωδεκανήσων. Ταῦτα, ὡς ἔμαθεν, ἔγιναν χθὲς ἐν τῇ Ἰταλικῇ Βουλῇ. Συνεπείᾳ τούτου ἐνόμισε καθῆκον αὐτοῦ νὰ προκαλέσῃ ἐπερώτησιν, ἵνα παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν νὰ δεχθῇ ὅπως συζητηθῇ κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν Κοινοβουλευτικοῦ Ἐλέγχου. (Ἀναγινώσκει τὴν ἐπερώτησιν).

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) λέγει ὅτι ὁ κ. πληρεξούσιος θὰ ἀναγράψῃ βεβαίως τὴν ἐπερώτησίν του εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅμως, ἥτις ἐν τῷ μεταξὺ θὰ λάβῃ ἐπισήμους πληροφορίας, ἀπόκειται νὰ κρίνῃ ἂν εἶνε ἢ ὄχι συμφέρουσα τοιαύτη συζήτησις.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Δ. Ψάρης** ἀναπτύσσει ἐπερώτησίν του πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης περὶ μὴ καταθέσεως εἰσέτι τῆς δικογραφίας, τῆς ἀφορώσης τὴν δίωξιν τῶν πρώην Ἐπιτροπῶν ἀπονομῆς συντάξεων πολέμου τοῦ Πρωτοδικείου Βόλου. Ἡ ποινή, λέγει, τῆς ἐπιπλήξεως, ἡ ἐπιβληθεῖσα εἰς τοὺς δικαστικοὺς Βόλου παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης δὲν ἦτο ἡ ἀρκοῦσα καὶ δὲν ἱκανοποιεῖ τὰ θύματα πολέμου. Ἐλαθέτει κατόπιν δι' ἀριθμῶν τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ἀμέλειαν τῶν περὶ ὧν πρόκειται δικαστικῶν κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν συντάξεων τῶν θυμάτων πολέμου καὶ ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν ἐπὶ πάντων τούτων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Ἐπὶ ἐπερωτήσεως τοῦ κ. **Λ. Καταφυγιώτη** περὶ τοῦ ἀγροκτήματος τοῦ Ἁγ. Δημητρίου Καρδίτσης ὁ κ. **Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας** δηλοῖ ὅτι μόλις σήμερον ἔλαβε γνῶσιν αὐτῆς καὶ θὰ καταθέσῃ τὸν σχετικὸν φάκελον πρὸς γνῶσιν τοῦ κ. πληρεξουσίου.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἐν προηγουμένῃ συνεδριάσει εἶχεν ἀποφασισθῇ, ὅπως σήμερον γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποστολῆς τοῦ κ. Τσουδεροῦ εἰς Ἀγγλίαν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) λέγει ὅτι ἡ προκληθεῖσα ἀνησυχία δὲν εἶνε εὔλογος. Ἡ Ἀγγλία παρέσχε δάνειον καὶ εἰς ὑλικὸν καὶ εἰς χρῆμα διαρκοῦντος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου εἰς ὅλα τὰ Κράτη, τὰ ὁποῖα καὶ ἀνεγνώρισαν τὰ χρέη ταῦτα. Ἡ ἀναγνώρισις αὕτη οὐδὲν προδικάζει. Τὰ ζητήματα τῆς ἐπιβαρύνσεως καὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ ποσοῦ μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιβαρυνθῇ ἐνδεχομένως ἕκαστον τῶν Κρατῶν θὰ διακανονισθῶσιν εἰς διασυμμαχικὴν σύσκεψιν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύναμαι, λέγει, νὰ δηλώσω εἶνε ὅτι δι' ἐπιστολῆς ἀνεγνωρίσθη τὸ λογιστικῶς ἀκριβὲς τοῦ χρέους τούτου.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** ἐρωτᾷ ἂν διὰ τὸν λόγον τοῦτον μετέβη ὁ κ. Τσουδερὸς εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) λέγει ὅτι ἡ ἀποστολὴ ὑπῆρξε γενικωτέρα.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** παρακαλεῖ νὰ ὁρισθῇ εἰδικὴ ἡμέρα πρὸς συζήτησιν τοῦ θέματος τούτου.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) λέγει ὅτι εἰς τὴν

Συνέλευσιν ἀπόκειται ἐὰν εὑρίσκῃ τι τὸ ἐπεῖγον νὰ καθορίσῃ ἡμέραν συζητήσεως τοῦ προκειμένου θέματος.

Συνεχίζεται μετὰ τοῦτο ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Ἐλέγχου διακοπεῖσα συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀκριβείας τοῦ βίου.

Ὁ κ. **Β. Κυβέλος** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο εἶνε σοβαρώτατον καὶ ὀφείλει νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ μέγας Εὐρωπαϊκὸς πόλεμος, ὁ ὁποῖος προεκλήθη ἐξ ὑπολογισμῶν κεφαλαιοκρατικῶν, ἐδημιούργησε μεγάλας οἰκονομικὰς ἀνωμαλίας. Ἀναφερόμενος μετὰ τοῦτο εἰς τὰ κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπεργίαν γενόμενα λέγει ὅτι τὸ Κράτος κατώρθωσε νὰ ἐπιδιηθῇ ἀπέναντι τῆς ἐργατικῆς τάξεως, ἡ ὁποία πραγματικῶς παρεστράτησε. Τὸ Κράτος δὲ τῆς ἐνεργείας του ταύτης ἔθηκε τὰ θεμέλια μιᾶς βάσεως ἐπὶ τῆς ὁποίας δύναται νὰ στηριχθῇ τὸ κοινωνικὸν καθεστώς. Εἶνε ὅμως ἀνάγκη νὰ ἱδρυθῇ καὶ νέα βάσις παραπλεύρως τῆς πρώτης, καὶ ἡ βάσις αὕτη θὰ δημιουργηθῇ, ἐὰν ὑποδειχθῇ καὶ πρὸς τοὺς πλουσίους τοὺς ἀποφεύγοντας νὰ πληρώσωσι τοὺς φόρους ὅτι ὀφείλουσι νὰ γνωρίζωσι καὶ νὰ ἐκπληρώνωσι τὰς ὑποχρεώσεις των.

Γ. Φραγκούδης. Ἓν ἐκ τῶν αἰτίων, λέγει, τῆς ἀκριβείας τῆς ζωῆς εἶνε ἡ ἀνατροπὴ τοῦ νόμου τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως. 2) Ἡ σπατάλη τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν, καὶ 3) τὸ ἔλλειμμα τῆς ἐξαγωγῆς ἔναντι τῆς εἰσαγωγῆς. Κατὰ τοῦ πρώτου οὐδὲν μέτρον δυνάμεθα νὰ λάβωμεν, διὰ τὸ δεύτερον ὅμως ἔχει πᾶσαν τὴν εὐθύνην ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία οὐδεμίαν λαμβάνει φροντίδα πρὸς περιορισμὸν τῶν δαπανῶν. Τοῦ τρίτου αἰτία εἶνε ἡ μικρὰ παραγωγή. Τὰ ζητήματα ὅμως τῆς παραγωγῆς ἀπαιτοῦσι μακρὰν σειρὰν ἐτῶν κατὰ τὰ ὁποῖα δέον νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ὡρισμένα προγράμματα, τείνοντα εἰς τὴν ἐπαύξησιν τῆς παραγωγῆς. Ἀλλὰ διὰ τὰ δημόσια οἰκονομικὰ θὰ ἠδυνάμεθα νὰ λάβωμεν μέτρα περιοριστικά. Ἔγινεν ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομιῶν καὶ ὑπέδειξεν οἰκονομίας, ἐκ τῶν ὁποίων οὐδεμία σχεδὸν ἐφηρμόσθη. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἶνε κανεὶς οἰκονομολόγος μέγας διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὸ Κράτος τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἀνθέξῃ ἐπ' ἄπειρον μὲ Προϋπολογισμὸν 6 δισεκατομμυρίων. Θὰ ἠδύναντο νὰ περιορισθῶσιν αἱ θέσεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, διότι ὑπάρχουσι τοιοῦτοι ἀνώτεροι οἱ ὁποῖοι δὲν ἐργάζονται παρὰ μόνον μίαν ὥραν ἡμερησίως. Αἱ περιττεύουσαι θέσεις θὰ ἔπρεπε βαθμιαίως νὰ περιορισθῶσιν. Ἐὰν θέλωμεν νὰ κτυπήσωμεν τὴν αἰσχροκέρδειαν, πρέπει νὰ ὁδεύσωμεν ἐπιστημονικῶς. Δὲν δυ-

νάμεθα νὰ ἀρχίσωμεν τὴν περιστολὴν τῶν τιμῶν ἀπὸ τὴν ἀγορὰν ἀλλ' ἀπὸ τοὺς τόπους τῆς παραγωγῆς. Ἐφόσον δὲν βαδίζομεν ἐπιστημονικῶς, κανὲν ζήτημα δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ λύσωμεν.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** λέγει ὅτι ἐκεῖνο ποὺ συμβαίνει μεταξὺ ἐμπόρων καὶ καταναλωτῶν εἶνε ὅ,τι συμβαίνει μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν. Βελτίωσις ἤρχισεν ἐπερχομένη μόλις ἤρχισαν αἱ τάξεις ὀργανούμεναι. Βεβαίως καὶ μὲ τὰς Ὀργανώσεις ἐγένοντο καταχρήσεις τῆς ἐκ τούτων δυνάμεως. Καὶ εἰς τοὺς ἐμπόρους τὸ ἴδιον παρετηρήθη. Ἔχουσιν οὗτοι τὴν τάσιν τῆς ἀπολήψεως τῶν πλεονεκτικῶν κερδῶν. Ἐξ ἀντιθέτου οἱ καταναλωταί, μὴ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ παραγωγὴ ἐμειώθη λόγῳ τῆς καταστροφῆς, σπαταλῶσι προκαλοῦντες ζήτησιν καὶ ἐντεῦθεν ὕψωσιν τῶν τιμῶν. Τὸ Κράτος εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην πρέπει νὰ ἵσταται μὲ τὸ μαστίγιον εἰς τὰς χεῖρας μεταξὺ τῶν δύο τούτων τάξεων ὅπως καὶ μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν. Ἐπὶ πλέον πρέπει νὰ ληφθῶσι τὰ ἑξῆς μέτρα: Πρῶτον νὰ τεθῇ γενικὴ διατίμησις ὅλων τῶν εἰδῶν ἢ τῶν περισσοτέρων. Διατίμησις μόνον ὀλίγων εἰδῶν δὲν ἐπιφέρει ἀποτελέσματα. Δεύτερον μέτρον προτείνει ὅπως τακτικὰ καθ' ἕκαστον μῆνα συζητῆται ἐν τῇ Βουλῇ τὸ ζήτημα τῆς ἀκριβείας τοῦ βίου καὶ παρακολουθῆται τοῦτο μετ' ἀδιαπτώτου ἐνδιαφέροντος. Τρίτον μέτρον προτείνει τὴν βαρεῖαν φορολογίαν τῶν εἰδῶν τὰ ὁποῖα βλάπτουσι τὴν ὑγιεινὴν τοῦ Τόπου, ὡς εἶνε τὰ εἴδη πολυτελείας. Ἄλλο μέτρον εἶνε ἡ ἐνίσχυσις τῶν συνεταιρισμῶν καταναλώσεως. Διὰ τούτων θὰ ἐξουδετεροῦντο ὅλα τὰ διάφορα παράσιτα μεταξὺ παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως. Ἄλλα συντελεστικὰ μέτρα εἶνε ἡ ἐπίτευξις τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ ἡ ἐμπέδωσις τῆς δημοσίας τάξεως.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** λέγει ὅτι ἡ ἀκριβεία ἐν Ἑλλάδι ὀφείλεται εἰς τὸ ὅλον κρατικὸν ξεχαρβάλωμα καὶ εἰς τὴν κακὴν δημοσιονομικὴν πολιτικήν. Ἐπὶ ὑπουργίας Παγκάλου κατωρθώθη δι' ὀλίγας ἡμέρας ἡ πτῶσις τῶν τιμῶν διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς χειροτέραν κατάστασιν. Ἡ πολιτικὴ τῶν διατιμήσεων, ἐγκαταλειφθεῖσα παρ' ἄλλων πράγματι ὀργανωμένων Κρατῶν, πολὺ περισσότερον δὲν ἐνδείκνυται εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου δὲν ὑπάρχουσι δημόσια ὄργανα.

Ὁ κ. **Δ. Καταφυγιώτης** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὴν ἐπαρχίαν του τότε ἐτηροῦντο αἱ διατιμήσεις, ἐνῷ τώρα πλήρης χαλάρωσις περὶ τὴν τήρησιν αὐτῶν παρατηρεῖται.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** συνεχίζων ἀναφέρει τὸν μέγαν Ἰτα-

λὸν δημοσιολόγον Νόρια ἀποκαλοῦντα τὴν πολιτικὴν τῶν διατιμήσεων πολιτικὴν φρενοκομείου.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** δικαίπτων λέγει ὅτι ὁ νόμος περὶ προστρορᾶς καὶ ζητήσεως εἶνε ἀκαταγώνιστος.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** συνεχίζων λέγει ὅτι ὄντως ὁ νόμος οὗτος εἶνε σχεδὸν ἀνώτερος καὶ τῶν φυσικῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν γνώμην του περὶ διατιμήσεων λέγει ὅτι καὶ τελευταίως ὁ κ. Κορώνης εἰς μελέτην του ἐπικρίνει τὸ σύστημα τῶν διατιμήσεων. Λύξησις τῆς παραγωγῆς καὶ δημοσία καὶ ἰδιωτικὴ οἰκονομία εἶνε τὰ μόνα φάρμακα τὰ ὁποῖα θὰ εὐθυνήνουν βαθμηδὸν τὸν βίον. Ὑπίσης παρίσταται ἀνάγκη πλήρους ἐμπορικῆς ἐλευθερίας. Δι' αὐτῆς ἰδίως θὰ ἐπακολουθήσῃ ἐντατικὸς διαγωνισμὸς καὶ ἐντεῦθεν ἡ πτῶσις τῶν τιμῶν.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** παρατηρεῖ ὅτι θὰ χρειασθῇ πολὺ χρονικὸν διάστημα διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἰσορρόπησις τῶν τιμῶν διὰ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ ἐλευθερία αὕτη θὰ αὐξήσῃ καὶ τὴν παραγωγήν, διότι θὰ εἶνε ἀδέσμευτοι αἱ χεῖρες καὶ παραγωγῶν καὶ εἰσαγωγέων. Φέρει ὡς παράδειγμα τὸ Χαλάνδριον, ἔνθα, λόγῳ τῆς διατιμήσεως, ἐγκατελείφθη ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων.

Ὁ κ. **Β. Κυβέλος** δικαίπτων παρατηρεῖ ὅτι τὴν θεωρίαν περὶ ὑπαιτιότητος τῶν διατιμήσεων διὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ βίου καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν εἰδῶν τὴν προβάλλουσι πάντοτε οἱ μεταπολιταί. Αἱ διατιμήσεις ἐφαρμοσθεῖσαι ἐπὶ ὑπουργίας Παγκάλου μὲ στιφαρὸν καὶ ἀρδὸν ἐπιβολὴν ἀνεκούφισαν ὅλας τὰς τάξεις.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** καταλήγων ἐπαναλαμβάνει ὅτι, ἐὰν τὸ Κράτος κάμῃ πραγματικὰς οἰκονομίας, μιμηθῶσιν αὐτὸ οἱ πολῖται, ἀπαγορευθῇ ἡ εἰσαγωγὴ ὡρισμένων εἰδῶν, ἐπέλθῃ δασμολογικὴ μείωσις ὡρισμένων προϊόντων, μιμδὲ αὐτοῦ τοῦ σίτου ἐξαιρουμένου, ἐνισχυθῇ δ' ἡ παραγωγὴ εἰς τρόπον ὥστε τὸ ἐκ τῆς σταφίδος, ἐλαίου καὶ καπνοῦ συνάλλαγμα νὰ εἰσέρχηται αὐτούσιον ὑπὲρ τοῦ παραγωγοῦ, ἀσφαλῶς θὰ τεθῶσι θεμέλια πρὸς ταχυτέραν ἐπάνοδον εἰς τὸν εὐθηνὸν βίον.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος**, σχετικῶς μὲ τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. Μαργέτη, ὅσον ἀφορᾷ τὰ κατὰ τὴν ὑπουργίαν του, λέγει ὅτι ἡ σπάθη μόνον τῆς Δικαιοσύνης ἐλειτούργησε καὶ τίποτε ἄλλο. Ὡς πρὸς τὴν προταθεῖσαν κατάργησιν τῶν διατιμήσεων, νομίζει ὅτι οὐδέποτε θὰ θελήσῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ πειραματισθῇ εἰς βάρος τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ. Αἱ διατιμήσεις ἕνα σκοπὸν ἔχουσι, νὰ περιορίζωσι τὸν συντελεστὴν τῆς αἰσχροκερδείας καὶ ὄχι νὰ

τὸν ἐξαλείψωσιν. Ἐκ περιπτώσεων αἱ ὁποῖαι ὑπέπεσαν εἰς τὴν ἀντίληψίν του δύναται νὰ βεβαιώσῃ ὅτι ὑπῆρχον ἐκδηλώσεις αἰσχροκερδείας μέχρι μανίας. Τὸ σύστημα τῶν διατιμήσεων ἐφηρμόσθη ἐνταῦθα ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ εἶνε καλόν, ἀλλ' ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐφαρμογῆς του ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ κρατικὰ ὄργανα. Ἐν Θεσσαλονίκῃ, μετὰ ἐτησίαν ἐφαρμογὴν παρετηρήθη μείωσις τῶν τιμῶν κατὰ τὸ 10%. Οἱ ἐνταῦθα ἐπαγγελματίαι ἀπειλήσαντες ἀπεργίαν ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποχωρήσωσι πρὸ τῆς ἀνενδότου θελήσεως τοῦ Κράτους. Καίτοι αἱ τιμαὶ εἶχον μειωθῇ οἱ παραπονούμενοι ἐξηκολούθησαν καὶ ἐξακολουθοῦσι νὰ πλουτῶσι, θεωροῦσι δὲ ἔννομον καὶ τὸ παράνομον κέρδος των. Πᾶσα ἀπόπειρα περὶ ἐξασθενήσεως τῶν διατιμήσεων θὰ ἐπιφέρῃ μέγαν κλονισμὸν εἰς βάρος τοῦ βίου. Προχωρῶν ἐκθέτει τὸν τρόπον καὶ τὸ σύστημα καθ' ὃ ἐλύοντο διάφορα ἀναφυέντα ζητήματα ἐπὶ τῆς ὑπουργίας του, σχετικὰ μὲ τὰ τρόφιμα, καὶ φρονεῖ ὅτι παρόμοιον σύστημα πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ τώρα.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** λέγει ὅτι, πλὴν τῶν γενικῶν λόγων οἵτινες ἀκριόηναν παντα χοῦ τὸν βίον, εἰδικῶς διὰ τὴν Ἑλλάδα ἔχομεν καὶ τὸ ἔκτακτον γεγονὸς τῆς εἰσροῆς 1.000.000 προσφύγων, οἱ ὁποῖοι μεθ' ὅλα τὰ λεχθέντα δυστυχῶς δὲν ἔχουσιν ἀποκατασταθῇ ἀκόμη. Τοσοῦτος πληθυσμὸς δυνάμενος νὰ παραγάγῃ καὶ μὴ παράγων ἀλλὰ καταναλίσκων κατ' ἀνάγκην δυσχεραίνει τὰς τιμὰς τῶν εἰδῶν. Ἐξ ἐπισκέψεώς του τελευταίως εἰς τὰ προσφυγικὰ κέντρα ἐπείσθη ὅτι εἶνε καιρὸς ὅπως οἱ πρόσφυγες ἀπασχοληθῶσι μὲ τοὺς πλουτοπαραγωγικοὺς πόρους τοῦ Τόπου. Εἶδε, λέγει, καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον ἀπεράντους ἐκτάσεις ἀκαλλιεργήτους, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου γεωργοὶ πρόσφυγες μένουσιν εἰς τὰς πόλεις ἀχρησιμοποίητοι. Ἰδιαιτέρως λυπηρὰ εἶνε ἡ κατάστασις ἐν Μακεδονίᾳ, ὅπου μέγισται ἐκτάσεις ὑπὸ διάφορα προσχήματα εἶνε ἀχρησιμοποίητοι καὶ νεκραί.

Ἐξακολουθῶν κακίζει δι' ὅλα ταῦτα τὸν θεσμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων, ἥτις ἐξελίχθη εἰς πληγὴν διὰ τὸν Τόπον. Ἂν ὑπῆρχε σύστημα καὶ παρεδίδετο ἐργασία εἰς τὸν προσφυγικὸν κόσμον, θὰ ἐλύετο ταχέως καὶ τὸ ζήτημα τῆς σιταρκείας τοῦ Τόπου.

Ὁ κ. **Ἀνδρ. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι πρέπει νὰ ἀνακουρίσωμεν τὰς τάξεις τὰς βιοπαλαιούσας ἀπὸ τὴν αἰσχροκέρδειαν, διότι ἐξ αὐτοῦ θὰ ἐξαρτηθῇ τὸ κῦρος τοῦ Κράτους. Ὁ ἐκ Θεσσαλονίκης συνάδελφος μᾶς ἀνέφερε τίνι τρόπῳ κατώρθωσε νὰ προλάβῃ ἀπεργίας ἐν Θεσσαλονίκῃ. Πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι αἱ ἐργατικαὶ τάξεις δὲν συντρίβονται, ἀλλὰ συντρίβουσι καὶ διὰ

τοῦτο πρέπει καταλλήλως νὰ συμπεριφερώμεθα πρὸς αὐτάς. νὰ φροντίσωμεν δὲ διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς τιμῆς τῶν εἰδῶν τῆς πρώτης ἀνάγκης. Πρὸς ἐπίτευξιν τούτων θὰ ἀκολουθήσωμεν δύο μέτρα, τὰ ἄμεσα καὶ τὰ ἔμμεσα. Τὰ ἄμεσα εἶνε οἱ συνεταιρισμοὶ καταναλώσεως καὶ οἱ προμηθευτικοὶ τοιοῦτοι. Τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς προμηθευτικοὺς συνεταιρισμοὺς ὡς καὶ τοὺς συνεταιρισμοὺς καταναλώσεως. Κρίνει ὅτι εἶνε ἄδικα τὰ ἀκουσθέντα παράπονα κατὰ τῶν παραγωγῶν, διότι καὶ οὗτοι δὲν πρόκειται νὰ ζήσωσι μὲ μέλι ἄγριον. Ἡ ἀκριδία τῶν ἄλλων εἰδῶν φέρει καὶ τὴν ἀκριδίαν τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων. Ἀλλὰ τὰ προϊόντα ταῦτα θὰ προσεφέροντο μὲ μικροτέρας τιμάς, ἐὰν εἴχομεν τοὺς συνεταιρισμοὺς καταναλώσεως. Μία ἀπὸ τὰς κυριωτέρας αἰτίας τῆς ἀκριδίας τῆς ζωῆς εἶνε ἡ ἀνισοσκέλεια τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἡ ὀφειλομένη ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ εἰς τὴν ἔλλειψιν προστασίας πρὸς τοὺς ἀγρότας, διότι οὐδεμίαν ἀγροτικὴν πολιτικὴν ἐφήρμοσεν ἡ Κυβέρνησις, ἀλλ' οὔτε διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν φόρων ἐμερίμνησε καὶ ἐνῷ ὀφείλονται ἀπὸ τοὺς πλουσίους δισεκατομμύρια ὅλα εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον ἡ Κυβέρνησις συζητεῖ καὶ σκέπτεται ἀκόμη ἂν πρέπει νὰ καταργήσῃ τὸν ἐπὶ τοῦ σίτου φόρον. Ἐν τῇ ἁρμοδίᾳ Ἐπιτροπῇ ἡ πλειονοψηφία ἐκφράσθη ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τοῦ δασμοῦ τοῦ σίτου, μόνον δὲ διὰ λόγους ταμειακοὺς ἐματαιώθη ἡ ἀπόφασις αὐτή. Εἶνε ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία δημιουργεῖ πάσας αὐτὰς τὰς δυσχερείας, διότι εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἤρχισε καὶ πάλιν νὰ μαίνηται καὶ ἡ αἰσχροκέρδεια καὶ ἡ λιμοκτονία κλπ. Τελευτῶν τονίζει ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν διεξάγεται ἡ συζήτησις αὕτη δημοσιεύεται τὸ νέον Διάταγμα περὶ ἐνοικιοστασίου, τὸ ὁποῖον αὐξάνει τὰ ἐνοίκια καὶ συνεπῶς συντελεῖ εἰς τὴν ἐπαύξησιν τῆς ἀκριδίας τοῦ οἴου, ἐφόσον τὰς αὐξήσεις αὐτὰς θὰ τὰς πληρώνῃ καὶ πάλιν ὁ Λαός. Συνεπῶς ἡ Κυβέρνησις δὲν κάμνει ἄλλο παρὰ νὰ φενακίζῃ, νὰ ἐμπαίζῃ τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν μὴ σοδαρευομένη κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην, ὡς σοδαρεύεται κατὰ τὰς συζητήσεις ὡρισμένων συμδάσεων, ἀφίνει δὲ νὰ λέγωνται ὅσα λέγονται ἐνταῦθα χωρὶς οὐδὲ κἂν νὰ προσέχῃ, μόνον διὰ νὰ ῥίπτῃ στάχτη στὰ μάτια τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Διακόπτεται εἶτα ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἡ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου συζήτησις, ἵνα συνεχισθῇ εἰς προσεχῆ συνεδρίασιν.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Γ. Καφαντάρη «περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν»

συμπληροῦται διὰ τῶν κ. κ. ***Γ. Ροδοπούλου, Κ. Πετρίδη, Στ. Γρηγορίου, Γ. Φικιώρη*** καὶ ***Σπ. Ξύδη.***

Ἡ Συνέλευσις μετὰ τοῦτο ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. ***Προέδρου*** δέχεται ὅπως ταχθῇ προθεσμία πενθήμερος μὲν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ἐπιτροπὴν πρὸς ὑποδολὴν τῆς ἐκθέσεώς της διὰ τὰ ὑπ' ὄψιν αὐτῆς νομοσχέδια, δεκαήμερος δὲ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὸ νομοσχέδιον «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Στρατοῦ».

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 μ. μ. διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τῇ 1.30' μ. μ. τῆς προσεχοῦς Δευτέρας.

Ὁ Πρόεδρος	Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ρακτιβάν	**Ν. Καλέλλης**
	Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΞΖ'

τῆς 30 Μαρτίου 1925

Ὥρᾳ 5.18' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνέρχεται ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Ὁ Παγκληρικὸς Προσφυγικὸς Σύνδεσμος ὑποδάλλει πρότασιν νόμου «περὶ προστασίας τῶν κληρικῶν προσφύγων τῶν καταφυγόντων εἰς τὴν Ἑλλάδα».

Ἡ Πανεργατικὴ Ἕνωσις Ἐδέσσης διαμαρτύρεται διὰ τὴν παράνομον διαταγὴν τῆς Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων περὶ ἀπολύσεως πολλῶν ἐργατῶν.

Ὁ Ἰσραηλιτικὸς Σύλλογος Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται κατὰ τῆς διατάξεως τοῦ συντάγματος περὶ χωριστοῦ ἐκλογικοῦ συλλόγου τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Ἐπιτροπὴ ἐνοικιαστῶν καταστημάτων καὶ οἰκιῶν ὑποδάλλει τὰς γνώμας της ἐπὶ τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ Συνεταιρισμὸς Νιγρίτης παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ ταχέως τὸ νομοσχέδιον περὶ καπνῶν.

Οἱ ἐργάται καπνεργοστασίων Καδάλλας παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ

ὅπως μὴ ἐπισπευσθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν μέχρι τῆς ὑποβολῆς τοῦ πορίσματος τῆς συσταθείσης πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος Ἐπιτροπῆς.

Ἡ Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην καθιέρωσιν τῆς κυριακῆς ἀναπαύσεως ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Βέλλου-Σηλιᾶς παρακαλεῖ ὅπως τὸ Κράτος προΐδῃ εἰς τὴν ἀγορὰν σταριδοκάρπου.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν Σιδηροδρομικῶν Μακεδονίας παρακαλεῖ ὅπως ἐπανέλθωσιν εἰς τὰς θέσεις των οἱ ἀπολυθέντες ἀπεργοί.

Οἱ ἰδιοκτῆται οἰκιῶν καὶ οἰκοπέδων συνοικίας Μὲτς παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ πραγματοποιηθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ σχεδίου πόλεως κ. Καλλιγᾶ χαραχθεῖσα πλατεῖα.

Οἱ ἐνορῖται τοῦ ναοῦ τῶν Ταξιαρχῶν Λιγίνου διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ ἐκεῖ Μητροπολίτου ἀπαγορεύσαντος εἰς τὸν πρόσφυγα Μαυρόπουλον νὰ ψάλλῃ.

Ὁ ἐν Βόλῳ Θρακικὸς Σύλλογος παρακαλεῖ ὅπως τὰ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς προσφυγικῆς ἀποκαταστάσεως ὑποδεικνυόμενα μέτρα πραγματοποιῶνται.

Οἱ κάτοικοι Βεροίας παρακαλοῦσιν ὅπως ἀρθῇ ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου περὶ ἀγροφυλακῆς.

Οἱ ἐν Δράμᾳ πρόσφυγες διαμαρτύρονται κατὰ τῆς μελετωμένης μετακινήσεώς των ἐκ τῆς τοποθεσίας Σανάι.

Αἱ Ἰσραηλιτικαὶ Λέσχαι Θεσσαλονίκης παρακαλοῦσιν ὅπως ἐξαιρεθῶσιν οἱ Ἰσραηλῖται τῆς κυριακῆς ἀναπαύσεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ συλλογῆς ἐράνων ὑπὲρ ἱδρύσεως σανατορίων παρακαλεῖ ὅπως ἀποπερατωθῇ τὸ ὑπολειπόμενον τμῆμα ἐκ 4—5 χιλιομέτρων τῆς ὁδοῦ Μενιδίου—Ἁρνηθοῦς.

Ἡ **εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ** τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν» ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της.

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ. κ.:

Ι. Χριστοδουλιᾶς, Ι. Τσιγκόλης, Γ. Τσακανίκας, Ν. Χρυσόγελος, Β. Βλαχόπουλος, Β. Καραπάνος καὶ ***Π. Πετρίδης*** ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3125 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου».

Ι. Σαμουηλίδης, Δ. Χατζόπουλος, Ι. Βαρβαγιάννης κλπ. ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐκχωρήσεως γηπέδων εἰς ἐφέδρους ἀξιωματικοὺς Θεσσαλονίκης».

Ι. Μαλαχίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3125 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου ζημιωθέντων».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Δ. Μαρσέλος, Β. Ἀρτεμιάδης, Χρ. Πανταζίδης, Φ λ. Μανουηλίδης, Εὐστρ. Γονατᾶς, Κ. Φίλανδρος*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας τοῦ ἀπὸ 9 Μαρτίου 1923 Ν. Δ. περὶ ἐγγραφῆς φοιτητριῶν εἰς τὸ Ὀδοντιατρικὸν σχολεῖον κλπ.».

Οἱ κ. κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ Α. ***Μιαούλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλουσι νομοσχέδιον «περὶ ἐκτελέσεως ναυτικῶν ἔργων ἐν Η. Ναυστάθμῳ Ὥρου καὶ τοῖς ἀεροδρομίοις».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2125 ἐπιδικηθέντος τῷ δήμῳ Ρεθύμνης φόρου» εἰς α' συζήτησιν.

2) «Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ ἐκπαιδευομένων ἀξιωματικῶν» κατ' ἀρχήν.

3) «Περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ» κατ' ἀρχήν.

4) «Περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν» κατ' ἀρχήν.

5) «Περὶ προδιάσμου ἀξιωματικῶν» κατ' ἀρχήν.

6) «Περὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας τῆς ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως» κατ' ἀρχήν.

7) «Περὶ κυρώσεως συμφωνίας μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς αὐτονόμου Ὑπηρεσίας ἀποκαταστάσεως προσφύγων» κατ' ἀρχήν.

8) «Περὶ ἐκχωρήσεως γηπέδων εἰς ἐφέδρους ἀξιωματικοὺς Θεσσαλονίκης» εἰς α' συζήτησιν, καὶ

«Περὶ λημμούχων» κατ' ἀρχήν.

Ὁ κ. ***Α. Μπακάλμπασης*** διαμαρτύρεται διότι παρὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως δὲν προτιμᾶται ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης πρὸς παροχὴν δανείων.

Ἀποφασίζεται εἶτα ὅπως τὸ νομοσχέδιον τοῦτο συζητηθῇ κύριον.

Ὁ κ. ***Ι. Μαμάης*** παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ πρόνοια διὰ τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἀναπήρων τῆς Νοσοφυλακῆς ὡς καὶ διὰ τὸν ὁρισμὸν τῶν δικαιωμάτων τῶν συμβολαιογράφων.

Συνεχιζομένης εἶτα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ συντάγματος λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Σ. Πεζᾶς*** (ὥρα 5.30' μ. μ.), ὅστις λέγει ὅτι πρέπει νὰ ἐπιτρέπηται εἰς τοὺς ἐν

διαθεσιμότητι ὑπαλλήλους τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ πολιτεύωνται.

Ἐπίσης νομίζει ἀναγκαῖον νὰ ληφθῶσι μέτρα ὅπως προστατεύωνται οἱ ὑποψήφιοι διὰ πλήρους ἐλευθερίας κινήσεως καὶ λόγου.

Προτείνει πρὸς τοῦτο εἰδικὴν προσθήκην εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ σχετικῶς μὲ τοὺς ἐν διαθεσιμότητι ὑπαλλήλους κλπ. ὅτι τὸ ἄρθρον πρέπει νὰ μείνῃ ὡς ἔχει, διὰ νόμου δὲ νὰ κανονίζηται ποία εἶνε ἡ θέσις τοῦ ἐν καταστάσει διαθεσιμότητος ἀξιωματικοῦ ἢ ὑπαλλήλου.

Ὁ κ. ***Δ. Λεονάρδος*** (ὥρα 5.40′ μ.μ.) λέγει ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» εἶχε ζητήσει ὅπως εἰς τὰ πρακτικὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ ἀξίωμα τοῦ βουλευτοῦ εἶνε ἀσυμβίβαστον μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ ἀναπήρου καὶ διατελοῦντος ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐδήλωσε τότε ὅτι ἔχει ἐναντίαν γνώμην. Ἡ διαφορὰ τῶν δύο τούτων γνωμῶν καθὼς καὶ τὸ ὅτι μόνος ἐκπρόσωπος ἐν τῇ Συνελεύσει τῶν ἀναπήρων ἀξιωματικῶν εἶνε ὁ ῥήτωρ τὸν ἀναγκάζει ν' ἀναπτύξῃ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ἐκθέτει πρὸς τοῦτο τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀναγραφῆς ἐν τῷ συντάγματι τῆς ἀπαγορεύσεως εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς ἀναμίξεώς των εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ ἀναγινώσκει τοὺς δικαιολογικοὺς λόγους τῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπῆς, οἵτινες ἀναγράφονται εἰς τὴν ἔκθεσίν της κατὰ Μάρτιον τοῦ 1911. Συνεπῶς ἐξεταστέον ζήτημα εἶνε τίνες περιλαμβάνονται καὶ νοοῦνται ὡς ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικοί.

Ἀναλύων τὰς περὶ τούτου διατάξεις τοῦ νόμου περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν εὑρίσκει ὅτι εἰς οὐδεμίαν κατηγορίαν περιλαμβάνονται οἱ ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι ἀξιωματικοί. Ἡ κατάστασις αὕτη ἐθεσμοθετήθη διὰ τοῦ νεωτέρου νόμου 680, οὗτινος ἀναγινώσκει τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν καὶ ἐξ ἧς καταδεικνύεται τίνα ἦσαν τὰ αἰσθήματα τότε τῆς Πολιτείας πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς ἐκείνους καὶ τίνα σήμερον. Ἀναγινώσκει εἶτα τὰ ἄρθρα 1 καὶ 4 τοῦ νόμου 680, καθ' ἃ οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι δὲν κατέχουσιν ὀργανικὰς θέσεις καὶ ἡ κατάστασίς των εἶνε ἀνεπίδεκτος ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν ἐνέργειαν. Συνεπῶς ἐξάγεται σαφῶς ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀξιωματικῶν ἐν ἐνεργείᾳ. Προχωρῶν λέγει ὅτι τῷ 1917, ὑπουργοῦντος τῶν Στρατιωτικῶν τοῦ ἤδη κ. Πρωθυπουργοῦ, ἐτροποποιήθη ὁ νόμος 680 διὰ τοῦ νόμου 911 κατὰ τὰ ἄλλα σημεῖα πλὴν τοῦ πρώτου

ἄρθρου, ὅπερ ἔμεινεν ἀτροποποίητον. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου αὐτοῦ, ἐπὶ Γούναρη, ὁ ῥήτωρ καὶ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ παθόντες μετεφέρθησαν εἰς τὴν κατάστασιν τῆς μονίμου διαθεσιμότητος. Ἐπηκολούθησεν εἶτα ὁ νόμος 2730, ὅστις ἀντικατέστησε καὶ πάλιν τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 680 προσθέτας καὶ τοὺς παθόντας ἐν διατεταγμένῃ ὑπηρεσίᾳ. Πρὸς ὁρισμὸν τῆς ἐν διαθεσιμότητι καταστάσεως τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ παθόντων ἀναγινώσκει τὸ ἐκτελεστικὸν Διάταγμα τῶν νόμων τούτων, καθ' ὃ οὐδέποτε ἀνακαλεῖται εἰς ἐνέργειαν ὁ ἀξιωματικὸς ὁ τεθεὶς εἰς διαθεσιμότητα μόνιμον' ἑπομένως κατάστασις, λέγει, εἰς μόνιμον διαθεσιμότητα καὶ κατάστασις ἐνεργείας εἶνε δύο διάφορα πράγματα. Ἀντικρούει εἶτα τὴν δοθεῖσαν εἰς τὸ ἄρθρον 2 ἑρμηνείαν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἀφοῦ δὲν ἔχει δικαίωμα ὁ Ὑπουργὸς νὰ ἐπαναφέρῃ καὶ ἀναθέτῃ ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι ἀξιωματικούς, κωλυόμενος ἐκ τοῦ νόμου, ἐφόσον προαπαιτεῖται γνωμοδότησις τῆς Ἀνωτάτης Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία πάλιν ἐξ ἄλλου Διατάγματος εἶνε ὑποχρεωμένη δι' ὡρισμένας παθήσεις νὰ κηρύσσῃ τὸν ἀξιωματικὸν ἀνίκανον διὰ πᾶσαν ἐργασίαν. Ἀναλύων κατόπιν τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 430 περὶ ἐφέδρων ἀξιωματικῶν, οἵτινες ἀκωλύτως δύνανται νὰ ἐπαναφέρωνται εἰς τὴν ἐνέργειαν, συμπεραίνει ὅτι θὰ καταλήξωμεν νὰ δεχθῶμεν ὅτι πᾶς ὁ μὴ πολεμήσας πρέπει νὰ πολιτεύηται κατὰ τὴν ἑρμηνείαν ἣν θέλουσι νὰ δώσωσιν εἰς τὴν κατάστασιν τῆς μονίμου διαθεσιμότητος.

Καταλήγων λέγει ὅτι ἡ Συνέλευσις ὡς Σῶμα πολιτικὸν θ' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαίου. Καὶ ἔχει περὶ αὐτῆς ἡ Συνέλευσις δύο, διαφόρους ἐντελῶς, καταστάσεις τῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ τῶν ἐν μονίμῳ τιμητικῇ διαθεσιμότητι ἀξιωματικῶν. Οἱ μὲν εὑρίσκονται ἐν ἐπαφῇ μὲ τὸν Στρατόν, ἐνῷ οἱ ἄλλοι εἰς οὐδεμίαν ἐπαφὴν ἢ ἀνάμιξιν μετὰ τοῦ Στρατοῦ δύνανται νὰ εὑρεθῶσιν. Ἑπομένως δὲν συντρέχουσιν οἱ λόγοι δι' οὓς ἐτέθη τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ ἀξιωματικοῦ πρὸς τὸ πολιτεύεσθαι.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπ. Στρατ.) λέγει ὅτι προφανῶς ἐμφιλοχωρεῖ κάποια παρεξήγησις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἄρτι κατελθόντος τοῦ βήματος. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ τὸν τιμητικὸν τίτλον καὶ τὰς περγαμηνὰς καὶ τὰς ὑποχρεώσεις ἃς ἔχει ἡ Πατρὶς πρὸς τοὺς παθόντας δι' αὐτὴν ἀξιωματικούς. Διακηρύττω, λέγει, τοῦτο καὶ ὡς ἄτομον καὶ ὡς Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἐνεργοῦ Στρατοῦ. Ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι ἅπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ οἱ ἐν μονίμῳ δια-

θεσιμότητι τελοῦντες οὐδέποτε ἐδέχθησαν τὴν θεωρίαν τοῦ κ. προλαλήσαντος, οὐδέποτε ἠθέλησαν νὰ χωρισθῶσιν ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴν οἰκογένειαν. Θεωροῦσι τιμήν των ὅτι θεωροῦνται μέλη αὐτῆς καὶ μάλιστα μέλη ὑπερήφανα, διότι ἐξεπλήρωσαν ἐμπράκτως τὰ καθήκοντά των πρὸς τὸν Στρατὸν καὶ τὴν Πατρίδα.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** λέγει ὅτι οἱ πλεῖστοι ἀξιωματικοὶ ἐκ τῶν ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι δὲν ἔχουσι τὴν γνώμην ἣν ὑποστηρίζει ὁ κ. Ὑπουργός.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** ἐξακολουθῶν ἐκθέτει τοὺς λόγους δι' οὓς ἐτέθη ἡ διάταξις ἡ ἀπαγορεύουσα τὸ πολιτεύεσθαι εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς κατ' ἀξίωσιν τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἀξίωσις τότε τῆς Ἐπαναστάσεως ἦτο ὄχι μόνον νὰ μὴ ἐκλέγηται ὁ ἀξιωματικός, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ ἐκλέγῃ.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπ. Στρατ.)συνεχίζων λέγει ὅτι ἦτο τὸ πνεῦμα τῆς ἀπαγορεύσεως ἐκείνης νὰ καταστήσῃ τὸν ἀξιωματικὸν τελείως ἀδιάφορον πρὸς τὴν πολιτικήν. Δὲν ἀποτελεῖ δὲ καμμίαν μείωσιν διὰ τὸν ἀξιωματικὸν ἡ διάταξις αὕτη, ὡς πεπλανημένως ἠθέλησάν τινες νὰ παραστήσωσιν.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** λέγει ὅτι ἡ γνώμη τοῦ κ. Λεονάρδου ἐστηρίζετο εἰς τὸ ὅτι μειονεκτικότης ἐπέρχεται ἐφ' ὅσον ἀξιωματικοὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουσιν ἐπαφὴν μὲ τὸν Στρατὸν καθίστανται ἀνίκανοι νὰ πολιτεύωνται.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπ. Στρατ.) λέγει ὅτι, δεδομένου ὅτι δὲν ἀποτελεῖ μείωσιν ὁ περιορισμός, πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τὴν σκοπιμότητα τῆς διατάξεως. Τίς δύναται, λέγει, νὰ ἀναλάβῃ τὰς εὐθύνας συνταγματοποιήσεως διατάξεων ὑπὲρ τῶν ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι, ἐφ' ὅσον τοιαῦται καταστάσεις δύνανται ἐκ παρεμφερῶν αἰτίων νὰ πολλαπλασιασθῶσιν; Αἱ φράσεις αἱ ἐν τῷ συντάγματι ἔχουσι καλῶς. Τὸ σύνταγμα δὲν θὰ λύσῃ τὸ ζήτημα, ἂν οἱ ἀξιωματικοὶ οἱ παθόντες ἐν ὑπηρεσίᾳ εἶνε ἐν ἐνεργείᾳ. Τοῦτο θὰ τὸ λύσωσιν οἱ ἑκάστοτε νόμοι. Πιθανὸν ὁ κείμενος νόμος νὰ μὴ τοὺς θεωρῇ ἐν ἐνεργείᾳ. Μὴ λησμονῶμεν δ' ὅτι εὑρισκόμεθα καὶ πρὸ μεγάλης προεξεργασίας διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς καταστάσεως τῆς μονίμου διαθεσιμότητος, ἥτις εἶνε μία δευτέρα κατάστασις μεταξὺ ἐφεδρείας καὶ ἐνεργείας καὶ οὕτως εἰπεῖν μία ἡμιενέργεια καὶ μία ἡμιεφεδρεία. Νομίζω, λέγει, ὅτι πᾶσα ἐμμονὴ εἰς ἀντίθετον ἑρμηνείαν ἢ διατύπωσιν θὰ εἶνε ἀδικία εἰς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι ἠκρωτηριάσθησαν διὰ τὴν Πατρίδα καὶ εἰς τοὺς ὁποίους δὲν θὰ παρέχηται τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον δίδεται καὶ εἰς τὸν τελευταῖον τῶν πολιτῶν.

Ἐκθέτει κατόπιν τὰ διάφορα προνόμια τὰ δοθέντα διὰ νόμου εἰς τοὺς ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι ἀξιωματικούς, οὕτινες δὲν θέλουσι νὰ χωρισθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ συναδέλφους των καὶ οὕτινες οὐδέποτε θὰ ἀρνηθῶσιν ἢ ἠρνήθησαν ὑπηρεσίαν ἐφ' ὅσον καλοῦνται ὑπὸ τῆς Πολιτείας. Καταλήγων φρονεῖ ὅτι ὁ Στρατὸς πρέπει νὰ μένῃ ἀνιαῦς καὶ ἀδιαίρετος καὶ παρακαλεῖ, χάριν τοῦ Στρατοῦ καὶ ἰδίως τῶν ἀξιωματικῶν τῶν ἐν τιμητικῇ διαθεσιμότητι, νὰ μὴ δεχθῇ ἡ Συνέλευσις οὐδεμίαν διάκρισιν μεταξὺ των (Νεοφροντίματα).

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραάμ** λέγει ὅτι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ νόμου 680 ἐγεννήθη ζήτημα ἂν οἱ εἰς κατάστασιν μονίμου διαθεσιμότητος διατελοῦντες ἀξιωματικοὶ ὑπάγονται εἰς τὰ Στρατοδικεῖα. Αἱ γνῶμαι τότε ἐδιχάσθησαν. Ὑπεκλοβόμην εἶτα τροποποιήσεις τῶν νόμων τούτων προσεγγίσασαι τὴν κατάστασιν τῆς νομίμου διαθεσιμότητος πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς ἐνεργείας καὶ ἀναπτύσσει τοὺς λόγους ἐφ' οἷς στηρίζει τὴν γνώμην του ταύτην. Πάντες οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι, λέγει, εὑρίσκονται ἐν ἐπαφῇ πρὸς τὸ Στράτευμα καὶ ἑπομένως συντρέχουσιν ὅλοι οἱ λόγοι τοὺς ἀπεμποδίσαντες αὐτῶν πρὸς τὸ πολιτεύεσθαι, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποστρατεύονται. Ἡ διάταξις αὕτη πρέπει νὰ τηρηθῇ καὶ νὰ διασαφηνισθῇ μάλιστα ὅτι δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς ταύτην οἱ ἀποστρατοῦντες καὶ οἱ ἔφεδροι.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** διακόπτων φρονεῖ ὅτι ὁ Δικαστικὸς Σύμβουλος κ. Σακελλαριάδης, παρουσίᾳ καὶ τοῦ προλαλήσαντος, ἔλεγεν ὅτι συνέταξεν ὑπόμνημα ὑποστηρίζον ὅτι οἱ ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι ἀξιωματικοὶ δὲν ἔχουσι σχέσιν μὲ τὴν κατάστασιν τῆς ἐνεργείας.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** λέγει ὅτι τὸν νόμον τοῦτον συνέταξεν ὁ ἴδιος καὶ ἐξηγεῖ τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι τὸν ὥθησαν εἰς τὸ νὰ εἰσηγηθῇ τὸν νόμον ἐκεῖνον. Ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου εἶνε ὅτι δὲν δύναται ὁ ἀξιωματικὸς νὰ ἀνακληθῇ εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν, διότι ἀνακαλούμενος ἔδει καὶ πάλιν νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν τῆς ὑγείας του. Εἶνε ὅμως ἀναμφισβήτητον ὅτι ὑπόκειται οὗτος εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ἀναγράφει ὁ περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν νόμος.

Ὁ κ. **Ρ. Λιβαθηνόπουλος** ἐρωτᾷ: Δύναται ὁ ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι ἀξιωματικὸς νὰ διαταχθῇ νὰ λάβῃ μάχιμον ὑπηρεσίαν;

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ σκόπιμος σκέψις ἥτις ἐδημιούργησε τὴν κατηγορίαν ταύτην τῶν ἀξιωματικῶν ὑπέστη τοιαύτην παρεκτροπήν, ὥστε αὐτοὶ οὗτοι οἱ

ἀξιωματικοὶ παρακαλοῦσι νὰ ληφθῇ νομοθετικὸν μέτρον, ὥστε νὰ διευκολυνθῇ ἡ ἐξακρίβωσις τοῦ τίνες πραγματικῶς εἶνε οἱ ἀξιωματικοὶ οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ ἐξακολουθήσωσι παραμένοντες εἰς τὴν τιμητικωτάτην ταύτην κατηγορίαν. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ Συνέλευσις αὕτη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ ἑδώλια ταῦτα πρὶν ἢ λύσῃ τὸ σοβαρὸν τοῦτο ζήτημα.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. Καταφυγιώτη ὁ κ. ***Ι. Καλογερᾶς*** ἀπαντᾷ ὅτι, ὅτε ἐψηφίζετο ὁ νόμος, δὲν εἶχε ληφθῇ παρόμοιον μέτρον εἰς τοὺς ξένους Στρατούς. Ἐὰν κατόπιν ἐλήφθη τοιοῦτον, δὲν δύναται νὰ βεβαιώσῃ, διότι δὲν ἔλαβεν εἰσέτι ἀπάντησιν παρὰ τῶν ἁρμοδίων παρ' ὧν ἐζήτησε πληροφορίας μέσω τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

Ὁ κ. ***Ι. Τσιριμῶκος*** (ὥρᾳ 7.27' μ. μ.) λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ συντάγματος ἔκρινεν ὅτι ὅλα τὰ ὄργανα τῆς Πολιτείας δὲν δύνανται νὰ πολιτεύωνται, μεταξὺ δὲ τῶν ὀργάνων τῆς Πολιτείας εἶνε ἀναμφισβητήτως καὶ ἡ ἔνοπλος δύναμις. Ἂν οἱ ἀξιωματικοὶ οἱ διατελοῦντες ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι εὑρίσκονται εἰς τὴν ἐν ἐνεργείᾳ κατάστασιν, τοῦτο δὲν ἐξήτασεν ἡ Ἐπιτροπή, οὔτε φρονεῖ ὅτι δύναται νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Συνέλευσιν κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν τοῦτο, διότι αὐτὸ εἶνε ἀντικείμενον νόμου.

Τονίζων ὅτι εἰς τὴν κατάστασιν τῆς μονίμου διαθεσιμότητος παρεισέρρησαν καὶ ἀξιωματικοὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ἔπαθον ἐν πολέμῳ καταλήγει συνιστῶν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἄρθρου μὲ τὴν διατύπωσιν ὅτι οἱ ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικοὶ δὲν πρέπει νὰ πολιτεύωνται, ἀφιεμένου ὅπως διὰ νομοθετικοῦ μέτρου καθορισθῇ τίνες εἶνε οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀντωνιάδης*** (ὥρᾳ 7.30' μ. μ.) λέγει ὅτι ἡ Ἐπανάστασις θεσπίσασα τὴν διάταξιν ὅπως ἐπιτρέπηται εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς νὰ πολιτεύωνται καλῶς ἔπραξε, δὲν ἐμερίμνησεν ὅμως περὶ τῆς ἐπανόδου τῶν ἀξιωματικῶν τούτων εἰς τὸ Στράτευμα. Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀξιωματικοῦ δυστυχῶς θεωρεῖται ἀκόμη ὡς τίτλος τιμῆς, ὡς λείψανον δηλαδὴ φεουδαρχικόν· ἡ ἀντίληψις αὕτη συνεχιζομένη μέχρι τινὸς ἐνέπνεε τὴν ἀντίληψιν ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀξιωματικοῦ δὲν εἶνε βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα. Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως εἰσῆλθον καὶ λαϊκὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα φυσικὸν ἦτο νὰ ἐπιδιώξωσι καὶ τὰ οὐσιαστικώτερα δικαιώματά των, οἷον εἶνε καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ πολιτεύεσθαι. Τοῦτο ὅμως φρονεῖ ὅτι δὲν εἶνε ὀρθὸν λόγῳ τῆς τριβῆς ἣν ὑφίστανται οἱ πολιτευόμενοι, καὶ δι' αὐτὸ νομίζει ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται καὶ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ Στράτευμα οἱ ἅπαξ πολιτευθέντες ἀξιωματικοί, ἵνα μὴ νομισθῇ ὅτι ὁ μόνος λόγος δι' ὃν ἐπολιτεύθησαν οὗτοι ἦτο νὰ ἐξασφαλίσωσιν ὑπὲρ αὐτῶν προσωπικὰ ὀφέλη. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ ἂν πρέπει νὰ πολιτεύωνται οἱ εἰς μόνιμον διαθεσιμότητα διατελοῦντες, νομίζει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξετασθῇ παρὰ ἂν συντρέχει περίπτωσις νὰ ἀπαγορευθῇ εἰς αὐτοὺς τὸ δικαίωμα τοῦ πολιτεύεσθαι.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** (ὥρᾳ 7.40' μ. μ.) εὑρίσκων ἀσυμβίβαστον τὸ ἐπάγγελμα τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος πρὸς τὸ πολιτεύεσθαι φρονεῖ ὅτι τὸ ἄρθρον πρέπει νὰ παραμείνῃ ὡς εἶχεν εἰς τὸ σύνταγμα.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ἰρωθυπουργὸς) συμφώνων τελείως μὲ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς λέγει ὅτι ἡ διάταξις ἰσχύσῃ δυνάμει νόμου καὶ προσετέθη ἄνευ λόγου εἰς τὸ σύνταγμα.

Ὁ κ. ***Γ. Σεχιώτης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς μονίμου διαθεσιμότητος αὕτη κανονίζεται ὑπὸ τῶν νόμων καὶ εἶνε ἐντελῶς περιττὸν νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις καὶ μάλιστα εἰς ὃ ἐπίπεδον διεξάγεται αὕτη. ἐρώτων εἶνε ἀναμφισβήτητοι αἱ ὑπηρεσίαι τὰς ὁποίας προσέφεραν οἱ ἀξιωματικοί, ἀπταὶ τῶν ὁποίων ἀποδείξεις εἶνε αἱ πληγαὶ τὰς ὁποίας φέρουσι. Διὰ τοὺς ἐν πολέμῳ τραυματισθέντας ἀξιωματικοὺς φρονεῖ τοῦτο ἕνεκα ὅτι ἡ Συνέλευσις θὰ ἔπρεπε διὰ ψηφίσματος νὰ τοὺς ἐξαιρέσῃ καὶ νὰ δεχθῇ ὅπως δύνανται οὗτοι νὰ πολιτεύωνται.

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (ὥρᾳ 7.48' μ. μ.) λέγει ὅτι θὰ ἀπετέλει παράλειψιν ἐκ μέρους του, ἐὰν δὲν ἐλάμβανε τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Ὁ λόγος δι' ὃν ἀπεκλείσθησαν οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ πολιτεύεσθαι ἦτο διττός· πρῶτον ὅπως ἔχωσι τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν νὰ ἐπιδίδωνται εἰς τὰ ἔργα των καὶ δεύτερον ὅπως μὴ γίνωνται καταχρήσεις τῆς ἐξουσίας εἰς βάρος τῆς πειθαρχίας τοῦ Στρατοῦ. Διὰ τοῦτο οὐδεμία ὑπῆρξεν ἀντίρρησις προκειμένου περὶ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν ἀπὸ τοῦ πολιτεύεσθαι. Τοῦτο ὅμως δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ διὰ τοὺς οὐσιαστικῶς ἀπελθόντας τοῦ Στρατεύματος, οἵοι εἶνε οἱ ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι διατελοῦντες. Οὔτε εἶνε ἀληθὲς τὸ λεχθὲν ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι ἐξομοιοῦνται πρὸς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ, διότι οὔτε τοὺς ἀνωτέρους βαθμοὺς δύνανται νὰ ἐπιδιώξωσιν οὔτε νέας τιμὰς καὶ δόξας. Συμφωνεῖ μὲ τὴν γνώμην ὅτι δὲν πρέπει νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον, προτείνει δὲ τὴν ἐπιψήφισιν τῆς κάτωθι προτάσεως ψηφίσματος, τὴν ὁποίαν ὑπογράφει καὶ ὁ κ. Π. Ἀραβαντινός, ἐχούσης ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρον μόνον.

«Οἱ λόγῳ τραυμάτων πολέμου εἰς μόνιμον διαθεσιμότητα

τεθέντες ἀξιωματικοὶ θεωροῦνται τῇ αἰτήσει των ὑπαγόμενοι εἰς τὴν ἐφεδρείαν τοῦ Στρατοῦ, λαμβάνουσι δὲ ὡς σύνταξιν τὰς ἀποδοχὰς τῶν δι' ἄλλους λόγους ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι ὁμοιοβάθμων των».

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** (ὥρα 8 μ. μ.) προτείνει ὅπως ἀπαγορευθῇ εἰς τοὺς διοικητικοὺς ὑπαλλήλους, ἤτοι Νομάρχας κλπ. νὰ πολιτεύωνται ἐν ταῖς περιφερείαις ἐν αἷς ὑπηρέτησαν κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν. Δυστυχῶς ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ζητοῦσι νὰ διορισθοῦσι Νομάρχαι ἁπλῶς καὶ μόνον ἵνα ἀποκτήσωσι πολιτικὴν ἐπιρροήν. Φρονεῖ δὲ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἔκαμε παράλειψιν μὴ προσθέσασα τοῦτο εἰς τὸ ἄρθρον. Ἐπίσης προτείνει ὅπως βουλευτὴς ἢ γερουσιαστὴς μὴ δύναται νὰ ἀγοράσῃ ἢ ἐνοικιάσῃ ἐπ' ὀνόματί του ἢ ἐπ' ὀνόματι ἄλλου κτήματα τοῦ Κράτους, νὰ ἀναλάβῃ ἀπὸ τὸ Κράτος προμήθειας, οἱαδήποτε ἔργα, κυβερνητικὰς παραχωρήσεις ἢ προσωπικὰ ὀφελήματα, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ διατελῇ ὑπεύθυνος συντάκτης ἐφημερίδος.

Προτείνει ὁπαύστως ὅπως οἱ κοινοτικοὶ καὶ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι ἀρμοιοθῶσι πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὡς πρὸς τὴν στέρησιν τῶν δικαιωμάτων νὰ ἐκλέγωνται βουλευταί.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 19 συζήτησις καὶ συνεχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 17.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπ.) Εἴμεθα σύμφωνοι ἐπὶ τῶν ἓξῆς: Τὸ 15 δὲν ἐψηφίσθη, τὸ 16 ἐψηφίσθη, τὸ 18 ἐψηφίσθη. Ἐπὶ τοῦ 17 δὲν εἴμεθα σύμφωνοι, ἂν ἡ περίοδος θὰ εἶνε τριετὴς ἢ τετραετής.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Ὄχι, ὄχι.

Πρόεδρος. Εἶνε ζήτημα ψηφοφορίας.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπ.) Ὑπάρχει τροπολογία, ὡς εἴπωμεν, ἵνα ἡ τετραετία γίνῃ τριετία. Ὑπεστηρίχθη ἐπίσης ἀπὸ τὸν ἐξ Εὐρυτανίας συνάδελφον ὡς καὶ ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον ἐκ Μαντινείας καὶ ἀπὸ τὸν ὑποφαινόμενον ὅτι τὸ ζήτημα τῶν ἐκλογικῶν συλλόγων τῶν Μουσουλμάνων καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν εἶνε ζήτημα νόμου καί, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, ὑπεστηρίχθη ἐπίσης ἵνα τὸ κρατήσαν διὰ τῆς πράξεως καὶ ἀλλαχοῦ καὶ παρ' ἡμῖν ὅπως ἐν περιπτώσει γενικῆς ἐπιστρατεύσεως ἢ πολέμου δύναται ἡ Βουλὴ συναινέσει καὶ τῆς Γερουσίας τὴν βουλευτικὴν περίοδον μέχρι λήξεως τῆς ἐπιστρατεύσεως ἢ τοῦ πολέμου νὰ παρατείνῃ. Ἐὰν ὑπῆρχε συμφωνία ἐπὶ τῆς τριετίας. . . .

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Ὄχι, ὄχι.

Α. Παπαναστασίου. Νὰ τὸ λύσωμεν δι' ἀναστάσεως.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Ὄχι, ὄχι.

Πρόεδρος. Θὰ γίνῃ ψηφοφορία κατ' ἀνάγκην, διότι ὑπάρχει πρότασις διὰ ψηφοφορίαν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπ.) Εἶπον ἐὰν ὑπῆρχε συμφωνία.

Β. Καραπαναγιώτης. Εἶπον προχθὲς εἰς τὴν φράσιν «διατάσσεται ἡ ἐνέργεια βουλευτικῶν ἐκλογῶν» νὰ προστεθῇ «ἐντὸς 15 ἡμερῶν».

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.) Ἀπαιτεῖται πάντοτε Διάταγμα περὶ διαλύσεως. Εἶνε ἐπίσημος ἑρμηνεία ὅτι πάντως καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς βουλευτικῆς περιόδου θὰ ἐπακολουθήσῃ Διάταγμα διαλύσεως καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ ἐκλογαὶ πρέπει νὰ ἐνεργηθῶσιν ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς ὁριζομένης διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου Ἄρχοντος διαλύσεως.

Ἀπουσιάζει ἤδη τὸ ζήτημα τῆς τριετίας καὶ διετίας.

Γ. Καφαντάρης. Ἐμοῦ ὑπάρχει ἀμφιβολία ἡ γνώμη τῆς Συνελεύσεως περὶ ἀπαλείψεως τῶν δύο ἑδαφίων τοῦ ἄρθρου 17, νομίζω ὅτι δυνάμεθα νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀπάλειψιν τούτων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.) Ὑπάρχει μία ἀπόφασις τῆς Ὑπαναστάσεως, ἡ ὁποία ἔχει περιεχομένου ἀκριβῶς ὅμοιον πρὸς τὰ δύο ἑδάφια ταῦτα.

Γ. Φραγκούδης. Μόνον διὰ τοὺς Μουσουλμάνους ὁμιλεῖ.

Κ. Γόντικας. Ὄχι.

Γ. Καφαντάρης. Πάντως εἶνε ἀμφίβολος ἡ γνώμη τῆς Συνελεύσεως περὶ ἀπαλείψεως αὐτῶν τῶν δύο διατάξεων. Νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ συζήτησις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.) Κύριοι συνάδελφοι, ἀπαλείφοντες τὰ δύο ταῦτα ἑδάφια τοῦ συντάγματος δὲν εὑρισκόμεθα πρὸ χάους ἢ κενοῦ νομοθετικοῦ. Ἔχομεν πάντοτε ἐν ἰσχύϊ τὴν διάταξιν τῆς Ὑπαναστάσεως. Συνεπῶς δυνάμεθα νὰ ὁρίσωμεν δι' ἑνὸς ψηφίσματος ἂν ἡ διάταξις ἐκείνη εἶνε περιεχομένου συνταγματικοῦ ἢ, ἂν τὴν χαρακτηρίσωμεν ὡς νομοθέτημα ἁπλοῦν, δυνάμεθα νὰ ἀποφασίσωμεν ἐπ' αὐτοῦ ὅτι θέλομεν. Δὲν θὰ βλάψῃ τίποτε ἐκείνους οἱ ὁποῖοι φρονοῦσιν ὅτι πρέπει νὰ ἰσχύσωσιν αἱ διατάξεις αὐταί, ἐὰν ψηφισθῇ τὸ κείμενον σήμερον ἄνευ τῶν δύο τελευταίων ἑδαφίων.

Ἐπίσης δὲν ἔχουσι νὰ χάσωσι καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι φρονοῦσιν ὅτι πρέπει νὰ μὴ ἰσχύσωσιν αἱ διατάξεις αὐταί, διότι δυνάμεθα νὰ ἐπανέλθωμεν δι' ἑνὸς ψηφίσματος. Ἡ Συνέλευσις ὡς κυριάρχον Σῶμα δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἀπόφασις ἐκείνη τῆς Ὑπαναστάσεως εἶνε συνταγματικοῦ ἢ νομοθετικοῦ περιεχομένου.

Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἀνάγκη νὰ γίνῃ σήμερον ψηφοφορία ἐπ' αὐτοῦ.

Κ. Γόντικας (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ἐγὼ προτείνω ὡς ἄτομον νὰ ἀπαλειφθῶσιν αἱ δύο διατάξεις περὶ Μουσουλμάνων καὶ Ἰσραηλιτῶν, νὰ γίνῃ δὲ δήλωσις εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι ἡ ἀπάλειψις δὲν σημαίνει ἀπόρριψιν, ἀλλ' ἰσχύει ὡς συνταγματικὴ διάταξις ἡ ὑπάρχουσα ἐπὶ Ἐπαναστάσεως.

Α. Παπαναστασίου. Ἡμεῖς δὲν δεχόμεθα ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπαναστάσεως εἶνε συντακτικὸν ἀλλ' ἁπλῶς νομοθετικὸν καὶ δεχόμεθα νὰ διατηρηθῇ ὡς τοιοῦτον.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Κύριοι συνάδελφοι, πρέπει νὰ διασαφηνίσωμεν ἓν ζήτημα τὸ ὁποῖον καὶ ἄλλοτε ἐθίγη ἐντῇ Συνελεύσει. Αἱ ἀποφάσεις μιᾶς Ἐπαναστάσεως δύνανται νὰ εἶνε ἀποφάσεις συντακτικαί, ἢ ἀποφάσεις νομοθετικαί, ἢ καὶ ἁπλᾶ Διατάγματα. Ποῖον εἶνε τὸ περιεχόμενον τῆς προκειμένης ἀποφάσεως τῆς Ἐπαναστάσεως; Ἔπρεπε νὰ ἔχῃ κανεὶς ἐνώπιόν του τὸ κείμενον, ἵνα κρίνῃ, ἀλλὰ δὲν ἔχω αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸ κείμενον. Ἦτο ἡ θέλησις αὐτῆς, ὡς κυρίαρχου, νὰ δημιουργήσῃ συντακτικὸν δίκαιον; Ἦτο ἡ θέλησις νὰ δημιουργήσῃ διάταξιν νόμου; Τίς θὰ δώσῃ τὴν ἑρμηνείαν αὐτήν; Ὑπὲρ πάντα ἄλλον εἶνε ἀρμόδιον τὸ παρὸν κυρίαρχον Σῶμα νὰ ἑρμηνεύσῃ ἀποφάσεις ἐν ἰσχύϊ ἑνὸς προηγουμένου κυριάρχου παράγοντος, τῆς Ἐπαναστάσεως δηλαδή.

Στυλ. Γονατᾶς. Ἡμεῖς τότε ὅλα τὰ Διατάγματα νομοθετικοῦ περιεχομένου τὰ ἐξεδίδομεν διὰ Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, τὰ δὲ συντακτικοῦ τὰ ἐξεδίδομεν δι' ἀποφάσεων τῆς Ἐπαναστάσεως. Αὐτὸ κατ' ἀρχὴν ἐτηρήθη.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Τὸ κατ' ἔθος γινόμενον ὑπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως εἶνε μόνον ἓν στοιχεῖον διὰ τὴν ἀκριβῆ λύσιν τοῦ προκειμένου θέματος. Ἀλλὰ δὲν λύει τελειωτικῶς τὸ ζήτημα. Ἡ Συνέλευσις δικαιοῦται, ἑρμηνεύουσα, νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς ἀποφάσεως ἦτο συντακτικὸν ἢ νομοθετικόν. Ἐν σιγῇ ἡμῶν φοβοῦμαι μὴ ἡ ἑρμηνεία ἡ ὁποία θὰ ἐδίδετο μελλοντικῶς θὰ ἦτο ἴσως ὅτι εἶνε συντακτικὸν τὸ περιεχόμενον τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης, ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον τὸν ὁποῖον ἐμνημόνευσεν ὁ διακόψας με συνάδελφος ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς. Ὁπωσδήποτε πάντως μένει ἐν ἰσχύϊ ἡ ἀπόφασις ἐκείνη, καὶ ἐὰν δὲν ἀναγραφῶσιν εἰς τὸ νέον σύνταγμα τὰ δύο τελευταῖα ἐδάφια, ἅτινα προτείνει ἡ Ἐπιτροπή, ἐγὼ ἐπεθύμουν νὰ παρακαλέσω τὴν Συνέλευσιν νὰ μὴ ἀπολέσωμεν χρόνον πολύτιμον εἰς ψηφοφορίαν. Ἀλλ' ἂν ἐπιμένητε νὰ γίνῃ τοιαύτη, θὰ γίνῃ. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ λυθῇ τὸ ζήτημα οὐσιαστικῶς, δηλαδὴ διὰ τῆς ἀπορρίψεως τῶν ἐδαφίων τούτων θὰ θεωρηθῇ καταργουμένη οὐσιαστικῶς καὶ ἡ ἀπόφασις ἐκείνη τῆς Ἐπαναστάσεως.

Γ. Φραγκούδης. Φρονῶ ὅτι ἀποφάσεις τῆς Ἐπαναστάσεως ἔχουσαι συνταγματικὴν ἰσχὺν δὲν δύνανται νὰ ἰσχύσωσι κατόπιν μιᾶς Συνελεύσεως Συνταγματικῆς.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Ἐρώτων δὲν ἀντιδαίνουσιν εἰς τὸ νέον σύνταγμα, δύνανται νὰ ἰσχύσωσι.

Γ. Φραγκούδης. Βεβαίως· ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν δύο συντάγματα, ἓν τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἓν τῆς Συνελεύσεως.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Ἐρώτων τυχὸν συμβαίνουσι παλαιότεραι καὶ νεώτεραι διατάξεις καὶ δὲν καταργηθῶσιν αἱ πρῶται διὰ τῶν δευτέρων παρῳκισμένων. Τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου οἱ νόμοι τοῦ συντάγματος τοῦ 1875 δὲν θεωροῦνται καταργήσαντες προηγουμένας συνταγματικὰς διατάξεις.

Α. Παπαναστασίου. Θὰ παρεκάλουν, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀντίρρησις, νὰ λύσωμεν πρῶτον τὸ ζήτημα τῆς βουλευτικῆς περιόδου καὶ κατόπιν συζητοῦμεν ἐπ' αὐτοῦ.

Πρόεδρος. Ἄλλως τε ὑπενθυμίζω εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ἐπὶ τοῦ ἄρθρου ἐκηρύχθη ἡ συζήτησις περατωθεῖσα καὶ δὲν θὰ ἐπιτραπῇ ἄλλη συζήτησις πλὴν τῆς δικαιολογίας ψήφου.

Γ. Φραγκούδης. Ἐγεννήθη ζήτημα ψηφοφορίας ἢ ὄχι;

Γ. Παπανδρέου. Νομίζω ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀνέγνωσε μίαν διατύπωσιν. Νομίζω ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ προχωρήσωμεν εὐχερέστερον, ἐὰν τεθῇ οὐσιαστικῶς ὑπὸ ψηφοφορίαν τὸ ζήτημα καὶ κατόπιν νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν διατύπωσιν. Δηλαδὴ προτείνω νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Συνέλευσις ἂν προτιμᾷ τριετίαν ἢ τετραετίαν. Νὰ ἐρωτηθῇ πρῶτον δι' ἀναστάσεως, ἐὰν δὲ δὲν καταστῇ σαφὲς τὸ ἀποτέλεσμα, νὰ γίνῃ ψηφοφορία.

Πρόεδρος. Ἐρώτων ὑπάρχει πρότασις δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως εἶνε τοῦτο ἀδύνατον.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Ὑπάρχει πρότασις ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καὶ κατ' ἀνάγκην θὰ φθάσωμεν εἰς ψηφοφορίαν περὶ τῆς τριετίας ἢ τετραετίας.

Πρόεδρος. Διακόπτεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 19 καὶ ἐρχόμεθα εἰς τὸ ἄρθρον 17.

Ἐπαναλαμβάνω νὰ δηλώσω εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται συζήτησις παρὰ μόνον διὰ δικαιολογίαν ψήφου. Ὑπάρχουσι δύο προτάσεις ἡ μία τοῦ κ. Τσιριμώκου καὶ λοι-

πῶν συναδέλφων ὅπως τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἡ τετραετία, καὶ μία ἄλλη τοῦ κ. Σεχιώτη καὶ λοιπῶν συναδέλφων, ὅπως καθιερωθῇ τριετία. Ὑπενθυμίζω ὅμως ἡ τοῦ κ. Σεχιώτη εἶνε ἐπικρατεστέρα, ὡς δημιουργοῦσα νέον θεσμόν, θὰ τεθῇ αὐτὴ εἰς ψηφοφορίαν. Θὰ θέσωμεν τὸ ζήτημα ὡς ἑξῆς: Οἱ δεχόμενοι τὴν τριετίαν, δηλ. τὴν πρότασιν τοῦ κ. Σεχιώτη, λέγουσι «ναί», οἱ μὴ δεχόμενοι λέγουσιν «ὄχι». Ἂν ὑπερισχύσωσι τὰ «ὄχι», θὰ μείνῃ τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** παρατηρεῖ ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ μὴ καταναλίσκωμεν ἀσκόπως τὰς ὥρας μας. Ὁπόσος ἐχει ἀνάγκην νὰ ἴδῃ ταχέως ψηφιζόμενον τὸ σύνταγμα μὲ τὸ ὁποῖον θὰ διοικηθῇ. Νομίζει ἐπάναγκες ὅτι πρέπει νὰ ἐρωτηθῇ δοκιμαστικῶς ἡ Συνέλευσις, ἡ δὲ ψηφοφορία νὰ γίνῃ μόνον ἐν περιπτώσει ἀσαφοῦς ἐκδηλώσεως.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συμφώνων παραλαμβάνει τοὺς ὑπογράψαντας τὴν πρότασιν ὅπως τὴν ἀποσύρωσιν.

Ὁ κ. **Ι. Τσιριμῶκος** λέγει ὅτι οἱ ὑπογράψαντες οὐδεμίαν ἀντίρρησιν ἔχουσι νὰ μὴ ἐπιμείνωσιν εἰς τὴν ὀνομαστικὴν κλῆσιν. ἐρώτων ἡ δι' ἀναστάσεως ψηφοφορία ἤθελε καταλήξει εἰς κατάδηλον ἀποτέλεσμα.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ μετὰ ταῦτα τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἀπορριφθῇ δι' ἀναστάσεως τοῦ ἀποτελέσματος ὅμως τῆς ψηφοφορίας ταύτης καθέντος χαμηλοῦ, ὁ κ. Πρόεδρος δηλοῖ ὅτι θέλει διεξαχθῇ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Ροδόπουλος** θεωρῶν ἀνταγωνιστικὴν τὴν διάταξιν τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 17 τοῦ σχεδίου συντάγματος, καθ' ἣν οἱ Μουσουλμάνοι καὶ οἱ Ἰσραηλῖται τὸ θρήσκευμα θὰ ἀποτελῶσιν ἰδίους ἐκλογικοὺς συλλόγους, ἤτοι τὴν τοῦ χωρισμοῦ τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν κατὰ θρησκεύματα εἰς ἐκλογικοὺς συλλόγους διὰ τὴν ἐνάσκησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων των, καὶ ἀντικειμένην ἀποδύτως εἰς τὰς γενικῶς κρατούσας συγχρόνους ἰδέας περὶ ἀποστάσεως καὶ ἐναπλήσεως τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων ἀσχέτως πρὸς τὸ θρήσκευμα ἢ ἄλλα φρονήματα τῶν πολιτῶν, δηλῶ ὅτι ψηφίζων τὸ ἄρθρον τοῦτο ὡς πρὸς τὸ Ἰον καὶ Ὂον ἐδάφιον καταψηφίζω τὸ Ὂον καὶ Ἰον ἐδάφιον.

Καλοῦνται μετὰ τοῦτο ὡς ψηφολέκται οἱ πλαισιοῦσιν κ. κ. **Δ. Λεονάρδος** καὶ **Α. Κουτσοπέταλος,** ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ ψηφοφορία, τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτως:

Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν τοῦ κ. Σεχιώτη περὶ τοῦ τριετοῦς τῆς βουλευτικῆς περιόδου λέγουσι **ναί,** οἱ δὲ μὴ παραδεχόμενοι λέγουσιν **ὄχι.**

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα:

Ψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ	237.
Εἶπον ναὶ	122
Εἶπον ὄχι	113
Πρινήθησαν ψῆφον	2

Κατὰ τὸ κάτωθεν παρατιθέμενον πρωτόκολλον:

Δημ. Πραϊδης	Ν	Ἰωαν. Τσίρος	Ν
Κωνστ. Ρακτιβάν	Ν	Ἀπ. Παπαϊκονόμου	Ν
Σ. Παπαγεωργοπούλης		Δ. Καμπάνης	
Γεώργ. Ρούσσος		Ἰωάννης Μακρῆς	Ο
Ἀπ. Δοξιάδης		Δ. Κολιαλέξης	Ν
Ἰωαν. Καλογερᾶς	Ο	Πέτρος Καλαμογδος	Ν
Γεώργ. Ἡνίδης	Ν	Ἄθαν. Τζόνης	
Ἀποστ. Ὀρφανίδης		Νικ. Καλέλης	Ν
Ἐμμ. Κυμπρακάκης		Ἀντ. Γαρουφαλιᾶς	
Ηερ. Καραπάνος	Ν	Δημ. Μαργέτης	Ν
Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης		Πέτρος Νικηφόρου	
Γεώργ. Φραγκούδης	Ο	Δημήτρ. Βασιλᾶς	Ν
Β. Ἀρτεμισόφης	Ο	Βασ. Καραπάνος	Ν
Σπύρος Χερβᾶς	Ο	Χ. Σκαφᾶς	
Δημ. Θεοδωρίτσης	Ο	Ι. Στεφανίδης Παπαδάκης	Ο
Δημ. Μαρσέλος		Θεμ. Μέγγος	Ο
Γεώργ. Μαυρομάτης		Ἀντ. Γραμματικάκης	Ο
Δημ. Πολυκράτης		Γ. Παπαγεωργίου	
Θεμ. Θεμοφύλης	Ν	Κ. Σταμάτης	
Ἐλευθ. Ἡνιάδης	Ν	Ἀθαν. Ἱερομιλίδης	Ν
Η. Παναγιωτόπουλος		Φιλ. Σταυρακόπουλος	
Α. Κωνσταντουλέρης	Ν	Δημ. Σαράτσης	
Γεώργ. Ἡταλός	Ν	Δημ. Ψαρᾶς	Ν
Ἀναστ. Ηρωτοπαπᾶς	Ο	Ἀλέξ. Γρίβας	
Γεώργ. Βραχνός	Ν	Ηαντ. Καρασεβδᾶς	Ο
Α. Χατζηκυριάκος		Φιλ. Στρατηλόπουλος	
Στυλ. Γονατᾶς	Ο	Α. Παπαχριστόπουλος	
Σπ. Θεοδωρόπουλος	Ν	Ἠλίας Ἀποσκίτης	Ο
Ἀλέξ. Μυλωνᾶς		Γ. Δημητρακόπουλος	Ν
Ἀρτ. Δενάξας	Ο	Πέτρος Ζωγράφος	
Α. Σακελλαροπούλος	Ο	Νικ. Χαμπίνος	Ν
Ἰωάν. Σαλάστρας	Ο	Δημ. Νατζόπουλος	Ν
Γεώργ. Κατσιμπίρης		Κων. Ταλιαδούρος	
Δημ. Πετρίτσης		Η. Πετροπουλάκης	Ν

Εὐστ. Μαλαμίδα ..... Ο
Γεώργ. Βυραζάκης .....
Λάμ. Λαμπριανίδης .... Ο
Δημ. Ἀνδρεάδης ..... Ο
Δημ. Βάντσης .....
Α. Βεζυρόγλου .....
Κ. Κωνσταντινίδης .... Ν
Θεμ. Παπαϊωάννου .....
Α. Ἀναγνωστόπουλος ....
Κων. Κουρτίδης .....
Ἀνδρ. Κωνσταντινίδης ... Ο
Χριστόφ. Πανταζίδης ... Ο
Φίλ. Μανουηλίδης .....
Περ. Κουρτίδης ..... Ο
Γεώργ. Μπρίκας..... Ο
Ἀλέξ. Παπαθανάσης .....
Βασ. Χατζηλίας .....
Ἐμὶν Μπέη Ζαδὲ ..... Ο
Γρηγ. Τηλικίδης ..... Ν
Νεόκ. Γρηγοριάδης .....
Νικ. Κοντολέων .....
Μιχ. Δῶδος .....
Γεώργ. Πέτσος .....
Ἰωάν. Γιαμούζης .....
Ἀνδρ. Κόρακας .....
Κυρ. Βαρδουλάκης ..... Ν
Δ. Καλκανδῆς ..... Ν
Γεώργ. Καραντάρης ..... Ν
Ἰωάν. Τσιρούλης ..... Ν
Ἰωάν. Χριστοδουλῆς .... Ν
Ἀναστ. Ταβουλάρης .....
Θεόδ. Γοῦσκος ..... Ν
Καισαρ Ζέζας .....
Κωνστ. Γόντικας ..... Ο
Νικ. Συριόπουλος ..... Ο
Βασ. Δαλιάνης ..... Ο
Τάσης Ἀναστασίου ..... Ο
Χαρίλ. Νικοτόμαρος ... Ν
Νεοκ. Παπαγιαννόπουλος Ο
Νικόλ. Καλλιοντζῆς .....
Γεώργ. Κατεχάκης .....
Τίτ. Γεωργιάδης ..... Ο
Γεώργ. Μαρῆς ..... Ν

Στυλ. Γρηγορίου ..... Ο
Νικ. Ζουδιανὸς ..... Ν
Ἰωάν. Περδικογιάννης .. Ο
Γ. Δουκουμετζίδης ἱερ. ..
Σταμ. Κιουζὲς Πεζᾶς .... Ν
Γεώργ. Χατζηκυριακοῦ .. Ο
Θεόδ. Ἀνδρεάδης ..... Ν
Θεόδ. Μάγκαλος ..... Ο
Κωνστ. Ἀγγελάκης .....
Ἀνδρ. Μπιράκης ..... Ο
Ἰωάν. Βαρβαγιάννης .... Ο
Κωνστ. Φίλανδρος ..... Ο
Σερ. Τσακμάκης .....
Μιχ. Κύρκος .....
Ἰωάν. Πετσάλης .....
Λεων. Ἰασονίδης ..... Ν
Δημ. Εὐθυμιάδης .....
Στέφ. Βαρδάκος ..... Ο
Ηλ. Γεωργιάδης ..... Ν
Ξεν. Ἀναστασιάδης ἱερ. ..
Δημ. Δημάδης .....
Νικόλ. Γερζόγλου ..... Ν
Γεώργ. Κοσμίδης ..... Ν
Χρ. Ηὗρις ..... Ο
Ἰωάν. Πλατσούκας..... Ο
Περ. Καλλιδόπουλος .....
Γεώργ. Κωνσταντινίδης ..
Γεώργ. Ἀλεξιρίδης .....
Ἱερόθ. Λαναιάδης .....
Ι. Πασαλίδης ..... Ν
Μιχ. Σαμαρᾶς ..... Ο
Εὐστρ. Γονατᾶς ..... Ο
Κωνστ. Βασιλάς ..... Ο
Η. Διαμαντόπουλος .....
Ἰσαὰκ Λιμανάτης ..... Ο
Ἰλία Λευΐ ..... Ο
Ἰωσὴφ Ἠλία Σάββ .....
Ἰησοῦς Σαμαρίδης .. Ο
Νικόλ. Σπηλιώτης..... Ν
Παν. Στενὸς .....
Δημ. Κατσίνας ..... Ν
Ἀντ. Πρέκας ..... Ο
Ἀντ. Δαργέντας..... Ν

Γεώργ. Δρακούλης ..... Ν
Δημ. Μπότσαρης..... Ν
Γεώργ. Καλούδης ..... Ν
Μιχ. Μίσιος .....
Γεώργιος Κιαγιᾶς ..... Ν
Σπυρ. Σῖμος ..... Ν
Παν. Γιωτόπουλος..... Ν
Πέτρος Μπέμπης ..... Ν
Ἀθαν. Τραχήλης ..... Ο
Περ. Γεωργίτσης ..... Ν
Γεώργ. Γκάλκος ..... Ν
Ἀχ. Παπαδήτος .....
Αὔγουστος Θεολογίτης.....
Ἀναστ Μισιρλόγλου .....
Μιλτ. Σταμούλης ..... Ν
Παρ. Γελγκενδζόγλου.....
Ἀλκ. Κωνσταντινίδης .....
Σωκρ. Ζερβουδάκης .... Ν
Στέφ. Παπαναστασίου ... Ν
Κωνστ. Νταῆς ..... Ν
Γεώργ. Θούας .....
Ἠλίας Μεϊτάνης ..... Ν
Ἀνδρ. Ζαΐμης .....
Σωτ. Γιαννούσης .....
Χρ. Σακελλαρίδης ..... Ν
Ἰωάν. Κουρτάκης .....
Παν. Φλέτσας..... Ν
Νικ. Δαγρὲς ..... Ο
Γεώργ. Σίδερ ς .....
Χρ. Ἀλαμανῆς ..... Ο
Κωνσταν. Σταμούλης ... Ν
Λάμπρ. Κατσάρος ..... Ο
Περ. Ἀλεξανδρῆς .....
Λάμπρ. Καταφυγιώτης.... Ν
Εὐστ. Γουλιανὸς ..... Ν
Ἰωάν. Παπαθεοδώρου ... Ν
Παν. Κόλιας ..... Ν
Νικ. Σταματιάδης .....
Ζαφείριος Ἀδὰμ ..... Ν
Ἰων. Βαλαλᾶς..... Ν
Ἀλέξ. Ὡρολογόπουλος ....
Ἰωάν. Ζάχος .....
Δημ. Κύρου .....

Περ. Μαζαράκης ..... Ο
Κων. Ζαβιτσιανὸς .....
Ἀνδρ. Δενδρινὸς .....
Εὐθ. Βελλιανίτης .....
Κωνστ. Βούλγαρης .....
Δημ. Σπίγγος ..... Ν
Σπυρ. Ζερβὸς.. .....
Θεόδ. Κωτούλας ..... Ο
Κωνστ. Τσιμινάκης.....
Ἰωάν. Κοντοδίνας .....
Παν. Καλαντζόπουλος.... Ν
Λάζ. Ἀνδρεάδης ..... Ν
Στυλ. Θεολογίδης ..... Ν
Γεώργ. Κακουλίδης..... Ο
Παναγ. Ἀραβαντινὸς .... Ν
Ἀναστ. Ἀναγνωστόπουλος..
Νικόλ. Φραντζῆς ..... Ν
Παναγ. Πετρίδης ..... Ο
Σπυρ. Ἠλιόπουλος ..... Ο
Κωνστ. Ρέντης ..... Ν
Λουκᾶς Νιφοράτος .....
Ριχ. Λιβαθηνόπουλος .... Ν
Παν. Καπάτος .....
Παναγ. Τσιτσίλιας .....
Θεόδ. Γρηγορίου .....
Νικ. Καραμάνος ..... Ν
Ἰωάν. Λιμπερόπουλος .....
Θαλῆς Κουτούπης ..... Ο
Γεώργ. Φικιώρης ..... Ν
Σπυρ. Ξύδης .....
Ἀγ. Πρωτοσύγκελλος.... Ο
Στέφ. Ἀναστασιάδης.....
Ἰωάν. Ἰσχόμαχος .....
Γεώργ. Βλάχος .....
Ἰωσ. Κούνδουρος..... Ν
Μιχ. Κοθρῆς ..... Ν
Παν. Σκακιανάκης .....
Μιχ. Καταπότης..... Ν
Λουκᾶς Κουτσοπέταλος.... Ο
ικ. Ἀνδρεαδάκης.....
Β. Καραπαναγιώτης ..... Ο
Γεώργ Παπανδρέου..... Ο
Στυλ. Κρητικᾶς ..... Ο

Ἐμμ. Μάρκογλου	Ἰωάν. Σερφλῆς .....
Ἰωάν. Ἀνδρᾶς ..... Ο	Γερ. Τυπ. Ἰακωβάτος .....
Δημ. Σάλτας	Βασ. Ἀλεβιζάτος ..... Ν
Ἰωάν. Σιφναῖος ..... Ο	Θεόδ. Βελλιανίτης .....
Ὀρέστ. Κυπριανός ..... Ο	Σπυρ. Κρεμεζῆς .....
Δημ. Γεωργαλᾶς .....Ο	Κωνσταν. Σταματόπουλος Ο
Γεώργ. Καλδῆς .....Ο	Νικόλ. Γουργουρῆς .....Ν
Μ. Ἀλίλιος .....Ο	Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος ..Ν
Δημ. Ἀκάκιος .....Ο	Κωνστ. Δρούλιας .....
Χαρ. Γρηγορίου.....	Κωνστ. Γκότσης. .....Ν
Ἀντ. Παπαγεωργίου	Γεώργ. Ἀργυρόπουλος ..Ο
Δημ. Σάββας	Ἀνδρ. Μάρκου .....Ο
Μᾶρκ. Τσαρλαμπᾶς ..... Ν	Χρῆστος Φακῆς ..... Ο
Γεράσ. Σολδάτος ..... Ν	Θεόδ. Χαβίνης ..... Ν
Νικόλ. Ἀβραάμ ..... Ν	Ἀνδρ. Σκέφερης ..... Ν
Ἰωάν. Παπαλουκᾶς	Δημ. Δαγκλῆς ..... Ο
Πέτρος Ἀντωνιάννης.....	Γεώργ. Γερογιάννης ..... Ο
Ἀλέξ. Παπαναστασίου ...Ν	Ηλ. Κοκκινάτος ..... Ο
Γεώργ. Σεχιώτης .....Ν	Μιχ. Βυζᾶς .....
Νικόλ. Μπακόπουλος ....Ν	Ἰω. Ταρσούλης .. ..Ν
Ἰωάν. Μανέττας ..... Ν	Δημ. Τσαπ γας ..... Ν
Χριστ. Κατριβάνος ..... Ν	Νικ. Ἀσκούτσης .....
Δημ. Φλέσσας	Γεώργ. Τσαγρῆς .....
Πλο τ. Χαλύρτης ..... Ο	Ἐμμ. Τσουδερὸς .....
Χρ. Ζουμᾶς ..... Ο	Μαν. Βολουδάκης .....Ν
Ἰωάν. Πατάλας ..... Ο	Ἰωάν. Ρωβατζιδάκης.....
Νικόλ. Χρυσόγελος ..... Ν	Γεώργ. Κονδύλης.....Ο
Διον. Λεονάρδος .....Ν	Ἀναστ. Μπαλάμπασης ....
Ἰαν. Μερλόπουλος .... .Ν	Γεώργ. Λαλαζήσης .....
Ἰωάν. Φωτόπουλος	Δημοσθ. Ἐλευθεριάδης ....
Ὀθων Πέτροβας ..... Ν	Σπυρ. Ἀντωνιάδης .....Ν
Γεώργ. Πρεζάνης ..... Ν	Ἰωάν. Κεραμεὺς .....
Δημ. Προμπονᾶς	Κωνστ. Καλούδης .....Ο
Ἀντ. Πραντούνας	Λεων. Θεοχάρης .....
Γεώργ. Βενιέρης ..... Ν	Ζήσης Μπαγιώτας .....Ν
Ἰωάν. Κανναβὸς	Χασὰν ὀγλοῦ Μουσταφᾶ ....
Κωνστ. Πετρίδης	Χατζῆ Ἀχμετογλ.Μεστὰν.Ο
Χρῆστος Δάναινας..... Ν	Ἀλέξ. Γιαννουλάτος .....
Κωνστ. Βλαχοθανάσης.....	Μιλτ. Καβαλιεράτος .....
Π. Π. Μαυρομιχάλης ... Ο	Θεμ. Σουρούλης .....Ο
Βασ.Κυβέλος ..... Ν	Κωνστ. Παπαϊωάννου ....Ο
Κωνστ. Βουδούρης	Ἐμμ. Σουρούλης .....
Π. Κανελλόπουλος .....Ν	Ἀλ. Κεντούρης .....Ο

Ἰωάν. Μαλαχίας .....Ν	Ἀντών. Δαμιανὸς .....
Δημ. Πάζης .....Ν	Μιλτ. Δεληγιάννης .....Ο
Δημοσθ. Φλωριᾶς..... Ν	Ἰωάν. Τσιριμῶκος .....Ο
Ἰωάν. Σχοινᾶς	Νικόλ. Ξηρὸς .....Ο
Δημοσθ. Μέλφος .....Ο	Σπυρ. Τράκας .....Ο
Ὀρέστ. Χαρειρίου .... Ο	Ἀναστ. Κούτρας .....
Νικ. Μανούσης.....	Γεώργ. Μόδης.....Ο
Νικ. Κωνσταντόπουλος ..Ν	Ἰωάν. Σαπουντζῆς.....
Ἀναστ. Λαζαρίδης	Γεώργ. Τζώρτζης .....Ν
Βασ. Ἐμμανουηλίδης	Μιχαὴλ Νατζηστάσης ....Ο
Ἰάκ. Τριανταφύλλου ....Ο	Ῥητορίδης Ναζόπουλος ....
Σταμ. Βακράτσας .....Ν	Ἄγγ. Ἀγαπητὸς .....Ν
Γεώργ. Μπουμπουλιᾶς ....Ο	Ἰωάν. Μαυρουδῆς .....Ο
Δημ. Δασκαλάκης .....Ο	Κωνστ. Μητσιώρης .....Ν
Ἰωάν. Μαργκὸς	Νικ. Παπαγεωργίου .....
Ἰωάν. Βενιέρης .....Ν	Δημ. Νατζῆς .....
Ἀλέξ. Παπαδᾶμ.....	Κωνστ. Καραναστάσης ....
Κωνστ. Καλομενόπουλος..Ν	Βασίλ. Μάλλιος .....
Κωνστ. Ἀλαβάνος .....Ο	Γεώργ. Κουτρουμπάκης ..Ο
Ἐρ. Βαλαρῆς .....Ο	Στρατῆς Γεωργιλαδάκης....
Σωτ. Χατζηγάκης	Κωνστ. Παπαδογιάννης ....
Παναγ. Καραλῆς.....Ο	Ηολ. Πολυχρονίδης .....Ν
Βασίλ. Ἰακωβάκης	Ἀριστομ.Μητσοτάκης .....
Ἀνδρ. Κακκέβης.....	Γρηγ. Μάρακας .....Ο
Νικ. Μανωλόπουλος	Ἰωάν. Μαρματάκης .....Ο
Γεώργ. Λουπινᾶς .....Ν	Ὀμ. Πανταζίδης.....
Ἀναστ. Ἀκρίδας .....Ο	Χριστ. Ροδακανάκης .....
Βασ. Βλαχόπουλος .....Ο	Βίκ. Κουκουρίδης .....Ο
Γεώργ. Τσακανίκας .....Ο	Γεώργ. Φ. Ἀνδρεάδης.... ..
Γεώργ. Δουζίνας	Ἠλ. Ἀσπιώτης .. ..Ο
Ἀμβρος Ἄμπρου.....	Μάριος Βολίκας .....
Γεώργ. Ροδόπουλος.... ..Ο	Ἀλέξ. Κανάρης .....Ν
Θεόδ. Κριεζῆς ..... Ο	Νικ. Μαμούνης.....Ο
Ἀθ. Μιαούλης.....Ν	

Ἐπομένως ἡ πρότασις τοῦ κ. Σεχιώτη περὶ τριετοῦς διαρκείας τῆς βουλευτικῆς περιόδου ἐγένετο δεκτή.

Συνανίσει τῆς Συνελεύσεως ἀναβάλλεται μετὰ τοῦτο ἡ ἐπὶ τῶν λοιπῶν προτάσεων ψηφοφορία, λύεται δὲ ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9.30′ μ. μ. διὰ τὴν 1. 30′ μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΞΙΓ

τῆς 31 Μαΐου 1923

Ὥρᾳ 3 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Οἱ ἐν Ξάνθῃ ἐκτακτοι ὑπάλληλοι τῶν Τ.Τ.Τ. παρακαλοῦσιν ὅπως βελτιωθῇ ἡ οἰκονομική των θέσις.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Προνοίας ἐλαιοπαραγωγῆς Ηλίου παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ ἐγκαίρως ὁ νέος ὀργανισμός του.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Δράμας καὶ ὁ Σύλλογος τῶν Ἐπαγγελματιῶν παρακαλοῦσιν ὅπως οἱ ζημιωθέντες κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον πληρωθῶσιν εἰς χρυσόν.

Οἱ κάτοικοι Ξυλοκάστρου Τρικκάλων διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ δασάρχου Τρικκάλων ἀπαγορεύσαντος τὴν ὑλοτομίαν καὶ βοσκὴν ἐν τῷ ἐκεῖ δάσει.

Ὁ ἐκ Μανωλάδος Διονύσιος Ντοῦλος παρακαλεῖ ὅπως προκειμένου νὰ ἀνακουφισθῶσιν οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ ἀγορασθῶσιν αὐτούσιοι σταφίδες καὶ ὄχι δελτία σταφίδων.

Οἱ ἀδελφοὶ Παντραλέζα ἐκ Βερροίας παρακαλοῦσιν ὅπως ἀρθῇ τὸ ἐνοικιοστάσιον βοσκῶν.

Ὁ Νικόλαος Ἀργυριάδης, πατὴρ τοῦ ἀποθανόντος τηλεγραφητοῦ Παναγιώτου Ἀργυριάδη, αἰτεῖται τὴν ἀπονομὴν συντάξεως.

Οἱ τορπιλλισθέντες ναυτικοὶ αἰτοῦνται ὅπως ἀποζημιωθῶσι.

Τὸ ἀνεξάρτητον Καπνεργατικὸν Σωματεῖον προσφύγων Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ματαιωθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Οἱ τροχιοδρομικοὶ καὶ ἠλεκτροτεχνῖται Θεσσαλονίκης ζητοῦσιν ὅπως αὐξηθῶσιν αἱ ἀποδοχαί των.

Ἡ Κοινότης Βλάστης διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ ἐκεῖ ἐφόρου.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Ἀρεοπόλεως διαμαρτύρεται διὰ τὴν πλημμελῆ κατασκευὴν τῆς δημοσίας ὁδοῦ Γυθείου—Ἀρεοπόλεως καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἀποσταλῇ μηχανικὸς διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσίν της.

Διάφοροι Γεωργικοὶ Συνεταιρισμοὶ παρακαλοῦσιν ὅπως τὸ Κράτος προβῇ εἰς τὴν ἀγορὰν σταφιδοκάρπου.

Ὁ Νικόλαος Παπαδημητρίου ἐργάτης ἁμάξης παρακαλεῖ

ὅπως ληφθῇ πρόνοια περὶ τῶν ἐργατῶν ἁμαξῶν, ἀέργων ἤδη λόγῳ τῆς εἰσροῆς τῶν αὐτοκινήτων.

Ἡ Ἀσπασία χήρα Γεωργίου Κυριακοῦ ταγματάρχου Ἐπιμελητείας ἐν ἀποστρατείᾳ παρακαλεῖ ὅπως τῇ χορηγηθῇ σύνταξις.

Ὁ ἐν Καβάλλᾳ ἀρχιμανδρίτης Εἰρηναῖος Κωνσταντινίδης παρακαλεῖ ὅπως τῷ πληρωθῶσι τὰ καθυστερούμενα ἐπιδόματα.

Οἱ κάτοικοι Κυθήρων παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ ἐφαρμοσθῇ ἐκεῖ ὁ ἀγροτικὸς νόμος.

Ὁ ἐν Καβάλλᾳ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς προσφύγων διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 153410 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. **Α. Μιαούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τῶν προσόντων τῶν ὑποψηφίων ψαροφυλάκων καὶ ἑτέρων συμπληρώσεων εἰς τὰς περὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν φάρων διατάξεις».

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος «περὶ ἑρμηνείας τοῦ ἀπὸ 26 Ἰανουαρίου 1921 ψηφίσματος περὶ παροχῆς συντάξεως ἧς ἐστερήθησαν οἱ ἀποστρατευθέντες καὶ ἀποταχθέντες ἀξιωματικοὶ κλπ.».

Ὁ κ. **Ν. Καλέλλης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Π. Πετρίδης** καὶ **Κ. Ρέντης** ὑποβάλλουσιν ἑτέραν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου.

Οἱ κ. κ. **Δ. Δαγκλῆς, Π. Κοκκινάτος, Α. Ἀκρίδας κλπ.** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ προσαυξήσεως τοῦ ποσοστοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου φόρου τοῦ ἐξαγομένου ἢ μεταφερομένου ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν Βόλου, Χίου, Σάμου, Θάσου κλπ.».

Εἰσέρχεται δὲ εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν.

Ὁ κ. **Γ. Φικιώρης** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου Ἐποικισμοῦ Λ. Ρεσδάνη. Ὁ ὑπάλληλος οὗτος, λέγει, ἀνακαλύψας καταχρήσεις διαπραττομένας κατήγγειλεν αὐτὰς εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ἐποικισμοῦ Θεσσαλονίκης, ἥτις ὅμως ἀνέθηκε τὴν ἀνάκρισιν εἰς Ἐπόπτην, ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο, φαίνεται, ἐντιμότερος τοῦ διαπράξαντος τὰς καταχρήσεις, διὸ καὶ ἡ ὑπόθεσις κατέληξεν

εἰς βάρος τοῦ καταγγελλαντος ἐντίμου ὑπαλλήλου. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως ἐπανορθώσῃ τὸ ἄδικον.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις.

Ὁ κ. **Π. Γεωργίτσης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν κατοίκων Σωρακιωτῶν περὶ παραχωρήσεως γαιῶν τοῦ Δημοσίου.

Ὁ κ. **Στ. Πεζᾶς** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Βιάνου περὶ ἐμπεδώσεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ βελτιώσεως τῆς συγκοινωνίας.

Τὴν αὐτὴν ἀναφορὰν ὑποστηρίζουσι καὶ οἱ κ.κ. **Ι. Κούνδουρος, Γ. Δουκουμετζίδης** καὶ **Σ. Γρηγορίου.**

Οἱ κ.κ. **Γ. Δουκουμετζίδης** καὶ **Σ. Γρηγορίου** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τοῦ Ὑπομνηματαρίου Ἡρακλείου.

Ὁ κ. **Γ. Χατζηκυριακοῦ** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ Συνεδρίου Καυκασίων Μακεδονίας καὶ Θράκης. Τονίζει ἰδιαιτέρως ὅπως ληφθῶσι πρόνοια διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν πρόσφύγων τούτων.

Ὁ κ. **Γ. Χατζηκυριακοῦ** τονίζει τὸ δίκαιον τῶν αἰτημάτων τῶν μονίμων ἑρμηνέων Μεταφραστικοῦ Γραφείου Θεσσαλονίκης, ὧν ὁ μισθὸς ἔμεινε στάσιμος.

Ὁ κ. **Σ. Κρεμεζῆς** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν δικαστικῶν Ἀργείου Πάγου.

Ὁ κ. **Α. Ἀναγνωστόπουλος** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν κατοίκων τῆς Κοινότητος Χωριάνου τῆς Δωρίδος.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς «Ὁμίλου φίλων Ἀθηνῶν» λέγει ὅτι ἡ μεγάλη πλατεῖα τοῦ πεδίου Ἄρεως κατελήφθη καὶ θὰ χρησιμοποιηθῇ δι' ἐργοστάσιον ἀγνώστου σκοποῦ. Πρέπει νὰ ἐμποδισθῇ, λέγει, τὸ κῆρυκον αὐτό, τὸ ὁποῖον προώρισται νὰ καταστρέψῃ τὴν μεγαλυτέραν πλατεῖαν τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** ὑποστηρίζει τὴν αὐτὴν ἀναφοράν. Νομίζει ὅτι πρόκειται περὶ ἐπιτάξεως ἐνεργηθείσης παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Προνοίας δι' ἐγκατάστασιν προσφυγικοῦ ἐργοστασίου καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἐπιμεθῇ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς καὶ ἄρῃ τὸ ἄτοπον αὐτό.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι θὰ ἐξετασθῇ μετὰ προσοχῆς τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. **Δ. Μαρσέλος** λέγει ὅτι διάφοροι κυρίαι πρόσφυγων συνέστησαν Σωματεῖον καὶ δι' ἐράνων ἐγκατέστησαν ἓν ἐργαστήριον πρὸς παροχὴν ἐργασίας εἰς προσφυγικὰς οἰκογενείας τῆς καλυτέρας κοινωνικῆς τάξεως τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου. Τὸ Σωματεῖον ἐζήτησε χῶρον ἀνάλογον διὰ τὸ ἐργαστήριον τοῦτο, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας ἐξεχώρισε προσωρινῶς τὸ

μέρος τοῦ χώρου τοῦ πεδίου τοῦ Ἄρεως, χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ ἀντιρρησις ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν. Νομίζει ὅτι τὸ ἐργαστήριον αὐτὸ θὰ τύχῃ προστασίας, καὶ ὅταν συντελεσθοῦσι τὰ μεγαλεπήβολα σχέδια τῶν ξυλοτομήσεων κλπ., τότε ἂς μετατεθῇ ἀλλοῦ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶνε ἀνάγκη νὰ μείνῃ ἐκεῖ διὰ νὰ παρέχῃ προστασίαν καὶ ἐργασίαν εἰς τὰ ὑπολείμματα τῆς καταστροφῆς. Πρὸς τοῦτο παρακαλεῖ νὰ δοθῇ ὁριστικὴ ἕδρα ἐγκαταστάσεως ἐκεῖ τοῦ ἐργαστηρίου.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι θὰ κάμῃ ὅ,τι εἶνε δυνατὸν διὰ νὰ ἐγκατασταθῇ μονίμως τὸ Σωματεῖον αὐτὸ καὶ τὸ ἐργοστάσιόν του, τηρουμένων ὅμως τῶν ὅρων τῆς τηρήσεως τοῦ σχεδίου πόλεως. Εἶνε ἀδύνατον, λέγει, ἂν θέλωμεν νὰ ἴδωμεν τὰς Ἀθήνας πολιτισμένην πόλιν, νὰ μὴ εἴμεθα αὐστηροὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως. Διὰ τὰς τυχὸν δαπάνας τῆς μεταφορᾶς ὑπόσχεται νὰ εἰσηγηθῇ δημοσίαν χορηγίαν.

Ὁ κ. **Δ. Μαρσέλος** εὐχαριστεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν διὰ τὰς δηλώσεις του ταύτας.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** λέγει ὅτι οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ τὴν σημασίαν τοῦ ἐργοστασίου αὐτοῦ ὑπὲρ παροχῆς ἐργασίας εἰς τοὺς πρόσφυγας, ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ δεχθῇ ὅπως ἐν μέσῃ πλατείᾳ κεντρικῇ ἐγκαθιστῶνται τοιαῦτα ἐργοστάσια, ἀφοῦ δύνανται νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἀλλαχοῦ.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** λέγει ὅτι ὑπάρχει πρόχειρος παρέξήγησις. Ὑπὲρ πάντα ἄλλον, λέγει, ἐνδιαφερόμεθα καὶ ἡμεῖς διὰ τοὺς πρόσφυγας.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** λέγει ὅτι εἶνε σεβαστὴ ἡ ἀξίωσις τῶν προσφύγων, ὅπως ἐπίσης εἶνε σεβαστὴ καὶ ἡ ἀξίωσις τῆς Πρωτευούσης ἵνα παρουσιάσῃ ὄψιν πόλεως πεπολιτισμένης. Τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως, λέγει, θὰ ἀποτελέσῃ μετ' οὐ πολὺ ἕνα δεύτερον πνεύμονα τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ δὲν δύναται νὰ χρησιμευθῇ διὰ μονίμων ἢ προσωρινῶν στεγασμάτων. Ἐλπίζει ὅτι πρῶτοι οἱ πρόσφυγες, ὡς πεπολιτισμένοι ἄνθρωποι, θὰ πρωτοστατήσωσιν εἰς τὸ νὰ μεταφερθῇ ἀλλαχοῦ τὸ ὄντως φιλοπροσφυγικὸν ἐργοστάσιον τοῦ Σωματείου τῶν κυρίων.

Ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν Ἐπιτροπῆς κατοίκων Σελίνου Κρήτης.

Ὁ κ. **Α. Κωνσταντινίδης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ Πανθρακικοῦ Συνεδρίου Κομοτηνῆς, ἥτις διαβιβάζεται πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν βυρσο-

δεψῶν Λανίων περὶ προμηθείας τῶν ἀρδύλων των εἰς τὸ Κράτος.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) δηλοῖ ὅτι τὰς ἀρδύλας του ὁ Στρατὸς προμηθεύεται διὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν προμηθειῶν.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** ὑποστηρίζει διὰ μακρῶν τὸ δίκαιον τῶν αἰτημάτων τῶν βυρσοδεψῶν καὶ ἀρδυλοποιῶν καὶ τονίζει ὅτι πρέπει νὰ προτιμᾶται ἡ ἐντόπιος βιοτεχνία καὶ ὄχι νὰ καταφεύγωμεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἐργάται καὶ οἱ τεχνῖται ἡμῶν πάσχουσιν.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπ. Στρατ.) λέγει ὅτι προεκηρύχθη διὰ τὴν 15 Ἀπριλίου δημοπρασία πρὸς προμήθειαν ἀρδύλων κατασκευαζομένων ἐνταῦθα. Ἤτο ἐργασία Ἑλληνικὴ βεβαίως προτιμᾶται, ἐφόσον εἶνε εἰλικρινὴς καὶ συμφέρουσα ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸ Δημόσιον.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπ. Οἰκον.) ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος «περὶ παρατάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος τῆς 9ης Ἰανουαρίου 1915 ὁριζομένης προθεσμίας διὰ τὴν ἔκδοσιν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων πρὸς ἐκτέλεσιν γνωμοδοτήσεως Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν καὶ ἑρμηνείας τῆς β' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἰδίου ὡς ἄνω ψηφίσματος», τὸ ὁποῖον παρακαλεῖ ὅπως ἀναγραφῇ πρῶτον εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς αὔριον.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2806 περὶ ὑδραγωγείου Κερκύρας ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὸ σύνολον δὲν περιλαμβάνονται τροπολογίαι αἵτινες ἐγένοντο δεκταὶ ὑπὸ πάντων ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ. Αἱ τροπολογίαι αὗται ἀφορῶσιν, ἡ μὲν μίαν τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου ἀπὸ 150 εἰς 100 δραχ., ἡ δὲ ἄλλη τὸν καταρτισμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν δέον νὰ περιλαμβάνωνται καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐργατῶν. Πρόκειται, λέγει, ἀσφαλῶς περὶ παραλείψεως, ἡ ὁποία εἶνε εὔκολον νὰ διορθωθῇ, ἐκτὸς ἂν ὁ ἀντεργατισμὸς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας ἔφθασε μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ ἀρνῆται εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἔχωσιν ὀφθαλμοὺς διὰ νὰ βλέπωσιν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπ.) παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν εἰς τὰ σύνολα νὰ γίνωνται τροπολογίαι.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι πρόκειται περὶ λάθους.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ὑπομιμνήσκει τὸν Κανονισμόν, τοῦ ὁποίου ἀναγινώσκει τὸ σχετικὸν ἄρθρον, καθ' ὃ οὐδεμία ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ πρότασις περὶ τροποποιήσεως ἢ προσθήκης εἰς νομοσχέδια τῶν ὁποίων ἀπομένει νὰ ψηφισθῇ μόνον τὸ σύνολον.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπ. Συγκ.) λέγει ὅτι ἔλαβε τηλεγραφήματα ἐκ διαφόρων Σωματείων τῆς Κερκύρας ἐπιζητούντων τὴν ταχίστην ἐπιψήφισιν τοῦ συνόλου. Καὶ αὐτὸς ὁ Δήμαρχος Κερκύρας, τὸν ὁποῖον συνήντησεν ἐνταῦθα, εἶνε ἀπολύτως σύμφωνος διὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου. Μόνον ὁ κ. συνάδελφος διαφωνεῖ.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι πιθανὸν ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ ἔλαβε τηλεγραφήματα, ὅμως δὲν ἐκηρύχθη κανεὶς ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Κερκύρας ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Δήμαρχον Κερκύρας λέγει ὅτι ἐκεῖνος πιθανὸν νὰ ἐζήτησε τὴν αὔξησιν τῆς εἰσφορᾶς εἰς 150 δραχ., ἀλλ' οὗτος ἐπιμένει νὰ τὴν περιορίσῃ εἰς δραχ. 100. Διαμαρτύρεται ἐν τέλει διὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ὡς τοῦτο διετυπώθη.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναπτάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου.

«Περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2806 περὶ ὑδραγωγείου Κερκύρας» ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Τὸ ὑδραγωγεῖον Κερκύρας καθιστάμενον αὐτοτελὲς νομικὸν 2806 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

Τὸ ὑδραγωγεῖον Κερκύρας, καθιστάμενον αὐτοτελὲς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου διοικεῖται ὑπὸ πενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης παρ' ἑνὸς Δημοτικοῦ Συμβούλου, ἐκλεγομένου ἐφάπαξ καθ' ἑκάστην δημοτικὴν περίοδον τὴν πρώτην μετὰ τὴν νόμιμον συγκρότησιν τοῦ συνεδρίασιν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Κερκύρας ὡς Προέδρου καὶ τῶν μελῶν Νομαρχιακοῦ Κερκύρας ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ, ἑνὸς μέλους τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Κερκύρας ἐκλεγομένου κατὰ τετραετίαν ὑπὸ τοῦ Ἐπιμελητηρίου, ἑνὸς μέλους τῶν Ἐπαγγελματικῶν τάξεων ἐκλεγομένου ὑπὸ τῆς Ὁμοσπονδίας αὐτῶν κατὰ τετραετίαν καὶ ἑνὸς μέλους τοῦ Συλλόγου τῶν Ἰατρῶν Κερκύρας ἐκλεγομένου κατὰ τετραετίαν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου. Ἡ ἐπιτροπὴ διατελεῖ ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τουλάχιστον τῶν τεσσάρων μελῶν, αἱ δὲ ἀποφάσεις λαμβάνονται δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς».

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

«Τὸ ἀνωτέρω προσωπικὸν αὐξομειούμενον κατὰ τὰς ἑκάστοτε ἀνάγκας τοῦ ὑδραγωγείου, διορίζεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς. Ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ, τὰ προστόνται, τὰ καθήκοντα καὶ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς ἐπ' ἀληθείας ποινὰς ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου ἐκδοθέντος Β. Δ. τῆς 1 Αὐγούστου 1922.»

Ἄρθρον 3.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 2806 «περὶ ὑδραγωγείου Κερκύρας» τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως·

«1. Οἱ πόροι τοῦ ἱδρύματος, οἵτινες εἶσιν ἀνεξάρτητοι τῶν Δημοτικῶν καὶ δὲν δύνανται νὰ συγχωνευθῶσι μετ' αὐτῶν, ἀποτελοῦνται·

α') ἀπὸ τὰς ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ ὕδατος εἰσπράξεις,

β') ἀπὸ τὰς ἐκ προστίμων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 εἰσπράξεις.

γ') ἀπὸ τὴν εἰσφορὰν τοῦ Ταμείου Κερκύρας ἀναγραφομένην εἰς τὰς νομίμους ὑποχρεώσεις ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ταμείου τούτου, ἐγκριθησομένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, μὴ δυναμένην δὲ νὰ ᾖ κατωτέρα τῶν τεσσαράκοντα χιλιάδων δραχ. ἐτησίως.

δ') ἀπὸ τὰς πάσης ἄλλης φύσεως προσόδους, εἰσφοράς, δωρεὰς καὶ κληροδοτήματα.

2. Ἡ ἐτησία εἰσφορὰ δι' ἑκάστην οἰκογένειαν χρησιμοποιουμένην μέχρι τριῶν κρουνῶν, ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σωλῆνος ὑδρολήψιας ἐξυπηρετουμένου, δὲν δύναται νὰ ᾖ μικροτέρα τῶν τριάκοντα δραχμῶν οὐδὲ μεγαλυτέρα τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα.

3. Εἰς τὰ παντὸς εἴδους καταστήματα, βιομηχανικὰ ἐργοστάσια ὡς καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην χρῆσιν, πλὴν τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν κτιρίων, τῶν χρησιμοποιουμένων διὰ δημοσίας ἢ δημοτικὰς ὑπηρεσίας, τῶν ἐν γένει κοινωφελῶν ἱδρυμάτων καὶ τῶν σχολείων, τὸ ὕδωρ χορηγεῖται δι' ὑδρομέτρου, τῆς τιμῆς τοῦ κυβ. μέτρου τοῦ ὕδατος μὴ δυναμένης νὰ ὑπερβῇ τὰς δραχμὰς δύο, οὐδὲ νὰ ᾖ κατωτέρα τῶν λεπτῶν πεντήκοντα, καταβαλλομένου κεχωρισμένως τοῦ ἐνοικίου τοῦ ὑδρομέτρου, ὅπερ ὑπολογίζεται εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξοφλῆται ἡ ἀξία του ἐντὸς 10 ἐτῶν καὶ νὰ ἐξασφαλίζωνται αἱ ἀπαιτούμεναι κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα δαπάναι ἐπισκευῆς αὐτοῦ.

4. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως ἑκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους, ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ὑδραγωγείου καθορίζει δι' ἀποφάσεως αὐτῆς τὴν εἰσφορὰν τῶν οἰκογενειῶν, ἥτις εἶνε ἡ αὐτὴ διὰ πάσας τὰς οἰκογενείας, τὴν τιμὴν τοῦ κυβ. μέτρου τοῦ ὕδατος διὰ τὰς δι' ὑδρομέτρου ὑδρολήψιας καὶ τὸ ἐνοίκιον τῶν ὑδρομέτρων. Ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς ἐπιτροπῆς, κυρουμένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου, δημοσιεύεται ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τῆς ἐπιτροπῆς ἐφ' ὅσον οὐδεμία τῶν ἀνωτέρω τιμῶν μεταβάλλεται.

5. Αἱ κατὰ τὸ διάστημα ἑκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους παρεχόμεναι νέαι ἢ ἀνανεούμεναι ὑδρολήψιαι, οἱασδήποτε κατηγορίας, ὑπόκεινται μέχρι τῆς λήξεως τοῦ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως ἢ ἀνανεώσεως αὐτῶν ἐτησίου χρονικοῦ διαστήματος εἰς τὴν πλήρωμὴν τῆς διὰ τὸ οἰκονομικὸν τοῦτο ἔτος ὁρισθείσης συμφώνως τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ διατριβήσεως.

6. Ἡ ὑδρολήψια ἧς δὲν ἐζητήθη ἡ διακοπὴ μέχρι τῆς προηγουμένης τῆς λήξεως τῆς ἐτησίας αὐτῆς διαρκείας, θεωρεῖται ὡς σιωπηρῶς ἀνανεωθεῖσα ἐπὶ ἐτησίᾳ ἔτι διαρκείᾳ.

7. Ὑδρολήπται ἐν πάσῃ περιπτώσει θεωροῦνται οἱ ἰδιοκτῆται τοῦ ὑδρευομένου ἀκινήτου, τῶν μισθωτῶν δυναμένων νὰ ὑδρευθῶσι μόνον ἐπὶ τῇ προκαταβολῇ τῆς ἐτησίας εἰσφορᾶς, ἥτις προκαταβολὴ εἶνε ἀπαιτητὴ καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς σιωπηρᾶς ἀνανεώσεως. Προκειμένου περὶ ὑδρολήψιας δι' ὑδρομέτρου, ἡ προκαταβολὴ καθορίζεται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ συμπληροῦται μετὰ τὴν πάροδον τοῦ πρώτου ἑξαμήνου, ὁπότε κανονίζεται ὁ λογαριασμὸς τοῦ ἑξαμήνου.

8. Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ὑδραγωγείου ὀφείλει νὰ παρέχῃ, διὰ πέντε τοὐλάχιστον κρουνῶν εἰς καταλλήλους θέσεις τῆς πρωτευούσης τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν πλοίων ὕδωρ.

Ἄρθρον 4.

Ἡ διοικοῦσα τὸ ὑδραγωγεῖον ἐπιτροπὴ δύναται καθ' ὅλην ἐγκρίσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργείου νὰ συναλλαγήσῃ μετά τινος τῶν ἀναγνωρισμένων Τραπεζῶν δάνειον μέχρι 10 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου δύναται νὰ ἐγχωρηθῇ τὸ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν δαπανῶν ἐν γένει τοῦ ὑδραγωγείου ὑπόλοιπον τῶν εἰσόδων αὐτοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ αἱ κατὰ τὴν σύναψιν τοῦ δανείου ἰσχύουσαι τιμαὶ εἰσφορᾶς τῶν οἰκογενειῶν, κυβικοῦ μέτρου τοῦ ὕδατος καὶ ἐνοικίου γνωμόνων, δὲν δύνανται νὰ μειωθῶσι μέχρις ἐξοφλήσεως αὐτοῦ.

Ἄρθρον 5.

Εἰς τὸ ἐδάφιον 5 τῆς 1 παραγράφου τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου καὶ μετὰ τὰς λέξεις «καθορισθησόμενων κανονισμῶν ὑδρεύσεως»

νὰ προστεθοῦν αἱ λέξεις εἴτε ὁ λαμβάνων ὁπωσδήποτε ὕδωρ ἐκ τοῦ δικτύου ὑδρεύσεως ἢ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀγωγοῦ, εἴτε ἐπιχειρῶν νὰ ὑδρευθῇ παρὰ τὰς κεκανονισμένας διατάξεις».

Ἄρθρον 6.

Μετὰ τὸ πρῶτον ἐδάφιον τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἰδίου νόμου, προστίθεται τὸ κάτωθι ἐδάφιον.

«Τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω πρόστιμα, εἰσπραττόμενα ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Ταμείου κατὰ τὰς περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων διατάξεις, ἀποδίδονται εἰς τὸ Ὑδραγωγεῖον Κερκύρας».

Ἄρθρον 7.

1. Δύο μῆνας πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ συντάσσει τὸν διὰ τὸ ἔτος τοῦτο προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων καὶ ἐσόδων τοῦ ὑδραγωγείου, ὅστις κυρούμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας δημοσιεύεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Παρερχομένου μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς οἰκείας χρήσεως καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ μὴ δημοσιευθέντος, οὗτος καθίσταται αὐτοδικαίως ἐκτελεστὸς ὡς ἀρχικῶς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς κατηρτίσθη καὶ ἐψηφίσθη, ἀλλὰ μόνον ἐφ' ὅσον ἔχει παρέλθει εἴμηνον ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς του πρὸς κύρωσιν, λογιζομένης ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς εἰς τὸ πρωτόκολλον τοῦ Ὑπουργείου καταχωρίσεως.

2. Διαρκοῦντος τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, δύναται ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψει τὰ πραγματοποιούμενα ἔσοδα καὶ τὰς τυχὸν παρουσιαζομένας νέας ἀνάγκας, νὰ τροποποιῇ τὸν ἀρχικὸν προϋπολογισμὸν διὰ πράξεων αὐτῆς, αἵτινες κυροῦνται κατὰ τὰ ἀνωτέρω δημοσιεύονται ὡσαύτως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὁπότε καὶ μόνον ἰσχύουσιν.

Οὐδεμία πληρωμὴ γίνεται ἄνευ ἐγκεκριμένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ μὴ ἀναγραφομένη εἰς τὸν προϋπολογισμόν.

3. Ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς χρήσεως ἑκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους, ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει διὰ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ λήξαντος οἰκονομικοῦ ἔτους.

4. Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὸ ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως προσωπικὸν τοῦ ὑδραγωγείου ὑπόκεινται εἰς τὰς περὶ δημοσίων ὑπολόγων ποινικὰς διατάξεις.

Ἄρθρον 8.

Ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ὑδραγωγείου ὀφείλει νὰ κανονίσῃ τὸν

βαθμὸν τοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει τοῦ ὑδραγωγείου, ὁ δὲ μισθὸς αὐτοῦ κανονίζεται ἑκάστοτε διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἄρθρον 9.

Τὸ οἰκονομικὸν ἔτος τοῦ ὑδραγωγείου ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου ἑκάστου ἔτους καὶ λήγει τὴν 31 Μαρτίου τοῦ ἑπομένου.

Τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ πρώτου μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου οἰκονομικοῦ ἔτους ὀφείλει νὰ συντάξῃ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐντὸς 2 μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου.

Ἄρθρον 10.

Ἐπιτρέπεται ἡ διὰ Διατάγματος κωδικοποίησις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος καὶ τοῦ νόμου 2806, μεταβαλλομένης τῆς σειρᾶς καὶ ἀριθμήσεως τῶν ἄρθρων, ἐδαφίων ἢ παραγράφων ἄνευ ἀλλοιώσεως τῆς ἐννοίας τοῦ κειμένου.

Πᾶσα ἄλλη διάταξις τοῦ 2806 νόμου καὶ τοῦ ποὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος Β. Δ. τῆς 4 Αὐγούστου 1922 ἀντιβαίνουσα εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος συναφθείσης τῇ 19 Φεβρουαρίου 1925 συμβάσεως ἀφορώσης τὴν παροχὴν οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς ὁμάδας ὁμογενῶν προσφύγων ἐπαγγελματιῶν παντὸς εἴδους καὶ εἰς ἀστικοὺς συνεταιρισμούς».

Ἐπὶ τοῦ εἰς α' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ βαθμολογίας, κατατάξεως, ἐκπαιδεύσεως καὶ προσόντων προαγωγῆς τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν Μηχανικοῦ τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ» ὁ κ. **Γ. Μπούμπουλης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶνε προϊὸν ἀδιανοήτου ἐπεξεργασίας τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν, αἵτινες δὲν συνέρχονται πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου των. Τὸ σύστημα, λέγει, ὅπερ καθιεροῖ τὸ νομοσχέδιον μόνον ἐν Ἀγγλίᾳ ἰσχύει. Ἐν Ἀμερικῇ τὸ σύστημα τοῦτο δοκιμασθὲν ἐπὶ δεκαετίαν ἀπέτυχε, διὸ καὶ κατηργήθη. Ἐὰν ἀνατρέψωμεν τοῦτο καὶ δεχθῶμεν τὸ σύστημα τοῦ νομοσχεδίου, θὰ καταστήσωμεν ἀδύνατον τὴν προσέλευσιν ὑπαξιωματικῶν, οὐσιαστικῶς δὲ τὸ νέον σύστημα θὰ εἶνε ἀνεφάρμοστον. Συνεχίζων ἀναπτύσσει καὶ ἄλλας ἀτελείας τοῦ νομοσχεδίου, ὡς τὰς περὶ δαπανῶν, συντάξεων καὶ μισθῶν. Φρονεῖ ἐν τέλει ὅτι δὲν πρέπει νὰ πειραματισθῶμεν καταργοῦντες ὑπάρχον εὐδόκιμον σύστημα.

Ὁ κ. **Ἀθ. Μιαούλης** (Ὑπουργ. Ναυτ.) ἐπικαλεῖται τὴν ἐπί-

σημον ἔκθεσιν τοῦ μεταλληθέντος Ἀγγλου Ναυάρχου ὀργανοτου. Κατ' αὐτὴν τὸ διὰ τοῦ νομοσχεδίου καθιερούμενον σύστημα εἶνε τὸ μόνον υἱοθετηθὲν καὶ ἐδοκιμάσθη εἰς τὸ Ναυτικὸν τῆς Μεγάλης Βρεττανίας.

Ὁ κ. **Γ. Μπούμπουλης** δευτερολογῶν λέγει ὅτι ὄντως ἐφαρμόζεται εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Ναυτικὸν τὸ σύστημα αὐτό· ἀλλ' ἡ πεῖρα δὲν ἐδεδείκνυεν ἀκόμη ὅτι ἠδοκίμασεν. Ὑπὲρ τῆς εὐκαιρίας ταύτης παρακαλεῖ νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα γενικῆς συζητήσεως τῶν πραγμάτων τοῦ Ναυτικοῦ, ὅπως ὑπεσχέθη καὶ ἡ Κυβέρνησις. Ἡ συζήτησις αὕτη παρακαλεῖ νὰ γίνῃ ἐν φυσικῇ συνεδριάσει, διότι θὰ ὁμιλήσῃ καὶ μεγονότα σχέσιν ἔχοντα μὲ ἐθνικὰ ζητήματα καὶ τὴν δρᾶσιν τῆς νέας ἀποστολῆς.

Γίνεται μετὰ ταῦτα δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3125 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου» ὁ κ. **Α. Κωνσταντινίδης** συγχαίρει τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐξωτερικῶν διὰ τὴν ὑποβολὴν τοῦ νομοσχεδίου τούτου. Εἰς τὸ Γραφεῖον Ἀποζημιώσεων, λέγει, ἔχει συγκεντρωθῇ περὶ τὰς 30 χιλιάδας αἰτήσεων ἀποζημιώσεων. Τὸ 1/10 αὐτῶν παραμένει ἀναδίκαστον λόγῳ τοῦ ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἁπλοποίησις τῆς λειτουργίας τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ συσταγματος αὐτῆς. Ὑποδάλλει περὶ τούτου τροπολογίαν καθ' ἣν οἱ ἅπαξ ὑποβάλλοντες αἰτήσεις, αἵτινες ἐξεδικάσθησαν δὲν πρέπει νὰ ὑποχρεώνωνται νὰ ὑποβάλωσι πάλιν αἰτήσεις. Ἐπίσης ἀναπτύσσει ἑτέραν τροπολογίαν τοῦ «περὶ ὑποδολῆς δηλώσεων ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἐκ μέρους ἐκείνων αἵτινες ὑπέβαλον ταυτότας καὶ ἀπωλέσθησαν». Ἐπίσης ὑποβάλλει τροπολογίαν καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 3 περὶ αὐτεπαγγέλτου ἐξετάσεως ὅλων τῶν δηλώσεων τῶν ὑποδληθεισῶν μέχρι τοῦδε καὶ τῶν ὑποδληθησομένων.

Ὡσαύτως παρακαλεῖ νὰ γίνῃ ἑρμηνευτικὴ δήλωσις καθ' ἣν συμπεριλαμβάνονται εἰς τοὺς ἀποζημιωτέους καὶ οἱ ὑποδάλλοντες δηλώσεις διὰ τὰ χρονικὰ ὅρια δι' ἃ ὁ νέος νόμος δημιουργεῖ δικαίωμα ἀποζημιώσεως.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Ἀναμφισδητήτως, καὶ χωρὶς νὰ γίνῃ δήλωσις, ἐξυπακούεται ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀπορριφθῇ αἴτησις ὑποδαλλομένη νῦν διὰ τὴν ἄνω αἰτίαν.

Πάντως συμφωνεῖ νὰ γίνῃ καὶ ῥητὴ προσθήκη εἰς τὸν νόμον.

Ὁ κ. **Α. Κωνσταντινίδης** συνεχίζων καὶ πραγματευόμενος τὰς διατάξεις περὶ καταδλητέου ποσοστοῦ προτείνει

ὅπως διὰ ποσὰ ὄχι ἀνώτερα τῶν 5000 δραχμῶν πληρώνονται ταῦτα εἰς τὸ ἀκέραιον, διότι ἀφορῶσι πρόσωπα τελείως ἄπορα.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι τὰ μέχρι 3 χιλιάδων δραχμῶν ποσὰ δύνανται νὰ πληρώνονται εἰς ἀκέραιον.

Ὁ κ. **Α. Κωνσταντινίδης** συνεχίζων παρακαλεῖ ὅπως ἐξαιρετικῶς διὰ τὴν Θήραν καὶ δὴ διὰ τὰς κοινοπόλεις Φέρος, Μάκρη, Μαρώνεια κλπ. αἵτινες καταστράφησαν κατὰ τὴν κατοχήν, συμπεριληφθοσιν εἰς τὰς εὐεργετικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12. Ὡσαύτως παρακαλεῖ νὰ προστεθῇ ἐδάφιον ὅπως αἱ ἐκδικασθεῖσαι ἀποζημιώσεις μέχρι ποσοῦ 3 χιλιάδων δραχμῶν πληρωθοσι πλὴν εἰς τὸ ἀκέραιον, ἐφόσον ἐτροποποιήθη ἤδη τὸ ὅριον. Ἐπιφέρει παρατηρήσεις ἐπὶ του τρόπου τῆς λειτουργίας της Ἐπιτροπῆς, συνιστῶν ἰδίως νὰ γραφθῶσιν ὑπ' ὄψιν τὰ εἰσηγητικὰ της μέλη καὶ ὁ γραμματεύς, οἱ ὁποῖοι ἀσφαλῶς ἀποδίδουσι τὴν αὐτήν, ἂν μὴ καὶ περισσοτέραν ὑπηρεσίαν.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. **Ἰακ. Τριανταφύλλου** ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπ. Οἰκονομικῶν) ἀφίνει ὅτι ὑπάρχει τροπολογία καθ' ἣν αἱ παραιτήσεις θὰ γίνωνται καὶ εἰς ὁμολογίας τοῦ Ἀναγαστικοῦ Δανείου, ἀλλὰ καὶ εἰς μετρητά.

Ὁ κ. **Α. Κωνσταντινίδης** τελευτῶν συνιστᾷ ὅπως ληφθῇ πρόνοια καὶ γίνῃ νέος ὑπολογισμὸς κατὰ τὴν πληρωμὴν ἐξουδετερώνων τὰς ἐκ τῆς νομισματικῆς διαφορᾶς ζημίας ἐφόσον οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὑπελόγιζον ἐπὶ ἄλλου νομίσματος ὅτε ὑπέδαλλον τὰς αἰτήσεις των.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀφίνει ὅτι τοῦτο δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ δεκτόν.

Ὁ κ. **Κ. Νταῆς** συνιστᾷ νὰ ὁρισθῇ διὰ τοῦ νόμου ὅτι οἱ δικαιοῦχοι θὰ πληρώνονται οἱ ἴδιοι, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν οὕτω τὰς ἐκμεταλλεύσεις τῶν ἐργολάβων διαγγόρων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) λέγει ὅτι, ἂν αἱ πράξεις μεταξὺ δικαιοῦχων καὶ διαγγόρων ἀφορῶσιν ἁπλὴν πλαρεζουσιότητα, δύνανται νὰ ἀνακληθοσι παρὰ τῶν ἐντολέων.

Ὁ κ. **Α. Κωνσταντινίδης** συνεχίζων ἐπαναλαμβάνει τὴν παράκλησίν του, ὅπως ὑπολογισθῇ ἡ πραγματικὴ ἀξία των ἀπολεσθέντων πραγμάτων.

Ὁ κ. **Ἰάκ. Τριανταφύλλου** ἀναπτύσσει τὰς ζημίας ἃς ὑπέστοσιν οἱ δικαιοῦχοι, ἂν δὲν ληφθῇ μία τοιαύτη πρόνοια.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) παρατηρεῖ ὅτι δυστυχῶς δὲν δύναται νὰ ἀξιωθῇ ἀποζημίωσις ἰσαξία πρὸς τὴν ζημίαν.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** ζητεῖ διασάφησιν τοῦ ἄρθρου 1ου διὰ νὰ μὴ ἐξαιρῶνται καὶ ἀδικηθῶσιν οἱ ζημιωθέντες κάτοικοι τῶν Ἰονίων Νήσων ἐκ τῆς κατοχῆς ὑπὸ τῶν συμμάχων.

Ὁ κ. **Κ. Κωνσταντινίδης** ζητεῖ ἐξηγήσεις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 5 καὶ τονίζει ὅτι ἡ Γερμανία κατέβαλε 12 ἑκατομ. μάρκων χρυσῶν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην, καὶ ἐν τούτοις ἡ Ἑλλὰς ἀρνεῖται νὰ πληρώσῃ εἰς ὑγιὲς νόμισμα.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** ἐπιφέρει παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 καὶ ζητεῖ νὰ ληφθῇ πρόνοια διὰ τὰς ἀπορφανισθείσας οἰκογενείας ἐξ αἰτίας τῆς ὁμηρείας.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι περὶ τούτου ἐλήφθη πρόνοια εἰς τὸν νόμον περὶ συντάξεων.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του ὅπως συμπεριληφθῶσι καὶ οἱ πλοιοκτῆται, ὧν τὰ πλοῖα ἐπετάχθησαν καὶ εἰσέπραξαν ἀσφάλειαν κατωτέραν τῆς ἀξίας των. Διὰ ταύτης θὰ ἐνισχυθῇ καὶ ἡ ἐμπορικὴ ναυτιλία.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) δηλοῖ ὅτι εἰς ἄλλο νομοσχέδιον θὰ ληφθῇ τοιαύτη πρόνοια.

Ὁ κ. **Γ. Τζώρτζης** συνιστᾷ τροπολογίαν του σχετικῶς πρὸς τὰς ἐν τῇ πόλει Φλωρίνης προξενηθείσας ζημίας διαρκουσῶν τῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ τὸ 1918.

Ὁ κ. **Πρωθυπουργὸς** λέγει ὅτι τοῦτο δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτόν, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει προδικάζομεν ὅτι αἱ ζημίαι αὗται δὲν πρέπει νὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ τὴν διασυμμαχικὴν Ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** παρατηρεῖ ὅτι δὲν γίνεται μνεία περὶ ἀποζημιώσεως καὶ τῶν ὑπαλλήλων οἵτινες ἀπήχθησαν εἰς Γερμανίαν, ἐφόσον λαμβάνεται πρόνοια διὰ τοὺς εἰς Βουλγαρίαν ἀπαχθέντας.

Ὁ κ. **Κ. Σταματόπουλος** λέγει ὅτι δὲν πρέπει τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς νὰ λαμβάνωσιν ἰδιαιτέραν ἀποζημίωσιν, ἐφόσον εἶνε ὑπάλληλοι καὶ πληρώνονται. Ἐπίσης προκειμένου περὶ τῶν ἀξιωματικῶν οἱ ὁποῖοι εὑρίσκοντο ἐν Ἀνατολικῇ Μακεδονίᾳ καθ' ἣν ἐποχὴν εἰσῆλθον οἱ Γερμανοβούλγαροι λέγει ὅτι δὲν λαμβάνεται πρόνοια παρὰ μόνον διὰ τοὺς ἐν Βουλγαρίᾳ ἀπαχθέντας. Προτείνει τὴν σύστασιν εἰδικοῦ ταμείου εἰσπραχθησομένων ἀποζημιώσεων, τοῦ ὁποίου ἀποκλειστικὸς σκοπὸς νὰ εἶνε ἡ ἀποζημίωσις τῶν παθόντων. Μετὰ τοῦτο ἐπιφέρει διαφόρους παρατηρήσεις καὶ ὑποβάλλει ἐπὶ τῇ βάσει τούτων σχετικὰς τροπολογίας.

Ὁ κ. **Γ. Μόδης** διαμαρτύρεται διότι αἱ Ἐπιτροπαὶ αἱ διασυμμαχικαὶ δὲν ἦλθον ἀκόμη νὰ ἐκτιμήσωσι τὰς ζημίας ἃς διέπραξαν οἱ σύμμαχοι.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** τονίζει ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια, ἵνα πληρωθῶσιν εἰς νόμισμα ὑγιὲς οἱ ζημιωθέντες.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι οὐδὲν Κράτος ἐκ τῶν ἐχόντων ὑποτετιμημένον τὸ νόμισμά του ἐφήρμοσε κανόνα πληρωμῆς εἰς ὑγιὲς νόμισμα. Θὰ καταβληθῇ οὐχ ἧττον πᾶσα προσπάθεια ὅπως ἡ ἀποζημίωσις πλησιάσῃ εἰς τὸ ἀκέραιον.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** συνιστᾷ ὅπως, ἀσχέτως πρὸς τὸ ποσὸν ὅπερ θὰ δοθῇ εἰς τοὺς δικαιούχους, τοῦτο δίδηται ἰσάξιον πρὸς τὴν ζημίαν καὶ ἀπέναντι αὐτῆς νὰ καταβάλληται.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι διὰ λόγους γενικῆς οἰκονομίας τῆς ψηφίσεως δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τοῦτο καὶ ἐπεξηγεῖ διὰ ποίους καὶ πόσους σκοποὺς εἶνε προωρισμέναι αἱ διδόμεναι παρὰ τῆς Γερμανίας ἀποζημιώσεις.

Ὁ κ. **Κ. Νταῆς** διαμαρτύρεται διότι ὁ κ. Ναούνης κωλυσιεργεῖ πρὸς ματαίωσιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** διαμαρτύρεται διὰ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ κ. Ντᾶ.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** καταλήγων τονίζει ὅτι αὐθαιρέτως ὁρίζεται ἡ μὴ πληρωμὴ εἰς τὸ ἄρτιον εἰς τοὺς παθόντας.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο παρατεθμένη ἡ συζήτησις, ἀναγινώσκονται δὲ καὶ γίνονται δεκτὰ δι' ἀναστάσεως τὰ ἄρθρ. 1,2, 3,4,5,6,7,8, κλπ. ὡς ἐτροποποιήθησαν τοῦ συνόλου ἀναβαλλομένου λόγω τῶν γενομένων τροποποιήσεων.

Ὁ κ. **Ν. Ξηρὸς** σχετικῶς μὲ τὴν χθεσινὴν ψηφοφορίαν παρατηρεῖ ὅτι κατὰ τὸν γενόμενον ἤδη ἔλεγχον ἐξάγεται ὅτι συνέβησαν σοβαρώτατα λάθη, τὰ ὁποῖα καὶ ἀναφέρει.

Ὁ κ. **Πρωθυπουργὸς** παρακαλεῖ νὰ ἐξετασθῇ ἂν ἐγένοντο τοιαῦτα λάθη καὶ ἀναλόγως νὰ κανονισθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως** δηλοῖ ὅτι θὰ ἐξετασθῇ τὸ πρωτόκολλον καὶ κατὰ τὴν προσεχῆ συζήτησιν τοῦ συντάγματος θὰ ἀνακοινώσῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐξετάσεώς του ἐπὶ τῶν λεχθέντων παρὰ τοῦ κ. Ξηροῦ.

Ἐπὶ τῆς κατ' ἀρχὴν συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου «Περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τῆς Ἑταιρείας Messagerie Transaerienne ὑπογραφείσης συμβάσεως ἐναερίου συγκοινωνίας» ὁ κ. **Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως** παρακαλεῖ ὅπως ἡ συζήτησις διεξαχθῇ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ νομοσχέδιον

«περὶ κυρώσεως τῆς συμβάσεως ἀσυλείας μετὰ τῆς Ἑταιρείας «Anonima Aeroespresso Italiana».

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** λέγει ὅτι ἡ Ἑταιρεία «Aeroespresso δὲν εἶνε ἰδιωτική, ἀλλ' εἶνε ἐγκύρου κρατικὴ Ἑταιρεία. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον οὐδεμία ὕπαρξη ἀμφιβολία ὅτι αὐτὴ θὰ ἐκτελέσῃ πλήρως τὰς ὑποχρεώσεις της. Ἀλλ' ἔρχεται τὸ ἐρώτημα: Πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὴν Ἑταιρείαν αὐτὴν τὸ ζητούμενον προνόμιον; Ἀναφέρων τὰς πρόσφατους αἰτίνες ἐν Ἰταλίᾳ ἔχουσιν ἐπιτελεσθῇ ὡς πρὸς τὴν ἀεροπλοΐαν ἐξετάζει εἶτα τὰς λεπτομερείας τῆς συμβάσεως. Ἐν τῇ συμβάσει ἀναφέρεται ὅτι θὰ παραχωρηθῶσι καὶ δύο λιμάνες οἱ ὁποῖοι ἀναγκαίως διὰ τὴν προσθαλάσσωσιν τῶν ἀεροπλάνων, καὶ ἐνῶ ἐν τῇ ἀρχικῇ συμβάσει ἀπηγορεύετο ῥητῶς λιμὴν τοιοῦτος νὰ γίνῃ εἰς τὸν ὑπεράνω ὅρμον τῆς Ἐλευσῖνος, τοῦ ὁποίου ἀπαγορεύεται καὶ ἡ ἀεροπλοΐα, εἰς τὴν β' σύμβασιν προστέθη ὅτι δύναται νὰ γίνῃ τοιοῦτος λιμὴν εἰς οἱονδήποτε σημεῖον τῆς Ἀττικῆς παραλίας. Τονίζει ἀκολούθως πῶς διὰ τῆς β' συμβάσεως παρεχωρήθη τὸ προνόμιον διὰ μίαν εἰκοσαετίαν καὶ ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ ἐκχώρησις αὕτη θὰ ἐγίνετο ἀπέναντι ὡρισμένων οἰκονομικῶν ὠφελημάτων ἢ ἄλλων πολιτικῶν πλεονεκτημάτων. Διότι δὲν φαντάζεται ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξεχωρήθησαν οἰκοδήποτε οἰκονομικὰ ὠφελήματα ἄνευ ἀνταλλαγμάτων. Συνεχίζων ἀντιπαραβάλλει τὰς δύο συμβάσεις καὶ τονίζει τὰς μεταξὺ τούτων ὑπαρχούσας διαφοράς, καὶ ἀναφέρει ὅτι, ἐνῶ ἡ α' ῥητῶς ἀναγράφει περὶ τοῦ προσωπικοῦ ὅτι θὰ εἶνε ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος, ἐν τῇ δευτέρᾳ συμβάσει ἀπηλείφθη τελείως ἡ ἑλληνικὴ ὑπηκοότης καὶ ἀντικατεστάθη διὰ τῆς ἐθνικότητος.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ὥρᾳ 9 μ. μ. ἡ συνεδρίασις ἵνα ἐπαναληφθῇ τῇ 10 30' μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρᾳ 10,30' μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ συνεδρίασις.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** συνεχίζων τὴν ἀγόρευσίν του καὶ ἀνακεφαλαιώνων τὰ παρ' αὐτοῦ λεχθέντα λέγει ὅτι ἡ μὲν ἀρχικὴ σύμβασις ὑπεγράφη ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως, ἐτροποποιήθη δὲ τῇ 22 Ὀκτωβρίου 1924 ὑπὸ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως. Προχωρῶν ἀναπτύσσει τὰς γενομένας τροποποιήσεις καὶ τονίζει τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρ. 2, καθ' ἣν μετὰ ὀκταετίαν θὰ προτιμᾶται ἡ Ἑταιρεία ἐν περιπτώσει ἐκχωρήσεως πρὸς ἐκμετάλλευσιν.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) παρατηρεῖ ὅτι ὀφείλει νὰ ἐξηγηθῇ ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις εὗρεν ὑποβεβλημένας τὰς συμβάσεις καὶ τὰς ὑπέβαλε πρὸς κύρωσιν.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** ἐρωτᾷ πῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς δηλοῖ ὅτι εὗρεν ὑπογεγραμμένην τὴν σύμβασιν, ἀφοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς παρούσης Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ἀπαντᾷ ὅτι ἡ σύμβασις δὲν ὑπεγράφη ὑπὸ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ἀλλὰ προσήχθη ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως καὶ ζητεῖται ἡ κύρωσις αὐτῆς. Φυσικὰ ὡς ὑποβάλλοντες τὴν σύμβασιν ὑποστηρίζομεν αὐτήν.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** ἐξακολουθῶν τονίζει τὰς γενομένας διαφορὰς μεταξὺ τῶν δύο συμβάσεων καὶ ἐρωτᾷ ἀντὶ τίνων ἀνταλλαγμάτων ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐξεχώρησε τὰ ὠφελήματα τοῦ ἄρθρου 2 πρὸς τὸ ὅμορον Κράτος.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι εἰς τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτελικὰς Ἀρχὰς ἔχει ἀνατεθῇ νὰ ὁρίσωσι τὰ μέρη ἐξ ὧν θὰ διέρχηται ἡ γραμμὴ αὕτη καὶ ποῦ θὰ κεῖνται αἱ ὁδοσκάλαι της.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** συνεχίζων ἀντιπαρατηρεῖ ὅτι ἔπρεπε νὰ ληφθῶσι προφυλάξεις ὑπὲρ τοῦ Κράτους, δὲν ἐλήφθησαν ὅμως τοιαῦται. Προχωρῶν ἐπικρίνει τὰς ἐκχωρήσεις περὶ γραμματοσήμων κλπ., ἃς διετήρει ὑπὲρ τοῦ Κράτους ἡ ἀρχικὴ σύμβασις, καὶ ἐρωτᾷ ἀντὶ τίνων ἀνταλλαγμάτων ἐξεχωρήθησαν ταῦτα.

Ἀναλύων εἶτα καὶ τὸ ἄρθρον 11 ἐκφράζει τὴν ἀπορίαν του, πῶς, ἐνῶ ἡ ἀρχικὴ σύμβασις καθιέρωνε προσωπικὸν Ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος, ἡ δευτέρα τροποποιητικὴ ταύτη καταργεῖ τὰς προνομίας ταύτας ἄνευ ἀνταλλάγματος.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι ἡ ἐθνικότης εἶνε κάτι πλεονεκτικώτερον δι' ἡμᾶς ἀπὸ τὴν ὑπηκοότητα.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι οὐδὲν ἐξεχώρησεν. Ἐνόμισε συμφέρον νὰ χρησιμοποιήσῃ ὑπάρχον ἕτοιμον προσωπικόν.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** συνεχίζων ἐρωτᾷ ἀντὶ τίνων ἀνταλλαγμάτων ἐξεχωρήθησαν τόσα πράγματα. Εἰς τὸ ἄρθρον 11 ἡ Ἑταιρεία ὑπεχρεοῦτο νὰ ἔχῃ μαθητευομένους Ἑλληνόπαιδας, ἐνῶ εἰς τὴν νέαν σύμβασιν δὲν ὑπάρχει ὁ ὅρος οὗτος.

Ὁ κ. **Σπυρ. Κρεμεζῆς** ἐρωτᾷ μήπως πρόκειται περὶ πλάνης, ἐκλαμβανομένου ἑνὸς προσχεδίου τῆς Ὑπιτροπῆς ὡς ὁριστικοῦ σχεδίου συμβάσεως.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** λέγει ὅτι, ὅταν οἱ ἐμπειρογνώμονες καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι δύο Κρατῶν δεχθῶσιν ἓν πρᾶγμα, πρόκειται πλέον περὶ ὁριστικῆς συμβάσεως.

Ι. Βαλαλᾶς (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Νομίζω, λέγει, ὅτι πρωτεύει σήμερον ἡ συζήτησις περὶ τοῦ κατ' ἀρχὴν παραδεκτοῦ τοῦ νομοσχεδίου ὡς συμφέροντος ἢ μή. Ἐὰν ὑπάρχῃ διαφωνία ἐπὶ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, θὰ συζητηθῇ τοῦτο καὶ πᾶσα ὀρθὴ τροπολογία θὰ γίνῃ δεκτή.

Ὁ κ. ***Σκεῦος Ζερβὸς*** συνεχίζων λέγει ὅτι εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ θίξῃ τὸ ζήτημα ἐξ ὅλων τῶν ἀπόψεων. Μνημονεύει εἶτα διατάξεις τοῦ ἄρθρου 18 περὶ τοῦ δικαιώματος ἐλέγχου καὶ ἐποπτείας τοῦ Κράτους, αἵτινες δὲν περιέχονται εἰς τὴν νεωτέραν σύμβασιν, ὡς καὶ τὰς διατάξεις περὶ διαιτησίας καὶ ἐπιδιαιτήτου. Ἀναλύων κατόπιν κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον τονίζει τὸν σπουδαῖον ρόλον ὃν παίζει ἡ ἀεροπορία εἰς τὴν ἄμυναν τῶν Κρατῶν καὶ τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις, καὶ ἔχομεν τὸ καθῆκον, λέγει, προτοῦ κυρώσωμεν μίαν σύμβασιν τοιούτου περιεχομένου, νὰ ἐξαντλήσωμεν πᾶσαν τὴν προσοχήν μας. Ἔπρεπε προτοῦ ὑπογράψωμεν τοιαύτην σύμβασιν νὰ κανονίσωμεν τὴν θέσιν μας ἀπέναντι τῆς ὁμόρου Ἠπικρατείας. Ὅστις, λέγει, μελετήσῃ τὴν ἱστορίαν ἀπὸ τοῦ 1912 δὲν πρέπει νὰ εἶνε αἰσιόδοξος. Ὅπως δίδομεν ὠφελήματα πρέπει, λέγει, νὰ λαμβάνωμεν καὶ ἀνταλλάγματα. Ὀφείλομεν τὰ ὀλίγα ἢ μικρὰ ἀνταλλάγματα ἄτινα ἔχομεν νὰ τὰ κρατῶμεν ἀδιάθετα καὶ νὰ τὰ διαθέτωμεν ἐπωφελῶς. Πρέπει, λέγει, ἡ Ἐθνοσυνέλευσις κληρομένη εἰς τὸ ὕψος της νὰ ἀπορρίψῃ τὴν παροῦσαν σύμβασιν διὰ νὰ δώσωμεν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι δὲν παραχωροῦμεν χωρὶς νὰ μας ἀντιπαραχωρῶσιν. Ἐάν, προσθέτει, ἡ Κυβέρνησις ἐπιμείνῃ εἰς τὴν σύμβασιν, εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν καταψήφισίν της διὰ παντὸς μέσου, διότι φρονοῦμεν ὅτι οὕτως ἐξυπηρετοῦμεν τὰ συμφέροντα καὶ τοῦ Κράτους καὶ τοῦ ἀλυτρώτου Ἑλληνισμοῦ.

Ὁ κ. ***Γ. Μπούμπουλης*** λέγει ὅτι πρόκειται ἁπλῶς περὶ μιᾶς συμβάσεως ταχυδρομικῆς παρεχούσης πλεῖστα συγκοινωνιακὰ ἀνταλλάγματα. Ἀποκτῶμεν διὰ ταύτης συγκοινωνίαν καὶ προσωπικὸν ἀεροπορικὸν ἐμπορικὸν καὶ πολεμικόν. Αἱ γινόμεναι παραχωρήσεις γίνονται εἰς μίαν ἐμπορικὴν Ἑταιρείαν, ἀπὸ τὰς συνήθεις παραχωρήσεις καὶ δὴ χιλιομετρικὰς ἐπιχορηγήσεις, ὅπως εἰς ὅλας τὰς Ἑταιρείας δίδονται καὶ μόνον εἰς τὴν παροῦσαν δὲν δίδονται. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς περὶ κατασκοπείας κινδύνους, ἐκθέτει τὰ τῆς διεθνοῦς ἀεροπορικῆς συμβάσεως τοῦ 1919, ἥτις ἐπιτρέπει ὡσαύτως τὰς θεωρηθείσας ὡς ἀκινδύνους χρήσεις. Ἄλλως τε, ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως κατὰ τὴν σύμβασιν, ἡμεῖς θὰ χρησιμοποιήσωμεν καὶ τὰς ἐγκαταστάσεις καὶ τὰ ὄργανα καὶ τὸ προσω-

πικὸν τῆς Ἑταιρείας. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἄλλας παρατηρήσεις τοῦ κ. Ζερβοῦ λέγει ὅτι συμφωνεῖ μὲ τὰς περὶ ὑπηκοότητος παρατηρήσεις του καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ κατ' ἄρθρον συζήτησις θὰ ζητήσῃ σχετικὴν τροπολογίαν, καθ' ἣν μετὰ πάροδον 2 ἐτῶν ὅλον τὸ προσωπικὸν θὰ εἶνε Ἑλληνικόν.

Ὁ κ. ***Α. Κολιαλέξης*** ἐκθέτων τὸ ἱστορικὸν τῶν ὑπὸ συζήτησιν συμβάσεων λέγει ὅτι οὗτος ἐπεξειργάσθη τὰς συμβάσεις ταύτας ὑπογραφείσας παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Σοφούλη ὡς μέλος τῶν σχετικῶν Ἐπιτροπῶν. Κατὰ τὰς συμβάσεις ταύτας ἐπρυτάνευσεν ἡ πρόσκτησις πολεμικοῦ καὶ τεχνικοῦ ἀεροπορικοῦ προσωπικοῦ καὶ ἡ ἐν καιρῷ ἐπιστρατεύσεως μεταβολὴ τῶν ἐμπορικῶν ἀεροπλάνων εἰς πολεμικὰ ἀεροπλάνα. Ἀναπτύσσει κατόπιν τὰ τῆς ταχείας ἐξελίξεως τῆς ἀεροπορίας καὶ τονίζει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπέβλεψεν εἰς βραχυτέραν ὅσον τὸ δυνατὸν δέσμευσιν τοῦ Κράτους ἀπέναντι τῶν ἀναδόχων Ἑταιρειῶν.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. ***Ρέντη*** λέγει ὅτι ἡ μὲν Γαλλικὴ Ἑταιρεία ἐζήτει 32 ἐτῶν διάρκειαν, ἡ δὲ Ἰταλικὴ 10 ἐτῶν καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκανόνισε διάρκειαν 8 ἐτῶν.

Συνεχίζων ὁ ῥήτωρ λέγει ὅτι ἀπὸ πολεμικῆς ἀπόψεως ἔλαβε πρόνοιαν νὰ σχηματισθῇ μία ἀεροπορικὴ Σχολὴ ὡς φυτώριον δι' ἀεροπόρους καὶ μὲ τὴν ὁποίαν θὰ συνετηροῦντο τὰ ἀεροπλάνα τοῦ Στρατοῦ καὶ θὰ ἐξησκεῖτο εἰς τὸ ἐργοστάσιον αὐτοῦ καὶ τὸ προσωπικόν. Προχωρῶν ἀναλύει καὶ τὰς λοιπὰς διατάξεις τῆς συμβάσεως καὶ εὑρίσκει ταύτας συντελεστικὰς διὰ τὴν συγκοινωνίαν τῆς Ἑλλάδος, ἰδίως μετὰ τῶν μεγάλων ἐξωτερικῶν κέντρων καὶ τοῦ Πειραιῶς.

Εἰς ἐρώτησιν τῶν κ. κ. ***Κ. Ρέντη*** καὶ ***Α. Μάρκου*** δίδει ἐξηγήσεις περὶ τῶν λόγων δι' οὓς ἡ Γαλλικὴ Ἑταιρεία ἐζήτησε 32 ἐτῶν διάρκειαν τοῦ προνομίου.

Ὁ κ. ***Σκεῦος Ζερβὸς*** ζητεῖ πληροφορίας ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀρχικοῦ τῆς συμβάσεως, ἰδίως ἂν ἐδέχθη τοῦτο ἡ Ἰταλικὴ ἀντιπροσωπεία.

Ὁ κ. ***Ἀθ. Κολιαλέξης*** λέγει ὅτι δὲν γνωρίζει τι περὶ τούτου.

Ὁ κ. ***Ἀλ. Παπαναστασίου*** παρατηρεῖ ὅτι, διὰ νὰ ὑποβληθῇ δεύτερον σχέδιον μὲ ἄλλας διατάξεις, ἔπεται ὅτι ἡ Ἰταλικὴ ἀντιπροσωπεία δὲν ἐδέχθη τὰς διατάξεις τοῦ πρώτου προσχεδίου.

Ὁ κ. ***Α. Κολιαλέξης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ Ἰταλὸς ἀντιπρόσωπος ἐδέχθη τὴν διάρκειαν τῶν 8 ἐτῶν. Περαίνων συνιστᾷ ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ σύνδεσίς μας ἀεροπορικῶς μετὰ τῶν ξένων Κρατῶν.

Ὁ κ. ***Ἀλ. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι εἶνε ἀπολύτως

σύμφωνος ὅτι ἔχομεν συμφέρον καὶ ἀνάγκην νὰ συνδεθῶμεν ἀεροπορικῶς ταχέως μὲ τὰ ξένα Κράτη. Οἱ κίνδυνοι τοὺς ὁποίους ἀνέπτυξεν ὁ κ. Σκ. Ζερβὸς δὲν εἶνε ὑποστατοί.

Ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ ἐξέλιξις τῆς ἀεροπορίας εἶνε τοιαύτη ὥστε δὲν ἠμπορεῖ διὰ περιορισμῶν νὰ προστατευθῇ τις, διότι κατ' ἀνάγκην θὰ καταλήξῃ νὰ στερήσῃ τὸν ἑαυτόν του τῆς ἀεροπορικῆς προόδου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύμβασιν τοῦ 1919, οἱ κυριώτεροι λόγοι αὐτῆς ἦσαν μᾶλλον οἰκονομικοί. Σήμερον δὲν πρόκειται νὰ ἐπιβαρυνθῶμεν μὲ κανμίαν δαπάνην. Κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις τῆς παρούσης συμβάσεως εἶχε δύο μόνον παρατηρήσεις κάμει ὅσον ἀφορᾷ τὴν πεντάετῆ διάρκειαν αὐτῶν καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν κρατικὴν κυριότητα ἐπὶ τῶν ὀργάνων καὶ ἐργοστασίων καὶ ἐγκαταστάσεων καὶ ἀεροδρομίων. Τοὺς περιορισμοὺς τούτους εἶνε βέβαιος ὅτι θὰ δεχθῇ ἡ Ἑταιρεία.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** λέγει ὅτι αἱ τεχνικαὶ Ἐπιτροπαὶ τῶν Ὑπουργείων τοῦ Ναυτικοῦ καὶ τοῦ Στρατοῦ ἔχουσι τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἀσφάλεια τῆς Χώρας οὐδένα κίνδυνον διατρέχει ἐκ μιᾶς τοιαύτης ἀεροπορικῆς ἐμπορικῆς συμβάσεως. Πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Ἑλλὰς στερεῖται τῶν μέσων ἵνα μόνη διοργανώσῃ τοιαύτην συγκοινωνίαν, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου εἶνε ἐπάναγκες καὶ ἐπιθυμητὸν νὰ συνδεθῇ ἡ Ἑλλὰς μετὰ τῆς Δύσεως ἀεροπλοϊκῶς. Εἶνε τόσον μεγάλα τὰ θετικὰ ὠφελήματα τὰ ὁποῖα θὰ προσποριθῇ ἡ Ἑλλὰς ἐκ τῆς ἀεροπορικῆς ἀμέσου συγκοινωνίας, ὥστε νὰ μὴ γνωρίζῃ ὅποια ἄλλα ἀνταλλάγματα θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναμένῃ, μάλιστα ἐκ μιᾶς τοιαύτης ἐμπορικῆς φύσεως συμβάσεως. Αἱ Ἰταλικαὶ προτάσεις ὑπῆρξαν εὐνοϊκώτεραι τῶν προτάσεων αἵτινες ὑποβλήθησαν ἐκ μέρους τῆς Γαλλικῆς Ἑταιρείας. Ὡς πρὸς τὸ χρονικὸν ὅριον λέγει ὅτι ἡ ἀρχικὴ πρότασις εἶνε μία πενταετία. Φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ βραχυνθῇ αὕτη καὶ νὰ μὴ παραμείνῃ ὡς ἔχει νῦν εἰκοσαετία. Τονίζει τελευτῶν τὴν σπουδαίαν σημασίαν τὴν ὁποίαν λόγῳ τῆς γεωγραφικῆς της θέσεως ἐνέχει ἡ Ἑλλὰς διὰ τὴν ἀεροπλοΐαν καὶ τὰ ὠφελήματα τὰ ὁποῖα συνεπῶς δύναται νὰ προσποριθῇ αὐτὴ ἐξ αὐτῆς.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** λέγει ὅτι ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐξυπηρετοῦνται διὰ τῆς συμβάσεως τὰ Ἰταλικὰ συμφέροντα. Ὡς πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα φρονεῖ ὅτι ταῦτα δὲν ἐξυπηρετοῦνται, ἐρώτων πατροπαραδότως ἀκολουθεῖται μία ὡρισμένη πολιτική, ἐκ τῆς ὁποίας δικαιολογεῖται ἄλλως τε καὶ ἡ παρουσία ἐν Ἑλλάδι Ἀγγλικῶν ἀποστολῶν, ὑπ' ὄψει τῆς ὁποίας δὲν γνωρίζει ἂν ἐτέθη ἡ σύμβασις. Φρονεῖ ὅτι

δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπάρχωσιν Ἰταλοὶ ἀεροπόροι γνωρίζοντες κατὰ σπιθαμὴν τὰ Ἑλληνικὰ ἐδάφη, ἐνῷ θὰ ἦτο δυνατὸν μόνη ἡ Ἑλλὰς νὰ δημιουργήσῃ μίαν τοιαύτην ἀεροπορικὴν συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ Βελιγραδίου.

Ὁ κ. **Ἀθ. Κολιαλέξης** παρατηρεῖ ὅτι ἡ συγκοινωνία Βελιγραδίου—Ἀθηνῶν δι' Ἑλλήνων ἀεροπόρων θὰ εἶνε ἀδύνατος διὰ τὴν ἔλλειψιν Ἐργοστασίων πρὸς κατασκευὴν ἀεροπλάνων.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** λέγει ὅτι ὁ λόγος οὗτος δὲν τῷ φαίνεται σοβαρός. Καὶ θωρηκτὰ δὲν κατασκευάζομεν, ἐν τούτοις ἔχομεν θωρηκτά. Ἐὰν ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Σερβία δὲν δύνανται νὰ ἐγκαταστήσωσι μεταξύ των μίαν ἀεροπορικὴν συγκοινωνίαν, θὰ ἔπρεπεν ἀμφότεραι νὰ καταργήσωσι τοὺς Προϋπολογισμούς των, τοὺς ὁποίους δαπανῶσι διὰ τὴν ἀεροπορικὴν ὑπηρεσίαν. Ἐπαινεῖ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἡ Ἰταλία ἐξυπηρετεῖ τὰ συμφέροντά της καὶ ὑποδεικνύει ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ ἀξιομίμητον παράδειγμα. Φρονεῖ ὅτι αἱ προτάσεις τῆς Ἑταιρείας ταύτης δὲν ὀφείλονται παρὰ εἰς τὰς ἐμπνεύσεις τῆς Ἰταλικῆς προπαγάνδας. Ὑπομιμνήσκει ὅτι τὰ ἀεροδρόμια ἀπαιτοῦσι τὴν συγκέντρωσιν ὡρισμένων στοιχείων. Ἐὰν δὲ παραχωρηθῶσι τὰ ζητούμενα ἀεροδρόμια, θὰ στερηθῶμεν αὐτῶν ἐν διδομένῃ στιγμῇ.

Ὁ κ. **Π. Γεωργίτσης** λέγει ὅτι τὰς εὐνοίας καὶ τὰ προνόμια δὲν πρέπει νὰ δώσωμεν παρὰ εἰς τὰ Κράτη ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα οὐσιαστικῶς φέρονται φιλικῶς πρὸς ἡμᾶς. Ἀλλ' ἡ Ἰταλία οὐδὲν ἔπραξε μέχρι τοῦδε διὰ νὰ μᾶς κάμῃ νὰ λησμονήσωμεν τὴν Βόρειον Ἤπειρον, τὰ Δωδεκάνησα καὶ τὸ ἐπεισόδιον τῆς Κερκύρας. Ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἔχωμεν φιλικὰς σχέσεις μὲ τὴν Ἰταλίαν, ἐκείνη ὅμως οὐδὲν ἔπραξεν ἵνα ἐνισχύσῃ τὴν ἐπιθυμίαν μας ταύτην, διὰ τοῦτο προτείνει τὴν ἀπόρριψιν τῶν συμβάσεων.

Προτάσει τοῦ κ. **Σ. Γονατᾶ** διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ ἐπὶ τῶν συμβάσεων τούτων συζήτησις.

Πρόεδρος. Ἀ' συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 1.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 ὁ κ. **Ι. Παπαθεοδώρου** λέγει ὅτι, ἐνῷ εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου οἱ στρατολογούμενοι ἀνέρχονται εἰς 30 ἕως 40 τοῖς ἑκατὸν τῶν προαναφερομένων, εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀνέρχονται εἰς 90 τοῖς ἑκατόν. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν κρατοῦσαν νοοτροπίαν, χάριν εἰς τὴν ὁποίαν κατατάσσονται εἰς τὸ Στράτευμα ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι οὐδαμῶς

εἶνε ἱκανοὶ πρὸς στράτευσιν. Φρονεῖ ὅτι ἔτος στρατολογίας πρέπει νὰ καθορισθῇ οὐχὶ τὸ 20ὸν ἀλλὰ τὸ 21ον.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** κηρύσσεται κατὰ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου τοῦ καθορίζοντος τὴν στρατιωτικὴν θητείαν εἰς 24μηνον ὑπὸ τὴν αἵρεσιν ὅτι θὰ ἠδύνατο ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν νὰ περιορίσῃ αὐτὴν εἰς 18μηνον καὶ ὑποστηρίζει τροπολογίαν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, ὅπως καθορισθῇ αὕτη εἰς 18μηνον.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) δέχεται ὅπως καθορισθῇ σαφῶς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία εἰς 18 μηνον καὶ 6μηνον διὰ τοὺς ἀπαλλαγέντας κλπ.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** συνεχίζων ἀναφέρει τοὺς λόγους δι' οὓς ἐπιτρέπεται ἤδη νὰ γίνῃ ἡ ἐλάττωσις τῆς στρατιωτικῆς θητείας εἰς 18μηνον, ὑποστηρίζει δὲ τροπολογίαν ὅπως οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παραμένοντες στρατεύσιμοι καὶ αἰτιώμενοι πάθησιν, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας θὰ ἠδύναντο νὰ ἀπαλλαγῶσι τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, προσέρχωνται πάντες πρὸς ἐξέτασιν εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἀνωτάτην Ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι τοῦτο δύναται εὐλόγως νὰ παρουσιάζῃ πλεονεκτήματα, παρουσιάζει ὅμως καὶ ἐλαττώματα, διότι εἶνε πολὺ δυσχερὲς οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ νὰ ἔλθωσιν οὐχὶ κἂν διὰ νὰ ὑπηρετήσωσι τὴν Πατρίδα των, ἀλλ' ἁπλῶς ἵνα ὑποβληθῶσιν εἰς μίαν ἐξέτασιν ἐκ μέρους τῆς Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς, διὰ νὰ εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ ὑποβάλλωνται καὶ πάλιν εἰς νέας δαπάνας ἵνα ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τοῦτο ἄλλως φρονεῖ ὅτι θὰ ἐνέπνεεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἰδέαν τῆς ἀλλαγῆς ὑπηκοότητος.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** λέγει ὅτι περὶ τῶν τελευταίων τούτων δὲν πρόκειται, διότι ὅσοι θὰ ἀλλάξωσιν ὑπηκοότητα εἶνε ἀμφίβολον ἂν θὰ ἔλθωσι κἄν. Ἐπίσης ὑποστηρίζει τροπολογίαν τῆς Ἐπιτροπῆς σχετικῶς πρὸς τὴν ἀναστολὴν προσελεύσεως.

Μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Θ. Χαβίνη** καὶ τοῦ κ. **Δ. Δεονάρδου** κηρύσσεται ἡ συζήτησις περατωμένη, γίνεται δὲ δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α΄ κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν.

Γίνονται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

«Περὶ καταρτισμοῦ πόρων καὶ μετοχῶν τοῦ Ταμείου συντάξεων ἠθοποιῶν, μουσικῶν καὶ τεχνιτῶν θεάτρου», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ βελτιώσεως θέσεως ἀναπήρων καὶ ἀνικάνων ὑπαξιωματικῶν Χωροφυλακῆς καταστάντων τοιούτων κατὰ ἐκτέλεσιν διατεταγμένης ὑπηρεσίας ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ ἐν πολέμῳ», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος δανείων πρὸς κτηματικὰς ὁμάδας Σερρῶν», εἰς α΄ συζήτησιν.

«Περὶ διαθέσεως τοῦ ἀντιτίμου ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν Κρατικῶν πλοίων ὑπὲρ ἀνεγέρσεως νέου Ναυστάθμου», εἰς α΄ συζήτησιν.

«Περὶ συστάσεως Συμβουλίου πρὸς ἐπαναφορὰν ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ ἀξιωματικῶν καὶ ἀρχικελευστῶν ἀπομακρυνθέντων ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1920», εἰς α΄ συζήτησιν.

«Περὶ παρατάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1923 Ν. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 617 κλπ. τασσομένης προθεσμίας καὶ περὶ ἱδρύσεως δύο φαρμακείων, ἑνὸς ἐν Ἀθήναις καὶ ἑτέρου ἐν Πειραιεῖ διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Σιδηροδρόμων Πειραιῶς—Πελοποννήσου», εἰς α΄ συζήτησιν.

«Περὶ κυρώσεως τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ ἀφορῶντος τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 393 τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τῶν πρὸς αὐτὸ ἀντιστοίχων ἄρθρων τῶν λοιπῶν περὶ εἰρήνης συνθηκῶν», εἰς α΄ συζήτησιν.

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1924 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2026 περὶ ὀργανώσεως τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας ἐποικισμοῦ κλπ.», εἰς α΄ συζήτησιν.

«Περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως ἀμέσων φόρων καθ' ὁμάδας φορολογουμένων», εἰς α΄ συζήτησιν.

«Περὶ ἀνακλήσεως εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν ἀποτάκτων ἀξιωματικῶν καὶ μεταφορᾶς των εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν», εἰς α΄ συζήτησιν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** παρακαλεῖ ὅπως ἀναγραφῇ εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων».

Ὁ κ. **Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως** ἀποδέχεται τὴν πρότασιν.

Συναινέσει τῆς συνελεύσεως λύεται εἶτα ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 2.15' πρωϊνῇ διὰ τὴν 4. 30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΞΘ'

τῆς 1 Ἀπριλίου 1925

Ὥρᾳ 5 20' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά, μετὰ παρατηρήσεις τῶν κ. κ. Μ. Τσαρλαμπᾶ, Κ. Κωνσταντινίδου καὶ Β. Κυβέλου.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Ὁ Χαραλάμπης Συγγαρεὺς δευτεροβάθμιος καθηγητὴς τοῦ ἐν Κρανιδίῳ Ἑλλ. Σχολείου αἰτεῖται τὴν προαγωγήν του.

Τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Καβάλλας αἰτεῖται τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν».

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Δράμας παρακαλεῖ ὅπως ἐπιταχυνθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν».

Ἐπιτροπὴ κατοίκων χωρίου Τσερτσόβου παρακαλεῖ ὅπως μὴ ἐγκατασταθῶσιν ἕτεροι πρόσφυγες εἰς τὸ χωρίον των.

Ὁ Δημήτριος Νεστορίδης, πατὴρ τοῦ ἀποθιώσαντος Νεοπτολέμου Νεστορίδη ἐν Βουλγαρίᾳ, αἰτεῖται τὴν ἀπονομὴν συντάξεως.

Οἱ μικροπωληταὶ Ἀθηνῶν αἰτοῦνται τὴν διατήρησιν τῶν ξυλίνων παραπηγμάτων των.

Ἡ Ἕνωσις τῶν Σουρμενιτῶν αἰτεῖται τὴν ἐγκατάστασίν των εἰς ἓν τῶν κτημάτων Σταμάτα, Ἄνω Γλυφάδα καὶ Σκαραμαγκᾶ.

Οἱ τελειόφοιτοι φοιτηταὶ αἰτοῦνται ὅπως εἰς τὰ κατατεθέντα στρατολογικὰ νομοσχέδια προστεθῇ τὸ εὐεργέτημα τῆς χορηγήσεως τριμήνου ἀδείας μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀναβολῆς των.

Οἱ ὑπὸ τῶν Συμμάχων πρὸ τῆς δεκάτης τετάρτης Ἰουνίου 1917 ζημιωθέντες αἰτοῦνται ὅπως ἀποζημιωθῶσιν.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ παραχωρήσεως εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος δημοτικοῦ γηπέδου ἐν Πειραιεῖ».

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ ξηρὰν Στρατοῦ».

Ὁ κ. **Γ. Σίδερις** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1924 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2029 περὶ ὀργανώσεως τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας Ἐποικισμοῦ κλπ.»

Οἱ κ. κ. **Θ. Γοῦσκος** καὶ **Τ. Ἀναστασίου** ὑποβάλλουσι

τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τελωνειακῶν νόμων ὡς καὶ περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεων ἀφορωσῶν τὰς τελωνειακὰς Ἀρχάς».

Ἡ **ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της 1) ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ βελτιώσεως θέσεως ἀναπήρων καὶ ἀνικάνων ὑπαξιωματικῶν Χωροφυλακῆς κλπ.». καὶ

2) «περὶ ὑπαγωγῆς τῶν Κοινοτήτων Βιδακίου, Μπέλεσι, Νεοχωρίου κλπ. εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἠλείας».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ ἐκπαιδευομένων ἀξιωματικῶν».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Δ. Καταφυγιώτης** ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας διατί δὲν κατέθεσε τὰ πρὸ διμήνου ζητηθέντα ἔγγραφα περὶ τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων Θεσσαλίας καὶ διατί δὲν παρέσχε τὰς ζητηθείσας πληροφορίας. Τὸ ζήτημα τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων, λέγει, εἶνε ζήτημα ζωτικώτατον διὰ τὴν Θεσσαλίαν καὶ διὰ τοῦτο ζητοῦμεν νὰ μάθωμεν τὴν περὶ τούτου γνώμην τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Δ. Κατσάρος** λέγει ὅτι ἡ ἐπερώτησις αὕτη κυρίως ἀφορᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας, ὁ ὁποῖος ὅμως ἀπουσιάζει.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἡ ἐπερώτησις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀναβάλλεται μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας.

Συνεχιζομένης εἶτα τῆς συζητήσεως τῆς ἐπερωτήσεως **«περὶ ἀκριβείας τοῦ βίου»**, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς,** ὅστις τονίζει ὅτι καὶ ἐν τούτῳ τῷ ζητήματι ὅπως «καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα πρέπει νὰ λέγωμεν τὴν ἀλήθειαν. Ὁμιλῶν εἶτα περὶ αἰσχροκερδείας λέγει ὅτι αὕτη εἶνε τέρας ἀσύλληπτον. Αἱ διατιμήσεις ἔχουσι τὸ καλόν των, ἀλλὰ πάντοτε προσωρινῶς θεραπεύουσι τὴν κατάστασιν. Εἰς τὰ κέντρα οὐδέποτε πρέπει νὰ λείψωσιν αἱ διατιμήσεις, ἐνῷ εἰς τὰ ἀπόκεντρα δύνανται νὰ λείψωσιν ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ δίκτυον γενικὸν διατιμήσεως καὶ ἀγρύπνου ἐποπτείας. Ἓν 20 %ο πρέπει νὰ μένῃ εἰς τοὺς τόπους τῆς παραγωγῆς, τὰ δὲ ὑπόλοιπα διατιμώμενα νὰ ἔρχωνται εἰς τὰ κέντρα καταναλώσεως. Προτείνει εἶτα ὅπως ἡ περικοπῶσιν εἰς τὸ ἥμισυ αἱ ἀπολήψεις

ὅλων τῶν ἐκ τοῦ δημοσίου Προϋπολογισμοῦ πληρωνομένων ἢ νὰ μειωθοῦν οὗτοι εἰς τὸ ἥμισυ.

Ὁ κ. **Κ. Σταματόπουλος** ὁμιλῶν περὶ τῆς ἀκριβίας .οῦ ἄρτου εὑρίσκει ὅτι ἡ τιμή του θὰ ἐλαττωθῇ κατὰ 2 δραχ. τὴν ὀκᾶν, ἐὰν ἀφαιρέσωμεν τοὺς προσθέτους ἐπὶ τοῦ σίτου καὶ τῶν ἀλεύρων φόρους. Ὁ προστατευτικὸς ἰδίως φόρος ἐπὶ τῶν ἀλεύρων ἐμειώθη μέν, ἀλλὰ δὲν κατηργήθη ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς προστασίας τῶν ἀλευροβιομηχάνων. Ἀναλύει κατόπιν μὲ ἀριθμοὺς τὰ τῆς κατεργασίας τοῦ σίτου τῶν ἀλεύρων παρὰ τῶν ἀλευροβιομηχάνων καὶ εὑρίσκει τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτῶν, τοὺς παρ' αὐτῶν παρουσιαζομένους, ὡς ἀνακριβεῖς καὶ ἐξωγκωμένους. Κερδίζουσι γενικῶς οὗτοι 1 δραχ. τὴν ὀκᾶν, ἤτοι ἐπὶ 100.000 ὀκάδων ἀλεθομένου κατὰ μέσον ὅρον ἡμερησίως σίτου κερδίζουσιν ἰσοπύσους χιλιάδας δραχμῶν.

Ὁ κ. **Κ. Τσιμινάκης** διαμαρτύρεται, διότι ταῦτα εἶνε ἀνακριβεῖαι.

Ὁ κ. **Κ. Σταματόπουλος** συνεχίζων λέγει ὅτι μὲ τὰς προστασίας διαφόρων βιομηχανιῶν θὰ μείνωμεν νηστικοί. Προτείνει ἐν τέλει νὰ καταργηθῶσιν ὅλοι οἱ ἐπὶ τοῦ σίτου καὶ τῶν ἀλεύρων φόροι πλὴν τῶν κυρίως δημοσίων.

Ὁ κ. **Σ. Κρεμεζῆς** παρακαλεῖ νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ τὸ ὑπόμνημα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ὡμίλησεν ὁ κ. Σταματόπουλος.

Ὁ κ. **Σ. Ἀντωνιάδης** ἐπικρίνει τὴν Κυβέρνησιν διότι διὰ τῆς παρελκύσεως τῶν συζητήσεων ἐπὶ τῶν ἐπερωτήσεων ἐκφυλίζει τὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον καὶ ἐκμηδενίζει αὐτόν. Δυστυχῶς, ἐπερώτησις σπουδαιοτάτη, ὅπως ἡ τῆς ἀκριβίας τῆς ζωῆς, προσέλαβε πλέον, χάρις εἰς τὴν Κυβέρνησιν, φιλολογικὸν χαρακτῆρα. Ἡ Κυβέρνησις διὰ τῆς πολιτείας της κατέστησε τὸν βίον τοῦ λαοῦ ἀβίωτον. Ἡ ἀκριβία τοῦ βίου εἶνε ἡ διατάραξις μεταξὺ ἐσόδων καὶ ἐξόδων ἑκάστου ἀτόμου. Ὅσοι κερδίζουσι πολλὰ δὲν πάσχουσι βεβαίως ἀπὸ τὴν ἀκριβίαν τοῦ βίου.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** συνιστᾷ εἰς τὸν ῥήτορα νὰ προτείνῃ τὴν κατάργησιν τῶν διπλῶν μισθῶν τῶν ἀξιωματικῶν πληρεξουσίων.

Ὁ κ. **Σ. Ἀντωνιάδης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐπρότεινε τοῦτο πρὸ ἡμερῶν. Οἱ πάσχοντες ἐκ τῆς ἀκριβίας μικροαστοὶ καὶ ἀστικοὶ καὶ ἀγροτικοὶ ἐργάται ἀποτελοῦσι τὴν μεγάλην πλειονοψηφίαν καὶ ἔχομεν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τοὺς προστατεύσωμεν. Ἐξετάζων κατόπιν τὰ τῶν αἰτίων τῆς ἀκριβίας τοῦ βίου εὑρίσκει ὅτι μετὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν

πόλεμον ἡ γενομένη ἐθνικὴ καταστροφὴ καὶ ἡ αὔξησις τοῦ δημοσίου χρέους ἐξήσκησαν μεγάλην ἐπιρροήν. Τόκους καὶ χρεολύσια διὰ δημόσιον χρέος εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ πληρώνωμεν περὶ τὰ δύο δισεκατομμύρια ἐτησίως, ἀφοῦ τὸ πραγματικὸν δημόσιον χρέος ἀνέρχεται εἰς 35 δισεκατομμύρια καὶ ἀναλογοῦσιν 26 χιλ. δραχ. δι' ἑκάστην πενταμελῆ οἰκογένειαν. Ἄλλο αἴτιον τῆς ἀκριβίας εἶνε ἡ αὔξησις τοῦ ἐλλείμματος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, ὅπερ εἶνε νῦν δύο δισεκατομμύρια καὶ θὰ γίνῃ μετ' οὐ πολὺ πέντε δισεκατομμύρια. Ἐκτὸς τούτων δὲν γνωρίζομεν καθόλου τὴν περιουσίαν τοῦ Κράτους καὶ οὐδ' αὐτὸ γνωρίζει ταύτην. Ἐπιπροσθέτως ἐφέτος τὸ 1/2 σχεδὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἀπερρόφησαν αἱ πολεμικαὶ δαπάναι. Ἀναφέρει στατιστικὴν περὶ πολεμικῶν δαπανῶν ἀπὸ τοῦ 1910 μέχρι πέρυσιν, ἐξ ἧς ἐξάγεται ὅτι κατὰ τὸ περυσινὸν ἔτος ἀπερροφήθησαν 3320 ἑκατομμύρια ὑπὲρ πολεμικῶν δαπανῶν.

Ἕτερος συντελεστὴς τῆς ἀκριβίας τοῦ βίου εἶνε ἡ ἀπώλεια τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου. Εἰς 7 δισεκατομμύρια ἀνῆλθεν ἡ εἰσαγωγὴ πέρυσι καὶ εἰς 3 δισεκατομμύρια ἡ ἐξαγωγή. Ἀπὸ τοῦ 1922 καὶ ἐντεῦθεν ὁ πληθυσμὸς ηὔξησε κατὰ 1 1/2 περίπου ἑκατομμύριον, ἀλλ' ἡ αὔξησις αὕτη δὲν ἐγένετο μεθοδική. Ἐγένετο μία ὑπερτροφικὴ συσσώρευσις εἰς τὰς πόλεις, αἱ ὁποῖαι ἑλκύουσι τοὺς πάντας, ἀκόμη καὶ τοὺς ἀγροτικοὺς πληθυσμούς, οἱ ὁποῖοι καὶ λόγῳ τῆς βαρείας φορολογίας καὶ λόγῳ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως προστατευτικῶν ὑπὲρ τῆς γεωργίας μέτρων ἐξαναγκάζονται νὰ ἐγκαταλείπωσι τοὺς ἀγρούς. Ἄλλα ἀκόμη αἴτια τῆς ἀκριβίας εἶνε ἡ σπατάλη τοῦ χρήματος, τὸ ὁποῖον ἀπερισκέπτως σκορπίζουσι πάντες, καὶ ἡ σπατάλη ἡ κρατική.

Συνεχίζων ὁ κ. πληρεξούσιος ἀναφέρει ὅτι οὐδεμία οἰκονομία πραγματοποιεῖται, εἰς ἀπόδειξιν δὲ τούτου ἐπικαλεῖται περίπτωσιν καθ' ἣν ἐθεωρήθη ὡς ψηφισθὲν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀνεγέρσεως στρατώνων, τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ δαπάνας 250 ἑκατομμυρίων, χωρὶς πράγματι νὰ ψηφισθῇ τοῦτο.

Ὁ κ. **Κ. Ἀλαβάνος** (Ἀντιπρόεδρος προεδρεύων) παρατηρεῖ ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἔλαβε χώραν. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς ψηφισθὲν νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον δὲν ἐψηφίσθη. Συνεπῶς παρακαλεῖ τὸν κ. πληρεξούσιον νὰ δώσῃ διευκρινήσεις.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λέγει ὅτι ὁ κ. συνάδελφος δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐκφράσῃ μομφὴν κατὰ τοῦ Προεδρείου.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) παρέχει ἐξηγήσεις ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν ὁ ὁποῖος ἐπεδιώκετο διὰ τοῦ νομοσχε-

δίου ὅπερ ὑπαινίσσεται ὁ κ. πληρεξούσιος, τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν νέαν δαπάνην ἐδημιούργει.

Ὁ κ. **Κ. Ἀλαβάνος** (Ἀντιπρόεδρος προεδρεύων) λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις, ἐὰν ὁ κ. συνάδελφος δὲν δώσῃ ἐξηγήσεις.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) δὲν φαντάζεται, λέγει, ὅτι ὁ κ. συνάδελφος θὰ ἐπεθύμει νὰ ἐκφράσῃ μομφὴν κατὰ τοῦ Προεδρείου εἰπὼν ὅσα εἶπεν.

Ὁ κ. **Σ. Ἀντωνιάδης** παρέχει τὴν ἐξήγησιν ὅτι οὐδαμῶς ἐσκόπει νὰ θίξῃ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Προεδρείου, ἀλλὰ μόνον νὰ τονίσῃ ὅτι καθ' ὃν τρόπον ψηφίζονται τὰ νομοσχέδια δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ τάξις, ἐλέγχει δὲ τὴν πολιτικὴν τῆς σπατάλης τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ἡ Κυβέρνησις.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** βεβαιοῖ ὅτι ὄντως ἐψηφίσθη τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸ νομοσχέδιον, διεμαρτυρήθη ὅμως καὶ ὁ κ. συνάδελφος.

Ὁ κ. **Σ. Ἀντωνιάδης** δηλοῖ ἐκ νέου ὅτι οὐδεμίαν μομφὴν ἤθελε νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ Προεδρεῖον, ὡμίλει δὲ μόνον κατὰ τῆς σπατάλης τῆς γινομένης, διότι μὲ τὴν μεγαλυτέραν εὐκολίαν ψηφίζομεν πρὸς δαπάνην ὁλόκληρα ἑκατομμύρια. Μὲ τὰ ψηφισθέντα, λέγει, νομοσχέδια καὶ μὲ τὰ ψηφισθησόμενα θὰ αὐξηθῇ τὸ ἔλλειμμα τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἶνε ἀδύνατον νὰ ὑποτιμηθῇ ὁ βίος. Ἀναγινώσκει κατόπιν τὸν τιμάριθμον τῆς ζωῆς ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου π. ἔ., ὅστις αὐξάνεται διαρκῶς κατὰ τρόπον θλιβερὸν διὰ τὴν Κυβέρνησιν καὶ θλιβερώτερον διὰ τὴν Δημοκρατίαν. Ἀνῆλθεν ἤδη εἰς τὸν ἀριθμὸν 1437, ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις τὸν παρέλαβεν εἰς τὸν ἀριθμὸν 1256.

Ὁ κ. **Γ. Χατζηκυριακοῦ** λέγει ὅτι καὶ ἡ κυβεία παίζει μέγαν ρόλον εἰς τὴν ἀκρίβειαν τοῦ βίου.

Ὁ κ. **Σ. Ἀντωνιάδης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐκτὸς τούτου, ὅπερ εἶνε ἀληθές, καὶ ἡ κυβεία ἀφέθη νὰ ὀργιάσῃ ἐπὶ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ἔχομεν δὲ καὶ τὴν ἐλλιπῆ συγκοινωνίαν ὡς ἐκ τῆς ὁποίας εἰς πλείστας ἐπαρχίας ὑπάρχουσιν ἀποθέματα τροφίμων ἀχρησιμοποίητα.

Ἕτερος συντελεστὴς τῆς ἀκριβίας τοῦ βίου εἶνε ἡ ἀπειλὴ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου δασμολογίου καὶ ἡ ἐπιβολὴ τοῦ νέου ἐνοικιοστασίου. Ὅλα ταῦτα, λέγει, ἀδεξίως διαχειριζόμενα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, κατέληξαν εἰς τὸ νὰ αὐξήσωσι τὴν ἀκρίβειαν τοῦ βίου ἀντὶ νὰ τὴν περιορίσωσιν. Ἡ Κυβέρνησις εἶνε ἐκπρόσωπος τῶν μεγαλοαστικῶν τάξεων καὶ ἠδύνατο, ἂν ἤθελε, νὰ βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν, ἀλλὰ τοῦτο προσκρούει εἰς τὰ συμφέροντα τῶν τάξεων τὰς ὁποίας ὑποστηρίζει. Καὶ τὴν κρίσιν τῆς στέγης ἡ Κυβέρνησις ἐδημιούργησε διὰ τῶν ἀστόχων της μέτρων. Τονίζει τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα οὐδεμίαν παρέσχε βοήθειαν εἰς τοὺς Συνεταιρισμοὺς πρὸς ἀνέγερσιν οἰκιῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐκ φόβου μήπως καταπέσῃ ἡ ἀξία τῶν οἰκιῶν αἵτινες εἶνε ἐνυπόθηκοι εἰς αὐτὴν λόγῳ δανείων.

Ὁ κ. **Ι. Βαρβαγιάννης** ἐρωτᾷ ποία εἶνε ἡ Νώρα εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι εὐθηνότερος ὁ βίος.

Ὁ κ. **Σ. Ἀντωνιάδης** λέγει ὅτι παραβολαὶ ἐπὶ στοιχείων ἀνομοιογενῶν δὲν δύνανται νὰ γίνωσιν. Ἄλλη παράλειψις τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ὅτι οὐδὲν μέτρον ἔλαβε κατὰ τῆς ἀνεργίας. Ἀπὸ στατιστικὴν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐξάγεται ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἄνευ ἐπαγγέλματος διατελούντων ἐν Ἑλλάδι φθάνει εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ. Συνεπῶς ἔχομεν περὶ τὰ 2 ἑκατομμύρια ἀέργων καὶ ἄνευ ἐπαγγέλματος.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι διαμαρτύρονται.

Ὁ κ. **Σ. Ἀντωνιάδης** λέγει ὅτι ἀκριβεῖς στατιστικὰς ἐν Ἑλλάδι δυστυχῶς δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν, ἡ ἀναφερθεῖσα δὲ στατιστικὴ περιλαμβάνει τοὺς ἄνω τῶν 10 ἐτῶν ἀδιακρίτως φύλου. Ἐφόσον ἡ Κυβέρνησις ἐξακολουθεῖ τὴν πολιτικὴν αὐτήν, ὑπάρχει, λέγει, κίνδυνος νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἀκριβία τῆς ζωῆς καὶ σὺν τῷ χρόνῳ νὰ δημιουργηθῇ κατάστασις τοιαύτη ἐκ τῆς ὁποίας ἀσφαλῶς θὰ ἐπωφεληθῶσιν οἱ δύο ἐχθρικοὶ πρὸς τὴν Δημοκρατίαν κόσμοι, ὁ βασιλισμὸς ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ ἀναρχία ἀφ' ἑτέρου. Καταλήγων ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῶν πληρεξουσίων ἐπὶ τῶν συνεπειῶν τὰς ὁποίας θὰ ἔχῃ ἡ ἐξακολούθησις τῆς ὑποστηρίξεως τῆς παρούσης Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Ν. Καλέλλης** τονίζει ὅτι ἐφόσον δὲν ὑπάρχει σύστημα ἐνιαίας διατιμήσεως τῶν εἰδῶν τῆς πρώτης ἀνάγκης δὲν δύναται νὰ περιορισθῇ ἡ κυριωτέρα ἀφορμὴ τῆς ἀκριβίας τοῦ βίου, ἡ αἰσχροκέρδεια. Ψέγει δὲ τὴν Κυβέρνησιν διότι δὲν ἐφαρμόζει τὸν νόμον 3124 περὶ ἐνιαίας διατιμήσεως. Φρονεῖ ὅτι μόνον τὸ σύστημα τοῦτο, ἐγκαίρως ἐκδιδομένων τῶν διαφόρων διατιμήσεων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου καὶ ἀγρύπνως ἐλεγχομένης τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, εἶνε δυνατὸν νὰ ἀποτρέψῃ τὴν αἰσχροκέρδειαν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀδικίαν, ἥτις πολλάκις πλήττει τοὺς παραγωγοὺς ἢ τοὺς ἐμπόρους, πάντοτε δὲ τοὺς καταναλωτάς. Διακοπτόμενος ὑπὸ τῶν κ. **Π. Καλαντζοπούλου, Σ. Χατζηγάκη** καὶ **Π. Καραλῆ**, ἰσχυριζομένων ὅτι ἡ ἄρσις τῆς διατιμήσεως τοῦ τυροῦ κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν Χριστουγέννων ἀπέδειξεν ὅτι οἱ ἔμποροι ἐπώλησαν τὸν τυρὸν τῶν εὐθηνότερον τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ, λέγει ὅτι, ἂν δὲν τὸν εἶχον

ἀποκρύψει, δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἀνάγκη εἰσαγωγῆς καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τοιούτου.

Τοῦτο ἄλλως τε δὲν κλονίζει τὸ ἐπιχείρημά του, ὅτι ἐξεβίασαν τὴν Πολιτείαν πρὸς ἐπιδίωξιν καὶ ἐπιτυχίαν τῶν κερδοσκοπικῶν των βλέψεων, αἵτινες καὶ ἐτελεσφόρησαν, χωρὶς οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν νὰ συλληφθῇ καὶ καταδιωχθῇ διὰ τὴν μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀπόκρυψιν τοῦ τυροῦ του. Καταλήγων ζητεῖ νὰ ἐπιβάλληται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἡ διατίμησις πρὸ τῆς συγκομιδῆς τῶν προϊόντων ἑκάστης ἐσοδείας, ὥστε ὁ παραγωγὸς καὶ ὁ ἔμπορος νὰ μὴ ἐκτίθενται εἰς κινδύνους καταδιώξεως, ἀλλὰ καὶ τὸ Ὑπουργεῖον νὰ μὴ κάμπτηται κατόπιν πρὸ τῆς δημιουργουμένης καταστάσεως τῶν τιμῶν, εἰς τὴν αὔξησιν τῶν ὁποίων κυρίως αὐτὸ συντελεῖ διὰ τῆς ἀπρονοησίας του, ὡς ἐγένετο καὶ ἐφέτος, μὴ ἐπιβληθείσης εἰσέτι ὑπ' αὐτοῦ διατιμήσεως ἐπὶ τοῦ τυροῦ, διότι τὸ ἠθέλησαν ὡρισμένοι τυρέμποροι μεταχειρίζοντες τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** λέγει ὅτι ἀπασχολούμεθα περισσότερον μὲ τὴν κατανάλωσιν παρὰ μὲ τὴν παραγωγήν, διότι εἴμεθα καταναλωταί. Ἐκ τῆς παραγωγῆς ὅμως θὰ διορθωθῇ ἡ κατάστασις. Αἱ διατιμήσεις, ἐφόσον στρέφονται κατὰ τῆς παραγωγῆς καὶ κατὰ τοῦ ἐμπορίου, εἶνε βλαβεραί. Διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς ὠφελήθησαν αἱ μικραὶ περιφέρειαι, ἀλλὰ κατεδυναστεύθησαν ὅλαι αἱ ἄλλαι τάξεις.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** λέγει ὅτι, ὅταν ἐπὶ ἀρχιστρατηγίας Παγκάλου ἀπηγορεύθη ἡ ἐξαγωγή, ὑπῆρχεν ἐπιστράτευσις καὶ τὸ μέτρον ἦτο ἐπιβεβλημένον.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἀπὸ στρατιωτικῆς ἀπόψεως πιθανὸν τὸ μέτρον νὰ ἦτο ἐπιβεβλημένον, ἀλλ' ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομολογικῆς ἀντενδείκνυετο.

Προχωρῶν καὶ πραγματευόμενος τὸ ζήτημα τῆς στέγης τονίζει τὴν τερατώδη κρατικὴν προστασίαν τοῦ ἐγχωρίου τσιμέντου.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ἐλήφθη πρόνοια ἐλαττώσεως τοῦ δασμοῦ τῶν ξένων τσιμέντων.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ παρατηρουμένη ἀκριβεία ὀφείλεται μᾶλλον εἰς τὸν ἐξευτελισμὸν τοῦ νομίσματός μας. Διὰ τοῦτο πᾶσά μας ἡ φροντὶς πρέπει νὰ στραφῇ εἰς τὴν αὔξησιν καὶ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς παραγωγῆς. Πρέπει αὕτη νὰ μὴ ἐπιβαρύνηται ἀφ' ἑνὸς διὰ πολλῶν ἐξόδων καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ μὴ δεσμεύηται, διότι καταντᾷ παθητικὴ καὶ ἐγκαταλείπεται μετατρεπομένη εἰς ἄλλην καλλιέργειαν ἐπικερδεστέραν. Φέρει ὡς παράδειγμα τὸ Χαλάνδριον, ὅπου οἱ καλλιεργηταὶ τῶν γεωμήλων ἐστράφησαν εἰς ἐπικερδεστέραν ἐργασίαν, τὴν ἀνθοκομίαν. Διὰ τοῦτο πρέπει εἴδη τινὰ τῆς παραγωγῆς τῶν τροφίμων νὰ τύχωσιν ἐξαιρετικῆς προστασίας, ὅπως ἔτυχον τοιαύτης καὶ διάφοροι βιομηχανίαι. Ἐξακολουθῶν τονίζει ὅτι ἐξ ἄλλου καὶ οἱ ὑπέρογκοι τόκοι, οἱ λαμβανόμενοι παρὰ τὸν νόμον περὶ τοκογλυφίας, καὶ αἱ διακυμάνσεις τοῦ συναλλάγματος ἐπαυξάνουσι τὴν ἀκρίβειαν τοῦ βίου, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἔμποροι κατ' ἀνάγκην προεξοφλοῦσι καὶ τὴν ἐνδεχομένην πτῶσιν τῆς δραχμῆς. Ἐὰν θέλωμεν, λέγει, νὰ ἴδωμεν βελτίωσίν τινα, ὅλη μας ἡ προσοχὴ δέον νὰ στραφῇ εἰς τὴν παραγωγήν, αἱρομένων τῶν διατιμήσεων αἵτινες τὴν θίγουσι.

Προχωρῶν ἐκθέτει τὰς γενομένας αὐξήσεις τῶν διαφόρων εἰδῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ λέγει ὅτι, ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀξίαν τῆς δραχμῆς μας ἐχούσης 8 λεπτὰ καὶ τὴν εἰσροὴν τῶν πρόσφύγων, οἵτινες δὲν ἦσαν εἰσέτι παραγωγικοί, συμπεραίνει ὅτι ἡ διατυμπανιζομένη ἀκριβία τοῦ βίου εἶνε μᾶλλον φανταστική. Τὸ μόνον συνεπῶς μέσον πρὸς μείωσιν τῆς δαπάνης τῆς ζωῆς εἶνε ἡ αὔξησις τῆς παραγωγῆς μέχρις ἀδιαφορίας διὰ τὰς τιμάς.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῶσι νομοσχέδιά τινα, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἀντίρρησις.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** παρακαλεῖ ὅπως ἡ ἐπερώτησίς του περὶ Δωδεκανήσων συζητηθῇ τὸ προσεχὲς Σάββατον.

Ὁ κ. **Πρωθυπουργὸς** λέγει ὅτι ὁ κ. Ζερβὸς δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν πρόταξιν τῆς ἐπερωτήσεώς του, καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ κρίνῃ ἂν πρέπει νὰ συζητηθῇ.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** ζητεῖ νὰ μὴ διακοπῇ ἡ συζήτησις, διότι ἀποτελεῖ ἔλεγχον.

Διακοπτομένης ἐντεῦθα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια :

«Περὶ ἐπιτρεπτοῦ τῆς διαιτησίας ἐπὶ διαφορῶν τοῦ Δημοσίου», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου 2853 περὶ ὑδραυλικῶν ταμείων», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου κοινωφελῶν ἔργων Κολινδροῦ καὶ Λιτοχώρου», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ γεωργικῆς ἀποκαταστάσεως καὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐφέδρων πολεμιστῶν Κρήτης», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ κανονισμοῦ τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐθελοντῶν ναυτῶν καὶ τῶν μαθητευομένων τεχνιτῶν τοῦ Συνεργείου τοῦ Π. Ναυτικοῦ», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ ἐνιαίας ὀργανώσεως τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως καθ' ἅπαν τὸ Κράτος», κατ' ἀρχήν, καὶ

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐκπαιδευτικῶν τινων νόμων», κατ' ἀρχήν.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὸ σχέδιον νόμου

«Περὶ συστάσεως σώματος ἠλεκτρολόγων μηχανικῶν ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ» ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Συνιστᾶται ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ Σῶμα ἠλεκτρολόγων μηχανικῶν, οὗ τὴν βαθμολογίαν ἀποτελοῦσιν οἱ ἑξῆς βαθμοί·

Ἠλεκτρολόγος μηχανικὸς α' τάξεως, ἀντιστοιχῶν πρὸς ἀνθυποπλοίαρχον.

Ἠλεκτρολόγος ἐπιμηχανικὸς ἀντιστοιχῶν πρὸς ὑποπλοίαρχον.

Ἠλεκτρολόγος ἀρχιμηχανικὸς β' τάξεως, ἀντιστοιχῶν πρὸς πλωτάρχην.

Ἠλεκτρολόγος ἀρχιμηχανικὸς α' τάξεως, ἀντιστοιχῶν πρὸς ἀντιπλοίαρχον.

Ἄρθρον 2.

Οἱ ἀριθμοὶ τῶν ἠλεκτρολόγων μηχανικῶν ὁρίζονται ὡς ἑξῆς·

Ἠλεκτρολόγος ἀρχιμηχανικὸς α' τάξεως	1
Ἠλεκτρολόγος ἀρχιμηχανικὸς β' τάξεως	1
Ἠλεκτρολόγοι ἐπιμηχανικοὶ	3
Ἠλεκτρολόγοι μηχανικοὶ α' τάξεως	5

Ἄρθρον 3.

Οἱ ἠλεκτρολόγοι ἀρχιμηχανικοὶ α' καὶ β' τάξεως ὑπηρετοῦσιν εἴτε ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ναυτικῶν ὡς Τμηματάρχαι τοῦ Τμήματος Ἠλεκτρισμοῦ εἴτε ὡς Διοικηταὶ τοῦ Ἠλεκτρικοῦ Τμήματος τοῦ Ναυστάθμου καὶ τοῦ Δικτύου Ναυστάθμου. Οἱ ἠλεκτρολόγοι ἐπιμηχανικοὶ ὑπηρετοῦσιν εἴτε εἰς τὴν Διοίκησιν τοῦ Ἠλεκτρικοῦ Τμήματος τοῦ Ναυστάθμου, εἴτε εἰς τὰ Ἐπιτελεῖα Στόλου ἢ Μοιρῶν ἢ καὶ εἰς τὰ μεγάλα πλοῖα ἢ εἰς τὴν Τορπιλλικὴν Σχολήν, Δ. Ρ. Υ. Ν., ὑποβρύχια. Οἱ ἠλεκτρολόγοι μηχανικοὶ α' τάξεως ὑπηρετοῦσιν εἰς οἱανδήποτε τῶν θέσεων, εἰς ἃς καὶ οἱ ἠλεκτρολόγοι ἐπιμηχανικοί.

Ἄρθρον 4.

Αἱ διατάξεις περὶ ὁρίου ἡλικίας, αἱ ἰσχύουσαι διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ μηχανικοῦ Σώματος, ἰσχύουσι καὶ διὰ τοὺς ἠλεκτρολόγους μηχανικούς, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ αὐτῶν.

Ἄρθρον 5.

Οἱ ἠλεκτρολόγοι μηχανικοὶ α' τάξεως προάγονται κατ' ἐκλογὴν εἰς ἠλεκτρολόγους ἐπιμηχανικοὺς μετὰ διετῆ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν εἰς οἱανδήποτε ὀργανικὴν θέσιν. Οἱ ἠλεκτρολόγοι ἐπιμηχανικοὶ προάγονται εἰς ἠλεκτρολόγους ἀρχιμηχανικοὺς β' τάξεως μετὰ τριετῆ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν, τὸ ἥμισυ τοὐλάχιστον τῆς ὁποίας παρὰ τῇ Διοικήσει τοῦ Ἠλεκτρικοῦ Τμήματος τοῦ Ναυστάθμου (Συνεργεῖα ἢ Κ. Σταθμός). Οἱ ἠλεκτρολόγοι ἀρχιμηχανικοὶ β' τάξεως προάγονται εἰς ἀρχιμηχανικοὺς α' τάξεως μετὰ τετραετῆ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρον 6.

Οἱ κατὰ μῆνα μισθοὶ τῶν ἠλεκτρολόγων μηχανικῶν κατὰ πάσας τὰς ἐν ἐνεργείᾳ θέσεις αὐτῶν ὁρίζονται ὡς οἱ τῶν ἀντιστοίχων βαθμῶν τοῦ μηχανικοῦ κλάδου.

Τῶν ὡς ἄνω ἀποδοχῶν δικαιοῦνται καὶ οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ ἠλεκτρολόγοι μηχανικοί.

Ἐὰν διὰ τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 5 κεκτημένους τὰ πρὸς προαγωγὴν προσόντα δὲν ὑπάρχῃ κενὴ θέσις, λαμβάνουσι τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοφόρου, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸν βαθμόν, μετὰ τετραετῆ ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρον 7.

Οἱ ἡμίσειες πρῶτοι τῶν κατ' ἔτος ἐπιτυχόντων κατὰ τὰς διπλωματικὰς αὐτῶν ἐξετάσεις ἠλεκτρολόγων τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Μηχανολόγων Ἠλεκτρολόγων τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου θέλουσιν ὑπηρετεῖ τὴν στρατολογίαν αὐτῶν θητείαν εἰς τὸ Π. Ναυτικόν, κατατασσόμενοι μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ δοκίμου ἠλεκτρολόγου μηχανικοῦ, ἀντιστοιχοῦντος πρὸς τὸν βαθμὸν τοῦ δοκίμου σημαιοφόρου. Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὡς ἄνω ὑπηρετούντων τὴν στρατολογικὴν των θητείαν ἔσονται αἱ αὐταὶ ὡς αἱ τῶν ἀρχικελευστῶν μηχανικῶν.

Ἄρθρον 8.

Ὡς ἠλεκτρολόγοι μηχανικοὶ α' τάξεως κατατάσσονται διὰ Διατάγματος κατὰ σειρὰν ἱκανότητος οἱ ἐπιτυχόντες ἐν διαγω-

νισμῷ ἐκ τῶν ὡς ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 ὑπηρετησάντων τὴν στρατολογικὴν αὐτῶν θητείαν, ἐφόσον ἔχουσιν εὐνοϊκὰς ἐκθέσεις τῶν προϊσταμένων των.

Εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς πρὸς κατάταξιν ἠλεκτρολόγων μηχανικῶν α' τάξεως δικαιοῦται ὡσαύτως νὰ λαμβάνῃ μέρος καὶ πᾶς ἔχων τὰ κάτωθι προσόντα·

α') Νὰ ᾖ πολίτης Ἕλλην, ἐγγεγραμμένος εἰς τὰ μητρῶα τῶν ἀρρένων καὶ νὰ ἄγῃ ἡλικίαν οὐχὶ μείζονα τοῦ 30 ἔτους συμπεπληρωμένου.

β') Νὰ κέκτηται πτυχίον ἠλεκτρολόγου μηχανικοῦ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Μηχανολόγων Ἠλεκτρολόγων τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου ἢ ξένης ἀναγνωρισμένης ἰσοτίμου Πανεπιστημιακῆς ἢ Πολυτεχνικῆς Σχολῆς. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν πρόκειται περὶ Σχολῆς τινος, παρ' ἧς ἀπονέμονται δύο τάξεων πτυχία, ὁ αἰτῶν δέον νὰ κέκτηται πτυχίον πρώτης τάξεως.

γ') Νὰ κριθῇ σωματικῶς ἱκανὸς ὑπὸ τῆς Ἀνωτάτης Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Π. Ναυτικοῦ.

δ') Νὰ προσαγάγῃ πιστοποιητικὸν δεόντως κεκυρωμένον, ἐξ οὗ νὰ ἐμφαίνηται ὅτι ὑπηρέτησεν ἢ ἐξησκήθη ὡς ἠλεκτρολόγος μηχανικὸς ἐπὶ διετίαν τοὐλάχιστον εἰς Βιομηχανικὸν Ἠλεκτρικὸν Ἐργοστάσιον κατασκευῆς ἠλεκτρικῶν εἰδῶν, ἀπασχολοῦν τοὐλάχιστον ἑκατὸν (100) ἐργάτας ἢ εἰς Κεντρικὸν Σταθμὸν διανομῆς ἠλεκτρισμοῦ 350 χιλιοβὰτ τοὐλάχιστον.

ε') Νὰ μὴ κατεδικάσθη ἐπὶ πράξει ἐκ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν ἄρθρων 21 καὶ 22 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

ς') Νὰ ὑποβάλῃ ἐμπροθέσμως αἴτησιν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, ἐν ᾗ νὰ ἐπισυνάψῃ τὰ διὰ Διατάγματος ὁρισθησόμενα πιστοποιητικά, ὁ ἔλεγχος τῶν ὁποίων ἀνήκει ὅσον ἀφορᾷ τὰ β') καὶ γ') εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἐξετάσεων Ἐπιτροπήν, ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ εἰς τὸ Τμῆμα Στρατολογίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν.

ζ') Νὰ ἔχωσιν ἐκτίσει τὴν στρατιωτικήν των θητείαν, ἄλλως ὑποχρεοῦνται εἰς πενταετῆ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ.

Ἄρθρον 9.

Διὰ τοὺς ὡς ἄνω καταταssομένους καὶ διὰ τοὺς ἤδη ὑπάρχοντας ἠλεκτρολόγους μηχανικοὺς λογίζονται ὡς συντάξιμα τὰ δύο ἐκ τῶν σπουδῶν των ἔτη. Ἐπίσης ἐκ τοῦ χρονικοῦ διαστήματος πρακτικῆς ἐξασκήσεως ὡς ὁρίζεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 8

δ') λογίζεται ὡς συντάξιμον τὸ ἥμισυ καὶ τοῦτο δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ἓν ἔτος.

Ἄρθρον 10.

Οἱ ἠλεκτρολόγοι μηχανικοὶ ἀποστρατευόμενοι λαμβάνουσι τὴν σύνταξιν τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ, μέχρι καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ πλοιάρχου, ἐφ' ὅσον ἔχουσι δωδεκάμηνον ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν ὃν κατέχουσι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀποστρατείας των.

Ἄρθρον 11.

Οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ὑπάρχοντες ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ ἠλεκτρολόγοι μηχανικοὶ μετονομασθήσονται διὰ Διατάγματος μὲ τὰς ἀντιστοιχούσας ὀνομασίας, τὰς ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ὁριζομένας, τοῦ βαθμοῦ ὃν φέρουσιν.

Ἄρθρον 12.

Καταργεῖται ὁ νόμος 2217 τῆς 23 Ἰουνίου 1920 καὶ πᾶσα διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5' λεπτά.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. ***Γ. Μπούμπουλης*** λέγει ὅτι ὑπάρχει σοβαρωτάτη ἐπερώτησις περὶ μυστικῆς συνεδριάσεως, ἥτις δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ ἐφόσον ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶνε ἀπών.

Συνεχιζομένης εἶτα τῆς συζητήσεως περὶ ἀκριβείας τοῦ βίου λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Π. Γιωτόπουλος***, ὅστις ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἀκριβεία τοῦ βίου θὰ ἐλαττωθῇ διὰ συστηματικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, τῆς ὁποίας τὰ προέχοντα σημεῖα εἶνε τὰ ἑξῆς. Ἰσοσκέλισις τοῦ Προϋπολογισμοῦ, τὸ ὁποῖον εἶνε ἡ βάσις δημοσιονομικῆς ἐξυγιάσεως τῆς Χώρας. Ἐνίσχυσις τῆς παραγωγῆς δι' ὅλων τῶν καταλλήλων μέσων, μὴ ἐξαιρουμένης οὐδὲ τῆς φορολογίας ἢ καὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν συστηματικῶς ἀκαλλιεργήτων γαιῶν. Ἐπίτευξις σχετικοῦ κατὰ τὸ ἐφικτὸν ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς καὶ τέλος χρησιμοποίησις τοῦ μέτρου τῶν διατιμήσεων κατὰ τρόπον μὴ παραβλάπτοντα τὴν παραγωγήν.

Προτάσει τοῦ κ. ***Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας*** ἐξουσιοδοτεῖται ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μόνιμον Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐπε-

ξεργασίαν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν».

Λύεται μετὰ τοῦτο συναινέσει τῆς Συνελεύσεως ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 μ.μ., διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ αὔριον ὥρᾳ 4.30′ μ. μ..

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΟ′

τῆς 2 Ἀπριλίου 1925

Ὥρᾳ 5.15′ μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς :

Ἡ ἐκ Κερκύρας Γεωργία Θ. Ρίκη παρακαλεῖ ὅπως εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. τῆς 23 Ἀπριλίου 1923 περὶ ἀπονομῆς συντάξεων ὑπαχθῶσιν οἱ καὶ πρὸ τοῦ ὡς ἄνω Διατάγματος γενόμενοι συνταξιοῦχοι.

Ἡ Γεωπονικὴ Ἕνωσις Μακεδονίας—Θρᾴκης ὑποβάλλει ὑπόμνημα σχετικῶς μὲ τὴν διάθεσιν τοῦ ὑπολοίπου τοῦ προσφυγικοῦ δανείου.

Τὸ Σωματεῖον σιγαροποιῶν Πύργου παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ τῆς ἀποζημιώσεώς των.

Ἡ Γεωργικὴ Ἕνωσις Κερκύρας αἰτεῖται τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 2184 «περὶ γεωργικῶν ἐνεχυρογράφων».

Οἱ καπνεργάται Θεσσαλονίκης διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ κατατεθέντος νομοσχεδίου περὶ καπνοῦ.

Ὁ Ἀστέριος Γουνιτσιώτης καὶ Ἀστέριος Δασκαλόπουλος παρακαλοῦσιν ὅπως ἐξαιρεθῶσι τῆς ἀπαλλοτριώσεως οἱ μικροϊδιοκτῆται

Αἱ καπνεργατικαὶ τάξεις Σερρῶν καὶ Δράμας ζητοῦσι τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν».

Οἱ πρόσφυγες Παγγαίου παρακαλοῦσιν ὅπως τοῖς διανεμηθῶσιν αἱ Τουρκικαὶ γαῖαι Παγγαίου.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Σερρῶν διαμαρτύρεται κατὰ τῆς μεταθέσεως ἐκεῖθεν τοῦ Νομάρχου Μαρκέλλου.

Ἡ Καπνοπαραγωγικὴ Ἕνωσις Δράμας αἰτεῖται τὴν μείωσιν τῆς φορολογίας τῶν καπνῶν.

Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι οἱ διατελέσαντες ὅμηροι ἐν Βουλγαρίᾳ κατὰ τὰ ἔτη 1916—1919 παρακαλοῦσιν ὅπως αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου παθόντων ἐπεκταθῶσι καὶ εἰς αὐτούς.

Ἡ Παψυοιατρικὴ Ἕνωσις παρακαλεῖ ὅπως εἰς τὸ ἐνοικιοστάσιον περιληφθῶσι διατάξεις εὐεργετικαὶ διὰ τοὺς φοιτητάς.

Αἱ ἀδελφαὶ Ἑλένη καὶ Σοφία Κοντουριώτη παρακαλοῦσιν ὅπως τοῖς αὐξηθῇ ἡ χορηγουμένη συνταξις.

Ἐπιτροπὴ παθόντων κατὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν πολέμων παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ ἀφορῶν αὐτοὺς νομοσχέδιον μετὰ τῆς τροπολογίας.

Ἡ Ἕνωσις τῶν ἐφέδρων Σάμου παρακαλεῖ ὅπως ματαιωθῇ ἡ μελετωμένη κατάργησις τοῦ Ταχυδρομείου καὶ Τηλεγραφείου Μυτιλήνων Σάμου.

Ὁ κ. ***Ν. Καλέλλης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ μοσχεδίου «περὶ συμπληρώσεως διατάξεων ἀφορωσῶν ὑπηρεσίαν τῶν Τ.Τ.Τ.».

Ὁ κ. ***Η. Τσιτσεκλῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐπισκευῆς τοῦ ἰδιωτικοῦ ἐν ᾧ τὸ Ἐφηνοδικεῖον καὶ Πταισματοδικεῖον Ἀθηνῶν

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ κ. κ. :

Σ. Χατζηγάκης, Π. Καραλῆς, Μ. Δεληγιάννης Σ. Γιαννούσης ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀναλήψεως ἐξωματικῶν ἀποστάκτων καὶ μεταφορᾶς αὐτῶν εἰς ἄλλα Σώματα».

Ἡ ***ἐπὶ τοῦ Ἐμπορίου, Βιομηχανίας, Κοινωνικῆς Προνοίας κλπ. κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς 1) ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως εἰδικῶν ταμείων πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων κοινῆς ὠφελείας εἰς Τρίπολιν καὶ Κόρινθον» 2) ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ λεμβούχων» καὶ 3) ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ καθορισμοῦ πόρων καὶ μετόχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων ἠθοποιῶν, μουσικῶν καὶ τεχνιτῶν θεάτρου».

Ὁ κ. ***Γ. Ἀργυρόπουλος*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2613 περὶ τῶν ἀρδευτικῶν ὑδάτων τοῦ χειμάρρου Γλαύκου—Λεύκας τῆς μεσημβρινῆς πεδιάδος Πατρῶν».

Ἡ ***ἐπὶ τῶν Τ.Τ.Τ. κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἑξῆς σχεδίων νόμων :

1) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων ΑΥΜΓ′ 2951 περὶ Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων».

2) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Τ.Τ.Τ.».

3) «Περὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τ. Τ. Τ. διατάξεων».

4) «Περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῶν νόμων ὑπηρεσίας τῶν Τ.Τ.Τ.».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Φ. Μανουηλίδης, Θ. Ἀνδρεάδης, Λ. Λαμπριανίδης, Α. Δοξιάδης, Λ. Ἰασονίδης, Κ. Φίλανδρος, Α. Λαζαρίδης, Μ. Κύρκος κλπ.*** ὑποβάλλουσι πρότασιν ψηφίσματος «περὶ αὐτεπαγγέλτου ἀποστρατείας ἀξιωματικῶν ἐκλεγέντων πληρεξουσίων».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Δ. Κατσίνας, Κ. Σταματόπουλος, Π. Στενός. Π. Χαλόφτης*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ φορολογίας τῶν κληρονομιῶν νόμων».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Σ. Ἠλιόπουλος, Π. Πετρίδης, Κ. Ρέντης, Ν. Φραντζῆς, Π. Ἀραβαντινὸς*** καὶ ***Α. Ἀναγνωστόπουλος*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἱδρύσεως ἀρδευτικοῦ ταμείου ἐλαιώνος Κορίνθου — Βόχας».

Οἱ κ. κ. ***Γ. Ροδόπουλος, Θ. Χαβίνης, Γ. Σεχιώτης, Κ. Ρέντης, Β. Καραπαναγιώτης, Γ. Μόδης, Α. Θεολογίτης, Δ. Μαργέτης. Ι. Παπαθεοδώρου, Α. Ἀκρίδας, Γ. Βραχνός, Ὀρ. Κυπριανός, Δ. Βαρελᾶς, Κ. Βουδούρης*** καὶ ***Ν. Ἀσκούτσης*** ὑποβάλλουσι πρότασιν ψηφίσματος «περὶ τερματισμοῦ τοῦ ἔργου τῆς Δ' Συντακτικῆς Συνελεύσεως».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Πρόεδρος. Συζήτησις τοῦ σχεδίου ψηφίσματος «περὶ παρατάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος τῆς 31 Δεκεμβρίου 1924/9 Ἰανουαρίου τοῦ 1925 ὁριζομένης προθεσμίας διὰ τὴν ἔκδοσιν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων πρὸς ἐκτέλεσιν γνωμοδοτήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν καὶ ἑρμηνείας τῆς β' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἰδίου ὡς ἀνωτέρω ψηφίσματος».

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν β' παράγραφον ἐσταμάτησεν ἡ ὑπηρεσία, ἐφόσον οὔτε ἀπολύονται οὔτε προσλαμβάνονται οἱ ἐπιτυχόντες ἐν διαγωνισμοῖς.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) παρατηρεῖ ὅτι ὁ νόμος διὰ τὴν πλήρωσιν κενῶν θέσεων ἐννοεῖ τοὺς ἀπολυθέντας.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** συνεχίζων λέγει ὅτι γενικῶς πρέπει νὰ προτιμῶνται οἱ ἀνάπηροι καὶ τὰ θύματα πολέμου καὶ ἐν γένει οἱ πολεμισταὶ εἰς πλήρωσιν κενῶν θέσεων καὶ ὄχι οἱ τυχὸν προϋπηρετήσαντες μὴ τοιοῦτοι. Προτείνει ἐξ ἄλλου τὴν ἀκύρωσιν τῶν διαγωνισμῶν, ἐφόσον δὲν ἔγιναν ἡ ἀνωτέρω ἐξαίρεσις.

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ὑπάρχει ἐκκρεμὲς νομοσχέδιον ρυθμίζον ταῦτα, διότι, ἂν ἐφηρμόζοντο οἱ διαγωνισμοὶ ὄχι κατὰ τὴν σειρὰν ποὺ ἦλθον ἔρχονται οἱ ἐπιτυχόντες, θὰ ἐκινδυνεύομεν νὰ ἐμπλακῶμεν εἰς ἀποζημειώσεις.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) παρέχει ἐξηγήσεις ἐπὶ τοῦ συζητουμένου ψηφίσματος, δι' οὗ θεσπίζεται καὶ γνωμοδότησις τῶν ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων διὰ τοὺς προσληπτέους ὑπαλλήλους.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) λέγει ὅτι ἐκ τῶν διατάξεων αἱ ὁποῖαι ἐφαρμόζονται κατὰ τὰς ἀπολύσεις, ἐν αἷς τελευταῖοι ἀπολύονται οἱ ἀνάπηροι κλπ., ἐξάγεται ὅτι καὶ διὰ τοὺς διορισμοὺς πρέπει νὰ προτιμῶνται οὗτοι.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** συνεχίζων λέγει ὅτι πρέπει βεβαίως νὰ ὁρισθῇ ὅτι εἰς τὴν πλήρωσιν κενῶν θέσεων πρέπει νὰ προτιμῶνται οἱ τραυματίαι κλπ. ἀπὸ τοὺς προϋπηρετήσαντας μὴ τοιούτους.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτ τοιαύτη διάταξις δὲν ἠμπορεῖ νὰ τεθῇ εἰς τὸ ψήφισμα διὰ νομοτεχνικοὺς λόγους καὶ διότι θὰ δυσχεραν θῶσιν αἱ ὑπηρεσίαι.

Γίνεται μετὰ ταῦτα δεκτὸν τὸ

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

«Περὶ παρατάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος τῆς 31 Δεκεμβρίου 1924/9 Ἰανουαρίου 1925 ὁριζομένης προθεσμίας διὰ τὴν ἔκδοσιν Ν. Διαταγμάτων πρὸς ἐκτέλεσιν γνωμοδοτήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν καὶ ἑρμηνείας τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἰδίου ὡς ἀνωτέρω ψηφίσματος.

Ἡ Α' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ὁρισθεῖσα διὰ τοῦ ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1924/9 Ἰανουαρίου 1925 ψηφίσματος προθεσμία διὰ τὴν ἔκδοσιν Ν. Διαταγμάτων πρὸς ἐκτέλεσιν γνωμοδοτήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν δὲν ἐπήρκεσε, κατὰ δὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς β' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἰδίου ψηφίσματος ἠγέρθησαν ἀμφιβολίαι περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας αὐτῆς,

Ψ Η Φ Ι Ζ Ε Ι

1) Ἡ ὑπὸ τῆς α' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀνωτέρω ψηφίσματος ὁρισθεῖσα προθεσμία διὰ τὴν ἔκδοσιν Ν. Διαταγμά-

των πρὸς ἐκτέλεσιν γνωροδοτήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν παρατείνεται μέχρι τέλους Μαΐου 1925.

Διὰ τῶν ἐκδοθησομένων ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας Διαταγμάτων δύνανται νὰ τροποποιηθῶσιν οἱ ὀργανισμοὶ τῶν διακόρων ὑπηρεσιῶν καθ' ὑπέρβασιν ἢ παρέκκλισιν τῶν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν προταθέντων, ἐφ' ὅσον διὰ τῶν προτάσεων τούτων ἐπέρχονται οἰκονομίαι.

2) Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς β' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἀνωτέρω ψηφίσματος εἶνε ὅτι οἱ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ εἰρημένου ψηφίσματος ἀπολυόμενοι πολιτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρεταὶ δικαιοῦνται νὰ ἐπαναδορίζωνται εἰς κενὰς θέσεις ὑπηρεσιῶν τοῦ ἰδίου Ὑπουργείου ἐξ οὗ ἀπελύθησαν καὶ κατόπιν γνωροδοτήσεων τῶν οἰκείων ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1925.

Ὁ κ. *Π. Πετρίδης* ὑποβάλλει πρότασιν «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν ἐν ἰσχύϊ Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς».

Ὁ κ. *Ηράδρος* ἀνακοινοῖ ὅτι ζητεῖται ἡ πρότασις τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυνηγῶν».

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λαμβάνων τὸν λόγον ὁ κ. *Γ. Μάδης* ἀναπτύσσει τοὺς λόγους τῆς ληστοπαραγωγῆς μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Μακεδονίας καὶ ὑπὸ τὰς ἐποχὰς ταύτης μέχρι τοῦ 1916, εὑρίσκει δ' ὅτι εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίοδον ἐδημιούργησε τάξις καὶ ἀσφάλεια, ὑπὲρ ἧς συνετέλεσαν τὰ εὐστοχα μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ Διοίκησις. Μὲ τὴν ἐπέλευσιν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου ἔπαυσεν ἡ ἱκανοποιητικὴ αὕτη κατάστασις, διότι τότε εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν ἱδρυματίσθησαν αἱ λεγόμεναι ὀδόντεραι ζῶναι, αἵτινες ἐξελίχθησαν εἰς πραγματικὰ φυτώρια λῃστῶν, ἐλλείψει διοικήσεως καὶ ἐποπτείας. Τῷ 1918 ἐξωντώθησαν οἱ περισσότεροι λῃσταί, ἀλλ' ἐπηκολούθησαν μετὰ ταῦτα περίοδοι καθ' ἃς καὶ πάλιν ἀνεπτύχθη ἡ λῃστεία ἐκεῖσε, εἰς τρόπον ἐπιβάλλοντα ἄμεσα μέτρα πρὸς ἐξάλειψίν της. Τοιαῦτα μέτρα εἶνε ἡ ἐνίσχυσις τῶν ἀστυνομικῶν δυνάμεων, ἡ σύστασις πολλῶν ἀστυνομικῶν Σταθμῶν καὶ Στρατοδικείων καὶ ἡ σύντονος καταδίωξις καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ μέτρου τῆς τοπικῆς ἐπιστρατεύσεως. Τὸ τελευταῖον τοῦτο μέτρον, ἀποτελοῦν καὶ τιμωρίαν κατὰ τῶν κατοίκων, θὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐξόντωσιν τῶν λῃστῶν ἐντὸς βραχυτάτης προθεσμίας καὶ θὰ ἀπαλλάξῃ καὶ τὸ Κράτος ἀπὸ τὰς ὑπερόγκους δαπάνας εἰς ἃς ὑποβάλλεται κινητοποιοῦν τακτικὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις.

Ὁ κ. *Α. Παπαοικονόμου* λέγει ὅτι ὡς εἰσηγητὴς τῆς Ὑπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἔχει διατυπώσει τὰς ἐπ' αὐτοῦ γνώμας του. Κατ' αὐτὰς τονίζεται ὅτι ἀφοῦ ὁ τροποποιούμενος ὀργανισμὸς τῆς Νομοφυλακῆς λαμβάνει ἔκτακτα καὶ πολλαπλᾶ μέτρα πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς ἀσφαλείας, παρέλκει τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον. Ἐννοεῖται ὅτι βάσις εἶνε νὰ ἀναπτυθῇ εἰς κατάλληλα ὄργανα ἡ ἐκτέλεσις τῆς καταδιώξεως κλπ. καὶ ὄχι εἰς ἐκείνους οἵτινες ἀπὸ καρριεργοκῆς μετασχηματίσθησαν ἀπὸ τοῦ 1920 ἕως τοῦ 1924 εἰς ἀξιωματικοὺς τῆς Νομοφυλακῆς. Ἡ διατύπωσις τῆς ἀσφαλείας ἐγκεῖται εἰς τὸ ὅτι ἡ καταδίωξις ἀνετέθη εἰς ἀκατάλληλα ὄργανα. Δεδομένου λέγει ὅτι ἡ νέα Νομοφυλακὴ θὰ περιλαμβάνῃ περὶ τοὺς 20 χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ 1000 ἀξιωματικοὺς δύνανται ἐξ αὐτῶν νὰ συγματισθῶσι λόχοι ὑπὸ καταλλήλους ἀξιωματικοὺς εἰς οὓς νὰ ἀνατεθῇ ἡ ἐμπέδωσις τῆς τάξεως καὶ νὰ παυσθῇ τὸ νέον Σύνταγμα τῶν Κυνηγῶν.

Ἀναπτύσσων εἶτα τὰς περὶ στρατολογίας τοῦ πρωτοτύπου διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου εὑρίσκει ὅτι ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν θὰ σπεύσωσι νὰ λύσωσι μέρος ὅσοι δὲν εἶνε κατειλημμένοι δι' ἀξιωματικούς, καὶ τὸ ὅλον Σύνταγμα θὰ διευθύνεται ἀμέσως παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ ἀπ' εὐθείας ἄνευ περιττῆς κλπ. Τὸ Σύνταγμα τοῦτο θαρραλέως, λέγει, θὰ μετασχηματισθῇ εἰς λῃστρικὰς συμμορίας, ὅπως καὶ ἄλλοτε μετασχηματίσθησαν παλαιὰ συσταθέντα Σώματα, καὶ θὰ ἀναγκασθῇ ἡ νέα Κυβέρνησις νὰ τὸ διαλύσῃ.

Ὁ κ. *Σ. Κρεμεζῆς* λέγει ὅτι ἡ ἀπορριπτικὴ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυνηγῶν τάσις ἔναντι τῆς λῃστείας συνέπεσε νὰ ἐκφρασθῇ εἰς τὴν ὑποβολὴν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Συνελεύσεως καὶ ἑτέρου σχεδίου νόμου, περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Νομοφυλακῆς. Ἀπὸ μελέτης τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Νομοφυλακῆς πείθει ἡμᾶς ὅτι διὰ τοῦ σχεδίου νόμου τούτου λαμβάνεται ειδικὴ πρόνοια διὰ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν καὶ τὴν δίωξιν τῆς λῃστείας διὰ τῆς συστάσεως κινητῶν ἀπὸ τούτου λόχων Νομοφυλακῆς, ἑταιρικῶν ἐρίππων συνάμεως καὶ ἑτέρας ποδηλατοδρόμων. Καὶ διερωτᾶται τίς Μετὰ τὴν ὑπαρξιν τῆς εἰδικῆς ταύτης ὑπηρεσίας τίνα λόγον ὑπαρξέως δύναται νὰ ἔχῃ τὸ κατὰ τὸν ἐν τῷ ὑπὸ κρίσιν ἡμῶν νομοσχεδίῳ πρόχειρον τρόπον Σύνταγμα τῶν Κυνηγῶν, καὶ τίνας σκοποὺς θέλει ἐξυπηρετεῖ; Ἀναμφιβόλως τότε, ὅταν ἡ νομὴ θὰ συσταθῶσιν οἱ εἰδικοὶ λόχοι τῆς Νομοφυλακῆς, τὸ Σῶμα τῶν Κυνηγῶν δέον νὰ διαλυθῇ. Συνεπῶς δέον νὰ ἔχῃ τὸν χαρακτῆρα τῆς προσωρινότητος μὲ τὸν σκοπὸν τῆς διαλύσεώς του

εἰθὺς ὡς ἡ Χωροφυλακὴ ὀργανουμένη δυνηθῇ νὰ ἀναλάβῃ καὶ τὰ καθήκοντά της ταῦτα, καὶ ἐ τοιαύτη περιπτώσει προφανὲς καθίσταται ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀποτελεσθῇ τὸ Σῶμα τῶν Κυνηγῶν ἀπὸ μόνιμα ἐν αὐτῷ στελέχη, ἀλλὰ δι' ἀποσπάσεως ἐκ τῶν ἄλλων Σωμάτων καὶ ἰδίᾳ τῆς Χωροφυλακῆς, καὶ οὐχὶ ἐξ ἐφέδρων ἀξιωματικῶν, οἵτινες μονιμοποιούμενοι διὰ τῆς καταταξεώς των εἰς τὸ Σῶμα τῶν Κυνηγῶν, μετὰ τὴν διάλυσιν τούτου, δὲν θὰ συγκεντρῶσι τὰ προσόντα ἐκεῖνα ἅτινα θὰ ἀπαιτῶνται διὰ τοὺς μονίμους ἀξιωματικοὺς τοῦ Στρατεύματος καὶ τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ προσωρινὸς ἐξ ἄλλου καταρτισμὸς τοῦ Σώματος τῶν Κυνηγῶν δι' ἀποσπάσεως ἱκανῶν μονίμων ἀξιωματικῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἤδη, ἰδίᾳ δι' ἐπιλογῆς ἐκ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, ἐνδείκνυται καὶ ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς αὐστηρᾶς πειθαρχίας, ἣν τὸ Σῶμα τοῦτο δέον νὰ ἔχῃ, ὡς καὶ τὴν πλήρη συναίσθησιν τῶν καθηκόντων του, ἣν ἕκαστος ἀξιωματικὸς δέον νὰ ἔχῃ. Τὰ προσόντα δὲ ταῦτα δὲν δύνανται νὰ συγκεντρῶσιν ἔφεδροι ἀξιωματικοί, ἀλλὰ μόνον μόνιμοι τοιοῦτοι. Διότι ἐξ ἑτέρου καὶ ἡ πεῖρα τοῦ παρελθόντος ἐδίδαξεν ὅτι, ὁπόταν τοιαῦτα Σώματα καὶ ἐκ τοιούτων προσώπων, ἐφέδρων καὶ μὴ πλήρως στρατιωτικῶς μεμορφωμένων, καταρτίσθησαν, τὰ Σώματα ταῦτα εἰς τὰς περιφερείας εἰς ἃς ἐτάχθησαν ἀπέδησαν μεγαλυτέρα μάστιξ τῶν χωρικῶν πληθυσμῶν ἀπὸ τοὺς λῃστάς. Ὅλοι δὲ ἔχομεν ὑπ' ὄψει μας τοιαῦτα παραδείγματα καὶ θεωρῶ, λέγει, περιττὸν καὶ ἀνάρμοστον ἀπὸ τοῦ βήματος νὰ ἀναφέρω τὰς ἀσχημίας καὶ τὰ ἐγκλήματα ἅτινα τὰ Σώματα ταῦτα διέπραξαν.

Καταλήγων τονίζει ὅτι μόνον ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ προσωρινοῦ χαρακτῆρος τοῦ Σώματος τῶν Κυνηγῶν καὶ τῆς μὴ χρησιμοποιήσεως ἐφέδρων ἀξιωματικῶν, ἰδίᾳ ὁπλαρχηγῶν, ὡς ἐπίσης τῆς ὑπαγωγῆς τούτου ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς, τοῦ ὑπευθύνου διὰ τὴν δημοσίαν τῆς Χώρας ἀσφάλειαν, εἶνε δυνατὸν κατὰ τὴν γνώμην του ἡ Συνέλευσις νὰ ἀποδεχθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** λέγει ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου καταδεικνύεται ἡ εὐθύνη τὴν ὁποίαν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν φέρει διὰ τὴν λῃστείαν, ἡ ὁποία λυμαίνεται τὴν ὑπαιθρον χώραν καὶ τὴν ὁποίαν ἐνόμισεν ὅτι δύναται νὰ θεραπεύσῃ διὰ σπασμωδικῶν μέτρων. Διὰ τῆς ὑποδολῆς τοῦ τοιούτου νομοσχεδίου ὁλόκληρον τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ἐλέγχεται ἀνίκανον διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς λῃστείας. Ἂν πρόκειται νὰ συσταθῇ νέον Σῶμα πρὸς κα-

ταδίωξιν τῆς λῃστείας, ποῖος τότε εἶνε ὁ σκοπὸς τῆς ὑπάρξεως τῆς Χωροφυλακῆς;

Ἀλλὰ θὰ ἦτο ἀρά γε ἀνίκανος ἡ Χωροφυλακὴ νὰ καταδιώξῃ τὴν λῃστείαν; Ὅτε ἦτο Ὑπουργὸς τῆς Ἐννόμου Τάξεως ὁ κ. Πάγκαλος, ἀπεδείχθη τοὐναντίον.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) ἐρωτᾷ ἂν γνωρίζει ὁ κ. πληρεξούσιος πόσαι δυνάμεις τακτικοῦ Στρατοῦ διετέθησαν πρὸ 8 μηνῶν διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς λῃστείας, πόση ἦτο ἡ δύναμις τοῦ Στρατοῦ τότε καὶ πόση τώρα. Παρέχει δὲ τὴν πληροφορίαν ὅτι αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις τῆς Χώρας σήμερον δὲν ἐπιτρέπουσι τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Χωροφυλακῆς ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ.

Ὁ κ. **Α. Παπαοικονόμου** λέγει ὅτι αὐτὰ δὲν ἔχουσι καμμίαν σχέσιν μὲ τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ ῥήτορος.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** λέγει ὅτι διὰ τὴν Ἤπειρον διετέθη εἷς λόχος, ὁ ὁποῖος δὲν ἐπρόφθασε μάλιστα νὰ μεταβῇ ἐκεῖ, διότι ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον ἐξοντωθῇ οἱ λῃσταί. Ἀλλα, λέγει, εἶνε τὰ μέτρα δι' ὧν καταδιώκεται ἡ λῃστεία.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς καταδιώξεως τῆς λῃστείας δὲν εἶνε ζήτημα ἀριθμητικῆς δυνάμεως· δὲν συνήφθησαν ποτὲ τοιαῦται μάχαι ὥστε νὰ δικαιολογῆται τοῦτο. Ἐκ τῶν γενομένων συμπλοκῶν κατεδείχθη ὅτι εἶνε ζήτημα στελεχῶν καὶ καταλλήλων προσώπων. Τὸ ζήτημα τῆς ἐπιδολῆς τῆς τάξεως δὲν εἶνε ζήτημα δυνάμεως, ἀλλὰ ζήτημα ποιοῦ καὶ ἐπιδολῆς προσωπικῆς. Γενικῶς εἶνε ζήτημα ὀργανώσεως τῆς Χωροφυλακῆς καὶ συνεπῶς ἐνδείκνυται ἡ συζήτησις τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς καὶ ἡ ἀπόρριψις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν σχεδίου. Ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς δύνανται νὰ θεσπισθῶσι μέτρα πράγματι συντελεστικὰ καὶ νὰ μὴ διασύρηται διὰ τοῦ σχηματισμοῦ ἐκτάκτων Σωμάτων ἡ Χωροφυλακή.

Ὁ κ. **Π. Γιωτόπουλος** λέγει ὅτι πρέπει νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὰ αἴτια τῆς λῃστείας, ἐρευνῶντες καὶ ἐξετάζοντες ταῦτα μετ' ἀμεροληψίας καὶ μετριοπαθείας. Ἀπὸ 4 ἀπόψεων πρέπει νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα τῆς λῃστείας καὶ εἶνε αὐταὶ ἡ κοινωνική, ἡ νομοθετική, ἡ διοικητικὴ καὶ ἡ καταδιωκτική. Ἐξετάζει ἑκάστην τῶν ἀπόψεων τούτων καὶ τονίζει ὅτι ἐν τῷ νομῷ Ἰωαννίνων ὅσοι ἐντόπιοι ἠθέλησαν νὰ καταδώσωσι κρησφύγετα λῃστῶν ἐτιμωρήθησαν ὑπ' αὐτῶν διὰ θανάτου. Τὰ γεγονότα ταῦτα ἐνετύπωσαν τὴν πεποίθησιν εἰς πολλοὺς ὅτι μεταξὺ αὐτῆς τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρχον ἄτομα εὑρισκόμενα ἐν ἐπαφῇ μὲ τοὺς λῃστάς. Εἷς ὑπαξιωματικὸς

τῆς Νομαρχιακῆς ὑπηρετῶν εἰς Καλέντζι—Μαλακασίου κατηγγέλθη ὅτι εὑρίσκεται ἐν τοιαύτῃ ἐπαφῇ μετὰ λῃστῶν. Ἐζητήθη ἡ μετάθεσίς του καὶ μετὰ ἀγῶνα δεινὸν κατωρθώθη ἡ μετάθεσίς του, πεισθέντος ἐπὶ τέλους τοῦ Διοικητοῦ κ. Πλατῆ νὰ προτείνῃ τὴν μετάθεσίν του. Περὶ δὲ τοῦ κ. Πλατῆ ὑπῆρχον διαδόσεις ὅτι εὑρίσκετο εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς λῃστάς. Μέχρι τοιούτου σημείου εἶχε φθάσει ἡ πρὸς αὐτὸν δυσπιστία, ἥτις ἐνδεχόμενον νὰ προέρχετο ἐκ τῆς μεγάλης ἀδεξιότητος ἣν ἐπέδειξεν οὗτος ἐν Ἠπείρῳ.

Ὁ κ. **Δ. Φλωριᾶς** διαμαρτύρεται, διότι ἀποδίδονται ἀσύστατοι αἰτιάσεις κατὰ ἐγκρίτου ἀξιωματικοῦ οἵος ὁ κ. Πλατῆς.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) ζητεῖ νὰ καταστεθῶσι συγκεκριμένα γεγονότα σχετικῶς μὲ τὸν κ. Πλατῆν.

Ὁ κ. **Π. Γιωτόπουλος** συνεχίζων συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ζητήσῃ πληροφορίας περὶ πάντων τούτων παρὰ τῶν Διοικητικῶν καὶ Δικαστικῶν Ἀρχῶν Ἠπείρου κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ 1923 ὡς καὶ παρὰ τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν ἐν Κερκύρᾳ Ἐφετῶν.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι ἀπεδόθη μομφὴ κατὰ ἀξιωματικοῦ εἰς ὃν ἔχει πλήρη ἐμπιστοσύνην ἡ ὑπηρεσία, καὶ πρέπει αὕτη νὰ ἀναληφθῇ.

Ὁ κ. **Α. Μητσοτάκης** παρατηρεῖ ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς κ. Πλατῆς, διευθύνων ἤδη τὴν Νομαρχιακὴν Κρήτης, ἐπέτυχε πλήρως καὶ ἀποτελεῖ ἐγκαλλώπισμα τῆς Νομαρχιακῆς.

Ὁ κ. **Π. Γιωτόπουλος** συνεχίζων λέγει ὅτι καὶ ἡ κοινωνία Ἠπείρου καὶ αἱ Ἀρχαὶ Ἠπείρου κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχον τελείως ἀποκαθιστικὴν ἐντύπωσιν διὰ τὴν δρᾶσιν τοῦ κ. Πλατῆ. Οἱ ὑποψήφιοι, λέγει, τοῦ συνδυασμοῦ Ἰωαννίνων δὲν ἠδύναντο νὰ περιοδεύσωσι καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ συνοδεύωσιν ὑπὸ πεζικοῦ τακτικοῦ Στρατοῦ διὰ νὰ εἶνε ἐν ἀσφαλείᾳ.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι μετὰ τοῦ κ. Σκέρρα περιώδευσαν ὅλων τῶν νομῶν Πρεβέζης χωρὶς νὰ τοὺς συμβῇ τι.

Ὁ κ. **Π. Γιωτόπουλος** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι μία μικρὰ μερὶς ὑποστηρίζει τοὺς λῃστάς, ἡ δὲ μεγάλη ἔχει τὸν φόβον τῶν λῃστῶν. Ἀνεχαιτίσθη ἡ λῃστεία, λέγει, ἐπὶ τῆς πρώτης ὁημοκρατικῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ κατόπιν ἐσχηματίσθη νέα σχολὴ προσηλύτων λῃστῶν, ἐφόσον ὁλέπουσι μεγάλους λῃστὰς ἀμνηστευθέντας. Τοιοῦτοι εἶνε οἱ Πουτζάνοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουσι μεγάλην ἐπιρροὴν καὶ τῶν ὁποίων ἡ πολυτελὴς καὶ ἐπὶ αὐτοκι-

νήτων ἐμφάνισις ἐν τῇ πόλει Ἰωαννίνων ἀποτελεῖ κοινὸν σκάνδαλον καὶ ἀφορμὴν δημιουργίας νέου ρυτορίου λῃστῶν.

Ἀναλύει κατόπιν τὴν διοικητικὴν ἄποψιν τοῦ ζητήματος τῆς λῃστείας καὶ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ἐν Ἰταλίᾳ, Ἱσπανίᾳ καὶ Κορσικῇ λεχθέντα ἐν τῷ παρελθόντι κατὰ τῆς λῃστείας μέτρα εὑρίσκει ὅτι σπουδαιότερον μέτρον πρὸς καταδίωξιν τῆς λῃστείας, ἐν Ἠπείρῳ καὶ εἰς ἄλλας τινὰς ἐπαρχίας εἶνε ἡ κατασκευὴ ὁδῶν. Δυστυχῶς ἡ Ἤπειρος ἐγκαταλείφθη οἰκτρῶς ἀπὸ ἀπόψεως ὁδοποιίας. Ἐρώτων δὲν κατασκευάζομεν ὁδοὺς ἐν Ἠπείρῳ καὶ μάλιστα τὴν ὁδὸν Γουμενίτσης - Ηρακλειάδας -- Ἰωαννίνων, τὴν κατασκευὴν τῆς ὁποίας ἀγωνιωδῶς ἀλλὰ καὶ μάτην ἐπὶ τόσα ἔτη ἀναμένει ὁ νομὸς Ἰωαννίνων, δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν πλέον ἐφοδίων ἐξοντώσεως τῆς λῃστείας.

Ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως θεωρεῖ ἀπαραίτητον τὰ ἐγκλήματα τῆς λῃστείας νὰ δικάζωνται παρὰ τῶν Ἐφετῶν, διότι οἱ ἔνορκοι εἶνε πολλάκις ἐπιεικεῖς.

Ἀπὸ κατασταλτικῆς ἀπόψεως νομίζει ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην Σώματος ἐπιλέκτων, ὅπερ νὰ ἀντιστάθμῃ συναίσθημα χρηστότητος καὶ αὐταπαρνήσεως ἐφ' ἑνός, εἰδικευσιν δὲ ἐφ' ἑτέρου ἔναντι τῆς εἰδικεύσεως τῶν λῃστῶν.

Κατ' ἀρχὴν θὰ ἠδύνατό τις νὰ δεχθῇ τὴν ὀργάνωσιν εἰδικοῦ Σώματος πρὸς καταδίωξιν τῆς λῃστείας· πλὴν εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀνδρῶν οἵτινες θὰ ἀποτελέσωσι τοῦτο νὰ γίνῃ μετὰ τῆς μεγαλυτέρας ἐπιμελείας καὶ δὴ οὐχὶ ἐκ πρώην ἐγκληματιῶν ἀλλ' ἐκ γενναίων ἀνδρῶν ὑπηρετησάντων εἰς τὸν Στρατὸν καὶ ἐχόντων λευκὸν ἢ σχεδὸν λευκὸν ποινικὸν μητρῶον. Μόνον οὕτω θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ἐμπεδωθῇ ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν πολιτῶν πρὸς τὰ καταδιωκτικὰ τῆς λῃστείας ὄργανα καὶ νὰ παράσχωσιν οὗτοι τὴν πολύτιμον συνδρομήν των εἰς τὸ ἔργον. Τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον δύναται νὰ ψηφισθῇ ἁπλῶς κατ' ἀρχήν, νὰ σταματήσῃ ὅμως κατόπιν ἡ περαιτέρω ψήφισις αὐτοῦ, νὰ συμπληρωθῇ τοῦτο δεόντως, διότι εἶνε πολὺ ἀτελές, νὰ προσδιορισθῇ δὲ εἰς περαιτέρω συζήτησιν ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν νέον ὀργανισμὸν τῆς Νομαρχιακῆς, μετὰ τοῦ ὁποίου δέον νὰ εὑρίσκηται ἐν ἁρμονικῇ ἀλληλουχίᾳ, λαμβανομένου ὅμως πάντοτε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ λῃστεία μόνον διὰ συνόλου μέτρων δύναται νὰ καταπολεμηθῇ, ἐν τῶν ὁποίων, τὸ κυριώτερον, εἶνε ἡ βελτίωσις τῆς συγκοινωνίας.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ νομοσχεδίου λέγει ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ ὅλοι οἱ δικαιολογητικοὶ λόγοι τῆς ἀπορρίψεως αὐτοῦ. Ὧν,

προσθέτει, κεκηρυγμένος κατὰ τῶν ἐκτάκτων μέτρων συμφωνεῖ μὲ τὴν ἔκθεσιν. Τὰ ἐξαιρετικὰ μέτρα, λέγει, ἀποδεικνύουσι τὴν χρεοκοπίαν τῶν τακτικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους. Ἀποδείξις ὅτι οὐδ' αἱ βαρεῖαι ποιναὶ αἱ ὁποῖαι καθωρίσθησαν κατὰ τῆς λιμοτείας, ἐξαιρετικῶς, οὐδ' αὐταὶ ἐφαρμόσθησαν. Ἀναγκαιότερον μᾶλλον εὑρίσκει νὰ διοργανωθῶσιν αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι καὶ νὰ παύσῃ ἡ λῆψις ἐκτάκτων μέτρων. Εἰδικῶς δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐὰν ἱδρυθῇ τὸ ἰδικώτερον Σῶμα τῶν Κυνηγῶν, τότε ἡ Νωροφυλακὴ οὐδεμίαν ἔχει ὑπόστασιν καὶ πρέπει νὰ καταργηθῇ, ὅπερ ἀδύνατον. Εὑρίσκει ὅτι καὶ τὸ ζητούμενον Σῶμα, ἐὰν ἱδρυθῇ, θὰ διαφθαρῇ, διότι θὰ ἐλλείπωσιν ἐξ αὐτοῦ τὰ ἠθικὰ ἐκεῖνα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα λείπουσι καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας ὑπηρεσίας, καὶ θὰ χρειασθῇ νὰ ἱδρυθῇ νέον Σῶμα Κυνηγῶν πρὸς καταδίωξιν τοῦ ἱδρυομένου νῦν τοιούτου. Φρονεῖ ὅτι μόνον ἡ ὀργάνωσις τῆς Νωροφυλακῆς πρέπει νὰ γίνῃ ὡς ἀναδιοργανώθη καὶ συνέστη ἡ Ἀστυνομία τῶν Πόλεων, ἀντὶ δὲ τοῦ Σώματος Κυνηγῶν νὰ ἱδρυθῇ ἓν ἐλαφρὸν Σῶμα χωροφυλάκων πρὸς ἐκτέλεσιν εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν. Κηρύσσεται ἐν τέλει κατὰ τοῦ νομοσχεδίου.

Λιτήσει τοῦ κ. ***Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως*** ἡ Συνέλευσις δέχεται ὅπως διακοπῇ ἡ περαιτέρω ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου συζήτησις, ἵνα συζητηθῇ τὸ περὶ ὑδρεύσεως νομοσχέδιον.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ἐπὶ ὅ' λεπτά.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ἄρχεται ἡ εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν ὑδρευσιν τῶν πόλεων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ τῶν προαστείων αὐτῶν καὶ ἐκδοσιν Ἑλληνικοῦ Δανείου δι' ὁμολογιῶν πρὸς πληρωμὴν τῶν ἔργων».

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἡ ἐνδελεχὴς μελέτη ἡ γενομένη ὑπὸ τῆς εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως καὶ αἱ διαφωτιστικαὶ ἀγορεύσεις καθιστῶσι πλέον περιττὴν πᾶσαν ἐκτεταμένην συζήτησιν ἐπὶ τῆς συμβάσεως περὶ ὑδρεύσεως. Εὐθὺς ὡς ἐλάβομεν τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς προήλθομεν εἰς συνεννοήσεις μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑταιρείας. Ὤλλεν ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὑποδειχθεισῶν τροποποιήσεων. Μία ἐκ τῶν τροποποιήσεων τούτων ἦτο ὅπως ἡ σύναψις τοῦ συμπληρωματικοῦ δανείου μετὰ τὴν ἀνάλωσιν τῶν 10 ἑκατομμυρίων γίνῃ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους. Ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ καὶ ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων εἶχε τὴν γνώμην ὅτι δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν ἀπὸ τοῦδε νὰ καθορισθῶσιν ὅροι διὰ δάνεια ἀναφαινόμενα

μετὰ 3 ἢ 4 ἔτη. Ἄλλως τε δὲν φανταζόμεθα ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξωσι συνθῆκαι πρὸς σύναψιν δανείου δυσμενέστεραι τῶν σημερινῶν συνθηκῶν.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** ἐρωτᾷ ἂν ἡ πρότασις γενομένη ἀπερρίφθη ἀπὸ τὴν Ἑταιρείαν.

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) ἀπαντᾷ ὅτι οὔτε ἡ Ἑταιρεία ἐδέχθη τοῦτο, διότι δὲν δύναται νὰ γνωρίζῃ τίνες θὰ εἶνε οἱ ὅροι τῆς ἀγορᾶς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** λέγει ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἠδύνατο νὰ παραμείνῃ ἡ ἀρχικὴ διατύπωσις.

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) ἀποδέχεται τοῦτο καὶ συνεχίζων ἀναφέρει τὰς ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας γενομένας δεκτὰς τροποποιήσεις, αἵτινες διενεμήθησαν ἤδη, καὶ ἃς ἀναλύει. Συμφώνως μὲ τὰς τροποποιήσεις ταύτας, προσθέτει, ἐτροποποιήθη καὶ τὸ νομοσχέδιον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀναγινώσκει δὲ τὰς τροποποιήσεις ταύτας.

Ὁ κ. ***Ι. Μαμάης*** παρατηρεῖ ὅτι, καίτοι εἶχε συμφωνηθῇ ὅπως τὰ ἔργα ἐκτελῶνται ὑπὸ Ἑλλήνων τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν, ὅμως δὲν ἐμφαίνεται τοῦτο ἐν τῇ συμβάσει.

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ὅτι δύναται εἰς ἀνθρώπους καὶ ὑλικὰ νὰ δώσῃ ὁ Τόπος θὰ ληφθῇ ἐκ τοῦ Τόπου. Ἡ Ἑταιρεία μόνον μηχανικοὺς εἰδικοὺς ἰδίως θέλει φέρει. Ἡ πρόνοια περὶ χρησιμοποιήσεως ἐργατῶν ἐντοπίων ὑπάρχει ῥητῶς ἀναγεγραμμένη ἐν τῇ Συμβάσει.

Περατῶν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν γενομένων δεκτῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τροποποιήσεων τῆς Συμβάσεως ὁ κ. Ὑπουργὸς λέγει ὅτι κατόπιν τούτων ἡ Συνέλευσις πρέπει νὰ ψηφίσῃ τὴν Σύμβασιν μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐξυπηρετεῖ τὸν Τόπον. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ἡ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ τῶν δύο πόλεων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη συνετέλεσεν ὥστε τὸ ζήτημα τῆς ὑδρεύσεως ὄχι μόνον νὰ θεωρῆται ἀλλὰ καὶ νὰ εἶνε τὸ σοβαρώτερον ζήτημα.

Ἡ Συνέλευσις δὲν εἶνε τεχνικῶν Σῶμα, ὥστε νὰ ἐξετάσῃ ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως τὸ ζήτημα. Πρέπει ὅμως νὰ θεωρῆται εὐτύχημα ὅτι τοιαύτη δίδεται λύσις εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὑδρεύσεως, διότι λόγῳ τῆς ποιότητος τοῦ ἐδάφους τὰ ὄμβρια ὕδατα διαχέονται ὑποβρυχίως καὶ ἀπόλλυνται.

Ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν ὅτι τὰ ὕδατα τῆς τεχνικῆς λίμνης θὰ εἶνε ὑγιεινότερα ἀπὸ ἄλλα πηγαῖα τοιαῦτα, λόγῳ τῆς ἀναγκαστικῆς ἀποστειρώσεως ἡ ὁποία θὰ διενεργῆται. Ἐπίσης δ' ἔχει τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ ἔργον θέλει ἐκτελεσθῇ

μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι τοῦτο ἀνελήφθη ὑπὸ Ἀμερικανικῆς Ἑταιρείας, διότι εἶνε γνωστὸν ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ ἔχουσιν εἰδικότητα εἰς παρομοίας φύσεως ἔργα. Ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως εὑρίσκει τοὺς ὅρους ὀκριβεῖς, ὑποδεικνύει δὲ τὴν ἀπόσυρσιν τοῦ δανείου δι' ἐπιβολῆς μιᾶς φορολογίας ἐκ τῶν πρωτέρων εἰς τοὺς κατοίκους, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ καθίστα ἐλαφροτέραν τὴν φορολογίαν διὰ τὸ μέλλον. Τοῦτο ἄλλως τε φρονεῖ ὅτι ἐπεβάλλετο, διότι, ἂν τὸ Κράτος ἐπεθύμει βραδύτερον νὰ συνάψῃ ἄλλο μεγαλύτερον δάνειον, θὰ εὑρίσκετο εἰς δυσχερείας, λόγῳ τῆς ὑπεγγυότητος εἰς ἣν ἔχουσιν ὑποβληθῇ αἱ διάφοροι πρόσοδοι διὰ τὸ προτερημάτων δάνειον. Χωρὶς νὰ ζητῇ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐπιψηφίσεως τῆς συμβάσεως, ὑποβάλλει μόνον τὰς σκέψεις ταύτας ἵνα τὰς ἔχῃ ὑπ' ὄψει ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἄλλως τε εἶνε πιθανὸν νὰ ἐξεύρῃ καὶ ἄλλον τρόπον καλύψεως τοῦ δανείου.

Ἠκροάσθησαν μετὰ ταῦτα τῶν ἐγγεγραμμένων ὅπως ὁμιλήσωσιν ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἡ συζήτησις κηρύσσεται παρατεινομένη, γίνεται δὲ δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Διακόπτεται μετὰ ταῦτα ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8.30' μ.μ. διὰ τὴν 10.30' μ.μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 10 καὶ 50' μ.μ. ἐπαναλαμβανούσης τῆς συνεδριάσεως, συνεχίζεται ἡ κατ' ἄρθρον συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυναγῶν».

Ὁ κ. **Σπ. Ἀντωνιάδης** λέγει ὅτι ἐπὶ τῇ τρίτῃ ἤδη δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως ἐμφανίζεται ἡ Κυβέρνησις, ζητοῦσα νέας θυσίας αἵματος καὶ χρήματος διὰ νὰ ἐξοντώσῃ ὀλίγους ληστὰς ἀριθμουμένους εἰς τοὺς δακτύλους τῆς μιᾶς χειρός. Ὁποῖον θάρρος, λέγει, διὰ τοὺς φίλους καὶ διὰ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Δημοκρατίας, καὶ ὁποῖα ἐπιχειρήματα θὰ ἀντλήσωσιν οὗτοι διὰ τὴν ἀποπλάνησιν τοῦ Λαοῦ!

Καθ' ἣν στιγμήν, λέγει, ἔχομεν ἀνάγκην τῶν ξένων κεφαλαίων ἔρχεται ἡ Κυβέρνησις καὶ ὁμολογεῖ ὅτι εἶνε ἀνίκανος νὰ ἐξαλείψῃ τὸ κίσσιχ αὐτὸ τῆς ληστείας, κηρύσσουσα οὕτω γρεκοπημένην καὶ τὴν Χωροφυλακὴν καὶ τὸν Στρατὸν καὶ ἀνίκανον νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀσφάλειαν ἐν τῷ Τόπῳ. Δὲν ὑπάρχουσιν ἀρά γε 1000 ἄνθρωποι οἵτινες νὰ ἀναλάβωσι τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἁπλοῦ τούτου καθήκοντος; Ἀναφέρει μετὰ ταῦτα ὅτι πλὴν τῶν ληστῶν τῶν ὀρέων, οἵτινες εἶνε ἐλάχιστοι, ὑπάρχουσι καὶ οἱ λῃσταὶ τῶν πόλεων, οἵτινες ἐδημιούργησαν τοὺς

λῃστὰς τῶν ὀρέων, εἰσερχόμενος δὲ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς οὐσίας τοῦ νομοσχεδίου εὑρίσκει ὅτι καὶ εἰς τὸ νέον Σῶμα θὰ ἐξαπολύσωμεν τοὐλάχιστον κατὰ τὸ 1/2 νέους λῃστάς, εἰς οὓς ἀσφαλῶς θὰ διαμορφωθῶσιν οἱ καταταχθησόμενοι λόγῳ τοῦ ποιοῦ τῆς στρατολογίας, ἐξ ἧς θὰ σχηματισθῇ τὸ νέον Σῶμα.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** ὑπομιμνήσκει ὅτι ἡ στρατολογία τῶν βαθμοφόρων ἐξαρτᾶται ἀπὸ Συμβουλίου παρέχοντος ἐγγύησιν περὶ τῆς ἐκλογῆς των.

Ὁ κ. **Σπ. Ἀντωνιάδης** συνεχίζων ὑπομιμνήσκει τὰς ἐντυπώσεις ἃς ἀφῆκεν ἄλλοτε παρόμοιον Τάγμα, τὸ τῆς Ἀσφαλείας, ἐπὶ τῆς διοικήσεως τῶν Φιλελευθέρων, οὗτινος ἡ δρᾶσις συνετέλεσεν εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** διαμαρτύρεται διὰ τὰς κρίσεις ταύτας.

Ὁ κ. **Σπ. Ἀντωνιάδης** συνεχίζων τονίζει ὅτι τὸ νομοσχέδιον περὶ οὗ συζητοῦμεν πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ πρὸς τιμὴν τῆς Δημοκρατίας. Τοιοῦτον Σῶμα δημιουργούμενον, ἀσχέτως τῆς δράσεώς του, θὰ εἶνε δυσχερὲς νὰ διαλυθῇ, ὅπως εἶπεν ὁ κ. Παπαοικονόμου, ἐν τῷ μέλλοντι.

Ἀναπτύσσει εἶτα τὰ πρόχειρα καὶ στοιχειώδη μέτρα δι' ὧν θὰ ἐξοντωθῇ ἡ λῃστεία ἄνευ δημιουργίας πολυτελοῦς καὶ ἐπικινδύνου Σώματος, συνιστάμενα εἰς τὰς ἀμοιβὰς τῶν κατα-δικαστικῶν ὀργάνων καὶ εἰς τὸν σχηματισμὸν ὑπηρεσίας πλη-ροφοριῶν, καὶ καταλήγει τονίζων ὅτι ἔχει τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Συνέλευσις θὰ προτιμήσῃ τὴν ἀπώλειαν ἑνὸς Ὑπουργοῦ, εἰσηγητοῦ τοῦ νομοσχεδίου, ἀπὸ τὴν δημιουργίαν μιᾶς κρατικῆς ἀποσυνθέσεως.

Ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης** τονίζει ὅτι ἀπεδείχθη πάντοτε ὅτι, ὁσάκις ὑπάρχει δημοσία δύναμις καὶ ἐπιβάλλεται, ἐξοντώνεται ἡ λῃστεία καὶ ἐμπεδοῦται ἡ δημοσία ἀσφάλεια. Δὲν ἠμποροῦμεν, λέγει, νὰ ἀρήσωμεν τὸν ἀγρότην νὰ σφάζηται καὶ νὰ λῃστεύηται μέχρις ὅτου ὀργανωθῇ ἡ Χωροφυλακὴ καὶ καταστῇ ἱκανὴ διὰ τὴν ἀποστολήν της, ὡς ὑποστηρίζουσί τινες. Οὔτε εἶνε σοβαρὸν νὰ σκεπτώμεθα τὰ 30 ἑκατομμύρια τὰ ὁποῖα θὰ ἀπαιτηθῶσι διὰ τὸ νέον Σῶμα ἀπέναντι τῆς ἀσφαλείας τῆς ζωῆς τόσου κόσμου ὑποφέροντος νῦν. Ἡ λῃστεία, ὁσάκις ἐλήφθησαν μέτρα σοβαρά, πάντοτε ὑπέκυψε καὶ τοιοῦτον σοβαρὸν μέτρον εἶνε τὸ ἱδρυόμενον Σῶμα, ἡ μομφὴ δὲ κατὰ τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα θὰ τὸ ἀποτελέσωσι δὲν εἶνε δικαία, διότι τὰ πρόσωπα ἐδείξαν ἤδη διὰ τῶν θυσιῶν των τὴν αὐταπάρνησίν των πρὸς τὴν Πατρίδα.

Ὁ κ. **Δ. Φλωριᾶς** τονίζει ὅτι οὐδὲν τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἀπορριψάσης τὸ νομοσχέδιον εἶχε σκοπὸν νὰ ἀντιπολιτευθῇ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἁπλούστατα τὸ πολλαπλοῦν τῆς δημιουργίας Σωμάτων Ἀσφαλείας καὶ τὸ ἀδύνατον τῆς διαλύσεως ἐν τῷ μέλλοντι τοῦ νεοδημιουργουμένου Σώματος ἠνάγκασαν τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἀπορρίψῃ τὸ νομοσχέδιον. Ἀναπτύσσει μετὰ τοῦτο τὰς ὑπηρεσίας ἃς ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς προσέφερεν ἡ Χωροφυλακὴ εἰς τὸν Τόπον καὶ τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλουσι τὴν ἀναδημιουργίαν της διὰ νὰ ἀτενίζῃ πρὸς αὐτὴν ἡ κοινωνία μετ' ἐμπιστοσύνης καὶ διὰ νὰ ἐκπληροῖ τὴν ὑψηλήν της ἀποστολὴν καὶ τὸν μέγαν προορισμόν της. Προχωρῶν ἐκθέτει τοὺς λόγους δι' οὓς ἡ Χωροφυλακὴ κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον ὑποστᾶσα ποσοτικὴν καὶ ποιοτικὴν ἀνεπάρκειαν κατέστη ἐλαττωματική, καὶ λέγει ὅτι ἐπιβάλλεται συνεπῶς πρῶτον μία δικαία ἐκκαθάρισις ἐπαγγελματική. Μετὰ ταῦτα ἐκλογὴ τῶν ἐπιλέκτων ἀξιωματικῶν, ὁποῖοι ὑπάρχουσι πολλοί, ἐνίσχυσις εἶτα αὐτῆς δι' ἱκανῶν ὁπλιτῶν καὶ σχηματισμὸς ἰδιαιτέρου Τάγματος ἐξ αὐτῶν, ὅπερ δύναται νὰ ἀποδώσῃ πλείονα καὶ μείζονα ἀπὸ ὅσα ὑπόσχεται τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** ἐρωτᾷ ἂν τὸ ἰδιαίτερον αὐτὸ Σῶμα θὰ εἶνε διαρκὲς ἢ προσωρινόν.

Ὁ κ. **Δ. Φλωριᾶς** ἀπαντᾷ ὅτι τὸ ἑκατατον τοῦτο Σῶμα θὰ δρᾷ φυσικῶς ἐφόσον ὑπάρχει λῃστεία.

Ἐξακολουθῶν ἐπικρίνει τὰς ἀστοχίας καὶ τὴν ἀστοργίαν μεθ' ἧς συμπεριεφέρθη ἡ Πολιτεία πρὸς τὴν Χωροφυλακήν, ἀπογυμνώσασα αὐτήν, ἐνῷ ἦτο Σῶμα ἄξιον περισσοτέρας προσοχῆς ὡς παρασχὸν σπουδαίας ὑπηρεσίας εἰς τὸν Τόπον.

Καταλήγων συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ μὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ νὰ σχηματίσῃ Τάγμα καταδιωκτικὸν ἐκ τῶν σπλάγχνων τῆς Χωροφυλακῆς, διὰ νὰ μὴ ἀποκαρδιώσῃ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ περισσότερα ἀποτελέσματα.

Ὁ κ. **Ν. Ζαμκῖνος** ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐξελίξεως τῆς λῃστείας ἐν Ἑλλάδι φέρει παράδειγμα τὴν ἐπαρχίαν Γρεβενῶν, ὅπου ἐφημρόσθησαν ὅλα τὰ συστήματα τῆς καταδιώξεως. Ἦλθον ἐκεῖ, λέγει, εἰδικὰ ἀποσπάσματα, ἀφωπλίσθησαν οἱ κάτοικοι, καὶ τὸ συμπέρασμα ἦτο νὰ διαμαρτυρηθῶσιν οἱ καταδυναστευόμενοι κάτοικοι καὶ νὰ ἐκτοπισθῶσιν ἐκεῖθεν ὅλα τὰ στοιχεῖα ταῦτα. Προχωρῶν νομίζει ὅτι δύναται ἡ Χωροφυλακὴ καταλλήλως ἐργαζομένη καὶ διοικουμένη, ἐνισχυομένη δὲ καὶ ὑλικῶς, νὰ ἐμπεδώσῃ τὴν ἀσφάλειαν,

ὡς συνέβη εἰς τὰ Γρεβενά, ὅπου βασιλεύει πλήρης τάξις, διότι ὑπάρχουσιν ἐκεῖ ἱκανοὶ ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς. Δὲν ἔχομεν συνεπῶς ἀνάγκην ἰδιαιτέρων θεσμῶν, διότι οἱ λῃσταὶ δὲν ἐξοντώνονται μὲ μεγάλας δυνάμεις, ἀλλὰ μὲ ὀργάνωσιν καὶ κατάλληλον κατασκοπείαν. Συνιστᾷ ἐν τέλει ὅπως πυκνωθῇ ἡ τηλεφωνικὴ συγκοινωνία εἰς τὰς λῃστοπλήκτους περιφερείας, διότι καὶ τοῦτο θὰ εἶνε μέτρον συντελεστικὸν πρὸς ἐξόντωσιν τῆς λῃστείας.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** λέγει ὅτι ἡ λυμαινομένη τὴν Ἑλλάδα λῃστεία ἔχει δημιουργήσει μίαν πραγματικὴν κατάστασιν, ἡ ὁποία ὁμόφωνον κρατεῖ τὴν Συνέλευσιν περὶ τῆς ἀνάγκης ὅπως ληφθῶσι μέτρα πρὸς παγίωσιν τῆς δημοσίας τάξεως. Ἡ παγίωσις αὐτὴ τῆς δημοσίας τάξεως δύναται νὰ γίνῃ κατὰ τρόπον ὁμαλόν, διὰ τῆς βαθμιαίας καὶ μεθοδικῆς ὀργανώσεως τῆς Χωροφυλακῆς καὶ οὐχὶ—ὅπως φρονεῖ ἡ Κυβέρνησις—δι' ἀμέσων καὶ σπασμωδικῶν καὶ προσωρινῶν μέτρων. Τὸ μέτρον τῆς ὀργανώσεως εἰδικοῦ Σώματος πρὸς δίωξιν τῶν λῃστῶν θὰ ἐδικαιολογεῖτο μόνον καὶ μόνον ὡς μέτρον προσωρινόν, λόγῳ ἐκτάκτου ἀνάγκης. Ἐὰν ὅμως δὲν πρόκειται περὶ τούτου, εἶνε τάχα τότε ἀναγκαία ἡ ἵδρυσις τοῦ Σώματος τούτου; Δυστυχῶς οὔτε ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις οὔτε τὸ κείμενον τοῦ νόμου ἀναφέρει τι περὶ τοῦ τρόπου τῆς ὀργανώσεως τοῦ Σώματος τῶν Κυνηγῶν. Τὰ πάντα ἀφίενται νὰ κανονισθῶσι διὰ Διατάγματος καὶ μόνον ὁ τρόπος τῆς στρατολογίας καθορίζεται. Ἀλλ' ἐὰν χίλιοι ἄνδρες εἶνε ἱκανοὶ νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν δημοσίαν τάξιν, οὐδεμία παρίσταται ἀνάγκη τότε νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει ἡμῶν τὸν ὀργανισμὸν τῆς Χωροφυλακῆς, διότι χίλιοι ἄνδρες εἶνε ἱκανοὶ νὰ διώξωσι τὴν λῃστείαν ὅταν φέρωσι τὸ ὄνομα τοῦ κυνηγοῦ, εἶνε δ' ἐξ ἴσου ἱκανοὶ καὶ ὅταν φέρωσι τὸ ὄνομα τοῦ χωροφύλακος. Ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἐρώτημα προβάλλει: Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς διετοῦς θητείας τί θὰ ἀπογίνωσιν οἱ ἄνδρες οὗτοι; Καὶ εἶνε ἐπομένως δυνατὸν ἄνθρωποι ἱκανοὶ καὶ ἔντιμοι ν' ἀπολέσωσι δύο πολύτιμα ἔτη τῆς ζωῆς των διὰ νὰ ἀχρηστευθῶσι κατόπιν; Καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νὰ καταταχθῶσιν ὡς κυνηγοὶ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι θὰ προσελκυσθῶσιν ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν μισθοδοσίαν των, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ πλιάτσικο, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναποτρέπτως θὰ ἐπιδοθῶσι. Φρονεῖ ὅτι διὰ τῆς Χωροφυλακῆς, καταλλήλως ὀργανουμένης, δύναται νὰ ἐπέλθῃ ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπός, χωρὶς νὰ δημιουργῶνται νέαι δαπάναι.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ εἶνε τελείως ἀνεπαρκής. Ὁ ὀργανισμὸς τῆς Χωροφυλακῆς προβλέπει δύναμιν 17350 ἀνδρῶν πρὸς 1300 δρ.

δι' ἑκαστον. Ὑπηρετοῦσιν ὅμως μόνον 7000 ἀνδρῶν, διότι δὲν προσέρχονται ἄνδρες πρὸς κατάταξιν. Συνεπῶς τὸ ἀπομένον ἀδιάθετον ποσὸν διὰ τὴν Χωροφυλακὴν διατίθεται διὰ τὸ ἱδρυόμενον Σῶμα.

Ὁ κ. Ν. ***Μπακόπουλος*** λέγει ὅτι τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ἐπιδαρύνεται ὁ Προϋπολογισμός, συνεχίζων δὲ δὲν βλέπει διατί οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι δὲν θὰ ἐδέχοντο νὰ στρατολογηθῶσιν ὡς χωροφύλακες, καταλλήλως μεταρρυθμιζομένου τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἀλλ' ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις ὁμιλεῖ καὶ περὶ Σώματος εἰδικῶς ἐκπαιδευομένου. Τί σημαίνει τοῦτο;

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι ἡ καταδίωξις τῆς λῃστείας ἀπαιτεῖ εἰδικὴν ἐκπαίδευσιν, εἰς τὴν ὁποίαν συστηματικῶς θὰ ἐπιδίδονται οἱ εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο καταταττόμενοι.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** λέγει ὅτι ἡ δίωξις τῶν λῃστῶν δὲν εἶνέ τι τὸ ὁποῖον διδάσκεται. Ἡ δίωξις τῶν λῃστῶν ἀπαιτεῖ ἀγχίνοιαν, ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν συμβαίνῃ, τοῦτο διατί ἀρά γε δὲν δύνανται τῆς εἰδικῆς ἐκπαιδεύσεως νὰ τύχωσι καὶ οἱ χωροφύλακες; Εἶνε κοινὸν μυστικόν, λέγει, ὅτι πρὶν ἡ ἱδρυθῇ τὸ Σῶμα τοῦτο ἔχει δυσφημισθῇ, ὥστε ἡ κοινὴ γνώμη νὰ ἀποκαλῇ αὐτὸ «ἀνυπηρέτους τῆς τάξεως». Ποίαν λοιπὸν ἐμπιστοσύνην θὰ δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ τὸ Σῶμα τοῦτο; Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὑποβοηθεῖ τὴν λῃστείαν εἶνε ἡ κακὴ ἐφαρμογὴ τῶν ἰσχυόντων νόμων. Πρό τινων ἡμερῶν μόλις ἐφαρμόσθη ὁ νόμος περὶ λῃστείας εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Γιαγκούλα. Πρὸς τοῦτο ἔπρεπε νὰ στραφῇ ἡ προσοχὴ τῆς Κυβερνήσεως καὶ οὐχὶ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν μέτρων τὰ ὁποῖα μᾶλλον τὴν διασάλευσιν τῆς τάξεως εἶνε προωρισμένα νὰ προκαλέσωσι. Διὰ τοὺς λόγους τούτους κηρύσσεται κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. ***Ι. Τσιριμῶκος*** λέγει ὅτι ἡ λῃστεία ἐνεφανίσθη εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Νώρας μας. Ἡ καταδίωξίς της δὲν ἦτο εὔκολος καὶ ἠναγκάσθησαν κατὰ τὰ ἔτη 1867 — 1871 νὰ ἐφαρμόσωσι τὸν γνωστὸν νόμον περὶ λῃστείας. Ὡς μόνον μέσον τελεσφόρον ἀπεδείχθη πάντοτε ἡ κατάλληλος ἐκλογὴ προσώπων πρὸς καταδίωξιν τῆς λῃστείας, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ὁσάκις ἐφηρμόσθησαν κατ' αὐτῆς μέτρα βάρβαρα μετὰ σκληρότητος ἀπέτυχον καὶ ἀπεκόμισαν μόνον τὴν φρίκην καὶ τὴν κατάραν τῶν πληθυσμῶν. Ὁσάκις ἀπεστέλλοντο ἀξιωματικοὶ ἐμπνέοντες ἐμπιστοσύνην, οἱ χωρικοὶ ἐπρόδιδον τοὺς λῃστὰς καὶ ἐξωντώνετο ἡ λῃστεία. Φέρει παράδειγμα τὴν Φθιώτιδα, ἥτις ἄλλοτε διετέλει ὑπὸ τὸ κράτος τῶν φυγοδίκων, καὶ ἐπειδὴ ἐστάλη κατάλληλος ἀξιωματικὸς κατωρθώθη νὰ συγκεντρωθῶσι μόνοι των καὶ τῇ παρορτύνσει τῶν χωρικῶν 200 φυγόδικοι καὶ παρεδόθησαν εἰς τὸν Διοικητὴν τοῦ Μεταβατικοῦ. Προχωρῶν λέγει ὅτι ἡ λῃστοπαραγωγὴ εἶνε προϊὸν καὶ τῶν παραδόσεων καὶ τῆς ἀδυναμίας τοῦ Κράτους καὶ σειρᾶς ἀνομιῶν τὰς ὁποίας διέπραξεν ἡ Πολιτεία. Ὁ περίφημος Γιαγκούλας τρὶς συνελήφθη καὶ τρὶς ἀπέδρασεν.

Διὰ τῆς ἀμνηστεύσεως ἀφ' ἑτέρου τῶν λῃστῶν, ὅταν φονεύσωσιν ἄλλους, ἐνεθαρρύνθησαν τὰ κακοποιὰ στοιχεῖα καὶ ἀψηφοῦσι τὴν ἐπικράτειαν των ὡς λῃστῶν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ περισσότερον τὴν Πολιτείαν εἶνε ἡ δίωξις τῶν φυγοδίκων καὶ τῶν ζωοκλεπτῶν, διότι ἐξ αὐτῶν προέρχονται οἱ λῃσταί. Θὰ ἐξοντωθῶσιν οὗτοι διὰ τῆς δημιουργίας Σώματος μονίμου καταδιωκτικοῦ ἐμπνέοντος πεποίθησιν καὶ διοικουμένου μὲ χρηστότητα καὶ αὐστηρότητα. Ἐπετεύχθη ἡ ἐμπέδωσις τῆς ἀσφαλείας εἰς τὴν περίοδον 1912 — 1915, ὅτε ἡ ἀσφάλεια ἦτο ζηλευτή. Τοῦτο ἦτο ἀποτέλεσμα ὀφειλόμενον εἰς τὴν πεποίθησιν τὴν καθολικὴν εἰς τὸν τότε κυβερνῶντα τὸν Τόπον. Ἐμεσολάβησαν κατόπιν τὰ γνωστὰ γεγονότα, ὥστε νὰ μὴ ἐλπίζωμεν ὅτι μετὰ εὐκολίας θὰ ἐπανίδωμεν τὰς ἡμέρας ἐκείνας.

Ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι εἶνε μορφὴ ἀνόητος τὰ διαδιδόμενα περὶ τῶν προθέσεων τῆς Κυβερνήσεως διὰ γενικοὺς σκοπούς, εἰς οὓς ἀποβλέπει τὸ εἰσηγούμενον μέτρον. Ἀναλύων εἶτα οὐσιαστικῶς τὸ νομοσχέδιον λέγει ὅτι πᾶν μέτρον εἶνε ἀποκρουστέον, ἐφόσον διὰ μέτρων μὴ ἐξαιρετικῶν δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν τὸν σκοπόν μας. Ἐὰν, λέγει, δὲν ὑπάρχωσιν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν 30—50 ἀξιωματικοὶ κατάλληλοι διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ των, τότε ἔχομεν ὑποχρέωσιν πρὸς τὸν Τόπον νὰ διαλύσωμεν τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς. Οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ, λέγει, τὰς ἀγαθὰς προθέσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀλλ' ἐφόσον ἐπιτρέπεται ἐλευθέρα στρατολογία παντοειδοῦς στοιχείου διὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ νέου Σώματος δὲν δύναται νὰ ἐπικροτήσῃ τὸ μέτρον τοῦτο χωρὶς νὰ μὴ ἔχῃ βασίμους φόβους ὅτι τοῦτο θὰ καταλήξῃ νὰ ἀποῦῃ κατὰ τῆς ἀσφαλείας τοῦ Τόπου καὶ ὄχι ὑπὲρ αὐτῆς. Ἐὰν παρίστανται ἀνάγκη ὁδηγῶν ἢ καταδεικτῶν, δύνανται νὰ ἐκλεγῶσιν οἱ κατάλληλοι ἄνθρωποι ἐπὶ πληρωμῇ. Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ δημιουργῶμεν ἀξιωματικοὺς ἔξω τοῦ Στρατεύματος. Οἱ ἀξιωματικοὶ δέον νὰ προέρχωνται ἀπὸ ἀξιωματικοὺς τοῦ Στρατοῦ καὶ ἀπὸ τὰς Σχολάς.

Οἱ στρατολογηθησόμενοι ὁπλῖται ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ ἔχωσι λευκὸν ποινικὸν μητρῶον.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) παρατηρεῖ ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ καταταχθῇ, ἂν δὲν προσαγάγῃ πιστοποιητικὰ μὴ ποινικῆς καταδικάσεως. Συνεχίζων δίδει ἐξηγήσεις περὶ τοῦ ποιοῦ τῶν ἀνδρῶν οἱ ὁποῖοι θὰ στρατολογηθῶσι καὶ πόθεν θὰ στρατολογηθῶσιν.

Ὁ κ. **Ι. Τσιριμῶκος** συνεχίζων λέγει ὅτι δύναται ὁ Ὑπουργὸς νὰ σχηματίσῃ ἐθελοντικὸν εὐζωνικὸν τάγμα ἢ Σύνταγμα διὰ στρατολογίας ἐκ τῶν ὀρεινῶν μερῶν, ὅπερ τιθέμενον ὑπὸ καταλλήλους καὶ μονίμους ἀξιωματικοὺς καὶ ὑπὸ τὴν πειθαρχίαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν πεποίθησιν καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ ἐπιτυχῶς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** ἐρωτᾷ ἂν τὸ Σῶμα τῶν Κυνηγῶν θὰ ὑπάγηται καὶ εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι κατὰ τὸ ἐκτελεστικὸν Διάταγμα τὸ Σῶμα τῶν Κυνηγῶν τίθεται ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ κ. **Ι. Τσιριμῶκος** καταλήγων τονίζει ὅτι, ἂν τὸ Σῶμα τῶν Κυνηγῶν, περὶ οὗ προνοεῖ τὸ νομοσχέδιον, ὑπήγετο εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἢ εἰς τὸ Στράτευμα, ἠμείβετο ἰδιαιτέρως καὶ ἐτίθετο ὑπὸ μονίμους ἀξιωματικούς, οὐδεὶς θὰ εἶχεν ἀντίρρησιν κατὰ τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) βεβαιοῖ ὅτι τὸ Σῶμα θὰ διευθύνηται παρὰ μονίμων ἀξιωματικῶν καὶ ὄχι παρὰ ὁπλαρχηγῶν ὡς μέχρι τοῦδε τὰ διάφορα Σώματα ἀσφαλείας.

Ὁ κ. **Γ. Κουτρουμπάκης** διαμαρτύρεται διότι παρορῶνται αἱ ἐθνικαὶ ὑπηρεσίαι ἃς προσέφεραν εἰς πολλὰς περιστάσεις οἱ ὁπλαρχηγοὶ καὶ μάλιστα οἱ Κρῆτες.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** λέγει ὅτι ἡ σπουδαιότης τοῦ ζητήματος ἀπαιτεῖ ἵνα τὸ νομοσχέδιον ἐξετασθῇ μετὰ πάσης νηφαλιότητος καὶ μακρὰν παντὸς κομματικοῦ ὑπολογισμοῦ. Εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς εἰσήγαγε τὸ νομοσχέδιον καλῇ τῇ πίστει, εἶνε ὅμως πιθανόν, λόγῳ τοῦ ἐπαγγέλματός του, νὰ παρεσύρθη καὶ νὰ ἐνόμισεν ὅτι θὰ φθάσῃ εἰς ἀποτελέσματα ταχύτερον ἀπὸ ὅτι εἶνε δυνατόν. Τὸ νομοθέτημα δὲν εἶνέ τι νέον διὰ τὸν Τόπον μας. Καὶ ἀφότου ἐγένοντο τοιούτου εἴδους ὀργανώσεις ἡ πεῖρα μᾶς ἀπέδειξεν ὅτι, αἱ ὀργανώσεις αὗται δὲν καταλήγουσιν εἰς ἀποτελέσματα. Ἂν τὸ νομοσχέδιον ἀπέρριψεν ἡ Ἐπιτροπὴ παμψηφεί, δὲν δύναται βεβαίως νὰ λεχθῇ ὅτι τοῦτο ὀφείλεται εἰς ἀντιπολιτευτικὴν διάθεσιν. Τοῦτο εἶνε ἀπόδειξις τῆς δυσπιστίας ἡ ὁποία ὑπάρχει ἀπέναντι τῶν τοιούτων Σωμάτων. Εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ περικλείει λαμπροὺς καὶ μεμορφωμένους ἀξιωματικούς, θὰ εἴχομεν δὲ κάλλιστα ἀποτελέσματα, ἂν ἐλαμβάνετο πρόνοια πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ζήλου των. Φρονεῖ ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον δὲν εἶνε μελετημένον, εἶνε δὲ καὶ ἀναχρονιστικόν. Ἂν ἡ Ἰταλία κατώρθωσε νὰ ἐξαλείψῃ τὴν λῃστείαν, τοῦτο δὲν ἐπέτυχε διὰ τῆς ὀργανώσεως τοιούτων Ταγμάτων ἀλλὰ διὰ τῆς ὀργανώσεως τοῦ ἐκλεκτοῦ Σώματος τῶν Καραβινιέρων. Συνεχίζων δὲν εὑρίσκει τὸν λόγον δι' ὃν δὲν θὰ ἠδύνατο τὸ σχολεῖον τῆς Χωροφυλακῆς νὰ παρασκευάσῃ τοὺς ἄνδρας ἱκανοὺς καὶ διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν λῃστῶν, ἀλλ' ἡ καταδίωξις τῶν λῃστῶν—ὅπως ὀρθότατα παρετηρήθη—δὲν διδάσκεται. Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὁ κ. Ὑπουργὸς εὑρίσκεται ἐν ἀντιρρήσει, διότι, ἐνῶ πρόκειται περὶ μέτρου ἐπείγοντος, ἐν τούτοις ὁμιλεῖ περὶ σχολῆς ἐκπαιδεύσεως κλπ., πραγμάτων δηλαδὴ τὰ ὁποῖα μόνον μετὰ πάροδον χρόνου μακροῦ θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἀποδώσωσι καρπούς.

Παρακαλεῖ δ' ἅπαντα ταῦτα τὸν κ. Ὑπουργὸν ν' ἀποσύρῃ τὸ νομοσχέδιον, νὰ προσαγάγῃ δὲ ταχέως πρὸς συζήτησιν τὸν ὀργανισμὸν τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐὰν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο χωρισθῇ, δὲν δύνανται, ὁσηδήποτε καλὴ θέλησις ἐὰν ὑπάρξῃ καὶ ὁσαδήποτε συμβούλια ἂν συσταθῶσι, νὰ μὴ διεισδύσωσι καὶ πρόσωπα ἀνάξια. Παρὰ τοὺς ἥρωας ὑπάρχουσι πάντοτε καὶ κατώτερα στοιχεῖα. Ποῖος θὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὰ στοιχεῖα αὐτά; Πρέπει δι' αὐτὸ νὰ προσέξωμεν καὶ νὰ παύσωμεν τοὺς ἐμπειρισμούς. Ἂν ἡ Χωροφυλακὴ δὲν εὑρίσκεται εἰς τὸ ὕψος της, δὲν πταίει αὐτή, ἀλλ' αἱ ἑκάστοτε Κυβερνήσεις καὶ οἱ πλουτοκράτες, οἱ ὁποῖοι πιέζουσι καὶ ἐπηρεάζουσι. Μία ἐκκαθάρισις τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἡ λῆψις ἰδιαιτέρων ὑπὲρ αὐτῆς μέτρων θὰ μᾶς ἀποδώσωσι τὴν ἀσφάλειαν, περὶ τῆς ὁποίας πάντες ἐνδιαφερόμεθα. Κηρύσσεται διὰ τοῦτο κατὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐκ φόβου μήπως δημιουργήσωμεν μίαν νέαν μάστιγα τῆς ὑπαίθρου χώρας.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι δὲν βλέπει ποῦ ὁ ἀξιότιμος κ. πληρεξούσιος διαφωνεῖ μὲ τὸ νομοσχέδιον, ἐφόσον δέχεται τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ καὶ μόνην διαφωνίαν ἀποτελεῖ ἡ ἐπιθυμία ὅπως τοῦτο περιληφθῇ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** ἀπαντᾷ ὅτι οὐδὲν δέχεται, ἀλλὰ διαφωνεῖ κατ' ἀρχὴν πρὸς τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει κίνδυνος νὰ δημιουργήσῃ ἓν Σῶμα πραγματικῶν Γενιτσάρων. Διὰ τοῦτο παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἀποσύρῃ τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Σ. Γονατᾶς** λέγει ὅτι ἐκ τῆς διεξαχθείσης συζητήσεως καὶ τῆς παρατηρηθείσης κατ' αὐτὴν ὁμοφωνίας πάντων τῶν ὁμιλησάντων συμπεραίνει ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ καταλήξῃ εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ δεχθῇ τροποποιήσεις τινάς. Φρονεῖ διὰ τοῦτο ὅτι θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ ἀναπτυχθῶσιν αἱ τροπολογίαι αὗται, ἵνα ἐπὶ τῇ βάσει τούτων διεξαχθῇ ἡ συζήτησις.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι ἀφ' ἧς ἀνελήφθη τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν ἐσκέφθη παρὰ νὰ ἀναδιοργανώσῃ τὴν Χωροφυλακὴν κατὰ τρόπον ὥστε νὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ τηρῇ πάντοτε τὴν τάξιν καὶ νὰ ἵσταται εἰς τὸ ὕψος της, ἄνευ οὐδεμιᾶς βοηθείας ἄλλοθεν καὶ ἄνευ Ταγμάτων ἰδιαιτέρων. Πρὸς τοῦτο, λέγει, ἔτειναν αἱ προθέσεις μου καὶ αἱ ἐνέργειαί μου, καὶ διὰ τοῦτο κατήρτισα καὶ ὑπέβαλον τὸν ὀργανισμὸν τῆς Χωροφυλακῆς, διὰ τοῦ ὁποίου λαμβάνεται πρόνοια δι' ὅλα τὰ ζητήματα περὶ τῶν ὁποίων μᾶς κατηγόρησαν ὅτι δὲν ἐμεριμνήσαμεν. Συνεπῶς δὲν καθυστερήσαμεν ἡμεῖς οὔτε περιεστρονήσαμεν ἡμεῖς τὴν Χωροφυλακήν, διὰ τὴν ὁποίαν προέβημεν εἰς ἐπαινετικὰς μάλιστα δηλώσεις, διότι πιστεύομεν ὅτι καὶ ἡ Χωροφυλακὴ καὶ ἡ Ἀστυνομία τῶν Πόλεων ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἄνδρας τὴν αὐτὴν ἔχοντας στοργὴν πρὸς τὸ καθῆκον. Ἂν ἡ Ἀστυνομία τῶν Πόλεων ἐπέτυχε, τοῦτο ἐγένετο διότι τὰ πάντα ἐπεδαψιλεύθησαν εἰς αὐτήν, οὐδαμῶς δὲ ἀναμιγνύεται ἡ πολιτική. Ἐνῷ τοὐναντίον συμβαίνει εἰς τὴν Χωροφυλακήν, ἡ ὁποία εἶνε θαῦμα πῶς ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας κατώρθωσε νὰ διατηρήσῃ κάποιαν τάξιν. Δὲν περιφρονοῦμεν ἡμεῖς τὴν Χωροφυλακήν ὑποβαλόντες τοιοῦτον ὀργανισμὸν ὑπὲρ αὐτῆς. Ἀνατρέχει εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ λεχθέντα κατὰ τὴν ὑποβολὴν τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ λέγει ὅτι διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ὀργανισμοῦ ἐκείνου θέλει διακανονισθῇ ὁριστικῶς τὸ ζήτημα τῆς δημοσίας ἀσφαλείας τῆς Νύκτας. Ἀλλ' ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου θὰ ἀπαιτήσῃ, λέγει, τοὐλάχιστον μίαν διετίαν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀριθμητικῆς του μόνον δυνάμεως, δὲν θὰ ἦτο δὲ δυνατὸν νὰ ἀφήσωμεν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τὴν Νύκτα ἐγκαταλελειμμένην καὶ διὰ τοῦτο ἐσκέφθημεν νὰ λάβωμεν τὸ προσωρινὸν μέτρον τὸ ὁποῖον συζητεῖται. Τὸ διὰ τοῦ νομοσχεδίου συνιστώμενον Σῶμα θὰ ἠδύνατο νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὴν καταδίωξιν τῆς λῃστείας, οὕτως ὥστε ἡ Χωροφυλακὴ νὰ μείνῃ ἐλευθέρα νὰ ὀργανωθῇ. Ἀναφέρει ἀκολούθως τὰς περὶ τοῦ Σώματος τῶν Κυνηγῶν ἀντιλήψεις του, τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο Σῶμα ἐπαρκῶς ὡπλισμένον καὶ καταλλήλως καὶ εἰδικῶς ἐκπαιδευμένον, καὶ τὸ ὁποῖον

θὰ καθίστατο τρομερόν. Οὐδεμίαν, λέγει, ἐντύπωσιν ἔχει, ἵνα οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Σώματος τούτου προσληφθῶσιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ νὰ μὴ προσληφθῶσιν ὁπλαρχηγοί, τοὺς ὁποίους δὲν ἀποκρύπτει ὅτι ἐσκόπει νὰ προσλάβῃ.

Ἀναφερόμενος ἀκολούθως εἰς τὰ ἀπὸ τοῦ βήματος λεχθέντα ἐν σχέσει πρὸς τὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ λαοῦ, τὴν συγκοινωνίαν κ.λπ. λέγει ὅτι ταῦτα θὰ βραδύνωσιν, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ οἱ λῃσταὶ δὲν ἀνακωχεύουσι. Συνιστᾷ τελευτῶν ὅπως ἐνισχυθῇ τὸ Κράτος ἵνα παταχθῇ ἡ λῃστεία.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** λέγει ὅτι τὴν περὶ τοῦ νομοσχεδίου ἐντύπωσιν ἐπροκάλεσαν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἐξέγερσις τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ὀνομασία τοῦ Σώματος. Ἡ ἐκλογὴ τῶν προσώπων καὶ οὐχὶ ἡ ὀνομασία εἶνε ἐκείνη ἡ ὁποία δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν πεποίθησιν. Δὲν φρονεῖ δὲ ὅτι, ἐὰν ὑπάρχωσι πλὴν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἄλλοι ἔχοντες τὴν εἰδικότητα δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ περιληφθῶσι καὶ αὐτοί. Τελευτῶν λέγει ὅτι, ἐὰν ἡ ὀνομασία καὶ ὁ τίτλος μετεβάλλοντο, θὰ ἦρετο ἡ δημιουργηθεῖσα ἐντύπωσις.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ μετὰ τοῦτο ὅτι παρῆλθε τετράωρον ἀφ' ὅτου συζητεῖται τὸ νομοσχέδιον, ἐρωτᾷ δὲ τὴν Συνέλευσιν ἂν δέχεται ὅπως ἡ ἀγόρευσις ἑκάστου ῥήτορος μὴ παρατείνηται ἐφεξῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου πέρα τοῦ ἑνὸς τετάρτου.

Ἡ **Συνέλευσις** δι' ἀναστάσεως δέχεται τὴν πρότασιν.

Ὁ κ. **Σ. Γονατᾶς** προτείνει ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις, ἵνα τὸ νομοσχέδιον ἐκτυπωθῇ μὲ τὰς τροποποιήσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ τοῦτο δεκτόν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἡ συζήτησις συνεχισθῇ αὔριον μετὰ τὸ γεῦμα.

Ἡ **Συνέλευσις** δέχεται τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, λύεται δὲ ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 3 30' πρωϊνῇ διὰ τὴν 1 30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΟΑ'

τῆς 3 Ἀπριλίου 1925.

Ὥρα 5 μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνεβιβάσθη ἐπὶ τῆς ἕδρας καὶ κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Ὁ ἐπαρχιακὸς Σύλλογος Κονίτσης παρακαλεῖ ὅπως ὁρισθῇ αὕτη εἰς ἰδίαν διοίκησιν.

Οἱ πρόσφυγες τοῦ συνοικισμοῦ Λίτζα—Νιγρίτης διαμαρτύρονται κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Μονασ. Ἐπιτροπῆς περὶ μετακινήσεως τοῦ συνοικισμοῦ Νέας Μάγρας.

Οἱ τελειόφοιτοι τῆς Νομικῆς Σχολῆς αἰτοῦνται τὴν παροχὴν εὐεργετικῶν διατάξεων κατὰ τὰς ἐπὶ διπλώματι ἐξετάσεις των.

Ἡ Καπνεργατικὴ Ἕνωσις Καβάλλας ζητεῖ τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ 169 Οἰκοδομικὸς Συνεταιρισμὸς Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ἐξαιρεθῇ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῆς ἐκτάσεως Ἀλλάκη τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀγορασθὲν οἰκόπεδον.

Ὁ ἀπόστρατος ἀρχιτεχνίτης Ν. Σωτηράκης αἰτεῖται τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 1961.

Ὁ Σταῦρος Θωμόπουλος συνταξιοῦχος Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ αἰτεῖται αὔξησιν συντάξεως.

Ἐπιτροπὴ Πρωτοδικῶν καὶ Ἀντεισαγγελέων αἰτεῖται τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν βελτίωσιν τοῦ δικαστικοῦ κλάδου.

Οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι ζητοῦσι τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

Ὁ κ. ***Ἀθ. Μιασούλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ναυτικῆς ἀεροπορικῆς ὑπηρεσίας», ὅπερ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως κηρύσσεται ***κατεπείγον***.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἀφορώντων εἰς τὴν θήραν ἄρθρων τοῦ Δασικοῦ Κώδικος».

Ὁ κ. ***Κ. Σπυρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ κυριακῆς ἀναπαύσεως».

Οἱ Ὑπουργοὶ κ.κ. ***Κ. Σπυρίδης*** (τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ ***Κ. Γκότσης*** (τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου

«περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου νόμου».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Β. Καραπαναγιώτης, Ἐλ. Παυλίδης, Δ. Ψάρης*** καὶ ***Ι. Παπαθεοδώρου*** ὑποβάλλουσι πρότασιν ψηφίσματος «περὶ ἀποδόσεως τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑποστρατήγου εἰς τοὺς Ν. Μαμούνην, Λ. Φραντζῆν καὶ Ι. Ἰσχόμαχον».

Ὁ κ. Π. ***Γιωτόπουλος*** ὑποβάλλει πρότασιν ψηφίσματος «περὶ ἐκδικάσεως τοῦ ἀδικήματος τῆς λιποταξίας ὑπὸ τῶν Ἐφετῶν».

Ἡ ***ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας κεντρικῆς καὶ τοπικῆς Διοικήσεως κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ προαγωγῆς μοιράρχων εἰς ταγματάρχας ἐπὶ διακεκριμένης πράξεσιν».

Ἡ ***ἐπὶ τῶν Τ.Τ.Τ. κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως εἰδικῶν ταμείων κοινωφελῶν ἔργων Κολινδροῦ καὶ Λιτοχώρου».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. ***Ι. Τσιγκόλης*** καὶ ***Θ. Χαβίνης*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ».

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴ πρὸς ἐπεξεργασίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν» ἐνισχύεται διὰ τῶν κ. κ. Λρ. Ἀλαμανῆ, Ι. Ἀνανιάδη, Π. Γκελγκενδζόγλου, Λύγ. Θεολογίτη, Β. Καραπαναγιώτη, Ι. Μαρματάκη, Δ. Μέλφου, Λ. Μπακάλμπαση, Ν. Ξηροῦ, Δ. Πάζη, Λ. Παπαδάτου, Γ. Τσακανίκα καὶ Θ. Χαβίνη.

Ὁ κ. ***Ι. Μαρματάκης*** ὑποβάλλει πρότασιν ψηφίσματος «περὶ μεταβιβάσεως τοῦ δικαιώματος τῶν δικαιούχων πολεμικῶν συντάξεων εἰς τὰς συζύγους καὶ τὰ ἀνήλικα ὀρφανὰ αὐτῶν».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν.

Ὁ κ. ***Ι. Μαμάης*** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Σταματίου Ὑδραίου διαμαρτυρομένου κατὰ τῆς ἀναγκαστικῆς πωλήσεως τῶν κτημάτων του παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Ὁ κ. ***Δ. Μαρσέλος*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Συνδέσμου Κομιστῶν Τελωνείου Πειραιῶς ἐκφράζει ἐξ ὀνόματος αὐτῶν τὴν εὐγνωμοσύνην των πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν διότι ἐδέχθη τὰ δίκαια αἰτήματά των.

Ὁ κ. **Γ. Δουκουμετζίδης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ἡρακλείου Κρήτης διαμαρτυρομένων διὰ τὴν κυκλοφορήσασαν φήμην ὅτι τὰ ἐκεῖσε μουσουλμανικὰ κτήματα θὰ ἐξαιροῦντο τῆς προστασίας τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ κ. **Σ. Πεζᾶς** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς τονίζει ὅτι κατὰ τὰς ἐφημερίδας Ἡρακλείου ὄπισθεν ἐφέδρων καὶ ἀπόρων ἐγχωρίων κρύπτονται καὶ ταλαντοῦχοι ἐντόπιοι, καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ μέτρα προστασίας τῶν ἐφέδρων καὶ ἀπόρων ἐγχωρίων ἐκ παραλλήλου μετὰ τῶν ὁμογενῶν προσφύγων, ὁπὼς νὰ ἀποκατασταθῇ ἁρμονία μεταξὺ ἐντοπίων καὶ προσφύγων.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ Κηφισιᾶς πρὸς παραχώρησιν αὐτῷ μοναστηριακῶν κτημάτων. Οἱ καλλιεργηταί, λέγει, δικαιοῦνται νὰ ἀξιώσουσι τὴν διάλυσιν τῶν τυχὸν ὑπαρχουσῶν μισθώσεων συμφώνως πρὸς τὸν ἀγροτικὸν νόμον. Παρακαλεῖ συνεπῶς νὰ διαλυθῶσιν αἱ μισθώσεις αὗται.

Ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ Γεωργίου Καλακατεβάκη.

Ὁ κ. **Ι. Μαμάης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἀρβυλοτεχνιτῶν Ἀθηνῶν καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ κατακρατῇ τὰς 35 δραχμὰς ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι συνέστησεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Προμηθειῶν νὰ θέσῃ εἰς τὴν διακήρυξιν ὅρον περὶ διακρατήσεως τῶν ἐργατικῶν.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** ἐρωτᾷ, ἂν τυχὸν δὲν ἐκτελεσθῇ ἡ σύστασις αὕτη τοῦ κ. Ὑπουργοῦ παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς, τίνα μέτρα θὰ ληφθῶσιν ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν ἀρβυλοποιῶν, οἱ ὁποῖοι ἠξίωσαν νὰ τεθῶσιν ἐκποδὼν οἱ ἐμφιλοχωροῦντες διάμεσοι ἐκμεταλλευταί. Παρακαλεῖ συνεπῶς νὰ ἐξαντληθῇ πᾶσα ἡ προσοχὴ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, διότι καὶ τὸν Τόπον καὶ τὸ Κράτος καὶ τοὺς ἐργάτας θὰ ὠφελήσῃ.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ προκηρύξῃ δημοπρασίαν δι' ἀρβύλας ἑλληνικὰς καὶ νὰ θέσῃ ἴδιον ὅρον περὶ διακρατήσεως τῶν ἐργατικῶν. Τὸ νὰ γίνῃ ὅμως τὸ Κράτος ἄμεσος ἐργοδότης δὲν εἶνε δυνατόν, διότι ἔχει πικρὰν πεῖραν ἀπὸ τὰς ἄλλοτε γενομένας τοιαύτας ἐργοδοσίας.

Ὁ κ. **Σκεῦος Ζερβὸς** δευτερολογῶν παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ καταδιώξεως τῶν ἐκμεταλλευτῶν ἐργοδοτῶν τούτων.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ὑπὲρ τῶν ἀρβυλοτεχνιτῶν ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης**.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ ἐν ἀποστρατείᾳ συνταγματάρχου Λ. Φραντζῆ, περὶ προϋδασμοῦ τοῦ ἀξιωματικοῦ τούτου τοῦ τόσας παρασχόντος ὑπηρεσίας καὶ ὄντος ἀδικημένου.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης**, ὅστις ὑπομιμνήσκει καὶ ὅτι ὑπὲρ τοῦ ἀξιωματικοῦ τούτου ἔχει ἀποφανθῇ καὶ τὸ Στρατιωτικὸν Συμβούλιον. Πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ἀδικίας ταύτης ὑποβάλλει σχετικὴν πρότασιν ψηφίσματος, ἣν καὶ ἀναπτύσσει.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** τονίζει τὰς διακεκριμένας ὑπηρεσίας ἃς προσέφερεν ὁ ἀξιωματικὸς κ. Φραντζῆς καὶ παρακαλεῖ νὰ ὑιοθετηθῇ ἡ ἀνωτέρω πρότασις ψηφίσματος.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συνιστᾷ τὴν ἀποδοχὴν τοῦ ψηφίσματος ὡς ἀποδίδοντος δικαιοσύνην.

Ὁ κ. **Λ. Καταφυγιώτης** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Γολίτσης παραπονουμένων διὰ τὴν μὴ ἀναγνώρισιν τῶν κοινοτικῶν δασῶν των ὡς τοιούτων. Αἱ αἰτήσεις των, λέγει, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ὑπαναστατικοῦ Διατάγματος μένουσιν ἐκκρεμεῖς εἰς τὸ Δασικὸν Τμῆμα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) παρατηρεῖ ὅτι οἱ χωρικοὶ πρέπει νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι ἐπὶ τῶν δασῶν αὐτῶν ὑπῆρχε δικαίωμα ξυλεύσεως (μπαλταλίκι)· ἄλλως τε πρέπει νὰ προσαχθῶσι καὶ οἱ τίτλοι.

Ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως ἡ ἀναφορὰ αὕτη διαβιβάζεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Μέσα Λασηθίου, Σηταλινοῦ καὶ Νιαμφόρου παραπονουμένων κατὰ τοῦ Νομάρχου των σχετικῶς μὲ τὸν καθορισμὸν τῶν ὁρίων των καὶ τὸν σχηματισμὸν τῶν Κοινοτήτων των καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν τὰ δίκαια παράπονά των, ἐφόσον δὲν πρόκειται νὰ ἐπιβαρυνθῇ τὸ Δημόσιον.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι θὰ λάβῃ σχετικὴν πρόνοιαν.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Βιάνου διὰ τὴν συμπλήρωσιν δρόμου τριῶν μόνον χιλιομέτρων.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι ἐδόθη ἡ σχετικὴ πίστωσις.

Ὁ κ. **Λ. Καταφυγιώτης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῆς Κοι-

νότητος Καναλίων Καρδίτσης παραπονουμένων διὰ τοὺς ὑπερ βολικοὺς φόρους οὓς πληρώνουσιν οἱ καπνοπαραγωγοί.

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ἀπαντᾷ ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου περὶ ἀνεπεξεργάστων καπνῶν θὰ μελετηθῶσι τὰ παράπονα ταῦτα.

Παρελθούσης τῆς ὥρας αἱ λοιπαὶ ἀναφοραὶ ἀναβάλλονται.

Εἰσέρχεται δ' εἰτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Πρόεδρος. Συμφώνως πρὸς τὴν ἐντολὴν τὴν ὁποίαν μοὶ ἔδωκεν ἡ Συνέλευσις καὶ καθ' ὃ εἶχον καθῆκον, ἐξήλεγξα τὸ πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας τῆς προτελευταίας συνεδριάσεως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 17ου τοῦ συντάγματος. Ἐκ τῆς ἐρεύνης τὴν ὁποίαν ἔκαμα ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ ἀριθμοὶ οἱ ἀναφερόμενοι εἰς τὰ πρακτικὰ εἶνε ἀκριβεῖς, εἶνε σύμφωνοι πρὸς τὸ πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας. Εἰς τὰ ὀνόματα παρεισέρρησαν εἰς τὰ τυπωθέντα πρακτικὰ διάφορα τυπογραφικὰ ἢ ἀντιγραφικὰ λάθη, τὰ ὁποῖα εἶνε τὰ ἑξῆς: Φέρεται ὡς ψηφίσας ὁ κ. Ταλιαδοῦρος, ἐνῷ κατὰ τὸ πρωτόκολλον δὲν ἐψήφισε· φέρεται ὡς ψηφίσας ὁ κ. Ἐμμ. Σοφούλης, ἐνῷ δὲν ἐψήφισε· φέρεται ὡς ψηφίσας ὁ κ. Διαμαντόπουλος, ἐνῷ δὲν ἐψήφισε. Καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι φέρονται εἰς τὸ ἔντυπον ὡς ψηφίσαντες εἰς τὸ «ὄχι», ἐνῷ κατὰ τὸ πρωτόκολλον δὲν ἐψήφισαν. Ἀντιθέτως δὲ παραλείπονται εἰς τὸ ἔντυπον, ὑπάρχουσιν ὅμως εἰς τὸ πρωτόκολλον, ὁ κ. Κόλιας ψηφίσας «ναί», ὁ κ. Χαΐνης ψηφίσας «ναὶ» καὶ ὁ κ. Τσαπόγας ψηφίσας «ναί». Ἐκ τοῦ πρωτοκόλλου ἑπομένως προκύπτουσιν ἀκριβῶς οἱ ἀριθμοὶ οἵτινες ἀναγράφονται ἐν τοῖς πρακτικοῖς. Πλὴν τούτου, κατὰ δοθείσας μοι ἐγκύρους πληροφορίας καὶ ἀμέσως δηλωθείσας διαμαρτυρίας τῶν κ. πληρεξουσίων, παρελείφθησαν καὶ δὲν ἀναγράφονται εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας ἐκ παραδρομῆς τοῦ Γραμματέως οἱ ἑξῆς: Α. Παπαναστασίου ψηφίσας «ναὶ» καὶ Π. Πολυχρονίδης ψηφίσας «ναί».

Ἀντιθέτως παραλείπονται ἐπίσης ψηφίσαντες «ὄχι» οἱ κ. Εὐστρ. Γονατᾶς καὶ Γ. Τσακανίκας.

Ἑπομένως τὸ πραγματικὸν ἀποτέλεσμα εἶνε 123 «ναί», 113 «ὄχι» καὶ 2 ἀρνηθέντες ψῆφον.

Ὁ κ. **Θ. Κουτούπης** λέγει, ὅτι κατόπιν τῆς τοιαύτης ψηφοφορίας δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ δεκτὸν τὸ ἀποτέλεσμα, ἀλλ' εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐπαναληφθῇ αὐτή. Ὁ τρόπος καθ' ὃν διεξάγεται πάντοτε ἡ ψηφοφορία δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νὰ ἔχῃ αὐτὰ τὰ ἀποτελέσματα. Ὁ τρόπος καθ' ὃν γίνεται ἡ ψηφοφορία, ἡ συρροὴ τῶν πληρεξουσίων εἰς τὸ Προεδρεῖον θὰ ἔχωσιν αὐτὰ τὰ ἀποτελέσματα. Ἐγὼ δὲν αἰτιῶμαι τὸν προεδρεύοντα, ἀλλὰ λέγω πῶς ἔχουσι τὰ πράγματα.

Πρόεδρος. Καὶ ἂν ἐμμείνωμεν εἰς τὸ πρωτόκολλον, ἡ ψηφοφορία εἶνε δεδηλωμένη ὑπὲρ τοῦ ναί· ὑπάρχει πλειοψηφία ἑννέα ψήφων. Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τοὺς μὴ σημειωμένους, ἀλλὰ δεδηλωμένους ψηφίσαντας, ἡ διαφορὰ εἶνε πάλιν ὑπὲρ τῆς προτάσεως. Ὑπομένω καὶ κατὰ τὴν μίαν ἐκδοχὴν καὶ κατὰ τὴν ἄλλην δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία περὶ τοῦ ἀποτελέσματος.

Ι. Τσιριμῶκος. Κύριε Πρόεδρε, μὲ ὅλας τὰς ἐμφανισθείσας ἀνωμαλίας, ἀνωμαλίας αἱ ὁποῖαι εἶνε φυσικαί, διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ἀποκαθίστανται τάξις κατὰ τὴν ὥραν τῆς ψηφοφορίας, μὲ ὅλας, λέγω, τὰς ἐμφανισθείσας ἀνωμαλίας, ἡμεῖς δὲν ἐπιμένομεν εἰς ἐπανάληψιν τῆς ψηφοφορίας. τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων ἐδήλωσεν ὅτι, ὅταν ἔλθῃ ἡ συζήτησις τοῦ ἄρθρου περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, δυνάμεθα νὰ ἐπανέλθωμεν, διότι οὗτος ἐδήλωσεν ὅτι εἶνε διατεθειμένος νὰ ἀλλάξῃ γνώμην, ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως. Ἐπιφυλασσόμεθα λοιπὸν τότε νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 17.

Κ. Ἀλαβάνος. Κύριοι πληρεξούσιοι, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ εἴπω ὀλίγα τινά, καθόσον τὴν στιγμὴν τῆς ψηφοφορίας εἶχον τὴν τιμὴν νὰ προεδρεύω. Ἐξ ὅσων ἠκούσατε ἐκ μέρους τοῦ κ. Προέδρου τῆς Συνελεύσεως οὐδεμία μένει ἀμφιβολία ὅτι δὲν ἐπῆλθεν ἀλλοίωσις εἰς τὸ ἀποτέλεσμα καὶ ὅτι ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Σεχιώτη, ἤτοι τῆς τριετοῦς θητείας, οἱ περισσότεροι. Ἀλλὰ μὲ τοῦτο δὲν θέλω νὰ εἴπω ὅτι ἀπαλλάσσονται τῆς εὐθύνης καὶ οἱ ψηφολέκται καὶ οἱ Γραμματεῖς, κατ' ἐξοχὴν δὲ ὁ Προεδρεύων, διότι βεβαίως ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως εἶνε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος φέρει τὴν ἁμαρτίαν ὅλων τῶν ἀταξιῶν. Ἀλλὰ θὰ ἤθελον νὰ γνωρίζω διὰ τὴν εὐθύνην αὐτὴν ὑπάρχει εἷς κἂν πληρεξούσιος ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ἀποδώσῃ αἰτίασιν ἢ μομφὴν κατὰ τοῦ Προεδρείου ὅτι ἐκ προμελέτης ἢ ἔκ τινος ἄλλου λόγου ἢ ἀμελείας ἔγινε τοῦτο ἀφορμὴ ὥστε νὰ παρουσιασθῇ τὸ σφάλμα αὐτό;

Εἶπον ὅτι δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς εὐθύνης τὸ Προεδρεῖον.

θὰ ἤμην πολὺ περίεργος νὰ ἐδεχόμην ἄλλην ἀπόψιν. Ἀλλ' ἔχει καὶ δικαιολογητικὰ τὸ Προεδρεῖον εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν. Μὴ τὸ Προεδρεῖον δὲν ἔλαβε τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ὤφειλε νὰ λάβῃ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ψηφοφορίας; Τοῦτο θέλω νὰ εἴπω εἰς τὴν Συνέλευσιν. Δύναμαι νὰ βεβαιώσω τὴν Συνέλευσιν ὅτι τὸ Προεδρεῖον ἔλαβεν ὅλα τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐπεβάλλοντο. Ἐκάλεσα τοὺς κ. Γραμματεῖς, ἀλλ' οὗτοι ἀπουσίαζον. Γραμματεύων ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἦτο ὁ κ. Λεονάρδος, ἐπιμελέστατος πληρεξούσιος, ὁ ὁποῖος πολλάκις μάλιστα ἀντικατέστησε τοὺς Γραμματεῖς, καὶ προσέφερεν ὑπηρεσίας εἰς τὸ Προεδρεῖον. Ἀναγνωρίζω ὅτι εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν ἴσως δὲν θὰ ἦτο ἐπαρκὴς ὁ κ. Λεονάρδος, διότι εἶνε ἄπειρος ὡς νέος καὶ ὡς διὰ πρώτην φορὰν ἀναμιγνυόμενος εἰς τὸν κατάλογον. Ἀλλὰ τί ἠθέλετε νὰ κάμω; Ἠθέλετε νὰ εἴπω: Κύριε Λεονάρδε, ἀπομακρυνθῆτε διὰ νὰ φέρω ἄλλον πληρεξούσιον ὁ ὁποῖος ἔχει τὰ ἴδια μὲ σᾶς δικαιώματα; Διότι, ἂν εἶχον ἕνα Γραμματέα, πεπειραμένον, βεβαίως ὁ κ. Λεονάρδος μόνος του θὰ ἀπεῖχεν. Ἐν τούτοις δὲν παρέλειψα νὰ παρακολουθήσω τὸν κ. Λεονάρδον καὶ νὰ τῷ εἴπω: Προσέξατε καλῶς, διότι φοβοῦμαι μὴ τυχὸν λόγῳ τῆς ἀπειρίας σας γίνωσι σφάλματα. Καὶ ὁ κ. Λεονάρδος μοὶ ἀπήντησε: Μὴ ἀνησυχεῖτε, κ. Πρόεδρε, διότι ὅτι ἀναλάβω τὸ φέρω εἰς πέρας. Δὲν παρέλειψα ἐπίσης νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῶν ψηφολεκτῶν, οἱ ὁποῖοι ἦσαν λίαν πεπειραμένοι, ὡς ὁ κ. Κουτσοπέταλος, καὶ τοὺς παρεκάλεσα νὰ ἐπιβλέψωσι τὸν κατάλογον, διότι πάντοτε εἶχον τὴν ἀνησυχίαν, λόγῳ τῆς ἀπειρίας τοῦ Γραμματέως, μὴ τυχὸν συμβῇ λάθος τι. Δὲν παρέλειψα νὰ παρακαλέσω τὸν φίλον μου κ. Χ. Ξηρόν, ὁ ὁποῖος εἶνε λίαν πεπειραμένος, ὁ μόνος, δύναμαι νὰ εἴπω, μᾶλλον πεπειραμένος ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτήν, παρεκάλεσα τὸν κ. Ξηρὸν ἐπανειλημμένως νὰ προσέξῃ, διότι εἶνε δυνατὸν νὰ συμβῇ κανὲν λάθος, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἦτο εὐχάριστον. Τί περισσότερα μέτρα, σᾶς ἐρωτῶ, κ. συνάδελφοι, δύναται νὰ λάβῃ τὸ Προεδρεῖον; Ἀλλὰ ποῖον τότε τὸ αἴτιον αὐτῆς τῆς καταστάσεως, κύριοι, Πρέπει διὰ νὰ εἴμεθα εἰλικρινεῖς νὰ εἴπωμεν τὴν ἀλήθειαν. Ἀπεμακρύνθη ὁ κ. Σολδάτος, ἐκ τοῦ Προεδρείου, ὁ ὁποῖος εἶχεν εἰδικότητα δι' αὐτὴν τὴν ἐργασίαν. Οἱ ἄλλοι κύριοι Γραμματεῖς δὲν εἶνε τακτικοί. Δὲν θέλω ν' ἀποδώσω αἰτίασίν τινα, ἀλλ' ἐκ συνηθείας οἱ κ. κ. Γραμματεῖς ἀσχολούμενοι εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς καὶ εἰς τὰς συζητήσεις τῆς Συνελεύσεως παραδίδουσι τὴν θέσιν των εἰς ἄλλους πληρεξουσίους. Τοῦτο εἶνε μέγιστον λάθος. Ὅλαι αἱ ἀταξίαι αἱ ὁποῖαι συμβαίνουσιν ὀφείλονται εἰς τοῦτο, ὅτι οἱ κ. Γραμματεῖς δὲν καταλαμβάνουσι τὰς ἕδρας αὐτῶν. Ἂν τοῦτο διορθοῦτο, ὡς ἁρμόζει, θὰ λείψωσι πλεῖστα ὅσα ἄτοπα τὰ ὁποῖα συμβαίνουσι. Θὰ παύσωμεν νὰ βλέπωμεν ἓν θέαμα ἀποκαρδιωτικόν, τὸ ὁποῖον δὲν κάμνει καλὴν ἐντύπωσιν οὔτε εἰς τὴν Συνέλευσιν οὔτε εἰς τὰ θεωρεῖα. Θὰ παύσῃ ὅλη αὐτὴ ἡ συγκέντρωσις πέριξ τοῦ Προεδρείου. Θὰ παύσῃ τὸ Προεδρεῖον νὰ μετακαλῆται εἰς Γραφεῖον ἀλληλογραφίας τῶν κ. κ. πληρεξουσίων, θὰ παύσῃ ἡ μεγάλη ἀσχολία εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται διαρκῶς ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως, καθ' ἣν στιγμὴν καταγίνεται εἰς τὰς συζητήσεις, καὶ εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ παρακολουθῇ τὴν συζήτησιν μετὰ προσοχῆς, διότι αὐτὸ εἶνε ἰδίως τὸ ἔργον τοῦ Προέδρου, νὰ παρακολουθῇ τὰς συζητήσεις καὶ τὰς κινήσεις τῆς Συνελεύσεως, καὶ νὰ προλαμβάνῃ τὸν θόρυβον καὶ τὴν ἀταξίαν, διότι, ὅταν ταῦτα ἐκραγῶσι, δὲν δύναται τότε οὔτος νὰ σταματήσῃ. Θὰ παύσῃ καὶ τὸ ἄλλο κακόν, ἂν ὑπάρχωσι Γραμματεῖς, τὸ τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ Προέδρου μὲ τὰς ζητουμένας πληροφορίας παρὰ τῶν κ. κ. πληρεξουσίων οἱ ὁποῖοι ἀνεβοκατεβαίνουν εἰς τὸ Προεδρεῖον καθ' ἣν στιγμὴν γίνονται σοβαρώτατα συζητήσεις διὰ νὰ ἐρωτήσωσι τὸν κ. Πρόεδρον ποῦος ἔχει σειρὰν νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸ δεῖνα νομοσχέδιον κτλ., καθ' ἣν στιγμὴν γίνονται μεγάλαι καὶ σοβαραὶ συζητήσεις, ἃς ὑποχρεοῦται νὰ παρακολουθῇ. Ἂν, λέγω, οἱ κ. κ. Γραμματεῖς καταλαμβάνωσι τὰς θέσεις αὐτῶν, ὅλα αὐτὰ τὰ ἀτοπήματα θὰ λείψωσι. Δὲν θέλω, ἐπαναλαμβάνω, νὰ ἀποδώσω οὐδεμίαν αἰτίασιν εἰς τοὺς Γραμματεῖς ὅτι παρέδωσαν τὴν θέσιν των τὴν ὁποίαν τοῖς ἔδωκεν ἡ Συνέλευσις διὰ ψήφου αὐτῆς. Θὰ ἐκφράσω καὶ πάλιν τὴν λύπην μου διὰ τὸ λάθος τὸ ὁποῖον ἔγινε καὶ ζητῶ τὴν συγγνώμην τῆς Συνελεύσεως διὰ τοῦτο.

Σύμπασα ἡ Συνέλευσις. Ὄχι, ὄχι.

Ἀλ. Παπαναστασίου. Βεβαίως καμμία πρόθεσις δὲν ὑπάρχει νὰ ἀποδοθῇ εὐθύνη εἰς τὸ Προεδρεῖον διὰ τὰ σφάλματα τὰ ὁποῖα εἶνε μοιραῖα, καθ' ὃν τρόπον γίνεται ἡ ψηφοφορία παρ' ἡμῖν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ παρατηρήσῃ κανεὶς εἶνε ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν ὁ ἀριθμὸς τῶν ψηφολεκτῶν νὰ ἦτο μικρότερος. Διότι ἓν μέρος τῶν λαθῶν ὀφείλεται εἰς τοῦτο, ὅτι συχνὰ ἄλλη εἶνε ἡ ἄμεσος ἀντίληψις ἑκάστου τῶν ψηφολεκτῶν καὶ ἄλλη ἡ τοῦ Γραμματέως καὶ σπεύδουσιν οὗτοι νὰ ἐξαγγείλωσιν αὐτήν. Οὕτω δὲ γίνεται μία ὀχλαγωγία ὄχι μικρά, εἰς τρόπον ὥστε ὁ Γραμματεὺς δὲν δύναται νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ψηφοφορίαν καὶ ὑποπίπτει εἰς λάθη. Ἀπόδειξις εἶνε ὅτι ἐγώ, καίτοι

εὑρισκόμην κατὰ τὴν ψηφοφορίαν ἐδῶ καὶ ἐδήλωσα ὅτι ἐψήφισα ναί, ἀνεγράφην ὡς ἀπόν, διότι κάποιος ἀπὸ τοὺς ψηφολέκτας δὲν μὲ εἶδε καὶ εἶπεν ὅτι δὲν ἤμην παρών. Τὸ κακὸν ὀφείλεται ἐξ ἄλλου καὶ εἰς ὅλους ἡμᾶς. Δὲν ἐννοοῦμεν δυστυχῶς νὰ καθίσωμεν ἥσυχοι κατὰ τὸ διάστημα τῆς ψηφοφορίας. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν φαντάζομαι ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ συνηθίσωμεν νὰ διεξάγωμεν ἡσύχως τὴν ψηφοφορίαν, καλὸν εἶνε νὰ μελετήσῃ τὸ Προεδρεῖον ἄλλον τρόπον ψηφοφορίας, εἴτε τὸν ἐφαρμοζόμενον ἐν Ἀγγλίᾳ διὰ τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς αἰθούσης τῶν ἐχόντων ἀντίθετον γνώμην ἀπὸ διάφορον θύραν, εἴτε τὸν ἄλλον, κατὰ τὸν ὁποῖον καταττίθενται δύο πίνακες εἰς τοὺς ὁποίους ὑπογράφουσιν οἱ ψηφίζοντες τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην πρότασιν. Τοιουτοτρόπως καθίσταται δυνατὸν νὰ τερματίζηται ταχύτερον ἡ ψηφοφορία καὶ νὰ διεξάγηται ἀκριβέστερον.

Α. **Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργός). Τὸ τέλος τοῦ λόγου τοῦ κ. ἐκ Μαντινείας συναδέλφου περιέχει μίαν ὑπόδειξιν πολὺ πρακτικήν. Θὰ ἤθελον νὰ προσθέσω εἰς τὰ συστήματα τὰ ὁποῖα ὑπέδειξε καὶ ἄλλο ἕν. Ὅπως γνωρίζετε, εἰς τὴν Γαλλικὴν Βουλὴν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς περιόδου τὸ Προεδρεῖον δίδει ἐσφραγισμένα διὰ τῆς σφραγῖδός του ψηφοδέλτια εἰς ἕκαστον βουλευτήν, τὰ ὁποῖα εἶνε δύο διαφόρων χρωμάτων, καὶ τὰ ὁποῖα ἀναγράφουσι τὸ ὄνομά του, ὁ δὲ βουλευτὴς ἀναγράφει ἕνα ναὶ ἢ ἕνα ὄχι. Ἡ ψηφοφορία γίνεται τιθεμένων ἐντὸς κυτίου τῶν ψηφοδελτίων. Καὶ ὁ ἔλεγχος δύναται νὰ γίνῃ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν μέχρι τριῶν καὶ τεσσάρων ἡμερῶν μετὰ τὴν ψηφοφορίαν, ὁπότε διανέμονται ἐκ νέου εἰς τοὺς βουλευτὰς τὰ ψηφοδέλτια. Θὰ παρεκάλουν τὸ Προεδρεῖον νὰ μελετήσῃ ἐν τῶν τοιούτων συστημάτων, διότι ἀπεδείχθη πραγματικῶς ἀπὸ μακρῶν ἐτῶν ὅτι εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ γίνῃ κανονικὴ καὶ ἄνευ σφαλμάτων ἡ ψηφοφορία καθ' ὃν τρόπον μέχρι τοῦδε ὁ Κανονισμὸς διαγράφει.

Α. Παπαναστασίου. Ἐλησμόνησα νὰ εἴπω ὅτι παρ' ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα ἡ ψηφοφορία εἶνε πλέον ἢ ἔγκυρος. Καὶ οὐδὲν δικαίωμα δυνάμεθα νὰ ἀναγνωρίσωμεν ἐκ τῆς ψηφοφορίας ὅσαι καὶ ἂν ἐγένοντο ἐπιφυλάξεις.

Γ. Σολδάτος. Κύριε Πρόεδρε, ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία ἀποδεικνύει πόσον ἄδικος ὑπῆρξεν ὁ κ. Παπαναστασίου πρὸς ἐμέ. ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐγερθὲν ζήτημα τῆς τελευταίας ψηφοφορίας, καὶ ἀφ' ἑτέρου πόσον δύσκολος εἶνε ἡ ἐξακρίβωσις τῶν ἀποτελεσμάτων. Ἐγὼ ἔρθασα εἰς κάποιαν εἰδικότητα μὲ τὸ νὰ γνωρίζω τὰς φωνὰς τῶν κ. πληρεξουσίων διότι εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἀντιλαμβάνηταί

τις εἰς τόσας φωνὰς τὴν ἀπάντησιν. Ἀπόδειξις εἶνε ὅτι ὑπάρχει μία διαφορὰ 8 ἢ 9 ψήφων.

Ἀλ. Παπαναστασίου. Ὁμολογῶ, κ. Πρόεδρε, ὅτι ὑπῆρξα ἄδικος, ἀλλὰ θὰ ὁμολογήσῃ καὶ ὁ κ. συνάδελφος ὅτι ἐπ' αὐτοῦ, κατὰ σύμπτωσιν, συνέβη τὸ λάθος νὰ εἶνε εἰς βάρος μας, ἐνῷ τώρα τὰ λάθη ἔγιναν ἐν μέρει μόνον εἰς βάρος μας. Καὶ ἐγὼ ἐγράφην ὡς μὴ ψηφίσας ἀλλ' ἀπὸ φίλον μου καὶ συμμαχητήν μου.

Θ. Κουτούπης. Τὸ γεγονὸς αὐτό, τὸ ὁποῖον μᾶς ἀποδεικνύει κατὰ τίνα τρόπον ἐργαζόμεθα, μὲ κάμνει κάπως περισσότερον νὰ ἐκτείνω τὴν συζήτησιν διὰ νὰ εἴπω ὅτι καὶ ὁ τρόπος καὶ τὸ περιβάλλον τοῦ Προεδρείου εἶνε τοιοῦτον, ὥστε νὰ μὴ ἐξασφαλίζηται ποτὲ ἡ ἡσυχία. Ὁμολογῶ ὅτι πολλάκις ὑπέβαλον παράπονα εἰς τὸ Προεδρεῖον, ὅτι θεωρῶ ἕνα μάρτυρα τῶν Πρόεδρον, ἐκτελοῦντα τὰ καθήκοντά του καθ' ὃν τρόπον τὰ ἐκτελεῖ. Τὸ Προεδρεῖον, τὸ ὁποῖον εἰς ἄλλας Βουλὰς εἶνε ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον, εἰς ἡμᾶς ἐδῶ ἔχει μετατραπῇ ὡς τὸ καφενεῖον τῆς Βουλῆς. Ὅλαι αἱ ἀπαιτήσεις τῶν βουλευτῶν ἀπευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν Πρόεδρον καὶ οὕτως ἀντὶ νὰ εἶνε συγκεντρωμένη ἡ προσοχή του εἰς τὰ κυρίως καθήκοντά του τοὐναντίον ἀποσπᾶται οὗτος καθ'οἱονδήποτε τρόπον μὲ τὰς διαφόρους ἐνοχλήσεις ποὺ τοῦ γίνονται. Ἀπορῶ πῶς οἱ διάφοροι Πρόεδροι δὲν ἐνόησαν ὅτι αἱ δύο θύραι δὲν πρέπει νὰ εἶνε ἑκατέρωθεν τοῦ Προεδρείου. Τὸ Προεδρεῖον κατήντησε νὰ γίνεται Γραφεῖον τῶν πληρεξουσίων. Διαρκῶς κύκλῳ τοῦ ὄμματος γίνεται ἀληθὴς ὁμιλος μελισσῶν, ὁ ὁποῖος δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ ν' ἀπασχολῇ καὶ τοὺς Ὑπουργούς, ὑποχρεουμένους περισσότερον τῶν ἄλλων νὰ προσέχωσιν εἰς τὸν ἀγορεύοντα. Νομίζω ὅτι διὰ νὰ ὑπάρξῃ τάξις πέριξ τοῦ Προεδρείου πρέπει νὰ ὑπάρχῃ φράγμα, τὸ ὁποῖον νὰ εἶνε ἀπρόσιτον εἰς πάντας, πλὴν τοῦ ἀγορεύοντος. Ἐπίσης ἡ ἔξοδος θὰ ἔπρεπε νὰ γίνηται ἐκ τῶν ὄπισθεν, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνηται πλησίον τοῦ Προεδρείου. Κύκλῳ τοῦ Προεδρείου ἵστανται διάφοροι κλητῆρες, οἱ ὁποῖοι εἶνε ἐπιμελεῖς ἀκροαταί, ἀλλὰ καθόλου δὲν προσέχουσιν εἰς τὸ νὰ ὑπηρετήσωσι τοὺς βουλευτάς.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπ.). Ἀσκοῦνται εἰς τὴν ῥητορικήν.

Θ. Κουτούπης. Δὲν βλέπω ποῖον λόγον ἔχει ὁλόκληρος αὐτὴ ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ ὑπουργικοῦ ἐδωλίου μέχρι τοῦ βήματος. Διὰ νὰ ἐπιτρέπῃ μόνον νὰ προσέρχωνται διάφοροι ἐπισκέπται καὶ νὰ ἀπασχολῶσι καὶ τοὺς Ὑπουργοὺς καὶ τὸν ῥήτορα καὶ πρὸ πάντων νὰ φέρωσιν εἰς ἀμηχανίαν τὸν δυ-

στυχῆ αὐτόν, ὁ ὁποῖος λέγεται Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς. Τὸν ὑποχρεοῦσι νὰ δέχηται ὅλα τὰ παράφωνα, διὰ τὰ ὁποῖα οὔτε εὐθύνεται πράγματι οὔτε ὡς ἄνθρωπος δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τόσα πράγματα. Δὲν βλέπω διατί νὰ γίνηται αὐτὸς ὁ συνωστισμὸς γύρω τοῦ Προεδρείου. «Κουτούπας παρών». Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ καθεὶς ἔχει γνώμην καὶ δύναται νὰ ὁμιλήσῃ ἡμπορεῖ νὰ ἀπαντᾷ καὶ ναὶ καὶ ὄχι, αὐτὸς καὶ ὄχι ὅλοι οἱ πληρεξούσιοι νὰ προθυμοποιῶνται νὰ ἀπαγγέλλωσι τὴν παρουσίαν του ἢ τὴν ἀπουσίαν του. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ πᾶσαν ψηφοφορίαν ἐγείρονται ὅλοι τῆς θέσεώς των καὶ ἡ ἕδρα αὐτὴ στιγμὴ μεταβάλλεται εἰς στιγμὴν καφενείου, νομίζω ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ψηφοφορίας πρέπει ὅλοι οἱ πληρεξούσιοι νὰ ἐξέρχωνται καὶ κατόπιν νὰ εἰσέρχωνται εἰς δύο τμήματα καὶ οὕτω καὶ καταφανὴς θὰ γίνηται ὁ ἀριθμός των καὶ τὰ ὀνόματά των θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ σημειῶνται, ὅταν ἰδιαιτερωτέρως ἀναφέρωνται ἀποφάσεις μὲ μίαν πλειονοψηφίαν ἐλαχίστην, εἰς ἣν ἂν δὲν θὰ γεννᾶται ἀπόλυτος ἡ πεποίθησις ὅτι τὸ ναὶ ὑπερίσχυσεν. Εἰς τὴν παρελθοῦσαν ψηφοφορίαν καθ' ἣν ἔγιναν ὀλίγα λάθη διατί δὲν ἠμποροῦσαν νὰ γίνωσι καὶ περισσότερα ὥστε νὰ ἀλλάζουν τὰ ἀποτελέσματα καὶ νὰ μὴ ἐπικρατήσῃ ἡ πραγματικὴ θέλησις τοῦ Κοινοβουλίου;

Ὀρ. Κυπριανός. Ὁ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς προβλέπει περὶ Κοσμήτορος, ἀλλὰ μοὶ φαίνεται ὅτι δὲν ἀντελήφθην τὴν παρουσίαν ἐπὶ δύο ἔτη Κοσμήτορος.

Πρόεδρος. Κοσμήτορες ὑπάρχουσι δύο κατὰ τὸν Κανονισμόν, ἀλλ' ἐκ τούτων ὁ εἰς παρητήθη γενόμενος Ὑπουργὸς καὶ πρέπει νὰ γίνῃ ἤδη νέα ἐκλογή, ὡς καὶ ἑνὸς Ἀντιπροέδρου.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ἂς συνεχισθῇ, κ. Πρόεδρε, ἡ συζήτησις.

Πρόεδρος. Συνεχίζομεν τὴν λῆψιν ἀποφάσεων ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ σχεδίου συντάγματος. Ἔχει ζητηθῇ ὀνομαστικὴ ψηφοφορία διὰ τὰς δύο τελευταίας παραγράφους τοῦ ἄρθρου 17. Ὑποθέτω ὅμως ὅτι τὸ ὑπόλοιπον μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως περὶ τῆς τριετίας εἶνε αὐτοδικαίως ἀποδεκτόν. Δὲν ὑπάρχουσιν ἀντιρρήσεις. Παρακαλῶ, κύριοι, νὰ θέσω τὸ ζήτημα.

Ὑπάρχει πρότασις περὶ ὀνομαστικῆς ψηφοφορίας διὰ τὰς δύο τελευταίας παραγράφους τοῦ ἄρθρου 17. Αἱ προηγούμεναι ὅμως παράγραφοι δύνανται νὰ γίνωσι δεκταὶ καὶ δι' ἀναστάσεως, ἐπὶ τοῦ κειμένου τὸ ὁποῖον θὰ ἀναγνώσῃ ὁ Γραμματεὺς διορθῶν τὰ 4 ἔτη τῆς βουλευτικῆς περιόδου εἰς

τρία ἔτη, συμφώνως πρὸς τὴν ληφθεῖσαν ἤδη περὶ τούτου ἀπόφασιν.

Γραμματεύς. (Ἀναγινώσκει τὸ ἄρθρον 17) «Οἱ βουλευταὶ ἐκλέγονται διὰ τρία συναπτὰ ἔτη, ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῶν γενικῶν ἐκλογῶν. Ἅμα δὲ τῇ λήξει τῆς τριετοῦς βουλευτικῆς περιόδου διατάσσεται ἡ ἐνέργεια γενικῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν. Ἐντὸς 45 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐνεργείας τῶν ἐκλογῶν τούτων συγκαλεῖται ὑποχρεωτικῶς ἡ νέα Βουλὴ εἰς τακτικὴν σύνοδον μόνον ἂν ἀπὸ τῆς ἀπελθούσης Βουλῆς δὲν ἐξεπληρώθησαν τὰ διὰ τὸ ἔτος τῆς ἐνεργείας τῶν ἐκλογῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 29 ὁριζόμενα κλπ.

Ἕδρα βουλευτικὴ κηρυχθεῖσα κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς περιόδου δὲν συμπληροῦται, ἐφόσον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκλιπόντων δὲν ὑπερβαίνει τὸ τέταρτον τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν».

Α. Παπαναστασίου. (Θὰ ἠδύνατο νὰ προστεθῇ, νομίζω, εἰς τὴν τελευταίαν παράγραφον ὅτι «ἄλλως ἰσχύουν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ δεῖνα».

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ἐγένετο ἤδη ἑρμηνεία ἐπισήμως κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου περὶ διαλύσεως».

Δὲν ἐγεννήθη, ἄλλως τε, ὡς γνωρίζετε, οὐδέποτε γνώμη τοιαύτη. Ἡ δὲ ἑρμηνεία ἡ γενομένη δὲν ἀφίνει καμμίαν ἀμφιβολίαν.

Ἀλλ' ἐνθυμοῦμαι ὅτι εἶχε γίνει κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν δεκτὸν καὶ τὸ προταθὲν ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου κ. Γρηγοριάδη, ὅτι «ἐν περιπτώσει γενικῆς ἐπιστρατεύσεως ἢ πολέμου δύναται ἡ Βουλή, συναινούσης καὶ τῆς Γερουσίας, νὰ παρατείνῃ τὴν βουλευτικὴν περίοδον μέχρι λήξεως τῆς ἐπιστρατεύσεως ἢ τοῦ πολέμου».

Ἐγένετο τοῦτο δεκτόν, ἀλλ' ὡς ἐκ περισσοῦ γίνεται πάλιν δεκτὸν διὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ καμμία ἀμφιβολία.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ἀπομένουσι λοιπὸν αἱ δύο τελευταῖαι παράγραφοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔχει ὑποβληθῇ πρότασις περὶ ὀνομαστικῆς κλήσεως, ἐκτὸς ἂν στέρξωσι νὰ παραιτηθῶσι τῆς προτάσεως ταύτης οἱ ὑποβάλλοντες αὐτήν.

Γ. Φραγκούδης. Ὄχι. Ἐπιμένομεν.

(Ἐκφωνοῦνται τὰ ὀνόματα τῶν ὑπογραψάντων τὴν πρότασιν περὶ ὀνομαστικῆς κλήσεως, δὲν εὑρίσκονται δὲ παρόντες δέκα ἐκ τῶν προτεινάντων).

Πρόεδρος. (Θὰ ἐρωτήσω δι' ἀναστάσεως. Οἱ παραδεχό-

μενοι νὰ προστεθῶσιν εἰς τὸ σύνταγμα αἱ δύο διατάξεις, τὰς ὁποίας θὰ σᾶς ἀναγνώσῃ ὁ Γραμματεύς. . . .

Ι. Τσιριμῶκος. Τὸ κανονικὸν εἶνε νὰ ἐρωτήσητε ἐπὶ τῆς τροπολογίας. Ἡ πρότασις τῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπῆς εἶνε νὰ τεθῶσι καὶ ἐτέθησαν. Ἡ τροπολογία εἶνε νὰ μὴ τεθῶσιν. Ὑπ' αὐτοῦ θὰ ἐρωτήσητε.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὄχι· ἡ πρότασις τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Α. Παπαναστασίου. Δηλοῦμεν καὶ πάλιν ὅτι, ἐφόσον γίνεται δεκτὴ ἡ ἀναλογική, ἡ διάκρισις αὐτὴ τῶν Μουσουλμάνων θὰ γίνῃ διὰ νόμου. Ἡ διαφορά μας εἶνε ἂν πρέπει νὰ εἶνε εἰς τὸ σύνταγμα ἡ διάκρισις.

Πρόεδρος. Ἀπαντῶ εἰς τὸν κ. πληρεξούσιον Φθιώτιδος ὅτι δὲν ἔχει ἀπολύτως δίκαιον. Ἤδη ψηφίζεται νέα διάταξις τοῦ συντάγματος καὶ πρόκειται περὶ προτάσεως καθαρῶς διαιρετῆς. Δὲν ἔχομεν διάταξιν ἐν ἰσχύϊ, τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ τροποποίησις. Πρόκειται περὶ νέας προτάσεως.

Ι. Τσιριμῶκος. Πᾶσα πρότασις πρὸς τροποποίησιν τοῦ κειμένου, ὅπερ κατήρτισεν ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ συντάγματος εἶνε τροπολογία. Ὑπ' αὐτῆς δὲ πρέπει νὰ ἐρωτηθῇ πρῶτον ἡ Συνέλευσις.

Πρόεδρος. Δὲν προτείνεται τροπολογία. Ζητεῖται ἀπόρριψις τῆς σχετικῆς προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Γ. Φραγκούδης. Ὑπάρχει αἴτησις 15 πληρεξουσίων περὶ ὀνομαστικῆς ψηφοφορίας. Γνωρίζω ὅτι πρέπει ἡ συζήτησις αὐτὴ νὰ γίνῃ ἐντὸς τῆς αὐτῆς συνεδριάσεως. Ἐπειδὴ ὅμως πρόκειται περὶ σοβαρᾶς διατάξεως, νὰ ἀναβληθῇ ἡ ψηφοφορία.

Π. Κουρτίδης. Ἐπειδὴ οἱ Ἰσραηλῖται ἐξήνεγκαν τὴν γνώμην των, ὑπάρχει δὲ καὶ ἡ μουσουλμανικὴ μειονοψηφία, ἐκφράζω τὴν ἐπιθυμίαν τῶν Μουσουλμάνων, ἡ ὁποία εἶνε ὄχι μόνον νὰ ψηφίζωσιν ἰδιαιτέρως, ἀλλὰ νὰ περιληφθῇ ἡ διάταξις καὶ εἰς τὸ σύνταγμα.

Πρόεδρος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ διαιρέσωμεν τὴν πρότασιν εἰς δύο. Λοιπὸν οἱ παραδεχόμενοι ὅπως ἀναγραφῇ εἰς τὸ σύνταγμα διάταξις χωρίζουσα τοὺς Μουσουλμάνους τῆς Δυτικῆς Θράκης εἰς ἰδίους ἐκλογικοὺς Συλλόγους παρακαλοῦνται νὰ ἐγερθῶσιν. (Ἐγείρονται πολλοί). Καὶ ἀντιθέτως, οἱ παραδεχόμενοι ὅπως μὴ ἀναγραφῇ εἰς τὸ σύνταγμα διάταξις χωρίζουσα τοὺς Μουσουλμάνους παρακαλοῦνται νὰ ἐγερθῶσιν. (Ἐγείρονται πολλοί).

Ὑπάρχουσης ἀμφιβολίας περὶ τοῦ ἀποτελέσματος θὰ γίνῃ ὀνομαστικὴ ψηφοφορία.

Γ. Παπανδρέου. Τὸν λόγον.

Θ. Χαβίνης. Ἐὰν γίνῃ δεκτὴ ἡ διάταξις αὐτή, θὰ περιληφθῶσι καὶ οἱ Μουσουλμάνοι τῆς Ἠπείρου.

Πρόεδρος. Αὐτοὶ εἶνε ἀνταλλάξιμοι. Ἔρχεται ἡ ψηφοφορία. Δὲν δύναται νὰ λάβῃ κανεὶς τὸν λόγον.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ κ. κ. ***Π. Καραπάνος*** καὶ ***Δ. Κουτσοπέταλος.***

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, ἐγερθέντος θορύβου, ὁ κ. **Πρόεδρος** διακόπτει τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ 5' λεπτά.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως, ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** προτείνει ὅπως ἀναβληθῇ προσωρινῶς ἡ ἐπὶ τῶν ἰδιαιτέρων ἐκλογικῶν Συλλόγων τῶν Μουσουλμάνων καὶ Ἰσραηλιτῶν ἀπόφασις, συνεχισθῇ δὲ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἑπομένων ἄρθρων τοῦ συντάγματος.

Ἡ πρότασις αὐτὴ γίνεται δεκτὴ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως. Ἄρχεται δὲ ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 19 συζήτησις.

Ὁ κ. ***Γ. Φραγκούδης*** (ὥρα 7.15') ἀναπτύσσει τροπολογίαν του καθ' ἣν δὲν δύναται νὰ ἐκλεγῇ γερουσιαστὴς καὶ βουλευτὴς ὁ χρηματίσας κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν δημόσιος ὑπάλληλος εἰς τὴν περιφέρειαν ἐν ᾗ ἐκτίθεται.

Ἐπίσης καὶ οἱ ἀγοράσαντες ἢ ἐνοικιάσαντες κτήματα τοῦ Δημοσίου νὰ μὴ ἐκλέγωνται· ὡσαύτως καὶ οἱ δημοτικοὶ καὶ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι.

Ὁ κ. ***Κ. Κωνσταντινίδης*** (Δράμας) ὑποστηρίζει τροπολογίαν του περὶ τῶν ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων, οἵτινες δὲν πρέπει νὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγωνται ἐν ταῖς περιφερείαις ἐν αἷς ὑπηρέτησαν. Ἀναγινώσκει τὴν σχετικὴν τροπολογίαν του.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρόεδρος Κυβερνήσεως, ὥρα 7.20' μ. μ.) λέγει ὅτι κατὰ τὸ 1911 ὑπεβλήθη πρότασις ὑπὸ τῶν ἐξ ἀποτελούντων τὴν Κυβέρνησιν βουλευτῶν ὅπως μὴ ἐπιτρέπηται νὰ εἶνέ τις βουλευτὴς ἐφόσον ἦτο σύμβουλος ἀνωνύμου Ἑταιρείας. Ἡ πρότασις αὐτὴ παρεπέμφθη εἰς Ἐπιτροπὴν τῆς ὁποίας καὶ ὁ ἴδιος ἀπετέλεσε μέλος. Ἐκ τῆς μελέτης ἣν τότε ἔκαμεν ἀπεδείχθη ὅτι εἰς οὐδὲν σύνταγμα ἀνεγράφοντο τοιαῦται περιοριστικαὶ διατάξεις, σχετικῶς πρὸς τὴν περὶ ἀσυμβιβάστου τοῦ βουλευτοῦ διάταξιν. Ἀναφέρει τὸ ἱστορικὸν σχετικῆς διατάξεως γενομένης δεκτῆς νομοθετικῶς ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἡ ὁποία ὡς ἀποτέλεσμα ἔσχε νὰ ἀπόσχωσι μὲν οἱ εὐθεῖς καὶ εὔθικτοι νὰ παραμείνωσι δὲ οἱ μὴ τοιοῦτοι, διορίσαντες ὡς μέλη τῶν συμβουλίων τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν τοὺς συγγενεῖς των. Τοῦτο ἀναφέρει οὐχὶ διὰ νὰ μὴ ψηφισθῇ ἡ διάταξις, ἀλλ' ἵνα καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι νέαι τοιαῦται διατάξεις πρέπει νὰ θεσπίζωνται διὰ νόμου καὶ νὰ μὴ ἐπι-

φορτίζηται δι' αὐτῶν τὸ σύνταγμα. Αἱ τοιαῦται διατάξεις φρονῶ ὅτι δὲν καταλήγουσιν εἰς πρακτικόν τι ἀποτέλεσμα. Ὡς πρὸς τὸ ἀσυμβίβαστον τῶν δημάρχων πρὸς τὸ ἀξίωμα τοῦ βουλευτοῦ, παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὰς ἄλλας Χώρας δὲν καθιερώθη τοιοῦτο ἀσυμβίβαστον, φρονεῖ δὲ ὅτι ὁ βουλευτὴς δύναται νὰ εἶνε καὶ μέλος τοῦ νομαρχιακοῦ συμβουλίου. Σχετικῶς πρὸς ὅσα ὑπεστήριξεν ὁ κ. Φραγκούδης ὡς πρὸς τὰς ἐνοικιάσεις δημοσίων κτημάτων κλπ. δὲν εὑρίσκει τὸν λόγον δι' ὃν θὰ ἔπρεπε νὰ περιληφθῶσι ταῦτα ἐν τῷ συντάγματι, ἐφόσον ταῦτα εἶνε ποινικῶς κολάσιμα.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** (ὥρᾳ 7.10' μ.μ.) λέγει ὅτι ἀπὸ τοῦ 1911 ἐπεκράτησε πνεῦμα ἐξυγιάσεως, οὗτος δὲ εἶνε ὁ λόγος δι' ὃν καὶ ἐν τῷ ἀναθεωρηθέντι συντάγματι περιελήφθη τὸ ἀσυμβίβαστον. Φρονεῖ ὅτι προκειμένου περὶ τοῦ δευτέρου νομοθετικοῦ Σώματος θὰ ἠδύνατο νὰ περιορισθῇ κατὰ πολὺ τὸ ἀσυμβίβαστον καὶ μάλιστα νὰ ἐπεκταθῇ κατά τι. Τὴν γνώμην του ταύτην στηρίζει εἰς τὴν προσπάθειαν ἡ ὁποία δέον νὰ καταβάλληται ὅπως πᾶσα ὑπηρεσία ἀπαλλαγῇ τὸν τῷ χρόνῳ παντὸς κομματισμοῦ. Νομίζει ὅτι τὸ ἀσυμβίβαστον δὲν πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ παρὰ μόνον εἰς μικρὸν ὑπαλλήλους. Ὑπίσης δὲν φαντάζεται ὅτι δύναται νὰ καθιερωθῇ ἀσυμβίβαστον διὰ τοὺς Γενικοὺς Διοικητάς, οἱ ὁποῖοι ἄλλως τε ἔχουσι βαθμὸν Ὑπουργοῦ.

Κηρύσσεται ἑπομένως ὑπὲρ τῆς παλαιᾶς διατάξεως, προστιθεμένου τοῦ ἀσυμβιβάστου τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων καὶ τοῦ νὰ ἀναμιγνύωνται εἰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Δημοσίου. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς δημάρχους, διαφωνεῖ πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, φρονῶν ὅτι δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ καθιερωθῇ συμβιβαστὸν ὡς πρὸς αὐτούς.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** (ὥρᾳ 7.35' μ.μ.) λέγει ὅτι εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ ἐπέκτασις τοῦ ἀσυμβιβάστου στενεύει τὸν κύκλον τῆς ἐκλογῆς· εἶνε ὅμως ἐπίσης ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν πολιτικῶν προσώπων ἀπὸ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν ἐνέχει εὐρύτερόν τι ἀγαθόν, τὸ νὰ ἐμπεδώσῃ παρὰ τῷ λαῷ τὴν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὰ πολιτικὰ πρόσωπα. Ὀφείλομεν διὰ τοῦτο νὰ διατηρήσωμεν τὸ ἀσυμβίβαστον ὡς ἔχει. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀσυμβίβαστον τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων, μὴ ἐξαιρουμένων οὐδὲ τῶν Γενικῶν Διοικητῶν, ἐπί τινα τοὐλάχιστον χρόνον, θεωρῶ, λέγει, ἀπαραίτητον, ἵνα μὴ τὸ ἀξίωμα αὐτῶν μεταχειρισθῶσι πρὸς δημιουργίαν πολιτικῆς ἐπιρροῆς. Ὡς πρὸς τὸ συμβιβαστὸν τοῦ δημάρχου λέγει ὅτι αἱ παρ' ἡμῖν συνθῆκαι δὲν ἐπιτρέπουσι τοῦτο, διότι δὲν εἶνε δυνατὸν παρ' ἡμῖν νὰ ἔχῃ τις τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον ὅπως ἐπιτελέσῃ ἀμφότερα τὰ καθήκοντα δημάρχου καὶ βουλευτοῦ.

Ὁ κ. ***Δ. Μαργέτης*** (ὥρᾳ 8.5' μ.μ.) ὑποστηρίζει τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ βουλευτοῦ πρὸς τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα, ὄχι μόνον διότι καὶ ὁ δικηγόρος εἶνε δημόσιος ὑπάλληλος ἀλλὰ καὶ διότι κατὰ τὴν γνώμην του καταρρίπτεται τὸ ἀξίωμα τοῦ βουλευτοῦ ὅταν εἰς δικηγόρος βουλευτὴς ἐμφανίζηται πρὸς ὑποστήριξιν διαφόρων μικροϋποθέσεων. Οὕτω φρονεῖ ὅτι θὰ ἐπιτευχθῇ ὅπως εἰς τὴν Βουλὴν συμμετέχωσιν ἐκεῖνοι μόνον οἱ ὁποῖοι εἰλικρινῶς ἐπιθυμοῦσι νὰ συνεργασθῶσιν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος καὶ οὐχὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι μόνον σκοπὸν ἔχουσι νὰ αὐξήσωσι τὴν δικηγορικήν των πελατείαν. Προτείνει τροπολογίαν ὅπως, ἀφ' ἧς ὁ δικηγόρος ἐκλεγῇ βουλευτής, παύῃ νὰ ἀσκῇ τὰ δικηγορικά του καθήκοντα. Ὑπίσης κηρύσσεται ὑπὲρ τοῦ ἀσυμβιβάστου τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων πρὸς τὸ ἀξίωμα τοῦ βουλευτοῦ.

Ὁ κ. ***Γ. Ροδόπουλος*** ὑποστηρίζει ὡσαύτως τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος πρὸς τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα, εἰδικῶς προκειμένου περὶ ὑποθέσεων ἐνώπιον τῶν Πρωτοδικείων, Εἰρηνοδικείων καὶ Πταισματοδικείων.

Ὁ κ. ***Κ. Κωνσταντινίδης*** (Δράμας) ὑποβάλλει τροπολογίαν ὅπως εἰς τὸ 19ον ἄρθρον τοῦ συντάγματος προστεθῇ: «Γενικοὶ Διοικηταί, Νομάρχαι, Ὑποδιοικηταὶ καὶ δημόσιοι ἐν γένει ὑπάλληλοι, καίπερ παραιτούμενοι τῆς θέσεώς των πρὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῶν ὑποψηφίων, νὰ μὴ ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐκθέσωσιν ὑποψηφιότητα εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς ἕδρας των ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς παραιτήσεώς των».

Ὁ κ. ***Σ. Ἀντωνιάδης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ὅπως εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 19 προστεθῇ ἡ κάτωθι παράγραφος:

«Ἀξιωματικοὶ ἐκλεγέντες πληρεξούσιοι ἢ βουλευταὶ καὶ διατελέσαντες τοιοῦτοι πλέον τοῦ ἑτους δὲν ἀνακαλοῦνται εἰς ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν τοῦ Στρατεύματος».

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** (ὥρᾳ 8.15') ὁμιλῶν περὶ τῆς ἐξαιρέσεως τῶν ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι ἀξιωματικῶν λέγει ὅτι ὁ περὶ αὐτῶν νόμος ἐγένετο διὰ νὰ μὴ ἐφαρμόζηται ἐπ' αὐτῶν κατ' ἀνάγκην ὁ νόμος περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν. Ἀναλύων κατόπιν τὰ τῶν ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι ἀξιωματικῶν συμπεραίνει ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι οὗτοι ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικούς. Ὅσον ἀφορᾷ ἂν πρέπει οὗτοι νὰ πολιτεύωνται κατὰ τὴν γνώμην του, ἐὰν ἀνεθεωρεῖτο ὁ πίναξ τῶν μεταβιβασθέντων εἰς τὴν μόνιμον διαθεσιμότητα. Θὰ ἠδύνατο εἰς τοὺς

ἀπομένοντας πραγματικοὺς τοιούτους δι' εἰδικοῦ ψηφίσματος νὰ ἐπιτραπῇ τὸ πολιτεύεσθαι. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀσυμβίβαστον τῶν δικηγόρων, νομίζει ὅτι, ἐφόσον οὗτοι εἶνε βουλευταί, δὲν πρέπει νὰ δικηγορῶσιν ὑπὸ ὡρισμένας συνθήκας, διότι ἀσφαλῶς ἐπηρεάζουσι τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης, εἰς ἣν συμμετέχουσιν ὡς δικηγόροι. Πρὸς τοῦτο προτείνει σχετικὴν τροπολογίαν, ἣν ἀναγινώσκει.

Κατακλίγων λέγει ὅτι, ὅπως ἡ Συνέλευσις ἀπηγόρευσε τὸ πολιτεύεσθαι εἰς τόσας κατηγορίας, δὲν θὰ ὀρρωδήσῃ νὰ ἀποκλείσῃ καὶ τὴν τάξιν ἐκείνην τῶν δικηγόρων, συμφώνως μὲ τὴν τροπολογίαν του, ἥτις ἔχει ὡς ἑξῆς (ἀναγινώσκει):

Εἰς τὸ τέλος τῆς 2ας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 19 προστίθεται:

«Ἐπίσης ἀπαγορεύεται ἡ ἐνάσκησις τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος ὑπὸ τῶν βουλευτῶν, γενικῶς μὲν ἐνώπιον ὅλων τῶν ποινικῶν δικαστηρίων, εἰδικῶς δὲ διὰ τὰ πολιτικὰ μόνον ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τῆς περιφερείας παρ' ἣ ἐκλέγονται.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς βουλευτὰς νὰ παρίστανται ὡς δικηγόροι ὑποθέσεων ὧν ἀντίδικος εἶνε τὸ Κράτος».

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** (ὥρᾳ π.μ.20') ὑποστηρίζει τὴν τροπολογίαν περὶ ἀποκλεισμοῦ τῶν ἐξασκούντων ἀνώτατα ἀξιώματα καὶ δὴ εἰς τὰς περιφερείας εἰς ἃς πολιτεύονται. Ὀφείλει, λέγει, ἡ Συνέλευσις νὰ ἀπαγορεύσῃ εἰς τούτους τὸ πολιτεύεσθαι εἰς τὴν περιφέρειαν ἐν ᾗ ἔδρασαν εἰς περιωρισμένον χρονικὸν διάστημα. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ ἀποκλεισμοῦ τῶν δικηγόρων, νομίζει ὅτι, ἂν κατεβάζωμεν εἰς τοιαύτην ἀπόρασιν περὶ Σώματος προσφέροντος τοσαύτας ὑπηρεσίας, θὰ καταφέρωμεν καίριον πλῆγμα κατὰ τοῦ πολιτικοῦ ἡμῶν βίου. Ὁ δικηγόρος εἶνε ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ πολιτικοῦ βίου καὶ εἶνε ὁ παράγων ὁ δίδων τὴν κατεύθυνσιν εἰς τὴν νομοθετικὴν ἰδίως ἐργασίαν.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** παρατηρεῖ ὅτι συνήθως οἱ δικηγόροι πολιτευόμενοι μετεβλήθησαν εἰς διεκπεραιωτὰς ὑποθέσεων.

Οἱ κ.κ. **Γ. Λουπινᾶς** καὶ **Γ. Σίδερις** διαμαρτύρονται διὰ τὴν μομφὴν ταύτην κατὰ τῶν πολιτευομένων δικηγόρων.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** δηλοῖ ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ βίξῃ κανένα δι' ὅσων εἶπεν.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** συνεχίζων λέγει ὅτι ὅλα τὰ λεχθέντα περὶ ἐπηρεασμοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Διοικήσεως παρὰ τῶν δικηγόρων θίγουσι τὴν Δικαιοσύνην καὶ τὴν Διοίκησιν.

Ὑπερμανύμενος, λέγει, ἑνὸς ὁλοκλήρου κόσμου, ὁ ὁποῖος ὑπηρέτησε τὴν Πατρίδα, νομίζει ὅτι τὸ αὐτὸ αἴσθημα τὸ κρατοῦν εἰς αὐτὸν περὶ τῶν δικηγόρων, εἴτε πολιτευομένων ἢ μή, κρατεῖ καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν Συνέλευσιν (Νευροκροτήματα).

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) νομίζει ὅτι θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ ψηφισθῇ τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει, αἱ δὲ τροπολογίαι νὰ παραπεμφθῶσιν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ὑπιτροπήν, καὶ μετὰ τὴν διατύπωσιν ἐπ' αὐτῆς τῆς γνώμης της νὰ συζητηθῶσιν αὗται.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** εὑρίσκει πρακτικὴν τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συμφωνεῖ εἰς τὸ νὰ ψηφισθῇ τὸ ἄρθρον μὴ ἔχοντα συζήτησιν, ἀλλὰ δὲν θεωρεῖ σκόπιμον νὰ ἀρνώμεθα παραγράφους ἢ τροπολογίας ἄρθρων ἑκαρεμεῖς.

Μεθ' ὃ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως τὸ ἄρθρον 19 παραπέμπεται εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ὑπιτροπήν.

Γίνονται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 20, 21, 22 καὶ 23, ἔχοντα οὕτως:

Ἄρθρον 20ὸν

Οἱ βουλευταὶ ὀμνύουν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ καὶ εἰς δημοσίαν συνεδρίασιν τὸν ἑξῆς ὅρκον:

«Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Ἀλλόθρησκοι βουλευταί, ἀντὶ τῆς ἐπικλήσεως «ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος», ὁρκίζονται κατὰ τὸν τύπον τῆς ἰδίας αὐτῶν θρησκείας.

Ἄρθρον 21ον

Ἡ ἐξέλεγξις καὶ ἡ ἐκδίκασις τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν κατὰ τοῦ κύρους τῶν ὁποίων ἐγείρονται ἐνστάσεις, ἀναφερόμεναι εἴτε εἰς ἐκλογικὰς παραβάσεις εἴτε εἰς ἔλλειψιν προσόντων, ἀνατίθεται εἰς εἰδικὸν δικαστήριον, συγκροτούμενον διὰ κληρώσεως μεταξὺ πάντων

τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν Ἐφετείων τοῦ Κράτους. Ἡ κλήρωσις ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, τὴν προεδρίαν δὲ τοῦ εἰδικοῦ δικαστηρίου λαμβάνει ὁ ἐκ τῶν κληρωθέντων κατὰ βαθμὸν ἢ ἀρχαιότητα προηγούμενος. Κατὰ τὰ λοιπὰ τὰ τῆς λειτουργίας καὶ τῆς ὅλης διαδικασίας αὐτοῦ ὁρίζονται διὰ νόμου.

Ἄρθρον 22ον

Ἡ Βουλὴ ἐκλέγει ἐκ τῶν βουλευτῶν κατὰ τὴν ἔναρξιν ἑκάστης τακτικῆς βουλευτικῆς Συνόδου τὸν Πρόεδρον, τοὺς ἀντιπροέδρους καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῆς.

Διὰ νὰ προβῇ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν ἐκλογὴν ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τῶν ἕνδεκα εἰκοστῶν τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς.

Ὁ Πρόεδρος ἐκλέγεται δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. Ἂν δὲν ἐπιτευχθῇ τοιαύτη πλειονοψηφία, ἐπαναλαμβάνεται ἡ ψηφοφορία, ἀρκοῦν δὲ πρὸς ἐκλογὴν τὰ 4/5 τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῆς ἀπαρτίας.

Ἡ τελευταία πλειονοψηφία ἀρκεῖ πρὸς ἐκλογὴν τῶν ἀντιπροέδρων καὶ γραμματέων.

Ἄρθρον 23ον.

Ἡ Βουλὴ διὰ Κανονισμοῦ, ἔχοντος ἰσχὺν νόμου, ὁρίζει τὸν τρόπον καθ' ὃν θέλει ἐνασκεῖ τὰ ἔργα αὐτῆς καὶ ρυθμίζει τὰ φορῶντα τὸ προσωπικὸν καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν γραφείων καὶ τῆς βιβλιοθήκης αὐτῆς.

Ὁ Κανονισμὸς συζητεῖται καὶ ψηφίζεται εἰς δύο συνεδριάσεις ἀπεχούσας ἀλλήλων δύο τοὐλάχιστον ἡμέρας.

Ὁ προϋπολογισμὸς τῆς Βουλῆς εἰσάγεται καὶ ἐκτελεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς κατὰ τὰ ἐν τῷ Κανονισμῷ ὁριζόμενα.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 21 ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** προτείνει ὅπως εἰς τὴν πρώτην παράγραφον καὶ εἰς τὸ τέλος αὐτῆς προστεθῇ ἡ φράσις «ἢ ἐὰν ζητήσωσι τοῦτο οἱ ἡμίσεις βουλευταί».

Ἀναβάλλεται κατόπιν τούτου ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου συζήτησις ἵνα ἀποφανθῇ πρότερον ἐπὶ τῆς προπολογίας τοῦ κ. Γ. Κιαγιᾶ ἡ ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπή.

Γίνονται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι ἄρθρα:

Ἄρθρον 25ον.

Ἡ Βουλὴ συνεδριάζει δημοσίᾳ ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, δύναται ὅμως νὰ διασκεφθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν κατ' αἴτησιν δέκα ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς. Ἂν τοῦτο ἀποφασισθῇ ἐν μυστικῇ συνεδριάσει κατὰ πλειονοψηφίαν, μετὰ ταῦτα δὲ ἀποφασίζεται ἂν ἡ περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος συζήτησις πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ εἰς δημοσίαν συνεδρίασιν.

Ἄρθρον 26ον.

Ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ συζητήσῃ ἄνευ τῆς παρουσίας τοὐλάχιστον τοῦ ἑνὸς τρίτου τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς, μηδὲ ν' ἀποφασίσῃ τι ἄνευ ἀπολύτου πλειονοψηφίας τῶν παρόντων μελῶν, ἥτις ὅμως οὐδέποτε δύναται νὰ εἶναι μικροτέρα τῶν τεσσάρων πέμπτων τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῆς ἀπαρτίας.

Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἡ πρότασις ἀπορρίπτεται.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 27 ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** προτείνει ὅπως οὐδεμία πρότασις ἢ σχέδιον νόμου γίνηται ἀποδεκτὰ ἂν μὴ πρὸ τῆς δευτέρας συζητήσεως γίνῃ προφορικὴ εἰσήγησις ἐκ μέρους τοῦ εἰσηγητοῦ ἢ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Ἀναβάλλεται μετὰ ταῦτα ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 27, διακόπτεται δὲ ἡ ἐπὶ τοῦ συντάγματος συζήτησις ὥρᾳ 8.55' μ. μ.

Διακόπτεται εἶτα ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 μ.μ. διὰ τὴν 10 30' μ.μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρᾳ 11 μ.μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

«Περὶ αὐξήσεως μερισμάτων καὶ προικίσεων τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ καὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐπεισγουσῶν διατάξεων αὐτοῦ», ὡς ἐτροποποιήθη.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τελωνειακῶν νόμων καὶ περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεων, ἀφορωσῶν τὰς τελωνειακὰς Ἀρχάς».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀγορανόμου τὰ Ταμεῖα Ἀμύνης Οἰνοπαραγωγῆς νομοθεσίας».

(Ὡς ἐτροποποιήθη), ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

1. Τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου ΓΦΛΓ' τοῦ 1910 περὶ καταργήσεως τῆς σιρεμματικῆς φορολογίας τῶν ἀμπέλων καὶ συστάσεως Ταμείων Ἀμύνης Οἰνοπαραγωγῆς ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἑξῆς:

«Ἐπιτρέπεται ὅπως διὰ Διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Γεωργίας, προτάσει τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Ταμείου Ἀμύνης Οἰνοπαραγωγῆς Λευκάδος, ἐπιβάλληται πρόσθετος φόρος μέχρι τεσσάρων δραχμῶν κατ' ἰσοτικὴν βαρέλαν ἐπὶ τοῦ ἐκ Λευκάδος καὶ τῶν εἰς αὐτὴν ὑπαγομένων νησιδίων ἐξαγομένου ἢ μεταφερομένου οἴνου καὶ ὅραχ. δώδεκα κατὰ ἑνετικὸν χιλόλιτρον ἐπὶ ἐξαγομένων ἢ μεταφερομένων ἐκ τῶν αὐτῶν μερῶν γλεύκους ἢ τῶν ἐν βαρελλίοις συνεσκευασμένων νωπῶν σταφυλῶν, πρὸς ἐνίσχυσιν του Εἰδικοῦ Ταμείου Ἀμύνης τῆς Οἰνοπαραγωγῆς τῆς ἐπαρχίας Λευκάδος.

Ἄρθρον 2.

Ἐν τῇ περιφερείᾳ μιᾶς ἢ πλειόνων ὁμοῦ κοινοτήτων τῆς Λευκάδος συνιστᾶται ἀνὰ εἷς Οἰνοποιητικὸς Συνεταιρισμός, τῶν ὁποίων μέλη εἶνε ὑποχρεωτικῶς πάντες οἱ ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτοῦ οἰνοπαραγωγοί. Οἱ Συνεταιρισμοὶ οὗτοι εἶνε περιωρισμένης εὐθύνης. Δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως μετὰ σύμφωνον γνώμην ἐπιτροπῆς ἀπαρτιζομένης α') ἐξ εἷς ἐκ τοῦ

τοῦ Κέντρου ἀποστελλομένου ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου ἐκ τοῦ Ἐπόπτου τῶν Συνεταιρισμῶν τοῦ Νομοῦ, ὑποχρεουμένου ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νὰ συγκαλέσῃ τὴν οὐτωσιν ἀπαρτιζομένην Ἐπιτροπήν, 2) ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ ἐκεῖ Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, 3) ἐκ δύο ἀντιπροσώπων ὅλων τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Ταμείου ὑφισταμένων οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν καὶ γεωργοκτηματικῶν σωματείων, ἐκλεγομένων ὑπὸ τῶν διοικητικῶν αὐτῶν συμβουλίων ἀπὸ κοινοῦ, 4) ἐκ τοῦ ἐπαρχιακοῦ γεωπόνου καὶ τούτου κωλυομένου ὑπὸ τοῦ Νομογεωπόνου, 5) ἐκ τοῦ Ἐπόπτου τῆς Ἀγροφυλακῆς καὶ 6) ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου ἢ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν πάντων τούτων θὰ ὁρίσθωσιν ἡ ἕδρα, ἡ περιφέρεια ἑκάστου Συνεταιρισμοῦ καὶ πᾶσα λεπτομέρεια σχετικὴ πρὸς τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, ὡς καὶ ὁ καταρτισμὸς τῶν καταστατικῶν τῶν συνεταιρισμῶν δι' εἰδικῆς ἀφάσεως τῆς ὡς ἀνωτέρω Ἐπιτροπῆς κατὰ πλειονοψηφίαν λαμβανομένης καὶ ὑποχρεωτικῆς ὡσαύτως διὰ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν, τὰ καταστατικὰ δὲ τῶν Συνεταιρισμῶν κατὰ τὴν πρώτην σύστασιν αὐτῶν δύνανται ν' ἀποκλίνωσι τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 602 περὶ Συνεταιρισμῶν, αἱ μεταγενέστεραι ὅμως τροποποιήσεις αὐτῶν θὰ γίνωνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 602.

Ἄρθρον 3.

Τὸ Ταμεῖον Ἀμύνης τῆς Οἰνοπαραγωγῆς Λευκάδος λειτουργεῖ ὡς Ἕνωσις τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον συσταθησομένων τοπικῶν οἰνοποιητικῶν Συνεταιρισμῶν Λευκάδος καὶ διοικεῖται ὑπὸ Συμβουλίου ἐκλεγομένου μόνον παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Συνεταιρισμῶν τούτων.

Ἄρθρον 4.

Τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου καταρτιζόμενον τὸ πρῶτον δι' Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Συνελεύσεως τῶν ἀντιπροσώπων τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 καταρτισθέντων Συνεταιρισμῶν συγκαλουμένης ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ καταρτισμοῦ τῶν Συνεταιρισμῶν τούτων ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ἢ τοῦ Ἐπόπτου τῶν Συνεταιρισμῶν τοῦ Νομοῦ, δύναται νὰ τροποποιηθῇ μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς του, δι' ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Ταμείου.

Ἡ ἐν τῷ ἀνωτέρω ἐδαφίῳ τοῦ παρόντος ἄρθρου συνέλευσις δύναται δι' ἀποφάσεως αὐτῆς κατὰ πλειοψηφίαν λαμβανομένης ν' ἀποτελέσῃ διὰ τοῦ καταστατικοῦ ἐκ τῆς διοικήσεως τοῦ Τα-

μείου Ἀμύνης Οἰνοπαραγωγῆς τὰ πρόσωπα, ὧν τὴν ἰδιότητα ἠθέλε κρίνει ἀσυμβίβαστον πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ Ταμείου. Ὡς ἐπίσης θέλουσι καθορίσει διὰ τοῦ καταστατικοῦ τὰ ὄργανα τῆς διοικήσεως, ἐποπτείας καὶ διαχειρίσεως τοῦ Ταμείου καὶ τὸν τρόπον καὶ χρόνον ἐκλογῆς καὶ θητείας αὐτῶν, τὸν τρόπον τοῦ διορισμοῦ καὶ ἀπολύσεως τῶν ὑπαλλήλων, τὰς ἀποδοχὰς ἢ ποσοστὰ αὐτῶν, τοὺς σκοποὺς οὓς καλεῖται νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸ Ταμεῖον, τὸ σύστημα τῆς ἐκδικάσεως τῶν σχετικῶν μὲ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ ἐνστάσεων καὶ πᾶσαν ἐν γένει λεπτομέρειαν.

Τὸ ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω συνελεύσεως καταρτισθησόμενον καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἀμύνης Οἰνοπαραγωγῆς Λευκάδος ὑποχρεοῦται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας νὰ ἐγκρίνευσῃ διὰ Διατάγματος ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς του.

Ἄρθρον 5.

Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ ἢ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου ἢ τῶν οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν ἢ μέλη τῶν ὁριζομένων παρὰ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως Ἐπιτρόπων, ἢ ὁ Διευθυντὴς εἰς τὸν ὁποῖον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον παραχώρησε τυχὸν διὰ πληρεξουσίου μέρος τῆς δικαιοδοσίας του, ἐὰν ἐκ προθέσεως ἢ ἀπὸ σφαλμάτων ἐνεργήσουν κατὰ τῶν συμφερόντων τοῦ Ταμείου ἢ τοῦ Συνεταιρισμοῦ, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν μέχρις ἑνὸς ἔτους ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι δέκα χιλιάδων δραχμῶν ἢ μὲ ἀμφοτέρας τὰς ποινὰς ταύτας, ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχει ἄλλη βαρυτέρα κολάσιμος παράβασις.

Οἱ αὐτοὶ τιμωροῦνται μὲ τὴν αὐτὴν ποινὴν ἐὰν εἰς τὰς ἀνακοινώσεις καὶ γνωστοποιήσεις προβαίνουν ἐν γνώσει εἰς ψευδεῖς δηλώσεις ἢ εἰς τὰς ἐκθέσεις, τὰ λογιστικὰ βιβλία καὶ καταστάσεις περὶ τῆς περιουσίας τοῦ Ταμείου ἢ τοῦ Συνεταιρισμοῦ ἢ τῶν συνεταίρων ἢ τοῦ ποσοῦ τῆς εὐθύνης; τούτων ἢ κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως γραπτὴν ἢ προφορικὴν ἀνακοίνωσιν ἢ κατὰ τὴν σύνταξιν πρακτικῶν παριστῶσιν ἐν γνώσει ψευδῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ.

Οἱ αὐτοὶ τιμωροῦνται μὲ πρόστιμον ἢ κράτησιν ἢ ἀμφοτέρας τὰς ποινὰς ταύτας:

1. Ἐὰν παραβῶσι διάταξίν τινα τοῦ νόμου ἢ τοῦ καταστατικοῦ ἢ ἐνεργήσωσι πρᾶξίν τινα ἀντικειμένην πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως.

2. Ἐὰν δὲν ἐκτελῶσι τὰ συμφώνως πρὸς τὸν νόμον καὶ τὸ καταστατικὸν καθήκοντα αὐτῶν.

3. Ἐὰν δὲν παρέχωσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον τὰς αἰτουμένας πληροφορίας.

4. Ἐὰν δὲν παραδώσωσιν ἀπροφασίστως εἰς τοὺς διαδόχους

αὐτῶν τὰ χρήματα, τὰ βιβλία καὶ ἐν γένει πάντα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸν συνεταιρισμὸν ἢ τὸ Ταμεῖον εἴδη.

Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τιμωροῦνται μὲ τὰς αὐτὰς ποινάς:

1. Ἐὰν ἐν γνώσει ἐκτελέσωσιν ἀπόφασιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐτηρήθησαν αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ τοῦ καταστατικοῦ προβλεπόμεναι διατυπώσεις τῆς προσκλήσεως, γνωστοποιήσεως, ἀπαρτίας καὶ πλειονοψηφίας.

2. Ἐὰν ἀμελήσωσι τὴν ἐκτέλεσιν ἐγκύρων ἀποφάσεων τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ἢ δὲν ἐκτελέσωσι τὰς τυχὸν ὑπὸ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ θεωρηθείσας ἐγκύρους ἐκ τῶν ἀποφάσεων τούτων.

3. Ἐὰν παράσχωσι κατὰ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν δὲν ἐπιστήσωσι τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἐπὶ τυχὸν κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου ἢ τοῦ καταστατικοῦ λαμβανομένων ἀποφάσεων.

Ἄρθρον 6.

Τὰ κατὰ τὸν νόμον 511 παρεχόμενα πρὸς τοὺς οἰνοπαραγωγοὺς Λευκάδος ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀμύνης δάνεια παρέχονται μόνον διὰ μέσου τῶν κατὰ τόπους συνεταιρισμῶν καὶ ὑπ' εὐθύνην αὐτῶν καὶ τῇ ἀλληλεγγύῃ εὐθύνῃ τῶν ἀποτελούντων ἕκαστον τούτων οἰνοπαραγωγῶν.

Ἡ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἀνατεθειμένη εἰς τὸ Ταμεῖον διαδικασία τοῦ καταρτισμοῦ τῶν πιστωτικῶν καταλόγων καὶ ἐν γένει τῆς παροχῆς τῶν δανείων ἀνατίθεται εἰς τοὺς κατὰ τόπους συνεταιρισμοὺς καὶ ἐπιτρέπεται ἡ ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τροποποίησις τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ νόμου 511 διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 7.

Ὁ ἔλεγχος τῆς μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως ἐν γένει τοῦ Ταμείου Ἀμύνης δύναται κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Ταμείου νὰ ἀνατεθῇ εἰς Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ, ἑνὸς ὑπαλλήλου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ, ἐφαρμοζομένων ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 8.

Ἀπαγορεύεται ἡ διὰ γύψου, ὕδατος ἢ ἄλλης ἐπιβλαβοῦς εἰς τὴν ὑγείαν οὐσίας ἀνάμιξις τῶν οἴνων Λευκάδος, ἀπαγορευομένης τῆς ἐξαγωγῆς ἢ μεταφορᾶς τῶν οὕτω νοθευομένων οἴνων. Αἱ λεπτομέρειαι τῶν δ ατυπώσεων αἱ κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν καὶ

μεταφορὰν τῶν οἴνων τηρητέα διὰ τὴν ἐξέλεγξιν τῆς ποιότητος ὡς καὶ ὁ χρόνος ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος ἄρθρου καθορισθήσονται διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 9.

Διὰ Διατάγματος ὁμοίως ἐκδιδομένου δύναται νὰ καθορισθῇ ὁ τρόπος τῆς ἀσφαλείας τῶν οἰνοπαραγωγῶν κατὰ βλαβῶν καὶ ζημιῶν ἐκ χαλάζης ἢ ἄλλης θεομηνίας καὶ νόσου τῶν ἀμπέλων διὰ τῆς ἱδρύσεως εἰδικοῦ νομικοῦ προσώπου προικοδοτουμένου δι' ἀναγκαστικῆς εἰσπράξεως τῶν συνεταιρισμῶν καὶ ἄλλων πόρων οὓς ἤθελε προτείνει ἡ διοίκησις τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 10.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Ταμείου, ὅπως δι' ἀποφάσεων κατὰ πλειονοψηφίαν λαμβανομένων χαρισθῶσιν οἱ τόκοι τῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον ὀφειλομένων μέχρι τῆς ψηφίσεως τοῦ παρόντος χρεῶν ὑπὸ μελῶν τῶν συνεταιρισμῶν αὐτοῦ, προτιμωμένων τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, χηρῶν καὶ ὀρφανῶν γονέων καὶ ἀγάμων θηλέων ἀδελφῶν καὶ χαλαζοπλήκτων ἐφόσον ἐντὸς 6 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς δωρεᾶς τῶν τόκων καταβληθῶσιν εἰς τὸ Ταμεῖον τὰ ὀφειλόμενα ποσά.

Ἄρθρον 11.

Τὸ κατὰ τὸν νόμον ΧΚΘ' τοῦ 1877 «περὶ ὑπαγωγῆς τῶν ἐν Λευκάδι ἁλυκῶν εἰς τὸ Μονοπώλιον» διατεθέμενον ἐτησίως ὑπὲρ τῶν κοινοτήτων τῆς νήσου Λευκάδος χρηματικῶν ποσῶν λογίζεται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1925 καὶ ἐφεξῆς εἰς μεταλλικόν, καταβαλλόμενον εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια βάσει τῆς καθ' ἕκαστον ἔτος μέσης τιμῆς τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς, ὁριζομένης τῆς τιμῆς τῆς ἀγγλικῆς λίρας εἰς 25 μεταλλικὰς δραχμάς.

Ἄρθρον 12.

Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ἐπιτρέπεται ἡ ἐπέκτασις τοῦ παρόντος νόμου ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει καὶ ἐπὶ τοῦ Ταμείου Ἀμύνης τῆς Οἰνοπαραγωγῆς Θήρας καὶ Θήρασίας, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Γενικῆς αὐτοῦ Συνελεύσεως.

Καταργεῖται πᾶσα διάταξις νόμου ἢ διατάγματος ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ψήφισμα.

«Περὶ ἱδρύσεως Μικτικῶν Ἐπιτροπῶν πρὸς ἔλεγχον δηλώσεων ἐγκαταλειφθεισῶν ἐν Τουρκίᾳ περιουσιῶν ὑπὸ ἀνταλλαξίμων ὁμογενῶν καὶ καταβολῆς ποσοστοῦ», ἔχον οὕτως :

Ἡ Δ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ψ η φ ί ζ ε ι

Ι. Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 1.

Εἰς τοὺς κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου 1923 συμβάσεως περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Τουρκικῶν πληθυσμῶν, κυρωθείσης διὰ τοῦ ἀπὸ 25 Αὐγούστου 1923 Ν. Διατάγματος «περὶ κυρώσεως τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης», ἀνταλλαξίμους ὁμογενεῖς τοὺς καταφυγόντας ἐκ Τουρκίας μετὰ τὴν 18 Ὀκτωβρίου 1912 καὶ ἐφεξῆς χορηγεῖται προκαταβολὴ ἕναντι καὶ μέχρις ἀποπληρωμῆς τῆς ἀξίας τῆς παρ' αὐτῶν ἐγκαταλειφθείσης ἐν Τουρκίᾳ περιουσίας, ἐξακριβουμένης καὶ ἐκτιμωμένης προσωρινῶς ἐκ τῶν ἐνόντων εἰς τὸ ἐλάχιστον πιθανὸν ὅριον κατά τε τὰ συγκροτοῦντα αὐτὴν στοιχεῖα καὶ τὴν ἀξίαν των παρὰ τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ψηφίσματος συνιστωμένων Ἐπιτροπῶν καὶ κατὰ τὴν κατωτέρω διαγραφομένην διαδικασίαν.

Ἡ ἐκτίμησις γίνεται εἰς χρυσᾶς λίρας Τουρκίας.

Ἄρθρον 2.

Ἡ προσωρινὴ ὡς ἄνω ἐξακρίβωσις καὶ ἐκτίμησις τῶν ἀξιώσεων τῶν ἀνταλλαξίμων δὲν προδικάζει οὐδ' ἐπηρεάζει τὴν ὑπὸ τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγῆς ὁριστικὴν ἐκκαθάρισιν, οὐδ' ἀποστερεῖ τοὺς ἀναλλαξίμους τῶν ἐνώπιον αὐτῆς ἐπὶ πλέον ἀξιώσεών των.

Ἄρθρον 3.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καθορίζονται οἱ γενικοὶ ὅροι καὶ ὁ χρόνος τῆς χορηγητέας προκαταβολῆς. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὁρίζεται ἡ εἰς δραχμὰς τιμὴ τῆς χρυσῆς Τουρκικῆς λίρας κατὰ μῆνα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας ἰσοτιμίας.

Ὡς πρώτη προκαταβολὴ θέλει δοθῇ εἰς τοὺς ἀνταλλαξίμους κατ' ἀναλογίαν τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω προσωρινῶς καθορισθείσης περιουσίας των.

Ἐπὶ ποσοῦ περιουσίας μέχρι 400 λιρῶν 25 ο)ο.

Ἐπὶ ποσοῦ περιουσίας μέχρι 1000 λιρῶν διὰ τὸ ἐπέκεινα τῶν 400 λιρῶν 10 ο/ο.

Ἐπὶ ποσοῦ περιουσίας μέχρι 2000 λιρῶν διὰ τὸ ἐπέκεινα τῶν 1000 λιρῶν μέρος 15 ο/ο.

Ἐπὶ ποσοῦ περιουσίας μέχρι 5000 λιρῶν διὰ τὸ ἐπέκεινα τῶν 2000 λιρῶν μέρος 10 ο/ο.

Ἐπὶ ποσοῦ περιουσίας ὑπερβαίνοντος τὰς 5000 λίρας διὰ τὸ πέραν τῶν 5000 λιρῶν ποσὸν 5 ο/ο καὶ κατ' ἀνώτατον ὅριον τῆς προκαταβολῆς μὴ δυναμένης νὰ ὑπερβῇ τὰς 2000 λίρας.

Διὰ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδομένου, θὰ ὁρίζωνται ἐκάστοτε αἱ πρὸς τοὺς ἀνταλλαξίμους ἐπόμεναι προκαταβολαὶ ἀπέναντι τοῦ ὑπολοίπου τῆς ὡς ἄνω προσωρινῶς καθορισθείσης περιουσίας των.

Ἄρθρον 4.

Προκαταβολῆς δικαιοῦνται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ἀνταλλαξίμων οἱ μὴ τυχόντες μέχρι τοῦδε ἀγροτικῆς ἢ ἀστικῆς ἐγκαταστάσεως μὴ ἐννοουμένης ὡς τοιαύτης ἁπλῆς στεγάσεως εἰς οἰκίας ἀνταλλαγέντων Μουσουλμάνων ἢ εἰς ἄλλα ὑπὸ τοῦ Κράτους ἢ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως παραχωρηθέντα οἰκήματα.

Αἱ ἐγειρόμεναι ἀμφισβητήσεις ὡς πρὸς τοὺς δικαιουμένους δυνάμει τοῦ παρόντος ἄρθρου προκαταβολῆς κανονίζονται ὑπὸ Ἐπιτροπῆς εἰς ἣν συμμετέχουν ὑπάλληλοι τῶν Ὑπουργείων Γεωργίας καὶ Προνοίας, ὡς καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν προσφύγων κατὰ τὰ εἰδικώτερον καθοριζόμενα.

Ἄρθρον 5.

Ἡ ἐξακρίβωσις καὶ ἐκτίμησις γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἀνταλλαγῆς ὑποβληθεισῶν ἢ ὑποβληθησομένων δηλώσεων περὶ τῆς ἐγκαταλειφθείσης ἐν Τουρκίᾳ παρὰ τῶν δικαιούχων περιουσίας.

Ἐπὶ συνιδιοκτησίας, συγκληρονομίας καὶ ἐν γένει κοινωνίας δικαιωμάτων ἐξ οἱουδήποτε νομίμου λόγου, ὁσάκις τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον περιουσίας ἀκίνητον ἢ κινητὸν ἢ περιουσιακὴ ὁμὰς ἀνήκει εἰς πλείονας δικαιούχους, ἕκαστος αὐτῶν κατατάσσεται κεχωρισμένως, δικαιούμενος προκαταβολῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀξίας τοῦ μεριδίου.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν εἰς τὴν ὑποβληθεῖσαν δήλωσιν περιελήφθη τὸ κτῆμα ἀκέραιον ἢ ἡ ὁμὰς ἐγγείως, ἡ τοιαύτη δήλωσις ἐπιμερίζεται, ἰσχύουσα ὑπὲρ ἑκάστου τῶν ὡς εἴρηται συνδικαιούχων διὰ τὸ ἀνῆκον αὐτῷ.

Ἄρθρον 6.

Οἱ μὴ τυχὸν ὑποβαλόντες μέχρι τῆς σήμερον δηλώσεις διὰ τὴν ἐγκαταλειφθεῖσαν περιουσίαν των ὀφείλουσιν ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νὰ καταθέσωσι ταύτας εἰς τὰ εἰδικὰ ἀπογραφικὰ Συνεργεῖα τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ἀνταλλαγῆς ἢ εἰς τὰς Νομαρχίας καὶ Ὑποδιοικήσεις ἐκεῖ ὅπου δὲν λειτουργοῦσι γραφεῖα ἀνταλλαγῆς. Ἡ προθεσμία αὕτη δυναμένη καὶ νὰ παραταθῇ μέχρις ἑνὸς ἐπὶ πλέον μηνὸς διὰ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδομένου, εἶνε ἀνατρεπτικὴ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 7.

Αἱ χορηγούμεναι δυνάμει τοῦ παρόντος προκαταβολαὶ εἰσὶν ἀπηλλαγμέναι παντὸς κληρονομικοῦ ἢ ἄλλου φόρου ἢ τέλους.

Δύνατα μόνον νὰ ἐπιβληθῇ διὰ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδομένου, κράτησις μέχρι τριῶν τοῖς χιλίοις ἐκ τοῦ δυνάμει ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν καταβαλλομένου ἑκάστοτε ποσοῦ πρὸς κάλυψιν τῶν δαπανῶν διὰ τὰς διαδικασίας τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 8.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναγκαστικὴ ἢ συντηρητικὴ κατάσχεσις τῆς πρώτης προκαταβολῆς λόγῳ χρέους συνομολογηθέντος προκύψαντος ἐν Μ. Ἀσίᾳ, Πόντῳ ἢ Θράκῃ, ὡς καὶ πᾶσα καθόλου ἢ ἐν μέρει ἐκχώρησις τῆς σχετικῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἀνταλλαξίμου, ἐπὶ ποινῇ ἀπολύτου ἀκυρότητος.

II. Ἐκτιμητικαὶ Ἐπιτροπαί.

α') Κοινοτικαὶ Ἐπιτροπαί.

Ἄρθρον 9.

Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξακριβώτεως καὶ ἐκτιμήσεως τῆς ἐγκαταλειφθείσης περιουσίας καὶ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ἐλαχίστου ποσοῦ ὅπερ οὗτοι δικαιοῦνται νὰ λάβωσιν ἀπέναντι αὐτῆς συνιστῶνται κοινοτικαὶ Ἐπιτροπαὶ δι' ἑκάστην τῶν τέως ἐν Τουρκίᾳ κοινοτήτων ἀποτελούμεναι ἐκ τριῶν ἢ πέντε εὐϋπολήπτων μελῶν τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας.

Ἑκάστη κοινοτικὴ ἐπιτροπὴ ἐκλέγει μεταξὺ τῶν μελῶν της τὸν πρόεδρον, ὑπὸ δὲ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας διορίζεται δημόσιος ὑπάλληλος γραμματεὺς παρ' ἑκάστῃ ἐξ αὐτῶν καὶ εἷς ἀναπληρωτὴς τούτου.

Τὰ μέλη τῶν κοινοτικῶν ἐπιτροπῶν ἐκλεγόμενα παρὰ τῶν κατὰ

τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 4 Ἰουλίου 1924 Διατάγματος συνισταμένων ἐπαρχιακῶν μικτῶν Συμβουλίων, ἐν ἐλλείψει δὲ τοιούτων παρὰ τῶν νομίμως ἀνεγνωρισμένων προσφυγικῶν ὀργανώσεων τῆς οἰκείας ἐκκλησιαστικῆς ἐπαρχίας διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ἐντὸς ἑνὸς καὶ ἡμίσεος μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας διορίζονται ἰσάριθμοι ἀναπληρωταὶ δι' ἑκάστην ἐπαρχίαν πρὸς ἀντικατάστασιν ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ ἑτέρου κωλύματος.

Διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν καινότητα δύνανται ἐν ἀνάγκῃ νὰ συσταθῶσι κατὰ τὸν ὡς ἄνω τρόπον πλείονες κοινοτικαὶ ἐπιτροπαὶ ἐδρεύουσαι ἐν τῷ αὐτῷ ἢ ἄλλῳ τόπῳ κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 10.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, στηριζομένης εἰς τὴν γνώμην τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ἀνταλλαγῆς καὶ τοῦ μικτοῦ ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου, ὁρίζεται ἡ ἕδρα καὶ ἡ δικαιοδοσία ἑκάστης ἐπιτροπῆς, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ τόπου τῆς συγκεντρώσεως τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τῶν μελῶν ἑκάστης κοινότητος.

Ἐπὶ πάσης ἐν προκειμένῳ ἀμφισβητήσεως ἀποφαίνεται ἀμετακλήτως ὁ Ὑπουργός. Αἱ ὡς ἄνω κοινοτικαὶ ἐπιτροπαὶ δύνανται νὰ συνεδριάζωσι νομίμως καὶ ἐκτὸς τῆς ἕδρας των εἰς ἄλλην πόλιν τῆς ἀκτῖνος τῆς δικαιοδοσίας των.

Αἱ κατὰ τόπους διοικητικαὶ καὶ δημοτικαὶ ἢ κοινοτικαὶ ἀρχαὶ ὀφείλουσι νὰ διευκολύνωσι τὸ ἔργον τῶν κοινοτικῶν ἐπιτροπῶν καὶ νὰ ἐξευρίσκωσι κατάλληλον γραφεῖον διὰ τὴν ἐγκατάστασιν αὐτῶν.

Ἄρθρον 11.

Αἱ κοινοτικαὶ ἐπιτροπαὶ συνεδριάζουσιν ἐν ὁλομελείᾳ. Ἀποφαίνονται δὲ δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας.

Ἄρθρον 12.

Αἱ ὡς ἄνω κοινοτικαὶ ἐπιτροπαὶ ἐπιλαμβάνονται τῶν καθηκόντων των, ἅμα τῇ συστάσει αὐτῶν, ἥτις γνωστοποιεῖται δι' εὐρυτάτης δημοσιότητος καθ' ἅπαν τὸ Κράτος.

Αἱ κοινοτικαὶ ἐπιτροπαὶ ὀφείλουσι νὰ ἀποπερατώσωσι τὸ ἔργον των ἐντὸς τριῶν τὸ πολὺ μηνῶν ἀπὸ τῆς συστάσεώς των.

Ἄρθρον 13.

Αἱ κοινοτικαὶ ἐπιτροπαὶ ἐξελέγχουσι τὴν ὑπὸ ἑκάστου ἀνταλλακτέου εἰς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Ἀνταλλαγῆς ὑποβληθεῖσαν δήλωσιν καθορίζουσιν ὑπευθύνως διὰ πράξεως αἰτιολογημένης ὅσον ἀφορᾷ τὰ στοιχεῖα ἄτινα ἔλαβον ὑπ' ὄψιν πρὸς μόρφωσιν γνώμης, τὸ ποσὸν, εἰς ὃ κατὰ τὴν κρίσιν των δέον νὰ ἐκτιμηθῇ προσωρινῶς ἡ ἐγκαταλειφθεῖσα ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος περιουσία.

Διὰ τὴν μόρφωσιν γνώμης αἱ κοινοτικαὶ ἐπιτροπαὶ στηρίζονται κυρίως εἰς τὰς προσωπικὰς γνώσεις τῶν μελῶν των ἢ εἰς τὰς πληροφορίας ἃς οὗτοι ἤθελον τυχὸν περισυλλέξει λαμβάνουσαι ὑπ' ὄψιν τὰ τυχὸν προσκομισθησόμενα ὑπὸ τοῦ ἀνταλλακτέου ἀποδεικτικὰ ἔγγραφα ὡς καὶ πᾶν στοιχεῖον χρήσιμον πρὸς μόρφωσιν γνώμης, μὴ δεσμευόμεναι ὑφ' οἱουδήποτε οὐσιαστικοῦ ἢ δικονομικοῦ περιορισμοῦ ἢ ἄλλου νομικοῦ κανόνος.

Αἱ κοινοτικαὶ ἐπιτροπαὶ ἀποφασίζουσι καὶ ἄνευ τῆς αὐτοπροσώπου ἢ διὰ πληρεξουσίου παραστάσεως τοῦ ἀνταλλακτέου. Προτάσσουσι δὲ κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν ἐξέλεγξιν τῶν δηλώσεων τῶν ἀνταλλαξίμων αἵτινες ἐμφανίζονται προσωπικῶς ἢ δι' ἀντιπροσώπου ἵνα δώσωσιν ἐξηγήσεις ἢ προσαγάγωσιν ἀποδείξεις καὶ μεταξὺ τῶν τοιούτων προτιμῶνται οἱ μὴ διαμένοντες ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 14.

Αἱ πράξεις τῶν κοινοτικῶν Ἐπιτροπῶν ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελον τροποποιηθῇ συνεπείᾳ προσφυγῆς παρὰ τῶν ἐπαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν κατὰ τὰ ἐφεξῆς ἀποτελοῦσιν ἀποδεικτικὸν τίτλον πρὸς λῆψιν ἀποζημιώσεως ἔναντι τῆς ἐγκαταλειφθείσης ἐν Τουρκίᾳ περιουσίας διὰ προκαταβολῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Εἰς τοὺς δικαιούχους δίδεται τῇ αἰτήσει των ἀντίγραφον τῶν εἰρημένων πράξεων.

Ἄρθρον 15.

Πίναξ τῶν πράξεων τῶν κοινοτικῶν Ἐπιτροπῶν, δι' ὧν καθορίζονται προσωρινῶς τὰ στοιχεῖα καὶ ἡ ἀξία τῆς ἐγκαταλειφθείσης παρ' ἑκάστου ἀνταλλακτέου περιουσίας, ἀναρτᾶται εἰς τὸ τέλος ἑκάστης συνεδρίας εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ ἀλλαχοῦ, ἵνα λάβωσι γνῶσιν τούτων πάντες οἱ ἐνδιαφερόμενοι, ἀποστέλλεται δὲ ἀμελλητὶ παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὰ γραφεῖα Ἀνταλλαγῆς ἢ εἰς τὰς Νομαρχίας ὅπου εἶνε συγκεντρωμένοι οἱ ἐκ τῆς τοιαύτης κοινότητος καταγόμενοι.

β'). Ἐπαρχιακαὶ Ἐπιτροπαί.

Ἄρθρον 16.

Κατὰ τῶν πράξεων τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν κοινοτικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπιτρέπεται ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐ-

τῶν εἰς τε τὸν ἀνταλλακτέον καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας διὰ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ἀνταλλαγῆς ἢ τῶν παρ' αὐτῆς ὑποκαθισταμένων γραφείων Ἀνταλλαγῆς, προσφυγὴ ἐνώπιον δευτεροβαθμίου ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς καταρτιζομένης ἀνὰ μίαν δι' ἑκάστην Μητροπολιτικὴν Ἐπαρχίαν. Ὑφισταμένης ἀνάγκης, δύναται νὰ συστηθῇ διὰ τὴν αὐτὴν Μητροπολιτικὴν ἐπαρχίαν καὶ δευτέρα Ἐπιτροπὴ ἑδρεύουσα ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἕδρα καὶ ἡ δικαιοδοσία τῶν ἐπαρχιακῶν ἐπιτροπῶν ὁρίζονται κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 10 διαλαμβανόμενα.

Ἄρθρον 17.

Αἱ ἐπαρχιακαὶ Ἐπιτροπαὶ συγκροτοῦνται ἐξ ἑνὸς δικαστοῦ τοὐλάχιστον πρωτοδίκου, ὡς Προέδρου, δύο ἀνωτέρων διοικητικῶν ὑπαλλήλων, ὧν ὁ ἕτερος κατὰ προτίμησιν ἐκ τῶν τῆς ὑπηρεσίας τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ἀνταλλαγῆς, διοριζομένων ἀμφοτέρων παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, καὶ δύο μελῶν ἐξ ἰδιωτῶν ἀντιπροσωπευόντων τὰς πολυπληθεστέρας κοινότητας τῆς ἐπαρχίας ἑκάστης Μητροπόλεως.

Οἱ παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ ταύτῃ ἰδιῶται, ὡς καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν διορίζονται καὶ ἀντικαθίστανται κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 18.

Ἡ ἐπαρχιακὴ Ἐπιτροπὴ συνεδριάζει ἐν ὁλομελείᾳ καὶ ἀποφαίνεται δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας.

Εἰς τὸν ἀσκοῦντα τὴν προσφυγὴν ἀπόκειται ἡ ὑποχρέωσις νὰ ἀποδείξῃ τὸ κατὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς αὐτοῦ ἐσφαλμένον τῆς πρωτοβαθμίου ἀποφάσεως. Ἐν μὴ προσκομίσει τοιαύτης ἀποδείξεως ἡ ἀπόφασις παραμένει ἰσχυρά. Ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει μεταρρυθμίζεται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει συμφώνως πρὸς τοὺς βασίμους εὑρεθέντας ἰσχυρισμοὺς τοῦ προσφεύγοντος.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ ἐνώπιον τῶν ἐπαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν ἀκολουθητέα διαδικασία καθορίζεται κατὰ τὰ ἐν ἄρθροις 13 (ἐδάφ. 1 καὶ 3) καὶ 14 τοῦ παρόντος διαλαμβανόμενα.

Ἄρθρον 19.

Ἡ ἄσκησις τῆς προσφυγῆς δὲν ἀναστέλλει τὴν πληρωμὴν προκαταβολῆς ἔναντι τοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κοινοτικῶν Ἐπιτροπῶν προσδιορισθέντος ποσοῦ, εἰμὴ ἐν τῇ ἑπομένῃ περιπτώσει.

Κατ' ἐξαίρεσιν ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις Ἀνταλλαγῆς δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἐγγράφως τὴν ἀναστολὴν πληρωμῆς τῶν καταβλητέων ὡς ἄνω ποσοστῶν παρὰ τῆς ἁρμοδίας ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς, ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν της ἡ γενομένη προσωρινὴ ἐκτίμησις τῆς περιουσίας τοῦ ἀνταλλακτέου ἀπέχῃ καταφανῶς τῆς ἀληθείας.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἐπαρχιακὴ Ἐπιτροπὴ ἐπλαμβάνεται τοῦ ζητήματος καιεπειγόντως καὶ, ἐφόσον δὲν ἤθελεν ἀποφασίσει ταυτοχρόνως καὶ περὶ τῆς οὐσίας, δέον νὰ ἀποφανθῇ ἐντὸς μηνὸς περὶ τῆς αἰτουμένης ἀναστολῆς, ἄλλως ἀπράκτου παρελθούσης τῆς προθεσμίας ἡ πρωτοβάθμιος ἀπόφασις ἐκτελεῖται.

Ἄρθρον 20.

Ἐναντίον τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν οὐδεμία ἐπιτρέπεται προσφυγή.

γ') Κοιναὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 21.

Προκειμένου νὰ ἐξετασθῇ δήλωσις μέλους τῆς Κοινοτικῆς Ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς ἢ συγγενοῦς αὐτοῦ μέχρι τρίτου βαθμοῦ ἐξ αἵματος καὶ ἀγχιστείας, τὸ ἐνδιαφερόμενον μέλος ἀντικαθίσταται παρ' ἀναπληρωματικοῦ.

Ἄρθρον 22.

Τὰ μέλη τῶν Ἐπαρχιακῶν καὶ Κοινοτικῶν Ἐπιτροπῶν, πρὶν ἢ ἀναλάβωσι τὰ καθήκοντά των, ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ πλησιεστέρου Εἰρηνοδίκου ὅτι θέλουσιν ἐκπληρώσει εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά των, συνταχθησομένου πρακτικοῦ περὶ τῆς ὁρκωμοσίας των.

Ἄρθρον 23.

Ἡ ἀδικαιολόγητος ἀπουσία ἐκ τῶν συνεδριῶν τῶν Ἐπιτροπῶν ἰδιώτου μέλους τιμωρεῖται συμφώνως πρὸς τὰς ποινικὰς διατάξεις περὶ ἀπουσιαζόντων ἐνόρκων, ἡ δὲ ἀπουσία δημοσίου ὑπαλλήλου θεωρεῖται ἀμέλεια περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀνατεθειμένων αὐτῷ δημοσίων καθηκόντων καὶ τιμωρεῖται ἀναλόγως. Οἱ ἀπουσιάζοντες κατὰ τρεῖς συνεχεῖς συνεδριάσεις, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀνωτέρω τιμωρίας, ἀντικαθίστανται ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως, ἐκλεγομένου τοῦ ἀντικαταστάτου αὐτῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 9.

Ἄρθρον 24.

Ἐν περιπτώσει ὀλιγωρίας περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν εἰς αὐτοὺς ἀνατεθειμένων καθηκόντων, τὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν ὑπέχουσι τὴν πολιτικὴν εὐθύνην οἵαν οἱ Δικασταί. Ἐὰν ἐξ ἰδιωτῶν

μέλη ἤθελον ἐν γνώσει βεβαιώσει ψευδῆ γεγονότα, τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως.

Ψευδορκία ἢ ψευδομαρτυρία ἐνώπιον τῶν Κοινοτικῶν ἢ Ἐπαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν τιμωρεῖται ὡς καὶ ἡ ἐνώπιον Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 25.

Εἰς τὰ ἐξ ἰδιωτῶν μέλη τῶν Ἐπαρχιακῶν καὶ Κοινοτικῶν Ἐπιτροπῶν χορηγεῖται ἀποζημίωσις ἐκ δραχμῶν πεντήκοντα κατὰ συνεδρίασιν.

Αἱ ἀποζημιώσεις αὗται καταβάλλονται ἐπὶ τῇ βάσει καταστάσεων θεωρουμένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς.

Εἰς τὰς Ἐπαρχιακὰς Ἐπιτροπὰς χορηγεῖται κατὰ μῆνα ποσὸν 300 δραχ. ὡς ἐπίδομα ἄνευ ἀποδόσεως λογ)σμοῦ λόγῳ ἐξόδων γραφικῆς ὕλης καὶ συντηρήσεως γραφείου.

Τὰ ὁδοιπορικὰ τῶν Κοινοτικῶν καὶ Ἐπαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν βαρύνουσι τὸ Δημόσιον, ἐκκαθαριζόμενα δι' ὑποβολῆς καταστάσεων καὶ ἀποδείξεων.

Πρὸς πληρωμὴν τῶν ἀποζημιώσεων τῶν μελῶν τῶν Κοινοτικῶν Ἐπιτσοπῶν, τῶν Γραμματέων καὶ τοῦ μηνιαίου ὡς ἄνω ἐπιδόματος αὐτῶν παρέχονται προκαταβολαὶ εἰς τὰ κατὰ τόπους δημόσια Ταμεῖα ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ.

Ἄρθρον 26.

Τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων καὶ ἐν γένει πᾶν ἔγγραφον ἢ πρᾶξις οἱαδήποτε σχέσιν ἔχουσα ἢ πηγάζουσα ἐκ τῶν ἐν τῷ παρόντι διατάξεων, εἰδικὰ πληρεξούσια συνταχθόμενα ἐνώπιον τῶν συμβολαιογράφων, αἰτήσεις, πιστοποιητικά, πράξεις Εἰρηνοδικῶν, Προξένων κλπ., ἀπαλλάσσονται παντὸς τέλους χαρτοσήμου ἢ ἄλλου δικαιώματος.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ δικαιοῦνται ἐπίσης ν' ἀλληλογραφῶσιν ἀτελῶς πρὸς πάσας τὰς Ἀρχὰς καὶ τὰς ἄλλας Κοινοτικὰς Ἐπιτροπὰς πρὸς συλλογὴν πληροφοριῶν ἀναγκαούσων διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν καὶ ν' ἀναθέτωσιν εἰς Εἰρηνοδίκας τὴν ἐξέτασιν μαρτύρων κατοικούντων ἐν τῇ ἕδρᾳ αὐτῶν ἢ ἀλλαχοῦ.

III. Ἐπιθεωρηταί.

Ἄρθρον 27.

Πρὸς παρακολούθησιν τῆς λειτουργίας τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπιτρέπεται ἡ πρόσληψις τὸ πολὺ δέκα προσωρινῶν Ἐπιθεωρητῶν μὲ βαθμὸν Τμηματάρχου, κεκτημένων τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ἀπὸ 3 Μαΐου 1924 Ν. Δ. «περὶ συστάσεως Γεν. Διευθύνσεως Ἀνταλλαγῆς» ἀπαιτούμενα διὰ τὸν βαθμὸν τῶν

προσόντα καὶ τὰς ἀναγκαίας εἰδικὰς γνώσεις καὶ πεῖραν, ἐξισουμένων δὲ ὅσον ἀφορᾷ τὸν μισθὸν καὶ τὰς ἀποδοχὰς πρὸς τοὺς ἤδη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Γεν. Διευθύνσεως Ἀνταλλαγῆς διατελοῦντας μονίμους ἢ ἐκτάκτους Ἐπιθεωρητάς.

Ἔργον τῶν ἐπιθεωρητῶν τούτων εἶνε ἰδίως νὰ παρακολουθῶσιν ἀνελλιπῶς τὰς ἐργασίας τῶν Ἐπιτροπῶν ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν, νὰ παρέχωσιν αὐταῖς ἐπεξηγήσεις καὶ ὁδηγίας (ὑπὸ τύπον συμβουλευτικὸν) καὶ ν' ἀναφέρωσι πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τὰς γνώμας των περὶ τῶν παρατηρουμένων ἀνωμαλιῶν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς ἐξακριβώσεως καὶ περὶ τῶν ἐκδιδομένων ἀποφάσεων διὰ τὴν ἐνδεικνυομένην τυχὸν ἄσκησιν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 16 δικαιώματος προσφυγῆς ὑπὸ τῆς Γεν. Διευθύνσεως Ἀνταλλαγῆς.

Ἄρθρον 28.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος γενικῶς καὶ ἰδίᾳ τὰ τῆς λειτουργίας τῶν ἐπιτροπῶν, ὁ τρόπος πληρωμῆς τῶν προκαταβολῶν καὶ πᾶν ἄλλο χρῆζον εἰδικωτέρας ρυθμίσεως κανονισθήσονται διὰ διαταγμάτων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ἐκδιδομένων μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ παρὰ τῇ Γενικῇ Διευθύνσει Ἀνταλλαγῆς Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 29.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' καὶ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζητήσαν τὸ σχέδιον νόμου

«Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος συναφθείσης τῇ 19 Φεβρουαρίου 1925 συμβάσεως, ἀφορώσης τὴν παροχὴν οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς ὁμάδας ὁμογενῶν προσφύγων ἐπαγγελματιῶν παντὸς εἴδους καὶ εἰς ἀστικοὺς συνεταιρισμούς», ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται ἡ μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης συναφθεῖσα τὴν 19 Φεβρουαρίου 1925 σύμβασις περὶ παροχῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς ὁμάδας ὁμογενῶν προσφύγων ἐπαγγελματιῶν παντὸς εἴδους καὶ εἰς ἀστικοὺς Συνεταιρισμούς.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διὰ τὴν παροχὴν οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐγγυήσει τοῦ πρώτου εἰς ὁμάδας ὁμογενῶν προσφύγων ἐπαγγελματιῶν παντὸς εἴδους καὶ εἰς Ἀστικοὺς Συνεταιρισμούς.

Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἀφ' ἑνὸς, ἐκπροσωπουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Κωνστ. Γκότση καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως κ. Ἀποστόλου Ὀρφανίδου, καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐκπροσωπουμένης ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς κ. Ἀλεξ. Διομήδους, συνομολογεῖται ἡ ἀκόλουθος σύμβασις·

Ἄρθρον 1.

Ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐξακολουθήσεως καὶ βελτιώσεως τοῦ ἔργου προστασίας διὰ παροχῆς προσηκούσης πιστωτικῆς ἀντιλήψεως πρὸς ὁμάδας ὁμογενῶν προσφύγων ἐπαγγελματιῶν παντὸς εἴδους, ἐπιχειρούντων ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των, καὶ ἀποτελουμένας ἐκ τριῶν τοὐλάχιστον μελῶν, ἀλληλεγγύως καὶ ἀδιαιρέτως ἐνεχομένων ἐπὶ τοῦ ὅλου ποσοῦ τοῦ δανείου, ἐπίσης δὲ πρὸς ἐπιχειρηματίας ἢ βιοτεχνικοὺς ἐργάτας ὠργανωμένους εἰς Ἀστικοὺς Συνεταιρισμούς, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἀναλαμβάνει νὰ χορηγῇ δάνεια, ὧν τὸ ἑκάστοτε ὀφειλόμενον σύνολον δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει τὸ ποσὸν τῶν δραμῶν 100 ἑκατομμυρίων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης συμβάσεως, ἥτις ὡς λῆξις ὁρίζεται ἡ 30 Ἀπριλίου 1930.

Παρέχεται ἐν τούτοις τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ὅπως, κατ' ἀπόλυτον κρίσιν αὐτῆς, μετὰ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς διὰ νόμου κυρώσεως τῆς παρούσης συμβάσεως καὶ καθ' οἱονδήποτε χρονικὸν διάστημα κηρύξῃ λήξασαν τὴν ἰσχὺν αὐτῆς, ἐγγράφως ἀνακοινοῦσα τὴν ἀπόφασίν της πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Εἰς τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τῶν δραχ. 100.000.000 συμπεριληφθήσονται καὶ τὰ χορηγηθέντα καὶ χορηγηθησόμενα δάνεια ἐπὶ τῇ βάσει τῆς δυνάμει τοῦ νόμου 3142 κυρωθείσης συμβάσεως, ἥτις ἡ παροῦσα θεωρεῖται διάδοχος.

Ἄρθρον 2.

Τὰ δάνεια ταῦτα τελοῦντα ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους χορηγηθήσονται διὰ συμβολαίων, διὰ γραμματίων καὶ διὰ πιστώσεων ἐπ' ἀνοικτῷ λογαριασμῷ κατὰ τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος

καὶ ἔσονται προθεσμίας τριῶν μέχρις ἐννέα μηνῶν κατ' ἀνώτατον ὅριον.

Παρέχεται ἐν τούτοις τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ὅπως, κατὰ τὴν ἀπόλυτον ἀντίληψιν αὐτῆς καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν χορηγουμένων δανείων, κηρύσσῃ ἀπαιτητὰ ταῦτα καὶ πρὸ τῶν λήξεων τῶν καθοριζομένων διὰ τῶν ἀντιστοίχων δανειστικῶν ὁμολόγων. Τὸ δικαίωμα τοῦτο παρέχεται καὶ διὰ τὰ χορηγηθέντα καὶ τὰ χορηγηθησόμενα δάνεια δυνάμει τοῦ νόμου 3142.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα χορηγοῦσα τὰ δάνεια ταῦτα δικαιοῦται νὰ ἀξιοῖ παρὰ τῶν δανειζομένων τὴν προσαγωγὴν πιστοποιητικῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων ἢ ἀρχῶν τῆς ἐπιλογῆς αὐτῆς, δι' ὧν νὰ πιστοποιῆται ἡ ταυτότης, ἡ φερεγγυότης, ἡ ἐργατικότης καὶ ἡ ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν ἀποτελούντων τὴν ὁμάδα ἢ τὸν Ἀστικὸν Συνεταιρισμὸν ἀτόμων.

Ἄρθρον 3.

Ὁ τόκος καὶ ἡ προμήθεια τῶν δυνάμει τῆς παρούσης συμβάσεως χορηγουμένων δανείων ἔσεται ὁ αὐτὸς πρὸς τὰ ἑκάστοτε παρὰ τοῦ Γεν. Συμβουλίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καθοριζόμενα, διὰ χορηγήσεις τῆς αὐτῆς φύσεως.

Ἄρθρον 4.

Τὰ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης συμβάσεως καὶ δυνάμει ταύτης χορηγούμενα καὶ εἰσπραττόμενα ἑκάστοτε ποσὰ δύναντα νὰ διατίθενται ἐκ νέου ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ τὰς διατάξεις αὐτῆς.

Ἄρθρον 5.

Τὰ δανειστικὰ ἔγγραφα, συμβόλαια ἢ γραμμάτια, καὶ πᾶσαι αἱ συναφεῖς πράξεις ὡς καὶ αἱ ἐξοφλήσεις καὶ ἡ σχετικὴ διαδικασία ἀπαλλάσσονται παντὸς τέλους καὶ χαρτοσήμου.

Ἄρθρον 6.

Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων ἐφαρμόζονται κατὰ τῶν καθυστερούντων ὀφειλετῶν, ἡ δὲ Ἐθνικὴ Τράπεζα μετὰ παρέλευσιν ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς κατ' ἀμφοτέρας τὰς ἐν ἄρθρῳ πρώτῳ περιπτώσεις λήξεως τῆς παρούσης συμβάσεως δικαιοῦται νὰ φέρῃ οἰκοθεν εἰς χρέωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους τὸ σύνολον τῶν δυνάμει ταύτης χορηγηθέντων καὶ μὴ ἐξοφληθέντων αὐτῇ παρὰ τῶν ὀφειλετῶν δανείων, ἐκ κεφαλαίων, τόκων καὶ ἐξόδων, μέχρι τῆς ἡμερομηνίας τῆς χρεώσεως, ὑπεισερχομένου οὕτω τοῦ Ἑλληνικοῦ

Κράτους, μετὰ τὴν τοιαύτην χρέωσιν, εἰς ὅλα τὰ ἐκ τῶν ἀπαιτήσεων δικαιώματα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, οὐδεμίαν ὑπεχούσης εὐθύνην διὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ εἴσπραξιν τῶν τοιούτων δανείων.

Ἄρθρον 7.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης συμβάσεως γενομένης εἰς τριπλοῦν ἄρχεται ἀπὸ τῆς διὰ σχετικοῦ νόμου κυρώσεως αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Φεβρουαρίου 1925.

Οἱ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Κ. ΓΚΟΤΣΗΣ

Ἐπὶ τῆς Ὑγιεινῆς κλπ.
Α. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

Ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος
Λ. ΔΙΟΜΗΔΗΣ

Οἱ κ. κ. ***Θ. Πάγκαλος, Θ. Χαβίνης*** καὶ ***Γ. Μπούμπουλης*** διαμαρτύρονται, διότι παρὰ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ συζητοῦνται νομοσχέδια ὧν ἡ συζήτησις δὲν ἦτο προωρισμένη διὰ τὴν ἑσπέραν ταύτην.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** ἐπιφέρει τὰς αὐτὰς παρατηρήσεις.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπ. Στρατ.) δηλοῖ ὅτι ἐφόσον ὑπάρχουσιν ἀντιρρήσεις δυνάμεθα νὰ προβῶμεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ «Σώματος Κυνηγῶν νομοσχεδίου».

Συνεχιζομένης εἶτα τῆς κατ' ἀρχὴν συζητήσεως τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυνηγῶν» λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Λ. Καταφυγιώτη,*** ὅστις λέγει ὅτι κατάγεται ἀπὸ ἐπαρχίαν εἰς τὴν ὁποίαν οὐδέποτε ἔλειψεν ἡ λῃστεία καὶ ἡ ζωοκλοπή. Ἡ τελευταία αὕτη εἶνε ἡ χειροτέρα μάστιξ, διότι αἱ λῃστεῖαι γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατ' εὐπόρων, ἐνῷ αἱ ζωοκλοπαὶ πλήττουσι τὸν πτωχόκοσμον. Προκειμένου νὰ παγιώσωμεν τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν, λέγει, δὲν πρέπει νὰ φεισθῶμεν δαπανῶν. Στερεοῦμεν τὸν λαὸν παιδείας καὶ συγκοινωνίας, ἂν τὸν στερήσωμεν καὶ ἀσφαλείας, εἶνε ἀσπλαγχνότατον καὶ ἀστοργότατον. Διὰ προσωρινῶν μέτρων δὲν ἐξαλείφεται ἡ λῃστεία καὶ ἡ ζωοκλοπή. Χρειάζονται ριζικὰ καὶ μόνιμα μέτρα καὶ ὄχι προσωρινά. Ἐφρόνουν καὶ φρονῶ ὅτι μόνον μὲ μόνιμον καὶ εἰδικὸν Σῶμα θὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἐξόντωσιν τῆς λῃστείας καὶ τῆς ζωοκλοπῆς. Τούτου δεδομένου συζητεῖται ἂν τὸ Σῶμα τοῦτο θὰ προέρχηται ἐκ τῆς Χωροφυλακῆς ἢ ἄλλοθεν. Ὡς διατυποῦται τὸ νομοσχέδιον φρονῶ ὅτι δὲν ἐκπληροῖ τὴν ἀνάγκην ἣν προτιθέμεθα νὰ

θεραπεύσωμεν. Μάλιστα ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ Σῶμα αὐτὸ θὰ βασανίσῃ καὶ δὲν θὰ ἀνακουφίσῃ τοὺς πάσχοντας ἐκ τῆς λῃστείας πληθυσμούς. Ἐξετάζων εἶτα τὰ τῆς στρατολογίας τοῦ εἰδικοῦ καταδιωκτικοῦ Σώματος ὑπενθυμίζει ὅτι εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς παρεισέφρησαν μὲν ἀνίκανα στοιχεῖα, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ στοιχεῖα δυνάμενα νὰ παράσχωσι πλήρη ἐχέγγυα περὶ τῆς εὐδοκίμου ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων των. Ὀφείλομεν ἐπίσης νὰ λάβωμεν πρόνοιαν νὰ παύσῃ ἡ Χωροφυλακὴ νὰ εἶνε ἔρμαιον τοῦ τελευταίου κομματαρχίσκου. Πρώτιστον καθῆκον ἔχομεν νὰ ἀφήσωμεν ἀνεπηρέαστον ἀπὸ τῆς πολιτικῆς ἐπιρροῆς τὴν Χωροφυλακήν.

Προχωρῶν λέγει ὅτι οἱ ὁπλῖται τοῦ νέου Σώματος πρέπει νὰ στρατολογηθῶσιν ἀπὸ ὀρεσιβίους καὶ ἐμπείρους ἀνθρώπους.

Προτείνει εἶτα ὅπως οἱ ἴδιοι ἀξιωματικοὶ ἐκλέξωσι τοὺς ἱκανοὺς μεταξὺ αὐτῶν ὡς στελέχη, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ προκληθῇ κατάταξις ἀτόμων ἐξ ὀρεινῶν μερῶν εἰς τὴν Χωροφυλακήν. Οὕτω πως διὰ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς διοργανουμένου θὰ ἐπιτευχθῶσιν οἱ σκοποὶ τοὺς ὁποίους ἐπιδιώκομεν.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** λέγει ὅτι ἔπρεπε νὰ λῃστευθῇ εἷς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ εἷς πρώην Ὑπουργὸς διὰ νὰ συγκινηθῇ ἡ Κυβέρνησις καὶ λάβῃ μέτρα ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας. Λόγῳ τῆς ἀσταθείας τῶν μέτρων τῆς Κυβερνήσεως κατωρθώθη ἡ διασάλευσις τῆς ἀσφαλείας καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς λῃστείας, ἐνῷ ἡ πρώτη Κυβέρνησις ἀφῆκε τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν εἰς ζηλευτὴν κατάστασιν.

Προχωρῶν λέγει ὅτι ὅλως ἀδικαιολογήτως οἱ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ ἐπίστευσαν ὅτι τὸ νέον Σῶμα περὶ οὗ προνοεῖ τὸ νομοσχέδιον θὰ ἦτο ἐπικίνδυνον ὅπλον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Ἐκεῖνο ὅπερ πρέπει νὰ προσέξωμεν εἶνε εἰς τὴν στρατολογίαν τῶν εἰδικῶν αὐτῶν ἀνδρῶν τοῦ νέου Σώματος, οἱ ὁποῖοι εἰς τὸ παρελθὸν ἐξελίχθησαν εἰς χειροτέρους ἀπὸ λῃστάς. Δὲν ὑπάρχει ἐξ ἄλλου ἔλλειψις ἀνδρῶν ἐφόσον κάλλιστα δυνάμεθα ἐκ τῶν 50 χιλιάδων ἀνδρῶν τοῦ ὑπηρετοῦντος Στρατοῦ νὰ ἐκλέξωμεν 1000 ἱκανοὺς ἄνδρας, ὧν ἔχομεν ἀνάγκην. Δὲν εἶνε ἑπομένως ζήτημα ἀνδρῶν, εἶνε ζήτημα καταλληλότητος τῶν διοικούντων αὐτούς. Ἡ τροπολογία ἐξ ἄλλου, τὴν ὁποίαν ἐδέχθη ὁ κ. Ὑπουργός, περὶ ἀναθέσεως τῆς διοικήσεως εἰς μόνον μονίμους ἀξιωματικοὺς δὲν ἔχει σημασίαν ἐφόσον, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς θέλει τὸ νέον Σῶμα ὡς ὄργανόν του, δύναται νὰ εὕρῃ καὶ μεταξὺ τῶν μονίμων 20—50 ἀξιωματικούς.

Ἑπομένως, καταλήγων, τονίζει ὅτι ὅλως ἀδικαιολογήτως

ὑπεβλήθη τὸ συζητούμενον νομοσχέδιον, διότι οὔτε ἔλλειμμα ἀνδρῶν καταλλήλων ὑπάρχει οὔτε τοιαύτη ἱκανῶν μονίμων ἀξιωματικῶν.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** λέγει ὅτι ἡ λιποταξία ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν ἐν Ἑλλάδι καὶ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐκλίπῃ ἐντελῶς ὁσαδήποτε μέτρα καὶ ἂν ληφθῶσιν. Ἀλλὰ καὶ δὲν εἶνε δυνατὸν καὶ νὰ ἀφεθῇ αὕτη νὰ ὑψώσῃ θρασείαν τὴν κεφαλήν της. Διὰ τοῦτο εἶνε ἀπαραίτητον νὰ καταδιώκηται πάντοτε, ὥστε νὰ περιορισθῇ τὸ κακόν, καὶ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπέβλεπε καὶ ἀποβλέπει τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Κονδύλη, καὶ ἀπορεῖ πῶς ὑπάρχουσιν οἱ ἀντιδρῶντες καὶ κατὰ τοῦ νομοσχεδίου καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ κ. Κονδύλη, οὗτινος ὁλόκληρος ἡ ἱστορία δὲν εἶνε παρὰ ἱστορία ἐκτελέσεως καθήκοντος. Δὲν ἱκανοποιεῖ, λέγει, τοὺς κ. πληρεξουσίους ὁ τίτλος τοῦ νομοσχεδίου· ἂς μεταβληθῇ οὗτος. Ἂς ὀνομασθῇ τὸ Σῶμα Τάγμα καταδιωκτικὸν ἢ ὅπως ἄλλως θέλετε, ἀλλ' ἂς μὴ καταπολεμῆται τὸ νομοσχέδιον, διὰ νὰ ἱκανοποιηθῶσι προσωπικὰ καὶ μόνον ἐλατήρια, διότι οὔτε ὀρθὸν οὔτε ὠφέλιμον διὰ τὴν Χώραν εἶνε νὰ καταπολεμῶνται καὶ νὰ καταρρίπτωνται διάφοροι προσωπικότητες ἀναδειχθεῖσαι κατόπιν τῆς δράσεώς των, ὡς εἶνε πλὴν τοῦ κ. Κονδύλη, καὶ ὁ κ. Πλαστήρας καὶ ὁ κ. Πάγκαλος καὶ ἄλλοι. Ἐξετάζων μετὰ τοῦτο καὶ τὸν σκοπὸν καὶ τὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου εὑρίσκει ἄριστον τοῦτο καὶ συνιστᾷ τὴν ψῆφισιν αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** λέγει ὅτι οὐδεμία ἄλλη σχέσις πλὴν τῆς τυπικῆς ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ νομοσχεδίου καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὡς κακοβούλως ἠθέλησε νὰ παρασταθῇ καὶ πᾶς Ὑπουργὸς εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποβάλῃ τοιοῦτον σχέδιον νόμου, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς δυσαρέστου καταστάσεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας. Δὲν βλέπει διὰ τοῦτο τὸν λόγον δι' ὃν καταπολεμεῖται τὸ νομοσχέδιον ὑπὸ διαφόρων κ.κ. πληρεξουσίων καὶ δὴ ὑπὸ τοῦ κ. Παγκάλου, ὁ ὁποῖος, ἀντὶ νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, ἀνῆλθεν εἰς τὸ βῆμα χωρὶς ἵνα ἐπιπλήξῃ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν διότι ὑπέβαλε τὸ νομοσχέδιον. Ἐξαίρει μετὰ τοῦτο τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τοὺς ἀξιωματικοὺς αὐτῆς, οἵτινες οὐδέποτε ἐστασίασαν κατὰ τοῦ καθεστῶτος, ἀλλὰ καὶ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς δημοσίας τάξεως, φρονεῖ ὅμως ὅτι πρὸς ἐξάλειψιν τῆς λιποταξίας εἶνε ἀνάγκη ὑπάρξεως εἰδικοῦ Σώματος, τὸ ὁποῖον νὰ ἐπιτελέσῃ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ. Προκειμένου δὲ νὰ ὀργανωθῇ ἡ Χωροφυλακὴ εἶνε ἔτι πλέον ἀναγκαῖον νὰ καταρτισθῇ τὸ ἐπιζητούμενον Εἰδικὸν Σῶμα, διότι, ἂν τοῦτο δὲν γίνῃ καὶ χρη-

σιμοποιηθῇ ἡ Χωροφυλακὴ πρὸς καταδίωξιν τῆς λιποταξίας, πρὶν ἢ ὀργανωθῇ, θὰ καταστραφῇ καὶ αὐτὴ ἡ Χωροφυλακὴ καὶ δὲν θὰ ἔχωμεν τότε οὔτε εἰδικὸν Σῶμα οὔτε Χωροφυλακήν. Ἐξετάζων μετὰ τοῦτον τὰ τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ Σώματος τούτου, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ καταστῇ πάγιον καὶ οὐχὶ προσωρινόν, λέγει ὅτι θὰ καταστῇ εὔκολον τοῦτο, διότι καὶ ἄλλοθεν ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ πεζικὸν ἀκόμη δύνανται νὰ ληφθῶσιν ἀξιωματικοὶ ἱκανοὶ καὶ κατάλληλοι νὰ δράσωσιν ἐν τῷ Σώματι τούτῳ.

Θὰ κατορθώσωμεν οὕτως ἀντιμετωπίζοντες τὰς ἀνωμάλους περιστάσεις ἃς δημιουργεῖ ἡ λιποταξία, ἥτις δὲν ἔπαυσεν ἀπὸ ἑκατονταετίας δυστυχῶς, λόγῳ ποικίλων αἰτίων, νὰ διοργανώνωμεν ἐξ ἄλλου καὶ τὴν Χωροφυλακὴν καὶ τὰς ἄλλας δημοσίας ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους, ὁπότε ἀσφαλῶς θέλει ἐξοντωθῇ καὶ ἐξαλειφθῇ ἡ λιποταξία καὶ ἡ φυγοδικία ἐν Ἑλλάδι. Ἀπόδειξις τούτου τὸ 1913, ὅτε οὐδὲ ἴχνος λιποταξίας ὑπῆρχεν ἐν Ἑλλάδι, διότι ὅλαι αἱ ὑπηρεσίαι τότε ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ λαοῦ εὑρίσκοντο εἰς τὸ ὕψος των, ἀνανήψασαι μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1909. Καταλήγων συνιστᾷ τὴν ψῆφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον καὶ μετὰ τὴν τροποποίησιν ἣν ὑπέστη δύναται νὰ προξενήσῃ δυσαρέστους συνεπείας εἰς τὴν Χώραν. Ἡ δημιουργία νέου Σώματος ἔμεινεν ἡ αὐτὴ καὶ μετὰ τὴν τροπολογίαν. Ἐκ τοῦ ὅλου παρελθόντος εἶμαι πεπεισμένος, λέγει, ὅτι τὰ εἰδικὰ Σώματα οὐδέποτε ἀπέδωκαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ εὑρεθοῦν διὰ διετὲς διάστημα καὶ μὲ τοιαύτας ἀποδοχὰς εἰδικοὶ ἄνδρες οἱ ὁποῖοι νὰ κινδυνεύσωσι τὴν ζωήν των;

Προχωρῶν λέγει ὅτι διὰ τῆς ταξινομήσεως τῶν στρατιωτικῶν ἡμῶν δυνάμεων, ὡς προβλέπει ὁ μελετώμενος ὀργανισμὸς τοῦ Στρατοῦ, θὰ ἐξοικονομηθῇ ὁλόκληρον τάγμα ἢ Σύνταγμα εὐζώνων, ὅπερ μὲ τοὺς καταλλήλους ἀξιωματικοὺς θὰ δύναται πράγματι νὰ ἐμπεδώσῃ τὴν δημοσίαν τάξιν χωρὶς νὰ καταφεύγωμεν ἀνωμάλως εἰς τὴν δημιουργίαν νέων Σωμάτων.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργ. Ἐσωτερικῶν) διακόπτων ἐξηγεῖ τοὺς λόγους δι' οὓς νομίζει ὅτι θὰ προσελκυσθῶσιν εἰς τὸ νέον Σῶμα ἄνδρες καὶ νὰ διοικηθῶσι πειθαρχικῶς, ἐφόσον τοὺς ἀναθέτομεν ὑπὸ τὴν διοίκησιν ἀτόμων πεπειραμένων. Δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι τὸ νέον Σῶμα θὰ ἀποβῇ τὸ πειθαρχικώτερον στρατιωτικὸν Σῶμα. Μισθοὺς περισσοτέρους εἰς τοὺς χωροφύλακας δὲν ἠμποροῦμεν νὰ δώσωμεν, διότι ὑπολογίζομεν ἐπὶ κατατάξεως δυνάμεως 18 χιλιάδων ἀνδρῶν

καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιβαρύνωμεν μὲ τοιαύτας δαπάνας τὸν Προϋπολογισμόν μας.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** παρατηρεῖ ὅτι ὑπάρχουσι κείμεναι διατάξεις προνοοῦσαι καὶ περὶ κατατάξεως ἀνδρῶν ἐπὶ θητείᾳ καὶ περὶ ἰδιαιτέρας αὐτῶν ἀμοιβῆς.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ χρόνος ὁ καταναλωθησόμενος διὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ Σώματος τῶν Κυνηγῶν, θὰ ἦτο καλύτερον ἂν διετίθετο διὰ τὴν στρατολογίαν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς Χωροφυλακῆς. Διὰ τοὺς λόγους τούτους παρακαλεῖ ὅπως τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἀλλάξῃ ἐντελῶς μορφήν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** νομίζει ὅτι ἀρκετὰ ἀνεπτύχθησαν αἱ διάφοροι ἀπόψεις καὶ ἠμπορεῖ ἡ Συνέλευσις νὰ ἐκφέρῃ τὴν ἀπόφασίν της. Εἶνε ἀξιέπαινος ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, διότι φροντίζει νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ στίγμα τῆς λιποταξίας. Ὀφείλει ὅμως, λέγει, νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι πολὺς χρόνος κατηναλώθη εἰς κυοφορίαν τῶν μέτρων ἅτινα ἔπρεπε νὰ ληφθῶσι. Δυστυχῶς ἡ ἀξία τῶν μέτρων εἶνε ἀντιστρόφως ἀνάλογος τῆς κυοφορίας αὐτῶν.

Προχωρῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ τῆς θέσεως τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τῆς δημιουργίας νέου Σώματος, λέγει ὅτι βεβαίως ἠθικῶς θίγεται τὸ Σῶμα τοῦτο, ἐφόσον ἡ μὲν ἀσφάλεια τῶν πόλεων ἀνετέθη εἰς ἄλλους, ἡ δὲ ἀσφάλεια τῆς ὑπαίθρου θὰ ἀνατεθῇ εἰς ἄλλους, ὅπως προνοεῖ τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργ. Ἐσωτερ.) παρατηρεῖ ὅτι δι' οὐδεμιᾶς διατάξεως τοῦ νομοσχεδίου ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὴν Χωροφυλακὴν ἡ καταδίωξις τῆς λιποταξίας.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συνεχίζων λέγει ὅτι οὐσιαστικῶς λαμβάνει χώραν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπε. Κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν τὸ σύστημα ὅπερ προτείνεται ὄχι μόνον δὲν πρόκειται νὰ βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν, ἀλλὰ θὰ ἀποβῇ καὶ πιεστικὸν εἰς τοὺς πληθυσμούς. Ἀντιτιθέμεθα, λέγει, εἰς τὴν σύστασιν νέου Σώματος αὐτοτελοῦς, διότι κατ' ἀνάγκην τοῦτο θὰ ἐξελίσσετο εἰς Σῶμα ἀναρχικὸν εὐχερέστατα δυνάμενον νὰ παρεκτραπῇ εἰς πράξεις καταστρεπτικὰς τῶν κατοίκων τοὺς ὁποίους καλεῖται νὰ προστατεύσῃ. Δὲν πιστεύομεν ὅτι θὰ προσελκύοντο μὲ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ νομοσχεδίου πραγματικῶς καὶ ἠθικὰ καὶ ἱκανὰ στοιχεῖα ἀντάξια τῆς ἀποστολῆς τὴν ὁποίαν θὰ τοὺς ἀναθέσωμεν. Οἱ ἄνδρες τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἐκτελοῦσι τὸ καθῆκόν των εὐσυνειδήτως καὶ ὄχι μὲ ὑποσχέσεις ἀμοιβῶν καὶ ὑπάγονται εἰς τοὺς γενικοὺς κανόνας τῆς πειθαρχίας καὶ τῆς τάξεως. Πάντοτε ὁσάκις ἀνε-

τέθη εἰς τὸν Στρατὸν καὶ τὴν Χωροφυλακὴν καὶ ἐξεδηλώθη σταθερὰ θέλησις τοῦ Κράτους πρὸς κατάπνιξιν τῆς λιποταξίας, ἐπετεύχθη αὐτή. Ἡ αἰτίασις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι δὲν κατωρθώθη πλήρως ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου Ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς, παρ' ὅλην τὴν εἰλικρίνειαν της, δὲν εἶνε ἀξία συγχαρητηρίων.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** διακόπτων δηλοῖ ὅτι οὐδέποτε εἶπεν ὅτι δὲν θὰ κατορθωθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** παρατηρεῖ ὅτι, ἂν δὲν προσέλθωσιν ἄνδρες, δὲν θὰ πταίῃ ὁ ὀργανισμὸς τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἀντιπαρατηρεῖ ὅτι σκοπός μας εἶνε ἡ ἐμπέδωσις τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ ἐφόσον ἐλλείψει εὐστόχου στρατολογικοῦ συστήματος δὲν δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν τοὺς δεκαοκτακισχιλίους ἄνδρας τοὺς ἀναγκαιοῦντας διὰ ταύτην δὲν ἠμποροῦμεν νὰ συγχαρῶμεν τὸν κ. Ὑπουργὸν διὰ τὸν τρόπον ὃν ὑποδεικνύει, διότι οὗτος εἶνε ἄστοχος.

Συνεχίζων λέγει ὅτι, ἐφόσον δ' ἄλλης ὁδοῦ δὲν δυνάμεθα νὰ τροφοδοτήσωμεν τὴν Χωροφυλακήν, ὀφείλομεν νὰ ἀποταθῶμεν εἰς τὸν Στρατόν, ὅστις θὰ δύναται νὰ μᾶς χορηγήσῃ τοὺς 1000 ἄνδρας ποὺ μᾶς χρειάζονται. Οἱ οὕτως ἀποσπασθησόμενοι θὰ ἐκλεγῶσιν ἐκ τῶν καλυτέρων ἀνδρῶν καὶ θὰ ἀμειφθῶσι διὰ πλειοτέρων ἐπιδομάτων.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Υπ. Ἐσωτ.) παρατηρεῖ ὅτι θὰ ἀναγκασθῶμεν βραδύτερον, ἐὰν ἡ ἀπόδοσις τῶν ἐλικῶν τοῦ Στρατοῦ εἶνε ἱκανοποιητική, νὰ ἀποσπάσωμεν ἐκ τοῦ Στρατοῦ μετὰ ἐξάμηνον θητείαν ἀπὸ 5 μέχρι 10 χιλιάδων ἀνδρῶν διὰ νὰ τροφοδοτήσωμεν τὴν Χωροφυλακήν. Ὥστε δὲν πρόκειται περὶ 1000 ἀνδρῶν.

Ὁ κ. **Δ. Ψάρης** νομίζει ὅτι θὰ ἐτροφοδοτεῖτο ἀνευθύνως ἡ Χωροφυλακή, ἂν οἱ 5000 στρατιῶται οἱ χρηματεύοντες ὡς οἰκοθεράποντες τῶν ἀξιωματικῶν ἀπεσπῶντο εἰς τὴν Χωροφυλακήν.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** συνεχίζων λέγει ὅτι ὁτιδήποτε ποσὸν ἀνδρῶν μᾶς χρειάζεται θὰ δυνάμεθα νὰ τὸ προσπορισθῶμεν ἰδίως ἐκ τῶν λιποτακτῶν περιφερειῶν.

Καταλήγων λέγει ὅτι ὁ σχηματισμὸς ἐκτάκτων Σωμάτων εἶνε ἀντιδημοκρατικός, διότι δὲν ἐξασφαλίζει τὰ δικαιώματα ὅλων τῶν πολιτῶν. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Στυλ. Γονατᾶς** λέγει ὅτι αἱ ἐπενεχθεῖσαι τροπολογίαι ἐπιφέρουσι βελτίωσιν τοῦ νομοσχεδίου, ἐλπίζει δὲ ὅτι ἡ εὐθυκρισία τοῦ κ. Ὑπουργοῦ θὰ δεχθῇ καὶ ὅσας ἄλλας ἐνδείκνυει ἡ ἀνάγκη πρὸς ἀρτιωτέραν διαμόρφωσιν τοῦ νομοσχε-

δίου. Ἡ καταλληλότης τοῦ προσωπικοῦ εἶνε τὸ πᾶν, διότι δὲν χρειάζονται ὀγκώδεις δυνάμεις διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς λῃστείας.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Υπ. Ἐσωτ.) παρατηρεῖ ὅτι αἱ πολλαὶ δυνάμεις χρειάζονται διὰ νὰ δυνηθῶσι νὰ ἀποκλείσωσι καὶ ἐποπτεύουν ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέραν ἀκτῖνα.

Ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** συνεχίζων λέγει ὅτι τὰ ἐθελοντικὰ ταῦτα Σώματα πάντοτε ἐνέπνεον ἀνησυχίαν, χαίρει δὲ πολὺ ὅτι ὁ κ. Πάγκαλος κατόπιν τῆς πείρας τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε κατέληξεν εἰς τὰ αὐτὰ συμπεράσματα. Φρονεῖ ὅτι θὰ ἦτο προτιμότερον ἀντὶ μιᾶς μεγάλης μονάδος νὰ γίνωσι τρία αὐτοτελῆ τάγματα ἐδρεύοντα εἰς διαφόρους πόλεις καὶ ὅτι ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ὑπάρξεώς των θὰ εἶνε τοιαύτη ὥστε σὺν τῷ χρόνῳ, αὐξανομένων τῶν δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς, νὰ διαλύωνται. Ἡ καταδίωξις τῆς λῃστείας πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῇ συστηματικώτερον, πυκνουμένων τῶν τηλεφωνικῶν συγκοινωνιῶν καὶ λαμβανομένων καὶ ἄλλων μέτρων οὕτως ὥστε αὕτη νὰ γίνῃ οὐχὶ διὰ σπασμωδικῶν μέτρων ἀλλὰ κατὰ σύστημα τὸ ὁποῖον θὰ ἐμπνεύσῃ τὴν γενικὴν ἐμπιστοσύνην.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Υπ. Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι καὶ τὸ Σῶμα τοῦτο θὰ διοικῆται ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς, ἀπέφυγε δὲ τὴν ὀνομασίαν τοῦ χωροφύλακος, ἵνα μὴ δημιουργηθῶσι παράπονα διὰ τὴν διαφορὰν τῆς μισθοδοσίας, ὅπως καὶ θὰ δημιουργηθῶσι τοιαῦτα. Δηλοῖ ἐπίσης ὅτι δέχεται τὴν ὑποδιαίρεσιν τοῦ Σώματος εἰς τάγματα, διότι τοῦτο θεωρεῖ συντελεστικώτερον εἰς τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἱδρύεται τὸ Σῶμα.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** διαφωνῶν πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Γονατᾶ λεχθέντα καὶ μὴ εὑρίσκων σκόπιμον τὴν ὑποδιαίρεσιν τοῦ Σώματος εἰς τάγματα κηρύσσεται κατ' ἀρχὴν ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον εἰς οὐδὲν ἄλλο θέλει συντελέσει παρὰ εἰς τὴν δημιουργίαν δαπανῶν.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** λυπεῖται ὅτι ἐξ ὅλων τῶν ἀναπτυχθέντων ἐπιχειρημάτων δὲν μετεπείσθη εἰς τὴν ἀρχικὴν ἀντίληψιν ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου. Δὲν ἐζητήσαμεν, λέγει, ἡμεῖς νὰ πέσωσιν ἐξιλαστήριον θῦμα οἱ ὁπλαρχηγοί. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ δύναμιν μεγαλυτέραν ἐκείνης τὴν ὁποίαν δημιουργεῖ διὰ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Σώματος τούτου, ἀφοῦ 2500 χιλιάδες χωροφυλάκων ἀπασχολοῦνται ὑπὸ διαφόρων ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ εἰς τὰ διάφορα γραφεῖα. Διὰ διαφόρων διοικητικῶν μέτρων φρονεῖ ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξοικονομηθῇ ἡ δύναμις ἐκείνη τὴν ὁποίαν δημιουργεῖ ὁ κ. Ὑπουργὸς διὰ τοῦ νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον θὰ στοιχίσῃ 60 ἑκατομμύρια,

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς λαμβάνεται πρόνοια ὥστε οἱ ὑπηρέται τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰ ἔργα των. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τοὺς γραφεῖς, δηλοῖ ὅτι εἰς ὅλα τὰ μέρη ἐνεργοῦνται διαγωνισμοὶ πρὸς πρόσληψιν γραφέων ἰδιωτῶν ἀντὶ τῶν Χωροφυλάκων.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** ἀντικρούει τὰ λεχθέντα ὅτι θίγονται οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τοῦ νομοσχεδίου ὡς καὶ τὰ λεχθέντα περὶ τῶν ἀπεσπασμένων ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐπίσης δὲν εὑρίσκει δικαιολογημένην τὴν αἰτίασιν ὅτι τὸ Σῶμα τοῦτο θὰ μεταβληθῇ εἰς Σῶμα βίας. Τονίζει ὅτι ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς δὲν εἶνε εἰδικοὶ διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς λῃστείας καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ ἐπιβεβλημένην τὴν ἵδρυσιν τοῦ Σώματος. Ἀντικρούει τὰ ἐπιχειρήματα τῶν προλαλησάντων καὶ τελευτῶν λέγει ὅτι θὰ ὑπερψηφίσῃ τοῦ νομοσχεδίου, διότι, ἐὰν εἰς τὸν κ. Πάγκαλον ἡ Ἐθνοσυνέλευσις παρέσχε πάντα τὰ ζητηθέντα μέσα πρὸς καταδίωξιν τῆς λῃστείας, δὲν δικαιοῦται ν' ἀρνηθῇ τὸ πρῶτον ζητούμενον ἄδη μέτρον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐκ μέρους τοῦ νῦν Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἡ ψῆφός του δὲ αὕτη δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἄλλην σημασίαν.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** λέγει τὸ νομοσχέδιον συναντᾷ ἐχθρότητας καὶ φανερὰς καὶ κεκαλυμμένας. Ἡ χαλάρωσις τῆς δημοσίας τάξεως δὲν βαρύνει τὴν Δημοκρατίαν ἀλλὰ τὸ προκάτοχον τῆς Ὑπαναστάσεως καθεστώς, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου κατὰ τὴν βεβαίωσιν Ὑπουργοῦ, τοῦ ἰδίου καθεστῶτος, ὑπῆρχον 70 χιλιάδες λιποτάκται καὶ φυγόδικοι. Ὁμιλῶν κατόπιν περὶ τῆς ἐμπεδώσεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς πρώτης δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως λέγει ὅτι αὕτη ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἐπαγγελίαν περὶ ἐπιεικῶν μέτρων πρὸς τοὺς προστερχομένους καὶ ὄχι εἰς τὰ βίαια μέτρα.

Προχωρῶν κηρύσσεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἰδίως κατὰ τῆς δημιουργίας νέου αὐτοτελοῦς Σώματος μὲ πολυτελεῖς δαπάνας καὶ ἐρώτων δὲν προσεκομίσθη στατιστικὴ τῶν ὑπαρχόντων λῃστῶν καὶ φυγοδίκων διὰ νὰ ἐξεύρωμεν τὸν βαθμὸν τῆς χαλαρώσεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας.

Διὰ τὸ προτεινόμενον νομοσχέδιον ὡς σύστημα θεωρούμενον δὲν δύναται νὰ εὕρῃ λόγους συνηγορίας. Θὰ ἠδύνατο νὰ τροποποιηθῇ μὲ μίαν βιζικὴν νέαν βάσιν, νὰ στρατολογῇ δηλαδὴ

ἐντοπίους ἄνδρας τῆς περιφερείας ἐν ᾗ διεταράχθη ἡ ἀσφάλεια καὶ νὰ πληρώνηται μὲ τοπικοὺς πόρους.

Ὡς πρὸς τὰ αἴτια τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, εὑρίσκει ὅτι ὁ ἤδη Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς πιθανὸν νὰ εἶνε διακεκριμένος ἐπιτελικὸς ἀξιωματικός, ἀλλὰ δὲν ἔχει τὴν εἰδικότητα ἐκείνην ἥτις ἀπαιτεῖται διὰ τὰ καθήκοντα ἅτινα τῷ ἔχουσιν ἀνατεθῇ.

Ἀποκρούει εἶτα τὴν δι' ἀποσπάσεως ἐκ τοῦ Στρατοῦ ἐνίσχυσιν τῶν ἀποσπασμάτων ἀσφαλείας, ὡς ἐπιβλαβῆ διὰ τὸν Στρατόν.

Καταλληλότερα, λέγει, πρόσωπα πρὸς καταδίωξιν τῆς λῃστείας εἶνε οἱ ὁπλαρχηγοί, οἱ ὁποῖοι τόσον ἐντόνως ἐδυσφημήθησαν. Καταλήγων λέγει ὅτι τὸ νομοθέτημα μένον ὡς ἔχει θὰ ἀποβῇ καὶ ἄχρηστον καὶ ἐπιβλαβὲς καὶ ὡς ἐκ τούτου θὰ τὸ καταψηφίσῃ, ἔχει ἐν τούτοις τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀναθεωρήσῃ τὰς σκέψεις της. Ὀφείλει ὡσαύτως ἡ Κυβέρνησις νὰ μὴ λησμονήσῃ ὅτι μειοῦται ἡ Χωροφυλακὴ διὰ τῆς ἱδρύσεως παρ' αὐτῆς νέου ἀνεξαρτήτου Σώματος.

Ὁ κ. **Γ. Φικιώρης** λέγει ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει ὁ μὴ ἀναγνωρίζων τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην νὰ ληφθῶσιν ἐπειγόντως μέτρα πρὸς ἐκρίζωσιν τῆς λυμαινομένης καὶ καταισχυνούσης τὴν Νώραν λῃστείας, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐπὶ δύο νύκτας συζήτησις στρέφεται εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῶν προσφορωτέρων μέτρων. Θὰ ἠδύνατο μεγάλως νὰ συντελέσῃ εἰς τὸν σκοπὸν ὁ ἀγροτικὸς καὶ ποιμενικὸς κόσμος βοηθῶν τὰ ὄργανα τῆς καταδιώξεως. Ἀτυχῶς δὲν τὰ βοηθεῖ, εἴτε διότι διαπαιδαγωγούμενος ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς δουλείας, τῆς ὁποίας προϊὸν εἶνε ἡ λῃστεία, μὲ τὰς θρυλικὰς παραδόσεις καὶ μὲ τὴν σημερινὴν ἐξακολουθοῦσαν, ὡς μὴ ὤφελεν, ἀναγνωσματοποίησιν τοῦ βίου καὶ τῶν πράξεων τῶν λῃστῶν, θεωρεῖ τούτους ὡς ἥρωας καὶ ἱππότας καὶ ὡς τοιούτους ὄχι μόνον δὲν τοὺς καταδιώκει καὶ δὲν τοὺς καταδίδει, ἀλλὰ καὶ τοὺς συμπαθεῖ καὶ τοὺς θαυμάζει, εἴτε καὶ διότι φοβεῖται ἀντεκδικήσεις, ἂν ἀποτύχῃ ἡ καταδίωξις. Καὶ ἡ χρηστὴ διοίκησις καὶ ἡ ἐπὶ τὴν Δικαιοσύνην πεποίθησις τοῦ λαοῦ συντελοῦσι βεβαίως καὶ πασίδηλον παράδειγμα τούτου ἔχομεν τὴν ἐπὶ πενταετίαν διακυβέρνησιν τῆς Νώρας ὑπὸ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, ὁπότε ἐπαγιώθη ἡ τάξις καὶ ἡ ἀσφάλεια καὶ ἐξέλιπεν ὄχι μόνον ἡ λῃστεία, ἀλλὰ καὶ ἡ φυγοδικία καὶ ἡ ζωοκλοπή, ὥστε ηὐτυχήσαμεν νὰ ἀκούωμεν τοὺς ποιμένας λέγοντας ὅτι τὰ ποίμνιά των φυλάττει ὁ Μεγάλος Βενιζέλος. Ἀτυχῶς, λέγει, ἡ ἀντεθνικὴ πολιτεία ἑνὸς μοιραίου Βασιλέως μᾶς ἐξέτρεψεν ἀπὸ τῆς τροχιᾶς ἐπὶ τῆς ὁποίας εὐαί-

νομεν καὶ ἐμεγαλούργησεν ἡ Χώρα, καὶ ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, καὶ τώρα μεθ' ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν καὶ ἐπιμονὴν πάντων τῶν ἐκ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων προερχομένων πολιτικῶν ἀνδρῶν ἀπαιτοῦνται θυσίαι καὶ χρόνος μακρὸς διὰ νὰ ἐπανέλθῃ τὸ Κράτος ἐπὶ τῆς τροχιᾶς ἐκείνης. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν δύναται παρὰ νὰ προσφύγῃ διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν καταδίωξιν τῆς λῃστείας εἰς ἔκτακτα καὶ ἐπείγοντα μέτρα καὶ εἰς λῆψιν τοιούτων ἀποσκοπεῖ ἡ δημιουργία εἰδικοῦ Σώματος. Ὑποστηρίζεται, λέγει, ὅτι ἡ καταδίωξις δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς ὑφισταμένης Χωροφυλακῆς. Οὐδεὶς ἀρνεῖται καὶ αὐτὸς ὁ κ. Ὑπουργὸς πολλάκις ἐτόνισεν ὅτι εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ὑπάρχουσι πολλοί, πλεῖστοι ἐπίλεκτοι ἀξιωματικοί, μορφωμένοι καὶ ἱκανοὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν, ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον ζήτημα ἀξιωματικῶν ἡ καταδίωξις τῆς λῃστείας, ἀλλὰ καὶ ὁπλιτῶν καὶ ὡς πάντες γνωρίζομεν, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν χωροφυλάκων καὶ τὸ ποιὸν αὐτῶν εἶνε ἀνεπαρκές. Σήμερον δὲν προσέρχονται νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἢ ἀκηρωτοί, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὸ πλεῖστον θεωροῦντες ἐπαχθῆ τὴν ἐν τῷ Στρατῷ ὑπηρεσίαν καταφεύγουσιν εἰς αὐτὴν ὡς ἀνετωτέραν καὶ βεβαίως οἱ τοιοῦτοι εἶνε ὅλως ἀκατάλληλοι. Νὰ ἀναμένῃ πάλιν τὸ Κράτος τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς δὲν εἶνε ὀρθόν, διότι ἡ κατ' αὐτὸν μόρφωσις καταλλήλων χωροφυλάκων θὰ βραδύνῃ ἐπὶ δύο τοὐλάχιστον ἔτη, ἐνῷ ἡ ἐξόντωσις τῆς λῃστείας εἶνε λίαν ἐπείγουσα. Ἐπίσης ὑποστηρίζεται ὅτι δύναται νὰ καταδιωχθῇ ἡ λῃστεία διὰ συγκροτήσεως ἀποσπασμάτων ἐξ ὁπλιτῶν τοῦ Στρατοῦ. Ἀλλὰ σήμερον δὲν ἐπιτρέπεται ἀπασχόλησις τῶν ἀνδρῶν τοῦ Στρατοῦ εἰς ἔργα ἀλλότρια τοῦ προορισμοῦ του, ἤτοι τῆς φρουρήσεως τῆς ἀκεραιότητος τῆς Χώρας, ἄλλως μετὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς θητείας καὶ κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ ποιόν, οἱ νεαροὶ στρατιῶται εἶνε ἀνεπαρκεῖς πρὸς καταδίωξιν τῆς λῃστείας, διὰ τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖται ἰδιάζουσα μόρφωσις.

Διὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους κηρύσσεται ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου κατ' ἀρχήν, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν δήλωσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι τοὺς ἀξιωματικοὺς διὰ τὸ Σύνταγμα τῶν Κυνηγῶν θὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ὅτι εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν θὰ δεχθῇ πᾶσαν ἐνδεικνυμένην διὰ τὸν ἐντελέστερον καταρτισμὸν τοῦ Σώματος τροπολογίαν.

Ὁ κ. **Δ. Ψάρης** λέγει ὅτι ἐκ τῆς διεξαχθείσης συζητήσεως προέκυψεν ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἠδύνατο νὰ ἐξεύρῃ τὰ μέσα πρὸς περιστολὴν τῆς λῃστείας καὶ ὅτι τὸ προτεινόμενον νομοσχέδιον δὲν εἶνέ τι ἄλλο παρὰ μία ἀνω-

μαλία εἰς τὴν ὁμαλότητα εἰς τὴν ὁποίαν ἐπιθυμοῦμεν πάντες νὰ εἰσέλθωμεν. Διὰ τοῦτο, ἵνα μὴ ἔχῃ οὐδεμίαν εὐθύνην, θὰ καταψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρόεδρος Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι, μετὰ τὴν ἀποδοχὴν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν τῶν ἀναφερθεισῶν ἤδη τροπολογιῶν, μόνη διαφωνία ἀπομένει ἡ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἀναγραφὴ διατάξεως ὅπως τὸ Σῶμα ὑπάγηται εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Χωροφυλακῆς. Ἀντικρούει τὰς κατὰ τοῦ νομοσχεδίου αἰτιάσεις ὡς καὶ τὸ λεχθὲν ὅτι τοῦτο θὰ ἐξελιχθῇ εἰς Σῶμα καταδυναστεύσεως τῶν πολιτῶν καὶ ὅτι εἶνε δυνατὸν ὁραδύτερον νὰ θελήσῃ τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ ἐπιβάλῃ τὰς οἰκείας αὐτοῦ βουλήσεις. Κατὰ τῆς πρώτης τῶν αἰτιάσεων τούτων ὑπομιμνήσκει ὅτι τὸ Σῶμα θὰ εἶνε στρατιωτικῶς ὠργανωμένον, ὥστε νὰ μὴ εἶνε εὔκολον νὰ ἐκτραπῇ κατὰ τὸν ἐκτεθέντα τρόπον, κατὰ δὲ τῆς δευτέρας ὅτι, καὶ ἐάν ποτε ἤθελε φθάσει εἰς τὸ σημεῖον τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ νομίσῃ ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸ Κράτος ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν θέλησιν, θὰ ἠδύναντο 50 μόνον ἄνδρες τακτικοῦ Στρατοῦ ὡπλισμένοι κατὰ τὸν νεώτερον τρόπον ἐξοπλισμοῦ, νὰ τὸ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν ὁδὸν ἀφ' ἧς παρεξέκλινε. Διὰ νὰ ἐξαλειφθῶσιν ὁλοσχερῶς τὰ σπέρματα τῆς λῃστείας δέον νὰ δημιουργηθῇ μία τρόπον τινὰ παράδοσις, πρὸς σεβασμὸν τῶν νόμων, χρειάζεται νὰ παρέλθῃ ἡμίσεια τοὐλάχιστον γενεά.

Ἡ Χωροφυλακή, ἡ ὁποία παρέσχεν εἰς τὸν Τόπον αὐτὸν πράγματι πολυτίμους ὑπηρεσίας, ἂν δὲν δύγεται ἐκ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Σώματος τῆς ἀγροφυλακῆς ἢ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας πόλεων, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ θιχθῇ ἐκ τῆς ἐκτάκτου βοηθείας ἡ ὁποία θὰ τῇ παρέχηται ἵνα ἐξαλειφθῇ τὸ ἄγος τῆς λῃστείας. Διὰ τούτων καταφαίνεται ὅτι ὁ βίος τοῦ Σώματος τούτου δὲν δύναται παρὰ νὰ εἶνε προσωρινός, τὸ πολὺ διετής. Ἀντικρούει μετὰ ταῦτα καὶ τὴν αἰτίασιν ὅτι τάχα ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν θὰ μετεχειρίζετο τυχὸν τὸ Σῶμα τοῦτο πρὸς ἐπιδίωξιν τῆς ἀτομικῆς του θελήσεως ἐπὶ τῆς θελήσεως τοῦ συνόλου, λέγων ὅτι τοιαύτη τις αἰτίασις δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ἄλλως παρὰ ὅτι ἅπτεται τοῦ ὁρίου τῆς κωμικότητος. Ἀποκρούων εἶτα πάσας τὰς λοιπὰς κατὰ τοῦ νομοσχεδίου αἰτιάσεις λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς λῃστείας εἶνε σοβαρώτατον, δὲν ἐπιτρέπεται δὲ ἐπὶ πλείονα χρόνον νὰ παραταθῇ ἡ κατάστασις αὕτη, ἡ ὁποία θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῇ ἀκόμη καὶ ἀπὸ διεθνοῦς ἀπόψεως, διότι, ἐὰν ἡ δημοσία ἀσφάλεια ἵστατο εἰς τὸ ὕψος της, οὔτε τὸ ἔγκλημα τῆς Κακαβιᾶς θὰ ἐγίνετο, οὔτε τὰ ἄλλα γνωστὰ

κρούσματα. Πρὸ ὀλίγου ἀκόμη, προκειμένου νὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν Ἑλλάδα ξέναι διακεκριμέναι προσωπικότητες, ἐδίσταζον ἐκ τοῦ λόγου ὅτι πᾶσαι αἱ Ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες ἀνέγραφον ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν πρέπει νὰ ταξιδεύῃ κανεὶς λόγῳ τῆς λῃστείας. Ταῦτα ὀφείλουσι νὰ πείσωσι πάντας ὅτι πρέπει νὰ τερματισθῇ ἡ κατάστασις αὕτη. Οὐδεὶς κίνδυνος ὑπάρχει ἐκ τοῦ νομοσχεδίου. Τὸ ἐκτελεστικὸν Διάταγμα θὰ ἐκδοθῇ μετά τινας ἡμέρας καὶ τὸ Σῶμα θὰ ὑπαχθῇ εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Χωροφυλακῆς. Μεθ' ὅσα λοιπὸν ἐλέχθησαν φρονῶ ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** δευτερολογῶν λέγει ὅτι δὲν τὸν ἔπεισεν ἡ ἀγόρευσις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ νομοσχεδίου. Τοὐναντίον ἀπεδείχθη προσέτι ὅτι ὑπάρχει ἀντίθεσις εἰς τοὺς κόλπους τῆς Κυβερνήσεως ἐν σχέσει μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ νομοσχεδίου. Διότι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν ἀπέκρυψε τὸ πιθανὸν τῆς ἐξελίξεως ὡς ὁριστικοῦ τοῦ Σώματος τούτου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ λεχθέντα περὶ τῆς διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς ὡς ὁριστικοῦ συστήματος ἐμπεδώσεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας. Ἀντικρούει κατόπιν τὰ λοιπὰ ἐπιχειρήματα τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ φρονεῖ ὅτι καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ δὲν ἐξέλιπεν ὁ φόβος περὶ τῶν κινδύνων οὓς δύναται νὰ ἐγκολπίσῃ ἡ δημιουργία τοιούτων Σωμάτων, ὡς προφανῶς καταπιεστικῶν τῶν κατοίκων. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ κατὰ τῆς τοπικῆς ἐπιστρατεύσεως λεχθέντα, λέγει ὅτι αὕτη ἐνέχει βαθυτέραν ἔννοιαν, διότι ἀποβλέπει νὰ καταστήσῃ περισσότερον συνειδητὴν τὴν ὑποχρέωσιν τῶν πολιτῶν ἐκείνων πρὸς κατάπνιξιν τῆς λῃστείας τῆς ἀναπτυχθείσης εἰς τὰς περιφερείας των.

Τοῦτο ἄλλως τε εἶνε ἐλαφρότερον ἀπὸ τὸ λεχθὲν παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι θὰ ἐκτοπίζωνται ἐν ἀνάγκῃ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῶν λῃστοπλήκτων περιφερειῶν.

Καταλήγων ἀποκρούει τὸ νομοσχέδιον, διότι δὲν ἀποτελεῖ λύσιν ὑποσχομένην βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῆς δημοσίας ἀσφελείας.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περατωμένη ἡ συζήτησις.

Ὁ κ. ***Κ. Ἀλαβάνος*** (Ἀντιπρόεδρος) ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπάρχει πρότασις περὶ ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ὁ κ. ***Πρωθυπουργὸς*** παρακαλεῖ νὰ ἀναβληθῇ ἡ ψηφοφορία διὰ νὰ λάβωσι μέρος εἰς αὐτὴν καὶ οἱ ἀπουσιάζοντες λόγῳ τῆς ὥρας πληρεξούσιοι. Τοῦτο ἄλλως τε καὶ ἄλλοτε ἐγένετο.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ἡ Ἀντιπολίτευσις δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς ἀπουσίας τῶν φίλων τῆς Κυβερ-

νήσεως. Καὶ ἄλλοτε ἐγένετο τοιοῦτό τι, ἀλλ' ἐν τῇ αἰθούσῃ ἔγινεν ἀληθὴς ἐπανάστασις ἐκ μέρους τῆς τότε Ἀντιπολιτεύσεως. Ἡμεῖς, λέγει, δὲν θὰ μιμηθῶμεν τὴν Ἀντιπολίτευσιν ἐκείνην καὶ δεχόμεθα τὴν πρότασιν τῆς Κυβερνήσεως. Ὀφείλομεν ὅμως νὰ τονίσωμεν ὅτι ἡ ἀπουσία τῶν φίλων τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ἐνδεικτικὴ τῆς διαθέσεως αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐγένετο τοῦτο καὶ ὀφείλει πάντοτε νὰ λαμβάνῃ χώραν καὶ νὰ καταβάλληται πᾶσα φροντὶς ὅπως κατὰ τὰς ψηφοφορίας ἐκδηλοῦται τὸ ἀληθὲς φρόνημα τῆς Συνελεύσεως. Ὡς πρὸς τὴν ὑπομνησθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Παπαναστασίου περίπτωσιν, τονίζει ὅτι αὕτη οὐδεμίαν εἶχε σχέσιν πρὸς τὴν παροῦσαν.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται μετὰ τοῦτο ὅπως ἡ ψηφοφορία διεξαχθῇ αὔριον, συναινέσει δὲ τῆς Συνελεύσεως λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 4ῃ πρωϊνῇ διὰ τὴν ὑπ' μ. μ. τῆς σήμερον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΟΒ'

τῆς 4 Ἀπριλίου 1925

Ὥρᾳ 6 μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** λέγει ὅτι ἐπὶ τῆς μεταφορᾶς τῶν κατοίκων Μέσα Λασηθίου, Σιφαλιανοῦ καὶ Νικηφόρου διημείφθησαν τὰ ἑξῆς, τὰ ὁποῖα παρακαλεῖ νὰ σημειωθῶσιν εἰς τὰ πρακτικά.

«***Ι. Κούνδουρος***. «Ὅτε συνεζητεῖτο, κύριοι, τὸ ζήτημα τῆς καταργήσεως τῆς θέσεως τοῦ Νομάρχου εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μου περιφέρειαν, παρεκάλεσα τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ διατηρήσῃ τὴν θέσιν καὶ ἂν διέτρεχε τὸν κίνδυνον νὰ παραμείνῃ ἐκεῖ Νομάρχης ἐπὶ μακρὸν χρόνον ὁ ὑπηρετῶν σήμερον».

Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἤκουσε τὸ ἕτερον μόνον μέρος τῆς παρακλήσεώς μου, κατήργησε μόνον τὴν θέσιν, ἐκτελῶν τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν, διετήρησεν ὅμως τὸν Νομάρχην.

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν ἐφηρμόσθη ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν ὡς πρὸς τὴν κατάργησιν τῆς θέσεως ταύτης. Ἐξετελέσθησαν αἱ ἀποφάσεις αἱ ἀφορῶσαι τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀλλὰ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δὲν ἀπεδέχθη τὴν κατάργησιν τῆς θέσεως ταύτης τοῦ Νομάρχου.

Ι. Κούνδουρος. Ὁ ὑπὸ τοιούτους ὅρους ὑπηρετῶν ἐκεῖ Νομάρχης ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ πολλὰ κατορθώματα. Ἐξ αὐτῶν ἓν εἶνε ὅτι κατώρθωσεν εἰς τὴν ἀπωτέραν διοικητικὴν διαίρεσιν νὰ ὁρίσῃ τὰ ὅρια τῶν κοινοτήτων ὄχι ὅπως ἀπαιτεῖ τὸ συμφέρον τῆς Διοικήσεως καὶ ὅπως τῷ ὑπεδείχθησαν ἀπὸ τοὺς κατοίκους, ἀλλ' αὐθαιρέτως καὶ ἀμελετήτως. Οἱ κάτοικοι Μέσα Λασηθίου, Σιφαλιανοῦ καὶ Νικηφόρου παραπονοῦνται, διότι, ἐνῷ ἔπρεπε καὶ ἐνῷ ἐζήτησαν ν' ἀποτελέσωσιν ἰδιαιτέραν Κοινότητα, δὲν ἀπετέλεσαν ἰδίαν Κοινότητα, ἀλλ' ὑπῆχθησαν εἰς ἄλλην εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἐξυπηρετῶνται τὰ τοπικὰ συμφέροντα καὶ νὰ μὴ δύνανται νὰ ἀπολαύωσι τῶν ἀγαθῶν τῆς ἀπωτέρας διοικητικῆς ἀποκεντρώσεως. Θὰ παρεκάλουν τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὴν ἀναφορὰν αὐτήν. Πρόκειται περὶ συγκροτήσεως μιᾶς Κοινότητος ἐπὶ πλέον καὶ οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει νὰ παραραθῇ ἡ θέλησις τῶν κατοίκων.

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Θὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα αὐτό.

Πρόεδρος. Καὶ πάλιν ὁ κ. Κούνδουρος ὅπως καταθέσῃ καὶ ἀναπτύξῃ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Βιάνου.

Ι. Κούνδουρος. Ἀπουσιάζει ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας, κ. Πρόεδρε, καὶ συνεπῶς δὲν εἶνε σκόπιμος ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀναφορᾶς. Θὰ τὴν ἀναπτύξω ἐντούτοις ἐν συντομίᾳ ἐν τῇ ἐλπίδι νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτῆς ὁ κ. Ὑπουργὸς διὰ τοῦ κ. Προέδρου. Πρόκειται περὶ μιᾶς δικαίας ἀξιώσεως τῶν κατοίκων Βιάνου τῆς ἐπαρχίας μου, ἥτις καὶ ἄλλοτε εἶπον ὅτι δὲν ἔχει οὔτε σπιθαμὴν ἁμαξιτῆς ὁδοῦ, οὔτε ἐγνώρισέ ποτε ὑπὸ καμμίαν μορφὴν τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους. Γεωγραφικῶς ἀπόκεντρος, ἄνευ λιμένων καὶ πρὸ πάντων ἄνευ θαλασσίας συγκοινωνίας δὲν ἔχει σύνδεσμον, οὔτε πρὸς τὸ κέντρον τοῦ Νομοῦ οὔτε πρὸς τὰς γειτνιαζούσας ἐπαρχίας καὶ ζητεῖ νὰ τελειώσῃ τοὐλάχιστον τὸ τμῆμα ὅπερ θὰ τὴν ἑνώσῃ μὲ τὸν Νομὸν Ἡρακλείου.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Ἐδόθησαν αἱ σχετικαὶ διαταγαί.

Ι. Κούνδουρος. Ἀπὸ πολὺν καιρὸν ἀκούομεν αὐτό, ἀλλὰ δὲν ἔγινεν ἀκόμη τίποτε.

Γ. Μαρῆς. Ἐδόθησαν διαταγαὶ διὰ νὰ γίνῃ τὸ τμῆμα αὐτό.

Ι. Κούνδουρος. Ἀπὸ Θωμαδιανῶν μέχρις Ἄνω Βιάννου ἐννοεῖται. Αὐτὸ μᾶς ἐνδιαφέρει σήμερον.

Γ. Μαρῆς. Ἐχορηγήθη ἡ πίστωσις.

Ι. Κούνδουρος. Χαίρω πολὺ καὶ εὔχομαι νὰ μὴ διαψευσθῇ ὁ κ. Ὑπουργός, ὅστις ἄλλως τε καθὸ Ἡρακλειώτης πρέπει νὰ ἐνδιαφέρηται ὅσον καὶ ἡμεῖς. Ἐγὼ μετὰ τὴν δήλωσιν ταύτην οὐδὲν ἔχω νὰ προσθέσω.

Ἀκολούθως ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** παραπονεῖται διότι ἡ ὑπηρεσία τῆς Βουλῆς εἰδοποίησε τοὺς κ. κ. πληρεξουσίους ὅτι θὰ ἀρχίσῃ ἡ συνεδρίασις τῇ 4ῃ, ἐνῷ ἐπρόκειτο νὰ ἀρχίσῃ τῇ 6ῃ ὥρᾳ.

Ὁ κ. ***Δ. Καλκανδῆς*** ἐπιφέρει παρατηρήσεις του.

Ὁ κ. ***Δ. Λεονάρδος,*** σχετικῶς μετὰ χθὲς λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. Προεδρεύοντος ἐν σχέσει μὲ τὰς ἀνωμαλίας τῆς προκληθείσης ψηφοφορίας, λέγει ὅτι δὲν θὰ γίνηται ἀταξία, ἐὰν ἡ ὅλη Συνέλευσις τηρῇ τάξιν κατὰ τὰς ψηφοφορίας.

Ὁ κ. ***Ἀλ. Παπαναστασίου*** δηλοῖ ὅτι ἐμμένει εἰς τὴν χθεσινὴν δήλωσίν του περὶ ἐνεργείας τῆς ἀναβληθείσης ψηφοφορίας εἰς ἡμέραν Νομοθετικοῦ Ἐλέγχου.

Ὁ κ. **Α. *Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ Συνέλευσις εἶχε δύο μακρὰς νυκτερινὰς συνεδριάσεις ἐπρότεινεν ὡς ὥραν ἐνάρξεως τῆς συνεδριάσεως τὴν 6ην, συμφωνηθέντος ὅτι ὅση ὥρα ἤθελε καταναλωθῇ διὰ τὴν ψηφοφορίαν θὰ ἐπηυξάνετο εἰς τὴν ὥραν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Ἐλέγχου.

Μεθὸ τὰ πρακτικὰ ἐπικυροῦνται.

Ἀνακοινοῦνται εἶτα τὰ ἑξῆς:

Τὸ Σωματεῖον σιγαροποιῶν Λαρίσης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ εἰσέτι λύσιν τοῦ ζητήματος τῶν σιγαροποιῶν.

Οἱ καπνεργάται Ἀγρινίου αἰτοῦνται τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Λουτρακίου αἰτεῖται τὴν ἀποζημίωσίν των διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἀντεπαναστάσεως ἐπίταξιν τῶν ζῴων των.

Ἡ Γεωργικὴ Ἕνωσις Δοξάτου παρακαλεῖ ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ Μεσσήνης ζητοῦσι τὴν λύσιν τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος.

Ὁ Βασίλειος Σκαλίθρας κάτοικος Δολῶν (Αἰτώλου) διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐπιβολὴν αὐτῷ ὑπερόγκου φορολογίας

ἐκ γεωργικῆς παραγωγῆς, συνεπείᾳ γραφικοῦ λάθους τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου.

Ὁ Μουσταφᾶ Ναμίτι ἀντισυνταγματάρχης, ὑπηρετήσας μετὰ 2.000 ἱππέων Κιρκασίων εἰς τὸν Ἑλλην. Στρατὸν κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν ἐκστρατείαν, παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως λάβῃ μέτρα προστατευτικὰ ὑπὲρ αὐτῶν.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων ἐξασκούντων διάφορα ἐπαγγέλματα παραπονοῦνται διὰ τὴν μὴ χορήγησιν αὐτοῖς δανείων ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Οἱ ἀρβυλοποιητικοὶ συνεταιρισμοὶ τῆς Ἑλλάδος διαμαρτύρονται διὰ τὴν κατάργησιν τῶν ἄρθρων 86 καὶ 89 τοῦ νόμου 602 ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Κρατικῶν Προμηθειῶν.

Ὁ ἀπόστρατος ἀνθυπολοχαγὸς Χ. Κλεφτοδῆμος αἰτεῖται τὴν παροχὴν συντάξεως λοχαγοῦ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ νόμου 2769.

Ὁ κ. ***Α. Μιαούλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 3 καὶ 19 τοῦ νόμου 1831 περὶ ὀργανώσεως τῆς ραδιοτηλεγραφικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους».

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κανονισμοῦ ζητημάτων τινῶν ἰθαγενείας».

Οἱ κ. κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) καὶ ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3138 περὶ ἁρμοδίας ὑπηρεσίας πρὸς ἐπίλυσιν ζητημάτων ἀμφισβητουμένης ξένης ἰθαγενείας».

Ὁ κ. ***Κ. Σπυρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 1023 περὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἀσφαλίσεως» καὶ 2190 «περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν».

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ προσθήκης καὶ δευτέρου ἄρθρου εἰς τὸ κατατεθὲν σχέδιον νόμου περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας πρὸς ἀνέγερσιν κλπ. νέων οἰκοδομῶν τῆς καθορισθείσης διὰ τοῦ ἀπὸ 26 Ἀπριλίου 1923 Ν. Διατάγματος περὶ ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς ἀναλυτικῆς φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων κλπ. τῶν ἀνεγερθησομένων οἰκοδομῶν».

Οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (τῆς Συγκοινωνίας) καὶ ***Κ. Γκότσης*** (τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων:

1) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 550»·

2) «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐκτέλεσιν ἔργων ἐξυγιάσεως τῶν λιμνῶν Μαυρόβου καὶ Λάντζας»

3) «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης κατασκευῆς καὶ συμπληρώσεως προστατευτικῶν ἔργων κοινοτήτων Κουλακιᾶς καὶ Βαλμάδος ἀπὸ τῶν πλημμυρῶν τοῦ ποταμοῦ Ἀξιοῦ»

4) «περὶ προμηθείας καὶ ἐγκαταστάσεως ἑνὸς τηλερωνικοῦ μεταλλάκτου διὰ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν».

Οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. ***Ι. Βαλαλᾶς, Κ. Γκότσης*** καὶ ***Ι. Μανέττας*** ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κατασκευῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ ἀπὸ ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ Δημητσάνης—Στεμνίτσης εἰς Μονὴν Φιλοσόφου».

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐκτελέσεως ἐπισκευῶν εἰς τὸ οἴκημα τοῦ Ταχυδρομείου καὶ Τηλεγραφείου Θεσσαλονίκης».

Ὁ Ὑπουργὸς κ. ***Κ. Σπυρίδης*** (τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2948 περὶ προαγωγῆς τῆς βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας».

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ. κ:

— ***Κ. Βούλγαρης*** ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ βαθμολογίας, κατατάξεως κλπ. ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τοῦ μηχανικοῦ τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

— ***Χρ. Κατριβάνος, Γ. Κατσιμπίρης, Ν. Καραμάνος*** καὶ πλεῖστοι ἄλλοι πληρεξούσιοι ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ στρατολογίας».

—***Δ. Δαγκλῆς, Α. Κωνσταντιλιέρης, Ο. Πανταζίδης*** καὶ πλεῖστοι ἄλλοι ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 2363».

Ἡ ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει διαφόρους τροποποιήσεις ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ συντάγματος 17, 19, 24 καὶ 27».

Ὁ κ. ***Α. Μισιρλόγλου*** (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως) ὑποβάλλει πρότασιν ψηφίσματος «περὶ παρατάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 3123 περὶ ἀπονομῆς πολεμικῶν συντάξεων τασσομένης προθεσμίας πρὸς ὑποβολὴν αἰτήσεων».

Προκειμένης τῆς διενεργείας τῆς ὁρισθείσης ψηφοφορίας διὰ τὸ νομοσχέδιον «περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυνηγῶν» ὁ κ. ***Α. Ὀρφανίδης*** ζητεῖ τὸν λόγον.

Ὁ κ. ***Πρωθυπουργὸς*** τονίζει ὅτι ὁ κ. Ὀρφανίδης δύναται νὰ ὁμιλήσῃ μετὰ τὴν ψηφοφορίαν καὶ ζητεῖ τὸν λόγον.

Ἐγερθέντος θορύβου ἐκ τῆς ἀριστερᾶς, ὁ κ. ***Πρωθυπουργὸς*** δηλοῖ ὅτι πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ζητήσας τὸν λόγον ἠμποδίσθη παρὰ τῆς πτέρυγος τῆς Ἀντιπολιτεύσεως.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** διαμαρτύρεται, διότι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπεχείρησε νὰ καταβιάσῃ πληρεξουσίων προτιθέμενον νὰ ὁμιλήσῃ.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπ.) λέγει ὅτι τὸ Προεδρεῖον ὀφείλει νὰ ἐξηγήσῃ ἂν ἐπειράθη νὰ ἐμποδίσῃ ἢ καταβιάσῃ τὸν κ. Ὀρφανίδην, προτιθέμενον νὰ ὁμιλήσῃ.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** δηλοῖ ὅτι οὐδεμίαν τοιαύτην πρόθεσιν ἐξεδήλωσεν ὁ κ. Πρωθυπουργός. Ἄλλως τε δὲν εἶχε δώσει ἀκόμη τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Ὀρφανίδην.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** λέγει ὅτι ὑπῆρξε προφανὴς ἡ πρόθεσις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὅπως δώσῃ ἐξηγήσεις εἰς τὴν αἴτησιν τοῦ κ. Ὀρφανίδη ὅπως ὁμιλήσῃ.

Α. Ὀρφανίδης. Μετὰ ὀλίγων ἡμερῶν, λέγει, ἀπουσίαν ἐκ τοῦ Κοινοβουλίου διὰ λόγους ὑγείας σήμερον μόλις εὑρίσκομαι εἰς θέσιν ὅπως ἀνέλθω εἰς τὸ βῆμα καὶ διαμαρτυρηθῶ διὰ τὰς ἀορίστους κατηγορίας καὶ φήμας αἱ ὁποῖαι εἰς βάρος τῆς πολιτείας μου ὡς τέως Ὑπουργοῦ ἀνακοινοῦνται, δηλοῦνται καὶ διαδίδονται, καὶ τίθεμαι εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Συνελεύσεως διὰ τὸν Κοινοβουλευτικὸν Ἔλεγχον εἴτε ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης εἴτε ἐνώπιον εἰδικῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις νὰ ἐλέγξῃ τὴν πολιτείαν μου καθ' ὅλον τὸ ἑπτάμηνον διάστημα τῆς ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Προνοίας λευκῆς ὑπηρεσίας μου. Κάθε πολίτης, πολὺ δὲ μᾶλλον ἐκεῖνος ὅστις ἀναλαμβάνει ἀξίωμα Ὑπουργοῦ εἶνε δίκαιον νὰ ὑφίσταται τὰς συνεπείας τῶν πράξεών του, ἐὰν τυχὸν ὑπάρχωσι τοιαῦται· ἀφ' ἑτέρου εἶνε δίκαιον νὰ μὴ ἐκτίθεταί τις ἀδίκως δι' ὑπηρεσίαν ἣν ἐξεπλήρωσεν εὐόρκως καὶ εὐσυνειδήτως.

Διισχυρίζομαι δὲ ὅτι εὑρίσκομαι εἰς τὴν δευτέραν ταύτην περίπτωσιν, ὅστις δὲ φρονεῖ τὰ ἐναντία ὀφείλει νὰ τὸ δηλώσῃ, νὰ τὸ ὁρίσῃ καὶ νὰ τὸ ἀποδείξῃ.

Ἀνέλαβον, κύριοι, τὸ Ὑπουργεῖον εἰς τὴν δυσχερεστέραν περίοδον τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος. Αἱ κατευθύνσεις αὐτοῦ ἐδόθησαν διὰ τὰ προσφυγικὰ ζητήματα καὶ ἡ γενομένη μέχρι τοῦδε ἐργασία θέλει τάχιστα ἀποδώσει τοὺς καρποὺς τῆς ἐργώδους προσπαθείας ἣν κατέβαλον διὰ τὴν κατεύθυνσιν καὶ λύσιν τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος. Δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορά, κύριοι, καθ' ἣν διεχειρίσθημεν τὰ τοῦ Δημοσίου. Δωδεκαετεῖς ἀγῶνες ἐθνικοὶ μὲ συνέδεσαν διὰ τῶν ἐκλεκτῶν ἀξιωματικῶν ἀνωτέρων καὶ ἀνωτάτων ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ εὑρισκομένων. Τίτλοι καὶ τιμαὶ δι' ἐμέ, ἐκφρασθέντες καὶ ἐκφραζόμενοι πάντοτε ἀπετέλεσαν ἔπαινον διὰ τὰς πράξεις μου. Οὐδεὶς δὲ ἐξ αὐτῶν, πιστεύω, νὰ εὑρεθῇ ἵνα μὴ ὁμολογήσῃ

ὅτι πάντοτε εἶχον καὶ ἔχω ὡς ἀρχὴν τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν αὐταπάρνησιν. (Χειροκροτήματα ζωηρά).

Μεθὸ ἐνεργεῖται ἡ ψηφοφορία ἐπὶ τῆς κατ' ἀρχὴν ἀποδοχῆς τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυνηγῶν», καλουμένων ὡς ψηφολεκτῶν τῶν κ. κ. ***Ν. Ξηροῦ*** καὶ ***Γ. Μπούμπουλη,*** τοῦ ἐρωτήματος τεθέντος οὕτως :

«Οἱ παραδεχόμενοι τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἐτροποποιήθη λέγουσι «ναί», οἱ δὲ μὴ παραδεχόμενοι λέγουσιν «ὄχι».

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινοῖ ὅτι προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα :

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ	268
Εἶπον ναὶ	160
Εἶπον ὄχι	99
Ἠρνήθησαν ψῆφον	9

Κατὰ τὸ παρατιθέμενον πρωτόκολλον:

Δημ. Ἡρακλείδης.....Ο
Κωνστ. Ρακτιβὰν .....Ν
Σ. Παπαγρηγοριάδης.....Ο
Γεώργ. Ροῦσσος.....Ν
Ἀπ. Δοξιάδης.....Ο
Ἰωάν. Καλογερᾶς.....
Γεώργ. Πολίτης .....
Ἀπόστ. Ὀρφανίδης .....
Ἐμμ. Ζυμπρακάκης .....
Περ. Καραπάνος.....Ο
Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης ..Ο
Γεώργ. Φραγκούδης.....Ο
Β. Ἀρτεμιάδης ....ἠρν. ψ.
Σκεῦος Ζερβὸς.....Ν
Δημ. Θεολογίτης .....Ν
Δημ. Μαρσέλος .....Ο
Γεώργ. Μαυρολέων.....
Δημ. Πολυκράτης.....Ο
Θαλῆς Θεοδωρίδης ....Ο
Ἐλευθ. Παυλίδης .....Ο
Π. Παναγιωτόπουλος ..Ο
Α. Κωνσταντιλιέρης....Ο
Γεώργ. Ἡσαΐας .....Ο
Ἀναστ. Πρωτοπαπᾶς ..Ν
Γεώργ. Βραχνὸς .....Ν
Ἀ. Χατζηκυριάκος .....
Στυλ. Γονατᾶς .....Ν
Σπ. Θεοδωρόπουλος ....Ο
Ἀλέξ. Μυλωνᾶς .....
Ἀρτ. Δεναξᾶς .....Ν
Λ. Σακελλαρόπουλος ...Ν
Ἰωάν. Σολιώτης .....
Γεώργ. Κατσιμπίρης ....Ο
Δημ. Πετρίτης .....Ο
Ἰωάν. Τσίρος .....Ο
Ἀπ. Παπαοικονόμου .....
Δ. Καμπάνης.....
Ἰωάννης Μαμάης.....Ν
Α. Κολιαλέξης .....
Πέτρος Καλμοῦχος ....Ν
Νικ. Καλέλλης .....Ο
Ἀντ. Γαρουφαλιᾶς .....
Δημ. Μαργέτης .....Ν
Πέτρος Παναγιώτου ....Ν
Δημήτρ. Βαρελᾶς .....
Βασ. Καραπάνος.....Ν
Χρ. Σαμαρᾶς .....Ο
Ι. Στάϊκος ἢ Παπαδάκης Ν
Θωμᾶς Μάγγος .....Ν
Ἀβρ. Γρηγοριάδης ....Ν
Γ. Παπαγεωργίου .....Ν
Κ. Σπυρίδης ..... ἠρν. ψῆ

Ἀδαμ. Εὐφραιμίδης....Ο
Φίλ. Γιαννακόπουλος .....
Δημ. Σαράτσης .....Ο
Δημ. Ψάρης .....Ν
Ἀλέξ. Γρίβας .....Ν
Παντ. Καρασεβδᾶς ....Ν
Φίλ. Στασινόπουλος ....Ο
Α. Παπαχριστόπουλος..Ν
Ἠλίας Ἀποσκίτης ....Ν
Τ. Δημητρακόπουλος ..Ο
Πέτρος Ζωγράφος .....
Νικ. Ζαμκῖνος .....Ο
Δημ. Χατζόπουλος .....Ν
Κων. Ταλιαδοῦρος .....
Π. Πετροπουλάκης ....Ν
Εὐστ. Μαλαμίδας .....Ν
Γεώργ. Βοραζάνης .....
Λάμ. Λαμπριανίδης ....Ο
Δημ. Ἀνδρεάδης .....Ν
Δημ. Βάντσης .....Ν
Α. Βεζιρζόγλου .....
Κ. Κωνσταντινίδης ....Ο
Θεμ. Παπαϊωάννου ....Ν
Α. Ἀναγνωστόπουλος .Ν
Ἀνδρ. Κωνσταντινίδης...Ν
Χριστόφ. Πανταζίδης ἠρν.ψ.
Φίλ. Μανουηλίδης ἠρν. ψῆφ.
Περ. Κουρτίδης .....Ν
Γεώργ. Μπρίκας.....Ν
Ἀλέξ. Παπαθανάσης .....
Βασ. Χατζηλίας .....Ν
Ἐμὶν Μπὴ Ζαβὲ .....Ν
Γρηγ. Τηλικίδης .....Ο
Νεόκ. Γρηγοριάδης.....
Νικ. Κοντολέων .....Ο
Μιχ. Δῶδος .....Ν
Γεώργ. Πέτσος .....Ν
Ἰωάν. Γιαμούζης .....
Ἀνδρ. Κόρακας .....Ο
Κυρ. Βαρδουλάκης .....Ν
Δ. Καλκανδῆς .....Ν
Γεώργ. Καφαντάρης.....Ν
Ἰωάν. Τσιγκόλης .....Ν
Ἰωάν. Χριστοδουλιᾶς ....Ν
Ἀναστ. Ταβουλάρης .....Ο
Θεόδ. Γοῦσκος .....Ν
Καῖσαρ Ζέζας .....Ν
Κωνστ. Γόντικας ἠρν. ψῆφον
Νικ. Συριόπουλος .....Ν
Βασ. Δαλιάνης .....Ν
Τάσης Ἀναστασίου .....Ν
Χαράλ. Λυκοτόμαρος .....
Νεοκ. Παπαγιαννόπουλος Ν
Νικόλ. Καλλιοντζῆς .....
Γεώργ. Κατεχάκης .....
Τίτ. Γεωργιάδης .....Ν
Γεώργ. Μαρῆς .....
Στυλ. Γρηγορίου .....
Νικ. Ζουδιανὸς .....
Ἰωάν. Περδικογιάννης ..Ν
Γεώργ. Δουκουμετζίδης .Ν
Σταμ. Κιουζὲς Πεζᾶς ....Ν
Γεώργ. Χατζηκυριακοῦ ..Ο
Θεόδ. Ἀνδρεάδης .....Ο
Θεόδ. Πάγκαλος .....Ο
Κωνστ. Ἀγγελάκης .....
Ἀνδρ. Μπιράκης .....Ο
Ἰωάν. Βαρβαγιάννης ....Ν
Κωνστ. Φίλανδρος.....Ο
Σερ. Τσακμάνης .....Ν
Μιχ. Κύρκος.....
Ἰωάν. Πετσάλης .....Ο
Λεων. Ἰασονίδης ἠρν. ψῆφ.
Δημ. Εὐθυμιάδης .....
Στέφ. Βαρδάκας .....Ν
Παντ. Γεωργιάδης .....Ν
Ξεν. Ἀναστασιάδης .....Ο
Δημ. Δημάδης .....
Νικ. Τερζόγλου.....Ο
Γεώργ. Κοσμίδης .....Ο
Χρ. Πίψος .....Ο
Ἰωάν. Πλατσούκας .....Ν
Περ. Καλλιδόπουλος .....
Γεώγ. Κωνσταντινίδης ...
Γεώργ. Ἀλεκτορίδης ἠρν. ψ.
Ἰωρδ. Ἀνανιάδης .....Ο

'Ιωάν. Πασαλίδης ..... Ο
Μιχ. Σαμαρᾶς ..... Ν
Εὐστρ. Γονατᾶς ..... Ο
Κωνστ. Βαγιανὸς ....
Π. Διαμαντόπουλος ..... Ο
'Ισαὰκ 'Αλχανάτης ..... Ο
'Ιάκ. Λευΐ ..... Ν
'Ιωσὴφ 'Ηλία Σᾶτας .... Ν
'Ιησοῦς Σαμουηλίδης ... Ν
Νικόλ. Σπηλιώτης ....
Παν. Στενὸς ..... Ο
Δημ. Κατσίνας ..... Ν
'Αντ. Πρέκας ..... Ν
'Αντ. Δαργέντας ..... Ο
Γεώργ. Δρακούλης ..... Ν
Δημ. Μπότσαρης .....
Γεώργ. Καλούδης ..... Ν
Μιχ. Μίριος .....
Γεώργ. Κιαγιᾶς ..... Ν
Σπυρ. Σῖμος..... Ν
Π. Γιωτόπουλος ....
Πέτρος Μπέμπης...ἠὼν. ψ.
'Αθαν. Τραχήλης ..... Ν
Περ. Γεωργίτσης ..... Ο
Γεώργ. Γκάλκος ..... Ν
'Αχ. Παπαδάτος ..... Ν
Αὐγ. Θεολογίτης ....
'Αν. Μισιρλόγλου .. ..
Μιλτ. Σταμούλης ..... Ν
Π.Γκελγκενδζόγλου..... ..
'Α. Κωνσταντινίδης .... Ν
Σ. Ζερβουδάκης ....
Στ. Παπαναστασίου .....Ο
Κωνστ. Νταῆς..... ..
Γεώργ. Θούας ..... .
'Ηλίας Μεϊντάνης ....
'Ανδρ. Ζαΐμης ....
Σωτ. Γιαννούσης ..... Ν
Χρ. Σακελλαρίδης ....
'Ιωάν. Κουρτάκης ....
Παν. Φλέσσας ..... Ν
Νικ. Δαγρὲς .....ἠὼν. ψ.
Γεώργ. Σίδερις ....
Χρ. 'Αλαμανῆς..... Ν
Κωνστ. Σταμούλης .... Ο
Λάμπρ. Κατσάρος ..... Ν
Περ. 'Αλεξανδρῆς ....
Α. Καταφυγιώτης ..... Ο
Εὐστ. Γουλιανὸς ....
'Ι. Παπαθεοδώρου ..... Ο
Παν. Κόλιας .. .. Ν
Νικ. Σταματιάδης ....
Ζαφείριος 'Αδὰμ ....
'Ιωάν. Βαλαλᾶς.....
'Α. 'Ωρολογόπουλος ....
'Ιωάν. Ζάχος ....
Δημ. Κύρου .... Ν
Περ. Μαζαράκης ..... Ν
Κων. Ζαβιτσιάνος ....
'Ανδρ. Δενδρινὸς ..... Ο
Εὐθ. Βελλιανίτης ..... Ν
Κωνστ. Βούλγαρης .... Ν
Δημ. Σπίγγος ..... Ν
Σπυρ. Ζερβὸς ....
Θεόδ. Κωτούλας ..... Ν
Κων. Τσιμινάκης ..... Ν
'Ιωάν. Κοντοδίνας ....
Π. Καλαντζόπουλος .... ..
Λάζ. 'Ανδρεάδης ..... Ο
Στυλ. Θεολογίδης ..... Ο
Γεώργ. Κακουλίδης .... Ν
Π. 'Αραβαντινὸς ..... Ο
'Α. 'Αναγνωστόπουλος .. ..
Νικόλ. Φραντζῆς ....
Παναγ. Πετρίδης ..... Ν
Σπυρ. 'Ηλιόπουλος .... ..
Κωνστ. Ρέντης ....
Λουκ. Νιφοράτος ....
Ρ. Λιβαθηνόπουλος.... Ο
Παν. Καπάτος ..... Ο
Παν. Τσιτσίλιας ....
Θεόδ. Γρηγορίου ....
Νικ. Καραμάνος ..... Ο
'Ι. Λιμπερόπουλος .... Ο
Θαλῆς Κουτούπης ..... Ν
Γεώργ. Φικιώρης ..... Ν

Σπυρ. Ξύδης ..... Ν
'Α. Πρωτοσύγκελλος.... Ν
Σ. 'Αναστασιάδης ....
'Ι. 'Ισχόμαχος ..... Ο
Γεώργ. Βλάχος ....
'Ιωσ. Κούνδουρος ..... Ο
Μιχ. Κοθρῆς ..... Ν
Π. Σφακιανάκης.....
Μιχ. Καταπότης ..... Ν
Α. Κουτσοπέταλος.....Ν
Νικόλ. 'Ανδρεαδάκης .... Ν
Β. Καραπαναγιώτης .... Ο
Γεώργ. Παπανδρέου .... Ν
Στυλ. Κρητικᾶς ..... Ο
'Εμμ. Μάρκογλου ..... Ο
'Ιωάν. Λαδᾶς ..... Ο
Δημ. Σάλτας ....
'Ιωάν. Σιφναῖος ....
'Ορ. Κυπριανὸς ..... Ο
Δημ. Γεωργαλᾶς ....
Γεώργ. Καλδῆς ..... Ν
Μ. Λαΐλιος ..... Ο
Δημ. 'Ακάκιος ..... Ν
Χαρ. Γρηγορίου ..... Ο
'Αντ. Παπαγεωργίου .... Ο
Δημ. Σάββας ....
Μᾶρκ. Τσαρλαμπᾶς ..... Ο
Γερ. Σολδάτος ..... Ν
Νικόλ. 'Αβραὰμ.....Ν
'Ιωάνν. Παπαλουκᾶς .... ..
Πέτρος Λαπατσάνης .... ..
'Αλέξ. Παπαναστασίου .. Ο
Γεώργ. Σεχιώτης ....
Νικόλ. Μπακόπουλος .... Ο
'Ιωάνν. Μανέττας .....
Χριστ. Κατριβάνος ..... Ο
Δημ. Φλέσσας ..... Ν
Πλούτ. Χαλόφτης ....
Χρ. Ζουμῆς ....
'Ιωάν. Πατάλας ..... Ο
Νικόλ. Χρυσόγελος .... Ν
Διον. Λεονάρδος ..... Ν
Παν. Μερλόπουλος ..... Ν
'Ιωάν. Φωτόπουλος ....
Ὄθων Πέτροβας ..... Ν
Γεώργ. Πρεζάνης ..... Ν
Δημ. Προμπονᾶς .. ..Ν
'Αντ. Πραντούνας ....
Γεώργ. Βενιέρης ..... Ο
'Ιωάνν. Κανναβὸς ....
Κωνστ. Πετρίδης ..... Ο
Χρῖστος Δάναινας ..... Ο
Κωνστ. Βλαχοθανάσης .. ..
Π. Π. Μαυρομιχάλης .... Ν
Βασ. Κυβέλος ....
Κωνστ. Βουδούρης ..... Ο
Π. Κανελλόπουλος ....
'Ιωάν. Σεφερλῆς ....
Γερ. Τυπ.'Ιακωβάτος .... Ν
Βασ. 'Αλεβιζάτος ..... Ο
Θεόδ. Βελλιανίτης ....
Σπυρ. Κρεμεζῆς ..... Ν
Κωνστ. Σταματόπουλος.. Ν
Νικόλ. Γουργουρῆς ..... Ν
Α. Μιχαλακόπουλος..... ..
Κωνστ. Δρούλλιας ..... Ν
Κωνστ. Γκότσης ....
Γεώργ. 'Αργυρόπουλος .. Ν
'Ανδρ. Μάρκου ....
Χρῖστος Φακῆς ..... Ν
Θεόδ. Χαβίνης ..... Ο
'Ανδρ. Σκέφεργς ....
Δημ. Δαγκλῆς ..... Ν
Γεώργ. Γερογιάννης .... Ν
Παν. Κοκκινάτος ..... Ν
Μιχ. Βυζᾶς ....
'Ιω. Ταρσούλης ..... Ν
Δημ. Τσαπόγας ..... Ο
Νικ. 'Ασκούτσης ..... Ν
Γεώργ. Τσαγρῆς ....
'Εμμ. Τσουδερὸς ..... Ν
Μαν. Βολουδάκης ....
'Ιωάν. Γοβατζιδάκης .... ..
Γεώργ. Κονδύλης .....
'Α. Μπακάλμπασης .... Ο
Γ. Λαλαζήσης ....

Δ. Ἐλευθεριάδης	..	Βασ. Βλαχόπουλος	..
Σπυρ. Ἀντωνιάδης	Ο	Γεώργ. Τσακανίκας	Ν
Ἰωάν. Κεραμεύς	Ν	Γεώργ. Δουζίνας	Ο
Κων. Καλούδης	Ν	Λάμπρος Λάμπρου	..
Λεων. Θεοχάρης	Ο	Γεώργ. Ροδόπουλος	Ν
Ζήσης Μπογιώτας	Ο	Θεόδ. Κριεζῆς	Ν
Χ. Ὀγλοῦ Μουσταφᾶ	Ν	Ἀθ. Μιασύλης	..
Χ. Ἀχμετόγλ. Μεστὰν	Ν	Ἀντών. Δαμιανὸς	Ν
Ἀ. Γιαννουλάτος	Ν	Μιλτ. Δεληγιάννης	Ν
Μ. Καβαλιεράτος	..	Ἰωάν. Τσιριμῶκος	Ν
Θεμ. Σοφούλης	..	Νικόλ. Ξηρὸς	Ν
Κ. Παπαϊωάννου	..	Σπυρ. Τράκας	Ν
Ἐμμ. Σοφούλης	Ν	Ἀναστ. Κούτρας	Ν
Ἀλ. Κεντούρης	Ν	Γεώργ. Μόδης	Ν
Ἰωάν. Μαλαχίας	Ο	Ἰωάν. Σαπουντζῆς	Ν
Δημ. Πάζης	Ο	Γεώργ. Τζώρτζης	Ν
Δημοσθ. Φλωριᾶς	..	Μιχ. Χατζητάσης	..
Ἰωάν. Σχοινᾶς	..	Ρητορ. Χατζόπουλος	Ν
Δημοσθ. Μέλφος	Ν	Ἄγγ. Ἀγαπητὸς	Ν
Ὀρέστ. Ζαφειρίου	Ν	Ἰωάν. Μαυρουδῆς	Ο
Νικ. Μανούσης	Ν	Κωνστ. Ματσιώρης	..
Ν. Κωνσταντόπουλος	Ν	Ν. Παπαγεωργίου	..
Ἀν. Λαζαρίδης	Ο	Δημ. Χατζῆς	..
Β. Ἐμμανουηλίδης	..	Κ. Καραναστάσης	Ο
Ἰ. Τριανταφύλλου	..	Βασίλ. Μάλλιος	Ο
Σταμ. Βακράτσας	Ν	Γ. Κουτρουμπέλης	Ν
Γ. Μπούμπουλης	Ο	Στρ. Γεωργιλαδάκης	..
Δημ. Δασκαλάκης	Ν	Κ. Παπαδογιάννης	..
Ἰωάν. Μαραγκὸς	Ο	Πολ. Πολυχρονίδης	Ν
Ἰωάν. Βενιέρης	Ο	Ἀριστ. Μητσοτάκης	Ν
Ἀλέξ. Παπαδὰμ	..	Γρηγ. Μάρακας	Ν
Κ. Καλομενόπουλος	Ν	Ἰωάν. Μαρματάκης	Ν
Κωνστ. Ἀλαβάνος	Ν	Ὁμ. Πανταζίδης	..
Ἑρ. Βαλαρῆς	Ν	Χριστ. Ροδοκανάκης	..
Σωτ. Χατζηγάκης	..	Βικ. Κουκουρίδης	Ο
Παναγ. Καραλῆς	Ν	Γεώρ. Φ. Ἀνδρεάδης	..
Βασίλ. Ἰακωβάκης	..	Ἠλ. Ἀσπιώτης	Ν
Ἀνδρ. Κοκκέβης	..	Μάριος Βολίκας	..
Νικ. Μανωλόπουλος	Ν	Ἀλ. Κανάρης	Ν
Γεώργ. Λουπινᾶς	Ο	Νικ. Μαμούνης	Ν
Ἀναστ. Ἀκρίδας	Ν		

Ἑπομένως τὸ νομοσχέδιον ἐγένετο δεκτὸν κατ' ἀρχήν.
Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5' λεπτά.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 7 καὶ 30' μ. μ. ἐπαναλαβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι σήμερον ἡμέραν Κοινοβουλευτικοῦ Ἐλέγχου πρέπει νὰ συνεχισθῇ ἡ ἐκκρεμοῦσα συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀκριβίας τοῦ βίου. Ἐὰν ὅμως ἡ Συνέλευσις θεωρῇ ἀρκετὰ τὰ λεχθέντα, θὰ ἠδύνατο νὰ κηρυχθῇ περατωμένη ἡ συζήτησις αὐτή.

Ἡ **Συνέλευσις** δέχεται τὴν πρότασιν, κηρύσσεται δὲ περατωθεῖσα ἡ συζήτησις αὕτη.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι συμφώνως πρὸς προηγουμένην ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἔχει καθορισθῇ ὅπως συζητηθῇ κατ' αὐτὴν τὸ προσφυγικὸν ζήτημα ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὑποβληθεῖσαν σχετικὴν ἔκθεσιν κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Α. Παπαδάτος** παρακαλεῖ ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις αὕτη, διότι διεξάγονται ἤδη συνεννοήσεις μεταξὺ τῶν διαφόρων προσφυγικῶν ὁμάδων ἐπὶ τῶν ἀφορώντων τοὺς πρόσφυγας ζωτικωτάτων ζητημάτων. Ἡ συζήτησις ὅθεν ὅπως καταστῇ ἀποτελεσματικὴ θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναβληθῇ μέχρι τοῦ πέρατος τῶν διαπραγματεύσεων τούτων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι προτιμότερον εἶνε νὰ συζητηθῇ τὸ προσφυγικὸν διὰ νὰ ἀκουσθῶσι πᾶσαι αἱ Ὁμάδες τῶν προσφύγων καὶ διὰ νὰ ἐνισχυθῇ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν κατεύθυνσιν τὴν ὁποίαν προτίθεται νὰ λάβῃ.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** νομίζει ὅτι πρέπει νὰ προτιμηθῇ ὁ Κοινοβουλευτικὸς Ἔλεγχος καὶ δὴ ἡ ἐπερώτησις τοῦ κ. Ζερβοῦ περὶ Δωδεκανήσων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι θὰ ἦτο ὀρθότερον νὰ ψηφισθῶσι τὰ ἐκκρεμῆ σύνολα, μεθὸ νὰ γίνῃ συζήτησις περὶ τῆς προτάξεως τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ κ. Ζερβοῦ.

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου

«*Περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τῶν προαστείων αὐτῶν καὶ ἔκδοσιν Ἑλληνικοῦ δανείου δι' ὁμολογιῶν πρὸς πληρωμὴν τῶν ἔργων*» (ὡς ἐτροποποιήθη), ἐν ᾧ οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη ἡ μεταξὺ τῶν Ὑπουργῶν κ.κ. Κ. Γκότση ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ι. Βαλαλᾶ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας, ἐνεργούντων ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἀφ' ἑνός, καὶ τῶν κ.κ. Ἰων. Κουντουριώτου, Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, καὶ Ἰωάν. Ἡλιάσκου, Γενικοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς, ἐνεργούντων ἐπ' ὀνόματι καὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς Τραπέζης ταύτης, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 35 τοῦ ἔτους 1924 ἀποφάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς, καὶ τοῦ κ. JAMES CASE, ἐνεργοῦντος ἐπ' ὀνόματι καὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς κατὰ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας τῆς Δελαβάρης ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐδρευούσης ἐν ὁδῷ Μπροδουαίη ἀριθ. 120 Ἑταιρείας ULEN & Co, ἀφ' ἑτέρου, συνομολογηθεῖσα ἐν Ἀθήναις τὴν 22 Δεκεμβρίου 1924 σύμβασις, ἐξ ἄρθρων 52, εἰς Ἀγγλικὴν γλῶσσαν καὶ ἐν Ἑλληνικῇ μεταφράσει, διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν ἔργων ὑδρεύσεως τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τῶν περιχώρων αὐτῶν καὶ ἔκδοσιν Ἑλληνικοῦ δανείου δι' ὁμολογιῶν πρὸς πληρωμὴν τῶν ἔργων, ὡς ἡ Σύμβασις αὕτη ἐτροποποιήθη, τῶν τροποποιήσεων γενομένων δεκτῶν παρά τε τῆς Ἑταιρείας Ulen & Co καὶ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν.

Τὸ οὕτω τροποποιηθὲν τελικὸν κείμενον τῆς συμβάσεως συνημμολογημένον εἰς ἓν ὅλον ἕπεται κατωτέρω.

Ἄρθρον 2.

Πάντες οἱ ὅροι τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως κτῶνται διὰ τῆς παρούσης κυρώσεως αὐτῶν ἰσχὺν διατάξεων νόμου.

Ἄρθρον 3.

Πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν δαπανῶν κατασκευῆς, ἐπεκτάσεως, βελτιώσεως, συντηρήσεως, λειτουργίας καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐν γένει ἔργων ὑδρεύσεως ἐπιβάλλεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐνάρξεως ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἔργων τούτων ἡ ὑποχρεωτικὴ ὑδροληψία κατὰ τὰ ἐφεξῆς ὁριζόμενα εἰς ἑκάστην αὐτοτελῆ κατοικίαν ἢ διαμέρισμα οἰκοδομῆς αὐτοτελῶς χρησιμοποιούμενον εἰς τὰς πόλεις Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τὰ περίχωρα αὐτῶν καὶ ὑποκείμενα εἰς τὴν πληρωμὴν φόρου καθαρᾶς προσόδου. Δὲν ἐξαιροῦνται τῆς ὑποχρεωτικῆς ὑδρεύσεως τακίνητα, ἅτινα ἀπηλλάγησαν δι' ὡρισμένον χρόνον τῆς καταβολῆς φόρου καθαρᾶς προσόδου.

Ἄρθρον 4.

1. Αἱ εἰσφοραὶ τῶν ὑποχρεωτικῶς ὑδρευθησομένων κανονισθήσονται βάσει κλίμακος καταναλώσεως, τιμολογίου καὶ ὅρων, ἐγκριθησομένων ἁπάντων ὑπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 11 Ἐπιτροπῆς, καὶ θὰ καταβάλλωνται ὑπὸ τῶν ὑποχρέων πρὸς πληρωμὴν καὶ ἂν μὴ χρησιμοποιηθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἡ καθορισθεῖσα ἐλαχίστη ποσότης ὕδατος.

2. Αἱ εἰσφοραὶ ὑδροληψίας καταβάλλονται μὲν ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν, βαρύνουσιν ὅμως τοὺς ἐνοικιαστὰς τῶν ἀκινήτων, οἵτινες ὑποχρεοῦνται ὅπως κατὰ τὴν καταβολὴν τοῦ πρώτου μετὰ τὴν πληρωμὴν τῆς εἰσφορᾶς ἐνοικίου καταβάλωσιν ἅμα καὶ τὴν βαρύνουσαν αὐτοὺς εἰσφορὰν ὑδροληψίας.

Ἄρθρον 5.

1. Αἱ ἐξ ὑδροληψίας καὶ οἱουδήποτε λόγου σχέσιν ἔχοντος μὲ τὴν παροχὴν ὕδατος ὀφειλαὶ πρὸς τὴν Ἑταιρείαν ἐκμεταλλεύσεως εἰσπράττονται ὑπ' αὐτῆς, ἐν δυστροπίᾳ δὲ τῶν ὀφειλετῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου Ταμείου, δυνάμει τοῦ περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων νόμου, βάσει καταστάσεως ὑποβαλλομένης ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας.

2. Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν καταβάλῃ τῷ ἰδιοκτήτῃ τὴν εἰσφορὰν ὑδρεύσεως, ὁ ἰδιοκτήτης κτᾶται, ἐκ τούτου καὶ μόνου τοῦ λόγου, δικαίωμα ἐξώσεως τοῦ ἐνοικιαστοῦ, μὴ ἰσχυουσῶν οὐδ' ἐφαρμοζομένων τῶν περὶ ἐνοικιοστασίου κειμένων ἑκάστοτε διατάξεων, τηρῶν ἅμα καὶ τὰ ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου λοιπὰ δικαιώματα αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν εἴσπραξιν τῶν ὀφειλομένων.

3. Ἐὰν ὁ ἰδιοκτήτης δὲν καταβάλῃ τὴν εἰσφορὰν ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς προσαγωγῆς τῆς ἀποδείξεως πληρωμῆς ἢ τῆς σχετικῆς εἰδοποιήσεως, ἡ Ἑταιρεία ἐκμεταλλεύσεως δικαιοῦται νὰ διακόψῃ τὴν παροχὴν ὕδατος, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ διακόπτηται καὶ ἡ πρὸς πληρωμὴν τῆς εἰσφορᾶς ὑποχρέωσις τοῦ ἰδιοκτήτου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δικαιοῦται ὁ ἐνοικιαστὴς νὰ καταβάλῃ τῇ Ἑταιρείᾳ τὴν ὀφειλομένην εἰσφορὰν καὶ ν' ἀφαιρέσῃ τὸ ἰσότιμον ἐκ τοῦ πρώτου πληρωθησομένου ἐνοικίου, τῆς πληρωθείσης οὕτως εἰσφορᾶς βαρυνούσης τὸν ἰδιοκτήτην. Ἐὰν μετὰ πάροδον δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῆς παροχῆς ὕδατος οὐδ' ὑπὸ τοῦ ἐνοικιαστοῦ καταβληθῇ ἡ εἰσφορά, ἡ εἴσπραξις

ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ δημοσίου Ταμείου, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἐδαφίῳ 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζόμενα.

4. Πᾶν ἐκ τῶν εἰσπράξεων ὑποχρεωτικῆς ὑδρολημψίας περίσσευμα μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν πασῶν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως προβλεπομένων δαπανῶν καὶ ὑποχρεώσεων καὶ τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν κατασκευὴν ὑπονόμων δαπανῶν χρησιμοποιεῖται ἀποκλειστικῶς δι' ἐκτέλεσιν ἔργων καλλωπισμοῦ καὶ ἐξωραϊσμοῦ τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τῶν περιχώρων αὐτῶν.

Ἄρθρον 6.

Τὰ ἔργα, ὧν τὴν ἐκτέλεσιν σκοπεῖ ὁ παρὼν νόμος, θεωροῦνται ὡς ἔργα δημοσίας ὠφελείας, αἱ δὲ πληρωτέαι ἀποζημιώσεις διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἢ πρόσκαιρον κατάληψιν τῶν ἀναγκαισύντων κτημάτων ἢ οἱωνδήποτε ἑτέρων δικαιωμάτων, ἤτοι δουλειῶν, κυριότητος ὑδάτων κλπ., διὰ τὴν κατασκευήν, βελτίωσιν, ἐπέκτασιν, συντήρησιν, λειτουργίαν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν ἔργων, κανονισθήσονται κατὰ τὰς ἰσχυούσας περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως διατάξεις.

Ἄρθρον 7.

1. Ὅπου δὲν ἤθελε πραγματοποιηθῆ ἀπαλλοτρίωσις, καὶ ἰδίως εἰς τὰς περιπτώσεις διελεύσεως τοῦ ἁρμοδίου προσωπικοῦ διὰ τῶν ἰδιοκτησιῶν πρὸς προσπέλασιν εἰς τὴν ζώνην τοῦ ὑδραγωγείου, συνιστῶνται σχετικαὶ δουλεῖαι βαρύνουσαι τὰ κτήματα.

2. Προσωρινὰ μέτρα ἐπὶ τῶν ἔργων καὶ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν αὐτῶν, ἔτι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν συνιστωμένων ὡς ἀνωτέρω δουλειῶν, ἀπαγορεύονται ἀπολύτως, μὴ ἰσχυούσης οὐδ' ἐφαρμοζομένης τῆς σχετικῆς ἐξαιρετικῆς διαδικασίας τοῦ Εἰρηνοδίκου· ἐπιφυλάσσονται οὐχ ἧττον εἰς τὸν ἰδιοκτήτην πάντα τὰ ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου λοιπὰ δικαιώματα.

Ἄρθρον 8.

1. Ἅπαντα τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τῆς συμβάσεως ἔργα, ἐφ' ὧν παρέχεται ὑπὸ τοῦ Κράτους ὑποθήκη πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ἀναδόχου, παραχωροῦνται εἰς τὴν Ἑταιρείαν ἐκμεταλλεύσεως ἅμα τῇ συστάσει αὐτῆς, ἥτις ἐφεξῆς, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, θ' ἀναλάβῃ τὴν λειτουργίαν ἐκμεταλλεύσεως, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης οἱασδήποτε δαπάνης ἢ ἐπιβαρύνσεώς τινος τῶν Δήμων.

2. Ὁμοίως θέλουσι παραχωρηθῆ ταύτῃ τὰ ἔργα ὑδρεύσεως τῶν προαστείων τῶν ῥηθεισῶν πόλεων, ἅμα ὡς αὕτη ἀναλάβῃ τὴν ὕδρευσιν αὐτῶν, κατὰ τὰ ἐν τῇ συμβάσει ὁριζόμενα, ἄνευ ἄλλης τινὸς ἐφεξῆς δαπάνης ἢ ἐπιβαρύνσεως τῶν προαστείων τούτων.

3. Ἡ Ἑταιρεία ὑποχρεοῦται νὰ συντηρῇ ἐν καλῇ καταστάσει τὰ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ἀναφερόμενα ἔργα, ἐκτὸς τῶν ἀχρήστων, ἅτινα θέλουσι καθορισθῆ διὰ πρωτοκόλλου μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας καὶ τῆς Ἑταιρείας συνταχθησομένου, ἐν ἀνάγκῃ δὲ θέλει ἐπεκτείνει καὶ βελτιοῖ ταῦτα πρὸς ἐπαύξησιν τῆς παροχῆς των.

4. Τῶν ἔργων τοῦ παρόντος νόμου καὶ τῆς δι' αὐτοῦ κυρουμένης συμβάσεως ὄντων δημοσίας ἀνάγκης καὶ ὠφελείας, πᾶσαι αἱ ὑφιστάμεναι συμβάσεις τῶν Δήμων Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς περὶ ἐργολαβικῆς ἐκτελέσεως ὑδραυλικῶν Ἔργων δύνανται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου νὰ κηρυχθῶσι διαλελυμέναι, κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τῶν οἰκείων Δημοτικῶν Συμβουλίων, τῶν μέχρι τῆς διαλύσεως τῆς ἐργολαβίας ἐκτελεσθεισῶν ἐργασιῶν πληρωνομένων ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν Δήμων, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν ἰσχύϊ τιμολόγια τῶν ἐν λόγῳ ἐργολαβιῶν.

Ἄρθρον 9.

1. Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν προσωρινῶν ἔργων ἐνισχύσεως τῆς ὑφισταμένης ὑδρεύσεως εἰς τὰς πόλεις Ἀθηνῶν--Πειραιῶς καὶ τῶν περιχώρων αὐτῶν, ὡς καὶ τὴν μεταφορὰν τοῦ θαλασσίου ὕδατος εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἐν τῇ διὰ τοῦ ἄρθρου 47 τῆς συμβάσεως προβλεπομένῃ εἰδικῇ συμφωνίᾳ ἀποδεχθῇ ἐπαύξησιν τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 τῆς συμβάσεως ταύτης ἀναφερομένου δανείου κατὰ ποσὸν μέχρις ἑνὸς ἑκατομμυρίου δολλαρίων ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἐπακριβῶς ὅρους, ἐγγυήσεις καὶ ὑποχρεώσεις, τοὺς ἐν τῷ διὰ τὸ δάνειον τοῦ ῥηθέντος ἄρθρου 3 τῆς συμβάσεως ἀναφερομένους, ἢ συνομολογήσῃ τὸ δάνειον τοῦτο διὰ βραχύτερον χρονικὸν διάστημα, πλὴν μὲ μεγαλυτέραν τιμὴν ἐκδόσεως, ἢ ὑφ' οἱουσδήποτε ὅρους ἤθελε κρίνει σκοπιμώτερον ἡ Κυβέρνησις.

2. Τὸ δάνειον τοῦτο θέλουσι χορηγήσει κατὰ τὸ ἥμισυ ὁ Οἶκος Γιοῦλεν ἀντ Κόμπανυ, καὶ κατὰ τὸ ἕτερον ἥμισυ ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν, ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 47 τῆς συμβάσεως εἰδικῆς συμφωνίας, τοῦτο δὲ θέλει ἀποκλειστικῶς χρησιμοποιηθῆ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ ὧν τὸ παρὸν ἄρθρον ἔργων, καθ' ἃ ἐν τῇ συναφθησομένῃ συμφωνίᾳ μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας καὶ τῆς Ἑταιρείας θέλει ὁρισθῆ· ἐν τῇ συμφωνίᾳ ταύτῃ θέλει περιληφθῆ ὅρος, καθ' ὃν ἡ Ἑταιρεία ἐκμεταλλεύσεως συνιστᾶται καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ὕδρευσιν καὶ διανομὴν καὶ ἐν γένει διαχείρισιν τοῦ ὕδατος εἰς τὰς πό-

λεις καὶ τὰ περίχωρα αὐτῶν, ἐντὸς δύο τὸ πολὺ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως κατασκευῆς τῶν ἔργων τῆς προσωρινῆς ὑδρεύσεως.

Τὸ τιμολόγιον τοῦ ὕδατος τῆς προσωρινῆς ὑδρεύσεως, ὡς καὶ τὸ τοῦ θαλασσίου ὕδατος, καθορισθήσονται ὑπὸ τῆς ἐν ἄρθρῳ 11 Ἐπιτροπῆς.

3. Ἐν περιπτώσει μὴ ἐπιτεύξεως συμφωνίας μετὰ τῆς προρρηθείσης Ἑταιρείας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ ἀναφερομένων ἔργων, ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, διὰ συμβάσεως, συνομολογουμένης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3101 (1924) νόμου μετ' ἀνεγνωρισμένου κύρους Ἐργολη̣πτικῆς Ἑταιρείας.

Ἐπιτρέπεται ἡ διὰ συμβάσεως κυρουμένης διὰ Διατάγματος, σύναψις δανείου παρὰ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Συγκοινωνίας, μέχρι τοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων ἀπαιτουμένου χρηματικοῦ ποσοῦ, τῶν ὅρων καὶ ἐγγυήσεων αὐτοῦ καθοριζομένων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 10.

1. Πρὸς πληρωμὴν τῶν διαμέσων τόκων τοῦ δανείου ὑδρεύσεως ἐκ τῆς τεχνητῆς λίμνης τοῦ Μαραθῶνος κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς κατασκευῆς καὶ τῆς τοκοχρεολυτικῆς ἐξοφλήσεως τοῦ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον προσθέτου δανείου ἐπιβάλλεται ἅμα τῇ ἰσχύϊ τοῦ παρόντος νόμου φορολογία κατὰ προοδευτικὴν χρονικῶς κλίμακα εἰς ἑκάστην αὐτοτελῆ κατοικίαν ἢ διαμέρισμα οἰκοδομῆς ὑποκείμενα εἰς φόρον καθαρᾶς προσόδου τῶν πόλεων Ἀθηνῶν--Πειραιῶς καὶ τῶν περιχώρων αὐτῶν, διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου μετὰ γνώμην τῆς ἐν ἄρθρῳ 11 τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένης εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ φορολογία αὕτη βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Δημοσίου κατὰ τοὺς περὶ δημοσίων ἐσόδων νόμους.

2. Ἡ ὡς εἴρηται φορολογία ἔσεται κατὰ ποσὸν ἐν ὅλῳ τοιαύτη, ὥστε νὰ καλύπτῃ τοὺς καθ' ἕκαστον ἔτος τόκους τοῦ δανείου περὶ ὧν τὸ παρὸν ἄρθρον προνοεῖ.

3. Ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς λειτουργίας ὑδρεύσεως ἐκ τῆς τεχνητῆς λίμνης Μαραθῶνος θέλει ἐφαρμοσθῇ ἡ ὑποχρεωτικὴ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένη ὑδροληψία, καὶ θέλει παύσει ἡ διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου τιθεμένη προσωρινῶς φορολογία, ἥτις ἐφεξῆς θέλει καταργηθῇ.

Ἄρθρον 11.

1. Ἓξ μῆνας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ ἐκ τῆς τεχνητῆς λίμνης τοῦ Μαραθῶνος συστήματος ὑδρεύσεως ἡ Ἑταιρεία θέλει καταρτίσει καὶ ὑποβάλει εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας πρὸς ἔγκρισιν τιμολόγιον, κανονισμὸν ὑδροληψίας, ὡς καὶ κλίμακα καταναλώσεως ὕδατος. Τὸ τιμολόγιον δέον ἀπαραιτήτως νὰ ᾖ τοιοῦτον, ὅπως ἐπαρκῇ, διὰ τῆς ἐν συνόλῳ πραγματοποιουμένης ἐτησίως εἰσπράξεως, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ τιμολογίου τούτου, εἰς πλήρωμὴν πασῶν τῶν ἐν ἄρθροις 44 καὶ 7 τῆς συμβάσεως προβλεπομένων δαπανῶν.

2. Ἐν τῷ τιμολογίῳ τούτῳ τὸ διὰ τὰς χρήσεις τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν κτιρίων καὶ τὰς δημοτικὰς κρήνας ὕδωρ θὰ κανονίζηται εἰς τὸ ἥμισυ τῆς διὰ τοὺς τελευταίας τάξεως ὑδρολήπτας καθορισθησομένης, τὸ δὲ προοριζόμενον διὰ τὸ κατάβρεγμα καὶ τὸ πλύσιμον τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὁδῶν καὶ πλατειῶν καὶ τῶν κοινοχρήστων κήπων καὶ δενδροστοιχιῶν ὕδωρ θὰ παρέχηται δωρεάν, λαμβανομένης προνοίας, ὅπως τὸ διὰ τὰς ἰδιωτικὰς χρήσεις ὁριζόμενον τιμολόγιον, περὶ οὗ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον, ᾖ καθ' ὅλα ἐπαρκές, ὅπως ἀντισταθμίζῃ τὴν τοιαύτην ὑποτίμησιν ἢ δωρεὰν παραχώρησιν τοῦ διὰ τοιαύτας δημοσίας ἢ δημοτικὰς χρήσεις ὕδατος.

3. Αἱ διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν ὑδροληψίαν ἐγκαταστάσεις, διακλαδώσεις κλπ. ἀπὸ τῶν ὑδραγωγῶν σωλήνων μέχρι τῶν οἰκοδομῶν ἐκτελούμεναι ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας Ἐκμεταλλεύσεως βαρύνουσι τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν οἰκοδομῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πραγματικῶς γενομένων δαπανῶν καὶ κέρδους 10 ο)ο, κατ' ἀνώτατον ὅριον, ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας ἐπὶ τοῦ ποσοῦ αὐτῶν.

4. Κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς εἴρηται τρόπον θέλουσι συνταχθῇ, ὑποβληθῇ καὶ ἐγκριθῇ τὰ τιμολόγια, κανονισμοὶ κλπ. τῆς προσωρινῆς ὑδρεύσεως καὶ τῆς διανομῆς τοῦ θαλασσίου ὕδατος. Τὰ τιμολόγια ταῦτα δέον ἐπίσης νὰ ἐπαρκῶσι διὰ τὰς δαπάνας ἐκμεταλλεύσεως καὶ τὴν τοκοχρεολυτικὴν ἀπόσβεσιν τοῦ διὰ τὰ ἔργα ταῦτα δανείου, κατὰ τὸ ἐν τῇ εἰδικῇ συμφωνίᾳ προβλεπόμενον χρονικὸν ὅριον.

5. Καθ' ὅμοιον τρόπον ἐνεργεῖται πᾶσα ἀναγκαία ἑκάστοτε τροποποίησις πάντων τῶν ὡς ἄνω τιμολογίων, κανονισμῶν καὶ κλιμάκων καταναλώσεως ὕδατος.

6. Πάντα ταῦτα τὰ τιμολόγια καὶ οἱ κανονισμοὶ ἐγκρίνονται ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ, ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς Ἑταιρείας Ἐκμεταλλεύσεως, μετὰ

γνώμην εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπαρτιζομένης ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Δημοσίων Ἔργων ὡς Προέδρου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν ἀμέτων φόρων καὶ μονοπωλίων, ἑνὸς τῶν Διευθυντῶν τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, τῶν προϊσταμένων τῶν τμημάτων Ὑδραυλικῶν καὶ Σχεδίων πόλεων τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Στατιστικῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, τῶν Οἰκονομικῶν Ἐφόρων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, τῶν Δημάρχων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, τῶν προϊσταμένων τῶν τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν τῶν δήμων Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς, ἑνὸς ἀντιπροσώπου ἑκατέρου τῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ὁριζομένου ὑπ' αὐτῶν καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ ἀναδόχου ὡς μελῶν. Αἱ τυχὸν ἀναγκαιοῦσαι λεπτομέρειαι διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Ἐπιτροπῆς ὁρισθήσονται δι' Διατάγματος.

Ἄρθρον 12.

Ἡ φύλαξις καὶ ἡ ἀστυνομία τῆς τεχνητῆς λίμνης, τοῦ ὑδραγωγείου, τῶν διαφόρων κτιρίων καὶ ἐγκαταστάσεων καὶ τῶν οἱωνδήποτε παραρτημάτων τῶν ἔργων δύναται νὰ ἀνατεθῇ διὰ Διατάγματος καὶ εἰς ὑπαλλήλους τῆς Ἑταιρείας Ἐκμεταλλεύσεως. Περὶ τοῦ διορισμοῦ, τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν καθηκόντων τῶν ὑπαλλήλων τούτων ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 11 μέχρι 17 τοῦ νόμου ΑΡΚΒ' τοῦ 1883 «περὶ ἀδικημάτων κατὰ τῆς ἀσφαλείας τῶν Σιδηροδρόμων».

Ἐν κανονισμῷ ἐγκριθησομένῳ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς Ἑταιρείας Ἐκμεταλλεύσεως, καθορισθήσεται ἡ ὑπηρεσία αὕτη καὶ θέλουσι κανονισθῇ ὁ τρόπος καὶ αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐνασκήσεως τῶν καθηκόντων τῶν ἐντεταλμένων τὴν ἀστυνομίαν τῶν ἔργων ὑπαλλήλων.

Ἄρθρον 13.

1. Πᾶσα οἱαδήποτε βλάβη τῆς λίμνης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἢ τῇ περιοχῇ αὐτῆς ἔργων, τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑδραγωγείου, τοῦ ἐσωτερικοῦ δικτύου διανομῆς, τῶν διαφόρων κτιρίων καὶ ἐγκαταστάσεων καὶ παντὸς παρεπομένου ἔργου ὡς καὶ ἡ μόλυνσις τοῦ ὕδατος, τιμωροῦνται, ἐὰν μὲν ἐγένετο ἐξ ἀμελείας, διὰ χρηματικῆς ποινῆς τουλάχιστον πεντακοσίων δραχμῶν καὶ μέχρι δέκα πέντε χιλιάδων τὸ πολύ, ἐὰν δ' ἐκ προθέσεως, διὰ φυλακίσεως.

2. Ἐὰν ἡ βλάβη ἐπέφερε διακοπὴν τῆς ὑδρεύσεως ὡς καὶ ἐὰν ἐκ τῆς βλάβης ἢ μολύνσεως ἐπεβλήθη ἡ διακοπὴ αὐτῆς, ἐπιβάλλεται, ἐὰν μὲν ἐγένετο ἐξ ἀμελείας, ποινὴ φυλακίσεως τουλάχιστον ἓξ μηνῶν, ἐὰν δ' ἐκ προθέσεως, ποινὴ φυλακίσεως τουλάχιστον ἑνὸς ἔτους, ἐπιφυλασσομένης τῆς ἐπιβολῆς τῶν βαρυτέρων ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου τασσομένων ποινῶν, ἐὰν ἤθελον συντρέχει τὰ στοιχεῖα βαρυτέρου ἀδικήματος.

3. Διὰ τῆς ποινῆς φυλακίσεως τιμωρεῖται ἡ κλοπὴ ὕδατος ἐκ τοῦ ὑδραγωγείου ἢ τῶν σωλήνων τοῦ ἐσωτερικοῦ δικτύου ἢ ὁπωσδήποτε ἄλλως, ὡς καὶ ἡ ἀλλοίωσις ἢ φθορὰ τῶν διαφόρων ἐγκαταστάσεων ἐπὶ σκοπῷ κλοπῆς τοῦ ὕδατος ἢ πληρωμῆς ἐλάσσονος τῆς ὑπὸ τοῦ σχετικοῦ τιμολογίου κανονιζομένης.

4. Ἡ ἐναπόθεσις κόπρου, λιπασμάτων, ἀσβέστου, ἀπορριμμάτων, ἀκαθαρσιῶν οἱωνδήποτε καὶ ἡ τοποθέτησις σωλήνων ροῆς ἢ ἀποχετεύσεως εἰς ἀπόστασιν ἐλάσσονα τῶν χιλίων μὲν μέτρων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς περιοχῆς τῆς λίμνης καὶ τῶν ἑξήκοντα μέτρων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς ζώνης τοῦ ὑδραγωγείου καὶ τῶν διαφόρων ἐγκαταστάσεων.

5. Ἡ ἐγκατάστασις στάβλων, ποιμνιοστασίων ζώων οἱωνδήποτε καὶ οἱασδήποτε οἰκοδομῆς ἢ ἐργοστασίου ἐν οἷς ἀποτίθενται πράγματα ἢ χρησιμοποιοῦνται ὑλικὰ δυσώδη ἢ ὁπωσδήποτε ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν δημοσίαν ὑγείαν καὶ ἰδίᾳ δυνάμενα νὰ μολύνωσι τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης ἢ τοῦ ὑδραγωγείου εἰς ἀπόστασιν ἐλάσσονα τῶν χιλίων μὲν μέτρων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς περιοχῆς τῆς λίμνης καὶ τῶν ἑξήκοντα μέτρων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς ζώνης τοῦ ὑδραγωγείου καὶ τῶν διαφόρων ἐγκαταστάσεων.

6. Ἡ διάνοιξις φρεάτων εἰς ἀπόστασιν ἐλάσσονα τῶν πεντήκοντα μέτρων ἑκατέρωθεν τῆς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους προβολῆς τοῦ ἄξονος τῶν ἐν σήραγγι τμημάτων τοῦ ὑδραγωγείου.

7. Ἡ ἐκτέλεσις οἱουδήποτε ἑτέρου ἔργου ἢ οἰκοδομῆς, μὴ ἐν τοῖς ἀνωτέρω ρητῶς κατονομαζομένων, ἐπὶ τῆς ζώνης τῆς λίμνης τοῦ ὑδραγωγείου καὶ τῶν διαφόρων ἐγκαταστάσεων, ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας.

8. Οἱ παραβάται τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τιμωροῦνται διὰ χρηματικῆς ποινῆς εἰς βαθμὸν πλημμελήματος, ἐν ὑποτροπῇ δὲ καὶ διὰ φυλακίσεως μέχρις ἑνὸς ἔτους, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχωσι τὰ στοιχεῖα ἀδικήματος τιμωρουμένου διὰ βαρυτέρας ποινῆς.

9. Τὰ κατὰ παράβασιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἐκτε-

λεσθέντα ἔργα καταστρέφονται καὶ τὰ ἐναποτεθέντα ἀντικείμενα ἀποκομίζονται ἐπιμελείᾳ τῆς Ἀρχῆς, δαπάνοις τοῦ παραβάτου.

10. Αἱ παραβάσεις τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας προτάσει τῆς Ἑταιρείας ἢ οἴκοθεν ἐγκρινομένων κανονισμῶν τιμωροῦνται εἰς βαθμὸν πταίσματος.

Ἄρθρον 14.

Ἀπαγορεύεται :

1) Ἡ εἴσοδος, κυκλοφορία ἢ παραμονὴ ἐπὶ τῆς ἀπαλλοτριωθείσης ζώνης τῆς λίμνης, τοῦ ὑδραγωγείου καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτῶν, ἐξαιρουμένων τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρείας ἢ τῶν λαβόντων τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν αὐτῆς καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ὁποίας ὑπάγεται ἡ ἐπίβλεψις καὶ ὁ ἔλεγχος ἐν γένει τῶν ἔργων καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως αὐτῶν.

2) Ἡ βοσκὴ ζώων οἱωνδήποτε καὶ ἡ ἐναπόθεσις ἀκαθαρσιῶν καὶ ἀπορριμμάτων οἱωνδήποτε ἐπὶ τῆς ἀπαλλοτριωθείσης ζώνης τῶν ἔργων καὶ μέχρις ἀποστάσεως εἴκοσι μέτρων ἀπὸ τῶν καθοριζουσῶν ταύτην γραμμῶν.

3) Ἡ ἐκτέλεσις παρὰ τὴν περιοχὴν τῆς λίμνης καὶ παρὰ τὸ ὑδραγωγεῖον ἢ τὰς σχετικὰς αὐτοῦ ἐγκαταστάσεις χωματισμῶν ἢ ἔργων οἱωνδήποτε, δυναμένων νὰ παρακωλύσωσι τὴν ροὴν τῶν ὑδάτων τῆς ἐπιφανείας, ἢ νὰ προκαλέσωσι λιμνασίας ἢ καταπτώσεις χωμάτων.

4) Ἡ οἱαδήποτε μεταβολὴ τῆς διατομῆς ἢ τῆς συστάσεως τῆς ζώνης τῆς λίμνης ὡς καὶ τῆς ζώνης καὶ τῶν πρανῶν τοῦ ὑδραγωγείου ὡς καὶ αἱ οἱαδήποτε ἐπ' αὐτῶν φυτεῖαι.

5) Ἡ ἐγκατάστασις φρακτῶν ἢ φραγμάτων ἐπὶ πασσάλων εἰς ἀπόστασιν ἐλάσσονα τῶν δύο μέτρων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς ζώνης τῆς λίμνης, τοῦ ὑδραγωγείου καὶ τῶν διαφόρων ἐγκαταστάσεων.

6) Ἡ φύτευσις δένδρων καὶ ἡ ἀνακίνησις χωμάτων εἰς ἀπόστασιν ἐλάσσονα τῶν πέντε μέτρων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς λίμνης, τοῦ ὑδραγωγείου καὶ τῶν διαφόρων ἐγκαταστάσεων.

7) Ἡ ἐκσκαφὴ χωμάτων καὶ ἀνέγερσις οἱασδήποτε οἰκοδομῆς, εἰς ἀπόστασιν ἐλάσσονα τῶν χιλίων μὲν μέτρων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς ζώνης τῆς λίμνης καὶ τῶν εἴκοσι μέτρων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς ζώνης τοῦ ὑδραγωγείου καὶ τῶν διαφόρων ἐγκαταστάσεων.

Ἄρθρον 15.

Ἡ Ἑταιρεία Ulen & Co ὑποχρεοῦται ὅπως ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταβάλῃ εἰς τὴν ἐν Πειραιεῖ ἑδρεύουσαν Ἀνώνυμον Ἑταιρείαν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ» δραχμὰς δύο ἑκατομμύρια καὶ πεντακοσίας χιλιάδας (2.500.000), πρὸς ἀπεζημίωσιν αὐτῆς διὰ τὰς δαπάνας εἰς ἃς ὑπεβλήθη πρὸς ἐκπόνησιν τῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας παραδοθείσης μελέτης διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς καὶ τὴν κατασκευὴν δικτύου ὑπονόμων τῶν αὐτῶν πόλεων, καταλογίζουσα τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὰς δαπάνας κατασκευῆς τῶν ἔργων.

Ἄρθρον 16.

1. Διὰ Διαταγμάτων ἐκδοθησομένων ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ, μετὰ σύμφωνον ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένην ἐπὶ γνωμοδοτήσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ἔργων, θέλουσι καθορισθῇ τὰ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐλέγχου καὶ ἐπιβλέψεως, τὰ τῆς προσλήψεως ἐν γένει καὶ ἀποδοχῶν τοῦ ἡμεδαποῦ ἢ ἀλλοδαποῦ τυχὸν ἀναγκαίου προσωπικοῦ καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ πρὸς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῆς Ὑπηρεσίας ταύτης ἀναγκαῖαι διατάξεις καὶ λεπτομέρειαι.

2. Διὰ Διαταγμάτων, ἐκδοθησομένων ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ, θέλουσι καθορισθῇ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου ἀναγκαῖαι λεπτομέρειαι.

Ἄρθρον 17.

1. Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργούς, ἵνα ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου συνομολογήσουν συμπληρωματικὴν σύμβασιν μετὰ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἑταιρείας «Γιοῦλεν Ἀντ Κόμπανυ» α') τροποποιοῦσαν τοὺς οἰκονομικοὺς ὅρους τῶν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 3 καὶ 47 τῆς Συμβάσεως προβλεπομένων δανείων, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι τὰ συνολικὰ οἰκονομικὰ ἐκ τῶν δανείων βάρη εἰς ἄτινα, τελικῶς, θέλει ὑποβληθῇ τὸ Κράτος διὰ τῆς ἐνδεχομένης ταύτης τροποποιήσεως, μὴ ὦσιν ἀνώτερα τῶν προκυπτόντων ἐν ὅλῳ τοιούτων ἐκ τῆς διὰ τοῦ παρόντος νόμου κυρουμένης συμβάσεως· β') ρυθμίζουσαν τὸ ζήτημα τῆς ἐξαγορᾶς τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἑταιρείας Ἐκμεταλλεύσεως ἐπὶ τῇ βάσει ἀποζημιώσεως δικαίας, ὁρισθησομένης ὑπὸ τῆς διαιτησίας, τῆς

προβλεπομένης ἐν τῷ ἄρθρῳ 45 τῆς συμβάσεως. Ἡ πρόσθετος αὕτη σύμβασις κυροῦται διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου.

2. Κατάργοῦνται: ὁ νόμος 283 τῆς 26 Ἰουνίου 1914 «περὶ ὑδρεύσεως καὶ ἐξυγιάσεως τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς», τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1923 «περὶ ὑδρεύσεως τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τῶν προαστείων αὐτῶν» καὶ πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Ὁ παρὼν νόμος τίθεται εἰς ἰσχὺν διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν.

(Σύμβασιν Ὑδρεύσεως ἰδὲ εἰς «Ἀρχεῖον Βουλῆς).

Ὁ κ. **Δ. Καταφυγιώτης** παρακαλεῖ ὅπως συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμὸν προτιμηθῇ ἡ ἐπερώτησίς του «περὶ μὴ καταθέσεως τῶν ἐγγράφων τῶν ἀφορώντων τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα τῆς Θεσσαλίας.

Ἐπανέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Δ. Καταφυγιώτης** τονίζει τὴν ἀνάγκην ὅπως μάθῃ ὁ Θεσσαλικὸς λαὸς τὰς σκέψεις καὶ ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεως σχετικῶς μὲ τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα τῆς Θεσσαλίας, νὰ κατατεθῇ δὲ καὶ ὁ σχετικὸς φάκελος.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) ἀπαντᾷ ὅτι οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ ὅτι ἐν ἐκ τῶν μεγάλων ἐσωτερικῶν ζητημάτων εἶνε τὸ τῆς ἀποξηράνσεως τῶν ἑλῶν δι' ὧν καὶ γαίας πολλὰς θὰ παραδώσωμεν εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν ὑγείαν τῶν κατοίκων θὰ ἐξασφαλίσωμεν. Πέντε ἑκατομμύρια στρεμμάτων, λέγει, καλύπτονται ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ ὑδάτων.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐξ ἀφορμῆς μιᾶς ἐπερωτήσεως παρεκτείνεται εἰς μακρὰν συζήτησιν περὶ ἑλῶν καὶ ὑδραυλικῶν ἔργων, ἡ ὁποία εἶνε φανερὸν ὅτι θὰ δαπανήσῃ πολλὴν ὥραν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ ἀπαντήσῃ ἡ Κυβέρνησις ἐφόσον ὑπεβλήθη μία ἐπερώτησις.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι δικαίωμά του εἶνε νὰ κανονίσῃ αὐτὸς τὸν τρόπον καθ' ὃν θὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ὑποβληθεῖσαν ἐπερώτησιν. Συνεχίζων

ἀναπτύσσει διὰ μακρῶν τὰς κυβερνητικὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων σκέψεις καὶ δηλοῖ ὅτι λίαν προσεχῶς θὰ προσκομισθῶσι πρὸς ἔγκρισιν συμβάσεις μετὰ ξένων Ἑταιρειῶν.

Προχωρῶν ἐκθέτει τὰς δυσχερείας ἃς ἀπαντῶμεν διὰ τὴν ἀποξήρανσιν ἑλῶν ἐφόσον στερούμεθα εἰδικοῦ καὶ τεχνικοῦ προσωπικοῦ καὶ μέσων. Φέρει ὡς παράδειγμα τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα Παμίσου ὅπου τὸ κυβικὸν μέτρον στοιχίζει 66 δραχμὰς δι' ἐκσκαφήν, ἐνῷ ἄλλαι Ἑταιρεῖαι εἰς Θεσσαλονίκην κάμνουσι τὸ ἴδιον ἀντὶ 2 1)2 δραχμῶν. Διὰ τοῦτο ἐστράφη ἡ προσοχή μας ὅπως ὀργανώσωμεν ἑαυτοὺς ἵνα καταστῶμεν ἱκανοὶ καὶ ἐκτελέσωμεν τοὐλάχιστον μικρὰ ὑδραυλικὰ ἔργα. Προεξέχει πρὸς τοῦτο ἡ ρύθμισις ζητημάτων τινῶν τῆς νομοθεσίας μας ἵνα καταστήσωμεν ἀσφαλὲς τὸ διαθετέον κεφάλαιον. Ἔχομεν ἕτοιμον σχέδιον νόμου ὅπερ ρυθμίζει τὰ ζητήματα ταῦτα. Ἐπίσης πρέπει νὰ καταστῇ εὐχερὲς εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ συνάπτῃ εὐκόλους συμβάσεις ἔργων.

Πρόκειται, λέγει, σήμερον νὰ καταθέσω σύμβασιν δι' ἧς ξένη Ἑταιρεία ἀναλαμβάνει τὴν ἀποξήρανσιν τῶν βρωμολιμνῶν Μακεδονίας. Ἡ κειμένη νομοθεσία ἀπαγορεύει τὴν ὑπογραφήν της, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκτέλεσιν, καὶ διὰ τοῦτο κατατίθεται εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Διὰ τῆς ἀποξηράνσεως τῶν βρωμολιμνῶν, περὶ ὧν ἡ συμβασις, ἀποδίδονται 200 χιλ. στρεμμάτων εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ δύνανται νὰ ἐγκατασταθῶσι 200 ἀγροτικαὶ οἰκογένειαι. Τὸ νομοσχέδιον δίδει τὸ δικαίωμα νὰ συνάπτωνται συμβάσεις διὰ τοιαῦτα ἔργα, προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ἔργων καὶ πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** παραπονεῖται διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς καταναλίσκει τὴν ὥραν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Ἐλέγχου, ἀναπτύσσων νομοσχέδια.

Ὁ κ. **Δ. Καταφυγιώτης** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἀνακοινώσῃ τὰς σκέψεις του διὰ τὰ ὑδραυλικὰ Θεσσαλίας.

Ὁ κ. **Κ. Ἀλαβάνος** (Ἀντιπρόεδρος) ἀναπτύσσει τὰ τοῦ Κανονισμοῦ, καθ' ὃν ἡ ἐπερώτησις δὲν ἔχει χρονικὰ ὅρια, καὶ παρακαλεῖ νὰ μὴ διακόπτηται ὁ ῥήτωρ.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) συνεχίζων λέγει ὅτι ἐκλείσθησαν συμβάσεις περὶ ἐκτελέσεως μελετῶν, ἐὰν δὲ δοθῇ τὸ δικαίωμα κλεισίματος καὶ ἄλλης συμβάσεως δι' ἐκτέλεσιν ἔργων, γρήγορα θὰ ἴδωμεν πλεῖστα ζωτικὰ ἔργα ζωογονοῦντα τὸν Τόπον. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑδραυλικὰ Θεσσα-

λίας, ταῦτα ἔχομεν εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ἐκτελέσεως καὶ θὰ γίνωσι μὲ ξένα κεφάλαια καὶ μόνον ἐν ἀποτυχίᾳ προσελκύσεως τοιούτων θὰ κάμωμεν αὐτὰ μὲ ὅσους ἔχομεν ἰδικούς μας πόρους. Τὰ ἔγγραφα ἄτινα ἐζήτησεν ὁ κ. Καταφυγιώτης εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν του καὶ διαβεβαιῶ τὴν Συνέλευσιν ὅτι τὰ ὑδραυλικὰ Θεσσαλίας εἶνε εἰς τὴν κυρίαν γραμμὴν τοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** παρατηρεῖ ὅτι οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ τὴν σημασίαν τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων Θεσσαλίας, τὰ ὁποῖα ἐπὶ τῆς ὑπουργίας μας ἐμελετήσαμεν καὶ τὰ ὁποῖα θὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς, ἂν ἴδωμεν πραγματοποιούμενα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Διαμαρτύρεται κατόπιν διότι ἀνατρέπεται ἡ συμφωνηθεῖσα τάξις τῶν συζητήσεων.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπουργὸς) ἐξηγεῖ κατὰ ποῖον τρόπον ἦλθεν ἡ συζήτησις ἐκ τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ κ. ***Καταφυγιώτη*** περὶ τῶν ὑδραυλικῶν Θεσσαλίας καὶ ἐνόμισεν ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον ἂν ἀνέπτυσσε πλατύτερον τὰ κατὰ τὰ ἔργα ταῦτα καὶ τὰ συναφῆ πρὸς αὐτὰ ζητήματα.

Ὁ κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** ἀπορεῖ πῶς ἠγέρθη θόρυβος διὰ ζήτημα οἷον τὸ τῆς ἀποξηράνσεως τῶν ἑλῶν, ὅπερ ἀφορᾷ τὴν ὑπόστασιν τοῦ Κράτους μας, τῆς φυλῆς μας.

Ὁ κ. ***Ἀλ. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ ἀκούσωμεν τὰς σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ παραταθῇ ὁ Κοινοβουλευτικὸς Ἔλεγχος ἐπὶ δίωρον. Δὲν ἀπεκρούσαμεν ἡμεῖς ποτὲ συζήτησιν διὰ τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα τῆς Θεσσαλίας. Εἴμεθα ἕτοιμοι καὶ τώρα νὰ συζητήσωμεν, διότι θὰ ἦτο ἀστεῖον νὰ ὑποτιμήσωμεν ἔργα κολοσσιαίας σημασίας διὰ τὸν Τόπον.

Σκεῦος Ζερβός. Κύριοι πληρεξούσιοι, πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω μίαν ἐπερώτησιν ἐνώπιον τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Ἡ αἰτία τῆς τοιαύτης ἐμφανίσεως ἐνώπιον ὑμῶν τῆς ἐπερωτήσεώς μου ταύτης ἦτο καὶ εἶνε ἡ ἑξῆς: Πρὸ δέκα ἡμερῶν εἰς τὴν Ἰταλικὴν Βουλὴν ἐγένοντο δύο συνεδριάσεις, ἡ τῆς 26ης καὶ 27ης Μαρτίου, τῶν ὁποίων ἰδιαίτερον ἀντικείμενον ὑπῆρξε κυρίως ἓν ζήτημα, τὸ ζήτημα τῆς Ἐξωτερικῆς Πολιτικῆς τῆς Ἰταλίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ τὸ ζήτημα τῆς τύχης τῆς Δωδεκανήσου. Κύριοι, ἡ θέσις μου εἶνε ἐξαιρέτως λεπτή, εἶνε αὐτόχρημα μαρτυρική. Τὸ γνωρίζετε. Δι' αὐτὸ θὰ σᾶς παρακαλέσω θερμῶς ὅπως μὲ πιστώσητε μὲ ὀλίγα μόνον λεπτὰ χρόνου διὰ νὰ δυνηθῶ οὕτως ἐνώπιόν σας, χωρὶς διακοπάς ὅμως, νὰ παρουσιάσω ὑμῖν ὅσον τὸ δυνατὸν ἀντικειμενικῶς καὶ ἀπὸ περι-

ωπῆς τὸ τόσον φλέγον τοῦτο καὶ τόσον εὔθικτον καὶ εὐφλεκτον ζήτημα, διὰ νὰ δυνηθῆτε νὰ τὸ ἀκούσητε πλήρως καὶ ἐν ταῖς γενικαῖς του γραμμαῖς καὶ οὕτω τὸ ἀντιληφθῆτε πλήρως καὶ ἐπακριβῶς.

Ἡ συζήτησις τῆς 26ης Μαρτίου ἐν τῇ Ἰταλικῇ Βουλῇ εἰς τὸ περίπυστον Μοντετσιτόριον ἔχει ὡς ἑξῆς περίπου: Ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἰταλικὴν Βουλὴν μετὰ μηνιαίαν ἀδιαθεσίαν καὶ ἀπουσίαν ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ὁ κ. Μουσσολίνι, Πρωθυπουργὸς τῆς Ἰταλίας. Καὶ μετὰ μίαν αὐτόχρημα ἐνθουσιώδη ὑποδοχὴν συνεζητεῖτο ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἰταλίας καὶ ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς μεγάλης μας ταύτης ὁμόρου Δυνάμεως. Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην τῆς Ἰταλικῆς Βουλῆς ἔλαβον τὸν λόγον δύο-τρεῖς ἀντιπρόσωποι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος καὶ σπουδαιότερος φαίνεται νὰ εἶνε ὁ φασίστας βουλευτὴς κ. Πεντράτσι, ὅστις ἐπισκεφθεὶς πρό τινος χρόνου τὴν Δωδεκάνησον ἐφάνη γνωρίζων καλῶς τὴν Ἰταλικὴν ἀνατολικὴν πολιτικὴν καὶ εἰδέ πως τὰς Δωδεκανήσους.

Ὁ κ. Πεντράτσι ὁμιλῶν διὰ μακρῶν περὶ τῆς θέσεως καὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Ἰταλίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ εἶπε περίπου τὰ ἑπόμενα: «Προκαλεῖ κατ' ἀρχὰς τὴν προσοχὴν τῆς Ἰταλικῆς Βουλῆς καὶ τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς Ἀνατολῆς, ὅπως αὕτη ἐδημιουργήθη μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης. Ἔπειτα ὑπενθυμίζει ὅτι ἡ Συνθήκη τῆς Λωζάννης μετέβαλε τὴν νίκην τῶν Τούρκων κατὰ τῆς «Ἑλληνικῆς μεγαλομανίας» εἰς μίαν νίκην κατὰ τῆς Εὐρώπης γενικῶς καὶ ὅτι ἡ Ἰταλία κατόπιν ταύτης ἐπέτυχε τὴν ἀπόλυτον καὶ διηνεκῆ κυριότητα ἐπὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, αἵτινες ἀπὸ δώδεκα χρόνων κατελήφθησαν ὑπὸ τῆς Ἰταλίας μὲ τίτλους προσωρινοὺς καὶ ἀρκετὰς ἀντιδράσεις. Ἔπειτα ἐτόνισεν—εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ σᾶς δώσωμεν τὸ πνεῦμα καὶ τὸ συμπέρασμα τῆς ὅλης ἀγορεύσεως καὶ ὁμιλίας τοῦ ἀξιοτίμου κ. Πεντράτσι ἐν τῇ Ἰταλικῇ Βουλῇ, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀντιληφθῶμεν τὸ πνεῦμα ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐγένοντο καὶ τὴν σοβαρότητα τῶν δηλώσεων τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ κ. Μουσσολίνι.—Ὁ κ. Πεντράτσι λοιπὸν ἐτόνισεν ὅτι τὸ γεγονὸς τοῦτο ἔχει ἐξαιρετικὴν σημασίαν διὰ τὴν Μεσόγειον καὶ τὴν ἐξωτερικὴν Ἰταλικὴν πολιτικὴν καὶ ἠρώτησεν ἔπειτα: «Διατί ἡ Ἰταλία δὲν προέβη εἰσέτι εἰς τὴν ἐπίσημον προσάρτησιν τῆς Δωδεκανήσου, ἥτις θὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν Ἰταλικὴν κυριαρχίαν καὶ θὰ θέσῃ διὰ παντὸς τέρμα εἰς τὰ δημοσιεύματα τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Τύπου, προφανῶς κακοπίστως ἐπιμένοντος νὰ πιστεύῃ

εἰς τὴν προσωρινότητα τῆς κατοχῆς, ἥτις εἶνε ὁριστικὴ καὶ ἀνεγνωρισμένη ὑπὸ πάντων»;; !!! ;;

«Ἡ πρᾶξις τῆς προσαρτήσεως, προσθέτει, ζητεῖται πρὸ παντὸς ὑπὸ τῶν Ἰταλικῶν Ἀρχῶν τῶν Δωδεκανήσων, ὡς ἓν τέρμα τῶν ἀβεβαιοτήτων καὶ τῶν συναφῶν ἀλυτρωτικῶν διαθέσεων». Ἀνακαλεῖ εἶτα ὁ ἰταλὸς συνάδελφος εἰς τὴν μνήμην τῆς Ἰταλικῆς Βουλῆς τὰς ταπεινώσεις τοῦ Ἰταλικοῦ Κράτους ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ κατὰ τὸ παρελθόν, ὑπενθυμίζει «τὰς μελαγχολικὰς περιόδους τῶν προγενεστέρων Κυβερνήσεων, ὅταν αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου ἀπετέλουν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν ἐμπόρευμα ξένων ἀπληστιῶν..».

«Παρῆλθε, λέγει ὁ ἰταλὸς βουλευτής, ἡ ἐποχὴ τοῦ κόμιτος Σφόρτσα, ὁπότε ὁ Κυβερνήτης τῶν Δωδεκανήσων ἐβεβαίου τοὺς Ἕλληνας αὐτῆς περὶ ἐπιστροφῆς των».

Ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν τῆς Δ΄ τῶν Ἑλλήνων Ἐθνοσυνελεύσεως, ἀξιότιμοι κύριοι πληρεξούσιοι, ἐπὶ τῆς ὁμολογίας ταύτης τοῦ ἀξιοτίμου κ. Πεντράτσι, βεβαιώσαντος ἐπισήμως τὴν Ἰταλικὴν Βουλὴν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ βήματός της ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ κόμης Σφόρτσα διεβεβαίου τοὺς Δωδεκανησίους περὶ τῆς προσεχοῦς ἀπελευθερώσεώς των καὶ τῆς ἑνώσεως αὐτῶν μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος. Εἶνε χαρακτηριστικὸν γεγονὸς καὶ ἄξιον ἰδιαιτέρας σημασίας, ἀξιότιμοι κύριοι, τοῦτο.

«Καὶ τώρα, ὁπότε ἐπὶ τέλους εὑρισκόμεθα ἐκεῖ—ἀναφωνεῖ, ὁ ἰταλὸς ῥήτωρ—πῶς θὰ συστηματοποιήσωμεν τὸ Ἀρχιπέλαγος ;».

Καὶ ἀπορρίπτων ὁ ἀξιότιμος κ. Πεντράτσι τὸ σχέδιον ὅπως ἡ Δωδεκάνησος περιέλθῃ εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ὡς μία κοινὴ Ἰταλικὴ Ἐπαρχία ἢ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἀποικιῶν, ὡς Ἀποικία τῆς Ἰταλίας, προτιμᾷ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, καθόσον τὸ σύμπλεγμα τῶν Δωδεκανήσων συνδέεται τόσον βαθέως μὲ ὁλόκληρον τὴν ἐν Ἀνατολῇ ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Ἰταλίας.

Περιγράφει κατόπιν τὰ ἰταλικὰ οἰκοδομήματα τῆς Ρόδου, τὰ μέγαρα, τοὺς στρατῶνας, τὰ σχολεῖα καὶ τὰ νοσοκομεῖα αὐτῆς, ὁμιλεῖ διὰ τὸν λιμένα καὶ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἀνατολῆς καὶ τονίζει ὅτι «Τὸ πρόγραμμα τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Ρόδον δὲν εἶνε ἓν πρόγραμμα προωρισμένον εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς Δωδεκανήσου ἁπλῶς, ἀλλ' ὑπηρετεῖ ὁλόκληρον τὴν ἐν Ἀνατολῇ πολιτικήν της, ἐφόσον ἡ Ἰταλία θὰ κριθῇ εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἐξ ὅσων θὰ δημιουργήσῃ εἰς τὴν Ρόδον».

Μετὰ τοῦτο τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς συγκοινωνίας τῆς

Ἰταλίας μετὰ τῆς Δωδεκανήσου καθὼς ἐπίσης καὶ τῆς πυκνοτέρας μεταναστεύσεως τῶν Ἰταλῶν εἰς τὴν Δωδεκάνησον καὶ τελευτᾷ τὸν μακρόν του λόγον, τονίζων ὅτι «εἶνε ἀπαραίτητον νὰ πυκνώσωμεν τὴν νῆσον Ρόδον καὶ τὴν νῆσον Κῶν διὰ μιᾶς ἰσχυρᾶς καὶ ἐργώδους Ἰταλικῆς μεταναστεύσεως, ἥτις θὰ ἀποτελέσῃ τὸ πρῶτον βῆμα διὰ μίαν εὐρυτέραν δημογραφικὴν ἐξάπλωσιν τῆς Ἰταλίας ἐν Ἀνατολῇ... Εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἀνίσταται, ἀναφωνεῖ, ἡ Ἰταλία, ἂς ἐργασθῶμεν, ὅπως ἐπισπεύσωμεν τὴν ἀνάστασίν της, ὅπως τὴν καταστήσωμεν περισσότερον στερεάν, διὰ νὰ μὴ ἐπανέλθῃ πλέον ἡ δύσις αὐτῆς οὐδέποτε».

Μετὰ τὸν λόγον τοῦτον, κύριοι πληρεξούσιοι, τὸν ὁποῖον ἤκουσεν ἡ Ἰταλικὴ Βουλὴ μετ' ἰδιαιτέρας προσοχῆς, διεκόπη ἡ συνεδρίασις. Καὶ τὴν ἐπομένην, συνεχιζομένης τῆς συζητήσεως, ἔλαβε τὸν λόγον ὁ κομμουνιστὴς βουλευτὴς κ. Τζενάρι ἐπιτεθεὶς ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁμιλῶν ἐπίσης ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Ἰταλίας εἶπεν ὅτι, ἐνῷ ἐδαπανήθησαν τόσα ἑκατομμύρια διὰ τὴν ἐπιχείρησιν τῆς Κερκύρας, ὅμως ἡ νῆσος ἀπεδόθη εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ τότε ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Μουσσολίνι εἶπε τὰ ἑξῆς, ἀπαντῶν εἰς τὸν κ. Τζενάρι, ὅτι : «Ἂν ἡ Ἑλλὰς παρέλειπε νὰ μᾶς ἱκανοποιήσῃ πλήρως, θὰ ἤμεθα ἀκόμη εἰς τὴν Κέρκυραν». Καὶ ἀπαντῶν εἰς τὸν κ. Πεντράτσι εἶπεν : «Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν τύχην τῆς Δωδεκανήσου, αὕτη ἔχει διακανονισθῇ ὁριστικῶς ἀπὸ διεθνοῦς ἀπόψεως. Εἰς τὴν κατάλληλον στιγμὴν θὰ ἀσκηθῶσι πλήρως εἰς τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις τῆς Δωδεκανήσου τὰ εἰρηνικὰ δικαιώματά μας, ἅτινα ἔχουσιν ἤδη ἀναγνωρισθῇ διὰ τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης ὑπὸ τῆς Τουρκίας καὶ ὅλων τῶν ὑπογραφασῶν τὴν Συνθήκην ταύτην Δυνάμεων».

Αὐταὶ εἶνε, κύριοι πληρεξούσιοι, αἱ ἐπίσημοι δηλώσεις τῆς Α. Ἐξοχότητος. Θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς ἀπασχολήσω ἐπί τινα λεπτά.

Ἡ Α. Ε. ὁ κ. Μουσσολίνι διατυπώσας ὡς διετύπωσε τὰς Ἰταλικὰς γνώμας καὶ σκέψεις περὶ Δωδεκανήσων εὑρίσκετο ἀρά γε ἐν βασιμότητι : Ἦτο καὶ εἶνε λοιπὸν τὸ ζήτημα τῶν Δωδεκανήσων λελυμένον διεθνῶς : Ἦτο καὶ εἶνε διπλωματικῶς λελυμένον τὸ Δωδεκανησιακόν; Ἦτο καὶ εἶνε ἐθνολογικῶς λελυμένον ; Εὑρίσκεται ὡς νῦν εὑρίσκεται ὁριστικῶς καὶ τελειωτικῶς τὸ ζήτημά μας τοῦτο λελυμένον, ἡ δὲ τύχη τῶν Δωδεκανήσων μας καθωρίσθη λοιπὸν ὁριστικῶς πλέον καὶ τελεσιδίκως ;

Θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε, ἀξιότιμοι κύριοι πληρεξούσιοι, νὰ

παρουσιάσω ὑμῖν δι' ὀλίγα μόνον λεπτὰ μερικὰ ἐξαιρέτως ἐνδιαφέροντα γεγονότα. Δὲν θὰ σᾶς ἀπασχολήσω βεβαίως μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ Δωδεκανησιακοῦ ζητήματος, τὴν ὁποίαν γνωρίζετε ἄριστα. Γνωρίζετε ἄριστα τὴν συμφωνίαν Tommaso Τιττόνι—Ἐλευθερίου Βενιζέλου, διὰ τοῦ ὁποίου ἄρθρου τῆς ὁποίας ἐξεχωρήθη ὁριστικῶς ἡ Δωδεκάνησος εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἥτις φέρουσα τὴν ὑψηλὴν ὑπογραφὴν τῆς Ἰταλίας ἐγένετο τῇ 16 Ἰουνίου τοῦ 1919. Γνωρίζετε ἄριστα ἐπίσης ὅτι ἡ Συμφωνία αὕτη δὲν εἶνε ἁπλῆ συμφωνία μεταξὺ τῶν δύο συμβληθέντων ὑψηλῶν μερῶν, ἀλλ' ἔλαβε διεθνὲς κῦρος καὶ διεθνῆ χαρακτῆρα ἰδιαίτερον καὶ ἐξαιρετικῆς σημασίας, διότι κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1920 ἀνεγνώσθη αὕτη καὶ ἀνεγράφη εἰς τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τοῦ Διεθνοῦς Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς Συνδιασκέψεως τῆς εἰρήνης, τὸ ὁποῖον συνεδρίαζε τότε εἰς τὸ Λονδῖνον, καὶ τότε ἐκ μέρους τῆς Ἰταλίας ὑπέγραψε ταύτην καὶ ἀνεγνώρισεν αὐτὴν ὡς ὑψηλὸς αὐτῆς ἀντιπρόσωπος ἡ Α. Ε. ὁ κ. Νίττι τότε Πρωθυπουργὸς τῆς Ἰταλίας, ἐνῷ διὰ τὴν Γαλλίαν ὑπέγραψεν ὁ κ. Ἀλέξανδρος Μιλλεράν καὶ διὰ τὴν Ἀγγλίαν ὁ κ. Λόϋδ Τζώρτζ.

Ἠκολούθησε μετὰ ταῦτα ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν τῆς 10ης Αὐγούστου 1920, διὰ τοῦ 121 ἄρθρου τῆς ὁποίας ἐκανονίσθησαν αἱ Ἰταλικαὶ ἀπόψεις ἐν Λιβύῃ, διὰ δὲ τοῦ 122 ἄρθρου «ἡ Τουρκία παρατήθη ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας παντὸς δικαιώματος καὶ παντὸς τίτλου ἐπὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐξηρτημένων νησίδων, ὡς καὶ τῆς νήσου Μεγίστης (Καστελλορρίζου)».

Τὴν αὐτὴν ὅμως ἡμέραν, ὡς γνωστόν, ὑπεγράφη καὶ ἡ περίφημος Συνθήκη μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Ἑλλάδος διὰ τὴν τύχην τῆς Δωδεκανήσου, ἡ ὁποία ἀποτελουμένη ἐκ 10 ἄρθρων ἐκχωρεῖ τὰ δικαιώματα ταῦτα, τὰ ὁποῖα παρέλαβεν, ἡ Ἰταλία παρὰ τῆς Τουρκίας, ἐκχωρεῖ, λέγω, ταῦτα ἀκέραια καὶ πλήρη εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ τὸ πρῶτον ἄρθρον τῆς Συνθήκης ταύτης συμπληροῦν οὕτω τὸ 122ον τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν λέγει ἐπὶ λέξει ὅτι «ἡ Ἰταλία παραιτεῖται ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος πάντων τῶν δικαιωμάτων καὶ τίτλων αὐτῆς ἐπὶ τῶν παρ' αὐτῆς κατεχομένων νήσων τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, ἤτοι τῆς Ἀστυπαλαίας, Νάλκης μετὰ τῆς νησίδος Ἁλιμνιᾶς, Καρπάθου, Κάσου, Τήλου, Νισύρου, Καλύμνου, Λέρου, Πάτμου, Λειψοῦς, Σύμης καὶ Κῶ, ὡς καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν νησίδων». Τὸ ζήτημα ὅμως τῆς Ρόδου καὶ τοῦ Καστελλορρίζου κανονίζονται ἰδιαιτέρως καὶ προσωρινῶς διὰ τῶν λοιπῶν ἄρθρων τῆς Συνθήκης. Οὕτως, εἶχον, κύριοι τὰ πράγματα μέχρι τῆς πτώσεως τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων

τῇ 1 Νοεμβρίου 1920, ὁπότε καὶ καθ' ὅλον τὸν μετέπειτα χρόνον ἡ Ἰταλία οὐδέποτε οὐδαμῶς ἠρνήθη ἢ ἠρνεῖτο τὴν ὑψηλήν της ὑπόσχεσιν καὶ τὴν ὑψηλὴν ὑπογραφήν της. Μεγάλη αὐτὴ Δύναμις, Δύναμις πολιτισμοῦ καὶ προόδου, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς μέσης Εὐρώπης εὑρισκομένη, μὲ ἓν παρελθὸν τοσοῦτον περίλαμπρον καὶ μὲ ἓν εὐρύτατον μέλλον δὲν ὑπῆρχεν οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι θὰ παρέμενεν ἀσάλευτος εἰς τὴν ὑψηλήν της θέσιν, εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀπολύτου σεβασμοῦ τῆς ὑπογραφῆς της καὶ τῆς εὐλαβείας τῶν διεθνῶν της ὑποχρεώσεων.

Οὕτως εἶχον, λέγω, τὰ πράγματα περίπου κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1922, ὁπότε μετὰ τὴν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ καταστροφήν μας ἡ Ἰταλία διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν της ἀξιοτίμου κ. Σάντζερ «κατήγειλε τὰς συμφωνίας τῆς Δωδεκανήσου, τὰς ὁποίας ἐδήλωσεν ὅτι θεωρεῖ ἐκπτώτους, κατόπιν τῆς ἀρδην ἀλλαγῆς τῆς καταστάσεως».

Καὶ ὀλίγας ἡμέρας βραδύτερον μία τῶν Προστατίδων τῶν Δωδεκανήσων Μεγάλων Δυνάμεων, —νομίζω, ἡ Ἀγγλία— ὑπενθύμισεν εἰς τὴν Ἰταλίαν ὅτι «τὸ ζήτημα τῶν Δωδεκανήσων ἔχει διεθνῆ χαρακτῆρα καὶ συνεπῶς τοῦτο δὲν δύναται νὰ λυθῇ διὰ μεμονωμένης πράξεως τῆς Ἰταλίας».

Τῇ 18ῃ μάλιστα Ὀκτωβρίου 1922 ὁ ἐν Ρώμῃ τότε Πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας λόρδος Γκρέχαμ ἐπέδωκεν εἰς τὸν ἀξιότιμον κ. Σάντζερ διακοίνωσιν σχετικὴν ἐξαιρετικῆς σημασίας καὶ σοβαρότητος, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπήντησε μετ' ὀλίγον ἀνελθὼν εἰς τὴν Ἀρχὴν ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ὁ κύριος Μουσσολίνι δηλώσας ὅτι «ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις εἶνε διατεθειμένη νὰ ἔλθῃ εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως περὶ τοῦ ζητήματος τῶν Δωδεκανήσων».

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, κύριοι, ὅτε ὑπεγράφη ἡ Συνθήκη τῆς Λωζάννης τῇ 24ῃ Ἰουλίου 1923.

Τὸ 15ον ἄρθρον τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης, ὡς γνωστόν, ἐκχωρεῖ μὲν τὴν Δωδεκάνησον εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἀλλὰ πρὶν ἡ ὑπογράψῃ ἡ Ἑλλὰς τὴν Συνθήκην ταύτην, ἡ ὁποία ἀντικατέστησε τὴν Συνθήκην τῶν Σεβρῶν, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ὡς πρῶτος ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος ἐν Λωζάννῃ διεκήρυξε τὰ δικαιώματα τῆς Ἑλλάδος ἀπέναντι τῆς Ἰταλίας ἐν σχέσει πρὸς τὴν Δωδεκάνησον; διατηρήσας ἐν πλήρει ἰσχύϊ τὴν Ἑλληνοϊταλικὴν περὶ Δωδεκανήσων Συνθήκην. Πρὸς διαπίστωσιν τῶν λεγομένων μου σᾶς ἀναφέρω ὅτι τῇ 27 Ἰανουαρίου 1923 —γνωστὸν δὲ εἶνε ὅτι ἡ Συνθήκη τῆς Λωζάννης ὑπεγράφη τῇ 24 Ἰουλίου 1923, ἤτοι πέντε περίπου καὶ πλέον μῆνας βραδύτερον—

κ. Βενιζέλος διετύπωσε καὶ διεφύλαξε τὰ Ἑλληνικὰ δικαιώματα ἐπὶ τῶν Δωδεκανήσων διὰ ἐπιστολῆς τὴν ὁποίαν ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Συνδιασκέψεως τῆς Λωζάννης καὶ ἥτις ἔχει ἐπακριβῶς οὕτως :

«Κύριε Πρόεδρε. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία παρὰ τῇ Συνδιασκέψει τῆς Λωζάννης ἔχει τὴν τιμήν.... Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία δὲν θέλει νὰ προβάλῃ ἀντίρρησιν ἐναντίον τοῦ ἄρθρου 15ου τοῦ Σχεδίου τῆς Συνθήκης δυνάμει τοῦ ὁποίου ἡ Τουρκία ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παραιτηθῇ τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν τίτλων αὐτῆς ἐπὶ τῶν Δωδεκανήσων, τὰ ὁποῖα περιλαμβάνονται εἰς τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον. Θεωρεῖ ὀρθὴν τὴν τηρηθεῖσαν διαδικασίαν. Ὑπενθυμίζει ὅμως ὅτι ὑπάρχει Συνθήκη, μὴ ἐπικυρωθεῖσα, μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας περὶ τοῦ ὁριστικοῦ διακανονισμοῦ τῆς τύχης τῶν νήσων τούτων καὶ ἐπιφυλάσσει τὰ δικαιώματα τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὅπως, τῆς Τουρκίας παραιτηθείσης τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ νήσων, προέλθῃ ἐν πνεύματι φιλικῷ εἰς τὰς δεούσας συνομιλίας πρὸς καθορισμὸν τῆς τύχης αὐτῶν».

«Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις προσβαίνουσα εἰς τὴν ἐπιφύλαξιν ταύτην ἐπαφίεται εἰς τὸ αἴσθημα δικαιοσύνης ἁπάντων καὶ ἰδίᾳ τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως, ἵνα δοθῇ εἰς τὸ Δωδεκανησιακὸν ζήτημα λύσις σύμφωνος πρὸς τὴν ἀρχὴν τῶν Ἐθνικοτήτων καὶ τὰς ἤδη ἐπελθούσας συμφωνίας....»

Ἡ ἐπιστολὴ αὐτή, ἡ ἐπιφύλαξις αὐτὴ ἐκ μέρους τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ὡς ἀρχηγοῦ καὶ πρώτου ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Διάσκεψιν τῆς Λωζάννης διετήρησε πλήρη καὶ ἀκέραια ὅλα τὰ δικαιώματα τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῶν Δωδεκανήσων. Διατί; Διότι ἐγένετο ἡ διατήρησις αὕτη τῶν δικαιωμάτων ἓξ ὁλοκλήρους μῆνας πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συνθήκης ταύτης, κατὰ δὲ τὸ διαρρεῦσαν χρονικὸν αὐτὸ διάστημα οὐδεμία ἀπολύτως ἀντίρρησις ἐκ μέρους τῆς ὁμόρου Μεγάλης Δυνάμεως ἐγένετο, οὐδεμία διαμαρτυρία, οὐδεμία ἐπιφύλαξις καὶ ἑπομένως ὑπῆρξε μὲν ἡ ἐκχώρησις εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅπως ὁρίζεται καὶ εἰς τὴν Συνθήκην τῶν Σεβρῶν διὰ τοῦ ἄρθρου 122 αὐτῆς, ἀλλὰ πολλῷ προγενεστέρως τῆς ὑπογραφῆς τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης ἐγένετο ἡ ἀνανέωσις αὕτη πλήρης, ἀναμφίλεκτος, σαφὴς καὶ ἀναμφισβήτητος τῆς Συνθήκης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας περὶ Δωδεκανήσων καὶ οὕτω διετηρήθη πλήρως ἡ ὑποχρέωσις ἀμφοτέρων τῶν ὑψηλῶν συμβληθεισῶν Δυνάμεων περὶ Δωδεκανήσων. Οὕτως ἔχουσι, κύριοι, τὰ ζητήματα, ἀπὸ ἀπόψεως διεθνοῦς δικαίου. Ἐγένοντο ἀλλεπάλληλοι συνθῆκαι καὶ

συμφωνίαι μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας περὶ Δωδεκανήσων καὶ δὲν ὑπελείπετο πλέον σήμερον εἰμὴ μόνον ἡ ἐκτέλεσις τῆς Συνθήκης ταύτης ἐκ μέρους τῆς Ἰταλίας καὶ ὁ σεβασμὸς τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῆς τῆς διεθνοῦς. Ἤδη διὰ τῶν νέων δηλώσεων τῆς Α. Ε. τοῦ κ. Μουσσολίνι τίθεται καὶ πάλιν τὸ ζήτημα ἐπὶ τάπητος. Καὶ ἐρωτᾶται: Εἶνε λοιπὸν τὸ ζήτημα τὸ Δωδεκανησιακὸν ὁριστικῶς λελυμένον ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας; Νομίζω ἢ μᾶλλον πιστεύω ἀκραδάντως ὄχι. Πιστεύω ἀδιστάκτως καὶ ἀναμφιλέκτως ὄχι. Ἐὰν μάλιστα μελετήσητε προσεκτικῶς καὶ ἐπιμελῶς τὰς ἐπισήμους Ἰταλικὰς δηλώσεις, θὰ ἴδητε ὅτι, παρ' ὅλην τὴν λεπτότητα καὶ τὴν ρευστότητα τῆς διατυπώσεως, ἔχω δι' ἐλπίδος καὶ πεποιθήσεως ὅτι εἰς τὸ βάθος αὐτῶν κάτω ἐκεῖ αἱ δηλώσεις αὐταὶ λέγουσιν ὅτι δὲν εἶνε λελυμένον τὸ Δωδεκανησιακὸν ζήτημα. Ποῦ στηριζόμενος ἐκφέρω τὴν γνώμην ταύτην; Ἐὰν παρακολουθήσητε τὴν Ἰταλικὴν Κοινὴν Γνώμην, τὴν Ἰταλικὴν Διπλωματίαν καὶ τὸν Ἰταλικὸν Τύπον ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης, καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς ἐπικυρώσεως ὑπὸ τῶν τριῶν Μεγάλων Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων καὶ ἐντεῦθεν, ὁπότε πλέον ἡ Συνθήκη τῆς Λωζάννης ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ, θὰ ἴδητε σαφῶς καὶ ἀναμφισβητήτως ὅτι ἓν μέγα μέρος ὅλων αὐτῶν ἐξακολουθεῖ νὰ πιστεύῃ ἀκραδάντως ὅτι τὸ ζήτημα τὸ Δωδεκανησιακὸν παραμένει φλέγον καὶ ἐκκρεμὲς καὶ ἄλυτον προκαλοῦν προστριβὰς διεθνεῖς καὶ παροτρύνει ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἡ Ἰταλικὴ προέλθῃ εἰς συζήτησιν καὶ ὁριστικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Καὶ δὲν εἶνε μόνον τοῦτο. Ἐάν, κύριοι, προσέξητε τὰς ἐπισήμους καὶ ἀνεπισήμους πληροφορίας καὶ ἐνεργείας, ἂν παρακολουθήσητε τὰ παρασκήνια, εἰς τὰ ὁποῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γίνονται αἱ σοβαραὶ πολιτικαὶ καὶ διπλωματικαὶ ζυμώσεις, θὰ ἀντιληφθῆτε ὅτι ἓν πνεῦμα ἀπό τινος ἀναφαίνεται ἐν Ἰταλίᾳ—πιθανὸν οἱ ὀφθαλμοί μου νὰ μυωπάζωσι καὶ νὰ μὴ βλέπωσιν ἐπακριβῶς—ἓν πνεῦμα ἀναφαίνεται καὶ ἐξελίσσεται καὶ τείνει νὰ κυριαρχήσῃ, πνεῦμα τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει καμμίαν ἀκριβῶς σχέσιν καὶ οὐδεμίαν ἀπολύτως ἁρμονίαν πρὸς τὰς ἐπισήμους δηλώσεις αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο ἐν τῇ Ἰταλικῇ Βουλῇ. Εἶπεν ἡ Α. Ἐξοχότης ὁ κ. Μουσσολίνι ὅτι «Τὰ ἰταλικὰ δικαιώματα ἐν καιρῷ τῷ δέοντι θὰ ἀσκηθῶσιν εἰς τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις τῆς Δωδεκανήσου». Ἡ φράσις αὐτή, ἐὰν μελετηθῇ δεόντως καὶ προσεκτικῶς καὶ μελετᾶται, νομίζω ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους καὶ τοὺς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους, δύναται νὰ μᾶς δώσῃ ἔν τινι βαθμῷ τὸν μίτον τῆς λύσεως τοῦ τόσον φλέγοντος καὶ τόσον εὐθίκτου καὶ μαρτυρικοῦ ζητήματος. Ἀλλὰ καὶ ὁ κ. Πεντράντσι εἰς τὸν

μακρόν του λόγον στρέφεται κυρίως περὶ τρία ζητήματα. Πρῶτον τὸ ζήτημα τῆς ἐγκαταστάσεως συγκοινωνίας τῆς Ἰταλίας μὲ τὴν Δωδεκάνησον καὶ τὴν Ἀνατολήν· δεύτερον τὸ ζήτημα τῆς ἐνισχύσεως τῆς Παιδείας εἰς τὴν Ρόδον καὶ τρίτον τὸ ζήτημα τῆς μετοικήσεως Ἰταλῶν εἰς τὴν νῆσον Ρόδον καὶ τὴν νῆσον Κῶ. Μὴ λησμονεῖτε, κύριοι, ὅτι αἱ δύο αὐταὶ νῆσοι εἶνε αἱ σπουδαιότεραι τοῦ ὅλου Δωδεκανησιακοῦ συμπλέγματος. Ἐὰν ἀφαιρέσητε τὰς δύο ταύτας νήσους, πᾶσαι αἱ λοιπαὶ εἶνε λίθοι καὶ πλίνθοι, ὄχι βεβαίως ὅμως καὶ κέραμοι, διότι δὲν ἔχουσι ποσῶς χῶμα πρὸς κατασκευὴν κεράμων. Εἶνε ξηραὶ καὶ ἄγονοι νῆσοι. Βεβαίως ἐκεῖ εἰς τὰς νήσους μας ταύτας ἀνεπτύχθησαν πάλαι ποτὲ πολλὰ καὶ μεγάλα πνεύματα, ἴσως ἕνεκα τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους αὐτῶν τούτου, ἴσως ἕνεκα τῆς ἀπομονώσεώς των, ἴσως καὶ ἐξ ἀμφοτέρων. Διότι, ἂν ῥίψωμεν ἓν βλέμμα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν τῶν τεσσάρων συναπτῶν χιλιάδων ἐτῶν, τότε θὰ ἴδωμεν ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα δὲν ἀνεπτύχθη μόνον εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ τὰς Ἀθήνας, φιλοσοφοῦν καὶ διαλεγόμενον καὶ συζητοῦν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ξηρὰς αὐτὰς νήσους μας, πλεῖστα τῶν τέκνων τῶν ὁποίων ὑπῆρξαν καὶ παραμένουσι διὰ τῶν χιλιετηρίδων καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τηλαυγεῖς φάροι τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος ἀλλὰ καὶ τοῦ ὅλου ἀνθρωπίνου πνεύματος. Καὶ ἤδη ἔρχεται εἰς τὰ χείλη πάντων ἡ ἐρώτησις: Τί δέον λοιπὸν γενέσθαι διὰ νὰ λύσωμεν τὸ τόσον εὐαίσθητον τοῦτο ζήτημα; Βεβαίως, κύριοι, ἡ Ἰταλία εἶνε ἓν μέγα Κράτος, ἡ δὲ Δωδεκάνησος εἶνε μία μικρὰ καὶ ἀσήμαντος καὶ ἀναξία λόγου Ἑλληνικὴ ἐπαρχία. Ἀλλ' ἐν ἡ περιπτώσει ἐνθυμηθῶμεν τοὺς μύθους, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶνε βεβαίως ἄλλο τι εἰμὴ ἡ φιλοσοφία τῶν Λαῶν, θὰ ἴδωμεν ὅτι ἐνίοτε καὶ αὐτὸς ὁ ἀήττητος λέων ἔχει ἀνάγκην καὶ ἀπὸ τὸ μικρότερον τῶν ζῴων.

Ἡ Δωδεκάνησος μὴ λησμονεῖτε ὅτι δὲν εἶνε βεβαίως ἔκφυλος, γνωρίζει ἄριστα τὴν πολυχιλιετῆ ἱστορίαν της, γνωρίζει ἄριστα τὸ παρελθόν της, γνωρίζει τί προσήνεγκεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἔχει πλήρη, ἀπολύτως πλήρη, ἐπίγνωσιν τῆς θέσεώς της καὶ τῶν παραδόσεών της. Δι' αὐτὸ ἐλπίζει ἡ Δωδεκάνησος ὅτι ἡ Ἰταλία, μέγα αὐτὴ Κράτος, μέγα αὐτὴ Ἔθνος, εὑρισκομένη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Μεσευρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἡ Ἰταλία, ἡ ὁποία προσήνεγκε καὶ προσφέρει ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν εἰς τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας, τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμὸν τόσας ὑπηρεσίας, ἐλπίζει ἡ Δωδεκάνησος καὶ ἐγὼ εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ἐκτελέσῃ παρακεκινδυνευμένον τι διάβημα, ἔχουσα πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ

παράδειγμα τῆς Αὐστρουγγαρίας, ἡ ὁποία λησμονήσασα τὰς παραδόσεις της καὶ ζητήσασα νὰ στραγγαλίσῃ ἕνα μικρὸν γενναῖον Λαόν, τὴν ὅμορον τέως καὶ μέλλουσαν σύμμαχον ἡμῶν ἡρωϊκὴν Σερβίαν, συνετρίβη καὶ κατεστράφη.

Ἀλλὰ καὶ ἡ μικρὰ Κρήτη, ὅταν περιεφρονήθη καὶ ἡ ἐλευθερία αὐτῆς ἐπρόκειτο νὰ στραγγαλισθῇ, ἡ μικρὰ Κρήτη τότε ἐγένετο ἡ αἰτία δύο Βαλκανικῶν πολέμων, οἵτινες τόσον βιαίως ὤθησαν τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὸν παγκόσμιον πόλεμον. Καὶ ἡ Δωδεκάνησος, ἀξιότιμοι κύριοι, σᾶς βεβαιῶ ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ὅτι, ἐὰν ἔλθῃ ποτὲ στιγμὴ τοιαύτη ἀπαισία τῆς συντριβῆς τῆς ἐθνικῆς της ὑπάρξεως καὶ τῆς ἐλευθερίας της, δὲν θὰ ἔχω μὲν βεβαίως ἐγὼ τὴν τιμὴν νὰ εὑρίσκωμαι μεταξὺ τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ Συνεδρίου καὶ μεταξὺ ὑμῶν, ἀξιότιμοι κύριοι, θὰ ἀφήσω ἐγκαίρως καὶ εὐχαρίστως τὴν τήβεννον τὴν βουλευτικὴν καὶ τοῦ πληρεξουσίου καὶ ἐπὶ ἄλλου πεδίου καὶ δι' ἄλλων μέσων ἁπλοῦς Δωδεκανήσιος πλέον ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς πτωχῆς μου πατρίδος θὰ ἐκτελέσω τὸ ἄλλο ἐκεῖνο ὑψηλόν μου καθῆκον. Διότι νομίζω ὅτι μὲ τὰς ἀσθενεῖς μας δυνάμεις δυνάμεθα ἐνούμενοι μετὰ τῶν λοιπῶν συμπολιτῶν μας νὰ βοηθήσωμεν τὴν τύχην τῆς πτωχῆς καὶ δυστυχοῦς μας πατρίδος ἀποδεικνύοντες δι' ἔργων ὅτι γνωρίζομεν νὰ ζῶμεν Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ ν' ἀποθνήσκωμεν Ἕλληνες οἱ πτωχοὶ Δωδεκανήσιοι γνωρίζομεν. Καὶ τὸ ἐλάχιστον τῶν ζῴων, κύριοι, καὶ τὸ μικρότερον ἐκεῖνο γατάκι, ὅταν ζητήσητε νὰ τὸ στραγγαλίσητε καὶ τοῦ ἀφαιρέσητε τὴν πνοήν, θὰ τὸ ἴδητε νὰ συγκεντρώσῃ ὅλας του τὰς δυνάμεις διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν ζωήν του καὶ τὴν ἐλευθερίαν του καὶ νὰ σᾶς καταξεσχίσῃ. Διότι ἡ ἐλευθερία ἑνὸς Λαοῦ εἶνε τὸ μᾶλλον πολύτιμον δῶρον αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἐχάρισεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἡ ἐλευθερία τῆς Δωδεκανήσου εἶνε ὁ ἐπιούσιος ἄρτος αὐτῆς, εἶνε αὐτὴ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὕπαρξις καὶ ἡ πρόοδος καὶ ἡ μέλλουσα ἀναγέννησίς της.

Ἀλλὰ προεχώρησα πολύ, κύριοι, διότι δὲν θὰ συμβῇ ἐν τοιούτων. Εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος ὅτι εἰς μίαν προσωπικότητα τοιαύτης περιωπῆς, ὅπως εἶνε ὁ νῦν τόσον εὐτυχῶς διευθύνων τὰς τύχας τῆς μεγάλης ὁμόρου Ἐπικρατείας, τῆς Ἰταλίας, εἶμαι βέβαιος ὅτι τοιαύτη σκέψις εἶνε μακράν.

Τὸ παρελθὸν τῆς Ἰταλίας, ἡ ὁποία μέχρι τῆς χθὲς ἔτι ἦτο ὑπὸ ξενικὸν ζυγὸν καὶ τὰ τέκνα της τὰ εὐγενῆ, τὰ ὁποῖα γνωρίζουσι τί ἐστι ζυγὸς καὶ τί ἐλευθερία, μᾶς ἐγγυῶνται περὶ τούτου. Ἡ Ἰταλία εἶνε ἓν Κράτος τὸ ὁποῖον γνωρίζει

ἄριστα τί ἐστιν ἐλευθερία πεπολιτισμένων λαῶν καὶ τί ζυγὸς ξενικοῦ Κράτους, διότι μέχρι τῆς χθὲς ἀκόμη, μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τῶν τελευταίων Συνθηκῶν τῶν Παρισίων, ἐστέναζον τὰ εὐγενῆ τέκνα της, εἶχε μέγιστα καὶ σπουδαιότατα αὐτῆς τμήματα ὑπόδουλα, εἶχε μεγίστας ἐκτάσεις καὶ ἱερὸν ἔδαφος ὑπὸ ζυγὸν πεπολιτισμένον ὅπως ἡ Αὐστρουγγαρί.. Κράτος τοιοῦτον μὲ τοιαύτας παραδόσεις καὶ μὲ τοιοῦτον παρελθὸν καὶ ἱστορίαν τοιαύτην δὲν εἶνε ποτὲ δυνατὸν νὰ στραγγαλίσῃ τὴν μικρὰν Δωδεκάνησον, νὰ ἐξανδραποδίσῃ ἕνα πεπολιτισμένον καὶ ἱστορικὸν λαόν. Βεβαίως ὄχι. Τὸ πιστεύω ἀκραδάντως.

Ἡ Italia Irridenta ἠχεῖ ἀκόμη εἰς τὰ ὦτα ὅλων τῶν πεπολιτισμένων Λαῶν καὶ τὰ ἰδικά μας. Τὰ εὐγενῆ τέκνα τῆς Ἰταλίας ἐπὶ μακρὸν χρόνον περιήρχοντο ὅλην τὴν γῆν ἐκλιπαροῦντα μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοὺς μεγάλους καὶ ἰσχυροὺς τῆς γῆς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἱερᾶς των Πατρίδος. Οἱ διάδοχοι, πιστεύω, τοιούτων μεγάλων ἀνδρῶν καὶ τόσων σεπτῶν Ἰταλῶν πατριωτῶν, οἱ σημερινοὶ τῆς Ἰταλίας Κυβερνῆται καὶ πολιτικοὶ εἶμαι βέβαιος δὲν θὰ ῥίψωσι τὸν λίθον τοῦ ἀναθέματος ἐναντίον ἡμῶν τῶν Δωδεκανησίων, οἱ ὁποῖοι παραδειγματιζόμεθα ἀπὸ αὐτὰ τὰ μεγάλα καὶ ἔνδοξα παραδείγματα αὐτῶν τῶν Ἰταλῶν πατριωτῶν, τὰ ὁποῖα καὶ ἐκεῖνοι ἠκολούθησαν διὰ τὴν ἐλευθερίαν των. Πρὶν ἢ τελειώσω, κύριοι, θὰ παρακαλέσω θερμῶς ὅπως ἐπιστήσητε σύντονον τὴν προσοχήν σας ἐπὶ τῆς Δωδεκανήσου. Καὶ δὲν ἐννοῶ μὲν νὰ σᾶς ἀπασχολήσω ἐπὶ πολύ, διότι καὶ ὁ χρόνος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως εἶνε πολύτιμος, ἀλλὰ καὶ τὸ ζήτημα εἶνε ἐξαιρετικῶς δύσκολον καὶ ἐξαιρέτως εὐαίσθητον καὶ καῖον.

Σᾶς παρακαλῶ ὅμως ὅπως μετὰ προσοχῆς μελετήσητε καὶ πάλιν τὸ Δωδεκανησιακὸν ζήτημα καὶ ἀσχοληθῆτε σοβαρῶς διὰ τὴν λύσιν αὐτοῦ ὅπως μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς πιστεύω ἐπίσης ὅτι καὶ ἡ Α.Ε. ὁ κ. Μουσσολίνι, ὁ ὁποῖος γνωρίζει νὰ ἀγαπᾷ τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀλήθειαν γυμνὴν καὶ μέχρι σκληρότητος, ὅτι θὰ στρέψῃ καὶ οὗτος σύντονον τὴν προσοχήν του εἰς τὸ ζήτημα τῆς Δωδεκανήσου καὶ θὰ τὸ λύσῃ συμφώνως πρὸς τὸ Διεθνὲς δίκαιον, τὸ δίκαιον τῶν Ἐθνῶν, τὴν ἐλευθερίαν τῶν Λαῶν καὶ τὴν δικαιοσύνην τοῦ κόσμου. Οἱ Δωδεκανήσιοι ἂν ἐζήσαμεν ἐπὶ τεσσαράκοντα αἰῶνας, ἐπὶ τέσσαρας συναπτὰς χιλιετηρίδας, Ἕλληνες καὶ μόνον Ἕλληνες, οἱ Δωδεκανήσιοι ἔχομεν στερεὰν καὶ ἑδραίαν καὶ ἀμετάπειστον τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐξακολουθήσωμεν νὰ ζῶμεν Ἕλληνες, Ἕλληνες καὶ μόνον Ἕλληνες. Ἔχομεν στερεὰν καὶ ἀδιάσειστον τὴν βεβαίωσιν οἱ Δωδεκανήσιοι νὰ ζήσωμεν εἰς τὸ

προσεχὲς καὶ τὸ ἀπώτερον μέλλον Ἕλληνες καὶ μόνον Ἕλληνες. Εἴμεθα ἀπολύτως βέβαιοι, κύριοι πληρεξούσιοι, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ ἐπιστήσῃ σύντονον τὴν προσοχήν της ἐπὶ τοῦ τόσον φλέγοντος ζητήματος τῆς Δωδεκανήσου. Δὲν εἴμεθα ἡμεῖς ἐκεῖνοι οἵτινες δυνάμεθα οὔτε κατὰ φαντασίαν κἂν νὰ σταθῶμεν ἀπαθεῖς καὶ ἀδιάφοροι διὰ τὴν τύχην μας καὶ τὴν ἐθνικήν μας ἀποκατάστασιν, ὅπως τὰ 11 ἐκεῖνα χωρία, τὰ ὁποῖα ἄφωνα καὶ ἄλαλα καὶ δυστυχῆ ἐξηνδραποδίσθησαν, ἐξεχωρήθησαν δυστυχῶς εἰς τὴν Ἀλβανίαν. Καὶ δεχόμεθα μὲν μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἄνευ ἀντιρρήσεων τὰς κυβερνητικὰς τῆς ἐλευθέρας Πατρίδος ἀποφάσεις—ἀπέναντι αὐτῶν ἱστάμεθα πάντοτε εἰς προσοχήν, ἕτοιμοι νὰ ἀντικρύσωμεν μὲ τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χείλη τὸν τρομερώτερον τῶν θανάτων—ἀλλά, κύριοι, σᾶς λέγομεν πρὶν ἢ συμπυκνωθῶσιν ἰσχυροὶ ἀτμοὶ εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ προκληθῶσιν ἀνεπιθύμητα γεγονότα καὶ παύσητε νὰ εἶσθε σεβαστοί, λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ ἐπιστήσητε σύντονον τὴν προσοχὴν τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς καὶ ἰδιαιτέρως τῆς ὁμόρου Μεγάλης Δυνάμεως ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς μας τύχης καὶ λύσητε τὸ Δωδεκανησιακὸν ζήτημα ἐπειγόντως. Διότι ὄχι μόνον διὰ τὸ Ἔθνος ὁλόκληρον ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὴν τὴν μεγάλην Ἐπικράτειαν, τῆς ὁποίας εἶμαι εἷς εἰλικρινὴς φίλος καὶ εἰλικρινὴς θαυμαστής, θὰ ἔχωμεν τὰ ἄριστα ἀποτελέσματα δι' ἀμφότερα τὰ ἐνδιαφερόμενα ὑψηλὰ μέρη.

Πρὶν ἢ κατέλθω τοῦ βήματος αὐτοῦ θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε, κύριοι πληρεξούσιοι, νὰ παρακαλέσω ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὸν εὐγενῆ Ἰταλικὸν Λαόν, νὰ ἱκετεύσω τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν κ. Μουσσολίνι, νὰ κάμω μίαν θερμοτάτην καὶ ὁλόψυχον ἔκκλησιν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Ἰταλούς, τοὺς εὐγενεῖς ἐκείνους ἱππότας, οἱ ὁποῖοι ἐλευθερωθέντες χθὲς ἔτι γνωρίζουσι τί ἐστι ζυγός, καὶ νὰ τοῖς εἴπω :

Κύριοι, ἀποδώσατέ μας τὰς ἐλευθερίας μας. Ἐπιτρέψατε τὴν ἕνωσίν μας μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐλευθερώσατέ μας, καὶ νὰ εἶσθε ἀπολύτως βέβαιοι ὅτι θὰ σᾶς εἴμεθα εὐγνώμονες καὶ εὐγνώμονες ἐφ' ὅρου ζωῆς. Διότι εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος ὅτι ἡ Δωδεκάνησος ἐλευθέρα θὰ γεννήσῃ προσεχῶς τὸν νέον Ἱπποκράτην της καὶ τὸν νέον Ἀπελλῆν της καὶ τὸν Κλεόβουλόν της καὶ ὅλα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα πνεύματα τὰ ὁποῖα μὲ τὸ σπινθηροβόλον καὶ ἀθάνατον πνεῦμά των ἐνεγράφησαν εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος μὲ χρυσᾶ καὶ ἀνεξίτηλα γράμματα, ἀθάνατα ὀνόματα, πρὸ τῶν ὁποίων ἡ ἀνθρωπότης παρερχομένη ἀποκαλύπτεται, μετὰ σεβασμοῦ,

κλίνει τὸ γόνυ καὶ χαιρετᾷ εὐλαβῶς. (Χειροκροτήματα).

Τὴν πρὸς τὴν Ἰταλίαν δὲ εὐγνωμοσύνην μας δὲν θὰ τὴν περιορίσωμεν εἰς λόγους μόνον ἐνθουσιώδεις καὶ φράσεις τετορνευμένας καὶ ἔπεα. ἀλλὰ θὰ μετατρέψωμεν εἰς αἰωνόβια ἀθάνατα ἔργα, πρὸ τῶν ὁποίων ἡμεῖς, τὰ τέκνα μας, τὰ τέκνα τῶν τέκνων μας καὶ ὅλαι αἱ μέλλουσαι γενεαὶ τῶν Δωδεκανήσων παρερχόμεναι θὰ διατρανῶσι τὴν αἰωνίαν εὐγνωμοσύνην μας πρὸς τοὺς ἐλευθερωτάς μας καὶ τὴν ἐλευθερίαν μας. (Χειροκροτήματα).

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Κύριε Πρόεδρε, ἐννοῶ πλήρως τὴν πατριωτικὴν συγκίνησιν τοῦ ἀξιοτίμου πληρεξουσίου Ἀθηνῶν—Πειραιῶς κ. Ζερβοῦ, δὲν φρονῶ ὅτι ἐπιτρέπεται νὰ μὴ ἀκουσθῶσιν ἐντεῦθεν διαμαρτυρίαι ἐπὶ τῶν γνωσθεισῶν δηλώσεων τοῦ κ. Μουσσολίνι, ὅτι θεωρεῖ τὸ Δωδεκανησιακὸν ζήτημα λελυμένον, ἵνα μὴ παραμείνῃ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ φωνὴ καὶ ὁ πόνος τοῦ κ. Ζερβοῦ, τοῦ ἀξίου τούτου τέκνου τῆς Δωδεκανήσου, δὲν εὑρίσκουσιν ἀπήχησιν εἰς τὰς καρδίας τῶν λοιπῶν πληρεξουσίων τοῦ Ἔθνους.

Πρέπει νὰ γνωσθῇ ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν θεωρεῖ τὸ Δωδεκανησιακὸν ζήτημα λυθὲν διὰ τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης καὶ διότι ἡ ἠθικὴ σημασία ὅλων τῶν προηγηθεισῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀμέσων Συμφωνιῶν ἢ τῶν συναφθεισῶν διεθνῶν Συνθηκῶν, ἔστω καὶ μὴ κυρωθεισῶν, ὅτι ἐξητμίσθησαν διὰ τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης καὶ διότι κατὰ τὴν ὑπογραφὴν ταύτης ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος ἔκαμε ῥητὴν ἐπιφύλαξιν ἐν τῷ διεθνεῖ ἐκείνῳ Συνεδρίῳ ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν θεωρεῖ τὸ ζήτημα τῶν Δωδεκανήσων ὡς ὁριστικῶς λυθὲν ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας καὶ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρων διαπραγματεύσεων μεταξὺ τῶν τέως Συμμάχων, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος. Ἔχω δὲ ἐνδείξεις νὰ πιστεύω ὅτι ἡ ἀντίληψις αὕτη κρατεῖ καὶ εἰς εὐρύτερον διεθνῆ κύκλον ὡς καὶ μεταξὺ τῶν μετριοπαθεστέρων πολιτικῶν τῆς Ἰταλίας.

Βάσις πρὸς συνεννόησιν θὰ ὑπάρξῃ πάντοτε. Ἀρκεῖ οἱ ἡγούμενοι νὰ μὴ ἀφίστανται τῶν ἀληθῶν αἰσθημάτων τῶν Λαῶν τοὺς ὁποίους ἀντιπροσωπεύουσιν, ἐν προκειμένῳ δὲ τὰ αἰσθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Ἰταλικοῦ Λαοῦ, ὡς καὶ τὰ συμφέροντα αὐτῶν ἐπιθυμοῦσι καὶ ἐπιδιώκουσι τὴν φιλικὴν συνεννόησιν πρὸς διευθέτησιν τοῦ Δωδεκανησιακοῦ ζητήματος. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀντιλαμβάνηται τὸ ζήτημα καὶ ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο θὰ συνίστων νὰ τὸ διαχειρισθῇ.

Α. Παπαναστασίου. Μετὰ τὰς δηλώσεις τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ δεχθῇ συζήτησιν ἐπὶ τοῦ Δωδεκανησιακοῦ ζητήματος, βεβαίως δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον ἡ Συνέλευσις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ζητήματος διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἀνεξαρτήτως τούτου δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι τὰ αἰσθήματα τὰ ὁποῖα διαπνέουσι τὸν ἀξιότιμον ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς πληρεξούσιον εἶνε καὶ αἰσθήματα ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς αἰσθάνεται ὅτι ἀποτελεῖ τὸ ζήτημα τὸ Δωδεκανησιακὸν ἓν ἐθνικὸν ἀδίκημα, εἶνε δὲ βέβαιος ὅτι ἡ αὐτὴ ἀντίληψις ἐπικρατεῖ

αἰθούσης ταύτης, διὰ τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ ἀξιοτίμου πληρεξουσίου Ἀθηνῶν—Πειραιῶς κ. Ζερβοῦ, δὲν φρονῶ ὅτι ἐπιτρέπεται νὰ μὴ ἀκουσθῶσιν ἐντεῦθεν διαμαρτυρίαι ἐπὶ τῶν γνωσθεισῶν δηλώσεων τοῦ κ. Μουσσολίνι, ὅτι θεωρεῖ τὸ Δωδεκανησιακὸν ζήτημα λελυμένον, ἵνα μὴ παραμείνῃ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ φωνὴ καὶ ὁ πόνος τοῦ κ. Ζερβοῦ, τοῦ ἀξίου τούτου τέκνου τῆς Δωδεκανήσου, δὲν εὑρίσκουσιν ἀπήχησιν εἰς τὰς καρδίας τῶν λοιπῶν πληρεξουσίων τοῦ Ἔθνους.

Πρέπει νὰ γνωσθῇ ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν θεωρεῖ τὸ Δωδεκανησιακὸν ζήτημα λυθὲν διὰ τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης καὶ διότι ἡ ἠθικὴ σημασία ὅλων τῶν προηγηθεισῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀμέσων Συμφωνιῶν ἢ τῶν συναφθεισῶν διεθνῶν Συνθηκῶν, ἔστω καὶ μὴ κυρωθεισῶν, ὅτι ἐξητμίσθησαν διὰ τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης καὶ διότι κατὰ τὴν ὑπογραφὴν ταύτης ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος ἔκαμε ῥητὴν ἐπιφύλαξιν ἐν τῷ διεθνεῖ ἐκείνῳ Συνεδρίῳ ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν θεωρεῖ τὸ ζήτημα τῶν Δωδεκανήσων ὡς ὁριστικῶς λυθὲν ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας καὶ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρων διαπραγματεύσεων μεταξὺ τῶν τέως Συμμάχων, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος. Ἔχω δὲ ἐνδείξεις νὰ πιστεύω ὅτι ἡ ἀντίληψις αὕτη κρατεῖ καὶ εἰς εὐρύτερον διεθνῆ κύκλον ὡς καὶ μεταξὺ τῶν μετριοπαθεστέρων πολιτικῶν τῆς Ἰταλίας.

Βάσις πρὸς συνεννόησιν θὰ ὑπάρξῃ πάντοτε. Ἀρκεῖ οἱ ἡγούμενοι νὰ μὴ ἀφίστανται τῶν ἀληθῶν αἰσθημάτων τῶν Λαῶν τοὺς ὁποίους ἀντιπροσωπεύουσιν, ἐν προκειμένῳ δὲ τὰ αἰσθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Ἰταλικοῦ Λαοῦ, ὡς καὶ τὰ συμφέροντα αὐτῶν ἐπιθυμοῦσι καὶ ἐπιδιώκουσι τὴν φιλικὴν συνεννόησιν πρὸς διευθέτησιν τοῦ Δωδεκανησιακοῦ ζητήματος. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀντιλαμβάνηται τὸ ζήτημα καὶ ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο θὰ συνίστων νὰ τὸ διαχειρισθῇ.

Α. Παπαναστασίου. Μετὰ τὰς δηλώσεις τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ δεχθῇ συζήτησιν ἐπὶ τοῦ Δωδεκανησιακοῦ ζητήματος, βεβαίως δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον ἡ Συνέλευσις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ζητήματος διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἀνεξαρτήτως τούτου δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι τὰ αἰσθήματα τὰ ὁποῖα διαπνέουσι τὸν ἀξιότιμον ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς πληρεξούσιον εἶνε καὶ αἰσθήματα ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς αἰσθάνεται ὅτι ἀποτελεῖ τὸ ζήτημα τὸ Δωδεκανησιακὸν ἓν ἐθνικὸν ἀδίκημα, εἶνε δὲ βέβαιος ὅτι ἡ αὐτὴ ἀντίληψις ἐπικρατεῖ

καὶ εἰς τὴν μεγαλυτέραν μερίδα τοῦ Ἰταλικοῦ Λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἐγνώρισε τὸν ξένον ζυγόν, γνωρίζει τί θὰ εἴπῃ παραβίασις ἐθνικῶν δικαίων.

Ὅπως πολὺ ὀρθότατα παρετήρησεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἔχομεν ὅλοι διακαῆ πόθον ὅπως ἐπανασυνδέσωμεν τοὺς παλαιοὺς δεσμοὺς φιλίας μετὰ τοῦ γείτονος καὶ συγγενοῦς Ἰταλικοῦ Λαοῦ.

Θὰ ἦτο εὐτυχὴς ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἐὰν παρείχετο εἰς τὴν Κυβέρνησίν του ἡ εὐκαιρία νὰ καλλιεργήσῃ μίαν λύσιν ἱκανοποιητικὴν ἀπὸ ἀπόψεως ἐθνικῆς ἐλευθερίας καὶ τὰς πλέον συνετὰς φιλικὰς σχέσεις μὲ τὴν μεγάλην γείτονα Ἐπικράτειαν. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι διὰ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, τὸ Δωδεκανησιακὸν ζήτημα ἀποτελεῖ ἐθνικὸν ἀδίκημα, τὸ ὁποῖον ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύναται νὰ παρίδῃ. Ὑπὲρ πάντα δὲ ἄλλον ὁ ἀμεσώτερον διαφερόμενος Δωδεκανησιακὸς λαὸς δὲν θὰ συγκατατεθῇ ποτὲ νὰ λυθῇ κατ' ἄλλον τρόπον τὸ ζήτημά του παρὰ ὅπως οἱ ἐθνικοί πόθοι του καὶ τὸ δίκαιον ἐπιβάλλουσι. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Δ. Πάζης** παρακαλεῖ ὅπως προταχθῇ καὶ συζητηθῇ τὸ προσφυγικὸν ζήτημα.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** συμφωνεῖ ὑπὲρ τῆς συζητήσεως τοῦ προσφυγικοῦ, παρακαλεῖ ὅμως νὰ διατεθῶσιν ὀλίγα λεπτὰ διὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ κ. Κουνδούρου διὰ τοὺς ἀπολυθέντας ἀπεργούς.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι ἡ τάξις τῆς συζητήσεως ἀπαιτεῖ νὰ συνεχίσωμεν τὴν περὶ τοῦ προσφυγικοῦ συζήτησιν, μὴ λησμονουμένου ὅτι ἐδηλώσαμεν ὅτι θὰ παραταθῇ ἡ συνεδρίασις διὰ νὰ ἀναπληρωθῇ ὁ ἀπολεσθεὶς διὰ τὴν ψηφοφορίαν χρόνος Κοινοβουλευτικοῦ Ἐλέγχου καὶ ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν συνεδρίασιν καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν νύκτα.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** δὲν θεωρεῖ δυνατὸν ὑπὸ τοιούτους ὅρους καὶ τοιαύτην ὥραν τὴν συζήτησιν τοῦ προσφυγικοῦ.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** λέγει ὅτι ἡ συζήτησις θὰ ἀρχίσῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀπὸ πολλοῦ κατατεθειμένων ἐπερωτήσεων διὰ τὰ προσφυγικὰ ζητήματα.

Ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** νομίζει ὅτι ἠμπορεῖ ἡ προσεχὴς Δευτέρα νὰ ὁρισθῇ ὡς ἡμέρα εἰδικῆς συζητήσεως τοῦ προσφυγικοῦ.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι μόνον ἡμέρα Κοινοβουλευτικοῦ Ἐλέγχου δύναται νὰ διατεθῇ διὰ τὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** ἐκθέτει τὸ ἱστορικὸν τῆς προκλήσεως τῆς προκειμένης συζητήσεως, δι' ἣν συνεφωνήθη ὅτι θὰ

συνέπιπτεν ἅμα τῇ καταθέσει τῆς ἐκθέσεως τῆς σχετικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐπικρίνει κατόπιν τὴν Κυβέρνησιν διότι κατηνάλωσε τὴν ὥραν μὲ παρεμπεσόντα ζητήματα καὶ παρακαλεῖ ἐν τέλει ὅπως ἡ Κυβέρνησις ὁρίσῃ ἡμέραν συζητήσεως τὴν Δευτέραν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ζητεῖ ὅπως ἡ προσεχὴς Δευτέρα ὁρισθῇ πρὸς συζήτησιν τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων, διὰ νὰ μὴ φθάσωμεν εἰς τὰς δικοπάς χωρὶς νὰ καταλήξωμεν εἰς συμπέρασμα ἐπὶ τῶν προσφυγικῶν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) λέγει ὅτι καὶ ἄλλοτε τὸ προσφυγικὸν συνεζητήθη εἰς ἡμέραν Ἐλέγχου ἑπομένως καὶ τὴν φορὰν ταύτην θὰ συζητηθῇ εἰς ἡμέραν Κοινοβουλευτικοῦ Ἐλέγχου.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** ἐκφράζει τὴν ἀπορίαν του διότι ὑπάρχει ἀξίωσις νὰ καταναλωθῶσιν ἄλλαι ἡμέραι καὶ ὄχι ἐκεῖναι αἵτινες εἶνε προωρισμέναι διὰ τοῦ Κανονισμοῦ προκειμένου περὶ συζητήσεως ἥτις ἔρχεται ἐξ αἰτίας ἐπερωτήσεως καὶ ἀποτελεῖ ἔλεγχον.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἀντιπαρατηρεῖ ὅτι πολλάκις ἐπὶ τῆς δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως ἡμέραι νομοθετικῆς ἐργασίας διετέθησαν διὰ τὸ προσφυγικόν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** τονίζει ὅτι ἡ τότε Ἀντιπολίτευσις οὐδέποτε ἐζήτησε νὰ θυσιασθῶσιν ἡμέραι νομοθετικῆς ἐργασίας δι' ἄλλην ἐργασίαν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἐκ νέου δηλοῖ ὅτι εἶνε πλέον ἡ δικαιολογημένον, ὅπως χρησιμοποιηθῇ ἡ Δευτέρα διὰ τὸ προσφυγικόν, ἐφόσον ἡ σημερινὴ τακτικὴ συζήτησις κατηναλώθη δι' ἄλλα ζητήματα. Προτείνει ἐν τέλει πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν συζητήσεων νὰ διατίθηται μετὰ τὸ γεῦμα χρόνος διὰ συνταγματικὴν συζήτησιν καὶ μετὰ τὸν δεῖπνον χρόνος δι' ἄλλην ἐργασίαν. Ἡ Δευτέρα συνεπῶς νὰ διατεθῇ διὰ τὸ προσφυγικόν, ἡ δὲ Τρίτη πρὸ μεσημβρίας μὲν διὰ νομοθετικὴν ἐργασίαν, μετὰ μεσημβρίαν δὲ διὰ συνταγματικήν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** προτείνει ὅπως ὁρισθῇ ἡ Τετάρτη διὰ τὸ προσφυγικὸν καὶ ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως τῆς συζητήσεως ἐπεκταθῇ καὶ τὴν Πέμπτην.

Ἐρωτωμένης τῆς Συνελεύσεως δέχεται αὕτη ὅπως ἡ συζήτησις περὶ τῶν ἐπερωτήσεων διὰ τὰ προσφυγικὰ λάβῃ χώραν τὴν προσεχῆ Τετάρτην.

Λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 μ. μ. ἵνα ἐπαναληφθῇ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥρᾳ 1 30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΟΓ'

τῆς 6 Ἀπριλίου 1925.

Ὥρᾳ 5.25' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα:

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Οἱ διάφοροι Σύλλογοι Κομοτηνῆς παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μὴ ἐκτελεσθῇ ἡ ἀπαλλοτρίωσις τῶν φυτειῶν καὶ ἀμπέλων Κομοτηνῆς.

Οἱ μισθωταὶ ἀκινήτων Μουσουλμανικῶν κτημάτων αἰτοῦνται ὅπως μὴ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος 3166.

Ὁ Παραγωγικὸς Συνεταιρισμὸς Βελανίζης αἰτεῖται τὴν ἐπίλυσιν τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος.

Οἱ Καπνοπαραγωγικοὶ Συνεταιρισμοὶ Γαλατίστης παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν».

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Καβάλλας παρακαλεῖ ὅπως ἀποσυρθῇ τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν».

Ὁ Δ. Ντάλας παρακαλεῖ ὅπως ἐπικυρωθῇ ἡ δημοπρασία τῶν λουτρῶν Ὑπάτης ἐπ' ὀνόματί του ὡς πλειοδότης.

Ἡ Ἕνωσις τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν Ρεθύμνης παρακαλεῖ ὅπως προστατευθῶσιν οἱ μισθωτοὶ ἔφεδροι μουσουλμανικῶν ἀστικῶν κτημάτων.

Ὁ Παμπροσφυγικὸς Σύλλογος Θεσσαλονίκης αἰτεῖται τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος τῆς στεγάσεώς των καὶ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 3166.

Ὁ Πανθεσσαλικὸς Κτηνοτροφικὸς Σύνδεσμος παρακαλεῖ ὅπως παύσῃ ἡ περαιτέρω παραχώρησις λιβαδίων εἰς γεωργικοὺς Συνεταιρισμούς.

Οἱ πρόσφυγες Ρεθύμνης διαμαρτύρονται κατὰ τῆς ἀποπείρας πρὸς φυγάδευσιν τῆς περιουσίας τοῦ ἀνταλλαξίμου μουσουλμάνου Ἀλῆ-Βαφῆ-Σελιανάκι.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν ὁπλαρχηγῶν διαμαρτύρεται διὰ τὰ ἐναντίον τῶν μελῶν του λεχθέντα κατὰ τὴν συζήτησιν περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυνηγῶν.

Οἱ ἐφημέριοι τοῦ τέως Δήμου Μέσης παρακαλοῦσιν ὅπως ψηφισθῇ νόμος περὶ βελτιώσεως τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου.

Ὁ Σύλλογος τῶν λειτουργῶν τῆς ἰδιωτικῆς ἐκπαιδεύσεως παρακαλεῖ ὅπως ἐπανέλθῃ ἐν ἰσχύϊ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 997 περὶ συνταξίμου τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν.

Οἱ τριτοσάθμιοι δημοδιδάσκαλοι Καρδίτσης παρακαλοῦσιν ὅπως ἡ προηγουμένη αὐτῶν ὑπηρεσία ἀναγνωρισθῇ ὡς συντάξιμος.

Τὰ μικροαστικὰ καὶ πρόσφυγικὰ Σωματεῖα Σερρῶν παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ ψηφισθῇ ὁ νόμος περὶ ἐξαγωγῆς τῶν ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Στύρφακας Φθιώτιδος παρακαλεῖ ὅπως τῷ χορηγηθῶσι καλλιεργήσιμοι γαῖαι.

Οἱ γεωργοὶ Δοξάτου παρακαλοῦσιν ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐξαγωγῆς τῶν ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Μεσορόπης καὶ Πραδίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Οἱ διάφοροι Σύλλογοι Δράμας παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον 96 τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Οἱ κάτοικοι τέως δήμου Ποταμίων Κυθήρων ζητοῦσι τὴν ἄρσιν τῆς ἐκδοθείσης διαταγῆς περὶ ἐκτάσεως τοῦ Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας νόμου, εἰς τὴν νῆσόν των.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. **Κ. Γκότσης** ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων:

1) «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ἐδαφ. 2 τοῦ ἀπὸ 23 Ἀπριλίου 1923 Ν. Δ. περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τινας πολίτας ἀπεργούς»,

2) «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἐξαφανισθέντων ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ πολιτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ

3) «περὶ ὁρισμοῦ διαδικασίας πρὸς μεταβίβασιν ἀπονεμηθείσης κατὰ τὸν νόμον 3122 συντάξεως».

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 353 τοῦ 1901 ἔτους νόμου περὶ ὁριστικοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Κοινωφελοῦς Ταμείου Κρήτης».

Ἡ ἐπὶ τῶν Δημοσίων Ἔργων κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἑξῆς σχεδίων νόμων:

1) «περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν τῶν ἐργολάβων ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων», καὶ

2) «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου 3183».

Ὑποβάλλουσι τροποποιήσεις οἱ πληρεξούσιοι κ. κ.:

— **Δημ. Ψάρης** ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυνηγῶν».

— **Ν. Ξηρὸς** ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως

τοῦ νόμου 2948 «περὶ προαγωγῆς τῆς βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας».

— Ὁ κ. **Σ. Συριόπουλος** ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐκπαιδευτικῶν τινων νόμων».

Ὁ κ. **Ἐλ. Παυλίδης** ὑποβάλλει πρότασιν ψηφίσματος «περὶ τῶν ἐκ Ρωσίας προσφύγων ὁμογενῶν».

Ὁ κ. **Στ. Γονατᾶς** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ σχεδίου συντάγματος.

Προτάσει τοῦ κ. **Γ. Καφαντάρη** ἡ Συνέλευσις δέχεται ὅπως ἡ ἐπὶ τῶν ἀνεπεξεργάστων καπνῶν Ἐπιτροπὴ ἀνασυγκροτηθῇ.

Λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς**, ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς: Κύριε Πρόεδρε, τὸ ὄργανον τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως», διὰ νὰ ἐξαγάγῃ ἕνα χαρακτηρισμόν, μὲ φέρει ὡς ψηφίσαντα ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυνηγῶν». Κύριοι, συνάδελφοι, ἰδοὺ πῶς ἔχει ἀκριβῶς τὸ ζήτημα: Ἤμην ὄντως, μέλος τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις ἀπέρριψε τὸ νομοσχέδιον· ὡμίλησα ἐν τῇ Συνελεύσει κατὰ τοῦ νομοσχεδίου καὶ ὅτε ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἡ ψηφοφορία ἠρώτησα τὸν ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων ἂν τὸ ζήτημα θὰ ἔχῃ Κυβερνητικὴν χροιάν. Ὁ κ. Καφαντάρης μοὶ ἀπήντησε: «Δὲν ἠξεύρω καὶ ἐγώ». Τότε τῷ ἐδήλωσα ὅτι θὰ μείνω καὶ θὰ καταψηφίσω τὸ νομοσχέδιον. Διότι, Κύριοι, ἐὰν παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου καὶ τὸ ζωηρόν ἐνδιαφέρον μου ἔρθανον νὰ ἀδιαφορήσω ἂν θὰ παρητεῖτο ὁ κ. Ὑπουργὸς παρὰ νὰ ψηφισθῇ ἓν νομοσχέδιον, ὅπερ θεωρῶ τόσον ἐπιζήμιον, βεβαίως δὲν ἠδυνάμην νὰ συντελέσω εἰς τὴν πτῶσιν τῆς Κυβερνήσεως. Διὰ τοῦτο, ὅτε τὸ ζήτημα προσέλαβε κυβερνητικὴν χροιὰν ἐκ τῆς ἀναφυείσης ὀξύτητος μεταξὺ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, ἠναγκάσθην νὰ προκρίνω ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀποχωρήσω, δηλαδὴ ἐδήλουν μὲ τὴν στάσιν μου ὅτι ἤμην κατὰ τοῦ νομοσχεδίου καὶ οὐχὶ καὶ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Τοῦτο ἤθελον εἴπω μὲ βαθυτάτην λύπην μου, διότι, ἂν δὲν μὲ ἐνδιαφέρει τί γράφει μία ἐφημερίς, δὲν δύναμαι νὰ ἀδιαφορήσω ὅταν βλέπω τοὺς πολιτικοὺς ἀγῶνας διεξαγομένους μέχρι τοιούτου ἐπιπέδου.

Δ. Φλωριᾶς. Κύριοι συνάδελφοι, παρέσχον καὶ παρέχω διὰ τῆς ψήφου μου τὴν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν, διότι φρονῶ ὅτι διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης μου ταύτης προσφέρω ὑπηρεσίαν εἰς τὴν Χώραν. Ἐγὼ προσωπικῶς ἐδοκίμασα πικρίας παρὰ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ἀλλὰ διότι ἐσυνήθισα νὰ θέτω τὰ συμφέροντα τῆς Χώρας ὑπε-

ράνω τῶν προσωπικῶν συμφερόντων, ἐσίγησα καὶ παρέσχον τὴν ἐμπιστοσύνην μου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι διετέλεσα μέλος τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἐπεξεργασθείσης τὸ νομοσχέδιον «περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυνηγῶν» καὶ ἀπέρριψα διὰ τῆς ψήφου μου τὸ νομοσχέδιον τοῦτο. Ἠγόρευσα δὲ καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης καὶ ἀπεδοκίμασα τὸ νομοσχέδιον. Ὅταν ὅμως διὰ τῆς στάσεως ἥτις ἐτηρήθη ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἐδόθη εἰς τὸ νομοθέτημα ἐκεῖνο χροιὰ κυβερνητικῆς κρίσεως, ἐσκέφθην ὅτι ὤφειλον νὰ κρίνω μεταξὺ τῶν ζημιῶν αἵτινες ἤθελον τυχὸν προκύψει ἐξ ἑνὸς τοιούτου νομοθετήματος καὶ τῶν μεγάλων ζημιῶν αἵτινες ἤθελον προκύψει ἐκ τῆς τυχὸν πτώσεως τῆς Κυβερνήσεως. Ἐθεώρησα ἑπομένως καθῆκον, ἀφοῦ ἀείποτε τὰ συμφέροντα τῆς Χώρας θέτω ὑπεράνω παντὸς ἄλλου συμφέροντος, νὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας καὶ νὰ μὴ φέρω τὴν εὐθύνην μιᾶς πτώσεως κατὰ τὰς παρούσας στιγμὰς τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ἤθελεν ἔχει ὀλέθρια ἀποτελέσματα κατὰ τὴν κρίσιν τὴν ἰδικήν μου. Παραδόξως ὅμως ἀνέγνωσα εἰς τὸ ὄργανον τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως»....

Α. Παπαναστασίου. Δὲν εἶνε ὄργανον.

Δ. Φλωριᾶς. Ἂν εἶνε ἢ δὲν εἶνε τὸ γνωρίζουν ὅλοι.

Γ. Κιαγιᾶς. Ἔκαμε καὶ δήλωσιν ἡ ἐφημερὶς ὅτι ἔπαυσε νὰ εἶνε ὄργανον τοῦ κόμματος.

Δ. Φλωριᾶς. Τὸ ὄργανον τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» λέγει ὅτι οἱ ψηφίσαντες τὸ νομοσχέδιαν θεωροῦνται ὡς οὐτιδανοί.

Δ. Λεονάρδος. Ποῖοι εἶνε οὐτιδανοί;

Δ. Φλωριᾶς. Οἱ ποιησάμενοι ἀβαρίαν εἰς τὰς ἀρχικὰς αὐτῶν σκέψεις περὶ τοῦ νομοσχεδίου χαρακτηρίζονται ὡς οὐτιδανοὶ ἄνθρωποι καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ Στρατηγοί οἵτινες ἀπέσχον τῆς ψηφοφορίας διὰ νὰ μὴ δημιουργηθῇ κυβερνητικὴ κρίσις.

Διαμαρτύρομαι ἑπομένως διὰ τὰ γραφέντα καὶ τὰ θεωρῶ ἀνάξια περαιτέρω προσοχῆς.

Α. Παπαοικονόμου. Καὶ ἐγώ, λέγει, τὴν αὐτὴν ἀγανάκτησιν ἠσθάνθην ἐκ τοῦ δημοσιεύματος τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως», δι' οὗ ἀποκαλεῖ τρεῖς Στρατηγοὺς ἀποσχόντας τῆς ψηφοφορίας τῆς γενομένης ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυνηγῶν» οὐτιδανοὺς κλπ. Ἡμεῖς ἀποσχόντες τῆς ψηφοφορίας, ἠθελήσαμεν ν' ἀποδοκιμάσωμεν τὸ νομοσχέδιον, οὐχὶ καὶ νὰ ρίψωμεν τὴν Κυβέρνησιν, τῆς ὁποίας τὴν ἀπομάκρυνσιν θεωροῦμεν ἐθνικὴν ἀπώλειαν ἐν ταῖς παρούσαις περιστάσεσιν. Ἐπίσης αἰσθάνομαι τὴν ὑπο-

χρέωσιν νὰ διαμαρτυρηθῶ πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν κατὰ τῆς ἀχαρακτηρίστου ἐνεργείας κατὰ ἀξιωματικοῦ τῆς Χωροφυλακῆς γενομένης περὶ τὸ μεσονύκτιον τῆς χθὲς ἐν τῷ οἴκῳ μου. Ὁ ἀνθυπασπιστὴς τῆς Χωροφυλακῆς Παπαϊωάννου ἐλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν μου περὶ τὸ μεσονύκτιον ἐκτύπα δαιμονιωδῶς τὴν θύραν τῆς οἰκίας μου ζητῶν ν' ἀνοίξω ὅπως μοὶ κοινοποιηθῇ τὸ Διάταγμα τῆς ἀποστρατείας μου, κατ' ἀνωτέραν διαταγήν.

Ζητῶ ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ βεβαιώσῃ τὴν Συνέλευσιν ἂν ἔχει γνῶσιν τῆς τοιαύτης ἐνεργείας.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** δηλοῖ ὅτι ἡ Ἐφημερὶς «Δημοκρατία» δὲν εἶνε ὄργανον τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος. Ἀποτελεῖ ἴδιον ὀργανισμόν, ἂν δὲ συμφωνοῦν αἱ ἀντιλήψεις της μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως», δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι τὸ δημοκρατικὸν κόμμα φέρει εὐθύνην τῶν γραφομένων ἐν αὐτῇ.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) σχετικῶς μὲ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Α. Παπαοικονόμου λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς κοινοποιήσεως τοῦ Διατάγματος περὶ ἀποστρατείας αὐτοῦ θὰ τὸ ἐξετάσῃ. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ παράνομον τῆς μὴ ἀποστρατείας θὰ δώσῃ ἐν καιρῷ πληροφορίας εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Μεθὸ τὰ πρακτικὰ ἐπικυροῦνται.

Ὁ κ. **Κ. Σταμούλης** πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνων τὸν λόγον παρακαλεῖ νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ συζήτησις τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου, διότι κατέφθασαν ἐνταῦθα ἀντιπροσωπεῖαι ἀγροτῶν καὶ ζητοῦσι νὰ δοθῇ τέρμα εἰς τὴν ἐκκρεμότητα ταύτην.

Ὁ κ. **Π. Γεωργίτσης** παραπονεῖται διότι ἐζήτησε τὸν λόγον κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν καὶ δὲν τῷ ἐδόθη ὑπὸ τοῦ προεδρεύοντος κ. Ἀλαβάνου.

Κ. Ἀλαβάνος (Ἀντιπρόεδρος) Ἀδίκως αἰτιᾶται ὁ ἐξ Ἰωαννίνων συνάδελφος ὅτι δὲν τῷ ἐδόθη ὁ λόγος. Δὶς προσεκλήθη παρ' ἐμοῦ καὶ δὶς διεκόπη παρὰ τῶν Ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων. Διὰ τὸ τοιοῦτον πρέπει νὰ ἀποταθῇ ὄχι εἰς τὸ Προεδρεῖον ἀλλ' εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἥτις ἔλαβε τοιαύτην ἀπόφασιν. Ὁμιλεῖ περὶ κρατούντων κοινοβουλευτικῶν ἐθίμων διὰ μακρῶν καὶ λέγει ὅτι αἱ φωναὶ δὲν κερδίζουσι τὰ ζητήματα, ἀλλ' αἱ ψύχραιμοι συζητήσεις καὶ αἱ ἀποφάσεις τῆς πλειονοψηφίας. Ὑποστηρίζει ὅτι πάντοτε διεκήρυξε, καὶ τοῦτο τὸ ἐφήρμοσεν, ὅτι ὁ Πρόεδρος ὀφείλει νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ νὰ λησμονῇ τὰς προσωπικάς του συμπαθείας. Φρονεῖ μάλιστα ὅτι αἱ ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ εὐκολίαι πρέπει νὰ παρέχωνται εἰς τὴν μειονοψηφίαν ὡς πιεζομένην ἀπὸ

τὴν φυσιολογικὴν πίεσιν τῶν ἀριθμῶν. Καταλήγει μὲ τὴν βεβαίωσιν ὅτι μέλημα ἔχει πάντοτε τὴν καταπολέμησιν τῶν ἀντεγκλήσεων, διότι τοῦτο δὲν ὠφελεῖ ποσῶς τὸν κοινὸν ἀγῶνα πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ Λαοῦ.

Ὁ κ. **Π. Γεωργίτσης** λέγει ὅτι οὐδέποτε ἠμφεσβήτησε τὴν καλὴν θέλησιν τοῦ προλαλήσαντος, μόνον ἠθέλησε νὰ δηλωθῇ ποῖα εἶνε τὰ δικαιώματα τοῦ πληρεξουσίου ἐπὶ τοῦ βήματος.

Πρόεδρος. Ὅλοι εἶνε ἴσοι.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ὑπάρχει πρότασις προτάξεως τῆς συζητήσεως τοῦ σχεδίου ψηφίσματος διὰ τὸ κτῆμα Σέλι—Νιαούσης.

Γίνεται δεκτὴ ἡ πρόταξις καὶ ψηφίζεται τὸ περὶ οὗ πρόκειται ψήφισμα, ἔχον οὕτως :

«Περὶ ἀπαλλοτριώσεως τοῦ κτήματος Σέλι τῆς περιφερείας Βεροίας», ἔχον οὕτως :

Ἡ Δ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ψ η φ ί ζ ε ι :

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας, ἵνα ἀπαλλοτριώσῃ ἀναγκαστικῶς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὸ δασόκτημα Σέλι, ἀγῆκον εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ ἐκπτώτου Βασιλέως Κωνσταντίνου ὑπὲρ γειτονικῶν Δήμων ἢ κοινοτήτων, καταβαλλομένης τῆς ἀποζημιώσεως καὶ μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ κτήματος

Ἄρθρον 2.

Ἐκτελεστικὸν Διάταγμα, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, θέλει καθορίσει τὸν τρόπον τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ ἀπαλλοτριωθησομένου κτήματος καὶ τῆς καταβολῆς τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς δικαιούχους, τὰ τῆς περαιτέρω ρυθμίσεως τῶν ἐπὶ τοῦ δάσους ὑφισταμένων μισθώσεων, ὡς καὶ πᾶσαν λεπτομέρειαν ἀναγομένην εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ψηφίσματος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ψηφίσματος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν ἡ πρότασις νόμου

«Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2125 ἐπιβληθέντος τῷ Δήμῳ Ρεθύμνης φόρου», ἔχουσα οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Δῆμον πόλεως Ρεθύμνης ἵνα ἀντικαταστήσῃ τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 2125 ἐπιβληθέντα καὶ ἐν τῷ δ ἀ τοῦ ἀπὸ 21 Αὐγούστου 1920 Β. διατάγματος κυρωθέντ: δημοτικῷ δασμολογίῳ ὁριζόμενον φόρον ἐπὶ τῶν εἰς τὴν περιφέρειαν αὐτοῦ ἐξ ἑτέρων Δήμων τῆς Κρήτης μεταφερομένων, ἐλαίου, ἐλαῶν, μυργελαίου, πυρηνελαίου, χαρουπίου, βελανιδίου, κίτρων, εἰδῶν γαλακτοκομίας, μαλλίων (ἐρίων), δερμάτων, μέλιτος, ἐλαιοπυρήνων, καπνοῦ, ξυλανθράκων καὶ σάπωνος διαφόρου, ἴσον πρὸς τὸν ἐν τῷ δημοτικῷ δασμολογίῳ ὁριζόμενον ἢ καὶ μικρότερον, εἰσπραττόμενον κατὰ τὴν ἐκ τῆς περιφερείας τοῦ Δήμου ἐξαγωγὴν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἢ μεταφορὰν ἐντὸς τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 2.

Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀντικατάστασις τοῦ φόρου γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινομένης διὰ Διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἄρθρον 3.

Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν δ ἀ θαλάσσης εἰς τὸν Δῆμον εἰσαγομένων ἢ ἐκ τοῦ λοιποῦ Κράτους μεταφερομένων ἐμπορευμάτων καὶ προϊόντων, ὡς καὶ ὁ φόρος ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ Δήμου ἐξαγομένων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, ἢ ἐντὸς τοῦ Κράτους μεταφερομένων ἐλαίων, ἐλαιῶν, μυργελαίου, πυρηνελαίου, χαρουπίου, βελανιδίου, κίτρων, εἰδῶν γαλακτοκομίας, μαλλίων (ἐρίων), δερμάτων, μέλιτος, ἐλαιοπυρήνων, ξύλων, ξυλανθράκων, καὶ σάπωνος, θέλουσιν εἰσπράττεσθαι ὑπὸ τῶν τελωνειακῶν Ἀρχῶν, ἢ καὶ δημοτικῶν εἰσπρακτόρων, αἱ δὲ σχετικαὶ εἰσπράξεις, κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν, παραδίδονται εἰς τὸν Δημοτικὸν Ταμίαν κατὰ μῆνα.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου·

«Περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος δανείων πρὸς κτηματικὰς ὁμάδας Σερρῶν», ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Οἱ ἰδιοκτῆται τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τῶν νόμων 2517 καὶ

3025, ὡς οὗτοι ἀπετέλεσαν ἐνιαῖον κείμενον, συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1922 Διάταγμα ἐντὸς τοῦ νέου σχεδίου τῆς πόλεως Σερρῶν κειμένων γηπέδων, ἀποτελοῦντες κτηματικὰς ὁμάδας, δύνανται πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀνοικοδομήσεως ἐπὶ τῶν γηπέδων τούτων νὰ συνάπτωσι παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ ἐγγυήσει καὶ τοῦ Δημοσίου δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν ἀκινήτων τούτων, κατὰ τὰς ἀκολούθους διατάξεις.

Ἄρθρον 2.

Πρὸς σύστασιν κτηματικῆς ὁμάδος ἀπαιτεῖται συμμετοχὴ πέντε τοὐλάχιστον ἰδιοκτητῶν καὶ δήλωσις τούτων ἐνώπιον ἑνὸς τῶν ἐν Σέρραις συμβολαιογράφων, συντάσσοντος σχετικὴν ἔκθεσιν.

Ἡ ἔκθεσις αὕτη περιλαμβάνει α') τὸ ποσὸν ὅπερ ἕκαστος τῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συνεισφερομένων παρ' ἑκάστου κατ' ἀκριβῶς θὰ δανεισθῇ παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος δι' ἀνέγερσιν δύο κατ' ἀνώτατον ὅρον οἰκοδομῶν καὶ τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ εἶνε ἀνώτερον τῶν ἑκατὸν χιλιάδων (100.000) δραχμῶν κατ' οἰκοδομήν, β') ἀκριβῆ περιγραφὴν τῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συνεισφερομένων παρ' ἑκάστου τούτων εἰς τὴν κτηματικὴν ὁμάδα ἀκινήτων, καὶ γ') δήλωσιν ὅτι ἕκαστος τούτων εὐθύνεται ἔναντι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Δημοσίου εἰς ὁλόκληρον καὶ ἀδιαιρέτως μέχρις ὁλοσχεροῦς ἀποπληρωμῆς παντὸς τοιούτου δανείου βαρύνοντος τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν αὐτὴν ὁμάδα.

Ἄρθρον 3.

Τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ συντάξαντος τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ἔκθεσιν συμβολαιογράφου ἐγγράφεται ἄνευ τῆς συμπράξεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐπὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ἀκινήτων τῶν ἀποτελούντων τὴν ὁμάδα προσώπων ὑποθήκη ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος δι' ὁλόκληρον τὸ ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ ποσόν.

Ἡ ὑποθήκη αὕτη ἰσχύει κατὰ παντὸς ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐγγραφῆς αὐτῆς καὶ πρὸ τῆς συνάψεως τῶν ἐν τοῖς ἑπομένοις ἄρθροις δανείων, προηγεῖται πάσης ἄλλης ὑποθήκης ἢ ἄλλου βάρους ἐγγραφέντος μετ' αὐτὴν καὶ πρὸ τῆς ἐνεργείας τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 7 σημειώσεως καὶ δὲν δύναται νὰ διαγραφῇ ἄνευ συναινέσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρθρον 4.

Ἅμα τῇ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐγγραφῇ τῆς ὑποθήκης, ἕκαστος τῶν ἀποτελούντων τὴν κτηματικὴν ὁμάδα δύ-

ναται μόνος, μὴ προσαπαιτουμένης συμπράξεως καὶ τῶν λοιπῶν, νὰ συνάψῃ μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δάνειον εἴτε ἐφάπαξ εἴτε καὶ διαδοχικῶς μέχρι τοῦ ἐν τῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ἐκθέσει ὁριζομένου δι' αὐτὸν ποσοῦ.

Διὰ μόνης τῆς ὑπογραφῆς τοῦ δανειακοῦ τούτου συμβολαίου, πάντες οἱ ἀποτελοῦντες τὴν κτηματικὴν ὁμάδα καθίστανται ἔναντι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀπ' εὐθείας καὶ εἰς ὁλόκληρον μετὰ τοῦ συνάψαντος τὸ δάνειον προσωπικῶς συνοφειλέται, στερούμενοι τῶν ἐκ τῆς κοινῆς ἀλληλεγγύης εὐεργετημάτων.

Ἄρθρον 5.

Τὰ χορηγούμενα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος δάνεια προορίζονται πρὸς ἀνέγερσιν οἰκοδομῶν ἐπὶ τῶν ἐντὸς τοῦ νέου σχεδίου τῆς πόλεως Σερρῶν γηπέδων, οὐδαμῶς ὅμως ἐπηρεάζονται τὰ ἐκ τῶν δανείων τούτων δικαιώματα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐκ τῆς μὴ πραγματοποιήσεως ἐξ οἱουδήποτε λόγου τοῦ σκοποῦ τουτου.

Ἄρθρον 6.

Ἕκαστος τῶν ἀποτελούντων τὴν κτηματικὴν ὁμάδα δύναται νὰ πραγματοποιήσῃ παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος δάνειον μέχρι τοῦ ἡμίσεος τῆς ἀξίας τῆς ἀνεγερθησομένης ἐπ' αὐτοῦ οἰκοδομῆς, οὐδέποτε ὅμως τὸ ποσὸν τοῦ δανείου δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ἐν τῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ἐκθέσει ὁριζόμενον δι' ἑκάστην οἰκοδομὴν ποσόν.

Αἱ αὐταὶ διατάξεις ἰσχύουσι καὶ διὰ τὰς ὑπὸ ἀνέγερσιν οἰκοδομάς.

Ἄρθρον 7.

Τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ συντάξαντος τὸ δανειακὸν συμβόλαιον συμβολαιογράφου ἐνεργεῖται ἐν τῇ σχετικῇ σελίδι τῶν ὑποθηκῶν ἁπάντων τῶν κτημάτων τῆς ὁμάδος παρὰ τὴν ἐγγραφὴν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ὑποθήκης σημείωσις ἐμφαίνουσα τὸ ποσὸν τοῦ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον δανείου, ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν χρονολογίαν τοῦ δανειακοῦ συμβολαίου.

Ἄρθρον 8.

Τὰ κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις δάνεια εἶνε πάντοτε ἐξοφλητέα κατὰ τὸ σύστημα τῆς συνθέτου τοκοχρεολυσίας τὸ βραδύτερον ἐντὸς πέντε ἕως δέκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς συνομολογήσεως αὐτῶν.

Ἄρθρον 9.

Πρὸς μερικὴν ἐπὶ πλέον ἀσφάλειαν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διὰ τὴν χορήγησιν τῶν δανείων τούτων ἀναλαμβάνει τὸ Δημόσιον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλῃ εἰς αὐτὴν τὸ τρίτον παντὸς ποσοῦ ὀφειλομένου αὐτῇ διὰ κεφάλαιον, τόκους καὶ ἔξοδα.

Ἡ κατὰ τοῦ Δημοσίου ἄμεσος αὕτη ἀξίωσις τῆς Τραπέζης γεννᾶται εὐθὺς ὡς ἐξ οἱουδήποτε λόγου καταστῇ ἀπαιτητὸν εἴτε ὁλόκληρον τὸ χορηγηθὲν δάνειον, εἴτε οἱαδήποτε χρεολυτικὴ ἢ ἄλλη δόσις αὐτοῦ.

Ἄρθρον 10.

Ἡ πρὸς ἀσφάλειαν τῶν ἀνωτέρω δανείων ἐγγραφεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος νόμου ὑποθήκη ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 σημείωσις ὑπὲρ αὐτῆς παραμένουσιν ἐν ἰσχύϊ καὶ ἔναντι παντὸς τρίτου ἀξιοῦντος δικαίωμα κυριότητος ἢ ἄλλο ἐμπράγματον δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἐνυποθήκου.

Ἡ ἀξίωσις τούτου δὲν ἔχει ἔναντι τῆς Τραπέζης ἐμπράγματον δύναμιν, τεκμαιρομένου ὡς πρὸς αὐτὴν ἀκαταμαχήτως ὅτι ὁ εἰς αὐτὴν παραχωρήσας εἰς ὑποθήκην τὸ ἀκίνητον εἶνε κύριος αὐτοῦ.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἐπὶ πάσης συμβατικῆς ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ὑποθήκης ἐγγεγραμμένης ἐπὶ ἀκινήτων ἐντὸς τοῦ νέου σχεδίου τῆς πόλεως Σερρῶν.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

«Περὶ ἀνακλήσεως εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν ἀποστράτων ἀξιωματικῶν καὶ μεταφορᾶς των εἰς ὑπηρεσίας», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ νόμου 1464 τῆς 18 Ἰουνίου 1918 «περὶ ἀρμοιώσεως ἀξιωματικῶν Διαχειρίσεως», τοῦ 1499 τῆς 21 Αὐγούστου 1918 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Χαρτογραφικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Στρατοῦ», καὶ τοῦ 357 τοῦ 1914 «περὶ κατατάξεως λοχαγῶν Στρατολογίας», ὅπως ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, καὶ δι' ἐφάπαξ ἐκδοθησομένου Διατάγματος, ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν ἐνεργὸν τοῦ Στρατοῦ ὑπηρεσίαν καὶ μεταφέρῃ ἐκ τῶν ὅπλων των εἰς τὴν Διαχείρισιν, Στρατολογίαν καὶ Χαρτογράφους τοὺς παρὰ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου προταθέντας διὰ τοῦ 8ου πίνακος τῆς 14 Νοεμβρίου 1924.

Ἄρθρον 2.

Οἱ οὕτω μεταταχθησόμενοι ἀξιωματικοὶ θέλουσι τεθῇ εἰς τὸ

ἀριστερὸν τῶν ἐν τῷ Σώματι εἰς ὃ μετατίθενται ὁμοιοβάθμων των.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του.»

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι νομοσχέδια :

«Περὶ βελτιώσεως θέσεως ἀναπήρων καὶ ἀνικάνων ὑπαξιωματικῶν Χωροφυλακῆς καταστάντων τοιούτων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν διατεταγμένης ὑπηρεσίας ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ ἐν πολέμῳ.» εἰς α' συζήτησιν.

«Περὶ συμπληρώσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ὑπηρεσίαν Τ. Τ. Τ.», κατ' ἀρχήν.

«Περὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου νόμων», κατ' ἀρχήν.

Ὁ κ. **Ν. Ξηρὸς** καταθέτει σχέδιον ψηφίσματος «περὶ διορισμοῦ ἐκτάκτων ὑπαλλήλων εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς τῆς ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὰ θύματα πολέμου», ἣν καὶ ἀναπτύσσει ἐν ἐκτάσει.

Θὰ τυπωθῇ καὶ θὰ διανεμηθῇ.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** συμφωνῶν παρατηρεῖ ὅτι ὄχι μόνον προσωπικοῦ κατωτέρου στερεῖται ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Συντάξεων Θυμάτων Πολέμου Πύργου, ἀλλὰ καὶ προέδρου ἀπὸ τῆς μεταθέσεως τοῦ Πρωτοδίκου Τετράδη ἐκ τοῦ Πρωτοδικείου Ἠλείας.

Κωνσταντῖνος Καλομενόπουλος. Ἡ πρότασις τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου εἶνε λίαν δεδικαιολογημένη, καὶ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ παρὰ τῆς Συνελεύσεως, ἐλπίζω δὲ ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ σπεύσῃ νὰ ἐγγράψῃ αὐτὴν εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν καὶ θὰ ἐπισπεύσῃ τὴν συζήτησιν αὐτῆς. Εἶνε ἐπείγουσα ἀνάγκη, κύριοι συνάδελφοι, νὰ ἐκκαθαρισθῶσιν ὅσον τάχιον αἱ ὑποβεβλημέναι εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς αἰτήσεις ἀπονομῆς συντάξεων εἰς τὰς οἰκογενείας θυμάτων πολέμου, καὶ ληφθῶσι πρὸς τοῦτο ἔκτακτα μέτρα, καθόσον, ὡς ἔχουσι σήμερον τὰ πράγματα μὲ τὴν βραδύτητα ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ εἰς τὰς ἐργασίας τῶν Ἐπιτροπῶν, δὲν θὰ ἀρκέσῃ οὐδὲ μία δεκαετία πρὸς ἐκδίκασιν τῶν αἰτήσεων. Εἶνε λυπηρόν, κύριοι, ὅτι, ἐνῷ ἡ Πολιτεία ἔλαβε πρόνοιαν περὶ ἀπονομῆς ἀποζημιώσεων καὶ ἐπιτηδεύματος δι' ἐκείνους τῶν ὁποίων ἁπλῶς περιωρίσθη ἡ ἐξάσκησις τοῦ ἐπαγγέλματός των, καὶ ἀπενεμήθη ἄνευ βραδύτητος ἡ τοιαύτη ἀποζημίωσις, εἶνε λυπηρὸν ὅτι ἡ

ἐκδίκασις τῶν αἰτήσεων ἀπονομῆς συντάξεων πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀπώλεσαν τοὺς προστάτας των ἢ κατέστησαν ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν χάριν τῆς Πατρίδος, προβαίνει μετὰ βραδύτητος ἀπελπιστικῆς.

Ἐλπίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ σπεύσῃ νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ὑποβληθεῖσαν πρότασιν, ἢ θὰ λάβῃ οἷα ἄλλα μέτρα θεωρεῖ σκόπιμα διὰ τὴν ταχεῖαν ἐκδίκασιν τῶν αἰτήσεων ἀπονομῆς συντάξεων θυμάτων πολέμου.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** παρακαλεῖ νὰ προταχθῇ αὔριον τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν», διότι ἐπίκειται ἡ λῆξις τῆς κτηνοτροφικῆς περιόδου.

Τὴν αὐτὴν σύστασιν ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος.**

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι εἶνε δικαίωμα τῆς Συνελεύσεως νὰ προτάξῃ τὸ περὶ οὗ πρόκειται νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστόν, θὰ προκαλέσῃ συζήτησιν.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** ἐκφράζει τὴν ἀπορίαν του διὰ τὴν ἀρχὴν ἣν θέλει νὰ καθιερώσῃ ἡ Κυβέρνησις, ὅπως συζητῶνται μόνον νομοσχέδια μὴ ἔχοντα συζήτησιν.

Ὁ κ. **Κ. Σταμούλης** τονίζει ὅτι εἶνε ἀξίωσις ὁλοκλήρου τοῦ Θεσσαλικοῦ Λαοῦ, καὶ δὲν πρέπει νὰ παρίδῃ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις, ὅπως συζητηθῶσι τὰ νομοσχέδια περὶ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν καὶ περὶ ἀγροτικοῦ νόμου.

Ὁ κ. **Β. Καραπάνος** παρατηρεῖ ὅτι ἀμφότερα ταῦτα πρέπει νὰ συζητηθῶσιν ἀναποσπάστως.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** λέγει ὅτι τηλεγραφικαὶ πληροφορίαι ληφθεῖσαι σήμερον ἐκ Πατρῶν καὶ Πύργου φέρουσιν ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν σταφίδων ὑπέστησαν νέαν μεγάλην πτῶσιν καὶ τοῦτο ἀποδίδεται καὶ ἀσφαλῶς ὀφείλεται εἰς τὴν ἐκκρεμότητα τῆς συζητήσεως τῶν ὑποβεβλημένων σταφιδικῶν νομοσχεδίων. Ὁ ἐπικρατήσας πανικός, λέγει, ὅστις σημειοῦται τεραστίας ζημίας, θὰ ἀποτραπῇ διὰ τῆς συζητήσεως τῶν νομοσχεδίων καὶ τῆς λήψεως τῶν ἐπιβαλλομένων μέτρων. καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως προτάξῃ κατὰ τὴν αὐριανὴν συζήτησιν τὰ σταφιδικὰ νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα εἶνε ἀπείρως σημαντικώτερα τῶν ἄλλων νσμοσχεδίων τῶν ὁποίων ζητεῖται ἡ πρόταξις.

Ὁ κ. **Γ. Δουπινᾶς** διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ἀναβαλλομένης ἐπὶ μῆνας συζητήσεως τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος, εἰς βάρος τῶν σταφιδοπαραγωγῶν, οἵτινες ἐν ὁμοφωνίᾳ ζητοῦσι τὴν ἐπιψήφισιν τῆς προτάσεως περὶ ἀγορᾶς αὐτουσίου καρποῦ.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** παραπονεῖται διότι δὲν τῷ ἐδόθη ὁ

λόγος κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ψηφίσματος «περὶ ἀπαλλοτριώσεως τοῦ κτήματος «Σέλι».

Οἱ κ. κ. **Σπ. Θεοδωρόπουλος** καὶ **Β. Καραπάνος** τονίζουσιν ἐκ νέου τὴν ἀνάγκην τῆς συναφοῦς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀγροτικοῦ νόμου, περὶ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν καὶ τοῦ ἐμφυτευτικοῦ νομοσχεδίου.

Οἱ κ. κ. **Ι. Κούνδουρος** καὶ **Γ. Φραγκούδης** διαμαρτύρονται διότι ἐψηφίσθη, χωρὶς νὰ δοθῇ ὁ λόγος εἰς τοὺς ζητήσαντας αὐτόν, τὸ ψήφισμα δι' οὗ δίδονται χρήματα διὰ τὸ κτῆμα τοῦ πρώην Βασιλέως Κωνσταντίνου.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) δίδει ἐξηγήσεις ὅτι κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπαλλοτριωθῇ κατ' ἄλλον τρόπον.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** δηλοῖ ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἀντίρρησιν, ἐφόσον πρόκειται περὶ κτήματος ἀγορασθέντος προσωπικῶς παρὰ τοῦ Κωνσταντίνου.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δίδει ἐξηγήσεις ὅτι μηδενὸς ἀντιλέγοντος τὸ ψήφισμα ἐψηφίσθη.

Διὰ νὰ τροποποιηθῇ ἤδη χρειάζεται νέον ψήφισμα.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** ζητεῖ νὰ ἀπαλλοτριωθῇ τὸ κτῆμα τοῦτο ἄνευ ἀποζημιώσεως.

Ὁ κ. **Ἀν. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι πρὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως θὰ διαλευκανθῶσι καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ κτήματος δικαιώματα κυριότητος.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** διαμαρτύρεται διότι τὸ δηθὲν ψηφισθὲν ψήφισμα δὲν ἀνεγνώσθη κἂν.

Ὁ **Ι. Κούνδουρος** δηλοῖ ὅτι θὰ ὑποβάλῃ μετὰ τῶν λοιπῶν πληρεξουσίων τροποποιητικὸν ψήφισμα.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ συντάγματος συζήτησιν (ὥρᾳ 6.20′ μ. μ.).

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ ἡ πρότασις τῆς ἐπὶ τοῦ συντάγματος Ἐπιτροπῆς περὶ προσθήκης β′ ἐδαφ. εἰς τὸ ἄρθρον 17, ἔχοντος οὕτως :

«Ἐν περιπτώσει γενικῆς ἐπιστρατεύσεως ἢ πολέμου δύναται ἡ Βουλή, συμφωνούσης καὶ τῆς Γερουσίας, νὰ παρατείνῃ τὴν βουλευτικὴν περίοδον μέχρι λήξεως τῆς ἐπιστρατεύσεως ἢ τοῦ πολέμου».

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 19 ὁ κ. **Π. Γιωτόπουλος** (ὥρᾳ 6. 25′ μ. μ.) λέγει ὅτι κατὰ τὴν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν ἐν προηγουμένῃ συνεδριάσει ἐζητήθη ἡ ἐπέκτασις τῶν περιορισμῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀσυμβίβαστον μεταξὺ τοῦ ἀξιώματος τοῦ βουλευτοῦ καὶ ἄλλων ἰδιοτήτων. Δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ ἐπέκτασις αὕτη εἰς δύο ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι διὰ τῶν ἀσυμβιβάστων ἐξασφαλίζεται ἡ μᾶλλον ἀπερίσπαστος ἐνέργεια τοῦ βουλευτοῦ, μὴ ἀπασχολουμένου εἰς ἄλλα ἔργα, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ μεγαλυτέρα αὐτοῦ ἀμεροληψία καὶ ἀνεξαρτησία κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ λειτουργήματος αὐτοῦ.

Οἱ λόγοι ὧν ἕνεκα καταπολεμοῦνται τὰ ἀσυμβίβαστα εἶνε ἡ ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας, ἡ ἀρχὴ τῆς πολιτικῆς ἰσότητος καὶ τὸ συμφέρον τοῦ νὰ μὴ περιορισθῇ τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος πολιτικῶν. Ὑποστηρίζει ὅτι ἡ τάσις τῆς νεωτέρας συνταγματικῆς ἐπιστήμης εἶνε ὑπὲρ τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἀσυμβιβάστων καὶ ἀναφέρει διάφορα παραδείγματα ἐκ τῶν ξένων συνταγμάτων. Ἐν Γαλλίᾳ μάλιστα ὁλόκληροι κατηγορίαι, καὶ ἐμμίσθων ἀκόμη ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων μὴ ἐνασκούντων λειτούργημα ἔχον πολιτικὴν σημασίαν, δύνανται νὰ πολιτευθῶσι, τιθέμενοι ἐν διαθεσιμότητι. Τοῦτο ἰδίως ὅπως μὴ στερῶνται αἱ Βουλαὶ τῶν φώτων καὶ τῆς πείρας ὁλοκλήρου τάξεως διανοουμένων.

Ἐξηγεῖ μεταξὺ ἄλλων πῶς τὸ ἀξίωμα τοῦ δημάρχου καὶ δημοτικοῦ συμβούλου δὲν συγκρούονται πρὸς τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα καὶ ἀναφέρει περιπτώσεις ἐν Ἰταλίᾳ καθ' ἃς τὸ αὐτὸ πρόσωπον εἶνε περιβεβλημένον διὰ τριῶν συγχρόνως ὑπουργημάτων. Τονίζει ὅτι μόνον αἱ ἰσχυραὶ καὶ πεφωτισμέναι ἀτομικότητες δύνανται νὰ ἐνασκήσωσιν ἐπαισθητὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν δημοσίων ἀναγκῶν τῆς Χώρας. Πᾶς ἐπαγγελματίας, καὶ δὴ ὁ δικηγόρος, δύναται νὰ ἀποπειραθῇ ἐκμετάλλευσιν τοῦ βουλευτικοῦ αὐτοῦ ἀξιώματος, ἀλλ' ἡ τυχὸν κατάχρησις δὲν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὴν χρῆσιν, ἡ δὲ παρεμπόδισις τῆς ἐνασκήσεως ὡρισμένων ἐπαγγελμάτων δύναται ἐξ ἐναντίας νὰ ὠθήσῃ τοὺς ἠθικῶς ἀσθενεστέρους εἰς ἀληθῆ ἐκμετάλλευσιν τῆς βουλευτικῆς ἰδιότητος.

Ὁ κ. **Π. Πετροπουλάκης** (ὥρᾳ 7. 5′ μ. μ.) λέγει ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ εἰς ἄλλα συντάγματα δὲν θεωρεῖται κώλυμα διὰ τὸ πολιτεύεσθαι. Συνεπῶς δὲν πρέπει νὰ τύχῃ ἐγκρίσεως ἡ σχετικὴ τροπολογία, διότι τότε ἔπρεπε νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς ἄλλα ἐπαγγέλματα. Ἄλλως τε ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀπαγορεύσεις εἶνε νομοθετικῆς ἁρμοδιότητος ζήτημα. Ὀφείλω ὅμως νὰ μὴ παραλίπω νὰ τονίσω ὅτι αἱ λαϊκαὶ μᾶζαι πιστεύουσιν ὅτι καλύτερον θὰ τοῖς ἀπονεμηθῇ δικαιοσύνη ἂν ὑποστηρίξωσι τὰς ὑποθέσεις των δικηγόροι καὶ μά-

λιστα ἔχοντες πολιτικὴν ἐπιρροήν. Διὰ τοῦτο φρονῶ ὅπως διὰ νόμου ἀπαγορευθῇ ἡ ἄσκησις ἐνώπιον τῶν ποινικῶν δικαστηρίων τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος εἰς πληρεξουσίους καὶ βουλευτάς. Εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ τεθῇ ἡ ἀπαγόρευσις, διότι ἡ συζήτησις ἐκεῖ εἶνε γραπτή.

Καταλήγων εὔχεται ὅπως ἴδῃ τάχιστα προσαγόμενον νόμον συμφώνως μὲ τὰς ἄνω παρατηρήσεις του.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** (ὥρα 7.20′ μ. μ.) λέγει ὅτι ἀπὸ τὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ συντάγματος θὰ κριθῇ ἂν τὴν Συνέλευσιν ἐμπνέουσιν ἀρχαὶ δημοκρατικαί, δηλαδὴ προοδευτικαί, ἢ ἀρχαὶ μοναρχικαί, ἤτοι ὀπισθοδρομικαί. Ὁ πολὺς περιορισμὸς τοῦ ἀτόμου ὡς ἐκλογίμου ἀντίκειται εἰς τὰ δημοκρατικὰ πολιτεύματα. Τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ἔχει ὡς δικαιολογίαν τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ ἀνόθευτον τῶν ἐκλογῶν. Δὲν φρονεῖ ὅτι πρέπει εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην νὰ **συμπεριληφθῶσιν** οἱ δήμαρχοι καὶ κοινοτικοὶ σύμβουλοι. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Διευθυντὰς καὶ Νομικοὺς Συμβούλους τῶν ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν, μόνον διὰ λόγους ἀνωτέρου δημοσίου συμφέροντος δικαιολογεῖται ἡ θέσπισις τοῦ ἀσυμβιβάστου αὐτῶν. Ἀντικρούων εἶτα τὴν πρότασιν περὶ ἀσυμβιβάστου τῶν δικηγόρων εὑρίσκει ὅτι πεπλανημένως ὑπεστηρίχθη ὅτι ἡ παρουσία τῶν πολιτευομένων δικηγόρων εἰς δίκας ἐπηρεάζει τὴν δικαιοσύνην ὑπὲρ τῶν πελατῶν των. Κατὰ τὴν γνώμην του συμβαίνει τοὐναντίον. Ὁ ἀποκλεισμός, λέγει, τοῦ δικηγόρου ἀπὸ τοῦ πολιτεύεσθαι καταδικάζει τὴν μεγαλυτέραν ἐπιστημονικὴν τάξιν τῆς Χώρας, ἥτις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον βιοπαλαίει διὰ νὰ ζήσῃ, καὶ περιορίζει τὸ ἐκλόγιμον μόνον εἰς τοὺς πλουτοκράτας. Ἐξακολουθῶν ἀντικρούει τὴν ἑτέραν παράγραφον περὶ δικαιώματος τοῦ βουλευτοῦ νὰ παραιτῆται τοῦ ἀξιώματός του, διότι τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα δὲν εἶνε προσωπικὸν δικαίωμα, ἀλλ' εἶνε δικαίωμα τοῦ Λαοῦ, ὅστις ἐξέλεξε τὸν πληρεξούσιον καὶ τὸν βουλευτήν.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** διακόπτων λέγει ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ δικαιώματος τῆς παραιτήσεως τοῦ ἐκλογίμου εἶνε ἀνελευθέρα διάταξις, καταλύουσα τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** συνεχίζων ἐπιμένει εἰς τὴν γνώμην του σὺν τῇ προσθήκῃ ὅτι ἡ παραίτησις γίνεται δεκτὴ ἐφόσον συναινεῖ τὸ Σῶμα.

Ὁ κ. **Μ. Καταπότης** νομίζει ὅτι διὰ νόμου δύναται νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ ἄσκησις τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος ἐνώπιον τῶν ποινικῶν δικαστηρίων εἰς τοὺς βουλευτὰς δικηγόρους, καὶ δικαιολογεῖ διὰ μακρῶν τὴν γνώμην του ταύτην.

Ἰδίως, λέγει, εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ κέντρα ὁ ἐπηρεασμὸς τῶν πολιτευομένων δικηγόρων εἶνε προφανὴς καὶ ἄλλως τε τοιαύτη εἶνε καὶ ἡ καθολικὴ ἐντύπωσις εἰς τὸν Λαόν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δικαίωμα τοῦ βουλευτοῦ νὰ παραιτῆται, φρονεῖ ὅτι εἶνε προσωπικόν του δικαίωμα καὶ δὲν ὑπόκειται εἰς νόμιμον ἔγκρισιν.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καταθέτει νομοσχέδιον «περὶ αὐξήσεως τοῦ δυνάμει τοῦ νόμου 2749 περὶ συνάψεως ἐσωτερικοῦ Ἀναγκαστικοῦ Δανείου μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δρ. 1600.000 ἐπιβληθέντος προσθέτου ποσοστοῦ ἑκάστοτε ἐπὶ τῶν ἐμμέσων καὶ ἀμέσων φόρων ὡς καὶ τῶν λοιπῶν ἐσόδων, ἐφ' ὧν τοῦτο ἐπεξετάθη βραδύτερον».

Ὁ κ. **Π. Τσιτσεκλῆς** (Ὑπ. Δικ.) νομίζων ὅτι ἐθίγη ἡ Δικαιοσύνη διὰ τῶν λεχθέντων παρὰ τοῦ κ. Κουτούπη ἀναγκάζεται νὰ λάβῃ τὸν λόγον. Ἡ Δικαιοσύνη, λέγει, σήμερον εἶνε τελείως ἀνεξάρτητος τῆς πολιτικῆς· εἶνε περιφρουρημένη διὰ Συμβουλίου κλπ. Βεβαίως εἰς παλαιοτέρας ἐποχὰς δὲν ὑπῆρχον αἱ ἐγγυήσεις αὗται διὰ τὸν δικαστὴν καὶ εὐλόγως ὑπῆρχεν ἡ ἰδέα εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅτι ἐπηρεάζοντο οἱ δικασταὶ ἀπὸ τοὺς πολιτευομένους. Σήμερον, λέγει, ὀφείλει νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι οἱ πολιτευόμενοι δικηγόροι, ἀντὶ νὰ ὠφελῶσι μὲ τὴν ἰδιότητά των ταύτην, βλάπτουσι τοὺς πελάτας των. Καταλήγων λέγει ὅτι καὶ οἱ δικηγόροι πολιτευόμενοι καὶ οἱ δικασταὶ εὑρίσκονται εἰς τὸ ὕψος των, ὥστε νὰ παρέλκῃ ἡ θέσπισις διατάξεως καὶ μάλιστα συνταγματικῆς μειούσης ἀμφοτέρους. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** (ὥρα 8 μ.μ.) λέγει ὅτι ἡ πρότασις τοῦ κ. Δ.Μαργέτη παρεξηγήθη, διότι ὁ κ. πληρεξούσιος οὐδαμῶς ἐσκόπει νὰ θίξῃ τοὺς δικηγόρους καὶ ἐπομένως ἦτο περιττὸν νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ βῆμα ὁ κ. Καραπάνος ἵνα ὑπεραμυνθῇ τοῦ δικηγορικοῦ Σώματος, οὔτε ὁ κ. Ὑπουργὸς ἵνα ὑπεραμυνθῇ τοῦ δικαστικοῦ Σώματος. Παρὰ τῷ λαῷ ὅμως ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα ὅτι τοιαύτη τις ἐπίδρασις ἀσκεῖται ἐκ μέρους τῶν πολιτευομένων δικηγόρων. Ἐφόσον δὲ δὲν ἐπικρατεῖ πεποίθησις εἰς τὴν Δικαιοσύνην, οὐδεμία πρόοδος εἶνε δυνατὸν νὰ σημειωθῇ.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** λέγει ὅτι τοιοῦτόν τι ἀσυμβίβαστον εἰς οὐδὲν σύνταγμα τοῦ κόσμου ἀναγράφεται. Θὰ ἦτο πρωτοφανές, ἐὰν ἀνεγράφετο.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν τοιαύτη τις πρότασις συζητεῖται, διότι καὶ ἡ Συνέλευσις τοῦ 1911 ἠσχολήθη μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο, κατόπιν προτάσεως τοῦ κ. Ἡλιοπούλου.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** ὑπομιμνήσκει ὡσαύτως τὰς γενομέ-

ας κατὰ τὸ 1911 σχετικὰς συζητήσεις καὶ ὑποστηρίζει πρότασιν ὅπως οἱ ἐκλεγόμενοι ὡς βουλευταὶ δικηγόροι μὴ δύνανται πλέον νὰ δικηγορῶσιν, ἐφόσον διατηροῦσι τὸ ἀξίωμα τοῦ βουλευτοῦ. Τοῦτο ὀφείλει νὰ γίνῃ καὶ δι' ἄλλον ἀκόμη λόγον, λέγει, ἵνα ἀποφευχθῇ πᾶσα ἐν τῷ μέλλοντι σύγκρουσις καθηκόντων μεταξὺ τῆς ὑποχρεώσεως τὴν ὁποίαν ἔχουσιν οἱ δικηγόροι ἵνα ὑποστηρίζωσι τὰ συμφέροντα τῶν πελατῶν των ἀφ' ἑνὸς καὶ τὰ ὑπέρτατα συμφέροντα τῆς Πατρίδος ἀφ' ἑτέρου. Ἐὰν ὑπάρχωσι δικηγόροι οἱ ὁποῖοι στερούμενοι τοῦ ἐπαγγέλματός των δὲν θὰ δύνανται νὰ ζήσωσιν, ἡ Πολιτεία ὀφείλει νὰ τοὺς ἀμείψῃ διότι ὅσοι ἐργάζονται πρέπει νὰ ἀμείβωνται. Διὰ τοῦτο πάντοτε ὑπεστήριξε τὴν αὔξησιν τῆς βουλευτικῆς ἀποζημιώσεως, διότι ὁ λαὸς ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ὅτι οἱ πλούσιοι τοὺς ἐκμεταλλεύονται, ἐνῷ οἱ πτωχοὶ εἶνε ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι πάσχουσι καὶ ἀγωνίζονται ὑπὲρ αὐτοῦ. Πρέπει διὰ τοῦτο νὰ γίνῃ εἰδικὸν ψήφισμα πρὸς αὔξησιν τῆς ἐπιχορηγήσεως τῶν βουλευτῶν οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουσιν ἄλλον πόρον.

Τινὲς πληρεξούσιοι ζητοῦσι τὴν λύσιν τῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. ***Γ. Παπανδρέου*** διαμαρτύρεται διὰ τὴν γενομένην πρότασιν, φρονεῖ δ' ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ διακόψωμεν τὴν συνεδρίασιν, ἐνῷ πράγματι δὲν διεξήχθη οὔτε δίωρος συζήτησις ἐπὶ τοῦ συντάγματος.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** παρέχει ἐξηγήσεις διὰ τὴν πρότασιν πρὸς λύσιν τῆς συνεδριάσεως, ὀφειλομένην εἰς διάλεξιν ὀργανωθεῖσαν ἐκ μέρους τῶν παρεπιδημούντων ἐνταῦθα Ἑλβετῶν, εἰς τὴν ὁποίαν πολλοὶ πληρεξούσιοι ἐπιθυμοῦσι νὰ παραστῶσιν.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι πράγματι πρόκειται περὶ λίαν ἐνδιαφερούσης διαλέξεως σχετικῆς πρὸς τὸ νέον ἐκπαιδευτικὸν σύστημα, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδήλωσαν ὅτι ἐπιθυμοῦσι νὰ παραστῶσι πολλοὶ τῶν κ. κ. πληρεξουσίων.

Ἡ διεξαγομένη συζήτησις δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐξ ἄλλου ἐξαντληθεῖσα, διότι φρονεῖ ὅτι ἡ Συνέλευσις δὲν θὰ εἶνε διατεθειμένη, ν' ἀποδεχθῇ τὴν προτεινομένην τροπολογίαν. Ὑπομιμνήσκει ὅτι ἀποκλεισμὸς τῶν δικηγόρων ἀπὸ τοῦ Κοινοβουλίου οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ ἐγένετο παρὰ μόνον εἰς τὴν Ἀγγλίαν πρό τινων ἑκατονταετηρίδων· ὅτε δὲ κατηργήθη ὁ νόμος ἐκεῖνος, ὀραδύτερον οἱ Ἄγγλοι ἱστορικοὶ ὠνόμασαν τὸ Κοινοβούλιον ἐκεῖνο «Κοινοβούλιον ἀμαθῶν».

Συνεχίζων λέγει ὅτι μετὰ τὰς ἐγερθείσας ἀντιρρήσεις ὡς πρὸς τὸν λόγον τῆς συνεδριάσεως, θὰ ἠδύνατο νὰ διακοπῇ

ἡ συνεδρίασις καὶ νὰ συνεχισθῇ μετὰ τὸ δεῖπνον. Οὕτως οἱ ἐπιθυμοῦντες ἐκ τῶν κ. κ. συναδέλφων θὰ δυνηθῶσι νὰ παραστῶσιν εἰς τὴν διάλεξιν, οἱ δὲ λοιποὶ θὰ προσέλθωσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** λέγει ὅτι θὰ ἠδύνατο συμβιβαστικῶς νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα, ἐφόσον ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 19 δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐξηντλημένη, δὲν εἶνε δὲ κατὰ τὸ φαινόμενον πιθανὸν νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ περὶ ἀσυμβιβάστου πρότασις ἵνα στερηθῶσι πτωχοὶ ἄνθρωποι τοῦ μέσου ἵνα ζήσωσι. Θὰ ἦτο λοιπὸν δυνατὸν νὰ παραιτηθῶσι τοῦ λόγου οἱ ἐγγεγραμμένοι ὅπως ὁμιλήσωσιν, ἵνα ψηφισθῇ τὸ ἄρθρον 19, τοὐλάχιστον κατὰ τὴν ἑσπέραν ταύτην, διότι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ περατωθῇ τὸ τμῆμα τοῦτο τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως χωρὶς νὰ ψηφισθῇ τοὐλάχιστον τὸ περὶ Βουλῆς κεφάλαιον.

Συνεχίζεται μετὰ τοῦτο ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 19 συζήτησις.

Ὁ κ. ***Γ. Δουπινᾶς*** τονίζει ὅτι εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι ὑπάρχει ἡ πλάνη εἰς τὸν κόσμον ὅτι πρέπει νὰ τρέχῃ νὰ τὸν ὑποστηρίζῃ ὁ πολιτευόμενος δικηγόρος.

Ὁ κ. ***Ι. Τσιριμῶκος***. Διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι οἱ ἔχοντες δίκας ἐνώπιον τῶν μικτῶν δικαστηρίων προσφεύγουσιν εἰς τοὺς διαπρεπεστέρους δικηγόρους.

Μόνον οἱ ἀγνοοῦντες τὰ πράγματα δύνανται νὰ ἰσχυρίζωνται ὅτι ἡ ἰδιότης τοῦ βουλευτοῦ ἀρκεῖ πρὸς δημιουργίαν πελατείας. Εἶνε δὲ οἰκτρὰ πλάνη ἐπίσης τὸ λεχθὲν ὅτι ὁ δικηγόρος βουλευτὴς ἐπηρεάζει διὰ τῆς παραστάσεώς του τοὺς ὁρκωτοὺς ἢ τοὺς τακτικοὺς δικαστάς.

Ὁ κ. ***Γ. Δουπινᾶς*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ ἀντίληψίς του εἶνε ὅτι ὁ κόσμος πιστεύει εἰς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπε καὶ τὸ ὁποῖον δυστυχῶς κατεχρυπαίνει τὴν Δικαιοσύνην. Δημιουργεῖ ἡ λαϊκὴ αὕτη πλάνη καὶ μειονεκτικότητα μεταξὺ πολιτευομένων καὶ μὴ δικηγόρων. Διὰ τοῦ ο τοὐλάχιστον ἐνώπιον τῶν ποινικῶν δικαστηρίων πρέπει νὰ θεσπισθῇ τὸ ἀσυμβίβαστον.

Ὁ κ. ***Γ. Φραγκούδης*** δηλοῖ ὅτι εἶνε κατὰ τῆς τροπολογίας τοῦ ἀσυμβιβάστου.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** (ὥρᾳ 9-5') ἀναιρούων τὰ λεχθέντα κατὰ τῆς τροπολογίας τονίζει ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἡ πελατεία τῶν πολιτευομένων δικηγόρων εἶνε ἀνωτέρα τῶν ἁπλῶν δικηγόρων. Ὅτι πιστεύει ὁ κόσμος ὅτι οἱ πολιτευόμενοι δικηγόροι ἐπηρεάζουσι τὴν Δικαιοσύνην, εἶνε ἀναμφισβήτητον. Ἀναγινώσκει πρὸς ἀπόδειξιν ἐπιστολὴν τοῦ δικηγόρου Γεωργιάδου δημοσιευθεῖσαν σήμερον εἰς τὸ «Ἑλ. Βῆμα». Χωρὶς, λέγει, νὰ ἀμφισβητῶ ὅτι ὁ γράφων εὑρίσκεται ἐν πλάνῃ, ὀφείλει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι παρὰ τὴ κοινὴ γνώμη

εἶνε ἐβραιωμένη ἡ πεποίθησις ὅτι ὁ δικηγόρος βουλευτὴς ἀσκεῖ ἐπιρροήν.

Διὰ τοῦτο ἐπιμένει ὅπως τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἡ τροπολογία του.

Ὁ κ. **Γ. Κιαγιᾶς** διακόπτων δηλοῖ ὅτι ἀφ' ἧς ἐξελέγη πληρεξούσιος δὲν δικηγορεῖ.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** (ὥρᾳ 9.15') κηρύσσεται κατὰ τῆς τροπολογίας τοῦ ἀσυμβιβάστου τῶν δικηγόρων, διότι δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ ἐμποδισθῶσιν οὗτοι ἀπὸ τοῦ πολιτεύεσθαι, ἐφόσον μάλιστα εἶνε ἀπὸ τὰς ἐκλεκτὰς διανοουμένας τάξεις.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** κηρύσσεται κατὰ τῆς τροπολογίας περὶ ἀσυμβιβάστου τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος πρὸς τὸ πολιτεύεσθαι. Καταλήγων συνιστᾷ νὰ μὴ μεταβαίνωσιν οἱ πολιτευόμενοι εἰς τὰ Ὑπουργεῖα.

Κηρύσσεται εἶτα περατωθεῖσα ἡ συζήτησις.

Ἀπορρίπτεται δι' ἀναστάσεως ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 19 τροπολογία τοῦ κ. **Θ. Χαβίνη** ἐπὶ τοῦ ἀσυμβιβάστου τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος πρὸς τὸ ἀξίωμα τοῦ βουλευτοῦ.

Λύεται δὲ ἡ συνεδρίασις, συναινέσει τῆς Συνελεύσεως ὥρᾳ 9.30' μ. μ. διὰ τὴν 4.30' μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΟΔ'

τῆς 7 Ἀπριλίου 1925.

Ὥρᾳ 5.15' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Οἱ ἀκτήμονες καλλιεργηταὶ Ἀγρινίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν εἰς ἀπόρους κτηματίας διανομὴν τῶν κτημάτων τῆς Μονῆς Μυρτιᾶς.

Ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς Κρήτης Πλατῆς διαμαρτύρεται διὰ τὰ ἐναντίον του λεχθέντα εἰς τὴν Συνέλευσιν ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου κ. Π. Γιωτοπούλου.

Ὁ κ. **Χρ. Σακελλαριάδης** πληρεξούσιος Καλαμπάκας ἀναφέρων ἄρνησιν τῶν κατοίκων Καλαμπάκας διὰ τὴν κατα-

βολὴν φόρου τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας παρακαλεῖ ὅπως τὸ ζήτημα διευθετηθῇ ταχέως, ἵνα μὴ ἐγκαταλειφθῶσι τὰ κτήματα ἀφύλακτα.

Ὁ Σύλλογος τῶν Μηχανικῶν καὶ Ἀρχιτεκτόνων Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως προβῇ εἰς τὴν ψήφισιν σχετικοῦ νόμου ἀπαγορεύοντος τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος εἰς Μηχανικοὺς καὶ Ἀρχιτέκτονας μὴ Ἕλληνας ὑπηκόους.

Οἱ Κ. Μπεμπούνης, Λ. Ζαχαρόπουλος κλπ. παρακαλοῦσιν ὅπως διαταχθῇ τὸ ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Καλαμῶν καὶ καταβάλῃ τὸ ἀντίτιμον τοῦ πωληθέντος εἰς τὸ Κράτος σταφιδοκάρπου.

Διάφορα Σωματεῖα Ρεθύμνης παρακαλοῦσιν ὅπως προστατευθῶσιν οἱ παλαιοὶ ἐνοικιασταὶ μουσουλμανικῶν οἰκοδομῶν.

Οἱ τελειόφοιτοι τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῇ μέριμνα περὶ ἐγγραφῆς αὐτῶν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

Ὁ ἐκ Βόλου Στέφανος Δημητρίου κυνηγὸς διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ ἐκεῖ συσταθέντος κυνηγετικοῦ συλλόγου, ἐπιτρέποντος τὸ κυνήγιον μόνον τὰς Κυριακάς.

Ὁ προσωρινὸς καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἄργει Γυμνασίου Ἀλέξανδρος Ἀβερκιάδης παρακαλεῖ ὅπως οἱ προσωρινοὶ ὑπάλληλοι ἀφομοιωθῶσι μὲ τοὺς μονίμους.

Κάτοικοι Λαρίσης διαμαρτύρονται κατὰ τῆς μελετωμένης ἐξώσεως 500 καὶ πλέον ἐνοικιαστῶν ἀστικῶν μουσουλμανικῶν κτημάτων Λαρίσης ὑπὲρ τῶν προσφύγων.

Ὁ Ἀθανάσιος Ἐπιτρόπου, πρόεδρος τῶν ἐξ Ἀνατολικῆς Θρᾴκης προσφύγων Σουφλίου, παρακαλεῖ ὅπως χορηγηθῶσιν αὐτοῖς γαῖαι πρὸς καλλιέργειαν.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συμπληρώσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ὑπηρεσίαν Τ.Τ.Τ.».

Οἱ **πληρεξούσιοι κ.κ. Δ. Ἀνδρεάδης, Λ. Ἰασονίδης, Φ. Μανουηλίδης κλπ.** ὑποβάλλουσι πρότασιν ψηφίσματος «περὶ ἐκδόσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων περὶ προσφυγικῶν ζητημάτων».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Μ. Λαΐλιος** καὶ **Γ. Δουζίνας** ὑποβάλλουσι πρότασιν ψηφίσματος «περὶ ἀποδόσεως τοῦ βαθμοῦ τοῦ Ὑποστρατήγου εἰς τὸν Ν. Μαμούνην».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Μ. Κοθρῆς** καὶ **Μ. Καταπότης** ὑποβάλλουσι πρότασιν ψηφίσματος «περὶ χωρισμοῦ τοῦ μοναστηριακοῦ ταμείου εἰς δύο τοιαῦτα».

Ὁ πληρεξούσιος Θεσσαλονίκης κ. **Γ. Κωνσταντινίδης** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ προσθήκης ἄρθρου εἰς

τὸν νόμον 3179 περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἕνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας».

Οἱ πληρεξούσιοι Βόλου κ. κ. **Δ. Ψάρης** καὶ **Ι. Σαράτσης** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2753 περὶ ἱδρύσεως Ταμείου ἐλαιοπαραγωγῆς Ηηλίου».

Ὑποβάλλουσι προτολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. :

— **Θ. Γοῦσκος** ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐξαγορᾶς τῆς κυριότητος ἐμφυτευτικῶν κτημάτων.»

— **Θεμ. Παπαϊωάννου, Ἀρ. Ἀναγνωστόπουλος, Σπ. Κρεμεζῆς, Ν. Γουργουρῆς** καὶ **Κ. Σταματόπουλος** ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου κατασκευῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Γαλαξειδίου—Πέντε ὁρίων—Ἀναθέματος—Λιδωρικίου κλπ. καὶ συντηρήσεως αὐτῶν».

— **Θ. Πάγκαλος, Ι. Κούνδουρος, Γ. Κιαγιᾶς, Σταμ. Πεζᾶς** κλπ. ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυνηγῶν».

— **Γ. Γερογιάννης, Δ. Δαγκλῆς, Π. Κοκκινάτος, Α. Σκέφερης** κλπ. ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως ἀμέσων φόρων καθ' ὁμάδας φορολογουμένων ὁμάδων».

— **Κ. Ἀλαβάνος, Χ. Κατριβάνος, Ἀρ. Δεναξᾶς, Κ. Βλαχοθανάσης** κλπ. ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν

Ὁ κ. **Κ. Σταμούλης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ῥεντίνης περὶ μὴ καταργήσεως τοῦ ἐκεῖσε Εἰρηνοδικείου.

Ὁ κ. **Γ. Κωνσταντινίδης** συνηγορεῖ ὡσαύτως ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τοῦ ὡς ἄνω Εἰρηνοδικείου.

Ὁ κ. **Α. Πρωτοπαπᾶς** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς Ἐπιτροπῆς ἀπεργῶν σιδηροδρομικῶν, παραπονουμένων ὅτι δὲν τηροῦνται αἱ πρὸς αὐτοὺς δοθεῖσαι ὑποσχέσεις καὶ λέγει ὅτι τὰ αἴτια τὰ προκαλέσαντα τὴν ἀπεργίαν δὲν πρέπει νὰ ἀναζητηθῶσιν οὔτε εἰς ξένας ὑποδείξεις, οὔτε εἰς κομμουνιστικὰς τάσεις, οὔτε εἰς ἀντικυβερνητικὰς διαθέσεις· ἐπρόκειτο ἁπλῶς περὶ τῶν συνήθων κοινωνικῶν ζητημάτων, τῶν ὁποίων ἡ διευθέτησις ἐπιζητεῖται πάντοτε διὰ τῶν ἀπεργιῶν. Διὰ τοῦτο ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως μὴ θιγῇ ἡ φιλοτιμία σημαντικωτάτων ὀργανώσεων καὶ ὅπως μὴ παρορᾶθῇ ἵνα ἐκπληρωθῶσιν αἱ δοθεῖσαι ὑποσχέσεις. Ἐπίσης ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς στάσεως ἣν

τηροῦσιν οἱ Διευθυνταὶ ἑταιρειῶν τινων ἀπέναντι τῶν προσερχομένων πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας ἐργατῶν.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** συνιστᾷ ἐπίσης τὴν ἀναφορὰν καὶ παρακαλεῖ νὰ πραγματοποιηθῶσιν αἱ δοθεῖσαι πρὸς τοὺς ἀπεργοὺς ὑποσχέσεις, ἐλέγχει δὲ τὴν Κυβέρνησιν διότι ἀπορεύγει αὕτη, ὡς λέγει, τὴν ἐπὶ τῶν σχετικῶν θεμάτων συζήτησιν.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ὡσαύτως συνιστᾷ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἵνα μὴ διὰ τῶν ἐνεργειῶν της συντελῇ εἰς τὴν διάκρισιν τῶν διαφόρων κοινωνικῶν τάξεων.

Οἱ κ.κ. **Ι. Κούνδουρος** καὶ **Ι. Μαρματάκης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν ἐνοικιαστῶν Χανίων ὡς δικαίαν καὶ παρακαλοῦσιν ἵνα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν.

Ὁ κ. **Δ. Καταφυγιώτης** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ Συνδέσμου θυμάτων πολέμου τῆς ἐπαρχίας Καρδίτσης διαμαρτυρομένων ὅτι οὐδεμία ἀπόφασις πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως διὰ τὴν περιφέρειαν ταύτην ἐξεδόθη ἀκόμη. Ἐπίσης παραπονεῖται κατὰ τοῦ διευθύνοντος τὸ οἰκεῖον Τμῆμα τοῦ Ὑπουργείου Περιθάλψεως, ὁ ὁποῖος ἐφέρθη πρὸς αὐτὸν ἀνοικείως ἀντὶ νὰ σπεύσῃ εἰς ἱκανοποίησιν συστάσεώς του περὶ ἀποστολῆς τῶν σχετικῶν τῆς διορθώσεως τῆς συντάξεως δικαιούχου τινός.

Ὁ κ. **Ο. Κυπριανὸς** παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ μέριμνα περὶ τῶν εἰς χρυσὸν καταθέσεων παρὰ Τραπέζαις ἐπ' ὀνόματι νομικῶν προσώπων καὶ ἰδιωτῶν καὶ ἀναφέρει ὀνομαστικῶς τὰ νοσοκομεῖα Μυτιλήνης, ὧν αἱ καταθέσεις εἶνε εἰς χρυσὸν καὶ τῶν ὁποίων ἡ λειτουργία καταντᾷ προβληματική.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) δηλοῖ ὅτι τὸ ζήτημα εἶνε ὑπὸ μελέτην.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Κομοτηνῆς διαμαρτυρομένου διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ Ἐφετείου Θράκης. Τονίζει τοὺς ἐθνικοὺς πρὸ πάντων λόγους οἵτινες ἐπιβάλλουσι τὴν αὐτόθι διατήρησίν του. Ἡ συγκράτησίς του, λέγει, ἐπιβάλλεται καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀπονομῆς δικαιοσύνης, δεδομένου ὅτι εἰς τὸ Ἑλληνικὸν τμῆμα ὑπάρχει ἐγκατεστημένος πληθυσμὸς ὁμογενὴς καὶ μή, ὅστις θὰ εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ μεταβαίνῃ εἰς Θεσσαλονίκην, ἂν καταργηθῇ τὸ Ἐφετεῖόν του.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν οἰκογενειαρχῶν δημοδιδασκάλων καὶ συνιστᾷ τὴν βελτίωσιν τῶν ἀποδοχῶν των, ἐξαιρετικῶς δὲ τῶν ἐχόντων ὑπὲρ τὰ πέντε τέκνα.

Ὁ κ. **Ν. Γουργουρῆς** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν Κοινοτήτων Γαλαξειδίου περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου ὁδο-

ποιίας πρὸς σύνδεσιν ὅλης τῆς ἐπαρχίας Παρνασσίδος μετὰ τῆς Δωρίδος. Ἐκθέτει τὴν ἀτελῆ συγκοινωνίαν ἐν ᾗ διατελεῖ ἡ ἐπαρχία του καὶ παρακαλεῖ ὅπως προταχθῇ πρὸς συζήτησιν ἡ ἐκκρεμὴς σχετικὴ πρότασις νόμου «περὶ Ταμείου ὁδοποιίας Παρνασσίδος».

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν ἀντίρρησιν ἔχει ἵνα εἰς ὡρισμένην ἡμέραν ψηφισθῶσιν ὅλα τὰ συγκοινωνιακῆς τοπικῆς φύσεως μέτρα.

Ὁ κ. **Ν. Γουργουρῆς** συνεχίζων τονίζει ὅτι διὰ τῶν μέτρων τούτων ἐνισχύεται ἡ ἀποκέντρωσις ἡ ὁποία εἶνε τὸ πρῶτον βῆμα πραγματικῆς ἐκδημοκρατοποιήσεως τῆς Χώρας.

Ἡ Συνέλευσις ἐπιδοκιμάζει.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** συνηγορεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς Ἐπιτροπῆς συλλογῆς ἐράνων ὑπὲρ ἱδρύσεως Σανατορίου. Ἡ ἔκκλησις, λέγει, ἀφορᾷ τὴν ἡμιτελῆ ὁδὸν Πάρνηθος ἐξ ἧς ἐμποδίζεται ἡ κατασκευὴ ἑνὸς μεγάλου Σανατορίου. Ἐκθέτει τὸ συγκεντρωθὲν ποσὸν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀφορῶν τὴν νοσηλείαν ἐν Σανατορίοις στρατιωτικῶν παθόντων ἐν ταῖς ἐκστρατείαις καὶ τοῖς πολέμοις. Παρακαλεῖ συνεπῶς ὅπως τὸ ταχύτερον περατωθῇ ἡ ὁδὸς Πάρνηθος. Ὁμιλῶν εἶτα περὶ τῆς μεταξὺ «Εὐαγγελισμοῦ» καὶ Κληροδοτήματος Φούγκ διαφορᾶς παρακαλεῖ ὅπως, ἐὰν ὑπάρχωσι πόροι εἰς τὸν «Εὐαγγελισμόν,» νὰ ὑποχρεωθῇ οὗτος νὰ ἀναλάβῃ τὴν νοσηλείαν τῶν ἀπόρων στρατιωτικῶν, ἄλλως τὸ Κράτος ἐκ τοῦ χώρου τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ» νὰ ὑποχρεώσῃ αὐτὸν νὰ χορηγήσῃ ἀνάλογον τοιοῦτον διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπόν. Καταλήγων τονίζει καὶ πάλιν τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιταχύνσεως τῆς περατώσεως τῆς ὁδοῦ. Ἡ ἐπέμβασις τοῦ Δημοσίου, ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ», εἶνε ἐπιβεβλημένη.

Ὁ κ. **Ριχ. Διβαθηνόπουλος** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι τὸ Κράτος δαπανᾷ ἐτησίως διὰ νοσηλείαν στρατιωτικῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν περὶ τὰ 50 ἑκατομμύρια.

Ὁ κ. **Ι. Παπαθεοδώρου** ἐκφράζει τὴν ἀπορίαν του πῶς τὸ Κράτος πληρῶνον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τόσα νοσήλεια ἀρνεῖται τὴν συνδρομήν του διὰ Σανατόρια ἐντόπια, ὅπου καὶ τὸ κλῖμα ἐπιτρέπει τὴν σύστασίν των.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) δηλοῖ ὅτι ἀποβλέπει ἵνα λυθῇ τὸ ζήτημα τῆς ὁδοῦ διὰ τῆς πειθοῦς, ἄλλως θὰ καταθέσῃ σχετικὸν νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** παρατηρεῖ ὅτι ἡ ὁδὸς Πάρνηθος, ὄχι μόνον τὴν σύστασιν Σανατορίου θὰ διευκολύνῃ, ἀλλὰ θὰ

γίνῃ ἀφορμὴ ἵνα ἡ Πάρνης καταστῇ ἡ ὑγειονοτέρα ἐξοχὴ τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** καταλήγων τονίζει ὅτι ἀντὶ πάσης θυσίας πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ὁδὸς Πάρνηθος.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι τὸ Ἀδελφάτον τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ» ἔχει ἀντιρρήσεις καὶ διὰ τὴν εἰσφορὰν τῶν 500 χιλ. δραχμῶν καὶ διὰ τὴν ἵδρυσιν Σανατορίου ἐκ τοῦ Κληροδοτήματος Φούγκ. Ἑπομένως προέχει ἡ ρύθμισις τοῦ ζητήματος τῆς Διοικήσεως τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ».

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ὁ «Εὐαγγελισμὸς» εἶνε δημόσιον ἵδρυμα μὲ σκοπὸν ἰδίως τὴν προαγωγὴν τῆς ἐπιστήμης.

Ὁ κ. **Σπυρ. Θεοδωρόπουλος** λέγει ὅτι αἱ ὑπάρχουσαι ἀντιρρήσεις καὶ διαφοραὶ διὰ τὸ κληροδότημα Φούγκ πρέπει νὰ λυθῶσι νομοθετικῶς. Ἤδη ἐπιβάλλεται ἡ συμπλήρωσις τῆς ὁδοῦ 4 χιλιομέτρων διὰ νὰ γίνῃ τὸ Σανατόριον, μὲ τὴν λειτουργίαν τοῦ ὁποίου θὰ σώσωμεν τόσα χρήματα τὰ ὁποῖα δαπανᾷ τὸ Κράτος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δι' ἀρρώστους στρατιωτικούς, ἀλλὰ καὶ διὰ τόσους ἄλλους ἀσθενεῖς.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** ὑποβάλλων πρότασιν προτάξεως τοῦ σταφιδικοῦ νομοσχεδίου λέγει ὅτι ζητήματα ἀσκοῦντα ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν συμφερόντων ὅλου τοῦ σταφιδικοῦ λαοῦ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μένωσιν ἐκκρεμῆ ἐπὶ πέντε μῆνας.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** ὑποστηρίζει ἐπίσης τὴν πρότασιν τοῦ σταφιδικοῦ νομοσχεδίου ὡς ἄκρως ἐπείγοντος.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ προτάξεως τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς σταφίδος».

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ ἀναγραφὴν εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων». Ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1924, λέγει, ἐκρίθη ἀπαραίτητος ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ ἐκ Μαντινείας πολιτευτοῦ ἡ ἀναθεώρησις τῶν ὡς πλαστῶν θεωρουμένων καταλόγων ὑπὸ τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν πολιτικῶν παραγόντων, οἵτινες ἔθεσαν ὡς ὅρον τῆς συμμετοχῆς των εἰς τὰς προσεχεῖς ἐκλογὰς τὴν ἀναθεώρησιν.

Ἐν τούτοις, καίτοι πρὸ τριμήνου ὑπεβλήθη τὸ νομοσχέδιον, οὔτε κατ' ἀρχὴν ἐψηφίσθη ἔτι. Φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ

ἐπισπευσθῇ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἡ ἐργασία τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν καταλόγων, ἐκ παραλλήλου δὲ τὸ συντακτικὸν ἔργον τῆς Συνελεύσεως, ἵνα ταχέως φθάσωμεν εἰς τὰς ἐκλογάς, διὰ τῆς συμμετοχῆς εἰς ταύτας καὶ τοῦ ἐξωκοινοβουλευτικοῦ πολιτικοῦ κόσμου καὶ ἐπανέλθῃ οὕτως ἡ ὁμαλότης εἰς τὸν πολιτικὸν βίον τῆς Νώρας, ἄνευ τῆς ὁποίας ἀνακόπτεται ἡ ἐσωτερικὴ πρόοδος αὐτῆς καὶ μεγάλαι ζημίαι ἐξωτερικῶς θὰ ἐπέλθωσι.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3125 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 3125 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς· «Εἰς ἀποζημίωσιν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ παρόντος νόμου δικαιοῦνται οἱ Ἕλληνες ὑπήκοοι ἢ οἱ Ἕλληνες τὸ γένος οἱ προσφυγόντες εἰς τὴν Ἑλλάδα».

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 3125 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς· «Ἡ ζημία πρέπει νὰ εἶνε ἄμεσος συνέπεια τῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου μέχρις 28 Δεκεμβρίου 1919 λαβόντων χώραν πολεμικῶν γεγονότων ἐκ τῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ βάλασσαν ἢ κατὰ ξηρὰν εἴτε τῶν τέως ἐχθρικῶν Δυνάμεων, πλὴν τῆς Τουρκίας, εἴτε τῶν Ἑλληνικῶν ἢ Συμμαχικῶν τοιούτων, πλὴν τῶν γενομένων παρὰ Συμμάχων ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους πρὸ τῆς 14)27 Ἰουνίου 1917 καὶ εἰς περίπτωσιν ἔτι καθ' ἣν ἡ ζημία ἐξηκολούθησε μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην».

Ἄρθρον 3.

Τὸ ἐδ. 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 3125 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

1. Δικαιοῦνται ἀποζημιώσεως οἱ μέχρι σήμερον ὑποβαλόντες σχετικὰς δηλώσεις εἰς τὰ κατὰ καιροὺς λειτουργήσαντα Γραφεῖα Πολεμικῶν Ζημιῶν, ὡς καὶ ὅσοι ἤθελον ὑποβάλει τοιαύτας ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

2. Αἱ προθεσμίαι τῶν ἐδ. 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 3125 παρατείνονται ἐπὶ τρεῖς μῆνας.

Ἄρθρον 4.

Εἰς τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3125 προστίθεται ἡ κάτωθι περίπτωσις ὑπὸ στοιχεῖον δ' : «Λόγῳ ὑλικῆς ζημίας ἐπελθούσης συνεπείᾳ στερήσεως τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ἐξ ὁμηρείας καὶ λόγῳ προσωπικῆς ἱκανοποιήσεως συνεπείᾳ φυλακίσεως παρ' ἐχθρῶν.»

Ἄρθρον 5.

Τὸ ἄρθρον 5 καταργεῖται.

Ἄρθρον 6.

Τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου 3125 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

1. Συνίσταται παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπταμελὴς ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπιτροπὴ ἐκδικάσεως τῶν περὶ ζημιῶν πολέμου αἰτήσεων». Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς Ἀρεοπαγίτου, τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἑνὸς Συμβούλου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ, ἑνὸς ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ τοῦ Αἱμενικοῦ Σώματος, τοῦ τέως Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου ἐκτιμήσεως ζημιῶν ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ τοῦ Γραμματέως τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συνθηκῶν. Ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ ὁ Σύμβουλος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν ὑποδεικνύονται ὑπὸ τῶν Σωμάτων εἰς ἃ ἀνήκουσιν. Ὁ ἀνώτερος ὑπάλληλος τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ, ὁ ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τοῦ Αἱμενικοῦ Σώματος καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν, ὡς καὶ ὁ ἀναπληρωτὴς τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συνθηκῶν ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν. Ὡς ἀναπληρωτὴς τοῦ τέως Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου ἐκτιμήσεως ζημιῶν ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου ὁρίζεται εἷς τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, ὑποδεικνυόμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν.

2. Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε ὁ Ἀρεοπαγίτης, ἀναπληρούμενος ἐν περιπτώσει κωλύματος ἢ ἀπουσίας ὑπὸ τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου.

3. Ἡ Ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τεσσάρων ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς.

Ἄρθρον 7.

1. Τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 3125 καταργεῖται.

2. Εἰς τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου μετὰ τὴν φράσιν «ἐκ δικηγόρων» προστίθεται «κατὰ προτίμησιν ἐκ τῶν».

3. Τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς· «Παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ διορίζεται ἐπίσης καὶ βοηθητικὸν προσωπικὸν ἀπαρτιζόμενον ἐκ τεσσάρων ἀκολούθων, δώδεκα γραφέων α' ἢ β' τάξεως καὶ ἑνὸς κλητῆρος α' τάξεως.»

4. Ἡ τελευταία περίοδος τοῦ ἐδαφίου 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου

ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς· «Ὁ διορισμὸς καὶ ἡ ἀπόλυσις τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ γίνεται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, μετ' ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς.»

Ἄρθρον 8.

Τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 3125 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

1. «Ἐπὶ πάσης δηλώσεως ἐφ' ἧς εἶχεν ἐκδοθῇ ἐκτιμητικὴ ἀπόφασις, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται, κανονίζουσα τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 πληρωτέον ποσὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκδοθείσης ἀποφάσεως, οἱουδήποτε βαθμοῦ καὶ ἐὰν εἶναι αὕτη, λαμβάνουσα δὲ ὑπ' ὄψιν μόνον τὰς κατηγορίας ζημιῶν τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 4 ἀποκαταστατέας. Δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν πρὸς καθορισμὸν τοῦ πληρωτέου ποσοῦ τὸ πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ πράγματος ἀναγνωρισθὲν τυχὸν ποσόν.»

2. Ἐπὶ πάσης δηλώσεως ἐφ' ἧς δὲν ἐξεδόθη ἐκτιμητικὴ ἀπόφασις ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται ἐκτιμῶσα κατ' ἀρχὰς τὰς πάσης κατηγορίας ζημίας τοῦ δηλοῦντος ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 2109, λαμβάνουσα πρὸς τοῦτο ὑπ' ὄψιν τὰ ὑπὸ τῶν τέως Γραφείων ζημιῶν συγκεντρωθέντα στοιχεῖα καὶ δυναμένη ἐὰν εὑρίσκῃ ταῦτα ἀνεπαρκῆ νὰ προβαίνῃ εἰς νέας ἐρεύνας, κανονίζουσα δ' εἶτα τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 πληρωτέον ποσόν, μόνον διὰ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 κατηγορίας ζημιῶν. Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ζημιῶν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ μὲν τὰς ἐν ξηρᾷ ζημίας μόνον ἡ κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ 1916 ἀξία τοῦ πράγματος εἰς δραχμάς, διὰ δὲ τὰς ἐν θαλάσσῃ τοιαύτας μόνον ἡ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ζημίας.

3. Ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἀλλεδαπῶν ἐκτιμητικῶν Ἐπιτροπῶν ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται κατὰ τὰ ἐν τῇ παραγρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου, τοῦ καθορισμοῦ τοῦ πληρωτέου ποσοῦ γινομένου διὰ τῆς μετατροπῆς τοῦ εἰς ξένον νόμισμα ποσοῦ εἰς δραχμάς. Διὰ τὴν μετατροπὴν ταύτην λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ κατὰ τὸν Αὔγουστον 1916 ἀξία τῶν ξένων νομισμάτων ἔναντι τῆς δραχμῆς, τῆς ἀξίας ταύτης καθοριζομένης ἐφάπαξ δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, τρεπομένης πάντοτε τῆς ἰσχύος τῆς δευτέρας περιόδου τοῦ ἐδαφ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου. Ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων δὲ τούτων ἀπαιτεῖται ἡ προσαγωγὴ ἐπισήμου ἀντιγράφου τῆς ἀποφάσεως ἢ τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν ἀπόφασιν πρακτικῶν, δεόντως νεκρωμένων ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἑλληνικῆς προξενικῆς ἀρχῆς, μετὰ ἐπισήμου μεταφράσεως τούτου εἰς τὴν Ἑλληνικήν.

Ἄρθρον 9.

Τὰ ἐδάφια 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 3125 ἀπαρτί-

ζουσιν ἰσχὺν ἄρθρου εἰς ὃ προστίθενται ὡς τρίτον ἐδάφιον τὰ ἑξῆς·

3. «Ἡ Ἐπιτροπὴ δικαιοῦται νὰ ἀναθέτῃ εἰς πρόσωπα κεκτημένα εἰδικὰς τεχνικὰς γνώσεις τὴν ἐνέργειαν πάσης πράξεως ἀναγκαίας διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκτίμησιν τῶν ζημιῶν, τῆς ἀμοιβῆς τῶν πραγματογνωμόνων τούτων ὁριζομένης διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ, προτάσει τῆς Ἐπιτροπῆς.»

Ἄρθρον 10.

Ὁ ἐν τῷ ἐδαφίῳ 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 3125 πρῶτος λόγος ἀναθεωρήσεως, ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς· «Πλάνην περὶ τὸ πρόσωπον τοῦ δικαιουμένου εἰς ἀποζημίωσιν».

Ἄρθρον 11.

Εἰς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 3125 προστίθενται τὰ ἑξῆς ἐδάφια·

«4. Διὰ τοὺς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ λόγους καὶ ἐντὸς τῆς ἐν αὐτῷ ἀναγραφομένης προθεσμίας ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς νέας ἀποφάσεως τῆς ἐκδιδομένης ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ παρόντος νόμου, δύναται ὁ ἐνδιαφερόμενος νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναθεώρησιν ἐκδοθείσης ἤδη ἀποφάσεως ὑπό τινος τῶν τέως ἐπιτροπῶν ἡμεδαπῶν ἢ ἀλλοδαπῶν. Αἱ αἰτήσεις αὗται, ὡς καὶ αἱ τυχὸν ὑπάρχουσαι ἀνεκδίκαστοι αἰτήσεις ἀναθεωρήσεως, ἐκδικάζονται κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης τὸ δικαίωμα τῆς αὐτεπαγγέλτου ἀναθεωρήσεως διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους».

«5. Πᾶσα αἴτησις ἀναθεωρήσεως δεκτὴ γενομένη συνεπάγεται ἐξέτασιν τῆς ὑποθέσεως μόνον ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον, δι' ὃ ἐζητήθη ἡ ἀναθεώρησις».

Ἄρθρον 12.

Τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 3125 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

«1. Αἱ ἤδη ἐπιδικασθεῖσαι δυνάμει τοῦ νόμου 2109 ὡς καὶ αἱ κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐπιδικασθησόμεναι ἀποζημιώσεις εἶνε πληρωτέαι κατὰ ποσοστὸν ὁριζόμενον ὡς ἑξῆς·

Ἐπὶ ποσοῦ δραχμῶν			30000	εἰς ὁλόκληρον
»	»	»	15000	50 %
»	»	»	30000	45 %
»	»	»	40000	40 %
»	»	»	50000	35 %

Διὰ τὸ ἀπὸ 50,000 μέχρι 100,000 ποσὸν 15 ο/ο.

Διὰ τὰ ἀπὸ δραχ. 100,000 καὶ ἄνω ποσὰ 10 ο/ο.

Αἱ ὡς ἄνω ἀναλογίαι αὐξάνονται κατὰ 10 ο/ο προκειμένου περὶ κατοίκων τῶν πυρποληθεισῶν πόλεων καὶ χωρίων Σερ-

ρῶν, Τζουμαγιᾶς, Νιγρίτης, Δοξάτου, τῶν χωρίων τῆς περιοχῆς Παγγαίου καὶ Συμβόλου ὡς καὶ τῶν χωρίων Δοξόμπους, Σβραβίκι, Ἀλιστράτι, Καλλιθέα, Καρνίκοβα, Γρατσάνη, Μοράϊτ, Φερῶν, Μάκρης, Μαρωνείας καὶ Κίρκης. Ἡ διάταξις τοῦ ἐδαφίου τούτου ἀνατρέχει μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 3125.

2. Κατ' ἐξαίρεσιν αἱ εἰς τοὺς ἀπαχθέντας ὡς ὁμήρους εἰς τὴν Βουλγαρίαν κατὰ τὸ 1916—1918 κρατικοὺς ἐν γένει ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας ἐπιδικασθεῖσαι ἤδη ἢ ἐπιδικασθησόμεναι ἀποζημιώσεις καταβάλλονται αὐτοῖς εἰς ὁλόκληρον.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς κρατικοὺς ἐν γένει ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας τοὺς φυλακισθέντας παρ' ἐχθρῶν.

3. Προκειμένου περὶ ἀποζημιώσεως διὰ πλοῖα, πλωτὰ ναυπηγήματα καὶ ἐμπορεύματα δι' ἃ εἰσεπράχθη ἀσφαλιστικὴ ἀποζημίωσις, οὐδὲν ποσοστὸν καταβάλλεται, τῆς προκυπτούσης τυχὸν ἐπὶ ἔλαττον διαφορᾶς μεταξὺ ζημίας καὶ τῆς εἰσπραχθείσης ἀσφαλιστικῆς ἀποζημιώσεως καταβαλλομένης κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νόμου 3125.

Τῆς διατάξεως ταύτης ἐξαιροῦνται τὰ ἱστιοφόρα μέχρι 40 κόρων καθαρᾶς χωρητικότητος.

"Αρθρον 13.

Εἰς τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 3125 προστίθενται τὰ ἑξῆς·

«Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ διάταξις αὕτη δὲν δύναται νὰ τεθῇ ἐν ἐφαρμογῇ πρὸ τῆς παρελεύσεως τριετίας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου».

"Αρθρον 14.

Εἰς τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου 3125 προστίθεται μετὰ τὴν λέξιν «ἐξορλοῦνται» αἱ λέξεις «τῇ ἐπιλογῇ τοῦ Δημοσίου, τοῖς μετρητοῖς ἢ».

"Αρθρον 15.

Πᾶσα διὰ τὴν λῆψιν ἀποζημιώσεως ἀπαιτουμένη αἴτησις, ἐπικύρωσις ἢ πιστοποιητικὸν γίνεται, ἐνεργεῖται ἢ ἐκδίδεται ἀτελῶς, δυναμένη νὰ χρησιμοποιηθῇ μόνον διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σχετικῶν πρὸς τὰς ἀποζημιώσεις διατυπώσεων. Εἰς τὴν ἀτέλειαν ταύτην ὑπάγονται καὶ αἱ ἐνώπιον τῶν Εἰρηνοδικῶν λαμβανόμεναι ἔνορκοι καταθέσεις, τὰ ἀντίγραφα τούτων, ὡς καὶ αἱ ἐνώπιον τῶν Πρεσβενικῶν ἀρχῶν συνισταμέναι πράξεις, ἐπικυρώσεις, πληρεξούσια, ἔνορκοι καταθέσεις καὶ ἐνθέσεις πραγματογνωμοσύνης.

"Αρθρον 16.

Εἰς τὸν πρόεδρον καὶ εἰς ἕκαστον τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς παρέχεται ἐκ τοῦ διὰ τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου ὁριζομένου ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου τέλους ἀποζημίωσις δρ. τῷ

δι' ἑκάστην ἐκδοθεῖσαν ἢ ἐκδοθησομένην ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἀπόφασιν, εἰς τὸν γραμματέα δραχ. τρεῖς καὶ εἰς ἕκαστον τῶν εἰσηγητικῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς δραχμαὶ τρεῖς δι' ἑκάστην εἰσηγουμένην παρ' αὐτῶν ὑπόθεσιν. Ἡ δαπάνη αὕτη ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει βαρύνει τὸ Δημόσιον Ταμεῖον καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἐξοφληθῇ πρὸς τοῦτο τὸ ὡς ἄνω τέλος.

"Αρθρον 17.

Ἐπιτρέπεται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κωδικοποίησις ὑπὸ ἰδίαν ἀρίθμησιν ἄρθρων τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος παραμενουσῶν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων τοῦ νόμου 3125, ὡς αὗται διὰ τοῦ παρόντος τροποποιοῦνται, συμπληροῦνται ἢ ἀντικαθίστανται, τῆς κωδικοποιήσεως ταύτης δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπεχούσης ἰσχὺν νόμου, ἐφόσον εἶνε σύμφωνος τῷ νόμῳ 3125 καὶ τῷ παρόντι.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Πρόεδρος. Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ αὐξήσεως τοῦ δυνάμει τοῦ νόμου 2749 περὶ συνάψεως ἐσωτερικοῦ Ἀναγκαστικοῦ Δανείου μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 1.600.000.000 ἐπιδληθέντος προσθέτου ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων ὡς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐσόδων ἐφ' ὧν τοῦτο ἐπεξετάθη βραδύτερον".

Ὁ κ. ***Γ. Δουζίνας*** φρονεῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἔπρεπε νὰ παραπεμφθῇ εἰς Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ τελειοτέραν κατάρτισιν αὐτοῦ.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι οἱ ἐπιθυμοῦντες δύνανται νὰ λάδωσι τὸν λόγον καὶ νὰ ὁμιλήσωσιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου καὶ νῦν.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** λέγει ὅτι εἶνε ἀξιέπαινος βεδαίως ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, διότι φροντίζει νὰ ἰσοσκελίσῃ τὸν Προϋπολογισμόν του, ἀλλ' ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐπιζητεῖται ἡ ἐπιψήφισις τοῦ νομοσχεδίου ὑπενθυμίζει τὸν τρόπον καθ' ὃν κατὰ τὸ 1922 ἐν μιᾷ νυκτὶ καὶ μόνῃ ἐψηφίσθη ἡ διχοτόμησις τοῦ χαρτονομίσματος, αὐτῶν δηλ. τῶν οἰκονομιῶν τοῦ λαοῦ. Ὑποστηρίζει ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου αὐξάνονται οἱ φόροι, ἄμεσοι καὶ ἔμμεσοι, κατὰ 10 ο/ο. Ἀλλ' ἐκ τούτων θὰ εἰσπραχθῶσιν οἱ ἔμμεσοι φόροι, δηλαδὴ θὰ πληρώσῃ καὶ πάλιν ὁ πτωχὸς καὶ ὁ βιοπαλαιστής, ἐνῷ οἱ ἄμεσοι φόροι, οἱ ἀφορῶντες κυρίως τοὺς πλουσίους, θὰ μείνωσι καὶ πάλιν ἀνείσπρακτοι. Ἡ διαφορὰ αὕτη ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου, διαφορὰ πληρωμῆς ἐκ μέρους τῶν μὲν καὶ μὴ πληρωμῆς ἐκ

μέρους τῶν ἄλλων, τῶν καὶ πλουσιωτέρων, ὁδηγεῖ ἀσφαλῶς πρὸς κοινωνικὰς ἀνατροπάς. Διὰ τοῦτο νομίζει ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν πρέπει νὰ ψηφισθῇ, ἀλλὰ νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ οἱαδήποτε ἄλλα μέτρα ἀναγκαῖα ὅπως ἐπιδιωχθῇ καὶ ἐπιτευχθῇ ἡ εἰσπραξις τῶν φόρων ἐκ μέρους τῶν πλουσίων, οἱ ὁποῖοι ἀποφεύγουσι νὰ πληρώσωσιν.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** λέγει ὅτι εἶνε ἐμφανὴς ἡ ἀνάγκη ὅπως ἡ Συνέλευσις ἀποφανθῇ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου πρὸ τῶν διακοπῶν. Εἶνε ἀνάγκη βεβαίως διαφωτίσεως τῆς Συνελεύσεως καὶ διὰ τοῦτο παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ σήμερον κατ' ἀρχήν, τὴν δὲ προσεχῆ Πέμπτην κατὰ τὴν α' συζήτησιν συζητηθῇ εὐρέως ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου καὶ αἱ λεπτομέρειαί του.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐν σπουδῇ ὑποβολὴν καὶ ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ ἠδύνατο νὰ ὑποβληθῇ ἐγκαιρότερον. Δὲν ἔχει, λέγει, κανὲν κώλυμα νὰ δεχθῇ ὅπως ἡ οὐσιαστικὴ συζήτησις καὶ ἡ ἔκφρασις γνωμῶν λάβῃ χώραν κατὰ τὴν α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Ὁ κ. ***Γ. Δουζίνας*** νομίζει ὅτι θὰ εἶνε προτιμότερον νὰ παραπεμφθῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς Ἐπιτροπήν, ἥτις πρὸ τῆς Πέμπτης νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν της.

Ὁ κ. ***Γ. Ροδόπουλος*** λέγει ὅτι διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου πρόκειται νὰ ἐπιβληθῶσι νέα βάρη εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν. Διὰ νὰ δύναται ἡ Ἐθνοσυνέλευσις καθὼς καὶ ἡ Ἐπιτροπή, εἰς ἣν περεπέμφθη τὸ νομοσχέδιον, νὰ κρίνῃ κατὰ πόσον δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπὸς δι' ὃν τοῦτο εἰσήχθη, ἤτοι ἡ βαθμιαία ἐξυγίκσις τῶν χρεῶν ἐκείνων τοῦ Κράτους διὰ τὰ ὁποῖα ἐξεδόθη τὸ μέγα ποσὸν τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος, εἶνε ἀνάγκη ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ καταθέσῃ τὰς ἑξῆς πληροφορίας: α') πόσα καὶ ποῖα εἶνε τὰ δάνεια πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, τὰ ὁποῖα πρόκειται βαθμηδὸν ν' ἀποσβεσθῶσι διὰ τῆς ἐκχωρήσεως πρὸς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν τοῦ προσθέτου τούτου φόρου, τοῦ 20 ο/ο, ἐπὶ τῶν ἰσχυόντων φόρων, ἰδίως τὸ ὑπόλοιπον τοῦ δανείου τοῦ 1.600.000, τὸ ποσὸν τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ ἐντόκων γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης, καὶ τὸ ποσὸν ἑκάστου τῶν ἄλλων δανείων, τῶν συναφθέντων ἐπὶ ἐκδόσει τραπεζογραμματίων διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους, β') ποῖα εἶνε τὰ ποσὰ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν τοκοχρεολυτικῶν δόσεων τῶν δανείων τούτων, ἐντόκων γραμματίων καὶ λοιπῶν καὶ γ') τίνα ποσὰ θὰ μένωσιν ἐτησίως πρὸς τμηματικὴν ἐξόφλησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ Κράτους, ὥστε νὰ φαίνηται, πρὸς πλήρη φωτισμὸν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ποῖον εἶνε ἐν συνόλῳ τὸ ποσὸν τῶν δανείων ὧν τὸ κεφάλαιον πρόκειται βαθμηδὸν νὰ ἀποσβεσθῇ διὰ τῶν περισσευμάτων τῶν φόρων τούτων, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ γίνῃ κατάδηλον εἰς πόσον χρόνον εἶνε δυνατὴ ἡ ὑποσχομένη ἐξόφλησις τῶν ἄνω κυμαινομένων καὶ βαρυνόντων τὴν νομισματικὴν κυκλοφορίαν δανείων.

Τὸ ἐπ' ἐμοί, λέγει, δύναμαι ἐξ ἰδίας ἐρεύνης νὰ ἔχω τὰ στοιχεῖα ταῦτα, ἀλλ' ἐπιθυμῶ νὰ παρασχεθῶσιν αἱ πληροφορίαι αὗται, αἵτινες θὰ φωτίσωσι καὶ τοὺς μὴ εἰδικοὺς εἰς τὰ οἰκονομικὰ συναδέλφους, ἀλλὰ καὶ ὁ Λαὸς θὰ δυνηθῇ νὰ σχηματίσῃ γνώμην ἂν αἱ νέαι θυσίαι, ἃς θὰ τῷ ἐπιβάλωμεν, θὰ φέρωσι τὰ εὐεργετικὰ ἀντισταθμίσματα, τὰ διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἐπιδιωκόμενα.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον δι' ἀναστάσεως κηρυχθὲν ***κατεπείγον.***

Ἐπὶ τοῦ εἰς α' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυνηγῶν» ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** ὁμιλῶν περὶ τῆς συγκροτήσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Σώματος ἐπιδοκιμάζει τὴν ἀρχικὴν ἀπόφασιν τοῦ συντάκτου τοῦ νομοσχεδίου περὶ χρησιμοποιήσεως καὶ τῶν ὁπλαρχηγῶν. Ἀτυχῶς ἡ διάταξις αὕτη ἀπηλείφθη διὰ νεωτέρας τροπολογίας. Τοῦτο, λέγει, εἶνε ἄδικον διὰ τοὺς ὁπλαρχηγούς, οἱ ὁποῖοι πάντοτε προσέφεραν ὑπηρεσίας καὶ ἐθνικὰς καὶ ὑπὲρ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, ὅταν ἐχρησιμοποιήθησαν. Ἡ ἀπόφασις περὶ τῆς μὴ χρησιμοποιήσεώς των ἀδικεῖ μὲν τοὺς ὁπλαρχηγούς, ἀλλὰ δὲν τοὺς θίγει, διότι οὐδεὶς διενοήθη νὰ ἀμφισβητήσῃ τοὺς μεγάλους πατριωτικοὺς ἀγῶνας τῶν ὁπλαρχηγῶν. Διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῶσιν ὅμως ἐντελῶς οὗτοι, ὑποβάλλει τροπολογίαν περὶ τῆς κατ' ἐκλογὴν χρησιμοποιήσεώς των ὡς στελεχῶν ἐφόσον πρόκειται περὶ ἀποδεδειγμένως εὐδοκιμησάντων τοιούτων.

Ὁ κ. ***Γ. Κιαγιᾶς*** παρατηρεῖ ὅτι, ἐφόσον ὑπάρχουσιν ὑπὲρ ὁπλαρχηγῶν ἐκθέσεις πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν διοικητῶν περὶ τῆς εὐδοκίμου δράσεώς των, ἡ πρόσληψίς των εἶνε ἐνδεδειγμένη.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** καταλήγων λέγει ὅτι διὰ τῆς προσλήψεως τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀμείβονται αἱ ὑπηρεσίαι των, δὲν θὰ ἔχῃ χρείαν τὸ νέον Σῶμα νοσοκομειακῶν καὶ ἐπιμελητειακῶν ὑπηρεσιῶν.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** ἀναλύων τὰς διατάξεις περὶ συγκροτήσεως στελεχῶν τοῦ νέου Σώματος εὑρίσκει ὅτι σημαμασίαν ἔχουσι δύο πράγματα: Ὅτι θὰ συγκεντρωθῶσιν εἰς τὸ νέον Σῶμα ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Χωροφυλα-

κῆς. Καλύτερον θὰ ἦτο, ἂν ἐκ μιᾶς κατηγορίας ἀξιωματικῶν ἤντλει τὰ στελέχη ὁ κ. Ὑπουργός. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὁπλίτας, νομίζει ὅτι ἠδύναντο νὰ εὑρεθῶσιν ἐκ τοῦ Στρατοῦ οἱ κατάλληλοι ἄνδρες τοῦ Πεζικοῦ, οἵτινες νὰ διατεθῶσιν ὑπὸ ἀξιωματικοὺς τοῦ Πεζικοῦ καὶ πειθαρχοῦντες νὰ προσφέρωσι πράγματι ὑπηρεσίας. Διὰ τῆς ἀπ' εὐθείας στρατολογίας ἀνδρῶν διὰ τὸ νέον Σῶμα θὰ σταματήσῃ ἡ κατάταξις ἀνδρῶν ἐν τῇ Χωροφυλακῇ, διότι λόγῳ διαφορᾶς μισθοῦ θὰ προστρέχωσιν εἰς τὸ Σῶμα τῶν Κυνηγῶν. Καταλήγων τονίζει ὅτι, ἐὰν τὰ στελέχη συγκροτηθῶσιν ἀπὸ ἀξιωματικοὺς τοῦ Πεζικοῦ, πρέπει καὶ οἱ ἄνδρες νὰ προέρχωνται ἐξ ὁπλιτῶν τοῦ Πεζικοῦ. Ἐὰν ὅμως πρόκειται νὰ ἀποσπασθῶσιν ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς, οὐδένα πλέον λόγον ἔχει τὸ νομοσχέδιον, εἰμὴ νὰ καταστήσῃ μόνιμον τὴν ἔλλειψιν ἀνδρῶν ἐν τῇ Χωροφυλακῇ.

Ὁ κ. **Δ. Ψάρης** συγχαίρει, λέγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν διότι κατώρθωσε διὰ τῆς ἐπιμονῆς του νὰ ἐξαναγκάσῃ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ νομοσχεδίου τὰ κατὰ τοῦ νομοσχεδίου κεκηρυγμένα νὰ μὴ παραστῶσι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ οὕτω νὰ ψηφισθῇ τοῦτο.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** διαμαρτύρεται καὶ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς λόγους οὓς ἀνέπτυξε χθὲς ἐξηγεῖ διατί ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς ψηφοφορίας μὴ θέλων νὰ καταψηφίσῃ τὴν Κυβέρνησιν ἐνῷ εἶνε κατὰ τοῦ νομοσχεδίου. Ὁμοίως διαμαρτύρεται διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν καὶ ὁ κ. **Κ. Νταῆς**.

Ὁ κ. **Δ. Ψάρης** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ μέτρον περὶ οὗ τὸ νομοσχέδιον δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς κατάστασιν ὁμαλότητος, εἰς ἣν προσπαθοῦμεν νὰ εἰσέλθωμεν καὶ ἡ ὁποία τοὐλάχιστον ἐπὶ διετίαν θὰ ματαιώσῃ τὸ νομοσχέδιον. Τὸ μέτρον τοῦτο δεικνύει τὴν ἀνεπάρκειαν τοῦ Κράτους καὶ τῶν τακτικῶν δυνάμεων αὐτοῦ, καταφεύγοντος εἰς ἔκτακτα καὶ ἄτακτα Σώματα διὰ νὰ ἐμπεδώσῃ τὴν ἀσφάλειαν.

Ἐκθέτει κατόπιν τὴν ἀποτυχίαν τῶν ἀτάκτων αὐτῶν Σωμάτων καὶ ἐν καιρῷ πολέμου ὅπου ἐχρησιμοποιήθησαν οἱ ὁπλαρχηγοί, περὶ ὧν ὡμίλησεν ὁ κ. Κούνδουρος.

Οἱ κ.κ. **Ι. Κούνδουρος** καὶ **Γ. Κουτρουμπάκης** παρατηροῦσιν ὅτι τοὺς ὁπλαρχηγοὺς μόνον ὅταν τοὺς ἔχωμεν ἀνάγκην προώρισται νὰ τοὺς χρησιμοποιῶμεν.

Ὁ κ. **Δ. Ψάρης** συνεχίζων ἐκθέτει τὸν κίνδυνον ὃν διέτρεξεν ἡ Θεσσαλονίκη ἐξ αἰτίας τῶν ἀτάκτων Σωμάτων κατὰ τὸ κίνημα τὸ ἀντεπαναστατικόν. Ἀναλύων εἶτα τοὺς ὅρους τῆς κατατάξεως τῶν ὁπλιτῶν τοῦ νέου Σώματος καὶ τὴν κατάτμησιν αὐτῶν εἰς Τάγματα εὑρίσκει ὅτι ἡ τοιαύτη ὀργάνωσις εἶνε ἔμπνευσις ἀτυχής.

Ἡρὸς καταδίωξιν τῆς ληστείας, λέγει, δὲν χρειάζονται εἰμὴ ὀλιγάριθμα ἀποσπάσματα ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς Χωροφυλακῆς ὑπὸ καταλλήλους ἀξιωματικοὺς καὶ ἡγήτορας. Ἀπὸ τοὺς τελευταίους τούτους ἐξαρτᾶται, τὸ πᾶν καὶ ὄχι ἀπὸ τοὺς ἄνδρας. Φέρει ὡς παράδειγμα τὴν ἐπαρχίαν Βόλου, ὅπου ἐκ τῆς ἱκανότητος τοῦ διοικοῦντος ἐκεῖ τὰς δημοσίας δυνάμεις ἐξησφαλίσθη ἡ τάξις. Φρονεῖ ἐν γένει ὅτι διὰ τοῦ σχηματισμοῦ ἀποσπασμάτων ἐξ ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς διευθυνομένων ὑπὸ καταλλήλων ἀξιωματικῶν θὰ ἐπιβληθῇ ἡ τάξις καὶ θὰ ἐκλείψῃ ἡ ληστεία. Καταλήγων ὑποβάλλει τροπολογίαν διὰ τῆς ὁποίας αἱ ἔκτακτοι μισθοδοσίαι θὰ χορηγῶνται μόνον εἰς τοὺς ἄνδρας τοὺς χρησιμοποιουμένους εἰς τὸ ὕπαιθρον ἐν τῇ καταδιώξει τῆς ληστείας.

Ὁ κ. **Π. Γιωτόπουλος** λέγει ὅτι ἐπὶ τοσοῦτον θὰ ἐπιτύχῃ ὁ θεσμὸς ἐφόσον τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα θὰ συγκροτήσωσι τὸ νέον Σῶμα θὰ εἶνε κατάλληλα. Ὁλόκληρος ἡ προσοχή μας δέον νὰ περιστραφῇ εἰς τοὺς τρόπους καθ' οὓς θὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν εἴσοδον χρηστῶν καὶ ἐμπείρων στοιχείων καὶ θὰ ἐμποδίσωμεν τὴν εἴσοδον στοιχείων ἀκαταλλήλων ἢ καὶ ἐπικινδύνων. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν εὐηρεστήθη, λέγει, νὰ δεχθῇ διαφόρους ἐκ τῶν ὑποβληθεισῶν παρ' ἐμοῦ τροπολογιῶν, πλὴν ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα σημεῖα τοῦ νομοσχεδίου χρήζοντα διορθώσεως. Εἰδικῶς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Σῶμα ὡς ἀξιωματικοὶ οἱ ὁπλαρχηγοί, διότι θὰ δοθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι πρόκειται περὶ Σώματος ἀτάκτων. Ἄλλως τε πολλοὶ ἐκ τῶν χρησιμοποιηθέντων ὁπλαρχηγῶν ἀφῆκαν πολὺ δυσαρέστους ἀναμνήσεις εἰς βάρος ἀθώων πολιτῶν. Νομίζει ὅτι οἱ ἔχοντες εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσι μόνον ὡς ὑπαξιωματικοὶ τοῦ νέου Σώματος.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** παρατηρεῖ ὅτι εἶνε ἀδύνατον προϋπηρετήσαντες ἀξιωματικοὶ νὰ ὑπηρετήσωσιν ὡς ὑπαξιωματικοί.

Ὁ κ. **Π. Γιωτόπουλος** συνεχίζων λέγει ὅτι ὅσοι θέλουσιν ἂς προσέλθωσιν. Ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δυνάμεθα νὰ ἀφήσωμεν νὰ δοθῇ εἰς τὸ Σῶμα ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ἀτάκτου, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἔχομεν ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ μὴ κλονισθῇ ἡ πειθώ-ησις τοῦ κόσμου ἐπ' αὐτοῦ καὶ δὴ εὐθὺς ἀμέσως.

Τονίζει τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην προσλήψεως ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ μὲ ἄριστα φύλλα ποιότητος καὶ ὁπλιτῶν οἵτινες νὰ ἔχωσι ποινικὰ μητρῶα σχεδὸν λευκά. Διὰ νὰ ἐκλείψωσιν ἐξ ἄλλου τὰ μειονεκτήματα τῆς προσωρινότητος, δύνας

ται ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ δεχθῇ διάταξιν καθ' ἣν οἱ διαπρέποντες ἐκ τῶν ἀνδρῶν κατατάσσονται μονίμως εἰς τὴν Χωροφυλακὴν μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ὑπαξιωματικοῦ, μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ Σώματος. Προχωρῶν ἀναπτύσσει διαφόρους ἄλλας τροπολογίας βελτιούσας κατὰ τὴν γνώμην του τὸ νομοσχέδιον καὶ ἐξασφαλιζούσας τὴν ἠθικὴν ποιότητα καὶ ἐμπειρίαν τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν.

Ὁ κ. **Κ. Ἀλαβάνος** (Προεδρεύων) παρακαλεῖ νὰ ὑποβληθῶσιν αἱ τροπολογίαι καὶ νὰ μὴ ἐπανέρχωνται οἱ ῥήτορες **ἐπὶ** τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Κ. Νταῆς** ἐρωτᾷ περὶ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ἀνθυπασπιστῶν.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) δίδει σχετικὰς πληροφορίας.

Ὁ κ. **Γ. Ροδόπουλος** λέγει ὅτι ἡ λῃστεία δὲν καταδιώκεται μὲ Στρατοὺς καὶ ἀποσπάσματα. Ἡ Χωροφυλακὴ δὲν κατώρθωσε νὰ ἐπιβάλῃ τὴν τάξιν, διότι ἀντὶ νὰ ἀπασχοληθῇ μὲ τὴν ὕπαιθρον χώραν, ὅπως ἦτο ὁ προορισμός της, ἀπησχολήθη μὲ τὰς ἀστυνομίας. Νομίζει ὅτι πρὸς καταδίωξιν τῆς λῃστείας πρέπει νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἐντόπια διὰ κάθε περιφέρειαν στοιχεῖα καὶ ἀπὸ εἰδικοὺς καὶ ἐμπείρους ἀνθρώπους.

Ὁ κ. **Κ. Ἀλαβάνος** (Προεδρεύων) ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις ὑπὸ εἴκοσι πληρεξουσίων ὅπως ἡ συζήτησις παρ' ἑκάστου πληρεξουσίου μὴ παρατείνηται πέρα τοῦ 1 1/4 τῆς ὥρας.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** διαμαρτύρεται διὰ τὸ περιεχόμενον τῆς προτάσεως ταύτης, ὡς ἀνελεύθερον, ἐφ' ὅσον μάλιστα καὶ δὲν ἐσημειώθη τάσις πρὸς μακρηγορίαν.

Ὁ κ. **Α. Πραντούνας** ἀντικρούει τὰ κατὰ τοῦ νομοσχεδίου λεχθέντα καὶ λέγει ὅτι τοιαῦτα Σώματα ὑπάρχουσι καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπως καὶ ἐν Γαλλίᾳ, χωρὶς ἐκεῖ νὰ θίγωνται ἐκ τούτου τὰ ἄλλα Σώματα. Ἑπομένως τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς οὐδαμῶς θίγεται ἐκ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Σώματος τῶν Κυνηγῶν, διότι ἡ καταδίωξις τῶν λῃστῶν ἀπαιτεῖ ἄνδρας εἰδικοὺς καὶ δυναμένους νὰ ζῶσιν εἰς τὰ ὄρη. Οὔτε πρέπει νὰ καταργηθῇ τὸ Σῶμα τῶν Κυνηγῶν μετὰ τὴν ἐξολόθρευσιν τῆς λῃστείας ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ, νὰ ὑπάρχῃ ὅμως ἐποπτεία ἢ φρουρά, ἵνα μὴ ἀναπτυχθῇ καὶ πάλιν ἡ λῃστεία. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὁπλαρχηγοὺς λέγει ὅτι οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἔχουσι παρελθὸν ἔνδοξον καὶ ἑπομένως εἶνε ἄδικα τὰ κατ' αὐτῶν λεχθέντα. Καταλήγων συνιστᾷ ὅπως ἡ ἐκλογὴ διὰ τοὺς μέλλοντας νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὸ νέον Σῶμα

εἶνε εὐρεῖα, καὶ ἀπὸ τὸ Πυροβολικὸν καὶ ἀπὸ τὸ Πεζικὸν καὶ ἀπὸ τοὺς ὁπλαρχηγοὺς κλπ.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** λέγει ὅτι κατὰ τὴν κατ' ἀρχὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου ἀνέπτυξε τοὺς λόγους δι' οὓς ἐκηρύχθη ἐναντίον αὐτοῦ. Εὔχεται νὰ πλανηθῇ, ἀλλ' ἔχει ὅμως τὴν πεποίθησιν ὅτι οὐδὲν θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τοῦ νομοσχεδίου. Περιορίζεται ἤδη εἰς παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου. Φρονεῖ ὅτι τὸ ἄρθρον 1, ὡς εἶχε διατυπωθῇ ἐν ἀρχῇ, ἦτο ὀρθότερον, ἵνα μὴ ἀποκλεισθῶσιν οἱ ἔφεδροι ἀξιωματικοί, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἐκ τούτων χρησιμοποιηθῶσιν οἱ ἀξιωματικοὶ οἱ καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔχοντες ὑπὲρ αὐτῶν εὐμενεῖς ἐκθέσεις.

Συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ τροπολογία τοῦ κ. Γονατᾶ περὶ ὑποδιαιρέσεως τοῦ Σώματος εἰς Τάγματα θὰ δυσχεράνῃ τὴν λειτουργίαν καὶ κίνησιν αὐτῶν.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι δύνανται νὰ τεθῶσιν ὑπὸ ἐνιαίαν διοίκησιν διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τὰ Τάγματα ταῦτα, νὰ καταστῶσι δὲ μόνον ἀνεξάρτητα οἰκονομικῶς.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** συνεχίζων ἐμμένει εἰς τὴν γνώμην του, ὅπως τὸ ἄρθρον διατυπωθῇ ὡς ἀρχικῶς εἶχεν.

Ὁ κ. **Σ. Ἀντωνιάδης** λέγει ὅτι ἡ ἀπάλειψις τῆς διατάξεως ὅπως δύνανται εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ εἰσέρχωνται καὶ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ εἶνε ἄσκοπος, διότι αἱ σχετικαὶ ἀγορεύσεις τῶν κ. πληρεξουσίων δὲν ἀπέβλεπον εἰς τὸ νὰ ἀποκλείσωσιν ἐκείνους ἀκριβῶς οἱ ὁποῖοι λόγῳ τοῦ παρελθόντος των εἶνε οἱ ἐνδεδειγμένοι πρὸς καταδίωξιν τῆς λῃστείας. Ἐπίσης ὡς πρὸς τὴν στρατολογίαν τῶν ἀνδρῶν τῶν Ταγμάτων τούτων φρονεῖ ὅτι ταῦτα πρέπει νὰ καταρτισθῶσιν ἐξ ὁπλιτῶν τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Χωροφυλακῆς, ἵνα ὦσιν εἰθισμένοι εἰς τὴν πειθαρχίαν καὶ τὴν τάξιν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξάρτησιν τῶν Ταγμάτων λέγει ὅτι ταῦτα πρέπει νὰ ὑπάγωνται εἰς τὰς κατὰ τόπους διοικήσεις τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ κ. **Σ. Πεζᾶς** ὑποβάλλει τροπολογίαν ὅπως μετὰ τὸ τέλος τῆς διετοῦς θητείας των οἱ ἐν τῷ Σώματι τούτῳ καταταγέντες, γίνωνται δεκτοὶ εἰς ἀνακατάταξιν ἐν τῇ Χωροφυλακῇ.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις περατωμένη.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις ὑπὸ 15 πληρεξουσίων ὅπως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 διεξαχθῇ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ πληρεξούσιοι κ.κ. **Ν. Ξηρὸς** καὶ **Δ. Ψάρης**, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ δι' ὀνο-

μαστικῆς κλήσεως ψηφοφορία, τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτως:

Οἱ δεχόμενοι τὸ ἄρθρον 1 λέγουσι «Ναί», οἱ δὲ μὴ δεχόμενοι αὐτὸ λέγουσιν «Ὄχι».

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα:

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 156.

Εἶπον «Ναὶ» 126.

Εἶπον «Ὄχι» 23.

Ἠρνήθησαν δὲ ψῆφον 7, κατὰ τὸ ὧδε παρατιθέμενον πρωτόκολλον:

Δημ. Ἡρακλείδης	Ο	Γεώργ. Κατσιμπίρης	
Κωνστ. Ρακτιβὰν	Ν	Δημ. Πετρίτης	
Σ. Παπαγρηγοριάδης		Ἰωάν. Τσίρος	
Γεώργ. Ροῦσσος	Ν	Ἀπ. Παπαεικονόμου	
Ἀπ. Δοξιάδης		Δ. Καμπάνης	
Ἰωάν. Καλογερᾶς	Ο	Ἰωάννης Μαμάης	
Γεώργ. Πολίτης		Α. Κολιαλέξης	
Ἀποστ. Ὀρφανίδης		Πέτρος Καλμούχος	Ν
Ἐμμ. Συμπρακάκης		Ἀθαν. Τζώνης	
Περ. Καραπάνος	Ο	Νικ. Καλέλλας	Ο
Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης		Ἀντ. Γαρουφαλιᾶς	
Γεώργ. Φραγκούδης		Δημ. Μαργέτης	
Β. Ἀρτεμιάδης		Πέτρος Παναγιώτου	Ν
Σκεῦος Ζερβός	Ν	Δημήτρ. Βαρελᾶς	Π
Δημ. Θεολογίτης		Βασ. Καραπάνος	Ν
Δημ. Μαρσέλος		Χρ. Σαμαρᾶς	Ν
Γεώργ. Μαυρολέων		Γ. Στάικος ἢ Παπαδάκης	Ν
Δημ. Πολυκράτης		Θωμᾶς Μάγγος	Ν
Θαλῆς Θεοδωρίδης	Ο	Ἀβρ. Γρηγοριάδης	
Ἐλευθ. Παυλίδης	Ο	Γ. Παπαγεωργίου	
Τάκης Παναγιωτόπουλος		Κ. Σπυρίδης	Ν
Α. Κωνσταντηλιέργης		Ἀδαμ. Ἐφραιμίδης	
Γεώργ. Ἡσαΐας		Φίλ. Γιαννακόπουλος	
Ἀναστ. Πρωτοπαπᾶς	Ν	Δημ. Σαράτσης	
Γεώργ. Βραχνὸς	Ν	Δημ. Ψάρης	Ο
Α. Χατζηκυριάκος		Ἀλέξ. Γρίβας	
Στυλ. Γονατᾶς	Ν	Παντ. Καρασεβδᾶς	Ν
Σπ. Θεοδωρόπουλος	Ο	Φίλ. Στασινόπουλος	
Ἀλέξ. Μυλωνᾶς		Α. Παπαχριστόπουλος	Ν
Ἀρτ. Δεναξᾶς		Ἠλίας Ἀποσκίτης	Ν
Λ. Σακελλαρόπουλος	Ν	Τ. Δημητρακόπουλος	
Ἰωάν. Σολιώτης	Ν	Πέτρος Ζωγράφος	

Νικ. Ζαμκῖνος		Νικόλ. Καλλιοντζῆς	Ν
Δημ. Χατζόπουλος	Ν	Γεώργ. Κατεχάκης	
Κων. Ταλιαδοῦρος		Τίτ. Γεωργιάδης	Ν
Π. Πετροπουλάκης	Ν	Γεώργ. Μαρῆς	Ν
Εὐστ. Μαλαμίδας		Στυλ. Γρηγορίου	Ν
Γεώργ. Βραζάνης		Νικ. Ζουδιανὸς	
Λάμ. Λαμπριανίδης		Ἰωάν. Περδικογιάννης	Ν
Δημ. Ἀνδρεάδης	Ν	Γεώργ. Δουκουμετζίδης	Ν
Δημ. Βάντσης	Ν	Σταμ. Κιουζὲς Πεζᾶς	Ν
Α. Βεζιρζόγλου	Ν	Γεώργ. Χατζηκυριακοῦ	
Κ. Κωνσταντινίδης	Ν	Θεόδ. Ἀνδρεάδης	
Θεμ. Παπαϊωάννου	Ν	Θεόδ. Πάγκαλος	
Α. Ἀναγνωστόπουλος	Ν	Κωνστ. Ἀγγελάκης	
Κων. Κουρτίδης		Ἀνδρ. Μπιράκης	
Ἀντ. Κωνσταντινίδης	Ν	Ἰωάν. Βαρβαγιάννης	
Χριστόφ. Πανταζίδης		Κωνστ. Φιλανδρος	
Φίλ. Μανουηλίδης		Σερ. Τσακμάκης	Ν
Περ. Κουρτίδης		Μιχ. Κύρκος	
Γεώργ. Μπρίκας	Ν	Ἰωάν. Πετσάλης	
Ἀλέξ. Παπαθανάσης		Λεων. Ἰασονίδης	
Βασ. Χατζηλίας	Ν	Δημ. Εὐθυμιάδης	Ο
Ἐμὶν Μπέη Ζαδὲ		Στέφ. Βαρδάκος	
Γρηγ. Τηλικίδης	Ο	Παντ. Γεωργιάδης	
Νεόκ. Γρηγοριάδης		Ξενοφῶν Ἀναστασιάδης	
Νικ. Κοντολέων		Δημ. Δημάδης	
Μιχ. Δῶδος	Ν	Νικόλ. Τερζόγλου	
Γεώργ. Πέτσος	Ν	Γεώργ. Κοσμίδης	
Ἰωάν. Γιαμούζης		Χρ. Πίψος	
Ἀνδρ. Κόρακας		Ἰωάν. Πλατσούκας	
Κυρ. Βαρδουλάκης	Ν	Περ. Καλλιδόπουλος	
Δ. Καλκανδῆς	Ν	Γεώργ. Κωνσταντινίδης	
Γεώργ. Καφαντάρης	Ν	Γεώργ. Ἀλεκτορίδης	
Ἰωάν. Τσιγκόλης	Ν	Ἱερόθ. Ἀνανιάδης	
Ἰωάν. Χριστοδουλιᾶς	Ν	Ἰ. Πασαλίδης	
Ἀνάστ. Ταβουλάρης		Μιχ. Σαμαρᾶς	Ν
Θεόδ. Γοῦσκος	Ν	Εὐστρ. Γονατᾶς	
Καῖσαρ Ζέζας	Ν	Κωνστ. Βαγιανὸς	
Κωνστ. Γόντικας	Ν	Π. Διαμαντόπουλος	
Νικ. Συριόπουλος	Ν	Ἰσαὰκ Ἀλχανάτης	
Βασ. Δαλιάνης	Ν	Ἰάκ. Λευΐ	
Τάσης Ἀναστασίου	Ν	Ἰωσὴφ Ἠλία Σάϊας	Ν
Χαράλ. Λυκοτόμαρος		Ἰησοῦς Σαμουηλίδης	
Νεόκ. Παπαγιαννόπουλος	Ν	Νικόλ. Σπηλιώτης	

Παν. Στενὸς ..... Π
Δημ. Κατσίνας ....
'Αντ. Πρέκας ....
'Αντ. Δαργέντας ..... Ο
Γεώργ. Δρακούλης ....
Δημ. Μπότσαρης ....
Γεώργ. Καλούδης ....
Μιχ. Μίσιος ....
Γεώργ. Κιαγιᾶς ..... Ο
Σπυρ. Σῖμος ..... Ν
Π. Γιωτόπουλος ....
Πέτρος Μπέης ..... Ν
'Αθαν. Τραχήλης ....
Περ. Γεωργίτσης ....
Γεώργ. Γκάλκος ....
'Αχ. Παπαδάτος ....
Αὐγ. Θεολογίτης ....
'Αν. Μισυρλόγλου ....
Μιλτ. Σταμούλης ....
Π. Γελκενδζόγλου ....
'Α. Κωνσταντινίδης .... Ν
Σ. Ζερβουδάκης ....
Στ. Παπαναστασίου .... Ο
Κωνστ. Νταῆς ..... Ν
Γεώργ. Θούας ....
'Ηλίας Μεϊντάνης ....
'Ανδρ. Ζαΐμης ....
Σωτ. Γιαννούσης ....
Χρ. Σακελλαρίδης ....
'Ιωάν. Κουρτάκης ....
Παν. Φλέσσας ..... Ν
Νικ. Δαγρὲς ....
Γεώργ. Σίδερις ....
Χρ. 'Αλαμανῆς ..... Ν
Κωνστ. Σταμούλης ....
Λάμπρ. Κατσαρὸς ..... Ν
Περ. 'Αλεξανδρῆς ....
Λ. Καταφυγιώτης ..... Ο
Εὐστ. Γουλιανὸς ....
'Ι. Παπαθεοδώρου ..... Ο
Παν. Κόλιας ....
Νικ. Σταματιάδης ....
Ζαφείριος 'Αδὰμ ....

'Ιωάν. Βαλαλᾶς ..... Ν
'Α. 'Ωρολογόπουλος ....
'Ιωάν. Ζάχος ....
Δημ. Κύρου ....
Περ. Μαζαράκης ..... Ν
Κων. Ζαβιτσιάνος ....
'Ανδρ. Δενδρινὸς ....
Εὐθ. Βελλιανίτης ..... Ν
Κωνστ. Βούλγαρης ....
Δημ. Σπίγγος ..... Ν
Σπυρ. Ζερβὸς ....
Θεοδ. Κωτούλας ..... Ν
Κων. Τσιμινάκης ....
'Ιωάν. Κοντοδίνας ....
Π. Καλαντζόπουλος .... Ν
Λάζ. 'Ανδρεάδης ....
Στυλ. Θεολογίδης ....
Γεώργ. Κακουλίδης .... Ν
Π. 'Αραβαντινὸς ....
'Α. Αναγνωστόπουλος .. Ν
Νικόλ. Φραντζῆς .....
Παναγ. Πετρίδης ....
Σπυρ. 'Ηλιόπουλος ....
Κωνστ. Ρέντης ....
Λουκ. Νιφοράτος ....
Ρ. Λιβαδηνόπουλος ....
Παν. Καπάτος ....
Παν. Τσιτσίλιας ....
Θεόδ. Γρηγορίου ....
Νικ. Καραμάνος ....
'Ι. Λιμπερόπουλος ....
Θαλῆς Κουτούπης ....
Γεώργ. Φικιώρης ....
Σπυρ. Ξύδης ..... Ν
'Α. Πρωτοσύγκελλος .. Ν
Σ. 'Αναστασιάδης ....
'Ι. 'Ισχόμαχος ..... Π
Γεώργ. Βλάχος ..... Ν
'Ιωσ. Κούνδουρος ....
Μιχ. Κοθρῆς ..... Ν
Π. Σφακιανάκης ..... Ν
Μιχ. Καταπότης ..... Ν
Λ. Κουτσοπέταλος ....

Νικόλ. 'Ανδρεαδάκης ....
Β. Καραπαναγιώτης ....
Γεώργ. Παπανδρέου .... Ν
Στυλ. Κρητικᾶς ....
'Εμμ. Μάρκογλου ....
'Ιωάν. Λαδᾶς ..... Ο
Δημ. Σάλτας ....
'Ιωάν. Σιφναῖος ....
'Ορέστ. Κυπριανὸς .....Π
Δημ. Γεωργαλᾶς ....
Γεώργ. Καλδῆς ....
Μ. Λαίλιος ..... Π
Δημ. 'Ακάκιος ....
Χαρ. Γρηγορίου ....
'Αντ. Παπαγεωργίου ....
Δημ. Σάββας ....
Μᾶρκ. Τσαρλαμπᾶς ....
ερ. Σολδάτος ..... Ν
Νικόλ. 'Αβραὰμ ..... Ν
'Ιωάνν. Παπαλουκᾶς ....
Πέτρος Λαπατσάνης ....
'Αλέξ. Παπαναστασίου .. Ο
Γεώργ. Σεχιώτης ....
Νικόλ. Μπακόπουλος ....
'Ιωάνν. Μανέττας ..... Ν
Χριστ. Κατριβάνος ....
Δημ. Φλέσσας ....
Πλούτ. Χαλόφτης ..... Ν
Χρ. Ζουμῆς ....
'Ιωάν. Πατάλας ..... Π
Νικόλ. Χρυσόγελως ..... Ν
Διον. Λεονάρδος ..... Ν
Παν. Μερλόπουλος ..... Ν
Ιωάν. Φωτόπουλος ..... Ν
"Οθων Πέτροβας ....
Γεώργ. Πρεζάνης ..... Ν
Δημ. Προμπονᾶς ..... Ν
'Αντ. Πραντούνας ..... Ν
Γεώργ. Βενιέρης ....
'Ιωάνν. Κανναβὸς ....
Κωνστ. Πετρίδης ....
Χρῖστος Δάναινας ....

Κωνστ. Βλαχοθανάσης .. Ν
Π. Π. Μαυρομιχάλης ....
Βασ. Κυβέλος ....
Κωνστ. Βουδούρης ....
Π. Κανελλόπουλος ....
'Ιωάν. Σεφερλῆς ....
Γερ. Τυπ. 'Ιακωβάτος ....
Βασ. 'Αλεβιζάτος ....
Θεόδ. Βελλιανίτης ....
Σπυρ. Κρεμεζῆς ....
Κωνστ. Σταματόπουλος.. Ν
Νικόλ. Γουργουρῆς ..... Ν
'Ανδρ. Μιχαλακόπουλος.. Ν
Κωνστ. Δρούλλιας ..... Ν
Κωνστ. Γκότσης.. ..... Ν
Γεώργ. 'Αργυρόπουλος .. Ν
'Ανδρ. Μάρκου ..... Ν
Χρῖστος Φακῆς ..... Ν
Θεόδ. Χαβίνης ..... Ο
'Ανδρ. Σκέφερης ..... Ν
Δημ. Δαγκλῆς ..... Ν
Γεώργ. Γερογιάννης .... Ν
Παν. Κοκκινάτος ..... Ν
Μιχ. Βυζᾶς ....
'Ιω. Ταρσούλης ....
Δημ. Τσαπόγας ....
Νικ. 'Ασκούτσης ..... Ν
Γεώργ. Τσαγρῆς ....
'Εμμ. Τσουδερὸς ..... Ν
Μαν. Βολουδάκης ....
'Ιωάν. Γοβατζιδάκης ....
Γεώργ. Κονδύλης..... Ν
'Α. Μπακάλμπασης ....
Γ. Λαλαζήσης ....
Δ. 'Ελευθεριάδης ....
Σπυρ. 'Αντωνιάδης .... Ο
'Ιωάν. Κεραμεὺς ....
Κων. Καλούδης ....
Λεων. Θεοχάρης ....
Ζήσης Μπογιώτας ....
Χ. 'Ογλοῦ Μουσταφᾶ ....
Χ. 'Αχμετογ. Μεστὰν ....
'Α. Γιαννουλάτος ....

Μ. Καβαλιεράτος	
Θεμ. Σοφούλης	
Κ. Παπαϊωάννου	
Ἐμμ. Σοφούλης	
Ἀλ. Κεντούρης	
Ἰωάν. Μαλαχίας	
Δημ. Πάζης	Ο
Δημοσθ. Φλωριᾶς	Ο
Ἰωάν. Σχοινᾶς	
Δημοσθ. Μέλφος	Ν
Ὀρέστ. Ζαφειρίου	Ν
Νικ. Μανούσης	
Ν. Κωνσταντόπουλος	Ν
Ἀν. Λαζαρίδης	
Β. Ἐμμανουηλίδης	Ν
Ἰ. Τριανταφύλλου	
Σταμ. Βακράτσας	Ν
Γ. Μπούμπουλης	
Δημ. Δασκαλάκης	
Ἰωάν. Μαραγκός	
Ἰωάν. Βενιέρης	
Ἀλέξ. Παπαδάμ	Ο
Κ. Καλομενόπουλος	Ν
Κωνστ. Ἀλαβάνος	Ν
Ἐρ. Βαλαρῆς	Ν
Σωτ. Χατζηγάκης	
Παναγ. Καραλῆς	
Βασίλ. Ἰακωβάκης	
Ἀνδρ. Κακκέβης	Ν
Νικ. Μανωλόπουλος	Ν
Γεώργ. Λουπινᾶς	
Ἀναστ. Ἀκρίδας	
Βασ. Βλαχόπουλος	
Γεώργ. Τσακανίκας	Ν
Γεώργ. Δουζίνας	
Λάμπρος Λάμπρου	
Γεώργ. Ρηδόπουλος	Ν
Θεόδ. Κριεζῆς	Ν
Ἀθ. Μιασύλης	Ν
Ἀντών. Δαμιανὸς	Ν
Μιλτ. Δεληγιάννης	Ν
Ἰωάν. Τσιριμῶκος	
Νικόλ. Ξηρὸς	Ν
Σπυρ. Τράκας	Ν
Ἀναστ. Κούτρας	
Γεώργ. Μόδης	
Ἰωάν. Σαπουντζῆς	
Γεώργ. Τζώρτζης	Ν
Μιχ. Χατζητάσης	
Ρητορ. Χατζόπουλος	
Ἄγγ. Ἀγαπητὸς	
Ἰωάν. Μαυρουδῆς	Π
Κωνστ. Ματσιώρης	
Ν. Παπαγεωργίου	
Δημ. Χατζῆς	
Κ. Καραναστάσης	
Βασίλ. Μάλλιος	
Γ. Κουτρουμπάκης	
Στρ. Γεωργιλαδάκης	
Κ. Παπαδογιάννης	
Πολ. Πολυχρονίδης	Ν
Ἀριστ. Μητσοτάκης	Ν
Γρηγ. Μάρακας	Ν
Ἰωάν. Μαρματάκης	Ν
Ὀμ. Πανταζίδης	Ν
Χριστ. Ροδοκανάκης	
Βικ. Κουκουρίδης	
Γεώρ. Φ. Ἀνδρεάδης	
Ἠλ. Ἀσπιώτης	Ν
Μάριος Βολίκας	
Ἀλέξ. Κανάρης	
Νικ. Μαμούνης	Ν

Ἐπομένως ἐγένετο δεκτὸν τὸ ἄρθρον 1.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ καὶ τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου, εἰς α' συζήτησιν.

Διακόπτεται εἶτα ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9.40' μ. μ. διὰ τὴν 11 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 11.15' ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπ. τῶν Ἐσωτ.) παρακαλεῖ νὰ κηρυχθῇ ***κατεπεῖγον*** τὸ νομοσχέδιον «περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυνηγῶν», διότι δὲν ὑπολείπονται παρὰ ἐλάχιστα ἡμέραι νομοθετικῆς ἐργασίας.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ ἡ πρότασις καὶ τὸ ἀνωτέρω νομοσχέδιον κηρύσσεται ***κατεπεῖγον***.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** διαμαρτύρεται διότι παρὰ τὸ σύνταγμα λαμβάνεται τοιαύτη ἀπόφασις.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρατηρεῖ ὅτι τὸ σύνταγμα καὶ ὁ Κανονισμὸς ἐπιτρέπουσι τὴν κήρυξιν ὡς κατεπειγόντων τῶν νομοσχεδίων ἄνευ οὐδενὸς περιορισμοῦ.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ αὐξήσεως μερισμάτων καὶ προικίσεων τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ καὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐπειγουσῶν διατάξεων αὐτοῦ» ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του περὶ τῶν παραιτηθέντων ἀξιωματικῶν.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του περὶ στρατιωτικῶν Δικαστικῶν Συμβούλων ἵνα τύχωσι καὶ οὗτοι τῶν εὐεργετημάτων τῶν ὁμοιοβάθμων των. Συνηγορεῖ ὡσαύτως ὑπὲρ τῆς συνταχθείσης ὑπὸ τοῦ κ. Καλογερᾶ τροπολογίας.

Ὁ κ. **Κ. Σταματόπουλος** ὑποστηρίζει ὅτι οἱ Στρατ. Δικαστικοὶ Σύμβουλοι ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπομένως κακῶς ζητεῖται ἡ ἀφομοίωσίς των μὲ τοὺς στρατιωτικούς.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** ἀντικρούει.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπ. τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶνε ἁπλῶς ὑπηρεσιακὸν ρυθμίζον τὰς αὐξήσεις τῶν μεριμάτων, δὲν μεταβάλλει τὰς κατηγορίας τῶν δικαιούχων οὐδὲ τροποποιεῖ τὰς θεμελιώδεις βάσεις τῶν καταστατικῶν νόμων τοῦ Ταμείου. Διὰ τοῦτο πᾶσα τροπολογία ἐξερχομένη τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν τοῦ νομοσχεδίου δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτή. Ὡς πρὸς τοὺς Στρατ. Δικαστικοὺς Συμβούλους δὲν εἶνε καθωρισμένη ἡ θέσις των, ὑπάρχει μάλιστα καὶ ἐκκρεμὲς νομοσχέδιον κανονίζον τοὺς μισθοὺς αὐτῶν ὅπως καὶ τῶν Δικαστικῶν.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** διακόπτων λέγει ὅτι ὑπάρχει καθωρισμένον διὰ τοῦ νόμου δικαίωμα συμμετοχῆς τῶν Στρατ. Δικαστ. Συμβούλων εἰς τὸ Μετοχ. Ταμεῖον Στρατοῦ. Ἡ

τροπολογία αὕτη ἐπιδιώκει νὰ καταλογισθῶσιν οὗτοι νὰ πληρώσωσι διὰ λόγους ἰσότητος τὸ ποσοστὸν ὅπερ ἐδικαιοῦντο ἀναλόγως μὲ τὸν βαθμὸν μὲ τὸν ὁποῖον εἰσῆλθον εἰς τὸ Σῶμα.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπ. τῶν Στρατιωτ.) δίδει ἐξηγήσεις.

Ἀπορριπτομένων τῶν τροπολογιῶν γίνεται δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ περὶ οὗ πρόκειται σχέδιον νόμου

«Περὶ αὐξήσεως μερισμάτων καὶ προικίσεων τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ καὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐπεγουσῶν διατάξεων αὐτοῦ» (ὡς ἐτροποποιήθη), ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Διὰ τὸ ἔτος 1925 τὸ κατὰ μεταχὴν μέρισμα τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ ὁρίζεται εἰς δραχμὰς πεντακοσίας (500) κατὰ μῆνα, τὸ δὲ μηνιαῖον βοήθημα τῶν χηρῶν τῶν ὁπλιτῶν εἰς δραχμὰς διακοσίας (200). Τὰ μέχρι τοῦδε χορηγούμενα μερίσματα καὶ βοηθήματα κατὰ τριμηνίαν δύνανται ἀπὸ τοῦδε νὰ χορηγῶνται καὶ κατὰ μῆνα, ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει τὰ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς μηνιαίας παροχῆς τοῦ μερίσματος ὀφειλόμενα τυχὸν ἐκ προεξοφλήσεως τοιαῦτα παγιοῦνται ἀποτινόμενα ἐκ τοῦ μηνιαίου μερίσματος διὰ κρατήσεων οὐχὶ ἀνωτέρων τοῦ 1)5 αὐτοῦ, ἀπαγορευομένης ἐφεξῆς τῆς προεξοφλήσεως αὐτῶν. Αἱ δὲ προικίσεις τῶν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1925 νυμφευθεισῶν ἢ νυμφευθησομένων θυγατέρων τῶν ὁρίζονται ὡς ἀκολούθως:

1) Τῶν ἀνωτάτων καὶ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν δραχ. 22 χιλιάδες.

2) Τῶν κατωτέρων ἀξιωματικῶν δραχ. 14.000.

3) Τῶν ἀνθυπασπιστῶν δραχ. 10.000.

4) Τῶν ὁπλιτῶν δραχ. 5.000.

Εἰς τὰς θυγατέρας τῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων, ὡς καὶ τοιαύτας ὀρφανὰς ἀξιωματικῶν ἐγούσας μόνον ἀδελφὸν ἀξιωματικὸν ἢ ἀνθυπασπιστὴν πεσόντα ἐν πολέμῳ, τὰ ἄνω ποσὰ τῶν προικίσεων διπλασιάζωνται.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους καὶ μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἰσολογισμοῦ ἡ διοικοῦσα τὸ Ταμεῖον Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ἀντίγραφον τοῦ ἰσολογισμοῦ μετὰ προτάσεως περὶ καθορισμοῦ τῶν καταβλητέων μερισμάτων, βοηθημάτων καὶ προικίσεων.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὸν

ὑποβληθέντα ἰσολογισμόν, ὁρίζει διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος τὰ διὰ τὸ ἐλευσόμενον ἔτος καταβλητέα ὡς ἀνωτέρω μερίσματα, βοηθήματα καὶ προικίσεις.

Ἄρθρον 3.

Οἱ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1920 καὶ ἐφεξῆς τεθέντες καὶ τιθέμενοι εἰς κατάστασιν ἀποστρατείας λόγῳ πολεμικῶν τραυμάτων ἢ ἀνιάτου νοσήματος καὶ οἱ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀπὸ 8 Δεκεμβρίου 1923 Νομ. Διατάγματος ἀποστρατευθέντες δικαιοῦνται ἀπολαυῆς μερίσματος ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, ἐφόσον ἔχουσι συμπληρώσει 10ετῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν ἐν τῷ συνόλῳ ἐξ ἧς 5ετῆ τοιαύτην ἀξιωματικοῦ.

Οἱ δυνάμει τοῦ νόμου 3121 δικαιωθέντες ἀπολαυῆς τοῦ ἐλαχίστου ὅρου συντάξεως ἰσοβίως δικαιοῦνται καὶ ἀπολαυῆς μερίσματος ἐκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.

Οἱ ὡς ἀνωτέρω ἀναφερόμενοι ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς τυχὸν ὑπολειπομένης χρηματικῆς ποσότητος διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν νενομισμένων μετοχῶν αὐτῶν, ἐφάπαξ καὶ ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐντόκως πρὸς 9 ο)ο ἐτησίως.

Ἄρθρον 4.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καὶ ἐφεξῆς ὁλόκληρον τὸ χρηματικὸν ποσὸν τὸ εἰσπραττόμενον ἐξ ἀντισηκωμάτων τῶν στρατευσίμων ἀνήκει καὶ περιέρχεται εἰς τοὺς πόρους τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ εἰσπροχθησόμενον τοιοῦτον ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ταμείῳ τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἐκκρεμούντων ἤδη ἀνεκκαθαρίστων τοιούτων ἀντισηκωμάτων.

Ἄρθρον 5.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 3 Ἰουλίου 1923 Ν. Διατάγματος ἀπαλείφεται ἡ ἐν τέλει φράσις «ἐξαιρέσει μόνον κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ταύτας τοῦ ἑκάστοτε τριμήνου τῆς προαγωγῆς του ἀπὸ βαθμοῦ εἰς βαθμὸν ὡς καὶ εἰς ἀνθυπολοχαγὸν ἢ ἀνθυπασπιστὴν καὶ κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς αἰχμαλωσίας των» καὶ κηρύσσεται ὡς οὐδέποτε ἰσχύσασα.

Εἰς δὲ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἰδίου Ν. Διατάγματος μετὰ τὴν φράσιν «διὰ τὸ ἄνω χρονικὸν διάστημα» προστίθεται ἡ φράσις ἐπλὴν τῶν δυναμένων ν' ἀποδείξωσι τὴν ἐπὶ πλέον καταβολὴν μετοχικοῦ κεφαλαίου διὰ κανονικῶν διπλοτύπων ἀποδείξεων τῶν ἀρχῶν εἰς ἃς κατέθεσαν ταύτην, ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου».

Ἄρθρον 6.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 26)12)23 Νομοθ. Διατάγματος παρασχεθεῖσα ἐτησία προθεσμία πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ Μετοχικοῦ Κεφαλαίου τῶν αὐτεπαγγέλτως ἀποστρατευθέντων δυνάμει τοῦ ἀπὸ 14 Ἰανουαρίου 1923 Νομοθ. Διατάγματος παρατείνεται μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1925.

Ἄρθρον 7.

Λογιστικὸν σύστημα διὰ τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον Στρατοῦ ὁρίζεται τὸ διπλογραφικὸν τοιοῦτον τραπεζιτικῆς μορφῆς, καὶ τὰ κανονισθησόμενα διὰ Διατάγματος.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν σχεδίου νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2185 περὶ ἐξαγορᾶς τῆς κυριότητος ἐμφυτευτικῶν δικαιωμάτων, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν νόμων 2926 καὶ 2927 κλπ.», λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Ν. Ξηρὸς** ὑποστηρίζων τροπολογίαν του ὅπως χορηγηθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἀναιρέσεως εἰς ὡρισμένην κατηγορίαν ἐμφυτευτῶν ἐν ᾗ περιπτώσει ἔλαβε χώραν ψευδὴς ἑρμηνεία νόμου.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** παρακαλεῖ νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Δ. Βαρελᾶς** τονίζει τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν δι' ἀποφάσεων τοῦ Ἐφετείου ἠκυρώθησαν ἀποφάσεις τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν διὰ κτήματα χαρακτηρισθέντα ὡς οἰκόπεδα καὶ ἐπομένως οἱ ἐμφυτευταὶ ἔμειναν καὶ πάλιν ἐμφυτευταί.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. Βαρελᾶ τί θέλει συμβῇ διὰ τὸν ἐμφυτευτήν, ἐὰν ὁ ψιλὸς κύριος δὲν θελήσῃ νὰ ἐξαγορασθῇ τὸ δικαίωμα ὑπὸ τοῦ ἐμφυτευτοῦ, ὁ κ. **Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας** ἀπαντᾷ ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐμφυτευτὴς θέλει ἀποζημιωθῇ, περιλαμβάνεται δὲ τοῦτο ἐν τῷ νόμῳ. Θέλει ἀποζημιωθῇ οὐχὶ πλέον δι' ἀξίαν ἀμπέλου ἀλλὰ διὰ κτῆμα ἔχον ἀξίαν οἰκοπέδου.

Ὁ κ. **Γ. Ἀργυρόπουλος** ἀναφέρων τὰ λαβόντα χώραν μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ ἐμφυτευτικοῦ νόμου περὶ λύσεως ἐμφυτευτικῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐμφυτευτοῦ εὑρίσκει σόλοικα τὰ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ζητεῖ τὴν μεταρρύθμισιν αὐτῶν, ἵνα λείψωσιν αἱ ὑπάρχουσαι ἐν τοῖς πολιτικοῖς δικαστηρίοις ἐκκρεμεῖς δίκαι.

Ἐπίσης ἀναφέρων ἑτέραν περίπτωσιν περὶ τῶν ἀνακαινιζομένων σταφιδαμπέλων συνιστᾷ νὰ ἑρμηνευθῇ τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ νόμου, ὥστε νὰ λείψωσιν αἱ παρερμηνεῖαι. Ἐπίσης

προτείνει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ 5 ἄρθρου ὅπως ἀπαλειφθῶσιν αἱ λέξεις «αἱ μὴ συζητηθεῖσαι μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου» κλπ.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς** δηλοῖ ὅτι θέλει λάβει ὑπ' ὄψιν τὰς παρατηρήσεις ταύτας.

Ὁ κ. **Σπ. Θεοδωρόπουλος** ὁμιλῶν περὶ τῆς γεννηθείσης περερμηνείας τοῦ ἐμφυτευτικοῦ νόμου παρὰ τῶν Ἐφετείων καὶ τῶν ἐκκρεμοτήτων μεταξὺ ἐμφυτευτῶν καὶ ψιλῶν κυρίων εἰς κτήματα ἐν Ἀττικῇ εὑρισκόμενα προτείνει διαφόρους τροπολογίας ὅπως ἀρθῶσιν αἱ παρερμηνεῖαι καὶ λείψωσιν ἐν τῷ μέλλοντι αἱ εἰς βάρος τῶν ἐμφυτευτῶν διαφοραὶ αὗται.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) ἀπαντᾷ ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ θίξωμεν τὰ γενόμενα.

Ὁ κ. **Σ. Θεοδωρόπουλος** φρονεῖ ὅτι τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον, ὡς καὶ ἐκ τοῦ τίτλου του ἐξάγεται, ἀφορᾷ τὴν αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν τοῦ νόμου, καὶ αἴρει τὴν ἐκ μέρους τῶν δικαστηρίων γενομένην παρερμηνείαν αὐτοῦ. Ὁ νόμος 2189, λέγει, ἐρρύθμισε μίαν πραγματικὴν κατάστασιν καὶ δὲν ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐμφυτευτικὴν σχέσιν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, ἥτις ἀποδεικνύεται μόνον δι' ἐγγράφων.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι διστάζει νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ δεδικασμένου.

Ὁ κ. **Σπ. Θεοδωρόπουλος** συνεχίζων ἀναπτύσσει τὴν τροπολογίαν του, δι' ἧς προτείνει ἵνα οἱ ἀπολέσαντες δι' ἀποφάσεων λόγῳ παρερμηνειῶν τοῦ νόμου τὰ δικαιώματά των ἐμφυτευταὶ ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐπανέρχωνται πρὸς διεκδίκησιν αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου. Ἑτέραν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 ἀναπτύσσει ὁ κ. Θεοδωρόπουλος ἐπὶ κτημάτων ἐξαιρεθέντων τοῦ νόμου 2185 ἅτε χαρακτηρισθέντων δι' ἀποφάσεων ἄλλων Ὑπουργῶν Γεωργίας ὡς οἰκοπέδων καὶ ὧν αἱ ἐμφυτευτικαὶ σχέσεις ὑφίστανται ἐκκρεμεῖς. Προχωρῶν προτείνει καὶ ἑτέρας τροπολογίας πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ νομοσχεδίου, ἤτοι τῆς ἀποδόσεως τῆς γῆς εἰς τοὺς καλλιεργητάς της.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) δηλοῖ ὅτι θὰ δύνανται μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου νὰ ἀποταθῶσι καὶ πάλιν οἱ ἐμφυτευταὶ εἰς τὰ δικαστήρια ὑπὸ τὸ νέον καθεστὼς τοῦ νόμου, ἐφόσον αἴρεται πλέον τὸ κώλυμα τῆς ἐλλείψεως ἐγγράφων πρὸς ἀπόδειξιν τῆς σχέσεως ἐμφυτεύσεως.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) νομίζει ἐπίσης ὅτι δὲν ἐφαρμόζονται ἐν προκειμένῳ οἱ κανόνες τοῦ δεδικασμένου, διότι δὲν ὑπάρχει ἡ αὐτὴ αἰτία.

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** δὲν εὑρίσκει ὀρθὴν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νομοσχεδίου, ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐμφυτεύσεις, φρονῶν ὅτι αὗται πρέπει νὰ ἐκδικάζωνται ὑπὸ τῶν Ἐφετείων κατὰ τὸ κρατοῦν σύστημα, τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν δαπάνην θὰ ἀπαιτήσῃ ἀλλ' οὐδὲ καὶ δυσχέρειαν οἱανδήποτε κατὰ τὴν διαδικασίαν. Ἐπίσης ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν ὑποβληθεισῶν τροπολογιῶν ὑπὸ τῶν κ. Ἀργυροπούλου καὶ Θεοδωροπούλου, συνιστῶν νὰ μὴ γίνωσιν αὗται δεκταί, διότι δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ ζητῶμεν τὴν ἀνατροπὴν τοῦ δεδικασμένου διὰ μέσων νομοθετικῶν.

Ὁ κ. **Γερ. Σολδάτος** ἐπὶ τῆς 2 § τοῦ ἄρθρου 6 ποιούμενος διαφόρους παρατηρήσεις διὰ τὰ ἐν Ἑπτανήσῳ ἰσχύοντα διὰ τὰς ἐμφυτευτικὰς σχέσεις ζητεῖ νὰ ἀρθῇ ἡ ὑπάρχουσα αὐτόθι ἐξαίρεσις καὶ εἰδικῶς διὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαγορᾶς τῆς ἐμφυτεύσεως, παραμενουσῶν κατὰ τὰ λοιπὰ ἐν ἰσχύϊ τῶν διατάξεων τοῦ Ἰονίου Κώδικος ὅσον ἀφορᾷ τὰς σχέσεις τῶν ἐμφυτεύσεων.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὴν Ἑπτάνησον ὑπάρχουσι διάφοροι σχέσεις. Εἰδικῶς δὲ διὰ τὴν Λευκάδα λέγει ὅτι ὑπάρχει ὁμοιότης σχέσεων πρὸς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα ἀλλ' οὐχὶ καὶ πλήρης ταυτότης.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας** λέγει ὅτι δέχεται νὰ τεθῇ διάταξις ἐπιτρέπουσα τὴν ἐπέκτασιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξαγορᾶς εἰς τὴν Λευκάδα διὰ Διατάγματος.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** ὁμιλῶν διὰ μακρῶν ὑπεραμύνεται τῶν ἀγροτῶν ὑποστηρίζων ὅτι πρέπει νὰ περιφρουρηθῶσι τὰ δικαιώματα τούτων ἀπέναντι τῶν ψιλῶν κυρίων. Φρονεῖ δ' ὅτι, ἐπειδὴ ἐκ παρερμηνείας τοῦ παλαιοῦ νόμου ἐξεδόθησαν ἐκ δικαστικῶν πλανῶν ἐσφαλμέναι ἀποφάσεις, πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ ὅπως ἐπανέλθωσι καὶ πάλιν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων αἱ διαφοραὶ μεταξὺ τῶν ἐμφυτευτῶν καὶ τῶν ψιλῶν κυρίων, ἀποκρούει δὲ ἐντόνως ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰς περὶ ἀπαραβιάστου τοῦ δεδικασμένου ὑποστηριχθείσας γνώμας. Ὡς πρὸς τὴν ὑποστηριχθεῖσαν τροπολογίαν ὑπὸ τοῦ κ. Σολδάτου διὰ τὰ ἐν Λευκάδι, φρονεῖ ὅτι συμφέρον ἔχουσι νὰ ταυτίσωσιν οἱ Λευκάδιοι τὰ συμφέροντά των ἐν προκειμένῳ πρὸς τὰ τῶν Κερκυραίων ἐμφυτευτῶν καὶ συνιστᾷ ὅπως μὴ ἐμμείνῃ εἰς τὴν τροπολογίαν αὐτοῦ ὁ κ. Σολδάτος.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περατωμένη ἡ συζήτησις, ἀναβάλλεται δὲ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου.

Πρόεδρος. Β' συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τελωνειακῶν νόμων καὶ περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεων ἀφορωσῶν τὰς Τελωνειακὰς Ἀρχάς».

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 1, 2, ἀπορριφθείσης τῆς ἐπὶ τούτου τροπολογίας τῶν κ. κ. **Τ. Γεωργιάδη** καὶ **Ι. Περδικογιάννη,** 3, 4, 5, 6, 7, 8 μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Ο. Κυπριανοῦ** ζητήσαντος τὴν ἀπάλειψιν αὐτοῦ, 9, 10, 11, προστεθείσης καὶ τῆς πόλεως Ἡρακλείου συστάσει τοῦ κ. **Ι. Περδικογιάννη** καὶ γενομένης δεκτῆς τροπολογίας τοῦ κ. **Θ. Γούσκου,** 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, καὶ 29 μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Δ. Σαράτση.**

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 30 ὁ κ. **Ι. Μαρματάκης** ζητεῖ τὴν διαγραφὴν τῆς § 4, καταργούσης τοὺς ἀμβύκας.

Ὁ κ. **Α. Μητσοτάκης** ζητεῖ ὡσαύτως τὴν διαγραφήν.

Ὁ κ. **Τ. Γεωργιάδης** διαμαρτύρεται ζητῶν τὴν μὴ διαγραφὴν τῆς παραγράφου, ἀποτελούσης τροπολογίαν ὑποβληθεῖσαν παρ' αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργ. τῶν Οἰκον.) δηλοῖ ὅτι ἀποσύρει τὴν τροπολογίαν ταύτην, ἐφόσον ὑπάρχουσιν ἀντιρρήσεις.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 30, ὡς ἐτροποποιήθη.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 31, 32, 33, ὡς ἐτροποποιήθησαν.

Διαγράφεται τὸ ἄρθρον 34 αἰτήσει τοῦ κ. **Δ. Ἡρακλείδη.**

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 35 μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Ο. Κυπριανοῦ,** ὡς καὶ τὰ ἄρθρα 36, 37, 38, 39, ὡς ἐτροποποιήθη, 40, 41, 42, 43 μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Δ. Ἡρακλείδη,** ὡς ἐτροποποιήθη, 44 καὶ 45.

Ἡ ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου ἀναβάλλεται.

Προκειμένου νὰ συζητηθῇ ἡ πρότασις νόμου «Περὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς σταφίδος», ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** ζητεῖ τὴν ἀναβολήν, ἐπειδὴ ἡ πρότασις θὰ προκαλέσῃ μεγάλην συζήτησιν.

Ὁ κ. **Π. Ἀραβαντινὸς** παρακαλεῖ ὅπως στέρξῃ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν συζήτησιν τῆς προτάσεως, ἵνα μορφωθῇ μία γνώμη περὶ τοῦ προσφορωτέρου τρόπου, διότι θὰ ἔπρεπε νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον κρατεῖ ἐν προφανεῖ ἀνησυχίᾳ ὁλόκληρον τὸν σταφιδικὸν κόσμον.

Τὰ δελτία, λέγει, τὰ ὁποῖα θὰ πληρώσῃ τὸ Κράτος δὲν πρέπει νὰ δώσωσι λαβὴν οὔτε εἰς κέρδος τῶν κατόχων κερδοσκόπων οὔτε εἰς ζημίαν τοῦ Κράτους. Ὑποστηρίζει κατόπιν ὅτι ἐκτὸς τῆς ἀγορᾶς σταφιδοκάρπου νὰ γίνῃ καὶ ἀγορὰ δελτίων ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ γίνωσι ταῦτα ἐκ μέρους τοῦ Κράτους καὶ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ὄργανον ρυθμίσεως τῆς τιμῆς τῆς σταφίδος, τοῦθ' ὅπερ καὶ τοὺς παραγωγοὺς θὰ ἀνεκούφιζε καὶ τὰς

τιμὰς τῆς σταφίδος θὰ συνεκράτει. Καταλήγων λέγει ὅτι μόνον διὰ τοιούτων μέτρων θὰ ἀντεπεξηρχόμεθα εἰς τὴν κρίσιν τῆς σταφίδος.

Ὁ κ. **Ἀ. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπ.) λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν τιμὴν τῆς ἀγορᾶς τῶν δελτίων φρονεῖ ὅτι αὕτη πρέπει νὰ ὁρισθῇ εἰς ὅριον κατώτερον τῆς προτεινομένης ὑπὸ τῆς προτάσεως νόμου. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει δυσκολίαν νὰ θέσῃ τὴν πίστιν τοῦ Κράτους διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀγορᾶς, ἀλλὰ θὰ εἴπῃ τὴν γνώμην της κατὰ τὴν ἐπομένην συζήτησιν, ἀφοῦ ἐξακριβώσῃ τίνα τὰ ἀγορασθησόμενα ποσά. Ὡσαύτως ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὰς διακοπὰς θὰ προκαλέσῃ σύσκεψιν ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων καθὼς καὶ τῶν οἰνοπαραγωγῶν διὰ νὰ διεξονυχίσῃ ὅλας τὰς ἀπόψεις καὶ παρουσιάσῃ ὀργανισμὸν σταφιδικόν. Ἐπεξηγεῖ κατόπιν τοὺς λόγους δι' οὓς ἡ Κυβέρνησις δέχεται κατ' ἀρχὴν τὴν ἀγορὰν σταφίδος καὶ δελτίων μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ ποσοστοῦ τῆς τιμῆς. Ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι κατὰ τὴν γνώμην του ἐσφαλμένως προέβημεν εἰς τὴν ἐξαγορὰν τῆς Προνομιούχου ὑποκαταστήσαντες αὐτὴν διὰ τῆς Ἐθν. Τραπέζης. Τώρα, ἐὰν καρπὸς καὶ δελτία ἀγορασθῶσι κατὰ τὴν στιγμὴν ἢ βραδύτερον εἶνε ζήτημα τὸ ὁποῖον θὰ κανονίσῃ ἡ Κυβέρνησις μετὰ τὴν κατ' ἀρχὴν ψήφισιν τῆς προτάσεως.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἔχομεν πρὸ ἡμῶν τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ἀραβαντινοῦ καὶ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Λουπινᾶ. Ἐφόσον ἡ Κυβέρνησις δηλοῖ ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ εἴπῃ τί ποσὸν δέχεται νὰ ἀγοράσῃ καὶ εἰς ποίας τιμάς, νομίζει ὅτι πρέπει νὰ ψηφισθῇ κατ' ἀρχὴν ἡ πρότασις νόμου μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅτι δὲν ἐνέχει τοῦτο ὁριστικὴν ἀπόφασιν περὶ ἀγορᾶς δελτίων. Παρακαλεῖ συνεπῶς νὰ ἀποσυρθῇ ἡ πρότασις περὶ ψηφοφορίας καὶ νὰ ψηφισθῇ κατ' ἀρχὴν τὸ μέτρον, ὅπερ θὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ τοὺς ἐν πανικῷ τελοῦντας πληθυσμούς. Ἐπίσης παρακαλεῖ νὰ μὴ γίνωνται σχετικαὶ ἡμιεπίσημοι ἀνακοινώσεις καὶ ἐνισχύηται ἡ κυβεία.

Ὁ κ. **Ἰ. Καλογερᾶς** παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Συνέλευσιν ἂν ἡ ἀγορὰ τῶν δελτίων ἐξυπηρετεῖ τοὺς σταφιδοπαραγωγούς, διότι εἶδε σωρείαν τηλεγραφημάτων ἐξορκιζόντων τοὺς πληρεξουσίους νὰ μὴ γίνωσιν ὄργανα ἐξυπηρετήσεως ἐμπόρων καὶ ἄλλων κερδοσκόπων.

Ὁ κ. **Ἀ. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι ταῦτα θὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν τιμὴν εἰς ἣν θὰ ἀγοράσωμεν τὰ δελτία, καὶ ἡ ὁποία, ὡς εἶπεν ἤδη, πρέπει νὰ εἶνε κατωτέρα τῆς ἐν τῇ προτάσει.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι διὰ τῆς κατ' ἀρχὴν ἀποδοχῆς τοῦ μέτρου θὰ πιστοποιήσῃ ἡ Συνέλευσις τὴν ἀνάγκην ἀγορᾶς τῶν δελτίων. Ὑπάρχει ἀρά γε αὕτη;

Ἡ γνώμη μου εἶνε, λέγει, ὅτι μὲ τὴν ἀγορὰν τῶν δελτίων δὲν ἐπηρεάζεται ἡ τιμὴ τοῦ σταφιδοκάρπου. Ἐξεταστέον ἤδη εἶνε ἂν παρίσταται ἀνάγκη ἐνισχύσεως τοῦ σταφιδεμπορίου, ὁ ὁποῖος εἶνε ὀργανισμὸς ἔχων ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς παραγωγῆς.

Ἡ χρεοκοπία αὐτοῦ θὰ ἐπιδράσῃ ἀσφαλῶς καὶ ἐπὶ τῆς παραγωγῆς. Εἶνε νῦν κρίσιμος ἡ θέσις τοῦ σταφιδεμπορίου; Ἐὰν τοῦτο εἶνε ἀληθές, δὲν δύναται νὰ ἀδιαφορήσῃ τὸ Κράτος. Κατὰ τὰς πληροφορίας αἵτινες ἔφθασαν μέχρις ἡμῶν εὑρισκόμεθα πρὸ ἐνδεχομένης κρίσεως τοῦ σταφιδεμπορίου.

Συνεπῶς ὀφείλομεν νὰ λάβωμεν μέτρα ὑπὲρ αὐτοῦ ἀλλὰ περιωρισμένα μὲ τὸ ἔσχατον δυνατὸν ὅριον. Πρέπει συνεπῶς νὰ γίνῃ κατ' ἀρχὴν ἡ πρότασις δεκτὴ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ταύτης, διότι δὲν πρέπει νὰ ἀποκρυβῇ ὅτι ἡ ἐξαγορὰ δὲν ἠμπορεῖ νὰ μᾶς εἶνε ἴσως καὶ ἐπιβαρυντικὴ τοῦ δημοσίου Ταμείου ἢ τῆς σταφιδοπαραγωγῆς. Πάντως τὸ ποσὸν καὶ αἱ τιμαὶ πρέπει νὰ ὁρισθῶσι πολὺ μικραί. Ἐὰν τὸ σταφιδεμπόριον δὲν διέρχηται κρίσεις, τὸ μέτρον δὲν ἐνδείκνυται.

Ὁ κ. **Ἀ. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) συμφωνεῖ τελείως μὲ τὸν κ. Καφαντάρην, ὅτι, ἂν τὸ ἐμπόριον διατρέχῃ κρίσιν, θὰ ἔπρεπε νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν λῆψιν τοῦ ἐκτάκτου τούτου μέτρου. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου κατόπιν τῆς μακρᾶς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς Προνομιούχου θὰ ἦτο ἀδύνατον εἰς οἱανδήποτε Κυβέρνησιν ν' ἀντιμετωπίσῃ ἐξαίφνης τὸ χάος τὸ ὁποῖον θὰ ἐδημιούργει ὁ νόμος τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως. Ἡ ἀγορὰ δελτίων ὅμως φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἐλάχιστον δυνατὸν ὅριον.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** λέγει ὅτι περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀγορᾶς σταφιδοκάρπου δὲν ὀλέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῇ Συνελεύσει καμμία ἀντίρρησις, ἐνῷ τοὐναντίον προφανῶς ὑπάρχει ἰσχυρὰ ἀντίδρασις κατὰ τῆς προτάσεως τῆς ἀγορᾶς τῶν δελτίων. παρακαλεῖ ὅθεν τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα μὴ παρελκυσθῇ ἡ κατ' ἀρχὴν ἀποδοχὴ τῆς προτάσεως περὶ ἀγορᾶς αὐτουσίου σταφιδοκάρπου, ἥτις θὰ τονώσῃ τὴν ἀγορὰν τῶν σταφίδων, νὰ μὴ συνδυασθῇ μετὰ τῆς ἀποκρουομένης προτάσεως τῆς ἀγορᾶς τῶν δελτίων, ἀλλὰ νὰ ἐπιψηφισθῇ αὐτοτελῶς σήμερον. Ἐὰν δὲ πεισθῇ ἡ Συνέλευσις εἰς ἄλλην συνεδρίαν ὅτι εἶνε ἐπιτεταμμένη ἡ ἀγορὰ δελτίων, δύναται διὰ τροπολογίας νὰ περιλάβῃ εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν τῆς προτάσεως περὶ

ἀγορᾶς καρποῦ αὐτουσίου, ἐγὼ μάλιστα, λέγει, δὲν θὰ ἀπέκρουα τὴν ἀγορὰν καὶ δελτίων κατεχομένων ἀναμφισβητήτως ὑπὸ παραγωγῶν καὶ συνεταιρισμῶν, ὅπερ δύνατὰι νὰ διασφαλισθῇ, ἐὰν δὲν ἔχῃ γίνει δι' ὑπισθογραφήσεως μεταβίβασις πρὸς τρίτον. Ἐὰν ὑπάρξῃ ἀνάγκη ἀγορᾶς καὶ δελτίων, θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ τοῦτο κατὰ τὴν β' συζήτησιν διὰ τροπολογίας.

Ὁ κ. Α. **Ἀκρίδας** λέγει ὅτι δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ ψηφίσωμεν τὸ νομοσχέδιον κατ' ἀρχὴν καὶ νὰ τὸ ἀφήσωμεν ἐκκρεμὲς ἵνα ἐνισχυθῇ ἡ κυβεία.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἐξ ὅσων εἶπεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς διαφαίνεται ὅτι ἡ κατ' ἀρχὴν ἐπιψήφισις τῆς προτάσεως δὲν προδικάζει τὴν ἀγορὰν τῶν δελτίων. Συμφωνεῖ μὲ τὴν ἀρχὴν ὅτι ἡ ἐπέμβασις τοῦ Κράτους πρέπει νὰ εἶνε ὅσον τὸ δυνατὸν περιωρισμένη.

Ὁ κ. **Ν. Δαγρὲς** διαφωνεῖ πρὸς τοὺς προλαλήσαντας καὶ δὲν δύναται νὰ κατανοήσῃ πῶς ἡ ἐξαγορὰ τῶν δελτίων θὰ ἐνισχύσῃ τὴν τιμὴν τῆς σταφίδος. Οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν ἡ σταφὶς πρὸς τὰ δελτία καὶ διὰ τοῦτο κατ' ἀρχὴν κηρύσσεται κατὰ τῆς προτάσεως.

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** λέγει ὅτι καθ' ὃν χρόνον ἔθηκεν ἡ Κυβέρνησις τὸ ζήτημα θὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τῆς προτάσεως νὰ παραμένῃ καὶ ἡ περὶ τῆς ἐπιψηφίσεως ἐκκρεμότης.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** λέγει ὅτι ἡ τιμὴ τῶν δελτίων εἶνε ὅλως ἄσχετος πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ σταφιδοκάρπου. Ἄλλος, λέγει, εἶνε ὁ προορισμὸς τοῦ ἀποθηκευμένου καὶ ἄλλος ὁ τοῦ ἐξαγομένου σταφιδοκάρπου. Ἐπομένως ἡ πληθώρα τῶν δελτίων ἔχει μᾶλλον εὐμενῆ ἀντίκτυπον διὰ τὸν ἐξαγωγέα. Διὰ τῆς ὑπὸ συζήτησιν προτάσεως δὲν ζητεῖται ἄλλο τι παρὰ ὅπως τὴν ζημίαν μὴ ὑποστῶσιν οἱ ἔμποροι οἱ ἀποβλέψαντες εἰς κέρδη καὶ μὴ καλῶς ὑπολογίσαντες, ἀλλ' ὅπως ἡ ζημία αὕτη μεταπηδήσῃ εἰς τοὺς ὤμους τοῦ σταφιδοπαραγωγοῦ. Τοιαύτη ἀρχὴ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀποδεκτή. Ὑπάρχουσι διαμαρτυρίαι ἐναντίον τοῦ μέτρου τούτου ἐκ μέρους ὅλων τῶν σωματείων καὶ ὀργανώσεων σταφιδοκτημόνων. Προκειμένου ὅμως νὰ βοηθηθῇ τὸ σταφιδεμπόριον, λόγῳ τῆς κρίσεως τὴν ὁποίαν τοῦτο διατρέχει, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δοθῶσι δάνεια ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους. Φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ πρότασις περὶ ἐξαγορᾶς δελτίων, νὰ γίνῃ δὲ δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ κ. Λουπινᾶ.

Ὁ κ. **Ν. Συριόπουλος** νομίζει ὅτι συμβιβάζονται τὰ πράγματα, ἂν καθορισθῇ τὸ ποσὸν τῶν ἐξαγορασθησομένων ποσῶν σταφιδοκάρπου ἀφ' ἑνὸς καὶ δελτίων ἀφ' ἑτέρου.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ καθορισθῇ.

Ὁ κ. **Ν. Συριόπουλος** λέγει ὅτι τὸ ἐλάχιστον ὅριον τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ καθορισθῇ εἶνε νὰ ἀγορασθῶσι 5 ἑκατομμύρια δελτία καὶ 15 ἑκατομμύρια σταφιδοκάρπου.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** φρονεῖ ἐπίσης ὅτι πρέπει νὰ ἀγορασθῶσι 15 ἑκατομμύρια σταφιδοκάρπου καὶ 5 ἑκατομμύρια δελτία.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι, ἐφόσον τὸ νομοσχέδιον δὲν δύναται νὰ ψηφισθῇ πρὸ τοῦ Πάσχα, δὲν πρέπει οὐδὲ κατ' ἀρχὴν νὰ ψηφισθῇ, ἵνα μὴ δοθῇ λαβὴ εἰς κυβείαν.

Κηρύσσεται εἶτα ἡ συζήτησις περατωμένη.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθησαν δύο προτάσεις περὶ ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, δι' ἣ ἡ ψηφοφορία ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Γίνεται εἶτα δ' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

«Περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως ἀμέσων φόρων καθ' ὁμάδας φορολογουμένων», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

1. Ἐπιτρέπεται ὅπως, προκειμένου περὶ ἀμέσου φορολογίας φυσικῶν προσώπων, ὁ ὑπολογισμὸς καὶ ἡ ἐκκαθάρισις ἀμέσων φόρων φορολογικοῦ τινος ἔτους ἀνατίθηται, διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, καθ' ἅπαν τὸ Κράτος ἢ εἰς τινας περιφερείας, εἰς ἐγκεκριμένους ὑπ' αὐτοῦ ὁμίλους φορολογουμένων, συγκροτουμένους κατὰ τὰ διὰ Διαταγμάτων ὁρισθησόμενα.

2. Οἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον φορολογικοὶ ὅμιλοι δέον νὰ συγκροτῶνται ἀπὸ ἓν ἢ πλείονα ἀνεγνωρισμένα ὁμοιοεπαγγελματικὰ σωματεῖα ἢ ἄλλης φύσεως νομικὰ πρόσωπα, ἀποτελούμενα ἐκ τῶν φορολογουμένων φυσικῶν προσώπων.

3. Ἐν τῇ περιφερείᾳ ἑκάστης Οἰκονομ. Ἐφορείας συνιστᾶται εἰς μόνον φορολογικὸς ὅμιλος δι' ἕκαστον ἐπάγγελμα, ἐὰν δὲ τυχὸν ὑφίστανται πλείονα διὰ τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα σωματεῖα ἢ νομικὰ πρόσωπα, ὀφείλουσι ταῦτα νὰ ἀπαρτίσωσιν ἕνα φορολογικὸν ὅμιλον.

Ἄρθρον 2.

1. Ὑπὸ τῶν ἀποτελούντων τὸν φορολογικὸν ὅμιλον νομικῶν

προσώπων ἐκλέγονται, ἐν γενικῇ συνελεύσει, τρία τῶν μελῶν ὡς φορολογικοὶ Ἐπίτροποι, ὧν ἡ θητεία ὁρίζεται ἐτησία.

Δύναται, ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἐκλογὴ καὶ μείζονος ἀριθμοῦ Ἐπιτρόπων.

2. Ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον φορολογικὴ Ἐπιτροπὴ δέχεται τὰς δηλώσεις τῶν μελῶν, συντεταγμένας καθ' οἱονδήποτε κρίνει αὐτὴ τύπον, περιβεβλημένη δὲ τὰ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις δικαιώματα τοῦ Οἰκ. Ἐφόρου, ἐλέγχει αὐτὰς καὶ καλεῖ εἰς δήλωσιν τοὺς παραλιπόντας ταύτην φορολογουμένους ἐκ τῶν μελῶν.

3. Τῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς μετέχει συμβουλευτικῶς καὶ ὁ Οἰκονομικὸς Ἔφορος ἢ ἕτερος ὑπ' αὐτοῦ ὁριζόμενος οἰκονομικὸς ὑπάλληλος.

4. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς καταχωρίζονται εἰς ἕνα ἢ πλείονας καταλόγους, εἰς οὓς ἀναγράφονται διακεκριμένως α') οἱ εἰλικρινῶς κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς δηλώσαντες, ἀντιστοίχως δὲ τὰ ὑπ' αὐτῶν δηλωθέντα καταβλητέα ποσὰ φόρου, β') οἱ ἀνειλικρινῶς ἢ μηδόλως δηλώσαντες, ἀντιστοίχως δὲ τὰ ὑπ' αὐτῶν δηλωθέντα τυχὸν ποσὰ ὀφειλομένου φόρου καὶ τὰ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς καταλογισθέντα αὐτοῖς ποσὰ καταβλητέου φόρου, ὡς καὶ αἱ κατὰ τὴν γνώμην της ἐπιβλητέαι νόμιμοι προσαυξήσεις τοῦ φόρου.

5. Οἱ ὡς ἀνωτέρω κατάλογοι δημοσιεύονται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τοιχοκολλήσεως ἐν τοῖς γραφείοις τῶν νομικῶν προσώπων τῶν ἀποτελούντων τὸν φορολογικὸν ὅμιλον καὶ συγχρόνου ἀνακοινώσεως ἐν γενικῇ συνελεύσει τῶν μελῶν, ἢ κατ' ἄλλον τρόπον ὁρισθησόμενον διὰ διατάγματος.

6. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιτρέπεται ἡ ἄσκησις ἐνστάσεως ὑπὸ τοῦ φορολογουμένου ἢ τρίτου κατὰ τὰ διὰ διαταγμάτων ὁρισθησόμενα.

Ἄρθρον 3.

1. Ἀντίγραφα τῶν κατὰ τὰς παραγράφους 4 καὶ 5 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου συνταχθέντων καταλόγων διαβιβάζει ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὸν Οἰκονομικὸν Ἔφορον μετὰ τῶν τυχὸν ἐπιδοθεισῶν ἐνστάσεων.

2. Ὁ Οἰκονομικὸς Ἔφορος δύναται ν' ἀποδεχθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὸν κατάλογον τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπιδίδων, ὅσον ἀφορᾷ τὰς μὴ ἀναγνωριζομένας ὑπ' αὐτοῦ ἐγγραφὰς τοῦ καταλόγου, ἔνστασιν συλλογικὴν ἢ πλείονας ἐνστάσεις ἰδιαιτέρας δι' ἑκάστην ἐγγραφήν.

Αἱ τοιαῦται ἐνστάσεις τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου μετὰ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένων ἐνστάσεων τῶν φο-

ρολογουμένων καὶ τρίτων διαβιβάζονται εἰς τὴν ὑπὸ τῶν κειμένων νόμων τῆς ἀμέσου φορολογίας ὁριζομένην ἐκδικ. τῶν ἐνστάσεων Ἐπιτροπήν, ἥτις κατόπιν ἐλέγχου ἐνεργουμένου κατὰ τὸν ὑπ' αὐτῆς κρινόμενον προσφορώτερον τρόπον ἀποφαίνεται ἐπὶ τούτων, συνεκδικάζουσα τὰς κατὰ τῆς αὐτῆς ἐγγραφῆς τυχὸν πλείονας τῆς μιᾶς ἐνστάσεις τοῦ Οἰκ. Ἐφόρου, τοῦ φορολογουμένου καὶ τρίτων.

3. Ἐνώπιον τῆς ἐκδικαστικῆς τῶν ἐνστάσεων Ἐπιτροπῆς τηρεῖται ἡ κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τῶν κειμένων νόμων διαδικασία.

4. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐγγραφῶν καθ' ὧν δὲν ὑπεβλήθησαν ἐνστάσεις οὔτε ὑπὸ τῶν φορολογουμένων οὔτε ὑπὸ τρίτων οὔτε ὑπὸ τοῦ Οἰκον. Ἐφόρου, ὁ τελευταῖος οὗτος συντάσσει φορολογικὸν κατάλογον, ὅστις ὑπογραφόμενος παρ' αὐτοῦ καθίσταται ὁριστικὸς καὶ ἐκτελεστὸς ἄνευ ἄλλης διαδικασίας.

Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐκδικαστικῆς Ἐπιτροπῆς, προκειμένου περὶ ἐγγραφῶν καθ' ὧν ὑπεβλήθησαν ἐνστάσεις, ὁ Οἰκον. Ἔφορος συντάσσει ἕτερον φορολογικὸν κατάλογον (ἕνα ἢ πλείονας), ὅστις ὁριστικοποιεῖται καὶ καθίσταται ἐκτελεστὸς κατὰ τὴν νόμιμον διαδικασίαν.

5. Ἐπὶ φορολογουμένων μὴ ἀνηκόντων εἰς ἀνεγνωρισμένον φορολογικὸν ὅμιλον κατὰ τἀνωτέρω ἢ ἐν γένει μὴ περιληφθέντων εἰς τοὺς καταλόγους ἐφαρμόζεται ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ὑπὸ τῶν κειμένων νόμων ὁριζομένη τακτικὴ διαδικασία.

6. Ἐπιτρέπεται ὅπως, δυνάμει εἰδικῆς συμβάσεως, κυρουμένης διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀνατεθῇ εἰς ἡμεδαπὴν Τραπεζικὴν Ἀνώνυμον Ἑταιρείαν ἡ εἰσπραξις ἀμέσων φόρων, ἐπὶ ἀμοιβῇ μὴ ὑπερβαινούσῃ ποσοστὸν ἓν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (1 ο/ο) ἐπὶ τῶν εἰσπραττομένων ποσῶν.

7. Διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου θέλουσι κανονίζεσθαι αἱ σχετικαὶ προθεσμίαι δηλώσεων, καταβολῆς τοῦ φόρου εἰς μετρητὰ ἢ δι' ἐκδόσεως γραμματίων τοῦ φορολογουμένου εἰς διαταγὴν τοῦ Δημοσίου, ὁ τρόπος τῆς καταβολῆς ἀμέσως ἢ ἐμμέσως διὰ Τραπεζικοῦ ἢ ἄλλου ὀργανισμοῦ, ὡς καὶ πᾶσαι αἱ λεπτομέρειαι τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 4.

1. Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Οἰκονομικῆς Ὑπηρεσίας τοὺς ἀσχολουμένους εἰς τὴν βεβαίωσιν τῶν Ἀμέσων Φόρων χορηγοῦνται ποσοστὰ ἐπὶ τῇ ἐγκαίρῳ βεβαιώσει τῶν ἐκ τῶν φόρων

τούτων ἐσόδων, ὡς καὶ τῶν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1925 καὶ ἐπέκεινα βεβαιουμένων ἐσόδων παρελθόντων οἰκονομικῶν ἐτῶν.

Τὰ ποσοστὰ ταῦτα ὁριζόμενα εἰς 1)4 ἕως 3 ο)ο ἀναλόγως τῶν βεβαιουμένων ἐσόδων παρ' ἑκάστῃ Οἰκονομικῇ Ἀρχῇ καὶ τοῦ βαθμοῦ αὐτῆς καθορίζονται κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα ἑκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους διὰ Διατάγματος, κατανέμονται δὲ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους ἀναλόγως τοῦ μισθοῦ καὶ τῶν ἡμερῶν παρουσίας, εἰς ἃς δὲν περιλαμβάνονται αἱ ἡμέραι κανονικῆς ἢ ἀναρρωτικῆς ἀδείας.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος δύναται νὰ χορηγῆται μείζων ἀναλογία, μὴ ὑπερβαίνουσα ὅμως τὸ 4 ο)ο εἰς ὡρισμένας οἰκονομικὰς ἀρχὰς τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Ἄρθρον 5.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 2116 τοῦ ἔτους 1920 ἐφαρμόζονται καὶ διὰ τοὺς ἐνοικιαστὰς τοῦ φόρου ἐλαίου καὶ ἐλαιῶν τῆς χρήσεως 1923—1924, τοὺς ὑποβαλόντας αἰτήσεις πρὸ τῆς ὑποβολῆς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ψήφισμα

«Περὶ ἑρμηνείας τοῦ ἀπὸ 26 Ἰανουαρίου 1924 ψηφίσματος κλπ.», ἔχον οὕτως :

Ἡ Α' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ἑρμηνεύουσα καὶ ἐπεξηγοῦσα τὸ πνεῦμα τοῦ ἀπὸ 26 Ἰανουαρίου 1924 ψηφίσματός της «περὶ παροχῆς συντάξεως ἢς ἐστερήθησαν οἱ ἀποστρατευθέντες ἢ ἀποταχθέντες ἀξιωματικοὶ κλπ.» προκειμένου εἰδικῶς διὰ τοὺς ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι διατελοῦντας καὶ ἀποταχθέντας, διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 28537)5116 τῆς 5 Νοεμβρίου 1923 καὶ 33450 τῆς 14 Δεκεμβρίου 1923 ἀποφάσεως τῆς Ἐπαναστάσεως 1922, ἀξιωματικούς,

Ψηφίζει

Ἑρμηνεύουσα τὸ πνεῦμα τοῦ ἀπὸ 26 Ἰανουαρίου 1924 ψηφίσματος δηλοῖ ὅτι οἱ ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι διατελοῦντες καὶ ἀποταχθέντες ἀξιωματικοὶ ἐπαναλαμβάνουσι τὰς στερηθείσας ἀποδοχάς των ἐπανερχόμενοι εἰς τὸν μισθὸν τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι καταστάσεώς των.

Γίνεται ἀκολούθως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

«Περὶ διαθέσεως τοῦ ἀντιτίμου ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν Κρατικῶν πλοίων ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ νέου Ναυστάθμου», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἀντίτιμον τῶν ἐκποιηθησομένων Κρατικῶν ἐν γένει πλοίων θέλει χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἐν Σκαραμαγκᾷ νέου Ναυστάθμου.

Ἄρθρον 2.

Διάταγμα θέλει ἐκδοθῇ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου

«Περὶ διορισμοῦ τῶν ὑπὸ τῶν ἐκκαθαριστικῶν συμβουλίων ἀπολυθέντων κλπ. λειτουργῶν τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως», ἔχον οὕτως :

1. Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 5 Νοεμβρίου 1922, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 30 Νοεμβρίου 1922 καὶ τῶν Νομοθετ. Διαταγμάτων τῆς 3 Δεκεμβρίου 1922 «περὶ τοποθετήσεως ἐν γένει τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν κλπ.», τῆς 30 Ἰανουαρίου 1923 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἐκπαιδευτικῶν νόμων» καὶ τῆς 8 Φεβρουαρίου 1923 «περὶ χρόνου ὑποβολῆς καὶ ἐκτελέσεως ἀποφάσεων τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου» ἀπολυθέντες τῆς ὑπηρεσίας ἢ παραιτηθέντες πρὸ τῆς περὶ αὐτῶν ἐκδόσεως ἀποφάσεως ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων συμβουλίων λειτουργοὶ τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως δύνανται νὰ διορισθῶσιν ἐκ νέου μετὰ ὁμόφωνον γνώμην τῶν συμβουλίων, ὑφ' ὧν τὴν δικαιοδοσίαν ὑπήγοντο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς των.

2. Ὡσαύτως δύνανται νὰ διορισθῶσιν ἐκ νέου λειτουργοὶ τῆς Μέσης ἢ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι, διορισθέντες εἰς ἄλλους κλάδους διοικήσεως, ἀπελύθησαν ἢ παρητήθησαν πρὸ τῆς περὶ αὐτῶν ἀποφάσεως τῶν οἰκείων συμβουλίων».

Γίνεται ἐπίσης δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν, μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Α. Κόρακα**, τὸ σχέδιον νόμου

«Περὶ μονιμοποιήσεως τῶν προσωρινῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων Θράκης», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον μόνον.

Οἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου 3179 «περὶ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων Θράκης» ὑπηρετή-

σαντες ὡς προσωρινοὶ Ἐπιθεωρηταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων Θράκης δημοδιδάσκαλοι δύνανται νὰ διορισθῶσιν ὡς μόνιμοι τοιοῦτοι διὰ Π. Διατάγματος, κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, ἐφόσον ἔχουσι πτυχίον Διδασκαλείου καὶ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν μέχρι τῆς 5 Αὐγούστου ἐ. ἔ. διετῆ ὡς προσωρινοῦ Ἐπιθεωρητοῦ καὶ δεκαετῆ ὡς δημοδιδασκάλου.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως εἰς α' συζήτησιν δεκτά, κηρυχθέντα **κατεπείγοντα,** τα κάτωθι νομοσχέδια :

«Περὶ λεμβούχων».

«Περὶ συμπληρώσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ὑπηρεσίαν Τ.Τ.Τ.».

«Περὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου νόμων».

«Περὶ ἱδρύσεως εἰδικοῦ ταμείου πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων κοινῆς ὠφελείας εἰς Τρίπολιν τῆς Ἀρκαδίας καὶ Κόρινθον».

«Περὶ μεταθέσεως καὶ προσθέτου ἀμοιβῆς τῶν ἐν Θράκῃ δικαστικῶν ὑπαλλήλων» καὶ

«Περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου κοινωφελῶν ἔργων Κολινδροῦ καὶ Λιτοχώρου».

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 3.30' πρωϊνῇ διὰ τὴν 4.30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης.
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΟΕ'

Τῆς 8 Ἀπριλίου 1925.

Ὥρᾳ 5.30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως μετὰ παρατηρήσεως τῶν κ. κ. **Γ. Λουπινᾶ, Α. Ἀκρίδα** καὶ **Α. Μάρκου.**

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς :

Ἐπιτροπὴ σταφιδοπαραγωγῶν Πατρῶν παρακαλεῖ ὅπως τὸ Κράτος πρεσβεύσῃ εἰς τὴν ἀγορὰν αὐτουσίου σταφιδοκάρπου.

Οἱ ἐνοικιασταὶ ἀστικῶν μουσουλμανικῶν κτημάτων Θεσσαλονίκης διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀξίωσιν τῶν προσφύγων ὅπως ἀρθῇ τὸ 96 ἄρθρον τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Γεωργικοῦ συνεταιρισμοῦ Ἀγουλινίτσης αἰτεῖται τὴν ψῆφιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐξαγωγῆς σταφίδος.

Τὸ καπνεργατικὸν Σωματεῖον Πραβίου παρακαλεῖ ὅπως ἀπορριφθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Ὁ Κωνστ. Κοντογιάννης, πατὴρ δέκα τέκνων, παρακαλεῖ ὅπως τῷ χορηγηθῇ ἐπίδομά τ.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν καταστρατήγησιν τοῦ νόμου 3166.

Ἡ Ἕνωσις αὐτοκινητιστῶν Ἀνατ. Μακεδονίας καὶ Θράκης αἰτεῖται τὴν ἵδρυσιν μηχανολογικοῦ Γραφείου ἐν Καβάλλᾳ.

Διάφορα Σωματεῖα Ἐδέσσης αἰτοῦνται τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ ἐκ Θηβῶν Διονύσιος Κουκέας, πρώην ὑπολογαγὸς τοῦ Μηχανικοῦ, παρακαλεῖ ὅπως τῷ χορηγθῶσι τρεῖς χιλιάδες δρ. ἃς ὀφείλει τῷ Δημοσίῳ.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, Ἐπιτροπείας ἐλευθέρας ζώνης καὶ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου συμβάσεως περὶ χορηγήσεως παρὰ τῆς πρώτης δανείου 16 ἑκατομ. δραχ. πρὸς τὴν Ἐπιτροπείαν ἐλευθέρας ζώνης».

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 1965 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν κατόχων ζώων σφαζομένων ὡς ὑπόπτων ἐκ πανώλους κλπ.».

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος «περὶ ἀμνηστίας τῶν καταδικασθέντων διὰ τὸ στασιαστικὸν κίνημα τοῦ Ὀκτωβρίου 1923».

Ἐπίσης ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ διορισμοῦ καὶ ἀποδοχῶν καθηγητῶν στρατιωτικῶν σχολείων καὶ ἐπιδομάτων ἐκπαιδευομένων ἀξιωματικῶν».

Οἱ κ. κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) καὶ **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας) ὑποβάλλουσι νομοσχέδια «περὶ κυρώσεως τοῦ ἐν Γενεύῃ ὑπο-

γραφέντος σχεδίου διεθνοῦς συμβάσεως περὶ ἐλαχίστου ὁρίου ἡλικίας παραδοχῆς παίδων ἐν τῇ ναυτικῇ ὑπηρεσίᾳ».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ἀπ. Δοξιάδης, Περ. Κουρτίδης, Ν. Κωνσταντόπουλος, Ν. Κοντολέων** καὶ τριάκοντα ἄλλοι περίπου ὑποβάλλουσι πρότασιν ψηφίσματος «περὶ ἀφομοιώσεως τῶν ἐκ Βουλγαρίας ὁμογενῶν πρὸς τοὺς ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας καὶ Θράκης πρόσφυγας».

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος «περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων κατὰ τὸ ἔτος 1925 κλπ.».

Οἱ κ. κ. **Γ. Σεχιώτης** καὶ **Α. Παπαναστασίου** διαμαρτύρονται διότι δὲν συζητεῖται τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον «περὶ ἀνασυντάξεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἐπερωτήσεων

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι συμφώνως πρὸς προηγουμένην ἀπόφασιν θέλει διεξαχθῇ σήμερον συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος ἐν συναφείᾳ πρὸς τὴν ὑποβληθεῖσαν σχετικὴν ἔκθεσιν τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὰς λοιπὰς ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει ἀναγεγραμμένας σχετικὰς ἐπερωτήσεις.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρακαλεῖ ὅπως πρὸ τούτου διεξαχθῇ συζήτησις ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Κουνδούρου ὑποβεβλημένης ἐπερωτήσεως διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τῶν σιδηροδρομικῶν.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** λέγει ὅτι πρόκειται περὶ ἐπερωτήσεως ἡ ὁποία δὲν θὰ ἀπασχολήσῃ ἐπὶ μακρὸν τὴν Συνέλευσιν, ἀλλ' ἡ ὁποία θὰ διαφωτίσῃ αὐτήν, διότι δὲν εἶνε ὀρθὸν εἰς τὰς κενὰς θέσεις τῶν σιδηροδρόμων νὰ μὴ προσλαμβάνωνται οἱ ἐργάται οἱ ζητοῦντες ἐργασίαν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι διὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν ἔχει ἀποφασισθῇ νὰ διεξαχθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος συζήτησις εἰς τὴν Συνέλευσιν· ἑπομένως εἰς αὐτὴν ἀπόκειται νὰ μεταβάλῃ τὴν ἀπόφασίν της ταύτην.

Οἱ κ. κ. **Φ. Μανουηλίδης** καὶ **Α. Μπακίλμπασης** λέγουσιν ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μεταβληθῇ ἀπόφασις εἰλημμένη ἤδη.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** δηλοῖ ὅτι δὲν ἐπιμένει εἰς τὴν πρότασίν του, ἐφόσον ὑπάρχει ἀντίρρησις.

Ἄρχεται κατόπιν τούτου ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος συζήτησις.

Ὁ κ. **Γ. Χατζηκυριακοῦ** ὡς μέλος τῆς εἰδικῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀναφέρει τὰ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς, τῆς ὁποίας τὸ ἔργον ἐπέτυχε πλήρως, ὡς ἀποδεικνύουσιν αἱ ἐκ μέρους του ὑποβληθεῖσαι λεπτομερεῖς σχετικαὶ ἐκθέσεις: Εἰδικῶς, λέγει, εἰς αὐτὸν ἀνετέθη ἡ ἐξέτασις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον πᾶς τις κατανοεῖ πόσον μεγάλην σημασίαν ἐνέχει. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ἐκπαιδευτικὸν σύστημα ἀντάξιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ οὐδέποτε εἴχομεν. Μόνον κατὰ τὸ 1895, ἐπὶ τοῦ ἀειμνήστου Πετρίδη, δύναταί τις νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἐτέθησαν βάσεις τινές, ἀλλ' οὐδὲν σχεδὸν ἔκτοτε ἐγένετο. Πλεῖστα ὅσα ὑπολείπονται. Τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνεγέρσεως Ἐκπαιδευτηρίων καταλλήλων καὶ ἀναφέρει σχετικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Κομοτηνῆς συνιστῶντος τὴν ἀνέγερσιν τοιούτων. Ἡ ἔλλειψις διδακτικοῦ προσφυγικοῦ ἀποτελεῖ ἐπίσης ἕνα τῶν σπουδαιοτάτων λόγων δι' οὓς ἡ ἐκπαίδευσις χωλαίνει παρ' ἡμῖν. Συνεπείᾳ τῶν αἰτίων τούτων πλεῖστα σχολεῖα παραμένουσι κλειστὰ ἢ λειτουργοῦσι πλημμελέστατα. Μόνον εἰς τὴν περιφέρειαν Σερρῶν 50 σχολεῖα παραμένουσι κλειστά. Ἀναγνωρίζων ὅτι καταβάλλονται ἐξαιρετικαὶ μέριμναι ἐκ μέρους ἁπάντων διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων τονίζει ὅτι ἐκ παραλλήλου πρὸς αὐτὴν πρέπει νὰ καταβληθῇ πᾶσα φροντὶς διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν προσφύγων πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἡ νεωτέρα γενεὰ καταστῇ ἀνταξία τῶν προσδοκιῶν ὁλοκλήρου τοῦ Ἔθνους. Μόνον οὕτω θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ λεχθῇ ὅτι γίνεται σοβαρὰ ἐργασία καὶ ὅτι συμπληροῦται πραγματικῶς ἡ προσφυγικὴ ἀποκατάστασις.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** ὡς μέλος τῆς ἀνὰ τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην περιοδευτικῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκθέτει τὰς ἀπόψεις ἃς ἀπεκόμισεν ἐκ ταύτης καὶ τὰ συμπεράσματα εἰς ἃ κατέληξε. Πρῶτον ζήτημα ἀπασχολῆσαν τὴν Ἐπιτροπὴν ἦτο ὁ νοθευμένος μὲ ξένας ὕλας σῖτος. Ὁ προϊστάμενος Ἐποικισμοῦ Θράκης μόλις ἔμαθε τὴν ἄφιξιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεχώρησεν, ἀφήσας ἀντικαταστάτην ἄλλον ὑπάλληλον. Ἐκ τῶν γενομένων, λέγει, ἀνακρίσεων παρ' ἐμοῦ ἐβεβαιώθη ἡ ἐνοχὴ τοῦ προϊσταμένου τούτου τοῦ Ἐποικισμοῦ, καίτοι εἶχε λάθει φροντίδα νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ διάφορα χωρία τὸν νοθευμένον σῖτον.

Εἰς διακοπὴν τοῦ κ. **Χατζοπούλου** λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης,** ὅστις λέγει ὅτι ὁ γεωπόνος Δεδεαγάτς ἐξέθεσεν εἰς τὸ προσφυγικὸν Συνέδριον Θεσσα-

λονίκης τὰ κατὰ τὸν σῖτον τοῦτον, χωρὶς νὰ δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι αἱ δικαιολογίαι του ἦσαν πειστικαὶ ἢ ὄχι. Βεβαίως οὐδεὶς ἀνέμενε τοιοῦτον θάρρος ἀπὸ τὸν ὑπάλληλον τοῦτον, καθ' οὗ ὑπάρχει ὁλόκληρος καταδικαστικὸς φάκελος καὶ καθ' οὗ ὅλη ἡ περιφέρεια Δεδεαγὰτς ἔχει ἐκπεφρασμένην γνώμην. Ὁ ὑπάλληλος οὗτος συνεπείᾳ τῶν στοιχείων τούτων μετετέθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως εἰς Ξάνθην, ἀλλ' ἐπροτίμησε νὰ παραιτηθῇ καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ προστατεύων τὰ πολλαπλᾶ γεωργικά, ἐμπορικὰ καὶ κτηνοτροφικὰ συμφέροντα, τὰ ὁποῖα ἔχει ἐν τῷ νομῷ Ἔβρου. Ἐρωτᾷ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἂν ὁ ὑπάλληλος οὗτος διατελεῖ ἀκόμη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπ. τῆς Γεωργίας) ἐκθέτει τὰς ἐνεργείας τοῦ Ὑπουργείου διὰ τὸν ὑπάλληλον τοῦτον, ὅστις κατόπιν νεωτέρας ἐκθέσεως ἀπαλλάσσεται τῶν εὐθυνῶν διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ νενοθευμένου σίτου.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** λέγει ὅτι ὅλαι αἱ πληροφορίαι τῆς Ἐπιτροπῆς συνέπεσαν εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ ἀρχικὸς σῖτος ἦτο πλήρης ξένων ὑλῶν, ἀντικατεστάθη ὅμως βραδύτερον ὑπὸ τοῦ ὑπαιτίου ὑπαλλήλου εὐθὺς ὡς ἔμαθεν οὗτος ὅτι ἐνεργοῦνται κατ' αὐτοῦ ἀνακρίσεις.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** ἐξακολουθῶν ἐκθέτει τὰ τοῦ ἐποικιστικοῦ ἔργου τῆς περιφερείας Ἔβρου καὶ τονίζει ὅτι ἡ γῆ ἐκεῖ δὲν εἶνε ἐπαρκής, λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ Τουρκικὰ κτήματα κατέχονται ὑπὸ μὴ ἀνταλλασσομένων Τούρκων. Ἐν Κομοτηνῇ ἡ ἐγκατάστασις εἶνε ἀνθυγιεινή.

Εἰς τὴν πλατεῖαν ἀνηγέρθησαν δι' ἐξόδων τοῦ Ταμείου περιθάλψεως μέγαρα διὰ τὸν Γεν. Διοικητήν, καθ' ἃ στιγμὴν οἱ πρόσφυγες ἔμενον ἐντὸς ἀμπελώνων καὶ λαχανοκήπων.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** λέγει ὅτι διεπιστώθη παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι συνοικισμοὶ ἀνηγέρθησαν ἐν Κομοτηνῇ ἐντὸς βαλτωδῶν λαχανοκήπων.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερις** παρατηρεῖ ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν λαχανοκήπων δύναται νὰ λυθῇ διὰ νομοθετικῆς πράξεως χορηγούσης πλήρες δικαίωμα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** συνεχίζων λέγει ὅτι, ἐὰν τυχὸν ἀποφασισθῇ τοιαύτη πρᾶξις, πρέπει νὰ λάβωσι γνῶσιν καὶ οἱ ἁρμόδιοι πληρεξούσιοι Ἔβρου.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** παρατηρεῖ ὅτι ἐν Θράκῃ τὸ ζήτημα τῶν λαχανοκήπων εἶνε ζήτημα οἰκοπέδων, ἐὰν δὲ ἡ Κυβέρνησις ἐξεύρῃ οἰκόπεδα, δὲν χρειάζονται λαχανόκηποι.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** ἐξακολουθῶν λέγει σχετικῶς πρὸς τοῦτο ὅτι αἱ Ἀρχαὶ ἐκεῖ ἀπήντων ὅτι ὅ,τι τοῖς ἔδωκαν αὐτὸ ἐχρησιμοποίησαν. Οἱ πρόσφυγες ἐν Κομοτηνῇ ἐξέφραζον φρικτὰ παράπονα κατὰ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ἐποικισμοῦ, διὰ τὰς χειρίστας πρὸς τὸν προσφυγικὸν κόσμον συμπεριφοράς των. Διὰ τοῦτο μόνον παραπονοῦνται οἱ πρόσφυγες καὶ διὰ τὴν διασπάθησιν καὶ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ προσφυγικοῦ χρήματος. Πλεῖστοι ὑπάρχουσιν ὑπάλληλοι ὑβρισταὶ τῶν προσφύγων καὶ ὅμως οὐδεὶς ἐτιμωρήθη.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς**; (Ὑπ. τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι, ὁσάκις τῷ κατηγγέλθη βάσιμον παράπονον, ἐφάνη ἀμείλικτος.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι συνοικισμός τις ἀνηγέρθη πλησίον πυριτιδαποθήκης, ἄλλος πλησίον τῶν Στρατώνων καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀρθῶσιν ἐκεῖθεν αἱ πυριτιδαποθῆκαι καὶ οἱ στρατῶνες, συμφώνως πρὸς ὑπάρχουσαν ἀπόφασιν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι ἓν τῶν μεγάλων ζητημάτων εἶνε ἡ ἔλλειψις στρατιωτικῶν κτιρίων. Πρὸς κατασκευὴν τοιούτων ἀπεκρυσταλλώθησαν αἱ σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως εἰς νομοσχέδιον, στηριζόμενον εἰς οἰκονομικὸν συνδυασμὸν δυνατὸν καὶ πραγματοποιήσιμον, καὶ ἐλπίζει ὅτι θὰ τύχῃ τοῦτο τῆς ἐγκρίσεως τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** συνεχίζων καὶ ἐκθέτων τὰ τῆς καταστάσεως τῶν ὀρφανῶν προσφυγοπαίδων λέγει ὅτι ἐν Ξάνθῃ τὸ οἰκοτροφεῖον τῶν ἀρρένων ἔχει 370 ἄρρενα ὀρφανὰ εἰς οἴκημα μὴ ἐπαρκοῦν οὐδὲ δι' 150 ἄτομα καὶ πλῆρες ἄλλων σοβαρῶν ἐλλείψεων. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι τὰ παιδία κοιμῶνται ἀνὰ τρία ἐν ἑκάστῃ κλίνῃ.

Ὁ κ. **Α. Ὀρφανίδης** διακόπτων πληροφορεῖ ὅτι ἀπὸ τετραμήνου ἔχει διαταχθῇ τὸ Ὀρφανοτροφεῖον νὰ ἀγοράσῃ κλίνας.

Ὁ κ. **Α. Μισυρλόγλου** (Ὑπ. Προνοίας) πληροφορεῖ ἐπίσης ὅτι 417 χιλιάδες δραχμῶν ἐνεκρίθησαν διὰ στέγασιν καὶ κλίνας τοῦ Ὀρφανοτροφείου Ξάνθης. Ὑπάρχει δὲ καὶ μέτρον ὑπὸ μελέτην δι' οὗ διὰ τὰ Ὀρφανοτροφεῖα δίδονται νέαι πιστώσεις 28 ἑκατομμυρίων.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ Ὀρφανοτροφεῖον θηλέων εἶνε εἰς καλυτέραν κατάστασιν. Ἐλπίζει, λέγει, ὅτι περὶ πάντων τούτων θὰ ληφθῇ πραγματικὴ πρόνοια καὶ δὲν θὰ περιορισθῶμεν καὶ πάλιν εἰς διαταγάς. Ὁ κόσμος ὁ προσφυγικὸς θέλει ἔργα.

Ὁ κ. **Α. Μισυρλόγλου** (Ὑπ. Προνοίας) λέγει ὅτι διετάχθη νὰ ἀναχωρήσῃ πρὸς ἐπιθεώρησιν ὁ τμηματάρχης κ. Θεοδωρίδης.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ εὗρεν ὅλην τὴν περιφέρειαν Σαρῆ - Σαμπὰν πάσχουσαν ἀπὸ ἐλονοσίαν. Μεταξὺ Σαρῆ-Σαμπὰν καὶ Καβάλλας ἐρρίφθησαν οἱ Ναζιανζηνοὶ πρόσφυγες, οἵτινες κατώρθωσαν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας νὰ διασώσωσι μόνον δύο εἰκόνας ἱστορικάς, 5 κώδωνας, καὶ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ. Μοναδικὸν παράπονόν των ἦτο ὅτι δὲν εἶχον κτίριον δι' ἐκκλησίαν.

Ὁ συνοικισμὸς οὗτος λόγῳ τῆς ζωτικότητος τῶν προσφύγων θὰ εἶχε συντελεσθῇ, ἂν δὲν ἐξεμεταλλεύοντο τοὺς πρόσφυγας αἱ διάφοροι ὑπηρεσίαι. Οὔτε πέτρας δὲν τοὺς ἄφινον νὰ λάβωσιν ἀπὸ τὸ γειτονικὸν βουνὸν χωρὶς νὰ πληρώσωσι τοὺς ἁρμοδίους. Ἐν τῇ πόλει τῆς Καβάλλας ἔχει γίνει μεγάλη συγκέντρωσις πληθυσμοῦ ἐντοπίου καὶ προσφυγικοῦ. Εἶνε τόσον ἀθλία ἡ κατάστασις τοῦ τελευταίου τούτου, ὥστε αἱ ἐντυπώσεις τοῦ ἐπισκέπτου εἶνε φρικιαστικαί. Διὰ τὴν στέγασιν τοῦ ἐργατικοῦ πληθυσμοῦ Καβάλλας ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ σύντονα καὶ θετικὰ μέτρα. Τὸ ἔργον τοῦ ἐποικισμοῦ ἦτο μειονεκτικόν, διότι ἐκ τῆς προμηθευθείσης ξυλείας τὰ 3/4 ἦσαν ἄχρηστα δι' οἰκοδόμησιν.

Ὁ κ. **Ρ. Λιβαθηνόπουλος** ἐρωτᾷ ἂν μὲ τὰ ληφθέντα μέτρα δύνανται νὰ κτισθῶσι 40 χιλιάδες οἰκιῶν ὅσαι χρειάζονται διὰ τοὺς πρόσφυγας.

Ὁ κ. **Ἀπ. Ὀρφανίδης** πληροφορεῖ ὅτι εἰς διάστημα ἐξάμηνον εἶχον κτισθῇ 12 1/2 χιλιάδες οἰκίσκοι.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Καβάλλαν, εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἦλθε ξυλεία ἄχρηστος λόγῳ σχήματος καὶ ἠναγκάσθησαν οἱ ἁρμόδιοι νὰ κάμωσι συνεργεῖα διὰ νὰ τεμαχίσωσι τὰ ξύλα ταῦτα.

Ὁ κ. **Γ. Μαυρολέων** λέγει ὅτι εἶχε ληφθῇ εἰς τὴν συμφωνίαν πρόνοια περὶ τῶν διαστάσεων τῆς ξυλείας καὶ τοῦ εἴδους αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν διετάχθη νὰ παραλάβῃ ταύτην τὸ παράρτημα Καβάλλας. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ξυλείαν Θεσσαλονίκης τὰ ξύλα ἦσαν μεγάλα, διότι παρηγγέλθησαν διὰ νὰ χρησιμοποιηθῶσι διὰ σπίτια διώροφα καὶ κατόπιν ἀπεφασίσθη νὰ χρησιμοποιηθῶσιν εἰς μονώροφα, ὁπότε κατ' ἀνάγκην ἐτεμαχίσθησαν.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** συνεχίζων, λέγει ὅτι τὸ συμπέρασμα εἶνε ὅτι οὐδ' ἡ ξυλεία ἦτο ἐν τάξει.

Ὁ κ. **Μισυρλόγλου** (Ὑπουργὸς Προνοίας) λέγει ὅτι ἡ ὑπόθεσις δι' ἀμφοτέρας τὰς προμηθείας ταύτας παρεπέμφθη εἰς τὸν Εἰσαγγελέα.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι παραπομπὴ εἰς Εἰσαγγελέα σημαίνει συγκάλυψιν τῶν ἐνόχων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) ἀπορεῖ διὰ τὰς ἐκτοξευθείσας κατὰ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας μομφάς. Ἔχομεν, λέγει, δεδομένον ὅτι κατόπιν τοῦ ψηφίσματος τῆς Συνελεύσεως πάντες οἱ καταχρασταὶ καταδιώκονται, πλεῖστοι ἔχουσι συλληφθῇ καὶ ἐκ τῶν 30 ἑκατομμυρίων ἅτινα κατεχράσθησαν τοῦ Δημοσίου ἔχουσιν ἐξασφαλισθῇ ἤδη τὰ 10 ἑκατομμύρια.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** παρατηρεῖ ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῆς καταχρήσεως τῶν 30 χιλ. κλινοσκεπασμάτων, καταγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου Ψαρᾶ, ἔχει ἄγνωστον τύχην διὰ τῆς παραπομπῆς της εἰς τὸν Εἰσαγγελέα.

Ὁ κ. **Α. Ὀρφανίδης** λέγει ὅτι ὁ ἴδιος ὡς Ὑπουργὸς ἔλαβε τὸ τηλεγράφημα τοῦ ἐντιμοτάτου ὑπαλλήλου Ψαρᾶ, κατόπιν τοῦ ὁποίου ἐσταμάτησε τὴν παραλαβὴν τῶν κλινοσκεπασμάτων καὶ παρέπεμψε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν Εἰσαγγελέα, οἱ δὲ ὑπάλληλοι ἀντικατεστάθησαν.

Ὁ κ. **Α. Μπακίλμπασης** τονίζει ὅτι, διὰ νὰ καταλήξῃ ἡ συζήτησις εἰς τέρμα, πρέπει νὰ θιχθῶσιν αἱ γενικαὶ γραμμαὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι εἶχεν ὑποχρέωσιν ὁ κ. Ὀρφανίδης νὰ χορηγήσῃ πληροφορίας περὶ ὑποθέσεως λαβούσης χώραν ἐπὶ τῆς ὑπουργίας του.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** συνεχίζων λέγει ὅτι εἰς Πράβιον διεπίστωσαν διαίρεσιν μεταξὺ Ὑποδιοικητοῦ καὶ Διευθυντοῦ Ἐποικισμοῦ, ἣν κατώρθωσαν νὰ συμβιβάσωσι. Γενικῶς εἰς τὸ Πράβι ἡ κατάστασις καὶ ἀπὸ γεωργικῆς καὶ ἀπὸ ὑγιεινῆς ἀπόψεως δὲν εἶνε καλή. Εἰς τὴν Δράμαν πολλὰ χάσματα καὶ ἀνωμαλίαι παρετηρήθησαν, ἃς ἐφρόντισεν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ διευθετήσῃ. Ἐκεῖ ἐπίσης κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου Ροζάκη, τοῦ Ἐποικισμοῦ, εἶχον ἐξενεχθῇ βαρύταται κατηγορίαι, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων ἐπροτείναμεν τὴν ἀπόλυσίν του. Καὶ ὅμως ὁ ὑπάλληλος οὗτος δὲν ἀπελύθη οὐδ' ἐτιμωρήθη.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι τὸ μόνον διοικητικὸν μέτρον ὅπερ ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἦτο ἡ ἀπομάκρυνσίς του, ἥτις καὶ διετάχθη. Διὰ τὰ περαιτέρω διετάχθη ἡ ἐφαρμογὴ τῶν νομίμων διατάξεων.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** συνεχίζων λέγει ὅτι εἰς Δοξάτον εὗρον ἀληθῆ πληγὴν μὲ τὰς διανομὰς τῶν ἀπὸ διαφόρους ἐποχὰς προσφύγων, ἣν προσεπάθησαν νὰ διευθετήσωσι καὶ ἂν μείνῃ ἐκκρεμὴς ἡ ὑπόθεσις θὰ ἔχωμεν ταχέως συγκρούσεις.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** λέγει ὅτι, ἂν ἡ Ἐπιτροπὴ ἦν ὥρισαν ἠμποδίσθη νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα, συντόμως θὰ ἔχωμεν προστριβὰς καὶ διενέξεις.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** συνεχίζων λέγει ὅτι εἰς Προσωτσάνην διεπιστώθη ὅτι ἐξώσεις καὶ συμπτύξεις τοῦ νόμου 3116 δὲν εἶχον ἐκτελεσθῆ.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** διακόπτων λέγει ὅτι ἡ ἀφήγησις λεπτομερειῶν καὶ ἐπεισοδίων ἀτονεῖ τὸν γενικὸν χαρακτῆρα τῆς συζητήσεως καὶ τὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν αὐτῆς, ὅστις εἶνε ὁ ἔλεγχος τῆς προσφυγικῆς πολιτικῆς καὶ ἡ ὑπόδειξις ἐφαρμοστέας τοιαύτης.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** ἐκθέτων μετὰ τοῦτο τὰς ἐντυπώσεις, ἃς ἀπεκόμισεν ἐκ τοῦ συνοικισμοῦ Προσωτσάνης λέγει ὅτι τὰ Τουρκικὰ ἀστικὰ κτήματα κατέχουσι κατὰ τὸ πλεῖστον ἀκόμη ἐντόπιοι, πρᾶγμα δυσχεραῖνον τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι τοῦτο εἶχε συμβῆ πρὶν ἢ ἀκόμη ἐγκατασταθῶσιν ἐκεῖ πρόσφυγες καὶ καταρτισθῶσιν αἱ εἰδικαὶ ὑπηρεσίαι Ἀποκαταστάσεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀγροτικὰ κτήματα ἔχουσι δοθῆ εἰς τοὺς πρόσφυγας ἐκεῖ περὶ τὰ 4 ἑκατομμύρια στρεμμάτων.

Ὁ κ. **Ἐλευθ. Παυλίδης** παρατηρεῖ, ἐπὶ τῇ βάσει ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, ὅτι μόνον 2 1)2 ἑκατομμύρια γαιῶν ὑπάρχουσιν ἐκεῖ, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ δημιουργία διενέξεων μεταξὺ τῶν Προσφύγων, ἐφ' ὧν ἐπεστήθη ἡ προσοχὴ τῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως.

Ὁ κ. **Κ. Παπαδάκη**; παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἐκτίθενται ὡς ἔχουσι τὰ πράγματα, καὶ δὲν πρέπει νὰ δημιουργῶνται ψευδεῖς ἐντυπώσεις. Οὐδὲν κτῆμα Τουρκικὸν κατελήφθη ὑπὸ γηγενῶν μετὰ τὸ 1922. Μοναδικὸν παράδειγμα τοιαύτης αὐθαιρεσίας ἔγινεν ἐν Φλωρίνῃ, ἀλλ' ἐπηνωρθώθη.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** δηλοῖ κατηγορηματικῶς ὅτι τὰ κτήματα τῶν ἀνταλλαγέντων Τούρκων, κατὰ τὸ πλεῖστον, δὲν κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν προσφύγων, ἀλλ' εἴτε ὑπὸ γηγενῶν εἴτε ὑπὸ ἀξιωματικῶν εἴτε ὑπὸ ὑπαλλήλων. Δὲν εὑρίσκει δεδικαιολογημένα τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ὅτι συνέβησαν αὐθαιρεσίαι, διότι δὲν εἶχον ὀργανωθῆ αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Ἀποκαταστάσεως. Ἀκριβῶς ἵνα ἀρθῶσι τὰ ἄτοπα ταῦτα γίνεται ἡ συζήτησις, καὶ τοῦτο ζητοῦσιν οἱ πρόσφυγες.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** λέγει ὅτι αἱ γαῖαι δὲν διενεμήθησαν εἰς τοὺς πρόσφυγας, καίτοι παρῆλθε τριετία.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς**; (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ἡ διανομὴ δὲν ἐγένετο, διότι ἔπρεπε νὰ ἐξευρεθῶσι καὶ νὰ σταλῶσιν ἐκεῖ συνεργεῖα, ὧν ὁ καταρτισμὸς οὔτε εὔκολος οὔτε δυνατὸν ἦτο νὰ γίνῃ ταχέως. Ἀποκρούων δὲ ἐντόνως ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τὰς ἀορίστους αἰτιάσεις διαφόρων πληρεξουσίων, μεμφομένων τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ὅτι δὲν ἔδειξε τὸ προσῆκον ἐνδιαφέρον, λέγει ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι θέσιν αἱ ἐξενεγκόμεναι αἰτιάσεις, ἐφόσον δὲν στηρίζονται ἐπὶ συγκεκριμένων γεγονότων. Δίδει μετὰ τοῦτο διαφόρους πληροφορίας περὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν παρέλειψεν εὐκαιρίαν νὰ ἐκτελέσῃ τὸ καθῆκόν του.

Ν. Κωνσταντόπουλος. Ἀστειεύεσθε, λέγει, κύριε Ὑπουργέ.

Πλεῖστοι πληρεξούσιοι, διαμαρτύρονται ζητοῦντες νὰ ἀνακληθῇ ἡ φράσις.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ζητεῖ ἀπὸ τὸν κ. Κωνσταντόπουλον νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν φράσιν του.

Ὁ κ. **Ν. Κωνσταντόπουλος** λέγει ὅτι εἶπε τὴν φράσιν ὅπως διαψεύσῃ τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ δοθείσας πληροφορίας, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν πρόθεσιν νὰ θίξῃ αὐτὸν προσωπικῶς. Ἐξακολουθῶν δὲ ἀναφέρει τὸ γεγονὸς τῆς κατοχῆς κτήματός τινος παρὰ τὰς Σέρρας ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου Βασιλείου, ὁ ὁποῖος, καίτοι ἐξεδόθη ἀπόφασις νὰ ἐξωσθῇ ἐκ τοῦ κτήματος τούτου, δὲν ἐξώσθη ἀκόμη.

Ὁ κ. **Δ. Φλωριᾶς** ἀφηγούμενος πῶς ἔχει ἡ ὑπόθεσις αὐτῇ λέγει ὅτι τὸ ἐν λόγῳ κτῆμα ἀνήκει εἰς Τούρκους μὴ ἀνταλλαξίμους, καὶ ὅτι ὁ Βασιλείου ἐδαπάνησεν ἀρκετὰς χιλιάδας πρὸς ἀποξήρανσιν τῶν ἐν αὐτῷ ἑλῶν. Οὐδὲν δὲ δίκαιον ὑπαγορεύει νὰ ἐξωσθῇ οὗτος ἐκεῖθεν, ἀλλ' οὐδὲ διετάχθη ἡ ἔξωσίς του.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερις** δίδει ἐξηγήσεις διὰ 15 χιλιάδας στρεμμάτων γαιῶν, ἃς εἰς πληρεξούσιος εἶπεν ὅτι τὰς ἐχάρισεν εἰς τὴν Ἐπανωμήν, καὶ λέγει ὅτι ἡ ἐνέργεια ἣν τότε ἔκαμεν αὕτη ἐπεβάλλετο νὰ γίνῃ, καὶ οὐδεμίαν δωρεὰν ἢ γενναιοδωρίαν ἔκαμεν.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8.40' μ. μ. διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τῇ 10.30' μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὥρᾳ 11 μ. μ. κ. ὁ **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος «περὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 32 τοῦ συντάγματος ἀνηκόντων εἰς τὸν νῦν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας δικαιωμάτων». Πρόκειται, λέγει, ὁ κ. Πρωθυπουργός, ὅπως διασαφηθῇ ὅτι μεταξὺ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸν

Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ἀνήκει καὶ τὸ δικαίωμα τῆς συνάψεως συμμαχιῶν μετὰ ξένων Κρατῶν.

Συνεχιζομένης εἶτα τῆς συζητήσεως τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** ἐξακολουθῶν τὴν διακοπεῖσαν ἀγόρευσίν του λέγει σχετικῶς μὲ τὴν προμήθειαν τῶν κουβέρτων ὅτι οἱ προμηθευταὶ ἀδελφοὶ Νίκα εἶχον ἐπιδιώξει τὴν ἀποστολὴν Ἐπιτροπῆς εἰς Λονδῖνον πρὸς παραλαβὴν τῶν κουβερτῶν δαπάναις των. Ἓν ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἦτο καὶ ὁ κ. Ι. Φραντάτος πρώην Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Περιθάλψεως. Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς ἐματαιώθη, διετάχθη ὅμως ἄλλη Ἐπιτροπὴ καὶ παρέλαβε τὰς κουβέρτας, ποσὸν ἓν μὲν ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἕτερον δὲ ἐν Ἀθήναις. Αἱ κουβέρται αὐταὶ ἦσαν ῥάκη.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης**; ζητεῖ πληροφορίας περὶ τοῦ ποιοτικοῦ ἐλέγχου τῶν κουβερτῶν.

Τὰς αὐτὰς πληροφορίας ζητεῖ καὶ ὁ κ. **Ι. Μαυρουδῆς**.

Ὁ κ. **Α. Μισυρλόγλου** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) ἀπαντῶν ἀναγινώσκει σχετικὸν ἔγγραφον κατὰ τὸ ὁποῖον αἱ κουβέρται παρελήφθησαν, ἠλέγχθη δὲ καὶ ἡ ποιότης αὐτῶν ἐν Πειραιεῖ. Ἡ σχετικὴ σύμβασις πρὸς προμήθειαν τῶν κουβερτῶν εἶχεν ὑπογραφῆ τὸν Ἰούνιον, ἡ δὲ παραλαβή των τῇ 7 Ὀκτωβρίου παρελθόντος ἔτους.

Ὁ κ. **Γ. Σεχιώτης** λέγει ὅτι δὲν ἐνδιαφέρουσιν αἱ προθεσμίαι. Θέλει νὰ μάθῃ ἂν αἱ κουβέρται ἐξητάσθησαν καὶ χημικῶς, διότι τοῦτο εἶνε τὸ ἐνδιαφέρον.

Ὁ **Κ. Φίλανδρος** συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν γνωρίζει τί ἐγένετο, βεβαιοῖ μόνον ὅτι αἱ κουβέρται αὗται ἦσαν ῥάκη.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης**; ἐρωτᾷ ἂν αἱ σταλεῖσαι κουβέρται εἰς Θεσσαλονίκην ἐστάλησαν ἐκ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ ταμείου Περιθάλψεως ἢ ἐκ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ Τελωνείου.

Ὁ κ. **Δ. Φλωριᾶς** ζητεῖ νὰ διασαφηνισθῇ τίς παρέλαβε τὰ κλινοσκεπάσματα.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος**; (Πρωθυπουργὸς) ἀναγινώσκει ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Ὀρφανίδη πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα διαβιβάζοντος τὰς σχετικὰς ἀνακρίσεις καὶ πορίσματα διὰ τὴν προμήθειαν ταύτην πρὸς δίωξιν τῶν ὑπαιτίων. Κατὰ τὸ πόρισμα τοῦτο, τὰς κουβέρτας ταύτας ἐξήλεγξε καὶ παρέλαβε ποιοτικῶς Ἐπιτροπὴ ἀπὸ τοὺς κ. κ. Ζουρίδην, Μηχαηλίδην, Μάνον. Αἱ σταλεῖσαι 20 χιλιάδες εἰς Θεσσαλονίκην εὑρέθησαν ἄχρηστοι, συμφώνως πρὸς τὸ τηλεγράφημα τοῦ Διευθυντοῦ Περιθάλψεως Προσφύγων Θεσσαλονίκης Ψαρᾶ. Εἰς ἀπάντησιν τῶν περὶ τούτου διαμαρτυριῶν του τὸ ταμεῖον διέταξε νὰ μεταβῇ Ἐπιθεωρητὴς ἐκεῖσε, μετέβησαν δὲ

τοιοῦτοι οἱ κ. κ. Ζουρίδης καὶ Ἐξαρχάκης καὶ συνετελέσθη οὕτως ἡ παραλαβὴ καὶ διανομή.

Ὁ κ. **Θ. Πολυκράτης** ἐκθέτει τὸ ἱστορικὸν τῆς προμηθείας ταύτης καὶ τονίζει ὅτι τὸ ταμεῖον ἠγόρασε μεταχειρισμένας κουβέρτας καὶ εἰς εὐτελῆ τιμήν.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** συνεχίζων λέγει ὅτι ἄλλη ποσότης κουβερτῶν ἐστάλη εἰς Θεσσαλονίκην δι' ἱστιοφόρου, ὅπερ κατεβυθίσθη, καὶ ἐλήφθη πιστοποιητικὸν ὅτι ἦσαν καινουργεῖς αἱ κουβέρταικαὶ ἡ ἀσφάλεια ἐπλήρωσε τὰς κουβέρτας ὡς καινουργεῖς.

Ὁ κ. **Θ. Πολυκράτης** λέγει ὅτι τὸ περιστατικὸν τοῦτο δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὸ Ταμεῖον Περιθάλψεως.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** παρατηρεῖ ὅτι ὁ Μαυρολέων μεταβὰς εἰς Θεσσαλονίκην καὶ ἐξακριβώσας τὸ ῥακῶδες τῶν κουβερτῶν ὤφειλε νὰ μὴ διατάξῃ τὴν διανομήν.

Ὁ κ. **Δ. Πάζης** λέγει ὅτι ἐπὶ τῆς ὑπουργίας του συνέστησεν εἰς τὸ Ταμεῖον Περιθάλψεως νὰ μὴ παραληφθῶσι τοιαῦται κουβέρται καὶ νὰ προκηρυχθῇ νέα δημοπρασία μὲ πρῶτον ὅρον ὅτι ὁ ποιοτικὸς ἔλεγχος καὶ ἡ παράδοσις θὰ γίνῃ ἐνταῦθα.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης**; τονίζει ὅτι ἡ ἔκθεσις ἡ ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ εἶνε ἀποκαλυπτικωτάτη. Αἱ κουβέρται ἦσαν ῥάκη, ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ ἀντὶ 400 δεμάτων ἐξήλεγξε μόνον 700 κουβέρτας.

Ἐρωτᾷ συνῳδὰ τούτοις τί γίνονται οἱ ὑπάλληλοι οἱ ἐνεχόμενοι εἰς τὴν κατάχρησιν ταύτην.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** ἐρωτᾷ ἂν οἱ παραπεμφθέντες εἰς τὸν Εἰσαγγελέα ὑπάλληλοι ἐτιμωρήθησαν πειθαρχικῶς.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) πληροφορεῖ ὅτι οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι ἀνήκουσι, νομίζει, εἰς τὸ Ταμεῖον Περιθάλψεως προσφύγων, ὅπερ ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον ὀργανισμόν.

Ὁ κ. **Α. Ὀρφανίδης** πληροφορεῖ ὅτι ὁ μόνος δημόσιος ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν μετὰ τὰς ἀνακρίσεις παρεπέμφθη εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ὁ κ. **Α. Μισυρλόγλου** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) παρατηρεῖ ὅτι ὅλαι αὗται αἱ ἀνωμαλίαι ἠνάγκασαν τὸν προκάτοχόν του νὰ διατάξῃ ἔλεγχον.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** ἐκφράζει τὴν ἀπορίαν του πῶς διεπράττοντο τοιαῦτα αἴσχη καὶ ἠδιαφόρουν διὰ ταῦτα οἱ ἁρμόδιοι.

Ὁ κ. **Μ. Σταμούλης** ὡς μέλος τοῦ ταμείου ἀποχωρῆσαν λέγει ὅτι τὸ τηλεγράφημα τοῦ Ψαρᾶ ἀληθῶς κατήγγειλεν

ὅτι αἱ κουβέρται ἦσαν ράκη· συνεπείᾳ τούτου μετέβη ὁ πρόεδρος τοῦ Ταμείου εἰς Θεσσαλονίκην. Ἔκτοτε ὅμως οὐδὲν νεώτερον ἀνεκοινώθη εἰς τὸ Ταμεῖον περὶ τῶν κουβερτῶν. Ἐπίσης προμήθεια τσιμέντων 300 τόννων ἀπεδείχθη ἁπλοῦν χῶμα καὶ ἐζήτησε νὰ ἐνεργηθῶσιν ἀνακρίσεις, ἀλλ' οὐδὲν ἐγένετο.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ ὑπηρεσία Ἀνταλλαγῆς ἀνταπεκρίθη εἰς τὴν ἀποστολήν της, καὶ οἱ ὑπάλληλοί αὐτῆς ἐξεπλήρωσαν εὐόρκως τὸ καθῆκόν των καὶ εἶνε ἄξιοι συγχαρητηρίων.

Ὡς πρὸς τὴν ἀστικὴν στέγασιν τῶν πρόσφυγων Θεσσαλονίκης, λέγει ὅτι δὲν εἰσέρχεται εἰς λεπτομερείας· οὐχ ἧττον ἓν δύναται νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι χρειάζονται διαρκῶς ἐποπτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐκ πληρεξουσίων, ἵνα ἐλέγχωσι τὰς κρατικὰς ἐπὶ τῶν προσφύγων ὑπηρεσίας.

Προχωρῶν λέγει ὅτι καὶ εἰς Λαγκαδᾶ δὲν ἔγινε καλὴ κατανομὴ τῆς γῆς. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι μέρος τοῦ κτήματος τοῦ Σταθάτου ἠναγκάσθησαν νὰ καταλάβωσιν οἱ πρόσφυγες δι' ἐπιδρομῆς. Ὡσαύτως αἱ ἐγερθεῖσαι εἰς τὸ χωρίον Σταυρὸς διαφοραὶ ἔμειναν ἀδιευθέτητοι, καίτοι τοσάκις διεμαρτυρήθησαν οἱ πρόσφυγες.

Ὁ κ. **Δ. Ἰασονίδης** διαμαρτύρεται ὅτι καὶ ἄλλαι διαφοραὶ ἔμειναν ἀδιευθέτητοι.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) τονίζει ὅτι πολλὰ ζητήματα θὰ λυθῶσι διὰ τροπολογιῶν εἰς τὸν ὑπὸ ψήφισιν ἀγροτικὸν νόμον.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** λέγει ὅτι οἱ πρόσφυγες ἐκορέσθησαν ὑποσχέσεων καὶ θέλουσι πράγματα.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) ἐκφράζει τὴν ἀπορίαντου διότι γίνεται χρῆσις τοιαύτης φρασεολογίας καὶ χαρακτηρίζεται μία πανελλήνιος προσπάθεια ὡς ὑπόσχεσις καὶ οὐχὶ ὡς ἔργον συντελεσθὲν ἐν μεγάλῳ μέρει. Εἶπον, λέγει, καὶ ἄλλοτε ὅτι τὸ προσφυγικὸν ζήτημα δὲν εἶνε ζήτημα μηνῶν οὐδὲ ὀλίγων ἐτῶν. Τοῦτο ὤφειλον πρωτίστως νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψει των οἱ ἡγήτορες τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου, φέρει δὲ πρὸς πίστωσιν παράδειγμα ἐκ τοῦ παρελθόντος, ὅτε οἱ καταφυγόντες πρόσφυγες εἰς Ἑλλάδα ἦσαν ἐλάχιστοι, ἡ δὲ Ἑλλὰς οὐχὶ τόσον τετραυματισμένη ὡς εἶνε σήμερον.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** συνεχίζων καὶ ἐξετάζων μετὰ ταῦτα τὰ τῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως ἀναφέρει ὅτι οὔτε ἐκεῖ ἐδόθη ἡ προσήκουσα προσοχή, δεδομένου ὅτι εἷς Ἐπιθεωρητής, κάκιστα φερθεὶς ἀπέναντι τῶν προσφύγων, μόλις καὶ μετὰ βίας κατωρθώθη ἐπ' ἐσχάτων νὰ μετατεθῇ. Ἐξιστορῶν εἶτα τὰ ἐν Κιούπ-κιοϊ λαβόντα χώραν λέγει ὅτι κατὰ τὴν γνώμην καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν Ὑγειονομικῶν Ἐπιθεωρητῶν ὁ συνοικισμὸς πρέπει νὰ ἀνεγερθῇ ἐκεῖ ὅπου τὸ πρῶτον ἀνηγέρθη. Ἀναφέρει εἶτα πῶς ἐδημιουργήθη ἡ ἔρις μεταξὺ τῶν κατοίκων Κιούπ-κιοϊ καὶ τῶν προσφύγων ζητούντων νὰ καταλάβωσι τὸ μέρος ἔνθα ἐπρόκειτο νὰ ἀνεγερθῇ ὁ συνοικισμὸς τῶν προσφύγων καὶ λέγει ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ Κιούπ-κιοϊ οὐδὲν δικαίωμα εἶχον νὰ ἀντιστῶσι, διότι οὔτε τίτλους ἐπὶ τῶν κτημάτων τούτων εἶχον οὐδὲ ἄλλα δικαιώματα.

Ὁ κ. **Δ. Μέλφος** διακόπτων ἀναφέρει ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ Κιούπ-κιοϊ καὶ τίτλους νομίμους εἶχον καὶ ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ κτημάτων καὶ ἐγκαίρως προσήγαγον τούτους εἰς τὸ ζητῆσαν αὐτοὺς Γραφεῖον τοῦ ἁρμοδίου Ἐποικισμοῦ.

Ὁ κ. **Δ. Εὐθυμιάδης** λέγει ὅτι οἱ τίτλοι οὗτοι δὲν ὑπῆρχον ἐξ ἀρχῆς, ἀλλ' ἐπαρουσιάσθησαν βραδύτερον καὶ ἀπορεῖ πῶς συνέβη τοῦτο.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** δὲν ἀποκρούει τὴν ὕπαρξιν τῶν ἐν λόγῳ τίτλων, ἀμφισβητεῖ ὅμως τὸ κῦρος καὶ τὴν γνησιότητα αὐτῶν. Τὰ ἀμφισβητούμενα κτήματα ἀνήκουσι, λέγει, εἴς τινα ἀγὰν Τοῦρκον καὶ ὑπήγοντο εἰς τὰς δίωρον τοῦ Κιούπ-κιοϊ κειμένας καὶ ἐπιταχθείσας ἐκτάσεις.

Ὁ κ. **Γ. Βοραζάνης** ἐπικαλούμενος ἔκθεσιν τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου Μιχαηλιτσάνου λέγει ὅτι καθ' ὁμολογίαν αὐτοῦ τοῦ προέδρου τῆς Κοινότητος ἡ ἐν λόγῳ ἔκτασις ἐκ χιλίων στρεμμάτων ἀνήκει εἰς Τούρκους.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** ὡς πρόεδρος τῆς ἀποσταλείσης εἰς Μακεδονίαν Ἐπιτροπῆς λέγει ὅτι πάντα τὰ μέλη ὑπῆρξαν σύμφωνα ἵνα μεταφερθῇ ὁ συνοικισμὸς καὶ πρὸς τοῦτο ὑπέγραψαν καὶ ἔγγραφον, ὅπερ εὑρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας. Τὰ μετέπειτα λεχθέντα καὶ γραφέντα περὶ τοῦ ἀκαταλλήλου τοῦ μέρους ὅπου πρόκειται νὰ μεταφερθῇ ὁ συνοικισμὸς δὲν ἐκπροσωποῦσι τὸ ἀληθές.

Ὁ κ. **Β. Ἐμμανουηλίδης**, διαφωνῶν πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Μαζαράκη λεχθέντα, λέγει ὅτι ἐγράφη καὶ ἐτηλεγραφήθη, ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως.

Ὁ κ. **Γ. Βοραζάνης** λέγει ὅτι τὸ μέρος ὅπου ζητεῖται νὰ μετατεθῇ ὁ συνοικισμὸς εἶνε βαλτῶδες καὶ λυπεῖται διότι ἡ Ἐπιτροπή, καίτοι δὲν μετέβη ἐπὶ τόπου ἵνα πεισθῇ περὶ τούτου, συνηγορεῖ ἐντεῦθεν ὑπὲρ τῆς μεταθέσεως τοῦ συνοικισμοῦ.

Ὁ κ. **Δ. Μαρσέλος** τονίζει τὰ ἴδια ὑποστηρίζων ὅτι δὲν πρέπει νὰ μεταφερθῇ ὁ συνοικισμός.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** συνεχίζων λέγει ὅτι, ὁσαδήποτε καὶ ἂν λεχθῶσι, τὸ μέρος ἐκεῖνο καθαγιασθὲν ὑπὸ τοῦ αἵματος τῶν προσφύγων ἀνήκει εἰς τοὺς πρόσφυγας. Οἱ ἐπιτε-

θέντες κατὰ τῶν προσφύγων ὑπῆρξαν ἐπιδρομεῖς .....

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἐγερθέντος θορύβου καὶ διαμαρτυριῶν ὑπὸ πλείστων πληρεξουσίων, διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5′ λεπτά.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. **Πρόεδρος** συνιστᾷ ἵνα ἡ συζήτησις διεξαχθῇ μετὰ ψυχραιμίας, ἀνταξίας πρὸς τὸ θέμα, παρακαλεῖ δὲ τὸν κ. Φίλανδρον νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις ἐπὶ τῆς λέξεως «ἐπιδρομεῖς».

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** λέγει ὅτι Ἑλληνιστὶ δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἄλλως ἡ ἐπίθεσις ἡ γενομένη κατὰ τῶν προσφύγων παρὰ ἐπιδρομὴ καὶ ἀπορεῖ πῶς παρεξηγήθη ἡ λέξις του. Ἐξακολουθῶν μετὰ τοῦτο τὴν ἀγόρευσιν αὐτοῦ καὶ κρίνων ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως τὴν ὅλην στάσιν καὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν διαφόρων ὑπαλλήλων ἀπέναντι τῶν προσφύγων χαρακτηρίζει ταύτην οὐχὶ ὡς προσήκουσαν, ἐξ οὗ καὶ ἡ δεινὴ θέσις εἰς ἣν εὑρίσκεται εἰσέτι ὁ προσφυγικὸς κόσμος. Καὶ τελευταῖον ἀκόμη, λέγει, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας δὲν ἐφέρθη στοργικῶς ἀπέναντι προσφύγων σιδηροδρομικῶν βοηθησάντων αὐτὸν νὰ λύσῃ τὴν σιδηροδρομικὴν ἀπεργίαν.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) διαψεύδει τὰ τελευταῖα ταῦτα, ἀφηγούμενος πῶς ἔχει τὸ ζήτημα τοῦτο, καὶ λέγει ὅτι ἔδειξε πλέον ἢ στοργικὴν στάσιν ἀπέναντι τῶν ὑπαλλήλων τούτων, 12 δὲ ζεύγη, προσθέτει, ἅτινα ἐχρησιμοποιήθησαν πρὸς κίνησιν τῶν πρώτων εἱρμῶν, ἐμονιμοποιήθησαν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Κράτους ἐπὶ 70 ἔτη δὲν ἦσαν μόνιμοι, οἱ πρόσφυγες δὲ ὑπάλληλοι, καίτοι δὲν παρῆλθε διετία ἀφ' ἧς εἰσῆλθον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἐμονιμοποιήθησαν. Σημειοῖ δὲ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐξ αἰτίας δυσμενείας ἔναντι προσφύγων ὑπαλλήλων ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας εἰσηγήθη καὶ ἐξετέλεσε τὴν ἀπόλυσιν ἀνωτάτου ὑπαλλήλου.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** ἐμμένων εἰς τὰς γνώμας του ἀναφέρει ὅτι καὶ ἄλλοι πρόσφυγες ὑπάλληλοι ἀπεργήσαντες διότι ἐπιέσθησαν δὲν προσελήφθησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ προσωπικοῦ τῶν σιδηροδρομικῶν δὲν ἐκανονίσθη εἰσέτι. Γενικώτερον δὲ κρίνων τὸ ζήτημα λέγει ὅτι δὲν προάγεται τὸ προσφυγικὸν ζήτημα οὕτως ἐξεταζόμενον, καθόσον δὲν πρόκειται νὰ θέσωμεν ἀντιμετώπους τοὺς πρόσφυγας ἀπέναντι ὅλου τοῦ κόσμου καὶ ὅλων τῶν κατεχόντων θέσεις, δεδομένου ὅτι θὰ βιώσωμεν πάντες ἀδελφικῶς ἐνταῦθα.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι παρ' ὅλα τὰ λεχθέντα

ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν πράττει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ κάμνῃ ἐπιλογὴν ἐκείνων οὓς θέλει νὰ διορίσῃ διὰ κομματικοὺς λόγους. Δύναμαι δέ, λέγει, νὰ ἀναφέρω ὅτι ὑπάρχουσιν ὡρισμέναι Ἑταιρεῖαι, αἵτινες ὀργιάζουσι κομματικῶς καὶ δὲν προσλαμβάνουσιν ὑπαλλήλους, καίτοι ἐπὶ 15 καὶ 20 ἔτη ἦσαν ὑπάλληλοί των.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) λέγει ὅτι αἱ δηλώσεις του διαρκούσης τῆς ἀπεργίας ὑπῆρξαν σαφεῖς. Οὐδεμίαν, τονίζει, ὑπόσχεσιν ἐδώκαμεν ὅτι θὰ προσλάβωμεν ὅλους τοὺς ἀπεργούς. Εἴπομεν ὅτι θὰ προσπαθήσωμεν νὰ περιορίσωμεν εἰς τὸ ἐλάχιστον τοὺς ἀπολυθησομένους ἐκ τῶν ἀπεργῶν καὶ τοῦτο ἐπράξαμεν καὶ πράττομεν.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ πνεῦμα τῶν δηλώσεών σας δὲν ἦτο αὐτό, ἀλλ' ἠθέλετε ἵνα ἐξαναγκάσητε τοὺς ἀπεργοὺς νὰ ἐπανέλθωσι ταχύτερον εἰς τὰς θέσεις των. Ἤδη δὲ πιέζετε τοὺς ἀπεργοὺς ἵνα γίνωσι φίλοι σας.

Ὁ κ. **Μιχαλακόπουλος** λέγει ὅτι εἶνε γνωστὸν καὶ εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ εἰς τὴν κοινὴν γνώμην κατὰ τίνα τρόπον πολιτεύεται ἡ Κυβέρνησις καὶ ἂν πράττει τι ἵνα ἐνισχύσῃ τὸ κόμμα της καὶ συνεπῶς δὲν θὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰς αἰτιάσεις τοῦ κ. ἐκ Μαντινείας πολιτευτοῦ. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν μὴ πρόσληψιν τῶν ἀπεργῶν ἐκείνων οἵτινες ἐπὶ τρία ἔτη δὲν ἔκαμνον ἄλλο παρὰ πῶς νὰ ἐκβιάζωσι τὰς διαφόρους Κυβερνήσεις διὰ τῶν ἀπεργιῶν καὶ νὰ ζητῶσι νὰ τρομοκρατῶσιν αὐτὰς ἵνα ἐπιτυγχάνωσιν ἴδια ὀφέλη ὑπὲρ αὐτῶν, τὴν πολιτείαν μας, λέγει, δύναται νὰ κρίνῃ ἡ κοινὴ γνώμη.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** λέγει ὅτι διάφοροι Ἑταιρεῖαι παραλαμβάνουσιν ὑπαλλήλους μόνον ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν των καὶ τοῦτο ἵνα κομματισθῶσιν.

Ὁ κ. **Ν. Κωνσταντόπουλος** ἀποκρούει τὰ λεχθέντα ὅτι ἡ Κυβέρνησις διὰ λόγους κομματικοὺς δὲν προσλαμβάνει τοὺς πρόσφυγας ὡς ὑπαλλήλους.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** εὑρίσκει ὅτι αἱ λεπτομερειακαὶ συζητήσεις κατ' οὐδὲν προάγουσι τὸ προσφυγικὸν ζήτημα καὶ δέον ἀπὸ γενικωτέρων ἀρχῶν νὰ ἐξετασθῇ καὶ νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ λύσις αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι ἡ ἀστικὴ κατάστασις τῶν προσφύγων δὲν εὑρίσκεται εἰς ὃ σημεῖον ἔδει νὰ ἦτο, καὶ τοῦτο διότι πολλὰ μουσουλμανικὰ κτήματα κατέχονται ὑπὸ τῶν ἐντοπίων καὶ διότι δὲν ἠγέρθησαν αἱ ἀπαιτούμεναι κατοικίαι. Ἡ Ἑταιρεία ἡ ἀναλαβοῦσα τὴν ἀνέγερσιν 10 χιλιο-

κημάτων ἐζήτησε νὰ τὰ κατασκευάσῃ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ Ἐπιτροπή, ἥτις ὅμως ἠξίωσε μόνον θεμελιώσεις καὶ τοίχους καὶ στέγην. Ἡ Ἑταιρεία ἐδέχθη ἀλλ' ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν συνεπλήρωσε καὶ ἔμειναν τὰ σπίτια σκελετοὶ μόνον, ἐξ οὗ καὶ δεινοπαθοῦσιν οἱ πρόσφυγες.

Ἡ διάθεσις ἀφ' ἑτέρου τῶν μουσουλμανικῶν κτημάτων ἐγένετο κατὰ τρόπον ἀντιπροσφυγικὸν καὶ κρατεῖ τὸν προσφυγικὸν κόσμον ἐν ἀναστατώσει. Αἱ καταργηθεῖσαι πολλαπλαῖ θέσεις ἀφεώρων μόνον πρόσφυγας. Καταλήγων τονίζει ὅτι ὁ προσφυγικὸς κόσμος θεωρεῖ ἀνεπαρκεῖς τὰς ἐνεργείας ὅλων τῶν Κυβερνήσεων διὰ τὴν ἀποκατάστασίν του.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) προτείνει νὰ λυθῇ ἡ συνεδρίασις καὶ ἡ συζήτησις νὰ συνεχισθῇ κατὰ τὰς διαθεσίμους ὥρας τῆς Παρασκευῆς καὶ τοῦ Σαββάτου.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** παρακαλεῖ ὅπως συμφώνως μὲ τὴν ληφθεῖσαν τὸ παρελθὸν Σάββατον ἀπόφασιν συνεχισθῇ ἡ συζήτησις καὶ διὰ τὴν Πέμπτην, κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Καφαντάρη.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** νομίζει ὅτι, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις φρονῇ ὅτι ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην νομοθετικῆς ἐργασίας, δύναται νὰ προτιμήσῃ ταύτην.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** προτείνει ὅπως αὔριον πρὸ τοῦ δείπνου γίνῃ νομοθετικὴ ἐργασία, εἰς δὲ τὴν νυκτερινὴν συνεδρίασιν συνεχισθῇ τὸ προσφυγικόν, τὴν δὲ Παρασκευὴν ἀπ' ἑτέρου νὰ τελειώσῃ ἡ συζήτησις τοῦ περὶ Βουλῆς κεφαλαίου τοῦ συντάγματος.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι αὔριον πρέπει νὰ ψηφισθῶσιν ὅλα τὰ ἐπείγοντα καὶ σοβαρὰ νομοσχέδια, περιοριζομένων τῶν ἀγορεύσεων.

Ὁ κ. **Μ. Κύρκος** δηλοῖ ὅτι οἱ πρόσφυγες δὲν ἐννοοῦσι νὰ παρελκυσθῇ ἡ συζήτησις τοῦ προσφυγικοῦ, διότι πρέπει καὶ νὰ παραστῶσιν εἰς τὸ Συνέδριον τῆς Θεσσαλονίκης.

Ὁ κ. **Ἀν. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι πρὸ τῆς ἀνάγκης ταύτης τῶν προσφύγων πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις τοῦ προσφυγικοῦ καὶ ἡ νομοθετικὴ ἐργασία νὰ γίνῃ ἔστω καὶ τὴν Δευτέραν.

Ὁ κ. **Πρωθυπουργὸς** προτείνει, ὅπως κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς αὔριον Πέμπτης ἐξαντληθῇ ὅλη ἡ Ἡμερησία Νομοθετικὴ Διάταξις, μεθὸ νὰ εἰσέλθῃ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν συνέχισιν τῆς συζητήσεως τοῦ προσφυγικοῦ.

Γενομένης δεκτῆς τῆς προτάσεως τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως λύεται συναινέσει αὐτῆς ἡ συνεδρίασις ὥρα 1.50' π. μ. διὰ τὴν σήμερον ὥραν 4 30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΟΖ'

τῆς 9 Ἀπριλίου 1925.

Ὥρᾳ 5.30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως, μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Ι. Κουνδούρου**.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς :

Τὸ Δικαστήριον τῶν ἐν Εὐρυτανίᾳ Πρωτοδικῶν αἰτεῖται τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν βελτίωσιν τοῦ δικαστικοῦ κλάδου.

Ἡ Καπνεμπορικὴ Ὁμοσπονδία Τριπόλεως αἰτεῖται τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Τὰ διάφορα Σωματεῖα Φλωρίνης διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην ἐξαίρεσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου τῶν μουσουλμανικῶν οἰκημάτων.

Οἱ Ἱερεῖς Δολιανῶν παρακαλοῦσιν, ὅπως ληφθῇ πρόνοια ὑπὲρ τοῦ Κλήρου.

Αἱ τηλεφωνήτριαι τοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα περὶ παροχῆς συντάξεως.

Ὁ Κ. Δασκαλίδης κάτοικος Χίου παραπονεῖται διὰ τὴν κατ' αὐτοῦ καταδικαστικὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐκεῖ κακουργιοδικείου.

Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Μηθύμνης παρακαλεῖ ὅπως ἀνασταλῇ ἡ διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας περὶ καταλήψεως τοῦ κτήματος Χατζῆ-Νουμὰν Ἀγᾶ.

Ἡ Κοινότης Ἀρχαίας Ὀλυμπίας αἰτεῖται τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ σταφιδικοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀγορᾶς σταφιδοκάρπου.

Ὁ Φ. Χατζηγεωργίου πρόσφυξ παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ἡ ἐγκατάστασίς του εἰς μαγαζεῖον, ὅπερ ἐπεκυρώθη εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν τελευταίαν δημοπρασίαν.

Οἱ Ὑπουργοὶ Ὑγιεινῆς καὶ Οἰκονομικῶν κ.κ. **Α. Μισυρλόγλου** καὶ **Κ. Γκότσης** ὑποβάλλουσι νομοσχέδιον «περὶ προσθέτου φορολογίας ἐπὶ τοῦ καταναλισκομένου καπνοῦ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν πόρων τῶν Ἐθνικῶν Ὀρφανοτροφείων καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου περὶ φορολογίας τοῦ καπνοῦ».

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ πληρωμῶν τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1925—1926».

Ὁ κ. Δ. **Φλέσσας** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν Λεονταρίῳ ἱεροῦ ναοῦ «Ἅγιος Γεράσιμος».

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ γεωργικῆς ἀποκαταστάσεως καὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐφέδρων πολεμιστῶν Κρήτης».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Ὁ κ. ***Ν. Καλέλλης*** ζητεῖ ὅπως συζητηθῇ τὸ ὑπὸ τῆς εἰδικῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καταρτισθὲν σχέδιον νόμου «περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας», διότι πανταχόθεν ἐγείρονται διαμαρτυρίαι κατὰ τοῦ ἐφαρμοσθέντος ἤδη σχετικοῦ νόμου».

Ὁ κ. ***Ν. Ἀβραὰμ*** παρακαλεῖ ὡσαύτως τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ὅπως τὸ ταχύτερον εἰσαχθῇ εἰς συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο.

Ὁ κ. ***Δ. Καλκανδῆς*** δηλοῖ ὅτι εἶνε κατὰ τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν καθορίζει ἀγρίαν φορολογίαν εἴς τινας περιφερείας, καὶ ὑπαλληλικὴν πολυτέλειαν. Συνεπῶς ζητεῖ τὴν κατάργησίν του ἢ τὴν ῥιζικὴν τροποποίησίν του.

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀσφαλείας εὑρίσκεται ὑπ' ὄψει τῆς Συνελεύσεως, ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς διαμαρτυρίας κατὰ τοῦ θεσμοῦ, ὄντως ὑπέπεσεν εἰς τὴν ἀντίληψίν του ὅτι ἐγεννήθη γενικὴ δυσφορία ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς του, ἣν ὡς ἐκ τούτου ἐσταμάτησεν. Ἐν τῷ μεταξὺ διετάχθησαν ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ Νομάρχαι νὰ ὑποδείξωσι τὰ παρατηρηθέντα τρωτὰ τοῦ νόμου, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατηρτίσθη Ἐπιτροπὴ ἀπὸ τοὺς Διευθυντὰς τοῦ Ὑπουργείου ὅπως μελετήσωσι καὶ καταρτίσωσι νέον σχέδιον νόμου. Κατὰ τὴν μελέτην ταύτην θὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν νομοσχέδιον συνταχθὲν ἄλλοτε παρὰ τοῦ κ. Σούλου καὶ ἕτερον τοιοῦτον συνταχθὲν ἄλλοτε ὑπὸ τοῦ ἰδίου κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὡς Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Εἶνε ἀληθές, λέγει, ὅτι ὁ ἐφαρμοσθεὶς νόμος εἶνε καταθλιπτικός, ἐλπίζει ὅμως ὅτι μετὰ ἐμπεριστατωμένην μελέτην θὰ ἔλθῃ εἰς φῶς θεσμὸς εὐπρόσωπος καὶ πράγματι ἐξυπηρετικὸς τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ κ. ***Δ. Ἰασονίδης*** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λέγει ὅτι, ἐπειδὴ ἐκ τῆς χθεσινῆς συζητήσεως σαφῶς ἐξάγεται ὅτι ἡ Κυβέρνησις μετὰ τὰς

ἀλλεπαλλήλους ἀναβολὰς τῆς συζητήσεως τοῦ προσφυγικοῦ καὶ παρὰ τὰ συμπεφωνημένα ἀπεφάσισε νέαν ἀναβολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπειδὴ ἡ παρέλκυσις αὕτη μειοῖ τὴν σοβαρότητα τοῦ ζητήματος, δὲν ὑπολείπεται δ' ἀφ' ἑτέρου καὶ ἐπαρκὴς μέχρι τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος χρόνος πρὸς τερματισμὸν τῆς ἀρξαμένης συζητήσεως, οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι τῆς Ἀνεξαρτήτου Ὁμάδος δηλοῦσιν ὅτι, ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν ἐμμείνει εἰς τὴν στάσιν αὐτῆς ταύτην, εἰσὶν ὑποχρεωμένοι διαμαρτυρόμενοι νὰ ἀποχωρήσωσι τῆς αἰθούσης.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Ἡ Κυβέρνησις πρὸ πολλοῦ ἐδέχθη τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος καί, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἠγόρευσεν ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος κ. Μπακάλμπασης ἐπὶ ἀρκετὰς ὥρας ἐπ' αὐτοῦ. Κατόπιν ἐθεωρήθη σκόπιμον νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις, ὅταν θὰ ὑπεβάλλετο ἡ ἔκθεσις τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς μεταβάσης ἐπὶ τόπου διὰ τὴν ἔρευναν τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων. Κατὰ τὸ παρελθὸν Σάββατον ἐθεωρήθη ὅτι ὁ χρόνος δὲν ἦτο ἐπαρκής, ὡς προκεχωρημένης τῆς ὥρας, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ συνέλθωμεν μετὰ τὸ γεῦμα καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις κατὰ τὴν ἑπομένην Τετάρτην. Ἡ Συνέλευσις παρέμεινε χθὲς μέχρι τῆς 2ας μετὰ τὸ μεσονύκτιον, διὰ νὰ ἀκούσῃ ἕνα ἐκ τῶν ῥητόρων διακοπτόμενον, εἶνε ἀληθές, πολλάκις καὶ παρὰ τὰς διαμαρτυρίας του, ἐδήλωσε δὲ ὅτι ἡ Κυβέρνησις εὑρισκομένη ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ ψηφισθῶσι νομοσχέδιά τινα ἀπαραίτητα, ἅτινα δὲν ἔπρεπε νὰ παραμείνωσιν ἐν ἐκκρεμότητι, εἶνε πρόθυμος νὰ δεχθῇ τὴν συνέχειαν τῆς συζητήσεως τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, σήμερον μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῆς νομοθετικῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, παρατεινομένης τῆς συνεδριάσεως μέχρι καὶ τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν.

Ἡ Κυβέρνησις προτοῦ ἀκόμη κάμῃ τὴν δήλωσιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ κ. πληρεξούσιος καὶ ἤτις θὰ ἦτο ἴσως ἐπιθυμητὸν νὰ μὴ ἐγίνετο, πρὶν ἀκουσθῇ καὶ ἡ γνώμη τῆς Κυβερνήσεως, ἦτο διατεθειμένη νὰ προδῇ εἰς νέαν ἀκόμη παραχώρησιν, τὴν ὁποίαν ἐδήλωσεν ἄλλως τε ἰδιαιτέρως διὰ τοῦ ἀξιοτίμου Ὑπουργοῦ τῆς Ὑγιεινῆς. Ἡ Κυβέρνησις προτείνει δηλαδὴ νὰ περιορισθῇ ἡ νομοθετικὴ Ἡμερησία Διάταξις εἰς τὸ ἐλάχιστον δυνατὸν ὅριον, ὥστε νὰ ἀρχίσωμεν εὐθὺς κατόπιν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ, νὰ ψηφισθῶσι δὲ τὰ ἑξῆς σχέδια, ἐκ τῶν ὁποίων τινὰ δὲν θὰ προκαλέσωσι συζήτησιν. Πρῶτον ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ, ὥστε ἢ νὰ ἀπορριφθῇ ἢ νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις, διὰ νὰ μὴ ἐκμεταλλεύωνται

αὐτὴν ὅσοι θέλουσι νὰ τὴν ἐκμεταλλεύωνται. Ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ ἴσως συνεννόησίς τις ὥστε νὰ ἀποφύγωμεν τὴν ψηφοφορίαν, συνεννόησις ὑπὸ τοιαύτην τὴν κατεύθυνσιν, νὰ δεχθῶμεν δηλ. νὰ ψηφισθῶσι κατ' ἀρχὴν ἀμφότεραι αἱ προτάσεις, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ῥητὴν ἐπιφύλαξιν ὅτι ἡ Συνέλευσις ἐπιλαμβανομένης τῆς συζητήσεως τῆς πρώτης κατ' ἄρθρον θὰ ἠδύνατο νὰ ἀπορρίψῃ τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν.

Α. Παπανασταστίου. Τῶν δελτίων δηλαδή.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἔχει, ἐκτὸς τούτου, ἡ Κυβέρνησις νὰ ἔλθῃ εἰς συνεννόησιν μὲ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, διὰ νὰ ἴδῃ ἂν θὰ ἔχῃ τὰ χρηματικὰ μέσα διὰ νὰ ἀγοράσῃ σταφίδα. Δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς τοιαύτην συνεννόησιν, ἐὰν θέλητε, ἐὰν δὲ δὲν θέλητε, θὰ γίνῃ ψηφοφορία. Ἐγὼ αὐτὸ προτείνω, διὰ νὰ διευκολύνω τὴν συζήτησιν καὶ νὰ συντομεύσω τὸν χρόνον, ἵνα μείζων διατεθῇ διὰ τὰ λοιπὰ ἔργα.

Δεύτερον ἐπεῖγον ζήτημα εἶνε τὸ τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου, ἄλλο δὲ τὸ ὁποῖον εἶνε ἐξηντλημένον καὶ δὲν νομίζω ὅτι θὰ ὑπάρχῃ μακρὰ συζήτησις, εἶνε τὸ περὶ συστάσεως τοῦ Συντάγματος τῶν Κυνηγῶν καὶ μετὰ τοῦτο τὸ σχέδιον ψηφίσματος ἐπὶ τῆς παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, ὅπερ ὑποθέτω ὅτι δὲν θὰ ἔχῃ καμμίαν ἀντίρρησιν.

Κ. Ρέντης. Ἐγκατέλειψεν ἡ Κυβέρνησις τὸ ἄλλο ;

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὄχι. Ἐπροκάλεσε μὲν μακρὰς συζητήσεις, ἀλλὰ θὰ ἐπανέλθῃ εἰς συζήτησιν. Ὑπάρχει μία ἄλλη συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου ψηφίσματος «περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας». Εἶνε ἑρμηνεία μᾶλλον. Θὰ ἀποφασισθῇ δὲ ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὸ ψήφισμα τοῦ Μαρτίου καὶ Μαΐου, εἶνε ῥυθμιστὴς τοῦ πολιτεύματος, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συνάπτῃ καὶ συνθήκας συμμαχίας. Ἐπίσης συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως ψηφίσματος περὶ ἐκδόσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων ἐπὶ τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων, τὸ ὁποῖον ὑπέβαλον οἱ πρόσφυγες. Ἐὰν δὲν ἐπιμείνωσιν, ἔχει καλῶς. Ἐγὼ δὲν θὰ ἐπιμείνω, ἐὰν νομίζητε ὅτι πρέπει νὰ ἀναβληθῇ. Λοιπὸν περιορίζομεν οὕτω τὴν νομοθετικὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν εἰς τὸ κατώτατον δυνατὸν ὅριον, μετὰ δὲ ταῦτα δυνάμεθα νὰ προβῶμεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προσφυγικοῦ. Ἔχω ἐπίσης νὰ προσθέσω μίαν παράκλησιν, νὰ μὴ ἀρχίσωμεν, πλησίον εἰς αὐτὰ τὰ πέντε νομοσχέδια νὰ ζητῶμεν νὰ ψηφισθῇ καὶ τὸ ὄον καὶ τὸ 7ον καὶ τὸ 8ον, διότι τότε θὰ φθάσωμεν εἰς τὴν διαπλάτυνσιν τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

Α. Παπανασταστίου. Ἡ Ἀντιπολίτευσις ἔχει ὅλην τὴν

προθυμίαν νὰ διευκολύνῃ τὴν Κυβέρνησιν, νὰ μὴ παρεμβάλῃ δηλ. προσκόμματα εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ νομοθετικοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀναγκαῖον, ἀλλὰ μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν νὰ βασανίσῃ τὰ σχέδια αὐτὰ ὅπως νομίζει ὅτι πρέπει νὰ τὰ βασανίσῃ.

Ἡ ἀνεξάρτητος ὁμὰς ποσφύγων γνωρίζει ὅτι περιβάλλεται μὲ ὅλην τὴν συμπάθειαν ὅλης τῆς Συνελεύσεως. Εὑρίσκω δεδικαιολογημένην τὴν ἀξίωσιν τῶν συναδέλφων τῆς Ἀνεξαρτήτου Ὁμάδος Προσφύγων, ὅπως συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ, διότι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐπείγονται νὰ ἀναχωρήσωσιν ὅπως ἔλθωσιν εἰς συνεννόησιν περὶ τὰ προσφυγικὰ ζητήματα εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Ἔχω ὅμως ἓν παράπονον μὲ τοὺς συναδέλφους τῆς Ἀνεξαρτήτου Προσφυγικῆς Ὁμάδος, ὅτι ἡ ἀξίωσις ὅπως διεκπεραιωθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος ἔπρεπε νὰ προβληθῇ κάπως ἐνωρίτερον, ὅπως ἐδήλωσεν ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, διότι τὸ Σάββατον, ὅταν ἡμεῖς ἐζητήσαμεν νὰ γίνῃ τὴν Δευτέραν ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, οὐδεμία φωνὴ ἠγέρθη ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος.

Α. Ἰασονίδης. Νὰ ἀναγνώσω τὸ πρακτικὸν τὸ ἐπίσημον; Λέγει ὅτι ὁ κ. Καφαντάρης ἐζήτησεν ὅπως ὁρισθῇ ἡ Τετάρτη διὰ τὸ προσφυγικὸν ζήτημα καὶ ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως τῆς συζητήσεως νὰ ἐπεκταθῇ καὶ τὴν Πέμπτην. Ἐρωτηθείσης τῆς Συνελεύσεως, δέχεται αὕτη ὅπως ἡ συζήτησις τῶν ἐπερωτήσεων διὰ τὰ προσφυγικὰ λάβῃ χώραν τὴν Τετάρτην.

Α. Παπανασταστίου. Ἐγὼ δέχομαι, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἦτο φρονιμώτερον νὰ γίνῃ τὴν Δευτέραν, ἐν τούτοις αὐτὸ δὲν ἔγινε καὶ ὑπάρχει εἰς τὰ πρακτικὰ ἀναγεγραμμένη μία ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως. Δὲν εὑρίσκω ὀρθὸν ὅμως ἡ Ὁμὰς τῶν συναδέλφων νὰ ἀποχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Συνέλευσιν, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ μεγίστη ἀνάγκη ἢ μεγίστη ζημία. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομίζω ὅτι ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ συμβιβασμός, ὁ ἑξῆς: Θὰ παρακαλέσωμεν τὴν Κυβέρνησιν νὰ δεχθῇ τὴν αἴτησιν τῶν ἀξιοτίμων συναδέλφων, νὰ εἰσέλθωμεν εὐθὺς ἀμέσως εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προσφυγικοῦ, τῇ ὑποσχόμεθα δὲ ἡμεῖς νὰ παραμείνωμεν καὶ τὴν Κυριακὴν καὶ τὴν Δευτέραν ἵνα διεκπεραιώσωμεν τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν.

Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ ἄλλως παρὰ δι' ἀμοιβαίων παραχωρήσεων, ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ αἱ παραχωρήσεις γίνονται ἐκ μέρους ἡμῶν. Ἀλλὰ τὸ νὰ ἀξιωθῇ πάλιν ἐκ μέρους ὑμῶν νὰ ψηφίσωμεν ἐπειγόντως τὸ φορολογικὸν νομοσχέδιον ἢ τὸ νομοσχέδιον τῶν Κυνηγῶν, ἐφ' οὗ ὑπάρχουσι πολλαὶ τροπολογίαι,

τὸ θεωρῶ ἄτοπον. Ὑπάρχει ὅλη ἡ διάθεσις νὰ περιορισθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ἡ συζήτησις καὶ νὰ τελειώνωμεν μίαν ὥραν ἀρχήτερον· δεχόμεθα μάλιστα νὰ μείνωμεν καὶ τὴν Κυριακὴν καὶ τὴν Δευτέραν, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ καταλήξωμεν εἰς ἓν συμπέρασμα. Ἐὰν αὐτὰ δὲν δέχηται ἡ Κυβέρνησις, τότε θὰ παρακαλέσω τοὺς πρόσφυγας νὰ παραμείνωσι νὰ γίνῃ ὁ ἔλεγχος μετὰ τὸ γεῦμα καὶ νὰ γίνῃ καὶ αὔριον ἔλεγχος, διότι δὲν πρέπει νὰ ὑποτεθῇ ὅτι θέτομεν εἰς δευτέραν μοῖραν τὸ προσφυγικὸν ζήτημα.

Ι. Καφαντάρης. Ἐδώσαμεν χθὲς ἐπαρκεῖς, νομίζω, ἐξηγήσεις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρότασιν, τὴν ὁποίαν ὑπέβαλον εἰς προγενεστέραν συνεδρίασιν, περὶ τῆς ἡμέρας τῆς διεξαγωγῆς τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων. Εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος ὅτι ἐν ᾗ περιπτώσει ἠθέλομεν προστρέξει εἰς τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ θὰ εὑρίσκομεν τὴν ἀληθῆ ἀπόδοσιν τῆς προτάσεώς μου.

Ἄλλως τε δὲν εἶμαι ἐγὼ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος, νομίζω, εἶχεν ἐκθέσει τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῇ ὡς ἡμέρα συζητήσεως ἡ Τετάρτη, καί, ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν ἤθελεν ἐπαρκέσει ἡ Τετάρτη, τότε θὰ ἦτο δυνατὸν ὅπως συνεχίσωμεν τὴν Πέμπτην. Σήμερον ἡ Κυβέρνησις ὑποβάλλει μίαν τροποποίησιν τῆς προτάσεως αὐτῆς, τὴν ὁποίαν κατὰ τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως δυσκολεύομαι νὰ εἴπω ἂν ἐγένετο ἀποδεκτὴ ἢ ὄχι ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν. Νὰ εἴμεθα εἰλικρινεῖς. Ἀδιάφορον τί γράφουσι τὰ πρακτικά, διότι πολλάκις τὰ πρακτικὰ γράφουσι καὶ ἀνακριβείας. ἐκ καλῆς πίστεως βεβαίως, διότι καὶ οἱ πρακτικογράφοι καὶ οἱ στενογράφοι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ παρακολουθῶσιν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δημιουργουμένου θορύβου ὅλας αὐτὰς τὰς συζητήσεις. Λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις σήμερον ὑποβάλλει μίαν τροποποίησιν: Νὰ τερματίσωμεν πρῶτον τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν, διότι, ἂν πρόκηται νὰ διακόψωμεν τὰς ἐργασίας μας τὸ Σάββατον, δὲν θὰ προφθάσωμεν.

Τινὲς πληρεξούσιοι. Τὴν Δευτέραν.

Γ. Καφαντάρης. Αὐτὸ δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ μέρους μόνον ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς κ. πληρεξουσίους, ἂν θέλουσι νὰ παραμείνωσιν εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐξαρτᾶται δὲ καὶ ἀπὸ τὴν Ἀντιπολίτευσιν. Θὰ παρακαλέσω δὲ τὸν ἀξιότιμον Ἀρχηγὸν τῆς «Δημοκρ. Ἑνώσεως», ἂν δύναται, νὰ ἐπιτρέψῃ ἡ Ἀντιπολίτευσις νὰ περατώσωμεν τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν κατὰ τὸ πρῶτον τμῆμα τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως καὶ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ προσφυγικὸν ζήτημα κατὰ τὸ δεύτερον τμῆμα.

Κ. Ρέντης. Ἡ ἀπειλὴ τῆς Ἀνεξάρτητου Ὁμάδος στρέφεται ἐναντίον τῆς Ἀντιπολιτεύσεως δηλαδή ;

Γ. Καφαντάρης. Ἀφήσατέ με, κ. συνάδελφε, νὰ συνεχίσω. Θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ περατώσωμεν τὸ νομοθετικὸν ἔργον κατὰ τὸ πρῶτον τμῆμα τῆς συνεδριάσεως, καὶ κατὰ τὸ δεύτερον τμῆμα αὐτῆς θὰ συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων μέχρι τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν. Αὐτὴ εἶνε παραχώρησις τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ κάμῃ ἡ Ἀντιπολίτευσις καὶ ἀπόκειται εἰς αὐτὴν νὰ τὴν δεχθῇ ἢ ὄχι. Ὡς γνωρίζετε, εἶνε τὸ νομοσχέδιον τὸ φορολογικόν, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ προκαλέσῃ συζήτησιν. Εἰς τὸ φορολογικὸν νομοσχέδιον ἔχομεν ἀκόμη μίαν, συνεδρίασιν καθ' ἣν θὰ συζητηθῶσιν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ περιληφθῶσιν εἰς τὴν β' συζήτησιν, διότι πρόκειται περὶ τῶν λεπτομερειῶν. Ἡ συζήτησις κατ' ἀρχὴν θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ συμπληρωθῇ εἰς τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν χωρὶς νὰ παραβλαφθῶσι τὰ δικαιώματα τῆς Ἀντιπολιτεύσεως. Θεωρῶ δὲ ἀπολύτως δεδικαιολογημένην καὶ μεγάλην τὴν ἀδημονίαν καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τὴν ὁποίαν ἔχουσι πλεῖστοι ἐκ τῶν προσφύγων πληρεξουσίων νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὸ παμπροσφυγικὸν Συνέδριον τὴν προσεχῆ Κυριακήν. Ἀλλ' εἶνε ἐπίσης ἀναμφισβήτητον καὶ πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος εἶνε ἀδύνατον νὰ περατωθῇ κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν, διότι εἶνε ἐγγεγραμμένοι νὰ ὁμιλήσωσι σήμερον μόνον ἀπὸ τὴν Προσφυγικὴν Ὁμάδα 25 ῥήτορες. Ὑπάρχουσι καὶ ἀντίθετοι ἀπόψεις αἱ ὁποῖαι πρέπει ν' ἀκουσθῶσι. Θὰ ὁμιλήσωσι καὶ ἄλλοι, θὰ ἐκθέσῃ ἡ Ἀντιπολίτευσις τὰς ἀπόψεις της, θὰ ὁμιλήσῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ ἑπομένως, ὁσονδήποτε καὶ ἂν καταβληθῇ προσπάθεια νὰ περατώσωμεν τὴν συζήτησιν ἐντὸς μιᾶς συνεδρίας, τοῦτο θὰ καταστῇ ἀδύνατον, οἱ δὲ πρόσφυγες πληρεξούσιοι, οἱ ὁποῖοι ἐπείγονται νὰ ἀναχωρήσωσιν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, πρέπει ἐντὸς τῆς αὔριον ν' ἀναχωρήσωσι διὰ νὰ εὑρίσκωνται ἐκεῖ. Ἀλλὰ θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ εἴπω τὰ ἑξῆς: Θεωρῶ καὶ ἐγὼ ὅτι εἶνε ὑποχρεωμένοι οἱ κύριοι συνάδελφοι νὰ εὑρίσκωνται, οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν, εἰς τὸ Συνέδριον τὸ ὁποῖον ἀρχίζει τὴν προσεχῆ Κυριακὴν εἰς Θεσσαλονίκην, ἀλλ' εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ συζήτησις τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ περατωθῇ κατὰ τὴν ἀποψινὴν συνεδρίασιν, διότι εἶνε ἐγγεγραμμένοι ὑπὲρ τοὺς 25, κατόπιν θὰ ἐκθέσῃ τὰς ἀπόψεις της ἡ Ἀντιπολίτευσις, θὰ ὁμιλήσῃ δὲ καὶ ἡ Κυβέρνησις, ὥστε οἱανδήποτε καὶ ἂν καταβάλωμεν προσπάθειαν εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀποπερατώσωμεν τὴν συζήτησιν ἀπόψε.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐλπίζω ὅτι αὔριον θὰ τερματίσωμεν τὴν συζήτησιν τοῦ προσφυγικοῦ. Προσθέτω ἐπὶ πλέον

ὅτι πρέπει νὰ παρακληθῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐκθέσῃ τὴν γνώμην της ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, διὰ νὰ εἶνε ἐν γνώσει καὶ οἱ πληρεξούσιοι τί νὰ εἴπωσιν εἰς τὸ Συνέδριον ἐν Θεσσαλονίκῃ. Φρονῶ ἑπομένως ὅτι δυνάμεθα νὰ συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος καθ' ὅλας τὰς νυκτερινὰς ὥρας μέχρι τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Πρωθ.). Κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ὅτι, ἐὰν ἀποφασίσωμεν νὰ συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν τοῦ προσφυγικοῦ μετὰ τὸ γεῦμα, δὲν θὰ κατορθώσωμεν νὰ ψηφίσωμεν οὔτε ἓν νομοσχέδιον. Ἐγὼ θὰ ἔκαμνα ἀκόμη περαιτέρω νέαν πρότασιν, νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὰ ἄλλα ψηφίσματα καὶ νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν ψῆφισιν τῶν δύο νομοσχεδίων, τοῦ φορολογικοῦ καὶ τῆς συστάσεως τῶν Ταγμάτων Κυνηγῶν. Τὸ ἓν μόνον τούτων, τὸ φορολογικόν, νὰ συζητήσωμεν σήμερον, τὸ δὲ ἄλλο νὰ συζητήσωμεν αὔριον, ἀρχομένης τῆς συνεδριάσεως ἀπὸ τῆς 11 πρωϊνῆς ὥρας. Κατὰ τοιοῦτον τρόπον θὰ συζητήσωμεν τὸ φορολογικὸν σήμερον καὶ ἀμέσως θὰ ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις διὰ τὸ προσφυγικόν. Ὀρθότατα παρετήρησεν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Εὐρυτανίας συνάδελφος ὅτι, ἐὰν μείνωσι κενά τινα κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ φορολογικοῦ, ὑπάρχει καὶ ἄλλη συζήτησις καθ' ἣν δύνανται νὰ συμπληρωθῶσι τὰ κενά· θὰ συζητηθῇ τοιουτοτρόπως ἀμέσως τὸ φορολογικόν. Εὐθὺς μετὰ τὴν συζήτησιν τούτου καὶ μετὰ τὴν πρώτην κατ' ἄρθρον ἐπιψήφισίν του θὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ προσφυγικόν, καὶ δυνάμεθα καὶ μέχρι τῆς 2 καὶ 3 πρωϊνῆς ὥρας νὰ συζητήσωμεν, νὰ συνέλθωμεν δὲ αὔριον τὴν 11 πρωϊνὴν νὰ συζητήσωμεν τὸ περὶ Ταγμάτων Κυνηγῶν καὶ κατὰ συνέχειαν, διακόπτοντες μίαν ὥραν ἢ δύο διὰ τὸ πρόγευμα, νὰ προβῶμεν εἰς συνέχισιν τῆς συζητήσεως τοῦ προσφυγικοῦ. Ἐγκαταλείποντες ὅλα τὰ ἄλλα περιοριζόμεθα εἰς τὰ δύο ῥηθέντα, τὰ ὁποῖα θὰ συζητήσωμεν τὸ ἓν σήμερον καὶ τὸ ἄλλο αὔριον. Αὔριον ἡ συζήτησις θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς 11 τῆς πρωΐας, ὡς προτείνω, ἐὰν γίνῃ δεκτὴ ἡ γνώμη μου.

Α. Παπαναστασίου. Βεβαίως ἔχει σημασίαν ἡ ὑποχώρησις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, διότι, ἂν περιορισθῶμεν σήμερον εἰς τὸ φορολογικὸν νομοσχέδιον, εἶμαι βέβαιος ὅτι μέχρι τοῦ γεύματος θὰ τὸ ἔχωμεν τερματίσει.

Διὰ τὸ νομοσχέδιον περὶ συστάσεως συντάγματος Κυνηγῶν δὲν μένει παρὰ μία ἀνάγνωσις, ὅπως καὶ διὰ τὰ ἄλλα νομοσχέδια. Ἐπειδὴ δὲ πρέπει νὰ ἐξαντλήσωμεν τὸ προσφυγικὸν ζήτημα, πρέπει νὰ παρατείνωμεν τὴν συνεδρίασιν ἀπόψε μέχρι

τῆς Δευτέρας ἢ Τρίτης τὸ πρωΐ, θὰ ἐπρότεινον δὲ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυνηγῶν» νὰ γίνῃ τὸ Σάββατον, διότι ἔχομεν τὸ Σάββατον καὶ ἂν γίνωσι τροπολογία ὑπάρχει τὸ σύνολον διὰ τὴν Κυριακὴν τὸ πρωΐ, ὥστε ὑπάρχει ὅλος ὁ χρόνος διὰ νὰ ψηφισθῇ καὶ εἰς δευτέραν ἀνάγνωσιν καὶ κατὰ σύνολον. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δυνάμεθα μετὰ τὸ γεῦμα νὰ παρατείνωμεν τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ καὶ αὔριον νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τῆς 4ης ὥρας καὶ νὰ κάμωμεν μακροτέραν συζήτησιν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἀπὸ τῆς ἑνδεκάτης νὰ ἀρχίσωμεν, ἐὰν δὲ μείνωμεν μέχρι τῆς τρίτης πρωϊνῆς, δυνάμεθα κάλλιστα νὰ συζητήσωμεν ἐφ' ὅλων τῶν νομοσχεδίων. Αὔριον νὰ συνέλθωμεν ἀπὸ τῆς ἑνδεκάτης καὶ νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἱδρύσεως συντάγματος Κυνηγῶν.

Φ. Μανουηλίδης. Μετὰ τὰς δηλώσεις τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων δεχόμεθα τὴν πρότασιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου

«Περὶ τροποποιήσεως, προσθήκης καὶ συμπληρώσεως τελωνειακῶν, φορολογικῶν καὶ ἄλλων νόμων καὶ περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεων ἀπροόπτων διὰ τὰς τελωνειακὰς Ἀρχάς» (ὡς ἐτροποποιήθη), ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Εἰς τὸ ἄρθρον 23 τοῦ Β. διατάγματος τῆς 25 Ἰουλίου 1920 «περὶ κώδικος τῶν νόμων περὶ τελωνειακοῦ δασμολογίου» προστίθεται ἑτέρα παράγραφος ἔχουσα οὕτω·

1) Δοχεῖα κενὰ μεταχειρισμένα ἢ μὴ μετὰ ἢ ἄνευ σιδηρῶν ξεσμῶν (τσερκίων) εἰσαχθέντα πρὸς πλήρωσιν δι' ἐγχωρίων προϊόντων καὶ ἐπανεξαγωγὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἀποταμιευθέντα μέχρι τέλους Ἰουνίου 1924, εὑρισκόμενα δ' ἐν ἐκκρεμεῖ ἀποταμιεύσει κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος ὑπόκεινται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ καὶ λοιπῶν φόρων, ὑπολογιζομένης τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς εἰς τὸ ἄρτιον, ἐὰν ἐκτελωνισθῶσι πρὸς ἐξόφλησιν τῶν σχετικῶν πράξεων ἀποταμιεύσεως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

2) Ἐὰν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1925 τὰ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον τοῦ παρόντος δοχεῖα ἐξαχθῶσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πεπληρωμένα ἐγχωρίων προϊόντων, ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς δικαιούχους τὰ τρία τέταρτα τοῦ καταβληθέντος εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ καὶ λοιπῶν φόρων, τηρουμένων τῶν ὅρων

τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ νόμου 1165 τῆς 17 Μαρτίου 1918 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος».

Ἄρθρον 2.

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 64 τοῦ νόμου 1165 τῆς 17 Μαρτίου 1918 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος» προστίθεται νέα παράγραφος ἔχουσα οὕτω·

4) Χαρακτηρίζονται ὡς κενὰ δοχεῖα τὰ εἰς τεμάχια ἢ δέματα εἰσερχόμενα ἐν Κρήτῃ ξύλινα κιβώτια τὰ χρησιμοποιούμενα ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν τοποθέτησιν ἐντὸς αὐτῶν σταφίδος πρὸς ἐξαγωγὴν καὶ τὰ καννάβινα ἢ τρίχινα περιτυλίγματα (τσούλια) μόνον ὁσάκις ταῦτα χρησιμοποιοῦνται ἢ πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθῶσι διὰ τὴν περιτύλιξιν τοῦ εἰς δέματα συσκευαζομένου καπνοῦ εἰς φύλλα ἐξαχθησομένου εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἐπὶ τῶν περιτυλιγμάτων τούτων ἐφαρμόζονται ἅπασαι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 64 τοῦ νόμου 1165 καὶ τῶν λοιπῶν τελωνειακῶν νόμων.

Ἄρθρον 3.

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ νόμου 1165 τῆς 17 Μαρτίου 1918 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος» προστίθεται νέα παράγραφος ἔχουσα ὡς ἑξῆς·

3) Τὰ ἐν τῷ Τελωνείῳ Θεσσαλονίκης παραμένοντα εἰσέτι ἐκκρεμῆ πρωτόκολλα ἀζητήτων ἐμπορευμάτων συνταχθέντα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1913 μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1916 λογίζονται ἐξωφλημένα, ἐφ' ὅσον διὰ πρακτικοῦ συνασσομένου παρὰ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Τελωνείων Μακεδονίας-Θράκης, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τελωνείου Θεσσαλονίκης καὶ ἑνὸς τελώνου α' τάξεως τοῦ αὐτοῦ Τελωνείου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, βεβαιωθῇ ὅτι τὰ ἐν τοῖς ἀνωτέρω πρωτοκόλλοις ἀναφερόμενα ἐμπορεύματα δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ Τελωνείου Θεσσαλονίκης, εἴτε παραληφθέντα ὑπὸ τῶν Συμμάχων εἴτε ἄλλως πως ἀπολεσθέντα.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 1724 τῆς 4 Φεβρουαρίου 1919 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου 1166 περὶ τελωνειακοῦ κώδικος» καταργεῖται καὶ ἀντ' αὐτοῦ προστίθενται εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ νόμου 1165 ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 ἐδ. 0' τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τῆς 16 Ἀπριλίου 1923 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ποινικῶν διατάξεων τοῦ νόμου 1165 κλπ.» νέαι παράγραφοι ἔχουσαι οὕτω·

11. Εἰσπράττεται πρόσθετον τέλος 15 ο/ο ἐπὶ τοῦ τέλους τοῦ εὑρεθέντος ἐμπορεύματος ὁσάκις διὰ τῆς διασαφήσεως ἐ-

δηλώθη ὡς ἄγνωστον τὸ περιεχόμενον τοῦ δοχείου ἢ δέματος, εἴτε ὡς πρὸς τὸ εἶδος, εἴτε τὸ ποσὸν, εἴτε ποιὸν καὶ βάρος.

12. Ἐπίσης εἰσπράττεται πρόσθετον τέλος 5 ο/ο ἐπὶ τοῦ τέλους τοῦ εὑρεθέντος ἐμπορεύματος, ὁσάκις ἐν τῇ καταθεμένῃ διασαφήσει εἰσαγωγῆς ἐνυπάρχει ἀοριστία ὡς πρὸς τὴν περιγραφὴν τοῦ ἐμπορεύματος.

Ἄρθρον 5.

Ἐπεκτείνεται ὡς πρὸς τὰς κατὰ τοὺς πολέμους καταστραφείσας ἐκτάσεις τῶν πόλεων, κωμοπόλεων καὶ χωρίων τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ τὰ σεισμοπαθῆ ἢ πλημμυροπαθῆ μέρη τοῦ Κράτους·

α') ἡ ἰσχὺς τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 21 Ἀπριλίου 1923 νομοθετικοῦ διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ τελωνειακοῦ δασμολογίου νόμων» καὶ

β') ἡ ἰσχὺς τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3214 τῆς 14 Αὐγούστου 1924 «περὶ ἐπεκτάσεως καὶ ἐπὶ τῶν κίτρων τῆς παρεχομένης ὑπὸ τοῦ νόμου ,ΒΩΙ' προσωρινῆς ἀτελείας κλπ.» διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ καὶ δημοτικοῦ φόρου καταβληθέντος ἐπὶ οἰκοδομησίμων ὑλικῶν εἰσαχθέντων μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Διὰ Διαταγμάτων καθορισθήσονται οἱ ὅροι, διατυπώσεις καὶ πᾶσα ἀναγκαία λεπτομέρεια πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος ἄρθρου, τὰ ὑλικὰ καὶ τὰ τελωνεῖα, δι' ὧν θὰ εἰσάγωνται ἢ εἰσήχθησαν τὰ ἐν λόγῳ οἰκοδομικὰ ὑλικά.

Ἄρθρον 6.

Ἐγκρίνεται ἡ ἐκ τοῦ δημοσίου Ταμείου πληρωμὴ δραχμῶν ἐνενήκοντα χιλιάδων (90.000) εἰς τὸ Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Καβάλλας, δαπανηθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ διὰ τὴν παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ καὶ τῶν Νόμων περὶ Δημοσίων Ἔργων ἀνέγερσιν ὑποστέγου τοῦ Τελωνείου Καβάλλας, παραχωρηθέντος εἰς χρῆσιν τοῦ Τελωνείου Καβάλλας, καὶ περιελθόντος εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Κράτους. Ἡ πληρωμὴ τοῦ ποσοῦ τούτου ἐνεργηθήσεται βάσει χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐκδιδομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν βάσει δικαιολογητικῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου.

Ἄρθρον 7.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταργεῖται τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 1935 τῆς 23 Ἰανουαρίου 1920 «περὶ εἰσαγωγῆς χάρτου ἄνευ ὑδατίνων γραμμῶν πρὸς τύπωσιν ἐφημερίδων», ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου 2282 τῆς 23 Ἰουνίου 1920 «περὶ

εἰσαγωγῆς χάρτου ἄνευ ὑδατίνων σημείων πρὸς τύπωσιν ἐφημερίδων καὶ ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν».

Ἄρθρον 8.

Ὑπὸ τοὺς ὅρους τῶν ἄρθρων 1 ἕως 5 καὶ 7 τοῦ νόμου ΒΡΝΗ' καὶ τοῦ ἄρθρου 96 τοῦ νόμου 1165 τῆς 17 Μαρτίου 1918 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος» ἐπιτρέπεται ἡ ἐπὶ προσωρινῇ ἀτελείᾳ εἰσαγωγὴ ἐκ Τουρκίας ἐλαιοκάρπου πρὸς ἔκθλιψιν καὶ ἐπανεξαγωγὴν τοῦ ἐκ τούτου παραχθησομένου ἐλαίου.

Τὸ ἔλαιον τοῦτο ἐξαγόμενον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὑπόκειται εἰς πάσας τὰς διατυπώσεις, φόρους καὶ τέλη, εἰς ἃς ὑπάγεται καὶ τὸ ἐξ ἐγχωρίου ἐλαιοκάρπου παραγόμενον ἔλαιον.

Ἄρθρον 9.

1) Ἐγκρίνεται ὁ προσηρτημένος τῷ παρόντι προϋπολογισμὸς δαπάνης ἐκ δραχμῶν τριακοσίων ἐνενήκοντα χιλιάδων (390.000) διὰ τὴν ἀνέγερσιν τελωνειακοῦ καταστήματος Πυθίου (ἐπαρχίας Διδυμοτείχου).

2) Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, δύναται νὰ αὐξηθῇ ἡ διὰ τῆς προηγουμένης παραγράφου τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐγκρινομένη δαπάνη κατὰ ὀγδοήκοντα χιλιάδας δραχμ. (80000) ἐν περιπτώσει καθ' ἣν καταδειχθῇ ἀνεπαρκὴς ἡ ἐν λόγῳ δαπάνη πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς ἐργασίας πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ τελωνειακοῦ καταστήματος Πυθίου.

Ἄρθρον 10.

1) Ἡ διὰ τοῦ νόμου 3229 τῆς 5 Ὀκτωβρίου 1924 «περὶ χορηγήσεως πιστώσεων διὰ τὴν ἀνέγερσιν, ἐπισκευὴν καὶ προμήθειαν εἰδῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τελωνειακῶν τινων καταστημάτων ἐγκριθεῖσα πίστωσις ἐκ δραχμ. ὀκτακοσίων ὀγδοήκοντα χιλιάδων (880.000) διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ τελωνειακοῦ καταστήματος Χανίων αὐξάνεται εἰς ἓν ἑκατομμύριον δραχμῶν (1000000).

2) Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἡ διὰ τῆς προηγουμένης παραγράφου τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐγκριθεῖσα πίστωσις δύναται νὰ αὐξηθῇ κατὰ διακοσίας χιλιάδας δραχμὰς (200000) ἐν περιπτώσει καθ' ἣν καταδειχθῇ ἀνεπαρκὴς ἡ ἐν λόγῳ πίστωσις πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου.

Ἄρθρον 11.

Διὰ Διατάγματος, ἐκδιδομένου ἐφάπαξ, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, κανονισθήσεται ὁ τρόπος τῆς διανομῆς τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 παραγρ. 6 τοῦ νόμου 928 τῆς 2 Σεπτεμβρίου 1917 «περὶ ὀργανισμοῦ τῆς τελωνειακῆς ὑπηρεσίας» καὶ κατὰ τὸ Β. Διάταγμα τῆς 21 Δεκεμβρίου 1917 «περὶ ποσοστῶν τελωνειακῶν ὑπαλλήλων καὶ ἀποζημιώσεως αὐτῶν δι' ἐκτάκτους ὑπηρεσίας» εἰσπραττομένων ὑπὸ τῶν τελωνειακῶν ἀρχῶν Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν, Χανίων καὶ Ἡρακλείου ἐκτάκτων ἀποζημιώσεων μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἀνδρῶν τελωνοφυλακῆς τῶν ἀνωτέρω τελωνείων, ὡς καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰ γραφεῖα τελωνειακοῦ ἐλέγχου διὰ τὴν παρὰ τούτων προσφερομένην ἐν τῷ γραφείῳ ἐργασίαν πέραν τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν.

Τελωνειακοὶ ὑπάλληλοι ἀπολυθέντες τῆς ὑπηρεσίας συνεπείᾳ Ν. Δ. τῆς 5 καὶ 30 Νοεμβρίου 1922 καὶ κριθέντες ἐπαναδιοριστέοι συμφώνως τῷ νόμῳ 1011 (1917) εἰς τὴν προτέραν των θέσιν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Οἰκονομικῆς Ὑπηρεσίας δύνανται νὰ ἐπανέλθωσιν μετ' ἀπόφασιν τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου εἰς τὰς θέσεις των.

Ἄρθρον 12.

Εἰς τὸ ἄρθρον 90 τοῦ νόμου 1165 τῆς 17 Μαρτίου 1918 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος» προστίθεται νέα παράγραφος ἔχουσα οὕτως :

6. Ἐὰν ἐν τῷ κατατιθεμένῳ δηλωτικῷ εἰσαγωγῆς ἀναγράφωνται ἐμπορεύματα ὑπαγόμενα εἰς τὸν κατ' ἐκτίμησιν τελωνισμόν, εὑρεθῶσι δὲ διάφορα τῶν δηλωθέντων ἐπιβάλλεται εἰς τὸν πλοίαρχον πρόστιμον μέχρι 10 ο)ο ἐπὶ τοῦ τέλους τῶν εὑρεθέντων ἐμπορευμάτων. Τὸ αὐτὸ πρόστιμον ἐπὶ τοῦ τέλους τῶν εὑρεθέντων ἐμπορευμάτων ἐπιβάλλεται εἰς τὸν πλοίαρχον ἐὰν ἐν τῷ κατατιθεμένῳ δηλωτικῷ εἰσαγωγῆς δὲν περιγράφωνται τὰ ἐμπορεύματα κατὰ τὰς διακρίσεις τοῦ δασμολογίου εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶνε δυνατὴ ἡ ὑπαγωγὴ τούτων εἰς ὡρισμένης κλάσσιν τοῦ δασμολογίου, εὑρεθῶσι δὲ διάφορα τῶν δηλωθέντων. Τοῦ προστίμου ἀπαλλάσσεται ὁ πλοίαρχος ἐὰν διὰ τῆς προσαγωγῆς τῆς πρωτοτύπου φορτωτικῆς ἀποδείξῃ ὅτι τὸ δηλωτικὸν ἔχει συνταχθῇ συμφώνως ταύτῃ.

Ἄρθρον 13.

Ἀπαλλάσσονται παντὸς εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ, δημοτικοῦ, λιμενικοῦ καὶ παντὸς οἱουδήποτε ἑτέρου φόρου ἢ δικαιώματος τὰ ἀποκόμματα σισυρῶν, ἕκαστον τῶν ὁποίων νὰ μὴ δύναται ν' ἀποτελέσῃ ἄρτιόν τι ἀντικείμενον τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 43 γ' τοῦ νέου τελωνειακοῦ δασμολογίου εἰσαγωγῆς.

Ἄρθρον 14.

Εἰς τὸ ἄρθρον 23 τοῦ νόμου 1165 τῆς 17 Μαρτίου 1918 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος», προστίθεντο νέαι παράγραφοι ἔχουσαι οὕτω :

2) Ἐπιτρέπεται ἡ ἐν ταῖς Γενικαῖς ἀποθήκαις ταῖς συνιστωμέναις ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς τελωνειακῆς Ἀρχῆς παράδοσις καὶ ἀποθήκευσις τῶν ἐμπορευμάτων ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν πλοίων καὶ φορτηγίδων τῇ συνοδείᾳ τελωνειακῶν ὀργάνων καὶ ἀδείᾳ τῆς τελωνειακῆς ἀρχῆς. Ἡ ἀποθήκευσις ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν τελωνειακῶν νόμων καὶ τοῦ νόμου ΒΥΠΘ' τῆς 10 Ἀπριλίου 1896 «περὶ Γενικῶν Ἀποθηκῶν», ἐφαρμόζονται δ' ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων τούτων ἀδιακρίτως ἅπασαι αἱ διατάξεις τῶν τελωνειακῶν νόμων, Διαταγμάτων κλπ., θεωρουμένων τῶν Γενικῶν Ἀποθηκῶν ὡς προσωρινῶν τελωνειακῶν ἀποθηκῶν καὶ ἐνεργουμένων ἐν ταῖς ἀποθήκαις ταύτως πασῶν τῶν τελωνειακῶν ἐργασιῶν, τῶν κατὰ τοὺς τελωνειακοὺς νόμους ἀπαιτουμένων ἐπὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἀποθηκευομένων ἐμπορευμάτων ἐφ' ὧν παραμένει ἀμείωτος ἡ δικαιοδοσία τῆς τελωνειακῆς ἀρχῆς ἡ ἐκ τῶν τελωνειακῶν νόμων, Διαταγμάτων καὶ ἐγκυκλίων ἀπορρέουσα.

Ἐν περιπτώσει ἀποθηκεύσεως ἐμπορευμάτων κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον εἰς τὰς Γενικὰς Ἀποθήκας οἱ ἐκμεταλλευόμενοι τὰς ἀποθήκας ταύτας ὑπέχουσιν εὐθύνην ἀπέναντι τῶν κυρίων τῶν ἐμπορευμάτων καὶ τοῦ Κράτους διά τε τὴν ἀξίαν αὐτῶν καὶ τὰ πληρωτέα τέλη, δικαιώματα καὶ λοιπὰ πρόσημα ἢ πρόσθετα τέλη, ἃ τῶν τελωνειακῶν νόμων καὶ κανονισμῶν ὁριζόμενα, ὑπέχοντες καὶ τὰς εὐθύνας διὰ τὰς πράξεις τῶν ἀποθηκαρίων τῶν ἀποθηκῶν αὐτῶν, καταλογιζομένων καθ' ὃν τρόπον καὶ οἱ τελωνειακοὶ ἀποθηκάριοι τοῦ Κράτους.

4. Εἰς τὰς κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀναφερομένας ἀποθήκας ἀπαγορεύεται ἡ ἀποθήκευσις ἐμπορευμάτων, ἐφ' ὧν ἐνηργήθησαν αἱ κατὰ τοὺς τελωνειακοὺς νόμους κλπ. διατυπώσεις ἀποτελωνίσεως.

5. Περὶ τῆς κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους ἀποθηκεύσεως συνομολογεῖται εἰδικὴ σύμβασις μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἐκμεταλλευομένου τὰς Γενικὰς Ἀποθήκας, ἐγκρινομένη διὰ Διατάγματος προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδομένου.

6) Τὰ ἀποθηκευόμενα ἐμπορεύματα εἰς τὰς Γενικὰς Ἀποθήκας ἀπαλλάσσονται τῆς πληρωμῆς τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Τελωνειακοῦ Κώδικος δικαιωμάτων ὑπερημερίας κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐν ταῖς ἀποθήκαις ταύταις παραμονῆς των.

Ἄρθρον 15.

Ἡ ἰσχὺς τῶν ἄρθρων 5 καὶ 8 τοῦ παρόντος νόμου ἀνατρέχει ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1924, τοῦ δὲ ἄρθρου 13 ἡ ἰσχὺς ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου τελωνειακοῦ δασμολογίου εἰσαγωγῆς.

Ἄρθρον 16.

Εἰς τὸ ἄρθρον 43 τοῦ νόμου 1165 τῆς 17 Μαρτίου 1918 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος» προστίθενται νέαι παράγραφοι ἔχουσαι οὕτω·

12. Ἐὰν ἐκποιῶνται ὡς ἀζήτητα ἐμπορεύματα ἀποθηκευόμενα ἢ ἀποταμιευόμενα εἰς τὰς Γενικὰς Ἀποθήκας, τὸ ἐκπλειστηρίασμα τῶν ἐμπορευμάτων τούτων κατατίθεται εἰς τὸ ἀρμόδιον ταμεῖον ἐπὶ ἐκδόσει γραμματίου παραλαβῆς ἐπὶ παρακαταθήκῃ ἐπ' ὀνόματι τῶν Γενικῶν Ἀποθηκῶν, ὅπερ προσαρτᾶται εἰς τὸ πρωτόκολλον μετὰ τῶν πρακτικῶν.

13. Τὸ γραμμάτιον τοῦτο ἐξοφλεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν παραγράφων 7, 8 καὶ 9 τοῦ ἄρθρου 43 τοῦ νόμου 1165, ἐκπιπτομένων ἐκ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ πάντων τῶν νομίμων δικαιωμάτων τοῦ τε Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρείας τῶν Γενικῶν Ἀποθηκῶν ἐπὶ τῶν ἐκποιηθέντων ἐμπορευμάτων, τοῦ τυχὸν ἀπομένοντος ὑπολοίπου εἰσαγομένου εἰς τὸ Δημόσιον ταμεῖον ὡς τακτικοῦ ἐσόδου.

Ἄρθρον 17.

Πλὴν τοῦ διὰ τῆς σημειώσεως τῆς κλάσσεως 179α τοῦ νέου τελωνειακοῦ δασμολογίου εἰσαγωγῆς ὁριζομένου χάρτου τυπογραφικοῦ πρὸς ἐκτύπωσιν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἵνα ὁ πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν προοριζόμενος χάρτης τυπογραφικὸς εἰσάγηται ἀτελῶς, κατόπιν εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἐὰν ἔχῃ χρῶμα ἀσθενῶς ρυδόχρουν καὶ ἂν φέρῃ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν αὐτοῦ συνεχεῖς ὑδατίνους γραμμὰς παραλλήλους καὶ ἀνὰ 5 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁρισθήσεται διὰ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐκδοθησομένου.

Ἄρθρον 18.

Ἐκ τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος καὶ τοῦ νέου τελωνειακοῦ δασμολογίου εἰσαγωγῆς ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν εἰσαγομένου χάρτου τὸ ἐκ τῶν πιεστηρίων κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν αὐτῶν ἀπορριπτόμενον λόγῳ φθορᾶς ἢ μὴ χρησιμοποιήσεως ποσὸν χάρτου, μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ ποσοστὸν μέχρι 2 ο/ο ἐπὶ τοῦ παραληφθέντος τοιούτου χάρτου, παραδίδεται εἰς τὸ Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον ὑπὸ τῶν διευθυντῶν τῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, καταβαλλομένης αὐτοῖς τῆς ἀξίας τοῦ χάρτου τούτου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ

χρηματικοῦ ἐντάλματος, κατὰ τὰ διὰ Διατάγματος κανονισθησόμενα.

Ἄρθρον 19.

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 140 τοῦ νόμου 1165 τῆς 17 Μαρτίου 1918 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος» προστίθεται νέα παράγραφος ἔχουσα οὕτω·

4. Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ λαμβάνῃ οἱαδήποτε κρίνῃ κατάλληλα μέτρα κατὰ τοῦ λαθρεμπορίου εἰσαγωγῆς, ἐξαγωγῆς, μεταφορᾶς καὶ κατοχῆς, νὰ συνιστᾷ τοπικὰ συμβούλια ἢ ἐπιτροπάς, εἰς ἃς ἂν ἀναθέτῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μέτρων τούτων, νὰ ὁρίζῃ δι' ἀποφάσεώς του, τὴν συγκρότησιν, τὸν τρόπον ἐνεργείας τῶν συμβουλίων ἢ ἐπιτροπῶν τούτων καὶ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν, νὰ προβαίνῃ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις εἰς τὴν ἐνοικίασιν ἢ ἀγορὰν πλωτῶν μέσων καὶ εἰς τὴν συντήρησιν αὐτῶν καὶ ἐν γένει νὰ ἐνεργῇ πᾶσαν οἱανδήποτε δαπάνην ἣν ἤθελε κρίνει ἐπιβεβλημένην πρὸς καταδίωξιν καὶ καταστολὴν τοῦ λαθρεμπορίου. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀναγράφεται κατ' ἔτος ἐν τῷ εἰδικῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν πίστωσις ἴσης περίπου πρὸς τὸ ποσὸν τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον οἰκονομικὸν ἔτος εἰσπραχθέντων ἐξ ἐνοικιάσεως λαθρεμπορευμάτων, δυναμένη ν' αὐξηθῇ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δικοσίων χιλιάδων δραχμῶν, ἐν περιπτώσει ἀνεπαρκείας τοῦ εἰσπραχθέντος.

Ἄρθρον 20.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 3229 τῆς 5 Ὀκτωβρίου 1924 «περὶ χορηγίας πιστώσεων διὰ τὴν ἀνέγερσιν, ἐπισκευὴν καὶ προμήθειαν εἰδῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τελωνειακῶν χώρων καταστημάτων» ἐγκριθεῖσα πίστωσις ἐκ δραχμῶν ἓξ ἑκατομμυρίων (6.000.000) πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ἔργων, προμηθειῶν διαφόρων ὑλικῶν καὶ πλωτῶν μέσων πρὸς καταδίωξιν τοῦ λαθρεμπορίου αὐξάνεται εἰς δέκα πέντε ἑκατομμύρια (15.000.000).

Ἄρθρον 21.

Τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 4 Δεκεμβρίου 1923 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ καταστήματος τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου καὶ Σφραγιστηρίου» ὁριζόμενον ποσὸν τῶν 2.000.000 δι' ἐπέκτασιν, συμπλήρωσιν καὶ ἐπισκευὴν τοῦ καταστήματος τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου καὶ Σφραγιστηρίου καθὼς καὶ διὰ τὴν προμήθειαν μηχανημάτων καὶ ὀργάνων αὐτοῦ, αὐξάνεται εἰς 4.500 000.

Ἄρθρον 22.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδ. ς' τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 25 Ἰουλίου 1920 «περὶ κώδικος τῶν νόμων περὶ τελωνειακοῦ δασμολογίου» προστίθενται τὰ ἑξῆς·

Αἱ αὐταὶ διατάξεις ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιβατικῶν καὶ φορτηγῶν αὐτοκινήτων, τῶν ἁμαξῶν καὶ ἐν γένει τροχοφόρων ὄντινα χρησιμεύουσιν ὡς μεταγωγικὰ μέσα ἐπιβατῶν, ὁδοιπόρων καὶ ἐμπορευμάτων, ἐπιτιθεμένης (ὑπὸ τοῦ τελωνείου εἰσαγωγῆς) πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ταυτότητος αὐτῶν, καταλλήλου μολυβδοσφραγῖδος ἀποτυπούσης τὴν σφραγῖδα τοῦ τελωνείου εἰσαγωγῆς, ἥτις σφραγὶς θ' ἀφαιρῆται κατὰ τὴν ἐξαγωγήν.

Ἄρθρον 23.

Ἐγκρίνεται ὁ προσηρτημένος τῷ παρόντι προϋπολογισμὸς δαπανῶν ἐκ δραχμῶν τριακοσίων ἑβδομήκοντα χιλιάδων (370.000) διὰ τὴν τοποθέτησιν ἐπὶ τῶν καιομένων ἀποθηκῶν τελωνείου Ἡρακλείου στέγης ἐκ μπετὸν-ἀρμέ.

Ἡ ἀνωτέρω δαπάνη δύναται νὰ αὐξηθῇ κατὰ ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδας δραχμὰς (75.000) διὰ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐκδοθησομένου, ἐὰν καταδειχθῇ ἀνεπαρκὴς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἡ προϋπολογιζομένη δαπάνη.

Ἄρθρον 24.

Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δύνανται νὰ ἀπαλλάσσωνται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ καὶ λοιπῶν φόρων καὶ δικαιωμάτων αἱ ἐν ἄρθρῳ 10 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 18 Ἀπριλίου 1920 «περὶ ἐγκαταστάσεως δεξαμενῶν καὶ ἀποθήκης ἐλευθέρας ἀποταμιεύσεως νάφθης, πετρελαίου καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν προϊόντων ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας Στάνταρ Ὄϊλ Κόμπανυ τῆς Νέας Ὑόρκης» ὁριζόμεναι ὕλαι, ἐφ' ὅσον καταναλίσκονται ἐντὸς τοῦ ἐλευθέρου συγκροτήματος τῆς ἑταιρείας, χάριν τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐν τῷ συγκροτήματι τούτῳ βιομηχανίας.

Ἄρθρον 25.

Ὁ ἐν τῇ σημειώσει τῆς κλάσσεως 179α' τοῦ νέου τελωνειακοῦ δασμολογίου εἰσαγωγῆς ὁριζόμενος χάρτης τυπογραφικὸς πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν δέον νὰ φέρῃ τὰς ὑδατίνους γραμμὰς ἀνὰ πέντε (5) ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου καὶ οὐχὶ ἀνὰ δέκα (10) ὡς ἐν τῷ δασμολογίῳ τούτῳ ὁρίζεται. Ἡ ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁρισθήσεται διὰ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐκδοθησομένου.

Ἄρθρον 26.

Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, δύναται νὰ ὁρισθῇ ὁ χρόνος ἐντὸς τοῦ ὁποίου θέλει χρησιμοποιηθῇ ὁ παραγγελθεὶς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ μέχρι 12 Ἰανουαρίου 1925 χάρτης τυπογραφικὸς τῆς κλάσσεως 300β' τοῦ ἰσχύοντος τελωνειακοῦ δασμολογίου εἰσαγωγῆς πρὸς ἐκτύπωσιν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀνατρέχει ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1925.

Ἄρθρον 27.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ν' ἀπαλλάσσῃ τῆς καταβολῆς τῶν εἰσαγωγικῶν τελῶν καὶ λοιπῶν φόρων καὶ δικαιωμάτων εἰκόνας παντοειδεῖς ἀρχαίας ἢ νέας τέχνης, ἀγάλματα γύψινα ἢ λίθινα ἢ μαρμάρινα ἢ προπλάσματα ἐὰν εἰσάγωνται παρ' Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ βεβαιώσεως τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, ὅτι ταῦτα ἔργα τῆς ἰδίας αὐτῶν τέχνης.

Ἄρθρον 28.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ν' ἀπαλλάσσῃ τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ λιμενικοῦ, δημοτικοῦ φόρου καὶ λοιπῶν φόρων τὰ εἰσαχθησόμενα οἰκοδομικὰ ὑλικά, σκεύη, ἐρλεῖα, μηχανήματα, ἔπιπλα κλ. τὰ προωρισμένα διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ πρώτην ἐγκατάστασιν τῆς συμφώνως πρὸς τὸ Βαλλιάνειον κληροδότημα ἀνεγερθησομένης ἐν Ληξουρίῳ Βαλλιανείου Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς, καθ' ὅρους καὶ διατυπώσεις ἐγγυωμένας τὴν ἀποκλειστικὴν χρησιμοποίησιν τῶν εἰδῶν τούτων διὰ τὸ εἰδικὸν τοῦτον σκοπόν, ὁρισθησομένας διὰ τῆς περὶ ἑκάστης ἀτελείας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρον 29.

Τὰ ἐδάφια α' καὶ β' τῆς κλάσσεως 313 τοῦ τελωνειακοῦ δασμολογίου εἰσαγωγῆς ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς·

313α') βιβλία ραφιδευμένα ἢ χαρτόδετα, ἔστω καὶ ἂν περιλαμβάνωσι πίνακας ἢ εἰκόνας ἀναφερομένας εἰς τὸ κείμενον.

1) τετυπωμένα εἰς ξένας γλώσσας, δασμὸς γενικὸς ἀτελῆ.

2) τετυπωμένα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν δασμὸς γενικὸς δραχ. 30 κατὰ 100 ὀκάδας.

3) ὅμοια τοῖς προηγουμένοις μετ' ἐξωτερικοῦ ἐπικαλύμματος δι' ὑφάσματος ἢ δέρματος δασμολογοῦνται κατὰ τὴν ἄνω κατηγορίαν μετ' αὐξήσεως τοῦ δασμοῦ εἰς τὸ διπλάσιον.

4) Βιβλία ἐκ στερεοτυπίας τῶν κλασσικῶν ἀρχαίων συγγραφέων (Ἑλλήνων ἢ Λατίνων) δεδεμένα ἢ μή, δασμὸς γενικὸς ἀτελῆ.

313β') Λοιπὰ μὴ κατονομαζόμενα ἔντυπα ραφιδευμένα ἢ χαρτόδετα, ἔστω καὶ ἂν περιλαμβάνωσι πίνακας ἢ εἰκόνας ἀναφερομένας εἰς τὸ κείμενον, βιβλία μουσικῆς.

1) τετυπωμένα εἰς ξένας γλώσσας, δασμὸς γενικὸς δραχ. 10 κατὰ 100 ὀκάδας.

2) τετυπωμένα, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εἰς τὴν Ἑλληνικήν, δασμὸς γενικὸς δραχ. 30 κατὰ 100 ὀκάδας.

3) ὅμοιοι τοῖς προηγουμένοις μετ' ἐξωτερικοῦ ἐπικαλύμματος δι' ὑφάσματος ἢ δέρματος, δασμολογοῦνται κατὰ τὰς ἄνω δύο κατηγορίας μετ' αὐξήσεως τοῦ δασμοῦ εἰς τὸ διπλάσιον.

Ἄρθρον 30.

Τὸ ἐδάφιον 2 τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ νόμου 971 τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1917 «περὶ φορολογίας οἰνοπνεύματος», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 2332 καὶ τοῦ νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 29 Δεκεμβρίου 1922 «περὶ προσαυξήσεως τελῶν χαρτοσήμου καὶ ἄλλων τινῶν τελῶν καὶ φόρων», ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

1. Ὁ ὑποβαλὼν προσφυγὴν καταβάλλει εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ἐπὶ ἐκδόσει γραμματίου παραλαβῆς ἐπισυναπτομένου εἰς τὴν προσφυγὴν δραχμὰς τεσσαράκοντα (40) διὰ τέλη τῆς ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως, ἐξ ὧν δραχμαὶ εἴκοσιν ἓξ (26) καταβάλλονται εἰς τὰ μέλη τοῦ Δικαστηρίου, τὸν εἰσηγητὴν καὶ γραμματέα αὐτοῦ, κατὰ τὰ διὰ Διατάγματος ὁρισθησόμενα. Ἂν μὴ ἐπισυναφθῇ τὸ ἀνωτέρω γραμμάτιον μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς συζητήσεως τῆς προσφυγῆς, ἀναβάλλεται ἐξάπαξ ἡ συζήτησις ἐπὶ δεκαπέντε (15) ἡμέρας, ἂν δὲ καὶ τότε δὲν εἶνε ἐπισυνημμένον, ὁ διάδικος θεωρεῖται παραιτηθεὶς τῆς προσφυγῆς καὶ ἀποφαίνεται περὶ τούτου τὸ Δικαστήριον δι' ἀποφάσεως γραφομένης ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου.

2. Ἐν τέλει τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ περὶ φορολογίας τοῦ οἰνοπνεύματος νόμου 971 προστίθενται αἱ ἑξῆς δύο παράγραφοι.

Κατὰ τὰς περιπτώσεις ὅμως καθ' ἃς, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 23 § 1, 24 § 1 ἐδ. ια', 26 § 1 ἐδαφ. θ', ια' καὶ ιθ', ἐπιβάλλεται πρόστιμον πολλαπλάσιον τοῦ φόρου καταναλώσεως ἢ τοῦ εἰσαγωγικοῦ τέλους ἢ καὶ ἀμφοτέρων, ἡ ἐν συνόλῳ ἀποδιδομένη ἀμοιβὴ εἰς τοὺς ἄνω δικαιουμένους δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς δραχμὰς 50.000.

Αἱ ἀνωτέρω ἀμοιβαὶ δύνανται νὰ ἀποδοθῶσι προκαταβολικῶς εἰς τοὺς δικαιουμένους, μετὰ τὴν τελεσίδικον ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Δικαστηρίου τῶν παραβάσεων τῆς φορολογίας τοῦ οἰνοπνεύματος, διὰ χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐκδιδο-

μένου παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ πρὸ τῆς εἰσπράξεως τοῦ ἐπιβληθέντος προστίμου, ὅπερ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, περιέρχεται ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ Δημόσιον. Πρὸς τοῦτο ἐν τῷ εἰδικῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀναγράφεται κατ' ἔτος πίστωσις οὐχὶ κατωτέρα τοῦ 1.000.000 δραχμῶν.

3. Ἐν τέλει τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 971, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 2964, προστίθενται τὰ ἑξῆς·

Ὁ ὑπὸ τῶν ποτοποιῶν τούτων κατεχόμενος ἄμβυξ ποτοποιΐας διατελεῖ ἐσφραγισμένος, ἀποσφραγίζεται δ' ἑκάστοτε κατόπιν εἰδικῆς ἀδείας ἐκδιδομένης παρὰ τῆς ἀσκούσης τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἐργοστασίου οἰκονομικῆς ἀρχῆς, ὁσάκις πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθῇ πρὸς κατασκευὴν ποτῶν δι' ἀποστάξεως. Οἱ τοιοῦτοι ποτοποιοὶ ὑποβάλλονται εἰς τὸ ἐν § 1 τοῦ ἄρθρου 10 ὁριζόμενον δικαίωμα ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος.

4. Οἱ ποτοποιοί, οἱ οὐδόλως κατέχοντες ἄμβυκα ποτοποιΐας ἢ μὴ προτιθέμενοι νὰ χρησιμοποιήσωσι κατὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ποτῶν τὸν τυχὸν παρ' αὐτῶν κατεχόμενον καὶ ἐσφραγισμένον διατελοῦντα ἄμβυκα ποτοποιΐας, ὑποχρεοῦνται νὰ ὁρίσωσι τοῦτο ἐν τῇ ὑποβαλλομένῃ δηλώσει διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ἀδείας ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος. Εἰς τοὺς τελευταίους τούτους ποτοποιούς, κατ' ἐξαίρεσιν τῶν ὁριζομένων ἐν ὑπεδ. 7 τοῦ ἐδαφ. α' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 8, ἐν § 4 τοῦ ἄρθρου 13 καὶ ἐν ἐδαφ. θ' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 24, ἐπιτρέπεται νὰ διατηρῶσιν ἐν τοῖς ἐργοστασίοις καὶ καταστήμασιν αὐτῶν πρὸς μεταπώλησιν οἵνους οἱουσδήποτε καὶ μεθυσιωμένον οἰνόπνευμα.

Ἄρθρον 31.

Αἱ κατὰ τὸν νόμον 2105 τῆς 9 Μαρτίου 1920 «περὶ συστάσεως τοπικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπισκευῆς καὶ συντηρήσεως δημοσίων τελωνειακῶν καταστημάτων» χορηγούμεναι πιστώσεις καὶ μὴ χρησιμοποιούμεναι, εἴτε ἐν ὅλῳ, εἴτε ἐν μέρει ἐντὸς τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, δι' ὃ ἐχορηγήθησαν ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμοποιηθῶσι καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἑπομένου οἰκονομικοῦ ἔτους, τηρουμένων τῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου ὁριζομένων διατυπώσεων.

Ἄρθρον 32.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, τῇ αἰτήσει τοῦ καταδικασθέντος, καὶ ἐπὶ καταβολῇ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 30 τοῦ παρόντος νόμου παραβόλου ἢ καὶ οἰκοθεν ἐπὶ ἀθωωτικῶν, ὅπως αἰτήσηται τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Δικαστηρίου τῶν φορολογικῶν παραβάσεων ἐντὸς μηνὸς

ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως εἰς τὸν καταδικασθέντα καὶ ἐπὶ ἀθωωτικῶν ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν, ἐπὶ δὲ τῶν ἐκδεδιμένων ἐντὸς τῶν αὐτῶν προθεσμιῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος διὰ κακὴν ἢ ἐσφαλμένην ἐκτίμησιν τῶν προσκομισθέντων καὶ ἐφ' ὧν ἐξεδόθησαν αὗται ἐγγράφων.

Ἄρθρον 33.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἀπαλλάσσῃ τῆς καταβολῆς τῶν εἰσαγωγικῶν τελῶν καὶ λοιπῶν φόρων καὶ δικαιωμάτων τὰ ἔξωθεν εἰσαγόμενα ἐργαλεῖα καὶ φάρμακα τῶν ἀνεγνωρισμένων Ταμείων Προνοίας ἐλαιοπαραγωγῆς. Κυροῦνται αἱ μέχρι σήμερον χορηγηθεῖσαι αὐτῷ σχετικαὶ ἀπαλλαγαί.

Ἄρθρον 34.

Ἀπαλλάσσονται τοῦ προσθέτου φόρου τὰ κατὰ τὸ φορολογικὸν ἔτος 1924—25 ἀπαριθμηθέντα ἐντὸς τῆς παρατάσεως τῆς πρὸς δήλωσιν προθεσμίας μὴ δηλωθέντα αἰγοπρόβατα, δι' ἃ συνετάγησαν πρωτόκολλα ἀπαριθμήσεως ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης.

Ἄρθρον 35.

Ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3214 τῆς 14 Αὐγούστου 1924 καὶ μετὰ τὴν φράσιν «πρὸς κατασκευὴν κονσερβῶν ἐγχωρίων σύκων» παρεντίθεται ἡ φράσις «μαρμελάδων πηκτῶν (gelées) καὶ ἄλλων γλυκῶν ἐξ ἐγχωρίων ὀπωρῶν, ὡς καὶ ζαχαροπήκτων ὀπωρῶν».

Ἄρθρον 36.

Εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 836 προστίθεται παράγραφος 3 ἔχουσα οὕτως :

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, διαφωνῶν πρὸς τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποφηναμένης ὅτι δὲν συντρέχει ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον περίπτωσις ἀπαλλαγῆς τῶν δικαιωμάτων ὑπερημερίας, παραπέμπει δι' ἐγγράφου τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 119 τοῦ νόμου 1165 Δικαστήριον τῶν φορολογικῶν παραβάσεων, ὅπερ δι' ἀποφάσεώς του αἴρει τὴν διαφωνίαν. Τὰ μέλη τοῦ Δικαστηρίου τούτου, τὰ τυχὸν λαβόντα μέρος εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἀμφισβητήσεων, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ ὑπὸ κρίσιν γνωμοδότησις τῆς Ἐπιτροπῆς, δὲν λαμβάνουσι μέρος εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἀντικαθιστάμενα διὰ τῶν νομίμων ἐν τῷ Δικαστηρίῳ τούτῳ ἀναπληρωτῶν.

Ἄρθρον 37.

1) Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφίου β' τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρ-

φρου 21 τοῦ νόμου 971 διαγράφονται αἱ λέξεις «ὡς ἀντιπροέδρου».

2) Ἡ διάταξις τοῦ ἐδαφίου γ' παράγρ. δευτέρα τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 21 παράγρ. 1 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

Τὸν Πρόεδρον κωλυόμενον ἢ ἀπόντα ἀναπληροῖ ὁ ἐκ τῶν Νομικῶν Συμβούλων νόμιμος ἀναπληρωτὴς τοῦ Δικαστικοῦ Συμβουλίου, τὰ δὲ δύο ἕτερα μέλη τοῦ Δικαστηρίου ἀναπληροῦνται ὁ μὲν Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν δι' ἑτέρου Νομικοῦ Συμβούλου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὁ δὲ Διευθυντὴς τῶν Ἐμμέσων Φόρων καὶ Μονοπωλίων ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Ἀμέσων Φόρων καὶ τούτου κωλυομένου ἢ ἀπόντος ὑπό τινος τῶν λοιπῶν Νομικῶν Συμβούλων.

Ἄρθρον 38.

1. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς παραγράφου 6 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ νόμου 1640 «περὶ φορολογίας καθαρῶν προσόδων», ὡς οὗτος ἴσχυσεν ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1923—1924, εἶναι ὅτι ἡ διὰ τῆς ἐρμηνευομένης ὧδε παραγράφου κατασταθεῖσα τὸ πρῶτον εὐθύνη τῶν διευθυντῶν, διαχειριστῶν καὶ ἐκκαθαριστῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν ὑφίσταται μόνον ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1923, ἀφ' ἧς τοιοῦτον ἴσχυσε τὸ δι' οὗ προσετέθη ἡ παράγραφος αὕτη Ν. Διάταγμα τῆς 19 Μαρτίου 1923 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1640 περὶ φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων κλπ.». Αἱ δὲ περὶ εὐθύνης διαχειριστῶν καὶ ἐκκαθαριστῶν τόσον διὰ τὸν φόρον τοῦ νόμου 1640, ὅσον καὶ διὰ τὸν τοῦ νόμου 2965 διατάξεις δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν, ὧν ἡ διάλυσις ἀπερατώθη καὶ αἵτινες περιέπεσαν εἰς κατάστασιν ἐκκαθαρίσεως πρὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1923, ἔστω καὶ ἐὰν αὕτη ἤθελε τερματισθῇ μετὰ τὴν 1ην Ἀπριλίου 1923.

2. Ἐν τέλει τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ νόμου 205 τῆς 14 Δεκεμβρίου 1914 προστίθεται ἡ ἑξῆς περίοδος :

«Ἐπιτρέπεται ἐπίσης ἐξαιρετικῶς, ὅπως οἱ ἐπὶ βαθμῷ διευθυντοῦ ὑπάλληλοι τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας, οἱ ἔχοντες συμπεπληρωμένον τὸν πρὸς σύνταξιν χρόνον καὶ καταλαμβανόμενοι ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας, διατηρῶνται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἐὰν περὶ τῆς τοιαύτης προσωρινῆς καὶ ἐπὶ χρόνον οὐχὶ ἀνώτερον τῆς πενταετίας διατηρήσεώς των γνωμοδοτήσῃ ἠτιολογημένως τὸ Συμβούλιον τῆς Οἰκονομικῆς Ὑπηρεσίας, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου.»

3. Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου ΦΜ' «περὶ ἐντοπίων ὑπαλλήλων» δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Παραρτημάτων τοῦ Χημικοῦ Ἐργαστηρίου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1923 Νομ. Διατάγματος προστίθεται καὶ παράγραφος πέμπτη, ἔχουσα οὕτω: ε') Ὑπὲρ Ὀρφανοτροφείων ὀρφανῶν πολέμου, ἱδρυθέντων ὑπὸ ἰδιωτῶν, εἴτε ταῦτα ἀποτελοῦν νομικὸν πρόσωπον εἴτε ὄχι.

Ἄρθρον 39.

Ἐγκρίνεται ὁ προστρτημένος τῷ παρόντι προϋπολογισμὸς δαπάνης δραχμῶν ἑνὸς ἑκατομμυρίου διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων (1.250.000) διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ τελωνειακοῦ καταστήματος Πατρῶν.

Διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δύναται νὰ αὐξηθῇ κατὰ **30 ο)ο** ἡ ἀνωτέρω δαπάνη, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν κριθῇ ἀνεπαρκὴς ἡ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναφερομένη ταύτη.

Ἄρθρον 40.

Πρὸς διεξαγωγὴν τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπηρεσίας τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου μετέχει καὶ ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, κατανεμομένης τῆς ὑπηρεσίας μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ τακτικοῦ Συμβούλου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἄρθρον 41.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου αἴρεται πᾶσα εὐθύνη ἐκ τοῦ νόμου 1165 τῆς 17 Μαρτίου 1918 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος» πηγάζουσα καὶ ἀφορῶσα εἰς τελωνειακὰς παραβάσεις προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 89 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἐξαιρέσει τῶν ἐχουσῶν χαρακτῆρα λαθρεμπορίας, λαβούσας δὲ χώραν κατὰ τὰ ἔτη 1916 μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1923 καὶ τιμωρουμένας κατὰ τὰ ἄρθρα 90, 91 παρ. 1 α', 92 καὶ 94 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου, ὡς ταῦτα ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 16 Ἀπριλίου 1923 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ποινικῶν διατάξεων τοῦ νόμου 1165 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος» καὶ τῶν νόμων περὶ φορολογίας τοῦ καπνοῦ καὶ σιγαροχάρτου κλπ. ἀπαλλασσομένων παντὸς προστίμου τῶν ὑπευθύνων διὰ τὰς παραβάσεις ταύτας.

Αἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 99 παρ. 3 καὶ 4 τοῦ νόμου 1165 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος» ἐκδοθεῖσαι καὶ ὁριστικαὶ κατασταθεῖσαι πράξεις τῶν ἁρμοδίων τελων. ἀρχῶν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω τελωνειακῶν παραβάσεων, ὡς καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ κατὰ τὰ ἄρθρα

119 καὶ 130 τοῦ νόμου 1165 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος» Διοικητικοῦ Δικαστηρίου φορολογικῶν παραβάσεων ἐκδοθεῖσαι καὶ ὁριστικαὶ καταστᾶσαι ἀποφάσεις ἐπὶ τῶν αὐτῶν παραβάσεων ἀκυροῦνται, ἐκτὸς ἂν εἰσεπράχθησαν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ἀρχῶν τὰ διὰ τῶν πράξεων ἢ ἀποφάσεων τούτων καταγνωσθέντα πρόστιμα καὶ τέλη, ὅτε θεωροῦνται ὡς καλῶς εἰσπραχθέντα ταῦτα.

Αἱ πράξεις τῶν τελωνειακῶν ἀρχῶν αἱ ἐκδοθεῖσαι ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω παραβάσεων καθ' ὧν ἠσκήθη προσφυγὴ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 1165 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος» μὴ ἐκδικασθεῖσαι εἰσέτι ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν νόμον 1165 Διοικητικοῦ Δικαστηρίου φορολογικῶν παραβάσεων κηρύσσονται ἄκυροι, τῆς ἀκυρότητος αὐτῶν ἀπαγγελλομένης δι' ἰδίας ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἐκδιδομένης κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις.

Ἡ διάταξις τῆς 3 παραγράφου τοῦ ἄρθρου τούτου ἐφαρμόζεται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου λαβουσῶν χώραν τελωνειακῶν παραβάσεων τῶν τιμωρουμένων κατὰ τὸ ἄρθρον 92 παράγραφον 1 ἐδ. δ' τοῦ νόμου 1165 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος».

Ἄρθρον 42.

Εἰς τὸ ἄρθρον 117 τοῦ νόμου 1165 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος», ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 3214 τῆς 14 Αὐγούστου 1924 «περὶ ἐπεκτάσεως καὶ ἐπὶ τῶν κίτρων τῆς παρεχομένης ὑπὸ τοῦ νόμου προσωρινῆς ἀτελείας ζαχάρεως εἰς ὡρισμένα εἴδη ἐσπεριδοειδῶν», προστίθενται δύο εἰσέτι παράγραφοι ἔχουσαι ὡς ἑξῆς·

4) Αἱ ἀτμοπλοϊκαὶ καὶ σιδηροδρομικαὶ Ἑταιρεῖαι, οἱ ἰδιοκτῆται ἀτμοπλοίων, οἱ ὑπὸ οἱανδήποτε ὀνομασίαν ἢ ἰδιότητα πράκτορες ἢ ἀντιπρόσωποι αὐτῶν ἀπαλλάσσονται τῆς εὐθύνης διὰ τὰς ποινὰς καὶ τὰ ἔξοδα τῶν ἐπὶ λαθρεμπορίᾳ καταδικαζομένων ὑπαλλήλων ὑπηρετῶν, καὶ οἱουδήποτε προσώπου ἢ ὀργάνου αὐτῶν.

Ἡ προηγουμένη παράγραφος ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ἐκδοθεισῶν καὶ μήπω ἐκτελεσθεισῶν πράξεων τῶν τελωνειακῶν ἀρχῶν ἢ ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Δικαστηρίου φορολογικῶν παραβάσεων, ἀναθεωρουμένων τῶν πράξεων ἢ ἀποφάσεων τούτων παρὰ τοῦ ἐκδόντος αὐτάς, κατόπιν αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως, κοινοποιουμένης παρὰ τοῦ καταδικασθέντος ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 43.

Εἰς τὸ ἄρθρον 92 τοῦ νόμου 1165 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 ἐδαφ. ε' τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 16 Ἀπριλίου 1923 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ποινικῶν διατάξεων τοῦ νόμου 1165» προστίθεται νέα παράγραφος, ἔχουσα οὕτω :

2) Τὸ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον 1 ἐδάφ. δ' πρόστιμον ἐπιβάλλεται μόνον εἰς τὸν φορτωτὴν καὶ παραλήπτην ἀλληλεγγύως, ὁσάκις οὗτοι τυγχάνουσι γνωστοί, οἱ αὐτοὶ εὐθυνόμενοι καὶ διὰ πᾶσαν παρουσιαζομένην εἰς τὸν τόπον τῆς φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως διαφορὰν μεταξὺ φορτωθέντων καὶ ἐκφορτωθέντων ἐμπορευμάτων καὶ ἐγχωρίων προϊόντων, ὡς καὶ διὰ τὴν ἔλλειψιν ἢ τὴν μὴ ἔγκαιρον ἔκδοσιν τῶν νομίμων τελωνειακῶν ἐγγράφων διὰ τὴν μεταφορὰν ἐμπορευμάτων καὶ ἐγχωρίων προϊόντων.

Ἄρθρον 44.

Τὸ ἐδάφ. 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 2494 «περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς.

3. Παρ' ἑκάστῳ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἀναφερομένων Ὑπουργείων καὶ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἰδιαιτέρου γραφείου τοῦ Ὑπουργοῦ, ὡς καὶ διὰ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, διορίζονται, ἐκτὸς τοῦ ὀργανικοῦ ἀριθμοῦ τοῦ μονίμου προσωπικοῦ, δι' Ὑπουργικῆς πράξεως, εἷς ὑπάλληλος ἐπὶ βαθμῷ Υπουργικοῦ γραμματέως β' τάξεως καὶ εἷς κλητὴρ α' τάξεως, ἔχοντες μὲν τὸν ἀντίστοιχον μισθόν, μὴ ὑπαγόμενοι ὅμως εἰς τὰς περὶ προσόντων ὡς καὶ τὰς λοιπὰς περὶ τακτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεις.

Οὗτοι ἀπολύονται δι' Ὑπουργικῆς πράξεως.

Ἄρθρον 45.

Αἱ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1924 «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων» χορηγούμεναι κατὰ τοὺς οἰκείους φορολογικοὺς νόμους· α') ἀποζημιώσεις εἰς δημοσίους ὑπαλλήλους διὰ τὴν συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς τὰς ἐκδικαστικὰς ἢ ἄλλας ἐπιτροπὰς ἢ διὰ τὴν διενέργειαν τοῦ ἐλέγχου καὶ β') δικαιώματα δικαστικῶν κλητήρων καὶ δημοσίων ὀργάνων διὰ τὴν κοινοποίησιν εἰδοποιήσεων, προσκλήσεων ἢ ἄλλων ἐγγράφων καὶ καταργηθεῖσαι διὰ τοῦ ἀνωτέρω Νομοθετικοῦ Διατάγματος, παρέχονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 46.

Ἐγκρίνεται ὁ προσηρτημένος τῷ παρόντι προϋπολογισμὸς τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης διὰ τὴν κατασκευὴν τελωνειακοῦ

καταστήματος Δοϊράνης ἐκ δραχμῶν διακοσίων πέντε χιλιάδων (205.000). Διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δύναται νὰ αὐξηθῇ ἡ ἀνωτέρω δαπάνη κατὰ 30 ο)ο, ἐφόσον κριθῇ ἀνεπαρκὴς ἡ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναφερομένη τοιαύτη.

(Ἔπονται οἱ πίνακες, οὓς ἰδὲ ἐν «Ἀρχείῳ Βουλῆς»).

Προκειμένου νὰ διεξαχθῇ ψηφοφορία ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν δελτίων σταφίδος, ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι θὰ θέσῃ ἐρώτημα ἂν ἡ Συνέλευσις δέχεται ἢ ὄχι κατ' ἀρχὴν τὴν περὶ ἧς πρόκειται πρότασιν νόμου, ἐπιφυλαττομένων τῶν τροπολογιῶν εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Ὁ κ. **Γ. Λουπινᾶς** παρατηρεῖ ὅτι ἐγένετο συζήτησις κοινὴ τῶν δύο προτάσεων καὶ νὰ ἀποφανθῇ ἡ Συνέλευσις αὐτοτελῶς καὶ περὶ ἀγορᾶς σταφιδοκάρπου, διότι ἄλλως θὰ ἐπέλθῃ σύγχυσις κατὰ τὴν ψηφοφορίαν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) δηλοῖ ὅτι ἡ τυχὸν κατ' ἀρχὴν ἀποδοχὴ τῶν δύο προτάσεων νόμου οὐδεμίαν δημιουργεῖ προδέσμευσιν διὰ τὴν ἀγορὰν δελτίων.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** ἐπιφέρει παρατηρήσεις τινάς.

Ὁ κ. **Α. Παπανασταίου** λέγει ὅτι πρέπει νὰ γίνωσι σαφεῖς δηλώσεις, δεδομένου ὅτι θὰ τεθῶσιν εἰς ψῆφισιν καὶ αἱ δύο προτάσεις ὡς κοινὴ πρότασις. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην θὰ ψηφίσωμεν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τῆς προτάσεως, χωρὶς ἡ κατ' ἀρχὴν ψήφισίς της νὰ προδικάζῃ τὴν ἀγορὰν δελτίων.

Τὴν αὐτὴν δήλωσιν ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Β. Ἀλεβιζάτος**.

Ὁ κ. **Β. Ἰακωβάκης** λέγει ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ψηφοφορία μόνον ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ ἀγορᾶς δελτίων.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** παρατηρεῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ πῶς θὰ ψηφίσωμεν πρότασιν νόμου, χωρὶς νὰ μᾶς δηλοῖ ἡ Κυβέρνησις ἂν θὰ ἀγοράσῃ δελτία ἢ ὄχι. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ὑποβληθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις περὶ ἀγορᾶς δελτίων.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** λέγει ὅτι ἀνέπτυξεν ἄλλοτε ὅτι εἶνε ἐναντίον τῆς ἀγορᾶς δελτίων. Ὡς πρὸς τὴν θέσιν τοῦ ἐρωτήματος, λέγει ὅτι δὲν ἀναγράφεται εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξις ἡ συναφὴς πρότασις περὶ τῆς ἐξαγορᾶς σταφιδοκάρπου, δι' ἣν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως εἶπεν ὅτι αὕτη ἀφορᾷ τροπολογίαν. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν ὅτι θὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις ἡ τεθησομένη εἰς ψηφοφορίαν. Κατὰ τῆς μικτῆς ταύτης προτάσεως θὰ καταψηφίσῃ, διότι δὲν

θέλει νὰ ἀγορασθῶσι δελτία. Διὰ τοῦτο πρέπει κεχωρισμένως νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Συνέλευσις διὰ τὰς δύο προτάσεις.

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** λέγει ὅτι ἡ ἔννοια τῆς προτάσεως εἶνε ὅτι συναινεῖ ἡ Συνέλευσις νὰ ληφθῶσι μέτρα ὑπὲρ τῆς σταφιδοπαραγωγῆς.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι, ἐφόσον ἐκ τῆς συζητήσεως προκύπτει ὅτι τὸ ζήτημα εἶνε σύνθετον, θὰ διαιρέσῃ αὐτὸ καὶ θὰ θέσῃ ὑπὸ ψηφοφορίαν δύο ἐρωτήματα, ἓν διὰ τὴν ἐξαγορὰν δελτίων καὶ ἕτερον διὰ τὴν ἀγορὰν σταφιδοκάρπου.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** λέγει ὅτι παραγωγὴ καὶ ἐμπόριον εἶνε ἀλληλένδετα καὶ διὰ τοῦτο εἶνε ὑπὲρ τοῦ μικτοῦ συστήματος.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐπαναλαμβάνει ὅτι προκειμένου περὶ συνθέτου ζητήματος θὰ τεθῶσι δύο ἐρωτήματα.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** παρακαλεῖ νὰ τεθῇ πρῶτον τὸ ἐρώτημα περὶ ἐξαγορᾶς σταφιδοκάρπου.

Ὁ πληρεξούσιος κ. **Ν. Καλλιοντζῆς** δηλοῖ ὅτι θὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τῆς προτάσεως ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι θὰ ἐξαγορασθῶσι δελτία μόνον ἀπὸ τοὺς κατόχους αὐτῶν κτηματίας καὶ Ἑνώσεις Συνεταιρισμῶν.

Ἀποσυρθείσης τῆς προτάσεως πρὸς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐπὶ τῆς παραδοχῆς ἢ μὴ τῆς προτάσεως πρὸς ἐξαγορὰν σταφιδοκάρπου, ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ τὴν Συνέλευσιν, ἤτις δι' ἀναστάσεως ἀποδέχεται αὐτήν.

Ἐπὶ τῆς προτάσεως διὰ τὴν ἀγορὰν δελτίων, ὑπαρχούσης σχετικῆς προτάσεως, ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἡ ψηφοφορία θέλει διεξαχθῇ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Θ. Χαβίνης** καὶ **Α. Μάρκου**, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ ψηφοφορία, τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτως:

— Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν περὶ ἐξαγορᾶς δελτίων λέγουσι Ναί, οἱ δὲ μὴ παραδεχόμενοι αὐτὴν λέγουσιν Ὄχι.

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα:

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 179.

Εἶπον Ναὶ 92.

Εἶπον Ὄχι 89.

Ἠρνήθησαν ψῆφον 7.

Κατὰ τὸ κατωτέρω παρατιθέμενον πρωτόκολλον.

Δημ. Ἡρακλείδης .....Ο
Κωνστ. Ρακτιβὰν .....Π
Σ. Παπαγρηγοριάδης .....
Γεώργ. Ροῦσσος .....
Ἀπ. Δοξιάδης .....Π
Ἰωάν. Καλογερᾶς .....Ο
Γεώργ. Πολίτης .....
Ἀπόστ. Ὀρφανίδης .....
Ἐμμ. Ζυμπρακάκης .....
Περ. Καραπάνος.....
Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης .....
Γεώργ. Φραγκούδης .....
Β. Ἀρτεμιάδης .....Π
Σκεῦος Ζερβὸς .....Ο
Δημ. Θεολογίτης .....Ν
Δημ. Μαρσέλος .....Ν
Γεώργ. Μαυρολέων .....
Δημ. Πολυκράτης.....
Θαλῆς Θεοδωρίδης .....Ο
Ἐλευθ. Παυλίδης .....
Π. Παναγιωτόπουλος ....Ο
Α. Κωνσταντιλιέρης .....
Γεώργ. Ἰσαΐας.....
Ἀναστ. Πρωτοπαπᾶς .....
Γεώργ. Βραχνὸς .....
Ἀλ. Χατζηκυριάκος.....
Στυλ. Γονατᾶς .....Ο
Σπυρ. Θεοδωρόπουλος ..Ο
Ἀλέξ. Μυλωνᾶς .....Ο
Ἀρτ. Δεναξᾶς .....
Λουκᾶς Σακελλαρόπουλος Ο
Ἰωάν. Σολιώτης .....Ν
Γεώργ. Κατσιμπίρης ....Ν
Δημ. Πετρίτης .....
Ἰωάν. Τσίρος .....Ο
Ἀπόστ. Παπαοικονόμου ..Ν
Δ. Καμπάνης .....
Ἰωάννης Μαμάης .....
Α. Κολιαλέξης .....
Πέτρος Καλμοῦχος .....
Ἀθαν. Τζώνης .....
Νικ. Καλέλλης .....Ν
Ἀντ. Γαρουφαλιᾶς .....
Δημ. Μαργέτης.....
Πέτρος Παναγιώτου .....Ο
Δημ. Βαρελᾶς .....Ο
Βασ. Καραπάνος.....
Χρ. Σαμαρᾶς.....
Ι. Στάϊκος ἢ Παπαδάκης.
Θωμᾶς Μάγγος .....
Ἀβραὰμ Γρηγοριάδης.....
Γ. Παπαγεωργίου .....Ν
Κ. Σπυρίδης.....Ν
Ἀδὰμ Ἐφραιμίδης .....
Φίλ. Γιαννακόπουλος .....
Δημ. Σαράτσης .....Ο
Δημ. Ψάρης .. ..Ο
Ἀλέξ. Γρίβας .....Ν
Παντ. Καρασεβδᾶς .....Ν
Φίλ. Στασινόπουλος .....
Α0. Παπαχριστόπουλος ..Ν
Ἠλίας Ἀποσκίτης .....Ν
Δημ. Δημητρακόπουλος ....
Πέτρος Ζωγράφος .....
Νικ. Ζαμκῖνος .....Ο
Δημ. Χατζόπουλος .....
Κων. Ταλιαδοῦρος .....
Παναγ. Πετροπουλάκης ...
Εὐστάθ. Μαλαμίδας .....
Γεώργ. Βοραζάνης.....Ο
Λάμπρος Λαμπριανίδης ....
Δημ. Ἀνδρεάδης .....
Δημ. Βάντσης .....Ν
Ἀντ. Βεζιρζόγλου .....
Κ. Κωνσταντινίδης .....Ο
Θεμιστ. Παπαϊωάννου.....
Ἀρ. Ἀναγνωστόπουλος ..Ν
Ἀνδρ. Κωνσταντινίδης ....
Χριστόφ. Πανταζίδης ..Ο
Φίλ. Μανουηλίδης .....Ο
Περ. Κουρτίδης .....
Γεώργ. Μπρίκας .....Ν
Ἀλέξ. Παπαθανάσης .....
Βασ. Χατζηλίας .....Ν
Ἐμὶν Μπέη Ζαδὲ .....
Γρηγ. Τηλικίδης .....

Νεόκ. Γρηγοριάδης .....Ν
Νικ. Κοντολέων .....Ο
Μιχ. Δῶδος .....Ν
Γεώργ. Πέτσος .....
Ἰωάν. Γιαμούζης .....
Ἀνδρ. Κόρακας .....Ο
Κυρ. Βαρδουλάκης.....Ν
Δ. Καλκανδῆς .....Ν
Γεώργ. Καφαντάρης ....Ν
Ἰωάν. Τσιγκόλης .....Ο
Ἰωάν. Χριστοδουλιᾶς ....Ο
Ἀναστ. Ταβουλάρης.....
Θεόδ. Γοῦσκος .....Ν
Καῖσαρ Ζέζας .....
Κωνστ. Γόντικας .....Ν
Νικ. Συριόπουλος .....Ν
Βασ. Δαλιάνης .....Ν
Τάσης Ἀναστασίου .....Ν
Χαράλ. Λυκοτόμαρος ....Ν
Νεοκ. Παπαγιαννόπουλος Ν
Νικόλ. Κολλιοντζῆς.....Ν
Γεώργ. Κατεχάκης.....
Τίτ. Γεωργιάδης .....
Γεώργ. Μαρῆς .....Ν
Στυλ. Γρηγορίου .....
Νικόλ. Ζουδιανὸς .....
Ἰωάν. Περδικογιάννης....Ν
Γεώργ. Δουκουμετζίδης.. Ν
Σταμ. Κιουζὲς Πεζᾶς ....Ν
Γεώργ. Χατζηκυριακοῦ ..Ο
Θεόδ. Ἀνδρεάδης .....
Θεόδ. Πάγκαλος .....
Κωνστ. Ἀγγελάκης .....
Ἀνδρ. Μπιράκης.....
Ἰωάν. Βαρβαγιάννης..... Ν
Κωνστ. Φίλανδρος .....
Σερ. Τσακμάνης.....
Μιχ. Κύρκος .....
Ἰωάν. Πετσάλης.....
Λεων. Ἰασονίδης .....Ο
Δημ. Εὐθυμιάδης .....
Στεφ. Βαρδάκας .....
Παντ. Γεωργιάδης .....
Ξενοφῶν Ἀναστασιάδης ..
Δημ. Δημάδης .....
Νικόλ. Τερζόγλου .....Ο
Γεώργ. Κοσμίδης .....
Χρ. Πίψος .....Ο
Ἰωάν. Πλατσούκας .....
Περ. Καλλιδόπουλος.....Ν
Γεώρ. Κωνσταντινίδης ....
Γεώργ. Ἀλεκτορίδης .....
Ἰορδ. Ἀνανιάδης .....
Ἰωάν. Πασαλίδης .....Ο
Μιχ. Σαμαρᾶς .....
Εὐστρ. Γονατᾶς.....
Κωνστ. Βαγιανὸς .....
Π. Διαμαντόπουλος .....
Ἰσαὰκ Ἀλχανάτης .....
Ἰάκωβος Λεβῆ .....
Ἰωσὴφ Ἠλία Σάϊας ....Ν
Ἰησοῦς Σαμουηλίδης.....
Νικόλ. Σπηλιώτης .....
Παν. Στενὸς .....Ο
Δημ. Κατσίνας .....Ο
Ἀντ. Πρέκας .....Ο
Ἀντ. Δαργέντας.....Ο
Γεώργ. Δρακούλης .....
Δημ. Μπότσαρης .....
Γεώργ. Καλούδης .....Ν
Μιχ. Μίσιος .....
Γεώργ. Κιαγιᾶς.....Ο
Σπυρ. Σῦμος.....Ν
Παν. Γιωτόπουλος.....Π
Πέτρ. Μπέμπης.....Ο
Αθαν. Τραχήλης.....
Πέτρ. Γεωργίτσης.....Ο
Γεώργ. Γκάλκος.....Ν
Ἀχ. Παπαδάτος.....
Αὔγουστος Θεολογίτης.....
Ἀναστ. Μισιρλόγλου ....Ν
Μιλτ. Σταμούλης.....
Παρ. Γκελγκενδζόγλου.....
Αλκ. Κωνσταντινίδης ....
Σωκρ. Ζερβουδάκης .....
Στέφ. Παπαναστασίου....Ν

'Κωνστ. Νταῆς .....Ν
Γεώργ Θούας .....
'Ηλίας Μεϊτάνης .....Ν
'Ανδρ. Ζαΐμης .....
Σωτήρ. Γιαννούσης .....Ο
'Χρ. Σακελλαρίδης .....
Παν. Φλέσσας .....
Νικ. Δαγρὲς .....Ο
Γεώργ. Σίδερις .....
Χρ. 'Αλαμανῆς .....Ο
Κωνστ. Σταμούλης .....
Λάμπρ. Κατσάρος .....Ο
Πέτρ. 'Αλεξανδρῆς .....
Λάμπρ. Καταφυγιώτης ..
Εὐστρ. Γουλιανὸς .....Ο
'Ιωάννης Παπαθεοδώρου Ο
Παν. Κόλιας .....Ο
Νικ. Σταματιάδης .....Ο
Ζαφείριος 'Αδὰμ .....
Ιωάν. Βαλαῆς .....Ν
'Αλέξ. 'Ωρολογόπουλος ....
'Ιωάν. Ζάχος .....
Δημήτρ. Κύρου.....Ν
Πέτρ. Μαζαράκης .....Ν
'Ανδρ. Δενδρινὸς .....
Εὐθ. Βελλιανίτης .....Η
Κωνστ. Βούλγαρης .....Ο
Δημ. Σπίγγος .....
Σπυρ. Ζερβὸς .....
Θεόδ. Κωτούλας .....
Κωνστ. Τσιμινάκης .....
'Ιωάν. Κοντοδίνας .....
Παν. Καλαντζόπουλος ..Ν
Λάζ. 'Ανδρεάδης .....
Στυλ. Θεολογίδης .....
Γεώργ. Κακουλίδης .....
Παν. 'Αραβαντινὸς .....
'Αναστ.'Αναγνωστόπουλος..
Νικ. Φραντζῆς .....Ν
Παν. Πετρίδης .....Ο
Σπυρ. 'Ηλιόπουλος ....Ο
Κωνστ. Ρέντης .....Ο
Λουκ. Νιφοράτος .....
Ριχ. Λιβαθηνόπουλος ....
Παν. Καπάτος .....
Παν. Τσιτσίλιας .....
Θεόδωρος Γρηγορίου .....
Νικ. Καραμάνος .....
'Ιωάν. Λιμπερόπουλος.. ..
Θαλῆς Κυτούπης .....Ο
Γεώρ. Φικιώρης .....
Σπυρ. Ξύδης .....Ο
'Αχιλ. Πρωτοσύγκελλος ....
Στέφ. 'Αναστασιάδης ....
'Ιωάν. 'Ισχόμαχος .....
Γεώργ. Βλάχος .....
'Ιωσὴφ Κούνδουρος .....
Μιχ. Κοθρῆς .....
Παν. Σφακιανάκης .....
Μιχ. Καταπότης .....Ο
Λουκᾶς Κουτσοπέταλος Ν
Νικόλ. 'Ανδρ αδάκης ....Ν
Βύρ. Καραπαναγιώτης ..Ο
Γεώργ. Παπανδρέου .....
Στυλ. Κρητικᾶς .....Ο
'Εμμ. Μάρκογλου .....
'Ιωάν. Λαδᾶ .....Η
Δημ. Σάλτας .....
'Ιωάν. Σιφναῖος .....
'Ορέστ. Κυπριανὸς .....
Δημ. Γεωργαλᾶς .....
Γεώργ. Καλδῆς .....Ν
Μ. Λαΐλιος .....Η
Δημ.'Ακάκιος .....Ο
Χαρ. Γρηγορίου .....Ο
'Αντ. Παπαγεωργίου .....
Δημ. Σάββας .....
Μᾶρκ. Τσαρλαμπᾶς .....
Γεράσ. Σολδάτος .....Ν
Νικόλ. 'Αβραὰμ .....Ν
'Ιωάν. Παπαλουκᾶς .....Ν
Πέρος Λαπατσάνης .....
'Αλέξ. Παπαναστασίου ....
Γεώργ. Σεχιώτης .....
Νικόλ. Μπακόπουλος ... Ν
'Ιωάν. Μανέττας .....Ν

Χρ. Κατριβάνος .....Ο
Δημ. Φλέσσας .....
Πλούτ. Χαλόφτης .....Ο
Χρ. Ζούμῆς .....Ο
'Ιωάν. Πατάλας .....
Νικόλ. Χρυσόγελος .....
Διον. Λεωνάρδος .....
Παν. Μερλόπουλος .....Ο
'Ιωάν. Φωτόπουλος .....
''Οθων Πέτροβα .....
Γεώργ. Πρεζάνης .....
Δημ. Προμπονᾶς .....Ν
'Αντ. Πραντούνας .....Ο
Γεώργ. Βενιέρης .....Ο
'Ιωάν. Κανναβὸς.....
Κωνστ. Πετρίδης .....
Χρῖστος Δάναινα .....
Κωνστ. Βλαχοθανάσης ....
Π. Μαυρομιχάλης .....
Βασ. Κυβέλος .....
Κωνστ. Βουδούρης .....Ο
Π. Κανελλόπουλος .....
'Ιωάν. Σεφερλῆς .....
Γερ. Τυπ. 'Ιακωβάτος ....
Βασ. 'Αλεβιζάτος.....Ο
Θεοδ. Βελλιανίτης .....
Σπυρ. Κρεμεζῆς .....
Κωνστ. Σταματόπουλος Ο
Νικολ. Γουργουρῆς .....Ο
'Ανδρ. Μιχαλακόπουλος ..Ν
Κωνστ. Δρούλιας.. ....Ν
Κωνστ. Γκότσης .....Ν
Γεώργ. 'Αργυρόπουλος ..Ν
'Ανδρ. Μάρκου .....Ν
Χρῖστος Φακῆς .....Ν
Θεόδ. Χαβίνης .....Ο
'Ανδρ. Σκέφερης .....
Δημ. Δαγκλῆς .....Ν
Γεώργ. Γερογιάννης ....Ν
Παν. Κοκκινάτος .....Ν
Μιχ. Βυζᾶς .....
'Ιω. Ταρσούλης .....Ν
Δημ. Τσαπόγας .....Ο

Νικ. 'Ασκούτσης .....Ν
Γεώργ. Τσαγρῆς .....
'Εμμ. Τσουδερὸς .....
Μαν. Βολουδάκης .....
'Ιωάν. Γοβατζιδάκης .....
Γεώργ. Κονδύλης .....Ν
'Αναστ. Μπακάλμπασης.. Ο
Γεώρ. Λαλαζήσης .....
Δημοσθ. 'Ελευθεριάδης....
Σπυρ. 'Αντωνιάδης ....Ο
'Ιωάννης Κεραμεὺς .....
Κωνστ. Καλούδης .....Ν
Λεων. Θεοχάρης .....
Ζήσης Μπογιώτας .....
Χασὰν 'Ογλοῦ Μουσταφᾶ..
Χατζῆ' Αχμέτογλου Μεστὰν..
'Αλέξ. Γιαννουλάτος .....Ν
Μιλτ. Καβαλιεράτος .....
Θεριστ. Σοφούλης .....Ν
Κωνστ. Παπαϊωάννου ....Ο
'Εμμ. Σοφούλης .....
'Αλέξ. Κεντούρης.....Ν
'Ιωάν. Μαλαχίας .....Ο
Δημ. Πάζης .....Ο
Δημοσθ. Φλωριᾶς .....Ν
'Ιωάν. Σχοινᾶς .....
Δημοσθ. Μέλφος.. .....Ν
'Οθέστ. Ζαφειρίου .....
Νικόλαος Μανούσης .....Ν
Νικ. Κωνσταντόπουλος ..Ν
'Αναστ. Λαζαρίδης .....
Βασ. 'Εμμανουηλίδης ....
'Ιάκ. Τριανταφύλλου ....Ν
Σταμ. Βακράτσας .....Ν
Γεώργ. Μπούμπουλης .....
Δημ. Δασκαλάκης .....Ν
'Ιωάν. Μαραγκὸς .....
'Ιωάν. Βενιέρης .....
'Αλέξ. Παπαδὰμ .....
Κωνστ. Καλομενόπουλος ..
Κωνστ. 'Αλαβάνος .....
'Ερ. Βαλαρῆς .....
Σωτ. Χατζηγάκης .....

Παν. Καραλῆς .....
Βασ. Ἰακωβάκης .....Ο
Ἀνδρ. Κοκκέβης .....Ν
Νικ. Μανωλόπουλος .....
Γεώρ. Λουπινᾶς .....Ο
Ἀναστ. Ἀκρίδας .....Ο
Βασ. Βλαχόπουλος .....
Γεώργ. Τσακανίκας.....Ο
Γεώργ. Δουζίνας .....
Λάμπρος Λάμπρου .....
Γεώρ. Ροδόπουλος .....
Θεόδ. Κριεζῆς .....
Ἀθαν. Μιαούλης .....Ν
Ἀντών. Διαμιανὸς .....Ν
Μιλτ. Δεληγιάννης .....Ο
Ἰωάν. Τσιριμῶκος .....Ν
Νικόλαος Ξηρὸς .....Ν
Σπυρ. Τράκας .....
Ἀναστ. Κούτρας .....
Γεώργ. Μόδης .....
Ἰωάν. Σαπουντζῆς .....
Γεώργ. Τζώρτζης.....Ο
Μιχ. Χατζητάσης .....

Ῥητορίδης Χατζόπουλος ..
Ἄγγελος Ἀγαπητὸς ....
Ἰωάν. Μαυρουδῆς .....
Κωνστ. Ματσιώρης .....
Νικ. Παπαγεωργίου .....
Δημήτρ. Χατζῆς .....
Κωνστ. Καραναστάσης..Ο
Βασ. Μάλλιος .....Ο
Γεώργ. Κουτρουμπάκης....
Στρατ. Γεωργιλαδάκης ....
Κωνστ. Παπαδογιάννης ..
Πολ. Πολυχρονίδης ....Ν
Ἀριστομ. Μητσοτάκης ..Ο
Γρηγ. Μάρακας .....Ν
Ἰωάν. Μαρματάκης .....
Ὁμ. Πανταζίδης .....
Χριστ. Ροδοκανάκης .....
Βικ. Κουκουρίδης .....
Γεώργ. Ἀνδρεάδης.....
Ἠλίας Ἀσπιώτης .....
Μάριος Βολίκας .....
Ἀλέξανδρος Κανάρης ....
Νικόλαος Μαμούνης .....

Ἑπομένως ἡ πρότασις ἀπερρίφθη ὡς μὴ συγκεντρώσασα τὰ 4/5 τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου τῆς ἀπαρτίας.

Πρόεδρος. Α' συζήτησις τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ αὐξήσεως τοῦ δυνάμει τοῦ νόμου 2749 περὶ συνάψεως ἐσωτερικοῦ Ἀναγκαστικοῦ Δανείου μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 1.600.000.000 ἐπιβληθέντος προσθέτου ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ἀμέσων φόρων ὡς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐσόδων, ἐφ' ὧν τοῦτο ἐπεξετάθη βραδύτερον».

Ὁ κ. ***Γ. Δουζίνας*** λέγει ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἐπιζητεῖται ἡ ἐξυγίασις τοῦ νομίσματός μας καὶ τοῦτο θὰ ἔκαμνεν αὐτὸν κατ' ἀρχὴν νὰ ἐπιδοκιμάσῃ τὸ νομοσχέδιον. Ἡ κατάστασις τοῦ νομίσματός μας εἶνε ὄντως πλέον ἢ δυσάρεστος καὶ διὰ τοῦτο πᾶν μέτρον θὰ ἐπεκροτεῖτο. Ἀλλὰ διὰ τοῦ παρόντος, νομοσχεδίου δὲν ἐπιζητεῖται μόνον ἡ ἐξυγίασις τοῦ νομίσματος, ἀλλ' ἐπιβάλλεται καὶ βαρεῖα φορολογία, τοῦθ' ὅπερ μεταβάλλει τελείως τὸ ζήτημα. Δεδομένου δὲ ὅτι ἡ νόσος τοῦ νομίσματός μας εἶνε χρονία, ἔπρεπε νὰ προσαχθῇ νομοσχέδιον γενικὸν πρὸς θεραπείαν τῆς νόσου ταύτης. Καὶ

ἐξετάζων τὰ αἴτια τῆς νομισματικῆς μας καθόλου καταστάσεως μέχρι τῆς ἐνάρξεως τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, ὅτε αὕτη ἦτο καλή, διότι οἱ πρὸ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου Κυβερνῆται εἶχον λάβει τὰ μέτρα των, ὥστε νὰ ἔχωσιν ἐφεδρείαν συναλλάγματος, συμφώνως πρὸς τὸν νόμον ΓΧΜΒ', λέγει ὅτι μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου ἡ νομισματική μας κατάστασις ἀπέβη κρίσιμος λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ διαχειρισθέντες τὰ οἰκονομικὰ τῆς Χώρας δὲν εἶχον λάβει τὴν ἀνάλογον πρόνοιαν ἵνα προλάβωσι τὴν κρίσιν ταύτην. Μετῆλθον μέτρα τεχνικὰ καὶ ἐμπειρικά, τὰ ὁποῖα ἔτι πλέον ἐπεδείνωσαν τὴν θέσιν μας, ἤτοι τὴν ἔκδοσιν χαρτονομίσματος καὶ τὴν ἐπιβολὴν φόρων, ἅτινα καὶ τὰς τιμὰς τῶν διαφόρων εἰδῶν ὕψωσαν καὶ τὸν βίον καθόλου κατέστησαν ἀκριβότατον. Ἐπικρίνων τὰ μέτρα ταῦτα καθὼς καὶ τὴν ἔλλειψιν παντὸς μέτρου καὶ κατὰ τῆς κερδοσκοπίας τοῦ συναλλάγματος καὶ κατὰ τῆς αἰσχροκερδείας τῆς ἐξασκουμένης εἰς τὰ διάφορα εἴδη, ἅτινα αὐξάνουσι τὸν τιμάριθμον τοῦ βίου εἰς βάρος καὶ τῶν πολιτῶν καὶ τοῦ νομίσματος, λέγει ὅτι τὸ κακὸν θὰ ἐθεραπεύετο, ἐὰν ἐτίθετο περιορισμὸς εἰς τὴν προθεσμίαν τοῦ συναλλάγματος. Ἐπικαλούμενος τὴν ἔκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐξ ἧς καταδείκνυται πόσων ἑκατομμυρίων λιρῶν κυκλοφορία συναλλάγματος ἐγένετο καὶ πόσον ποσὸν κρατικοῦ συναλλάγματος διετέθη πρὸς περιορισμὸν τῆς ὑψώσεως τῆς λίρας, παρατηρεῖ ὅτι μάτην καταναλίσκεται τὸ ποσὸν τοῦτο, διότι ὡς διατίθεται οὐδὲν ἀποτέλεσμα θέλει ἐπιφέρει. Ἔχομεν οὕτω ὑποτετιμημένην τὴν δραχμὴν χωρὶς οὐδὲν μέσον νὰ ἔχωμεν νὰ προλάβωμεν τὴν πτῶσιν αὐτῆς. Ἀναφέρων μετὰ τοῦτο τὴν σπατάλην καὶ τὴν δημοσίαν καὶ τὴν ἰδιωτικήν, καθ' ἃς οὐδεὶς ἔχει τεθῇ περιορισμός, λέγει ὅτι ὡς νὰ μὴ ἤρκουν ταῦτα ἐθέσαμεν χεῖρα καὶ ἐπὶ τῶν εἰς χρυσὸν ἀποθεμάτων μας, ἐπὶ πλέον δὲ παρημποδίσαμεν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν ξένου χρυσοῦ καὶ ξένων κεφαλαίων εἰς τὴν Χώραν μας, διότι ἐδημιουργήσαμεν τὴν ἐντύπωσιν τῆς διαρπαγῆς ταύτης, καὶ εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ λάβῃ μέτρα πρὸς στερέωσιν τῆς κλονισθείσης πίστεως.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθ.) δηλοῖ ὅτι θέλει ὑποβληθῇ προσεχῶς νομοσχέδιον περὶ τούτου, δι' οὗ θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ θεραπεία τοῦ κακοῦ, διότι ὄντως ἀφ' ἧς ἐκλονίσθη ἡ πίστις περὶ τῶν εἰς χρυσὸν καταθέσεων ἔπαυσαν καὶ αὐτοὶ οἱ ὁμογενεῖς τοῦ ἐξωτερικοῦ νὰ εἰσάγωσιν ἐνταῦθα χρυσόν.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργ. Οἰκονομ.) λέγει ἐπίσης ὅτι θέ-

λει ὑποβάλει προσεχῶς νομοσχέδιον καὶ διὰ τὸ ὑπὸ προθεσμίαν συνάλλαγμα.

Ὁ κ. **Γ. Δουζίνας** ἐπιδοκιμάζων ταῦτα φρονεῖ ὅτι δέον πρὸς τούτοις νὰ εἰσαχθῇ καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν Τραπεζῶν, νὰ μελετηθῇ δὲ καλύτερον τὸ σύστημα τῆς ἐπιβολῆς τῶν διαφόρων φορολογιῶν, διότι τὸ σύστημα ὅπερ ἀκολουθεῖ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπιδεινώνει τὴν κατάστασιν, καθόσον πρόκειται περὶ ἀνισοβαροῦς φορολογίας. Ὑποδεικνύων εἶτα διάφορα μέτρα πρὸς ἐξυγίασιν τοῦ νομίσματός μας φρονεῖ ὅτι αὕτη θὰ ἐπέλθῃ μόνον ἀφοῦ σταθεροποιηθῇ τὸ νόμισμά μας. Δὲν εὑρίσκει συνεπῶς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον ὡς δυνάμενον νὰ θεραπεύσῃ τὴν ὑπάρχουσαν κατάστασιν. Ἐπὶ πλέον, προσθέτει, ψηφιζομένου τοῦ νομοσχεδίου τούτου θέλουσι παραμείνει καὶ οἱ ἄνισοι φόροι οἱ ἐπιβαλλόμενοι δι' αὐτοῦ, χωρὶς πάλιν οὐδὲν θετικὸν ἀποτέλεσμα νὰ προκύψῃ πλὴν μιᾶς μόνον προσωρινῆς ἀνακουφίσεως. Ἀναφέρει ἔπειτα τὰς γενομένας προσφάτους δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ δι' ἄλλα καὶ διὰ τὰ ἔντοκα γραμμάτια, ὧν ηὔξησε τὸν τόκον κατὰ 2 τοῖς %, καὶ λέγει ὅτι δεικνύουσιν αὗται ὅτι οὐδ' αὐτὸς ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔχει πεποίθησιν ὅτι τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον θὰ θεραπεύσῃ τὴν κατάστασιν. Συνιστᾷ διὰ τοῦτο ὅπως ἀναβληθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, μέχρις οὗ συλλεχθῶσι καὶ προσκομισθῶσιν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα δι' ὧν θέλει ἐπιδιωχθῇ καὶ ἐπιτευχθῇ ἡ πλήρης ἐξυγίασις τοῦ νομίσματός μας.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν μόνον ὡραῖον τίτλον νομοσχεδίου εὗρε διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὴν πραγματικὴν θεραπείαν, ὥστε νὰ περισταλῇ ἡ πλήρης κατάρρευσις τῆς δραχμῆς. Ἀλλὰ διὰ τοιούτων μέτρων ἐκ τῶν ἐνόντων, ἅτινα μόνον προσωρινότητας θεραπεύουσι, δὲν δύναται νὰ θεραπευθῇ μία αὔξουσα καθημέραν δυσάρεστος οἰκονομικὴ κατάστασις.

Συνεχίζων λέγει ὅτι πρόκειται περὶ φορολογίας 500 ἑκατομμυρίων. Τὰ ἑκατομμύρια δὲ ταῦτα, ἀντὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ τὰ εἰσπράξῃ διὰ φορολογίας, θὰ ἠδύνατο νὰ τὰ ἔχῃ δι' οἰκονομιῶν. Ἀλλὰ καὶ ποῦ τείνει ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐξυγίασιν τοῦ νομίσματος; Μήπως ἐπιθυμεῖ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἰσοτιμίαν, διότι ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι οἱ ὁποῖοι θεωροῦσιν ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν εἶνε ὀρθόν;

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον τείνει ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως εἶνε πρῶτον μὲν νὰ ἐπιτύχῃ τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν σταθεροποίησιν τοῦ νομίσματος, εἶτα δὲ τὴν ἐξυγίασιν αὐτοῦ. Εἶνε δὲ ζήτημα ἀπώτερον ποία εἶνε ἡ ὀρθοτέρα πολιτικὴ ἣν πρέπει νὰ ἀκολουθήσωμεν, ἂν πρέπει δηλαδὴ βαθμιαίως νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἐξυγίασιν τοῦ νομίσματος ἢ δι' ἄλλων μέτρων νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ὁριστικὴν καὶ τελειωτικὴν ὑποτίμησιν αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ λεχθὲν ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀφορᾷ εἰς ἐξυγίασιν τῆς δραχμῆς δὲν εἶνε παρὰ λόγοι. Τὸ νομοσχέδιον δὲν ἀποδεικνύει παρὰ ὅτι καὶ πάλιν ἀκολουθοῦμεν τὴν πολιτικὴν τῆς ρουτίνας καὶ δὲν ἀνατέμνομεν νέας ὁδούς. Δηλοῖ ὅτι θὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου, διότι δὲν εἶνε δυνατὸν τώρα νὰ γίνῃ ἄλλως, δὲν παύει ὅμως νὰ ἔχῃ τὴν γνώμην ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ ἓν μέτρον προσωρινόν, τὸ ὁποῖον δὲν λύει τὸ πρόβλημα.

Ὁ κ. **Σ. Ἀντωνιάδης** λέγει ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἡ Κυβέρνησις ἐπιβάλλει εἰς τὸν λαὸν μίαν νέαν φορολογίαν καὶ ἀπαλλάσσεται οὕτω τοῦ κόπου νὰ κάμῃ συνδυασμοὺς ἄλλους ἐπιστημονικωτέρους. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου οὐδὲν ἐπιτυγχάνεται· δὲν γίνεται δι' αὐτοῦ παρὰ μία ἁπλῆ μετάθεσις βαρῶν. Μολονότι δὲ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδήλωσεν ὅτι δὲν θὰ ἐπιβάλῃ νέα βάρη εἰς τὸν λαόν, ἐν τούτοις, ἀνακολούθως πρὸς ἑαυτόν, εἰσάγει ἤδη τὸ μέτρον τοῦτο χωρὶς οὐδεμία μεταβολὴ νὰ ἐπέλθῃ ἐπιβάλλουσα καὶ τὴν μεταβολὴν τῆς γνώμης τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) ἀπαντᾷ ὅτι ἡ κατάστασις βεβαίως μετεβλήθη, διότι ηὐξήθησαν ἐν τῷ μεταξὺ οἱ μισθοὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κατὰ ποσοστὸν τὸ ὁποῖον οὐδὲ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἤλπιζον καὶ μάλιστα κατ' εἰσήγησιν τοῦ ὁμιλοῦντος κ. πληρεξουσίου. Συνεπῶς ἡ Κυβέρνησις εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ λάβῃ τὰ προσήκοντα μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς νῦν καταστάσεως.

Ὁ κ. **Σ. Ἀντωνιάδης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐν τῇ ἐκθέσει της ἡ Κυβέρνησις φαίνεται ἀπαισιόδοξος καὶ φοβεῖται μήπως εὑρεθῇ πρὸ κρίσεως. Ἐπίσης ἐν τῇ ἐκθέσει γίνεται λόγος περὶ τῆς ἀναλογίας τοῦ χαρτονομίσματος κατὰ κάτοικον· τὸν μέσον ὅρον τῶν 500 δρ. κατὰ κάτοικον, τὸν ὁποῖον ὑπολογίζει ἡ Κυβέρνησις, εὑρίσκει ἐσφαλμένον, διότι δὲν στηρίζεται καὶ ἐπὶ τοῦ Τουρκικοῦ χαρτονομίσματος, ὅπερ ἐκυκλοφόρει τότε ἐν Ἰωνίᾳ.

Ὡς πρὸς τὴν στενότητα τοῦ χρήματος, δι' ἣν ὁμιλεῖ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐν τῇ ἐκθέσει, λέγει ὅτι πρόκειται περὶ φαύλου κύ-

κλου. Ἡ ἐξυγίασις τῆς δραχμῆς προϋποθέτει ἐλάττωσιν τοῦ πληθωρικοῦ χαρτονομίσματος ἐκτὸς τῶν λοιπῶν μέτρων, ἀλλ' ἡ ἐλάττωσις θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐξυγίασιν, καὶ ἀντιστρόφως ὑπάρχουσι νόμοι τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἐφαρμοζόμενοι καὶ εἰς τὰς οἰκονομικὰς ἐπιστήμας. Ἀναπτύσσει ἀλγεβρικὸν τύπον δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐξηγοῦνται τὰ οἰκονομικὰ φαινόμενα καὶ εὑρίσκεται καὶ διὰ τοὺς μὴ εἰδικοὺς τίς ἡ ἀκολουθητέα πολιτική. Ὁ τύπος αὐτὸς εἶνε : $\frac{\text{Π. Τ.}}{\text{Χ. Α.}} = \frac{\text{Χ}}{\text{Α}}$, ὅπου συνδυάζονται οἱ 4 συντελεσταὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως Πλοῦτος εἰς ὃν συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ ψυχολογικοὶ τοιοῦτοι, ὁ τιμάριθμος, τὸ χαρτονόμισμα καὶ αἱ ἀνάγκαι τοῦ λαοῦ εἰς συμβατικὸν ἀριθμόν. Διὰ τοῦ τύπου τούτου καταναοεῖται τὸ σφαλερὸν τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς.

Ὡς πρὸς τὴν ἰσοστάλισιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ παρατηρεῖ ὅτι ὅστις ἀντιμετωπίζει τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Χώρας πρέπει ν' ἀντιμετωπίζῃ τὴν ὅλην ἐθνικὴν οἰκονομίαν· διότι ἡ ἰσοσκέλισις τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἄνευ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου εἰς οὐδὲν ἀποτέλεσμα ὁδηγεῖ. Ἵνα ἐξυγιασθῇ δὲ τὸ νόμισμα εἶνε ἀνάγκη ἢ νὰ αὐξηθῇ ὁ πλοῦτος ἢ νὰ ἐλαττωθῶσιν αἱ ἀνάγκαι. Ἐφόσον τὸ δεύτερον δὲν εἶνε ἐφικτόν, τὸ πρῶτον ἐπιβάλλεται. Μόνον ἐὰν τοιαύτη βάσις τεθῇ θὰ εἶνε δυνατὸν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ εὑρίσκωμεν τὸ τρωτὸν τῆς καταστάσεως. Τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἔχει, δὲν συντελεῖ παρὰ εἰς μίαν ἁπλῆν μετατόπισιν τῶν βαρῶν. Συνεχίζων ὑποδεικνύει τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ὤφειλε νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις, μεταξὺ τῶν ὁποίων σπουδαιοτάτην κατέχει θέσιν ἡ κτηματογράφησις. Τὸ κτηματολόγιον θὰ συνετέλει καὶ εἰς τὴν λύσιν τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος καὶ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς εὐημερίας τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἰσοσκελίσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Ἐπίσης σοβαρωτάτη μέριμνα ἔπρεπε νὰ καταβληθῇ πρὸς χρησιμοποίησιν ὅλων τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων· ὤφειλον ἤδη νὰ εἶχον ἱδρυθῇ γραφεῖα ἐξευρέσεως ἐργασίας, τῶν ὁποίων σκοπὸς θὰ ἦτο νὰ δίδωσιν ἐργασίαν εἰς τοὺς ὑπάρχοντας ἀέργους. Ἐφόσον ταῦτα δὲν ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις, δὲν πράττει ἄλλο τι παρὰ νὰ συνεχίζῃ μίαν κατάστασιν ἀφόρητον, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ φορολογία δὲν βαρύνει παρὰ μόνον τὸν ἐργαζόμενον λαόν. Τελευτῶν προτείνει τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ ὑποδεικνύει, ὅπως, ἐν ἀναμονῇ γενικωτέρων μέτρων, ἐπιβληθῇ φορολογία ἐπὶ τῶν οἰκοπέδων, ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν κλπ.

Ἐπιφυλαχθέντων μετὰ ταῦτα τῶν ἐγγεγραμμένων ὅπως ὁμιλήσωσι, κατὰ τὴν β' συζήτησιν, κηρύσσεται ἡ συζήτησις περαωμένη, γίνεται δὲ δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν.

Μετὰ τοῦτο ψηφίζονται εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ ἀκόλουθα σχέδια νόμων :

«Περὶ κυρώσεως τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 14ης Ἰουνίου 1923 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 393 τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τῶν πρὸς αὐτὸ ἀντιστοίχων ἄρθρων τῶν λοιπῶν περὶ εἰρήνης Συνθηκῶν», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ παρὰ τῆς IV Γενικῆς Συνδιασκέψεως τῶν ἀντιπροσώπων τῶν μελῶν τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, εἰς ἣν ἡ Ἑλλὰς δεόντως ἐξεπροσωπήθη, γενόμενον ἀποδεκτὸν πρωτόκολλον «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 393 τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τῶν πρὸς αὐτὸ ἀντιστοίχων ἄρθρων τῶν λοιπῶν περὶ εἰρήνης συνθηκῶν», ἔχον ὡς ἕπεται ἐν Γαλλικῷ καὶ Ἀγγλικῷ πρωτοτύπῳ καὶ ἐν Ἑλληνικῇ μεταφράσει.

Γαλλικὸν κείμενον

PROTOCOLE

Relatif

A un amendement à l'article 393 du Traité de Versailles et aux articles correspondants des autres traités de paix.

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail de la Société des Nations convoquée à Génève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail et s'y étant réunie le 18 Octobre 1922, en sa quatrième session, a adopté, dans sa séance du 2 Novembre 1922 une résolution portant amendement à l'Article 393 du Traité de Versailles et aux articles correspondants des autres Traités de Paix. Cette resolution, insérée dans un Acte signé par le Président de la Conférence et le Directeur du Bureau International du Travail et déposé au Sécrétariat de la Société des Nations, le 26 Décembre 1922, est rédigée comme suit :

«L'article 393 du Traité de Versailles et les articles correspondants des autres Traités de paix seront rédigés de la manière suivante:

«Le Bureau International du Travail sera placé sous la direction d'un Conseil d'administartion composé de trente-deux personnes:

seize représentant les gouvernements,
huit représentant les patrons et
huit représentant les ouvriers.

«Sur les seize personnes représentant les Gouvernements, huit seront nommées par les Membres dont l'importance industrielle est la plus considérable et huit seront nommées par les Membres désignés à cet effet par les délégués gouvernementaux à la Conférence, exclusion faite des délégués des huit Membres sus mentionnés. Sur les seize Membres représentés, six devront être des Etats extra-européens.

«Les contestations éventuelles sur la question de savoir quels sont les Membres ayant l'importance industrielle la plus considérable seront tranchées par le Conseil de la Société des Nations.

«Les personnes représentant les patrons et les personnes représentant les ouvriers seront élues respectivement par les délégués patronaux et les délégués ouvriers à la Conférence. Deux représentants des patrons et deux représentants des ouvriers devront appartenir à des Etats extra-Européens.

Le Conseil sera renouvelé tous les trois ans.

«La manière de pourvoir aux sièges vacants, la désignation des suppléants et les autres questions de même nature pourront être réglées par le Conseil sous réserve de l'approbation de la Conférence.

«Le Conseil d'administration élira un Président dans son sein et établira son réglement.

Il se réunira aux époques qu'il fixera lui même. Une session spéciale devra être tenue chaque fois que douze personnes faisant partie du Conseil auront formulé une demande écrite à cet effet».

Les soussignés, dûment autorisés, déclarent accepter, au nom des Membres de l'Organisation internationale du Travail qu'ils représentent, l'amendement ci-dessus.

Le présent Protocole, qui reste ouvert à la signature des membres de l'Organisation internationale du Travail, sera ratifié et les ratifications seront déposées aus-

sitôt que possible au Secrétariat de la Société des Nations.

La ratification du présent Protocole sera considérée comme la ratification, prévue à l'article 422 du Traité de Versailles et aux articles correspondants des autres Traités de Paix, de l'amendement ci-dessus, qui deviendra exécutoire conformément aux stipulations des dits articles.

Une copie certifiée conforme du présent Protocole sera transmise par le Secrétaire général à tous les Membres de l'Organisation internationale du Travail.

Fait à Génève, le quatorze Juin 1923, en un seul exemplaire dont les textes francais et anglais feront foi et qui restera déposé dans les archives du secrétariat de la Société des Nations.

Ἀγγλικὸν κείμενον

PROTOCOL

Of an amendment to article 393 of the treaty of Versailles and the corresponding articles of the other treaties of peace.

The General Conference of the International Labour Organisation of the League of Nations, having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fourth Session on October 18th 1922, adopted at its meeting on November 2nd 1922 a resolution being an amendment to Article 393 of the Treaty of Versailles and the corresponding Articles of the other Treaties of Peace. This resolution, the text of which is contained in a document signed by the President of the Conference and the Director of the International Labour Office and deposited with the Secretariat of the League of Nations on December 26th 1922, reads as follows :

«Article 393 of the treaty of Versailles and the corresponding Articles of the other Treaties of Peace shall read as follows :

«The International Labour Office shall be under the control of a Governing Body consisting of thirty two persons :

Sixteen representing Governments.
Eight representing the Employers and
Eight representing the Workers.

Of the sixteen persons representing Governments, eight shall be appointed by the Members of chief industrial importance, and eight shall be appointed by the Members selected for that purpose by the Government Delegates to the Conference excluding the Delegates of the eight members mentioned above. Of the sixteen Members represented six shall be non-European States.

Any question as to which are the Members of chief industrial importance shall be decided by the Council of the League of Nations.

The persons representing the Employers and the persons representing the Workers shall be elected respectively by the Employers' delegates and theWorkers' Delegates to the Conference. Two Employers' representatives and two workers' representatives shall belong to non European States.

The period of office of the Governing Body shall be three years.

The method of filling vacancies and of appointing substitutes, and other similar questions, may de decided by the Governing Body subject to the approval of the Conference.

The Governing Body shall, from time to time,elect one of its number to act as its Chairman, shall regulate its own procedure, and shall fix its own times of meeting. A special meeting shall be held if a written request to that effect is made by at least twelve of the representatives of the Governing Body».

The undersigned, being duly authorised, declare that they accept, on behalf of the Members of the International Labour Organisation which they represent, the above amendment.

The present protocol, which remains open for signature by the Members of the International Labour Organisation, will be ratified and the ratifications will be deposited as soon as possible with the Secretariat of the League.

The ratification of the present protocol will be considered as ratification, within the meaning of Article 422 of the treaty of Versailles and of the corresponding articles of the other Treaties of Peace, of the above amendment, which will come into force in accordance with the provisions of the said articles.

A certified copy of the present Protocol iil be transmitted by the Secretary-General to all Members of the International Labour Organisation.

Done at Geneva, on fourteenth June 1923 in a single copy of which the French and English texts are both authentic, and which will be kept in the archives of the Secretariat of the League of Nations.

Ἑλληνικὸν κείμενον

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

ἀφορῶν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 393 τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τῶν ἀντιστοίχων ἄρθρων τῶν λοιπῶν περὶ εἰρήνης συνθηκῶν.

Ἡ Γενικὴ Συνδιάσκεψις τῶν μελῶν τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, συγκληθεῖσα ἐν Γενεύῃ παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου τῆς Ἐργασίας καὶ συνελθοῦσα ἐν αὐτῇ τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1922 εἰς τὴν δ' αὐτῆς σύνοδον, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 2ας Νοεμβρίου 1922 ἀπεδέχθη ἀπόφασιν τροποποιοῦσαν τὸ ἄρθρον 393 τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τὰ ἀντίστοιχα ἄρθρα τῶν λοιπῶν περὶ εἰρήνης συνθηκῶν. Ἡ ἀπόφασις αὕτη, περιληφθεῖσα εἰς πρᾶξιν ὑπογεγραμμένην παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Συνδιασκέψεως καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας καὶ κατατεθεῖσα τὴν 26ην Δεκεμβρίου 1922 παρὰ τῇ Γραμματείᾳ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἔχει ὡς ἕπεται:

«Τὸ ἄρθρον 393 τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τὰ ἀντίστοιχα ἄρθρα τῶν λοιπῶν περὶ εἰρήνης συνθηκῶν τροποποιοῦνται ὡς ἀκολούθως:

Τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον τῆς Ἐργασίας θὰ διευθύνηται ὑπὸ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀποτελουμένου ἐκ 32 προσώπων, ἐξ ὧν

Δέκα ἓξ πρόσωπα ἐκπροσωποῦντα τὰς Κυβερνήσεις,
Ὀκτὼ πρόσωπα ἐκπροσωποῦντα τοὺς ἐργοδότας καὶ
Ὀκτὼ πρόσωπα ἐκπροσωποῦντα τοὺς ἐργάτας.

Ἐκ τῶν δέκα ἓξ προσώπων τῶν ἐκπροσωπούντων τὰς

Κυβερνήσεις ὀκτὼ μὲν θέλουν διορισθῇ ὑπὸ τῶν μελῶν ἐκείνων ὧν ἡ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις τυγχάνει ἡ μᾶλλον σημαντική, ὀκτὼ δὲ ὑπὸ τῶν ἐπὶ τούτῳ ὑποδειχθησομένων μελῶν παρὰ τῶν ἐν τῇ Διασκέψει Κυβερνητικῶν πληρεξουσίων, ἀποκλειομένων τῶν πληρεξουσίων τῶν ὡς ἄνω μνημονευομένων ὀκτὼ μελῶν.

Μεταξὺ τῶν οὕτως ἐκπροσωπουμένων δέκα ἓξ μελῶν δέον νὰ περιλαμβάνωνται ἓξ Κράτη κείμενα ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης.

Αἱ ἐνδεχόμεναι ἀμφισβητήσεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τίνα εἰσὶ τὰ μέλη ὧν ἡ βιομηχανικὴ σπουδαιότης εἶναι ἡ μᾶλλον σημαντικὴ θὰ λύωνται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Τὰ ἐκπροσωποῦντα τοὺς ἐργοδότας πρόσωπα θὰ ἐκλέγωνται ὑπὸ τῶν παρὰ τῇ Συνδιασκέψει πληρεξουσίων τῶν ἐργοδοτῶν, τὰ δὲ ἐκπροσωποῦντα τοὺς ἐργάτας ὑπὸ τῶν παρ' αὐτῇ πληρεξουσίων τῶν ἐργατῶν. Ἐξ ἀμφοτέρων τούτων δύο ἐργοδοτικοὶ ἀντιπρόσωποι καὶ δύο ἐργατικοὶ δέον νὰ ἀνήκουν εἰς Κράτη κείμενα ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης.

Ἡ ἀνανέωσις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δέον νὰ λαμβάνῃ χώραν ἀνὰ πᾶσαν τριετίαν.

Ὁ τρόπος τῆς πληρώσεως τῶν χηρευουσῶν θέσεων, ἡ ὑπόδειξις τῶν ἀναπληρωματικῶν μελῶν καὶ τὰ λοιπὰ τῆς αὐτῆς φύσεως ζητήματα δύνανται νὰ κανονίζωνται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἐγκρίσεως τῆς Συνδιασκέψεως.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον θὰ ἐκλέξῃ ἐν τῶν μελῶν αὐτοῦ ὡς Πρόεδρον καὶ θέλει καταρτίσει τὸν κανονισμὸν αὐτοῦ, θὰ συνέρχηται δὲ καθ' ἃς ἐποχὰς αὐτὸ τοῦτο θέλει ὁρίζει. Εἰδικὴ σύνοδος δέον νὰ συγκαλῆται ὁσάκις δώδεκα τοὐλάχιστον μέλη τοῦ Συμβουλίου ἤθελον διατυπώσει ἔγγραφον περὶ τούτου αἴτησιν».

Οἱ ὑπογεγραμμένοι, δεόντως ἐξουσιοδοτημένοι, δηλοῦσιν ὅτι ἀποδέχονται ἐν ὀνόματι τῶν παρ' αὐτῶν ἀντιπροσωπευομένων μελῶν τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας τὴν ὡς ἄνω τροποποίησιν.

Τὸ παρὸν πρωτόκολλον θέλει μείνει ἀνοικτὸν πρὸς ὑπογραφὴν παρὰ τῶν μελῶν τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας, θέλει ἐπικυρωθῇ, αἱ δὲ ἐπικυρώσεις θέλουν κατατεθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον εἰς τὴν Γραμματείαν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Ἡ κύρωσις τοῦ παρόντος πρωτοκόλλου θέλει θεωρηθῇ ὡς ἡ κύρωσις τῆς ἀνωτέρω τροποποιήσεως, ἡ προβλεπο-

μένη παρὰ τοῦ ἄρθρου 422 τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τῶν ἀντιστοίχων τούτῳ ἄρθρων τῶν λοιπῶν περὶ εἰρήνης συνθηκῶν, ἡ δὲ τροποποίησις αὕτη θέλει καταστῇ ἐκτελεστή, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν προαναφερομένων ἄρθρων.

Βεβαιωμένον ἀντίγραφον, σύμφωνον τῷ παρόντι πρωτοκόλλῳ, θέλει διαβιβασθῇ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως εἰς ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας.

Ἐγένετο ἐν Γενεύῃ, τῇ 14 Ἰουνίου 1923 εἰς ἓν ἀντίτυπον κατατεθησόμενον ἐν τοῖς Ἀρχείοις τῆς Γραμματείας τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, οὗτινος τὰ ἐν τῇ Γαλλικῇ καὶ Ἀγγλικῇ κείμενα ἔσονται ἐξ ἴσου αὐθεντικά.

«*Περὶ χορηγίας εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων ποσοῦ δραχμῶν τετρακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων διὰ τὴν δαπάνην τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τοὺς Διεθνεῖς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας τῶν Παρισίων τοῦ 1924 καὶ περὶ αὐξήσεως τῆς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου χορηγουμένης εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικὴν Ἑταιρείαν καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἁγίας Λαύρας συνδρομῆς*» (ὡς ἐτροπολογήθη), ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναγραφὴ εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1924—25 ποσοῦ δραχμῶν τετρακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων καταβληθησομένων διὰ χρηματικοῦ ἐντάλματος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων διὰ τὴν συμμετοχὴν τῆς Ἑλλάδος εἰς τοὺς ἐν Παρισίοις τελεσθησομένους Διεθνεῖς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας τοῦ 1924.

Ἄρθρον 2.

Ἡ δυνάμει τοῦ νόμου 2913 τοῦ ἔτους 1922 χορηγουμένη συνδρομὴ ἐκ δραχμῶν τριακοσίων χιλιάδων (300.000) εἰς τὴν Φιλεκπαιδευτικὴν Ἑταιρείαν αὐξάνεται διὰ μὲν τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1924—1925 εἰς δραχ. ἓν ἑκατομμύριον διακοσίας χιλιάδας (1.200.000), διὰ δὲ τὰ ἑπόμενα οἰκονομικὰ ἔτη εἰς δραχμὰς ἓν ἑκατομμύριον ἑπτακοσίας χιλιάδας (1.700.000), τῆς ἀπαιτουμένης πιστώσεως ἐγγραφομένης εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ.

Ἐπίσης ἡ διὰ τοῦ νόμου ΓΨΞΗ' (3968) τοῦ 1911 χορηγουμένη συνδρομὴ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς συλλογὴν ἐράνων δι' ἀνέγερσιν Ἡρώου ἐν Ἁγίᾳ Λαύρᾳ τῶν Καλαβρύτων ἐκ δραχμῶν 5000 αὐξάνεται εἰς δραχμὰς 20.000.

Ἐπίσης ψηφίζεται τὸ ψήφισμα :

«Περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων κατὰ τὸ ἔτος 1925 κλπ.», ἔχον οὕτως :

Ἡ Δ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ψ η φ ί ζ ε ι

Ἄρθρον 1.

Αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 1075 τοῦ 1917 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν» καὶ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νόμου ΓΣΚΑ' τοῦ 1907 «περὶ ἐκλογικῶν βιβλιαρίων» τασσόμεναι προθεσμίαι παρατείνονται διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος μέχρι 30 Ἰουνίου 1925, ἀπὸ τῆς λήξεως δὲ τῆς παρατάσεως ταύτης λογίζονται αἱ ἑπόμεναι νόμιμοι προθεσμίαι.

Ἄρθρον 2.

1. Τὸ γ' ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου ΓΣΚΑ' ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἑξῆς. «Παρ' ἑκάστῃ τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐπιτροπῶν προσλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου γραμματεύς, εἴτε ἐκ τῶν ὑπογραμματέων ἢ γραφέων τοῦ Πρωτοδικείου ἢ Εἰρηνοδικείου, εἴτε ἰδιώτης».

2. Τὸ ἄρθρον 24 τοῦ ἰδίου νόμου ΓΣΚΑ' ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἑξῆς: «Οἱ πρόεδροι καὶ τὰ μέλη τῶν ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῆς χορηγήσεως τῶν βιβλιαρίων λαμβάνουσι λόγῳ ἀποζημιώσεως οἱ μὲν πρόεδροι δραχμὰς 20, τὰ δὲ μέλη δραχ. 50, καὶ οἱ γραμματεῖς, ἐφ' ὅσον εἶνε ὑπογραμματεῖς ἢ γραφεῖς τοῦ Πρωτοδικείου ἢ τοῦ Εἰρηνοδικείου, δραχ. 10 δι' ἑκάστην συνεδρίασιν, εἰς ἣν παρέστησαν. Ἐπιτρέπεται δὲ ἡ παροχὴ ἀποζημιώσεως καὶ διὰ δύο συνεδριάσεις κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἐφ' ὅσον αἱ ἐπιτροπαὶ συνέρχονται καὶ εἰς δευτέραν τακτικὴν συνεδρίασιν μ. μ. Ἡ ἀποζημίωσις τῶν προέδρων καὶ γραμματέων χορηγεῖται ἀνεξαρτήτως τῶν κεκανονισμένων ἀποζημιώσεων διὰ τὰς ἐκτὸς τῆς ἕδρας ὑπηρεσίας.

Ἐφ' ὅσον οἱ προσλαμβανόμενοι γραμματεῖς εἶνε ἰδιῶται, λαμβάνουσιν ἀμοιβὴν δραχμὰς 50 δι' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας.

Ἄρθρον 3.

Πρόσφυγες ὁμογενεῖς, ὄντες πολῖται Ἕλληνες καὶ συμπληρώσαντες τὸ 21 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν, μὴ ἐγγεγραμμένοι δὲ ἐν τοῖς ἐκλογικοῖς καταλόγοις τοῦ ἐκλογικοῦ συλλόγου τῆς ἐγ-

καταστάσεως αὐτῶν, ἐγγραφήσονται εἰς ἴδια παραρτήματα ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ καταλόγων βιβλιαρίων κατὰ τὰ διὰ νομοθετικοῦ διατάγματος, ἐκδοθησομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κανονισθησόμενα.

Τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα ὑποβληθήσεται εἰς τὴν κύρωσιν τῆς Δ' Συντακτικῆς Συνελεύσεως.

Ἐπίσης γίνονται δεκτὰ καὶ τακόλουθα σχέδια νόμων εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν :

«Περὶ λεμβούχων», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

1. Εἰς λιμένας, εἰς οὓς θὰ εἶνε δυνατὴ ἡ ἄνευ μεσολαβήσεως λεμβούχων ἐπιβίβασις ἐπιβατῶν, δύναται ν' ἀπαγορευθῇ διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ ἡ διὰ λέμβων διαπόρθμευσις ἐπιβατῶν.

2. Τὸ δυνατὸν τῆς ἄνευ λέμβων διαπορθμεύσεως καθορίζεται δι' ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς, ἧς ἡ σύνθεσις ὁρισθήσεται διὰ Διατάγματος. Ἡ ἀπόφασις τῆς ἐπιτροπῆς εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν Ὑπουργόν, τίθεται δὲ εἰς ἐφαρμογὴν μετὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 προβλεπομένην καταβολὴν ἀποζημιώσεως τῶν λεμβούχων ἢ ἔναρξιν πληρωμῆς συντάξεων.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τοὺς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον λιμένας ὑποχρεοῦνται αἱ λιμενικαὶ Ἐπιτροπαί, ὅπως κατασκευάσουν τὰ ἀναγκαιοῦντα διὰ τὴν ἐπιβίβασιν καὶ ἀποβίβασιν ἔργα καὶ διατηροῦν ταῦτα πάντοτε ἐν καλῇ καταστάσει, τῆς πρὸς τοῦτο δαπάνης προπιμωμένης πάσης ἄλλης. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας ἀνεγράφει αὐτεπαγγέλτως τὴν ἀπαιτουμένην πίστωσιν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ οἰκείου Λιμενικοῦ Ταμείου, ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ ἤθελε παραλείψει τοῦτο.

Ἄρθρον 3.

1. Εἰς τοὺς ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου στερουμένους τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος λεμβούχους παρέχεται ἀποζημίωσις κατὰ τὰ ἐκδικώτερον διὰ Διατάγματος ὁρισθησόμενα, συνισταμένη εἴτε εἰς ἐφάπαξ βοήθημα, εἴτε εἰς προσωρινὴν ἢ διαρκῆ σύνταξιν, ἔτι δὲ καταβάλλεται καὶ ἡ ἀξία τῆς τυχὸν ἀχρηστευομένης λέμβου των.

2. Ἡ εἰς τοὺς λεμβούχους παρεχομένη ἀποζημίωσις ὁρίζεται λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ κατὰ μέσον ὅρον ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός των εἰσοδήματος, τῶν ἐτῶν ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος, τῆς ἡλικίας, τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως καὶ τῆς σωματικῆς ἱκανότητος.

3. Οἱ παύοντες ν' ἀσκῶσι τὸ ἐπάγγελμά των λεμβοῦχοι καὶ μὴ συνεχίζοντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ναυτικοῦ ἐν γένει δύνανται

ν' ἀναλάβουν ἀτόκως καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν καταβληθέντα εἰς τὸ Ναυτικὸν Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον.

4. Οἱ κατὰ τὰ ἐδάφια 1 καὶ 2 ἀποζημιούμενοι λεμβοῦχοι δὲν δύνανται τοῦ λοιποῦ ν' ἀσκήσωσι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ λεμβούχου εἰς οἱονδήποτε λιμένα τοῦ Κράτους. Ἡ κυριότης τῶν λέμβων, δι' ἃς καταβάλλεται ἡ ἀξία, μεταβιβάζεται εἰς τὸ πληρῶνον Λιμενικὸν Ταμεῖον.

Ἄρθρον 4.

1. Ἡ εἰς τοὺς λεμβούχους δοθησομένη ἀποζημίωσις καθορίζεται ὑπὸ ἐπιτροπῆς διοριζομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐμπ. Ναυτικοῦ, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῆς Προνοίας, τοῦ Τμηματάρχου τῶν Λιμενικῶν Ἔργων παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Συγκοινωνίας ἢ τῶν νομίμων τούτων ἀναπληρωτῶν, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς λιμενικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν λεμβούχων τῶν λιμένων, εἰς οὓς πρόκειται ν' ἀπαγορευθῇ ἡ διὰ λέμβων διαπόρθμευσις ἐπιβατῶν.

2. Αἱ ἀποφάσεις τῆς ἐπιτροπῆς λαμβάνονται κατὰ πλειονοψηφίαν καὶ εἶνε ἀνέκκλητοι, μὴ ἐπιτρεπομένης κατ' αὐτῶν οὐδεμιᾶς προσφυγῆς, κοινοποιοῦνται δὲ τῇ μερίμνῃ τῆς οἰκείας Λιμενικῆς Ἀρχῆς.

Ἄρθρον 5.

1. Αἱ περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 3 ἀποζημιώσεις καὶ ἡ ἀξία τῶν ἀπαλλοτριουμένων λέμβων πληρώνονται παρὰ τῶν οἰκείων Λιμενικῶν Ταμείων ἐκ τοῦ προϊόντος τῶν κάτωθι πόρων·

α') Τέλους μέχρι 3 ο/ο ἐπὶ τοῦ εἰσιτηρίου. Τὸ τέλος τοῦτο δὲν δύναται νὰ εἶνε ἀνώτερον τῶν 5 μεταλλικῶν δραχμῶν, ὑπολογιζομένων εἰς χαρτονόμισμα συμφώνως μὲ τὴν διατιμησιν τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς διὰ τοὺς γενικοὺς τελωνειακοὺς δασμούς.

β') Τῶν ὑπὸ τῶν Λιμενικῶν Ταμείων εἰσπραττομένων δικαιωμάτων προσδέσεως ἢ παραβολῆς εἰς κρηπιδώματα λέμβων, ἱστιοφόρων καὶ πλοίων μετὰ κινητηρίου δυνάμεως παντὸς εἴδους καὶ τύπου, περὶ ὧν τὸ ἐδάφ. 8 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1923 Νομοθ. Διατάγματος «περὶ λιμένων καὶ Λιμενικῶν Ταμείων».

γ') Τῶν ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν εἰς τὸ Ταμεῖον κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἐδάφ. 4 μεταβιβαζομένων λέμβων εἰσπρατομένων ποσῶν.

2. Τὰ Λιμενικὰ Ταμεῖα δύνανται νὰ συνάπτωσι δάνεια ἐξοφλητέα διὰ χρεολυτικῶν δόσεων προνομιακῶς ἐκ τῶν κατὰ

τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου πόρων πρὸς πληρωμὴν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ παρόντος νόμου ἀποζημιώσεων καὶ ἀξίας λέμβων, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπιθυμοῦσι νὰ χρησιμοποιήσουν τὰ τυχὸν ὑπάρχοντα ἀποθεματικὰ αὐτῶν. Ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον τῆς κοινοποιήσεως τῶν ἀποφάσεων τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ παρόντος ἐπιτροπῆς δὲν ἔχῃ ἐπιτευχθῇ εἰσέτι ἡ σύναψις τοῦ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ προβλεπομένου δανείου, ἐπιτρέπεται εἰς τὰ οἰκεῖα Λιμενικὰ Ταμεῖα ὅπως καταβάλωσιν ἐκ τοῦ ἀποθεματικοῦ των κεφαλαίου τὸ ἀναγκαιοῦν ποσόν, ὅπερ καὶ παρακρατεῖται ἐκ τοῦ συναφθησομένου δανείου.

Ἄρθρον 6.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς εἰσπράξεως καὶ βεβαιώσεως τῶν περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 5 πόρων, ὁ τρόπος τῆς συνάψεως δανείων, τὰ εἰς ἀποζημίωσιν δικαιούμενα πρόσωπα καὶ τὸ ποσὸν καὶ ὁ τρόπος τοῦ κανονισμοῦ τῆς χορηγηθησομένης ἀποζημιώσεως καὶ ἀξίας λέμβων καὶ τῆς πληρωμῆς αὐτῶν, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπομενόντων μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου λεμβούχων καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐπιλογῆς αὐτῶν καὶ πᾶσαι αἱ σχετικαὶ λεπτομέρειαι κανονισθήσονται διὰ Διαταγμάτων.

Ἄρθρον 7.

Διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ οἰκείου Λιμενάρχου καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς δύναται νὰ ὁρισθῇ ὁ ἀνώτατος ἀριθμὸς τῶν εἰς ἕκαστον λιμένα τοῦ Κράτους λεμβούχων, οἱ ὅροι τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν καὶ ὁ ἀνώτατος ἀριθμὸς τῶν ἐπιβατηγῶν λέμβων.

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου νόμου», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Ὅπου τοῦ παρόντος ἀναφέρεται ἡ λέξις «νόμος» ἄνευ ἑτέρου προσδιορισμοῦ νοεῖται ὁ κωδικοποιημένος νόμος 3873 τοῦ 1922 «περὶ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου», ὡς οὗτος ἰσχύει κατόπιν τῶν διὰ τοῦ Νομοθ. διατάγματος τῆς 10 Ἰανουαρίου 1923, τοῦ νόμου 3114 τῆς 28 Ἰουλίου 1924 καὶ τοῦ Διατάγματος τῆς 31 Δεκεμβρίου 1924 ἐπενεχθεισῶν τροποποιήσεων.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 19 τοῦ νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

1. Οἱ ἀπογεγραμμένοι ἐργάται θαλάσσης λογίζονται διὰ

πᾶσαν πρὸς τὸ Ναυτικὸν Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον σχέσιν των γενηγηθέντες τὴν 1 Ἰουλίου τοῦ ἔτους τῆς γεννήσεώς των.

2. Ἡ εἰς ἑτη ἀναφερομένη ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ἡλικία νοεῖται πάντοτε εἰς ἔτη συμπεπληρωμένα.

Ἄρθρον 3.

Τὸ ἄρθρον 24 τοῦ νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

1. Εἰς σύνταξιν ἐκ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου δικαιοῦνται ἐκ τῶν κατονομαζομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ νόμου Ἑλλήνων ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν·

α΄) Ὁ εἰς ἡλικίαν 55 ἐτῶν ἀποσυρόμενος τοῦ ναυτικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ ἔχων ὑπηρεσίαν 25 ἐτῶν.

β΄) Ὁ ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Πολ. Ναυτικοῦ ἢ τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος ἀποστρατευόμενος καὶ ἔχων πραγματικὴν ὑπηρεσίαν τοὐλάχιστον 15 ἐτῶν.

γ΄) Ὁ ἐξ αἰφνιδίου δυστυχήματος, ἕνεκα τῆς ὑπηρεσίας ἐπισυμβάντος, καθιστάμενος ἀίκανος πρὸς ἄσκησιν τοῦ ναυτικοῦ ἐπαγγέλματος.

δ΄) Ὁ μετὰ δεκαετῆ ὑπηρεσίαν καθιστάμενος ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας, πλὴν ἐξ αἰφνιδίου δυστυχήματος, ἀνίκανος πρὸς ἄσκησιν τοῦ ναυτικοῦ ἐπαγγέλματος.

ε΄) Ἡ χήρα καὶ τὰ ὀρφανά, τὰ μὲν ἄρρενα μέχρι τοῦ 18 ἔτους, μέχρι τοῦ γάμου των δὲ τὰ θήλεα, ἐργάτου θαλάσσης ἀποθανόντος ἐν συντάξει ἢ ἐν ἐνεργείᾳ ἐξ αἰφνιδίου δυστυχήματος, ἕνεκα τῆς ὑπηρεσίας ἐπισυμβάντος, εἴτε μετὰ δεκαετῆ ὑπηρεσίαν.

ς΄) Ἐλλείψει χήρας ἢ ὀρφανῶν, ὁ ἀπολύτως καὶ διαρκῶς ἀνίκανος πατήρ, τούτου δὲ μὴ ζῶντος ἡ χήρα μήτηρ, καὶ ἐν ἐλλείψει γονέων οἱ ἀδελφοὶ μέχρι τοῦ 18ου ἔτους, καὶ μέχρι τοῦ γάμου των αἱ ἀδελφαὶ ἐργάτου θαλάσσης ἀποθανόντος ἐν συντάξει ἢ ἐν ἐνεργείᾳ ἐξ αἰφνιδίου δυστυχήματος, ἕνεκα τῆς ὑπηρεσίας ἐπισυμβάντος, εἴτε μετὰ δεκαετῆ ὑπηρεσίαν, ἐφόσον πάντες οὗτοι εἶνε ἄποροι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου. Τὰ πρόσωπα ταῦτα δικαιοῦνται συντάξεως καὶ ἂν ἔτι εἶχεν ἀπονεμηθῇ τοιαύτη εἰς τοὺς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ 5 δικαιούχους, ἔπαυσε δὲ μεταγενεστέρως ἐξ οἱουδήποτε λόγου.

2. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου δύναται νὰ κανονισθῇ ὁ τρόπος τῆς πιστοποιήσεως τῆς ἀπὸ ἔτους τοὐλάχιστον ἐξαφανίσεως ἐργάτου θαλάσσης, ἡ δὲ οὕτω πιστοποιουμένη ἐξαφάνισις ἐξομοιοῦται πρὸς κήρυξιν τοῦ ἐργάτου θαλάσσης ὡς ἀφάντου διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἄρθρον 26 τοῦ νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

1. Διὰ τὸν ἐργάτην θαλάσσης τὸν ἔχοντα ὑπηρεσίαν μεγαλυτέραν τῶν 25 ἐτῶν τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 24 ἐδάφιον 1 τοῦ νόμου ὅριον ἡλικίας μειοῦται καθ' ὅσα ἔτη ὑπερβαίνει ἡ ὑπηρεσία του τὰ 25, ἀλλ' ὄχι καὶ κάτω τοῦ πεντηκοστοῦ.

2. Ὁ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς μηχανῆς ἐμπορικοῦ πλοίου διανυθεὶς χρόνος προσαυξάνεται κατὰ τὸ ἓν τέταρτον ἐν τῷ ὑπολογισμῷ τῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας.

3. Διὰ τὸν ἔχοντα ὑπηρεσίαν μηχανῆς τὸ ὅριον ἡλικίας τῶν 55 ἐτῶν μειοῦται κατὰ ἓν ἔτος δι' ἑκάστην τετραετῆ τοιαύτην ὑπηρεσίαν, ἀλλ' ὄχι καὶ κάτω τοῦ πεντηκοστοῦ.

4. Διὰ τὸν ἔχοντα ἡλικίαν μεγαλυτέραν τῶν 55 ἐτῶν, τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 24 ἐδάφιον 1 τοῦ νόμου ὅριον ὑπηρεσίας μειοῦται καθ' ὅσα ἔτη ὑπερβαίνει ἡ ἡλικία του τὸ πεντηκοστὸν πέμπτον, ἀλλ' ὄχι καὶ κάτω τῆς δεκαετοῦς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 5.

Εἰς τὸ ἄρθρον 27 § 4 τοῦ νόμου προστίθενται τὰ ἑξῆς ἐδάφια :

η΄) Τοῦ ὑπαγομένου εἰς τὰς παραγράφους α΄ καὶ γ΄ τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ νόμου εἰς τὴν βασικὴν σύνταξιν. Τοῦ δὲ ὑπαγομένου εἰς τὴν παράγραφον β΄ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου εἰς τὴν τοῦ ἀπολύτως ἀνικάνου τοῦ ἐδαφ. 4 τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου.

θ΄) Ἡ παρεχομένη εἰς τὸν πατέρα σύνταξις δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου νὰ καταγέμηται ἐξ ἴσου μεταξὺ τῶν συζύγων, ἐὰν ἀμφότεροι εὑρίσκωνται ἐν τῇ ζωῇ.

Ἄρθρον 6.

Τὸ ἄρθρον 30 τοῦ νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

1. Ἐργάτης θαλάσσης δὲν δικαιοῦται εἰς σύνταξιν κατὰ τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου α΄) ἐὰν τὸ αἰφνίδιον δυστύχημα ὀφείλεται εἰς τὴν κατὰ τὴν ἁλιείαν χρῆσιν ἀπηγορευμένων μέσων, ἐκτὸς ἐὰν ἔχῃ οὗτος ὑπηρεσίαν τοὐλάχιστον δεκαπέντε ἐτῶν, ὁπότε δικαιοῦται εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ σχετικῶς ἀνικάνου τοῦ ἐδαφίου 4 τοῦ ἄρθρου σ24 τοῦ νόμου β΄) Ἐὰν τυγχάνῃ ἐκ τῶν μὴ ἀνικόντων εἰς συγκεκροτημένον πλήρωμα καὶ καθυστερῇ τὰς εἰσφοράς του πέραν τῶν ἓξ μηνῶν, ἐκτὸς ἐὰν ἔχῃ οὗτος ὑπηρεσίαν τοὐλάχιστον δεκαετῆ, ὁπότε δικαιοῦται εἰς τὴν νόμιμον σύνταξιν.

2. Ἡ οἰκογένεια τοῦ μὲν εἰς τὸ β΄ ἐδάφιον τῆς προηγουμένης παραγράφου ὑπαγομένου ἐργάτου θαλάσσης δικαιοῦται

ἐν πάσῃ περιπτώσει μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς σύνταξιν, τοῦ δὲ εἰς τὸ α' ἐδάφιον ὑπαγομένου δικαιοῦται, ἐὰν οὗτος εἶχε τοὐλάχιστον δεκαετῆ ὑπηρεσίαν, εἰς σύνταξιν κανονιζομένην ἐπὶ τῇ βάσει ἀπολύτου ἀνικανότητος τοῦ θανόντος κατὰ τὸ ἐδάφιον 4 τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου.

"Αρθρον 7.

Τὸ ἄρθρον 31 τοῦ νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

Εἰς χήραν ἐργάτου θαλάσσης ἄνευ τέκνων, δικαιουμένην συντάθεως ἐκ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου καὶ εἰς γάμον συνερχομένην, παρέχεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου ποσὸν ἴσον πρὸς τὴν σύνταξιν δύο ἐτῶν, ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἄλλα πρόσωπα τῆς οἰκογενείας τοῦ ἐργάτου θαλάσσης, ἑνὸς δὲ ἔτους, ἐὰν ὑπάρχουν.

"Αρθρον 8.

Ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

Τὰ ἐκ τῆς ὡς ἄνω συμβιώσεως ἢ τοῦ γάμου γεννηθέντα τέκνα δικαιοῦνται συντάξεως κανονιζομένης κατὰ τὸ ἐδάφιον Γ' τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ νόμου.

"Αρθρον 9.

Τὸ ἄρθρον 33 τοῦ νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

Ἡ παρεχομένη εἰς τοὺς υἱοὺς καὶ τοὺς ἀδελφοὺς ἐργάτου θαλάσσης σύνταξις παρατείνεται μέχρι τοῦ 18ου ἔτους, ἐφ' ὅσον οὗτοι εἶναι ἀπολύτως ἀνίκανοι.

"Αρθρον 10.

Τὸ ἄρθρον 34 τοῦ νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

1. Τοῦ ἐργάτου θαλάσσης καταλείποντος, ἐκτὸς τῆς μετὰ ἢ ἄνευ τέκνων χήρας καὶ τέκνα ἐκ προγενεστέρων γάμων του, ἡ μὲν τῆς χήρας σύνταξις κανονίζεται κατὰ τὸ ἐδάφιον ε' τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ νόμου, ἡ δὲ ἐκ προγενεστέρων γάμων ὀρφανῶν αὐτοῦ, λογιζομένων ὡς ἀποτελούντων ἰδίαν οἰκογένειαν, κατὰ τὸ ἐδάφιον Γ' τῆς αὐτῆς παραγράφου.

2. Θανούσης τῆς χήρας ἢ εἰς δεύτερον γάμον ἐλθούσης, ὅτε καὶ τὰ ἐκ ταύτης τέκνα τοῦ ἐργάτου θαλάσσης ἐξομοιοῦνται πρὸς ὀρφανὰ πατρός τε καὶ μητρός, ἡ σύνταξις πάντων τῶν ὁμοπατρίων ὀρφανῶν κανονίζεται κατὰ τὸ ἐδάφιον Γ' τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ νόμου.

3. Πρὸς ὀρφανὰ μητρὸς ἐξομοιοῦνται καὶ τὰ τέκνα ἐργάτου θαλάσσης διαζευχθέντος τὴν μητέρα αὐτῶν.

"Αρθρον 11.

Τὸ ἄρθρον 35 τοῦ νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

1. Ἡ ἀπονεμομένη εἰς τὴν οἰκογένειαν ἐργάτου θαλάσσης ἐν ὅλῳ σύνταξις δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβαίνῃ τὴν εἰς αὐτὸν χορηγουμένην ἢ ἀναλογοῦσαν.

2. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ νόμου, ἐὰν τὸ ἄθροισμα τῶν εἰς τὰς δύο οἰκογενείας τοῦ ἐργάτου θαλάσσης ἀναλογουσῶν συντάξεων ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῆς εἰς αὐτὸν χορηγηθείσης ἢ ἀναλογούσης, κατανέμεται τοῦτο κατὰ μέρη ἀνάλογα εἰς τὰς δύο οἰκογενείας.

"Αρθρον 12.

1. Αἱ ἀποδείξεις τῆς πληρωμῆς τῶν συντάξεων εἰς οὐδὲν τέλος χαρτοσήμου ὑπόκεινται.

"Αρθρον 13.

Ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 42 τοῦ νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

Διακόπτεται ἡ σύνταξις τοῦ κατὰ τὰ ἐδάφια 3, 4 καὶ 6 τοῦ ἄρθρου 24 καὶ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 33 τοῦ νόμου λαμβάνοντος σύνταξιν λόγῳ ἀνικανότητος, ἀφ' ἧς παρέλθῃ ἄπρακτος ἡ προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐκλήθη οὗτος νὰ ὑποβληθῇ εἰς νέαν ἐξέτασιν πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀνικανότητός του.

"Αρθρον 14.

Εἰς τὴν δευτέραν παράγραφον τοῦ ἄρθρου 64 τοῦ νόμου ἡ λέξις «πεντήκοντα» χιλ. δραχμῶν ἀντικαθίσταται διὰ τῆς «πεντακοσίων» χιλιάδων δραχμῶν ἢ «ἑκατὸν χιλιάδων χρυσῶν» δραχμῶν.

"Αρθρον 15.

Τὸ ἄρθρον 74 τοῦ νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:·

Ἐπιτρέπεται ἡ ὑπὸ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου προεξόφλησις ἓξ τὸ πολὺ μηνιαίων συντάξεων, πρὸς 1 ο/ο μηνιαίως. Δι' ἀποφάσεως τοῦ συμβουλίου τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου καθορίζονται τὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διατάξεως ταύτης.

"Αρθρον 16.

Ἐπιτρέπεται ἡ λόγῳ ἐκτάκτων ἀναγκῶν πρόσληψις ναυπάναις τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, μέχρις ὀκτὼ τὸ πολὺ προσωρινῶν ὑπαλλήλων, μὲ μισθὸν γραφέως α' ἢ β' τάξεως, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, ἐγκρινομένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

"Αρθρον 17.

Ὁ χρόνος ναυτικῆς ἀνεργίας τῶν κατὰ τὴν ἔναρξιν ταύτην ἐχόντων τριετῆ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν ἐργατῶν θαλάσσης ὑπολογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας, ἐφόσον ἡ διάρκεια τῆς ἀνεργίας ἀνέρχεται εἰς τρεῖς τοὐλάχιστον μῆνας ἐντὸς δωδεκα-

μήνου. Ἐν οὐδεμιᾷ ὅμως περιπτώσει ἐπιτρέπεται νὰ ὑπολογισθῇ ὡς τοιοῦτος χρόνος ὑπηρεσίας ἐν συνόλῳ ἀνώτερος τῶν τριῶν ἐτῶν.

2. Οἱ ἐπωφελούμενοι τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλωσιν ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀφ' ἧς ἐπαναλάβωσιν ὑπηρεσίαν τὰς ἀναλογούσας εἰς τὸν βαθμόν, ὃν ἔφερον κατὰ τὴν τελευταίαν ναυτολογίαν των τακτικὰς εἰσφορὰς διὰ τὸν ἐκ τῆς ἀνεργίας ὑπολογιζόμενον χρόνον ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 18.

Διὰ Διατάγματος ἐφάπαξ ἐκδοθησομένου ὁρισθήσονται τὰ τῆς συνθέσεως καὶ καθηκόντων τοῦ συμβουλίου τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, ὁ τρόπος τῆς ἀπονομῆς συντάξεως, ἔτι δὲ καὶ τὰ περὶ συνελεύσεων τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐργατῶν θαλάσσης.

Ἄρθρον 19.

Ὁ συντελεστὴς τῶν συντάξεων τοῦ ἔτους 1925 ὁρίζεται ἀπὸ 1 Ἀπριλίου εἰς τὸν ἀριθμὸν ἓξ.

Τῶν καθ' ἕκαστον λογιστικὸν ἔτος πλεονασμάτων ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ Ταμείου, τὸ μὲν ἓν τρίτον κεφαλοποιεῖται, τὰ δ' ὑπόλοιπα δύο τρίτα τούτων διανέμονται εἰς τοὺς συνταξιούχους κατ' ἀναλογίαν τῆς χορηγουμένης ἑκάστῳ συντάξεως, ὑπὸ τὸν περιοριστικὸν ὅρον, ὅτι τὸ ποσὸν τοῦ ἐκπάκτου τούτου ἐπιδόματος δι' ἕκαστον συνταξιοῦχον δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς ἑξακοσίας μεταλλικὰς δραχμὰς ἐτησίως.

Ἡ καταβολὴ τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος δύναται νὰ γίνῃ εἰς δύο δόσεις, τῆς μιᾶς μετὰ τὴν πρώτην ἑξαμηνίαν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προβλεπομένων ἐσόδων, ἀποφαίνει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 20.

Ἡ πρώτη παράγραφος τοῦ ἄρθρου 89 τοῦ νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

Ἐξαιρετικῶς θεωρεῖται ὑπάρχον αἰφνίδιον δυστύχημα ἐπισυμβὰν ἕνεκα τῆς ὑπηρεσίας.

α') Ἐὰν ἐργάτης θαλάσσης τοῦ Πολεμικοῦ ἢ τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ ἔπαθεν ἐκ τορπιλλισμοῦ τοῦ ἐφ' οὗ ὁπωσδήποτε ἐπέβαινε πλοίου, τοῦ τοιούτου παθήματός του κρινομένου ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου.

β') Ἐὰν ἐργάτης θαλάσσης τοῦ Πολεμικοῦ ἢ τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ ἔπαθε κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας του ἐξ ἐπιδημικῆς νόσου, τῆς σχέσεως τοῦ τοιούτου παθήματός του πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν κρινομένης ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου.

γ') Ἐὰν ἐργάτης θαλάσσης τοῦ Πολεμικοῦ ἢ τοῦ Ἐμπορικοῦ

Ναυτικοῦ ἔπαθεν ἐν καιρῷ πολέμου ἢ ἐπιστρατεύσεως ὁπωσδήποτε ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἔτυχε διὰ τὸν λόγον τοῦτον συντάξεως ἐκ τοῦ Δημοσίου.

2. Ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ αἰφνιδίου δυστυχήματος ἐκ τῶν ἀνωτέρω χαρακτηριζομένων, ἐπισυμβάντος πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, ἡ δυνάμει αὐτοῦ ἀπονεμομένη σύνταξις ἀρχίζει ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἑπομένου μηνὸς τῆς περὶ ἀπονομῆς συντάξεως αἰτήσεως.

Ἄρθρον 21.

1. Τὸ ἥμισυ τοῦ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1915 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1924 χρόνου ναυτικῆς ἀνεργίας τῶν ἐχόντων κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1914 τοὐλάχιστον τριετῆ ὑπηρεσίαν ἐργατῶν θαλάσσης ὑπολογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας μέχρι τριῶν τὸ πολὺ ἐτῶν, ἐπὶ καταβολῇ τῶν διὰ διατάγματος ὁρισθησομένων εἰσφορῶν.

2. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 3114 τοῦ 1924 ἀνατρέχει καὶ πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1924 ἐφ' ὅσον ἡ ἐπὶ τῶν ἀλλοδαπῶν πλοίων ὑπηρεσία ὑπερβαίνει τὴν πενταετίαν. Τὰ τῆς βεβαιώσεως τοῦ ὑπολογιστέου χρόνου καὶ τὰ τῆς καταβολῆς εἰσφορῶν, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη σχετικὴ λεπτομέρεια ὁρισθήσεται διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 22.

Καταργοῦνται τὰ ἄρθρα 77 καὶ 93 τοῦ νόμου, τὸ ἐδάφιον ς' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 2740 τοῦ 1924 καὶ πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὸ παρόν.

«Περὶ συστάσεως εἰδικῶν Ταμείων κοινωφελῶν ἔργων Κολινδροῦ καὶ Λιτοχώρου», ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Συγιστῶνται εἰδικὰ Ταμεῖα κοινωφελῶν ἔργων ἐν Κολινδρῷ καὶ Λιτοχώρῳ τῆς ἐπαρχίας Κατερίνης ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Εἰδικὸν Ταμεῖον κοινωφελῶν ἔργων πόλεως Κολινδροῦ» μὲ ἕδραν τὸν Κολινδρὸν καὶ «Εἰδικὸν Ταμεῖον κοινωφελῶν ἔργων πόλεως Λιτοχώρου» μὲ ἕδραν τὸ Λιτόχωρον.

Ἄρθρον 2.

Σκοπὸς τοῦ εἰδικοῦ Ταμείου Κολινδροῦ εἶνε 1) ἡ κατασκευὴ ὁδοῦ ἀγούσης ἀπὸ τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν Λιμπανόβου εἰς τὴν κωμόπολιν Κολινδροῦ, 2) ἡ ὕδρευσις τῆς κωμοπόλεως Κολινδροῦ. Σκοπὸς δὲ τοῦ εἰδικοῦ Ταμείου τοῦ Λιτοχώρου εἶνε: 1) ἡ ἐπισκευὴ καὶ συντήρησις τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ εἰς Λιτόχωρον, 2) ἡ βελτίωσις τῆς ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Λιτοχώρου, 3) ἡ κατασκευὴ ὑπονόμων.

"Αρθρον 3.

Πόροι τοῦ εἰδικοῦ Ταμείου Κολινδροῦ εἶνε: 1) δύο δραχ. κατὰ στρέμμα ἐτησίως ὁπωσδήποτε καλλιεργημένης γῆς ὑπαγομένης εἰς τὴν κοινότητα Κολινδροῦ καὶ τὸ παρακείμενον χωρίον Λιμπάνοβον.

Πόροι τοῦ εἰδικοῦ Ταμείου Λιτοχώρου εἶνε: 1) δύο δραχ. κατὰ στρέμμα ἐτησίως ὁπωσδήποτε καλλιεργημένης γῆς ὑπαγομένης εἰς τὴν κοινότητα Λιτοχώρου καὶ 2) διακόσιαι δραχμαὶ ἀνὰ πᾶσαν προσέγγισιν τῶν ἐπὶ σκοπῷ φορτοεκφορτώσεως προσεγγιζόντων ἱστιοφόρων εἰς τοὺς λιμένας Ἐλευθεροχωρίου καὶ λοιποὺς μέχρι τῆς σκάλας Στριμπίνας. Ὁ τρόπος τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου τούτου κανονισθήσεται δι' ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου. 3) δύναται διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τῶν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας καὶ Ἐσωτερικῶν Ὑπουργῶν νὰ διατεθῶσι πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Ταμείου τούτου αἱ εἰσπράξεις αἱ ἐνεργούμεναι ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Βαρικοῦ Λιτοχώρου, τῆς διαχειρίσεως αὐτῆς ἀνατιθεμένης εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Ταμείου τούτου.

"Αρθρον 4.

Τὰ Ταμεῖα ταῦτα διοικοῦνται ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης διὰ τὸ Ταμεῖον Κολινδροῦ ὑπὸ τοῦ Ὑποδιοικητοῦ Κατερίνης καὶ τοιούτου τυχὸν μὴ ὑπάρχοντος ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου ὡς προέδρου, τοῦ προέδρου κοινότητος Κολινδροῦ ὡς ἀντιπροέδρου, τοῦ ἑκάστοτε προέδρου τοῦ γεωργικοῦ συνεταιρισμοῦ Κολινδροῦ καὶ δύο ἑτέρων μελῶν ἐκλεγομένων ὑπὸ τοῦ κοινοτικοῦ Συμβουλίου Κολινδροῦ, ἀλλὰ μὴ ὄντων ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ. Τὸν πρόεδρον ὅπως δήποτε κωλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ ἀντιπρόεδρος. Ἡ Ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων μόνον 4 μελῶν. Ἐν ἰσοψηφίᾳ νικᾷ ἡ ψῆφος τοῦ προέδρου. Τὸν ἀντιπρόεδρον καὶ τὸν ἀποτελοῦντα ἁπλοῦν μέλος πρόεδρον τοῦ γεωργικοῦ συνεταιρισμοῦ κωλυομένους ἀναπληροῦσιν οἱ νόμιμοι αὐτῶν ἀναπληρωταί. Αἱ αὐταὶ διατάξεις ἰσχύουν καὶ διὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου Λιτοχώρου. Πέμπτον μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἀποτελεῖ ἀντὶ τοῦ προέδρου γεωργικοῦ συνεταιρισμοῦ ὁ πρόεδρος τοῦ Σωματείου Ἐμποροπλοιάρχων Λιτοχώρου ἢ ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἐγγράφως ὁριζόμενος ἀντιπρόσωπός του.

"Αρθρον 5.

Πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου κοινωφελῶν ἔργων Κατερίνης εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 3157 περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου κοινωφελῶν ἔργων Κατερίνης προστίθεται ἡ ἑξῆς ἐχον οὕτω: «τρία μέχρι πέντε λεπτῶν κατὰ κιλὸν ἐπὶ τοῦ ἅλατος τοῦ ἐξαγομένου πρὸς μεταφορὰν ἐκ τῆς ἁλυκῆς

Κίτρους». Ὁ φόρος οὗτος βαρύνει τὸν ἀγοραστήν, βεβαιοῦται δὲ καὶ εἰσπράττεται ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τῆς ἁλυκῆς κατατιθέμενος ἀνὰ δεκαπενθήμερον εἰς τὸν ταμίαν τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου ἢ τὸν κατόπιν τυχὸν πλειοδοσίας ἀναδειχθησόμενον ἐνοικιαστὴν αὐτοῦ, διατίθεται δὲ ὑπὸ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου κατ' ἀρχὰς καὶ μέχρις ἀποπερατώσεως ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν μελέτην καὶ κατασκευὴν Διοικητικοῦ καὶ Κοινοτικοῦ Μεγάρου καὶ ἐπισκευὴν τῶν Ἐκπαιδευτηρίων καὶ τοῦ Ἀστυνομικοῦ καταστήματος Κατερίνης. Τὰ ἀνωτέρω ἔργα ἀποπερατούμενα παραλαμβάνει καὶ διαχειρίζεται ἡ κοινότης Κατερίνης καθισταμένη κυρία αὐτῶν. Τὸ ποσοστὸν τοῦ φόρου τούτου καθορίζεται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου.

"Αρθρον 6.

Τὸ Εἰδικὸν Ταμεῖον τοῦ νόμου 3157 μετατρέπεται εἰς «Εἰδικὸν Ταμεῖον κοινωφελῶν ἔργων ἐπαρχίας Κατερίνης». Δύναται δὲ διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ νὰ ὁρισθῶσι καὶ ἀνατεθῶσιν εἰς αὐτὸ καὶ ἔργα ἀφορῶντα τὰς ἀνάγκας καὶ ἄλλων μερῶν τῆς ἐπαρχίας Κατερίνης. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην διὰ τοῦ αὐτοῦ διατάγματος ἐπιβάλλεται στρεμματικὴ φορολογία μέχρι πέντε δραχμῶν κατὰ στρέμμα ὁπωσδήποτε καλλιεργημένης γῆς ὑπαγομένης εἰς τὰς κοινότητας ὑπὲρ ὧν τὰ ἔργα ταῦτα.

Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τῶν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν δύναται 1) ἡ διοίκησις τῶν Ταμείων, περὶ ὧν ὁμιλεῖ ὁ παρὼν νόμος, νὰ ἀνατίθηται εἰς τὰ οἰκεῖα κοινοτικὰ συμβούλια, 2) αἱ εἰσπράξεις τῶν πόρων ἑκάστου αὐτῶν νὰ ἀνατίθενται εἰς τὸν κοινοτικὸν ταμίαν Κατερίνης, τῆς κοινότητος ταύτης δυναμένης διὰ τοῦ νόμου τούτου νὰ ἔχῃ ἴδιον ταμίαν.

"Αρθρον 7.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐκτελέσεως τοῦ νόμου τούτου, οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, κανονίζονται ὑπὸ τῶν νόμων 3157 καὶ 2853 καὶ διὰ διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ.

«Περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 3119, 2769 καὶ τοῦ ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου 1922 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2769 περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων» (ὡς ἐτροποποιήθη), ἔχον οὕτως:

"Αρθρον 1.

Ἡ διάταξις τοῦ 1ου ἄρθρου ἐδαφ. 2 τοῦ νόμου 3119 ἐπεκ-

τείνεται καὶ εἰς τοὺς ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ 2769 νόμου ἀποστρατευθέντας ἢ ὁπωσδήποτε μέχρι σήμερον ἀποταχθέντας ἢ ἀπολυθέντας ἢ καὶ τοὺς πρὸς τούτους ἀντιστοιχοῦντας ἢ ἐξομοιουμένους στρατιωτικοὺς ὡς καὶ τὰς οἰκογενείας τῶν ἐκ τούτων ἀποβιωσάντων, καταργουμένης ἐφεξῆς τῆς διατάξεως τῶν ἐδαφίων 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2769 μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας των.

Ἡ ἔννοια τοῦ 1 ἄρθρου ἐδαφίου 2 τοῦ νόμου 3119 εἶνε ὅτι τὴν σύνταξιν τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀποστρατείας λαμβάνουσι καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν στρατιωτικῶν.

Οἱ δυνάμει ὅμως, εἰδικῶν διατάξεων προγενεστέρων νόμων λαμβάνοντες δι' ἀρχαιότητα ἐν τῷ βαθμῷ ὑπηρεσίας ἤἄλλον οἱονδήποτε λόγον, ἢ θανόντες ἐν ἐνεργείᾳ, σύνταξιν ἀνωτέρου βαθμοῦ ἀπὸ ἐκείνου ὃν ἔφερον κατὰ τὴν ἀποστράτευσιν αὐτῶν ἢ θάνατον διατηροῦσιν αὐτοὶ καὶ αἱ οἰκογένειαι αὐτῶν τὰ ἐκ τῶν τοιούτων εἰδικῶν διατάξεων κεκτημένα εὐεργετήματα.

Οἱ ὑπαξιωματικοὶ τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ ἀποστρατευόμενοι λαμβάνουσι τὴν σύνταξιν τοῦ βαθμοῦ εἰς ὃν προάγονται ἐν ἀποστρατείᾳ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους.

Ἐκ τῶν ἀποστρατευομένων ἀξιωματικῶν καὶ ἐκ τῶν ἀποστρατευθέντων πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου οἱ ἔχοντες 40ετῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν, ἐξ ὧν πέντε ἔτη συντάξιμα εἰς τὸν τελευταῖον βαθμόν, ὡς καὶ οἱ ἔχοντες 38 ἐτῶν συντάξιμον ὑπηρεσίαν, ἐξ ὧν 6 ἐτῶν πραγματικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν τελευταῖον βαθμόν, ἐκ δὲ τῶν ὑποστρατήγων οἱ ἔχοντες ἐπίσης 40ετῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν καὶ ἑνὸς ἔτους πραγματικὴν ὑπηρεσίαν ἐν ἐνεργείᾳ ἢ ἐν διαθεσιμότητι καὶ ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ ὑποστρατήγου ἢ ἐν ἐνεργείᾳ ἐξ ἀνακλήσεως ἐξ ἀποστρατείας, λαμβάνουσιν οὗτοι καὶ αἱ οἰκογένειαί των τὴν σύνταξιν τοῦ ἀνωτέρω βαθμοῦ, καὶ ἂν ἔτι δὲν ὑπάρχῃ ἀνώτερος βαθμὸς εἰς τὰ Σώματα ἢ τὰς ὑπηρεσίας εἰς ἃς ἀνήκουσιν ἢ ἀνῆκον οὗτοι.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 3119.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Νομοθ. Διατάγματος τῆς 5 Δεκεμβρίου 1922 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2769», ὡς ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 1 Μαρτίου 1923, ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς·

Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 680 τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1915, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη δι' ἄλλων νόμων ὑπάγονται καὶ οἱ ἀποστρατευθέντες πρὸ τῆς λήξεως τοῦ πολέμου

τοῦ 1913 δυνάμει τοῦ νόμου ΓΡΞΒ' ἕνεκα τραυμάτων ἢ νοσημάτων πολέμου ἢ τοιούτων ἐν διατεταγμένῃ ὑπηρεσίᾳ.

Οὗτοι, καὶ ἐὰν εἶχον καταληφθῇ ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 680, μετατίθενται ἐκ τῆς ἀποστρατείας εἰς τὴν κατάστασιν τῆς διαθεσιμότητος παθόντος ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ ἀπολαμβάνουσι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ νόμου τούτου ἀπὸ δημοσιεύσεως τοῦ Νομοθ. Διατάγματος τῆς 5 Δεκεμβρίου 1922, ἀφ' ἧς δικαιοῦνται καὶ τῶν ἐκ τῆς τοιαύτης μεταφορᾶς εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 680 ἀπορρεουσῶν ἀποδοχῶν.

Οἱ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου 1922 Νομοθετικοῦ Διατάγματος λαβόντες σύνταξιν ἐφεδροι ἀξιωματικοί, ὡς καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Ἠπείρῳ πρὸ τῶν πολέμων τοῦ 1912 πεσόντων μονίμων ἀξιωματικῶν αἱ ἤδη λαμβάνουσαι στρατιωτικὴν σύνταξιν ἀπολαύουσι τῶν ὠφελημάτων τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ ἀφ' ἧς καταθέσωσιν ὁλοσχερῶς καὶ ἐντόκως πρὸς 6 ο/ο εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο τὰ δικαιώματα αὐτοῦ.

Ἡ κατάθεσις αὕτη δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ἐντὸς τριμήνου καὶ εἰς ἴσας δόσεις.

Ἄρθρον 3.

Παρέχεται, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ νόμου 2769 τῆς 21 Μαΐου 1922 τὸ ἐλάχιστον ὅριον συντάξεως εἰς τοὺς καταταγέντας ὁπλαρχηγούς, ὡς ἐφέδρους ἀξιωματικοὺς καὶ ἀνθυπασπιστάς, κατόπιν τοῦ ἀπὸ 8 Δεκεμβρίου 1923 Ν. Δ. καὶ ἤδη ἀπολυθέντας, ὡς καὶ εἰς τοὺς μονιμοποιηθέντας ἐφέδρους ἀξιωματικοὺς τοὺς καταταγέντας διὰ προγενεστέρων νόμων καὶ διατελέσαντας ὡς ὁπλαρχηγοὺς ἢ ἀρχηγοὺς καὶ ἤδη ἐν ἀποστρατείᾳ διατελοῦντας ἔστω καὶ ἂν εἶχον ὑπερβῇ κατὰ τὴν τοιαύτην κατάταξίν των τὸ διὰ τὸν βαθμὸν ὑφ' ὃν κατετάγησαν νόμιμον ὅριον ἡλικίας, ἐφ' ὅσον οὗτοι προσέφερον ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀποδεδειγμένως ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσίας εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας καὶ ἐφ' ὅσον κριθῶσιν ἄξιοι νὰ τύχωσι τοῦ εὐεργετήματος τῆς τοιαύτης συντάξεως ἀπὸ Εἰδικὸν Στρατιωτικὸν Συμβούλιον, συγκροτούμενον διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἐφάπαξ ἀποφαινόμενον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ μεταρρυθμισθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, δικαιουμένου μόνον νὰ διαγράψῃ τινὰς ἐκ τῶν ἐν τῷ πίνακι τοῦ Συμβουλίου ἀναγραφέντων.

Ἄρθρον 4.

Εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ νόμου 2769 «περὶ

στρατιωτικῶν συντάξεων» προστίθεται καὶ ἡ ὑπὸ στοιχεῖον ιδ΄ ἐξαίρεσις ἔχουσα οὕτω·

ιδ΄) Ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου 927 τοῦ 1917 προστεθεὶς διὰ τὴν σύνταξιν χρόνος ὑπηρεσίας τῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ Προσωρινῆς Κυβερνήσεως διατελεσάντων ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασπιστῶν τοῦ Στρατοῦ τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐξομοιουμένων στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων.

Εἰς τὸ ἄρθρον 23 τοῦ νόμου 2769 προστίθεται καὶ δ΄ ἐδάφιον ἔχον οὕτω.

δ΄) Ἡ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου ἀξιωματικοῦ ἀδελφὴ ὀρφανὴ πατρὸς στρατιωτικοῦ ἔχουσα καὶ ἕτερον ἀδελφὸν ἀξιωματικὸν πεσόντα ἐν πολέμῳ, χήρα διαζευχθεῖσα πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀδελφοῦ της.

Ἄρθρον 5.

Ἀπονέμεται τὸ ἐλάχιστον ὅριον συντάξεως τοῦ βαθμοῦ ὃν φέρουσι, συμφώνως τῷ νόμῳ 2769, εἰς ἐφέδρους ἀξιωματικοὺς ξένης Ἐθνικότητος ὑπηρετήσαντας ἐν τῷ ἡμετέρῳ Στρατῷ καὶ ἤδη ἀπολυθέντας, συμπράξαντας δὲ μετὰ τῶν ἡμετέρων Στρατευμάτων κατὰ τὸν ἐν Μ. Ἀσίᾳ ἀγῶνα καὶ στερηθέντας ὡς ἐκ τούτου τῆς περιουσίας των, ἔστω καὶ ἂν οὗτοι εἶχον ὑπερβῇ κατὰ τὴν κατάταξίν των τὸ διὰ τὸν βαθμὸν ὑφ' ὃν κατετάγησαν νόμιμον ὅριον ἡλικίας, ἐφ' ὅσον κριθῶσιν ἄξιοι τοῦ εὐεργετήματος τούτου ἀπὸ τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 1 τοῦ παρόντος νόμου εἰδικὸν Στρατιωτικὸν Συμβούλιον.

Εἰς τούτους ἐξαιρετικῶς καὶ τῇ αἰτήσει των δύναται νὰ καταβληθῇ δ' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐφάπαξ κεφαλαιοποιουμένης τῆς συντάξεώς των ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ σύνολον συντάξεως ἓξ (6) ἐτῶν τοῦ βαθμοῦ ὑφ' ὃν ἀπελύθησαν, στερουμένων οὕτω τοῦ δικαιώματος τῆς περαιτέρω συντάξεώς των.

Προσωρινὰι διατάξεις.

Ἄρθρον 6.

Δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐφάπαξ καὶ ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νὰ ἐνεργήσῃ τὰ ἑξῆς·

Νὰ προαγάγῃ ἐκ τῶν ἀποταχθέντων ἢ ἄλλως πως ἀπομακρυνθέντων τοῦ Στρατεύματος, δυνάμει ἀποφάσεων τῆς Ἐπαναστάσεως, λόγῳ τοῦ Κινήματος τοῦ Ὀκτωβρίου 1923, ὡς καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ νόμου 3111 προταθέντων, ἐκείνους ἐκ τῶν μονίμων ἀξιωματικῶν, οἵτινες κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπομακρύνσεώς των ἐκ τοῦ Στρατεύματος εἶχον δικαίωμα

προαγωγῆς κατὰ τοὺς κειμένους νόμους καὶ ἐφ' ὅσον νεώτεροι τούτων ἐν τῷ οἰκείῳ ὅπλῳ ἢ Σώματι προήχθησαν, τροποποιῶν τὰ ἀρχικὰ Διατάγματα.

Νὰ τροποποιήσῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐτῶν τῆς κατὰ τοὺς κειμένους νόμους συνταξίμου ὑπηρεσίας τὰ ἐκδοθέντα Διατάγματα δυνάμει τῶν ὁποίων ἐτέθησαν εἰς ἀπόταξιν ἢ αὐτεπαγγέλτων ἀποστρατείαν ἀξιωματικοὶ λόγῳ τοῦ κινήματος τοῦ Ὀκτωβρίου 1923, ἀπὸ τῆς χρονολογίας ἀφ' ἧς ταῦτα ἐξεδόθησαν.

Ἄρθρον 7.

Πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως εἰς τὰς οἰκογενείας ἐφέδρων ἀξιωματικῶν, πεσόντων ἐν πολέμῳ ἢ ἀποβιωσάντων συνεπείᾳ συμβεβηκότων τοῦ πολέμου, ὧν τινων ἡ ὀνομασία εἰς ἐφέδρους ἀνθυπολοχαγοὺς ἐγένετο ὑπὸ τῆς προσωρινῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀμύνης ἐν Θεσσαλονίκῃ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1916, προσάγονται εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ διατάγματος τῆς ὀνομασίας των δικαιολογητικὰ καθορισθησόμενα διὰ Διατάγματος ἐφάπαξ ἐκδοθησομένου.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

«Περὶ συστάσεως Εἰδικῶν Ταμείων πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων κοινῆς ὠφελείας εἰς Τρίπολιν καὶ Κόρινθον» (ὡς ἐτροποποιήθη), ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Συνιστᾶται ἐν Τριπόλει εἰδικὸν Ταμεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον ἔργων κοινῆς ὠφελείας ἐπαρχίας Μαντινείας».

Σκοπὸς καὶ προορισμὸς τοῦ Ταμείου τούτου εἶνε ἡ ἵδρυσις καὶ συντήρησις κοινωφελῶν ἔργων ἐν Τριπόλει καὶ ἀλλαχοῦ τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, καὶ δή· 1) Ἐπαγγελματικῶν σχολείων ἀρρένων καὶ θηλέων, 2) Λαϊκοῦ Πανεπιστημίου, 3) Φιλαρμονικῆς μουσικῆς, γυμναστηρίων, βιβλιοθηκῶν, λαϊκῶν λουτρῶν, 4) ἐνίσχυσις Νοσοκομείων, 5) Ἀγροκηπίων καὶ ἐν γένει ἔργων ἐξυγιάσεως καὶ ἐξωραϊσμοῦ, 6) λαϊκῶν κοινωφελῶν ἔργων.

Ἄρθρον 2.

Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν καὶ συντήρησιν τῶν ἀνωτέρω ἱδρυμάτων ἐπιβάλλεται πρόσθετος φορολογία ἐπὶ τῶν ἑξῆς εἰδῶν, ἥτις καὶ θὰ ἀποτελέσῃ τοὺς πόρους τοῦ «Ταμείου ἔργων κοινῆς ὠφελείας ἐπαρχίας Μαντινείας».

Α΄) Ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων εἰς Τρίπολιν εἰδῶν·

1) Πεντήκοντα (50) λεπτὰ ἐπὶ ἑκάστης φορτωτικῆς κομίστρων ποσοῦ κάτω τῶν δέκα δραχμῶν.

2) Δραχμὴ μία (1) ἐπὶ ἑκάστης φορτωτικῆς κομίστρων ἄνω τῶν δραχμῶν δέκα.

3) Δραχμαὶ δέκα (10) ἐπὶ ἑκάστου εἰσαγομένου βαγονίου ἐμπορευμάτων.

4) Λεπτὰ δύο (2) ἐπὶ ἑκάστης ὀκᾶς ἐναποταμιευομένου ἐν Τριπόλει γλεύκους.

Β') Ἐπὶ τῶν ἐξαγομένων ἐκ τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας εἰδῶν διὰ τῶν σιδηροδρομικῶν σταθμῶν τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας.

1) Λεπτὰ δύο (2) κατ' ὀκᾶν ἐπὶ τῶν γεωμήλων.

2) Λεπτὰ δέκα (10) ἐπὶ ἑκάστης ὀκᾶς ἐξαγομένου καπνοῦ.

3) Λεπτὰ πέντε (5) ἐπὶ ἑκάστης ὀκᾶς ἐξαγομένων φασολίων, κυάμων ἢ φακῆς.

4) Λεπτὰ δέκα (10) ἐπὶ ἑκάστης ὀκᾶς ἐξαγομένου τυροῦ.

Ἄρθρον 3.

Αἱ εἰσπράξεις τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 προσθέτων φόρων κατατίθεντω εἰς τὸ ἐν Τριπόλει Ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐπ' ὀνόματι τοῦ «εἰδικοῦ Ταμείου ἔργων κοινῆς ὠφελείας ἐπαρχίας Μαντινείας», διατίθενται δὲ ὡς ἑξῆς·

Πεντήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (50 ο/ο) ὑπὲρ ἐκτελέσεως ἔργων κοινωφελῶν ἐν τῷ Δήμῳ Τριπόλεως, τὰ δὲ ὑπόλοιπα πεντήκοντα τοῖς ἑκατὸν (50 ο/ο) ὑπὲρ τοῦ ἀνωτέρω σκοποῦ εἰς τὰς διαφόρους Κοινότητας τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ ἑκάστης.

Τὰ διὰ τὸν Δῆμον Τριπόλεως διατιθέμενα παραχωροῦνται πρὸς διαχείρισιν εἰς τὸν ἐν Τριπόλει Σύλλογον Φιλοπροόδων «ὁ Πάν», τὰ δὲ ἀναλογοῦντα εἰς ὅλας τὰς κοινότητας τοῦ τέως Δήμου Τεγέας εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις ἑδρεύοντα καὶ διατηροῦντα ἐν Τεγέᾳ ἀγροκήπιον Τεγεατικὸν Σύνδεσμον. Τὰ δὲ διὰ τὴν κοινότητα Λεβειδίου εἰς τὸν ἐν Λεβειδίῳ Γεωργικὸν Συνεταιρισμὸν «ἡ Πρόοδος» ἀποκλειστικῶς πρὸς σύστασιν καὶ συντήρησιν ἀγροκηπίου καὶ γεωργικῆς σχολῆς ἐν Λεβειδίῳ. Τὰ ἀναλογοῦντα εἰς τὰς ἄλλας Κοινότητας παραχωροῦνται ἀποκλειστικῶς πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 σκοπῶν, εἰς τὰ οἰκεῖα κοινοτικὰ συμβούλια, τὰ ὁποῖα ἢ τὰ διαχειρίζονται ἀπ' εὐθείας ἢ παραχωροῦν τὴν διαχείρισιν εἰς κοινωφελῆ σωματεῖα ἢ συνεταιρισμοὺς ἢ καθιδρύματα. Δύνανται δὲ δύο ἢ πλείονες Κοινότητες νὰ ἑνώσουν τὰ ἐν τῷ ὡς ἄνω Ταμείῳ ἐσοδά των ὑπὲρ κοινοῦ σκοποῦ.

Διὰ Διατάγματος, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου δημοτικοῦ ἢ κοινοτικοῦ συμβουλίου δύναται νὰ ἐπιβληθῇ φόρος ἐπὶ τῶν καλλιεργουμένων γαιῶν τῆς σχετικῆς περιφερείας μέχρι μιᾶς δραχμῆς κατὰ στρέμμα. Τὰ ἔσοδα ἐκ τῆς τοιαύτης φορολογίας διατίθενται ἐπίσης ὑπὲρ τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν, ἡ δὲ διαχείρισις αὐτῶν παραχωρεῖται εἰς τὰ οἰκεῖα δημοτικὰ ἢ κοινοτικὰ συμβούλια ἢ σωματεῖα, συνεταιρισμοὺς ἢ καθιδρύματα, ὡς ἀνωτέρω.

Ἄρθρον 4.

Συνιστᾶται ἐπίσης ἐν Κορίνθῳ Εἰδικὸν Ταμεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον ἔργων κοινῆς ὠφελείας Κορίνθου».

Σκοπὸς καὶ προορισμὸς τοῦ Ταμείου τούτου εἶνε ἡ ἵδρυσις καὶ συντήρησις ἐν Κορίνθῳ ἔργων οἷα τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 ἀναφερόμενα. Εἰδικώτερον δὲ καὶ κατὰ προτίμησιν μορφωτικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ Θηλέων.

Ἄρθρον 5.

Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν καὶ συντήρησιν τῶν ἀνωτέρω ἱδρυμάτων ἐπιβάλλεται πρόσθετος φορολογία ἐπὶ τῶν ἑξῆς εἰδῶν, ἥτις καὶ θὰ ἀποτελέσῃ τοὺς πόρους τοῦ «Ταμείου ἔργων κοινῆς ὠφελείας Κορίνθου».

Α') Ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων εἰς Κόρινθον εἰδῶν :

1) Πεντήκοντα (50) λεπτὰ ἐπὶ ἑκάστης φορτωτικῆς κομίστρων ποσοῦ κάτω τῶν δέκα δραχμῶν.

2) Δραχμὴ μία (1) ἐπὶ ἑκάστης φορτωτικῆς κομίστρων ἄνω τῶν δραχμῶν δέκα.

3) Δραχμαὶ δέκα (10) ἐπὶ ἑκάστου εἰσαγομένου βαγονίου ἐμπορευμάτων.

Ὡσαύτως· 1) Δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν κατὰ προσθήκην τοῦ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου φόρου ἐκ τῶν ἐν Λουτρακίῳ κέντρων πολυτελείας.

2) Δραχμαὶ ἓξ ἐπὶ τῆς μαύρης καὶ 12 ἐπὶ τῆς σουλτανίνας σταφίδος ἐξαγομένης ἐκ τῆς ἐπαρχίας Κορινθίας κατὰ χιλιόλιτρον.

3) Δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν κατὰ προσαύξησιν τοῦ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου πραγματοποιουμένου ἐσόδου ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως τοῦ ἐγγείου φόρου ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ ἐλαιῶν τῆς ἐπαρχίας Κορινθίας.

4) Δέκα λεπτὰ κατ' ὀκᾶν ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου ἐκ τῆς ἐπαρχίας Κορινθίας τυροῦ καὶ καπνοῦ.

5) Πέντε λεπτὰ ἐπὶ ἑκάστης ὀκᾶς ἐξαγομένων γεωμήλων ἐκ τοῦ τέως δήμου Κορινθίων.

6) Τρία λεπτὰ ἐπὶ ἑκάστης ὀκᾶς ἀποταμιευομένου γλεύκους ἐντὸς τῆς πόλεως Κορίνθου.

Ἄρθρον 6.

Αἱ εἰσπράξεις ὑπὲρ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου κοινῆς ὠφελείας Κορίνθου κατατίθενται εἰς τὸ ἐν Κορίνθῳ ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὡς ἄνω «εἰδικοῦ Ταμείου ἔργων κοινῆς ὠφελείας Κορίνθου», ἡ δὲ διαχείρισις τούτων καθὼς καὶ ἡ διάθεσις καὶ ἡ ἐπιτήρησις τῶν ἐκτελεσθησομένων ἔργων, ὡς καὶ τῆς διοικήσεως εἰδικώτερον τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 4 ἱδρυθησομένης σχολῆς Θηλέων, ἀναγνωριζομένης ὡς νομικοῦ προσώπου, ἀνατίθεται εἰς διοικητικὸν συμβούλιον ἀποτελούμενον ἀπὸ τὸν Μητροπολίτην Κορινθίας, ὡς πρόεδρον, καὶ ἀπὸ τὰ ἑξῆς μέλη: Πρόεδρον Πρωτοδικῶν Κορίνθου, Διευθυντὴν τοῦ ἐν Κορίνθῳ ὑποκαταστήματος Ἐθνικῆς Τραπέζης, Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Κορίνθου, καὶ ἕνα ἀντιπρόσωπον διοριζόμενον παρὰ τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου Κορίνθου. Ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν Κορίνθου ἀναπληροῖ τὸν Μητροπολίτην Κορινθίας, ἀπόντα ἢ κωλυόμενον.

Ἄρθρον 7.

Ὁ τρόπος βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 2 καὶ 5 ἐπιβαλλομένων προθέτων φόρων ἐνεργεῖται κατὰ τὰ δι' ἐκτελεστικῶν Διαταγμάτων κανονισθησόμενα.

Οἱ ἐξάγοντες προϊόντα ἄνευ καταβολῆς τῆς ὑπὸ τῶν ἄρθρων 2 καὶ 5 προβλεπομένης φορολογίας, ὡς καὶ οἱ δηλοῦντες ἔλασσον τοῦ ἐξαγομένου ποσοῦ, τιμωροῦνται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Πταισματοδικείου ἐπὶ τῇ ἐγκλήσει τῆς διοικήσεως τῶν ὡς ἄνω εἰδικῶν ταμείων διὰ προστίμου μέχρι τοῦ πενταπλασίου τοῦ ἀποκρυβέντος φόρου, πάντως δ' οὐχὶ κατωτέρου τῶν ἑκατὸν δραχμῶν.

Ἄρθρον 8.

Διὰ Διαταγμάτων, ἐκδοθησομένων προτάσει τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργῶν, κανονισθήσονται αἱ λεπτομέρειαι τοῦ παρόντος καὶ ἐν γένει τὰ τῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῶν ὡς ἄνω συνιστωμένων εἰδικῶν Ταμείων.

Ἄρθρον 9.

Διὰ Διατάγματος, ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, δύνανται νὰ συσταθῶσιν ἀνάλογα εἰδικὰ Ταμεῖα ἔργων κοινῆς ὠφελείας καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἁρμοζίων δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν συμβουλίων.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9.15' μ. μ. διὰ τὴν 10.15' μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 11 μ.μ. ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως καὶ συνεχιζομένης τῆς χθὲς διακοπείσης συζητήσεως ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης,** ὁ ὁποῖος ἐξετάζων ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως τὰ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, ἀναφέρεται εἰς τὴν γενομένην συμφωνίαν μεταξὺ τοῦ Ἕλληνος ἀντιπροσώπου καὶ τοῦ Τούρκου τοιούτου, καθ' ἣν ἡ Ἑλλὰς ὑπεχρεοῦτο νὰ δεχθῇ περὶ τὰς 150—200 χιλ. προσφύγων Μ. Ἀσίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀπετέλει αἰφνιδιασμὸν διὰ τὰς Ἑλληνικὰς Κυβερνήσεις, ὑποχρεωμένας μετὰ τῶν ἄλλων προσφύγων νὰ δεχθῶσι καὶ τὸ μέγα τοῦτο ποσόν. Καὶ ἐνόμιζέ τις τότε ὅτι θὰ ἐπικρουσιάζετο πρὸ φρικιαστικοῦ θεάματος προσφύγων πεινώντων καὶ θνησκόντων. Ἐν τούτοις, παρ' ὅλα ταῦτα, κατωρθώθη, ὥστε καὶ νὰ στεγασθῶσι καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν Μακεδονίᾳ οἱ πρόσφυγες καὶ νὰ ἀποκατασταθῶσι κατὰ τὸ ἐνόν. Τοῦτο, λέγει, ἀπεκόμισεν ἐκ τῆς ἀνὰ τὴν Μακεδονίαν περιοδείας αὐτοῦ. Ἐξετάζει μετὰ τοῦτο τὸ ζήτημα τῆς περιθάλψεως τῶν προσφύγων, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξεν ὄντως δυσάρεστον, διότι τὸ διδόμενον ἐπίδομα ὑπῆρξεν ἐλάχιστον, καὶ παρακαλεῖ νὰ μὴ διακοπῇ τοῦτο, ἐφόσον δὲν κατωρθώθη ἀκόμη νὰ ἐξευρεθῇ τόση ἐργασία ὅση θὰ ἦτο ἱκανὴ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ ἐπίδομα.

Ἀσχολούμενος μετὰ ταῦτα εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως λέγει ὅτι καὶ αὕτη εὑρίσκεται ἐν καλῷ σχετικῶς σημείῳ. Οὐχ ἧττον ἐφιστᾷ ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως καὶ τῶν ἁρμοδίων ἐπὶ τῆς ἐπικρατούσης ἐν Μακεδονίᾳ ἐλονοσίας, ἡ ὁποία, ἐὰν δὲν ληφθῶσι μέτρα, θὰ μεταβάλῃ εἰς νεκροταφεῖον τὴν Μακεδονίαν, ἡ ὁποία σήμερον εἶνε εἴπερ ποτὲ Ἑλληνική, λόγῳ τῆς πυκνοκατοικήσεως αὐτῆς διὰ τῶν προσφύγων.

Ἐξετάζων μετὰ τοῦτο τὰ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ εὑρίσκει ὅτι οὗτος εὑρίσκεται λίαν ἠδικημένος ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἀγροτικὸν καὶ φρονεῖ ὅτι πρέπει τὸ ἄτοπον τοῦτο νὰ θεραπευθῇ. Ἠδύνατο ἐκ τοῦ προσφυγικοῦ δανείου, λέγει, νὰ ἀφιερωθῇ καὶ δι' αὐτὸν ποσόν τι. Ἂν δὲν ἐγένετο τοῦτο, ὀφείλεται αὐτὸ εἰς τὸν μοιραῖον ἄνθρωπον κ. Ἀδοσίδην, Γεν. Γραμματέα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, ὃν δριμύτατα ἐπικρίνει ὁ ῥήτωρ, καὶ συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ὑποβάλῃ εἰδικὸν νομοσχέδιον πρὸς ἀπομάκρυνσίν του. Διὰ τοὺς ἀστούς, λέγει, μεγάλην σημασίαν εἶχε καὶ ἔχει τὸ ζήτημα τῆς περισυλλογῆς τῆς ἀστικῆς περιουσίας τῶν ἀναχωρησάντων Μουσουλμάνων καὶ φρονεῖ ὅτι ὁ ψηφισθεὶς νόμος 3166

δὲν εἶνε ἀρκετὸς νὰ περιφρουρήσῃ τὴν περιουσίαν αὐτήν. Πλεῖστα ἀστικὰ κτήματα κατέχονται ὑπὸ διαφόρων ὑπαλλήλων καὶ ἀξιωματικῶν ἄνευ τινὸς σπουδαίας δικαιολογίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ παύσῃ, ὅπως ἐπίσης πρέπει νὰ τεθῇ τέρμα καὶ εἰς τὴν ἄλλην δικαιολογίαν, τὴν τῶν ἀνωμάλων περιστάσεων, ὧν ἕνεκα μεγίστη περιουσία Τουρκικὴ εὑρίσκεται εἰς χεῖρας ξένας καὶ οὐχὶ τὰς προσφυγικὰς ἢ τὰς τοῦ Κράτους. Μετὰ τὸ 1922 παρόμοιαι ἀνωμαλίαι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπονται καὶ συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπιστήσῃ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τὴν προσοχήν της, διότι πλὴν τούτων καὶ ἄλλοι κίνδυνοι ἐπικρέμανται κατὰ τῆς Μουσουλμανικῆς περιουσίας, οἱ κίνδυνοι τῆς πλήρους παραμελήσεως αὐτῆς, λόγῳ τῆς προσωρινῆς αὐτῆς κατοχῆς εἴτε ὑπὸ προσφύγων εἴτε ὑπὸ γηγενῶν εἴτε παρ' ἄλλων. Ἂν παρέλθῃ ὀλίγος χρόνος, αἱ περιουσίαι αὗται θὰ ἀπολέσωσι ὅλην αὐτῶν τὴν ἀξίαν, διότι θὰ κατερεπωθῶσιν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπ. Γεωργ.) λέγει ὅτι γίνονται ἐπισκευαὶ τῶν ἀστικῶν κτημάτων, γενικαὶ ἐπισκευαὶ θέλουσι γίνει εὐθὺς ὡς καταρτισθῇ ἡ εἰδικὴ ὀργάνωσις διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ὁ κ. **Ε. Ἐμμανουηλίδης** συνεχίζων ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπὶ τῶν Γραφείων Ἀνταλλαγῆς, ἅτινα συνιστᾷ νὰ ἐνισχυθῶσι καὶ ἐπὶ τοῦ Τουρκικοῦ κτηματολογίου, διὰ τὸ ὁποῖον πρέπει, ὡς εἰδικὰ μέτρα νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις.

Ὁ κ. **Κ. Παπαδάκης** λέγει ὅτι τὰ βιβλία ταῦτα τοῦ Τουρκικοῦ Κτηματολογίου εὑρίσκονται ἐνταῦθα καὶ εἶνε ἐρριμμένα εἰς ὑγρὰς ἀποθήκας.

Οἱ κ.κ. **Ν. Γρηγοριάδης** καὶ **Γ. Γερογιάννης** κατακρίνουσι τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομιῶν διότι ὑπέδειξε καὶ τὴν κατάργησιν τῶν μεταφραστῶν Γραφείων, ὧν ἡ χρησιμότης εἶνε ἴση πρὸς τὴν τοῦ Τουρκικοῦ Κτηματολογίου.

Ὁ κ. **Ε. Ἐμμανουηλίδης** συνεχίζων ἀναφέρεται εἰς τὰ λυπηρὰ γεγονότα τοῦ Κιούπ-κιοϊ καὶ λέγει ὅτι κατὰ τὴν γνώμην τῶν εἰδικῶν, οἵτινες ἀπεφάνθησαν περὶ καταλλήλου συνοικισμοῦ ὃ τὸ πρῶτον, ἐκρίθη ὡς κατάλληλον μέρος τὸ μέρος ἐν ᾧ ἐγένοντο αἱ ἐνέξεις, τὸ Σαριαλῆ, οὐχὶ τὸ Κιοῦκι. Τὸ μέρος τοῦτο κατὰ τὴν γνώμην του, ἣν ἐσχημάτισεν ἐκ τῆς ἐπιτοπίου ἐρεύνης του, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Κιούπ-κιοϊ, καὶ δὲν ἔχουσι δικαίωμα νὰ διεκδικῶσιν αὐτὸ οἱ κατοικοι Κιούπ-κιοϊ. Παραδόξως ὅμως ὁ πληρεξούσιος κ. Μέλφος παρουσίασε μετά τινα χρόνον διαφόρους τίτλους ἵνα ἀποδείξῃ ὅτι τὸ Σαριαλῆ ὑπάγεται εἰς τὸ Κιούπ-κιοϊ, ἀλλὰ τοὺς τίτλους τούτους δὲν θεωρεῖ γνησίους ὁ ῥήτωρ.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** ζητεῖ νὰ μάθῃ ἂν ὑπάρχουσιν

ἐν Κιούπ κιοϊ ἀκτήμονες, ὥστε νὰ δικαιολογῆται ἡ ἀντίστασις τῶν Κιουκκιοϊλήδων.

Ὁ κ. **Ε. Ἐμμανουηλίδης** λέγει ὅτι ζήτημα ἀκτημοσύνης δὲν ὑπάρχει ἐν Κιούπ-κιοϊ. Ἐξακολουθῶν φρονεῖ ὅτι τὸ συμφέρον τὸ καλλιεργητικὸν εἶνε κατώτερον τοῦ συνοικιστικοῦ καὶ νομίζει ὅτι τοῦτο πρέπει νὰ προκριθῇ ἐφόσον θέλομεν νὰ ἀνεγείρωμεν συνοικισμὸν καὶ ὄχι νεκροταφεῖον. Καταλήγων λέγει ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ ἐν μάθημα ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Κιούπ-κιοϊ, ὥστε νὰ μὴ νομισθῇ ὅτι μὲ ὀλίγα ὅπλα, τὰ ὁποῖα δύναταί τις νὰ ἐγείρῃ κατ' ἀόπλων προσφύγων, ὡς συνέβη ἐν Κιούπ-κιοϊ, ὅπου ἐφονεύθησαν 20 ἄνδρες καὶ 4 γυναῖκες, εἶνε δυνατὸν νὰ ἀνατρέπωνται καὶ νὰ μετατίθενται προσφυγικοὶ συνοικισμοί.

Ὁ κ. **Ἐλευθ. Παυλίδης** λέγει ὅτι ἡ Ἐπανάστασις τοῦ 1922 ἐπεδίωξε νὰ ματαιώσῃ τὸν πλήρη ἀκρωτηριασμὸν τῆς μεγάλης Ἑλλάδος καὶ νὰ ἀνασυγκροτήσῃ καὶ ἀναδημιουργήσῃ τὴν Χώραν. Τὸ δεύτερον ἀνετέθη εἰς τὴν Ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν. Τὸ προσφυγικὸν ζήτημα εἶχε δύο ὄψεις. Ἡ μὲν ἀφεώρα τὰ ὑλικὰ μέσα, ἡ δὲ τὸ πολιτικὸν μέρος. Ἐξετάζων κατόπιν τὴν προσφυγικὴν πολιτικὴν τῶν Κυβερνήσεων αἵτινες προῆλθον ἀπὸ τὴν παροῦσαν Συνέλευσιν εὑρίσκει ὅτι αἱ μετεπαναστατικαὶ Κυβερνήσεις, αἱ περισσότεραι, δὲν ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὰς προσδοκίας τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου ἐν τῷ συνόλῳ του. Ὅ,τι ἐγένετο ὀφείλεται εἰς τὴν γενικὴν κατεύθυνσιν ἣν εἶχε χαράξει ἡ Ἐπανάστασις καὶ ἡ Ἐπαναστ. Κυβέρνησις. Δὲν ἐπετρέπετο, λέγει, εἰς τοὺς θέλοντας νὰ κυβερνῶσι τὸν Τόπον νὰ παρουσιάζωνται μετὰ δύο ἔτη ἀμελέτητοι διὰ τὸ μέγα προσφυγικὸν ζήτημα. Ἀναλύων εἶτα τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῶν διαφόρων ἐπαναστατικῶν Κυβερνήσεων εὑρίσκει ὅτι ἡ πρώτη ὑπὸ τὸν κ. Βενζέλον Κυβέρνησις λόγῳ τοῦ ὀλιγοημέρου αὐτῆς δὲν κατώρθωσε νὰ ἐκδηλώσῃ καὶ ἐμπράκτως τὰς φιλοπροσφυγικὰς διαθέσεις της. Ἡ δευτέρα ὑπὸ τὸν κ. Καφαντάρην Κυβέρνησις οὐδὲν μέτρον εἰσηγήθη ὑπὲρ τῶν προσφύγων ἀπελθοῦσα μόνον μὲ τὰς ὑποσχέσεις ἃς παρέσχε κατὰ τὰς πρργραμματικὰς της δηλώσεις. Μόνον ἡ πρώτη Δημοκρατικὴ Κυβέρνησις ἐκαινοτόμησεν, ὑποσχεθεῖσα ἄμεσον ἐγκατάστασιν τοῦ γεωργικοῦ προσφυγικοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη ἐπεδίωξε καὶ ἐμπράκτως νὰ δείξῃ τὸ ἐνδιαφέρον της ὑπὲρ τῶν προσφύγων θεσπίσασα τὴν Γεν. Διεύθυνσιν ἀνταλλαγῆς, τὸν νόμον 3166 καὶ ὑποβαλοῦσα τὸν ἀγροτικὸν νόμον. Ἐὰν ἔμενεν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, τὰ προσφυγικὰ ζητήματα θὰ προήγοντο περισσότερον ἀπὸ τὰς διαδεχθείσας αὐτὴν Κυβερνήσεις, δεδομένου ὅτι τοὺς δύο πρώτους μῆνας ἦτο ἀπη-

σχολημένη μὲ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ νέου δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. Ἀπὸ τὴν ἐπακολουθήσασαν Κυβέρνησιν τοῦ κ. Σοφούλη δὲν ἐπερίμενε πολλὰ ὁ προσφυγικὸς κόσμος, διότι αὕτη ἦτο μεταβατική. Ἀλλὰ καὶ ἡ Κυβέρνησις αὕτη δὲν κατέβαλε σοβαρὰν προσπάθειαν διὰ τὰ φλέγοντα προσφυγικὰ ζητήματα. Δὲν ἔλαβεν ἰδίως μέτρα διὰ τὴν στέγασίν τῶν ἐκτάκτως ἐλθόντων νέων προσφύγων.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπ. τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις Σοφούλη οὐδὲ κἂν τὴν ἀναχώρησιν τῶν νέων προσφύγων ἐγνώριζε καὶ δὲν ὑπῆρχε χρόνος νὰ ληφθῶσι περισσότερα μέτρα τῶν ὅσα ἐλήφθησαν.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ὅλαι αἱ ἀποφάσεις τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς περὶ καθόδου νέων προσφύγων ἀνεκοινώθησαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν,

Ὁ κ. **Α. Ὀρφανίδης** λέγει ὅτι δὲν ἦτο γνωστὸν ὅτι θὰ ἤρχοντο μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου ὅλοι οἱ νέοι πρόσφυγες. Ἐν τούτοις ἡ Κυβέρνησις Σοφούλη κατώρθωσε νὰ τοὺς στεγάσῃ.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** τονίζει ὅτι ἡ Κυβέρνησις Σοφούλη ἐκράτησε 40 χιλ. Μουσουλμάνους τῆς Ἠπείρου στερήσασα ἐγκαταστάσεως ἱστορικοὺς πρόσφυγας.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** παρακαλεῖ νὰ παύσῃ τὸ προσφυγικὸν ζήτημα συζητούμενον κομματικῶς, διότι εἶνε ἐθνικὸν ζήτημα.

Ὁ κ. **Ε. Παυλίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι, ἀφοῦ ἦτο γνωστὸς ὁ χρόνος τῆς καθόδου τῶν νέων προσφύγων, διατί δὲν ἐλήφθη φροντὶς ἐκ τῶν προτέρων κατασκευῆς ἔστω καὶ προχείρων οἰκιῶν στεγάσεως;

Ὁ κ. **Β. Ἀρτεμιάδης** διακόπτων ἐκθέτει τὴν ἱστορίαν τῆς καθόδου τῶν νέων προσφύγων καὶ τονίζει ὅτι ἀπὸ τοῦ Μαΐου τοῦ 1924 ὁ προσωρινὸς Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας κ. Ροδόπουλος ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Προνοίας καὶ εἰς τὸ Ταμεῖον πενιθάλψεως τὰ τῆς καθόδου τῶν νέων προσφύγων καὶ ἐζήτει τὴν λῆψιν τῶν ἀναγκαιούντων μέτρων.

Ὁ κ. **Ἀπ. Ὀρφανίδης** λέγει ὅτι ἔγγραφον ἀπὸ 2 Αὐγούστου 1924 τοῦ ἐν Ἀγκύρᾳ ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλλάδος κ. Παπᾶ ἀνήγγειλε τὴν παραμονὴν ἐν Μερσίνῃ καὶ Σαμψοῦντι γιλάδων προσφύγων. Συνεπείᾳ τούτου ἐπετάχθησαν ἀμέσως 18 ἀτμόπλοια, δι' ὧν ἦλθον ἐνταῦθα οἱ νέοι πρόσφυγες, ὑπὲρ ὧν ἐγκαίρως διετέθησαν ἐνδύματα, φάρμακα, τρόφιμα καὶ στέγασις δι' ἐπιτάξεων (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Δ. Πάζης** ἐκθέτει τὴν ἐπὶ τῆς ὑπουργίας του προκαταρκτικὴν πρόοδον διὰ τὴν κάθοδον τῶν νέων προσφύγων.

Ὁ κ. **Ε. Παυλίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι προκειμένου περὶ

ξυλίνων οἰκιῶν ἠδύναντο αὗται νὰ κατασκευασθῶσιν ὑπὸ τῶν δηλούντων καὶ νὰ μὴ μένωσι τοὺς πρώτους χειμερινοὺς μῆνας οἱ πρόσφυγες εἰς τὰς σκηνάς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν μέριμναν τῆς Κυβερνήσεως Σοφούλη διὰ τὸν ἀστικὸν πληθυσμόν, αὕτη ἐξεδηλώθη διὰ παύσεως ὅλων τῶν ἀστῶν προσφύγων ὑπαλλήλων.

Ὁ κ. **Α. Ὀρφανίδης** λέγει ὅτι αἱ ἀπολύσεις αὗται ἐγένοντο συνεπείᾳ ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν.

Ὁ κ. **Ε. Παυλίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις εἰς τὰς προγραμματικάς της δηλώσεις ἔλεγεν, ὅτι ὑπάρχουν προσφυγικὰ μέτρα ὧν ἡ ἀναβολὴ δὲν εἶνε ἐπιτρεπτή. Καὶ ἐν τούτοις καὶ ἡ στέγασις καὶ ἡ προσφυγικὴ Τράπεζα καὶ ἡ ἀναστολὴ τοῦ νόμου 3166 ἀνεβλήθησαν. Κακίζει κατόπιν καὶ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἀκόμη δὲν ἔλυσε τὸ ζήτημα τοῦ Κιουπ-κιόι, τὸ ἐκκρεμὲς τοῦ ὁποίου ἐγκυμονεῖ καὶ πάλιν νέας συμπλοκάς.

Ὁ κ. **Π. Μαζαράκης** ἐπεξηγεῖ τί ἀπεφάσισεν ἡ Ἐπιτροπὴ κατὰ πλειονοψηφίαν, ἡ ὁποία βραδύτερον διεσπάσθη.

Ὁ κ. **Δ. Ἀνδρεάδης** λέγει ὅτι εἰς τὴν ἔκθεσιν δὲν ὑπέγραψε καίτοι μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐκ τῆς αὐτοψίας, ἣν ἔκαμεν, ἐπείσθη, λέγει, ὅτι ὑπῆρχον εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ μικραὶ ἰδιοκτησίαι γηγενῶν καθὼς καὶ καλλιεργητικὰ δικαιώματα.

Ὁ κ. **Ε. Παυλίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐκ τοῦ ὅτι ἐσημειώθη διαφωνία ὤφειλε τὸ ζήτημα νὰ λυθῇ ἐγκαίρως καὶ νὰ μὴ παρελκυσθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι ἡ μεταφορὰ ἢ ὄχι τοῦ συνοικισμοῦ εἶνε μέτρον διοικητικόν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπ. τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὑπεβλήθη ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία δὲν περιέχει ἀπόφασιν, διότι εἶνε ἐν διαφωνίᾳ.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρατηρεῖ ὅτι οὐδεμίαν ἔχει δικαιολογίαν ὁ μὴ σχηματισμὸς ἀποφάσεως ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπ. τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ἀνεμένομεν τὴν γνωμοδότησιν τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὸ Κιουπ-κιόι. Ὑπεβλήθη πράγματι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν αὕτη, ἀλλὰ τὴν ἐπομένην ὑπεβλήθη ἑτέρα μὲ ἀντίθετον γνωμοδότησιν. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Μακεδόνες πληρεξούσιοι ἠξίωσαν καὶ εὐλόγως νὰ μὴ ληφθῇ ἀπόφασις, ἂν δὲν ἐξελεγχθῶσιν οἱ τίτλοι τῆς ἰδιοκτησίας, οἵτινες προσήχθησαν παρὰ τῶν ἐντοπίων.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἐπαναλαμβάνει ὅτι ὅλη ἡ διαδρομὴ τῶν ἐνεργειῶν τῆς Κυβερνήσεως ἀποδεικνύει τὴν ἀμέ-

λειαν αὐτῆς ἐν τῷ ζητήματι, δι' ὃ καὶ τὴν κατηγοροῦμεν. Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος εἰς τὸ ὁποῖον πάντες ἐδώσαμεν γενικώτερον χαρακτῆρα, δὲν θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τυχὸν δικαιώματα κτηνοτροφικά.

Ὁ κ. **Γ. Τζώρτζης** λέγει ὅτι ἐπὶ τῇ ἐλπίδι συμβιβασμοῦ μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων ἀνέβαλεν ἡ Κυβέρνητις τὴν ἀπόφασίν της.

Ὁ κ. **Ε. Παυλίδης** ἐκτὸς τῶν ἄλλων συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν προσεκομίσθη καὶ τὸ πόρισμα τῶν γενομένων ἀνακρίσεων καὶ ἐξετάζει τί ἔπραξεν ἡ Κυβέρνητις καὶ τί ἔπρεπε νὰ πράξῃ. Καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰ ζητήματα τῆς ἀνταλλαγῆς ὄχι μόνον δὲν προήχθησαν, λέγει, ἀλλ' ὀπισθοδρόμησαν, ἐφόσον ὑπάρχει ὁλόκληρος κατάλογος προσώπων τὰ ὁποῖα ἐξῃρέθησαν τῆς ἀνταλλαγῆς ἐπὶ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ἀσφαλῶς ἐπρόκειτο περὶ προσώπων Ἀλβανικῆς καταγωγῆς. Ἄλλως τε τὰ ζητήματα ταῦτα καθορίζονται ἀπὸ τὴν διεθνῆ Ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. **Ε. Παυλίδης** ἀναγινώσκει τηλεγράφημα προσφύγων διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἐξαίρεσιν ἐκ τῆς ἀνταλλαγῆς τοῦ Μεχμὲτ Νουζάν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ἀγνοεῖ τελείως τὴν ὑπόθεσιν, δὲν εἶνε δὲ δυνατὸν νὰ ἔγινεν ἐπὶ τῆς ἰδικῆς του ὑπουργίας οἱαδήποτε ἐξαίρεσις.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐξετάσῃ καὶ αὔριον θὰ ἐκθέσῃ τί συμβαίνει ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ὁ κ. ***Π. Καλαντζόπουλος*** λέγει ὅτι οὐδεὶς ἐξῃρέθη τῆς Μακεδονίας.

Ὁ κ. ***Γ. Γερογιάννης*** λέγει ὅτι οἱ τηλεγραφοῦντες δὲν λέγουσι τὴν ἀλήθειαν.

Ὁ κ. ***Ε. Παυλίδης*** ἐπιμένει ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως ἐγένοντο ἐξαιρέσεις.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι ὑπάρχουσιν ἐξαιρετικαὶ περιστάσεις ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι προσέφεραν ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ οἱ ὁποῖοι συνεπείᾳ τούτου δὲν δύνανται νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν Τουρκίαν.

Ὁ ***Ε. Παυλίδης*** Αἱ περιπτώσεις τὰς ὁποίας ἀναφέρετε εἶνε διαφοροι, διότι ἐξῃρέθησαν τῆς ἀνταλλαγῆς ἀνταλλάξιμοι ὑπὸ διάφορα προσχήματα εἴτε διὰ τῆς Ἀλβανοποιήσεως εἴτε ἄλλως.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι δὲν ὑ-

πάρχουσι τοιαῦται περιπτώσεις, ἀλλὰ τοὐναντίον ὑπάρχουσι παραδείγματα περὶ τοῦ ἀντιθέτου,

Ὁ κ. ***Ε. Παυλίδης*** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ κορύφωμα τῆς ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ὁ χαρακτηρισμὸς ὡς ἀνταλλαξίμου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπιφυλάσσεται νὰ ὁμιλήσῃ, ὅταν θὰ κατατεθῶσι τὰ σχετικὰ ἔγγραφα.

Ἀναφέρει ἀκολούθως πῶς ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἠρνήθη πολλάκις νὰ παραχωρήσῃ γαίας αἰτηθείσας ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως καὶ πῶς διὰ τὴν αὐτὴν γῆν ἀπεφαίνετο πότε ὑπὲρ τῆς μιᾶς καὶ πότε ὑπὲρ τῆς ἄλλης Ὁμάδος προσφύγων, ὥστε μόλις ἐγκαθίσταντο οἱ μὲν νὰ ἐκδιώκωνται καὶ νὰ μένωσιν ἄστεγοι ἵνα ἐγκατασταθῶσιν οἱ ἄλλοι.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ἐξ αὐτῆς τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. συναδέλφου ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν εἶνε ἀληθὲς ὅτι δὲν παρεχωρήθη ἡ γῆ. Ἡ γῆ παρεχωρήθη, καὶ ἐὰν δὲν ἐπρόκειτο περὶ δύο ἀλληλοσυγκρουμένων Ὁμάδων προσφύγων δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἀμφότεραι αἱ Ὁμάδες.

Ὁ κ. ***Ε. Παυλίδης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἀπὸ σκοποῦ παρεμβάλλει προσκόμματα εἰς τὴν ἐγκατάστασιν τῶν προσφύγων, ἀμελοῦσα νὰ ἐπιτάξῃ ὡρισμένα κτήματα ἢ ἀνακαλοῦσα τὰς γενομένας ἐπιτάξεις. Ἀναφέρει δὲ σχετικῶς κτήματά τινα καὶ μεταξὺ αὐτῶν κτῆμα ἐν Ἀχαϊοήλιδι.)

Ὁ κ. **Α. *Μιχαλακόπουλος*** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δηλοῖ ὅτι παρεκάλεσεν, ὅπως, ἐὰν ἡ ἀπαλλοτρίωσις ἐπεκταθῇ καὶ εἰς Πελοπόννησον, γίνῃ ἔναρξις καὶ εἰς τὴν Ἀχαϊοήλιδα.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ζήτημα τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν κτημάτων τούτων εὑρίσκεται ὑπὸ μελέτην.

Ὁ κ. ***Ε. Παυλίδης*** συνεχίζων ἀναγινώσκει ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως ὁμιλούσης περὶ στενότητος γῆς καὶ περὶ τῆς ἀναμίξεως διαφόρων προσώπων, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων ἐπέρχεται ἡ σύγκρουσις.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ συζήτησις, λύεται δὲ ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 2.30' πρωϊνῇ διὰ τὴν 11 π. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΟΖ'

τῆς 10 Ἀπριλίου 1925

Ὥρᾳ 11.25' π. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Ὁ Κτηματικὸς Σύλλογος Ἠλείας αἰτεῖται τὴν διευθέτησιν τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων Σερρῶν παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ἡ ἄμεσος ἀνέγερσις τοῦ προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ Λίτζιας Νιγρίτης.

Τὸ ἐπαγγελματικὸν Ἐπιμελητήριον Βόλου παρακαλεῖ ὅπως ματαιωθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου τοῦ ἐπιτρέποντος τὸ ἄνοιγμα κατὰ τὰς Κυριακὰς εἰς τὰ ἐξοχικὰ κουρεῖα.

Οἱ δικαιούμενοι λαμβάνειν παρὰ διαφόρων Μουσουλμάνων Ἑλλήνων ὑπηκόων ποσὰ εἰς λίρας ὀθωμανικὰς παρακαλοῦσιν ὅπως τροποποιηθῇ ὁ νόμος ὥστε νὰ ἐπιτραπῇ ἡ εἴσπραξίς των εἰς λίρας χρυσᾶς.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Καλαμῶν παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως τὸ Κράτος προβῇ εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν σύκων.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν Θεσσαλονίκης αἰτεῖται τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως γηπέδων εἰς τοὺς ἐφέδρους ἀξιωματικούς.

Οἱ καπνεργάται Βόλου αἰτοῦνται τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν».

Τὸ Συνέδριον τῶν ἐν Ξάνθῃ προσφυγικῶν ὀργανώσεων ζητεῖ τὴν ἄμεσον καὶ ὁριστικὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἀστῶν καὶ ἀγροτῶν προσφύγων.

Οἱ κρατούμενοι ἐπὶ ὑπονοίᾳ ὅτι ὑποθάλπουσι τὸν λῃστὴν Γιαγκούλαν παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως διατάξῃ τὴν ἀπαλλαγήν των ἐκ τῶν μαρτυρίων ὡς ἀθῴων.

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ φορολογίας τῶν κληρονομιῶν κλπ. νόμων».

Οἱ κ. κ. **Γ. Κωνσταντινίδης** καὶ **Γ. Κοσμίδης** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ νόμου 3179».

Ὁ κ. **Κ. Σπυρίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομ.) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου περὶ κανονισμοῦ χρονικοῦ ὁρίου

ἐργασίας εἰς τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα, πρατήρια καὶ κουρεῖα».

Ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων κοινῆς ὠφελείας ἐν Λευκάδι».

Ὁ κ. **Ν. Ξηρὸς** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ἐξαγορᾶς δικαιώματος βοσκῆς».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Α. Γιαννουλάτος, Α. Καραπάνος, Ι. Κούνδουρος, Γ. Δουζίνας, Ν. Καλέλλης, Π. Καλαντζόπουλος, Δ. Μέλφος, Α. Δενδρινός, Α. Ὀρφανίδης, Ι. Τριανταφύλλου, Δ. Κωνσταντιλιέρης, Π. Φλέσσας, Τ. Ἀναστασίου, Ν. Συριόπουλος** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τῶν ἰσχυόντων περὶ τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου νόμων».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως Συντάγματος Κυνηγῶν» ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** ἐπιφέρει παρατηρήσεις τινάς.

Ὁ κ. **Σ. Γονατᾶς** προτείνει ὅπως διαγραφῇ ἡ φράσις «ἐν εἰρήνῃ».

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι τοῦτο ἐτέθη διότι ἐν καιρῷ πολέμου εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπαχθῶσι τὰ Τάγματα ταῦτα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

Ὁ κ. **Σ. Γονατᾶς** λέγει ὅτι εἶνε ἀναγκαῖον νὰ τεθῇ διάταξις δι' ἧς νὰ εἶνε δυνατὴ ἡ ἀπόσπασις καὶ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Χωροφυλακῆς, διότι εἶνε πιθανὸν νὰ μὴ προσέλθωσιν ὡς ἐθελονταὶ ἐπαρκεῖς ἔφεδροι ὑπαξιωματικοί. Συνιστᾷ ὡσαύτως τὴν προσθήκην ἄρθρου ἐπιτρέποντος ὅπως διὰ Διατάγματος διαλύωνται τὰ Τάγματα ταῦτα, διότι ὡς ἔχει νῦν ὁ νόμος θὰ χρειασθῇ ἄλλος νόμος πρὸς διάλυσιν αὐτῶν, ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ ὀργανικὴ δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς συμπληρωθῇ εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται νὰ ὑποκαταστήσῃ τὰ Τάγματα ταῦτα.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) παρέχει διασαφήσεις καὶ δέχεται σχετικὴν τροπολογίαν.

Ὁ κ. **Π. Καραπάνος** λέγει ὅτι μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν πρέπει νὰ περιληφθῶσι καὶ οἱ ὁπλαρχηγοί, οἱ ὁποῖοι προσέφεραν ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας δὲν προσέφεραν οἱ ἄλλοι οἱ ὁποῖοι καὶ βαθμοὺς ἔλαβον καὶ τιμάς.

Ὁ κ. **Ν. Ζαμκῖνος** λέγει ὅτι ἔργον τοῦ Στρατοῦ εἶνε μόνον ἡ ἀποτροπὴ ἐξωτερικῶν κινδύνων· συνεπῶς δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ ἀναμίξωμεν τὸν Στρατὸν εἰς ἔργα δημοσίας τάξεως, διὰ τὰ ὁποῖα οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς εἶνε ἐπαρκεῖς.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) δὲν φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ὑφίσταται περιορισμός, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκλογὴν τῶν στελεχῶν.

Ὁ κ. **Ν. Ζαμκῖνος** λέγει ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι τὴν εἰδικὴν μόρφωσιν τὴν ὁποίαν ἔχουσιν οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς. Ὑποβάλλει σχετικὴν τροπολογίαν.

Ὁ κ. **Π. Γιωτόπουλος** φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ περιληφθῶσι καὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ εἰς τὸ Σῶμα τῶν Κυνηγῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὁπλαρχηγούς, λέγει ὅτι εἰς τούτους θὰ ἠδύνατο νὰ δοθῇ οἱαδήποτε ἄλλη ἀμοιβή, σύνταξις, μετάλλιον κ.λπ., οὐχὶ ὅμως νὰ περιληφθῶσιν εἰς τὸ Σῶμα, διότι ἔχουσι δώσει πολλὰς ἀφορμὰς μέχρι τοῦδε εἰς τοὺς πληθυσμοὺς τῆς ὑπαίθρου χώρας.

Ὁ κ. **Γ. Ροδόπουλος** νομίζει ὀρθὸν νὰ μὴ δεχθῶμεν τὴν διάλυσιν τῶν Σωμάτων αὐτῶν, τὰ ὁποῖα, ἀφοῦ καταρτισθῶσιν ἀπὸ ἄνδρας εἰδικοὺς καὶ καταλλήλους καὶ ἐκπαιδευθῶσι καὶ ἐξασκηθῶσιν ἐπὶ διετίαν, θὰ εἶνε ἀνοησία νὰ τὰ διαλύσωμεν καὶ νὰ ἐπανέλθωμεν πάλιν εἰς τὴν Χωροφυλακήν, ἡ ὁποία ἔχει πολλὰ καθήκοντα καὶ ἀπεδείχθη ἀνεπαρκὴς διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς λῃστείας. Διὰ τοὺς λόγους τούτους προτείνω τὴν ἀπόρριψιν τῆς τροπολογίας περὶ διαλύσεως τῶν Σωμάτων τῶν Κυνηγῶν μετὰ διετίαν.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ὑπάρχουσι πολλὰ εἰδικὰ Σώματα, ὡς οἱ agents de police, ἡ Sureté, τὸ Σῶμα τῶν rechershes judiciaires, οἱ sergents de ville, ἡ briqande mobile κλπ., διότι καὶ τὰ ἀδικήματα εἰδικεύθησαν καὶ ὁ βίος ὁ κοινωνικὸς κατέστη πολυσύνθετος, καὶ τὰ ὄργανα τῆς καταδιώξεως πρέπει νὰ εἰδικευθῶσιν.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** λέγει ὅτι, προκειμένου περὶ διώξεως τῆς λῃστείας, δὲν χρειάζεται μόνον ἡρωϊσμός· χρειάζεται καὶ εἰδικότης, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχουσι παρὰ μόνον ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι διῆλθον ζωὴν παρομοίαν πρὸς τὴν τῶν λῃστῶν. Τοιαύτη δὲ ἦτο ἡ ζωὴ τῶν ὁπλαρχηγῶν εἰς τὴν Μακεδονίαν. Ἐπίσης, προκειμένου περὶ τῆς ἐπιλογῆς, λέγει ὅτι οἱ καταλληλότεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ Πεζικοῦ διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν λῃστῶν εἶνε οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς εὐζωνικὰ Τάγματα.

Ὁ κ. **Γ. Μόδης** λέγει ὅτι 400 ἄνδρες τὸ πολὺ εἶνε ἱκανοὶ διὰ τὸν σκοπὸν δι' ὃν συνιστᾶται τὸ Σῶμα.

Ὁ κ. **Α. Πραντούνας** λέγει ὅτι καὶ τὸ νέον Σῶμα καὶ οἱ ἀξιωματικοί του θὰ εἶνε ἰδιόρρυθμοι. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ στρατολογηθῶσιν ἀξιωματικοὶ κατὰ προτίμησιν ἐξ ὁπλαρχηγῶν καὶ εἶτα ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τοῦ Πεζικοῦ.

Ὁ κ. **Δ. Λεονάρδος** λέγει ὅτι ἡ πρότασις περὶ ἀποκλεισμοῦ τῶν ὁπλαρχηγῶν ἀφεώρα βεβαίως τοιούτους μὴ παρέχοντας ἐχέγγυα εὐδοκίμου δράσεως καὶ καλῆς διαγωγῆς. Ἐφόσον ὑπάρχουσιν ὅμως τοιοῦτοι ἔχοντες ὅλα τὰ ἐφόδια, δὲν νομίζει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν δεσμεύεται νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν ἀπόφασίν του.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ἐκθέτει τοὺς λόγους δι' οὓς συμπεριέλαβεν εἰς τὸ ἀρχικόν του σχέδιον τοὺς ὁπλαρχηγοὺς καὶ οἵτινες ἀπεκλείσθησαν κατόπιν τῆς παρατηρηθείσης ἀντιδράσεως. Ἡ ἐκδηλωθεῖσα δυσπιστία πρὸς τοὺς ὁπλαρχηγοὺς ἀπὸ ὅλας τὰς πτέρυγας μᾶς ἠνάγκασαν νὰ τροποποιήσωμεν τὴν σχετικὴν διάταξιν. Ἤδη ἀναφαινομένης καὶ πάλιν τῆς ἰδίας προτάσεως, περὶ προσλήψεως τῶν ὁπλαρχηγῶν, ἡμεῖς βεβαίως δὲν ἔχομεν ἀντίρρησιν, ἐπαφιέμενοι εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως.

Ἡ δρᾶσις τῶν λῃστῶν εἰς ὀλιγαρίθμους ὁμάδας ἀκριβῶς μᾶς ἀναγκάζει νὰ ἔχωμεν περισσοτέραν στρατιωτικὴν δύναμιν πρὸς καταδίωξίν των, παρὰ ἐὰν οἱ λῃσταὶ ἔδρων κατὰ πολυαριθμοτέρας ὁμάδας. Ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι κάθε λῃστοκρατουμένη περιφέρεια πρέπει νὰ καταπλημμυρῆται ἀπὸ δημοσίαν δύναμιν, διὰ νὰ ἀναγκάζωνται οἱ λῃσταὶ ἢ νὰ παραδίδωνται ἢ νὰ φεύγωσιν. Ἡ ἐξόντωσις τῆς λῃστείας εἶνε ζήτημα καθαρῶς ἐφεδρειῶν καταδιωκτικῶν καὶ δὲν πρέπει νὰ ὁρρωδήσωμεν πρὸ οὐδεμιᾶς δαπάνης, προκειμένου νὰ ἐξασφαλίσωμεν μίαν μόνιμον κατάστασιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐκλογὴ ἀνεπιλήπτου διαγωγῆς ὁπλαρχηγῶν δύναται νὰ ἐξασφαλισθῇ δι' εἰδικοῦ Συμβουλίου ἐξ ἀξιωματικῶν.

Ὁ κ. **Ν. Γρηγοριάδης** λέγει ὅτι, ἐφόσον ἀπεφάσισεν ἡ Συνέλευσις ν' ἀποκλείσῃ τοὺς ὁπλαρχηγούς, ὀφείλομεν νὰ ἐμμείνωμεν εἰς τὸν ἀποκλεισμόν των.

Ὁ κ. **Β. Ιακωβάκης** παρατηρεῖ ὅτι οἱ ὁπλαρχηγοὶ προσέφεραν ὑπὲρ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας τόσα ὅσα δὲν προσέφεραν ἄλλα τακτικὰ Σώματα. Διὰ τοῦτο δὲν θὰ ἦτο κινδυνῶδες ὄχι μόνον νὰ προσληφθῶσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ προτιμηθῶσιν οἱ ὁπλαρχηγοί, οἵτινες μάλιστα καὶ θὰ ἐπιδείξωσι νέαν ἄμιλλαν κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῶν νέων καθηκόντων των. Παρακαλεῖ πρὸς τοῦτο νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἡ Συνέλευσις.

Ὁ κ. **Κ.Νταῆς** λέγει ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν, ἐπειδὴ ὑπάρχουσι

καί τινα καλὰ στοιχεῖα μεταξὺ τῶν ὁπλαρχηγῶν, νὰ στρατολογήσωμεν τὸ νέον Σῶμα ἐξ αὐτῶν.

Ὁ κ. **Β. Καραπάνος** λέγει ὅτι ἀπεφασίσθησαν αἱ συντάξεις εἰς τοὺς ὁπλαρχηγοὺς γενικῶς.

Ὁ κ. Γ. **Παπανδρέου** λέγει ὅτι δὲν ἐκλήθημεν νὰ συζητήσωμεν ὑπὲρ τῶν ὁπλαρχηγῶν, ἀλλὰ πρὸς λῆψιν μέτρων κατὰ τῆς λῃστείας. Ἡ πρότασις περὶ προσλήψεως τῶν ὁπλαρχηγῶν ἀπορριφθεῖσα, διότι θὰ ἐδίδετο λαβὴ νὰ διαλυθῇ τὸ Σῶμα, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐπανέλθῃ ἄνευ ψηφοφορίας.

Ὁ κ. **Α. Μητσοτάκης** ἀπορεῖ διὰ τὴν δυσμένειαν ἣν δεικνύει ἡ Συνέλευσις πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης καθ' ἣν στιγμὴν χθὲς ἐψήφιζε συντάξεις ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν τοῦ ἐθνοκτόνου κινήματος τοῦ 1923. Προχωρῶν ἀναπτύσσει ὅτι οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ δικαιολογήσῃ σοβαρῶς τὸν ἀποκλεισμὸν τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλαρχηγῶν. Διὰ τοῦτο παρακαλεῖ ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ νέα τροπολογία.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** ἐρωτᾷ ἂν ἐπιτρέπεται συζήτησις ἐπὶ διατάξεως ἀπορριφθείσης.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι δὲν εὑρισκόμεθα πρὸ ὁριστικῆς ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως ἐφόσον ἡ σημερινὴ συζήτησις εἶνε ἡ β' κατ' ἄρθρον τοιαύτη.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι πρέπει νὰ προσληφθῶσιν οἱ ὁπλαρχηγοί, ἀφιερώνων εἰς τὸν Ὑπουργὸν τοῦ δικαιώματος πρὸς πρόσληψίν των κατ' ἐκλογὴν καὶ ἐπιλογήν.

Ὁ κ. **Χ. Ἀλαμανῆς** λέγει ὅτι, ἐφόσον ἡ γνώμη τῆς Συνελεύσεως ἐξεδηλώθη διὰ ψηφοφορίας ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἐτροποποιήθη, διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν ὁπλαρχηγῶν, δὲν δύναται νῦν νὰ ἐπανέλθῃ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς διατάξεως.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) παρατηρεῖ ὅτι ἡ Συνέλευσις εἶνε κυρίαρχος νὰ ἀποφασίσῃ ὅ,τι θέλει ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Χ. Ἀλαμανῆς** συνεχίζων λέγει ὅτι ἀντενδείκνυται ἡ πρόσληψις εἰς τὸ Σῶμα στοιχείων περὶ ὧν ὑπάρχει ἡ πεποίθησις ὅτι δὲν εἶνε νομοταγῆ ἀλλὰ ἄτακτα.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** λέγει ὅτι οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ ὅτι οἱ ὁπλαρχηγοὶ προσέφεραν ὑπηρεσίας ὅπως καὶ πολλοὶ πάλιν παρεξετράπησαν. Σήμερον συζητοῦμεν τίνα μέτρα θὰ λάβωμεν κατὰ τῆς λῃστείας. Συμφώνως μὲ τὸ νομοσχέδιον ζητοῦνται 1000 ἄνδρες καὶ 50 ἀξιωματικοί. Δεδομένου ὅτι ὁ Στρατὸς καὶ ἡ Χωροφυλακὴ ἔχουσι 6000 ἀξιωματικούς, εἶνε αὐτονόητον ὅτι δύνανται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου νὰ ἀντληθῶσιν οἱ 50 ληστοφάγοι. Ἐρωτᾶται ἤδη: Διατί νὰ μὴ χρησιμοποιηθῶσι καὶ οἱ ὁπλαρχηγοί. Ἀπαντῶμεν ὅτι θέλομεν νὰ δημιουργήσωμεν Σῶμα τακτικὸν καὶ ὄχι Σῶμα ἀνώμαλον καὶ ἄτακτον. Πρῶτον διότι, ἂν τὸ Σῶμα κατηρτίζετο ἀπὸ στελέχη ἀπείθαρχα, θὰ παρεξετρέπετο. Δεύτερον διότι ὑπὸ τὰς σημερινὰς πολιτικὰς συνθήκας θὰ ἐπετρέπομεν νὰ διαλυθῇ τὸ Σῶμα τοῦτο ὡς προωρισμένον δι' ἄλλους σκοπούς. Δι' αὐτὸ τὸ νέον Σῶμα θὰ καταρτισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν κατάταξιν ἐν τῇ Χωροφυλακῇ καὶ τῷ Στρατῷ. Ταῦτα ὅσον ἀφορᾷ τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς συζητήσεως, ἔχομεν ἐκπεφρασμένην τὴν γνώμην καὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Συνελεύσεως καὶ ἑπομένως ἔχουσι ληφθῇ ἀποφάσεις ἐπ' αὐτοῦ. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐμμένει εἰς τὸ νομοσχέδιον ὡς ἐτροπολογήθη κατὰ τὴν α' συζήτησιν εἴμεθα εἰς τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** παρατηρεῖ ὅτι διὰ τοὺς ὁπλαρχηγοὺς ἔχει λάβει πρόνοιαν ἡ Πολιτεία καὶ παρέλκει πᾶσα νέα ἐπαναφορὰ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραὰμ** λέγει ὅτι ἡ Συνέλευσις ἐξέφρασε τὴν γνώμην ὅτι τὸ νέον Σῶμα δὲν πρέπει νὰ περιέχῃ στοιχεῖα μὴ τακτικὰ καὶ εἰς τὴν γνώμην ταύτην βεβαίως θὰ ἐμμείνῃ.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι καὶ παρ' ὅλον τὸν ἀποκλεισμὸν τῶν ὁπλαρχηγῶν τὸ νέον Σῶμα μένει ἄτακτον καὶ ξεκρέμαστον.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) τονίζει ὅτι τὸ νέον Σῶμα θὰ εἶνε Σῶμα τακτικόν, ὅπως τακτικὰ εἶνε καὶ τὰ Συντάγματα τοῦ Πεζικοῦ καὶ οἱ ἄλλοι στρατιωτικοὶ σχηματισμοί, καὶ θὰ ὑπάγηται εἰς ὅλους τοὺς στρατιωτικοὺς κανόνας.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ὁ τρόπος τῆς Στρατολογίας τῶν ὁπλιτῶν καὶ ἡ προσωρινὴ κατάταξίς των εἶνε ἀρκετὰ ἐμφανὴς ἀπόδειξις περὶ τοῦ ἀτάκτου τοῦ Σώματος τούτου.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** λέγει ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ εὑρεθῶσιν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι νὰ ἐγκαταλίπωσι τὰς ἐργασίας των διὰ νὰ ἀσχοληθῶσιν ἐπί τι χρονικὸν διάστημα εἰς τὴν καταδίωξιν τῆς λῃστείας. Τονίζει ὅτι δὲν πρέπει εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ δοθῶσι τοιαῦτα δικαιώματα, οἷα ζητοῦνται διὰ τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλ' ὅτι πρέπει τοὺς ἀξιωματικοὺς νὰ καθορίζῃ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν κατόπιν προτάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν. Τὸ

νόμοσχέδιον τοῦτο φρονεῖ γενικῶς ὅτι θὰ ἔχῃ δυσαρέστους συνεπείας διὰ τὴν Χώραν.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) παρέχει τὴν διασάφησιν ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου, ὡς διατυποῦται, παρέχεται τὸ δικαίωμα τῆς ἀναμίξεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἐφόσον κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ νόμου τὸ Διάταγμα θὰ προκαλῆται ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ κ. **Θ. Πάγκαλος** δηλοῖ ὅτι ἡ κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν ὑποβληθεῖσα τροπολογία του δὲν ἀπέβλεπεν οὔτε εἰς δημοκοπίαν οὔτε εἰς ἐξοικονόμησιν προσώπων. Φρονεῖ ὅτι μεταξὺ τῶν 300 ὁπλαρχηγῶν ὑπάρχουσι καὶ τινες οἱ ὁποῖοι προσέφεραν ὑπηρεσίας ὡς κατάλληλοι καὶ εἰδικοί. Σκοπὸς λοιπὸν τῆς τροπολογίας του δὲν εἶνε ἄλλο παρὰ ἡ ἐπιτυχία τοῦ νομοσχεδίου.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις περατωμένη.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 1 ὡς ἐτροποποιήθη ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν. Ἡ ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου ἀναβάλλεται διὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν, ἐφόσον ἤθελεν ἐκτυπωθῆ.

Ὥρᾳ 1.45' μ. μ. διακόπτεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 5 μ.μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρᾳ 5.30' μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως καὶ ἐπικυροῦνται μετὰ παρατηρήσεις τῶν κ.κ. **Α. Ἀναγνωστοπούλου** καὶ **Γ. Λευπινᾶ**, σχετικῶς πρὸς τὴν ψηφοφορίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς σταφίδος».

Γίνεται εἶτα δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου

«Περὶ συστάσεως τριῶν Ταγμάτων Κυνηγῶν».

(Ὡς ἐτροποποιήθη), ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1.

Συνιστῶνται τρία Εἰδικὰ στρατιωτικὰ Τμήματα ὑπὸ τὸ ὄνομα «Τάγματα Κυνηγῶν» δυνάμεως ἕκαστον κατ' ἀνώτατον ὅρον 400 ὁπλιτῶν καὶ ὑπαγόμενα ἐν εἰρήνῃ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν (Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς).

Ὁ ὀργανικὸς τύπος τῶν Ταγμάτων τούτων προσαρμοζόμενος εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἀποστολῆς των θὰ εἶνε παρεμφερὴς κατὰ τὸ δυνατὸν πρὸς τὰ τῶν Ταγμάτων Πεζικοῦ. Ἡ ἱεραρχικὴ βαθμολογία τῶν ὁπλιτῶν ἔσεται ἡ ἐν τῷ Στρατῷ

ἰσχύουσα. Οἱ ἀξιωματικοὶ ληφθήσονται ἐξ ἀποσπάσεως ἀπὸ τῶν Στρατῶν (ὅπλον Πεζικοῦ) καὶ τὴν Χωροφυλακήν. Ἡ πειθαρχικὴ καὶ ποινικὴ ἁρμοδιότης ἐν τοῖς Τάγμασι τούτοις ἐνασκηθήσεται κατὰ τὰ διὰ τὸν Στρατὸν ἰσχύοντα.

Ἐν ἀνάγκῃ τὰ Τάγματα ταῦτα δύνανται νὰ συνενωθῶσιν ὑπὸ ἐνιαίαν διοίκησιν.

Ἡ διάλυσις τῶν Ταγμάτων Κυνηγῶν γενήσεται διὰ Διατάγματος μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς των κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅταν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς ἀποδώσῃ εἰς αὐτὴν τὴν προβλεπομένην δύναμιν.

Ἄρθρον 2.

Ἡ στρατολογία τῶν Ταγμάτων τούτων γενήσεται δι' ἐθελουσίας κατατάξεως ἐξ ὧν ἐκπληρωσάντων τὴν στρατιωτικὴν αὐτῶν ὑποχρέωσιν μὴ ὑποστάντων ἐγκληματικὴν ἢ ἀτιμωτικὴν ποινὴν καὶ μὴ κατηγορηθέντων ποτὲ ἐπὶ ὑποθάλψει λῃστείας.

Αἱ ἐν γένει ἀποδοχαὶ τῶν ὁπλιτῶν τῶν Ταγμάτων Κυνηγῶν ὁρίζονται ὡς κάτωθι:

Στρατιώτου	1750	δραχ. μηνιαίως
Δεκανέως	1850	» »
Λοχίου	2000	» »
Ἐπιλοχίου	2250	» »

καὶ ἐπὶ πλέον, ἐφ' ὅσον εὑρίσκονται ἐκτὸς τῆς ἕδρας τοῦ Λόχου των ἐν καταδιωκτικῇ ὑπηρεσίᾳ τὰ διὰ τοὺς ἐν μεταβατικῇ ὑπηρεσίᾳ εὑρισκομένους χωροφύλακας καθωρισμένα ἐπιδόματα.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν διατροφὴν καὶ τὸν ἐν γένει ἱματισμὸν ἰσχύουσι τὰ σχετικῶς διὰ τὴν Χωροφυλακὴν καθωρισμένα.

Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ τοῦ Συντάγματος Κυνηγῶν λαμβάνουσι τὰς ἀποδοχὰς καὶ τὰ ἐπιδόματα μεταβατικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Οἱ ἀνθυπασπισταὶ μόνον τῶν Ταγμάτων Κυνηγῶν ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω λαμβάνουσιν ἐπὶ πλέον μηνιαῖον ἐπίδομα δραχ. 500.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ὀργανικῆς συνθέσεως, τῶν προσόντων κατατάξεως, τῆς στολῆς, τοῦ τρόπου ἀποσπάσεως τῶν ἀξιωματικῶν κλπ. κανονισθήσονται διὰ Διατάγματος, ἐκδοθησομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἄρθρον 3.

Οἱ παθόντες ἐν τῇ ἐκτελέσει νομίμου ὑπηρεσίας τῶν Ταγμά-

των καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῶν ἀπολαύουσι τῶν συντάξεων, εὐεργετημάτων καὶ πλεονεκτημάτων τῶν ἐν πολέμῳ παθόντων.

Οἱ ὁπλῖται τῶν Ταγμάτων Κυνηγῶν μετὰ συμπλήρωσιν τῆς θητείας των θὰ δύνανται, ἐὰν θέλωσι, νὰ καταταγῶσιν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν μὲ τὸν βαθμὸν ὃν φέρουσιν.

Γίγνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ψήφισμα

«Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, Ἐπιτροπείας Ἐλευθέρας Ζώνης καὶ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου συμβάσεως περὶ χορηγήσεως παρὰ τῆς πρώτης δανείου 10 ἑκατομμυρίων δραχμῶν πρὸς τὴν Ἐπιτροπείαν Ἐλευθέρας Ζώνης», ἔχον οὕτως :

Ἡ Δ΄ ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ψ η φ ί ζ ε ι :

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ κείμενον τῆς κάτωθι συμβάσεως, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Περὶ δανείου δέκα ἑκατομμυρίων (10.000.000) δραχμῶν ἀφ' ἑνὸς μεταξὺ Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐκπροσωπουμένης ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς κ. Ἰωάν. Ἀθανασίου Δροσοπούλου, ἀφ' ἑτέρου τῆς ὑπὸ τῶν ἀπὸ 15 Φεβρουαρίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος, τοῦ τροποποιήσαντος καὶ συμπληρώσαντος τὸν νόμον 390 τῆς 17 Νοεμβρίου 1914 «περὶ Ἐλευθέρας Ζώνης ἐν Θεσσαλονίκῃ» προβλεπομένης Ἐπιτροπείας Ἐλευθέρας Ζώνης ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐκπροσωπουμένης ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς κ. Στ. Γεωργίου Γρηγοριάδου, καὶ ἐκ τρίτου τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἐκπροσωπουμένου ὑπὸ 1) τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ κ. Κωνστ. Γεωργίου Γκότση, 2) τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ κ. Κ. Δημητρίου Σπυρίδη, καὶ 3) τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ κ. Ἰωάν. Δημητρίου Βαλαλᾶ.

Ἄρθρον 1.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος χορηγεῖ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους πρὸς τὴν «Ἐπιτροπείαν Ἐλευθέρας Ζώνης ἐν Θεσσαλονίκῃ» κατονομαζομένην ἐν τῇ παρούσῃ «ἡ ὀφειλέτις» δάνειον χρεολυτικὸν δραχμῶν δέκα ἑκατομμυρίων (10.000.000) ἐπὶ τόκῳ ὀκτὼ τοῖς ἑκατὸν (8 ο/ο) ἐτησίως καὶ ἀναλόγῳ χρεολύτρῳ, ἐξοφλητέον ἐντὸς εἴκοσιν ἐξαμηνιῶν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου ἐνεστῶτος (1925) ἔτους διὰ καταβολῆς πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἑξαμηνιαίας τοκοχρεολυτικῆς δόσεως ἐκ δραχμῶν 735.818 ἑκάστης, καταβλητέας ἑκάστην 30 Ἰουνίου καὶ 31 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους. Καταβληθήσεται ἐπίσης τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ὁ ἁπλοῦς ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τοῦ δανείου τῶν δραχμῶν 10.000.000 τόκος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς χορηγήσεως τοῦ ποσοῦ τοῦ δανείου μέχρι 30 Ἰουνίου ἐνεστῶτος (1925) ἔτους.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ὀφειλέτις δικαιοῦται νὰ καταβάλῃ ὁποτεδήποτε εἴτε τὸ ὅλον τοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου μετὰ τῶν μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὀφειλομένων τόκων εἴτε καὶ μέρος τοῦ κεφαλαίου, ἐπὶ ἀναλόγῳ μειώσει τῆς χρεολυτικῆς δόσεως.

Ἄρθρον 3.

Πρὸς ὁλοσχερῆ ἐξόφλησιν τοῦ δανείου τούτου τὸ Δημόσιον διὰ τῶν παριστα μένων ἀντιπροσώπων του ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἀναγράφῃ ἐτησίως ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους ὑπὲρ τῆς ὀφειλέτιδος μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου ποσὸν δραχμῶν δύο ἑκατομμυρίων τοὐλάχιστον, ἐκχωρεῖται δὲ καὶ μεταβιβάζεται πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ δανείου τούτου πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος τὸ οὕτως ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους ἀναγραφόμενον ἐτησίως ποσόν, ὅπερ θέλει κατατίθεσθαι παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος παρὰ τῶν ἁρμοδίων δημοσίων ὑπαλλήλων, εὐθυνομένων προσωπικῶς διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον κατάθεσιν τοῦ ποσοῦ τούτου.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δικαιοῦται, ὅπως ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ἀναλαμβάνῃ καὶ συμψηφίζῃ ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως οὐδενὸς τὸ ἀπαιτούμενον ἐτησίως διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν δύο ἐξαμηνιαίων τοκοχρεολυτικῶν δόσεων καὶ τῶν τυχὸν ὀφειλομένων τόκων ὑπερημερίας ποσόν, τὸ δὲ τυχὸν ἀπομένον ὑπόλοιπον θέλει τίθεσθαι εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ὀφειλέτιδος, ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως.

Ἄρθρον 4.

Τὸ προϊὸν τοῦ παρόντος δανείου θέλει μείνει κατατεθειμένον παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος εἰς κατάθεσιν ἐν ὄψει ἐπὶ τῷ αὐτῷ τόκῳ τῶν ὀκτὼ τοῖς ἑκατὸν (8 ο/ο) ἐτησίως μόνον πρὸς μερικὴν ἢ καὶ ὁλικὴν παρὰ τῆς ὀφειλέτιδος ἀνάληψιν.

Ἄρθρον 5.

Ἡ παροῦσα σύμβασις ὡς καὶ πᾶσαι αἱ σχετικαὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς πράξεις καὶ ἀποδείξεις ἐν γένει ἀπαλλάσσονται παντὸς τέλους χαρτοσήμου.

Ἄρθρον 6.

Ἡ παροῦσα σύμβασις, γενομένη εἰς τριπλοῦν, ἄρχεται ἀπὸ τῆς διὰ νόμου κυρώσεως αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἀπριλίου 1925.

Ἰωάν. Ἀθαν. Δροσόπουλος, Στ. Γ. Γρηγοριάδης
Κ. Γκότσης, Κ. Σπυρίδης, Ι. Βαλαλᾶς

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ» ἐπιφέρει παρατηρήσεις τινὰς ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς.**

Ὁ κ. **Ι. Λαδᾶς** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νομοσχεδίου, δι' ἧς ζητεῖ νὰ χορηγηθῇ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν τὸ δικαίωμα τῆς προσκλήσεως εἰς τὸ Στράτευμα ὁσάκις τὸ τοιοῦτον ἤθελε κριθῇ ἀναγκαῖον καὶ πολιτῶν καταδικασθέντων εἰς ἐγκληματικὴν ποινήν, κατ' ἐξαίρεσιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 23 § 1 τοῦ κοινοῦ Ποινικοῦ Νόμου. Ἑτέραν τροπολογίαν ὑποβάλλει ἐπὶ τῶν ἄρθρων 101, 102 καὶ 103, σχετικῶς πρὸς τὰς εἰς τοὺς λιποτάκτας καὶ ἀνυποτάκτους ἐπιβαλλομένας ποινάς, καὶ φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ καταστῶσιν αὗται αὐστηρόταται διὰ τοὺς ἐν πολέμῳ ἀνυποτάκτους, δεδομένου ὅτι ἡ ἀνυποταξία ἐν πολέμῳ δὲν δικαιολογεῖται, παρουσιάσθη δὲ κατὰ τοὺς τελευταίους πολέμους ὑπὸ μορφὴν κακοηθεστάτην. Ζητεῖ νὰ διασαφηνισθῇ τοῦτο, ὥστε νὰ μὴ ἐπέλθῃ σύγχυσις διὰ τοὺς ἐν εἰρήνῃ ἀνυποτάκτους.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) δέχεται, λέγει, τὰς ἀπόψεις τοῦ ἀγορεύοντος, καὶ προσθέτει ὅτι εἰς οὐδενὸς τὸν νοῦν πρέπει νὰ χωρήσῃ παρομοία σύγχυσις, καθόσον οὐδεμία ἐπιείκεια χωρεῖ διὰ τοὺς ἐν πολέμῳ ἀνυποτάκτους.

Ὁ κ. **Ι. Λαδᾶς** συνεχίζων ψέγει δριμέως τοὺς ἐν πολέμῳ ἀνυποτάκτους, καὶ φρονεῖ ὅτι αἱ ποιναὶ δι' αὐτούς, ζητοῦντας νὰ καρπωθῶσιν ἐξ ὑπολογισμοῦ καὶ ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων ἀπόψεων τὰ ἐκ τοῦ πολέμου ὀφέλη, πρέπει νὰ εἶνε αὐστηρόταται. Νὰ καθιερωθῇ δὲ καὶ συνταγματικὴ διάταξις καθ' ἣν νὰ μὴ ἐπιτρέπηται νὰ χορηγῆται εἰς αὐτοὺς ἀμνηστία παρὰ ὅταν τὰ 3/4 τῆς Βουλῆς δεχθῶσι τοῦτο, τροποποιουμένου σχετικῶς τοῦ ἄρθρου 101 τοῦ συντάγματος.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι τὸ κακὸν εἶχεν ἀρχίσει ἀπὸ τοὺς πρώτους Βαλκανικοὺς πολέμους, ὅτε αἱ Βουλαὶ ἔδωκαν ἀμνηστίαν εἰς ὅλους τοὺς ἀνυποτάκτους ἄνευ διακρίσεως, καὶ φρονεῖ ὅτι οὐδόλως πρέπει νὰ παρέχηται ἀμνηστία εἰς τοὺς τοιούτους ἀνυποτάκτους.

Ὁ κ. **Α. Δαργένιας** ποιεῖται παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 60 σχετικῶς πρὸς τὰς ἀπαλλαγὰς καὶ ἀναβολὰς καταταξέων, προτείνων τροπολογίαν αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παπαναστασίου** συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Δαργέντα.

Ὁ κ. **Β. Ἰακωβάκης** ἐπίσης προτείνει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 148.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι δέχεται νὰ διαγραφῇ τελείως τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὅπερ καὶ διαγράφεται.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** ὁμιλῶν σχετικῶς πρὸς τοὺς ὑπηρετοῦντας τῆς κλάσσεως τοῦ 1925 διὰ λόγους ἀσφαλείας τοῦ Κράτους προτείνει ὅπως ἡ δεκακοκτάμηνος θητεία ἀρχίσῃ ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1925, καὶ ἀπολυθῶσιν οὗτοι.

Ὁ κ. **Κ Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) παρέχων διαφόρους ἐξηγήσεις λέγει ὅτι ἀπεφασίσθη νὰ καθορισθῇ ἡ δεκακοκτάμηνος θητεία ἀπὸ τῆς κλάσσεως τοῦ 1926, δὲν δύναται δὲ νὰ δεχθῇ ἄλλην τροπολογίαν ἄνευ τῆς γνώμης τοῦ Ἐπιτελείου καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ψηφίζεται πάγιος νόμος.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἐπίσης ζητήματος προτείνει ἰδίαν τροπολογίαν.

Ὁ κ. **Κ. Σταματόπουλος** ζητεῖ νὰ προστεθῇ ἴδιον ἄρθρον δι' οὗ νὰ ὑποχρεωθῶσιν οἱ διδάσκαλοι νὰ διδάσκωσι δὶς τῆς ἑβδομάδος τὸν στρατολογικὸν νόμον εἰς τὰ σχολεῖα.

Οἱ κ. κ. **Β. Ἀλεβιζάτος** καὶ **Ι. Καλογερᾶς** ποιοῦνται παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ 30 ἄρθρου σχετικῶς πρὸς τὸν καθορισμὸν παραρτημάτων τῶν Στρατολογικῶν Γραφείων.

Ἰδίας παρατηρήσεις ποιεῖται ἐπὶ τοῦ ἰδίου ζητήματος καὶ ὁ κ. **Ἀθ. Κολιαλέξης**, ἐφιστῶν τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὡς πρὸς τὰ στρατιωτικὰ παραρτήματα ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Ἄργους καὶ Κορινθίας, ζητῶν νὰ ἱδρυθῶσι τοιαῦτα ἐκεῖ, ὡς ἀπαιτεῖ τοῦτο ἡ ἀνάγκη τῶν πολιτῶν.

Ὁ κ. **Ὑπουργὸς** ἀπαντᾷ ὅτι λαμβάνει ὑπ' ὄψιν του τὰς τελευταίας ταύτας παρατηρήσεις τῶν κ. κ. πληρεξουσίων, δηλοῖ δὲ ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς ὑποβληθείσας τροπολογίας ὅτι ἔκαμε δεκτὰς ὅσας ἦτο δυνατόν. Αἱ λοιπαὶ τροπολογίαι, λέγει, ἀπορρίπτονται.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περατωμένη ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, γίνονται δὲ δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 1-3, τὸ 4, ὡς ἐτροπολογήθη. Ἐπίσης γίνονται δεκτὰ τὰ ἄρθρα 5,

6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, ὡς ἐτροπολογήθη, 23, 24, 25, 26, 27, ὡς ἐτροπολογήθη, 28, 29, 30, ὡς ἐτροπολογήθη 31, καὶ 32, ὡς ἐτροποποιήθησαν, 33, 34, 35 καὶ 36, ὡς ἐτροποποιήθησαν, 37, 38, 39, 40, 41, 42, ὡς ἐτροποποιήθη, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, ὡς ἐτροποποιήθη, 52, 53, 54, 55, 56, 57, ὡς ἐτροποποιήθη, 58, 59, 60, 61, 62, 63. 64, 65, 66, 67, ὡς ἐτροποποιήθη, 68, 69, 70, 71, ὡς ἐτροποποιήθη, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, ὡς ἐτροποποιήθη, 83, 84, 85, 86, 87, ὡς ἐτροποποιήθη, 88, 89, 90 - 97, 98, ὡς ἐτροποποιήθη, 99 - 103, 104, ὡς ἐτροποποιήθη, 105, 106, 107, ὡς ἐτροποποιήθη, 108, 109, 110, 111 καὶ 112, ὡς ἐτροποποιήθησαν, 113-132, 133 καὶ 134, ὡς ἐτροποποιήθησαν, 135-146 καὶ 147, ὡς ἐτροποποιήθη, τοῦ τελευταίου ἄρθρου 148 διαγραφέντος. Ἡ ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου ἀναβάλλεται.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ ψήφισμα

«Περὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 32 τοῦ συντάγματος ἀνηκόντων εἰς τὸν νῦν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας δικαιωμάτων», ἔχον οὕτως :

Ἡ Δ' ἐν Ἀθήναις Συνταικτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ἔχουσα ὑπ' ὄψει τὰ ἀπὸ 25 Μαρτίου καὶ 24 Μαΐου 1924 ψηφίσματα αὐτῆς καὶ ἑρμηνεύουσα ταῦτα

Ψ η φ ί ζ ε ι·

Εἰς τὸν νῦν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ἀνήκει ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 32 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος συνομολόγησις συνθηκῶν εἰρήνης, συμμαχίας καὶ ἐμπορίας, ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῷ ὅρους.

Συνεχιζομένης εἶτα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Ε. Παυλίδης**, ὅστις ἐξακολουθῶν τὴν χθεσινὴν ἀγόρευσίν του ἀνακεφαλαιώνει τὰ συμπεράσματα εἰς ἃ κατέληξε καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυσμῶν καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀγροτικῆς ἀποκαταστάσεως. Αὕτη, λέγει, ἀνετέθη εἰς τὸν αὐτόνομον ὀργανισμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, ὅστις ἐτροβλήθη ἀπὸ τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης καὶ ἀπὸ τὸ προσφυγικὸν δάνειον. Δὲν ἔπεται ὅμως ὅτι πρέπει νὰ ἀνεχθῶμεν τὴν σπατάλην τοῦ χρήματος ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου. Οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι παρακολουθοῦντες ἀπὸ μηνῶν τὸν ὀργανισμὸν αὐτὸν καταγγέλλουσι πολλὰ τρωτὰ καὶ ἐναπόκειται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ τὰ κατάλληλα μέτρα.

Ἡ Ἐπιτροπή, λέγει, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀπέδειξεν ὅτι ἐστρεῖτο καὶ μεθόδου καὶ συστήματος καὶ προγράμματος. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ ἐνόμισαν πρὸς στιγμὴν ὅτι δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ ἀκούσωσιν οὐδὲ τὰς ὑποδείξεις τῆς Κυβερνήσεως ἣν ἀντεπροσώπευον. Τὸ προσωπικὸν κατηγγέλθη ἐπανειλημμένως ἐπὶ ἀπρεπείᾳ καὶ ἀπειθαρχίᾳ καὶ τὰ τρωτὰ τῆς διαχειρίσεως τῶν δυστυχῶς ὄχι μόνον δὲν ἐξέλιπον, ἀλλ' ἐπληθύνθησαν. Ἀπὸ τῆς πρώτης Δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως ἐγεννήθη ζήτημα σχέσεων μεταξὺ ὀργάνων τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ Κυβερνήσεως μέχρι σημείου παρεξηγήσεως. Ἀντηλλάγησαν ἔγγραφα μεταξὺ τῶν δύο μερῶν, ἐξ ὧν καταφαίνονται αἱ ἀντιλήψεις τῶν ξένων μελῶν ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀντιπροσώπων. Ἡ προσπάθεια τῶν πρόσφύγων πληρεξουσίων ἐξελήφθη ὡς ἀπόπειρα ἐπεμβάσεως καὶ ἐλέγχου εἰς τὰ ἔργα τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐξακολουθῶν ἐκθέτει τὰ κατὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἕλληνος ἀντιπροσώπου εἰς Γενεύην πρὸς σύναψιν τοῦ δανείου καὶ τροποποίησιν τοῦ Πρωτοκόλλου, ἥτις δυστυχῶς δὲν ἐπετεύχθη καὶ δι' ἣς θὰ ἐξησφαλίζετο καλύτερον ἡ διάθεσις τοῦ χρήματος τοῦ δανείου. Ἡ ἔλλειψις διακανονισμοῦ τῶν σχέσεων Κυβερνήσεως καὶ Ἐπιτροπῆς ἔβλαψε τὴν προαγωγὴν τῶν προσφυγικῶν συμφερόντων, δεδομένου ὅτι μέχρι σήμερον δὲν ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ συμφωνία γενομένη προσφάτως μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐπιτροπῆς. Ἡ κύρωσις τῆς συμφωνίας ἔπρεπε νὰ ἐπισπευσθῇ καὶ ὄχι νὰ μένῃ ἐκκρεμὴς ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον, ἀφοῦ ἀναγνωρίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι πολὺ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν συμφωνίαν ταύτην ἡ ταχυτέρα πλήρωσις διαφόρων προσφυγικῶν ἀναγκῶν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) δικαιολογεῖ τὴν μὴ συζήτησιν τῆς ἀνωτέρω συμφωνίας.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** παρατηρεῖ ὅτι ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Μαΐου εἶχον ἀποκρυσταλλωθῆ συμπεράσματα διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ Πρωτοκόλλου, ἥτις ὅμως δὲν εἶδε τὸ φῶς ἐκ τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν. Ἐπίσης οὐδεμίαν ἔχομεν εἴδησιν περὶ τῶν διαταχθεισῶν ἀνακρίσεων διὰ τὰς προμηθείας.

Ὁ κ. **Ἐλ. Παυλίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου ἐστάλη εἰς τὸν Εἰσαγγελέα ἀποκαλυπτικὴ ἀόρευσις τοῦ κ. Ἐμμανουηλίδη περὶ τῶν καταχρήσεων τοῦ Τμήματος Προμηθειῶν καὶ ὅμως οὐδὲν ἐνηργήθη.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) λέγει ὅτι ἡ ἀγόρευσις ἐστάλη εἰς τὸν Εἰσαγγελέα καὶ ἐξ ἀφορμῆς δημοσιευ-

μάτων τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ Κυβέρνησις διέταξε δικαστικὴν ἀνάκρισιν καὶ ἐπὶ τούτων.

Ὁ κ. **Ἐμ. Παυλίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι ὑπάλληλοι εὐσυνείδητοι παρητήθησαν καταγγείλαντες τὰ γενόμενα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως. Κατὰ πόσον τὰ καταγγελλόμενα ἦσαν ἀληθῆ, ἐναπόκειται ἡ ἐξακρίβωσίς των εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Μὴ θέσασα τέρμα ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἀνωμαλίαν αὐτὴν παρεμποδίζει τὸ ἐποικιστικὸν ἔργον.

Πράγματευόμενος εἶτα τὰ πραχθέντα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸν ἀστικὸν πληθυσμὸν εὑρίσκει ὅτι καὶ εἰς τοῦτον ἡ Κυβέρνησις δὲν παρέσχε σοβαράν τινα ἀνακούφισιν καὶ βελτίωσιν.

Μόνον τὸ Ταμεῖον Περιθάλψεως προσφύγων, παρ' ὅλα τὰ τρωτά του, προσέφερεν ὑψίστας ὑπηρεσίας εἰς τὸν προσφυγικὸν κόσμον καὶ δὲν πρέπει νὰ καταργηθῇ, ἀλλὰ νὰ διοργανωθῇ καὶ βελτιωθῇ. Ὑπάρχει καὶ ἄλλη κατηγορία προσφύγων, ἡ τῶν δικαιούχων ἀστῶν ἀνταλλαξίμων, ἥτις οὐδεμιᾶς ἔτυχε βοηθείας, καίτοι ἀπώλεσε τὰ πάντα. Ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Σοφούλη ἱδρύθη ἡ Προσφυγικὴ Τράπεζα, ἥτις ὅμως δὲν ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ, διότι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδήλωσεν ὅτι θεωρεῖ συμφερωτέραν τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ἀλλ' οὔτε τὸ ἓν ἐγένετο οὔτε τὸ ἄλλο καὶ προκαλεῖται εὐλόγως ἡ δυσφορία τοῦ πληθυσμοῦ ἐκείνου, παραπονουμένου διὰ τὴν ἀστοργίαν ταύτην τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπ.) διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ἐτόνισεν ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ἡ γνώμη του ἦτο ὅτι δὲν θὰ καθίστατο δυνατὸν αὐτοτελὴς Προσφυγικὴ Τράπεζα νὰ παράσχῃ χρηματικὴν βοήθειαν εἰς τοὺς πρόσφυγας. Καίτοι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δὲν ἤθελε νὰ ἀναμιχθῇ, κατώρθωσεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀνάμιξίν της. Ἀνέλαβε κατόπιν ἡ κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ συζητήσῃ τὰ περαιτέρω καὶ ἠναγκάσθην, λέγει, νὰ ἐπεμβῶ προσωπικῶς καὶ νὰ μεταβῶ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν μετὰ μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ νὰ κανονίσωμεν κατ' ἀρχὴν τὰ τῆς συμπράξεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ἔκτοτε ἀνέλαβον οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι νὰ μελετήσωσι τὴν σχετικὴν σύμβασιν, ἡ ὁποία ὑπεγράφη, ἀλλὰ δυστυχῶς μέχρις ὥρας δὲν κατέληξαν οὔτε εἰς ὁμοφωνον οὔτε εἰς συμπεράσματα.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** ἐκθέτει τὸ ἱστορικὸν ὧν συνεννοήσεων Ἐπιτροπῆς καὶ Τραπέζης καὶ δηλοῖ ὅτι ἀπὸ τοτε ἡ κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ προσφυγικοῦ ἔλεξε

πᾶσαν ὑποχώρησιν ἐνισχύουσα τὰς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπ.) συμπληρώνων λέγει ὅτι εἰς τὰς γενικὰς γραμμὰς εἶχεν ἐπέλθει συμφωνία. Ἀντιρρήσεις ἠγέρθησαν ὅσον ἀφορᾷ τὸ Εἰδικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπέζης, ὅπερ ἡ μὲν Τράπεζα ἤθελε συμβουλευτικόν, ἡ δὲ προσφυγικὴ Ἐπιτροπὴ ἠξίου νὰ ἔχῃ ψῆφον ἀποφασιστικήν.

Ὁ κ. **Εὐστρ. Γονατᾶς** λέγει ὅτι ἐπεδείχθη βραδύτης ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν περάτωσιν τοῦ ζητήματος τῆς Τραπέζης, διὸ καὶ παραπονούμεθα.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργ. Γεωργίας) ἐκθέτει τὸ ἱστορικὸν τῆς ἐξελίξεως τῶν συνεννοήσεων μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ προσφυγικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης διὰ τὴν Προσφυγικὴν Τράπεζαν.

Ὁ κ. **Ἐ. Παυλίδης** συνεχίζων ἐκθέτει ὅλον τὸ ἱστορικὸν τῶν συσκέψεων διὰ τὴν Προσφυγικὴν Τράπεζαν, εἰς ἃς μόνος διεφώνησεν ὁ ῥήτωρ διὰ τὴν ἀνάθεσιν τῆς διαχειρίσεως τῆς μουσουλμανικῆς περιουσίας εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Πάντες ὅμως ἐθέσαμεν ὡς ὅρον ὅτι δὲν θὰ θιχθῶσι διὰ τῆς συμβάσεως προσφυγικὰ συμφέροντα, διότι τότε δὲν θὰ συνήνει κανεὶς ὑπὲρ τῆς συμβάσεως.

Ὅταν ἡ Ἐπιτροπὴ ὅμως πρὸ 4 μηνῶν μετέβη εἰς τὴν Τράπεζαν κατάπληκτος ἔμαθεν ὅτι δὲν εἶχε δεχθῇ ἡ Τράπεζα κατ' ἀρχὴν τὴν ἀνάμιξίν της εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ κατέθηκε τὴν ἐντολήν. Ἔκτοτε οὐδὲν βῆμα προόδου ἐγένετο. Ὕστερον κατηρτίσθη τὸ νομοσχέδιον μεταξὺ τῆς Τραπέζης καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ὅπερ εἶνε ἐκκρεμές.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) λέγει ὅτι τὸ προσχέδιον εἶνε τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐπεφυλάχθη νὰ ἐκφέρῃ ἐπ' αὐτοῦ τὰς γνώμας της καὶ παρατηρήσεις της. Ἡ πλειονοψηφία, λέγει, τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκηρύχθη κατ' ἀρχὴν ὑπὲρ τῆς χαραχθείσης παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πολιτικῆς, τουτέστι κατὰ τῆς ἱδρύσεως αὐτοτελοῦς Προσφυγικῆς Τραπέζης. Ἤδη, ἂν μᾶς συμφέρωσιν οἱ ὅροι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, θὰ τοὺς δεχθῶμεν, ἄλλως θὰ ἴδωμεν πῶς θὰ διευθετήσωμεν κατ' ἄλλον τρόπον τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἡ ἀποστολὴ τῆς προσφυγικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἦτο κυρίως συμβουλευτική ἀλλὰ νομοθετικὰ ἔργα τῆς Συνελεύσεως ἀλλὰ μᾶλλον παρακολουθητικὴ εἰς τὰ διοικητικὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως περὶ τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων διὰ νὰ ἀσκῇ διαρκῆ ἔλεγχον.

Δὲν δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ καλυφθῇ ὄπισθεν τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐπὶ ἑξάμηνον παρέλκυσιν τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Ε. Παυλίδης** συνεχίζων λέγει, ὅτι καίτοι ἡ Κυβέρνησις γνωρίζει ὅτι ἡ μουσουλμανικὴ περιουσία φθείρεται, ἐν τούτοις δὲν λαμβάνει μέτρα νὰ τὴν περισώσῃ. Ἡ τάξις τῶν ἀστῶν προσφύγων μένει ἄνευ βοηθείας καὶ περιθάλψεως. Προχωρῶν λέγει ὅτι διὰ νὰ προαχθῇ τὸ προσφυγικὸν ἔργον δέον νὰ ληφθῶσι τὰ ἑξῆς μέτρα· α') ταχεῖα ἐπίλυσις ζητημάτων συναφῶν μὲ τὴν ἀνταλλαγήν, β') κήρυξις ὡς ἀπαλλοτριωτέων ὅλων τῶν ἀγροκτημάτων καὶ καταργησις τοῦ ἐνοικιοστασίου τῶν βοσκῶν καὶ σύντονος ἐφαρμογή του, γ') ρύθμισις τῶν ζητημάτων τῶν δικαιοπραξιῶν καὶ ἰθαγενειῶν, δ') ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου 3166, ε') κανονισμὸς τῶν σχέσεων Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως καὶ Κυβερνήσεως, ς') ἐνίσχυσις ἀστικοῦ πληθυσμοῦ πρὸς ἀνέγερσιν ἀστικῶν συνοικισμῶν, ζ') ἵδρυσις αὐτονόμου ὀργανισμοῦ πρὸς διαχείρισιν καὶ διάσωσιν τῆς μουσουλμανικῆς περιουσίας κλπ.

Καταλήγων λέγει ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, παραβάλλων τὰ συλλαλητήρια τῶν προσφύγων μὲ τὰ συλλαλητήρια τῶν παλαιῶν φαυλοκρατῶν, ἀποδεικνύει ὅτι δὲν αἰσθάνεται οὔτε τὸν πόνον οὔτε τὴν δυσφορίαν τῶν προσφύγων καὶ εὑρίσκεται μακρὰν τῆς πραγματικότητος. Εἶνε καιρός, λέγει, νὰ παύσῃ ὁ ἀνίερος ἐμπαιγμὸς ἐκείνων οἵτινες ὑπῆρξαν θύματα μιᾶς καταστροφῆς διὰ τὴν ὁποίαν δὲν εὐθύνονται, καὶ οἱ ὁποῖοι καὶ πάλιν ἔμειναν μὲ χαλυβδίνην ἐθνικὴν ψυχὴν καὶ ἵστανται καὶ τώρα φρουροὶ τῆς Πατρίδος.

Ὁ κ. **Δ. Πάζης** λέγει ὅτι δὲν συζητοῦμεν δι' ἄλλο τι ἀλλὰ πῶς διὰ τοῦ ἐλέγχου τῶν πραχθέντων νὰ κατορθώσωμεν νὰ δοθῇ ἡ ποθητὴ διευθέτησις εἰς τὸ προσφυγικὸν ζήτημα. Πραγματευόμενος τοῦτο λέγει ὅτι δύο ἀπόψεις εἶνε ἐξεταστέαι, ἡ δημοσιοικονομικὴ καὶ ἡ ἀπὸ κοινωνικοῦ πολιτισμοῦ τοιαύτη. Διὰ τῆς συμπτώσεως τῶν οἰκονομικῶν συμφερόντων, τονίζει, θὰ τεθῶσι τὰ θεμέλια ἑνὸς νέου πολιτισμοῦ, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν κοινοπραξίαν καὶ τὴν ἀποφυγὴν πάσης διενέξεως καὶ τὴν κοινὴν εὐημερίαν.

Ἐξετάζων εἶτα τὰ τοῦ ἐπεισοδίου τοῦ Κιούπ-κιοϊ λέγει ὅτι ἀσχέτως τίτλων ἰδιοκτησίας οἱ γηγενεῖς ἐπικαλοῦνται τὰ δικαιώματα τῶν καλλιεργειῶν, τὰ ὁποῖα ἀναγνωρίζει ὁ ἀγροτικὸς νόμος. Καίτοι δὲ ἡ Κυβέρνησις εἶχε λάβει γνῶσιν καὶ ἐξ ἐπισήμων ἐγγράφων ποῦ ἀνῆκε τὸ δίκαιον, δὲν ἔσπευσε νὰ τὸ ἀποδώσῃ. Καὶ χθὲς δὲ ἀκόμη διεπιστώθη καὶ μεταξὺ τῶν διαφωνούντων μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι ἀνεγνωρίσθη τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας τῶν κατοίκων Κιούπ-κιοϊ.

Ὁ κ. **Δ. Ἰασονίδης** διευκρινίζων τὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ μέλους τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Ἀνδρεάδη διαμειφθέντα λέγει ὅτι δὲν εἶνε οὗτος ὁ συντελέσας ἵνα ἡ μειονοψηφία τῆς Ἐπιτροπῆς πρότερον μεταβληθῇ κατόπιν εἰς πλειονοψηφίαν.

Ὁ κ. **Δ. Ἀνδρεάδης** ἀναφέρων πῶς ἐξειλίχθη τὸ ζήτημα μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς λέγει ὅτι ἡ γνώμη αὐτοῦ περὶ τοῦ συνοικισμοῦ Νέας Πάφρας εἶνε ἐκπεφρασμένη κατ' ἀκολουθίαν οὐδαμῶς μετέβαλε τὴν γνώμην του.

Ὁ κ. **Δ. Πάζης** συνεχίζων καὶ ἀντικρούων τὰς ἀναφερθείσας γνώμας ἐν τῇ Συνελεύσει ὑπὸ τοῦ κ. Ἐμμανουηλίδη κατὰ τῶν ἀξιώσεων τῶν Κιουπκιοϊλήδων, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα προβαλλόμενα ἐπιχειρήματα ὑπὸ τῶν προσφύγων πληρεξουσίων πρὸς συγκράτησιν τῶν δικαιωμάτων τῶν προσφύγων ἐν Κιούπ-κιοϊ, λέγει ὅτι, ἂν ἀφήνοντο μόνοι οἱ πρόσφυγες νὰ διακανονίσωσι τὸ ζήτημα μετὰ τῶν γηγενῶν, οὐδεμία διένεξις θὰ ἐγεννᾶτο. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται νὰ προσβληθῶσιν αἱ μικροϊδιοκτησίαι.

Ὁ κ. **Ν. Κοντολέων** λέγει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ προσβολῆς τῶν μικροϊδιοκτησιῶν, ἀλλ' αὐτῆς ταύτης τῆς ἰδιοκτησίας, τὴν ὁποίαν κυροῦσιν ἐπίσημοι τίτλοι καὶ οὐδεὶς δύναται δι' οἱονδήποτε λόγον νὰ προσβάλῃ.

Ὁ κ. **Δ. Πάζης** ἑξακολουθῶν ἀναγινώσκει σχετικὸν ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Προνοίας πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐφιστᾶται ἡ προσοχὴ τοῦ δευτέρου ἐπὶ τῶν ἐκδηλουμένων ἀνησυχιῶν τῶν προσφύγων, ἀπειλούντων ὅτι θὰ ἐγκαταλείψωσι τὸν συνοικισμόν των καὶ θὰ κατέλθωσιν εἰς Δράμαν, λέγει ὅτι τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἀποτελεῖ ὕβριν κατὰ τῶν Ποντίων οἵτινες τοσαύτας ὑπέστησαν θυσίας.

Ἐγερθέντος θορύβου ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διεκόπη ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8 καὶ 50' μ. μ. ἵνα ἐπαναληφθῇ τῇ 10 καὶ 15' μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 11 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ἐπὶ τῆς προτάσεως ψηφίσματος «περὶ ἐκδόσεως Ν. Διαταγμάτων περὶ προσφυγικῶν ζητημάτων» ὁ κ. **Γ. Φραγκούδης** λέγει ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἐγένετο κατάχρησις τ'ς ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Βουλῆς ἐκδόσεως Ν. Διαταγμάτων. Διὰ τοῦτο

προτείνει ὅπως προστεθῇ ὅτι τὰ Διατάγματα ταῦτα θὰ ἐκδοθῶσι διαρκουσῶν τῶν διακοπῶν τῆς Συνελεύσεως καὶ ὅτι ταῦτα θέλουσιν ὑποβληθῇ πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** παρατηρεῖ ὅτι πρόκειται περὶ εἰδικῶν ζητημάτων, ὅπως ἡ προσφυγικὴ Τράπεζα, τὰ ὁποῖα μεγάλως θέλουσι δυσχεανθῇ, ἐὰν ἤθελε τεθῇ ἡ ἐπιφύλαξις ὅτι τὰ Διατάγματα θὰ ὑποβληθῶσιν ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς Συνελεύσεως.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Εἰδικώτερον διὰ τὸ ζήτημα τῆς Τραπέζης ὀφείλω νὰ τονίσω τὴν παρατήρησιν τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος κ. Μπακάλμπασης, ὅτι, ἐὰν ἡ Τράπεζα γνωρίζῃ ὅτι ἀπομένει τι τὸ ἐκκρεμές, τὸ ἀβέβαιον περὶ τὴν σύμβασιν, τὴν ὁποίαν θὰ συνάψῃ, εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ προβῇ εἰς οἱανδήποτε πρᾶξιν δυναμένην νὰ τὴν ἐκθέσῃ εἰς οἱασδήποτε ὑποχρεώσεις. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐξέδωκε κανὲν Νομοθετικὸν Διάταγμα καὶ δὲν ἐζήτησε τὴν ἄδειαν τῆς ἐκδόσεως τοιούτων. Τὸ ψήφισμα εἶνε πρωτοβουλία τῶν ἀξιοτίμων συναδέλφων, ἀναγνωρίζω δὲ καὶ ἐγὼ ὅτι εἰδικώτερον διὰ τὸ ζήτημα τῆς Τραπέζης τὸ πρᾶγμα ἔχει τι τὸ ἐπεῖγον. Ἄλλως τε θὰ ἐκδοθῇ μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς προσφυγικῆς Ἐπιτροπῆς.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Δεκτόν, δεκτόν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Ἐγὼ θὰ ἐπρότεινον τὴν ἑξῆς λύσιν: Εἰς τὴν προσφυγικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν εἰδικὴν ταύτην περίπτωσιν νὰ προστεθῶσιν ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Συνελεύσεως 4 μέλη ἐκ τῶν ἀξιοτίμων συναδέλφων τῶν πληρεξουσίων ἐκ Μακεδονίας καὶ 4 μέλη ἐκ τῶν πληρεξουσίων Κρήτης. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θ' ἀκουσθῶσιν ὅλαι αἱ ἀπόψεις. Ἐὰν ὑπάρξῃ πλειοψηφία εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ἐκ τούτου ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ εἶνε πάντοτε ὑποχρεωμένη νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ Διάταγμα, ὅταν βλέπῃ ὅτι ἡ πλειονοψηφία δὲν γνωματεύει συμφώνως μὲ τὸ κοινὸν συμφέρον.

Εὐστρ. Γονατᾶς. Εἴμεθα 20 μὲ 20.

Α. Μιχαλακόπουλος. Νομίζω ὅτι δυνάμεθα κάλλιστα νὰ προσθέσωμεν 7 ἐν ὅλῳ ἢ καὶ ὀλιγώτερα μέλη, ἀφοῦ ἄλλως τε, ὡς γνωρίζετε, δὲν προσέρχονται ὅλα τὰ μέλη.

Φ. Μανευηλίδης. Ἀκριβῶς γεννᾶται ζήτημα ἀπαρτίας.

Α. Μιχαλακόπουλος. Θέσατε δύο καὶ δύο.

Γ. Τζώρτζης. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν γενικὴν ῥύθμισιν τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων διὰ Διαταγμάτων, δὲν συμφωνοῦμεν· δυνάμεθα νὰ καθορίσωμεν εἰδικῶς ποῖα θέματα δύνανται νὰ ῥυθμισθῶσιν, ἀλλ' ὄχι ἀορίστως ὅλα τὰ ζητήματα. Εἰδικῶς περὶ αὐτοῦ θὰ ἐπεθύμουν καὶ ἐγὼ καὶ κατὰ χρόνον νὰ εἶνε περιωρισμένη ἡ ἔκτασις τῆς ἰσχύος τοῦ ψηφίσματος καὶ κατὰ τὰ ἀντικείμενα νὰ εἶνε περιωρισμένη. Τὰ θέματα ἐφ' ὧν, μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, δύνανται νὰ ἐκδοθῶσι Ν. Διατάγματα καὶ ἅτινα δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς φλέγοντα εἶνε τὸ σύμφωνον μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως προσφύγων· ἔπειτα αἱ σχέσεις αἱ προκύψασαι ἐκ τοῦ νόμου 3166.

Α. Ἰασενίδης. Αὐτὸ θὰ λυθῇ ἐνταῦθα.

Ὁ κ. **Π. Μιζαράκης.** Προτείνει τὴν προσθήκην εἰδικοῦ ἐδαφίου ὅπως ἐπιτρέπηται ἡ ἔκδοσις Διαταγμάτων καὶ προκειμένου περὶ τῆς ὑγείας τῶν κατοίκων.

Ὁ κ. **Γ. Τζώρτζης** λέγει ὅτι, ἐπειδὴ πρόκειται περὶ εἰδικῶν ζητημάτων, θὰ ἦτο εὐκολώτερον νὰ λυθῶσι ταῦτα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ μὴ φθάσωσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Ὁ κ. **Ἐμ. Ἐμμανουηλίδης** λέγει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ δικαιώματος ἀλλὰ περὶ ὑποχρεώσεως ἐπιβαλλομένης εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἐπιληφθῇ πάντων τῶν ἐκκρεμούντων προσφυγικῶν ζητημάτων. Ἡ προσφυγικὴ γνώμη ἀπαιτεῖ ταχυτάτην λύσιν τῶν ἀφορώντων τοὺς πρόσφυγας ζητημάτων. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιληφθῇ πάντων τῶν ζητημάτων τούτων, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις θὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι εἶχε μὲν ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν, δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ ἐπιληφθῇ τούτων.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἑτοίμους λύσεις δι' ὅλα τὰ ἐκκρεμῆ προσφυγικὰ ζητήματα.

Γ. Μαρῆς (Τπ. Γεωργίας). Ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι τὸ ἄρθρον 96 τοῦ ἐνοικιοστασίου ἤγειρεν ἄδικον θόρυβον καὶ ἐπέσυρεν ἐνδιαφέρον, τοῦ ὁποίου δὲν εἶνε ἄξιον.

Ἐκ πρώτης ὄψεως μὴ μελετηθὲν τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑπό τινων ἐκ τῶν ἀξιοτίμων προσφύγων συναδέλφων ἐθεωρήθη οὐχὶ ὀρθῶς ὅτι καταπατεῖ τὰ ἐκ τοῦ νόμου 3166 ἀποκτήματα ὑπὲρ τῆς προσφυγικῆς ὁλότητος ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἀστικὰ ἀκίνητα· ἐπίσης δὲ ἐσφαλμένως ἐνομίσθη καὶ ὑπό τινων ἐντοπίων πληρεξουσίων ὅτι ἀνατρέπει τὰς ἀποφάσεις περὶ συμπτύξεων καὶ ἐξώσεων ἐντοπίων μισθωτῶν ἀστικῶν ἀκινήτων ἀνηκόντων τέως εἰς ἀνταλλαξίμους, ἐνῷ τὸ ἀκριβὲς εἶνε ὅτι ἁπλῶς ἀναστέλλει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τούτων μέχρι τέλους Ἀπριλίου.

Ἠγωνίσθην νὰ πείσω καὶ νομίζω ὅτι ἔπεισα τοὺς κ. πληρεξουσίους ἀμφοτέρων τῶν ἐνδιαφερομένων ὁμάδων περὶ τῆς ἀληθοῦς ταύτης ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 96 τοῦ ἐνοικιοστασίου, ἐπεκαλέσθην δὲ καὶ τὴν σύμφωνον νομικὴν γνώμην τοῦ ἀξιο-

τίμου Προέδρου τῆς Συνελεύσεως ἀλλὰ καὶ τοῦ συντάκτου τοῦ ἐνοικιοστασίου καὶ νομοθέτου τοῦ ἄρθρου 96, τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου μου ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης.

Ἓν μόνον παράπονον ἐκ τῶν ὑποβληθέντων κατὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ὑπὸ τῶν κ. κ. προσφύγων πληρεξουσίων ἀναγνωρίζω ὅτι ἔχει ἀξίαν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο θεωρητικόν, τὸ παράπονον δηλαδὴ ὅτι διὰ τοῦ Διατάγματος τοῦ ἐνοικιοστασίου δὲν θὰ ἦτο ἀπολύτως κανονικὸν νὰ τροποποιηθῇ νόμος συζητηθεὶς καὶ ἐξονυχισθεὶς ἐν τῇ Συνελεύσει ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ἐνδιαφερομένων Ὁμάδων.

Ὡς πρὸς τὸν νόμον 3166 ἔχω νὰ δηλώσω ὅτι δὲν εἶνε κατὰ βάσιν κακός, καίτοι ἔχει ἀτελείας, ἡ ἐφαρμογή του ὅμως δὲν ἐγένετο καλὴ καὶ ἐγεννήθησαν πολλὰ παράπονα δεδικαιολογημένα ἐντοπίων καὶ προσφύγων καὶ διὰ τὰς ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ νόμου 3166 μὴ συμμορφωθεισῶν πάντοτε πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου καὶ διὰ τὴν διάθεσιν τῶν ἐκ τῆς συμπτύξεως προελθόντων κενῶν χώρων, πολλὰ δὲ ἄτοπα κατηγγέλθησαν καὶ ἐξηκριβώθησαν.

Νομίζω ὅτι πολὺ καλύτερον θὰ ἐλύοντο τὰ σχετικὰ ζητήματα, ἐὰν ἡ ὅλη ἐνέργεια ἀνετίθετο εἰς τὴν πρώτην Ἐπιτροπὴν τοῦ νόμου 3166 τὴν ἀποτελουμένην ἐκ τριῶν προσφύγων καὶ τριῶν ἐντοπίων καὶ προεδρευομένην ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, διότι βεβαίως πλείονας ἐγγυήσεις ἀμεροληψίας καὶ λογικῆς λύσεως παρέχει ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν Μικτὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ νόμου 3166 καὶ ἐν συγκρίσει ἀκόμη πρὸς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἀνταλλαγῆς.

Ὀρθὸν ἐπίσης θὰ ἦτο, ἐὰν ἐκανονίζοντο λεπτομερῶς τὰ τῆς προσφυγῆς εἰς τὸ Δικαστήριον τῶν ἀδικηθέντων ἐκ τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ νόμου 3166. Ἀλλὰ περὶ τούτων θὰ συζητήσωμεν εὐρύτερον ἐν τῇ κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ, ἐὰν ἡ Συνέλευσις ἐγκρίνῃ τὸ ψήφισμα περὶ Νομοθετικῶν Διαταγμάτων.

Ὁ κ. Γ. Βλάχος ἐρωτᾷ ἂν οἱ κατέχοντες κτήματα Ὀθωμανικὰ ἀνταλλάξιμοι θὰ ἐξωσθῶσιν ἢ ὄχι.

Ὁ κ. Α. Μιχαλακόπουλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι προκειμένου περὶ μισθωτῶν κτημάτων ἀνταλλαξίμων κατὰ κανόνα προστατεύονται οὗτοι ἐκ τοῦ ἐνοικιοστασίου. Ἑπομένως ὑπάρχουσι καὶ ἐξαιρέσεις, οἷα εἶνε ὅτι οἱ ἀποδεδειγμένως εὔποροι δύνανται νὰ ἐξωσθῶσιν. Ἄλλη ἐξαίρεσις εἶνε ἡ τῆς συμπτύξεως. Ὑπάρχει ὡσαύτως διάταξις κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης γενόμενοι μισθωταὶ δύνανται νὰ ἐξωσθῶσι διὰ λόγους εὐνοήτους.

Ὁ κ. Γ. Βλάχος. Σύμφωνοι.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὁμιλῶ περὶ τῆς ὑπαρχούσης νομοθετικῆς καταστάσεως, ἂν δὲν ἀπατῶμαι δὲ ὁ νόμος θέτει ὅριον ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1923. Ἐὰν ἐγὼ ἤμην εἰσηγητὴς τοῦ νόμου, ἴσως θὰ ἔλεγον ὅτι τὸ ὅριον ἔδει νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυσμῶν, ἀλλ' ὁπωσδήποτε τὸ νομοθετικὸν καθεστὼς τὸ ἰσχὺον σήμερον εἶνε αὐτό.

Ἀπομένει τώρα νὰ ἴδωμεν διὰ τῆς ἱδρύσεως τῆς Προσφυγικῆς Τραπέζης ποῖα μέτρα θὰ λάβωμεν, ὥστε τὸ ὑπάρχον ἐνοικιοστάσιον νὰ μὴ μειώσῃ πολὺ τὴν περιουσιακὴν ἀξίαν, τὴν ὁποίαν πρόκειται ὁ προσφυγικὸς κόσμος νὰ ἔχῃ ὡς ἀνταλλαγμα τῆς περιουσίας τὴν ὁποίαν ἐγκατέλιπεν ἐν Τουρκίᾳ.

Τινὲς πληρεξούσιοι. Ὀρθῶς.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ποία θὰ εἶνε ἡ γενικὴ κατεύθυνσις τὴν ὁποίαν θ' ἀκολουθήσῃ ἡ Κυβέρνησις, καὶ ἤτις φυσικά, ὅταν θὰ ἔλθῃ πρὸς συζήτησιν, ὅπως καὶ πᾶν νομοσχέδιον, δύναται νὰ τροποποιηθῇ. Ἔχομεν τὴν ἑξῆς ἀντίληψιν: Τὰ κτήματα τὰ προσφυγικά, τὰ μουσουλμανικά, γενικῶς ἢ εἶνε κτήματα μεγάλης ἀξίας ἢ εἶνε κτήματα συνήθους ἀξίας. Διὰ τὴν ἐκποίησιν τῶν κτημάτων μεγάλης ἀξίας εἶνε ἐνδεδειγμένον, εἶνε ἐπιβεβλημένον νὰ προκηρυχθῇ δημόσιος διαγωνισμός, διότι ἀναμφισβητήτως θὰ ὑπάρχωσι πολλοὶ ἀγορασταί, ὥστε νὰ ἐπιτευχθῶσι μεγάλα τιμήματα ὑπὲρ τῆς προσφυγικῆς περιουσίας. Τὰ κτήματα τὰ μεγάλα θὰ εἶνε ἐνῳκιασμένα ἀπὸ ἀνθρώπους εὐπόρους. Εἷς μικρὸς ἐπαγγελματίας βεβαίως δὲν ἐνοικιάζει ἓν μέγα κατάστημα τῆς ὁδοῦ Σταδίου, διὰ νὰ κάμῃ ἓν μικρὸν κατάστημα ἀποικιακῶν. Εἰς τὰ κτήματα αὐτὰ δυνάμεθα νὰ παράσχωμεν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου, δίδοντες εἰς τοὺς μισθωτάς των μίαν διορίαν ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ δύνανται νὰ εὕρωσιν ἄλλα κτήματα ἢ νὰ κτίσωσιν.

Εἷς πληρεξούσιος. Ἐὰν εἶνε ἄποροι;

Α. Μιχαλακόπουλος. Πρόκειται περὶ τῶν μεγάλων κτημάτων, ἅτινα κατέχουσιν εὔποροι. Τὸ ζήτημα τῆς ἐκτάσεως τῆς διορίας εἶνε συζητητέον. Ἡ ἰδική μου γνώμη ἡ προσωπικὴ εἶνε ὅτι δὲν πρέπει νὰ εἶνε πέρα τῶν 6 μηνῶν.

Ἔρχομαι τώρα εἰς τὰ ἄλλα κτήματα τὰ συνήθους, ὡς εἴπωμεν, ἀξίας. Διὰ τὰ κτήματα ταῦτα ἔχω τὴν ἀντίληψιν ὅτι πρέπει νὰ προτιμηθῇ πρῶτον ὁ μισθωτὴς ὁ ἴδιος, ἵνα τὰ ἀγοράσῃ, διδούσης τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τὰς εὐκολίας τὰς ὁποίας δίδει συνήθως ἡ ἰδία Τραπέζα, ὁσάκις ἐκποιεῖ ἰδιά της κτήματα. Ἡ Τράπεζα ἡ Ἐθνική, ἀσκοῦσα τὴν κτηματικὴν πίστιν ἐπὶ σει-

ρὰν ἐτῶν, συνέπεσε νὰ ἀποκτήσῃ ἐπὶ πλειστηριασμοῦ κτήματα πολλά. Κατὰ τὴν σταφιδικήν, ἐπὶ παραδείγματι, κρίσιν τοῦ 1893 πολλὰ κτήματα, πάμπολλα κτήματα, καὶ ἀστικὰ καὶ ἀγροτικά, περιῆλθον εἰς τὴν Τράπεζαν. Σκοπὸς οἱασδήποτε Τραπέζης δὲν εἶνε νὰ ἔχῃ εἰς τὴν κατοχήν της κτήματα ἀστικὰ ἢ ἀγροτικά. Τὰ ἐκποιεῖ λοιπὸν βαθμιαίως, συνήθως δὲ διὰ τοκοχρεολυτικῶν δόσεων. Ἐὰν πρόκειται λοιπὸν ὁ μισθωτὴς νὰ ἀγοράσῃ τὸ κτῆμα, διδομένης εἰς αὐτὸν τῆς αὐτῆς εὐκολίας νὰ καταβάλῃ ἓν μέρος εἰς χρήματα μετρητὰ καὶ τὸ ἄλλο διὰ τοκοχρεολυτικῶν δόσεων, δὲν γεννᾶται ζήτημα ἐνοικιοστασίου, διότι θὰ μείνῃ ὁ ἴδιος ὁ μισθωτής.

Ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι δὲν θὰ μείνῃ ὁ ἴδιος, διότι τὸ ἀγοράζει ἄλλος, τότε νὰ δύναται νὰ παραμείνῃ, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν, προκειμένου περὶ προσφυγικοῦ κτήματος, νὰ αὐξήσῃ τὸ μίσθωμα ἀναλόγως τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν. Ὑποθέτω ὅτι αὐτὴ εἶνε ἡ καλυτέρα λύσις· ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω ὅτι αὐτὴ εἶνε μία κατεύθυνσις ἡ ὁποία ἴσως εἰς τὰς λεπτομερείας της χρήζει διορθώσεως ἢ συμπληρώσεως.

Προκειμένου περὶ ἐξουσιοδοτήσεως, εἶνε δυνατὸν ἄλλος νὰ τὴν ζητήσῃ εὐρυτέραν καὶ ἄλλος στενωτέραν. Ἐφόσον ὑπάρχει καὶ παραμικρὰ ἀντίρρησις ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως, ἡ Κυβέρνησις πρὸ παντὸς δὲν ἐννοεῖ νὰ ὑπάρξῃ ὑπόνοια ὅτι ἔχει τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἄρῃ τὸ βάρος τῶν νομοθετικῶν ἔργων, νὰ ἀσκήσῃ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ἐκτὸς ἐὰν οἰκειοθελῶς καὶ προθύμως θέλῃ νὰ τὴν δώσῃ ἡ Συνέλευσις εἰς αὐτήν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἐπρόκειτο νὰ συζητήσωμεν τὰ δύο ψηφίσματα καὶ νὰ συνέλθωμεν ἔπειτα εἰς τὸ προσφυγικόν. Ἑπομένως πᾶσα συζήτησις πέρα τούτου εἶνε ἐκτὸς τῶν ἀποφασισθέντων.

Μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Π. Κουρτίδη** κηρύσσεται ἡ συζήτησις περατωμένη, γίνεται δὲ δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ψήφισμα

«Περὶ ἐκδόσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων περὶ προσφυγικῶν ζητημάτων», ἔχον οὕτως :

Ἡ Δ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ψηφίζει·

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν ἵνα ἐκδίδῃ διατάγματα μετὰ περιεχομένου καὶ ἰσχύος νόμου, διαρκούσης τῆς λόγῳ τῶν ἑορτῶν διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως πρὸς ρύθμισιν τῶν ἐξῆς θεμάτων, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Κοινοβουλευτικῆς ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος Ἐπιτροπῆς·

α') Διὰ τὴν κύρωσιν τῆς μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης συναφθησομένης συμβάσεως περὶ διαχειρίσεως, ἐκκαθαρίσεως κλπ. τῶν μουσουλμανικῶν κτημάτων ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἀνταλλαξίμων ὁμογενῶν δι' ἃ τὰς ἐγκαταλειφθείσας ἐν Τουρκίᾳ περιουσίας αὐτῶν.

β') Διὰ τὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τῶν ἀνωμάλων ἐπὶ τῶν μουσουλμανικῶν κτημάτων δικαιοπραξιῶν.

γ') Διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν ἐκ τοῦ νόμου 3166 καὶ τοῦ ἐνοικιοστασίου προκυπτόντων ζητημάτων.

δ') Διὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων ὑπὸ χρονολογίαν 30 Ἰανουαρίου 1925 συμφωνίας.

Τὰ ἀνωτέρω Διατάγματα ἀνακοινωθήσονται ἐκάστοτε τὸ ταχύτερον εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ

ΨΗΦΙΣΜΑ

«Περὶ τῶν ἐκ Ρωσίας προσφύγων ὁμογενῶν»

(Ὡς ἐτροποποιήθη) ἔχον οὕτως :

Ἡ Δ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ Ἕλληνες τῆς Ρωσίας ὑπέστησαν μεγάλας καταστροφὰς κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν ρωσικὴν κοινωνικὴν ἀνατροπὴν καὶ τὸν ἐμφύλιον σπαραγμὸν τῆς ὁμοδόξου Χώρας, πρὸς ἔνδειξιν τῆς πανελληνίου ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης,

Ψηφίζει

Ὅπως οἱ ἐκ Ρωσίας ὁμογενεῖς πρόσφυγες τεθῶσιν ἐν ἴσῃ μοίρᾳ μετὰ τῶν λοιπῶν προσφύγων Μ. Ἀσίας καὶ Θράκης, πάντα δὲ τὰ εὐεργετικὰ ὑπὲρ τῶν προσφύγων νομοθετικὰ καὶ διοικητικὰ μέτρα ἰσχύωσι καὶ ὑπὲρ αὐτῶν, πλὴν ἐκείνων ἅτινα ἤθελον διὰ Διαταγμάτων ἐξαιρεθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, ὡς καὶ τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως περὶ ἀνταλλαγῆς πληθυσμῶν τῆς 30 Ἰανουαρίου 1923 μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας ἀπορρεόντων εἰδικῶν περιουσιακῶν δικαιωμάτων τῶν ἐκ Τουρκίας προσφύγων.

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ

ΨΗΦΙΣΜΑ

«Περὶ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ πληρωμῆς τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1925—26», ἔχον οὕτως·

Ἡ Δ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ψηφίζει

Α') Μέχρις οὗ κατατεθῇ ὁ προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1925—26, ἡ βεβαίωσις καὶ εἴσπραξις τῶν ἐσόδων καὶ ἡ πληρωμὴ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως ταύτης ἐνεργεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1924—25, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ἢ τροποποιηθήσεται, ὑπὸ τὰ ἑξῆς δὲ ὅρια καὶ τρόπους :

α') Τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς χρήσεως 1924—25 ἀναγραφόμενα ἔσοδα βεβαιοῦνται καὶ εἰσπράττονται ἐφ' ὅσον στηρίζονται εἰς νόμους καὶ κατὰ τὰς περὶ τούτων διατάξεις. Νέα ἔσοδα καταλογίζονται ὑπὸ τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὁριζόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα. Δι' ἀποφάσεως ὡσαύτως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δύνανται νὰ ὁρίζωνται νέα ἄρθρα πρὸς καταλογισμὸν ἐγγεγραμμένων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἐσόδων καὶ ἐξόδων.

β') Κατὰ τοὺς δύο πρώτους μῆνας τῆς χρήσεως 1925–26 ἐπιτρέπεται ἡ ἐνέργεια τῶν νομίμων ἐξόδων, περὶ ὧν καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1924—25 προέβλεψεν, ἐπιτρεπομένης τῆς διαθέσεως πιστώσεων ἴσων πρὸς τὰ δύο δωδεκατημόρια τῶν πιστώσεων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1924—25. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, διὰ τῶν Εἰδικῶν Λογιστηρίων, δύναται νὰ ἐξαιρῇ τῆς διαθέσεως οἵας ἤθελε κρίνει πιστώσεις.

γ') Προκειμένου περὶ τῆς κατὰ τὸν νόμον 879 ἀναλήψεως ὑποχρεώσεων, ἐπιτρέπεται ὑπέρβασις τῶν δύο δωδεκατημορίων μέχρι τοῦ συνόλου τῶν εἰς ἕκαστον ἄρθρον πιστώσεων, μετὰ προηγουμένην συγκατάθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Προκειμένου δὲ περὶ πληρωμῆς τῶν ἐξόδων ἐπὶ τῶν ἑξῆς πιστώσεων :

1) Ἐπὶ τῶν πιστώσεων διὰ μισθοὺς προσωπικοῦ, συντάξεις, περιθάλψεις, βοηθήματα καὶ δι' ὑπηρεσίαν δημοσίου χρέους μέχρι τοῦ συνόλου τῶν ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ πιστώσεων.

2) Δι' ἐξόφλησιν ἀπαιτήσεων ἐκ παρελθουσῶν χρήσεων καὶ ἐκτέλεσιν δικ. ἀποφάσεων ἢ συμβιβαστικῶν πράξεων μέχρι τοῦ συνόλου τῶν πιστώσεων.

3) Ἐπὶ τῶν λοιπῶν πιστώσεων μέχρι τοῦ συνόλου αὐτῶν ἂν ἐκ νόμου ἢ συμβάσεως ἢ ἐκ λόγων ἀνεπιδέκτων ἀναβολῆς τυγχάνουσιν ἐξοφλητέαι εἰς ὁλόκληρον ἐντὸς τῶν δύο πρώτων μηνῶν τῆς χρήσεως, τοῦ ἀνεπιδέκτου τῆς ἀναβολῆς κρινομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

4) Πρὸς ἐνέργειαν δαπανῶν τῆς χρήσεως 1925—26, περὶ ὧν δὲν προβλέπει ὁ προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1924—25, ἐπιτρέπεται ἡ χορήγησις διὰ Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐκδιδομένων, πιστώσεων, ὧν τὸ συνολικὸν ποσὸν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ ἑκατὸν ἑκατομμύρια.

Β') Κατατεθέντος ἐνώπιον τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ἥτις ταύτης μὴ ἐργαζομένης, εἰς τὸ Προεδρεῖον αὐτῆς, τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1925—26, παύει ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1924—25 προσωρινὴ διαχείρισις καὶ χωρεῖ τοιαύτη ὑπὸ τοὺς ἐν Κεφαλαίῳ Α' ὅρους, βάσει τοῦ κατατεθέντος προϋπολογισμοῦ.

Γ') Τἀνωτέρω ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν Εἰδικῶν Ταμείων καὶ εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν, ὧν οἱ προϋπολογισμοὶ δημοσιεύονται μετὰ τοῦ Γενικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους.

Συνεχιζομένης μετὰ τοῦτο τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ὁ κ. **Δ. Πάζης**, ἐπαναλαμβάνων τὴν διακοπεῖσαν ἀγόρευσίν του, λέγει ὅτι, ὡς πρὸς τὸ Κιούπ-κιοϊ, δὲν πρέπει τὸ μοιραίως χυθὲν αἷμα τῶν προσφύγων νὰ χρησιμεύσῃ ὡς αἰωνία ἀφορμὴ διενέξεων καὶ διχονοιῶν μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων.

Ἐξακολουθῶν μετὰ τοῦτο τὴν ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξέτασίν του, ἥτις ποιεῖται λόγον περὶ τῆς ἐπικρατούσης ἐν Μακεδονίᾳ ἐλονοσίας, συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ μὴ φεισθῇ 4—5 ἑκατομ. δραχμ., ἅτινα θὰ ἀπαιτηθῶσι διὰ τὴν ἐξυγίασιν τῆς Μακεδονίας, διότι ἐξ αὐτῶν οὐ μόνον θὰ σωθῶσι καὶ οἱ γηγενεῖς καὶ οἱ πρόσφυγες, ἀλλὰ θὰ κερδηθῶσι καὶ περὶ τὰ 100—150 ἑκατομμύρια. Καταλήγων λέγει ὅτι οὐχὶ ὡς ἀντίδικοι ἀλλ' ὡς συνεργάται εὑρίσκονται ἐνταῦθα οἱ διαφωνοῦντες πληρεξούσιοι καὶ ἀπὸ κοινοῦ πρέπει νὰ ἐπιδιώξωσι πᾶν μέτρον ὅπως βελτιώσωσι τὴν ὅλην κατάστασιν καὶ γηγενῶν καὶ προσφύγων. Πρὸς τοῦτο προτείνει καὶ συνιστᾷ τὴν λῆψιν τῶν ἑξῆς μέτρων· 1) τὴν ἄμεσον ἐφαρμογὴν τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου, 2) τὴν ἐξαγορὰν τῶν κτη-

μάτων τῶν μὴ ἀνταλλαξίμων Τούρκων καὶ τὴν διάθεσιν αὐτῶν εἰς πρόσφυγας καὶ ἀκτήμονας 3) τὴν ἐφαρμογὴν κατασκευῆς μικρῶν ἔργων, 4) τὴν ἐντατικὴν καλλιέργειαν, καὶ 5) τὴν ἀστικὴν ὀργάνωσιν τῶν προσφύγων. Διὰ τῶν μέτρων τούτων φρονεῖ ὅτι οὐ μόνον ἡ Χώρα θὰ ἐξυπηρετηθῇ ἀλλὰ καὶ οἱ πρόσφυγες οὓς ὡς ἀδελφοὺς ἐδέχθημεν ἐνταῦθα, καὶ οὐχὶ ὡς ἐχθρούς.

Ὁ κ. **Σπ. Ἀντωνιάδης** λέγει ὅτι ἡ διεξαχθεῖσα συζήτησις καθ' ὃν τρόπον διεξήχθη δὲν ἀπέδειξεν ὡς ὤφελε τὴν χρεοκοπίαν τῆς Κυβερνήσεως λόγῳ τῆς συγχύσεως τῶν εὐθυνῶν αἵτινες βαρύνουσι τοὺς διαχειρισθέντας τὸ προσφυγικὸν ζήτημα. Ἐν τούτοις ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ἡ πολιτεία τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ προσφυγικὸν ζήτημα ἀπέτυχε πλήρως, τοῦτο δὲ φαίνεται ὁμολογοῦσα καὶ αὐτὴ ἡ εἰς Μακεδονίαν ἀποσταλεῖσα Ἐπιτροπὴ ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῆς, ἐν ᾗ προτείνει τὴν ἐφαρμογὴν διαφόρων μέτρων, τὰ ὁποῖα ἐὰν εἶχεν ἐφαρμόσει ἡ Κυβέρνησις, δὲν θὰ εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ συζητῶμεν περὶ τοῦ προσφυγικοῦ. Οὕτως ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει πρῶτον τὴν ἄμεσον ἐφαρμογὴν τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου καὶ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν πλείστων κτημάτων ἅτινα δὲν ἀπηλλοτριώθησαν καὶ δεύτερον τὴν κατάργησιν τοῦ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν, καὶ πλεῖστα ἄλλα, ἅτινα καταδεικνύουσιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐφήρμοσεν ἀλλ' οὐδὲ ἔχει κατεύθυνσιν γεωργικῆς πολιτικῆς. Ἐξετάζων μετὰ τοῦτο τὰς γενομένας δηλώσεις ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὅσον ἀφορᾷ τὰς σχέσεις Κυβερνήσεως καὶ Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, μέμφεται τὴν Κυβέρνησιν, διότι δὲν ἔχει διευθετήσει τὰς σχέσεις της μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐξ οὗ τὰ ὄργανα τῆς Ἐπιτροπῆς οὐδένα ἔλεγχον ὑφίστανται καὶ κάμνουσιν ὅ,τι ἂν θέλωσιν. Ἑτέραν αἰτίαν τῆς δυσπραγίας τῶν προσφύγων εὑρίσκει τὴν σύνθεσιν καὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν διαφόρων προσφυγικῶν πολιτικῶν Ὁμάδων, αἵτινες ἔχουσι διαφόρους ἀντιλήψεις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ καὶ διάφορα ζητοῦσι, χωρὶς νὰ ἔχωσι καθορίσει οὔτε τὴν ἰδιότητα τοῦ πρόσφυγος, ἀλλ' οὔτε τίνας ἀνάγκας κυρίως ἔχουσιν οὗτοι. Μέμφεται εἶτα τὴν Κυβέρνησιν διότι αὕτη κάμνει διακρίσεις μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων καὶ δημιουργεῖ διενέξεις μεταξὺ αὐτῶν καὶ εἰς βάρος τῶν προσφύγων ἀλλὰ καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἀκόμη τῶν προσφύγων, διότι εἰς τὸ ζήτημα τῆς διανομῆς τῆς περιουσίας τῶν ἀνταλλαξίμων Τούρκων ἠθέλησεν ἀπὸ φόβον τοῦ κομμουνισμοῦ νὰ μεταφέρῃ καὶ ἐνταῦθα τὴν ἐν Ἰωνίᾳ καὶ Θράκῃ ἀστικὴν κοινωνικὴν ἱεραρχίαν καὶ τοῦτο εἰς βάρος

τῶν πτωχῶν προσφύγων λόγῳ τῆς ἀνεπαρκείας τῆς περιουσίας ταύτης. Τὸ ὅλον προσφυγικὸν ζήτημα εἶνε, λέγει, γῆ, στέγη καὶ ἐργασία, καὶ ἐὰν ταῦτα ἐξησφαλίζοντο δὲν θὰ ὑπῆρχε προσφυγικὸν ζήτημα. Ὑπαρχούσης δὲ στενότητος γῆς, διότι μόνον 15 στρέμματα ἀνήκουσιν εἰς τοὺς πρόσφυγας, φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ καταργηθῶσιν αἱ μεγαλοϊδιοκτησίαι καὶ νὰ περιέλθωσιν εἰς τε τοὺς πρόσφυγας ἀγρότας καὶ τοὺς γηγενεῖς, ἐπίσης δὲ νὰ ἐπιδιωχθῇ καὶ ὁ καταρτισμὸς τοῦ κτηματολογίου, τὸ ὁποῖον θὰ λύσῃ ὁριστικῶς τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἐγένοντο. Ὑποδεικνύει ἐπίσης καὶ ἕτερά τινα μέτρα ἅτινα δὲν ἐπεδίωξεν ἡ Κυβέρνησις καὶ περατώνει τὴν ἀγόρευσιν αὐτοῦ ἰσχυριζόμενος ὅτι τὸ προσφυγικὸν ζήτημα εἶνε καθαρῶς κοινωνικὸν ζήτημα καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης δέον νὰ ἐξετασθῇ, ἵνα λυθῇ.

Ὁ κ. **Μιχ. Κύρκος** ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως ἐξετάζων τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ἀπέναντι τῶν προσφύγων λέγει ὅτι, ἂν καὶ ἔχει παρέλθει τριετία ἀφ' ἧς ἦλθον ἐνταῦθα οἱ πρόσφυγες, οὐδὲν συνετελέσθη, πολὺ δὲ φοβεῖται μὴ καὶ πολὺς ἀκόμη παρέλθῃ χρόνος χωρὶς νὰ γίνῃ τίποτε. Ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, λέγει, ἠσθάνθη αὔξουσαν τὴν στοργήν του πρὸς τοὺς πρόσφυγας καὶ διὰ τοῦτο ἐπαρουσίασεν οὗτος θαῦμα οἰκονομικῆς ἀντοχῆς, ἐφ' ᾧ καὶ αἰσθάνονται εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Λαὸν οἱ πρόσφυγες. Ἀλλ' ἡ ἀντοχὴ αὕτη ἡ οἰκονομικὴ ἔχει ὅρια καί, ὅταν ἐξαντληθῇ, οἱ πρόσφυγες θὰ μείνωσιν ἀνεπαρκῶς ἀποκατεστημένοι καὶ τὴν εὐθύνην δὲν θὰ φέρῃ ὁ Λαός, ἀλλ' οἱ διαχειρισθέντες τὸ προσφυγικὸν ζήτημα. Δι' αὐτὸ καὶ τὴν πρώτην Δημοκρατικὴν Κυβέρνησιν ἤλεγξε, στρέφει δὲ καὶ κατὰ τῆς παρούσης τὸν ἔλεγχόν του, διότι μεθ' ὅλας τὰς ὑποσχέσεις τὰς ὁποίας ἐδωκε διὰ τῶν προγραμματικῶν της δηλώσεων οὐδὲν σχεδὸν ἐπετέλεσε, καθόσον οὔτε διὰ τὴν ἀγροτικὴν ἀποκατάστασιν, οὔτε διὰ τὴν ἀστικήν, οὔτε διὰ τὸν ἀνεφοδιασμὸν τῶν προσφύγων ἔδειξε τὴν προσήκουσαν μέριμναν. Καὶ ἀναπτύσσει ἐφ' ἑκάστου τῶν ζητημάτων τούτων τὰς ἀντιλήψεις του, ἵνα καταδείξῃ τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἐλέγχου του. Ὁ προσφυγικὸς κόσμος μετὰ τῶν γηγενῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἔπρεπε, λέγει, νὰ ἀποτελέσῃ ἓν ἐνιαῖον ἐθνικὸν μέτωπον, ἀλλ' ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως διαιρέσασα γηγενεῖς καὶ πρόσφυγας ἐδημιούργησε κατάστασιν ἡ ὁποία δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ ἐκσπάσῃ εἰς δυσαρέστων κοινωνικῶν φαινομένων. Πρὸς κύρωσιν τῶν λεγομένων του ἀναγινώσκει ἔκθεσιν τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ἐποικισμοῦ Θεσσαλονίκης ἐξ

αἰτίας τῶν γενομένων τοῦ Κιούπ-κιοϊ καὶ τῆς 'Αλυστράτης. 'Αναφέρει δὲ ἄλλα γεγονότα τῆς ἐκθέσεως καὶ ἐπικρίνει τὸν κ. 'Υπουργὸν τῆς Γεωργίας διότι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του τὰς ἐκθέσεις ταύτας καὶ δὲν προέβη εἰς ἀπαλλοτρίωσιν διαφόρων κτημάτων, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ εἶχον ἀπαλλοτριωθῆ.

'Ο κ. **Γ. Μαρῆς** ('Υπ. τῆς Γεωργίας) ἀναγινώσκει ἐγκύκλιόν του ἀπὸ 19 Φεβρουαρίου 1925 πρὸς τὰ διάφορα ἐποικιστικὰ Γραφεῖα δι' ὧν ζητεῖ κατάλογον τῶν ὑπαρχόντων κτημάτων πρὸς ἀπαλλοτρίωσιν, παρατηρεῖ δ' ὅτι τὸ 'Υπουργεῖον δὲν ἀνέμενε τὰς ἐκθέσεις ἵνα κανονίσῃ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ πρὸς ἐπίταξιν αὐτοκαλλιεργουμένων κτημάτων καὶ πρόληψιν οὕτω συρράξεων μεταξὺ προσφύγων καὶγηγενῶν. 'Ο ἐπιζητούμενος δὲ καὶ ἐπιδιωκόμενος παρ' ἡμῶν κανονισμὸς δὲν εἶνε τόσον εὔκολος ὅσον δύναταί τις νὰ φαντασθῇ, διότι ἔχομεν ν' ἀντιμετωπίσωμεν πληθὺν συμφερόντων καὶ ἰδιοκτητῶν καὶ συνεταιρισμῶν, ὡς ἀπαιτεῖ ὁ ἀγροτικὸς νόμος, καὶ ἀξιώσεις προσφυγικάς.

Πλεῖστοι πληρεξούσιοι λέγουσιν ὅτι οὐδὲν μέγα κτῆμα ἐπετάχθη.

Ο κ. **Γ. Μαρῆς** ('Υπ. τῆς Γεωργίας) ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι, ἀλλὰ καὶ ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνωσι ταῦτα πάντα, ὁ 'Υπουργὸς τῆς Γεωργίας δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ τι, διότι ὅλα τὰ δικαιώματα τῆς ἀγροτικῆς ἀποκαταστάσεως εἶχον μεταβιβασθῆ εἰς τὴν 'Επιτροπὴν 'Αποκαταστάσεως καὶ εἰς τὴν Γενικὴν Διεύθυνιν τοῦ 'Εποικισμοῦ. Εἶνε δὲ λυπηρόν, λέγει, διότι, ἐνῷ πάντα ταῦτα ἐγένοντο καὶ εἶνε γνωσταὶ αἱ ἐνέργειαί του, συζητοῦνται κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐνταῦθα.

'Ο κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) ἀντικρούει ἐπίσης τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Κύρκου, ἐπικαλούμενος δὲ τὰς ἐνεργείας τοῦ 'Υπουργοῦ τῆς Γεωργίας ἀπορεῖ πῶς δὲν θέλει νὰ λάβῃ ταύτας ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ ὁ ἀγορεύων.

'Ο κ. **Μ. Κύρκος** συνεχίζων ἐξετάζει μετὰ τοῦτο τὸ ζήτημα τῆς στέγης καὶ ἀναφέρει κατὰ τίνα τρόπον ἐπεδιώχθη τοῦτο διὰ διαφόρων 'Εταιρειῶν ὑπὸ τῆς 'Επιτροπῆς τῆς 'Αποκαταστάσεως, ἥτις διέθεσε πρὸς τοῦτο 500 ἑκατομμ. καὶ ἠναγκάσθησαν διάφοροι ὑπάλληλοι αὐτῆς νὰ παραιτηθῶσιν ἵνα περισωθῇ μέγα μέρος τῶν ἑκατομμυρίων αὐτῶν. 'Επικρίνει δὲ τὴν Κυβέρνησιν διότι περὶ τούτου οὐδεμίαν εἶχε γνώμην.

'Ο κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε ἀκριβές, διότι ἀπό τινος χρόνου ἐγένοντο

εἰδικαὶ συσκέψεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς 'Επιτροπῆς, καὶ διετύπωσε τὴν γνώμην αὐτῆς ἡ Κυβέρνησις.

'Ο κ. **Μ. Κύρκος** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ προσφυγικὸς κόσμος κατεταράχθη διὰ τὴν ἄσκοπον ταύτην σπατάλην, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε πρωτίστως νὰ καταταραχθῇ.

'Εξετάζει μετὰ τοῦτο τὸ ζήτημα τοῦ ἀνεφοδιασμοῦ ὁ ῥήτωρ καὶ λέγει ὅτι καὶ περὶ τούτου ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν ἐμερίμνησε, ἀλλ' οὐδὲ ἐξεδήλωσε τίνα γνώμην εἶχεν. 'Επίσης ἐξετάζει τὸ σύστημα τῆς ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων καὶ λέγει ὅτι οὐδὲ διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο ἔδειξε διάφορον τι ἡ Κυβέρνησις ὥστε νὰ μεταβληθῇ τοῦτο, ἀφοῦ οὐχὶ νῦν, ἀλλ' ἀπὸ πολλοῦ ἔχει καταδειχθῇ ἀνεπαρκὲς καὶ ἐπιζήμιον. 'Αναφερόμενος μετὰ τοῦτο εἰς τὰς σχέσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς 'Επιτροπῆς 'Αποκαταστάσεως, λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἔχῃ στενωτάτην ἐπαφὴν μετὰ τῶν 'Ελλήνων ἀντιπροσώπων καὶ νὰ ἐπιβάλῃ εἰς αὐτοὺς τὰς ἰδικάς της γνώμας καὶ ἀπόψεις. 'Αλλ' οὔτε τὴν ἐπαφὴν ταύτην εἶχεν ἡ Κυβέρνησις, ὡς πλεῖστα γεγονότα μαρτυροῦσιν. 'Εξετάζων μετὰ τοῦτο τὸ σύμφωνον μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ 'Επιτροπῆς 'Αποκαταστάσεως ὡς πρὸς τὸ ἀγροτικὸν λέγει ὅτι δι' αὐτοῦ ἐμποδίζεται μᾶλλον παρὰ προάγεται τὸ ὅλον ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων. 'Αλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀστικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων φρονεῖ ὅτι δὲν ἠκολούθησε τὸ προσῆκον σύστημα, ἀλλ' οὐδὲ γνώμην τινὰ ἐξεδήλωσεν ἡ Κυβέρνησις, τὴν ἰδίαν δὲ πολιτικὴν ἠκολούθησε καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὑγιεινῆς καὶ περιθάλψεως τῶν προσφύγων, ἀφήσασα διὰ τῆς ἀδιαφορίας αὐτῆς νὰ ἐκμεταλλεύωνται κατὰ τρόπον ἄγριον οἱ πρόσφυγες ὑπὸ ἰατρῶν ὑποχρέων νὰ προσφέρωσι δωρεὰν τὰς ὑπηρεσίας των ταύτας. 'Εντεῦθεν ἡ ἐλονοσία καὶ ἄλλαι ἀσθένειαι δεκατίζουσι τοὺς πρόσφυγας.

'Εξετάζων μετὰ τοῦτο τὰ ληφθέντα νομοθετικὰ καὶ διοικητικὰ μέτρα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ δὴ τὸν νόμον 3166, λέγει ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα δὲν ἐφηρμόσθησαν παρὰ ὅπου ἐξησκήθη πίεσις ὑπὸ τῶν προσφύγων, ἐν Κρήτῃ δὲ ὁ νόμος αὐτὸς δὲν ἐφηρμόσθη.

'Ο κ. **Ι. Μαρματάκης** παρατηρεῖ ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές, διότι ἔχουσιν ἐκδοθῇ 600 ἀποφάσεις καὶ ζῶσιν ἐν ἁρμονίᾳ Κρῆτες καὶ πρόσφυγες.

'Ο κ. **Μ. Κύρκος** λέγει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ

τῶν Χανίων, ἀλλὰ περὶ τοῦ Ἡρακλείου, ὅπου ἡ προσφυγικὴ περιουσία κατακρατεῖται καὶ κατέχεται ὑπὸ τῶν ἐντοπίων, ἀναφέρει δὲ ἐπεισόδιόν τι συμβὰν ἐκεῖ, τὸ ὁποῖον, λέγει, ἐσκηνοθετήθη, σχετικῶς πρὸς τὸ οἴκημα Χασαπάκη τινός.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπ. τῆς Γεωργίας) ἀποκρούων ἐντόνως τὴν πληροφορίαν ταύτην λέγει ὅτι τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο, μοναδικόν, τάχιστα διηυθετήθη ὑπὸ τῶν ἐκεῖ Ἀρχῶν καὶ οὕτω προελήφθη σύρραξις ἀπειλουμένη νὰ γίνῃ. Ἀλλὰ δὲν δύναται, προσθέτει, τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο νὰ ἀποτελῇ ἔλεγχον κατὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας. Ἀναφέρει δὲ εἰδικῶς διαφόρους ἐνεργείας αὐτοῦ, αἵτινες ἐγένοντο ἐν Ἡρακλείῳ πρὸς ὄφελος τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. **Μ. Κύρκος** συνεχίζων ἐπὶ τοῦ ἰδίου γενικοῦ ζητήματος τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ καὶ ἐξετάζων τὸ ζήτημα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν κακίζει καὶ ἐν τούτῳ τὴν τηρηθεῖσαν πολιτικὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπ. τῆς Γεωργίας) ἀναφέρων τὰς ἐπὶ τούτου ἐνεργείας αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὰς γνώμας τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ἃς ἐπεκαλέσθη πάντοτε ἡ Κυβέρνησις, λέγει ὅτι οὐδὲν ἐγένετο διοικητικῶς ἀντίθετον πρὸς τὸν νόμον. Δὲν φρονεῖ ὡς ἐκ τούτου ὅτι δύνανται αἱ παρατηρήσεις αὗται νὰ ἀποτελέσωσι μομφὴν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Κύρκος** ἐξακολουθῶν τὴν ἀγόρευσίν του, ἀναφέρει τὸ γεγονὸς τῆς δημοπρασίας ξενοδοχείων ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἡ ὁποία δὲν ἐξετελέσθη ὡς ἔδει, κατόπιν διαταγῆς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπ. τῆς Γεωργίας) ἀναφέρων τὰ λαβόντα χώραν ἐν τῇ δημοπρασίᾳ ταύτῃ λέγει ὅτι κατεκυρώθη ἡ δημοπρασία εἰς ἐκείνους οἵτινες εἶχον καὶ πρότερον τὰ κτήματα ἐκεῖνα καὶ μὲ τὸ ἴδιον ποσὸν τὸ ὁποῖον εἶχε προσφερθῇ παρ' ἄλλων χωρὶς οὐδεμίαν ζημίαν νὰ ὑποστῶσιν οὔτε τὸ Δημόσιον οὔτε οἱ πρόσφυγες.

Ὁ κ. **Μ. Κύρκος** ἐμμένων εἰς τὰς γνώμας του ἐλέγχει τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν κακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 3166, ἰδίᾳ ἐν Ἡρακλείῳ, ἡ ὁποία δὲν μαρτυρεῖ ἄλλο τι παρὰ προσπάθειαν πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ νόμου 3166.

Ἡ προσπάθεια αὕτη καταφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ νομοθετικοῦ μέτρου τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, τὸ ὁποῖον παρέχει δικαίωμα ἐπεμβάσεως εἰς τὸν Γενικὸν Διοικητήν. Ἀναφέρει μετὰ τοῦτο καὶ ἄλλα νομοθετικὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως, ἐξ ὧν, λέγει, καταδεικνύεται ἡ ἀδιαφορία τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ ὅλων ἐν γένει τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων. Εὑρισκόμεθα, λέγει, εἰς τὴν δυσχερεστέραν καμπὴν τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος· ὁ Προϋπολογισμὸς ἔχει ἐπιβαρυνθῇ, τὸ δάνειον ἔχει κατὰ τὸ ἥμισυ δαπανηθῇ, τὸ δὲ ἔργον τὸ ὁποῖον ὑπολείπεται εἶναι τὸ σοβαρώτερον. Ἐὰν καὶ τὸ ὑπολειπόμενον μέρος τοῦ δανείου διατεθῇ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, τί θέλει συμβῇ; Τὸ τοιοῦτον ἤθελε δημιουργήσει μεγάλους κινδύνους, διότι καθεὶς δύναται νὰ προΐδῃ τί θὰ πράξωσιν οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι θὰ μείνωσιν ἄνευ ἐργασίας. Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι ἔχει εὐθύνας μεγάλας, καὶ ἀπέναντι τοῦ Λαοῦ μας καὶ ἀπέναντι τῆς Ἱστορίας. Ζητήματα μεγάλα, ὅπως τὸ προσφυγικόν, δὲν λύονται διὰ πραχείρων συμβιβασμῶν, ἀλλὰ δι' εὐτολμιῶν καὶ ῥιζικῶν μέτρων. Ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τούτων πάντων καὶ εὔχεται νὰ μὴ εἴπῃ ποτὲ ἡ Ἱστορία ὅτι ὑπῆρξεν ἐποχή, καθ' ἣν ὁ Λαὸς ἐπέδειξε τὴν μεγάλην αὐτὴν οἰκονομικὴν ἀντοχήν, ἥτις ἀποτελεῖ πραγματικὸν θαῦμα, ἀλλ' ὅτι ὑπῆρξαν οἱ Κυβερνῆται μικροί, οἱ ὁποῖοι ἀντὶ νὰ ὁδηγήσωσι τὸν Λαὸν πρὸς εὐτυχὲς τέρμα τὸν ὡδήγησαν πρὸς τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν καταστροφήν.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ συζήτησις ἵνα ἐπαναληφθῇ τῇ 11 πρωινῇ, τῆς μεταμεσημβρινῆς συνεδριάσεως καθορισθείσης διὰ νομοθετικὴν ἐργασίαν.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως λύεται εἶτα ἡ Συνεδρίασις ὥρᾳ 4ῃ πρωινῇ.

Ὁ Πρόεδρος	Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ρακτιβάν	**Ν. Καλέλλης**
	Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΟΗ'

τῆς 11 Ἀπριλίου 1925

Ὥρᾳ 11.30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολούθως τὰ ἑξῆς:

Ὁ Ἐμπορικὸς σύλλογος Πύργου παρακαλεῖ ὅπως ἐκ νέου ἐξετασθῇ ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἐμπόρου σταφίδων Κ. Σολάρη καὶ κριθῇ ἐπιεικῶς.

Ἐπιτροπὴ θυμάτων πολέμου Πειραιῶς παραπονεῖται διὰ τὴν διακοπὴν τῶν χορηγουμένων ἐπιδομάτων.

Οἱ στρατευθέντες φοιτηταὶ κλάσσεως 1923 ζητοῦσι τὴν

ἐπέκτασιν καὶ εἰς αὐτοὺς τῶν εὐεργετημάτων τῶν χορηγουμένων μέχρι καὶ τῆς κλάσσεως 1922.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Ἄνω Κρουσσῶν διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ εἰσπράκτορος τοῦ δημ. Ταμείου Νιγρίτης κ. Πολυμέρη.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Νιαούσης ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην της πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν καὶ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν δικαίαν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος τοῦ κτήματος Σέλι.

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Θράκης ἀνακοινοῖ ὅτι αἱ δηλώσεις τῶν μελῶν τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ ἀποκαταστάσεως προσφύγων Θράκης δὲν ἀνταποκρίνεται καθ' ὁλοκληρίαν πρὸς τὴν πραγματικότητα.

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ Λαγκαδᾶ αἰτοῦνται τὴν ταχεῖαν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν.

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Λαρίσῃ Ἐφετῶν αἰτεῖται τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἀνύψωσιν τοῦ δικαστικοῦ κλάδου.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Μουζακίου παρακαλεῖ ὅπως τὸ Κράτος ἔλθῃ ἀρωγὸν εἰς τοὺς πλημμυροπαθεῖς.

Ὁ Ἰωάννης Οἰκονομόπουλος ἀπότακτος ἀνθυπολοχαγὸς αἰτεῖται ἀπονομὴν συντάξεως.

Ὁ Ἐμπορικὸς σύλλογος Χαλκίδος παρακαλεῖ ὅπως ἐπιταχθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἁπλοποιήσεως τῆς φορολογίας καὶ καταργήσεως ἐκτάκτων κερδῶν.

Οἱ ζωέμποροι Ἀθηνῶν—Πειραιῶς παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ ἐκτελεσθῇ ἡ διαταγὴ τῆς Ἐπιτροπῆς διατιμήσεως περὶ παρακρατήσεως τῶν δύο τρίτων τῶν ὑπ' αὐτῶν προαγορασθέντων ἀμνῶν ὑπὸ Μακεδόνων κτηνοτρόφων διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης διαβιβάζει εἰς τὴν Συνέλευσιν αἴτησιν τῆς Εἰσαγγελίας Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης δι' ἧς ζητεῖται, ὑποβαλλομένης συγχρόνως καὶ τῆς σχετικῆς δικογραφίας, ἡ ἄδεια τῆς Συνελεύσεως πρὸς καταδίωξιν τοῦ πληρεξουσίου κ. ***Ι. Ζάχου.***

Παραπέμπεται εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. ***Ἰωσὴφ Κούνδουρος*** (πληρεξούσιος Λασηθίου) ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ προσμετρήσεως τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐν Κρήτῃ δημοσίων ὑπαλλήλων κατὰ τὴν περίοδον 1896—1899.»

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου πολιτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεων».

Ὁ ***αὐτὸς κ. Ὑπουργὸς*** ὑποβάλλει σχέδιον ψηφίσματος «περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ νόμου 3122 περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς θύματα πολέμου».

Οἱ κ. κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) καὶ ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως νὰ συνάψῃ προσωρινὰς συμφωνίας διὰ τὰ μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Κυβερνήσεων Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας ὑφιστάμενα πολεμικὰ χρέη».

Οἱ κ.κ. ***Κ. Ρέντης, Ν. Καλέλλης καὶ ἄλλοι πληρεξούσιοι*** ὑποβάλλουσι πρότασιν ψηφίσματος «περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου περὶ ἀγροφυλακῆς».

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως χορηγεῖται δίμηνος ἄδεια ἀπουσίας δι' Εὐρώπην εἰς τὸν πληρεξούσιον κ. ***Γ. Ἠσαΐαν.***

Συνεχιζομένης εἶτα τῆς συζητήσεως τοῦ προσφυγικοῦ λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Γ. Τζώρτζης,*** ὅστις λέγει ὅτι πᾶσα προσπάθεια τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ προσφυγικοῦ προβλήματος ἔχει εἰς τὸ πλευρόν της πάντας. Πρὸ οὐδενὸς μέτρου καὶ οὐδεμιᾶς δαπάνης καὶ οὐδενὸς βάρους πρέπει νὰ σταματήσωμεν. Ἀλλ' οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι ὀφείλουσι νὰ μὴ λησμονῶσιν ὅτι εἶνε καὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἔθνους κατὰ τὸ σύνταγμα.

Κ. Ἀλαβάνος (Πρόεδρος). Δι' αὐτὸ καὶ θεωροῦμεν ὅλοι καὶ τὸ προσφυγικὸν ὡς ἐθνικὸν ζήτημα, ὅπως καὶ εἶνε τοιοῦτον.

Ὁ κ. ***Γ. Τζώρτζης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἀπὸ τῆς καταστροφῆς ὁ γηγενὴς πληθυσμὸς ἐπέδειξεν ὑπέροχον αἴσθημα ἀλτρουϊσμοῦ καὶ ἀλληλεγγύης. Πᾶν ὅ,τι εἶχε προσέφερε μὲ ἀξιοθαύμαστον αὐταπάρνησιν καὶ ἐθνικὴν φιλαλληλίαν. Αἱ σχέσεις τῶν δύο στοιχείων ἦσαν ἐπὶ πολὺ ἄριστα μέχρις ὅτου ἐπ' ἐσχάτων αἱ σχέσεις ἐνετάθησαν καὶ ἐνιαχοῦ κατελήξαμεν καὶ εἰς συγκρούσεις. Ἡ ἐξήγησις περὶ τῶν αἰτίων τῶν διενέξεων ὡς ἐχουσῶν ἀφετηρίαν συγκρουόμενα οἰκονομικὰ συμφέροντα εἶνε διαπίστωσις ἐπικίνδυνος.

Ἀναλύων εἶτα τὰ τῆς συστάσεως καὶ δράσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων εὑρίσκει ὅτι σχεδὸν τὸ προσωπικὸν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῆς κατὰ τὸ πλεῖστον εἶνε ἀνίκανον διὰ τὰ καθήκοντα τὰ ὁποῖα τῷ ἀνετέθησαν. Νεανίσκοι, λέγει, μὲ θηλυπρεπῆ ἀμφίεσιν καὶ κόμμωσιν ἀνέλαβον νὰ ρυθμίζωσι ζητήματα χρήζοντα, ἂν μή τι ἄλλο, τοὐλάχιστον ἀνδρισμόν. Οἱ περισσότεροι διατελοῦσιν

ἐν ἀγνοίᾳ καὶ τῶν νόμων καὶ εἶνε καὶ ἀμφιβόλου χρηστότητος.

Τὸ Κράτος εἶνε ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ διορθώσῃ τὴν κατάστασιν ταύτην φοβούμενον περισσοτέρας προστριβὰς μὲ τὸν αὐτόνομον ὀργανισμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως.

Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Κράτους περὶ χορηγήσεως εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ὀ ἑκατομμυρίων στρεμμάτων δὲν ἐξεπληρώθη μὲ σύστημα. Διὰ τοῦτο ὁμάδες προσφύγων ἐξαποστέλλονται οἱ ἴδιοι πρὸς ἀνεύρεσιν γαιῶν τῇδε κἀκεῖσε, ἀσχέτως τοῦ ἂν θὰ εὕρωσι καὶ καταλλήλους γαίας. Αἱ γαῖαι καταλαμβάνονται οὕτω καὶ ἀμέσως ἀρχίζουσιν αἱ συγκρούσεις καὶ μεταξὺ προσφύγων καὶ μεταξὺ τούτων καὶ τῶν γηγενῶν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι τὸ Κράτος ἀπέβλεψε κατ' ἀρχὰς πρὸς τὴν στοιχειώδη ἐγκατάστασιν καὶ ἐφοδιασμόν, μεθ' ὃ θὰ ἐπηκολούθει ἡ διανομή, ἥτις δὲν γίνεται ἐλλείψει τεχνικοῦ προσωπικοῦ, ἐφόσον οὐδ' εἰς αὐτὴν τὴν Θεσσαλίαν—ἀπαλλοτριωθεισῶν πρὸ πολλοῦ τῶν γαιῶν της—δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ διανομή.

Ὁ κ. **Ἐλ. Παυλίδης** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι τοιοῦτος χρονισμὸς τοῦ ζητήματος δεικνύει ὅτι οἱ κυβερνῶντες δὲν αἰσθάνονται ὡς ἔδει τὸ προσφυγικὸν ζήτημα.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** διακόπτων λέγει ὅτι οἱ πρόσφυγες ἐρωτῶσι πότε ἐπὶ τέλους θὰ δοθῇ διακανονισμὸς εἰς τὸ προσφυγικὸν ζήτημα καὶ ἕως πότε θὰ εἶνε ἀκαθόριστος ἡ τύχη τῶν ἀγροτῶν προσφύγων.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) νομίζει ὅτι δὲν εἶνε σῶφρον νὰ ἀπασχοληθῶμεν μὲ τὰς ὁριστικὰς διανομὰς τῆς γῆς, ἐφόσον δὲν ἔχομεν ἀκόμη ἐξασφαλίσει εἰς πολλὰς οἰκογενείας τὴν στοιχειώδη καὶ προσωρινὴν ἀγροτικὴν ἐγκατάστασιν. Ὅ,τι εἶνε ἀνθρωπίνως δυνατὸν νὰ γίνῃ, γίνεται.

Ὁ κ. **Γ. Τζώρτζης** συνεχίζων ἐκθέτει διαφόρους ἀστοχίας τῶν διευθυνόντων τὴν ἀγροτικὴν ἐγκατάστασιν προμηθευόντων ἐργαλεῖα καὶ μηχανήματα δι' ἐκκαθάρισιν σίτου, διὰ τὸν ὁποῖον δὲν εὑρέθη ἀκόμη οὔτε ὁ σπόρος οὔτε ἡ γῆ ἡ ὁποία θὰ τὸν παραγάγῃ. Ἐποικιστικὸς ὑπάλληλος βεβαιώστας ψευδῶς θάνατον ζῴου, καὶ τιμωρηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πλημμελειοδικείου ἐξακολουθεῖ ἀκόμη νὰ εἶνε ὑπάλληλος. Προχωρῶν ἀναφέρει τὰ γενόμενα λάθη κατὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν καὶ ἐπίταξιν γαιῶν διὰ τοὺς πρόσφυγας καθ' ὃν πολλαχοῦ παραγκωνίζονται τὰ δικαιώματα τῶν ἐντοπίων καλλιεργητῶν ἐπὶ μουσουλμανικῶν

κτημάτων. Ζητοῦσι, λέγει, ἀπὸ πάντας τοὺς ἐντοπίους τίτλους καὶ ταπιά, μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἀνωμάλων συνθηκῶν ὑφ' ἃς διετέλεσεν ἡ Μακεδονία κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν.

Διαχωρισμοὶ γαιῶν καὶ ὁρίων εἰς τοὺς νέους Συνοικισμοὺς δὲν ἔγιναν. Ἐντεῦθεν ἀπειρία διενέξεων δημιουργεῖ μίση μεταξὺ τῶν δύο στοιχείων, καὶ εἶνε ἀνάγκη ἀντὶ πάσης θυσίας νὰ ἐξεύρωμεν τὰ μέσα νὰ σταματήσωμεν τὴν κατάστασιν αὐτήν. Διὰ νὰ ἐξευρεθῇ ταχέως καὶ δικαίως ποῖα εἶνε τὰ Τουρκικὰ κτήματα, πρέπει πρῶτον ὅσα ἐκαλλιεργοῦντο ὑπὸ Τουρκικῶν χειρῶν νὰ παραδοθῶσιν εἰς πρόσφυγας. Ὅσα ἐκαλλιεργοῦντο παρὰ χριστιανῶν καλλιεργητῶν καὶ ἀνῆκον εἰς τοὺς Τούρκους, εἰς ταῦτα θὰ ἐγκαθίστανται πρόσφυγες καὶ ἐντόπιοι μὲ περιωρισμένον κλῆρον.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἐκθέτει ποῖαι ἀρχαὶ ἐτηρήθησαν εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν κτημάτων τούτων. Δυσκολίαι παρετηρήθησαν ὅταν ἦσαν μικραὶ ἰδιοκτησίαι, ὧν ἡ κυριότης μάλιστα ἠμφεσβητεῖτο.

Ὁ κ. **Γ. Τζώρτζης** συνεχίζων ἐκθέτει κατὰ ποῖον ἄστοχον καὶ ἀσυστηματοποίητον τρόπον λύονται αἱ διαφοραὶ περὶ αὐθαιρέτου καταλήψεως κτημάτων, εἴτε παρὰ προσφύγων εἴτε παρὰ γηγενῶν.

Ὁ κ. **Ν. Μανούσης** παρατηρεῖ ὅτι ἐν τῷ Νομῷ Σερρῶν ἔχει γίνει διανομὴ γαιῶν ἀποδοθέντων καὶ προσωρινῶν παραχωρητηρίων εἰς τοὺς κληρούχους γηγενεῖς καὶ πρόσφυγας.

Ὁ κ. **Γ. Τζώρτζης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ διανομὴ πρέπει νὰ ἀνατεθῇ εἰς σοβαρὰς Ἐπιτροπὰς καὶ νὰ μὴ ἀναμιγνύωνται εἰς αὐτὴν τὰ Ἐποικιστικὰ Γραφεῖα. Καταλήγων ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο λέγει ὅτι ὀφείλομεν νὰ προσέξωμεν μήπως τὸ ἀγαθὸν τῆς ἀνταλλαγῆς, ὅπερ εἶνε ἡ ὁμοεθνοποίησις τῆς Χώρας μας, ἀπολέσωμεν ἐκ διχονοιῶν καὶ διαιρέσεων ὅπως μὲ τὰς διχονοίας μας ἐκρημνίσαμεν καὶ τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα. Ἀναγινώσκει εἶτα διάφορα ἔγγραφα τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ Μακεδονίας καὶ τηλεγραφήματα σχετικῶς μὲ τὸ ἐπεισόδιον Κιούπ—κιοϊ.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθ.) ἐκθέτει τὰς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως πρὸς πρόληψιν καὶ καταστολὴν τοῦ ἐπεισοδίου Κιούπ - κιοϊ.

Ὁ κ. **Γ. Τζώρτζης** συνεχίζων ἀναγινώσκει τὰ σχετικὰ μὲ τὸ ζήτημα τοῦ Κιούπ - κιοϊ ἔγγραφα καὶ κακίζει τὰς ἐνεργείας τῆς Ἐποικιστικῆς Ὑπηρεσίας Δράμας διὰ τῆς ἀμελετήτου ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσ-

φύγων ἐνεργείας, καίτοι ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐχάραξεν ὄντως μετὰ διορατικότητος τὴν γραμμὴν τῆς ἐνεργείας της.

Καταλήγων προτρέπει τὴν Κυβέρνησιν ὅπως κατόπιν τῆς διαφωτιστικῆς συζητήσεως προβῇ εἰς τὴν λῆψιν ἀποφασιστικῶν μέτρων, σχηματίσῃ δὲ καὶ τὰς τοπικὰς Ἐπιτροπὰς πρὸς διευθέτησιν τῶν ἀναφυομένων διαφορῶν.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Λ. Ἰασονίδης ἔχει νὰ κάμῃ μίαν δήλωσιν.

Ὁ κ. **Λ. Ἰασονίδης.** ἀναγινώσκει τὴν ἑξῆς δήλωσιν: «Ἡ ἀνεξάρτητος προσφυγικὴ Ὁμάς, θεωροῦσα τὴν μέχρι σήμερον πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ἀνεπαρκῆ διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων, ἐκφράζει πρὸς αὐτὴν τὴν δυσπιστίαν της».

Πρόεδρος. Ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔχει τὸν λόγον.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Κύριε Πρόεδρε, πρόκειται περὶ προτάσεως ἐννέα πληρεξουσίων, οἱ ὁποῖοι ἀποφαίνονται περὶ τῆς ψήφου των προτοῦ λήξῃ ἡ συζήτησις. Ἂν δὲν ἀπατῶμαι, οἱ ὑπογεγραμμένοι εἶνε 9.

Πρόεδρος. Μάλιστα.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Δὲν γνωρίζω ἀπὸ πόσους ἀπαοτίζεται ἡ Ὁμάς....

Φ. Μανουηλίδης. Τὸ γνωρίζετε πολὺ καλά.

Πρόεδρος. Ἀπὸ 20.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Γνωρίζω ὅτι αὐτὴν τὴν στιγμὴν εὑρισκόμεθα πρὸ 9 ὑπογραφῶν πληρεξουσίων, οἱ ὁποῖοι προτοῦ τερματισθῇ ἡ συζήτησις, προτοῦ ὁμιλήσωσιν οἱ λοιποὶ ἐγγεγραμμένοι, προτοῦ ἀκουσθῇ ἡ Κυβέρνησις, ἔσπευσαν νὰ ἀποφανθῶσιν ἐκ τῶν προτέρων περὶ τῆς μελλούσης ψήφου των. Τὸ πρᾶγμα, δι' ἐμέ, δὲν εἶνε νέον, διότι ἤδη οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀφήρεσαν τὴν ἐμπιστοσύνην των πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Πλῆρες δικαίωμά των εἶνε νὰ κανονίσωσι τὴν ψῆφόν των ὅπως θέλουσιν. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἐκφράσῃ παράπονον. Ἡ πρότασις ὅμως θὰ ἔπρεπε κανονικῶς νὰ συζητηθῇ μετὰ τὸ πόρισμα τῆς συζητήσεως, διότι ἄλλως συμβαίνει τὸ ἄτοπον ὅτι, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ὁμιλήσῃ ἡ Κυβέρνησις, οἱ πληρεξούσιοι νομίζουσιν ὅτι πρέπει νὰ δώσωσι ψῆφον δυσπιστίας. Ἡ συζήτησις ἐν τούτοις θὰ ἐξακολουθήσῃ, οἱ ῥήτορες οἱ ἐγγεγραμμένοι θὰ ὁμιλήσωσι, κατόπιν θὰ ἀκουσθῶσιν οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων, θὰ ἀκουσθῇ ἡ Κυβέρνησις καὶ θὰ γίνῃ ἡ ψηφοφορία, καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις θὰ θέσῃ ζήτημα γενικῆς ἐμπιστοσύνης.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Φ. Μανουηλίδης.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** δηλοῖ ὅτι διὰ τῆς κατατεθείσης δηλώσεως οἱ πληρεξούσιοι τῆς Ἀνεξαρτήτου προσφυγικῆς Ὁμάδος, ὑποχρεούμενοι ν' ἀναχωρήσωσιν ἐντὸς δύο ὡρῶν διὰ τὸ προσφυγικὸν Συνέδριον Θεσσαλονίκης καὶ συνεπῶς ἀδυνατοῦντες νὰ παρακολουθήσωσι μέχρι τέλους τὴν συζήτησιν ἔκριναν σκόπιμον ὅπως ἐκφράσωσιν ἀπὸ τοῦδε τὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀντιλήψεις των.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως κανονικῶς ὑποβάλλονται αἱ προτάσεις περὶ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τὸ τέρμα τῆς συζητήσεως, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι καὶ κανονικῶς ἐπίσης κάθε Κυβέρνησις, ὅταν ἀπὸ σοβαρὰς ὁμάδας καὶ κόμματα, εὑρισκόμενα ἐν τῇ Βουλῇ, διατυποῦνται κατηγορίαι σαφεῖς, κανονικῶς, λέγω, κάθε Κυβέρνησις αἰσθάνεται ἑαυτὴν ὑποχρεωμένην νὰ δώσῃ λόγον καὶ νὰ μὴ ἀναβάλῃ τὴν συζήτησιν καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως εἰς τὰς καλένδας. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου τί συμβαίνει; Ὡρίσθη μία συζήτησις, διετυπώθησαν κατηγορίαι καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔδειξε τὴν διάθεσιν ὄχι νὰ δώσῃ λόγον, ἀλλὰ νὰ φυγομαχήσῃ, διότι σήμερον τὸ πρωῒ ἤθελε νὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων καὶ νὰ συνεχισθῇ αὕτη τὸ ἀπόγευμα, δηλαδὴ νὰ ματαιωθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος. Ἔπρεπεν ἡ προσφυγικὴ Ὁμάς, ἀνεξαρτήτως τοῦ λόγου τὸν ὁποῖον ἀνέπτυξεν ὁ κ. Μανουηλίδης, ὅτι δηλ. οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ ἀναχωρήσωσι καὶ κατὰ συνέπειαν εἶχον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκφέρωσι τὴν γνώμην των προηγουμένως ἀνεξαρτήτως τούτου, ἔπρεπεν ἡ Ὁμὰς νὰ κάμῃ τὴν πρότασιν ποὺ ἔκαμε. Δηλ. ἡ πρότασις αὕτη ἔχει τὴν σημασίαν ὅτι ἐξαναγκάζει τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀπαντήσῃ τέλος πάντων καὶ νὰ μὴ θελήσῃ νὰ ἀποσχολήσῃ τὴν Συνέλευσιν μὲ ἀγορεύσεις μακρὰς φίλων της, ἀφοῦ πρόκειται περὶ ἐπερωτήσεως καὶ ἐλέγχου τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἀπαντήσῃ, θὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις καὶ θὰ ληφθῇ μία ἀπόφασις. Θὰ παρακαλέσω μόνον τοὺς ἀξιοτίμους πληρεξουσίους, τοὺς πρόσφυγας, ἂν εἶνε δυνατὸν νὰ τηλεγραφήσωσιν ὅπως ἀναβληθῇ τὸ Συνέδριόν των διὰ τὴν Δευτέραν, ὥστε νὰ ἠμπορέσωσι νὰ παραστῶσιν εἰς τὴν συζήτησιν, καί, ἂν δὲν ἠμπορέσωσιν ὅλοι, νὰ παραμείνωσιν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότεροι.

Γ. Καφαντάρης. Ἀπεδείχθη καὶ πάλιν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἦτο γνωστὸν ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε πείρας, ὅτι ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, συζήτησις εὐρυτάτη, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ περατωθῇ ἐντὸς μιᾶς, δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν καὶ περιήλθομεν σήμερον εἰς τὸ δίλημμα ἢ νὰ ἴδωμεν

ματαιουμένην τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως, ὅπως περατωθῇ πρὸ τῶν διακοπῶν ἡ ἐπείγουσα νομοθετικὴ ἐργασία κατὰ τὴν συμφωνίαν τὴν ἐπελθοῦσαν μεταξὺ ὅλων τῶν ἀποχρώσεων, ἢ νὰ εὑρεθῶμεν ἐνώπιον μιᾶς προτάσεως μομφῆς παραμενούσης ἐκκρεμοῦς. Καὶ ἄλλοτε ἐπεξετάθη ἡ προφυγικὴ συζήτησις ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας καὶ οὐδεμία διαμαρτυρία ἠκούσθη κατὰ τῆς παρατάσεως ταύτης, καίτοι θριμύτατα καὶ τότε διετυπώθησαν κατηγορίαι κατὰ τῆς πρώτης Δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ὀλιγωρίαν της ἔναντι τῶν προσφυγικῶν συμφερόντων. Ἐπὶ τρεῖς ἤδη ἡμέρας συζητοῦνται τὰ προσφυγικὰ ζητήματα καὶ ὑπολείπονται εἰσέτι δεκάδες ῥητόρων προτιθεμένων νὰ ὁμιλήσωσιν ἐπ' αὐτῶν. Θὰ χρειασθῶσιν ἑπομένως πολλαὶ εἰσέτι ἡμέραι, ἂν αἱ συζητήσεις μάλιστα ἀκολουθήσωσιν οἵαν μέχρι τοῦδε πορείαν, ὅταν λάβωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι καταγαλώθη μία ὁλόκληρος συνεδρίασις διὰ μίαν μόνον ἀγόρευσιν. Ὁπωσδήποτε εὑρισκόμεθα πρὸ τῆς ἑξῆς θέσεως:

Οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι ἐπείγονται πρὸς ἀναχώρησιν, καθόσον τοὺς ἀναμένει ἓν Συνέδριον προσφυγικόν, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μεταβῶσιν. Ἀλλὰ καὶ ἡ Κυβέρνησις εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐπιψήφισιν τῶν νομοθετικῶν μέτρων της. Παρεμβάλλεται ὅμως ἤδη τὸ ζήτημα τῆς προτάξεως πολιτικοῦ ζητήματος. Τοῦτο εἶνε ἀπολύτως ἀντικανονικὸν καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶνε ἄηθες εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ χρονικὰ καὶ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀποδοκιμάσω τὴν πρᾶξιν ταύτην. Δὲν πρόκειται κἂν περὶ Κυβερνήσεως ἡ ὁποία ἔχει χρόνον πολὺν νὰ δοκιμάσῃ τὴν γνώμην τῆς Συνελεύσεως, ὥστε νὰ τίθηται ἐν ἀμφιβόλῳ ἡ πρὸς αὐτὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ Σώματος. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐγένετο ψηφοφορία καὶ ἐξηνέχθη ἡ κρίσις τῆς Συνελεύσεως. Δύναται βεβαίως νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ψηφοφορία καὶ πάλιν, ἂν τὸ θέλῃ ἡ Ἀντιπολίτευσις. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον εἶνε νὰ ματαιώσωμεν τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν διὰ τῆς ἐμμέσου καὶ συγκεκαλυμμένης ὁδοῦ τῆς προκλήσεως πολιτικοῦ ζητήματος πρὸ τοῦ πέρατος τῆς συζητήσεως.

Ἡ Συνέλευσις, ἀφοῦ ἤκουσε τὴν μίαν πλευράν, δὲν δύναται νὰ ἀποφύγῃ νὰ ἀκούσῃ καὶ τὴν ἑτέραν καὶ νὰ ἐκφέρῃ προώρως τὴν ἀπόφασίν της διὰ τοῦ στραγγαλισμοῦ τῆς συζητήσεως. Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ὀλίγην ὑπομονήν, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ὀφείλομεν νὰ φθάσωμεν εἰς ἀναγνώρισιν τῆς πραγματικῆς καταστάσεως δηλαδὴ νὰ τελειώσωμεν τὴν συζήτησιν ἐντὸς ἐλαχίστης ὥρας καὶ νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ψηφοφορίαν

ὅπως ἡ ἀπογευματινὴ συνεδρίασις διατεθῇ εἰς τὴν ἐκκρεμῆ νομοθετικὴν ἐργασίαν.

Ὁ κ. **Ἐμ. Ἐμανουηλίδης** λέγει ὅτι ὀφείλομεν, χάριν τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων, νὰ ἀναμείνωμεν τὴν ἐξέλιξιν τῆς συζητήσεως, ἰδίως νὰ μάθωμεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τὰς σκέψεις της. Ὁ προσφυγικὸς κόσμος καὶ ἰδίᾳ ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶνε ἀνάστατος μαθὼν χθὲς ὅτι ἡ συνθήκη τῆς ἀνταλλαγῆς τροποποιεῖται ἐπὶ τὰ χείρω διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἑπομένως ὀφείλομεν νὰ ἀναμείνωμεν καὶ νὰ μάθωμεν τί τεκταίνεται κατὰ τῆς τύχης καὶ τοῦ ἐδῶ προσφυγικοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἐν Τουρκίᾳ ἀπομείναντος.

Α. Παπαναστασίου. Μοὶ ἐπροξένησαν κατάπληξιν οἱ λόγοι τοῦ ἀξιοτίμου ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτοῦ. Ὄχι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔγινεν εἶνε ἄηθες εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ χρονικά, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπρότεινε καὶ ἐσκέφθη εἶνε ἄηθες καὶ δὲν χωρεῖ προηγούμενον. Δὲν πρόκειται ν' ἀντιληφθῶμεν κἂν ἂν ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἢ ὄχι τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Συνελεύσεως· ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρόκειται εἶνε νὰ ἐξαναγκάσωμεν τὴν Κυβέρνησιν νὰ λογοδοτήσῃ, διότι ἔχομεν τὴν ἀντίληψιν μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς ὅτι ἡ Κυβέρνησις φυγομαχεῖ.

Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων ἰσχυρίζεται ὅτι ὑπάρχει διάθεσις ματαιώσεως τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας. Ἀλλὰ γνωρίζει ὅτι χθές, συζητουμένου τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, ἐξεφράσαμεν τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως παραταθῇ ἡ συνεδρία καὶ τερματισθῇ ἐντὸς τῆς ἡμέρας ἡ συζήτησις.

Χθὲς ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδήλωσεν ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐργασθῶμεν καὶ τὴν Δευτέραν καὶ Τρίτην. Εἴμεθα ἀπολύτως σύμφωνοι. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ ματαιωθῇ τὸ νομοθετικὸν ἔργον τῆς Κυβερνήσεως; Δὲν ὑπάρχει καμμία πρόθεσις, δὲν καταβάλλεται καμμία προσπάθεια ματαιώσεως τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας. Ἐξ ἀντιθέτου δὲν βλέπομεν καμμίαν ἄλλην προσπάθειαν παρὰ τὴν ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν περιφρόνησιν τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, διότι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἀντιμετωπίζει ἡ Κυβέρνησις τὴν ἐπερώτησιν εἶνε μία περιφρόνησις τοῦ ζητήματος. Βεβαίως καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ σήμερον ἀκόμη λέγω ὅτι δὲν πρέπει τὸ προσφυγικὸν ζήτημα νὰ προσλάβῃ κομματικὴν χροιὰν καὶ εἰς τοῦτο θὰ ἐπιμείνωμεν. Ἀλλὰ ἐὰν δὲν πρέπῃ νὰ λαμβάνῃ τὸ προσφυγικὸν κομματικὴν χροιάν, νὰ γίνηται δηλ. ἐκμετάλλευσις τῆς δυστυχίας τῶν προσφύγων, νὰ ἐξογκώνηται αὕτη καὶ νὰ ἐγείρωνται αἱ καθυστερήσεις τῆς ἀποκαταστάσεώς των, νομίζω ὅτι εἶνε ἐπι-

βεβλημένον νὰ ἐπικρίνηται ἢ νὰ ἐπαινῆται ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος, ἐὰν εἶνε ἀξία ἐπικρίσεως ἢ ἐπαίνου. Οἱ ἀξιότιμοι πληρεξούσιοι τῆς προσφυγικῆς Ὁμάδος πρέπει νὰ ὁμολογήσωσιν ὅτι ἡ στάσις καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων, καθὼς καὶ ἡ στάσις ἄλλων πληρεξουσίων, θὰ παρεξηγηθῇ μεγάλως, ἐὰν διακοπῇ ἡ συζήτησις χωρὶς νὰ τεθῇ τέρμα εἰς αὐτὴν κατόπιν λογοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως. Ἡμεῖς δὲν ἐπιδιώκομεν τὴν ἀνατροπὴν τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπιδιώκομεν διὰ τοῦ ἐλέγχου καὶ τῆς συζητήσεως νὰ ἐξαναγκάσωμεν τὴν Κυβέρνησιν, ἐφόσον ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς πλειονοψηφίας, νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν πολιτικὴν ἡ ὁποία ἐπιβάλλεται εἰς τὸ προσφυγικὸν ζήτημα.

Ὁ ἀξιότιμος ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτὴς εἶπεν ὅτι ἠμποροῦμεν νὰ περιορίσωμεν τὴν συζήτησιν ἑκάστης Ὁμάδος εἰς ἕνα ἢ δύο ῥήτορας, ὥστε ν' ἀπασχολήσῃ μόνον μίαν ἢ δύο ὥρας ἡ Συνέλευσις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ καὶ κατόπιν νὰ συνεχίσωμεν τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν.

Δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ παίζωμεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μὲ τὰ σοβαρὰ ζητήματα. Δι' αὐτὸ θεωρῶ πρέπον νὰ διακόψωμεν τὴν συνεδρίασιν καὶ κατὰ τὴν 4ην μ. μ. ν' ἀρχίσωμεν τὸ προσφυγικὸν ζήτημα. Ἐκ μέρους τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» δὲν ὑπάρχει κανεὶς νὰ ὁμιλήσῃ. Δὲν θέλομεν λοιπὸν νὰ καταπνιγῇ ἡ συζήτησις, ἀλλὰ πάντως πρέπει νὰ καταβληθῇ προσπάθεια σοβαρὰ πρὸς συντόμευσιν τῆς συζητήσεως, χωρὶς μὲ τοῦτο νὰ ἐννοῶμεν ὅτι ἐπιβάλλεται ἀπαραιτήτως ἐντὸς δύο ὡρῶν νὰ τελειώσῃ ἡ συζήτησις.

Ἡμεῖς ἐξ ἄλλου εἴμεθα πρόθυμοι νὰ ἐργασθῶμεν καὶ τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τρίτην διὰ νὰ διευκολύνωμεν τὴν Κυβέρνησιν.

Πρέπει ὅμως νὰ ὁμολογήσῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι τὸν τελευταῖον καιρὸν ἔκαμε κατάχρησιν τῆς ὑποχωρητικότητος τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, διότι τὴν τελευταίαν ὥραν εἰσήγαγε νομοσχέδια οἰκονομικὰ καὶ ἡμεῖς διὰ νὰ τὴν διευκολύνωμεν δὲν τὰ συνεζητήσαμεν ἢ δὲν τὰ συνεζητήσαμεν ἐπαρκῶς.

Θ. Κουτούπης. Σεῖς περισσότερον παντὸς ἄλλου εἰσηγάγετε τὴν τελευταίαν στιγμὴν οἰκονομικὰ νομοσχέδια.

Α. Παπαναστασίου. Οὐδέποτε. Δὲν ἐνθυμεῖσθε καλῶς. Οὐδέποτε εἰσηγάγομεν σοβαρὰ νομοσχέδια, μὲ τὴν ἀξίωσιν ὅπως ψηφισθῶσιν ἐπειγόντως ἐντὸς ἐλαχίστων ἡμερῶν. Οὔτε ποτὲ ἐζητήσαμεν διὰ ψηφίσματος νὰ δοθῶσι τὰ δωδεκαθήμορια.

Γ. Καφαντάρης. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» ἐδέχθη χθὲς τὴν παράτασιν τῆς συζητήσεως μέχρι τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν, ἐπρότεινε δὲ τὴν ἐπανάληψιν αὐτῆς διὰ σήμερον τὴν πρωΐαν, ἐν γνώσει διατελῶν ὅτι οὔτε κατὰ τὴν χθεσινὴν νύκτα οὔτε κατὰ τὴν σημερινὴν προγευματινὴν συνεδρίασιν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ περατωθῇ ἡ συζήτησις, διὰ τὴν ὁποίαν ἦσαν ἐγγεγραμμένοι δεκάδες ῥητόρων.

Α. Παπαναστασίου. Παρεκάλεσα τὴν Κυβέρνησιν νὰ ὑποδείξῃ εἰς τοὺς φίλους της νὰ παραιτηθῶσι τοῦ λόγου.

Γ. Καφαντάρης. Θὰ ἔπρεπε πρωτίστως νὰ παρακαλέσητε τοὺς ἰδικούς σας φίλους.

Α. Παπαναστασίου. Τοὺς παρεκάλεσα.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν σᾶς ἤκουσαν. Ἐν γνώσει λοιπὸν ὅτι εἶνε ἀδύνατος ἡ ἀποπεράτωσις τῆς συζητήσεως μέχρι τῆς μεσημβρίας σήμερον ἐδέχθητε πράγματι νὰ γίνῃ συζήτησις καὶ χθὲς καὶ σήμερον.

Εἶνε ἤδη ὑποχρέωσις ἡμῶν ὅλων κατὰ κοινὴν συμφωνίαν ἡ σημερινὴ συνεδρίασις τοῦ ἀπογεύματος νὰ διατεθῇ διὰ τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν, καὶ εἶνε ἡ ὑποχρέωσις τοσοῦτον μεγαλυτέρα ὅσον ἡ προσφορὰ τοῦ νὰ συνεδριάσωμεν κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα ἀποτελεῖ δῶρον ἄδωρον, διότι οἱ πληρεξούσιοι ἐπείγονται νὰ ἀναχωρήσωσιν εἰς τὰς Ἐπαρχίας των καὶ δὲν θὰ παρακολουθήσωσιν ἀτυχῶς αἱ διαθέσεις ἡμῶν. Ἑπομένως εἶνε φανερὸν ὅτι ἐξακολουθοῦντες τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας ἄνευ τοῦ τεθέντος παρ' ἐμοῦ περιορισμοῦ τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἔθεσα συμφώνως καὶ πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως», θεωροῦντος ὅτι τὸ ζήτημα εἶνε ἐξηντλημένον, καὶ τῆς προσφυγικῆς Ὁμάδος, δηλωσάσης ὅτι δὲν ἔχει τοῦτο ἀνάγκην περαιτέρω ἀναπτύξεως, εἶνε φανερὸν ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἐπιδιώκομεν ἢ νὰ ματαιώσωμεν τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν. Θὰ ἦτο ὀρθὸν ἡ Ἀντιπολίτευσις νὰ δηλώσῃ ἀπερριφράστως ὅτι αὐτὸ ἐπιδιώκει, δὲν εἶνε ὅμως ποσῶς σοβαρὸν νὰ καλύπτηται ὄπισθεν τῆς προκλήσεως ἀκαίρου πολιτικοῦ ζητήματος.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.). Κύριοι συνάδελφοι, ἡ ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου ἔχει δείξει πολλάκις ἀντιφατικότητας μεταξὺ τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων, τῶν δράσεων καὶ τῶν μελετῶν τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ θὰ μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ παρατηρήσω ὅτι σπανίως εἶδον ἀντιφατικότητα ὁμοίαν ἐκείνης τῆς ὁποίας μόνον μίαν περίπτωσιν παρουσίασεν ἡ ἀγόρευσις τοῦ κ. ἐκ Μαντινείας πολιτευτοῦ σήμερον.

Ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πολιτευτὴς κατηγόρησε τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἐπιδιώκει τὴν ψῆφισιν τῆς νομοθετικῆς ἐργα-

σίας χωρὶς νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν ἡ Συνέλευσις, Κυβέρνησιν ἡ ὁποία ἐκ τῶν πρώτων της μελημάτων ἐθεώρησεν ὅτι ἦτο ἐπιβεβλημένον νὰ ψηφισθῇ ὁ νέος Κανονισμός, κατὰ τὸν ὁποῖον εἴκοσι μόνον νομοσχέδια θὰ ἐτίθεντο ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει, ὥστε νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνηται τὸ θέαμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐλησμόνησεν, ὅταν ἐγκατέλειψε τὴν Κυβέρνησιν, ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πολιτευτὴς καὶ κατὰ τὸ ὁποῖον ἐκ μιᾶς μακρᾶς σινδόνης ἀνεσύροντο, ὑπὸ τὴν πίεσιν ἀπειραρίθμων ἀπαιτητῶν, τὰ διάφορα νομοσχέδια διὰ νὰ δυνηθῶσιν, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης γνώσεως τῆς Συνελεύσεως, νὰ παρουσιάζωνται τὴν ἄλλην ἡμέραν ὡς ψηφισθέντα.

Εἷς πληρεξούσιος (ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Καὶ τὸ ὁποῖον δὲν μετεβλήθη διὰ τῆς ἀναγραφῆς 20 νομοσχεδίων. (Θόρυβος).

Α. Μιχαλακόπουλος. Σημειῶ ὅτι ἐντεῦθεν οὐδεὶς διέκοψεν, ἀλλ' ἐκεῖθεν συνεχῶς διακόπτουσι τὸν ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὅταν ὁμιλῇ.

Θ. Πάγκαλος. Καὶ ἂν πᾶμε ἡμεῖς ἀπὸ ἐκεῖ τὸ ἴδιον θὰ γίνεται.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἶνε μία μεγίστη διαφορὰ μεταξὺ τῆς περιπτώσεως τοῦ νὰ ἔχῃ κανεὶς μίαν σινδόνην ἀπὸ 20 νομοσχέδια καὶ ἀναλόγως τῆς ἀπουσίας ἢ παρουσίας πληρεξουσίων νὰ τὰ ψηφίζῃ ἀπὸ τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ὑπάρχουσι 20 μόνον νομοσχέδια, ἅτινα γνωρίζει ἕκαστος πληρεξούσιος καὶ δύνανται νὰ ψηφίζωνται ἐν γνώσει.

Θ. Πάγκαλος. Τὴν ἐκόψατε τὴν σινδόνην εἰς τεμάχια.

Α. Μιχαλακόπουλος. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ διακόπτητε.

Θ. Πάγκαλος. Συνηθίζετε καὶ σεῖς πολλάκις νὰ διακόπτητε.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἀλλὰ θέλετε καὶ μίαν ἄλλην ἀντίφασιν; Εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πολιτευτής, ἀπαντῶν εἰς τὴν ὀρθὴν παρατήρησιν τοῦ ἀξιοτίμου ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτοῦ—εἰπόντος ὅτι εἶνε ἄηθες εἰς τὸ ἑλληνικὸν Κοινοβούλιον, προτοῦ ἀκόμη περατωθῇ συζήτησις νὰ τίθηται ζήτημα δυσπιστίας καὶ ὅτι τὸ εἰθισμένον ἀπὸ μακροτάτων ἐτῶν εἶνε μετὰ τὸ πέρας τῶν συζητήσεων ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ αὕτη νὰ θετῃ ζήτημα ἐμπιστοσύνης κατὰ τὴν γνωστὴν διατύπωσιν «ἡ Συνέλευσις μετὰ τὰς ἀγορεύσεις κλπ. ἐκφράζουσα τὴν ἐμπιστοσύνην της, μεταβαίνει εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν» — εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πολιτευτὴς ὅτι δὲν εἶνε ἄηθες, ἀλλ' εἶνε εἰθισμένον καὶ εἰς τὸ ἰδικόν μας καὶ εἰς τὰ ξένα Κοινοβούλια.

Μελετητὴς ὀτηρὸς τῆς μεταγενεστέρας ἐξελίξεως τῶν κοινοβουλευτικῶν πολιτευμάτων, παρέλιπε νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ Τσεχοσλοβακικὸν σύνταγμα, τὸ ὁποῖον τόσον τὸν ἐνέπνευσεν εἰς τὰς ἰδέας του περὶ τοῦ Κοινοβουλίου καὶ τῆς Γερουσίας, ἔλαβε μέτρον - διότι φαίνεται ὅτι ἄλλος τις πληρεξούσιος ἐκ Μαντινείας θὰ ἦτο καὶ ἐκεῖ, ὅστις ἤθελε νὰ προκαταλαμβάνῃ τὰς Κυβερνήσεις ἁπλοῦς, ἐκφράζων δυσπιστίαν εἰς ὥραν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ παρίστανται οἱ φίλοι τῆς Κυβερνήσεως—τὸ σύνταγμα τοῦτο, μὲ μεταγενεστέραν δημοκρατικὴν ἀντίληψιν, εἶπεν ὅτι, ἐὰν μία Ὁμάς, ἐὰν ἡ Ἀντιπολίτευσις θελήσῃ νὰ ἐκφράσῃ δυσπιστίαν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, εἶνε δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως μετὰ πάροδον ἡμερῶν τινων νὰ δεχθῇ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ψηφοφορίας.

Γ. Καφαντάρης. Μετὰ πέντε ἡμέρας. Εἶνε ἀναντίρρητον ὅτι καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ θέσωμεν τοιαύτην διάτκξιν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρόεδρος Κυβερνήσεως). Ὀφείλομεν βεβαίως νὰ τὴν θέσωμεν, διὰ νὰ προλάβωμεν κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὸ κακὸν τοῦ νὰ παρίσταται ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν Βουλῶν πρὸς τὰς Κυβερνήσεις ὡς περίπτωσις ἐκμεταλλεύσεως μιᾶς ὡρισμένης συγκυρίας ἀπουσίας φίλων τινῶν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ διὰ νὰ μὴ καθίστανται ὁ κοινοβουλευτικὸς ἀγὼν ἔπαθλον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ εἶνε εὐφυέστεροι, ὑπὸ τὴν τοιαύτην ἔννοιαν τῆς εὐφυΐας, τῆς ἐνέδρας.

Ἀλλὰ βλέπετε ὅτι λησμονεῖ ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος Μαντινείας τὰ διδάγματα ταῦτα καὶ ἔρχεται ἁπλούστατα καὶ σᾶς λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις διατελεῖ ὑπὸ κατηγορίαν· ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἀπολογηθῇ· ἡ Κυβέρνησις φυγομαχεῖ.

Διατί φυγομαχεῖ; Ἡ Κυβέρνησις διέπραξεν ἓν σφάλμα· διέπραξε τὸ σφάλμα νὰ δεχθῇ τὴν παραβίασιν τοῦ Κανονισμοῦ χάριν τῆς συντομωτέρας ἐξετάσεως τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος. Ὁ Κανονισμὸς λέγει ὅτι αἱ ἐπερωτήσεις συζητοῦνται Τετάρτην καὶ Σάββατον καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐδέχθη καὶ τὴν Πέμπτην καὶ τὴν Παρασκευὴν καὶ ἀπὸ τῆς πρωΐας καὶ τὴν νύκτα νὰ γίνωνται συζητήσεις. Αὐτὸ ὀνομάζεται φυγομαχία! Ἐστηρίχθημεν εἰς συμφωνίαν γενομένην μεταξὺ τῶν ἐν τῇ Συνελεύσει ἀρχηγῶν, ἀλλὰ συμφωνίαι τοιαῦται συνήθως γίνονται ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, καὶ ὅμως κατορθώνεται νὰ εὑρίσκηται ἐν τῷ μεταξὺ κάποιον παρεμπίπτον γεγονός.....

Θ. Χαβίνης. Μὲ ὅλας τὰς ὑποσχέσεις, κύριε Πρόεδρε ..... (Θόρυβος).

Α. Μιχαλακόπουλος. Σᾶς παρακαλῶ, μὴ διακόπτε ε.

Θ. Χαβίνης. Κύριε Πρόεδρε..... (Θόρυβος καὶ ἀντεγκλήσεις).

Δ. Δαγκλῆς. Μὴ διακόπτετε σεῖς.

Θ. Χαβίνης. Μὴ φωνάζετε.

Ν. Ἀνδρεαδάκης. Σᾶς ξέρομε καὶ ἀπὸ τὸν πόλεμον (θόρυβος καὶ κωδωνοκρουσίαι συνεχεῖς).

Α. Μιχαλακόπουλος. Φυγομαχεῖ λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις, διότι ἐδέχθη νὰ μείνῃ νὰ συζητήσῃ ἀπὸ τῆς 11ης τῆς πρωΐας μέχρι τῆς 4ης πρωϊνῆς ὥρας! Φυγομαχεῖ ἡ Κυβέρνησις· ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ὁμιλήσῃ τώρα· δὲν πρέπει νὰ ὁμιλήσωσιν οἱ ἄλλοι ῥήτορες! Ἡ ἐλευθερία ἡ δημοκρατική, τῆς ὁποίας ἀξιοῖ ὅτι ὑπῆρξεν ὁ πρόμαχος ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πολιτευτής, ταύτην τὴν νέαν διαδικασίαν εἰσάγει εἰς τὸ Κοινοβούλιον Θὰ ἀγορεύσωσι μόνον οἱ ἡμίσεις, κατηγοροῦντες τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ ὀφείλῃ νὰ ἀπολογηθῇ, δὲν ἐπιτρέπεται δὲ νὰ ὁμιλήσωσιν οἱ ἄλλοι οὐδὲ νὰ γίνῃ διαφοροτρόπως τὸ πρᾶγμα, διότι αὐτὸ δὲν εἶνε κοινοβουλευτικὴ ἐλευθερία· αὐτὸ εἶνε φυγομαχία τῆς Κυβερνήσεως!

Αὐταὶ εἶνε αἱ ἀντιλήψεις τοῦ δημοκρατικωτάτου ἐκ Μαντινείας πολιτευτοῦ, κύριοι συνάδελφοι! Ἀλλὰ τίς εἶνε ὁ λόγος, τὸ εἶπον ἤδη εἰς συναδέλφους ἰδιαιτέρως. Εἶνε ἡ προσπάθεια τῆς ματαιώσεως τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχομεν τὸ θάρρος νὰ τὸ πολεμήσωμεν κατ' εὐθεῖαν.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ ἔχομεν.

Δ. Ἡρακλείδης. Ποῖοι ἔχουσι καὶ ποῖοι δὲν ἔχουσι θάρρος, εἶνε γνωστοὶ εἰς ὅλον τὸν Ἑλληνικὸν λαόν (θόρυβος).

Α. Δενδρινός. Ὅπως ἔχουσιν οἱ φίλοι τῆς Κυβερνήσεως τὸ θάρρος νὰ περιτρέχωσιν εἰς τὸ Χρηματιστήριον (θόρυβος).

Γ. Βραχνός. Δὲν σᾶς εἴδομεν, κύριε Ἡρακλείδη, οὐδαμοῦ εἰς τοὺς ἀγῶνας ποὺ ἔγιναν. Εἶνε γνωστοὶ οἱ ἀγῶνες ἑκάστου.

Δ. Ἡρακλείδης. Εἶνε γνωστοὶ καὶ οἱ ἀγῶνες καὶ ἡ ἐντιμότης ἑκάστου. (Θόρυβος, ἀντεγκλήσεις καὶ συνεχεῖς κωδωνοκρουσίαι).

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἡ Κυβέρνησις εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ ἐμμείνῃ εἰς τὴν ἀπόφασιν τὴν ληφθεῖσαν χθές, εἰς τὴν ἀπόφασιν τὴν ληφθεῖσαν προχθές, ὅπως τὸ νομοσχέδιον τὸ φορολογικὸν θεωρηθῇ κατεπεῖγον, διότι κοινῇ ἀνεγνωρίσθη ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μείνῃ ἐκκρεμὲς νομοσχέδιον δίδον ἀφορμὴν εἰς ἐκμεταλλεύσεις παντοιοτρόπους. Ἂν ἡ πλειονοψηφία τῆς Συνελεύσεως θέλῃ νὰ τὸ ἀπορρίψῃ, ἡ Κυβέρνησις θὰ εἶνε ἥσυχος, θὰ ἀπέλθῃ εἰς τὰ καθ' ἑαυτήν, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ γίνωσι ζημίαι πολλαὶ [illegible] ἀλλ' ἀργὰ ἢ

γρήγορα θὰ εὑρεθῇ ἄλλη Κυβέρνησις, ὅταν θὰ ἔχῃ ἐν τῷ μεταξὺ σχηματισθῇ εὐνοϊκὴ ἡ πλειονοψηφία τῆς Συνελεύσεως, ἡ ὁποία θὰ ἀναγκασθῇ νὰ λάβῃ τὸ μέτρον τοῦτο, ἴσως βαρύτερον. Εἰσηγουμένη ἡ Κυβέρνησις τὸ φορολογικὸν νομοσχέδιον δὲν τὸ εἰσηγεῖται βεβαίως διὰ νὰ γίνῃ δημοτική. Ἐγνώριζε παραδείγματα τὰ ὁποῖα συνέβησαν εἰς ἄλλα Κράτη, τὰ ὁποῖα ὑπέστησαν ξεύτελισμὸν τοῦ νομίσματος, διότι δὲν ἠθέλησαν ἐγκαίρως αἱ Ἐθνικαὶ των Συνελεύσεις νὰ ψηφίσωσι τοιαῦτα μέτρα φορολογικὰ πρὸς ἰσοσκέλισιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ κάλυψιν τῶν κυμαινομένων ὑποχρεώσεων καὶ τῶν ἐλλειμμάτων. Πέρυσιν ἀκόμη ἐνθυμεῖσθε εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅτε ἡ Ἀγγλικὴ λίρα ἔφθασε διὰ μιᾶς ἀπὸ τὰ 60 μέχρις 120 γαλλ. φράγκων. Εἰς μίαν μόνην νύκτα εὑρέθη ἡ Συνέλευσις ἠναγκασμένη νὰ ψηφίσῃ δύο δεκατημόρια ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων φόρων καὶ ἀμέσως ἔπεσε κατὰ 50 %ο καὶ πλέον ἡ λίρα ἀπέναντι τοῦ γαλλικοῦ νομίσματος. Ἡ Κυβέρνησις νομίζει ὅτι πρέπει νὰ ψηφισθῇ τὸ φορολογικὸν νομοσχέδιον καὶ ἐννοεῖται ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο θεωρεῖ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ζήτημα ἐμπιστοσύνης, διότι εἶνε ζήτημα ἐπείγον, μὴ δυνάμενον νὰ λυθῇ μετὰ πάροδον μηνῶν. Ἀλλ' ἐπὶ πλέον θὰ παρατηρήσω ὅτι εἶνε καὶ προδικαστικὸν τῆς οἰκονομικῆς τύχης τῆς Χώρας καὶ αὐτῆς τῆς λύσεως τοῦ ὅλου προσφυγικοῦ ζητήματος. Ἐὰν τὰ οἰκονομικά μας δὲν βελτιωθῶσι, μὴ ἀναμένωμεν τὴν λύσιν οὔτε τοῦ προσφυγικοῦ οὔτε ἄλλου οἱουδήποτε ζητήματος. (Χειροκροτήματα).

Ἐφηρμόσαμεν τὰς οἰκονομίας καὶ τὰς ἐφαρμόζομεν ἀδιακόπως, βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον, ἐδήλωσα δὲ ὅτι πᾶσαι θὰ ἐφαρμοσθῶσι. Δὲν τὸ ἐπράξαμεν βεβαίως διὰ νὰ γίνωμεν δημοφιλεῖς. Ὅλοι οἱ ἀπολυθέντες ὑπάλληλοι στρέφονται κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Αἱ Κυβερνήσεις, ὅταν τὰ Κράτη διέρχωνται σοβαρὰς δυσχερείας, δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ φροντίζωσι διὰ τὴν δημοτικότητά των.

Μοὶ εἴπετε ὅτι περιεφρύνησα τὸ ζήτημα τὸ προσφυγικόν. Δὲν τὸ περιφρονοῦμεν· ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα νὰ ὁμιλήσω, θὰ φέρω τὰ τηλεγραφήματα καὶ θὰ ἴδητε πρὸ τίνων δυσκολιῶν εὑρέθη ἡ Κυβέρνησις, διὰ νὰ συνάψῃ τὸ προσφυγικὸν δάνειον. Ἀλλ' ἀφοῦ ἐπέτυχε τὸ δάνειον, ἡ Κυβέρνησις δὲν διεφήμισε τὴν δρᾶσιν αὐτῆς καὶ τὴν ἐπιτυχίαν της· ἀφῆκε νὰ γεννηθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι τὸ Κράτος εὐκόλως ἐπέτυχε τὸ δάνειον. Ἀλλ' ἐπειδὴ παρατηρεῖτε ὅτι ὠλιγώρησα, ὅτι ἀδιαφορῶ διὰ τὰ προσφυγικὰ ζητήματα, θὰ σᾶς παρουσιάσω τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα, διὰ νὰ ἴδητε πρὸ πόσων δυσχερειῶν εὑρέθημεν διὰ νὰ κατορθώσωμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐξωτερικῶς παρουσιάσθη

ὡς μεγίστη ἐπιτυχία τῆς πίστεως τῆς Ἑλλάδος. Δὲν ἠθελήσαμεν νὰ διαφημίσωμεν τὰς πράξεις μας ἀπεβλέψαμεν ἁπλῶς εἰς τὸ νὰ κάμωμεν τὸ καθῆκόν μας.

Δὲν περιεφρονήσαμεν τὸ προσφυγικὸν ζήτημα, ἀλλ' οὐδέποτε ἠθελήσαμεν νὰ ἐκμεταλλευθῶμεν ἐπὶ δημοκοπίᾳ τὸν πόνον τῶν προσφύγων. (Χειροκροτήματα).

Α. Παπαναστασίου. Ἐὰν θέλωμεν αἱ πολιτικαὶ συζητήσεις νὰ διεξάγωνται ὁμαλῶς εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, ὀφείλομεν ὅλοι νὰ εἴμεθα ἐξ ἴσου ἐρασταὶ τῆς ἀληθείας.

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, δὲν ἠξεύρω διὰ ποσοστὴν φοράν, μᾶς ὑπέμνησε τὴν τροπολογίαν τοῦ Κανονισμοῦ, δυνάμει τῆς ὁποίας περιωρίσθη ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν ἀναγεγραμμένων νομοσχεδίων. Ἀλλ' ὅλοι παριστάμεθα μάρτυρες τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον ψηφίζονται τὰ νομοσχέδια. Καὶ ὁ τρόπος αὐτὸς ἠμπορῶ νὰ ἰσχυρισθῶ ὅτι εἶνε χειρότερος ἀπὸ τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ἐψηφίζοντο, ὅταν αἱ Ἡμερήσιαι Διατάξεις ἦσαν μία σινδόνη. Ὅμως δὲν κατηγοροῦμεν διὰ τὴν ψήφισιν τῶν νομοσχεδίων τῶν μὴ ἐπιδεχομένων συζήτησιν. Κατηγοροῦμεν ὅτι ἓν σοβαρὸν νομοσχέδιον, ὅπως τὸ φορολογικόν, εἰσήχθη καὶ ἀξιοῦται ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ψηφισθῇ τόσον ἐπειγόντως. Τοιοῦτο προηγούμενον δὲν ὑπάρχει κατὰ τὴν περίοδον τὴν ὁποίαν ὑπηνίχθη ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως· δὲν ὑπάρχει προηγούμενον κατὰ τὸ ὁποῖον σοβαρὸν νομοσχέδιον, ὅπως τὸ φορολογικόν, νὰ ἠξιώθη νὰ ψηφισθῇ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν χωρὶς κἂν συζήτησιν. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπεκαλέσθη καὶ ξένα παραδείγματα, κατὰ τὰ ὁποῖα δὲν προκαλοῦνται αἰφνιδιαστικαὶ ψηφοφορίαι ἐμπιστοσύνης. Εἶμαι ἀπολύτως σύμφωνος ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ τοῦτο. Ἀλλὰ σᾶς ἐρωτῶ· αἰφνιδιαστικῶς ὑπεβλήθη ζήτημα ἐμπιστοσύνης διὰ τὸ προσφυγικόν; Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ ἐπερώτησις, ἀπὸ πότε παρατηρεῖται ἐξέγερσις, ὄχι μόνον μεταξὺ τῶν πληρεξουσίων τῶν προσφύγων, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τῆς Συνελεύσεως; Εἶνε μῆνες σχεδὸν κατὰ τοὺς ὁποίους διεξάγεται σφοδρότατος δημοσιογραφικὸς ἀγὼν διὰ τὰ προσφυγικὰ ζητήματα.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ἔλειψε ποτέ.

Α. Παπαναστασίου. Μὲ συγχωρεῖτε· ὁ ἀγὼν ὁ ὁποῖος διεξάγεται κατὰ τὸν τελευταῖον καιρὸν εἶνε πρωτοφανής.

Γ. Καφαντάρης. Εἶνε διαβάθμισις.

Α. Παπαναστασίου. Νὰ μοὶ φέρητε παραδείγματα. Δὲν ὑπάρχει προηγούμενον τοῦ συλλαλητηρίου τὸ ὁποῖον ἐγένετο εἰς Θεσσαλονίκην, δὲν ὑπάρχει προηγούμενον τῆς ἐξεγέρσεως τῶν προσφύγων πληρεξουσίων ἀπέναντι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐγὼ ἐγνώριζον ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ περατωθῇ ἡ συζήτησις ἐντὸς μιᾶς ἢ δύο ἡμερῶν καὶ διὰ τοῦτο παρεκάλεσα νὰ διατεθῇ ἡ Δευτέρα καὶ ἡ Τρίτη, ὥστε νὰ ἔχωμεν καιρὸν νὰ καταλήξωμεν εἰς ἓν ἀποτέλεσμα, ἀλλ' ἠναντιώθη καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων, καὶ ἠναγκάσθημεν νὰ ἀπασχοληθῶμεν μὲ ἄλλα ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἠδύναντο ν' ἀναβληθῶσιν ὀλίγας ἡμέρας. Αὐτὸ δὲν ὀφείλεται εἰς πταῖσμα ἰδικόν μας, ἀλλὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων, ὁ ὁποῖος ἠναντιώθη διὰ παντὸς τρόπου νὰ ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος τὴν Δευτέραν.

Γ. Καφαντάρης. Τί θὰ εἰπῇ διὰ παντὸς τρόπου; Ἕκαμα μίαν ἁπλῆν ὑπόδειξιν, ἡ ὁποία δὲν εἶχε κατηγορηματικὸν τρόπον.

Α. Παπαναστασίου. Ἠναντιώθητε.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ἠναντιώθην ποσῶς. Ἁπλῶς εἶπον ὅτι ἀντὶ τῆς Δευτέρας δυνάμεθα νὰ διαθέσωμεν τὴν Τετάρτην καὶ Πέμπτην, διὰ νὰ μὴ ματαιώσωμεν τὴν συζήτησιν τοῦ συντάγματος.

Α. Παπαναστασίου. Εὑρίσκεσθε εἰς μίαν διαφωνίαν, διότι ὁ ἴδιος εἴπετε ὅτι ἠδυνάμεθα νὰ τὸ συζητήσωμεν καὶ τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τρίτην.

Γ. Καφαντάρης. Ἀπαντῶν εἰς τὸ ἐπιχείρημά σας εἶπον ὅτι δυνάμεθα νὰ ἀναβάλωμεν τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν καὶ νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ, καὶ σᾶς εἶπον ὅτι δυνάμεθα νὰ συζητήσωμεν τὰ νομοσχέδια τὰ φορολογικὰ καὶ τότε νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ.

Α. Παπαναστασίου. Ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἀρνεῖται αὐτὰ τὰ πράγματα, καὶ μᾶς λέγει ὅτι ἐκάμαμεν αὐτὴν τὴν ἱστορίαν, διὰ νὰ ματαιωθῶσι τὰ φορολογικὰ νομοσχέδια, διότι δὲν ἔχομεν τὸ θάρρος νὰ τὰ ἀποκρούσωμεν. Τὸ δυστύχημα εἶνε ὅτι, ἂν παρίστατο ἀνάγκη νὰ δανεισθῶμεν ἀπὸ κανένα, ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν θὰ ἦτο εἰς θέσιν νὰ μᾶς ἐφοδιάσῃ. Ποία ὅμως εἶνε ἡ ἀλήθεια; Ὅταν παρουσιάσθησαν δυσχέρειαι διεκπεραιώσεως ἀφ' ἑνὸς τῆς συζητήσεως τοῦ προσφυγικοῦ, ἀφ' ἑτέρου τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας, περιωρίσαμεν μόνοι μας τὴν συζήτησιν καὶ ἐψηφίσαμεν τὸ φορολογικὸν νομοσχέδιον χωρὶς συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ ἐπεφυλάχθημεν νὰ τὸ συζητήσωμεν καὶ εἰς τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν. Αὐτὸ εἶνε προσπάθεια ματαιώσεως τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ! Χθὲς ἀκόμη, ὅτε ἡμεῖς ἐξεφράζομεν τοὺς φόβους μας, ὅτι δὲν εἶνε δυνα-

τὸν νὰ τελειώσῃ ὅλη ἡ ἐργασία τόσον ἐπειγόντως, διότι θὰ ἀναχωρήσωσιν οἱ πληρεξούσιοι, ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μᾶς παρέπεμψεν εἰς τὸ παράδειγμα τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς καὶ Γερουσίας καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία ἀνάγκη νὰ τελειώσωμεν τὰς ἐργασίας τὸ Σάββατον. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἔκαμαν συνεδρίασιν καὶ τὴν Μεγάλην Παρασκευὴν καὶ τὸ Μέγα Σάββατον. Ἐγὼ δὲ εἶπον ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία δυσκολία νὰ ἐξακολουθήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τρίτην καὶ τὴν Τετάρτην. Τώρα ἀντιστρόφως ἔρχεται ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων καὶ λέγει ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὰς συνεδριάσεις τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα. Πρέπει νὰ τελειώσωμεν ἀπόψε τὸ νομοσχέδιον. Τί σημαίνει τοῦτο; Σημαίνει ὅτι ἔρχεται ἐπίκουρος τῆς Κυβερνήσεως ὅπως μὴ δώσῃ λόγον ἐπὶ τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων. Ἡ Κυβέρνησις ἐπιδιώκει νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον μετὰ 7 μῆνας ἐσκέφθη νὰ ὑποβάλῃ διὰ νὰ τακτοποιήσῃ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους καὶ κατόπιν θὰ παρουσιάσῃ τὴν Συνέλευσιν ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ συνεχίσῃ τὰς συνεδριάσεις, ὄχι ἐξ ἀπροθυμίας τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἐξ ἀδυναμίας τῶν πληρεξουσίων. ἐπειγομένων ἕνεκα λόγων θρησκευτικῶν καὶ οἰκογενειακῶν νὰ ἀναχωρήσωσιν εἰς τὰς ἑστίας των. Αὐτὴ εἶνε ἡ τακτικὴ ἡ ὁποία ἀκολουθεῖται. Εἶμαι λοιπὸν ὑποχρεωμένος νὰ διαμαρτυρηθῶ δι' αὐτὴν τὴν προσπάθειαν παρελκύσεως τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος. Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ ὁποῖος θὰ ἐπιδιώξω ποτὲ νὰ ἐκμεταλλευθῶ τὸ ζήτημα, θὰ εἶμαι ὅμως ὑποχρεωμένος νὰ μὴ ἀφήσω ἀπαρατήρητον τὸ ὅτι ἡ Κυβέρνησις, κατόπιν τοιούτων κατηγοριῶν, θέλει νὰ ἀναβάλῃ ἐπ' ἀόριστον τὴν συζήτησιν καὶ τὴν ἀπόφασιν, ἐπιδιώκει μὲ ἄλλους λόγους νὰ ἀποφύγῃ νὰ λογοδοτήσῃ. Ἡμεῖς ἐξ ἀντιθέτου ἐπιδιώκομεν νὰ μὴ διακοπῇ ὁ ἔλεγχος, διότι δι' αὐτοῦ θὰ ἐξαναγκάσωμεν τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν πρέπουσαν πολιτικὴν εἰς τὰ προσφυγικὰ ζητήματα.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** λέγει ὅτι ἡ αἴτησίς του περὶ συζητήσεως τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου εἶνε ἀποτέλεσμα συμφωνίας μεταξὺ πάντων. Πρωτίστως δὲ οἱ ἡγέται τῶν κομμάτων ἔχουσιν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκτελῶσι τὰς συμφωνίας. Θὰ εἴμεθα λέγει εἰς ἄκρον ἀνακόλουθοι, ἐὰν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς συζητήσεως τοῦ προσφυγικοῦ καταιώσωμεν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου. Τηρῶν, λέγει, τὴν στάσιν ταύτην τὴν ὁποίαν τηρῶ φρονῶ ὅτι ἐξυπηρετῶ τὴν Πατρίδα μου. Ἀλλὰ βεβαίως δὲν δυνάμεθα νὰ εἴμεθα ἐν τάξει, ὅταν κανονίζωμεν τὴν στάσιν μας ἀναλόγως τῶν κομματικῶν κερδῶν τὰ ὁποῖα τυχὸν διαβλέπομεν εἰς τὸν ὁρίζοντα.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι δὲν παρέβημεν ἀνειλημμένας ὑποχρεώσεις, διότι καθ' ἣν στιγμὴν ἐλέγχεται ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν σημασίαν ἔχουσιν αἱ ἀνειλημμέναι ὑποχρεώσεις, πρέπει δὲ ὁ κ. Πρόεδρος τῶν Προοδευτικῶν, Φιλελευθέρων νὰ εἶνε προσεκτικώτερος εἰς τὰς ἐκφράσεις του. Δὲν μὲ ἐνδιαφέρει, λέγει, πότε θὰ γίνῃ ἡ ψηφοφορία· μὲ ἐνδιαφέρει νὰ λογοδοτήσῃ ἡ Κυβέρνησις, καὶ οὐδεμίαν δυσκολίαν ἔχω νὰ ἀναβάλωμεν τὴν συζήτησιν καὶ νὰ ἐπανέλθωμεν τὸ ἀπόγευμα ἵνα συνεχίσωμεν.

Ὁ κ. ***Φ. Μανουηλίδης*** ἐξηγῶν τοὺς λόγους δι' οὓς ὑπεβλήθη ἡ πρότασις τῆς Ἀνεξαρτήτου Ὁμάδος λέγει ὅτι πράττοντες τοῦτο δὲν ἐσκοποῦμεν νὰ περατωθῇ ἀκαίρως ἡ συζήτησις, οὐδὲ νὰ ματαιώσωμεν τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας τὴν εὐθύνην ἔχει ἡ Κυβέρνησις. Σκοπὸς ἡμῶν ἦτο νὰ περατωθῇ ἡ συζήτησις, διότι οἱ πρόσφυγες εἶνε ἠναγκασμένοι νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ Συνέδριον τῆς Θεσσαλονίκης. Συμφωνεῖ μὲ τὸν κ. Καφαντάρην ὅτι τὰ προσφυγικὰ ζητήματα δὲν εἶνε κομματικὰ ζητήματα, καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ἀποδεικνύει ὅτι ἡ δήλωσις τῆς Ἀνεξαρτήτου Ὁμάδος δὲν εἶχε σκοπὸν οὔτε νὰ ματαιώσῃ τὴν ψῆφισιν τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου οὔτε νὰ δημιουργήσῃ πολιτικὴν κρίσιν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθ.) Ἡ μὲν ἀπόφασις μένει σεβαστή, ληφθεῖσα ἤδη χθές, περὶ τῆς ψηφίσεως τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου. Ἐξ ἀρχῆς, συναινούσης καὶ τῆς πτέρυγος ἐκείνης, τὰ δύο νομοσχέδια, τὸ φορολογικὸν καὶ τὸ περὶ Κυνηγῶν, ἀπεφασίσθη νὰ ψηφισθῶσι.

Θ. Πάγκαλος. Ἡμεῖς ἔχομεν ζητήσει κατάθεσιν ἐγγράφων, νομίζω δὲ ὅτι δὲν κανονίζει τὸν ἔλεγχον ἡ Κυβέρνησις.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν πρόκειται περὶ ἐλέγχου.

Θ. Πάγκαλος. Ἡμεῖς ἀδιαφοροῦμεν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δύνασθε νὰ ἀδιαφορῆτε.

Θ. Πάγκαλος. Διαμαρτυρόμεθα· θὰ μεταχειρισθῶμεν ὅλα τὰ μέτρα.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἤθελον νὰ εἴπω ὅτι, ἐπειδὴ ἐγένετο λόγος περὶ εὐθιξίας τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ἡ Κυβέρνησις ὑπέστη τὸν ἔλεγχον ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως ἐπανειλημμένως κατὰ τὰς τέσσαρας τελευταίας ἑβδομάδας, κατὰ τὰς ὁποίας συνεδριάζομεν. Καὶ ἐπαρουσιάσθη μάλιστα μετὰ μίαν ὁλόκληρον τεσσαρακονταετίαν τὸ ἐξαιρετικὸν φαινόμενον νὰ γίνηται μία ψηφοφορία ἐπὶ

ένὸς νομοσχεδίου κατ' ἀρχὴν καὶ νὰ γίνηται ἄλλη ψηφοφορία εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν. Αὐτὸ ἐγίνετο, ἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, πρὸ τεσσαρακονταετίας.

Θ. Χαβίνης. Εἰς τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ἔπρεπε νὰ γίνηται ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως εἰς κάθε ἄρθρον.

Α. Παπαναστασίου. Εἰς ὅλας τὰς Βουλὰς γίνεται διαρκῶς.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐπίσης ὁ κ. Παπαναστασίου εἶπεν ὅτι οὐδέποτε, κατὰ τὴν ἰδικήν του Κυβέρνησιν, ἐπαρουσιάσθη τὸ φαινόμενον νὰ εἰσαχθῇ φορολογικὸν νομοσχέδιον καὶ νὰ ζητῆται ἡ ψήφισίς του ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν. Οὐδέποτε ἀληθῶς ἔγινε, διότι οὐδέποτε ἐπαρουσιάσθη παρ' αὐτῆς οὐδὲν φορολογικὸν νομοσχέδιον πρὸς κάλυψιν ἐλλειμμάτων· ἐφρόντιζε μόνον νὰ παρουσιάζῃ νομοσχέδια πρὸς πολλαπλασιασμὸν δαπανῶν καὶ νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὴν ψήφισιν αὐτῶν, ἀλλ' οὐδέποτε ἐπαρουσίασε καὶ φορολογικόν τι νομοσχέδιον. Αὐτὴ ἦτο ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεώς του.

Α. *Παπαναστασίου.* Ἀναγνώσατε τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν νὰ ἴδητε.

Α. *Μιχαλακόπουλος.* Ἀλλ' ἐπειδή, κύριοι, ἠθέλησε νὰ μνημονεύσῃ καὶ τὰ τῆς Γαλλίας, ἤθελον ἀκριβῶς νὰ τῷ εἴπω ὅτι δὲν παρετήρησε τοὐλάχιστον τὰ τηλεγραφήματα τῶν ἑλληνικῶν ἐφημερίδων, ὅτι, ὅταν ὑπεβλήθη τὸ σχέδιον τὸ φορολογικόν, τὸ τελευταῖον ἐν Γαλλίᾳ, ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας ἔσπευσε νὰ ζητήσῃ νὰ ψηφισθῶσι τάχιστα τὰ φορολογικά του νομοσχέδια, καθ' ἡμέρας τοῦ Πάσχα, ἁπλούστατα διὰ τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον θέλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ ψηφισθῇ τὸ ταχύτερον, διότι τοιαῦτα νομοσχέδια δίδουσιν ἀφορμὴν εἰς ἐκμεταλλεύσεις χρηματιστικάς. Καὶ συμφέρον εἶνε εἰς τὴν καθ' ὅλου οἰκονομίαν νὰ ἀπορρίπτηται ἢ νὰ γίνηται δεκτὸν παρόμοιον νομοσχέδιον ταχέως.

Ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μαντινείας πολιτευτής, ὁ τοσοῦτον παρακολουθῶν τά τε ἡμέτερα καὶ τὰ ὀθνεῖα, δὲν ἔπρεπε νὰ ἐκπλήσσηται ὅτι ἐπιμένομεν εἰς τὴν ταχίστην ψήφισιν τῶν φορολογικῶν νομοσχεδίων, τὰ ὁποῖα εἶνε ἀπὸ ὀκτὼ ἤδη ἡμερῶν κατατεθειμένα. Καὶ μένει μόνον νὰ βεβαιώσω καὶ ἐγώ, ὅ,τι παρετήρησεν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτής, ὅτι βεβαίως ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη τὴν διάταξιν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν ἄνευ σφοδρᾶς ἀντιπολιτεύσεως, ἀλλ' ἡ τρίτη ἀνάγνωσις εἶνε ἡ λυδία λίθος τῆς ὑποστηρίξεως καὶ τῆς μὴ ὑποστηρίξεως ἑνὸς νομοσχεδίου.

Ὥρα 2.15' μ.μ. διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἵνα ἐπαναληφθῇ, συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, περὶ ὥραν 5.30' μ. μ.

Μετὰ μεσημβρίαν

Ὥρᾳ 6.10' μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως· εἰσέρχεται δ' ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου

«Περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν), ἔχον οὕτω:

ΜΕΡΟΣ Α'

Γενικά.

Ἄρθρον 1.

Πᾶς Ἕλλην ὀφείλει νὰ ὑπηρετήσῃ αὐτοπροσώπως ἐν τῷ στρατῷ.

Ἄρθρον 2.

Ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία εἶναι ὑποχρεωτικὴ εἰς πάντας ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους καθ' ὃ συμπληροῦσι τὸ 20 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν μέχρι τῆς 1 Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους καθ' ὃ συμπληροῦσι τὸ 49 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν.

Ἄρθρον 3.

Ἡ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους λογίζεται ὡς χρόνος γεννήσεως πάντων τῶν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους γεννηθέντων.

Ἄρθρον 4.

Πᾶς Ἕλλην ὑποχρεούμενος εἰς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν διανύει δεκαοκτὼ μῆνας ἐν τῷ ἐνεργῷ στρατῷ, 19 ἔτη καὶ ἓξ μῆνας εἰς τὴν α' σειρὰν ἐφεδρείας καὶ 8 ἔτη εἰς τὴν β' σειρὰν ἐφεδρείας.

Ἄρθρον 5.

Μόνον οἱ Ἕλληνες εἰσὶ δεκτοὶ ἐν τῷ στρατῷ.

Ἀποκλείονται τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, καὶ οὐδαμῶς δύνανται νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐν τῷ στρατῷ, οἱ καταδικασθέντες εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως.

Ἄρθρον 6.

Ἡ στράτευσις ἐνεργεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ στρατολογικοῦ πίνακος, συντασσομένου ἐκ τοῦ μητρώου τῶν ἀρρένων ὡς κατωτέρω.

ΜΕΡΟΣ Β'.

Μητρῶα ἀρρένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἐτήσιον.

Ἄρθρον 7.

Πᾶς Ἕλλην ὑποχρεοῦται νὰ εἶναι ἐγγεγραμμένος εἰς τὰ μητρῶα ἀρρένων δήμου τινὸς ἢ κοινότητος τοῦ Κράτους, ἀλάσσων δὲ ἐγκατάστασιν ἢ μεταδημοτεύων ἐξακολουθεῖ ἀνήκων στρατολογικῶς εἰς τὴν περιφέρειαν εἰς ἣν ὑπάγεται ὁ δῆμος ἢ ἡ κοινότης εἰς τὰ μητρῶα τῶν ὁποίων ἀρχικῶς φέρεται ἐγγεγραμμένος.

Ἄρθρον 8.

Ἐν ἑκάστῳ δήμῳ ἢ κοινότητι τηρεῖται ἴδιον ἐτήσιον μητρῶον εἰς ὃ ἐγγράφονται ὑπὸ τῶν Δημάρχων ἢ προέδρων κοινοτήτων τὰ ἐντὸς τοῦ ἔτους γεννηθέντα ἄρρενα τέκνα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὰς ἑπομένας διατάξεις συλλεχθησομένων στοιχείων.

Ἄρθρον 9.

Ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς γεννήσεως τὰ ἄρρενα τέκνα δηλοῦνται παρὰ τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς πρὸς τὸν Δήμαρχον ἢ τὸν πρόεδρον τῆς κοινότητος, ὑπὸ δὲ τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ ὑπηκόων Ἑλλήνων πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Προξενικὴν Ἀρχὴν τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς αὐτῶν.

Ἄρθρον 10.

Ὑπὸ τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς ἑκάστου ναοῦ τηρεῖται ἴδιον βιβλίον γεννήσεως καὶ βαπτίσεως, ἐν ᾧ ἐγγράφονται ὑπὸ τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπιμελείᾳ καὶ τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐκκλησίας, ὄντος συνυπευθύνου, πάντα τὰ γεννώμενα ἄρρενα τέκνα, προστιθεμένου τοῦ κυρίου αὐτῶν ὀνόματος μετὰ τὴν βάπτισιν.

Ἄρθρον 11.

Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους πέμπεται ὑπὸ τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς ἑκάστου ναοῦ πρὸς τὸν Δήμαρχον ἢ τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινότητος, ἀντίγραφον ἐξηγμένον ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου τῶν γεννήσεων, περιλαμβάνον τὰς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀναγραφομένας γεννήσεις καὶ βαπτίσεις.

Προκειμένου δὲ περὶ ἀλλοθρήσκων Ἑλλήνων τὴν ἰθαγένειαν, τὸ ἀνωτέρω ἀντίγραφον πέμπεται ὑπὸ τῆς προϊσταμένης Ἀρχῆς, τῆς οἰκείας ἐκκλησίας ἢ Συναγωγῆς ἢ Τεμένους ἐκ τῶν ἀναλόγως παρ' αὐτῇ τηρουμένων στοιχείων.

Περὶ δὲ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ γεννηθέντων, ἀποστέλλεται

ὑπὸ τῆς οἰκείας Προξενικῆς Ἀρχῆς ἀντίγραφον τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ παρόντος νόμου δηλωσάντων τὴν γέννησιν τέκνων αὐτῶν ὑπηκόων Ἑλλήνων εἰς τὸν Δήμαρχον ἢ Πρόεδρον Κοινότητος εἰς ὃ φέρεται ἐγγεγραμμένος ὁ πατήρ.

Σύνταξις τοῦ ἐτησίου Μητρώου ἀρρένων.

Ἄρθρον 12.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων, ὡς καὶ τῶν ἐνώπιον τῶν Δημάρχων ἢ Προέδρων Κοινοτήτων γενομένων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος δηλώσεων ὑπὸ τῶν γονέων, καὶ τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων, συντάσσεται ὑπὸ τῶν Δημάρχων καὶ Προέδρων Κοινοτήτων ἐντὸς τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου, τὸ Ἐτήσιον Μητρῶον ἀρρένων ἑκάστου Δήμου ἢ Κοινότητος, συγκεκριμένως κατὰ χωρία, εἰς τριπλοῦν, περιλαμβάνον τὰ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος γεννηθέντα ἄρρενα.

Ἀντίγραφον δὲ τούτου τοιχοκολλᾶται εἰς τὴν θύραν τοῦ καταστήματος τοῦ Δημαρχείου ἢ τοῦ τῆς Κοινοτικῆς Ἀρχῆς.

Ἄρθρον 13.

Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαρτίου καὶ συνεπείᾳ προσκλήσεως τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς, οἱ Δήμαρχοι καὶ Πρόεδροι Κοινοτήτων διὰ δηλοποιήσεως, ἀνακοινουμένης εἰς ἅπαντα τὰ χωρία καὶ πόλεις δι' ἐπ' Ἐκκλησίας ἀναγνώσεως κατὰ Κυριακὴν καὶ διὰ τοιχοκολλήσεως ἐπὶ τῶν δημοσιωτέρων μερῶν, γνωστοποιοῦσι τὴν ἔκθεσιν τοῦ Ἐτησίου Μητρώου Ἀρρένων, προσκαλοῦντες πάντας νὰ λάβωσι γνῶσιν τούτου, ἐπιφέρωσι τὰς τυχὸν κατ' αὐτοῦ ἐνστάσεις καὶ δηλώσωσι τὰ μὴ ἐν αὐτῷ ἀναγραφόμενα ἄρρενα.

Ἄρθρον 14.

Αἱ ἐνστάσεις ὑποβάλλονται ὑπὸ παντὸς νομίμως ἐγκατεστημένου ἐν τῷ Δήμῳ ἢ Κοινότητι, εἴτε περὶ τῆς σημειωθείσης ἡλικίας παιδός τινος ἐν τῷ Ἐτησίῳ Μητρώῳ, εἴτε περὶ ἐγγραφῆς παραλειφθέντος, εἴτε περὶ διαγραφῆς ἐγγεγραμμένου.

Ἐγχειρίζονται δὲ αὗται ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν Δήμαρχον ἢ Πρόεδρον Κοινότητος, ἢ καὶ πρὸς τὸν Νομάρχην ἀπ' εὐθείας.

Ἄρθρον 15.

Τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου, τὸ εἰς τριπλοῦν συνταχθὲν Ἐτήσιον Μητρῶον Ἀρρένων πέμπεται ὑπὸ τοῦ Δημάρχου ἢ Προέδρου Κοινότητος μετὰ τῶν λοιπῶν στοιχείων καὶ τῶν τυχὸν ὑποβληθεισῶν ἐνστάσεων πρὸς τὸν Νομάρχην.

Ἄρθρον 16.

Ὁ Νομάρχης ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου ἐξελέγχει τὰ Ἐτή-

σια ταῦτα Μητρῶα, καὶ ἀφοῦ βεβαιώσῃ ταῦτα ἐνυπογράφως ἢ φέρῃ τὰς δεούσας μεταβολὰς, ἐπιστρέφει τὸ ἓν τῶν Μητρώων πρὸς τὸν Δήμαρχον ἢ Πρόεδρον Κοινότητος, τὸ ἕτερον μετὰ τῶν στοιχείων φυλάσσει εἰς τὸ Ἀρχεῖον τῆς Νομαρχίας καὶ τὸ τρίτον πέμπει εἰς τὴν οἰκείαν Στρατολογικὴν Διεύθυνσιν εἰς ἣν ὑπάγεται ὁ Δῆμος ἢ ἡ Κοινότης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Μητρῶα δεκαετίας.

Ἄρθρον 17.

Τὰ οὕτω συνταχθέντα Ἐτήσια Μητρῶα Ἀρρένων ἐκτίθενται εἰς ἀνάκρισιν κατὰ πᾶσαν δεκαετίαν, συμφώνως ταῖς κατωτέρω διατάξεσιν.

Ἄρθρον 18.

Κατὰ δεκαετίαν καὶ κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου, οἱ Δήμαρχοι καὶ Πρόεδροι Κοινοτήτων γνωστοποιοῦσι τὴν ἔκθεσιν πρὸς ἀνάκρισιν τῶν ἄνω τῆς δεκαετίας αὐτῆς Μητρώων, ἐνεργοῦντες τὰς δηλοποιήσεις κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 13 ὁριζόμενα.

Αἱ κατὰ τῶν ἀνωτέρω Μητρώων Δεκαετίας ἐνστάσεις ὑποβάλλονται ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου πρὸς τὸν Δήμαρχον ἢ Πρόεδρον Κοινότητος ἢ πρὸς τὸν Νομάρχην ἀπ' εὐθείας ἐπὶ ἀποδείξει.

Ἄρθρον 19.

Τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου ἕκαστος Δήμαρχος ἢ Πρόεδρος Κοινότητος, τῇ συμπράξει καὶ τοῦ δημοτικοῦ στρατολόγου, τοιούτου δὲ μὴ ὑπάρχοντος, τοῦ ἀρχαιοτέρου τῶν δημοδιδασκάλων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου τῆς ἕδρας τοῦ Δήμου ἢ τῆς Κοινότητος καὶ ὑπὸ ἰδίαν ἀμφοτέρων εὐθύνην, ἀποκλειομένης τῆς ἀγνείας, σημειοῦσιν ἐπὶ τῶν δια τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἐκτεθέντων εἰς ἀνάκρισιν Μητρώων Δεκαετίας τὰς ἐπελθούσας μεταβολὰς, καὶ ἰδίᾳ τοὺς τυχὸν ἀποβιώσαντας, ἢ δυνάμει διαταγῶν τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς διαγραφέντας καὶ συγχρόνως ἀποστέλλουσι ταῦτα μετὰ τῶν ὑποβληθεισῶν ἐνστάσεων πρὸς τὸν οἰκεῖον Νομάρχην.

Ἄρθρον 20.

Ὁ Νομάρχης, ἐλέγχων ταῦτα μέχρι τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου, κυροῖ ἐνυπογράφως ἢ ἐπιφέρει τὰς δεούσας μεταβολὰς καὶ διατάσσει τὴν ἐκτύπωσιν τῶν «Μητρώων τῆς Δεκαετίας», περιλαμβανόντων εἰς ἴδιον δι' ἕκαστον συνακόλουθον ἔτος τμῆμα

βιβλίου τὰ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο γεννηθέντα ἄρρενα διακεκριμένως δι' ἕκαστον χωρίον ἢ πόλιν.

Ἀντίτυπα τῶν οὕτως ἐκτυπωθέντων Μητρώων ἀποστέλλονται ἐπιμελείᾳ τοῦ Νομάρχου πρὸς τὰ οἰκεῖα Στρατολογικὰ Γραφεῖα καὶ Στρατολογικὰς Διευθύνσεις.

Ἄρθρον 21.

Διὰ Διατάγματος, ἐφάπαξ ἐκδοθησομένου, ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, καθορισθήσεται ὁ τρόπος καὶ ὁ χρόνος τῆς συντάξεως καὶ ἐκτυπώσεως τῶν Μητρώων Δεκαετίας, εἰς οὓς Δήμους ἢ Κοινότητας δὲν κατηρτίσθησαν εἰσέτι τὰ κατὰ τὸν νόμον ΔΝΖ΄ Ἐτήσια Μητρῶα Ἀρρένων.

Ἐγγραφὴ ὑπὸ Νομάρχου.

Ἄρθρον 22.

Ὁ Νομάρχης διατάσσει αὐτεπαγγέλτως ἢ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου ἢ παντὸς πολίτου τὴν ἐν τῷ Μητρώῳ τῶν Ἀρρένων ἐγγραφὴν παντὸς μὴ ἐγγεγραμμένου, ἐὰν πεισθῇ ἐξ ἐγγράφων ὅτι οὗτος κέκτηται τὰ προσόντα καὶ ἀφοῦ ἐξακριβώσῃ ὅτι οὗτος δὲν εἶνε ἐγγεγραμμένος εἰς τὸν Δῆμον τῆς καταγωγῆς του.

Ἡ ἡλικία τῶν οὕτω δι' ἀπιφάσεως τοῦ Νομάρχου ἐγγραφομένων ὁρίζεται ὑπ' αὐτοῦ, ἐν ἀμφιβολίᾳ δὲ τούτου ἢ ὁπόταν πρόκειται περὶ ἐγγραφῆς ὑπερβάντος τὸ 15ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ Εἰδικοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου, μετὰ παραπομπὴν ὑπὸ τοῦ Νομάρχου.

Ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει δὲν ὑφίσταται Εἰδικὸν Στρατολογικὸν Συμβούλιον εἰς τὴν ἕδραν τῆς Νομαρχίας, ἡ ἡλικία ὁρίζεται ὑπὸ τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Νομάρχου ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Νομαρχίας ἢ τοῦ γραμματέως αὐτῆς καὶ ἐξ ἑνὸς ὑγειονομικοῦ ἀξιωματικοῦ, ἐν ἐλλείψει δὲ τούτου, ὑπὸ ἀστιάτρου ἢ ἰδιώτου ἰατροῦ, προσλαμβανομένου ὑπὸ τοῦ Νομάρχου.

Ἄρθρον 23.

Οἱ μὴ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὰ μητρῶα ἀρρένων κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἢ μὴ αἰτησάμενοι τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν μέχρι τῆς 1 Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους καθ' ὃ συμπληροῦσι τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἢ μὴ προσελθόντες κατὰ τὴν πρόσκλησιν τῆς ἀπογραφῆς αὐτῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 37 θεωροῦνται ἀνυπόταχτοι καὶ ὑπέχουσιν ἁπάσας τὰς ποινὰς καὶ συνεπείας τῆς ἀνυποταξίας. Ἡ ἡλικία τῶν ἀνωτέρω προσαγομένων ἢ προσερχομένων ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Εἰδικοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 100 σώματος κατατάξεως αὐτῶν.

Διαγραφὴ ἐκ τῶν μητρώων.

Ἄρθρον 24.

Ἡ ἐκ τῶν μητρώων ἀρρένων διαγραφὴ λόγῳ ξένης ἰθαγενείας ἐνεργεῖται διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, μετὰ γνώμην τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἢ Ἐξωτερικῶν.

Ἄρθρον 25.

Ὁ ἐν τῷ μητρώῳ ἀρρένων τοῦ αὐτοῦ δήμου ἢ κοινότητος ἢ ἑτέρου δήμου ἢ κοινότητος δὶς ἐγγεγραμμένος ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἢ διαφόρους ἡλικίας διαγράφεται ἐκ τῆς μιᾶς τῶν ἐγγραφῶν ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Διόρθωσις τῆς ἐν τοῖς μητρώοις ἡλικίας.

Ἄρθρον 26.

Ἡ ἐν τοῖς μητρώοις ἀρρένων διόρθωσις τῆς ἡλικίας ἐνεργεῖται πρὸ μέντοι κατὰ τὸ ἄρθρον 29 ὁριστικότητος τοῦ στρατολογικοῦ πίνακος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, μετ' αὐτὴν δέ, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Πᾶσα μετὰ τὴν ὁριστικότητα τοῦ στρατολογικοῦ πίνακος διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως σύνταξις ληξιαρχικῆς πράξεως ἢ διόρθωσις ἡλικίας ἐγγεγραμμένου ἐν τοῖς μητρώοις ἀφορᾷ μόνον τὰς ἀστικὰς σχέσεις τοῦ ἀτόμου, καὶ οὐχὶ τὰς στρατολογικάς, παραμενούσης ὡς πρὸς ταύτας ἰσχυρὰς τῆς ἀρχικῆς ἐγγραφῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Στρατολογικὸς πίναξ.

Διοικητικὴ ἐργασία.

Ἄρθρον 27.

Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ἑκάστου ἔτους οἱ δήμαρχοι καὶ οἱ πρόεδροι τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων καταρτίζουσι καὶ ὑποβάλλουσιν εἰς τοὺς οἰκείους Νομάρχας ἀπόσπασμα ἐκ τῶν ὡς ἄνω μητρώων τῆς δεκαετίας, εἰς ὃ ἀναγράφουσι τοὺς συμπληρώνοντας τὴν 1 Ἰανουαρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους τὸ 20 ἔτος τῆς ἡλικίας των, ὡς καὶ τοὺς ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἔτος γεννήσεως διὰ διαταγῶν τῶν Νομαρχῶν ἐγγραφέντας εἰς τὰ μητρῶα, καὶ διαγράφουσι τοὺς ἀποβιώσαντας, τοὺς ἀπολέσαντας τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν, ὡς καὶ τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 5 καταδικασθέντας.

Οἱ δήμαρχοι βοηθοῦνται ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ὑπὸ τῶν δημοτικῶν στρατολόγων, ὄντων συνυπευθύνων.

Οἱ δὲ Πρόεδροι τῶν Κοινοτήτων ὑπὸ τοῦ δημοδιδασκάλου, μεταξὺ δὲ πλειόνων ὑπὸ τοῦ ἀρχαιοτέρου τοιούτου ἢ τοῦ γραμματέως τῆς Κοινότητος.

Ἄρθρον 28.

Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου οἱ Νομάρχαι, ἐλέγχοντες τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο καὶ ἐπιφέροντες τὰς βεβαίας μεταβολάς, συντάσσουσι τὸν Στρατολογικὸν πίνακα ἑκάστου δήμου ἢ κοινότητος, παραλειπομένων τῶν διὰ τὴν ναυτικὴν ἀπογραφήν, συμφώνως πρὸς τὰς διαταγὰς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, προορισθέντων καὶ πέμπουσιν ἐξ αὐτοῦ τρία ἀντίγραφα ἐπικεκυρωμένα μέχρι τῆς 1 Νοεμβρίου πρὸς τὴν οἰκείαν Στρατολογικὴν Διεύθυνσιν, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ὁποίας ὑπάγεται ὁ δῆμος ἢ ἡ κοινότης.

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων 7—28 καθοριζομένη ἐργασία δήμων καὶ κοινοτήτων ἐλέγχεται ὑπὸ τῶν Στρατολογικῶν Διευθύνσεων κατὰ τὴν ἐνεργουμένην ὑπ' αὐτῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 30 ἐπιθεώρησιν.

Στρατιωτικὴ ἐργασία.

Ἄρθρον 29.

Ἡ Στρατολογικὴ Διεύθυνσις πέμπει ταῦτα εἰς τὰ οἰκεῖα Στρατολογικὰ Γραφεῖα τῆς περιοχῆς αὐτῆς μέχρι τῆς 15 Νοεμβρίου. Εἰς τὰ αὐτὰ Στρατολογικὰ Γραφεῖα στέλλονται ἐπίσης μέχρι τῆς 15 Νοεμβρίου οἱ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν συνταχθέντες ναυτολογικοὶ κατάλογοι τῶν στρατευσίμων τῆς ναυτικῆς ἀπογραφῆς τοῦ ἑπομένου ἔτους, ὡς καὶ ἀριθμητικὴ σημείωσις τῶν ἐξ ἑκάστου ναυτικοῦ δήμου ἢ κοινότητος δοθησομένων εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τοὺς στρατολογικοὺς καταλόγους. Ἕκαστον Στρατολογικὸν Γραφεῖον πέμπει τὸν ἕνα ἐκ τῶν ἄνω πινάκων εἰς τὰ οἰκεῖα Συντάγματα Πεζικοῦ ἢ Εὐζώνων τῆς περιφερείας του, τὸν ἕτερον πρὸς τὸν ἁρμόδιον δήμαρχον ἢ πρόεδρον κοινότητος, πρὸς τοιχοκόλλησιν ἀντιγράφου τούτου εἰς τὰ δημοσιώτερα μέρη, τὸν δὲ τρίτον τηρεῖ παρ' ἑαυτῷ.

Χρονολογία ὁριστικότητος τοῦ Στρατολογικοῦ πίνακος θεωρεῖται ἡ 1 Νοεμβρίου.

ΜΕΡΟΣ Γ'.

Περὶ Στρατολογικῆς Ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 30.

Ἡ Στρατολογικὴ ὑπηρεσία ἀποτελεῖται·

α') Ἐκ τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν Διευθύνσεως τῆς Στρατολογίας.

β΄) Ἐκ τῶν Στρατολογικῶν Διευθύνσεων.
γ΄) Ἐκ τῶν Στρατολογικῶν Γραφείων.

Διάταγμα κανονίσει τὴν ἁρμοδιότητα καὶ λειτουργίαν τῆς Στρατολογικῆς Ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 31.

Στρατολογικὰ Γραφεῖα.

Παρὰ τῇ ἕδρᾳ ἑκάστου Νομοῦ λειτουργεῖ Στρατολογικὸν Γραφεῖον περιλαμβάνον ἅπαντα τὸν Νομόν.

Ἐπιτρέπεται ἡ διὰ Διατάγματος ὑπαγωγὴ Δήμων ἢ Κοινοτήτων Νομοῦ τινος εἰς ἕτερον στρατολογικῶς, ἢ ἡ μετὰ πρότασιν τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Στρατοῦ ἵδρυσις εἰς ἣν πόλιν ἕδρευει Πρωτοδικεῖον Παραρτήματος Στρατολογικοῦ Γραφείου, οὗ τὸ ποσωπικὸν προσλαμβάνεται ἐξ ἀποσπάσεως ἐκ τῆς Στρατολογικῆς ὑπηρεσίας.

Διαρκῆ Στρατολογικὰ Συμβούλια.

Ἄρθρον 32.

Παρ' ἑκάστῳ Στρατολογικῷ Γραφείῳ λειτουργεῖ Διαρκὲς Στρατολογικὸν Συμβούλιον, ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Στρατολογικοῦ Γραφείου ὡς Προέδρου, τοῦ Διευθυντοῦ ἢ γραμματέως τῆς Νομαρχίας καὶ ἑνὸς Πρωτοδίκου τοῦ παρὰ τῇ ἕδρᾳ τοῦ γραφείου, Πρωτοδικείου.

Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου εἶνε ὁ ἀρχειοφύλαξ τοῦ Στρατολογικοῦ Γραφείου.

Προκειμένου περὶ ἐξετάσεως σωματικῆς ἀνικανότητος πατρὸς ἢ ἀδελφοῦ κατὰ τὴν δ΄ καὶ ἐπ. παρ. τοῦ ἄρθρ. 59 παρίσταται εἰς τὸ Συμβούλιον καὶ εἷς ὑγειονομικὸς ἀξιωματικὸς γνωμοδοτῶν ἐγγράφως καὶ λεπτομερῶς, προσλαμβανόμενος ἐκ τῶν ἐν τῇ φρουρᾷ, ἐλλείψει δὲ τοιούτου, ἐφαρμοστέα ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἄρθρου 22 διὰ τὴν πρόσληψιν ἀστιάτρου ἢ ἰδιώτου.

Τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ νόμου περὶ ἐντοπίων ὑπαλλήλων.

Τὸ Συμβούλιον καλούμενον ὑπὸ τοῦ Προέδρου συνεδριάζει ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Στρατολογικοῦ Γραφείου, αἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτοῦ ἐκδίδονται κατὰ πλειονοψηφίαν.

Εἰς τὸ Συμβούλιον ὑποβάλλονται διὰ τοῦ Στρατολογικοῦ Γραφείου, αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 39 καὶ ἐπ. αἰτήσεις περὶ ἀπαλλαγῆς, ἀναβολῆς καταταξεως καὶ διορθώσεως ἡλικίας στρατευσίμων.

Αἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτοῦ ἐκδίδονται ἐπὶ τῇ βάσει ἐπισήμων ἐγγράφων. Προκειμένου δὲ περὶ τῆς κατὰ τὸ ἐδάφ. δ΄ καὶ ἐπ. τοῦ ἄρθρου 59 ἀνικανότητος πατρὸς ἢ ἀδελφοῦ μὴ κατοικοῦντος ἐν ᾧ τόπῳ ἑδρεύει τὸ Συμβούλιον, ἐπὶ τῇ βάσει πιστοποιήσεως περὶ ἐξετάσεως τῶν ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ Εἰδικοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου ἢ Διαρκοῦς Στρατολογικοῦ Συμβουλίου τοῦ τόπου τῆς κατοικίας αὐτῶν, καὶ ἐν ἐλλείψει τούτων δύναται νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῇ βάσει πιστοποιήσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 47 Τοπικοῦ Συμβουλίου.

Αἱ ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις μεθ' ὅλων τῶν ἐγγράφων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐξεδόθησαν αὗται ἀποστέλλονται εἰς τὸ Στρατολογικὸν Γραφεῖον παρ' οὗ τηροῦνται.

Ἀντίγραφα δὲ τῶν ἀποφάσεων τούτων πέμπονται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ Στρατολογικοῦ Γραφείου εἰς τοὺς οἰκείους Δημάρχους ἢ Προέδρους Κοινοτήτων οἵτινες ὑποχρεοῦνται νὰ δημοσιεύσωσι ταύτας ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των, διὰ τοιχοκολλήσεως ἐν τῷ Δημαρχιακῷ ἢ Κοινοτικῷ καταστήματι. προκειμένου δὲ περὶ στρατευσίμων τῆς Ναυτικῆς ἀπογραφῆς πέμπεται ἀντίγραφον τούτων καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν.

Ἄρθρον 33.

Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Διαρκοῦς Στρατολογικοῦ Συμβουλίου, ἐπιτρέπεται ἔφεσις ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιχοκολλήσεώς των.

Ἡ ἔφεσις ἐπιδίδεται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος ἢ ἐγχειρίζεται εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην τῆς κατοικίας τοῦ ἐφεσείοντος, ὁ δὲ Εἰρηνοδίκης ὀφείλει ἐντὸς πέντε ἡμερῶν νὰ ὑποβάλῃ αὐτὴν εἰς τὸν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν Δικαστικὸν Συμβούλιον.

Κατὰ δὲ τῶν ἀποφάσεων περὶ ἀνικανότητος πατρὸς ἢ ἀδελφοῦ χωρεῖ προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἐπιτροπὴ ἀπαρτιζομένη ὑπὸ τοῦ Δικαστικοῦ Συμβούλου, ὑπὸ τοῦ ἀρχαιοτέρου ἐφέτου κατὰ τὸν διορισμὸν αὐτοῦ τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν καὶ ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ ἢ Τμηματάρχου τῆς Στρατολογίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ἢ τῶν Ναυτικῶν, προκειμένου περὶ ἐφέσεως ἐργάτου θαλάσσης, ἀποφαίνεται κατὰ πλειονοψηφίαν καὶ ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν, ἀφ' ἧς διαβιβασθῶσιν εἰς τὸν Δικαστικὸν Σύμβουλον τὰ σχετικὰ ἔγγραφα.

Ἡ ἔφεσις δὲν ἔχει ἀναστολτικὴν δύναμιν.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ

ἐφεσιβάλῃ ἐντὸς διετίας εἰς τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω σχηματιζομένην ἐπιτροπὴν πᾶσαν ἀπόφασιν τοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ κατ' ἔφεσιν δικάζουσα ἐπιτροπὴ ἢ ἐπικυροῖ τὴν ἀπόφασιν ἢ ἀκυροῖ ταύτην καὶ παραπέμπει εἰς τὸ Διαρκὲς Στρατολογικὸν Συμβούλιον πρὸς ἔκδοσιν ἀποφάσεως συμφώνως τῇ δοθείσῃ ἑρμηνείᾳ τοῦ νόμου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ ἡ ἰδία ἐκδίδει ταύτην.

Ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν γ' παράγραφον τοῦ παρόντος ἄρθρου προσφυγῆς, δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν νὰ διατάξῃ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ Εἰδικοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου ἢ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἀπαλλαγῶν ἢ τῆς Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς, μεθ' ἣν ἀποφαίνεται ὁριστικῶς τὸ Διαρκὲς Στρατολογικὸν Συμβούλιον, δι' ὃ εἶνε ὑποχρεωτικὴ ἡ ἀπόφασις τῆς Ἀνωτάτης Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 34.

Τὸ Διαρκὲς Στρατολογικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ διορθώσῃ τὴν ἐν τῷ μητρώῳ τῶν ἀρρένων σημειουμένην ἡλικίαν τοῦ στρατευσίμου, ἐὰν αὕτη δὲν συνάδῃ πρὸς τὴν προσαγομένην ἐπ' αὐτοῦ ληξιαρχικὴν πρᾶξιν ἀρχῆθεν συνταταγμένην κατὰ τὸν χρόνον τῆς γεννήσεώς του, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ Ἀστικοῦ Νόμου.

Αἱ αἰτήσεις αὗται περὶ διορθώσεως ἡλικίας ὑποβάλλονται εἰς τὸ ἀνωτέρω Στρατολογικὸν Συμβούλιον μόνον ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους τῆς στρατεύσεως.

ΜΕΡΟΣ Δ'.

Στρατεύσιμοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Πρόσκλησις καὶ κατάταξις αὐτῶν.

Ἄρθρον 35.

Ἡ ἐν τῷ Στρατῷ θητεία ὁρίζεται ἀπὸ τῆς κλάσεως 1926 δεκαοκτάμηνος δι' ἅπαντα τὰ ὅπλα, ἑξάμηνος δὲ ἐν ὅπλοις πραγματικὴ ὑπηρεσία τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 59 ἀπαλλαγέντων καὶ τῶν διὰ πολιτογραφήσεως ἀποκτησάντων τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 20 ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν καὶ πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 35 ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν.

Ἄρθρον 36.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν δύναται νὰ καλῇ τοὺς στρατευσίμους τῆς ἐτησίας ἀπογραφῆς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τμηματικῶς τὴν 1ην Μαρτίου καὶ τὴν 1ην Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους καθ' ὃ οὗτοι συνεπλήρωσαν τὸ 20 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν, ἢ κατὰ οἱανδήποτε ἑτέραν περίοδον τοῦ αὐτοῦ ἢ καὶ τοῦ ἑπομένου ἔτους.

Ἄρθρον 37.

Διὰ τῆς προσκλήσεως ταύτης, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως 20 τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς ταχθείσης προθεσμίας, καλοῦνται μετὰ τῶν στρατευσίμων νὰ προσέλθωσι πρὸς ἐκγύμνασιν καὶ οἱ ἀπαλλαγέντες τῆς ἐνεργοῦ ἐν εἰρήνῃ ὑπηρεσίας ἀνήκοντες οἱ εἰς τὴν καλουμένην ἀπογραφήν, ὡς καὶ οἱ κατὰ τὸ παρελθὸν τῆς προσκλήσεως ἔτος ἀποκτήσαντες τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 35, ὡς καὶ οἱ ἄγοντες στρατεύσιμον ἡλικίαν καὶ ἀνήκοντες εἰς τὴν καλουμένην ἀπογραφήν, δι' οἱονδήποτε δὲ λόγον μὴ φερόμενοι ἐγγεγραμμένοι εἰς τὰ μητρῶα τῶν ἀρρένων ἢ τὸν Στρατολογικὸν Πίνακα.

Ἄρθρον 38.

Ἅμα τῇ δημοσιεύσει τῆς ἀνωτέρω προσκλήσεως, οἱ δήμαρχοι καὶ πρόεδροι τῶν κοινοτήτων γνωστοποιοῦσι ταύτην διὰ τοιχοκολλήσεως ἐκ νέου εἰς τὰ δημοσιώτερα μέρη μετ' ἀντιγράφου τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 29 ἀποσταλέντος αὐτοῖς πίνακος ὑπὸ τοῦ Στρατολογικοῦ Γραφείου.

Ἄρθρον 39.

Οἱ στρατεύσιμοι προσέρχονται ἐντὸς τῆς διὰ τῆς προσκλήσεως ταχθείσης προθεσμίας, εἰς τὰ ὁρισθέντα Σώματα καὶ ἐνώπιον τῶν Εἰδικῶν Στρατολογικῶν Συμβουλίων πρὸς σωματικὴν ἐξέτασιν καὶ κατάταξιν αὐτῶν, βεβαιουμένης τῆς ταυτότητος αὐτῶν ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἢ προέδρου κοινότητος ἢ τοῦ οἰκείου δημοτικοῦ στρατολόγου ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου ὁριζομένου διὰ τῆς προσκλήσεως.

Διὰ δὲ τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαμένοντας ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 90 ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 40.

Οἱ μὴ δυνάμενοι λόγῳ προσκαίρου παθήσεως αὐτῶν νὰ μεταβῶσιν ἐγκαίρως πρὸς κατάταξιν δέον νὰ ἀποστείλωσιν εἰς τὸ Εἰδικὸν Στρατολογικὸν Συμβούλιον πιστοποιητικὸν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 47 Τοπικοῦ Συμβουλίου ἐν ᾧ ἐκτίθεται λεπτομερῶς ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας των, καὶ ἡ πιθανὴ διάρκεια τῆς ἀσθενείας, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου χορηγεῖται αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Εἰ-

δικοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου ἀναστολὴ προσελεύσεως ἐν ὅλῳ μέχρι μηνός.

Εἰδικὸν Στρατολογικὸν Συμβούλιον.

Ἄρθρον 41.

Ἐν ἑκάστῳ Συντάγματι Πεζικοῦ ἢ Εὐζώνων λειτουργεῖ Εἰδικὸν Στρατολογικὸν Συμβούλιον, ὅπερ ἔχει προορισμὸν νὰ ἐξετάζῃ τὴν σωματικὴν ἱκανότητα τῶν πρὸς κατάταξιν προσερχομένων στρατευσίμων καὶ τῶν ὁπωσδήποτε εἰς αὐτὸ καταταξομένων πρὸς ἐκπλήρωσιν θητείας ἢ ἐκγυμνάσεως.

Τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ ὑποδιοικητοῦ τοῦ Συντάγματος, ἑνὸς ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ, δύο ὑγειονομικῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Συντάγματος καὶ ἐν ἐλλείψει τοιούτων ἐξ ἑνὸς παρὰ τῇ φρουρᾷ, καὶ τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς Στρατολογίας.

Ὁ ἀνώτερος ἀξιωματικὸς καὶ οἱ δύο ὑγειονομικοὶ ἀξιωματικοὶ διορίζονται ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου.

Τὸ Συμβούλιον τοῦτο συνέρχεται διαταγῇ τοῦ προέδρου αὐτοῦ ὁσάκις γίνεται κατάταξις στρατευσίμων ἢ ὅταν μεμονωμένοι προσέρχωνται ἢ προσάγωνται πρὸς κατάταξιν.

Τοιαῦτα εἰδικὰ Στρατολογικὰ Συμβούλια δύνανται νὰ καταρτισθῶσι διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, δι' ἧς κανονίζεται καὶ ὁ τρόπος τῆς συγκροτήσεως αὐτῶν, καὶ εἰς μέρη ἔνθα εὑρεύουσι μικρότεραι μονάδες ἢ στρατιωτικαὶ Δἰκικήσεις.

Ἄρθρον 42.

Τὸ Εἰδικὸν Στρατολογικὸν Συμβούλιον ἐξετάζον τὴν σωματικὴν ἱκανότητα τῶν καταταξομένων κρίνει τούτους ἢ ἱκανοὺς διὰ τὴν ἐνεργὸν τοῦ Στρατοῦ ὑπηρεσίαν, ἢ ἡμιμαχίμους ἢ ἱκανοὺς διὰ τὰς βοηθητικὰς μόνον τοῦ Στρατοῦ ὑπηρεσίας, ἢ βοηθητικοὺς νοσοκόμους ἢ ἀνικάνους.

Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου ἐκδίδονται καθ' ὁμόφωνον γνώμην. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας, παραπέμπεται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ὁ ἐξεταζόμενος εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀπαλλαγῶν Σώματος Στρατοῦ.

Οἱ πάσχοντες ἢ αἰτιώμενοι νοσήματα ὧν ἡ βεβαίωσις καθίσταται δυσχερὴς ἄνευ νοσοκομειακῆς παρατηρήσεως ἢ ἄνευ εἰδικῶν ἐργαλείων κατατάσσονται καὶ εἰσάγονται ἀμέσως εἰς τὸ νοσοκομεῖον πρὸς βεβαίωσιν τοῦ νοσήματός των.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Νοσοκομείου τούτου, ἂν βεβαιωθῇ περὶ τῆς ὑπάρξεως νοσήματος συνεπαγομένου τὴν ἐκ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἐξαίρεσιν, γνωμοδοτεῖ ὑπευθύνως καὶ παραπέμπει τούτους ἐνώπιον τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς Ἀπαλλαγῶν

ἢ τῆς Ἀνωτάτης Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ στρατοῦ, ἀναλόγως τοῦ νοσήματος.

Ἄρθρον 43.

Ἐξαιροῦνται τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἐν τῷ ἐνεργῷ Στρατῷ καὶ τῇ ἐφεδρείᾳ ὅσοι ἕνεκα σωματικῆς βλάβης εἰσὶν ἀνίκανοι διὰ πᾶσαν ἐνεργὸν, ἡμιμάχιμον ἢ βοηθητικὴν ὑπηρεσίαν, ὡς καὶ οἱ ἔχοντες ἀνάστημα κάτω τοῦ 1.40 τοῦ μέτρου, μετὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 46 τετάρτην ἐξέτασιν τῶν τελευταίων τούτων.

Ἄρθρον 44.

Κρίνονται ἡμιμάχιμοι, βοηθητικοὶ, ἢ βοηθητικοὶ νοσοκόμοι οἱ ἔχοντες σωματικὴν βλάβην καθιστῶσαν αὐτοὺς ἀνικάνους μὲν διὰ τὴν ἐνεργὸν τοῦ Στρατοῦ ὑπηρεσίαν, ἱκανοὺς δὲ διὰ βοηθητικὰς τοιαύτας. καὶ γενικῶς οἱ ἔχοντες ἀνάστημα κάτω τοῦ 1.50 οὐχὶ δὲ ἔλασσον τοῦ 1.40.

Ἐκ τούτων οἱ μὲν βοηθητικοὶ παραμένουσιν ἢ ἀποστέλλονται ἐν εἰρήνῃ εἰς τὰ συντάγματα πεζικοῦ ἢ εὐζώνων εἰς ἃ στρατολογικῶς ἀνήκουσιν, ἐν ἐπιστρατείᾳ δὲ ἢ πολέμῳ εἰς τὰ οἰκεῖα ἔμπεδα. οἱ δὲ βοηθητικοὶ νοσοκόμοι ἀποστέλλονται πάντοτε εἰς τὴν οἰκείαν Μοῖραν Νοσοκόμων. Οἱ ἡμιμάχιμοι ἐν εἰρήνῃ παραμένουσιν ἢ ἀποστέλλονται εἰς τὰ οἰκεῖα συντάγματα πεζικοῦ ἢ εὐζώνων ἐν δὲ πολέμῳ ἢ ἐπιστρατείᾳ ἀκολουθοῦσι τὰ συντάγματα αὐτῶν.

Ἄρθρον 45.

Διὰ Διατάγματος ὁρίζονται τὰ νοσήματα καὶ αἱ ἐλάβαι αἱ ἐπιφέρουσαι ἀνικανότητα διὰ τὸν ἐνεργὸν στρατόν. ἢ τὴν ἱκανότητα διὰ τὰς βοηθητικὰς αὐτοῦ ὑπηρεσίας ἢ τοῦ βοηθητικοῦ νοσοκόμου ἢ τοῦ ἡμιμαχίμου ὡς καὶ ὁ τρόπος τῆς πρὸς τοῦτο ἐνεργείας τῶν εἰδικῶν Στρατολογικῶν Συμβουλίων, Ἐπιτροπῶν, Ἀπαλλαγῶν καὶ Ἀνωτάτης τοῦ στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἡ ἑκάστοτε σύστασις αὐτῶν.

Ἄρθρον 46.

Τὸ Εἰδικὸν Στρατολογικὸν Συμβούλιον κατὰ πλειονοψηφίαν τῶν μελῶν αὐτοῦ χορηγεῖ ἀναβολὴν κατατάξεως ἑνὸς ἔτους εἰς ἐκείνους, ὧν ἡ ἀνικανότης κρίνεται ὡς παροδικὴ [illegible] τοῦ 1.40.

Ἡ τοιαύτη ἀναβολὴ καταταξεως διὰ τὴν αὐτὴν ἢ ἄλλην μεταγενεστέραν πάθησιν δύναται νὰ χορηγηθῇ τρὶς κατὰ δὲ τὴν τετάρτην ἐξέτασιν δέον τὸ Συμβούλιον νὰ ἀποφανθῇ ὁριστικῶς.

Ἄρθρον 47.

Τὸ Εἰδικὸν Στρατολογικὸν Συμβούλιον, προκειμένου περὶ

στρατευσίμου ὄντος τυφλοῦ ἢ φέροντος ἀγίατον σωματικὴν βλάβην καὶ μὴ δυναμένου τούτῳ τῷ λόγῳ νὰ μετακινηθῇ, καθιστῶσαν αὐτὸν ἀνίκανον πρὸς πᾶσαν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν (ἐνεργοῦ στρατοῦ, ἡμιμαχίμου ἢ βοηθητικοῦ) ἀπιφαίνεται περὶ τῆς ἀνικανότητος αὐτοῦ ἐπὶ τῇ βάσει ἐκθέσεως τοπικοῦ Συμβουλίου ἀποτελουμένου ἐν τοῦ Εἰρηνοδίκου, τοῦ Δημάρχου ἢ Προέδρου κοινότητος, τοῦ Ἀστυνόμου καὶ ἑνὸς ἰατροῦ τῆς περιφερείας τῆς κατοικίας τοῦ στρατευσίμου.

Ἄρθρον 48.

Ἐὰν κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Εἰδικοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου ἐξέτασιν τῆς πρὸς στράτευσιν σωματικῆς ἱκανότητος παρουσιασθῶσιν ὡς στρατεύσιμοι παῖδες ὄντες, καθ' ὁμόφωνον γνώμην τοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου, ἡλικίαν προφανῶς μικροτέραν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένης καὶ ἐκ ταύτης ἀδυνατοῦντες νὰ ὑποστῶσι τὰ στρατιωτικὰ βάρη, οἱ τοιοῦτοι δὲν ἐξαιροῦνται ὡς σωματικῶς ἀνίκανοι, ἀλλὰ διὰ πράξεως τοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου ἀποφασίζεται ἡ διαγραφὴ αὐτῶν ἐκ τοῦ στρατολογικοῦ καταλόγου καὶ ἐκ τοῦ μητρῴου τῶν ἀρρένων, εἰς ὃ εἶνε ἐγγεγραμμένοι, καὶ ἡ ἐγγραφὴ αὐτῶν εἰς τὸ μητρῷον ἀρρένων τοῦ ἔτους τοῦ ἀντιστοιχοῦντος πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου ὁρισθεῖσαν ἡλικίαν.

Ὑπηρετοῦντες δὲ τυχὸν τοιοῦτοι παραπέμπονται ὑπὸ τοῦ Σώματος εἰς τὴν οἰκείαν Ἐπιτροπὴν Ἀπαλλαγῶν, ἐνεργοῦσαν ὡς ἀνωτέρω.

Οἱ οὕτω μεταφερόμενοι εἰς ἄλλην ἡλικίαν δὲν στεροῦνται τῶν εὐεργετημάτων τοῦ ἄρθρου 59 ὡς πρεσβυτέρων κατὰ τὴν προσέλευσιν αὐτῶν ὑφ' ἣν ἡλικίαν ἐτάχθησαν.

Ἄρθρον 49.

Οἱ καθ' ὁμόφωνον γνώμην τοῦ Εἰδικοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου ὑπερβάντες τὴν πρὸς στράτευσιν ἡλικίαν διαγράφονται ἐκ τοῦ στρατολογικοῦ καταλόγου.

Ἄρθρον 50.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν δι' ἕκαστον Δῆμον ἢ Κοινότητα ἐργασιῶν ποῦ Εἰδικοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου, καταρτίζεται ὁ στρατολογικὸς ἔλεγχος κατὰ τὰ διὰ Διατάγματος ὁρισθησόμενα.

Ἐξέτασις τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαμενόντων ἀνικάνων στρατευσίμων.

Ἄρθρον 51.

Οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ μονίμως ἐγκατεστημένοι καὶ

διαμένοντες ἐπὶ δεκαετίαν συνεχῶς στρατεύσιμοι (πιστοποιήσει τοῦ οἰκείου Προξένου) οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν κληθεῖσαν ἐτησίαν ἀπογραφὴν καὶ αἰτιώμενοι πάθησιν ἐπιφέρουσαν ἀνικανότητα αὐτῶν διὰ πᾶσαν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν (ἐνεργοῦ στρατοῦ, ἡμιμαχίμου, βοηθητικοῦ ἢ βοηθητικοῦ νοσοκόμου) παρουσιάζονται πρὸς ἐξέτασιν ἐνώπιον Ἐπιτροπῶν, αἵτινες λειτουργοῦσιν ἐν ταῖς Πρεσβείαις.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ αὗται ἀποτελοῦνται ἐκ τοῦ ἐν τῇ Πρεσβείᾳ Στρατιωτικοῦ Ἀκολούθου, ὡς προέδρου, ἐκ δύο διπλωματικῶν ἢ προξενικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἑξ ἑνὸς ἰατροῦ ὡς μελῶν.

Οἱ ἰατροὶ προσλαμβάνονται κατὰ προτίμησιν ἐκ τῶν τυχὸν ἀκολουθούντων σπουδὰς ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Πρεσβείας ὑγειονομικῶν ἀξιωματικῶν ἢ ἐγκατεστημένων ἐκεῖσε ἐφέδρων ὑγειονομικῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἐν ἐλλείψει τοιούτων δύνανται νὰ προσληφθῶσι καὶ ἰδιῶται, κατὰ προτίμησιν Ἕλληνες ὑπήκοοι.

Ἐλλείψει Στρατιωτικοῦ Ἀκολούθου δύνανται νὰ προσληφθῶσιν ἀξιωματικοὶ ἀκολουθοῦντες σπουδὰς ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Πρεσβείας καὶ ἐν ἐλλείψει τοιούτων ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ ἐγκατεστημένοι ἐκεῖ, ἀλλ' ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει ἡ προεδρία τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνατίθεται εἰς τὸν ἀνώτερον ἢ ἀρχαιότερον διπλωματικὸν ὑπάλληλον.

Ἡ συγκρότησις τῶν Ἐπιτροπῶν αὐτῶν ἐνεργεῖται ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ οἰκείου Πρεσβευτοῦ ὑφ' οὗ ὁρίζεται καὶ ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἰδιώτου ἰατροῦ καταβαλλομένη ὑπὸ τοῦ ἐξεταζομένου.

Αἱ ἀπιφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν πέμπονται ὑπὸ τῶν διπλωματικῶν ἀρχῶν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὴν Ἀνωτάτην τοῦ στρατοῦ Ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπήν, ἥτις ἀποφαίνεται ὁριστικῶς κυροῦσα ἢ ἀκυροῦσα ταύτας.

Αἱ ὡς ἄνω Ἐπιτροπαὶ δύνανται νὰ χορηγήσωσιν ἐφάπαξ μόνον καὶ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 46 ἐτησίαν ἀναβολὴν κατατάξεως, ἐφαρμοζομένης καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον κυρώσεως ὑπὸ τῆς Ἀνωτάτης Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ στρατοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Ἐκλογὴ στρατευσίμων.

Ἄρθρον 52.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ὁρίζει κατ' ἔτος τὴν ἀριθμητικὴν ἀναλογίαν τῶν στρατευσίμων ἑκάστης περιφερείας

καὶ περιοχῆς, τῶν κατανεμηθησομένων εἰς τὰ διάφορα ὅπλα καὶ σώματα τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ.

Οἱ γνωρίζοντες τέχνας ἐκλέγονται ὑπὸ τῆς κατὰ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον Ἐπιτροπῆς διὰ τὰ ὅπλα καὶ σώματα, ἀναλόγως τῆς εἰδικότητος αὐτῶν.

Ἄρθρον 53.

Ἡ ἐκλογὴ δι' ἕκαστον τῶν ὅπλων τῶν στρατευσίμων τῆς ἐτησίας ἀπογραφῆς, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ἐξ ἀναβολῆς κατατάξεως προσελθόντων καὶ εἰς ἄλλην ἀπογραφὴν ἀνηκόντων, ἐκτελεῖται ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ προέδρου τοῦ Εἰδικοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου, ἑνὸς ἀξιωματικοῦ τοῦ σχετικοῦ ὅπλου καὶ τοῦ ἰατροῦ μέλους τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου. Διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν νοσοκόμων ἡ ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ προέδρου καὶ δύο ἰατρῶν τοῦ συντάγματος εἰς ὃ κατετάγησαν ἤδη οἱ στρατεύσιμοι.

Ὁ διοικητὴς τοῦ Σώματος στρατοῦ ἢ ἀνεξαρτήτου Μεραρχίας ὁρίζει τοὺς ἀξιωματικοὺς τῶν διαφόρων ὅπλων οἵτινες θ' ἀποτελέσωσι τὰ μέλη τῶν ἄνω ἐπιτροπῶν.

Ἡ ἐκλογὴ γίνεται εἰς τὴν ἕδραν ἑκάστου συντάγματος πεζικοῦ ἢ εὐζώνων ἐντὸς τοῦ δευτέρου δεκαημέρου ἀπὸ τῆς ὁρισθείσης πρὸς κατάταξιν ἡμέρας.

Οἱ ὑπὸ τῶν ἄνω ἐπιτροπῶν ἐκλεγέντες διὰ τὰ διάφορα ὅπλα ἀποστέλλονται ἀμέσως εἰς τὰ Σώματα δι' ἃ προωρίσθησαν συμφώνως ταῖς ἐκδοθείσαις σχετικαῖς διαταγαῖς, ἀποστελλομένων καὶ τῶν καταρτισθέντων ἀτομικῶν βιβλιαρίων αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Στρατιωτικὴ ὑπηρεσία.

Ἄρθρον 54.

Χρόνος κατατάξεως τῶν στρατευσίμων ὁρίζεται ἡ 1—8 Μαρτίου καὶ 1—8 Σεπτεμβρίου, πάντες δὲ οἱ ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης προσελθόντες θεωροῦνται καταταγέντες τὴν 1 Μαρτίου ἢ 1 Σεπτεμβρίου.

Ἐν τῇ περιπτώσει δὲ τῆς β' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 36, θεωροῦνται καταταγέντες τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ὁρισθείσης προθεσμίας πάντες οἱ ἐντὸς ταύτης προσελθόντες.

Ἄρθρον 55.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκπληρώσεως τῆς θητείας ἐπιτρέπεται ἡ χορήγησις μηνιαίας κανονικῆς ἀδείας ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, καὶ ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπουσι τοῦτο αἱ ὑπηρεσιακαὶ ἀνάγκαι εἰς τοὺς συμπληρώσαντας ἐξάμηνον ὑπηρεσίαν, ἐν ἐξαιρετικαῖς δὲ οἰκογενειακαῖς περιστάσεσιν αὐτῶν, καὶ πρὸ τοῦ χρόνου τούτου.

Ἄρθρον 56.

Δὲν λογίζεται ὡς χρόνος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὁ χρόνος τῆς ὑπὲρ τὸν μῆνα κανονικῆς ἀδείας ἢ διμήνου ἀναρρωτικῆς τοιαύτης, ὡς καὶ ὁ χρόνος καθ' ὃν διετέλεσαν ἐν ἀποσπάσει ἐν ὑπηρεσίαις ἐκτὸς τοῦ στρατεύματος.

Ἄρθρον 57.

Ἐπίσης δὲν λογίζεται ὡς χρόνος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὁ πέρα τῶν εἴκοσιν ἐν συνόλῳ ἡμερῶν χρόνος φυλακίσεως, ὁ χρόνος τῆς ἀγνοίας, τῆς ἀνυποταξίας ἢ λιποταξίας.

Ἄρθρον 58.

Ἡ διάρκεια τῶν παρ' οἱουδήποτε δικαστηρίου καταγιγνωσκομένων ποινῶν ἕνεκα πλημμελήματος. ἐπίσης δὲν λογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας.

Ἡ διάρκεια τῆς προφυλακίσεως δὲν λογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας εἰμὴ ἐν περιπτώσει ἀθωώσεως, ἢ διὰ βουλεύματος ἀπαλλαγῆς τοῦ κατηγορηθέντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἀπαλλαγαὶ καὶ ἀναβολαὶ κατατάξεως.

Ἄρθρον 59.

Ἀπαλλάσσονται τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας ἐν εἰρήνῃ:

α') Ὁ πρεσβύτερος τῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς καὶ τῆς αὐτῆς μητρὸς ὀρφανῶν, ἐὰν ἔχῃ ἀδελφὴν ἄγαμον ἢ ἀδελφὸν ἀνήλικον.

β') Ὁ πρεσβύτερος τῶν ἐκ πατρὸς ὀρφανῶν ὁπόταν ἡ μήτηρ αὐτῶν ἔλθῃ εἰς ἕτερον γάμον, ἐὰν ἔχῃ ἀδελφὸν ἀνήλικον ἢ ἀδελφὴν ἄγαμον.

γ') Ὁ μόνος ἢ ὁ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν γυναικὸς ἐν χηρείᾳ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου αὐτῆς διατελούσης, ἢ ὁ μόνος ἔγγονος ἢ ὁ πρεσβύτερος τῶν ἐγγόνων μάμμης ἐν χηρείᾳ διατελούσης, μὴ ἐχούσης δὲ οὔτε υἱὸν οὔτε γαμβρόν.

Τὰ ἐκ διαφόρων συζύγων τέκνα γυναικὸς ἐν χηρείᾳ διατελούσης ἀποτελοῦσι μίαν οἰκογένειαν. Ὅταν ὅμως ἐκλείψῃ καὶ ἡ γυνή, τὰ ἐξ ἑκάστου γάμου ἀποτελοῦσιν ἰδίαν οἰκογένειαν.

Τὰ ἐκ διαφόρων γάμων τέκνα ἀποβιώσαντος πατρός, οὗ ἡ τελευταία σύζυγος εὑρίσκεται ἐν ζωῇ, ἀποτελοῦσι κεχωρισμένας οἰκογενείας, παραμενούσας τοιαύτας καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρός.

Ἐξ ἑκάστης τῶν ἀνωτέρω κεχωρισμένης οἰκογενείας ἀπαλλάσσεται ὁ πρεσβύτερος υἱός, ἐὰν ἔχῃ ἀδελφὴν ἄγαμον ἢ ἀδελφὸν ἀνήλικον.

δ') Ὁ μόνος ἢ ὁ πρεσβύτερος υἱὸς ζῶντας πατρὸς ἄγοντος τὸ 70 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ἢ ὄντος τυφλοῦ ἢ φέροντος σωματικὴν βλάβην καθιστῶσαν αὐτὸν ἀνίκανον πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, ὅταν οἱ μικρότεροι αὐτοῦ ἀδελφοὶ εἶνε ἀνήλικοι. Ἡ ἡλικία τοῦ πατρὸς βεβαιοῦται ἐκ τῆς ἐν τοῖς μητρῴοις ἐγγραφῆς, μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν διορθώσεως αὐτῆς διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ἂν κατὰ τὰς ἀνωτέρω περιστάσεις ὁ πρεσβύτερος τῶν ἀδελφῶν τύχῃ ὢν τυφλὸς ἢ φέρῃ ἀνίατον σωματικὴν βλάβην καθιστῶσαν αὐτὸν ἀνίκανον πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, ἀπαλλάσσεται ὁ ἀμέσως ἑπόμενος ἀδελφὸς, ὑπαγομένου δὲ καὶ τούτου εἰς τὰς αὐτὰς περιστάσεις, ὁ μετ' αὐτόν; καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἄρθρον 60.

Αἱ ἀνωτέρω ἀπαλλαγαὶ δὲν ἰσχύουσι διὰ τὰ θετὰ τέκνα, ὡς καὶ τὰ μὴ ἐκ νομίμου γάμου προερχόμενα.

Ἄρθρον 61.

Ἀπαλλάσσονται τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας οἱ κατὰ τὰ θρησκευτικὰ δόγματα τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ Μουσουλμάνων συμπράττοντες κατὰ τὴν λειτουργίαν Ἰσραηλῖται ἢ Μουσουλμάνοι, ὧν ὁ ἀριθμὸς δὲν δύναται νὰ ἦ ἀνώτερος τῶν 5 δι' ἑκάστην ὑφισταμένην ἤδη καὶ λειτουργοῦσαν Συναγωγὴν ἢ Τέμενος, ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ τελεσθῇ ἡ λειτουργία κατὰ βεβαίωσιν τοῦ Ραββίνου ἢ τοῦ Μουφτῆ καὶ οἵτινες δὲν ἀντικαθίστανται πρὸ τῆς δεκαπενταετίας.

Ὁ ἀνωτέρω λόγος ἀπαλλαγῆς δέον νὰ ὑφίσταται τὸν Ἰανουάριον τοῦ ἔτους καθ' ὃ συνεπλήρωσαν οὗτοι τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Ἄρθρον 62.

Οἱ ὡς ἄνω τυχόντες ἀπαλλαγῆς, ἐὰν πρὸ τῆς δεκαπενταετίας, ἀρχομένης ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους καθ' ὃ συνεπλήρωσαν τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν, παύσωσι τοῦ ἄνω λειτουργήματος ἢ ἀπουσιάζοντες διακόψωσι τοῦτο πλέον τοῦ μηνός, ἀναφερομένων τούτων ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ραββίνου ἢ τοῦ Μουφτῆ, προσέρχονται πρὸς κατάταξιν ἐν τῷ στρατῷ καὶ ἐκπλήρωσιν τῶν στρατιωτικῶν αὐτῶν ὑποχρεώσεων τῆς κλάσσεως εἰς ἣν ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἀνήκουσι, μὴ δικαιούμενοι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἰς τὴν ἀνάληψιν τοῦ παρ' αὐτῶν καταβληθέντος ἀντισηκώματος.

Ἄρθρον 63.

Αἱ περὶ ἀπαλλαγῆς αἰτήσεις δέον νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 31 Διαρκὲς Στρατολογικὸν Συμβούλιον ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους καθ' ὃ συνεπλήρωσαν οἱ

στρατευσίμοι τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν, βραδύτερον ὑποβαλλόμεναι αὗται ὑπόκεινται εἰς πρόστιμον δραχ. 200.

Ἐκτὸς ἂν οἱ λόγοι οὗτοι ἐπῆλθον ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ὡς ἀνωτέρω μηνὸς ἢ μεταγενεστέρως εἰς τοὺς στρατευσίμους, ἢ μετὰ τὴν κατάταξιν ἐν τῷ στρατῷ εἰς τοὺς ἀναλαβόντας ἐθελουσίαν ὑποχρέωσιν πρὸ τῆς κλήσεως τῆς ἀπογραφῆς αὐτῶν, ὅτε ἀπαλλάσσονται οὗτοι τοῦ προστίμου.

Τὸ Συμβούλιον δὲν ἀποφαίνεται ἐπὶ ὑποβληθείσης αἰτήσεως ἐφ' ὅσον δὲν ἐπισυνάπτεται μετὰ τῆς αἰτήσεως διπλότυπον εἰσπράξεως Δημοσίου ταμείου περὶ καταβολῆς τοῦ ἀντισηκώματος καὶ τοῦ προστίμου, εἰς ἃς περιστάσεις ἐπιβάλλεται τοῦτο.

Τῶν διατάξεων τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀποκλείονται οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὸ ἄρθρον 61.

Ἄρθρον 64.

Οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 59 προβλεπομένας περιστάσεις ἀπαλλαγῆς ἀποτίνουσιν ὡς ἀντισήκωμα δραχ. 300, οἱ δὲ ὑπαγόμενοι εἰς τὸ ἄρθρον 61 δραχ. 1000.

Ἄρθρον 65.

Τὰ εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον καταβληθέντα ποσὰ ἐπιστρέφονται τοῖς δικαιούχοις, ἀπορριφθείσης τῆς περὶ ἀπαλλαγῆς αἰτήσεως αὐτῶν.

Ἄρθρον 66.

Οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 59 ἀπαλλαγέντες μετὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 37 ἐγκύμνασιν αὐτῶν δὲν προσέρχονται πρὸς κατάταξιν, ἐὰν οἱ λόγοι τῆς ἀπαλλαγῆς αὐτῶν ἐκλείψωσι πρὸ τῆς ἀπολύσεως τῆς ἐτησίας ἀπογραφῆς αὐτῶν.

Ἄρθρον 67.

Ἀναβολὴ καταταξέως ἐπιτρέπεται μόνον ἐν εἰρήνῃ :

α') Εἰς τοὺς φοιτητὰς τῶν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἢ ἀλλοδαπῇ Πανεπιστημίων, ὡς καὶ εἰς τοὺς τῆς Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς καὶ Ἀνωτέρας Ἐμπορικῆς Σχολῆς τοιούτους, τοὺς ἄγοντας τὰ δύο, προκειμένου δὲ περὶ τῶν φοιτητῶν τῆς Ἰατρικῆς τὰ τέσσαρα τελευταῖα ἔτη τῶν σπουδῶν, μέχρι πέρατος τοῦ νενομισμένου χρόνου τῆς φοιτήσεως αὐτῶν καὶ τρεῖς μῆνας μετ' αὐτὸν διὰ τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις. Οἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω, φοιτηταὶ τῶν τῆς ἡμεδαπῆς Πανεπιστημίων, οἱ μὴ δικαιούμενοι ἀναβολῆς κατατάξεως καὶ ἀνήκοντες εἰς τὴν κατὰ τὸν Μάρτιον ἑκάστου ἔτους καλουμένην ἐτησίαν ἀπογραφὴ δύνανται νὰ ὑποστῶσι τὴν πρώτην τμηματικὴν αὐτῶν ἐξέτασιν, ἢ τὴν τρίτην, προκειμένου περὶ φοιτητῶν τῆς Ἰατρικῆς μετὰ τὴν ἐκ

τοῦ Στρατοῦ ἀπόλυσιν αὐτῶν, ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ ἀποδείξεων ἀκροάσεων ἢ ἀσκήσεων τῶν οἰκείων καθηγητῶν.

β΄) Εἰς τοὺς σπουδαστὰς τοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, ὡς καὶ εἰς τοὺς σπουδαστὰς τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Πολυτεχνικῶν Σχολῶν μέχρι πέρατος τοῦ κεκανονισμένου χρόνου τῆς φοιτήσεως αὐτῶν.

Εἰς δὲ τοὺς μαθητὰς τῶν προσηρτημένων Σχολῶν τοῦ Μετσοβείου Πολυτεχνείου τοὺς διανύοντας τὰ δύο τελευταῖα ἔτη τῶν σπουδῶν, μέχρι πέρατος αὐτῶν.

γ΄) Εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν ἐν τῷ Κράτει δημοσίων Γυμνασίων, δημοσίων Διδασκαλείων καὶ δημοσίων Ἐμπορικῶν Σχολῶν καὶ Ἱερατικῶν τοιούτων τοὺς ὄγοντας τὸ τελευταῖον ἔτος τῶν σπουδῶν των μέχρι πέρατος τούτου.

Οἱ ἀνωτέρω λόγοι ἀναβολῆς δέον νὰ ὑφίστανται τὸν μῆνα Ἰανουάριον τοῦ ἔτους καθ' ὃ συνεπλήρωσαν οὗτοι τὸ 20 ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Ἄρθρον 68.

Μετὰ τὴν ἅπαξ χορηγηθεῖσαν ἀναβολὴν κατατάξεως λόγῳ σπουδῶν, οὐδεμία ἑτέρα τοιαύτη χορηγεῖται.

Ἄρθρον 69.

Αἱ ὡς ἄνω ἀναβολαὶ κατατάξεως χορηγοῦνται ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ ἐπισήμων πιστοποιητικῶν τῶν σχολῶν ἢ Πανεπιστημίων, προκειμένου δὲ περὶ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, κεκυρωμένων τοιούτων ὑπὸ τῶν οἰκείων Προξενικῶν Ἀρχῶν.

Ἄρθρον 70.

Ἐπίσης χορηγεῖται ἀναβολὴ κατατάξεως εἰς τὸν ἕνα τῶν δύο ἀδελφῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν αὐτὴν ἀπογραφήν, ἂν ὁ ἕτερος κριθῇ ἱκανὸς διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν παρὰ τοῦ οἰκείου Διαρκοῦς Στρατολογικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ εἷς ὑπηρετεῖ ἐν τῷ στρατῷ.

Ἐπίσης εἰς τὸν ἔχοντα ἀδελφὸν ὑπηρετοῦντα ἐν τῷ στρατῷ τῆς ξηρᾶς ἢ τῆς θαλάσσης ἐφ' ὅσον οὗτος ὑπηρετεῖ, καὶ δὲν τυγχάνει μόνιμος ἀξιωματικὸς ἢ ἀνθυπασπιστὴς τῆς ξηρᾶς ἢ τῆς θαλάσσης ἢ μαθητὴς τῆς Σχολῆς τῶν Εὐελπίδων ἢ τῶν Ναυτικῶν Δοκίμων ἢ μαθητευόμενος μουσικός, ἢ ἀνακαταταγμένος ὁπλίτης ἢ τεχνίτης ἢ ναυτόπαις.

Ἄρθρον 71.

Οἱ συμφώνως τοῖς ἀνωτέρω ἄρθροις ἐν ἀναβολῇ καταταξεως διατελοῦντες καλοῦνται ἐν ὥρᾳ πολέμου ἢ ἐπιστρατείας εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν στρατιωτικῶν των ὑποχρεώσεων. Ἐντὸς δὲ τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου ἑκάστου ἔτους οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 67 τυχόντες ἀναβολῆς

καταταξεως ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὸ οἰκεῖον Στρατολογικὸν Γραφεῖον πιστοποίησιν τοῦ Σχολείου ἢ Πανεπιστημίου, διαλαμβάνουσαν περὶ μὲν τῶν μαθητῶν ἢ τῶν σπουδαστῶν ὅτι οὗτοι ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ ἀρξάμενον σχολικὸν ἔτος καὶ ἐξακολουθοῦσι τὰς σπουδάς των, περὶ δὲ τῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου ὅτι οὗτοι ὑπέστησαν τὰς κεκανονισμένας τμηματικὰς αὐτῶν ἐξετάσεις, ὅπου αὗται ἐπιβάλλονται, καὶ ἀνενέωσαν τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν διὰ τὸ ἀρξάμενον σχολικὸν ἔτος. Ἡ παράλειψις τῆς ὑποβολῆς τῆς πιστοποιήσεως ταύτης ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν τῆς περὶ ἀναβολῆς καταταξεως ἀποφάσεως τοῦ Διαρκοῦς Στρατολογικοῦ Συμβουλίου αὐτοδικαίως, οἱ δὲ οὕτω παύσαντες ἢ διακόψαντες τὰς σπουδὰς αὐτῶν θεωροῦνται ἀνυπότακτοι, ἐφόσον δὲν προσέλθωσιν εἰς τὸ στράτευμα πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῶν ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἔπαυσαν νὰ διατελῶσι μαθηταὶ ἢ φοιτηταί.

Ἄρθρον 72.

Οἱ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 67 τυχόντες ἀναβολῆς καταταξεως προσέρχονται εἰς τὸ στράτευμα πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῶν μετὰ τῆς πρώτης ἐτησίας ἀπογραφῆς τῆς οἰκείας περιφερείας τῆς κληθησομένης μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀναβολῆς αὐτῶν, οἱ δὲ τοῦ ἄρθρου 70 ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ὑπηρετοῦντος ἀδελφοῦ.

Ἄρθρον 73.

Διὰ τὴν ὑποβολὴν τῶν αἰτήσεων ἐφαρμόζονται τὰ ἐν ἄρθρῳ 63 ὁριζόμενα, ἐξαιρέσει τῆς β΄ παραγράφου αὐτοῦ.

ΜΕΡΟΣ Ε΄.

Ἐφεδροι.

Ἄρθρον 74.

Ἡ ἐφεδρεία ἀποτελεῖται ἐκ τῆς Α΄ καὶ Β΄ σειρᾶς.

Ἡ Α΄ σειρὰ ἐφεδρείας περιλαμβάνει τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκπληρώσαντας τὰς στρατολογικὰς αὐτῶν ὑποχρεώσεις, θητείας ἢ ἐκγυμνάσεως, τὰς ὑπὸ τοῦ παρόντος ἢ ἄλλου εἰδικοῦ νόμου προβλεπομένας, τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὰς δέκα ἐνγέα ἀπογραφάς, τὰς ἀμέσως προηγουμένας τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν, ἐξ ὧν συγκροτεῖται ὁ ἐνεργὸς Στρατός.

Ἡ Β΄ σειρὰ ἐφεδρείας περιλαμβάνει τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὰς ὀκτὼ ἀμέσως προηγουμένας ἀπογραφὰς τῆς Α΄ σειρᾶς ἐφεδρείας.

Ἄρθρον 75.

Εἰς τοὺς ἐφέδρους περιλαμβάνονται καὶ οἱ μὴ ὑπηρετήσαντες ἐν τῷ Στρατῷ τοὐλάχιστον ἐπὶ 3 μῆνας, ἀλλὰ καταβαλόν-

τες ἀνυπσήκωμα, εἰς ὃ μόνον ὑπεχρεοῦντο δυνάμει εὐεργετικῶν νόμων, θεωρούμενοι ἅπαντες οὗτοι ἀγύμναστοι, ἔφεδροι.

Ἄρθρον 76.

Οἱ ἀπαλλαγέντες καὶ ἡ. ἐκ πολιτογραφήσεως ἀποκτήσαντες τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν μετὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 37 ἐκγύμνασιν αὐτῶν τάσσονται ἀμέσως εἰς τὴν ἐφεδρείαν.

Ἄρθρον 77.

Οἱ ἔφεδροι καλοῦνται ὑπὸ τὰ ὅπλα ἢ τηροῦνται ὡς τοιοῦτοι οἱ στρατεύσιμοι μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς θητείας αὐτῶν, πρὸς ὑπηρεσίαν ἢ ἄσκησιν ἢ οἱανδήποτε ἄλλην ἀνάγκην, ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἡ πρόσκλησις ἐνεργεῖται κατὰ κλάσσεις καὶ εἶνε γενικὴ δι' ὅλον τὸ Κράτος ἢ περιλαμβάνει ὡρισμένα διαμερίσματα ἢ τμήματα αὐτοῦ ἢ ὡρισμένας κατηγορίας μιᾶς ἢ περισσοτέρων κλάσσεων ἐφέδρων οἱουδήποτε ὅπλου, Σώματος ἢ Ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 78.

Οἱ οὕτω προσελθόντες ἔφεδροι ὑπάγονται εἰς ἁπάσας τὰς ἐν τῷ Στρατῷ ἰσχυούσας πειθαρχικὰς καὶ ποινικὰς διατάξεις.

Δὲν λογίζεται δὲ ὡς χρόνος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν καὶ ὀφείλουσι νὰ διανύσωσι τοῦτον μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς κλάσεως αὐτῶν, ὁ χρόνος καθ' ὃν διετέλεσαν οὗτοι εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 57 ἀναγραφομένας καταστάσεις.

Ἄρθρον 79.

Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ὁπωσδήποτε καλούμενοι ἔφεδροι πρὸς ἐκτέλεσιν στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἐὰν τύχωσιν ὑπάλληλοι δημόσιοι ἢ δημοτικοί, διατηροῦσι ἐπανερχόμενοι, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν, τὰ δικαιώματα ἐπὶ τῆς θέσεως, ἣν κατεῖχον πρὸ τῆς κλήσεως, ὁ χρόνος τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας προσμετρεῖται εἰς τὰ ἔτη τῆς συντάξεως τῶν δικαιουμένων τοιαύτης καὶ ἀπολαμβάνουσιν ὁλόκληρον μὲν τὸν μηνιαῖον μισθόν των ἐὰν προσελήφθησαν ἐν τῇ δημοσίᾳ ἢ δημοτικῇ ὑπηρεσίᾳ ἐπὶ ἔτος τοὐλάχιστον πρὸ τῆς κλήσεώς των ὡς ἐφέδρων, τὸ ἥμισυ δὲ ἐὰν πρὸ ἓξ μηνῶν.

Ἄρθρον 80.

Οἱ εἰς τὴν πρώτην σειρὰν τῆς ἐφεδρείας τοῦ ἐνεργοῦ Στρατοῦ ἀνήκοντες ἄνδρες καλοῦνται κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν τῇ πρώτῃ σειρᾷ ἐφεδρείας παραμονῆς των τρὶς τοὐλάχιστον πρὸς ἐκτέλεσιν ἀσκήσεων, ἤτοι ὅταν συμπληρώσωσι τὸ 3ον, 6ον καὶ 12ον ἔτος ἐν τῇ ἐφεδρείᾳ, ἐξαιρέσει τῶν ἐξ αὐτῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 75 ἀγυμνάστων, οἵτινες δύνανται νὰ κληθῶσι κατὰ χρόνον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ὁρισθησόμενον.

Ἄρθρον 81.

Οἱ εἰς τὴν Α' σειρὰν ἐφεδρείας ἀνήκοντες ἄνδρες μεταφέρονται εἰς τὴν Β' σειρὰν αὐτῆς, τῇ αἰτήσει αὐτῶν, ἐὰν οὗτοι τυγχάνωσι πατέρες 4 ζώντων ἰδίων τέκνων ἐκ νομίμου γάμου προερχομένων.

Ἄρθρον 82.

Ἐξ ἑκάστης οἰκογενείας, ἧς τέσσαρα ἢ πλείονα τέκνα ὑπηρετοῦσιν ἐν τῷ Στρατῷ, ὁ πρεσβύτερος τῶν ἀδελφῶν ἔφεδρος Α' σειρᾶς ἐφεδρείας, μεταφέρεται, τῇ αἰτήσει αὐτοῦ, εἰς τὴν Β' σειρὰν αὐτῆς, ὑπολογιζομένου ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καὶ τοῦ τυχὸν ὑπηρετοῦντος μονίμου ἢ ἐφέδρου ἀξιωματικοῦ ἀδελφοῦ, τυγχάνοντος δὲ τούτου πρεσβυτέρου, τὸ δικαίωμα μεταβαίνει αὐτοδικαίως εἰς τὸν ἀμέσως ἑπόμενον ὁπλίτην ἀδελφόν.

Ἄρθρον 83.

Ἐξ ἑκάστης οἰκογενείας, ἧς υἱὸς διαρκοῦντος τοῦ πολέμου ἢ τῆς γενικῆς ἢ μερικῆς ἐπιστρατείας ἀπέθανεν ἐν τῷ Στρατῷ ἢ ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ λόγῳ ἀνικανότητος, ἐπελθούσης ἐκ πολεμικῶν τραυμάτων ἢ κακουχιῶν τοῦ πολέμου, ἢ ἐν ᾧ χρόνῳ διετέλει ἐν ἀναβολῇ κατατάξεως λόγῳ παθήσεως ἐπελθούσης κατὰ τὴν ἐμπόλεμον ὑπηρεσίαν του, ἢ ὁπωσδήποτε ἐξέλιπεν ἢ ἐξηφανίσθη τοῦ στρατεύματος ἐν καιρῷ πολέμου ὁ μόνος ἐπιζῶν ἢ ὁ πρεσβύτερος τῶν ἐπιζώντων ἀδελφῶν, ἔφεδρος τῆς Α' σειρᾶς ἐφεδρείας, δύναται, τῇ αἰτήσει του, νὰ μεταφερθῇ εἰς τὴν Β' σειρὰν ἐφεδρείας, ἂν δὲ οὗτος τυγχάνῃ ἀνίκανος διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἢ ἀξιωματικὸς ἢ ἀνυπαστιστὴς ἔφεδρος ἢ μόνιμος, αὐτοδικαίως μεταβαίνει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ἑπόμενον ἀδελφόν.

Ἄρθρον 84.

Οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 75 ἔφεδροι ἀγύμναστοι δὲν μετατίθενται εἰς τὴν Β' σειρὰν ἐφεδρείας, εἰμὴ ἐφ' ὅσον ἔχουσιν ὑπηρετήσει τοὐλάχιστον ἐπὶ τρίμηνον ἐν τῷ Στρατῷ.

Ἄρθρον 85.

Οἱ εἰς τὴν ἐφεδρείας ἀνήκοντες ἄνδρες, προχειρισθέντες εἰς λειτουργοὺς τῆς ἐπικρατούσης καὶ πάσης ἄλλης ἀνεγνωρισμένης θρησκείας, διαγράφονται τῶν στρατολογικῶν μητρώων καὶ δὲν ὑπέχουσι στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν.

Ἄρθρον 86.

Διὰ τὴν σύναψιν γάμου ὑπὸ ἐφέδρου δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς.

Κλῆσις ἐφέδρων ἐν πολέμῳ ἢ ἐπιστρατείᾳ.

Ἄρθρον 87.

Ἐν καιρῷ ἐπιστρατείας ἢ πολέμου, τὸ Διάταγμα τὸ κηρῦσσον τὴν ἐπιστράτειαν ἢ τὸ καλοῦν ὡρισμένας κλάσσεις ἢ κατηγορίας ἐφέδρων ἢ στρατευσίμων, ὁρίζει καὶ τὴν ἡμέραν προσελεύσεως ἑκάστης τούτων. Ἡ ἡμέρα αὕτη λογίζεται ἀπὸ μεσονυκτίου εἰς μεσονύκτιον καὶ ὀνομάζεται πρώτη.

Οἱ κατοικοῦντες ἢ ὁπωσδήποτε εὑρισκόμενοι εἰς ἀπόστασιν μικροτέραν τῶν 4 ὁδοιπορικῶν ὡρῶν ἀπὸ τοῦ τόπου ἔνθα ἐδρεύει τὸ Σῶμα ἢ ἡ Στρατιωτικὴ Ἀρχὴ πρὸς ἣν εἶνε ὑπόχρεοι νὰ παρουσιασθῶσιν, ὀφείλουσι νὰ προσέλθωσι πρὸς κατάταξιν ἐντὸς τῆς πρώτης ταύτης ἡμέρας.

Οἱ προσερχόμενοι ἐντὸς τῆς δευτέρας ἢ τρίτης ἡμέρας τιμωροῦνται πειθαρχικῶς διὰ φυλακίσεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Οἱ προσερχόμενοι ἢ προσαγόμενοι μετὰ τὴν τρίτην ἡμέραν θεωροῦνται ἀνυπότακτοι ἐν καιρῷ ἐπιστρατείας ἢ πολέμου καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 96 καὶ ἑπ.

Εἰς τοὺς κατοικοῦντας ἢ ὁπωσδήποτε εὑρισκομένους εἰς ἀποστάσεις μεγαλυτέρας τῶν 4 ὁδοιπορικῶν ὡρῶν ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς προσελεύσεως παρέχεται προθεσμία μιᾶς ἀκόμη ἡμέρας, ἤτοι διὰ τούτους ὡς ἡμέρα ὑποχρεωτικῆς προσελεύσεως θεωρεῖται ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον δευτέρα ἡμέρα ἐπιστρατείας. Μετὰ τὴν παρέλευσιν καὶ τῆς ἡμέρας ταύτης, οἱ προσερχόμενοι ἢ προσαγόμενοι ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῆς προηγουμένης παραγράφου.

Θεωροῦνται ὡς ἐγκαίρως προσελθόντες μόνον οἱ παρουσιαζόμενοι ἐντὸς τῶν ἀνωτέρω ταχθεισῶν προθεσμιῶν εἰς τὰ Σώματα ἢ τὰς στρατιωτικὰς Ἀρχάς, πρὸς ἃς ὀφείλουσι νὰ παρουσιασθῶσιν οὗτοι εἴτε δυνάμει τῶν φύλλων πορείας αὐτῶν εἴτε δυνάμει εἰδικῶν διαταγῶν ἢ πρακηρύξεων τῶν στρατιωτικῶν Ἀρχῶν. Ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος τούτου δύναται νὰ γίνῃ διὰ τοὺς στρατευσίμους ἢ ἐφέδρους ὧν ἡ ἔγκαιρος εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον μετάβασις δυσχεραίνεται, ἕνεκεν ἐλλείψεως μέσων συγκοινωνίας ἢ ἐξαιρετικῶς μεγάλων ἀποστάσεων. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ὁρίζει ἐκ τῶν προτέρων διὰ τούτους εἰδικοὺς τόπους συγκεντρώσεως καὶ διατάσσει τὴν παρουσίαν αὐτῶν πρὸς διαφόρους Ἀστυνομικὰς ἢ Στρατιωτικὰς Ἀρχὰς ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω παραγράφων 2 καὶ 3 ταχθεισῶν προθεσμιῶν.

Ἡ μὴ ἔγκαιρος πρὸς τὰς Ἀρχὰς ταύτας παρουσίασις συνεπάγεται τὰς ἐν ταῖς ἄνω παραγράφοις ὁριζομένας ποινάς.

Ἄρθρον 88.

Οἱ μὴ δυνάμενοι λόγῳ προσκαίρου παθήσεως νὰ μετακινηθῶσι καὶ μεταβῶσιν ἐγκαίρως πρὸς κατάταξιν, δέον νὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὸ Σῶμα τῆς κατατάξεως αὐτῶν τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 47 πιστοποιητικὸν τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου, δικαιολογοῦν τὴν ἐπὶ ἕνα τὸ πολὺ μῆνα βραδεῖαν αὐτῶν προσέλευσιν.

Κλῆσις τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαμενόντων.

Ἄρθρον 89.

Οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαμένοντες στρατευσιμοι ἢ ἔφεδροι καλούμενοι ἐν εἰρήνῃ ἢ ἐν ἐπιστρατείᾳ ἢ πολέμῳ προσέρχονται ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἐνώπιον τῆς ἐν τῷ τόπῳ τῆς διαμονῆς των ἢ τῆς πλησιεστέρας τοιαύτης Προξενικῆς Ἀρχῆς ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ κατωτέρω ὅρθρον προξενικῆς κλήσεως.

Ἄρθρον 90.

Ἅπασαι αἱ κατὰ τόπους Ἑλληνικαὶ Προξενικαὶ Ἀρχαί, ἅμα τῇ δημοσιεύσει τῆς διαταγῆς τῆς προσκλήσεως τῶν στρατευσίμων ἢ ἐφέδρων ἢ τῇ κηρύξει τῆς ἐπιστρατείας, δημοσιεύουσι περίληψιν ταύτης εἰς τρία συνεχῆ φύλλα ἐγχωρίου ἐφημερίδος καὶ καλοῦσι τοὺς ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Προξενείου διαμένοντας ὑποχρέους νὰ προσέλθωσι πρὸς χορήγησιν εἰς αὐτοὺς φύλλων πορείας.

Ἄρθρον 91.

Ἡ ἀνωτέρω προξενικὴ κλῆσις μετὰ τῆς σχετικῆς ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τοιχοκολλᾶται ἐν τῷ Προξενικῷ Καταστήματι καὶ δηλοποιεῖται διὰ τῆς ἐπ' Ἐκκλησίας, ὅπου τοιαῦται ὑπάρχουσιν Ἑλληνικαί, ἀναγνώσεως αὐτῆς, ἢ διὰ παντὸς ἄλλου προσφόρου μέσου.

Ἄρθρον 92.

Εἰς τοὺς ἐκ τῶν ἀνωτέρω προσερχομένους χορηγεῖται ὑπὸ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν φύλλον πορείας, ὅπως οὗτοι ἀναχωρήσωσι διὰ πρώτης εὐκαιρίας καὶ προσέλθωσι πρὸς κατάταξιν εἰς τὸ Σῶμα εἰς ὃ ἀνήκουσιν ἢ καλοῦνται νὰ προσέλθωσι διὰ τῆς προσκλήσεως. Ἐν τῷ φύλλῳ πορείας ὁρίζεται ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ἀφίξεως εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον.

Ἄρθρον 93.

Οἱ παρουσιαζόμενοι μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ὑπόκεινται εἰς τὰς συνεπείας τῶν ἀνυποτάκτων.

Εἰς τὰς αὐτὰς συνεπείας ὑπάγονται καὶ οἱ παρουσιασθέντες

μὲν ἐγκαίρως ἐνώπιον τῶν ἀνωτέρω ἀρχῶν, μὴ προσελθόντες δὲ πρὸς κατάταξιν εἰς τὸ οἰκεῖον Σῶμα ἐντὸς τῆς ἐπὶ τοῦ φύλλου πορείας ὁριζομένης ὑπὸ τῆς Προξενικῆς ἢ Διπλωματικῆς Ἀρχῆς προθεσμίας.

Ἄρθρον 94.

Οἱ ἕνεκεν ἀνυπερβλήτου κωλύματος ἢ λόγῳ προσκαίρου παθήσεως ἐκπροθέσμως προσελθόντες ἐνώπιον τῶν ἀνωτέρω Προξενικῶν Ἀρχῶν ὀφείλουσι νὰ προσαγάγωσι πρὸς αὐτὰς τὰ δικαιολογητικὰ τῆς ἐκπροθέσμου παρουσιάσεως αὐτῶν.

Ἐὰν ταῦτα δικαιολογῶσιν ἀποχρώντως κατὰ τὴν κρίσιν τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν τὸ ἐκπρόθεσμον τῆς προσελεύσεως, θέλουσιν αὗται πιστοποιεῖ τοῦτο ὑπευθύνως ἐπὶ τοῦ φύλλου πορείας.

Ἄρθρον 95.

Ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 91 προξενικῆς κλήσεως αἱ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ ὑποβάλλουσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἀτομικὰς ἀποδείξεις τῶν λαβόντων φύλλα πορείας μετ' ὀνομαστικῶν καταλόγων.

ΜΕΡΟΣ Ϛ'

Ἀνυπότακτοι.

Ἄρθρον 96.

Ἀνυπότακτοι εἰσὶ καὶ κηρύσσονται ὡς τοιοῦτοι οἱ μὴ ἀφορνούμενοι εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον στρατεύσιμοι ἢ ἔφεδροι.

Ἐν ὥρᾳ εἰρήνης ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὁρισθείσης πρὸς προσέλευσιν ἡμέρας συνυπολογιζομένης, τιμωρουμένων πειθαρχικῶς τῶν προσαγομένων ἢ προσερχομένων ἐντὸς τῶν δέκα τούτων ἡμερῶν, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἐν ὥρᾳ δὲ ἐπιστρατείας ἢ πολέμου ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὁρισθείσης πρὸς προσέλευσιν, συνυπολογιζομένης.

Ἄρθρον 97.

Οἱ ἐν ὥρᾳ εἰρήνης κηρυχθέντες ἀνυπότακτοι λογίζονται ὡς κηρυχθέντες τοιοῦτοι ἐν ὥρᾳ ἐπιστρατείας ἢ ἐν ὥρᾳ πολέμου καὶ τιμωροῦνται μὲ τὰς προβλεπομένας διὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας ποινάς, ἐὰν ἐξακολουθήσωσι διατελοῦντες ἐν ἀνυποταξίᾳ μετὰ τὴν κήρυξιν τῆς ἐπιστρατείας ἢ μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ πολέμου καὶ δὲν προσέλθωσιν ἐντὸς τῶν τασσομένων διὰ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου διορίων, λογιζομένων ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπιστρατείας ἢ τοῦ πολέμου.

Ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους λογίζονται ὡσαύτως ὡς ἀνυπότακτοι ἐν ὥρᾳ πολέμου καὶ οἱ ἐν ὥρᾳ ἐπιστρατείας κηρυχθέντες ἀνυπότακτοι.

Στρατολογικαὶ ὑποχρεώσεις καὶ ποιναὶ ἀνυποτάκτων.

Ἄρθρον 98.

Οἱ ἐν ὥρᾳ εἰρήνης ἀνυπότακτοι τιμωροῦνται ὑπὸ τοῦ Στρατοδικείου διὰ φυλακίσεως 1 μηνὸς μέχρις 1 ἔτους, οἱ δὲ ἐν ὥρᾳ ἐπιστρατείας ἢ πολέμου διὰ φυλακίσεως τριῶν ἕως πέντε ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 5000–500.000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 99.

Οἱ κηρυχθέντες ἀνυπότακτοι προσερχόμενοι ἢ προσαγόμενοι καὶ μὴ ὑπερβάντες τὸ 49 ἔτος τῆς ἡλικίας των, μετὰ τὴν ἔκτισιν τῆς ποινῆς ἢ τὴν ἐκ ταύτης ἀπαλλαγήν, κατατάσσονται οἱ μὲν στρατεύσιμοι πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς θητείας αὐτῶν, οἱ δὲ ἔφεδροι πρὸς ὑπηρεσίαν ἴσου χρόνου τοῦ διανυθέντος ὑπὸ τῶν συνηλικιωτῶν τῆς κλάσσεως αὐτῆς κατὰ τὴν πρόσκλησιν τῆς ὁποίας δὲν προσῆλθον.

Ἄρθρον 100.

Οἱ ἀνυπότακτοι προσερχόμενοι ἢ προσαγόμενοι ἐν καιρῷ ἐπιστρατείας ἢ πολέμου κατατάσσονται εἰς τὸ οἰκεῖον σύνταγμα, καὶ τούτου μὴ ὄντος δυνατοῦ εἰς τὸ πλησιέστερον σύνταγμα πεζικοῦ τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς αὐτῶν.

Μετὰ δὲ τὴν ὑπὸ τοῦ Εἰδικοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου ἐξέτασιν τῆς σωματικῆς αὐτῶν ἱκανότητος ἀποστέλλονται εἰς τὸ οἰκεῖον σύνταγμα.

Στερήσεις.

Ἄρθρον 101.

Οἱ ὁπωσδήποτε ἀνυπότακτοι καὶ οἱ λιποτάκται δὲν δύνανται νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὸν ἐκλογικὸν κατάλογον, καὶ ἐὰν τύχωσιν ἐγγεγραμμένοι διαγράφονται κατὰ τὴν ἐτησίαν ἀναθεώρησιν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, στερούμενοι τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι.

Κατὰ τὴν ἐνεργουμένην, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 30 ἐπιθεώρησιν ὑπὸ τῶν Στρατολογικῶν Δ)σεων ἐλέγχεται ἡ συμμόρφωσις τῶν ἁρμοδίων εἰς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις.

Ἐν ὥρᾳ πολέμου τὰ ὀνόματα τῶν ἀνυποτάκτων καὶ λιποταξάντων τούτων δημοσιεύονται διὰ τοιχοκολλήσεως εἰς τὸν Δῆμον τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτῶν καὶ μένουσι τοιχοκολλημένα καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, καθ' ἣν καθ' ἑκάστην Κυριακὴν κοινοποιοῦνται ἐπ' Ἐκκλησίαις τὰ ὀνόματά των, ἐπὶ ποινικῇ εὐθύνῃ τῶν Δημάρχων.

Ἄρθρον 102.

Οὐδεὶς τῶν ἀνυποτάκτων ἢ καταδικασθέντων ἐπὶ λιποτα-

ξλλα δύναται νὰ διορισθῇ εἰς δημοσίαν ἢ δημοτικὴν ὑπηρεσίαν, πᾶς δὲ τοιοῦτος διατελῶν ἐν τοιαύτῃ ἀπολύεται.

Ἄρθρον 103.

Ἡ περὶ ἀπολύσεως ἀπὸ τῆς θέσεως διάταξις περὶ ἧς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἰσχύει ἐπί τε τῶν ὑπαλλήλων, δι' οὓς ὁ κωδὸς περὶ προσόντων νόμος ἢ ἄλλοι εἰδικοὶ νόμοι ὥρισαν ἰδίαν διαδικασίαν ἀπολύσεως ἢ ὡρισμένον χρόνον ὑπηρεσίας αὐτῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἰσοβίων, τηρουμένης ὡς πρὸς τούτους τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου ΥΜΓ' τῆς 29 Ἰουνίου 1871 περὶ ἀποχωρήσεως τῶν ἰσοβίων δικαστῶν καὶ τῶν μελῶν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

Ἄρθρον 104.

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων ἀπαγγελλομένη ἀνικανότης, ἀρχομένη ἅμα τῇ ἀπράκτῳ παρελεύσει τῆς τελευταίας ἡμέρας τῶν πρὸς ἐμφάνισιν τεταγμένων προθεσμιῶν, διὰ μὲν τοὺς ἐν εἰρήνῃ ἀνυποτάκτους λήγει μετὰ τὴν ἀπότισιν πασῶν τῶν ἐκ τῆς ἀνυποταξίας ὑποχρεώσεων καὶ ποινῶν, διὰ δὲ τοὺς ἐν πολέμῳ καὶ τοὺς καταδικασθέντας ἐπὶ λιποταξίᾳ παραμένει ἰσόβιος.

Ἄρθρον 105.

Πᾶς μαθητὴς Δημοτικοῦ, Ἑλληνικοῦ σχολείου, Γυμνασίου καὶ παντὸς ἑτέρου σχολείου ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου ἢ ξένου τοιούτου ἐν Ἑλλάδι, ὀφείλει κατὰ τὴν ἐγγραφήν του νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ σχολείου πιστοποιητικὸν ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου δεόντως νεκυρωμένον παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Δημάρχου ἢ Προέδρου κοινότητος περὶ τῆς ἐγγραφῆς αὐτοῦ εἰς τὸ μητρῶον τῶν ἀρρένων.

Πᾶς ὑπάλληλος διατελῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐπιχειρήσεώς τινος, καταστήματος, ἢ ἀνωνύμου Ἑταιρείας ὀφείλει κατὰ τὴν πρόσληψίν του νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν Διευθυντήν του τὸ αὐτὸ πιστοποιητικὸν δεόντως νεκυρωμένον, ἐφόσον δὲν συνεπλήρωσε τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ἄλλως πιστοποιητικὸν ὅτι ἐξεπλήρωσε τὰς στρατιωτικὰς αὐτοῦ ὑποχρεώσεις.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις δὲν ἐφαρμόζονται προκειμένου περὶ μαθητῶν, ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν ξένης ὑπηκοότητος.

Ὁ διευθυντὴς σχολείου καταστήματος ἢ ἐπιχειρήσεως καὶ ἂν τυγχάνῃ ξένος ὑπήκοος ὑποχρεοῦται ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς τοῦ μαθητοῦ ἢ προσλήψεως τοῦ ὑπαλλήλου νὰ ζητήσῃ ἀμεσίως ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ παρόντος νόμου τὴν ἐγγραφὴν αὐτοῦ εἰς τὸ μητρῶον ἀρρένων.

Ἄρθρον 106.

Οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαμένοντες Ἕλληνες ὀφείλουσι νὰ εἶνε ἐγγεγραμμένοι εἰς τὰ μητρῶα ἀρρένων δήμου τινὸς ἢ κοινότητος τοῦ Κράτους.

Αἱ κατὰ τόπους Ἑλληνικαὶ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ τηροῦσιν ἴδιον βιβλίον εἰς ὃ ἀναγράφουσι τούτους καὶ τὸν τόπον τῆς ἐγγραφῆς αὐτῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν οἰκείων πιστοποιητικῶν Δημάρχων ἢ προέδρων κοινοτήτων.

Ἄρθρον 107.

Οἱ διαμένοντες ἐν Ἑλλάδι συμπληρώσαντες τὸ 20 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν καὶ μὴ ὑπερβάντες τὸ 49 δέον νὰ ὦσιν ἐφωδιασμένοι διὰ πιστοποιητικοῦ ἢ κανονικοῦ ἀπολυτηρίου, ἐφ' οὗ ἐπικολλᾶται ἡ φωτογραφία καὶ ἐξ οὗ νὰ ἐμφαίνηται ὅτι οὗτοι ἐξεπλήρωσαν τὰς στρατολογικὰς αὐτῶν ὑποχρεώσεις, οἱ δὲ ἐκ τούτων διατελοῦντες ἐν ξένῃ ὑπηκοότητα διὰ πιστοποιητικοῦ τῆς οἰκείας Προξενικῆς ἢ Διπλωματικῆς Ἀρχῆς τοῦ Κράτους οὗ τυγχάνουσιν ὑπήκοοι, νεκυρωμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν μετὰ προηγουμένην ὑπ' αὐτοῦ ἐξέτασιν καὶ βεβαίωσιν τῆς ξένης ταύτης ὑπηκοότητος.

Ἄρθρον 108.

Δὲν ἀπαιτεῖται προσαγωγὴ τῶν ἀνωτέρω πιστοποιητικῶν διὰ τοὺς ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἐρχομένους ξένους ὑπηκόους καὶ προτιθεμένους νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν δι' ἑλληνικῶν λιμένων.

Ἄρθρον 109.

Οἱ μὴ φέροντες τὰ ἄνω πιστοποιητικὰ ἢ κανονικὰ ἀπολυτήρια θεωροῦνται ἀνυπότακτοι καὶ κατατάσσονται πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων μέχρις ἀποδείξεως ὑπ' αὐτῶν τῆς καταστάσεώς των διὰ τῆς προσαγωγῆς τῶν ἄνω πιστοποιητικῶν.

Ἄρθρον 110.

Ἀπαγορεύεται ἡ χορήγησις ἐξωτερικῶν διαβατηρίων εἰς τοὺς ἀνυποτάκτους τοὺς μὴ ὑπερβάντας τὸ 49 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν.

Ἄρθρον 111.

Ἀπαγορεύεται ἡ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀποδημία παντὸς ἕλληνος πολίτου ἄγοντος ἡλικίαν ἀπὸ 15 μέχρις 20 ἐτῶν, συμπεπληρωμένων, ἄνευ ἀδείας τοῦ Νομάρχου.

Πρὸς παροχὴν τῆς ἀδείας ταύτης ἀπαιτοῦνται :

α') Προσαγωγὴ πιστοποιητικοῦ Δημάρχου ἢ προέδρου κοινοτικοῦ Συμβουλίου περὶ ἐγγραφῆς τοῦ αἰτοῦντος εἰς τὸ μητρῶον ἀρρένων.

β') Γραμμάτιον καταθέσεως παρὰ τῷ δημοσίῳ ταμείῳ τῆς

κατωτέρω ὁριζομένης ἐγγυήσεως πρὸς βεβαίωσιν ὅτι ὁ ἀποδημῶν θὰ ἐπανέλθῃ ἐγκαίρως πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν στρατιωτικῶν αὐτοῦ ὑποχρεώσεων.

Τὸ ποσὸν τῆς ἐπιβλητέας χρηματικῆς ἐγγυήσεως μὴ δυνάμενον νὰ εἶνε ἔλασσον τῶν 500 δραχμῶν οὐδὲ μεῖζον τῶν ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν, ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Νομάρχου, ἐπαυξάνεται δὲ τὸ ποσὸν ἐφ' ὅσον σχηματίζει οὗτος γνώμην ὅτι ὁ ἀποδημῶν εἶναι μεταναστης, ἐκ τῶν χαρακτηριζομένων δὲ ὡς μεταναστῶν ἐπιβάλλεται τὸ μέγιστον ὅριον τῆς χρηματικῆς ἐγγυήσεως εἰς τοὺς ἄγοντας τὸ 20 ἔτος τῆς ἡλικίας των. Ἡ ἐγγύησις αὕτη ἐπιστρέφεται τῇ διαταγῇ τοῦ Νομάρχου ἅμα τῇ ἐπανόδῳ καὶ τῇ ἐμπροθέσμῳ ἐκπληρώσει τῶν στρατολογικῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ ἐγγύησις.

Οἱ ἄγοντες ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 15 ἐτῶν, ὡς καὶ οἱ ἐκπληρώσαντες τὰς στρατολογικὰς αὐτῶν ὑποχρεώσεις ἢ νομίμως ἐξαιρεθέντες τούτων καὶ μὴ ὀφείλοντες καταβολὴν ἀντισηκώματος, λαμβάνουσι τὴν ἄδειαν ἀποδημίας κατὰ τὰ ἐν τῷ πρώτῳ ἐδαφίῳ ὁριζόμενα, ἄνευ ὅμως καταβολῆς χρηματικῆς ἐγγυήσεως.

ΜΕΡΟΣ Ζ'.

Περὶ ἐθελουσίας κατατάξεως καὶ ἀνακατατάξεως.

Ἄρθρον 112.

Πᾶς Ἕλλην εἶναι δεκτὸς εἰς ἐθελουσίαν κατάταξιν ἐν τῷ Στρατῷ, ὀφείλει δέ:

α') Νὰ ἔχῃ συμπεπληρωμένον τὸ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ τὴν πρὸς στράτευσιν σωματικὴν ἱκανότητα, νὰ μὴ ἔχῃ δὲ ὑπερβῇ τὸ 32ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, συμπεπληρωμένον.

β') Νὰ μὴ ἔχῃ στερηθῇ τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ καὶ νὰ μὴ κατεδικάσθη εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν ἢ εἰς ἐπανορθωτικὴν ἐπί τινι τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 22 τοῦ Ποιν. Νόμου διαλαμβανομένων πλημμελημάτων, καὶ

γ') Νὰ ἔχῃ χρηστὰ ἤθη καὶ ἀνεπίληπτον διαγωγήν.

Ἐὰν δὲν ἔχῃ συμπεπληρωμένον τὸ 21 ἔτος, ὀφείλει νὰ προσαγάγῃ ἔγγραφον συγκατάθεσιν τῶν γονέων αὐτοῦ ἢ τοῦ ἐπιτρόπου του, ἐξουσιοδοτηθέντος ὑπὸ τοῦ οἰκογενειακοῦ συμβουλίου.

Ἄρθρον 113.

Ἡ διάρκεια τῆς ἐθελουσίας καταστάξεως ὁρίζεται διετὴς δι' ἅπαντα τὰ Σώματα Στρατοῦ, ἐξαιρέσει τῆς κατὰ τὸ κατωτέρω ἄρθρον 119 περιπτώσεως.

Οἱ ἐθελονταὶ κατατάσσονται καὶ ὑπηρετοῦσιν εἰς μονάδα τοῦ ὅπλου ἢ Σώματος τῆς ἐκλογῆς των.

Οἱ ἐκ τούτων καταταγέντες πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 29 ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἀκολουθοῦσι κλάσσιν ἐπιστρατείας τὴν τοῦ ἔτους τῆς καταστάξεως αὐτῶν. Οἱ δὲ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 20 ἔτους τὴν τῆς ἡλικίας αὐτῶν.

Ἄρθρον 114.

Γίνονται δεκτοὶ πρὸς κατάταξιν ὡς ἐθελονταὶ ἐπὶ ἐγιαυσίῳ θητείᾳ μόνον οἱ ὑπηρετήσαντες ἐν τῷ στρατῷ, καταταγέντες εἰς ἃ ὅπλα ἢ Σώματα προϋπηρέτησαν οὗτοι.

Ἄρθρον 115.

Ἐπιτρέπεται ἡ εἰς τὸν Στρατὸν κατάταξις ἐθελοντῶν, Ἑλλήνων τὸ γένος καὶ μὴ κεκτημένων τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν, ἐπὶ θητείᾳ τοὐλάχιστον ἐνιαυσίᾳ, ἐὰν ἔχωσι χρηστὰ ἤθη καὶ ἀνεπίληπτον διαγωγήν.

Οἱ οὕτω καταταγέντες προσκτῶνται αὐτοδικαίως τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν καὶ ἐγγράφονται εἰς πνα Δῆμον τοῦ Κράτους ἢ Κοινότητα τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν, ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως.

Ἄρθρον 116.

Ἐν εἰρήνῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὰ διάφορα ὅπλα καὶ Σώματα καταταγέντων ἐθελοντῶν ὁρίζεται ἑκάστοτε παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἐπὶ πλέον τῆς ἐν τοῖς πίναξι τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Στρατοῦ ἐμφαινομένης δυνάμεως τῶν λόχων, ἰλῶν καὶ πυροβολαρχιῶν.

Ἄρθρον 117.

Περὶ τῆς ἐθελουσίας κατατάξεως συντάσσεται πρᾶξις ἐνώπιον τοῦ διοικητοῦ τοῦ Σώματος, εἰς ὃ γίνεται ἡ κατάταξις.

Ἡ διάρκεια τῆς ἐθελουσίας ὑποχρεώσεως καταχωρίζεται εἰς τὴν πρᾶξιν.

Αἱ λοιπαὶ ἀφορῶσαι διατάξεις τοὺς ἐθελοντὰς ἀναγινώσκονται εἰς τὸν ἀναδεχόμενον τὴν ἐθελουσίαν ὑποχρέωσιν πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς πράξεως καὶ γίνεται μνεία τούτου ἐν τέλει, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος.

Ἄρθρον 118.

Ὁ χρόνος τῆς ἐθελουσίας ὑπηρεσίας καταλογίζεται εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος νόμου ὁριζόμενον τοιοῦτον.

Ἄρθρον 119.

Ἐν ἐπιστρατείᾳ ἢ πολέμῳ ἐπιτρέπεται, ἐπὶ τῇ βάσει Διατάγματος, προκαλουμένου τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἡ εἰς διά-

φορα ὅπλα καὶ Σώματα στρατοῦ κατάταξις ἐθελοντῶν ἀριθμοῦ οἱουδήποτε καὶ ἐκ τῶν μὴ ὑπαγομένων εἰς στράτευσιν ἡλικιῶν ἢ ἐκ τῶν ἐφέδρων τῶν ἀνηκόντων εἰς σειρὰς μὴ προσκληθείσας ἢ Ἑλλήνων τὸ γένος, ξένων δὲ ὑπηκόων δυναμένων τούτων, ἐὰν ἐπιθυμῶσι γὰ ἀποκτήσωσι τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν τῇ αἰτήσει αὐτῶν πρὸς τὴν Νομάρχην ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως ἐγγραφόμενοι εἰς Δῆμον ἢ Κοινότητα τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν.

Οἱ οὕτω καταταξόμενοι ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐν τῷ Στρατῷ ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἐπιστράτευσις ἢ ὁ πόλεμος.

Ἄρθρον 120.

Διὰ Διατάγματος ὁρίζονται τὰ προσόντα τῶν δι' ἑκάστην ὑπηρεσίαν ἐθελοντῶν τεχνιτῶν καὶ αἱ ἀνάλογοι εἰδικαὶ τεχνικαὶ γνώσεις αὐτῶν.

Ἀνακατάταξις.

Ἄρθρον 121.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἐπὶ ἓν ἔτος ἀνακατάταξις τῶν ὁπλιτῶν, στρατευσίμων ἢ ἐθελοντῶν, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐκπληρώσεως τῆς θητείας μὲν διὰ τοὺς πρώτους, τῆς ἐθελουσίας δὲ κατατάξεως διὰ τοὺς δευτέρους ἐκ τούτων.

Αἱ ἀνακατατάξεις αὗται δύνανται νὰ ἀνανεώνωνται κατ' ἔτος καὶ ἐφ' ὅσον βεβαιοῦται ὅτι οἱ αἰτοῦντες ταύτας κέκτηνται τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ σωματικὴν ἱκανότητα.

Ἄρθρον 122.

Ἡ ἀνακατάταξις ἐπιτρέπεται μόνον εἰς τὸ αὐτὸ ὅπλον ἢ Σῶμα ἢ ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρον 123.

Τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακατατάξεως ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς διοικητὰς τῶν σωμάτων καὶ διευθυντὰς καταστημάτων ἢ ὑπηρεσιῶν, οἵτινες στηρίζουσι τὴν ἀπόφασίν των ἐπὶ τῶν προτάσεων τῶν οἰκείων λόχων κλπ. καὶ ἐπὶ γνωμοδοτήσεως τοῦ ἰατροῦ τοῦ σώματος ἢ τοῦ στρατ. καταστήματος περὶ τῆς σωματικῆς ἱκανότητος.

Οἱ διοικηταὶ λόχων, ἰλῶν ἢ πυροβολαρχιῶν χαρακτηρίζουσι διὰ τῶν ἄνω προτάσεων τοὺς πρὸς ἀνακατάταξιν ὁπλίτας, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὴν διαγωγὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν ἱκανότητα.

Ἄρθρον 124.

Ἴδιος νόμος κανονίζει τὴν χρηματικὴν ἀμοιβὴν καὶ ἐπιμίσθια τῶν ἀνακατατασσομένων, τῶν δικαιουμένων τούτων.

ΜΕΡΟΣ Η'.

Ἐπανεξέτασις ἀνικάνων βοηθητικῶν κλπ.

Ἄρθρον 125.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν δύναται νὰ διατάσσῃ τὴν ἐπανεξέτασιν πάντων τῶν ἀνηκόντων ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας αὐτῶν εἰς τὴν α' ἢ β' σειρὰν ἐφεδρείας ἢ τὴν ἐτησίαν ἀπογραφήν, τῶν δι' ἀποφάσεων οἱουδήποτε Συμβουλίου ἢ Ἐπιτροπῆς κριθέντων ἀνικάνων ἢ βοηθητικῶν ἢ βοηθητικῶν νοσοκόμων ἢ ἡμιμαχίμων ἢ σχόντων ἐτησίαν ἀναβολὴν λόγῳ παροδικῆς παθήσεως ὅταν ἔχῃ ἐνδείξεις ἢ ὑπονοίας ὅτι ἡ ὑπηρεσία ἐνήργησεν ἐπιπολαίως ἢ πλημμελῶς.

Δύναται δὲ νὰ διατάξῃ τὴν ἐπανεξέτασιν ταύτην δι' ὡρισμένας κλάσεις ἢ καὶ ἄτομα ἢ διὰ τὸ σύνολον τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸν αὐτὸν δῆμον ἢ κοινότητα τῶν κριθέντων ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἢ διαφόρων ἐπιτροπῶν ἢ Συμβουλίων.

Ἡ πρὸς ἐπανεξέτασιν διαταγὴ καθίσταται ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ὅταν ὑποβληθῇ αὐτῷ καταγγελία ἐπὶ ὡρισμένων γεγονότων καὶ προσώπων ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τριῶν τοὐλάχιστον πολιτῶν Ἑλλήνων, ὧν ἡ ταυτότης βεβαιοῦται ἐπὶ τῆς καταγγελίας ὑπὸ τοῦ Δημάρχου ἢ προέδρου Κοινότητος ἢ Εἰρηνοδίκου τῆς κατοικίας αὐτῶν.

Τὸ ὡς ἀνωτέρω δικαίωμα καὶ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἰσχύει ἐπὶ τετραετίαν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ἑκάστης τῶν ἐπιτροπῶν ἢ τῶν Συμβουλίων, μετὰ παρέλευσιν τῆς ὁποίας αἱ ἀποφάσεις αὗται δὲν ὑπόκεινται πλέον εἰς ἀναθεώρησιν καθιστάμεναι ἀνέκκλητοι.

Ἐξαίρεσιν ἀποτελεῖ ἡ ἀναθεώρησις ἀποφάσεων περὶ προσώπων διαμενόντων ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ, περὶ ὧν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ κατωτέρω ἄρθρου.

Ἄρθρον 126.

Ἡ πρὸς ἐπανεξέτασιν διαταγὴ δημοσιεύεται ἐν εἰρήνῃ μὲν 15 ἡμέρας τοὐλάχιστον πρὸ τῆς πρὸς ὃ τεταγμένης ἡμέρας, ἐν ἐπιστρατείᾳ δὲ καὶ ἐν πολέμῳ δύναται νὰ δημοσιευθῇ ταυτοχρόνως μετὰ τοῦ Διατάγματος τῆς προσκλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα ὡρισμένων κλάσεων ἐφέδρων ἢ στρατευσίμων ἄνευ προθεσμίας τινός.

Οἱ ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ διαμένοντες καὶ καλούμενοι πρὸς ἀναθεώρησιν ὑποχρεοῦνται ἐν καιρῷ μὲν εἰρήνης νὰ προσέλθωσι πρὸς ἀναθεώρησιν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπανόδου των καὶ ἂν παρῆλθεν ἔτι ἡ ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρ-

θρου τετραετία, ἐν καιρῷ ὅμως ἐπιστρατείας ἢ πολέμου προσέρχονται κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 89 καὶ ἐπ. ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 127.

Οἱ πρὸς ἐπανεξέτασιν καλούμενοι δέον νὰ προσελθωσιν ἐγκαίρως κατὰ τὴν ταχθεῖσαν πρὸς τοῦτο διορίαν.

Ἐκ τούτων ὅσοι ἤθελον κριθῆ ἱκανοὶ διὰ τὴν ἐνεργὸν τοῦ στρατοῦ ὑπηρεσίαν.

1) Ἐὰν ἀνήκωσιν εἰς κλάσσιν στρατευσίμων ὑπηρετοῦσαν, κατατάσσονται ἀμέσως πρὸς διάνυσιν τῆς θητείας αὐτῶν ἀπολυόμενοι μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ἢ συμπλήρωσιν ταύτης.

2) Ἐὰν ἀνήκωσιν εἰς κλάσσεις μεταβάσας εἰς τὴν ἐφεδρείαν καὶ ἔχωσι διανύσει ὁποτεδήποτε ἐξάμηνον ὑπηρεσίαν ἐν τῷ Στρατῷ ὡς ἱκανοί, οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ὑπέχουσιν, ἀλλ' ἁπλῶς τοποθετοῦνται ὡς ἔφεδροι τῆς κλάσσεώς των, ἣν καὶ ἀκολουθοῦσιν, ἄλλως κατατάσσονται πρὸς διάνυσιν ἑξαμήνου ἐκγυμνάσεως.

Ὅσοι δὲ ἐκ τούτων ἤθελον κριθῆ ἡμιμάχιμοι βοηθητικοὶ ἢ βοηθητικοὶ νοσοκόμοι τοποθετοῦνται ἁπλῶς ὡς ἔφεδροι τῆς κλάσσεως αὐτῶν, ἐὰν δὲ αὕτη ὑπηρετῇ, κατατάσσονται καὶ συναπολύονται μετ' αὐτῆς.

Οἱ οὐδόλως παρουσιαζόμενοι πρὸς ἐπανεξέτασιν θεωροῦνται ἱκανοί.

Ἐκ τῶν ὡς οὕτω μὴ προσελθόντων καὶ θεωρουμένων τούτῳ τῷ λόγῳ ἱκανῶν λογίζονται ὡς ἀνυπότακτοι μόνον οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις καθ' ἃς οἱ ὡς ἱκανοὶ κρινόμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπηρετήσωσιν.

Ἄρθρον 128.

Διὰ τὴν πιστοποίησιν τῆς ταυτότητος τῶν πρὸς ἐπανεξέτασιν καλουμένων ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 39.

Ἄρθρον 129.

Τοὺς πρὸς ἐπανεξέτασιν κατὰ τὰ ἄνω ἄρθρα καλουμένους δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν νὰ παραπέμψῃ εἴτε ἐνώπιον τῶν εἰδικῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ καταρτιζομένων Ἐπιτροπῶν ἢ Συμβουλίων, εἴτε ἐνώπιον τῆς Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ Ἐπιτροπῶν Ἀπαλλαγῶν ἢ Εἰδικῶν Στρατολογικῶν Συμβουλίων.

Ἄρθρον 130.

Οἱ πρόεδροι τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον Ἐπιτροπῶν ἢ Συμβουλίων, βεβαιούμενοι ὅτι κακῶς ἐγένετο ἡ ἐξέτασις καὶ ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν παρουσιαζομένων πρὸς ἐπανεξέτασιν, ἔ-

χουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταγγέλλωσι τοὺς ψευδῶς ἢ ἐπιπολαίως ἀποφανθέντας καὶ πιστοποιήσαντας ἰατροὺς, ὁ δὲ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν νὰ διατάξῃ ἀνάκρισιν πρὸς βεβαίωσιν, ἂν συντρέχει λόγος ἐπιστημονικῆς ἀνεπαρκείας ἢ κολασίμου πράξεως καὶ ἐπιβολὴν ἀναλόγων ποινῶν διά τε τοὺς ὑγειονομικοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου ἢ τῆς Ἐπιτροπῆς τὰ ὑπευθύνως γνωμοδοτοῦντα.

Τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν καταγγελίας ὑπέχει καὶ πᾶς διοικητὴς στρατ. μονάδος πρὸς ὃν ἤθελε παρουσιασθῆ πρὸς κατάταξιν ἀνὴρ μὴ ὑποβληθεὶς εἰς τὴν διαταχθεῖσαν ἐπανεξέτασιν καὶ χαρακτηρισθεὶς ὡς ἱκανὸς δυνάμει τῆς προτελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 127, ἡ δὲ τοιαύτη πρὸς καταγγελίαν ὑποχρέωσις ὑφίσταται καὶ πέραν τῆς διὰ τῆς προτελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 125 ὁριζομένης 4ετίας.

ΜΕΡΟΣ Θ'.

Ποιναί.

Ἄρθρον 131.

Αἱ παραβάσεις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου ἐφ' ὅσον περιέχουσι στοιχεῖα ἀδικήματος προβλεπομένου καὶ τιμωρουμένου ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ἄλλως ἀποτελοῦσιν αὗται τὰ ἐν τοῖς κατωτέρω ἄρθροις ἰδιώνυμα ἀδικήματα.

Ἄρθρον 132.

Μὲ τὰς ποινὰς τῆς ἀνυποταξίας τιμωροῦνται καὶ οἱ ἐν γνώσει ἀποκρύπτοντες ἀνυποτάκτους ἢ διευκολύνοντες αὐτοὺς διὰ τὴν εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ἀναχώρησιν αὐτῶν.

Διευθυνταὶ καὶ προϊστάμενοι Δημοσίων ἢ Δημοτικῶν ἢ Κοινοτικῶν ὑπηρεσιῶν ἐν γνώσει προσλαβόντες ἢ διατηροῦντες ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἀνυπότακτον ἢ ἐπὶ λιποταξίᾳ καταδικασθέντα τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως μέχρις 6 μηνῶν καὶ ἀπολύονται τῆς θέσεως αὐτῶν.

Ἄρθρον 133.

Μηνύσει τοῦ Νομάρχου ἢ τῆς στρατιωτικῆς Ἀρχῆς ἢ καὶ παντὸς ἰδιώτου ἢ ἀρχῆς, τιμωροῦνται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Πλημμελειοδικείου διὰ χρηματικῆς ποινῆς 100—10000 δραχμῶν:

α') Οἱ ἱερεῖς καὶ αἱ ἐνοριακαὶ ἐπιτροπεῖαι διὰ παράλειψιν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῶν τῶν ἀναγραφομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 10 καὶ ἐπ. τοῦ παρόντος νόμου.

β') Οἱ ὑπόχρεοι πρὸς δήλωσιν τῆς γεννήσεως τῶν τέκνων αὐτῶν, γονεῖς.

γ') Οἱ ραβδῖνοι καὶ μουρπῆδες διὰ παράλειψιν τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἐν ἄρθρῳ 62 τοῦ παρόντος ἀναγραφομένων.

δ') Οἱ διευθυνταὶ σχολείων, καταστημάτων ἢ ἐπιχειρήσεων διὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 105 τοῦ παρόντος νόμου παράλειψιν.

ε') Οἱ δὶς τιμωρηθέντες διὰ προστίμου ὑπὸ τοῦ Νομάρχου δι' ἀμέλειαν κατὰ τὰ ἐν τῷ κατωτέρω ἄρθρῳ ὁριζόμενα.

Ἐν περιπτώσει ὑποτροπῆς τῶν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἐδαφίοις α', γ', δ' καὶ ε', τιμωροῦνται οὗτοι ὑπὸ τοῦ Πλημμελειοδικείου διὰ φυλακίσεως μέχρις ἑνὸς ἔτους.

Πειθαρχικαὶ τιμωρίαι.

Ἄρθρον 134.

Ὑπὸ τοῦ Νομάρχου ἐπιβάλλεται πρόστιμον δραχμῶν 100—5000, μετὰ προηγουμένην ἀπολογίαν εἰς τοὺς Δημάρχους ἢ Προέδρους Κοινοτικῶν Συμβουλίων καὶ δημοτικοὺς Στρατολόγους καὶ εἰς πάντα ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ ὑπαγόμενον ὑπάλληλον δημόσιον ἢ δημοτικὸν ἐπιδείξαντα ἀμέλειαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ἀνατεθειμένης αὐτῷ ὑπηρεσίας. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Νομάρχου εἶνε ἀνέκκλητος.

Μετὰ δευτέραν κατὰ τὰ ἀνωτέρω τιμωρίαν μηνύονται οὗτοι ὑπὸ τοῦ Νομάρχου κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον.

Ἄρθρον 135.

Ἡ ἐκδίκασις τῶν ἀνωτέρω ἀδικημάτων ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιβραδύνηται πέρα τοῦ μηνὸς ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς μηνύσεως.

ΜΕΡΟΣ Γ'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 136.

Πᾶσαι αἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ἐπιβαλλόμεναι εἰς τοὺς ἀνυποτάκτους στρατιῶται ὑπηρεσίαι, ὡς καὶ αἱ κατ' αὐτῶν ἀπαγγελλόμεναι ποιναὶ καὶ στερήσεις, περιλαμβάνουσι καὶ τοὺς μὴ ἐγγεγραμμένους εἰς τὰ μητρῶα ἀρρένων (ἀδηλώτους) κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 137.

Τὰ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου προερχόμενα ἔσοδα ἐξ ἀντισηκωμάτων καὶ προστίμων περιέρχονται εἰς ὄφελος τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ, προκειμένου δὲ περὶ ἐργατῶν θαλάσσης εἰς ὄφελος τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου.

Τὰ σχετικὰ γραμμάτια ἐξαργυροῦνται ἄνευ πληρωμῆς τέλους χαρτοσήμου.

Ἄρθρον 138.

Δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν διὰ διαταγῆς νὰ καλῇ πρὸς ἐκγύμνασιν τοὺς ἐν ἄρθρῳ 73 ἀναφερομένους ἀ-

γυμνάστους ἐφέδρους τοὺς ἔχοντας ὑπηρετήσει ἔλαττον τοῦ τριμήνου.

Ἄρθρον 139.

Ἡ ἐν τῷ μητρῴῳ ἀρρένων δήμου τοῦ Κράτους ἢ κοινότητος ἐγγραφὴ βεβαιοῦται διὰ τῆς πιστοποιήσεως τοῦ οἰκείου Δημάρχου ἢ Προέδρου κοινότητος.

Ἄρθρον 140.

Ἡ οἰκογενειακὴ κατάστασις πιστοποιεῖται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Δημάρχου ἢ Προέδρου κοινότητος, ἐν τῇ τελευταίᾳ δὲ ταύτῃ περιπτώσει προσυπογράφοντος καὶ τοῦ οἰκείου ἐφημερίου.

Ἄρθρον 141.

Οἱ λόγοι ἀνωτέρας βίας ἀπολύτου ἀδυναμίας καὶ ἀνυπερβλήτων κωλυμάτων ἐκτιμῶνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἄρθρον 142.

Οἱ προαγόμενοι εἰς ἐφέδρους ἀξιωματικοὺς καὶ ἀνθυπασπιστὰς παύουσιν ἀφ' ἧς ὀνομάζονται τοιοῦτοι νὰ ὑπάγωνται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, διεπόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ ἐφέδρων ἀξιωματικῶν ἐν σχέσει πρὸς τὸν περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοιοῦτον, ὑπόκεινται ὅμως εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς διὰ τοὺς δημογλίκους των ὡρίσμένης θητείας ἐνεργοῦ στρατοῦ.

Ἄρθρον 143.

Ἐν ἐπιστρατείᾳ ἢ πολέμῳ δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν νὰ καλέσῃ ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ τοὺς κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο συμπληρώσαντας τὸ 19 ἔτος στρατευσίμους.

Ἄρθρον 144.

Ἀναβολαὶ κατατάξεως λόγῳ σπουδῶν χορηγοῦνται μόνον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν λόγων τῶν ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ἀναφερομένων.

Ἄρθρον 145.

Οἱ ἀπολυόμενοι καὶ εἰς τὴν ἑστίαν αὐτῶν μεταβαίνοντες μέχρι τῆς εἰς αὐτὴν ἀφίξεως καὶ πέντε μετ' αὐτὴν ἡμέρας λογίζονται ὑπηρετοῦντες ἐν τῷ Στρατῷ, ὑποκείμενοι εἰς πάντας τοὺς στρατιωτικοὺς νόμους καὶ κανονισμούς.

Προσωριναὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 146.

Πάντες οἱ μέχρι σήμερον τυχόντες ἀναβολῆς κατατάξεως μὴ ληξάσης εἰσέτι σπουδασταί, δι' ἀποφάσεων τῶν Διαρκῶν Στρατολογικῶν Συμβουλίων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πρὸ τοῦ παρόντος νόμου ἰσχυουσῶν διατάξεων, δύνανται νὰ ἀνακληθῶσι διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν πρὸς ἐκπλήρω-

σιν τῶν στρατολογικῶν αὐτῶν ὑποχρεώσεων, ἀκυρουμένης αὐτοδικαίως τῆς χορηγηθείσης αὐτοῖς ἀναβολῆς κατατάξεως ἐφ' ὅσον οἱ λόγοι ταύτης δὲν περιλαμβάνονται εἰς τοὺς ἐν ἄρθροις 67 καὶ 70 τοῦ παρόντος Νόμου.

Ἄρθρον 147.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 33 τοῦ παρόντος νόμου προσφυγὴ ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὰς ὑπηρετούσας ἤδη κλάσσεις στρατευσίμους καὶ ὧν ἡ αἴτησις ἀπερρίφθη, δυναμένους νὰ αἰτήσωνται τὴν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἀναθεώρησιν τῆς ἀποφάσεως.

Ὁ νόμος 3298 τῆς 8 Μαρτίου 1925 παραμένει ἐν ἰσχύϊ.

Ἄρθρον 148.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρὸν νόμον καταργεῖται.

Πρόεδρος. Β' συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ αὐξήσεως τοῦ δυνάμει τοῦ νόμου 2749 περὶ συνάψεως ἐσωτερικοῦ Ἀναγκαστικοῦ Δανείου μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 1.600.000.009 ἐπιβληθέντος προσθέτου ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐσόδων, ἐφ' ὧν τοῦτο ἐπεξετάθη βραδύτερον».

Ὁ κ. ***Γ. Φραγκούδης*** λέγει ὅτι σήμερον εἶνε ἡμέρα Ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι συμφώνως πρὸς ἀπόφασιν ληφθεῖσαν κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν σήμερον θὰ διεξαχθῇ νομοθετικὴ ἐργασία.

Γ. Φραγκούδης. Σήμερον δὲν εἶνε ἡμέρα νομοθετικῆς ἐργασίας. Μήπως ἐλήφθη ἀπόφασις νὰ κάμωμεν νομοθετικὴν ἐργασίαν;

Πρόεδρος. Βεβαίως.

Γ. Φραγκούδης. Ἡ Συνέλευσις δύναται νὰ μεταβάλῃ τὸν Κανονισμόν;

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός) ἀφοῦ χθὲς ἀπησχολήθημεν μὲ ἐπερωτήσεις, σήμερον κάλλιστα δυνάμεθα νὰ κάμωμεν νομοθετικὴν ἐργασίαν, διότι λέγει ὁ Κανονισμὸς ὅτι ἀσχολεῖται «κατὰ κανόνα» ἡ Συνέλευσις μὲ ἐπερωτήσεις τὸ Σάββατον. Κατὰ συνέπειαν ἀφίνει εἰς τὴν Συνέλευσιν ἐλευθερίαν ἀλλοίας ἀποφάσεως.

Γ. Φραγκούδης. Ἐπειδὴ θὰ διακόψωμεν ἐπὶ ἕνα μῆνα, θὰ παρεκάλουν τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἂν δύναται νὰ μᾶς εἴπῃ εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκεται τὸ πατριαρχικὸν ζήτημα. Τὸ ζήτημα εἶνε πολὺ ἐνδιαφέρον.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Τὸ ζήτημα παρουσιάζεται ὑπὸ διαπραγμάτευσιν, καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ παρουσιάσῃ τὰ ἀποτελέσματά της ἐν καιρῷ, καὶ τότε δύνασθε νὰ τὴν κατακρίνητε καὶ νὰ τὴν κρεμάσητε.

Γ. Φραγκούδης. Ἡ Κυβέρνησις ἀναλαμβάνει μεγάλας εὐθύνας.

Α. Μιχαλακόπουλος. Κύριε Πρόεδρε, ἀπεφασίσθη ἀπὸ τῆς χθὲς ὅτι θὰ ἔχωμεν νομοθετικὴν ἐργασίαν καὶ νὰ ψηφίσωμεν τὸ φορολογικὸν νομοσχέδιον.

Θ. Πάγκαλος. Κύριε Πρόεδρε, ἔχομεν ὑποβάλει πρὸ καιροῦ σοβαρὰν ἐπερώτησιν, διὰ τῆς ὁποίας ζητοῦμεν νὰ ὁρίσῃ ἡ Κυβέρνησις ἡμέραν μυστικῆς συνεδρίας, καὶ συγχρόνως ἔχομεν ζητήσει νὰ κατατεθῶσιν ὡρισμένα ἔγγραφα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Μετὰ τὸ φορολογικὸν δυνατὸν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν ἄλλων ζητημάτων.

Θ. Πάγκαλος. Ἂν σήμερον δὲν συζητήσωμεν, ἡ ἐπερώτησις . . . . . .

Α. Μιχαλακόπουλος. Μετὰ τὸ φορολογικὸν δυνάμεθα ἀμέσως νὰ συζητήσωμεν ἐπερωτήσεις.

Θ. Πάγκαλος. Διατί δὲν νομίζετε κανονικώτερον . . . . .

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Διότι ὄντως ἐμείναμεν σύμφωνοι χθές.

Θ. Πάγκαλος. Τὸν ἔλεγχον τὸν κανονίζει ἡ Ἀντιπολίτευσις.

Α. Μιχαλακόπουλος. Λάθος ἔχετε.

Θ. Πάγκαλος. Ἡμεῖς ἐν πάσῃ περιπτώσει διαμαρτυρόμεθα καὶ ἐπιφυλασσόμεθα.

Ὁ κ. **Α. Πρέκας** ὁμιλῶν μετὰ τοῦτο ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ αὐξήσεως τοῦ δυνάμει τοῦ νόμου 2749 περὶ συνάψεως ἐσωτερικοῦ Ἀναγκαστικοῦ Δανείου κλπ.» λέγει ὅτι δὲν θὰ εἶνε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ ἀρνηθῇ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν Κυβέρνησιν, ἐπιζητοῦσαν νὰ ἐπιφέρῃ αὔξησιν τῶν κρατικῶν ἐσόδων, ἐν τούτοις θέλει ὑποβάλει σκέψεις τινάς. Ἐξετάζων τὰ τοῦ νομοσχεδίου λέγει ὅτι τὸ δι' αὐτοῦ ἐπιβαλλόμενον ποσοστὸν δὲν ἀποτελεῖ κύριον φόρον, ἀλλ' ἀποτελεῖ ποσοστὸν ἐπὶ τῆς ἤδη ἐπιβεβλημένης φορολογίας.

Ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ νομοσχεδίου κρύει τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου, προκειμένου περὶ τῆς καλύψεως τῶν ἐλλειμμάτων τῶν παρελθουσῶν χρήσεων· ἐν τούτοις ὅμως δὲν ἀφίστανται τὰ ἐν αὐτῇ καὶ ποιᾶς τινος αἰσιοδοξίας. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης τοῦ Προϋπολογισμοῦ 1924—1925 διαφαίνεται ἡ προσδοκία τῆς Κυβερνήσεως ὅτι κατὰ τὸ 1925 θὰ ἔχωμεν ἰσοσκέλισιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Ἑπομένως ἡ φορολογία αὕτη δὲν ἐπιζητεῖται διὰ τὴν ἰσοσκέλισιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἀλλ' ἵνα καλυ-

φθῶσι τὰ ἐλλείμματα τοῦ παρελθόντος καὶ ἵνα ἀποκατασταθῶσιν αἱ διαθεσιμότητες τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ἐξεταστέον ἤδη ἂν ἔπρεπε νὰ γίνῃ τοῦτο. Βεβαίως τὸ πρῶτον μέλημα τῆς Κυβερνήσεως ἦτο ἡ ἐφαρμογὴ αὐστηροτάτων οἰκονομιῶν. Ἡ Διοίκησις ὤφειλε νὰ ἐπεκταθῇ ἔτι μᾶλλον τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν, ἡ ὁποία δὲν ἐπεξετάθη ὡς ἔδει πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἀπαραιτήτων οἰκονομιῶν. Μετὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε νὰ στραφῇ περὶ τοὺς λόγους δι' οὓς τυχὸν οἱ ὑπάρχοντες φόροι δὲν ἀπέδωσαν ὅσα παρ' αὐτῶν ἀνεμένοντο. Ἕτερον σημεῖον τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῇ εἶνε τὰ ὀγκώδη καθυστερήματα καὶ κατὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ κατὰ τὴν εἴσπραξιν.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν) δηλοῖ ὅτι τὰ καθυστερήματα δὲν ὑπερβαίνουσι τὰ 5 τοῖς ἑκατόν.

Ὁ κ. **Α. Πρέκας** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε νὰ στραφῇ καὶ πρὸς τὴν διαρρύθμισιν τῆς ὑφισταμένης φορολογίας. Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἡ Κυβέρνησις δὲν ὑστέρησεν, εἰσαγαγοῦσα σχετικὸν νομοσχέδιον, ἀλλ' θὰ ὤφειλε νὰ ἐπιμείνῃ περισσότερον εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου τούτου, ἐὰν δὲ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῦ ἀπεδεικνύετο καὶ ἡ ἀνάγκη προσθέτου φορολογίας, νὰ καταφύγῃ τέλος καὶ εἰς αὐτήν.

Ἐξετάζων μετὰ τοῦτο τὰ τῆς ἐπιβαλλομένης φορολογίας λέγει ὅτι δι' αὐτῆς ἡ ὑφισταμένη φορολογία ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν ἀναβιβάζεται εἰς 16 τοῖς ἑκατόν, ἡ δὲ δημοτικὴ φορολογία δύναται νὰ ἐπεκταθῇ κατὰ 50 τοῖς ἑκατόν. Τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν θεωρεῖ ὀρθόν, ἐφόσον θὰ δύνανται 5 ἢ 10 χρηστοὶ κατὰ πάντα πολῖται νὰ αὐξήσωσιν ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ νυκτὶ τὸν δημοτικὸν φόρον κατὰ 50 τοῖς ἑκατόν. Ἐξετάζων ἀκολούθως καὶ τὸ ποσοστὸν τῆς ἐπαυξήσεως τῆς φορολογίας τῶν γαιῶν εὑρίσκει ὅτι θέλει ἐκ τοῦ νομοσχεδίου προκύψει ἐν ὅλῳ αὔξησις ἐσόδων κατὰ 450 ἑκατομμύρια καὶ πλέον.

Θεωρεῖ βαρεῖαν τὴν εἰς τὰς γαίας ἐπιβαλλομένην φορολογίαν, ἐπαυξηθεῖσαν διὰ τὴν ὑπὲρ τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας τοιαύτην, φθάσασαν εἰς 30 %ο ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου.

Ν. Καλέλλης. Εἰς τὴν Ἄρταν 50 %ο, καὶ ἀγροτικὴν ἀσφάλειαν δὲν ἔχομεν. Γενικὴ δὲ εἶνε ἡ δυσφορία κατὰ τοῦ πολυτελοῦς θεσμοῦ.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Εἶχον ἐγὼ ἄλλοτε συντάξει νομοσχέδιον δι' οὗ ἡ ἀγροφυλακὴ θὰ ἐφηρμόζετο εἰς ὅσας Κοινότητας θὰ τὸ ἤθελον. Δὶς τὸ ὑπέβαλα καὶ δὶς ἔπεσεν ἡ Κυβέρνησις. Τὸ ὑπέβαλα τρίτην φορὰν καὶ συνέπεσε νὰ ἀποχωρήσω ἐγὼ ἀπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

Ν. Καλέλλης. Διὰ νὰ μὴ πέσῃ καὶ τετάρτην φοράν, ὑποβάλλω ἐγὼ μετὰ τῶν κ.κ. Ρέντη, Ἀργυροπούλου καὶ Ἰακωβάκη σχέδιον ψηφίσματος, δι' οὗ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ καταργῇ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ν. Διατάγματος «περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας» εἰς ὅσας περιφερείας τὴν ζητοῦσιν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Θὰ συζητηθῇ μετὰ τὰς διακοπάς, εἴτε ἡ ἰδία Κυβέρνησις ὑπάρχει εἴτε ἄλλη, ἂν ἔχῃ τὴν ἀτυχίαν νὰ πέσῃ καὶ πάλιν ἡ παροῦσα, ὅταν ὑποβληθῇ τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Α. Πρέκας** συνεχίζων φρονεῖ ὅτι σκοπιμώτερον εἶνε, ἐφόσον ὑπάρχουσιν ὑπ' ὄψει τῆς Συνελεύσεως ἐκκρεμῆ νομοθετήματα, νὰ ἀναμένωμεν τὴν ἐπιψήφισιν αὐτῶν, ἵνα μὴ φθάνωμεν εἰς τὸ πρωθύστερον σχῆμα τῶν ἐπαυξήσεων ἐκ τῶν προτέρων φορολογίας ἥτις δὲν ὑπεβλήθη εἰσέτι. Ὡς πρὸς τὴν ἀνατίμησιν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος, διαφωνεῖ πρὸς τὸ ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει ἀναφερόμενον, ὅτι ἡ πληθωρικὴ κυκλοφορία τῶν τραπεζογραμματίων οὐδένα ρόλον παίζει εἰς τὴν τιμὴν τοῦ νομίσματος.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι δὲν λέγει τοιοῦτό τι ἡ ἔκθεσις.

Ὁ κ. **Α. Πρέκας** καταλήγων λέγει ὅτι πρωτίστως ἔπρεπε νὰ ληφθῶσι πάντα τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ ἐξησφάλιζον τὴν καλυτέραν ἀπόδοσιν τῆς ὑπαρχούσης φορολογίας, διότι θὰ ἔπρεπε νὰ σκεφθῇ ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ὅτι ἐλήφθησαν ὅλα τὰ μέτρα τὰ ἐπιβαλλόμενα καὶ ὅτι μετ' αὐτὰ καταφεύγομεν καὶ εἰς τὸ ἔσχατον μέτρον τῆς ἐπαυξήσεως τῆς φορολογίας.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** λέγει ὅτι διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου ἐπιβάλλονται εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν φορολογίαι, αἵτινες ἀσφαλῶς θὰ ἔχωσι σοβαρὰς συνεπείας. Ὁ Λαὸς καὶ αἱ ἐργαζόμεναι τάξεις κύπτουσιν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ὑφισταμένης ἀνίσου φορολογίας. Τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς λήψεως μέτρων πρὸς ἀποκατάστασιν δικαίας φορολογίας, τὰ ὁποῖα κυρίως ὤφειλε νὰ προσαγάγῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπόσχεται μὲν ὅτι θὰ προσαγάγῃ τοιαῦτα νομοσχέδια, δὲν τὰ προσήγαγεν ὅμως, διότι ἡ γενικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως δὲν τὸ ἐπιτρέπει. Περιγράφει ἀκολούθως τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν εἰς ἣν εὑρίσκεται ὁ φορολογούμενος λαός, καὶ ἰδίως οἱ ἔχοντες ἀγροτικήν τινα περιουσίαν, καὶ ἀναφέρει σχετικὴν ἐπιστολὴν ἀπευθυνθεῖσαν πρὸς αὐτὸν καὶ ἀναφέρει σχετικὴν ἐπιστολὴν ἀπευθυνθεῖσαν πρὸς αὐτὸν ἐκ Κερκύρας ἐκ μέρους τοῦ κ. Στ. Θεοτόκη. Ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τούτου, ἵνα μὴ τέλος ὁ λαὸς καταληφθῇ ὑπὸ ἀπελπισίας, ἡ ὁποία εἶνε πολὺ κακὸς σύμβουλος. Ἡ ἐπιβαλλομένη φορολογία δὲν

θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα παρὰ τὴν ἀποστράγγισιν τῶν τυχὸν περισσευμάτων τῶν ἰδιωτῶν.

Περαιτέρω τονίζει ὅτι οἱονδήποτε μέτρον λαμβανόμενον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως οὐδὲν θὰ ἔχῃ εὐάρεστον οἰκονομικὸν ἀποτέλεσμα, ἐφόσον δὲν ἐπέρχεται τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον. Τοῦτο βεβαίως δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ὡς διὰ μαγείας, ἀλλὰ τοὐλάχιστον θὰ ἔπρεπε νὰ δείξωμεν ὅτι πρὸς τοιαύτην τινὰ κατεύθυνσιν φερόμεθα.

Ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον στερεῖται ἀκόμη καὶ ἠθικῆς βάσεως καὶ ὀφείλει νὰ ἀποσύρῃ αὐτὸ ἡ Κυβέρνησις καὶ νὰ παρουσιάσῃ ἕτερον ἐπὶ δικαίων βάσεων, ὅτε θὰ ὑποστηρίξωμεν τοῦτο. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡμεῖς θέλομεν καταψηφίσει τοῦτο, διερμηνεύοντες τὴν θέλησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, καὶ διότι παρομοία βεβιασμένη ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου ἀποτελεῖ ἐκβίασιν καὶ οὐδαμῶς ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξυγίασιν τοῦ νομίσματος. Δέχεται τὴν αὔξησιν τοῦ φόρου, ἀλλὰ νὰ τεθῇ αὕτη ἐπὶ τῶν ἀμέσων φόρων κατὰ κλίμακα ἀνάλογον πρὸς τὸν πλοῦτον ἑκάστου, ἐπὶ δὲ τῶν ἐμμέσων φόρων νὰ τεθῇ αὔξησις γενικῶς 50 ἐπὶ τοῖς %. Δικαία φορολογία ἀναγκαῖον εἶνε νὰ τεθῇ. Φρονεῖ ἐπίσης ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ φορολογία ἐπὶ τῶν χέρσων καὶ ἀκαλλιεργήτων γαιῶν, ἀλλὰ ταυτοχρόνως νὰ δοθῇ καὶ ἀνάλογος πίστις εἰς τοὺς καλλιεργητὰς ἐκείνους οἵτινες θέλουσι νὰ καλλιεργήσωσι. Καταλήγων δηλοῖ ὅτι θέλει καταψηφίσει τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. ***Θ. Κουτούπης*** λέγει ὅτι, ἂν ἠρωτᾶτο ἂν εἶνε ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, θὰ ἔλεγεν ὅτι εἶνε ὑπὲρ τῆς ἐκθέσεως καὶ ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου. Εἶνε ἀξιέπαινος ἡ Κυβέρνησις διότι ἔλαβε πρόὁλεψιν μιᾶς τακτοποιήσεως. Ἡ αὔξησις τοῦ ποσοῦ τοῦ χαρτονομίσματος καὶ τὸ κυμαινόμενον χρέος δὲν ἔπρεπε βεβαίως νὰ ἀφήνωσιν ἀσυγκίνητον τὴν Κυβέρνησιν· ἔπρεπε βεβαίως νὰ ληφθῶσι μέτρα, νὰ εἶνε πρόχειρα. Ἂν τὸ φορολογικὸν μας σύστημα κάθε ἄλλο παρὰ πρότυπον ἀποτελεῖ, ἡ κατὰ τοιοῦτον τρόπον προσπάθεια πρὸς οἰκονομικὴν τακτοποίησιν κάθε ἄλλο παρὰ ὀρθὴ εἶνε. Φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ διὰ τὸ μέλλον τὸ ἐνδεχόμενον τῆς αὐξήσεως τοῦ χαρτονομίσματος, ὅτι δὲ τὸ ἤδη ἐν κυκλοφορίᾳ τοιοῦτον εἶνε ἀπολύτως δικαιολογημένον καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐπέλθῃ ἐλάττωσις αὐτοῦ, διότι ἐκ τούτου ἤθελεν ἐπέλθει ἀντίθετον τοῦ ποθουμένου ἀποτέλεσμα. Ἡ ὑπάρχουσα κακοδαιμονία δύναται νὰ διορθωθῇ διὰ πολλῶν μέσων, τὸ σπουδαιότερον ὅμως ἐξ ὅλων εἶνε ἡ ἐπιδολὴ φορολογιῶν· παράδειγμα ἡ Ἀγγλία, ἡ ὁποία κατώρθωσε νὰ ἐξελθῇ ταχύτερον παντὸς ἄλλου Κράτους τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν. Ἡ εἰσπραξις ἐν τούτοις τῶν κειμένων φόρων θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποδώσῃ πολὺ

περισσότερα ἐκείνων τὰ ὁποῖα θὰ εἰσπραχθῶσιν ἐκ τῆς τυχὸν αὐξήσεως τῶν βαρῶν. Ὁ φόρος τοῦ εἰσοδήματος ἀποδεικνύει τὴν ἀνικατότητα τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐπεθύμει νὰ ἔχῃ καλὰ ἀποτελέσματα ἐκ τοῦ φόρου τούτου, θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποβάλῃ εἰς πάντας πολλὰ καὶ λεπτομερῆ ἐρωτήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ ἀπαντήσωσι, διότι, ἐὰν εἶνε εὔκολον εἴς τινα νὰ ἀμελήσῃ νὰ κάμῃ δήλωσιν, δὲν εἶνε ὅμως εὔκολον νὰ ἀποφύγῃ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ὡρισμένα ἐρωτήματα τὰ ὁποῖα διὰ καταλλήλου ἐντύπου θὰ τῷ ὑπεβάλλοντο· οὕτω θὰ παρείχετο καὶ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ Πολιτεία ἤρχισε νὰ σκέπτηται πρακτικώτερον πρὸς αὔξησιν τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους. Ἡ Κυβέρνησις εὑρισκομένη πρὸ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν καὶ ἔχουσα νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ προσφυγικὸν πρόὁλημα θὰ ἔπρεπε νὰ καταφύγῃ καὶ εἰς μέτρα τὰ ὁποῖα δὲν ἐλήφθησαν ἀλλαχοῦ. Εὑρεθεὶς εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἤκουσα, λέγει, μετ' ἐθνικῆς ὑπερηφανείας, νὰ τονίζηται εἰς διαλέξεις ὁ θαυμασμὸς τῶν Ἀμερικανῶν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν διὰ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἀντεπεξῆλθεν αὕτη εἰς τὸ προσφυγικὸν πρόὁλημα. Διότι εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἔχουσι πολλῶν ἀνάγκην οἱ πρόσφυγες, ἀλλὰ δὲν ἔφθασαν εἰς σημεῖον ἀπελπισίας. Τονίζει ἀκολούθως ὅτι οὐδεμία προσοχὴ κατεδλήθη ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν τῆς Ἀμερικῆς, ὁ ὁποῖος ἀγνοεῖται τελείως καὶ ἔχει ἀφεθῇ εἰς τὴν τύχην του. Καὶ ὅμως ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Ἀμερικῆς θὰ ἦτο ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ βασισθῇ ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία, ἐὰν ἐσκέπτετο πραγματικῶς περὶ ἐξυγιάσεως τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος. Ἀναφέρει περαιτέρω πῶς ἡ Συνέλευσις οὐδέποτε ἐξήτασεν ἂν μία οἱαδήποτε δημιουργουμένη δαπάνη ἔχει τὸ ἀντίκρυσμά της καὶ τονίζει ὅτι αἱ κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἔχουσι τελείως ἀμελήσει τὰ καθήκοντά των. Ἐὰν ἡ Συνέλευσις ἐπιθυμῇ νὰ ἀντικρύσῃ μετὰ θάρρους τὸν Λαὸν κατὰ τὰς προσεχεῖς ἐκλογάς, πρέπει νὰ μὴ ἀρκεσθῇ εἰς τὴν ἐπιδολὴν νέων βαρῶν, ἀλλὰ νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀκριδῆ εἴσπραξιν καὶ τὴν μεγαλυτέραν ἀπόδοσιν τῶν φόρων.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀξίζει τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως, διότι πρώτην φορὰν παρουσιάζεται νομοσχέδιον ἀποσκοποῦν εἰς τὴν ταχυτέραν ἐξόφλησιν δανείου. Ἐξετάζει τὴν μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον γενικῶς ἐπελθοῦσαν οἰκονομικὴν διαταραχήν, ἐκ τῆς ὁποίας κατέπεσεν ἡ ἀξία τοῦ ἐγχωρίου νομίσματος. Ἂν ὅμως, λέγει, ἡ ἔκπτωσις τοῦ ἐγχωρίου νομίσματος ἀποτελεῖ κακὸν διὰ τὴν κοινωνικὴν οἰκονομίαν, ἡ ἀπότομος ἐπάνοδος αὐτοῦ εἰς τὴν προτέραν θέσιν ἀποτελεῖ ἐπίσης ἐπικίνδυνον κατάστασιν διὰ τὰ δημόσια οἰκονομικά. Διὰ τοῦτο τὸ Κράτος

ὀφείλει νὰ ἀποβλέψῃ μᾶλλον εἰς τὴν σταθεροποίησιν τοῦ νομίσματος, εἰς τὸν περιορισμὸν δηλαδὴ τῆς ταλαντεύσεως τοῦ νομίσματος ἐντὸς ἑνὸς ὡρισμένου περιθωρίου. Ἡ μεγάλη ταλάντευσις τοῦ νομίσματος καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐπηρεάζεται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν οἰκονομικὸν ἰσοζύγιον, τὸ ὁποῖον ἐλπίζει ὅτι χάρις εἰς τοὺς μετανάστας τῆς Ἀμερικῆς θὰ ἐπέλθῃ ἐντὸς ὀλίγου. Πολὺ ταχέως ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης θὰ εὑρισκώμεθα εἰς μίαν ἀπὸ τὰς καλυτέρας θέσεις ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ τονισθῇ ἡ ὁρμὴ καὶ ἡ ὥθησις ἡ βιομηχανικὴ ἡ ὁποία ὑπάρχει. Εἰς δέκα ἑκατομμύρια λιρῶν ἀνέρχονται αἱ παραγγελίαι αἱ γενόμεναι εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ἐκ μέρους διαφόρων ἐπιχειρήσεων πρὸς ἐγκατάστασιν νέων βιομηχανιῶν ἐν Ἑλλάδι. Φρονεῖ ὅτι ἡ σημερινὴ κυκλοφορία τοῦ νομίσματος δὲν εἶνε πληθωρικὴ καὶ ἑπομένως ἡ ταλάντευσις τοῦ νομίσματος δὲν ὀφείλεται εἰς τὸ αἴτιον τοῦτο. Οἱ παράγοντες, εἰς οὓς ὀφείλεται ἡ ταλάντευσις, εἶνε ἡ πίστις τοῦ Κράτους ἀφ' ἑνὸς καὶ τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον ἀφ' ἑτέρου. Διότι δὲν δύναται βεβαίως κανεὶς νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς παρουσιάζει τὴν ἀρίστην εἰκόνα, ὅτε ὑπάρχει χρέος 2 δισεκ. 500 ἑκατομμύρια πλέον τοῦ ἐλλείμματος τῶν 900 ἑκατομμυρίων.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι τὰ 900 ἑκατομμύρια περιλαμβάνονται εἰς τὸ κυμαινόμενον χρέος τῶν 2 δισεκ. 500 ἑκατομμυρίων.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἔχει σημασίαν.....

Α Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ἔχει σημασίαν τὸ πρᾶγμα διὰ νὰ μὴ ἀφεθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι, πλησίον εἰς τὰ 2 1)2 δισεκατομμύρια, ἔχομεν καὶ τὰ 900 ἑκατομμύρια ἔλλειμμα. Ἄλλο νὰ εἴπωμεν ὅτι ἓν μέρος τῶν 900 ἑκατομμυρίων ἐκαλύφθη, καὶ ἄλλο νὰ εἴπωμεν ὅτι ἔχομεν ἔλλειμμα 3 δισεκ. 400 ἑκατομμ. Ὁ μηχανισμὸς εἶνε ἁπλοῦς. Συντάσσεται ὁ Προϋπολογισμός, συγκείμενος, ἂς ὑποθέσωμεν χονδρικῶς, ἐκ 4 δισεκατομμυρίων ἐξόδων καὶ 4 δισεκ. ἐσόδων. Θὰ πρέπῃ ἂν εἶνε ἰσοσκελής, νὰ εἰσπράττωμεν καὶ νὰ πληρώνωμεν. Ἴσως θὰ ἔλθῃ μὴν καθ' ὃν αἱ εἰσπράξεις δὲν θὰ εἶνε ἐπαρκεῖς διὰ νὰ πληρώσωμεν τὰς δαπάνας. Ἀλλὰ θὰ ἔλθῃ ἄλλος μήν, ὁ Ἰανουάριος λ. χ., ὅτε θὰ εἰσπράξωμεν πολλά, καὶ θὰ ἔχωμεν νὰ πληρώσωμεν καὶ διὰ τὰ ἔξοδα τῶν ἄλλων μηνῶν.

Καὶ ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι εἰς ἕνα ὡρισμένον μῆνα τὰ ἔξοδα εἶνε περισσότερα ἀπὸ τὰ ἔσοδα, ἐπιτρέπει ὁ πάγιος λογιστικὸς νόμος ἀπὸ τοῦ 1852 νὰ ἐκδίδωνται ταμειακὰ γραμμάτια πρὸς εὐκολίαν, ὅμοια μὲ τὸν ἔμπορον, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει μετρητὰ καὶ λαμβάνει ἀπὸ τὴν Τράπεζαν μὲ τὴν ὑπογραφὴν

ἑνὸς φίλου του διὰ νὰ οἰκονομήσῃ τὰς πληρωμάς του τὰς μᾶλλον ἐπειγούσας. Αὐτὰ τὰ ταμειακὰ γραμμάτια ἐξοφλοῦνται, ὅταν εἰσπραχθῶσιν ἔσοδα δημόσια.

Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι εἶνε ὁ Προϋπολογισμὸς ἀνισοσκελὴς καὶ ἔχομεν 3 δισεκατομμύρια εἰσπράξεις καὶ 4 δισεκατομμύρια ἔξοδα. Μαθηματικῶς θὰ ἔπρεπε νὰ εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ δανεισθῶμεν τὸ 1)4, τὸ ἐλλεῖπον, διὰ νὰ πληρώσωμεν. Καταφεύγει τότε τὸ Κράτος εἰς τὰ ἔντοκα γραμμάτια τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης, νὰ δανεισθῇ δηλ. ἀπὸ κάποιον, καὶ δανείζεται ἀπὸ τὸ κοινόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ παρ' ἡμῖν δὲν ὑπάρχει δυστυχῶς ἡ πίστις τοῦ Κράτους ἀνεπτυγμένη, δὲν ἔχει δὲ καὶ δανειστικὴν ἀγωγὴν τὸ κοινόν, διότι δὲν ἐμπιστεύεται ὁ Ἕλλην, ὅπως ὁ Γάλλος χωρικός, ἢ ὁ ἀστός, ὁ ὁποῖος δίδει τὸ κομπόδεμά του εἰς τὸ Κράτος καὶ προτιμᾷ αὐτὴν τὴν τοποθέτησιν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην τοποθέτησιν, τί κάμνομεν ; Παρενθέτομεν τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ὡς ἐγγυήτριαν, καὶ διότι συμβαίνει νὰ ὑπάρχῃ περισσοτέρα πίστις τοῦ κοινοῦ τούτου πρὸς τὴν Τράπεζαν παρὰ πρὸς τὸ Κράτος, καὶ ἐκδίδομεν γραμμάτια ἔντοκα, ἵνα προσπορισθῶμεν χρήματα πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος. Ἂν δὲν εἶχε καλυφθῇ τὸ ἔλλειμμα διὰ χρημάτων ἐξευρεθέντων διὰ ταμειακῶν γραμματίων, θὰ ἐκραύγαζον οἱ δικαιούμενοι νὰ λάβωσι· δὲν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ πληρώσωμεν τοὺς μισθούς, τὰς συντάξεις καὶ τὰς λοιπὰς δαπάνας. Ἀλλὰ τοιαύτας κραυγὰς δὲν ἀκούομεν, ὅπερ σημαίνει ὅτι αἱ πληρωμαὶ ἐγένοντο.

Πιθανὸν νὰ ὑπάρχῃ καμμία ἀπαίτησις, ἡ ὁποία δὲν ἐξεκαθαρίσθη εἰσέτι, διότι ἐπαρουσίαζε δυσχερείας, ἢ παλαιότερον χρέος ἐκκρεμές, ἀλλὰ πάντως θὰ πρόκειται περὶ οὐχὶ μεγάλων ποσῶν. Διὰ τοῦτο εἴπομεν ὅτι, ἐκτὸς τοῦ ἐλλείμματος ἐκ τοῦ ὁποίου ἔχομεν χρέος ἀπέναντι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐκ τοῦ Ἐπισιτισμοῦ καὶ τῆς Διευθύνσεως Μεταφορῶν, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα μικρὰ ποσά, ἀόριστα, ἀπροσδιόριστα, διότι δὲν ἔχουσιν ἐκκαθαρισθῇ αἱ σχετικαὶ ἀπαιτήσεις. Νομίζω ὅτι εἴμεθα σύμφωνοι, ὅτι θὰ εἶνε καθυστερούμενον κάποιο μέρος οὐχὶ καὶ σημαντικόν, ἀφοῦ εὑρισκόμεθα εἰς τὸ τέλος τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους. Τὸ σπουδαιότερον μέρος τοῦ ἐλλείμματος τῶν 900 ἑκατομμ., ἔχει σκεπασθῇ διὰ τῶν ἐντόκων γραμματίων.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συνεχίζων τονίζει τὴν ἀνάγκην τῶν οἰκονομιῶν.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) βεβαιοῖ ὅτι ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπέρριψε προμηθείας 150 ἑκατομμυρίων, παρακολουθήσας ἐπιμελῶς τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν κρατικῶν προμηθειῶν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συνεχίζων λέγει ὅτι αἱ οἰκονο-

μίαι πρέπει νὰ εἶνε ἐξαιρετικαί, διότι καὶ αἱ ἀνάγκαι τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζομεν εἶνε ἐξαιρετικαὶ καὶ μεγάλαι. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀποδόσεως τῶν φόρων, λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν ἔπραξεν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης.

Ὁ κ. **Α. *Μιχαλακόπουλος*** (Πρωθυπ.) παρατηρεῖ ὅτι σήμερον παρατηρεῖται καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀκόμη ἐπιμελὴς ἀπόκρυψις τοῦ φόρου τῆς καθαρᾶς προσόδου.

Ὁ κ. **Α. *Παπαναστασίου*** ἐν σχέσει πρὸς τὴν καθαρὰν πρόσοδον παρατηρεῖ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀναδιοργανωθῇ ἡ Ἐφοριακὴ ὑπηρεσία, ὅπως εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς νέας ἀνάγκας. Ἡ Ἐφοριακὴ ὑπηρεσία δὲν εἶνε εἰς θέσιν σήμερον νὰ βεβαιώσῃ τοὺς φόρους τούτους, οὐδεμία δὲ περὶ τούτου ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἐλήφθη μέριμνα. Ἀφέθη νὰ ἀπολεσθῇ λοιπὸν ματαίως πολύτιμος χρόνος, καὶ ἤδη ἔρχεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπιβάλῃ τὸ φορολογικὸν ποσοστόν. Ἐπιστημονικῶς ἡ αὔξησις ἑνὸς φόρου κατὰ ἓν ποσοστὸν δύναται νὰ γίνῃ ὁσάκις πρόκειται περὶ ἑνὸς φόρου ὁ ὁποῖος ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν πολιτῶν. Δυστυχῶς ὅμως δὲν πρόκειται περὶ τοιούτου τινὸς φόρου, ἀλλὰ πρόκειται περὶ γενικῆς ἐπιβαρύνσεως ὅλων τῶν φόρων τοῦ Κράτους. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔχομεν Μωσαϊκὸν φόρων, ἐκ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἀνισότης φορολογίας, ἀνισότης ἡ ὁποία ἔτι μᾶλλον ἐνισχύεται διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ἐνῷ θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τεθῇ εἷς πρόσθετος φόρος ἐπὶ τοῦ φόρου εἰσοδήματος, ἐὰν ἡ Ἐφοριακὴ ὑπηρεσία ἦτο εἰς τὴν θέσιν της.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι δὲν ἐπιβάλλει νέον φόρον, ἀλλὰ ζητεῖ 10, ἐνῷ δίδει 30.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9.30′ μ.μ. ἵνα ἐπαναληφθῇ τῇ 11 παρὰ τέταρτον μ. μ..

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρᾳ 11.15′ ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. **Α. *Παπαναστασίου*** συνεχίζων τὴν ἀγόρευσίν του λέγει ὅτι, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἐπιβληθῇ ποσοστὸν ἐπὶ μιᾶς φορολογίας, δὲν θὰ εἶχεν ἀντίρρησιν, ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις παρημέλησεν ἐγκαίρως νὰ λάβῃ τὰ κατάλληλα μέτρα. Δυστυχῶς ὁ φόρος ἐπιβάλλεται ἐπὶ ὅλης τῆς φορολογίας, ἡ ὁποία εἶνε ἄνισος καὶ πλήττει πλουσίους καὶ πτωχοὺς ἐπαγγελματίας, ἐμπόρους, ἐργάτας καὶ ἀγρότας. Ἡ ἐπιβάρυνσις ὅπως τίθεται δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶνε δικαία καὶ ἀνεκτή. Π. χ. τοὺς καπνοπαραγωγούς, καίτοι ἀναγνωρίζομεν ὅτι πάσχουσι, θίγομεν καὶ πάλιν. Ἔχομεν εἰσοδηματίας οἱ ὁποῖοι λόγῳ τῆς δραχμῆς καὶ τῶν γενικῶν μέτρων κατὰ τῆς ἀστικῆς περιουσίας

πλήττονται δυσαναλόγως, ὅπως εἶνε οἱ μικροϊδιοκτῆται.

Τοιούτου εἴδους πρόχειρον ἐπιβάρυνσιν δὲν δυνάμεθα νὰ ἀνεχθῶμεν ἐπιβαλλομένην ἀνίσως καθ' ὅλων τῶν πολιτῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ἀποκρούομεν τὸ νομοσχέδιον.

Ἐξεταστέον ἤδη ἂν ὁ σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου ἐξυπηρετεῖ τὰ δημόσια συμφέροντα. Τὸ χρέος μας ὡς ἐρρήθη, τὸ κυμαινόμενον ἀνέρχεται εἰς 21)2 δισεκατομμύρια. Ἡ μέριμνα ὅπως τοῦτο τὸ ἔλλειμμα μὴ μείνῃ πάλιν εἶνε ἀξία ἐπαίνου. Ἀλλὰ θὰ εἶχε θέσιν τοῦτο ἂν εἴχομεν ἰσοσκέλισιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, διότι διὰ τῆς νέας φορολογίας θὰ ἐπεδιώκομεν τὴν πλήρωμὴν χρεῶν τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ προβλέπομεν ἰσοσκέλισιν Προϋπολογισμοῦ κατὰ τὸ νέον ἔτος; Δυστυχῶς δὲν ἔχομεν στοιχεῖα οὐδὲ ὑπεβλήθη ὁ Προϋπολογισμὸς διὰ νὰ γνωρίζωμεν τοῦτο. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεδομένων τῆς τρεχούσης χρήσεως δυνάμεθα νὰ ὑπολογίσωμεν εἰς τρόπον ὥστε νὰ συμπεράνωμεν ἂν ἔχουσι βάσιν οἱ ὑπολογισμοὶ καὶ οἱ σκοποὶ τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐκθέτει κατόπιν δι' ἀριθμῶν τὰ τακτικὰ καὶ ἔκτακτα ἔσοδα καὶ ἔξοδα τῆς νέας χρήσεως καὶ λέγει ὅτι αἱ δαπάναι τοῦ 1924—1925, αἵτινες θὰ ἐπιβαρύνωσι τὸν Προϋπολογισμὸν 1925—1926, εἶνε αἱ ἑξῆς : α′) 300 ἑκατομμύρια χρεολύσιον προσφυγικοῦ δανείου, β′) αὔξησις μισθῶν καὶ συντάξεων μὴ πληρωθεισῶν, ἑκατομμύρια 340, γ′) συμμετοχὴ τοῦ Ὀθωμ. χρέους δραχ. 30—40 ἑκατομμύρια, τουτέστιν ἔχομεν ἐν συνόλῳ ἐπὶ πλέον τῶν περυσινῶν ἐξόδων δραχ. 820 ἑκατομμύρια ὡς καὶ τὰ προστιθέμενα εἰς τὰ τακτικὰ ἔξοδα ἐκ δραχμῶν 4.400 ἑκατομμύρια ἔχομεν συνολικῶς ἔξοδα διὰ τὴν νέαν χρῆσιν 5200 ἑκατομμύρια καὶ προφανῶς πάντοτε θὰ εὑρισκώμεθα πρὸ ἐλλείμματος, καὶ ἐλλείμματος μεγάλου, διότι καὶ μὲ τοὺς νέους φόρους οὐδέποτε θὰ ἰσοσκελίσωμεν τὸν Προϋπολογισμόν μας, πολὺ δὲ περισσότερον δὲν ἠμποροῦμεν νὰ λέγωμεν ὅτι θὰ ἐξοφλήσωμεν καὶ τὰ παλαιά μας χρέη. Συνεπῶς τὸ νομοσχέδιον δὲν ἔχει τὴν ἀρετὴν τῆς εἰλικρινείας καὶ διὰ τοῦτο εἶνε ἄξιον μομφῆς. Τὸ Ὑπουργεῖον αἰσιοδοξεῖ μέχρι τοιούτου βαθμοῦ, ὥστε διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἀπαγορεύει ἔκδοσιν νέων ἐντόκων γραμματίων καὶ τὴν ἀναπλήρωσιν τῶν τυχὸν ἐξοφλουμένων. Ἀλλὰ προτοῦ φθάσωμεν εἰς τοιαῦτα μέτρα ἔπρεπε νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἔχει στενοχωρίας καὶ ἔχει τὸν φόβον μήπως αὐξηθῶσιν αἱ στενοχωρίαι της ἐκ τυχὸν παρουσιάσεως μεγάλου ποσοῦ ληξιπροθέσμων ἐντόκων γραμματίων πρὸς ἐξόφλησιν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πῶς ἠμπορεῖ νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδον αὐτὸ ἡ Τράπεζα χωρὶς νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδόσεως τραπεζογραμματίων, τὸ ὁποῖον ἀφαιρεῖ τὸ νομοσχέδιον; Διὰ νὰ

ἀποφύγωμεν ἀκριβῶς τὴν στενότητα χρήματος, ἣν φοβεῖται τὸ νομοσχέδιον, πρέπει νὰ μὴ δεχθῶμεν τὰς διατάξεις του.

Κατὰ τοὺς ἰδικούς μας ὑπολογισμούς, μὲ τὰ ὑπάρχοντα βάρη δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐπέλθῃ ἰσοσκέλισις Προϋπολογισμοῦ καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν βλέπομεν τὴν σκοπιμότητα τοῦ κανονισμοῦ ὡρισμένου ὁρίου ἐκδόσεως ἐντόκων γραμματίων καὶ μάλιστα τῆς ἀπαγορεύσεως ἀναπληρώσεως τῶν ἐξοφλουμένων.

Εἶνε προφανές, λέγει, ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐπεδίωκε νὰ σχηματισθῇ ἐντύπωσις ὅτι βαίνομεν εἰς ἐξυγίασιν τοῦ νομίσματός μας. Βεβαίως, ὅταν ἐκλείψωσι τὰ ἐλλείμματα καὶ ἀνανεωθῇ ἡ πίστις, θὰ χωρήσωμεν βαθμιαίως εἰς σταθεροποίησιν τῆς τιμῆς τῆς δραχμῆς διὰ φυσιολογικῆς καὶ ὄχι τεχνητῆς ἀνατιμήσεώς της. Δὲν ἐπετρέπετο ὅμως εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἐμφανίσῃ ψευδῆ κατάστασιν περὶ δῆθεν ἰσοσκελίσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἤτις μὲ τοιαῦτα μέτρα εἶνε ἀπραγματοποίητος. Τὸ Κράτος ἔχει ὅλα τὰ μέσα νὰ ρυθμίσῃ τὴν βαθμιαίαν ἔκπτωσιν τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος διὰ τῆς δημιουργίας ἀποθεμάτων αὐτοῦ πωριζομένων διὰ τῆς ἀδείας ἐκδόσεως τραπεζογραμματίων, ὅπως ἔπραξε καὶ ἄλλοτε.

Προχωρῶν λέγει ὅτι ἀποκρούομεν τὴν φορολογίαν, διότι εἶνε γενικὴ ἐπὶ ὅλων τῶν εἰδῶν καὶ ἐπὶ ὅλων τῶν πολιτῶν, ὅπως ἀποκρούομεν ἐπίσης καὶ τὴν ἐμφάνισιν ψευδοῦς καταστάσεως περὶ τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν. Κατηγορήθημεν, λέγει, ἡμεῖς, ὅτι κυβερνῶντες ἐν ἀνωμάλῳ πολιτικῇ καταστάσει δὲν ὑπεβάλομεν φορολογικὸν νομοσχέδιον, ἀλλὰ ἡμεῖς, ἂν παρίστατο ἀνάγκη, θὰ ἐκάμνομεν ριζικὴν ἀνακαίνισιν τῆς φορολογίας καὶ δὲν θὰ ὑπεβάλομεν τὸ πρόχειρον σχέδιον τὸ ὁποῖον ὑπέβαλε συνεννοούμενος καὶ συνεργαζόμενος ὁ πολιτικὸς συνασπισμὸς τῆς δεξιᾶς.

Ὁ κ. **Γ. *Καφαντάρης*** διακόπτων λέγει ὅτι εἶνε ὑποχρεωμένος καὶ πάλιν νὰ δηλώσῃ διατί ὑποστηρίζει τὴν Κυβέρνησιν. Θεωροῦμεν, λέγει, ὑπερτάτην διὰ τὴν Χώραν ἀνάγκην νὰ ἐξέλθῃ αὕτη τάχιστα ἐκ τῆς ἀνωμαλίας, νὰ εἰσέλθῃ δὲ τὸ ταχύτερον εἰς ὁμαλότητα. Ἐὰν ἔχωμεν ἐπιφυλάξεις τινάς, ὀφείλομεν νὰ τὰς θυσιάσωμεν πρὸ τοῦ ὑπερτάτου τούτου καθήκοντος. Δὲν παίζομεν, λέγει, ἡμεῖς ρόλον καμμιᾶς παρακυβερνήσεως. Λαμβάνομεν γνῶσιν ὅλων τῶν μέτρων τῶν κυβερνητικῶν ὅπως ὅλοι οἱ πληρεξούσιοι, καὶ τὰ συζητοῦμεν ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι, χωρὶς καμμίαν ἄλλην ἐπέμβασιν ἢ συμμετοχὴν εἰς αὐτά. Τὰς εὐθύνας, τὰς ὁποίας ἔχομεν διὰ τὴν παροῦσαν στάσιν μας, τὰς γνωρίζομεν, καὶ διακηρύττομεν ὅτι οὐδέποτε θὰ θελήσωμεν νὰ τὰς ἀποκρύψωμεν.

Ὁ κ. **Α. *Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι, ἂν ὡμίλησα περὶ ἐμπνεύσεως, τοῦτο τὸ ἔκαμα διότι ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν **Φιλελευθέρων** ἔδειξε περισσότερον ἐνδιαφέρον ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Γ. *Καφαντάρης*** λέγει ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἔδειξεν ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου ὠφείλετο εἰς τὸ ὅτι ἔγινε μία συμφωνία περὶ συζητήσεώς του, καὶ εὐθὺς ἀμέσως ἀπόπειρα περὶ παραβιάσεώς της. Καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων ὅταν συμφωνήσωσιν, ὅταν ὑποσχεθῶσιν, ἔχουσιν ὑποχρέωσιν νὰ τηρῶσι τὰς ὑποσχέσεις των.

Ὁ κ. **Α. *Παπαναστασίου*** συνεχίζων δίδει ἐξηγήσεις περὶ τῶν ὅσα ὑπεστήριξε περὶ τῆς συζητήσεως εἰς τὴν πρωΐνὴν συνεδρίασιν. Χθὲς μάλιστα, λέγει, παρὰ τὴν συμφωνίαν, ἐδέχθημεν νομοθετικὴν ἐργασίαν, καίτοι ἦτο σειρὰ ἐλέγχου. Ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι ἐπέστη ὁ χρόνος ὅστις ἐπέβαλε καὶ ἐπιβάλλει ὅπως ρυθμίσωμεν ἐπιστημονικώτερον τὸ φορολογικόν μας σύστημα. Διὰ τοῦτο ὅμως χρειάζεται θάρρος πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως. Χωρὶς τὸ θάρρος αὐτό, τοῦ ὁποίου στερεῖται ἡ Κυβέρνησις, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἐλπίζωμεν βελτίωσιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν μας.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργ. τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἐβράδυνε νὰ ὑποβάλῃ τὸ συζητούμενον νομοσχέδιον, οὐχὶ δι' ἄλλον λόγον, ἀλλὰ διότι ἤθελε νὰ μορφώσῃ πλήρη γνώμην περὶ ἰσοσκελίσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ, καθόσον ἄλλως θὰ ἦτο ἀνόητον νὰ ὑποβάλῃ νομοσχέδιον δι' οὗ νὰ ἀναλαμβάνῃ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξοφλῇ κυμαινόμενα χρέη. Ἀφοῦ δὲ ἐπείσθην, προσθέτει, ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς θὰ κλείσῃ ἐν ἰσοζυγίῳ καὶ τώρα καὶ κατὰ τὸ ἀκόλουθον ἔτος ὑπέβαλα τὸ νομοσχέδιον. Ὑποχρέωσις ἄλλως διεθνὴς ἐπέβαλε νὰ ἀποκαταστήσωμεν τὴν ἰσοσκέλισιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἡ τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης, ἀλλὰ καὶ στοιχειώδη ὑποχρέωσις ἐπέβαλεν εἰς ἡμᾶς τοῦτο. Ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσωμεν οἰκονομικὴν πολιτικήν, παρελθουσῶν τῶν ἀνωμάλων περιστάσεων. Καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ἐτόνισα εἰς τὰς γενομένας δηλώσεις μου. Ἀφοῦ δὲ ἐπείσθην περὶ τῆς ἰσοσκελίσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἀνέλαβον τὴν ὑποχρέωσιν τῆς τακτοποιήσεως τοῦ κυμαινομένου χρέους τῶν ἐντόκων γραμματίων, ἀνερχομένων εἰς 1.700 ἑκατομμύρια, δι' ὧν ἀντεμετωπίσθησαν ταμειακῶς πλεῖσται ὑποχρεώσεις τοῦ Κράτους. Ἵνα καλύψωμεν τὸ κυμαινόμενον χρέος, ἀντὶ νὰ περιμένωμεν τὴν βελτίωσιν τῶν οἰκονομικῶν μας ἢ νὰ καταφύγωμεν εἰς ἄλλα μέσα, ἐσκέφθημεν νὰ καταφύγωμεν εἰς τὴν αὔξησιν τῶν ὑπαρχόντων φόρων, πρόχειρον ἴσως μέσον, ἀλλ' ἀπαραίτητον, τὸ ὁποῖον ἐφηρμόσθη καὶ ἀλλαχοῦ. Ἄλ-

λως τὸ μέσον τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ἀνισότητα φορολογίας, ὡς ἰσχυρίσθη ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως»· διότι, ἂν ὑπάρχῃ ἀνισότης εἰς τὴν ὑπάρχουσαν φορολογίαν, ἡ ἀνισότης αὐτὴ δὲν μεταβάλλεται διὰ τῆς ἰσομεροῦς αὐξήσεως τῶν νέων φόρων. Ἐξεταστέον μόνον ἀπομένει ἂν τὸ ἐπιβληθὲν ποσοστὸν εἶνε βαρύ, καὶ τοῦτο ἐξητάσθη ἐν συγκρίσει πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔπραξαν τἄλλα Κράτη. Οὕτως ἡ Βουλγαρία ηὔξησε τοὺς μεταπολεμικούς της φόρους συνολικῶς κατὰ 67 τοῖς %, ἡ Γαλλία κατὰ 33 τοῖς %, ἡ Ρουμανία κατὰ 20 % κλπ., ἡ δὲ Ἑλλὰς κατὰ 7 τοῖς %. Προκύπτει ἐκ τούτου ὅτι δὲν ἐπιβαρύνομεν διὰ φόρων βαρέων τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν.

Πλὴν τούτου τὸ νομοσχέδιον, ἐὰν ἐπιτύχῃ τὸ ἐπιδιωκόμενον, σκοπεῖ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς δραχμῆς, ὅτε δὲν πρόκειται περὶ φορολογίας ἀλλὰ περὶ ἀνακουφίσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Τοῦτο δὲ κατεδείχθη ἅμα τῇ ὑποβολῇ τοῦ νομοσχεδίου, διότι καὶ τὸ συνάλλαγμα θὰ καταπέσῃ, καὶ ἤρχισε καταπῖπτον, καὶ ὁ βίος θέλει βελτιωθῆ. Ἐπὶ πλέον τούτου θὰ ἐλαττωθῶσι καὶ οἱ δασμοί, θὰ ὠφεληθῇ δὲ πολλαχῶς καὶ ὁ Προϋπολογισμός, διότι καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὑπαλλήλων θὰ μειωθῶσι, καὶ τὰ τοκοχρεολύσια θὰ ἐλαττωθῶσι, καὶ αἱ προμήθειαι θὰ γίνωσι μὲ ὀλιγώτερα χρήματα. Κατόπιν τούτων φρονεῖ ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι οὐδεμίαν φορολογίαν ὑφίσταται ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, ἐνῷ τὸ ἀντίθετον ἤθελε συμβῆ ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν ἤθελεν ὑποβληθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Ἀναφερόμενος μετὰ τοῦτο εἰς τὴν βεβαίωσιν τῶν φόρων λέγει ὅτι, ἂν αὕτη μειονεκτεῖ, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψιν τῶν ὑπηρεσιῶν, αἵτινες δὲν ἔχουσι μορφωθῆ οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτελέσωσι τοῦτο, καὶ δι' ἄλλους λόγους καὶ διότι πλεῖστοι ὑπάλληλοι εἶχον τεθῆ ὑπὸ τὰς σημαίας τῆς ἀγωνιζομένης Πατρίδος. Βεβαιουμένων δὲ τῶν φόρων διὰ τοῦ συστήματος ὅπερ εἰσάγεται, ἐκτελουμένων δὲ καὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν θέλουσι προκύψει περὶ τὰ 500 ἑκατομμύρια οἰκονομίαι εἰς τὸν Προϋπολογισμόν. Ἄλλαι οἰκονομίαι ἐπίσης θέλουσι προκύψει ἐκ τοῦ τρόπου τῆς πραγματοποιήσεως διαφόρων προμηθειῶν, ὥστε ὄχι μόνον ἔλλειμμα ἀλλὰ καὶ περίσσευμα θέλει προκύψει ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ. Ἡ ἐπιβολὴ τοῦ φορολογικοῦ ποσοστοῦ, προσθέτει, θέλει ἐνισχύσει τὴν δραχμήν, τὸ δὲ συνάλλαγμα θὰ σταθεροποιήσῃ, δὲν θὰ ἔχωμεν ἐφεξῆς τὰς διαφόρους διακυμάνσεις τοῦ συναλλάγματος. Ἔχω διὰ τοῦτο πεποίθησιν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Συνέλευσις θὰ ἐπιδοκιμάσῃ τὰ προτεινόμενα παρ' ἐμοῦ μέτρα, μηδ' αὐτῆς τῆς δημοκρατικῆς παρατάξεως ἐξαιρουμένης, ἡ ὁποία πρώτη εἰσηγήθη τὸν

θεσμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν καθὼς καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Κρατικῶν προμηθειῶν διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκομεν ἡμεῖς σήμερον.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἔχει δύο ἀπόψεις, τὴν φορολογικὴν καὶ τὴν νομισματικήν. Πρὶν ἢ ὅμως ὑποβληθῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καὶ ζητηθῶσι νέαι θυσίαι ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ νὰ ἐπιδιωχθῶσιν αὐστηραὶ οἰκονομίαι, αἵτινες ὅμως δὲν ἐπεδιώχθησαν ὑπὸ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως. Ἔπρεπε νὰ βεβαιωθῶσι καὶ νὰ εἰσπραχθῶσιν οἱ φόροι, νὰ μὴ γίνωνται καταχρήσεις οἷαι αἱ γενόμεναι καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν ἐτιμωρήθησαν δυστυχῶς, ὡς ὑπεσχέθη νὰ πράξῃ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις. Ἀναφέρων δὲ τὴν νέαν αὐξανομένην φορολογίαν τοῦ ἐλαίου καὶ ἄλλων προϊόντων, τὰ ὁποῖα ἤδη φορολογοῦνται βαρύτατα, εὑρίσκει ἄνισον τὴν ἐπιβαλλομένην φορολογίαν, ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν γεωργικῶν πληθυσμῶν, καὶ θεωρεῖ ὡς ἐκ τούτου ἄδικον τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον.

Ἐξετάζων μετὰ τοῦτο τὴν νομισματικὴν ἄποψιν τοῦ νομοσχεδίου εὑρίσκει ὅτι τὸ νομοσχέδιον προετοιμάζει βιαιοτάτους ἐν τῷ μέλλοντι κλονισμοὺς διὰ τῆς καταργήσεως 1,700 ἑκατομμυρίων ἐντόκων γραμματίων. Τὰ προτεινόμενα μέτρα θεωρεῖ προσωρινὰ καὶ τεχνητὰ καὶ μὴ δυνάμενα νὰ ἐπιφέρωσι τὰ ἐπαγγελλόμενα ἀποτελέσματα, ὡς συνέβη καὶ εἰς ἄλλα Κράτη. Ἡ ἰσοσκέλισις τοῦ Προϋπολογισμοῦ πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῇ οὐχὶ διὰ λόγων, ἀλλὰ δι' ἔργων θετικῶν καὶ πόρων πραγματικῶν οἵτινες νὰ πληρώσωσι τὰ κενὰ ταμεῖα τοῦ Δημοσίου καὶ οὐχὶ νὰ μεταπηδήσωσιν εἰς τὰ ταμεῖα τῶν Τραπεζῶν διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ ἐκ τῶν ἐντόκων γραμματίων κυμαινομένου χρέους. Ἐὰν τοῦτο δὲν συμβῇ, θέλει δημιουργηθῇ νέα οἰκονομικὴ κρίσις καὶ νέα ὕψωσις τοῦ συναλλάγματος καὶ οὐχὶ ἐξυγίασις τῆς δραχμῆς, ἡ ὁποία φρονεῖ ὅτι δὲν θέλει ἐπιτευχθῇ διὰ τῶν προτεινομένων μέτρων. Καταλήγων κηρύσσεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Ν. Κατσάρος** προτείνει ὅπως ὁ διὰ τοῦ ποσοστοῦ ἐπιβαλλόμενος φόρος ἐπὶ τοῦ καπνοῦ περιορισθῇ εἰς 1 τοῖς %.

Κ. Γκότσης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δέχομαι νὰ μειωθῇ εἰς 1 τοῖς %.

Ὁ κ. **Κατσάρος** δικαιολογῶν τοὺς λόγους δι' οὓς ζητεῖ τὴν μείωσιν τοῦ φόρου τοῦ καπνοῦ λέγει ὅτι οὔτε τὸ 1 ἐπὶ τοῖς % ἔπρεπε νὰ τεθῇ, διότι ἀρκετὰ βαρύνονται δι' ἄλλων φορολογιῶν τὰ Θεσσαλικὰ καπνά. Ἀλλ' ἀφοῦ ἐπιτακτικαὶ ἀνάγκαι ἀπαιτοῦσι τοῦτο, δέχεται τὴν ἐπιβαλλομένην φορολογίαν τοῦ ποσοστοῦ εἰς 1 τοῖς %.

Ὁ κ **Δ. Καλκανδῆς** λέγει ὅτι ἔχει ἐντολὴν ἀπὸ τὴν ἐπαρ-

χίαν του νὰ μὴ δεχθῇ οὐδεμίαν φορολογίαν, ἀλλὰ τοὐναντίον νὰ ἀφαιρῇ ὑπαρχούσας. Δὲν συμφωνεῖ συνεπῶς εἰς τὴν ὑποβολὴν τοῦ νομοσχεδίου, διότι φρονεῖ ὅτι οὐχὶ διὰ τῶν φόρων ἀλλὰ διὰ τῶν οἰκονομιῶν καὶ διὰ τῆς ἐργασίας θέλει ἰσοσκελισθῇ ὁ Προϋπολογισμός. Πρὸς βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς μας καταστάσεως προτείνει ἴδιον σύστημα, διατυπούμενον εἰς ἓν ἄρθρον, δι' οὗ ἀπὸ 1 Ἀπριλίου μειοῦνται κατὰ 10 τοῖς %ο ὅλαι αἱ διδόμεναι διάφοροι ἀποδοχαὶ εἰς τοὺς πληρεξουσίους, τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ λοιποὺς ὑπαλλήλους τοῦ Κράτους ὁπότε θέλουσιν ἐπιτευχθῇ αἱ ἐπιδιωκόμεναι οἰκονομίαι καὶ θέλει θεωρηθῇ περιττὴ πᾶσα νέα φορολογία.

Ὁ κ. **Ρ. Διβαθηνόπουλος** ἀναφερόμενος εἰς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, καθ' ἃς οὐδεμία φορολογία θὰ ἐτίθετο, λέγει ὅτι ἐπίστευσε καὶ οὗτος εἰς τοῦτο. Ἀλλ' ἤδη βλέπει πόσον ἠπατᾶτο, καὶ παρατηρεῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν ἀποτελεῖ παρὰ τρίπρακτον δρᾶμα εἰς βάρος τοῦ Ἕλλην. Λαοῦ, ἔχει δὲ ὡς ἐπιστημονικὸν κορύφωμα τὴν ἐπιβολὴν νέων φόρων 10 τοῖς %ο ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων φόρων. Ἀναλύων δὲ ἐν ταῖς λεπτομερείαις αὐτοῦ τὰς διαφόρους διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου καὶ τὰς φορολογίας τὰς ἀποβλεπούσας εἰς τὴν ἐξυγίασιν τοῦ νομίσματός μας οὐδεμίαν προσδοκᾷ ἐξ αὐτοῦ ὠφέλειαν καὶ κηρύσσεται κατ' αὐτοῦ, καίτοι προβλέπει ὅτι ἡ Συνέλευσις θὰ ψηφίσῃ θέλουσα καὶ μὴ αὐτό.

Ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** ἐξετάζων τὸ νομοσχέδιον ἀπὸ τῆς καθαρᾶς ψυχολογικῆς του πλευρᾶς λέγει ὅτι εἶνε πάνδημος ἡ ἀξίωσις τοῦ Λαοῦ ὅπως ἐλαττωθῶσι καὶ ὄχι αὐξηθῶσιν αἱ φορολογίαι καὶ δεύτερον ὅπως κανονισθῇ τρόπος τῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου ὀλιγώτερον καταπιεστικός. Πρὶν μεταρρυθμίσωμεν τὴν ὑφισταμένην φορολογίαν καὶ δημιουργήσωμεν νέον τρόπον εἰσπράξεως, εἶνε ἀδύνατον νὰ σκεφθῶμεν περὶ νέας φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως, τὴν ὁποίαν εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀνεχθῇ ὁ Λαός. Διὰ τοῦτο νομίζει ὅτι πρέπει τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἀναβληθῇ ἡ σκέψις περὶ νέας φορολογίας.

Ὁ κ. **Δ. Βαρελᾶς** λέγει ὅτι εἶνε ἀξιέπαινος ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβαλὼν τὸ συζητούμενον νομοσχέδιον, ἐφόσον τοῦτο ὑπόσχεται τὴν ἐξυγίασιν τῆς δραχμῆς. Ἐξακολουθῶν ἐκθέτει τὰς διαφόρους ἐλλείψεις τοῦ Κράτους καὶ εἰς τὴν Παιδείαν, εἰς τὴν Συγκοινωνίαν, εἰς τὴν Δικαιοσύνην καὶ ἀλλαχοῦ, δι' ἃς δυσφορεῖ ὁ φορολογούμενος Λαός.

Συνεχίζων λέγει ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν, μὴ ἀνταποκρινόμεναι εἰς τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Χώρας, δὲν ἐλήφθησαν μεθ' ὅσης ἔδει νὰ ληφθῶσιν αὐστηρότητος.

Ὁ κ. **Δ. Καλκανδῆς** διακόπτων λέγει ὅτι, ὡς ἀναφέρει εἰς εἰδικὸν φυλλάδιον ὁ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Οἰκονομιῶν κ. Εὐταξίας, αἱ δηλώσεις τῶν φορολογουμένων εἶνε κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνακριβεῖς ἐπὶ ὅλάδῃ τῶν συμφερόντων τοῦ Δημοσίου.

Ὁ κ. **Δ. Βαρελᾶς** συνεχίζων τονίζει τὴν ἀνάγκην ὅπως καταβληθῇ γενικὴ προσπάθεια πρὸς τελειοτέραν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν φόρων καὶ καταλήγει δηλῶν ὅτι θὰ ὑπερψηφίσῃ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοθετήματος.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ καὶ ἡ Συνέλευσις δέχεται ὅπως ἐφαρμοσθῇ τὸ τέταρτον τῆς ὥρας διὰ τοὺς λοιποὺς ἐγγεγραμμένους ὅπως ὁμιλήσωσιν.

Ὁ κ. **Ν. Γρηγοριάδης** λαμβάνων τὸν λόγον ἐκφράζει τὴν γνώμην ὅτι τὸ ὑπ' ὄψει νομοθέτημα δὲν πρόκειται νὰ βελτιώσῃ τὴν νομισματικὴν ἀξίαν τῆς δραχμῆς.

Ἀναφέρει τὸ παράδειγμα τῆς διακυμάνσεως τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος τῆς Ρουμανίας δυσαναλόγως πρὸς τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τῆς Χώρας. Προτείνει ὅπως τεθῇ κατώτατον ὅριον φορολογίας ἑκάστης ἐπαρχίας καὶ ὑποδεικνύει διάφορα μέτρα σχετικὰ μὲ τὴν βελτίωσιν καὶ ἁπλοποίησιν τοῦ φορολογικοῦ συστήματος.

Συνεχίζων λέγει ὅτι τὰ καπνὰ δέον νὰ μὴ ἐπιβαρυνθῶσι καὶ διὰ νέας φορολογίας, καθόσον ὑπάρχει κίνδυνος νὰ μείνωσι ταῦτα ἀπώλητα. Καὶ καταλήγων ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐξαιροῦσαν τῆς φορολογίας τὰ καπνά.

Ὁ κ. **Δ. Μαργέτης** λέγει τὸ νὰ ἀντιτίθηταί τις κατὰ παντὸς φορολογικοῦ μέτρου εἶνε μέτρον μὴ φυσιολογικόν. Ἡ ζητουμένη φορολογία εἶνε ἀπαραίτητος νὰ τεθῇ καὶ πρέπει νὰ εἴπωμεν τοῦτο καθαρὰ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, διότι ἡ ἰσοσκέλισις τοῦ Προϋπολογισμοῦ δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἄλλως παρὰ διὰ φορολογίας καὶ δι' αὐστηρῶν οἰκονομιῶν. Ἐξετάζων δὲ ἂν ὁ ζητούμενος φόρος πρέπει νὰ τεθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κειμένης φορολογίας λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ τοῦτο, διότι ἡ μόνη τάξις ἡ ὁποία κυρίως θὰ ἐπιβαρυνθῇ θὰ εἶνε ἡ γεωργική, διότι αἱ ἄλλαι τάξεις ἐπὶ τῇ βάσει τῆς καθαρᾶς προσόδου φορολογούμεναι οὐδόλως θέλουσιν ἐπιβαρυνθῇ ἢ μόνον ἐλάχιστα θέλουσι φορολογηθῇ. Κατὰ τῆς ἀνισότητος ταύτης προτείνει νὰ τεθῇ ἡ φορολογία αὐτὴ ἐπὶ τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων ὡς ἔχει, πλὴν τῶν ἐπὶ τῆς ἀκαθαρίστου προσόδου.

Ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** διαμαρτύρεται διότι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀποδέχεται τροπολογίαν του ὅπως ἐλαττώσῃ τὸν ἐν τοῖς Τελωνείοις εἰσπραττόμενον φόρον τοῦ ἐλαίου εἰς 8 %ο, ἐνῷ ἀπεδέχθη μείωσιν τοῦ ἐγγείου φόρου τοῦ καπνοῦ

καὶ τονίζει τὴν ἀνάγκην ἐλαττώσεως γενικῶς τῶν φόρων, οὐχὶ αὐξήσεως, ὡς ἐπιδιώκει τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Δ. Κατσίνας** προτείνει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ 6ου ἄρθρου, δι' ἧς ζητεῖ ἵνα ὁ φόρος μὴ ἐπιβληθῇ ἐπὶ τῶν ὀφειλομένων ἐκ παρελθουσῶν χρήσεων.

Ὁ κ. **Κ. Κωνσταντινίδης** (Δράμας) συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του ὑπόμνημα τοῦ καπνικοῦ Συνεδρίου τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας πρὸς μεταβολὴν τοῦ φορολογικοῦ συστήματος τοῦ καπνοῦ.

Ὁ κ. **Χρ. Ἀλαμανῆς** συνιστᾷ τὴν ὑποβληθεῖσαν τροπολογίαν του περὶ μειώσεως τῆς φορολογίας τῆς δεκάτης κατὰ δύο τοῖς ἑκατόν, διότι ὁ καπνὸς φορολογεῖται ἐπαχθέστατα, ἀνεγνώρισε δὲ τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, διότι ἡ παραγωγὴ δὲν ἀντέχει.

Ὁ κ. **Π. Πολυχρονίδης** ἐπὶ τοῦ 6ου ἄρθρου προτείνει τροπολογίαν.

Μεθὸ ἡ συζήτησις κηρύσσεται περατωμένη.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπάρχει πρότασις ὅπως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 γίνῃ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις παρακαλεῖ ἵνα γίνῃ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Α. Μάρκου** καὶ **Γ. Μπούμπουλης,** ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ψηφοφορία, τοῦ ἐρωτήματος τεθέντος οὕτως :

Οἱ παραδεχόμενοι τὸ 1ον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου λέγουσι **Ναί,** οἱ δὲ μὴ παραδεχόμενοι αὐτὸ λέγουσιν **Ὄχι.**

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρωθυπουργὸς) δηλοῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ τὴν ψῆφισιν τῆς ἀνωτέρω προτάσεως ὡς ζήτημα ἐμπιστοσύνης.

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ ἐνεργηθείσης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα:

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 186
Εἶπον **Ναί** 141
Εἶπον **Ὄχι** 45

Κατὰ τὸ ὧδε παρατιθέμενον πρωτόκολλον :

Δημ. Ἡρακλείδης	Ο	Ἰωάν. Καλογερᾶς	Ν
Κωνστ. Ρακτιβάν	..	Γεώργ. Πολίτης	..
Σ. Παπαγρηγοριάδης	..	Ἀπόστ. Ὀρφανίδης	..
Γεώργ. Ροῦσσος	..	Ἐμμ. Ζυμπρακάκης	..
Ἀπ. Δοξιάδης	Ν	Περ. Καραπάνος	..

Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης	..	Φίλ. Γιαννακόπουλος	..
Γεώργ. Φραγκούδης	..	Δημ. Σαράτσης	..
Β. Ἀρτεμιάδης	..	Δημ. Ψάρης	..
Σκεῦος Ζερβὸς	Ν	Ἀλέξ. Γρίβας	Ν
Δημ. Θεολογίτης	Ν	Παντ. Καρασεβδᾶς	..
Δημ. Μαρσέλος	..	Φίλ. Στασινόπουλος	..
Γεώργ. Μαυρολέων	Ν	Α. Παπαχριστόπουλος	..
Δημ. Πολυκράτης	Ν	Ἠλίας Ἀποσκίτης	..
Θαλῆς Θεοδωρίδης	..	Τ. Δημητρακόπουλος	..
Ἐλευθ. Παυλίδης	Ο	Πέτρος Ζωγράφος	Ν
Τάκης Παναγιωτόπουλος	Ο	Νικ. Ζαμκῖνος	Ο
Α. Κωνσταντιλιέρης	..	Δημ. Χατζόπουλος	Ν
Γεώργ. Ἡσαΐας	..	Κων. Ταλιαδοῦρος	..
Ἀναστ. Πρωτοπαπᾶς	Ν	Π. Πετροπουλάκης	Ν
Γεώργ. Βραχνὸς	Ν	Εὐστ. Μαλαμίδας	..
Α. Χατζηκυριάκος	..	Γεώργ. Βαραζάνης	Ο
Στυλ. Γονατᾶς	Ν	Λάμ. Λαμπριανίδης	..
Σπ. Θεοδωρόπουλος	Ο	Δημ. Ἀνδρεάδης	Ν
Ἀλέξ. Μυλωνᾶς	Ν	Δημ. Βάντσης	Ν
Ἀρτ. Δεναξᾶς	..	Α. Βεζιρζόγλου	..
Λ. Σακελλαρόπουλος	..	Κ. Κωνσταντινίδης	Ο
Ἰωάν. Σολιώτης	..	Θεμ. Παπαϊωάννου	Ν
Γεώργ. Κατσιμπίρης	..	Α. Ἀναγνωστόπουλος	..
Δημ. Πετρίτης	..	Κων. Κουρτιδης	..
Ἰωάν. Τσίρος	Ο	Ἀντ. Κωνσταντινίδης	Ν
Ἀπ. Παπαοικονόμου	Ν	Χριστοφ. Πανταζίδης	..
Δ. Καμπάνης	..	Φίλ. Μανουηλίδης	..
Ἰωάννης Μαμάης	..	Περ. Κουρτίδης	Ν
Α. Κολιαλέξης	Ο	Γεώργ. Μπρίκας	Ν
Πέτρος Καλμοῦχος	Ν	Ἀλέξ. Παπαθανάσης	..
Ἀθαν. Τζώνης	..	Βασ. Χατζηλίας	Ν
Νικ. Καλέλλης	Ο	Ἐμὶν Μπέη Ζαδὲ	..
Ἀντ. Γαρουφαλιᾶς	..	Γρηγ. Τηλικίδης	..
Δημ. Μαργέτης	Ν	Νεόκ. Γρηγοριάδης	Ν
Πέτρος Παναγιώτου	..	Νικ. Κοντολέων	..
Δημήτρ. Βαρελᾶς	Ν	Μιχ. Δῶδος	Ν
Βασ. Καραπάνος	..	Γεώργ. Πέτσος	..
Χρ. Σαμαρᾶς	..	Ἰωάν. Γιαμούζης	..
Ι. Στάϊκος ἢ Παπαδάκης	Ν	Ἀνδρ. Κόρακας	..
Θωμᾶς Μάγγος	Ν	Κυρ. Βαρδουλάκης	Ν
Ἀβρ. Γρηγοριάδης	..	Λ. Καλκανδῆς	Ν
Γ. Παπαγεωργίου	Ν	Γεώργ. Καφαντάρης	Ν
Κ. Σπυρίδης	..	Ἰωάν. Τσιγκόλης	Ν
Ἀδαμ. Ἐφραιμίδης	..	Ἰωάν. Χριστοδουλιᾶς	Ν

'Ανάστ. Ταβουλάρης .... Ν
Θεόδ. Γοῦσκος ..... Ν
Καΐσαρ Ζέζας ..... Ν
Κωνστ. Γόντικας .....
Νικ. Συριόπουλος .....
Βασ. Δαλιάνης ..... Ν
Τάσης 'Αναστασίου ..... Ν
Χαράλ. Λυκοτόμαρος ... Ν
Νεόκ. Παπαγιαννόπουλος Ν
Νικόλ. Καλλιοντζῆς .....
Γεώργ. Κατεχάκης .....
Τίτ. Γεωργιάδης .....
Γεώργ. Μαρῆς .....
Στυλ. Γρηγορίου .....
Νικ. Ζουδιανὸς ..... Ν
'Ιωάν. Περδικογιάννης .. ..
Γεώργ. Δουκουμετζίδης . Ν
Σταμ. Κιουζὲς Πεζᾶς .... Ν
Γεώργ. Χατζηκυριακοῦ ....
Θεόδ. Ανδρεάδης .....
Θεόδ. Πάγκαλος ..... Ο
Κωνστ. 'Αγγελάκης .....
'Ανδρ. Μπιράκης .....
'Ιωάν. Βαρβαγιαννης .... Ν
Κωνστ. Φίλανδρος .....
Σερ. Τσακμάκης ..... Ν
Μιχ. Κύρκος .....
'Ιωάν. Πετσάλης ..... Ο
Λεων. 'Ιασονίδης .....
Δημ. Εὐθυμιάδης ..... Ο
Στέφ. Βαρδάκος ..... Ν
Παντ. Γεωργιάδης .....
Ξενοφῶν 'Αναστασιάδης ..
Δημ. Δημάδης .....
Νικόλ. Τερζόγλου .....
Γεώργ. Κοσμίδης .. ..
Χρ. Πίψος ..... Ο
'Ιωάν. Πλατσούκας ..... Ν
Περ. Καλλιδόπουλος .... Ν
Γεώργ. Κωνσταντινίδης ...
Γεώργ. 'Αλεκτορίδης .... ..
'Ιορδ. 'Ανανιάδης .....
'Ι. Πασαλίδης .. .. Ο
Μιχ. Σαμαρᾶς ..... Ν

Εὐστρ. Γονατᾶς ....
Κώνστ. Βαγιανὸς ....
Π. Διαμαντόπουλος ....
'Ισαὰκ 'Αλχανάτης ....
'Ιάκ. Λευΐ .. ..
'Ιωσὴφ. 'Ηλία Σάϊας .... Ν
'Ιησοῦς Σαμουηλίδης ... ..
Νικόλ. Στηλιώτης ..... Ν
Παν. Στενὸς .....
Δημ. Κατσίνας ..... Ν
'Αντ. Πρέκας ..... Ν
'Αντ. Δαργέντας ..... Ο
Γεώργ. Δρακούλης ..... Ν
Δημ. Μπότσαρης .....
Γεώργ. Καλούδης .....
Μιχ. Μίσιος .....
Γεώργ. Κιαγιᾶς ..... Ο
Σπυρ. Σῖμος .....
Π. Γιωτόπουλος .....
Πέτρος Μπέμπης.....
'Αθαν. Τραχήλης ..... Ν
Περ. Γεωργίτσης ..... Ο
Γεώργ. Γκάλκος .....
'Αχ. Παπαδάτος ..... Ν
Αὐγ. Θεολογίτης .....
'Αν. Μισυρλόγλου .....
Μιλτ. Σταμούλης ..... Ν
Π. Γελγενιδζόγλου .... Ν
'Α. Κωνσταντινίδης .....
Σ. Ζερβουδάκης .....
Στ. Παπαναστασίου .... Ο
Κωνστ. Νταῆς ..... Ν
Γεώργ. Θούας .....
'Ηλίας Μεϊντάνης .....
'Ανδρ. Ζαΐμης .....
Σωτ. Γιαννούσης .....
Χρ. Σακελλαριδης .....
'Ιωάν. Κουρτάκης .....
Παν. Φλέσσας ..... Ν
Νικ. Δαγρὲς ..... Ν
Γεώργ. Σίδερις .. ..
Χρ. 'Αλαμανῆς ..... Ν
Κωνστ. Σταμούλης .... Ο
Λάμπρ. Κατσαρὸς ..... Ν

Περ. 'Αλεξανδρῆς ....
Λ. Καταφυγιώτης ....
Εὐστ. Γουλιανὸς ..... Ο
'Ι. Παπαθεοδώρου ..... Ο
Παν. Κόλιας .. .. Ν
Νικ. Σταματιάδης ....
Ζαφείριος 'Αδὰμ ....
'Ιωάν. Βαλαλᾶς . ...
'Α. 'Ωρολογόπουλος .... ..
'Ιωάν. Ζάχος ....
Δημ. Κύρου ..... Ν
Περ. Μαζαράκης ..... Ν
Κων. Ζαβιτσιάνος..... ..
'Ανδρ. Δενδρινὸς ..... Ο
Εὐθ. Βελλιανίτης ....
Κωνστ. Βούλγαρης .... Ν
Δημ. Σπίγγος ..... Ν
Σπυρ. Ζερβὸς ....
Θεοδ. Κωτσύλας ....
Κων. Τσιμινάκης ..... Ν
'Ιωάν. Κοντοδίνας ....
Π. Καλαντζόπουλος .... Ν
Λάζ. 'Ανδρεάδης ....
Στυλ. Θεολογίδης ....
Γεώργ. Κακουλίδης .... Ν
Π. 'Αραβαντινὸς ..... Ο
'Α. 'Αναγνωστόπουλος .. Ν
Νικόλ. Φραντζῆς ....
Παναγ. Πετρίδης ..... Ν
Σπυρ. 'Ηλιόπουλος .... ..
Κωνστ. Ρέντης ..... Ο
Λουκ. Νιφοράτος ....
Ρ. Λιβαθηνόπουλος .... Ο
Παν. Καπάτος ..... Ο
Παν. Τσιτσίλιας ....
Θεόδ. Γρηγορίου ....
Νικ. Καραμάνος ....
'Ι. Λιμπερόπουλος ..... Ο
Θαλῆς Κουτούπης .... Ν
Γεώργ. Φικιώρης ..... Ν
Σπυρ. Ξύδης ....
'Α. Πρωτοσύγκελλος.... Ν
Σ. 'Αναστασιάδης ....
'Ι. 'Ισχύμαχος ....

Γεώργ. Βλάχος ..... Ν
'Ιωσ. Κούνδουρος ..... Ο
Μιχ. Κοθρῆς ..... Ν
Π. Σφακιανάκης ..... Ν
Μιχ. Καταπότης ....
Α. Κουτσοπέταλος .... Ν
Νικόλ. 'Ανδρεαδάκης .... Ν
Β. Καραπαναγιώτης .... Ν
Γεώργ. Παπανδρέου .... Ν
Στυλ. Κρητικᾶς ....
'Εμμ. Μάρκογλου ....
'Ιωάν. Λαδᾶς ....
Δημ. Σάλτας ....
'Ιωάν. Σιφναῖος ....
Δημ. Γεωργαλᾶς ....
Γεώργ. Καλδῆς ..... Ν
Μ. Λαίλιος ....
Δημ. 'Ακάκιος ..... Ν
Χαρ. Γρηγορίου ....
'Αντ. Παπαγεωργίου ....
Δημ. Σάββας ....
Μᾶρκ. Τσαρλαμπᾶς ..... Ο
Γερ. Σολδάτος ..... Ν
Νικόλ. 'Αβραὰμ ..... Ν
'Ιωάνν. Παπαλουκᾶς ....
Πέτρος Λαπατσάνης ....
'Αλέξ. Παπανασταίου .. Ν
Γεώργ. Σεχιώτης ....
Νικόλ. Μπακόπουλος ....
'Ιωάνν. Μανέττας ....
Χριστ. Κατριβάνος ....
Δημ. Φλέσσας ....
Πλούτ. Χαλόφτης ..... Ν
Χρ. Ζουμῆς ....
'Ιωάν. Πατάλας ..... Ο
Νικόλ. Χρυσόγελος ....
Διον. Λεονάρδος ....
Παν. Μερλόπουλος ..... Ν
'Ιωάν. Φωτόπουλος ..... Ν
"Οθων Πέτροβας ....
Γεώργ. Πρεζάνης ....
Δημ. Προμπονᾶς ..... Ν
'Αντ. Πραντούνας ..... Ν
Γεώργ. Βενιέρης ....

Ἰωάνν. Κανναβὸς	Χ. Ἀχμετογ. Μεστὰν .. ..
Κωνστ. Πετρίδης ..... Ο	Ἀ. Γιαννουλάτος ..... Ν
Χρῖστος Δάναινας	Μ. Καβαλιεράτος ....
Κωνστ. Βλαχοθανάσης .. Ν	Θεμ. Σοφούλης ..... Ν
Π. Π. Μαυρομιχάλης .... Ν	Κ. Παπαϊωάννου ....
Βασ. Κυβέλος	Ἐμμ. Σοφούλης ..... Ν
Κωνστ. Βουδούρης ..... Ο	Ἀλ. Κεντούρης ..... Ν
Π. Κανελλόπουλος	Ἰωάν. Μαλαχίας ..... Ο
Ἰωάν. Σεφερλῆς	Δημ. Πάζης ....
Γερ. Τυπ. Ἰακωβάτος	Δημοσθ. Φλωριᾶς ..... Ν
Βασ. Ἀλεβιζάτος ..... Ο	Ἰωάν. Σχοινᾶς ....
Θεόδ. Βελλιανίτης	Δημοσθ. Μέλφος .....Ν
Σπυρ. Κρεμεζῆς ..... Ν	Ὀρέστ. Ζαγειρίου .... Ν
Κωνστ. Σταματόπουλος .. Ν	Νικ. Μανούσης ..... Ν
Νικόλ. Γουργουρῆς	Ν. Κωνσταντόπουλος .. Ν
Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος.. ..	Ἀν. Λαζαρίδης ..... Ο
Κωνστ. Δρούλλιας	Β. Ἐμμανουηλίδης .... ..
Κωνστ. Γκότσης..	Ἰ. Τριανταφύλλου .... ..
Γεώργ. Ἀργυρόπουλος .. Ν	Σταμ. Βακράτσας .... Ν
Ἀνδρ. Μάρκου ..... Ν	Γ. Μπούμπουλης ..... Ο
Χρῖστος Φακῆς ..... Ν	Δημ. Δασκαλάκης ..... Ν
Θεόδ. Χαβίνης ..... Ο	Ἰωάν. Μαραγκὸς ....
Ἀνδρ. Σκέφερης ..... Ν	Ἰωάν. Βενιέρης ..... Ο
Δημ. Δαγκλῆς ..... Ν	Ἀλέξ. Παπαδὰμ ..... Ο
Γεώργ. Γεραγιάννης .... Ν	Κ. Καλομενόπουλος .... Ν
Παν. Κοκκινάτος ..... Ν	Κωνστ. Ἀλαβάνος .... Ν
Μιχ. Βυζᾶς	Ἐρ. Βαλαρῆς ....
Ἰω. Ταρσούλης ..... Ν	Σωτ. Χατζηγάκης ....
Δημ. Τσαπόγας	Παναγ. Καραλῆς ..... Ν
Νικ. Ἀσκούτσης	Βασίλ. Ἰακωβάκης .... Ν
Γεώργ. Τσαγρῆς	Ἀνδρ. Κοκκέβης..... ..
Ἐμμ. Τσουδερὸς ..... Ν	Νικ. Μανωλόπουλος ... ..
Μαν. Βολουδάκης	Γεώργ. Λουπινᾶς ....
Ἰωάν. Γοβατζιδάκης ... Ο	Ἀναστ. Ἀκρίδας ..... Ν
Γεώργ. Κονδύλης	Βασ. Βλαχόπουλος .... ..
Ἀ. Μπακάλμπασης	Γεώργ. Τσακανίκας .... Ν
Γ. Λαλαζήσης	Γεώργ. Δουζίνας ..... Ο
Δ. Ἐλευθεριάδης	Λάμπρος Λάμπρου .... ..
Σπυρ. Ἀντωνιάδης .... Ο	Γεώργ. Ροδόπουλος .... Ν
Ἰωάν. Κεραμεὺς	Θεόδ. Κριεζῆς ..... Ν
Κων. Καλούδης ..... Ν	Ἀθ. Μιαούλης ....
Λεων. Θευχάρης	Ἀντών. Δαμιανὸς .... Ν
Ζήσης Μπογιώτας	Μιλτ. Δεληγιάννης .... Ν
Χ. Ὄγλοῦ Μουσταφᾶ	Ἰωάν. Τσιριμῶκος ....

Νικόλ. Ξηρὸς ..... Ν	Γ. Κουτρουμπάκης..... Ν
Σπυρ. Τράκας ..... Ν	Στρ. Γεωργιλαδάκης.... ..
Ἀναστ. Κούτρας ..... Ν	Κ. Παπαδογιάννης .... ..
Γεώργ. Μόδης..... Ν	Πολ. Πολυχρονιάδης .. Ν
Ἰωάν. Σαπουντζῆς ..... Ν	Ἀριστ. Μητσοτάκης .. ..
Γεώργ. Τζώρτζης ..... Ν	Γρηγ. Μάρακας ..... Ν
Μιχ. Χατζητάσης	Ἰωάν. Μαρματάκης ... Ν
Ρητορ. Χατζόπουλος.... ..	Ὅμ. Πανταζίδης ....
Ἄγγ. Ἀγαπητὸς..... ..	Χριστ. Ροβοκανάκης .... ..
Ἰωάν. Μαρουδῆς.. .... Ο	Βικ. Κουκουριδης ....
Κωνστ. Ματσιωρης	Γεώρ. Φ. Ἀνδρεάδης ....
Ν. Παπαγεωργίου	Ἠλ. Ἀσπιώτης ....
Δημ. Χατζῆς..... Ν	Μάριος Βολίκας ....
Κ. Καραναστάσης..... ..	Ἀλέξ. Κανάρης ..... Ν
Βασιλ. Μάλλιος	Νικ. Μαμούνης ..... Ν

Ἐπομένως τὸ ἄρθρον 1 ἐγένετο δεκτόν.

Γίνονται μετὰ τοῦτο εἰς β' συζήτησιν δι ἀναστάσεως δεκτὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἄρθρα, ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου

«Περὶ αὐξήσεως τοῦ δυνάμει τοῦ νόμου 2749 περὶ συνάψεως ἐσωτερικοῦ Ἀναγκαστικοῦ Δανείου μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 1.600.000.000 ἐπιβληθέντος προσθέτου ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐσόδων, ἐφ' ὧν τοῦτο ἐπεξετάθη βραδύτερον» (ὡς ἐτροποποιήθη), ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Τὸ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 2749 τοῦ ἔτους 1922 «περὶ συνάψεως ἐσωτερικοῦ Ἀναγκαστικοῦ Δανείου μέχρι τοῦ ποσοῦ δραχμῶν 1.600.000.000» ἐπιβαλλόμενον πρόσθετον ποσοστὸν 10 ο)ο ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐσόδων, ἐφ' ὧν τοῦτο ἐπεξετάθη μεταγενεστέρως διὰ Β. Διατάγματος, περιλαμβανομένων καὶ τῶν κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος καθυστερουμένων ἐκ τῶν χρήσεων 1919 ἕως καὶ τῆς 1924-25, διπλασιάζεται, αἱ δὲ ἐκ τοῦ προσθέτου τούτου ποσοστοῦ εἰσπράξεις κατατίθενται ὑπὸ τῶν ταμιῶν τοῦ Κράτους κατὰ δεκαήμερον παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν οἰκεῖον λογαριασμόν.

Ἐν περιπτώσει μὴ τηρήσεως ὑπὸ τῶν ταμιῶν τοῦ Κράτους τῆς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεως των ἐφαρμόζεται κατ' αὐτῶν ἡ διάταξις τοῦ προτελευταίου ἐδαφίου τῆς τελευταίας παραγράφου (ὑπ' ἀριθ. 4) τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀνωτέρω 2749 νόμου.

Ὁ ἀρχικὸς ἔγγειος φόρος ἐπὶ τοῦ καπνοῦ μεῖται κατὰ ἓν ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Ἄρθρον 2.

Ἐκ τῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, γιγνομένων καταθέσεων διατίθεται ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κατὰ πρῶτον λόγον τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δυνάμει τοῦ νόμου 2749 συναφθέντος Ἀναγκαστικοῦ Δανείου, τὸ δὲ ἐπὶ πλέον πρὸς μείωσιν τοῦ πρὸς τὴν τελευταίαν ταύτην κυμαινομένου χρέους τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, προερχομένου ἐκ τῆς πληρωμῆς ληγόντων ἐντόκων γραμματίων Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἐπὶ ἐπιστροφῇ πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἐξωφλημένων ἴσης ἀξίας ὁμολογιῶν, καὶ ἂν ἔτι δὲν κατέστησαν αὗται ληξιπρόθεσμοι, ἐκ προμηθειῶν εἰδῶν ἐπισιτισμοῦ γενομένων δυνάμει τοῦ νόμου 1311 τοῦ 1918, ἐκ τῶν διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἀνωτάτης Διευθύνσεως Μεταφορῶν, συμφώνως τῷ νόμῳ 2077 τοῦ ἔτους 1920 γενομένων καταβολῶν καὶ ἐκ τυχὸν ἄλλων πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος κυμαινομένων ὀφειλῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, καθὼς καὶ πρὸς ἀπόσβεσιν τῶν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ τραπεζικῶν γραμματίων δανείων τοῦ Δημοσίου, πλὴν τοῦ ἐκ δραχμῶν 750 ἑκατομμυρίων τοῦ συναφθέντος διὰ τῆς ἀπὸ 3 Μαρτίου 1923 συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, κυρωθείσης διὰ τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας.

Ἄρθρον 3.

Ἡ σειρὰ καὶ τὸ ποσὸν τῶν ἐξοφλητέων ὀφειλῶν τῶν συνιστωσῶν τὸ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος κυμαινόμενον χρέος τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου κανονίζεται κατ' ἔτος ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Πᾶσα διάταξις καθορίζουσα κατ' ἄλλον τρόπον τὴν ἀπόσβεσιν τῶν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ δανείων, ἐξαιρέσει τοῦ ἀνωτέρω ἐξ 750 ἑκατομμυρίων ἀναφερομένου, καταργεῖται.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου 3198 τοῦ 1924 ὁριζόμενον ἀνώτατον ὅριον κυκλοφορίας γραμματίων Ἐθνικῆς Ἀμύνης περιορίζεται εἰς δραχμὰς 1.700.000.000.

Ἐν περιπτώσει ἐξοφλήσεως ποσοῦ τινὸς ἐκ τῶν γραμματίων τούτων τὸ ὡς ἄνω ἀναφερόμενον ἀνώτατον ὅριον κυκλοφορίας αὐτῶν δύναται νὰ μειοῦται ἑκάστοτε κατ' ἴσον ποσὸν διὰ Διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, τὴν δὲ 1ην ἑκάστου μηνὸς δημοσιεύεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τὸ κατὰ τὸ τέλος τοῦ προηγουμένου ἀνώτατον ὅριον κυκλοφορίας.

Ἄρθρον 5.

Τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τῆς ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1922 Συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, κυρωθείσης διὰ τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 10 Δεκεμβρίου 1922, παρεχόμενον τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ δικαίωμα ἐκδόσεως τραπεζικῶν γραμματίων πρὸς ἐξόφλησιν γραμματίων Ἐθνικῆς Ἀμύνης, καταργεῖται.

Ἄρθρον 6.

Ἡ διὰ τοῦ Νόμου Διατάγματος τῆς 25 Αὐγούστου 1924 ὁρισθεῖσα προθεσμία πρὸς καταβολὴν τῶν μέχρι καὶ τῆς χρήσεως 1923-1924 ὀφειλομένων πρὸς τὸ Δημόσιον χρεῶν, ἄνευ προσθέτων τελῶν καὶ τόκων, παρατείνεται μέχρι τέλους Ἰουλίου 1925.

Παρελθούσης τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ἐφαρμόζεται ἀπὸ 1ης Μαΐου 1925 ἡ διάταξις τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀνωτέρω Νόμου Διατάγματος.

Ἄρθρον 7.

Διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν θέλει κανονισθῇ, ἂν δέῃ, ὁ τρόπος τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ διὰ τοῦ παρόντος ἐπιβαλλομένου πρόσθετου ποσοστοῦ, ὡς καὶ πᾶσα ἀναγκαία λεπτομέρεια.

5. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ὁρισθήσεται διὰ Διατάγματος.

Ἀναγινώσκονται εἶτα καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ μέχρι τοῦ σημείου τούτου τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἐπεκυρώθησαν τὰ πρακτικὰ διαφαίνεται ἐπιθυμία τῆς Κυβερνήσεως ὅπως τερματίσῃ τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως, ἐνῷ ἔχει ἤδη ληφθῇ ἀπόφασις νὰ συνεχισθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος συζήτησις. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον φρονεῖ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ συνέλθῃ ἡ Συνέλευσις τὴν Δευτέραν, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ τὴν Τρίτην ὅπως τερματισθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ συζήτησις.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι πρὸς συνέχισιν τῆς συζητήσεως τοῦ προσφυγικοῦ θὰ ἠδύνατο ἡ Συνέλευσις νὰ συνεδριάσῃ ὄχι μόνον τὴν Δευτέραν καὶ Τρίτην ἀλλὰ καὶ αὔριον Κυριακήν. Πρὸ τούτου ὅμως, ἵνα καταστῇ δυνατὸν νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν τὸ ψήφισμα περὶ τῆς ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Συνελεύσεως ἐκδόσεως Ν. Διαταγμάτων, θὰ ἦτο ἀναγκαῖον νὰ ἀποφασισθῇ ὅπως ἡ Συνέλευσις διακόψῃ τὰς ἐργασίας της

ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Τρίτης μέχρι τῆς 6ης Μαΐου.

Ὁ κ. **Κ. Καλομενόπουλος** λέγει ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ συζήτησις ὡς ἤδη διεξάγεται δὲν θὰ καταλήξῃ εἰς οὐδὲν πρακτικὸν ἀποτέλεσμα, οὔτε ἔχει σημασίαν τινὰ καὶ προτείνει διὰ τοῦτο, ἐφόσον πλέον ἐγένετο δεκτὸν ψήφισμα περὶ ἐκδόσεως Ν. Διαταγμάτων κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς Συνελεύσεως διὰ τὰ προσφυγικὰ ζητήματα, πᾶσαι αἱ σχετικαὶ συζητήσεις νὰ διεξαχθῶσιν εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν ἐν εὐρύτητι, ἵνα ἔχωσι καὶ πρακτικόν τι ἀποτέλεσμα.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** διαμαρτύρεται διὰ τὴν πρότασιν ταύτην καὶ ἐπιμένει εἰς τὴν γνώμην ὅπως συνέλθῃ ἡ Συνέλευσις διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προσφυγικοῦ, ἵνα μὴ νομισθῇ ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησιν ὡρισμένων προσφύγων συναδέλφων διὰ τὸ συνέδριον τῆς Θεσσαλονίκης πᾶσα κίνησις ἐν τῇ Συνελεύσει διὰ τὸ προσφυγικὸν ἐξητμίσθη.

Ὁ κ. **Δ. Πολυκράτης** παρακαλεῖ τοὐλάχιστον νὰ ἀκουσθῇ ἡ γνώμη τῆς Κυβερνήσεως τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον τελευταίως ἐλέχθη καὶ ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς ἐφημερίδας ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἦλθεν εἰς ἀσυμφωνίαν μὲ τοὺς πρόσφυγας πληρεξουσίους.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) ἀναφέρεται εἰς τὰς χθεσινὰς δηλώσεις του, καθ' ἃς ὁ κ. συνάδελφος θὰ ἀπουσίαζε, λέγει, καὶ καθ' ἃς ὑπάρχει μία Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία ἐργάζεται καὶ ἡ ὁποία ἔχει καταλήξει σχεδὸν εἰς συμπέρασμα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Τραπέζης φρονεῖ ὅτι καλὸν θὰ ἦτο νὰ ῥυθμισθῇ μετὰ γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Ε. Παυλίδης** παρακαλεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἐκθέσῃ τὰς ἀντιλήψεις της ἐπὶ τῶν ὑποδείξεων τὰς ὁποίας ἔκαμεν.

Ὁ κ. **Α. Δενδρινὸς** τονίζει ὅτι ἡ Συνέλευσις ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ συνεδριάσῃ καὶ τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τρίτην χάριν τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. **Δ. Χατζόπουλος** λέγει ὅτι ὑφ' ἃς συνθήκας διατελεῖ ἤδη ἡ Συνέλευσις ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ δὲν θὰ ὁδηγήσῃ εἰς κανὲν ἀποτέλεσμα, διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι προτιμότερον εἶνε νὰ συνεχισθῇ αὕτη μετὰ τὸ Πάσχα.

Ὁ κ. **Ι. Πασαλίδης** λέγει ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος συζήτησις δὲν θὰ ἔχῃ κανὲν ἀποτέλεσμα, διότι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἐπιφέρῃ διχασμὸν μεταξὺ προσφύγων καὶ ἐντοπίων ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς συγκρατήσεως τῆς ἐξουσίας.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** προτείνει νὰ συνεχισθῶσιν αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως μέχρι τῆς Παρασκευῆς.

Ὁ κ. **Π. Καλαντζόπουλος** λέγει ὅτι κοινῇ ἀποφάσει ἐδόθη ἡ ἄδεια εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἐκδίδῃ Νομ. Διατάγματα δι' ἐπείγοντα προσφυγικὰ ζητήματα κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς Συνελεύσεως. Πᾶσα ἑπομένως παράτασις τοῦ Σώματος δὲν θὰ ἔχῃ ἄλλον σκοπὸν παρὰ τὴν παρέλκυσιν τῆς ἐπιλύσεως τῶν ἐπειγόντων τούτων ζητημάτων.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** προτείνει νὰ συνεδριάσῃ ἡ Συνέλευσις τὴν Κυριακὴν καὶ τὴν Δευτέραν ὅπως περατωθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ συζήτησις.

Ὁ κ. **Κ. Ρέντης** ὑπομιμνήσκει ὅτι τὸ συντακτικὸν ἔργον τῆς Συνελεύσεως, ὅπερ εἶνε καὶ τὸ κυριώτερον αὐτῆς ἔργον, ἔχει τελείως λησμονηθῇ, διαμαρτύρεται δὲ διὰ τοῦτο.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι, ἂν δὲν συνεπληρώθη τὸ συντακτικὸν ἔργον, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπανάληψιν ἀτοπημάτων τὰ ὁποῖα ἀπὸ σειρᾶς ἤδη ἐτῶν εἶχον ἐξαλειφθῇ διὰ τοῦτο ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως θέλει εἰσηγηθῇ ψήφισμα πρὸς ἀποτροπὴν τῆς ἐν τῷ μέλλοντι τοὐλάχιστον ἐπαναλήψεως τῶν ἀτοπημάτων τούτων.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** τονίζει ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν ἔδωκεν ἀπάντησιν, ὡς εἶχεν ὑποχρέωσιν, εἰς ὅσα σαφῶς κατηγγέλθησαν ἀπὸ τοῦ βήματος· ἀντὶ τούτου ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπρότεινε νὰ ἔλθωμεν ἀπόψε πρὸς συνέχισιν τῆς συζητήσεως, ἐνῷ γνωρίζει ὅτι οὐδεὶς εἶνε δυνατὸν νὰ προσέλθῃ σήμερον πλέον Κυριακήν, μετὰ μίαν ὁλονύκτιον καταπόνησιν. Ὡς πρὸς τὰ ἀτοπήματα περὶ ὧν ἔκαμε λόγον ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, δὲν γνωρίζει ποῖα εἶνε ταῦτα.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Βεβαιότατα ἡ Κυβέρνησις ὑπέπεσεν εἰς ἓν λάθος. Ποτὲ δὲν ὑπεβλήθησαν ἐνστάσεις ἀπαρτίας· ποτὲ δὲν ἀπεχώρησεν ἡ Ἀντιπολίτευσις σύσσωμος, ὅπως εἰς παλαιὰν ἐποχήν, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τότε ὑπῆρχον κολοσσιαῖοι στῦλοι ἐδῶ εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἐκρύπτοντο ὄπισθεν αὐτῶν οἱ ἀποχωροῦντες. Ποτὲ δὲν παρενεβλήθη ἡ παραμικρὰ δυσχέρεια εἰς τὴν πλειονοψηφίαν διὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ συντακτικοῦ ἔργου τῆς Συνελεύσεως. Τίποτε δὲν ἔγινεν, ὑπάρχει μία ἀγαθὴ πρόθεσις νὰ λησμονηθῶσιν ὅλα, ἀλλ' ἐγώ, φαίνεται, καθ' ὕπνους εἶδον ὅσα εἶπον πρὸ ὀλίγου καὶ διὰ τοῦτο ζητῶ συγγνώμην.

Ἀλ. Παπαναστασίου. Δὲν εἶνε οὐσιαστικὴ ἀπάντησις αὐτή.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπ.). Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ συμφώνου μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως ἔκαμεν ἡ Κυβέρνησις ὅ,τι ἦτο δυνατὸν νὰ κάμῃ. Εἶνε κάτι

καλύτερον ἀναμφισβητήτως ἀπὸ ἓν ἔγγραφον τὸ ὁποῖον ἀνεγνώσθη ἄλλοτε ἀπὸ τοῦ βήματος ἐκείνου καὶ τὸ ὁποῖον ἐστάλη ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως προσφύγων πρὸς τὸν ἀξιότιμον ἐκ Μαντινείας πληρεξούσιον.

Α. Παπαναστασίου. Διὰ ποῖον ζήτημα, ἠξεύρετε;

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἀνεγνώσθη τότε τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο, ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τὰς ἐφημερίδας, ὑπῆρξε δὲ τοιοῦτον.

Α. Παπαναστασίου. Τὸν λόγον, κ. Πρόεδρε.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὥστε ἀναμφισβητήτως ἁρμονίαν σχέσεων δὲν προέδιδε μεταξὺ Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς τότε Κυβερνήσεως. Εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ συμφώνου ἡ Κυβέρνησις ἢ ἐπέτυχεν ἢ ἀπέτυχε. Δύναται ὁ κ. πληρεξούσιος νὰ ἐκφράσῃ τὴν δυσπιστίαν αὐτοῦ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ κατηγορῇ ὅτι τὸ σύμφωνον τοῦτο δὲν θὰ τεθῇ εἰς ἰσχύν, διότι χθὲς ἀκόμη ὁ ἴδιος ἐπρότεινα νὰ τεθῇ εἰς τὸ ψήφισμα τὸ παρέχον νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ διάταξις ὅτι καὶ τὸ σύμφωνον τοῦτο ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς θὰ τεθῇ εἰς ἰσχύν. Νομίζω ὅτι καιρὸς εἶνε νὰ ἀφήσωμεν αὐτὰς τὰς συζητήσεις, αἱ ὁποῖαι οὐσιαστικῶς δὲν προάγουσιν οὐδὲν θέμα ἀπολύτως καὶ νὰ ἀποφασίσωμεν ἂν θὰ συνέλθωμεν σήμερον καὶ αὔριον ἢ ὄχι, νὰ ὁρίσωμεν δὲ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν, διότι ἄνευ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ χρόνου νομίζομεν ὅτι δὲν θὰ εἶνε δυνατὸν νομίμως νὰ ἐκδοθῶσι τὰ Διατάγματα τὰ ὁποῖα σύσσωμος ἡ Συνέλευσις ἐνεπιστεύθη εἰς τὴν Κυβέρνησιν μετὰ γνώμην τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἐκδώσῃ.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, ἐγὼ ἀνέφερα τὸ σύμφωνον, διότι χθὲς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπέδωκε τὴν μὴ ψήφισιν τοῦ συμφώνου εἰς τὴν ἔνστασιν ἀπαρτίας, ἐνῷ τὸ σύμφωνον οὐδέποτε ἀνεγράφη εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Παρακαλῶ. Εἶνε εἰς τὴν Ἐπιτροπήν.

Α. Παπαναστασίου. Τώρα παρεπέμφθη εἰς τὴν Ἐπιτροπήν.

Γ. Μαρῆς. Ὄχι. Ἔχει ψηφισθῇ πρὸ ἡμερῶν κατ' ἀρχὴν καὶ ἔχει παραπεμφθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπήν.

Θ. Χαβίνης. Δὲν ἐμεσολάβησεν ἔνστασις ἀπαρτίας.

Α. Μιχαλακόπουλος (Πρωθυπουργός). Ὁ κ. συνάδελφος διεκδικεῖ τὴν φιλαλήθειαν ὑπὲρ ἑαυτοῦ. Ἡ Συνέλευσις θὰ κρίνῃ ποῖος εἶνε φιλαλήθης καὶ ποῖος δὲν εἶνε.

Α. Παπαναστασίου. Ἐὰν παρεπέμφθη εἰς Ἐπιτροπήν, εἰς τὰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως ἦτο νὰ κηρύξῃ κατεπεῖγον τὸ σύμφωνον, ἢ νὰ θέσῃ προθεσμίαν εἰς τὴν Ἐπιτροπήν.

Ἀλλ' ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀνέφερε καὶ ἓν παλαιὸν ἔγγραφον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως προσφύγων, τὸ ὁποῖον σημαίνει δὲν ἠξεύρω ποίας σχέσεις μεταξὺ Ἐπιτροπῆς καὶ Κυβερνήσεως. Τότε ὑπῆρχον δύο ἀντιθέσεις μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐπιτροπῆς. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἠξίου ὅπως λυθῇ τὸ ζήτημα τῆς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος τῶν περιουσιῶν τῶν ἀκινήτων τῶν ἀνταλλαγέντων Μουσουλμάνων, ἀρνουμένη ἐν περιπτώσει μὴ λύσεως τοῦ ζητήματος τούτου νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸ ἔργον της καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐπέμεινεν ὅπως μὴ σταματήσωσιν αἱ ἐργασίαι, διότι ἐγνώριζεν ὅτι τὸ ζήτημα θὰ λυθῇ εὐνοϊκῶς καὶ εἰργάσθη καὶ τὸ ζήτημα ἐλύθη εὐνοϊκῶς καὶ καμμία δυσκολία δὲν προῆλθεν. Ἐπὶ πλέον ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἀποκαταστάσεως προσφύγων ἠρνεῖτο νὰ δεχθῇ ἔλεγχον τῆς Κυβερνήσεως διὰ διορισμὲν μιᾶς Ἐπιτροπῆς γνωμοδοτικῆς. Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σημείου ἀντηλλάγησαν ἔγγραφα βεβαίως, τὰ ὁποῖα ἐξεδήλουν τὰς ἀντιθέτους ἀπόψεις τῆς Ἐπιτροπῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Κράτους ἀφ' ἑτέρου, ἀλλὰ πρὸ μηνῶν, ὅτε ἐγένετο πάλιν συζήτησις, ἐδήλωσα ὅτι, μολονότι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπέμενε μέχρις ἐσχάτων, εἰς τὸ τέλος δ' ἠναγκάσθη νὰ ἀποδεχθῇ τὴν πρότασιν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ πρότασις δὲ τῆς Κυβερνήσεως ἦτο νὰ διορισθῇ μία ἐπταμελὴς Ἐπιτροπὴ ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία Ἐπιτροπὴ θὰ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν τῶν σοβαρωτέρων ἐνεργειῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως καὶ νὰ ἐκφέρῃ γνώμην ἐπ' αὐτῶν, διότι βεβαίως δὲν θὰ εἶχε χαρακτῆρα ὑποχρεωτικὸν διὰ τὴν Ἐπιτροπήν, θὰ εἶχεν ὅμως τὴν σημασίαν ὅτι θὰ ἐξῆρε τὴν εὐθύνην αὐτῆς, ἂν δὲν ἐγίνοντο δεκταὶ αἱ γνῶμαι τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς γνωμοδοτικῆς. Ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπε τότε ὅτι θὰ φροντίσῃ νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ ἀρχή, ἡ ὁποία εἶχε γίνει ἀποδεκτὴ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς πρώτης Δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ σύμφωνον, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλοῦμεν, περιέχει καὶ αὐτὸ μίαν διάταξιν περὶ μιᾶς Ἐπιτροπῆς γνωμοδοτικῆς, ἀλλ' ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ εἶνε ἐντελῶς διάφορος. Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀντιπροσώπους τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ ὑπαλλήλους καὶ ἀπὸ τρεῖς μόνον ἀντιπροσώπους τῶν προσφυγικῶν Ὀργανώσεων. Βλέπετε λοιπὸν ποία εἶνε ἡ βελτίωσις τῶν σχέσεων τὴν ὁποίαν ἐπέφερεν ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

Βεβαίως ἀντηλλάξαμεν ἔγγραφα, ἔγγραφα δριμέα, ἀλλὰ τὰ ἀντηλλάξαμεν ὑποστηρίζοντες τὰς ἀπόψεις ἡμῶν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ὀρθαὶ καὶ αἱ ὁποῖαι ἐπὶ τέλους ἔγιναν δεκταὶ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἔγιναν τόσον δεκταί,

ὥστε οἱ πρόσφυγες, οἱ ὁποῖοι διωρίσθησαν, δὲν κατεδέχθησαν νὰ λάβωσι μέρος.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας λέγει ὅτι ἀπηξίωσαν νὰ λάβωσι μέρος οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι. Βεβαίως οἱ πρόσφυγες πληρεξούσιοι παρητήθησαν, ἀλλὰ δι' αὐτὸ ἠλέγχθησαν ἀπὸ ἐμέ. Καὶ διατί παρητήθησαν; Διότι εἶχον τὴν ἀξίωσιν αἱ ἀποφάσεις τῆς Γνωμοδοτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ εἶνε ὑποχρεωτικαί. Καὶ ἐρωτῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας: Αἱ ἀποφάσεις τῆς Γνωμοδοτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ συμφώνου θὰ εἶνε ὑποχρεωτικαί; Κάθε ἄλλο. Ἐπίσης παρεπονέθησαν οἱ πληρεξούσιοι ὅτι ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ἐζητήθη ἐχεμυθία καὶ ἡ ἀξίωσις αὐτὴ περιλαμβάνεται ῥητῶς εἰς τὸ σύμφωνον. Λοιπὸν ἐρωτῶ τὸν ἀξιότιμον Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας. Ἀνέγνωσεν ἢ δὲν ἀνέγνωσε τὸ σύμφωνον;

Ὁ κ. ***Σ. Γονατᾶς*** λέγει ὅτι δὲν ἐννοεῖ τὸν λόγον δι' ὃν θὰ ἔπρεπε νὰ γίνωσιν αἱ δύο συνεδριάσεις, προτείνει δὲ ὅπως αἱ ἐργασίαι τοῦ Σώματος διακοπῶσιν ἐπὶ 15ήμερον, τῆς ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ συζητήσεως συνεχιζομένης μετὰ τὰς διακοπάς.

Ὁ κ. ***Ν. Κωνσταντόπουλος*** παρακαλεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις προβῇ εἰς σαφεῖς δηλώσεις ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ.

Ὁ κ. ***Ε. Ἐμμανουηλίδης*** φρονεῖ ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅπως διακοπῇ ἡ ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ συζήτησις ἵνα συνεχισθῇ μετὰ τὰς διακοπάς, ἐφόσον ἡ Κυβέρνησις δέχεται ἄλλως τε νὰ συνεχισθῶσιν αἱ ἐργασίαι τῆς εἰδικῆς ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος Ἐπιτροπῆς καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν.

Ὁ κ. ***Ν. Γρηγοριάδης*** συμφωνεῖ πρὸς τὸν προλαλήσαντα.

Ἡ ***Συνέλευσις*** δέχεται, μετὰ τοῦτο ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ὅπως διακόψῃ τὰς ἐργασίας αὐτῆς μέχρι τῆς 6ης Μαΐου.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται ἀκολούθως τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως, λύεται δὲ ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 6ῃ πρωϊνῇ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ρακτιβάν

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Καλέλλης
Δ. Μέλφος

ΠΙΝΑΞ
ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ

Συνεδρία	ΡΑΒ′	τῆς	21	καὶ 26 Ἰανουαρ.	1925	Σελ.	3
»	ΡΑΓ′	»	27	Ἰανουαρίου	»	»	18
»	ΡΑΔ′	»	28	»	»	»	44
»	ΡΑΕ′	»	29	»	»	»	64
»	ΡΑϚ′	»	30	»	»	»	88
»	ΡΑΖ′	»	31	Ἰαν. καὶ 2 Φεβρ.	»	»	100—101
»	ΡΑΗ′	»	3	Φεβρουαρίου	»	»	154
»	ΡΑΘ′	»	4	»	»	»	171
»	ΡΜ′	»	5	»	»	»	181
»	ΡΜΑ′	»	6	»	»	»	204
»	ΡΜΒ′	»	7	»	»	»	214
»	ΡΜΓ′	»	9	»	»	»	234
»	ΡΜΔ′	»	10	»	»	»	245
»	ΡΜΕ′	»	11	»	»	»	254
»	ΡΜϚ′	»	12	»	»	»	270
»	ΡΜΖ′	»	13	»	»	»	289
»	ΡΜΗ′	»	14	»	»	»	310
»	ΡΜΘ′	»	16	»	»	»	354
»	ΡΝ′	»	17	»	»	»	370
»	ΡΝΑ′	»	18	»	»	»	401
»	ΡΝΒ′	»	19	»	»	»	415
»	ΡΝΓ′	»	20	»	»	»	430
»	ΡΝΔ′	»	21	»	»	»	446
»	ΡΝΕ′	»	22	»	»	»	474
»	ΡΝϚ′	»	9	Μαρτίου	»	»	476
»	ΡΝΖ′	»	12	»	»	»	477
»	ΡΝΗ′	»	18	»	»	»	478
»	ΡΝΘ′	»	19	»	»	»	525
»	ΡΞ′	»	20	»	»	»	541
»	ΡΞΑ′	»	21	»	»	»	557
»	ΡΞΒ′	»	23	»	»	»	571
»	ΡΞΓ′	»	24	»	»	»	606
»	ΡΞΔ′	»	26	»	»	»	627
»	ΡΞΕ′	»	27	»	»	»	638
»	ΡΞϚ′	»	28	»	»	»	656
»	ΡΞΖ′	»	30	»	»	»	667
»	ΡΞΗ′	»	31	»	»	»	686
»	ΡΞΘ′	»	1	Ἀπριλίου	»	»	708
»	ΡΟ′	»	2	»	»	»	720
»	ΡΟΑ′	»	3	»	»	»	742

»	ΡΟΒ′	»	4	»	»	»	790
»	ΡΟΓ′	»	6	»	»	»	830
»	ΡΟΔ′	»	7	»	»	»	848
»	ΡΟΕ′	»	8	»	»	»	886
»	ΡΟϚ′	»	9	»	»	»	903
»	ΡΟΖ′	»	10	»	»	»	972
»	ΡΟΗ′	»	11	»	»	»	1003

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Ἐν σελ. 3 στίχ. 2 ἀντὶ 1924 γράφε 1925
» » 44 » 1 » ΠΛΔ′ » ΡΑΔ′
» » 181 » 2 » 2 Φεβρ. » 5 Φεβρουαρ.
» » 643 » 34 » 18 » 15
» » 753 » 33 προστίθεται: Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκταὶ αἱ τρεῖς πρῶται παράγραφοι τοῦ ἄρθρου 17, ἔχουσαι οὕτως:

«Οἱ βουλευταὶ ἐκλέγονται διὰ τρία συναπτὰ ἔτη, ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῶν γενικῶν ἐκλογῶν, ἅμα δὲ τῇ λήξει τῆς τριετοῦς βουλευτικῆς περιόδου διατάσσεται ἡ ἐνέργεια γενικῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν. Ἐντὸς τεσσαράκοντα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐνεργείας τῶν ἐκλογῶν τούτων συγκαλεῖται ὑποχρεωτικῶς ἡ νέα Βουλὴ εἰς τακτικὴν σύνοδον, μόνον ἐὰν ὑπὸ τῆς ἀπελθούσης Βουλῆς δὲν ἐξεπληρώθησαν διὰ τὸ ἔτος τῆς ἐνεργείας τῶν ἐκλογῶν τὰ ἐν ἄρθρῳ 29 ὁριζόμενα.

»Ἕδρα βουλευτική, κενωθεῖσα κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς περιόδου, δὲν συμπληροῦται, ἐφόσον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκλιπόντων δὲν ὑπερβαίνει τὸ τέταρτον τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν.

»Ἐν περιπτώσει γενικῆς ἐπιστρατεύσεως ἢ πολέμου δύναται ἡ Βουλή, συνανούσης καὶ τῆς Γερουσίας, νὰ παρατείνῃ τὴν βουλευτικὴν περίοδον μέχρι λήξεως τῆς ἐπιστρατεύσεως ἢ τοῦ πολέμου».

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ Τ.Α.Ε. ΑΘΗΝ.
0020659554
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ